68
6 E
11

R. II ed To I p 148 - n 7

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu
IV. 8. 6

33. 620

5-9-D. 5-1

Platonis

Libri X. de Republica — pag. — 1 —
Timeus, siue De Natura — pag. — 142 —
Critios, siue Atlanticus — pag. — 180 —
Minos, siue De Lege — pag. — 189 —
De Legibus Libri XII. — pag. — 194 —
Epinomis, siue Philosophus. — pag. — 365 —
Platoni adscripti Dialogi VIII. — pag. — 382 —
Eiusdem Epistolæ XIII. — pag. — 411 —

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

Timei Locri.

De Anima Mundi — pag. — 375 —

Venetijs.

In Aedib: Aldi, et Andreæ Soceri Mense Septembri MDXIII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

Α τέβλιν χθὲς εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος, προσ-
ευξόμενός τε τῇ θεῷ, καὶ ἅμα τὴν ἑορτὴν βουλόμενος θεάσα-
σθαι τίνα τρόπον ποιήσουσιν, ἅτε νεῶν πρῶτον ἄγοντες. καλὴ
μὲν οὖν μοι καὶ ἡ τῶν ἐπιχωρίων πομπὴ ἔδοξε εἶναι. οὐ μήν
τοι ἧττόν γε ἐφαίνετο πρέπειν, ὧν οἱ Θρᾷκες ἔπεμπον. προσευ-
ξάμενοί τε καὶ θεασάμενοι, ἀπῇμεν πρὸς τὸ ἄστυ. καὶ τηδὲ δὴ
οὖν πόρρωθεν ἡμᾶς ἤδη κατὰ νῶτα πολέμαρχος ὁ Κεφάλου, ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναί τε κελεύσαι.
καί μου ὄπισθεν ὁ παῖς λαβόμενος τοῦ ἱματίου, κελεύει ὑμᾶς ἔφη πολέμαρχος, περι-
μεῖναι. καὶ ἐγὼ μετεστράφην τε καὶ ἠρόμην, ὅπου αὐτὸς εἴη. οὗτος ἔφη, ὄπισθεν προ-
σέρχεται. ἀλλὰ περιμένετε. ἀλλὰ περιμενοῦμεν δῆτα. καὶ ὀλίγον ὕστε-
ρον, ἦλθε, καὶ Πολέμαρχος ἦκε, καὶ ἀδελφὸς ὁ τοῦ Γλαύκωνος ἀδελφός, καὶ νικήσας
ὁ νικίου, καὶ ἄλλοι τινὲς ὡς ἀπὸ τῆς πομπῆς. ὁ δὴ πολέμαρχος ἔφη. Ὦ Σώκρατες,
δοκεῖτέ μοι πρὸς ἄστυ ὡρμῆσθαι ὡς ἀπιόντες. οὐ γὰρ καλῶς δοξάζεις ἦν δ' ἐγώ.
ὁρᾷς οὖν ἡμᾶς ἔφη, ὅσοι ἐσμέν; πῶς γὰρ οὔ. Ἢ δεῖ ναὶ τούτων ἔφη κρείττους γέν-
εσθαι, ἢ μένειν αὐτοῦ. οὐκ ἔστιν ἦν δ' ἐγώ, ἔτι σὺ λείπεται, ἢ, ἦν πείσωμεν ὑμᾶς ὡς χρὴ
ἡμᾶς ἀφεῖναι. Ἢ καὶ πείσεσθ' ἂν ἦ δ' ὅς, πεῖσαι μὴ ἀκούοντας; οὐδαμῶς ἔφη ὁ
Γλαύκων. ὡς τοίνυν μὴ ἀκουσόμεθα, οὕτω διανοεῖσθε. καὶ ὁ Ἀδείμαντος. ἆρά
γε ἴσμεν, οὐκ ἴστε ὅτι λαμπὰς ἔσται πρὸς ἱππέως ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ; ἀφ' ἵππων
ἦν δ' ἐγώ; καινὸν γε λέγεις. λαμπαδηδρομίαν ἔχοντες διανύσουσι ἀλλήλοις ἀμιλλώμενοι
ζῶσι ἵπποις, ἢ πῶς λέγεις. οὕτως ἔφη ὁ Πολέμαρχος. καὶ πρόσεστι, παννυχίδα ποιή-
σουσιν, ἦν ἄξιον θεάσασθαι. ἀναστησόμεθα γοῦν μετὰ τὸ δεῖπνον, καὶ ἥξομεν παννυχί-
δα θεασόμενοι. καὶ ξυνεσόμεθά τε πολλοῖς τῶν νέων αὐτόθι καὶ διαλεξόμεθα. ἀλλὰ
μένετε, καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖτε. καὶ ὁ Γλαύκων. ἔοικεν ἔφη μενετέον εἶναι. ἀλλ'
εἰ δοκεῖ καὶ ὑμῖν δ' ἐγώ, οὕτω χρὴ ποιεῖν. ἴμεν οὖν δὴ οἴκαδε εἰς τὸν πολέμαρχον; καὶ ἐνεῦρον
τε αὐτόθι καὶ τλάσομεν, καὶ αὐθύσομεν, τοὺς τοῦ πολεμάρχου ἀδελφούς. καὶ δὴ καὶ
θρασύμαχον ἦν χαλκηδόνιον καὶ χαρμαντίδην ἦν παιανιέα. καὶ κλειτοφῶντα, ἦν
ἀρίστωνύμου. ὑμῖν δ' οὖσιν καὶ ὁ πατὴρ ὁ τοῦ πολεμάρχου κέφαλος. καὶ μάλα πρόσθεν
μοι ἔδοξε εἶναι, ὅτε χρόνον γοῦν καὶ ἑωράκειν αὐτὸν καὶ ἐνθένδε δὲ ἐστεφανωμένος, ἐπὶ
τινος προσκεφαλαίου τε καὶ πίλους, τεθυκὼς γοῦν ἐτύγχανεν αὐτὸ τῇ αὐλῇ. ἐκαθεζό-
μεθα οὖν παρ' αὐτόν. ἔκειντο γοῦν πίλοι τινὲς αὐτόθι κύκλῳ. αὖθις οὖν με ἰδὼν ὁ
κέφαλος, ἐκάστιζέ τε, καὶ εἶπεν. Ὦ Σώκρατες, οὐδὲ βαμίζεις ἡμῖν καταβαίνων
εἰς τὸν Πειραιᾶ. χρὴ μέντοι, εἰ μὲν γοῦν ἔτι ἔτι ἐν ἐμαυτῷ μὲν τ' ἐμαυτοῦ τορεύεσθαι
πρὸς τὸ ἄστυ, οὐδὲν ἂν σε ἔτι μᾶλλον ἐᾶν ἡμᾶς ἀπιέναι. νῦν δέ σε χρὴ πυ-
κνότερον μᾶλλον ἰέναι. ὡς ἂν ἴδῃ, ὅτι ἔμοιγε ὅσον αἱ ἄλλαι αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἀπο-
μαραίνονται, τοσοῦτον αὖξονται αἱ τοῦδε τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι τε καὶ ἡδοναί. μὴ
οὖν ἄλλως ποιεῖ. ἀλλὰ τοῖσδέ τε ταῖς παιδιαῖς ξυνίωθι, καὶ μᾶλλον παρ' ἡμᾶς φοίτα, ὡς
παρὰ φίλους τε καὶ πάνυ οἰκείους. καὶ μὴν ἐγὼ καὶ Γλαύκων κέφαλε, χαίρων διαλεγό-
μενος τοῖς σφόδρα πρεσβύταις. δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι παρ' αὐτῶν πυνθάνεσθαι, ὥς
ποτέ τινα ὁδὸν προιόντων, ἴσως καὶ ἡμᾶς ἴσασι πορεύεσθαι, πεῖσαι τοῖς ὅτι. ἔστι
γὰρ καὶ χαλεπὴ, ἢ ἐρᾴδιος καὶ ὕπερος. καὶ δὴ καὶ σοῦ ἥδιστ' ἂν πυθοίμην, ἔστι σοι φαί
νεται ἔσται. ἐπεὶ καὶ ταύτης ἤδη ἔπεστι τῆς ἡλικίας, ὃ δὴ λέγασι γέρας οὐ λίθ φασιν εἶναι ἀ
ποιητεῖ, πότερον χαλεπὸν τοῦ βίου, ἢ πῶς σὺ αὐτὸ ὑβαγγέλλεις. ἔτ' σοι ἔφη ὦ τ
λὰξ ὁρᾷ Ὦ Σώκρατες, δέον γέ μοι φαίνεται. πολλάκις γὰρ σὺν ἄλ χρόμεθα πρὸς εἰς τοι
τό, περαπολιόπαν ἡλικίαν ἔχοντες, διασώζοντες πὼ παλαιὰ προιμίαν. οἱ δ' ἂν πολλοὶ
ἡμῶν, ὀλοφύρονται ξυνιόντες, πρὸς αὐ τῇ πότητι ὑδονὰς ποθοῦντες καὶ ἀπαμε-

μνησκόμενοι περί τε τἀφροδίσια, καὶ τοῦδε πότους καὶ διαχύσεις, καὶ ἄλλα ἃ τοιούτων ἔχεται· καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὡς μεγάλων πόνων ἀπεστερημένοι· καὶ τότε μὲν, οὐ ζῶντες· νεῶν δὲ, οὐδὲ ζῶντες. εἰσὶ δὲ, καὶ τοὺς τῶν οἰκείων προσπλακίσειε τῷ γέρωτι, ὀδύρονται. καὶ ἐμοὶ δοκοῦσιν ὑμνοῦσιν, ὅσων ἡμεῖς σοφίσμάτων ἄπιον· ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν ὦ σώκρατες οὗτοι, οὐ τὸ ἄπιον ἀκτᾶσθαι. εἰ γὰρ διὰ τοῦτο ἄπιον, καὶ ἐτὼ τἀναντία ταῦτα ἐπεπόνθειν, εἴπερ γε γέρως, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι οὐταῦθα ἦλθον ἡλικίας· νῦν δὲ ἐτὼ ἴσθι οὐ τετύχηκα· οὐχ οὕτως ἔχουσι καὶ ἄλλοις. καὶ δή ποι καὶ σοφοκλεῖ πού τε τῷ ποιητῇ παρεγενόμην ἐρωτωμένῳ ὑπό τινος· Γῶς ἔφη ὦ σοφόκλεις ἔχεις πρὸς τἀφροδίσια· ἔπη δός τι εἰ γυναικὶ συγγίγνεσθαι; καὶ ὃς, εὖ φήμι ἔφη ὦ ἄνθρωπε· ἀσμενέστατα μέν τοι αὐτὸ ἀπέφυγον, ὡς πού λυττῶντά τινα καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποφυτόν. εὖ οἶδα μοι καὶ τότε ἔδοξεν ἐκεῖνος εἰπεῖν, καὶ νῦν οὐκ ἔπεσεν· παντάπασι γοῦν τῶν γε τοιούτων οἱ τῷ γέρᾳ, πολλὴν εἰρήνην γίνεται καὶ ἀλυσιτελῆ. ἐπειδὰν γοῦν αἱ ἐπιθυμίαι παύσωνται καὶ τανύουσαι καὶ χαλάσωσι, παντάπασι ἡ τοῦ σοφοκλέους γίνεται. δεδιασιν πάνυ πολλῶν ὄντι καὶ μανομένων ἀπολλάχθαι. ἀλλὰ καὶ σύτων πέρι, καὶ τῶν γε πρὸς τοὺς οἰκείους, μία τις αὐτία ἐστίν, οὐ γὰρ σώκρατες, ἀλλ' ὁ τρόπος τῶν ἀνθρώπων· αὐ μὲν γοῦν κόσμιοι καὶ εὔκολοι ὦσι, καὶ ἡ γέρᾳ μετρίως ἔσται ἐπὶ πονον· εἰ δὲ μὴ, καὶ γέρᾳ ὦ σώκρατες καὶ νεότης, χαλεπὴ τῷ ἀνθρώπῳ ξυμβαίνει. καὶ ἐτὼ ἀκαθὲς αὖτ' ἐπόντος ταῦτα, ἐκάλεσέ με ἐπὶ λέγειν αὐτῇ, ἐπέσπω, καὶ εἶπον· ὦ κέφαλε, δοκεῖ σοι τοὺς πολλοὺς ὅταν ταῦτα λέγῃς, οὐκ ἀποδέχεσθαι ἀλλ' ἡγεῖσθαί σε, ῥᾳδίως τὸ γέρᾳ φέρειν, οὐ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλὰ οὐσίαν κεκτῆσθαι· τοῖς γοῦν πλουσίοις, πολλὰ παραμύθια φασὶν εἶναι. ἀληθῆ ἔφη λέγεις· οὐ γοῦν ἀποδέχονται, καὶ λέγουσι μέν τι· οὐ μέν τοι γε ἴσον δοκοῦσι. ἀλλὰ τῷ Θεμιστοκλέους δοκεῖ, ὃς τῷ σεριφίῳ λοιδουμένῳ, καὶ λέγοντι· ὅτι οὐδ' αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν δόξαν μοι, ἀπεκίνατο. ὅτι, οὔτ' ἂν αὐτὸς σεριφίος ὢν ὄνομαστὸς ἐγένετο, οὔτ' ἐκεῖνος ἀθηναῖος· καὶ τοῖς δὴ μὴ πλουσίοις, χαλεπῶς δοκεῖ τὸ γέρᾳ φέρουσιν, ὃ ἔχει ὁ αὐτὸς λόγος· ὅτι, οὔτ' ἂν ἐπιεικὴς πάνυ δοκεῖ ῥᾳδίως γέρᾳ μιᾷ πενίᾳ ἀλύγειν, οὔθ' ὁ μὴ ἐπιεικὴς πλουτήσας, δύσκολός ποτ' αὐτῷ γένοιτο. Γρόσθεν δὴ δοκεῖ ἐτὼ κέφαλε· ὧν κέκτησαι τὰ πλεῖστα παρέλαβες, ἢ ἐπικτήσω· Γοὐκ ἐπικτησάμην ἔφη ὦ σώκρατες· μέσος τις γέγονα χρηματιστής. τῶν τε πατέρων καὶ τῶν παρ' ἐμέ· ὁ μὲν γὰρ πατὴρ τοσοῦτος τε καὶ οἱμάνυμος ἐμοὶ, ὃν δύο τάλαντα ἐτὼ ναῦν οὐσίαν κέκτημαι παραλαβών, πολλαπλασίω τοσαύτην ἐποίησε· λυσανίας δὲ ὁ πατὴρ, ἔτι ἐλάττω αὐτοῦ ἐποίησε τῆς ναῦν οὔσης. ἐτὼ δὲ ἀγαπῶ, ἐὰν μὴ ἐλάττω κατ' ἀλίπτω ζώσιν ἀλλὰ βραχεῖσί τιν, πλείω ἢ παρέλαβεν. τοῦτον οὖν ἐγὼ μὲν δὴ ἐγὼ, ὅτι μοι δοκεῖ, οὐ σφόδρα ἀγαπᾶν τὰ χρήματα· ἔστι δὲ ποιοῦσιν ὡς ἡ πλὴ, οἱ αὖ μὴ αὐτοὶ κτήσωνται· οἱ δὲ κτησάμενοι, δι' ἃ ἢ οἱ ἄλλοι ἀσπάζονται αὐτά· ὥσπερ ἡ οἱ ποιηταὶ τὰ αὐτῶν ποιήματα, ἡ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας ἀγαπῶσι, ταύτη τε δὴ ἡ οἱ χρηματισάμενοι, περὶ τὰ χρήματα σπουδάζουσιν ὡς ἔργον ἑαυτῶν· καὶ κατὰ τὴν χρείαν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι. χαλεποὶ οὖν καὶ ξυγγενέσθαι εἰσὶν· οὐδὲν ἐθέλοντες ἐπαινεῖν, ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον. ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Γαὐτὰ μὲν δὴ δοκεῖ ἐτὼ· ἀλλά μοι ἔτι τόδε σκόπει· τὸ μέγιστον οἶει ἀγαθὸν ἀπολελαυκέναι τῷ πολλὴν οὐσίαν κεκτῆσθαι. ἔγωγε, ἴσως οὐκ ἂν πολλοὺς πείσαιμι λέγων· ὅτι ἔπεισέ με ἔφη ὦ σώκρατες. ὅτι ἐπειδή τις ἐγγὺς ἦ, τοῦ οἴεσθαι πελάσειν, εἰσέρχεται αὐτὸν δέος μὴ φθάσῃ τις, πρὸ ὧν ἐμπροσθεν οὐκ εἰσήει· εἴ τι ἀληθὲς λέγομεν μῶν οἱ περὶ τὸν ἅιδου. ὡς ἐνθάδε ἀδικήσαντα δεῖ καὶ δοῦναι δίκην, καὶ τἀγαλλόμενον τῶν, τότε δὴ φοβοῦσιν αὐτὸν μὴ ἀληθῆς ὦσι. μὴ αὐτὸς, ἢ ὑπὸ τοῦ γέρως ἀθυμήσας, ἢ καὶ ὧς πρὸ ἔδη ἐγγυτέρω ὢν τῶν ἐκεῖ, μᾶλλόν τι καθορᾷ αὐτά. ὑποφίας δ' οὖν μὴ δείμακρος μεσὸς γίνεται. μὴ ἀπολογίζεται ἔδη μὴ σκοπεῖ. εἴ τινά τι ἠδίκηκεν· ὁ μὲν οὖν εὐσέβειαν ἑαυτῷ ὁ τῷ βίῳ πολλὰ ἀδικήματα. καὶ ἐκ τ' ὕπνων ὥσπερ οἱ παῖδες θαμὰ ἐγειρόμενος, δειμαίνει· μὴ ζῷ μή τις ἐλπίδος. ᾧ μὲν δὴ ἐν

ἑαυτῷ

ἑαυτῷ ἄδικον ξυνοικοῦντι, ἀλλὰ καὶ ἐλπὶς ἀεὶ παύεται· καὶ ἀγαθὴ γε ἡ ξύφορος, ὡς καὶ Πίνδαρος λέγει· χαριέντως γοῦν μοι ὦ Σώκρατες δοκεῖ εἰπεῖν, ὅτι ὃς ἂν δικαίως καὶ ὁσίως τὸν βίον διάγῃ, γλυκεῖά οἱ καρδίαν ἀτιτάλλοι᾽ ἃ γηροτρόφος συναίρεται ἐλπὶς· ἃ μάλιστα θυμὸν πολύστροφον γνώμαν κυβερνᾷ. ὧν ἕν λέγει θαυμασίως ὡς σφόδρα. πρὸς Διὸς τοῦτ᾽ ἔστιν, τίθημι καὶ τῶν χρημάτων κτῆσιν, ὠφελίαν εἶναι, οὐ τοῖς παντὶ ἀνδρί· ἀλλὰ τῷ ἐπιεικεῖ· ἢ γὰρ μὴ δι᾽ ἄλλο τι ἄλλα πᾶσαι ἢ μᾶλλον ὠφελεῖν, μὴ δ᾽ αὖ ὀφείλοντα ἢ θεῷ θυσίαν τινάς, ἢ ἀνθρώπῳ χρήματα, ἢ τι τοιαῦτα ἀποδοῦναι, μέγα μέρος εἰς εὖ ζῆν ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις συμβάλλεται. ἔχει δὲ καὶ ἄλλως χρεία πολλάς· ἀλλά γε οὐδὲν οὕτως, οὐκ ἐλάχιστον ἔγωγε θείη ἂν εἰς εὖ ζῆν, ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι ὦ Σώκρατες· ὠφελοῦντα χρησιμώτατον εἶναι. Καλῶς ὦδ᾽ εἶπες ὦ Κέφαλε. ἀλλὰ δ᾽ αὐτὸ τοῦτο δικαιοσύνην, φῶμεν ἀλήθειαν αὐτὸ φύσιν ἢ ἀπλῶς οὕτω· μὴ τὸ ἀποδιδόναι αὖ τίς τι παρά του λάβῃ, ἢ μὴ αὐτὰ ταῦτα δίκαιον οἷόν τε μὲν δικαίως, οἷόν τε δὲ ἀλλοίως ποιεῖν. οἷον τοιόνδε λέγω. πᾶς ἄν που ὁμολογήσειε, εἴ τις λάβοι παρὰ φίλου καὶ σφρονοῦντος ὅπλα, ἐμμανὴς ἀποδοῦναι τοῦτον, ὅταν αὐτὰ ταῦτα ἀποδιδόναι, οὔτε δίκαιος ἂν εἴη ὁ ἀποδιδούς· οὐδ᾽ αὖ πρὸς τὸν οὕτως ἔχοντα πάντα ἐθέλων τἀληθῆ λέγειν. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. οὐκ ἄρα οὔτε ἕρος δίκαιον οὔτε ἀλήθειά τις λέγειν· καὶ ἄλλο τις ἀποδιδόναι. Ναὶ μὰ Δία ἔφη ὦ Σώκρατες ὑπολαβὼν ὁ πολέμαρχος· εἰ πού γέ τι χὴ σμωνίδῃ πείθεσθαι. ἐμὲ μέν τοι ἔφη ὁ Κέφαλος, καὶ παραλείπω μὲν ὑμῖν τὸν λόγον· δεῖ γάρ με ἤδη τῶν ἱερῶν ἐπιμεληθῆναι. οὐκοῦν ἔφην ἐγὼ ὁ πολέμαρχος τῶν σῶν κληρονόμος; πάνυ γε ἦ δ᾽ ὃς, γελάσας. καὶ ἅμα ἴει πρὸς τὰ ἱερά. λέγε δὴ σὺ ἔφην ἐγὼ σὺ ὁ τῷ λόγου κληρονόμος. τὶ φὴς ἦν σμωνίδην λέγοντα, ἀρθῶς λέγειν ἢ δικαιοσύνην. ὅτι δὴ ὃς. ἀποδιδόναι ὀφειλόμενα ἐκάστῳ, δίκαιόν ἐστι λέγειν, δοκεῖ ἐμοὶ καλῶς λέγειν. ἀλλὰ μήν τοι ὦ δ᾽ ἐγὼ, σμωνίδην γε οὐ ῥᾴδιον ἀπιστεῖν· σοφὸς γὰρ καὶ θεῖος ἀνήρ. τοῦτο μέν τοι. ὅτι ποτὲ λέγει, σὺ μὲν ὦ πολέμαρχε ἴσως γιγνώσκεις· ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ. δῆλον γοῦν ὅτι οὐ ταῦτα λέγει ἅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ἐμέ, τινὸς παρακατατεθειμένου τὶ ὀρθῶς, μὴ σωφρόνως ἀποτυγχάνοντα, ἀποδιδόναι καί τοι γε ὀφειλόμενόν που ταῦτ᾽ εἶναι ὁ παρακατατεθείς; Ναί. ἀποδοτέον δέ γε οὐδ᾽ ὁπωστιοῦν τοῦτο τὸν τοιοῦτον ὡς ἔοικε λέγει σμωνίδης, ἃ τὰ ὀφειλόμενα δίκαιον εἶναι ἀποδιδόναι. ἄλλο μέν τοι τὶ ἦν ἐκεῖνο. τοῖς δὲ φίλοις ὅτι τὰ ὀφείλειν τοὺς φίλους, ἀγαθόν μέν τι φαίνεται, καὶ κάλλιον δὲ μᾶλλον. μανθάνω ὦδ᾽ ἐγώ· ὅτι ἃ τὰ ὀφειλόμενα ἀποδίδωσιν· ὡς αὖτῳ χρυσίον ἀποδῷ παρακατατεθειμένῳ, ἐάν πὴ ἡ ἀπόδοσις μὴ ἡ λῆψις βλαβερὰ γίνηται· φίλοι δὲ ὧδ᾽ ὅ, τε ἀποδιδούς καὶ ὁ ἀποδιδούς· οὐχ οὕτω λέγειν φὴς ἦν σμωνίδην; Ναί μὲν οὖν. τὶ δὲ τοῖς ἐχθροῖς ἀποδοτέον ὅ, τι αὖ τύχοι ὀφειλόμενον. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη, ὅ, γε ὀφείλεται αὖ τοῖς. ὀφείλεται δὲ δίμοι παρά γε τὸν ἐχθρὸν τῷ ἐχθρῷ, ὅπερ καὶ πρόσηκεν, καὶ κακόν τι. ἠνίξατο ἄρα ἦν δ᾽ ἐγὼ ὡς ἔοικεν ὁ σμωνίδης ποιητικῶς ἃ δίκαιον ὁ ἔην· δικαιοῖ τοι μὲν γοῦν ὃ τι φαίνεται, ὅτι τοῦτ᾽ ἔην δίκαιον, ἃ προσήκοντι ἑκάστῳ ἀποδίδωσι· ἐχθροῖ δὲ ὠφελίμοντι ὀφειλόμενον. ἀλλὰ τὶ οἴει ἔφη. Ῥᾳδίως ἦν δ᾽ ἐγώ· εἴ τις αὐτὸν ἔροιτο· ὦ σμωνίδη, ἃ τίσιν οἷοί τε ἀποδιδοῦσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τύχῃ, ἃ τοιαῦτα ἐστὶ καὶ καλοῦνται· Η δὲ τίσι τὰ ἀποδιδοῦσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τύχῃ, μαγειρικὴ καλοῦνται. Η τοῖς ὀψοις τὰ ἡδύσματα. Εἶεν. Η οἷσι δὲ τίσι τὰ ἀποδιδοῦσα τύχῃ, δικαιοσύνη καὶ καλοῦτο. Εἰ μέν τι ἔφη λέγει ἀνηλουθεῖν ὦ σώκρατες τοῖς ἐμπροσθεν εἰρημένοις, ἢ τοῖς φίλοις τε καὶ ἐχθροῖς, ὠφελίας τε καὶ βλάβας ἀποδιδοῦσα· Τὸ τοὺς φίλους ἀρα ὦ ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς καὶ κακῶς, δικαιοσύνην λέγῃ; δοκεῖ μοι. Τίς ἂν σμωνίδην ἐρωτῶντας, ἡμᾶς τοὺς φίλους, ὦ φιεῖν· καὶ ἐχθροὺς καὶ κακῶς πρὸς νόσον καὶ ὑγίειαν. Ἰατρός. Τίς δὲ πλέοντας, πρὸς ἢν τῆς θαλάττης πλώσιμον.

κυβερνήτης. Τί δὲ ὁ δίκαιος· εἰ τίνι πράξει καὶ πρὸς τί ὄντι, δοκεῖ τὸν φίλους ὠφελεῖν, καὶ ἐχθροὺς βλάπτειν· οὐ τῷ πρὸς πολεμεῖν, καὶ ξυμμαχεῖν ἐμοιγε δοκεῖ. Εἶεν. Μὴ κάμνουσί γε μὴν ὦ φίλε πολέμαρχε, ἰατροὶ ἄχρηστοι· ἀληθῆ. Καὶ μὴ πλέουσι δὴ κυβερνήτης; Ναί. Αρ' οὖν καὶ δίκαιος μὴ πολεμοῦσιν ὁ δίκαιος ἄχρηστος; Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ ἔγωγε. Χρήσιμον ἄρα καὶ οὐ εἰρήνη δικαιοσύνη. Χρήσιμον· μὴ ἀγωγήν, ἦ οὔ. Ναί. Γρόσγε καρπῶν κτῆσιν; Ναί. Καὶ μὴν καὶ σκυτοτομική; Ναί. Γρόσγε ὑποδημάτων αὖ δῆμαι φαίης κτῆσιν; Γαύγε. Τί δὲ λύρᾳ δικαιοσύνη. πρὸς τίνος χρείαν ἡ κτῆσιν, οὐ εἰρήνη φαίης αὖ χρήσιμον εἶναι. Γρὸς τὰ ξυμβόλαια ὦ σώκρατες· ξυμβόλαια δὲ λέγεις ποινωνήματα, ἢ τί ἄλλο. Κοινωνήματα δῆτα. Ἆρ' οὖν ὁ δίκαιος ἀγαθὸς καὶ χρήσιμος κοινωνὸς εἰς πηλῶν θέσιν, ἢ ὁ πηλῶν τικός· ὁ πηλῶν τικός. Ἀλλ' εἰς πλίνθων καὶ λίθων θέσιν, ὁ δίκαιος χρησιμώτερός τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τῆ οἰκοδομικῆ; οὐδαμῶς. Ἀλλ' εἰς τίνα δὴ κοινωνίαν, ὁ δίκαιος ἀμείνων κοινωνὸς, τῆ κιθαριστικῆ· ὥσπερ ὁ κιθαριστικὸς τῆ δικαίου, εἰς κρουμάτων. Εἰς ἀργυρίου ἔμοιγε δοκεῖ. Γλιὼ γ' ἴσως ὦ πολέμαρχε πρὸς τὸ χρῆσθαι ἀργυρίῳ. ὅταν δέη ἀργυρίου κοινῇ πρίασθαι ἢ ἀποδόσθαι ἴσως, τότε δὴ ὡς ἐπὶ τῷ δίκαιος ὁ ἰατρικός. Ἦ γάρ; Φαίνεται. Καὶ μὴν ὅταν γε πλοῖον, ὁ ναυπηγὸς ἢ ὁ κυβερνήτης. Ἔοικεν. Ὅταν οὖν δέη ἀργυρίῳ ἢ χρυσῷ κοινῇ χρῆσθαι, ὁ δίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων. Ὅταν παρακατατίθεσθαι καὶ σῶν εἶναι ὦ σώκρατες. οὐκοῦν λέγεις, ὅταν μηδὲν δέῃ αὐτῷ χρῆσθαι, ἀλλὰ κεῖσθαι; Γαύγε. Ὅταν ἄρα ἄχρηστον ᾖ ἀργύριον τότε χρήσιμος ἐπ' αὐτῷ ὁ δικαιοσύνη. Κινδυνεύει. Καὶ ὅταν λίθοι πανοπλίαν δέῃ φυλάττειν, ὁ δικαιοσύνη χρήσιμος, καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ. Ὅταν δὲ χρῆσθαι, ἀμπελουργικόν. Φαίνεται. Φύσεις δὲ καὶ κτᾶσθαι καὶ λύειν. Ὅταν δέῃ φυλάττειν καὶ μηδὲν χρῆσθαι, χρήσιμον εἶναι πρὸ δικαιοσύνην, ὅταν δὲ χρῆσθαι, πρὸ ὁπλιτικὴν καὶ πρὸ μουσικήν; αὐάσκη. Καὶ τοίνυν τἆλλα δὴ πάντα, ἃ δικαιοσύνη ἐκείνου, οὐ μὲν χρήσει, ἄχρηστον· τὸ δὲ ἀχρησίᾳ, χρήσιμον. Κινδυνεύει. Οὐκοῦν ὦ φίλε, πάνυγέ τι ἀσυνδαίτον εἴη ἡ δικαιοσύνη εἰ πρὸς τὰ ἄχρηστα χρήσιμον ἂν τυγχάνει. Τοῦτ' ἄρ' ἐσκεψάμεθα. Ἆρ' οὐχ ὁ παταξαι λεπότατος ἐν μάχῃ. ἔστε πυκτικῇ ἔστε τινι ἄλλῃ, οὗτος καὶ φυλάξασθαι; Γαύγε. Ἆρ' οὖν καὶ νόσου ὅστις λεπὸς φυλάξασθαι καὶ λαθεῖν. οὗτος λῃστὴς καὶ ἐμποιῆσαι; ἔμοιγε δοκεῖ. Ἀλλὰ μὴν στρατόπεδόν γε, ὁ αὐτὸς φύλαξ ἀγαθὸς, ὥσπερ καὶ τὰ τῶν πολεμίων κλέψαι καὶ βουλεύματα καὶ τἆλλα πράξεις. Γαύγε. Ὅταν τίς ἀρα λεπὸς φύλαξ, τοῦτον καὶ φῶρ λεπός. Ἔοικεν. Εἰ ἄρα ὁ δίκαιος ἀργύριον λεπὸς φυλάττειν, καὶ κλέπτειν λῃστής, ὡς γοῦν ὁ λόγος ἔοικε σημαίνει. κλέπτης ἄρα τις ὁ δίκαιος ὡς ἔοικεν ἀνεπίφατον. Καὶ κινδυνεύει παρ' ὁμήρου μεμαθηκέναι αὐτό· καὶ τὸν Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀσυνάτως πρὸς μητρὸς πατέρα αὐτόλυκον, ἀγαπᾷ τε, καὶ φησὶν αὐτὸν ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους κεκλῆσθαι κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε· ἔοικεν οὖν ἡ δικαιοσύνη, καὶ κατὰ σὲ καὶ κατὰ Ὅμηρον καὶ κατὰ σιμωνίδην, κλεπτική τις ἕξις. Ἐπ' ὠφελίᾳ μέν γε τῶν φίλων, καὶ δὴ βλάβῃ γε τῶν ἐχθρῶν, ἦ γὰρ οὐ λέγεις; οὐ μὰ τὸν Δί' ἔφη· ἀλλ' οὐκέτ' οἶδα ἔγωγε ὅ, τι ἔλεγον. ἔστω μέν τοι ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι· ὠφελεῖν μὲν τοὺς φίλους ἡ δικαιοσύνη, βλάπτειν δὲ τοὺς ἐχθρούς. Φίλους δὲ λέγεις, ἦ· πότερον τοὺς δοκοῦντας ἐπιεικεῖς χρηστοὺς εἶναι, ἢ τοὺς ὄντας καὶ μὴ δοκοῦσι, τὴ ἐχθροὺς ὡσαύτως. ἐοικὸς μὲν ἔφη, οὓς ἄν τις ἡγῆται χρηστοὺς, φιλεῖν· οὓς δ' αὖ πονηροὺς, μισεῖν. Ἆρ' οὖν οὐχ ἁμαρτάνουσι οἱ πολλοὶ περὶ ταῦτα· ὥστε δοκεῖν αὐτοῖς πολλοὺς μὲν χρηστοὺς εἶναι μὴ ὄντας, πολλοὺς δὲ τοὐναντίον. ἁμαρτάνουσι. Τούτοις ἄρα, οἱ μὴ ἀγαθοὶ ἐχθροί· οἱ δὲ ἀγαθοὶ, φίλοι. Γαύγε. Ἀλλ' ἔμοιγε δίκαιον τε τοῖς τοιούτοις, τοὺς μὴ πονηροὺς ὠφελεῖν· τοὺς δ' ἀγαθοὺς, βλάπτειν. φαίνεται. Ἀλλὰ μὴν οἵγε ἀγαθοὶ, δίκαιοί τε καὶ οἷοι μὴ ἀδικεῖν. ἀληθῆ. Κατὰ δὴ τὸν λόγον τὸν μὴ δίκαιον ἀδικοῦντας, δίκαιον καὶ ὧς ποιεῖν. μηδαμῶς ἔφη ὦ σώκρατες· φανερὸς δ' ἔοικεν ἦ ὁ λόγος· τὸν ἀδίκως ἄρα δεῖ δίκαιον βλάπτειν· τὸν δὲ δικαίως ὠφελεῖν. οὗτος

ἐκείνου

ἐκάνε καλλίων φαίνητ᾽. Πολλοῖς ἄρα ὦ πολέμαρχε συμβαίνει. ὅσοι ἁμαρτάνουσι περὶ αὐτῶν, δίκαιον ἦ, τοὺς μὲν φίλους βλάπτειν· πονηροὶ γὰρ αὐτοί εἰσι· τοὺς δ᾽ ἐχθροὺς ὠφελεῖν. ἀγαθοὶ γοῦν ἡμῖν οὕτω δόξομεν, αὐτῷ τοιαύτῃ ἦν σιμωνίδην ἔφαμεν λέγειν. καὶ μάλα ἔφη οὕτω συμβαίνει, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα θώμεθα. κινδυνεύομεν γάρ, οὐκ ὀρθῶς ἦν φίλον καὶ ἐχθρὸν εἴρηται. Πῶς θέμενοι ὦ πολέμαρχε. Τὸν δοκοῦντα χρηστὸν, τοῦτον φίλον εἶναι. Νεῦε δὴ πῶς λῷ δ᾽ ἐτὸ μετὰ ταῦτα θώμεθα· Τὸν δοκοῦντα τέ τε ἅ δ᾽ ὅσ᾽ καὶ ἦν ὄντα χρηστὸν, φίλον· ἦν δὲ δοκοῦντα μὲν ὄντα δὲ μὴ, δοκεῖν ἀλλὰ μὴ εἶναι φίλον, καὶ τοῦδε τῷ ἐχθροῦ δὲ, ἡ αὐτὴ θέσις. Φίλος μὲν δὴ ὡς ἔοικε τούτῳ τῷ λόγῳ, ὁ ἀγαθὸς ἔσται. ἐχθρὸς δὲ, ὁ πονηρός; Ναὶ. κελεύεις δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι τῷ δικαίῳ, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν, λέγοντες δίκαιον εἶναι· ἦν μὲν φίλον δεῖ ποιεῖν ἦν δὲ ἐχθρὸν κακῶς, καὶ τοῦτο τούτῳ, ὦδε λέγειν· ὅτι ἔστι δίκαιον, ἦν μὲν φίλον ἀγαθὸν ὄντα, δεῖ ποιεῖν. ἦν δ᾽ ἐχθρὸν κακὸν ὄντα, βλάπτειν; Παύ μοι δοκεῖ ἔφη οὕτως αὖ μοι δοκεῖ κομψῶς λέγεσθαι. ἔστιν ἄρα ὦ δ᾽ ἐτὸ, δικαίου ἀνδρὸς βλάπτειν καὶ ἐντεινεῖ ἀνθρώπων; καὶ πάνυ γε ἔφη δούγε πονηρούς τε καὶ ἐχθροὺς δῆ βλάπτειν.

Βλαπτόμενοι δ᾽ ἵππου, βελτίους ἢ χείρους γίνονται. χείρους· ἆρα εἰς τὴν τῶν κυνῶν ἀρετὴν ἢ εἰς τὴν τῶν ἵππων. εἰς τὴν τῶν ἵππων· ἄρ᾽ οὖν καὶ κυνὸς βλαπτόμενοι, χείρους γίγνονται εἰς τὴν τῶν κυνῶν, ἀλλ᾽ οὐκ εἰς τὴν τῶν ἵππων ἀρετήν. ἀνάγκη· ἀνθρώπους δὲ ὦ ἑταῖρε μὴ οὕτω φῶμεν, βλαπτομένους, εἰς τὴν ἀνθρωπείαν ἀρετὴν χείρους γίγνεσθαι; Παύ μοι οὖν, ἀλλ᾽ ἡ δικαιοσύνη οὐκ ἀνθρωπεία ἀρετή; καὶ τοῦτ᾽ ἀνάγκη. καὶ τοὺς βλαπτομένους ἄρα ὦ φίλε τῶν ἀνθρώπων, ἀνάγκη ἀδικωτέρους γίνεσθαι· ἔοικεν. ἆρ᾽ οὖν τῇ μουσικῇ οἱ μουσικοὶ, ἀμούσους ποιοῦσι φιεῖν. ἀλλὰ κακόν. ἀλλὰ τῇ ἱππικῇ οἱ ἱππικοὶ ἀφίππους; Οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ τῇ δικαιοσύνῃ δὴ οἱ δίκαιοι ἀδίκους; ἢ καὶ ξυλλήβδην αὖ τῇ ἀγαθοὶ κακούς; ἀλλὰ ἀδύνατον. Οὐ γὰρ θερμότητος δίμοι δρῦσι, ψύχειν· ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. Ναί· Οὐδὲ ξηρότητος, ὑγραίνειν, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. Φαίνεται. ὁ δέ γε δίκαιος ἀγαθός; Παύγε· οὐκ ἄρα τοῦ δικαίου δρῶν βλάπτειν ὦ πολέμαρχε, οὔτε φίλον οὔτ᾽ ἄλλον οὐδένα, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου, τοῦ ἀδίκου. Παντάπασί μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν ἔφη ὦ σώκρατες. Εἰ ἄρα τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστῳ ἀποδιδόναι φησί τις δίκαιον εἶναι, ἔστιν δὲ ὃ νοεῖ αὐτῷ, τοῖς μὲν ἐχθροῖς βλάβας ὀφείλεσθαι παρὰ τοῦ δικαίου ἀνδρὸς, τοῖς δὲ φίλοις ὠφέλειαν· οὐκ ἐτὸς ὁ ἔστιν εἰπὼν οὐ γὰρ ἀληθῆ ἔλεγεν. οὐδαμοῦ γὰρ δίκαιον οὐδὲ κατὰ μῦν ἐφάνη τὸ βλάπτειν. Συγχωρῶ δῆτ᾽ ἔς. μαχώμεθα ἄρα ἐτὸ, κοινῇ ἑταῖρέ τε καὶ σύ· ἐάν τις αὐτὸ φῇ, ἢ σιμωνίδην, ἢ βίαντα, ἢ πιττακὸν εἰρηκέναι, ἢ τιν᾽ ἄλλον τῶν σοφῶν τε καὶ μακαρίων ἀνδρῶν. ἕτοιμός εἰμι κοινωνεῖν τῆς μάχης. ἀλλ᾽ ἐθάτα ἐτὸ, οὐ μοι δοκεῖ εἶναι τὸ ῥῆμα, τὸ φάναι δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν φίλους ὠφελεῖν, τοὺς δ᾽ ἐχθροὺς βλάπτειν; Τίνος ἔφη. δίμοι αὖ τοῦδε ἀνδρὸς εἶναι ἢ πυρρίκηυ. ἢ ξίφεος. ἢ ἱσμηνίου τοῦ θηβαίου. ἢ τινος ἄλλου, μάχαιρᾶς δύνασθαι, πλουσίου ἀνδρός. ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. Εἶεν δὴ δ᾽ ἐτὸ, ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο ἐφάνη ἡ δικαιοσύνη ὄν, οὐδὲ τὸ δίκαιον, τί ἄν ἄλλο τις αὖ φαίη εἶναι, καὶ ὁ θρασύμαχος, πολλάκις μὲν καὶ διαλιγομένων ἡμῶν, μετὰ ξυθώρακα αὖτὸ λαμβάνοιτο τοῦ λόγου. ἐπεὶ τὰ ὦ τῶν παρεληλυθότων διαπωλύειν βουλομένου διακωλύσαι τὸν λόγον. ὡς δὲ διεπαυσάμεθα καὶ ἐτὸ ταῦτ᾽ εἶπεν, οὐκέτι ἠνυχάνει ἔγειν· ἀλλὰ συσχίσας ἐαυτὸν ὥσπερ θηρίον, ἔκεινεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ὡς διαρπασόμενος· καὶ ἐτό τε καὶ ὁ πολέμαρχος δείσαντες, διεπλήθημεν. ἔλ᾽ εἰς τὸ μέσον φθεγξάμενος, τίς ἔφη ὑμᾶς πάλαι φλυαρίας ἔχει ὦ σώκρατες· καὶ τί δὴ καὶ ἑίζεσθε πρὸς ἀλλήλους· ὑποκατακλινόμενοι ὑμεῖν αὐτοῖς. ἀλλ᾽ εἴπερ ὡς ἀληθῶς βούλει ἀλοῦναι τὸ δίκαιον ὅ, τι ἔστι, μὴ μόνον ἐρώτα· μὴ δὲ φιλοτιμοῦ ἐλέγχων, ἐπειδή τις τῶν ἀποκρίνεται· ἐγωγε κακῶς ἔσχον, ὅτι τὸ ῥᾴστον ἐρωτᾶν ἢ ἀποκρίνασθαι, ἀλλὰ τῇ αὐτὸς ἀπόκριναι· τῇ εἰπέ· τί φῂς εἶναι τὸ δίκαιον.

καὶ ὅπως μοι μὴ ὄψῃ ὅτι τὸ δίον δεῖ. μὴ δ' ὅτι τὸ ἀφέλιμον. μὴ δ' ὅτι τὸ λυσιτελοῦν. μὴ δ' ὅτι τὸ κερδαλέον. μὴ δ' ὅτι τὸ συμφέρον. ἀλλὰ σαφῶς μοι καὶ ἀκριβῶς λέγε ὅ τι αὖ λέγῃς. ὡς ἐγὼ οὐκ ἀποδέξομαι ἐὰν ὕθλους τοιούτους λέγῃς, καὶ ἐγὼ ἀκούσας, ὕβριν ἔλαγον, καὶ προσβλέπων αὐτὸν, ἐφοβούμην. καί μοι δοκῶ· εἰ μὴ πρότερος ἐωρακὼς αὐτὸν ἦν ἐκεῖνος ἐμὲ, ἄφωνος ἂν γενέσθαι. νυνὶ δὲ ἰδὼν ὑπὸ τοῦ λόγου ἤρχετο ὕβρις ἀναπιμπλάσθαι, προσβλέψας αὐτὸν πρότερος ὥστε αὐτῷ οἷός τ' ἐγενόμην ἀποκεκλῆσθαι, καὶ εἰπὸν ὑποφρίμων· ὦ θρασύμαχε· μὴ χαλεπὸς ἡμῖν ἴσθι. εἰ γὰρ ὕβριμαρ τάνομεν οὐ τῇ τῶν λόγων σκέψει ἐγώ τε καὶ σὺ, δῆλον ἴσθι ὅτι ἅπαντες ἁμαρτάνομεν. μὴ γὰρ δὴ οἴου, ἐμοὶ, χρυσίον ἐζητοῦμεν, οὐκ ἄν ποτε ἡμᾶς ἐκόντας εἶναι ὑποκατακλίνεσθαι ἀλλήλοις οὐ τῇ ζητήσει καὶ διαφθείρειν πᾶν ὅ,τιοῦν αὐτὸ· δικαιοσύνην δὲ ζητοῦντες πρᾶγμα πολλῶν χρυσίων τιμιώτερον, ἴσμεν οὕτως ἀσκόπως ὑπείκειν ἀλλήλοις. καὶ οὐ πάνυ ὑποζήλευν ὅτι μάλιστα φανεῖσθαι αὐτὸ οἷόν γε ἔστιν ὦ φίλε, ἀλλ' οἶμαι ἀδυνάμενα. ἐλεεῖσθαι οὖν ἡμᾶς πολὺ μᾶλλον εἰκός ἐστιν ὑμῶν τῶν δεινῶν ἐχαλεπαίνεσθαι, καὶ ὃς ἀηδέστατος, αἰσχύνης τε μάλα σαρδόνιον, κἀξέπιν. ὦ Ἡράκλεις ἔφη. αὕτη ἐκείνη ἡ εἰωθυῖα εἰρωνεία σωκράτους. καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἔλεγον τε καὶ ἐδεδίειν πρὸ τοῦ λέγειν. ὅτι σὺ ἀποκρίνεσθαι μὲν οὐκ ἐθελήσεις. εἰρωνεύσεσθαι δὲ καὶ πάντα μᾶλλον τοῦ ἀποκρίνεσθαι ἢ ἀποκρίνειο, ἐάντίς τι σὲ ἔρωτᾷ. Σοφὸς γὰρ εἶ ὦ θρασύμαχε. οὐ δὲ ἔμαθες, ὅτι εἴ τινα ἔροιο ὁπόσα ὄντα τὰ δώδεκα, καὶ ἔρόμενος προεἴποις αὐτῷ. ὅπως μοι ὦ ἄνθρωπε μὴ ἔρᾷς ὅτι ἔστι τὰ δώδεκα ἀλλ' εἰπέ. μὴ δ' ὅτι τρὶς τέτταρα. μὴ δ' ὅτι ἑξάκις δύο. μὴ δ' ὅτι τετράκις τρία. ὡς οὐκ ἀποδέξομαί σου ἐὰν τοιαῦτα φλυαρῇς, δῆλον οἶμαί σοι ἔσεσθαι, ὅτι οὐδεὶς ἀποκρινοῖτο τῷ οὕτω πυθανομένῳ. ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν, ὦ θρασύμαχε. πῶς λέγεις μὴ ἀποκρίνωμαι ὧν προεῖπες μοι. πότερον ὦ θαυμάσιε. μὴ δὲ ἀ τούτων τυγχάνει ὄν. ἀλλ' ἕτερον εἶπον τί τῶν ἀληθῶν, ἢ πῶς λέγεις, τί ἂν αὐτῷ εἶπες πρὸς ταῦτα. Σωκ. ἔφη. ὡς δὲ ὅμοιον τοῦτο τοῖς ἐκείνῳ. οὐδέν γε κωλύει ἔμοιγ' ἐγώ. εἶεν οὖν καὶ μὴ ἔστιν ὅμοιον, φαίνεταί σοι τῷ ἐρωτηθέντι διοιστέον, ἢ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἢ ἅπερ τι αὖ ἔοικε ἀποκρινεῖσθαι τὸ φαινόμενον ἑαυτῷ. ἐάν τε ἡμεῖς ἀπαγορεύωμεν, ἐάν τε μή; ἄλλοτι οὖν ἔφη καὶ σὺ οὕτω ποιήσεις. ὧν ἐγὼ ἀπεῖπον· τούτων τί ἀποκρινῇ; οὐκ ἄν θαυμάσαιμι ἔμοιγε ἐγώ. ἐὰν μὴ σκληραίνῃ οὕτω δόξεις. τί οὖν ἔφη ἂν ἐγὼ λείξω ἑτέρᾳ ἀποκρίσει παρακαλέσας ταύτας τὰς δικαιοσύνης βελτίω τούτων, τί ἀξιοῖς παθεῖν. τί ἄλλο ἔμοιγ' ἐγώ, ἢ ὅπερ προσήκει πάσχειν ᾧ μὴ εἰδότι. προσήκει δέ που μαθεῖν παρὰ τοῦ εἰδότος. καὶ ἐγὼ οὖν ἔστιν ἃ ἐξιῶ παθεῖν. ἀδὺς γὰρ εἶ ἔφη. ἀλλὰ πρὸς ᾧ μαθεῖν, καὶ ἀπὸ ποσοῦ ἀργύριον. Οὐκοῦν ἔπειδή μοι γίνηται εἶπον, ἀλλ' ἔστιν ἔφη ὁ Γλαύκων. ἀλλ' οὐκοῦν ἀργύριόν ὦ θρασύμαχε, λέγε. πάντες γὰρ ἡμεῖς σωκράτει εἰσόμεθα. Γαύγε οἶμαι ἔφη. ἵνα σωκράτης δ' εἰωθὼς διαπράξηται. αὐτὸς μὲν μὴ ἀποκρίνηται. ἄλλου δ' ἀποκρινομένου λαμβάνῃ λόγον καὶ ἐλέγχῃ. Γῶσ γὰρ οὐκ ἔφη ἐγὼ ᾧ βέλτιστέ τις ἀποκρίναιτο. πρῶτον μὲν μεγάλου μὲν δεῖται ἐπισταμένου εἶναι. ἔπειτα εἴπερ καὶ εἴη τοιοῦτος τοῦδε τούτων, ἀπειρημένον αὐτῷ εἶναι. ὅπως μηδὲν ἐρεῖ ὧν ἐπίσταται, ὑπ' αἰσχρὸς οὐ φαύλου. ἀλλὰ σὲ δὴ μᾶλλον εἰκὸς λέγειν. σὺ γὰρ δὴ φῂς εἰδέναι καὶ ἔχειν ἀπεῖν. μὴ οὖν ἄλλως ποιεῖ. ἀλλ' ἐμοιγε χαρίζῃ ἀποκρινόμενος. καὶ μὴ φθονήσῃς, καὶ γλαύκωνα τόνδε διδάξαι καὶ τοὺς ἄλλους. Εἰ πόντος δέ μου ταῦτα, ὅ,τε γλαύκων ἦ οἱ ἄλλοι ἐδέοντο αὐτοῦ μὴ ἄλλως ποιεῖν. καὶ ὁ θρασύμαχος, φανερὸς μὲν ἦν ἐπιθυμῶν ἀπεῖν, ἵν' ἀδοκιμάσειεν. ἡγούμενος ἔχειν ἀπόκρισιν παγκάλην. προσποιεῖτο δὲ φιλονεικεῖν. πρὸς τὸ ἐμὲ ἓν ἀποκρινόμενον τιλβωπὸν δὲ σωκχώρησε. καὶ εἶπεν, αὖτη δὴ ἔφη ἡ σωκράτους σοφία. αὐτὸν μὲν μὴ ἐθέλειν διδάσκειν. παρὰ δὲ τῶν ἄλλων ἰόντα μανθάνειν, καὶ τούτων μὲν δὴ χάριν ἀποδιδόναι. ὅτι μὲν ἐγὼ μανθάνω παρὰ τῶν ἄλλων, ἀληθῆ εἶπες ὦ θρασύμαχε. ὅτι δὲ οὔμι φῂς χάριν ἐκτίνειν, ψεύδῃ ἐκτίνω γάρ, ὅταν δύνωμαι. δύναμαι δὲ ἐὰν πένητα μόνον. χρήματα γὰρ οὐκ ἔχω, ὡς δὲ προθύμως τοῦτο ὁρῶ, ἐάν τίς μοι δοκῇ εὖ λέγειν, εὖ ἴσθι

αὐτίκα

αὐτῷ. δῆλα, ἔπεσθαι ἀποκείνῃ. δῆλα γοῦν σε οὐ δρᾷν, ἄκουε δὴ βλίττος φημὶ γὰρ ἐγὼ εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι, ἢ τὸ τοῦ κρείττονος ξυμφέρον. ἀλλὰ τί οὐκ ἐπαινεῖς; ἐὰν μάθω γε πρῶτον ἔφλω τί λέγεις. ναὶ γοῦν οὕτω οἶδα. τὸ τοῦ κρείττονος φῂς ξυμφέρον δίκαιον εἶναι. καὶ σύνυ δὴ θρασύμαχε τί ποτε λέγεις. οὐ γοῦν που τόγε τοιοῦτόν φῂς. εἰ πολυστέμφως ἡμῶν κρείττων ὁ παγκρατιαστὴς, καὶ αὐτῷ ξυμφέρει τὰ βόεια κρέα πρὸς τὸ σῶμα, σύνυ τὸ αὐτὸν εἶναι, καὶ ἡμῖν τοῖς ἥττοσιν ἐκείνου ξυμφέρον ἅμα καὶ δίκαιον. Εβλιτυρὸς γοῦν εἶφη ὦ σώκρατες. καὶ ταύτη ὑπολαμβάνεις, ἢ οὐ κακουργήσεις μάλιστά γε λόγου. Οὐδαμῶς ὦ ἄριστε δῆτα. Δλλὰ σαφέστερον ἐπὶ τὸ λέγεις. ἔτ' οὐκ οἶδα εἶφη, ὅτι τῶν πόλεων αἱ μὲν, τυραννοῦνται. αἱ δὲ, δημοκρατοῦνται. αἱ δὲ, ἀριστοκρατοῦνται. Γῶς γοῦν οὔ, οὐκοῦν ἔστιν κρατεῖ οὐκ ἐκάστη πόλει ἡ ἀρχή; Γαύγε. Τίθεται δέγε τοὺς νόμους ἑκάστη ἡ ἀρχὴ πρὸς τὸ αὐτῇ ξυμφέρον. δημοκρατία μὲν, δημοκρατικούς, τυραννὶς δὲ, τυραννικούς. καὶ ἄλλας οὕτω. Θέμενοι δὲ, ἀπέφηναν τοῦτο δίκαιον τοῖς ἀρχομένοις εἶναι, τὸ σφίσι ξυμφέρον. καὶ τὸν τοῦτο ἐκβαίνοντα κολάζουσιν, ὡς παρανομοῦντά τε καὶ ἀδικοῦντα; τοῦτ' οἶν ἔστιν ὦ βέλτιστε ὃ λέγω οὐ ἀπάσας ταῖς πολεσι. ταυτὸν δὴ εἶναι δίκαιον, τὸ τῆς κρατούσης ἀρχῆς ξυμφέρον. αὐτὸ δέ που κρατεῖ. ὥστε ξυμβαίνει τῷ ὀρθῶς λογιζομένῳ, πάντα χοῦ εἶναι τὸ αὐτὸ δίκαιον, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. Καὶ μὰ δῆτ' ἔγωγ' ἔφην ὃ λέγεις. εἰ δὲ ἀληθὲς ἡμῖν, πειράσομαι μαθεῖν. τὸ ξυμφέρον μὲν οὖν ὦ θρασύμαχε καὶ σὺ ἀποκρίνω δίκαιον εἶναι. καίτοι ἔμοιγε ἀπηγόρθωτ'. ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοῦμαι. πρόσεστι δὲ δὴ καὶ τοῦτο τὸ τοῦ κρείττονος. σμικρόν γε ἴσως ἔφη προσθήκη. Οὔπω δῆλον οὐδὲ μεγάλη. ἀλλ' ὅτι μὲν τοῦτο σκοπεῖν εἰ ἀληθῆ λέγεις, δῆλον. ἐπεὶ καὶ γοῦν ξυμφέρον γέ τι εἶναι. καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸ δίκαιον. σὺ δὲ προστίθης, καὶ αὐτὸ φῂς εἶναι τὸ τοῦ κρείττονος, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ, σκεπτέον δή. Σκόπει ἔφη. ταῦτ' ἔστι δὴ δ' ἐγώ. καί μοι ἀπόκρινε. οὐκοῦν πείθεσθαί μέν τοι τοῖς ἄρχουσι φῂς δίκαιον εἶναι; ἔστω γε. Πότερον δὲ καὶ μάρτυρα τιτοίεσον οἱ ἄρχοντες οὐ τοῖς πόλεσιν ἁμαρτάνειν, ἢ δοί τε καὶ ἁμαρτεῖν. Γαύτως φησθ ἔφη. οὐκοῦν ἐπιχειροῦσιν νόμους τιθέναι, τοὺς μὲν ὀρθῶς τιθέασι. τοὺς δέ τινας, οὐκ ὀρθῶς. δίκαιον ἔστω γε. Τὸ δὲ ὀρθῶς ἄρα, τὸ τὰ ξυμφέροντά ἑαυτοῖς τίθεσθαι ἑαυτοῖς. τὸ δὲ μὴ ὀρθῶς, ἀξύμφορα. ἢ πῶς λέγεις. οὕτως. ἆρ' αὖ θῶνται, ποιητέον τοῖς ἀρχομένοις, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ δίκαιον; πῶς γοῦν οὔ. Μόνον ἄρα δίκαιόν ἐστι κατὰ τὸν λόγον, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον τὸ μὴ ξυμφέρον. τί λέγεις ἔφη. ἃ σὺ λέγεις, ἔμοιγε δοκῶ, σκοπῶμεν δὴ βέλτιον, οὐχ ὁμολογῶμεν, τοὺς ἄρχοντας ἔνια τῶν ἀρχομένων προστάττοντας ποιεῖν ἄττα, οἷόν τε διαμαρτάνειν τοῦ ἑαυτοῖς βελτίστου; ἀλλ' αὖ προστάττωσιν οἱ ἄρχοντες δίκαιον εἶναι τοῖς ἀρχομένοις ποιεῖν; ταῦτ' οὐχ ὁμολόγηται; οἶμαι ἔγωγε ἔφη. εἶεν τοίνυν δὴ ἐγὼ, καὶ τὸ ἀξύμφορα ποιεῖν τοῖς ἄρχουσί τε καὶ κρείττοσι δίκαιον εἶναι ὁμολογεῖσθαί σοι, ὅταν οἱ μὲν ἄρχοντες κακῶς αὐτοῖς προστάττωσιν ἃ ἄγνοτες. τοῖς δὲ, δίκαιον εἶναι φῂς ταῦτα ποιεῖν, ἃ ἐκεῖνοι προσέταξαν, ἆρα τότε ὦ σοφώτατε θρασύμαχε, οὐκ ἀνάγκαιον ξυμβαίνειν αὐτὸ οὕτως, δίκαιον εἶναι ποιεῖν, τοὐναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις; τὸ δὲ τοῦ κρείττονος ἀξύμφορον δή που, προστάττεται τοῖς ἥττοσι ποιεῖν. Ναὶ μὰ δῖ' ἔφη ὦ σώκρατες ὁ πολίμαρχος, σαφέστατά γε. ἐὰν σύγ' ἔφη αὐτῷ μαρτυρήσῃς, ὁ κλεψφῶν ὑπολαβών. Καὶ τί φη δεῖται μαρτυρος. αὐτὸς γὰρ θρασύμαχος ὁμολογεῖ. τοὺς μὲν ἄρχοντας οἵοτε ἑαυτοῖς ἐνίοτε προστάττειν. τοῖς δὲ ἀρχομένοις, δίκαιον εἶναι ποιεῖν. τὸ δὲ τὰ κελευόμενα ποιεῖν ὦ πολίμαρχε, ἐνὸ τ' ἄρχοντ', δίκαιον εἶναι ἔθετο τὸ ὁ θρασύμαχος, καὶ τὸ τοῦ κρείττονος ὦ κλεψφῶν συμφέρον δίκαιον εἶναι ἔθετο. ταῦτα δὲ ἀμφότερα θέμενος, ὡμολόγησεν αὖ, οἷόν τε τὸν κρείττω τὰ αὐτοῖς ἀξύμφορα κελεύειν. δὴ ἔπεσθε τὸ καὶ ἀρχομένοις ποιεῖν. καὶ ἐγὼ τοῦτ' ὁμολογῶ, δεῖν μᾶλλον τὸ τ' κρείττονος ξυμφέρον δίκαιον εἶναι, ἢ τὸ μὴ ξυμφέρον. ἀλλ' ἔφη ὁ κλεψφῶν, τὸ τ' κρείττονος

ξυμφόρου ἔλιγεν, ὃ ἡγεῖτο ὁ κρείττων αὐτῷ ξυμφέρειν, ταῦτα ποιητέον ἢ τῷ ἥττονι· καὶ δίκαιον ταῦτα ἐτίθη. Ἀλλ' οὐχ οὕτως ἦν· ὁ πολέμαρχος ἔλεγεν. οὐδὲν ἄρα ἐγὼ δίκαιον ἔθηκα πολέμαρχε διαφθείρων. ἀλλ' εἰ νῷν οὕτω λέγει θρασύμαχος, οὕτως αὖ τὰ ἀποδεχώμεθα· καί μοι εἰπὲ ὦ θρασύμαχε. νῦν δὴ ὀρθῶς ἐβουλόμην λέγειν ἐγὼ δίκαιον· ἢ τῷ κρείττονος ξυμφέρον δοκῶ ἢ τῷ κρείττονι· καί τι ξυμφέρειν καί τι μή, οὕτω σε φῶμεν λέγειν; Ἥκιστά γ' ἔφη. ἀλλὰ κρείττω μὲν οἴει καλεῖν ἔγωγε τοὺς ἁμαρτάνοντας ὅταν ἁμαρτάνῃ; ἔτι γὰρ εἶπον ὡμολόγεις σε λέγειν, ὅτε τοὺς ἄρχοντας ὁμολογοῖμεν οὐκ ἀεὶ ἁμαρτήσεσθαι εἶναι· ἀλλά τι καὶ ἁμαρτάνειν. Συνεφαίνετο ἐπὶ τούτοις ὁ Θρασύμαχος· καὶ τοῖς λόγοις· ἐπεὶ αὐτήν γε δὴ ταύτην καλεῖς σὺ δὴ ἁμαρτάνοντας τοὺς τὰ νομίσματα κατ' αὐτὰ τάττειν ὁ ἁμαρτάνει. ἦ λογιστήν, ὃς αὖ ἐν λογισμῷ ἁμαρτάνῃ τότε, ὅταν ἁμαρτάνῃ καὶ τὰ παράπαν πῶς ἁμαρτάνει; ἀλλ' ὅμως λέγομεν τῷ ῥήματι οὕτως, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἥμαρτε· καὶ ὁ λογιστὴς ἥμαρτε· καὶ ὁ γραμματιστής. ἐγὼ δ' οἶμαι ἕκαστον τούτων καθόσον τοιοῦτόν ἐστιν ὃ προσαγορεύομεν αὐτὸν, οὐδέποτε ἁμαρτάνει· ὥστε κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον· ἐπεὶ δὴ καὶ σὺ ἀκριβολογῇ, οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν ἁμαρτάνει· ἐπιλιπούσης γὰρ ἐπιστήμης, ὁ ἁμαρτάνων ἁμαρτάνει· οὐ ᾧ οὐκ ἔστι δημιουργός· ὥστε δημιουργὸς, ἦ σοφὸς, ἦ ἄρχων, οὐδεὶς ἁμαρτάνει τότε, ὅταν ἄρχων ᾖ. ἀλλὰ πᾶς γ' ἂν εἴποι, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἥμαρτε, καὶ ὁ ἄρχων ἥμαρτε. τοιοῦτον οὖν δή σοι καὶ ἐμὲ ὑπόλαβε νῦν γε ἀποκεῖσθαι. ἐγὼ δὲ ἀκριβέστατον ἐκεῖνο τυγχάνει ὄν· τὸν ἄρχοντα καθόσον ἄρχων ἐστὶ μὴ ἁμαρτάνειν· μὰ ἁμαρτάνειν τε δὴ, ἐγὼ αὐτῷ ξύλλογον τίθεσθαι. ταῦτα δὴ, τῷ ἀρχομένῳ ποιητέον. ὥστε οὐδὲν ἧττον ἔλεγον, δίκαιον λέγω, τὸ τοῦ κρείττονος ποιεῖν συμφέρον. Εἶεν ἦν δ' ἐγὼ ὦ θρασύμαχε· δοκῶσοι συνεφαίνετο; Γαύγε μὲν οὖν ἔφη, ὅτι γοῦν μὴ ἐπιξυλλὴς σὺ τοῖς λόγοις ἡμῖν συνεργαῦτά σι δῆλόν μοι ἔσεσθαι ὡς ἐρόμην· εἰ μὲν οὖν δὴ ἔτι ἐρήσῃ ἔφη, καὶ οὐδὲν γέ σοι ἐροῦμεν. οὔτε γὰρ αὖ με λάθοις ἡσυχῇ, οὔτε μὴ λαθὼν, βιάσασθαι τῷ λόγῳ δεῦρο. οὐδέ γ' αὖ ἐπιχειρήσω μοι ἐγὼ ὦ μακαρίε. ἀλλ' ἵνα μὴ αὖθις ἡμῖν τοιοῦτον ἐγγένηται, διέρεσθαι ποτέρως λέγεις. τὸν ἄρχοντά τε καὶ τὸν κρείττονα, τὸν ὡς ἕπος εἰπεῖν, ἢ τὸν ἀκριβῆ λόγῳ ὃν δὴ ἔλεγες. οὐ γὰρ ξυμφέρον κρείττονος ὄντος, δίκαιον εἶναι τῷ ἥττονι ποιεῖν. Τὸν τῷ ἀκριβεστάτῳ ἔφη λόγῳ ἄρχοντα ὄντα. πρὸς ταῦτα κακούργει, καὶ συνεφαίνετ' ἔτι λαύασαι. οὐδεό σου παρείσομαι. ἀλλ' οὐ μὴ οἷός τ' ἦς. ἆρ' ἔστιν ὅστις τέχνην ἐπιχειρεῖ λέγοντα, καὶ συνεφαίνετο θρασύμαχος. Καὶ γὰρ ἔφη ἐπιχείρησας. οὐδὲν ὧν καὶ ταῦτα. Ἆρ' οὐκ ἐγὼ τῶν τοιούτων. ἀλλ' ἐπί μοι· ὁ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ ἰατρὸς, ὃν ἄρτι ἐλέγομεν, πότερον χρηματιστὴς ἔστιν, ἢ τῶν κομιζόντων θεραπευτής· καὶ λέγε πρὸς τῷ ὅτι ἰατρὸν ὄντα· τῶν κομιζόντων ἔφη θεραπευτής· τί δὲ κυβερνήτης· ὁ ὀρθῶς κυβερνήτης· ναυτῶν ἄρχων ἔστιν, ἢ ναύτης· Ναυτῶν ἄρχων. Οὐδὲν οἶμαι ταῦτ' ὑπολογίσεσθαι· ὅτι οὐκ ἔστι κλητὸς ναύτης· οὐ γὰρ καὶ τὸν πρεσβύτην κυβερνήτην καλεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν τῶν ναυτῶν ἀρχήν. ἀληθῆ ἔφη. οὐκοῦν ἐκείνην τοῦτον, ἔστι τι ξυμφέρον· Γαύγε. οὐκοῦν καὶ τέχνη ἐστὶν ἰατρικὴ· ἔστιν ἐπὶ τούτῳ πέφυκεν· ἐπὶ τὸ ξυμφέρον ἐκείνῃ, ἔκτεσίν τε καὶ ἐκπορίζειν. Ἐπὶ τοῦτο ἔφη. Ἆρ' οὖν καὶ ἐκείνην τῶν τεχνῶν ἔστι τι ξυμφέρον ἄλλο, ἢ ὅτι μάλιστα τελέαν εἶναι; Πῶς λέγεις, ὡς περὶ ἔφην ἐγὼ ἔμε ἔχοιο. εἰ ἦν σῶμα ἐκεῖ σώματι εἶναι σώματι, ἦ προσδεῖταί τινος, εἶποι μ' ἄν, ὅτι παντάπασιν μὲν οὐ προσδεῖται· διὰ ταῦτα καὶ ἡ τέχνη οὐδὲ ἐστὶ κακὴ ναῦ ἐρημίᾳ. ὅτι σῶμά ἐστι τοιοῦτον· καὶ οὐκ ἦν ἀρκεῖ αὐτῷ τοιούτῳ ᾖ. διὰ τοῦτο ἂν ὅπως ἐκπορίζῃ τὰ ξυμφέροντα, ἵν' οὕτω παρασκευάσθη ἡ τέχνη. ἦ ὀρθῶς σοι δοκῶ ἔφην ἂν ἐπεῖν ἅπαν λέγειν, ἢ οὔ. Ὀρθῶς ἔφη, τὸ δὲ σόν· αὐτὴ ἡ ἰατρικὴ ἐστὶ πονηρά, ἢ ἄλλη τις τέχνη, ἐάθ' ὅτι προσδεῖταί τινος ἀρετῆ· ὥστε δὴ ὀφθαλμοὶ ὄψεως, κἢ ὦτα ἀκοῆς, κἢ δὴ ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς δεῖ τινος τέχνης τ' ἐγὼ ξυμφέρον ἐς ταῦτα σκεψομένης τε κἢ ἐκπορίζουσης; ἆρα κἢ ἐν αὐτῇ τῇ τέχνῃ ἔσται ἐλλείπειν, κἢ δεῖ ἑτέρας τέχνης, καὶ ἐκείνης τέχνης ἄλλης τέχνης, κἢ τις αὐτῇ τὸ ξυμφέρον σκέψεται),

καὶ

ἢ τῇ σκοπουμένῃ ἑτέρας καὶ τοιαύτης· ἢ τοῦτ' ἔστιν ἀπέραντον; ἢ αὐτὴ αὑτῇ ἡ συμφέρον σκέψεται· ἢ ἄτε αὐτὴ ὅτι ἄλλης προσδεήσῃ οὐ πρὸ αὐτῆς πορεύσεται ἡ συμφέρον σκοπεῖν· οὔτε γὰρ πόρρω, οὔτε ἀμαρτίας οὐδεμίας, οὐδεμιᾶς τύχης παίρεσιν. ἀεὶ προσήκει τύχης ἄλλῳ τὸ συμφέρον ζητεῖν, ἢ ἐκείνῳ οὗ τύχη ἐστίν· αὕτη δὲ ἀβλαβὴς καὶ ἀκέραιος ἔσται ὀρθὴ οὖσα. ἕως πρὸ αὐτῆς ἐνῇσῃ ἀκριβὴς ὅλη πρὸ ἐστί, καὶ σκόπει ἐκείνῳ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ, οὕτως ἢ ἄλλως ἔχει. οὕτως ἔφη φαίνεται. οὐκ ἄρα ἰῶ δίκαιε ἰατρικὴ ἰατρικῆς τὸ συμφέρον σκοπεῖ, ἀλλὰ σώματι. ναὶ ἔφη. οὐδὲ ἱππικὴ ἱππικῆς, ἀλλ' ἵππους, οὐδὲ ἄλλη τέχνη οὐδεμία, ἑαυτῇ. οὐδὲ γὰρ προσδεῖται. ἀλλ' ἐκείνῳ, ἅ τέχνη ἐστί. φαίνεται ἔφη οὕτως. ἀλλὰ μὴν ὦ θρασύμαχε ἄρχουσί γε αἱ τέχναι, καὶ κρατοῦσιν ἐκείνου ἃ πρὸ αὐτῶν τέχναι. συνεχώρησεν οὐ ταῦθα καὶ μάλα μόγις. οὐκ ἄρα ἐπιστήμη γε οὐδεμία, ἡ τῶν κρειττόνων συμφέρον σκοπεῖ, οὐδ' ἐπιτάττει· ἀλλὰ ἡ τοῦ ἥττονός τε καὶ ἀρχομένου ὑπὸ ἑαυτῆς. ξυνωμολόγησεν ἐπὶ πολὺ καὶ ταῦτα τελευτῶν. ἐπιχείρει δὴ τοίνυν αὐτὰ μάχεσθαι· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγησεν, ἄλλο τι φῶν ἰῶ δίκαιε· οὐδὲ ἰατρὸς οὐδεὶς κυβερνήτῃ ἰατρὸς, ἡ τῷ ἰατρῷ συμφέρον σκοπεῖ, οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ ἡ τῷ κάμνοντι· ὡμολόγηται γάρ, ὁ ἀκριβὴς ἰατρὸς, σωμάτων ἄρχων, ἀλλ' οὐ χρηματιστής· ἢ οὐχ ὡμολόγηται; ξυνέφη, οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ ἀκριβὴς, ναυτῶν εἶναι ἄρχων· ἀλλ' οὐ ναύτης; ὡμολόγηται. οὐκ ἄρα ὅγε τοιοῦτος κυβερνήτης τὸ καὶ ἄρχων, ἡ τῷ κυβερνήτῃ συμφέρον σκέψεται καὶ προστάξει, ἀλλὰ ἡ τῷ ναύτῃ τὸ καὶ ἀρχομένῳ. ξυνέφησε μόγις· οὐκοῦν ἰῶ δίκαιε θρασύμαχε· οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς ἐν οὐδεμιᾷ ἀρχῇ καθόσον ἄρχων ἐστί, τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ, καὶ ᾧ αὖ αὐτὸς δημιουργεῖ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο βλέπων· καὶ τὸ ἐκείνῳ συμφέρον, καὶ πρέπον, καὶ λέγει ἃ λέγει· καὶ πρᾶξαι ἃ πράξει ἅπαντα· ἐπειδὴ οὖν οὐταῦθα ἥμων τὸν λόγον· καὶ πᾶσι καταφανὲς ἦν, ὅτι ὁ τοῦ δικαίου λόγος ἀεὶ ἐναντίον τυγχάνοι τοῦ ἀδικεῖν, ὁ θρασύμαχος αὖτε τοῦ ἀρχικέναι, ἐπήμοι ἔφη ὦ Σώκρατες, τι δήποτε ἐστί; τί δὲ ἰῶ δίκαιε οὐκ ἀποκείνασθε χρὴ μᾶλλον, ἥτοι ταῦτα ὀφωτᾶν· ὅτι τοῖσι ἔφη κορυζῶντα τοῦ ἰοῦ· καὶ οὐκ ἀπομύττει δέμνιον· ὅς γε αὐτῷ· οὐδὲ πρόβατα οὐδὲ ποιμένα γιγνώσκεις· ὅτι δή τι μάλιστα ἰῶ δίκαιε, ὅτι οἴει ἐνὸς ποιμένας ἢ τοὺς βουκόλους, ἢ τῶν προβάτων, ἢ ἐν τῷ βοῶν ἀγαθὸν σκοπεῖν, καὶ παχαίνειν αὐτοὺς ἢ θράπτειν, πρὸς ἄλλό τι βλέποντας, ἢ ἐν τῶν δεσποτῶν ἀγαθὸν, καὶ ἐν αὐτῶν· καὶ δὴ καὶ οὐ ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας· οἰόμεθα ἀληθῶς ἄρχουσιν, ἄλλως πως ἢ διανοεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀρχομένους, ἢ ὥς πρὸ αὖ τις πρὸς πρόβατα διατεθείη, καὶ ἄλλό τι σκοπῶν αὐτοὺς ἢ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἢ ἔξωρ· ὥστε καὶ ταὐτοὶ ὠφελησόμεθα ἢ οὔπω ἐρρέθη δὲ πολλάκις τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης, καὶ ἀδίκου τε καὶ ἀδικίας, ὡς τε ἀγνοεῖς, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη τε καὶ τὸ δίκαιον, ἀλλότριον ἀγαθὸν τῷ ὄντι, τοῦ κρείττονός τε καὶ ἄρχοντος συμφέρον· οἰκεία δὲ τῷ πειθομένῳ τε καὶ ὑπηρετοῦντι βλάβη· ἡ δὲ ἀδικία, τοὐναντίον, καὶ ἄρχει τῶν ἀληθῶς ἀνοήτων τε καὶ δικαίων· οἱ δ' ἀρχόμενοι ποιοῦσι τὸ ἐκείνου συμφέρον, κρείττονος ὄντος· καὶ εὐδαίμονα ἐκεῖνον ποιοῦσιν· ὑπηρετοῦντες αὐτῷ, ἑαυτοὺς δὲ οὐδ' ὁπωστιοῦν. σκοπεῖσθαι δὲ ὦ ἰῶ δίκαιε σώκρατες οὕτως χρή· ὅτι δίκαιος ἀνὴρ, ἀλλήλου παντὸς χοῦ ἧττον ἔχει. πρῶτον μὲν ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους συμβολαίοις· ὅπου ἂν ὁ ἰοῦτος τῷ τοιούτῳ κοινωνήσῃ, οὐδαμοῦ ἂν εὕροις ἐν τῇ διαλύσει τῆς κοινωνίας, πλέον ἔχοντα ἢν δίκαιον τοῦ ἀδίκου, ἀλλ' ἧττον· ἔπειτα ἐν τοῖς πρὸς πόλιν πόλεν ὅταν τινὲς ἐστρατεύσωσιν, ὁ μὲν δίκαιος ἀφ' ὧν ἴσων πλέον ἐστρατεύσατο· ἧττον. ὅταν τε λύμαις, ὁ μὲν, οὐδὲν, ὁ δὲ, πολλὰ κερδαίνει· καὶ γὰρ ὅταν ἀρχήν τινα ἄρχῃ ἰδιώτης, ἔνθα μὲν δικαίῳ ὑπάρχει, κἀκεῖ μηδεμία ἄλλη ζημία, τά γε οἰκεῖα δι' ἀμέλειαν μοχθηροτέρως ἔχειν· ἐκ δὲ τοῦ δημοσίου μηδὲν ὠφελεῖσθαι, σφίσι δὲ δίκαιον εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις ἀπέχεσθαι τοῖς οἰκείοις χρὴ τοῖς γνωρίμοις, ὅταν μηδὲν ὠφελῇ αὐτοῖς ὑπερτῶν παρὰ τὸ δίκαιον· τῷ δὲ ἀδίκῳ, πάντα τούτων τἀναντία ὑπάρχει·

λέτω γοῦν ὃν πρῶτον σὺ ἔλεγον. ἦν μεγάλα δυνάμενον πολίτην κτεῖν. ἔξεστιν οὖν σκόπει. εἰ πρὸς βούλει κρίνειν, ἔσω μᾶλλον ξυμφέρει ἀδίκῳ αὐτῷ ἄδικον εἶναι. ἢ δίκαιον. πάντων δὴ ῥᾴστα μαθήσῃ, ἐὰν ἐνθυμῇ πρὸς τελεωτάτην ἀδικίαν ἔλθῃς. ἢ ἦν μὲν ἀδικήσαντα δύνασθαι μονάρχην ποιεῖν τοὺς δὲ ἀδικηθέντας, καὶ ἀδικεῖσθαι οὐκ ἀεὶ ἐθέλοντας, ἀθλιωτάτους. ἔστι δὲ ἔξεστι τυραννίς, ἣν οὐ κατὰ σμικρὸν τἀλλότρια καὶ λάθρα καὶ βίᾳ ἀφαιρεῖσθαι. καὶ ἱερὰ καὶ ὅσια. καὶ ἴδια. μὴ δημόσια. ἀλλὰ ξυλλήβδην. ὧν ἑνὶ ἑκάστῳ μόρῳ. ὅταν τις ἀδικήσας μὴ λάθῃ, ζημιοῦσθαι καὶ ὀνείδη ἔχει τὰ μέγιστα. καὶ γοῦν ἱεροσύλοι καὶ ἀνδραποδισταὶ. καὶ τοιχωρύχοι. καὶ ἀποστερηταί. καὶ κλέπται. οἱ κατὰ μόρια ἀδικοῦντες τῶν τοιούτων κακουργημάτων, καλοῦνται. ἔπειδὰν δέ τις πρὸς τοῖς τῶν πολιτῶν χρήμασι καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδίσαμενος δουλώσηται, ἀντὶ τούτων τῶν αἰσχρῶν ὀνομάτων, μάκαρες καὶ εὐδαίμονες καὶ μακάριοι κέκληται, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων. ὅσοι αὐτὸν πεύσονται αὐτὸν τὸν ὅλον ἀδικίας ἀδικηθέντα. οὐ γὰρ τὸ ποιεῖν τὰ ἄδικα, ἀλλὰ τὸ πάσχειν φοβούμενοι, ἐνδείλιζουσιν οἱ ἐναντίζοντες τὸν ἀδικίαν. οὕτως ὦ Σώκρατες ἰσχυρότερον καὶ ἐλευθεριώτερον. καὶ δεσποτικώτερον, ἀδικία δικαιοσύνης ἐστίν. ἐὰν οὕτως γιγνομένη. καὶ ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ μὲν τῷ κρείττονος ξυμφέρον, τὸ δίκαιον τυγχάνει ὄν. τὸ δ' ἄδικον, ἑαυτῷ λυσιτελοῦντε καὶ ξυμφέρον. Ταῦτα εἰπὼν ὁ θρασύμαχος, οὐ νῷ ἔχων ἀπιέναι. ὡς πρὸ βαλανεὺς ἡμῶν κατανυστάσεις κατὰ τῶν ὤτων, ἀθρόον καὶ πολλὴν τὸν λόγον. οὐ μὴν ἔπασέν γε αὐτὸν οἱ παρόντες. ἀλλ' ἠνάγκασαν αὖτον μεῖναί τε καὶ παρέχειν τὸν εἰρημένων λόγον. καὶ δὴ ἔτως γε καὶ αὐτὸς πάνυ ἐδεόμην τε καὶ ἔφην. ὦ θαυμάσιε θρασύμαχε. οἷον ἐμβαλὼν λόγον, οὐ νῷ ἔχεις ἀπιέναι. πρὶν διδάξαι ἱκανῶς ἢ μαθεῖν, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει. ἢ σμικρὸν οἴει ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα διορίζεσθαι. ἀλλ' ἐξὸν διακινδυνεύειν, ἢ αὖ διαγράμμους ἱκανοὺς ἡμῶν, λυσιτελεστάτην ζωὴν ζῇν; ἐπὶ γοῦν δίμαι ἔφη ὁ θρασύμαχος ἔγωγ' ἄλλως ἔχειν; ἔοικας ὦ δαίμων, ἤτοι ἡμῶν οὐδὲν κήδεσθαι. οὐδὲ τῷ φροντίζειν. εἴτε χεῖρον εἴτε βέλτιον βιωσόμεθα. ἀγνοοῦντε ἃ σὺ φῂς εἰδέναι. ἀλλ' ὦγαθέ. προθυμοῦ καὶ ἡμῖν σὺ δείξασθαι. οὐδοὶ κακῶς συνέσεσθαι, ὅ, τι αὖ ἡμᾶς τοιοῦσδε ὄντας θύρηθεν πόσεις ἔτως γοῦν δόσοι λέγω τόγε ἐμὲν, ὅτι οὐ πείθομαι. οὐδ' δίμαι ἀδικίαν δικαιοσύνης κερδαλεώτερον εἶναι. οὐδ' αὖ ἐᾷ τις αὐτὸν. μὴ μὴ δικαιολύπρακτον ἀδικεῖν. ἢ τῷ λανθάνειν, ἢ τῷ διαμάχεσθαι. ὅμως ἔμ γε οὐ πείθει, ὡς ἔστι τῶν δικαιοσύνης κερδαλεώτερον. ταῦτ' οὖν καὶ ὅτῳ ἴσως τις ἡμῶν πέπονθεν, ὃ μόνος ἐγὼ. πεῖσον οὖν ὦ μακάριε ἱκανῶς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ὀρθῶς βουλεύόμεθα, δικαιοσύνην ἀδικίας πολὺ πλείονος ποιούμενοι. καὶ πῶς ἔφησε πείσω. εἰ γοῦν δὴ καὶ σὺ ἔλεγον μὴ πέπεισαι, τίσιν ἔτι ποιήσω. ἢ ὃς πάνυ ψυχὴν φόβων, οὕτω ἦν λόγον. μὰ δί' ὦ δαίμων ἔτως μὴ σύγε. ἀλλὰ πρόσθεν μὲν ἐξ αὖ εἶπον, ἔμμενε τούτοις ἢ ἐὰν μεταπίθῃ, φανερῶς μεταπίθου, μὴ ἡμᾶς μὴ ὀξαπάτα. νῦν δὲ ὁρᾷς ὦ θρασύμαχε, ὅτι γοῦν τοὐμπροσθεν ἐπισκοπούμεθα, ὅτι ἦν ὡς ἀληθῶς ἰατρὸν ὁ πρῶτον ὁμολογόμενος, ἦν ὡς ἀληθῶς ποιμένα, οὐκέτι ὤου δεῖν ὕστερον ἀκριβῶς φυλάξαι. ἀλλὰ ποιμαίνειν οἴει αὐτὸν τὰ πρόβατα καθ' ὅσον ποιμήν ἐστιν, οὐ πρὸς ὃ τῶν προβάτων βέλτιστον βλέποντα. ἀλλ' ὡς πρὸ δαιτυμόνα πιαίνειν καὶ μέλλοντα ἑστιᾶσθαι, πρὸς τὴν θοινήσαν, ἢ αὖ πρὸς ὃ ἀγορᾶσθαι. ὡς πρὸ χρηματιστήν, ἀλλ' οὐ ποιμένα. τῇ δὲ ποιμενικῇ, οὐδήπου ἄλλοὐτου μέλει, ἢ ὅφ' ᾧ τέτακται. ὅπως τούτῳ ὃ βέλτιστον ἔσται. πρεῖ. ἐπὶ τάγε αὐτῆς ὥρᾳ εἶναι βελτίστη, ἱκανῶς δήπου ἐκπόρισαι. ὡς γ' αὖ μὴν οὐδὲ τῇ ποιμενικῇ εἶναι. οὕτω δὲ ὦμεν ἔτως γε ναὶ δὴ ἀναγκαῖον εἶναι ἡμῖν ὁμολογεῖν, πᾶσαν ἀρχὴν ἢ τοῦτο ἀρχή, μηδενὶ ἄλλῳ ὃ βέλτιστον σκοπεῖσθαι, ἢ ἐκείνῳ τῷ ἀρχομένῳ τε καὶ θεραπευομένῳ, αὖτε πολιτικῇ ἢ κατὰ ἰδιωτικὴν ἀρχήν. οὐ δὲ τοὺς ἀρχοντας οἰ ταῖς πόλεσι, ὡς ὡς ἀληθῶς ἀρχοντας ἐκόντας οἴει ἄρχειν; μὰ δί' οὐκ ἔφη. ἀλλ' εὖ οἶδα. τί δὲ δή δί' ἔτως ὦ θρασύμαχε πᾶς ἄλλας ἀρχὰς οὐκ οἴσεις, ὅτι οὐδεὶς ἐθέλει ἄρχειν ἑκών. ἀλλὰ μεθὸν αὐτοῦ-

σιν· ὡς ἀγὰ αὐτοῖσιν ὠφέλειαν ἐσομένην ἐκ τῆ ἀρχῆ. ἀλλὰ τοῖς ἀρχομένοις; ἐπὶ πολύ
δὲ ἐπὶ πολὺ ἐκείνοις μᾶλλόν τοι φαμὲν, ἐκείνοτε τῆ τέχνῃ, ὁτέῳ ἐπίεται ἢ. τῷ ἐπιτάττειν πλὴ
δύναμιν ἔχειν; ἢ ὧ μακάριε, μὴ παρὰ δίκαν ἀρχικείνου. ἵνα τί μὴ παίνωμεν. ἀλλὰ
τούτῳ ἔφη ἐπιτρέπω. οὐκοῦν καὶ ὠφέλιμον ἐκείνοις ὅτου ἰδίαν τινὰ ἡμῖν παρέχεται.
ἀλλ' οὐ κοινὴν. δῆον ἰατρικὴ μὲν ὑγίειαν κυβερνητικὴ δὲ σωτηρίαν ἐν τῷ πλοίῳ, ἢ αἱ
ἄλλαι οὕτω. ταύγε. οὐκοῦν καὶ μισθωτικὴ μισθὸν· αὕτη γοῦν αὐτῆς ἡ δύνα-
μις. ἢ πλὴ ἰατρικὴν σὺ καὶ πλὴ κυβερνητικὴν, πλὴ αὐτὴν καλεῖς. ἢ ἐὰν πᾶν βούλῃ
ἀκριβῶς διορίζειν ὧς τοῦτο ὑπόθου, ἐάν τι μᾶλλον ἐάν τις κυβερνῶν ὑγιὴς γίγνηται,
ἆρ' ἐμφέρειν αὐτῷ πλεῖν ἐν τῇ θαλάττῃ· οὔκουν τοῦτον καλεῖς μᾶλλον αὐτὴν ἰατ-
τικήν. οὐδῆτα ἔφη. οὐδέ γ' ἐμοὶ πλὴ μισθωτικὴν· ἐὰν ὑγιαίνῃ τὶς μισθαρνῶν.
οὐδῆτα. τί δέ· πλὴ ἰατρικὴν μισθαρνητικὴν, ἐὰν ἰώμενός τις μισθαρνῇ; οὐκ ἔφη,
οὐκοῦν τόνγε ὠφέλειαν ἐκείνης τῆς τέχνης, ἰδίαν ὁμολογήσαμεν εἶναι. ἔστω ἔφη. ἢν
τινα ἄρα ὠφέλειαν κοινὴν ὠφελοῦσται πάντες οἱ δημιουργοὶ, δῆλον ὅτι κοινῇ τινὶ τῷ
αὐτῷ προσχρώμενοι ἀπ' ἐκείνου ὠφελοῦνται. ἔοικεν ἔφη. φαμὲν δέ γ' ἐν μι-
σθὸν ἀργυρίου ὠφελεῖσθαι τοὺς δημιουργοὺς, ἀπὸ τοῦ προσχρῆσθαι τῇ μισθωτικῇ
τέχνῃ προσγίγνεσθαι αὐτοῖς. ξυνέφη μέγας. οὐκ ἄρα ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τέχνης
ἐκάστῳ, αὐτὴ ἡ ὠφέλεια ἔστιν, ἡ τοῦ μισθοῦ λῆψις. ἀλλ' εἰ δεῖ ἀκριβῶς σκοπίσθαι, ἡ μὴ
ἰατρικὴ, ὑγίειαν φυεῖ· ἡ δὲ μισθαρνητικὴ, μισθόν· καὶ ἡ μὲν οἰκοδομητικὴ, οἰκίαν· ἡ δὲ μι
σθαρνητικὴ αὐτῇ ἑπομένη, μισθόν· καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι οὕτω· ἡ αὐτῆς ἑκάστη ὀργα-
σθεῖσα, καὶ ὠφελεῖ ἐκεῖνο, ἐφ' ᾧ τέτακται. ἐὰν δὲ μὴ μισθὸς αὐτῇ προσγίγνη-
ται, ἐὰν ὅτι ὠφελεῖται ὁ δημιουργὸς ἀπὸ τῆς τέχνης; οὐ φαίνεται ἔφη· ἆρ' οὖν ἃ
δ' ὠφελεῖ τότε ὅταν πρᾶξιν ὀργάζηται. δῆμαι ἔγωγε. οὐκοῦν ὦ θρασύμαχε ἔστιν
ἴδη δῆλον, ὅτι οὐδεμία τέχνη οὐδ' ἀρχή, τὸ αὐτῇ ὠφέλιμον παρασκευάζει. ἀλλ' ὅπερ
πάλαι ἐλέγομεν, ἡ ᾧ ἀρχομένῳ καὶ παρασκευάζει καὶ ἐπιτάττει, ἡ ἐκείνου ξυμφέ
ρον. ἢ πέπεισαι ὅτῳ σκοπῶμεν, ἀλλ' οὐ ἡ τοῦ κρείττονος· ἔφη δὴ ταῦτα ἔγωγε ἃ φίλτερον
σύμαχε καὶ ἀπὶ ἔλεγον, μηδένα ἐθέλειν ἑκόντα ἄρχειν, καὶ τὰ ἄλλότρια κακὰ μετα
χειρίζεσθαι, αἰορθοῦντα. ἀλλὰ μισθὸν αἰτεῖν· ὅτι ὁ μέλλων καλῶς τῇ τέχνῃ πρά-
ξειν, οὐδέποτε αὐτῷ ἡ βέλτιστον πράξει καὶ τὰ πλὴ τέχνην ἐπιτάττων, ἀλλὰ ᾧ ἀρ-
χομένῳ. ξ δὴ εἶπα ὡς ἔοικε μισθὸν δεῖν ὑπάρχειν τοῖς μέλλουσιν ἐθέλειν ἄρχειν.
ἢ ἀργύριον, ἢ ἴμὴν, ἢ ζημίαν ἐὰν μὴ ἄρχῃ. πῶς δὴ λέγεις ὦ σώκρατες ἔφη ὁ
γλαύκων· τοὺς μὲν γοῦν δύο μισθοὺς γιγνώσκω· πλὴ δὲ ζημίαν ἵνα τινα λέγεις, καὶ ὡς
τὸ μισθοῦ μέρος εἴρηκας, οὐ ξυνῆκα· ἡ τῶν βελτίστων ἄρα μισθὸν ἔφην οὐ ξυνίης. δ' ὃν
ἄρχοισιν οἱ ἐπιεικέστατοι, ὅταν ἐθέλωσιν ἄρχειν. ἢ οὐκ οἶδα ὅτι ἡ φιλότιμόν τε, καὶ
φιλαργύρου εἶναι, ὀνείδος λέγεται τε καὶ ἔστιν; ἔγωγε ἔφη. δικαίως τοίνυν
ἵνα λέγεται, οὔτε χρημάτων οὕνεκα ἐθέλουσιν ἄρχειν οἱ ἀγαθοὶ, οὔτε τιμῆς· οὔτε γοῦν φα
νερῶς πρακτόμενοι τῆς ἀρχῆς οὕνεκα μισθὸν, μισθωτοὶ βούλονται κεκλῆσθαι, οὔτε λά
θρᾳ αὐτοὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς λαμβάνοντες, κλέπται· οὐδ' αὖ τιμῆς οὕνεκα. οὐ γοῦν εἰσι φι-
λότιμοι· δεῖ δὴ αὐτοῖς ἀνάγκην προσεῖναι καὶ ζημίαν, εἰ μέλλουσιν ἑκόντες ἄρχειν· ὅ-
θεν κινδυνεύει ἡ ἑκόντα ἰέναι ἡ ἄρχειν ἰόντα. ἀλλὰ μὴ ἀνάγκη αἰσχρὸν νενομίσθαι. ἢ
δὲ ζημίας μείζων, ἡ ἐκεῖνο πονηροτέρου ἄρχεσθαι· ἐαὶ μὴ αὐτοὺς ἐθέλοντας ἄρχειν. ἴσως δεῖ
σαντὰς μὴ φαίνονται ἄρχειν, ὅταν αὖ χωσιν οἱ ἐπιεικεῖς· καὶ τότε γε χρόνου ἡ ἄρχειν. οὐκ ὡς ἐπ' ἀγα
θὸν τι ἰόντες· ἐδ' ὡς δύπα ἡσόμενοι ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἀνάγ
καιον. καὶ οὐκ ἔχοντες ἑαυτῶν βελτίοσιν ἐπιτρέψαι πλὴ ἀρχὴν οὐδὲ ὁμοίους. ἐπεὶ εἰ
δεῖν δύο πόλις αὐτῶν ἀγαθῶν ἐγένοντο, τῷδε μάχιμον αἴ εἶναι ἡ μὴ ἄρχειν, ὥσπερ
νῦν ἡ ἄρχειν· καὶ οὗτοῦν ἂν καταφανεῖς γενέσθαι, ὅτι ὁ ὄντως ἀληθινὸς ἄρχων οὐ
πέφυκε ἡ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι, ἀλλὰ ἡ τῷ ἀρχομένῳ· ὥστε πᾶς ἂν ὁ γινώ
σκων, ἡ ὠφελεῖσθαι μᾶλλον ἑλοίτο ὑπ' ἄλλου, ἢ ἄλλον ὠφελῶν, πράγματα ἔχειν.
ἔστω μὲν οὖν ἔγωγε οὐδαμῇ συγχωρῶ θρασυμάχῳ, ὡς ἡ δίκαιόν ἐστι, ἡ τοῦ κρείττο-

νος ξυμφόρου. ἀλλὰ ἔστιν μὲν δὴ καὶ ἐνταῦθα σκοπούμενα. πολὺ δέ μοι δοκεῖ μᾶλλον εἶναι, ὅπως μὴ λέγει θρασύμαχος· ἢ τῷ ἀδίκῳ βίον φάσκων εἶναι κρεῖττω, ἢ τῷ δικαίῳ· σὺ οὖν πότερος μᾶλλον ἡμῖν δοκεῖς, καὶ πότερον ὡς ἀληθῆ λέγεσθαι. ἢν τοῦ δικαίου ἔτι γε ἔφη, λυσιτελέστερον βίον εἶναι. ἤκουσας μοῦ δ' ἔτι ὅσα αὖ πρὸ τούτου θρασύμαχος ἀγανακτῶν τῷ ἀδίκῳ; ἤκουσα ἔφη. ἀλλ' οὐ πείθομαι. βούλει οὖν αὐτὸν πείθωμεν, εἰ δυνώμεθά πη ἴσως εὑρεῖν ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγει; πῶς γὰρ οὐ βούλομαι δ' ὅς. εἰ μὲν τοίνυν μοῦ δ' ἔτι αὐτοῦ τοῦτο τοῦ τρόπου τείνοντες λέγωμεν αὐτῷ λόγον παρὰ λόγον. ὅσα μὲν ἀγαθὰ ἔχει ὁ δίκαιον εἶναι, καὶ αὖθις οὗτος, καὶ ἄλλον ἡμεῖς, ἀριθμὸν δώσει τοιαῦτα καὶ μείζω, ὅσα εἰ ἐπὶ τέρου οὗ ἐπὶ τέρῳ λέγομεν. καὶ ἴσως δικαστῶν τινῶν τῶν διακεινοῦντων δυνησόμεθα· εἰ δὲ ὡς πρὸ τοῦ ἀρτι ἀνομολογούμενοι πρὸς ἀλλήλους σκοπῶμεν, ἅμα αὐτοί τε δικασταὶ καὶ ῥήτορες ἐσόμεθα. γάνυμαι μὲν οὖν ἔφη· ὁπότερος οὖν σοι δοκεῖ μᾶλλον ἀρέσκει· οὕτως ἔφη.

Ἴθι δή μοι δοκεῖ ὦ θρασύμαχε, ἀπόκριναι ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς πρῶτον πλείαν ἀδικίαν, πλείονος οὔσης δικαιοσύνης· λυσιτελέστερον φὴς εἶναι; πάνυ μὲν οὖν καὶ φημὶ ἔφη. καὶ ἐπὶ ἅ ἔρχεται. φέρε δὴ ἐπ' οἰκίαν τοῦτο αὐτῶν πῶς λέγεις. τὴν μέν που ἀρίστην αὐτῶν καλεῖς· τὴν δικαίαν; πῶς γὰρ οὔ· οὐκοῦν πρὸς μὲν δικαιοσύνην ἀρίστην, πρὸς δὲ ἀδικίαν κακίαν; οὕτως γ' ἔφη ὡς ἔστι· ἐπειδὴ καὶ λέγω, ἀδικίαν μὲν λυσιτελεῖν, δικαιοσύνην δὲ οὔ. ἀλλὰ τί μήν. τοιαύτην δ' ὅς. ἣ πρὸς δικαιοσύνην κακίαν; ἔκ. ἀλλὰ πάνυ γενναίαν βύθειαν. τὴν ἀδικίαν ἄρα κακὴν θέαν κακεῖς; οὔκ. ἀλλ' εὐβουλίαν ἔφη. ἦ καὶ φρένιμόν σοι ὦ θρασύμαχε δοκοῦσιν εἶναι καὶ ἀγαθοὶ οἱ ἄδικοι; εἴγε πλέως ἔφη οἷός τε ἀδικεῖν· πόλεις τε καὶ ἔθνη δυνάμενοι αἱθρεῖν ὑφ' ἑαυτοὺς πειᾶσθαι. σὺ δ' ἴεμαι ἴσως ζοὺς τὰ βαλλαίτια ἀφορτίμους τοὺς λέγειν· λυσιτελεῖ μὲν οὖν δ' ὅς καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐὰν πρὸ λαθεῖν. ἴσι δὲ οὐκ ἄξια λόγου, ἀλλ' ἃ νῦν δὴ ἔλεγον. ἔστω μέντοι ἔφην, ἐκ ἀγνοῶ ὅτι βούλει λέγειν· ἀλλὰ τόδε ἐθαύμασα, εἰ σοὶ αὐτῇ τῇ σοφίᾳ τίθης μὴ πρὸ τὴν ἀδικίαν. πρὸ δὲ δικαιοσύνην, οὐ τοῖς ἐναντίοις. ἀλλὰ πάνυ οὕτω τίθημι. ἔστω δὴ ἔτι ἤδη σκεπτέον ἐστὶν οὕτω, καὶ ἐκ τοῦ λόγου ἐκεῖνο ὃ τι τὴς ἔστι. ἐγὼ δ' λυσιτελεῖν μὲν πρὸ τὴν ἀδικίαν ἐτίθησο. καὶ κακίαν μέντοι πρὸ αὐτὴν ὁμολογεῖς εἶναι, ὡς πρὸ ἄλλοι τινές, ἐγὼ μὲν οὐ τί φημι, καὶ τὰ τὰ νομιζόμενα λέγοντες. ναὶ δὲ δ' ὅς, ἔτι φύσεις αὖ καὶ καλὸν, καὶ ἰσχυρὸν εἶναι· καὶ τἄλλα αὖ τῷ πάντα προσθήσεις, ἃ ἡμεῖς τῷ δικαίῳ προσετίθημεν. εἰ πειθή γε καὶ οὐ ἀρετῇ αὐτὸ τῇ σοφίᾳ ἐτόλμησας θέναι. ἀληθέστατα ἔφη μαντεύῃ. ἀλλ' οὐ μέντοι νῦν δ' ἔτι ἀκριβεῖόν γε τῷ λόγῳ ἐπεξελθεῖν σκοπούμενον, ἕως ἂν σε ὑπολαμβάνω λέγειν ἃ πρὸ διανοῇ· ἐμοὶ γὰρ δοκεῖς σὺ ὦ θρασύμαχε ἀπὸ χρῶς ναὶ οὐ σκώπτειν, ἀλλὰ τὰ δοκοῦντα τῷ τῆς ἀληθείας λέγειν. τί δέ σοι ἔφην ἔστω διαφέρει, εἴτέ μοι δοκῇ εἴτε μή, ἀλλ' οὐ τὸν λόγον ἐλέγχεις· ἀλλ' ἴσθι δ' ἔτι. ἀλλὰ τόδε μοι πειρῶ εἰπεῖν πρὸς τοῦ ζοὸς ἀκροκείνασθαι. ὁ δίκαιος, τῆ δικαίου δοκεῖ τί σοι αὖ ἐθέλειν πλέον ἔχειν; οὐδαμῶς ἔφη. οὐ γὰρ αὖ ἦν ἀστεῖος ὡς πρὸ ναῦς καὶ εὐήθης. τί δὲ τῆς δικαίας πράξεως; οὐδὲ τῆς δικαίας ἔφη. ἦ δὲ δίκαιον ἀξιοῖ αὖ πλεονεκτεῖν, καὶ ἡγεῖται δίκαιον εἶναι, ἢ ἐκ αὖ ἡγεῖται δίκαιον. ἡγεῖται αὖ δ' ὅς καὶ ἀξιοῖ· ἀλλ' οὐκ αὖ δύναται. ἀλλ' ἐὰν ἦν δ' ἔτι ἐρώτω· ἀλλ' ἐὰ τῆ μὲν δικαίου μὴ ἀξιοῖ πλέον ἔχειν μηδὲ βούλεται ὁ δίκαιος, τῆδε δίκαιον; ἀλλ' οὕτως ἔφη ἔχει. τί δὲ δ' ὁ ἄδικος. ἆρα ἀξιοῖ τῆ δικαίᾳ πλεονεκτεῖν, καὶ τῆς δικαίας πράξεως; πῶς γὰρ οὔκ, ἔφη· ὃς γε πάντων ἔχειν πλέον ἀξιοῖ· οὐκοῦν καὶ δίκαιος ἀνθρώπου τοῦ καὶ πράξεως, ὁ ἄδικος πλεονεκτήσει, καὶ ἁμιλλήσεται· ὡς ἀπάντων πλεῖστον αὐτὸς λαβεῖν. ἔστι ταῦτα. ὧδε δ' λέγομεν ἔφην. ὁ δίκαιος τῆ μὲν ὁμοίᾳ, οὐ πλεονεκτεῖ· τῆδε δὲ ἀνομοίᾳ. ὁ δὲ ἄδικος, τῆ τε ὁμοίου καὶ τῆ ἀνομοίᾳ. ἄριστα ἔφη εἴρηκας. ἔστι δὲ γε ἔφην φρόνιμός τε καὶ ἀγαθὸς, ὁ ἄδικος. ὁ δὲ δίκαιος, ἀδέτερα, καὶ τῆδ' ἔφη δῆ. ἀνομοῖ ἦν δ' ἔτι ὦ, καὶ ἔοικε τῷ φρονίμῳ καὶ τῷ ἀγαθῷ, ὁ ἄδικος. ὁ δὲ δίκαιος, ἀνόμοιος.

πῶς γὰρ οὐ μέλλει ἔφη ὁ τοιοῦτος ὢν καὶ ἐοικέναι τοῖς τοιούτοις. ὁ δὲ μὴ, ἐοικέναι. καλῶς. τοιοῦτος ἄρα ἐστὶν ἑκάτερος αὐτῶν, οἷς περ ἔοικεν. ἀλλὰ τί μέλλει ἔφη. εἶεν ὦ θρασύμαχε· μουσικὸν δέ τινα λέγεις· ἕτερον δὲ ἄμουσον; ἔγωγε. πότερον φρόνιμον, καὶ πότερον ἄφρονα. τὸν μὲν μουσικὸν δήπου φρόνιμον. τὸν δὲ ἄμουσον, ἄφρονα. οὐκοῦν ἅπερ φρόνιμον, ἀγαθόν. ἃ δὲ ἄφρονα, κακόν; ναί. τί δὲ ἰατρικόν, οὐχ οὕτως; οὕτω. δοκεῖ ἂν οὖν τίς σοι ὦ ἄριστε μουσικὸς ἀνὴρ, ἁρμοττόμενος λύραν, ἐθέλειν μουσικοῦ ἀνδρὸς, ἐν τῇ ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν πλεονεκτεῖν, ἢ ἀξιοῦν πλέον ἔχειν; οὐκ ἔμοιγε. τί δὲ ἀμούσου; ἀνάγκη ἔφη. τί δὲ ἰατρικὸς, ἐν τῇ ἐδωδῇ ἢ πόσει ἐθέλειν ἄν τι ἰατρικοῦ πλεονεκτεῖν, ἢ ἀνδρὸς ἢ πράγματος; οὐδῆτα. μὴ ἰατρικοῦ δέ; ναί. περὶ πάσης δὲ ὅρα ἐπιστήμης τε καὶ ἀνεπιστημοσύνης. εἴ τίς σοι δοκεῖ ἐπιστήμων ὅς τις οὖν, πλείω ἂν ἐθέλειν αἱρεῖσθαι, ἢ ὅσα ἄλλος ἐπιστήμων, ἢ πράττειν, ἢ λέγειν; καὶ οὐ ταυτὰ τῷ ὁμοίῳ ἑαυτῷ, εἰς τὴν αὐτὴν πρᾶξιν. ἀλλ' ἴσως ἔφη ἀνάγκη τοῦτό γε οὕτως ἔχειν. τί δὲ ὁ ἀνεπιστήμων οὐχὶ ὁμοίως μὲν ἐπιστήμονος πλεονεκτήσειεν ἄν· ὁμοίως δὲ ἀνεπιστήμονος; ἴσως. ὁ δὲ ἐπιστήμων σοφός; φημί. ὁ δὲ σοφὸς ἀγαθός; φημί. ὁ ἄρα ἀγαθός τε καὶ σοφὸς, τοῦ μὲν ὁμοίου οὐκ ἐθελήσει πλεονεκτεῖν, τοῦ δὲ ἀνομοίου τε, καὶ ἐναντίου; ἔοικεν ἔφη. ὁ δὲ κακός τε καὶ ἀμαθὴς, τοῦ τε ὁμοίου καὶ τοῦ ἐναντίου; φαίνεται. οὐκοῦν ὦ θρασύμαχε ἦν δ' ἐγὼ ὁ ἄδικος ἡμῖν, τοῦ ἀνομοίου τε καὶ ὁμοίου πλεονεκτεῖ. ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες. ἔγωγε ἔφη. ὁ δέ γε δίκαιος, τοῦ μὲν ὁμοίου, οὐ πλεονεκτήσει. τοῦ δὲ ἀνομοίου; ναί. ἔοικεν ἄρα ἦν δ' ἐγὼ, ὁ μὲν δίκαιος τῷ σοφῷ καὶ ἀγαθῷ. ὁ δὲ ἄδικος, τῷ κακῷ καὶ ἀμαθεῖ. κινδυνεύει. ἀλλὰ μὴν ὡμολογοῦμεν, ᾧ γε ὅμοιος ἑκάτερος εἴη, τοιοῦτον καὶ ἑκάτερον εἶναι. ὡμολογοῦμεν γάρ. ὁ μὲν ἄρα δίκαιος ἡμῖν ἀναπέφανται, ὢν ἀγαθός τε καὶ σοφός. ὁ δὲ ἄδικος, ἀμαθής τε καὶ κακός. ὁ δὴ θρασύμαχος, ὡμολόγησε μὲν πάντα ταῦτα, οὐχ ὡς ἐγὼ νῦν ῥᾳδίως λέγω. ἀλλ' ἑλκόμενος, καὶ μόγις, μετὰ ἱδρῶτος θαυμαστοῦ ὅσου, ἅτε καὶ θέρους ὄντος. τότε καὶ εἶδον ἐγὼ πρότερον δὲ οὔπω, θρασύμαχον ἐρυθριῶντα. ἐπειδὴ δὲ οὖν διωμολογησάμεθα τὴν δικαιοσύνην ἀρετὴν εἶναι καὶ σοφίαν, τὴν δὲ ἀδικίαν, κακίαν τε καὶ ἀμαθίαν, εἶεν ἦν δ' ἐγώ. τοῦτο μὲν οὕτω κείσθω. ἔφαμεν δὲ δὴ καὶ ἰσχυρὸν εἶναι τὴν ἀδικίαν. ἢ οὐ μέμνησαι ὦ θρασύμαχε. μέμνημαι ἔφη. ἀλλ' ἔμοιγε, οὐδὲ ἃ νῦν λέγεις ἀρέσκει, καὶ ἔχω περὶ αὐτῶν λέγειν. εἰ οὖν λέγοιμι, εὖ οἶδ' ὅτι δημηγορεῖν ἄν με φαίης. ἢ οὖν ἔα με εἰπεῖν ὅσα βούλομαι, ἢ εἰ βούλει ἐρωτᾶν, ἐρώτα. ἐγὼ δέ σοι ὥσπερ ταῖς γραυσὶ ταῖς τοὺς μύθους λεγούσαις, εἶεν ἐρῶ. καὶ κατανεύσομαι, καὶ ἀνανεύσομαι. μηδαμῶς ἦν δ' ἐγὼ παρά γε τὴν σαυτοῦ δόξαν. ὥστε σοι ἔφη ἀρέσκειν. ἐπειδήπερ οὐκ ἐᾷς λέγειν. καίτοι τί ἄλλο βούλει; οὐδὲν μὰ Δία ἦν δ' ἐγώ. ἀλλ' εἴπερ τοῦτο ποιήσεις, ποίει. ἐγὼ δὲ ἐρωτήσω. ἐρώτα δή. τοῦτο τοίνυν ἐρωτῶ ὅπερ ἄρτι, ἵνα καὶ ἑξῆς διασκεψώμεθα τὸν λόγον, ὁποῖόν τι τυγχάνει ὂν δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν. ἐλέχθη γάρ που, ὅτι καὶ δυνατώτερον καὶ ἰσχυρότερον εἴη ἀδικία δικαιοσύνης. νῦν δέ γε ἔφη, εἴπερ σοφία τε καὶ ἀρετή ἐστι δικαιοσύνη, ῥᾳδίως οἶμαι φανήσεται καὶ ἰσχυρότερον ἀδικίας. ἐπειδήπερ ἐστὶν ἀμαθία ἡ ἀδικία. οὐδεὶς ἂν ἔτι τοῦτο ἀγνοήσειεν. ἀλλ' οὔτι οὕτως ἁπλῶς ὦ θρασύμαχε ἔγωγε ἐπιθυμῶ. ἀλλὰ τῇδέ πῃ σκέψασθαι, πόλιν φαίης ἂν ἄδικον εἶναι, καὶ ἄλλας πόλεις ἐπιχειρεῖν δουλοῦσθαι ἀδίκως, καὶ καταδεδουλῶσθαι. πολλὰς δὲ καὶ ὑφ' ἑαυτῇ ἔχειν δουλωσαμένην; πῶς γὰρ οὐκ ἔφη. καὶ τοῦτό γε ἡ ἀρίστη μάλιστα ποιήσει, καὶ τελεώτατα οὖσα ἄδικος. μανθάνω ἔφην ὅτι σὸς οὗτος ἦν ὁ λόγος. ἀλλὰ τόδε περὶ αὐτοῦ σκοπῶ. πότερον ἡ κρείττων γιγνομένη πόλις πόλεως ἄνευ δικαιοσύνης τὴν δύναμιν ταύτην ἕξει, ἢ ἀνάγκη αὐτῇ μετὰ δικαιοσύνης. εἰ μὲν ἔφη ὡς σὺ ἄρτι ἔλεγες ἔχει, ἡ δικαιοσύνη σοφία, μετὰ δικαιοσύνης. εἰ δ' ὡς ἐγὼ ἔλεγον, μετ' ἀδικίας. πάνυ ἄγαμαι ἦν δ' ἐγὼ ὦ θρασύμαχε, ὅτι οὐκ ἐπινεύεις μόνον καὶ ἀνανεύεις, ἀλλὰ καὶ ἀποκρίνῃ πάνυ καλῶς. σοὶ γὰρ ἔφη χαρίζομαι. εὖ γε σὺ ποιῶν. ἀλλὰ

δὴ καὶ τόδε μοι χάρισαι καὶ λέγε· δυοῖν σοῖν ἢ πόλιν, ἢ στρατόπεδον, ἢ λῃστὰς ἢ κλέπτας, ἢ ἄλλο τι ἔθνος, ὅστις κοινῇ ἐπί τι ὁρῶντες ἀδίκως, πράξειαν ἂν τι δύνασθαι ἐὰν ἀδικοῖεν ἀλλήλους; οὐδέν τι ἦ δ' ὅς. τί δέ; μὴ ἀδικοῖεν· οὐ μᾶλλον; πάνυ γε· τοιοῦτος γοῦν ὁ πρὸς ὦ θρασύμαχε ἦν ἐγὼ λόγος· καὶ μίσει καὶ μάχαις οἷ ἀλλήλοις πρὸς ἔχει· ἡ δὲ δικαιοσύνη, ἢ μόνιμον καὶ φιλίαν. ἢ γοῦν; ἔστω ἤδη ἕως σοι μὴ διαφέρωμεν. ἀλλ' οὖν γε σὺ ποιῶν ὧν ἀρίστ· τόδε δέμοι λέγε· ἆρα εἰ ἕξει ὁ δίκαιος ἀνὴρ ἐν τοιούτῳ ἐν ᾧ ἐγὼ ἔφην ἔχειν τὸν ἄδικον, μῶν ἐν ἔσται ἐν τῷ ἔργῳ ἐν ᾧ ἂν ἐν τῷ ἀδικεῖν ἐγγένηται, οὐ διοίσουσι καὶ μισήσουσι καὶ ἐχθροὶ ἔσονται ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς δικαίοις; ἔσονται ἔφη. ἐὰν δὲ δὴ ὦ θαυμάσιε εἰς οἰκεῖοι ἐγγένηται ἀδικία, μῶν μὴ ἀπολεῖ τὴν αὐτῆς δύναμιν, ἢ οὐδὲν ἧττον ἕξει. μηδὲν ἧττον ἐχέτω ἔφη. οὐκοῦν τοιαύτη δή τινα φαίνεται ἔχουσα τὴν δύναμιν, ὥστ' ἂν ᾖ ἐγγενὴς ἔτε στάσει τινὶ ἔτε γένει ἔτε στρατοπέδῳ ἔτι ἄλλῳ ὁτῳοῦν, πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸ φίλας πράττειν μεθ' αὑτῆς, ἔπειτα ποιοῦσαν καὶ ἐν ἑκάστοις τούτοις ἀεὶ ἐμφύλιον καὶ ἀπεργάζεσθαι πάντων κακῶν. ἐπιδεῖ ἐγχέρειν εἶναι ἑαυτῷ τε καὶ τῷ ἐναντίῳ πανταχοῦ, καὶ τῷ δικαίῳ. οὐκ οὖν οὕτως; πάνυ γε. καὶ ἐὰν οἱ δι' ὅλου σώσῃ, ταῦτα πάντα ποιήσει, ἅπερ πίφυκεν ἐξεργάζεσθαι. πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὖ ἐν πράττειν ἐφη ὅσα τοιαῦτα ἔχοντα· καὶ οὐχ ὁμοίως ὦ τοῦτο, αὖ ἐν ἑαυτῷ τε ἅπαντα ἐχθρὸν καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς δικαίοις. ἦ γοῦν; ναί. δίκαιοι δ' γ' ἐσὸν ὦ φίλε καὶ οἱ θεοί; ἔστωσαν ἔφη. καὶ θεῶν ἄρα ἐχθρὸς ἔσται ὁ ἄδικος ὦ θρασύμαχε, ὁ δὲ δίκαιος φίλος. ἴθι τοίνυν τὸν λόγον ἔφη θαρρῶν· οὐ γοῦν ἔτως γε σοι ἐκπλήσομαι. ἵνα μὴ τοῖς δι' ἀπέχωμεν.

Ἀλλ' ἐὰν δὴ ἔτι καὶ νῦν μὴ παύσῃ μοι τῆς ἐπὶ στόμα ἀχρασταίνων, ἀπομειγνύμενος ὧν πέρ καὶ νυνδὴ ἔλεγον· ὅτι μὲν γοῦν καὶ σοφώτεροι καὶ ἀμείνους, καὶ δυνατώτεροι πράττειν οἱ δίκαιοι φαίνονται· οἷς δὲ ἄδικοι, οὐδὲν πράττειν μετ' ἀλλήλων οἷοί τε. ἀλλὰ δὴ καὶ οὓς φαμὲν ἐρρωμένως ποτὲ ποτ' ἔτι μετ' ἀλλήλων κοινῇ πράξειν ἀδίκους ὄντας, εἰ καὶ τοῦτο ἐστὶν ἀληθὲς λέγομεν, οὐ γοῦν αὖ ἀπεί χουδ' ἀλλήλων, καμεμιλῆ ὄντες ἄδικοι. ἀλλὰ δῆλον ὅτι οἷον τις αὐτοὺς δικαιοσύνη, ἢ αὐτοὺς ἐποίει, μή τι καὶ ἀλλήλους γε, καὶ ἐφ' οἷς ἤεσαν ἅμα ἀδικεῖν· δῆλον δὴ ἐπραξαν ἃ ἐπραξαν, ὡρμησαν δ' ὃ τι ἀδικεῖν· ἀδυνάμει, ἡμιμόχθηροι ὄντες. ἐπεὶ οὖν παντάπασιν μὴ πονηροὶ ἦ πλέως ἄδικοι, πλέως ἐσὸν ἡ πράττειν ἀδύνατοι· πολὺ τε μᾶλλον ἐστὶν ἀεὶ μανθάνω. ἀλλ' οὐχ ὡς σὺ τὸ πρῶτον ἐτίθεσο· ἐμὲ δὲ νῦν ἀεὶ μενοῦ ζῶσιν οἱ δίκαιοι τῶν ἀδίκων, καὶ δυσμενέστεροι εἰσὶν ὕπερ ὑστερον προὐθέμεθα σκέψασθαι, σκεπτέον. φαίνονται μὲν οὖν καὶ ναὶ ὧς γε μοι δοκεῖ, ὦ ὃν ἐρᾷς ἡμῶν· ὅμως δὲ τι βέλτιον σκεπτέον. οὐ γοῦν τοῦδε τοῦ πιτυχόντος ὁ λόγος, ἀλλὰ τοῦδε τοῦ, ὃν τινα τρόπον χρὴ ζῆν. σκόπει δὴ ἔφη. σκοπῶ δὴ ἔτι, καί μοι λέγε· δοκεῖ τί σοι εἶναι ἵππων ὄγκον; ἔμοι γε. ἆρα οὖν ὅσου ἂν θέης καὶ ἵππων ἢ ἄλλου ὁτουοῦν ὄγκον· ὃ αὖ ἢ μόνῳ ἐκείνῳ ποιῇ τῷ ἢ αὖριστε; οὐ μανθάνω ἔφη. ἀλλ' ἁδῶ ὅτῳ αὖ ἄλλῳ ἴδοις, ἢ ἐφθαλμῶν; οὐδίνα. τί δὲ; ἀκούσματος ἄλλῳ, ἢ ὠσίν; οὐδὲ μῶν. οὐκοῦν δικαίως αὖ ταῦτα τούτων φαμὲν ὄγκα εἶναι; πάνυ γε. τί δὲ; μαχαίρας ἀμπέλου κλῆμα ἀπὸ τἄλλα καὶ σμίλης, καὶ ἄλλοις πολλοῖς; πῶς γὰρ οὔ· ἀλλ' οὐθένι γ' ἂν δοκεῖ μοι οὕτω κομψὸς, ὡς ὁρῶντι πάνυ τῷ ὧδὶ τούτῳ ὄγκον ἐνεῖναι. ἆρ' ἔστ', οὗ ἕκαστον ὄγκος ἔστιν ἀφ' οὗ ἂν ἐπαινοῖμεν ἢ ἐν ὄγκον, ὃ αὖ ἢ μάνευ τι, ἢ κρεῖττον τῶν ἄλλων ἀπεργάζεται. ἀλλὰ ἔφη μανθάνω τε· καί μοι δοκεῖ, ἔστ' ἐνίοτου ὁρᾶν μάκρος ὄγκον εἶναι. ἔεν δὴ δ' ἔτι· οὐκοῦν καὶ αὖριστ' ἂν κέσοι εἶναι ἐνίοτε, ὡς ἀπὸ καὶ ὄγκον τι προσ τέτακται; ἴωμεν δὲ ὧδὶ τοῦ αὐτοῦ πάλιν· ὀφθαλμῶν φαμέν ἔστιν ὄγκον; ἔστιν· ἆρ' ἔστ' καὶ αὖριστ' ὀφθαλμῶν ἔστ. καὶ αὖριστ'; τί δ' ὧπτου δὴ τι ὄγκον; ναί. οὐκοῦ καὶ αὖριστ' καὶ ἀφεστ'. τί δὲ πάντων ἁπλῶν τῶν ἄλλων, οὐχ οὕτω; οὕπως, ἔχε δὴ· ἆρ' αὖ ποτ' ὀψόμεσθα τὸ αὐτὸν ὄγκον καλὸς ἀπεργάσαντο, μὴ ἔχοντα πὼ αὐτῶν οἰκείαν ἀριστὼ ἀλλ' ἀπ' τῆς ἀρέτης κακίαν; καὶ

πῶς αὖ ἔφη· τυφλόττεται γοὖν ὅσως λέγεις, αὐτὴ τῆς ὁδοῦ. ὥστε ἴσως δ' ἐτὸν αὐτὸν ἡ ἀρετή. οὐ γοῦν πω ἔξεστ' ὁρῶτῶ· ἀλλ' εἰ τῇ οἰκείᾳ μὲν ἀρετῇ ἕκαστα ἀπεργάζεται τὰ ἔργα ζόμενα καὶ κακίᾳ δὲ καὶ κακῶς. ἀληθῆ ἔφη ἔξεστ' γε λέγεις. οὐκοῦν καὶ ὦτα στερόμενα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς, καὶ κακῶς ἕκαστα ἀπεργάζεται; γαύγε. πίθωμεν οὖν καὶ τἄλλα πάντα εἰς ἓν αὐτὸν λόγον; ἴμοιγε δοκεῖ. ἴθι δὴ μαθὲ τῶν τα, τόδε σκόπει αι· ψυχῆς ἔστι τι ἔργον, ὃ ἄλλῳ τῶν ὄντων οὐδ' ἂν οἱ πράξαις; οἷον ἕκαστον τοιόνδε· ἕκαστον ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν καὶ βουλεύεσθαι· καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ἆρ' ὅτῳ ἄλλῳ ἢ ψυχῇ δικαίως ἂν αὐτὰ ἀποδοίμεν. καὶ φαῖμεν ἴδια ἐκείνου εἶναι; οὐδενὶ ἄλλῳ. τί δ' αὖ τὸ ζῆν· ψυχῆς φύσομεν ἔργον εἶναι; μάλιστά γ' ἔφη. οὐκοῦν καὶ ἀρετήν τινα ψυχῆς εἶναι; φαμέν. ἆρ' οὖν ποτε, ὦ θρασύμαχε, ψυχὴ τὰ αὑτῆς ἔργα εὖ ἀπεργάσεται· στερομένη τῆς οἰκείας ἀρετῆς, ἢ ἀδύνατον. ἀδύνατον. ἀνάγκη ἄρα κακῇ ψυχῇ, κακῶς ἄρχειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι· τῇ δὲ ἀγαθῇ, πάντα ταῦτα εὖ πράττειν. ἀνάγκη. οὐκοῦν ἀρετήν γε ξυνεχωρήσαμεν ψυχῆς εἶναι, δικαιοσύνην· κακίαν δὲ, ἀδικίαν· συνεχωρήσαμεν γάρ· ἡ μὲν ἄρα δικαία ψυχὴ καὶ ὁ δίκαιος ἀνὴρ, εὖ βιώσεται· κακῶς δὲ, ὁ ἄδικος. φαίνεται ἔφη καὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον. ἀλλὰ μήν γε, οὐ ζῶν, μακαριστόν τε καὶ εὐδαίμονα· ὁ δὲ μὴ, τἀναντία. ὡς γοῦν. ὁ μὲν δίκαιος ἄρα εὐδαίμων· ὁ δ' ἄδικος, ἄθλιον. ἔστω ταῦτα ἔφη. ἀλλὰ μὴν ἄθλιόν γε εἶναι, οὐ λυσιτελοῦν· εὐδαίμονα δέ. ὡς γοῦν. οὐδέποτ' ἄρα, ὦ μακάριε θρασύμαχε, λυσιτελέστερον ἀδικία δικαιοσύνης· ταῦτα δή σοι ἔφη ὦ σώκρατες ἐστιάσθω ὁ τοῖς βακχείοις. καὶ σοὶ γε, ὦ θρασύμαχε· ἐπειδή μοι πρῶτος ἐγένου, καὶ χαλεπαίνων ἐπαύσω· οὐ μέντοι καλῶς γε εἰστιάμην δ' ἐμαυτόν, ἀλλ' οὐ σέ. ἀλλ' ὥς πρόθυμοι λέγοι, τῷ αἰεὶ παραφθρομένου ἀκροᾶσθαι παύζοντες, πρὶν τοῦ προτόδε μιᾷ ῥίῳ ἀπολαῦσαι, οὐ ἐγῷμαι δοκῶ οὖν τω. πρὶν ὁ πρῶτον ἐσκοπῶμεν εὑρεῖν, τὸ δίκαιον ὄ, τὶ ποτ' ἔστιν, ἀφέμενος ἐκεῖνο, ἐρᾷσθαι ἔδ ὁ σκόπασθαι τοῦδε αὖτε, εἴτε κακία ἐστὶ καὶ ἀμαθία, εἴτε σοφία καὶ ἀρετή. καὶ ἐπεὶ δὲ τοῦτος αὖ ὕστερον λόγου, ὅτι λυσιτελέστερον ἡ ἀδικία τῆς δικαιοσύνης, οὐκ ἀπεχόμην ὁ μὴ οὐκ ἔδ ἔξω ἐλθεῖν ἀπ' ἐκείνου. ὥστε μοι πως γέγονεν ἐκ τοῦ διαλόγου μηδὲν εἰδέναι. ὁπότε γοὖν ὁ δίκαιον μὴ δίδαε ὅ ἔστι, πολλῇ εἴσομαι, εἴτε ἀρετή τις οὖσα τυγχάνει, εἴτε καὶ οὔ. καὶ πότερον ὁ ἔχων αὖ, οὐκ εὐδαίμων ἔστιν, ἢ εὐδαίμων.

τέλος, τοῦ πολιτειῶν πρώτου.

ΓΛΑΥΚΩΝΟΣ, ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Γὼ μὲν οὖν ταῦτα ἐπῶν, ὥμην λόγου ἀπαλλάχθαι. ὁ δ' ἔοικε προοίμιον· ὁ γὰρ Γλαύκων ἀεὶ τε αὐθρᾴστατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα· καὶ δὴ καὶ τότε τῷ θρασυμάχου πιθόμενος ῥήσει οὐκ ἀποδέξασθαι, ἀλλ' ἔφη ὦ σώκρατες· πότερον ἡμᾶς βούλει δοκεῖν πεπεικέναι, ἢ ὡς ἀληθῶς πεῖσαι, ὅτι παντὶ τρόπῳ ἄμεινόν ἐστι δίκαιον εἶναι, ἢ ἄδικον. ὡς ἀληθῶς ἔμπεν ἔγωγ' αὖ ἐλοίμην, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη. οὐ ἄρα γέγονεν ἔφη ποιεῖς ὃ βούλει. λέγε γοῦν μοι. ἆρά σοι δοκεῖ τοιόν δέ τι εἶναι ἀγαθόν, ὃ δεξαίμεθ' ἂν ἔχειν, οὐ τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκα μόνον, ἀλλ' αὐτὸ αὑτῷ ὅτι καὶ ἀσπαζόμενοι; οἷον ἡ χαίρειν· καὶ αἱ ἡδοναὶ ὅσαι ἀβλαβεῖς, καὶ μηδὲν εἰς ἓν ἔπειται χρόνου ὄφελος ταύτης γίγνεται ἄλλο, ἢ χαίρειν ἔχοντα; ἴμοιγε δοκεῖ τι εἶναι τοιοῦτον. τὸ δὲ, ὃ αὐτό τε αὖθ' ἕνεκα χαίρειν ἀγαπῶμεν, καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένων, οἷον αὖ ἡ φρονεῖν· καὶ ἡ ὁρᾶν, καὶ ἡ ὑγιαίνειν· τὰ γοὖν τοιαῦτα που, δι' ἀμφότερα ἀσπαζόμεθα. καὶ ἔμπεν. τρίτον δ' ὁρᾷς τι ἔφη εἶδος ἀγαθοῦ, οὗ ἡ γυμνάζεσθαι· καὶ ἡ κάμνοντα ἰᾶσθαι· καὶ ἰά-

χρυσός τε, καὶ ὁ ἄλλος χρηματισμός; ταῦτα δ' ἐπὶ πᾶσι φαίμεν ἂν, ὠφελεῖν δὲ ἡμᾶς· καὶ αὐτὰ μὲν ἑαυτῶν ἕνεκα, οὐκ ἂν δεξαίμεθα ἔχειν· τῶν δὲ μισθῶν τε χάριν καὶ τῶν ἄλλων ὅσα γίγνεται ἀπ' αὐτῶν· ἔστι γὰρ οὕτω ἔφη καὶ τοῦτον εἶναι. ἀλλὰ τί δή· οὐ τοιοῦτον νῦν δικαιοσύνην τίθησι. ἐπὶ μὲν δίμαι ἐγὼ δ' ἐπὶ, οὐ μὴν καὶ πάνυ. ἐκεῖ δ' αὖ καὶ ἐξ ἀρχῆς τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτῆς, ἀγαπητέον, τῷ μέλλοντι μακαρίως ἔσεσθαι. οὐ τοίνυν δοκεῖ ἔφη τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τῆς ἐπιπόνου ἕδους. ὧν μαθὼν οὕνεκα τῆς εὐδοκιμήσεως, ἐξ δόξαν ἐπιτηδευτέον· αὐτὴν δὲ δι' αὐτὴν φευκτέον, ὡς ἐν χαλεπῇ· οἶσθα ἐγὼ δ' ἐπὶ ὅτι οὕτω δοκεῖ καὶ πάλαι Θρασυμάχου, ὡς τοιοῦτον ὂν λέγεται· ἀδικία δ' ἐπαινεῖται. ἀλλ' ἐπὶ ἐμοὶ ὡς ἔοικε δυσμαθής· ἔτι δὲ ἔφη ἄκουσον καὶ ἐμοῦ ἐὰν σοι ταὐτὰ δοκῇ· Θρασύμαχος γάρ μοι φαίνεται πρωταίτιον τοῦτον ἑκόντος ὑπὸ σοῦ, ὡς πρὸ ὄφεως κεκλῆσθαι· ἐμοὶ δ' οὔπω κατὰ νοῦν ἡ ἀπόδειξις γέγονε τοῦδε ἑκατέρου· ἐπιθυμῶ γὰρ ἀκοῦσαι, τίς τ' ἐστὶν ἑκάτερον· καὶ τίνα ἔχει δύναμιν αὐτὸ καθ' αὑτὸ εἰς τὴν ψυχήν· τοὺς δὲ μισθοὺς καὶ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτῶν, ἐάσαι χαίρειν. οὕτω σὲ οἶμαι ποιήσω, ἐὰν καὶ σοὶ δοκῇ, ἐπανασώσασθαι τὸν Θρασυμάχου λόγον. καὶ πρῶτον μὲν ἐρῶ, δικαιοσύνην, οἷον εἶναί φασι καὶ ὅθεν γεγονέναι. δεύτερον δὲ, ὅτι πάντες αὐτὸ οἱ ἐπιτηδεύοντες, ἄκοντες ἐπιτηδεύουσιν ὡς ἀναγκαῖον, ἀλλ' οὐχ ὡς ἀγαθόν· εἰκότως δὲ; ὅτι ἀδίκου αὐτὸ δρῶσι. πολὺ γὰρ ἀμείνων ἁρπαδὸ τοῦ ἀδικεῖν, ὃ ὁ τοῦ δικαίου βίος ὡς λέγουσί· ἐπεὶ ἔμοιγε δοκοῦσι ἔτι οὐ δοκεῖν οὕτως· ἀποροῦμαί γε διατεθρυλλημένος τὰ ὦτα ἀκούων Θρασυμάχου, καὶ μυρίων ἄλλων· τὴν δὲ τοῦδε τῆς δικαιοσύνης λόγου, ὡς ἄμεινον ἀδικεῖσθαι, οὐδένος πω ἀκήκοα ὡς βούλομαι. βούλομαι δὲ, αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐγκωμιαζόμενον ἀκοῦσαι. μάλιστα δ' οἶμαι ἂν σοῦ τυγχάνειν. διὸ κατατείνας, ἐρῶ τὸν ἄδικον βίον ἐπαινῶν, ἐπῶν δὲ, ὃν δεήσομαί σοι, ἐν ᾧ τρόπῳ καὶ σοῦ ἀκούειν, ἀδικίαν μὲν ψέγοντος, δικαιοσύνην δὲ ἐπαινοῦντος. ἀλλ' ἔρχει σοι βουλομένῳ ἔπη λέγειν. πάντων μάλιστα ἐγὼ δ' ἐπὶ. τοῦδε γὰρ τίνος ἂν μᾶλλον τις τὸν ἔχων, χαίροι λέγων καὶ ἀκούων. καλλίστα ἔφη λέγεις, καὶ ὃ πρῶτον ἔφην δρᾶν, περὶ τούτου ἄκουε. τί τὸ ὂν τυγχάνει, καὶ ὅθεν γέγονε δικαιοσύνη· πρωτεύουσι γὰρ δή φασι, τὸ μὲν ἀδικεῖν, ἀγαθὸν· τὸ δὲ ἀδικεῖσθαι, κακόν. πλείονι δὲ καὶ κῷ ὑπερβάλλειν τὸ ἀδικεῖσθαι, ἢ ἀνάπαλιν τὸ ἀδικεῖν· ὅταν ἐπειδὴν ἀλλήλους ἀδικῶσί τε καὶ ἀδικῶνται, καὶ ἀμφοτέρων, γεύωνται· δοῖσι μὴ δυναμένοις τὸ μὲν ἐκφεύγειν· τὸ δὲ δρᾶν, δοκεῖ λυσιτελεῖν ξυνιέναι ἀλλήλοις, μήτ' ἀδικεῖν μήτ' ἀδικεῖσθαι. καὶ ἐντεῦθεν δὴ ἄρξασθαι νόμους τίθεσθαι, καὶ ξυνθήκας αὐτῶν. καὶ ἐνομάσαι τὸ πρόσταγμα τοῦ νόμου ἐπὶ ταγμα, νόμιμόν τε καὶ δίκαιον. καὶ εἶναι δὴ, ταύτην γένεσίν τε καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης, μεταξὺ οὖσαν. τοῦ μὲν ἀρίστου ὄντος, ἐὰν ἀδικῶν μὴ δίδῳ δίκην· τοῦ δὲ κακίστου, ἐὰν ἀδικούμενος τιμωρεῖσθαι ἀδύνατος ᾖ. τὸ δὲ δίκαιον οἷον μέσον ἔν τούτων ἀμφοτέρων, ἀγαπᾶσθαι. οὐχ ὡς ἀγαθὸν, ἀλλ' ὡς ἀρρωστία τοῦ ἀδικεῖν τιμώμενον· ἐπεὶ τὸν δυνάμενον αὐτὸ ποιεῖν, ᾧ ὡς ἀληθῶς ἀνδρὶ, οὐδ' ἂν εἰσέλθοι ποτὲ ξυνθέσθαι, μήτε ἀδικεῖν μήτε ἀδικεῖσθαι. μάνθανε γὰρ αὖ. ἐμοὶ γ' οὖν δοκεῖ φύσις δικαιοσύνης ὦ σώκρατες, αὕτη τε καὶ τοιαύτη, καὶ ἐξ ὧν πέφυκε, τοιαῦτα εἶναι ὁ λόγος. ὡς δὲ καὶ οἱ ἐπιτηδεύοντες, ἀέκοντες αὐτὸ ἐπιτηδεύουσι, μάλιστ' ἂν αἰσθοίμεθα, εἰ διανοηθείημεν τῇ διανοίᾳ· δόντες ἑξουσίαν ἑκατέρῳ ποιεῖν, ὅ, τι ἂν βούληται. τῷ, τε δικαίῳ καὶ τῷ ἀδίκῳ. εἶτ' ἐπακολουθήσαιμεν σκέμμενοι, πῇ ἡ ἐπιθυμία ἑκάτερον ἄξει. ἐπανιόντες ἐξ ἴσου τιμιώ. ἔπη δ' ἂν ἡ ἑξουσία ἑκάτερον, τοιάδε μάλιστα, εἰ αὐτοῖς γένοιτο, οἷαν ποτέ φασι δύναμιν, τῷ γύγου τοῦ λυδοῦ προγόνῳ γενέσθαι. ἦν μὲν γὰρ αὐτὸν ποιμένα ὄντα πρὸς τῷ τότε λυδίας αὐχοντι· ὄμβρος δὲ πολλοῦ γενομένου καὶ σεισμοῦ, ῥαγῆναι τῆς γῆς, καὶ γενέσθαι χάσμα κατὰ τὸν τόπον ἔνθα ἔνεμεν. ἰδόντα δὲ καὶ θαυμάσαντα, κατα βῆναι καὶ ἰδεῖν ἄλλά τε δὴ ἃ μυθολογοῦσι θαυμαστὰ, καὶ ἵππον χαλκοῦν

πον χαλκοῦν κηΐλον, ὠνείδιστον ἔχοντα. καὶ ὃς ἐγκύψαντα, ἰδεῖν οὐόντα νεκρόν· ὡς
φάναι θαι, μείζω ἢ κατ' ἄνθρωπον· ἔπειτα δὲ, ἄλλο μὲν οὐδέν· τοῦδὲ δὲ τῇ χειρὶ, χρυ-
σοῦν δακτύλιον φέρειν ὃν ἀφελόμενον, ἐκβῦσαι· συλλόγου δὲ γινομένου τοῖς ποι-
μέσιν εἰωθότος, ἵν' ἐξαγγέλλοιεν κατὰ μῆνα τῷ βασιλεῖ τὰ τοῦδὲ τὰ ποίμνια, ἀφικέ-
σθαι καὶ ἐκεῖνον, ἔχοντα ἐν δακτύλιον. καθήμενον οὖν μετὰ τῶν ἄλλων, τυχεῖν πλὴν
στρογγύλου τῆ δακτυλίου τοῦδε κατάγοντα πρὸς ἑαυτὸν ὡς τὸ ἔσω τῆς χειρός· τού-
του δὲ γενομένου, ἀφανῆ αὐτὸν γενέσθαι τοῖς παρεδρεύουσι. καὶ διαλέγεσθαι ὡς
τοῦδε δὲ χομένου, καὶ ἐν, θαυμάζειν τε. καὶ πάλιν ἐπιψηλαφῶντα ἐν δακτύλιον,
στρέψαι ἔξω πλὴν στρογγύλου, καὶ στρέψαντα, φανερὸν γενέσθαι. καὶ τοῦτο ποιήσαν
τα, ἀπο πειρᾶσθαι τῆ δακτυλίου, εἰ ταύτην ἔχει πλὴν δυνάμιν· καὶ αὐτῷ οὕτω συμ
βαίνειν. στρέφοντι μὲν ἔσω πλὴν στρογγύλου, ἀδύλῳ γίγνεσθαι. ἔξω δὲ, δύλῳ. αἰσθόμε-
νον δὲ, ὅτι ὃς πράξαιεν, τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν τοῦδὲ ἐν βασιλέα. ἐλθόντα
δὲ καὶ πλὴν γυναῖκα αὐτῆς μοιχεύσαντα, μετ' ἐκείνης ἐπιθέμενον τῷ βασιλεῖ, ἀποκτεῖ-
ναι καὶ πλὴν ἀρχὴν κατασχεῖν. εἰ οὖν δύο τοιούτω δακτυλίω γενοίσθην, καὶ ἐν μὲν, ὁ
δίκαιος τοῦδε λαβεῖν, ἓν δὲ, ὁ ἄδικος, οὐδεὶς ἂν γένοιτο ὡς δόξειεν ὅτου ἀδαμάντινος,
ὃς ἂν μένειν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, καὶ τολμήσειεν ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων καὶ μὴ
ἅπτεσθαι. ἔξὸν αὐτῷ, καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδεῶς ὅ, τι βούλοιτο λαμβάνειν. καὶ εἰσιόν-
τι εἰς τὰς οἰκίας, συγγίγνεσθαι ὅτῳ βούλοιτο. καὶ ἀποκτιννύναι· καὶ ἐκ δεσμῶν λύ-
ειν, οὓς τινας βούλοιτο. καὶ τἆλλα πράττειν ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἰσόθεον ὄντα. οὕτω
δὲ ἔχοντα, οὐδὲν ἂν διάφορον τῆ ἑτέρου ποιοῖ, ἀλλ' ἐμὲ ἐν τοῦτον ἀμφότεροι. καίτοι
μέγα δοκεῖ τελμήειν ἂν φάναι τινα, ὅτι οὐδεὶς ἑκὼν δίκαιος, ἀλλ' ἀναγκαζόμενος. ὡς
οὐκ ἀγαθὸν ἰδίᾳ ὄντος. ἐπεὶ ὅπου γ' ἂν δοκῇ ἕκαστος οἷός τ' εἶναι ἀδικεῖν, ἀδικεῖ.
λυσιτελεῖ γὰρ δὴ οἴεται πᾶς ἀνὴρ, πολὺ μᾶλλον ἰδίᾳ πλὴν ἀδικίαν τῆ δικαιοσύνης.
ἀλλ. ἔστι δὲ ὁμόσαι ὧς φησιν ὁ τοῦδὲ τῆ τοιούτου λόγου λέγων. ἐπεὶ εἴ τις ὁμοιούτῳ
ἔξουσίᾳ ὁ ἐπιλαβόμενος, μηδεὶ ποτε ἐθέλοι ἀδικῆσαι, μηδὲ ἅψαιτο τῶν ἀλλοτρίων, ἀθλιώ
τατος μὲν ἂν δόξειεν εἶναι τοῖς μὰδαιμονεστάτοις καὶ ἀσυντότατος. ἐπαινοῖεν δ' ἂν αὐ-
τὸν ἀλλήλων διὰ τὸν. ἔξὸν πάντες ἀλλήλους, δέδιὸς τὸν τῆ ἀδικεῖσθαι φόβον. ταῦτα
τα μὲν δὴ οὕτω. πλὴν δὲ περὶ τὸν αὐτὸν τῆ ζῆν τοῦδὲ ὃν λέγομεν, ἐὰν διανοώμεθα. τόν-
τε δικαιότατον καὶ τὸν ἀδικώτατον, δῆλον τ' ἐσόμεθα, κεῖναι ὀρθῶς. εἰ δὲ μὴ οὕ. τίς οὖν
δὴ ἡ διάστασις ἔσται. μεῖον ἀφαιρῶμεν μήτε τῆ ἀδίκου ἀφ' τῆς ἀδικίας, μήτε τοῦ δι-
καίου ἀφ' τῆς δικαιοσύνης. ἀλλὰ τέλιον ἐκάτερον εἰς τὸν ἑαυτῆ ἐπιτήδευμα τιθῶμεν.
πρῶτον μὲν οὖν ὁ ἄδικος, ὥς περ οἱ δεινοὶ δημιουργοὶ, ποιείτω. δίον κυβερνήτης ἄκρος
ἢ ἰατρὸς, τάττε ἀδυνάτου ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τοῦ δυνατοῦ διαθαίνεσθαι. καὶ τοῖς μὲν, ἐπι
χειρεῖ, τὰ δὲ, ἐᾷ. ἔτι δὲ ἐὰν ἅρα πη σφαλῇ, ἱκανὸς ἐπανορθοῦσθαι. οὕτω καὶ ὁ ἄδι-
κος ἐπιχειρῶν ἐρθῶς τοῖς ἀδικήμασι, λανθανέτω. εἰ μέλλει σφόδρα ἄδικος εἶναι. ἐν
ἁλισκόμενον δὲ, φαῦλον ἡγητέον. ἰσχάτη γὰρ ἀδικία, δοκεῖν δίκαιον εἶναι, μὴ ὄντα.
δοτέον οὖν τῷ τελίως ἀδίκῳ, πλὴν τελεωτάτην ἀδικίαν, καὶ οὐκ ἀφαιρετέον. ἀλλ' ἐκ
τέον τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα, πλὴ μεγίστην δόξαν αὐτῷ παρεσκευακέναι εἰς δικαιοσύ-
νην. καὶ ἐὰν ἅρα σφαλῇ καί τι, ἐπανορθοῦσθαι δυνατῷ εἶναι. λέγειν τε ἱκανῷ
ὄντι πρὸς τὸ πείθειν, ἐάν τι μηνύηται τῶν ἀδικημάτων, καὶ βιάσασθαι ὅσα ἂν ῥώμῃ
δύνηται. διά τε εὐφυΐαν καὶ ῥώμην, καὶ διὰ παρεσκευὴν φίλων καὶ οὐσίας. ἔχοντα
δὲ τοιοῦτον ὄντες, ἐν δίκαιον παρ' αὐτὸν ἱστῶμεν τῷ λόγῳ. αὖ σφα ἀπλοῦν καὶ γεν
ναῖον, κατ' αἰσχύλον. οὐ δοκεῖν, ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα. ἀφαιρετέον δὴ τὸ δοκεῖν.
εἰ γὰρ δόξει δίκαιος εἶναι, ἔσονται αὐτῷ τιμαὶ καὶ δωρειαὶ, δοκοῦντι τοιούτῳ εἶν.
ἄδηλον οὖν, ἔτε τῷ δικαίου, ἔτε τῶν δωρίων τε καὶ τιμῶν οὖσιν, τοιοῦδε ἕκαστος
τέος δὴ πάντων πλὴν δικαιοσύνης, καὶ ποιητέος αὐτοῦ διακείμενος ᾧ προτέρῳ.
μᾶλλον γὰρ ἀδικῶν, δόξει ἐχέτω πλὴ μεγίστην ἀδικίαν, ἵν' ἢ βεβασανισμένος ὡς
δικαιοσύνην, τῷ μὴ τέγγεσθαι ὑπὸ κακοδοξίας, καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς γιγνομένων. ἀλλ'

ἤπω ἀμεταίσατος μέχρι θανάτου δοκῶν μὲν εἶναι ἄδικος ὁμῶς βίου. ὢν δὲ δίκαιος. ἢν ἀμφότεροι εἰς τὸ ἴσον ἔλθωσι βίου, ὁ μὲν δικαιοσύνης, ὁ δὲ ἀδικίας, κρίνωσι δὲ πότερος αὐτῶν εὐδαιμονέστερος. Βαβαί ἦν δ' ἐγὼ ὦ φίλε Γλαύκων, ὡς ἐρρωμένως ἐκάτερον ὥσπερ ἀθλητὴν εἰς τὸ κρίσιν ἐκπηδᾶν εἰς τὸν λόγον. ὡς μάλιστ' ἔφην ἐὰν δυνώμαι. ἔνθυμοῦμαι δὴ τοιοῦτον, οὐδὲν ἔτι ὡς ἐγῷμαι χαλεπὸν ἐπιδεῖξαι τῷ λόγῳ, ὅτι ἐκάτερον βίος ἐπιμένει. λεκτέον οὖν, καὶ δὴ καὶ ἀγραμματοτέρως λέγωμεν. μὴ ἐμὲ οἶμαι λέγειν ὦ σώκρατες. ἀλλὰ ζυγὸς ἐπαινοῦντας πρὸ δικαιοσύνης ἀδικίαν. θρασὺς ὁ παῖς. ὅτι οὔπω διακείμενος ὁ δίκαιος, μαστιοῦσι, στρεβλοῦσι, δεδήσονται, ἐκκαυθήσονται τὼ ὀφθαλμώ. τελευτῶν πάντα κακὰ παθὼν, ἀνασχινδυλευθήσονται. καὶ γνώσονται ὅτι οὐκ εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ δοκεῖν δεῖ ἐθέλειν. ὁ δὲ ζοῦ ἀμύλου, πολὺν ἀφ' ὁρμητέρου λέγειν κατὰ τὸ δίκαιον. τῷ ὄντι γὰρ φαύσουσι τὸν ἄδικον, ἅτε ἐπὶ τελοῦντα πράγματα ἀληθέστατ' ἰόντων, καὶ οὐ πρὸς δόξαν ζῶντα, οὐ δοκεῖν ἄδικον. ἀλλ' ἔτ' ἐθέλειν. βαθεῖαν ἄλοκα δεῖ φρονεῖν καρπούμενον. ἧς τὰ καλὰ βλαστάνει ἐκ λόγων. πρῶτον μὲν ἀρχειν ἐν τῇ πόλει δοκοῦντι δίκαιον εἶναι. ἔπειτα γαμεῖν ἔνθεν ἂν βούλωμαι. ἐκδίδοναι εἰς οὓς ἂν βούλωμαι ξυμβάλλειν. καὶ κοινοῦν εἰς ἂν ἐθέλοι. μὴ παρὰ ταῦτα πάντα, ὠφελεῖσθαι καὶ ἡδύνεσθαι τῷ μὴ δυναμένῳ δ' ἀδικεῖν. εἰς ἀπόνοιαν τοίνυν ἰόντα, καὶ ἐλάττω καὶ δημοσίᾳ περιγίγνεσθαι καὶ πλειονεκτεῖν τῶν ἐχθρῶν. πλειονεκτοῦντα δὲ, πλουτεῖν. καὶ θύειν τε φίλους δι' ποιεῖν. καὶ τοὺς ἐχθροὺς βλάπτειν. καὶ θεοῖς θυσιάζειν καὶ ἀνατιθέναι ἱκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς, θύειν τε καὶ ἀνατιθέναι. καὶ θεραπεύειν, τὸ δικαίου πολὺ ἄμεινον θεοὺς. καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἃς ἂν βούλωμαι. ὥστε καὶ θεοφιλέστερον αὐτὸν εἶναι μᾶλλον προσήκειν ἢ τῶν ἐναντίων, ἢ τὸν δίκαιον. οὕτω φασὶν ὦ σώκρατες, παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων, τῷ ἀδίκῳ παρεσκευάσθαι βίον ἄμεινον, ἢ τῷ δικαίῳ. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Γλαύκωνος, ἐνόμιζον ἔγωγέ τι λέγειν πρὸς ταῦτα, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀδείμαντος, ἔτι που οἴει ἱκανῶς εἰρῆσθαι, ὦ σώκρατες, ἱκανῶς εἰρῆσθαι τοῦδε τοῦ λόγου; ἀλλὰ τὰ μὴ λεχθέντα. Λυπεῖ δὲ οὐκ ἔφην, ὃ μάλιστα ἔλεγον. Οὐκοῦν καὶ ὧδ' ἔτι ὁ λεγόμενον, ἀδελφὸς αὖ σοι παρεῖη. ὥστε καὶ σὺ εἴ τι ὅδε ἐλλείπει, ἐπάμυνε. καί τοι, ἐμέ γε ἱκανὰ καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ῥηθέντα κατατραλαίσαι, καὶ ἀδύνατον ποιῆσαι βοηθεῖν δικαιοσύνῃ. καὶ ὃς, οὐδὲν ἔφη λέγεις. ἀλλ' ἔτι καὶ τάδε ἄκουε. δεῖ γὰρ διελθεῖν ἡμᾶς, καὶ τοὺς ἐναντίους λόγους ὧν ὅδ' εἶπεν. οἱ δικαιοσύνην μὲν ἐπαινοῦσιν, ἀδικίαν δὲ ψέγουσιν. ἵν' ἡ σαφέστερον ὅμοι δοκεῖ βούλεσθαι γλαύκων. λέγουσι δέ που καὶ πατρὸς τοὺς παῖδας, καὶ πάντες οἱ τῶν κηδόμενοι, ὡς χρὴ δίκαιον εἶναι. ἐκ αὐτὴ δικαιοσύνην ἐπαινοῦντες, ἀλλὰ τὰς ἀπ' αὐτῆς εὐδοκιμήσεις. ἵνα δοκοῦντι δίκαιοι εἶναι, γίγνηται ἀφ' τῆς δόξης, ἀρχαί τε καὶ γάμοι. καὶ ὅσα πρὸς γλαύκωνα διῆλθεν ἀρτι, ἀφ' τῆς εὐδοκιμεῖν ὄντα ἢ δικαίῳ. ἐπὶ πλέον δὲ οὗτοι, τὰ τῶν δόξεων λέγουσι. τὰς γὰρ παρὰ θεῶν εὐδοκιμήσεις ἐμβάλλοντες, ἀφθονα ἔχουσι λέγειν ἀγαθὰ τοιαῦτα, ἃ φασὶ θεοὺς διδόναι. ὥς πρὸ ὁ γενναῖος ἡσίοδός τε καὶ ὅμηρος, φασίν. ὁ μὲν, τὰς δρῦς τοῖς δικαίοις τοὺς θεοὺς ποιεῖν.

Ἄκρας μὲν τε, φηγὸν βαλανόεσσαν· μέσας δὲ, μελίσσας.
Εἰροπόκους δ' ὄϊδας, μαλλοῖς κατακεκριθάσι.

καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ἀγαθὰ τούτων ἐκμεμια. παρατολήσας δὲ καὶ ὁ ἕτερος.

ὧς τέ που γοὺν φησιν ὁ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεοσδὴς
εὐδικίαν· αἰεί οἱ φέρβησι μὲν γαῖα μέλαινα,
πυροὺς καὶ κριθάς· βεβρίθασι δὲ δένδρεα καρπῷ.
τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχει ἰχθῦς.

μουσαῖος δὲ τούτων κρείττονα τὰγαθὰ, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, παρὰ θεῶν διδόασι τοῖς δικαίοις. εἰς ᾅδου γοὺν ἀγαγόντες τῷ λόγῳ καὶ κατακλίναντες, καὶ συμπόσιον τῶν ὁσίων κατασκευάσαντες, ἐστεφανωμένους ποιοῦσι. τὸν ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύοντας

μένοντας. ἐγκαίμενοι κέλλιστον ἀρετῆς μισθὸν μίμνην αἰώνιον· οἵ δ' ἄττι, τούτων μακροτέρους ἀποτίνουσι μισθοὺς παρὰ θεῶν. παῖδας γοῦν παίδων φασὶ καὶ γένος ἀπὸ τοῦδε λέπεσθαι, τῷ ὁσίου καὶ δίκαιου. ταῦτα δὴ καὶ ἄλλα θειάζοντα ἐγκωμιάζουσι δικαιοσύνην. τοὺς δὲ ἀνοσίους αὖ καὶ ἀδίκους, εἰς πηλόν τινα κατορύττουσιν ἐν ἅδου. καὶ κοσκίνῳ ὕδωρ ἀντλεῖν φέρειν· ἔτι τε ζῶντας, εἰς κακὸν δόξαν ἄγοντες, ἃ περ γλαυκῶν παῖδες τῶν δικαίων, δοξαζομένων δὲ ἀδίκων, ἐπιλαθῆ τιμωρήματα, ταῦτα παῖδες τῶν ἀδίκων λέγουσιν· ἄλλα δὲ οὐκ ἔχουσιν· ὁ μὲν οὖν ἔπαινος καὶ ὁ λόγος, οὗτος ἐπὶ τοσοῦτον· πρὸς δὲ τούτοις, σκέψαι ὧ Σώκρατες ἄλλο αὖ εἶδος λόγων. παῖδες δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας. ἰλιάς τε λεγόμενον, καὶ ὅλως ποιητῶν· πάντες γὰρ ἐξ οἵας κόμπος ὑμνοῦσιν, ὡς κάλον μὲν ἡ σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη, χαλεπὸν μέντοι καὶ ἐπίπονον· ἀκολασίαν δὲ καὶ ἀδικίαν ἡδὺ μὲν καὶ εὔπετες, κτήσασθαι. δόξῃ δὲ μόνον καὶ νόμῳ αἰσχρὸν· λυσιτελέστερα δὲ τῶν δικαίων, τὰ ἄδικα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦδε λέγουσι. καὶ πονηροὺς πλουσίους καὶ ἄλλας δυνάμεις ἔχοντας, εὐδαιμονίζειν. καὶ τιμᾶν ἀρχάς τε ἐπὶ λουσι, δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ. τοὺς δὲ, ἀτιμάζειν τε καὶ ὑπερορᾶν, οἵ αὖ πᾶν ἀσθενεῖς τε καὶ πένητες ὦσιν· ὁμολογοῦντες αὐτοὺς, ἀμείνους εἶναι τῶν ἑτέρων. τούτων δὴ πάντων, οἱ περὶ θεῶν τε λόγοι καὶ ἀρετῆς, θαυμασιώτατοι λίγονται. ὡς ἄρα καὶ θεοὶ, πολλοῖς μὲν ἀγαθοῖς, δυστυχίας τε καὶ βίον κακὸν ἔνειμαν. τοῖς δὲ ἐναντίοις ἐναντίαν μοῖραν· ἀγύρται δὲ καὶ μάντεις αὐλοὶ πλουσίων θύραις ἵστασι, πείθουσιν ὡς ἔστι παρὰ σφίσι λιτὰς μισγόμενοι ἐκ θεῶν περιόντα, θυσίαις τε καὶ ἐπῳδαῖς, εἴ τέ τι ἀδίκημά του γέγονεν αὐτῷ ἢ προγόνων, ἀκεῖσθαι μεθ' ἡδονῶν τε καὶ ἑορτῶν, καὶ ἐὰν πῦ ἐχθρὸν τιμωρεῖν ἐθέλῃ, μικρὰ σὺν μικροῖς δεσπανεῖν, ὁμοίως δίκαιον ἀδίκῳ βλάπτειν, ἐπαοιδαῖς τισι καὶ καταδέσμοις, τοὺς θεοὺς ὡς φασι πείθοντες, σφίσιν ὑπηρετεῖν· τούτοις δὲ πᾶσι τοῖς λόγοις, μαρτυρας ποιητὰς ἐπάγονται. οἱ μὲν, κακίας πέρι, εὐπετείας διδόντες.

ὡς πὼ μὲν κακότητα, καὶ ἱλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι
ῥηϊδίως. λεῖη μὲν ὁδὸς· μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.

τῆς δ' ἀρετῆς, ἱδρῶτα, θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν.

καί τινα ἐδὸν μακράν τε καὶ ἀνάντη, οἱ δὲ, τῆς τ' θεῶν ὑπ' ἀνδρώπων παραγωγῆς, ἣν ὄμηροι μαρτύρονται. ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἔπη· ἔρις πολὺ δέ γε καὶ θεοὶ αὐτοί.

καὶ τοὺς μὲν θυσίαις καὶ εὐχωλαῖς ἀγανῇσι,
λοιβῇ τε κνίσῃ τε παρακρούωσιν ἄνθρωποι
λιτόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.

Βίβλων δὲ ὅμαδον παρέχονται μουσαίου καὶ ὀρφέως, σελήνης τε καὶ μουσῶν ἐγγόνων, ὡς φασι. καθ' ἃς ἐπιπολῦσι πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις. ὡς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων, διὰ θυσιῶν, καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν, εἰσὶ μὲν ἔτι ζῶσιν· εἰσὶ δὲ καὶ τελευτήσασιν. ἃς δὴ, τελετὰς καλοῦσιν· αἳ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς· μὴ θύσαντας δὲ, δεινὰ πάσχειν μένει. ταῦτα πάντα ἔφη ὦ φίλε Σώκρατες, τοιαῦτα, καὶ τοσαῦτα λιτόμενα ἀρετῆς πέρι καὶ κακίας, ὡς ἄνθρωποι καὶ θεοὶ, πάντα τὰ ἔχυσι τιμῆς, τί δὲ μᾶλλον ἀκούσαντας νέων ψυχὰς ποιεῖν, ὅσοι εὐφυεῖς καὶ ἱκανοὶ ἐπὶ πάντα τὰ λιτόμενα. ὡς πρὸς ἐπιπόμενοι συλλογίσασθαι ἐξ αὐτῶν, ποῖός τις ἄν ὢν καὶ πῇ πορευθεὶς, ἣν βίον ὡς ἄριστα διέλθοι. λέγει γὰρ ἄν ἐκ τῶν εἰκότων πρὸς αὐτὸν καὶ τὸ πίνδαρον, ἐκεῖνο· ἢ, πόρτριν λίκνις τεῖχος ἔθμον, ἢ σκολιὰς ἀπὸ τρὰς αἰκὰς, καὶ ἐμὲ νῦν οὕτω περιφράσαι, σλαβιῶ· τὰ μὲν γὰρ λεγόμενα δικαίῳ μὲν ὄντι μοι, ἐὰν καὶ μὴ δόκῳ, ὄφελος φασιν οὐδὲν εἶναι. πόνους δὲ καὶ ζημίας φανερὰς· ἀδίκῳ δὲ, δόξαν δικαιοσύνης παρασκευασαμένῳ, θειοτέρους βίους λέγειν. οὐκοῦν ἐπειδὴ ὁ δόκειν ὡς ὄντως μοι οἱ σοφοὶ, τὴν ἀλήθειαν βιᾶται· ἐγὼ κύκλον ἀναζωγραφήσας, ὃν λέγω δὴ ζητεῖν ἔλως· πρόθυρα μὲν ἐγὼ ἅρμα κύκλου, ἢ ἐμαυτὸν, σκιαγραφήσας αὐτῷ περιγράπτον. πῶ δὲ τῷ σοφωτάτου ἀρχιλόχου ἀλώπηκα, ἑλκτέον ἐξόπιθεν

κερδαλέαν καὶ ποικίλην. ἀλλὰ γὰρ φύσει τὶς, οὐ ῥᾴδιον ἀεὶ λανθάνειν ἀκριβῶν ὄντα, οὐδὲ γὰρ ἄλλο τί ἐστιν οὗ πιτὲς φύσομεν, τῶν μεγάλων· ἀλλ' ἔμοιγε εἰ μέλλομεν οὕσθαι μονήσειν, ταύτην ἰτέον, ὡς τὰ ἥκιστα τῶν λόγων φόβην· οὐδὲ γὰρ λανθάνειν, ξυνομοσίας τε μὴ ἐπιτρεπούσης ἡμῖν ἀφέξομεν· εἰσί τε πειθοῦς διδάσκαλοι· σοφίαν δημιουργικήν τε καὶ δημηγορικὴν διδόντες. ὧν τὰ μὲν πέφυκεν· τὰ δὲ βιασόμεθα, ὡς πλειστον κτωῦντες λόγον μὴ διδόναι· ἀλλὰ δὴ θεούς, οὔτε λανθάνειν, οὔτε βιάσασθαι ῥᾴδιον· οὐκοῦν εἰ μὲν μή ἐσιν, ἢ μαθὼν αὐτοῖς τῶν ἀθρωπίνων μέλει, καὶ ἡμῖν οὐ μελητέον τοῦ λανθάνειν· εἰ δὲ εἰσί τε καὶ ἐπιμελοῦνται, οὐκ ἄλλοθέν τοι αὐτοὺς ἴσμεν ἢ ἀκηκόαμεν, ἢ ἔκ τε τῶν λόγων, καὶ τῶν γενεαλογησάντων ποιητῶν· οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν, ὡς εἰσὶν οἷοι θυσίαις τε καὶ εὐχωλαῖσ ἀγαπᾶσι καὶ αἰσθήμασι πειράγεσθαι αὐτοπειθόμενοι. εἶς, ἢ ἀμφότερα, ἢ οὐδέτερα πειστέον. εἰ δ' οὕτω πειστέον, ἀδικητέον, καὶ θυτέον ἐκ τῶν ἀδικημάτων. δίκαιοι μὲν γὰρ ὄντες, ἀζήμιοι ἐσόμεθα θεῶν· τὰ δ' ἐξ ἀδικίας κέρδη ἀποσόμεθα. ἄδικοι δέ, κερδανοῦμέν τε, καὶ λισσόμενοι, ἐκβὰς βαίνοντες καὶ ἁμαρτάνοντες, πείθοντες αὐτοὺς, ἀζήμιοι ἀπαλλάξομεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ δοῦναι δίκην σώσομεν, ὧν αὖ ἀδικήσομεν. ἢ αὐτοὶ ἢ παῖδες παίδων; ἀλλ' ὦ φίλε φύσει λογιζόμενος· εἰ τελεταὶ αὖ μέγα δυνάσονται καὶ αἱ λύσιοι θεοί, ὡς αἱ μέγισται πόλεις λέγουσι. καὶ οἱ θεῶν παῖδες ποιηταὶ καὶ προφῆται τῶν θεῶν γινόμενοι· εἴ ταῦθ' οὕτως ἔχειν μηνύουσιν· κατὰ τίνα οἶμαι ἔτι λόγον, δικαιοσύνην ἀσκήσας ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἀφίξομαι αὖ. ἰὼ ἰαὶ μετ' ὀλιγωρουμένης κἀβελήνου κτησόμεθα, καὶ παρὰ θεοῦς καὶ παρὰ ἀθρώποις πράξομεν κατὰ νοῦν, ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες, ὡς ὁ τῶν πολλῶν τε καὶ ἄκρων λεγόμενος λόγος. ἐκ δὴ πάντων τῶν ἀρτιμελίων, τὶς μηχανὴ ὦ σώκρατες, δικαιοσύνην τιμᾶν ἑλέσθαι, ᾧ τὶς δυνάμεις ὑπάρχει τύχης. ἢ χρημάτων, ἢ σώματος, ἢ γένους, ἀλλὰ μὴ γελᾶν ἐπαινοῦντα ἀκούοντα. ὡς δή τοι εὖ τῆς ἔχει· ψευδῆ μὲν ἀποφῆναι οὐ ῥᾴδιον ἃ εἰρήκαμεν· ἱκανῶς δ' ἴσως οἶδεν ὅτι ἀρίστου δικαιοσύνη, πολλοῦ που συγγνώμην ἔχει καὶ οὐκ ὀργίζεται τοῖς ἀδίκοις· ἀλλ' οἶδεν ὅτι σπουδῇ τις θεὸς φύσει δυσχεράνων ἂν ἀδικεῖν· ἢ ἐπισήμην λαβὼν ἁπτεται αὐτοῦ, τῶν γε ἄλλων οὐδὲς ἱκανὸν δίκαιος· ἀλλ' ὀλίγου ἀναστρέφει, ἢ γέρως, ἢ τινος ἄλλης ἀθανάτου, ψέγει μὲν ἀδικεῖν, ἀ δυνατῶν αὐτῷ σῴειν· ὡς δὲ λῷον, ὁ γὰρ πρῶτος τῶν τοιούτων εἰς δικαιοσύνην ἐλθὼν, πρῶτος ἀδικεῖ, καὶ θᾶσσον αὖ δίκης τ' ἐῶ· καὶ τούτων ἁπάντων, οὐδὲν ἄλλο ἄπτον ἢ ἐκεῖνο, ὅθεν πᾶσι ἄπασι ὁ λόγος οὗτος ὥρμησε καὶ ζῶδε καὶ ἐμοὶ πρὸς σὲ ὦ σώκρατες εἰπεῖν. ὅτι ὦ θαυμάσιε πάντων ὑμῶν ὅσοι ἐπαινέτοι φατὲ δικαιοσύνης εἶναι, ἀρξὼ τῶν ὀλ ἀρχῆς ἡρώων ἀρξάμενοι, ὅσων λόγοι λελειμμένοι μέχρι τῶν νῦν ἀθρώπων, οὐδεὶς πώ ποτε ἔψεξεν ἀδικίαν· οὐδὲ ἐπήνεσε δικαιοσύνην ἄλλως, ἢ δόξας τὰ καὶ τιμὰς καὶ δωρεὰς τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας· αὐτὸ δ' ἑκάτερον τῇ αὐτῇ δυνάμει ἐν τῇ ψυχῇ ἐὸν, καὶ λανθάνον θεούς τε καὶ ἀθρώπους, οὐδεὶς πώ ποτε· οὔτ' ἐν ποιήσει, οὔτ' ἐν ἰδίοις λόγοις ἐπεξῆλθεν ἱκανῶς τῷ λόγῳ, ὡς τὸ μὲν, μέγιστον κακῶν ὅσα ἔχει ψυχὴ ἐν αὐτῇ· δικαιοσύνη δὲ, μέγιστον ἀγαθόν. εἰ γὰρ οὕτως ἐλέγετο ὀλ ἀρχῆς ἐξ ἀρχῆς τῶν πάντων ὑμῶν· καὶ ἐκείνων ἡμᾶς ἐπείθετε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν μὴ ἀδικεῖν, ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ ἕκαστος ἄριστος φύλαξ, θεῖον μὴ ἀδικεῖν, τῷ μέγιστῳ κακῷ ξυνοικοῦντα. ταῦτα ὦ σώκρατες. ἴσως δὲ καὶ ἔτι τούτων τολεῖα, θρασύμαχός τε, καὶ ἄλλος που τὶς, ἐκβὰς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας λέγοιεν ἂν, μετατρέποντες αὐτοῦ τὸν νοῦν ἡμῶν φορτικῶς ὡς ἐμοί δοκεῖ· ἀλλ' ἐγὼ, οὐδὲν γάρ σε δέομαι ἀποκρύπτεσθαι, σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι τἀναντία ὡς ἥδιστα μάλιστα καὶ κατὰτείνας, λέγω· μὴ οὖν ἡμῖν μόνον ἀλείξῃ τῷ λόγῳ, ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον· ἀλλὰ τί ποιοῦσα ἑκατέρα ἐν ἔχοντα, αὐτὴ δι' αὐτὸ, ἡμῖν κακόν· ἡ δι', ἀγαθόν ἔστι· τὰς δὲ δόξας ἀφαίρει ὥσπερ γλαύκων δικαιολύσας. εἰ γὰρ μὴ ἀφαιρήσεις ἑκατέρων τὰς ἀληθεῖς, τὰς δὲ ψευδεῖς προσθήσεις, οὐ δίκαιον φήσομεν ἐπαινεῖν σε· ἀλλὰ δοκεῖν. δὴ ἀδικον ἢ φύσει, ἀλλὰ δοκεῖν. κἠ πρακτέα ἀδικον ὄντα λανθάνειν.

καὶ

καὶ ὁμολογῶν θρασυμάχῳ, ὅτι τὸ μὲν δίκαιον, ἀλλότριον ἀγαθόν, ξυμφέρον τῷ κρείττονος· τὸ δὲ ἄδικον, αὐτῷ μὲν ξυμφέρον καὶ λυσιτελοῦν· τῷ δὲ ἧττον, ἀξύμφορον· ἐπειδὴ οὖν ὡμολόγησας τῶν μεγίστων ἀγαθῶν εἶναι δικαιοσύνην· ἃ τῶν τε ἀπο βαινόντων ἀπ' αὐτῶν ὧνπερ ἄξια κτᾶσθαι, πολὺ μᾶλλον αὐτὰ αὐτῶν, οἷον ὁρᾶν· ἀκούειν· φρονεῖν· καὶ ὑγιαίνειν δή, καὶ ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ γίγνεται τῇ αὐτῶν φύσει ἀλλ' οὐ δόξῃ ὄντι, τοῦτ' οὖν αὐτὸ ἐπαίνεσον δικαιοσύνης, ὃ αὐτὴ δι' αὑτὴν τὸν ἔχοντα ὠφελεῖ, καὶ ἀδικίαν ὁ κλάπτει· μιαθοὺς δὲ καὶ δόξασι, πέρᾳθι ἄλλοις ἐπαινῶν· ὡς ἐπὶ τῇ μὲν ἄλλων ἀκροίμην ἂν οὕτως ἐπαινούντων δικαιοσύνην, καὶ μεγάλων ἀδικίας, δόξας τε τὰς περὶ αὐτῶν καὶ μισθοὺς, ἐγκωμιαζόντων καὶ λοιδορούντων· σοῦ δὲ οὐκ ἄν, εἰ μὴ σὺ κελεύοις· διὸ τόνδε τὸν βίον, οὐδὲν ἄλλο σκοπῶν ἢ ἐπαινῶν, ὑπερβάσομαι· μὴ οὖν ἡμῖν ὠφέλειᾳ μόνον τῷ λόγῳ, ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον· ἀλλὰ τί ποιοῦσα ἑκατέρα τὸν ἔχοντα· αὐτὴ δι' αὑτὴν, ἐᾶν τε λανθάνῃ ἐάν τε μὴ θεούς τε καὶ ἀνθρώπους, ἃ μὲν ἀγαθόν· ἃ δέ, κακὸν ὄντι· καὶ ἐπὶ ταύτην, εἰσὶ μὲν δὴ πλὴ φύσει τῷ τε γλαύκωνος καὶ τῷ ἀδειμάντου ἡμῶν· ἀτὰρ οὖν καὶ τότε, πάνυ γε ἤθελον, καὶ ἔπον· οὐκ ἀκούσῃς ὑμᾶς ὦ παῖδες ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς, πλὴ ἀρχὴν τῶν ἐλεγείων ἐποίουν ὁ γλαύκωνος
» θρασύς· ἀνδρὶ μίσαντας, πρὸς πλὴ μεγαροῖ μάχην· ἐπῶν, παῖδες ἀρίστωνος κλεινοῦ
» θείου γένος ἀνδρός· ἔσῃ μοι ὦ φίλε καὶ σὺ δοκεῖ ἔχειν· πάνυ γοὺν θεῖον πεφύκατε, ἐμὲ πέ πεισθεὶ, ἀδικίαν δικαιοσύνης ἄμεινον εἶναι, οὕτω σφὼ ἄμενοι ἐπεῖν ἐπὶ αὐτῷ· δοκεῖ τε λέ μοι ὡς ἀληθῶς οὐ πεπεῖσθαι· τεκμαίρομαι δὲ, ἐκ τῆς ἄλλου τοῦ ὑμετέρου τρόπου· ἐπεὶ κατά γε αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἀπίστουν αὖ ὑμῖν· ὅσῳ δὲ μᾶλλον πιστεύω, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπορῶ ὅ τι χρήσωμαι· οὔτε γοὺν ὅπως βοηθῶ ἔχω· δοκῶ γοὺν μοι ἀμηχανεῖν· σημεῖον δέ μοι, ὅτι ἃ πρὸς θρασύμαχον λέγων, ᾠήθην ἀποφαίνειν ὡς ἄμεινον δικαιοσύνη ἀδικίας· οὐκ ἀπεδέξασθέ μου, οὔτ' αὖ ὅπως μὴ βοηθήσω ἔχω· δέδοικα γὰρ μὴ οὐδὲν ὅσιον ἢ παρανόμων δικαιοσύνῃ κεκηρυγμένην ἀπαγορεύειν, καὶ μὴ βοηθεῖν ἔτι ἐμπνέοντα, καὶ δυνάμενον φθέγγεσθαι· κρεῖττον οὖν, οὕτως ὅπως δύναμαι ἐπικουρεῖν αὐτῇ· ὅτι οὖν γλαύκων καὶ οἱ ἄλλοι, ἐδέοντο παντὶ τρόπῳ βοηθῆσαι καὶ μὴ ἀφεῖναι τὸν λόγον· ἀλλὰ διορθώσασθαι, τί τ' ἐστὸν ἑκάτερον, καὶ περὶ τῆς ὠφελείας αὐτοῖν, τἀληθὲς πορίσασθαι ἔχει· ἔπον οὖν, ὅπῃ ἐμοὶ ἔδοξεν· ὅτι δὲ ζήτημα· ᾧ ἐπιχειροῦμεν, οὐ φαῦλον, ἀλλ' ὀξὺ βλέπειν δεῖ ὡς ἐμοὶ φαίνεται· Ἐπειδὴ οὖν ὑμῖν οἱ λανθάνουσι, δοκεῖ μοι δεῖν ὧδε ἰέναι, φαύλην ποιήσασθαι ζήτησιν αὐτῆς, οἷον πρὸς αὖ εἰ προσόντα ξένης γράμματα σμικρὰ πόρρωθεν ἀναγνῶναι, μὴ πάνυ ὀξὺ βλέπουσιν· ἔπειτά τις οἰνόπουν ὅτι τὰ αὐτὰ γράμματα, ἔστι που καὶ ἄλλο, δι μείζω τε καὶ οὐ μείζονι, ἕρμαιον ἂν φαίη εἶναι, ἐκεῖνα πρῶτον ἀναγνόντας, οὕτως ἐπισκοπεῖν τὰ ἐλάττω, εἰ τὰ αὐτὰ ὄντα τυγχάνει· Πάνυ μὲν οὖν ἔφη ὁ ἀδείμαντος· ἀλλά τί τοιοῦτον ὦ σώκρατες οὐ τῇ περὶ τὸ δίκαιον ζητήσει καθορᾷς· Ἴσως σοι ἔφην ἐρῶ· δικαιοσύνη φαμὲν, ἔστι μὲν ἀνδρὸς εἶδος· ἔστι δέ που καὶ ὅλης πόλεως· Πάνυ γε ἦ δ' ὅς· Οὐκοῦν, μεῖζον πόλις οὖσα ἀνδρός; μεῖζον ἔφη· ἴσως τοίνυν πλείων ἂν δικαιοσύνη ἐν ᾧ μείζονι εἴη, καὶ ῥᾷον κατα μαθεῖν· εἰ ἢν βούλεσθε, πρῶτον ἐν ταῖς πόλεσι ζητήσωμεν, τίον τί ἐστιν, ἔπειτα οὕτως ἐπισκοπεῖν ἐν ἑνὶ ἰδέᾳ τὴν τοῦ μείζονος ὁμοιότητα, ἐν τῇ τοῦ ἐλάττονος ἰδέᾳ ἐπισκοποῦντες· ἀλλά μοι δοκεῖς ἔφη καλῶς λέγειν· Ἆρ' οὖν ἂν ἐπὶ ταύτην, ἐὰν γενόμενοι πόλιν θεασαίμεθα λόγῳ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῆς ἴδοιμεν ἂν γιγνομένην καὶ τὴν ἀδικίαν· τάχ' ἂν ἦδ' ὅς· οὐκοῦν γιγνομένου αὐτῆς ἐλπὶς, ὃν τι τύχωμεν ἰδεῖν ὃ ζητοῦμεν· Πολύ γε· Δοκεῖ οὖν χρῆναι ἐπιχειρῆσαι πρᾶγμα εἶναι· δι μαι μὲν ἔγωγ', οὐκ ὀλίγον ὄργον αὐτὸ εἶναι· Σκόπει τοίνυν· Ἔσκεμμαι ἔφη ὁ ἀδείμαντος, ἀλλὰ μὴ ἄλλως ποιεῖ· Γίνεται τοίνυν οἶμαι ἐνθάδε πόλις ὡς ἐγὼ, ἐπειδὴ τυγχάνομεν ἔκαστος ἀπ' αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεής· ἢ τίν' ἄλλην ἀρχὴν ἄλλην, πόλιν οἰκίζει ἀδείμαντος ἦδ' ὅς· οὕτω δὴ ἆρα παραλαμβάνων ἄλλος ἄλλον ἐπ' ἄλλου χρείᾳ, πολλῶν δεόμενοι, πολλοὺς εἰς μίαν οἴκησιν ἀγείραντες κοινωνούς τε καὶ ξυνοίκους, τὴν

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ξυμφόρου ἔλιγεν, ὃ ἡγεῖτο ὁ κρείττων αὐτῷ ξυμφέρειν, ἆρ' ἐπιτίθει τῷ κρείττονι· καὶ δίκαιον ἆρ' ἐτίθει; Ἀλλ' οὐχ οὕτως ἦν· ὁ πολίαρχος ἔλεγεν· οὐδὲν ἴσως ἐπιτιθεὶς ὁ πολίαρχε διαφέρει. ἀλλ' εἰ νῦν οὕτω λέγει θρασύμαχος, οὕτως αὖ τὸ ἀποδεχώμεθα· καί μοι εἰπὲ ὦ θρασύμαχε. τοῦτο ἦν ὃ ἐβούλου λέγειν ἡ δίκαιον; ἡ τὸ κρείττονος ξυμφέρον δοκῶ σοι ἢ τῷ κρείττονι. καί τι ξυμφέρειν αὐτὸ τῷ μή, οὕτω σοι φαίνεται λέγειν; Ἥκιστά γ' ἔφη· ἀλλὰ κρείττω μὲ δίκαιον καλεῖν τὸν ἁμαρτάνοντα ὅταν ἁμαρτάνῃ; ἔτι γε εἶπον ἐγὼ σοι λέγειν, ὅτε τοὺς ἄρχοντας ὁμολογεῖς οὐκ ἀεὶ ἁμαρτήτους εἶναι· ἀλλά τι καὶ ἁμαρτάνειν. Συνεφάπτομαι δ' ἔφη ἐγὼ σώκρατες καὶ τοῖς λόγοις· ἐπεὶ αὐτόν γε ἄξιον καλεῖς σὺ δὴ ἁμαρτάνοντα τοῦτο τοῦνομα ἐπικαλεῖν· κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο ὃ ἁμαρτάνει. ἦ λογιστικὸν, ὃς ἂν τὸ λογισμῷ ἁμαρτάνῃ τότε, ὅταν ἁμαρτάνῃ καὶ τοῦτον καὶ τοῦτον τὸν ἁμαρτίαν; ἀλλ' ὅμως λέγομεν τῷ ῥήματι οὕτως, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἥμαρτε· καὶ ὁ λογιστὴς ἥμαρτε· καὶ ὁ γραμματιστής. καὶ δ' ὅμως ἕκαστον τούτων· καὶ τόσον γε τούτου ὁ προσαγορεύομεν αὐτὸν, οὐδέ ποτε ἁμαρτάνει· ὥστε κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον· ἐπειδὴ καὶ σὺ ἀκριβολογῇ, οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν ἁμαρτάνει· ἐπὶ πλείστης γὰρ ἐπιστήμης, ὁ ἁμαρτάνων ἁμαρτάνει· ὃ ὧ οὐκ ἔστι δημιουργός· ὥστε δημιουργὸς, ἦ σοφὸς, ἦ ἄρχων, οὐδεὶς ἁμαρτάνει τότε, ὅταν ἄρχων ᾖ. ἀλλὰ πῶς γ' ἂν ἔποι, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἥμαρτε, καὶ ὁ ἄρχων ἥμαρτε. τοιοῦτον οὖν σὲ σοι καὶ ἐμὲ ὑπόλαβε ναῦν γε ἀποκεκλεῖσθαι. ἐν δὲ ἀκριβείᾳ τὸν ἐκεῖνο τυγχάνει ὄν. ἐν ἄρχοντα καθόσον ἄρχων ἐστὶ μὴ ἁμαρτάνειν. μὴ ἁμαρτάνοντα δὲ, ἐν αὐτῷ εἶλπισον τίθεσθαι. ἆρ' ἐπὶ δὲ, τῷ ἀρχομένῳ ποιητέον. ὥστε ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, δίκαιον λέγω, τὸ τοῦ κρείττονος ποιεῖν συμφέρον. Εἶεν ἔφη ὦ θρασύμαχε· δοκῶσοι συνεφαπτεῖν; Ναὶ μὲν οὖν ἔφη, εἴπερ γε μὴ ἐπιβουλῆς οὐ τοῖς λόγοις ἀκουργοῦντά σε ὄψεσθαι ὡς ἔρρωμαι; δὴ μὲν οὖν δοκεῖς ἔφη, καὶ οὐδέν γέ σοι ἀπολείσεται. οὔτε γὰρ ἂν με λάθοις ἀκουργῶν, οὔτε μὴ λαθών, βιάσεσθαι τῷ λόγῳ δυνατὸς εἶ. οὐδὲ γ' ἂν ἐπιχειρήσαιμι ἔφη ὦ μακάριε. ἀλλ' ἵνα μὴ αὖθις ἡμῖν τοιοῦτον ἐγγένηται, διόρισαι ποτέρως λέγεις. τὸν ἐν ἀρχοντά τε καὶ τὸν κρείττονα, τὸν ὃς ἔπος εἰπεῖν, ἦ τὸν ἀκριβῆ λόγῳ ὃν ἄρτι ἐλέγομεν. οὐ ξυμφόρου κρείττονος ὄντος, δίκαιον ἔστω τῷ ἥττονι ποιεῖν. Τὸν τῷ ἀκριβεστάτῳ ἔφη λόγῳ ἀρχοντα ὄντα. πρὸς ταῦτα μηκύνεις, καὶ συνεφάπτει ἔτι μᾶλλον. οὐδέν σου παρείρημαι. ἀλλ' οὐ μὴ δῖός τ' ἦς. οἴει γάρ σε μὲ εἶπον οὕτω μανθάνειν, ὥστε ξυρεῖν ἐπιχειρεῖν λέοντα, καὶ συνεφάπτειν θρασύμαχον. Καὶ γοῦν ἔφη ἐπεχείρησας. οὐδὲν ὧν καὶ ταῦτα. Ἄλλην δὴ ἴσως τοῦτων. ἀλλ' εἰπέ μοι· ὁ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ ἰατρὸς, ὃν ἄρτι ἐλέγες, πότερον χρηματιστής ἐστιν, ἢ τῶν καμνόντων θεραπευτής· καὶ λέγε πρὸς τῷ ὅτι ἰατρὸν ὄντα· τῶν καμνόντων ἔφη θεραπευτής. τί δὲ κυβερνήτης· ὁ ὀρθῶς κυβερνήτης· ναυτῶν ἄρχων ἐστὶν, ἢ ναύτης. Ναυτῶν ἄρχων. Οὐδὲν οἶμαι ἔστιν ὑπολογίσεσθαι· ὅτι καὶ ὁ τῇ νῷ· οὐδ' ἔστι κλητὸς ναύτης· οὐ γὰρ κατὰ τὸ τέχνην καλεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὸν τέχνην καὶ τὸν τῶν ναυτῶν ἀρχήν. ἀληθῆ ἔφη. οὐκοῦν ἐκάστου τούτων, ἐστί τι ξυμφέρον. Ναί γε. οὐ καὶ ἡ τέχνη ἐστὶν ἡ ἐστὶ τοῦτο πέφυκεν· ἐστὶ τῷ τὸ ξυμφέρον ἐκάστῳ, ζητεῖν τε καὶ ἐκπορίζειν. Ἐπὶ τούτῳ ἔφη. Ἆρ' οὖν καὶ ἐκάστων τῶν τεχνῶν ἐστί τι ξυμφέρον ἄλλο, ἢ ὅτι μάλιστα τελέαν εἶναι; Πῶς λέγεις, ὡς περὶ ἔφην ἐγὼ ἐμὲ σκοπεῖν. εἰ ἱκανὴ καὶ σώματι εἶναι σώματι, ἢ προσδεῖταί τινος, εἰ ποι μὴ αὖ, ὅτι παντάπασι μὴ ὦν προσδεῖται· διὰ ταῦτα καὶ ἡ τέχνη ἐστὶν ἰατρικὴ νῷ ἐφεύρηται· ὅτι σώματι ἐστὶ πονηρῷ. καὶ οὐκ ἀρκεῖ αὐτῷ τοιούτῳ ᾖ· δεῖται ὦν ὅπως ἐκπορίζηται τὸ ξυμφέροντα, ἵνα δεῖται παρασκευάσθη ἡ τέχνη· ἦ ὀρθῶς σοι δοκῶ ἔφην αὖ εἰπεῖν ἅπερ λέγω, ἢ οὔ. Ὀρθῶς ἔφη, τί δὲ δή· αὐτὸ ἡ ἰατρικὴ ἐστὶ πονηρὸν, ἢ ἄλλης τέχνης, ἐνδεὲς ὅτι προσδεῖταί τινος ἀρετῆς· ὥστε δεῖ ὀφθαλμοῖ ὄψεως, ἢ ὦτα ἀκοῆς· ἢ δὴ ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς δεῖ τινος τέχνης τοῦ τὸ ξυμφέρον ἐν ταῦτα σκοπεῖν τὸ μὴ ἐκπορίζεσθαι; ἆρα μὴ αὐ αὐτῇ τῇ τέχνῃ ἐστὶ τῆς σωτηρίας, ἢ δεῖ ἑκάστῃ τέχνῃ ἄλλης τέχνης, ἥτις αὐτῇ τὸ ξυμφέρον σκέψεται),

καὶ

μὴ τῇ συμφυμοίᾳ ἑτέρας αὖ τοιαύτης. μὴ τοίνυν ἔστιν ἀπέραντον; ἢ αὐτὴ αὐτῇ ἡ συμφοβέον σκέμμα. ἢ ἄτε αὐτὴ ὅτε ἄλλης προσδεῖται ἵνα πάλιν αὐτὴ πομπείαν ἡ ξυμφοβέον σκοπεῖν. οὔτε γὰρ πομπίκ, οὔτε ἀμαρτία οὐδὲ μία, οὐδὲ μιᾷ τύχῃ παρίσιν. ἀλλὰ προσήκει τύχῃ ἄλλῳ ἡ ξυμφοβέον ζητεῖν, ἢ ἐκείνῳ οὗ τύχη ἐστίν. αὕτη δὲ ἀβλαβὴς καὶ ἀκήραιός ἐστιν ὁρᾷ οὖσα. ἕως πρὸ αὖ ἢ ἐνδέῃ ἀκεραίως ὅλη ἢ πρὸ ἐστί, καὶ σκόπει ἐκείνῳ τῷ ἀκεραίῳ λόγῳ, οὕτως ἢ ἄλλως ἔχει. οὕτως ἔφη φαίνεται. οὐκ ἄρα ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιστατικὴ ἀστοχεῖν ἡ ξυμφοβέον σκοπεῖ, ἀλλὰ σώζειν. ναὶ ἔφη. οὐδὲ ἐπιστικὴ ἐστὶν ἡ, ἀλλ' ἕτερον, οὐδὲ ἄλλη τύχη οὐδεμία, ἑαυτῇ. οὐδὲ γὰρ προσδεῖται. ἀλλ' ἐκείνῳ, ᾧ τύχη ἐστί. φαίνεται ἔφη οὕτως. ἀλλὰ μὴν ὦ Θρασύμαχε ἀρχυσί γε αὐτῇ τύχαι, καὶ κρατοῦσιν ἐκείνου ᾧ πρὸ αὐτοῦ τύχαι. συνεχώρησεν οὕτω θαι καὶ μάλα μόγις, οὐκ ἄρα ἐπιστήμη γε οὐδεμία, ἡ τοῦ κρείττονος ξυμφοβέον σκοπεῖ, οὐδ' ἐπιτάττει. ἀλλὰ ἡ τοῦ ἥττονός τε καὶ ἀρχομένου ὑπὸ ἑαυτῆς. ξυνωμολόγησε μὴ καὶ ταῦτα τελευτῶν. ἐπεχείρει δὲ πάλιν αὐτὰ μάχεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὡμολόγησεν, ἄλλό τι ἦν ἐγὼ δ' ἐπῶ. οὐδὲ ἰατρὸς οὐδεὶς πω δοκεῖ ἰατρὸς, ἡ τῷ ἰατρῷ ξυμφοβέον σκοπεῖ, οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ ἡ τῷ πάσχοντι. ὡμολόγηται γε, ὁ ἀκριβὴς ἰατρὸς, σωμάτων ἄρχων, ἀλλ' ἆ χρηματιστής. ἦ οὐχ ὡμολόγηται; ξυνέφη, οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ ἀκριβὴς, ναυτῶν εἶναι ἄρχων. ἀλλ' οὐ ναύτης; ὡμολόγηται. οὐκ ἄρα ὅγε τοιοῦτος κυβερνήτης τε καὶ ἄρχων, ἡ τῷ κυβερνήτῃ ξυμφοβέον σκέμμα ται καὶ προστάξει, ἀλλὰ ἡ τῷ ναύτῃ τε καὶ ἀρχομένῳ. ξυνέφησε μόγις. οὐκοῦν ἐγὼ δ' ἐπῶ ὦ Θρασύμαχε. οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς οὐδενὸς οὐδεμιᾷ ἀρχῇ ἁπλῶς ἄρχων ἔστι, ἡ αὐτῷ ξυμφοβέον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ ἡ τῷ ἀρχομένῳ, καὶ ᾧ αὖ αὐτὸς δημιουργεῖ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο βλέπων. καὶ ἡ ἐκείνῳ ξυμφοβέον, καὶ πρέπον, καὶ λέγει ἃ λέγει. καὶ πᾶσι ἃ ποιεῖ ἃ ποιεῖ ἅπαντα. ἐπεὶ δὴ οὕτω αὐτὰ θέμεν τῷ λόγου. καὶ πᾶσι καταφανὲς ἦν, ὅτι ὁ τοῦ δικαίου λόγος ἀεὶς ὠφελιμαίτιον τοῦ ἐκείνου, ὁ Θρασύμαχος αὐτὸ τοῦ ἀρχομένου θαι, ἐπήμοι ἔφη ὦ Σώκρατες, τί δῆτα ἐστί; τὸ δὲ ἦν ἐγὼ δ' ἐπῶ οὐκ ἀποκρίνασθαι μᾶλλον, ἢ τοιαῦτα ὀφώπαν. ὅτι ποῖα ἔφη κορυζῶντα τοῦ ἐρᾷ. καὶ οὐκ ἀπομύττει δόμενον. ὅς γε αὐτῷ. οὐδὲ πρόβατα οὐδὲ ποιμένα γιγνώσκεις. ὅτι δή τι μάλιστα ἦν δ' ἐπῶ, ὅτι οἴει τοὺς ποιμένας ἢ τοὺς βουκόλους, ἢ τῶν προβάτων, ἢ ἡ τοῦ ἐρᾶν ἀγαθὸν σκοπεῖν, καὶ πασχόειν αὐτοὺς μὴ ὀβριπύειν, πρὸς ἄλλό τι βλέποντας, ἢ ἡ τῶν δεσποτῶν ἀγαθὸν, καὶ ἡ αὐτῶν. καὶ δὴ καὶ τοὺς οὐ ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας. οἴει ὡς ἀληθῶς ἄρχουσιν, ἄλλως τως ἢ διαπονεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀρχομένους, ἢ ὅς πρὸ αὖ τις πρὸς πρόβατα διατίθεῖ, καὶ ἄλλό τι σκοπεῖν αὐτοὺς ἢ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἢ ἔξειν. ὅθεν αὐτοὶ ὠφεληθήσονται μὴ οὕτω ἔρρειν. πολλοῦ τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης, καὶ ἀδίκου τε καὶ ἀδικίας, ὡς τε ἀγνοεῖς, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη τε καὶ ἡ δίκαιον, ἀλλότριον ἀγαθὸν τῷ ὄντι, τοῦ κρείττονός τε καὶ ἄρχοντος ξυμφοβέον. οἰκεία δὲ τῷ πειθομένου τε καὶ ὑπηρετοῦντος βλάβη. ἡ δὲ ἀδικία, ναυαντίον, καὶ ἄρχει τῶ ὡς ἀληθῶς ἀνηθικῶντι καὶ δικαίων. οἱ δ' ἀρχόμενοι ποιοῦσι ἡ ἐκείνῳ ξυμφοβέον, κρείττονος ὄντος. καὶ εὐδαίμονα ἐκείνου ποιοῦσι. ὑπηρετοῦντες αὐτῷ, ἑαυτοὺς δὲ οὐδ' ὁπωσποιῶ. σκοπεῖσθαι δὲ ὦ δ' ἀνηθικατε σώκρατες οὐπωσοῦχρή. ὅτι δίκαιος ἀνὴρ, ἀδίκου παντὸς χρῆ ἔλαττον ἔχει. πρῶτον μὲν οὐ τοῖς πρὸς ἀλλήλους ξυμβολαίοις. ὅπου αὖ ὁ ἕτερος τῷ τοιούτῳ κοινωνήσῃ, οὐδαμοῦ αὖ εὕροις οὐ τῇ διαλύσει τῆς κοινωνίας, πλέον ἔχοντα τὸν δίκαιον τοῦ ἀδίκου, ἀλλ' ἔλαττον. ἔπειτα οὐ τοῖς πρὸς πόλιν πόλιν ὅταν τινὲς εἰσφοραὶ ὦσιν, ὁ μὲν δίκαιος ἐκ τῶν ἴσων πλέον εἰσφέρει. ὁ δ' ἔλαττον. ὅταν τε λύωσιν, ὁ μὲν, οὐδὲν, ὁ δὲ, πολλὰ κερδαίνει. καὶ γὰρ ὅταν ἀρχήν τινα ἄρχῃ ἐκάτερος, ᾧ μὲν δικαίῳ ὑπάρχει, καὶ εἰ μηδεμία ἄλλη ζημία, τά γε οἰκεῖα δι' ἀμέλειαν μοχθηροτέρως ἔχειν. ἐκ δὲ τοῦ δημοσίου μηδὲν ὠφελεῖσθαι, ὅτι ἡ δίκαιον εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις ἀπέχεσθαι τῶν οἰκείων τῆ τοῖς γνωρίμοις, ὅταν μηδὲν ὠφελῇ αὐτοῖς ὑπηρετῶν παρὰ ἡ δίκαιον. τῷ δὲ ἀδίκῳ, πάντα τούτων τἀναντία ὑπάρχει.

λέγω γὰρ ὅνπερ νῦν δὴ ἔλεγον· τὸν μεγάλα δυνάμενον πλεονεκτεῖν· τοῦτον οὖν σκόπει· εἴπερ βούλει κρίνειν, ὅσῳ μᾶλλον συμφέρει ἰδίᾳ αὐτῷ ἄδικον εἶναι· ἢ τὸ δίκαιον· πάντων δὲ ῥᾷστα μαθήσῃ, ἐὰν ἐπὶ τὴν τελεωτάτην ἀδικίαν ἔλθῃς· ἣ τὸν μὲν ἀδικήσαντα εὐδαιμονέστατον ποιεῖ· τοὺς δὲ ἀδικηθέντας, καὶ ἀδικῆσαι οὐκ ἂν ἐθέλοντας, ἀθλιωτάτους· ἔστι δὲ τοῦτο τυραννὶς, ἣ οὐ κατὰ σμικρὸν τἀλλότρια καὶ λάθρᾳ καὶ βίᾳ ἀφαιρεῖται· καὶ ἱερὰ καὶ ὅσια· καὶ ἴδια· καὶ δημόσια· ἀλλὰ συλλήβδην· ὧν ἐφ' ἑκάστῳ μέρει· ὅταν τις ἀδικήσας μὴ λάθῃ, ζημιοῦταί τε καὶ ὀνείδη ἔχει τὰ μέγιστα· καὶ γὰρ ἱερόσυλοι καὶ ἀνδραποδισταὶ· καὶ τοιχωρύχοι· καὶ ἀποστερηταὶ· καὶ κλέπται· οἱ κατὰ μέρη ἀδικοῦντες τῶν τοιούτων κακουργημάτων, καλοῦνται· ἐπειδὰν δέ τις πρὸς τοῖς τῶν πολιτῶν χρήμασι· καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισάμενος δουλώσηται, ἀντὶ τούτων τῶν αἰσχρῶν ὀνομάτων, εὐδαίμονες καὶ μακάριοι κέκληνται, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων· ὅσοι ἂν πύθωνται αὐτὸν τὴν ὅλην ἀδικίαν ἠδικηκότα· οὐ γὰρ τὸ ποιεῖν τὰ ἄδικα, ἀλλὰ τὸ πάσχειν φοβούμενοι, ὀνειδίζουσιν οἱ ὀνειδίζοντες τὴν ἀδικίαν· οὕτως ὦ σώκρατες ἰσχυρότερον καὶ ἐλευθεριώτερον· καὶ δεσποτικώτερον, ἀδικία δικαιοσύνης ἐστὶν· ἱκανῶς γιγνομένη· καὶ ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ μὲν τοῦ κρείττονος συμφέρον, τὸ δίκαιον τυγχάνει ὄν· τὸ δ' ἄδικον, ἑαυτῷ λυσιτελοῦν τε καὶ συμφέρον. Ταῦτα εἰπὼν ὁ θρασύμαχος, ἐν νῷ εἶχεν ἀπιέναι· ὥσπερ βαλανεὺς ἡμῶν καταντλήσας κατὰ τῶν ὤτων, ἀθρόον καὶ πολὺν τὸν λόγον· οὐ μὴν εἴασάν γε αὐτὸν οἱ παρόντες· ἀλλ' ἠνάγκασαν ὑπομεῖναί τε· καὶ παρασχεῖν τῶν εἰρημένων λόγον· καὶ δὴ ἔγωγε καὶ αὐτὸς πάνυ ἐδεόμην τε καὶ εἶπον· Ὦ δαιμόνιε θρασύμαχε· οἷον ἐμβαλὼν λόγον, ἐν νῷ ἔχεις ἀπιέναι· πρὶν διδάξαι ἱκανῶς ἢ μαθεῖν, εἴτε οὕτως, εἴτε ἄλλως ἔχει· ἢ σμικρὸν οἴει ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα διορίζεσθαι· ἀλλ' οὐ βίου διαγωγὴν, ᾗ ἂν διαγόμενος ἕκαστος ἡμῶν, λυσιτελεστάτην ζωὴν ζῴη; ἐγὼ γὰρ οἶμαι ἔφη ὁ θρασύμαχος τουτὶ ἄλλως ἔχειν; ἔοικας ἦν δ' ἐγὼ, ἤτοι ἡμῶν οὐδὲν κήδεσθαι· οὐδέ τι φροντίζειν· εἴτε χεῖρον εἴτε βέλτιον βιωσόμεθα· ἀγνοοῦντες ὃ σὺ φῂς εἰδέναι· ἀλλ' ὠγαθέ· προθυμοῦ καὶ ἡμῖν ἐνδείξασθαι· οὔτοι κακῶς σοι κείσεται, ὅ, τι ἂν ἡμᾶς τοσούσδε ὄντας εὐεργετήσεις· ἐγὼ γὰρ δή σοι λέγω τό γε ἐμὸν, ὅτι οὐ πείθομαι· οὐδ' οἶμαι ἀδικίαν δικαιοσύνης κερδαλεώτερον εἶναι· οὐδ' ἂν ἐᾷ τις αὐτὴν· καὶ μὴ διακωλύῃ πράττειν ἃ βούλεται· ἀλλ' ὠγαθέ· ἔστω μὲν ἄδικος· δυνάσθω δὲ ἀδικεῖν· ἢ τῷ λανθάνειν, ἢ τῷ διαμάχεσθαι· ὅμως ἐμέ γε οὐ πείθει, ὡς ἔστι τῆς δικαιοσύνης κερδαλεώτερον· ταῦτ' οὖν καὶ ἕτερος ἴσως τις ἡμῶν πέπονθεν, οὐ μόνος ἐγώ· πεῖσον οὖν ὦ μακάριε ἱκανῶς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ὀρθῶς βουλευόμεθα, δικαιοσύνην ἀδικίας περὶ πλείονος ποιούμενοι. Καὶ πῶς ἔφη σε πείσω· εἰ γὰρ οἷς νῦν δὴ ἔλεγον μὴ πέπεισαι, τί σοι ἔτι ποιήσω· ἢ εἰς τὴν ψυχὴν φέρων, ἐνθῶ τὸν λόγον· Μὰ δί' ἦν δ' ἐγὼ μὴ σύ γε· ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ἃ ἂν εἴπῃς, ἔμμενε τούτοις· ἢ ἐὰν μετατιθῇς, φανερῶς μετατίθεσο, καὶ ἡμᾶς μὴ ἐξαπάτα· νῦν δὲ ὁρᾷς ὦ θρασύμαχε· ἔτι γὰρ τὰ ἔμπροσθεν ἐπισκεψώμεθα, ὅτι τὸν ὡς ἀληθῶς ἰατρὸν τὸ πρῶτον ὁριζόμενος, τὸν ὡς ἀληθῶς ποιμένα, οὐκέτι ᾤου δεῖν ὕστερον ἀκριβῶς φυλάξαι· ἀλλὰ ποιμαίνειν οἴει αὐτὸν τὰ πρόβατα καθ' ὅσον ποιμήν ἐστιν, οὐ πρὸς τὸ τῶν προβάτων βέλτιστον βλέποντα· ἀλλ' ὥσπερ δαιτυμόνα τινὰ καὶ μέλλοντα ἑστιάσεσθαι, πρὸς τὴν εὐωχίαν, ἢ αὖ πρὸς τὸ ἀποδόσθαι· ὥσπερ χρηματιστὴν, ἀλλ' οὐ ποιμένα· τῇ δὲ ποιμενικῇ, οὐδὲν δήπου ἄλλου του μέλει, ἢ ἐφ' ᾧ τέτακται· ὅπως τούτῳ τὸ βέλτιστον ἐκποριεῖ· ἐπεὶ τά γε αὐτῆς ὥστε εἶναι βελτίστη, ἱκανῶς δήπου ἐκπεπόρισται· ἕως γ' ἂν μηδὲν ἐνδέῃ, τοῦ ποιμενικὴ εἶναι· οὕτω δὲ ᾤμην ἔγωγε νῦν δὴ ἀναγκαῖον εἶναι ἡμῖν ὁμολογεῖν, πᾶσαν ἀρχὴν καθ' ὅσον ἀρχὴ, μηδενὶ ἄλλῳ τὸ βέλτιστον σκοπεῖσθαι, ἢ ἐκείνῳ τῷ ἀρχομένῳ τε καὶ θεραπευομένῳ, ἔν τε πολιτικῇ καὶ ἰδιωτικῇ ἀρχῇ· σὺ δὲ τοὺς ἄρχοντας ἐν ταῖς πόλεσι, τοὺς ὡς ἀληθῶς ἄρχοντας, ἑκόντας οἴει ἄρχειν; μὰ δί' οὐκ ἔφη· ἀλλ' εὖ οἶδα. Τί δὲ ἦν δ' ἐγὼ ὦ θρασύμαχε· τὰς ἄλλας ἀρχὰς οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς ἐθέλει ἄρχειν ἑκών· ἀλλὰ μισθὸν αἰτοῦ-

σιν· ὡς ἀληθῶς οὐδὲν ὠφέλειαν ἐσομένην ἐκ τῆς ἀρχῆς. ἀλλὰ τοῖς ἀρχομένοις· ἐπεὶ πολύ γε δὴ ἐπὶ πολὺ ἑκάστου μᾶλλον ἐνίοτε τὸ τῆς χρείας, ἢ τοῦ τυχεῖν ἑτέρου ἕνεκα· τῷ τὸ τῆς ἀναγκαίου τυγχάνειν· ἢ ὃ μισθοφορεῖν, μὴ πεφυκὸς ὄφελος ἀγαθὸν εἶναι· ἵνα τὴν παροιμίαν εἴπω. ἀλλὰ τούτῳ ἔοικε τὸ τῆς ἀρχῆς. οὐκοῦν ἡ ὠφέλεια ἑκάστου τοῦτον ἰδίαν τινὰ ἡμῖν παρέξει τὸν λόγον· ἀλλ' οὐ κοινὸν. οἷον ἰατρικὴ μὲν ὑγίειαν· κυβερνητικὴ δὲ σωτηρίαν ἐν τῷ πλεῖν, ἢ ἀλλαχοῦ που. Ραιδίως γε. οὐκοῦν καὶ μισθωτικὴ μισθόν· αὐτὴ γοῦν αὐτῆς ἡ δύναμις. ἢ σὺ ἰατρικὸν καλεῖς σὺ καὶ τὸν κυβερνητικὸν, σὺ αὐτὸν καλεῖς· ἢ ἐὰν τῷ βουλῇ ἄκρως βιοτρίζειν ὡς τάχιστα ὑπὲρ τοῦ, ἀθλόν τι μᾶλλον εἶναι τῆς κυβερνᾶν ὑγιῆς γίγνεσθαι, ἢ τὸ ἐμμένειν αὖθις πλεῖν οὐ τῇ θαλάττῃ κωλύειν πάντων καλεῖσ μᾶλλον αὐτὸν ἰατρὸν καλεῖ. οὐδήπου ἔφη. οὐδέ γ' οἶμαι σὺ μισθωτικὸν· ἐὰν ὑγιάνῃ τις μισθαρνῶν. οὐδήπου. Τί δὲ σὺ ἰατρικὸν μισθαρνητικὸν, ἐὰν ἰάμενός τις μισθαρνῇ; οὐκ ἔφη. οὐκοῦν πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τὴν τέχνην καὶ ἰδίαν ὠφελοῦσαν ἑκάστην ὁρίζῃ. Ναί. Τί δὲ σὺ τὴν ἐπὶ μισθῷ ἀφέλειαν κοινὴν ἀφελοῦσαν πάντας; ἔοικεν ἔφη. Φαμὲν δέ γ' ἐν μισθῷ ἀρθμίους ἀφελεῖσθαι τοὺς δημιουργοὺς, ἐπὶ τῷ προσχρᾶσθαι τῇ μισθωτικῇ τέχνῃ προσγίγνεσθαι αὐτοῖς. Ξυνίεμεν. οὐκ ἄρα ἐπὶ τῆς αὐτοῦ τέχνης ἐκάστου, αὐτὴ ἡ ὠφέλεια ἐκεῖ, ἡ τοῦ μισθοῦ λῆψις· ἀλλ' εἰ δεῖ σκοπεῖσθαι, ἡ μὴ ἰατρικὴν, ὑγίειαν φιεῖ· ἡ δὲ μισθαρνητικὴ, μισθόν· καὶ ἡ μὲν οἰκοδομητικὴ, οἰκίαν· ἡ δὲ μισθαρνητικὴ αὐτὴν ἐπομένη, μισθὸν· καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι οὕτω τῷ αὐτῆς ἑκάστη ὁρίζουσα ἕπεται, καὶ ὠφελεῖ ἐκεῖνο, ἐφ' ᾧ τέτακται. ἐὰν δὲ μὴ μισθὸς αὐτῇ προσγίγνηται, ἆρ' ὅτι οὐ ὠφελεῖ τὸν δημιουργὸν ἀφ' ἧς τέχνης; οὐ φαίνεται ἔφη. ἐξ οὗ ὡς ἀληθῶς τότε δ' ὅταν προῖκα ὁρίζηται. οἶμαι ἔγωγε. οὐκοῦν ὃ θρασυμάχῳ ἔδομεν ἄρτι ὅλον, ὅτι οὐδεμία τέχνη οὐδὲ ἀρχὴ, τὸ αὐτῇ ὠφέλιμον πρασκοπεῖται καὶ προστάττει· ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀρχομένου, ἃ δὴ ὀρθῶς ἐλέγομεν, ἃ ἐξ ἀρχῆς καὶ πάλαι ἐλέγομεν, ἃ ἐξ ἀρχομένου καὶ πρασκοπεῖται καὶ ἐπιτάττει, ἃ ἐκείνου ξυμφέρον ἢ πρέπον ὂν ἕτερον σκοπεῖσθαι. ἀλλ' οὐ τὸ κρεῖττονος. ἦ δ' ὃς ταῦτα ἔπομαι ὦ Θρασύμαχε καὶ εἰ μὴ ἐθέλεις ἐνίοτε αὖ ἀρχειν, καὶ τὰ ἀλλότρια κοσμεῖν μετραχειζεσθαι, οὐκ ἐρεῖς ταῦτα. ἀλλὰ μισθὸν αὐτῶν ἐπιτίθει· ὅτι ὁ μέλλων καλῶς τῇ τέχνῃ πράξειν, οὐδέ ποτε αὐτῷ ἃ βέλτιστον πράξει καὶ τὰ τῷ τέχνῃ ἐπιτάττων, ἀλλὰ ὃν ἀρχομένῳ. ἔ δὴ σύνεσις ὡς ἔοικε μισθὸν δεῖν ὑπάρχειν τοῖς μέλλουσιν ἐθελήσειν ἀρχειν. ἢ ἀργύριον, ἢ τιμήν, ἢ ζημίαν ἐὰν μὴ ἀρχῃ. Πῶς δέδον λέγεις ὦ Σώκρατες ἔφη ὁ Γλαύκων· τοὺς μὲν γοῦν δύο μισθοὺς γιγνώσκω· τὸν δὲ ζημίαν ἵνα τινα λέγεις, καὶ ὡς ὁ μισθὸν μέγιστον ὢν ἐπιτίθεται τοῖς ἀγαθοῖς γιγνώσκω· οὐ ξυνίημι δ' ὅν ἀρχοντ' ὀνειπίσεσθαι τοι, ὅταν ἐθέλωσιν ἄρχειν. Οὐκοῦν διὰ τοῦτ' οὐ φιλοτιμοῦ τε, καὶ φιλαργύρου ἕνεκα, οὐδὲ λέγεται τε καὶ ἔστι· Διαπαντὸς τοίνυν ἴσως δ' ἐρῶ, οὔτε χρημάτων οὕνεκα ἐθέλουσιν ἄρχειν οἱ ἀγαθοὶ, οὔτε τιμῆς οὔτε γοῦν φανερῶς πραττόμενοι τῆς ἀρχῆς οὕνεκα. μισθὸν, μισθωτοὶ ξούλονται καλεῖσθαι, οὔτε λάθρα αὐτοὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς λαμβάνοντες, κλέπται· οὐδ' αὖ τιμῆς οὕνεκα. οὐ γοῦν εἰσὶ φιλότιμοι· διεῖ δὴ αὐτοῖς ἀναγκαίου προστεῖναι καὶ ζημίαν, εἰ μέλλουσιν ἐθελήσειν ἄρχειν· ὃν κινδυνεύει ἀλ' ἐκόντα ὧδ' ἄρχειν ἰόντα· ἀλλὰ μὴ ἀπάτην αὖ ὀρθῶν νενομίσθαι. τ' δὲ ζημίας μείζη, ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον προτερον ἄρχεσθαι· ἐὰν μὴ αὖ ἄρχῃ ἐθελήσειν ἄρχειν· ὧδ' εἰσὶ σαντὸς μοι φαίνονται ἄρχειν, ὅταν ἀρχόμενοι εἰ ἐπιεικεῖς· καὶ τότε δὴ μάλιστα ὧδ' ἄρχειν· οὐχ ὡς ἐπ' ἀγαθὸν τι ἰόντες· διὸ ὡς ἄθλιον ἡγούμενοι εἶ αὐτῷ, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἀναγκαῖον· καὶ οὐκ ἔχοντες ἑαυτῶν βελτίοσιν ἐπιτρέψαι τοῖς ἀρχειν οὐδὲ ὁμοίοις. ἐπεὶ καὶ ἐνδεῖν πόλιν ἀνδρῶν ἀγαθῶν δι' γίνεσθαι, ὥσθ' μάχεσθαι αὖ εἶναι· ἐν μὴ ἄρχειν, ὧν πρῶτον ἐρῶ· καὶ οὐταῦθα αὖ καὶ τὰ φασὶς γενέσθαι, ὅτι ὃ ὧν ὅλη ἀλήθειάς ἄρχειν οὐ πίφυκε ἀνὴρ ἀγαθὸς συμβῆναι σκοπεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ ὠφέλιμον πᾶς καὶ ὁ γνώσκων, τὸ ὠφελεῖσθαι μᾶλλον ἢ λοιδορεῖσθαι ὑπ' ἄλλου, ἢ ἄλλου ὠφελεῖν, πράγματα ἔχειν. ἔδοξε μὲν οὖν ἔγωγε οὐδὲ μὴ συγχωρῶ θρασυμάχῳ, ὡς τὸ δίκαιόν ἐστι, τὸ τοῦ κρείττο-

νος ξυμφόρου. ἀλλὰ ἆρ' μὴ δικαιοσύνη ἐστὶν ὃς σκληρότατα. πολὺ δέ μοι δοκεῖ μεῖζον εἶναι, ὦ νῦν λέγει θρασύμαχος· ἐν τῇ ἀδικίᾳ τὸν Σίσυφον φάσκων εἶναι κρείττω, ἢ ἐν τῇ δικαίου· σὺ οὖν ποτέρως ἰῶ δ' ἐπὶ ὦ γλαύκων αἱρῇ, καὶ πότερον ὡς ἀληθεστέρως δοκεῖ σοι λέγεσθαι. ἐν τοῦ δικαίου ἔτι γε ἔφη, λυσιτελέστερον βίον εἶναι. ἤκουσας ἰῶ δ' ἐπὶ ὅσα αὖ περὶ θρασυμάχου ἀγαθὰ διῆλθε τῷ τῆ ἀδικίᾳ; ἤκουσα ἔφη. ἀλλ' οὐ πείθομαι. βούλει οὖν αὐτὸν πείθωμεν, αὖ φωμέθα πη ἴσῃ φυρεῖν ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγει; πῶς γὰρ οὐ βούλομαι δ' ὅς. αὖ μὲν τοίνυν ἰῶ δ' ἐπὶ αὐτῷ ταῦτα τείναντες λέγωμεν αὐτῷ λόγον παράλογον. ὅσα αὖ ἀγαθὰ ἔχει δίκαιον εἶναι, καὶ αὖ δίκαιος οὖν ᾖ, καὶ ἄλλον ἡμῖν, ἀριθμῶν δίσει τὰ γαθὰ καὶ μῆκος, ὅσα ἐκ τοῦτο λέγομεν· καὶ ἤδη δικαίων τινῶν τῶν διακεινοσώντων δεησόμεθα. αὖ δὲ ὧς πρὸς ἀνομολογούμενοι πρὸς ἀλλήλους σκοπῶμεν, ἅμα αὐτοί τε δικαιοὶ καὶ ῥήτορες ἐσόμεθα. γαύ μὲν οὖν ἔφη. ὁποτέρως οὖν σοι ἰῶ δ' ἐπὶ ἀρέσκει. οὕτως ἔφη.

Ἴθι δὴ ἰῶ δ' ἐπὶ ὦ θρασύμαχε, ἀπόκριναι ἡμῖν ἴσῃ ἀρχῆς πὼ τελέως ἀδικίαν, τελέως οὔσης δικαιοσύνης· λυσιτελεστέραν φὴς εἶναι; πάνυ μὲν οὖν καὶ φημὶ ἔφη. καὶ δ' ἔρωτα. φέρε δὴ τοῦδε πρὸς αὐτῶν πῶς λέγεις. τὸ μέν που ἀριστὸν αὖτὸν καλεῖς· τὸ δὲ, κακίαν; πῶς γὰρ οὔ. οὐκοῦν πὼ μὲν δικαιοσύνῃ ἀρετὴν, πὼ δὲ ἀδικίαν κακίαν; ἴσως γ' ἔφη ὧ ἴδοι· ἐπειδὴ καὶ λέγω, ἀδικίαν μὲν λυσιτελεῖν, δικαιοσύνην δὲ οὔ. ἀλλὰ τί μήν. τοιαυτὶ ὃν δ' ὅς. ἦ πὼ δικαιοσύνην κακίαν; ἦκ. ἀλλὰ πάνυ γενναίαν γ' ὑπάθειαν. τὴν ἀδικίαν ἄρα κακὴν ὑπάθειαν κακεῖς; οὔκ. ἀλλ' εὖ βουλίαν ἔφη. ἦ καὶ φρόνιμοί σοι ὦ θρασύμαχε, δοκοῦσιν εἶναι καὶ ἀγαθοὶ οἱ ἄδικοι; εἴγε τελέως ἔφη εἶοί τε ἀδικεῖν· πόλεις τε καὶ ἔθνη ὅλα ἁπάντων αὐθρώπων ὑφ' ἑαυτοὺς ποιεῖσθαι. σὺ δ' ἴσως ἴσως τοὺς τὰ βαλλαντία ἀποτέμνοντας λέγειν· λυσιτελεῖ μὲν οὖν ἦ δ' ὅς καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐάν πῃ λανθάνῃ· ἔστι δὲ οὐκ ἄξια λόγου, ἀλλ' ἀναιδῆ δικαίου· ἴσως μέν τοι ἔφη, οἶκ ἀγνοῶ ὅτι βούλει λέγειν· ἀλλὰ τόδε ἐθαύμασα, εἰ σὺ αἱρεῖ τῆς σοφίας τίθης μέρη πὼ ἀδικίαν· πὼ δὲ δικαιοσύνην, οἷ τοῖς ἐναντίοις· ἀλλὰ πάνυ οὕτω τίθημι. ἴσῃ ἰῶ δ' ἐπὶ ἤδη στερεώτερον ὦ ἑταῖρε, καὶ ἐκεῖ ῥᾷον ἔχειν ὅτι τὴς ἐπιτειθέμενος γ' λυσιτελῆ μὲν πὼ ἀδικίαν ἐπίθησο. καλὸν μέν γε ἦ αἰρῇ αὖ ὁμολογεῖς εἶναι, ὡς πρὸ ἄλλοι τινὲς, ἔχ μὲν αὖ τι λέξῃ, κατὰ τὰ νομιζόμενα λέγοντες. ναὶ δὲ δῆλος εἶ, ὅτι φύσει αὖ καλὸν, καὶ ἰσχυρὸν εἶναι· καὶ τἄλλα αὖ τῷ πάντα προσθήσεις, ἃ ἡμεῖς τῷ δικαίῳ προσετίθημεν. εἰ πειθή γε καὶ αὖ αἱρεῖ τῆ αὖ μὴ σοφίᾳ ἐτόλμησας θέναι. ἀληθέστατα ἔφη μαντεύῃ. ἀλλ' οὖ μέν τοι ἦν δ' ἐπὶ ἀρχὴ πίον γε τῷ λόγῳ ἐπεξελθεῖν σκοπούμενον, ἕως αὖ σε ὑπολαμβάνω λέγειν ἃ πρὸ διανοῇ· ἐμοὶ γὰρ δοκεῖς σὺ ὦ θρασύμαχε ἀπεχθῶς ναὶ οὐ σκώπτειν, ἀλλὰ τὰ δοκοῦντα τοῦδε τῆς ἀληθείας λέγειν. τί δέ σοι ἔφη μέλει διαφέρει, εἴτέ μοι δοκῇ εἴτε μὴ, ἀλλ' οὐ τὸν λόγον ἐλέγχεις. ἀλλὰ ἦν δ' ἐπὶ ἀλλὰ τόδε μοι πειρῶ εἰπεῖν πρὸς τοῦδε ἀπεχόμενα θαι. ὁ δίκαιος, τῆ δικαίου δοκεῖ τί σοι αὖ ἐθέλειν πλέον ἔχειν; οὐδὲν μῶς ἔφη. οὐ γὰρ αὖ ἦν ἀστεῖος ὡς πρὸ ναὶ λύειθ. τί δὲ τῆς δικαίας πράξεως; οὐδὲ τῆς δικαίας ἔφη. ἦ δὲ ἀδίκου τὸ πλέον ἀξιοῖ αὖ πλεονεκτεῖ, καὶ ἡγεῖ τὸ δίκαιον εἶναι, ἢ ἐκ αὖ ἡγεῖ δίκαιον. ἡγοῦ αὖ δ' ὅς καὶ ἀξιοῖ. ἀλλ' οὐκ αὖ δύναιτ'. ἀλλ' εἰ τῆ μὲν δικαίου μὴ ἀξιοῖ πλέον ἔχειν μηδὲ βούλοιτο ὁ δίκαιος, τῆδε ἀδίκου; ἀλλ' οὕτως ἔφη ἔχει. τί δὲ δὴ ὁ ἄδικος· ἆρα ἀξιοῖ τῆ δικαίᾳ πλεονεκτεῖν, καὶ τῆς δικαίας πράξεως; πῶς γὰρ οὔκ, ἔφη· ὃς γε πάντων ἔχειν πλέον ἀξιοῖ· ἀκοὴ καὶ ἀδίκῃ αὐθρώπου τε καὶ πράξεως, ὁ ἄδικος πλεονεκτήσει, καὶ ἁμιλλήσεται· ὡς ἁπάντων πλεῖστον αὖ λαβεῖν. ἔστι ταῦτα. ὧδε δὴ λέγομεν ἔφην· ὁ δίκαιος τῆ μὲν ὁμοίᾳ, οὐ πλεονεκτεῖ· τῆ δὲ αὖ ἀνομοίᾳ, ὁ δὲ ἄδικος, τῆ τε ὁμοίου καὶ τῆ αὖ ἀνομοίᾳ. ἄριστα ἔφη εἴρηκας. ἔστι δ' γε ἔφην φρόνιμός τε καὶ ἀγαθὸς, ὁ ἄδικος. ὁ δὲ δίκαιος, ἐδὲ τοῦτο, καὶ τῆ τ' ἔφη οὖ. ἐκοῦν ἦν δ' ἐπὶ, καὶ ἔοικε τῷ φρονίμῳ καὶ τῷ ἀγαθῷ, ὁ ἄδικος· ὁ δὲ δίκαιος, ἐκεῖνα.

πῶς γὰρ οὐ μέλλει ἔφη ὁ τοιοῦτος ὢν καὶ ἐοικὼς τοῖς τοιούτοις. ὁ δὲ μὴ, ἐοικὼς. καλῶς. τοιοῦτος ἄρα ἕκαστος αὐτῶν, οἷς πρέπει ἔοικεν. ἀλλὰ τί μέλλει ἔφη. εἶεν ὦ θρασύμαχε. μοι σὺ κἀγὼ δέ τινα λέγεις. ἕτερον δὲ ἄμουσον; ἔστιν. πότερον φρόνιμον, καὶ πότερον ἄφρονα. τὸν μὲν μουσικὸν δήπου φρόνιμον. τὸν δὲ ἄμουσον, ἄφρονα. οὐκοῦν ἅπερ φρόνιμον, ἀγαθὸν ἃ δὲ ἄφρονα, κακόν; Ναί. τὶ δὲ ἰατικόν, οὐχ οὕτως; οὕτω. δοκεῖ αὖ οὖν τις σοι ὦ ἄριστε μουσικὸς αὐλητὴς, ἁρμοττόμενος λύραν, ἐθέλειν μουσικοῦ ἀφροδισίοις, ἢ τῇ ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν πλεονεκτεῖν, ἢ ἀξιοῦν πλέον ἔχειν; οὐκ ἔμοιγε. τὶ δὲ ἀμούσου; ἀνάγκη ἔφη. τὶ δὲ ἰατικὸς, ἐν τῇ ἐδωδῇ ἢ πόσει ἐθέλειν ἂν ἰατροῦ πλεονεκτεῖν, ἢ ἀφροδισίοις ἢ πράγμασι; οὐδήπου. μὴ ἰατικοῦ δέ; Ναί. ἐπὶ πάσης δὲ ὅρα ἐπιστήμης τὸ καὶ ἀνεπιστημοσύνης. εἴ τις σοι δοκεῖ ἐπιστήμων εἶς τις οὗν, πλείω ἂν ἐθέλειν αἱρεῖσθαι, ἢ ὅσα ἄλλος ἐπιστήμων, ἢ πράττειν, ἢ λέγειν; καὶ ὀρθότατα ἂν ὁμοίως ἐπὶ πάντων οὕτω ἔχοι, εἰς πλὴν αὐτὸν πρᾶξιν. ἀλλ' ἴσως ἔφη ἀνάγκη οὕτως γε ἔχειν. τὶ δὲ ὁ ἀνεπιστήμων οὐχὶ ὁμοίως μὲν ἐπιστήμονος πλεονεκτήσειεν ἄν· ὁμοίως δὲ ἀνεπιστήμονος; ἴσως. ὁ δὲ ἐπιστήμων σοφός; φημί. ὁ δὲ σοφὸς ἀγαθός; φημί. ὁ ἄρα ἀγαθός τε καὶ σοφὸς, τοῦ μὲν ὁμοίου οὐκ ἐθελήσει πλεονεκτεῖν, τοῦ δὲ ἀνομοίου τε καὶ ἑαυτοῦ; ἔοικεν ἔφη. ὁ δὲ κακός τε καὶ ἀμαθὴς, τοῦ τε ὁμοίου καὶ τοῦ ἑαυτοῦ; φαίνεται. οὐκοῦν ὦ θρασύμαχε εἴη ἂν ὅπερ ὁ ἄδικος ἡμῖν, τοῦ ἀνομοίου τε καὶ ὁμοίου πλεονεκτεῖ. ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες. ἔστιν ἔφη. ὁ δέ γε δίκαιος, τοῦ μὲν ὁμοίου, οὐ πλεονεκτήσει. τοῦ δὲ ἀνομοίου; Ναί. ἔοικεν ἄρα ὡ δ' ἐγὼ, ὁ μὲν δίκαιος τῷ σοφῷ καὶ ἀγαθῷ. ὁ δὲ ἄδικος, τῷ κακῷ καὶ ἀμαθεῖ. κινδυνεύει. ἀλλὰ μὴν ὁμολογοῦμεν, ᾧ γε ὅμοιος ἑκάτερος εἴη, τοιοῦτον καὶ ἑκάτερον εἶναι. ὁμολογοῦμεν γοῦν. ὁ μὲν ἄρα δίκαιος ἡμῖν ἀνὴρ πέφανται, ὢν ἀγαθός τε καὶ σοφός. ὁ δὲ ἄδικος, ἀμαθής τε καὶ κακός. ὁ δὴ θρασύμαχος, ὡμολόγησε μὲν πάντα ταῦτα, οὐκ ὡς ἐγὼ ναῦν ῥᾳδίως λέγω. ἀλλ' ἑλκόμενος, καὶ μόγις, μετὰ ἱδρῶτος θερμοῦ ὅσου, ἅτε καὶ θέρους ὄντος. τότε καὶ εἶδον ἐγὼ πρότερον δὲ οὔπω, θρασύμαχον ἐρυθριῶντα. ἐπειδὴ δὲ ἡμῖν ὡμολογησάμεθα ἱκανῶς δίκαιον εἶναι καὶ σοφίαν, καὶ ἀρετὴν καὶ ἀμαθίαν, κακίαν τε καὶ ἀμαθίαν, ἔστιν ἐγὼ δ' ἐγὼ. ἔστω μὲν δὴ κείσθω. ἔφαμεν δὲ δὴ καὶ ἰσχυρὸν εἶναι τὸν ἀδικίαν. ἢ ἐμέμνησαι ὦ θρασύμαχε. μέμνημαι ἔφη. ἀλλ' ἔμοιγε, ἃ δὲ ἂν λέγῃς ἀρέσκει, καὶ ἔχω τούτων λέγειν. εἰ οὖν λέγοι μοι, ὃν ἐδ' ἔφη σμικρὰ εἶναι ἃ μοι φαίνῃ. ἢ οὖν ἵνα μοι εἰρήσῃ ἅπερ βάλλομαι, εἰ βούλει ἐρώτα, ἐρώτα. ἐγὼ δέ σοι ὡς πρὸ παντὸς, γράψω τοὺς μύθους λευκούσας, εἶεν ἐρῶ. καὶ τὰ ναυβάσομαι, καὶ ἀναναύσομαι. μισθὸς μὲν ἐγὼ δ' ἐγὼ παρέχω. σὺ δὲ σαυτοῦ δόξεις. ὡς τότε ἔφη ἀρέσκειν. ἐπειδὴ πρὸ ἀκίας λέγεις. καίτοι τί ἄλλο βάλλῃ; οὐδὲν μὰ δία ἐγὼ δ' ἐγὼ. ἀλλ' εἰ πρὸ ἔστιν ποιήσεις, φίλ. ἐγὼ δὲ ἐρώτησω. ἐρώτα δή. ἔστω τοίνυν ἐρώτω ὅπερ αὖτι, ἵνα μὴ ἐξῆς διασκεψώμεθα τὸν λόγον, ὁ ποῖόν τι τυγχάνει ὂν δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν. ἐλέχθη γάρ που, ὅτι μὴ δίκαιον πρότερον εἴη ἀδικίας δικαιοσύνη. ναὶ δή γε ἔφη, εἰ πρὸ σοφία τε καὶ ἀρετή ἐστι δικαιοσύνη, ῥᾳδίως εἶμαι φανήσεται καὶ ἰσχυρότερον ἀδικίας. ἐπειδὴ πρὸ ἐστὶν ἀμαθία ἀδικία. ἐδείξαι αὖ ἔτι ἔστιν ἀγνοήσειεν. ἀλλ' ὄντι ὅπως ἀπολῇ ὦ θρασύμαχε ἔσωγε ἐπιμωμῶ. ἀλλὰ τῇ δή τι σκέψασθαι, πόλιν φαίης ἂν ἄδικον εἶναι, καὶ ἄλλας ἐπιχειρεῖν δουλοῦσθαι ἀδίκως καὶ καταδουλωσθαι. πολλὰς δὲ καὶ ὑφ' ἑαυτῇ ἔχειν δουλωσαμένην; πῶς γὰρ οὐκ ἔφη. καὶ ἔστω γε ἡ ἀρίστη μάλιστα ποιήσει, καὶ τελειότατα οὖσα ἄδικος. μανθάνω ἔφη ὅτι σὸς οὗτος ἐμοὶ ὁ λόγος. ἀλλὰ τόδε πρὸ αὖθις σκοπῶ. τότερον ἡ κρείττων γιγνομένη πόλις πόλεως ἄνευ δικαιοσύνης μὴ δύναμιν ταύτην ἕξει, ἢ ἀνάγκη αὐτῇ μετὰ δικαιοσύνης. εἰ μὲ ἔφη ὃ σὺ ἄρτι ἔλεγες ἔστιν ἡ δικαιοσύνη σοφία, μετὰ δικαιοσύνης. ἀλλ' ὡς ἐγὼ ἔλεγον, μὴ ἀδικία. γαίνομαι ἄγαμαι ἐμοὶ ὁ θρασύμαχε. ὅτι οὐκ ἐπινεύεις μόνον καὶ ἀναναύεις, ἀλλὰ καὶ ἀρκείνη πάνυ καλῶς. σὲ γὰρ ἔφη χαρίζομαι. ἐμοὶ γε σὺ ποιῶν. ἀλλὰ

δὴ καὶ τόδε μοι χάρισαι καὶ λέγε. δοκεῖς αὖ σὺ πόλιν, ἢ στρατόπεδον, ἢ λῃστὰς ἢ κλέπτας, ἢ ἄλλό τι ἔθνος, ὅσα κοινῇ ἐπί τι ὁρμᾶται ἀδίκως, πρᾶξαι ἄν τι δύνασθαι εἰ ἀδικοῖεν ἀλλήλους; οὐδήπου ἦ δ' ὅς. τί δὲ μὴ ἀδικοῖεν· οὐ μᾶλλον; πάνυ γε. ταύτῃς γοῦν που ὦ θρασύμαχε ἦν ἀδικία. καὶ μέση γε μάχας οὐ ἀλλήλοις παρέχει. ἦ δικαιοσύνη, ὁ μόνοιαν καὶ φιλίαν. ἦ γάρ; ἔστω ἦ δ' ὅς. ἵνα σοι μὴ διαφέρωμαι. ἀλλ' εἰ γε σὺ ποιῶν ὦ ἄριστε τόδε μοι λέγε. ἆρα εἰ ἔστιν ὁρμὴ ἀδικίας, μίσους ἐμποιεῖν ὅσον αὖ οἷόν· οὐ μὴ ἕλωσι χέρσοις τὸ μὴ βούλοις ἐγγενέσθαι, μισεῖν ποιήσει ἀλλήλους μὴ ταυτάζειν, καὶ ἀδίκους ἀλλήλους εἶναι κοινῇ μετ' ἀλλήλων πράττειν; πάνυ γε. τί δ' αὖ εἰ δυοῖν ἐγγενέσθαι, οὐ διαίσουσι καὶ μισήσουσι καὶ ἐχθροὶ ἔσονται ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς δικαίοις; ἔσονται ἔφη. ἐὰν δὲ δὴ ὦ θαυμάσιε εἰ οἷόν ἐγγενέσθαι ἀδικίαν, μὴν μὴ ἀπολεῖπῃ αὐτῆς δύναμιν, ἣ οὐδὲν ἧττον ἔξει. μηδὲν ἧττον ἐχέτω ἔφη. οὐκοῦν δοκεῖ μοι τοιαύτη τίνα φαίνῃ ἔχουσα τὴν δύναμιν, οἵαν ᾧ ἂν ἐγγένηται· εἴτε πόλει τινὶ· εἴτε γένει· εἴτε στρατοπέδῳ· εἴτε ἄλλῳ ὁτῳοῦν, πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸ φιλεῖν, πράττειν μεθ' αὑτῆς, ἔπειτα ποιεῖν στασιάζοντα· καὶ ἐπειδὰν στασιάζωσι καὶ διαφθείρεσθαι. ἐπιπλέον ἐχθρὸν εἶναι ἑαυτῷ τὸ μὴ τῷ ἑαυτῷ παντὶ, καὶ τῷ δικαίῳ· οὐχ οὕτως; πάνυ γε. καὶ ἐὰν οἶμαι σώσῃς, ταῦτα πάντα ποιήσει, ἅπερ πέφυκεν ὁρμᾶσθαι. πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὴν πράττειν τι ὅτου στασιάζοντα· καὶ οὐχ ὁμονοοῦσαν, αὐτὴν ἑαυτῇ. ἔπειτα ἐχθρὰν καὶ ἑαυτῇ καὶ τοῖς δικαίοις. ἦ γάρ; ναί· δίκαιοι δή γ' εἰσὶν ὦ φίλε καὶ οἱ θεοί; ἔστωσαν ἔφη. καὶ θεοῖς ἄρα ἐχθρὸς ἔσται ὁ ἄδικος ὦ θρασύμαχε· ὁ δὲ δίκαιος, φίλος. ὕβρει τοῦ λόγου ἔφη θαρρῶν. οὐ γάρ ἔτι γε σοι ἐναντιώσομαι· ἵνα μὴ τοῖς δικάζουσι.

Ἴθι δὴ ὡς ἔοικε· μὴ τὰ λοιπά μοι τῆς ἐπιστάσεως ἀκροπλήρωσον, ἀπόκειμαι γὰρ καὶ νῦν· ὅτι μὲν γὰρ καὶ σοφώτεροι καὶ ἀμείνους, καὶ δυνατώτεροι πράττειν οἱ δίκαιοι φαίνονται· οἱ δὲ ἄδικοι, οὐδὲν πράττειν μετ' ἀλλήλων εἰσίτε· ἀλλὰ δὴ καὶ οὓς φαμὲν ἐρρωμενέστερον πού ποτέ τι μετ' ἀλλήλων κοινῇ πρᾶξαι ἀδίκους ὄντας, ἔστιν οὗ παντάπασιν ἀληθῆ ἐλέγομεν· οὐ γὰρ αὖ ἀπέχονθ' ἀλλήλων, κερματιοῦντες ἄδικοι· ἀλλὰ δῆλον ὅτι εἰόν τις αὐτοῖς δικαιοσύνη, ἣ αὐτοὺς ἐποίει, μή τι καὶ ἀλλήλους γε, καὶ ἐφ' οἷς ἔπεσαν ἅμα ἀδικεῖν· διὰ τοῦτ' ἔπραξαν ἃ ἔπραξαν, ὥρμησαν δ' ὃ τὰ ἄδικα· ἀδικίᾳ, ὑμμόχθηροι ὄντες· ἐπεὶ οἵγε παμπόνηροι μὴ τελέως ἄδικοι, τελέως εἰσὶ μὴ πράττειν ἀδύνατοι· ταῦτα μὴ ἦν ὅτι οὕτως ἔχει, μανθάνω. ἀλλ' οὐχ ἱκανῶς σὺ γε πρῶτον ἐτίθεσο· ἀλλ' εἰ μὴ ἔμενον ζῶσιν οἱ δίκαιοι τῶν ἀδίκων, καὶ δύσταμονέστεροι εἰσίν· ὅπερ ἐν ὕστερον προὐθέμεθα σκέψασθαι, σκεπτέον· φαίνονται μὲν οὖν καὶ νῦν ὥς γε μοι δοκεῖ, ὑφ' ὧν εἰρήκαμεν· ὅμως δέ τι βέλτιον σκεπτέον. οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐπιτυχόντος ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ, ὅντινα χρὴ τρόπον χρῆν ζῆν· σκόπει δὴ ἔφη· σκοπῶ ὦ δή ἔπω, καί μοι λέγε· δοκεῖ τί σοι εἶναι ἔπαινον ὄργον; ἔμοι γε. ἆρα οὖν ἔστιν αὖ θέσις καὶ ἔπαινον μὴ ἄλλου ὁ τοιοῦτον ὄργον· ὁ αὖ ἢ μόνῳ ἱκανῷ ποιῇ τις ἄριστα; οὐ μανθάνω ἔφη. ἀλλ' ὧδ' ἔστ' ὅτῳ αὖ ἄλλῳ ἴδοις, ἢ ὀφθαλμοῖς; οὐδήπου. τί δὲ ἀκούσεις ἄλλῳ, ἢ ὠσίν; οἴσθε μὲν· οὐκοῦν δικαίως αὖ ταῦτα τούτων φαμὲν ὄργα εἶναι; πάνυ γε. τί δὲ μαχαίρᾳ ἀμπέλου κλῆμα ἀποτόμοις καὶ σμίλῃ, καὶ ἄλλοις πολλοῖς; πῶς γὰρ οὔ· ἀλλ' οὐδενί γ' αὖ δοκεῖ οὕτω καλῶς, ὡς ὅταν πάνυ τῷ ἐπὶ τούτῳ ὄργανόν τι. ἆρ' ἔστ', οὐ ἔστιν τοῦδε ὄργον θήσομεν; θήσομεν μὲν οὖν. νῦν δὴ δοκεῖ μοι ἄμεινον αὖ μάθοις, ὃ ἆρ' ἔστι πρᾶγμα τοῦ ἐργάζεσθαι καλῶς· εἰ οὐ ἔστιν ἐκείνου ἔστ' ὄργον, ὃ αὖ ἢ μόνον τί, ἢ κάλλιστα τῶν ἄλλων ἀπεργάζεται. ἀλλὰ ἔφη μανθάνω τε· καί μοι δοκεῖ, ἔστιν ἐκείνου πρᾶγμα τι ὄργον εἶναι. ἴεσαν δὴ ἔπω· οὐκοῦν καὶ ἀρετὴν δοκεῖσι εἶναι ἑκάστῳ, ᾧπερ καὶ ὄργον τι προστίθεται τι; ἴωμεν δὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν. ὀφθαλμῶν φαμέν τινα ὄργον; ἔστιν. ἆρ' ἔστι καὶ ἀρετή τις ὀφθαλμῶν ἦν. καὶ ἀρετή; τί δ' ὦπον δή τι ὄργον; ναί. οὐκοῦν καὶ ἀρετὴ καὶ ἀρετή. τί δὲ πάντων πέρι τῶν ἄλλων, οὐχ οὕτω; οὕτως, ἔχε δή. ἆρ' αὖ ποτὲ ὄμματα τὰ αὐτῶν ὄργον καλῶς ἀπεργάσαιντο, μὴ ἔχοντα τὴν αὐτῶν οἰκείαν ἀρετήν. ἀλλ' αἰτὴ τῆς ἀρετῆς κακία; καὶ

πῶς αὖ ἔφη· τυφλόττηται γοὖν ἴσως λέγεις, αὐτὴ τῆς ὄψεως. ὕττης ἴσως δ' ἐστὶ καὶ αὐτὴ ἡ ἀρετή. οὐ γοῦν που ὄψιν ὁρῶσιν ἀλλ' ἐτέρᾳ τινὶ οἰκείᾳ μὲν ἀρετῇ ἑκάστου ὄργανον δὲ ὀργάσεται τὸ ὀργαζόμενα· κακίᾳ δὲ, κακῶς. ἀληθῆ ἔφη ἔχεις γε λέγεις. οὐκοῦν καὶ ὦτα στερόμενα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς, κακῶς ἑαυτῶν ἀπεργάσεται; πάνυ γε. πίθηκον οὖν καὶ τἄλλα πάντα εἰς ἓν αὖ τὸν λόγον; ἔμοιγε δοκεῖ. ἴθι δὴ μετὰ ταῦτα, τόδε σκέψαι· ψυχῆς ἔστι τι ὄργανον, ὃ ἄλλῳ τῶν ὄντων οὐδ' ἂν οἱ πράξειας; οἷον τὸ τοιόνδε· τὸ ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν καὶ βουλεύεσθαι· καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ἆρ' ὅτῳ ἄλλῳ ἢ ψυχῇ δικαίως ἂν αὐτὰ ἀποδοῖμεν· καὶ φαῖμεν ἴδια ἐκείνου εἶναι; οὐδενὶ ἄλλῳ. τί δ' αὖ τὸ χαλῶ· ψυχῆς φήσομεν ὄργανον εἶναι; μάλιστά γ' ἔφη. οὐκοῦν καὶ ἀρετὴν φαμέν τινα ψυχῆς εἶναι; φαμέν. ἆρ' οὖν ποτε ὦ θρασύμαχε, ψυχὴ τὰ αὑτῆς ὄργανα εὖ ἀποργάσεται· στερομένη τῆς οἰκείας ἀρετῆς, ἢ ἀδύνατον. ἀδύνατον. ἀνάγκη ἄρα κακὴν ψυχὴν, κακῶς ἄρχειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆ δὲ ἀγαθῇ, πάντα ταῦτα εὖ πράττειν. ἀνάγκη. οὐκοῦν ἀρετήν γε ξυνεχωρήσαμεν ψυχῆς εἶναι, δικαιοσύνην· κακίαν δὲ, ἀδικίαν· συνεχωρήσαμεν γοῦν. ἡ μὲν ἄρα δικαία ψυχὴ καὶ ὁ δίκαιος ἀνὴρ, εὖ βιώσεται· κακῶς δὲ, ὁ ἄδικος. φαίνεται ἔφη κατὰ γε τὸν σὸν λόγον. ἀλλὰ μήν ὅ, γε εὖ ζῶν, μακάριός τε καὶ εὐδαίμων· ὁ δὲ μὴ, τἀναντία. πῶς γὰρ οὔ· ὁ μὲν δίκαιος ἄρα εὐδαίμων· ὁ δ' ἄδικος, ἄθλιον. ἔστω ταῦτα ἔφη. ἀλλὰ μὴν ἄθλιόν γε εἶναι, οὐ λυστελεῖ· εὐδαίμων δὲ. πῶς γὰρ οὔ. οὐδέποτ' ἄρα ὦ μακάριε θρασύμαχε, λυστελέστερον ἀδικία δικαιοσύνης· ταῦτα δή σοι ἔφη ὦ Σώκρατες ἐστιάσθω ἐν τοῖς Βενδιδείοις. εὖ γοῦν σοῦ γε ἕνεκα ὦ θρασύμαχε· ἐπειδή μοι πρῶος ἐγένου, καὶ χαλεπαίνων ἐπαύσω· οὐ μέντοι καλῶς γε εἰστιάμην δι' ἐμαυτὸν, ἀλλ' οὐ σέ. ἀλλ' ὡς πρὸ οἱ λέγοι, τὸν αἰεὶ παρακρουόμενον ἀκριβέστατα ἀπαλλοντες, πρὶν τοῦ προτέρου μετρίως ἀπολαῦσαι, ἂν ἐγὼμαι δοκῶ οὕτω· πρὶν δ' ἐπὶ πρῶτον ἐσκοπῶμεν εὑρεῖν, ἐπὶ δίκαιον ὄν, τί ποτ' ἔστιν, ἀφέμενος ἐκεῖνα, ὁρμῶσιν ἔδ' ἐπὶ σκέψασθαι τόδε αὐτὸ, εἴτε κακία ἐστὶ καὶ ἀμαθία, εἴτε σοφία καὶ ἀρετή. καὶ ἐμπεσόντος αὖ ὕστερον λόγου, ὅτι λυστελέστερον ἡ ἀδικία τῆς δικαιοσύνης, οὐκ ἀπορήμεν ἐπὶ μὴ οὐκ ἔδ' ἐξῆν ἐλθεῖν ἀπ' ἐκείνου· ὥστε μοι νυνὶ γίγονεν ἐκ τοῦ διαλέγου μηδὲν εἰδέναι. ὁπότε γοῦν ἐπὶ δίκαιον μὴ εἰδεῖε ὅ ἔστι, ἆρα ἧττόν ἐστι, εἴτε ἀρετή τις οὖσα τυγχάνει, εἴτε καὶ οὔ. καὶ πότερον ὁ ἔχων αὐτὸ, οὐκ εὐδαίμων ἔσται, ἢ εὐδαίμων.

Τέλος, τῆς πολιτειῶν πρώτου.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ, ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Γὼ μὲν οὖν ταῦτα εἶπον, ᾤμην λόγου ἀπηλλάχθαι· τὸ δ' ἦν ἄρα ὡς ἔοικε προοίμιον· ὁ γὰρ γλαυκῶν ἀεί τε αὐθαδέστατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα· καὶ δὴ καὶ τότε τῷ θρασυμάχου πιθόμενος ἀπορρήσειν οὐκ ἀπέδεκτο, ἀλλ' ἔφη ὦ Σώκρατες· πότερον ἡμᾶς βούλει δοκεῖν πεπεικέναι, εἴ γε ἀληθῶς πεῖσαι, ὅτι παντὶ τρόπῳ ἄμεινόν ἐστι δίκαιον εἶναι, ἢ ἄδικον. ὡς ἀληθῶς εἰ πεν ἔγωγ' ἄν ἑλοίμην, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη. οὐ γοῦν ἔοικας ἔφη ποιεῖν ὃ βούλει. λέγε γάρ μοι· ἆρά σοι δοκεῖ τοιόνδε τι εἶναι ἀγαθόν, ὃ δεξαίμεθ' ἂν ἔχειν, οὐ τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκα μόνον, ἀλλ' αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἀσπαζόμενοι; οἷον τὸ χαίρειν καὶ ἡδονάς ὁσαι ἀβλαβεῖς, καὶ μηδὲν εἰς ὕστερον πλὴν εἰ πεσθαι χρόνον δὲ ταύτης γίγνεσθαι ἄλλο, ἢ χαίρειν ἔχοντα; ἔμοιγε δοκεῖ τοιοῦτόν τι εἶναι γοῦν. τὸ δὲ, ὃ αὐτό τε αὖ τοῦ χαίρειν ἀγαπῶμεν, καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένων, οἷον αὖ τὸ φρονεῖν· καὶ τὸ ὁρᾶν, καὶ τὸ ὑγιαίνειν· τὰ γοῦν τοιαῦτα που, δι' ἀμφότερα ἀσπαζόμεθα. ναὶ ἔφην. τρίτον δ' ὁρᾷς τι ἔφη εἶδος ἀγαθοῦ, οὗ τὸ γυμάζεσθαι· καὶ τὸ κάμνοντα ἰᾶσθαι· καὶ ἰά-

φθονός τε, καὶ ὁ ἄλλος χρηματισμός; ταῦτα δ' ἐπὶ πονηροῖς φαίμεν ἂν, ὠφελεῖν δὲ ἡμᾶς· καὶ αὐτὰ μὲν ἑαυτῶν εἵνεκα, οὐκ ἂν δεξαίμεθα ἔχειν· τῶν δὲ μεθόντες χρῆσθαι καὶ τῶν ἄλλων ὅσα γίγνεται ἀπ' αὐτῶν. ἔστι γὰρ οὕτω ἔχοντα καὶ οὕτως ἔχειν. ἀλλὰ τί δὴ σὺ τοῦτο ἔφης τούτων πάντων δικαιοσύνην εἶναι; ἐπὶ μὲν δὴ ταῦτά γε οὐκ ἔτι, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις. ἐπὶ δὲ τοῖς γιγνόμενα ἀπ' αὐτῶν, ἀγαπητόν, τῷ μέλλοντι μακαρίῳ ἔσεσθαι. οὐ τοίνυν δικαίᾳ ἔφης τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τῇ ἐπὶ πόνοις ἕδρυσιν. ὃ μεθὼν οὗτος ἡδονῇ ἐδουλεύσατο, καὶ δόξαν ἐπιτηδευτέον. αὐτὸ δὲ δι' αὑτὸ φευκτέον, ὡς ὄν χαλεπόν. οὕτω δὴ ἐγὼ ὅτι οὔτω δικαίᾳ καὶ πάλαι ἐστὸν θρασυμάχου, ὡς τοιοῦτον ὄν λέγεται. ἀδικίᾳ δ' ἐπαινοῦσι. ἀλλ' ἐγὼ ὡς ἔοικε δυσμαθής. ἦ δ' ὃς ἔφη ἀκούσας· οὐκ ἐμοῦ ἕνεκα δοκεῖς μοι θρασύμαχος γεγονέναι. φαίνεται πρῶτον μὲν ὁρῶν σὲ ὄντος ὑπὸ σοῦ, ὡς πρὸ ὀφθαλμῶν κεκλῆσθαι· ἐμοὶ δ' οὕτω κατὰ νοῦν ἢ ἀπέλειξις γέγονε τοῦδε ἕνεκα τοῦ λόγου· ἐπιθυμῶ γὰρ ἀκοῦσαι, τίνα ἐστὶν ἑκάτερον· καὶ τίνα ἔχει δύναμιν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐν αὐτῇ ψυχῇ· τοὺς δὲ μεθόδους καὶ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτῶν, ἐάσου χαίρειν. οὕτω σὺ οὖν ποίησον, ἐὰν καὶ σοὶ δοκῇ, ἐπαναιώσομαι τὸν θρασυμάχου λόγον. καὶ πρῶτον μὲν ἐρῶ, δικαιοσύνην, οἷον εἶναί φασι καὶ ὅθεν γεγονέναι. δεύτερον δέ, ὅτι πάντες αὐτὸ οἱ ἐπιτηδεύοντες, ἄκοντες ἐπιτηδεύουσιν ὡς ἀναγκαῖον, ἀλλ' οὐχ ὡς ἀγαθόν. εἰκότως δέ; ὅτι ἀνόητος αὐτὸ σφόδρα. φαύλου γὰρ ἀμείνων λόγῳ ἡ τοῦ δικαίου βίος ὡς λέγουσί γε. ἐπεὶ ἐμοί γε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, εἴ τι σὺ δοκεῖς οὕτως· ἀπορῶ μόνον τι διατεθρυλλημένος τὰ ὦτα ἀκούων θρασυμάχου, καὶ μυρίων ἄλλων. τὸν δὲ λόγον τῆς δικαιοσύνης λόγον, ὡς ἄμεινον ἀδικίας, οὐδένος πω ἀκήκοα ὡς βούλομαι. βούλομαι δέ, αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐγκωμιαζόμενον ἀκοῦσαι. μάλιστα δ' οἶμαι ἂν σοῦ τυγχάνειν. διὸ καὶ τείνω, ὁρῶ τὸν ἄδικον βίον ἐπαινῶν, ἐπιδείξομαί σοι, ἐν τρόπον ἂν βούλομαι καὶ σοῦ ἀκούειν, ἀδικίαν μὲν ψέγοντος, δικαιοσύνην δὲ ἐπαινοῦντος. ἀλλ' ἔρκει σοι βουλομένῳ ἔπη λέγειν. πάντων μάλιστα δὴ ἐγὼ. τοῦδε γὰρ τίνος ἂν μᾶλλον ποτὲ ἡδέως τις ἔχων, χαίρων λέγων καὶ ἀκούων. καὶ μάλιστα ἔφη λέγεις, καὶ ὃ πρῶτον ἔφην ὁρᾶν, περὶ τούτου ἄκουε. τὸ τε δὴ τυγχάνειν, καὶ ὅθεν γέγονε δικαιοσύνη· πεφυκέναι γὰρ δή φασι, τὸ μὲν ἀδικεῖν, ἀγαθόν· τὸ δὲ ἀδικεῖσθαι, κακόν. πολὺ δὲ κακῷ ὑπερβάλλειν τὸ ἀδικεῖσθαι, καὶ ἀμφοτέρων, γεύσασθαι. ὅτε μὴ δυναμένοις τὸ μὲν ἐκφεύγειν· τὸ δὲ ὁρᾶν, δοκεῖ λυσιτελεῖν ξυνιέναι ἀλλήλοις, μήτ' ἀδικεῖν μήτ' ἀδικεῖσθαι. καὶ ἐντεῦθεν δὴ ἄρξασθαι νόμους τίθεσθαι, καὶ ξυνθήκας αὐτῶν. καὶ ὀνομάσαι τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπίταγμα, νόμιμόν τε καὶ δίκαιον. καὶ εἶναι δὴ τοῦτην γένεσίν τε καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης, μεταξὺ οὖσαν. τοῦ μὲν ἀρίστου ὄντος, ἐὰν ἀδικῶν μὴ δικάζηται· τοῦ δὲ κακίστου, ἐὰν ἀδικούμενος τιμωρεῖσθαι ἀδύνατος ᾖ. τὸ δὲ δίκαιον οὐ μέσον ἂν τούτων ἀμφοτέρων, ἀγαπᾶσθαι. οὐχ ὡς ἀγαθὸν, ἀλλ' ὡς ἀρρωστίᾳ τοῦ ἀδικεῖν τιμώμενον· ἐπεὶ τὸν δυνάμενον αὐτὸ ποιεῖν, οὐ ὡς ἀληθῶς ἄνδρα, οὐδ' ἂν εἷς πώποτε ξυνθοῖτο, τὸ μήτε ἀδικεῖν μήτε ἀδικεῖσθαι. μαίνεσθαι γὰρ ἄν. οὕτω μὲν δὴ φύσει δικαιοσύνη ὦ Σώκρατες, αὕτη τε καὶ τοιαύτη, καὶ ἐξ ὧν πέφυκε, τοιαῦτα ὡς ὁ λόγος. ὡς δὲ καὶ οἱ ἐπιτηδεύοντες, ἀναγκαῖα τοῦ ἀδικεῖν, ἄκοντες αὐτὸ ἐπιτηδεύουσι, μάλιστ' ἂν οὕτω καθοίμεθα, εἰ δοίημεν ποιήσαιμεν τῇ διανοίᾳ. δόντες ἐξουσίαν ἑκατέρῳ ποιεῖν, ὅ, τι ἂν βούληται. τῷ, τι δικαίῳ καὶ τῷ ἀδίκῳ. εἶτ' ἐπακολουθήσαιμεν σκέμμασι, πῇ ἡ ἐπιθυμία ἑκάτερον ἄξει. ἐπαναλογισάμενοι δ' ἂν δίκαιον τῷ ἀδίκῳ αὖ τοῦτο ἐν ἰόντα, σχῆμα πολιτείας. ὅπερ φύσις διώκειν πέφυκεν ὡς ἀγαθόν· νόμῳ δὲ βίᾳ παρεγγυᾶ τὸ τοῦ ἴσου τιμᾶν. εἴη δ' ἂν ἡ ἐξουσία μάλιστα, εἰ αὐτοῖς γένοιτο, εἴτε ποτὲ φασὶ δύναμιν, τῷ μύθου τὸν λυδοῦ προσόντα γενέσθαι. ὃς μὲν γὰρ αὐτὸν ποιμένα ἐκτήσατο παρὰ τῷ τότε λυδίας ἄρχοντι. ἔμβρει δὲ πολλοῦ γενομένῳ καὶ σεισμοῦ, ῥαγῆναι τῆς γῆς, καὶ γενέσθαι χάσμα κατὰ τὸν τόπον ἔνθα ἔνεμον. ἰδόντα δὲ καὶ θαυμάσαντα, κατιέναι καὶ ἰδεῖν ἄλλά τε δὴ ἃ μυθολογοῦσι θαυμαστὰ, καὶ ἵππον χαλκοῦν

που χαλκοῦ κῖλον, θυρίδιον ἔχοντα. καθ' ἃς ἐγκύψαντα, ἰδεῖν ὁπόσα κερδῶ· ὡς φάναι θαι, μείζω δὴ καὶ ἄθρωπον· ἔξειν δὲ, ἄλλο μὲν οὐδέν· τοῦδε δὲ τῇ χειρὶ, χρυσοῦν δακτύλιον φόρειν ὃν τοῦδε λόμενον, ἐκβλῦναι· συλλόπου δὲ γενομένου τοῖς ποιμέσιν ἐωδόδος, ἵν' ὑγκαγέλοιεν κατὰ μῆλα τῷ βασιλεῖ τὰ τοῦδε τὰ πρόβατα, ἀφικέσθαι καὶ ἐκεῖνον, ἔχοντα τὸν δακτύλιον. καὶ θαύμαζον οὕτω μεθ' ἑαυτῶν, τυχεῖν τὸν στρατηγὸν τῆς δακτυλίου τοῦδε κατὰ γόντα πρὸς ἑαυτὸν ἐκ τῆς ἔσω τῆς χειρός· τοῦτον δὲ γενομένου, ἀφανῆ αὐτὸν γενέσθαι τοῖς παροῦσι θαυμάζειν· καὶ διαλέγεσθαι ὡς τοῦδε οἱ χρημένου, καὶ τὸν, θαυμάζειν τέ· καὶ πάλιν ἐπιψηλαφῶντα τὸν δακτύλιον, στρέψαι ἔξω τὸν στρατηγόν, καὶ στρέψαντα, φανερὸν γενέσθαι· καὶ ἔξειν οἰνόησαντα, ἅπερ ἐπεπόρκεσαν τῆς δακτυλίου, εἰ ταύτην ἔχει τὸν δυνάμιν· καὶ αὐτῷ οὕτω συμβαίνειν. στρέφοντι μὲν ἔσω τὸν στρατηγόν, ἀόρατον γίγνεσθαι· ἔξω δὲ, ὁράτον. ἀναδόμενον δὲ, αὖθις διαπράξασθαι, τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν τοῦδε τὸν βασιλέα. ἐλθόντα δὲ καὶ τὸν γυναῖκα αὐτῆς μειχύσαντα, μετ' ἐκείνης ἐπὶ θάνατον τῷ βασιλεῖ, ἀποκτεῖναι καὶ τὸν ἀρχὴν κατασχεῖν· εἰ οὖν δύο γενοίατο δακτυλίω γενέσθην, καὶ τὸν μὲν, ὁ λίκαιος τοῦδε ἦν, τὸν δὲ, ἄδικος, οὐδεὶς ἂν γίνοιτο ὡς δόξειεν ὅπως ἀδικαιότατος, ὃς αὖ μένειν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, καὶ τολμήσειεν ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων καὶ μὴ ἅπτεσθαι· ὃς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως ὅ, τι βούλοιτο λαμβάνειν· καὶ εἰσιόντι εἰς τὰς οἰκίας, συγγίνεσθαι ὅτῳ βούλοιτο. καὶ ἀποκτιννύναι· καὶ ἐκ δεσμῶν λύειν, οὓς τινας βούλοιτο· καὶ τἆλλα πράττειν ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἰσόθεον ὄντα. οὕτω δὲ σφῶν, οὐδὲν ἂν διάφορον τοῦ ἑτέρου ποιοῖ, ἀλλ' ἴσα τὰ αὐτὰ ἦν ἕκατέρῳ. καίτοι μέγα ἔχειν τεκμήριον ἂν φαίη τις, ὅτι οὐδεὶς ἑκὼν λίκαιος, ἀλλ' ἀκούσιος. ὡς οὐκ ἀγαθοῦ λίᾳ ὄντος· ἐπεὶ ὅπου γ' ἂν εἶναι ἕκαστος δοκεῖ τοῦδε, ἀδικεῖν, ἀδικεῖ. λυσιτελεῖν γὰρ δὴ οἴεται πᾶς ἀνὴρ, πολὺ μᾶλλον λίᾳ τὸν ἀδικίαν τῆ δικαιοσύνης. ἀλλ' ἦ οἱόμενος ὥς φησιν ὁ τοῦδε τοῦ τοιούτου λόγου λέπων. ἐπεὶ εἴ τις διαύτης ὑγουσίας ἐπιλαβόμενος, μηδὲν ποτε ἐθέλοι ἀδικῆσαι, μηδὲ ἅψαιτο τῶν ἀλλοτρίων, βέλιόν τε τοῖς μὲν ἂν δόξειεν εἶναι τοῖς αἰσθανομένοις καὶ αὐτὸς τοῦτο. ἐπαινεῖσθαι δ' ἂν αὐτὸν ἀλλήλων ὡς ποτὲ ὑγιᾶ πάντες ἀλλήλους, δείᾳ τὸν τῆ ἀδικεῖσθαι φόβον. ταῦτα τε μὲν δὴ οὕτω. πῶς δὲ κείσεται αὖ τοῦτο τὸ Ῥίον τοῦδε ὧν λέγομεν, ἐὰν διασκοπῶμεθα· τόντε δικαιότατον καὶ τὸν ἀδικώτατον, δοίτ' ἰσόμεθα, κεῖναι ὀρθῶς· εἰ δὲ μὴ οὔ· τίς οὖν ἡ διάστασις ἔσται. μεῖον ἀφαιρῶμεν μήτε τῆ ἀδίκου ἀφ' τῆς ἀδικίας, μήτε τοῦ δικαίου ἀφ' τῆς δικαιοσύνης. ἀλλὰ τέλειον ἑκάτερον εἰς τὸ ἑαυτῇ ἐπιτήδευμα τιθῶμεν. πρῶτον μὲν οὖν ὁ ἄδικος, ὥσπερ οἱ δεινοὶ δημιοργοί, ποιείτω. δίον κυβερνήτης ἄκρος ἢ ἰατρὸς, τί τε ἀδύνατα εἰ τῇ τέχνῃ καὶ τὰ δυνατὰ διαθαίνεσθαι. καὶ τοῖς μὲν, ἐπιχειρεῖ, τὰ δὲ, ἐᾷ. ἔτι δὲ ἐὰν ἁρά τι σφαλῇ, ἱκανὸς ἐπανορθοῦσθαι. οὕτω καὶ ὁ ἄδικος ἐπιχειρῶν ὀρθῶς τοῖς ἀδικήμασι, λανθανέτω. εἰ μέλλει σφόδρα ἄδικος εἶναι. τὸν ἁλισκόμενον δὲ, φαῦλον ἡγατέον. ἰοχάτη γὰρ ἀδικία, δοκεῖν δίκαιον εἶναι, μὴ ὄντα. δοτέον οὖν τῷ τελέως ἀδίκῳ, πᾶν τελεωτάτην ἀδικίαν, καὶ οὐκ ἀφαιρετέον· ἀλλ' ἐατέον τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα, πᾶν μεγίστην δόξαν αὐτῷ παρεσκευακέναι εἰς δικαιοσύνην. καὶ ἐὰν ἅρα σφαλῇ καί τι, ἱκανὸν εἶναι δυνατῷ ἐπανορθοῦσθαι δυνατῷ εἶναι· λέγειν τε ἱκανῷ ὥστε πρὸς τὸ πείθειν, ἐάν τι μηνύηται τῶν ἀδικημάτων, καὶ βιάσασθαι ὅσα ἂν ξίᾳ σὺν τοῖς. διά τε αἰσθρέσιν καὶ ῥώμην, καὶ ὅσῳ παρεσκευὴν φίλων καὶ οὐσίαν. ἔξειν δὲ τοιοῦτον ὄντες, τὸν δίκαιον παρ' αὐτὸν ἰσῶμεν τῷ λόγῳ. αἴσθησιν ἀπλοῦν καὶ γνώμην, κατ' ἀγκύλον· οὐ δοκεῖν, ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα· ἀφαιρετέον δὲ τὸ δοκεῖν· εἰ γὰρ δόξει δίκαιος εἶναι, ἔσονται αὐτῷ τιμαὶ καὶ δωρεαὶ, δοκοῦντι τοιούτῳ εἶναι. ἄδηλον οὖν, εἴτε τῷ δικαίου, εἴτε τῶν δωρέων τε καὶ τιμῶν ἕνεκα, τοιοῦδε ἔσται μεν πλοῦς δὴ πάντων πλεῖν δικαιοσύνης, καὶ ποικίλος ἑκάστοις διακείμενος ἕν πρότερον· μᾶλλον γὰρ ἀδικεῖν, δόξαν ἐχέτω πᾶν μεγίστην ἀδικίας, ἵν' ὁ βιβασανισμένος ἐς δικαιοσύνην, τῷ μὴ τέγγεσθαι ὑπὸ κακοδοξίας, καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς γιγνομένων· ἀλλ'

ἤπου ἀμαθέστατος μέχρι θανάτου δοκῶν μὲν εἶναι ἄδικος ζῇ βίον. ὧν δὲ λέγεις. ἴσον ἀμφοτέροις εἰς τὸ ἔχειν ἐλπὶν ζῆν, ὁ μὲν δικαιοσύνῃ, ὁ δὲ ἀδικίᾳ, κρείττων ὁ τοῦτος αὖ τοῦ ἑτέρου μοίρᾳ. βαβαὶ ἦν δ' ἐγὼ φίλε Γλαύκων. ὡς ἐρρωμένως ἐκάτερον ὥσπερ ἀεθλοθέτης εἰς τὸν κείμενον ἐκπωμάτειας τοῦ λόγου. ὡς μάλιστα ἔφη Γλαύκων. ἔνθεν ἀρξομαι. σὲ τοίνυν, οὐδὲν ἔτι ὡς ἐγῷμαι λελειπὸν ἐπιξυνθεῖν τῷ λόγῳ, οἷος ἑκάτερον βίος ἐπιμένει. λεκτέον οὖν, καὶ δὴ καὶ ἀγροικοτέρως λέγωμαι. μὴ ἐμὲ οἴου λέγειν ὦ σώκρατες. ἀλλὰ τοὺς ἐπαινοῦντας πρὸ δικαιοσύνης ἀδικίαν. ὁρᾷς γὰρ, ταῦτα. ὅτι οὔπω διακείμενος ὁ λέγειν, μαχιτώσεται. ἐξελέγξεται δὲ δόξει. ἐκκαυθήσεται πῦρ φθαλμῶ. πλουτῶν πάντα κεκτημένος, ἀναγκασθήσεται. καὶ γνώσεται ὅτι οὐκ εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ δοκεῖν δεῖ ἑκόντα. ἢ δὲ τοῦ αἰῶνος, πολὺν ἀρα ὀρθότερον λέγειν κατὰ τὸ δίκαιον. τῷ ὄντι γὰρ φύσει ἦν ἄδικον, ἄττα ἐστὶ πολλὰ πράγματα ἀληθέστατ' ἐγχόμενον, καὶ οὐ πρὸς δόξαν ζῶντα, οὐ δοκεῖν ἄδικον. ἀλλ' ἦ ἑκόντα. βαθεῖαν ἄλογα δεῖ φρενὸς καρπούμενον. ὅτε ἦς τὰ κεφαλὰ βλαστάνει ἔτι λόγματα. πρῶτον μὲν ἀρχὴν ὧ τῇ πόλει δοκοῦσι δικαίᾳ ἦ. ἔπειτα γαμεῖν ἔσθον οὗ βούλοιτο. ἐκδίδναι εἰς οὓς αὖ βούλωνται ξυμβάλλειν. κοινωνεῖν οἷς αὖ ἑκόντα. καὶ παρὰ ταῦτα πάντα, ὠφελεῖσθαι κερδαίνοντα τῷ μὴ δικαίᾳ δ' ἀδικεῖν. εἰς ἀγῶνας τοίνυν ἰόντα, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ περιγίνεσθαι καὶ πλεονεκτεῖν τῶν ἐχθρῶν. πλουτεῖν δὲ, πλουτεῖν. καὶ θύειν τοῖς φίλους δὲ ποιεῖν. καὶ τοὺς ἐχθροὺς βλάπτειν. καὶ θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα ἱκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς, θύειν τε καὶ ἀναθήναι. καὶ θεραπεύειν, τῷ δικαίου πολὺ ἄμεινον θεοὺς θύειν. καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἃς ἂν βούλωνται. ὥστε καὶ θεοφιλέστερον αὐτὸν εἶναι μᾶλλον προσήκειν ἢ τῶν ἐναντίων, ἢ τὸν δίκαιον. οὕτω φασὶν ὦ σώκρατες, παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων, τῷ ἀδίκῳ παρεσκευάσθαι ἄφθονα βίον ἅμεινον, ἢ τῷ δικαίῳ. ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Γλαύκωνος, ἐγὼ μὲν οἰόμην ἔχειν τι λέγειν πρὸς ταῦτα, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀδείμαντος, ἔτι που οἴει ἔφη ὦ σώκρατες, ἱκανῶς εἰρῆσθαι περὶ τοῦ λόγου; ἀλλὰ τὶ μάλιστα ἔπον. λυπεῖ δὲ οὐχ ἥκιστα, ὃ μάλιστα ἔλειπε ῥηθῆναι. οὐκοῦν ἰδοὺ δὲ ἔτι ἦ λεγόμενον, ἀδελφὸς αὐτοῦ παρεῖπε. ὥστε καὶ σὺ εἶπε ὅδε ἐλλείπει, ἐπάμυνε. καί τοι, ἐμέ σε ἱκανὰ καὶ ταὐτὰ τοῦτον ῥηθῆναι καὶ ταπαλαῖσαι, καὶ ἀδικώτατον ποιῆσαι βοηθὸν δικαιοσύνῃ. καὶ ὃς, οὐδὲν ἔφη λέγεις. ἀλλ' ἔτι καὶ τάδε ἄκουε. δεῖ γὰρ διελθεῖν ἡμᾶς, καὶ τοὺς ἐναντίους λόγους ὧν ὅδε εἶπεν. οἱ δικαιοσύνῃ μὲν ἐπαινοῦσιν, ἀδικίαν δὲ ψέγουσιν. ἵν' ἡ σαφέστερον ὅμοι δοκεῖ βούλεσθαι γλαύκων. λέγουσι δέ που καὶ πατρὸς τοὺς υἱεῖς, καὶ πάντες οἱ τῶν κηδεμόνες, ὡς χρὴ δίκαιον εἶναι. ἐκ αὐτὴ δικαιοσύνη ἐπαινοῦντες, ἀλλὰ τὰς ἀπ' αὐτῆς εὐδοκιμήσεις. ἵνα δοκοῦντι δίκαιοι εἶναι, γίγνηται αἰρετὴ τῆς δόξης, αἰσχρά τε καὶ ζάμιοι. καὶ ὅσα περὶ γλαύκωνα διῆλθεν αὖτε, αἰρετὸν ἀδικεῖν ὄντα δὲ δικαίῳ. ἐπὶ πολὺ δὲ οὗτοι, τὰ τῶν δοξῶν λέγουσι. τὰς γὰρ παρὰ θεῶν εὐδοκιμήσεις ἐμβάλλοντες, ἄφθονα ἔχουσι λέγειν ἀγαθὰ τοσαῦτα, ἃ φασὶ θεοὺς δίδοναι. ὥς περ ὁ χρυσοῦς ἡσίοδός τε καὶ ὅμηρος, φασίν. ὁ μὲν, τὰς ὀρῦς τοῖς δικαίοις βαῦς θεοὺς ποιεῖν.

ἄκραισ' μὲν τε, φηγὸν βαλαύνους· μέσας δὲ, μελίασας.
εἰροπόκους δ' εἶδεν, μαλλοῖς κατατεθηλυμένους.

καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ἀγαθὰ βούτων ἐγχόμενα· παρακαλέσας δὲ καὶ ὁ ἕτερος.

ὥστέ που γὰρ φησὶν ἡ σκιλλοῦς ἀμώμονας, ὅστε θεοῦδὴς
εὐδικίαισ' αἰέξησι. φηγὸν δὲ γαῖα μέλαινα,
φηγὸς καὶ πελιάς· ζεὺς θησὶ δὲ δρυσὶν καρπῷ.
τὶ κῶδι δ' ἔμπεδα μῆλα, βάλανοι δὲ παρέχει ἰσχύν.

μουσαῖος δὲ καὶ τούτων κρείττονα τἀγαθὰ, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, παρὰ θεῶν δίδοσθαι τοῖς δικαίοις. εἰς ᾅδου γὰρ ἀγαγόντες τῷ λόγῳ καὶ κατακλίναντες, καὶ συμπόσιον τῶν ὁσίων κατασκευάσαντες, ἐστεφανωμένους ποιοῦσι. τὸν ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύοντας

μεθέντας· ἡγησάμενοι κρεῖττον ἀρετῆς μισθὸν μάθην ἀνύσειν· οἵ δ' ἔτι, τούτοις μακροτέρους ἀποτίνουσι μισθοὺς παρὰ θεῶν· παῖδας γοῦν παίδων φασὶ καὶ γένος ἀπὸ τοιούτων λείπεσθαι, τῷ ὁσίου καὶ δικαίου. ταῦτα δὴ καὶ ἄλλα θειότερα ἐγκωμιάζουσι δικαιοσύνην· τοὺς δὲ ἀνοσίους αὖ καὶ ἀδίκους, εἰς πηλόν τινα κατορύττουσιν οὐ ἄδυ· καὶ κοσκίνῳ ὕδωρ ἀντλεῖν φρένιμον ἔτι τὸ ζῶντας, εἰς κακὸν δόξαν ἄγοντες, ἀπὸ γλαυκῶν τοῦτο τῶν δικαίων, δοξαζομένων δὲ ἀδίκων, δίκην τιμωρήματα, ταῦτα τοῦτο τῶν ἀδίκων λέγουσιν· ἄλλα δὲ οὐκ ἔχουσιν· ὁ μὲν οὖν ἔπαινος καὶ ὁ λόγος, οὗτος ἐπὶ τοσοῦτον· πρὸς δὲ τούτοις, σκέψαι ὧ Σώκρατες ἄλλο εἶδος λόγων· τοῦτο δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας· ἰδίᾳ τε λεγόμενον, καὶ ὡς τοῦτο ποιητῶν· πάντες γοῦν ἴσασιν ὑμνοῦσιν, ὡς κάλλιον μὲν ἡ σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη, χαλεπὸν μέντοι καὶ ἐπίπονον· ἀκολασίᾳ δὲ καὶ ἀδικίᾳ ἡδὺ μὲν καὶ εὔπετὲς, κτήσασθαι. δόξῃ δὲ μόνον καὶ νόμῳ αἰσχρὸν· λυσιτελέστερα δὲ τῶν δικαίων, τὰ ἄδικα, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος λέγουσι· καὶ πονηροὺς πλουσίους καὶ ἄλλας δυνάμεις ἔχοντας, εὐδαιμονίζειν· καὶ τιμᾷ ἀχρῶς ἑκάτερα, δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ· τοὺς δὲ, ἀτιμάζειν τε καὶ ὑποφορᾷ, οἱ αὖ πᾶ ἀσθενεῖς τε καὶ πένητες ὦσιν· ὁμολογοῦντες αὐτοὺς, ἀμείνους εἶναι τῶν ἑτέρων. τούτων δὴ πάντων, οἱ τοῦδε θεῶν τε λόγοι καὶ ἀρετῆς, θαυμασιώτατοι λέγονται· ὡς ἄρα καὶ θεοὶ, πολλοῖς μὲν ἀγαθοῖς, δυστυχίας τε καὶ βίον κακὸν ἔνειμαν. τοῖς δὲ ἐναντίοις ἐναντίαν μοῖραν· ἀγύρται δὲ καὶ μάντεις ἐπὶ πλουσίων θύραις ἰόντες, πείθουσιν ὡς ἔστι παρὰ σφίσι λιτὰς μοῖρα ἐκ θεῶν περιζομένη, θυσίαις τε καὶ ἐπῳδαῖς, εἴ τέ τι ἀδίκημά του γέγονεν αὐτῷ ἢ προγόνων, ἀκέσασθαι μεθ' ἡδονῆς τε καὶ ἑορτῶν, καὶ εἰ μή τιν' ἐχθρὸν πημῆναι δίκῃ, μικρῷ σμικρῶν δαπανῶν, ὁμοίως δίκαιον ἀδίκῳ βλάψει, ἐπαοιδαῖς πεισι καὶ καταδέσμοις, τοὺς θεοὺς ὥς φασι πείθοντες, σφίσιν ὑπηρετεῖν· τούτοις δὲ πᾶσι τοῖς λόγοις, μαρτύρας ποιητὰς ἐπάγονται. οἱ μὲν, κακίαν πλῆθος, ἀπέτειαν διδόντες.

ὡς πολὺ μὲν κακότητα, καὶ ἱλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι
ῥηϊδίως· λεία μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
τῆς δ' ἀρετῆς, ἱδρῶτα, θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν.

καί τινα ὁδὸν μακρήν τε καὶ ἀνάντη, οἱ δὲ, τῆς τῶν θεῶν ὑπ' ἀνθρώπων παραγωγῆς, ἐν ὄμπνοι μαρτύρονται. ὅτι καὶ ἐκεῖνος εἶπε· σχεδὸν δέ γε καὶ θεοὶ αὐτοί.

καὶ τοὺς μὲν θυσίαισι καὶ ἠγλαΐῃσιν ἀγαυῇσι,
λοιβῇ τε κνίσῃ τε παραφθάσαντες ἀθρῴποι
λιτόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπὲρ βάσῃ καὶ ἁμάρτῃ.

Βίβλων δὲ ἅμαδον παρέχονται μουσαίου καὶ ὀρφέως, σελήνης τε καὶ μουσῶν ἐγγόνων, ὥς φασι. καθ' ἃς θυηπολοῦσι πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις. ὡς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων, ἁγνὰ θυσιῶν, καὶ παιδιαὶ ἀδόνων, εἰσὶ μὲν ἔτι ζῶσιν· εἰσὶ δὲ καὶ τελευτήσασιν. ἃς δὴ, τελετὰς καλοῦσιν· αἳ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς· μὴ θύσαντας δὲ, δεινὰ πάσχειν μένει. ταῦτα πάντα ἔφη ὦ φίλε Σώκρατες, τοιαῦτα, καὶ τοσαῦτα λεγόμενα ἀρετῆς πέρι καὶ κακίας, ὡς ἄνθρωποι καὶ θεοὶ, πάντα κῦρ ἔχουσι τιμῆς, πρὸς ἃ μάλα ἀκουούσας νέων ψυχὰς ποιεῖν, ὅσοι δύφεις μὴ ἐκ νοὸς ὧν πάντα τὰ λεγόμενα. ὥς που ἐπιπόμενοι συλλογίσασθαι ἔξ αὐτῶν, ποῖός τις αὖ ὢν καὶ πῇ πορευθεὶς, ἐν βίον ὡς ἄριστα διέλθοι· λέγοι γοῦν αὖ ἐκ τῶν εἰκότων πρὸς αὐτὸν κατὰ πόδα ἕκαστα, ἐκεῖνο· ἐὰν, πόσον ἐστὶν κακὸς τεῖχος ἕλμον, ἢ σκολιὰς ἁπάσας αἰκάβας, καὶ ἐμοὶ ἐν οὕτω περιφράξασθαι, δικαίῳ· τὰ μὲν γοῦν λεγόμενα, δικαίῳ μὲν ὄντι μοι, εἰσὶ καὶ μὰ δοκῶ, ὄφελος φασὶν οὐδὲν εἶναι. πόνους δὲ καὶ ζημίας φανερὰς· ἀδίκῳ δὲ, δόξαν δικαιοσύνης παρασκευασαμένῳ, θεατὸς βίος λέγεται. οὐκοῦν ἐπειδὴ ἐμοὶ δοκεῖν ὡς ἀνωλοῦσά μοι οἱ σοφοὶ, τὰν ἀλήθειαν βιᾶται· οὐ κύριον λύσασθαι μένας, δεῖ δεῖν δὴ ζητεῖν ὅλως· πρόθυρα μὲν οὐ κλῶ, εἰ ἐμοὶ ἐν, σκιαγραφίαν ἀρετῆ περιγραπτέον. πῶ δὲ τῷ σοφωτάτου ἀρχιλόχου ἀλώπηκι, ἐλκτέον ἔξοπιθεν

κερδαλέαν καὶ ποικίλην. ἀλλὰ γὰρ φύσει τὸν, οὐ ῥᾴδιον ἀεὶ λανθάνειν κακὸν ὄντα, οὐδὲ γὰρ ἄλλο ἀλλὸν οὐπὶ τὸς φύσομεν, τῶν μεγάλων· ἀλλ' ὅμως εἰ μέλλομεν οὐδὲ μονόσειν; τοῦτ' ἰτέον, ὡς τὰ ἴσχυρα τῶν λόγων φέρει· εἰδὲ μὲ τὸ λανθάνειν, ξυνομοσάμενοι τὸ μὴ ἐπειρᾶσθαι σωφρονεῖν· εἰσί τε περὶ θεοὺς διδάσκαλοι σοφίας δημηγορικῆς τε καὶ δικανικῆς διδόντες. ἐξ ὧν τὰ μὲν πείσομεν· τὰ δὲ βιασόμεθα, ὡς πολιτικὸν κτοῦντες λίκλιν μὴ διδόναι. ἀλλὰ δὴ θεοὺς, οὔτε λανθάνειν, οὔτε βιάσασθαι ἔστι κατόν; οὐκοῦν εἰ μὲν μή εἰσιν. ἢ μὲν δὴν αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπίνων μέλει, καὶ ἡμῖν οὐ μελητέον τὸ λανθάνειν· εἰ δὲ εἰσί τε καὶ ἐπιμελοῦνται, οὐκ ἄλλοθέν τοι αὐτοὺς ἴσμεν ἢ ἀκοικόσμεν, ἢ ἔκ τε τῶν λόγων, καὶ τῶν γεγραλογισάντων ποιητῶν· οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν, ὡς εἰσὶ θεοὶ θυσίαις τε καὶ εὐχωλαῖς ἀγανῆσι καὶ ἀκηδήμοσι παραγόμενοι. θεὸς, ἢ ἀμφότερα, ἢ οὐδέτερα πειστέον. εἰ δ' οὖν πειστέον, ἀδικητέον, καὶ θυτέον ἐκ τῶν ἀδικημάτων. δίκαιοι μὲν γὰρ ὄντες, ἀζήμιοι ὑπὸ θεῶν ἐσόμεθα· τὰ δ' ἐξ ἀδικίας κέρδη ἀποσόμεθα. ἄδικοι δὲ, κερδανοῦμέν τε. καὶ λιτόμενοι, ὑποβαίνοντες καὶ ἁμαρτάνοντες, πείθοντες αὐτοὺς, ἀζήμιοι ἀπαλλάξομεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ ῥᾴδιον λίκλιν δώσομεν, ὧν αὖ αὐθάδη ἀδικήσομεν. ἢ αὐτοὶ ἢ παῖδες παίδων; ἀλλ' ὦ φίλε φύσει λογιζόμενος· αἱ τελεταὶ αὖ μέγα δύνανται καὶ αἱ λύσιοι θεοί, ὡς αἱ μέγισται πόλεις λέγουσι· καὶ οἱ θεῶν παῖδες ποιηταὶ καὶ προφῆται τῶν θεῶν γενόμενοι· αἱ ταῦθ' οὕτως ἔχειν μηνύουσιν· καὶ τὰ τίνα εἶῶ ἔτι λόγον, δικαιοσύλω αὖ πρὸ μεγίστης ἀδικίας εὐρείμεθ' ἄν· ἰὼ ἰὼ μὰ τὴν δύναμιν τὴν Διὸς κτησόμεθα, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις πράξομεν καὶ τὰ νοῦν, ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες, ὡς ὁ τῶν πολλῶν τε καὶ ἄκρων λεγόμενος λόγος· ἐκ δὴ πάντων τῶν εἰρημένων, τίς μηχανὴ ὦ σώκρατες, δικαιοσύλω τιμᾶν ἐθέλειν, ᾧ τίς δυνάμεις ὑπάρχει τύχης. ἢ χρημάτων, ἢ σώματος, ἢ γένους, ἀλλὰ μὴ γελᾶν ἐπαινοῦντα. ὡς δή τοι εἴ τις ἔχει· ψευδῆ μὲν ἀποφῆναι οὐ εἰρήσομεν· ἱκανῶς δ' ἴσγωκεν ὅτι ἀρίστου δικαιοσύλου, πολλοῦ συγγνώμην ἔχει καὶ οὐκ ὀργίζεται τοῖς ἀλίκοις· ἀλλ' ὅδιον ὅτι πολλοῦ εἴ τις θεὰ φύσει δυνατῶν ἢ ἀδικεῖν· ἢ ἐπιστήμην λαβὼν ἐπέχεται αὐτοῦ, τῶν γε ἄλλων οὐδενὸς ἑκὼν δίκαιος· ἀλλ' ὥσπερ ἀναισθησίας, ἢ γήρως, ἢ τινος ἄλλης ἀθυμίας, φεύγει ἡ ἀδικεῖν, ἀδυνατῶν αὐτὸ ὁρᾶν· ὡς δὲ λῦλον, ὁ γὰρ πρῶτος τῶν τοιούτων εἰς δυνάμεις ἐλθὼν, πρῶτος ἀδικεῖ, καὶ δύσνους αὖ διὸς τ' ἴσθι· καὶ τούτων ἁπάντων, οὐδὲν ἄλλο αἴτιον ἢ ἐκεῖνο, ὅθεν πὸρ ἅπας ὁ λόγος οὗτος ὥρμησε καὶ ἔθεν καὶ ἐμοὶ πρὸς σὲ ὦ σώκρατες εἰπεῖν. ὅτι ὦ θαυμάσιε πάντων ὑμῶν ὅσοι ἐπαινήτου φατὲ δικαιοσύνης εἶναι, ἀρξὸ τῶν ἔξ ἀρχῆς ἡρώων ἀρξάμενοι, ὅσων λόγοι λελειμμένοι μέχρι τῶν νῦν ἀνθρώπων, οὐδεὶς πώ ποτε ἔψεξεν ἀδικίαν· οὐδ' ἐπήνεσε δικαιοσύνην ἄλλος, ἢ δόξας τε καὶ τιμὰς καὶ δωρεὰς τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας· αὐτὸ δ' ἑκάτερον τῇ αὐτῇ δυνάμει οὐ τῇ τοῦ ἔχοντος ψυχῇ ὀὸν, καὶ λανθάνον θεούς τε καὶ ἀνθρώπους, οὐδεὶς πώ ποτε. οὔτ' οὖ ποιήσει, οὔτ' ἐὸ ἰδίοις λόγοις ἐπεξῆλθεν ἱκανῶς τῷ λόγῳ, ὡς τὸ μὲν, μέγιστον κακῶν ὅσα ἔχει ψυχὴ ἐν αὐτῇ· δικαιοσύνη δὲ, μέγιστον ἀγαθόν· εἰ γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ ἀρχῆς ἐκ τοῦ πάντων ὑμῶν· καὶ ἐκ νέου ὑμᾶς ἐπείθετε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν μὴ ἀδικεῖν, ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ ἕκαστος ἄριστος φύλαξ, δεδιὼς μὴ ἀδικῶν, τῷ μεγίστῳ κακῷ ξυνοικοίη. ταῦτα ὦ σώκρατες. ἴσως δὲ καὶ ἔτι τούτων πλείω, θρασύμαχός τε, καὶ ἄλλος που τίς, ἐκ τοῦ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας λόγους αὖ, μετασχεδιάζοντες αὐτῶν τὴν δύναμιν φορτικῶς ὥσχημοι δοκεῖ· ἀλλ' ἐπεὶ, οὐδὲν γάρ σε δέομαι ἀποκρίνεσθαι, σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι τἀναντία ἃ ἐγὼ, μάλιστα καὶ τὰ πάντα, λέγω· μὴ εἶῶ ἡμᾶς μόνον ἐπιδεῖν τῷ λόγῳ, ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον· ἀλλὰ τί ποιοῦσα ἑκατέρα φύεται, αὐτὴ δι' αὑτὴν, ἡμῖν καλόν· ἢ δι, ἀγαθόν ἔστι· τὰς δὲ δόξας ἀφαίρει ὡς τάχ' ἀληθῶν δικαίων λύσαιμεν· εἰ γὰρ μὴ ἀφαιρήσεις ἑκατέρωθεν τὰς ἀληθεῖς, τὰς δὲ ψευδεῖς προσθήσεις, οὐκ ἂν δίκαιον φύσομεν ἐπαινεῖν σε. ἀλλὰ τὸ δοκεῖν· ἀεὶ τὸ ἄδικον ἓξ φύσεν, ἀλλὰ τὸ δοκεῖν· μὴ πράκτε λύσαι, ἄδικον ὄντα λανθάνειν·

καὶ

καὶ ὁμολογῶν θρασυμάχῳ. ὅτι ὁ μὲν δίκαιον, ἀλλότριον ἀγαθὸν, ξυμφέρον τῷ κρείττονος· ὁ δὲ ἄδικον, αὐτῷ μὲν ξυμφέρον καὶ λυσιτελοῦν· τῷ δὲ ἧττονι, ἀξύμφορον. ἐπειδὴ οὖν ὡμολόγησας τῶν μεγίστων ἀγαθῶν εἶναι δικαιοσύνην· ἃ τῶν τε ἀπο βαινόντων ἀπ' αὐτῶν ὄνησιν ἄξια κεκτῆσθαι, πολὺ μᾶλλον αὐτὰ αὐτῶν, δίειν ὀρθῶς ἀκούειν· φρονεῖν· καὶ ὑγιαίνειν δή, καὶ ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ γίγνεται τῇ αὐτῶν φύσει ἀλλ' οὐ δόξῃ δεῖ, τοῦτ' οὖν αὐτὸ ἐπαίνεσον δικαιοσύνης· ὃ αὐτὴ δι' αὑτὴν ὂν ἔχοντα δοίνησι, καὶ ἀδικίας ὃ βλάπτει· μισθοὺς δὲ καὶ δόξας, πόρρω ἄλλοις ἐπαινεῖν· ὡς ἐπὶ τῷ μὲν ἄλλων αἰσχρὰ μὲν οὕτως ἐπαινοῦντων δικαιοσύνην, καὶ μεγάλων ἀδικίας, δόξας τε τοῖδε αὐτῶν καὶ μισθοὺς, ἐγκωμιαζόντων καὶ λοιδορούντων· σοῦ δὲ οὐκ ἄν, εἰ μὴ σὺ κελεύοις· διὸ πάντα τὸν βίον, οὐδεὶς ἄλλος σκοπῶν διελήλυθας, ὃ ἔξεστ'. μὴ οὖν ἡμῖν οἰόλεξῃ μόνον τῷ λόγῳ, ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον· ἀλλὰ τί ποιοῦσα ἑκατέρα τὸν ἔχοντα· αὐτὴ δι' αὑτὴν, ἐάν τε λανθάνῃ ἐάν τε μὴ θεούς τε καὶ ἀνθρώπους, ἡ μὲν ἀγαθόν· ἡ δὲ, κακόν ἐστι. καὶ ἐπὶ ἀκούσας, αἰεὶ μὲν δὴ τὴν φύσιν τῆς τε γλαύκωνος καὶ τῆς ἀδειμάντου ἡμάρτον· ἀτὰρ οὖν καὶ τότε, πάνυ γ' ἤσθην, καὶ ἔπον· οὐ καλῶς ἐς ὑμᾶς ὦ παῖδες ἐκάνου τῆ αἰσθρὸς, τὴν ἀρχὴν τῶν ἐλεγείων ἐποίησεν ὁ γλαύκωνος
» θρασὺς· δίδυκε μίσαντας τοῖδι τὴν μαχορεῖ μάχην. ἐπὼν, παῖδες αἰρίστωνος κλεινοῦ
» θείου γένος αἰσθρός. ἔξοχ' μοι ὦ φίλοι δὴ δοκεῖ ἔχειν· πάνυ γοὺν θεῖον πεφύκατε, εἰμὴ πέπεισθε, ἀδικίαν δικαιοσύνης ἄμεινον εἶναι, οὕτω γε δίκαιοι εἰ πεῖν ἔχοθ' αὐτῆ· δοκεῖ τε λίμοις ἀληθῶς οὐ πεπεῖσθαι· τεκμαίρομαι δὲ, ἐκ τοῦ ἄλλου τοῦ ὑμετέρου τρόπου· ἐπεὶ κατά γε αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἀπίστουν αὖ ὑμῖν. ὅσῳ δὲ μᾶλλον πιστεύω, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπορῶ ὅ τι χρήσωμαι· οὔτε γοὺν ὅπως βοηθῶ ἔχω· δοκῶ γάρ μοι ἀμήχανος εἶναι· σημεῖον δέ μοι, ὅτι ἃ πρὸς θρασύμαχον λέγων, ᾠόμην ἀποφαίνειν ὡς ἄμεινον δικαιοσύνη ἀδικίας, οὐκ ἀπέδειξα δή μου, οὔτ' αὖ ὅπως μὴ βοηθήσω ἔχω· δέδοικα γὰρ μὴ οὐδ' ὅσον ἓ παρακινήσαντος δικαιοσύνῃ ἀκηκοέναι μόνον ἀπιστοῦμεν, καὶ μὴ ξυνιῶσιν ἔτι ἐμπίσονται, καὶ δοκῶμεν φθέγγεσθαι· κράτιστον οὖν, οὕτως ὅπως δύναμαι ἐπικουρεῖν αὐτῇ· ὅ τε οὖν γλαύκων καὶ οἱ ἄλλοι, ἰδόντο παντὶ τρόπῳ βοηθῆσαι καὶ μὴ ἀπιέναι τὸν λόγον· ἀλλὰ διορᾶσθαι, τί τ' ἔστιν ἀφέλιμον, καὶ τοῖδι τῆς ἀφελείας αὐτοῖν, τελεωθεῖς ποτὲ ὡς ἔχει· ἔπον οὖν, ὅπῃ ἐμοὶ ἔδοξεν. ὅτι ὁ ζήτημα, ὦ ἐπιχειροῦμεν, οὐ φαῦλον, ἀλλ' ὀξὺ βλέποντος ὡς ἐμοὶ φαίνεται. Ἐπειδὴ οὖν ἡμεῖς οἱ λεπτοὶ, δοκεῖ μοι ἰὼ δ' ἐγὼ, τοιαύτην ποιήσασθαι ζήτησιν αὐτῆ, οἵαν πέρ αἴ τι προσέταξέ τις γράμματα σμικρὰ πόρρωθεν ἀναγνῶναι, μὴ πάνυ ὀξὺ βλέπουσιν· ἔπειτα τῆς αὐτόνομον ὅτι τὰ αὐτὰ γράμματα, ἔστι που καὶ ἄλλοθι μείζω τε καὶ οὐ μείζονι, ἵν' μᾶλλον αἴ ἐφάνη δῆμα, ἐκεῖνα πρῶτον ἀναγνόντας, οὕτως ἐπισκοπεῖν τὰ ἐλάττω, εἰ ταὐτὰ ὄντα τυγχάνει. ταὐτὸν μὲν οὖν ἔφη ἀδείμαντος· ἀλλὰ τί τοιοῦτον δ σώκρατες αὖ τῇ τοῖδι ἡ δίκαιον ζητήσει καθορᾷς· ἐπὸ σοι ἔφη ἐρῶ· δικαιοσύνη φαμὲν, ἔστι μὲν αὐτοῦ τοῦ ἑνὸς ἀνδρὸς οὕτως· ἔστι δέ που καὶ ὅλης πόλεως. ταὐτὸν ἦ δ' ὅς. οὐκοῦν μᾶλλον πόλις οὐσα αὐτοῦ; μᾶλλον ἔφη. ἴσως τοίνυν τελεώτερον ἂν δικαιοσύνη αὐτὸ ἦ μείζονι ἐνεῖη, καὶ ῥᾷον καταμαθεῖν· εἰ ἦν βούλεσθε, πρῶτον αὐ τοῦτο πόλεσι ζητήσωμεν, οἵαν τὴν δύναν, ἔπειτα οὕτως ἐπισκοπῶμεν καὶ αὐ οὐ ἐκείνῳ τὸν τῆ μείζονος ὁμοίστητα, αὐ τῇ τῆ ἑλάττονος ἰδέᾳ ἐπισκοποῦντες. ἀλλά μοι δοκεῖς ἔφη καλῶς λέγειν. ἆρ' οὖν ἂν δ' ἐγὼ, εἰ μεγαλόπολιν πόλιν διανοίμεθα λόγῳ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῆς ἧττον ἂν μεγαλόπολιν καὶ τὴν ἀδικίαν. τάχ' ἄν ἦ δ' ὅς. οὐκοῦν γιγνομένου αὐτῆ ἐλπὶς, εὑπορώτερον ἴσως ἂν οὕτω θεασαίμεθα ἃ ζητοῦμεν. πολύ γε. δοκεῖ οὖν χρῆσθαι ἐπιχειρῆσαι πόρρω εἶναι. σκόπει μὲν οὖν, εἰ μακρὸν ἔσται. ἔσκεπται ἔφη ἀδείμαντος, ἀλλὰ μὴ ἄλλως ποιεῖ. τί δ' ἐγὼ τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ πόλις ὡς ἴσμαι, ἐπειδὴ τυγχάνομεν ἡμῶν ἕκαστος ἂν αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ὠφελής. ἢ τίν' οἴει ἀρχὴν ἄλλην, πόλιν οἰκίζειν· ἀδείμαντος ἦ δ' ὅς. οὕτω δὴ αἶρε παρακαμβαίνων ἄλλος ἄλλον ἐπ' ἄλλου· ἐν δ' ἐπ' ἄλλου χρείαι, πολλῶν δεόμενοι, πολλοὺς εἰς μίαν οἴκησιν ἀγείραντες κοινωνούς τε καὶ βοηθοὺς, τοῦ

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

τῇ τῇ ξυνοικίᾳ δέομαι πόλιν ὄνομα· ἢ γάρ; Παύ μὲν οὖν. Μετα λίσωσι δὴ ἄλ-
λος ἄλλῳ, εἴτε μετα λίσωσιν, εἴτε μὴ μεταλαμβάνει, οἰόμενος αὐτῷ ἄμεινον εἶναι; Πά-
νυγε. Ἴθι δὴ ὧδε λέγε ἔτι ἔμπροσθεν ἡμῖν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἀρχὴν ποιῶμεν πόλιν. πι θόμεθα δὲ αὐτὴν ὡς ἔοικεν
ἡ ἀληθὴ ἀνάγκη. Πῶς λέγεις. ἀλλὰ μὴν πρώτη γε καὶ μεγίστη τῶν χρείων, ἡ τῆς τρο-
φῆς παρασκευή, τοῦ εἶναί τε καὶ ζῆν οὕνεκα. Παντάπασί γε. Δευτέρα δὲ, οἰκήσε-
ως. τρίτη, ἱματίων καὶ τῶν τοιούτων. Εστι ταῦτα. Φέρε δὴ ἡμῖν λέγε, πῶς ἡ πό-
λις ἀρκέσει ἡμῖν τοσούτων παρασκευήν. ἄλλοθι, γεωργὸς μὲν εἷς. ὁ δὲ, οἰκοδόμος. ἄλ-
λος δέ τις ὑφάντης. ἢ καὶ σκυτοτόμον αὐτόν σοι προσθῶμεν. ἢ τί ἄλλον τῶν τοῦ σ-
ώματος θεραπευτήν; Παύγε. Εἶεν δ' αὖ γε ἀναγκαιοτάτη πόλις, ἐκ τεττάρων ἢ
πέντε ἀνδρῶν; Φαίνεται. Τί δὴ οὖν. Ἕκαστον τούτων δεῖ τὸ αὐτοῦ ἔργον ἄπασι
τοῖς κοινὸν καταθεῖναι. οἷον ὁ γεωργὸν οὖν ὄντα, παρασκευάζειν σιτία τέτταρσι, καὶ
τριπλάσιον χρόνον τὸν καὶ πόνον, ἀναλίσκειν, ὅτου παρασκευᾷ καὶ ἄλλοις κοι-
νωνεῖν, ἢ ἀμελόσαντα, ἑαυτῷ μόνῳ τὰ τέταρτον μέρος ποιεῖν τούτου τοῦ σίτου καὶ τὰ τέ-
ταρτα μέρει τοῦ χρόνου. τὰ δὲ τρία, ἃ μὲν, ὧδε τῇ τῆς οἰκίας παρασκευῇ διατρίβειν,
ἃ δὲ, ἱματίου. ἃ δὲ, ὑποδημάτων. καὶ μὴ ἄλλοις κοινωνοῦντα πράγματα ἔχειν, ἀλλ'
αὐτὸν σφ' αὐτὸν τὰ αὐτοῦ πράττειν. Καὶ ὀρθῶς γε λέγεις. ἀλλ' ἴσως ὦ Σώκρατες, οὐ
πω ῥᾴδιον ἢ κενῶς. οὐδὲν δὴ λέγεις μᾶλλον ἄτοπον. σὺ νοῦν γοῦν ἡμῖν αὐτὸς ἐπόντος σου,
ὅτι πρῶτον μὲν φύεται ἕκαστος οὐ πάνυ ὅμοιος ἑαυτῷ, ἀλλὰ διαφέρων πρὸς φύσιν. ἄλ-
λος ἐπ' ἄλλου ἔργου πράξει. ἢ οὐ δοκεῖ σοι. Ἔμοιγε. Τί δέ, πότερον κάλλιον πράτ-
τοι αὐτὸς ὢν πολλὰς τέχνας ἔργα ζόμενος, ἢ ὅταν μίαν ἐς. Ὅταν δυνατὸς ᾖς, μία
ἐς. ἀλλὰ μὰ οἶμαι καὶ ἔγωγε. δῆλον. ὡς ἐάν τις τινὸς παρῇ ἔργου καιρὸν, διόλλυ-
ται. Δῆλον γοῦν. οὐ γὰρ οἶμαι ἐθέλει ἡ πραττόμενον, πρὸς τὸ πράττοντος σχολὴ
προμένειν. ἀλλ' ἀνάγκη ἐν πράττοντα, τῷ πραττομένῳ ἐπακολουθεῖν. μετὰ παρέργου
μέρει. ἀνάγκη. ἐκ δὴ τούτων, πλείω τε ἕκαστα γίγνεται, καὶ κάλλιον καὶ ῥᾷον,
ὅταν εἷς αὐ· ἢ κατὰ φύσιν καὶ ἐν καιρῷ σχολὴν τῶν ἄλλων ἄγων, πράττῃ. Παντάπασι
μὲν οὖν. Πλείονων δὴ ὦ ἀλέμαντε δεῖ πολιτῶν ἢ τεττάρων, ἐπὶ τὰς παρασκευ-
ὰς ὧν ἐλέγομεν· ὁ γὰρ γεωργὸς ὡς ἔοικεν οὐκ αὐτὸς ποιήσεται ἑαυτῷ τὸ ἄροτρον, εἰ
μέλλει κάλλιον εἶναι. οὐδὲ σμινύλιον, οὐδὲ τἆλλα ὅσα, ὅσα τῇδε γεωργίας. οὐδ' αὖ
ὁ οἰκοδόμος. πολλῶν δὴ καὶ τούτῳ δεῖ· ὡσαύτως δὲ ὑφάντης τε καὶ ὁ σκυτοτόμος, ἢ οὔ;
ἀληθῆ. Τί δὲ καὶ χαλκέας, καὶ τοιούτους πολλοὺς δημιουργοὺς, κοινωνοὺς
ἡμῖν τῆς πολιχνίου γιγνομένους, συχνὸν αὐτὸ ποιοῦσι. Παύ μὲν οὖν. ἀλλ' οὐκ αὖ
πω πάνυ γε μέγα τι εἴη, εἰ αὐτοῖς βουκόλους τε καὶ νομέας προσθεῖμεν. ἵνα οἵτε γεωργοὶ ὦσι ἱκανοὶ ἀρκοῦν ἔχοιεν βοῦς. οἵτε οἰκοδόμοι, πρὸς τὰς ἁμά-
ξας μετὰ τῶν γεωργῶν χρῆσθαι ὑποζυγίοις. ὑφάνται δὲ καὶ σκυτοτόμοι, δέρμασί τε καὶ
βύρσεις. οὐδέν γε ἧττον, σμικρὰ πόλις αὖ εἴη ἔχουσα πάντα ταῦτα. ἀλλὰ μὴν ἔτι
δ' ἐπὶ καὶ ποῦ ποτε ἀναστήσομέν γε αὐτὴν τὴν πόλιν, ἐς τοιοῦτον τόπον οὗ ἐπεισακτῶν μὲν δεήσε-
ται, ἀρκοῦντι δὲ ἀπολήψεται. ἀπλοῦν γοῦν. Ἔστι δήπου ἀρκετὸν τῇ ἄλλων, οἳ ἂν ἄλ-
λης πόλεως αὐτῇ τὴν μίσουσιν ὧν δεῖται. Δεήσει. Καὶμὴν κενὸς αὖ εἴη ὁ διάκονος,
μηδὲν ἄτων ὧν ἐκεῖνοι δέονται, παρ' ὧν αὖ κομίζων ταῦτα ὧν αὐτοῖς χρεία, κενὸς ἥξει
σιν. ἢ γάρ; Δοκεῖ μοι. δεῖ δὴ τὰ οἴκοι μὴ μόνον ἑαυτοῖσ φοῦν ἱκανὰ, ἀλλὰ καὶ
οἷα τῇ ὅσα ἐκείνοις, ὧν αὖ δέονται. δεῖ γοῦν. Πλειόνων δὴ γεωργῶν τε τῇ τ' ἄλλων
δημιουργῶν δεῖ ἡμῖν τῇ πόλει. Πλειόνων γοῦν. Καὶ δὴ τῇ τ' ἄλλων διακόνων φυ-
τ' τε εἰσαξόντ', τῇ ἐξαξόντ' ἕκαστα. οὗτοι δ' εἰσὶν ἔμποροι. ἦ γάρ; Ναί. Καὶ ἐμπόρων δὴ
δεησόμεθα. Πάνυγε. τῇ ἐὰν μὲν γε κατὰ θάλατταν ἡ ἐμπορεία γίγνηται, συχνῶν καὶ
ἄλλων προσδεήσεται τ' ἐπιστησόντων τ' τ' πλοῖα θάλασσαν ἐργασίας. Συχνῶν μὲν γε.
Τί δὲ δὴ οὐ αὐτῇ τῇ πόλει, πῶς ἀλλήλοις μεταδώσουσιν, ὧν αὖ ἕκαστοι ἐργάζονται. ὧν
δὴ οὕνεκα τῇ κοινωνίαν ποιησάμενοι ὥρισμεν ὧ κόσμον. Δῆλον δὴ ὅτι, ὅτι πωλοῦντες τῇ
ἀνήσουσι. ἀγορὰ δὴ ἡμῖν τῇ νόμισμα ξύμβολον τ' ἀλλαγῆς οὕνεκα γενήσεται ἐκ τούτου.

Παύ

Γαύρ. Μ' ἔγ'. αὖ δ' ὁ μισῶ γ' ἐγὼ ἐς πὼ ἀγορά' ἢ ὧν ποιεῖ, ἢ τὶς ἄλλος τῶν δημιουργῶν, μὴ εἰς ἐν αὖ τὸν χρόνον ἦκοι ὃς ἐς δημόσιος, τὰ ποι ἐ αὐτὸ ἀλλάξασθαι, ἀρ' ἀγόρασ τῆς αὐτῆ δημιουργικ κ. δήμοσιος οὐκ ἀγορᾷ; Οὐδαμῶς γ' ἀλλ' εἰσὶν οἱ οὗτ' ἀργόντες, ἀσυνδ' ὧδὶ πὼ διακυΐαν τὰ πάντ' ὀνομάζ' ἐν τῆ πόλ' ἐργάζ' ἀσυμφέρ' ἀναγκαῖα πάντα τὰ σώματα καὶ ἀγορᾶσι, ἄλλο δ' ἄλλ' ἐστὶν πράττ' ἄν. αὐτοῦ γοῦν διὰ μὲν ὄντας αὐτοὺς τοῦδὶ πὼ ἀγορᾶσι, τὰ μὲν, αὐτ' ἀφ' ἑαυτοῦ ἀλλάξασθαι, ἐς τὸ δημόσιος ἀπεδίδασι. Ὃς δ', αὖτ' αὖ ἀφ' ἑαυτοῦ διαλλάττ' ἀνάγκ' ἐστὶ τί ὄντ' ἀποδόσθαι. Αὖτη ἄρα δ' ἐστὶν ἡ χρεία, καὶ πλὴν ἡμῖν γένεσιν ἐμποιεῖ τῇ πόλει· ἢ οὐ καὶ πλοῦτο καλοῦμεν, ὃν πρὸς ὠνὶ τε καὶ πρᾶσιν διακονοῦντα ὃ ἰσοῦμεν οὐ ἀγορᾷ. Ὀνῆσ δ' ὀλιγάκ' ἂν τὰ πόλλ' ἐμπέρους; Γαύρ. μὲν οὖν. Ἔτι δ' ἄν τινες ὡς ἐγὼμαί ἐσι καὶ ἄλλοι διάκονοι, οἳ αὖ τὰ μὲν τῆς διανοίασ' μὴ πάνυ ἀξιοκοινώνητοι ἐσι· πὼ δὲ τοῦ σώματο ἰσχὺ, ἱκανὼ ἐπὶ τοὺς πόνους ἔχουσιν. οἳ δ' ὅπ πωλοῦντες πὼ τῆς ἰσχύος χρᾶσιν, πὼ τιμὼ τοῦτ' ἐν μισθὸν καλοῦντες, κέκληνθ' ὡς ἐσῶμα, μισθωτοί· ἦ γοῦν; Γαύρ. μὲν οὖν. Γλύκωμα δὴ πόλεως ἐσὶν ὡς ἔοικε, καὶ μισθωτοί· Δοκεῖ μοι. Ἐρ' οὖν ἀδεήσει τι ἔτ' ἡμῖν ἢ μὴν ἤν ἐγκτεα ἡ πόλις, ὥστ' εἶναι πλέα; Ἧσσον. Πυῦ δ' ἂν ποτε ὁ αὐτὴ εἴη, ἔ, τε σῖκαιο σωΐνικ ἢ ἀδικία καὶ τῖν' ἄμα ἐγνωμμέν ἐν ἐσκίμμεθα· ἐπὸ μὲν ἔφην ὃν ἐγὼ ὁ σώκρατες, εἰ μή που ὁ αὐτῶν τούτων χρέα τινὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους· ἀλλ' ἴσως ἴσ' δ' ἐπὸ καλῶς λέγεις· καὶ σκεπτέον γε. καὶ ἀκ ἀπὸ κινητέον, πρῶτον μὲν οὖν σκεψόμεθα τίνα ζ ὁπόν διακτήσονται οἱ οὕτω πὸ ἐρισκόμενοι. Ἀλλότι, ἢ οὐτὸν τε ποιοῦντες καὶ οἶνον καὶ ἱμάτια· καὶ ὑποδήματα· καὶ οἰκοδομησόμενοι οἱ πλεῖ· Χρώμεθ', τε πολλὰ, χωμοί τε καὶ αὐτόθ' ὁ ἐξάσοντες· τῷ δὲ χειμῶνας, ἡμφιεσμένοι τε καὶ ὑποδεδεμένοι ἱκανῶς· βρέλφοντες δὲ, ἐκ μὲν τῶν κειθῶν, ἄλφιτα σιτόμενοι· ἐκ δὲ τῶν πυρῶν, ἄλευρα· τὰ μὲν, πίμπλαντες· τὰ δὲ, μάξαντες· μάζασ γε καλὰς καὶ ἀρτους· ὧδὶ γὰρ ἁλαμὸν τίνα τιθέντες ἐπὶ καθαρὸν σπ, ἢ φύλλα καθαρὰ, καὶ πὰ κλινοῦ τῆς ὧδὶ στιβάδασιν ἐσρωμένοι μίλακί τε καὶ μυρσίνας, διαγώσονται αὐτοί τε καὶ τὰ παιδία· ἐπὶ πίνοντες τὸ οἶνον ἐς τεφανωμένοι καὶ ὑμνοῦντες τοὺς θεούς, ἡδέως ξυνόντες ἀλλήλοις· οὐκ ὀπτῶ πὼ οὐσίαν ποιούμενοι τοῦς παῖδα· ἀβλαβοῦμενοι πενίαν ἢ πόλεμον. Καὶ ὁ γλαυκὼν ὑποπαθεῖν, ἀπὸν ὁλον ἔφη ὡς ἔοικα· ποιεῖς δοὺς ἄρτα ἐς ἱσωμίους. Ἀληθῆ δ' ἴσ' ἔτ' λέγεις· ἐπιλανθάν ἰω ὅτι καὶ ὄλον γ' ἔουσιν ἅλατα· τὰ δὲ λοιὸν, καὶ ἐλάας, καὶ τυρὸν, καὶ βολβούς, καὶ λάχανα· ὅπα δὴ ὁ ἀγροῖς ἑψήματα ἑψήσοντες, καὶ βαλάματ' ὀπτοῦντες, καὶ βαλάματ' ὀπτοῦ πὸ ῥαδάφνου αὐθίο· πῶντε συκᾶσ ὀλίγ' ἐρεβίνθων. καὶ κυάμ' ὀ καὶ μύρτα, καὶ φηγοὺς ἀποδεῖπνοι πρὸς ἑ πῦρ, μετρίως ὑποπίνοντες· καὶ οὕτω διάγοντες τὸν βίον οὐ ἐρίλυπ μετὰ ὑγιείασ' ὡς εἰκὸς γεραιοὶ τελεῦτῶ τες, ἄλλον βίοι τὸν βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσι. Καὶ ὅς, ἐὰ γὰρ πόλιν ἔ σώκρατες ἔφη κατασκευάζ', τί ἀπ αὐτοὺς ἄλλο, ἢ παῦτα ἐ χρήσεσθαι. Ἀλλ' πῶς χρὴ δ' ἐτὶ ὦ γλαύκων. Ἅπδῆ, νομίζεται ἔφη. ἐπὶ τε κλινῶν καὶ τραπέζασ ὀψεται ἕδεσθαι καὶ μίλητοι καὶ τὰ λοιπὰ παρέσθαι· καὶ ὀψάρτων καὶ ἀλφίτων καὶ ὄψα ἄπδῆ· ἡγοῦμαι ἔχουσι, καὶ ζαγάματα. Εἶεν δ' ἐτὶ μανθάνω. Οὐ πόλιν ὡς ἔοικε σκοπεῖσθαι μόνον ὅπως γίγνητ', ἀλλὰ καὶ ζυφῶσαι πόλιν· ἴσως δ' οὐδὲν κακῶς ἔχει, σκοπεῖσθαι ἢ καὶ ὁ τοιαύτην, τάχ' ἂν κατιδοῦμεν, ἥντε δίκαιο σωΐνι καὶ ἀδικία, ὁ τῆ ποτε τοῦ ἑ ὄντε ἐμφύονται· ἡμῖν οὖν ἀλληθινὴν πόλιν σκέπτεσθαι· εἰ δὲ φλεγμαίνουσαν πόλιν θεωρήσομεν, οὐδὲν ἐπὸ κωλύσ. τοῦτο γοῦν δὴ πσκοπῶμεν σκέπτεσθαι· οὐκ ὀλίγα κέσει· ἐπ' αὐτῇ ἡ δίαιτα· ἀλλὰ κλίνας τε πρόσωπα· καὶ γράμματα· καὶ τοιαῦτα ἄλλα. Θυμόν· οἰκέσασ' τε καὶ ἱμάτια καὶ ὑποδήματα· ἀλλὰ πῶς τε ζωγραφίας κτητόν, καὶ πὼ πτικιλίας καὶ χρυσὸν ἡ ἐλέφαντα, καὶ πάντα τὸ τοιαῦτα κτητόν· ἢ γοῦ; Ναὶ ἔφη. οὐκοῦ μείζονά τε αὖ πὼ πόλιν δεῖ ποιεῖν.

ἐκάνη γαρ ἡ ὑγιεινὴ, οὐκέτι ἱκανὴ· ἀλλ' ἤδη ὄγκου ἐμπλησέα καὶ πλήθους. ἆ οὐκέτι τῆ
αἰγιαλοῦ οὐκοῦ ὄψει σὺ ταῖς πόλεσιν· δίον οἵτε θηρευταὶ πάντες· οἵ τε μιμητα-
ὶ πολλοὶ μὲν, οἱ δὲ τὰ σχήματά τε καὶ χρώματα· πολλοὶ δὲ, οἱ δὲ μουσικὴν ποιητα
τε, καὶ τούτων ὑπηρέται· ἐκ ἓν ὧδὶ· ὑποκριταὶ· χορευταί· ῥαψῳδοί· ὑποκριταί· χορευταί· ὀρχηστάλ βοι· σκευῶν τε παν
τοδαπῶν σκευοποιοὶ· τῶν τε ἄλλων, καὶ τῶν περὶ τὸν γυναικεῖον κόσμον· καὶ δὴ καὶ
διακόνων πλείονων διασκεύα. ἢ οὐ δοκεῖσοι δήσειν, παιδαγωγῶν· τιτθῶν· τροφῶν·
κομμωτερῶν· κουρέων· καὶ αὖ ὀψοποιῶν τε καὶ μαγείρων· ἔτι δὲ καὶ συβοτῶν· προ-
σδεόμεθα· ἆρα γαρ ἡμῖν ἐν τῇ προτέρᾳ πόλει οὐκ οἰῶ, ἔλαι γαρ οὐδὲ· ἐν δὲ ταύ-
τῃ, καὶ τούτου προσδέσει. δήσει δὲ καὶ τῶν ἄλλων βοσκημάτων παμπόλων, εἴπερ αὖ
τὰ ἔδεται. ἢ γαρ; Πῶς γαρ οὔ. Οὐκοῦν καὶ ἰατρῶν οὕτω χρείαις ἐσόμεθα πολὺ μᾶλ-
λον οὕτω διαπτώσουσι, ἢ ὡς ἐν τῇ πρότερον· πολύ γε· καὶ ἡ χώρα που ἡ τότε ἱκανὴ τρέ-
φειν τοὺς τότε, σμικρὰ δὴ ἤδη ἱκανῆς ἔσται· ἢ πῶς λέγομεν. Οὕτως ἔφη. Οὐκοῦν
τῆς τῶν πλησίον χώρας ἡμῖν ἀποτμητέον, εἰ μέλλομεν ἱκανὴν ἕξειν νέμειν τε καὶ ἀ-
ρουν. καὶ ἐκείνους αὖ τῆς ἡμετέρας· ἐὰν καὶ ἐκεῖνοι ἀφῶσιν αὐτοὺς ὧδὶ χρημάτ' κτῆ
σιν ἄπειρον, ὑπερβαίνοντ' ἐν τῶν αἰγιαλοῦ ὅρον. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη ὦ σώκρατες.
πολεμήσομεν δὴ μεταξὺ ὦ γλαύκων, ἢ πῶς ἔσται. Οὕτως ἔφη· ἢ μάλιν γέ που
λέγομεν ἴσως δ' ἔπω· μήτ' εἴ τι κακὸν, μήτ' εἰ ἀγαθὸν ὁ πόλεμος ἐργάζεται· ἀλλὰ ἕως οὗ-
τος μόνον, ὅτι πολέμου αὖ γένεσιν ηὑρήκαμεν· ἐξ ὧν μάλιστα ταῖς πόλεσι, καὶ ἰδίᾳ καὶ
δημοσίᾳ κακὰ γίγνεται ὅταν γίγνηται. Παύμεθ' οὖν. Ἔπι δὴ ὦ φίλε, μέζονος
δεῖ τῆς πόλεως δεῖ, οὔτι σμικρῶ· ἀλλ' ὅλῳ στρατοπέδῳ· ὃ ἐξελθὸν, ἐπὶ τῆς οὐσίας τε
πάσης καὶ ἐπὶ ὧν ναὶ δὴ ἐλέγομεν διαμαχεῖται ἕως ἐπιοῦσι. Τί δὲ ἦ δ' ὅς, αὐτοὶ
οὐχ ἱκανοὶ διαμάχεσθαι; Οὐκ εἰ σύ γε ὦ δ' ἔπω καὶ ἡμεῖς ἃ παντες, ὡμολογήσαμεν
καλῶς, ὠὶ καὶ ἐπὶ πάλαι πολεμον πὼ πόλιν· ὡμολογοῦμεν δὴ που εἰ μίμησαι, ἀλλ' οὐκ ἔθν
εἶα, πολλὰς καλῶς ἐργάζεσθαι τέχνας. ἀληθῆ λέγεις ἔφη· τί οὖν ὦ δ' ἔπω· ἢ πό
λεμον ἀναγκαῖον οὐ τοιαύτην δοκεῖ εἶναι; καὶ μάλα ἔφη. ἢ οὖν τι σκυτικῆς δεῖ
μᾶλλον κάσθαι, ἢ πολεμικῆς; Οὐδαμῶς. ἀλλ' ἀρκεῖ γε μὴν σκυτοτόμου, δεῖκα
λύομεν, μήτε γεωργὸν ἐπιχειρεῖν εἶναι ἄμα, μήτε ὑφαίτην· μήτε οἰκοδόμον, ἀλλὰ σκυ-
τοτόμον· ἵνα δὴ ἡμῖν ἐκ τῆς σκυτικῆς ὄργανον, καλῶς γίγνοιτο, ἐκ τῶν ἄλλων οἰ ἐκόσῳ,
ὡσαύτως οὖ ἀπελίδομεν, πρὸς ὃ πεφύκει ἕκαστος· καὶ ἐφ' ᾧ ἕμελλε τῶν ἄλλων ἀρχὴν
ἄτων, ὅλῳ βίου αὐτὸ ἐργαζόμενος, οὐ περιεῖς τοὺς καιρούς, καλῶς ἀπεργάζεσθαι.
τὰ δὲ δὴ περὶ τὸν πόλεμον, πότερον οὐ πρὸ πολεμικοῦ ὄψιν ἀπεργασθέτα, ἢ οὕτω ῥᾴ
διον, ὥστε καὶ γεωργὸς τις, ἅμα πολεμικὸς ἔσται· καὶ σκυτοτομῶν καὶ ἄλλην τέχνην
ὑντινοῦν ἐργαζόμενος· πεπλουτικὸς δὲ ἢ κυβευτικὸς, ἱκανῶς οὐδ' ἂν εἷς γένοιτ', μὰ αὖ
τὸν ἐκ παιδὸς ἐπιτηδεύων· ἀλλὰ παρέργῳ χρώμενος· καὶ ἀπαίδευτα μὲν λαβὼν,
ἢ τι ἄλλο τῶν πολεμικῶν ὅπλων τε καὶ ὀργάνων, αὐτημερὸν ὁπλιτικῆς ἢ τινος ἄλ
λης μάχης τῶν καλῶν ἐν πόλεμον, ἱκανὸς ἔσται ἀγωνιστής· τῶν δὲ ἄλλων ἐργάνων, οὐδὲν
οὐδενὸς δημιουργὸν οὐδὲ ἀθλητὴν ποιήσει· οὐδ' ἔσται χρήσιμον τῷ μὴ τῷ ἐπι-
τήμῳ ἐκείνου λαβόντι, μήτε πὼ μαλίστην ἱκανὴν παρασχεμένῳ. Πολλοῦ γαρ αὖ δεῖ
τὰ ὄργανα ἕν ἄξια· οὐκοῦν δεῖ ἔπω, ὅσω μέγιστον ἐν τῶν φυλάκων ἔργον, ὃ σοῦ τῆ
ἀρλῆς τε τῶν ἄλλων πλείστης αὖ ἐπιμελείας μαλιστα δόμενον· δοκεῖ ἔτωγε δεῖ δ' ὅς. ἆρ' οὖν οὐ καὶ φύσεως ἐπιτηδείας ἂς αὐτὸ ἐν ἐπιτήδευμα;
Πῶς δ' οὔ. Ἡ μήτερον δὴ ὄργον αὖ ἐπὶ ὡς ἔοικεν, ἐστὶ ἔρ οἷοί τ' ἴσμεν, ἐκλέξασθαι τίνες
τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδειαι ἂς πόλεως φυλακήν. Ἡ μήτερον μὲν τοι· καὶ
δίκαιον δ' ἔπω, οὐκ ἄφαφαῦλον πρᾶγμα ἐράσθαι. ὅμως δὲ, οὐκ ἀποδειλιατέον, ὅσον
γ' αὖ δυνάμεις παρείκοι. Οὐ γαρ οὖν ἔφη· εἶει οὖν τίν δ' ἔπω διαφθορὰν φύσις
γενναίου σκύλακος ἂς φυλακήν, καὶ ἴσμεν ἀγενοῦς; Τὸ ποῖον λέγεις. δίον ἀξυ-
τέ του δεῖ αὖ ἴν ἐνέτερον εἶναι πρὸς αἴσθησιν· καὶ ἐλαφρὸν, πρὸς τὸ αἰσθανόμενον
δῶκαν, καὶ ἰσχυρὸν αὖ, ἐὰν δέῃ ἐλόντα διαμάχεσθαι. δεῖ γαρ ᾗ ἔφη πάντων ταῦτ'.

καὶ

καὶ μὰ Δία σφόδρα γε, ἦ δ' ὃς μαχητάς; Πῶς δ' οὔ. Σοφὸς δὲ εἶναι ἆρα ἱκανὸς, ὁ μὲν θυμοειδὴς, ἅττα ἂν τοῦτο· ἅττα κύων. ἢ ἄλλο τι σοὶ δοκεῖ ζῷον; ἢ οὐκ εὐηυτόμως ὡς ἄμεινόν τε καὶ αὐτὸ κινεῖν θυμός· οὗ παρόντος, ψυχὴ πᾶσα πρὸς πάντα ἄφοβός τε καὶ ἀήττητος; εὐηυτόμως. Τὰ μὲν τοίνυν τοῦ σώματος οἷον δεῖ ἐν φύλακι εἶναι, δῆλα. Ναί. Καὶ μὰ Δία καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ὅτι γε θυμοειδῆ; καὶ ἔστιν. Πῶς οὖν ὦ δαιμόνιε καὶ θαυμάσιε οὐκ ἄγριοι ἀλλήλοις ἔσονται καὶ τοῖς ἀλλοδαποῖς πολῖται, ὄντες τοιοῦτοι τὰς φύσεις. Μὰ Δία μὰ δοκεῖ γε, πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους, πρᾶοι αὐτοὺς εἶναι· πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους, χαλεπῶς. εἰ δὲ μή γε, ἐπεσθαι σπεύσουσιν ἄλλους σφᾶς διολέσαι· ἀλλ' αὐτοὶ φθήσονται αὐτὰ δράσαντες. ἀληθῆ ἔφη. Τί οὖν ὦ δαιμόνιε ποιήσομεν· πόθεν ἅμα πρᾶον καὶ μεγαλόθυμον ἡθος εὑρήσομεν· οὐκ ἄνευ γε δὴ τοῦ πραέως φύσις· φαίνεται. ἀλλὰ μήν τοι τοῦτων ὁποτέρου αὖ στέρηται, φύλαξ ἀγαθὸς οὐ μὴ γένηται· ταῦτα δὴ, ἀδύνατα δοκεῖ εἶναι, καὶ οὕτω δὴ ξυμβαίνει, ἀγαθὸν φύλακα, ἀδύνατον γενέσθαι. κινδυνεύει ἔφη· καὶ ἐπὶ ἀπορίᾳ τὸ καὶ ἐπισκάμματος τὸ ἔμπροσθεν. Δικαίως γε ὦ δαιμόνιε ὦ φίλε ἀπορεῖσθαι· ἐξ ὧν προὐθέμεθα εἰκόνος, ἀπολέλοφθαμεν· Πῶς λέγεις. οὐκ αἰσθόμεθα ὅτι εἰσὶν ἆρα τοιαῦται φύσεις, αἳ ἂν ἡμῖν οὐκ ὀφθεῖεν ἔχουσαι ταῦναντία ταῦτα; ποῦ δή. ἴσθι μὲν αὖ τις καὶ ἐν ἄλλοις ζῴοις· οὐ μὲν δὴ ὧν ἡμεῖς παρεβάλλομεν τῷ φύλακι· δοκεῖ γοῦν που τῶν γενναίων κυνῶν, ὅτι ἔσται φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος· πρὸς μὲν τοὺς συνήθεις τε καὶ γνωρίμους, ὡς οἷόν τε πρακτέους εἶναι. πρὸς δὲ τοὺς ἀγνῶτας, τοὐναντίον; δῆλα μέν τοι· ἔστιν ἆρα καὶ τοῦτο δυνατὸν· καὶ οὐ παρὰ φύσιν ζητοῦμεν τοιοῦτον εἶναι ἐν φύλακος οὐκ ἔοικεν· ἆρ' οὖν σοι δοκεῖ ἔτι τῷδε προσλαβεῖσθαι, ὁ φύλακι ἐσόμενος, π ; ᾧ θυμοειδεῖ ἔτι προσγενέσθαι φιλόσοφος πὼ φύσει; Πῶς δὴ ἔφη, σὺ γὰρ οἴνοῦ. καὶ ἔστιν καὶ ἐπὶ τοῦτο, οὐ ζῷ κυνὶ καὶ ἐπὶ τοῦτο, ὃ καὶ ἄξιον θεωμάσαι τοῦ θηρίου. ᾧ ποῖον. ὅν μὲν ἂν ἴδῃ ἀγνῶτα, χαλεπαίνει. οὐδὲν δὴ κακὸν πρόπεπονθώς. οὐ δ' αὖ γνώριμον, ἀσπάζεται, καὶ μάλιν πώποτε ὑπ' αὐτοῦ ἀγαθὸν πεπόνθοι. ἢ οὐ πω ἔστιν ἐθαύμασας. οὐ πάνυ ἔφη μέχρι τούτου προσέχων τὸν νοῦν· ὅτι δὲ που σφόδρα τοῦτο, δῆλον. ἀλλὰ μήν, κομψόν γε φαίνεται τὸ πρόσθος αὐτοῦ τῷ τῶν φύσεως· ᾗ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφον· πῇ δή. ἓν δὴ τοῦτο ὅμην εἰδέναι ἄλλῳ φίλιον ᾗ ἐχθρὸν διακρίνει, ἢ δ' πῶ μ', κατὰ μαθεῖν, πῶ δὲ ἀγνοῦσαι· καὶ τι πῶς οὐκ αὖ φιλομαθὲς εἶη. συμβαίνει τε καὶ ἀγνοίᾳ, ὁρίζόμενον τότε οἰκεῖον καὶ τὸ ἀλλότριον. οὐδαμῶς ἦ δ' ὅς, ὅπως οὔ. ἀλλὰ μοί τοι δοκῶν ἐπῶ, τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταὐτὸν; ταὐτὸν μὲν ἔφη. οὐκοῦν θαῤῥοῦντες τι θῶμεν καὶ ἐν ἀνθρώπῳ, ἐὰν μέλλῃ πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ γνωρίμους, πρᾴους τῆς ἔσεσθαι φύσει, φιλόσοφον καὶ φιλομαθῆ αὖ δεῖν εἶναι. Ξυνθώμεθα ἔφη· φιλόσοφος δὴ καὶ θυμοειδὴς καὶ ταχὺς καὶ ἰσχυρὸς ἡμῖν καὶ φύσει ἔσται, ὁ μέλλων καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἔσεσθαι φύλαξ πόλεως. παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. οὕτως μὲν δὴ ἂν, οὕτως ὑποκείσεται. θρέψονται δὲ δὴ ἡμῖν οὗτοι καὶ παιδευθήσονται, τίνα τρόπον, καὶ ἆρά τι προὔργου ἡμῖν ἔσται αὐτὰ σκοπεῖσθαι πρὸς ἃ κατιδεῖν, οὗ πρὸ οὕνεκα πάντα σκοπεῖται· δικαιοσύνη τε καὶ ἀδικίαν, τίνα τρόπον τε ὀφθήσεται, ἵνα μὴ ἐῶμεν ἐπιτρέχειν λόγον ἢ συχνὸν διεξιόντες. καὶ ὁ τοῦ γλαύκωνος ἀδελφὸς, πάνυ μὲν οὖν ἔφη ἔτυχε προσδοκῶ προὔργου εἶναι εἰς ἔστιν ταύτην πῶ σκέψιν· μὰ Δία ὦ φίλε ἀδείμαντε, οὐκ ἄρα ἀφετέον, οὐδ' εἰ μακροτέρα τυγχάνει οὖσα. οὐ γὰρ οὖν. Ἴθι οὖν ὡς πρὸ οὐ μύθῳ μυθολογοῦντες τε καὶ χρόνῳ ἀσχολίαν ἄγοντες λόγῳ παιδεύωμεν τοὺς αὖσθαι. ἀλλὰ χρή. τῆς οὖν ὁ παιδείας· ἢ χαλεπὸν εὑρεῖν βελτίω τῆς ἐξαὐτὸ τοῦ γυμνικοῦ χρόνου εὑρεμένης. ἔστι δέ που, ἡ μὲν δὴ σώματι, γυμναστική· ἡ δ' αὖ ψυχῇ, μουσική. ἔστι γάρ. ἆρ' οὖν οὐ μουσικῇ πρότερον ἀρξόμεθα παιδεύοντες ἢ γυμναστικῇ; Πῶς δ' οὔ· μουσικῆς δ' εἰπὼν, τίθης λόγους, ἢ οὔ. ἔτυχε. λόγων δὲ διττοὶ οἱ εἶδος· ὁ μὲν, ἀληθὴς· ὁ δὲ ψευδὴς δ' ἔστ' ἂν; καὶ μὰ μοτέρους. πρότερον δ' εἰ τοῖς ψευδέσι. ὁ μαθεῖν ἔφη πῶς λέγεις·

οὐ μεταβάλῃς ὧδ' εἰπὼν, ὅτι πρῶτον τοῖς παιδίοις μύθους λέγομεν. ἔστιν δὲ που ὡς ἔπος ὅλον εἰπεῖν, ψεῦδος· οἱ δὲ καὶ ἀληθῆ· πρότερον δὲ μύθοις πρὸς τὰ παιδία ἢ γυμναστικῇ οἷς χρώμεθα; ἔστι ταῦτα. ἔστιν δὴ ἃ λέγεις. ὅτι μουσικῆς πρότερον ἀκτέον, ἢ γυμναστικῆς· ὀρθῶς ἔφη. οὐκοῦν δῆθα, ὅτι ἀρχὴ παντὸς ἔργου, μάγιστον, ἄλλως τε καὶ νέῳ καὶ ἁπαλῷ ὁτῳοῦν· μάλιστα γὰρ δὴ τότε πλάττεται καὶ ὃ ἂν τις βούληται ἐνίησθαι. ἔρρωται μὲν οὖν. ἕνεκα τοίνυν τοῦ μὴ ἐᾶν ἀκούειν τοὺς ἐπιτυχόντας ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόντων μύθους πλάττοντας ἀκούειν τοὺς παῖδας καὶ λαμβάνειν οὐ ταῖς ψυχαῖς, ὡς ἐπὶ πολὺ σφαλτὰ ἂν τὰ πλείω τῶν οὕτω λεγομένων εἴη ἐκείνοις, ἃς ἐπειδὴ τελεωθῶσιν ἔχειν οἰκοῦμεν δεῖν αὐτούς; οὐδὲ πάνυ τι σφόδρα σοὶ πρόσεσμεν. πρῶτον δὴ ἡμῖν ὧδ' εἴοικεν, ἐπισκεπτέον τοῖς μυθοποιοῖς, καὶ ὃν μὲν ἂν καλὸν μῦθον ποιήσωσιν, ἐγκριτέον, ὃν δ' ἂν μή, ἀποκριτέον· τοὺς δ' ἐγκρίνειν πείσομεν τοὺς τροφοὺς τε καὶ μητέρας, λέγειν τοῖς παισὶ τοὺς μύθους ταῦτα καὶ πλάττειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πολὺ μᾶλλον, ἢ τὰ σώματα ταῖς χερσίν. ὧν δὲ νῦν λέγουσι τοὺς πολλούς, ἐκβλητέον. πῖόνος δή ἐστιν. οὐ τοῖς μείζοσιν ὦ δ' ἐγώ μύθοις, ἐλάμβανε καὶ τοὺς ἐλάττους. ἀεὶ γὰρ δὴ ἐν αὐτοῖς τύπον ἑνὶ ἀνάγκη εἶναι, ὃν ἂν ὀρθῶς τις λέγῃ τὸν αὐτὸν τοῦτον εἶναι· καὶ τὸν ἐν δίκαιον τοὺς τε μείζους, καὶ τοὺς ἐλάττους. ἦ οὐκ οἶσθ'; ἔπαγε ἔφη· ἀλλ' οὐκ οἶσθ' ἐξ οὗ τοὺς μείζους πάσας λέγεις. οὐχ ὁσοδήτε ἔστιν καὶ ἔμπροσθεν ἡμῖν ἐλεκτέον, καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί· οὗτοι γάρ που μῦθον τοῖς ἀθεράποσι ψευδεῖς συντιθέντες, ἐλεγόν τε καὶ λέγουσι. ποῖ οὓς δὴ λέγεις, καὶ τί αὐτῶν μεμφόμενος λέγεις. ὅπερ δὴ καὶ χρὴ καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα μεμφεσθαι. ἄλλως τε καὶ ἐάν τις μὴ καλῶς ψεύδηται. τὶ δέ; ὃ τ' ἂν εἰ καζὴ τις καλῶς οὐσιασ' τῷ λόγῳ τοῦτ' ἐστὶν, τὴν τῶν θεῶν τε καὶ ἡρώων, οἷοί εἰσιν· ὥσπερ γραφεὺς μηδὲν ἐοικότα γράφων, οἷς ἂν ὁμοιοτρουλικῆ γράψαι. καὶ γὰρ ἐφ' ἑρδοῦς ἔχει τό γε τοιοῦτον μεμφεσθαι. ἀλλὰ πῶς δὴ λέγομεν καὶ ποῖα. πρῶτον μὲν δὴ ὅτι τὸ, ἐν μέγιστον ἐν τοῦτοις τῶν μεγίστων ψεύδους ὁ ἐπῶν, οὐ καλῶς ἐψεύσατο· ὡς οὐρανὸς τε ἐφ' ἡρόσατο, ἃ φησι σράσσει αὐτὸν ὁσοδήτε· ὅ, τε αὖ κρόνος ὡς ἐτιμωρήσατο αὐτὸν τοῦ δ' ἂν τοῦ κρόνου δρᾶσα καὶ πάσχειν ὑπὸ τοῦ υἱέως, οὐδ' ἂν εἰ ὧδ' ἀληθῆ, ὧμην δεῖν ῥᾳδίως οὕτω λέγεσθαι, πρὸς ἄφρονάς τε καὶ νέους, ἀλλὰ μάλιστα μὲν σιγᾶσθαι. εἰ δὲ ἀνάγκη τις ἦν λέγειν, εἰς ἀπερρύπων ἀκούειν ὡς ὀλιγίστους ἐνοικμένους. οὐ χοῖρον, ἀλλά τι μέγα καὶ ἄπορον θύμα, ἔφη ὅ πως ἐλαχίστοις σωϊέβη ἀκοῦσαι. μὴ γοῦν πόλλ', ἔφην ἐγὼ, λεκτέον νέῳ ἀκούοντι, ὡς ἀδίκως τὰ ἔργα τε, δεῖν ἂν θεσμοῖσιν φάναι, δικαιοῦν τὸν τιμωρούμενον κολάζοντα τὸν τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ὅπῃ θεῶν οἱ πρῶτοι τε καὶ μέγιστοι· ἃ μὰ τὸν δία ἢ δ' ὅς, δ' ἐγὼ οὐ μοι, δοκῶ ἐπιτηδεια ἢ λέγειν. δεῖ γε δὴ εἰπεῖν πρὸς τάχα που, ὡς θεοὶ θεοῖς πολεμοῖσί τε καὶ ἐπιβαλλοῦσι καὶ μάχονται. δεῖ γοῦν ἀληθῆ· εἶχε δὴ ἡμῖν τοὺς μάλλοντας πλὴν πόλιν φυλάξειν, ἄμεινον νομίζειν, τὸν ἐρασίλεως ἀλλήλοις ἀπεχθάνεσθαι. πολλὰ δὴ γίγνεσθαι μαχίλα· τε μυθολογητέον αὖ τοῖς καὶ ποικιλτέον· ἢ ἄλλως ἔχειρες πολλὰς καὶ παντοδαπὰς θεῶν τε καὶ ἡρώων πρὸς συπονεῖς τε καὶ οἰκείους αὐτῶν. ἀλλ' ἔπομαι μὲ λόμενον πείσειν, ὡς οὐδεὶς πώποτε πολίτης, ὕτ' ἄρδος ἐπῆρκεν, οὐδ' ἔστ' ἄρ' ἔσσον, ὅταν λεκτέα μᾶλλον πρὸς τὰ παιδία αὖθις· καὶ γέρασι κῦον θεὸς γραυσὶ, καὶ πρεσβυτέροις γιγνομένοις. καὶ τοὺς ποιητὰς, ἐγὼδ' οὔπω ἀκούσεσθαι λογοφορίεν ὕφαλ· δι θεσμοὺς ὑπὸ ὑμέων· καὶ ἐκφαίνου ρίζας ὑπὸ παιδός, μᾶλλον δὲ τῇ μητρὶ τὸν τύπομεν ἀμωίνειν, καὶ θεομαχίαν δόσις ὅμηρος πεποίηκεν, οὐ πιθανὰ κτῶν οὐδὲ πόλιν. ὅτ' οὐ πονοίμεις πεποιημόνας, ἢ τ' αὖθι ὑπονοῶν. ὁ γοῦν νόος, ἢ δόσ' τε κεῖνεν, ὅ, τι τὸ ὑπόνοια, καὶ ὃ μή. ἀλλ' ἃ ἂν τηλικοῦτος ὢν λάβῃ οὐ ταῖς δόξαις, δυσύκλητα πάντα καὶ ἀμετάστατα γίγνεσθαι· ὧν δὴ καὶ ἴσως οὐκεῖα, ταῦτ' ἂν τὰ πρῶτα ἀκούσωσιν, ὅτι κάλλιστα μεμυθολογημένα πρὸς ἀρέτην ἀκούειν; ἔχει γοῦν ἔφη λόγον· ἀλλ' ἔτις ἂν καὶ τοιαῦτα ἐρωτᾷη ὑμᾶς, αὐτὰ ἅπερ ἴδει, καὶ τίνες οἱ μῦθοι, τίνας ἂν φαῖμεν, καὶ ἐπὶ τοῦτο ὦ ἀδείμαντε οὐκέτι μὴν ποιητικὰ ἐσὺ γε καὶ σὺ οὐ τῷ πει φόν-

τι, ἀλλ' οἰκίσαι τάχιστα. οἰκιστὴς δέ, τοὺς μὲν τύπους προσήκει εἰδέναι, οἷς δεῖ μυθολογεῖν τοὺς ποιητὰς, παρ' οὓς ἐὰν ᾄδωσιν, οὐκ ἐπιτρεπτέον. οὐ μὴν αὐτοῖς γε ποιητάς ἐστιν μύθους. ὀρθῶς ἔφη. ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο οἱ τύποι τοιοῦδε θεολογίας, τίνες αὖ εἶεν. ζητοῦμέν που τινὲς ὧν ἀκούει ὁ θεὸς ὢν. ἀεὶ δή που ἀποφθεγκτέον, ἐάν τε τις αὐτὸν αὐτῷ ἔπεσι φαίνῃ, ἐάν τε καὶ μίμησιν, ἐάν τε καὶ ἀμφοτέροις. δεῖ γοῦν. οὐκοῦν ἀγαθὸς ὁ γε θεὸς τῷ ὄντι τε, καὶ λεκτέον οὕτω; τί μήν. ἀλλὰ μὴν οὐδέν γε τῶν ἀγαθῶν βλαβερόν ἐστιν; οὔμοιγε δοκεῖ. ἆρ' οὖν, ὃ μὴ βλαβερὸν βλάπτει; οὐδαμῶς. ὃ δὲ μὴ βλάπτει, κακόν τι ποιεῖ; οὐδὲ τοῦτο. ὃ δέ γε μηδὲν κακὸν ποιεῖ, οὐδ' ἄν τινος ἂν κακοῦ εἴη αἴτιον. πῶς γάρ. τί δέ, ὠφέλιμον τὸ ἀγαθόν; ναί. αἴτιον ἄρα εὐπραγίας. ναί. οὐκ ἄρα πάντων γε αἴτιον τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ τῶν μὲν εὖ ἐχόντων, αἴτιον. τῶν δὲ κακῶν, ἀναίτιον. παντελῶς γοῦν οὕτω. οὐδ' ἄρα ὁ θεὸς ἐπειδὴ ἀγαθός, πάντων ἂν εἴη αἴτιος ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν. ἀλλ' ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος. πολλῶν δὲ ἀναίτιος. πολὺ γὰρ ἐλάττω τὰγαθὰ τῶν κακῶν ἡμῖν. καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν, οὐδένα ἄλλον αἰτιατέον. τῶν δὲ κακῶν, ἄλλα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια, ἀλλ' οὐ τὸν θεόν. ἀληθέστατα ἔφη δοκεῖς μοι λέγειν. οὐκ ἄρα ὁμήρου, οὔτ' ἄλλου τουτουῦ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν περὶ τοὺς θεοὺς ἀνοήτως ἁμαρτάνοντος, καὶ λέγοντος. ὡς δοιοὶ πίθοι κατάκεινται οὐδείους κηρῶν ἐμπλεῖοι. ὁ μὲν ἐσθλῶν, καὶ τὸν ὁ δὲ λοιγῶν. καὶ ᾧ μὲν καμμίξας ὁ Ζεὺς δῷ, ἀμφοτέρων ἄλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ. ᾧ δ' ἂν μὴ, ἀλλ' ἄκρατα τὰ ἕτερα, τὸν δὲ κακὴ βούβρωστις, ἀνὰ χθόνα δῖαν ἐλαύνει. οὐδ' ὡς τὰ μέσα ἡμῖν Ζεὺς ἀγαθῶν τε κακῶν τε τίτυκται. πλὴν δὲ τῶν ὅρκων καὶ σπονδῶν σύγχυσιν, ἣν ὁ πάνδικρος σωλίχιον, ἐάν τις φῇ δι' ἀθεσίας τε καὶ ὅσιος γεγονέναι, οὐκ ἐπαινετέον ἐν οὐδενὶ λόγῳ. οὐδὲ θεῶν ὄρνιν τε καὶ κεῖνον, ὃς ἀμήτωρ τε καὶ ὅσιος. οὐδ' αὖ ὡς αἰσχύλος λέγει, ἐκτέον ἀκούειν τοὺς νέους, ὅτι θεὸς μὲν αἰτίαν φύει βροτοῖς, ὅταν κακώσαι δόμων πανωλεθρίαν θέλῃ. ἀλλ' ἐάν τις ποιῇ. εἰ οἷς ταῦτα τὰ ἰαμβεῖα φήσει. τὰ τῆς νιόβης πάθη. ἢ τὰ πελοπιδῶν. ἢ τὰ τροϊκά. ἢ ἄλλο τῶν τοιούτων, ἢ οὐ θεοῦ ὄργα ἐκτέον αὐτὰ λέγειν, ἢ ἃ θεοῦ, ἐξευρετέον αὐτοῖς ὃ φαμὲν, ὃν τρόπον ἡμῖν λόγον ζητοῦμεν. καὶ λεκτέον, ὡς ὁ μὲν θεὸς, δίκαιά τε καὶ ἀγαθὰ εἰργάζετο. οἱ δέ, ὠφίνασιν κολαζόμενοι. ὡς δὲ ἄθλιοι μᾶλλον οἱ δίκην διδόντες ἢν ὁ δοῦρ' ἀν ταῦτα θεὸς, οὐκ ἐκτέον λέγειν τὸν ποιητήν. ἀλλ' εἰ μὲν ὅτι ἐδυήθησαν κολάσεως λέγοιεν, ὡς ἄθλιοι οἱ κακοὶ. διδόντες δίκην ὠφελοῦντο ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἐκτέον. κακῶν δὲ αἴτιον φαῦλον θεὸν τινι γίγνεσθαι ἀγαθὸν ὄντα, διαμαχητέον παντὶ τρόπῳ. μήτε τινα ταῦτα λέγειν ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει εἰ μέλλει εὐνομήσεσθαι, μήτε τινα ἀκούειν, μήτε νεώτερον, μήτε πρεσβύτερον, μήτε ἐν μέτρῳ μήτε ἄνευ μέτρου μυθολογοῦντα. ὡς θεοῦ θέσις ἂν λεγόμενα. εἰ λέγοιτο, οὔτε ξύμφορα ἡμῖν, οὔτε ξύμφωνα αὐτὰ αὑτοῖς. σύμφημι γάρ σοι εἰ μὴ ἔχει τούτου τοῦ νόμου. καὶ μοι ἀρέσκει. οὗτος μὲν τύπος ἂν εἴη, ἐφ' ᾧ ἐάν τινων τοιοῦδε θεὸς νόμων τε καὶ τύπων. ἐφ' οἷς δικάσει τοὺς λέγοντας λέγειν. καὶ τοὺς ποιοῦντας ποιεῖν, μὴ πάντων αἴτιον ἐν θεῷ, ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν. καὶ μάλ' ἔφη, ἀξίως. τί δέ. δὴ ὁ δεύτερος ὅδε. ἆρα γόητα ἐν θεῷ εἶναι, καὶ οἷον ὑφ' ἡμῶν φαντάζεσθαι ἄλλοτε ἐν ἄλλαις ἰδέαις. τοτὲ μὲν αὐτὸν πηγόμενον καὶ ἀλλάττοντα ἐκ τοῦ εἴδους ἐς πολλὰς μορφάς, τοτὲ δ' ἡμᾶς ἀπατῶντα, καὶ ποιοῦντα τοιαῦτα δοκεῖν, ἢ ἀτελοῦντα εἶναι, καὶ πάντων ἥκιστα τῆς ἑαυτοῦ ἰδέας ἐκβαίνειν. οὐκ ἔχω ἔφην ἁπλῶς γε εἰπεῖν. τί δὲ τόδε. ἀνάγκη ἐστὶν ἢ ἐξίστασθαι τῆς αὐτοῦ ἰδέας, ἢ αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ μεθίστασθαι, ἢ ὑπ' ἄλλου; εἰκότως. ἆρα οὐχὶ ὑπὸ μὲν ἄλλων τὰ ἄριστα ἕκαστα, ἥκιστα ἀλλοιοῦταί τε καὶ κινεῖται. οἷον σῶμα ὑπὸ σιτίων τε καὶ ποτῶν. καὶ πόνων. καὶ παντὸς φυτοῦ, ὑπὸ ἐπιτηδείων τε καὶ αὐτῶν καὶ τῶν φυτῶν παντελῶς. ἐπὶ ὑγιεστάτην καὶ ἰσχυροτάτην ἥκιστα ἀλλοιοῦται. πῶς δ' οὔ. ψυχὴ δὲ, αὖ ἡμῖν αὐθαδεστάτην καὶ φρονιμωτάτην, ἥκιστ' ἄν τι ἔξωθεν παθοῦσα, ταραχθείη ὑπ' ἀλλοιώσεως; ναί. καὶ μὴν που καὶ πᾶν γε σκεῦος τό τε καὶ ῥινηθὲ-

μήματα, καὶ ἁμαρτίσματα, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν λόγον, τὰ δὲ ἀργασμένα καὶ δὴ ἔχοντα, κατὰ χρόνου τὸ καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων, ἥκιστα ἀλλοιοῦται; ἔστι δὴ ταῦτα. Γαῖα δὴ ἡ καλῶς ἔχει, ἢ φύσει, ἢ τέχνῃ, ἢ ἀμφοτέρως, ἥκιστα μεταβολὴν ὑπ' ἄλλου εἰσδέχεται. εἰκὸς. ἀλλὰ μὴν ὁ θεός τε καὶ τὰ τοῦ θεοῦ, πάντῃ ἀρίστως ἔχει. Γῶς δ' οὔ. ταύτῃ μὲν δὴ, ἥκιστα αὖ πολλὰς μορφὰς ἴσχει ὁ θεός. ἥκιστα δῆτα. ἀλλ' ἆρα αὐτὸς αὑτὸν μεταβάλλοι ἂν καὶ ἀλλοιοῖ; δῆλον ὅτι ἐπειδὴ ἀλλοιοῦται. Πότερον οὖν, εἰς τὸ βέλτιόν τε καὶ κάλλιον μεταβάλλει ἑαυτὸν, ἢ εἰς τὸ χεῖρον καὶ ἧττον ἑαυτοῦ. ἀνάγκη ἔφη εἰς τὸ χεῖρον, ἐπειδὴ ἀλλοιοῦται. οὐκ ἄν που εὑροῖμεν φύσιν τὴν θείαν, κάλλους ἢ ἀρετῆς ἐστέρημένην. ὀρθότατα λέγεις. ἦ οὕτως ἔχουσ', εἰδοῖεν ἂν τίς σοι ὦ ἀλάστωρ, ἑκὼν αὐτὴν χείρω ποιεῖν ἐθέλοι, θεῶν ἢ ἀνθρώπων; ἀδύνατον ἔφη. ἀδύνατον ἄρα ἔφην καὶ θεῷ ἐθέλειν αὑτὸν ἀλλοιοῦν. ἀλλ' ὡς ἔοικε κάλλιστος καὶ ἄριστος ὢν εἰς ἕκαστος αὐτῶν, μένει ἀεὶ ἁπλῶς ἐν τῇ αὐτοῦ μορφῇ. ἄπαντα ἔφη αὐάγκη ἔμοιγε δοκεῖ. μανθάνεις ἄρα ἔφην ὦ Ἀδείμαντε, ὡς ἄρα τοιοῦτόν τι λέγοιτο ἂν μὴν τῶν ποιητῶν, ὡς θεοὶ ξένοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι, παντοῖοι πολίζοντες, ἐπιφοιτῶσι πόλεσι. μὴ δὲ προτέρως καὶ ἀπίστως καταψεύδωνται μᾶλλον. μὴ δ' ὁ τραγῳδίαις, μή δ' ὁποῖς ποιήμασιν ἐστὶ γέγραπται ἥραν ἀλλοιωμένην ὑπὸ ἱερείων, ἀγείρουσαν ἐπάγων ἀρχαίου ποταμοῦ παῖδας βιοδώρους ἢ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ, μὴ ἡμῖν ψευδέσθωσαν. μὴ δ' αὖ ὑπὸ μητρὸς αὖ καταψεύδωμεθα ἀμητέρας, τὰ παιδία ἐκφοβοῦντες λέγουσαι τοὺς μύθους ἃ καὶ ὧν, ὡς ἄρα θεοί τινες τὰς νύκτωρ, πολλοῖς ξέοντες καὶ παντοδαποῖς ἐνδαλλόμενοι, ἵνα μὴ ἅμα μὲν εἰς θεοὺς βλασφημῶσιν, ἅμα δὲ τοὺς παῖδας ἀποδειλιάζοντας δειλοτέρους. μὴ γὰρ ἔφη. ἀλλ' ἆρα ὦ δ' ἐπὶ, αὐτοὶ μὲν οἱ θεοῖ εἶσιν οἷοι μὴ ταράττειν. ἡμῖν δὲ ποιοῖσι δοκεῖν σφᾶς παντοδαποὺς φαίνεσθαι, ἰδόντας ἢ ἀκούσαντας ἢ γοητεύοντες; ἴσως ἔφη. τὶ δὲ ὦ δ' ἐπὶ, φεύδεσθαι θεὸς ἐθέλοι ἄν, ἢ λόγῳ, ἢ ὄργῳ φαντάσματα προτείνων; οὐκ οἶσθ' ἔφη ὅτι. οὐκ οἶ θα ὦ δ' ἐπὶ, ὅτι τόγε ὡς ἀληθῶς ψεῦδος, εἰ οἷόντε εἶπεῖν, πάντες θεοί τε καὶ ἄνθρωποι μισοῦσιν; Γῶς ἔφη λέγεις. οὕτως ἦν δ' ἐπὶ, ὅτι τῷ κυριωτάτῳ που ἑαυτῶν ψεύδεσθαι, καὶ περὶ τὰ κυριώτατα, οὐδεὶς ἑκὼν ἐθέλει· ἀλλὰ πάντων μάλιστα φοβεῖται ἐκεῖ αὐτὸ κεκτῆσθαι. οὐδὲ γνῶ πω ἔφη ὅ μα βαίνω. οἶει γοῦν τι μα ἔφην σημαίνειν λέγων ἐπὶ δὲ λέγω, ὅτι τῇ ψυχῇ περὶ τὰ ὄντα, ψεύδεσθαί τε καὶ ἐνδεῦσθαι, καὶ ἀμαθῆ εἶναι, καὶ οὕτω ἔχειν τε καὶ κεκτῆσθαι ἡ ψεῦδος, πάντες ἥκιστα ἂν δέξαιντο, καὶ μισοῦσι μάλιστα αὖ ἐν τῷ τοιούτῳ. πολύγε ἔφη. ἀλλὰ μὴν, ὀρθότατά γ' ἂν ὁ γοῦν ἔλεγον ἐκεῖ ὡς ἀληθῶς ψεῦδος καλοῖτο. ἢ οὐ τῇ ψυχῇ ἄγνοια, ἡ τῶν ἐψευσμένων. ἐπὶ τό γε οὖν τοῖς λόγοις, μίμημά τι ἂν εἰ τῆ ψυχῇ δὴ παθήματος, καὶ ὕστερον γιγνόμενον εὕροιμεν, οὐ πάνυ ἄκριβον ψεῦδος. ἦ οὐχοῦτω; πάνυ μὲν οὖν. ἐν μὲν δὴ τῷ ὄντι ψεῦδος, οὐ μόνον ὑπὸ θεῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων μισεῖται. δοκεῖ μοι. τὶ δὲ δὴ ἐν τοῖς λόγοις ψεῦδος. πότε τῇ χρήσιμον, ὥστε μὴ ἀξιονεῖναι μίσους. ἀρ' ἐπί τε τοὺς πολεμίους, τῇ τῶν καλουμένων φίλων, ὅταν δι' μανίαν, ἢ τινα ἄφοσιν, κακόν τι ἐπιχειρῶσι πράττειν, τότε ἀχρεῖος πᾶς οὗτος ὡς φάρμακον χρήσιμον γίνεται; καὶ οὐ τοῖς νῦν δὴ λεγόμενοι μυθολογίαις, ἀγνοοῦντες μὲν ὅτι παλαιόν ἐστι τοῦτο τῶν παλαιῶν ἀφομοιοῦντες τῇ ἀληθεῖ ἐν ψεῦδος, ὅτι μάλιστα ὅταν χρήσιμον ποιῶμεν; καὶ μάλα δὴ ὀρθῶς, οὕτως ἔχει. καὶ τὰ τὶ δὴ οὖν τοῦτων; τῷ θεῷ ἐν ψεῦδος χρήσιμον. πότερον, ἀγνοοῦντες μὲν τὰ παλαιὰ, ἀφομοιοῦν αὖ ψεύδοιτο. γελοῖον μέν τ' αὖ εἶπεν ἔφη. ποιητὴς μὲν ἄρα ψευδὴς οὐ θεῷ οὐκ οἶ; οὕμοι δοκεῖ. ἀλλὰ δοκοῖς τοὺς ἐχθροὺς ψεύδοιτο; πολλοῦ γε δεῖ. ἀλλὰ δ' οἶσθα ὧν αὖ οἶσιν ἢ μανίας; ἀλλ' ἀγνοῶ ἔφη τῶν αὐτοῦ καὶ μανομένων θεομισῶς. ἐκ ἄρ' ἔστιν ἔφην. αὖ θεὸς ψεύδοιτο. ἐκ ἔστι πάντη ἄρα ἀψευδὴς ὁ θεὸς μᾶλλον ἢ ὁ θεῖος; παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. κομιδῇ ἄρα ὁ θεὸς ἁπλοῦς καὶ ἀληθὴς, εὖ τε ὄργῳ καὶ λόγῳ. καὶ ὅτε αὐτὸς μεθίστηται, ὅτε ἄλλους ἐξαπατᾷ. ὅτε καὶ φαντασίαις, οὖ

τε καὶ τὰ λόγους, ἅττε καὶ τὰ σημεῖα πομπάς, ἃ δὴ ὕπαρ οὐδ' ἔναρ· οὕτως ἔφη ἔμοιγε καὶ τῷ φάντασμα σοῦ λέγοντος. συγχωρεῖς ἄρα ἔφην ἔστιν τύπον διττὸν εἶναι, οὗ ᾧ δεῖ τοὺς θεοὺς καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, ὡς μήτε αὐτοὺς γόητας φαντάζεσθαι ἀλλοίους, μήτε ἡμᾶς ψεύδεσθαι ἀργίᾳ ἢ δι' ἄγνοιαν; συγχωρῶ· πολλὰ ἄρα ὁμήρου ἐπαινοῦντες ἄλλα, ἔστιν οὐκ ἐπαινησόμεθα, τὸν τῆς ἀπάτης ὑπὸ Διὸς τῷ Ἀγαμέμνονι. οὐδ' αἰσχύλου, ὅταν φῇ Θέτιν τὴν ἀπόλλωνος τοῖς αὐτοῦ γάμοις ᾄδοντα,

Ἐνθάδε τεῖνδε, τὰς ἐκ θεῶν παιᾶνας ἀεί·
Νόσων τ' ἀπείρους, καὶ μακραίωνας βίους·
Σύμπαντά τ' εἰπὼν θεοφιλεῖς ἡμᾶς τύχας,
Γαμῶν ἐπευφήμησεν, ὀθνείων ἐμέ·
Κἀγὼ δ' ἐφοίβου θεῖον ἀφθίτῳ στόμα
Ἤλπιζον εἶναι, μαντικῇ βρύον τέχνῃ·
Ὃ δ' αὐτὸς ὑμνῶν αὐτὸς ὢν ἐθέσπισε·

Λύει τά δ' εἰπών, αὐτὸς ἔστιν ὁ κτανών

Τὸν παῖδα φήσομεν. ὅταν τις τοιαῦτα λέγῃ περὶ θεῶν, χαλεπανοῦμέν τε, καὶ χορὸν οὐ δώσομεν οὐδὲ διδασκάλους ἑτοίμως ἐῶμεν παιδείᾳ χρῆσθαι τῶν ἡμῖν· ἐθέλουσιν ἡμῖν οἱ φύλακες, θεοσεβῆς τε καὶ θεῖοι γίγνεσθαι· καὶ θύειν ἀνθρώπῳ ἐπιτρεπτὸν δίον τε· παντάπασιν ἔφη ἐπομένους τούτους τοὺς τύπους τούτους συγχωρῶ, καὶ ὡς νόμοις ἂν χρῴμην.

Τέλος, τῆς πολιτειῶν ἢ περὶ δικαίου. β.

ΓΛΑΥΚΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Ἢ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΡΙΤΟΣ.

Ἀλλὰ μὴν περὶ θεοὺς ἱκανῶς ἔχειν, ταυτὶ ἅπαξ ὡς ἔοικεν ἀκουστέον τε καὶ οὐκ ἀκουστέον, ἀθύρῳ ἐκ παίδων τοῖς θεοὺς τε τιμήσουσι, καὶ γονέας· τήν τε ἀλλήλων φιλίαν, μὴ δεῖν σμικρὸν ποιησομένοις.

καὶ δίκαιά γ' ἔφη ἐρᾳδίως ἡμῖν φαίνεσθαι. τὸ δὲ δὴ εἰ μάλιστα εἶναι αἰσθήσει· ἆρ' οὐ ταὐτά τε λεκτέον, καὶ οἷα αὐτοὺς ποιῆσαι ἥκιστα ἂν θαύμαζον δικαίους, ἢ ἤγε τινὰ ὀρθὸν ἂν γενέσθαι αἰσθησιν, ἔχοντα ὡς αὐτῷ, ἔστιν ἃ λέγω· μανθάνω δ' ὅς οὐκ ἔπαγε.

Τί δὲ τὸν ἄδυν ἡγούμενον εἶναί τε, καὶ λευκὸν εἶναι, οἵει τινὰ θαυμάζοντα ἀδικεῖσθαι· ἢ οὐ τοῖς μάχεσθαι αἱρήσεσθαι πρὸ ὅπως τὸ καὶ δουλεύσει θαυμάζων; οὐδαμῶς. Δεῖ δὴ ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἐπίστασθαι καὶ περὶ τούτων τῶν μύθων, οἷς ἐπιχειροῦσι λέγειν· καὶ λεκτέον μὴ λοιδορεῖν ἀπλῶς οὕτω τὸν οἷον ἄδου, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαινεῖν· ὡς οὔτ' ἀληθῆ λέγοντας, οὔτε ὠφέλιμα τοῖς μέλλουσι μαχίμοις ἔσεσθαι. δεῖ μέν τοι ἔφη. ἆρα λείπομεν αὖρα ἢ δ' ἐπὶ τῷδε τῷ ἔπους αὖ ξέμοι τὰ τοιαῦτα.

Βουλοίμην κἀπέρουρος ἐὼν θητεύειν ἄλλῳ.
Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίος πολὺς εἴη.
Ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. καὶ τό,
Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη
Σμερδαλέ' ἠρώοντα, πάτερ ζυγέσσι θεοῖσι. καὶ,
Εἰ γάρ μ' ἔρας ἔτι καὶ ἐν ἀϊδρασι δόμοισιν
Τυγχὰ καὶ ἐσθλόν, ἅτε ἐρ Φρυσὶν οὐκ ἐὼν πάμπαν. καὶ τό,
Οἴῳ πεπύσθαι τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι. καὶ,
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη, Ἀϊδόσδε βεβήκει.

ὃν δ' ὅτ' μοι γοάωσα, λιποῦσ' ἀόσματα καὶ ἄβλα. καὶ
ψυχὴ δὲ κατὰ χρουνὸς, ὅτε κ' ἀπνὸς
ὤχετο τετριγυῖα. καὶ·
ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ, ἄκρου δὲ σισύρνου
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπὴν κέ τις ἀρπάσῃσι
ὁρμηθεὶς ἐκ πέτρης· αἱ δ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται,
ὡς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἕποντο.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα πειρατέον μάθημα ὅμοιόν τι καὶ τοὺς ἄλλους πιστὰς μὴ χαλεπαίνειν αὖ διαγράφοντι· οὐχ ὡς οὐ χρὴ τοιαῦτα καὶ ἰδίᾳ τοῖς πολλοῖς ἀκούειν, ἀλλ' ὅσῳ ποιητικώτερα, τοσούτῳ ἧττον ἀκουστέον παισὶ καὶ ἀνδράσιν· οὓς δεῖ ἐλευθέρους εἶναι, δουλείαν δὲ μάλιστα πάντων φοβουμένους. Γαστὶ πᾶσι μὲν οὖν· οὐκοῦν, εἴ τι καὶ τοῦδε τοῦ τοῦ ὀνόματα πάντα δεινά τε καὶ φοβερὰ, ἀποβλητέα· κωκυτούς τε καὶ γύας. καὶ ὀδύρους. καὶ ἀλίβαντας. καὶ ὅσα ἄλλα τούτου τοῦ τύπου ἐνομαζόμενα, φείσεσθαι δὴ πιθανὸν ὡς δέοντα πάντας τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἴσως οὐκ ἔχει πρὸς ἄλλο τι· ἡμεῖς δὲ ἐπιτηροῦντες τῶν φυλάκων φοβώμεθα· μὴ ἐκ τῆς τοιαύτης φέρηται, θερμότεροι καὶ μαλακώτεροι τοῦ δέοντος γένωνται ἡμῖν. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη φοβεῖσθαι, ἀφαιρετέα ἄρα. Ναί. τὸν δὲ ὁσαντινοῦν τύπον τούτοις, λεκτέον τε καὶ ποιητέον. Δηλαδή. καὶ τοὺς ὀδυρμοὺς ἄρα ἀφαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκτους τοὺς τῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν. ἀνάγκη ἔφη πρὸ καὶ τὰ πρότερα. σκόπει δὴ ὦ Ἀδείμαντε, εἰ ὀρθῶς ἀφαιρήσομεν, ἢ οὔ. Φαμὲν δὲ δή· ἔστι δ' οἶμαι κἀκεῖνο, τῷ ἐπιεικεῖ ἀνδρὶ πρὸ καὶ ἑταίρου κάν τι πάθοιεν ἀλγεινὸν ἡγήσεται; Φαμὲν γοῦν. οὐκ ἄρα ὑπερ γ' ἐκείνου, ὡς δεινόν τι πεπονθότος ὀδύρεται τ' ἂν; οὐδήπου. ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε λέγομεν· ὡς ὁ τοιοῦτος μάλιστα αὐτὸς αὑτῷ αὐτάρκης πρὸς τὸ εὖ ζῆν. καὶ διαφέρων τῶν ἄλλων, ἥκιστα ἑτέρου προσδεῖται. ἀληθῆ ἔφη. ἥκιστ' ἄρα αὐτῷ δεινὸν εἰσπεσεῖν ὑεῖος ἢ ἀδελφοῦ, ἢ χρημάτων, ἢ ἄλλου τοῦ τῶν τοιούτων; ἥκιστα μέντοι. ἥκιστ' ἄρα καὶ ὀδύρεσθαι. Φθόνειν δὲ ὡς πρὸ τὰ τοιαῦτα ξυμφορᾷ καὶ παλαίβη; Γελοῖον γε. ὀρθῶς ἄρα ἀφαιρήσομεν τοὺς θρηνώδεις τῶν ὀνομαστῶν ἀνδρῶν γυναιξὶ δ' ἀποδώσομεν· καὶ οὐδὲ ταύτας αὐτὰς σπουδαίας· καὶ ὅσοι καὶ ἡμῖν τῶν ἀνδρῶν δόξουσιν ὁμοίως τοῖς θηλυδρίαις φρεῖν, οὓς δὴ φαμὲν ἐμοὶ φυλακῇ τῆς χώρας ὀφέλειν. ὀρθῶς ἔφη. Κάλιπε δή, ὁμόσε τὸ δεινόμαθον καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν, μὴ φρεῖν· ἀχιλλέα θεὰς παῖδα, ἄλλοτ' ἐμοὶ πλαθυρᾶς καταπεσόντα, ἄλλο, δ' αὖ τε ὕπτιον· ἄλλοτε δὲ πρηνῆ· τότε δ' ὀρθὸν ἀναστάντα· πλανώζοντ' ἀλύοντ' ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀζυγέτοιο· μὲ δὲ ἀμφοτέρῃσι χερσὶν ἑλόντα, κόνιν αἰθαλόεσσαν χεύαμενον κὴ κὶ κεφαλῆς· μὲ δὲ ἄλλα, κλαίοντά τε καὶ ὀδυρόμενον, ὅσα καὶ οἷα ἐκεῖνος ἐφῆσε· μὲ δὲ πρίαμον ἐγγὺς θεῶν γενόμενα λιταινόοντά τε καὶ κυλινδούμενον κατὰ κόπρον, ἱκετικὸν ὀνομάζοντ' ἄνδρα ἔπεσιν· πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον δεισόμεθα· μή τοι θεούς γε ποιεῖν ὀδυρομένους καὶ λέγοντας, ἢ μειλιχὸν δειλόν· ὦμοι δυσαριστοτόκεια.

Εἰ δ' οἷόν θεοὺς, μή τοι τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν, τολμῆσαι οὕτως ἀνομοίως μιμήσασθαι, ὥστε ὦ πόποι φάναι·
Ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ ἄξω
ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ. καὶ,
Αἰαῖ ἐγὼν ὅτε μοι κεραϊζομένην φίλτατον ἀνδρῶν
μοῖρ' ὑπὸ παφλάζοντι μελησιπάσῃ δαμῆναι.

Εἰ γὰρ ὦ φίλε Ἀδείμαντε τοὺς νέους ἡμῖν οἱ μέλλοντες περὶ ταῦτα ἀκούσεσθαι, καὶ μὴ καταγελῶσιν ὡς ἀνάξια λεγομένων, σχολῇ ἄν τις αὐτῶν γε τις, ἀνδρωπεῖον ὄντα, ἀνάξιον ἡγήσαιτο τοῦ τοῦ. καὶ ἐπὶ πλεῖον, εἰ καὶ ἐπίοι αὐτῷ τοιοῦτον ἢ λέγειν, ἢ φρεῖν. ἀλλ' οὐδὲν ἀμαχυδόμενος, ἀδιηγήτοις, πολλοὺς ἂν σμικροῖς καὶ δήμασι θρήνους αὖ ἄδοι καὶ ὀδυρμούς. ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. δεῖ δέ γε, οὐχ ὡς αὖτε ἡμῖν ὁ λόγος ἐσήμαι

πιν· ᾧ πειστέον ἴσως αὖτις ἡμᾶς ἄλλῳ καὶ μείονι πείσῃ. οὐ γοῦν οἶῶ δεῖ· ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ φιλογέλωτάς γε δεῖ εἶναι. ᾠδὴ γοῦν ὅταν τις ἡδέως ἡχρῷ γέλωτι, ἡχρεῖ καὶ μεταβολὴν ζητεῖ· τὸ ποιοῦτον. Δοκεῖ μοι ἔφη. οὔτε ἄρα ἀνθρώπου ἀξίας λόγου κρατουμένους ἂν ὁ γέλωτος αὖ τις ποιῇ ἀρρεπτέον. πολὺ δὲ ἧττον ἐπὶ θεούς. Πολὺ μέν τοι δῆτα. οὐκοῦν ὁμήρου, οὐδὲ τὰ ἰδιῶται ἀρρεπτέον ἁβρὸν θεῶν.

Λύσσητος δ' ἄρα σφῶϊν γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
ὡς εἶδον ἴφθιμον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.

Οὐκ ἀρρεπτέον κατὰ τὸν σὸν λόγον. εἰ σὺ βούλει ἔφη ἐμὸν τὸν λόγον τιθέναι· οὐ γοῦν οἶῶ δεῖ ἀρρεπτέον. ἀλλὰ μὴν καὶ ἀληθεία γε τοῦτο πολλοῦ ποιητέον. εἰ γὰρ ὀρθῶς ἐλέγομεν ἄρτι, καὶ τῷ ὄντι θεοῖς μὲν ἄχρηστον ψεῦδος, ἀνθρώποις δὲ χρήσιμον ὡς οἱονεὶ φάρμακον εἶδος, δῆλον ὅτι τοῦτο ἰατέον, ἰδιώταις δὲ οὐχ ἁπτέον; Δῆλον ἔφη. τοῖς ἄρ' ἄρχουσι δὴ τῆς πόλεως εἰ πού τισιν ἄλλοις προσήκει ψεύδεσθαι, ἢ πολεμίων ἢ πολιτῶν οὕνεκα ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς πόλεως· τοῖς δὲ ἄλλοις πᾶσιν οὐχ ἁπτέον τοῦ τοιούτου. ἀλλὰ πρός γε δὴ τοὺς τοιούτους ἄρχοντας, ἰδιώτῃ ψεύσασθαι, τοῦ μὲν καὶ μᾶλλον ἁμαρτήμα φήσομεν. ἢ νόμιζε πρὸς ἰατρὸν· ἢ ἀσκοῦντι πρὸς παιδοτρίβην περὶ τῶν τοῦ αὐτοῦ σώματος παθημάτων, μὴ τἀληθῆ λέγειν, ἢ πρὸς κυβερνήτην περὶ τῆς νεώς τε καὶ τῶν ναυτῶν, μὴ τὰ ὄντα λέγοντι, ὅπως ἢ αὐτὸς ἢ τις τῶν ἑαυτοῦ πράξεως ἕξει. ἀληθέστατα ἔφη. αἴ ἄρ' ἄλλον τινὰ λαμβάνῃ ψευδόμενον ἐν τῇ πόλει τῶν, οἳ δημιοεργοί εἰσι, μαντιν ἢ ἰατῆρα κακῶν. ἢ τέκτονα δούρων, κακάσει, ὡς ἐπιτήδευμα ἐσόμενα, πόλεως, ὡς πᾶν τοὐναντίον ἀνακριτικόν τε καὶ ὀλέθριον. Ἐὰν γε δὴ ὅς ἐπὶ γε λόγῳ ᾖ ἅλις πλῶται. τί δὲ σωφροσύνης ἄρα οὐ δεήσει ἡμῖν τοῖς νεανίαις; Πῶς δ' οὔ. σωφροσύνης δὲ ὡς τοιάδε μέγιστα, ἀρχόντων μὲν ὑπηκόους εἶναι, αὐτοὺς δὲ ἄρχοντας τῶν αὐτῶν πότους καὶ ἀφροδισίους καὶ αὐτῶν ἐδωδὰς ἡδονῶν; Ἔμοιγε δοκεῖ. τὰ δὴ τοιάδε φήσομεν δίκαια καλῶς λέγεσθαι, οἷα καὶ παρ' ὁμήρου διομήδης λέγει.

τέτλαθι σωτῆρος ἐμοῦ ἕνεκ' ἀμφιπελέσθω.
καὶ τὰς τούτων ἐχόμενα, τὰ

Ἴσασιν μάκαρ πνείοντες ἀχαιοί, σγῆ λεισθότες σμαύτορα σ'.

καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. καλῶς. τί δὲ τὰ τοιάδε· οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο, καὶ τὰ τούτων ἑξῆς. ἆρα καλῶς καὶ ὅσα ἄλλα τῇς οὐ λόγῳ ἢ ὑπὸ ποιήσει ἄρρητα κακιώματα ἰδιωτῶν εἰς ἄρχοντας; οὐ καλῶς, οὐ γὰρ δοκεῖ ἔοικε σωφροσύνῃ νέοις ἐπιτήδεια ἀκούειν. εἰ δ' ἕνα ἄλλῳ ἡδονὴν παρίσχεται, θαυμαστὸν οὐδέν. ἢ πῶς σοι φαίνεται. οὕτως ἔφη. τί δὲ ποιεῖν αὖσθ' ἂν ὑπὸ συφώτατον λέγοντα ὡς δοκεῖ αὐτῷ κάλλιστον εἶναι πάντων, ὅτ' αὖ παρεκκαλεῖσι δόσι χρήματα

Σίτου καὶ κρειῶν. μέθυσθ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέοισι καὶ ἐγχείῃσι παλαιστ.

Δοκεῖ σοι ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς ἐμμέτειαν ἑαυτῷ ἀκούειν νέῳ· ἢ φ, λιμῷ δ' οἰκτίστου θανέμεν καὶ πότμον ἐπαυρεῖν; ἢ λία, καὶ ψευδόντων τῶν ὅλων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων, ὡς μόνος ἐγρηγορὼς ἀβελτέρησαν, τούτων πάντων ἥκιστα ἐπιλανθανόμενον, ὅπῃ πῇ τῶν ἀφροδισίων ἐπιθυμίαν· καὶ ὅτῳ ἐκ παλαγίνται ἰόντα πῇ ἥραν· ὥστε μὴ δ' εἰς τὸ σωμάτιον ἐθέλειν ἐλθεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ βουλόμενον χαμαὶ ξυβίζειν ἐᾶσθαι· καὶ λέγοντα ὡς οὕτως ἂν ἐπιθυμίαν ἔχεται, ὡς ἀλήθ τε τὸ πρῶτον ἐφύτων πρὸς ἀλλήλους φίλους λήθοντε ζώεσ'· οὐδ' ἀρεώς τε καὶ ἀφροδίτης ὑπὸ ἡφαίστου δισμόν· ἀλλ' ἕτερα ποιοῦται. οὐ μὰ τὸν δία ἔγωγ' οὐ μοι φαίνεται ἐπιτήδεια. ἀλλ' ἔστιν τινὲς ἴσως δ' ἐπὸ, ἡρπτείαι πρὸς ἅπαντα καὶ λέγονται καὶ πράττονται ὑπὸ ἐλλογίμων ἀνδρῶν, θεατέον τε καὶ ἀκουστέον· δίον, καὶ τὸ,

Στῆθος δὲ πλῆξασ', κραδίην δ' ὑπὸ παπ μύθῳ.

τί πλαδᾶι κραδίην καὶ κωτόρνον ἄλλο ποτ' ἔπλης. παντὰ πασι μὲν οἶῶ ἔφη.

οὐ μὲν δὴ ἀφροδίσιους γε ἐκτέον εἶναι τοὺς ἀνδρα-
μένους. οὐδὲ φιλοχρημάτους. οὐδα-
μῶς. οὐδ' ἀφετέον αὐτοῖς ὅτι ἄριστοι πείθει, δῶρα δὲ ἀλλοίους βασιλῆα. οὐδὲ ἦν δ'
ἀχιλλέως παιδαγωγὸν Φοίνικα ἐπαινετέον. ὃς μιζρίως ἔλεγε, συμβουλεύων αὐτῷ,
δῶρα μὲν λαβόντι, ἐπαμύειν τοῖς ἀχαιοῖς· ἄνευ δὲ δώρων, μὴ ἀπαλλάττεσθαι τῆς μά-
χης. οὐδ' αὖ ἦν ἦν ἀχιλλέα ἀξιώσομεν· οὐδ' ὁμολογήσομεν οὕτω φιλοχρήματον εἶναι,
ὥστε παρὰ τῶν ἀγαμέμνονος δῶρα λαβεῖν, καὶ τιμὴν αὖ λαβόντα νεκροῦ, ἀφορλύειν.
ἄλλως δὲ, μὴ θέλειν. ἄκουσι λίκαιόν γε ἔφη ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα. ὀκνῶ δέ γε ἦν
δ' ἐτὸ δ' ὅμηρον λέγειν· ὅτι ἀλλ' ὅσον ταῦτά γε κατὰ ἀχιλλέως φαίης, καὶ ἄλλων λι-
γόντων πείθεσθαι· καὶ αὖ ὡς πρὸς ἦν ἀπόλλωνα εἶπεν.
ἔξελασάς μ' ἐκάεργε θεῶν ὀλοώτατε πάντων.
εἰ δ' αὖ τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
καὶ ὡς πρὸς ἦν ποταμὸν θεὸν ὄντα, ἀπειθῶς εἶχε· καὶ μάχεσθαι ἕτοιμος ἦν. καὶ
αὖ τὰς τῆ ἑτέρου ποταμοῦ ἀφορμοῦ ἰδρὰς τείχας, παιζόντι ἔφη κόμιν ὀ-
πάσαι μιφρίσεσθαι νεκρῷ ὄντι· καὶ ὡς ἔοικασι ἔσεσθαι, οὐ πειστέον· τάς τε αὖ ἕκτορος
ἕλξεις ἀδεῶς φησὶν ἀποδόσθαι· καὶ τὰς τῶν ζωγρηθέντων σφαγὰς εἰς πὶν πυρὰν,
ξύμπαντα ταῦτα οὐ φήσομεν ἀληθῆ εἰρῆσθαι· οὐδ' εἰκόσομεν πείθεσθαι τοὺς ἡμιθέους,
ὡς ἀχιλλεὺς θεᾶς ὢν παῖς καὶ πηλέως, σωφρονεστάτου τε καὶ ζίτου ἀνδρὸς, καὶ ὑπὸ
τῷ σοφωτάτῳ χείρωνι τεθραμμένος, τοσαύτης ἦν ταραχῆς πολέως, ἐξὸν ἔχειν οἱ αὐ
τῷ, νοσήματά τε δύο ἐναντίω ἀλλήλοιν· αἰτιᾶσθαι μανίαν φιλοχρηματίαν, καὶ
αὖ ὑπερφανίαν θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. μὴ τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ
μὴν δὲ τοῦδε πειθώμεθα· μηδ' εἴωμεν λέγειν, ὡς θησεὺς ποσειδῶνος υἱὸς, πειρίθους
τε διὸς, ὥρμησαν ἅπαις ἦ λευκὰς ἁρπαγάς· μηδὲ πὶ ἄλλου θεοῦ παῖδά τε ἦ ἥρω, τολ
μῶσιν αὖ λεγὰ ἦ ἀσεβῆ ὑφαίνειν, εἰκαιότητι (λύδοι) αὐτῶν· ἀλλὰ προσκαπικά
ζωμεν τοὺς ποιητὰς, ἢ μὴ τούτων αὐτὰ ὀρθὰ φαίνει, ἢ τούτους, μὴ εἶναι θεῶν παῖδας.
ἀμφότερα δὲ μὴ λέγειν· μηδὲ ἡμῖν ἐπιχειρεῖν πείθειν τοὺς νέους, ὡς οἱ θεοὶ καὶ καὶ γενῶ
σι· καὶ ἥρωες ἀνθρώπων οὐδὲν βελτίους. ὅπερ γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, οὔτ' ὅ-
σια ταῦτα, οὔτ' ἀληθῆ· ἐπιδείξαμεν γάρ που, ὅτι ἐκ θεῶν καὶ γίγνεσθαι, ἀδύνατον.
πῶς γὰρ οὔ. καὶ μὴν τοῖς γε ἀκούουσι βλαβερὰ· πᾶς γὰρ ἑαυτῷ συγγνώμην ἕξει,
καὶ ᾧ ὄν τι πεισθεὶς ὡς ἀρα καὶ ταῦτα πράττουσί τε καὶ ἔπραττον καὶ οἱ θεῶν ἀγχίστο
φροι· ζηνὸς ἐγγύς· ὧν κατ' ἰδαῖον πάγον, διὸς παῖζω ἑωμένης ἐστὶ σὺ αἰδῆρι· καὶ
οὕτω σφιν ἥδιστον εἶμα φαεινόν· ὧν οὕνεκα παυστέον τοὺς τοιούτους μύθους, μὴ ἡμῖν πολ-
λὴν ἀνάγκην ἐπὶ πίπτωσι τοῖς νέοις πονηρεύεσθαι. κομιδῆ μὲν οὖν ἔφη. τί δὴ ἡμῖν
λοιπὸν ἔτι ἐστὶν ὑπολελειμμένον τοῖς τοιούτοις· οἷον τὲ λεκτέον, καὶ οὗς μή· πρῶτα
γὰρ θεῶν ὡς δεῖ λέγεσθαι, ἔφηται. καὶ πρῶτα φαινόμενα τὲ καὶ ἡρώων, ἦ τῶν οὐ κάτω.
ἔστι μὲν οὖν. οὐκοῦν καὶ πρῶτα ἀνθρώπων, τὰ λοιπὸν εἴη ἄν. δηλαδή. ἀδύνα
τον δὴ ὦ φίλε ἡμῖν ἔστ' γε οὐ τῷ παρόντι τάξαι. πῶς. ὅτι οἶμαι ἡμᾶς ὁρᾶν, ὡς
ἀρα καὶ ποιηταὶ καὶ λογοποιοὶ, παντὸς λέγουσι πρῶτα ἀνθρώπων τὰ μέγιστα, ὅτι εἰσὶν
ἄδικοι μὲν, δυσταίμενες δὲ πολλοί· λίκαιοι ᾖ, ἄβουλοι· καὶ ὡς λυσιτελεῖ τὰ ἀδικεῖν, ἐὰν λαν
θάνῃ· ἡ δὲ δικαιοσύνη, ἀλλότριον μὲν ἀγαθὸν, οἰκεία δὲ ζημία· καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα, ἐᾶ
πρεῖν λέγειν· τὰ δ' ἐναντία τούτων, προστάττειν ἄρχὴν τὲ καὶ μυθολογεῖν, ἢ οὐκ οἴει;
οὐ μὲν οὖν ἔφη δίκα. οὐκοῦν ἐὰν ὁμολογῇς ὀρθῶς με λέγειν, φήσομεν ὁμολογη-
κέναι ἃ πάλαι ἐζητοῦμεν. ὀρθῶς ἔφη ὑπόλαβις. οὐκοῦν πρῶτα ἀνθρώπων ὅτι
τοιούτους δεῖ λόγους λέγεσθαι, τότε δὴ ὁμολογησόμεθα, ὅταν εὕρωμεν δίον ὅτι δικαιο-
σύνη· καὶ ὡς φύσει λυσιτελοῦσα τῷ ἔχοντι, ἐάν τε δοκῇ, ἐάν τε μὴ, ἰδίους εἶναι.
ἀληθέστατα ἔφη. τὰ μὲν δὴ λόγου πρῶτα, ἐχέτω τέλος. ἡ δὲ λέξεως ὡς ἐγῷμαι
μετὰ τοῦτο σκεπτέον, καὶ ἡμῖν ἅττα λεκτέον· καὶ ὡς λεκτέον, παντελῶς ἐσκέμμεθα.
καὶ ὁ ἀδείμαντος. ἴσως ἦ δ' ὅς, οὐ μανθάνω ὅτι λέγεις. ἀλλά μοί τοι δοκεῖ λέγειν
ἴσως οὖν τῇδε μᾶλλον ἔσῃ. ἐρ' οὖ πόλεται ὅσα ὑπὸ μυθολόγων ἢ ποιητῶν λέγεται δι-

γήσις

ἡσεις οὖσα τυγχάνει, ἢ γεγονότων, ἢ ὄντων, ἢ μελλόντ̃; τί γοὖν ἔφη ἄλλο· ἆρα ἢν δ' ἐγὼ ὅτου ἀκριβῆ διηγήσει, ἢ ὅσῳ μᾶλλον γιγνομένῃ, ἢ σὺ ἀμφοτέρων πόρρω εἶναι; καὶ ἐγὼ· ἦ μὲν ἐγὼ ἔτι δέομαι σαφέστερον μαθεῖν· γελοῖος γὰρ ἴσως δοκῶ διδάσκαλος εἶναι καὶ ἀσαφῆ· ὥσπερ οὖν καὶ ἀληθῆ τοῦ λέγειν, ἃ καὶ ὅλον, ἀλλ' ἀπολαβὼν μέρος τί, πειράσομαί σοι οὐ τοῦτῳ δηλῶσαι ὃ βούλομαι. καίμοι ἀπίστως σοι τῆς ἐλιάδος τὰ πρῶτα, ὡς ὅς ὁ ποιητὴς φησι τὴν μὲν χρύσην λέσθαι τῷ ἀγαμέμνονος, ἀπολῦσαι δὲ τὴν θυγατέρα· τὴν δὲ χαλκοπάρῃον· τὴν δὲ, ἐπειδὴ οὐκ ἐτύγχανε, καὶ τύχεσθαι τῶν ἀχαιῶν πρὸς τὴν θεόν; ἔστιν· ὅδ' οὕτω ἔτι μᾶλλον μὲν τοῦτον τὸν ἔπη, καὶ ἐλίαστο πάντας ἀχαιούς· ἀξιόλογα ἡ μάλιστα δῶμα κοσμοῦντε λαῶν, λέγει τὸ αὐτὸς ὁ ποιητὴς, καὶ δὴ ἐπιχειρεῖ ἡμῶν πρὸ διαίσιον, ἄλλοσε τρέπειν ὡς ἄλλός τις ὁ λέγων, ἢ αὐτὸς· τὸ δὲ μεταταῦτα ὡς πρὸ αὐτὸς ὢν ὁ χρύσης λέγει, καὶ πειρᾶται ἡμᾶς ὅτι μάλιστα ποιῆσαι, μὴ ὅμαρτον δοκῶν εἶναι τὴν λιγοντα, ἀλλὰ τὴν ἰδρίν προισβύτην ὄντα· μὴ πρὸ ἄλλο δὴ πάσαν φιλόνικον οὖσαν πρὸς τὸ ἀμφισβητεῖν, μὴ ἅπερ αὐτὸς ἐθέλῃ, καὶ ὅλως δυνατὸς παθεῖν. ναὶ μὲν οὖν ἔφη. οὐκοῦν διήγησις μὲν ἔσται, καὶ ὅταν τὰς ῥήσεις εἰρήσεται λέγῃ, μὴ ὅταν τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων. πῶς γὰρ οὔ. ἀλλ' ὅταν γέ που λέγῃ ῥῆσιν ὡς τις ἄλλος ὤν, ἆρ' οὐ τότε ἀμοιοῦν αὐτὴν φήσομεν ὅτι μάλιστα πρὸ αὐτὸν λέξειν εἰρήσεσθαι ὃν ἂν προαιρῆται ὡς δυνατὸν; φήσομεν· τί γὰρ οὔ. οὐκοῦν τόγε ἀμοιοῦν ἑαυτὸν ἄλλῳ, ἢ καὶ τὰ φωνῇ, ἢ καὶ τὰ σχήματι, μιμεῖσθαί ἐστιν ἐκεῖνον, ᾧ ἄν τις ὁμοιοῖ; τί μήν. οὕτω δὴ ὁ διήγησις ἐν ὀλίγῳ ὡς ἔοικεν, οὗτός τε καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ, σχεδὸν μιμήσεως πρὸ διήγησιν ποιοῦνται. ναὶ μὲν οὖν. εἰ δὲ γε μηδαμῇ ἑαυτὸν ἀπεκρύπτετο ὁ ποιητὴς, πᾶσα ἂν αὐτῷ ἄνευ μιμήσεως ἡ ποίησίς τε καὶ ἡ διήγησις γεγονοῖ ἂν. ἵνα δὲ μὴ ἔτι σὺ ὅτι οὐκ αὖ μαθητὴς, ἴσως ἂν ἔσται γένοιτο, ἐπὶ φράσω. ἀρ' οὖν ἔμοιγε ἐπαινῶν ὅτι ἐλλὴν ὁ χρύσης τῆς τε θυγατρὸς λύσιν φέρων, καὶ ἱκέτης τῶν ἀχαιῶν, μάλιστα δὲ τῶν βασιλέων, μιταῦτα μὴ ὡς χρύσης γενόμενος ἔλεγεν, ἀλλ' ἔτι ὡς ὅμηρος, διὰ ὅτι οὐκ ἂν μίμησις ἦν, ἀλλ' ἁπλῆ διήγησις; ἔχει δ' οὕτως πως· φράσω δὲ αὖθις μᾶλλον. οὐκοῦν ἐὰν μὲν ποιητὴς ἐλθὼν ὁ ἡδὺς, ἔνεστο ἐκείνοις μὲν, τοὺς θεοὺς δώσειν ἐλόντας πόλιν ἰδίαν, αὐτοὺς δὲ σωθῆναι· πόλιν δὲ θυγατέρα οἱ αὐτῷ λύσειν δεξαμένους ἄποινα· καὶ ἦν θεὸν αἰδεσθέντας· τοιαῦτα δὲ ἀπόντος αὐτῷ, οἱ μὲν ἄλλοι ἰσέζοντο καὶ σιωπῶσι· ὁ δὲ ἀγαμέμνων ἠγρίαινεν, αὐτελλόμενος νεῦσαί τε ἀπειλὰς, καὶ αὖθις μὴ ἐλθεῖν· μὴ αὐτῷ τό, τε σκῆπτρον καὶ τὰ τοῦ θεοῦ στέμματα οὐκ ἔσται ῥικόσι· πρὶν δὲ λυθῆναι αὐτῇ πρὸ θυγατέρα, οὐ φρένα ἔφη γηράσειν μᾶ οὗ· ἀπειλεῖ δὲ ἱκέλλα, μὴ μὲ ὀρθοῖζειν, ἵνα σῴζῃ ἔλθοι· ὁ δὲ πρισβύτης ἀκηδέσας, ἐλθεῖσά τε μὴ ἀπῆ σπῆ· ἀποχωρήσας δὲ ἐκ τ' στρατοπέδου, πολλὰ τῷ ἀφίλλωι εὔχετο· τάς τε ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ αἰτιολῶν, μὴ ὑφ' μεμνῆσκων καὶ ἀπειλῶν, εἴ τι πώ ποτε ἢ οἰναῶν οἰκοδομήσιν, ἢ οἱ ἱρῶν θυσίας κατακεκαυμένους δωρήσατο, ὧν δὴ χάριν καὶ τύχετο τίσαι τοὺς ἀχαιοὺς τὰ ἀδάκρυα τοῖς ἑκάτου βέλεσι. οὕτως ἐλθὼν ἐκ τοιαύτης αὖθις μιμήσεως ἁπλῆ διήγησις γένοιτο. μανθάνω ἔφη. μάθοις τοίνυν μὲν δ' ἐπὶ, ὅτι ταύτης αὖ σποτὲ γίγνοιτο, ὅταν τὶς τὰ τοῦ ποιητοῦ τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων ᾖ λείπῃ, τὰ ἀμοιβαῖα καὶ τὰ λέγῃ. καὶ ἐγὼ ἔφη μανθάνω. ὅτι ἔστι τοῦτο τὰς τραγῳδίας τοιοῦτον. ὀρθότατα ἔφη ὑπέλαβες. νῦ δὴ μοί σοι δοκεῖ δηλοῦν ὃ ἐμπροσθεν οὐκ εἶχες τ' εἰπεῖν. ὅτι τῆς ποιήσεώς τε καὶ μυθολογίας, ἡ μὲν, ὅλη μιμήσεως ὅλη ἐστὶν ὡς πρὸ σὺ λέγεις τραγῳδία τε καὶ κωμῳδία· ἢ ἦ, δ' ἀπαγγελία αὐτοῦ ἢ ποιητοῦ. ἄριστα δ' αὖ αὐτὸ μάλιστά που ἂν διεγράμβοις. δ' αὖ δ' ἀμφοτέρων. εἰ τε τῇ τῶν ἐπῶν ποιήσει πολλαχοῦ δὲ καὶ ἄλλοθι εἴ μοι μαθοῖς· ἀλλὰ ξυνῆμι ἔφη, ὅ τότε ἐβούλου λέγειν. καὶ ὃ πρὸ τούτου δὴ ἀναμνήσθητι, ὅτι ἔφαμεν ἃ μὴ λεκτέον ἦν εἰρῆσθαι· ὡς δὲ λεκτέον ἔτι, σκεπτέον εἶναι. ἀλλὰ μέμνημαι. τοῦτο τοίνυν αὖ φὴ ἔλεγον, ὅτι χρὴ διομολογήσασθαι, πότερον ἰάσομεν τὴν ποιητὰς μεμουμένους ἡμῖν τὰς διηγήσεις ποιεῖσθαι, ἢ τὰ μὲν, μεμουμένους· τὰ δὲ, μή· καὶ ὁποῖα ἑκάτερα· ἢ οὐδὲ μεμῆσθαι. μαντεύομαι ἔφη σκοπεῖσθαί σε· ἔτι πρόσθεν ἐξέμεινε

ζωγραφίαν τε καὶ κωμῳδίαν εἰς τὴν πόλιν, εἴτε καὶ οὔ. ἴσως δ' ἐστὶν καὶ πλείω ἔτι τούτων· οὐ γὰρ δή πω ἴσμεν γε οὐδὲν λέγοντες. ἀλλ' ὅπῃ αὖ ὁ λόγος ὡς πρὸς τὸν μῦθον φέρει, ταύτῃ ἰτέον. καὶ καλῶς γ' εἶφη λέγεις. τόδε τοίνυν ὦ ἀδείμαντε ἄθρει. πότερον, μιμητὰς ἡμῖν δεῖ εἶναι τοὺς φύλακας, ἢ οὔ. ἢ καὶ τόδε ἡμῖν ἐκ τῶν προειρημένων ἔπεται· ὅτι εἰς ἕκαστος, εἰ μὲν αὖ ἐπιτήδευμα, καλῶς ἐπιτηδεύοι, πολλὰ δ' οὔ. ἀλλ' ἐὰν ἐπιχειρῇ πολλῶν ἐφάπτεσθαι, πάντων ἀποτυγχάνοι αὖ, ὥστ' εἶναί που ἐλλόγιμος. τί δ' οὔ μέλλει. οὐκοῦν καὶ τὸ δὴ μιμήσεως ὁ αὐτὸς λόγος. ὅτι πολλὰ ὁ αὐτὸς μιμεῖσθαι δυνατὸς ἢ οὔ, οὐ δυνατός. οὐ γὰρ οἷόν. σχολὴ ἄρα ἐπιτηδεύσει γέ τι ἅμα τὸ ἀξίου λόγου ἐπιτηδεύσειν, καὶ πολλὰ μιμήσεται, καὶ ἔσται μιμητής· ἐπεὶπου οὐδὲ τὼ δοκοῦντα ἐπὶ σοφίᾳ ἀλλήλων εἶναι δύο μιμήματα, δυνατὴ ἡ αὐτοῦ ἅμα δύ' μιμεῖσθαι. δῆλον κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ποιοῦντας. ἢ οὐ μιμήματα ἂν τούτων ἐκάλεις; ἔστω γε. καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὅτι οὐ δυνατὸν ἐστὶ αὐτοῖς. οὐδὲ μὰ Δία ῥαψῳδοί γε ἔτι ὑπάρξει ταὐτὰ ἅμα. ἀληθῆ. ἀλλ' οὐδὲ ῥαψῳδοῖς τε καὶ τραγῳδοῖς οἱ αὐτοί· πάντα δὲ ταῦτα μιμήματα, ἢ οὔ. μιμήματα· καὶ ἔτι γε τούτῳ ὃ ἀδείμαντε φαίνεται μοι ἀφ' μικρότερα καὶ τὰ κατὰ μέρη ἀπὸ τῆς αὐτοῦ φύσεως ὥστ' ἀδύνατα εἶναι, πολλὰ καλῶς μιμεῖσθαι, ἢ αὐτὰ ἐκεῖνα πράττειν ὧν δὴ καὶ τὰ μιμήματά ἐστι φαντάσματα. ἀληθέστατα. εἰ ἄρα τὸν πρῶτον λόγον διασώσομεν, οὓς φύλακας ἡμῖν τῆς ἄλλων παιδῶν παιδείας ἀφαιρούμεθα, δεῖν εἶναι δημιουργοὺς ἐλευθερίας τῆς πόλεως πάσης ἀκεῖσθαι· καὶ μηδὲν ἄλλο ἐπιτηδεύειν, ὅ, τι μὴ εἰς τοῦτο φέρει. δεῖ δὴ δῆλον αὖ τοὺς ἄλλο πράττειν ἢ μιμεῖσθαι. ἐὰν δὲ μιμῶνται, μιμεῖσθαι τὰ τούτοις προσήκοντα ἐκ παίδων· ἀνδρείους· σώφρονας· ὁσίους· ἐλευθέρους· καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα· τὰ δ' αὖ ἀνελεύθερα μήτε ποιεῖν, μήτε δεινοὺς εἶναι μιμήσασθαι· μὴ δ' ἄλλο μηδὲν τῶν αἰσχρῶν, ἵνα μὴ ἐκ τοῦ μιμήσεως τοῦ εἶναι ἀπολαύσωσιν. ἢ οὐκ ἤσθησαι ὅτι αἱ μιμήσεις ἐὰν ἐκ νέων πόρρω διατελέσωσιν, εἰς ἕξιν τε καὶ φύσιν καθίστανται, καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ φωνὰς, καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν. καὶ μάλα δῆτα. οὐκοῦν ἐπιβάλομεν ἐγὼ δ' ἐπῳ, ὧν φαμὲν κήδεσθαι, καὶ δεῖν αὐτοὺς ἀνδρώδεις γενέσθαι, γυναῖκας μιμεῖσθαι ἀνδρὸς ὄντας. ἢ νέους ἢ πρεσβυτέρους, ἢ ἀνδρὶ λοιδορουμένῳ ἢ πρὸς θεοὺς ὁρίζουσάν τε καὶ μεγαλαυχουμένῳ, οἰομένην εὐδαίμονα εἶναι. ἢ ἐν ξυμφοραῖς τε καὶ πένθεσι καὶ θρήνοις ἐχομένῳ· κάμνουσαν δὲ ἢ ὠδίνουσαν ἢ ὀλιγουσαν, πολλοῦ καὶ δεόντως. γ' ἀστεῖ παισὶ μὲν δὴ δ' ὄς. οὐδέ γε δοῦλα τε καὶ δούλους πράττοντας ὅσπερ δούλους; οὐ δῆτα. οὐδέ γε ἀνδρὰς κακοὺς ὡς ἔοικε δειλούς τε καὶ τἀναντία πράττοντας, ὧν νῦν δὴ ἐῴπομεν. καὶ κηληροῦντάς τε καὶ κωμῳδοῦντας ἀλλήλους, καὶ αἰσχρολογοῦντας, μεθύοντας, ἢ καὶ νήφοντας, ἢ καὶ ἄλλα ὅσα δὴ τοιοῦτοι καὶ εἰς λόγοις καὶ ἐν ἔργοις ἁμαρτάνουσιν εἰς αὑτούς τε καὶ εἰς ἀλλήλους. οἶμαι δ' οὐδὲ μανομένους ἐθιστέον ἀφομοιοῦν αὐτοὺς ἐν λόγοις, οὐδ' ἐν ἔργοις. γνωστέον μὲν γὰρ, καὶ μανομένους καὶ πονηροὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ποιητέον δ' οὐδὲν τούτων οὐδὲ μιμητέον. ἀληθέστατα ἔφη. τί δ' ὦ δ' ἐπῳ χαλκεύοντας, ἢ τι ἄλλο δημιουργοῦντας, ἢ ἐλαύνοντας τειρῆς, ἢ κελεύοντας τούτοις, ἢ τι ἄλλο τῶν τοῦδε ταῦτα μιμητέον; καὶ πῶς ἔφη, ὃς γε οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν ἄλλοι ἐθέλουσι. τί δὲ ἵππους χρηματίζοντας, καὶ ταύρους μυκωμένους, καὶ ποταμοὺς ἠχοῦντας, καὶ θάλατταν κτυποῦσαν, καὶ βροντὰς, καὶ πάντα αὖ τὰ τοιαῦτα, ἢ μιμήσονται; ἀλλ' εἰρήκεσαν αὐτοῖς ἔφη, μήτε μανίας, μήτε μανομένοις ἀφομοιοῦσθαι. εἰ ἄρ' ὦ δ' ἐπῳ μανθάνω ἃ σὺ λέγεις, ἔστι τὸ εἶδος λέξεώς τε καὶ διηγήσεως οἷ ἂν διηγοῖτο ὁ τῷ ὄντι καλὸς κἀγαθός. ὁπότε τι δέοι αὖ λέγειν· καὶ ἕτερον αὖ οἷόν τοῦτ' εἶδος ἐξ οὗ ἔχοιτο εἰκὸς, καὶ οἷ ἂν διηγοῖτο ὁ ἐναντίως ἐκείνῳ φύς τε καὶ τραφείς. ἔοικ' ἐγὼ ἔφη ταῦτα. ὁ μοί δοκεῖ δ' ἐγὼ δ' ἐπῳ μίξιος ἀεὶ, ἐπεισελήλυθεν οὐ τῇ διηγήσει, ἢ λέξιν τινὰ ἢ πρᾶξιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ἐθελήσειν ὡς αὐτὸς ὢν ἐκεῖνος ἅπαν γέλειν καὶ ἂν αἰσχυνεῖσθαι ἢ τῇ τοιαύτῃ μιμήσει· μάλιστα μὲν μεμουμένου ἦν ἀγαθὸν, ἀσφαλῶς τε καὶ ἐμφρόνως πράττοντα· ἐλάττω δὲ καὶ

ἧ καὶ

ἢ καὶ ὑπὸ νόσων, ἢ ὑπὸ ὀφθαλμιῶν ἔστραλμένον, ἢ ὑπ' ἄλλης τινὸς συμφορᾶς. ὅταν δὲ γίγνηται τοιοῦτό τινα ἑαυτῷ ἀπαίρειν, οὐκ ἐθελήσειν ἔστιν ἃ ἔπεισιν ἐν τῷ χείρονι· εἰ μὴ ἄρα καὶ τὸ βραχύ ὅταν τι χρηστὸν ποιῇ· ἀλλ' ἀκμαιότερος. ἅμα μὲν ἀγὼν μακρὸς ὢν τῷ μεμνῆσθαι τῶν τοιούτων, ἅμα δὲ καὶ ὑπὸ φαύλων καὶ ἐκμανῶν αὖ τὴν πόλιν οἰκεῖσθαι εἰς τοὺς τῶν ηκιστόνων τύπους, ἀπιμᾶζαι τῇ διανοίᾳ ὅτι μὴ παιδιᾶς χάριν.

Ἐπὶ τοῦτο δὴ οὖν καὶ διηγήσει χρήσεται, διὰ ἡμέις ὀλίγον πρότερον διήλθομεν, περὶ τοῦ τῆς ὁμόρου ἔστι. καὶ ἔστιν αὖ τῷ ἃ λέγεις μετὰ χρυσοῦ μὲν ἀμφοτέρων, μιμήσεώς τε καὶ τῆς ἄλλης διηγήσεως. σμικρὸν δέ τι μόριον οὐ πολλῷ λόγῳ τῆς μιμήσεως. φαῦλον λέγω. καὶ μάλα ἔφη. οἶσθ' οὖν ἃ ἀπάλκη ἐν τῷ τύπῳ εἶναι τῷ τοιούτου ῥήτορος. οὐκοῦν ὃν δ' ἐγὼ ὁ μὴ τοιοῦτος αὖ, ὅσα αὖ φαῦλα ὁράσθαι ἢ, πάντα τε μᾶλλον διηγήσεται, καὶ οὐδὲν ἀπαίρειν ἑαυτῷ οὔσ' ἂν εἶναι· ὡς τε πάντα ἐπιχειρήσει μιμεῖσθαι ἐσπουδῇ τε καὶ σμικρὰ ἐπὶ πολλῶν· καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, βροντάς τε καὶ ἀφους αὖ ἐμοὶ τε καὶ χαλαζῶν, καὶ ἀξόνων, καὶ τροχιλίων, καὶ σαλπίγγων, καὶ αὐλῶν, καὶ συρίγγων, ἁπάντων ὀργάνων φωνάς, καὶ ἔτι κυνῶν καὶ προβάτων καὶ ὀρνίθων. ἆρ' ἔσται τοῦτον δὴ ὃν λέγις ἅπασα, ἢ μιμήσεως φωνάς τε καὶ σχήματα, σμικρόν τι διηγήσεως ἕξουσα· λιγάκις ἔφη καὶ σχεδόν. ταῦτα τοίνυν ὧδ' ἔστω λεγέτω τὸ δύο εἶδη τῆς λέξεως. καὶ μὴν ἔστιν ἔφη· ἐνῳκῶ αὐτοῖν, τὸ μὲν, σμικρὰς μετακολάζ ἔχει· καὶ ἐάν τις ἀποδιδῷ πρέπουσαν ἁρμονίαν, ἁπτόμενον τῇ λέξει, ὀλίγου πρὸς πὼ αὐτῷ γίγνεται λέγειν τῷ ὀρθῶς λέγοντι, καὶ οὐ μικρὰ ἁρμονία σμικρὰ ἔχῃ, αἱ μετὰ βολαί, καὶ δὴ καὶ οὐ ῥυθμῷ ὡσαύτως πειρακαλησόμενον τινί. κομιδῇ μὲν οὖν ἐρᾷ τοῦτ' ἔχει. τί δὲ τὸ τέρον εἶδος· οὐ τῶν ἐναντίων δεῖται πάσῃ μὲν ἁρμονίᾳ, παντὶ δὲ ῥυθμῷ, ἐὰν μέλοι αὐ οἰκείως λέγεσθαι ἅπασι· καὶ παντοδαπὰς μορφὰς τῆς μετακολάζ ἔχειν; σφόδρα γε οὕτως ἔχει. λέγεται οὖν οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ τι λέγοντες, ἢ τῷ τρόπῳ τούτων ἐπιτυγχάνουσι τύπου τῆς λέξεως, ἢ τῷ τέρᾳ, ἢ ἀμφοτέρων τινί; ἀνάγκη ἔφη. τί οὖν ποιήσομεν τῷ λέγει· πότερον εἰς πὼ πολιν πάντας τοὺς τοιούτους παρασκευάζομεν, ἢ τῶν ἀκράτων ἐν ἕτερον, ἢ τὸν κεκραμένον. ἐὰν ἡ ἐμὲ ἔφη νικᾷ, ἐν τῷ ἐπεικοῦς μεμνῆσθαι ἐν ἄκρατον. ἀλλὰ μὴν δ' ἀδείαν τε, καὶ ὃς χαὶ ὁ κεκραμένος. ἐρωτῶ δὲ ἔδιτος, παισί τε καὶ παιδαγωγοῖς, ὧν σὺ τῶν δ' ἀρίστῃ, καὶ τῷ πολείτῳ ὄχλῳ· ἔδιτος γοῦν, ἀλλ' ἴσως ὧδ' ἐρῶ, ἐὰν αὖ αὐτὸν ἀμφίβλεπον φόβος τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ, ὅτι οὐκ ἔστι σίκαλοῦς ἀεὶ πα ἐμὲ μὲν, οὐδὲ πολλαχοῦ, ὃς ἐπεὶ δὲ ἔφησας οὐ πράξει. οὐ γοῦν ἔν ἀρμόττει. οὐκοῦν δῆ· ταῦτα αὐ μὲν τῇ ἰδιαιτέρᾳ πόλει, τόν τε σταυρὸν τόμον, σταυροτόμον διρίσμον, καὶ οὐ κυβερνήτην πρὸς τὴν σικυτοβρίμα· καὶ ἐν γεωργῶν, γεωργὸν, καὶ οὐ διηγητὴν πρὸς τὴν γεωργίᾳ· καὶ ἐν πολεμικῷ, πολεμικὸν, καὶ οὐ χρηματιστὴν, πρὸς τὴν πολεμικὴ, καὶ πάντας οὕτως. ἀληθῆ ἔφη. Ἄνοσα δὴ ὡς ἔοικε διωμολογοῦντο σοφίας πολιτικὰς γίγνεσθαι, ἢ μεμέσθαι πάντα χρήματα εἰ ἡμὲν ἀφίκηται εἰς πὼ πόλιν αὖτος τε καὶ τὸ ποίημα τα βουλόμενος ἐπιδείξασθαι, προσκωμῶμεν αὖ αὐτὸν ὡς ἥδιστα, καὶ θαυμασόν, καὶ ἡδυ. ἐξ ποιμεν δ' ἂν ὅτι οὐκ ἔστι τοιοῦτος ἀνὴρ οὐ τὴ πόλει πα ἐμὲν, οὔτε θέμις ἐγένετο θαι· ἀποπέμπομεν τε αὖ εἰς ἄλλην πόλιν, μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς κατα χέαντες, καὶ ἐρίῳ στέψαντες. αὐτοὶ δ' ἂν τῷ αὐστηροτέρῳ καὶ ἀνθρεστέρῳ ποιητῇ χρώμεθα καὶ μυθολόγῳ, ὠφελίας ἕνεκα· ὃς ἡμὲν πὼ τῷ ἐπεικοῦς λέξειν μεθ' ὁμοῖ τοῦ· καὶ τὰ ποιήματα βουλόμενος ἐπιδείξασθαι, προσκωμάζειν αὖ αὐτὸν ὡς ἥδιστα, καὶ θαυμαστόν, καὶ ἡδυ. ἐξ ποιμεν δ' ἂν ὅτι οὐκ ἔστι τοιοῦτος ἀνὴρ οὐ τὴ πόλει παρ' ἡμῖν, οὔτε θέμις ἐγένετο θαι· ἀποπέμπομεν τε αὖ εἰς ἄλλην πόλιν, μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς κατα χέαντες, καὶ ἐρίῳ στέψαντες. αὐτοὶ δ' ἂν τῷ αὐστηροτέρῳ καὶ ἀνθρεστέρῳ ποιητῇ χρώμεθα καὶ μυθολόγῳ, ὠφελίας ἕνεκα· ὃς ἡμὲν πὼ τῷ ἐπεικοῦς λέξειν μεθ' ὁμοῖ τοῦ· καὶ τὰ λεγόμενα λέγοι, οὐ ἐκείνοις τοῖς τύποις, οἷς κατεχρᾶτο ὁμοίως τῷ σαμιεθ', ὅτε τοὺς ἐρασπιόντας ἐπεχειροῦμεν ποιεῖθαι. καὶ μάλ' ἔφη οὕτως ἂν ποιοῖμεν εἰ ἐφ' ἡμῖν ἔν.

Νῦν δὲ ἔφην ἐγὼ, ὦ φίλε, κινδυνεύει ἡμῖν τῆς μετοπικῆς ἡ ᾠδὴ λόγους τε καὶ μύθους παντελῶς διαπεπόρευσθαι. ἔστι γοῦν λεκτέον καὶ ὡς λεκτέον ἑφρτέον. καὶ αὐτῷ μοι δοκεῖ ἔφη. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτ' ἤδη ἡ ᾠδὴ ὡσπερ ὁ τρόπος καὶ μελῶν λοιπόν. δῆλον δή. Ἆρ' οἶσθ οὐ πᾶς ἡμῖν ἂν βύροι ἃ ἡμῖν λεκτέον ᾠδὴ αὐτῶν, καὶ διὰ ἃ δεῖ εἶναι. ἐπὶ πᾶν μᾶλλον τοῖς προειρημένοις συμφωνήσειν. καὶ

ὁ γλαύκων ἐπιγελάσας, ἐπὶ δίνου ἔφη ὦ σώκρατες κινδυνεύω ἐκφυγεῖν τοῦτον τῶν πάντων εἶναι. οὔκουν ἱκανῶς γε ἔχω σὺ τῷ παρόντι ξυμβαλέσθαι ποῖα ἄττα λέγεις ἡμᾶς λέγειν. ὑποπτεύω μέν δι. πάντως δήπου ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τόδε ἱκανῶς ἔχεις λέγειν. ὅτι τὸ μέλος, ἐκτείνων ἔδειξεν συγκείμενον. λόγου τε, καὶ ἁρμονίας, καὶ ῥυθμοῦ. νὴ ἔφη ἔγωγε. ἀκούω, ὅσον γε αὖ λόγος ἔδειν, οὐκοῦν δήπου διαφέρειν δεῖ μηδὲν μέλους λόγου πρὸς δ' αὖ δεῖς αὖδεῖς λέγειν τύποις λέγεσθαι, οἷς ἄρτι προσέπεμεν καὶ ὡπαύπαμεν. ἀληθῆ ἔφη. καὶ μὴν τήν γε ἁρμονίαν καὶ ῥυθμὸν, ἀκολουθεῖν δεῖ τῷ λόγῳ; πῶς δ' οὔ. ἀλλὰ μήν τοι θρηνῳδίας τε καὶ ἐξυρμῶν ἔφαμεν οἱ λόγοι, οὐδὲν προσδεῖσθαι. οὐ γαρ οὖν. τίνας οὖν θρηνῳδίους ἁρμονίας λέγεμεν. σὺ γαρ μουσικὸς. μιξολυδιστὶ ἔφη, καὶ συντονολυδιστὶ, καὶ ἁπαύπαντί τινας. οὐκοῦν, αὐτὰς ἦν δ' ἐγὼ ἀφαιρετέας. ἄχρηστοι γαρ καὶ γυναιξὶν ἂς δεῖ ἐπιεικεῖς εἶναι, μὴ ὅτι ἀνδράσι; πάνυ γε. ἀλλὰ μὴν μέθης, φύλαξιν ἀπρεπέστατον, καὶ μαλακίας καὶ ἀργίας. ὡς γαρ οὔ. τίνας οὖν μαλακάς τε καὶ συμποτικὰς τῶν ἁρμονιῶν. ἰαστὶ ἦδ' ὅς, καὶ λυδιστὶ, αἵ τινες χαλαραὶ καλοῦνται. ταύτας εἶπες ὦ φίλε, ἵνα δὴ πολεμικῶν ἀνδρῶν ἔχοι ὄ τι χρήσῃ; οὐδαμῶς ἔφη. ἀλλὰ κινδυνεύει σοι δωριστὶ λείπεσθαι καὶ φρυγιστί. οὐκ οἶδα ἔφην ἐγὼ τὰς ἁρμονίας. ἀλλὰ καταλιπεῖν κέλευε τὴν ἁρμονίαν. ἣ, ἐν τε πολεμικῇ πράξει ὄντος τινὸς ἀνδρείου, καὶ ἐν παντὶ βιαίῳ ἔργῳ σχήσει πρέπουσα αὖ μιμήσεται, φθόγγους τε καὶ προσῳδίας, καὶ ἀποτυχόντος, ἢ εἰς τραύματα, ἢ θανάτους ἰόντος, ἢ εἴς τινα ἄλλην ξυμφορὰν πεσόντος. ἐν πᾶσι τούτοις παρακτικὰς μόνως καὶ καρτεροῦντος ἀμυνομένῳ τὴν τύχην. καὶ ἄλλην αὖ ἐν εἰρηνικῇ τε καὶ μὴ βιαίῳ, ἀλλ' ἐν ἑκουσίῳ πράξει ὄντος. ἢ τινά τι πείθοντός τε καὶ δεομένου, ἢ αἴτησιν ποιοῦντος, ἢ διδάσκοντα ἢ μεταπείθοντα ἑαυτὸν ὑπὸ χρήματα. καὶ εἰκῇ πράξαντα κατὰ νοῦν. μὴ μὴν ὑβριστικὰς ἔχοντα. ἀλλὰ σωφρόνως τε μὴ μετείως ἐν πᾶσι τούτοις πράττοντά τε, μὴ τὰ ἀποβαίνοντα ἀγαπῶντα. ταύτας δύο ἁρμονίας. βίαιον ἑκούσιον. δυστυχοῦντ' εὐτυχοῦντ'. σωφρόνων. ἀνδρείων. αἵ τινες φθόγγους μιμήσονται κάλλιστα, ταύτας λέγε. ἀλλ' ἦδ' ὅς οὐκ ἄλλας ἂν εἴη λέγειν, ἢ ἃς δὴ νῦν ἔλεγον. οὐκ ἄρα ἦν δ' ἐγὼ πολυχορδίας γε, οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει τὰς ᾠδὰς τε καὶ μέλισιν. οὔ μοι ἔφη φαίνεται. τεκτόνων ἄρα καὶ παντοίων καὶ πάντων ὀργάνων ὅσα πολύχορδα καὶ πολυαρμόνια δημιουργοὺς οὐ θρέψομεν; οὐ φαινόμεθα. τί δέ, αὐλοποιοὺς ἢ αὐλητὰς παραδέξει πω πόλιν, ἢ οὐ ἔστιν πολυχορδότατον, καὶ αὐτὰ τὰ παναρμόνια. αὐλοῦ τυγχάνοντα μιμήματα; δηλαδὴ ὅδ' ὅς. λύρα δή σοι ἦν δ' ἐγὼ καὶ κιθαρὰ λείπεται. καὶ κατὰ πόλιν χρήσιμα. καὶ αὖ κατ' ἀγροὺς τοῖς νομεῦσι, σύριγξ αὖ τις εἴη. ὡς γοῦν ἔφη ὁ λόγος ἡμῖν σημαίνει. οὐδέν γ' ἦν δ' ἐγὼ δεινὸν ποιεῖμεν ὦ φίλε κρίνοντες ἐν ἀπόλλω καὶ τοῖς τοῦ ἀπόλλωνος ὀργάνοις πρὸ μαρσύου τοῦ, καὶ τῶν ἐκείνου ὀργάνων. μὰ δί' ἦδ' ὅς, οὔ μοι φαινόμεθα. καὶ νὴ τὴν κύνα εἶπον, λελήθαμέν γε διακαθαίροντες πάλιν, ἣν ἄρτι ζυφὰν ἔφαμεν πόλιν. σωφρονοῦντες γε ἡμεῖς δ' ὅς. ἴθι δὴ ἔφην καὶ τοῦ λοιποῦ καθαίρωμεν. ἐπόμενον γαρ δὴ ταῖς ἁρμονίαις. αἳ ἡμῖν ἔδει, τὸ περὶ ῥυθμούς. μὴ ποικίλους αὐτοὺς διώκειν. μὴ δὲ παντοδαπὰς βάσεις. ἀλλὰ βίου ῥυθμὸς δεῖ κοσμίου τε καὶ ἀνδρείου τινὸς εἶσιν. οὓς ἰόντα ἐν πόδα τῷ τοιούτῳ λόγῳ ἀκολουθήσειν δεῖ πᾶσαι καὶ τὸ μέλος. ἀλλὰ μὴ λόγον ποδί τε καὶ μέλει. εἴ τινος δ' αὖ εἰσὶ τοιοιδὶ ῥυθμοὶ, σὺν δρόμον ὥς πού τὰς ἁρμονίας φράσαι. ἀλλὰ μὰ δί' ἔφη, οὐκ ἔχω λέγειν ὅτι μὲν γαρ τρία ἄττα ἔστιν εἴδη, ἐξ ὧν αἱ βάσεις συλλέγονται. ὥς πού οἱ τοῖς φθόγγοις τὴν ἀρχὴν δοῦναι αἱ πᾶσαι ἁρμονίαι, πυθαμένους αὖ ἔστιμι, ποῖα δ' ἐστὶν μιμήματα, λέγειν οὐκ ἔχω. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἦν δ' ἐγὼ, καὶ περὶ τούτων βουλευσόμεθα. τίνες τε αἱ λυδιστὶ εἶσι καὶ ὕδριοι. ἣ μανίαι, καὶ ἄλλης κακίας πρέπουσαι βάσεις. καὶ τίνας ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς λυπηρὸν ῥυθμούς. δῖμαι δ' ἔγωγε ἀκηκοέναι οὐ σαφῶς, οὐδὲ πολιτικόν τι πνα ὀνομάζοντος αὐτὸ ξαθίον, καὶ σάκτυλον. καὶ ἡρῷόν γε, οὐκ οἶδα ὅ πως

διακο

διὰ σημεῖα τοῦτο· καὶ ἴσον αὖ καὶ ἄνω καὶ κάτω πεφύκοτος· ὡς βραχύ τε καὶ μακρὸν γιγνόμενον· καὶ ὡς ἐγγὺς καὶ ἔκμβον· καὶ πᾶν ἄλλο σχοινίον ὑπόμαζε. μᾶκι δὲ καὶ βραχύτητας προσῆπε. καὶ τούτων πάλιν δεῖται τὰς ἀνωγὰς τῆ ποδὸς αὐτῷ· οὐκ ἦν φίγγεν τε καὶ ἐπαινεῖν, ἢ ὡς ῥυθμοὺς αὐθὺς, ἢ οἱ ξωκμφότερόν τι, οὐ γὰρ ἔχω λέγειν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς πᾶν ἔσται, ὡς δέομενα αἰκριβολόγου· διελέσθαι γὰρ οὐ σμικροῦ λόγου· ἢ σὺ οἶει; ΜΑΚ. Δι' οὐκ ἔγωγε. ΑΛ. Ἀλλὰ τόδέ γε, ὅτι τὸ τῆς εὐχημοσύνης τε καὶ ἀχημοσύνης, τῷ εὐρύθμῳ τε καὶ ἀρρύθμῳ ἀκολουθεῖ, λώιστα διελέσθαι; ΓΩΣ Δ' οὔ· ΑΛ. Ἀλλὰ μὴν τὸ εὔρυθμόν τε καὶ ἄρρυθμον, τὸ μὲν, τῇ καλῇ λέξει ἕπεται ὁμοιούμενον· τὸ δὲ, τῇ ἐναντίᾳ· καὶ τὸ εὐάρμοστον καὶ ἀνάρμοστον, ὡσαύτως· εἴπερ ῥυθμός γε καὶ ἁρμονία λόγῳ, ὡς πᾶν αὖ τι ἐλέγετο, ἀλλὰ μὴ λόγος τούτοις. ΑΛ. Ἀλλὰ μὴν ἥδ' ὅς, ταῦτά γε λόγῳ ἀκόλουθα πάντα. τί δ' ὁ ζόπος τῆς λέξεως ἐᾷ δ' εἶτα, καὶ ὁ λόγος οὐ τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει ἕπεται; ΓΩΣ γὰρ οὔ. ΣΩ. Τῇ δὲ λέξει τἆλλα; ΝΑΙ. Εὐλογία ἄρα καὶ εὐαρμοστία, καὶ εὐχημοσύνη, καὶ εὐρυθμία, εὐήθεία ἀκόλουθοῦσι. οὐχ ἑκὼν αὖσαν ὑποκειζόμενοι καλοῦμεν ὡς εὐήθειαν, ἀλλὰ πᾶν ὡς ἀληθῶς εὖ τε καὶ καλῶς ἠθῶν καὶ τοσκόσμων διάνοιαν. ΓΑΥΚΩΝ πᾶσι μὲν οὖν ἔφη. ΑΛ. Ἆρ' οὖν οὐ παντὶ χρὴ ταῦτα διωκτέα τοῖς νέοις, εἰ μέλλουσι τὰ αὑτῶν πράξειν; ΔΙΩΚΤΕΑ μὲν οὖν. ΕΣΤΙ δέ γε που τὸ πλέρης μὲν γραφικὴ αὐτῶν καὶ πᾶσα ἡ ὁμοιάτη δημιουργία. τὸ πλέρης δὲ ὑφαντική. καὶ ποικιλία, καὶ οἰκοδομία, καὶ πᾶσα αὖ ἡ τῶν ἄλλων σκευῶν ἐργασία. εἴτι δὲ ἡ τῶν σωμάτων φύσις, καὶ ἡ τῶν ἄλλων φυτῶν. ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις, ἔνεστιν εὐχημοσύνη, ἢ ἀχημοσύνη. καὶ ἡ μὲν ἀχημοσύνη, καὶ ἀρρυθμία, καὶ ἀναρμοστία, κακολογίαι καὶ κακοηθείαι ἀδελφαί· τὰ δὲ ἐναντία, τῇ ἐναντίου, σώφρονές τε καὶ ἀγαθοῦ ἤθους, ἀδελφά τε καὶ μιμήματα. ΓΑΥΚΩΝ ἀλλὰ μὲν οὖν ἔφη. ΑΛ. Ἐῶμεν δὴ τοῖς ποιηταῖς ἡμῖν μύθων ἐπιστατεῖν, καὶ προστάκασίαν τιν' αὐτῷ τῷ ἀγαθοῦ εἰκόνα ἤθους ἐμποιεῖν τοῖς ποιήμασιν, ἢ μὴ παρ' ἡμῖν ποιεῖν. ἢ καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς ἐπιστατητέον, καὶ διακωλυτέον τὸ κακόηθες ἕξιν, καὶ ἀκόλαστον, καὶ ἀνελεύθερον, καὶ ἄχαριν. μήτε οὖν εἰκόσι ζώων, μήτε οὖν οἰκοδομήμασι, μήτε οὖν ἄλλῳ μηδενὶ δημιουργουμένῳ ἐμποιεῖν. ἢ ὁμοῦ δίος τε ὦν, οὐκ ἐάτεος παρ' ἡμῖν δημιουργεῖν, ἵνα μὴ οὐ κακίας εἰκόσι ζεφόμενοι ἡμῖν οἱ φύλακες, ὥσπερ ἐν κακῇ βοτανῇ, πολλὰ ἑκάστης ἡμέρας κατὰ σμικρὸν ἀφ' ἑκάστων δρεπόμενοί τε καὶ νεμόμενοι, οὐ τι ξωνιάσωσι λανθάνωσι κακὸν μέγα ἐν τῇ αὐτῶν ψυχῇ· ἀλλ' ἐκείνους ζητητέον τοὺς δημιουργούς, τοὺς εὐφυῶς δυναμένους ἰχνεύειν τὸ καλοῦ τε καὶ εὐαρμόστου φύσιν· ἵν' ὥσπερ οἱ ἐν ὑπνῳ τόπῳ, οἰκοῦντες οἱ νέοι ὠφελῶνται ἀφ' πάντων· ὁπόθεν αὖ αὐτοῖς ἀφ' ἑκάστων καλῶν ἔργων, ἢ πρὸς ὄψιν, ἢ πρός ἀκοήν τι προσβάλῃ· ὥσπερ αὔρα φέρουσα ἀφ' χρηστῶν τόπων ὑγίειαν, καὶ εὐθὺς ἐκ παίδων λανθάνει εἰς ὁμοιότητά τε καὶ φιλίαν καὶ ξυμφωνίαν, τῷ καλῷ λόγῳ ἄγουσα. ΓΑΥΚΩΝ γοῦν αὖ ἔφη κάλλιστα, οὕτω ξαφῶς. ΑΛ. Ἆρ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ ὦ γλαύκων ὄντων οὐκ ἀκριβεστάτη αὖ μουσικῇ τροφὴ, ὅτι μάλιστα καταδύεται εἰς τὸ ἐντὸς τῆς ψυχῆς· ὃ, τε ῥυθμὸς καὶ ἁρμονία, καὶ ἐρρωμενέστατα ἅπτεται αὐτοῦ φέροντα τὸν εὐχημοσύνην· καὶ ποιεῖ ἀχάριστον, εἰ τις ἐρθῶς ξαφῆ· εἰ δὲ μὴ, τἀναντίον· καὶ ὅτι αὖ τῷ παραλειπομένων καὶ μὴ καλῶς δημιουργουμένων, ἢ μὴ καλῶς φυόντων, ὀξύτατ' ἂν αἰσθάνοιτο ὁ ἐκεῖ ξαφεὶς ὡς ἔλαι· καὶ ἐρθῶς δυσχεραίνων, τὰ μὲν καλὰ ἐπαινεῖ· καὶ χαίρων καὶ καταδεχόμενος εἰς τὸν ψυχὴν, ξέφοι τ' αὖ καὶ αὐτῷ, καὶ γιγνοίζ καλός τε κἀγαθὸς· τὰ δὲ αἰσχρὰ, ψέγοι τ' ἂν ἐρθῶς, καὶ μισοῖ ἔτι πάις ὤν, πρὶν καὶ λόγον δυνατὸς εἶναι λαβεῖν· ἐλθόντος δὲ τοῦ λόγου, ἀσπάζοιτ' ἂν αὐτὸν, γνωρίζων διὰ οἰκειότητα μάλιστα ὁ οὗτος ξαφείς. ΕΜΟΙ γοῦν δοκεῖ ἔφη τ τοιοῦτ' εἶναι τὸ μουσικὴ τ' ἂν ξοφόν. ΣΩ. Ὧσπερ ἄρα ἂν δ' ἐγὼ ἐν γράμμασι τότε ἱκανῶς ἔχομεν, ὅτε τὰ στοιχεῖα μὴ λανθάνῃ ἡμᾶς ὀλίγα ὄντα οὐδὲ πᾶσιν, οἷς δεῖ περιφρόνοια· μὴ οὔτ' ὀσμικρῷ, οὔτε τὸ μεγάλῳ ὑπομάζομεν αὐτὰ ὡς οὐ δεῖ αἰσθάνεσθαι· ἀλλὰ παντὶ χρὴ πρόθυμα μάθα διαγινώσκειν, ὡς ἂ πρότερον ἐσόμενοι γραμματικοὶ, πρὶν οὕτως ἔχειμεν. ΑΛΗ θῆ. Οὐκοῦν καὶ εἰκόνας γράμμασι ἔσομεν ἢ οὐ ὕδασιν ἢ οὐ καὶ τοιοῦτοις, ἐμφαίνοντο, ἃ πρό-

τδρον γνωσόμεθα, πρὶν αὖ αὐτὰ γνῶμεν· ἀλλ' ἔστιν τ' αὐτῆς τέχνης τὴν μελέτης; παντάπασι μὲν οὖν. Ἆρ' οὖν ὀλέγω, πρὸς θεῶν οὕτως· οὐδὲ μουσικὴ πρότερον ἰσόμεθα, οὔτε αὐτοί, οὔτε οἷς φαμὲν ἡμῖν παιδευτέον εἶναι τοὺς φύλακας, πρὶν ἂν τὰ τ' σωφροσύνης εἴδη, καὶ ἀνδρείας, καὶ ἐλευθεριότητος, καὶ μεγαλοπρεπείας, καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά, καὶ τὰ τούτων αὖ εἰναντία, παντα χοῦ περιφερόμενα γνωρίζωμεν· καὶ εἰόντα οὐ λανθάνωμεν. καὶ αὐτὰ καὶ ἐν ὁποίοις αὐτῶν· καὶ μήτε οἷς σμικροῖς, μήτε οἷς μεγάλοις ἀτιμάζωμεν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς οἰώμεθα τέχνης εἶναι καὶ μελέτης. Ὀρθότατα μὲν οὖν. οὐκοῦν ἤδη σοι δῆλον, ὅτου αὖ ξυμπάσης οὔσης τῆς ψυχῆς καλὰ ἤθη ἐσόμενα καὶ οἷς τῷ ὅλῳ ὁμολογοῦντα ἐκείνοις, καὶ ξυμφωνοῦντα, τὸ αὐτοῦ μετέχοντα τύπου, τοῦτ' ἂν εἴη κάλλιστον θέαμα τῷ δυναμένῳ θεᾶσθαι; Πολύ γε. Καί μὲν τό γε κάλλιστον βρασμιώτατον; Πῶς δ' οὔ. τῶν δὴ ὄντι μάλιστα δυσύπνωστ ἀνθρώπων, ὀργὴ μουσικὸς βράδιος ἂν εἰδὶ ἀξύμφωνος εἴη, οὐκ ἂν βράδιος. οὐ δῆτα ἔφη· καὶ τὰ πρὸς ψυχὴν ἐλλέβορι. εἰ μέν τοι καὶ τὸ σῶμα, ὑπομένων αὖ ὥστ' ἐθέλειν ἀποζῆσθαι. Μανθάνω δῆτ' ἔφη, ὅτι ἔστι σοὶ ἤδη γόνιμα παιδικὰ τοιαῦτα καὶ συγχωρῶ· ἀλλὰ τόδ' μοι εἰπέ· σωφροσύνη καὶ ὕβρις ἐν ποτέρᾳ ἔστι τῆς κοινωνίας; καὶ πῶς ἔφη· ἥτις ἐκφρονα ποιεῖ οὐχ ἧττον, ἢ λύπη. ἀλλὰ τῇ ἄλλῃ αἰρετῇ; οὐδαμῶς. τὴ δὲ, ὕβρει τέ καὶ ἀκολασίᾳ; Πάντων μάλιστα· μείζω δέ γε καὶ ὀξυτέραν ἔχεις εἰπεῖν ἡδονὴν τῆς τοῦδε τοῦ ἀφροδίσια; ἔχω ἔφη, δέ γε μανικωτέραν. ὁ δὲ ὀρθὸς ὅρως πῶς φύκε κομιοῦ τε καὶ καλοῦ σωφρόνως τε καὶ μουσικῶς ὁρᾶν; καὶ μάλα ἔφη. οὐδὲν αὖκ προσοιστέον μανικὸν, δεῖ ξυγγενὲς ἀκολασίας ᾧ ὀρθῶ ὅρωτι; οὐ προσοιστέον· ἀ προσοιστέον αὖκ αὖῳ ἡδονῶν. οὐδὲ κοινωνητέον αὖ' ὅρασῇ τε καὶ παιδικοῖς ὀρθῶς, ὅρῶσί τε καὶ ὁρωμένοις. οὐ μέντοι μὰ Δί' ἔφη ὦ σώκρατες προσοιστέον· οὕτω δὴ ὡς ἔοικε νομοθετήσεις οὐ τῇ οἰκιζομένῃ πόλει. ἐλᾶν μὲν καὶ ξυνεῖναι καὶ ἅπτεσθαι ὡς πρὸς ὑιέος παιδικῶν ὅρασιν τῶν καλῶν χάριν ἐὰν πείθῃ. τὰ δ' ἄλλα, οὕτως ὁμιλεῖν πρὸς οὗ τις ἀσυνδέζοι, ὅπως μηδέ ποτε δόξει μακρότερα τούτων ξυγγίγνεσθαι· εἰ δὲ μὴ, λόγον ἀμυσίαστ καὶ ἀπειροκαλίας ὑφέξοντα. οὕτως ἔφη. Ἆρ' οὖν ἤδη δ' ἐπὶ τοῦτο καὶ σοὶ φαίνεται τέλος ἡμῖν ἔχειν, ὁ τοῦδε μουσικῆς λόγος; οἷ γοῦν δεῖ τελευτᾶν, που τελεύτηκε. δεῖ δέ που τελευτᾶν τὰ μουσικὰ εἰς τὰ τοῦ καλοῦ ὀρωτικά. Ξυμφημι δῆτ' ἔγε. μετὰ δὴ μουσικὴν, γυμναστικῇ θρεπτέοι οἱ νεανίαι; τί μήν. Δεῖ μὲν δὴ καὶ ταύτῃ ἀκριβῶς διαφέρεσθαι ἐκ παίδων ὅλῃ βίου· ἔχει δέ πως ὡς ἐγῷμαι ὧδε. σκόπει δὲ καὶ σὺ, εἰ μοὶ μὲν γὰρ οὐ φαίνεται ὁ αὖ χρηστὸν ᾖ σῶμα, ἕξιν τῇ αὐτῇ αἰρετῇ, ψυχὴν ἀγαθὴν ποιεῖν, ἀλλὰ τοὐναντίον· ψυχὴ ἀγαθὴ τῇ αὐτῆς ἀρετῇ, σῶμα παρέχειν, ὡς οἷόν τε βέλτιστον σοὶ δὲ πῶς φαίνεται. καὶ μοὶ ἔφη οὕτως. οὐκοῦν, εἰ πλὴν διαίσιαν ἱκανῶς θρέψαντες, παραδοῖμεν αὐτῇ τὰ τοῦδε τὸ σῶμα ἀκριβολογεῖσθαι. ἡμεῖς δὲ ὅσον τοὺς τύπους ὑφηγησαίμεθα, ἵνα μὴ μακρολογῶμεν, ὀρθῶς αὖ ποιεῖ μλο. Γαίη μὴ ἔγε. μέθης μὴ δὴ ἐπόμενοι, ὅτι ἀφικτέον αὐτοῖς· παντὶ γοῦν μᾶλλον ἐγχωρεῖ, ἢ φύλακι μεθυδέντι, μὴ εἰδέναι ὅπη γῆς ἔστι. γελοῖόν τ' δὴ ὄς, τὸν γε φύλακα φύλακος δεῖσθαι. τὴ δὲ δὴ σίτ' πδρί. ἀθλητικὴ μὴ τ' αἰσθησις τ' μιγίστου ἀπόνου, ἢ ἀγρυπνία. Ναί· ἆρ' οὖν ἡ τῶνδε τ' ἀσκητῶν ἕξις προσήκει αὖ ἐπὶ τοιοῦτοις; ἴσως. ἀλλ' ὦ δὴ ἐγὼ ὑποῤῥᾷς αὐτὴ γέ τις ἡ σφαλερὰ πρὸς ὑγίειαν· ἢ οὐχ ὁρᾷς, ὅτι καθεύδουσί τε τὸ βίον, ἡ ἐὰν σμικρὰ ἐκβῶσι τῆς τεταγμένης διαίτης, μεγάλα ἡ σφόδρα νοσοῦσιν οἷοι οἱ ἀσκηταί; ὁρῶ. κομψοτέρᾳ δ' ἴσως ἂν εἴη τῷ ἀθλητῇ ἀσκήσει δεῖ τῆς πολεμικῆς ἀθλητὰς. ἔγωγ' ὡς πῤῥωκώας ἀγρύπνους τε αὖ κελεύειν εἶναι, καὶ ὅτι μάλιστα ὀξὺ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν, ἡ πολλὰς μεταβολὰς ὧν ταῖς στρατιαῖς μεταβάλλοντας, ὑδάτων τε ἡ τῶν ἄλλων σίτων καὶ ἀλίσεων καὶ χειμώνων, μὴ ἀκροσφαλεῖς εἶναι πρὸς ὑγίειαν. φαίνεταί μοι. Ἆρ' οὖν ἡ βελτίστη γυμναστικὴ, ἀδελφή τις αὖ ἔστι τῆς ἁπλῆς μουσικῆς, ἣν ὀλίγον πρότερον διῆμεν; πῶς λέγεις. ἁπλῆ που καὶ ἐπιεικὴς γυμναστικὴ, ἡ μάλιστα ἂ τ' π τ' πόλεμον; Πῇ δή. καὶ παρ' ὁμήρου ἥν δ' ἐγὼ τάχ' τοι αὖ τα μάθοι αὖ τις· δῆλον δ' ὅτι δεῖ

στρατιᾶς

πρακτέας ὁ ταῖς τῶν ἰερέων ἐξιάσεσιν, οὔτε ἐχθύσιν αὐτοὺς ἐξιᾷ, καὶ ταῦτα ἐν δὲ ταλάπλῃ ὁ ἰλιγγιῶντι ὄντας, οὔτε ἐφθῷς κρίνασιν, ἀλλὰ μόνον ἐπῖσος· ἃ δὴ μάλιστα αὖ ἐν πρακτέοις ἐν πορεῖν γοῦν ὡς ἔπος εἰπεῖν, αὐτῷ τῷ πυρὶ χρῆσθαι ἐν πρώτοις, ἢ ἀληθὲς ξυμπροφέρειν· καὶ μάλα. Οὐκ μὲν ὀδυσμάτων ὡς ἐγῷμαι ὄμοιος πρὸ ποτε ἐμνήσθη. ἢ ἔστιν μὲν καὶ ἄλλοι ἀσκηταὶ ἔασιν· ὅτι γὰρ μέλλοντι σώματι ἐν ἔξιν, ἀφικτέον τῶν τοιούτων ἀπάντων. καὶ ἐρθῶς γ' ἔφη ἴσασί τε καὶ ἀπέχονται. Συρακουσίαν δὲ ἐν φίλε ζάπλουτα, καὶ σικελικὴν ποικιλίαν, ἔφων ὡς ἔοικας· νῦκ αἰνεῖς· εἰ πρὸς σοι ταῦτα δοκεῖ ἐρθῶς ἔχειν. Οὔμοι δοκῶ. φέγεις ἆρα καὶ κοινὴν δίαιταν πόρῳ φίλῳ εἶναι αὐσβράσι μέλλουσιν ἐν σώματος ἕξειν· γαστὶ πασι μὲν οἶν. Οὐκοῦν, καὶ ἀττικῶν πιμμάτων τὰς δοκούσας εἶναι ἐν παθέσθ'; αἰάγκη. Ὅλην γοῦν δίαιταν πρὸ τοιαύτην σύτησιν καὶ λίαν τὴν μαλοποιΐαν τε καὶ ψήν, τὴν αὐτὴν παναρμονίφ, ἢ αὖ πᾶσι ῥυθμοῖς πιποιημένα ἀπεικάζοντες, ἐρθῶς ἂν ἀπεικάζοιμεν· ἔως γοῦν οὔ. Οὐκοῦν, ἰκεῖ μὲν ἀκολασίαν ἡ ποικιλία εἰς ἀττικὴν, οὐταῦθα δὲ νόσον· ἢ δ' ἁπλότης καὶ τὰ μὲν μουσικὴν ἐν ψυχαῖς, σωφροσύνην· καὶ τὰ δὲ γυμναστικὴν, ἐν σώμασιν ὑγίειαν. Ἀληθέστατα ἔφη. Ἀκολασίαν δὲ καὶ νόσων πλήθυσιν ἐν πόλει, ἆρ' οὐ δικαστικά τε καὶ ἰατρικὰ πολλὰ αὐήγεται, καὶ δικανικὴ τε καὶ ἰατεικὴ σεμνύνονται, ὅταν δὴ καὶ ἐλευθέριοι πολλοὶ, καὶ σφόδρα περὶ αὐτὰ σπουδάζωσι; Τί γοῦν οὔ μάλα. Τῆς δὲ κακῆς τε καὶ αἰσχρᾶς παιδείας ἐν πόλει ἆρα μεῖζον ἕξεις λαβὲν τεκμήριον, ἢ τὸ δεῖσθαι ἰατρῶν καὶ δικαστῶν ἄκρων μὴ μόνον ὑὺς φαύλους τὸ καὶ χειροτέχνας, ἀλλὰ καὶ τὸς ἐν ἐλευθέρῳ σχήματι πρὸς ποιουμένους τι σοφθαι; ἢ οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ καὶ ἀπαιδευσίας μέγα τεκμήριον, τὸ, ἵνα κρῖναι ἄλλων δικαίων τε καὶ κείνων τῷ δικαίῳ αἰσχύνεσθαι χρῆσθαι, μὴ ἀπειρίᾳ οἰκείας; Πολὺ γοῦν μὲν οὖν ἔφη αἴσχιστον. Ἢ δοκεῖ σοι ἐν πόλει βούλου αἴσχιον εἶναι ἔτι, ὅταν τις μὴ μόνον τὸ πολὺ τοῦ βίου ἐν δικαστηρίοις φύτων τε καὶ δίκων καὶ τελεύται, ἀλλὰ καὶ ἔτι ἀπειροκαλίᾳ ὑπ' αὐτῆ δὴ πύτῳ πείθηται καὶ λωποδύεσθαι· ὡς δεινὸς ὢν τοῦτο τὸ ἀδικεῖν, καὶ ἱ κακοὶ πᾶσας μὲν τροφὰς τρέφεσθαι, πᾶσας δὲ διεξόδους διεξελθὼν ἀποτραπῆναι λογιζόμενος, ὥστε μὴ παραχθῆν δίκαιος· καὶ ταῦτα σμικρῶν τε καὶ οὐδενὸς ἀξίων ὄντα· ἀγνοῶν ὅσῳ κρεῖττον καὶ ἄμεινον τὸ παρασκευάζειν τὸν βίον αὐτῷ, μηδὲν δεῖσθαι νυστάζοντος, δικαστοῦ· οὐκ. ἀλλὰ τοῦτ' ἔφη κείνου ἔτι αἴσχιον. Τὸ δὲ ἰατρικῆς ἐν δεῖσθαι, ὅτι μὴ τραυμάτων οἴκοι, ἢ τινῶν ἐπιτεύων νοσημάτων περιπεσόντων, ἀλλὰ δι' ἀργίαν τὲ καὶ δίαιταν ἔασι δικλυσμοὶ ῥευμάτων τὲ καὶ πνευμάτων ὡς πρὸ λίμνας ἐμπιπλαμένους, φύσας τε καὶ καταῤῥεύσεις νοσήματα ἐνόματα τίθεσθαι αἰάγκαζειν τοὺς κομψοὺς ἀσκληπιάδας, οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ; καὶ μάλ' ἔφω ὡς ἀληθῶς καινὰ ταῦτα καὶ ἄτοπα νοσημάτων ὀνόματα. Οἶδ' ἐν δ' ἐτὸ ὡς ὄμοιμι οὐκ ἔν ἐπ' ἀσκληπιοῦ· τεκμαίρομαι δὲ, ὅτι αὐτῷ οἱ υἱῆς οὐ χρῆσθαι ἐν πύλῳ τρωμένῳ, ἐπ' οἶνον πρόμειον ἄλφιτα πολλὰ ἐπιπολαθέντα, καὶ τυρὸν ἐπιξυθέντα, ἃ δὴ δοκεῖ φλεγματώδη εἶναι, οὐκ ἐμέμφατο τῇ δούσῃ πᾶν. οὐδὲ πάλαι ἔφη ἰατρικὴν ἐν τιμῆσαν. Καὶ μὲν δὴ ἔφη ἄτοπόν γε τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχειν· οὐκ ἐν γ' οἶσθ' ἔπου, ὅτι τῇ παιδαγωγικῇ τῶν νοσημάτων ταύτῃ τῇ ναῦν ἰατεικῇ, προσοῦ ἀσκληπιάδαι ἐκ ἐχῶν· ὡς φασι, πρὶν ἡρόδικον γενέσθαι. ἡρόδικος γοῦν παιδοτρίβης ἦν, καὶ νοσώδης γυμνάσιον, μίξας γυμναστικὴν ἰατεικῇ, ἀπίκνεισι πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ἑαυτὸν· ἔπειτ' ἄλλους ἔζθρον πολλούς· πῇ δὴ ἔφη. μακρὸν ἦν δ' ἐτὸ ἦν θάνατον αὐτῷ ποιήσας, παρακελευθὴν γοῦν τῷ νοσήματι θανασίμῳ ὄντι, οὔτε ἰάσασθαι δίμας δίος τ' ἦν ἑαυτὸν, οὐ ἀρολία τὲ πάντων ἰατρὸν μος βίου ἔζη ἀπονοσούμενος, εἴ τι τῆς εἰωθείσου διαίτης ἐκβαίη. δύσθανατῶν δὲ ἐτὸ συφίσασ', ἐις γῆρας ἀφίκετο. καλὸν αἶρα ἦν γέρας ἔφη τῆς τέχνης ἐκόμισατο. δῆλον ἐκεῖσ' ἦν δ' ἐτὸ ἦν μὴ ἐσθ'σα, ὅτι ἀσκληπιὸς οὐκ ἀγνοίᾳ οὐδὲ ἀπειρίᾳ τούτου τοῦ ἄθλου τῆς ἰατεικῆς, τοῖς ἐκγόνοις οὐ κατέλειπεν αὐτό· ἀλλ' ἐσὸς ὅτι πᾶσι τοῖς δύνομενοῖς, ὄργον τὶ ἐμφυὲς·

σὺ τῇ πόλει προστάττειν, ὃ ἀσκήσιόν σφισι δρᾶζεσθαι. καὶ σὺ δὴ ὁρᾷς βίον ἡμῖν ἰκανῶς ἐλεεινόν. ὃ ἡμᾶς γε λοίσας, ἐὰν μὲν τῶν δημιουργῶν αἰσθανόμεθα, ἐὰν δ' ἡ τῶν πλουσίων τὸ καὶ ἀδύνατον μένων, δοκῶμέν εἶναι, οὐκ αἰσθανόμεθα. ΓΛΑΥ. Εἶφη. τί κτῶν ὦ δ' ἐπὼ ἡμῶν, ἀξιοῖ παρὰ τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων πιὼν, ὑγιάσειν τὸ νόσημα. ἢ πάτω καθαρθεὶς, ἢ καύσει, ἢ τομῇ χρησάμενος, ἀπαλλάξαι. ἐὰν δ' τις αὐτῷ μακρὰ λίαν προστάττῃ, πλίσια τε τοῦ σώματος καὶ φαλλῶν περιτιθεὶς, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπάμενα, ταχὺ εἶπεν, ὅτι οὐ χρὴ κάμνειν. οὐδὲ λυστελεῖ οὕτω ζῶν νοσήματα ἔχοντα, τῆς δὲ προκειμένης ὑγιάσας ἀμελοῦντα. καὶ μοι ταῦτα χαίρειν ἐπὼν τῷ τοιούτῳ ἰατρῷ, εἰς πλῶ ἀσθῆναι λίαν ἐμβὰς, ὑγιὴς γενόμενος, ζῇ τὰ ἑαυτῷ πράττων. ἐὰν δὲ μὴ ἱκανὸν ᾖ ὁ σῶμα ὑπερικέν, πλουτήσας, πραγμάτων ἀπαλλάγη. καὶ τῷ τοιούτῳ μόγις ἔφη δοκεῖ πρέπειν, οὕτω ἰατρικῇ χρῆσθαι. ΚΛΕ. Οἶδα δ' ἐπὼ ὅτι ζῶ τι αὐτῷ ὄφελος ὃ ἀμὴ πράττοι, οὐκ ἐλυστελεῖ ζῶ; ΔΑ. Ἔοικεν ἔφη. Ὁ δὲ δὴ πλούσιος ὡς φαμὲν, οὐδὲν ἔχει τοιοῦτον ὄφελος προκείμενον, οὗ ἀσκαμζομένῳ ἀπέχεσθαι, ἀβίωτον. Οὔκουν δὴ λέγεταί γε. φωκυλίδου γὰρ ὦ δ' ἐπὼ οὐκ ἀκούεις πῶς φησι, δεῖν ὅταν τῷ ἦθος βίος ᾖ, ἀριστῶν ἀσκεῖν; ΟΙ. μαί γ' ἔφη καὶ πρότερον. ΜΗΝΕΣ. ἔπον τοίνυν τούτου αὐτῷ μαχώμεθα. ἀλλ' ἡμᾶς αὐτοὺς διδάξωμεν, πότερον μελετητέον ἐστὶν τῷ πλουσίῳ καὶ ἀσίωλον τῷ μὴ μελετῶντι νοσοῦσθαι; πεκτονικῇ μὲν γὰρ καὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις, ἐμπόδιον τῇ προσήκει τὸ νοῦ. ἡ δὲ φωκυλίδου παρακέλευσις, οὐδὲν ἐμποδίζει; Καὶ μὰ ἦν Δία δ' ἔδ. ὡσθῦν δέ τι πάντων μάλιστα, εἴγε πρᾶγμα τέχνης ἐστὶν ἡ πλεῖστη αὐτῇ ἐπιμέλεια τὸ σώματος. καὶ γὰρ καὶ πρὸς οἰκονομίαν καὶ πρὸς στρατείαν, καὶ πρὸς εὐβουλίαν τὸ πόλεως ἀρχάς, δύσκολος ὁ δὲ δὴ μέγιστον, ὅτι καὶ πρὸς μαθήσεις, ἀρτιπνοεῖν, καὶ εὐνοήσεις τὸ καὶ μελέτας πρὸς ἑαυτὸν χαλεπή. καὶ φαλῶς πυκνὸ αἰεὶ διανοήσεις καὶ ἐλλόγους ἔσω πλείονα. καὶ αὐτομολῶν ἐκ φιλοσοφίας ἐγγίγνεσθαι. ὥστε ὅπη αὖ τε, αὖ τῇ ἀσκεῖσθαι καὶ δοκιμάζεσθαι, πάντη ἐμπόδιος. κάμνειν γὰρ ὅταν ποιεῖ αἰεὶ, καὶ ὁρῶν ὁμοίως μὴ ποτε λέγειν, περὶ τὸ σώματος. Εἰκός γ' ἔφη. Οἰκοῦν ταῦτα γιγνώσκοντα φῶμεν καὶ ἀσκλη πιὸν, τοὺς μὲν φύσει τὸ καὶ διαίτῃ, ὑγιεινῶς ἔχοντας τὰ σώματα, νόσημα δέ τι ἀποκε κλημένον ἔχοντας ὑπ' αὐτοῖς, τούτοις μὲν καὶ ταύτῃ τῇ ἕξει κατὰ λόξαν ἰατρεικὸν φαρμάκοις τὸ καὶ τομῆς τὰ νοσήματα ἐκβάλλοντα αὐτῶν, πῶ ἀσθῆναι προστάττῃν λίαν, ἵνα μὴ τὰ πολιτικὰ βλάπτοιτο. τὰ δ' ἔσω διαπαντὸς νοσοῦντα σώματα, οὐκ ἐπιχειρῶν διαίτας καὶ τα μικρὰ ἀπαντλοῦντα καὶ ἐπιχέοντα, μακρὸν καὶ κακὸν βίον ἀθρόῳ ποιῶν καὶ ἔκγονα αὐτῶν ὡς ὁ ἀπὸ ὁ τόρα διαῦτα φυτεύειν. ἀλλὰ ἦν μὲν δυνάμενον τῇ κατὰ πόλιν ζῶ, μὴ ἀσκεῖσθαι δεῖν διεκπύειν. ὡς οὔτε αὐτῷ, οὔτε πόλει λυστελεῖ. ΓΛΑΥ. πολιτικὸν ἔφη λέγεις ἀσκληπιόν. Δῆλον δ' ἔπω καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀλκιβίαδην αὖ, ὅτι τοιοῦτος ὢν οὐκ ὀρᾶς ὡς καὶ σὺ φοίβῳ ἀγαθοὶ πρὸς ἦν πόλεμον φαίνονται. καὶ τῇ ἰατρικῇ ὡς ἐπὼ λέπω ἐχρῶντο; ἢ οὐ μέμνησαι, ὅτι ἡ φρονίλεφ, ἐκ ἦ ζαύμαχος ὃ πάνδαρος ἔβαλεν, ἅμα ἐκμυζήσαντ' ἐπὶ τ' ἦπια φαρμακ' ἐπασσον; ὅτι δ' ἐχρῶ ματαῖον ἢ πεῖν ἢ φαγεῖν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ τῷ βύρυπύλῳ προσέταττον. ὡς ἐκανῶν ὄντων φαρμάκων, ἰάσασθαι αὐσβιεσ', πρὸ τῶν ζαυμάτων, ὑγιεινούς τε καὶ κοσμίους αὐ διαίτῃ. καὶ ἐτύγχανεν αὐ τῷ παραχρῆμα κυκεῶνα πίοντος. νοσώδη δὲ φύσει τε καὶ ἀκλάκτων, οὔτε αὐτοῖς, οὔτε τοῖς ἄλλοις, ᾧοντο λισθ πλεῖν ζῶ. οὐδ' ἐωδὴ τούτοις πῶ τέχνῃ δεῖν εἶναι. ὃ δὲ διεκπυτέον αὐτούς. οὐδ' ἐ μέσθυ πλουσιώτερον ἦσαν. ΓΛΑΥ. καὶν κομψοὺς ἔφη λέγεις ἀσκληπιοῦ παῖδας. ΓΛΑ. ῥέπει δ' ἐπώ. καὶ τοι ἀπειθοῦτές γε ἡμῖν οἱ φαγωθδ ποιοὶ καὶ πίνδαρος, ἀπόλλωνος μόφασιν, ἀσκληπιὸν εἶναι. ὧδε δὲ χρυσοῦ πειθῶσαι, πλούσιον αὖσβα θανάσιμον ὄφηρῶντα ἰάσασθαι. ὦδεν δὴ καὶ κόραινων ἦναι αὐτόν. ἡμεῖς δὲ καὶ τὰ προειρημένα οὐ πειθόμεθα αὐτοῖς ἀμφότερα. ἀλλ' εἰ μὲν θεοῦ δ', οὐκ ἂν φύσομεν αἰσχροκερδῆσ. εἰ δ' αἰσχροκερδής, ἐκ ἂν θεοῦ. Ὀρθότατά γε δ' ὡς ταῦτά γε. ἀλλὰ ἦ

τῇ δὲ

τῦδε, τί λέγεις ὦ Σώκρατες· ἆρ' οὐκ ἀγαθοὺς δεῖ ἐν τῇ πόλει κεκτῆσθαι ἰατρούς; ἔστιν δ' ἔν που μάλιστα τοιοῦτοι, ὅσοι πλείστους μὲν ὑγιεινοὺς, πλείστους δὲ νοσώδεις μετεχειρίσαντο· καὶ δικασταὶ ὡσαύτως οἱ παντοδαπῆς φύσεσιν ὁμιλητότες· καὶ μάλα ἔστιν ἀγαθοὺς λέγω· ἀλλ' ἴσθι οὕς ἡγοῦμαι τοιούτους; Λυσίππης ἔφη· ἀλλὰ πειράσομαι ὡς δ' ἐγώ· σὺ μέν γε οὐκ ὅμοιον πρᾶγμα τῷ αὐτῷ λόγῳ ἥρου. Γοῦν ἔφη· ἴσως δὲ μὴν, ἔφην, τοιοῦτοί γε ἂν γένοιντο, εἰ ἐκ παίδων αἰρέσεως πρὸς ᾧ μανθάνειν τὼ τέχνω, ὡς πλείστους τε καὶ πονηροτάτους τοὺς σώματος ὁμιλήσειαν, καὶ αὐτοὶ πείσειας νόσους κάμνειν, καὶ εἴη μὴ πάνυ ὑγιεινοῦ φύσει· οὐ γὰρ δήπου σώματι σῶμα θεραπεύουσιν· ἀ γὰρ ἂν αὐτὰ οὐκ ἐχώρει παρὰ φύσιν καὶ εἶναί ποτε καὶ γενέσθαι· ἀλλὰ ψυχῇ σῶμα· ἢ οὐκ ἐγχωρεῖ παρὰ δύ' γενομένῳ τε καὶ ὄντε, ὅ τι θεραπεύειν; Ὀρθῶς ἔφη. Οὐκοῦν ἐπιτηδεύσεως γε ὦ φίλε ψυχῇ ψυχῆς ἀρχῇ· ἢ οὐκ ἐγχωρεῖ ἐκ νέας σ' ὃν πονηρᾶς ψυχῆς τεθράφθαί τε καὶ ὁμιληκέναι· καὶ πάντα ἀδικήματα αὐτὴν ἀδικηκέναι διεξεληλυθέναι, ὥστε ὀξέως ἀφ' αὑτῆς τε καμάρισθαι, τὰ τῶν ἄλλων ἀδικήματα· ὅσον καὶ τὰ σώματα νόσους· ἀλλ' ἄπειρον αὐτὴν μὴ ἀκέραιον δεῖ κακῶν ἔθῶν νέαν οὖσαν, γίγνεσθαι, εἰ μέλλει καλὴ καγαθὴ οὖσα, κρινεῖν ὑγιῶς τὰ δίκαια· διὸ δὴ καὶ εὐήθεις νέοι ὄντες, οἱ ἐπιεικεῖς φαίνονται, καὶ ἀδίκου πέρι τοι ἔστω τῶν ἀδίκων· ἅτε οὐκ ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς παραδείγματα ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς· καὶ μὲν δὴ ἔφη σφόδρα γε αὐτὸ πάσχουσι· τοιγαροῦν ἴσθ' ἔστω, οὐ νέου ἀλλὰ γέροντα δεῖ τὸν ἀγαθὸν δικαστὴν εἶναι· ὁμιλητὴν γενόμενα τῆς ἀδικίας, δέον εἰδέναι, οὐκ οἰκείαν ἐν τῇ αὐτοῦ ψυχῇ οὖσαν ἠθημένου, ἀλλ' ἀλλοτρίαν ἐν ἀλλοτρίοις μεμελετηκότα ἐν πολλῷ χρόνῳ διαισθάνεσθαι δεῖον πίφυκε κακόν· ἐπιστήμη, οὐκ ἐμπειρίᾳ δικαίᾳ κεχρημένον. Γοναιότατος γοῦν ἔφη ἔοικεν εἶναι ὁ τοιοῦτος δικαστής. Καὶ ἀγαθός γε ὦ δ' ἔτω, ὃ σὺ ἐρώτας· ὁ γὰρ ἔχων ψυχὴν ἀγαθὴν, ἀγαθός· ὁ δὲ δεινὸς ἐκεῖνος καὶ κακὸν πόλλα, ὃ πολλὰ αὖ ἠδίκηκως, καὶ πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι, ὅταν μὲν ὁμοίοις ὁμιλῇ, δεινὸς φαίνεται· ὑβριζόμενος πρὸς τὰ οὐ αὐτῷ παραδείγματα ἀπόσκοπων· ὅταν δὲ ἀγαθοῖς καὶ πρεσβυτέροις ἔνδον πλησιάσῃ, ἀβέλτερος αὖ φαίνεται ἀπιστῶν παρὰ καιρὸν, καὶ ἀγνοῶν ὑγιὲς ἦθος· ἅτε οὐκ ἔχων παραδείγματα τοῦ τοιούτου· πολλαπλασίως δὲ πονηρὸς ἢ σοφὸς εὐτυγχάνων, σοφώτερος ἢ ἄμεινος δοκεῖ εἶναι αὐτῷ τε καὶ ἄλλοις. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη ἀληθῆ. Οὐκοῦν οὕτω δ' ἔτω τοιοῦτον χρὴ τὸν δικαστὴν ζητεῖν τὸν ἀγαθόν τε ἅμα σοφὸν, ἀλλὰ τὸν πρότερον, πονηρίᾳ μὲν γὰρ ἀρετὴν τε καὶ αὐτὸν, οὔ ποτ' ἂν γνοίη· ἀρετὴ δὲ φύσεως παυομένης χρόνῳ, ἅμα αὐτῆς τε καὶ πονηρίας ἐπιστήμην λήψεται· σοφὸς οὖν οὗτος ἔσται μοι δοκεῖ, ἀλλ' οὐχ ὁ πανοῦργος γίγνεται. Καὶ ἐμοὶ ἔφη ξυνδοκεῖ. Οὐκοῦν, καὶ ἐκτείνω δ' ἐγὼ τὸν λόγον ἐπὶ τῆς τοιαύτης δικαστικῆς καὶ τὰ πόλιν νομοθετήσεις· αἱ τῶν πολιτῶν σοι τοὺς μὲν ἀφυεῖς, τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς θεραπεύουσι· τοὺς δὲ μὴ, ὅσοι μὲν κατὰ σῶμα τοιοῦτοι, ἀποθνήσκειν ἐάσουσι· ὃν δὲ κατὰ τὴν ψυχὴν κακοφυεῖς καὶ ἀνήκεστους, αὐτοὶ ἀπεκτίνουσι. Τὸ γοῦν ἔρεσθαι ἔφη αὖ τοῖς τε τοῖς πάλαι καὶ τῇ πόλει οὕτω πέφανται. Οἱ δὲ δὴ νέοι ὦ δ' ἔτω, δῆλον ὅτι βλακεύσονται σοι δικαστικῆς ἀφ' ἡδονῆς ἰούσης, τῇ ἀπλῇ ἐκείνῃ μουσικῇ χρώμενοι. ὦ δὴ ἔφαμεν, σωφροσύνην ἐντίκτειν. Τί μήν ἔφη. Ἆρ' οὖν οὐ κατὰ ταυτὰ ἴσχυε ταῦτα ὁ μουσικὸς γυμναστικῷ διώκων ἐὰν ἐθέλῃ ὀρθὸν ἐργάσεσθαι ὥστε μαθεῖν ἑκατέρας δεῖσθαι, ὅτι μὴ ἀνάγκη; Ἔμοιγε δοκεῖ. Αὐτὸ γε μήν τὸ γυμνάσιον τῆς τοῦ πόνους, πρὸς ᾧ ξυμφορᾶς τῆς φύσεως ἐλέσθαι καὶ κεῖνο ἐγείρον, πονήσει μᾶλλον ἢ πρὸς ἰσχύν· οὐχ ὥς πού γε οἱ ἄλλοι ἀθληταὶ ῥώμης οὕνεκα σιτία καὶ πόνους μεταχειρίζονται. Ὀρθότατα ἔφη. Ἆρ' οὖν ὦ δ' ἔτω ὃ γλαύκων καὶ οἱ καθιστάντες μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδείαν, οὐχ οὗ ἕνεκά τινος ἔοικεν καθιστᾶσιν· ἵνα τῇ μὲν, ἢ σῶμα θεραπεύοιτο, τῇ δὲ, πρὸς ψυχήν. Ἀλλὰ τί μήν ἔφη. κινδυνεύουσιν ὦ δ' ἔτω, ἀμφότερα τῆς ψυχῆς οὕνεκα ἢ μάλιστα καθιστάναι. Εἰκός δή. Οὐκ οἰνοῖς ἔφην, ὡς διατίθενται αὐτοῖς πρὸς θάτερον, εἰ αὖ γυμναστικῇ μὲν ὄλβιον ὁμιλήσωσι· μουσικῆς δὲ μὴ ἅπ-

φῶνται; ἢ ὅσοι αὖ τοιούτων διατιθῶσι. τίνος δὲ δὴ ὅς πρὸς λέγεις. ἀγριότητος τὸ καὶ σκληρότητος καὶ αὖ μαλακίας τε καὶ ἡμερότητος ἴσως δ' ἐστίν. ἔτ' ἔφη ὅτι οἱ μὲν γυμναστικῇ ἀκρατῶς χρησάμενοι, ἀγριώτεροι τοῦ δέοντος ἀποβαίνουσιν· οἱ δὲ μουσικῇ, μαλακώτεροι αὖ γίγνονται, ἢ ὡς πρέπλλιον αὖ ἦν. καὶ μὲν δὴ δ' ἐστὶν γε ἄγριον τὸ θυμοειδὲς αὖ τῆς φύσεως παρέχεσθαι· τὴν δὲ ὀθῶς μὲν ἂν φαῖεν, αὐσηρὸν αὖ εἶναι μᾶλλον δ' ἐπιτατὸν τοῦ δέοντος, σκληρότερόν τε καὶ χαλεπὸν γίγνοιτ' αὖ ὡς τὸ εἰκός. δοκεῖ μοι ἔφη. τί δὲ τὸ ἥμερον· οὐχὶ ὁ φιλόσοφος αὖ ἔχοι φύσιν· καὶ μᾶλλον μὲν αὖ τοῦ δέοντος αὖ τῆς, μαλακώτερον αὖ ἂν τοῦ δέοντος· καλῶς δὲ λέγεις, ἥμερόν τε τὸ κόσμιον. ἔστι ταῦτα. δεῖν δέ γε φαμὲν τοὺς φύλακας, ἀμφοτέρα ἔχειν τούτω τὼ φύσει. δεῖ γάρ· ἔφη· ἐκ τούτων, ἡρμόσθαι δεῖ αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας· πῶς δ' οὔ. καὶ τὴν μὲν ἡρμοσμένην, σώφρονα τε καὶ ἀνδρεῖαν ἡ ψυχή. πάνυ γε. τὴν δὲ ἀναρμόστου, δειλήν καὶ ἄγροικον. καὶ μάλα. οὐκοῦν, ὅταν μέν τις μουσικῇ παρέχῃ καὶ ταῦτα λέγειν, καὶ καταχεῖν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὤτων, ὥσπερ διὰ χώνης, ἅς δὴ νῦν ἡμεῖς ἐλέγομεν τὰς γλυκείας τε καὶ μαλακὰς καὶ θρηνώδεις ἁρμονίας, καὶ μετρίζων τε καὶ γανωμένος ἂν τῆς ᾠδῆς διατελῇ τὸν βίον ὅλον, οὗτος τὸ μὲν πρῶτον εἴπερ θυμοειδὲς εἶχεν, ὥσπερ σίδηρον ἐμάλαξε, καὶ χρήσιμον ἐξ ἀχρήστου καὶ σκληροῦ ἐποίησεν· ὅταν δ' ἐπίμονον μὴ αὐτὸ ἀλλὰ κηλῇ, τὸ μαλακίζῃ· ὅσον τάχιστα καὶ λάβοι, ἵνα αὖ ἐκ τάχους τὸν θυμὸν καὶ ἐκτήκῃ, ὥσπερ νεῦρα ἐκ τῆς ψυχῆς, καὶ ποιήσῃ μαλθακὸν αἰχμητήν. πάνυ μὲν οὖν ἔφη. καὶ ἐάν μέ γε δὴ ἐξ ἀρχῆς φύσιν ἄθυμον λάβῃ, ταχὺ ἂν διεπράξατο. ἐὰν δὲ θυμοειδῆ, ἀθυμίαν ποιήσας τὸν θυμὸν, ἐξεύρεσιν ἀπειργάσατο· ἐκ σμικρῶν ταχὺ ὀργίζεσθαί τε καὶ καταπαύεσθαι ἀκρόχολοι οὖν καὶ ὀξεῖς, αὐτὸ θυμοειδῶν γιγνῶνται, δυσκολίας ἐμπλεῳ. κομιδῇ μὲν οὖν. τί δὲ αὖ γυμναστικῇ πολλὰ ποιῇ καὶ εὖ χᾶται εὖ μάλα· μουσικῆς δὲ καὶ φιλοσοφίας μὴ ἅπτηται, οὐ πρῶτον μὲν εὖ ἴσχων τὸ σῶμα, φρονήματός τε καὶ θυμοῦ ἐμπέπλησται, καὶ ἀνδρειότερος γίνεται αὐτὸς αὑτοῦ; καὶ μάλα γε. τί δαὶ ποιεῖ δὲν ἄλλο μηδὲν πράττῃ, μηδὲ κοινωνῇ μούσης μηδαμῇ, οὐκ ἔτι καὶ οὐδὲν αὐτοῦ φιλομαθὲς ἐν τῇ ψυχῇ, ἅτε οὔτε μαθήματος γευόμενον οὐδενὸς, οὐ ζητήματος, οὔτε λόγου μετέχον, ἅτε τῆς ἄλλης μουσικῆς, ἀκούσεώς τε καὶ κωφὸν, καὶ τυφλὸν, γίγνεται. ἅτε οὐκ ἐγκεκραμένων οὐδὲ ἐρρωμένων, οὐδὲ διαπεπυρωμένων τῶν αἰσθήσεων αὐτοῦ; οὕτως ἔχει. μισολόγος δή μοι ὁ τοιοῦτος γίγνεται καὶ ἄμουσος· καὶ πειθοῖ μὲν οὐδὲν ἔτι χρῶνται· βίᾳ δὲ καὶ ἀγριότητι ὡς πρὸ παντὸς διαπράττεται. καὶ ὃς ἀμαθίᾳ ἐν σκιᾷ τινι, μεῖζα ἀρρυθμίᾳ τε καὶ ἀχαριστίᾳ χῇ; πάντα ἁπάντων δῆλος οὕτως ἔχει. ἐοικέν γ' ἔφη ὦ Σώκρατες. ἐκ δύο ὄντε τούτω ὡς ἔοικε, δύο τέχνα, θεῶν ἔτ' ἂν τινα φαῖμεν διδόναι τοῖς ἀνθρώποις, μουσικήν τε καὶ γυμναστικήν· οὐδὲ τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ φιλόσοφον· οὐκ οὐδὲ ψυχὴν καὶ σῶμα, εἰ μὴ ἕνεκα πάρεργον· ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο ὅπως αὖ ἁρμόσειαν ἐπιτεταμένω καὶ ἀνειμένω, μέχρι τοῦ προσήκοντος. καὶ γὰρ ἔοικεν ἔφη· τὸν κάλλιστ' ἀρ' μουσικῇ γυμναστικὴν κεραννὺς τα καὶ μετριώτατα τῇ ψυχῇ προσφέρων, θεῖον ἂν ὀρθότατ' αὖ φαῖμεν εἶναι πολίτου μουσικώτατον· καὶ ἁρμοστότατον πολὺ μᾶλλον, ἢ τὸν τὰς χορδὰς ἁρμόττα ἐπὶ τὰς ξυνιστάντα· εἰκότως γ' ἔφη ὦ Σώκρατες. ἐκοῦ, καὶ σὺ τῇ πόλει ἡμῶν ὦ γλαύκων, λύσει τοιοῦτόν τινὸς ἀεὶ ἐπιστάτου, δεῖ μάλλει ἢ πολιτείᾳ σώζεσθαι. δεήσει μέντοι ὡς οἷόν τε γε μάλιστα. οἱ μὲν δὴ τύποι τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς, οὗτοι ἂν εἶεν. χορεύσαι γὰρ, τί ἂν τις διεξίοι τῶν τοιούτων. κυνηγέσια τε καὶ κυνηγέται, καὶ γυμνικοὺς ἀγῶνας, καὶ ἱππικούς. σχεδὸν γάρ τι δῆλα δή, ὅτι τούτοις ἑπόμενα δεῖ αὐτὰ εἶναι· καὶ οὐκέτι χαλεπὰ εὑρεῖν. ἴσως δ' οὐ χαλεπά. εἶεν ἐκεῖνο δὴ μοι εἰπέ· τί ἂν ἡμῖν διαιρετέον εἴη· ἐξ ὧν αὐτῶν τούτ', εἴ τινες ἄρξουσί τε καὶ ἄρξονται; τί μήν. οὐκοῦν ὅτι μὲν πρεσβυτέρους δεῖ ἄρχοντας εἶναι· καὶ τέρους δὲ τοὺς ἀρίστους; δῆλον. καὶ ὅτι γε τοὺς ἀγεύσους αὐτῶν; καὶ ἔστιν. οἱ δὲ γεωργοῦν ἄρισοι ἀρ' ἐγεωργικώτατοι γίνονται.

Ναί. Καὶ πῶς ἂν πείσαι φυλάκων αὐτοὺς ἀρίστους δεῖν εἶναι, ἃ ἐν οὐ φυλακικωτάτους προσήκει εἶναι πόλεως; Ναί. Οὐκοῦν, φρονίμους τε εἰς ὅσον δεῖ ὑπάρχειν καὶ δυνατοὺς, καὶ οἷα κηδεμόνας τῆς πόλεως. Ἔστι ταῦτα· κύδιστο δ' γ' αὖ τις μάλιστα τούτου, ὃ τυγχάνει φιλῶν; αὐάγκη. καὶ μὰν ὅσον γ' αὖ μάλιστα φιλοῖ, ἃ ξυμφέρειν ἡγοῖτο τὰ αὐτὰ καὶ ἑαυτῷ. καὶ ὅταν μάλιστα ἐκείνου μὲν δὴ πράττοντος, δόκωσι ξυμβαίνειν καὶ ἑαυτῷ δὴ πράττειν, εἰ δὲ μή ἥδωσιτίου; οὕτως ἔφη. ἐκλεκτέον ἄρ' ἐκ τῶν ἄλλων φυλάκων τοιούτους ἄνδρας, οἳ ἂν σκοπῶσιν ἡμῖν μάλιστα φαίνονται πάντα τὸν βίον, ὃ μὲν ἂν τῇ πόλει ἡγήσωνται ξυμφέρειν, πάσῃ προθυμίᾳ ποιεῖν· ὃ δ' ἂν μή, μηδενὶ τρόπῳ πρᾶξαι ἂν ἐθέλειν. ἐπιτήδειοι γοῦν ἔφη. δοκεῖ μοί τι ῥητέον αὐτοὺς εἶναι οἱ ἀποίσουσι ταῖς ἡλικίαις οἱ φυλακικοί εἰσι τοῦτου τοῦ δόγματος· καὶ μή τε γοητευόμενοι, μήτε βιαζόμενοι ἐκβάλλωσιν ἐπλανθανόμενοι, δόξαν πλὴν τοῦ ποιεῖν δεῖν, ἃ τῇ πόλει ἐδόκησε. τίνα ἔφη λέγεις πλὴν ἐκβολλῶ· ἐτῷ σοι ἔφην ἐρῶ· φαίνεταί μοι δόξα ἔμφυτοι ἐκ διανοίας, ἃ ἐκουσίως ἃ ἀκουσίως· ἐκουσίως μὲν, ἡ ψευδὴς τοῦ μεταμαθάνοντος· ἀκουσίως δὲ, πᾶσα ἡ ἀληθής. ἐ μὲν τοῦ ἐκουσίου ἔφη μανθάνω· ἐ δὲ τοῦ ἀκουσίου, δέομαι μαθεῖν. τὶ δὲ οὐ καὶ σὺ ἡγῇ, ἔφην ἐγὼ, τῶν μὲν ἀγαθῶν ἀκουσίως στέργεσθαι τοὺς ἀνθρώπους. τῶν δὲ κακῶν, ἑκουσίως. ἃ οὐ δ' μὲν ἐψεῦδος τῆς ἀληθείας κακὸν, ἐ δὲ ἀληθεύειν, ἀγαθόν; οὐ τὰ ὄντα δοξάζειν, ἀληθεύειν δοκεῖ σοι εἶναι. Ἀλλ' ἔστ' ἐρθῶς λέγεις καί μοι δοκοῦσιν ἄκοντες, ἀληθοῦς δόξης στερίσκεσθαι. οὐκοῦν κλαπέντες, ἃ γοητευθέντες, ἃ ἐκπεθέντες ἐξ ἐ πάχρισόν. ἃ δὴν νοῦν ἔφη μανθάνω. ἀγκικῶς ἴσως δ' ἐτῷ κινδυνώδη λέγειν. κλαπέντας μὲν γοῦν, τοὺς μεταπεισθέντας λέγω καὶ τοὺς ἐπιλανθανομένους· ὅτι τῶν μὲν, χρόνος. τῶν δὲ, λόγος ἐξαιρεμένους λανθάνει, νοῦν γοῦν που μανθάνεις; Ναί. Τοὺς γοῦν βεκαθέντας λέγω, οἷς ἂν ὀδύνη τις ἃ ἀλγηδὼν μεταδόξασαι ποιήσῃ. καὶ τοῦτ' ἔφη ἐμάθον, ἐ ἐρθῶς λέγεις. τοὺς γε μὲν γοητευθέντας ὡς ἐγῷμαι καὶ σὺ φαίνῃ εἶναι, οἳ ἂν μεταδοξάσωσιν· ἃ ὑφ' ἡδονῆς κηλεθέντες, ἃ ὑπὸ φόβου τι δείσαντες. Ἔοικε γοῦν ἅπαντα τοὐναντίον γοητεύειν πάντα, ὅσα ἀπατᾷ. ὃ γοῦν αὖ τι ἔλεγον, ζητητέον· τίνες ἄριστοι φύλακες τῷ παρ' αὑτοῖς δόγματος, εἶεν ὃ ἂν τῇ πόλει δοκῶσι βέλτιστον εἶναι. πρωτέον δὲ αὖθις ἐκ παίδων προθετέον ὅρα, οἳ νῖς ἂν τῷ τοιούτου μάλιστα ἐπλανθάνοιτο· καὶ ἔβακπαιῶτο, καὶ ἐν μὲν μνήμονα καὶ δυσεξαπάτητον, ἐγκριτέον· ἐν δὲ μὴ, ἀποκριτέον, ἃ γοῦν; Ναί. καὶ πόνων γε αὖ καὶ ἀλγηδόνων ἀπῶναι αὐτοῖς τιτέον, οἳ οἷς ταῦτα ταῦτα πρωτέον. ὀρθῶς ἔφη. οὐκοῦν ἔτ' ἔστ' καὶ ἐρίτου ἔθους τῷ τῆς γοητείας ἄμεινον ποιητέον, ἡ βιατέον ὡς πρὸ τοὺς πώλους ἐὰν τοὺς φόβους τε καὶ ἡδονὰς αὖ μεταβλητέον· βασανίζοντας πολὺ μᾶλλον, ἔ χρυσὸν οἱ πυρὶ, εἰ δυσγοήτυτος καὶ δύχρηστος οἱ παῖσι φαίνεται. φύλαξ αὐτῷ ὧν ἀγαθὸς καὶ μουσικὸς ἵς ἐμαύθανον, δύρυθμόν τε καὶ εὐάρμοστον ἐαυτῷ οἱ παῖσι τοῖς μαίρχον. οἷος δὴ αὖ ὤν, ἡ ἑαυτῷ καὶ τῇ πόλει χρησιμώτατος ἔσῃ· καὶ ἐν ἀεὶ οἳ τε ταυσὶ καὶ ναυσὶ σκοις ἡ οἱ αὐσμάσι βασανιζόμενον, ἡ ἀκέραιον ἐκβαίνοντα, κατασατέον ἀρχοντα τῆς πόλεως ἡ φύλακα· καὶ τιμᾶς δοτέον καὶ ζῶντι ἡ τελευτήσαντι· ταφῶν τε καὶ τῶν ἄλλων μνημείων μέγιστα γέρα λαγχάνοντα· ἐν δὲ μὴ δοιοῦντον, ἀρχετέον. τοιαύτη τις ἴσῳ δ' ἐτῷ δοκεῖ μοι ὃ γλαύκων, ἡ ἐκλογὴ εἶναι καὶ καταστάσις τῶν ἀρχόντων τε ἡ φυλάκων, ὡς οἱ τύπῳ μὲν δ' ἀκριβέστ' εἰρῆσθαι. καὶ ἐμοὶ δ' ἔστ', οὕτω πη φαίνεται. Ἐ ὄντως ὡς ἀληθῶς ὀρθότατον ηκαλεῖν τοὺς μὲν φύλακας παντελεῖς τῶν τε ἔξωθεν πολεμίων· τῶν τε οἱ ἐντὸς φίλων. ὅπως οἱ μὲν, μὴ βουλήσονται· οἱ δὲ, μὴ δυνήσονται κακουργεῖν· τοὺς δὲ νέους οὓς δὴ νῦν φύλακας ἐκαλοῦμεν, ἐπικούρους τε καὶ βοηθοὺς τῶν ἀρχόντων δόγμασιν; ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη. τίς αὖ ὄφις ἴσῳ δ' ἐτῷ μηχανὴ γένοιτ' ἂν τοῖς ψευδέσιν ἐκείνοις, ὧν δὴ ἄντι γενομένοιν, ὧν δὴ ναῦ ἐλίτομεν γενναῖόν τι εἶναι ψευδομένους, πεῖσαι. μάλιστα μὲν, ἡ αὐτοὺς τοὺς ἀρχοντας· εἰ δὲ μή, τῶν ἄλλων πόλιν· πεῖσαι

ἴφη. μηδὲν καλὸν ἴωμεν λέγοντες· πρότερον μὲν ἤδη τινὰ τοῦ λόγου γενόμενον ὡς φασιν οἱ ποιηταί, καὶ πιστεύσαντι ἐφ' ἡμῖν δὲ οὐ γεγονὸς· ἀλλ' ἴσως ἀγενόμενον ἀπιστεῖται δὲ σοι χαλεπῶς πιθήσεσθαι. ὡς ἔοικας ἴφη, ὀκνοῦντι λέγειν. Δέδοικά σοι ἔτι καὶ μᾶλλον εἰκότως ὀκνεῖν, εἰ πείσαιμι εἶπεῖν. λέγ' ἴφη· μὴ φοβοῦ. λέγω δή· καί τοι οὐκ οἶδα ὁ ποίᾳ τόλμῃ, ἢ ποίοις λόγοις χρώμενος ἐρῶ. καὶ ἐπιχειρήσω πρῶτον μὲν αὐτοὺς τοὺς ἀρχοντας πείθειν καὶ τοὺς στρατιώτας. εἶπειτα δὲ, καὶ πῇ ἄλλῃ πόλιν, ὡς ἄρα ἃ ἡμεῖς αὐτοὺς ἐτίθεμέν τε καὶ ἐπαιδεύομεν, ὡς πᾶν ἐνέφαινε δοκεῖν ταῦτα πάντα παθεῖν τε καὶ γίγνεσθαι τοῖς ἐκείνοις δοκεῖ αὐτοῖς· ἦσαν δὲ τότε τῇ ἀληθείᾳ ὑπὸ γῆν ἐν τοῖς πλάττομένοις καὶ τιθεμένοις. καὶ αὐτοί, καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἃ ἄλλα σκεύη δημιουργούμενα. πειθοῦς δὲ πάντα τελῶς, ἐβασανισμένοις ἦσαν, καὶ ἡγῆ αὐτοὺς μήτηρ οὖσα αὐτῶν, καὶ τῶν ἄλλων ὡς τοῖς μακρὸς καὶ φορεῖν τῆς χώρας εἰ ἦ εἰσὶ βουλεύεσθαί τε καὶ ἀμύνειν αὐτούς, ἐάν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴῃ. καὶ ὅπως τῶν ἄλλων πολιτῶν ὡς ἀδελφῶν ὄντων καὶ γεγενῶν διανοεῖσθαι. οὐκ ἐρεῖς ἴφη πάλαι ἠρύου τὸ ψεῦδος λέγειν. γεῦ δὴ σὺ ἔτι ὑπως· ἀλλ' ὅμως ἄκουε καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ μύθου. ἔστι μὲν γὰρ δὴ πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει ἀδελφοὶ ὡς φήσομεν, πρὸς αὐτοὺς μυθολογοῦντες· ἀλλ' ὁ θεὸς ἐπλάττων, ὅσοι μὲν ὑμῶν ἱκανοὶ ἄρχειν, χρυσὸν ἐν τῇ γενέσει συνέμιξεν αὐτοῖς, διὸ τιμιώτατοί εἰσιν. ὅσοι δ' ἐπίκουροι, ἄργυρον· σίδηρον δὲ καὶ χαλκὸν τοῖς τε γεωργοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς· ἅτε οὖν ξυγγενεῖς ὄντες πάντες, τὸ μὲν πολὺ, ὁμοίους αὖ ὑμῖν αὐτοῖς γεννῶτε. ἔστι δ' ὅτε ἐκ χρυσοῦ, γεννηθέν αὖ ἄργυρεον. καὶ ἄργύρου, χρυσοῦν ἔκγονον. καὶ τἆλλα πάντα οὕτως ἀλλήλων. τοῖς οὖν ἄρχουσι καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα παραγγέλλει ὁ θεὸς, ὅπως μηδενὸς οὕτω φύλακες ἀγαθοὶ ἔσονται· μηδ' οὕτω στρόβοις φυλάξουσι μηδὲν, ὡς τοὺς ἐκγόνους, ὅ, τι αὐτοῖς γένηται ὑπὸ ταῖς ψυχαῖς παραμίκται· καὶ ἐάν τε στρίτθρος ἔκγονος ὑπέχαλκος ἢ ὑπόσιδηρος γίνηται, μηδενὶ τρόπῳ κατελεήσουσιν· ἀλλὰ πρὸ τῆς φύσει προσήκουσαν τιμὴν ἀποδόντες, ὥσουσιν εἰς δημιουργοὺς ἢ εἰς γεωργούς. καὶ αὖ ἐκ τούτων τοῖς ὑπόχρυσος ἢ ὑπάργυρος φύῃ, τιμήσαντες ἀνάξουσι· τοὺς μὲν, εἰς φυλακήν. τοὺς δὲ, εἰς ἐπικουρίαν, ὡς χρησμοῦ ὄντος τότε πρὸ τῆς πόλιν διαφθαρήσεσθαι, ὅταν αὐτὴν ὁ σίδηρος ἢ ὁ χαλκὸς φυλάξῃ. ἴσως οὖν ἐστὶν ὁ μῦθος ὅπως αὖ πεισθῆναι ἔχεις πρός μηχανήν.

Οὐδαμῶς ἴφη, ὅπως γ' ἂν αὐτοὶ οὗτοι. ὅπως μὲν τἄρα οἱ τούτων υἱεῖς καὶ οἱ ἔπειτα, οἱ τ' ἄλλοι ἄνθρωποι οἱ ὕστερον. ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἂν δ' ἔτι, οὖ καὶ χρή, πρὸς τὸ μέλλον αὐτοὺς τῆς πόλεως τε καὶ ἀλλήλων κήδεσθαι. ᾠδὴν γάρ τιν μανθάνω ὃ λέγεις. καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἴσχει, ὅπη ἂν αὐτὸ ἐφῆμεν ἀγαγεῖν· ἡμεῖς δὲ τούτους γεγενεῖς ὁ τολίσαντες, προάγωμεν ἤδη μέν τῶν ἀρχόντων· ἐλαύνοντες δὲ θεασάσθων τῆς πόλεως ὅπου κάλλιστος στρατοπεδεύσασθαι· ὅθεν τούς τε οἴσθον μάλιστ' ἂν κατέχοιεν, εἴ τις μὲν ἐθέλει τοῖς τόμοις πείθεσθαι· τούς τε ἐξωθεν ἀπαμύνειν, ἐὰν πολέμιος ὡς πὸρ λύκος ἐπὶ πολίμνιον τὶς ἔοι. στρατοπεδευσάμενοι δὲ, θύσαντες οἷς χρή, εὐνὰς ποιησάσθων· ἢ πῶς.

Οὕτως ἴφη. Οὐκοῦν, τοιαύτας εἶναι χειμῶνος τε σίγειν καὶ θέρους ἱκανὰς εἶναι. γῶς γὰρ οὐχὶ οἰκήσεις γοῦν ἴφη δοκεῖς μοι λέγειν. Καὶ δὴ σὺ ἔτι στρατιωτικάς γε, ἀλλ' οὐ χρηματιστικάς. γῶς ἴφη αὖ τοῦτο λέγεις διαφθεῖραι κάνου.

Ἐτοῦσι δὴ σὺ ἔτι πειράσομαι εἰπεῖν. δεινότατον γοῦν που πάντων καὶ αἴσχιστον ποιμέσι, τοιούτους γε καὶ οὕτω σφίσιν κυνὰς ἐπικούρους ποιμνίοις, ὥστε λύκου ἀκολάστου, ἢ λιμοῦ, ἢ τινος ἄλλου κακοῦ ἔθους, αὐτοὺς τοὺς κυνὰς ἐπιχειρῆσαι τοῖς προβάτοις καὶ κουρεῖν· καὶ αὐτὴ κακῶν, λύκοις ὁμοιωθῆναι. δεινὸν δὴ ἔς· πῶς δ' οὔ. Οὐκοῦν φυλακτέον παντὶ τρόπῳ, μὴ τοιοῦτον ὑμῖν οἱ ἐπίκουροι ποιήσωσι πρὸς τοὺς πολίτας, ἐπὶ πείσθαι αὐτῶν κρείττους εἶσι, καὶ αὐτὶ ξυμμάχων δεσπότας ἀγρίους ἀφομοιωθῶσι. φυλακτέον ἴφη οὐκοῦν τὼ μάλιστα τῆς βλακείας ὅπως παρεισκυκλήσεται αὖ ἔσω, τῷ ὄντι ἡμῖν πᾶν δεινόν ἐστιν. Ἀλλὰ μὴν ἀγαθὰ γ' ἴφη. καὶ ἴσως γ' ἔπον. ἔοικε μὲν οὐκ ἄξιον διηκριβῶσθαι ὧ φίλε γλαύκων, ὅ μὲ

ζοι αρ᾽ πελέγομεν ἄξιον ὅπ λεῖ αὐτοὺς τῆς ὀρθῆς τυχεῖν παιδείας, ἢ τῆς ποτ᾽ ὄζιν, εἰ μέλλουσι᾽ μάγιστον ἴσχειν, πρὸς τῷ ἤμφοι εἶναι αὐζοῖς τε, καὶ ζοῖς φυλαττομένοις ὑπ᾽ αὐτῶν. καὶ ὀρθῶς γι ἤλ᾽ ὅς. Ρρὸς μὲν οὖν τὴν παιδείαν ταύτην, φαίη ἄν τις νομοθέτην ἔχων, δεῖν καὶ τὰς οἰκήσεις καὶ πόλιν ἄλλην οὖσαν, τοιαύτην αὐτοῖς παρισκευάζεσθαι, ἢ τῆς μήτε τοὺς φύλακας ὡς ἀρίσους, εἶναι παύσει αὐτούς, κακουργεῖν τε μὴ ἐπάρη τοὺς ἄλλους πολίτας. καὶ ἀληθῶς γι φήσει. Ὅρα δὴ εἶπον ἐγώ, εἰ μείον δ᾽ πνα ζόπεν λεῖ αὐτοὺς ζῆν τε καὶ οἰκεῖν, εἰ μέλλουσι τοιοῦτοι ἔσεσθαι. πρῶτον μὲν οὐσίαν κτητὴν μείον μηδεμίαν μηδένα ἰδίαν, ἢ μὴ πᾶσα ἀνάγκη. ἔπειτα οἴκησιν καὶ ταμεῖον μηδενὶ εἶναι μηδὲν τοιοῦτον, εἰς ὃ οὐ πᾶς ὁ βουλόμενος εἴσεισι. τὰ δ᾽ ἐπιτήδεια, ὅσων δέονται ἀθλητοὶ πολέμου σώφρονές τε καὶ ἀνδρεῖοι, ταξαμένους παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν, δέχεσθαι μισθὸν τῆς φυλακῆς τοσοῦτον, ὅσον μήτε περιεῖναι αὐζοῖς εἰς ἐνιαυτὸν, μήτε δεῖν ἐνδεῖν. ἐσπίνοντας δὲ εἰς ξυσσίτια ὥσπερ στρατιώτας διαιτᾶσθαι. χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον εἰπεῖν αὐζοῖς, ὅτι θεῖον παρὰ θεῶν αἰεὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἔχουσι, καὶ οὐδὲν προσδέονται τοῦ ἀνθρωπείου. οὐδὲ ὅσιον νομίζειν ἐκείνου κτῆσιν, τῇ τοῦ θνητοῦ χρυσοῦ κτήσει, ξυμμιγνύντας, μιαίνειν· διότι πολλὰ καὶ ἀνόσια, περὶ τὸν πολλὸν νόμισμα γίγνεται· ἐν παρ᾽ ἐκείνοις δὲ ἀκίβδηλον. ἀλλὰ μόνοις αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ πόλει μὴ ἅπτεσθαι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, οὐδ᾽ ἅψασθαι, οὐδ᾽ ὑπὸ ὀροφον ἰέναι· οὐδὲ περιάψασθαι, οὐδὲ πίνειν ἐξ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, καὶ οὕτω μὲν σώζειν τ᾽ ἂν καὶ σώζοιτο πόλιν· ὁπόταν δ᾽ αὐζοὶ, γῆν τε ἰδίαν καὶ οἰκίας καὶ νομίσματα κτήσονται, οἰκονόμοι μὲν καὶ γεωργοὶ, αὐτὶ φυλάκων ἔσονται. δεσπόται δ᾽ ἐχθροὶ, αὐτὶ συμμάχων τῶν ἄλλων πολιτῶν γενήσονται. μισοῦντες δὲ καὶ μισούμενοι καὶ ἐπιβουλεύοντες, καὶ ἐπιβουλευόμενοι, διάξουσι πάντα τὸν βίον, πολὺ πλείω καὶ μᾶλλον δεδιότες ὅπερ τοὺς ἔσωθεν πολεμίους. δεόντως ἤδη τότε ἐγγύτατα ταὐτὸν ἔρα, αὐτοί τε, καὶ ἡ ἄλλη πόλις. τοῦτων οὖν, παίντων οὕνεκα, ὧδ᾽ ἐπὶ φῶμι οὕτω δεῖν καὶ τοὺς φύλακας, οἰκήσεώς τε πρὶ καὶ τῶν ἄλλων. καὶ ταῦτα νομοθετήσομεν, ἢ μὴ· Γαύγι ἤλ᾽ ὅς ὁ γλαύκων.

τέλος
τῆ πολιτειῶν,
ἢ Π δικαίου τείτης.

Λλ' ὁ ἀλέξιππος ὑποπλαζών, τί οὖν ἔφη ὦ σώκρατες ἀχλογήσει, ἐάν τίς σε φῇ μὴ πάνυ τι εὐδαίμονας ποιεῖν τοὺς τοιούτους ἄνδρας, ἡγεῖται δ' ἑαυτούς, ὧν ἔστι μὲν ἡ πόλις τῇ ἀληθείᾳ. οἱ δὲ, μισθὸν ἀχλαύσιον ἀγαθὸν τῆς πόλεως, δίονται ἄλλοι. ἀγροὺς τε καὶ κτημάτια, καὶ οἰκίας οἰκοδομούμενοι μεγάλας καὶ μεγάλας, καὶ ταύταις πρέπουσαν κατασκευὴν κτώμενοι. καὶ θυσίας θεοῖς ἱλίας θύοντες. καὶ ξενοδοκοῦντες, καὶ δὴ καὶ ἃ νῦν δὴ σὺ ἔλεγες χρυσόν τε καὶ ἄργυρον κεκτημένοι, καὶ πάντα ὅσα νομίζεται τοῖς μέλλουσι μακαρίοις εἶναι. ἀλλ' ἀτεχνῶς φαίη ἄν ὡς πρὸ ἐπίκουροι μισθωτοὶ ὦ τῇ πόλει φαίνονται κεκτῆσθαι οὐδὲν ἄλλο, ἢ φρουροῦντες. Ναί. ἦ δ' ἐγώ, καὶ ταῦτά γε ἐπίστιοι, καὶ ἀδὴ μισθὸν πρὸς τοῖς σιτίοις λαμβάνοντες, ὥς πρὸ νὶ ἄλλοι. ὥστε, οὐδ' ἂν ἀχρήματοι βούλωνται ἰδίᾳ, ἴζεσθαι αὐτοῖς. οὐδὲ ἄλλοις δίδοναι. οὐδ' αὖ ἀπαλίσκειν ἂν τι βουλωνται ἄλλο σε. διὰ δὴ οἱ εὐδαίμονες δοκοῦντες εἶναι ἀπαλίσκουσι. ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα συχνὰ τῆς κατηγορίας ἀχλεύπεις. Ἀλλ' ἴδ' ὅς, ἴσως καὶ ταῦτα κατηγορημένα. τί οὖν δὴ ἀχλογησόμεθα φὴς; Ναί. ἦν δ' ἐγώ, ἴμεν ἴῳ δ' ἐπὶ πορευόμενοι, ἴρήσομεν ὡς ἐγῷμαι ἃ λεκτέα. ὁρῶμεν γὰρ ὅτι θαυμαστὸν μὲν οὐδὲν ἂν εἴη, εἰ καὶ ὅτοι ἄνδρες εὐδαιμονέστατοί εἰσιν. οὐ μὲν πρὸς ἕξιν βλέποντες νῦν πόλιν οἰκίζομεν. ὅπως οὖ τι ἡμῖν ἔθνος ἔσται διαφθορότατον εὐδαιμον. ἀλλ' ὅπως ὅτι μάλιστα ὅλη ἡ πόλις, ὡς ἔπαμεν γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ μάλιστα ἂν ἴρεῖν δικαιοσύνην, καὶ αὖ ἐν τῇ κάκιστα νενομένῃ, ἀδικίαν. καὶ τιθέντες δὴ, κρεῖναι ἂν ὁ πάλαι ζητοῦμεν. νῦν μὲν οὖν ὡς οἰόμενα, νῦν εὐδαίμονα πλάττομεν. οὐκ ἀχρεῖον ὀλίγους ἐν αὐτῇ τοιούτους τινὰς θέντες, ἀλλ' ὅλων. αὐτίκα δὲ νῦν ἐναντίαν σκεψόμεθα. ὥς πρὸ οὖν ἂν εἰ ἡμᾶς ἀσεβοῦντας γράφοντας πρωσελθὼν ἄν τις ἔλεγε λέων ὅτι οὐ τοῖς ἡμέτεροις τὴν ζῴων τὰ κάλλιστα φάρμακα προστίθεμεν. εἰ γὰρ ὀφθαλμοὶ κάλλιστον ὄν, οὐκ ἐσχεῖν ἐκλελιμμένοι εἶεν, ἀλλὰ μέλανι, μετείως ἂν ἐδοκοῦμεν, πρὸς αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι λέγοντες, ὦ θαυμάσιε. μὴ εἶου λέειν ἡμᾶς οὕτω καλοὺς ὀφθαλμοὺς γράφειν, ὥστε μὴ δι' ὀφθαλμοὺς φαίνεσθαι. μὴ δ' ἂν τἆλλα μόρια. ἀλλ' ἄφρει εἰ τὰ προσήκοντα ἑκάστοις ἀποδίδοντες, ἐροῦμεν καλὸν ποιεῖν. καὶ δὴ καὶ νῦν, μὴ αὐτίκα ζητεῖ ἡμᾶς, τοιαύτην εὐδαιμονίαν τοῖς φύλαξι προσάπτειν, ἣ ἐκείνης πολλὸν ἀπορραίσεται, ἣ φύλακας. ἐπιστάμεθα γὰρ καὶ τοὺς γεωργοὺς ξυσίσεις ἀμαρίσαντες καὶ χρυσοῦν τοῦτο ἔχοντες, πρὸς ἡδονὴν ὀργάζεσθαι καλλίστην γῆν. καὶ τοὺς κεραμέας κατακλίναντες εὐδὲ δεξιὰ πρὸς τὸ πῦρ διαπίνοντάς τε καὶ εὐωχουμένους, ἐν ὥρᾳ ποιεῖν παραθεμένους, ἕως ἂν ἐπιγνώσωσι κεραμεύειν. καὶ τοὺς ἄλλους πάντας, τοιούτῳ τρόπῳ μακαρίους ποιεῖν. ἵνα δὴ ὅλη ἡ πόλις εὐδαίμων ᾖ. ἀλλ' ἡμᾶς, μὴ οὕτω κατατείνει. ὡς ἂν σοὶ πειθόμενα, οὔτε ὁ γεωργὸς γεωργὸς ἔσται. οὔτε ὁ κεραμεὺς, κεραμεύς. οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὐδὲν ἔχων σχῆμα, ἐξ ὧν πόλις γίγνεται. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων, ἐλάττων λόγος. πλουτοῦντάφοι γοῦν φαῦλοι γιγνόμενοι, καὶ διαφθορότες, καὶ πρὸς πισσάμενοι εἶναι μὴ ὄντες, τόλει δὲν λεγόν. φύλακες δὲ νόμων τε καὶ πόλεως μὴ ὄντες, ἀλλὰ δουλούμενοι, ὁρᾷς δὴ ὅτι πᾶσαν ἄρδην πόλιν ἀνατρέπουσιν αὖ τῷ δὲ νικᾶν καὶ εὐδαιμονεῖν μόνοι ἐν καιρὸν ἔχουσιν. εἰ μὲν οὖν ἡμεῖς μὲν φύλακας ὡς ἀληθῶς ποιοῦμεν ἥκιστα κακουργοῦντας τῆς πόλεως. ὁ δ' ἐκεῖνο λέγων, γεωργοὺς τινας, καὶ ὡς πρὸ εὐπαιμυρῆ ἀλλ' οὐκ εὐδαίμονας. καὶ εὐδαίμονας, ἄλλο αὖ τι ἢ πόλιν λέγει. σκεπτέον ἂν ἔτι τοῦτον πρὸς ἕξιν βλέποντες τοὺς φύλακας κατιθῶμεν, ὅπως ὅτι τελεστὴ αὐτοῖς εὐδαιμονία ἐγγενήσεται. ἢ ἕξιν μὴ εἰς πᾶν φῦλον ἴλιν βλέποντας, θατέρου ἐκείνῃ ἐπίγνωσιν. τοὺς δ' ἐπικουρικοὺς τούτους κὴ αὖ φύλακας, ἐκεῖνο αἰεὶ καστέον φρεῖν, κὴ πιστέον ὅπως ὅτι ἀρίστοι δημιουργοὶ τῷ ἑαυτῶν ἔργου ἔσονται. κὴ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὡσαύτως. καὶ οὕτω ξυμπάσης τῆς πόλεως αὐξανομένης καὶ καλῶς

οἰκιζομένης, ἐατέον ὅπως ἑκάστοις τοῖς ἔθνεσιν, ἡ φύσις ἀποδίδωσι τοῦ μεταλαμβάνειν εὐδαιμονίας. Ἀλλ' ἦ δ' ὅς καλῶς μοι δοκεῖς λέγειν. Ἆρ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ καὶ τὸ τούτου ἀδελφὸν δόξω σοι μετρίως λέγειν; Τί μάλιστα. Τοὺς ἄλλους αὖ δημιουργοὺς σκόπει εἰ τάδε διαφθείρει, ὥστε καὶ κακοὺς γίνεσθαι. Τὰ ποῖα δὴ ταῦτα. Πλοῦτος ἦν δ' ἐγώ, καὶ πενία. Πῶς δή. Ὧδε. πλουτήσας χυτρεὺς δοκεῖ σοι ἔτι ἐθελήσειν ἐπιμελεῖσθαι τῆς τέχνης; Οὐδαμῶς ἔφη. Ἀργὸς δὲ καὶ ἀμελὴς γενήσεται μᾶλλον αὐτὸς αὑτοῦ; Πολύ γε. Οὐκοῦν κακίων χυτρεὺς γίγνεται. Καὶ τοῦτο ἔφη πολύ. Καὶ μὴν καὶ ὄργανά γε μὴ ἔχων παρέχεσθαι ὑπὸ πενίας, ἤ τι ἄλλο τῶν εἰς τὴν τέχνην, τά τε ἔργα πονηρότερα ἐργάσεται, καὶ τοὺς υἱεῖς, ἢ ἄλλους οὓς ἂν διδάσκῃ, χείρους δημιουργοὺς διδάξεται. Πῶς δ' οὔ. Ὑπ' ἀμφοτέρων δὴ πενίας τε καὶ πλούτου, χείρω μὲν τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα, χείρους δὲ αὐτοί. Φαίνεται. Ἕτερα δὴ ὡς ἔοικε τοῖς φύλαξιν εὑρήκαμεν· ἃ παντὶ τρόπῳ φυλακτέον· ὅπως μήποτε αὐτοὺς λήσῃ εἰς τὴν πόλιν παραδύντα. Τὰ ποῖα ταῦτα. Πλοῦτός τε ἦν δ' ἐγὼ καὶ πενία. ὡς τοῦ μὲν, τρυφήν τε καὶ ἀργίαν καὶ νεωτερισμὸν ἐμποιοῦντος· τοῦ δὲ, ἀνελευθερίαν καὶ κακοεργίαν πρὸς τῷ νεωτερισμῷ. Πάνυ μὲν οὖν ἔφη· τόδε μέντοι ὦ σώκρατες σκόπει. πῶς ἡμῖν ἡ πόλις οἵα τ' ἔσται πολεμεῖν, ἐπειδὰν χρήματα μὴ κεκτημένη ᾖ. ἄλλως τε κἂν πρὸς μεγάλην τε καὶ πλουσίαν ἀναγκασθῇ πολεμεῖν. Δῆλον ἦν δ' ἐγώ· ὅτι πρὸς μὲν μίαν, χαλεπώτερον. πρὸς δὲ δύο τοιαύτας, ῥᾷον. Πῶς εἶπες ἦ δ' ὅς. Πρῶτον μέν που εἶπον. ἐὰν δέῃ μάχεσθαι, ἆρ' οὐ πλουσίοις ἀνδράσι μαχοῦνται αὐτοὶ ὄντες πολέμου ἀθληταί; Ναὶ τοῦτό γε ἔφη. Τί οὖν ἦν δ' ἐγὼ ὦ ἀδείμαντε εἷς πύκτης ὡς οἷόν τε κάλλιστα ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένος, δυοῖν μὴ πύκταιν, πλουσίοιν δὲ καὶ πιόνοιν, οὐκ ἂν δοκῇ σοι ῥᾳδίως μάχεσθαι; Οὐκ ἂν ἴσως ἔφη ἅμα γε. Οὐδ' εἰ ἐξείη ἦν δ' ἐγὼ ὑποφεύγοντι, τὸν πρότερον ἀεὶ προσφερόμενον, ἀναστρέφοντα κρούειν· καὶ τοῦτο ποιοῖ. πολλάκις ἐν ἡλίῳ τε καὶ πνίγει, ἆρά γε οὐ καὶ πλείους χειρώσαιτ' ἂν τοιούτους ὁ τοιοῦτος; Ἀμέλει ἔφη, οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστὸν, ἀλλ' οὐκ οἴει πυκτικῆς πλέον μετέχειν τοὺς πλουσίους, ἐπιστήμῃ τε καὶ ἐμπειρίᾳ ἢ πολεμικῆς; Ἔγωγ' ἔφη. Ῥᾳδίως ἄρα ἡμῖν οἱ ἀθληταὶ ἐκ τῶν εἰκότων, διπλασίοις τε καὶ τριπλασίοις αὐτῶν μαχοῦνται. Συγχωρήσομαί σοι ἔφη. δοκεῖς γάρ μοι ὀρθῶς λέγειν. Τί δ' ἂν πρεσβείαν πέμψαντες εἰς τὴν ἑτέραν πόλιν, τἀληθῆ εἴπωσιν, ὅτι ἡμεῖς μὲν οὐδὲν χρυσίῳ οὐδ' ἀργυρίῳ χρώμεθα· οὐδ' ἡμῖν θέμις, ὑμῖν δέ· συμπολεμήσαντες οὖν μεθ' ἡμῶν, ἔχετε τὰ τῶν ἑτέρων, οἴει τινὰς ἀκούσαντας ταῦτα αἱρήσεσθαι κυσὶ πολεμεῖν στερεοῖς τε καὶ ἰσχνοῖς μᾶλλον, ἢ μετὰ κυνῶν προβάτοις πίοσί τε καὶ ἁπαλοῖς; Οὔ μοι δοκεῖ. ἀλλ' ἐὰν εἰς μίαν ἔφη πόλιν συναθροισθῇ τὰ τῶν ἄλλων χρήματα, ὅρα μὴ κίνδυνον φέρῃ τῇ μὴ πλουτούσῃ. Εὐδαίμων εἶ ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οἴει ἄξιον εἶναι, ἄλλην τινὰ προσειπεῖν πόλιν, ἢ τὴν τοιαύτην, οἵαν ἡμεῖς κατεσκευάζομεν. Ἀλλὰ τί μὴν ἔφη. Μειζόνως ἦν δ' ἐγὼ χρὴ προσαγορεύειν τὰς ἄλλας· ἑκάστη γὰρ αὐτῶν, πόλεις εἰσὶ πάμπολλαι· ἀλλ' οὐ πόλις. τὸ τῶν παιζόντων. δύο μὲν γὰρ κἂν ὁτιοῦν ᾖ πολεμία ἀλλήλαιν· ἡ μὲν, πενήτων. ἡ δὲ, πλουσίων· τούτων δ' ἐν ἑκατέρᾳ πάνυ πολλαί. αἷς ἐὰν μὲν ὡς μιᾷ προσφέρῃ, παντὸς ἂν ἁμάρτοις· ἐὰν δὲ ὡς πολλαῖς, διδοὺς τὰ τῶν ἑτέρων τοῖς ἑτέροις χρήματά τε καὶ δυνάμεις ἢ καὶ αὐτούς, ξυμμάχοις μὲν ἀεὶ πολλοῖς χρήσῃ, πολεμίοις δ' ὀλίγοις· καὶ ὡς ἂν ἡ πόλις σοι οἰκῇ σωφρόνως ὡς ἄρτι ἐτάχθη, μεγίστη ἔσται, οὐ τῷ εὐδοκιμεῖν λέγω· ἀλλ' ὡς ἀληθῶς μεγίστη, καὶ ἐὰν μόνων ᾖ χιλίων τῶν προπολεμούντων. οὕτω γὰρ μεγάλην πόλιν μίαν, οὐ ῥᾳδίως οὔτ' ἐν Ἕλλησιν, οὔτε ἐν βαρβάροις εὑρήσεις. δοκούσας δὲ πολλὰς καὶ πολλαπλασίας τῆς τηλικαύτης, ἢ ἄλλως οἴει; Οὐ μὰ τὸν Δί' ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ οὗτος ἂν εἴη κάλλιστος ὅρος τοῖς ἡμετέροις ἄρχουσιν· ὅσην δεῖ τὸ μέγεθος τὴν πόλιν ποιεῖσθαι. καὶ ἡλίκῃ οὔσῃ χώραν ἀφορισαμένους, τὴν ἄλλην χαίρειν. Τίς ἔφη ὅρος. Οἶμαι μὲν ἦν δ' ἐγὼ τόνδε. μέχρις οὗ ἂν ἐθέλοι αὐξανομένη εἶναι μία, μέχρι τούτου αὔξειν, πέρα δὲ μή. Καὶ καλῶς

γ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἕνεκα αὖ ἄλλου προστάγματος τοῖς φύλαξι προστάξομεν φυλάττειν παντὶ τρόπῳ, ὅπως μήτε σμικρὰ ἡ πόλις ἔσται, μήτε μεγάλη δοκοῦσα· ἀλλά τις ἱκανὴ καὶ μία. Καὶ φαῦλον γ' ἔφη ἴσως αὖ τοῦτο προστάξομεν. Καὶ τοῦτο γε ἴσθ' ὅτι, ἔφη φαῦλόν τόδε. οὐ καὶ ἐν τῷ πρόσθεν ἐπεμνήσθημεν· λέγοντες, ὡς ἄν, ἐάν τε τῶν φυλάκων τὸν φαῦλον ἔκγονος γίγνηται, εἰς τοὺς ἄλλους αὖ ἐνεκρίπτωμεν ἐκεῖσε ἐκ τῶν ἄλλων ἀστυσταῖος, εἰς τοὺς φύλακας· ἕνεκα δ' ἐβουλόμεθα, ἔφη, τοῦτο; ἔφη· ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας, πρὸς ὃ τῆς πέφυκε, πρὸς ἕνεκα τοῦ πρὸς οὗ ἕνεκα ἔργον δεῖ καμόντα εἶναι· ἵνα, ὅπως αὖ οἱ ἐν αὐτῇ ἐπιτηδεύσει ἔσονται, μὴ πολλοὶ ἀλλ' ἐς γίγνηται· καὶ οὕτω δὴ ξύμπασα ἡ πόλις μία φύηται, ἀλλὰ μὴ πολλαί. Ἔστι γὰρ ἔφη ἕνεκα ἐκείνου σμικρότερον· οὗτοι μὲν δὴ ἴσως δ' ἂν δι' ἀλήθειαν, ὡς δόξειεν αὖ τῇ τῶν φαύλων καὶ μεγάλων αὐθῖς προστάξομεν· ἀλλὰ πάντα φαῦλα ἐὰν ἡ λιχνόμενον οὐ μέγα φυλάττεσθαι. μᾶλλον δὲ αὐτὸ μεγάλου ἀκούειν. τῇ ἕνεκα ἔφη· πῶ παιδείαν ἴσθ' ὅτι καὶ τροφὴν ἐὰν ἧς δὲ παιδευόμενοι μάτην οἱ ἄνδρες γίγνωνται, πάντα ταῦτα ῥᾳδίως σῴζονται. καὶ ἄλλως ἔσται καὶ ἡμεῖς παρακελεύσομαι· τάντε τῶν γυναικῶν κτήσιν, καὶ γάμων, καὶ παιδοποιΐας· ὅτι δεῖ ταῦτα κατὰ τὸν παροιμίαν πάντα ὅτι μάλιστα, κοινὰ τὰ τῶν φίλων ποιεῖσθαι. Ὀρθότατα γοῦν ἔφη γίγνοιτ' ἄν. Καὶ μὴν εἰ τὸν πολιτείαν ἐν τῷ παρεφρόμεθα, δι' ἧς ἔτι ὡς πρὸ κύκλου αὐξανομένη. Ἴσθι γοῦν καὶ παίδευσις χρηστὴ ἐνοῦσα, φύσεις ἀγαθὰς ἐμποιεῖ· καὶ αὖ φύσεις χρηστὰὶ, τοιαύτης παιδείας αὖ τυγχανόμενοι, ἔτι βελτίους τῶν προτέρων φύονται· ὅστε τἆλλα καὶ εἰς τὸ γεννᾶν, ὥς πρὸς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις. ἐπόμενον ἔφη. Ὡς ἔοικεν ὀλίγου βραχέων ἀπεῖναι, τοῦτον αἰσθητέον τοῖς ἐπιμελητοῖς τῆς πόλεως. ὅπως αὖ αὐτοὺς μὴ λάθῃ διαφθαρέν· ἀλλὰ παρὰ πάντα αὖ τὸ φυλάττεσθαι· τὸ μὲν νεωτερίζειν, περὶ γυμναστικήν τε καὶ μουσικὴν παρὰ τὸν τάξιν· ἀλλ' ὡς οἷόν τε μάλιστα φυλάττειν. Φοβουμένους ὅταν τις λέγῃ ὡς τὸν ᾠδὴν μᾶλλον ἐπιφερούσιν ἄνθρωποι, ἢ τὶς ἀοιδὸν τεταπεινωτάτην ἀμφιπλήττει. μὴ πολλάκις γὰρ ἔφη τοῦτο τὸν εἶπεν λέγειν, οὐκ ἄσμενα νέα, ἀλλὰ τρόπον φόδης νέον· καὶ ἕνεκα ἔταιρῶν. λεῖ δ' οὔτ' ἐταιρῶν τοιοῦτον, οὔτε ὑπολαμβάνειν. ἄδοις γὰρ καινὸν μοῖσ' ἀοιδῶν μετὰ βάλλειν, βλαβερώτερον· ὡς οὐδαμῶ νέουσι. ἁρμονιῶν γὰρ μεταβολαὶ μουσικῶν τρόποι αὐτοὶ πολιτικῶν νόμων τε μεγίστων, ὡς φησί τε δάμων, καὶ ἐγὼ πείθομαι. Καὶ ἐμὲ γοῦν ἔφη ἀπολαμβάνοντος, ὅσ τῶν πτερυγίων. ἡ δὲ φυλακτήριον ἂν δ' ἐγὼ ὡς ἔοικεν εἰ ταῦτά που ἐνθυμητέον τοῖς φύλαξιν οὐ μουσικῇ. Ἡ γοῦν πρόνοια αὐτὴ ἐφάλειος ἔφη λανθάνει παραδυομένη. Καὶ ἔφην ὡς οὐ παιδιᾶς γε μοῖρα, καὶ ὡς κακὸν οὐδὲν ὀργαζομένη. οὐδὲ γὰρ ὀργάζεται ἔφη ἄλλο γε, ἢ κατὰ μικρὸν εἰσοικισαμένη, ἕρμα ὑπορρεῖ πρὸς τὰ ἦθη τε καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα. ἐκ δὲ τούτων, ὡς τὰ πρὸς ἀλλήλους ξυμβόλαια μείζω ἐκβαίνει. ἐκ δὲ δὴ τῶν ξυμβολαίων, ὀρθοῦται οὐδὲ τοὺς νόμους καὶ πολιτείας ἐμοὶ ὦ σώκρατες ἀσυλλογίστως. ἕως ἂν τελευτῶσα πάντα ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀναστάτῳ. Εἶεν δὴ δ' ἐγὼ, οὕτω τοῦτ' ἔχει. Δοκεῖ μοι ἔφη. οὐκοῦν, ὦ ἀρχὴς ἐλέγομεν τοῖς ἡμετέροις παισὶν οὐνομαστέον εὐθὺς παιδείας· μαθητέον, ὡς παρὰ νόμος γιγνομένης αὐτῆ, καὶ παιδῶν τοιούτων, οἷ νόμος τε καὶ ἀστυσταίκης ἂν ἐκ τῶν ἄνδρας αὐξήσαιμεν ἀδύνατον ὄν. Ῥᾷστ' οὖν, ἔφη. Ὅταν δὴ ἀρχὰ καλῶς ἀρξάμενοι παῖδες παίζειν, εὐνομίαν δέξ' ἡ μουσικὴν εἰς δέξωνται, πάλιν τοὐναντίον ἢ ἐκείνοις εἰς πάντα ξυμπίπτει τε καὶ αὐξει· καὶ παρορθοῦσα, εἴπερ καὶ πρόσθεν τῆς πόλεως ἔκειτο. ἀληθῆ μοι δοκεῖς ἔφη. Καὶ τοῦ σμικρὰ ἀρὰ ἐν τῷ δοκῶ τὰ εἶναι νόμιμα ἂν δυσείσκασιν οὗτοι, ἃ οὐ πρόσθεν ἀπώλλυσαν πάντα. Φῶς. τὰ τοιαῦτα στοιᾶς τε τῶν νεωτέρων παρὰ πρεσβυτέρους ὡς πρέπει· ἐν ᾗ κατακλίσεις, ἐν ᾗ σιτήσεις, ἐν γοήτων θεραπείας, ἐν κουρᾶς γε ἐν ἁρμονίας, ἐν ᾗ ποδίσεις, ἐν ὅλον δὲ τῷ σώματος σχηματισμὸν, ἐν ταῦτα ὅσα δοκεῖ τοιαῦτα· ἐξ οἶδ' ἔπαιγε. Νομοθετεῖν δ' αὐτὰ δῆμοι δοκεῖς· ἅτε γοῦν γίγνεται, οὔτ' ἂν μόνοις λόγῳ τὰ ἐν γράμμασι νομοθετηθέντα. Ῥᾷστ' ἂν δὴ γοῦν ἔν δ' ἐγὼ ὦ ἀδείμαντε

ἐκ τῶν

ἐκ τῆς παιδείας ὅποι αὖ τις ὁρμήσῃ, βιαῦται καὶ τὰ ἐπόμενα εἶναι. ἢ οὐκ ἀεὶ ἡ ὅμοιον ὂν ὁμοίων παρασκευῇ; Τὶ μήν. καὶ τελευτῶν δὴ δῆμος, φαῦλον αὖ ὂν τῇ τελευταίᾳ καὶ νεανικὰ ἀποβαίνειν αὐτὴ ἢ ἀγαθόν, ἢ καὶ τοιοῦτόν τι γοῦν. Οὐκ ἄλλως. Ἐπὼ μὲν τοίνυν εἶπον ὅτι ταῦτα, οὐκ αὖ ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπιχειρήσομεν νομοθετεῖν. Εἰ κάτωθεν γ' ἴφη. Τὶ δ' ὦ πρὸς θεῶν ἴφην τὰ δὲ τὰ ἀγοραῖα ξυμβολαίων τε πέρι καὶ ἀγορᾶς ἕκαστα ἃ πρὸς ἀλλήλους συμβάλλουσι. ἆρ' οὐ βούλει καὶ χρῆσθαι νομοθέτῃ πρὸς ξυμβολαίων, καὶ λοιδορίας, καὶ αἰκίας, καὶ δίκῃ λήξεις. καὶ δικαστῶν καταστάσεως, καὶ ἔπειτα τελῶν πέρι, ἃ θήσει ἀναγκαῖοι εἶναι. ἢ καὶ ἀγορᾶς, ἃ λιμένας, ἢ καὶ ἡ παραπέμπειν ἀστυνομικὰ ἔπη· ἢ ἀγυνομικά, ἢ ἕλλιμενικά, ἢ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, ζεύπιον τολμήσομέν τι νομοθετεῖν; Ἀλλ' οὐκ ἄξιον ἴφη αὐτὰ πρός γε καλοῖς κἀγαθοῖς ἐπιτάττειν. τὰ γοῦν ἄλλα αὐτῶν ὅσα δεῖ νομοθετῆσαι, ῥᾳδίως που εὑρήσουσι. Καὶ ὦ φίλε ἦν δ' ἐγώ, ἐάν γε θεὸς αὐτοῖς δίδῳ σωτηρίαν τῶν νόμων ὧν ἔμπροσθεν διήλθομεν. Εἰ δὲ μή γε ἦλθε, πολλὰ τοιαῦτα τιθέμενοι ἀεὶ καὶ ἐπανορθοῦντες, ἦν βίον διάξουσιν, οἰόμενοι ἐπιτηδεύεσθαι τὸν βελτίστου; Λέγεις ἴφη ἐπὼ διώκεσθαι τοὺς ζωύτους, ὡς πρὸ τοὺς κάμνοντάς τε, καὶ οὐκ ἐθέλοντας ἄνευ ἀνολασίας, ἐκβιῶναι πονηρᾶς διαίτης. Ναὶ μὰ δία. καὶ μὰ οὖζί γε, χαριέντως διατελοῦσιν· ἰατρεύόμενοι γοῦν, οὐδὲν πρὸ πάνουσι· πολλῷ γε, ποικιλώτερα καὶ μείζω ποιοῦσι τὰ νοσήματα, καὶ ἀεὶ ἐλπίζοντες ἄν τις φαρμάκοις συμβουλεύσῃ, ἄνευ τούτου ἴσεσθαι ὑγιής. Ναὶ γοῦν ἴφη τῶν οὕτω καμόντων τὰ ζῆν πέφυκε. Τὶ δὲ ἦ δ' ἐγώ, τόδε αὐτῶν οὐ χάριεν, ἡ πάντων ἥκιστον ἡγεῖσθαι ἂν ταλαιπώρως λέγοντα, ὅτι πρὶν αὖ μεθύων καὶ ἐμπεπλήκμενος, καὶ ἀφροδισιάζων, καὶ ἐγρηγορὼς ταύτην ταύτην, οὔτε φάρμακα. οὔτε καύσεις· οὔτε τομάς. οὐδ' ἂν ἐπῳδαὶ αὐτόν. οὐδὲ πρόσκλησις, οὐδὲ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐνόησεν. Οὐ πάνυ χάριεν ἴφη· ἡ γοῦν τῷ δὶς λέγοντι χαλεπαίνειν, οὐκ ἔχει χάριν. Οὐκ ἐπαινέτης δῆτα ἴφην ἐπὼ ὡς ἔοικας τῶν τοιούτων ἀνδρῶν. Οὐ μὰ τὸν μὰ δία. Οὐδ' ἂν ἡ πόλις ἀρκούσῃ πρὸς ἀρετὴν ἐλίττομεν ὅλην ζωύτου ποιῇ, οὐκ ἐπαινέσει· ἢ οὐ φαίνονταί σοι ταὐτὸν δρᾶν ζώδαι τούτοις τῶν πόλεων, ὅταν κακῶς πολιτευόμενα, προσταράττουσι τοῖς πολίταις, κἀν μὴ διατάσσῃ τι πόλεως ὅλην μὴ κινεῖν, ὡς ἀποθανούμενος, ὃς ἂν ἐξίῃ σφᾶς. ὃς δ' ἂν σφᾶς εὖ πολιτευομένους ἥδιστα θεραπεύῃ καὶ χαρίζηται ὑποτρίχων καὶ προγιγνώσκων τοῖς σφετέροις βουλήσεις, καὶ ταύτας δεινὸς ἀποπληροῦν, οὗτος ἀρ' ἀγαθός τε ἔσται ἀνὴρ καὶ σοφὸς τὰ μεγάλα, καὶ τιμήσονται ὑπὸ σφῶν. Ταυτὴν μὲν δὴ ἴφη ἔμοιγε δοκοῦσι σφαῖ, καὶ οὐδ' ὅπως ποιῶ ἐπαινῶ. Τὶ δ' αὖ τοὺς θέλοντας θεραπεύειν τοὺς τοιούτους πόλεις καὶ προθυμουμένους, οὐκ ἄγασαι τῆς αὐθρείας τε καὶ εὐχρηστίας; Ἔπωγε ἴφη. Ἀλλὰ γ' ὅσοι ἐξαπατῶνται ὑπ' αὐτῶν καὶ οἴονται τῇ ἀληθείᾳ πολιτικοὶ εἶναι, ὅτι ἐπαινοῦνται ὑπὸ τῶν πολλῶν. Πῶς λέγεις. Οὐ συγγινώσκεις ὦ δ' ἐγὼ τοῖς αὐθράσι; ἢ οἴει οἷόν τ' εἶναι αὐθρὸν μὴ ἐπιστάμενόν μεζόνων ἐπέρων ζωύτου πολλῶν λειόντων, ὅτι τεζάπηχύς ἐστιν, αὖ ἐὰν ταῦτα μὴ ἐγγεῖσθαι ἐπιεικῶς αὐτῷ; Οὐκ αὖ ἴφη τοῦτό γε. Μὴ τοίνυν χαλέπαινε, καὶ γὰρ που εἰσὶ πάντων χαριέστατοι οἱ τοιοῦτοι τομοθετοῦντές τε ὅπως ἂν τὰ δὶς λέγωμεν, καὶ ἐπανορθοῦντες ἀεί, οἰόμενοί τε πόρισμά ποτε εὑρήσειν τοῦτο τὰ οὐ ζῶῖς ξυμβολαίοις κακουργήματα, καὶ τοῦτό κάνευ δὴ ἐπὼ ἔλεγον· ἀγνοοῦντες, ὅτι τῷ ὄντι ὡς πόρρω τίμουσι. Καὶ μὴν ἴφη, οὐκ ἄλλοσε γε ποιοῦσι. Ἐπὼ μὲν τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ τοιοῦτον εἶδος νόμων πρός καὶ πολιτείας, οὔτ' οὖ κακῶς, οὔτ' οὖ δὴ πολιτευομένῃ πόλει ὡμίλω αὖ δεῖν ἦν ἀληθινὸν νομοθέτην πραγματεύεσθαι. οὐ τῇ μὲν, ὅτι ἀσφαλές καὶ τελέσαι οὐδαί. οὐ δὲ τῇ, ὅτι τὰ μὲν, αὐτῶν καὶ ὅς τις οἷός ἐστιν εὑρεῖν, τὰ δὲ, ὅτι αὐτόματα ἕπεσθαι ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ἐπιτηδευμάτων. Τί οὖν ἴφη ἔτι αὖ ἡμῖν λοιπὸν τῆς νομοθεσίας ἔῃ. καὶ ἐπὼ εἶπον. ὅτι ἡμῖν μὲν οὐδέν. τῷ μὲν δὶς ἀπόλλωνι ζ ὐδελφοῖς, τά τε μέγιστα καὶ κάλλιστα καὶ πρῶτα τῶν νομοθετημάτων. Τὰ ποῖα δ' ἦν ὅς. Ἱδρῶν τε ἱδρύσεις

καὶ θυσίαι, καὶ ἄλλαι θεῶν τε καὶ δαιμόνων καὶ ἡρώων θεραπεῖαι. πλὴν τήνδε τὴν
τὲ αὖ θῆκαι· καὶ ὅσα τοῖς ἐκεῖ δεῖ ὑπηρετοῦντας, ἵλεως αὐτοὺς ἔχειν· τὰ γὰρ δὴ σοὶ
αὖται, οὔτ' ἐπισταίμεθα ἡμεῖς, οἰκίζοντές τε πόλιν, οὐδενὶ ἄλλῳ πειστέα ἐσόμεθα ἐαὶ νοῦν ἔ-
χωμεν. οὐδὲ χρησόμεθα ἐξηγητῇ, ἀλλ' ἢ τῷ παντείῳ. οὗτος γὰρ δή που ὁ θεὸς τοῖς τὰ
τοιαῦτα, πᾶσιν ἀνθρώποις πάντελος ἐξηγητὴς οὐ μέσῳ τῆς γῆς, ἀλλὰ τῷ ὀμφαλῷ κα-
θήμενος ἐξηγεῖται. καὶ καλῶς γ' ἔφυ λέγεις, καὶ ποιητέον οὕτως. φήσει μέν
μὲν τοίνυν ἐγὼ δ' ἐτῶ ἔτι αὖ σοι εἴπω πᾶσι ἀρίστους ἡ πόλις. ἡ δὲ δὴ μετασχοῦσ', σκό-
πει σὺ αὐτῇ φῶς ποθὲν περισάμενος ἐκανὸν αὐτός τε, καὶ ἢν ἀδελφοὺς παρακάλει,
καὶ πολίμαρχον, καὶ τοὺς ἄλλους. ἐαὶ πως ἴδωμεν πῦ ποτ' αὖ ἔπῃ δικαιοσύνη, ἢ
ποῦ ἡ ἀδικία. καὶ τί ἀλλήλοιν διαφθίνετον. καὶ πότερον, λᾶκε κτῆσθαι ἢν μέλλοντα
εὐδαίμονα εἶναι, ἐαί τε λανθάνῃ ἐαί τε μή, πάντας θεούς τε καὶ ἀνθρώπους. οὐ-
δὲν λέγεις ἔφυ ὁ γλαύκων. σὺ γὰρ ὑπέρευ ζητήσειν, ὡς οὐχ ὅσιόν σοι ὂν μὴ βουθῆν δι
καιοσύνῃ ἐᾷς διώκομεν παντὶ τρόπῳ. ἀληθῆ ἔφῑω ἐτῶ ὑπομιμνήσκεις, καὶ πει-
τέον μέν γε οὕτω· χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς ξυλλαμβάνειν. ἀλλ' ἔφυ ποιητέον οὕτως. ἐλ
πίζω τοίνυν ἐγὼ δ' ἐτῶ, εὑρήσειν αὐτὸ ἐᾶδε. δίκαιοι ὑμῖν ἡμῖν πῶ πόλιν εἶπῃ γε ὡμεῖς
τελέως ἀγαθὴν εἶναι. ἀνάγκη ἔφυ. δῆλον δὴ ὅτι σοφήν τ' ἔσῃ καὶ εὐβουλέα καὶ σώ
φρονα καὶ δικαίαν. δῆλον. οὐκοῦν αὖ ὅ, τι ἂν αὐτῶν εὑρωμεν ἐν αὐτῇ, ἡ ὑπόλοιπον
ἔσται, ἡ οὐχ εὑρημένον. τί μήν. ἴδωμεν τοίνυν ἄλλων τινῶν τετραρῶν ἐν ὅ τι
ἔχει ὑμῶν αὐτῶν ἐν ὁτῳοῦν, ὁπότε πρῶτον ἐκεῖνο ἴγνωμεν ἱκανῶς ἂν ἔχειν ἡμῖν. εἰ δὲ
τὰ τέλα πρόσθεν ἴγνωεῖσαμεν, αὖθις ἂν τούτῳ ἰγνώεισεν ἡ ζητούμενον. δῆλον γὰρ
ὅτι οὐκ ἄλλοτι ἦν, ἢ ἡ πολειφθέν. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. οὐκοῦν καὶ τόδε
ζύντων ἐπειδὴ τέτταρα ὄντα τυγχάνει, ὡσαύτως ζητητέον. δηλαδή. καὶ
μὲν δὴ πρῶτόν γέ μοι δοκεῖ ἐν αὐτῷ καταδηλον εἶναι ἡ σοφία. καί τι ἄτοπον τόδε
αὐτῇ φαίνεται. τί δή ὅσ. Σοφὴ μέν τοι δοκεῖ μοι ἡ πόλις εἶναι, ἣν διήλθομεν. εὖ βουλος γὰρ οὐχί; ναί. καὶ μὴν τοῦτό γε αὖ ἡ εὐβουλία δηλονότι ἐ-
πιστήμη τίς ἐστιν. οὐ γάρ που ἀμαθίᾳ γε, ἀλλ' ἐπιστήμῃ εὖ βουλεύονται. δῆλον. φρο
λαὶ δή γε καὶ παντοδαπαὶ ἐπιστῆμαι ἐν τῇ πόλει εἰσί. πῶς γὰρ οὔ. ἐξ οὗπερ
δὴ τῶν τεκτόνων ἐπιστήμην, σοφὴ καὶ εὔβουλος ἡ πόλις προρρητέα; οὐδαμῶς
ἔφη διά γε ταύτην· ἀλλὰ τεκτονική. οὐκ ἄρα δὴ τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐπι
στήμῃ βουλευομένη, ὡς αὖ ἔχῃ εὖ ἐλαττοῖτο, σοφὴ κλητέα ἡ φύλις. οὐ μέντοι. τί δὲ
δὴ τῶν ἐκ τοῦ χαλκοῦ ἢ τινα ἄλλην τῶν τοιούτων; οὐδ' ἥντινοῦν ἔφη. οὐ
δὲ δὴ ὑπὲρ τῆς καρπῶν τῆς γενέσεως ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ γεωργική. δοκεῖ μοι. τίδ' ἂν δ' ἐτῶ, ἔστι τις ἐπιστήμη ἐν τῇ ἄρτι ὑφ' ὑμῶν οἰκισθείσῃ παρά τισι τῶν πολιτῶν ἢ ἐκ ὑπὲρ
τῶν ἐν τῇ πόλει τινὸς βουλεύεται. ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῆς ὅλης, ὅν τινα τρόπον, αὐτή τε
πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις ἄρίστα ὁμιλοίη. ἔστι μέντοι. τίς ἔφη
ἐτῶ ἡ αὐτέσιν. αὖτη ἡ φυλακική. ἡ ἐν τούτοις τοῖς ἀρχουσιν οὓς νῦν δὴ τελέ
ως φύλακας ὠνομάζομεν. διὰ ταύτην ἄρ' ἡν ἐπιστήμην, τί πῶ φῶλιν πρόσαγορεύει.
εὔβουλον ἔφη, καὶ τῷ ὄντι σοφήν. πότερον εἶῶ ἂν δ' ἐτῶ ἐν τῇ πόλει ὑμῖν εἶῇ χαλκέ
ας πλείους οἰέσθαι, ἢ ἐν ἀληθινοὺς φύλακας τούτους. πολὺ ἔφη χαλκέας.
οὐκοῦν ἔφην ἡ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἐπιστήμας ἔχοντες ὀνομάζονταί τινος ἄ, πολὺ τοῦτ', οὖ
σοι αὖ εἶναι ὀλίγιστοι. πολύ. τῷ σμικροτάτῳ ἄρα εἶναι ἡ μερίδι ἑαυτῆς. καὶ τῇ ἐν
τούτῳ ἐπιστήμῃ, ᾗ πρεσῶτη ἡ ἄρχοντι, ὀλιγιστοι καὶ σοφὴ αὖ εἴη κατὰ φύσιν ἁπασῶν φῶλις.
ἡ ἂν ὡς ἔοικε φύσει ὀλίγιστον γένος ᾧ προσήκει ταύτης τῆ ἐπιστήμης μετα
λαγχάνειν. ἓν μόνον ἄρα ἐν τῇ ἄλλων ἐπιστημῶν, σοφίαν καλεῖσθαι. ἀληθέστατα ἔφη λέ
γεις. ἓν μὲν δὴ ἐν τῇ τετράρων, οὐκ οἶδα ὅν τινα τρόπον ἐυρήκαμεν αὐτό, καὶ ὃ
που τῆς πόλεως ἵδρυται. καὶ ἐμοὶ μοῦδοκεῖ ἔφη ἀπὸ πολλῶν ἐυρῆσθαι. ἀλλὰ
μὴν ἀσφάλεία γε. αὖτη τε καὶ ἐν ᾧ κεῖται τῆς πόλεως, δι' ἣν δικαίαν κλητέα ἡ πόλις,
οὐ πάνυ χαλεπὸν ἰδεῖν. πῶς δή. τὸν αὖ ἓν δ' ἐτῶ ἐς ἄλλοτι ἀποδείξας, ἢ δηλὸν
ἢ ἀσφάλειαν

ἢ αὐθρέαν πόλιν ἔποι, ἀλλ' ἢ εἰς ὄλιγον ἡ μᾶλλος ὁ προσοπλιεῖν τε καὶ γραπτύπτειν ὑπὸ τῶν αὐτῶν. Οὐδ' ἂν ἄλλος ἔφη ἄλλοτι. Οὐκ ἄμαι ἔπον· οἶμαι ἄλλοι οὐ αὐτῆ, ἢ δεῖ λέγειν ἢ αὐθρέαι ὄντες, κύριοι αὖ ἔσαν, ἢ τοιαῦ αὐτῶν ἔσται, ἢ τοιαῦ. Οὐ γοῦν. Καὶ αὐθρέαν ἀρα πόλις μᾶλλον τινὶ ἐαυτῆς ὄτι. Ἀνάγκη. Οὐ ἔκεινο ἔχειν δύναμιν τοιαύτην, ἢ δι' ἃ παντὸς σώσει πῶ τοὺς τῶν ἀεινῶν δόξαν, τοιοῦτά τε καὶ τοιαῦτα ἔσται καὶ τοιοῦτος, ἢ, τε καὶ ὅσα ὁ νομοθέτης παρήγγειλεν οὐ τῆ παιδείᾳ. Ἦ οὐ δῆτα αὐθρέαν κελεύς; οὐ παίνω ἔφη ἔμαθον ὃ ἔπις, ἀλλ' αὖθις ἐπί. Σωτηρίαν ἔνομ' ἔπον, λέγω τινὰ ἔσται πῶ αὐθρέαν. Ποίαν δὴ σωτηρίαν. Τὸν τῆς δόξης τῆς ὀρθῆς νόμον ὃς τῆς παιδείας γεγενῆσαι, τοὺς τῶν ἀεινῶν ἢ, τί ἔστι καὶ ὅσα διαπλανᾶς δ' ἐλεγχος αὐτῶν σωτηρίαν, τῷ ὧτε λύπαις ὄντα διακωλύειδαι αὐτῶν, μὴ οὖ ἐπιθυμίας, καὶ οὐ φόβοις. καὶ μὴ ἐκβάλλειν. ᾧ δ' μοι δοκεῖ ἄμοιον ἔσται, ἐθέλω ἀπεικάσαι ἐ βουλεῖ. Ἀλλὰ βούλομαι. Οὐκοῦν δίδαε ὧδ' ἐπῶ, ὅτι οἱ ἐαφεῖς ἐπειδαὶ βουλιθῶσι ἐάλασαι ἔεια ἄστ' ἔσται ἀλουργά, πρῶτον μὲν ἐκ λέγοντας ἐκ ὁσοῦτων χρωμάτων μίαν φύσιν πῶ τῶν λευκῶν. ἐπειτα προσοπεικάζουσι οὐκ ὀλίγῃ προσοπόλῃ. Ἀτεκμπύσαντες, ὅπως ἔσονται ὅτι μάλιστα ἀεῖδοι. καὶ οὕτω δὴ βάπτουσι. καὶ ὃ μὲν αὖ τοῦτο τῷ τρόπῳ βαφῆ, ἀνυσοποιὸν γίγνεται ἡ βαφέν. καὶ ἡ πολύς, οὐτ' ἀεῖδι ῥυμμάτων, οὔτε μᾶλλ ῥυμμάτων διώκεται αὐτῶν ἡ ἀεῖδος ἀφαιρεῖδαι. ἃ δ' αὖ μὴ, οἷάδε διακίγνεται, ἐαὶ τέ τις ἄλλα χρώματα βάπτῃ, ἐαὶ τε καὶ τοῦτο μὴ προεκπύσας. Οἷδε ἔφη, ὅτι ἔκαλυται καὶ γελοῖα. Τοιοῦτον τοίνυν ὑπόλαβε καὶ τὰ λεγόμενα διαζάζειδαι καὶ ἡμᾶς, ὅτε ἀξέλεγόμεθα τοὺς ἐραπτάτας καὶ ἔποιεῖν ἀδόμον μουσικὴν καὶ γυμναστικὴν καὶ μηδενὶ οἷον ἄλλο μηχανᾶδαι, ἢ ὅπως ἡμῖν ὅτι κάλλιστα τοὺς νόμους πειδοῦσι, ἀξέιοντο ὥςπερ βαφεῖ, ἵνα ἀδυσοποίες αὐτῶν ἡ δόξα γίγνοιτο, καὶ τοῦτ' ἀεινῶν, καὶ τοῦτ' ἄλλων. Ἀνάγκη, τὸν τε φύσιν καὶ πῶ τροφῶ, ἐπιτηδείαν ἔοικε κοῦσι. καὶ μὴ αὐτῶν ἐκπαιδεύσαι πῶ βαφεῖ τὸ ῥῖμα τοῦτο παῦτα ἀεινὰ ἔσται ἐκλύξειν. Ἦ, τε ἠδυπάθειαν, παντὸς χαλεπώτατον ἀεινοτρόπα οὖσα ἔσται καὶ κονιστὸν. Λύπη τε καὶ φόβος καὶ ἐπιθυμία, παντὸς ἄλλου ῥυμματος· πῶ δὲ ἐκ αὖ τὴν ἀλάκμεν, καὶ σωτηρίαν ἀνόμ παντὸς δόξης τε καὶ νομίμου ἀεινῶν πέρι καὶ μὴ, αὐθρέαν ἔσαν καλῶ καὶ τί δὴ μοι, ἐμοὶ τι σὺ ἄλλο λέγεις. Ἀλλ' οὐδὲν ἦ δ' ὃς λέγω. ἀδοκῆς γοῦν μοι πῶ ὀρθὴν δόξαν τοὺς αὐτῶν τούτων αὖθι παιδείας γεγενῆσαι, τὴν τε ἀηδείαν καὶ αὐθρεπωδῆ, οὖ τε πολὺν νόμιμον ἠγεῖδαι, ἄλλοτέ τι ἢ αὐθρέαν καλεῖν. Ἀλλὰ δῆτα, τὸ δ' ἐπῶ λέγεις. Ἀπορῶ χρόμαι τοίνυν ὄντως αὐθρέαν ἔσται. καὶ γοῦν ἀποδέχου τὸδ' ἐπῶ, πολιτικῶν γε καὶ ὀρθῶς ἀποδέξη. αὖθις δὲ τοῦτ' ἐαὶ σκόπει, ἢ τι κρίλλιον δίτμον· νοῦν γοῦν ἐχόντων ἐγὼ ὁμοῦμαι. ἀλλὰ δικαιοσύνη· πρὸς οὖν τοῦτ' ἐκείνου ξήτησιν ὡς ἐγῶμαι, ἵναπερ ἔχει.

ἀλλὰ καλῶς ἔφη λέγεις. Δύο μὲν δὴ δ' ἐπῶ ἔτι λοιπὰ ἀεῖ λέγειν ἐπὶ τῇ πόλει· ἢ, τε σωφροσύνη, καὶ οὗ δὴ σήμα. πάντα ζητοῦμεν, δικαιοσύνη. Ἐαὶν μὲν οὖν. Ὡς οὖν αὖ πῶ δικαιοσύνην βλέπωμεν, ἵνα μικέτι πραγματευώμεθα τοῖς σωφροσύνης. Ἐ τῶ μὲν τοίνυν ἔφη, οὔτε δίδαε, οὔτ' αὖ βουλοίμῃν αὐτὸ, πρότερον φανῆναι, εἶ πῶν μικέτι ἐπισκεψώμεθα σωφροσύνῃν. ἀλλ' ἐμοιγε βούλει χρεῖζεδαι, σκόπει πρότερον ὄντως ἐκείνου. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐπῶ βουλοίμοι γ', ἦν μὴ ἀδικῶ. Σκόπει δὴ ἔφη. Σκεπτέον ἔπον, καὶ ὡς γε οὐ τύβον ἰδεῖν· συμφωνίᾳ τινὶ καὶ ἁρμονίᾳ προσοικεῖ μᾶλλον, ἢ τῳ πρότερον. Τῶ. Κόσμῳ που τῳ ἦν δ' ἐπῶ ἡ σωφροσύνη ὄδε καὶ ἡδονῶν τινῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια, ὡς φασι κρείττω ἑαυτῶν· φαίνονται οὐκ οἶδα· ὃν τινα τρόπον καὶ ἄλλα ἄττα τοιαῦτα, ὡς πῶ ἔχειν αὐτῆς λέγονται. Ἦ γοῦν; Γαῖνον μάλιστα ἔφη. Οὐκοῦν, τὸ μὲν κρεῖττόν αὐτῶν γελοῖον· ὃ δ' ἐαυτῶ κρεῖττον, ἢ ἥττον δὴ που αὖ αὐτῶ ἔσι· ἢ ἥττων, κρείττων· ὃ αὖ τὸ γοῦν αὖ ἔπεσι τούτοις προσαγορεύεται. Τί δ' οὖ. Ἀλλ' ἦ δ' ἐπῶ φαίνεται μοι βούλεσθαι λέγειν οὗτος ὁ λόγος, ὡς τι αὖ αὐτῷ τῷ αὐθρώπῳ ἔσι πῶ ψυχῆν, ἃ μὲν ἔλτιον

ξη, ἢ δ', ἧττον. καὶ ὅταν μὲν ἡ βέλτιον φύσει ἢ χείρονος ἐγκρατὴς ᾖ, ταῦτα λέγω ἃ κρείττω αὐτῆς εἶναι γοῦν. ὅταν δὲ ὑπὸ ἀφροσύνης καὶ νόσου, ἢ τινὸς ὁμιλίας κρατηθῇ ὑπὸ πλήθους τῆς χείρονος σμικρότερον ἢ βέλτιον ὄν, ταῦτα δὲ ὡς οὐ δυνάμενα φέγειν τε καὶ κολάζειν ἥττω εἶναι αὐτῆς καὶ ἀνόλαστον ἡγοῦμαι διακεῖσθαι.

Καὶ γὰρ εἰκός, ἔφη.

Ἆρ' οὖν ἔτι σοι δοκῶ λοιδορεῖσθαι πρὸς σὲ ἃ ἐν ἀρχῇ ἡμῖν πόλιν, καὶ ἐν ᾗ ἐφάσκες οὐ αὐτὴ ἡ ἑτέρα τούτων οὖσα κρείττω γοῦν αὐτὴν αὐτῆς δικαίως φήσεις προσαγορεύεσθαι. ἔστιν οὖν ἐν ἄμεινον τῆς χείρονος ἄρχειν, σῴφρον κλητέον καὶ κρεῖττον αὐτῆς.

Ἀλλ' ἀποβλίττω ἔφη, καὶ ἀλυσῖν λέγεις.

Καὶ μὴν καὶ τοῖς γε πολλοῖς καὶ παντοδαποῖς ἐπιθυμίαις, καὶ ἡδοναῖς τε καὶ λύπαις οὐ πᾶσι μάλιστα ἂν τις ἐν ἡμῖν καὶ γυναιξὶ καὶ οἰκέταις, καὶ τῶν ἐλευθέρων λεγομένων οὐ τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις.

Παύ μὲν οὖν.

Τὰς δὲ γε ἁπλᾶς τε καὶ μετρίας, αἳ δὴ μετὰ νοῦ τε καὶ ὀρθῆς λογισμοῦ ἄγονται, οὐ ὀλίγοις τέ ἐπιτυγχάνεις καὶ τοῖς βέλτιστα μὲν φύσει, βέλτιστα δὲ πεπαιδευμένοις.

Ἀληθῆ ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ταῦτα ὁρᾷς οἰόμενα σοι οὐκέτι πόλει καὶ κρατουμένα αὐτόθι τὰς ἐπιθυμίας τὰς οὐ τῶν πολλῶν τε καὶ φαύλων ὑπό τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς φρονήσεως, τῆς οὐ τῶν ἐλαττόνων τε καὶ ἐπιεικεστέρων.

Ἔτω γ' ἔφη. Εἰ οὖν τινα πόλιν προσαγορεύειν κρεῖττω ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ αὐτὴν αὐτῆς, ταύτην προσρητέον.

Παντάπασι μὲν δή ἔφη. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ σώφρονα κατὰ ταῦτα πάντα;

Καὶ μάλα ἔφη. Καὶ μὴν εἴπερ αὖ οὐ ἄλλη πόλει ἢ αὐτὴ δόξα ὥσει τοῖς τε ἄρχουσι καὶ ἀρχομένοις, τοῦτο δή, ὅτι περ ἐστὶ δικαίους λεγειν καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ οὐ ταύτῃ αὖ ἕξει ἧττον οἶόν τε ἢ οὔ δοκεῖ;

Καὶ μάλα ἔφη σφόδρα.

Ἐν ποτέροις οὖν φήσεις τῶν πολιτῶν ἡ σωφροσύνη εἶναι, ὅταν οὕτως ἔχωσιν, οὐ τοῖς ἄρχουσιν, ἢ οὐ τοῖς ἀρχομένοις.

Ἐν ἀμφοτέροις που ἔφη.

Ὁρᾷς οὖν μὴ δίκαιόν τι εἰκότως ἐμαντεύμεθα ἄρτι, ὡς ἁρμονία τις ἡ σωφροσύνη ὁμοίως τε καὶ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσι καὶ ἐπὶ τοῖς ἀρχομένοις;

Τί δή.

Ὅτι οὐχ ὥσπερ ἡ εὐβουλία καὶ ἡ σοφία οὐ μέρος τι ἐκείνη οὖσα, ἡ μὲν, σοφὴν, ἡ δὲ, εὐβουλίαν τὴν πόλιν παρεῖχετο, οὐχ οὕτω καὶ τὴν πόλιν ποιεῖ αὕτη. ἀλλὰ δι' ὅλης ἀπεχώσης τέτατται διὰ παντὸς παρεχομένη ξυμφώνους, τούς τε ἀδυνατωτάτους τῶν φαύλων καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους. καὶ τοὺς μέσους. εἰ μὲν βούλει, φρονήσει. ἆ δὲ βούλει, ἰσχύϊ. ἃ δὲ καὶ πολλοῖ ἢ χρήμασιν ἢ ἄλλῃ τῳ φαῦλα τῶν τοιούτων. ὥστε ὀρθότατ' ἂν φαῖμεν ταύτην τὴν ὁμόνοιαν, σωφροσύνην εἶναι. χείρονός τε καὶ μείονος κατὰ φύσιν ξυμφωνίαν, ὁπότερον δεῖ ἄρχειν καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν οἱῳδήποτε ἑνὶ ἐγκέφαλον μοι ἔφη ξυνοδεῖ.

Εἶεν ἦν δ' ἐγὼ τὰ μὲν τείχη ἡμῖν ἐν τῇ πόλει κατῳκίσθαι οὕτω δὴ γλαυκὸν δέξει. ἢ δὲ δὴ λοιπὸν εἶδος. διὰ ταῦτ' ἔτι ἀριθμοῦ μετέχοι πόλις τί ποτ' ἂν εἴη.

Δῆλον γοῦν ὅτι τοῦτό γ' ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη.

Δῆλον. Οὐκοῦν ὦ γλαύκων σκοπῶμεν δὴ ἡμᾶς δεῖ ὅτῳ πῃ κινηθέντας τινὰς θάμνον κύκλῳ περιέσταθαι. προσέχοντας τὸν νοῦν, μή τι διαφύγῃ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀφανισθεῖσα, ἄδηλος γένηται. φαεινὸν γοῦν δή ὅτι ταύτη τῇ ἔστιν. ἔρκε οὖν καὶ προθυμοῦ κατιδεῖν, εἴ πως πρότερον ἐμοῦ ἴδοις καὶ ἐμοὶ φράσεις.

Εἰ γοῦν ὤφελον ἔφη· ἀλλὰ μᾶλλον εἰ μοὶ ἑπόμενός χῃ, καὶ τὸ διεκνύμενον διαμιᾷ κἀγὼ δοραῦ, πάνυ μετρίως χρίσῃ.

Ἕπου ἦν δ' ἐγώ· δέξόμενός μ' εἰμοῦ.

Ποιήσω ταῦτα· ἀλλὰ μόνον ἴδωμί σ' ἐπού.

Καὶ ἐπὸν ἐγὼ, δύσβατος γέ τις ὁ τόπος φαίνεται καὶ ἐπίσκιος. ἔστιν οὖν σκοτεινὸς, καὶ δυσδιόρατος, ἀλλά γοῦν ὅμως ἐτέον.

Ἐτέον γοῦν ἔφη. Καὶ ἐπὸν κατιδών, ἰοὺ ἰού ἔφην ὦ γλαύκων. κινδυνεύομέ τι ἔχειν δοκεῖν ἴχνος. καί μοι δοκεῖ, οὐ πάνυ τι ἐκφευξεῖσθαι ἡμᾶς.

Εὖ ἀγγέλλῃς ἦδος.

Ἦ μὴν, ἦν δ' ἐγὼ βλακικόν γε ἡμῶν τὸ πάθος. τὸ ποῖον.

Πάλαι ὦ μακάριε φαίνεται προποδῶν ἡμῖν ὑπ' ἀρχῆς κυλινδεῖσθαι. καὶ οὐκ ἐωρῶμεν ἀφ' αὐτό· ἀλλ' ἦμεν γελασότατα τοιῶς πᾶν δὴ οἱ ταῖς χερσὶν ἔχοντες, ζητοῦσιν οἱότι ὃ ἔχουσι· καὶ ἡμᾶς εἰς αὖ μὲν οὐκ ἀποβλέπομεν, πόρρω δὲ πη ἀποσκοποῦμεν· ἢ δὴ ἐλαύθαμεν ἴσως ἡμᾶς.

Πῶς ἔφη λέγεις.

Οὕτως ἔπον, ὡς δοκοῦμέ μοι καὶ λέγοντες αὖ καὶ ἀκούοντες πάλαι· οὐ μανθάνειν

βαλεῖν ὑμῶν αὐτῶν, ὅτι ἐλέγομεν ὀρθόπους πῶς αὐτό. Μακρὸν ἔφη ἂν προοίμιον, τῷ ἐπιθυμοῦντι μανθάνειν δὲ τι ἁπλῶς ἀκούσαι. Ἀλλ' ὅμως δεῖ πειρᾶσθαι καὶ τοῦτο ἡμᾶς ἐπιδεῖξαι, ἐὰν ὑμῖν δοκῇ. Ἴσως μὲν οὖν ἐπιθυμεῖτε ἀκούειν, ὅτε πρῶτον ἐγὼ καὶ ὁ ἑταῖρος οὗτος ἐπεχειρήσαμεν τὴν πόλιν οἰκεῖν ἐν λόγοις, ἐκ τίνων ἐγίνοντο οἱ νόμοι δι' ὧν ἐκοσμήθη. Ἔστι δὲ τοῦτο· ἐκ τῶν ἐναντίων ἁπάντων ὧν ἔχουσιν αἱ πολιτεῖαι, καθάπερ ἐκ τῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν, ἐκ τούτων ἐποιούμεθα τὴν ἐπιχείρησιν. Ἐδοκοῦμεν γὰρ ἡμῖν ἐκ τούτων ἀναγκαῖον εἶναι τὴν πόλιν συνίστασθαι, ἐν ᾗ μέλλοι τὸ μὲν ἄρχον ἐν τοῖς ἄρχουσιν εἶναι, τὸ δὲ ἀρχόμενον ἐν τοῖς ἀρχομένοις. Καὶ ἐπειδὴ τὸ δίκαιον ἐτύγχανεν ἐν τοῖς πολίταις ὂν τοιοῦτον, ἐν ᾗ μέλλοι τὸ μὲν ἄρχον ἐν τοῖς ἄρχουσιν εἶναι, τὸ δὲ ἀρχόμενον ἐν τοῖς ἀρχομένοις. Καὶ μάλα ἔφη. Οὐκοῦν δικαιοσύνην τοῦτο τοῖς οἰκήσουσιν αὖ, ἐς ἀρετὴν πόλεως θήσεις. Παντάπασι μὲν οὖν. Σκόπει δὴ καὶ τῇδε, εἰ οὕτω δόξει. Ἆρα τοῖς αὐτοῖς χρυσὸν οὐ τῇ τάλαντα δίκαιον προστήξεις διαζῆναι; Τί μήν. Ἢ ἄλλον οὐτινοσοῦν μᾶλλον ἐθελήσουσιν δικαίουσθαι, ἢ τὸν ἑαυτῶν ἕκαστοι μὴ τὰ ἀλλότρια, μήτε τῶν αὐτῶν στέργοντας; Οὐκ. Ἀλλὰ τοῦτον ὡς δικαίων ὄντος; Ναί. Καὶ τοῦτ' ἂν ἄρα ποιητὸν οἰκείων τε καὶ ἑαυτῶν ἕξις τε καὶ πρᾶξις, δικαιοσύνη αὖ ὁμολογεῖται. Ἔστι ταῦτα. Ἴθι δὴ ἐάν σοι ὁ τοῦ ἐμοῦ ξυνδοκῇ τέκτων σκυτοτόμου ἐπιχειρῶν ὄργανα μεταλαμβάνοντες τἀλλήλων· ἢ τιμᾶς, ἢ καὶ ὁ αὐτὸς ἐπιχειρῶν ἀμφοτέρωνα πράττειν, πάντα τε μανθάνοντες ὁμοίως ἅπαντα καὶ αὖ τὴ σκυτικὴ μὲν βλάπτειν πόλιν; Οὐ πάνυ ἔφη. Ἀλλ' ὅταν γε δημιουργὸς ὢν, ἢ τις ἄλλος χρηματιστὴς φύσει, ἔπειτα ἐπιρρέμπεσθαι, ἢ εὐλογίᾳ, ἢ ἰσχύι, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ, εἰς ἃ τῆ πολεμικοῦ ἕδρᾳ ἐπιχειρεῖ ἰέναι, ἢ τῶν πολεμικῶν τις, εἰς ἃ τῆ βουλῆ τιθεῖ καὶ φύλακος, ἀνέξεσθαι ὢν· καὶ τὰ ἀλλήλων οὐ τοῦ ὄργανα μεταλαμβάνοντα τοὺς τιμᾶς. Ἢ ὅταν ὁ αὖ τρὸς πάντα ταῦτα ἱκανὸς ἐπιχειρῇ πράττειν, τότε οἶμαι καὶ σοὶ δοκεῖν παύσειν τὴν πόλιν μεταβολὰ καὶ πολυπραγμοσύνας, ἔλεθρον εἶναι τῇ πόλει. Παντάπασι μὲν οὖν. Ἢ τῶν τοιῶν αὖ ὄντων γενῶν πολυπραγμοσύνη καὶ μεταβολή, εἰς ἄλλα μείζη τὸ βλάβη τῇ πόλει· καὶ ἀρ' ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιτο κακουργία. Κομιδῇ μὲν οὖν. Κακουργίαν δὲ πῶν μεγίστην τοῦ ἑαυτῆ πόλεως, οὐκ ἀδικίαν φήσεις εἶναι; Πῶς δ' οὔ. Τοῦτο μὲν ἄρα ἀδικία. Πάλιν δὲ ὧδε λέγωμεν, χρηματιστηροῦ· ἐπιτυγχάνει φύλακικοῦ γένους οἰκειοπραγία ἐνοῦσα τούτων ἐν ἑαυτῇ πρᾶξις τε οὐ πόλει, τοιαύτη ἐκείνου, δικαιοσύνη τ' ἂν εἴη, καὶ τὴ πόλιν δικαίαν παρέχοι; Οὐκ ἄλλη ἔμοιγε δοκεῖ ἔλυσε ἔχειν, ἢ τοιύτη. Μηδὲν ἦν δ' ἐτι πάνυ παγκάκως αὐτὸ λέγωμεν. Ἀλλ' ἐὰν μὲν ἡμῖν καὶ ἐς αὖ ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων ἰὸν τὸ δίδιον τοῦτον ὁμολογᾶται καὶ ἐκεῖ δικαιοσύνη εἶναι, συγχωρησόμεθα δή. Τί γὰρ

καὶ ὁρῶμεν. εἰ δὲ μή, τότε ἄλλοτε σκεψόμεθα. ναὶ δῆτα πλείσω μεν τὴν σκέψιν, ἵνα ὡς τάχιστα εἰδῶμεν. εἰ οὖν μείζονί τινι τῶν ἐχόντων δικαιοσύνην, πρότερον ἐκεῖνο ἐπιχειρήσωμεν θεάσασθαι. ῥᾷον γὰρ αὖ οὐ οὕτω αὐθρώπῳ κατιδεῖν οἷόν ἐστι. τὴν ἔσοδον δὴ ἡμῖν ἔσεσθαι φίλης. καὶ οὕτως ἐπιζητοῦμεν, ὡς ἐάν γε τῇ ἀληθῆ αὐ εἶεν. ὁ οὖν ἡμῖν ἐκεῖ φαίη, ἐπαινεσόμεθα εἰς τὰ ὦτα. καὶ μὴν ὁμολογῆται, καλῶς ἔξει. ἐὰν δέ τι ἄλλο οἱ τῷ οἰκεῖ ἐμφαίνηται, πάλιν ἐπανιόντες ἐνδὴ τὴν πόλιν, βασανιοῦμεν. καὶ τάχα αὖ παῤῥάλληλα σκοποῦντες, καὶ τείσοντες, ὥσπερ ἐκπυρείων ἐκλάμψαι ποιήσομεν τὴν δικαιοσύνην. ἢ φανερὰ γενομένη, βεβαιωσόμεθ' αὖ αὐτὴν πρὸς ἡμῖν αὐτοῖς.

Ἀλλ' ἕπῃ, καθ' ὁδόν τε λέγεις, καὶ ποιεῖν χρὴ οὕτως.

Ἆρ' οὖν ἦν δ' ἐγώ, ἐὰν σὺ παυσάμενος προσέχῃς τὸν νοῦν, ἐμοί τε καὶ σεαυτῷ συλλογιζόμενος, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ τυγχάνει ὧν ταύτην ἔτι τὴν προσαγορευθεῖσαν, ἣν ὄμοιον;

Ὅμοιον ἔφη. καὶ δίκαιος ἄρα ἀνὴρ δικαίας πόλεως, κατ' αὐτὸ τὸ τῆς δικαιοσύνης εἶδος, οὐδὲν διοίσει ἀλλ' ὅμοιος ἔσται.

Ὅμοιος ἔφη.

Ἀλλὰ μήν τοι πόλις γε ἐδόξαμεν εἶναι δικαία, ὅτι οἱ αὐτῇ τε ἐγγενῆ φύσεων εἰσὶν ἐν αὐτῶν ἕκαστον ἐπράττει. σώφρων δὲ αὖ καὶ ἀνδρεία καὶ σοφή, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων γενῶν καὶ οὐ κατ' ἄλλ' ἄττα πάθη τε καὶ ἕξεις.

Ἀληθῆ ἔφη.

καὶ ἐὰν ἄρα ὦ φίλε οὕτως ἐξιώσωμεν τὰ αὐτὰ ταῦτα εἴδη ἐν τῇ αὐτῇ ψυχῇ ἔχοντα διὰ τὰ αὐτὰ πάθη ἐκείνοις, τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἀξιοῦσθαι τῇ πόλει.

Πᾶσα ἀνάγκη ἔφη.

Οὐκ ἂν φαῦλόν γ' αὖ ἦν δ' ἐγὼ θαυμάσιε σκάμμα ἐμπεπτώκαμεν τοῦδε ἐν ψυχῆς εἴπερ ἔχει τὰ τοιαῦτα οἷ αὐτῇ, ἅττα μάλ.

Οὐ πάνυ μοι δοκοῦμεν ἔφη εἰς φαῦλον. ἴσως γὰρ ὦ σώκρατες ἡ λεγόμενον ἀληθές, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλά. φαίνεται ἦν δ' ἐγώ. καὶ δῆ γ' ἴσθι ὦ γλαύκων, ὡς ἐμοὶ μὲν δόξαι, ἀκριβῶς μὲν οὐχ ἱκανοῦ τῶν μεθόδων, οἵας νῦν δὴ τοῖς λόγοις χρώμεθα οὐ μάλα πολλαχοῦ λαβόμενοι. ἀλλὰ γάρ μακροτέρα καὶ πολλῶν ὁδός, ἡ ἀνδὴ οὐχ ἅγουσα. ἴσως μέν τοι τῶν γε προειρημένων τε καὶ προσκαμμόνων ἀξίως.

οὐκοῦν, ἀναπνεύσωμεν ἔφη. ἐμοὶ μὲν γάρ, οὔ γε τῷ παρόντι ἱκανῶς αὖ ἔχει.

Ἀλλὰ μήν τοι εἶπον ἔμοιγε, καὶ πάνυ δεῖ ἀκριβεῖσθαι. μὴ τοίνυν ἀπολίμπανε ἔφη, ἀλλὰ σκόπει.

Ἆρ' οὖν ἡμῖν ἦν δ' ἐγὼ πολλὴ αὐάγκη ὁμολογεῖν, ὅτι ταὐτὰ εἰσὶν ἐφ' οἷσιν ἡμῶν εἴδη τε καὶ ἤθη ἄπερ οἱ τῇ πόλει. οὐ γάρ που ἄλλοθεν ἐκεῖσε ἀφῖκται. γελοῖον γὰρ αὖ εἴη, εἴ τις σὺν θείη ἡ θυμοειδὴς μὴ ἐκ τῶν ἰδιωτῶν οἱ ταῖς πόλεσιν ἐγγενόμενα. οἷ δὴ καὶ ἔχουσι ταύτην τὴν αὐτίαν. δίεν οἱ κατὰ τὴν θράκιλν τε καὶ σκυθικὴν. καὶ χεῖδόν τι κατὰ τὴν αὖ τόπον. ἡ δὲ φιλομαθὲς, ὅ δὴ σοῦδὲ ἥν παῤῥ ἡμῖν μάλιστ' αὖ τις αἰτιάσαιτο τόπον. ἡ δὲ φιλοχρήματον ὅ σοῦδὲ δύς τε φοίνικας εἶναι, καὶ τοὺς κατὰ αἴγυπτον φαίνεται αὖ οὐχ ἥκιστα.

καὶ μάλα ἔφη. ῥᾴδιον μὲν δὴ οὕτως ἔχει ἦν δ' ἐγώ. καὶ οὐδὲν χαλεπὸν γνῶναι.

οὐ δῆτα.

Τόδε δ' ἤδη χαλεπὸν, εἰ τῷ αὐτῷ δύτῳ, ἕκαστα πράττομεν, ἢ τριττὸν οὖσιν, ἄλλο ἄλλῳ. μανθάνομεν μὲν ἐν τέρῳ, θυμούμεθα δὲ ἄλλῳ τῶν οἱ ἡμῖν. ἐπιθυμοῦμεν δ' αὖ τρίτῳ τινὶ τῶν τοῦδε τὴν τροφὴν τε καὶ γάνωσιν, ἡδονῶν. καὶ ὅσα τούτοις ἀδελφά, ἢ ὅλῃ τῇ ψυχῇ καθ' ἕκαστον αὐτῶν πράττομεν ὅταν ὁρμήσωμεν. ταῦτ' ἔστι τὰ χαλεπὰ διορίσασθαι ἀξίως λόγου.

Καὶ ἐμοί δοκεῖ ἔφη.

Ἴδωμεν τοίνυν ἐπιχειρῶμεν αὐτὰ διορίζεσθαι εἴπερ τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις, εἴπε ἕτερά ἐστι.

Πῶς.

Δῆλον ὅτι παρὰν τὰναντία ποιεῖ ἢ πάσχειν, κατὰ ταὐτὸν γε καὶ πρὸς ταὐτὸν, οὐκ ἐθελήσει ἅμα. ὥστε ἐάν που διορίσωμεν οὐ αὐτοῖς ταῦτα γνόμενα, εἰσόμεθα ὅτι οὐ ταὐτὰ ἦν. ἀλλὰ πολλάκις.

Εἶεν.

Σκόπει δὴ ὃ λέγω.

λέγε ἔφη.

Ἑστάναι εἶπον καὶ κινεῖσθαι τὸ αὐτὸ ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ ἅρα δυνατὸν; οὐδαμῶς.

Ἔτι τοίνυν ἀκριβίσθενον ὁμολογησόμεθα, μή πη προϊόντες ἀμφισβητήσωμεν. εἰ γάρ τις λέγει ἄνθρωπον ἑστηκότα, κινουμένου δὲ τὰς χεῖρας τε καὶ τὸν κεφαλὴν, ὅτι ὁ αὐτὸς ἑστηκέ τε καὶ κινεῖται ἅμα, οὐκ ἂν δίκαια ἡγοῖμεν οὕτω λέγειν δεῖν. ἀλλ' ὅτι, τὸ μέν τι αὐτοῦ ἑστηκε, τὸ δὲ κινεῖται, οὐχ οὕτως;

Οὕτως.

Οὐκοῦν, καὶ εἴ τι μᾶλλον χαριεντίζοιτο ὁ ταῦτα λέγων καὶ μεμψάμενος, ἐς οἷν χρόζιλαι ὅλαι ἑστάναι τε ἅμα καὶ κινοῦνται, ὅταν οἱ τῷ αὐτῷ

αὐτῷ πλέαστις ἡ κίνησον ταδελφόωνται, ἢ καὶ ἄλλοτι κύκλω περιόν· οὐ τῷ αὐτῷ ἕσθαι, ἕζεσθαι, ὁρᾷ, οὐκ αὖ ἀποδεχοίμεθα. ὡς ὀκτὰ ταυτὰ ἑαυτῶν τὰ ζῳαῦτα τότε μενόντων τε καὶ φθορμένων, ἀλλὰ φαῖμεν αὖ ἔχειν αὐτὰ οὕτω τε καὶ ταδελφὸς οὐ αὐτοῖς· καὶ κατὰ μὲν ἡ δίνη ἑστάναι· οὐδὲ μὴ γαρ ἀποκλίνειν. κατὰ δὲ ἡ ταδελφὸς κύκλω κινεῖσθαι. ὅταν δὲ πλὼ δύνωσείαν ἢ ἐς δεξιὰ, ἢ ἐς ἀριστερὰ, ἢ ἐς ἡ ἔμπροσθεν, ἢ ἐς ἡ ὄπισθεν ἐγκλίνῃ ἅμα ταδελφόμενον, τότε οὐδὲ μὴ ζῆν ἑστάναι.

Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη. Οὐκοῦν αρα τῶν ζῳούτων λεγόμενον ἡμᾶς ἱκανῶς ἔχει. οὐ δὲ μᾶλλόν τι πείσει, ὡς ποτέ τι αὖ ἡ αὐτὸ ἅμα ἔν, κατὰ ἡ αὐτὸ πρὸς ἡ αὐτὸ ταναντία πεπόθοι, ἢ καὶ ποιήσειεν. οὕτως ἐμέ γ' ἔφη. ἀλλ' ὅμως ἵνα δ' ἐπὶ τοῦτο μὴ αἰσχυνώμεθα πάσας τὰς ζῳαύτας ἀμφισβητήσεις ἐπιξιόντες ἢ βεβαιούμενοι ὡς οὐκ ἀληθῆς οὔσας μακρώνων, ἕνα δ' ἐμοιγε, ὡς τούτου οὕτως ἔχοντος, εἰς ἡ πρόσθεν προεῖρεμεν· ὁμολογήσαντες ἐαύ ποτε ἄλλη φανῇ ταῦτα ἢ ταὐτό τι, πάντα ἡμῖν τὰ ἀφ' ὑτοῦ ξυμβαίνοντα λελυμμένα ἔσεσθαι. Ἀλλὰ χρὴ ἔφη ταῦτα ποιεῖν. Ἐρ' οὖν ἵνα δ' ἐπὶ τὸ ἐπιθύμεν τῷ αἰσθάνεσθαι, καὶ ἡ ἡδέσθαι ἑνὸς λαβεῖν τῷ ἅπαντος εἶδος, ἢ ἡ προσάγεσθαι τῷ ἀποθεῖσθαι· πάντα τὰ ζῳαῦτα τῶν ἐναντίων ἀλλήλοις θείης εἴ τε ποιημάτων εἴτε παθημάτων· οὐδὲν γαρ ταὐτὸ ἐροίσει. Ἀλλ' ἴσ' ὡς τῶν ἐναντίων. τί οὖν ἦν δ' ἐπὶ σὺ φῶν καὶ πεινῆν καὶ ὅλως τὰς ἐπιθυμίας, καὶ αὖ ἡ θέλειν καὶ ἡ βούλεσθαι, ἆ πάντα ταῦτα, ἆρ' ἐκεῖνά ποι αὖ θείης τὰ εἴδη τὰ νῦν λεχθέντα, ἕνα ἀεὶ νῦν ἕ ἐπιθυμοῦσ' ψυχὴν οὐχὶ ἕ τοι ἔρεσθαι φύσεις ἐκείνου οὗ αὖ ἐπιθυμῇ, ἢ προσάγεσθαι. ζῆν, ὃ αὖ βούλεται εἶναι γε ἕκαστον. ἕ αὖ κατὰ τόσον ἐθέλει τί οἱ ποιεῖσθαι, ἐπιδύειν ζῆν πρὸς αὐτὸν, ὡς πρὸ τινος ὁρῶντος, ἐπορεγομένῳ αὐτοῦ τῆς γενέσεως; Ἔστιν. Τί δὲ ἡ ἀβουλεῖν καὶ μὴ ἐθέλειν μὴ δ' ἐπιθυμεῖν, οὐκ εἰς ἡ ἃ πάσχειν καὶ ἀπολαύειν ἀπ' αὐτῆς, ἢ εἰς ἅπαντα ταναντία φύσομεν ἐκείνοις; Πῶς γαρ οὔ. Τοῦτον δὴ οὕτως ἔχόντων, ἐπιθυμιῶν τί φήσομεν εἶναι εἶδος· καὶ σκεψώμεθα αὐτῶν τοῦτον, ἵνα τι δίψαν καλοῦμεν, καὶ ἵνα πεῖνα; Φήσομεν δ' ἔγε. Οὐκοῦν πὸ μὲν ποτοῦ, πὸ δὲ, ἐδωδῆς; Ναί. Ἐρ' ὃν κατὰ τόσον δίψα ἔστι, πλείονος αὖ τινός του λέγομεν ἐπιθυμία εἰ τῇ ψυχῇ εἶη; Οἷον δίψα ἔστί. Δίψα ἄρα γε θερμοῦ τοῦ, ἢ ψυχροῦ, ἢ πολλοῦ, ἢ ὀλίγου, ἢ ἐν ὀλίγῳ ποιοῦ τινος πόματος; ἢ ἐαὐ μὲν πὶς θερμότης τῷ δίψαι προσείη, πὸ τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχοιτ' αὖ, ἐαὐ δὲ ψυχρότης, πὸ τοῦ θερμοῦ. ἐαὐ δὲ ὀλίγ. πλήθους παρουσίαν πολλὸ δίψα ἦ, πὸ τοῦ πολλοῦ παρέξεται. ἐαὐ δὲ ὀλίγα, πὸ τοῦ ὀλίγου. αὐτὸ δὲ ἡ δίψαν, οὐ μή ποτε ἄλλου γίγνεται ἐπιθυμία, ἢ οὗ πέφυκεν αὐτοῦ πόματος, καὶ αὖ ἡ πεινῆν βρώματος; Οὕτως ἔφη αὐτὸ γε ἑ ἐπιθυμία ἐκάστη, αὐτοῦ μόνον ἐκάστου οὗ πέφυκε. τοῦ δὲ τοίου ἢ τοίου τὰ προσγιγνόμενα. Μή τοι τῆς ἔμ' ἐπὶ σὺ ἀσκέπτους ἡμᾶς ὄντας ξαρυβάσῃ· ὡς οὐδὲις πω τοῦ ἐπιθυμεῖ, ἀλλὰ χρηστοῦ πο τοῦ· καὶ οὐ ὅτου, ἀλλὰ χρηστοῦ ὅτου· πάντες ἢ αὖ ἄρα τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν· ἐ οὖν ἦν δίψα ἐπιθυμία ἔστι, χρηστοῦ αὖ εἴη, εἴτε πόματός ἔ τε ἄλλου ὅτου ἔστιν ἐπιθυμία· καὶ αἱ ἄλλαι οὕτως. Ἴσως γοῦν αὖ ἔφη, δοκεῖ τι λέγειν ὁ ταῦτα λέγων. Ἀλλὰ μέν τοι ἔμ' ἐπὶ σὺ ὅσα γ' ἔστι τοιαῦτα οὐκ εἶναί του, τὰ μὲν ποιὰ ἄττα, ποιού τινός ἔστιν ὡς ἐμοὶ δοκεῖν· τὰ δ' αὐτὰ ἕκαστα, ἑκ τῆ ἐκείνου μόνον. Οὐκ ἔμαθον ἔφη. Οὐκ ἔμαθες ἔφην, ὅτι ἡ μεῖζον τοιοῦτόν ἔστιν, οἷόν τινος εἶναι μεῖζον; Γαύγε. Οὔκουν τῆ ἐλάττονος; Ναί. Τὸ δέ γε πολὺ μεῖζον, πολὺ ἐλάττονος, ἢ χρή; Ναί. Ἐρ' οὖν καὶ ἡ ποτὲ μεῖζόν ποτε ἐλάττονος, ἢ ἡ ἐσόμενον μεῖζον, ἐσομένου ἐλάττονος; Ἀλλὰ τὴ μὲν δ' ἔς. καὶ τὰ πλέω δὴ πρὸς τὰ ἐλάττω· καὶ τὰ δὴ πλάσια πρὸς τὰ ἡμίσια, καὶ πάντα τὰ ζῳαῦτα. καὶ αὖ βαρύτερα πρὸς κουφότερα· καὶ θάττω, πρὸς τὰ βραδύτερα· καὶ ἔτι τὰ θερμὰ πρὸς τὰ ψυχρὰ καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια, ἐρ' οὐχ οὕτως ἔχει; Γαίν μὲν οὖν. τί δὲ τὰ ἢ τὰς ἐπιστήμας· ἐχ ὁ αὐτὸς τρόπος; ἐπιστήμη μὲν αὐτὴ, μαθήματος αὖ ἐπιστήμη ἔστιν, ἢ ὅτου λεκτέον εἶναι πὸ ἐπιστήμην. ἐπιστήμη δ' τις καὶ ποιά τις, ποιοῦ τινος καὶ τίνος· λέ-

τὸ δὲ τὸ τοιόνδε. οὐκ ἐπειδὴ οἰκίας ἐργασίας ἐπιστήμη ἐγένετο, διήνεγκε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὥστε οἰκοδομικὴ κληθῆναι; τί μήν. ἆρ' οὐ τῷ ποιά τις εἶναι, οἵα ἑτέρα οὐδεμία τῶν ἄλλων; ναί. οὐκοῦν ἐπειδὴ ποιοῦ τινος, καὶ αὐτὴ ποιά τις ἐγένετο, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω τέχναι τε καὶ ἐπιστῆμαι; ἔστιν οὕτω. τοῦτο τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ φάθι με τότε βούλεσθαι λέγειν, εἰ ἄρα νῦν ἔμαθες, ὅτι ὅσα ἐστὶν οἷα εἶναί του, αὐτὰ μὲν μόνα αὐτῶν μόνων ἐστί. τῶν δὲ ποιῶν τινων, ποιὰ ἄττα. καὶ οὔ τοι λέγω ὡς οἵων ἂν ᾖ, τοιαῦτα καὶ ἔστιν· ὡς ἄρα καὶ τῶν ὑγιεινῶν καὶ νοσωδῶν ἡ ἐπιστήμη, ὑγιεινὴ καὶ νοσώδης. καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν, κακὴ καὶ ἀγαθή. ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ αὐτοῦ οὗπερ ἐπιστήμη ἐστὶν ἐγένετο ἐπιστήμη, ἀλλὰ ποιοῦ τινος, τοῦτο δ' ἦν ὑγιεινὸν καὶ νοσῶδες, ποιὰ δή τις συνέβη καὶ αὐτὴ γενέσθαι. καὶ τοῦτο αὐτὴν ἐποίησε, μηκέτι ἐπιστήμην ἁπλῶς καλεῖσθαι. ἀλλὰ τοῦ ποιοῦ τινὸς προσγενομένου ἰατρικήν. ἔμαθον ἔφη· καί μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν. τὸ δὲ δὴ δίψος ἦν δ' ἐγώ. οὐ τούτων θήσεις τῶν τινος εἶναι, τοῦτο ὅπερ ἐστίν. ἔστι δὲ δή που δίψος; ἔγωγε ἦν δ' ὅς, πώματός γε. οὐκοῦν ποιοῦ μὲν τινος πώματος, ποιόν τι καὶ δίψος· δίψος δ' οὖν αὐτό, οὔτε πολλοῦ, οὔτε ὀλίγου, οὔτε ἀγαθοῦ, οὔτε κακοῦ οὐδὲ ἑνὶ λόγῳ ποιοῦ τινος. ἀλλ' αὐτοῦ πώματος μόνον, αὐτὸ δίψος πέφυκε. παντάπασι μὲν οὖν. τοῦ διψῶντος ἄρα ἡ ψυχὴ καθόσον διψῆ, οὐκ ἄλλο τι βούλεται, ἢ πιεῖν· καὶ τούτου ὀρέγεται, καὶ ἐπὶ τοῦτο ὁρμᾷ. δῆλον δή. οὐκοῦν εἴ ποτέ τι, αὐτὴν ἀνθέλκει διψῶσαν, ἕτερον ἄν τι ἐν αὐτῇ εἴη αὐτοῦ τοῦ διψῶντος καὶ ἄγοντος, ὥσπερ θηρίον ἐπὶ τὸ πιεῖν. οὐ γὰρ δή φαμεν τό γε αὐτὸ τῷ αὐτῷ ἑαυτοῦ περὶ τὸ αὐτὸ ἅμα τἀναντία πράττειν. οὐ γὰρ οὖν. ὥσπερ γε οἶμαι τοῦ τοξότου οὐ καλῶς ἔχει λέγειν, ὅτι αὐτοῦ ἅμα αἱ χεῖρες τὸ τόξον ἀπωθοῦνταί τε, καὶ προσέλκονται. ἀλλ' ὅτι ἄλλη μὲν ἡ ἀπωθοῦσα χείρ, ἑτέρα δὲ ἡ προσαγομένη. παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. πότερον δὴ φῶμεν, τινὰς ἔστιν ὅτε διψῶντας οὐκ ἐθέλειν πιεῖν; καὶ μάλα γ' ἔφη, πολλοὺς καὶ πολλάκις. τί οὖν ἔφην ἐγὼ φαίη τις ἂν τούτων πέρι, οὐκ ἐνεῖναι μὲν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ κελεῦον, ἐνεῖναι δὲ τὸ κωλῦον πιεῖν· ἄλλο ὂν καὶ κρατοῦν τοῦ κελεύοντος; ἔμοιγε ἔφη δοκεῖ. ἆρ' οὖν οὐ τὸ μὲν κωλῦον τὰ τοιαῦτα ἐγγίνεται, ὅταν ἐγγένηται ἐκ λογισμοῦ, τὰ δὲ ἄγοντα καὶ ἕλκοντα διὰ παθημάτων τε καὶ νοσημάτων παραγίγνεται; φαίνεται. οὐ δὴ ἀλόγως ἦν δ' ἐγὼ ἀξιώσομεν αὐτὰ διττά τε καὶ ἕτερα ἀλλήλων εἶναι. τὸ μὲν ᾧ λογίζεται, λογιστικὸν προσαγορεύοντες τῆς ψυχῆς. τὸ δὲ ᾧ ἐρᾷ τε καὶ πεινῇ καὶ διψῇ, καὶ περὶ τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ἐπτόηται, ἀλόγιστόν τε καὶ ἐπιθυμητικὸν πληρώσεών τινων καὶ ἡδονῶν ἑταῖρον. οὐκ. ἀλλ' εἰκότως ἔφη ἡγοῖμεθ' ἂν οὕτω. ταῦτα μὲν τοίνυν ἦν δ' ἐγώ, δύο ἡμῖν ὡρίσθω εἴδη ἐν ψυχῇ ἐνόντα. τὸ δὲ τοῦ θυμοῦ καὶ ᾧ θυμούμεθα πότερον τρίτον, ἢ τούτων ποτέρῳ ἂν εἴη ὁμοφυές; ἴσως ἔφη, τῷ ἑτέρῳ τῷ ἐπιθυμητικῷ. ἀλλ' ἦν δ' ἐγώ ποτε ἀκούσας τι, πιστεύω τούτῳ, ὡς ἄρα Λεόντιος ὁ Ἀγλαΐωνος ἀνιὼν ἐκ Πειραιέως, ὑπὸ τὸ βόρειον τεῖχος, ἐκτὸς αἰσθανόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημίῳ κειμένους, ἅμα μὲν ἰδεῖν ἐπιθυμοῖ, ἅμα δὲ αὖ δυσχεραίνοι καὶ ἀποτρέποι ἑαυτόν. καὶ τέως μὲν μάχοιτό τε καὶ παρακαλύπτοιτο· κρατούμενος δ' οὖν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, διελκύσας τοὺς ὀφθαλμούς, προσδραμὼν πρὸς τοὺς νεκρούς, ἰδοὺ ὑμῖν ἔφη ὦ κακοδαίμονες, ἐμπλήσθητε τοῦ καλοῦ θεάματος. ἤκουσα ἔφη καὶ αὐτός. οὗτος μέντοι ἔφην ὁ λόγος, σημαίνει τὴν ὀργὴν πολεμεῖν ἐνίοτε ταῖς ἐπιθυμίαις, ὡς ἄλλο ὂν ἄλλῳ. σημαίνει γὰρ ἔφη. οὐκοῦν καὶ ἄλλοθι ἔφην πολλαχοῦ αἰσθανόμεθα, ὅταν βιάζωνταί τινα παρὰ τὸν λογισμὸν ἐπιθυμίαι, λοιδοροῦντά τε αὑτόν, καὶ θυμούμενον τῷ βιαζομένῳ ἐν αὑτῷ. καὶ ὥσπερ δυοῖν στασιαζόντοιν ξύμμαχον τῷ λόγῳ γιγνόμενον τὸν θυμὸν τοῦ τοιούτου· ταῖς δ' ἐπιθυμίαις αὐτὸν κοινωνήσαντα, αἱροῦντος λόγου, μηδὲν ἀντιπράττειν, οἶμαί σε οὐκ ἂν φάναι γενομένου ποτὲ ἐν σεαυτῷ, τοῦ τοιούτου αἰσθέσθαι. οἶμαι δ' οὐδ' ἐν ἄλλῳ. οὐ μὰ τὸν Δία ἔφη. τί δὲ ἦν δ' ἐγὼ ὅταν τις οἴηται ἀδικεῖν, οὐχ ὅσῳ ἂν γενναιότερος ᾖ, τοσούτῳ ἧττον δύναται ὀργίζεσθαι, καὶ

πεινῶν

πεινῶν καὶ ῥιγῶν, καὶ ἄλλο ὁ τι παθεῖν τοιούτων πάσχων ὑπ' ἐκείνου οὐ καθ' ὅπτιαν δικαίως ταῦτα σβαττ; ἦ δ' ὅ λίττω, οὐκ εἰδὼς πρὸς ὅτιν αὐτὸν ἐγκίρναζ ὁ θυμός. Ἀλλὰ δῆ· ἔστιν ὅτιαν ἀδικεῖσθαί τις ἡγῆτ, ἐκ οὐ τούτῳ ζῆν τε καὶ χαλεπαίνειν, καὶ ξυμμαχεῖν ᾧ δίκαιον τι δίκαιφ· καὶ ΔΔ. ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ὅδε ἐμοὶ ῥίγοω, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχειν καὶ ὑπομένων νικᾶ, καὶ οὐ λήγει τῶν γενναίων, πρὶν αὐτὸ διαπράξηται, ἢ τελευτήσῃ, ὥσπερ κύων ὑπὸ νομέως ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦ παρ' αὐτῷ ἀκκλινθὸς πραῦνθῇ; Γαύ μὲν οὖν ἔφη ἔοικε τούτῳ ᾧ λέγεις. καὶ τοι γε οἱ τῇ ἡμετέρᾳ πόλει τοὺς ἐπικούρους ὡς πρὸ καιρὸ ἐδέμεθα ὑπηκόους τῶν ἀρχόντων, ὡς πρὸ ποιμένων ὀλίων. καλῶς γοῦν λὲ λέγεις ὃ βούλομαι λέγειν· ἀλλ' εἰ πρὸς τούτῳ καὶ τόδε αὐθυμῇ. Τὸ ποῖ ον. Ὅτι τοιωκατόον ἡμῖν φαίνεται, τοῦδε τοῦ θυμοειδοῦς· τότε μὲν γ', ἐπὶ θυμητικόν τι αὐτὸ ᾠόμεθα εἶναι· νυῶ δὲ, πολλοῦ δεῖν φαμὲν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὸ σὲ τῇ τῆς ψυχῆς στάσει, πίθεσθαι τὰ ὅπλα πρὸς τοῦ λογιστικοῦ. Γαυτά πασιν ἔφη. Ἆρ' οὖν ἕτερον ὂν καὶ τούτου, ἢ λογιστικοῦ τι εἶδος; ὥστε μὴ τρία, ἀλλὰ δύο ἔδη εἶναι αὐτῇ ψυχῇ, λογιστικὸν καὶ ἐπιθυμητικόν· ἢ καθάπερ αὖ τῇ πόλει ξυνεῖχεν αὐτῷ ἓρία ὄντα γένη, χρηματιστικὸν, ἐπικουρικὸν, βουλευτικὸν, οὕτω καὶ αὖ ψυχῇ, ἓρίτον ἔστιν ἐν θυμοειδές. ἐπίκουρον ὂν τῷ λογιστικῷ φύσει, ἐὰν μὴ ὑπὸ κακῆς τροφῆς διαφθαρῇ. Ἀνάγκη ἔφη ἕρίτον· ναὶ μὰ δία ἔγωγε, εἴ γε τὸ λογιστικοῦ ἄλλό τι φανῇ, ὡς πρὸ τ' ἐπιθυμητικοῦ ἐφάνη ἕτερον ὄν. Ἀλλ' οὐ χαλεπὸν ἔφη φανῆναι. καὶ ἐν τοῖς παιδίοις ἔστιν γε ἰδεῖν, ὅτι σὺ τοῦτο γενόμενα μιστὰ ἔστι. λογισμοῦ δ' οὔτοι μὲν ἔμοιγε δοκοῦσιν οὐδέ ποτε μεταλαμβάνειν· οἱ δὲ πολλοὶ ὀψέ ποτε. Ναὶ μὰ δία· ἔγωγ' ἐγὼ καλῶς γε εἶπες· ἔτι δὲ ἐν τοῖς θηρίοις ἔστι ἰδεῖν ὃ λέγεις. ὅτι οὕτως ἔχει· πρὸς ᾗ τούτοις, καὶ ὃ ἄνω που ἐκεῖ εἴπομεν, τῷ τῆς ὁμήρου μαρτυρήσει.

Τὸ σῆθος δὲ πλῆξασ', κραδίλιν ἐνίπαπε μύθῳ.

Ἐνταῦθα γοῦν δὴ σαφῶς ὡς ἕτερον ἑτέρῳ ἐπιπλῆττον πεποίκεν ὅμηρος, ὃ αὐτὸ λογισάμενον τοῦδε τῆς βελτίονός τε καὶ χείρονος τῷ ἀλογίστῳ θυμουμένῳ. κομιδῇ ἔφη ὀρθῶς λέγεις. Ταῦτα μὲν ἄρα ἐγὼ δ' ἔτι, μόγις διανενόημαι, καὶ ἡμῖν ἐπεικῶς ὁμολογεῖται τὰ αὐτὰ μὲν ἐν πόλει· τὰ αὐτὰ δ' ἐν ἑκάστῳ τῇ ψυχῇ γίνεται ἐνεῖναι καὶ ἴσα ἐστὶν ἀριθμόν. Ἔστι ταῦτα. Οὐκοῦν ἐκεῖνό γε ἤδη ἀναγκαῖον, ὡς πόλις ἦν σοφή, καὶ ᾗ οὕτω καὶ ἐν ἰδιώτην καὶ τούτῳ σοφὸν εἶναι. τί μήν. καὶ ᾗ δὴ ἀσθενὲς ἰδιώτης, καὶ ὡς τούτῳ καὶ ἄφρονα ἀσθενείαν, καὶ ὄνῳ ᾗ τἆλλα, πάντα πρὸς αὖ ἐκεῖνο ὡσαύτως ἀμφότερα ἔχειν. Ἀνάγκη. καὶ δίκαιον δὴ ᾧ γλαυκώπων οἶμαι φύσομον ἄνδρα εἶναι τῷ αὐτῷ λόγῳ, ᾧ πρὸ καὶ πόλις ἦν δικαία· ᾗ ἔστιν πᾶσα ἀνάγκη. ἀλλ' οὔ πω μὴν ἔστιν ἐπιλελήσμεθα, ὅτι ἐκεῖνο γε τῷ ἑαυτὸν ἕκαστον ἐν αὐτῇ πράττειν τὲ ὧν ὄντων γενῶν, δίκαιος ἦν. ἔμοιγε δοκεῖ μὲν ἔφη ἐπιλελῆσθαι· μνημονευτέον αὖ καὶ ἡμῖν ὅτι καὶ ἡμῶν ἕκαστος, ὅταν τὰ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ πράττῃ, δίκαιός τε ἔσται, καὶ αὐτοῦ πράττων. καὶ μάλα δὴ ὀρθῶς μνημονευτέον. Οὐκοῦν, τῷ μὲν λογιστικῷ ἀρχὴν προσήκει, σοφῷ ὄντι, καὶ ἔχοντι τὸν ὅλον ἀπάσης τῆς ψυχῆς προμήθειαν. ᾧ δὲ θυμοειδεῖ ὑπηκόῳ εἶναι, καὶ ξυμμάχῳ τούτου. Γαύ γε. Ἆρ' οὖν οὐχ ὥσπερ ἐλέγομεν μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς κρᾶσις σύμφωνα αὐτὰ ποιήσει, ᾧ μὲν, ἐπιτείνουσα καὶ τρέφουσα λόγοις τε καλοῖς καὶ μαθήμασι, ᾧ δὲ, ἀνιεῖσα παραμυθουμένη καὶ ἡμεροῦσα ἀρμονίᾳ τε καὶ ῥυθμῷ; κομιδῇ γε δὴ ἔφη. Καὶ ἔστιν δὴ ὅπου ἔφη τρέφοντε, καὶ ὡς ἀληθῶς τὰ αὐτῶν μαθόντε καὶ παιδευθόντε, προσήκειν τῷ ἐπιθυμητικῷ, ὃ δὴ πλεῖστον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐστὶ δεῖ· καὶ χρημάτων φύσει ἀπληστότατον. ὃ τηρήσειν, μὴ τῷ πίμπλασθαι τῶν τοῦδε ᾧ σῶμα καλουμένων ἡδονῶν, πολὺ καὶ ἰσχυρὸν γενόμενον, οὐ τὰ αὐτοῦ πράττῃ, ἀλλὰ καταδουλώσασθαι καὶ ἄρχειν ἐπιχειρήσειν οὐ προσῆκον αὐτῷ γε ἦ· καὶ ξύμπαντα τὸν βίον πάντων ἀνακρίνῃ. Γαύ μὲν οὖν ἔφη. Ἆρ' οὖν ἰῶ δὴ ἔτι καὶ τοὺς ἔξωθεν πολεμίους τοῦτῳ ἂν κάλλιστα φυλάττοι, τῷ ἑτέρῳ ἅπασης τῆς ψυχῆς τε καὶ τοῦ σώματος, ᾧ μὲν βουλόμενον, ᾧ δὲ

πολεμοῦν, ἐπόμενον δὲ τῷ ἄρχοντι καὶ τῇ αἱρέσει ἐπιτελοῦν τὰ βουλευθέντα. Ἔστι ταῦτα. καὶ αὖ σοφὸν δὴ δίμαι δύτην τῷ μέρει καλοῦμεν ὅταν εὐβουλίᾳ τὸ συμφέρον ἑαυτῷ καὶ ὅλῳ τῷ κοινῷ σφῶν αὐτῶν τελεῖν ὄντων. Πάνυ μὲν οὖν. Τὸ δὲ σώφρονα, οὐ τῇ φιλίᾳ καὶ συμφωνίᾳ τῇ αὐτῶν τούτων ὅταν τὸ, τὸν ἄρχον καὶ τοὺς ἀρχομένους, ὁμοδοξοῦσιν ὡς δεῖν ἄρχειν τὸ λογιστικὸν καὶ μὴ στασιάζωσιν αὐτῷ; Σωφροσύνη γοῦν δὴ ὅς, οὐκ ἄλλό τι ἔσται, ἢ ταύτῃ, πόλεώς τε καὶ ἰδιώτου, ἀλλὰ μὲν δὴ δίκαιός γε ὡς πολλάκις λέγομεν τούτῳ μὴ οὕτως ἔσται, πολλὴ ἀπάγχη. τί οὖν ἔτι ἐπὶ μὴ πᾶσιν ἀπαμελαίνεται ἄλλό τι δικαιοσύνη δεῖν εἶναι, ἢ ὅπερ αὐτῇ πόλει φαίνη; οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. ὧδε γὰρ δὴ σκέπτεσθαι αὖ βεβασανισμένα εἴ τι ἡμῖν αὐτῇ ψυχῇ ἀμφισβητεῖ τὰ φορτικὰ αὐτῷ πρεσφέροντες, ποῖα δὴ, δοκεῖ δὴ μᾶς ἀνομολογεῖσθαι πρί τε ἐκείνης τῆς πόλεως καὶ τῇ ἐκείνῃ ὁμοίως πεφυκότος τε καὶ τεθραμμένου αὐσρὸς εἰ δοκεῖ αὖ παραχρῆμα τὰ ἐκεῖ χρυσίου ἢ ἀργυρίου δεξάμενος, ὁ τοιοῦτος ἀποστερῆσαι, τὴν αὖ δικαιοσύνην ἐκεῖ αὐτὴν σῴσειν μᾶλλον, ἢ ὅσοι μὴ τοιοῦτοι. Οὐδὲν αὖ ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἱερσυλιῶν, καὶ κλοπῶν, καὶ προδοσιῶν, ἢ ἰδίᾳ ἑταίρων, ἢ δημοσίᾳ πόλεων ἐκτὸς αὖ οὗτος ἔσται; Ἐκτός. καὶ μὴν οὐδ' ὅρκων γε πέρι καὶ πίστεως ἢ καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις ὁμολογήσας. Πῶς γὰρ αὖ. καὶ μοιχείας μὲν καὶ γονέων ἀμέλειας, καὶ θεῶν ἀθεραπευσίας, παντὶ ἄλλῳ μᾶλλον, ἢ τῷ τοιούτῳ προσήκοι ἄν. Καὶ πολύ γε μέντοι ἔφη. Οὐκοῦν τούτων πάντων αἴτιον, ὅτι αὖ τῶν οὐ αὐτῷ ὑμῖν τὰ αὐτῆς πράττειν ἀρχῆς τε πέρι, καὶ τοῦ ἄρχεσθαι. ὀρθῶς μὲν οὖν καὶ οὕτω. τὸ οὖν ἔτι τρίτον ζητεῖς δικαιοσύνην εἶναι, ἢ ταύτην νῦν δύναμιν, ἢ τοὺς τοιούτους ἄνδρας τε ποιεῖν καὶ πόλεις. καὶ δὴ ὅς οὐκέτι γε. τέλειον ἄρα ἡμῖν ὁ εὐπρεπὲς ἀεὶ περὶ τελεσταὶ ὃ ἔφαμεν ὑπὸ πλοῦσιμ. ὡς δὲ νῦν ἀρχόμενοι τῆς πόλεως σκοπεῖν, καὶ τοῦ δικαίου τινὰ εἰς ἀρχὴν καὶ τύπον τῆς δικαιοσύνης κινδυνεύομεν ἐμβεβηκέναι. Παντάπασι μὲν οὖν. Δεῖ δή, ὦ ἄρα ὃ γλαύκων δὴ ὃ καὶ ὠφελεῖ, ἄνδρα λέγειν τῆς δικαιοσύνης, ἢν μὲν σκυτοτομικὴν φύσει ὀρθὸς ἔχειν σκυτοτομεῖν, καὶ ἄλλο μηδὲν πράττειν· ἢν δὲ τεκτονικὸν, τεκταίνεσθαι, καὶ τὰ ἄλλα δὴ οὕτω. Φαίνεται. ἢ δέ γε ἀληθὴς, δικαίου μέν τι ὦ ὡς ἔοικεν ἡ δικαιοσύνη· ἀλλ' οὐ τοῦδε τινὸς ἔχω πρᾶξιν τῶν αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦδε τινὸς οἷ ἀληθῶς τοῦδε ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτῆς, μὴ ἐάσαντα τὰ ἀλλότρια πράττειν ἕκαστον οἷ αὐτῶν· μὴ δὲ πολυπραγμονεῖν πρὸς ἄλληλα τὰ οἷ τῇ ψυχῇ γένη· ἀλλὰ τῷ ὄντι τὰ οἰκεῖα οἷ δίμενον, καὶ αὖξαντα αὐτὸν αὑτῷ, καὶ κοσμήσαντα· καὶ φίλον γενόμενον ἑαυτῷ, καὶ ξυναρμόσαντα τρία ὄντα ὡς πρὸ ἁρμονίας ἀκριβῶς, νεάτης, τε καὶ ὑπάτης, καὶ μέσης, καὶ εἴ ἄλλα ἄττα μεταξὺ τυγχάνει ὄντα, πάντα ταῦτα ξυνδήσαντα καὶ παντάπασιν ἓν γενόμενον ἐκ πολλῶν σώφρονα καὶ ἡρμοσμένον, οὕτω δὴ πράττειν ἤδη ἐάν τι πράττῃ· ἢ τοῦδε χρημάτων κτῆσιν, ἢ τοῦδε σώματος θεραπείαν, ἢ καὶ τοῦδε πολιτικόν τι, ἢ τοῦδε τὰ ἴδια ξυμβόλαια· οἷ πᾶσι τούτοις ἡγούμενον καὶ ὀνομάζοντα δικαίαν μὲν καὶ καλὴν πρᾶξιν ἣ αὖ ταύτην νῦν ἕξιν σώζειν τε καὶ συναπεργάζεσθαι συφίαν δὲ νῦν ἐπιστατοῦσαν ταύτῃ τῇ πράξει ἐπιστήμην· ἄδικον δὲ πρᾶξιν, ἣ αὖ ἀεὶ ταύτην λύειν. ἀμαθίαν δὲ, νῦν ταύτην αὖ ἐπιστατοῦσαν δόξαν. Παντάπασιν ἦ δ' ὃς ὦ σώκρατες ἀληθῆ λέγεις. Εἶεν, ἦν δ' ἐγὼ· ἐν μὲν δὴ δίκαιον καὶ ἄνδρα καὶ πόλιν, καὶ δικαιοσύνην· ὃ τυγχάνει οὐ αὐτοῖς ὂν εὑρήσομεν ἀπορήσαι, οὐκ αὖ πάνυ τι δῆλα δέξαμεν ἀμύθητον. Καὶ δίκαιά γε μέντοι ἔφη, φῶμεν ἄρα; Φῶμεν. Ἔστι δὴ ἦν δ' ἐγώ· μετὰ γοῦν τοῦτο, σκοπεῖν δίμαι ἀδικίαν ἤδη τινὰ, οὐκοῦν τάσιν τινὰ αὖ τειῶν ὄντων δύτων, δεῖ αὖ τοῦτο εἶναι καὶ πολυπραγμοσύνην, καὶ ἀλλοτριοπραγμοσύνην, καὶ ἐπανάστασιν μέρους τινὸς ὃ ἔλῳ τῆς ψυχῆς· ἵν' ἀρχὴ οἱ αὐτῇ; οὐ προ

σῆγον. ἀλλὰ τοιούτου ὄντος φύσει οἷον πρέπειν αὐτῷ δουλεύειν, ᾧ τῆ ἀρχικῷ γένους ὄντι. τοιαῦτ' ἄπλα δίμοι φύσομον καὶ πᾶν ἑνὸς καὶ ἀπλοῦν εἶναι. τὸν τε ἀδικεῖν, καὶ ἀκολασίαν, καὶ δειλίαν, καὶ ἀμαθίαν, καὶ συλλήβδην πᾶσαν κακίαν. ταῦτα μὲν οὖν ταὐτὰ ἔφη. οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ, καὶ ἃ ἄδικα πράττειν καὶ ἀδικεῖν, καὶ αὖ ἃ δίκαια φρονεῖν, ταῦτα πάντα τυγχάνοντα καὶ τἀδικεῖν ἤδη σαφῶς, ἃ πρὸ καὶ ἀδικία τε καὶ δίκαιοσύνη. πῶς δή. ὅτι ἐμοὶ δοκεῖ τυγχάνειν οὐδὲν δεῖ φροντιστῶν τῶν ὑπενῶν τε καὶ νοσωδῶν, ὡς ἐνόντα οὐ σώματι, ταῦτα οὐ ψυχῇ. πῆ ἔφη. τὰ μὲν πνεύματα, ὑγίειαν ἐμποιεῖν· τὰ δὲ νοσώδη, νόσον. ναί. οὐκοῦν καὶ ἡ μὲν δίκαια πράττειν, δίκαιοσύνην ἐμποιεῖ· ἡ δ' ἄδικα, ἀδικίαν. ἀνάγκη. ἔστι δὲ ἡ μὲν ὑγίειαν ποιεῖν, τὰ οὐ τῷ σώματι καὶ τὰ φύσιν καὶ διεταίναι· κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων· ἡ δὲ νόσον, παρὰ φύσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἄλλο ὑπ' ἄλλου. ἔστι γάρ. οὐκοῦν καὶ ἔφην ἡ δικαιοσύνη ἐμφυεῖν, τὰ οὐ τῇ ψυχῇ καὶ τὰ φύσιν καὶ διεταίναι· κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων· ἡ δὲ ἀδικία παρὰ φύσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἄλλο ὑπ' ἄλλου. κομιδῆ ἔφη. ἀρετὴ μὲν ἄρα ὡς ἔοικεν, ὑγίειά τίς αὖ ἂν καὶ κάλλος καὶ εὐεξία ψυχῆς καὶ κακία δὲ, νόσος τε καὶ αἶσχος καὶ ἀσθένεια. ἔστιν οὕτως. ἆρ' οὖν οὐ καὶ τὰ μὲν καλὰ ἐπιτηδεύματα εἰς ἀρετὴν κτῆσιν φέρει, τὰ δ' αἰσχρὰ, εἰς κακίαν; οὐάγκη. ἡ δὲ λοιπὸν ἤδη ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἔξει σκέψασθαι. πότερον αὖ λυστελεῖ δίκαιά τε πράττειν καὶ καλὰ ἐπιτηδεύειν, καὶ εἶναι δίκαιον ἐάν τε λανθάνῃ ἐάν τε μὴ, τοιοῦτος ὤν, ἢ ἀδικεῖν τε καὶ ἄδικον εἶναι ἐάν περ μὴ διδῷ δίκην μηδ' ἐπιτιθῆται κολαζόμενος. ἀλλ' ἔφη ὦ σώκρατες, γελοῖον ἔμοιγε φαίνεται ἡ σκέμμα πεπράσθαι ἤδη· εἰ τῷ μὲν σώματος τὸ φύσεως διαφθειρομένης, δοκεῖ οὐ βιωτὸν εἶναι· οὐδὲ μετὰ πάντων σιτίων τε καὶ ποτῶν, καὶ πάντ' πλούτου καὶ πάσης ἀρχῆς· τῆς δὲ αὐτῆς τούτου ἡμῖν φύσεως ταραττομένης καὶ διαφθειρομένης, βιωτὸν ἔσεσθαι; ἐάν περ τις ποιῇ ὅ αὖ βουληθῇ ἄλλο πλὴν ὅστις, ὅσθ' ὅτι καὶ δίκαιός μὲν ἡ, ἀδικίας δ' ἀπαλλαγήσεται, δίκαιοσύνην δὲ καὶ ἀρετὴν κτήσεται. ἐπειδὴ περ ἐφάνη γε ὄντα ἑκάτερα, δεῖ ἡμᾶς διελθέμεν. γελοῖον γοῦν δὴ ἔμοιγ' ἀλλ' ἔμοιγε ἐπεὶ περ οὕτω θαλυθέμεν ὅσον εἰσί τε σκοπεῖσθαι καὶ πραθῆναι, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, οὐ χρὴ ἀχρηίμενον. ἥκιστα γὰρ ἦν δίκαιον ἔφη πάντων ἀποκτόνον. δοῦρο δὴ δ' ἐγὼ ἵνα καὶ ἴδῃς ὅσα καὶ ἐδὴ ἔχει ἡ καλὰ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ἄ γε δὴ καὶ ἄξια θέασθαι. ἕπομαι ἔφη. μόνον λέγε. καὶ μὴν ἦν δ' ἐγὼ ἄρα ἐπὶ σκοπῆς μοι φαίνεται. ἐπειδὴ περ οὕτω θαυμαστὸν βάσαμον τῷ λόγῳ, οὗ μὲν ἕνεκα εἶδος τῆς ἀρετῆς, ἄπειρα δὲ τῆς καλὰ· πεῖρα δ' οὐ αὐτοῖς ἄπλα ὧν καὶ ἄξιον ἐπιμανθάνειν. πῶς λέγεις ἔφη. ὅσοι ἦν δ' ἐγὼ πολιτειῶν τρόποι εἰσὶν ἔδη ἔχοντες, τοιοῦτοι καὶ ἤθεσιν ἄνδρων καὶ ψυχῆς τρόποι εἶναι. πόσοι δή. τρεῖς μὲν ἦν δ' ἐγὼ πολιτειῶν· πέντε δὲ ψυχῆς. λέγε ἔφη τίνες. λέγω ἔφην. ὅτι εἷς μὲν οὗτος ὃν ἡμεῖς διεληλύθαμεν πολιτείας εἴη ἂν τρόπος. ἐπονομασθείη δ' ἂν καὶ διχῇ· ἐὰν μὲν γὰρ ἀνδρὸς εἷς ᾖ τοῖς ἄρχουσι διαφέροντος, βασιλεία· ἂν κλεηθέν· πλείονας δὲ ἄριστοκρατία. ἀλη θῆ ἔφη. οὗτος μὲν τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ οὐ εἶδος λέγω· οὔτε γὰρ ἂν πλείονες οὔτε εἷς ἐξαυτόμενοι, κινήσειεν ἂν τῶν ἀρίων λόγων νόμων τῆς πόλεως· τρόφῃ τε καὶ παιδείᾳ χρησάμενος ὑπ' ἐκλεληθεμένε. οὐ δ' ἐκὼς ἔφη.

τέλος τῆ πρώτη πολιτειῶν, ἢ πρώτη διαλόγου τετάρτου.

γαθὴν μὲν δίνω πόλιν τοιαύτην τε καὶ πολιτείαν, καὶ ἄρ-
δην κακὸν, καὶ αὖθις δίωκτον· καὶ ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις· καὶ ἁμαρ-
τημάτων, ἃ τὸν αὐτὸν ὀρθῶ. πρῶτά τε πόλιν διοικήσεις καὶ πε-
ἀ ρὶ ἰδιωτῶν ψυχῆς ὁρῶ που κατασκευὴν, ὃ τέτταρσι πονηρίαν
ἔθλοντ' οὖσαν. ῥᾴδιον δὴ ταύτῃ ἴφη· καὶ ἐγὼ μὲν ἓν τοῖς
ἐφεξῆς ὁρῶν ὡς μοι φαίνονται ἔχειν ἀλλήλων πέρι σκέψο-
ὁ δὲ πολέμαρχος, σμικρὸν γὰρ ἀπωτέρω τοῦ ἀδείμαντου κεί-
μενος, ἐκτείνας τὴν χεῖρα καὶ λαβόμενος τοῦ ἱματίου, ἄνωθεν αὐτοῦ παρὰ τὸν ὦμον,
ἑαυτὸν τε προσαγαγὼν καὶ προτείνας ἑαυτὸν, ἔλεγεν ἅττα πρὸς καὶ κυφὸς ὢν ἄλλο
μὲν οὐδὲν κατανοῦσα μοι, τόδε δέ. Ἀφίσομεν οὖν ἴφη, ἢ τί σφάσομεν. Ἥκιστά
γε ἴφη ὁ ἀδείμαντος· μίγα ἔοικε λόγου. καὶ ἐγὼ, τὸ μάλιστα ἴφην ὑμᾶς οὐκ εἰρέσθε.
ἀλλ' ὅς, ὅπ ἐγὼ εἶπον· τὸ μάλιστα· ἀγρρέπουμεν ὑμῖν δοκῆς ἴφη· καὶ εἶδος ἕλοις
οὐ φ ἐλάχιστον ἐκκλίπειν τῶν λόγων, ἵνα μὴ σκίλθῃς, καὶ λύσειν ἅπαν ἀπὸν αὐφ φαύ
λως, ὡς ἄρα πολλὴ γυναικῶν τε καὶ παίδων, παντὶ σκίλον ὅπ καπὰ τὰ φίλα ἔσται.
συκοῦ, ἀρθῶς ἴφην ὦ ἀδείμαντε. καὶ ὅσ' ὅς. ἀλλὰ φ ἐρθῶς ἔσται. ὡς πολ
λὰ λόγου δεῖται· τῆς ὁ ζόπος τῆς κοινωνίας· πολλοὶ γὰρ αὖ γίγνονται· μὴ οἷν πα
ρῇς, ἂν πνα συ λέγωσ· ὡς ὑμεῖς πάλαι πολεμούμεθα, οἰόμενοί σ' ἂν πνα
σθ ποιῆσαι τὸ πολὺ πᾶς παυσθ ποιήσονται· καὶ γενομένους πᾶς θρέψουσί καὶ ὅλως
παύπην ἐῶ λέγειν κοινωνίαν γυναικῶν τε καὶ παίδων· μίγα γάρ τι οἰόμενοι φθάνειν τὴ
ὅλου, ὡς πολιτείαν, ὀρθῶς ἂν μὲν ὀρθῶς γιγνόμενον· νῦν οἷν ἐπειδὴ ἄλλης ἐπιλαμβά
νῃ πολιτείας· πρὶν ταῦτα ἱκανῶς διελέσθαι, δέδοκται ἡμῖν ἔσεσθαι, ὃ σὺ ἄκουσας, φ σὺ
μὲ μαθόντα, πρὶν ἂν ταῦτα πάντα ὡς πᾶν τἄλλα διέλθῃς. καὶ ἐμὲ γοῦν ὁ
γλαύκων ἴφη, κοινωνὸν τῆς ψήφου ταύτης πάλαι. ἀμέλει ἴφη ὁ θρασύμαχος
πᾶσι ταῦτα δέδογμένα ἡμῖν νόμιζε ὦ σώκρατες. δίκαια ἐῶ δίπω ἀργάσασθαι, ἐπι
λαβόμενόν μα· ὅσον λόγον πάλιν ὡς πᾶν ἐξ ἀρχῆς, κινεῖτε τὰδὲ τῆς πολιτείας. ἵν
ὡς ἐῶν σκιλκλυθῇς ἔπειτ' ἔχειρον· ἁγαπῶν, εἴ τις ἐάσει ταῦτα ἀρθρέγμενος, ὡς τό
τε ἐρρέθη· ἃ καῦν ὑμᾶς παρακαλοῦντες, οὐκ ἴστε ὅσον ἐσμὸν, λόγων ἐπιγείρετε. ὃν ὁρῶν
ἐπὸν, παρῶν τότε μὲν παρέσχον πολὺ ὄχλον. τὶ δὲ ὅς ὁ θρασύμαχος χρυσοχόή
σοντας ὥσπ τοὺς δεῦρο ὁρῶ ἀφίκθαι, ἀλλ' οὐ λέγων ἀκουσομένους; καὶ ἐπον μὰ
τελέων γε. μέτειον δὲ γ' ἴφη ὦ σώκρατες ὁ γλαύκων ὀλίγου λέγων ἀκούειν ὅλος ὁ βίος νεανῖ ἔχοντ. ἀλλὰ φ μὲν ἡμέτερον ἔα. σὺ δὲ τοῖς ὧν ὁρῶπομεν μισθαμοῦς
ἀποκρίνου, ἕσπ δοκῇ σκιρίν· τὶ ἡ κοινωνία τοῖς φύλαξιν ἡμῖν, παίδων τε πρὸς καὶ γυ
ναικῶν ἔσται· καὶ φοφῶς νέων ἐν τῷ ἔντων, τῆς αὖ φ ματαξὺ χρόνφ γιγνομένης, γενέσεώς
τε καὶ παιδαγωγίας· ἃ δὴ ἐμπονωτάτη δοκῇ εἶναι· πειρῶ οὖν ἀποδεῖν, πῶς φρόπον δεῖ φ
γνωθαι αὐτήν. Οὐρᾴδιον ὦ εὔδαιμον ἐῶ δ' ἔπω σκιλθεῖν· πολλάς γοὺ ἀπιστίας ἔ
χει ἕτι μᾶλλον τῶν ἔμπροσθεν, ἐν σκιλθομεν. καὶ γὰρ ὡς ὅσα κατὰ λέγεται, ἀπιστεῖτ'
ἂν καὶ ἀ ὅπ μάλιστα γένοιθ· ὡς ἀρτι αὖ ἂν ταῦτα καὶ ταύτη, ἀπιστήσεται. διὸ δὲ καὶ
δυνος τὴν αὐτῶν ἄπιθαι. μὴ ἄχθ δυχῇ εἶναι ὁ λόγος ὦ φίλε ἐπεῖρε. μικρὸν δ'
ὅς δυνεῖ· οὔτε γοὺ ἀγνώμονες, οὔτε ἄπιστοι, οὔτε δύσνοι οἱ ἀκουόμενοι. καὶ ἐπὸν ἔ-
πον, ὦ ἄριστε. ἢ που ζουλόμενός μα παρακαθῆσθαι, λέγεις; ἔπω γ' ἴφη. ῥᾴ
διον ἐῶ δίπω ἐμὲ ποιεῖν τοῦτον ποιεῖς. πιστεύοντος μὲν γοῦν ἐμοὶ ἀθέλειν ἃ λέγω· καλῶς
ἔχειν ἢ παρὰμυθία· οὐ γὰρ φρονίμοις τε καὶ φίλοις, τοῖς μεγίστων τε καὶ φίλων
πάλιθ' ἁμῶτα λέγειν, ἀσφαλῶς καὶ θαρραλέως ἀπιστοῦντα δεῖ ζητοῦντα ἅμα τὸν
λόγους ποιεῖσθαι, ὃ δὴ ἐγὼ σφῶ, φοβοῦμαί τε καὶ σφαλερὸν, οὔ τι γέλωτα ὄφλειν.
παυδικὸν γοὺ ἔσται γε. ἀλλὰ μὴ σφαλεὶς τῆς ἀληθείας, οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ τοὺ

φίλους ξυνεπαυσάμενος κείσομαι· τοῦδε ἕνεκα δεῖ σφάλλεσθαι· πρὸς κυνῶ δὲ ἀσφάλειαν ὦ γλαύκων, χάριν οὐ μέλλω λέγειν· ἐλπίζω γοῦν οὕτω ἔλαττον ἁμάρτημα, ἀκούσιόν τινὸς φονέα γενέσθαι, ἢ ἀπατῶντα, καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων περὶ νομίμων· τοῦδε ἕνεκα οὖν ὁ κινδυνεύσομαι, κινδυνεύειν αὖ ἐγχωρεῖ κρεῖττον ἢ φίλους· ὡς τε δὴ μὲ παραμυθῇ· καὶ ὁ γλαύκων γελάσας, ἀλλ' ὦ σώκρατες ἔφη· ἐὰν τι πάθωμεν τοιοῦτον ἡμεῖς, ὀφλὼν τὴν λόγου, ἀφίημί σε ὡς πρὸ φόνου καθαρὸν εἶναι, καὶ μὴ ἀπατεῶνα ἡμῶν· ἀλλὰ θαρρήσας, λέγε. ἀλλὰ μήν φησιν, καθαρός γε καὶ ἐκεῖ ὁ ἀφειὲς, ὡς ὁ νόμος λέγει· εἰκὸς δέ γε εἶναι, κἀνταῦθα. λέγε δέ μοι τοῦτο γ' εἶπα. λέγειν δὴ ἔφη μοι ἐστὶ χρὴ, καὶ ἀπαλλαττόμενον αὖ πάλιν, ἅπερ τοὺς ἵππους ἐφιέντας λέγειν· τάχα δὲ οὕτως αὖ ὀρθῶς ἔχει, μᾶλλον εἰσορᾶσιν ὁρᾶσθαι παντελῶς διαπεφευγότι, ἢ γυναικεῖον αὖ πρόσωπον· ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ σὺ οὕτω προκαλῇ· ἀνθρώπους γοῦν φύσει καὶ παλαιὸν εἶναι ὡς ἡμεῖς διήλθομεν, κατ' ἐμὲ δόξαν ἀκίνητον ἄλλην ὀρθὴν παιδῶν τε καὶ γυναικῶν κτῆσίν τε καὶ χρῆσιν, ἣν κατ' ἐκεῖνον νῦν ὀρθὴν ἰοῦσιν, ἰὼ πρὸ τοῦ πρώτου ὁρμήσαμεν· ἐπιχειρήσαμεν δέ που ὡς ἀγαθὴν φύλακας ὃν αὖσραν καθιστάναι ᾧ λόγῳ; Ναί. ἀκολουθήσωμεν οὖν καὶ νῦν καὶ ἐπὶ τοῦτον ἰόντες ἀκροασόμενοι ἀκριβῶς καὶ σκοπῶμεν εἰ ἡμῖν πρέπει, ἢ οὔ. ῥᾴδιος ἔφη. ἐπὶ τοὺς ἐπιλέκτους τῶν φυλάκων κυνῶν, πότερα ξυμφυλάττειν δέομεν ἢ δεῖ αὐτοὺς ἃ ἂν ἡμεῖς φυλάττειν καὶ ξυνεπαίρειν καὶ τἆλλα κοινῇ πράττειν, ἢ τοὺς μὲν οἰκουρεῖν ὕπνον ὡς ἀδυνάτους ὄντας τῶν σκυλάκων τόλμαν τε καὶ σοφίαν· τοὺς δὲ πονεῖν τε καὶ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ἔχειν τοῦδε τὰ θρέμματα. κοινῇ ἔφη πάντα, πλὴν ὡς ἀδυνατέρους χρώμενα. τοῖς δὲ, ὡς ἰσχυροτέροις. ὅ ἐστιν τ' οὖν ἔφην ἐπὶ ταὐτὰ χρῆσθαι τινὶ ζώῳ αὖ μὴ πλὴν καὶ πλὴν σοφίαν τε καὶ παιδείαν ἀκριβεστέραν; οὐκ εἰκός τε. Εἰ ἄρα τοῖς γυμναστικὴν δεῖ καὶ τοῦτο τὸ χρησόμενα καὶ τοῖς αὐσραῖς, ταὐτὰ καὶ δίδακτέον αὐτοῖς; Ναί. μουσικὴν μὲν ἐκάνοις τε καὶ γυμναστικὴν ἐδίδου; Ναί. καὶ ταῖς γυναιξὶν ἄρα τοῦτο τὸ τέχνα καὶ τὰ τοῦδε ἦν πόλεμον ἀκροδοτέον, καὶ χρηστέον καὶ ταὐτά.

Ἐικὸς ἦ ὃν λέγεις ἔφη. Ἴσως δὲ ἂν ἔποι παρὰ τὸ ἔθος, γέλοια αὖ φαίνοιτο πολλὰ τοῦδε τὰ νῦν λεγόμενα εἰ πραχθείη ἃ λέγεται. Καὶ μάλα ἔφη. Τί ἰὼ δ' ἐγὼ γελοιότατον αὐτῶν ὁρᾷς, ἢ δηλαδὴ ἅτι γυμνὰς τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς παλαίστραις γυμναζομένας μετὰ τῶν ἀνδρῶν, οὐ μόνον τὰς νέας, ἀλλὰ καὶ πρεσβύτιδας ὡς πρὸ τοὺς γέροντας ἐν τοῖς γυμνασίοις, ὅταν φυσδὲ μὴ μὴ ἥδιον πλὴ ἔῃ, ὅμως φιλογυμναθῶσι. Νὴ τὸν δία ἔφη. Γέλοιον γοῦν ἂν ὡς γε ἐν τῷ παρισῶτι φανείη. Οὐκοῦν ἰὼ δ' ἐγὼ, ἐπεί πρὸ ὡρμήσαμεν λέγειν, οὐ φοβητέον τὰ τῶν χαριέντων σκώμματα ὅσα καὶ οἷα ἂν ἔποιεν ἐκ πλὴ τοιαύτην μεταβολὴν· γενομένην μὴ περὶ τὰ γυμνάσια, καὶ τοῦδε μουσικὴν, καὶ ἐκ ἐλάχιστα τοῦδε πλὴ τῶν ὅπλων ἔχειν ἢ ἵππων, ἐχέσειας. Ὀρθῶς ἔφη λέγεις· ἀλλ' ἐπεί πρὸ λέγειν ὡρξάμεθα πορευτέον πρὸς ὃ δοκεῖ τοῦ νόμου διηθεῖν τε τούτων, μὴ τοὺ αὐτῶν πράττειν ἀλλὰ ταυτυδάζειν, καὶ ὑπομενίσειεν, ἤπου πολὺς χρόνος ἂν οὖ τοῖς ἕλλησιν ἐδόκει αἰσχρὰ εἶναι καὶ γελοῖα, ἅπερ νῦν τοῖς πολλοῖς τῶν βαρβάρων γυμνοὺς αὖσραῖ ὁρᾶσθαι. καὶ ὅτε ἤρχοντο τῶν γυμνασίων, πρῶτον μὲν κρῆτες, ἔπειτα λακεδαιμόνιοι· ἐξῆν τοῦτε τοῖς τότε ἀστείοις, ταῦτα πάντα κωμῳδεῖν, ἢ οὐκ εἶπε; Ἔπεγε. ἀλλ' ἐπειδὴ δῆμαι χρόμενοις ἅμενοι ἐπιδύεσθαι τοῦ συκαλύπτειν πάντα τὰ τοιαῦτα ἐφαίνη, καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς δὴ γελοῖον ἐξ ἐρεῖν ἔπειτα τοῦ ὠὴ τοῖς λόγοις μέσον ἀνίστου καὶ ἔῃ ἐπιλείπειν, ὅτι μάταιος ὃς γελοῖον ἄλλο τι ἐγείται, ἢ ἐν καιρῷ· ἐξ ὁ γελοποιεῖν ἐπιχειρῶν, πρὸς ἄλλην τινὰ ὄψιν ἀκριβεῖ πων ὡς γελοῖα, ἢ πλὴ τοῦ ἀφρονός τε καὶ καιροῦ, αὐτυδάζεται πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν τεταμένος, ἢ ἐν ἐν ἀγαθῷ. ταῦτα πάσι μὲν οὖν ἔφη. Ἐρ' οὖν οὐ πρῶτον μὲν ἔῃ τοῦδε αὐτὴν αὐτομολογητέον εἰ δυνατά ἢ οὔ ἐξ ἐστέον ἁμαρτάνοντα, εἴ τέ τις φιλοπαίγμων, εἴτε αὐτυδάκτικὸς ἐθέλει ἁμαρτάνειν πότερον δυνατὴ φύσις ἢ ἀνθρωπίνη ἢ θύλεια τῇ τοῦ ἀρίστου γένους κοινωνῆσαι εἰς ἅπαν-

τα τὰ ὄρνεα, ἢ οὐκ εἰς οἶ. ἴσως δὲ τὰ, οἶ. καὶ ἔστιν δὴ ἡ τοιαύτη τῶν πόλεμον ποτὲ ὧν, ἀρ' ἔχ οὕτως ἂν κάλλιστά τις ἀρχόμενος ὡς ἡ εἰκὼς, καὶ κάλλιστα πλεῦσειε; ΓΟΛΥ. Εἶφη, βούλῃ οὖν ὧδε ἡμῖν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπισκοπῶμεν τῶν ἄλλων ἀμφισβητήσομεν, ἵνα μὴ ὄρνεα τὰ τῆς ἑτέρου λόγου πολιορκῶμεν; ΟΥΔΕΝ ἔφη κωλύει. ΛΕΓΩΜΕΝ δὴ ἐπ' αὐτῶν, ὅτι ὦ ἀνάκρατες τε καὶ γλαύκων, οὐδὲν δεῖ ἡμῖν ἄλλους ἀμφισβητεῖν· αὐτοὶ γὰρ ὦ ἀρχῆς τῆς κατοικίσεως, ὧδ' ἐκλέξε τε πόλιν, ὁμολογεῖτε δεῖν κατὰ φύσιν εἶναι οὕτω τὴν αὐτῆς πράττειν ὁμολογήσαμεν δ' ἐμοί. ΓΩΣ γὰρ οὔ. ἔστιν οὖν ὅπως οὐ πάμπολυ διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς πρὸς φύσιν; ΓΩΣ δ' οὐ διαφέρει, οὐκοῦν ἄλλο καὶ ἕτερον προσήκει προστάττειν τὸν κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν. ΤΙ μήν. ΓΩΣ οὖν οὐχ ἁμαρτάνεται νῦν, καὶ τἀναντία τοῖς ἡμῖν αὐτοῖς λέγετε, φάσκοντες αὖ τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας δεῖν τὰ αὐτὰ πράττειν, παντὸς καχρεισμοῦ φύσιν ἔχοντας. ἔχεις ὃ θαυμάσῃ πρὸς ταῦτ' ἀπολογεῖσθαι; ὡς μὲν ἐξαίφνης ἔφη, οὐ πάνυ ῥᾴδιον. ἀλλὰ σοῦ δεήσομαί τε καὶ δέομαι, καὶ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν λόγον ὃς τις ποτ' ἐστὶν, ὁρμῶντας εἰπεῖν. ταῦτ' ἔστιν ὧδ' ἐπὶ τῷ γλαύκων καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἐπὶ πάλαι προορῶν ἐφοβούμην τε μὴ οὐκ εὖ ἐπῆλθε τοῦ νόμου τῆς πρὸς παῖδας καὶ γυναῖκας δεῖν τὰ αὐτὰ πράττειν. ΕΙΚΟΣ ἔφη. οὐ γὰρ ἀπέλαθε εἰκῇ. ἀλλὰ δὴ ὧδ' ἔχει· ἐὰν τέ τις ἐς κολυμβήθραν μικρὰν ἐμπίπτῃ· ἐάν τε εἰς τὸ μέγιστον πέλαγος μέσον, ἔμοιγε, νεῖ οὐδὲν ἧττον. ΓΑΥ μὲν οὖν. οὐκοῦν, καὶ ἡμῖν γυμνάσιον καὶ πειρατέον σῴζεσθαι ἐκ τοῦ λόγου· ἢ τοι ἀλαφρῶ νά τιν' ἐλπίζοντας ἡμᾶς ἀφορμὴν λαβεῖν αὖ, ἣ τινα ἄλλην ἄπορον σωτηρίαν. ΕΟΙΚΕΝ ἔφη. ΦΕΡΕ δὴ ὧδ' ἐπὶ ταύτην ὁρμήσωμεν πρῶτον ἔξοδον· ὁμολογοῦμεν γὰρ δὴ ἄλλην φύσιν, ἄλλο δεῖν ἐπιτηδεύειν· γυναικὸς δὲ καὶ ἀνδρὸς, ἄλλην εἶναι· τὰς δ' ἄλλας φύσεις, τὰ αὐτὰ φαμὲν πρέπειν ἐπιτηδεύσεσι. ταῦτα ἡμῶν κατηγορεῖτε. ΚΑΜΟΙΓΕ. Ἦ γὰρ ἐκεῖ ὧδ' ἐπὶ τῷ γλαύκων ἡ δύναμις τῆς αὐτῆς λογικῆς τέχνης· τὸ δὲ ὅτου ἕνεκα, δοκοῦσί μοι εἰς αὐτὸν καὶ ἄκοντες πολλοὶ ἐμπίπτειν, μὴ εἰδέναι οὐκ ἐθέλειν, ἀλλὰ διαλέγεσθαι ἀεὶ ὁ μὲν δύνασθαι κατ' εἴδη διαιρέμενον ὁ λεγόμενον ἐπισκοπεῖν· ἀλλὰ κατ' αὐτὸ τὸ ὄνομα οἰόμενον τῆς λεχθέντος πρὸ αὐτοῦ ἀντίθεσιν ὁρᾶσθαι διαλέκτῳ πρὸς ἀλλήλους χρώμενον. ἔστι γὰρ δὴ ἔφη τοῦτο πολλοῖς ἔθος· ἀλλὰ μὴν οὐ πρὸς ἡμᾶς ἔθος τοῦτο εἶναι ὦ τῷ παρόντι. ΓΑΝΤΑΠΑΣΙ μὲν οὖν ὧδ' ἐπὶ· κινδυνεύομεν γοῦν ἄκοντες αὐτὸ λογίσασθαι ἄπειθες. ΓΩΣ· ἀλλ' οὐ πρὸς αὐτὸ φύσιν. ὅτι οὐ τῶν αὐτῶν δεῖ ἐπιτηδεύμασιν τυγχάνειν, πάνυ καθορίσεως τε καὶ ὁρισμῶς κατὰ τὸ ὄνομα διώκομεν· ἐπισκεψάμεθα δὲ, οὐδ' ὁπωοῦν τι εἶδος τῆς ἑτέρας τε καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως, μὴ πρὸς τὸ τέλειον, ὡς ἐζόμεθα τότε, ὅτε τὰ ἐπιτηδεύματα ἄλλη φύσει ἄλλα, τῇ δὲ αὐτῇ τὰ αὐτὰ ἀπελίδομεν· οὐ γὰρ ἦν ἔφη ἐπισκεψάμεθα. ΤΟΙΓΑΡΟΥΝ τοι εἶπον ἔφη ἡμῖν ὡς ἔοικεν, αὖθις αὖ τὸν ἡμᾶς αὐτοὺς, εἰ ἡ αὐτὴ φύσις φαλακρῶν καὶ κομητῶν, μὴ οὐχ ἡ αὐτὴ ἀνάγκη καὶ ἐκ τοιαύτης ἀνάγκης ἐσθίειν, ἐὰν φαλακροὶ σκυτοτομῶσι, μὴ ἐᾶν κομήτας ἐὰν δὲ αὖ κομῶσι, μὴ τοὺς ἑτέρους. ΓΕΛΟΙΟΝ μέν τ' ἂν ἔη ἔφη. ἆρα καὶ ἄλλοτι εἶπον ἐπὶ γέλοιον, ἢ ὅτι τότε οὐ πάντως πρὸ αὐτοῦ καὶ πρὸ ἑτέρου φύσιν ἐπιθήσομεν. ἀλλ' ἐκεῖνο ἦν εἶδος τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ ὁμοιώσεως, μόνον ἐφυλάττομεν ἐπὶ πρὸς αὐτὰ τέλειον τὰ ἐπιτηδεύματα. οἷον ἱατρικὴν μὲν καὶ ἱατρικῷ πρὸ ψυχὴν ἔχοντα, πρὸ αὐτοῦ φύσιν ἔχειν ἐλέγομεν. ἢ οὐκ οἶει; ἔτωγε, ἰατρικὴν δὲ μὴ τεκτονικὴν ἄλλην. ΓΑΥΤΩΣ ΓΑΡ. οὐκοῦν ὧδ' ἐπὶ, καὶ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν γένος, ἐὰν μὲν πρός τι τέχνην τινὰ, ἢ ἄλλο ἐπιτήδευμα διαφέρον φαίνηται, ἕξομεν δὴ φήσομεν ἑκατέρῳ δεῖν ἀποδίδοναι· ἐὰν δὲ αὐτῷ τούτῳ φαίνηται διαφέρειν τῷ ἐπὶ μὲν ἅλυ, τίκτειν· ἐπὶ δὲ ἄῤῥεν ὀχεύειν, οὐδέν ἂ πω φήσομεν μᾶλλον ἀποδεδεῖχθαι ὡς πρὸς ὃ ἡμεῖς λέγομεν διαφέρ' γυνὴ ἀνδρὸς· ἀλλ' ἔτι οἰησόμεθα δεῖν τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν τούς τε φύλακας ἡμῖν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. καὶ ὀρθῶς ἔφη. οὐκοῦν μανθάνεσθον καλοῦμεν τὸ τὰναντία λέγοντα, ἕξον αὐτὸ διδάσκειν ἡμᾶς, πρὸς

τίνα τέχνην. ἢ τὴν ἐπιτήδευσιν τῶν τοῦ πόλεως καταστευάζω, οὐχ ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ ἑτέρα φύσις γυναικός τε καὶ ἀνδρός. Δίκαιον γοῦν. Τάχα τοίνυν ἂν ὁ πρῶτος ὃν ὀλίγον πρότερον ἔλεγες, εἴποι ἂν καὶ ἄλλος ὅτι οὐ μὴν ῥᾴδιόν γε ἐν ἐπιτρέψαι ἱκανῶς ἀποφῆναι, οὐ ῥᾴδιον ἐπισκέψασθαι δὲ οὐδὲν χαλεπόν. Εἴποι γοῦν ἄν. Βούλει οὖν διώμεθα τῷ τὰ δίκαια τὰ τοιαῦτα ἀντιλέγοντος ἀκηλον ἡμῖν, ἵνα πως ἡμεῖς ἐκείνῳ ἀπολειφώμεθα, ὅτι οὐδὲν ἔστιν ἐπιτήδευμα ἴδιον γυναικὶ, πρὸς οἰκησιν πόλεως. Ναί γε. Ἴθι δὴ φῶμεν πρὸς αὐτόν. ἆρα κείνου. ἆρα οὕτως ἔλεγες ἐν μὲν ἀφυῆ πρός τι εἶναι. ἐν δὲ ἀφυῆ, οὗ ὀλίγος μὲν ἐκμάθοι τὴν μαθησιν. ὁ δὲ, χαλεπῶς; καὶ ὁ μὲν ἀπὸ βραχείας μαθήσεως ἐπὶ πολὺ ἀφικνοῖτο ἔπους ἔμαθεν. ὁ δὲ, πολλῆς μαθήσεως τυγχὼν μὴ μελέτης, μὴ δ' ἃ ἔμαθε, σώζοιτο. καὶ τῷ μὲν τὰ τοῦ σώματος ἱκανῶς ὑπηρετεῖ τῇ διανοίᾳ, τῷ δὲ, οὐκ αὐτῷ τοῦτο. ἀρ' ἄλλα ἄττα ἐστὶν, ἃ ταῦτα δεῖ ἐν ἀφυῇ πρὸς ἕκαστα καὶ ἐν μὴ, ὠφελεῖν. Οὐδεὶς δῆλός ἄλλα φύσει. Ἦ θαί τι οὖν ἔστιν ἀνθρώπων μελετώμενον ὃ ᾧ οὐ πάντα ταῦτα ἐν τῶν ἀνδρῶν γένος διαφερόντως ἔχει, ἢ ἐν τῶν γυναικῶν. ἢ μακρολογῶμεν τὸν τὐφαντικὸν λέγοντες, καὶ πλὴν τῶν ποπαίνων τὸ καὶ ἐμμάκτων διακρατεῖν. οὐ δῆς δή τι δὸ καὶ ἐν γυναικεῖον γένος εἶναι. ἔστιν καὶ καταγελασόταν ὅτι πάντων ἐπὶ πάντων ἀποφαίνομεν; Ἀληθῆ φῂς λέγεις. ὅτι πολὺ κρατεῖται οὐ πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐν γένος τοῦ γένους. γυναῖκες μέντοι πολλαὶ, πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους εἰς πολλά. ἐν δὲ ὅλον ἔχει, ὡς σὺ λέγεις. Οὐδὲν ἄρα ἔστιν ὃ φίλε ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν οἰκούντων, γυναικὸς, διότι γυνή. οὐδ' ἀνδρὸς, διότι ἀνήρ. ἀλλ' ὁμοίως διαπεφυκέναι αἱ φύσεις αἱ ἀμφοῖν τοῖν ζώοιν. καὶ πάντων μὲν μετέχει γυνὴ ἐπιτηδευμάτων κατὰ φύσιν, πάντων δὲ ἀνήρ. αὐδὴ πᾶσι δὲ ἀθυμότερον γυνὴ ἀνδρός. Ναί γε. Ἦ οὖν ἀνδράσι πάντα προστάξομεν, γυναικὶ δὲ οὐδέν; Πῶς. ἀλλ' ἔστι γοῦν οἶμαι ὡς φύσει μουσικὴ γυναικὶ καὶ ἀνδρὶ. καὶ μουσικὴ ἀνδρὶ ἄμουσος φύσει. Τί μήν. καὶ γυμναστικὴ ἀνδρὶ καὶ ἀθλητικὴ καὶ πολεμικὴ ἀνδρὶ ἀγύμναστος καὶ ἀπόλεμος καὶ οὐ φιλογυμναστικὴ; ἀνδρὶ ἄρα. Οἶμαι ἔγωγε. Τί δὲ φιλόσοφός τε καὶ μισόσοφος, καὶ θυμοειδὴς ἀνδρὶ ἄθυμος; Ἔστι καὶ ταῦτα. Ἔστιν ἄρα καὶ φυλακικὴ γυνὴ ἀνδρὶ. Ἦ οὐ τοιαύτην μὲν τῶν ἀνδρῶν τῶν φυλακικῶν φύσιν ἐκλεξάμεθα. Τοιαύτην μὲν οὖν. καὶ γυναικὸς ἄρα καὶ ἀνδρὸς ἡ αὐτὴ φύσις εἰς φυλακὴν πόλεως. πλὴν ὅσα ἀδυνατίᾳ, ἢ ῥωμοτέρᾳ ἔστι. Φαίνεται. καὶ γυναῖκες ἄρα αἱ τοιαῦται τοῖς τοιούτοις ἀνδράσιν ἐκλεκτέαι συνοικεῖν τε καὶ συμφυλάττειν, ἐπεί περ εἰσὶν ἱκαναὶ καὶ ξυγγενεῖς αὐτοῖς τὴν φύσιν. Ναί γε. τὰ δ' ἐπιτηδεύματα, οὐ τὰ αὐτὰ ἀποδοτέα ταῖς αὐταῖς φύσεσι; τὰ αὐτά. Ἦ κομψὸν ἄρα εἰς τὰ πρότερα παραβαίνομεν, καὶ ὁμολογοῦμεν, μὴ παρὰ φύσιν εἶναι ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξὶ μουσικήν τε καὶ γυμναστικὴν ἀποδιδόναι. Παντάπασι μὲν οὖν. οὐκ ἄρα ἀδύνατά γε οὐδὲ εὐχαῖς ὅμοια νομοθετοῦμεν, ἐπεὶ περ καὶ τὰ φύσει ἐπιτήδειον ἦν νόμον, ἀλλὰ τὰ νῦν παρὰ ταῦτα γιγνόμενα, παρὰ φύσιν μᾶλλον ὡς ἔοικε γίγνεται. Ἔοικεν. ἀκούω, ἦ ἐπίσκεψις ἡμῖν ἦν, εἰ δυνατά γε καὶ βέλτιστα λέγοιμεν. Ἦν γοῦν. καὶ ὅτι μὲν δὴ δυνατὰ, ὡμολόγηται; Ναί. Ὅτι δὲ δὴ βέλτιστα, ἐν μεταξὺ δεῖ διομολογεῖσθαι. δῆλον. οὐκοῦν πρός γε τὸν φυλακικὸν γυναῖκα γενέσθαι, οὐκ ἄλλην μὲν ἡμῖν αἱρεσόμεθα τὴν δὲ ἄλλην. ἄλλη δὲ γυναῖκες. ἄλλως τε καὶ πρὸς αὐτὴν φύσιν παραλαβοῦσα. ἀκ' ἄλλην. Πῶς οὖν ἔχεις δίκης τῷ διοῦδε πρῶτ. Τίνος δή. τῷ ὑπολαμβάνειν παρὰ σαυτῷ, τὸν μὲν ἀμείνω αἱρεῖσθαι τὸν δὲ χείρω, ἢ πάντας ὁμοίως ἄγειν. Οὐδαμῶς. εἰ δὲ τῇ πόλει ἐν ᾧ κείμεθα πότερον εἰσὶν ἡμῖν ἀμείνους αἱρεῖσθαι βιαιράσθαι τοὺς φύλακας τυχόντας ἢς δὴ λέγομεν παιδείας, ἢ τοὺς σκυτοτόμους τῇ σκυτικῇ παιδευθέντας. γελοῖον ἔφη ἐρωτᾷς. μανθάνω ἔφην. τί δὲ τῶν ἄλλων πολιτῶν οὐχ οὕτω αἱρετέον; πολύ γε. τί δὲ αἱ γυναῖκες τῶν γυναικῶν, οὐχ αὗται ἔσονται βέλτιστοι; καὶ σφόδρα ἔφη πολύ. ἔστι δέ τι πόλει ἄμεινον ἢ γυναῖκάς τε καὶ ἄνδρας ὡς ἀρίστους ἐγγίνεσθαι; οὐκ ἔστι. σφόδρα δὴ μουσικήν τε καὶ γυμναστι

καὶ παραγγέλλομεν ὡς ἡμεῖς δίκαιον, ἀπὸ χάσεσθαι. ΓΛΑ. Πῶς δ' οὔ. ΑΘ. Οὐ μόνον ἀρα δῶρον ἀλλὰ καὶ ἀρίστην πόλει νόμιμον ἐπὶ θεμιτὸν ἄπασι δοτέον ἢ μή, ἀποδοτέον δὴ ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξίν. ἐπεὶ πῶς ἀριστὸν αὐτὴ ἡ μαστὸν ἀμελήσουσιν, καὶ κοινωνήσουσιν τῶν πολέμων τε καὶ τῆς ἄλλης φυλακῆς τῆς περὶ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἄλλα πρακτέον. τούτων δὴ αὐτῶν τὰ ἐλαφρότερα ταῖς γυναιξὶν, ἢ τοῖς ἀσθενέσ τεροι, δι' ἣν τὸ γένους ἀδένειαν· ὁ δὲ γελῶν ἀνὴρ ἐκ τῶν γυμνῶν γυναικῶν τὸ βέλτιστον σπουδῇ γυμνα-ζομένας, ἅτε λιὸν τὸ γελοῖον σοφίσματι δι' ἡδονὴν ἀνθρώπου οὐδὲν διδοὺς ὡς ἔοικεν ἐφ' ᾧ γε-λᾷ. οὔτ' ἔστι πρᾶγμα κάλλιστα γὰρ δὴ ἔσται, καὶ λέγεται καὶ λελέξεται. ὅπῃ μὲν ἀφέλιμον κοινῇ, καλόν· ἃ δὲ βλαβερὸν ἔσται, αἰσχρόν. ΓΛΑ. Παντάπασι μὲν οὖν. ΞΕΝ. μὲν τοίνυν σὺ ὡς τὸν κύματα φῶμεν διαφθείρειν τὸ γυναικεῖον τοῦτο νόμου λέγοντες ὥστε μὴ ποιεῖν τοιαῦτα μηδὲ κλυδώνιαι τι γένηται ὡς λίαν κοινῇ πάντα ἐπιτηδεύειν. τί τε φύ-λακας ἡμῖν καὶ τοὺς φυλακιδάς; ἀλλά πῃ μὲν λόγον αὐτῷ ὁμολογᾶσθαι, ὡς δυνατά τε καὶ ἀφέλιμα λέγει. καὶ μάλα ἔφη. Συμπικρὸν κῦμα διαφθίσ-φοιτεῖν γε δὴ εἰκὸς, οὐ μίαν αὐτὸν εἶναι, ὅταν τὸ μεῖζον ᾖ δύσ. λέγε δὴ ὡς ἥδιον ἔφη. τούτῳ δὴ εἰκὸς, ἔπεται νόμος καὶ τοῖς ἐμπροσθεν τοῖς ἄλλοις ὡς ἐγῴμαι, ὧδε. ΤΙΣ. τοὺς γυναῖκας τοιούτους τῶν ἀσφῶν τοὺς τῶν πολιτῶν, πόσους εἶναι κοινὰς, ἰδίᾳ δὲ μηδενὶ μηδεμίαν συνοικεῖν· καὶ τοὺς παῖδας αὖ κοινοὺς, καὶ μήτε γονέα ἔκγονον εἰδέναι τὸν αὐτὸν, μήτε παῖδα, γονέα. ΠΟΛΙ ἔφη ΞΕΝ. ἐκείνου μεῖζον πρὸς ἅπασιν καὶ τὸ δυνατὸν πρὸς καὶ τοῦ ἀφελίμου. οὐκοῦν μὰ δῆτα τοῦτό γ' οὐ ἀφελίμου ἀμφισβητεῖσθαι αὖ ὡς οὐ μέγιστον ἀγαθόν, κοινὰς μὲν ταῖς γυναῖκας εἶν. κοινοὺς δὲ τοὺς παῖδας, εἴπερ δεῖ τι· ἀλλ' ὅμως τοῦτο τὸ εἰ δυνατὸν ἦν, ἢ μή, σκεπτέον ἀμ φισβήτησιν γενέσθαι. ΓΛΑ. Δικαίως ἀμφισβήτησιν θείη. λέγεις ἢν δ' ἐγώ, λόγων ξύστασιν· ἐπεὶ δ' ὧμαι μὰ καὶ ἀμφισβητήσεσθαι ἀφέλιμον εἶναι. λοιπὸν δὲ δὴ μετ' ἐσκεῖσθαι τοῦτο τὸ δυνατὸν καὶ μή· ἀλλ' ἐᾶν ἴλαθες ἡμᾶς ἀφορμὴν ἀφέσεως, ἀλλ' ἀμφοτέρων πρὸς, διόδου λόγον. ΥΦΗΓΗΤΟΥ ἦν δ' ἐγὼ λίκνη ξυνδεῖ μόνον μοι χάρις σοί· ἕκαστα με διορᾶσαι ὧς πρὸς σὲ ἀρχοὶ πῶς δύνασθαι εἰς θαστον ἐστῆναι ὑφ' ἑαυτῶν, ὅταν μόνοι πορεύωνται, καὶ χορὸν ὁ ἴσιος τί που, πρὸς ὃ ἕξει ρεῖν, τίνα δὲ τὸν ἕξουσι πόνων ἐπιθυμοῦσι, ΞΕΝ. παρορᾶς γ' ἐκ μὲν ἡμῶν ξυλλόγιμοι· πρὸς δυνατὸν καὶ μή, ἴσως ὡς ὑπόρχεται ἐβούλοντο, ἤδη τὰ λοιπὰ διατάττεσι καὶ χαίρουσι διεξιόντες διαφόρουσι γιγνομένων· ἀρχὴν καὶ ἄλλως ψυχὴν ἔτι ἀρχοτόρων ποιοῦντες. ἤδη οὖν καὶ αὖ πολλαπλάζομαι, καὶ ἐκείνα μὲν ἐπιθυμῶ ἀναβαλέσθαι καὶ ὕστερον ἐπισκέψασθαι εἰ δυνατὰ· νῦν δὲ ὡς δυνατὸν εἶναι θεὶς, σκέψομαι αὖ μοι πο εἰς πῶς διατάξεσθαι αὐτοὺς οἱ ἀρχοντες γιγνόμενοι, καὶ ὅτι πάντων ξυμφορώτατ' αὖ εἰη πραχθέντα τῇ τε πόλει, καὶ τοῖς φύλαξι τοῦτοις, περάσομαί σοι πρότερα σωσδιασκοπεῖσθαι, ὕστερα δ' ἐκείνα ἐπὶ τὴν πειρᾶν· ἀλλὰ παρέμεις ἔφη καὶ σκόπει. Δίμα γ' ἴσως ἦν δ' ἐγὼ ἔστ' ἂν ὅσον τε οἱ ἀρχοντες ἀξίοι τοῦτον ἢ ὁπάμοτος, ἢ τι τύχοις ἐπίκαιροι κατὰ τοιαῦτα· οὐ μὴ ἐθελήσειν φθεῖν τὸ ἐπὶ τοσοῦτον πόμιλε. τὸν δὲ ἐπὶ πολὺ ἔρειν· τὸ μὲν αὐτοὺς πεπεισμένους τοῖς νόμοις, τὰ δὲ κ μιμεμιμένους, ὅσα αὖ ἐκείνοις ἐπιξύλωσιν. ἐπιὼς ἔφη. Σὺ μὲν γ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ ὀνομοίζης αὐτοῖς ὡς τὸν τοῦ αὖ ἄρας, ὅταν κ τοὺς ξυνάγοις ἐκλέξας, πρὸς ἀσώσεις καὶ δόσον δίον τε ἐμοφυεῖς· οἱ δὲ, ἅτε οἰκίας τε κ ξυοῖ πια κοινῇ ἔχοντες, ἰδίᾳ δὲ ἀδενὸς ἀδὲν ἕκαστο κεκτημένοι, ὁμὸ δὲ ἔσονται ὁμὸ δὲ ἀσκημεμιμέ νων κ οὐ γυμνάσιοις κ οὐ τῇ ἄλλῃ ζοφῇ, ὑπ' αὐτὴς ἄρας δίμας τ' ἐμφύσεν ἄξουτ πρὸς πῶ ἀλλήλων μίξειν, ἢ ἂν ἀσκαπάσι σοι δοκῶ λίξῃ; χωμιδρικάζεις, ἦ δ' ἐγὼ πικαὶς αὐτὰς καὶ ἀνεύηθύσων ἐκείνων διεμύτερα ἢ. πρὸς τ' πείθῃ τε κ μὴ ἐλκήν τ' ἐν φλεγ λεών. κ μάλα ἔφην. Ἀλλὰ δὴ μετὰ ταῦτα δ' ἀλακίων, ἀ τοίκτος κ μὴ μιγνῶσθαι ἀλλήλοις, ἢ ἄλλο ὅτι ἂν φιεῖν, ἅτε ὅσον οὐ δύσεμένων ὄβλε, οὐ τ' ἐάσουσιν οἱ ἀρχοντες. σὺ δὲ λέκειον ἔφη. Ἆλλον δὴ ὅτι γάμους τ' μετασκεῖν φυίσμον ἰόντας εἰς δύνα μιν ὅτι μάλιστα, εἶεν δ' ἂν ἰόντι, οἱ ὠφελιμώτατοι. Παντάπασι μὲν οὖν. ΓΩΣ οὖν

οὖν δὴ ὠφελιμώτατοι ἔσονται, τόδε μοι λέγε. ὦ γλαύκων. ὁρῶ γοὖν σου τὸ ὠὶ σῷ, καὶ κεῖνό σ' ἤδη ὑπολαμβάνω, ὡς τῶν γυναίων ὀρνίθων μάλα συχνὰς ἐξ οὗ ὦ πρὸς θεὸς προσέχοις τι τοῖς τούτων γάμοις τε καὶ παιδοποιίαις. Τὸ ποιον ἔφη. πρῶτον μὲν αὐτῶν τούτων καὶ ἐκ τῶν ὄντων γυναίων, ἆρ' οὐκ εἰσὶ πάνυ καὶ γίγνονται ἄριστοι; Εἰσί. Ῥᾴδιον οὖν ἐξ ἁπάντων ὁμοίως γυναῖκας, ἢ προσῆκεν ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ἀρίστων. Ἐκ τῶν ἀρίστων. Τί δ' ἐκ τῶν νεωτάτων, ἢ ἐκ τῶν γεραιτάτων, ἢ ἐξ ἀκμαζόντων, ὅτι μάλιστα. Ἐξ ἀκμαζόντων. καὶ ἐὰν μὴ οὕτω γένηται, πολύ σοι ἐν χεῖρον ἔσεσθαι τό, τε τῶν ἐρνίθων καὶ τῶν κυνῶν γένος; Ἔπεγ' ἔφη. Τί δὲ ἵππων οἴει ἢν δ' ἐπὶ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἢ ἀλλό τι ἔχειν; Ἄτοπον μέντ' αὖ ἦ δ' ὅς ἔη. Βαβαὶ ὦ δ' ἐπὶ ὦ φίλε ἐταῖρε, ὡς ἄρα σφόδρα ἡμῖν δεῖ ἄρχοντος εἶναι τῆ ἀρίστου, εἴ πῃ καὶ τοῦδε τῶν ἀνθρώπων γένος ὡσαύτως ἔχει. Ἀλλὰ μὲν δὴ ἔχει ἔφη. Ἀλλὰ τὴ δή. Ὅτι ἀνάγκη αὐτοῖς ἦν δ' ἐπὼ φαρμάκοις πολλοῖς χρῆσθαι. ἰατρὸν δέ που, μὴ δομένοις μὲν σώμασι φαρμάκων, ἀλλὰ διαίτῃ ἐθελόντων ὑπακούειν, καὶ φαυλότερον ἢ ἀρκεῖ ἡγεῖσθαι εἶναι. ὅταν δὲ δὴ καὶ φαρμακεύειν δέῃ, ἴσμεν ὅτι ἀνοσοτέρου δεῖ τοῦ ἰαθοῦ. Ἀληθῆ, ἀλλὰ πρὸς πόλιν. Ἔρρωτο δὲ ἦν δ' ἐπὼ, συχνῶ τῷ ψεύδει καὶ τῇ ἀπάτῃ πανδαμᾶν ἡμῶν δικαίως χρῆσθαι τῶν ἀρχόντων ἐπωφελείᾳ τῶν ἀρχομένων. ἔφαμεν δέ που εὖ φαρμάκου εἶδος, πάντα τὰ τοιαῦτα χρήσιμα εἶναι. καὶ ὀρθῶς μ' ἔφη. Ἐν τοῖς γάμοις ἴσως καὶ παιδοποιίας, ἔοικε δ' ὀρθὸν εἶναι γενέσθαι οὐκ ὀλάγιστον. Πῶς δή. Δῆλα μὲν ἔστω ἐκ τῶν ὡμολογημένων, τοὺς ἀρίστους ταῖς ἀρίσταις συγγίνεσθαι ὡς πλεισταάκις. τοὺς δὲ φαυλοτάτους, ταῖς φαυλοτάταις τοὐναντίον. καὶ τῶν μὲν, τὰ ἔκγονα τρέφειν. τῶν δὲ, μή. εἰ μέλλει δ' ποίμνιον ὅτι ἀκρότατον εἶναι, καὶ ταῦτα πάντα γιγνόμενα λανθάνειν, πολλὼ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας. εἰ καὶ ἀγέλη τῶν φυλάκων ὅτι μάλιστα ἀτασίαστος εἴη. Ὀρθότατα ἔφη. Οὐκοῦν δὴ, ἑορταί τινες νομοθετητέαι ἔσονται, αἷς ξυνάξομεν τούς τε νύμφας καὶ τοὺς νυμφίους. καὶ θυσίαι καὶ ὕμνοι ποιητοὶ τοῖς ἡμετέροις ποιηταῖς, πρέποντες τοῖς γιγνομένοις γάμοις. ἡ δὲ πλῆθος τῶν γάμων, ἐᾶδ' τοῖς ἄρχουσι ποιήσομεν. ἵν' ὡς μάλιστα διασῴζωσι τὴν αὐτῶν ἀρετὴν μέν τῶν ἀνθρώπων. πρὸς πολεμίους καὶ νόσους καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀποσκοποῦντες, καὶ μήτε μεγάλη ἡμῖν ἡ πόλις κατὰ δυνατὸν, μήτε σμικρὰ γίγνηται. Ὀρθῶς ἔφη. κλῆρόν τινά δ' ἡμᾶ ποιητοὶ ἡμῖν, ὥς τε ἦν φαῦλον ἑκάστοις αἰτιᾶσθαι ἐφ' ἑκάστῃ σωφρόνειος τύχην, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἄρχοντας. καὶ μάλα ἔφη. καὶ τοῖς ἀγαθοῖς γέ που τῶν νέων οἶμαι πολέμῳ, ἢ ἄλλοθί που γέρα δοτέον καὶ δῶλα ἄλλα τε καὶ ἀφροδισίων ἐξουσίαν τῶν γυναικῶν ξυμμειμάσεως, ἵνα καὶ ἅμα μετὰ προφάσεως ὡς πλεῖστοι τῶν παίδων ἐκ τῶν τοιούτων αὐτοῖς γένωνται. Ὀρθῶς. Οὐκοῦν καὶ τὰ ἀεὶ γιγνόμενα ἔκγονα παραλαμβάνουσι αἱ ἐπὶ τούτων ἐφεστηκυῖαι ἀρχαὶ, εἴτε ἀνδρῶν, εἴτε γυναικῶν. εἴτε ἀμφοτέρων, κοιναὶ μὲν γοὖν που καὶ ἀρχαὶ γυναιξί τε καὶ ἀνδράσι; Ναί. Τὰ μὲν δὴ τῶν ἀγαθῶν δοκῶ λαβοῦσαι εἰς τὴν σηκὸν εἰσουσι παρά τινας τροφοὺς χωρὶς οἰκούσας ἔν τινι μέρει τῆς πόλεως. τὰ δὲ τῶν χειρόνων, καὶ ἐάν τι τῶν ἐτέρων αἰσχίονος ᾖ γίγνηται, ἐν ἀποῤῥήτῳ τε καὶ ἀλύπῳ κατακρύψουσιν ὡς πρέπει. εἴπερ μέλλοι ἔφη καθαρὸν ἡ γένος τῶν φυλάκων ἔσεσθαι. Οὐκοῦν, καὶ τροφῆς οὕτοι ἐπιμελήσονται. τάξουσι μητέρας ἐᾶδ' ἐν σηκὸν ἄγοντες ὅταν ἀναπλῶσι, πᾶσαν μηχανὴν μηχανώμενοι ὅπως μηδεμία ἡ αὐτῆς αἰσθήσεται, καὶ ἄλλας γάλακτι χρύσας ἐκ πορίζοντες ἐὰν μὴ αὐταὶ ἱκαναὶ ὦσι, καὶ αὐτῶν τούτων ἐπιμελήσονται, ὅπως μέτριον χρόνον θηλάσουσι. ἀγρυπνίας δὲ καὶ ἐν ἄλλῃ πόνου τίτθας τε καὶ τροφῆς παραλήψονται. Πολλὴν ῥᾳστώνην ἔφη λέγεις τῆς παιδοποιίας ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξί. Πρέπει γοὖν ἦν δ' ἐγὼ. ἡ δ' ἐφεξῆς διέλθωμεν ὃ προυμύθιμεθα. ἔφαμεν γοὖν δὴ ἀκμαζόντων δεῖν τὰ ἔκγονα γίγνεσθαι ἀληθῆ. Ἆρ' οὖν σοι ξυνοδικῶς μέτριος χρόνος ἀκμῆς, τὰ ἔτη σὲ γυναικὶ, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα.

τὰ ποῖα αὐτῶν ἔφη. Γυναικὶ μὲν ὦ δ' ἐγὼ αὐτῇ ἁρμόττει ἀπὸ ἑκατέρου τείνειν μέχρι τοσαύτου ἑκατέρου, τίκτειν τῇ πόλει· αὐτὸς δέ, ἐπειδὴ πρῶτα ἐξυτάττην σφόδρα ἀκμὴν παρῇ, ἀπὸ τούτου γενναῖα τῇ πόλει, μέχρι πέντε καὶ πεντήκοντα ἐτῶν· ἀμφοτέρων γὰρ ἔφη αὖ τὴν ἀκμὴν σώματός τε καὶ φρονήσεως· οἰκοδομεῖ ἐάν τε πρεσβύτερος τούτων ἐάν τε νεώτερος, τῶν εἰς τὸ κοινὸν γεννήσεων ἅψηται, οὔτε θεσμὸν οὔτε λίκμαιον φύσεως ἀμαρτήμασιν, ὡς παῖδα φυτεύοντος τῇ πόλει. ὃς δὲ λάθῃ γενήσεται οὐκ ἄνευ θυσιῶν οὐδ' ἄνευ δῴδων φύς· ἃς ἐφ' ἑκάστοις τοῖς γάμοις δεῖ γίγνεσθαι καὶ ἱερέα καὶ ἱέρειαν καὶ ξύμπασαν τὴν πόλιν, ἐξ ἀγαθῶν ἀμείνους, καὶ ἐξ εὐφιλίμων εὐφιλιμωτέρους ἀεὶ τοὺς ἐκγόνους γίγνεσθαι, ἀλλ' ἄνευ σκότου μᾶλλον ἀκριβοῦς γιγνομένους. Ὀρθῶς ἔφη· ὁ αὖθις δή γ' ἔπειτα νόμος, ἐάν τις τῶν ἔτι γεννώντων μὴ σωφρονῇ ἄνευ ἄρχοντος, ἅπτηται τῶν οὐ νομίμων γυναικῶν· νόθον γὰρ καὶ ἀνίγγυον καὶ ἀνίερον θησόμενοι αὐτὸν παῖδα τῇ πόλει παραδώσειν. Ὀρθότατα ἔφη. Ὅταν δὲ δὴ δέωμαι αὖ, τε γυναῖκες καὶ οἱ αὖσβοι τῶν γυναικῶν ἐκβῶσι πρὸ ἡλικίας, φύσεμού που ἐλαυθέρους αὐτοὺς συλλήπτορας αὖ ἐθέλωσι, παλιλλῳ θυγατρὸς καὶ μητρὸς καὶ ταῖς τῶν θυγατέρων παισὶ, καὶ ταῖς αὖ μητράσι, καὶ τοῖς γυναικείοις αὖ, παλιλλῳῆ καὶ πατρὸς καὶ τοῖς τῶν προτέρων εἰς τὸ πρότερον καὶ ἀεὶ τὸ αὖθις τὸ πάντα διακαλλυσάμενοι προθυμεῖσθαι, μάλιστα μὲν μὴ δὲ εἰς φῶς ἐκφέρειν κύημα μηδὲν· ἐὰν γίγνηται ἐὰν δέ τι βιάσηται, οὕτω ἐκτεθεῖναι ὡς οὐκ οὔσης τροφῆς τῷ τοιούτῳ. Καὶ ταῦτα μὲν γ' ἔφη ματρείως λέγεται. πατρῷα δὲ καὶ θυγατέρασι καὶ ἀνωῦ δὴ ἔλιγξις, πῶς διαγιγνόσονται ἀλλήλων. Οὐδαμῶς ἦν δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀφ' ἧς αὖ ἡμέρας τὰς αὐτῶν συμβίους γίγνεται, μετ' ἐκείνην δὲ πάτῳ μὲν καὶ ἐβδόμῳ δὴ ἃ αὖ γίγνεται ἔκγονα, ταῦτα πάντα προσρεῖ· τὰ μὲν ἄρρενα, υἱεῖς· τὰ δὲ θήλεα, θυγατέρασ· καὶ ἐκεῖνα, ἐκεῖνον πατέρα, καὶ οὕτω δὴ τὰ τούτων ἔκγονα, παίδων παῖδασ, καὶ ἐκεῖνα αὖ ἐκείνους, πάππους τε καὶ πίτθασ· τὰ δὲ ὑπὸ ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γεγονότα οὐ φῇ αἱ μητέρες καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐγίγνεσθαι, ἀδελφάς τε καὶ ἀδελφούς· ὥστε ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἀλλήλων μὴ ἅπτεσθαι· ἀδελφοὺς δὲ κἀδελφὰς, λάσει ὁ νόμος συνοικεῖν, ἐὰν ὁ κλῆρος ταύτῃ συμπίπτῃ, κἀὰν πυθία προσαναιρῇ. Ὀρθότατα τὰ δ' ἐς· ἀμὲν δὴ κοινωνίας ὧν γλαύκων αὖτη τε καὶ θεσμοῦτε γυναικῶν τε καὶ παίδων τοῖς φύλαξί σοι τῆς πόλεως· ὡς δὲ ἐπομένη τε τῇ ἄλλῃ πολιτείᾳ καὶ μακρῷ βελτίστη, δεῖ δὴ σοὶ ματαιῶσ βεβαιώσασθαι παρὰ τὸ λόγου, ἢ πῶς ποιοῦμεν. Οὕτω νὴ Δία δ' ὅς. Ἆρ' οὖν οὐχ ὧδ' ἀρχὴ τῆς ὁμολογίασ ἔχειν ἡμᾶς αὐτοὺς τί ποτε ἐστὶ μέγιστον ἀγαθὸν ἔχομεν ἐπὶ εἰς πόλεως κατασκευὴν οὗ δεῖ στοχαζόμενον τὸν νομοθέτην τιθέναι τοὺς νόμους, καὶ τί μέγιστον κακὸν, εἶτα ἐπισκέψασθαι. ἆρα ἃ νῦν δὴ διήλθομεν, ὡς μὲν ἐστὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἔχοις ἡμῖν ἀρμόττει· τῷ δὲ τοῦ κακοῦ ἀναρμοστεῖ. Γαύτων μάλιστα ἔφη. Ἔχομεν οὖν τι μεῖζον κακὸν πόλει ἢ ἐκεῖνο ὃ ἂν αὐτὴν διασπᾷ καὶ ποιοῖ πολλὰς αὐτὶ μιᾶς· ἢ μεῖζον ἀγαθὸν τοῦ, ὃ ἂν ξυνδῇ τε καὶ ποιοῖ μίαν; Οὐκ ἔχομεν. Οὐκοῦν ἡμὲν ἡδονῆς τε καὶ λύπης κοινωνία ξυνδεῖ· ὅταν ὅτι μάλιστα πάντες οἱ πολῖται τῶν αὐτῶν γίγνωμεν τὰ καὶ ἀπολυμεῖν, παραπλήσιόν χαίρωσι καὶ λυποῦνται. Γαστα παισι μὲν οὕτω ἔφη· ἡ δ' ἐγὼ τῶν νοσούντων ἰδίωσις, διαλύει· ὅταν οἱ μὲν τοῦδε ἀλγῶσι, οἱ δὲ τοῦδε χαίρωσι γίγνωνται ἐὰν τοῖς αὐτοῖς παθήμασι τῆς πόλεώς τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει. Τί δ' οὔ· ἆρ' οὖν ἐκ τοῦδε τοιόνδε γίγνεται· ὅταν μάλα φθέγγωνται οἱ τῇ πόλει τὰ διαδὴ ῥήματα, τότε μὲν καὶ τὸ οὐκ ἐμόν· καὶ τοῦδε τ' ἀλλοτρίου καὶ τὰ ταυτὰ ἄττα· λέγουσι τὸ ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμόν, αὖτη ἀρίστα διοικεῖται. Γολύγε. Καὶ ἥτις δὴ ἐπὶ σύνταται οἷος ἀνθρώπου ἔχει· οἷον ὅταν που ἡμῶν δάκτυλός τον πληγῇ, πᾶσα ἡ κοινωνία ἡ κατὰ τὸ σῶμα πρὸς τὸν ψυχὴν τεταμένη εἰς μίαν συντάξιν τὸν τοῦ ἄρχοντος, οὐ αὐτῆς ἔδει τε μὴ πᾶσα ἅμα ξυνάλγησαι μέρους πονήσαντος ὅλη, καὶ οὕτω δὴ λέγομεν, ὅτι ὁ ἀνθρωπος τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ· καὶ τοῦδε ἄλλου ὁτουοῦν τῷ τοῦ ἀνθρώπου ὁ αὐτὸς τε λόγος τοῦδέ τε λύπης πονοῦντος μέρους καὶ τοῦδε ἡδονῆς χαίροντος. Ὁ αὖθις

γὰρ

γοῦ ἔφη καὶ ὅσῳ ὁ ἄρχων τοῦ ἰδιώτου ἐγγύτατα ἐστὶ τῆς ἀρίστης πολιτευομένης πόλεως οἰκεῖ ὧδε δὴ μᾶλλον πόλεμον ἡγοῦ τὴν πόλιν ὅταν ἢ κακῶν, ἢ τοιαύτην πόλιν, μάλιστ' ἂν φύσει εἶναι αὐτὴν ἡ πόλεμον, ἢ ἐμωυτοῦ. Ἆρ' οὕτως ἔστι, ἢ ἐγὼ οὐκ ὀρθῶς ἐνόμιζον; Οὐκοῦν ὧδε ἐγὼ ἐνόμιζον τὴν μὲν ἀγαθὴν πόλιν μᾶλλον εἶναι ἐν εἰρήνῃ ἢ ἐν πολέμῳ, διὰ τὸ ἐν μὲν τῷ πολέμῳ ἀναγκαῖον εἶναι ἀνθρώπους ἐναντίους ἀλλήλοις γίγνεσθαι, ἐν δὲ εἰρήνῃ καὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εἰκὸς εἶναι φίλους. Ἔστι ταῦτα; Ἔστι. Καὶ τὴν ἀγαθὴν πόλιν ἐνόμιζον ἐγὼ ἐν πολέμῳ μὲν ἀνδρείαν εἶναι καὶ πολεμικήν, ἐν εἰρήνῃ δὲ μουσικήν τε καὶ φιλόσοφον, καὶ πρᾴαν καὶ ἡμερίαν. Ἔστι ταῦτα; Ἔστι. Ἀνδρείαν δὲ καὶ πολεμικὴν ἐνόμιζον ἐγὼ τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐν ᾗ ἂν ἐθέλωσιν οἱ πολῖται ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθνῄσκειν. Πῶς γὰρ οὔ; Ἀλλὰ πρὸς ταῦτα, τί ὁ σὺ τοῖς ἄλλοις δήμοις τοὺς ἀρχόντας προσαγορεύεις, οὐ μὲν τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τοῖς εὖ; οὐχ οὕτω δήμους προὔφη πολίτας, τοὺς δὲ ἄρχοντας φύσει ἀρχοντικούς; Τί δὲ οὐ τῇ ἡμετέρᾳ δήμους προὔφη πολίτας, τοὺς δὲ ἀρχοντικοὺς φύσει; Σωτῆρας τε γὰρ ἐπικούρους ἔφη. Τί δ' οὐ τοὺς μὲν δήμους μισθοδότας τε καὶ τροφέας. Καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις οἱ ἄρχοντες τοὺς δήμους; δούλους ἔφη. Τί δὲ οἱ ἄρχοντες ἀλλήλους. Συνάρχοντας ἔφη. Τίνα δὲ καὶ τοῦτον ἡγῇ τὸν ἄρχοντα, ὃς ἐν τοῖς ἄρχουσιν ἔχει τὸ προσεροῦν τῷ ξυνάρχοντι, ὃν μὲν τοῖς ἄλλοις δοκεῖν ἀγαθὸν εἶναι, ὡς οἰκεῖον· ὃν δὲ, ὡς ἀλλότριον. Καὶ πολλοῦ γε. Οὐκοῦν, ὃν μὲν οἰκεῖον, ὡς ἑαυτῷ νομίζει τε καὶ λέγει· ὃν δ' ἀλλότριον, ὡς οὐχ ἑαυτῷ. Οὕτω. Τί δὲ οἱ παρὰ σοὶ φύλακες· ἆρ' ὅστις αὐτῶν ἧττον ἐγχειρεῖ αὐτῶν ξυμφυλάκων νομίσειν τινὰ, ἢ προσεῖπεν ὡς ἀλλότριον. Οὐδαμῶς ἔφη· πᾶν γὰρ ᾠήσεται ὡς ὃ τυγχάνει τις, ἢ ὡς ἀδελφὸν ἢ ὡς ἀδελφήν, ἢ ὡς πατέρα, ἢ ὡς μητέρα, ἢ ὡς υἱὸν ἢ θυγατέρα, ἢ τῶν τούτων ἐκγόνους, ἢ προγόνους νομιεῖ αὐτῷ τυγχάνειν. Κάλλιστα λέγεις, ἀλλ' ἔτι τῇδε σκόπει· πότερον αὐτοῖς τοῖς ὀνόμασι μόνον οἰκεῖα νομοθετήσεις, ἢ καὶ τὰς πράξεις πράττειν περὶ τὰ ὀνόματα πρακτέον, περί τε τοὺς πατέρας ὅσα νόμος τοῖς παισὶ τοῖς εὖ πεφυκόσιν αἰδοῦς τε πέρι καὶ κηδεμονίας, καὶ τοῦ ὑπὲρ τούτων λέγειν εἶναι τὸν ἔπαινον, ἢ μήτε πρὸς θεῶν, μήτε πρὸς ἀνθρώπων ταῦτα πραττόμενον ὀρθῶς ἂν ἔτι δόξαι, ἄτε δὲ παρὰ φύσιν πραττόντων αὖ, εἰ ἄλλα πράττοι τις περὶ τοὺς τοιούτους, ἢ ἄλλως φήσει δεῖν ἀποτίνειν τῶν πολιτῶν ὑμνήσουσιν οὐδὲν ἧττον τοὺς τῶν παίδων ὄντας καὶ τοῖς περὶ τοὺς πατέρας· οὐκ ἂν οὖν εἰς πορφύραν, καὶ τοῖς ἄλλων ξυνιοῦσιν. Αὐτὰ ἔφη γε λοίδορα γοῦν ἂν εἴη, εἰ ἄνευ δίκης οἰκεῖα ὀνόματα ἐξ ἀπὸ τῶν τοιούτων μόνον φθέγγοιντο. Πασῶν ἄρα πόλεων μάλιστα ἐν αὐτῇ ξυμφανήσονται, οἵτινες ἢ δὴ ἠκριβωκότες πρᾴττειν περὶ τὸ γένεσθαι· ἐὰν δὲ ἐλέγομεν ἢ ἔμελλον, ὅτι ἢ μὲν δὴ πράξει, ἢ ὅτι ἢ μέν, ἠκριβωκότες. Ἀληθέστατα λέγεις. Οὐκοῦν μάλιστα τούτου τε δύσγαμτός τε καὶ ὁμάματος ἔφαμεν ξυνακολουθεῖν τοῖς τε ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας κοινῇ· καὶ ὀρθῶς γ' ἔφαμεν· Οὐκοῦν μάλιστα τῷ αὐτοῦ κοινωνήσουσιν ἡμῖν οἱ πολῖται, ὃ δὴ ἐμὸν ὀνομάζουσι τοῦτου δὲ κοινωνοῦντες, οὗτοι δὴ λύπης τε καὶ ἡδονῆς μάλιστα κοινωνίαν ἕξουσι. Πολύ γε. Ἆρ' οὖν τούτων αὖ τὰ πρὸς τῇ ἄλλῃ πόλει πράττοντα ἧττον κοινωνία τοῖς φύλαξι. Πολὺ μὲν οὖν μάλιστα ἔφη· ἀλλὰ μὴν μάγιστόν τε πόλει αὖ ὁμολογήσαμεν ἀγαθὸν ἀπεφαίνομεν ὃ οἰκειοῦντες ὅλῃ πόλει σώματι πρὸς μέρος αὖτὸ λύπης τε πρὶ καὶ ἡδονῆς ὡς ἔχει. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη ὁμολογήσαμεν. Τοῦ μεγίστου ἆρα ἀγαθοῦ τῇ πόλει αἰτίαι μὲν πόλεμοι καὶ κοινωνία τοῖς ἐπικούροις τῶν τε παίδων καὶ τῶν γυναικῶν. Καὶ μάλ' ἔφη. Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς πρόσθεν γε ὁμολογοῦμεν. Ἐφαμεν γοῦν που οὐ τὸ οἰκεῖον τοῦτοις ἰδίᾳ σὸν εἶναι, οὔτε γᾶν, οὔτε τι κτῆμα, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἄλλων τροφὴν λαμβάνοντας, μισθὸν τῆς φυλακῆς, κοινῇ πάντας εἰσαλίσκειν, εἰ μέλλοιεν ὄντως φύλακες εἶναι. Ὀρθῶς ἔφη. Ἆρ' οὖν οὐχ ὧδε περὶ εἴρηται τότε τε πρόσθεν εἰρημένα, καὶ τὰ νῦν λεγόμενα ἆ τι μᾶλλον ἀποτελεῖται αὐτοὺς ἀληθινοὺς φύλακας εἶναι, καὶ τοὺς μὴ διασπᾶν τὴν πόλιν ἐμὸν ὀνομάζοντας· μηδ' αὖ, ἀλλ' ἄλλον ἄλλο· ἃ μὲν εἰς τὸν αὐτῆς οἰκίαν ἕλκοντα ὅτι ἂν λάχωσι κτήσασθαι· ἃ δὲ εἰς τὸν αὐτῆς τε τέχναν ἐργάσασθαι καὶ ταύτῃ ἐκπονοῦντας, καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας ἰδίᾳ τε ἕκαστον καὶ ἀλλήλοις ἐμποιοῦντας, ἰδίων ὄντων ἰδίας· ἀλλ' οἷ δύμακτι ἂν οἰκεῖα

πδρί, ὠδὶ ϕ αὐ ϕ τένοντας πάντας εἰς ϕ σωμ ϕ ν ϕ ὁμοπαθῶς λύπης τε καὶ ἡδονῆς εἶναι. κ ϕ μεδ ϕ μὲν οὕτω ἔϕη. τί δὲ δίκαι τε καὶ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους ἔκ τε τῶν δημοσίων ζοϕῶν, τελεωτέρα νίκην τε τῆ νικῶσα, ξυμπάσης τ ϕ πόλεως σωτηρία. ζοϕῆ τε τῷ ζῶις ἄλλοις πᾶσι ὅσων βίος δίεται, αὐτοῖ τε τ ϕ παῖδες ἀκαδδωῦσι τ ϕ γ ϕ ρα θ ϕ ρόντας πειρᾶ τῆς αὐτῶν πόλεως ζῆν τε, καὶ τ ϕ πλαυτ ϕ σαντες, τ ϕ ϕῆς ἀξίας μὴ τέτευσι. μὴ μάλα ἔϕη κ ϕ λαδ. μέμνησαι γὰρ ὧδ δίεν, ὅτι σὺ ϕῖς πρόσθεν, οὐκ ὄσθε ὅτου λόγος ἡμῖν ἐπὶ σλήκθεν. ὅτι τοὺς ϕύλακας οὐκ ἀὐδαίμονας ποιήμεν, οἷς ὄζῶν πάντα ἔχειν τὰ τῶν πολιτῶν, οὐδὲν ἐχίοι. ἡμεῖς δὲ ἔπαμεν, ὅτι ὄζῶν μόν. ἄπου πυραπίπτοι, ἐσσῶθις σιαλόμεθα. καὶ δὲ, τοὺς μ ϕύλακας, ϕύλακας ποιοῦμεν. πὰν δὲ πόλιν ἐς ὁτὶ τ ἴσμεν, ἀὐδαίμονεστάτην. ἀλλ οὐκ εἰς τ ἔθνος ἀποσλέποντες σὲ αὐτὴ, σζῆν ϕ ἀὐδαίμονα σλάττομεν. μέμνημαι ἔϕη. τί οὖν καὶ ἡμῖν, ὁ τῶν ἐπικούρων βίος· ἐς πδρ σοῦ γε τῶν ὀλυμπιονικῶν, πολύ τε κ ϕ λίων καὶ ἀμείνων ϕαίνεται, μή πη καὶ τ ϕ ἐν τῶν σκυ ζ τόμων ϕαίνεται βίον ἢ πὰν ἄλλων σκιμουρῶν, ἢ ἐν τῶν γε ωρῶν; οὔμοι σδκᾶ ἔϕη. ἀλλὰ μὲν οἱ δ κ ϕ ἱκανᾶ ἔλεγεν, δίκαιον καὶ σὰ τοῦθα ἀ πεῖν, ὅτι σὺ οὕτως ὁ ϕύλαξ ἐπιχειρῶσι ἀὐδαίμονα γίγνεσθαι ὥσ τε μὴ δὶ ϕύλαξ εἶναι, μὰ δ ἀρκέσει αὐτῷ βίος οὔτε μέτεσος καὶ ζεζᾶας, καὶ ὡς ἡμᾶς ἔφαμεν αὖ ἴσορ, ἀλλ αὐόντός τε καὶ μιερακιώδης, σδξαίμπισθεν ἀὐδαιμονίασ· πδρί, ὁρμῆσει αὐ ϕ ν δ ἀμᾶχαιμν ὠδὶ ϕ ἅπαντα τὰ σὺ τῆ πόλ ϕ οἰκειοῦσθαι, γνῶσι τε ϕ ν νισί σδν ὅτι τῷ ὄντι ἦν σοφός, λέγων· σολιόν ἐν ἀέτως ἡμῖν πάντος. ἐμοὶ μ ἔϕη συμ Σούλ ϕ χώμενος μοκᾶ ὠδὶ ζοῦτ ϕ τ ϕ βίϕ. συγχωρεῖς ἄρα ἦν δ ἐγὼ πὼ τ ϕ γυναικῶν κοινωνίαν ζῆς αὐσβράσιν ἰὼ διελκυλύθαμεν πρὸ ἐμᾶσο τε πίεν ἢ παίδων ἢ ϕυλακῆς τ ἄλλων πολιτ ϕ κατὰ τε ϕ λίνμενοῦσαις, εἰς πόλεμόν τε ἰόϕασ, ἢ ξυμφυλακᾶσιν ἅδν, ἢ ξυνθηρεύειν ὥσπδρ κυνὰς, καὶ πάντα τὰ πάντη κατὰ τ ϕ δικαιοσύνην, ἢ ποιῶντας πραπτούσας, πάντα ζέλιστα πράξειν, ἢ οὐ παρὰ σύσιν, πὼ τῆ ϕύλεσς πρὸς ϕ ἀρέσκ ϕ ἢ πφιλεῖσθαι πρὸς ἀλλήλα κοινωνεῖν; συγχωρῶ ἔϕη. οὐκοῦν ἢν δ ἐγὼ, ἑκάστο λοιπὸν

λειπὼν διελέσθαι, ἀ ἆρα ἡ αὐτὸς δυνατὸν ὢν τὸν αὐτὸν ἄλλοις ζώοις ταύτην τὴν κτῆσιν ἱκανῶς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ὅπη δυνατόν. Ἕφησεν ἔφη ἀπὼν, εἰ μέλλοντι πλήξεσθαι. Περὶ μὲν γοῦν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ δίκαι ἔφη δῆλον ἐν ὁπόσῳ πολεμήσουσι. Πῶς δ' ἄδος. Ὅτι καὶ πρὸς ἀλλήλους πρακτέον ταῦτα, καὶ πρὸς πολὺ ἄξιον τῶν παίδων εἰς τὸν πόλεμον ὅσοι ἀσφαλεῖς ἐν ὧσπερ οἱ τῶν ἄλλων δημιουργῶν θεῶνται ταῦτα ἀτελεσθέντας δι' ὀλίγου ἔργου· πρὸς δὲ τῇ θέᾳ δίκαιον εἶναι καὶ ὑπηρετεῖν πάντα τὰ τοῦδε τὸν πόλεμον, μὴ θρασύνεσθαι παρέασ' τὴ καὶ μὴ τοῦδε τοὺς πέλας. οἷον δὴ τὰ κεραμέων παῖδας, ὡς πολλοῦ χρόνου διακονοῦντας θεωροῦσι πρὶν ἅπτεσθαι τοῦ κεραμεύειν. καὶ μάλα. Ἡ οὖν ἱκανοὺς ἐπιμελήσεσθον παιδευτέον, ἢ τοῖς φύλαξι τοῦ αὐτῶν ἐμπειρίᾳ τε καὶ θέᾳ τῶν προσηκόντων. καταγέλαστον μέντ' ἂν ἔφη εἴη. Ἀλλὰ μὴν καὶ μαχεῖταί γε πᾶν ζῷον διαφθόντως παρόντ' ὧν αὐτέκνῳ. Ἔστιν οὕτω. Κίνδυνος δὲ σώματος οὐ σμικρὸς σφαλεῖσιν οἷα δὴ ἐν πολέμῳ φιλεῖ πρὸς ἑαυτοῖς παῖδας ἀπολέσαντας, ποιῆσαι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν ἀδωσάβον ἀναλαβεῖν. Ἀληθῆ λέγεις, ἀλλὰ σὺ πρῶτον μὲν ἡγῇ παρασκευαστέον ἐν μήποτε κινδυνεύσαι. Οὐδαμῶς. Τί δ' ἔπου κινδυνευτέον οὐκ ἐῶ βελτίως ἔσονται παρασκευαζόμενοι; Δῆλον δή, ἀλλὰ σμικρὸν οἶει διαφθεῖραι καὶ οὐκ ἄξιον κινδύνου θεωρεῖν ἢ μὴ, τὰ τοῦδε τὸν πόλεμον τοὺς παῖδας, τοὺς ἀσθενεῖς πολεμικοὺς ἐσομένους; Οὐκ, ἀλλὰ διαφθεῖραι πρὸς ὃ λέγεις, ἔστιν μὲν ἄρα τι παρασκευὴ θεωρεῖν πολέμου τοὺς παῖδας ποιεῖν προσμαχεῖσθαι δ' αὐτοῖς ἀσφάλειαν, καὶ καλῶς ἔξει. ἢ γάρ; Ναί. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ, πρῶτον μὲν αὐτῶν οἱ πατέρες ὅσα ἄθεραποι, οὐκ ἀμαθεῖς ἔσονται. ἀλλὰ γυμνικοὶ τῶν στρατειῶν ὅσαι τε καὶ μὴ, ἐπικίνδυνοι. Εἰκὸς ἔφη. Εἰς μὲν ἄρα τοὺς, ἄξουσι· εἰς δὲ τοὺς, βλαβήσονται. Ὀρθῶς. Καὶ ἀρχόντας χρὴ που ἦν δ' ἐγὼ, οὐ θὺς φαύλους τοὺς αὐτοῖς ἐπιστήσουσιν, ἀλλὰ θὺς ἐμπειρίᾳ τε καὶ ἡλικίᾳ ἱκανοὺς ἡγεμόνας τε καὶ παιδαγωγοὺς εἶναι. Ῥᾴστη γοῦν. Ἀλλὰ γοῦν φύσομεν, ἢ παρὰ δόξαν πολλὰ πολλοῖς δὴ ἐγένετο. Καὶ μάλα. Ῥᾳδίως γοῦν τὰ τοιαῦτα ὦ φίλε, πόδρω χρὴ παιδίαν ὄντα βιβύς, ἵν' αὖτε δὴ πιτόμενοι ἀσφαλοῦσι. Πῶς λέγεις ἔφη. Ἐκ τοῦ ἵππους ἦν δ' ἐγὼ ἀναβιβαστέον, ὡς κουφοτάτους καὶ δεξιομένους ἱππεύειν ἐφ' ἵππων ἀκτέον ἢ πῶ θέαν μὴ θυμοειδῶν μόνον μαχητικῶν· ἀλλ' ὅτι ποδώκεστάτῃ ἢ βιωσιμωτάτῃ· οὕτω δ' ἂν κάλλιστά τε διάσοιτο ἡ αὐτῶν ὄργανον ἢ ἀσφαλέστατα αὖτοι δὴ σωθήσονται, μιξὰ προσβυτέρων ἡγεμόνων ἑπόμενοι. Ὀρθῶς ἔφη μοι δοκεῖς λέγειν. Τί δὲ δὴ ἔπου τὰ ἅρματα· πῶς ἀκτέον σὺν στρατιώτας πρὸς αὐτούς τε καὶ τοὺς πολεμίους· δρᾷ ὀρθῶς μοι καταφαίνεται, ἢ ἔ. Λέγ' ἔφη φράσον. Αὐτὰ μὲν ἔπου τὰ λιπόντα τάξιν, ἢ ὅπλα ἀποβαλόντα, ἢ τι τοιοῦτ' ἐποίησαν ἄξια κάκων, ἆρα οὐ δημιουργόν τινα δεῖ καθιστάναι ἢ γεωργόν. Ναὶ μὲν δῆ. Ἐν δὲ ζῶντα ἀγαθοὺς πολεμίους ἁλόντα ἆρ' οὐ δῶρα αὖ δίδοναι τοῖς βίλουσι χρῆσθαι τῇ ἄγρᾳ ὅ, τι αὖ βούλωνται. Κομιδῇ γε, ἐν δὲ ἀεὶ στίσαντά τε καὶ βιβλεμήσαντα ἀ πρῶτον μὲν δεῖ στρατείασ' ὑπὸ τῶν συστρατευομένων μειρακίων τε καὶ παίδων αὐμβρει ὑπὸ ἡδέος δοκεῖσι χρῆναι στεφανοῦσθαι, ἢ οὔ. Ἔμοιγε. Τί δὲ δεξιοῦσθαι; καὶ δῆτα. Ἀλλὰ τόδ' ἦμαι ἦν δ' ἐγὼ, οὐκέτι σοι δοκεῖ. Τὸ ποῖον. Τὸ φιλῆσαί τε καὶ φιληθῆναι, ὑπὸ ἡδέος. Καίτοι ἔφη μάλιστα καὶ προστίθημί γε τῷ νόμῳ, ἕως ἂν δὴ ταύτης ὧσι τῆς στρατιᾶς μηδεὶ δεῖναι ἀπηνηθῆναι ὃν αὖ βούληται φιλεῖν. ἵνα μὴ ἐκστίλῃ τοῦ τύχῃ ἐρᾷ ἢ ἀρόσους ἢ θηλείας, προθυμότερος ἢ πρὸς τὸ παιδεισεῖα φοιτᾷν. καλῶς ἦν δ' ἐγὼ· ὅτι μὴ τὸ ἀναιδῶς ὄντι γάμοι τε ἔστιμοι πολέμοις, ἢ δὴ τοῖς ἄλλοις καὶ αἱρέσεις τὸ βιοῦν ἐφ' ἁπλακίς πρὸ τοῦ ἄλλος ἔσονται ἵν' ὅτι πλεῖστοι ἐκ τοιούτου γίγνωνται, ἀρκεῖ ἔφη. Εἶεν μὲν δὴ ἔφη. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὄμηρον δὴ τοῖς βιοῦσθαι δίκαιον τιμᾶν τὸν νέων, ὅσοι ἀγαθοί. καὶ τὸν ὄμηρος ἐν βύβλοις πεπόνηται οὐ δὴ πολέμῳ, νόμισον αἴασται ἔφη δίκαιος γεραίρειν· ὡς ταύτην οἰκείαν ἔσειν τιμὴν δὴ ἡβῶντι τὸ καὶ σοφίᾳ ἅμα τῷ τιμᾶσθαι, καὶ πλὴν ἴσχυὸ αὐξήσει. Ὀρθότατα ἔφη. Σκοπῶμεν ἆρα ἦν δ' ἐγὼ ταῦτά γε ὁμῶς. καὶ τὸν ἡμεῖς

σὺ τε θυσίαις καὶ τοῖς τοιούτοις πᾶσι, τοὺς ἀγαθοὺς καθέστηκεν αὖ ἀγαθοὶ φάναι εἶναι καὶ ὑμνοις καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν, τιμήσομεν· πρὸς δὲ τούτοις, ἔφαμεν τὴ καὶ κρίσιν ἱκανὴν παιδεῦσαι, ἵνα ἅμα τῷ τιμᾷν, ἀσκῶμεν τοὺς ἀγαθοὺς αὖ φαμεν τε καὶ γιγνώσκειν. κάλλιστα ἔφη λέγεις. Εἶεν. Τῶν δὴ ἀποθανόντων ὧδε σκεπτέον ὃς αὖ δύσκολος μήσας τελευτήσῃ, ἆρ' οὐ πρῶτον μὲν φύσιν τοῦ χρυσοῦ γένους εἶναι. Γαύτων γε μάλιστα. Ἆλλ' οὐ πεισόμεθα ἡσιόδῳ ἱκανῶς πειθομένῳ τινὰς τοῦ χρυσοῦ γένους τελευτήσαντας, ὡς ἄρα οἱ μὲν δαίμονες ἀγαθοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν. ἐσθλοὶ ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων. Πεισόμεθα μὲν οὖν. Διακρινοῦμεν ἄρα τὸν θεοῦ πῶς χρὴ τοὺς δαιμονίους τε καὶ θείους πιθέσθαι, καὶ τίνι διαφέρῳ, οὕτω καὶ ταύτῃ ᾗ σώσομεν ἃ αὖ ἔφηγῆται. Τί δ' οὔ μέλλομεν. Καὶ ἦν λοιπὸν δὴ χρόνον ὡς δαιμόνων, οὕτω θεραπεύσομέν τε καὶ προσκυνήσομεν αὐτῶν τοὺς ᾄδας· ταῦτα δὲ ταύτῃ νομοῦμεν ὅταν τις γέρας ἢ τινι ἄλλῳ τρόπῳ τελευτήσει τῶν ὅσοι αὖ διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κριθῶσι. Δίκαιον γοῦν ἔφη. Τὸ δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους, πῶς ποιήσουσιν ἡμῖν οἱ φρουροῦντες; Τὸ ποῖον δή. Ῥᾴδιον μὲν αἰσθάνεσθαι σμικροῦ πᾶσι δοκεῖ δίκαιον εἶναι αἱρεῖσθαι πόλεις αἰσθανόμενον πολίζεσθαι, ἢ μὴ δ' ἄλλῳ ἐπιτρέπειν καὶ τὸ δυνατὸν, καὶ ἐᾶν ἐθίζειν τῇ ἑλληνικοῦ γένους φείδεσθαι. δῆλα βουλομένους πᾶσι εἶναι τῶν βαρβάρων δουλείαν. Ὅλῳ καὶ παντὶ ἔφη διαφθορᾷ φείδεσθαι. μὴ δὲ ἕλληνα ἄρα δοῦλον ἐκτᾶσθαι. μήτε αὐτοὺς, τοῖς τε ἄλλοις ἕλλησιν οὕτω συμβουλεύειν. Γαύτῃ μὲν οὖν ἔφη. μᾶλλον γ' ἂν οὕτω πρὸς τοὺς βαρβάρους τρέποιντο, ἑαυτῶν δ' ἀπέχοιντο. Τί δὲ σκυλεύειν ἦν δ' ἐγὼ τοὺς τελευτήσαντας πόλιν ἕτεραν ἐπεὶ καὶ νικήσωσιν, ἢ καλῶς ἔχει, ἢ οὔ. πρόφασιν μὲν τοῖς δειλοῖς ἔχει, μὴ πρὸς ἦν μαχόμενον ἰέναι ὥστε τῶν δίκην ὀφῶντας ὅταν τοῦδε ἦν τεθνεῶτα κωπάζωσι. πολλὰ δὲ ἤδη στρατόπεδα δι' ἣν τοιαύτην αἰτίαν ἀπώλεσαν. καὶ μάλα. Ἀνελεύθερον δὲ οὐ δοκεῖ καὶ φιλοχρήματον τινὰ εἶναι συλᾶν, καὶ γυναικεῖον τὸ καὶ σμικρᾶς διανοίας πολέμιον νομίζειν τὸ σῶμα τοῦ τεθνεῶτος ἀποπαμένου τοῦ ἐχθροῦ. λελοιπὸς δὲ ᾧ ἐπολέμει, ἢ εἶδε τὸ διάφορον ὀφθαλμῶν τοὺς ἔξω ποιουμένους πολεμίους. ἀλλ' οἷς λίθοις ἢ βλήμασι χαλεπαίνουσι βάλλουσιν οὐχ ἁπτόμενα. οὐ δὲ σμικρὸν ἔφη. Ἑκατέρα ἄρα τὰς νεκροσυλίας καὶ τὰς τῶν αἰκιῶν διακωλύσεις. Ἑκατέρα μὲν οὖν ἔφη νὴ Δία. Οὐ δὲ μὴν πρὸς τὰ ἱερὰ τὰ ὅπλα οἷ σόμεθ' ὡς ἀπαθήσοντες· ἄλλως τε καὶ τὰ τῶν ἑλλήνων ἐαὶ πῦ ἡμῖν μέλειν τῆς πρὸς τοὺς ἄλλους ἕλληνας δυνάμεως· μᾶλλον δὲ καὶ φοβηθησόμεθα μὴ τὸ μίασμα ἢ πρὸς ἱερὸν τὸ θεῖον τὰ ἀφ' ἑαυτῶν οἰκείων φθείρειν, ἐὰν μή τι δὴ ὁ θεὸς ἄλλο λέγῃ. Ὀρθότατα ἔφη. Τί δὲ γὰρ τετιμώσεως τῆς ἑλληνικῆς. μὴ οἰκείων ἐμπρήσεως. ποῖον τίσουσι φράσουσιν οἱ στρατιῶται πρὸς τοὺς πολεμίους. Σοῦ ἔφη δόξαν ἀποφαινομένου, ἰδέᾳ αὖ ἀκούσομεν. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ δοκεῖ, τούτων μηδέτερα ποιεῖν· ἀλλὰ τὸν ἐπιτήδειον καρπὸν ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ὧν οἵνεκα, ξυλλέγειν σοι λέγω; Γαύγε. Φαίνεταί μοι ὥσπερ καὶ ὄνομάζεται δύο ταῦτα τὰ ὀνόματα πόλεμός τε καὶ στάσις, οὕτω καὶ εἶναι δύο ὄντα ἑκατέρα δυοῖν τινοῖν διαφορᾶν· λέγω δὲ τὰ δύο, τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ ξυγγενές· τὸ δὲ, ἀλλότριον καὶ ἀθνεῖον. ὠνόμασται μὲν οὖν τῇ τοῦ οἰκείου ἔχθρᾳ, στάσις κέκληται. ὠνόμασται δὲ τῇ τοῦ ἀλλοτρίου, πόλεμος. Καὶ οὐδέν γ' ἔφη ἅπτοδον λέγεις. Ὅρα δὴ καὶ εἰ τόδε πρὸς φόρου λέγω. Φημὶ γάρ τὸ μὲν ἑλληνικὸν γένος, αὖ τὸ αὐτῷ οἰκεῖον εἶναι καὶ ξυγγενές· τῷ δὲ βαρβαρικῷ, ἀθνεῖόν τε καὶ ἀλλότριον. καλῶς γ' ἔφη. Ἕλληνάς μὲν ἄρα βαρβάροις, καὶ βαρβάρους ἕλλησι πολεμεῖν, μαχομένους τε φύσομεν καὶ πολεμίους φύσει εἶναι, καὶ πόλεμον πᾶσι ἔχεραν ταύτην κλητέον. ἕλληνάς δὲ ἕλλησιν ὅταν τι διοῦσιν ὁρῶσι, φύσει μὲν φίλους εἶναι, νοσεῖν δὲ αὖ τῷ τοιούτῳ πᾶσι ἑλλάδα καὶ στασιάζειν, καὶ στάσιν πᾶσι ταύτην ἔχθραν κλητέον. Ἐτὼ μὲν ἔφη συγχωρῶ οὕτω νομίζειν. Σκόπει δὴ εἶπον, ὅτι οὐ τῇ νῦν ὁμολογουμένῃ στάσει, ὅπου ἄττι τοιοῦτο γίνηται καὶ διασῇ πόλις, ἐὰν ἑκάτεροι ἑκατέρων τέμνωσιν ἀγρούς,

καὶ

καὶ οἰκίας ἐμπιπρῶσιν, ὡς ἀληθεμένους τὸ δικαῖον εἶναι καὶ αὐτοῖς αὐτῶν φιλοπόλιδας. οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐτόλμων πρὸς τροφήν τε καὶ πατρίδα κέρεις. ἀλλὰ μέτειον εἶναι τοὺς κεκτημένους ἀφαιρεῖσθαι τοῖς κεκτῆσι τῶν κεκτημένων, καὶ διανοεῖσθαι ὡς διαλλαγησομένων καὶ οὐκ ἀεὶ πολεμησόντων. Πολὺ γὰρ ἔφη μέρος τῶν αὐτῆ ἡ διαίτη ἐστίν. Τί δὲ σὺ ἔφη μοι σὺ πόλιν οἰκίζεις οὐχ ἑλληνίς ἔστιν; Δεῖ γ' αὐτήν ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἀγαθοί τε καὶ ἥμεροι ἔσονται. Σφόδρα γε. Ἀλλ' οὐ φιλέλληνες. οὐδὲ οἰκείαν τὴν ἑλλάδα ἡγήσονται, οὐδὲ κοινωνήσουσι ὧν πρὸς ἄλλους ἕλληνας; Καὶ σφόδρα γε. Οὐκοῦν τὴν πρὸς τοὺς ἕλληνας διαφορὰν ὡς οἰκείους, στάσιν ἡγήσονται, καὶ οὐδὲ ὀνομάσουσι πόλεμον. Οὐ γοῦν. Καὶ ὡς διαλλαγησόμενοι ἄρα διοίσονται. Πάνυ μὲν οὖν. Εὐμενῶς δὲ σωφρονοῦσιν. οὐκ ἐκ δουλείας κολάζοντες, οὐδ' ἐπ' ὀλέθρῳ σωφρονιστὰὶ ὄντες, οὐ πολέμιοι. Οὕτως ἔφη. Οὐδ' ἄρα τὴν ἑλλάδα ἑλλήνων ὄντες κεροῦσιν. οὐδὲ οἰκήσεις ἐμπρήσουσιν. οὐδὲ ὁμολεγήσουσιν οὐ ἡσσᾶσθαι πόλεται πάντας ἐχθροὺς αὐτοῖς εἶναι, καὶ ἄρρενας καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας. ἀλλ' ὀλίγους ἀεὶ ἐχθροὺς τοὺς αἰτίους τῆς διαφορᾶς. ᾗ διὰ ταῦτα πάντα οὔτε πρὸ γῆν ἐθελήσουσι κείρειν αὐτῶν ὡς φίλων τῶν πολλῶν, οὔτε οἰκίας ἀνακρίπτειν. ἀλλὰ μέχρι τούτου ποιήσονται πρὸ διαφορᾶ, μέχρις οὗ ἂν οἱ αἴτιοι ἀνάγκη σθῶσιν ὑπὸ τῶν αἰτίων ἀλγεῖν παῖσιν, δικαίως δίκῃ. Ἔτι μὲν ἔφη ὁμολογῶ, οὕτω δεῖν πρὸς τοὺς οἰκείους τοὺς ἡμετέρους πολίτας προσφέρεσθαι. πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους, ὡς νῦν οἱ ἕλληνες πρὸς ἀλλήλους. πῶμεν δὴ καὶ ἔσται ἡμῖν νόμος τοῖς φύλαξι, μήτε γῆν τέμνειν, μήτε οἰκίας ἐμπρήσαι; Θῶμεν ἔφη, καὶ ἔχειγε καλῶς ταῦτά τε καὶ τὰ πρόσθεν. ἀλλά γοῦν μοι δοκεῖς ὦ Σώκρατες, εἰ τις σοι τὰ γε αὐτὰ ἐπιζήτει λέγειν, οὐδὲ ποτε μαθήσεσθαι ὃ οὐ τῷ πρόσθεν παιρωσάμενος, πάντα ταῦτα ἔρρηκας· ᾧ ὡς δυνατὴ αὕτη ἡ πολιτεία γενέσθαι, καὶ τίνα τρόπον ποτὲ δυνατή. ἐπεὶ ὅτι γε ἀγαθὴ πόλει ἡ γένοιτο. καὶ ἃ σὺ παρελήλυθεις, ἐγὼ λέγω, ὅτι καὶ τοῖς πολεμίοις, ἄρεστ' ἂν μάχεσθαι τῷ ὄντι τὰ τοιαῦτα πολίτευμα ἀλλήλους γινώσκοντές τε καὶ οἰκοφελοῦντες ταῦτα τὰ ὀνόματα ἐαυτοῖς· ἀδελφούς· παῖδας· υἱεῖς· εἰ δὲ καὶ ᾧ θέλει συσσιτεῖσθαι ἅττε καὶ ὅπαθεν ἐπὶ τὰ γυμνάσιον, φόβων τε οὐκ ἄν τοῖς ἐχθροῖς, καὶ εἴ ποτέ τις ἀνάγκη βοηθεῖσθαι γένοιτο, δι' ὅτι ταύτη πάντα ἄμαχοι ἂν εἶεν, ᾗ οἶκοι γε, ἃ παρελήλυθεν ἀγαθὰ ὄντα ἂν ἔη αὐτοῖς, ὁρῶ· ἀλλ' ὡς ἐμοῦ ὁμολογοῦντος ταῦτα πάντα ὅτι εἴη ἂν καὶ ἄλλα γε μυρία εἰ γένοιτο ἡ πολιτεία αὕτη, μηκέτι πολέως πόδει αὐτῆς λέγε. ἀλλὰ δῆτα καὶ ᾧ ἤδη πειρώμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς πείθειν ὡς δυνατόν, καὶ ἢ δυνατόν. τὰ δ' ἄλλα χαίρειν ἐῶμεν.

Ξ ἐμοὶ φησ γε σὺ ἐμοὶ δ' ἐπὶ ὧς πρῶτα σφομὶ ἐποίησω ἐμοὶ ἐν λόγοισιν καὶ οὐ συγγνώστεις ξρατευομένῳ. ἴσως γὰρ οὐκ ἐθέλω μοι τὸ δίκαιον κύκτε ἐκφυγόντι, νῶν ᾧ μάγισον καὶ χαλεπώτατον τῆς τεκμηρίασ' ἐπάγεις ὃ ἐπεισλαὶ ἴδιος τε καὶ ἀγαθός, πάνυ συγγνώμων ἔξεις. ὅτι εἰκότως αὖ ἀνάγκην τε καὶ ἐθισθῆναι οὕτω παράσθ ξον λόγον λέγειν τε καὶ ἐπιχειρεῖν διασκοπεῖν. Ὅσον αὖ ἔφη δίαυτα πολέως λέγεις, ἧπερ ἀφθόνως ὑφ' ἡμῶν. πρὸς ᾧ μὴ ἐπεῖν πῆ δυνατὴ γίγνεσθαι αὕτη ἡ πολιτεία. ἀλλὰ λέγε καὶ μὴ διάτεμβε. Οὐκοῦν ἐμοὶ δ' ἐπὶ, πρῶτον μὲν χρὴ τόδε ἀναμνησθῆναι· ὅτι ἡμεῖς ζητοῦντες δίκαιον σώμεν οἷόν ἐστι καὶ ἀδικία, καὶ ᾗ τέλεον ἥκομεν. χρή, ἀλλὰ τί ἐστον ἔφη; Οὐδέν, ἀλλ' ἴσως ἐρώμεν οἷόν ἐστι δίκαιος σώμ, ἆρα καὶ ἄνδρα ᾧ λέγομεν ἀξιώσομεν μηδὲν λαθεῖν αὐτῆς ἐκείνης διαφθεῖν. ἀλλὰ πάντα χρὴ τοιοῦτο εἶναι, οἷον δίκαιος σώμ ἐστιν. ἢ ἀγαπήσομεν ἐὰν ὅτι ἐλάττατα αὐτῆς ᾖ καὶ πλεῖστα τῶν ἄλλων ἐκείνης μετέχῃ; Θεῖος ἔφη ἀγαπήσομεν. Παραλείγματος ἄρα εἵνεκα ἦν δ' ἐπὶ ἐζητοῦμεν αὐτό τε δίκαιος σώμ οἷόν ἐστι, καὶ ἄνδρα ᾧ λίκαιον ἐὰ γένοιτο, ᾗ οἷος ἂν ἕη γενόμενος, καὶ ἀδικίαν αὖ καὶ ᾧ ἀδικώτατον. ἵνα εἰς ἐκείνους ἀποβλέποντες δοκιμάζωμεν ἐμὲν φαίνοντας δύσμενίσ' τε πρὸ καὶ τῷ σώματον, ἀνακμαζόμεθα καὶ ᾧ ἡμῶν αὐτῶν ὁμολογεῖν, ὅς ἂν ἐκείνοις ὅτι ὁμοιότατος ᾖ πρὸ ἐκείνες μᾶρα ὁμοιότατον

ἔξειν. ἀλλ' οὐ τοῦτο οὕνεκα ἴσθ' ἀποδείξομεν ὡς δικαστὰ ταῦτα γίγνεσθαι. τοῦτο μὲν ἔφη ἀληθῆ λέγεις. εἰσὶ αὖ οὗτοι ἤδη τινὰ ἀγαθὸν ζωγράφοι εἶναι, ὃς αὖ γράψας παράδειγμα οἷος αὖ εἴη ὁ κάλλιστος ἄνθρωπος, καὶ πάντα εἰς τὸ γράμμα ἱκανῶς ἀποδοὺς, μὴ ἔχοι ἐπιδεῖξαι ὡς καὶ δικαίων γενέσθαι φιλοῦντα ἄνδρα; καὶ μάλ' οὐκέτι γ' ἔφη. τί οὖν οὐκ καὶ ἡμεῖς φαμὲν παράδειγμα ἐποιοῦμεν λόγῳ ἀγαθῆς πόλεως; πάνυ. Ἦ πόνον τιν' οὖν οἴει ἡμᾶς δεῖν λέγειν τοῦτο οὕνεκα, ἐὰν μὴ ἔχωμεν ἀποδεῖξαι ὡς δικαίων οὕτω πόλιν οἰκῆσαι ὡς ἐλέγθη. Οὐ δῆτα ἔφη. Τὸ μὲν γοῦν ἀληθὲς ἴσθ' ἐπεὶ, οὕτω· εἰ δὲ δὴ κἀγὼ σοῦ προθυμεῖσθαι δεῖ, σὺν χρὴ ἀποδεῖξαι πῇ μάλιστα κἀγὼ κατὰ τί δικαιότατ' αὖ εἴη πόλιν μοι πρὸς τοῦτο δικαίαν ἀπόδειξιν τὸ αὐτὸ διομολογῆσαι. τὰ ποῖα. Ἐρῶ δέοντί τι πραχθῆναι ὡς λέγεται, ἢ φύσιν ἔχει πρᾶξιν λέγειν ἥτ' ὄν ἀληθέστατα ἐφάπτεσθαι, καὶ ἐμοῦ τῷ δοκῇ· ἀλλὰ σὺ πότερον ὁμολογεῖς οὕτως, ἢ οὔ. Ὁμολογῶ ἔφη. ξύν μὲν δὴ, μὴ ἀπάγκαζέ με δι' ἀτῷ λόγῳ διὰ λαθόμενον, διαῦτα παντάπασι καὶ τῷ ὄντι λεῖα γιγνόμενα ἀποφαίνειν· ἀλλ' ἐὰν οἷόν τε γένωμαι ὑρεῖν ὡς αὖ ἐν οὗτα τὰ τῶν εἰρημένων πόλις οἰκήσειε, φαίνει ἡμᾶς ὑρηκέναι, ὡς δικαίων ταῦτα γίγνεσθαι ἂν σὺ ἐπιτάττεις. ἢ ἐκ ἀγαπήσεις τούτων τυγχάνων; ἐγὼ μὲν γοῦν ἀγαπῶν. καὶ γοῦν ἐγὼ ἔφη. τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ὡς ἔοικε πειρώμενα ζητεῖν τε καὶ ἀποδεικνύναι, τί ποτε ναῦν κακῶς οἰ ταῖς πόλεσι πράττεται, δι' ὃ οὐχ οὕτως οἰκεῖται. καὶ τίνος αὖ σμικροτάτου μεταβαλόντος, ἐλάττω εἰς ξύνοψιν ἐν δύο που τῆς πολιτείας· πόλις. μάλιστα μὲν οὖν. εἰ δὲ μή, δυοῖν· εἰ δὲ μή, ὅτι ὀλιγίστων ἐν ἀριθμῶν καὶ σμικροτάτων πλῶ διαίκμεν. Παντάπασι μὲν ἦν ἔφη. Ἑνὸς μὲν τοίνυν ἴσθ' ἐπεὶ μεταβαλόντος, δοκεῖ μοι ἔχειν λεῖαι ὅτι μεταπίσει αὖ· οὐ μέντοι σμικροῦ γε οὐδὲ ῥᾳδίου, δυοῖν δέ. Τίνος ἔφη. Ἐπ' αὐτῷ δὴν δ' ἐπεὶ εἶμι ὃ τῷ μέσῳ παρεισέρχομεν κύματι. εἰρήσεται δ' ἦν εἰ καὶ μάλλει γέλωτά τε ἀπεχῶς ὥσπερ κῦμα ἐγκλύσων καὶ ἀδοξίαν ἐκτὸς κλύσειν· σκόπει δὲ ὅ μέλλω λέγειν. λέγε ἔφη. Ἐὰν μὴ ἦν δ' ἐπεὶ ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν τοῖς πόλεσιν, ἢ οἱ βασιλεῖς τε νῦν λεγόμενοι καὶ δυνάσται φιλοσοφήσωσι γνησίως τε καὶ ἱκανῶς, καὶ ξύνοψις εἰς ταὐτὸν ξυμπέσῃ δυνάμις τε πολιτικὴ καὶ φιλοσοφία, τῶν δὲ νῦν πορευομένων χωρὶς ἐφ' ἑκάτερον αἱ πολλαὶ φύσεις ἐξ ἀνάγκης ἀποκλεισθῶσιν, οὐκ ἔστι κακῶν παῦλα ὦ φίλε γλαύκων ταῖς πόλεσιν, δοκῶ δὲ οὐδὲ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει. οὐδὲ αὐτὴ ἡ πολιτεία μή ποτε πρότερον φυῇ τε εἰς τὸ δυνατὸν καὶ φῶς ἡλίου ἴδῃ ἣν νῦν λόγῳ δὴ διεληλύθαμεν· ἀλλὰ ξύνοιδ' ὅτιν ὀλίγοι ἐμοὶ πάλαι ἄκνουν οὐ τίθημι λέγειν. ὁρῶντι ὡς πολὺ παρὰ δόξαν ῥηθήσεται, χαλεπὴν γοῦν ἐλεῖν· ὅτι οὐκ ἂν ἄλλη τις δύναμις ἀνέσιον οὔτε ἡδίαν οὔτε δημοσίᾳ. καὶ ὃς ὦ σώκρατες ἔφη. τοιοῦτον ἐκβέβληκας ῥῆμά τε καὶ λόγον, ὃν εἰπὼν ἐγοῦ ἐπὶ σὲ πάλιν πολλοὺς τε καὶ οὐ φαύλους νῦν οὕτως, οἷον ῥίψαντας τὰ ἱμάτια. γυμνὸς λαβόντας ὅ, τι ἐκάστῳ παρίτυχεν ὅπλον, θεῖν διακτησαμένους· ὡς θαυμάσιος ἀφήσων, μόνος, οὓς ἐμοὶ ἀμύνῃ τῷ λόγῳ, καὶ ἐκ φύξεν τῷ ὄντι που θαλῶ μόνος δώσεις λίκλω. Οὐκοῦν σύ μοι ἦν δ' ἐπεὶ, τοῦτον αἴτιος. καλῶς γ' ἔφη ἐπὶ ποιῶν, ἀλλά τοι σὲ οὐ προδώσω, ἀλλ' ἀμυνῶ ὅσ δύναμαι· δύναμαι δὲ ξυνοίᾳ τε καὶ τῷ παρακελεύεσθαι. καὶ ἴσως αὖ ἄλλά του ἐμμελέστερόν σοι ἀποκρινοίμην· ἀλλ' ὡς ἔχων τοι οὕτω σου δοκῶν, πειρῶ τοῖς ἀπιστοῦσιν ὡς λέγεσθαι ὅτι ἔχει ἃ σὺ λέγεις. Πειρατέον ἦν δ' ἐπεὶ· ἐπεὶ δὴ καὶ σὺ οὕτω μεγάλων ξυμμαχίαν παρέχεις. αἰσχύνη οὖν οὐ μοι δοκεῖ, εἰ μέλλομέν τι ἐκφεύξεσθαι οὓς λέγεις, διορίσασθαι πρὸς αὐτοὺς τοὺς φιλοσόφους τίνας λέγοντες, τολμῶμεν φαῖνεσθαι λεῖν αὖ χεῖν ἵνα διασπάλλων μεταμείων, δύνηταί τις ἀμαυρώσασθαι εὐλεκυίμενος ὅτι τοῖς μὲν, προσήκει φύσει ἅπτεσθαί τε φιλοσοφίας· ἡγεμονεύειν τ' ἐν τῇ πόλει· τοῖς δ' ἄλλοις, μήτε ἅπτεσθαι, ἀκολουθεῖν τε τῷ ἡγουμένῳ. Ὥρα αὖ εἶη ἔφη διορίζεσθαι. Ἴθι δὴ ἀναλαβόντα μοι τοῦτο. ἐὰν αὖ ἐμαυτῷ πῃ ἱκανῶς ἔχειν δόξωμεν. Ἄγε δὴ ἔφη αὖκμι μνήσκειν οὖν σε ἐὰν δ' ἐμοῦς λέγεται,

ἢ μάμνησαι, ὅτι ὄν αὖ φῶμεν φιλεῖν, τὶ δεῖ φανεῖσαι αὖ τὸν ἐὰν ὀρθῶς λέγεται,

γε τοῦτο, οὐ φιλοῦσι τὰ ἐκείνου· φιλοῦσι δὲ μᾶλλον τὰ σφέτερα. Ἀναμιμνήσκειν ἔοικε λέγων· οὐ γὰρ πάνυ γε αἰνῶ. Ἄλλον εἶπε τρόπον ὦ φιλαίνων, λέγων ἃ λέγεις. ἀσθμαίνοντι δ' ὀξωτικῷ, ὃ πρέπει ἀμυμονεῖν· ὅτι πάντες οἱ ὦρα, τὰ φιλοῦσι δὲ καὶ ὀξωτικὰ μᾶλλον σκληρούσι τε καὶ κινοῦσι, δυσχωτοὺς ἄρξει εἶναι ἐπιμελεῖσθαι τοῦ καὶ τοῦ ἀσπάζεσθαι. ἢ οὐχ οὕτω ποιεῖτε πρὸς τοὺς κηλούς; ὁ μὲν ὅτι σιμὸς, ἐπίχαρις κληθεὶς, ἐπαινεῖται ὑφ' ὑμῶν· τὸ δὲ γρυπὸν, βασιλικὸν φασὶ εἶναι· τὸ δὲ δὴ σμίκρον μέσον τούτων ἐμμελὲς ἔχειν· μέλανας δὲ, μελιχρινοὺς ἐλεῖν· λευκοὺς δὲ, θεῶν παῖδας εἶναι· μελαγχλώρους δὲ οὐ πωλοῦμαι εἶναι τινὸς ἄλλου πολίτου ἢ ὀξυχόου ὑποθεριζομένου τε καὶ ὀλιγοσῶν φρονήσεως, πλὴν ὀχρόσιτα, ἐὰν ὑδὶ ὦρα ᾖ· καὶ ὁ λόγῳ παίσας προφάσει προφασίζεταί τε, μὴ παίσας φωνὰς ἀφίησιν ὥστε μᾶλλον ἀποβάλλειν τῶν ἀνθρώπων οἱ ὦρα. Ἐι βούλει ἔφην ἔτι ἐμοῦ λέγειν περὶ τῶν ὀξωτικῶν ὅτι οὕτω ποιοῦσι, συγχωρῶ τὸν λόγον χαίειν· τὸ δ' ἦν δ' ἐγὼ τοὺς φιλοίνους, οὐ ταὐτὰ ταῦτα ποιοῦντας ὁρᾷς· πάντα εἶναι δοκεῖ παίσας προφάσεως ἀσπαζομένους; καὶ μάλα. καὶ μὴν φιλοτίμους γε ὡς ἐγῷμαι καθορᾷς, ὅτι καὶ μικρὰ σχεδὸν πάντα, τελεῖν ἀρχοῦσι· καὶ μὴ ἐλάττω μείζονος καὶ σιμοτέρων τιμᾶσθαι, ὑπὸ σμικροτέρων καὶ φαυλοτέρων τιμώμενοι ἀγαπῶσιν, ὡς ὅλως τιμῆς ἐπιθυμητικοὶ ὄντες. κομιδῇ μὲν οὖν. ἔστιν δὴ φάθι ἢ μὴ· ἀρ' οὖν καὶ τινος ἐπιθυμητικὸν, λέγω μὲν πάν τὸ εἶδος τοῦτο φύσομεν ἐπιθυμεῖν, ἢ τὸ μὲν, τὸ δὲ οὔ. ναὶ φέρε ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὸ φιλόσοφον, σοφίας φύσομεν ἐπιθυμητὸν εἶναι· οὐ τῆς μὲν, τῆς δ' οὔ· ἀλλὰ πάσης. Ἀληθῆ. τὸν ἄρα περὶ τὰ μαθήματα δυσχεραίνοντα ἄλλως τε καὶ νέον ὄντα, καὶ μή πω λόγου ἔχοντα τί τε χρηστὸν καὶ μὴ, οὐ φήσομεν φιλομαθῆ, οὐδὲ φιλόσοφον εἶναι· ὥς πέρ τὸν περὶ τὰ σιτία δυσχερῆ, οὔτε πεινῆν φαμὲν, οὔτ' ἐπιθυμεῖν σιτίων· οὐδὲ φιλέσιτον, ἀλλὰ κακόσιτον εἶναι. καὶ ὀρθῶς γε φήσομεν. τὸν δὲ δὴ ἑκουσίως ἐθέλοντα παντὸς μαθήματος γεύεσθαι, καὶ ἀσμενέως μὲν μανθάνειν ἰόντα, καὶ ἀπλήστως ἔχοντα, τόν τι ἂν λέγοις φήσομεν φιλόσοφον, ἢ οὐ; καὶ ὁ γλαύκων ἔφη· πολλοὶ ἄρα καὶ ἄτοποι ἔσονται σοι τοιοῦτοι· ὡς τε γοῦν φιλοθεάμονες πάντες ἐμοὶ γε δοκοῦσι τῷ καταμανθάνειν χαίρειν τοιοῦτοι εἶναι. οἵ τε φιλήκοοι ἀπὸ πάντα τοι πιθοὶ εἶσιν ὡς γ' ἐν φιλοσόφοις πεῖναι. οὐ πρὸς μὲν λόγους καὶ διαιτᾶν διατεθεῖν, ἑκόντες οὐκ ἂν ἐθέλοιμεν ἐλθεῖν· ὥς πέρ δὲ ἀκρομμιοθωκάτου τὰ ὦτα ἐπὶ πᾶσαν πάντων χορῶν τοῦδε θέουσι δὴ τοῖς διονυσίοις οὔτε τῶν κατὰ πόλεις, οὔτε τῶν κατὰ κώμας ἀκροασόμενοι, τούτους οὖν πάντας καὶ ἄλλας τοιούτων τινῶν μαθηματικοὺς, καὶ δὴ τῶν τε χρυσοῦν φιλοσόφους φήσομεν; οὐδαμῶς εἶπεν· ἀλλ' ὁμοίους μὲν φιλοσόφους· τοὺς δὲ ἀληθινοὺς ἔσω, τίνας λέγεις. τοὺς τῆς ἀληθείας ὦ δ' ἐγὼ φιλοθεάμονας. καὶ εἶεν μέν γ' ἔφη ὀρθῶς· ἀλλὰ πῶς αὖτο λέγεις. οὐδαμῶς ἂν δ' ἐγὼ ῥᾳδίως πρός γε ἄλλον· σοὶ δὲ δίκαιμι ὁμολογήσειν μοι τὸ τοιόνδε. τὸ ποῖον. Ἐπειδή ἐστιν ἐναντίον καλὸν αἰσχρῷ, δύο αὐτὰ εἶναι. πῶς δ' οὔ. οὐκοῦν ἐπεὶ δὴ δύο καὶ ἑκάτερον, καὶ ἕκαστον καὶ πολλὰ δίκαια καὶ ἀδίκια καὶ ἀγαθὰ καὶ κακά, καὶ πάντων τῶν εἰδῶν πέρι, ὁ αὐτὸς λόγος· αὐτὰ μὲν, οὕπερ ἕκαστον εἶναι, τῇ δὲ τῶν πράξεων καὶ σωμάτων καὶ ἀλλήλων κοινωνίᾳ παντὰ χρῆ φαντάζεσθαι πολλαχοῦ ἕκαστον. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. ταύτην τοίνυν ἐν δὴ τὸ διαιρῶ χωρὶς μὲν, οὓς νῦν δὴ ἔλεγες φιλοθεάμονάς τε καὶ φιλοτέχνας καὶ πρακτικούς, καὶ χωρὶς αὖ τοὺς ἐν ὁ λόγος· οὓς μόνους ἂν τις ὀρθῶς προσείποι φιλοσόφους. πῶς ἔφη λέγεις. Οἱ μὲν που ἦν δ' ἐγὼ, φιλήκοοι καὶ φιλοθεάμονες, τάς τε καλὰς φωνὰς ἀσπάζονται καὶ χρόας καὶ σχήματα, καὶ πάντα τὰ ἐκ τῶν τοιούτων δημιουργούμενα· αὐτὴ δὲ τὴ καλὸν, ἀδύνατος αὐτῶν ἡ διάνοια πλὴν φύσιν ἰδεῖν τὸ καὶ ἀσπάσασθαι. ἔχει γοῦν οὕτως δὴ ἔφη οὕτως. Οἱ δὲ δὴ ἐγὼ αὖ ὁ καλὸν δυνατοὶ ἰδέαι τὸ καὶ ὁρᾶν καθ' αὑτὸ, καὶ ἅρα οὐ ἀσπάσοιτ' ἂν οἶσθ; καὶ μάλα. Ὃ δὴ καλὰ μὲν πράγματα νομίζων, αὐτὸ δὲ κάλλος μήτε νομίζων· μήτε ἄν τις ἡγῆται ἐμοὶ τὴν γνῶσιν αὐτὸ δυνάμενος

ἐπιθαι, ὅναρ ἢ ὕπαρ δοκεῖ σοι ζῷῳ; σκόπει δὲ ὁ ἀνερώτηθεν αρα αὐτόδε ἕκαστον ἢ ὑπνῳ τὶς, ἢ αὖ τις ἕλληνορεὼς ὁμοίου τῳ μὴ ὁμοιον ἀλλ' αὐτὸ ἑαυτοῦ εἶναι ᾠήθη κου; Ἔστιν οὖν ἃ οὐκ ἀνερώτηθεν ἂν τοιοῦτον. Τί δὲ ὁ ταναντία τούτων ὑγούμενός τε, τὰ αὐτὸ καλὸν καὶ δίκαιον καὶ θεραπεῦ καὶ αὐτὸ καὶ τὰ ἐκείνου μετέχοντα, καὶ οὕτε τὰ μετέχοντα αὐτὸ, οὔτε αὐτὸ, τὰ μετέχοντα ὑγούμενος, ὕπαρ ἢ ὄναρ αὖ καὶ οὗτος δοκεῖ σοι ζῷῳ. καὶ μάλα ἔφη ὕπαρ. οὐκοῦν τοῦτου μὲν τὸν διανοιαν ὡς γιγνώσκοντος, γνώμην αὖ ὀρθὸς φαίμεν εἶναι. ἆρ οὖν δὲ δόξαν, ὡς δοξάζοντος; Καὶ μὲν δὴ. τὶ οὖν ἐὰν ἡμῖν χαλεπήνῃ οὗτος ὃν φαμὲν δοξάζειν ἀλλ' οὐ γιγνώσκειν. καὶ ἀμβισβητῇ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν, ἔχομέ τι παραμυθεῖσθαι αὐτὸν, καὶ πείθειν ἱκανὰ ἐπικρυπτόμενοι ὅτι οὐχ ὑγιαίνει; Δεῖ γέ τοι δὴ ἔφη. Ἴωμεν δὴ σκόπει τὶ ῥηθοῦμεν πρὸς αὐτὸ ἢ βάλει ὧδε πυνθανώμεθα πῇ αὐτῶν λέγοντες, ὡς ἔστι δίδυμ, ἄδηλα αὐτῷ φρόνος ἀλλ' ἄσμενοι αὖ ἴδιμεν εἰδότα τι μᾶλλ' ἡμῖν εἰπὶ τόδε ὁ πγνώσκειν, πνώσκει τὶ, ἢ οὐδέν, σὺ οὖν μοι ἐπιδρ ἐκείνου, ἀποκείνου. ἐρωτικοῦμαι ἔφη, ὅτῳ γνώσκει τὶ. Ποτερον ὄν, ἢ οὐκ ὄν. Ὄν· πῶς γαρ αὖ μὴ οὔ γέ τι γνωσθήη; Ἱκανῶς ἄρ' ἔχομεν, καὶ εἰ πλειονακῆ σκοποῦμεν· ὅτι μὲν παντελῶς ὄν, παντελῶς γνωστόν· μὴ ὂν δὲ μηδαμῆ, πάντη ἄγνωστον. Ἱκανότατα. Εἰσ· εἰ δὲ δή τι ὅπως ἔχει ὡς εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι, οὐ μεταξὺ αὖ κίοιτο τοῦ εἰλικρινῶς ὄντος καὶ ἧ αὖ μηδαμῆ ὄντος; Μεταξύ. οὐκοῦν ἐὰδὴ μὲν τῷ ὄντι, γνῶσις ἰωδ' ἀγνωσία δ' ὐδ' αὖ ἄγνωσις ἐὰδὴ τῷ μὴ ὄντι· ἐὰδὴ τῷ μεταξὺ δὲ τούτω, μεταξύ τι καὶ ζητητέον ἀγνοίας τε καὶ ἐπιστήμης εἴ τι τυγχάνει ὂν τοιοῦτον. Φαίνεται μὲν οὖν. Ἦ οὖν λέγομέν τι δόξαν ἢ; πῶς γαρ οὔ. πότερον ἄλλην δύναμιν ἐπιστήμης, ἢ ταὐτὸν αὐτῇ; Ἄλλην. Ἐπ' ἄλλῳ ἄρα τέτακται δόξα καὶ ἐπ' ἄλλῳ ἐπιστήμη καὶ τὰ ταὐτὸν αὐτῇ δύναμιν ἢ καὶ τὰ ταὐτὸν αὐτῇ δύναμιν ἐκαστέρα ταὐτὸν αὐτῆς. οὔτω. οὐκοῦν ἐπιστήμης μὲν, ἐὰδὴ τῷ ὄντι τι πέφυκε γνῶναι· ὡς ἔστιν ὂν· μᾶλλον δὲ, ᾧ δέ μοι δοκεῖ πρότερον ἀναγκαῖον εἶναι διειλέσθαι. πῶς; Φήσομεν δύναμίς τ' γένος τὶ τῶν ὄντων, ἧς δὴ καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα ἃ δυνάμεθα καὶ ἄλλο πῶν δ' τι πέφ αὖ δύνηται. δίον λέγω, ὄψιν καὶ ἀκοὴν τῶν δυνάμεων εἶναι· εἰ αρα μανθάνεις ὃ βούλομαι λέγειν ἐδόδς. Ἀλλὰ μανθάνω ἔφη. Ἄκουσον δὴ ὅμοι φαίνεται τοιδὲ αὐτῶν, δυνάμεως γαρ ἐγὼ, ἔτ' τινα χρόαν ἑρῶ, οὔτε σχῆμα, ἔτ' τι τῶν τοιούτων δίον καὶ ἄλλων πολλῶν. πρὸς ἃ ἐγὼ βλέπων, εἰσ διορίζομαι παρ' ἐμαυτῷ, τὰ μὲν ἄλλα εἶναι· τὰ δὲ ἄλλα δυνάμεως δ' εἰς ἐκεῖνο μέγιστον βλέπω ἐφ' ᾧ τέ ἐστι καὶ ὃ ἀποτελεῖται, καὶ ταύτην ἐκάστην αὐτῶν δύναμιν ἐκάλεσα καὶ τὸν μὲν ἐὰδὴ ᾧ αὖ τε ταγμένον καὶ ᾧ αὖ ἀποτελούμενον, τὸν αὐτὸν καλῶ· τὸν δὲ ἐὰδὴ ἕτερον καὶ ἕτερον ἀποτελούμενον, ἄλλον, τί δὲ σὺ πῶς ποιεῖς; οὕτως ἔφη. Δοῦρο δὴ πάλιν ἰωδ' δ' ἐτ' ὦ αὖ ἐπιστήμε πότερον δύναμιν τινὰς φὴς εἶναι αὐτὸν, ἢ εἰς τὶ γένος τίθης; εἰς ἕξιν ἔφη, πασῶν γε δυνάμεων ἐρρωμενεστάτην. τὶ δὲ δόξαν, εἰς δύναμιν, ἢ εἰς ἄλλο εἶδος θῶμεν; οὐδαμῶς ἔφη· γαρ δοξάζειν δυνάμεθα, ἐκ ἄλλό τι ἢ δόξα ἕξιν, ἀλλὰ μὲν δὴ ὀλίγον γε πρότερον ὡμολογεῖς μὲν αὐτὸ εἶναι ἐπιστήμην τε καὶ δόξαν, πῶς γ' αὖ ἔφη, τόγε ἀναμάρτητον τῷ μὲν ἀναμαρτήτῳ ταυτὸν ποτέ τις νοῶν τιθέη. καλῶς ἰωδ' δ' ἐτ' καὶ δῆλον ὅτι ἕτερον δόξα ἐπιστήμης ὁμολογεῖται ἡμῖν. Ἕτερον. Ἔφη ἑτέρῳ αρα ἕτερόν τι δυναμοῖν, ἐκατέρα αὐτῶν πέφυκεν. Ἀνάγκη. ἐπιστήμη μὲν γέ που ἐὰδὴ τῷ ὄντι, ᾧ ὂν γνῶναι ὡς ἔχει; Ναί. Δόξαι δὲ φαμὲν δοξάζειν; Ναί. Ἦ ταυτὸν ὅπῃ ἐπιστήμη γνώσκει; καὶ ἔστι γνωσόντε καὶ δοξασὸν ᾧ αὖ, ἢ ἀδύνατον; Ἀδύνατον ἔφ, ἐκ τῶν ὡμολογημένων. εἰ τῷ ἐπ' ἄλλῳ ἄλλη δύναμις πέφυκε· δυνάμεις δὲ ἀμφότερα ἐστὸν δόξα τε καὶ ἐπιστήμη. ἄλλη δὲ ἐκατέρα ὡς ἔφαμεν. ἐκ τούτων δὴ ἐκ ἐγχωρεῖ γίνεσθαι καὶ δοξασὸν ταυτὸν εἶναι. ἐκοῦν εἰ ᾧ ὂν γνωστὸν, ἄλλό τι αὖ δοξαστὸν, ἢ ᾧ ὂν εἴη; Ἄλλο. Ἆρ' οὖν ᾧ μὴ ὂν δοξάζει; ἢ ἀδύνατον καὶ δοξάσαι τό γε μὴ ὄν. οἶσθα δὲ, οὐχ ὁ δοξάζων ἐπί τι φέρει τὸν δόξαν; ἢ οἷός τε αὖ, δοξάζειν μὲν, δοξάζειν δὲ μηδέν; Ἀδύνατον.

ἀλλ' οὔ γέ τι δοξάζοι ὁ δοξάζων; Ναί· ἀλλὰ μήν, μὴ ὄν γε ἀκ οὔ τι ἀλλὰ μὴ δίν ὀρθῶτατ' ἂν προσαγορεύοιτο. Ταύτη γε, μὴ ὂν τι μᾶλλ' ἀγνοιαν ἢ ἀνάγκης ἀπιδὼ μεν ὄντι δὲ γνῶσιν. Ὀρθῶς ἔφη. Οὐκ ἄρα ὂν οὐδὲ μὴ ὂν δοξάζει. οὐ γοῦν, οὔτε ἄρα ἄγνοια, οὔτε γνῶσις δόξα ἂν εἴη. οὐκ ἔοικεν. Ἐρρέθω ἐκ ἐς τούτους ἔξω ὑπὲρ ἐμαίνουσε ἢ γνῶσιν σκιφήνεια, ἢ ἄγνοιαν ἀσείφεια; Οὐδέ τῇ. ἀλλ' ἀρκε ἐμοὶ δ' εἰπεῖ, γνώσεως μᾶλ σοι φαίνεται δόξα σκοτωδέστερον· ἀγνοίας δὲ φανερώτερον; καὶ πολὺ γε ἔφη. Εἰς ἀμφότερα μεταξὺ κεῖται; Ναί. μεταξὺ ἄρα ἂν εἴη τούτοιν ἡ δόξα. Κομιδῇ μὲν οὖν. οὐκοῦν ἔφαμεν ἐν τοῖ ῳ πρόσθεν, ἐπὶ φανεροῖσι μὲ ἅμα οὔτε καὶ μὴ ὄν, τὸν τοιοῦτον μεταξὺ κεῖσθαι ἐπ' ἀμφοῖν ἐκείνοιν ὄντος τε καὶ τοῦ παντὸς μὴ ὄντος· καὶ οὔτε ἐπιστήμῃ οὔτε ἀγνοίᾳ ἐπ' αὐτῷ τεύσεσθαι, ἀλλὰ τὸ μεταξὺ αὖ φανοῦ ἀγνοίᾳ τε καὶ ἐπιστήμῃ. Ὀρθῶς. Νῦν δὲ γε πέφανται μεταξὺ οὖσαν ὃ δὴ καλοῦμεν δόξαν. Πέφανται. Ἐκεῖνο δὴ λέπ οἱ τ' αὖ ἡμῖν διρένως ἔοικε τὸ ἀμφοτέρων μετέχον τῆ εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι, καὶ οὐδέτερον ἐλικρινὲς ὀρθῶς αὖ προσαγορεύοιτο ἂν ἐναντίως ἐπ' ἀμφοτέρω μεταξὺ τοῦ εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι, οὐ δίκη προσαγορεύοιτο. τοῖς μὲν ἄφρασι, τοῖς δὲ κρατοῦσι δι μεταξύ, τοῖς μεταξὺ ἀχρειόδυτος, ἢ οὐχ οὕτως; οὕτω. Τούτων δὴ ὑποκειμένων, λέγ' ἔτω μοι φήσω καὶ αὖ κρεινέσθω ὁ χρηστός· ὃς αὖ μὲν καλόν· καὶ ἰδέαν τινὰ αὐτὸ κάλλους μοναδικὴν ἡγεῖται ἀεὶ κατὰ ταυτὸ ὡσαύτως ἔχουσαν· πολλὰ δὲ τὰ καλὰ νομίζει ἐκείνου ὁ φιλοθεάμων, καὶ οὐδὲν μὴ ἀνέχρμενος ἂν τις εἰ ἐν καλὸν φῇ εἶναι καὶ δίκαιον καὶ τἄλλα οὕτω· τούτων γοῦν, δή ὦ ἀρίστε φήσομεν τῶν πολλῶν καλῶν, μῶν τί ἐστιν ὃ οὐκ αἰσχρὸν φανῇσεται, καὶ τῶν δικαίων ὃ οὐκ ἄδικον, καὶ τῶν ὁσίων, ὃ οὐκ ἀνόσιον; οὐκ· ἀλλ' ἀνάγκη ἔφη, καὶ καλά πως αὐτὰ καὶ αἰσχρὰ φανῆναι, καὶ ὅσα ἄλλα ἐρώτᾳς. Τὶ δὲ τὰ πολλὰ διπλάσια ἢ πόνητ' ἡμίσεα ἢ ἴσα πάσα φαίνεται. Οὐδέν. Καὶ μεγάλα δὴ καὶ σμικρὰ, καὶ κοῦφα καὶ βαρέα, μῶν τι μᾶλλον ἂ αὖ φήσομεν ταῦτα προσερεῖσθαι, ἢ τἀναντία. οὐκ· ἀλλ' ἀεὶ ἕκαστον ἀμφοτέρων ἕξεται. πότερον ἕν ἕκαστον μᾶλλον, ἢ ἀεί ἐστιν ἕκαστον τῶν πολλῶν δίων ὃ αὖ τις φῇ αὖ ἐ εἶναι. τοῖς σοφίσμασιν ἔφη ἐπαμφοτεδιζουσιν ἔοικε, καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ κυνὸς καὶ τῆς κυνηγετίδος, ὡς καὶ ἐφ' οὗ, αὐτὸν αὐτοῦ αἰνίττονται ἐκλεῖν. καὶ γοῦν ταῦτα ἐπαμφοτερίζειν, καὶ οὐ τὸ μὴ ὂν οὔτε μᾶλλον οὐδὲν ἄν τῶν ὄντων δίων φαίη τις νοῦσαι. ἔστ' ἀμφότερα ἅπερ ἐλέγομεν. ἔχεις δὴ αὖ πῖς ἢν δι' ἐκεῖνο ὃ, τι χρῆσῃ, ἢ ὅπου θήσεις, καλλίω θέσιν τῆ μεταξὺ δόξαν; τὶ μὴ τῇ· οὔτε γοῦν που σκοτωδέστερα ἐν ὄντος πρὸς τὸ μᾶλλον μὴ ὂν φανήσῃ, οὔτε φανώτερα ὄντος πρὸς τὸ μᾶλλον ὄν. ἀληθέστατα ἔφη. Εὑρήκαμεν ἄρα ὡς ἔοικεν, ὅτι περὶ τῶν πολλῶν πολλὰ νόμιμα καλὰ πέρι κῆ τὸ ὂν λῶν, μεταξὺ φυλισθέντα τοῦ ὄντος κῆ τοῦ μὴ ὄντος. Εὑρήκαμεν, ὁμήκαμεν. Περωμολογήσαμεν δὲ γε ἔτι τοιοῦτον φανεῖ, δόξασιν αὖ ἀλλ' οὐ γνῶσιν διὲν λέγεαδε κῆ τῇ μεταξύ δυνάμει ἀ μεταξὺ πλανᾶσθαι ἀλισκόμενον. ὁμολογήσαμεν. Τοὺς ἄρα πολλὰ καλὰ θεωμένους, αὖ δὲ καλὸν μὲ ὁρῶντας, μὴ δ' ἄλλῳ ἐπ' αὖ ἀγωτι δυναμένους ἐπαΐειν, κῆ πολλὰ δίκαια αὖ δὲ ἀδίκαιον μὴ, πάντα ὅπω, ἀδικάζειν φήσομεν ἅπαντα· γνώσομεν δὲ ὧν δοξάζουσι δέλον. ἀνάγκη ἔφη. Τὶ δ' αὖ τοὺς αὖτα ἕκαστα θεωμένους κῆ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ὄντα, ἆρ' ἀγνοεῖν ἀλλ' ἀ δοξάζειν; ἀνάγκη καὶ τοῦτο. οὐκοῦν κῆ ἀπαιζεῖσθαί τε κῆ φιλεῖν τοὺς μὲ ταῦτα φήσομεν, ἐφ' οἷς γνῶσις ὕδιν· ἐκείνου δὲ, ἐφ' οἷς δόξα· ἢ οὐ μνημονεύομεν ὅτι φανάς τε κῆ χρόας καλὰς κῆ τὰ τοιαῦτα ἐφαμεν τούτους φιλεῖν τε κῆ θεᾶσθαι· αὖ δὲ καλὸν οὐδ' αὖ χαρ' ὄν τ' ὄν. Μεμνήμεθα. Μὴ δῆτ' ἐπαληθεύσωμεν φιλοσόφους κῆ λοίδορος αὖτοὺς μᾶλλον ἢ φιλοσόφους, μὴ ἄρα ἡμῖν σφόδρα χαλεπαίνουσιν αὖ οὔπω λέγομεν. οὐκ· αὖ γέ μοι πείθονται ἔφη τῷ γ' ἀληθεῖ, χαλεπαίνειν οὐθέμις. Τοὺς αὖ ἀρχὴν ἕκαστον ἢ ὄν ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ἔχοντα ἀναγκαῖον φιλοσόφους καλεῖν. Παντάπασι μὲν οὖν.

Τέλος τῆ πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου πέρπου λόγου.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

Ι μὲν δὴ φιλόσοφοι ὧδ' ἔτι ὦ Γλαύκων καὶ οἱ μὴ, ἀλλὰ μακροῦ τινος διεξελθόντος τοῦ λόγου, μόγις πως ἀνεφάνησαν, οἷοι εἰσὶν ἱκανῶς δοι. ἴσως τι ἔφη δεῖ βραχέος οὐ ῥᾴδιον. οὐ φαίνεται εἶπον. ἐμοὶ γοῦν ἔτι δοκεῖ αὖ εἴλτιον φανῆναι ἢ πρὸ τοῦ τοῦ μόνου ἐλαι ῥοῦσθαι, καὶ μὴ πολλὰ τὰ λοιπὰ διελθεῖν μέλλοντι κατόψεσθαι, τί διαφέρει βίος δίκαιος ἀδίκου. τί οὖν ἔφη ἡ μετὰ ταῦτα ἡμῖν. τὴ δ' ἄλλο ὧδ' ἔτι ὦ ἄξιος, ἐπειδὴ φιλόσοφοι μὲν, οἱ τῷ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως ἔχοντος δυνάμενοι φάπεσθαι· οἱ δὲ μὴ, ἀλλ' οὐ πλοῖς ἢ πάντας ἔχοι ἂν τελευτῶμεν, ὁ φιλόσοφοι, τρίτος δεῖ δὴ φίλως ἡμῖν γενέσθαι, πῶς ἂν λέγοντες αὖ αὐ, ἔφη μᾶλιος λέγωμεν. Ὁπότεροι αὖ ὧδ' ἔτι δυνατοὶ φαίνονται φυλάξαι νόμος τε καὶ ἐπιτηδεύματα θλιον, τούτους καθιστάναι φύλακας. Ὀρθῶς ἔφη. ἡ δὲ δῆλον δ' ἔτι ἆρα δῆλον, ἔτε τυφλὸν ἔτε ὀξὺ ὁρῶντα χρὴ τὸν φύλακα τηρεῖν ὁπόταν. καὶ πῶς ἔφη ὁ δῆλον. Ἢ ἂν δοκοῦσί σοι τυφλῶν διαφέρειν οἱ ὄντι τῶν ὄντος ἐκείνου ἐστερημένοι τὴν γνώσεως καὶ μηδὲν ἐναργὲς αὐτῇ ψυχῇ ἔχοντες παράδειγμα· μὴ ἢ δυνάμενοι ὥς πρὸ γραφῆς εἰς τὸ ἀληθέστατον ἀποβλέποντες, καὶ κεῖσε ἀεὶ ἀναφέροντές τε ἢ διάμενοι ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατα, ὅπω δὲ καὶ τὰ αὖθαδῆ νόμιμα καλῶν τε περὶ καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν, πίθεσθαί τε ἐὰν δέῃ πίθεσθαι, καὶ τὰ κείμενα φυλάττοντες, σώζειν; οὐ μὰ τὸ Δία δ' ἔγε οὐ πολύ τι διαφέρει. Βούλει οὖν μᾶλλον φύλακας ἐποιμεθα τοὺς ἐγνωκότας μὲν ἕκαστον τὸ ὂν ἐμπειρίᾳ δὲ μηδὲν ἐκείνων ἐλλείποντας· μὰ δ' οὐδὲν ἄλλῳ μοριῳ μόριον ἀρετῆς ὑστεροῦντας. Ἄτοπον μέντ' αὖ ἔφη εἶναι ἄλλως αἱρεῖσθαι ἐγε τἄλλα μὲν ἐλλείποντα· τούτῳ τέ αὐτῷ ᾧ δεῖ τῷ μεγίστῳ αὖ πρεῖχειν. Οὐκοῦν ἔχει δὴ λέγωμεν πῶς φέπον δεῖ τέ ἔσονται οἱ αὐτοὶ καὶ κεῖνα καὶ ταῦτα ἔχειν. ἔγε μὲν οὖν. Ὃ δοκῶ ἀρχόμενοι τούτου ἢ λόγου ἐλέγομεν· πλὴ φύσιν αὐτῶν, πρῶτον δεῖν καταμαθεῖν, καὶ δῆμαι ἱκανὼ ἐκείνην ἐναργῶς ὁμολογήσεσθαι, ὁμολογήσειν καὶ ὅτι οἷοί τε ταῦτα ἔχειν οἱ αὐτοί· ὅτι τε οὐκ ἄλλους πόλιον ἡγεμόνας δεῖ ἢ, ἢ τούτους. ἔως. ἔως μὴ δὲ τῶ φιλοσόφων φύσεων πέρι ὁμολογάθω ἡμῖν· ὅτι μαθήματός γε ἀεὶ ἐρῶσιν ὅσα αὖ αὐτοῖς δηλοῖ ἐκείνης τῆς οὐσίας· τῆς ἀεὶ οὔσης καὶ μὴ πλανωμένης ὑπὸ γενέσεως καὶ φθορᾶς. ὁμολογάθω. καὶ μὴν ἦν δ' ἔτι, καὶ ὅτι πόσης αὐτῆς, καὶ οὔτε σμικροῦ ἔτε μείζονος, οὔτε τιμιωτέρ, οὔτε ἀτιμοτέρ μορίου ἐκείνης ἀφίενται· ὡς πρῶτ' οὐ τοῖς πρόσθεν περὶ γε τῶν φιλοτίμων καὶ ἐρωτικῶν δηλήθημεν. Ὀρθῶς ἔφη λέγεις. πρὸς τοίνυν μετὰ ταῦτα σκόπει. εἰ ἀνάγκην ἔχειν πρὸς τούτῳ οὐ τῇ φύσει, οἷ αὖ μέλλωσιν ἱκανῶς ἔσεσθαι οἷας ἐλέγομεν. τὸ ποῖον. πλὴ ἀψυδίαν καὶ ἐκόντας ἢ μισθὸν μὴ προσλήψεσθαι ἢ μισθὸς ἀλλὰ μισεῖν, πλὴ δ' ἀληθείαν τέργειν. οὐκοῦν γε ἔφη. οὐ μόνον γε ὦ φίλε ἐκεῖς, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἀνάγκη ἢν ἐρωτικῶς τοῦ φύσει ἔχοντα, πᾶν ἢ ξυγγενές τε καὶ οἰκεῖον τῶν παρικῶν ἀγαπᾶν, ἐρεῖς ἔφη. Ἢ οὖν οἰκειότερον σοφίᾳ τὴ ἀληθείᾳ· ἂν εὕροις; καὶ πῶς ἦ δ' ὅς. Ἢ οὖν δυνατὸν εἶναι πλὴ αὐτὴ φύσει φιλόσοφόν τε καὶ φιλομυθῆ; οὐδαμῶς γε. ἢν ἄρα ὄντι φιλομαθῆ, πᾶσης ἀληθείας δεῖ αὐτοῦ ἱκνέου ὅτι μάλιστα ἐρίγεσθαι. παντελῶς γε. ἀλλὰ μὴν ὅτῳ γε εἰς οὗ τι αὖ ἐπιθυμίαι σφόδρα ῥέπουσιν ἰσμοῦ που, ὅτι εἰς ταῦτα τούτῳ ἀθενίστεραι ὡς πρὸ ῥοῦμα ἐκεῖσε ἀχετευόμενον. τὴ μὴν. ᾧ δὲ, πρὸς τὰ μαθήματα καὶ πᾶν ἢ τοιοῦτον ἐρεύνησι, σχεδὸν πλὴ τῆς ψυχῆς δῆμαι ἡδονὴν αὐτῇ καθ' αὐτὴν εἶναι αὖ. τὰς δὲ δι' τῶ σώματος ἐκλείποιεν ἐὰν πι πλασμένως, ἀλλ' ἀληθῶς φιλόσοφός τις εἶη.

μεγάλη ἀνάγκη. Σώφρων μὲν ὄγε τοιοῦτος καὶ οὐδαμῇ φιλοχρήματος, ὧν γὰρ οὗτος χρήματα μετὰ πολλῆς δικαιότητος κτήσεται ἄλλος τις μᾶλλον ἢ ὁ ἀνό-

τῳ προσήκῃ κατανοεῖν. οὕτω. Ἢ μήν που καὶ τόδε λεγόμενον σκοπεῖν ὅταν κείνην μέλλῃς φύσιν φιλόσοφόν τε καὶ μή. Τὸ ποῖον. Μή σε λάθῃ μετέχουσα ἀνελευθερίας. ἀναγκαιότατα γοῦν σμικρολογία ψυχῇ μελλούσῃ τοῦ ὅλου καὶ παντὸς ἀεὶ ἐπορέγεσθαι θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου. Ἀληθέστατα ἔφη. Ἦ οὖν ὑπάρχει διανοίᾳ μεγαλοπρέπεια καὶ θεωρία παντὸς μὲν χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας, οἴει τι οἷόν τε τὸν οὕτω τεθραμμένον ἄνθρωπινον βίον; Ἀδύνατον ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν καὶ θανάτου οὐ δεινὸν ἡγήσεται ὁ τοιοῦτος. Ἥκιστά γε. Δειλῇ δὴ καὶ ἀνελευθέρῳ φύσει, φιλοσοφίᾳ δ' ἀληθινῆς ἀγεύστῳ εἰκέναι, οὐκ ἂν μετέρη. Οὐ μοι δοκεῖ. Τὸ οὖν ὁ κόσμιος καὶ μὴ φιλοχρήματος μὴ δ' ἀνελεύθερος· μὴ δ' ἀλαζών· μὴ δὲ δειλός· ἔλεγες ὅπη αὖ δυς ξύμβολος ἄδικος γένοιτο; οὐκ ἔγωγε. καὶ σκόπει δὴ ψυχὴν σκοπῶν, φιλόσοφον καὶ μή, αὐθυβδέλυκτον ὄντως ἐπισκέψῃ ἀ ἀρα δικαίᾳ τε καὶ ἥμερος, ἢ δυσκοινώνητός τε καὶ ἀγρία. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐ μὴν, οὐδὲ τόδε παραλείψῃς ὡς ἐγῷμαι. Ὁ ποῖον. Εὐμαθὴς ἢ δυσμαθής. ἢ προσδοκᾷς ποτέ τινά τι ἱκανῶς αὖ τέρξαι, ὃ πράττων αὖ, ἀλλῶν τε πράττοι καὶ μέγας σμικρὸν αὐτῷ; οὐκ αὖ γένοιτο; τὸ δ' εἰ μανθάνων μὰ θοι σώζειν δύναιτο λήθης ὢν τελέως, ἆρ' αὖ δόξει τ' εἶναι ἐπιστήμης μὴ κενὸς εἶναι; καὶ πῶς. Λύεται δὲ πόνων, οὐκ οἶει ἀνάγκη καθήσεται τελευτῶν αὐτόν τε μισεῖν καὶ πλῆ τοιαύτην πρᾶξιν. Πῶς δ' οὔ. Ἐπιλήσμονα ἄρα ψυχὴν οὐ ταῖς ἱκανῶς φιλοσόφοις, μή ποτε κείνωμεν, ἀλλὰ μνημονικὴν αὐτὴν ζητῶμεν δεῖν εἶναι. Πάντα γοῦν πασι μὲν οὖν. Ἀλλ' ὦ μὴ τόγε τῆς ἀμαθοῦς τε καὶ ἀχάριτος φύσεως, ἄλλο σέ πῃ αὖ φῶμεν ἴλκειν ἢ εἰς ἀμετρίαν; τὴν μήν. Ἀλήθειαν δὲ ἀμετρίᾳ ἡγῇ ξυγγενῆ εἶναι, ἢ ἐμμετρίᾳ. Ἐμμετρίᾳ. Ἔμμετρον ἄρα καὶ εὔχαριν ζητῶμεν πρὸς τοῖς ἄλλοις διάνοιαν φύσει τῶν ὡδὴ πλῆ τῆς ὄντος ἰδέαν ἰκέσθαι· ὁ αὐτοφυὲς, θαύμαζον παρέξει. Πῶς δ' οὔ. Τί οὖν, μή τι δοκοῦμέν σοι οὐκ ἀναγκαῖα ἕκαστα διελθεῖν καὶ ἐπόμενα ἀλλήλοις, τῇ μελλούσῃ τῆς ὄντος ἱκανῶς τε καὶ τελέως ψυχῇ μεταλήψεσθαι; ἀναγκαιότατα μὲν οὖν ἔφη. Ἔστιν οὖν ὅπῃ μέμψῃ τοιοῦτον ἐπιτήδευμα ὃ μή ποτ' αὖ τις οἷός τε γένοιτο ἱκανῶς ἐπιτηδεῦσαι, εἰ μὴ φύσει εὖ μανθάνων· εὐμαθὴς, μεγαλοπρεπὴς, εὔχαρις φίλος τε καὶ ξυγγενὴς ἀληθείας· δικαιοσύνης· ἀνδρείας, σωφροσύνης; οὐδ' ἂν ὁμωμοκὼς ἔφη τόγε τοιοῦτον μέμψαιτο. Ἀλλ' ἰοὺ δ' ἐπὶ τελευτῆσι τοῖς τοιούτοις παιδείας τε καὶ ἀλικίᾳ, ἆρα σ' μόνοις ἂν πῶ πόλιν ἐπιτρέποις; καὶ ὃς Μάλιστα γ' ὦ Σώκρατες ἔφη. πρὸς μὲν ταῦτά σοι, ἀλεὶς ἂν οἷός τ' ἦν αὐτεπιτεῖν. ἀλλὰ γὰρ τοιόνδε τὶ πάσχουσιν οἱ ἀκούοντες ἐκάστου τε ἃ νῦν λέγομεν· ἡγοῦνται δ' ἀπειρίᾳ τῆ ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι, ἐκ δ' λόγου παρ' ἕκαστον ὁ ἐρώτημα σμικρὸν παρυόμενοι, ἀθροισθέντων τῶν σμικρῶν, ἐν δὴ πλῆθος τῶν λόγων, μάλα ὁ σφάλμα καὶ ἐναντίον τοῖς πρώτοις ἀποφαίνεσθε, καὶ ὥς πρὸ ὑπὸ τῶ πεπαίδευσθαι δοκούντων, οἱ μὴ πλάνητες ἀποκλείονται καὶ ἐκ ἔχεσθον ὅπῃ φέρωσιν, ὅπῃ καὶ σφᾶς πλανητῶν τε ἀποκλείσαι καὶ ἐκ ἔχειν ὅπῃ λέγωσιν ὑπὸ πεπαίσθαι ταύτης τινὸς ἑτέρας ἐκ οὐ ψέφοις, ἀλλ' ὀ λόγοις. Ἐπεὶ τόγε ἀληθὲς ἀδύ τι μᾶλλον ταύτη ἔχειν· λέγω δ' ἐς ὁ παρὸν ἀποβλέψας νῦν γοῦν φαίη ἄν τις σοι, λέγω μὲν οὐκ ἔχειν καθ' ἕκαστον ὁ ἐρωτώμενον εἰπεῖν. ἐρῶ δ' ἐγὼ ὅσοι αὖ ὐδὲ φιλοσοφίᾳ ὁρμήσαντες, μὴ τῆ προσπαιδεῦσθαι αὖ καὶ ἀφάμενοι νέοι ὄντες ἀπαλλάττονται, ἀλλὰ μακρότερον οὐ διαρρίψωσι, τοὺς μὲν τελέστους, καὶ πόνῳ ἀλλοκότους γιγνομένους ἵνα μὴ παμπόνηρους εἴπωμεν, οὐ δ' ἐπειπεῖν πάντας δοκοῦντας. ὅμως τοῦτό γε λεκτὸν τῆ ἐπιτηδεύματος ἐστὶν ἐπαινῆς παρέχεσθαι, ἀχρήστους ταῖς πόλεσι γιγνομένους. καὶ ἐτὸ ἀκούσας, οἴει οὖν ἂν πνῦς ταῦτα λέγοντας ψύδεσθαι; οὐκ οἶδα ἔγωγ' ἔφη· ἀλλὰ σοὶ δοκῶ, ἐθέως αὖ ἀκούσει μου. ἀκούσεις αὖ· ὅτι μοι γε φαίνονται τἀληθῆ λέγειν. Πῶς οὖν ἔφη ἔχει λέγειν, ὅτι οὐ πρόσθεν κακῶν παύσονται αἱ πόλεις, πρὶν αὖ οἱ αὐτοῖς οἱ φιλόσοφοι αρ' ἔξωσιν οὓς ἀχρήστους ὁμολογοῦμεν αὐτοῖς εἶναι. Ἐρωτᾷς ὦδ' ἐτὸ ἐρώτημα δόμενον ἀκριβείας δ' εἰκόνος λεγομένης. Σὺ δ' γ' ἔφη ἄμεινον

οὐκ ἔωθασ' δι' ἐκείνων λέγειν. Εἶσι δ' ἔπον. Σκώπτεις ἐμβεβλημένος με εἰς λόγον ἄτοπον δύσκολον. ἄκουε δ' οὖν τῆς εἰκόνος, ἵνα ἔτι μᾶλλον ἴδῃς ὡς γλίσχρως ἐκείνοις ἐπιτίθεμαι. οὕτω γὰρ χαλεπὸν τὸ πάθος τῶν ἐπιστημῶν ὃ πρὸς τὰς πόλεις πεπόνθασιν, ὥστ' οὐδ' ἔστιν ᾧ οὐδὲν ἄλλο ὅμοιον πεπονθός· ἀλλὰ δεῖ ἐκ πολλῶν αὐτὸ ξυναγαγεῖν ἐνθένδε τε καὶ ἀφ' ὁτουοῦν ἀναμιμνήσκοντα. ἆρ' οὖν αὐτῶν ὅδε οἱ γραφεῖς ζωγράφους καὶ τοὺς τοιούτους μιμοῦνται γράφουσι νόμων γὰρ τοιούτων ἐπιμνησθῆναι πολλῶν ἂν δέοι, εἴ τις μέλλοι ναύκληρον μεγάλῃ μὲν καὶ ἐρώμενον ἐνθένδε ὑπὸ τῆς νεὼς ἅπαντας· ὑπέκωφον δὲ καὶ ὀρῶντα ὡσαύτως βραχύτητι, καὶ πηγνύσκοντα τοῦδε ναυτικοῦ ἕτερα τοιαῦτα. τοὺς δὲ ναύτας τεκταίζοντας πρὸς ἀλλήλους τοῦδε τῆς κυβερνήσεως, ἔπαινον ὀφείλοντα λαβεῖν κυβερνᾶν μήτε μαθόντα πώποτε πρὸ τοῦ μήτε ἔχοντα ἀποδεῖξαι διδάσκαλον ἑαυτῷ· μηδὲ χρόνον ἐν ᾧ ἐμάθετο· πρὸς δὲ τούτοις φάσκοντας μηδὲ διδακτὸν εἶναι· ἀλλὰ καὶ τὸν λέγοντα ὡς διδακτόν, ἐτοίμους καταπτύειν. αὖ πρὸς δὲ αὖ τῷ ἀεὶ τῷ ναυκλήρῳ τοῦδε μὲ κυβάλλεσθαι δημιέους, καὶ πάντα ποιοῦντας ὅπως αὖ σφίσι τὸ πηδάλιον ἐπιτρέψουσι. εἰ οὖν τι αὖ μὴ πείθωσιν, ἀλλὰ ἄλλοι μᾶλλον, τοὺ μὲν ἄλλους ἠρακτινωτάς, ἢ ἐκ βάλλοντας ἐκ τῆς νεώς· τὸν δὲ γενναῖον ναύκληρον, μαρμαρυγόρα ἢ μάθῃ, ἢ τινι ἄλλῳ συμποδίσαντας, τῆς νεὼς ἀρχειν χρωμένους τοῖς οὖσι μὴ πίστας τε καὶ δυσχρωμένους τοῖν ὡς τὸν ἐοῦς τοὺς τοιούτους. πρὸς δὲ τούτοις ἐπαινοῦντας ναυτικὸν μὲν καλοῦντας καὶ κυβερνητικόν καὶ ἐπισάμενον τὰ κατὰ ναῦν, ἐς αὖ ξυλλαμβάνειν δεινὸς ᾖ, ὅπως ἀρξῶσιν, ἢ πείθοντες ἢ βιαζόμενοι τὸν ναύκληρον· τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον λέγοντας ὡς ἄχρηστον· τῷ δὲ ἀληθινοῦ κυβερνήτου πρὶν μὴ δὲ ἐπαΐοντας· ὅτι αὐτὸ μόνον αὐτῷ τῷ νεὼ ἐπιμέλεσθαι ποιεῖσθαι, οὐσιῶν, καὶ ὡρῶν, καὶ οὐρανοῦ, καὶ ἄστρων, καὶ πνευμάτων, καὶ πάντων τῶν τῇ τέχνῃ προσηκόντων, εἰ μέλλει τῷ ὄντι νεὼς ἀρχικὸς ἔσεσθαι. ὅπως δὲ κυβερνήσει ἐαύτε τινες βούλονται ἐαύτε μὴ, μήτε τέχνην τοῦτον μήτε μελέτην ὁμοίους δυνατὸν εἶναι λαβεῖν ἅμα καὶ νεὼ κυβερνητικῶ τοιούτων δὴ τοῦδε τοὺς ναῦς γεγονότων, τὸν ὡς ἀληθῶς κυβερνητικὸν οὐκ ἐγῷ αὖ τῷ ὄντι μαθησόμενόν τε καὶ ἀσθενέστατον καὶ ἄχρηστον σφίσι καλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ταῖς οὖσι ναυσὶ πλωτήρων; Καὶ μάλα ἔφη ὁ ἀδείμαντος. Οὐκοῦν δὴ οὕτω διανοητέον εἶναι περὶ τοῦ ἀστρολόγου καὶ ἡμῖν τοὺς ἀληθινοὺς φιλοσόφους νεὼ διάθεσιν ἔοικεν· ἀλλὰ μανθάνω ὃ λέγω καὶ μάλ' ἔφη. πρῶτον μὲν τοίνυν, ἐκεῖνον τὸν θαυμάζοντα ὅτι οἱ φιλόσοφοι οὐ τιμῶνται ὑπὸ ταῖς πόλεσι διδασκέ τε νεὼ ἐπιτήδευμα, καὶ πειρῶ πείθειν, ὅτι πολὺ αὖ θαυμασότερον ᾖ, εἰ τιμῷντο. Ἀλλὰ διδάξω ἔφη. Καὶ ὅτι γε τἀληθῆ λέγεις ὡς ἄχρηστοι τοῖς πολλοῖς οἱ ἐπιεικέστατοι τῶν ὑπὸ φιλοσοφίᾳ. τῆσ μέντοι ἀχρηστίας τοὺς μὴ χρωμένους κάλει αἰτιᾶσθαι, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἐπιεικεῖς. οὐ γὰρ ἔχει φύσιν κυβερνήτην ναυτῶν δεῖσθαι αρχεσθαι ὑπ' αὐτοῦ· οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἰέναι. ἀλλ' ὁ τεκτ' κομψευσάμενος, ἐψεύσατο. τὸ δὲ ἀληθὲς πέφυκεν, ἐάν τε πλούσιος ἐάν τε πένης πάμπαν, αἰσχιμαῖον εἶναι ἐπὶ ἰατρῶν θύρας ἰέναι. καὶ παντα τὸν ἀρχεσθαι πλόμενον, ἐπὶ τὰς τοῦ ἄρχειν δυναμένου. οὐ τὸν ἄρχοντα δεῖσθαι τῶν ἀρχομένων ἄρχεσθαι· εἰ μὴ τῇ ἀληθείᾳ, τὸ ὄφελος ᾖ· ἀλλὰ τοὺς νῦν πολιτικοὺς ἄρχοντας ἀπεικάζων οἷς ἄρτι ἐλέγομεν ναύτας, οὐκ ἀμαρτήσῃ, καὶ τοὺς τούτων ἀχρήστους λεγομένους καὶ μετεωρολόγους, τοῖς ὡς ἀληθῶς κυβερνήτας.

Ὀρθότατα ἔφη. Ἐκ τοίνυν τούτων καὶ οὐ ῥᾳδίως, οὐ ῥᾴδιον ἐπαινεῖσθαι βέλτιστον ἐπιτήδευμα ὑπὸ τῶν ταναντία ἐπιτηδευόντων. πολὺ δὲ μέγιστα καὶ ἰσχυροτάτη διαβολὴ γίγνεται φιλοσοφίᾳ ἐξ τοὺς τὰ ζιαῦτα φάσκοντας ἐπιτηδεῖν. οὓς δὴ σὺ φὴς ἐνίοτε καλοῦντα τῇ φιλοσοφίᾳ λέγειν ὡς παμπόνηροι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐόντων ἐπ' αὐτῇ. οἱ δὲ ἐπιεικέστατοι ἄχρηστοι· καὶ ἐπῃνεσα, ἀληθῆ λέγειν· ἦ γάρ; Ναί. Οὐκοῦν τῆσδε μὲν τῶν ἐπιεικῶν ἀχρηστίας, νῦν αἰτίας διειλήλυθαμεν. Καὶ μάλα. Τῆσδε δὲ τῶν πολλῶν πονηρίας, νῦν ἀναγκαῖ

βούλει ποτὲ ἔσται διὰ μακροῦ, καὶ ὅτι οὐδὲ τούτου φιλοσοφία αὐτὰς αὖ δυνάμεθα, πειρᾶσθαι λέξαι; Γαύμὲν οὖν, ἀκούσομαι δὲ καὶ λίαν ἑκὼν εἰς ἀκροάσεως ἥκω τοιαύτης ὁποία ἂν εἴη μάλιστα ἀκρόασις ἡδονῆς ἕνεκα. ἀγαθὸν δ' αὖ τῷ εἰρωτῶντι ἔχεις, πρῶτον μὲν ἀλήθειαν· ἔπειτα καὶ πάντων καὶ πάντη ἔλεγε, ὃ ἀλαζόνι ὄντι μοι δοκεῖ μετεῖναι φιλοσοφίας ἀληθινῆς. Ἦν γὰρ οὕτω λεγόμενον. Οὐκοῦν, οὐ μὲν δὴ σοφόν γε οὕτω παρὰ δόξαν τοῖς νῦν δοκοῦσιν εἶναι αὐτῷ· καὶ μάλα ἔφη. Ἆρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπολογησόμεθα, ὅτι πρὸς τὸ δὴ πεφυκὼς ἂν ἀνὴρ μανθάνειν ὅ, γε ὄντως φιλομαθὴς καὶ οὐκ ἐπιμελὴς ἐκεῖνος τοῖς δοξαζομένοις εἶναι πολλοῖς ἡδέσιν, ἀλλ' ἐκεῖνα καὶ οὐκ ἀμβλυώσειεν, οὐδ' ἀπολήγοι τοῦ ἔρωτος, πρὶν αὐτοῦ οὐσίας ἐφάψασθαι, ᾧ προσήκει ψυχῆς ἐφάπτεσθαι τοῦ τοιούτου· προσήκει δὲ ἐγγυτάτω. ᾧ πλησιάσας, καὶ μιγεὶς τῷ ὄντως ὄντι γεννήσας νοῦν καὶ ἀλήθειαν, γνοίη τε καὶ ἀληθῶς ζώη καὶ τρέφοιτο· καὶ οὕτω λήξειεν ὠδῖνος, πρὶν δ' οὔ. εὖ δοκεῖ τ' ἔφη μοι τετεύξεσθαι. τί δ' οὖν· τοῦτῳ μὲν τέξεσθαι φαῦλος ἀγαπᾶν, ὃ παῖν παιδαρίοιν μισεῖν. μισεῖν ἔφη. ἡγεμόνος δὲ ἀληθείας, οὐκ ἄν ποτε δόξαιμι φαῦλον, αὐτῇ χρὴ νοεῖν ἀκολουθῆσαι. Γῶς γάρ· ἀλλ' ὑπέστε καὶ μέτριον ἦθος· ᾧ καὶ σωφροσύνη ἕπεσθαι. Ὀρθῶς ἔφη· καὶ δὴ ἓν ἄλλον τῆς φιλοσόφου φύσεως χρεών, τί λέγ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἀναλαμβάνοντα τάττεσθαι· μέμνησαι γάρ που ὅτι ξυνέβη προσῆκειν τούτους, αἰσθρία· μεγαλοπρέπεια, δυμάθεια· μνήμη, καὶ σοὶ ἐπλαβομήν, ὅτι πᾶς μὲν ἀναγκασθήσεται ὁμολογεῖν οἷς λέγομεν, ἰάσας δὲ τοὺς λόγους, εἰς αὐτοὺς ἀφορβλέψας, τοιοῦτοι ὢν ὁ λόγος φαίνοιτο, αὐτῶν τοὺς μὲν, ἀχρήστους· τοὺς δὲ πολλοὺς, ἀηδεῖς· πᾶσαν ἀηδίαν, τῆς ὕδης διαβολῆς, πρὸς αἰτίαν ἐπισκοποῦντες, ἐμοὶ τούτῳ νῦν γεγόναμεν, τί ποτ' οἱ πολλοὶ ἀηδεῖς, καὶ τούτου δὴ οὕνεκα, πάλιν αὖ εἰλικρινῆς μοι τῶν ἀληθῶς φιλοσόφων φύσιν καὶ ἐξ ἀνάγκης ὠφελησόμεθα. Ἔστιν ἔφη ταῦτα. Ταύτης δὴ ἐμοὶ δοκεῖ τῆς φύσεως δεῖν διαπονεῖσθαι τὰς ῥᾳθυμίας ὡς διόλλυται ὑπὸ πολλῶν, σμικρὸν δέ τι ἐκφαίνει. οὗς δὴ καὶ οὐ πονηροὺς, ἀχρήστους δὲ ἀναλοῦσι· καὶ μετὰ ταῦτα αὖ τὰς μεμυμημένας ταύτην, καὶ εἰς τὸ ἐπιτήδευμα ἀναδιαμείσας· αὐτὰς δέ σας οὔσας φύσεις ψυχῶν εἰς ἀνάξιον καὶ μεῖζον ἑαυτῶν ἀφικνουμένας ἐπιτήδευμα πολλαχῇ πλημμελοῦσαι, παντα χῇ καὶ ἅπαντας δίξαν ἴσας λέγειν φιλοσοφίας προσῆψαν. τίνας δὲ ἔφη τὰς διαφθορὰς λέγεις· Ἐπὶ σοὶ εἰπὸν αὖ εἴ τι γίγνωμαι, πειράσομαι διελθεῖν· σὺ δὲ μὲν οἶδα ἅπας ὑμῖν ὁμολογήσει. Ἰαύτην φύσιν καὶ παντὰ ἔχουσαν ὅσα προσετάξαμεν, νοῦν δὲ εἰ τελέως μέλλοι φιλόσοφος γενέσθαι, ὀλιγάκις ἂν αἵρεσις φύεσθαι καὶ ὀλίγας. Ἦ οὐκ εἶεν; Σφόδρα γε. τούτων δὴ τῶν ὀλίγων, σκόπει ὡς πολλὰ ἄλεθροι καὶ μικάλει. τίνες δή. Ὃ μὲν πάντων θαυμασθέντων ἀκοῦσαι ὅτι αὐτὴ ἐκποιήσαμεν τῆς φύσεως ἀφύλλωσι πλὴ ἔχουσαν ψυχήν· καὶ ἅπασαπᾶ φιλοσοφίας, λέγω δὲ αὐσρίαν· σωφροσύνη καὶ πάντα ἀδιάλυθμον· Κ τοῦτον ἔφη ἀκοῦσαι. Ἔπι τοίνυν ἐμοὶ δοκεῖ πρὸς τούτοις τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ πάντα φθείρει καὶ ἅπασαπᾶ· πλοῦτος καὶ ἰσχὺς σώματος καὶ ξυγγένεια ἐρρωμένη οὐ πόλει, καὶ πάντα τὰ τούτων εἴκαθ. ἴσως γὰρ ἐν τύπου ὧν λέγω. ἴσχω ἔφη, καὶ ἡδέως γ' ἂν ἀκοίβέστερον ἃ λέγεις πυθοίμην. λακοῦ δοίνυν ἔν δὲ τοῦ, ὅλου αὐτῆς ὀρθῶς· καί σοι δῆδηλόν τε φανεῖται ἐξ ἄκ ἅπαντα δόξει τὰ προειρημένα περὶ αὐτῶν. Γῶς οὖν ἔφη κελεύεις· Γαυτὸς δὲ δοκεῖ τοῦ μακτος πρὸς ἢ φυτῷ, εἴτε ἐν γῇ εἴτε τῶν ζώων, ἔσμεν ὅτι ἐν μὲν τυχὸν ζοφῆς ἧς προσήκει ἐκείνῳ μὲν δ' ὧν ῥαδ', μὴ δὲ τόπου, ὅσῳ ἂν ἐρρωμενέστερον ᾖ, τοσούτῳ τελειόνων οὐ δεῖ τῶν πρεπόντων ἀγαθῷ γάρ που κρεῖττον ἢ τῷ μὴ ἀγαθῷ· Γῶς δ' οὔ. Ἔχει δὴ δὲ μοι λόγον τοῦ αὐτὸν φύσιν οὐ ἀλλοτειωτάτην οὖσαν ἐνοφῇ, πάντων ἀπαλλάττεσθαι τῆς φαύλης. Ἔχει· Οὐκοῦν δὴ δεῖ τὸν ἀδελφιδοῦν, καὶ τὰς ψυχὰς οὕτω φῶμεν τὰς εὐφυεστάτας, καὶς παιδαγωγίας τυχούσας, διαφθόνους καὶ κὰς

γίγνεσθαι. ἢ οἷόν τε μεγάλα ἀδικήματα καὶ πλὴν ἄκρατον πονηρίαν ἐκ φαύλης ἀλλ' οὐκ ἐκ κακοῖς φύσεως τροφῇ δεδημιουργῆσθαι γίγνεσθαι. ἀδικεῖν δὲ φύσιν, μεγάλων οὔτε ἀγαθῶν οὔτε κακῶν αἰτίαν ποτὲ ἴσεσθαι. οὔκ, ἀλλὰ δεῖ ὅς οὕτως. Ἦν τοίνυν ἔθεμεν τὸ φιλοσόφου φύσιν· αὖ μὲν δὴ μαθήσεως προσκούσης τύχῃ, εἰσὶ πᾶσαν ἀρετὴν μὲν ἀσκῆσαι αὐξομένην ἀφικνεῖσθαι. ἐὰν δὲ μὴ προσκούσῃ, ἀσπερεῖσά τε μὴ φυτευθεῖσα ζίφη τε, ὡς πάντα τἀναντία αὖ, ἐὰν μή τις αὐτῇ ξυνθέσεως θεῶν τύχῃ. ἢ μὴ σὺ ἡγῇ ὡς πρὸ οἱ πολλοί, διαφθειρομένους τινὰς ὑπὸ σοφιστῶν νέους· διαφθείροντας δέ τινας σοφιστὰς ἰδιωτικούς, ὅτι καὶ ἄξιον λόγου· ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς δοὺς ταῦτα λέγοντας, μεγίστους μὲν εἶναι σοφιστὰς, παιδεύειν δὲ τελειότατα· καὶ ἀπρᾳγμονεῖσθαι οἴας ξύλον τοιούτους, μὴ τέους καὶ πρεσβυτέρους, καὶ αἰσχρόν τε καὶ ζυνάσιας. Ποῖ δὴ λέγεις. Ὅταν ἐν ξυνόδοις ἐθέλωμεν ἀθρόοι πολλοὶ εἰς ἐκκλησίας, ἢ εἰς δικαστήρια, ἢ θέατρα ἢ στρατόπεδα, ἢ τινα ἄλλον κοινὸν τῶν πόλεως ξύλλογον, ἐνθα πολὺν θορύβῳ, ταῦτ' ἐπαινέσει τε λεγομένων ἢ πραττομένων, τὰ δὲ ἐπαινοῦσιν, ὑπερβαλλόντως ἐκάτερα μὲν ἐκβοῶντες καὶ κροτοῦντες. πρὸς δ' αὐτοῖς, αἵ τε πέτραι καὶ ὁ τόπος οὗ ἂν ὦσιν ἐπηχοῦντες, διπλάσιον θόρυβον παρέχουσι τοῦ λόγου τὸ μὲν ἐπαινεῖσθαι. σὲ δὴ ᾧ τοιούτῳ ὄντι νέῳ, ὃ λεγόμενον, τίνα οἴει καρδίαν ἔχειν. ἢ ποίαν αὖ αὖθ' παιδείαν ἰδιωτικὴν ἀνθέξειν, ἣν ἂ κατακλυσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ τοιούτου ψόγου ἢ ἐπαίνου, ἰσχύσειαν φθορομένην καταρρεῖν ἂν ὧδε φθορήν· μὴ φύσειν τε τὰ αὐτὰ τούτοις καλὰ καὶ αἰσχρὰ δοκεῖν, μὴ ἐπιτηδεύειν ἅπερ αὖ οὗτοι, καὶ ἔσεσθαι τοιοῦτον. Πολλὴ δὴ ὡς ὦ σώκρατες ἀνάγκη. καὶ μὴν ἴσθι γε δ' ἔτι, οὐπω πλὴν μεγίστην ἀνάγκην ἀφήκαμεν. Ποίαν ἔφη· ἢ ὃν ὄχλῳ προστιθέντα λόγῳ μὴ πείθοντα σ' ὅτι οἱ παιδευταί τε μὴ σοφισταὶ· ἢ οὐκ οἶσθα ὅτι φὴν μὴ πειθόμενον, ἀτιμίαις τε μὴ χρήμασι μὴ θανάτοις κολάζουσι; καὶ μάλα ἔφη σφόδρα. τίνα οὖν ἄλλον σοφιστὴν οἴει, ἢ τοῦτο ἰδιωτικὸν λόγους ἐναντία τούτοις τείνοντας, κρατήσειν. δίμαι μὴ ἄλλον, δὲ ὅς. Οὐκοῦν δ' ἔτι, ἀλλὰ μὴ φ' ἐπιχειρῶν δὴ μὴ ποιεῖ. ἔστι γοῦν γίγνεται ἔστι γίγνεσθαι, οὐκ οἶμαι γίγνεσθαι ἄλλοσε ἤθος πρὸς ἀρετὴν παρὰ πλὴν τοῦτ' παιδείαν τε παιδευομένου ἀνθρώπειον ὀρθῶς τε ἔχον. θεῖον μέντοι καὶ τὰ πλὴν παροιμίαν ἔχειν λόγον. ἐὰν γοῦν χρὴ σώζεσθαι ὅτι τὸν αὖ σωθῆτε καὶ γίγνεσθαι δίον δεῖ οἰ τοιαύτῃ καταστάσει πολιτειῶν, διοῦ μοῖραν αὐτὸν σῶσαι λέγων, οὐ κακῶν ὄρεις. Οὐκοῦν ἄλλως ἔφη δοκῶ. Ἐπὶ τοίνυν σοὶ ἦν δ' ἐγὼ πρὸς τούτοις μὴ τόδε δοξάζειν. τὸ ποῖον. Ἕκαστος τῶν μαθητῶν ἰδιωτῶν, οὓς δὴ οὗτοι σοφιστὰς καλοῦσι μὴ αὐτὸ τέχνους ἡγεῖσθαι, μηδὲν ἄλλα παιδεύειν. ἢ ταῦτα τὰ τῶν πολλῶν δόγματα ἃ δοξάζουσιν ὅταν ἀθροισθῶσι, μὴ σοφίαν ταύτην καλεῖν. οἷον πῦρ αὖ ἐθρέμμαζον μεγάλου καὶ ὁμοῦ ξυφομοίου, τὰς ὀργὰς τῆς μὴ ἐπιθυμίας καὶ πεμάθεσιν. ὅπη τε προσελθεῖν χρὴ, καὶ ὅτῳ ἅπτεσθαι αὐτοῦ, καὶ ὁπότε χαλεπώτατον ἢ πρᾳότατον. καὶ ἐκ τίνων γίγνεται, μὴ φωνὰς δὴ ἐφ' οἷς ἕκαστος εἴωθε φθέγγεσθαι, μὴ οἷμαι αὖ ἄλλον φθεγγομένῳ, ἀμιρῶτ τε μὴ ἀγριαίνει. καταμαθὼν δὲ ταῦτα πάντα ξυνουσίᾳ τε καὶ χρόνου ῥιβῇ, σοφίαν τὸ καλέσειε, καὶ ὡς τέχνην συνθεσάμενος εὐθὺ διδασκαλίαν ῥέποντο. μαλιστ' ἐσῶσ τῇ ἀληθείᾳ τούτων τῶν δογμάτων τε μὴ ἐπιθυμιῶν, ὅπη καλόν· ἢ αἰσχρόν· ἢ ἀγαθόν· ἢ κακόν· ἢ δίκαιον· ἢ ἄδικον· ὀνομάζοι δὲ πάντα ταῦτα εὐθὺ ταῖς τῶν μεγάλου ζώου δόξαις· ὃς μὲν χαίροι ἐκεῖνο, ἀγαθὰ καλὰ· ὃς δὲ ἄχθοιτο, κακά. ἄλλον δὲ μανθάνει ἔχοι λόγον τοῦδε αὐτῶν· ἀλλὰ τἀναντία πάντα δίκαια καλοῖ μὴ καλά· πλὴν δὲ τῶν ἀνάγκαίου καὶ ἀγαθοῦ φύσιν ὅσον διαφθείρει τῷ ὄντι μήτε ἐωρακὼς οἶν, μήτε ἄλλῳ δυνατὸν δεῖξαι. τοιοῦτος δὴ ὢν πρὸς δίδε οὐκ ἄτοπος αὖ σοι δοκῶ εἶναι παιδευτής; Ἔμοιγ' ἔφη. Ἦ οὖν τι τούτου δοκεῖ διαφθείρειν ὁ πλὴν πῶς πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ξυνιόντων ἐργάλων καὶ ὑδάτων κατανενοηκέναι, σοφίαν ἡγούμενος· εἴτ' ὠγραφικῇ, εἴτ' οὐ μουσικῇ· εἴ τε δὴ οὐ πολιτικῇ. ὅτι μὲν ἐκ ἀεὶ ζῷ τοὺς ὁμιλοῦντας ἐπιλεκυμένους ἢ φύσιν τινὰ ἄλλην δημιεργίας, ἢ φόλῃ διακονίας, κυρίους αὐτῶν ποιῶν τοὺς πολλοὺς, πέρα τῶν ἀναγκαίων ἰδιομόλεκα λεγομένην ἀνάγκην ποιεῖν αὐτῷ πάντα, ἃ αὖ οὗτοι ἐπαινοῦσιν. ὡς δὲ καὶ ἀγαθὰ καὶ καλὰ ταῦτα τῇ ἀληθείᾳ, ἢ δὴ

πῶ ποτέ του

πῶ ποτ' τοῦ ἠκουσας αὐτῶν λόγον διδόντος οὐκοῦν γελαστον. Δῆμος ἀ γ' ἦ δ' ὃς οὐδ' ἀκούσομαι. Ταῦτα δίνιω πάντα ἐνοήσας, ἐκεῖνο ἀκμανέσθαι αὐτὸ δ' κελεύω, ἀλλὰ μὴ τὰ πολλὰ κελεύειν. ἢ αὐτόπτ' ἔκαστον, καὶ μὴ τὰ πολλὰ ἔκαστα. ἔσθ' ὅπως πολλῆς ἀπείρεται, ἢ ἠγήσεται εἶναι; Ἥκιστά γ' ἔφη. Φιλόσοφον μὲν ἄρα ὧδ' ἀπὸ πολλῆς, ἀμαθῆ δὲ τοῦτον εἶναι. Ἀμαθῆ. καὶ δὴ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἀρα ἀνάγκη μέγα σθαι ὑπ' αὐτῶν. Ἀνάγκη. καὶ τοῦτο τούτων δὴ τῶν ἰδιωτῶν, ὅσοι προσομιλοῦντες ὄχλῳ, ἀρέσκειν αὐτῷ ἐπιθυμοῦσι. Δῆλον. Ἐκ δὴ δύτων, τίνα ὁρᾶς σωτηρίαν φιλοσόφῳ φύσει, ὥστ' ἐν τῷ ἐπιτηδεύματι μέγαν προς τέλος ἐλθεῖν, οἷον ἐξ ἀρχῆς ἐπροσθεν ὡμολόγηται γὰρ δὴ ἡμῖν ἀνδρεία, καὶ μνήμη, καὶ ἀσφία, καὶ μεγαλοπρέπεια ταύτης εἶναι τῆς φύσεως; Ναί. Οὐκοῦν εἰ τοιοῦτος ὁ τοιοῦτος πρῶτος ἔσται ἐν ἅπασιν. ἄλλως τε καὶ ἐὰν τὸ σῶμα φυῇ προσφερὲς τῇ ψυχῇ. Τί δ' οὐ μέλλει ἔφη. βουλήσονται δὴ ἑαυτῷ χρῆσθαι ἐπειδὰν πρόσβυτερος γένηται ἐκεῖνοι τὰ αὐτῶν πράγματα οἱ, τε οἰκεῖοι καὶ οἱ πολῖται; Πῶς δ' οὔ. Ὑποκύψονται ἄρα δόμενοι καὶ τιμῶντες προσκυλαμβάνοντες καὶ προκαλακεύοντες πρὸ μέλουσαν αὐτῷ δυνάμειν. Φιλεῖ γοῦν ἔφη, οὕτω γίγνεσθαι. Τί οὖν ὦ δ' ἐπὶ οἷα τὸν τοιοῦτον οἰ τοῖς τοιούτοις ποιήσειν. ἄλλως τε καὶ ἐὰν τύχῃ μεγάλης πόλεως ὤν, καὶ οἰ ταύτῃ πλουσίος τε καὶ γενναῖος, καὶ ἔτι εὐειδὴς καὶ μέγας. ἆρ' οὐ πλήρωσθαι ἀμαχάνως ἐλπίδος. ἡγούμενον καὶ τὰ τῶν ἑλλήνων καὶ τὰ τῶν βαρβάρων ἱκανὸν εἶσθαι πράττειν, καὶ οὕτω τούτοις ὑψηλὸν ἑαυτὸν. σχηματισμοῦ καὶ φρονήματος κενοῦ, ἀεὶ οὖν ἐμπεπλάμενον; καὶ μάλ' ἔφη. Τῷ δὴ οὕτω διακειμένῳ, ἐάν τις ἥρεμα προσελθὼν τἀληθῆ λέγῃ, ὅτι νοῦς οὐκ ἔστιν αὐτῷ δεῖται δέ. ἐκ δὲ κοσμίων τῶν μὴ ἀνυπάστων τῇ κτήσει αὐτοῦ, ἆρ' οἴει εὐπετὲς εἶναι εἰσακοῦσαι ὀλίγα τοσούτων κακῶν; Πολλοῦ γε δεῖ ἔφη. Ἐάν δ' οἶμαι ὦ δ' ἐγὼ ὀλίγα ἐκ δὲ πεφυκέναι καὶ ἐξ συγγενὴς τῶν λόγων εἰς ἀνθρώπους τε καὶ κόμης ἥκειν καὶ ἔλκηται πρὸς φιλοσοφίαν, τί οἰόμεθα δράσειν ἐκείνους τοὺς ἡγουμένους ἀπολλύναι αὐτῷ πλούσιοί τε καὶ ἱκανοὶ εἶναι, οὐ πᾶν μὲν ὄγκον, πᾶν δ' ἕπος λέγοντάς τε καὶ πράττοντας καὶ δίκῃ αὐτὸν ὅπως ἂν μὴ πείθῃ. καὶ αὖθις τὸν πείθοντα ὅπως ἂν μὴ δίδως τ' ᾖ καὶ ἰλίγα ἐπιζημιοῦντας, καὶ δημοσίᾳ ἐν ἀνῶνα καθιστάντας. Πολλὴ δ' ὃς ἀνάγκη. ἔστιν οὖν ὅπως ὁδιοῦτος φιλοσοφήσει; Οὐ πάνυ. Ὁρᾷς οὖν δὴ ἐγὼ ὃ τε οὐ καλῶς ἐλέγομεν ἐκ ἀρχῆς καὶ αὐτὰ τὰ τῆς φιλοσόφου φύσεως μέρη, ὅταν ἐν καλῇ τροφῇ γίνηται, ἅτε χρόνου δεῖ τὸ ἐκ πίπτειν ἐκ τῆς ἐπιτηδεύματος, καὶ τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ, πλοῦτός τε καὶ πᾶσα ἰδιωτικὴ περιουσία; Ὀρθῶς ἔφη λέγεις. Οὕτος δὴ ἔπου ὦ θαυμάσι, ὄλεθρός τε καὶ διαφθορὰ τοσαύτη τε καὶ τοιαύτη τῆς ἐλατίστης φύσεως ἐκ ἀρίστου ἐπιτηδεύματος, ὀλίγος καὶ ἄλλος γιγνομένης. ὡς ἡμεῖς φαμὲν, καὶ ἐκ τούτων δὴ τῶν ἀνδρῶν, καὶ οἱ τὰ μέγιστα κακὰ ἐργαζόμενοι, τὰς πόλεις γίγνονται καὶ τοὺς ἰδιώτας. καὶ οἵτ' ἀγαθὰ οἵ αὖ ταύτην τύχωσι φύσεως συνόντες. σμικρὰ δὲ φύσις, ἐδὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα, οὔτε ἰδιώτην, οὔτε πόλιν σῴζει. Ἀληθέστατα δ' ὃς. Οὗτοι μὲν δὴ οὕτως ἐκπίπτοντες εἰς μάλιστα προσήκει, δῆμον καὶ ἀτελῆ φιλοσοφίαν λιπόντες, αὐτοὶ τὲ σίον οὐ προσήκοντα οὐδ' ἀληθῆ ζῶσι. πολὺ δὲ ὥσπερ ὀρφανὴν ξυσίων, ἄλλοι ἐπεισελθόντες αἰκίζει ὄχαναά τε, καὶ ὀνείδη ἐπφέρουσιν οἷα καὶ σὺ φὴς ὀνειδίζειν, τοὺς ὀνειδίζοντας. ὡς οἰόμενοι αὐτῇ, οὐ μὲν οὐδενός. οἱ δὲ πολλοὶ πολλῶν κακῶν ἄξιοί εἰσι. καὶ γοῦν οὖν ἔφη τάχα λεγόμενα ταῦτα. Εἰκότως γ' ὦ δ' ἐγὼ λεγόμενα. καθορῶντες γοῦν ἄλλοι αὖθρωπίσκοι κενὴν πολὺ χώραν ταύτην γιγνομένην. καλῶν δὲ ὀνομάτων καὶ προσχημάτων μισθὸν, ὥσπερ δεσμῶν ἐκ τῶν ἐργμῶν εἰς τὰ ἱερὰ ἀποδιδράσκοντος ἄσμενοι, καὶ οὗτοι ἐκ τῶν τεχνῶν ἐκ πεδίωσιν εἰς πολὺ φιλοσοφίαν. δι' αὖ καμψότατοι ὄντες τυγχάνουσι δηλοῖ ἐν αὐτῶν τεχνίον, ὅμως γοῦν δὴ πρός τε τὰς ἄλλας τέχνας καὶ πρὸς οὕτω πραττούσης φιλοσοφίας, ἐν ἀξίωμα μεγαλοπρεπέστερον λέπεται. οὐ δὴ ἐφιέμενοι πολλοὶ ἀτελεῖς μὲν τὰς φύσεις. ἐκ δὲ τῶν τεχνῶν τε καὶ δημιουργιῶν ὥσπερ τὰ σώματα λελόβιω

ται, οὕτω καὶ τὰς ψυχὰς συγκεκλασμένοις τε καὶ ἀποτεθρυμμένοις διὰ τὰς βασάνους τυγχάνουσιν, ἢ οὐκ ἀνάγκη; καὶ μάλα ἔφη. Δοκεῖς οὖν τι ἂν διαφέρειν αὐτοὺς ἰδεῖν ἀργύριον κτησαμένου χαλκέως φαλακροῦ καὶ σμικροῦ τινος ἐκ δισμυρίων λελυμένου· ἢ βαλανέως δὲ λελουμένου νεουργόν μάλιστ' ἔχοντος ὡς νυμφίου παρεσκευασμένου. διὰ πιᾶσαι καὶ δρῆμίαν τὴν διαπύρου πλὴν ζυγατρὸς μάλιστα γαμεῖν. Οὐ πάνυ ἔφη διαφέρει πῶς ἔτι ἐκεῖνος γυναῖκα ἕξει τοιούτους οὐσθαι καὶ φαῦλας; Ρολλὰ ἀνάγκη. Τί δὲ τοὺς αἰτίους ταῦτα δόξεις. ὅταν αὐτοὶ πολλὰ σπάζοντες ὀμελῶσι μὴ κατ' ἀξίαν, πῶς ἔτι φῶμεν γυναῖκα διανοήματά τε καὶ δόξας; ἆρ' οὐχ ὡς ἀληθῶς προσήκοντα ἀκούσεται σοφίσματα καὶ οὐδὲν γνήσιον οὐδὲ φρονήσεως ἄξιον ἀληθινῆς ἐχόμενον; παντελῶς μὲν οὖν ἔφη, πάνυ σμικρὸν δέ τι ἔφλω ἐτῶ ἐλλείματε λείπεται τῶν κατ' ἀξίαν ὀμολούντων φιλοσοφίᾳ ἅπου ἔστω φυγῆς καὶ παλινδρόμου γενέσεως καὶ οὐ τεθραμμένον ἦθος, ἀπορία τῶν διαφθειρόντων κατὰ φύσιν μένειν ἐπ' αὐτῇ, ἢ σὺ σμικρᾷ πόλει. ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῇ· ἡγῇ ἀτιμάσασα τὰ τῆ πόλεως ὑπόρρησις. Σφόδρα δέ που τί, καὶ ἀπ' ἄλλης τέχνης δικαίως ἀτιμάσαν ἂν φυεὶς ἐπ' αὐτὴν ἀπέλθοι. εἶεν δ' αὖ ἡ ὁ τῆς ἱματίου ἑταίρου θεάγους χαλινὸς οἷος κατασχεῖν, καὶ γοῦν θεάγει, τὰ μὲν ἄλλα πάντα παρεσκεύασται, πρὸς δ' ἐκπίεσιν φιλοσοφίας· ἢ δὲ τῆ σώματος νοσώδης φύσις ἀπείργουσα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν, κατέχει· ἦ δ' ἡμέτερον, οὐκ ἄξιον λέγειν· τὸ δαιμόνιον σημεῖον, ἢ γοῦν που πρὶν ἄλλῳ, ἢ οὐδενὶ τῶν ἔμπροσθεν γέγονε, καὶ τοῦτον δὴ τῶν ὀλίγων ἀκηκοόμενον καὶ γευσάμενον, ὡς ἡδὺ καὶ μανίας ἄξιον δ' κτῆμα, καὶ τῶν ἄλλων αὖ ἱκανῶς ἰδόντες πλὴ μανίαν, καὶ ὅτι οὐδεὶς οὐδὲν ὑγιὲς ὡς ἔπος εἰπεῖν πράττει, οὐ δ' ἔστι ξύμμαχος μεθ' ὅτου τις ἰὼν ἐπὶ πλὴ τῶν δικαίων βοηθήσειεν σῴζοι τ' ἄν· ἀλλ' ὥσπερ εἰς θηρία ἄνθρωπος ἐμπεσὼν οὔτε ξυνεκθηρᾶν ἐθέλων, οὔτε ἱκανὸς ὢν εἷς πᾶσιν ἀγρίοις αὐτέχειν, πρὶν ἐπὶ πλὶν ἢ φίλους ὀνῆσαι προαπολόμενος ἀνωφελὴς αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις αὖ γένοιθ' ταῦτα πάντα λογισμῷ λαβὼν ἡσυχίαν ἔχων καὶ τὰ αὑτοῦ πράττων, οἷον ὀχεῖ μάτην κονιορτοῦ καὶ ζάλης ὑπὸ πνεύματος φερομένου ὑπὸ τειχίον ὑποστὰς ὁρῶν τοὺς ἄλλους κατὰ παρανομίαν ἁμαρτάνοντας, ἀγαπᾷ εἴπερ αὐτὸς καθαρὸς ἀδικίας τε καὶ ἀνοσίων ἔργων, τόν τε αὐθάδη βίον βιώσεται, ἢ πλὶ ἀπαλλαγὴν αὐτῆ μετὰ καλῆς ἐλπίδος ἵλεώς τε καὶ εὐμενὴς ἀπαλλάξεται. Ἀλλὰ μὴν ἥδ' ὃς οὐ τὰ ἐλάχιστα αὖ διαπραξάμενος ἀπαλλάξοιθ· οὐδέ γε εἶπον τὰ μέγιστα μὴ τυχὼν πολιτείας προσηκούσης. σε γοῦν προσήκουσαν, αὐτὸς τε μᾶλλον αὐξήσεται, καὶ τὰ τῶν ἰδίων τε καὶ κοινὰ σώσει. ἦ μὲν οὖν τῆς φιλοσοφίας ὧν οὕνεκα διακωλύω ἄλλῳ, ἢ ὃ μὴ οὐδικαίως, ἐμοὶ μὲν δοκᾶ μετεῖσι ἐρῆσθαι, εἰ μὴ ἔτ' ἄλλο λέγεις τι σύ. Ἀλλ' οὐδέν· ἢ δ' ὃς ἔτι λέγω τοῦτο τοῦδε, ἀλλὰ πλὴ προσήκουσαν αὐτῆς τίνα τῶν νῦν λέγεις πολιτειῶν.

Οὐ δῆτα ἔφην ἔγωγε, ἀλλὰ ζητῶ καὶ ἐπανιτῶμαι μηδεμίαν ἀξίαν εἶναι τῶν νῦν κατάστασιν πόλεως φιλοσόφου φύσεως· διὸ καὶ στρέφεσθαί τε καὶ ἀλλοιοῦσθαι αὐτὴν, ὥσπερ ξένον σῶμα οὐ γῆ ἄλλη ἐπιῤῥέοντα, ἰσχύειν ἐς τὸ ἐπιχώριον φιλεῖ κρατοῦντα ἰσοῦσθαι, οὕτω καὶ ζῆτῶ τὸ γένος· νῦν μὲν οὐκ ἔχον πλὴ αὐτῆ δυνάμιν, εἰς ἄλλο τέλεον εἶδος ἐκπίπτειν. εἰ δὲ λήψεται πλὴ ἀρίστην πολιτείαν, ὥσπερ καὶ αὐτὸ ἄριστον δεῖ, τότε φανεῖται ὅτι ζῆτῶ μὲν τῷ ὄντι θεῖον ἦν· τὰ δ' ἄλλα, ἀνθρώπινα, τάττε τῆ φύσιων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων. δῆλος δὴ εἶ ὅτι μέλα ζῆτῶ ἐρήσει τὴν αὐτὴν ἣ πολιτείαν. Οὐκ ἔγωγε ἔφη. οὐ γοῦν ζῆτῶ ἔμαλλον· ἀλλ' εἰ αὐτὴν ἦν ἡμεῖς διεληλύθαμεν οἰκίζοντες, πλὴ πόλιν ἢ ἄλλη. Τὰ μὲν ἄλλα ἴσθ' ἂν ἔτω αὐτή. ζῆτῶ δὲ αὐτὸ ἐρρήθη μὲν καὶ πάτε· ὅτε δήσει τὶ ἀεὶ οἰκεῖναι οὐ τῆ πόλει λόγον ἔχον τῆς πολιτείας ἣν αὐτὸν ὄντα καὶ σὺ ὀνομοθέτης ἔχων τοὺς νόμους ἐτίθεις. Ἐρρήθη γοῦν ἔφη.

Ἀλλ' οὐχ ἱκανῶς εἶπον ἐδηλάθη φόβῳ ὧν ἡμεῖς αὖ πιλαμβανόμενοι διεληλύθαμέν τε μακρὰ καὶ χαλεπὴν αὐτῆ πλὴ ἀπόδειξιν. ἐπεὶ καὶ τὸ λοιπὸν, οὐ πάντως ῥᾴδιον διελθεῖν. Τὸ ποῖον. Τίνα ῥόπον μετάσχει ζομένη πόλις φιλοσοφίας, οὐ διολεῖται. τὰ γοῦν δὴ μεγάλα πάντα ἐπισφαλῆ, καὶ δ' λεγόμενον, τὰ καλὰ τῷ ὄντι χαλεπά.

ἢ χαλεπά. Ἀλλ' ὅμως ἴσως λαβέ τω τέλος ἡ ἀπόλαυξις τοῦ τοῦ φαυλοῦ γενομένου. Οὐ γὰρ μὴ βούλεσθαι ἂν δέ τω, ἀλλ' εἴπερ δ' μὴ δύνασθαι διακωλύσει. παρεὸν δὲ τὴν γε μὴν προθυμίαν ἔσται σκόπει δὲ καὶ νῦν, ὡς προθύμως καὶ παρασκευαστικῶς μάλλο λέγειν. ἔστι τοῦναντίον ἢ νῦν, ἆρ' οὖν ἐπιτηδείως τοῦτον πάλιν, ἄπειθαι. ΓΛΑ. Νῦν μὲν ὧδ' ἔστω, οἱ καὶ ἀπ' ὁμοίου μειράκια ὅταν αὖ ἐκ παίδων ὑματα ξυνομάσαντ τὸ καὶ χρωματισμοῦ πλησάσαντες αὐτὸ τῷ χαλεπωτάτῳ ἁπαλλάττονται οἱ φιλοσοφώτατοι ποιούμενοι. λέγω δὲ χαλεπώτατον, τὸ σβεῖν τοὺς λόγους· οὐδὲ τῷ ἔπεται, ἐὰν καὶ ἄλλον ἔτερ πραττόντων παρακελεύωμεθα ἐλλόγως ἀκροᾶται γίγνεσθαι, μεγάλα ἡγοῦνται. πάρεργον οἰόμενοι αὐτὸ λόγ πράττειν· πρὸς δὲ τ' γῆρας, ἐκ τοῦ σπάνιον ἐλίσσειν ἀποσβέννυνται πολλῷ μᾶλλον τῆ ἡρακλειτείου ἡλίου ὅσον αὖθις οὐκ ἅπτονται. Δεῖ δὲ πῶς ἔφη. Γαῦ ἐναντίον. μειράκια μὲν ὄντα καὶ παῖδας, μειρακιώδη παιδείαν καὶ φιλοσοφίαν μὴ ταχείζεσθαι τῶν τε σωμάτων, ὡ ᾧ βλαστάνει τὸ καὶ ἀσροῦται δ μάλα ἐπιμελεῖσθαι ὑπηρέτην φιλοσοφίας κτωμένους· προϊούσης δὲ τῆς ἡλικίας, οὐ ἡ ψυχὴ τελειοῦσθαι ἄρχεται, ἐπιτείνειν τὰ ἐκείνης γυμνάσια. ὅταν δὲ λέγῃ μὴν ἤδη πολιτικῶν δὲ καὶ στρατιῶν ἐκτὸς γίγνεται, τότε ἤδη ἀφέτους ἤμεν, καὶ μηδὲν ἄλλο πράττειν. ὅλι μὲν πάρεργον, ὡς μέλοντας διαιμένως διέσεσθαι, καὶ τελευτήσαντας τῷ βίῳ τῷ διαιωμένῳ, πλὴν ἐκεῖ μοῖραν ἐπισήσειν πρέπουσαν. ὡς ἀληθῶς μοι δοκεῖς ἔφη λέγειν γε προθύμως ὦ σώκρατες. δίμοιε μέν σοι τοὺς πολλοὺς τῶν ἀκουόντων, προθυμότερον ἔτι ἂν τι πείθειν οὐδ' ὅπως ποῦν πεισομένους ἐκ θρασυμάχου ἀρξαμένους. Μὴ δῆτα μὲν δ' ἐγὼ ἐμὲ μὴ θρασύμαχον, ἀρξάμενον φίλους γε γονότας· οὐδὲ πρὸ τ', ἑκόντας ὄντας. πείραται γὰρ οὐδὲν αἰσχρόμον, ἕως ἂν ἱκανῶς πείσωμον καὶ ἐκείνους καὶ τοὺς ἄλλους, ἢ προὔργου τι ποιήσωμεν εἰς ἐκεῖνον τὸν χρόνον. ὅταν αὖθις γενόμενοι ὧδε διανοώμεθα τότε τύχωσι λόγοις. Εἰς μεκρὸν γ' ἔφη χρόνον εἴρηκας, εἰς οὐδὲν μὲν ὧν ἔφη, ὅσον πρὸς τὸν ἅπαντα. δ' μέν τοι μὴ πείθεσθαι ὧδε λεγομένοις τοὺς πολλούς, θαῦμα οὐδέν. οὐ γὰρ πώποτε ἴδον γινόμενον τὸν ταῦτα λεγόμενον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοιαῦτ' ἄττα ῥήματα ἀξιπίτηδες ἀλλήλοις ὁμοιούμενα. ἀλλ' οὐκ ἀφ' τῆ αὐθαδείᾳ ὅσπερ ταῦτα συμπίπτοντα, ἀσμενα δὲ ἀφ' τῆ περὶ σοφίαν μέγιστον καὶ ὁμοιούμενον μάχεσθαι τῷ λόγῳ τελέως, ὅταν τε τὴ λόγῳ δυνατοὺς ὁρᾶσθαι οἱ πόλει τοιαύτη οὐ πώποτε ἐωράκασιν. ὄντε οὔτε πλείους, ἢ οἶσι; Οὐδαμῶς γε. Οὐδὲ γὰρ αὖ λόγων ὧν μικρὰ ἔμελε καλῶν τε καὶ ἐλευθέρων ἱκανῶς ἐπήκοοι γιγόμενοι. δεῖ ζητεῖν μὲν φ ἀληθὲς ἐκ παντὸς τρόπου τῷ γνῶναι χάριν. τὰ δὲ κομψὰ τε καὶ δριστικὰ μηδαμόσε ἄλλοσε τείνοντα, ἢ πρὸς δόξαν, καὶ δριν καὶ ἀδικίαις, καὶ αὖ ἰδίαις συνουσίαις πορίσασθαι ἀκατασχολήτους. Οὐδὲ τούτων ἔφη. Τούτων τοι χάριν ἔμοιγ' ἔστω, καὶ ταῦτα προορώμενοι ἡμεῖς τότε καὶ δεόμενοι, ὅμως ἐλέγομεν ἂν τοῦτο τἀληθοῦς ἀναγκαιότατον. ὅτι οὔτε πόλις, οὔτε πολιτεία οὐδὲ γ' ἀνὴρ ὁμοίως πώποτε γίνεται τέλειος, πρὶν αὖ τοῖς φιλοσόφοις τούτοις τοῖς ὀλίγοις καὶ οὐπονηροῖς, ἀχρήστοις δὲ νῦν κακλουμένοις, αὐάγκη τῆς ἐκ τύχης παρεκάλεσέ τις βούλονται εἴτε μὴ πόλεως ἐπιμεληθῶσι, ἢ τῇ πόλει κατήκοοι γενέσθαι. ἢ τῶν νῦν οὐ δυναστείας ἢ βασιλείας ὄντων ἱκανῶν, ἢ αὖ τοῖς ἐκ τύχης θείᾳ ἐπιπνοίᾳ ἀληθινῆς φιλοσοφίας, ἀληθινὸς ὅρως ἐμπέσῃ. τούτων δὲ ὁπότερα γενέσθαι, ἢ ἀμφότερα, ὡς ἄρα ἔστιν ἀδύνατον, ἴσμεν μὲν οὐδέν φημι ἔχειν λόγον. οὕτω γὰρ αὖ ἡμεῖς δικαίως κατεγελώμεθα, ὡς ἄλλως δυσκόλους ὄντας λέγοντες. ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτως. Εἰ δύναιτο ἄκρους εἰς φιλοσοφίαν, φίλους τῆς αὐτῆς καὶ ἐπιμεληθῆναι· ἢ γίγνεσθαι οὐ τῷ ἀπείρῳ τῷ περιλαμβάνοντι χρόνῳ, ἢ καὶ νῦν ὄντων οὕτω καρτερικῶς τόπῳ. πόρρω που ὄντι τῆς ἡμετέρας ἐπόψεως. ἢ ἡ ἔπεται γένεσιν τοῦτον τοῦ μοι τῷ λόγῳ διαμάχεσθαι ὡς γίγνονται ἱερομένη πολιτεία καὶ ἔστι, καὶ γενέσθαι γε, ὅταν αὖτη ἡμῖν ἐπικρατῆς γένηται. οὐ γὰρ ἀλυσιτελῶν γενέσθαι. οὐδ' ἡμεῖς ἀλυσιτελῆ λέγομεν. χαλεπὰ δὲ καὶ παρὰ μικρὸν ὁμολογεῖται, καὶ ἐμοὶ ἔφη οὕτω δοκεῖ. ἴσως δὲ πολλοῖς ἂν δ' ἐγὼ οὐκ αὖ δοκεῖ ὁρᾶς;

ἴσως ἔφη. Ἆρ᾽ οὐκ ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ νῦν ἡμῖν ἔδοξεν ἐξευρεῖν, οὐ τοῖς μὴ φιλοσόφοις, ἀλλὰ παραμυθούμενος τὸν ἀγανακτοῦντα τῆς φιλομαθείας διαβολὴν οὐ λέγειν οὓς λέγεις τοὺς φιλοσόφους καὶ διορίζου ὅσοι πρὸς ἄρετὴν τὴν τε φύσιν καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν ἐπιτήδευσιν, ἵνα μὴ ἐπιτιμῶσί σε λέγειν οὓς αὐτοὶ οἴονται. ἢ καὶ ἐὰν οὕτω θεῶνται, ἀλλοίαν τινὰ δόξαν λήψεσθαι, ἢ ἄλλα ἀπεκρινεῖσθαι. ἢ οἶει τινὰ χαλεπαίνειν τῷ μὴ χαλεπῷ. ἢ φθονερόν, τῷ μὴ φθονερῷ, ἢ φθονοῦντι καὶ πρᾶον ὄντα; ἐγὼ μὲν γοῦν σοι προφθάσας λέγω, ὅτι οὐ τοὺς πολλοὺς ἡγοῦμαι, ἀλλ᾽ οὐκ οἰ τῷ ὄντι χαλεπὴν οὕτω φύσιν γίγνεσθαι. καὶ ἐγὼ ἀμέλει ἔφη ξυνοίσομαι. Οὐκοῦν, καὶ αὐτὸ τοῦτο ξυνοίσει τὸ χαλεπῶς πρὸς φιλοσοφίαν ἔχειν τοὺς πολλοὺς διακεῖσθαι, ἐκείνους αἰτίους εἶναι τοὺς ἔξωθεν· οὐ μὴ προσήκον ἐπεισκωμάζοντας λοιδορουμένους τὰ αὐτοῖς καὶ φιλαπεχθημόνως ἔχοντας, καὶ ἀεὶ τοῖδε ἀνθρώπων τοὺς λόγους ποιουμένους. ὅπως φιλοσοφίᾳ πρέπον φαυοῦνται; πολύ γ᾽ ἔφη. Οὐδὲ γὰρ που δύο ἀλείμαντε ἀρετὴ τῷ γε ὡς ἀληθῶς πρὸς τοῖς οὖσι νῷ διαίσιμε ἔχοντι, καὶ πω βλέπειν εἰς ἀνθρώπων πραγματείας καὶ μαχόμενον αὐτοῖς, φθόνου τε καὶ δυσμενείας ἐμπιπλᾶσθαι· ἀλλ᾽ εἰς τὰ ταγμένα ἄττα καὶ κατὰ ταὐτὰ ἀεὶ ἔχοντα ὁρῶντας καὶ θαυμάζοντας οὔτ᾽ ἀδικοῦντα, οὔτ᾽ ἀδικούμενα ὑπ᾽ ἀλλήλων· κόσμῳ δὲ πάντα καὶ κατὰ λόγον ἔχοντα, ταῦτα μιμεῖσθαί τε καὶ ὅτι μάλιστα ἀφομοιοῦσθαι. ἢ οἶει τινὰ μαχεῖσθαι ἑαυτῷ ὅτῳ τις ὁμιλεῖ ἀποδεκνύμενος, μὴ μιμεῖσθαι ἐκεῖνο. Ἀναγκαῖον ἔφη. Θεῖόν δὴ καὶ κόσμιον ὄντα φιλόσοφος ὁμιλῶν, κόσμιός τε καὶ θεῖος εἰς δύναμιν ἀνθρώπῳ γίγνεται, διαβολὴ δ᾽ οὐ πᾶσι πολλῇ. παντελῶς μὲν οὖν· αὖ οὖν τις ἂν πρὸς αὐτῷ ἀνάγκη γίγνεται ἃ ἐκεῖ ὁρᾷ μιμεῖσθαι εἰς ἀνθρώπων ἦθη, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ τινὰ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἰδίους καὶ τὴν πόλιν, μὴ μόνον ἑαυτὸν πλάττειν, ἆρα κακὸν δημιουργὸν αὐτὸν οἴει γενέσθαι σωφροσυνῶν τε καὶ δικαιοσυνῶν καὶ ξυμπάσης τῆς δημοτικῆς ἀρετῆς. Ἥκιστά γ᾽ ἔφη. Ἀλλ᾽ ἐὰν δὴ αἴσθωνται οἱ πολλοὶ ὅτι ἀληθῆ τοῦδε αὐτῷ λέγομεν, χαλεπαινοῦσιν δὴ τοῖς φιλοσόφοις, καὶ ἀπιστήσουσιν ἡμῖν λέγουσιν, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄλλως βέλτιστα μενοίσης πόλεως, εἰ μὴ αὐτὴν διαγράψαιεν οἱ τῷ θείῳ παραδείγματι χρώμενοι ζωγράφοι; Οὐ χαλεπαινοῦσιν ἔφη ἐὰν δὲ αἴσθωνται, ἀλλὰ δὴ τίνα λέγεις τρόπον τῆς διαγραφῆς. Λαβόντες ἦν δ᾽ ἐγὼ ὥσπερ πίνακα πόλιν τε καὶ ἤθη ἀνθρώπων πρῶτον μὲν καθαρὰν ποιήσειαν ἂν οὐ πάνυ ῥᾴδιον, ἀλλ᾽ οἶσθ᾽ ὅτι τοῦτο αὖ ἐνθὺς τῶν ἄλλων διοίσομεν, τῷ μήτε ἰδιώτην, μήτε πόλεως ἐθέλῆσαι ἂν ἅψασθαι μὴ δι᾽ γράφειν νόμους, πρὶν παραλαβεῖν καθαρὰ ἢ αὐτοὶ ποιῆσαι; καὶ ὀρθῶς γ᾽ ἔφη. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτα οἶει ὑπογράψασθαι ἂν τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας; Τί μήν. Ἔπειτα δέ μοι ἀποβλέποντες πυκνὰ ἂν ἐκατέρωσε ἀποβλέποιεν πρός τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐκεῖνο αὖ, ὃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῖεν ξυμμιγνύντές τε καὶ κεραννύντες ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὸ ἀνθρώπεικελον ἀπ᾽ ἐκείνου τεκμαιρόμενοι, δὲ μὴ ὅμηρος ἐνέλιπεν ἂν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενον θεοειδές τε καὶ θεοείκελον; Οὕτω δῶς ἔφη. καὶ τὸ μὲν ἂν δίμεσον ἰχαλεφοιεν· τὸ δὲ πόλιν, ἐγράφοιεν· ἕως ἂν ὅτι μάλιστα ἀνθρώπεια ἦθη, εἰς ὅσον οἰόν τε θεοφιλῆ ποιήσειαν. κακλίστη γοῦν ἂν οὕτω φανεῖται γίγνοιτο. Ἆρ᾽ οὖν ἐν τούτῳ δὴ τῷ σχεδιάσματι ἐκείνους οὓς διατεταγμένους ἐφ᾽ ἡμᾶς ἔφησθα ἰέναι, ὡς διαύτης ἔσῃ πολιτείων ζωγράφος, ἐν τούτῳ ἐπιτρέψομεν πρὸς αὐτούς. δοκεῖ ἐκείνοις ἐχαλέπαινον ὅτι τὰς πόλεις αὐτῷ παραδίδομεν, καὶ ἔτι μᾶλλον αὐτῷ ταῦτα ἀγανακτοῦντες πρᾳύνουσιν. Καὶ πολύ γε δῆτα ἐν τούτῳ σωφρονοῦσι. πῇ γὰρ δὴ ξυνοῖσιν ἀμφισβητῆσαι. πότερον μὴ τὸ ὄντως τε καὶ ἀληθείᾳ ὄρφασὰς εἶναι τοὺς φιλοσόφους; Ἆρα μὲν δή τ᾽ αὖ ἔφη ἐστίν. Ἀλλὰ μὴν τῷ φύσιν αὐτῶν οἰκείαν οἶναι τοῦ ἀρίστου ἥν ἡμεῖς διήλθομεν; Οὐδὲ ἔξεστιν. Τί δὲ τῷ τοιαύτην τυγχάνουσαν τῶν προσηκόντων ἐπιτηδευμάτων, οὐκ ἀγαθὸν τελέως ἔσεσθαι καὶ φιλόσοφον ἄκρως ἥντινα ἄλλην ἂν εἰκότως φύσεις μᾶλλον οὓς ἡμεῖς ἀφωρίσαμεν. Οὐδαμοῦ. Ἕως οὖν ἀγριαινοῦσι λιγόντων ἡμῶν περὶ αὖ πόλεως τὸ φιλόσοφον γένος ἐγκρατὲς γένηται, οὔτε

ται, οὔτε πόλει οὔτε πολίταις ἡμῶν παῦλαν ἔσαι, οὐδὲ ἡ πολιτεία ἣν μυθολογοῦμεν λόγῳ, ὄρθῳ τέλος λήψεται. Ἴσως ἔφη ἦν. Βούλει οὖν ἵνα δὴ ἐπὶ τοῦτον μὴ ἔτι-ον Φῶμεν αὐτοὺς, ἀλλὰ παντάπασι πρᾴους γιγνέσθαι καὶ πιθανοὺς. Ἵνα εἰ μὴ τἄλλο, αἰσχυνθέντες ὁμολογήσωσι; Πάνυ μὲν οὖν ἔφη. Οὔκουν μὲν τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ ἔγωγε πιθανὸς ἔσων. τῷδε δὲ πάρεσι, τὰς ἀμφισβητήσει ὡς οὐκ αὖ τύχοιεν γνώμονες βασιλέων ἔχοντες ἢ λιμακτῶν, τὰς φύσεις φιλόσοφοι; Οὐ δῆτα ἔφη. Ἰοὺ ἰοὺ δεῖ γιγνομένους ὡς πλεῖστα ἀπάγκη διαφθαρῆναι, ἔχει τὸ λέγειν. ὡς μὲν γὰρ χαλεπὸν σωθῆναι, καὶ ἡμεῖς ξυγχωροῦμεν. ὡς δὲ οὐ παντὶ τῷ χρόνῳ τῶν πάντων οὐδὲ ποτ' οὐδ' αὖ ἕς σωθέν, ἐάν γ' ὅσα νῦς ἀμφισβητήσει; ἢ πῶς. ἀλλὰ μὴν δῆτα εἰς καιρὸς γιγνόμενος, πόλιν ἔχων πειθομένην, πάντ' ἐπιτελέσαι τὰ νῦν ἀπιστούμενα. Ἴ καιρὸς γὰρ ἔφη. Ἄρχοντες γὰρ που ἦν δῆτα πιθανῶς τοὺς νόμους καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἃ διελήλυθαμεν, οὐδή που ἀδυνάτου ἐδόκουν πολλὴν ἐπιθυμίαν ποιεῖν τοὺς πολίτας. Οὐ δῆτα ἔπος γοῦν. Ἀλλὰ μὴν ἅ γε ἡμῖν δοκεῖ, δόξαι καὶ ἄλλοις θαυμαστῶς καὶ ἀδυνάτων. Οὐκοῦν ἱκανῶς γε ἤδη δεδόσθω ἡμῖν ἃ λέγομεν ἀγένετο. χαλεπὰ δὲ γενέσθαι, οὐ μόνον ἀδυνατά γε. Συμβαίνει γοὖν ἔφη. Οὐκοῦν, ἐπειδὴ τοῦτο μόλις τέλος ἔχει, τὰ ἐπίλοιπα δῆ μοι ταχέως λεκτέον. τίνα χρόπον ἡμῖν καὶ ἐκ τίνων μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων, οἱ σωτῆρες ἔσονται τῆς πολιτείας, καὶ κατὰ ποίους ἡλικίας ἕκαστοι ἑκάστων ἅπτόμενοι. Λεκτέον μέντοι ἔφη. Οὐδὲν ἦν δ' ἐγὼ σοφόν μοι ἐγένετο τὴν τε τῶν γυναικῶν τῆς κτήσεως δυσχέρειαν οὐ τῷ πρόσθεν παρελθόντι καὶ παιδογονίαν, καὶ πῶς τῶν ἀρχόντων κατάστασιν· ἐδόκουν γὰρ ἐπιθυμητικοί τε καὶ χαλεπαὶ γίγνεσθαι, ἢ παντελῶς ἀληθῆ. καὶ τὰ μὲν δὴ τῶν γυναικῶν τε καὶ παίδων, πεπέρανται. Τὰ δὲ τῶν ἀρχόντων, ὡς περ ἐξ ἀρχῆς μετελθεῖν δεῖ. ἐλέγομεν δ' ἐ μνημονεύεις δεῖν αὐτοὺς φιλοπόλιδάς τε φαίνεσθαι βασανιζομένους ἐν ἡδοναῖς τε καὶ λύπαις. καὶ τὸ δόγμα ἔσον, μήτ' ἐν πόνοις, μήτ' ἐν φόβοις, μήτ' ἐν ἄλλῃ μεταβολῇ φαίνεσθαι ἐκβάλλοντας. ἢ γὰρ ἀλλοκότως τοῦτο ἀπεκρίνετον. ἦν δὲ παντὸς ἀκέρατον ἐκβαίνοντα, ὥσπερ χρυσὸν ἐν πυρὶ βασανιζόμενον, καὶ τὸν ἄρχοντα καὶ γέρα δοτέον, καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι καὶ ἆθλα τοιαῦτα ἅ ἐμοὶ τὰ λεγόμενα παρεξιόντος καὶ παρακλυπτομένου τὸ λόγου· πεφοβημένον κινεῖν τὸ νῦν παρόν. Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. μέμνησαι γοῦν. Ἔκνουν γοῦν ἔφην ὦ φίλε ἐπῇ, ἐπεὶ τὰ νῦν ἀποτεθλιμμένα. νῦν δὲ, ἔφη μὴ τεθλιμμένα ἐπεὶ, ὅτε τοὺς ἀκεραιοτάτους φύλακας, φιλοσόφους δεῖ κατασταθῆναι· εἰρήσθω γοῦν ἔφη. νόησον δὴ ὡς ὀλίγοι ἔσονται. ἦν γὰρ δὴ δεῖ μάλιστα φύσιν δεῖν ὑπάρχειν αὐτοῖς εἰς ταὐτὸ ξυμφύεσθαι αὐτῆς τὰ μέγιστα ὀλισθάνειν εἰθέλῃ. τὰ πολλὰ δὲ διεσπασμένα φύεται. Πῶς ἔφη λέγεις. Εὐμαθεῖς καὶ μνήμονες, καὶ ἀγχίνοι καὶ ὀξεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ἕπεται, δεῖ δ' ὅτε οὐκ ἐθέλουσιν ἅμα φύεσθαι καὶ μεγαλοπρεπεῖς τὰς διανοίας ἅμα κοσμίως μετὰ ἡσυχίας καὶ βεβαιότητος ἐθέλειν ζῆν, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ἕλκονται ὀξύτητος φέρονται ὅποι αὖ τύχωσι, καὶ τὸ βέβαιον ἅπαν ἐξ αὐτῶν οἴχεται. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Οὐκοῦν τὰ βέβαια αὖ ταῦτα ἦν δὴ καὶ οὐκ ἀμαθέστατα. οἷς αὖτις μᾶλλον ὡς πιστοῖς χρήσαιτο καὶ ὃ πολέμῳ πρὸς τοὺς φόβους δυσκίνητα ὄντα, πρὸς τὰς μαθήσεις αὖ ποιεῖ τοιαῦτα· ἦν δυσκινήτως ἔχει καὶ δυσμαθῆς ὥσπερ ἀπονενάρκωμένα, καὶ ὕπνου τε καὶ χάσμης ἐμπίπλαται ὅταν τι δέῃ τοιοῦτον διαπονεῖν. Ἔστι ταῦτα ἔφη. Ἐμὲ δὲ γ' ἔφαμεν ἀμφοτέρων δεῖν μετέχειν, ἢ μήτε παιδείας τῆς ἀνειδεστάτης δεῖν αὐτῷ μεταδίδοναι, μήτε τιμῆς μήτε ἀρχῆς. Ὀρθῶς ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν, σκέψασθαι αὖ τὸν ἐπιστατικὸν ἐκ τοιούτων δεῖ ἐκλέγεσθαι. πῶς δ' οὔ. Βασανιστέον δὴ ὅτῳ οἷς τοῦτο ἐλέγομεν πόνοις τε καὶ φόβοις καὶ ἡδοναῖς, καὶ ἕν δὴ ὃ τότε παρέμεν νῦν λέγομεν, ὅν τε καὶ ὧν μαθημάτων γυμνάζειν δεῖ σκοπουῦτας ἐν καὶ τὰ μέγιστα μαθήματα

δικαστὴ ἴσαι οὐσιμεῖν, εἴτε καὶ ἀποδειλιάσει, ὥσπερ οἱ αὐτοῖς ἄλλοις ἀποδειλιῶντες. ΓΡ. Πειρῶ γοῦν δή ἔφη οὕτω σκοπεῖν. ΑΛ. Ἀλλὰ ποῖα δὴ λέγωμεν μαθήματα μάγιστα, μνημονεύεις μέν που ἃ ἐγὼ λέγω, ὅτι τετταράδη ψυχῆς διασκεδάμυσι συμβιβάζομεν. δικαιοσύνης τε πέρι, καὶ σωφροσύνης, καὶ ἀνδρείας, καὶ σοφίας, ὅλως ἕν ἐσον εἶη. ΜΗ γοῦν μνημονεύω ἔφη, τὰ λοιπὰ αὖ ἐγὼ δίκαιος μὰ ἀκούειν. ΗΔ καὶ δ' προρρηθὲν αὐτῶν; τὸ ποῖον δή. ΕΛ λέγομέν που ὅλως μὲν δικαιότ ἐγὼ κάλλιστα αὐτὰ κατιδεῖν. ἀλλὰ μακροτέρα εἴη περίοδος. ἢν δὲ ἐλάχιστα, καὶ ταφανῆ γάγωμεν. Τ μέν τοι ἔμπροσθεν προσερωμένων ἐπομένας ἀποδείξις οἷόν τ' ἔν προσάψαι, καὶ ὑμεῖς ἱκανῶν ἔφατε, καὶ οὕτω δὴ ἐξέκειτο τὰ τότε τῆς μὲν ἀκριβείας ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο, ἐλλιπῆ· εἰ δὲ ὑμῖν ἀρίσκοιτ' ἄν, ὑμεῖς αὖ ἔχετ' ἔποιτε. ΑΛ Ἐμοὶ γ' ἔφη μοι γε ἔφη μετρίως, ἐφαίνετο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις. ΑΛ Ὦ φίλε δὴ ἐγὼ μάγιστον τῶν νῦν τούτων ἀποκέκρυπται καὶ ὁτιοῦν τῶν ὄντως, οὐ πάνυ μετρίως γέγονται. ἀτελὲς γὰρ οὐδὲν οὐδενὸς μάγιστον. δοκεῖ δ' εἰ ὁτέ τισιν, ἱκανῶς ἤδη ἔχειν, καὶ οὐδὲν δεῖν περαιτέρω ζητεῖν. καὶ μάλ' ἔφη συχνοὶ πάνυ αὐτὸ δεδηρήμασιν. ΤΟΥΤΟΥ δ' γε ἕν δὴ ἐγὼ τῷ παθήματος, ὅπως ἐπροσδεῖται φυλακῆ πόλεώς τε καὶ νόμων. ΕΙΚΟΣ ἦ δ' ὅς. ΤΩΙ μακροτέραν γ' οἶμαι ὦ ἑταῖρε ἔφην ἐπὶ τοῦτον τὸν τρόπον, καὶ οὐχ ἧττον μαθεῖν πονητέον ἢ γυμναζομένω. ἢ ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, τῷ μάγιστον τε καὶ μάλιστα προσήκοντος μαθήματος, δεῖ τέλος ἔν ποτε ἥξει. ΟΥ γὰρ ταῦτα ἔφη μάγιστα. ἀλλ' ἔτι τι μεῖζον δικαιοσύνης τε καὶ ὧν δὴ ἐλέγομεν; ΚΑΙ μεῖζον ἦν δ' ἐγὼ, καὶ αὐτῶν τούτων οὐχ ὑπογραπτέον ἐστὶν ὡσπερ νῦν θιάσασθαι, ἀλλὰ δεῖ τελεωτάτην ἀπεργασίαν μὴ παρεῖσθαι. ἢ οὐ γελοῖον ἐδεῖ μὲν ἄλλοις μικροῦ ἀξίοις πᾶν ποιεῖν συντεινομένους ὅπως ὅτι ἀκριβέστατα καὶ περιθεωρώτατα ἕξει. τῶν δὲ μαγίστων μὴ μεγίστας ἀξιοῦν εἶναι καὶ τοὺς ἀκριβεστάτους. ΚΑΙ μάλα ἔφη ἄξιον δ' διαπόνημα. ὃ μὲν τοι μέγιστον μάθημα καὶ πρὸ ὅ, ἐστὶ αὐτὸ λέγειν ὅτι τί ποτ' ἔφη ἀφεῖναι μὴ βρωτίσαντα τί ἔστιν. ΟΥ πάνυ ἦν δ' ἐγώ. ΑΛ καὶ σὺ βρῶτα. πάντως αὖ οὐκ ὀλιγάκις ἀκήκοας. νῦν δὲ, ἢ οὐκ αἰνοεῖς, ἢ αὖ διανοῇ μοὶ πράγματα παρέχειν ἀντιλαμβανόμενος. δι μεν δὲ ἔγωγ' ἂν μᾶλλον. ἐπεὶ ὅτι γε τῆς ἀγαθοῦ ἰδέας μέγιστον μάθημα, πολλάκις ἀκήκοας. ἢ καὶ δίκαια καὶ τἆλλα προσχρησάμενα, χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα γέγονται, καὶ νῦν ὡσαύτως δεῖ θ' ὅτι μάλιστα ἕξειν λέγειν, καὶ πρὸς τοῦτο, ὅτι αὐτοῖν οὐκ ἱκανῶς ἴσμεν. εἰ δὲ μὴ ἴσμεν, ἀΐδη δὲ ταύτης εἰ ὅτι μάλιστα τἆλλα ἐπιστάμεθα, οὐδ' ὅτι οὐδὲν ὄφελος ὥσπερ οὐ δ' εἰκὰ κτήματά τε, ἄνευ τῆς ἀγαθοῦ ἢ οἷον τὶ τὸ τέλεον ἔστ' πᾶσαν κτῆσιν ἐκτῆσθαι μὴ μέν τοι ἀγαθῶ; ἢ πάντα τἆλλα φρονεῖν ἄνευ γ' ἀγαθοῦ. κἀλὸν δὲ καὶ ἀγαθὸν μᾶλλον φρονεῖν; μάλιστ' οὐκ ἔπομαι ἔφη· ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε οἶσθα. ὅτι τοῖς μὲν πολλοῖς, ἡδονὴ δοκεῖ εἶναι τ' ἀγαθόν· τοῖς δὲ κομψοτέροις, Φρόνησις.

ΓΩΣ δ' οὔ. ΚΑΙ ὅτι γε ὦ φίλε οἱ ἔχοντες ἡγούμενοι οὐκ ἔχουσι δεῖξαι, ἢ ἂν ἐρωτῶσι, ἀλλ' ἀγαπάζονται πλουτοῦντες τῷ ἀγαθοῦ φαίνεσθαι. ΚΑΙ μάλα ἔφη γελοίως. ΓΩΣ γοῦν οὐχί ἦν δ' ἐγώ. εἰ ἀναλίζοντές γε ὅτι οὐκ ἴσμεν τ' ἀγαθὸν, λέγουσι πάλιν ὡς ἐπόσι. Φρόνησιν γὰρ αὐτὸ φασιν εἶναι ἀγαθοῦ ὡς αὖ ξυνιόντων ἡμῶν, ὅτι λέγουσιν ἐπεσθαι τὸ τοῦ ἀγαθοῦ φθέγξεσθαι ὄνομα. ΑΛ ληθέστατα ἔφη.

ΤΙ δὲ δὴ τὸ ἡδονὴν ἀγαθὸν ὁρίζόμενοι. μῶν μή τι ἐλάττονες πλείους ἔμπλεοι τῶν ἑτέρων, ἢ οὔ. καὶ ἔστοι αἰσχυνόμενοι ὁμολογεῖν, ἡδονὰς εἶναι κακάς; ΣΦΟΔΡΑ γε. ΞΥΜΒΑΙΝΕΙ δὴ αὖ τοῖς δι μεν ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι ἡ ἡμῖν ταυτὰ, ἢ γοῦν; ΤΙ μάν. ΟΥΚΟΥΝ ὅτι μὲν μεγάλαι καὶ πολλαὶ ἀμφισβητήσεις τοῖς αὐτοῦ, φανεροῦ. πῶς γοῦν. ΤΙ δὲ τόδε οὐφανερὸν ὡς δίκαιαι μὲν καὶ ἀναλαὶ πολλοὶ αὖ εἶσιν οἱ τὰ δοκοῦντα καὶ μὴ εἶν ὅμως ταῦτα πράττειν καὶ κτᾶσθαι καὶ δοκεῖν ἀγαθὰ δὲ οὐδενὶ ἔστ' ἂν ἡ τὰ δοκοῦντα κτᾶσθαι, ἀλλὰ τὰ ὄντα ζητοῦσι. τοῦ δὲ δόξαν τοῦ ταῦθα, ἥδη πᾶς ἀπεμάζει. ΚΑΙ μάλα ἔφη. Ὃ δὴ διώκει μὲν ἅπασα ψυχὴ, καὶ τούτου εἵνεκα πάντα πράττει. ἀπομαντευομένη τι εἶναι. ἀπορροῦσα δὲ καὶ οὐκ ἔχουσα λαβεῖν ἱκανῶς τί ποτ' ἔστιν. οὐδὲ πίστει χρήσασθαι μενίμῳ οἷα καὶ τἆλλα,

μὲ πολλά, διαὸ τὸ δι' ἀμφότερα τυγχάνειν τῆς ἄλλων εἶναι ὄφελος ἴσον, τῆς δὲ δικαιοσύνης καὶ τοῦ
δικαίου, οὕτω φῶμεν δεῖν ἐσκοπεῖν καὶ ἐκείνους τοὺς βελτίστους οὐ τῆς πόλεως, ἐς πάντα ἐγ
χειροῦμεν; Ἥκιστά γ' ἔφη. Οἶμαι γοῦν ἔφην δίκαιά τε καὶ ἀγαθὰ ἀγωνούμε
να ὅπη ποτὲ ἀγαθά ἐστιν, οὐ πλοῦ τινος ἄξιον φύλακι κεκτῆσθαι ἐπὶ δὴ ἐκεῖ
νοι αὐτὰ ἐν ὕδατι ἀγνοοῦντα· μαντόμεθα δὲ μεθ' ἑνὸς αὐτὰ γνώσεσθαι πρότερον ἢ
κακῶς. Καλῶς γὰρ ἔφη μαντόμεθα. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἡμῖν ἡ φυλετεία πόλεως κε κη
δεμόνας ἔσεται, ἐὰν ὁτιοῦν ἕλῃς αὐτῶν ἐπισκοπεῖν φύλαξ ὁ τούτων ἐπιστήμων. Ἀνάγ
κη ἔφη. Ἀλλὰ σὺ δὴ ὦ σώκρατες πότερον ἐπισκέμμα δ' ἀγαθόν φῆς εἶναι, ἢ οὐ δό
κημα, ἢ ἄλλό τι παρὰ ταῦτα. Οὔτως ἦν δ' ἐγὼ αὐτὸ κομψὸν ἔοικα καὶ πάλαι κομ
φάσεις, ὅτι σοὶ οὐκ ἀποχρήσομαι τοῖς ἄλλοις δόγμασιν περὶ αὐτῶν. Οὐδὲ γὰρ δίκαιόν μοι ἔφη ὦ σώκρατες φαίνεται τὰ τῶν ἄλλων μὲν ἔχειν ἀπεῖν δόγματα, τὰ δ'
αὐτὸ μόνον τοσοῦτον χρόνον περὶ ταῦτα πραγματευόμενον. Ἦ δ' ὃς ἐγώ, δοκεῖσοι δίκαιον εἶναι, περὶ ὧν ὅς μὴ ἱκανῶς οἶδε, λέγειν ὡς εἰδότα. Οὐδαμῶς γ' ἔφη
ὡς εἰδότα. ὡς μέν γε οἰόμενον, ταῦτ' ἄξιόν ἐστιν ἐθέλειν λέγειν. τί δὲ ἔπειτα οὐκ ἤρξω
σαι τὰς αὖθις ἐπισκέμμασι δόξασ' ὡς πᾶσαι αἰσχραὶ ὧν αἰσθάνεται τυφλαί; ἢ δοκοῦσί τι
σοι τυφλῶν διαφέρειν ὁδὸν ὀρθῶς πορευομένων οἱ αὖθις νοῦν ἀληθές τι δοξάζοντες;
Οὐδὲν ἔφη. Βούλει γοῦν αἰσχρὰ θεάσασθαι τυφλά τε καὶ σκολιὰ ἱκανὸν παρ' ἄλ
λων ἀκούειν φασκόντων καλά; Μὴ πρὸς διός γ' ἦ δ' ὃς ὦ σώκρατες ὁ γλαύκων, ὥσ
περ ἐμοὶ δοκεῖ τέλει ὢν ἀφῆκες. ἀρκέσει γάρ μοι, καὶ ὃς ὅσον δικαιοσύνης πέρι καὶ σω
φροσύνης, καὶ τῶν ἄλλων δι' ἄλλης, οὕτω καὶ ἐμοὶ δοκεῖ τὸ ἀγαθοῦ δι' ἄλλης. Καὶ γὰρ
ἐμοὶ ἦν δ' ἐγὼ ὧδε περαίνειν καὶ μάλα ἀρκέσει· ἀλλ' ὅπως μὴ οὐκ ὀκνήσεις τ' ἔσο μοι· προθυμού
μενος δ' ἀκροᾶσθαι, γέλωτα ὀφλήσω· ἀλλ' ὦ μακάριε· αὐτὸ μὲν τί ποτ' ἐστὶ τἀγαθόν,
ἐάσομεν· νῦν εἶναι· τἀλέον γάρ μοι φαίνεται, ἢ νῦν πρὸς ἅπερ ὁρμῶμεν ἐφικέ
σθαι τὸ γε δοκοῦν ἐμοὶ ταῦτα· ὃς δ' ἐκγόνός τε τοῦ ἀγαθοῦ φαίνεται καὶ ὁμοιότα
τος ἐκείνῳ, λέγειν ἐθέλω εἰ καὶ ὑμῖν φίλον· εἰ δὲ μή, ἐατέον· ἀλλ' ἔφη λέγε. εἰσαῦθις γὰρ
τοῦ παρὸς ἀποτίσεις πρὸς δίκην. Βουλοίμην ἄν ἔφην, ἐμέ τε λυόμενον αὐ
πρὸς ἀποδοῦναι καὶ ὑμᾶς κομίσασθαι, ἀλλὰ μὴ ὥσπερ νῦν ὧδε τόκους μένον· ἔστω δὲ
δὴ οὖν ὁ τόκος τε καὶ ἔκγονος αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ κομίσασθε. Ἀλλ' ἀβέβαι μοι δοκεῖς
ἔχειν περὶ ὑμᾶς ἄκων κἀγὼ λιπὼν ἀποδιδρᾶναι ἐν λόγου τοῦ τόκου. Εὐλαβοῦμαι
θαι ἔφη κατὰ λυόμενον ἀλλὰ μένον λέγε. Διομολογησάμενος δ' ἔφην ἐγὼ καὶ
εἰσομένους ὑμᾶς τάτε ὡς ἔοικε ἔμπροσθεν ῥηθέντα, καὶ ἄλλο τι πολλάκις ἐρημέ
να. τὰ ποῖα ἦ δ' ὅς. πολλὰ κομψὰ ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολλὰ ἀγαθά, καθ' ἃ ἔφημεν οὕτως
εἶναι φαμέν τε καὶ διορίζομεν τῷ λόγῳ. Φαμὲν γοῦν. Καὶ αὖ δὴ κομψὸν καὶ αὖ
τὸ ἀγαθὸν καὶ οὕτω πάντων, ἃ τότε ὡς πολλὰ ἐτίθεμεν πάλιν αὖ κατ' ἰδέαν μίαν
ἐκάστου ὡς μιᾶς οὔσης τιθέντες ὃ ἔστιν ἕκαστον προσαγορεύομεν, καὶ τὰ μὲν δὴ ὁρᾶσθαι
φαμέν, νοεῖσθαι δ' οὔ· τὰς δ' αὖ ἰδέας, νοεῖσθαι μέν, ὁρᾶσθαι δ' οὔ. παντάπασι μὲν
οὖν. Ϣ, οὖν ὁρῶμεν ἡμῶν αὐτῶν τὰ ὁρώμενα; τῇ ὄψει ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγώ, καὶ
ἀκοῇ τὰ ἀκουόμενα, καὶ τἆλλα αἰσθήσει, πάντα τὰ αἰσθητά. τί μήν. Ἆρ
οὖν ἦν δ' ἐγὼ ἐννενόηκας ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων δημιουργὸν ὅσῳ πολυτελεστάτην πρὸ τοῦ ὁ
ρᾶσθαι καὶ ὁρᾶσθαι λυόμενον ἐδημιούργησεν; Οὐ πάνυ ἔφη. Ἀλλ' ἴσθι σκόπει.
ἔστιν ὅ, τι προσδεῖ ἀκοὴ καὶ φωνῇ γένους ἄλλου εἰς τὸ πρὸς μὴ, ἀκούειν· πρὸς δὲ, ἀκούεσθαι· ὃ
ἐὰν μὴ παραγένηται τέταρτον, ἡ μὲν οὐκ ἀκούσεται· ἡ δὲ, οὐκ ἀκουσθήσεται; Οὐδε-
νὸς ἔφη. Οἶμαι δ' ἐγὼ ἦν δ' ἐγὼ, οὐ δι' ἄλλας πολλὰς ἵνα μὴ εἴπω, ὅτι οὐδὲ μιᾶς τοιού
του προσδεῖ ὀνόσ. ἢ σύ τινα ἔχεις εἰπεῖν. Οὐκ ἔγωγε ἦ δ' ὅς. πρὸς δὲ τῆς ὄψεως
καὶ τοῦ ὁρατοῦ οὐκ οἰνοεῖς, ὅτι προσδεῖται; πῶς οἰούσης που τοῦ ὄμματος ὄψεως,
καὶ ἐπιχειροῦντος τοῦ ἔχοντος χρῆσθαι αὐτῇ· παρούσης δὲ χρόας οὐ αὐτοῖς ἐὰν μὴν
παραγένηται γένος τέταρτον ἰδίᾳ, ἐπ' αὐτῷ ἔσται πῦφυκὸς, εἶδος, ὅτι ἥτε ὄψις οὐδὲν
ὄψεται· τάτε χρώματα ἔσται ἀόρατα. τίνος δὴ λέγεις ἔφη τοῦτου. ὃ δὴ σὺ κα-

λεῖς ἢν δ' ἐγὼ φῶς. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Οὐκοῦν καὶ ἄρα ἰδέα τοῦ ὁρᾶν αἴσθησις, καὶ ἡ τοῦ ὁρᾶσθαι δυνάμις ἐν ἄλλῳ συζεύξεως μηχανῆς ζυγὸν ἐγγιγνόμενον, ἐπιδὴ μὴ ἄπορον τὸ φῶς. Ἀλλὰ μὴν ἔφη πολλοῦ γε δεῖ· ἀλλὰ πολλὰ μὲν εἶναι.

Τίνα οὖν ἔχεις αἰτιᾶσασθαι τῶν οὐρανίων θεῶν τοῦτον κύριον, ὃς ἡμῖν τὸ φῶς ὄμμα ποιεῖ ὁρᾶν ἄριστα, καὶ τὰ ὁρώμενα ὁρᾶσθαι. Οὗπερ καὶ σὺ ἔφη, καὶ οἱ ἄλλοι· ἐν ἡλίου γοῦν δήλου ὀφθαλμοῖς. Ἆρ' οὖν δὴ πέφυκεν ὄμμα πρὸς τοῦτον ἐγγιγνόμενον τὸν θεόν. Πῶς. Οὐκ ἔστιν ἥλιος ἢ ὄμμα οὔτε αὐτὴ, οὔτε σὺ ᾧ ἐγγίγνεται ὁ δὴ καλοῦμεν ὄμμα. Οὐ γοῦν οὖν. Ἀλλ' ἴσως δήπου τῶν ὀμμάτων τὰς αἰσθήσεις ὀργάνων. Πολύγε. Οὐκοῦν καὶ πῶς μιᾶς μιν ἕνεκα τῆς εὖ τύπου τὰ μεγ νομένη ὡσπερ ὑπόρρυτον κέκτηται. Πάνυ μὲν οὖν. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ ὁ ἥλιος ὄμμα μὲν οὐκ ἔστιν, αἴτιος δ' ὢν αὐτῆς ὁρᾶται ὑπ' αὐτῆς ταύτης; Οὕτως ἡ δ' ὅς.

Τοῦτον τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ φαίην μ' ἐλέγειν τὸν ἀγαθοῦ ἔκγονον, ὃν τοιοῦτον ἐγέννησεν ἀνάλογον ἑαυτῷ, ὃ, τι περ αὐτὸ οὗ τῶνδε τῷ τοῦτο πρός τε νοῦν καὶ τὰ νοούμενα, τὸ τοῦτον οὗ τῷ ὁρατῷ πρός τε ὄμμα καὶ τὰ ὁρώμενα. Πῶς ἔφη. Ἴσθι φίλε μοι.

Ὁ φλαμοὶ ἦν δ' ἐγὼ δι' ὃ τ' αὖ μηκέτι ἔτι ἐκεῖνα τῆς αὐτοῦ περίσχῃ ὧν αὖ τοῖς χρόαισ' ἡμέρινὸν φῶς ἐπέχῃ ἀλλὰ ὧν νυκτερινὰ φέγγη ἀβλωπῆ ποιῇ τε καὶ ἐπὶ φαίνοντας τυφλῶν, ὥσπερ οὐκ ὀφθαλμοὺς ἐνόντας. Καὶ μάλα ἔφη. Ὅταν δ' γ' οἶμαι δὴν ὁ ἥλιος κατα λάμπει σε φῶς ὁρῶσι καὶ τοῖς αὐτοῖς ὕστερος ὁ μμασιν ἐ νόησε φαίνεται; Τί μήν. Οὕτω δ' ἴσως καὶ τὴν ψυχὴν ὧδε νόει· ὅταν μὲν οὗ κατα λάμπει ἀληθεία τε καὶ τὸ ὂν εἰς ἔσχ' ἀπερείσηται, νοήσῃ τε καὶ ἔγνω αὐτὸ, καὶ νοῦν ἔχειν φαίνεται. ὅταν δ' εἰς τὸ σκότῳ κεκραμένον γιγνόμενον τοῦ ἀ πολλύμενον, δοξάζει τε καὶ ἀμβλυώπει· καὶ ἀπὸ τοὺς δόξας μεταβάλλει, ἠ ἔοικεν αὖ, νοῦν οὐκ ἔχειν.

Ἔοικε γοῦν. Τοῦτο τοίνυν δὴ τὸ ἀληθείαν παρέχειν τοῖς γιγνωσκομένοις, καὶ τῷ γιγνώσκοντι τὴν δύναμιν ἀποδιδόν, τὴν τῆς ἀγαθοῦ ἰδέ αν φάθι εἶναι. αἰτίαν δ' ἐπιστήμης οὖσαν καὶ ἀληθείας, ὡς γιγνωσκομένης ἢ εἰδ. νοῦ οὔτω δὲ καλὸν ἀμφοτέρων ὄντων γνώσεώς τε καὶ ἀληθείας, ἄλλο καὶ κάλλιον εἶναι τοῦτον ἡγούμενος αὐτὸ, ὀρθῶς ἡγήσῃ. ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀλήθειαν, ὥσπερ ἐκεῖ φῶς τε καὶ ὄμμα, ἡλιοειδῆ μὲν νομίζειν ὀρθὸν· ἥλιον δὲ ἡγεῖσθαι, οὐκ ὀρθῶς ἔχει· οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἀγαθοειδῆ μὲν νομίζειν παῖ ἀμφοτέρω, ὀρθὸν· ἀγαθὸν δὲ ἡγεῖσθαι ὀ πότερον αὐτῶν, οὐκ ὀρθόν· ἀλλ' ἔτι μείζονος τιμητέον τὴν τῆς ἀγαθοῦ ἕξιν. Ἀμήχανον κάλλος ἔφη λέγεις, εἰ ἐπιστήμην μὲν καὶ ἀλήθειαν παρέχει. αὐτὸ δ' ὑπερβαίνει ταῦτα κάλλει ἴσθι· οὐ γοῦν δήπου σύγε ἡδονὴν αὐτὸ λέγεις; Εὐφήμει ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ἐκεῖ μᾶλλον σκόπει τοιόνδε ἔφη, ἅδε μοι δοκεῖ ἀγαθοῦ ἔκγονος τὸν ὁμοιότατον ἑαυτῷ ἐν τῷ ὁρατῷ γένει πρὸς τὸν νοητὸν τοιοῦτον ἐν τῷ νοητῷ πρὸς τὸ ὁρατὸν ποιῆσαι. πῶς. Τὸν ἥλιον λέγω δήπου ὁρώμενον οὐ μόνον δῆμας πῶς τῷ ὁρᾶσθαι δώσαμεν παρέχειν φύσεις, ἀλλὰ καὶ πῶς γένεσιν καὶ αὔξειν καὶ τρο φήν, οὐ γένεσιν αὐτὸν ὄντα. Πῶς γοῦν. Καὶ τοῖς γιγνωσκομένοις τοίνυν, μὴ μόνον τὸ γιγνώσκεσθαι φαίνειν τοῦ ἀγαθοῦ παρεῖναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναί τε καὶ πῶς οὐσίαν ὑπ' ἐκείνου αὐτοῖς προσεῖναι, οὐκ οὐσίαν ὄντος τἀγαθοῦ· ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβείᾳ, καὶ δυνάμει ὑπερέχοντος. Καὶ ὁ γλαύκων μάλα γελοίως, μὰ πόλλων ἔφη, ἁμαυρούμενος ὑπερβολῆς. Εὖ γοῦν δ' ἐγὼ ἔφην ἐπῇ ἀπορεῖς, ἀναγκαίως ἔχειν τοι ἐμοὶ δοκοῦντα τοῦτο αὐτοῦ λέγειν. Καὶ μηδεμῶς γ' ἔφη παύσῃ ἐμὲ μή τι ἀλλὰ πῶς τοῦτ' ἦν ἥλιον ὁμοιότητα καὶ διεξιέναι ἔτι ἀπολείπεις. Ἀλλὰ μὴν ἔπαυ σοῦν ἀπολέπω. Μὴ δι σμικρὸν τοίνυν ἔφη παρελίπῃς. Οὐ μεμ μὲν οὖν δ' ἐγώ, καὶ πολύ. ἆμως δὲ ὅσα γε τῷ παρόντι δυνατὸν, ἐκὼν οὐκ ἀπολέψω. Μὴ γοῦν ἔφη. Νόησον τοίνυν ὡδ' ἐγὼ, ὥσπερ λέγομεν, δύο αὐτὼ εἶναι καὶ βασιλεύειν· ἐν μὲν τῷ γόνους τε καὶ τόπου· τὸ δ' αὖ ὁρατοῦ· ἵνα μὴ οὐρανοῦ ἔπωμ', δόξῃ σοι σοφίζεσθαι· τῶνδε τὸ ὄνομα, ἀλλ' οὖν ἔχεις πῶς σὺ τἀ ἐσθι, ὁρατὸν νοητόν. Ἔχω.

Ὥσπερ τοίνυν γραμμὴν λάβε τετμημένην λαβὼν, αὖ σε τμήματα· πολλὰ τὰ μεγ ἑκάτερον τὸ τμῆμα αὖ τὸν αὐτὸν λόγον· τό, τε τῦ ὁρωμένου γένους καὶ τὸ τοῦ νοουμένου· καὶ

νου. καί τοι ἔστιν σαφῶς καὶ ἀσάφεια πρὸς ἄλληλα. ὁ μὲν γὰρ ὁρμᾷ τῷ ἑτέρου τιμᾶσθαι, εἰκόνος· λέγω δὲ τὰς ἐπιθυμίας, πρῶτον μὲν τὰς σωματικὰς· ἔπειτα, τὰ ἐν τοῖς ὕπνοις φαντάσματα. καὶ ἅπαξ ἐν τοῖς ὕπνοις τινά τε, καὶ λέοντα καὶ φασὶ ξυνίεναι, καὶ πᾶν ὁ βούλεται ἐκ ταὐτοῦ. Ἀλλὰ μὴ ταὐτοῦ. καὶ τοίνυν ἕτερόν τί ἐστι, ᾧ ἔοικε· τά, τε ἐνδεᾶ ἡμᾶς ζῷα, καὶ πᾶν τὸ φυτευτὸν καὶ ἐν σκιᾷ σῶν ὅλον γένος. Τίθημι ἔφη. Ἦ καὶ ἐθέλοις ἂν αὐτὸ φάναι εἶναι δίτιχα διῃρῆσθαι ἀληθείᾳ τε καὶ μὴ, ὡς τὸ δοξαστὸν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτω τὸ ὁμοιωθὲν πρὸς τὸ ᾧ ὡμοιώθη; Ἔτι γ' ἔφη καὶ μάλα. Σκόπει δὴ καὶ τῷ νοητοῦ ὁμὸν ἓν τμητέον.

ΓΛ. Ἦ δ' ὃς οὖν τοῖς τότε τιμῆσαι ὡς εἰκόσι χρωμένοις ψυχῇ ζητεῖν ἀνάγκη ἅπτεσθαι ἐξ ὑποθέσεων· οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένοις, ἀλλ' ἐπὶ τελευτήν. τὸ δ' αὖ ἕτερον ἐπ' ἀρχὴν ἀνυπόθετον ἐξ ὑποθέσεως ἰοῦσαν, καὶ ἄνευ τῶν περὶ ἐκεῖνο εἰκόνων αὐτοῖς εἴδεσι δι' αὐτῶν τῷ μεθόδῳ ποιουμένου. ταῦτ' ἔφην ἀλήθη· οὐκ ἱκανῶς ἔμαθον. ἀλλ' αὖ πάλιν ἦν δ' ἐγώ, ῥᾴδιον γὰρ τούτων προειρημένων, μαθεῖν. δίμοιρα γάρ σε οἶμαι εἰδέναι, ὅτι οἱ περὶ τὰς γραμματείας τε καὶ λογισμοὺς καὶ τὰ τοιαῦτα πραγματευόμενοι ὑποθέμενοι τό, τε περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον, καὶ τὰ σχήματα καὶ γωνιῶν τρισσὰ εἴδη, καὶ ἄλλα τούτων ἀδελφὰ καθ' ἑκάστην μέθοδον ταῦτα μὲν ὡς εἰδότες ποιησάμενοι ὑποθέσεις αὐτά, οὐδένα λόγον οὔτε αὐτοῖς, οὔτε ἄλλοις ἔτι ἀξιοῦσι περὶ αὐτῶν διδόναι, ὡς παντὶ φανερὸν ἐκ τούτων ἀρχόμενοι, τὰ λοιπὰ ἤδη διεξιόντες, τελευτῶσιν ὁμολογουμένως ἐπὶ ὅπερ, οὗ ἂν ἐπὶ σκέψιν ὁρμήσωσι. πάνυ μὲν οὖν ἔφη τοῦτό γε δῆλον. Οὐκοῦν καὶ ὅτι τοῖς ὁρωμένοις εἴδεσι προσχρῶνται, καὶ τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ποιοῦνται, οὐ περὶ τούτων διανοούμενοι, ἀλλ' ἐκείνων πέρι, οἷς ταῦτα ἔοικε· τῷ τετράγωνόν αὐτοῦ αὐτὸ καὶ διάμετρον αὐτῆς. ἀλλ' οὐ ταύτης ἕνεκα γράφουσι, καὶ τἆλλα οὕτως, αὐτὰ μὲν ταῦτα ἃ πλάττουσί τε καὶ γράφουσιν ὧν καὶ σκιαὶ καὶ ἐν ὕδασιν εἰκόνες εἰσὶ, τούτοις μὲν ὡς εἰκόσιν αὖ χρώμενοι· ζητοῦντές τε αὐτὰ ἐκεῖνα ἰδεῖν, ἃ οὐκ ἂν ἄλλως ἴδοι τις, ἢ τῇ διανοίᾳ. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Τοῦτο τοίνυν, νοητὸν μὲν ἐξ εἴδους ἔλεγον. ὑποθέσεσι δ' ἀναγκαζομένους ψυχὴν χρῆσθαι πρὸς τὴν ζήτησιν αὐτοῦ οὐκ ἐπ' ἀρχὴν ἰοῦσαν. ὡς οὐ δυναμένους ὑπερβαίνειν. εἰκόσι δὲ χρωμένους αὐτοῖς τοῖς ὑπὸ τούτων ἀπεικασθεῖσι καὶ ἐκείνοις πρὸς ἐκεῖνα ὡς εὐαρίθμοις δεδοξασμένοις τε καὶ τετιμημένοις.

Μανθάνω ἔφη ὅτι δ' ὑπὸ ταῖς γραμματείαις τε καὶ ταῖς ταύταις ἀδελφαῖς τέχναις λέγεις. Τὸ δοίνυν ἕτερον μαθεῖν τιμᾶν τοῦ νοῦ, λέγοντά με ὀρθῶς. οὐ αὐτὸς ὁ λόγος ἅπτεται τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει τὰς ὑποθέσεις ποιουμένου. οὐκ ἀρχὰς ἀλλὰ τῷ ὄντι ὑποθέσεις. δοῖ' ἐπιβάσεις τε καὶ ὁρμὰς· ἵνα μέχρι τοῦ ἀνυποθέτου ἐπὶ πᾶν τὸ παντὸς ἀρχὴν ἰὼν, ἁψάμενος αὐτῆς, πάλιν αὖ ἐχόμενος τῶν ἐκείνης ἐχομένων, οὕτως ἐπὶ τελευτὴν καταβαίνῃ. ἀισθητῷ παντάπασιν οὐδενὶ προσχρώμενος. ἀλλ' εἴδεσιν αὐτοῖς δι' αὐτῶν εἰς αὐτὰ, καὶ εἰς τελευτᾷ εἰς εἴδη. Μανθάνω ἔφη, ἱκανῶς μὲν οὔ. δοκᾷς γάρ μοι συχνὸν ὄργον λέγειν· ὅτι μέν γε βούλει διορίζειν σαφέστερον εἶναι τὸ ἐπὶ τοῦ διαλέγεσθαι ἐπιστήμης τοῦ ὄντος τε καὶ νοητοῦ θεωρούμενον, ἢ τὸ ἐπὶ τῶν τεχνῶν καλουμένων ἃς αἱ ἐπὶ τὸ ὑποθέσεις ἀρχαὶ, καὶ διανοίᾳ μὲν ἀναγκάζονται, ἀλλὰ μὴ αἰσθήσεσιν αὐτὰ θεᾶσθαι οἱ θεώμενοι· διὰ δὲ τὸ μὴ ἐπ' ἀρχὴν ἀπελθόντας σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεων, νοῦν οὐκ ἔχειν περὶ αὐτὰ δοκοῦσί σοι καί τοι νοητῶν ὄντων μετ' ἀρχῆς· διάνοιαν δὲ καλεῖν μοι δοκᾷς τὴν τῶν γεωμετρικῶν τε καὶ τῶν ἑταίρων ἕξιν, ἀλλ' οἶμαι ὡς μεταξύ τι δόξης τε καὶ νοῦ τὴν διάνοιαν οὖσαν. Ἱκανῶς τοι καὶ τοῦτ' ἔλεγες ἀποδέχω. καί μοι περὶ τοῖς τέτταρσι τμήμασι, τέτταρα ταῦτα παθήματα τῇ ψυχῇ γιγνόμενα λάβε. νόησιν μὲν, περὶ τὸ ἀνωτάτω. διάνοιαν δὲ, περὶ τὸ δεύτερον· τῷ τρίτῳ δὲ πίστιν ἀπόδος, καὶ τῷ τελευταίῳ εἰκασίαν, καὶ τάξον αὐτὰ κατὰ λόγον, ὥσπερ ἐφ' οἷς ἔστιν ἀληθείας μετέχειν. οὕτω ταῦτα σαφῶς ἡγησάμενος μετ-

χειν· μανθάνω ἔφη καὶ ξυγχωρῶ, καὶ τετάχθω ὡς λέγεις.

Τέλος τῆ πολιτείαν, ἡ περὶ δικαίου ἔκτον λόγον.

ΓΛΑΥΚΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

Ἐστα ταῦτα δὴ εἰρημένον τοιούτῳ πάθει πλῆρες τὸ ἄμα τοῦτο φύσιν παιδείας τε πέρι, καὶ ἀπαιδευσίας. Ἴδε γὰρ ἀνθρώπους δὴ οἰκήσει ἀπολαυόντες αἰκισμῷ πρὸς τὸ φῶς πλησίον τοῦ ἐν τῷ καταγείῳ μακρὰν παρ' ἄπαν τὸ ἀπόλαυσον. οὐ ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας οὐ δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας· ὥστε μόνον τὸ αὐτοὺς εἰς τε τὸ πρόσθεν μένον ὁρᾶν. κυκλῳ δὲ τοὺς καφαλὰς ἔχειν τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους τοῦτο ἄγειν. φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καιόμενον ὄπισθεν αὐτῶν. μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμωτῶν, ἐπάνω ὁδὸν παρὰ μῶν ἰδὲ τειχίον παρῳκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα ἐφ' ὧν τὰ θαύματα δεικνῦσιν. Ὁρῶ ἔφη.

Ὅρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους σκεύη τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου· καὶ ἀνδριάντας, καὶ ἄλλα ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα, καὶ παντοῖα εἰργασμένα· οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν φθεγγομένους τοὺς δὲ, σιωπῶντας τῶν παραφερόντων. Ἄτοπον ἔφη λέγεις εἰκόνα, καὶ δεσμώτας ἀτόπους. Ὁμοίους ἡμῖν ἔφη· πρῶτον γὰρ τοιούτους τοὺς τοιούτους ἐν τοῖς καὶ ἀλλήλων ὄψει αὐτῶν τι ἄλλο, πλὴν τὰς σκιὰς τὰς ἀπὸ τοῦ πυρὸς εἰς τὸ κατ' αὐτὰ ἐν τῷ ἀντρῷ αὐτῶν τοῦ ἀπαλαίου προσπίπτουσας; πῶς γὰρ ἔφη εἰ ἀκινήτους γε τὰς κεφαλὰς ἔχειν ἐναγκασμένοι εἶεν ἐν βίῳ. Τί δὲ, τῶν παραφερομένων οὐ ταὐτὸν τοῦτο; τί μήν.

Εἰ οὖν διαλέγεσθαι οἷοί τ' εἶεν πρὸς ἀλλήλους, οὐ ταῦτα ἡγῇ αὐτοὺς τὰ παρόντα αὐτοὺς νομίζειν ὀνομάζειν ἃ ὁρῶσι; Ἀνάγκη. Τί δ' εἰ καὶ ἠχὼ δεσμωτήριον ἐκ τοῦ καταντικρὺ ἔχοι, ὁπότε τις τῶν παριόντων φθέγξαιτο· οἴει ἄν ἄλλο τι αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἢ φθεγγόμενον, ἢ τὸν παριοῦσαν σκιάν; μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη.

Παντάπασι δήπου δίκαιοι οἱ τοιοῦτοι, οὐκ ἄν ἄλλο τι νομίζοιεν τὸ ἀληθὲς, ἢ τὰς τῶν σκευαστῶν σκιάς. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη. Σκόπει δὴ καὶ λύσιν τε καὶ ἴασιν τῶνδε δεσμῶν καὶ τῆς ἀφροσύνης οἵαπερ ἄν εἰκὸς εἴη ἐκ φύσεως τοιάδε ξυμβαίνειν αὐτοῖς· ὁπότε τις λυθείη καὶ ἀναγκάζοιτο ἐξαίφνης ἀνίστασθαί τε καὶ περιάγειν τὸν αὐχένα καὶ βαδίζειν, καὶ πρὸς τὸ φῶς ἀναβλέπειν. πάντα δὲ ταῦτα ποιῶν, ἀλγοῖ τε καὶ διὰ τὰς μαρμαρυγὰς ἀλωστοῖ ἂν, ἃ τότε τὰς σκιὰς ἑώρα τὴν αὐτὸν εἶναι τῶν ἐνθένδε τινὰ αὖ τῷ λέγοι ἔντι τότε μὲν ἑώρα φλυαρίας, νῦν δὲ μᾶλλόν τι ἐγγυτέρω τοῦ ὄντος καὶ πρὸς μᾶλλον ὄντα τετραμμένος, ὀρθότερον βλέπει, καὶ δὴ καὶ ἕκαστον τῶν παριόντων ἀναγκάζοι ἐρωτῶν ἀποκρίνεσθαι ὅ, τί ἐστι, οὐκ οἴει αὐτὸν ἀπορεῖν τε αὖ καὶ ἡγεῖσθαι τὰ τότε ὁρώμενα ἀληθέστερα, ἢ τὰ νῦν δεικνύμενα; πολύ γ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ εἰ πρὸς αὐτὸ τὸ φῶς ἀναγκάζοι αὐτὸν βλέπειν ἀλγεῖν τε αὖ τὰ ὄμματα καὶ φεύγειν ἀποστρεφόμενον πρὸς ἐκεῖνα ἃ δύναιτο καθορᾶν καὶ νομίζειν ταῦτα τῷ ὄντι σαφέστερα τῶν δεικνυμένων; Οὕτως ἔφη.

Εἰ δ' ἐκεῖθεν ἕλκοι τις αὐτὸν βίᾳ διὰ τραχείας τῆς ἀναβάσεως καὶ ἀπότομου, καὶ μὴ ἀνίη, πρὶν ἐξελκύσειεν εἰς τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, ἆρα οὐχὶ ὀδυνᾶσθαί τε ἂν ἡγοῖτο ἀναπαστέον ἐλκόμενον, καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὸ φῶς ἔλθοι αὐτοῦ ἂν ἔχοντα τὰ ὄμματα μεστὰ ὁρᾶν οὐδὲν ἂν δύνασθαι τῶν νῦν λεγομένων ἀληθῶν; Οὐ δῆτ' ἂν ἔφη ἐξαίφνης.

συνηθέστερον δὲ ὅμως δόξει τὰ αὐτὰ, εἰ μέλλοι τὰ ἄνω ὄψεσθαι, μὴ πρῶτον μὲν τοὺς σκιὰς αὐτῶν ῥᾴστας θεωρῶν· μετὰ ταῦτα δὲ τὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ τῶν ἄλλων εἰδώλατα· ὕστερον δὲ αὐτά· εἰς δὲ τούτων, τὰ μὲν τῷ οὐρανῷ καὶ αὐτὸν αὖ τὸν οὐρανὸν, νύκτωρ αὖ ῥᾷον ἂν θεάσαιτο προσβλέπων τὸ τῶν ἄστρων τε καὶ σελήνης φῶς, ἢ μεθ' ἡμέραν τὸν ἥλιόν τε, καὶ τὸ τοῦ ἡλίου. Πῶς δ' οὔ. Τελευταῖον δὴ δήμεσε τὸν ἥλιον, οὐκ ἐν ὕδασιν, οὐδ' ἐν ἀλλοτείοις ἴσως φαντάσμασι τοῦτο, ἀλλ' αὐτὸν καθ' αὑτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ δυνατὸν αὖ καταιδέσθαι καὶ θεάσασθαι δίοτι ἔστιν. Ἀναγκαῖον ἔφη.

Καὶ μετὰ ταῦτ' ἂν ἤδη συλλογίζοιτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τάς τε ὥρας καὶ τοὺς ἐνιαυτοὺς, καὶ πάντα ἐπιστρέφων τὰ ἐν τῷ ὁρωμένῳ τόπῳ, καὶ ἑκείνων ὧν σφῆς ἑώρων, τρόπον τινὰ πάντων αἴτιος. Δῆλον ἔφη, ὅτι μετὰ ταῦτα αὖ μετ' ἐκεῖνα ἔλθοι. Τί οὖν; ἀναμιμνησκόμενον αὐτὸν τῆς πρώτης οἰκήσεως, καὶ τῆς ἐκεῖ σοφίας, καὶ τῶν τότε ξυνδεσμωτῶν, οὐκ ἂν οἴει ἑαυτὸν μὲν εὐδαιμονίζειν τῆς μεταβολῆς, τοὺς δ' ἐλεεῖν; καὶ μάλα. Τιμαὶ δὲ καὶ ἔπαινοι εἴ τινες αὐτοῖς ἦσαν τότε παρ' ἀλλήλων καὶ γέρα τῷ ὀξύτατα θεωροῦντι τὰ παριόντα καὶ μνημονεύοντι μάλιστα ὅσα τε πρότερα αὐτῶν, καὶ ὕστερα ἐώθει καὶ ἅμα πορεύεσθαι, καὶ ἐκ τούτων δὴ μαντικώτατα ἀπομαντευομένῳ τὸ μέλλον ἥξειν, δοκεῖς ἂν αὐτὸν ἐπιθυμητικῶς αὐτῶν ἔχειν, καὶ ζηλοῦν τοὺς παρ' ἐκείνοις μὲν μεμιμένους τὴν δόξαν τοῦτον, ἢ δ' τῷ ὁμήρου ἂν πιον θῆναι· καὶ σφόδρα βουλεύεσθαι, ἀπαίρουρον εἶναι θητευέμεν ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, καὶ ὁτιοῦν ἂν πονθεῖν μᾶλλον, ἢ κεῖνά τε δοξάζειν καὶ ἐκείνως ζῆν; Οὕτως ἔφη ἔγωγε δοκεῖ, πᾶν μᾶλλον πονθῆναι ἂν δέξασθαι, ἢ ζῆν ἐκείνως. Καὶ τόδε δὴ σκόπει, ἦν δ' ἐγὼ, εἰ πάλιν ὁ τοιοῦτος καταβὰς εἰς τὸν αὐτὸν δίφρον καθίζοιτο, ἆρ' οὐ σκότους ἂπρακτος ἐξαίφνης ἥκων ἐκ τοῦ ἡλίου; καὶ μάλα γ' ἔφη. Τὰς δὲ δὴ σκιὰς εἰ κεῖνος πάλιν εἰ δοι αὐτὸν γωμακτύπους διαμιλλᾶσθαι τοῖς ἀεὶ δεσμώταις ἐκείνοις, οὐ μὰ ἀμβλυώπει πρὶν κατασῆναι τὰ ὄμματα· οὗτος δ' ὁχρόνος μὴ πάνυ ὀλίγος εἶναι τῆς συνηθείας. ἆρ' οὐ γέλωτ' ἂν παρέχοι, καὶ λέγοιτο ἂν περὶ αὐτοῦ ὡς ἀνακβὰς ἄνω διεφθαρμένος ἦκει τὰ ὄμματα, καὶ ὅτι οὐκ ἄξιον οὐδὲ πειρᾶσθαι ἄνω ἰέναι· καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα λύειν τε καὶ ἀνάγειν, εἴ πως οἱ ταῖς χερσὶ δυνατὸν λαβεῖν καὶ ἀποκτιννύναι. Ἀποκτιννύναι ἂν σφόδρα γ' ἔφη. Ταύτην τοίνυν τὴν εἰκόνα ὦ φίλε γλαύκων, πρόσαπτέον ἅπασιν τοῖς ἔμπροσθεν λεγομένοις· τὴν μὲν διὰ τῆς ὁράσεως φαινομένην οἴκησιν ἐικάσαντα τῷ τοῦ δεσμωτηρίου οἰκήσει ἀφομοιοῦντα· τὸ δὲ τοῦ πυρὸς ἐν αὐτῇ φῶς, τῇ τοῦ ἡλίου δυνάμει· τὴν δὲ ἄνω ἀνάβασιν καὶ θέαν τῶν ἄνω, τὴν εἰς τὸν νοητὸν τόπον τῆς ψυχῆς ἄνοδον τιθεὶς, οὐκ ἀμαρτήσεις τῆς γ' ἐμῆς ἐλπίδος· ἐπειδὴ ταύτης ἐπιθυμεῖς ἀκούειν, θεὸς δ' που οἶδεν εἰ ἀληθὴς οὖσα τυγχάνει· τὰ δ' οὖν ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεται· ἐν τῷ γνωστῷ τελευταία ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ ἰδεῖν καὶ μόγις ὁρᾶσθαι· ὀφθεῖσα δὲ συλλογιστέον εἶναι, ὡς ἄρα παῦσι παντῶν αὐτὴ ὀρθῶν τε καὶ καλῶν αἰτία· ἐν τε ὁρατῷ φῶς καὶ τὸν τοῦδε κύριον τεκοῦσα· ἐν τε τῷ νοητῷ, αὐτὴ κυρία ἀλήθειαν καὶ νοῦν παρεχομένη· καὶ ὅτι δεῖ ταύτην ἰδεῖν τὸν μέλλοντα ἐμφρόνως πράξειν, ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ. Ξυνοίσομαι ἔφη καὶ ἐγὼ ὅτιγε δὴ τρόπον λαμβάνομεν. Ἴθι δὴ τοίνυν τῷδ' ἐπὶ καὶ τόδε ξυνοίκισον, καὶ μὴ θαυμάσῃς, ὅτι οἱ ταῦθα ἐληλυθότες, οὐκ ἐθέλουσι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράττειν· ἀλλ' ἄνω ἀεὶ ἐπείγονται αὐτῶν αἰεὶ ψυχαὶ διατελεῖν· εἰκὸς γοῦν που οὕτως εἶπερ κατὰ τὸν προειρημένον εἰκόνα ταῦτ' ἔχει.

Εἰκὸς μέντοι ἔφη. Τί δὲ τόδε οἴει τὸ θαυμαστὸν, εἰ ἐκ θείων ἐπὶ τὰ ἀνθρώπεια ἐς ἐλθὼν κακῶς, ἀσχημονῇ τε καὶ φαίνεται σφόδρα γελοῖος ἔτι ἀμβλυώπων· καὶ πρὶν ἱκανῶς συνήθης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ ἀναγκαζόμενος ἐν δικαστηρίοις ἢ ἄλλοθί που ἀγωνίζεσθαι περὶ τῶν τοῦ δικαίου σκιῶν, ἢ ἀγαλμάτων, ὧν αἱ σκιαὶ ἐκ δίκαιαι καὶ ὑπὸ τῶν ταῦτα ὄντα τὰ τοῦ καλοῦ μὴ πώποτε ἰδόντων. Οὐ δῆτα τοιοῦτον θαυμαστὸν ἔφη. Ἀλλ' ἐνοῦν χρὴ

πὸς ἓν δ' ἐπὼ, μαμῶ τ' αὖ, ὅλε σπᾶ καὶ ἀφὸ σπῶν γίγνοιν τ' αὖ ἐπιτραφεῖς ὅμμασιν. ἓκ γε φωτὸς εἰς σκότος μεθισταμένοις, καὶ ἐκ σκότου, εἰσφῶς· ταῦτα δὴ ταυτὶ νομίσας τὶς γίγνεσθαι καὶ πόδ' ψυχὴν, ὁπότε ἴσθι δεδρυουμένην τινὰ ἢ ἀλαυκατῆ σάντι κεφαλᾷ, οὐκ αὖ ἀλογίστως γελᾷν, ἀλλ' ἐπισκοπεῖν αὖ, πότερον ἐκ φαεινοτέρου βίου ἥκουσα ἐς τὸ ἀμαθέστερον ἐσκότωται, ἢ ἐξ ἀμαθίας πλείονος εἰς φαεινότερον ἰοῦσα, ὑπὸ λαμπροτέρου μαρμαρυγῆς ἐμπέπληται, καὶ οὕτω δὴ πὼ μὴν δύσται μονίσειεν αὖ τῆ πάθους τε καὶ βίου, πὼ δὲ ἐλείσειεν. καὶ ἐγελᾶν ἐπ' αὐτῇ βούλοιτο, ἢ πλέον αὖ ἢ ταγέλασος ὁ γέλως αὐτῷ ἄν, ἢ ὁ ἐὰδὶ τῇ ἄφωδιν ἐκφωνῆς ἀκούσῃ. καὶ μάλα ἔφη μετείως λέγεις. Δεῖ δὴ εἶπον ἡμᾶς πιόνδε νομίσαι πόδ' αὐτῶν εἰ ταῦτα ἀληθῆ πως ἔχει οὐχ ἱκανῶς ἀπαγγέλλομεν φασὶν εἶναι, τοιαύτην καὶ εἶναι. φασὶ δέ που οὐκ οὐσίας οὐ τῇ ψυχῇ ἐπίσημος, σφᾶς οὐπιθέσθαι. διὸν τυφλοῖς ὀφθαλμοῖς ὄμμ' οὐπιθότες. Φασὶ γοῦν οὕω ἔφη. Ὁ δὲ γνωῶ λόγος ἓν δ' ἐπὼ σημαίνει, ταύτην πὼ οὐσίαν ἐκάστου δικαίως οὐ τῇ ψυχῇ, καὶ ᾧ ὄργανον ᾧ καταμανθάνει ἕκαστος· εἰ δ' ὄμμα μὴ δυνατὸν ἓν ἄλλως ἢ ξυὼν ὅλῳ τῷ σώματι σχρίφειν πρὸς ᾧ φασὶν, ἐκ τοῦ σκοτώδους, οὕτω ξυὼν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ἐκ τοῦ γιγνομένου πόδ' ἀκτῖνον εἶναι, ἕως ἂν εἰς τὸν καὶ τοῦ ὄντος ᾧ φανότατον, δυνατὴ γένηται ἀναφῶσαι θεωμένη. σχεδὸν δ' εἶπεν φαμὲν τάχα θόν. Ἦ γοῦν; Ναί. τοῦτο τοίνυν ἰὼ δ' ἐπὼ αὐτῷ, τέχνη αὖ εἴη τῆς περιαγωγῆς. Τίνα τρόπον, ὡς ῥᾷστά τε καὶ ὠφελιμώτατα μεταγράφοιτο. οὐ τοῦ ἐμποιῆσαι αὐτῷ ᾧ ὁρᾶν, ἀλλ' ὡς ἔχοντι μὲν αὐτῷ, οὐκ ὀρθῶς δὲ τετραμμένῳ· οὐδὲ σφόδρα τι δεῖται, σχεδὸν διαμεμηχανῆσθαι. Ἔοικε γοῦν ἔφη. Αἱ μὲν τοίνυν ἄλλαι ἀρεταὶ καλούμεναι ψυχῆς, κινδυνεύουσιν, ἐγγύς τι εἶναι τῶν τοῦ σώματος· τῷ ὄντι μὲν οὐκ οὐσῶν πρότερον, ὕστερον ἐμποιεῖσθαι ἔθει τε καὶ ἀσκήσεσιν· ἡ δὲ τοῦ φρονῆσαι, παντὸς μᾶλλον, θειοτέρου τινὸς τυγχανούσης ἔοικεν οὖσα· ὃ πὼ μὲν δύναμιν, οὐδέποτε ἀπόλλυσιν. σχεδὸν δὲ τῆς τοιαύτης περιαγωγῆς, χρήσιμόν τε καὶ ὠφέλιμον καὶ ἄχρηστον αὖ καὶ βλαβερὸν γίγνεται. ἢ οἶσθ' ὅτι τοὺς μὲν ἀνοήτους τῶν λεγομένων πονηρῶν μὲν, σοφῶν δὲ, ὡς ὁρμὴ μὲν βλέπει ᾧ ψυχάριον καὶ ὀξέως διορᾷ πάντα, ἐφ' ἃ τέλεσπεται ὡς ἀφαύλως ἔχον πὼ ὄφιν, πανοῦργα δ' ἀναγκασμένον ὑπηρετεῖν, ὥστε ὅσῳ αὖ ὀξύτερον βλέπῃ, τοσούτῳ πλείω κακὰ δρᾶν ἀζήμιον; πάνυ μὲν οὖν ἔφη. Τοῦτο μέν τοι δὴ δ' ἐπὼ δ' τῆς βιαίου φύσεως. εἰ δὲ παιδὸς ἀΰπτου κομιζόμενον πόδ' ὑπὸ τῆς γενέσεως ξυσκευῆ ὥσπερ μολυβδίδας, αἳ δὴ ἐδωδαῖς τε καὶ πόσεσι βιαίοις τε καὶ λιχρείαις προσφυεῖς γιγνόμεναι πόδ' τὰ κάτω σχρίφουσι πὼ τῆς ψυχῆς ὄμμ. ὧν ἐὰ πάλαγχυ πόδ' μελυβδίδας σχρίφεσθαι εἰς ἀλήθειαν, καὶ ἐκεῖνα αὖ ᾧ αὐτὸ ὄντα τῶν αὐτῶν αὖ θεραπόντων ὀξύτατα ἰόρα. ὥσπερ καὶ ἐφ' ἃ νῦν τέτραπται. Εἰκός γ' ἔφη. Τί δὲ τόδε οὐκ εἰκὸς δὴ δ' ἐπὼ, καὶ ἀνάγκην ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδεύτους κὴ ἀληθείας ἀπείρους, ἱκανῶς αὖ ποτε πόλιν ἐπιστήσειν, μήτε τοὺς ἐᾶπαιδεύτους διατελέσειν σχολῇ τέλους. τοὺς μὲν, ὅλε σκοπὸν οὐ τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν οὗπερ. οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν, ἃ αὖ πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ· τοὺς δὲ, ὅλε ἐκόντας εἶναι οὐ πράξουσιν· κομιοῦμεναι ὁμολογουμένως νίσσεις ζῶντες ὅλε, ἀπωκίσθαι. Δῆλον ἔφη. Ἡμῖν δὲ ὄργον ἓν δ' ἐπὼ, τῶν ὀπυιῶν τὰς τε ἐυλτίστας φύσεις ἀναγκάσειν ἀφικέσθαι πρὸς ᾧ μάθημα οὗ τῷ ἐμπροσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον. ἰδεῖν τε ἀγαθόν, καὶ ἀναβῆναι ἐκείνῳ πὼ ἀνάγκαιον, καὶ ἐπειδὰν ἀναβαίνῃς ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ἔτι πὼ ἐπιτρέπειν. Τὸ ποῖον δή. Τὸ αὐτῷ ἓν δ' ἐπὼ κατα μένειν, καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας, μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότερα εἴτε σπουδαιότερα.

Ἔπειτ' ἔφη ἀδικήσομεν αὐτοὺς, καὶ ποιήσομεν χεῖρον ζῆν δυνατὸν αὐτοῖς ἄμεινον. ἐπιλάθῃ δὴ δ' ἐπὼ πάλιν ὅ φίλε, ὅλε νομοθέτης ἀ τοῦτο μέλει. ὅπως οὗτος ἐν πόλει διαφερόντως δὴ πράξει. ἀλλ' οὐ ὅλῃ τῇ πόλει τὸν μηχανᾶσθαι ἐγκαταστῆσαι τοὺς φύλακας. πεφυότε μὴ ἀκίνδυνον ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τ' ὠφελείας ἓν αὖ ἔχωσι δ' κοινὸν

λωκας δοὶ ὧσιν ἀφιλεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἀνδρας ὡ τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφίῃ χρέ πθαι ὅπῃ ἂν αὐτος βούλωνται, ἀλλ' ἵνα καὶ ταχρῶνται αὐτὸς αὐτοῖς, ἐὰν δὲ ξυμβῆναι τῆς φύλακος. Λ'λλ ἔφη, ἐπιλανθάνῃ γοῦ. Σκέψαι δοίνω ἔπου ὦ γλαύκων. ὅτι οὐ δικαίως ἂν τοὺς παρ' ἡμῖν γιγνομένους φιλοσόφους, ἀλλὰ λέκαιν πρὸς αὐτοὺς ἐροῦμεν. προσανακάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαί τε καὶ φυλάττειν. ἐροῦμεν δὲ ὅτι οἱ μὲν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τοιοῦτοι γιγνόμενοι, εἰκότως οὐ μετέχουσι τῶν ἐν αὐταῖς πόνων. αὐτόματοι γοῦν ἐμφύονται ἀκούσης τῆς ἐν ἑκάστῃ πολιτείας. λέκαιν δ' ἔχει τό, γε αὐθ φυὲς, μᾶλλον δ' ἀφέλον. μὴ δ' ἐκτίνειν τῷ προθυμεῖσθαι τὰ δίκαια, ὑμᾶς δ' ἡμᾶς, ὑμῖν τε αὐτοῖς τῇ τε ἄλλῃ πόλει, ὥσπερ ἐν σμήνεσιν ἡγεμόνας τε καὶ βασιλέας ἐγεννήσαμεν. ἄμεινόν τε καὶ τελεώτερον ἐκείνων πεπαιδεῦσθαι, καὶ μᾶλλον δυνατοὺς ἀμφοτέρων μετέχειν. καὶ τὰ δίκαιον οἷον ἀμάρτοι ἕκαστον εἰς τὸν τῶν ἄλλων ξυμβίωσιν, καὶ σωφρονιστέον τὰ σκοτεινὰ δικάσασθαι. ξυνοῖζόμενοι γοῦν, μνεμόνα βέλτιόν τε ὄψεσθε τῶν ἐκεῖ, καὶ γνώσεσθε ἑκάστοτε τὰ εἴδωλα ἑκάστων, καὶ ὧν δεῖ τὰ λανθάνοντα καλῶν τε καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν περὶ, καὶ οὕτω βίον ἡμῖν καὶ ὑμῖν ἡ πόλις οἰκήσεται, ἀλλ' οὐκ ὄναρ. ὡς νῦν αἱ πολλαὶ σκιαμαχοῦσιν τε πρὸς ἀλλήλας καὶ στασιάζοντες περὶ τοῦ ἄρχειν οἰόμενοι, ὡς μεγάλου τινὸς ἀγαθοῦ ὄντος. ἐν δὲ ὅπου ἀληθὴς, ὡς ἔχει. οὐ πόλει ἔνεστι πρόθυμοι ἄρχειν οἰομένοις ἄρξειν, παύσιν ἀρίστη καὶ ἀστασιαστοτάτη ἀνάγκη οἰκεῖσθαι. πᾶν δ' ἀναντίους ἄρχοντας ὁρῶσιν, ὡναντίως. παύμεθ' οὖν ἔφη. Λ'ποθήσουσι οὖν ὑμῖν ἅπερ οἱ δρόμοι ταῦτ' ἀκούοντες καὶ οὐκ ἐθελήσουσι ξυμπονεῖν ἐν τῇ πόλει ἡμῖν οἰκήσει. ἐν δὲ πολλῷ χρόνου μετ' ἀλλήλων οἰκεῖν ἐν τῷ ἀληθεῖ; Λ'δικώτατον ἔφη. δίκαια γοῦν δὴ δικαίως ἐπιτάξομεν, παντὸς μὲν μᾶλλον ὡς ἐπ' ἀνάγκαῖον αὐτῶν ἕκαστος εἶσι τὸ ἄρχειν, ἐν ὡναντίον τῶν νῦν ἐν ἑκάστῃ πόλει ἀρχόντων. Οὕτω γοῦν ἔχει ὦ δ' ἐγὼ ὦ ἑτάιρε, ἐὰν μὲν βίον ἄβιον ὑποθησεσθε ἀμείνω τὸ ἄρχειν τοῖς μέλλουσιν ἄρξειν, ἔστισι δυνατὴ γενέσθαι πόλις εὖ οἰκουμένη. ἐν μόνῃ γ' αὐτῇ ἄρξουσιν οἱ τῷ ὄντι πολέσιοι οὐ χρυσίου ἀλλ' οὐ δεῖ ἐν εὐδαίμονα εἶναι, ζωῆς ἀγαθῆς τε καὶ ἔμφρονος. ἐν δὲ πτωχοὶ καὶ πεινῶντες ἀγαθῶν ἰδίων ἐλθοῦν ἐπὶ τὰ δημόσια ἴασιν, οὐτοῦθεν οἰόμενοι ταῦτα ἐν δεῖν ἁρπάζειν, οὐκ ἔστι περιμάχητον γοῦν τὸ ἄρχειν γιγνόμενον, οἰκεῖος ὢν καὶ εὖ δὲ ὁ τοιοῦτος πόλεμος, αὐτούς τε ἀπόλλυσι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν. Λ'ληθέστατα ἔφη. Ἔχεις οὖν ἢν δ' ἐγὼ εἶδος ἄλλον τινὰ, πολιτικῶν ἀρχῶν καταφρονοῦντα, ἢ ἐν τῇς ἀληθῶς φιλοσοφίας; Οὐ μὰ τὸν δῆ ἔ δ' ὅς, ἀλλὰ μάλα δεῖ γε μὴ ὁρασὰς τοῦ ἄρχειν ἰσάσι ἐπ' αὐτό. εἰ δὲ μὴ, οἵγε αὐτόδρασται, μαχοῦνται. πῶς δ' οὔ. Τί οὖν ἄλλους ἀναγκάσεις ἰέναι ἐπὶ φυλακὴν τῆς πόλιος, ἢ οἵπερ τούτων τε φρονιμώτατοι. λίαν ἄριστα πόλις οἰκεῖται, ἔχουσά τε πρὸς ἄλλα καὶ βίου ἀμείνω τοῦ πολιτικοῦ. Οὐδαμᾶς ἄλλους ἔφη. Βούλει οὖν τοῦτ' ἤδη σκοπῶμεν πῇ πρόπου οἱ τοιοῦτοι γενήσονται, καὶ πῶς τις ἀνάξει αὐτοὺς εἰς φῶς, ὥσπερ ἤ ᾄδου λόγονται δή τινες εἰς θεοὺς ἀνελθεῖν; πῶς γοῦν οὐ βουλευσόμεθ' ἔφη. Τοῦτο δή ὡς ἔοικεν, οὐκ ὀξράκου ἀν εἴη πήδημα τροφῆ, ἀλλὰ ψυχῆς πήδημα ἐκ νυκτερινῆς τινος ἐς μᾶρας εἰς ἀληθινὴν τοῦ ὄντος ἐπίστασιν, ἣν δὴ φιλοσοφίαν ἀληθῆ φήσομεν εἶναι. πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν λεκτέον τὴν τῶν μαθημάτων ἔχει τοιαύτην δύναμιν. πῶς γοῦν οὔ. Τί δ' οὖν ἔστιν ὦ γλαύκων μάθημα ψυχῆς ὁλκὸν ἀφ' ἡμέρας γιγνομένου εἰς τὸν ἐόν. τόδε δ' εἶπον λέγειν ἄρα. οὐκ ἀθλητὰς μέν τοι πολέμου ἔφαμεν τοὺς ἀναγκαίους εἶναι νέους ὄντας; Ἔφαμεν γοῦν. Δεῖ ἄρα καὶ τοῦτο προσέχειν τὸ μάθημα, δ' ζητοῦμεν πρὸς ἐκείνῳ. Τὸ ποῖον. Μὴ ἄχρηστον πολεμικοῖς ἀνδράσι εἶναι. Δεῖ μέν τοι ἔφη, εἴπερ δεῖ γε. Γυμναστικῆ μέν που καὶ μουσικῆ ὄντε τῷ πρόσθεν ἐπαιδεύθημεν ἡμῖν. Ἦν ταῦτα ἔφη. Γυμναστικὴ μέν που, πρὸς γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον τέτυχε. σώματος γοῦν αὔξεις καὶ φθίσεως ἐπίστατεῖ. Φαίνεται. Τοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἂν εἴη ὃ ζητοῦμεν μάθημα. Οὐ γοῦν. Λ'λλ' ἆρα μουσικὴ ἦσην τοπρότερον διήλθομεν;

Ἀλλ' ὦ ἐκεῖνο γ' εἶφη αὐτίς' ὀρθος τῆς γυμναστικῆς ἐι μέμνησαι, ἔφησθα παυλβύουσα τοὺς φύλακας· καὶ τότε ἁρμονίαν, θυμοειδίαν τινὰ οὐκ ἐπισήμῳ παραδιδοῦσα, καὶ καὶ τοῦ ῥυθμοῦ θυρυθμίαν· εἴτε τοῖς λόγοις ἕτερα τούτων ἀδελφὰ ἔφη ἅπερ ἔχουσα, καὶ ὅσοι μυθώδεις τῶν λόγων, καὶ ὅσοι ἀληθινώτεροι ἦσαν, μάθημα δὲ πρὸς τοιοῦτον ἢ ἀγαθὸν δι' οὐ νῦν ζητεῖς, οὐδὲν ἦν αὐτῇ. Ἀκριβέστατα ἦν δ' ἐπῶ ἀναμιμνήσκεσθε· τῷ ἂν ὄντι, τοιοῦτον οὐδὲν εἶχεν· ἀλλ' ὦ θαυμάσιε γλαύκων, τί ἂν ἔτι τοιοῦτον· αἱ, τε γοῦν τέχναι, βαίνουσί που ἅπασαι εὐδόξαν εἶναι.

Ρᾴδιον οὖν· καὶ μὴν, τί ἔτ' ἄλλο λείπεται μάθημα, μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς, καὶ τῶν τεχνῶν κεχωρισμένον. Φέρε ἦν δ' ἐπῶ, ἐμοὶ δὲν ἔτι ἐκτὸς τούτων ἔχομεν λαβεῖν τῶν εἰδῆ πάντα τεινόντων τι λάβωμεν. Τὸ ποῖον. δῆλον· ὃ καινὸν ὦ πᾶσαι προσχρῶνται τέχναι τε καὶ διάνοιαι, καὶ ἐπιτήμαι· ὃ καὶ παντὶ οἰ πρώτοις ἀνάγκη μανθάνειν. Τὸ ποῖον ἔφη. Τὸ φαῦλον δεῖν· ἦν δ' ἐπῶ ὃ ἐστι καὶ τὰ δύο, καὶ τὰ τρία διαγινώσκειν. λέγω δὲ αὖ ὡς ἀσκεφαλαίῳ ἀριθμόντι καὶ λογισμόν· ἢ οὐχ οὕτω τοῦτ' ἔχει· ὡς πᾶσα τέχνη τε καὶ ἐπιτήμη ἀναγκάζεται αὐτῶν μετοχὴς γίγνεσθαι; καὶ μάλα ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐπῶ καὶ ἡ πολεμική; Πολλὴ ἔφη ἀνάγκη. Παγκάλοιον γοῦν, ἔφη δρᾶστηγὸν ἀγαμέμνονα ἐν ταῖς δραστηριότησι παλαμήσης ἐνίοτε ἀποφαίνει· ἢ οὐκ ἐννενόηκας ὅ τι φρὸν ἀριθμὸν ἥρων τάς τε τάξεις ἅς δρᾶς τοπέλω καὶ ταπήσαι ἐν ἰλίῳ, μὴ ὑπαριθμῆσαι ναῦσι καὶ τἆλλα πάντα, ὡς πρὸ τοῦ, ἀναριθμήτων ὄντων, καὶ τῶν ἀγαμέμνονος ὡς ἔοικεν, οὐδ' ὅσους πόδας εἶχεν ἑκάστος, εἰ πρὸ ἀριθμεῖν μὴ ἐπίστατο. καίτοι ποῖόν τιν' αὐτὸν οἴει δραστηριὸν εἶναι. Λογιστικόν γε ἐμοὶ ἔφη γε εἶναι τἄριστα. Λοιπὸν οὖν ἦν δ' ἐπῶ μάθημα ἀναγκαῖον πολεμικῷ ἀνδρὶ ζητῆσαι μᾶλλον, ἢ λογίζεσθαί τε καὶ ἀριθμεῖν δυνάσθαι; πάντων γ' ἔφη μάλιστα εἰ καὶ ὁτιοῦν μέλλει τάξεων ἐπαΐειν, μᾶλλον δ' εἰ μὴ ἄνθρωπος ἔσται. οἶσθ' οὖν εἰ ἄλλο τοῦτον δεῖν· ἦν δ' ἐπῶ μάθημα ὅπερ ἐπῶ. Τὸ ποῖον. κινδυνεύει τῶν πρὸς πλὼ νόησιν ἀγόντων φύσει εἶναι ὃ ζητοῦμεν χρῆσθαι δ' οὐδεὶς αὐτῷ ὀρθῶς ἐλκτικῷ ὄντι παντάπασι πρὸς οὐσίαν. πῶς ἔφη λέγεις. Ἐπῶ πειράσομαι ἦν δ' ἐπῶ, τό γ' ἐμοὶ δοκεῖν σημαίνειν. ἃ γοῦν διαιροῦμεν παρ' ἡμῖν αὐτῷ ἀναγκαῖα εἶναι· οἷα λέγομεν καὶ μή, ξυνθετικῆς γενόμενος, ἐύμφαθι, ἢ ἅπερ ἴσα καὶ δεῖν σαφέστερον ἴσμεν, ἐάν τιν' οἱ μαντεύμεθα. Δείκνυ ἔφη. Δείκνυμι δ' ἐγὼ ἔφην εἰ καὶ θορᾶς τὰ μὲν ὑπὸ ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐ παραλλοῦντα πλὼ νόησιν εἰς ἐπίσκεψιν ὡς ἱκανῶς ἔχοντα τῆς αἰσθήσεως κινόμενα· τὰ δὲ παντάπασι διακεκλυόμενα εἰκῆλω ἐπισκέψασθαι, ὡς τῆς αἰσθήσεως οὐδὲν ὑγιὲς ποιούσης. Τὰ πόῤῥωθεν ἔφη φαινόμενα δηλονότι λέγεις καὶ τὰ ἐσκιαγραφημένα. Οὐ παίγνιον ἦν δ' ἐπῶ ἔτυχες οὐ λέγων. Ποῖα μὴν ἔφη λέγεις. Τὰ μὲν οὐ παραλλοῦντα ἦν δ' ἐπῶ, ὅσα μὴ ἐκβαίνει εἰς ἐναντίαν αἴσθησιν ἅμα· τὰ δ' ἐκβαίνοντα ὡς παραλλοῦντα τί ἦμεν· ἐπειδὰν ἡ αἴσθησις μηδὲν μᾶλλον δεῖν, ἢ τὸ ἐναντίον δηλοῖ. εἶτ' ἐπῆν δεῖν προσπίπτουσα ἔτι πόῤῥωθεν· ὧδε δ' ἐπῶ, σαφέστερον ἴσῃ, οὗτοι φαμὲν δρᾶς αὖ εἶεν δάκτυλοι· ὃ, τε σμικρότατος καὶ ὁλβύτερος, καὶ ὁ μέσος· πάνυ γ' ἔφη. Ὡς ἐγγύθεν τοίνυν ὁρωμένους, λέγοντός μου διανοοῦ· ἀλλά μοι τόδε αὐτῶν τόδε σκόπει. Τὸ ποῖον. Δάκτυλος μὲν αὐτῶν φαίνεται ὁμοίως ἕκαστος καὶ ταύτη γε οὐδὲν διαφέρει· ἐάντε ἐν μέσῳ ὁρᾶται, ἐάντ' ἐν ἐσχάτῳ· ἐάν τε λευκὸς, ἐάντε μέλας, ἐάντε παχὺς, ἐάντε λεπτός, καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτον· ἐν πᾶσι γοῦν τούτοις οὐκ ἀναγκάζεται τῶν πολλῶν ἡ ψυχὴ πλὼ νόησιν ἐπερέσθαι· τί ποτ' ἔστι δάκτυλος οὐδαμοῦ γοῦν ἡ ὄψις αὐτὴ ἅμα ἐσήμανεν τὸν δάκτυλον τοῦναντίον, ἢ δάκτυλον εἶναι. Οὐ γοῦν οἷόν ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐπῶ εἰκότως τό γε τοιοῦτον, νόησεως οὐκ ἂν παρακλητικὸν οὐ δ' ἐγερτικὸν εἴη. Εἰκότως.

Τὸ δὲ μέγεθος αὐτῶν καὶ πλὼ σμικρότητα ἡ ὄψις ἆρα ἱκανῶς ἑρᾷ, καὶ οὐδὲν αὐτῇ διαφέρει ἐν μέσῳ ἴνα αὐτῶν κεῖσθαι ἢ ἐπ' ἐσχάτου, καὶ ὡσαύτως πάχος καὶ λεπτότητα· ἢ μακρότητα καὶ σκληρότητα, ἢ ἁφὴ καὶ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις. ἆρ' οὐκ οἱ λῶς τὰ τοιαῦτα δηλοῦσιν, ἢ ὧδε ποιεῖ ἑκάστη αὐτῶν. πρῶτον μὲν ἡ ἁφὴ τῷ σκληρῷ

τε ταγμῶν αἴσθησις, ἀνάγκαστεα, καὶ ἐνδὴ τῷ μαλακῷ τε τύχαι, καὶ παρακλίνει τῇ ψυχῇ ὡς ταυτὸν σκληρόν τε καὶ μαλακὸν αἰσθανομένη. Οὕτως ἔφη. Οὐκοῦν ἂν δ' ἐγὼ, ἀνάγκαῖον εἰ τοῖς τοιούτοις αὖ πῶ ψυχὴν ἀπορεῖν τί ποτε σημαίνει αὐτῇ ἡ αἴσθησις ἡ σκληρὸν εἶπον τὸ αὐτὸ καὶ μαλακὸν λέγει, καὶ ἡ τοῦ κούφου καὶ ἡ τοῦ βαρέος, τί τὸ κοῦφον καὶ βαρὺ ἑκάτερα βαρὺ κοῦφον, καὶ τὸ κοῦφον βαρὺ σημαίνει· ἢ γὰρ ἔφη αὐτοῖς γε ἄλλοτε τῇ ψυχῇ ἃ ὁρμηνέαι καὶ ἐπισκέψεως δέομεναι. Εἰκός γε ἄρ' ἦν ἐγὼ εἰπὼν τοῖς τοιούτοις, πρῶτον μὲν πειρᾶται λογισμόν τε καὶ νόησιν ψυχὴ παρακαλοῦσα ἐπισκοπεῖν· εἰ δὲ ἕν τε δύο ἐστὶν ἕκαστα τῶν εἰσαγγελλομένων. πῶς δ' οὔ. Οὐκοῦν ἐὰν δύο φαίνηται, ἕτερόν τε καὶ δὴ ἕκαστον φαίνεται; Ναί.

Εἰ ἄρα δὴ ἕκάτερον, ἀμφότερα δὲ δύο, τά γε δύο κεχωρισμένα νοήσει· οὐ γὰρ ἂν ἀχώριστά γε δύο εἶδει, ἀλλ' ἕν. Ὀρθῶς. Μέγα μὲν ἦν ὄψις καὶ σμικρὸν ἑώρα φαμὲν· ἀλλ' οὐκε χωρισμένον, ἀλλὰ συγκεχυμένον τι. Ἦ γάρ; Ναί. Διὰ δὴ τί τοῦτο σαφήνειαν, μέγα αὖ καὶ σμικρὸν ἐνόησε ἀναγκάσθη ἰδεῖν οὐ συγκεχυμένα, ἀλλὰ διακεχωρισμένα ἐναντίον, ἢ ἐκεῖνη. Ἀληθῆ. Οὐκοῦν ἐντεῦθεν πολλὴν πρῶτον μὲν ἐπέρχεται ἀπορεῖν ἡμῖν· τί οὖν ποτ' ἐστὶν ὃ μέγα αὖ καὶ τὸ σμικρόν· παντὶ παισὶ μὲν οὖν. καὶ οὕτω δὴ τὸ μὲν νοητὸν, τὸ δ' ὁρατὸν ἐκαλέσαμεν. Ὀρθότατ' ἔφη. Ταῦτα τοίνυν καὶ ἐγὼ ἐπιχείρουν λέγειν, ὡς τὰ μὲν παρακλητικὰ τῆς διανοίας ἐστὶ, τὰ δ' οὔ· ἃ μὲν εἰς πῶ αἴσθησιν ἅμα τοῖς ἐναντίοις ἐκανῶς ἐμπίπτει, παρακλητικὰ ἐγείζόμενος· ὅσα δὲ μὴ, οὐκ ἐγερτικὰ τῆς νοήσεως. Μανθάνω τοίνυν ἤδη ἔφη, καὶ δοκεῖ μοι οὕτω. Τί οὖν ἀριθμός τε καὶ τὸ ἕν, ποτέρων δοκεῖ εἶναι. Οὐ ξυνοῶ ἔφη. ἀλλ' ἐκ τῶν προφερομένων ἔφω αἰκολογίζου· εἰ μὲν γὰρ ἱκανῶς αὐτὸ καθ' αὑτὸ ὁρᾶται, ἢ ἄλλη τινὶ αἰσθήσει λαμβάνεται, ὃ οὖν, οὐκ ἂν ὁλκὸν εἶη ἐνδὲ πῶ οὐσίαν, ὥσπερ ἐνδὲ τῷ δακτύλου ἐλέγομεν· εἰ δ' ἀεί τι αὐτῷ ἅμα ὁρᾶται ἐναντίωμα ὥστε μηδὲν μᾶλλον σὸ ἢ καὶ ἐναντίον φαίνεσθαι τὸ ἐπικινδυνοῦντος δὴ δεῖ αὖ ἤδη καὶ αἰκαλογίζοι τ' αὖ σὺ αὐτῷ ψυχὴ ἀπορεῖν καὶ ζητεῖν κινοῦσα σὲ ἐαυτῇ πῶ οὐσίαν καθ' αὑτὸ ἄνθρωπον τί ποτ' ἐστὶν αὖ τὸ σὸ, καὶ οὕτω τῶν ἀνωτέρω αὖ εἶη καὶ μεταστρεπτικῶν ἐνδὲ πῶ τῆς ὄψεως δίκαι, ἢ τοδὲ τὸ σὸ μάθησις· ἀλλὰ μήτοι ἔφη γ' ἔχει οὐχ ἥκιστα ἡ τοδὲ τὸ αὐτὸ ὅ ἅμα γὰρ τοῦτο ὁρῶμεν καὶ ὡς ἅπειρα δ' ἀπλῶς, οὐκοῦν ἔτι περ τὸ σὸ ἦν δ' ἐγὼ καὶ ξύμπασ ἀριθμὸς ταυτὸ πέπονθε ἔοικεν. πῶς δ' οὔ. Ἀλλὰ μὴν λογιστικόν τε καὶ ἀριθμητικὸν τοδὲ ἀριθμὸν πᾶσα. Καὶ μάλα. Ταῦτα δὴ γε φαίνεται ἀτοπα πρὸς ἀλήθειαν. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν. Ἦν ζητοῦμεν ἄρα ὡς ἔοικε μαθημάτων αὖ εἶη· πολεμικῷ μὲν γὰρ δεῖ τὰς τάξεις ἀναγκαῖον μαθεῖν ταῦτα· φιλοσοφῳ δὲ, δεῖ τε τῆς οὐσίας ἅπτεσθαι γενέσεως ὑπαναλύοντι, ἢ μηδέ ποτε λογιστικῷ γενέσθαι. Ἔστι ταῦτ' ἔφη· ὁ δὲ ἐμὸς φύλαξ φυλακικός τε καὶ φιλόσοφον τυγχάνει ὤν. Τί μήν. προσῆκον δὴ δ' μάθημα αὖ εἶη ὦ γλαύκων, νομοθετῆσαι καὶ πεῖσαι τοὺς μέλλοντας τῇ πόλει τῶν μεγίστων μεθέξειν, ἰδεῖ λογιστικῷ ἰόντας ἡ αὐθάπτεσθαι αὐτῆς μὴ ἰδιωτικῶς· ἀλλ' ἕως αὖ ἰδεῖ θέαν τῶν ἀριθμῶν φύσεως ἀφίκωνται τῇ νοήσει αὐτῇ· οὐκ ὠνῆς οὐδὲ πράσεως χάριν ὡς ἐμπόρους ἢ καπήλους μελετῶντας, ἀλλ' οὔνεκα πολέμου τε ἡ αὐτῆς τῆς ψυχῆς· ῥᾳστώνης μετα τροφῆς ἀπ' γενέσεως ἐπ' ἀλήθειάστε ἡ οὐσίαν. κάλλιστ' ἔφη λέγεις. Καὶ μὴν ἐγὼ δ' ἐπὶ νῶ ἡ ἀνοφῆνδύς τ' ἂ τοὺς λογισμοὺς μαθήματος· ὡς κομψόν γε ἡ πολλαχῇ χρήσιμον ἡμῖν πρὸς ὃ ζουλόμεθα· ἐαὶ τε γωρίζειν οὕνεκα τὴς αὐτὸ ἐπιτηδεύῃ, ἀλλὰ μὴ τε καπηλεύειν. Ῥᾳ ἔφη. Τοῦ τόγε ὁ νῶ δὴ ἐλέγομεν ὡς σφόδρα αὖ τι ἅ γω πῶ ψυχὴν, καὶ τοδὲ αὐτῶν τῶν ἀριθμῶν ἀναγκάζῃ διαλέγεσθαι· οὐδαμῇ ἀποδεχόμενος εἰ ταῖς αὐτῇ ὁρατὰ ἢ ἅπτὰ σώματα ἔχοντας, ἀριθμοὺς προτεινόμενος διαλέγεται· οἶσθα γάρ που τοὺς τοδὲ ταῦτα λεινοὺς· ὡς ἐαί τις αὐτὸ τὸ σὸ ἐπιχειρῇ τῷ λόγῳ τέμνειν, καταγελῶσί τε καὶ οὐκ ἀποδέχονται· ἀλλ' ἐαὶ σὺ κερματίζῃς αὖ τὰ, ἐκεῖνοι πολλὰ πλασιοῦσιν, φυλακοῦμενοι μή ποτε φανῇ τὸ σὸ, μὴ σὸ, ἀλλὰ πολλὰ μόρια.

Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. Τί οὖν οἴει ὦ γλαύκων, ἃ τις ἔροιτο αὐτοὺς· ὦ θαυ-

μάσοι τοῦδε ποίων ἀριθμῶν διαλέγεσθε οἱ οἷς ἡ αὐ οἵδ' ὑμεῖς ἀξιοῦτε εἶναι ἱσόν τε ἕκα-
στον παντὶ παντὶ, καὶ οὐδὲ σμικρὸν διαφέρον. μέρεσί τε ἔχον οὐ ἑαυτῷ οὐδέν, τί αὖ φίεσι αὐ-
τοὺς ἀποκείνασθαι. τοῦδ' ἔτωγε. Ὅτι τοῦδε τούτων λέγουσιν ὧν διανοηθῆναι
μόνον ἐγχωρεῖ, ἄλλως δ' οὐδαμῶς μεταχειρίζεσθαι δυνατόν. ὁρᾷς οὖν ἢν δ' ἐπὶ
ὦ φίλε, ὅτι τῷ ὄντι ἀναγκαῖον ὑμῖν κινδυνεύειν εἶναι τὰ μάθημα· ἐπειδὴ φαίνεταί γε
προσαναγκάζον αὐτῇ τῇ νοήσει χρῆσθαι πρὸ ψυχὴν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἀλήθειαν; καὶ
μὴν δὴ ἔφη σφόδρα γε ἐπὶ αὐτό. Τί δὲ τόδε ἦθη ἐπισκέψω ὡς οἷόν τε φύσει λογιστι
κὸν εἰς πάντα τὰ μαθήματα ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὁρᾷς φαίνονται. οἵ τε βραδεῖς αὖ ἐὰν τοῦ
τῳ παιδευθῶσι, καὶ γυμνασωνται, καὶ μηδὲν ἄλλο ὠφεληθῶσιν, ὅμως εἰς γε τὸ ὀ-
ξύτεροι αὐτοὶ αὑτῶν γίγνεσθαι, πάντες ἐπισίδασιν. Ἔστιν ἔφη οὕτω. καὶ μὴν
ὡς ἐγῷμαι ἄγαν μείζω πόνον παρέχει μανθάνοντι, οὐκ ἂν ῥᾳδίως οὐ
δὲ πολλὰ ἂν εὕροις ὡς ἔστιν. Οὐ γὰρ οὖν. Γαύτων δὴ ἕνεκα τούτων, οὐκ ἀφι-
τέον τὸ μάθημα, ἀλλ' οἱ ἀρίστοι τὰς φύσεις, πεπαιδευτέοι ἐν αὐτῷ. ξύμφημι δ' ἔγωγε.
Τοῦτο μὲν τοίνυν εἷς που εἰ μὴν κεῖσθω. δεύτερον δὲ, τὸ ἑπόμενον τούτου σκεψώμε
θα, ἆρα τι προσήκει ἢ μήν; Τὸ ποῖον. ἢ γεωμετρίαν ἔφη λέγεις; Κυνὸ ἔστιν δ' ἐπὶ
ἐπὶ. Ὅσον μὲν ἔφη πρὸς τὰ πολεμικὰ αὐτὰ τείνει δηλονότι προσήκει. πρὸς γοῦν
τὰς σχολὰς πολλάσεις καὶ καταλήψεις χωρίων, καὶ συναγωγὰς καὶ ἐκτάσεις στρατο
πέδας, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα σχηματίζουσι τὰ στρατόπεδα αὐτὰς τε ταῖς μάχαις, ἢ πο
ρείαις, διαφόρους αὖ αὐτοῖς ἑαυτῶν γεωμετρικός τε καὶ μὴ, ὢν· ἀλλ' οὖν δὴ εἶπον πρὸς
μὲν τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐρρώθη αὖ ἂν ἡ ἀρχὴ γεωμετρίας τε καὶ λογισμοῦ μέσεον· ἢ ἢ
πολὺ αὐτῆς καὶ πορρωτάτω προϊὸν, σκοπεῖσθαι δεῖ εἴ τι πρὸς ἐκεῖνο τείνει πρὸς ὃ
ποιεῖν καὶ δεῖν ῥᾴον πῶ τῷ ἀγαθοῦ ἰδέαν. τείνει δὲ φαμὲν πάντα αὐτόσε, ὅσα ἀνα-
γκάζει ψυχὴν εἰς ἐκεῖνον ἧν τόπον μεταχρίφασθαι, οὗ ἔστι ἡ εὐδαιμονέστατον τῶν ὄντος.
ὃ δεῖ αὐτῷ παντὶ ξύμπᾳ ἰδεῖν. Ὀρθῶς ἔφη λέγεις. Οὐκοῦν εἰ μὲν ἔσται ἀναγκάζει θαυ-
μαστὴ, προσήκει· εἰ δὲ ἄγοιον, οὐ προσήκει. Φαμέν δή. Οὐ τοίνυν τοῦτό γε ἔν δ' ἐπὶ ἀμ
φισβητήσουσιν ἡμῖν ὅσοι μὴ σμικρὰ γεωμετρίας ἔμπειροι, ὅτι αὖτη ἡ ἐπιστήμη, πάν
τῃ ναντίον ἔχει τοῖς οὐ αὐτῇ λόγοις λεγομένοις ὑπὸ τῶν μεταχειριζομένων. Γῶς
ἔφη. Λέγουσι μέν που μάλα γελοίως τε καὶ ἀπρεπῶς· ὡς γὰρ πράττοντός τε μὴ
πράξεως οὕνεκα πάντας τοὺς λόγους ποιούμενοι λέγουσι, τετραγωνίζειν τε καὶ πα ρεκ-
τείνειν καὶ προστιθέναι, καὶ πάντα οὕτω φθεγγόμενοι. τόδ' ἔστι που πᾶν ἡ μάθημα
γνώσεως οὕνεκα ἐπιτηδευόμενον. Γαυτά πάσι μὲν οὖν ἔφη. οὐκοῦν, ὦ ἄνδρ' ἔφη
ὁμολογητέον. Τὸ ποῖον· ὡς τῆς τοῦ ἀεὶ ὄντος γνώσεως, ἀλλ' οὐ τοῦ ποτέ γε γιγνο-
μένου καὶ ἀπολλυμένου. ὁμολογητέον ἔφη, τοῦ γοῦν ἀεὶ ὄντος ἡ γεωμετρική, γνῶ-
σις ἔστιν. ἕλκειν ἄρα ἂν γένοιτο πρὸς ἀλήθειαν ψυχὴν εἰκαῖον· καὶ ἀπεργαστικὸν φιλο
σόφου διανοίας πρὸς τὸ ἄνω σχεῖν, ἃ νῦν κάτω οὐδέον, ἔχομεν. ὡς οἷόν τε μάλιστα ἔφη.
ὡς οἷόν τ' ἄρα ἦν δ' ἐπὶ μάλιστα προστακτέον, ὅπως οἱ τῆ καλλιπόλεσιν μηδενὶ τρό
πῳ γεωμετρεῖν ἀφίξονται, ἢ γοῦν τὰ παίρφορα αὐτοῦ οὐ σμικρά. ποῖα ἢ δ' ὅς.
Ἅττα δὴ συνέπεται ἦν δ' ἐπὶ, τὰ τοῦδε τὸν πόλεμον καὶ δὴ πρὸς πάσας μαθήσεις, ὅσ
τε κάλλιον ἀποδέχεσθαι. Ἴσμεν που ὅλῳ τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ διείσει ἡμμένος τὸ γεωμ
τρεῖσθαι καὶ μή. Τῷ παντὶ μέν τοι νὴ δί' ἔφη. Δεύτερον δὴ ἕξιν ὃ ἐθῶμεν μάθη
μα δῖς νέοις. ὃ ἐθῶμεν ἔφη. Τί δὲ τέτον θῶμεν ἀσφαλὲς μάλα, ἢ οὐδὲν καὶ ἔμοι
γ' οἶμ ἔφη· τὸ γοῦν τοῦδε ὅρας εὐμαθὲς τοδράς ἔχειν, καὶ μάλιστα καὶ σὺ αὐτῶν, εὖ μέσον
γεωργίας οὐδὲ ναυτιλίας προσήκει, ἀλλὰ καὶ στρατηγίας οὐχ ἧττον. ἐνδὺς εἶ δ' ἐπὶ.
ὃ δὲ ἐοικας διὰ τί δὴ τοὺς πολλοὺς μὲ δυνατὸς ἄρα μαθήματα προστάττειν, τόδ' ἔστιν,
οὐ πάνυ φαῦλον, ἀλλὰ χαλεπὸν πιστεῦσαι ὃ δὲ οὐ τούτοις τοῖς μαθήμασιν ἐνόντος ἔργα
νόν τι ψυχῆς, ἐκ παιδὸς παῖ τε καὶ ἀναζωπυρεῖται ἀπολλύμενον καὶ τυφλούμενον
ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, κρεῖττον ὂν σωθῆναι μυρίων ὀμμάτων. μόνῳ γὰρ αὖ
τῷ ἀλήθεια ὁρᾶται· ὃς μὲν οὖν ταῦτα ξυνδοκεῖ, ἀμαχάνως ὡς δόξεις λέγειν. ὅσοι
δὲ τούτου μηδεμίᾳ ἐπαισθήσει εἰσὶν, εἰκότως ἀγνοοῦσι λέγειν οὐδέν. ἄλλως γὰρ ἀπ'

αὐτῶν

αὐτῶν οὐχ ὁρῶσιν ἀξίαν λόγου ὠφέλειαν. σκόπει εἰ ὧν αὐτὸθεν, πρὸς ποτέρους διαλέγῃ, ἢ οὐ πρὸς οὐδετέρους. ἀλλὰ σαυτῷ σκόπει μᾶλλον ποιῇ τοὺς λόγους. Φ. Δοκοῦς μέντοι οὐδ' ἂν ἄλλῳ εἴ τις τι δοίη αὐτῶν ὠνήσασθαι. Σ. οὔκουν γ' ἔφη ἀλλ' οὐμαι ἐμαυτῷ σκοπεῖν μᾶλλον τὸ καλῶς ἔχον ἢ τοῖς ἐμοῖς ἑταίροις ἀρέσκειν. Φ. ἴσως γὰρ οὖν ἐν δικαστηρίῳ ἢ ἐξοῦσι λάβωμεν τῶν γραμματέων. Σ. ὦ μακάριε ἔφη. μετὰ τοσοῦτον δὴ χρόνον ἐπιθυμεῖς ἐμὲ ἐν δικαστηρίῳ ἰδεῖν; Φ. ἔστιν ἔφη. ἀλλὰ ταῦτά γε ὦ Σώκρατες οὐ πάνυ δοκεῖ οὕτω ἔχειν. δῆλα γοῦν δὴ ἐν τῇ πόλει τὰ αἴτια. ὅτι τὸ οὐδὲν μέλει πόλει οὐτίνος αὐτὸ ἕνεκα ἀδόντος τε ζῆν τέτακται καλῶς ἔχοντα. ἐπιστάτου τε δεῖται οἱ ζῆν ὠφελοῦντες. ἀλλ' οὖν, οὐκ ἂν ἔφησεν ὅτι πρῶτον μὲν γελάσαι, καλεπόν. ἔπειτα καὶ γε νομίζουσιν ὡς ταῦτ' ἔχει, οὐκ ἂν πείθοιντο οἱ τοῦτα ζητοῦντες καὶ ματαλογεύοντες. εἰ δὲ πόλις ὅλη ξυνιεῖσα τοῦτ' ἐῶ τιμῶσα ἄγουσα αὐτά; οὗτοί τε οὐ πείθοιντο. καὶ ξυνιεῖεν τε οὐ καὶ οὐτόνους ζητοῦμεν, ἐκφανῆ γένοιτο ὅτι ἔχει. ἐπεὶ καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν πολλῶν, ἀτιμαζόμενα καὶ νομιζόμενα. ὑπὸ δὲ τῶν ζητουμένων λόγου οὐκ ἐχόντων καὶ ὅτι χρήσιμα, ἅμα πρὸς ἅπαντα ταῦτα, βλαπτόμενα χαίρειν ἐᾶς οὐ ξαίνεται, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν αὐτὰ φανῆναι. Σ. καὶ μὲν δὴ ἔφη τόγε ἐπίχαρι καὶ διαφρόντως ἔχει. ἀλλά μοι σαφίστερον εἰπὲ ἃ νῦν ἐλέγομεν. πῶς μὲν γὰρ τοῦ ἐπιπέδου πρόσωπα τέχνη γεωμετρίαν ἐπῄδεις; Ν. ἦν δ' ἐγώ. Εἶτα γ' ἔφη ἡ μὲν πρῶτον, ἀστρονομίαν μετ' αὐτήν. πάλιν γὰρ ἀναχωρεῖσας. Σ. πάνυ γοῦν ταχὺ πάντα διῆλθεν, μᾶλλον βραδύνω. ἐξῆς γὰρ οὖσαν πῶς βάθους αὔξησις μεθόδου, ὅτι τῇ ζητήσει γε λοίσιος ἔχει, ὑπῆλθε αὐτὴν, μετὰ γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν ἐλέγομεν φορὰν οὖσαν βάθους. Ο. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. τὸ πρότερον δ' ἐγὼ δι' ἀπορίαν παρῆλθον. μάθημα ἀστρονομίαν. ὡς ὑπαρχούσης τῆς νῦν περιελαπομένης, ἐὰν αὐτὴν πόλις μετέλῃ. Σ. εἰκὸς ἦν δ' ἐγώ. καὶ ὅγε νῦν δή μοι ὦ Σώκρατες ἐπέπληξε τοῦτο ἀστρονομίας ὡς φορτικῶς ἐπαινοῦντι, νῦν δ' συμπαίρχει, ἐπαινῶ. παντὶ γοῦν μοι δοκεῖ δῆλον, ὅτι αὐτὴν γε ἀναγκάζει ψυχὴν ἄνω ἀφ' αὖω ἐρωτᾶν, καὶ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, ἐκεῖσε ἄγειν. Σ. ἴσως ἐμοὶ δ' ἐγὼ παντὶ δῆλον πολὺν ἐμοί. ἐμοὶ γοῦν οὐ δοκεῖ οὕτω. ἀλλὰ πῶς ἔφη. Ω. ἃς μὲν νῦν αὐτὸ μεταχειρίζονται οἱ εἰς φιλοσοφίαν αὐτάγοντες, πάνυ ποιεῖν κάπω βλάπτειν. Σ. πῶς ἔφη λέγεις. Ο. οὐκ ἀγνοῶ μοι δοκᾶς ἢν δ' ἐγὼ πᾶν τοῦτο τὸ ἄνω μάθημα λαμβάνειν παρὰ σεαυτῷ ἢ ὅτι. καὶ σὺ μὲν οὐκ γοῦν καὶ εἴ τις σὺ ἐροφῇ ποικίλματα θεώμενος αἰσθητὰ ἄνω κάτω μανθάνοι τι, ἡγεῖσθαι αὖ αὐτὸν νοῦσειν, ἀλλ' οὐκ ὄμμασιν θεωρεῖν. ἴσως οἶμαι καλῶς ἡγῇ. ἐγὼ δ' ἀληθῶς. ἐγὼ γοῦν αὖ, οὐ δοκῶ ἄλλοτε νομίσαι ἄνω ποιοῦν ψυχὴν βλέπειν μάθημα, ἢ ἐκεῖνο, ὃ αὖ τ' ἐστὶ τε καὶ ἦν ἀόρατον. εἴ τε ἢ ἀόρατον. εἴ τε τὰς ἄνω καμψεὰς ἢ κάτω συμμαμυκώς τ' αἰσθητῶν τι ἐπιχειρῇ μανθάνειν, οὔτε μαθεῖν αὖ φημι αὐτὸν ἐπιστήμονος γοῦν οὐδὲν ἔχειν τῶν τοιούτων, οὔτε ἄνω. ἀλλὰ κάτω αὐτὸν βλέπειν πρὸς ψυχὴν, καὶ ὃς ἂν πλείω ἢ ὀλίγα ἢ οὐδαμῆ μανθάνῃ. Δ. ἐκεῖνο ἔφη ἔχω. ὀρθῶς γοῦν μοι ἐπέπληξας. Σ. ἀλλὰ πῶς δὴ ἔλεγες δεῖν ἀστρονομίαν μανθάνειν παρὰ ἃ νῦν μανθάνουσιν. εἰ μέλλοιεν ὠφελίμως πρὸς ἃ λέγομεν μαθήσεσθαι. Ω. ἦν δ' ἐγώ. ταῦτα μὲν τὰ ὁρᾶσθαι ποικίλματα, ἐπεὶ πολὺ ἐν ὁρατῷ πεποίκιλται, κάλλιστα μὲν ἡγεῖσθαι καὶ ἀκριβέστατα τῶν τοιούτων ἔχειν. πολὺ δὲ ἀληθινῶν, πολὺ ὀφθῆναι. ἃς ἐν τοῖς τάχος καὶ ἡ οὖσα βραδυτῆτος ἐν τῷ ἀληθινῷ ἀριθμῷ καὶ πᾶσι τοῖς ἀληθέσι σχήμασι, φοράς τε πρὸς ἄλληλα φέρεται καὶ τὰ ὄντα φέρει. ἃ δὴ λόγῳ μὲν ἐᾷ νοεῖσθαι λαπτά. ὄψει δ' οὔ. ἢ σὺ οἴει; Σ. οὐδαμῶς γ' ἔφη. Ο. οὐκοῦν ἐπὶ τῷ τοῦτο φάναι οὐρανὸν ποικιλίᾳ παραλάμμασι χρῆσθαι τῆς πρὸς ἐκεῖνα μαθήσεως οὕνεκα. ὁμοίως ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐν τύχῃ λάβοι δαιδάλου, ἢ τινος ἄλλου δημιουργοῦ ἢ γραφέως διαφερόντως γεγραμμένοις, καὶ ἐκπεπονημένοις διαγράμμασιν, ἡγήσαιτο γοῦν ἄν που τις ἔμπειρος γεωμετρίας ἰδὼν τὰ τοιαῦτα, κάλλιστα μὲν ἔχειν ἀπεργασίᾳ. χαλεπὸν μέντοι

ἐπισκοπεῖν ταῦτα σπουδῇ ὡς τὴν ἀλήθειαν ἐν αὐτοῖς ληψόμενον ἴσων, ἢ διπλασίων, ἢ ἄλλης τινὸς συμμετρίας. τί δ' οὐ μέλλει γελοῖον εἶναι ἔφη. τῷ ὄντι δὴ ἀστρονομικὸν ὄντα ἦν δ' ἐγὼ οὐκ οἴει ταυτὸν πείσεσθαι εἰς τὰς τῶν ἄστρων φορὰς ἀποβλέποντα νομιεῖν μὲν ὡς οἷόν τε κάλλιστα τὰ τοιαῦτα ἔργα συστήσασθαι, οὕτω ξυνεστάναι τῷ τοῦ οὐρανοῦ δημιουργῷ αὐτόν τε καὶ τὰ ἐν αὐτῷ· τὴν δὲ νυκτὸς πρὸς ἡμέραν ξυμμετρίαν, καὶ τούτων πρὸς μῆνα, καὶ μηνὸς πρὸς ἐνιαυτὸν καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων πρός τε ταῦτα, καὶ πρὸς ἄλληλα, οὐκ ἄτοπον οἴει ἡγήσεται τὸν νομίζοντα γίγνεσθαί τε ταῦτα ἀεὶ ὡσαύτως, καὶ οὐδαμῇ οὐδὲν παραλλάττειν σῶμά τε ἔχοντα καὶ ὁρώμενα, καὶ ζητεῖν παντὶ τρόπῳ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν λαβεῖν. ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ ἔφη σοῦ νῦν ἀκούοντι. Προβλήμασιν ἄρ' ἦν δ' ἐγὼ χρώμενοι, ὥσπερ γεωμετρίαν, οὕτω καὶ ἀστρονομίαν μέτιμεν. τὰ δ' ἐν τῷ οὐρανῷ, ἐάσομεν, εἰ μέλλομεν ὄντως ἀστρονομίας μεταλαμβάνοντες, χρήσιμον τὸ φύσει φρόνιμον ἐν τῇ ψυχῇ ἐξ ἀχρήστου ποιήσειν. Ἦ πολλαπλάσιον ἔφη τὸ ἔργον, ἢ ὡς νῦν ἀστρονομεῖται προστάττεις. οἶμαι δέ γε εἶπον καὶ τἆλλα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προστάξειν ἡμᾶς ἐάν τι ἡμῶν ὡς νομοθετῶν ὄφελος ᾖ. ἀλλὰ γὰρ τί ἔχεις ὑπομνῆσαι τῶν προσηκόντων μαθημάτων. οὐκ ἔχω γ' ἔφη. νῦν γ' οὑτωσί. οὐ μὴν ἕν, ἀλλὰ πλείω ἦν δ' ἐγὼ εἴδη παρέχεται ἡ φορὰ ὡς οἶμαι. τὰ μὲν οὖν πάντα ἴσως ὅστις σοφὸς, ἕξει εἰπεῖν· ἃ δὲ καὶ ἡμῖν προφανῆ, δύο. Ποῖα δή. Πρὸς τούτῳ ἦν δ' ἐγὼ, ἀντίστροφον αὐτοῦ. Τὸ ποῖον. κινδυνεύει ἔφην ὡς πρὸς ἀστρονομίαν ὄμματα πέπηγεν, ὣς πρὸς ἐναρμόνιον φορὰν ὦτα παγῆναι, καὶ αὗται ἀλλήλων ἀδελφαί τινες αἱ ἐπιστῆμαι εἶναι, ὡς οἵ, τε πυθαγόρειοί φασι, καὶ ἡμεῖς ὦ γλαύκων συγχωροῦμεν, ἢ πῶς ποιοῦμεν. Οὕτως ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ, ἐπειδὴ πολὺ τὸ ἔργον ἐκείνων, πευσόμεθα πῶς λέγουσι περὶ αὐτῶν καὶ εἴ τι ἄλλο πρὸς τούτοις· ἡμεῖς δὲ, παρὰ ταῦτα πάντα φυλάξομεν τὸ ἡμέτερον. Ποῖον; Μή ποτ' αὐτῶν τι ἀτελὲς ἐπιχειρῶσιν ἡμῖν μανθάνειν. οὓς θρέψομεν, καὶ οὐκ ἐξῆκον ἐκεῖσε ἀεὶ οἷ πάντα δεῖ ἀφήκειν· οἷον ἄρτι περὶ τῆς ἀστρονομίας ἐλέγομεν. ἢ οὐκ οἶσθ' ὅτι καὶ περὶ ἁρμονίας ἕτερον τοιοῦτον ποιοῦσι. τὰς γὰρ ἀκουομένας αὖ συμφωνίας καὶ φθόγγους ἀλλήλοις ἀναμετροῦντες, ἀνήνυτα ὥσπερ οἱ ἀστρονόμοι πονοῦσι; Νὴ τοὺς θεοὺς ἔφη καὶ γελοίως γε πυκνώματ' ἄττα ὀνομάζοντες καὶ παραβάλλοντες τὰ ὦτα· οἷον ἐκ γειτόνων φωνὴν θηρευόμενοι. οἱ μέν φασιν ἔτι κατακούειν ἐν μέσῳ τινὰ ἠχὴν, καὶ σμικρότατον εἶναι τοῦτο διάστημα ᾧ μετρητέον. οἱ δὲ ἀμφισβητοῦντες ὡς ὅμοιον ἤδη φθεγγομένων· ἀμφότεροι ὦτα τοῦ νοῦ προστησάμενοι. σὺ μὲν ἦν δ' ἐγὼ, τοὺς χρηστοὺς λέγεις· τοὺς ταῖς χορδαῖς πράγματα παρέχοντας καὶ βασανίζοντας, ἐπὶ τῶν κολλόπων στρεβλοῦντας· ἵνα δὲ μὴ μακροτέρα ἡ εἰκὼν γίγνηται, πλήκτρῳ τε πληγῶν γιγνομένων, καὶ κατηγορίας πέρι καὶ ἐξαρνήσεως καὶ ἀλαζονείας χορδῶν, παύομαι τῆς εἰκόνος. καὶ οὔ φημι τούτους λέγειν, ἀλλ' ἐκείνους οὓς ἔφαμεν, νῦν δὴ περὶ ἁρμονίας αἱρήσεσθαι. ταὐτὸν γὰρ ποιοῦσι τοῖς ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ· τοὺς γὰρ ἐν ταύταις ταῖς συμφωνίαις ταῖς ἀκουομέναις, ἀριθμοὺς ζητοῦσιν· ἀλλ' οὐκ εἰς προβλήματα ἀνίασιν ἐπισκοπεῖν τίνες ξύμφωνοι ἀριθμοὶ, καὶ τίνες οὔ, καὶ διὰ τί ἑκάτεροι. δαιμόνιον γὰρ ἔφη πρᾶγμα λέγεις. Χρήσιμον μὲν οὖν ἦν δ' ἐγὼ πρὸς τὴν τοῦ καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ ζήτησιν. ἄλλως δὲ μεταδιωκόμενον, ἄχρηστον. Εἰκός γ' ἔφη. Οἶμαι δέ γ' ἦν δ' ἐγὼ, καὶ ἡ τούτων πάντων ὧν διεληλύθαμεν μέθοδος· ἐὰν μὲν ἐπὶ τὴν ἀλλήλων κοινωνίαν ἀφίκηται καὶ ξυγγένειαν καὶ ξυλλογισθῇ ταῦτα ᾗ ἐστὶν, ἀλλήλοις οἰκεῖα, φέρειν τι αὐτῶν εἰς ἃ βουλόμεθα τὴν πραγματείαν καὶ οὐκ ἀνόητα πονεῖσθαι. εἰ δὲ μὴ, ἀνόητα. Καὶ ἐγὼ ἔφη οὕτω μαντεύομαι. ἀλλὰ πάμπολυ ἔργον λέγεις ὦ σώκρατες. Τοῦ προοιμίου ἦν δ' ἐγὼ ἢ τίνος λέγεις, ἢ οὐκ ἴσμεν ὅτι πάντα ταῦτα προοίμιά ἐστι αὐτοῦ τοῦ νόμου ὃν δεῖ μαθεῖν, οὐ γάρ που δοκοῦσί γέ σοι ταῦτα δεινοὶ οἱ διαλεκτικοὶ εἶναι; Οὐ μὰ τὸν δί' ἔφη, εἰ μὴ μάλα γέ τινες ὀλίγοι ὧν ἐγὼ ἐντετύχηκα. ἀλλ' ἤδη εἶπον μὴ δυνατοί τινες ὄντες δοῦναί τε καὶ ἀποδέξασθαι λόγον, εἴσεσθαί ποτέ τι ὧν φαμὲν δεῖν εἰδέναι; οὐδ' αὖ ἔφη τοῦτό

γε.

γε. Οὐκοῦν εἴποτε ὦ γλαύκων οὗτος ἤδη αὐτός ἐστιν ὁ νόμος, ὃ φ διαλέγεσθαι πε
ραίνων· οὐ καὶ ὄντα νοητὸν, μεμοῖτ' αὖ ἡ τῆς ὄψεως δύναμις ὦ ἐλέγομεν πρὸς αὐτὰ
ἤδη τὰ ζῷα ἐπιχειρεῖν ἀποβλέπειν, καὶ πρὸς αὐτὰ ἄστρα τε, καὶ τελευταῖον δὴ, πρὸς
αὐτὸν τὸν ἥλιον· ἆπο καὶ ὅταν τις τῷ διαλέγεσθαι ἐπιχειρῇ, ἄνευ παντῶν τῶν αἰσθή
σεων, ἐπὶ τῷ λόγου ἐπ' αὐτὸ ὃ ἔστιν ἕκαστον ὁρμᾷ, καὶ μὴ ἀποστῇ πρὶν ἂν αὐτὸ ὃ ἔστιν ἀγα
θὸν αὖ τῇ νοήσει λάβῃ, τότε δὴ ἐπ' αὐτῷ γίγνεται τῷ τῆ νοητοῦ τέλει, ὥσπερ ἐκεί
νος τότε ἐπὶ τῷ τῆ ὁρατοῦ. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. Τί οὖν οὐ διαλεκτικὸν
ταύτην φὴς πορείαν καλεῖς; Τί μήν. Ἦ δ' ἐγὼ λύσις τε ἀπὸ τῶν δε
σμῶν, καὶ μετάστροφὴ ἀπὸ τῶν σκιῶν ἐπὶ τὰ εἴδωλα καὶ ἐπὶ φῶς, καὶ ἐκ τοῦ καταγείου εἰς ἐκεῖνον τὸν ἥλιον, ἐπὶ τοσοῦτο. καὶ ἐκεῖ πρὸς μὲν τὰ ζῷά τε καὶ φυτὰ, καὶ τὸ τοῦ ἡλίου
φῶς ἐπ' ἀδυναμίᾳ ἐλθεῖν. πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα, ἀνασκοπεῖν δὲ πρὸς
φαντάσματα θεῖα, καὶ σκιὰς τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ εἰδώλων σκιὰς ἄλλου τοιούτου φω
τὸς ὡς πρὸς ἥλιον κείνων ἀποσκιαζομένας, πᾶσαν αὖ τὴν πραγματείαν τῶν τεχνῶν
ἃς διῆλθομεν, ταύτην ἔχειν ἐπὶ δυνάμεως. καὶ ἐπ' ἀνάγκης τῇ ἐλαττόνου ἐν ψυχῇ πρὸς
τὴν κρείττονος ἐν τοῖς οὖσι θέαν ὥσπερ τότε ἔφαμεν ἐν σαφεστάτου ἐν σώματι πρὸς τὸ φα
νοτάτου ἐν σωμάτοις εἶναί τε καὶ ὁρᾶσθαι τοῦτο. Ἐστω μὲν ἔφη ἀποδέχομαι οὕτω. καὶ
τοι παντάπασί γέ μοι δοκεῖ χαλεπὰ μὲν ἀποδέχεσθαι εἶναι ἄλλον δ' αὖ ζόπον χα
λεπὰ μὴ ἀποδέχεσθαι. ὅμως δέ, οὐ χρὴ ἐν τῷ νῦν παρόντι μόνον ἀκούσαι, ἀλλὰ καὶ ἐν
δεῖς πολλάκις ἐπανιτέον, ταῦτα θεάσασθαι ἔχειν ὡς νῦν λέγεται, ἐπ' αὐτὸν δὴ τὸν νό
μον ἴσως καὶ διέλθωμεν οὕτως, ὥσπερ τὸ προοίμιον διήλθομεν. λέγε οὖν τὸν ὁρό
πον τῆς τῆ διαλέγεσθαι δυνάμεως, καὶ κατὰ ποῖα δὴ εἴδη διέστηκε, καὶ τίνοσε αὖ ὁδοὶ
δεῖ αὐτοῦ χωρεῖν ἃς ἔοικεν ἡ πρὸς αὐτὸ ἕξουσα εἶσιν, οἷ ἀφικνεῖσθαι, ὥσπερ ὁδοῦ
αὖ πάντα λαχὼν αὖ ἔνι, μὴ τέλος τ' πορεύεσθαι. Οὐκέτ' ἂν ἔτι ὦ φίλε γλαύκων δίος
τ' ἔσομαι ἀκολουθεῖν. ἐπεὶ τόγ' ἐμὸν, οὐδὲν αὖ προθυμίας ἀπολείποι. οὐδ' εἰκὼς αὖ ἔτι δ'
λέγομεν ἴδιος, ἀλλ' αὖ τὸ ἀληθὲς ὄγε δὴ ἐμοὶ φαίνῃ), ἰδόντι ἡ μὴ, οὐκέτ' ἄξιον εἶναι συν
διεξελθεῖν. ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ τοιοῦτόν τις ἐκφευκτέον. ἢ γοῦν; Τί μήν. Οὐ
κοῦν καὶ ὅτι ἡ τοῦ διαλέγεσθαι δύναμις μόνη αὖ φήσειεν ἐμπείρῳ ὄντι ὧν νῦν διήλθο
μεν, ἄλλη δὲ οὐδαμῇ δυνατὸν, καὶ τοῦτ' ἔφη ἄξιον διεξελθεῖν. Τόδε γοῦν ἴσθ' ὅτι
δ' ἐγὼ, οὐδεὶς ἡμῖν ἀμφισβητήσει λέγουσιν ὡς αὐτῇ γε ἑκάστου πρᾶγ. ὃ ἔστιν ἕκαστον, ἄλ
λη τις ἐπιχειρῇ μεθόδῳ ὁλῷ παρὰ πάντας λαμβάνειν, ἀλλ' αἱ μὲν ἄλλαι πᾶσαι τέ
χναι, ἢ πρὸς δόξας καὶ ἀνθρώπων καὶ ἐπιθυμίας εἰσὶν, ἢ πρὸς γενέσεις τε καὶ συνθέ
σεις, ἢ καὶ πρὸς θεραπείαν τῶν φυομένων τε καὶ συνιστημένων ἁπάντων τετράφαται. αἱ δὲ λοιπαὶ, ἃς τῇ ὄντος τί ἔφαμεν ἐπιλαμβάνεσθαι, γεωμετρίαν τε καὶ τὰς
ταύτῃ ἑπομένας ὁρῶμεν, ὡς ὀνειρώττουσιμὲν πῶς περὶ τὸ ὄν. ὕπαρ δὲ ἀδύνατον αὐταῖς
ἐλθεῖν, ἕως ἂν ὑποθέσεσι χρώμεναι, παύτας ἀκινήτους ἐῶσιμὴ δυνάμενα λόγον δοῦ
ναι αὐτῶν· ᾧ γοῦν ἀρχὴ μὲν ὃ μὴ οἶδε· τελευτὴ δὲ καὶ τὰ μεταξὺ ἐξ οὗ μὴ οἶδε συμπέ
πλεκται, τίς μηχανὴ πῶ τοιαύτην ὁμολογίαν τοῦτε ἐπιστήμην γενέσθαι. Οὐδε
μίαν ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ, ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος μόνη ταύτῃ πορεύεται, τὰς ὑπο
θέσεις ἀναιροῦσα ἐπ' αὐτὸ πῶ ἀρχὴν ἵνα βεβαιώσηται, καὶ τῷ ὄντι σὺ βορβόρῳ
βαρβαρικῷ τινὶ ἐν τῆς ψυχῆς ὄμμα καταχωννύμενόν ἡρέμα ἕλκει καὶ ἀνάγει αὖθ συν
εργίαις καὶ συμπορίαις τοῖς χρωμένη, οἷς διῆλθομεν τε χθες. ἃς ἐπιστήμας μὲν πολ
λάκις προσεῖπομεν δέ· ἕτερος δέοντος ἄλλου. εἰσαρχετέρου μὲν, ἢ δόξης
ἀμφισβητήσιμος δὲ, ἢ ἐπιστήμης διανοίαν δὲ αὐτῶ οὔ γε τῷ πρόσθεν που ὡρισάμεθα. ἕτι
δ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖ οὐ πολὺ ὀνόματος ἀμφισβήτησις, ὅστις τοσούτου πάρεστι σκέψεως ὅσων ὑ
μῖν πρόκειται. Οὐ γοῦν ἔφη. Ἀρέσκει ἔν ὦ δ' ἐγὼ ὡς πρότερον.
πῶ μὲν πρώτην μοῖραν, ἐπιστήμην καλεῖν· δευτέραν δὲ, διάνοιαν. τέταρτον δὲ, πίστιν
καὶ εἰκασίαν. τε τάρτην, καὶ ξυναμφότερα μὲν ταῦτα, δόξαν. ξυναμφότερα δ' ἐκεῖ
να, νόησιν· καὶ δόξαν μὲν, πολὺ γένεσιν· νόησιν δὲ, πολὺ οὐσίαν. καὶ ὅτι οὐσίαν πρὸς γέν

σιν, νόμον πρὸς δόξαν, ἐπιστήμην πρὸς πίστιν, καὶ διάνοιαν, πρὸς εἰκασίαν. πλὴν δ' ἐφ' οἷς ταῦτα ἀνέλογίαν καὶ διαίρεσιν δίχα ἑκατέρου, δόξαστόν τε καὶ νοητοῦ, εἴωμεν ὥσπερ αὐ νῦν ἵνα μὴ ἡμᾶς πολλαπλασίονα λόγον ἐμπλήσῃ, ἢ ὅσων οἱ παρελθόντες. Ἀλλὰ μὴν ἔμοιγ' ἔφη τάγε ἄλλα καθόσον δοκῶμαι ἐπαθον ξυνιέναι. Ἦ καὶ διελεκτικὸν καλεῖς τὸν λόγον ἑκάστου λαμβάνοντα τῆς οὐσίας, καὶ τὸν μὴ ἔχοντα καθόσον ἂν μὴ ἔχῃ λόγον αὐτῷ τε καὶ ἄλλῳ διδόναι, κατὰ τοσοῦτον νοῦν οὐ φήσεις ἔχειν περὶ αὐτοῦ; Πῶς γὰρ οὔ; ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὸν περὶ τὴν ἀγαθοῦ ὡσαύτως. ὃς ἂν μὴ ἔχοι διορίσασθαι τῷ λόγῳ, ἀπὸ πάντων ἄλλων ἐλεγχόμενος διεξιὼν, μὴ κατὰ δόξαν, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν προϊὼν μένοντας ἐλέγχειν, ὡς πᾶσι τούτοις ἀπῶτῳ τῷ λόγῳ διακρήσεται, οὔτε αὖ τἀγαθὸν οὐδὲν φήσεις εἰδέναι, ἂν οὕτως ἔχοντα, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν. ἀλλ' ἔπη εἰδώλου τινὸς ἐφάπτεται δόξῃ οὐκ ἐπιστήμῃ ἐφάπτεσθαι. καὶ ἐν νῦν βίῳ ὀναιροπολοῦσι καὶ ὑπνώττοντα πρὶν αὐθαδὲς ἐγρήσθαι, εἰς ᾅδου πρότερον ἀφικόμενον τελέως ἐπιπαυσαθαι; Νὴ ἐν δι' ὅς σφόδρα γε πάντα ταῦτα φήσω. Ἀλλὰ μὲν τούς γε σαυτοῦ παῖδας οὓς τῷ λόγῳ ἐφήσεις τε καὶ παιδεύσεις εἴ ποτε ἐν λόγῳ ἐφήσεις, οὐκ ἂν ἐάσειας ὡς ἐγὼμαι ἀλόγους ὄντας ὥσπερ γραμμὰς ἀρχοντας τῇ πόλει κυρίους τῶν μεγίστων εἶναι. Οὐ γὰρ οὖν ἔφη. Νομοθετήσεις δὴ αὐτοῖς τοιούτους μάλιστα παιδείας αἳ πλεῖστα ἂν ἔχοιεν τὸν καλὸν ἀποκρίνασθαι ἐπιστημονέστατα εἶναι τὰ ἔσα τ' ἴσον τοις; Νομοθετήσω ἔφη μετά γε σοῦ. Ἆρ' οὖν δοκῶ σοι ἔφην ἐγὼ ὥσπερ θεμελίους τοῖς μαθήμασιν ἡ διαλεκτικὴ ἡμῖν ἐπίκειται κεῖσθαι, καὶ οὐκέτ' ἄλλο τοῦτου μάθημα αὐτοῦ ἀρμόττει οὕτως ἐπιτίθεσθαι, ἀλλ' ἔχειν ἤδη τέλος τὰ τῶν μαθημάτων. Ἔμοιγ' ἔφη δοκεῖ. Ἦ δ' ἐγὼ τολοιπὸν συνιέναι ταῦτα τὰ μαθήματα δύσορμα καὶ τίνα τρόπον; Δῆλον ἔφη. μίμησιν οἶμαι δεῖ προτέρας ἐκλογὴν τῶν ἀρχόντων, οἵους ἐβιλίξαμεν. Πῶς γὰρ οὔ. Τὰ μὲν ἄλλα γίγνωμεν ὃν δ' ἐγὼ κίνδυνος τὰς φύσεις οἷον λεῖν ἐκλεκτέας εἶναι. τοὺς τε γὰρ βεβαιοτάτους καὶ τοὺς ἀσφαλεστάτους προαιρετέον, καὶ κατὰ δύναμιν τοὺς θυμοειδεστάτους. πρὸς δὲ τοῦτοις, ζητητέον μὴ μόνον γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τὰ ἤθη, ἀλλὰ καὶ τῇδε τῇ παιδείᾳ τῆς φύσεως πρόσφορα, ἐκτέον αὐτοῖς. Πῶς δὴ διασκέλλη. Δειμύτητα ὦ μακαρίτη ἔφην δεῖ αὐτοῖς πρὸς τὰ μαθήματα ὑπάρχειν, καὶ μὴ χαλεπῶς μανθάνειν. πολὺ γάρ τοι μᾶλλον ἀποδειλιῶσι ψυχαὶ ὑπὸ πόνου ἐν ἐγκρούσει μαθήματος, ἢ ὑπὸ γυμνασίου· οἰκειότερος γὰρ αὐτοῖς ὁ πόνος. ἴδιος ἀλλ' οὐ κοινὸς ὢν μετὰ τοῦ σώματος. Ἀληθῆ ἔφη. καὶ μήμοι γε δὴ καὶ ἄκρατον καὶ πάντα φιλόπονον ζητητέον. ἢ τίνι τρόπῳ οἴει τάδε τοῦ σώματος ἐνδιδόναι τινὰ διακονεῖν, καὶ τὸ σαυτὸν μάθησίν τε καὶ μελέτην ἐπιτελεῖν. Οὐδαμῶς δῆτ' ἔγε, εἰ μὴ παντὶ παντὸς ἦν εὐφυΐας. Τὸ γοῦν νῦν ἀμελούμενον ὑπὸ τῶν λεγομένων σοφῶν, καὶ ἐν ἀτιμίᾳ φιλοσοφίᾳ ταῦτα προσήκειν, ὃ καὶ πρότερον εἶπομεν. ὅτι οὐκ ἀξίαν αὐτῆς ἀπόνοντες. δι' γὰρ νόθους ἔοικε ἀπτεσθαι, ἀλλὰ γνησίους. Πῶς ἔφη. Πρῶτον μὲν ἔφην φιλόπονον ἕξειν οὐ χωλὸν δεῖ εἶναι ἐν ἀμφοτέροις. τὰ μὲν ἡμίσεια φιλόπονον ὄντα, τὰ δὲ ἡμίσεια, ἄπονον. ἔστι δὲ ὅταν, ὅταν τὶς φιλογυμναστὴς μὲν καὶ φιλόθηρος ᾖ, τῷ πόνῳ τὰ δέ. τῷ σώματος, φιλοπονῇ· φιλομαθὴς δὲ μὴ, μηδὲ φιλήκοος, μηδὲ ζητητικός. ἀλλ' οἱ πᾶσι τούτοις μεταποιῇ. χωλὸς δὲ καὶ ὁ ταναντία τούτου μεταβαλλόμενος φιλοπονίαν. Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. Οὐκοῦν, καὶ πρὸς ἀλήθειαν ὡσαύτως τὸν φύσει εὖ ἁπτόμενον ψυχὴν ἡμῶν. ἢ καθ', ὃ μὲν ἐκούσιον ἁμαρτάνει μισῇ, καὶ χαλεπῶς φέρῃ αὐτό τε, καὶ ἐτέρων ἀνοσιουμένων συναγανακτῇ. ὃ δ' ἀκούσιον, εὐκόλως προσέχει τὸν, καὶ ἁμαθίαν οὐσαν πολισκομένῃ μὴ ἀγανακτῇ, ἀλλ' εὐχερῶς ὥσπερ θηρίον εἰσιόν ἀμαθίᾳ μολύνεται. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. Καὶ πρὸς σωφροσύνην δὴ καὶ ἀνδρείαν, καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς μέρη, οὐχ ἥκιστα δεῖ φυλάττῃ ἐν νόθον τε καὶ ἐν γνήσιον. ὅταν γάρ τις μὴ ἐπίσταται

πάντα

πάντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν καὶ ἰδιώτης καὶ πόλις, λανθάνουσι χωλοῖς τε καὶ νόθοις χρώμενοι πρὸς ὅ, τι αὖ τύχωσι τούτων. οἱ μὲν, φίλοις· οἱ δὲ, ἀρχουσι. καὶ μάλα ἔφη οὕτως ἔχει. Ἡμῖν δ' ἔτι, ἦν δ' ἐγώ, πάντα τὰ τοιαῦτα διαλαβοῦσιν ὡς ἐν παρέργοις τε καὶ παρέρχεσθαι ἄνδρε τοσαύτην μάθησιν καὶ τοσαύτην ἄσκησιν καὶ μίσαντες παιδεύομεν, ἢ, τι λέγω ἡμῖν οὐ μέμφεται αὐτή· τήν, τε πάλιν καὶ πολιτείαν σώζομεν. ἀλλόσε δ' ἄγοντες ἄνδρε ταῦτα, τὰ ναυτικὰ πάντα πράξομεν καὶ φιλοσοφίας ἔτι πλείω γέλωτα καταγελάσομεν. Λίαν γε μὲν τἀληθῆ λέγεις. Ταύτη μὲν οὖν ἔπον· γελοῖον δ' ἔτι γε καὶ ὃ τῷ παρόντι ἔοικε παθεῖν. Τὸ ποῖον ἔφη. Ἐπιλανθάνομαι ὧν δ' ἔτι ὅτι ἐπαίζομεν, καὶ μᾶλλον σπουδάσαντος ἔπον. λέγω γάρ, ἅμα ἔβλεψα πρὸς φιλοσοφίαν, καὶ ἰδὼν προπηλακισομένην ἀναξίως, ἀγανακτήσας μοι δοκῶ καὶ ὡς πρὸς θυμωθεὶς τοῖς αἰτίοις, αὐτοῦ τοῦτο ἐρεῖν ἔπον. οὐ μὰ τὸν δι' ἔφη, οὐκ ἔγωγ' ἐμοὶ ἀκροατοῦ. Ἀλλ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖ δ' ἔτι ῥητέον. τόδε δὲ μὴ ἐπιλανθανώμεθα. ὅτι οἱ μὲν τῇ προτέρᾳ ἐκλογῇ, περισβύτας ὄντας ἐλέγομεν. οὐ δὲ τοιούτῳ, οὐκ ἐγχωρήσει· σόλωνι γὰρ οὐ πείσεται ὡς γηράσκων τις, πολλὰ διδασκόμενος. θαλείην. ἀλλ' ἧττον ἢ ἴσχειν. νέων δὲ πάντες οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πολλοὶ πόνοι. Ἀνάγκη ἔφη· τὰ μὲν τοίνυν λεγόμενα τε καὶ γεωμετρείαν, καὶ πάσας τὰς προπαιδείας ταύτας διαλεκτικῆς δεῖ προπαιδεύεσθαι, παιδὶ οὖσι χρὴ προβάλλειν. οὐχ ὡς ἐπάναγκες μαθεῖν· ἀλλ' ὡς ἅμα τῆς διδαχῆς ποιουμένους. Τί δή. Ὅτι ἔν δ' ἔτι, οὐδὲν μάθημα μετὰ δουλείας· ἐν ἐλευθέρου χρὴ μανθάνειν. οἱ μὲν γοῦν τοῦ σώματος πόνοι, βίᾳ πονούμενοι, χεῖρον οὐδὲν τὸ σῶμα ἀπεργάζονται. ψυχὴ δὲ, βίαιον οὐδὲν ἔμμονες μάθημα. Ἀληθῆ ἔφη. Μὴ τοίνυν βίᾳ ἔπον ὦ ἄριστε τοὺς παῖδας ἀλλὰ παιδιᾷ τρέφε, ἵνα καὶ μᾶλλον οἷός τ' ἦς διορᾶν ἐφ' ὅτῳ ἕκαστος πέφυκεν. Ἔχει ὁ λέγεις ἔφη λόγον. Οὐκοῦν καὶ μνημονεύεις ἔν δ' ἔτι, ὅτι καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔφαμεν τοὺς παῖδας εἶναι ἀκτέον ἐφ' ἵππων θεωρούς· καὶ ἐάν που ἀσφαλὲς ᾖ, προσακτέον ἐλοῦσι, καὶ γευστέον αἵματος, ὡς πρὸ τοὺς σκύλακας. μέμνημαι ἔφη. Ἐν πᾶσι δὴ τούτοις ἔν δ' ἔτι, τοῖς τε πόνοις καὶ μαθήμασι καὶ φόβοις, ὃς ἂν εὐστοχώτατος ἀεὶ φαίνεται εἰς ἀριθμὸν πυκτικῶν. Ἐν τίνι ἔφη ἡλικίᾳ. Ἡνίκα δ' ἔτι τῶν ἀναγκαίων γυμνάσων μαθήσονται. οὗτος γὰρ ὁ χρόνος, ἐάν τε δύο, ἐάν τε τέτταρα γίγνηται, ἀδιάκριτός τι ἄλλο πρᾶξαι. πόνοι γοῦν καὶ ὕπνοι, μαθήμασι πολέμου καὶ ἅμα μία καὶ αὐτὴ τῶν ἐπιτηδείων οὐκ ἐλαχίστη τοῖς ἔκγονοι τοῖς γυμνασίοις φαίνεται. Γὼς γοῦν οὐκ ἔφη. Μετὰ δὲ τοῦτον ἐν χρόνον δ' ἔτι, ἐκ τῶν ἔπειτα ἐκτῶν οἱ προκεκριμένοι, τιμάς τε μείζους τῶν ἄλλων ἔσονται. τά τε χύδην μαθήματα παιδικὰ ἐν τῇ παιδείᾳ γενόμενα, τούτοις συνακτέον εἰς συνόψιν οἰκειότητος τῶν ἀλλήλων τῶν μαθημάτων καὶ τῆς τοῦ ὄντος φύσεως. Μόνη γοῦν ἔπη ἡ τοιαύτη μάθησις βέβαιος οἷς δεῖ ἐγγίνεται. Καὶ μεγίστη γε δ' ἔτι πρὸς διαλεκτικῆς φύσεως καὶ μή· ὁ μὲν γὰρ συνοπτικὸς, διαλεκτικός· ὁ δὲ μὴ, οὔ. Συνοίομαι δ' ἐγώ. Ταῦτα τοίνυν ἔν δ' ἔτι δόξει σε ἐπισκοπεῖσθαι, οἷ ἂν μάλιστα τοιοῦτοι ὦσι τοῖς ὧδε, καὶ μένειμοι μὲν ὦ μαθήμασι, μένειμοι δ' ὦ πολέμῳ καὶ ὦ τοῖς ἄλλοις νομίμοις, ἐν οἷς αὖ ἐπειδὰν τὰ τεταγμένα ἔτη ἐκβαίνωσιν, ἐκ τῶν προκρίτων προκεκριμένων, εἰς μείζους τε τιμὰς καθιστάναι καὶ σκοπεῖν τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει ἕκαστα συνάγοντας, τίς ἐμμάτων τε καὶ τῆς ἄλλης αἰσθήσεως δυνατὸς μεθ' ἕμεως, ἐπ' αὐτὸ τὸ ὂν μετ' ἀληθείας ἰέναι· καὶ ὃ ταῦτα δὴ πολλῆς φυλακῆς ἔργον ὦ ἑταῖρε. Τὶ μάλιστα ἦν δ' ἔτι. Οὐκ ἀπόβλεπες ἔν δ' ἔτι τὸ νῦν τοῦδε τὸ διαλέγεσθαι καὶ ὃν γιγνόμενον, ὅσον γίγνεται; Τὸ ποῖον ἔφη. Παρακολουθεῖς ὅτι ἔφην ἐγὼ ἐμπίπλασθαι. Καὶ μάλα ἔφη. Θαυμαστὸν οὖν τι ὅσον ἔπος παίσχειν αὐτοὺς καὶ οὐ ξυγγινώσκεις; Γὴ μάλιστ' ἔφη. Οἷον δ' ἔτι ἐάν τις ὑποβολιμαῖος φαφείη ἐν φλοῦς μὲν χρήμασι, πολλῷ δὲ καὶ μεγάλῳ γένει, καὶ κόλακες πολλοὶ, αὐτὸν δὲ γνήσιον ὄντα οὐ ξυγγινώσκοις, τοὺς δὲ

τῷ ὄντι γεγονόσι τοῖς μὴ ἄξιοι, ὅσον ἐχεῖς μανθάνοσθαι· πῶς ἂν διαπεθεῖν πρὸς τε τοὺς κάλλιστα, καὶ πρὸς τοὺς ὑποβαλλομένους σὲ ἐκείνῳ τε ᾧ χρόνῳ, σὲ ᾧ οὐκ ἦλθε τὰ τοιαῦτα τῆς ὑποβολῆς καὶ οὗ ᾧ αὖ ἦλθε, ἢ βούλει ἐμοὶ μανθανομένου ἀκούσαι. Βούλομαι ἔφη. Μανθανόμενα τοίνυν ἐστὶν μᾶλλον αὖ ἢ τιμᾶσθαι ἢ πρὸς τὸν μὴ πώ μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους δοκοῦντας, ἢ τοὺς κολακεύοντας καὶ ἕπεν μὴν αὖ πεφιλῆσθαι οὐδενὸς τινος. Ἧττον δὲ παρεσόμενόν τι ὁρᾶσαι, ἢ ἐπειν εἰς αὐτούς. Ἧττον δὲ ἀπεθέντα μεγάλα ἐκείνοις, ἢ τοῖς κόλαξιν οἷ ᾧ χρόνῳ ἀλλοῖς μὴ ἐθέλει. Εἰκὸς ἦφη. Διοὐδόμενος τοίνυν ἢ ὃν μανθανομαι αὖ τοῦτο μὴ τούτου, ἀνέπεται αὖ ἢ τιμᾶσθαι καὶ εὐδοκιμεῖσθαι. τοῦτο δὲ τοὺς κόλακας ἐπιτέπεται, καὶ πείθεσθαί τε αὐτοῖς διαφερόντως ἢ πρότερον, καὶ ζῆν αὖ ἤδη κατ' ἐκείνους. ξυνόντα αὐτοῖς ἀπαρέσκειν πῶς. ποιοῦντι δὲ ἐκείνων καὶ τῶν ἄλλων ποιουμένων οἰκείων, ἐμὲ μὴ πάνυ εἶν φύσει ἐπιεικῆς μέλειν τοῦ μισεῖσθαι. Ταῦτ' ἔφη λέγεις διὰ πᾶν ἂν γένοιο· ἀλλὰ πῇ προσαπόμενος οὐς τῶν λόγων, αὖ τὴν φῦρα ἢ εἰκών. Τῇδι, ἔστι που ἡμῖν δήγματα ἐκ παίδων τοῦτο δικαίων καὶ καλῶν, οἷ δὴς ἐκτεθράμμεθα ὥς πᾶν ὑπὸ γονέοσι. πείθαρχοῦντές τε καὶ τιμῶντες αὐτά· Ἔστ γοῦν. Οὐκοῦν καὶ ἄλλα ὁτιοῦν τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑφ' ὧν τοιαῦτα κολακεύει μὲν ἡμῶν πῶ ψυχήν, καὶ ἕλκει ἐφ' ἑαυτό· πείθεσθαί τε οὐ πάνυ ἐθέλει αὐτοῖς τοῖς κολακεύουσιν, ἀλλ' ἐκείνα τιμῶσι τὰ πάντα καὶ ἐκείνοις πείθαρχοῦσιν· Ἔστ ταῦτα. Τί οὖν ὦ δ' ἐτὸ ὅταν φῦ οὕτως ἔχοντα ἐλθὸν ἐφ' ἅπτηται ἀφῆται τί δῆτ' ἂν φῶμεν· καὶ ἀποκρινάμενον ὃ τοῦ νομοθέτου ἤκουεν, βέλτιον ὁ λόγος, καὶ πολλάκις ἢ πολλακῆ ἐλέγχων εἰς δέος καὶ αἰσχύνην ἄγει τὸν ἐλεγχόμενον, ὡς ἔστ οὐδὲν μᾶλλον καλόν, ἢ αἰσχρόν· καὶ περὶ δικαίου ἀσκώπτου καὶ ἀγαθοῦ καὶ ἃ μάλιστα ἴσχυε αὐτῷ· μετὰ ταῦτα τί δῆτα ποιήσειν αὐτὸν πρὸς αὐτὸ, τιμῆς τε πρὸ καὶ πειθαρχίας. Ἀνάγκη ἔφη, μήτε τιμᾶσθαι τι ὁμοίως, μήτε πείθεσθαι. Ὅταν οὖν ὦ δ' ἐτὸ μήτε ταῦτα ἡγῆται τίμια καὶ οἰκεῖα ὡς πρὸ τοῦ, τό, τε ἀληθὲς μὴ διέρχοιτο, ἔστ πρὸς ὁπότου βίου ἄλλου ἢ τὸν κολακεύοντα ἐκάστοτε προσχωρήσεται; Οὐκ ἔστιν ἔφη. Παραβαίνοις δὴ δίκαια δέξ γεγονέναι εἰκὸς λέγειν. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ἔφην εἰκὸς ἂν πλεῖστ' οὖν τῶν λόγων ἀπομένων, κοὶ ὃ αὖ τὸ ἔλεγχον, πολλῆς συγγνώμης ἄξιον. Καὶ ἐλέγ' ἔφη. Οὐκοῦν ἵνα μὴ γίγνηται ὁ ἔλεγχος οὗτος περὶ τοὺς τελευτῶντας σπουδὴ σοι εἶναι βουλομένῳ, παντὶ τόκῳ τῶν λόγων ἀπτέον. Καὶ μάλ' ἕνεκ'. Λέ' οὖν οὐ μία μὲν βλάβεια αὕτη συχνὴ ἢ μὴ νέους ὄντας αὐτῶν χώσθαι· δῆμαι γοῦν σε οὐ λεληθέναι ὅτι οἱ μεβρακίσκοι ὅταν ὃ πρῶτον λόγων χώσωνται, ὡς παιδιᾷ αὐτοῖς κεχρῶνται δὲ εἰς αὐτολογίαν χρώμενοι καὶ μιμούμενοι τοὺς ἐλέγχοντας, αὐτοὶ ἄλλους ἐλέγχουσι χαίροντες, ὡς πᾶν σκυλάκια τῷ ἕλκειν τε καὶ σπαράττειν τῷ λόγῳ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀεί. Ὑπέρφυῶς μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν ὅταν δὴ πολλοὺς μὲν αὐτοὶ ἐλέγξωσι καὶ ὑπὸ πολλῶν δὲ ἐλεγχθῶσι, σφόδρα καὶ τοχὺ ἐμπίπτουσιν εἰς ἃ μηδὲν ἦλθε ὧν πᾶν πρότερον, καὶ εἰς τοῦτον δὴ αὐτοί τε καὶ ὃ ὅλον φιλοσοφιακὸν πᾶν εἰς τοὺς ἄλλους διαβέβληνται. Ἀληθέστατα ἔφη. Ὁ δὲ δὴ πρεσβύτερος ὧδ' ἐτὸ, τῆς μὲν τοιαύτης μανίας οὐκ ἂν ἐθέλοι μετέχειν. ἐν δὲ διαλέγεσθαι ἐθέλοντα ὃ σκοπεῖν τὰ ἐλθές, μᾶλλον μεμίσητται ἢ ἐν παιδιᾷς χάριν ποιοῦντα καὶ αὐτὸν λέγοντα, καὶ αὐτὸς τε μετρεώτερος ἔσται καὶ ὃ ἐπιτήδευμα τιμιώτερον, αὐτὸ ἀτιμωτέρου ποιήσει. Ὀρθῶς ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὰ προαιρεμένῳ τοῦτον ἂν διαλεχθῆναι πρότερα προαιρεῖται, ἐν τοῖς φύσεσι κοσμίους εἶναι καὶ ταῖς μούσαις οἷς τις μεταδώσει τῶν λόγων, καὶ μὴ ὡς νῦν ὃ τυγὼν καὶ οὐδὲν προσήκων ὄρχεται ἐπ' αὐτό. Ταῦ μὲν δῆ ἔφη. Λοιπὸν δὴ ἐὰν μετὰ λόγων μεταλήψει μέσως σοὶ λεχθὸς καὶ ἐμοὶ τῶνδε ἄλλο πρόσθεν· ἀλλ' αὖ πρόφασις γυμναζομένῳ τοῖς περὶ ἐν σῶμα γυμνασίοις ἐπὶ διαπαίσια, ἢ τότε; Ἐξ ἔφη, ἢ τί μᾶλλον λέγεις. Μέλει δέ μοι. πίνετ' ἐθὸν. μεξὺ γὰρ δὴ ἐστὶ καὶ βιβασίοι ἔσονται σοι εἰς ἐν ἐπιτήδειον πολλὰ ἐκεῖνο, καὶ αἰσχυσεῖ ἀρχειν τοῦτο περὶ ἐν πόλεμον, καὶ ὅσοι νέων ἀρχαί. ἵνα μὴ δ' ἐμπειρία ὑπεδῶσι τῶν ἄλλων καὶ ὃ τι καὶ

καὶ ὦ τούτοις ἕκαστοι οἱ ἐμμενοῦσιν ἱκανῶς ἅπαντα χρόνον, ἵνα καὶ παρακινήσουσι, χρόνον δὲ ἓξ ἢ ἑπτὰ πόσον, εἶπον· τίθης, πεντεκαίδεκα ἵνα ἓξ ἑπτά· γενομένων δὲ πεντήκοντα τούτων, τοὺς διακοσθέντας καὶ ἀφιστάσας τὰς πάντα πάντη ὁ ὄρχησις τὸ καὶ ἐπιστήμας πρὸς τέλος ἤδη ἀκτέον, καὶ ἀναγκαστέον ἀναλίναντας πρὸ τῆς ψυχῆς ἀκτῖνα, εἰς αὐτὸ ἀποβλέψαι τὸ πᾶσι φῶς παρέχον· καὶ ἰδόντας τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ, παραδείγματι χρωμένους ἐκείνῳ, καὶ πόλιν καὶ ἰδιώτας καὶ ἑαυτοὺς κατασημεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον ὁ μὲν ἅπαξ ἑκάστους· τὸ μὲν πολὺ, πρὸς φιλοσοφίαν διαζῶντας· ὅταν δὲ τὸ μέρος ἦναι, πρὸς πολιτικοῖς ἐπιταλαιπωροῦντας, καὶ ἄρχοντας ἑκάστους τῆ πόλεως οὕνεκα· οὐχ ὡς καλόν τι, ἀλλ' ὡς ἀναγκαῖον πρακτέοντας· καὶ οὕτως ἄλλους ἀεὶ παιδεύσαντας τοιούτους αὐτῆς καταλιπόντας τῆ πόλεως φύλακας, εἰς μακαρίων νήσους ἀπιόντας οἰκεῖν· μεμηνέναι δ' αὐτοῖς τὴ θυσίας τὴν πόλιν δημοσίᾳ τιθεῖν, ἐὰν μὴ ὑπὸ θείας ἐξαναγκαζῆ, ὡς δαίμοσιν· ὁ δὲ μὰ, ὡς δυσαίμονά τε καὶ θεῖος. Γλαύκων ἔφη· οὐ μὰ καλῶς ἔφη· οὐ χρῆναι ὦ Σώκρατες ὧς πρὸ αὐτοῦ ἐποίησαν τοὺς ἀπεργάσασθαι, καὶ τὰς αὐχούσας γε νῦν δὴ ἐπὶ τὸ ὄλαυκων· μᾶλλον γοῦν τι οἶμαι τοῦδε αὐτοῦ ἐρεῖν μᾶλλον ἢ ἔρημα, ἢ τοῦδε γυναικῶν, ὅσαι αὖ αὐτῶν ἱκαναὶ τὰς φύσεις ἐγγίγνονται. Οὐκοῦν ἔφη, ἐπὶ πρὸ ἴσαχε πάντα ζῆς αὐτοῦ κοινωνήσουσιν ὡς ἑκάστοις. Τί οὖν ἔφη ξυγχωρεῖς τοῦδε τῆς πόλεώς τε καὶ πολιτείας μὴ παντάπασιν ἡμᾶς δίχα ἐρεῖναι· ἀλλὰ χαλεπὰ μὲν, δυνατὰ δέ πη, καὶ οὐκ ἄλλη ἔρηται· ὅταν δὲ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι δυνάσται ἢ πλείους, ἢ εἷς οὐ πόλει γενόμενοι, τῶν μὲν νῦν τιμῶν καταφρονήσωσι, γυμνάσιμοι αὐτὲλλιθέρους εἶναι καὶ οὐδενὸς ἀξίας· τὸ δὲ ὀρθὸν τοῦδε πλείστου ποιησάμενοι καὶ τοὺς ἐκ τούτου τιμάς· μέγιστον δὲ, καὶ αὐτὸ ἀναγκαιότατον τὸ δίκαιον, καὶ τούτῳ δὴ ὑπηρετοῦντές τε καὶ αὔξοντες αὐτὸ, διακοσμήσωσιν τὴν ἑαυτῶν πόλιν; Πῶς ἔφη. Ὅσοι μὲν ἂν ἐκ τῶν ἄλλων πρισβύτεροι, τυγχάνωσι δίκαιοι ὄντες ἐν τῇ πόλει, πείσαντες ἐκπέμψουσιν εἰς τοῦτο ἀγρούς· τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν παραλαβόντες ἐκτὸς τῶν νῦν ἠθῶν ἃ καὶ οἱ γονεῖς ἔχουσι, θρέψουσι καὶ νόμοις οὖσιν, οἵοις διελελύθαμεν τότε· καὶ οὕτω τάχιστά τε καὶ ῥᾷστα πόλιν τε καὶ πολιτείαν ἐκ τοιούτων νόμων καταστᾶσαν αὐτήν τε αὐξήσειν, καὶ τὸ ἔθνος ἐν ᾧ ἂν ἐγγένηται, πολὺ ὠφελοῦντα. Πολύ γ' ἔφη. Καὶ ὡς ἂν γένοιτο εὐπρόσφορα γένοιτο, δοκῶ μοι ὦ Σώκρατες δὴ ἀρεῖναι. Οὐκοῦν ἄλλα λῶν ἤδη εἴπον ἐγὼ, ἐχρῆν ἡμῖν οἱ λόγοι. πρὸ τε τῆς πόλεως ταύτης, καὶ τοῦ ὁμοίου ταύτῃ αὐτοῦ. δῆλος γοῦν που καὶ οὗτος ἦν Φίσομαι λεῖν αὐτὸν εἶναι. Δῆλος ἔφη, καὶ ὅπρ ὁρᾷς, δοκεῖ μοι τέλος ἔχειν.

Τέλος τοῦ πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου ἑβδόμου.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Η΄ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

Σν. ταῦτα μὲν δὴ ὁμολόγηται ὦ γλαύκων τῇ μελούσῃ ἄκρως οὐκεῖν πόλει. κοινὰς μὲν δὴ γυναῖκας, κοινοὺς δὲ παῖδας εἶναι, καὶ πᾶσαν παιδείαν ὡσαύτως δὲ τὰς ἐπιτηδεύσεις κοινὰ οὐ τῷ λόγῳ τε καὶ ἀρίστῃ βασιλείᾳ δὴ αὐτῶν εἶναι τοὺς ὠφελοσοφίᾳ τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον γεγονότας ἀρίστους. ὁμολόγηται ἔφη. καὶ μὴν καὶ τάδε ξυνεχωρήσαμεν, ὡς ὅταν δὴ καταστῶσιν οἱ ἄρχοντες ἄγοντες τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐνοικοῦσιν οἰκήσεις οἵας προὔπομεν. ἴδιον μὲν οὐδὲν οὐδενὶ ἐχούσας, κοινὰς δὲ πᾶσι. πρὸς δὲ ταῖς τοιαύταις οἰκήσουσι, καὶ τὰς κτήσεις ἃς μνημονεύεις ὁμολογησάμενοί που οὐκ ἔσεσθαι αὐτοῖς. ἀλλὰ μεμνῆσθαι ἔφη. ὅτι γε οὐδὲν οὐδενὶ ἐφήμεθα δεῖν κεκτῆσθαι ὡς νῦν οἱ ἄλλοι. ὡς πρὸ δὲ ἀθλητὰς τε πολέμου καὶ φύλακας, μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους εἰς ἐνιαυτὸν τοῦτο καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτῶν τε δεῖν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ἐπιμελεῖσθαι. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. ἀλλά γε ἐπειδὴ τοῦτ' ἀπετελέσαμεν, ἀναμνησθῶμεν πόθεν δεῦρο ὀρμησάμενοι, ἵνα πάλιν τοῦ αὐτοῦ ἐφώμεν. οὐ χαλεπὸν ἔφη. ἀλλὰ γὰρ καὶ πρὸ πολλοῦ δοκεῖς μοι ἐπαύεσθαι, πρὸ τῆς πόλεως τοὺς λόγους ἐποιοῦ. λέγων ὡς ἀγαθὴν μὲν τοιαύτην εἶναι τότε δὴ ἐλέχθη τὴν πόλιν. καὶ αὖθις ἐγκώμιον καὶ ταῦτα ὡς ἔοικε καλλίω ἔτι ἔχων ἀπεῖπεν πόλιν τε καὶ αὖθις. ἀλλ οὖν δὴ τὰς ἄλλας ἁμαρτημάτας ἔλεγες ἃ αὖ τὴν ὀρθὴν. τῶν δὲ λειπῶν πολιτειῶν ἔφηθα ὡς μνημονεύω τέτταρα εἴδη εἶναι ὧν καὶ πρόῤῥησιν, λέγον ἄξιον εἴη ἔχειν καὶ ἰδεῖν αὐτῶν τὰ ἁμαρτήματα. καὶ τοὺς ἐκείνοις αὖ ὁμοίους ἵνα πάντας αὖ ἰδόντες, καὶ ὁμολογησάμενοι ἐν ἄριστον καὶ ἐν κάλλιστον αὖθις ἐπισκεψαίμεθα εἰ ὁ ἄριστος εὐδαιμονέστατος, καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατος, ἢ ἄλλως ἔχει καὶ ἐμοῦ δρομίου πάσαι λέγεις τὰς τέτταρας πολιτείας, οἱ δὲ τῷ ὑπόλαβε πολέμαρχός τε καὶ ἀδείμαντος, καὶ οὕτω δὴ σὺ αὖ κυκλικῶς ἐν λόγον, δεῦρο ἀφῖξαι. ὀρθότατα ἐπου ἐμνημόνευσας. πάλιν γάρ μου ὥσπερ παλαιστὴς πάλιν αὐτοῦ λαβοῦ πείρᾳ, καὶ ἐμοῦ δρομέως, πειρῶ ἀπεῖν ἃ τότε ἐμέλλησε λέγειν, ἐμοὶ πρὸ ἕως ἔτι δύναμαι. καὶ μὲν δὴ ἐγὼ ἐπιθυμῶ καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαι τίνας ἔλεγες τὰς τέτταρας πολιτείας. οὐ χαλεπῶς ἔσῃ δὴ ἀκούσῃ. εἰσὶ γὰρ ἃς λέγω, αἵπερ καὶ ὀνόματα ἔχουσιν, ἥ, τε ἐπαινουμένη τῶν πολλῶν ἐπαινουμένη, ἡ κρητική τε καὶ λακωνικὴ αὕτη, καὶ δευτέρα καὶ δευτέρως ἐπαινουμένη, καὶ ἑλομένη δὲ ὀλιγαρχία, συχνὰς γιγνομένη καὶ κακὰς πολιτείας. ἥ, τε ταύτῃ διάφορος καὶ ἐφεξῆς γιγνομένη δημοκρατία. καὶ ἡ γενναία δὴ τυραννὶς, καὶ πασῶν τούτων διαφθοροῦσα τέτταρτόν τε καὶ ἔσχατον πόλεως νόσημα. ἦ γάρ ἄλλην ἔχεις ἰδέαν πολιτείας, ἥ τις καὶ οὐ δῆλος διαφανῆ πῃ κεῖται. δωμασίαι γοῦν καὶ ὠνηταὶ βασιλεῖαι, καὶ τοιαῦταί τινες πολιτεῖαι μεταξύ τι τούτων που εἰσίν. σχεδὸν δ' αἵ τις αὐτὰς οὐκ ἐλάττους ἴσμεν τοὺς βαρβάρους, ἥ τοῦ ἑλλήνων. πολλαὶ τοῦ καὶ ἄτοποι ἔφη λέγονται. οἶσθ' οὖν ὅτι καὶ ἀνθρώπων εἴδη τοσαῦτα ἀνάγκη φέρον τινὰ εἶναι, ὅσα περ καὶ πολιτειῶν. ἢ οἴει ἐκ δρυὸς ποθὲν ἢ ἐκ πέτρας τοὺς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τῶν ἠθῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν. οἵ αὖ ὥσπερ ῥέποντα τἄλλα φιλονικῶσι ταῦτα. οὐδαμῶς ἔτι γ' ἔφη ἄλλοθεν, ἢ ἀνθένδε. οὐκοῦν εἰ τοὺς τῶν πόλεων πάντε καὶ αἱ τῶν ἰδιωτῶν κατασκευαὶ τῆς ψυχῆς, πάντε αὖ εἶσι. τί μήν. τὸν μὲν δὴ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ὁμοιον, δικαιότατον ἤδη. ὄντα ἀγαθόν τε λίκαιον ὀρθῶς φαμὲν εἶναι. δικαιότατον. ἦ δ' οὖν τοματαῖς διττέον τοὺς χείρους. ἐν φιλονεικότε καὶ φιλότιμον κατὰ τὸν λακωνικὸν ἔτι τοῦτα πολιτείαν, τὴν ὀλιγαρχικὴν αὖ τὴν δημοκρατικὴν, τὴν τὸν τυραννικόν. ἵνα τὸν ἀδικώτατον ἰδόντες, αὖ πιθῶμεν τῷ δικαιοτάτῳ,

τῳ, καὶ ἡ μὲν τελέα ἢ σκέψις ἦ, πῶς ποτε ἡ ἀκρόπολις δικαιοσύνῃ πρὸς ἀδικίαν πόλεως ἄκρατον ἔχει· αὐθαιμονίσασ τε πρὸς ἐ ἔχοντες καὶ ἀβλιότητος. ἵνα ἢ θρασυμάχῳ πειθόμενος δικώμεθα ἀδικίαν, ἢ ᾧ νῦν προφαινομένῳ λόγῳ, δικαιοσύνῃ. Γαστάπε σι μὲν οὖν ἔφη οὕτω ποιητέον. Ἆρ' οὖν ὥς πρὸ ὀρέκμεθα οὐ ταῖς πολιτείαις πρότερον σκοπεῖν τὰ ἤθη, ἢ αὐτὰς ἰδιώτας ὡς εὐαργέστερον ἔν, καὶ νῦν οὕτω, πρῶτον μὲν πόλεως φιλότιμον σκοπεῖν πολιτείαν· ὄνομα γοῦν οὐκ ἔχω λεγόμενον ἄλλο, ἢ τιμοκρατίαν, ἢ τιμαρχίαν αὐτὴν κλητέον· πρὸς δὲ ταύτην ἦν γιοῦν αὖσρα σκεψόμεθα. ἔπειτα ὀλιγαρχίαν ἢ αὖσρα ὀλιγαρχικήν· αὖθις δὲ εἰς δημοκρατίαν ἀποβλέψαντες, θεασόμεθα αὖσρα δημοκρατικήν· ᾧ δὲ τέταρτον, εἰς τυραννουμένην πόλιν ἐλθόντες, καὶ ἰδόντες πάλιν εἰς τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες, πειρασόμεθα τοῦδε ἓν προϋθέμεθα ἱκανοὶ κριταὶ γενέσθαι κατὰ λόγον γέ τοι αὖ ἔφη οὕτω γένοιτο ἄν, τε δίκαι καὶ κρίσις. Φέρε δέ νυν ἐμοὶ δὴ ἔτι πειρόμενος λέγειν, πόθεν φέρων τιμοκρατία γένοιτ' ἂν ἐξ ἀριστοκρατίας. ἢ τόδε μὲν ἁπλοῦν. ἔστι πᾶσα πολιτεία μεταβάλλει ἐξ αὐτῆς τῆς ἔχοντος τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῷ τούτῳ στάσις ἐγγένηται· ὁμοφρονοῦντος δέ, καὶ σμικρὸν ἐλίγον ἦ, ἀδύνατον κινηθῆναι. Ἔστι γὰρ οὕτω. Πῶς οὖν δὴ ἔπειτα ὦ γλαύκων ἡ πόλις ἡμῖν κινηθήσεται, καὶ πῇ στασιάσουσιν οἱ ἐπίκουροι καὶ οἱ ἄρχοντες πρὸς ἀλλήλους τε καὶ πρὸς ἀλλήλους; ἢ βούλει ὡς πρὸ ὅμηρος ὀργώμεθα τοῖς μύθοις εἰπεῖν ἡμῖν ὅπως δὴ πρῶτον στάσις ἔμπεσε, καὶ φῶμεν αὐτοὺς διαλεκτικῶς ὡς πρὸς παῖδας ἡμᾶς παίζοντας καὶ σπουδάζοντας ὡς δὴ ἀσπουδὶ λεγούσας ὑφηλολογουμένους λέγειν. Πῶς. δεῖ πως. καλεπὸν μὲν κινηθῆναι πόλιν οὕτω ξυστᾶσαν· ἀλλ' εἰπεῖ γενομένῳ παντὶ, φθορὰ ἔστιν, οὐδ' ἡ διαύτη ξύστασις ἐν ἅπαντα μενεῖ χρόνον, ἀλλὰ λυθήσεται. λύσις δὲ ἥδε. οὐ μόνον φυτοῖς ἐγγείοις ἀλλὰ καὶ ἐπιγείοις ζῴοις φορὰ καὶ ἀφορία ψυχῆς τε καὶ σωμάτων γίγνεται. ὅταν περιφορὰς ἐκάστης κύκλων περιφορᾶς ξυμπίπτωσι βραχυβίοις μὲν βραχυπόρους, ἐναντίοις δὲ, ἐναντίας· γένους δὲ ὑμετέρου ἡγήσασθ' τὲ καὶ ἀφορίσασ καὶ περὶ ὄντες σοφοὶ, οὐς ἡγεμόνας πόλεων ἐπαναβήσεσθε, οὐδὲν μᾶλλον λογισμῷ μετ' αἰσθήσεως τεύξονται· ἀλλὰ πάρεισιν αὐτοὺς καὶ γενήσονται παῖδας ποτε, οὐδέν. ἔστι δὲ θείῳ μὲν γενητῷ περιόδος ἣν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος· ἀνθρωπείῳ δὲ, ᾧ πρώτῳ αὐξήσεις· δυνάμεναί τε, καὶ δυνασευόμεναι ἕξεις ὅρους λαβοῦσαι ὁμοιοούντων τε καὶ ἀνομοιοούντων, καὶ αὐξόντων καὶ φθινόντων, πάντα προσήγορα καὶ ῥητὰ πρὸς ἄλληλα ἀπέφηναν, ὧν ἐπίτριτος πυθμὴν πεμπάσι συζυγὶς δύο ἁρμονίας παρέχεται τρεῖς αὐξήσεις πλὴν μιᾶ, ἴσην ἰσάκις ἰσάκις βοσαυτάκις. πλὴν δὲ ἰσομήκη μὲν, τῇ προμήκη δὲ, ἕκαστον μὲν ἀριθμὸν ἀπὸ διακοσίων ῥητῶν πεμπέδων λομαίων οὐδὲν ἐλάττων· ἀῤῥήτων δὲ δυοῖν ἐλάττων δὲ πύξδοκ. ξύμπασ δὲ ὅρος ἀριθμὸς γαμετεικὸς τοιοῦτος κύριος ἁμφίνων τὲ καὶ χειρόνων γενέσεων. ἃς ὅτ' αὖ ἀγνοήσαντες ὑμῖν οἱ φύλακες συνοικίζωσιν νύμφας νυμφίοις παιρὰ καιρὸν, οὐκ εὐφυεῖς οὐδ' εὐτυχεῖς παῖδες ἔσονται· ἓν κατασήσονται μὲν τοὺς ἀρίστους οἱ πρότροι, ὅμως δὲ ὅτις ἀναξιος, εἰς τὰς τῶν πατέρων αὖ δυνάμεις ἐλθόντες, ἡμῶν πρῶτον ἄρξονται ἀμελεῖν φύλακες ὄντες παρέλαττον τῆς δέοντος, ἡγασάμενοι τὰ μασικῆς. ἀβύτερον δὲ τὰ γυμναστικῆς. ὅθεν ἀμαθέστεροι γενήσονται ὑμῖν οἱ νέοι. ἐκ δὲ τούτων, ἀρχοντες ὁ πόλεμον φυλακικοὶ κατασήσονται πρὸς ᾧ δεκμάζειν τὰ ἡσίοδον τὲ καὶ τὰ παρ' ὑμῖν γένη· χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν, καὶ χαλκοῦν καὶ σιδηροῦν. ὁμοῦ δὲ μιγέντος σιδήρου ἀργύρῳ, καὶ χαλκοῦ χρυσῷ, ἀνομοιότης ἐγγενήσεται καὶ ἀνωμαλία ἀνερμόστος· ἃ γενόμενα οὖ ἀεὶ ἐπόντα, ἀεὶ ὠκτει πόλεμον καὶ ἔχθραν. ταύτης τοι γενῆ χρὴ φάναι εἶναι στάσιν ὅπου ἂν γίγνηται ἀεί. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη αὐτὰς ἀγνοεῖν φήσομεν. καὶ τί δὴ ἔτι, αὐάγκη μάσας γε οὔσας. τὴν δὲ ἐπιστροφὴν λέγεσθ' ἀμοῦσαι· στάσεως ἓν δὴ ἔτι γενομένης, ἀλλ' οὐ τὴν ἄρα ἐκάτερα τὸ γένη ἡ μὴ σιδηροῦν καὶ χαλκοῦν, ἐδὲ χρηματισμὸν καὶ γῆς κτῆσιν, καὶ οἰκίας χρυσίου τε καὶ

ἀργύρου. ἦ δ' ὃς χρυσωθῆτε καὶ ἀργυρωθῆτε, ἅτε οὐ πενομένῳ ἀλλὰ φύσει οὔτε πλούσιῳ τὰς ψυχὰς ὑμῶν τοῖς ἀρίστοις καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ τοῖς τῆσδε τῆς πόλεως καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις. βιαζομένων δὲ καὶ ἀποτεινόντων ἀλλήλοις, ἐς μέσον ὁμολογήσαιμεν τὴν μὲν οἰκίαν καὶ τὰ νεμόμενα ἰδιώσασθαι. τοὺς δὲ πρὶν φυλακῆ ὁμοίους ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐλευθέρους, φίλους τε καὶ τροφέας, δουλωσάμενοι τότε, ποιμένας τε καὶ οἰκέτας ἔχοντες αὐτοὶ πολέμου τε καὶ φυλακῆς αὐτῶν ἐπιμελῆσθαι. Δοκεῖ μοι ἔφη αὕτη ἡ μετάβασις εἶναι τοῦ διαγίγνεσθαι. Οὐκοῦν καὶ δὴ καὶ τόδε, ὦ μόψε τις ἂν ἔτι ἀρίστη κρατίστη τε καὶ ἐλευθεριωτάτη αὕτη ἡ πολιτεία. Καὶ μάλα μὲν οὖν. Καὶ μεταβάσεται μὲν δὴ οὕτω. μεταβάσα δὲ πῶς διακόσμει· δῆλον ὅτι τοῦτό μὲν μιμήσεται τὴν προτέραν πολιτείαν, τοῦτο δὲ τὴν ἀλιγαρχίαν ἅτ' οὐ μισοῦσα οὖσα ἡ δή τι καὶ αὐτῆς ἔξει ἴδιον. οὕτως ἔφη. οὐκοῦν τῷ μὲν τιμᾶν τοὺς ἀρχοντας καὶ γεωργῶν ἀπέχεσθαι καὶ τοῦ προπολεμοῦν αὐτῆς καὶ χειροτεχνῶν, καὶ τὸ ἄλλου χρηματισμοῦ ξυνεπτικὰ δὴ καὶ τασκευάσασθαι, καὶ γυμναστικῆς τε καὶ τῆς τοῦ πολέμου ἀτονίας ἐπιμελῆσθαι πᾶσι δῆλα ὅτι οὕτως, τὴν προτέραν μιμήσεται; Ναί. τὸ δ' ἄρχειν ἅτε οὐκέτι καθαρὰν μένουσαν τὴν τιμὴν ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀσφαλῶς ἔχειν; Ναί. Ἐπιθυμητὰ δέ γε δὴ δῆλον χρημάτων οἱ τοιοῦτοι ἔσονται ὡς τὸν ὀλιγαρχίαις ἐν τιμῶντες ἀγρίως μὲν σκότου χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἅτε κεκτημένοις τε καὶ οἰκείους θησαυροὺς οἷ δόμοι αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα κρύψεως, καὶ οἰκείους δὴ τοὺς τοιούτους ἀσφαλῶς ἅτε χρῆσθαι οἰκίαις τε καὶ ἐπὶ τούτοις ἀναλίσκοντες, χρυσίον τε καὶ ἄργυρον ἅτε κτώμενοι καὶ ἐπιμελούμενοι, καὶ οἰκείους θησαυροὺς οἷ δόμοι αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα κρύψεως, καὶ ἐν ἀπορρήτοις δὴ τοῖς τοιούτοις ἅτε χρῆσθαι οἰκίαις ἀτεχνῶς ποιῆσαι ἰδίας· οὐκ εἰς αἰσχύνην τε καὶ ζημίαν ἄλλοις, πολλὰ ἂν δαπανῶντο. ἀληθέστατα ἔφη. οὐκοῦν ἐν φειδωλοῖ χρημάτων, ἅτε τιμῶντες ἐν οὐ φανερῶς κτώμενοι. φιλοκαπλωτεῖ δὲ ἀλλοζίων δι' ἐπιθυμίαν, καὶ λάθρα τοὺς ἡδονὰς ἧς ἐρεπύμενοι ὡς πρὸ παῖδος παιτέρα νόμον ἀφοσιούμενοι· οὐχ ἑκὼν πειθώς, ἀλλ' ἑκὼν βίᾳ πεπαιδευμένοι. δῆλον τῆς ἀληθινῆς μούσης τῆς μετὰ λόγου τε καὶ φιλοσοφίας ἠμελημένον. καὶ πρεσβύτερος γυμναστικὴν μουσικῆς τετιμηκώς. Καστά πάσιν ἔφη λέγεις μιμούμενον πολιτείαν, ἐκ φαύλου τε καὶ ἀγαθοῦ. μίμηται γάρ δὴν δι' ἐπὶ διαφανέστατον δὴ αὐτῇ δεῖν οὔπω μένον ὑπὸ τῆς θυμοειδοῦς κρατοῦντος, φιλονεικίαι καὶ φιλοτιμίαι.

Σφόδρα γε δῆλος. οὐκοῦν ἐν δι' ἐπὶ, αὕτη μὲν ἡ πολιτεία ἄπορος γεγονῆναι καὶ διαιῶτη, ἐπεὶ ἐς ὅσον ὡς λόγῳ εἶμαι πολιτεύσασθαι ὑπογράψαντα μὴ ἀκριβῶς ἀπειρήσασθαι δεῖ· ἐξαρκεῖν μὲν ἐλάν τὴ ἐκ τ' ὑπογραφῆς τόν τε δικαιότατον καὶ ἐν ἀδικώτατον· ἀμήχανον δὲ μάκρον εἶναι πάσας μὲν πολιτείας, πάντα δὲ ἤδη μᾶλλον παραλιπόντα διελθεῖν. καὶ ὀρθῶς ἔφη. τὶς οὖν ἀνὴρ καὶ ταύτην τὴν πολιτείαν αἱρήσεται τε γενόμενος. πῶς τε τῆς ὧν. δῆλον μὲν ἔφη ὁ ἀλέμαντος ἐκ βίου τινὸς αὐτῆς ἀλαώκωνος τοῦ δὴ τείνειν εἰκὸς γε φιλονεικίας. Ἴσως ἐν δι' ἐπὶ τοῦτό γε· ἀλλά μοι δοκεῖ τάδε οὕτω καὶ τὸν ἔτι φυκέναι. τὰ ποῖα. αὐθαδέστερόν τε δεῖ αὐτὸν ἐν δι' ἐπὶ ἢ μὴ ὑφαμικρότερον. φιλόμουσον δὲ μὴ φιλίκοον μὲν, ἐμβριθῆ δ' ἀθαμῶς· μὴ δίκλοις μὲν τισιν ἄγριος εἶναι ὁ τοιοῦτος ἀκαταφρονῶν δίκλων, ὡς πρὸ ὁ ἐκκοῦς πεπαιδευμένος· ἐλευθέριος δὲ ἅμα ὢν. ἀρχόντων δὲ, στρόφακα ὑπήκοος· φίλαρχος δὲ, μὴ φιλότιμος· ἐκ ἀρὸ ἓν λέγειν ἀξιῶν ἄρχειν· οὐδ' ἀρὸ τοιάδε οὐδενός, ἀλλὰ ἀρὸ ὅπων ἓν τε φυλετικῶν μὴ ἓν ἓν τὰ φυλεμικὰ φιλογυμναστὴς τε τῆς ὧν μὴ φιλόθηρος. Ἔστι δ' ἔφη ζῆτο ὁ ἦθος ἐκείνης τ' φυλετείας. ἐκῶν μὴ χρημάτ' ἐνδ' ἐπὶ ὁ τοιοῦτος κέρδος μὴ ὧν, καταφρονεῖ αὖ. ὅσῳ ἧ πρεσβύτερος γίγνοιτο, μᾶλλον ἀεὶ ἀπαίζοιτο αὖ. τῷ τε μετέχειν τ' ἓ φιλοχρημάτου φύσεως μὴ ἓ ἐλικρινὴς πρὸς ἀρετὴν, δεῖ· ἐ ἀφλαφθῆναι ἓ ἀρίστου φύλακος. Τίνος ἐνδ' ὃς ὁ ἀλέμαντος λόγου ἓν δι' ἐπὶ μασικῆ κεκραμένῃ· ὃς μόνος ἐγκαθέμενος σωτὴρ ἀρετῆ δεῖ εἰς οἰκεῖα ἓ ἔχοντι. καλῶς ἔφη λέγεις, μὴ ἔστι μὲν γ' ἓν δι' ἐπὶ τοιοῦτος ὁ τιμοκρατικὸς

καὶ ἐν τοιαύτῃ πόλει οἰκεῖν. ΓΛΑΥ. μὰ Δί' οὖν. ΓΛΙΣ. Γίγνεται δ' ἐνίοτε οὕτως ὥστε πᾶν οὗτος ὃ δέ τις. οἶσθ' οὖν ὅτι ἐνίοτε ἐν πόλει οἰκοῦντες οὐκ ἂν πολιτευομένῃ. φθάνοντος τάς τε τιμὰς καὶ ἀρχὰς καὶ δίκας, καὶ πλὴν τοιαύτην πᾶσαν ἀλλοπραγμοσυνῶν, καὶ ἡσύχους ἐλαττοῦσθαι, ὥστε πράγματα μὴ ἔχειν. ΓΛΑΥ. ἦ δ' ὅς γίγνεται. ΣΩ. Ὅταν δ' οἶμαι πρῶτον μὲν τῆς μαλθακῆς ἀκούσῃ ἀκόμοιος ὅτι οὐ τὰ αὐτὰ τῶν αὐτῆς ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος ἡμέραν μίαν ἐλαττουμένους διατελεῖ οὐ ταῖς ἄλλαις γυναιξίν. ἔπειτα ὁρῶσιν μὲν σφόδρα τὰ χρήματα ἀπολλύμενα. μὰ Δί' μαχόμενον μὲν λοιδορούμενον δ' ἰδίᾳ τε οὐ δημοσίᾳ, ἀλλὰ ῥᾳθύμως πάντα τὰ τοιαῦτα φέροντα. καὶ ἑαυτῷ μὲν φανοῦ προσέχοντα ἀεὶ αὐθάδη ὄντα, ἑαυτὸν δὲ μήτε πάνυ τιμῶντα μήτε ἀτιμάζοντα ἐξ ἁπάντων φύτων ἀχθομένης τε καὶ λιχνούσης, ὡς ἁπλῶς τε αὖ ὁ πατὴρ καὶ λίαν ἀνήμερος, καὶ ἄλλα δὴ ὅσα καὶ οἷα φιλοῦσιν αἱ γυναῖκες περὶ τῶν τοιούτων ὑμνεῖν. καὶ μάλ' ἔφη ὁ Ἀδείμαντος πολλά τε καὶ ὁμοία ἑαυταῖς. Οἶσθα οὖν ἔτι δ' ἔτι, ἔφη καὶ οἱ οἰκέται τῶν τοιούτων οἷόν τε λάθρα πρὸς τοὺς ἑαυτῶν τοιαῦτα λέγουσιν οἱ δὲ κηδεῦσται ἐὰν τινα ἴδωσιν ἢ ὀφείλοντα χρήματα ᾧ μὴ εἰσέρχεται ὁ πατήρ, ἤ τι ἄλλο ἀδικοῦντα, διακελεύονται, ὅπως εἰσόδου αὐτῷ γένηται, τιμωρήσεται πάντας τοὺς τοιούτους, καὶ αὖ μᾶλλον ἔστι τὸν παῖδα, καὶ ἐξιόντα τοιαῦτα ἀκοῦν, καὶ ὁρᾶν τὸν μὲν τὰ αὑτοῦ πράττοντας οὐ τῷ πόλῃ, ἀλιθίους τε καὶ ἀκμῆτας καὶ οὐσμικρῷ λεῖφ ὄντας. τὸν δὲ μὰ τὰ αὐτῶν, τιμωμένους τε καὶ ἐπαινουμένους. τότε δὴ ὁ νέος πάντα τὰ τοιαῦτα ἀκούων τε καὶ ὁρῶν, καὶ αὖ τοῦ παῖδος λόγους ἀκούων τε, καὶ ὁρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ, ἐγγύθεν παρὰ τὰ ἄλλων ἑκάστου, ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων, τοῦ μὲν παῖδος αὖ τὸ λογιστικὸν αὐξούσης τε καὶ αὔξουσος. τὸ δὲ ἄλλων τό, τε ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμοειδὲς ὀλίγα ἢ μέτρια καὶ ἀσθενῆ ἔτι πὼν φύσιν. ὁμιλίαις δὲ ταῖς τῶν ἄλλων κακαῖς κακῶσθαι, εἰς τὸ μέσον ἑκάστου ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων, ἐλθεῖν, καὶ πλὴν αὐτῷ ἀρχὴν παρέλαβε τῷ μέσῳ τε καὶ φιλονίκῳ καὶ θυμοειδεῖ, καὶ ἐγένετο ὑψιλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνήρ. κομιδῇ μοι ἔφη δοκεῖς πὼν τούτου γένεσιν διεληλυθέναι. Ἔχομεν ἄρα δὴ ἔτι, τόν τε λιτὸν πολιτείαν, καὶ ἄνδρα λιτόν ἄνδρα. Ἔχομεν ἔφη. Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο τὸν τε αἰσχύλον λέγωμεν ἄλλον ἄλλῃ πρὸς πόλιν τινὰ γιγνόμενον. μᾶλλον δὲ κατὰ πὼν ὑπόθεσιν προτέραν πὼν πόλιν. ΓΛΑΥ. μάλιστα μὲν οὖν ἔφη. ἔπειτα δ' ἂν ὡς ἐγῷμαι ὀλιγαρχίαν, ἣ μετὰ πὼν τοιαύτην πολιτείαν. Λέγεις δὲ δὴ τὸν πόλιν καταστασιν ὀλιγαρχίαν. πὼν ἐκ τιμημάτων δὴ λιτὸν πολιτείαν, οὗ ἢ οἱ μὲν πλούσιοι ἄρχουσι· πένησι δὲ, οὐ μετέστω ἀρχῆς. Μανθάνω ἔφη. Οὐκοῦν ὡς μεταβαίνῃ πρῶτον ἐκ τῆς τιμαρχίας εἰς πὼν ὀλιγαρχίαν. ἐρῆτέον; Ναί· καὶ μὴν δὴ λιτὸν μὴ τυφλῶ γε δῆλον ὡς μεταβαίνει. ΣΩ. Τὸ τιμῆεν δὴ λιτὸν ἐκεῖνο ἐκάστῳ χρυσὸν πλήθοντι· ἀπόλλυ πὼν τοιαύτην πολιτείαν. πρῶτον μὲν, θησαύρισαί αὐτοῖς ἐξευρίσκουσι, καὶ τοὺς νόμους ὑπὲρ τούτου παράγουσιν· ἀπειθοῦντες αὐτοὶ τε καὶ γυναῖκες αὐτῶν.

Εἰκὸς ἔφη· ἔπειτα γε εἶμαι ἄλλος ἄλλον ὁρῶν μὴ εἰς ζῆλον ἰὼν, ἐν πλήθει τοιοῦτον αὐτῶν ἀπεργάσαντο. Εἰκός. Τοιοῦτον δ' ἴσως ἔστι προϊόντες εἰς τὸ πρόσθεν τῷ χρημάτιζεσθαι, ὅσῳ ἂν ἧττον τιμιώτεροι ἦσιν, τοσούτῳ μᾶλλον ἀτιμοτέραν. ἢ οὐχ οὕτω πλούτου ἀρετὴ διέστηκεν ὡς πρὸ οἱ πλάστιγξ ζυγοῦ κειμένου ἑκατέρου ἀεὶ τοὐναντίον ῥέπουσα; καὶ μάλ' ἔφη. τιμωμένου δὴ πλούτου οὐ πόλει καὶ τῶν πλουσίων, ἀτιμοτέρα ἀρετή τε καὶ οἱ ἀγαθοί. Δῆλον. Λοιπὸν δὴ τὸ ἀεὶ τιμώμενον· ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμαζόμενον. Οὕτως. Αὐτὶ δὴ φιλονείκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν, φιλοχρηματιστὰ καὶ φιλοχρήματοι πλουτοῦντες ἐγένοντο· καὶ τὸν μὲν πλούσιον, ἐπαινοῦσί τε καὶ θαυμάζουσι, καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς ἄγουσι· τὸν δὲ πένητα ἀτιμάζουσι. ΓΛΑΥ. Οὐκοῦν τότε δὴ νόμου τίθενται ὅρον πολιτείας ὀλιγαρχικῆς τὰ ἐάμενοι πλῆθος χρημάτων. οὗ μὲν μᾶλλον, ὀλιγαρχίαν πλέον· οὗ δ' ἧττον, ἔλαττον. προσεπάττοντες ἀρχῶν μὴ μετέχειν ᾧ ἂν μὴ ᾖ οὐσία εἰς τὸ χρεὼ τίμημα. ταῦτα δὴ βίᾳ μεθ' ὅπλων διαπράττονται, ἢ καὶ πρὸ τούτου φοβή-

σαντες καὶ πεισαντες τὴν τοιαύτην πολιτείαν, ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτω μὲν οὖν.
Ἦ μὴν δὴ καὶ στάσεως ὡς ἔπος εἰπεῖν, αὕτη; Καὶ ἔφη· ἀλλὰ τίς δὴ ὁ τρόπος τῆς πολιτείας, καὶ φῦσα ἔστιν ἃ ἔφαμεν αὐτὴν ἁμαρτήματα ἔχειν. πρῶτον μὲν ἔφην ἔγωγε αὐτὸ ὅρος αὐτῆς, ὅσον βλαστάνειν· ἐὰν ὧν οὕτω τις ποιῆται κυβερνήτας ἀρτεμμάτων· τῷ δὲ πίνητι εἰ καὶ κυβερνητικώτερος ἦ, μὴ ἐπιτρέπει; Συμφερόντως γὰρ οὖν αὐτὴν ναυτιλίαν αὖ ταύτην ναυτίλλεσθαι. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα οὕτως ὁ αὐτὸς ὅρος, ἢ τίνος ἀρχῆς; Οἶμαι ἔγωγε. πολλῶν πόλεων ἓν δ' ἐστὸν, ἢ καὶ πόλεως πάνυ. Σολὺ γὰρ ἔφη μάλιστα ὅσῳ χαλεπωτάτη καὶ μίγιστη ἀρχή· Ἐν μὲν δὴ τοσοῦτον ὀλιγαρχίας αὖ ἔχει ἁμάρτημα. Φαίνεται. τί δὲ δὴ αὖ τὸ τοῦδε ἔλαττον; Ἢ ποῖον. Ἢ μὴ μίαν ἀλλὰ δύο αὐτὰς γεγενῆσθαι πόλιν τὴν τοιαύτην πόλιν· πόλιν μὲν, πενήτων· πόλιν δὲ, πλουσίων· οἰκοῦντας δὲ ἅμα αὐτῷ, ἀεὶ ἐπιβουλεύοντας ἀλλήλοις. Οὐδὲν μὰ δί' ἔφη ἔλαττον. Ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ τόδε καλὸν, Ἢ ἀδυνάτους εἶναι πόλεμόν τινα πολεμεῖν διὰ Ἢ αἰσχύνεσθαι· Ἢ χρωμένους τῷ πλήθει ὥσπερ ἀνάγκη, δειλοτέρους μᾶλλον Ἢ τοὺς πολεμίους Ἢ μὴ χρωμένους, ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὺς φαίνεσθαι αὐ αὐτῷ ἅμα μάχεσθαι. καὶ ἅμα χρήματα μὴ ἐθέλειν εἰσφέρειν, ἅτε ὄντας φιλοχρημάτους. Οὐ καλόν. τί δὲ, ὃ πάλαι ἐλοιδοροῦμεν, τὸ πολυπραγμονεῖν γεωργοῦντας καὶ χρηματιζομένους καὶ πολεμοῦντας ἅμα τοὺς αὐτοὺς αὖ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ· Ἢ δοκεῖ ὀρθῶς ἔχειν; Οὐδ' ὁπωστιοῦν. Ὅρα δὴ τούτων πάντων τῶν κακῶν, ἐν τόδε μάλιστα αὕτη πρώτη παραδέχεται. τὸ ποῖον; τὸ ἐᾶσαι πένητα τὰ αὐτῆς ἀπροδόθαι, καὶ ἄλλῳ κτήσασθαι τὰ τούτου, καὶ ἀποδόμενον οἰκεῖν αὖ τῇ πόλει μηδὲν ὄντα τῶν τῆς πόλεως μᾶλλον μήτε χρηματιστὴν, μήτε δημιουργὸν, μήτε ἱππέα· μήτε ὁπλίτην· ἀλλὰ πένητα καὶ ἄφορον κεκλημένον. Ῥώτη ἔφη. Οὐκοῦν διακωλύει ταύτην γε τὰς ὀλιγαρχουμένας τὸ τοιοῦτον· οὐ γὰρ αὖ οἱ μὲν, ὑπερπλουτοῦσιν ἔνεισαν· οἱ δὲ, παντάπασι πένητες. Ὀρθῶς. τόδε δὲ ἄθρει, ἆρα ὅτι πλούσιος ὢν ἀνήλισκεν ὁ τοιοῦτος, μᾶλλόν τι τότ' ὠφέλει τῇ πόλει, ἢ ὅτε οὐδὲν δὴ ἐλέγομεν· Ἢ ἐδόκει μὲν τῶν ἀρχόντων εἶναι· τῇ δὲ ἀληθείᾳ, οὔτε ἄρχων· οὔτε ὑπηρέτης ὧν αὐτῆς, ἀλλὰ τῶν ἑτοίμων ἀναλωτής. Οὕτως ἔφη ἐδόκει· ὧν δὲ οὐδὲν ἄλλο, Ἢ ἀναλωτής. βούλει οὖν ἓν δ' ἐτὸ φῶμεν αὐτὸν ὡς οὐ κηφῆ κηφῆν ἐγγίνεται σμήνους νόσημα, οὕτω καὶ τὸν τοιοῦτον οἰκίας κηφῆνα ἐγγίνεσθαι νόσημα πόλεως. Παῦ μὲν οὖν ἔφη ὦ Σώκρατες. οὐκοῦν ὧ ἀδείμαντε, τοὺς μὲν πτωχοὺς κηφῆνας πάντας, ἀκέντρους ὁ θεὸς ἐποίησε· τοὺς δὲ περὶ τοὺς τούτους, οἱους μὲν αὐτῶν, ἀκεντρους· οἱους δὲ, δεινὰ κεντρα ἔχοντας· καὶ ἐκ μὲν τῶν ἀκέντρων, πτωχοὶ πρὸς τὰ γήρασ τελευτῶσιν· ἐκ δὲ τῶν κεκεντρωμένων, πάντες ὅσοι κέκληνται κακοῦργοι· Ἀληθέστατα ἔφη. Δῆλον ἄρα ἓν δ' ἐτὸ οὐ πόλει οὗ ἂν ἴδῃς πτωχοὺς ὅτι εἰσί που ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀποκεκρυμμένοι κλέπται τε καὶ βαλαντιοτόμοι καὶ ἱερόσυλοι, καὶ πάντων τῶν τοιούτων κακῶν δημιουργοί. Δῆλον ἔφη.
Τί οὖν ἐν τοῖς ὀλιγαρχουμέναις πόλεσι πτωχοὺς οὐχ ὁρᾷς ἐόντας; ὀλίγου γ' ἔφη πάντας τοὺς ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων. μὴ οὖν οἰώμεθα ἔφην ἐτὸ καὶ κακούργους πολλοὺς ἐν αὐτοῖς εἶναι κέντρα ἔχοντας οὓς ἐπιμελῶς βίᾳ κατέχουσιν αἱ ἀρχαί. Οἰόμεθα μὲν οὖν ἔφη. Ἦ οὖν οὐ δι' ἀπαιδευσίαν καὶ κακὴν τροφὴν καὶ κατάστασιν τῆς πολιτείας φήσομεν τοὺς τοιούτους ἐγγίνεσθαι; φήσομεν. Ἀλλ' οὖν δὴ τοιαύτη γέ τις ἂν εἴη ὀλιγαρχουμένη πόλις καὶ τοσαῦτα κακὰ ἔχουσα. ἴσως δὲ καὶ πλείω. Σχεδόν τι ἔφη· ἀπειρήσθω δὴ ἡμῖν καὶ αὕτη ἓν δ' ἐτὸ ἡ πολιτεία, ἣν ὀλιγαρχίαν καλοῦσιν ἐκ τιμημάτων ἔχουσα τοὺς ἄρχοντας· ἐν δὲ ταύτῃ ὅμοιον μεταβαῖνα σκοπῶμεν ὥστε γίγνεσθαι. ὅστις τε γενόμενος ἔστι. Παῦ μὲν οὖν ἔφη. ἆρ' οὖν οὐδὲ μάλιστα ἐσ' ὀλιγαρχικὸν ἐκ τιμοκρατικοῦ ἐκείνου μεταβάλλει; Πῶς. Ὅταν αὐτοῦ παῖς γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον, ζηλοῖτε ἐν πατρὶ καὶ τὰ ἐκείνου ἴχνη διώκῃ, ἕπεται αὐτὸν ἴδῃ βλαίφνης πταί

σειν τα ὡς πλ. πρὸς ὄψιν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἐκ χάσματα τά, τι αὐτ καὶ ἐαυτὸν, ἢ χρατηγήσαντα, ἢ πλ. ἄλλην μεγάλην ἀρχὴν ἀρξαντα, ἔτι εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα βλακπόμενον ὑπὸ συφαντῶν ἢ ἀποθανόντα. ἢ ἐκ πισόντα. ἢ ἀτιμωθέντα. καὶ πλ. οὐσίας ἅπασιν ἀχρεβαλόντα. εἰκός γ' ἔφη. Ἰδὼν δέ γε, ὦ φίλε, ταῦτα καὶ πασχόντων καὶ ἀπολίσιας τὰ ὄντα, λέσιας δίμαι αὐτὸς ἐμὲ καφαλὴν ὠθεῖ ἐκ τ βρόνου τῆ αὐτῆ ἐαυτῆ ψυχῆ, φιλοτιμίαν τε καὶ ὀργὴν θυμοειδῆ ἐκεῖνο, καὶ τα πεινῶντας ὑπὸ πυρέσσοντας πρὸς χρηματισμὸν ἀκριβῶς ἀκούοντα ἐλίχρως καὶ κατὰ σμικρὸν φιλόμυθος, καὶ ὀργαζόμενος χρήματα ξυλλίγεται. ἆρ' οὐκ εἶσι τὸν τοιοῦτον τότε, ἐκ μὲν τὴν βρόνου ἐκεῖνον ἡ ἐπιθυμητικόν τε καὶ φιλοχρήματον ἐκαθίζειν καὶ μέγαν βασιλέα ποιεῖν αὐτὸν ἐαυτῷ, παρέδρους τε καὶ δορυφόρους καὶ ἀνάγκας παραζωννύντα; Ἔστιν ταῦτα, ἔφη. ἡ δέ γε δίμαι λογισμόν τε καὶ θυμοειδῆς χαμαὶ οὖσαν καὶ οὐδεν παρακαθίσας ὑπ' ἐκείνῳ καὶ κατα δουλωσάμενος, τὸ μὲν οὐδὲν ἄλλο ἐᾷ λογίζεσθαι οὐδὲ σκοπεῖν, ἀλλ' ἢ ὁπόθεν ἐξ ἐλαττόνων χρημάτων πλέω ἔσται. τὸ δὲ αὖ θαυμάζειν τε καὶ τιμᾶν μᾶλλον ἄλλο, ἢ πλοῦτόν τε καὶ πλουσίους, καὶ φιλοτιμεῖσθαι μᾶλλον ἐφ' οὐδὲν ἄλλῳ, ἢ ἐὰν χρημάτων κτήσει, καὶ εἴ τι ἄλλο ὡς ἔστιν φόβος. Οὐκ ἔστ' ἄλλη ἕξις ἡ ματα βολὴ οὕτω ταχεῖά τε καὶ ἰσχυρὰ ἐκ φιλοτίμου νέος ἐς φιλοχρήματον. Κρίνω οὖν οὕτως ἔγωγε καὶ τὸν ὀλιγαρχικὸν εἶναι. Ἦ γοῦν μεταβολὴ αὐτῷ, ἐξ ὁμοίας αὐτοῦ ἕξεως τῆς πολιτείας, ἐξ ἧς ἡ ὀλιγαρχία κατέστη. Σκοπῶμεν δὴ καὶ ὅμοιος αὖ ἔσται σκοπῶμεν. Οὐκοῦν πρῶτον μὲν χρήματα τοῦδε τοῦ πλείστου ποιεῖσθαι ὅμοιος αὖ ἔσται. Πῶς δ' οὔ. καὶ μὴν τῷ γε φειδωλός ἔσεσθαι καὶ ἐργάτης, τὰς ἀναγκαίας ἐπιθυμίας μόνον τῶν παρ' αὐτῷ ἀχρηματιστὰς. τὰς δὲ ἄλλας ἀπολώμενος μὴ παρακαθέζομενος, ἀλλὰ δουλούμενος τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ὡς κατοίσους. Παύμεν οὖν. αὐχμηρός γέ τις δὴ οὕτω καὶ ἀχρηματιστὸς πολυμοῦσιαν ποιούμενος, δημιουργοποιὸς αὖτε, οὗς δὴ καὶ ἐπαινεῖ ἡ πλῆθος. ἢ οὐχ οὕτως αὖ ἔσται ὁ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ ὅμοιος; Ἔμοιγ' οὖν ἔφη δοκεῖ. χρήματα γοῦν μάλιστα οὗτος ἂν ἄριστα τῇ τε πόλει καὶ παρὰ τῷ τοιούτῳ. Οὐ γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ παιδεία ὁ τοιοῦτος προσέσεσθαι. οὐ δοκῶ ἔφη. οὐ γοῦν αὖ τυφλὸν ἐγκείσεται τῇ βίῳ ἐς τόπον. καὶ ἔτι μάλα ἂν δὴ οὕτω τόδε σκέψει. κηφῆνας ἐπιθυμίας ἐν αὐτῷ δὴ πλ. ἄπασι δοῦσα μὴ φῶμεν ἐγγίνεσθαι τὰς μὲν πεζοχρείας, τὰς δὲ ἡδυπόρους καὶ προμήθεις βίᾳ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας. καὶ μάλ' ἔφη. Οἶσθ' οὖν εἴπου εἰ ἀχρεβλέψας ἡδυπόρους αὐτῶν τὰς ἡδυπρεπείας. Τίνας ἔφη. ὡς ταῖς τῶν ὀρφανῶν ἐπιτροπεύσεις, ἢ ἔστου τι αὐτοῖς ἐνεῖναι ξυμβαίνει ὥστε πολλῆς οὐσίας λαβεῖν τ ἀδικεῖν. ἀληθῆ. ἆρ' οὖν οὐ δῆλον ὅτι οὐ τοῖς ἄλλοις ξυμβολαίοις ὁ τοιοῦτος οὐ δίς οὐδὲ κις μᾶλλον δικῶν δίκαιος ᾖ, ἐπιφανῆ τινι ἑαυτοῦ βίῳ κατέχει ἄλλας κακὰς ἐπιθυμίας ὑπάρχας, οὐ πείθων ὅτι ἂν ἄμεινον, ἀλλ' ἀνάγκῃ καὶ φόβῳ τ' ἄλλης οὐσίας ζήμιον; καὶ πάνυ γ' ἔφη. καὶ νὴ δία ἦν δ' ἐγὼ ὦ φίλε τοῖς πολλοῖς γε αὐτ ἔνεισιν ὅταν δὴ τὰ ἀλλότρια ἀπολίσκειν, τοὺς τ κηφῆνας ξυγγενεῖς ἀνύσας ἐπιθυμίας. μὴ μάλα ἀλῶς σφόδρα. οὐκ ἄρα αὖ ἔσται ἀστασίαστος ὁ τοιοῦτος οὐ ἑαυτῷ οὐδὲ ἕς, ἀλλὰ δοκοῦς τις ἐπιθυμίας δὶ ἐπιθυμιῶν ὡς ἡ πολὺ κρατούσας αὖ ἔχοι βελτίους χειρόνων. Ἔστιν ταῦτα. διὰ ταῦτα δὴ δίμαι. δυσκινητότερος αὖ πολλῶν ὁ τοιοῦτος ἔσται. ὁ μονοπτικῶς δὲ ἡ ὑρμοσμένως τ' ψυχῆς ἀληθῶς ἀρετὴ, πόρρω ποι ἐκ φύγοι αὖ αὐτόν. Δοκεῖ μοι. καὶ μὴν αὐτάρκεις γε ἰδίᾳ οὐ πόλει ὁ φιλόλεως φαῦλος. ἢ τινος νίκης, ἢ ἄλλης φιλοτιμίας τ' ἡμελῶν, χρήματά τι οὐκ ἐθέλως δύδ ἐσέσθαι οὕτως ἡ τ τοιούτ' ἀστῶν ἀπολίσκειν διδοὺς τὰς ἐπιθυμίας τὰς αἰσχυτηκὰς ἐγγίγνεσθαι ἡ ξυμπαραμελεῖν ἢ ξυμμαχίας τε ἡ φιλονεικίας ὀλίγοις τισὶν ἑαυτοῦ πολιμίοις ὀλιγαρχικῶς, τὰ πολλὰ ἡσυχάζει ἡ πόλις τε. μὴ μάλα ἔφη. Ἔτι δῆ δὴ ἐπὶ σκοπῶμεν μὴ ἡμῖν τὰ νῦν ὀλιγαρχούμενον πόλιν ὁμοίοτατον τ φιλοπλούτου τε καὶ χρηματιστὴν τε τύχοι. ἐοικέναι μοι ἔφη. Δημοκρατίαν δὴ ὡς ἔοικε μετὰ ταῦτα σκεπτέον. τίνα τε γίνεται τρόπον, ἡ γενομένη, ποῖόν τινα ἔχει. ἵνα αὖ ἐπὶ τ τοιούτου αὐτοῦ τὸ

που γνόντες, παρασκευάσωμεν αὐτὸν ὡς κρίσιν. Ὁμοίως γοῦν αὖ ἔφη ἡμῖν αὐτοῖς πορευόμεθα. Οὐκοῦν ὧδ' ἐκεῖ μετὰ βάλλει μὲν ζόφον τινὰ πιστὸν ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν, εἶτ' ἀπληστίαν τοῦ προκειμένου ἀγαθοῦ, ἢ ὡς πλεονάστατον λέγεται γίγνεσθαι· ὡς δή. Ἆρ' ὃ δὴ διῆμαι αὖ χρῆσις οὐ αὐτῇ οἱ αὖ χρῆσις δὴ τὸ πολλὰ κεκτῆσθαι, οὐκ ἐθέλησον ἔγειν νόμῳ, τῶν νέων ὅσοι αὖ ἀκόλαστοι γίνωνται μὴ ἐᾶναι αὐτοῖς ἀπαλίσκειν τὸ μὴ ἀχρεῖα εἶναι τὰ αὐτῶν· ἵνα ἀνύμενοι τὰ τοιούτων μὴ εἰς δανείζοντες, ἔτι πλουσιώτεροί τε καὶ σωφρονέστεροι γίνωνται. Γε αὐτός γε μᾶλλον. Οὐκοῦν δῆλον ὅτι ἔξεστι αὖ πόλει, ὅτι πλοῦτον τιμᾶν μὴ σωφροσύνην ἅμα ἐν ἀνθρώποις κτᾶσθαι αὖ τοῖς πολίταις, ἀδύνατον· ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸ ἕτερον ἀμελεῖν ἢ τὸ ἕτερον. Ἐπιεικῶς ἔφη δῆλον. Γε ἀμελοῦντες δὴ οἱ τοῖς ὀλιγαρχίαις, μὴ ἐφιστῶτες ἀκολασταίνῃ οὐκ ἀγενεῖς οἱστισι ἀνδράποδα, πίνητας ἰδιώτας ἐποίησαν γενέσθαι. Μάλα γε. Καθιστᾷ δὴ οὗτοι αὐτῇ πόλει καὶ ἐμποδὼν τὸ μὴ ἐξωπλισμένοι, οἱ μὲν ἐφέλοντες χρῆσθαι, οἱ δὲ, ἄπιμοι γεγονότες. οἱ δὲ, ἀμφότερα· μισοῦντές τε μὴ ἐπιβάλλοντες τοῖς κτησαμένοις τὰ αὐτῶν μὴ τοῖς ἄλλοις, ἀναπερισμοῦ ὀρῶντες. Ἔστι ταῦτα. Οἱ δὲ δὴ χρηματισταὶ ἐπιφαίνεται οὐδὲ δοκοῦντες τούτους ὁρᾶν, ἢ δὲ λοιπῶν ἡνιᾶται ὑπείκοντα αἰσθόμενοι αὐξάνειν μὴ πιδόσκοντες, καὶ ἢ παῖδες ἐκγόνως ζῶσι πολλαπλασίως κομιζόμενοι, πολλαὶ ἡνίκα μὴ πῶς χρῆσθαι ἐμποιοῦσι τῇ πόλει. Γε ὡς ἔφη οὐ φλυαρῶ. μὴ οὖν γ' ἐκεῖνα ὧδ' ἐρῶ ἡ ποιοῦν ἡνίκα μὴν ἐκ ἡκόμενον ἐθέλουσιν ἀκροβενναῖαι, ἐῤῥωγότες τὰ αὐτῶν ὅπη τὴς βούλεσθαι ζῆν· οὕτε τῆλε ἢ αὖ ἡκατὰ ἴτρον νόμον τὰ ποιοῦτα λύειν. ἡκατὰ δὴ τίνα. Ὃς μετ' ἐκεῖνόν ἔστι λιτὸς ἢ ἀπαπάζων αἰρεῖσθαι ἐπιμελείας τοῦ πλίστας. ἐκεῖ δ' ὃν ἔφ αὐτοῦ κινδύνῳ τὰ πολλά τις ἢ ἐκουσίων ξυμβολαίων προστάττῃ ξυμβάλλειν· χρηματίζειν τομιεῖ αὖ ἢ ἧττον αἰσθῶς οὐ τῇ πόλει· ἐλάττω δ' οὐ αὐτῇ φύοντο ἢ ποιούτων ἡνιῶν οἶσιν ναῦν δὴ ἔστρεμεν. Μὴ πολύ γε δῆλος. Καῦ δή γ' ἔφη ἐπὶ σμῆ πάντα τὰ ζιαῦτα, σὺν μὲν αἰρχομένης οὕτω διαπίπτειν οὐ τῇ πόλει οἱ αἰρχοντες. σφᾶς δὲ αὐτοὺς μὴ σὺν αὖ τῶν αἰρ' οὗ ζυφῶντας μὲν σὺν νέως μὴ ἀπόνους μὴ πρὸς τὰς τοῦ σώματος καὶ πρὸς τὰ τῆς ψυχῆς· μαλακοὺς δὲ ἡαρτιρεῖν πρὸς ἡδονάς τε καὶ λύπας καὶ ἀργούς; τὶ μήν. Ἀντοὺς δὲ, πλὴν χρηματισμοῦ, ἢ ἄλλου ἡμελήσαντας μὴ οὐδὲν πλείω ἐπιμέλειαν πεποιημένους αἰρετῆς, ἢ σὺν πίνητας. οὐ δῆτ. οὕτω δὴ παρισκθυκασμένοι, ὅταν παραβάλωσιν ἀλλήλοις οἵ, τε αἰρχοντες καὶ οἱ αἰρχόμενοι, ἢ οὐ ὁλῶν πορείας. ἢ οὐ ἄλλας τινὶ κοινωνίας. ἢ ἡκατὰ θεωρίας, ἢ ἡκατὰ στρατίας. ἢ ξύμπλοι πλ νόμενοι. ἢ ξυστρατιῶται. ἢ μὴ οὐ αὐτοῖς ζοῖς κινδύνοις ἀλλήλους θεώμενοι μανθάνει μὴ ταύτη ἡκατα φρονοῦνται οἱ πίνητες ὑπὸ τῶν πλουσίων· ἀλλὰ πολλάκις ἰχνεῖ αὖ πίνης ἡλιωμένος παρατυχὼν οὐ μάχῃ πλουσίῳ ἐσκιαγραφημένῳ, πολλὰς ἔχοντι σάρκας· ἀλλοζίας ἴδῃ ἄθυμητός τε μὴ ἀπορίας μεστῷ, ἀῤ οἴει αὐτὸν οὐκ ἡγεῖσθαι ἡκιστα τῇ στρατιᾷ πλεονεκτεῖσθαι ζοὺς τοιούτους μὴ ἄλλον ἄλλῳ παραγιγνόμενον ὅταν ἰδίᾳ ξυγγίγνωνται ὅτι αὐτοὶ οἱ ἡμέτεροι πλούσιοι, ἐὰν οὐδέν. Εὖ οἶδα μὲν δὴ ἔφη ἔτως γε ὅτι ἔτω ποιοῦσιν. οὐκοῦν ὡς πόλι σῶμα νοσοῦν μικρᾶς ῥοπῆς ἔξωθεν δεῖται προσλαβέσθαι πρὸς τὸ ἡμίσεαν· οἵστε δὲ καὶ αὖθι τῶν ἔξω τασιάζειν αὐτὸ αὐτῷ, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἡκατὰ ταυτὰ ἐκείνῳ διακεκριμένη πόλις, ἀκρ σμικρᾶς προφάσεως ἔξωθεν ἐπαιρομένου, ἢ τῶν ἐτρῶν ἐξ ὀλιγαρχουμένης πόλεως ξυμμαχίαν, ἢ τῶν ἐτρῶν ἐκ δημοκρατουμένης νοσεῖ τε καὶ αὐτὴ αὐτῇ μάχεται. οἵστε δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἔξω τασιάζει. καὶ σφόδρα γε. Δημοκρατία δὴ μοι γίγνεται ὅταν οἱ πίνητες νικήσαντες, τοὺς μὲν ἀφοκτείνωσι τῶν ἐτρῶν. τοὺς δὲ, ἐκβάλωσι· ζοῖς δὲ λοιποῖς ἐξίσου μεταδῶσι πολιτείας τε καὶ ἀρχῶν καὶ ὡς ἐπὶ πολὺ ἀρχιλήρων οἱ αἰρχεῖ οὐ αὐτῇ γίγνονται. Ἔστι γοῦν ἔφη αὖ τη ἡ ἡκατάστασις δημοκρατία· ἐαύτε καὶ δι' ὅπλων γίνηται, ἐαύτε καὶ μὴ φόβων ἐπιξυλλόντων τῶν ἐτρῶν. Τίνα δὴ οὖν καὶ τρόπον οἰκοῦσι, καὶ ποία τὶς ἡ τοιαύτη αὖ πολιτεία· δῆλον γοῦν ὅτι ὁ τοιοῦτος αὖτε, δημοκρατικὸς τις αὖφανήσεται. Δῆλον ἔφη. Οὐκοῦν, πρῶτον μὲν δὴ ἐλεύθεροι, καὶ ἐλευθε-

ρίαν· ἡ πόλις μεσὴ μὲν παρήκουσας γίγνεται· μὴ ἰσχυρὰν δ' αὐτὴν ποιεῖν ὅλως τὴν Σπάρτην. λέγεται γε δή· ἔφη· ὅπου δ' γε ἰσχυρὰν, σπανίαν ἡγοῦσιν αὐτὴν κατασκευάζοντος τοῦ αὐτῆς εἶναι κατασκευάζοντος δ' αὐτῆς· ἢ πᾶσιν ἀρέσκει. Δῆλον· ἔφη· ἀλλὰ δὴ ἀθάνατα τῇ πολιτείᾳ μάλιστα ἐπίγουσ' ἄνθρωποι· Πῶς γὰρ οὔ· κινδυνεύει δ' οὕτω ἔχειν· ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη ἀγριαίνειν αὐτὴν τῶν πολιτειῶν εἶναι· ὃς πρὸ μάτιον πικίλοις πᾶσιν ἀνθεσι πεποικιλμένον, οὕτω καὶ αὕτη πᾶσιν ἤθεσι πεποικιλμένη, καλλίστη ἂν φαίνοιτο· τὶ μὲν οὖν· ἔφη· καὶ ἴσως μὲν δ' ἀτοπον ὡς πρὸ ὀπαδίς τε καὶ γυναῖκας τὰ ποικίλα θεώμενοι, καλλίστην ἂν πολλοὶ κρίνειαν· καὶ μάλ' ἔφη· καὶ ἔστι γε ὦ μακάριε· δ' ἀτοπον ἐπὶ πλέον ζητεῖν οὐ αὐτῇ πολιτείαν· τὶ δή· ὅτι πάντα γένη πολιτειῶν ἔχει δοκεῖ μοι ἔχειν, καὶ κινδυνεύει ἡ εἰς σκοπούμενον πόλιν κατασκευάζειν ὁ ταῦτ' ἂν ἡμεῖς ἐποιοῦμεν, ἀναγκαῖον ἦ εἰς δημοκρατουμένην ἐλθόντι πόλιν, ἐς ἂν αὖ τὸν αἱρέσει τρόπον, ἐξελέσθαι ὡς πρὸ εἰς παντοπώλιον ἀφικομένῳ πολιτειῶν, καὶ ἐκλεξαμένῳ, οὕτω κατοικίζειν· Ἴσως γοῦν ἔφη, οὐκ ἄν ἀχαρεῖ παραδειγμάτων· τὸ δὲ μακαρίαν ἀνάγκην εἶπον εἶναι ἄρχειν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει μὲν δ' ἂν ἧς ἐκὼν ἄρχειν, μὴ δὲ ἂν ἄρχειν ἐὰν μὴ βάλῃ, μὴ δὲ πολιτῶν, πολιτῶν· μὴ δὲ ἐρήνην ἄγειν, τῶν ἄλλων ἀγόντων, ἐὰν μὴ ἐπιθυμῇς ἡσύχης, μὴ δ' αὖ ἐὰν τις ἄρχειν νόμος σε διακωλύῃ ἢ δημόζειν, μηδὲν ἧττον ἢ ἄρχειν καὶ δημόζειν ἐὰν αὐτῷ σοι ἐπῇ, ἔρ' οὐ θεμιτὸν καὶ ἐλεύθερον οὕτω γὰρ ἂν παραυτίκα; Ἴσως ἔφη ἀλλά γε τοῦτο. τὶ δὲ ἡ πρᾴοτης αὐτῶν τῶν δεδικασμένων οὐ κομψὴ; ἢ οὕτω εἶδες ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ ἀνθρώπων κατεψηφισμένον θανάτου ἢ φυγῆς, ἐλάττω ἧττον αὐτῶν μενόντων τε καὶ ἀναζωπυρούντων ἐν μέσῳ καὶ ὡς οὔτε φροντίζοντος οὔτε ὀργῆς ἐλίνης περιοσῆ ἐκκαλυφθεὶς ὡς πρὸ ἔρως· καὶ πολλάς γ' ἔφη· ἢ δὲ συγγνώμη ἐν γυναικὶ καὶ ἀπόπως ποιῶ σμικρολογίᾳ αὐτ', ἀλλὰ κατὰ φρόνησιν ὧν ἡμεῖς ἐλέγομεν σεμύνοντες ὅτι πλὴν πόλιν ψηφίζομεν, ὡς ἐὰ μή τις ὑπερεξελαμπόν φύσιν ἔχοι, ἔθος τ' ἂν γένοιτο αὖ ἀγαθὸς, ἐὰ μὴ παῖς ὢν ἁβὺς παίζοι ἐν καλοῖς· καὶ ἐπιτηδεύοι τοιαῦτα πάντα ὡς μεγαλοπρεπῶς κατὰ πάσας ἅπαντα ταῦτα ἐλὴν φροντίζει, ἔρ' ὁ φίλων ἂν τις ἐπιτηδευμάτων ἢ τὸ πολιτικὰ ἐὰν πράξῃ· ἀλλὰ τιμᾷ ἐὰν φῇ μένον ὕπνος ἢ τῷ τοιῷδ'. Γαύ γ' ἔφη γενναῖα. ταῦτα δὴ ἔφην ἔχει αὖ μὴ τούτων ἄλλα ἀδελφὰ, δημοκρατία· μὴ εἶναι αὖ ὡς ἔοικεν ἐλεύθερα πολιτεία μὴ ἀνεσχὸς μὴ ποικίλη· ἰσότητά τινα ὁμοίως ἴσοις τε καὶ ἀνίσοις διασώζουσα· καὶ μάλ' ἔφη γιγνώσκεις λέγεις. Λέγει δὴ ἐν δ' ἐγὼ τὶς ὁ θεὸς ἐοικὼς ἐλεύθερα πολιτείαν ἐσκιαγράφηται τίνα τρόπον γίγνηται· Καὶ ἔφη· Λέγ' ἐν οὐχ ὧδε τῷ φαινομένου ἐκείνῃ καὶ ὀλιγαρχικῷ γίγνοιτ' ἂν ὅμως ὑπὸ τῷ παῖδι τεθραμμένος ἐν τοῖς ἐκείνου ἤθεσιν; τὶ δ' οὔ. βίᾳ δὴ μὴ ὄντες ἀρχὼν ἢ ἐν αὐτῷ ἀδυνῶν, ὅσων ἀναλωτηκὴ μὲν, χρηματιστικαὶ δὲ μὴ· αἱ δὴ ἐκ ἀναγκαίας πέπλωνται· Δῆλον ἔφη· βούλει δὴ ἐν δ' ἐγὼ ἵνα μὴ σκοτεινῶς διαλειτώμεθα, πρῶτον ἐξιτώμεθα τὰς τε ἀναγκαίας ἐπιθυμίας καὶ τὰς μή; Σκέπτομαι δ' ὅς· ἐκὼν, ἅστε ἐκ αὖ δοκεῖ τ' ἔμοιγε ἀποχρῆσθαι, δικαίως ἀναγκαῖαι καλοῦνται· καὶ ὅσαι ἀποτελούμεναι ὠφελοῦσιν ἡμᾶς· τούτων δ' ἀμφοτέρων ἐρᾶσθαι ἐμῶν τῇ φύσει ἀνάγκη, ἢ οὔ· καὶ μάλα· δικαίως δὴ ἐρῶν ἐν αὐταῖς ἐρούμεν ἀναγκαῖον· Δικαίως· τὶ δὲ ἂς γέ τις ἀπαλλάξειεν αὖ ἐκ μελετῶν ἐκ νέου· καὶ πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν ὠνοῦσι ὁρῶσιν· αἱ δὲ μὴ τοῦ ναντίου πάσας πάντας, ἐὰ μὴ ἀναγκαίας φῶμεν εἶναι, ἔρ' οὐ καλῶς ἂν λέγοιμεν; καλῶς μὲν οὖν. προειλόμεθα δή τι παράδειγμα ἑκατέρων αἷ ἐσται ἵνα τύπῳ λάβωμεν αὐτάς Ὁκοῖω χρή· Ἔρ' οὖν οὐχὶ τῆς φαγεῖν μέχρι ὑγιείας τε καὶ εὐεξίας καὶ αὐτοῦ σίτου τε καὶ ὄψου, ἀναγκαίας ἂν εἴη; δίμοιμι. Ἡ μὲν γέ που τοῦ σίτου, κατ' ἀμφότερα ἀναγκαία· ἥ, τε ὠφέλιμος ἦ, τε παῦσαι ζῶντα δυνατή· Ναί· Ἡ δὲ ὄψου εἴ τῳ τινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται; Γαύ μὲν οὖν. τὶ δὲ ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίαν ἐδωδιμάτων ἢ τούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ καλαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ

μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν μὴ ὁ σωφρονεῖν, ἀρά γε ὀρθῶς ἂν κακίαν αὐτὴν καλοῖτο; Ὀρθότατα μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ ἀπλοτικὰς φῶμεν ἢ ταύτας εἶναι χρηματιστικὰς, ἃς ὁ χρυσὸς πρὸς τὰ ὄργανα ἦ. Τὰ μάλα. Οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀφροδισίων καὶ τῶν ἄλλων φύσις αὖ τοιαύτη. Κομψεύεται καὶ οὐ δὴ νοῦν κακὸν ὀνομάζομεν ἔξιν τινὰ ἐλεγόμενον τῶν τοιούτων ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν γιγνομένην, καὶ ἀρχόμενον μὲν τῶν μὴ ἀναγκαίων· ἓν δὲ μὴ μόνον τῶν ἀναγκαίων, φειδωλόν τε καὶ ὀλιγαρχικὸν; Ἀλλὰ τὰ μάλα. Γάλην τοίνυν ἐῶ δ' ἔτι λέγωμεν ὡς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ δημοκρατικὸς γίγνεται· φαίνεται δέ μοι τὰ γε πολλὰ ὧδε γίγνεσθαι. Πῶς· Ὅταν νέος τεθραμμένος ὡς νῦν δὴ ἐλέγομεν ἀπαιδεύτως τε καὶ φειδωλῶς γεύσηται κηφήνων μέλιτος, καὶ συγγένηται ἀθλίοις θηρσὶ καὶ δεινοῖς παντοδαπαῖς ἡδονὰς καὶ ποικίλας καὶ παντοίας ἐχούσας δυναμένους σκιαγράφειν, οἰόμενος ἐνταῦθά που οἶμαι εἶναι ἀρχὴν αὐτῷ μεταβολῆς ὀλιγαρχικῆς τῆς οἰκείας ἐς δημοκρατικήν. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη. Ἦ οὖν ὡς πόλει μὲν πόλις μετέβαλε βοηθήσασα τῷ ἑτέρῳ μέρει ξυμμαχίᾳ ἔξωθεν ὁμοίᾳ ὁμοίῳ, οὕτω καὶ ὁ νεανίας μεταβάλλει βοηθοῦντος αὖ ἔσθυμιῶν ἔξωθεν τῷ ἑτέρῳ τῶν παρ' ἐκείνῳ, ξυγγενοῦς τε καὶ ὁμοίου. Παντάπασι μὲν οὖν. Καὶ ἐάν μού γε δέωμαι αὖ τι συνθέσεως τῷ οὐ σώφρονι τῷ ὀλιγαρχικῷ ξυμμαχίᾳ, ἢ πόθεν παρὰ τοῦ παρόντος, ἢ καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων τινῶν τε καὶ κακιζόντων, στάσις δὴ ἐν αὐτῷ στάσεως καὶ μάχη αὖ αὐτῷ πρὸς αὑτὸν τότε γίγνεται. Τὶ μήν. Καὶ ποτὲ μὲν δέωμαι τὸ δημοκρατικὸν ὑπεχώρησε τῷ ὀλιγαρχικῷ· καί τινες τῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ μὲν διεφθάρησαν· αἱ δὲ, καὶ ἅμα ἔστιν. αἰδοῦς τινος ἐγγενομένης αὐτῇ τοῦ νέου ψυχῇ, καὶ κατεκοσμήθη πάλιν. Γίγνεται γοῦν οὕτ' ἔφη. Αὖθις δὲ δέομαι τῶν ἐκ τούτων ἐπιθυμιῶν ἄλλας ἐπεισφερόμενας ξυγγενεῖς, διὰ τὸν ἐπιτρόφευσιν τροφοῦ πατρὸς, πολλάς τε καὶ ἰσχυρὰς ἐγγενέσθαι. Φιλεῖ γοῦν ἔφη οὕτω γίγνεσθαι. Οὐκοῦν, εἴλκυσάν τε πρὸς τὰς αὐτὰς ὁμιλίας, καὶ λάθρᾳ συγγίνωνται, πλῆθος αὐτὰς ἐποίησαν. Τὶ μήν. Τελευτήσασι δὲ δέομαι, καταλαβὸν τὸν νέον τῆς ψυχῆς ἀκρόφλιν αἰσθάνεσθαι κενὸν μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν καὶ λόγων ἀληθῶν. οἳ δὴ ἄριστοι φρουροί τε καὶ φύλακες ἐν ἀνδράσιν θεοφιλέσιν εἰσὶ διανοίαις. καὶ πολύ γ' ἔφη. Ψευδεῖς δὴ καὶ ἀλαζόνες δέομαι λόγοι τε καὶ δόξαι αὐτὶ ἐκείνων ἀναβαίνοντες καταλαβόντες τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ τοιούτου. Σφόδρα γ' ἔφη. Ἦ οὖν οὐ πάλιν τὸ εἰς ἐκείνους τοὺς λωτοφάγους ἐλθὼν, φανερῶς καὶ τοι κεῖ καὶ ἐν οἰκείοις τοῖς ἑαυτοῦ παρὰ τοῖς θεοφιλοῦς αὖ τὴν ψυχὴν ἀφικνῆται, κλείσαντες οἱ ἀλαζόνες λόγοι ἐκεῖνοι τὰς τοῦ βασιλικοῦ τείχους οὐ αὐτῷ πύλας, οὔτε αὐτὸν τὸν ξυμμαχίαν παιείσαν, ἕως πρέσβεις πρεσβυτέρων λόγους ἰδίᾳ ἐς δίκην ἔχωσι, αὐτοί τε κρατοῦσι μαχόμενοι, καὶ τὸν μὴ ἀλῷ, ἀλλ' ἐλθόντα τε ὀνομάζοντες, ὡς τοῦσιν ἔξω ἀτίμως φυγάδα· σωφροσύνην δὲ ἀναισχυντίαν καλοῦντές τε καὶ προπηλακίζοντες, ἐκβάλλουσι· μετεῖσθαι δὲ καὶ κοσμίαν δίαιταν, ὡς ἀγροικίαν καὶ ἀνελευθερίαν οὖσαν πείθοντες, ὑποδύεσθαι μὲ τὸ πολλῶν καὶ ἀνοήτων ἐπιθυμιῶν. Σφόδρα γε. Τούτων δὲ γέ που κενώσαντες καὶ καθήραντες τὸν τοῦ κομιδῇ τὸ ὑπ' αὐτῶν καὶ τελουμένου ψυχὴν μεγάλοι σπέλεσι, μετὰ ταῦτα ὕβριν ἤδη, ὕβριν καὶ ἀναρχίαν καὶ ἀσωτίαν καὶ ἀναίδειαν λαμπρὰς μετὰ πολλοῦ χοροῦ καὶ τέλους ἐστεφανωμένας ἐγκωμάζοντες καὶ ὑποκαλλίζοντες· ὕβριν μὲν, παιδείαν καλοῦντες· ἀναρχίαν δὲ ἐλευθερίαν· ἀσωτίαν δὲ, μεγαλοπρέπειαν· ἀναίδειαν δὲ, ἀνδρείαν. ἆρ' οὐχ οὕτω πως ἂν δέοι νέος ὢν μεταβάλλειν ἐκ τῆς ἀναγκαίας ἐπιθυμίας ἐφ' ἡδονῶν, εἰς τὴν τῶν μὴ ἀναγκαίων καὶ ἀνωφελῶν ἡδονῶν ἐλευθερίαν τε καὶ ἄπλετον. Καὶ μάλιστά γ' ἔμοιγε φαίνεται. Σῴζει δὴ δέομαι μεταβαλὼν τὰ τοιοῦτος οὐκέτι μᾶλλον εἰς ἀνάγκαιον ἢ μὴ ἀναγκαίας ἡδονὰς, ἀναλίσκων καὶ χρήματα καὶ πόνους καὶ διατριβάς· ἀλλ' ἐὰν αὖ τύχῃς ἢ μὴ πολλὰ ἐκ βακχευθῇ, ἀλλά τι καὶ περισβύτερος γενόμενος τῆ πολλοῦ θορύβου παιγνιδιώδους, μόνον τε καταδέξηται τῶν ἐκ πεσόντων μὴ τῆς ἐπεισελθούσης μεθέλον ἐαυτὸν ἐκσῶ, εἰς ὅσον δή τι καὶ

ταχύσας

ταῦτάς τὰς ἡδονὰς διάγει τῇ παραπεπτωκυίᾳ ἀεὶ ὡς πρὸ λαχούσῃ πλὴ ἑαυτῆς ἀρχὴν παραλιδοῦς ἕως αὖ πληρωθῇ. καὶ αὖ δὶς ἄλλῃ, οὐδεμίαν ἀτιμάζων, ἀλλ' ἴσον φρόνων. Γαύ μὲν οὖν. καὶ λόγον γ' ἦν δ' ἐγὼ ἀλληθῆ οὐ προσδέχόμενος οὐδὲ παρεὶς εἰς ὃ φρούριον. ἰαύ τις λέγῃ ὡς αἱ μὲν εἰσι τῶν ἡδῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ τῶν περιττῶν, καὶ τὰς μὲν χρὴ ἐπιτηδεύειν καὶ τιμᾶν, τὰς δὲ κολάζειν τε καὶ δουλοῦσθαι. ἀλλ' οἶ πᾶσι τούτοις αἰεὶ δοκεῖ τὲ, καὶ ὁμοίως φαῖν ἅπασας εἶναι καὶ τιμητέας ἴσῃ. Σφόδρα γοῦν ἔφη οὕτω διακείμενος ἔσῃ σφῷ. Οὐκοῦν ὧδ' ἐγὼ, καὶ διαζῶ ἡ καὶ ὕβρεως οὕτω χαιρέζόμενος τῇ προσπιπτούσῃ ἐπιθυμίᾳ. τοτὲ μὲν μεθύειν καὶ ἀκροᾶσθαι λύρας. αὖθις δὲ ὑσροποτῶν καὶ ἀπιχνιόμενος. τοτὲ δ' αὖ γυμναζόμενος. ἴσῃ δ' ἔτ' ἀργῶν, καὶ πάντων ἀμελῶν. τοτὲ δ' ὡς φιλοσοφίᾳ διατρέβων, πολλάκις δὲ πολιτεύεται καὶ αἰκπηδῶν, ὅ, τι αὖ τύχῃ λέγει τὲ καὶ πράττει. καὶ ποτέ τις αὐτῷ πολεμικὰς ζηλώσῃ, ταύτῃ φέρεται. ἢ χρηματιστικούς, ἐκεῖ τὲ αὖ, καὶ οὔτέ τις τάξις οὔτε ἀνάγκη ἔπεισιν αὐτῷ τῷ βίῳ. ἀλλ' ἡδύν τε δὴ καὶ ἐλεύθέριον καὶ μακάριον πολῶν ἐν βίον ἔσῃ, χρῆται αὐτῷ διαπαντός. Γαυτάπασιν δ' ὅς διελύθεσ' βίον ἰσονομικῦ τινος ἀνδρός. Οἶμαι δ' γε ἐγὼ δ' ἔτ' καὶ παντοδαπόν τε καὶ τελείων ἠθῶν μισὸν, καὶ πολύ τε καὶ ποικίλον ὡς πρὸ ἐκείνῳ πόλιν ἔσῃ. καὶ ἀρέσκει εἶναι ὃν πολλοὶ αὖ καὶ πολλαὶ ζηλώσειαν τῷ βίῳ παραδείγματα πολιτειῶν τε καὶ τρόπων πλῆσαι αὐτῷ ἔχοντα. Οὕτω γοῦν ἔφη ἴσῃ. Τὸ οὖν τε τάχεω ἡμῖν κατὰ δημοκρατίαν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ ὡς δημοκρατικὸς ὀρθῶς ἂν προσαγορεύοιμεν. Τετάχεω ἔφη. Ἡ καλλίση δὴ ὦ δ' ἐγὼ πολιτεία τε καὶ ἀνὴρ, ἅτε παῦ ἂν ἐν δημοκρατίᾳ τυραννὶς τε καὶ τύραννος. Κομιδῆ γ' ἔφη. Φῶμεν δὴ, τίς ὁ τρόπος τυραννίδος ὦ φίλε ἐκ ταύτης γίγνεται. ὅτι μὲν γοῦν ἐκ δημοκρατίας μεταβάλλει, χιόδον δῆλον. Δῆλον. Ἆρ' οὖν τρόπον τινὰ ἐν αὐτῇ ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας δημοκρατία γίγνεται, καὶ ἐκ δημοκρατίας τυραννίς; Πῶς. Ὃ προὔθεσθε ὦ δ' ἐγὼ ἀγαθὸν καὶ δι' οὗ ἡ ὀλιγαρχία κατεῖστο, τοῦτ' δ' ἦν γίγνεσθαι ὑπερπλουτος. Ἦ γοῦν; ναί. ἡ πλούτου γ' ἕνεκα ἀπολησίας καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια ὀλιγαρχίαν ὀλιγοχρηματισμὸν αὐτοῖν ἀπόλλυσιν. Δῆλον ἔφη. Ἆρ' οὖν καὶ ὁ δημοκρατίας ὀρίζεται ἀγαθὸν, ἡ τοῦτου ἀπολησία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια, καὶ ταύτην πῶ πολιτείαν μεθίσησί τε καὶ παρακαθάζει τυραννίδος δεῆναι. Πῶς ἔφη. Ὅταν δῆμος δημοκρατούμενος πόλις ἐλευθερίας σπάσασα, καὶ κακῶν οἴνοχόον προστατοῦντον τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ, τοὺς ἀρχοντας δῆ αὖ μὴ πάνυ πρᾴους ὄσι καὶ πολλῶ παρίχωσι πῶ ἐλευθερίας, κολάζει αὐτοὺς μιᾶν ὡς μιασμούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. Δρῶσι γοῦν ἔφη ταῦτ'. τοὺς δ' γε εἶπον τῶν ἀρχόντων καὶ τὴν ὑπὸ προσπλακίζει ὡς ἰσηλοσδούλους τε καὶ οὐδὲν ὄντας. τοὺς δὲ ἄρχοντας μὲν ἀρχομένους. ἀρχομένους δὲ ἄρχοντας ὁμοίους ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ ἐπαινεῖτε καὶ τιμᾶ. ἆρ' οὐκ ἀνάγκη τὸ τοιαύτῃ πόλει ἐλευθερίας ἔσθαι; Πῶς γοῦν οὔ. καὶ κατατείνεσθαί γε ἦν δ' ἐγὼ ἔοικε εἰς τε τοὺς ἰδιώτας ὀλίγα καὶ τελευταῖα μέχρι τῶν θηρίων πῶ αὐταρχίαν δὴ φυομένην. Πῶς δ' ἐς ἦ τοιοῦτον λέγομεν. Οἷον ἔφη πατέρα μὲν ἐθίζεσθαι παιδὶ ὅμοιον γίγνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι τοὺς υἱεῖς. υἱὸν δὲ πατρί. καὶ μήτε αἰσχύνεσθαι, μήτε δεδιέναι τοὺς γονέας. ἵνα δὴ ἐλεύθερος ᾖ. μέτοικον δὲ ἀστῷ καὶ ἀστὸν μέτοικῳ ἰσάζεσθαι, καὶ ξένον ὡσαύτως. Γίγνεται γοῦν οὕτως ἔφη. ταῦτά τε δὴ ἐγὼ καὶ σμικρὰ τοιάδε ἄλλα γίγνεται, δεδίσκαλός τε ὑπὸ τοιούτῳ, φοιτητὰς φοβεῖται καὶ θωπεύει. φοιτητὰς τε δεδασκάλων ὀλιγωροῦσιν. ἄσπω δὲ καὶ παιδαγωγῶν, καὶ ὅλως οἱ μὲν νέοι, πρεσ-

βυτέροις ἀπειθοῦντας· καὶ διαμελλῶντας καὶ ἐν λόγοις καὶ οὐ ἔργοις. οἱ δὲ γέροντες συγκαθίζοντες τοῖς νέοις δίκαια μελέτα τὰ καὶ χαριεντισμοῦ ἐμπίπλανται, μεμυθισμένοι τοὺς νέους ἵνα δὴ μὴ δοκῶσιν ἀνελεῖς εἶναι μηδὲ θαυστικοί. Καὶ μάλ' ἔφη. Τὸ δέ γε ἐν δίκαιοι ἔχειν ὦ φίλε τῆς ἐλευθερίας· τῶν πολιτῶν ὅσοι γίγνεται ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει· ὅταν δὲ εἰσιωμένοι καὶ εἰσιωμένοι μηδὲν ἦσσον ἐλεύθεροι ὦσι τῶν πρεσβυτέρων· οὐ γυναιξὶ δὲ πρὸς ἄνδρας καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας ὅσον ἡ ἰσονομία καὶ ἐλευθερία γίγνεται, ὀλίγου ἐπιλαθόμενοι ἔπεῖν. Οὐκοῦν καὶ κατ' ἀγρόν ἔφη ὀρθῶμεν ὅτι ναῦλῃ ἐλεύθερα σώματα. Καὶ γε δή που, καὶ ἵππους γε οὕτω λέγω· ἐν μὲν τῷ θηρίων τῶν πρὸς τοῖς ἀνθρώποις ὅσῳ ἐλευθερώτερά ἐστιν οὐ ταύτῃ ἢ ἄλλῃ οὐκ ἄν τις πείθοιτο ἄπειρος· ἀτιχῶς γὰρ ἄν τε κυῶσι καὶ πολὺ παροιμίαν διαπεφεύγασιν γίγνονταί τε δὴ καὶ ἵπποι καὶ ὄνοι πάνυ ἐλευθέρως καὶ σεμνῶς εἰθισμένοι πορεύεσθαι, καὶ τὰς ὁδοὺς ἐμβάλλοντες τῷ ἀεὶ ἀπαντῶντι. ἐὰν μὴ βίᾳ ἴσπται, καὶ πάλλα πολλὰ οὕτω μᾶλλα ἐλευθερίας γίγνεται; Τὸ ἐμὸν γ' ἔφη μᾶλλα λέγεις ὄναρ· αὐτὸς γὰρ εἰς ἀγρὸν πορευόμενος, θαμὰ αὐτὸ πάσχω. Τέλος δὴ κεφάλαιον ἰὼ δίκαιε πάντων τούτων ξυνθορυβουμένων, οἴνεσις ὡς ἀπαλὴ πὴ ψυχὴ τῶν πολιτῶν ποιεῖ, ὥστε καὶ ὁτιοῦν δουλεύσασ', τὶς προσφέρεται, ἀγανακτεῖν καὶ μὴ ἀνέχεσθαι· τελευτῶντες γάρ που, διὰ ὀλίγα τὰ νόμων φροντίζουσι γεγραμμένων ἢ ἀγράφων, ἵνα δὴ μηδαμῇ μηδεὶς αὐτοῖς ᾖ δεσπότης. Καὶ μάλα ἔφη οἶδα. αὐτὴ μὲν τοίνυν ἰὼ δίκαιε ὦ φίλε ἡ ἀρχὴ αὕτη οὕτω καλὴ, καὶ νεανική, ὅθεν τυραννὶς φύεται ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· Νεανικὴ δῆτα ἔφη, ἀλλὰ τί τοιαῦτα; Ταὐτὸν ἰὼ δίκαιε ὅπερ οὐ τῇ ὀλιγαρχίᾳ νόσημα, ἐνόμισον ἀπόλεσιν αὐτῇ, ὄντος καὶ οὐ ταύτῃ πολέμου τε καὶ ἀμυρότητος ἐκ τῆς ἰδιουσίας ἐγγενομένου καταδουλοῦται δημοκρατία, καὶ τῷ ὄντι ἃ ἄγαν τὰ πρίν μεγάλῳ φιλεῖ εἰς τοὐναντίον μεταβολῇ αὐτὰ ποιοῦσθαι οἱ ὧραι τε καὶ οἱ φυτοῖς καὶ οἱ σώμασι, καὶ δὴ καὶ οἱ πολιτείαις οὐχ ἥκιστα. Εἰκὸς ἔφη· μέγα γὰρ ἄγαν ἐλευθερία ἔοικεν, οὐκ εἰς ἄλλο τι, ἢ εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβαλεῖν ἰδιώτῃ καὶ πόλει. Εἰκὸς γάρ. Εἰκότως τοίνυν ἔφην οὐκ ἰδὼ ἄλλης πολιτείας τυραννὶς καθίσταται, ἢ ἐκ δημοκρατίας· ἐξ ὁμαλῆς τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας, δουλείαν πολλὴν τε καὶ ἀγριωτάτην. Ἔχει γὰρ ἔφη λόγον. Ἀλλ' οὐ τοῦτ' ὁμαλῶ ἰὼ δίκαιε ἐρώτας, ἀλλὰ ποῖον νόσημα οἱ ὀλιγαρχίᾳ τε φυόμενον ταὐτὸν καὶ οἱ δημοκρατίᾳ δουλοῦται αὐτήν; Ἀλλὰ ἔφη λέγεις. Ἐκεῖνο τοίνυν ἔφην ἔλεγον ἡ τῶν ἀφρόνων τε καὶ δεδαπανημένων αὖ ἀνδρῶν γένος ἡ μὲν αὖ πρώτιστον ἡγούμενον αὐτῶν, ἡ δ' αὖ κεντροβόρτιστον, ἐκ πάμπαν οὐς ἡμεῖς ἀφομοιοῦμεν κηφῆσι, τοὺς μὲν κοντρὰ ἔχοντας· τοὺς δὲ ἀκοντίζοντας. Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη. Τούτῳ τοίνυν ἰὼ δίκαιε ταράττεται οἱ πᾶσα πολιτεία ἐγγινομένῳ, δίον ὅσῳ σῶμα φλέγμα τε καὶ χολή· ᾧ δὴ καὶ δεῖ ἡμᾶς ἀγαθοὺς ἰατροὺς τε καὶ νομοθέτην πόλεως, μὴ ἧττον ἢ σοφὸν μελιττουργόν, πόρρωθεν δοκαβαίνειν. μάλιστα μὲν ὅπως μὴ ἐγγενήσεσθον· αὖ δὲ ἐγγενήσεσθον ὅπως ὅτι τάχιστα σὺν αὐτοῖσι τοῖς κηρίοις ἐκτετμῆσθον; Ναὶ μὰ δία ἦδ' ὃς παντάπασί γε. Ὧδὴ τοίνυν ἰὼ δίκαιε λάβωμεν, ἵν' αὖ κεινότερον ἴδωμεν ὃ βουλόμεθα. πῶς. τειχῆ διασκοπῶμεν τῷ λόγῳ δημοκρατουμένην πόλιν ὡς πρὸς εἶναι καὶ ἔχει· οὗ μὲν γοῦν που ἡ τοιοῦτον γένος οἱ αὐτῇ ἐμφύεται δίκαιοι ἰδιουσίαν. οὐκ ἔλαττον ἢ οἱ τῇ ὀλιγαρχουμένῃ. Ἔστι ἅπερ. Πολὺ δέ γε σοφιμώτερον οἱ ταύτῃ ταύτῃ ἢ οἱ ἐκείνῃ. Πῶς. Ἐκεῖ μὲν δὴ ἡ μὴ εὔτιμον εἶναι, ἀλλ' ἀπαλαύεσθαι τῶν ἀρχῶν, ἀγύμναστον καὶ οὐκ ἐρρωμένον γίγνεται· οἱ δημοκρατίᾳ δὲ οὗτος που ἡ πρεσβεὺς αὐτῆς, ἐκ τῆς ὀλίγου· καὶ δ' μὲν σοφιστατον αὐτῷ λέγει τε καὶ πράττει· ἡ δ' ἄλλο τοῦδε τὰ ζώμενα προσίζον, ζομβεῖ τε καὶ οὐκ αἰσχύνεται ἢ ἄλλα λέγοντες. ὥστε πάντα ζῶν τῷ τοιούτῳ διοικεῖται οἱ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ χωρὶς τινων ὀλίγων. Μάλα γε δῆτα. Ἄλλο τοίνυν τοιοῦτόν ἀεὶ ἀποκρίνεται ἐκ τοῦ πλήθους; Τὸ ποῖον. Χρηματιζομένων που πάντων, οἱ κοσμιώτατοι φύσει, ὡς ἡ πολὺ πλουσιώτατοι γίγνονται. Εἰκός. Πλεῖστοι δὲ μὴ δίμαι

τοῖς κηφῆσι μέλι καὶ ὑπὸ τούτων οὐτιοῦν βλάπτει. Πῶς γὰρ οὔ φησι παρά γε τῶν σμικρὸν ἐχόντων τὰς βλύσεις. πλούσιοι δὴ δοκοῦσί μοι οἱ τοιοῦτοι καὶ λοιοῦτοι κηφῆνες εἶναι. Σχεδόν τι ἔφη, δῆμος δ' αὖ ἔοικε τρίτον γένος. ὅσοι αὖ πραγμονικοί τε καὶ ἀπράγμονες οὐ πάνυ πολλὰ κεκτημένοι. ὃ δὴ πλεῖστόν τε καὶ κυριώτατον ἐν δημοκρατίᾳ, ὅταν πᾶν ἀθροισθῇ. Ἔστι γάρ, ἔφη. ἀλλ' οὐ ῥᾳδίως ἐθέλει πιεῖν ἔστιν, ἐὰν μὴ μέλι τὸς τις παρέχῃ. Οὐκοῦν μεταλαμβάνει δ' ἐκεῖνο. ἀεὶ γοῦν δόσιν λαμβάνοντες οἱ προεστῶτες τοὺς ἔχοντας τῶν οὐσιῶν ἀφαιρούμενοι, διανέμοντες τῷ δήμῳ, ἐν πλείστῳ αὐτοὶ ἔχειν. Μεταλαμβάνει γοῦν οὖν ἔφη. ἀλλ' ἔστ' οὖν πῶς. ἀπορεῖς δὴ μοι ἀμωνίαθαι. λέγοντές τε οἱ τῷ δήμῳ καὶ πράττοντες ὅτι δικαίως τοῦτοι ὧν ἀφαιροῦνται. Πῶς γὰρ οὔ. Δίκαιον δὴ ἔχειν τῶν ἐνόντων καὶ μὴ ἐπιθυμῆσαι πλείονος, ὡς ἐπιβουλεύουσι τῷ δήμῳ καὶ εἰσὶν ὀλιγαρχικοί. Τί μήν. Οὐκοῦν καὶ πολλαχοῦ τες, ἐπειδὰν ἔρωσιν ἐν δήμου οὐκ ἐνόντα ἀλλ' ἀγνοοῦντά τε καὶ οὐχ ἁπαντῶντα ὑπὸ τῶν διαβαλόντων, ἐπιχειροῦσι στρατηγεῖν, τότ' ἔστιν ὅτε βούλονται ἔστι μὴ, ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὶ γίγνονται. οὐκ ἐνόντες, ἀλλὰ καὶ ἔσχατ' ἐχθρῶν, ἐπάνω ὁ κηφὴν ἀντίκεινται καὶ τῶν αὐτούς. κομιδῇ μὲν οὖν. Εἰσαγγελίαι δὲ καὶ κρίσεις καὶ ἀτιμίαι ἢ ἄλλων γίγνονται. καὶ μάλα. Οὐκοῦν ἅτε τινὰ δεῖ ὁ δῆμος ἔωθεν διαφθόρτως προΐστασθαι ἑαυτοῦ, καὶ ἔστιν ὅτε τινὰ καὶ μάγαν. Εἰκὸς γοῦν. ἔστιν μὲν ἄρα ἢν δ' ἐγὼ συλλογίσῃ ὅταν πᾶν φύονται τύραννος, ἐκ προστατικῆς ῥίζης καὶ οὐκ ἄλλοθεν ἐκφλασκήσ. Καὶ μάλα δῆλον. Τίς ἀρχὴ οὖν μεταβολῆς ἐκ προστάτου ἐμὶ τύραννον. ἢ δῆλον ὅτι ἐπειδὰν τὸν ἐν αὖξῃ ται σθαι ὁ προστάτης τῷ οὐ τῷ μύθῳ. ἐς τοῦτο ἐν ἀφορμῆς ἐν τῷ δίος τῷ λυκαίου ἱδρύνεται. Τίς ἔφη. ὡς ἆρα ὁ γευσάμενος τῆς ἀνθρωπίνης ἀνθρώπου ἀναγκαίου ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱδρύων οὐδὲ ἐκκαταμεμιγμένου, ἀνάγκη δὴ τούτῳ λύκῳ γενέσθαι. ἢ οὐκ ἀκήκοάς γε τὸν λόγον; Ἔστω. Λέγεται οὖν οὕτω καὶ ὃς ἂν δήμου προεστὼς λαβὼν σφόδρα πειθόμενον ὄχλον, μὴ ἀπόχηται ἐμφυλίου αἵματος, ἀλλ' ἀδίκως ἐπάνω πόμενος δίκαι δὴ φιλοῦσιν εἰς συκοφαντίαν ἄγων μιαιφονῇ, εἶτον αὐθρὸς ἀφανίζειν. γλώττῃ τε καὶ στόματι ἀσεσίφ γευόμενος φόνου ξυγγενοῦς. καὶ ἐν σμῷ λατῇ, καὶ ἀποκτιννύς καὶ ὑποσημαίνῃ χρεῶν τε ἀποκοπὰς καὶ γῆς ἀναδασμόν, ἆρα τῷ τοιούτῳ ἀνάγκη δὴ ἔπεσθαι ἢ ἐκ ἐμαρτεῖν, ἢ ἀπολωλοέναι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἢ τυραννεῖν καὶ λύκῳ ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι. Πολλὴ ἔφη. οὗτος δὴ ἔφη ὁ τὰς ἀνάγκας γίγνεται πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰς οὐσίας. οὗτος ἆρ' οὖν ἐκπεσὼν μὲν καὶ κατελθὼν βίᾳ τῶν ἐχθρῶν τύραννος ἀπειργασμένος κατέρχεται. Δῆλον. Ἐὰν δὲ ἀδύνατοι ἐκβάλλειν αὖ ἐκ δοσιν. ἢ ἀποκτεῖναι διαβάλλοντες τῇ πόλει, ἐκείνῳ δὴ θανάτῳ, ἐπιβαλόντες ἀποκτιννύναι λάθρα. Φιλεῖ γοῦν δὴ οὕτω γίγνεσθαι. Τὸ δὴ τυραννικὸν αὖτημα ἐν πολυθρύλλητον οὐδὲ τοῦτο πάντες οἱ ἐς ἄκρον προβεβηκότες, ὀφθαλμιῶσιν αὐτοῦ ἐν δῆμον φύλακός τινα τοῦ σώματος ἵνα σῴς αὐτοῖς ᾖ ὁ τοῦ δήμου βοηθός. Καὶ μάλ' ἔφη δικαίως δῆμαι δοκοῦσι μὲν κτᾶσθαι ἐκείνου θαῤῥοῦντες δὲ κτᾶσθαι ἑαυτῶν. καὶ μάλα. Οὐκοῦν ἄκρον ὅταν ἴδῃ αὐτὸν χρήματα ἔχων, καὶ μηδὲν τῶν χρημάτων αἴτιον μισόδημος εἶναι, τότε δὴ οὗτος ὦ ἐταῖρε, κατὰ τὸ κρόσφυγον μόμενον χρησμὸν, προλυπῆσθαι παρ' ὃν φεύγει. οὐδὲ μέλει, οὐδ' αἰδεῖται καὶ κὸς εἶναι. Οὐ γὰρ αὖ ἔφη δεύτερον αὖ δοκεῖ αἰδεσθέν. Ὃ δέ γε δοκεῖ δὴ ἐγὼ καταλειφθεὶς, βαπτὸν λίδοται. Δῆλον. Ὁ δὲ δὴ προστάτης ἐκεῖνος αὖ τῆς πόλεως δῆλον δὴ ὅτι μέγας μεγαλωστὶ οὐκεῖται. ἀλλὰ καὶ πάλαι βαλὼν ἄλλους πολλοὺς, ἵστηκεν ἐν τῷ λίφῳ τῆς πόλεως τύραννος αὐτὴ προστάτου ἀποτελεσμένος. τί δ' οὐ μέλει ἔφη. Δικαίως δὴ μὲν οὖν δύσεται μονίαν ἐν δ' ἐγὼ τῶν τε αὐθρὸς καὶ τῆς πόλεως. ἐν ᾧ αὖ ὁ τοιοῦτος ζερὸς ἐγκύπτει. Πάνυ μὲν οὖν ἔφη δικαίως. Ἆρ' οὖν εἶπεν οὐ τοῖς μὲν πρώτοις ἐνόβραις τε καὶ χρόνῳ προσγελᾶτε καὶ ἀποδέχεται πάντας ὡς αὖ τοῦτο τυγχάνῃ. καὶ οὔτε τύραννός φησιν εἶναι. οὐπιχωρεῖ τε πολλὰ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. χρέων τε

ἀλλὰ δίκαια καὶ νόμιμα δήμῳ τε καὶ τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ πᾶσιν ἴλεώς τε καὶ παίζων εἶναι πρὸς ποιᾶται; Ἀνάγκη ἔφη. Ὅταν δέ γε δόξωμεν πρὸς τὸν ἔξω ἐχθρὸν τοῖς μὲν, καὶ πολλαχῇ τοὺς δὲ, καὶ διαφθείρειν, τῷ ἰσχυρὰ ἐκείνων γίγνεται, πρῶτον μὲν πολέμους πυκνοὺς καὶ κενεὸν, ἵνα οἱ χρείᾳ ἡγεμόνος ὁ δῆμος ᾖ. Εἰκός γε. οὐκοῦν καὶ ἵνα χρήματα ἐκ φόρου ἔχοντες, πίνητες γιγνόμενοι πρὸς ἃ καὶ ἐμβραν ἀσκηκάζωνται εἶναι καὶ ὑπήκοον αὐτῷ ἐπιβουλεύσει. Δῆλον. καὶ αὖ γέ τινας δόξωμεν ὑπὸ πλούτου ἐλευθέρια φρονήματα ἔχοντας, μὴ ἐπιδιδόναι αὐτῷ ἀρχειν ὅπως αὖ τούτους μετὰ προφάσεως ἀπολλύῃ, ἀνδρὸς τοῖς πολεμίοις, τούτων πάντων ὕπνα τυραννὸν ἀεὶ ἀνάγκη πόλεμον τεκεῖν. Ἀνάγκη. Ταῦτα δὴ ποιοῦντα, ἧττον μισεῖσθαι μᾶλλον ἀπεχθάνεσθαι τοῖς πολίταις. Πῶς γάρ; οὐκοῦν καί τινας τῶν ξυγκαταστησάντων καὶ τῶν εὐδοκιμούντων παρρησιάζεσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν ἢ πρὸς ἀλλήλους ἐπιτιμῶντας τοῖς γιγνομένοις, οἷ ἂν τυγχάνωσιν ἀνδρικώτατοι ὄντες. Εἰκός γε. Ὑπεξαιρεῖν δὴ τούτους πάντας δεῖ τὸν τύραννον, εἰ μέλλει αὖξειν. ἕως ἂν μήτε φίλων μήτ' ἐχθρῶν λίπῃ μαλακὸν ὄζον τὸ ὄφελος. Δῆλον. Ὀξέως ἄρα δεῖ ὁρᾶν αὐτὸν, τοὺς εὐσχήμονας, τοὺς μεγαλόφρονας, τοὺς φρονίμους, τοὺς πλουσίους, καὶ οὕτως εὐδαίμων ὄντα ὥστε τούτοις ἅπασι ἀνάγκη αὐτῷ ἐστὶ βούλεσθαι ἢ μὴ, πολεμίῳ εἶναι καὶ ἐπιβουλεύειν ἕως ἂν καθάρῃ τὴν πόλιν. Καλόν γε ἔφη καθαρμόν; Καὶ· ὃν δ' ἐγὼ ἐν οὐ τοῖς ἐσθλοῖς, ἃ οἱ ἰατροὶ τὰ σώματα· οἱ μὲν γὰρ τὸ χεῖρον ἀφαιροῦσιν, ἐᾶσουσι δὲ βέλτιστον· ὁ δὲ, τοὐναντίον. Ὡς ἔοικε γοῦν αὐτῷ ἔφη ἀνάγκη εἶναι τὸν ἀρχεῖν. οὐ μακαρία ἄρα εἶπον ἐγὼ ἀνάγκη δίδοται. ἣ προσπίπτει αὐτῷ, ἢ μετὰ φαύλων τῶν πολλῶν οἰκεῖν καὶ ὑπὸ τούτων μισούμενον, ἢ μὰ ζῆν, οὐ τοιαύτῃ ἦλθες. Ἆρ' οὖν οὐχὶ ὅσῳ εὖ μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπεχθάνεται ταῦτα ὁρῶν, τοσούτῳ πλείονας καὶ ἰσχυροτέρων δορυφόρων δεήσεται; Πῶς γὰρ οὔ. Τίνες οὖν οἱ πιστοὶ, καὶ πόθεν αὐτοὺς μεταπέμψεται. Αὐτόματοι ἔφη πολλοὶ ἥξουσι πτόμενοι ἐὰν μισθὸν δῷς κηφῆνες ἂν δῆτα νὴ τὸν κύνα. δοκεῖς αὖ τινάς μοι λέγειν ξενικούς τε καὶ παντοδαπούς. Ἀληθῆ γοῦν ἔφη δοκοῦσι. Τοὺς δὲ αὐτόθεν ἆρ' οὐκ ἂν ἐθέλοι σεις; Πῶς· Τοὺς δούλους, ἀφελόμενος τοὺς πολίτας, ἐλευθερώσας τε περὶ ἑαυτὸν δορυφόρων ποιήσασθαι. Σφόδρα γε ἔφη. ἐπέοικε γε καὶ πιστότατοι αὐτῷ οὗτοι εἶναι. Ἢ μακαρίων δὴ δὴ τὸ λέγεις τυράννων χρῆμα ἐν τοιούτοις φίλοις τε καὶ πιστοῖς ἀνδράσι χρῆσθαι, τοὺς προτέρους ἐκείνους ἀπολέσας. ἀλλὰ μὴν ἔφη τοιούτοις γε χρῆσθαι. Καὶθ' ὑμάζουσι δὴ ἔπειτα οὗτοι ἐταῖροι αὐτῷ εἶναι, καὶ ξυνοικοῦσιν οἱ νέοι πολῖται, οἱ δὲ πενιχροὶ, μισοῦσί τε καὶ φεύγουσι. Τί δ' οὔ μέλλουσιν. Οὐκ οἶσθ' ὃν δ' ἐγὼ ἦν, τί ἀγαθὸν ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι, καὶ ὃ δεῖ πρῶτον διαφέρειν ἐν αὐτῷ. Τί δή. Ὅτι καὶ ζῆν τυχὸν ἐδύνατο ἐχόμενον ἐφ' ἡμέραν ἕκαστον. ὡς ἄρα σοφοὶ τύραννοι φαίνονται τῇ σοφῶν συνουσίᾳ. καὶ ἔλεγε δηλονότι τοὺς εἶναι τοὺς σοφοὺς οἷς ξυμέσῃ, καὶ ὡς ἱκανός γ' ἔφη πλὴν τυραννίδος ἐγκωμιάζεται καὶ ἕτερα πολλὰ, καὶ οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. Τοιγοῦν τοι ἔφην, ἃ τε σοφοὶ ὄντες οἱ τῆς τραγῳδίας ποιηταὶ, συγγινώσκουσιν ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις ὅσοι ἡμῶν ἐγγὺς πολιτεύονται ὅτι αὐτοὺς ἀφ' πλὴν πολιτείαν. οὐ παραδεξόμεθα ἃ τε τυραννίδος ὑμνητάς. Οἶμαι ἔγωγ' ἔφη συγγινώσκουσιν, ὅσοι πρός γε αὐτῶν κομψοί. ἀφ δ' ἐγὼ οἶμαι τὰς ἄλλας πόλεις ἰόντας πόλεις, ξυλλέγοντες τοὺς ὄχλους, καλὰς φωνὰς καὶ μεγάλας καὶ πιθανὰς μεθοσέμενοι, εἰς τυραννίδας τε καὶ δημοκρατίας ἕλκουσι τὰς πολιτείας. Μάλιστα. Οὐκοῦν καὶ προσέτι, τοῦτον μεθοὺς λαμβάνουσι, καὶ τιμῶνται μάλιστα μὲν ὥσπερ ἐν ἐκεῖ τυράννων. δεύτερον δὲ ἐκεῖ δημοκρατίας· ὅσῳ δ' ἂν αἰωτερῷ ἴωσι πρὸς ἃ ἄναστες τῶν πολιτειῶν, μᾶλλον ἀπατορύει αὐτῶν ἡ τιμὴ, ὡς πρὸ ὑπὸ ἴθματος ἀδυκα ζῆσα πορεύεσθαι. Φαίνεται μὲν οὖν. Ἀλλὰ δὴ εἶπον. σὺ ταῦθα μὲν ἱκανῶς ἐμέλησε. λέγωμεν δὲ πάλιν, ἐκεῖνο ἃ τῆς τυράννου ψυχῆς ὁποῖόν τε καὶ πολὺ καὶ πικρὸν καὶ οὐδέ ποτε ταῦτ' ἐν πόλει θρέψεται. Δῆλον ἔφη, ὅτι καί τι ἄλλο χρήματα ἢ

οὐ τῇ

αὐτῇ πόλει, ταῦτα ἀναλώσει, ὅποι ποτὲ αὖ ἀεὶ ὀξ ἀρχῆς τὰ τ' ἀποδομένων, ἐλάττως εἰσφορὰς αὐκπράξων· ἢ δ' ὅταν δὴ ταῦτα ἐπιλίπῃ; Δῆλον ἔφη, ὅτι ἐκ τῶν παρόντων θρέψεται αὐτός τε, καὶ οἱ συμπότται τε, καὶ ἑταῖροι, καὶ ἑταῖραι. Μανθάνω ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ὁ δῆμος ὁ γενόμενος τύραννον, θρέψει αὐτόν τε, καὶ ἑταίρους. Πολλὰ ἔφη αὐτῷ ἀνάγκη. Ἦ δ' ὅς, λίγεις ἐπον, ἐάν τε ἀγανακτῇ τε, καὶ λέγῃ ὁ δῆμος, ὅτι οὔτε δίκαιον ζῆν ἐφεῖται ὑπὸ παρὸς υἱὸν γεγονότα, ἀλλὰ τοὐναντίον ὑπὸ υἱέος πατέρα, οὗτε τούτου αὖ ἕνεκα; ἐγένετό τε, καὶ κατέστησεν, ἵνα ἐπεὶ δὴ μέγας γένοιτο, τότε αὖ τοὺς δούλοις τοῖς αὑτοῦ δούλοις, ζῆν ἐκεῖνόν τε, καὶ τοὺς δούλους μεθ' ἑαυτοῦ λύσων ἄλλων, ἀλλ' ἵνα ἐπὶ τῶν πλουσίων τε, καὶ καλῶν κἀγαθῶν λεγομένων αὐτῇ πόλει, ἐλευθεραίνειν ἐκείνου προστάττοις. καὶ ναὶ κελεύει ἀποπέμπειν ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε, καὶ ὅσοι ἑταίρους, ὥσπερ πατρὸς υἱὸν ἐκπέμπει μὴ ὀχληρὸν συμπορεύεσθαι. Γιγνόσκεται γὰρ νὴ Δί' ὃς τότ' ἤδη ὁ δῆμος οἷος ἦν) θρέμμα γεγενῶν, ἀσπάζεται τὸ τοιοῦτον, καὶ ὅτι ἀδυνέστερος ὤν, ἐχυροτέρους ὀξ ἐκείνου. Πῶς δὴ λέγεις; ἐπήρετο ἐγώ· πότερα ἐάζειν, καὶ μὴ πείθηται, τύπτειν ὁ τύραννος; Ναί. ἔφη ἀφελόμενός γε τὰ ὅπλα. Μεγάλοιαν δὴ λέγεις τύραννον, καὶ χαλεπὸν γεροντόφον, καὶ ὡς ἔοικε, πάντ' ἐκ ὁμολογουμένου αὖ ἤδη τυραννὶς εἶναι, καὶ ὁ λεγόμενον, ὁ δῆμος φεύγων αὖ κατὰ πόνον δουλείας· ἐλευθέρων, εἰς τοὺς δούλους ἐκπεσεῖται αὖ ἐμπεπλωκὼς εἶναι· αὐτὴ τῆς πολλῆς ἐκείνης καὶ ἀκαίρου ἐλευθερίας, πολλῇ χαλεπωτάτην δούλων δουλείαν μεταμπέμενος. Καὶ μάλα ἔφη ταῦτα οὕτω γίγνεται. Τί δῆτα ἔπον, οὐκ ἐμμελῶς ἂν ἔροιτο, ἐάν φῶμεν ἡμᾶς δικαίως διεληλυθέναι, ὡς μεταβαίνει τυραννὶς ἐκ δημοκρατίας γενομένη τε καὶ διὰ ταῦτα; Καὶ μὲν οὖν καλῶς ἔφη.

Τέλος τοῦ πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου λόγου.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Η' ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΝΑΤΟΣ.

Τὸν δὴ λοιπὸν ἦν δ' ἐγὼ τὸν τυραννικὸν αὐτὸν σκέψασθαι, πῶς τε μεθίσταται ἐκ δημοκρατίας τυραννικός τε, ποῖός τίς ἐστι, καὶ τίνα βίον ζῇ πότερον ξυναθλιώτερον, ἢ μακαριώτερον. Λοιπὸν γοῦν ἔφη καὶ τοῦτον ἔτι σκοπεῖν. Οἶσθ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ ὃ ποθῶ ἔτι; Τὸ ποῖον. Τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, ὅτι τε μὴ ὅσαι εἰσὶν, οὐ μοι δοκοῦμεν ἱκανῶς διηρῆσθαι. ζητοῦντι δὲ αὐτὸ ἱκανῶς ἔχοντος, ἀσαφεστέρα ἔσται ἡ ζήτησις ἢ ζητοῦμεν. Οὐκοῦν ἔστ' ἔτι καὶ τοῦτο. Καὶ μὲν δὴ, καὶ σκοπεῖ γ' ὃ οὐ αὐτὰς βούλομαι ἰδεῖν· ἔστι δὲ τόδε. τῶν μὴ ἀναγκαίων ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν, δοκοῦσί μοι εἶναι παράνομοι· αἱ κινδυνεύουσι μὲν ἐγγίνεσθαι παντὶ, καλάζομαι δὲ ὑπό τε τῶν νόμων καὶ τῶν βελτιόνων ἐπιθυμιῶν μετὰ λόγου, οἷαι μὲν αἰσθήσεων ἅπασαν ἀπαλλάττεσθαι, ἢ ὀλίγαι λείπεσθαι καὶ ἀσθενεῖς· τῶν δὲ, ἰσχυρότεραι καὶ πλείους. Λέγεις δὲ τίνας ἔφη ταύτας. Τὰς περὶ ἃ ὕπνου ἦν δ' ἐγὼ ἐγειρομένας· ὅταν ἡ μὲν ἄλλο τῆς ψυχῆς εἶδος. ὅσον λογιστικὸν καὶ ἥμερον καὶ ἄρχον ἐκείνου· ἡ δὲ θηριώδές τε καὶ ἄγριον, ἐσθίουσά τε καὶ μή θης πλησθεῖσα, σκιρτᾷ τε, καὶ ἀποσεισαμένη ὕπνον, ζητεῖ ἰέναι καὶ ἀποπιμπλάναι τὰ αὐτῇ ἤθη, ἐν ὅτι πάντα οὐ τῷ τοιούτῳ τολμᾷ ποιεῖν ὡς ἀπὸ πάσης λελυμένον τε καὶ ἀπηλλαγμένον αἰσχύνης καὶ φρονήσεως· μαντεύεσθαι γὰρ ἐπιχειρεῖ μίγνυσθαι ὡς ἔστιν οὐδὲν ὀκνεῖ· ἄλλῳ τ' ὁτῳοῦν αἵματι καὶ θεῶν καὶ θηρίων, μιαιφονεῖν τ' ὁτιοῦν. βρώματός τε ἀπέχεσθαι μηδενὸς καὶ ὁτιοῦν λόγῳ, οὔτε αἰσχυνόμενον οὔτε αἰδούμενον. Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. Ὅταν δέ γε δημοσίᾳ ὑγιάνῃ τις ἔχῃ αὐτὸς αὑτῷ καὶ σωφρόνως, καὶ εἰς ὕπνον ἴῃ, ἡ λογιστικὸν μὲν ἐγείρασ' ἑαυτῇ μετέσασα

λόγων καλῶν καὶ σκέψεων εἰς σύννοιαν αὐτὸς αὑτῷ ἀφικόμενος. τὸ ἐπιθυμητικὸν δὲ μήτε ἐνδείᾳ δοὺς, μήτε πλησμονῇ ὅπως ἂν κοιμηθῇ καὶ μὴ παρέχῃ θόρυβον τῷ βελτίστῳ χαῖρον ἢ λυπούμενον. ἀλλ' ἐᾷ αὐτὸ καθ' αὑτὸ μόνον καθαρὸν σκοπεῖν καὶ ὀρέγεσθαι του αἰσθάνεσθαι ὃ μὴ οἶδεν ἤ τι τῶν γεγονότων, ἢ ὄντων, ἢ καὶ μελλόντων· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ θυμοειδὲς πραΰνας καὶ μή τισιν εἰς ὀργὰς ἐλθὼν κεκινημένῳ τῷ θυμῷ καθεύδῃ. ἀλλ' ἡσυχάσας μὲν τὼ δύο εἴδη· τὸ τρίτον δὲ κινήσας ἐν ᾧ τὸ φρονεῖν ἐγγίγνεται, οὕτω ἀναπαύηται οἶσθ' ὅτι τῆς τ' ἀληθείας ἐν τῷ τοιούτῳ μάλιστα ἅπτεται, καὶ ἥκιστα παράνομοι τότε αἱ ὄψεις φαντάζονται τῶν ἐνυπνίων. Παντελῶς μὲν οὖν ἔφη οἶμαι οὕτω. Ταῦτα μὲν τοίνυν ἐπὶ πλέον ἐξηνέχθημεν εἰπεῖν· ὃ δὲ βουλόμεθα γνῶναι, τόδ' ἐστὶν, ὡς ἄρα δεινόν τι καὶ ἄγριον καὶ ἄνομον ἐπιθυμιῶν εἶδος ἑκάστῳ ἔνεστι, καὶ πάνυ δοκοῦσιν ἡμῶν ἐνίοις μετρίοις εἶναι. τοῦτο δὲ ἄρα ἐν τοῖς ὕπνοις γίγνεται ἔνδηλον, εἰ οὖν τι δοκῶ λέγειν καὶ συγχωρεῖς, ἄθρει. Ἀλλὰ ξυγχωρῶ. Τὸν τοίνυν δημοτικὸν ἀναμνήσθητι οἷον ἔφαμεν εἶναι. ἦν δέ που γεγονὼς ἐκ νέου ὑπὸ φειδωλῷ πατρὶ τεθραμμένος, τὰς χρηματιστικὰς ἐπιθυμίας τιμῶντι μόνας. τὰς δὲ μὴ ἀναγκαίους, ἀλλὰ παιδιᾶς τε καὶ καλλωπισμοῦ ἕνεκα γιγνομένας, ἀτιμάζοντι. ἦ γάρ; Ναί. Συγγενόμενος δὲ κομψοτέροις ἀνδράσι καὶ μεστοῖς ὧν ἄρτι διήλθομεν ἐπιθυμιῶν, ὁρμήσας εἰς ὕβριν τε πᾶσαν καὶ τὸ ἐκείνων εἶδος, μίσει τῆς τοῦ πατρὸς φειδωλίας, φύσιν δὲ τῶν διαφθειρόντων βελτίω ἔχων, ἀγόμενος ἀμφοτέρωσε, κατέστη εἰς μέσον ἀμφοῖν τοῖν τρόποιν, καὶ μετρίως δὴ ὡς ᾤετο ἑκάστων ἀπολαύων, οὔτε ἀνελεύθερον, οὔτε παράνομον βίον ζῇ, δημοτικὸς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ γεγονώς. Ἦν γάρ ἔφη καὶ ἔστιν αὕτη ἡ δόξα περὶ τὸν τοιοῦτον. Θὲς τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ πάλιν τοῦ τοιούτου ἤδη πρεσβυτέρου γεγονότος νέον υἱὸν ἐν τοῖς τούτου αὖ ἤθεσι τεθραμμένον. Τίθημι. Τίθει τοίνυν καὶ τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα περὶ αὐτὸν γιγνόμενα ἅπερ καὶ περὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἀγόμενόν τε εἰς πᾶσαν παρανομίαν, ὀνομαζομένην δ' ὑπὸ τῶν ἀγόντων ἐλευθερίαν ἅπασαν, βοηθοῦντά τε ταῖς ἐν μέσῳ ταύταις ἐπιθυμίαις πατέρα τε καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους, τοὺς δ' αὖ παραβοηθοῦντας, ὅταν δ' ἐλπίσωσιν οἱ δεινοὶ μάγοι τε καὶ τυραννοποιοὶ οὗτοι μὴ ἄλλως τὸν νέον καθέξειν, ἔρωτά τινα αὐτῷ μηχανωμένους ἐμποιῆσαι προστάτην τῶν ἀργῶν καὶ τὰ ἕτοιμα διανεμομένων ἐπιθυμιῶν ὑπόπτερον καὶ μέγαν κηφῆνά τινα. ἢ τί ἄλλο οἴει εἶναι τὸν τῶν τοιούτων ἔρωτα; Οὐδὲν ἔγωγε ἦ δ' ὅς, ἀλλ' ἢ τοῦτο. Οὐκοῦν ὅταν δὴ περὶ αὐτὸν βομβοῦσαι αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι θυμιαμάτων τε γέμουσαι καὶ μύρων καὶ στεφάνων καὶ οἴνων, καὶ τῶν ἐν ταῖς τοιαύταις συνουσίαις ἡδονῶν ἀνειμένων ἐπὶ τὸ ἔσχατον, αὔξουσαί τε καὶ τρέφουσαι, πόθου κέντρον ἐμποιήσωσι τῷ κηφῆνι, τότε δὴ δορυφορεῖταί τε ὑπὸ μανίας καὶ οἰστρᾷ οὗτος ὁ προστάτης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐάν τινας ἐν αὑτῷ δόξας ἢ ἐπιθυμίας λάβῃ ποιουμένας χρηστὰς καὶ ἔτι ἐπαισχυνομένας, ἀποκτείνει τε καὶ ἔξω ὠθεῖ παρ' αὑτοῦ ἕως ἂν καθήρῃ σωφροσύνης, μανίας δὲ πληρώσῃ ἐπακτοῦ. Παντελῶς ἔφη τυραννικοῦ ἀνδρὸς λέγεις γένεσιν. Ἆρ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ καὶ τὸ πάλαι διὰ τὸ τοιοῦτον τύραννος ὁ ἔρως λέγεται; Κινδυνεύει ἔφη. Οὐκοῦν ὦ φίλε εἶπον καὶ μεθυσθεὶς ἀνὴρ τυραννικόν τι φρόνημα ἴσχει. Ἴσχει γάρ. Καὶ μὴν ὅ γε μαινόμενος καὶ ὑποκεκινηκὼς οὐ μόνον ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ θεῶν ἐπιχειρεῖ τε καὶ ἐλπίζει δυνατὸς εἶναι ἄρχειν. Καὶ μάλ' ἔφη. Τυραννικὸς δὲ ἦν δ' ἐγὼ ὦ δαιμόνιε ἀνὴρ ἀκριβῶς γίγνεται, ὅταν ἢ φύσει, ἢ ἐπιτηδεύμασιν, ἢ ἀμφοτέροις, μεθυστικός τε καὶ ἐρωτικὸς καὶ μελαγχολικὸς γένηται. Παντελῶς μὲν οὖν. Γίγνεται μὲν ὡς ἔοικεν οὕτω ὁ τοιοῦτος ἀνήρ, ζῇ δὲ δή, πῶς; Τὸ τῶν παιζόντων ἔφη τοῦτο σὺ καὶ ἐμοὶ ἐρεῖς. Λέγω δή ἔφην· οἶμαι γὰρ τὸ μετὰ τοῦτο, ἑορταὶ γίγνονται παρ' αὐτοῖς καὶ κῶμοι καὶ θαλίαι καὶ ἑταῖραι καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα ὧν ἂν ἔρως τύραννος ἔνδον οἰκῶν, διακυβερνᾷ τὰ τῆς ψυχῆς ἅπαντα. Ἀνάγκη ἔφη. Ἆρ' οὖν οὐ πολλαὶ καὶ δειναὶ παραβλαστάνουσιν ἐπιθυμίαι ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἑκάστης, πολλῶν δεόμεναι; Πολλαὶ μέντοι.

ταχὺ

ταχὺ ἄρα ἀναλίσκονται, ἐάν τινες ὦσι πρόσοδοι. Πῶς δ' οὔ. Καὶ μετὰ τοῦτο δὴ δανεισμοὶ καὶ τῆς οὐσίας παραιρέσεις. Τί μήν. Ὅταν δὲ δὴ πάντ' ἐπιλίπῃ, ἆρα οὐκ ἀνάγκη μὲν τὰς ἐπιθυμίας βοᾶν πυκνάς τε καὶ σφοδρὰς ἐννενεοττευμένας. τοὺς δ' ὥσπερ ὑπὸ κέντρων ἐλαυνομένους, τῶν τε ἄλλων ἐπιθυμιῶν, καὶ διαφερόντως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος πάσαις ταῖς ἄλλαις ὥσπερ δορυφόροις ἡγουμένου, οἰστρᾶν καὶ σκοπεῖν τίς τι ἔχει ὃν δυνατὸν ἀφελέσθαι ἀπατήσαντα ἢ βιασάμενον. Σφόδρα γ' ἔφη. Ἀναγκαῖον δὴ πανταχόθεν φέρειν ἢ μεγάλαις ὠδῖσί τε καὶ ὀδύναις ξυνέχεσθαι. Ἀναγκαῖον. Ἆρ' οὖν ὥσπερ αἱ ἐν αὐτῷ ἡδοναὶ ἐπιγιγνόμεναι τῶν ἀρχαίων πλέον εἶχον, καὶ τὰ ἐκείνων ἀφῃροῦντο, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀξιώσει νεώτερος ὢν, πατρός τε καὶ μητρὸς πλέον ἔχειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι ἐὰν τὸ αὑτοῦ μέρος ἀναλώσῃ, ἀπονειμάμενος τῶν πατρῴων. Ἀλλὰ τί μήν ἔφη. Ἐὰν δὲ δὴ αὐτῷ μὴ ἐπιτρέπωσιν, ἆρ' οὐ τὸ μὲν πρῶτον ἐπιχειροῖ ἂν κλέπτειν καὶ ἀπατᾶν τοὺς γονέας; Πάντως. Ὁπότε δὲ μὴ δύναιτο ἁρπάζοι ἂν καὶ βιάζοιτο μετὰ τοῦτο; Οἶμαι ἔφη. Ἀντεχομένων δὴ καὶ μαχομένων ὦ θαυμάσιε γέροντός τε καὶ γραός. Ἆρ' εὐλαβηθείη ἂν καὶ φείσαιτο μή τι δρᾶσαι τυραννικόν; Οὐ πάνυ ἦν δ' ὃς ἔγωγε θαρρῶ περὶ τῶν γονέων τοῦ τοιούτου. Ἀλλ' ὦ Ἀδείμαντε, πρὸς Διὸς ἕνεκα νεωστὶ φίλης καὶ οὐκ ἀναγκαίας ἑταίρας γεγονυίας τὴν πάλαι φίλην καὶ ἀναγκαίαν μητέρα, ἢ ἕνεκα ὡραίου νεωστὶ φίλου γεγονότος οὐκ ἀναγκαίου, τὸν ἄωρόν τε καὶ ἀναγκαῖον πρεσβύτην πατέρα καὶ τῶν φίλων ἀρχαιότατον, δοκεῖ ἄν σοι ὁ τοιοῦτος πληγαῖς τε δοῦναι καὶ καταδουλώσασθαι ἂν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνοις, εἰ εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ἀγάγοιτο. Ναὶ μὰ Δί' ἦ δ' ὅς. Σφόδρα γε μακάριον ἦν δ' ἐγὼ ἔοικεν εἶναι τὸ, τυραννικὸν υἱὸν τεκεῖν. Οὐ πάνυ γ' ἔφη. Τί δ' ὅταν δὴ τὰ πατρὸς καὶ μητρὸς ἐπιλείπῃ τὸν τοιοῦτον, πολὺ δὲ ἤδη ξυνειλεγμένον ἐν αὐτῷ ᾖ τὸ τῶν ἡδονῶν σμῆνος, οὐ πρῶτον μὲν οἰκίας τινὸς ἐφάψεται τοίχου, ἤ τινος ὀψὲ νύκτωρ ἰόντος τοῦ ἱματίου, μετὰ δὲ ταῦτα ἱερόν τι νεωκορήσει, καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν ἃς πάλαι εἶχε δόξας ἐκ παιδὸς περὶ καλῶν τε καὶ αἰσχρῶν, τὰς δικαίας ποιουμένας, αἱ νεωστὶ ἐκ δουλείας λελυμέναι, δορυφοροῦσαι τὸν ἔρωτα κρατήσουσι μετ' ἐκείνου· αἳ πρότερον μὲν ὄναρ ἐλύοντο ἐν ὕπνῳ. ὅτε ἦν αὐτὸς ἔτι ὑπὸ νόμοις τε καὶ πατρὶ δημοκρατούμενος ἐν ἑαυτῷ. τυραννευθεὶς δὲ ὑπὸ ἔρωτος οἷος ὀλιγάκις ἐγίγνετο ὄναρ, ὕπαρ τοιοῦτος ἀεὶ γενόμενος, οὔτε τινὸς φόνου δεινοῦ ἀφέξεται, οὔτε βρώματος, οὔτ' ἔργου· ἀλλὰ τυραννικῶς ἐν αὐτῷ ὁ ἔρως ἐν πάσῃ ἀναρχίᾳ καὶ ἀνομίᾳ ζῶν ἅτε αὐτὸς ὢν μόναρχος, τὸν ἔχοντά τε αὐτὸν ὥσπερ πόλιν ἄξει ἐπὶ πᾶσαν τόλμαν ὅθεν αὑτόν τε καὶ τὸν περὶ αὑτὸν θόρυβον θρέψει. τὸν μὲν ἔξωθεν εἰσεληλυθότα, ἀπὸ κακῆς ὁμιλίας. τὸν δ' ἔνδοθεν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν τρόπων καὶ ἑαυτοῦ ἀνεθέντα καὶ ἐλευθερωθέντα. Ἢ οὐχ οὗτος ὁ βίος τοῦ τοιούτου. Οὗτος μὲν οὖν ἔφη. Καὶ ἂν μέν γε ἦν δ' ἐγὼ ὀλίγοι οἱ τοιοῦτοι ἐν πόλει ὦσι, καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος σωφρονῇ, ἐξελθόντες, ἄλλον τινὰ δορυφοροῦσι τύραννον ἢ μισθοῦ ἐπικουροῦσιν ἐάν που πόλεμος ᾖ. ἐὰν δ' ἐν εἰρήνῃ τε καὶ ἡσυχίᾳ γένωνται, αὐτοῦ δὴ ἐν τῇ πόλει κακὰ δρῶσι σμικρὰ πολλά. Τὰ ποῖα δὴ λέγεις. Οἷα, κλέπτουσι, τοιχωρυχοῦσι. βαλαντιοτομοῦσι. λωποδυτοῦσιν, ἱεροσυλοῦσιν. ἀνδραποδίζονται. ἔστι δ' ὅτε συκοφαντοῦσιν ἐὰν δυνατοὶ ὦσι λέγειν καὶ ψευδομαρτυροῦσι καὶ δωροδοκοῦσι. Σμικρά γ' ἔφη κακὰ λέγεις, ἐὰν ὀλίγοι ὦσιν οἱ τοιοῦτοι. τὰ γὰρ σμικρὰ ἦν δ' ἐγὼ, πρὸς τὰ μεγάλα σμικρά ἐστι. καὶ ταῦτα δὴ πάντα, πρὸς τύραννον πονηρίᾳ τε καὶ ἀθλιότητι πόλεως παραβαλλόμενα τὸ λεγόμενον οὐδ' ἴκταρ βάλλει. ὅταν γὰρ δὴ πολλοὶ ἐν πόλει γένωνται οἱ τοιοῦτοι, καὶ ἄλλοι οἱ ξυνεπόμενοι αὐτοῖς καὶ αἴσθωνται ἑαυτῶν τὸ πλῆθος, τότε οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν τύραννον γεννῶντες. μετὰ δήμου ἀνοίας ἐκεῖνον ὃς ἂν αὐτῶν μάλιστα αὐτὸς ἐν αὐτῷ μέγιστον καὶ πλεῖστον ἐν τῇ ψυχῇ τύραννον ἔχῃ. Εἰκότως γ' ἔφη. τυραννικώτατος γὰρ ἂν εἴη. Οὐκοῦν ἐὰν μὲν ἑκόντες ὑπείκωσιν. ἐὰν δὲ μὴ ἐπιτρέπῃ ἡ πόλις, ὥσπερ τότε μητέρα καὶ πατέρα ἐκόλαζεν, οὕτω πάλιν τὴν πατρίδα ἐὰν οἷός τ' ᾖ κολάσεται ἐπεισαγόμενος νέους ἑταίρους καὶ ὑπὸ τούτοις δὴ δου-

λόυσαν πώ πάλαι φίλω μοι τείσθαι τὸ κρῖτής φασι καὶ παιτείσθαι, ἕξει τὸ μὴ θρύλλει· καὶ ἴσως δὴ ὁ τέλος αὖ ἔιη τῆς ἐπιθυμίας τῆ τοιούτου ἀνδρός. τοῦτο μὲν ὅς παντάπασί γε. Οὐκοῦν ὧδ' ἔτι, οὐδέ γε τοιόνδε γίγνονται ἰδίᾳ· μὴ πρὶν ἄρχειν πρῶτον μὴ ὅις αὖ ξυνώσωσιν ἢ κάλαξιν ἑαυτῶν ξυνόντες μὴ πᾶν ἐθίμοις ὑπηρετεῖν, ὥιαν ὄυτι δίκαιον εἶναι, αὐτοὶ ὑποπεσόντες, πάντα τὰ ἐκείνων τολμῶντες ποιεῖν ὡς οἰκεῖοι. διαπραξάμενοι δὲ ἀλλότε τε οι. καὶ σφόδρα γε. Ἐν παντὶ ἄρα τῷ βίῳ ζῶσι φίλοι μὲν οὐδέ ποτε οὐδενί· ἀεὶ δέ του δεσπόζοντες ἢ δουλεύοντες ἄλλῳ· ἐλευθερίας δὲ καὶ φιλίας ἀληθοῦς, τυραννικὴ φύσις ἀεὶ ἄγευστος. ταύτα μὲν οὕτω. δῆ οὕτω οὐκ ὀρθῶς αὖ τοὺς τοιούτους ἀπίστους καλοῦμεν; πῶς δ' οὔ. καὶ μὴν ἀδίκους γε ὡς οἷόν τε μάλιστα. ἅπερ ὀρθῶς οἶ ὄντες πρόσθεν ὡμολογήσαμεν τοὺδε δικαιοσύνης οἷόν ὄντι. ἀλλὰ μὴν ἦ δ' ὅς, ὀρθῶς γε. κεφάλαιον δὴ τόδε ἐνταῦθα ἤδη δὴ λέγω φρόνησιν. ἔστι δέ που, ὃν ἄναρ διήλθομεν ὃς αὖ ὑπαρ τοιοῦτος ἦ. ταύτα μὲν δή.

Οὐκοῦν οὗτος γίγνεται ὃς αὖ τυραννικώτατος φύσει ὢν μοναρχήσει, καὶ ὅσῳ αὖ πλείω χρόνον αὐτυραννίδι βιῷ, τοσούτῳ μᾶλλον τοιοῦτος. ἀνάγκη ἔφη δεχόμενος ἐν λόγου ὀλιγαύκων. ἆρ' οὖν δὴ καὶ ὃς αὖ φαίνεται, πονηρότατος, καὶ ἀθλιώτατος φανήσεται, καὶ ὃς αὖ πλεῖστον χρόνον καὶ μάλιστα τυραννεύσῃ, μάλιστά τε καὶ πλεῖστον χρόνον τοιοῦτος γιγνόμενος τῇ ἀληθείᾳ· τοῖς δὲ πολλοῖς πολλὰ δοκεῖ. ἀνάγκη ἔφη ταῦτα γοῦν οὕτως ἔχειν. Ἄλλο τι οὖν δὴ καὶ τὸν τυραννικὸν καὶ τὰ πόλιν αὖ τυραννουμένην πόλιν αὖ ἐπ' ὁμοιότητι. δημοκρατικὸς δὲ καὶ τὰ πόλιν δημοκρατουμένην, καὶ οἱ ἄλλοι οὕτω. τί μήν. Οὐκοῦν, ὦ, τί πόλις πρὸς πόλιν ἀρετῇ καὶ εὐδαιμονίᾳ, ἆρ' οὐχ οὕτως πρὸς ἄνδρα. πῶς γὰρ οὔ. Τί οὖν ἄρα ἡ τυραννουμένη πόλις πρὸς βασιλευομένην οἵαν τε πρῶτον διήλθομεν. ταὐτὸν τοὐναντίον ἔφη· ἡ μὲν γάρ, ἀρίστη· ἡ δὲ, κακίστη. Οὐκ ὄψομαι εἰ πονηροτάτην λέγεις. δῆλον γάρ· ἀλλ' εὐδαιμονεστάτην αὖ καὶ ἀθλιωτάτην ὡσαύτως, ἢ ἄλλως κρίνεις, καὶ μὴ ἐκπλησόμεθα πρὸς ἣν τύραννον εἶπε ὄντα βλέποντες. μὴ δῆτα πυθέσθαι δοκῶ τοῦδε ἐκεῖνον, ἀλλ' ὡς χρὴ ὅλην τὴν πόλιν εἰσελθόντες θεάσασθαι, καὶ πᾶσαν, καὶ ἰδόντες, οὕτω δόξαν ἀποφαινόμεθα. ἀλλ' ὀρθῶς ἔφη προκαλῇ, καὶ δῆλον παντὶ ὅτι τυραννουμένης μὲν, οὐκ ἔστιν ἀθλιωτέρα. βασιλευομένης δὲ, οὐκ εὐδαιμονεστέρα. ἆρ' οὖν δὴ καὶ τὼν ἀνδρῶν τὸ αὐτὸ τοῦτο παραλαμβάνοντες ὀρθῶς αὖ προκαλοίμην; ἄξιον κρίνειν περὶ αὐτῶν ἐκεῖνον ὃς αὖ λαύκανε τῇ διανοίᾳ εἰς ἀνδρὸς ἦθος εἰσὺς δὴ εἶδεν ἢ μὴ καθάπερ παῖς ἔξωθεν ὁρῶν ἐκπλήττεται πρὸς τὴν τῶν τυραννικῶν προσάψεων ὧν πρὸς τοὺς ἔξω χαριτίζεται. ἀλλ' ἀκριβῶς σκοπᾶ· εἰ οὖν οἰοίμην δεῖν ἐκείνῳ πάντας ἡμᾶς ἀκροᾶσθαι, τῷ δυνατῷ μὲν κρῖναι. ξυνωφελὴς δὲ αὖ τῷ αὐτῷ, καὶ παραγενόμενος αὖ τε ταῖς κατ' ἰδίαν πράξεσιν ὡς πρὸς ἐκείνους τοὺς οἰκείους ἔχει, εὖ ὅς μάλιστά τις γυμνὸς αὖ ὀφθείη τῆς τελαγικῆς σκιᾶς, καὶ αὖ αὐτοῖς δημοσίοις κινδυνεύοις, καὶ ταῦτα πάντα ἰδόντα, κελεύοιμι ἁβραΐλλειν πῶς ἔχει θυδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ὁ τυράννου, πρὸς τοὺς ἄλλους. Ὀρθότατ' αὖ ἔφη καὶ ταῦτα προκαλοῖο. βούλῃ οὖν δὴ πρὸς ποιησώμεθα ἡμεῖς εἶναι τῶν δυνατῶν αὖ κρῖναι, καὶ ἥδη εὐτυχόντως τοιούτοις. ἵνα ἔχωμεν ὅστις ἀποκρινεῖται ἃ ἐρωτῶμεν; πάνυ γε. Ἴθι δὴ μοι ἔφην ὧδε σκόπει πρὸ ὁμοιότητα αἰκαὶ μιμησόμενος τῆς τε πόλεως καὶ τῆ ἀνδρός. ἔστω καθ' ἕκαστον οὐ μόρει ἀθρῶν τὰ παθήματα ἑκατέρου λέγε. τὰ ποῖα ἔφη. Ῥᾴων μὲν δὴ δὴ οὕτω ὡς πόλιν εἰπεῖν, ἐλευθέραν ἢ δούλην πρὸ τυραννουμένην ὁρᾷς. ἔστι δὲν τ' ἔφη μάλιστα δούλων. καὶ μὴν ὁρᾷς γε οὐ αὐτῇ δεσπότας ἢ ἐλευθέρους. ὁρῶ ἔφη. σμικρόν γέ τι ἔοικεν. ἢ δ' ὅλον ὡς ἔστ' εἰπεῖν οὐ αὐτῇ ἢ ἐπιεικέστατον, ἀτίμως τε καὶ ἀθλίως δοῦλον. Εἰ ἦν εἶπον ὅμοιος αὐτὴ τῇ πόλει, οὐ καὶ οὐ ἐκείνῳ αὖ κρίνειν πρὸ αὐτὸ τοῖς εἶναι, καὶ πολλῆς μὲν δουλείας τε καὶ ἀνελευθερίας μεστὸν πρὸ ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα αὐτῆς τὰ μέρη δουλεύειν ἅπερ δὴ ἐπιεικέστατα. σμικρὰ δὲ καὶ ἢ μοχθηρόταθον καὶ μανικώτατον διαφέρειν. αὖ κρίνειν ἔφη. τί οὖν δούλην, ἢ ἐλευθέραν πρὸ

ραν πῶ τοιαύτην φύσεις ἢ ψυχήν. Δῆλον δή που ἔπωγε. Οὐκοῦν ἤ, γε ὃς δούλη
ἢ τυραννευομένη πόλις, ἧκιστα ποιεῖ ἃ βούλεται. Πολύ γε. Καὶ ἡ τυραννευομένη
ἄρα ψυχή, ἧκιστα ποιήσει ἃ ἂν βουληθῇ ὡς ἅπλως εἰπεῖν ψυχῆς ὑπὸ δεσπότου ἀεὶ ἐλ-
ευθερίαν διώκουσα, ταραχῆς καὶ μεταμελείας μεστὴ ἔσται. Πῶς δ' οὔ. Πλουσίαν δὲ ἢ πενο-
μένην αὐτάρκη ἢ πόλιν ἢ. Πενομένην. Καὶ ψυχὴν ἄρα τυραννικὴν, πενιχρὰν καὶ ἀπλήστου αὐτάρκη ἀεὶ εἶναι. Οὕτως ἤδη ἔχει. Τί δέ. Φόβου γέμειν ἀρ' οὐκ αὐτάγκη τὴν γε τοιαύτην πόλιν, τήν, τε τοιοῦτον αὖ σῶμα; Πολύ γε. Ὀδυρμοὺς δὲ καὶ στεναγμούς καὶ θρήνους καὶ ἄλγη δοκεῖ σοι ἢ οὐ πλείω πλείους εὑρήσειν; Οὐδαμῶς. οὐκοῦν δὲ καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ οὐ πολλὰ τοιαῦτα ἢ ἄλλῃ πλείους εὑρήσεις; Οὐδαμῶς. οὐκοῦν δὲ καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ τὰ ἡδέα οὐ ἄλλῳ τινὶ πλείω ἢ, ἢ ἐν δεσμανομένῃ ὑπὸ ἐπιθυμιῶν τε καὶ ἐρώτων τοῦ τυραννικοῦ; Πῶς γὰρ οὔ, ἔφη. Εἰς πάντα δὴ ὅμοιαι τοῦ τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀποβλέψασ', τήν γε πόλιν, τῶν πόλεων ἀθλιωτάτην ἔκρινας. Οὐκοῦν ὀρθῶς ἔφη. Καὶ μάλα γε δή που. ἀλλὰ περὶ τὸν αὐτοῦ τυραννικοῦ, τὶ λέγεις εἰς ταὐτὰ ἀποβλέπων. Μακρῷ ἔφη ἀθλιώτατον ἢ τ' ἄλλων ἁπάντων. ἔστιν δ' ἔτι, οὐκέτ' ὀρθῶς λέγεις. Πῶς δή ὅς. Οὔπω ἔφην οἶμαι οὗτός ἐστιν ὁ δεινότατος μάλιστα. Ἀλλὰ τίς μοί. Ὅδε ἴσως σοι ἔτι δόξει ἢ τούτου ἀθλιώτερος, φῆσ. Ὅς ἂν ἐν δήμῳ τυραννικὸς ὢν, μὴ ἰδιώτην βίον καταβιῷ. ἀλλὰ δυστυχὴς ἢ. ἢ αὖθ' ὑπό τινος συμφορᾶς εἰς πορισθῇ ὥστε τυραννῆσαι γενέσθ. Τεκμαίρομαί σε ἔφη ἐκ τῶν προειρημένων ἀληθῆ λέγειν; Καὶ δὴ ἔτι. Ἀλλὰ οὐκ οἶσθα μοι χρὴ τὰ τοιαῦτα. ἀλλ' ἐν μάλα ἢ τούτῳ λόγῳ σκοπεῖν, ἢ γάρ τοι ἢ μεγίστου ἡ σκέψις. ἀγαθοῦ τε βίου καὶ κακοῦ. Ὀρθότατα δή. Σκόπει δὴ ἐν ἄρα τὶ λέγω. δοκεῖ γάρ μοι δεῖν οἷον κῆρυκα ἐκ τῶνδε ἢ αὖ σκοπὸν αὖτας. Ἐκ τίνων. Ἐξ ὧνπερ ἐκάστου τὸ ἰδιωτικὸν ὅσοι πλούσιοι οἱ πόλεσιν αὐθρά ποδα πολλὰ κέκτηνται. οὗτοι γὰρ ἔσικέ γε προσόμοιοι ἔχουσι τοῖς τυράννοις ἐν πολλῶν ἄρχειν. διαφέρει δὲ τοῦτο κείνου πλῆθος. διαφέρει γοῦν. Οἶσθα δῆν ὅτι τοὶ κλῶες ἔχουσι καὶ φοβοῦνται τοὺς οἰκότας. τὶ δ' αὖ φοβοῖντο. οὐδὲν ἴσον. Ἀλλὰ τὸ αἴτιον εἰπεῖς; ναί. Ὅτι γε πᾶσα ἡ πόλις αὐξηθεῖσα ἔσωθεν τῶν ἰδιωτῶν. καλῶς δῆν δ' ἔτι λέγεις. τὶ δ' εἴ τις θεῶν αὖθις ἄνδρα τὸν ἐν τοιούτῳ πόλει τοιούτῳ ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας, θεὶς εἰς ὄρη μίαν μεθ' ἅπλης οὐσίας τε καὶ τῶν ἄλλων, ὅπου αὖθ, μάλιστ' ἂν ἐλευθέρων μάλλοι βουλεύσειν, ἢ ποίῳ αὖ τινι ἢ ὁπόσῳ φόβῳ οἴει αὖ γενέσθ αὐτὸν περί τε αὐτῶν καὶ παίδων καὶ γυναικός, μὴ ἀπόλοιντο ὑπὸ τῶν ἀνείων. Ἐν παντὶ δῆλος ἔπωγε. Οὐκοῦν ἀναγκάζοιτο αὖ πολλοῦ ἤδη δεῖν ἀνέχεσθαι πολλὰ, καὶ ὑποχωρεῖσθαι πολλὰ, καὶ ἐλεύθερον οὐδὲν δόμενος, καὶ κόλαξ αὐτὸς αὖ θεραπόντων ἀναφανεῖν. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη αὐτῷ, ἢ ἐχρῶλωλέναι. Τί δὲ καὶ ἄλλους δὴ δεῖ ὁ δὴς κύκλῳ καὶ τοιοῦσει γίγνεσθαι πολλοὺς αὐτῷ, οἳ αὖ μὴ ἀνέχοιντο ἅπερ ἄλλος ἄλλον δουλεύειν ἀξιοῖ, ἀλλ' ἢ που πρὸ τοιοῦτον λαμβάνοιεν, ταῖς ἐσχάταις τιμωρεῖντο τιμωρείαις, ἔπ αὖ ἔφη δῆμος μᾶλλον ὁ παντὶ ἡμῖν ἔπ. κύκλῳ φρουρούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων, ἀρ' οὖν οὐκ ὁ τοιούτῳ μὴ δεσμωτηρίῳ δεῖται ὁ τύραννος, φύσει ὢν οἷον δεδεμένος. Πολλῶν καὶ παντοδαπῶν φόβων καὶ ὀρῶν μεστός. Λίχνῳ δ' ὄντι αὐτῷ πῶ ψυχήν, μένῳ τῶν οὐ τῇ πόλει, οὔτε ἀφροδισίοισιν ἔξεστιν οὐδαμόσε οὔτε θεραπεῦσαι, ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμοῦσι ὅσα καταδεδυκὼς δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ πολλὰ ὡς γυνὴ ζῆν. Φθονῶν, μὴ τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐπὶ πλέω ἀγαθὰ ὁρᾷ. Γε τὰ πάσι μὴν ἔφη. Οὐκοῦν τοῖς τοιούτοις κακοῖς πλέω κακοπονήσει ὁ ἀνὴρ, ὃς ἂν κακὸς ὢν ἐν δῳ πολιτευόμενος, ὃν ὧν δὴ σὺ ἀθλιώτατον ἔκρινας τὸν τυραννικὸν ὡς μὴ ἰδιώτης κατακῶ. ἀλλ' αὐτὸς καθ' ὑπό τινος τύχης τυραννήσας, μὴ ἐν δῳ ὢν ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρήσῃ ἄρχειν, ὥσπερ ἔστι κέμνοντι σώματι μὴ ἀκράτορι ἐν δῳ, μή ἰδιωτεύειν, ἀλλ' ἀγωνιζόμενος πρὸς ἄλλα σώματα, μὴ μαχόμενος αὐτοκράτορι τῷ διάγειν τὸ βίο. Γε τὰ πάσιν ἔφη ὁμοιότατά τε καὶ ἀληθέστατα λέγεις ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν ἦν δ' ἔτι ὦ φίλε γλαύκων, παντελῶς ἐν παθος ἄθλιον. καὶ τῷ ὄντι σοῦ

καὶ ἥττονες καὶ πάντα τὰ ζῷα καὶ πάντρομον ἔτι ζῇ ὁ τυραννῶν. κομιδῇ γ' ἔφη. ἔστιν ἄρα τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἐν μὴ τῷ δοκεῖν ὁ τῷ ὄντι τύραννος, τῷ ὄντι δοῦλος. τὰς μίστας δὴ πείσας καὶ δουλείας. καὶ κόλαξ τῶν πονηροτάτων καὶ τὰς ἐπιθυμίας οὐδ' ὅπως ποιῶν ἀπορήσει, ἀλλὰ πλείστων ἐπιθείσεως καὶ πάνυ τῇ ἀληθείᾳ φαίνεται, ἐάν τις ὀλίγον ψυχὴν ἐπίσκηται διακρίνασθαι μὴ φόβου γέμων δὴ παντὸς τὸ εἰκὸς τὰ δὲ τῶν πολιτῶν καὶ ὀδυνῶν πλήρης ἔσται ὁ τῆς τυραννίδος διαθήσει ἥς ἄρχει ἔοικεν, ἔοικε δέ. ἦ γάρ. καὶ μάλα ἔφη. Οὐκοῦν καὶ πρὸς τούτοις ἔτι ἀποδώσομεν τῷ λόγῳ καὶ ἃ τοπρόσθεν εἴπομεν ὅτι ἀνάγκη καὶ εἶναι μὴ ἔτι μᾶλλον γίγνεσθαι αὐτῷ ἢ πρόσθεν δὴ πῶς ἀρχὴν, φθονερῷ, ἀπίστῳ, ἀδίκῳ, ἀφίλῳ, ἀνοσίῳ, καὶ πάσης κακίας παιδοκτόνῳ τε καὶ μητροφθόρῳ καὶ ὧν ἁπάντων τούτων, μάλιστα μὲν αὐτῷ δυστυχεῖ εἶναι. ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς πλησίον αὐτῷ τοιούτους ἀπεργάζεσθαι. Οὐδεὶς σοι ἔφη τῶν νοῦν ἐχόντων ἀντερεῖ. Ἴθι δή μοι ἔφην ἐπὶ νοῦν ἔσκεψαι ὡς πρὸ ὀλίγου πάντων κριτὴς ἀφανέστατος, καὶ σὺ οὗτος τὸν πρῶτος καὶτὰ πλὴν σὴν δόξαν δύσδαιμονία. τὸν δεύτερος καὶ τοὺς ἄλλους ἐξῆς πέντε ὄντας κρῖναι βασιλικὸν τιμοκρατικὸν ὀλιγαρχικὸν δημοκρατικὸν τυραννικόν. ἀλλὰ ῥᾳδία ἔφη ἡ κρίσις καὶ τάχ' γοῦν εἰσῆλθον ἕως πρὸ χορούς κρίνα ἀρετῇ καὶ κακίᾳ, καὶ εὐδαιμονίᾳ καὶ τῷ ἐναντίῳ. μισθωσόμεθα οὖν κήρυκα ἐμοῦ δ' ἴσως, ἢ αὐτὸς αὖ ἅπαν, ὅτι ὁ ἀρίστους ὑὸς, ὃν ἀρίστου τε καὶ δικαιότατον, εὐδαιμονέστατον ἔσεσθαι ἐκεῖνον. ἔσται δ' ἐστὶν ὃν βασιλικώτατος καὶ βασιλεύοντα αὐτῷ. ὃν δὲ κάκιστόν τε καὶ ἀδικώτατον, ἀθλιώτατον ἔσεσθαι δὲ αὖ τυραννικώτατος ὢν, ἐαυτῷ τε ὅτι μάλιστα τυραννῇ καὶ τῆς πόλεως. λυσιῴδησοι ἔφη. ἢ οὖν προσαγορεύω ἔπου ἐάν τε λαυθάνωσι τοιοῦτοι ὄντες ἐάν τε μή, πάντας ἀνθρώπους τε καὶ θεούς. προσαγόρευε ἔφη. Εἶεν δὴ εἶπον. αὖτη μὲν μία ἀπόδειξις μία αὖ ἔμπροσθεν δὲ δὴ τήνδε, ἐάν τι δόξῃ εἶναι. τίς αὕτη. Ἐπεὶ ὡς πρὸ πόλις ἐμοὶ δοκεῖ διῃρῆσθαι καὶτὰ τρία εἴδη, οὕτω καὶ ψυχὴ οὐδὲν ἐνὸς ἕκαστον τεκμήριον, δίκαιον εἶναι ὡς ἐμοὶ δοκεῖ καὶ ἐπόδειξιν ἀπόδειξιν. τίνα ταύτην. τήνδε. τριῶν ὄντων τριῆσθαι καὶ ἡδονὰς μοι φαίνονται. οὐδὲ ἑνὸς μία ἰδία. ἐπιθυμίας τε ὡσαύτως καὶ ἀρχάς. πῶς λέγεις ἔφη. τὸ μὲν φαμὲν, ᾧ μανθάνει ἄνθρωπος. τὸ δὲ ᾧ θυμοῦται. τὸ δὲ τρίτον δὴ πλυνελλίας, οὐκ ἔχομεν ὀνόματι προσειπεῖν ἰδίῳ αὐτοῦ. ἀλλὰ ὃ μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον ἔχειν ἐν αὐτῷ, τοῦτο ἐπωνομάσαμεν. ἐπιθυμητικὸν γοῦν αὐτὸ κεκλήκαμεν δὴ σφοδρότητα τῶν τε τοῦδε ἐδωδὴν ἐπιθυμιῶν καὶ πόσιν καὶ ἀφροδίσια, καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ἀκόλουθα, καὶ φιλοχρήματον δή. ὅτι δὴ χρημάτων μάλιστα ἀρτελοῦται αἰσθήσεσι τοῦτο ἐπιθυμίαι. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη. Ἐὰν οὖν καὶ τὸ ἡδονὴ αὐτοῦ καὶ φιλίαν ἀφαίμελον εἶναι τῷ κέρδους, μάλιστ' ἂν εἰς εὖ κεφάλαιον ἀποδεδείμεθα τῷ λόγῳ, ὥστ' τι ἡμῖν αὐτοῖς δηλοῖ, ὁ ποτε ἔστιν τῆσ ψυχῆς τὸ μέρος λέγοιμεν καὶ καλοῖμεν αὐτὸ φιλοχρήματον καὶ φιλοκερδὲς, ὀρθῶς ἂν καλεῖμεν. Ἔμοιγ' οὖν δοκεῖ ἔφη. τὸ δὲ τὸ θυμοειδὲς, οὐ πρὸς τὸ κρατεῖν μόνον τι φαμὲν ἢ νικᾶν ἢ εὐδοκιμεῖν δεῖ ὅλον ἐρεῖν θαι; καὶ μάλα. εἰ δὴ φιλόνικον αὐτὸ ἢ φιλότιμον προσαγορεύοιμεν, ἢ ἐμμελῶς ἂν ἔχοι; ἐμμελέστατα μὲν δῆ. ἀλλὰ μὴν ᾧ γε μανθάνομεν, παντὶ δῆλον ὅτι πρὸς τὸ εὐδοκεῖν πᾶν ἀλήθειαν ὅπη ἔχει, πᾶν ἀεὶ τέτακται, καὶ χρημάτων τε καὶ δόξης ἥκιστα τούτων τούτῳ μέλει. φιλόνικον. φιλομαθὲς δὴ καὶ φιλόσοφον καλοῦντες αὐτὸ, κατὰ ποῖον ἂν καλοῖμεν. πῶς γὰρ δ.

Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ, καὶ ἄρχει σὺ ταῖς ψυχαῖς, τῶν μὲν ἄλλων τὸν δὲ τὸ τρίτον ἐκείνων ὁ πότερον αὖ τύχῃ. Οὕτως ἔφη. Δικαιοῦτα δὴ καὶ ἀνθρώπων λέγομεν τὰ πρῶτα ἤδη ἄγαθὰ εἶναι. φιλόσοφον. φιλόνικον. φιλοκερδὲς. κομιδῇ γε. Καὶ ἡδονὰς δὴ, ἥκιστ' ἂν εἴδη. ὑπείμενον σὺ ἐμοὶ τούτων. ναί γε. οἶδ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ, ὅτι ἐὰν λέγοις ἥδιστος τοιούτους ἀνθρώπους ὁ μόριον ἕκαστον ἀνθρώπου, τῆς τούτων τῶν εἰδῶν ἕξεως, ἣν ἑαυτῇ ἕκαστος μάλιστα ἐκπεπαίδευται. ὅ, τε χρηματιστικὸσ πρὸς τὸ κερδαίνειν, πῶς

σοῦ τιμᾶσθαι ἡδονὴν, ἢ πῶ τοῦ μανθάνειν οὐδενὸς ἀξίαν φήσει εἶναι· εἰ μὴ ἔστι αὐτῶν ἀφύσιον ποιᾶ. Ἀληθῆ ἔφη. Τὸ δὲ ὁ φιλότιμος ὧδ' ἐπὶτὸ· ἀπὸ μὲν ἀρχῆ τῆ χρωμάτων ἡδονὴν φορτικὴν τινα ἡγεῖται καὶ ἀδῶ πῶ ἀρχῆ τοῦ μανθάνειν, ὅτι μὴ μάθημα τιμᾶσθ' ὀφθαι. ἀμπνὸν δὴ καὶ φλυαρίαν οἰόμενος. Οὕτως ἔφη ἔχει. Τὸν δὲ φιλόσοφον ὧδ' ἐπὶτὸ ποιήσομεν τὰς ἄλλας ἡδονὰς νομίζειν οὐδὲν πρὸς πῶ τῆ εἰδέναι τὰ ἀληθῆ ὅπη ἔχει· καὶ ὧ τῷ περὶστου τινὶ ἀεὶ εἶναι μανθάνοντας τῆς ἡδονῆς οὐ πάνυ πορρῶ, τοὺς δ' ἄλλους καλεῖν τῷ ὄντι αἰσχυλαίους ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων ἀναγκαῖον, ἐμὶ ἀνάγκη ὧ. Εὖ ἔφη λέγεται. Ὅτι δὴ δεῖ σπουδὴν ἀμφισβητοῦντας περὶ τοῦ ἡδέος τὴ εὐδυς ἀπὸ ἡδονῆ, μὴ αὐδὲς ὁ βίος, μὴ ὅτι πρὸς τὸ ἡλίου μὴ αἰσχιον ζῆν, μὴ δὲ χεῖρον καὶ ἄμεινον· ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ τὸ ἥδιον μὴ ἀλυσιτελέστερον, πῶς ἂν μέλλωμεν τὰ αὐτὰ ἀληθέστε τὰ λέγειν. Οὐ πάνυ ἔφη εὔπορ ἐχῶ ἐπεῖν. Ἀλλ' ἆδ' σκόπει· τίνι χρὴ κεῖνεσθαι τὰ μέλοντα καλῶς κεῖσθαι· ἆρ' οὐκ ἐμπειρίᾳ τε καὶ ἐρωτήσει μὴ λόγῳ, ἢ σὺ τοῦτον ἔχει ἂν τις εἶλ πον κειτέλεον. Καὶ πῶς ἂν ἔφη· σκόπει δή. Τελῶν δὴ τῶν τῆ αἰσθήσων, τὰς ἐμπειρότατος ποιοῦν ἂν εἴ πομεν ἡδονῶν· πότερον ὁ φιλοκερδὴς, μανθάνων αὐτὸ πῶ ἀληθεστε οἷόν ἔστιν, ἐμπειρότατος ὁ κεῖσθαι ἢ ὁ εἰδέναι ἡδέως, ἢ ὁ φιλόσοφος τῆσ ἀρ' τῆ κρῦσταλλ. Πολὺ ἔφη διαφέρει· ὁ μὲν γὰρ αὖ ἀναγκαῖ εὖδαι τῶν ἐπέρων ἐκπεπλῆ σθαι ἀφῆκεν. Ὧ δὲ φιλοκερδὴς, ὅ πῖ πίφυκε τὸ ὄντε μανθάνοντι, τῆς ἡδονῆς παῦ της ὡς γλυκέας ἔστιν, οὐκ ἀπαίσιος κεῖσθαι οὐδ' ἐμπειρεῖ γίγνεσθαι. μᾶλλον δὲ καὶ προσυμνυμοῦμ ὑρᾳδίον. Πολὺ ἄρ' ὁ φιλοκερδὴς διαφέρει, τῆ γε φιλοκερδοῦς ὁ φιλόσοφος ἐμπειρίᾳ ἀμφοτέρων τῆ ἡδονῶν. Πολὺ μὲν οὖ. τὸ δὲ τῆ φιλοτίμου· ἀρ' ἂ μᾶλλον ἀπειρός ἔστι τῆς ἀρῦ τῆ τιμᾶσθαι ἡδονῆς, ἢ ἐκεῖνος τῆ ἀρῦ τῆ φρονεῖν· ἀλλὰ πῶ ἔφη ἐαν πῦρ ἰδῇ γράζοντα ἐν δὲ ὁ ἐπιτυχὸς ὠφιμκε, πᾶσιν αὐτοῖς ἔπεται. μὴ τὸ ἀπλούσιος, ἀλλὰ πολλῶν τιμᾶται, μὴ ὁ αἰσθησὸς μὴ ὁ στοφός. ὥστε ἀρ' ἂ τοῦ τιμᾶσθ', οἷόν ἔστι, πάντ' ἂ τῆς ἡδονῆς ἔμπειροι. τῆς δὲ τοῦ ὄντος βέαιος ὄλιγ ἡ δυνὴν ἔχει, ἀδύνατον ἄλλῳ γε γίγνεσθαι πλὴν τῷ φιλοσόφῳ. Ἐμπειρέ σο μὲν ἀρ' ἐπὶ τον σὐτὸς, ἡδίστων τῶν αἰσθῶν κείνει οὗτος. Πολύγε. Καὶ μὴν μετά γε φρονήσεως μόνος ἐμπειρος γεγονὼς ἔσται. Τί μήν· ἀλλὰ μὴν καὶ δί οὖ γε δεῖ ὀργάνου κείνεσθαι, οὐ τῆ φιλοκερδοῦς ἕξις· ἀ ὄργανον. οὐδὲ τῆ φιλοτίμου, ἀλλὰ τῆ φιλοσόφου. ἀ πῖστον. Διὰ λόγων που ἔφαμεν δεῖ κείνεσθαι. Ἦ γοῦν. Ναί· λόγοι δέ, τοῦτου μάλιστα ὄργανον. Ρᾶς δ' οὔ. Οὐκοῦν εἰ μὲν πολύ τῳ καὶ κρᾶδιε αὖτιστα ἐκείνετο πὰ κεκνόμενα ἐ ἐσῴνει ὁ φιλοκερδὴς καὶ ἠ ἐλεγεν, ἀνάκη ἂν ὧδ' εἶναι τὰ ἀληθέστατα εἶναι· πε μὴν γ', εἰ δὲ τιμᾶτε καὶ νῦ κὴ ἀσοβεία ἀρ' οὐχ ἃ ὁ φιλόμαθ τε καὶ φιλόνεικος; Δῆλον. Ἐπειδὴ δ' ἐμπειρείᾳ, καὶ φρονήσει καὶ λόγῳ. ἀεδίκη ἔφη ἃ ὁ φιλόσοφός τε καὶ ὁ φιλολόγος ἐπαινῶ, ἀ ἀληθέστα εἶναι. Ζῶν ἄρα οὐσῶν τῶν ἡδονῶν, ἢ ζούσῃ τῆ μάλιστ' ἀληθῆ νομιν, ἡδίστ' ἂν εἴη· ἢ σὺ ὦ ἡμῶν ἕξις ἀρχει, ὁ τούτου βίος ἥδιστος. Ρᾶς δ' ἐμέλλει ἔφη κυεῖσ γεῶν ἐπαινέτης ὢν, ἐπαινεῖ τῆ εἶναι τῆ βίου ὁ φρόνιμος. Τίνα δὲ δὴ ἕτερον ἔφην βίον κὴ τίνα ἀβυτέρα ἡδονὴν. φησὶν ὁ κεῖτης ἔ. ἀληλονότι πῶ τῆ ἀλεμικᾶ τε κὴ φιλοτίμου· ἐχωτέρα γ' αὐτῆ ἔστι, ἢ ἡ τῆ χρηματιστῦ· ὑστάτη δὲ πῶ τῆ φιλοκερδοῦς ὡς ἔοικε. Τὶ μὴν ἦ δ' ὅς· παῦ τα μὲν ἤδη οὗτος δὴ ἐφεῖσης ἀπ' ἔμ καὶ δὶς τεικικικῶς ὁ λίκαιος φυᾶδικον. Ἀ δὲ τελ τον ὀλυμπικῶς τῷ σωτῆρ τε κὴ τῷ ὀλυμπίῳ δὲ ἀθρῷ· ὅτι οὐδὲ πανκληθῆς ἔστι ἡ τῶν ἄλλων ἡδονὴ, ἀλλ' ὡς τῆς τῆ φρονήμ. οὐδὲ κὠθεμαι, ἀλλ' ἐσκιαγραφημένην τις ὡς ἐγὼ δοκῶ μοι τῆ σοφῶν τινος ἀκηκοέναι· καὶ τοι σοῦ ἂν ἐπιπλήσσειν τε μὴ κυεῖσθαι ὧν τῶν πῶμάτων. Πολύγε. ἀλλ' πῶς λέγεις. Ὧ δὲ πον ὑβριστὴν σοῦ ἂ ἀκηκοεμόσ ζητῶν ἄμα. Ἐρώτα δή ἔφη. Λέγε δή μοι ἔτ'. Οὐκ οἶσθ' ὅτι φαμὲν λύπην ἡδονῆ; Καὶ μάλα. Οὐκοῦν καὶ ἀ μὴτε χαίρειν μήτε λυπεῖσθαι, εἶναί τι. εἶναι μὲν τοι. Μεταξὺ ἄρ' τοῦτοιν ἀμφοῖν οὐ μέσω ὄν. ἡσυχίαν τινὰ ὁρᾷ ταῦτα τῆς ψυχῆς, ἢ οὐκ ὧπως αὖ λέγεις; Οὕτως

ἢ λ' ὅς. Ἆρα οὖ μοι δοκεῖς λῶ λ' ἐπὶ τοὺς τῶν κωμῳδούντων λόγους οὓς λέγουσιν ὅταν κώμωσι; Γ. οἷος. Ὧ οὗτος ἆρα ἔστιν ἥδιον ἢ ὑγιαίνειν. ἀλλὰ σφᾶς ἐλελύθει πρὶν κάμνειν ἥδιστον ὄν. Μέμνημαι ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τῶν τραγῳδοποιῶν τινὶ ἐχρήσω ἀκούσας λεγόντι ὡς ἄρα ἥδιστον ἢ παύσασθαι δεινὰ πάσχοντας. Ἄκουε, καὶ σὺ ἄλλοις γε δῆμε φιλοῦσι τοιαύτης αἰσθάνῃ γιγνομένους τοὺς ἀνθρώπους· οἱ δὲ ὅταν λυπῶνται, ἢ μὴ λυπεῖσθαι καὶ πάνυ ἡσυχίαν ἢ τοιοῦτόν τι ζητεῖν ὡς ἥδιστον ὂν ἀ ἢ χαίρειν. ἔστιν γοῦν ἔφη τοῦτο ἡδύ ἴσως καὶ ἀγαπητὸν γίνεται ἡσυχία. Καὶ ὅταν παύσηται ἆρα εἰ πάνυ χαίρων τῇ ἢ τ' ἡδονῇ ἡσυχία λυπηρὸν ἔσται. Ἴσως ἔφη. Ὁ μὰ τὸν ἆρ' οὖν δὴ ἀμφοτέρων ἔφαμεν ἢ πάνυ ἡσυχίαν, ἔστ' ἐστι τε ἀμφότερα ἔσται λύπη τε καὶ ἡδονή. Ἔοικεν, ἢ καὶ δυνατὸν ἢ μαθήτερα ἓν ἀμφότερα γίγνεσθαι; Οὔ μοι δοκῶ. Καὶ μὴν τό γε ἡδὺ οὐ ψυχῆς πλήρωσιν καὶ ἢ λυπηρὸν, κένωσίς τις ἀμφοτέρων εἶσιν, ἢ ὅ; Ναί. ἢ δὲ μήτε λυπηρὸν, μήτε ἡδὺ, ἡσυχία μέν τοι καὶ οὐ μέσῳ τούτοιν ἐφαίνετο; Ἐφαίνετο γοῦν. Πῶς ἂν οὖν ὀρθῶς λέγοι ἢ μὴ ἀληθῆ ἡδὺ εἶναι τὸ ἢ μὴ χαίρειν ἀπλῶς. οὐδαμῶς. οὐκ ἔστιν ἄρα ἔστιν· ἀλλὰ φαίνεται ἓν δ' ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἢ ἀληθῆ ἡδὺ, καὶ πρὶν δ' ἡδὺ, ἀλγεινόν, τότε ἡσυχία, καὶ ἀδύνατος τούτῳ τῷ φαντασμάτῳ πρὸς ἡδονὴν ἀληθείαν· ἀλλὰ γοητεία τίς. Ὡς γοῦν ὁ λόγος ἔοικε σημαίνειν, ὧδε πίνων ἔφην δ' ἐπὶ τοῦ ἡδονάς, καὶ οὐκ ἐκ λυπῶν ἀσιν· ἵνα μὴ πολλάκις οἰκοῦμεν ἐπὶ τῷ παιδίου ὅτου τούτῳ πεφυκέναι ἡδονὴν μὴ παύλαν λύπης εἶναι· λύπην δὲ, ἡδονῆς πρὸς δ' ἔφη, καὶ ποίας λέγεις, πολλαὶ μὲν εἰσὶν καὶ ἄλλαι· μάλιστα δ' ἐν ταῖς σύνεσται ταῖς ἢ τὰς ὀλμὰς ἡδοναῖς. αὗται δ' ἂν προλυπηθῶσι ἐξαίφνης ἀμήχανοι μεγέθους γίγνονται· παυσάμεναί τε, λύπην ἀδημίαν καταλείπουσιν. Ἀληθέστατα ἔφη. Μὴ οὖν πειθώμεθα καθαρὰ ἡδονὰ ἢ πλὴν λύπης ἄπαλλαγήν· μὴ δὲ λείπην πλὴν ἡδονῆς. Μὴ γοῦν· ἀλλὰ μέντοι εἴ που αὖ σῴζεται τῷ σώματος ἐνδεὲς πλὴν ψυχὴν τείνουσα καὶ λιγαίνουσα ἡδονὴ ὁμοῦ ἀπολεῖται τε καὶ μίγνυται, πόθεν τοῦ εἴδους εἰσὶ λυπῶν τινὲς ἀπαλλαγαί. Εἰσὶ γοῦν. οὐκοῦν καὶ αἱ ἢ μελλόντων τούτων ἐκ προσδοκίας γίνόμεναι προαναθήσεις τὲ καὶ προλυπήσεις καὶ τὰ ταυτὰ ἴσχουσι κατὰ ταυτά. διὸ δὴ ἓν ἂν ἐπὶ τοῦ διαίσεσι, καὶ ᾧ μάλιστα ἰόντα; τῷ ἔφη. Νομίζεις τὰ ἓν που ἀ τῇ φύσει ἢ· ἢ μὲν, ἄνω· ἢ δὲ, κάτω· ἢ δὲ, μέσον; Ἔστω γε δίει ἓν αὖ τινα ἐκ ἢ κάτω φερόμενον πρὸς ἢ μέσον, ἄλλο τι ὅπωδαι ἢ ἄνω φέρεσθαι, καὶ ἐ μέσῳ στάντα ἀφορῶντα ὅθεν οὐκίνητα, ἄλλοθί που αὖ ἡγεῖσθαι ἢ, ἢ οὐ δῆ αὖ μὴ ἑστηκότα ἢ ὡς ἀληθῶς ἄνω; Μὰ δί' οὐκ ἔστιν ἔφη. ἄλλως δέμαι οἰκεῖναι αὖ ἓν δίκαιον, ἀλλ' εἰ πάλιν γ' ἔφην φέρεσθαι κάτω, κάτω τ' αὖ δίοιθ φέρεσθαι καὶ ἀληθῆ δίοιτο; Πῶς τ' δ'. οὐκοῦν ταῦτα πάντα ἐχρὴ ἢ μὴ ἔμπειρος ἢ ἀληθινῶς ἄνω τε ἔνθος καὶ ἐ μέσῳ καὶ κάτω. Δῆλον δή. Θαυμάζοις αὖ ἓν εἰ καὶ ἄπειροι ἀληθείας ἢ πολλῶν τε ἄλλων μανθάνεις δόξαι ἔχουσι· πρός τε ἡδονὴν, καὶ λύπην καὶ δ' μεταξὺ ταύτοιν διάκεινται, ὥς τε ὅταν μὲν ἢ λυπηρὸν φέρωσι, ἀληθῆ τε δίοιτο καὶ ἢ ὄντι λυποῦντι· ὅταν δ' αὖ λύπης δὲ ἢ μεταξὺ σφ' ἔσθαι μὲν δίονται πρὸς πληρώσει τὲ καὶ ἡδονῇ γίγνεσθαι ὡς πρὸς μάλαν, φαῦλον ἀκροσκοποῦντες ἀπειρίᾳ λευκοῦ, καὶ πρὸς ἢ ἄλυπον οὕτω λύπην ἀφερῶντες ἀπειρίᾳ ἡδονῆς ἀπατῶνται. Μὰ δί' δ' ὡς οὐκ αὖ θαυμάσαι μ. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐ μὴ οὕτως ἔχει. Εἰδὼς, ἓν ἔστον οἰόμενος καὶ πείνα καὶ λίμῳ καὶ τοιαῦτα κενώσεις τινὸς εἶσι τ' ἢ σῶμα ἕξεως; τί μὴν, ἄγνοια δὲ καὶ ἀφροσύνη δὲ κενότης δὴ τ' ἢ ψυχὴν ἕξεως; μάλα γε. οὐκοῦν καὶ πληροῦ τ' αὖ δ', τι ζοφῶς μεταλαμβάνων καὶ ὁ νῦν ἔχων. Πῶς δ' δ. πλήρωσις δὲ ἀληθείᾳ πρὸς ἢ ὄντος ἢ μᾶλλον ὄντος. Δηλονότι τὸ μᾶλλον. Πότερα οὖν ἡγῇ τὰ γένη μᾶλλον καθαρᾶς οὐσίας μετέχειν· τὰ οἷον σίτου τὲ καὶ ποτοῦ καὶ ὄψου καὶ ξυμπάσης ζοφῆς, ἢ ἀ δόξης τ' ἀληθοῦς εἴδους καὶ ἐπιστήμης καὶ νοῦ καὶ ξυλλήβδην ἁπάσης ἀρετῆς· ὧδε δὲ κεῖναι. Ὃ τοῦ ἀεὶ ὁμοίου ἀχρόμενον καὶ ἀθανάτου, καὶ ἀληθείας, καὶ αὐ τοιοῦτον ὂν καὶ οἷ τοιούτῳ πηγόμενον, μᾶλλον εἶναί σοι δοκεῖ, ἢ μηδέποτε ὁμοίας καὶ θνητοῦ. καὶ αὖ ἀ τοιοῦτον καὶ οἷ τοιούτῳ γιγνόμενον. Πολὺ ἔφη διαφέρει ἀ τοῦ ἀεὶ ὁμοίου. Ἦ οὖν ἀεὶ ὁμοίου οὐσίᾳ,

οὐσίας τὶ μᾶλλον, ἢ ἐπιστήμης μετέχει. Οὐδαμῶς. Τίδ' ἀληθείας; Οὐδὲ τοῦτο. Εἰ δὲ ἀληθείας ἧττον, οὐ καὶ οὐσίας; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ὅλως τὰ περὶ τὸ σώματος θεραπείαν γένη τῶν γενῶν αὐτῶν περὶ τὴν ψυχῆς θεραπείαν, ἧττον ἀληθείας τε καὶ οὐσίας μετέχει. Πολύ γε. Σῶμα δὲ αὖ ψυχῆς οὐκ ἄμει οὕτως; Ἔστιν. Οὐκοῦν τῶν μᾶλλον ὄντων πληρούμενον, καὶ αὖ μᾶλλον ὄν, ὄντως μᾶλλον πληροῦται, ἢ τῶν ἧττον ὄντων, καὶ αὖ ἧττον ὄν. Πῶς γάρ; Εἰ ἄρα τὸ πληροῦσθαι τῇ φύσει προσήκοντων ἡδύ ἐστι, τὸ ᾧ ὄντι τῷ τῶν μᾶλλον ὄντων πληρέμενον, μᾶλλον ὄντως τε καὶ ἀληθεστέρως χαίρειν ἂν φύσει ἡδονῇ ἀληθεῖ. Τὸ δὲ τῷ ἧττον ὄντι μεταλαμβάνον, ἧττόν τε ἂν ἀληθῶς καὶ βεβαίως πληροῖτο, καὶ ἀπιστοτέρας ἂν ἴσμεν καὶ ἧττον ἀληθοῦς μεταλαμβάνοι. Ἀναγκαιότατα ἔφη. Οἱ ἄρα φρονήσεως καὶ ἀρετῆς ἄπειροι, βδωχίαις δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις ἀεὶ ξυόντες, κάτω ὡς ἔοικε καὶ μέχρι πολλοῦ πρὸς τὸ μεταξὺ φέρονται τε καὶ ταύτῃ πλανῶνται διὰ βίου· ὑπὲρ βαίτης δὲ ἐκεῖσε, πρὸς τὸ ἀληθὲς ἄνω, οὔτε ἀνέβλεψαν πώποτε, οὔτε ἀνήχθησαν· οὐδὲ τοῦ ὄντος ᾧ ἔν τι ἐπληρώθησαν· οὐδὲ βεβαίου τε καὶ καθαρᾶς ἡδονῆς ἐγεύσαντο. Ἀλλὰ βοσκημάτων δίκην κάτω ἀεὶ βλέποντες καὶ κυφότες εἰς γῆν καὶ εἰς τραπέζας βόσκονται χορταζόμενοι καὶ ὀχεύοντες, καὶ ἔριδος τῆς τούτων πλεονεξίας λακτίζοντες καὶ κυρίττοντες καὶ κτείνοντες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασί τε καὶ ὁπλαῖς, ἀκορεστίᾳ κτείνυσι διὰ πλησίαν· ἅτε οὐκ ἐν τοῖς οὖσιν, οὐδὲ ἐν ὄντι οὔτε τῷ σῴζον ἑαυτῶν πεπληκότες. Παντελῶς ἔφη ὁ γλαύκων τὸν τῶν πολλῶν ὦ Σώκρατες χρησμῳδεῖς βίον, ἀφ' οἵων οὐκ ἀνάγκη καὶ ἡδονῆς ξυεῖναι μεμιγμένας λύπαις εἰδώλοις τῆς ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ ἐσκιαγραφημένας ὑπὸ τῆς παρ' ἀλλήλας ἰσχυρομένας· ὥστε σφοδρὰς ἐκπλήξεις φαίνεσθαι καὶ ἐρωτας ἑαυτῶν λυπῶντας τοῖς ἄφροσιν ἐντίκτειν, καὶ περὶ μαχίμους εἶναι ὡς περὶ τοῦ ἐν σκιᾷ ἔριδος ἀγωνίας τοῦ ἀληθοῦς. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη οὕτω δὴ καὶ αὐτὸν εἶναι. Τί δὲ περὶ τὸ θυμοειδές· οὐχ ὡσαύτως καὶ ταῦτα ἀνάγκη γίγνεσθαι ὡς αὖ καὶ τὸ διὰ πράττειν, ἢ φθόνῳ δή φιλοτιμίας, ἢ βίᾳ, δή φιλονεικίας· ἢ θυμῷ, δὴ δυσκολίας· πλησμονῇ τιμῆς τε καὶ νίκης καὶ θυμοῦ δίχα λογισμοῦ τε καὶ νοῦ. Τοιαῦτα δή ὡς ἀνάγκη καὶ περὶ τοῦτο εἶναι. Τί οὖν ἂν ἔτι θαρρήσαντες λέγοιμεν ὅτι καὶ περὶ τὸ φιλοκερδὲς καὶ τὸ φιλόνεικον ὅσαι ἐπιθυμίαι εἰσὶν· ἃς μὲν αὖ τῇ ἐπιστήμῃ καὶ λόγῳ ἑπόμεναι, καὶ μετὰ τούτων τὰς ἡδονὰς διώκουσαι, ἃς αὖ τὸ φρόνιμον ἡγήσηται λαμβάνωσι, τὰς ἀληθεστάτας τε λάβοντο ὡς δύνατον αὐτοῖς ἀληθεῖς, λαβεῖν· ἅτε ἀληθείᾳ ἑπομένων, καὶ τοῖς ἑαυτῶν οἰκείας· ἅπερ δὴ βέλτιστον ἡμῖν ἔστω καὶ οἰκειότατον. Ἀλλὰ μὲν οὖν ἔφη οἰκειότατόν γε. Τῷ φιλοσόφῳ ἄρα ἐπομένης ἀπαίσης τῆς ψυχῆς καὶ μὴ στασιαζούσης, ἑκάστῳ τῷ μέρει ὑπάρχει ἅς τε τἄλλα, τὰ ἑαυτοῦ πράττειν καὶ δίκαιον εἶναι· καὶ δὴ καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς ἑαυτοῦ ἕκαστον καὶ τοὺς βελτίστους καὶ ἐς τὸ δυνατὸν τοὺς ἀληθεστάτας κομιδῇ μὲν οὖν. Ὅταν δὲ ἄρα τῶν ἑτέρων τὸ κρατῆσῃ, ὑπάρχει αὖ μάτε τὸ ἑαυτοῦ ἡδονὴν εὑρίσκειν, τά τε ἄλλα ἀναγκάζειν καὶ ἀλλοτρίαν καὶ μὴ ἀληθῆ ἡδονὴν διώκειν. Οὕτως ἔφη· οὐκοῦν ἃ πολλῷ φιλοσοφίας τε καὶ λόγου ἀφίσταται μάλιστα αὖ φαίνεται ἐκβρόχαλοιτο. Πολύ γε. Πλεῖον δὲ λόγου ἀφίστατ' ἢ ὃ πρὸς νόμα τε καὶ τέχνης; Δῆλον δή. Ἐφάνησαν δὲ πλεῖον ἀφιστῶσαι, ἆρ' αἱ ὠμότητές τε καὶ τυραννικαὶ ἐπιθυμίαι; Πολύ γε. Ἐλάχιστον δὲ αἱ βασιλικαί τε καὶ κόσμιαι; Ναί. Πλεῖστον δὴ ἄμει ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ οἰκίας ὁ τύραννος ἀφιστήξει· ὁ δὲ, ὀλίγιστον. Ἀνάγκη. Τυραννικὸς ἄρα ἥδιστα ζήσεται ὁ τύραννος ἢ ὁ βασιλεύς, ἥδιστα. Πολλὴ ἀνάγκη. Διαθὲ ἔν γε ἀληθοῦς ὅσῳ ἀνδρὸς τύραννος βασιλέως· αὖ ἔπεις ἔφη· Τριῶν ἡδονῶν ὡς ἔοικεν ὄντων, μιᾶς μὲν γνησίας· δυοῖν δὲ νόθοιν, τὸν νόθον αὖ τὸν ὑπερβὰς ὁ τύραννος, φυγὼν νόμου τε καὶ λόγου, δούλαις παισὶ θηριώδεσι ἡδοναῖς ξυοικεῖ, καὶ ὁ πόσας ἐλαττοῦται, οὐδὲ πάνυ ῥᾴδιον εἰπεῖν, πλὴ ἴσως ὧδε. Πῶς ἔφη· ἀπὸ τοῦ ὀλιγαρχι-

καῦ, τείτος που ὁ τύραννος ἀφεστήκει· οὐ μίσῳ γοῦν αὐτῷ ὁ δημοτικὸς ἦν; Ναί.
Οὐκοῦν καὶ ἡδονῆς τέτῳ αἰσθάνῃ πρὸς ἀλήθειαν ἀπ' ἐκείνου ξυνοικεῖ αὖ, εἰ τὰ πρόσθιν ἀληθῆ. Οὕτω. Ὁ δέ γε ὀλιγαρχικὸς, ἀρ' οὐ τοῦ βασιλικοῦ αὖ τέτρος· ἐὰν εἰς ταὐτὸν ἀριστοκρατικὸν καὶ βασιλικὸν τιθῶμεν. Τέτρος γοῦν. Τετράσιον ἄρα ἦν δίκαιον τετράσιον ἀριθμῷ ἀληθοῦς ἡδονῆς ἀφέστηκε τύραννος. Φαίνεται. Ἐπὶ πόσον ἄρ' ἔφη ὡς ἔοικε δουλωτικὸν καὶ τὰ τῶν μόνους ἀριθμὸν ἡδονῆς τυραννικοῦ αὖ εἴη. Κομιδῇ γε. Κατὰ δὴ δύναμιν καὶ πῶ φρίτην αὖ ξίλον, δῆλον δὴ ἀπόστασιν ὅσην ἀφεστηκὼς γίγνεται. Δῆλον ἔφη τῷ γε λογιστικῷ. Οὐκοῦν ἐάν τις μετὰ ξρίφασ', ἀληθείᾳ ἡδονῆς ἦν βασιλέα τῆς τυράννου ἀφεστηκέτα λέγῃ, ὅσον ἀφέστηκεν οὐκ καὶ εἰκὸς εἶναι καὶ ἐπὶ πολὺ σοφτλασιάκις, ἥδιστον αὖ τὸν ζῶντα ἀνάγκη πλφωθέντι τῇ πολλαπλασιάσει· τὸν δὲ τύραννον, ἀνιαρώτατον τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀποστάσει· ἀμήχανον ἔφη λοπομὲν καὶ τὰ πῇ φέρηκας τῆς διαφορότητος φὴν αὐσρῶν, τῶν τε δικαίου καὶ ἀδίκου πρὸς ἡδονῶ τε καὶ λύπην. Καὶ μὲν δὴ καὶ ἀληθῆ καὶ προσήκοντά γε ὧδ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς προσήκουσιν ἡμέραι, καὶ νύκτες, καὶ μῆνες, καὶ αἰωνοτοί. Ἀλλὰ μὲν ἔφη προσήκουσιν. Οὐκοῦν, εἰ τοσοῦτον ὁ ἡδονῆ νικᾷ, ὁ ἀγαθός τε καὶ δίκαιος, ἦν κακόν τε καὶ ἄδικον, ἀμαχέτῳ δὴ ὅσῳ πολλῷ συνικήσει δυσημοσυνῆ τε βίου καὶ ἡδέλει καὶ ἀριτῇ. Ἀμαχέτῳ μέν τοι νὴ δία ἔφη. Ἔστον δὴ ἔπον, ἐπειδὴ σὺ ταῦθα λέγον γεγένημεν, ἀναλάβωμεν τὰ πρῶτα λεχθέντα δι' ἃ δεῦρ' ἤκομεν· ἦν δέ που λεγόμενον λυστελεῖν ἀδικεῖν τῷ τελέως μὲν ἀδίκῳ δοξαζομένῳ δὲ δικαίῳ, ἢ οὐχ οὕτως ἐλέχθη; Οὕτω μὲν οὖν. νῦν δὴ ἔφη αὖ διαλειτώμεθα, ἐπειδὴ διωμολογησάμεθα τό, τε ἀδικεῖν, καὶ ὃ δίκαια πράττειν, ἵν' ἐκάτερον ἔχει δύναμιν. Ρῶς ἔφη. ἐκάτερα πλάσαντες τῆς ψυχῆς λόγῳ, ἵνα εἰδῇ ὁ ἐκεῖνα λέγων δι' ἃ λέγει. Ρᾴα τινὰ δὴ ἔσ' ἔπον, ἐπειδὴ σὺ τὸν δ' ἐτῷ, δίαι μοι δοκοῦσι παλαιαὶ γεγένθαι φύσεις, ἥ, τε χιμαίρας, καὶ ἡ σκύλλης, καὶ κερβόρους, καὶ ἄλλα πολλὰ συμφυκέναι δίδαι πολλαὶ εἰς ἓν γενέσθαι. Λέγονται γοῦν ἔφη. Ρλάττειν οὖν μίαν μὲν ἰδέαν θηρίων ποικίλων καὶ πολυκεφάλου, ἡμέρων δὲ θηρίων ἔχοντος κεφαλὰς κύκλῳ καὶ ἀγρίων, καὶ δυνατοῦ μεταβάλλειν καὶ φύειν ἐξ αὐτῶν ταῦτα πάντα. Δεινῶ πλάστου ἔφη ὁ ἔργον. ἔμως δὲ εἰπὲ δὴ εὐπλαστότερον κεροῦ καὶ τῶν νεύτων λόγος, πεπλάσθω. μίαν δὴ τοίνυν ἄλλην ἰδέαν λέοντος· μίαν δὲ ἀνθρώπου· τὸν δὲ μάγιστον ἔστω τοπρῶτον ἐν· δεύτερον, δεύτερον, ἢ δεύτερον. Ταῦτα ἔφη ῥᾴω, καὶ πέπλασται. Σωικπὶ τοίνυν αὐτὰ εἰς αὐτὰ ἴσια ὄντα ὥστε πη ξυμπφυκέναι ἀλλήλοισ. Σωῦπαι ἔφη· περίπλασον δὴ αὐτοῖς ἔξωθεν εἰκόνα ἑνὸς ἀνθρώπου, ὥστε τῷ μὴ δυναμένῳ τὰ ἐντὸς ὁρᾶν, ἀλλὰ τὸ ἔξω μόνον ἐλυζον ὁρῶντι, ὡς ζῷον φαίνεσθαι ἄνθρωπον. Ρεῖπε πέπλασται ἔφη. Λέγωμεν δὴ, ᾧ λέγοντι ὡς λυστελεῖ τούτῳ ἀδικεῖν ᾧ ἀνθρώπῳ δίκαια δὲ πράττειν ὠφέλιμα λέγειν, ὅτι δεῖν τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς αὐτῷ τὸ πανσόφου θηρίου δύο χρῶτι, τοῦ τε ἰχνεύειν καὶ τὸν λέοντα καὶ τὰ περὶ τὸν λέοντα· τὸν δὲ ἄνθρωπον μεμοκτὸν εἶναι ποιεῖν ἀσθενῆ, ὥστε ἐλκεσθαι ὅπη ἂν ἐκείνων ὁ πότερον ἄγοι, καὶ μηδὲν ἑτέρω ἑτέρῳ ξυνοικίζειν μηδὲ φίλον ποιεῖν· ἀλλ' ἐᾶν αὐτὰ ὡς αὐτοῖς δύνασθαί τε καὶ μαχόμενα ἐθέλειν ἄλληλα· Ρ αὐτά πασι γοῦν ἔφη ταῦτ' ἂν λέγοι ὁ τὸν ἀδικεῖν ἐπαινῶν. Οὐκοῦν, ἂν ὁ τὰ δίκαια λέγων λυστελεῖν, φαίη ἂν δεῖν ταῦτα, πράττειν καὶ ταῦτα λέγειν· ὅπως τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐντὸς ἄνθρωπος, ἔσαι ἐγκρατέστατος· καὶ τοῦ πολυκεφάλου θρέμματος ἐπιμελήσεται, ὡς πῶ γεωργὸς τὰ μὲν ἥμερα τρέφων καὶ πθαστέων, τὰ δὲ ἄγρια ἀεκωλύων φύεσαι· ξύμμαχον ποιησάμενος πὼ τὸ λέοντος φύσιν, καὶ κοινῇ πάντων κηδόμενος, φίλα ποιησάμενος ἀλλήλοις τε καὶ αὐτῷ, οὕτω θρέψει· κομιδῇ γοῦν λέγει ταῦτα ὁ τὸ δίκαιον ἐπαινῶν· καὶ πάντα τρόπον δὴ ὁ τὰ μὲν δίκαια ἐγκωμιάζων, ἀληθῆ αὖ λέγει· ὁ δὲ τὰ ἄδικα, ψεύδεται· πρός τε γοῦν ἡδονὴν καὶ πρὸς εὐδοξίαν, καὶ ὠφέλι-

σκοπουμένῳ, ὁ μὲν ἐπαινέτης τῶν δικαίων ἀληθὴς ἂν εἴη· ὁ δὲ ψέκτης, οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἐπιεικὲς ψέγοι ἄν, τί ψέγει. Οὐ μὰ Δία οὐκ ἔγωγε. Ῥᾴδιον τοίνυν αὐτὸν πρᾶγμα, οὐ γὰρ ἐκὼν ἁμαρτάνει· ὥσπερ τῶν ἐκ Μαιάνδρου ἐκεῖ καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ νόμιμα ὀλίγα τὰ τοιαῦτ' ἂν φαίμεν γεγονέναι, τὰ μὲν καλὰ τὰ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, μᾶλλον δὲ ἴσως τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν τὰ θηρίοις τοῖς φύσει. αἰσχρὰ δὲ, τὰ ὑπὸ τῶν ἀγρίων ἡμῖν ἥμερον δουλούμενα, ἐνμφύσει, ἢ πῶς. Ἐοίκασι ἔφη πεφυκέναι. Ἔστιν οὖν ἔπος ὡς τῷ λυσιτελεῖ ἐκ τοῦδε ἢ λόγου χρυσίον λαμβάνειν ἀδίκως, εἴ πῃ τοιόνδε δέοι γίγνεσθαι, λαμβάνων τὸ χρυσίον, ἅμα καταδουλοῦσθαι τὸ βέλτιστον ἑαυτοῦ τῷ μοχθηροτάτῳ. ἢ ἐμὲ λαβόντα χρυσίον, ἐὰν ἡ θυγατέρα ἑαυτοῦ δουλεύσῃ, καὶ ταύτῃ εἰσάγειν τε καὶ κιόντα αἰσχρῶν, οὐκ ἂν αὐτῷ ἐλυσιτέλει ἂν πάμπολυ ὃ τούτῳ λαμβάνει· εἰ δὲ ἐκυνὸς θειοτάτου ὑπὸ τῷ ἀνοητοτάτῳ τε καὶ μοχθηροτάτῳ δουλοῦσθαι, μὴ μᾶλλον ἐλεῖν, οὐκ ἀρὰ ἄθλιός ἐστι καὶ πολὺ ἐνδεέστερος ὀλίγου χρυσοῦ σωφροσύνης, ἢ ὁρίφολις ἐνδεὴς τῆς τοῦ σώφρονος ψυχῆς ἢν ὅρμον δέχεσθαι; Πολὺ μέντοι ἔφη ὁ γλαύκων γε ἐκείνου κρείττονα εἶναι φαμέν. Οὐκοῦν καὶ τὸν ἀνηλεστάτην οἴει δεῖν ἡγεῖσθαι πάλαι ψέγεσθαι, ὅτι αἰσχίστου τῶν τοιούτων τὸν ἀφνεὸν καὶ μέγα ἐκεῖνον καὶ πολυοικίας θρέμμα πόρρω ἔοντος; Δῆλον ἔφη. Ἡ δ' αὐθάδεια καὶ δυσκολία ψέγεται. οὐκ ὅταν τὸ λιχνοῦδές τε καὶ ἀφειδὲς αὔξηται καὶ σωτείνηται ἀναρμόστως; Πάνυ μὲν οὖν. Τρυφὴν δὲ καὶ μαλθακίαν οὐκ ἐπὶ τῇ τοῦ αὐτοῦ τρόπου χαλάσει τε καὶ ἀνέσει ψέγεται. ὅταν οἱ αὐτῷ λειλίαν ἐμποιῇ; Τί μήν. Κολακείαν δὲ καὶ ἀνελευθερίαν οὐχ ὅταν τὸν ἀνδρεῖον ἕξιν τὸ θυμοειδὲς ὑπὸ τῷ ὀχλάζειν θηρίῳ ποιῇ, καὶ οἷόν τε χρημάτων καὶ τῆς ἐκείνου ἀπολυσίας προπαλακιζόμενον ἐπίζηλον ἐκείνου αὐτὴ λίαν τε πίθηκον ἀγηκέναι; Καὶ μάλα ἔφη. Βαναυσίαν δὲ καὶ χειροτεχνίαν τὶ ἄλλο οἴει ὀνειδος φέρειν. ἢ ἐπειδὰν τὶς ἀνδρὸς φύσει ἔχῃ τὸ τοῦ βελτίστου εἶδος ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἀρχεῖν τῶν οἰκείων τῷ θρεμμάτων. ἀλλὰ θεραπεύειν ἐκείνα καὶ τὰ δῶ πύκνα καὶ τὰ δῶ πύκνα αὐτῶν μόνον δύνασθαι μανθάνειν. Ἔοικεν ἔφη. Οὐκοῦν ἵνα καὶ ὁ τοιοῦτος ὑπὸ ὁμοίου ἀρχηται οἷον πόρρω ὁ βέλτιστος, δοῦλον αὖ τὸν φαμὲν εἶναι ἄλλου ἐκείνου τοῦ βελτίστου καὶ ἔχοντος αὐτῷ τὸ θεῖον ἄρχον. οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῇ τοῦ δούλου οἰόμενοι δεῖν ἄρχεσθαι αὐτόν. ὡς πόρρω θρασύμαχος ὤετο τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ὡς ἄμεινον ὂν πάντα ὑπὸ θείου καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι. μάλιστα μὲν οἰκεῖον ἔχοντος αὐτῷ· εἰ δὲ μή, ἔξωθεν ἐφιστῶτος· ἵνα ἐς δύναμιν πάντες ὅμοιοι ὦμεν καὶ φίλοι τῷ αὐτῷ κυβερνώμενοι. Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη. Δηλοῖ δέ γε καὶ αὖ τὸ νῦν δὴ λεχθὲν καὶ ὁ νόμος· ὅτι δικαίου βουλεύεται πᾶσι τοῖς αὐτῇ πόλει ξύμμαχος ὢν· καὶ ἡ τῶν παίδων ἀρχή, ἐπὶ μὴ ἐαυτῶν ἕνεκα ἔστω, ἵνα αὖ αὐτοῖς ὡς πόρρω αὐτῇ πόλει πολιτείαν καταστήσωμεν· καὶ ἐπὶ βέλτιστον θεραπεύσαντες, τῷ παρ' ἡμῖν δικαίῳ, αὐτοὺς καταστήσωμεν φύλακας· ὅμοιον καὶ ἄρχοντα αὐτῷ, καὶ τότε δὴ ἐλεύθερον ἀφίεμεν. Δηλοῖ γὰρ δή. Ῥᾴδιον οὖν φύσομεν ὦ γλαύκων καὶ καθ' ἑνὸς λόγου λυσιτελεῖν ἀδίκειν ἢ ἀκολασταίνειν, ἢ τι αὐχρὸν ποιεῖν, ᾧ ἂν πονηρότερος μὲν ἔστω, πλέω δὲ χρήματα, ἢ ἄλλῳ τινὶ δύναμιν κακὸν κτήσεται. Οὐδαμῇ δῆλον.

Μὴ τοίνυν ἀδικοῦντα λανθάνειν καὶ μὴ δίδοναι δίκην λυσιτελεῖ. ἢ οὐχὶ ὁ μὲν λανθάνων ἐπιπονηρότερος γίγνεται. τοῦ δὲ μὴ λανθάνοντος καὶ κολαζομένου, ὁ μὲν θηρίου δίκην καταπέπαυται· ὁ δὲ ἥμερον ἐλεύθερον τε καὶ ὅλην τὴν ψυχὴν ὡς πρὸς βελτίστην φύσιν ἡρμοσμένην, τιμιώτερον ἕξει λαμβάνει, σωφροσύνῃ τε καὶ δικαιοσύνῃ μετὰ φρονήσεως κτησάμενον. ἢ σῶμα ἰσχύοντος καὶ ἀθλίου μετὰ ὑγιείας λαμβάνειν τοσούτῳ, ὅσῳ πόρρω ψυχὴ σώματος τιμιωτέρα. Ῥᾴστα πάσι μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν ὅ, γε νοῦν ἔχων, πάντα τὸν αὐτὸν εἰς ἕξιν σωτείνας, ἰάσεται πρῶτον μὲν τὰ μαθήματα τιμῶν, ἃ τοιαύτην αὐτῷ πρὸς ψυχὴν ἀπεργάσεται· τὰ δὲ ἄλλα ἀτιμάζων. Δῆλον ἔφη. Ἔπειτά γ' εἶπον, πρὸς τοῦ σώματος ἕξιν καὶ τροφὴν, οὐχ ὅπως τῇ θυμοειδεῖ καὶ ἀλόγῳ ἡδονῇ ἐπιτρίψας, οὐταῦθα τεθαμμένος ζήσει, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ὑγίειαν

βλέπων. οὐδὲ ἔστιν περισβύσιον, ὅπως ἰχῶρος, ἢ ὑγιὴς, ἢ κακὸς ἔσται, ἐὰν μὴ ἐξωθεν σωφροσύνην μέλῃ ἀπ' αὐτῶν· ἀλλ' ἀεὶ πλὴν εἰ ἔξωθεν σωματι ἁρμονίαν τῆς σὺ τῇ ψυχῇ σύμφωνα ξυμφωνίαν ἁρμοττῇ ὁμοίως φαίνεται. ΓΛΑ. ταῦτά πᾶσι μὲν οὖν ἔφη, ἐὰν πᾶ μέλλῃ τῇ ἀληθείᾳ μαστιὸς εἶναι. ΟΥΝΗΓ. οὐκοῦν ἔφην, καὶ πλὴν εἰ τῇ τῶν χρημάτων κτήσει ξύμφωνα ξυμφωνίαν, καὶ τὸν ὄγκον τῆς πολιτείας οὐκ ἐκπλήττομενος ἐπὶ τῇ πολλῶν μακαρισμοῦ, ἅπερσι αὐξήσει, ἀπείρατα κακῶν ἴσχων. ΟΥΚ ἔφαμεν ἔφη. ΑΛΛ' ἀποβλέπων γε ἔφην πρὸς πλὴν εἰ αὐτῷ πολιτείᾳ καὶ φυλάττων μή τι παρανιῇ αὐτοῦ τῶν ἐκεῖ ὄγκῳ πολλῷ ὄντος οὐσίας· ἢ σμικρότητα οὕτω κυβερνᾶν προθήσει καὶ ἀκολούθει τῆς οὐσίας καὶ ἥδιον αὖ δίος τ' ἦ. ΚΟΜΨΔ. μὲν οὖν ἔφη. ἀλλὰ μὲν δὴ τιμάς γε ἐς τοὺς ἐν ἀγαθοῖς ἀποβλέπων, τῶν μὲν μαλθάξει καὶ γνώσεται ἐκεῖνον ἃς ἂν ἐγᾶται ἀμείνω αὐτὸν ποιήσειν ἃς δ' ἂν λύσειν πλὴν ὑπάρχουσαν ἕξειν, φλάξεται ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. οὐκ ἄρα ἔφη τάχ' ἂν πολιτηὶ ἐθελήσει πράττειν, ἐὰν πᾶ τούτου κύθηται. ΝΗ μὰ ἔφην κύνα δ' ἔτ' οὖ γε τῇ ἐαυτῆς πόλει, καὶ μάλα. οὐ μέντοι ἴσως οὔ γε τῇ παρ' ἑαυτῷ. ἐὰν μὴ θέᾳ τὴν ξυμβᾶσαν τύχην. ΜΑΨΘΑΝΩ ἔφη. ἐνθυμοῦμαι οἰκίζοντες πόλιν λέγεις τῇ σὺ λόγοις καὶ μὴν· ἐπεὶ γῆς γε οὐδαμοῦ ὅμαι αὐτὴν εἶναι. ἀλλ' ἐν δ' ἔτ' οὐ οὐρανῷ ἴσως παράδειγμα ἀνάκειται τῷ βουλομένῳ ὁρᾶν, καὶ ὁρῶντι ἑαυτὸν κατοικίζειν· διαφέρει δὲ οὐδέν. ἅττ' ἐν ὄντι, ἅττε ἔσται· τὰ γοῦν τούτης μόνης ἂν πράξειεν, ἄλλης δὲ οὐδεμιᾶς. ΕΙΚΟΣ γ' ἔφη.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Ἢ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Ἢ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

ΑΛΛ' ΜΕΝΤΟΙ ἔφην ἔτ', πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τοῦδε αὐτῆς εὐνοῶ, ὡς παντὸς ἄρα μᾶλλον ὀρθῶς φυλάξομεν πλὴν πόλιν· οὐχ ἥκιστα δὲ ἐνθυμηθεὶς τοῦδε ποιήσωμεν λέγω. ΤΟ ΠΟΙΟΝ ἔφη. ΤΟ μισθεμὴ παραδέχεσθαι αὐτῆς ὅσα μιμητικά. παντὸς γοῦν μᾶλλον, ὃ παραδεκτέα ναῦν καὶ σαργίστερον (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) φαίνεται, ἐπεὶ σὺν χωρὶς ἕκαστα διήρηται τὰ τῆς ψυχῆς εἴδη. ΓΩΣ λέγεις. ἴσις μὲν πρὸς ὑμᾶς, ἀρκεῖσθαι (οὐ γοῦν με ἐκπεφεύγατε πρὸς τοὺς τῆς ζωγραφίας ποιητὰς καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μιμητικοὺς) λάβετε εἶναι πόλιν τὰ τοιαῦτα τῆς τῶν ἀκουόντων διανοίας· ὅσοι μὴ χρεὼν φαρμάκων ἐπᾴδειν αὐτὰ, ὅτι τυγχάνοντα. ΓΩΣ ἔφη διακουόμενος λέγεις. ἐρώτων δ' ἔτ', καί τοι φιλία γέ τις μεταξὺ ἐκπεσοῦσα τοῦδε ὁμῶς ἀρκεσθεὶς λέγειν· ἔοικε μὲν γοῦν τῶν καλῶν ἀπόντων τούτων τῶν ζωγικῶν, πρῶτος διάσκαλός τε καὶ ἡγεμὼν γένεσθαι· ἀλλ' οὐ γοῦν πρός γε τῆς ἀληθείας τιμητέος αὖτε. ἀλλ' ὅ λέγω, ἐρώτων. ΓΑΥ μὲν οὖν ἔφη. ΚΑΚΟΥΡΓΟΥ. ΜΑΛΛΟΝ δὲ ἀρκρείνου. ἐρώτα· μίμησιν ἆλως ἔχεις εἶναι μοι ἐπεῖν, ὅτι ποτ' ἔστιν; οὐδὲ γοῦν τι αὐτὸς πάνυ τι ξυνοῶ τὶ βούλεται εἶναι. ΗΕ πον ἄρ' ἔφη ἐπὶ ξυνοήσω· ἐλέγχειν ἐᾷ δ' ἔτ' ἄτοπον· ἐπεὶ πολλά γε ὀξύτερον βλέπων, ἀμβλύτερον ὁρῶντες πρότερον εἶδον. ἔστιν ἔφη ἅπως· ἀλλὰ σοῦ παρόντος, οὐδ' αὖ προθυμηθῆναι οἷός τε εἶναι ἐπεῖν ἐτιμῶν καταμάθοις, ἀλλ' αὐτὸς ὅρα. βούλει οὖν σκοπεῖν ἀρξόμεθα ἐπισκοποῦντες ἐκ τῆς εἰωθείας μεθόδου; εἴδους γάρ τινὸς εἰώθαμεν τίθεσθαι τοῦδε ἕκαστα τὰ πολλά· οἷς τιν' ὄνομα ἐπιφέρομεν, ἢ οὐ μανθάνεις; ΜΑΨΘΑΝΩ. ἴσως δὴ καὶ νῷ ὅτι βούλῃ τῶν πολλῶν. δίον ἀθέλεις, πολλαί πον εἰσὶ κλίναι καὶ γραπέζαι; ΓΩΣ δ' ΟΥ. ΑΛΛΑ ἰδέαι γέ που τοῦδε ταύτα τὰ σκεύη δύο μία μὲν κλίνης, μία δὲ γραπέζης; ΝΑΙ. οὐκοῦν τῷ εἰώθαμεν λέγειν, ὅτι ὁ δημιουργὸς ἑκατέρου τῶν σκευοῦν πρὸς πλὴν ἰδέαν βλέπων, οὕτω ποιᾶ ὁ μὲν, τὰς κλίνας·

κλίνασ· ὁ δὲ, τὰς ζωπίζας· εἰς ἡμᾶς γράμβα καὶ τὰ Μακρὰ ταῦτα· οὐ γάρ που τὴν ἰδέαν αὐτὴν δημιουργεῖ οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν· πῶς γάρ· οὐδαμῶς· ἀλλ' ὅρα δὴ καὶ τόνδε τινὰ κελεύεις τὸν δημιουργόν· τὸν ποῖον· ὃς πάντα φυεῖ ὅσα περ ἔνεισιν ἔν τε χθονὶ χῶ· Δαιμόνιόν τινα λέγεις καὶ θαυμαστὸν αὖσθαι· οὔ πω γε· ἀλλὰ τάχα μᾶλλον φήσεις· ὁ αὐτὸς γὰρ οὗτος χθονὶ χῆς, ἀ μόνον πάντα διός τε συβίη ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς φύσαντα πάντα ποιεῖ, καὶ ζῷα πάντα δρύαλίχη· πάντα ἄλλα καὶ ἑαυτὸν καὶ πρὸς τοῦ βιργίλου καὶ οὐρανὸν καὶ θεοὺς, καὶ πάντα τὰ ὑπ' οὐρανῷ καὶ τὰ ὑπ' ἀλκίνοῦ γῆς, ἅπαντα δρύαλίχη· ταῦτ' θαυμαστὸν ἔφη λέγεις σοφιστήν· ἀπιστεῖς δὴ δ' ἐμοί· καί μοι ἐπὶ τοῦ παραύτου οὐκ αὖσει δοκεῖ τοιοῦτος δημιουργὸς, ἢ μὴ ὅπῳ γε ἀνὴρ αὖ δυνατὰ πάντα ποιητής· πῦ δὲ οὐκ αὖ; ἢ οὐκ ἀληθῆ, ὅτε καὶ αὐτὸς διός τε ἅπαντα ταῦτα ποιῆσαι φόβῳ γε μὴν; καὶ τίς ἔφη ὁ φόβος οὗτος· οὐ χαλεπὸς δὴ δ' ἐμοί· ἀλλὰ πολλαχῇ μὴ τὰ χθονὶ δημιουργεύμενος· τάχιστα δ' που ἀνθρώπου λαβὼν κάτω περ τῶνδε φόβερον πάντα χθονὶ, τάχιστα μὲν ἥλιον ποιήσεις καὶ τὰ ὑπ' οὐρανῷ· τάχιστα δὲ γῆν, τάχιστα δὲ σαυτόν τε καὶ τὰλλα ζῷα, καὶ σπέρμα καὶ φυτὰ, καὶ πάντα ὅσα νῦν δὴ ἐλέγετο; Ναὶ ἔφη φαινόμενα, οὐ μέν τοι ὄντα γέ που τῇ ἀληθείᾳ. καλῶς δὴ λέγεις καὶ ὡς δεῖ ἀρχὴ τῷ λόγῳ· τῶν τοιούτων γὰρ δὴ μέσοι δημιουργῶν καὶ ὁ ζωγράφος ἐστὶν· ἢ γάρ; πῶς δ' οὔ· ἀλλὰ φύσεις οὐκ ἀληθῆ δὴ μέσοι αὐτὸν ποιεῖν ἃ ποιεῖ· καί τοι φόβῳ γέ τινι καὶ ὁ ζωγράφος κλίνην ποιεῖ· ἢ οὔ· Ναὶ ἔφη φαινομένην γε καὶ οὗτος· τί δὲ ὁ κλινοποιός· οὐκ ἄρτι μέν τοι ἔλεγες ὅτι οὐσίαν ποιεῖ οὐδὲ φαμὲν ἢ ὄντι κλίνη, ἀλλὰ κλίνην τινὰ; Ἔλεγον γάρ.

Οὐκοῦν εἰ μὲν ὄντι ποιεῖ, οὐκ αὖ τὸν ὄντα ποιεῖ, ἀλλά τι ὁμοῖον τοῦτῳ· τὸ δὲ, ὃν δὲ οὔ· πολλοῦ δεῖ γε ὄντ' ἂν κλινεργὸν ὄργον, ἢ ἄλλον τινὸς χειροτέχνου ἕτερος φύσει, κινδυνεύει ἐκ αὖ ἀληθῆ λέγειν· οὕτω γὰρ ἔφη ὡς γ' αὖ δόξειεν ἂν τοῖς τὸν τοιοῦτον λόγον διαζίζουσι· μὴ δὴ οὖν θαυμάζωμεν, εἰ καὶ τοῦτο ἀμυδρόν τι τυγχάνει ὂν πρὸς ἀλήθειαν· μὴ γάρ· βάλλε δὴ ἔφη ἐπ' αὐτὸ τόδε· ζητήσωμεν ἢ μιμητὴν τοῦτον τίς ποτ' ἐστίν; Εἰ βούλει ἔφη· οὐκοῦν ζωγράφος τε μία τις κλίνης αὖ τοιαύτης γένοιτ' ἄν· μία μὴν καὶ τῇ φύσει ἔσται, ἣν φαῖμεν αὖ ὡς ἐγῷμαι θεὸν ἐργάσασθαι, ἢ τίνα ἄλλον· οὐδένα οἶμαι· μία δ' οὖν, φὴν ὁ τίκτων; Ναὶ ἔφη μία δὴ ἣν ὁ ζωγράφος δ' γάρ· ἔστω· ζωγράφος δὴ κλινοποιὸς θεὸς, ἔτε δεῖ ἐπιστάτην γοῦν ἄδικον κλινῶν; Ναὶ ἔτε· ὁ μὴ δὴ θεὸς, εἴτε βουλόμενος, εἴτε τις ἀνάγκη ἐπῆν μὴ τελέσαι ἢ μίαν αὖ τῇ φύσει ἀπεργάσασθαι αὐτὸν κλίνην, ἔτως ἐφύτευσε μίαν μόνην αὐτοῦ ἐκείνην, ὅ ἐστι κλίνην· δύο δ' οὐκ ἐφύτευσε, οὐδὲ πεφυτεύσασαν ὑπ' ἔτι ἔτε μὴ φύσει· ἔτως δὴ ἔφη· ὅ γε δὴ ἐγὼ οἶμαι δύο μόνας ποιήσει, πάλιν αὖ μίαν ἀπεφανεῖτο ἂς ἐκεῖνα αὖ καὶ ἀμφοτέρας δ' εἶδος ἕν ἂν· μὴ ἔπ' αὖ ὃ ἐστι κλίνη ἐκείνη, ἀλλ' ἄν αὖ δύο· ὀρθῶς ἔφη· ταῦτα δὴ οἶμαι εἰδὼς ὁ θεὸς, βουλόμενος δ' ὄντως κλίνης ποιητὴς, ὄντως ἄρα ἀλλὰ μὴ κλίνης τινὸς μηδὲ κλινοποιός τις, μίαν φύσει αὐτοῦ ἐφύσατο· ἔοικε· βάλλε δὴ τόδον μὴ φυτεργὸν τοῦτο προσαγορεύωμεν ἔτι τοιοῦτον; Δίκαιον γοῦν ἔφη· ἐπεὶ δή γε φύσει γε τοῦδε μὴ τἄλλα πάντα ποιήσει τὰ ἔτε τέκτονα· ἆρ' ἀδημιουργὸν κλίνης; Ναί· ἢ μὴν δ' ζωγράφον δημιουργὸν μὴ ποιητὴν τοῦτον τοιοῦτον· οὐδαμῶς· ἀλλὰ τί αὖτε κλίνης φύσις ἦ· τόδε δ' ἔμοιγε δοκεῖ μᾶλλόν τα τ' αὖ προσεοικυῖαν· μιμητὴς δ' ἐκεῖνος δημιουργός· Εἶεν δὴ δ' ἐγώ· ἔτε δ' ἔστ' ἄρα γε νόμος τοῦ ἀπὸ τῆ φύσεως, μιμητὴν ἡμᾶς; φαῦ μὴ δῆτα ἔφη· ταῦτ' ἄρα ἴσασι καὶ ὁ ζωγράφος τε ποιὼς ἔστι περ μιμητὴς ἐστὶ δίς τῆς ἀφ' ἑκασιλέως καὶ τῆ ἀληθείας πεφυκὼς, καὶ πάντες οἱ ἄλλοι μιμηταί· κινδυνεύει· ἔτε μὴ δὴ μιμητὴν ὁμολογοῦμεν, ἐπεὶ δ' μοί ἔτε ἔτε ζωγράφον· τόδε· πότερα ἐκεῖνο αὐτὸ δ' ἐστὶν ἕκαστον ἐλοκῆσαι ἐπιχειρεῖν μιμεῖσθαι, ἢ τὰ ἔτε δημιουργῶν ἔργα· τὰ ἔτε δημιουργῶν ἔφη· ἆρα οἷα ἐστὶν, ἢ οἷα φαίνεται· ἔτο τί τοῦτο λέγεις ἔφη· δηλ· κλίνη ἑαυτῆς ἐκ πολλαχῆ αὐτὴν θεῖ· ἑαυτὴ κατὰ μὲν κρὺ, ἢ ὁ πλάγιον, μή τε διαφέρ' αὐτὴ ἑαυτῆ· ἢ διαφέρ' μὴ ἄλλη, φαίνεται δ' ἄλλοίκ, ἢ τἄλλα ὡσαύτως· ὕτως ἔφη φαίνεται, διαφέρει δ' οὐδέν· τοῦτο δὴ αὖτὸ σκόπει· πρὸς πότερον ἡ ζωγραφικὴ πεποίηται ταῦτ' ἔκαστον· πότερα πρὸς τὸ ὂν ὡς ἔχει μιμήσασθαι, ἢ πρὸς τὸ φαινόμενον ὡς φαίνεται φαντάσματος τινος, ἢ ἀληθείας ἔστι μίμησις· φαντάσματος ἔφη· πόρρω πᾶ ἄρα τοῦ ἀληθοῦς ἡ μιμητικὴ ἔστι· καὶ διὰ τοῦτο πάντα ἃ περαίνεται, ὅτι σμικρόν τι ἑκάστου ἐφάπτεται, καὶ τοῦτο εἴ

δῶλον. οἷ) ὁ ζωγράφος φαμὲν ζωγραφήσει ἡμῖν σκυτοτόμον τέχνῃ· ὧν ἄλλος δημιουργός· ἢ οὐ λανθάνει ὑπὸν ἐπαίων τῶν τεχνῶν· ἀλλ' ὅμως παῖδάς τε καὶ ἄφρονας ἀνθρώπους ἐξαπατᾶν ἱκανὸς ἔσῃ ζωγράφος, γράψας αὖ τέχνῃ καὶ πόρρωθεν ἐπιδεικνὺς ὄζα ταγῶν αὖ τῷ δοκεῖν ὡς ἀληθῶς τέκτονικὰ ἦ. τί δ' οὔ. ἀλλὰ γὰρ ὦμοι ὦ φίλε τὰ δὲ λεῖ ἢ πάντων ἢ τοιοῦτ' διανοῆσθαι, ἐπειδαίζεις ἡμῖν ἀπαιδίλλῃ ἢ τούτου ὡς οὐκ τυ χὸν ἀνθρώπῳ πάσας ἐπισαμένῳ τὰς δημιουργίας· καὶ πάλλα πάντα ὅσα ἑκάστος δλλον, οὐδὲν ὅ τι οὐχὶ ἀκριβέστερον ἐτυνοῦν ἐπισαμένῳ, ὑπολαμβάνειν δεῖ τῷ τοιούτῳ. ὅ τι δύνῃσθε τὸν ἀνθρωπον, καὶ ὡς ἔοικεν οὐτυχὼν γόητι τινὶ καὶ μιμητῇ, ὄζκπαιτὸν θαυ. ὥστε τὸ ἔσοδεν αὐτῷ πάνσοφος ἢ ὄζ· ᾧ αὐτὸς μὴ οἴδεστ' ἢ ἐπίσταμαι καὶ ἀπίστημε σωίλω καὶ μίμησιν ὄζ ἐπάσασι. ἀλληίσατα ἔφη. οὐκοῦν δὴ ἐπὶ μιαν σκοπῶμεν, ἐπίσκεπτέον τόνδε γραφικὴν, καὶ τὸν ἀγαμένα αὐτῆς ὅμηρον· ἐπειδή τινων ἀκούομεν ὅτι οὗτοι, πάσας μὲν τέχνας ἐπίστανται, πάντα δὲ τὰ ἀνθρώπεια τὰ πρὸς ἀρετὴν καὶ κα κίαν, καὶ τὰ γὰρ θεῖα· ἀνάγκη γοῦν ἀγαθὸν ποιητὴν ἐμέλλει ταῦτ' ὧν αὖ ποιῇ κα λῶς ποιήσειν, ἐάσθαι ἀρ' ποιεῖν. ἢ μὰ δύνατε ἔστιν ποιεῖν. λεῖ δὴ ἐπισκέψασθαι, πότερον μι μητὰς ἐστὶν οὗτοι εἰτυχόντες ὄζ καὶ πάντων· καὶ τὰ ὄζα αὐτῶν ὁρῶντες ἐκ αἰσθάνονται, τετυφλὰ ἀπέχοντα τὸ ἔντος καὶ ῥᾳδία ποιεῖν μὴ ἐάσθαι ἀλλ' ἶναι. φαν τάσματα γοῦν ἀλλ' οὐκ ὄντα ποιοῦσιν ἢ τὶ καὶ λέγουσι, καὶ τῷ ὄντι ἀγαθοὶ ποιηταὶ ἴσασι, τοῦτ' ὧν δοκοῦσι τοῖς πολλοῖς εὖ λέγειν; γαίν μὲν οὖν ἔφη ὄζεται σίον.

Οἶει οὖν εἴ τις ἀμφότερα δυνατὸς ποιεῖν τόδε μιμητὸν ὄμενον καὶ τὸ εἴδωλον, ἐὰν τῇ τῶν εἰδώλων δημιουργίᾳ ἑαυτὸν ἀφιέναι καὶ εἰς τοῦτο λέξιν, καὶ ἕξιν προσήσαν τ' ἑαυτῷ Σίον ὡς βέλτιστον ἔχοντα; οὐκ ἔγωγε. ἀλλ' ἔπερ γε δίμαι ἐπισήμων ἔσῃ τῇ ἀληθείᾳ τοῦτον ἢ ἅ τὸν καὶ μιμητῆ, πολὺ πρότερον ἐν τοῖς ὄργεσι αὖ τοῦ λάσειεν, ἢ ἐὰν τοῖς μιμήμασι· καὶ πειρῶτο αὖ πολλὰ καὶ κα λὰ ὄζα ἑαυτὸν καταλιπεῖν μνη μῆς, καὶ ἔστ' προθυμῶν τ' αὖ μᾶλλον ὁ ἐκομαζόμενος, ἢ ὁ ἐγκωμιάζων. οἶμαι ἔ φη. οὐ γὰρ ὄζίσου ἢ, τε τιμὴ καὶ ὠφέλεια. τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων πέρι μὴ ἀπαιτῶμεν λόγον, ὅμηρον ἢ ἄλλον ὁ τινοῦν ἢ ποιητῶν. ὄζωτῶντες εἰ ἰατρικός τις ἦστις αὐτῶν. ἀλλὰ μὴ μιμητὴς μόνον ἰατρικῶν λόγων. τίνασ' ἢ ὑγιεῖς, ποιητής τις τῶν παλαιῶν ἢ τῶν νέων, λέγεται πεποιηκέναι ὥσπερ ἀσκληπιός. ἢ τίνασ μαθητὰς ἰατρικὴν κατε λίπε ὥσπερ ἐκεῖνος τοὺς ἐκγόνους· μή δ' αὖ τοῦτ τοὺς ἄλλους τέχνας αὐτοὺς ὄζω τῶμεν, ἀλλ' ἐῶμεν. τοῦτ δὲ ὧν μάλιστα τε τὴ καλλίστων ἐπιχειρεῖ λέγειν ὅμηρος πολέ μων τε πέρι, καὶ στρατηγιῶν, ἢ διοικήσεων πόλεων, καὶ παιδείας ἢ ἀνθρώπου, δίκαιόν που ὄζωτᾶν αὐτὸν πυνθανομένους. ὦ φίλε ὅμηρε εἴπερ μὴ ὑρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἦ ἀρίστης πέρι ἀνδρὸς δημιουργὸς ὃν δὴ μιμητὴν ὠφελήσαμεν ἄν, ἀλλὰ τῇ λλάττερος τῇ δίος τε δι θαγιγνώσκειν ποῖα ἐπιτηδεύματα βελτίους ἢ χείρους ἀνθρώπους ποι εῖν ἰδίᾳ τῇ δημοσίᾳ, λέγε ἡμῖν, τίς τῶν πόλεων ὀφὶ σὺ Σίλτιον ὤκησεν ὥσπερ ὀφὶ λυ κούργων λακεδαίμων καὶ ἄλλους πολλούς, πολλὰ μεγάλα τε τῇ σμικρά· σὺ δὲ, τίς αἰτιᾶται πόλις νομοθέτην ἀγαθὸν γενέσθαι, τῇ σῴας ὠφελικέναι· χαρώνδεν μὲν ἔ, ἰταλίᾳ, καὶ σικελίᾳ, καὶ ἡμεῖς σόλωνα· σὺ δὲ, τίς ἔχει τινὰ εἰπεῖν. οὐκ οἶμαι ἔφη ὁ γλαύκων. οὔκουν λέγεταί γε οὐδὲν ὑπ' αὐτῶν ὁμολογῶν, ἀλλὰ δῆτα πόλεμος ἐπὶ ὁμήρου ὑπ' ἐκείνου αἰχμῆς ἢ ξυμβουλεύοντος δὲ πολεμαθὲς μνημονεύεται. οὐ λεῖς, ἀλλ' ἴσα δὴ εἰς τὰ ὄζα σοφῶ αἰσθῆς πολλὰ ἐπίσταται τῇ δυνήσεται εἰς τέχνας ἢ τινας ἄλλας πράξεις λέγοντ· ὥσπερ αὖ θαλεώ τε πέρι ἢ μελησίου. τῇ ἀκαχρεῖος ἢ σαύθα; οὐδαμῶς τοιοῦτον οὐδέν. ἀλλὰ δὴ εἰ μὴ δημοσίᾳ, ἰδίᾳ ἴσως ἴσεμὲν πολλάκις αὖ ἐς ζῶν λέγοντ ὅμηρος γενέσθ· οἷ ἐκεῖνον ἠγάπων δὴ σωκράτ, τῇ τοῖς ὑστέροις ὀδόν τε ἂν παρέδοσαν ζῆν ὁμηρικῶς. ὥσπερ πυθαγόρεος αὖ ἐς διαφέροντος δὴ τοῦτ' ἠγαπήθη, τῇ οἱ ὕστεροι ἴδιον τῇ νῶν πυθαγόρειον τρόπον ἐπονομάζοντες τῆ Σίου, διαφανεῖς πᾶσ δοκοῦσιν ἢ· οὐ τοῖς ἄλλοις. οὐ δ' ἔφη ἴσθ' οὐδὲν λέγεται. ὁ δ' κρεώφιλος ὦ σώκρατες ἴσως ὁ δ' ὁμήρου ἐταῖρος, δ' ὀνόματος αὖ γελοιότερος ἴδιον πρὸς παιδείαν φανείη, εἰ τὰ λεγόμε να δ' ὁμήρου ἀληθῆ. λέγεται δ' ὡς πολλὰ δὴ ἐκέλευε δ' αὐτὸν ἐκεῖνος ὅ τε ἴζοι

λέγωμεν ἢ οὖν ἢ λέγω. Ἀλλ' ἆρα ὧδε λαμβάνων ἐφ' ὃν ἐγὼ διὸς τ' ἦν παιδείαν ἀνθρώπους, καὶ βελτίους ἀποεργάζεσθαι ὅμοιος, ἅτε τοῦτ' οὐ μεμαθὼς ἀλλὰ γιγνώσκειν δοκῶν, οὐκ ἄρα αὖ φαίνοιτ' ἐπαίρειος ἐποιήσατο καὶ ἐμάθετο καὶ ἠναπαῖθ' ὑπ' αὐτοῦ; ἀλλὰ πρῶτα μὲν ἆρα ὁ ἀβροβίτης, καὶ πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ ἄλλοι πάμπολλοι, δεινοὶ τοῖς ἐφ' ἑαυτοῦ παιδεύειν ἰδίᾳ ξυνιέναι ὁμίλοις· ὡς οὔτε οἰκίαν, οὔτε πόλιν οἷοί τ' αὐτοῖς εἶναι οἰκεῖν εἰ ὁστιοῦν τις, ἐὰν μὴ σφᾶς ἐπιστατήσουσιν αὐτοῦ τ' παιδεύειν, καὶ ταύτῃ τῇ σοφίᾳ οὕτω σφόδρα φιλοῦντι, ὥστε μόνον οὐκ ἂν ταῖς κεφαλαῖς ἅδειν φέρεσθαι αὐτοὺς οἱ ἐπαίροντες ἆρα οἱ ἐκεῖνον ἅπερ διὸς τ' ἦν πρὸς ἀρετὴν ὀνίναι ἀνθρώπους, οὐ κατάδηλα ἦν ἅδε τοῦτο ἔοντας εἶναι, καὶ οὐχὶ μᾶλλον αὖ αὐτοῦ αὐτεῖχεντο, ἢ τοῦ χρυσοῦ. καὶ ἐκεῖνος ἂν σοφίσαιτο εἶναι ἄν. εἰ μὴ πείθου, αὐτοῦ αὖ ἐμαυθάνων ὅπη ἔχουσιν, ἕως ἐκεῖνος παιδεύειν μεταλάβοιμι; καὶ ταῦτα ποιήσει ἐφ' ὁδοῦ εἶναι μοι ὦ Σώκρατες ἀληθῆ λέγειν. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐπὶ μέρους ἀρξαμένους πάντας τοὺς ποιητικοὺς μιμητὰς εἰδώλων ἀρετῆς ἂν καὶ τῶν ἄλλων περὶ ὧν ποιοῦσι, τῆς δὲ ἀληθείας οὐχ ἅπτεσθαι. ἀλλ' ὥσπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ὁ ζωγράφος σκυτοτόμου μὲν ποιήσει δοκοῦντα ἂν. αὐτός τε οὐκ ἐπαΐων τῆς σκυτοτομίας καὶ οἷς μὴ ἐπαΐουσιν· εἰκῇ τῇ χρωμάτων δὲ καὶ σχημάτων θεωροῦσι. Πάνυ μὲν οὖν. Οὕτω δὴ οἶμαι καὶ τὸν ποιητικὸν φήσομεν χρώματα, ἅττα ἐκάστων τέχνη τοῖς ὀνόμασι καὶ ῥήμασιν ἐπιχρωματίζειν αὐτὸν οὐκ ἐπαΐοντα, ἀλλ' ἢ μιμεῖσθαι ὥστε ἑτέροις τοιούτοις ἐκ τῶν λόγων θεωροῦσι δοκεῖν· ἑαυτὸν τε σκυτοτομίας τὰς λέξεις οἷς μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ καὶ ἁρμονίᾳ πάνυ ἱκανῶς λέγεσθαι· ἑαυτὸν τε στρατηγίας, ἑαυτὸν τε ἄλλα ὁτιοῦν· οὕτω φύσει αὐτὰ ταῦτα μεμέλλω ἱκανὰ κίνδυνον ἔχει. Ὃ γὰρ μαθόντας τὰ τε μουσικῆς χρώματα τὰ τε ποιητὰ αὐτὰ ἐφ' αὑτῶν λεγόμενα, δῆλόν σε εἶναι δεῖ φαίνεσθαι πεφάσεσθαι γάρ που. Ἔπειτ' ἐρῶ. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ ἔοικε τοῖς τε ὡραίοις πρόσωπα, καλῶ δὲ μή, δοκεῖ γίγνεσθαι ἰδεῖν ὅταν αὖ τὸ αὖθις πρόσεστι. Πάνυ μὲν οὖν. Ἴθι δὴ τόδε ἄρει ὁ τε εἰδώλων ποιητὴς ὁμοιοποιὸς φαυλὸς, τε μὴ οὖσ' οὐδὲν ἐπαΐει; τε δὲ φαινομένου, οὐκ οὕτω;

Ναί. Μὴ δῆτα ἡμῖν σαφῶς αὖθ' ἡσυχαλίπω μεν ἐνθαδί, ἀλλ' ἱκανῶς ἴσωμεν. λέγω ἔφη. Ζωγράφος φαυλὸς ἡνίας τε χαλινόν, Ναί. ποιήσει δέγε σκυτοτόμος καὶ χαλκεύς; πάνυ γε. Καὶ μὴν ἐπαΐει οἷος δεῖ τὰς ἡνίας τε καὶ τὸν χαλινὸν ὀζαφύσ. ἢ οὐ δ' ὁ ποιήσας ὅ, τε χαλκεὺς καὶ ὁ σκυτεύς. ἀλλ' ἐκεῖνος ὅσπερ τούτοις ἐπίσταται χρῆσθαι μόνον εἰ ἐπιτακτικός. ἀληθέσατα. Καὶ περὶ ὧν οὐ τε πάντα οὕτω φήσομεν ἔχειν; πῶς. τε ἕκαστον ταύτας ἡνὰς δεῖς τέχνας τε· χρησομένην. ποιήσουσαν· μιμησομένην; Ναί. Οὐκοῦν καὶ τε καὶ κάλλος καὶ ὀρθότητος ἑκάστου σκεύους καὶ ζώου καὶ πράξεως, ἐπεὶ πρὸς ἅλλό γε ἢ πρὸς ἃ χρέαν ἐστὶ, πρὸς ἃν αὖ ἕκαστον ᾖ πεποιημένον ἢ πεφυκός. Οὕτω. πολλὴ ἄρα ἀνάγκη τὸν χρώμενον ἑκάστῳ ἐμπειρότατον τούτου τε εἶναι καὶ ἄκοντα τῷ ποιητῇ, ὅστις ἀγαθὰ ἢ καλὰ ποιεῖσθαι τῇ χρείᾳ ὧν χρῆται. εἶναι αὐλητὴς που, αὐλοποιῷ ἐξαγγέλλειν τε αὖ περὶ αὐλῶν ὅστις ἀγαθὸς ἢ πονηρὸς αὐλῶν· ὁ μὲν πιστεύων, ποιήσει. Ναί. Τοῦ αὖ ἄρα σκεύους, ὁ μὲν ποιητὴς, πίστιν ὀρθὴν ἕξει πρὸς μὲν τὸ πονηρείας ξυνεῖναι ἐξ ἀνάγκης, καὶ ἀκούοντος ἄκουσα τε αὖ τοῦτος· ὁ δὲ χρώμενος, ἐπιστήμων. πάνυ γε. ὁ δὲ μιμητὴς, πότερον ἐκ τῶν χρᾶσθαι ἐπιστήμων ἕξει ὧν αὖ γράφει ἔστι καλὰ καὶ ὀρθὰ, ἔστι μή· ἢ δόξαν ὀρθὴν ἕξει· ὁ ἐξ ἀνάγκης συνεῖναι ἐξ ἀνάγκης ἐπιτάττεσθαι δεῖ καὶ γράφειν. Οὐδέτερα. Οὔτε ἄρα ἐπιστήμην, ἔστι ὀρθὰ δόξαν ὁ μιμητὴς τε ὧν αὖ μιμῆται πρὸς καλὸν, τε πονηρόν. Οὐκ ἔοικε. καὶ ἐστὶ γε οὐ τῇ μιμητῇ μιμητικὸς πρὸς σοφίαν τε ὧν αὖ ποιῇ.

Οὐ πάνυ. Ἀλλ' ἔν δὴ ὅμως ἐστὶ μιμήσεται ἔχει εἰδὼς τε ἐπαΐων ὅπη πονηρὸν καὶ χρηστὸν, ἀλλ' ὡς ἔοικεν οἷα φαίνεται καλὸν τε πρὸς πολλοῖς τε καὶ μαθὼν εἰδότι, τε μιμήσεται. τί δ' ἄλλο. ταῦτα μὴ δὴ ὡσεί φαίνεται ἐπιεικῶς ἐμοὶ διωμολόγατ. τόν τε μιμητικὸν μαθὼν εἰδέναι ἄξιον λόγου τε ὧν μιμῆται· ἀλλ' ἅ. παιδιαὶ γὰρ καὶ ἀσπουδὶ πῶ μίμησιν. τούς τε τῶν ἰαμβείων φθίσεως ἀπτομένους οὐ ἑπτὰ μόνους οὐ ἐπὶ πάντας εἶναι μιμητικὸς, ὡς δοκεῖ τε μάλιστα. Πάνυ μὲν οὖν. πρὸς δὲ δὴ τοῦδε ἦν δ' ἐγὼ, ὃ μιμεῖται τε ὃ ἔστ' ἐστὶν μὴ, τὴν ἀλήθειαν ἀφ' ἅπτεται; ἦ δ' ἐγώ; Ναί. πρὸς δὲ δὴ ποῖόν τί ἐστι τε ἀνθρώπου ἔχον πῶ δοκεῖ

μενῶν ἔχει. τοῦ ποίου λυτὸς πέρι λέγεις. τοῦ βοιῶνδε. ταυτὸν πού σοι μᾶλλον ἐγγύθεν τε καὶ πόρρωθεν δόξῃ τῆς ὄψεως οὐκ ἴσον φαίνεσθαι; οὐ γοῦν. καὶ τὰ μεγάλα τε καὶ ὀλίγα οὐδὲν τί σοι διαφερόντως καὶ ἔξω. καὶ καλά τε δὴ καὶ ἀγαθὰ ἐξ ἴσου σοὶ πᾶσι τὰ χρώματα καὶ πανταχοῦ τῆς ὄψεως. καὶ πᾶσί γε παραχρῆ δήλη μᾶλλον οὖσα αὐτὴ οὐ τῇ ψυχῇ ᾧ δὴ ἡμῶν τῷ παθήματι τῆ φύσεως ἡσυχογραφίᾳ ἐπιμελῶν, γοητείαν οὐδεμίαν ἀπολείπει, καὶ ἰθαυμαζοποιίᾳ καὶ ἄλλαις πολλαῖς τοιαύτῃ μηχαναῖς. ἀληθῆ. ἆρ' οὖν οὐ μετρεῖν, καὶ ἀριθμεῖν, καὶ ἱστάναι βοήθειαι χρειώδεις πρὸς αὐτὰ ἃ φαίνεσθαι ὅσον γε μὴ ἀρκεῖν σοὶ ἡμῶν τὸ φαινόμενον μεῖζον, ἢ ἔλαττον, ἢ πλεῖον, ἢ βαρύτερον. ἀλλὰ τὸ λογιζόμενον καὶ μετρῆσαν ἢ καὶ στῆσαν. πῶς γ' οὔ. ἈΛΛΑ μὴν τό γε τοῦ λογιστικοῦ αὖ ἐστὶ τῇ σὺ τῇ ψυχῇ ὄργον. τούτῳ δ' οὖν. τούτῳ δὴ πολλάκις μετρήσαντι καὶ στησάντι μείζω ἄπαξ ἢ ἐλάττω ἢ τρανεῖ τρόνει ἴσα, τἀναντία φαίνεται ἅμα ἅπερ ταῦτα; ναί. οὐκοῦν ἔφαμεν τῷ αὐτῷ ἅμα ἅπερ ταῦτα ἐναντία δοξάζειν ἀληθῆ ἅ. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφαμεν. τὸ ἅπερ τὰ μέτρα ἀρα δοξάζον τῆς ψυχῆς τῷ καὶ τὰ μέτρα οὐκ αὖ ἐστι ταυτόν. οὐ δῆτ' οὖν. ἈΛΛὰ μὴν τὸ μέτρῳ γε καὶ λογισμῷ πιστεῦον, βέλτιστον αὖ εἶναι τῆς ψυχῆς. τί μήν. τὸ ἀρα τούτῳ ἐναντιούμενον, τῶν φαύλων αὖτι ἂν εἴη ἐν ἡμῖν. ἈΝΑΓΚΗ.

Τοῦτο τοίνυν διομολογήσασθαι σκόμενος, ἔλεγον ὅτι ἡ γραφικὴ καὶ ὅλως ἡ μιμητικὴ, πόρρω μὲν τῆς ἀληθείας οὖσα, ἃ αὐτῆς ὄργον ἀπαίδευτον πόρρω δὲ αὖ φρονήσεως ὄν τι τῷ σὺ ἡμῖν, προσομιλεῖτε, καὶ ἑταίρα καὶ φίλη εἶναι ἐπ' οὐδενὶ ὑγιεῖ οὐδ' ἀληθεῖ.

Παντάπασιν ἦ δ' ὅς. φαύλη ἆρα φαύλῳ ξυγγιγνομένη, φαῦλα γεννᾷ ἡ μιμητική. ἔοικε. πότερον δὴν δ' ἐγὼ ἢ μὴ τὰ νῦν ὄψιν μόνον, ἢ καὶ τὰ νῦν ἀκοὴν ἣν δὴ ποίησιν ὀνομάζομεν. εἰκός γ' ἔφη καὶ ταύτην. καὶ βούλου ἂν δ' ἐγὼ ἔτι ἐκ μόνου πιστεύσωμεν ἐκ τῆς γραφικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὸ αὖ ἔλθωμεν τῆς διανοίας ἔτι τὸ ᾧ προσομιλεῖ ἡ δύναμις τῆς ποιήσεως μιμητικὴ καὶ ὅλωμεν, φαῦλον ἢ σπουδαῖον ἔστιν. ἈΛΛὰ χρή.

Ἴδε δὴ προθώμεθα. πράττοντας φαμὲν ἀνθρώπους μιμεῖσθαι ἑκουσίους, ἢ ἑκουσίως πράξεις. καὶ ἐκ ἔτι πράττειν, ἢ δὴ διομόνους ἢ καλῶς πεπραγέναι. καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν, ἢ λυπουμένους ἢ χαίροντας, μήτι ἄλλο, ἢ ἅπερ ταῦτα; οὐδέν. ἆρ' οὖν οἱ πάντες τούτοις ὁμονοητικῶς ἀνθρωποι διάκεινται, ἢ ὥσπερ ἐγὼ τὰ νῦν ὄψιν ἐστασίαζε, καὶ ἐναντίαν ἔχειν ἑαυτῷ δόξαν ἅμα ἅπερ ἔτ' αὐτῶν, οὕτω καὶ οἱ ταῖς πράξεσι ταστάζειν τε καὶ μάχεσθαι αὐτοῖς αὐτῷ· ἀπεμιμησκόμεθα δέ, ὅτι τὸ τό γε ναὶ οὐδὲν λεῖπομεν διομολογήσαντες. οἱ γὰρ τοῖς ἄνω λόγοις, ἱκανῶς ταῦτα πάντα διομολογησάμενα. ἆρ' ἐμμένομεν τοῖσδε τοῖς ὁμολογήμασιν, ἢ ψυχὴ γέμει ἡμῶν. ὀρθῶς ἔφη. ὀρθῶς δ' ἂν ἐγὼ. ἀλλ' ὃ τότε ἀπελίπομεν, νῦν μοι δοκεῖ ἀνάγκαιον ἔτι διελθεῖν. τὸ ποῖον ἔφη. ἀνὴρ ὡδὶ ἐγὼ ἐπιεικὴς, τοιᾶσδε τύχης μεταλαχών, ἐφ' ἑνὶ ἀφλέσας ἢ πολλοῖς ἄλλο ὧν ἔτ' τοιούτου ποιητῆς, ἐλέσομαί που καὶ τότε, ὅτι ῥᾴστα ἴσασι ἔτ' ἄλλων. πάνυ γε. νῦν δέ γε τόδε ἐπισκεψώμεθα. πότερον ἐλὴν ἀγαθοῦ σύστασις, ἢ ἔτ' ἐν μὲν ἀλυσίτελον. μᾶλλον δέ πως πρὸς λύπην. οὕτω μᾶλλον ἔφη τοῖς ἀληθέσι. τὸ δὲ νῦν μοι ἔτ' αὐτ' ἐστί. πότερον μᾶλλον αὖτ' ὀφ τῇ λύπῃ μαχεῖσθαί τε καὶ ἀντιτείνειν ὅταν ὁρᾶτε ὑπὸ ἔτ' ὁμοίων, ἢ ὅταν οἱ ὁρῶμέν μόνος αὐτὸς καθ' αὑτὸν γίγνηται. πολὺ που ἔφη διοίσει ὅταν ὁρᾶτε. μονοθεὶς δίκαιος, πολλὰ μὴ τολμήσει φθέγξασθαι. ἃ ἔλις αὖτ' ἀκόσι, αἰσχυνοῖ τ' ἄν. πολλὰ ἂ ποιήσει, ἃ ἐκ ἂν δέξαιτό τινα ἰλέων ὁρῶντα. οὕτως ἔφη ἔχει. οὐκοῦν δ' μὴ ἀντιτείνειν διακελεύομενον, λόγος καὶ νόμος ἐστί· τὸ δὲ ἕλκον ἓν τοῖς λύπαις, αὐτὸ τὸ πάθος. ἀληθῆ. ἐναντίας δὲ ἀπορῆσαι ἐνομίσαμεν ἐν ἂν ἀνθρώπῳ, ἅ τε αὐτὸ ἅμα δύο φαμὲν αὖ ἀπὸ καὶ καλὸν εἶ. πῶς δ' ἄν. οὐκοῦν, δ' μὴ ἕτερον, ἓν νόμῳ ἕτερον πείθεσθαι ἢ ὁ νόμος ἐᾷ κεῖται. ἐᾷ. λέγει που ὁ νόμος ὅτι κάλλιστον ὅτι μάλιστα ἡσυχίαν ἄγειν ἐν ταῖς ξυμφοραῖς καὶ μὴ ἄγανακτεῖν· ὡς ἄτε οὐδὲν ὄντος ἔτ' ἀγαθοῦ τε καὶ καπῆ ἔτ' τοιούτ', οὔτε εἰς τὸ πρόσθεν οὐδὲν προβαῖνον τῶν καθ' ἡμᾶς φρόνησιν, οὔτε τι τῶν ἀνθρωπίνων ἄξιον ἐν μεγάλῃ σπουδῇ, ὅ, τι λεῖ ἐν αὐτοῖς ὅτι τάχιστα παραγίνεσθαι ἡμῖν, τούτῳ ἐμποδὼν γιγνόμενον δ' λυπεῖσθαι. τίνι δ' ὃς λέγεις. τῷ βουλεύεσθαι ἓν δ' ἐγὼ ἔτ' τὸ γιγνόμενον. καὶ ὡς αὖτ' ἐν ἔτι ἄσει κύβων πρὸς τὰ πεπτωκότα πίπτεσθαι τὰ αὐτοῦ πράγματα ὅπη ὁ

λόγος

λόγος ὁρᾷ, εἰλλιῶ αὖ ἔχειν· ἀλλὰ μὴ προσπ' αἰσαντας κη βάπδ παῦδαδ' ἐχομένους τ' πλειγώτος ὐ τῷ Coαῖ διατείσειν· ἀλλ' ἀεὶ ἰδίζειν πὼ ψυχὴν ὅτι τάχιστα γίγνεαζ πρὸς ἀ ἰᾶσθαί τε κὴ ἐπανορθοῦσθ' πισόντ κὴ νοσῆσαν θρίωφιλίαν ἀφανίζοντα.

Ὀρθότατα γοῦν αὖ λις ἔφη πρὸς τὰς τύχας οὕτω προσφέρεῖθ. Οὐκοῦν φαμὲν, ἐμὲν βέλτιστον, δύ τῳ ᾧ λογισικῷ ἐθέλει ἕπεαζ. Δῆλον δή. Τὸ δὲ πρὸς τὰς ἀναμιμήσεις τὸ τ' πάθεος κὴ πρὸς τὸν ὀδυρμὸς ἄγον κὴ ἀπλήστως ἔχον αὐτ', ἆρ' οὐκ ἀλόγιστόν τε φύσομον ἂ κὴ ἀργὸν κὴ δειλίας φίλον; Φύσομεν μὲν οὖν· πὼ δ' μὴ, πολλὴν μίμησιν κὴ ποικίλιω ἔχει τ' ἀσαχίκόν. τ' δὲ φρόνιμόν τε κὴ ἠσύχιον ἦθος, παρασπλήσιον ἂν ἀεὶ αὐτὸ αὐῷ, οὔτε ῥᾴδιον μιμήσασαζ· οὔτε μιμούμενον, δὐπιτῆς κρατὰ μαθεῖν· ἄλλως τε κὴ παντηύρει κὴ παντοδαπ τοῖς ἀνθρώποις ἐς θέατρα ξυλλεγομένοις· ἀλλοζίου γοῦν που πάθος ἡ μίμησις αὐτοῖς γίγνεταζ. παντάπασι μὴ οὖν. Ὁ δὴ μιμικὸς ποιητὴς, δῆλον δ' ὅτι οὐ πρὸς τ' τοιοῦτον τῆς ψυχῆς πέφυκέ γε, κὴ ἡ σοφία αὐτ' ἐθέλοι ἂν ἀρίσκειν πέπηγεν, ἀμίλλει δὐδὲ κιμήσειν ἐν τοῖς πολλοῖς· ἀλλὰ πρὸς τ' ἀγανακτικὸν κὴ ποικίλον ἦθος, ὀῤῥᾳ τ' ὐμίμητον ἦ. Δῆλον. Οὐκοῦν δικαίως αὖ αὐτοῦ ἥδη ἐπιλαμβανοίμεθα κὴ ἰαθείημεν αὐτίστροφον αὐτὸν τῷ ζωγράφῳ· κὴ τ' τῷ φαῦλα ποιεῖν πρὸς ἀλήθειαν, ἴσικον αὐτῷ· κὴ ᾧ πρὸς ἕτερον τοιοῦτον ὁμιλεῖν τῆς ψυχῆς· ἀλλὰ μὴ πρὸς τ' βέλτιστον, κὴ ταὐτὰ ὡμοίωτ'. κὴ ἔπως ἥδη αὖ σὺ λέγεις ἀπαραδέκτους ἡμᾶς μέλλουσαν δύνομεῖαζ πόλιν· ὅτι τ' τ' ἐγείρει τ' ψυχῆς κὴ τρέφει· κὴ ἰσχυρὸν ποιοῦν, ἀπόλλυσι τ' λογιστικόν· ὥσπῤ οὐ βέλτιστον τὴς μοχθηρὰς ἐγκρατεῖς ποιῶν, παρασδῶ πὼ πόλιν· ἐν δὲ χαριεστέρως, Φθείρει ταν τ' νεκὴ τὸν μιμητικὸν τοιοῦτον φύσομον, καὶ οὐ πολιτείαν ἰδίᾳ ἐκβάσιν τῇ ψυχῇ ἐμποιεῖν τῷ αὐτ' αὐτῆς χαιρόμενον. κὴ οὔτε τὰ μέζω, οὔτε τὰ ἐλάττω διαγνώσκοντι, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ, τοτὲ μὲ μεγάλα δὲ μίφ· τοτὲ δὲ, σμικρὰ εἴσω λα εἰσώλοποιοῦντι· τ' δὲ ἀληθοῦς πόῤῥω πάνυ ἀφεστῶτα.

πάνυ μὲν οὖν· Οὐκοῦν τοῦτο μέγιστον κατηγορήσαμεν αὐτῆς· τ' τε κὴ τοὺς ἐπιεικεῖς ἱκανὸν ᾧ λωβᾶσθαζ, ἐκτὸς πάνυ ὀλίγων, παυδεινόν που. Τί δ' οὔ μέλλει πῤ γε σοφᾷ αὐτό. Ἄκουσον σκέπτει· οἱ γοῦν που εἰλλιῶσοι ἡμῶν ἀκροώμενοι ἐμέρου, ὅτ' κὴ ἄλλου τινὸς τ' ῥαψῳδοποιῶν μεμυμένου τινὰς τ' ἡρώων εἰ πένθει ὄντας καὶ μακρὰ ῥῆσιν ἀποτείνοντας ὠδοῖς ὀδυρμοῖς· ἢ κὴ ᾄδοντάς τε κὴ κοπτομένους, δὲθ' ὅτι χαίρομέν τε, κὴ εἰσίντες ἡμᾶς αὐτοὺς, ἐπόμεθα συμπαίροντές τε κὴ ασσυβάζοντες ἐπαινοῦμεν ὡς ἀγαθὸν ποιητὴν ὅς ἂν ἡμᾶς, ὅτι μάλιστα οὕτω διαθῇ; Οἶδε πῶς δ' οὔ.

Ὅταν δὲ οἰκεῖόν τινι ἡμῶν κῆδος γένηται, ἐννοεῖς αὖ ὅτι ἐῶδ' ᾧ ἀναστέφειν καὶ λωπιζόμενοι αὖ δεινώμεθα ἐσυχίαν ἄγειν κὴ καρτερεῖν, ὡς ἐν τῷ μὲ καλῷ ὂν, ἐκεῖνο δὲ γυναικὸς, ὁ τότε ἐπαινοῦμεν, οὐκοῦν ἔφη. Ἦ καλῶς οὖν ἂν δ' ἐπῷ οὕτως ὁ ἔπαινος ἔχει· ὅ ἐν ὁρῶν τε τοιοῦτον αὐτὸ αἴ ἑαυτοῦ υἱὸς μὰ ἀξιοῖ τ', ἀλλ' αἰσχύνοιτο αὖ μὲ ζῶν τ' ἐθέλειν ἀλλὰ χαίρειν τε κὴ ἐπαινεῖν; Οὔ μὰ τὸν δί' ἔφη· οὐκ εἰλόγῳ ἔοικε; Ναί· ἂν δ' ἐπῷ εἰκότ' γ' αὐτὸ σκοποῖς. Τί· Εἰ αὖ θυμοῖο ἔτι τ' βίακα τε χόμενον τό, τε αὖ ταῖς οἰκείαις ξυμφοραῖς κὴ πεφυκὸς τ' ἀκρῦσαί τε κὴ ἀποδύρασθαζ, ἱκανῶς κὴ ἀποτελωθῆναι φύσει ὃν ἐθοῦτον, οἳ δύτ' ἐπιθυμεῖν· τότ' δὲ τ' τ' ἐπῦ τ' ποιητ' πιτελάμενον κὴ χαίρειν, ἐν δὲ φύσ(εἰλτισον ἡμῶν ἄτε ἐχ ἱκανῶς πεπαιδαυμένον λέῳ ἀδὲ ἔθει, αἰνίσι πὼ φυλακὴν τ' θρηνώδης ἐν τε. ἄτε ἀλλόκρια πάθη θεωροῦν, κὴ ἑαυτ' ἐὰν αἰσχρὸν ὄν, ἐ ἄλλος ἀνὴρ ἀγαθὸς φάσκων ἦ, ἀκαίρως πιθῆ, τ' τον ἐπαινεῖν κὴ ἐλεεῖν· ἀλλ' ἐκεῖνο κρατεῖν ᾧ ἐν τῇ κὸν ἐν, κὴ ἀκ αὖ δέξαιτο αὐτ' στερεῖσθαι κατα φρονήσας ὅλ τ' ποιήμασ· λογίζεσθαζ τ' ὅμως ὀλίγοις πισί μέτεσιν, ὅτι ἀπολαύσ κὰ ἀπὸ τ' ἀλλοδαπῶν εἰς τὰ οἰκεῖα θρέμματα τ' ἐν ἐκείνοις ἰσχυρὸν δ' ἐλεῆσαι, ἀ ῥᾴδιον ἐν τοῖς αὐτ' πάθεσι κατάσχειν.

Ἀληθέστατα ἔφη Ἦ οὖν οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τ' γελοίου. ὅτι αὖ αὐτὸ ἐν αἰσχύνῃς γελοτοποιῶν· ἐν μιμήσει δὲ κωμῳδικῇ ἢ κὴ ἰδίᾳ ἀκούων, σφόδρα χαρῇς καὶ μιμοῖο ταν τ' ποιεῖς ὅπῤ ἐν τοῖς ἐλέοις· ὃ γοῦν ᾧ λόγῳ αὖ κατέσχες ἐν σαυτῷ, βουλόμενον γελοτοφιῶν φοβούμενος δόξαν ζωμελοχίας, τότ' αὖ αὖ ἐκ πανταπᾶσιν ποιήσας, ἐλαθες τ' μάκις ἐν τοῖς οἰκείοις ὄντ ἐκλεές, ὥστε κωμῳδοποιὸς γε

θαι. καὶ μάλα ἔφη. καὶ περὶ ἀφροδισίων δὴ καὶ θυμοῦ, καὶ
ὅσα πάντων τῶν ἐπιθυμητικῶν τε καὶ λυπηρῶν καὶ ἡδέων οἱ τῇ ψυχῇ, ἆρ' ὀρθῶς
ἂν φαμὲν, ταύτῃ πράξει ἡμῖν ἕκαστα, ὅπῃ καὶ μίμησις ὀργάζεται. ῥᾴφει γὰρ ταῦτα ἀρρώστου
σα δίχα αὐχμεῖν, καὶ ἀρχόντα ἡμῖν καθίστησι. δίχα ἀρχέσθαι αὐτά. ἵνα δὲ τίνος τε
καὶ ὄντα μονήρους αὐτὴ χειρόνων καὶ ἀθλιωτέρων γιγνώμεθα. οὐκ ἔχω ἄλλως
φάναι ἢ δ' ὅς. Οὐκοῦν εἴπον ὦ γλαύκων, ὅταν ὁμήρου ἐπαινέτης οὐ τύχῃς λέ
γουσιν ὡς ἄρα τὴν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν οὗτος ὁ ποιητὴς, καὶ πρὸς διοίκησιν τε καὶ παι-
δείαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἄξιος ἀναλαβόντι μανθάνειν τε καὶ κατὰ σχολὴν τὸν
ποιητὴν πάντα ἐκεῖνον τὸν βίον κατασκευασάμενον ζῆν, φιλεῖν μὲν χρὴ καὶ ἀσπά-
ζεσθαι ὡς ὄντας βελτίστους ἐς ὅσον δύνανται, καὶ συγχωρεῖν ἥμερον ποιητὴν καὶ
ἐπῳδὸν εἶναι μὴ πρῶτον τῶν ἐφαρμοστικῶν, ἐκεῖνα δὲ ὅτι ὅσον μόνον ὕμνους θεοῖς καὶ ἐγ
κώμια τῆς ἀγαθῆς ποιήσεως παραδεκτέον εἰς πόλιν. εἰ δὲ ἡδυσμένοις μοῦσαν πα
ραδέξῃ ἐν μέλεσιν, ἡδέσπεσιν, ἡδυόσοις μὴ λύπην ἐν τῇ πόλει βασιλεύσειν. αὐτὴ νόμου τε
καὶ τοῦ κοινῇ δόξαντος ἀεὶ ἐστὶν βελτίστου λόγου. ἀληθέστατα ἔφη. ταῦτα δή φαμεν ἃ
πολιλογήσαντες ἡμῖν ἀναμνησθεῖσι περὶ ποιήσεως. ὅτι εἰκότως ἂν τότε αὐτὴν ἐκ τῆς πό
λεως ἀπεστέλλομεν τοιαύτην οὖσαν. ὁ γὰρ λόγος ἡμᾶς ἔρρει. προσείπωμεν δὲ αὐτῇ, μὴ
καί τινα σκληρότητα ἡμῶν καὶ ἀγροικίαν κατάγνῳ. ὅτι παλαιὰ μέν τις διαφορὰ
φιλοσοφίᾳ τε καὶ ποιητικῇ, ἡ γὰρ ἡ λακέρυζα πρὸς δι' αὐτὴν κύων ἐκείνη κραυγά-
ζουσα, ἡ μέγας ἐν ἀφρόνων κωμῳδείαισι ἡ ὁ τῶν δολοσοφῶν ὄχλος κρατῶν· ἡ δὲ λε-
πτῶς μεμνῶντες, ὅτι αὖ πίνονται, καὶ ἄλλα μυρία σημεῖα παλαιᾶς ἐναντιώσεως
τούτων, ὅμως δὲ εἰρήσθω. ὅτι ἡμεῖς γε εἴπερ ἴσχυε λόγον εἰπεῖν ἡ πρὸς ἡδονὴν ποιητι-
κὴ καὶ μίμησις, ὡς χρὴ αὐτὴν εἶναι ἐν πόλει εὐνομουμένῃ, ἄσμενοι ἂν κατεδεχόμεθα,
ὡς ξυνισμέν γε ἡμῖν αὐτοῖς κινδυνεύοιεν ὑπ' αὐτῆς ἀλλαὶ γοῦν ἡ δοκοῦσ' ἀληθὲς, οὐχ
ὅσιον προδιδόναι. ἢ γοῦν ὦ φίλε οὐ κηλῇ ὑπ' αὐτῆς ἡ σύ, καὶ μάλιστα ὅταν διὰ μέρους
θεωρῇς, αὐτήν; πολύγε. Οὐκοῦν δικαίαν δίκην οὕτω καλεῖσθαι ἀπολογισαμένη ἐν
ἁμάλει ἢ τινι ἄλλῳ μέτρῳ. ξυμβαίνει μὲν οὖν. Δίκαιον δὲ γέ που αὖ καὶ τοὺς προστάτας
αὐτῆς ὅσοι μὴ ποιητικοὶ φίλοι ποιητοὶ δὲ ἐσθλοῦ μέτρου λόγον ἔχοντος αὐτῆς εἰπεῖν. ὡς οὐ
μόνον ἡδεῖα, ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη πρὸς τὰς πολιτείας, καὶ τὸν βίον τὸν ἀνθρώπινον δεῖ.
καὶ δυμενῶς ἀκουσόμεθα. κερδανοῦμεν γάρ που ἐὰν μὴ μόνον ἡδεῖα φανῇ, ἀλλὰ καὶ ὠφε
λίμη. πῶς δ' οὐμέλλομεν ἔφη κερδαίνειν. Εἰ δέ γε μὴ ὦ φίλε ἐστὶν, ὥσπερ οἱ
ποτέ που ἐρασθέντες ἐκεῖνα ἡγήσωνται μὴ ὠφέλιμον εἶναι ἐνεῖναι τὸν ἔρωτα, βίᾳ μέν, ὅμως
δὲ ἀπέχονται, καὶ ἡμεῖς οὕτω δὴ ἐν εὐνομουμένῃ ἐνεῖναι μὴ ἔρωτα τῆς τοιαύτης ποιήσεως, ἀπὸ
τῆς τῶν καλῶν πολιτειῶν ἐροφῆς, δῆλοι μὲν ἐσόμεθα φαῦναι αὐτὴν ὡς βελτίστην καὶ
ἀληθεστάτην, ἕως δ' ἂν μὴ διάτ' ἡ ἀπολογήσεται, ἀκροασόμεθ' αὐτῆς. ἐπᾴδοντες ἡμῖν
αὐτοῖς ἔσεσθαι τὸν λόγον οὐ ὀλίγον μὴ ταύτην πρὸς ἐπῳδὴν. δύλαβούμενοι πάλιν ἐμ-
πεσεῖν εἰς τὸν παιδικὸν ἔρωτα καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα οὐθενὸς μᾶλλον δ' ἕνεκα, ὡς οὐ σπουδα-
στέον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ φύσει ὡς ἀληθείας τε ἀπτομένῃ μὴ σπουδαίᾳ, ἀλλ' εὐλαβητέον
αὐτὴν ὃν τρόπον ἀκροώμεθ' ἔτι τῆς νῦν αὖ τῶν πολιτειῶν διὰ δέ, μὴ νομιστέα ἄπειρ εἰρήκα-
μεν ἔτι ποιήσεως. παντάπασι δ' ὀρθῶς ξύμφημι. μέγας γὰρ ἔφη ὁ ἀγὼν ὦ φίλε
γλαύκων μέγας, οὐχ ὅσος δοκεῖ ὁ χρηστὸν ἢ πονηρὸν γενέσθαι. ὥστε οὔτε τιμῆς ἕνεκα ποιητέον,
οὔτε χρήματος, οὔτε ἀρχῆς οὐδαμῇ οὐδέ γε ποιητικῆς, ἄξιον ἀμελῆσαι δικαιοσύνης τε
καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ξύμφημί σοι ἔφη ὧν δὴ ἐλήλυθαμεν. δοκεῖ μοι μὴ ἄλλον ἢ τοῦτον,
μὴ μὴν δ' ἐπὶ τόγε μέγιστα ἐπίκειται ἀρετῆς μὴ προκείμενα ἄθλα οὐδ' ἐλήλυθαμεν.
ἀμηχανοῦντι ἔφη λέγεις μέγεθος ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν μείζω δοκεῖν ἄλλα. τί δ' αὖ δοκεῖ
τῷ σῷ ὀλίγῳ χρόνῳ μέγα γένοιτο. πᾶς γὰρ οὗτος γε ὁ εἰς παιδὸς μέχρι πρεσβύ-
του χρόνος πρὸς πάντα, ὀλίγος που τὶς ἂν εἴη. Οὐκοῦν μὴ οὕτω ἔφη. τί μοῦ εἰς ἀθανά
του πράγματι ὑπὲρ τοσούτου δεῖν χρόνου ἐπιστήμονα εἶναι, ἀλλ' ἐχ ὑπὲρ τὸ παντός. δῆλα ἔ
γωγ' ἔφη. ἀλλὰ τί δ' ὃν λέγεις, οὐκ ἤσθησαι ὃν δ' ἐγὼ ὅτι ἀθάνατος ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ οὐδέ
ποτε ἀπόλλυται; καὶ ὃς ἐμβλέψας μοι καὶ θαυμάσας, εἶπε. μὰ δι' ἔγωγε. σὺ δ' εἶ τις εἰ

γε

γεν; Εἰ μὴ ἀδίκως γ' ἔφη. δίκαιε δὴ μὴ σὺ, οὐδὲν γὰρ χαλεπόν. Ἐμοὶ γ' ἔφη. σοῦ δ' αὖ ἀδίκως ἀκούσαι μέτεστιν οὐ χαλεπὸν δῆτα. Ἀκούοις αὖ ἂν δ' ἐγώ. λέγε μόνον ἔφη. Ἀγαθὸν τι δὲ πονηρὸν καλεῖς; ἔπεται, ἦν δ' ἐγώ, ὅσπερ ἐπὶ τῶν αὐτῶν διανοῇ.

Τὸ ποῖον. Τὸ μὲν ἀπόλλυον ἢ διαφθεῖρον, παντὸ τὸ κακὸν φ. δ' ἐγὼ σῴζον καὶ ὠφελοῦν, τἀγαθόν; Ἔστι γ' ἔφη. Τί δέ, κακὸν ἐκείνῳ τὴν ἀγαθὸν λέγεις. εἰ ὀφθαλμοῖς, ὀφθαλμίαν, ἢ ξύμπαντι τῷ σώματι νόσον. σίτου τε, ῥυσίβλιον σιτεδόνα τε, ξύλοις. χαλκῷ δὲ καὶ σιδήρῳ, ἰόν, καὶ ὅσα δὴ λέγω. ἁπλῶς πᾶσι ξύμφυτον ἐκείνῳ κακόν τε καὶ νόσημα; Ἔστι γ' ἔφη. Οὐκοῦν, ὅταν τι τούτων προσγίνηται, πονηρόν τε ποιεῖ φ προσγίγνεται, καὶ τελευτῶν, ὅλον διέλυσε καὶ ἀπόλεσε, πῶς γὰρ οὔ. Τὸ ξύμφυτον ἄρα κακὸν ἑκάστου καὶ ἡ πονηρία, ἕκαστον ἀπόλλυσιν. ἢ εἰ μὴ τοῦτο ἀπολεῖ, οὐκ ἄλλο γε αὐτὸ ἔτι διαφθείρειεν. οὐ γὰρ τό γε ἀγαθὸν μά ποτέ τι ἀπολέσῃ. οὐδὲ αὖ τὸ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθόν. πῶς γὰρ ἂν ἔφη. ἴσως ἄρα τι τῶν ὄντων διείσκωμεν ᾧ ἔστι μέν τι πονηρὸν ὃ ποιεῖ αὐτὸ μοχθηρόν, τοῦτο μέν τοι, οὐκ ἔδοξέ τι αὐτὸ λύειν ἀπόλλυον, οὐκ ἔφη εἰδέναι ὅτι τοῦ πεφυκότος οὔπως, ὅλεθρος οὐκ ἦν. Οὕτως ἔφη εἰκός. Τί οὖν ἦν δ' ἐγὼ ψυχῇ ἆρ' οὐκ ἔστιν ὃ ποιεῖ αὐτὴν κακήν; καὶ μάλ' ἔφη. ἃ νῦν δὴ ἔλεγον πάντα. ἀδικία τε καὶ ἀκολασία καὶ δειλία καὶ ἀμαθία. Ἦ δὲ τι τούτων αὐτὴν διαλύει τε καὶ ἀπόλλυσι, καὶ οἰόμεθα ὅτι μὴ ἄρδην τε καὶ ἐλθόντα ὁμολογεῖν τὸν ἄδικον ἄνθρωπον καὶ ἀνόητον, ὅταν λαφθῇ ἀδικῶν, τότε ἀπολωλεκέναι ὑπὸ τῆς ἀδικίας, πονηρίαν οὖσαν ψυχῆς. ἀλλ' ὧδε ποιεῖ, ὅσπερ σῶμα. ἣ σώματος πονηρία νόσος οὖσα, τήκει καὶ διέλυσι καὶ ἄγει εἰς τὸ μὴ δὲ σῶμα εἶναι, καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν ἅπαντα ἔρχεται τῆς οἰκείας κακίας τῷ προσγενομένῳ καὶ οἰκείαι διαφθειρούσης, εἰς δὲ μὴ εἶναι ἀφικνεῖται, οὐχ οὕτω; Ναί.

Ἴδωμεν δὴ καὶ ψυχὴν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον σκοπεῖν. ἆρα οἱ αὐτῇ ἀδικία ἢ ἄλλη κακία, τῷ εἶναι καὶ προσκαθῆσθαι, φθείρει αὐτὴν καὶ μαραίνει, ἕως αὖ εἰς θάνατον ἀγαγοῦσα, ἧ σώματος χωρίσῃ; Οὐδαμῶς ἔφη τῇ τό γε, ἀλλὰ μέγ' ἂν εἰκὸς τοῦτό γε ἄλογον ἂν δ' ἐγώ. νῦν μὲν ἄλλου πονηρίαν ἀπόλλυσι τὴν, νῦν δὲ αὐτοῦ, μή. Δῆλον. Ἐννόει γοῦν δ' ἐγὼ ὦ γλαύκων, ὅτι οὐ δὴ ἔστιν ἡ τῆς τῶν σιτίων πονηρίας ἢ αὖ ἡ αὐτῶν ἐκείνων εἴτε παλαιότης, εἴτε σαπρότης, εἴτε ἀτισοσῶ οὖσα, οὐκ οἰόμεθα δεῖν σῶμα ἀπόλλυσθαι. ἀλλ' ἐὰν μὲν ἐμποιῇ ἡ αὐτῶν πονηρία τῷ σώματι σώματος μοχθηρίαν, φήσομεν αὐτὸ διεκεῖνα ὑπὸ τῆς αὐτοῦ κακίας νόσου οὖσης ἀπολωλέναι. ὑπὸ δὲ σιτίων πονηρίας ἄλλων ἔντων ἄλλο ὂν δὲ σῶμα ὑπ' ἀλλοτρίου κακοῦ μὴ ἐμποιήσαντος τὸ ἔμφυτον κακόν, οὐδέποτε ἀξιώσομεν διαφθείρεσθαι. Ὀρθότατα γ' αὖ ἔφη λέγεις. κατὰ τὸν αὐτὸν τοίνυν λόγον ἢν δ' ἐγὼ, ἐὰν μὴ σώματος πονηρία ψυχῆς πονηρίαν ἐμποιῇ, μήποτε ἀξιώσωμεν ὑπ' ἀλλοτρίου κακοῦ ἄνευ τῆς ἰδίας πονηρίας ψυχὴν ἀπόλλυσθαι τῷ ἑτέρου κακῷ, ἑτέρον. Ἔχει γοῦν ἔφη λόγον. ἆ, τοίνυν ταῦτα ἐξελέγξωμεν ἴδωμεν οὐ κακῶς λέγομεν, ἢ ἕως αὖ ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ, μή ποτε φῶμεν, ὑπὸ πυρετοῦ, μή δ' αὖ ὑπ' ἄλλης νόσου, μὴ δ' αὖ ὑπὸ σφαγῆς. μὴ δ' ἔτι ἴδωμεν σμικρότατα ὄντα ὅλον δὲ σῶμα κατατέμοι, οὕτως τοῦτον, μηδὲν μᾶλλον ποτὲ ψυχὴν ἀπόλλυσθαι, πρὶν αὖ τις ἀποδείξῃ ὡς ὑπὸ ταῦτα τὰ παθήματα τὰ τοῦ σώματος, αὐτὴ ἐκείνου ἀδικωτέρα καὶ ἀνοσιωτέρα γίγνεται. ἀλλοτρίου δὲ κακοῦ οὐ κακῷ γιγνομένου, τοῦ δὲ ἰδίου ἑκάστου μὴ ἐπιγιγνομένου, μήτε ψυχὴν μήτε ἄλλο μηδὲν ἐῶμεν φάναι τινὰ ἀπόλλυσθαι.

Ἀλλὰ μήν σοί γε ἔφη. τοῦτό γε, οὐδεὶς ἔστ' ἐξελέγξαι, ὡς τῶν ἀποθνησκόντων ἀδικώτερα αἱ ψυχαὶ ὑπὸ τοῦ θανάτου γίγνονται. Ἐὰν δέ γέτις ἔλθῃ ἐπὶ τοῦτο ὁμόσε τῷ λόγῳ τολμᾶ εἶναι καὶ λέγειν ὡς πονηρότερος καὶ ἀδικώτερος γίγνεται ὁ ἀποθνήσκων, ἵνα δὴ μὴ ἀναγκάζηται ἀθανάτους τὰς ψυχὰς ὁμολογεῖν, ἀξιώσομέν που εἰ ἀληθῆ λέγει ὁ ταῦτα λέγων, τὼ ἀδικίαν εἶναι θανάσιμον τῷ ἔχοντι ὥσπερ νόσον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀποκτιναύοντος τῇ αὐτοῦ φύσει, ἀποθνήσκειν τοὺς λαμβάνοντας αὐτό. τοὺς μὲν μάλιστα, θᾶττον. τοὺς δ' ἧττον, ἠρέμα τοῦτον. ἀλλὰ μὴ ὥσπερ νῦν φ. νύπου ὑπ' ἄλλων δίκην ἐπιθέντων ἀποθνήσκουσιν οἱ ἄδικοι. μὰ Δία ἦ δ' ὅς. οὐκ ἄρα πολύμοιρον φανεῖται ἡ ἀδικία, εἰ θανάσιμον ἔσται τῷ λαμβάνοντι, ἀπαλλαγὴ γὰρ αὖ ἂν κακῶν.

ἀλλὰ μᾶλλον ἂν μοι δοκεῖ αὐτὴν φανῆσθαι, πᾶν τοὐναντίον, τοὺς ἄλλους ἀποκλινῦσαν ἅπαν εἴ τι τὸν λόγον τοῦτον καὶ μάλα ζωτικὸν παρέχουσαν, καὶ πρὸς γέ τι τῷ ζωλικῷ, ἄχρυπνον· οὕτω πάρεσμεν ὡς ἔοικεν ἱκανῶς τοῦ θανάσιμος εἶναι. καλῶς λέγεις· ὁπότε γοῦν δὴ μὴ ἱκανὴ ἦν, γε οἰκεία ποτὲ εἰα καὶ τὸ οἰκεῖον κακὸν ἀπεκτεῖναι καὶ ἀπολέσθαι ψυχήν, χρὴ τόγε ἐπ' ἄλλον ὁλέθρῳ τινὶ σκοπεῖν κακόν, ψυχὴν ἤτι ἄλλο ἀπολεῖ, πλὴν ἐφ' ᾧ τέτακται. σχολῇ γ' ἔφη ὦ πάτερ ἂν οἶμαι.

οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲ ἀπόλλυται κακοῦ, μήτε οἰκείου μήτε ἀλλοτρίου, δῆλον· ἢ ἀνάγκη αὐτὸ ἀεὶ ὂν εἶναι· εἰ δὲ ἀεὶ ὄν, ἀθάνατον. ἀνάγκη ἔφη. τοῦτο μὲν δὴ οὕτω ἐχέτω· εἰ δ' ἔχει, σὺνοεῖς ὅτι ἀεὶ αὖ δεῖ αὐτοῖς, οὗτε γοῦν αὖ που ἐλάττους γίγνονται μυριάδας ἀπολλυμένης, οὔτε αὖ πλείους, εἰ γὰρ ὁ τι οὕτω τῶν ἀθανάτων πλεῖον γίγνοιτο, δῆλον ὅτι ἐκ τοῦ θνητοῦ ἂν γίγνοιτο, καὶ πάντα ἂν εἰς πλῆθος ἦν τὰ ἀθάνατα. ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ' ἦν δ' ἐγώ, μήτε εἰς τοῦτο οἰόμεθα· ὁ γὰρ λόγος οὐκ ἐάσει, μήτε γε αὖ τῇ ἀληθεστάτῃ φύσει τοιοῦτον εἶναι ψυχήν, ὥστε πολλῆς ποικιλίας καὶ ἀνομοιότητός τε καὶ διαφορᾶς γέμειν αὐτὸ πρὸς αὑτό. πῶς λέγεις ἔφη. οὐρᾴδιον δὴ ἐγώ αἰεὶ ὂν εἶναι, συνθετόν τι ἐκ πολλῶν, καὶ μὴ τῇ καλλίστῃ κεκραμένον συνθέσει. ὡς νῦν ἡμῖν ἐφάνη ἡ ψυχή. οὐκοῦν εἰκὸς γε. ὅτι μὲν τοίνυν ἀθάνατον ψυχὴ, καὶ ὁ αὖ τι λόγος καὶ οἱ ἄλλοι, ἀνάγκαι σειαν αὖ. δεῖ δ' ἴδῃ τῇ ἀληθείᾳ οὐλιλωδεστέρῳ λόγῳ, δεῖ αὐτὸ θιάσασθαι ὑπό τε τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας, καὶ ἄλλων παθῶν. ὥσπερ νῦν ἡμεῖς διάμεθα· ἀλλ' οἷόν δεῖ παρὸν γίγνεσθαι ὅμοιον, δι οὕτω ἱκανῶς λογισμῷ διαθεατέον, καὶ πολύ γε κάλλιον αὐτὴν ὑρήσει καὶ σαφεστέρᾳ ον, δικαιοσύνας τε καὶ ἀδικίας διόμεται, καὶ πάντα ἃ νῦν διήλθομεν. νῦν δὲ ἔπομεν μὲν ἀληθῆ τῷδὶ αὐτοῦ δι' ὃ τῷ παρόντι φαίνεται. τιθέμεθα μέν τοι διακείμενον αὐτὸν, ὥσπερ ἂν τὸν θεατὸν γλαύκην ὁρᾶτε οὐκ αὖ ἴα ῥᾳδίως ἅλοιεν αὐτὸν πολὺ ἀρχαίαν φύσιν, ἀπὸ τοῦ πάτε παλαιὰ τοῦ σώματος μόρια, τε μὲν, ἐκκεκλᾶσθαι· τε δὲ, σωστεῖφθαι καὶ πάντως λελωβῆσθαι ἀπὸ τῶν κυμάτων. ἄλλα δὲ προσπεφυκέναι ὄστρειά τε καὶ φύκια καὶ πέτρας· ὥστε παντὶ μᾶλλον θηρίῳ ἐοικέναι ἢ ὅπερ ἐστὶ φύσει, οὕτω καὶ τὴν ψυχὴν ἡμᾶς θεάμεθα διακαμμένην ὑπὸ μυρίων κακῶν· ἀλλὰ δεῖ ἐκεῖσε βλέπειν.

ποῖ δὴ ὄρος. εἰς τὴν φιλοσοφίαν αὐτῆς, καὶ σκοπεῖν ὧν ἅπτεται καὶ ὁποῖα ἐφίεται ὁμιλῶν, ὡς ξυγγενὴς οὖσα τῷ θειῳ καὶ ἀθανάτῳ, καὶ ἀεὶ ὄντι, καὶ ὅλα ἂν γένοιτο τῷ τοιούτῳ πᾶσα ἐπιποθοῦσα καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ὁρμῆς ἐκκινηθεῖσα ἐκ τοῦ νῦν τοῦ ὃν νῦν δὴ καὶ τοῦδε κρουσθεῖσα πίφαυσκε τε καὶ ὄρεγεται. ἃ νῦν αὐτῇ ἄτε γῆ εἰσκαμμένη χωρεῖ καὶ πιφαύσκη πολλὰ καὶ ἄγρια τοῦδε πίφυκεν ὑπὸ τῶν δοκούντων λεγομένων εἰσάπαξ. καὶ τὸ τ' ἄντις ἴδῃ αὐτῆς τὸν ἀληθῆ φύσιν, εἴτε πολυειδὴς, εἴτε μονοειδὴς, εἴτε ὅπῃ ἔχει καὶ ὅπως. νῦν δὲ τὰ οἱ τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ πάθη τε καὶ ἤδη ὡς ἐγῷμαι ἐπεισελθὼν αὐτῆς διελελύθαμεν. παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. οὐκοῦν δὴ ἐγώ, τάτε ἄλλα ἀπολωσάμεθα οὐ τῷ λόγῳ, καὶ οὐ τοὺς μισθοὺς οὐδὲ τὰς δόξας δικαιοσύνης ἐπινενεμήκαμεν· ὥσπερ ἡσιόδῳ τε καὶ ὁμήρῳ ὑμεῖς ἔφατε· ἀλλ' αὐτὴν δικαιοσύνην αὐτῇ ψυχῇ ἀρίστην ὑρόμεν, καὶ ποιητέον εἶναι αὐτῇ τὰ δίκαια· εἰ δὲ ἔχει τὸν γύγου δακτύλιον, ἑαῖτε μή· καὶ πρὸς τοιούτῳ δακτυλίῳ πλὴν ἅιδου κωλῦ.

ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. ἔρ' οὖν ἦν δ' ἐγώ ὦ γλαύκων, νῦν ἤδη ἀκίνδυνός ἐστι πρὸς ἐκείνοις, καὶ τοὺς μισθοὺς τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ ἀποδοῦναι, ὅσους τε καὶ οἵους τῇ ψυχῇ παρέχει παρ' ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν· ζῶν τός τε ἔτι τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐπειδὰν τελευτήσῃ. παντάπασί μὲν οὖν ἔφη. ἔρ' οὖν ἀπαιτοῦσά τι μεῖ ἃ ἐδικαιοῦσθε οὐ τῷ λόγῳ; τί μάλιστα. ἔδωκε ὑμῖν ἦν δίκαιον, δοῦναι ἄδικον εἶναι, καὶ ἦν ἄδικον, δίκαιον· ὑμεῖς γὰρ ἠγεῖσθε, καὶ εἰ μὴ δῶσι κατὸν ἔτι ταῦτα λανθάνειν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους· ὅμως δ' τέον ἐστὶ τῷ λόγου εἵνεκα· ἵνα αὐτὰ δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν αὐτῷ κείσθω, ἢ σύμπαν φάνεις. δικαίως μέν τ' αὖ ἔφη, εἰ μή. ἐπεὶ δὴ τοίνυν κεκρίμθαι ἐστὸν, ἐπὶ πάντα τῷ ἔμπροσθεν δικαιοσύνης, ὥσπερ ἔχει δόξης καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ ἀνθρώπων· καὶ ὑμᾶς ὁμολογεῖν τοῦδὲ αὐτῆς δοκεῖσθαι οὕτω.

ἵνα καὶ

ἵνα καὶ τὰ νικητήρια κομίσωνται, ἀ ἀφ' οὗ δικῶν κτομίζη, δίδωσι τοῖς ἔχουσιν αὐτόν. ἐπειδὴ καὶ τὰ ἀφ' ὧν εἶναι ἀγαθὰ, δίδοῦσα ἐφαίν. καὶ οὐκ ἄξιον ὧσαι τοὺς τῷ ὄντι λαμβάνοντας αὐτόν. Δίκαιον ἔφη αὐτῇ. Οὐκοῦν ἢν δ' ἐγὼ, πρῶτον μὲν οὐδὲν ἀποδώσουσι τὸ θεοὺς γε οὐ λανθάνει ἑκάστοτε αὐτῶν οἷος ἕκαστος. Ἀποδώσουσι γε ἔφη. Εἰ δὲ μὴ λανθάνοι, ὁ μὲν θεοφιλὴς ἂν εἴη, ὁ δὲ, θεομισὴς, ὥσπερ καὶ πρότερον ὡμολογοῦμεν. Ἔστι ταῦτα. Τῷ δὲ θεοφιλεῖ οὐχ ὁμολογήσομεν ὅσα γε ἀφ' ἑαυτῶν γίγνεται πάντα γίγνεσθαι εἰς ὅσον τε ἄριστα· ἀλλὰ τὴν αἰτίαν κακῶν ἐκ προτέρου ἁμαρτάνων ὑπῆρχε. πάνυ μὲν οὖν. Οὕτως ἄρα τὸ πολιτικὸν περὶ τὸ δίκαιον αὐξησόμενον αὐτό τ' ἐν πόλει γίγνεται, ἐκ τε αὐτοῦ, ἅτε αὐτὸ ὂν τοιοῦτον, ἀεὶ τοιαῦτα ἐργάζεται. Φαίνεται γε. Τὰ μὲν δὴ παρὰ θεῶν, τοιαῦτ' ἄττ' ἂν εἴη νικητήρια τῷ δικαίῳ. κατὰ γοῦν ἐμὲν δόξειεν ἔφη. Τί δ' ἂν δ' ἐγὼ παρ' ἀνθρώπων· ἆρ' οὐχ ὧδ' ἔχει ἐὰν τὸ ὂν πιθέσθαι, οὐχ οἱ μὲν λανθάνειν μὴ ἄδικοι φρόνιμοι ὄντες ἀλλὰ τὸ δοκεῖν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἀφ' ὧν ἔπη καὶ ἔργα γίγνεται, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἰόντα ἀναγκαῖον ἐστὶν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι ἀνθρώπῳ; Ἀνάγκη. Ἆρ' οὖν ἐκ τούτων ἀνάγκη καὶ τὰ ἐπαινούμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπαινεῖσθαι τοὺς ἔχοντας τὰ τοῦ θεοφιλοῦς; Καὶ μάλα. Ἀνέξη ἄρα λέγοντος ἐμοῦ ὧδε τοὺς τοιούτους ἀπὸ τούτων ἐπαινοῦντας; Καὶ μάλα. Ἀνέξη ἄρα λέγοντος ἐμοῦ ὧδε αὖ τοὺς ἀδίκους ἐλέγχοντας, ὡς τῇ αὐτῶν πόλει ἀρχυσί τε οὐ βουλόμενοι τὰς ἀρχὰς γαμοῦσί τε ὁπόθεν οὐ βούλονται. ἐκ διδάσκουσί τε εἰς οὓς οὐκ ἐθέλουσι, καὶ πάντα ἃ σὺ δὴ ἐκείνων, ἐγὼ τανῦν λέγω δὴ τῶνδε· μὴ οὐ καὶ ἅπερ τῶν ἀδίκων· ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ἢν ἀνίσταταί τις λάθωσιν, ὑδροποσίᾳ τ' ὀφλόντες ἢ ὀρόμου ἀριθμοῦντες, καταγέλαστοί εἰσι, μὴ γέροντες γιγνόμενοι, ἅτε πρόπαλαι ζῶντες· ὑπὸ ξένων τε καὶ ἀστῶν μαστιγούμενοι, καὶ ἃ ἄγριος ὄφις σὺ ἔστιν ἀληθῆ λέγειν· ἔτι τε τριβλώσουσι μὴ ἐκ καιροῦ θήσουσι. πάντα ἐκεῖνα οἶσθα καὶ ἐμοῦ ἀκηκοέναι ὡς πάσχουσιν· ἀλλ' ὅ λέγω, ἔρα εἰ ἀΐξῃ. καὶ πάνυ ἔφη· ἀΐξω γὰρ λέγων. Ἀλλὰ μὴν τοίναν ἢν δ' ἐγὼ ζῶντι τῷ δικαίῳ, παρὰ θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἄλλα τε μὴ μεθ' ὧν μὴ δίκαιος γίγνεται πρὸς ἐκείνοις τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς αὐτὸ παρέχεται ὢν δίκαιος φανῆναι, τοιαῦτ' ἄττ' ἂν εἴη. καὶ μάλ' ἔφη καλά γε μὴ βέβαια. Ταῦτα τοίνυν ἐγὼ δ' ἐγὼ, οὐδὲν ἔτι κωλύει οὐδὲ μᾶζον πρὸς ἐκεῖνα ἀπολαυσάντα ἑκάτερον τοῦδε μέγα χρὴ δὴ καὶ τὰ ἀκούσεσθαι, ἵνα πλέως ἑκάτερος αὐτῶν ἀπειληφὼς ᾖ τὰ ὑπὸ τοῦ λόγου ὀφειλόμενα ἀκούσεται. Λέγεις αὖ ἔφη ὡς οὐ πολλὰ ἀλλ' ἥδιον ἀκούοντι. ἀλλ' οὐ μέντοι σοι ἔτι δ' ἐγὼ ἀλλὰ νῦν γε ἀπόλογον ἐρῶ· ἀλλ' ἀλλὰ μοῦ μὴ οὐ σοὶ ἐρεῖ τὸ ἀρμόττον, ὁ γέρος παμφύλαξ ὅσπερ τε οὐ πολέμῳ πλαντήσας αἱματοέντων δικαστέων τῶν περὶ ἵππων δικαζομένων, ὑγιὴς μὲν αὐτὸς ἐπανῆλθε κομισθεὶς δὲ ὅπως μέλλων βάπτεσθαι δωδεκαταῖος ἐὰν τῇ πυρᾷ κείμενος ἀπεθίσω. ἀκούσεσθε δ' ἔλεγεν, ἃ ἐκεῖ ἤλουεν ἔφη δ' ἐπειδὴ οὖν ἐκ εἶναι πλὴν ψυχὴν, πορεύεσθαι μᾶλλα πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι στρατὸν εἰς τόπον τινὰ δεινόν, ἐν ᾧ τῆς γε γῆς δύο εἶναι χάσματα ἐχόμενα ἀλλήλων, ἐκ τ' οὐρανοῦ αὖ ἕτερα ἄνω, ἄλλα κατανταικρύ· δικαστὰς δ' μεταξὺ τούτων καθῆσθαι· οὓς ἐπειδὴ διαδικάσειαν, τοὺς μὲν δικαίους κελεύειν πορεύεσθαι πρὸς εἰς δεξιά τε καὶ ἄνω διὰ τοῦ οὐρανοῦ, σημεῖα τοῖς ἀφαντας τῶν δεδικασμένων ἐπὶ τῷ πρόσθεν. Τοὺς δ' ἀδίκους, πρὸς εἰς ἀριστερά τε καὶ κάτω ἰέναι καὶ οὗτοι ἐπὶ τῷ ὄπισθεν σημεῖα πάντων ὧν ἔπραξαν ἐαυτῶν δ' προσιόντας ἑκάστους ἐπεῖν, ὅτι δίκαιοι αὐτὸν ἄγγελον ἀνθρώποις γενέσθαι τῶν ἐκεῖ, καὶ διακελεύειν τοὺς εἰσιόντας τὸ καὶ θεᾶσθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ. ὁρᾶν δὲ ταύτῃ μὲν καθ' ἑκάτερον τὸ χάσμα τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ τῆς γῆς ἀπιούσας τὰς ψυχὰς

ἐπειδὴ αὐτοῦ δικασθεῖεν. καὶ τὰ μὲν ἐντεῦθεν, ἐκ μὲν τοῦ, αἰσθάνεται ἐκ τῆς γῆς μεσῆς αὐχμοῦ τε καὶ κόπεως. ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, καταβαίνοντα ἑτέρωθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καθαρὰς, καὶ τὰς ἀεὶ ἀφικνουμένας ὥσπερ ἐκ πολλῆς πορείας φάναι ἥκειν, καὶ ἀσμένως εἰς ἣν λειμῶνα ἀπούσας, οἷ αὐ παιγνύμενα κατασκηνᾶσθαι, καὶ ἀσπάζεσθαί τε ἀλλήλας ὅσαι γνώριμοι, καὶ πυθάνεσθαι τάς τε ἐκ τῆς γῆς ἥκουσας περὶ τῶν ἐνθένδε παῖδας, καὶ τὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ παρ' ἐκείνων διηγεῖσθαι δὲ ἀλλήλαις, τὰς μὲν ὀδυρομένας τε καὶ κλαιούσας, ἀναμιμνησκομένας ὅσα τε καὶ οἷα πάθοιεν καὶ ἴδοιεν ἐν τῇ κάτω γῆς πορείᾳ· εἶναι δὲ τὴν πορείαν χιλιετῆ· τὰς δ' αὖ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὑπαντιάσας διηγεῖσθαι καὶ θέασ' ἀμοιβαίους ἡδονὰς· τὰ μὲν δὴ πολλὰ ὧν γλαυκῶν· πολλοῦ χρόνου διηγήσασθαι. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον ἔφη, τόδε εἶναι ὅσα πώποτέ τινα ἠδίκησαν, καὶ ὅσους ἕκαστοι κάτω ἀπάντων δίκην δεδωκέναι ἀνὰ μέρος· κάτω ἐκάστου δικάς. ἦν δ' ἔδη, καὶ τὰ ἐναντία τούτοις περὶ ἑκάστου, ὡς εἶεν ἕνεκ' ἔνεστιν ἀγαθοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου. ἵνα δικαιότερον τὸ κέρδος τῆς ἀδικίας ἐκ τίνος, καὶ οἷ εἴη πολλῶν θανάτων ἅπασιν αἴτιοι, ἢ πόλεις περιόντες, ἢ στρατόπεδα, καὶ εἰς δουλείαν ἐμβιβάσαντές τινας ἄλλας κακοῦν χάριν ματαίαν, πάντων τούτων δικαιότερον ἀλγηδόνας κάτω ἐκάστου κομίσασθαι· καὶ αὖ εἴ τινα εὖ δρῶντα ἀνδρῶν ἐκ τύχης, καὶ ὅσοι γεγόνοτες εἶεν, καὶ τοιαῦτα τὴν ἀξίαν κομίζοιντο· τῶν δὲ δυσγενομένων, καὶ ὀλίγον χρόνον βιούντων πέρι. ἄλλα ἔλεγεν οὐκ ἄξια μνήμης· εἰς δὲ θεοὺς ἀσεβείας τε καὶ ὁσιοσύνης, καὶ γονέας, καὶ αὐτόχειρας φόνου, μείζους ἔτι τοὺς μισθοὺς διηγεῖτο. ἔφη γὰρ δή παρακαθῆσθαι ἑκάστῳ τῶν ἐκ τοῦ ἑτέρου ὅπου αὖ ἕκαστος ὁμάδος. ὁ δὲ ἀρδιαῖος οὗτος, τῆς παμφυλίας οὗτοι πόλει τύραννος ἐγεγόνει, ἔτη χιλιοστὸν ἔτος ἐκείνου τοῦ χρόνου. γέροντά τε παῖδα ἀποκτείνας, καὶ πρεσβύτερον ἀδελφὸν, καὶ ἄλλα δὴ πολλά τε καὶ ἀνόσια εἰργασμένος ὡς ἐλέγετο. ἔφη οὖν τὸν ἐρωτώμενον εἰπεῖν, οὐκ ἦκειν φάναι οὐδ' ἂν ἥξειν δι' οὖ. εἰδικαίμεθα γὰρ οὖν δή, καὶ τῶν δεινῶν θεαμάτων. ἐπειδὴ ἐγγὺς τῆς στομίου ἦμεν μέλλοντες ἀνήξεσθαι, καὶ τἆλλα πάντα πεπονθότες, ἐκεῖνό τε κατεῖδομεν ἰδαίφως, καὶ ἄλλους σχεδὸν αὐτῶν τοὺς πλείστους τυράννους· ἔσαν δὲ καὶ ἰδιῶται ἔνιοι τῶν μεγάλα ἡμαρτηκότων. οὓς οἰομένους ἤδη ἀνακύσεσθαι, οὐκ ἐδέχετο στόμιον· ἀλλ' ἐμυκᾶτο ὁσάκις τις τῶν οὕτως ἀνιάτως ἐχόντων εἰς πυκνίαν. ἢ μὴ ἱκανῶς δεδωκὼς δίκην, ἐπιχειρῶν ἀνήξεσθαι. οἱ ταῦτα δή, ἄγριοι ἔφη ἄγριοι, καὶ πάντῃ πυρὶ ἰδεῖν, παρεστῶτες καὶ ἡσθανόμενοι τὸ φθέγμα, τοὺ μὲν ἰδίᾳ λαβόντες, ἦγον· τὸν δὲ ἀρδιαῖόν τε καὶ ἄλλους συμπολλοὺς χεῖράς τε καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν δήσαντες καὶ δείραντες, εἶλκον παρὲκ τὴν ὁδὸν ἐκτὸς ἐπ' ἀσπαλάθων κνάμπτοντες, καὶ ᾗς ἀεὶ παρεῖσι σπαίνοντες, ὧν οὔτι τῶν τοιούτων ὑπομένουσιν, καὶ ὅτι εἰς τὸν τάρταρον ἐμπεσούμενοι ἄγονται. οὕτω δὴ φέρειν ἔφη πολλὴν καὶ παντοδαπὴν σφίσι γεγονότων, ἔκτυπον ἐκάστην τὸν φέρειν ἀμυκήσασθ' ὁ στόμιον, καὶ ἀσμενίσαντα ἔνιοτον σηράσασθαι ἀσπαλιᾶσι, καὶ τὰς μὲν δὴ λίκας τε καὶ τιμωρίας, διαφόρους τινὰς ἢ καὶ αὖ τοὺς αὖθις ἀφιγμένους ἐκείνους. ἐπειδὴ δὲ βίᾳ οὐ τῷ λειμῶνι ἐκείνοις ἐπῆ ἀμοιβαῖα γίνοιντο, οἰκτάντας ἀπιέναι, δεῖν τῇ ἐγγὺς πορεύεσθαι, καὶ ἀφικνεῖσθαι τεταρταίους· ὅθεν καθορᾶν ἄνωθεν διαπαντὸς τὸ οὐρανοῦ καὶ γῆς τὰ μέσον φῶς ὑφὺ δὴ κίονα μάλιστα τῇ ἕρισι προσφερές· λαμπρότερον δὲ καὶ καθαρώτερον ἐκ δὲ ἀφικνεῖσθαι προελθόντας ἡμέρησαν ὁδόν, καὶ ἰδεῖν αὐτόθι καὶ μέσον δ' φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄκρα τῶν δεσμῶν αὐτοῦ τὰ μέσα ἦ γὰρ ἔδη τὸ φῶς ξυνδεσμὸν τοῦ οὐρανοῦ, ὅπερ τὰ ἔσω ξύμπαντα τῶν περάτων. οὕτω πᾶσαν συνέχειν τὴν περιφοράν· ἐκ δὲ τῶν ἄκρων τὰ μέσον ἀνάγκης ἄτρακτον, ἐπὶ οὗ πᾶσας ἐπιστρέφεσθαι τὰς περιφορὰς οὗ τὴν μὲν ὑλακτὴν τε καὶ ἀδίεκτον ἔδη ὑφ' ἀδάμαντος· τὸν δὲ σφόνδυλον, μεικτὸν, ἔκτε δὴ τοῦτον καὶ ἄλλων γενῶν· τὴν δὲ οὖ σφονδύλου φύσιν ἦν τοιάδε· τὸ μὲν σχῆμα, ὅπερ ἐνθάδε· νοῆσαι δὲ δεῖ ἓν ἔνειναι τοιοῦτον αὐτὸν ἔδη, ὥσπερ αὖ εἶεν οἱ μαγνήτου σφόνδυλοι κοίλου καὶ ὑφεγλυμμένου, διαπερᾷς ἄλλος τοιοῦτος ἐλάττων ἐγκείσετο· ἁρμόττων καθάπερ οἱ κιβδηλοὶ οἱ εἰς ἀλλήλους ἁρμόττοντες, καὶ

οὕτω δὴ τεῖον ἄλλον ἢ τέταρτον, καὶ ἄλλους τέτταρας, ὅπως χορὸς ᾖ. ὑὸς ἐμπαίνοντας σφονδύλους εἰ ἀλλήλοις ἐγκεκεντρωμένους κύκλους. ἀνωδὲν τὸ χεῖλος φαίνοντας κοῖλον συνεχὲς ὡς σφονδύλου ἀπὸ γαλεομένους ἢ πῶ ἀλλοιότητι ἐκείνῳ δὲ ὀξὺ μέσον ἢ ὀξύδιαπερὲς ἐλαλάζαδαι. ἐν μὲν οὖν πρῶτον τὸ καὶ ὑγρότατος σφονδύλου, σκληρότατον ἐν τῷ χείλους κύκλου ἔχειν. ἐν δὲ τῷ ἕκτου, διάστροφον. ἑβδόμου δὲ, τὸν τῷ τετάρτου δὲ, τὸν ὑὸ ὀγδόου. πέμπτου δὲ, ἐν τῷ ἑβδόμου. ἕκτου δὲ, τὸν ὑὸ πέμπτου. ἕβδομον δὲ, ἐν ὑὸ ἑβδόμου. ἕβδομον δὲ, τὸν ὑὸ ἑβδόμου. ὀγδόου δὲ, τὸν ὑὸ ἕκτου. ἐννάτου δὲ, τὸν ὑὸ πέμπτου. δεκάτου δὲ, τὸν ὑὸ τετάρτου. ἑνδεκάτου δὲ, τὸν ὑὸ τρίτου. δωδεκάτου δὲ, τὸν ὑὸ δευτέρου. ἐν μὲν οὖν τῷ μεγίστου, πυκνότατον ἐν τῷ ἑβδόμου, λαμπρότατον ἐν δὲ τῷ ὀγδόου, ἐ χρῶμα ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔχειν πρὸς λαμπρότερος. ἐν δὲ τοῦ διάστροφος ἢ πέμπτος, παραπλήσιος ἀλλήλοις ἑκατέρους ἐκείνων. τεῖον δὲ λαμπρότατον χρῶμα ἔχειν, τέταρτον δὲ ὑπέρυθρον. διάστροφον δὲ, λαμπρότερον ἐν ἕκτου ὑπὸ βαλλειν. κυκλεῖσθαι δὲ διὰ σφαίρας ὁμοίως ἐν ἀφαίρου. ὅλον μὲν πῶ αὐτῶ φοραί· εἰ δὲ ᾗ ὅλῳ τοῦ ἑβδόμου, ἐὸν μὴ σφαῖρος ἢ κύκλος, πῶ οὐσιαν ἴσαν ᾗ ὅλῳ ὑρίσει τοῦ ἑβδόμου, αὐτῶν δὲ τοῦτ', παραστατικὴ ἐν τοῦ ὀγδόου διάστροφος δὲ ᾗ ἄμα ἀλλήλοις τόνῳ. ἑβδόμου μὲν ἕκτου ᾗ πέμπτου. ἐν τρίτου δὲ, φορᾷ ἴσαι ὡς σφαῖραι ἅ ἀμακυκλούμενον τὸν τέταρτον. τέταρτου δὲ ἐν τρίτου καὶ πέμπτου τὸν διάστροφον. τρεφόμενος δὲ αὐξητικὴν γόνασιν. ἐπὶ δὲ τῶ κύκλων αὐτοῦ ἀπόδειν ἐξ ἡσίου διεσκέναι σειρῶσι συμπεφορημένων φωνὴν μίαν ἰέσαν ἀπάνευθεν. ἐκπεσόντων δὲ ὀκτὼ οὐσῶν, μίαν ἁρμονίαν ἐμφωνῆν. ἄλλα δὲ ᾗ ἀμμέσα πέμπε ξ διέσου ὑρὸς οὐ βρόνῳ ἐκφύσιν συναπτόμος τῆς ἀπάνης μοίρας λαμβανούσας. σέμνατα δὲ τῶν κεφαλῶν ἐχούσας λάχειν τε ᾗ κλωβὼ ᾗ ἄξονα, ὑμνεῖν πρὸς πῶ τῶν σειρῆνων ἁρμονίαν. λαχεῖν μὲν, πάντ' γονότατα. κλωβὼ δὲ, τὰ ὄντα. ἄξονα δὲ, τὰ μέλοντα. ᾗ πῶ μὴ κλωβῶ, τῇ δ' εἰς χειρὶ ἑφαπτομένῳ, σωσιπίσῃ φέρειν τ' ἀεὶ κόσμῳ τὸ ἓξ περὶ φοραί, σκληπύστρι χρόνον. πῶ δὲ ἄξονα, τῇ ἀρίστρᾳ τοὺς ὑπὲρ αὖ ὠσαύτως. πῶ δὲ λαχεῖν, οὐ μόρει ἐκ. πόδας ἐκ τῇ χειρὶ ἑφάπτεσθαι. σφᾶς οὖν ἐπειδὴ ἀμικέσθαι, οὗτος δεῖν ἰέσαι πρὸς πῶ λαχεῖν προφύτην οὖν τινα σφᾶς πρῶτον μὲν οὐτόξει σκοπεῖν. ἔπειτα λαβέντα ἐκ τῶν τῆς λαχέσεως γονάτων κλήρους τὸ καὶ Οἶον πα ραλείγματα, ἀνάξαι τὰ ὑπὸ ζυγὰ μα ὑμνῶν, ἐπὰν ἀνάγκης βυσσιβρὸς κόρης λαχέσεως λόγος. ψυχεῖ ἐφ' μὲν ἁρμοσ ἁρχὰ ἁλλης περὶ δόου θυσίου χίνους βαπτισθέντος οὐχ ὑμᾶς διάμεινα λίξεται, ἀλλ' ὑμᾶς διάμεινα αἰρήσεσθε. πρῶτος δὲ λάχῶν, πρῶτος αἱρεῖσθαι Οἶον, ᾧ σωίξεται ὀξὺ ἀνάγκης. αἱρεῖτο δὲ ἀδέσποτον. ἢ τε μεῖν ᾗ ἀπιμᾶζων τελεῖον ᾗ ἔλαττον αὐτῆς ἐπιτροπεύει· αὐτὸς ἐπομένου. θεὸς ἀναίτιος. πῶ τε ἀθάνατε, ἐπὶ μὲν ἀδὶ πάντες τοὺς κλήρους, τὸν δὲ πιρὸν αὐτὸν πισόντα, ἑκάστου ἀναιρεῖσθ· ἔπειν οὐ δὲ οὐκ ἐᾶν. τῷ δὲ αἰτιομένῳ ὄπλου ἢ ὁπόστος ἕλησε. μετὰ δὲ ταῦτ' αὐθις τὰ τῶν Οἴων παραδείγματα, εἰς ἃ πρόσθεν σφῶν θέναι ἀδὶ πῶ γὰν πολὺ πλείω τ' ἢ τὸν ρόν. ἢ δὲ πεισθόδε πόλ. ζῴων τε γὰ πάντων Οἴους ᾗ σὺ ᾗ οὓς αὖθερα πίνους ἅπαντας. συβεβανηκέναι γὰ οἱ αὐτοῖς ἢ τοὺς ᾗ σιατικὰς, τ' ἐς καὶ μάτα εὖ διαφθερομένα, ᾗ εἰς πινίασ τε ᾗ φυσὰς ᾗ εἰς πῶχείασ τελευτῶσας. ἢ δὲ ᾗ δοκίμων αἰσθεῶν Οἴους. οὓς μὴ, ἀδὶ ἐάσει ᾗ κατὰ κόλπ, ᾗ πῶ ἄλλω ἰσχύσ τ' ἀπανίαν. οὓς δ' ἀδὶ χίνοσι ᾗ προγόνων αἱρέτοις, ᾗ διδοκίμα. ν κατὰ ταῦτα. ὅσπερ ἐπὶ γυναικῶν. ψυχῆς δὲ τὸ εἶναι σὺν σῶμάσι ὅσῳ. ἀ ἀναγκαίως ἔχειν, ἄλλων ἑλομένων βίον, ἄλλοιαν γίνεσθ'. τὰ δ' ἄλλα, ἀλλήλοις τὰ καὶ πολοῦσιν καὶ πινίαις. τὰ δὲ, νόσοις. τὰ δὲ, ὑγιείαις μεμίχθαι. τὰ δὲ, καὶ μέσον τοῦτ'. εἶναι δὴ ὡς ἔοικεν ὃ φίλεσθαι λαύκων, ὁ πᾶς κίνδυνος ἀνθρώπῳ καὶ ὅσῳ παῦται μάλιστα ἐπιμελητέον. ὅπως ἕκαστος ἑνὸς τ' ἄλλου μαθήματος ἀμελήσας, τούτου τ' μαθήματος καὶ ζητητὴς καὶ μαθητὴς ἔσται. ἐὰν πόθεν δίος τ' ᾖ μαθεῖν καὶ ὀρθρεῖν, τῆς αὐτὸν πειθοῦς ἄμενος καὶ ἐπιστήμονος βίου καὶ χρηστὸν καὶ πονηρὸν διαγιγνώσκοντα, τὸν βελτίω ἐκ τ' ἀμεινόνων ἀεὶ πάντα χῷ αἱρεῖσθ· αὖ λογιζόμενον πάντα τὰ νῦν δηθέντα καὶ ξυντιθέμενα ἀλλήλοις καὶ δυνάμενα πρὸς ἀρετὴν Οἴου πῶς ἔχει, καὶ ἐὰ ἐστὶ τὸ κρεῖττον καὶ τὸ βέλτιον ἢ κάκιον ψυχῆς ἕξεως, κακὸν ἢ ἀγαθὸν ὀργάζεται. καὶ τὸ δύσκολον

καὶ δυσγένειαν, καὶ ἰδιωτείαν, καὶ ἀρχαί, ἢ ἰσχύες, καὶ ἀδοξίαι, καὶ βυσσίαι, καὶ δυσμαθίαι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν φύσει ἢ ψυχὴν ὄντων, καὶ τ' ἐπικτήτων τὴ ξυγκράσεσιν μένα πρὸς ἄλληλα βράζεται. ὥστε ὃς ἂ πάντων αὖ λωφᾷ ἢ συλλογισάμενον, αἱρεῖαι πρὸς τὸ τῆς ψυχᾶς Φῦσιν ἀποβλέποντα τόν τε χείρω καὶ τὸν ἀμείνω βίον. χείρω μὲν καλοῦντα, ὃς αὐτὸ ἐκεῖσε ἄξει εἰς τὸ ἀδικωτέρων γίνεσθαι· ἀμείνω δέ, ὅστις εἰς τὸ δικαιότερον. τὰ δὲ ἄλλα πάντα, χαίρειν ἐᾶν· ἐωρακόσι γὰρ ὅτι ζῶν τί τε καὶ τελευτήσαντι αὖτη κρατίστη αἵρεσις ἀδαμαντίνως δεῖ δὴ ταύτην τὸν δόξαν ἔχοντα, εἰς ᾅδου ἰέναι. ὅπως αὖ ἢ καὶ ἐκεῖ ἀδίκως τύχῃ ὑπὸ πλούτου τε καὶ τῶν τοιούτων κακῶν. καὶ μὴ ἐμπεσὼν εἰς τυραννίδας καὶ ἄλλας τοιαύτας πράξεις, πολλὰ μὲν βρόσκοντι καὶ αὐάνεται κακά, ἔτι δὲ αὐτὸς μείζω πάσχῃ. ἀλλὰ χρὼ φέρειν μέσον αἰεὶ τὸν βιοῦντα βίον αἱρεῖσθαι καὶ φεύγειν τὰ ὑπερβάλλοντα ἑκατέρωσε, καὶ εἰ τῷδε ἢ βίῳ καὶ τὰ δ' ἄλλα τὰ καὶ ὧν παντὶ τῷ ἔπεται. οὕτω γὰρ ἂν εὐδαιμονέσταλος γίγνοιτ' ἄνθρωπος, καὶ δὴ ἔν καὶ τότε ὁ ἑκάτερα ἄγγελος ἥξειν τὸν μὲν προφήτην, οὕτως εἰπεῖν· καὶ τελευταίῳ ἐπόντι, ζῶ νῦν ἐλομένῳ, σωτῆρος ζῶντι, καὶ τῷ βίος ἀγαπητὸς οὐκακός· μήτε ὁ κρίνων αἱρέσεως ἀμελέτω, μήτε ὁ τελευτᾶν ἀθυμείτω· εἰπόντος γὰρ ταῦτα τὸν πρῶτον λαχόντα ἕφη εὐθὺς ἐπόντα τὸν μέγιστον τυραννίδα ἐλέσθαι, καὶ ὑπὸ ἀφροσύνης τε καὶ λαιμαργίας, οὐ πάντα ἱκανῶς ἀνασκοπήσαντα ἐλέσθαι· ἀλλ' αὐτὸν λαθεῖν ἐσθίοντα ἐμαρμόλυκα παῖδων αὐτῆ θρέψεις καὶ ἄλλα κακά· ἐπειδὴ δὲ ἔκγονα τὰ κρίνων σκέψασθαι πόσα ἐστί τε καὶ ὁδύρεσθαι τὸν αἵρεσιν οὐκ ἐμμένοντα ὧν προεῤῥήθησαν ὑπὸ τῆς προφήτου. οὐ γὰρ ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι τῶν κακῶν, ἀλλὰ τύχην τε καὶ δαίμονας καὶ πάντα μᾶλλον αὐτὸ ἑαυτῆ. ἢ δὲ αὐτὴν τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἰόντων ὁτὲ ταγμένη πολιτεύσασθαι τῷ προτέρῳ βίῳ βεβιωκότα, ἔθει αὖθι φιλοσοφίᾳ, αἱρετῆς μετειληφότα· ὡς δὲ καὶ ἐκεῖνον, οὐκ ἐλάττους ἢ ὧν τοῖς τοιούτοις ἁλίσκεσθαι τοὺς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἥκοντας· ἅτε πόνων ἀγυμνάστους. τ' δ' ἐκ τῆς γῆς τοὺς πολλοὺς· ἅτε αὐτοὺς τε πεπονηκότας ἄλλους τε ὁρῶντας, οὐκ ὀξέως ἐπισείοντας τὰς αἱρέσεις ποιεῖσθαι. διὸ δὴ καὶ μεταβολὴν τῶν κακῶν καὶ τ' ἀγαθῶν, ταῖς πολλαῖς τῶν ψυχῶν γίγνεσθαι, καὶ ὀλίγ' ἐπὶ τῷ κλήρου τύχην· ἐπεὶ εἴ τις ἀεὶ ὁπότε εἰς ἥν αὐθάδη βίον ἀφικνοῖτο ὑγιῶς φιλοσοφοῖ, καὶ ὁ κλῆρος αὖ τῷ τ' αἱρέσεως μὴ τελευταίος πίπτοι, κινδυνωδέστερον ἐκ τ' ἐκεῖθεν ἀπαγγελλομένων, οὐ μόνον αὐθάδη βιάσασθαι ἂν, ἀλλὰ καὶ πάνυ αὐθαδέστατον ἐκεῖσε καὶ δεῦρο πάλιν φοιτᾶν οὐκ ἂν χρόνου καὶ ὀχλήσεως πορρωτέρω. ἀλλὰ λείας τε καὶ εὐφορίας. τοιαύτην γὰρ δὴ ἔφη πάντα θέσιν ἀξίαν ἢ ἰδεῖν εἰς ἔπεσθαι τὰ ψυχὰ ἰόντα τοὺς βίους. ἐλεεινόν τι χρὴ ἰδεῖν ἢ κωμῳδίαν καὶ θαυμασίαν· κατὰ συνήθειαν τὸ τῆ προτέρου βίου τὰ πολλὰ αἱρεῖσθαι. ἰδεῖν μὲν γὰρ ψυχὴν ἔφη πάντ' ὀρφέως γενομένου κύκνου βίον αἱρουμένου, μίσει τοῦ γυναικείου γένος ὀφρ' ἐν ὑπ' ἐκείνων βιάσθαι οὐκ ἐθέλουσαν ἐν γυναικὶ γεννηθεῖσαν γενέσθαι. ἰδεῖν δὲ πάντα θαμάρου, ἀηδόνος ἐναντίου. ἰδεῖν δὲ καὶ κύκνου μεταβάλλοντα εἰς ἀνθρωπίνου βίον αἵρεσιν, καὶ ἄλλα ζῷα μουσικὰ ὡσαύτως ἐς ἀνθρ· πάντα δὲ λαχοῦσαν ψυχὴν ἐλέσθαι λέοντος βίον, ἔνθ' δὲ πάντα τὸν Τελαμωνίου φθόγγουσαν αἴαντος μεμνημένον τῆς τῶν ὅπλων κρίσεως· πάντα δ' ἐς τοῦτο, ἀναμίμνοντος. ἐχρεὼν δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀνθρωπίνου γένους ὀφ' τὰ πάθη, ἐν τῇ δὲ ἀλλάξαι βίον. ἀνάγκας δὲ λαχοῦσαν πάντα ἀτελεστὸν ψυχὴν καὶ ἐδοῦσαν μεγάλας τε μὰς ἀθλητῆ ἀνδρὸς, οὐδαμόθεν παρελθεῖν, ἀλλὰ λαβεῖν· μέσῃ δὲ ταύτην ἰδεῖν, πάντα ἐπειτ' τὴν παντοπίας ἐς τετραγωνικῆς γυναικὸς ἰοῦσαν φύσιν· πόρρω δ' ἀνὰ ὑστάτοις ἰδεῖν πάντα τὸν γελωτοποιοῦ θερσίτου, πίθηκον ἀναμίμνοντα. κατὰ τύχην δὲ πάντα ὀδυσσέως λαχοῦσαν, πάσων ὑστάτην αἵρεσιν μίαν ἰόντα μνήμῃ δὲ τῶν προτέρων πόνων φιλοτιμίας λελωφηκέναι, ζητεῖν τὸ δεδουκὸς χρόνον πολλὸν, βίον ἀφροῦς ἰδιώτου ἀπράγμονος, καὶ μόλις εὑρεῖν κείμενον που, καὶ παρημελημένον καὶ τ' ἄλλων, καὶ ἐπεὶ ἰδοῦσαν· ἥδε τὰ αὐτὰ αἱρεῖσθαι καὶ πρώτη λαχοῦσα, καὶ ἀσμένως ἐλέσθαι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων δὴ θηρίων ἀνθρώπους ἰόντα καὶ εἰς ἄλληλα τὰ μὲν ἄδικα, εἰς τὰ ἄγρια· τὰ δὲ λίχνα, εἰς τὰ ὕμβρα μεταβάλλοντα, καὶ πάσας μίξεις μίγνυσθαι. ἐπεὶ

δη δ' οὖν πάσας τὰς ψυχὰς τοὺς βίους ἱκανῶσθαι ὥσπερ ἔλαχον, οὐ τάξει προσιέναι πρὸς τὴν λάχεσιν ἑκάστῳ δ' ἐφίστασθαι δαίμονα, ἕξιν φύλακα ξυμπέμπειν τὸ βίου, καὶ ἀποτελεστὴν τῶν αἱρεθέντων. ὃν πρῶτον μὲν ἄγειν αὐτὴν πρὸς τὴν Κλωθὼ ὑπὸ τὴν ἑκάστης χεῖρά τε καὶ ἐπιστροφὴν τῆς τοῦ ἀτράκτου δίνης κυροῦντα, μοῖραν λαχόντα εἱλιγμῶν. ταύτης δ' ἁφαψάμενον, αὖθις ὑπὸ τὴν τῆς Ἀτρόπου ἄγειν νῆσιν ἀμαυρὰ στρέφουσαν τὰ ἐπικλωσθέντα ποιοῦντα. ἐντεῦθεν δὴ ἀμαυρᾶς ἤδη ὑπὸ τὸν θρόνον, καὶ διελθόντα ἐπὶ πεδὴν καὶ ἄλλους διελθόντα, πορεύεσθαι ἅπαντας, εἰς τὸ τῆς λήθης πεδίον διὰ καύματός τε καὶ πνίγους δεινοῦ, καὶ γὰρ εἶναι αὐτὸ κενὸν δένδρων τε καὶ ὅσα γῆ φύειν στοπᾶσθαι οὖν σφᾶς ἤδη ἑσπέρας γιγνομένης παρὰ τὸν ἀμέλητα ποταμόν. οὗ τὸ ὕδωρ, ἀγγεῖον οὐδὲν στέγει· μέτρον μὲν οὖν τι τοῦ ὕδατος πᾶσιν ἀναγκαῖον εἶναι πιεῖν· τοὺς δὲ φρονήσει μὴ σῳζομένους, πλέον πίνειν τοῦ μέτρου. τὸν δὲ ἀεὶ πίνοντα, πάντων ἐπιλανθάνεσθαι. ἐπειδὴ δὲ κοιμᾶσθαι, καὶ μέσας νύκτας γενέσθαι, βροντήν τε καὶ σεισμὸν γενέσθαι καὶ ἐντεῦθεν ἄλλον ἄλλη φέρεσθαι ἄστρα εἰς τὴν γένεσιν ἕκαστον ἀστέρα. αὐτὸν δὲ, τοῦ μὲν ὕδατος κωλυθῆναι πιεῖν· ὅπη μέν ποι καὶ ὁπως εἰς τὸ σῶμα ἀφίκοιτο, οὐδὲν εἰδέναι, ἀλλ' ὑπαίφνης ἀναβλύσαι ἐπὶ τὴν ἴδιον αὐτὸν ἤδη κείμενον ἐν τῇ πυρᾷ. καὶ οὕτως ὁ Ἤρ ἀπώλετο· καὶ οὐκ ἀπολεῖται· καὶ ἡμᾶς ἂν σώσειεν ἂν πειθόμεθα αὐτῷ· καὶ τὸν τῆς λήθης ποταμὸν οὐ διαβησόμεθα, καὶ τὴν ψυχὴν οὐ μιανοῦμεν τὸ σῶμα· ἀλλ' ἂν ἐμοὶ πειθώμεθα, νομίζοντες ἀθάνατον τὴν ψυχὴν καὶ δυνατὴν, πάντα μὲν κακὰ φεύξεσθαι, πάντα δὲ ἀγαθὰ, τῆς ἄνω ὁδοῦ ἀεὶ ἑξόμεθα· καὶ δικαιοσύνῃ μετὰ φρονήσεως παντὶ τρόπῳ ἐπιτηδεύσομεν. ἵνα καὶ ἡμῖν αὐτοῖς φίλοι ὦμεν, καὶ τοῖς θεοῖς. αὖθίς τε μένοντες τὴν ἀθάνατον νίκην νικηφόροι, τὸν δικαιοχειρόμενοι καὶ εὐθὰδε καὶ ἐν τῷ χιλιετεῖ πορείᾳ διελυλύθαμεν, οὐ πράττωμεν.

ΤΕΛΟΣ, ΤΩΝ ΓΑΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

Σώκρατης. Κριτίας. Τίμαιος. Ἑρμοκράτης.

Σ Ω. Εἷς. δύο. τρεῖς. ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν ὦ φίλε τίμαι, ποῦ. τῆς χθὲς μὲν δαιτυμόνων, ταυτῶ δ' ἱστιατόρων. ΤΙ. Ἀσθενείᾳ τις αὐτῷ σωίπιτιν ὦ σώκρατες. οὐ γὰρ αὐ ἑκὼν τῆσδε ἀπολείπετο τῆς ξυνουσίας. ΣΩ. σύνοιδ' οὖν τῶν δέτε ὄργον, ἡ τὸ τοῦδε τῆς ἀπάντος ἀναπληροῦν μέρος. ΤΙ. Γαῦ μὲν οὖν ἡ καὶ τὰ δύναμίν γε ἄδην ἐλλείφομεν. οὐδὲ τ' αὖ ἄκ λίκαιον, χθὲς λόγους σοῦ ξενιθέντας, οἷς ἦν πρέπον ξενίοις, μὴ οὐ προθύμως σε τοὺς λοιπους ἡμῶν αὐτεφιεσθαι. ΣΩ. ἆρ' οὖν μέμνησθε, ὅσα ὑμῖν καὶ τῶνδε ὧν ἐπέτα ξαπέπεν; ΤΙ. τὰ μὲν, μεμνήμεθα· ὅσα δὲ μὴ, σὺ παρὼν ὑπομνήσεις. μᾶλλον δὲ ἀπίτισοι χαλεπὸν, ὧν ἀρχῆς ὅλης ἑρκχίων πάλιν ἐπάνελθεῖν αὖ τά, ἵνα ςιβαιωθῇ μᾶλλον παρ' ἡμῖν. ΣΩ. ταῦτ' ἴσθι· χθὲς πυν τῶν ὑπ' ἐμοῦ ῥηθέντ' λόγων, ἅπ ϖολιτείας ἦν τὸ κεφάλαιον, ὅτε κὴ ὧν ἀνδρῶν, ἀρίστη καὶ φανεῖται τ' αὖ μιγαθῆ. ΤΙ. κὴ μάλα γε ἡμῖν ὦ σώκρατες ξυθεῖσα πᾶσι καὶ τὰ τῶν. ΣΩ. Λ ἆρ' οὖν τ' γεωργῶν, ὅσοι τε ἄλλοι τέχναι, πρῶτον οὐ αὐτῇ χωρὶς διειλόμεθα, ἀρχὸ τ' γένος τ' τ' προπολεμικόν'. ΤΙ. Ναί. ΣΩ. κὴ κατὰ φύσιν δὲ δόντες ἓν καθ' αὑτὸν ἑκάστῳ πρόσφορον, εἶ μόνον ἐπιτηδεύμα ἑκάστη τύχοι, τούτοις ὅς πρὸ πάντ' ἄλλα πολεμεῖν, εἴ πο μενοῦμεν· ὡς ἆρα αὐτοὺς δεῖ φύλακας ἢ μένειν τ' φύλακας. ἅτε ὡς ἐξεθεν ἡ κὴ τ' οὐδὲν ἴσοι κακοεργάσων, διωκίζοντας μὴ πρᾴως τοῖς ἀρχομένοις ὑπ' αὐτ', ἅτε φύσει φίλοις ὄσι· χαλεποὺς δὲ οὐ ταῖς μάχαις, τοῖς οὐ τυγχάνουσι τ' ἐχθρῶν γιγνομένοις. ΤΙ. Γαῦτα παισι μὴ ἔν. ΣΩ. φύσιν τ' ὀμαί τινα τ' φυλάκων τ' ψυχῆς ἐλέγομεν. ἅμα μὴ θυμοειδῆ, ἅμα δὲ φιλόσοφον δεῖν ἢ διαφθρόντως, ἵνα πρὸς ἑκαστέρους δαίμονται ὀρθῶς πρᾶοι κὴ χαλεποὶ γίγνεσθαι. ΤΙ. Ναί. ΣΩ. τὸ δαὶ ῥοφόν. ἆρ' οὖν γυμναστικῇ κὴ μασι κὴ μαθήμασί τε ὅσοις προσήκει, τούτοις οὐ ἅπασι τιθράφθαι; ΤΙ. Γαῦ μὴ ἔν. ΣΩ. τοὺς δ' γε οὕτω τραφέντας, ἐλέχθησαν, μήτε χρυσὸν μήτε ἄργυρον, μήτε ἄλλο ποτὲ μηδὲν κτῆμα, ἰκανῶς ἴδιον νομίζειν δεῖν· ἀλλ' ὡς ἐπὶ κέρας μισθὸν λαμβάνοντας τ' φυλακῆς ἅπ' τ' σωζομένων ὑπ' αὐτ' ὅσης σώφροσι μέτριος. ἀναλίσκειν τε δὴ κοινῇ, ἡ ξυνδιαιτωμένους μετ' ἀλλήλων ζῆν· ἐπιμέλειαν ἔχοντας ἀρετῆ διαπαντός. τ' ἄλλων ἐπιτηδευμάτ' ἄξοντας σχολήν. ΤΙ. Ἐλέχθη κὴ ταῦτα ταύτη. ΣΩ. κὴ μὴ δὴ κὴ τ' γεωμετρικῶν ἐπιμαθήματων, ὡς τοὺς φύσει θεῖς αὐσομένους πρᾶπολλοὺς εἶν ξυναρμοσίσειν. κὴ τὰ τ' ἐπιτηδευμάτ' πάντα κοινὰ καὶ τὰ τε πόλεμον, κὴ καὶ τὴν ἄλλην δίαιταν δοτέον πᾶσιν. ΤΙ. ταύτη κὴ ταῦτα ἐλέχθη. ΣΩ. τί δὲ δ' παιδοποίας, ἢ ὅτι μὴ ὀξὺ πλὼ ἀνθεται τ' λεχθέντ' ὑμνημόνευτον, ὅτι κοινὰ τὰ τ' γάμων κὴ τὰ τ' παίδων, πᾶσιν ἀπάντ' ἐπίθεμεν, μηχανεμένους ὅ τως μάλιστα ποτὲ δ' γενησόμενον αὐτῷ, ἰδίᾳ γνώσεσθαι· νομοῦσι δὲ πάντες πάντας αὐτοὺς ὁμογενεῖς· ἀδελφὰς μὲν κὴ ἀδελφὸς, ὅσοι περ αὐ τ' πρεσβύσεις ὦρ ἡ λικίας γίγνωνται· οὓς δ' ἔμπροσθεν κὴ ὀπίσω, γονέας τε κὴ γονέων προγόνους· οὓς δὲ εἰς δ' κόπωθεν, ἐκγόνους τε κὴ παίδας ἐκγόνων. ΤΙ. Ναὶ κὴ ταῦτα ὑμνημόνευται ἐλέχθη. ΣΩ. Ὅπως δὲ δὴ κὴ τὰ διώκαμιν διθυς γίγνοιντο ὡς ἄριστοι τοὺς φύσεις, ἆρ' ἀμεμνήμεθα, ὡς οὖν ἄρχοντας ἔφαμεν κὴ τοὺς ἀρχόσας δεῖν εἰς πλὼ τ' γάμων σύνδρξιν λάθρᾳ μηχανᾶσθαι κληροις τισὶν, ὅπως οἱ κακοὶ χωρεῖς, οἵτ' ἀγαθοὶ ταῖς ὁμοίαις ἑκάτεροι ξυλλέξοντες· κὴ μάλιες αὐτοῖς ἔχεσθαι ταῦτα γίγνηται· τύχην ἴσχυμίους αἰτίαν τ' ξυλλέξεως. ΤΙ. Μεμνήμεθα. ΣΩ. κὴ μὴν ὅ γε τὰ μὴ τ' ἀγαθῶν θρεπτίοι, ἔφαμεν ἢ· τὰ δὲ τ' φαύλων, εἰς πλὼ ἄλλην λάθρᾳ διαδοτέον πόλιν· ἐπαινούντων ἢ, σκοπουμένους αἰεὶ οὓς ἀξίους πάλιν ἀναλαβεῖν· οὓς δὲ τ' σφίσιν αὐαξίους, εἰς πλὼ τ' ἐπαινόντ' χώραν μεταλλαλάττειν; ΤΙ. οὕτω. ΣΩ. ἆρ' οὖν διειλελύθαμεν ἤδη καθάπερ χθὲς, ὡς οὐ κεφαλαίοις πάλιν ἐπανελθεῖν, ἢ πο πολύπους ἓν τ' ῥηθέντ' ὦ φίλε τίμαι ἀπολεπόμενον. ΤΙ. Ἀ σμικῶς. ἀλλ' αὐτὰ ταῦτ' ἦν τὰ λεχθέντα ὦ σώκρατες. ΣΩ. Λ κέοι τ' αὖ ἤδη τὰ ματα ταῦτα τ' τ' πολιτείας ὧν διήλθομεν. διόνπερ πρὸς αὐπλὼ πιπονθὼς τυγχάνω. προσέοι κε δὲ δὴ, τινί μοι ξυμβῆναι δ' πάθος· δοῖ εἴτις ζῶκ κλάπυ θεασάμενος εἴτε ὑφ' ἑρκφῆς ἐφ' ἁσμοῦκε, εἴτε κὴ ζῶντα ἀληθινῶς, ἡσυχίαν δὲ ἄγοντα, εἰς ἐπιθυμίαν ἀφίκοιτο θεά-

σαι δὴ κινήσασά τε αὐτὰ καί τι τῶν τοῖς σώμασι δυσκόλων προσπλέξασα καὶ πλὴν ἀξιωνίαν, ἀθλεῖν τα. ταυτ᾽ ἦ ἐτὸ πέρυσι πρὸς τὴν πόλιν ἦν δὴ λεγόμενον· ἰδίᾳ δ᾽ ἄντα λόγῳ διεξιόντες ἀκέσαι μᾶλλ᾽ ἄθλας ὅς πόλις ἀθλεῖ, τάττες αὐτὴν ἀξιοζηλοτάτην πρὸς πολλὰς ἄλλας, πρεπόντως εἰς πόλεμον ἀφικνουμένην· ἢ οὐ δῆ πολεμεῖν τὰ προσήκοντα ἀποδιδοῦσαν τῇ παιδείᾳ ἢ ζο φῇ· καὶ τά τε τοὺς οἰκοῖς ἔργοις πράξεις, ἢ καὶ τὰ οὐ δοῖς λόγοις διερμηνεύοις πρὸς ἑκάστας τῶν πόλεων· ταῦτ᾽ ἦν ὦ κριτία ἢ ἑρμόκρατες, ἐμαυτῷ μὲ αὐτὸς κατεῖνενα· μή ποτ᾽ ἂν δυνατὸς γενέσθαι τῶν αὖ σφᾶς ἢ πλὴν πόλιν ἱκανῶς ἐκκεμάσαι· ἢ δ᾽ μὲν, ἀδὲν θαυμαστόν· ἀλλὰ πλὴν αὐτὴν δόξαν εἶληφα ἢ ἔτ᾽ πάλαι γεγονότ᾽, ἢ τ᾽ νῦν ὄντ᾽ ἐμοὶ τ᾽ ἴδιον δὲ ποιητικὸν ἄνδρα μάζον γενόμενον, ἀλλὰ παντὶ δῆλον, ὡς ἡ μιμητικὸν γένος ὃς ἂν εὖ δαφῇ, ταῦτα μιμήσεται ᾗ ἂν αὐτὸς τε· τὸ δ᾽ ἐκ τοῦ τ᾽ δοφῆς ἑκάστης γεγνόμενον, χαλεπὸν μὲν ἔργοις· δὲ δὲ χαλεπώτερον λόγοις δὲ μεθ᾽ ἕξ· τὸ δὲ τ᾽ σοφιστῶν γένος αὖ, πολλῶν μὲν λόγων ἢ καλῶν μάλα ἔμπειρον ἥγεμαι· φοβοῦμαι δὲ, μή πως ἄτε πλανήτ᾽ ὂν κατὰ πόλεις, οἰκήσεις τε ἰδίας ἀλαμῆ διῳκικὸς ἔ σοχεν ἅμα ἢ φιλοσόφων αὐσρῶν ἢ ἢ πολιτικῶν, ὅσα αὖ διάπτει οἱ πολέμῳ ἢ μάχαις πράτ τοντες, ἔργῳ ἢ λόγῳ προσομιλοῦντες ἑκάσοις πράξεσιν ἢ λέγοιεν· καὶ τὰ λέγ᾽ πᾶσι δῆ, φ᾽ τ᾽ ἡματέρας ἕξεως γένος ἅμα ἀμφοτέρων φύσεϊ ἢ δοφῆ μετέχον· τίμαιός τε ἀ᾽ δὲ δινεμωτάτης ὧν πόλεως τ᾽ οἰ ἰταλίᾳ λοκρίδος, ἐσίᾳ ἢ γοῦ οὐδενὸς ὕστερος ὢν τ᾽ ἐκεῖ, τοὺς μεγίστας μὲν ἀρχάς τε ἢ ἓμὰς οἰ τῇ πόλ, μετα κεχείρισται· φιλοσοφίᾳ δ᾽ αὖ καὶ κατ᾽ ἐμὸν δόξαν ἐπ᾽ ἄκρον ἀπείσης ἐλήλυθε· κειτίαν δ᾽ ἅπαντες οἱ τῆδ᾽ ἴσμεν οὐδενὸς ἰδιώτην ὄντα ὧν λέγο μεν· τ᾽ δ᾽ ἑρμοκράτης αὖ πῦρ φύσεως ἢ δοφῆς πρὸς ἅπαντα ἓξ· ταῦτα ἱκανῶς, πολλῶν μαρτυρούντ᾽, πιστεύον· διὸ ἢ χρὴς ἐγὼ διανεύμενος ὑμῶν θεμένοιν τὰ ἓξ τ᾽ πολιτείας διελθεῖν, προθύμως ἐχαριζόμην· εἰσὼς δ᾽ ἢ ἔξῆς λόγου, δεῖσθαι αὖ ὑμῶν ἐθελόντ᾽, ἱκανώτερον ἀποδοῖεν· εἰς τ᾽ θέλεμον πρέποντα κατασησαντες πλὴν πόλιν, παντ᾽ αὐτῇ τὰ προσήκοντα ἀποδοῖ τ᾽ αὖ μόνοι τ᾽ νῦν ἐπῶν δὴ τὰ ἐπιτασθέντα, αὖτε πίταξα ὑμῖν, ἃ ἢ νῦν λέγω. ξυνομολόγησατ᾽ ἦν κοινῇ σκιᾷ μενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτὸς, εἰς νῦν αὖτα φῴσθημοι τὰ τ᾽ λόγων ξοῦσα· πάρεσμί τε ἦν δὴ κεκοσμημένος ἐπ᾽ αὐτά· ἢ παντ᾽ ἐθιμέτατος δέχεσθ᾽. ΕΡ. ἢ μὴ δὴ καθάπερ εἶπ τίμαιος ὄθ᾽ ὦ σώκρατες, ἅτε ἐλλέλοιφε προθυμίας ἀδὲν, οὔτ᾽ ἔστιν οὐ δημία πρόφασις ἡμῖν, τ᾽ μὴ σραῖ ταῦτα· ὥστε ἢ χρὴς αὖθις εἰσεῖδε, ἐπειδὴ τ᾽ κριτίαν πρὸς τ᾽ ξενῶνα ἐ ἢ καταλύομεν ἀφικόμενοι ἢ ἔτ᾽ πρότερον καθ᾽ ὁδὸν αὖ ταῦτα ἐσκοποῦ μεν· εἶ δ᾽ ἦν ἡμῖν λόγου εἰσὶ ἴσα τοῖς παλαιᾶς ἀκοῆς, οὐ καινὸν λέξεῖ κριτίας τῷδ᾽· ἵνα ξυν δοκιμάσῃ πρὸς πλὴν ἐπίταξιν· εἶτ᾽ ἐπιτήδιος, εἶτ᾽ ἀνεπιτήδιός ἐσι· ΚΡΙ. ταῦτα χρὴ σραῖ, εἰ ἢ τῷ ζῷ κοινωνῷ τιμαίῳ ξυνδοκεῖ· ΤΙ. δοκεῖμον· ἄκει δὴ ὦ σώκρατες. λόγε μάλα μὲ ἀποτόμου, παντάπασι γε μὲν ἀληθοῦς· ὡς δὴ τ᾽ ἐπ᾽ ἀ σοφῶν, σοφώτατος σόλων ποτ᾽ ἔφυ. ἦν μὲ ἦν οἰκεῖος ἢ σφόδρα φίλος ἡμῖν· σδραπίδᾳ τ᾽ προπάππος καθάπερ λέγει πολλαχοῦ ἢ αὐτὸς οὐ τῇ φράσει· πρὸς δὲ κριτίαν τὸν ἡμέτερον πάππον εἶπεν· ὡς ἀπομεμνήνευκεν αὖ πρὸς ἡμᾶς ὀγέρων, ὅτι μεγάλα ἢ θαυμαστὰ τ᾽ δ᾽ εἴη παλαιὰ ἔργα τ᾽ πόλεως, ὑποχρόνῳ ἢ φθορᾶς ἀνθρώπων ἐφανισμένα· πάντ᾽ δὲ εὖ μέγιστον δ᾽ νῦν ἐπιμανθάνειν πρέπον αὖ ἡμῖν εἶπ, σοί τε ἀποδοῦναι χάριν, ἢ πλὴν θεὸν ἅμα οὐ τῇ παινῦρῃ δικαίως ἢ ἀληθῶς εἶδότας ἐγκωμάζειν. ΣΩ. εὖ λέγε. ἀλλὰ δὴ ποῖον ἔργον τ᾽ ἦ κριτίας ἀλεγόμενον μεῖ· ὡς δὲ πρα χθὲν ὄντως ὑπὸ τ᾽ δ᾽ τ᾽ φλίου ἀρχαῖον δικαίᾳ κατὰ πλὴν σόλωνος ἀκήν· ΚΡ. ἐγὼ φράσω παλαιὸν ἀκηκοὼς λόγον, ἀνὴρ ἀοσρός· ἦν μὲ δὴ τότε κριτίας ὡς ἔφη, χδὸν ἐνὸς ἢ δεκα τ᾽ ἐνιαυτοὺς ἥκοντα ἐτ᾽· ἐτὼ δ᾽ ἔτι μάλιστα δικέτης· ἢδὲ καριῶλις ἡμῖν ὅσα ἐτύγχανον ἀπαλυ ερέων· τὸ δὲ τ᾽ ἑορτῆς σύνοδος ἐκείνοτε, ἢ ζῷ τε ξυνέζευ τοῖς παισίν· ἆθλα τ᾽ ἡμῖν οἱ πατέρες ἔθεσαν ῥαψῳδίας· πολλῶν μὲ ἦν δὴ ἢ πολλὰ ἐλέχθη ποιητ᾽ ποιήματα, ἅτε δὲ νέα κατ᾽ ἐκεῖ νον τ᾽ χρόνον ὄντα τοῖ σόλωνος, πολλοὶ τ᾽ παίδων ἦσαμεν· εἶπεν οὖν τις τ᾽ φρατόρων· εἴτε δὴ δῶρον αὖῷ τότε, εἴτε ἢ χρείᾳ μνησθῷ κριτία φέρων, δοκεῖν οἱ τότε ἄλλα σοφώτατον γεγο νέναι σόλωνα, ἢ καὶ πλὴν ποίησιν αὖ, τ᾽ ποιητ᾽ παντ᾽ ἐλθυθεριώτατον· ὁ δὲ γέρων, σφόδρα τ᾽ ἦν μέμνημαι μάλατ᾽ ἤθη, ἢ διαμεισιάσας, εἶπεν· ἔφη ὦ μνασθαι μὰ παρίεσθαι τῇ ποιήσει καὶ τε χθῆναι τε, ἀλλ᾽ ἐαυτοῦ λάκει καθάπερ ἄλλοι, τότε λόγον ὃν ἀπ᾽ αὐτὸς ἤκουε πρὸς ἑτέρους, ἢ μὰ δῆ· τοὺς τότε ὑπὸ καικῶν τε ἄλλων ὅσα ἤδη ἐκάθ᾽ ἥκων, ἀναμνησθῆναι καὶ μεθεῖναι, καὶ τὰ πλὴν ἐμὴν δόξαν, οὔτε ἠσιόδου· ἅτε ὄμηρος· οὔτε ἄλλος αὖλεῖς τ᾽

ποιητ, βύβλου μώτερος εἶναι το αὖ ποτε αὐτ. τίς δ' ἦν ὁ λόγος ἢ δὸς ὦ κεῖνε. ἢ μᾶλλον ἔφη ἐγὼ ὄνομα τοῦτης παισὶν δικαιότατα αὖ πράξεως ἔσης ἦν ὧδε ἡ πόλις ἔπραξε μάλ. ὀλίγ' ἐγὼ χρόνον ἐγὼ φθορὰ τῆ βραχυτάτου, οὐ δ' ἔμεινεν λίβυρο ὁ λόγος. λέγε δ' ἀρχὴν δὴ δὸς, τί τε καὶ πῶς καὶ ἐπ' τίνων ὡς ἀληθῶς διακινδυνεύσας ἔλεγεν ὁ σόλων. Ἔστιν ἔφη αὖ ἔν ἐγύπτου ἐπὶ τοῦ δέλτα τε ἐν ᾧ κατὰ κορυφὴν ἀρίζητ' ἐπὶ ναίλεξ ὄνομα, σαΐτικὸς ἐπικαλούμενος νομός. ἔχει τα δὲ ἐπὶ νομοῦ, μεγίστη πόλις σαΐς. ὅθεν δὴ καὶ ἄμασις ἦν ὁ βασιλεύς. δὲ τῆς πόλεως θεὸς ἀρχηγός ἐστιν, αὐδυπέρσει δὲ μὴ τοὔνομα ναΐθ. ἑλληνιστὶ δὲ ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, ἀθηνᾶ. μάλα δὲ φιλαθήναιοι καὶ πῃ ξὸ πον οἰκεῖοι τῆ δ' ἐπὶ φασίν. δὲ δὴ σόλων ἔφη πορευθεὶς, σφόδρα τε ἐτιμάθη παρ' αὐτοῖς ὡς λόγιος. κἀν δὴ καὶ τὰ παλαιὰ ἀνθρωπ', τοὺς μάλιστα ἐπ' ταῦτα τῆ ἱδρύσαντο ἐμπέρας, ὡς δὴν ἅπ' αὐτ' οὔτε ἄλλον ἑλληνα εὑδέν' οὐδὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν εἰδότα ἐπ' τῆ τοιόδ' αὐδρεῖν. καί ποτε προκαλεῖν βουλομένης αὐτοὺς ἐπ' τῆ ἀρχαιότατος εἰς λόγους τε δὴ τὰ ἀρχαιότατα λέγειν ἐπιχειρεῖν, ἐπ' φορωνίας τε τοῦ πρώτου λεχθέντος καὶ νιόβης. καὶ μετὰ ὑγκατακλυσμὸν αὖ ἐπ' δευκαλίωνος καὶ πύῤῥα, ὡς διεγένετο μυθολογεῖν. καὶ τοὺς ἔξ αὐτῶν γενεαλογεῖν. καὶ τὰ ἐπ' τῶν ὅσα ἦν οἷς ἔλεγε πειρᾶσθ' διαμνημένους, τοὺς χρόνους ἀριθμεῖν. καὶ ἅπερ ἐπ' τῶν ἐπ' τῶν ἱδρίων οὐ μάλα παλαιῶν. ὦ σόλων σόλων, ἕλληνες ἀεὶ παῖδες ἐστέ. γέρων δ' ἕλλασι οὐκ ἔστιν. ἀκούσας εἶπεν, πῶς τί τοῦτ' λέγεις φάναι. νέοι ἐστὲ ἅπερ τὰς ψυχὰς πάντες. οὐ δὲ μίαν ἐν αὐταῖς ἔχετε διαφάτιαν ἀκοὴν, παλαιὰν δόξαν. οὐ δὲ μάθημα χρόνῳ πολιὸν οὐδέν, ἐφ' οἷ δὲ τούτων αἴτιον, τόδε. πολλαὶ μὲν καὶ κατὰ πολλὰ φθοραὶ γεγόνασιν αἰθρώπων, καὶ ἔσονται. πυρὶ μὲν καὶ ὕδατι μέγιστα. μυρίοις δὲ ἄλλοις ἕτεραι βραχύτεραι. ὃ δ' ἐν ὑμῖν λεγόμενον ὡς ποτε φαίθων ἡλίου παῖς ἐφ' ἅρματι ζεύξας ὀξὺ μὲν οὐ δύναται τῷ πατρὶ ὀδὸν ἐλαύνειν, τάτ' ἐπὶ γῆς ξυνέκαυσε, καὶ αὖτὸς κεραυνωθεὶς ἀπόλλυται. μύθου μὲ σχῆμα ἔχειν λέγεται. τὸ δ' ἀληθὲς ἦδη, τῶν ἐπ' γᾶν καὶ κατ' οὐρανὸν ἰόντ', παρά μακρὸν καὶ ὀλίγα μακρῶν χρόνων γιγομένη, τῶν ἐν δὲ γῆς πυρὶ τῷ μᾶλλον φθορᾷ. τότε οἵ ὅσοι κατ' ὄρη καὶ ὑψηλοὶς ἤ ποις καὶ ὃ ξηροῖς οἰκοῦσι, μᾶλλον ἀπόλλυνται, ἢ τῶν ποταμοῖς καὶ θαλάττῃ προσοικούντων. ὑμῖν δ' ὀνείλου ὃς τε Νεῖλος σωτὴρ, γίγνεται ἐκ ταύτης τῆς ἀπορίας, σώζει λυόμενος. ὅταν δ' αὖ οἱ θεοὶ πλὴν γᾶν ὕδασι καθαίροντες κατακλύζωσιν, οἱ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι διασῳζονται. ἡμεῖς δὲ οἰκοῦντες. οὐκοῦν οἱ νομεῖς τε. οἱ δὲ ἐν ταῖς παρ' ὑμῖν πόλεσιν, εἰς πλὴν θάλατταν ὑπὸ τῶν ποταμῶν φέρονται. κατὰ δὲ τήνδε πλὴν χώραν, οὔτε τότε, οὔτε ἄλλοτε οὐδὲν ὑδὼρ ἐπὶ τὰς ἀρούρας ὑπέρχεται. ὅθεν τοὐναντίον, πάντων ἐπανίσταται πέφυκεν. ὅθεν καὶ διὰς αἰτίας τὰ ἐν θάλ σωζόμενα, λέγεται παλαιότατα. ἡ δ' ἀλήθεια, οὐ πάσης τοῖς τόποις, ὅπου μὴ χειμὼν ἐξαίσιος, ἢ καῦμα ἀπέρσει. τοτὲ μὲν ἔλαττον, τοτὲ δὲ ἔλαττον, ἀεὶ γένος ἔστιν αἰθρώπων. ὅσα δὲ παρ' ὑμῖν, ἢ τῆδε, ἢ μὴ κατ' ἄλλον τόπον, ὃ νῦν ἡμῖς ἐσμεν, ἔπου τὶ κακὸν, ἢ μέγα γέγονε, ἢ κατ' ἄλλα διαφορὰ ἄλλως ἔχον, πάντα μεμνήμεθα εἰς παλαιοῦ τῆδε ἐστὶν οὐ δι' ἱδρῶς. μὴ σωσωμοῦ. τὰ δὲ παρ' ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις, αἰεί τι καὶ σιωπασμοῦ εἰ φύσει γράμμασι μὴ ἄ πασιν ὁ πόσων πόλεις ἔχουσι. μὴ πάλιν λιέα, ὅπων ἐπὶ τῶν ὅσ πρὸ νόσημα ἔκει φθορὰ μόνον αὐ τοῖς ῥῆμα οὐρείων. μὴ τοὺς ἀγραμμάτους μὴ ἀμούσους ἕλλην ὑμῶν. ὥστε πάλιν νέοι ἐξ ἀρχῆς γίνεσθε. οὐδὲν ἐπίστασθε οὔτε τῶν τῆδε, οὔτε τῶν παρ' ὑμῖν, ὅσα ἐφ' οἷ δὲ τοῖς παλαιοῖς χρόνοις. τὰ γοῦν νῦν δὴ γενεαλογηθέντα ὦ σόλων ἐπ' τῶν παρ' ὑμῖν ἐ σπλῆς παίδων, βραχύτι διαφθορὰ μίδων. οἳ πρῶτον μὲν σὰ γᾶς κατακλυσμοὺ μέμνησθε, πολλῶν ἔμπροσθεν γεγονότων. ἔτι δὲ φ κάλλιστον μὴ ἄριστον γένος ἐπ' ἀνθρώπους ἐν τῇ χώρᾳ τῇ παρ' ὑμῖν, οὐκ ἴστε γεγονός. ἐξ ὧν σύτε μὴ πᾶσα ἡ πόλις ἔδη ταυτῶ ὑμεῖν, τόδε μικρόθεν ποτε σπέρματος βραχέος. ἀλλ' ὑμᾶς λέληθε δι' ὀ τὸν τόδε χρόνον φθορὰ ὕδασι. πολλὰς γενεὰς γράμμασι τελευτάνα φώνους. ἦν γὰρ δ' ποτε ὦ σόλων ἐνταῦθ' πλὴν μεγίστη φθορὰ ὕδασι, ἣ νῦν ἀθηναίων οὖσα πόλις ἀρίστη. πρός τε πόλεμον καὶ κατὰ πάντα δὴ νομωτάτη διαφέροντος. ἔκάλλιστα ὄρχα μὴ πολιτεῖαι γενέσθ' κάλλιστα λέγοντ' πασῶν, ὁ πόσων ναῶν ἐνταῦθ' ἦν ἀρετὴν ὑμεῖς ἀκοὴν παρειλήφαμεν. ἀκούσας ὦν ὁ σόλων ἔφη θαυμάσαι. καὶ πᾶσαν προθυμίαν ἔχειν. δόμενος τῶν ἱδρίων, πάντα διὰ κρείσσονος οἱ τὰ τῆδε τῶν παλαιῶν πολιτῶν ἐξῆς διελθεῖν. ἦν οὖν ἱδρία φάναι, φθόνος οὐδεὶς ὦ σόλων. ἀλλὰ σοῦ τε ἕνεκα ἐρῶ, καὶ τῆς πόλεως ὑμῶν. μάλιστα δὲ καὶ τῆς θεοῦ χάριν. ἢ, τὴν τε ὑμετέραν καὶ τὴν δ' ἐλάχε καὶ ἔθρεψε. καὶ ἐπαίδευσε. πρότεραν μὲ τῆδε παρ' ὑμῖν ἔτεσι χιλίοις. ἐκ γᾶς τε καὶ ὑφάσεως,

φ αὐτέρμα παραλαβοῦσα ὑμῶν. τὰνδε δὲ, ὑστέραν. τ' δὲ αὖθάδη διακοσμήσασα παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ὁρῶσι γράμμασιν. ὀκτακισχιλίων ἐτῶν ἀριθμὸς γέγραπται. τῶνδε δὲ τῶν αὖ πολεμησάντων ἐστὶ γεγονότων πολιτῶν σοι, δηλώσω διαβραχέων. νόμος τε καὶ τῶν ἔργων αὐτοῖς, ὃ κάλλιστον ἐπράχθη. φ δ' ἀκριβὲς τῶνδε πάντων, ἐφεξῆς εἶσιν σοι κατὰ σχολὴν αὐτὰ τὰ γράμματα λαβόντι, διέξιμεν. τοὺς μὲν οὖν νόμους, σκόπει πρὸς τοὺς τῆδε. πολλὰ γὰρ παραδείγματα τῶν τότε παρ' ὑμῖν ὄντων, αὖθάδη νῦν αὖ φύσεως. πρῶτον μὲν, τὸ τῶν ἱερέων γένος, ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρὶς ἀφωρισμένον. μετὰ δὲ τοῦτο, φ τῶν δημιουργῶν. ὅτι καθ' αὑτὸ ἕκαστον, ἄλλῳ δ' οὐκ ἐπιμιγνύμενον δημιουργεῖ. τό, τε τῶν νομέων καὶ τῶν θηρευτῶν, τό, τε τῶν γεωργῶν. κ) δὴ φ μάχιμον γένος, καθεστὼς ἔστιν τῆδε, ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν κεχωρισμένον. οἷς οὐδὲν ἄλλο, πλὴν τὰ τῆδε φ τὸ πόλεμον ὑπὸ τοῦ νόμου προσετάχθη μέλειν. ἔτι δὲ φ τῆς ὁπλίσεως αὐτῶν χόσις ἀσπίδων καὶ δοράτων. οἷς ὑμεῖς πρῶτοι τῶν τῆδε νῦν ἀσίαν ὡπλίσασθε. τῆς θεοῦ καθάπερ αἱ κάνοις τοῖς τόποις παρ' ὑμῖν πρώτοις ἐνδιεξαμένης. φ δ' αὖ περὶ τῆς φρονήσεως. ὁρᾷς που φ τὸν νόμον τῆδε. ὅσην ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο εὐθὺς κατ' ἀρχὰς. περί τε φ κόσμου ἅπαντα. μέχρι μαντικῆς κ) ἰατρικῆς πρὸς ὑγίειαν. ἐκ τούτων θείων ὄντων, εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἵδρυσαν. ὅσα τε ἄλλα τούτοις ἐπίταττε μαθήματα πάντα κτησάμενος. ταύτην οὖν δὴ τότε ξύμπασαν πόλιν διακόσμησιν καὶ σωτηρίαν, ἣ θεὸς προτέρους ὑμᾶς διαθεσμίσασα, κατῴκισεν. ἐκλεξαμένη φ τόπον ὡ φ γεγόνασι. πόλι δὴ κρᾶσίαν πᾶν ὡρῶν ὡ αὐτῷ κατιδοῦσα. ὅτι φρονιμωτάτους ἄνδρας οἴσει. ἄτ' οὖν φιλοπολεμός τε, καὶ φιλέσοφος ἡ θεὸς οὖσα, φ προφρίσταθ' ους αὐτῇ μέλλοντα οἴσειν τόπον ἄνδρας, ἔνθεν ἐκλεξαμένη τοπρῶτον κατῴκισεν. ὡκεῖτε δὴ νόμοις τε θείοις χρώμενοι, καὶ ἔτι μᾶλλον θυνομύμενοι. πάσης τε πάντας ἀνθρώπους ὑπερβαλλούσης ἀρετῇ, καθά τὸ εἰκὸς γεννήματα καὶ παιδεύματα θεῶν ὄντας. πολλὰ μὲν οὖν ὑμῶν καὶ μεγάλα τῆς πόλεως τῆδε γεγραμμένα θαυμάζεται. πάντων μὲν οὖν ὑπὸ ἐχει μεγέθει καὶ ἀρετῇ. λέγει γὰρ τὰ γεγραμμένα. ὅσην ἡ πόλις ὑμῶν ἔπαυσέ ποτε δυνάμιν ὕβρει πορευομένην ἅμα ἐκ τῆδε πάσαν ἠπείρου καὶ ἀσίαν. ἐξωθεν ὁρμηθεῖσαν ἐκ τοῦ ἀτλαντικοῦ πελάγους. τότε γὰρ πορεύσιμον ἦν φ ἐκεῖ πέλαγος. νῆσον γάρ πρὸ τοῦ στόματος εἶχεν. ὃν καλεῖτε ὡς φατὲ ὑμεῖς ἡρακλείους στήλας. ἦ ν νῆσος ἅμα λιβύης ἦν κ) ἀσίας μείζων. ἐξ ἧς ἐπιβαῖνεν ἐνδὺ τοὺς ἄλλους νήσους φ τοῖς τότ' ἐντεῦθεν ἐγίγνετο πορευομένοις. ἐκ δὲ τ' νήσων ἐνδὺ πρὸ κατ' αὐτὴν ἠπειρον πᾶσαν ἦ πειρον, πρὸ τῆδε φ ἀληθινὸν ἐκεῖνον πόντον (τὸ δὲ μὲν ἔσω τοῦ στόματος οὗ λέγομεν, φαίνεται λιμὴν στενὸν πύλας ἔχων. ἐκεῖνο δὲ πέλαγος ὄντως, ἥ τε πᾶσα ἐχουσα αὐτὴ γῆ παντελῶς ἀληθῶς, ἠπειρότατ' ἂν λέγοιτο ἤπειρος.) οὐ δὲ τῇ ἀτλαντικῇ ταύτῃ νήσῳ, μεγάλη στρατιὰ κ) θαυμαστὴ διέβαινε βασιλέων. κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τ' νήσου. πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων κ) μοιρῶν τῆς ἠπείρου. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τῶνδε τῆδε λιβύης μὲν ἦρχον ἄχρι πρὸς αἴγυπτον. τ' δὲ εὐρώπης, μέχρι τυρρηνίας. αὕτη δὲ πᾶσα ξυνασθροισθεῖσα εἰς ἓν ἡ δύναμις, τόν τε τῆδ' ὑμῶν καὶ φ παρ' ἡμῖν καὶ φ νῶνδε τῆ στόματος πάντα τόπον, μιᾷ ποτ' ἐπιχειρήσαν ὁρμῇ δουλοῦσθαι. τότε δὴ ὑμῶν ὦ σόλων τῆς πόλεως ἡ δύναμις, εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανὴς, ἀρετῇ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο. πάντων γὰρ προστᾶσα εὐψυχίᾳ, καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον, τὰ μὲν, τῶν ἡγεμόνων ἐνεγκαμένη. τὰ δ' αὐτὴ μονωθεῖσα, ἴσχ ἀδάκτως τῶν ἄλλων ἀποστάντων, ἢ τοὺ ἐσχάτους ἀφικομένη κινδύνους, κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων, ἀδούλωτα ἀπέτησε. τοὺς δὲ μὴ πω δεδουλωμένους, διεκώλυσε δουλωθῆναι. ὑοὺς δ' ἄλλους, ὅσοι κατοικοῦμεν οὐρος ἡρακλείων, ἀφόβους ἅπαντας ἠλευθέρωσε. ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἴσχυρῶν καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, μιᾶς μόρας καὶ νυκτὸς χαλεπῆς ἐλθούσης, τό, τε παρ' ὑμῶν μάχιμον πᾶν, ἀθρόον ἔδυ, κατὰ γῆς. ἡ, τε ἀτλαντὶς νῆσος, ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάσσης δύσα, ἠφανίσθη. διὸ καὶ νῦν ἄπορον κ) ἀδιάβατον γέγονε τοὐκεῖ πέλαγος. πηλοῦ κατα βραχὺς ἐμποδὼν ὄντος. ὃν ἡ νῆσος ἐζεμένη παρέσχετο. τὰ μὲν δὴ πολλὰ ὧν εἰρήκαμεν ὀλίγα τῶ παλαιοῦ κειτίου,

κατ' ἀκολωλὼν σόλωνος ὡς σωτόμως ἐπεῖν ἀκήκοα· λέγοντος δὲ σὺ χρὴς σου πρῶτα πολιτεύεσ τε καὶ αὐσρῶν οὓς ἔλεγες, ἐθαύμαζον· ἀναμιμνησκόμενος αὐτὰ ἃ νῦν λέγω, κατανοῶν, ὡς δαιμονίως ἔχ τινος τύχης, οὐκ ἄπο σκοποῦ ξυνηνέχθης τὰ πολλὰ ὧν ἔφην σόλων. οὐμὸν ἐβουλήθην παρακχῆμα εἰπεῖν· ὀλίγ χρόνου γὰρ οὐχ ἱκανῶς ἐμεμνήμην. ἀνενόησα δ' ὅτι χρὼς εἶμι πρὸς ἐμαυτὸν πρῶτον ἱκανῶς πάντα ἀνακλαβόντα, λέγειν οὕτως· ὦ δεῖν ταχὺ ξυνωμολόγησάς σοι τὰ ἐπιτάχρωτα χρὴς. ἡγούμενος ὅπῃ ἂν ἄπασι ζῆς τοιοῖσδε μίγιστον ὄργον, λόγον τινὰ πρέποντα τῆς βουλήμασιν ὑπο δέσθαι, τούτου μετείως ἡμᾶς ἀυπορήσειν. οὕτω δὴ καθάπῃ ὅλεθρ τις αὖθις εὐ-θεόδη ἀπὸν πρὸς τούσδε ἀπέφθορεν αὐτοῖ, ἀναμιμνησκόμενος. ἀπὸ δὲν τε χρόνου τὰ ἅπαντα ἐπισκοπῶν τῆς νυκτὸς ἀνέλαβον· ὡς δή τι ἦ λεγόμενον, τὰ παίδων μαθήματα, θαυμαστὸν ἔχει τὴ μνημεῖον· ἐπὼ γὰρ ἃ μὲν χρὴς ἤκουσα, οὐκ ἂν οἶδα εἰ δυνοίμην ἅπαντα εἰ μνήμη πάλιν λαβεῖν· ταῦτα δὲ ἃ πάλαι πολλῶν χρόνον διακήκοα, παντάπασι θαυμάσειμ' ἂν· ἔτι με αὐτῶν διαπέφευγεν· διὸ μὲν οὖν μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ παιδικῆς τότε ἀκηνόημαι. καὶ τῆς πρεσβύτου προθύμως με διδάσκοντος, ἅτε μετρίλακες ἐπανθρώπους, ὥστε δοκεῖν ἐγκαύματά μοι αὐτὰ γράφῆς ἔμενά μοι γίγνεσθαι. καὶ δὴ καὶ τοῖσδε αὖθις ἔλεγον ἐωθεν αὐτὰ ταῦτα, ἵνα δύπρῶτον λόγου μετ' ἐμοῦ· νῦν δ' ὑπὸρ εἶναι πάντα ἔρηται, λέγειν ἐμὲ ἕτοιμος ὦ σώκρατες, μὴ μόνον ἐν κεφαλαίοις, ἀλλ' ὡς πρὸ ἤκουσα καθ' ἕκαστον· τοὺς δὲ πολίτας ἢ πρὸ τὴν πόλιν ὧν χρὴς ἡμῖν ὡς ἐν μύθῳ διήσθαι, μετεπεκόντας δ' ἀληθῆς, δίκῃ δήσομεν, ὡς ἐκεῖνα τὰ δεσμὰ ἔσαν· ἢ τοὺς πολίτας οὓς διενοῦ, φήσομεν ἐκείνους τοὺς ἀληθινὰς εἶναι πρεσβύτους ἡμῶν, οὓς ἔλεγον ὁ ἱερεύς. πάντως ἀρ' μέσουσι καὶ οὐκ ἀποσμάθα λέγοντες αὐτοὺς εἶναι τῶν ἐν τῷ τότε ὄντας χρόνῳ· κοινῇ δὲ διαλαμβάνοντες πάντες πειρασόμεθα ἐν πρέπον εἰς λιώμεν οἷς ἐπίταξας ἀποδοῦναι. σκοπεῖν δὴ δεῖ ὦ σώκρατες, ἃ κατὰ νοῦν ὁ λόγος ἡμῖν οὗτος. ἢ τινα ἔτ' ἄλλον αὖτ' αὖθις ζητητέον. Σ Ω. καὶ τίνα ὦ κριτίᾳ μᾶλλον αὖ τὴ τούτου μεταλάβοιμεν αὖ. ὃς τῇ τε παρούσῃ τῆς θεοῦ θυσίᾳ δὴ πρὸ πρέποι μάλιστα· τό, τε μὴ σταλαθέντα μῦθον. ἀλλ' ἀληθινὸν λόγον εἶναι, πάμμεγα που· πῶς γὰρ καὶ πόθεν ἄλλους εὑρήσομεν, ἀφέμενοι τούτων, οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ἀγαθῇ τύχῃ χρὴ λέγειν μὲν ὑμᾶς. ἐμὲ δὲ αὖτὶ τῶν χρὴς λόγων, ναυβατεῦντα ἄγοντα ἀκούειν. ΚΡ. Σκόπει δὴ πρὸ τῶν ἑξῆς σοι δίκαιον ὦ σώκρατες ἢ δίθεμεν· ἔδοξε γὰρ ἡμῖν τίμαιον μὲν, ἅτε ἀστρονομικώτατον ὑμῶν, καὶ περὶ φύσεως τῆς παντὸς εἰδέναι μάλιστα, ὄργον πεποιημένον, πρῶτον λίξαι ἀρχόμενον ἀπὸ τῆ κόσμου γενέσεως. τελευτῶντα δὲ ἐς ἀνθρώπων φύσιν. ἐμὲ δ' ἔδοξεν, ὡς παρὰ μὲν τούτου διδεγμένον αἰτὸς ἢ λόγῳ γεγονότας, πρὸ σοῦ δὲ πεπαιδευμένους διαφέροντες αὖτ' πολύ. κατὰ δὲ τὸν σόλωνος λόγον τε νόμον, εἰσαγαγόντα αὐτοὺς ὡς ἐς δικαστὰς ὑμᾶς, ποιῆσαι πολίτας τ' πόλιος τ' δ' ὡς ὄντας τοὺς τότε ἀθηναίους, οὓς ἐμήνυσεν ἀφανεῖς ὄντας ὁ τῆ ἱερέως γραμμάτ' φύμα. τὰ λοιπὰ δὲ ὡς τῆ πολίτ' ἢ ἀθηναίων ὄντ', ἢν πειθῇ τοὺς λόγους. Σ Ω. τελέως τε ἢ λαμπρῶς ἔοικα αὖτα πολὺ μᾶλλον ἢ τὸ λόγων ἐσίασιν· σὸν δὲν ὄργον λίγειν αὖ ἔτι ὦ τίμαιε· ἐμὲ μὲν ἕκοντ' ὡς ἔοικα, καλίσαντα κατὰ νόμον θεάς. ΤΙ. ἀλλ' ὦ σώκρατες. ζοῦτό γε δὴ πάντες ὅσοι ἢ κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχουσιν· δεῖ πάσῃ ὁρμῇ ἢ σμικρῇ ἢ μεγάλῃ πράγματος θεὸν ἀεί που καλοῦσιν, ἡμᾶς δὲ ἐν τῷ παντὸς λόγους ποιεῖσθαί τε μέλλοντας εἰ γόγονε· ἢ ἢ ἀγένητός ἐστιν· εἰ μὲν παντάπασι παρακλάτομεν, οὐκ ἂν θεούς τε ἢ θεὰς ἐπικαλουμένους, δίκαιος πάντας κατὰ νοῦν ἐκείνης μὲν μάλιστα, ἐπομένως δὲ ὑμῖν εἰπεῖν· ἢ τὰ μὲν περὶ θεῶν, τοιοῦτ' παρακεκλίκαθα· περὶ δὲ ἡμάτερον παρακλιτέον, ἧ ῥᾷστ' ἂν ὑμεῖς μὲν μάθητε. ἐπὼ δὲ ἧ διανοοῦμαι μάλιστ' ἂν περὶ τ' προκειμένων εἰπεῖμαν. ἔστιν δὲν δὴ κατ' ἐμὸν δόξαν, πρῶτον διαιρετέον τάδε· τί τὸ ὂν μὲν ἀεὶ, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον· καὶ τὸ γιγνόμενον μὲν, ὂν δὲ οὐδέ ποτε· τὸ μὲν δὴ νοήσει μεθ' λόγου περιληπτὸν, ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ὄν· τὸ δ' αὖ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου, δοξαστὸν, γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέ ποτε ὄν. πᾶν δὲ αὖ τὸ γιγνόμενον, ὑπ' αἰτίου τινὸς

πνὸς ἕξ ἀνάγκης γίγνεσθαι. παντὶ γὰρ ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γένεσιν σχεῖν. ὅτου μὲν οὖν ἂν ὁ δημιουργὸς πρὸς ἃ κατὰ ταυτὰ ἔχον βέλτιστον ἀεί, τοιούτῳ τινὶ προσχρώμενος παραδείγματι τὴν ἰδέαν καὶ δύναμιν ἀπεργάζηται, καλὸν ἕξ ἀνάγκης οὕτως ἀποτελεσθῆναι πᾶν. οὗ δ' αὖ εἰσὶ τὸ γεγονὸς γεννῶν παραδείγματι προσχρώμενος, οὐ καλόν. ὁ δὴ πᾶς οὐρανὸς, ἢ κόσμος, ἢ καὶ ἄλλο ὅτι ποτὲ ὀνομαζόμενος μάλιστ' ἂν δέχοιτο, τοῦθ' ἡμῖν ὀνομάσθω. σκεπτέον οὖν δὴ τοῦδε αὖθ' πρῶτον, ὃ πρὸ ὑπόκειται τοῦδε παντὸς οὐ ἀρχῇ δεῖν σκοπεῖν, πότερον ἦν ἀεὶ γένεσιν ἀρχὴν ἔχων οὐδεμίαν, ἢ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς τινος ἀρξάμενος· γέγονεν. ὁρατὸς γὰρ ἁπτός τ' ἐστὶ καὶ σῶμα ἔχων. πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα αἰσθητά· τὰ δὲ αἰσθητὰ, δόξῃ περιληπτὰ μετ' αἰσθήσεως, γιγνόμενα, καὶ γινόμενα ἐφάνη. τῷ δ' αὖ γινομένῳ φαμὲν, ὑπ' αἰτίου τινὸς ἀνάγκην εἶναι γένεσθαι. τὸ μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς εὑρεῖν τε ἔργον, καὶ εὑρόντα εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν πάλιν δ' αὖ πάλιν ἐπισκεπτέον τοῦδε αὖ τόδε. πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν ἀπειργάζετο· πότερον πρὸς τὸ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡς αὐτως ἔχον, ἢ πρὸς τὸ γενητόν. εἰ μὲν δὴ καλὸς ὅδε ὁ κόσμος, ὅ τε δημιουργὸς ἀγαθὸς, σαφὲς ὡς πρὸς τὸ ἀΐδιον ἔβλεπεν· εἰ δὲ ὃ μηδὲ εἰπεῖν τινι θέμις, πρὸς τὸ γενητὸς παντὶ δὲ σαφὲς, ὅτι πρὸς τὸ ἀΐδιον· ὁ μὲν γὰρ κάλλιστος τῶν γεγονότων· ὁ δ' ἄριστος τῶν αἰτίων. οὕτω δὴ γεγενημένος πρὸς τῷ λόγῳ καὶ φρονήσει περιληπτῷ καὶ κατὰ ταυτὰ ἔχον, δεδημιούργηται. τοῦτ' δὲ ὑπαρχόντ' αὖ καὶ πᾶσα ἀνάγκη τόνδε τὸν κόσμον, εἰκὼ νά τινος εἶ. μέγιστον δὴ παντὸς ἀρξασθαι κατὰ φύσιν ἀρχὴν. ὧδε οὖν περὶ τε εἰκόνος καὶ τοῦ παραδείγματος αὖ διοριστέον. ὡς ἄρα τοὺς λόγους ὧν πρὸ ἐσὶν ὕστερα τυγχάνει, τοῦτ' αὖ τῶν καὶ ξυγγενεῖς ὄντας. τὰ μὲν οὖν μονίμου καὶ βεβαίου καὶ μετὰ νοῦ καταφανοῦς, μονίμους καὶ ἀμετα πτώτους, καθ' ὅσον τε ἀνελέγκτοις προσήκει λόγοις εἶναι καὶ ἀνυπέρτοις, τούτου δεῖ μηδὲν ἐλλεῖπειν. τοὺς δὲ τοῦ πρὸς μὲν ἐκεῖνο ἀπεικασθέντος. εἶδος δὲ εἰκόνος, εἰκότας· ἀπάλογόν τε ἐκείνων ὄντας ὅτι πρὸ πρὸς γένεσιν οὐσία, ἕξιν πρὸς πίστιν ἀλήθεια. ἐὰν οὖν ὦ σώκρατες πολλὰ πολλῶν ἀπόντων περὶ θεῶν καὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως. μὴ δυνατοὶ γιγνόμεθα πάντη πάντως αὐ τοὺς αὐτοὺς εὐβίῳ ὁμολογουμένους λόγους ἀπεικεζομένους ἀποδοῦναι, μὴ θαυμάσῃς. ἀλλ' ἐὰν ἀρα μηδενὸς ἧττον πρεπόμεθα εἰκότας, ἀγαπᾶν χρή. μεμνημένον, ὡς ὁ λέγων ἡμεῖς τὸ δι κεκριται, φύσιν αὐ θρωπίνην ἔχομεν· ὥστε περὶ τούτων, ἓν εἰκότα μῦθον ἄν δεχομένους, πρέπει μηδὲν ἔτι πέρα ζητεῖν. ΣΩ. λέγεται ὦ τίμαιε. παντάπασί τε ὡς καλῶς ἀποδεκτέον. τὸ μὲν οὖν προοίμιον θαυμασίως ἀποδεξάμεθά σου. τὸ δὲ δὴ νόμον ἡμῖν ἐφεξῆς πρᾶγμα.

ΤΙ. λέγω μὲν δή, δι' ἣν αἰτίαν γένεσιν καὶ τὸ πᾶν τόδε ὁ ξυνιστὰς ξυνέστησεν. ἀγαθὸς ἦν· ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς οὐδενὸς οὐδέ ποτε γίγνεται φθόνος. τούτου δ' ἐκτὸς ὤν, πάντα ὅτι μάλιστα ἐβουλήθη γενέσθαι παραπλήσια αὑτῷ. ταύτην δὲ γενέσεως κόσμου μάλιστ' ἄν τις, ἀρχὴν κυριωτάτην παρ' ἀνδρῶν φρονίμων ἀποδεχόμενος, ἀποδέχοιτ' ἄν· βουληθεὶς γὰρ ὁ θεὸς ἀγαθὰ μὲν πάντα, φλαῦρον δὲ μηδὲν εἶναι κατὰ δύναμιν, οὕτω δὴ πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν παραλαβὼν, οὐχ ἡσυχίαν ἄγον, ἀλλὰ κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἤγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας· ἡγησάμενος ἐκεῖνο τούτου πάντως ἄμεινον. θέμις δὲ, οὔτ' ἦν, οὔτ' ἔστι τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο, πλὴν τὸ κάλλιστον· λογισάμενος δὲν εὕρισκεν ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὁρατῶν οὐδὲν ἀφρον, τὸ νοῦν ἔχοντος ὅλον ὅλῳ κάλλιον ἔσεσθαι ποτ' ἔργον. νοῦν δ' αὖ χωρὶς ψυχῆς, ἀδυνάτων παραγιγνέσθαι τῷ. σκέψ δὴ τὸν λογισμὸν τόνδε, νοῦν μὲν οὐ ψυχῇ· ψυχὴν δ' οὐ σώματι συνιστὰς, ὃ πᾶν ξυνετεκταίνετο. ἕπως ὅτι κάλλιστον ἔμ κατὰ φύσιν ἀρίστῃ δρᾶν ἀπεργασμένος. οὕτως δὴ κατὰ λόγον ἦν εἰκότα, δεῖ λέγειν τόνδε ἔμψυχον νοῦν ἔμφυχον· ὄντως τε τῇ ἀληθείᾳ σκέψ· πῶ τῷ θεῷ γενέσθαι πρόνοιαν· τοῦτον δ' ὑπάρχοντος αὖ, τὰ τούτοις ἑφεξῆς ἡμῖν λεκτέον. πῇ τῶν ζῴων αὐτὸν εἰς ὁμοιότητα ὁ ξυνιστὰς συνίστη. τῶν μὲν οὖν ὁρατῶν ἓν μόρας εἴδεσι πεφυκότων, μονογενὲς κατασκευάσωμεν· ἀτελὲς γὰρ εἰκὼς, οὐδενὸς ποτ' ἂν γένοιτο καλόν· οὐ δ' ἔστι τἄλλα ζῷα καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη μό-

ρμα, πάντων ὁμοιότατον αὐτῷ εἶναι στοιχεῖον. τὰ γοῦν δὴ νοητὰ ζῷα πάντα ἐκεῖνο αὐτὸ καθ' αὑτὸ περιλαβὸν ἔχει. καὶ διὰ ταῦτα ὅδε ὁ κόσμος ἡμῖν, ὅσα τε ἄλλα θρέμματα σωτήρια ἐαυτοῦ. τῷ γοῦν τῶν νοουμένων καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα τελέῳ μάλιστ' αὐτὸν θετέον ὁμοιῶσαι. Συνθεὶς, ζῷον οὖ ὁρατὸν, πάντ' ὅσα καὶ τὰ φύσει αὐτοῦ ξυγγενῆ ζῷα ἐν ἑαυτῷ ἔχον ἐαυτῷ ξυνίστησι. πότερον οὖν ὀρθῶς οὔτε οὐρανὸν προσερήκαμεν, ἓν πολλοὺς καὶ ἀπείρους λέγειν δεῖν ὀρθότερον. οὔτε εἰ πρὸς τὸ παράδειγμα δεδημιουργημένος ἔσται. ἐν ᾧ περιέχον πάντα ὁπόσα νοητὰ ζῷα, μεθ' ἑτέρου δεύτερον οὐκ ἄν ποτ' εἴη. πάλιν γοῦν αὖ ἕτερον εἶναι, ἐν ᾧδε ἑκάστῳ δίοι ζῷον, οὗ μέρος αὖ ἦτην ἐκείνῳ· καὶ οὐκ ἂν ἔτι ἐκείνοιν, ἀλλ' ἐκείνῳ ᾧ πρὸς ἐγγύτατα· ἐν δ' αὖ ἀφομοιωμένω λέγοιτο ὀρθότερον. ἵνα οὖν τόδε κατὰ τὸν μόνωσιν ὅμοιον ᾖ τῷ παντελεῖ ζῴῳ, δεῖ ταῦτα οὔτε δύο, οὔτ' ἀπείρους ἐποίησεν ὁ ποιῶν κόσμους· ἀλλ' ὅδε μονογενὴς οὐρανὸς γεγονὼς, ἔστι τε καὶ ἔσται. σωματοειδὴς δὴ καὶ ὁρατόν τε δεῖ τὸ γενόμενον εἶναι. χωρὶς δὲ πυρὸς οὐδὲν ἂν ποτε ὁρατὸν γένοιτο, οὐδὲ ἁπτὸν ἄνευ τινὸς στερεοῦ. στερεὸν δὲ οὐκ ἄνευ γῆς. ὅθεν ἐκ πυρὸς καὶ γῆς, ὁ τῶν πάντων ἀρχόμενος συνιστᾶναι σῶμα, ὁ θεὸς ἐποίει. δύω δὲ μόνω ξυνίστασθαι τρίτου χωρὶς, οὐ δυνατόν. δεσμὸν γὰρ ἐν μέσῳ δεῖ τινὰ ἀμφοῖν ξυναγωγὸν γίγνεσθαι. δεσμῶν δ' ὁ κάλλιστος, ὃς ἂν αὑτὸν καὶ τὰ ξυνδούμενα, ὅτι μάλιστα ἓν ποιῇ. τοῦτο δὲ πέφυκεν ἀναλογία κάλλιστα. ὁπόταν γὰρ ἀριθμῶν τριῶν, εἴτε ὄγκων, εἴτε δυνάμεων ὠθισμοῦ ἢ μέσον, ὅτῳ τὸ πρῶτον πρὸς αὐτὸ, τοῦτο αὐτὸ πρὸς ὃ ἔσχατον, καὶ πάλιν αὖθις ὅτι ἡ ἔσχατος πρὸς τὸ μέσον, τοῦτο τὸ μέσον πρὸς τὸ πρῶτον, τότε τὸ μέσον μὲν πρῶτον καὶ ἔσχατον γιγνόμενον, τὸ δὲ ἔσχατον καὶ τὸ πρῶτον, ἀνάγκῃ ταῦτα εἶναι ξυμβήσεται. τὰ αὐτὰ δὲ γενόμενα ἀλλήλοις, ἓν πάντα ἔσται. εἰ μὲν οὖν ἐπίπεδον μέλλεν βάθος δεῖν ἔχον, ἐλλείγγεσθαι τὸ μέσον μόνον ἐξῆν· νῦν δὲ στερεὸν γὰρ αὖ προσῆκεν εἶναι, τὰ δὲ στερεὰ μία μὲν οὐδέποτε, δύο δὲ ἀεὶ μεσότητες σωτῆρ μόνουσιν, οὕτω δὴ πυρός τε καὶ γῆς, ὕδωρ, ἀέρα τε ὁ θεὸς ἐν μέσῳ θεὶς, καὶ πρὸς ἄλληλα καθ' ὅσον ἦν δυνατὸν αὐτὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπέρασε σάμενος; ὅτι πῦρ πρὸς ἀέρα, τοῦτο ἀέρα πρὸς ὕδωρ· καὶ ὅτι ἀὴρ πρὸς ὕδωρ, τοῦτο δ' ὕδωρ πρὸς γῆν, ξυνέδησε καὶ συνιστήσας οὐρανὸν ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν. καὶ διὰταῦτα ἐκ τε δὴ τούτων τοιούτων, καὶ ἐν ἀριθμὸν τεσσάρων, τὸ τοῦ κόσμου σῶμα ἐκγεννήθη δι' ἀναλογίας ὁμολογήσαν. φιλίαν τε ἴσχον ἐκ τούτου, ὥστ' εἰς ταὐτὸν αὐτῷ ξυνελθὸν ἄλυτον ὑπ' ἄλλου πλὴν τοῦ συνδήσαντος γενέσθαι. τῶν δὲ δὴ τεσσάρων, οὗ ὅλου εἴληφεν ἡ τοῦ κόσμου σύστασις. ἐκ γὰρ πυρὸς παντὸς, ὕδατός τε καὶ ἀέρος, καὶ γῆς ξυνίστησιν αὐτὸν ὁ ξυνιστάς. μέρος δὲν οὐδενὸς δὲ δύναμιν ἐξωθεῖν ὑπολείπων. τοιάδε διανοηθείς, πρῶτον μὲν ἵνα ὅλον ὅτι μάλιστα ζῷον τέλειον ἐκ τελείων τῶν μερῶν ᾖ. πρὸς δὲ τούτοις οὐ. ἓν τι οὐκ ὑπολελειμμένον ἐξ ὧν ἄλλο γένοιτο. ἔτι δὲ ἵνα, ἀγήρων καὶ ἀσθενὲς ᾖ, κατανοῶν, ὡς ἐὰν ξυνίσταται σώματα θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ πάντ' ὅσα δυνάμεις ἰσχυρὰς ἔχει, περιϊστάμενα ἐξωθεῖν καὶ προσπίπτοντα ἀκαίρως, λύει καὶ νόσους γήρᾳ τε ἐπάγοντα, φθίνειν ποιεῖ, δι' ἣν αἰτίαν καὶ τὸν λογισμὸν τόνδε, οὗ ὅλου ἐξ ἁπάντων. τέλειον καὶ ἀγήρων, καὶ ἀσθενὲς, αὐτὸν ἐτεκτήνατο. καὶ σχῆμα δὲ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ πρέπον καὶ ξυγγενές. τῷ γὰρ τὰ πάντ' ἐν αὐτῷ ζῷα περιέχειν μέλλοντι ζῴῳ, πρέπον αὖ ἦν σχῆμα τὸ περιειληφὸς ἐν αὑτῷ πάντα ὁπόσα σχήματα. διὸ καὶ σφαιροειδὲς ἐκ μέσου πάντη, πρὸς τὰς τελευτὰς ἴσον ἀπέχον, κυκλοτερὲς αὐτὸ ἐξεργάσατο πάντων τελειότατον ὁμοιότατόν τε αὐτὸ ἑαυτῷ σχημάτων. νομίσας μυρίῳ κάλλιον ὅμοιον ἀνομοίου. λεῖον δὲ δὴ κύκλῳ πᾶν ἐξωθεῖν αὐτὸ ἀπεκρύβου· ὄργανα πολλῶν χρεῖα. ὀμμάτων τε χωρὶς ἐπιδεὲς οὐδέν. ὁρατὸν γὰρ οὐδὲν ὑπελέπετο ἔξωθεν. οὐδ' ἀκουστὸν. οὐδὲ γὰρ ἀκουστόν. πνεῦμά τε οὐκ ἦν περιεστὼς ὃ μόνουσιν ἀναπνοῆς. οὐδ' αὖ τινὸς ἐπιδεὲς ἦν ὀργάνου χεῖν. ᾧ πρὸ μὲν εἰσιέναι αὖ τροφὴν δέξεσθαι. πρὸ δὲ πρότερον ἐξικνούμενα ἀποπέμψοι πάλιν. ἀπήρτητο γὰρ οὐδέν. οὐδὲ προσῆκεν αὐτῷ τῷ θέλειν οὐδέν.

οὐλεόν. οὗ γαρ ἦν. αὐτὸ γαρ ἑαυτῷ ξοφὸν πὼ ἑαυτῷ φθίσιν παρέχον, καὶ πάντα ἐν αὐτῷ καὶ ὑφ' αὐτῷ πάσχον καὶ ποιοῦν, ἐκτέχνως γέγονεν. ἡγήσατο γαρ αὐτὸ ὁ συνθεὶς αὐταρκέστερον ὄν, ἄμεινον ἢ σὺν ὧδαι μᾶλλον ἢ προσδεὲς ἄλλων· χειρῶν δὲ, οὓς οὔτε λαβεῖν οὔτε ἄν τινα ἀμύνασθαι χρεὼν τὸν ἦν, μάτην οὐκ ὠήσατο δεῖν αὐτῷ προσαπτειν. οὐδὲ ποδῶν. οὐδὲ ὅλως τοῦ βαδὶ πὼ βάσιν ὑπερίσασ'. κίνησιν γαρ ἀπένειμεν αὐτῷ πὼ τῷ σώματος οἰκείαν τῶν ἑπτὰ, πὼ τῷδι νοῦ καὶ φρονήσεως μάλιστα οὖσαν. διὸ δὴ κατὰ ταυτὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἐν αὐτῷ περικυκλῶν αὐτὸ, ἐποίησε κύκλῳ κινεῖσθαι στρεφόμενον. τὰς δὲ ἓξ ἀπάσας κινήσεις ἀφεῖλεν. καὶ ἀπλανεῖς ἀπεργάσατο τὰ κείνων. ὧδὶ δὲ πὼ πορεία ὁδὸν ταύτην, ἄτ' οὐδὲν ποσῶν δέον, ἀσκελὲς καὶ ἄπουν αὐτὸ ἐγέννησεν. οὗτος δὴ πᾶς ὁ θεὸς ἀεὶ λογισμὸς θεοῦ, τοῦδὲ φ' ἓν ποτὲ ἐσόμενον θεὸν λογισθεὶς, λεῖον καὶ ὁμαλὸν παντᾳχῇ τε ἐκ μέσου ἴσον καὶ ὅλον καὶ τέλειον ἐκ τελέων σωμάτων, σῶμα ἐποίησε. ψυχὴν δὲ εἰς φ' μέσον αὐτῷ θεὶς, διὰ παντός τε ἔτεινε, καὶ ἔτι ἔξω φ' σῶμα αὐτῷ τοῦδε ἐκάλυψε. καὶ κύκλῳ δὴ κύκλον στρεφόμενον, οὐρανὸν οἷα μόνον ὄφημον κατέστησε. δι' ἀρετὴν αὐφ' αὐτῷ αὐτῷ ὁμιλοῦν ξυνήγωνισθαι. καὶ οὐδενὸς ἐτέρου προσδεόμενον. γνώριμον δὲ καὶ φίλον ἱκανῶς αὐφ' αὐτῷ. διὰ πάντα δὴ ταῦτα, εὐδαίμονα θεὸν αὐφ' ἑαυτὸν ἐγεννήσατο. πὼ δὲ δὴ ψυχὴν, οὐχ ὡς νεωτέραν ἐπιχειροῦμεν λέγειν, οὕτως ἐμηχανήσατο καὶ ὁ θεὸς νεωτέραν. οὐ γαρ ἂν ἀρχὴν ἐνόμιζε πρεσβύτερον ἔργον δημιουργὸς ἔργου νεωτέρου συνθεὶς εἶναι. ἀλλά πως ἡμᾶς πολὺ μετέχοντες τῶν προεστυχόντος τε καὶ εἰκῇ, ταύτη πη καὶ λέγομεν. ὁ δὲ, καὶ γενέσει καὶ ἀρετῇ, πρότερον καὶ πρεσβυτέραν ψυχὴν σώματος, ὡς δεσπότιν καὶ ἄρχουσαν ἀρχομένου συνεστήσατο. ἐκ τῶνδέ τε καὶ τοιῶδε τρόπου. τὴν ἀμέριστον καὶ ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ἐχούσης οὐσίας, καὶ τῆς αὖ τοῦδε τὰ σώματα γιγνομένης μεριστῆς, τρίτον ἰδέᾳ ἀμφοῖν ἐκ μέσου συνεκεράσατο οὐσίας εἶδος. τῆς τε ταυτοῦ φύσεως αὖ πρὸς καὶ τῆς τοῦ ἑτέρου. καὶ κατὰ ταῦτα ξυνίστησιν ἐκ μέσου τῆς τε ἀμερίστου αὐτῶν, καὶ τῆς κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ. καὶ τρία λαβὼν αὖ τὰ ὄντα, συνεκεράσατο εἰς μίαν πάντα ἰδέαν. πὼ θατέρου φύσιν δύσμικτον οὖσαν εἰς ταυτὸ ξυναρμόττων βίᾳ. μιγνὺς δὲ μετὰ τῆς οὐσίας. καὶ ἐκ τριῶν ποιησάμενος ἓν, πάλιν ἄλλον τοῦτο μοίρας ὅσας προσῆκε διείλων ἑκάστην δὲ ἐκ ταυτοῦ καὶ θατέρου, καὶ τῆς οὐσίας μεμιγμένην. ἤρχετο δὲ διαιρῶν ὧδε. μίαν ἀφεῖλε τὸ πρῶτον ἀπὸ παντὸς μοῖραν. μετὰ δὲ ταύτην ἀφῃρεῖ διπλασίαν ταύτης. πὼ δ' αὖ τρίτην, ἡμιολίαν μὲν, τῆς δευτέρας. τριπλασίαν δὲ, τῆς πρώτης. τετάρτην δὲ τῆς δευτέρας διπλῆ. πέμπτην δὲ τριπλῆ τῆς τρίτης. πὼ δ' ἕκτην, τῆς πρώτης ὀκταπλασίαν. ἑβδόμην δὲ, ἐπτακαιεικοσαπλασίαν τῆς πρώτης, μετὰ δὲ ταῦτα ξυνεπλήρωσε πάσᾳ διπλάσια καὶ τριπλάσια διαστήματα. μόρας ἔτι ἐκ μὲν πὼ τόμενον καὶ τεθὲν εἰς φ' μεταξὺ τούτων. ὥστε ἐν ἑκάστῳ διαστήματι, δύο εἶναι μεσότητας. πὼ μὲν ταυτῷ μέρει, τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχουσαν καὶ ὑπερεχομένην. πὼ δ' ἴσῳ μὲν καθ' ἑκάτερα δὲ ὑπερέχουσαν. ἴσου δὲ ὑπερεχομένην, ἡμιολίου δὲ διαστάσεων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων γενομένων, ἐκ τούτων δὴ τοῖς δεσμοῖς ἐν ταῖς πρόσθεν διαστάσεσι, τῷ τὸ ἐπογδόου διαστήματι, τὰ ἐπίλοιπα πάντα ξυνεπλήρου. λείπων αὐτῶν ἑκάστου μέρεσιν. τῆς τοῦ μερίου ταύτης διαστάσεως ἀφαιθείσης, ἀριθμοῦ πρὸς ἀριθμὸν ἐχούσης τὸν ὅρους. ἐξ καὶ πεντήκοντα καὶ διακοσίων πρὸς τρία καὶ τετρακόσια καὶ διακόσια. καὶ δὴ φ' μιχθὲν ὧδ' οὗ ταῦτα κατέτεμεν. οὕτως ἅπαν ἀπηναιώκει. ταύτην οὖν πὼ ξύστασιν πᾶσαν, διπλῆ καὶ τριπλῆ κατὰ μῆκος σχίσας, μίσην πρὸς μίσην ἑκατέραν ἀλλήλαις, δίον χ̄ προσβαλὼν κατέκαμψεν εἰς κύκλον. ξυνάψασ' αὐτοῖς τε καὶ ἀλλήλαις τὸ τῷ κατὰ πρὸ τῆς προσβολῆς, καὶ τῇ κατὰ ταυτὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τοῦδε κατὰ μόρᾳ κινήσει πρὸς ἐξ αὐτοῖς ἔλαβε. καὶ φ' ἓν μὲν ἕξ, φ' ἓν δ' ἑπτὰ ἐποιεῖτο τῶν κύκλων. πὼ μὲν οὖν ἕξω φορᾷ, ἐπιφέρεσθαι τῆς ταυτοῦ φύσεως. πὼ δ' ἐντὸς, τῆς θατέρου. πὼ μὲν δὴ ταυτοῦ, κατὰ πλευρὰ ἐπὶ δεξιὰ περιήγαγε. πὼ δὲ θατέρου, κατὰ διάμετρον ἀπ' ἀριστερά. κράτος δ' ἔδωκε τῇ ταυτοῦ καὶ ὁμοίου τοῦδε φορᾷ. μίαν γαρ αὐπὼ ἄρχειν ἔασεν. πὼ δ' ἐντὸς, σχίσας ἑξαχῇ ἐ-

πλὰ κύκλους λίσους καὶ τὰ πρὸ τοῦ διπλασίου καὶ τριπλασίου διάστημα, ἑκάτερον ὅσου ἑκατέρων τριῶν, καὶ τὰ τετραπλάσια μὲν ἀλλήλοις προσεπιζευχθέντα ἴσας τοὺς κύκλους. τὰ δὲ χρῆς μὲν ὁμοίως· τοὺς δὲ τρὶς ἀφαιρεῖ ἀλλήλους, καὶ ὧν τριὰ τριὰ ὁμοίως, λόγῳ δὲ φθορμίους.

	α	β	γ	δ	ε	ϛ	ζ	
				λεῖμμα				λεῖμμα
α	τπ̄δ.	υλ̄β.	νϖ̄ϛ.	φ̄ιβ.	φ̄ος.	χμ̄η.	ψ̄κ̄θ.	

	θ	ι	ιᾱ	
			λεῖμμα	
β διπλάσιος	ψξῦ	ϖ̄ξλ	ϡθ̄ϛ	μκ̄λ
σκ̄ῆπρ ώτου.	ιϛ	ιγ	ζλ	
			λεῖμμα	
γ τριπλάσιος.	μ̄ρνβ	χ̄σιϛ	μ̄ϖη	

λείσις. ἀποτομή·

	κ̄	ιϛ	ιζ	ιη	(ςρ̄ϖζ)	ιθ	κ	κα
			λεῖμμα		λεῖμμα			λεῖμμα
δ τετρα- πλάσιος.	χφ̄λϛ	χψκ̄	χϡμλ	ςμ̄ῦ		ςτ̄λ	ςφϛβ	ςϡῖϛ

	κβ							
ε ὀκτα- πλάσιος	ςο̄β							

λείσις. ἀποβολή

	κγ	κλ	κε	κϛ	κζ	κη	κθ (ςφξα)	λ	λα	λβ
			λεῖμμα			λεῖμμα		λεῖμμα		λεῖμμα
ϛ ἑπτα πλάσιος	θνϛ	ϛϖ̄π	ϡτ̄θλ	ϡχ̄ῆ	ϛρ̄πλ	μ̄ῶλβ	ϛρ̄μλ	ϛϡ̄ῖβ	χψῖϛ	ψμ̄ῆ λγ βοῖϛ

	λλ
ζ κζ πλάσιος	ἀτ̄ξυ

Ἀποτομή ἐστιν ἡ πρόσοχὴ τοῦ τόνου, ἤτοι ὑποβόου, παρὰ τὸ λεῖμμα· ἢ τις συμβαίνει τριῶν τόνων ἐφεξῆς ληφθέντων. ἐπεὶ δὲ τὸ λεῖμμα μείζων τοῦ δύο τόνους, ἢ ὑπόσοχὴ τοῦ τρίτου τόνου παρὰ τὸ λεῖμμα, ἡ ἀποτομή ἐστι. λείς οὐ ζεύγνυσι ὅλῳ τῷ διαγράμματι συμβαίνουσα καὶ τοὺς πάντας ὄρους, τελικοντακίξ ποιοῦσα· τὸ μὲν διάγραμμα, ἐκκαίδεκα ἔχει καὶ αὐτὴ τῶν ἀποτομῶν οὐ ζεύγνυσι τελικονταπεντάρους ὄρους. Ὁ ἐπίτριτος λόγος, συμπληροῦται διὰ πεντάρων ὅρων· ἔστω δύο τόνων· ἔστιν ὑποβόου, καὶ λείμματος. Ὁ ἡμιόλιος διὰ τριῶν τόνων καὶ λείμματος. Ὁ διπλάσιος, διὰ ὀκτὼ· πέντε τόνων, καὶ δύο λειμμάτων. Ὁ τριπλάσιος, διὰ δώδεκα· ὀκτὼ τόνων, καὶ τριῶν λειμμάτων. Ὁ τετραπλάσιος, διὰ δεκαπέντε· δέκα μὲν τόνων, πεντάρων δὲ λειμμάτων· τὸ λεῖμμα, ἡμιτονίου ἔλαττον· ἡ δὲ λείσις, μείζων ἡμιτονίου.

ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν νοῦν τῷ ξωνισάντι παῖσαι ἐν τῆς ψυχῆς ξύστασις ἐγένετο, μετὰ ταῦτα πᾶν τὸ σωματοειδὲς, αὐτῷ αὐτῆς ἐπικαίνῳ· καὶ μέσον μέσῳ ξωνάπτων, προσήρμοττεν. ἥλικε μέσου πρὸς ἔσχατον οὐρανὸν πάντῃ διατελακεῖσα, κύκλῳ τε αὐτὴν ἐξωθεν περιελίξασα, αὐτή τε ἐν αὐτῇ στρεφομένη, θείαν ἀρχὴν ἤρξατο ἀπαύστου καὶ ἔμφρονος βίου, πρὸς τὸν ξύμπαντα χρόνον· καὶ τὸ μὲν δὴ σῶμα ὁρατὸν οὐρανοῦ γέγονεν· αὐτὴ δὲ ἀόρατος μέν, λογισμοῦ δὲ μετέχουσα καὶ ἁρμονίας ψυχὴ, τῶν νοητῶν ἀεί τε ὄντων ὑπὸ τοῦ ἀρίστου, ἀρίστη γεγονυῖα τῶν γεννητῶν. ἅττα οὖν ἐκ τῶν τοῦ καὶ τῆς θατέρου φύσεως, ἕκτε οὐσίας τελῶν τούτων συγκραθεῖσα μοιρῶν, καὶ ἀπάλογον μεμιγθεῖσα καὶ ξωνκραθεῖσα, αὐτὴ τε ἀεικινήτου κινουμένῃ πρὸς αὐτὴν, ὅταν οὐσίαν σκεδαστὴν ἴχνη τού τινος ἰφάπτηται, καὶ ὅταν ἀμέριστον, λέγει κινουμένη ὅλη πᾶσης ἑαυτῆς. ὅπῃ τ' αὖτι ταὐτὸν ἢ κἀ ὅθεν αὖ ἕτερον, πρὸς ὅ, τι τὲ μάλιστα κἀ ὅπη κἀ ὅπως, κἀ ὁπότε συμβαίνει, καὶ τὰ γιγνόμενά τε πρὸς ἕκαστον ἕκαστα εἶναι καὶ πάσχειν. καὶ πρὸς τὰ καὶ ταὐτὰ ἕκαστα ἀεί· λόγος δὲ ὁ καὶ τὰ ταὐτὰ ἀληθῆς γιγόμενος, πρί τε θατέρου ὧλε, καὶ ταὐτὰ ἐν αὐτῷ κινουμένῳ ὑφ' αὑτοῦ φθόγγου καὶ ἀχῆς, ὅταν μὲν ταὐτὰ ἀιθὴρ γίγνηται, καὶ ὁ τοῦ θατέρου κύκλος ὀρθὸς ἰὼν· διὰ πάσαλε αὐτοῦ πᾶν ψυχὴν διαγείλῃ, δόξαι καὶ πίστις γίγνονται βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς. ὅταλε δὲ αὖ ταὐτὰ λογισμὸν ᾖ, καὶ ὁ ταυτοῦ κύκλος εὖ ἴοχλε ὢν αὐτὰ μηνύσῃ, νοῦς ἐπιστήμη τε ἄξαπάσης ἀποτελεῖται. τούτων δὲ οὐ ᾧ τῶν ὄντων ἐγγίγνεσθον. αὖ ποτέ τις αὖ ἄλλο πλὴν ψυχὴν εἴπῃ, πᾶν μᾶλλον ἢ ταληθὲς ὀρεῖ. διὰ δὲ κινδύνου τε, αὖ καὶ ζῷον σπουδῆς ἄγαλμα, ὁ γεννήσας πατὴρ, ἠγάθη τε καὶ εὐφράνθεις, ἔτι δὴ μᾶλλον ὅμοιον πρὸς τὸ παράδειγμα ἐπενόησεν ἀποφήσασθαι. καθάπερ οὖν αὐτὸ τυγχάνει ζῷον ἀΐδιον, καὶ τόδε πᾶν οὕτως εἰς δυνάμιν ἐπιχείρησε τοιοῦτον ἀποτελεῖν· ἡ μὲν οὖν ζῴου φύσις ἐτύγχανον οὖσα αἰώνιος, καὶ τοῦτο μὲν δὴ τῷ γεννητῷ παντελῶς προσάπτειν, οὐκ ἦν δυνατόν· εἰκὼ δ' ἐπενόει κινητόν τινα αἰῶνος ποιῆσαι. καὶ διακοσμῶν ἅμα οὐρανὸν, ποιεῖ μένοντος αἰῶνος οὐ οὐ, κατ' ἀριθμὸν ἰοῦσαν αἰώνιον εἰκόνα· τοῦτον δὴ χρόνον ὠνομάκαμεν· ἡμέρας γοῦν καὶ νύκτας καὶ μῆνας καὶ ὀκιαυτοὺς, οὐκ ὄντας πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, καὶ τότε ἅμα ἐκείνῳ ξυνιστα μένῳ, πρὸ γένεσιν αὐτῶν μηχανᾶται. ταῦτα δὲ πάντα μέρος χρόνου· καὶ τό, τ' ἦν, τό, τ' ἔστι, χρόνου γεγονότος εἴδη φέροντες, λανθάνομεν ἐπὶ τὸ ἀΐδιον οὐσίαν οὐκ ὀρθῶς. λέγομεν γοῦν δὴ ὡς ἦν, ἔστι τε, καὶ ἔσται· τῇ δὲ ἔστι μόνον κατὰ τὸν ἀληθῆ λόγον προσήκει· τὸ δὲ ἦν, τό, τ' ἔσται, περὶ τὸ γένεσιν ἰοῦσαν πρέπει λέγεσθαι. κινήσεις γοῦν ἐστόν. τὸ δὲ, ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ, ἕχον ἀκίνητον, οὔτε πρεσβύτερον, ἔτε νεώτερον προσήκει γίγνεσθαί ποτε, οὐδὲ γεγονέναι νῦν· οὐδ' εἰς αὖθις ἔσεσθαι. ὃ παράπαν τὸ οὐδὲν ὅσα γένεσις ἕτοις οὐ αἰσθήσει προσῆκεν. ἀλλὰ χρόνου ταῦτα, αἰῶνά τε μιμουμένου· καὶ κατ' ἀριθμὸν κυκλουμένου γένεσιν εἴδη. καὶ πρὸς τούτοις ἕτι τὰ τοιάδε. τό, τε γεγενὲς εἶναι γεγονὸς, καὶ τὸ γιγνόμενον εἶναι γιγνόμενον. ἔτι δὲ τὸ γενησόμενον εἶναι γενησόμενον, καὶ τὸ μὴ ὄν, μὴ ὂν εἶναι. ὧν οὐδὲν ἀκριβῶς λέγομεν. τοῦτο μὲν οὖν τοῦτον, τάχ' ἂν οὐκ ἔν καιρὸς πρέπων τῷ παρόντι διακεῖσθαι. χρόνος δ' οὖν μετ' οὐρανοῦ γέγονεν· ἵνα ἅμα γεννηθέντες, ἅμα καὶ λυθῶσιν, ἂν ποτε λύσις τῆς αὐτῶν γένηται. καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς αἰωνίου φύσεως, ἵν' ὡς ὁμοιότατος αὐτῷ κατὰ δυνάμιν ᾖ. τὸ μὲν γοῦν δὴ παράδειγμα τῆς αἰωνίου φύσεως, πάντα αἰῶνά ἐστιν ὄν· ὁ δ' αὖ ὅλῳ τόλους τὸν ἅπαντα χρόνον, γεγονώς τε καὶ ὢν καὶ ἐσόμενος, ἔστι μόνος, ὄλῳ οὖν λόγῳ, καὶ διανοίᾳ σκοῦ τοιαύτῃ πρὸς χρόνου γένεσιν, ἵνα γένηθῃ χρόνος, ἥλιος, καὶ σελήνη, καὶ πέντε ἄλλα ἄστρα, ἐπίκλην ἔχοντα πλανήτης, εἰς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γέγονε· σώματα δὲ αὐτῶν ἑκάστων ποιήσας ὁ θεὸς, ἔθηκεν εἰς τὰς τοδιφορὰς, εἰς ἃ θατέρου πορεύοδος ἦει ἐπὰ σύζυξ, ὄντα ἑπτά. σελήνην μὲν, εἰς ἣν τοδὲ γῆν πρῶτον, ἥλιον δὲ, εἰς ἣν δεύτερον οὐρανὸν γῆς. ἰωσφό-

ρον δὲ καὶ δι' ὀξυτάτου ὁρμοῦ λεγόμενον, εἰς τοὺς τάχει μὲν, ἰσόρροπον δὲ ἑλίττῃ κύκλοις ἰόντας. πλὴν δ' ἑπτὰ τῶν ἐν ἑαυτοῖς ἑλικτόντας αὐτῷ δεῦσαμεν. ὄδην καταλαμβάνουσί τε καὶ καταλαμβάνονται, καὶ κατὰ ταυτὰ ὑπ' ἀλλήλων. ἥλιός τε καὶ ὁ τῆς ὁρμοῦ καὶ διαφορος· τὰ δ' ἄλλα, ὡς δὴ μὴ δι' ἃς αἰτίας ἰσορρόπησε τὸ τις ἐπ' ἔξοι πάσας, ὁ λόγος παρρῴτερος ὤν, πλέον ἂν ὄρθιον ὢν οὐκ ἐθέλοιτο παρέρχειν. ταῦτα μὲν δὴ ἴσως τάχ' ἂν καὶ κατὰ χρόνον ὕστερον τῆς ἀρχῆς τύχοι διηγήσεως. ἐπειδὴ δὲ δὴ ἐς τὸν ἑαυτῷ πρέπουσαν ἔκλισεν ἀρχὴν τὸ φορᾶ, τῶν ὅσα ἴδιᾳ ξυνακπορεύεσθαι χρόνον, δισσοῖς τε ἐμψύχοις σώμασι δεθέντα ξῶα ἐγενήθη, τότε προσταχθὲν ἐμάθε, καὶ τὰ δὴ τὸν θατέρα φορᾶν πλαγίαν οὖσαν, διὰ τῆς ταυτοῦ φύσεως ἰοῦσάν τε καὶ κρατουμένην, τὴν μὲν, μείζονα αὐτῶν· τὴν δὲ, ἐλάττω κύκλον ἰόν, βαθύτερον μὲν, τὸν τὴν ἐλάττω· τὰ δὲ τὸ μείζονα ζῶα δύτερον περιόντα, τῇ δὲ ταυτοῦ φορᾷ τὰ τάχιστα ὁδεύοντα, κατὰ τῶν βραδυτέρων ἰόντων, ἐφαίνετο καταλαμβανόμενα, καταλαμβανόμενα. πάντας γὰρ τοὺς κύκλους αὐτῶν στρέφουσα ἕλιττε, διὰ τὸ διχῇ, καὶ τὰ ἐναντία ἅμα προϊέναι, τὴν βραδύτατα ἀπιὸν ἀφ' αὐτῆς οὖσης ταχίστης, ἐγγύτατα ἀπέφαινον. ἵνα δὲ ἔτι μᾶλλον ἐναργὲς τι πρὸς ἄλληλα βραδυτῆτι καὶ τάχει, καὶ τὰ ὁδοὶ τοῖς ὀκτὼ φοραῖς πορεύοιτο, φῶς ἐκ θεὸς ἀφῆλεν εἰς τὴν πρὸς γῆν δεύτερον τῶν ὁδοιόσων· ὃ δὴ νῦν κεκλήκαμεν ἥλιον· ἵνα ὅτι μάλιστα εἰς ἅπαντα φαίνοι ἓν οὐρανόν. καὶ τάχει τε ἀριθμοῦ τὰ ζῶα ὅσοις ἐῶ προσῆκεν· μαθόντα παρὰ τῆς ταυτοῦ καὶ ὁμοίου ὁδοῦ φορᾶς· νῦξ μὲν οὖν ἡμῖν ἔμβρακτε γένοιτο, οὕτω καὶ δι' ἓν τοῦτο, ἡ τῆς μιᾶς καὶ φρονιμωτάτης κυκλήσεως περίοδος. μιᾶς δὲ, ἐπειδὴ σελήνη περιελθοῦσα τὴν ἑαυτῆς κύκλον, ἥλιον ἐπικαταλάβοι. ἐν αὐτῷ δὲ, ὁπόταν ἥλιος τὴν ἑαυτοῦ περιέλθοι κύκλον. τῶν δ' ἄλλων τὰς περιόδους οὐκ ἐνενοήκατε ἄνθρωποι, πλὴν ὀλίγοι τῶν πολλῶν, οὔτε ὀνομάζουσιν οὔτε πρὸς ἄλληλα συμβάλλουσι, σκοποῦντες ἀριθμοῖς· ὥστε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐκ ἴσασι χρόνον ὄντα τὰς θοὐτων πλάνας· πλήθει μὲν ἀμηχάνῳ χρωμένας· πεποικιλμένας δὲ θαυμαστῶς. ἔστι δ' ὅμως οὐδὲν ἧττον καταγνῶναι δυνατὸν ὡς ὄγε τέλειος ἀριθμὸς, χρόνον τὴν τέλειον ἐνιαυτὸν πληροῖ τότε, ὅταν ἅπασῶν τῶν ὀκτὼ περιόδων, τὰ πρὸς ἄλληλα ξυμπεφερημένα, ταχεῖ χῇ κεφαλῇ, τῷ, τῷ τ' αὐτῷ καὶ ὁμοίως ἰόντος, ἀπαμφιβλήτως κύκλῳ κατὰ ταυτὰ δὴ τούτων εἴκοσι, ἐγγενήθη τῶν ἄστρων, ὅσα δὴ οὐρανοῦ περιόδους ἔχει στροπάς. ἵνα τότε ὡς ὁμοιότατον ᾖ τῷ τελεωτάτῳ καὶ νοητῷ ζῴῳ πρὸς τὴν διανοίαν μίμησιν φύσεως. καὶ τὰ μὲν ἄλλα εἴδη μέχρι χρόνου γενέσεως ἀπείργασε, εἰς ὁμοιότητα ᾧπερ ἀπεικάζετο. τῷ δὲ μή πω τὰ πάντα ζῶα οὐτὸς αὐτοῦ γεγενημένα ἐδεδειλιφέναι, ταύτῃ ἔτι ἔχειν ἀνομοίως. ἔσῖ δὲ ὁ καταλειπον ἀπειργάζετο αὐτὸ, πρὸς τὸ παραδείγματος ἅπαν τυπούμενος φύσιν. ὅπερ οὖν νοῦς ἐούσας ἰδέας τῷ ᾧ ὄντι ζῷον, διαπαντὸς ἔσῃ καὶ ὅσας ἐνεθορᾷ, τοιαύτας καὶ τοσαύτας διενοήθη δεῖν καὶ τόδε ἔχειν. εἰσὶ δὲ τέτταρα· μία μὲν οὐράνιον θεῶν γένος. ἄλλη δὲ πτηνὸν καὶ ἀεροπόρον. τρίτη δὲ ὕδατος ἔνυδρον εἶδος. πεζὸν δὲ καὶ χερσαῖον, τέταρτον. τοῦ μὲν οὖν θείου πλεῖστην ἰδέαν ἐκ πυρὸς ἀπεργάζετο. ὅπως ὅτι λαμπρότατον, ἰδεῖν τε κάλλιστον ἔπῃ. τῷ δὲ παντὶ προσεικάζων, εὐκυκλον ἐποίει· πίθηκά τε εἰς πλὴν τοῦ κρατίστου φρόνησιν, ἐκείνῳ ξυνακπόμενον. νείμας δὲ πάντα κύκλῳ τὸν οὐρανὸν, κόσμον ἀλληθινὸν αὐτῷ πεποικιλμένον εἶναι καὶ ὅλον. κινήσεις δὲ δύο προσῆψεν ἑκάστῳ. πλὴν μὲν ταυτῷ κατὰ ταυτὰ δεῖ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τὰ αὐτὰ ἑαυτῷ διανοουμένῳ. πλὴν δὲ ἐς τὰ πρόσθεν ἕλκεσθαι τῆς ταυτοῦ καὶ ὁμοίου δεῖ φορᾶς κρατουμένῳ. τὰς δὲ πέντε κινήσεις ἀκίνητον καὶ ἑστὼς ἵν' ὅτι μάλιστα αὐτῶν ἕκαστον γίνοιτο ὡς ἄριστον. ἐξ ὧν δὴ τῆς αἰτίας γέγονεν, ὅσα ἀπλανῆ τῶν ἄστρων ζῶα, θεῖα ὄντα καὶ ἀεὶ διαμένοντα ταῦτα αὐ ταυτῷ στρεφόμενα ἀεὶ μένει, τὰ δὲ στρεφόμενα, καὶ πλανᾶσθαι τοιαύτας ἔσχηται. καθάπερ αὖ τοῖς πρόσθεν ἐρρήθη, κατ' ἐκεῖνα γέγονε. γῆν δὲ τροφὸν μὲν ἡμετέραν.

ἡμετέραν. ἐιλουμένῳ δὲ τοῦδε ἦν ὅλῳ παντὸς πόλον τετραμένον φύλαξιν καὶ δημιουργὸν, νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο. πρώτην καὶ περισβυτάτην σωμάτων ἔστι οὐρανοῦ γένος. χορεύσας δὲ τούτων αὐτῶν καὶ παραβολὰς ἀλλήλων, καὶ τοῦδε τὰς τῶν κύκλων πρὸς ἑαυτοὺς ἐπαναγκλίσεις καὶ προσχωρήσεις, ᾗ τε ταῖς συνάψασιν, ὁ πρῶτος τῶν θεῶν κατ' ἀλλήλους γιγνόμενοι· καὶ ὅσοι κατ' αὐτὸν μὲν οὖσι πάντες τε ἐπὶ πρόσθεν ἀλλήλοις ἡμῖν τε καὶ κατὰ χρόνους οὓς τινας ἕκαστοι καταμανθάνουσι, καὶ πάλιν αὖ φαινόμενοι φόβου καὶ σημεῖα τῶν μετὰ ταῦτα γενησομένων τοῖς δυναμένοις λογίζεσθαι πέμψουσι, ᾧ λέγειν οὐδὲν δεῖ ὅλως τούτων αὖ τῶν μιμημάτων, μάταιος αὖ ἂν πόνος· ἀλλὰ ταῦτά τε ἱκανῶς ἡμῖν ταύτη καὶ τὸ τοῦδε θεῶν ὁρατῶν καὶ γεννητῶν εἰρημένα φύσεως, ἐχέτω τέλος. περὶ δὲ τῶν ἄλλων δαιμόνων εἰπεῖν καὶ γνῶναι πρὸς γένεσιν, μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς. πειστέον δὲ τοῖς εἰρηκόσιν ἔμπροσθεν ἐκ γόνοις μὲν θεῶν οὖσιν ἐς ἔφασαν· σαφῶς δέ που τούς τε αὐτῶν προγόνους εἰδόσιν, ἀδύνατον οὖν θεῶν παῖδας ἀπιστεῖν. καίτοι πῶς αὖθί τε ἑκότων καὶ ἀναγκαίων ἀκροθίξεων λέγουσιν, ἀλλ' ὡς οἰκεῖα φάσκουσιν ἅπαγγέλλειν, ἐπομένους τῷ νόμῳ πιστευτέον. οὕτως οὖν καὶ τούτοις ἡμῖν ἡ γένεσις καὶ τοῦδε τούτων τῶν θεῶν ἐχέτω καὶ λεγέσθω. γῆς τε καὶ οὐρανοῦ παῖδας ὠκεανός τε καὶ τηθὺς ἐγενέσθην. ἐκ τούτων δὲ Φόρκυς τε καὶ κρόνος καὶ ῥέα, καὶ ὅσοι μετὰ τούτων. ἐκ δὲ κρόνου καὶ ῥέας, ζεύς, ἥρα τε καὶ πάντες ὅσους ἴσμεν πάντας ἀδελφοὺς λεγομένους αὐτῶν. ἔτι τε, τοὺς τούτων ἄλλους ἐκ γόνους. ἐπεὶ οὖν πάντες ὅσοι τε τοῦδε πολοῦσι φανερῶς καὶ ὅσοι φαίνονται καθ' ὅσον αὖ ἐθέλουσι θεοὶ γίνεσθαι ἔχρη, λέγει πρὸς αὐτούς, ὁ τόδε τὸ πᾶν γενέσας, τάδε. θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς, πατήρ τε ἔργων. ἃ δι' ἐμοῦ γεγόνασι, ἄλυτα ἐμοῦ γε θέλοντος. τὸ μὲν οὖν δὴ δεδεκὸς, πᾶν, λυτόν· ἔγκλιμα καλῶς ἁρμοσθὲν καὶ ἔχρην οὖ, λύειν ἐθέλειν, κακοῦ. δι' ἃ καὶ ἐπεί τοι γεγένησθε, ἀθάνατοι μὲν, οὐκ ἐστὲ· οὐδ' ἄλυτοι τοπαράπαν. οὔτοι μὲν δὴ λυθήσεσθέ γε, οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας. τῆς ἐμῆς βουλήσεως μείζονος ἔτι δεσμοῦ καὶ κυριωτέρου λαχόντες ἐκείνων, οἷς ὅτ' ἐγίγνεσθε συνεδεῖσθε. νῦν οὖν ὃ λέγω πρὸς ὑμᾶς εὐδοκιμήσατε, μάθητε. θνητὰ ἔτι γένη λοιπὰ τέτα γενητά. τούτοις οὖν μὴ γενομένοις, οὐρανὸς ἀτελὴς ἔσται· τὰ γὰρ ἅπαντα οὐ αὐτῷ γένη ζῴων οὐκ ἔξει. δεῖ δὲ εἶναι μέλλει τέλεος ἱκανῶς ἔσεσθαι. σφῶν δὲ ταῦτα γενόμενα καὶ βίου μεταλάχοντα, θεοῖς ἰσάζοιτ' ἄν. ἵν' οὖν θνητά τε ᾖ, τό, τε πᾶν ὅπως ἅπαν ᾖ, τρέπεσθε κατὰ φύσιν ὑμεῖς εὐδὴ πρὸς τῶν ζῴων δημιουργίαν. μιμούμενοι πρὸς ἐμὲ δύναμιν τοῦδε πρὸς ὑμῶν γένεσιν· κἀφ' ὅσον μὲν αὐτῶν ἀθανάτοις ὁμώνυμον εἶναι προσήκει, θεῖον λεγόμενον, ἡγεμονοῦντ' ἂν αὐτοῖς, τῶν ἀεὶ δίκῃ καὶ ὑμῖν ἐθελόντων ἕπεσθαι, αὐτέρεσθ' καὶ ὑπαρξάμενοι ἐπὶ παρασχόσω. τὸ δὲ λοιπὸν ὑμᾶς ἀθανάτῳ θνητὸν προσυφαίνοντες, ἀπεργάζεσθε ζῷα καὶ γεννᾶτε. τροφὴν τε διδόντες αὐξάνετε, καὶ φθίνοντα πάλιν δέχεσθε. ταῦτ' εἶπε καὶ πάλιν εὐδὴ τὸν πρότερον κρατῆρα, ἐν ᾧ πρὸ τοῦ παντὸς ψυχὴν κεράννυς ἔῃς μιγῆ, τὰ τῶν πρόσθεν ὑπόλοιπα κατεχέων μίξεων. τρόπον μέν τινα τὸν αὐτὸν, ἀκέραια δ' οὐκέτι καθ' ταῦτα ὡσαύτως. ἀλλὰ δεύτερα καὶ τρίτα. ξυνήσας δὲ τὸ πᾶν, διῆλε ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις ἑκάστῃ πρὸς ἕκαστον. καὶ ἐμβιβάσας ὡς εἰς ὄχημα, πρὸς τοῦ παντὸς φύσιν ἔδειξε νόμους τε τοὺς εἱμαρμένους εἶπεν αὐτοῖς. ὅτι γένεσις πρώτη μὲν ἥδε τις τετάχθω μία πᾶσιν, ἵνα μή τις ἐλαττοῖτο ὑπ' αὐτοῦ. δεῖ δὲ σπαρέντας αὐτοὺς εἰς τὰ προσήκοντα ἑκάστοις ἕκαστα ὄργανα χρόνων φῦναι ζῷον τὸ θειότατον. δίπτυχες δὲ οὔσης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τὸ κρεῖττον εἴη γένος τοιοῦτον. ὃ καὶ ἔπειτα κεκλήσοιτο ἀνήρ. ὁπότε τε δὴ σώματα ἐμφυτευθείη ἐξαναγκαίης, καὶ τὸ μὲν, προσοίη, τὸ δ' ἀπίοι τῆς σώματος αὐτῶν, πρῶτον μὲν ἅπασιν ἀναγκαίαν εἴη, μία πᾶσιν ἐκεῖ βιαίου πάθημάτων ξύμφυτον γίγνεσθαι. δεύτερον δὲ, ἡδονῆς ἧ λύπης μεμιγμένον ἔρωτα. πρὸς δὲ τούτοις, φόβου

καὶ θυμόν. ὅσα τε ἑπόμενα αὐτοῖς. καὶ ὁπόσα ἐναντίως πέφυκε διεστῶτα. ὧν εἰ μὲν κρατήσειαν, ἐν δίκῃ βιώσοιντο. κρατηθέντες δὲ ἀδικίᾳ. καὶ ὁ μὲν εὖ τὸν προσήκοντα βιοὺς χρόνον, πάλιν εἰς τὴν τοῦ συννόμου πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρου, βίον εὐδαίμονα ἕξει. σφαλεὶς δὲ τούτων, εἰς γυναικὸς φύσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει μεταβάλλοι. χιλιοστῷ δὲ ἔτει ἀμφότεραι ἀφικνούμεναι ἐπὶ κλήρωσιν, καὶ αἵρεσιν τοῦ δευτέρου βίου, αἱροῦνται ὃν ἂν ἐθέλῃ βίον ἑκάστη. ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον, ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται. μὴ παυόμενος δὲ ἐν τούτοις ἔτι κακίας τρόπον, ὃν κακυνοῖτο, κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς τοῦ τρόπου γενέσεως. εἴς τινα τοιαύτην ἀεὶ μεταβάλλοι θηρείου φύσιν. ἀλλάττων τε οὐ πρότερον πόνων λήξοι, πρὶν τῇ ταυτοῦ καὶ ὁμοίου περιόδῳ τῇ ἐν αὐτῷ ξυνεπισπώμενος τὸν πολὺν ὄχλον καὶ ὕστερον προσφύντα ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς, θορυβώδη καὶ ἄλογον ὄντα λόγῳ κρατήσας, εἰς τὸ τῆς πρώτης καὶ ἀρίστης ἀφίκοιτο εἶδος ἕξεως. διαθεσμοθετήσας δὲ πάντα αὐτοῖς ταῦτα, ἵνα τῆς ἔπειτα εἴη κακίας ἑκάστων ἀναίτιος, ἔσπειρε τοὺς μὲν εἰς ἥλιον. τοὺς δ' εἰς σελήνην. τοὺς δ' εἰς τὰ ἄλλα ὅσα ὄργανα χρόνου. τὸ δὲ μετὰ τὸν σπόρον, τοῖς νέοις παρέδωκε θεοῖς, σώματα πλάττειν θνητά. τό, τε ἐπίλοιπον ὅσον ἔτι ψυχῆς ἀνθρωπίνης δέον προσγενέσθαι, τοῦτο. καὶ πάνθ' ὅσα ἀκόλουθα ἐκείνοις ἀπεργασαμένοις ἄρχειν. καὶ κατὰ δύναμιν ὅτι κάλλιστα καὶ ἄριστα, τὸ θνητὸν διακυβερνᾶν ζῶον. ὅτι μὴ κακῶν αὐτὸ ἑαυτῷ γίγνοιτο αἴτιον. καὶ ὁ μὲν δὴ ταῦτα πάντα διατάξας, ἔμενεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἤθει. μένοντος δέ, νοήσαντες οἱ παῖδες τὴν τοῦ πατρὸς τάξιν, ἐπείθοντο αὐτῇ. καὶ λαβόντες ἀθάνατον ἀρχὴν θνητοῦ ζώου, μιμούμενοι τὸν σφέτερον δημιουργόν, πυρὸς καὶ γῆς, ὕδατός τε καὶ ἀέρος. ἀπὸ τοῦ κόσμου δανειζόμενοι μόρια, ὡς ἀποδοθησόμενα πάλιν, εἰς ταυτὸ τὰ λαμβανόμενα ξυνεκόλλων. οὐ τοῖς ἀλύτοις οἷς αὐτοὶ ξυνείχοντο δεσμοῖς. ἀλλὰ διὰ σμικρότητα ἀοράτοις πυκνοῖς γόμφοις, ξυντήκοντες, ἐν ἐξ ἁπάντων ἀπεργαζόμενοι σῶμα ἕκαστον, τὰς τῆς ἀθανάτου ψυχῆς περιόδους, ἐνέδουν εἰς ἐπίρρυτον σῶμα καὶ ἀπόρρυτον. αἱ δέ, εἰς ποταμὸν ἐνδεθεῖσαι πολύν, οὔτ' ἐκράτουν, οὔτ' ἐκρατοῦντο. βίᾳ δ' ἐφέροντο, καὶ ἔφερον. ὥστε τὸ μὲν ὅλον κινεῖσθαι ζῶον. ἀτάκτως μὴν ὅπῃ τύχῃ προϊέναι καὶ ἀλόγως, τὰς ἓξ ἁπάσας κινήσεις ἔχον. εἴς τε γὰρ τὸ πρόσθεν καὶ ὄπισθεν. καὶ πάλιν εἰς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κάτω τε καὶ ἄνω, καὶ πάντῃ κατὰ τοὺς ἓξ τόπους πλανώμενα προῄει. πολλοῦ γὰρ ὄντος τοῦ κατακλύζοντος καὶ ἀπορρέοντος κύματος, ὃ τὴν τροφὴν παρεῖχεν, ἔτι μείζω θόρυβον ἀπειργάζετο τὰ τῶν προσπιπτόντων παθήματα ἑκάστοις. ὅτε πυρὶ προσκρούσειε τὸ σῶμα τινὸς ἔξωθεν ἀλλοτρίῳ περιτυχόν, ἢ καὶ στερεῷ γῆς, ὑγροῖς τε ὀλισθήμασιν ὑδάτων. εἴτε ζάλῃ πνευμάτων ὑπ' ἀέρος φερομένων καταληφθέν. καὶ ὑπὸ πάντων τούτων διὰ τοῦ σώματος αἱ κινήσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν φερόμεναι προσπίπτοιεν. αἳ δὴ καὶ ἔπειτα διὰ ταῦτα ἐκλήθησάν τε καὶ νῦν ἔτι αἰσθήσεις ξυνάπασαι κέκληνται. καὶ δὴ καὶ τότε ἐν τῷ παρόντι πλείστην καὶ μεγίστην παρεχόμεναι κίνησιν μετὰ τοῦ ῥέοντος ἐνδελεχῶς ὀχετοῦ κινοῦσαι, καὶ σφοδρῶς σείουσαι, τὰς τῆς ψυχῆς περιόδους, τὴν μὲν ταυτοῦ παντάπασιν ἐπέδησαν ἐναντία αὐτῇ ῥέουσαι. καὶ ἐπέσχον ἄρχουσαν καὶ ἰοῦσαν. τὴν δ' αὖ θατέρου διέσεισαν. ὥστε τὰς τοῦ διπλασίου καὶ τριπλασίου τρεῖς ἑκατέρας ἀποστάσεις, καὶ τὰς τῶν ἡμιολίων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων μεσότητας καὶ ξυνδέσεις, ἐπειδὴ παντελῶς λυταὶ οὐκ ἦσαν πλὴν ὑπὸ τοῦ ξυνδήσαντος, πάσας μὲν στρέψαι στροφάς, πάσας δὲ κλάσεις καὶ διαφορὰς τῶν κύκλων ἐμποιεῖν ὁσαχῇπερ ἦν δυνατόν. ὥστε μετ' ἀλλήλων μόγις συνεχομένας φέρεσθαι μέν, ἀλόγως δὲ φέρεσθαι. τοτὲ μὲν, ἐναντίας. τοτὲ δέ, πλαγίας. τοτὲ, ὑπτίας. οἷον ὅταν τις ὕπτιος ἐρείσας τὴν κεφαλὴν μὲν ἐπὶ γῆς. τοὺς δὲ πόδας προσβαλὼν ἄνω ἔχῃ πρός τινι, τότε ἐν τούτῳ τῷ πάθει τοῦ τε πάσχοντος καὶ τῶν ὁρώντων, τά τε δεξιὰ ἀριστερά, καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιά, ἑκατέροις τὰ ἑκατέρων φαντάζεται, ταυτὸ δὴ τοῦτο καὶ τοιαῦτα ἕτερα αἱ πε-

εἰ φορὰ πάσχουσι, σφοδρῶς. ὅταν γὰρ τῶν ἔξωθεν τοῦ παντὸς γένους ἢ τοῦ ἑκατέρου τοδὶ τύχωσι, ζῴου παντὸς τῳ, καὶ βάτερόν του, πάναντία τῶν ἀληθῶν προσαγορεύουσι, ψευδεῖς καὶ αὐόντως γιγνόμενοι. οὐδὲ μία τὲ αὐτοῖς τότε τοδὶ ἐσθὸς ἀρχουσα, οὐδ' ἡγεμὼν ἔσται. ἀεὶ δ' αὖ ἔξωθεν αἰσθήσεις τινὲς φερόμεναι καὶ προσπίπτουσι ξυνιπαστάσαντες καὶ ἕ τῆς ψυχῆς ἅπαν κύτος, νῷ αὖται κρατούμεναι, κρατεῖν δοκοῦσι. καὶ ὅσῳ πάντα ταῦτα τὰ παθήματα ἀεὶ καὶ ἀρχὰς, αἰσθήσεις ψυχὴ γίγνεται τὸ πρῶτον, ὅταν σώματι ἐνδεθῇ θνητῷ. ὅταν δὲ ἀπὸ τῆς αὔξης καὶ φορᾶς ἔλαττον ἐπὶ ῥοῦμα, πάλιν δὲ αἱ τοδὶ ὁδοὶ λαμβανόμεναι γαλιῶται, νῷ αὐτῶν ὁδὸν ἴωσι, καὶ κατισῶνται μᾶλλον ἐπιόντος τοῦ χρόνου, τότε ἤδη πρὸς ἃ κατὰ φύσιν ἰόντων χίμαι ἐκείνων τῶν κύκλων αἱ τοδὶ φοραὶ κατευθυνόμεναι, ῥ', τε βάτερον καὶ ἃ ταὐτὸν προσαγορεύουσι κατ' ὀρθὸν, ἐμφρονα ἀπεργάζονται αὐτοῖς γιγνόμενοι ἀπὸ τελέσεως. αὖ μὲν οὖν καὶ σωτηρίαν λαμβάνουσί τις ὀρθὴ τροφὴ παιδείας, ἐλόκληρος ὑγιής τε παντελῶς πρὸς μᾶλλον ἀφρονῶν νόσου γίγνεται. κατὰ μικρὸν δὲ χωλαὶ τῷ βίου διαπορευθεῖς ζωὴν, ἀτελὴς καὶ αὐόντως εἰς ἅδου πάλιν ἔρχεται. ταῦτα μὲν οὖν ὕστερά ποτε γίγνεται. τοδὶ δὲ τῶν νῷ προτεθέντων δεῖ διελθεῖν ἀκριβέστερον. τὰ δὲ πρὸ τούτων τοδὶ σωμάτων κατὰ μέρη τῆς γενέσεως καὶ τοδὶ ψυχῆς, δι' ἃς τε αἰτίας καὶ προνοίας γίγνεται θεῶν τοῦ μάλιστα εἰκότως αὐτοχρημονεῖν, αὖ τῳ καὶ κατὰ ταῦτα πορευομένῳ, διεξιτέον. τὰς μὲν οὖν θείας τοδὶ ὁδοὺς δύο οὔσας, ἕ τοῦ παντὸς ἄχθημα ἀρμεμισάμενοι τοδὶ φθεῖς ὄν, εἰς σφαιροειδὲς σῶμα εἰδήσαν. ὃ δὴ νῷ καλοῦμεν. ὃ δὲ ἰδιότατόν τε ἔσχε καὶ τῶν ὑμῖν πάντων δι' αὐτοαῶ. ᾧ καὶ πᾶν ἕ σῶμα παρέδοσαν ὑπηρεσίαν αὐτῷ, ξυναθροίσαντες θεοί. κατανοήσαντες ὅτι πασῶν ὅσαι κινήσεις ἔσωτε, μετέχοι. ἴν' οὖν μὴ κυλινδούμενον ἐπὶ γᾶς, ὕψητε ἢ βάθη παντοδαπὰ ἐχούσης, ἀχρεοῖ τὰ μὲν ὑπερβαίνειν, εἴθεν δὲ ἐκβαίνειν, ὄχημ' αὐτῷ ἔσεσθαι καὶ ἀπειρίας εἴδοσαν. ἔθεν δὴ πόδας ἕ σῶμα ἔσχον. ἑκατέρωθε καὶ κατὰ τὰ κῶλα καὶ κάμπας ἔφυσε τὸ παντερκὲς θεοῦ μαχανησαμένου πορείαν εἰς ἀεὶ πλαμβανόμενον καὶ ἀπερειδόμενον, ᾗ πάντων τόπων πορεύεσθαι δυνατὸν γίγνεται. νῷ τῷ θειοτάτου καὶ ἱκανωτάτου φρόνησιν ἐπεύχεσθαι ἡμῶν. σκέλη μὲν δὴ χειρίστη ταύτη, ἢ δὴ ταῦτα πᾶσι προσέφυ. τοῦ δ' ὄπισθεν ἕ πρόσθεν τιμιώτερον, καὶ ἀρχικώτερον νομίζοντες θεοί, ταύτῃ ἕ πολὺ τῆς πορείας ἡμῖν ἔδοσαν. ἴδει δὴ διωρισμένον ἔχειν καὶ αὔρομον ἕ πρόσθεν τοῦ σώματος ἄνθρωπον. δεῖ πρῶτον μὲν ἕ τῆς κεφαλῆς κύτος ὑποδύντες αὐτόσε ἕ πρόσωπον, ὄργανα εἰδήσαν τούτῳ πάσῃ τῇ τῆς ψυχῆς προνοίᾳ. ἢ διετάξαντο μέτοχον ἡγεμονίας, τοῦτ' εἶναι δ' κατὰ φύσιν πρόσθεν. τῶν δ' ὀργάνων πρῶτον μὲν φωσφόρα σωτεκτήναντο ὄμματα. διὰ δὴ σαντες αἰτίαν. τοῦ πυρὸς ὅσον ἕ μὲν καῖον, οὐκ ἔχει, ἕ δὲ παρέχειν φῶς ὑμβρον οἰκεῖον, ἐκπέμπει ἡμᾶς σῶμα ἐμηχανήσαντο γίγνεσθαι. ἕ γὰρ αὐτὲς ἡμῶν ἀδελφὸν ὂν τούτου πῦρ, εἰλικρινὲς ἐποίησαν δι' ὧν ὀμμάτων ῥεῖν λεῖον καὶ πυκνόν. ὅλον μὲν, μάλιστα δὲ ἕ μέσον ξυμπλήσαντες τῶν ὀμμάτων. ὅθεν ἕ μὲν ἄλλο, ὅσον παχύτερον, στεγνοῖ πᾶν. τὸ τοιοῦτο δὲ μόνον αὐτὸ καθαρὸν διεθεῖν. ὅταν οὖν μεγεθρὸν ἢ φῶς τοδὶ ἕ τῆς ὄψεως ῥεῦμα, τότε ἐκπίπτον ἴσιον πρὸς ὅμοιον ξυμπαγὲς γενόμενον, οὗ σῶμα εἰκεσθὲν ξυνίσῃ κατὰ πᾶν τῶν ὀμμάτων ὑγρότερον. ὅπη πὺρ αὖ αὐτοῖσιν τὸ προσπίπτον ὅθοθεν, πρὸς ὃ τοῦ ἔω ξυνίσησιν ὁμοιοπαθὲς δὴ δι' ὁμοιότητα πᾶν γενόμενον, ὅλου τὲ αὖ αὐτὸ ποτὲ ἐφάπτηται, καὶ ὃ αὖ ἄλλο ἐκείνου, τούτῳ ταὐτὸν κινήσεις διὰ δοῦ, εἰς ἅπαν ἕ σῶμα μέχρι τῆς ψυχῆς, αἴσθησιν παρέχον ταύτην, ἣν δὴ ὁρᾶν φαμέν. ἀπλοῦς δὲ εἰς νύκτα οὐ συγγενοῦς πυρὸς, ἐκτέτμηται. πρὸς γὰρ αὐτὸ μοιον ἧττον, ἀλλοιοῦται τε αὐτὸ καὶ κατασβέννυται. συμφυὲς οὐκέτι τῷ πλησίον ἀέρι γιγνόμενον, ἅτε πῦρ οὐκ ἔχοντι. παύεται δὲ οὕτω ὁρῶν. ὅτι τὸ ἐναντίον ἐγγίνεται ὕπνος. σωτηρίας γὰρ ἕνεκα τῆς ἔξωθεν ἐμηχανήσαντο πρὸς τῶν βλαφερῶν

φύσιν, ὅταν ταῦτα ξυμμίσγῃ, καὶ διέργουσι πλὴν τῆς πυρὸς ὁδὸν δύναμιν· ἡ δὲ διαχεῖται καὶ ὁμαλύει τὰς σφῶν κινήσεις· ὁμαλωθεισῶν δέ, ἡσυχία γίγνεται· γενομένης δὲ πολλῆς μὲν ἡσυχίας, βραχυόνειρος ὕπνος ἐμπίπτει· κατὰ λειφθεισῶν δέ τινων κινήσεων μειζόνων, ὅσαι περὶ οὐσίας αὐτόπους λέπωνται, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα παρέχεται ἀφομοιοῦσθαι αὐτούς· ἕξεως ἐγερθεῖσαι ἀπομιμνυόμενα φαντάσματα. ἐπὶ δὲ πλὴν τῶν κατὰ πῦρον εἰσῴκησε, καὶ πάντα ὅσα ἐμφανῆ καὶ λεπτὰ ἐστίν, οὐδὲν ἔτι χαλεπόν· ἐκ γὰρ τῆς ἐκτὸς, αὐτός τε τῆς πυρὸς ἐκτὸς κοινωνίας ἀλλήλοις, εἴσω τε αὖ πλὴν λειότητα ἐκείσω γενομένου, μὴ πολλαχῇ μεταθιγγάνοντα πάντα τὰ τοιαῦτα ὑπὸ σάρκης ἐμφαίνεται τῆς πλὴν ἐπόσον πυρὸς, τῷ πλὴν ὂν πυρὶ πλὴν ἐπὶ λεῖον καὶ λαμπρὸν ξυμπαγεῖ πυγομένῳ· δεξιὰ δὲ φαντάζεται τὰ ἀριστερά· ὅτι δὴ διὰ τοιάδε μόρια τῆς ὄψεως πλὴν τὰ ἐκτὸς μόρια γίγνεται ἐπὶ φῶς παρὰ βάθος ἕδος τῆς προσβολῆς· δεξιὰ δὲ τὰ δεξιὰ, μὴ τὰ ἀριστερὰ, ἀριστερά· διὰ ταύτην ὅταν μεταπίπτῃ ξυμπηγνύμενον, ᾧ ξυμπήγνυται φῶς. ἕξις δὲ ὅταν ἡ τῶν κατὰ πῦρον λειότης, οἵαν περὶ οὖσιν ὑγρὰν λαβοῦσα, ἐπὶ δεξιὰ εἰς ἑαυτὸν ἀριστερὸν μέρος ἀπώσῃ τῆς ὄψεως· καὶ βάτερον ἐκεῖ βάτερον· κατὰ δὲ βάτερος τρόπος τοῦ προσώπου, ταυτὸν ἕξις ὑπάρχουσα πᾶν φάντασθαι, ἐπὶ κάτω πρὸς ἐπάνω τῆς αὐγῆς, τό, τ' ἄνω πρὸς δὲ κάτω πάλιν ἀπῶσαν· ταῦτ' οὖν πάντ' ἔστι τῶν ξυμπιπτόντων εἰς πλὴν ὑπηρετοῦσι χρῆται πλὴν τοῦ ἀρίστου κατὰ ἐπὶ δεξιὰν ἰδέαν ἀποτελῶν· δοξάζεται δὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν, οὐ ξυμπίπτοντα, ἀλλ' ἄπτα εἶναι τῶν πάντων· φύζηνται καὶ θερμαίνονται· πηγνῶ τά τε καὶ διαχέοντα, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀπεργάζομενα· λόγον δὲ ἄλλον οὐδὲ νοῦν εἰς ἀλήθειαν ἔχειν δοκεῖ· τῶν γὰρ ὄντων ᾧ νοῦν μόνῳ κτᾶσθαι προσήκει, λεκτέον ψυχήν· ἕξις δὲ ἀόρατον· πῦρ δὲ καὶ ὕδωρ καὶ ἀὴρ καὶ γῆ, σώματα πάντα ὁρατὰ γίγνοντ· ἐπὶ δὲ νοῦ καὶ ἐπιστήμης ὄρασιν, ἀνάγκη τοῖς τῆς ἐμφρονος φύσεως αὖ τέλεσι πρώτοις μεταδιώκειν· ὅσοι δὲ ὑπ' ἄλλων μὲν κινουμένων· ἕτερα δὲ ὑφ' αὑτῶν κινουμένων γίγνονται, ἀλλοτρίως ποιητέον· καὶ δὴ καὶ κατὰ ταῦτα καὶ ἡμῖν, λεκτέα μὲν ἀμφότερα τὰ τῶν αἰτίων γένη· χωρὶς δὲ ὅσοι μετὰ νοῦ καλῶν καὶ ἀγαθῶν δημιουργοῦσι, καὶ ὅσοι μετωθεῖσαι φρονήσεως τοῦ τυχὸν ἄτακτον, ἐκείνοις ὑφ' ἑαυτῶν πλανώμενα· τὰ μὲν οὖν τῶν δημάτων ξυμπαντί τινα πρὸς τὸ σχῆν, πλὴν δύναμιν ἰῶν νοῦ ἔλαχεν, ἀρμόττοντα· τὸ δὲ μέγιστον αὖ τῶν εἰς ὠφέλειαν ὄρον, διὸ θεὸς αὖ θνητῶν ἀνεύρηται, μιμεῖσθαι· τὸ δὲ ῥητέον· ὅμως δὴ κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον αἰτίαν τῆς μίξεως ὠφελείας γίγνεσθαι ἡμῖν· ὅτι τῶν νῦν λόγων τοῦδε τῶν πάντων λεγομένων, οὐδεὶς ἂν ποτε ἐρεῖ λόγον, μήτε ἄρρενα μήτε θῆλυν, μήτ' οὐρανὸν ἰδόντων· νῶν δ' ἡμῖν τὸ καὶ νῦν ὀφθῆναι· μιμοῖς τε καὶ οἰκείων πειρώδει μεμηχάνηται μὲν, ἀριθμὸν χρόνου δὲ οὐσίαν τοῦδέ τε τῆς τοῦ παντὸς φύσεως ζήτησιν ἔδοσαν· οἷς ὧν ἐπορισάμεθα φιλοσοφίας γένος· οὗ μεῖζον ἀγαθὸν, οὔτ' ἦλθεν, οὔθ' ἥξει ποτὲ τῷ θνητῷ γένει δωρηθὲν ἐκ θεῶν· λέγω δὴ ἕξιν ἡμάτων μίγισιν ἀγαθὸν· τἄλλα δὲ ὅσα ἐλάττω, τὰν ὑμνῶμεν· ὧν ὁ μὲν φιλόσοφος τυφλωθεὶς, ὀδυρόμενος αὖ θρηνοῖ μάτην· ἀλλὰ ἕξις λεγέσθω παρ' ἡμῶν αὐτὰ ἐπὶ ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ θεὸν ἡμῖν αὖθις εὑρεῖν· δωρήσασθαί τε ὄμμα, ἵνα τοῖς οὐρανῷ τοῦ νοῦ κατιδόντος περιόδους, χρησαίμεθα ἐπὶ τὰς περιφορὰς τοῖς τῆς παρ' ἡμῖν διανοήσεως συγγενεῖς ἐκείνας οὔσας· ἀταράκτους τεταραγμένας· ἐκμαθόντες δὲ, καὶ λογισμὸν κατὰ φύσιν ὀρθότητος μεταχόντες, μιμούμενοι τοῖς τοῦ θεοῦ πάντως ἀπλανεῖς οὔσας τοῖς οἰκείοις περιπλανωμένας κατασταίμεθα· φωνῆς τε δὴ ἡ ἀκοὴς πρόι, πάλιν ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ ταῦτα τῶν αὐτῶν ἕνεκα παρὰ θεῶν δεδωρῆσθαι. λέγος τε γὰρ ἐπ' αὐτὰ ταῦτα τέτακται, μίγισιν ξυμβαλόμενος εἰς αὐτὰ μόριον. ὅσον τ' αὖ μουσικῆς φωνῆς χρήσιμον, πρὸς ἀκολουθίαν ἕνεκα ἁρμονίας δεῖ δοθεῖ· ἡ δὲ ἁρμονία ξυγγενεῖς ἔχουσα φορὰς ταῖς περὶ ἡμῖν τῆς ψυχῆς περιόδοις, τῷ μετὰ νοῦ προσχρωμένῳ μούσαις, οὐχ ἱκανῶς δοκεῖ ἄλογον καθάπαξ νῦν εἶναι δοκεῖ χρήσιμος, ἀλλ' ἐπὶ πλὴν γεγονῆναι περὶ ἡμῖν ἀνάρμοστον ψυχῆς περιόδον εἰς κατακόσμησιν καὶ συμφωνίαν

ἑαυτῇ ξύμμαχος, ὥστε μυσῶν δίδοται. μὴ ῥυθμὸς αὖ δεῖ πλὴν ἄμικρον οὐ ἡμῖν καὶ χρεὼν ἐπιδικᾶ πηγνύμενον οἱ τοῖς πολίταις ἦ ξεν· ἐπίκουρος ἐὰν δὴ ταῦτα ὥστε τῶν αὖ τῶν ἐδέθη. τὰ μὲν δὴ περιλελυμένα τῶν ἀριμῶν, πλὴν ὀρεχέων ἐπιδέδεκται τὰ δεῖ νοῦ δεδημιουργημένα. λεῖ δὲ καὶ τὰ δι' ἀνάγκης πηγνύμενα ᾧ λόγῳ παρεδόθαι. μεμιγμένη γὰρ οὖν, ἡ τῆς δὲ τοῦ κόσμου γένεσις, ἐξ ἀνάγκης τε καὶ νοῦ συστάσεως ἴσχυσε γενέσθαι· νοῦ δὲ ἀνάγκης ἀρξάντος τῷ πείθειν αὐτὴν, τῶν γιγνομένων τὰ πλεῖστα ἐὰν ἐπὶ βέλτιστον ἄγειν, ταύτῃ κατὰ ταῦτα δι' ἀνάγκης ἡττωμένης ὑπὸ πειθοῦς ἐμφρονος, δὴ πω κατ' ἀρχὰς ἐξωίσθη τόδε τὸ πᾶν. εἴ τις οὖν ἢ γίγνεσθαι κατὰ ταῦτα ὄντως ὁρᾷ, μικτέον καὶ τὴς πλανωμένης εἴδος αἰτίας, ἧ φύεται πέφυκεν. ὧδε οὖν πάλιν ἀνακτέον. καὶ λαβοῦσιν αὐτῶν τούτων προσήκουσαν ἀρχὴν ἑτέραν αὖ δεῖ καθάπερ τοῦδε τῶν τότε, νῦν οὕτω τοῦδε τούτων πάλιν ἀρκτέον ἀπ' ἀρχῆς. πρὸ δὲ πρὸ τῆς οὐρανοῦ γενέσεως, πυρὸς, ὕδατός τε καὶ ἀέρος, καὶ γῆς φύσιν, διακτέον αὐτὴν ἔτι τὰ πρὸ τούτου πάθη. νῦν γὰρ οὐδεὶς πω γένεσιν αὐτῶν μεμήνυκεν· ἀλλ' ὡς εἰδόσι πῦρ ὅτι ποτέ ἐστι καὶ ἕκαστον αὐτῶν λέγομεν ἀρχὰς αὐτὰ τιθέμενοι στοιχεῖα τοῦ παντὸς, πρὸ σῶν αὐτοῖς, οὐδὲ ὡς οὐ συλλαβῆς εἶδεσι μόνον ἀπόπτως ἐοικότα τοῦ καὶ βραχὺ φρονεῖν δοξαζόμενος ἀπειρηκέναι. νῦν δὲ οὖν τόγε παρ' ἡμῶν, ὧδε ἐχέτω. πλὴν μὲν τοῦδε ἀπάντων εἴτε ἀρχὴν, εἴτε ἀρχὰς, εἴτε ὅπη δεῖ καὶ τούτων πρόκειται, ἃ νῦν οὐ ῥητέον. δι' ἄλλο μὲν οὐδὲν, δεῖ δὲ χαλεπὸν εἶναι κατὰ τὴν παρόντα τρόπον τῆς διεξόδου δηλῶσαι τὰ δυσκωῦτα. μήτ' οὖν ὑμᾶς ἔτι δεῖ λέγειν μὲ λέγειν, οὔτ' αὖτὸς αὖ πείθειν ἑμαυτὸν ἔλω ἀδυνατός, ὡς ὀρθῶς ἐγχειρῶ μὰ τοσοῦδον ἐπιβαλλόμενος ὄργον. τὸ δὲ κατ' ἀρχὰς ῥᾳδίαν διαφυλάττων τὴν τῶν εἰκότων λόγων δύναμιν, πειράσομαι μηδενὸς ἧττον εἰκότα, μᾶλλον δὲ μὴ ἔμπροσθεν ἀπ' ἀρχῆς τοῦδε ἐκείνων καὶ ξυμπάντων λέγειν. Θεὸν δὴ καὶ νῦν ἐπ' ἀρχῇ τῶν λειπομένων σωτῆρα ἐξ ἀτόπου καὶ ἀήθους διηγήσεως πρὸς τὸ τὸν εἰκότα λόγον διασώζειν ἡμᾶς ἐπικαλεσάμενοι, πάλιν ἀρξόμεθα λέγειν. ἡ δ' οὖν αὖ δεῖ ἀρχὴ τοῦδε τοῦ παντὸς, ἔτω μείζονος τῆς, πρόσθεν διωρισμένη. τότε μὲν γὰρ δύο εἴδη διελόμεθα. νῦν δὲ, τρίτον ἄλλο γένος ἡμῖν δηλωτέον. τὰ μὲν γὰρ δύο, ἱκανὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λεχθεῖσιν· ὃ μὲν, ὡς παραδείγματος εἶδος ὑποτεθὲν, νοητὸν καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὂν· μίμημα δὲ παραδείγματος ἀΐδιον, γένεσιν ἔχον καὶ ὁρατόν. ζῶον δὲ, τόδε μὲν οὐ διελόμεθα νομίσαντες τὰ δύο ἕξειν ἱκανῶς· νῦν δὲ ὁ λόγος ἔοικεν εἰσαναγκάζειν χαλεπὸν καὶ ἀμυδρὸν εἶδος ἐπιχειρεῖν λόγοις ἐμφανίσαι. τίνα οὖν ἔχει δύναμιν καὶ φύσιν αὐτὸ ὑποληπτέον. τοιαύδε μάλιστα πίστις εἶναι γενέσεως ὑποδυομένου αὐτὸ δίον τιθέντι. εἴρηται μὲν οὖν τὰ λεχθέντα, δεῖ δ' ἐπαρχίστερον ἐπεῖν τοῦδε αὖτοῦ, χαλεπὸν δὲ. ἄλλως τε καὶ διότι προακτέον ἐστὶν ὅ τι ποτὲ ὄντως ὕδωρ καὶ λέγειν μᾶλλον ἢ πῦρ, καὶ ὁ ποῖον ὁ ποιῶ μᾶλλον ἢ καὶ ἅπαντα, πειθανάγκην τε ὅπως ἔστί τινι πιστῶς μὴ βεβαίως χρῆσθαι λόγῳ, χαλεπόν. πῶς οὖν δὴ τοῦτ' αὖ μὴ πῦ, καί τι, τοῦδε αὐτῶν εἰκότως διαπορηθέντες, λέγωμεν. πρῶτον μὲν ὃ δὴ ναῦ ὕδωρ ὠνομάκαμεν πηγνύμενον ὡς δοκῶμεν, λίθους μὴ γᾶν γίγνεσθαι ὁρῶμεν. τηκόμενον δ' αὖ καὶ διακεχυμένον ταυτὸν εἶδος, πνεῦμα μὴ ἀέρα· συμπεσόντα δὲ τὸν ἀέρα, καὶ πῦρ· αὖ πάλιν δὲ συστρεφθὲν καὶ κατασβεσθὲν εἰς ἰδέαν τε ἀπὸν αὖθις ἀέρος πῦρ μὴ πάλιν ἀθρόα ξωιόντα καὶ πυκνούμενον, νέφος καὶ ὁμίχλην. ἐκ δὲ τούτων ἔτι μᾶλλον ξυμπλουμένων, ῥέον ὕδωρ. ἐξ ὕδατος δὲ, γᾶν μὴ λίθους αὖθις. κύκλοντε οὕτω διασωθέντα εἰς ἄλληλα ὡς φαίνεται πλὴν γένεσιν. ἔτω δὴ τούτ' ἀεί ποτε τῶν αὐτῶν ἐκείνων φαινόμενον, ῥέον αὖτ' ὡς ὂν ὅτιοῦν ἔστω μὴ ἐκ ἄλλο, παγὲν διικνεῖσθαι, ἐκ οἰκνεῖ γένεσιν αὖτην, ἐκ ἔστιν· ἀλλ' ἀσφαλέστατον αὖ μακρῷ ἢ τοῦτ' πειθομένους, ὧδε λέγειν· ἀεὶ ὃ καθορῶμεν ἄλλο τι ἄλλη γιγνόμενον ὡς πῦρ, μὴ ἔστιν ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἐκείνοις προσαγορεύειν πῦρ. μὴ δὲ ὕδωρ ἔστιν, ἀλλὰ ᾧ ἴδιόν τι ἀεὶ μὴ δὲ ἄλλό ᾧ τι μᾶλλον ὧς πῦ ἔχον βεβαιότητα. ὅσα διεκνεῖται τῷ ῥέμβεσθαι, ᾧ, τόδε μὴ ἔστιν προσχρώμενοι, δηλοῦν ἠγούμεθα. φέρε δὴ ἔχ ὑπομένον τοῦ

τοῦ τόδε καὶ τὴν ζύγον, μὴ τὴν τῶνδε, καὶ πᾶσαν ὅση μόνιμα ὡς ὄντα αὐτὰ αὑτοῖς λείκυται, φάσις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσμεν μὴ λέγειν. τὰ δὲ τοιοῦτον ἀεὶ τῶνδε φερόμενον, ὁμοῖον, ἐκείνου πρὸς μὴ ξυμπάντων ἅπτεσθαι καλεῖν. μὴ δὴ καὶ πῦρ τε καὶ πάντες τοιοῦτον. καὶ ἃ πάντα ὅσον πρὸς αὖ ἔχει γένεσιν. οἷς δὴ ἐγγενόμενα ἴσμεν αὐτῶν φανταζόμενα, μὴ πάλιν ἰέναι ἀπόλλυται, μόνον ἐκεῖνο αὖ προσαγορεύειν. τῷδε ἕξιν μὴ ᾧ τόδε προσχρώμενον ὀνόματι. τὰ δὲ ὁποιονοῦν τὶ θερμὸν ἢ λευκὸν, ἢ μὴ ὁποιαοῦν τῶν ἐναντίων, μὴ παντὸς ὅσα ἐκ τούτων, μᾶλλον ἐκεῖνο αὖ τούτων καλεῖν. ἔτι δὲ ταφίστερον αὐτῷ πρὸς, προθυμητέον αὖ δίκης εἰπεῖν. εἰ γὰρ πάντα τὰς χύματα πλάσασα ἐκ χρυσοῦ, μηδὲν μεταπλάττων παύσαιτο ἴσμεν εἰς ἃ πάντα δεικνύουσ᾽ ἃ τινες αὐτῶν οἷ, καὶ προσερεμνίου τί ποτέ ἐστι, μακρῷ πρὸς ἀληθείαν ἀσφαλέστατον εἰπεῖν ὅτι χρυσός. τὰ δὲ τεκτόνευον ὅσα τὰ ἄλλα χύματα οἰκήσαντο, μηδέποτε λέγειν ταῦτα ὡς ὄντα. ἅ γε μεταξὺ τιθεμένοις μεταπίπτει. ἀλλ᾽ ἐὰν ἄρα καὶ ὁ τοιοῦτον μὲν ἀσφαλέστατον ἐθέλῃ δέχεσθαί τινος, ἀγαπᾶν αὐτὸς δίλογος μὴ τῶνδε τῆς τὰ πάντα δεχομένης σώματα φύσεως, ταυτὸ αὐτὸ ἀεὶ προσρητέον. ἐκ γὰρ τῆς ἑαυτῆς τοπαράπαν οὐκ ἐξίσταται δυνάμεως. δέχεταί τε γὰρ ἀεὶ τὰ πάντα καὶ μορφὴν ἀλλοίαν ποτὲ ἀλλαὶ τ᾽ εἰσιόντων ὁμοίαν ἐλλιφὲς οὐδαμῇ οὐδαμῶς. ἐκ μακροῦ γὰρ φύσει παντὶ κᾶται κινουμένου τε καὶ διαχιματιζόμενον ὑπὸ τῶν εἰσιόντων. φαίνεται δὲ δι᾽ ἐκεῖνα ἄλλοτε ἀλλοῖον. τὰ δὲ εἰσιόντα μὴ ἔχει ὄντα τ᾽ ὄντ᾽ ἀεὶ μιμήματα τυπωθέντα ὑπ᾽ αὐτῆ τόπου πινὰ δύσφραστον μὴ θαυμαστὸν, οὐ εἰσαῦθις μάτιμεν. οὐ δ᾽ ἓν τῷ παρόντι χρὴ γένη διανοεῖσθαι τρία. τὸ μὲν, γιγνόμενον, τὸ δ᾽ οὗ γίγνεται. τόδε ὄθεν ἀφομοιούμενον, φύεται τὸ γιγνόμενον. καὶ δὴ καὶ προσεικάσαι πρέπει. τὸ μὲν δεχόμενον, μητρὶ, τόδε ὅθεν, πατρί. πῇ δὲ μεταξὺ τούτων φύσιν, ἐκ γόνῳ νοῆσαί τε ὡς οὐκ αὖ ἄλλως ἐκ τυπώματος ἔσεσθαι μέλλοντος ἰδεῖν ποικίλου πᾶσας ποικιλίας. τῷ δ᾽ αὖ ἐξ ἐκείνου ἀπεργασμένου δεῖ. πλὴν ἄμορφον ὂν ἐκείνων ἀπασῶν τῶν ἰδεῶν, ὅσας μέλλει δέχεσθαί ποθεν. ὁμοιοῦν δ᾽ ὂν τῶν ἐκεῖσε ὄντων τινὶ, τὰ τῆς εἰκασίας, τά τε τῆς παράπαν ἄλλης φύσεως ὁπότ᾽ ἔλθοι δεχόμενον, καὶ κῶς αὖ ἀφομοιοῖ, πλὴ αὐτῷ παρεμφαίνων ὁμοῖον. διὸ καὶ πάντων ἐκ ἐρεῖ ἐλθόν τ᾽ εἶναι χρεὼν, ἃ τὰ πάντα οὐ δεξόμενον εἰ αὐτῷ γένοιτο θάτερον τῶνδε τὰ ἀλείμματα ὁπόσα δύωσι τὰ δεξόμενα ὑγρὰ τὰς ὁσμάς. ὅσοι τε οἱ τῶν μαλακῶν σώματα ἀπομάττειν ἐπιχειροῦσι, πᾶσα παράπαν σχῆμα οὐδὲν εὔσχολον ὑπάρχειν ἐῶσι. προσομαλύνοντες δὲ ὅτι λειότατον ἀπεργάζονται. ταυτὸν ἂν οὖν μὴ ᾧ τε τῶν πάντων ἀεί τε ὄντων, καὶ πᾶν ἑαυτοῦ πολλάκις ἀφομοιόμενα καλῶς μάλιστα δέχεσθαι, πάντων ἐκ ἐρεῖ αὖ τῶν προσόντων πιφυκόσι τῶν ἀεὶ. διὰ πλὴ τὸ γιγνόμενος ὁρατὸν μὴ πάντως ἀιδητὸν μητέρα μὴ ὑποδοχὴν, μήτε γῆν μήτε ἀέρα μήτε πῦρ μήτε ὕδωρ λέγωμεν, μήτε ὅσα ἐκ τούτων. μήτε ἃ ἓν ταῦτα γίγνεται. ἀλλ᾽ ἀόρατον, εἶδός τι καὶ ἄμορφον παντοδαπές. μαλαμβάνοι δὲ ἀχριβέστατα τὰ πη τοῦ νοητοῦ, καὶ δυσαλωτότατον αὖ λέγοντες, οὐ ψευσόμεθα. καθόσον δὲ ἐκ τῶν προειρημένων δυνατὸν ἰδεακνεῖσθαι τῆς φύσεως αὐτοῦ, τῇδ᾽ ἂν τις ὀρθότατα λέγοι. πῦρ μὲν ἐκείνου αὐτοῦ, ἃ πυρωμένου μόρια φαίνεσθαι. ὅ δὲ ὑγρὸν, ὕδωρ. γῆν δὲ καὶ ἀέρα, καθόσα αὖ μιμήματα τούτων δέχεται. λόγῳ δὲ δὴ μᾶλλον ὅ τοιόνδε διορίζομένους τῶνδε αὐτῶν διασκεπτέον. αρ᾽ ἔστι τὶ πῦρ αὐθ᾽ ἑφ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ πάντα τῶνδε ὧν ἀεὶ λέγομεν οὕτως αὐτὰ καθ᾽ αὐτὰ ὄντα ἕκαστα ὄντα. ἢ ταῦτα ἃ τῷ καὶ βλέπομεν, ὅσα τε ἄλλα διὰ τῆς σώματος αἰσθανόμεθα. μόνα ἔστι τοιαύτην ἔχοντα ἀλήθειαν. ἄλλα δὲ οὐκ ἔστι παράπαν τὰ ἀδαμῇ ἀδαμῶς. ἀλλὰ μάτην ἐκείνοτε εἶναί τι φαμὲν εἶδος ἐκείνου νοητόν. ἐστὶ δὲ, ὡδὶν ἔρ᾽ ἴδν, πλὴν λόγος. ἅτε οὖν δὴ τὸ παρὸν ἄκρον τοῦ καὶ ἀληκεστον ἀφόβητα, ἄξιον φαίνεται δὶς ἀκριβούμενον ἔχειν οὕτως, οὐτ᾽ ἐὰν μὴ λόγον πάρεδρον ἄλλο μῆκος ἐπιμβλητέον. εἰ δέ τις ὅρος ὀρισθεὶς μίας δίχ᾽ ἑρκέων φανείη, ἕξιν μάλιστα καιρώτατον γένοιτ᾽ ἂν. ὧδε οὖν τὸν γε ἐμὸν τίθεμαι λόγον αὐτός. εἰ μὲν νοῦς καὶ δόξα ἀληθὴς ἰσὸν δύο γένη, παντάπασιν εἶναι καθ᾽ αὐτὰ ταῦτα αἰνίδηκτα ὑφ᾽ ἡμῶν, ἐδὲ νοεῖν

μένον· εἰδ' ὡς τισὶ φαίνεται δόξαι ἀληθὴς οὖσα διαφέρεσθαι μηδὲν, πάντως ἂν ἐφ' ἑνὶ τοῦ σώματος εἴδει ἀποτελοῖτο τὰ τέτταρα βεβαιότατα· δύο δὲ λεκτέον ἐκείνω· διότι χωρεῖς γιγόμενον ἀφομοίως τὸ ἔχον· ἡ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐφ' ἑνὸς ἰδέας· ἡ δ' ὑπὸ πεῖθους ἡμῖν ἐπίγνωσις. καὶ ἡ μὲν, ἀεὶ μετὰ ἀληθοῦς λόγου· ἡ δὲ, ἄλογον· καὶ ἡ μὲν, ἀκίνητον πειθεῖ· δεῖ δὲ, μεταπίσιον· τῇ τὲ μὲν, πάντα εἶναι μετέχειν φατέον· τοῦ δὲ, θατέρου· αἰθρώπων δὲ γένος, βραχὺ τι· δύπων δὲ οὕτως ἐχόντων, ὁμολογητέον μὲν εἶναι ἡ καὶ τὰ ταύτα τὰ ἔχοντα εἴδος, ἀγένητον καὶ ἀνώλεθρον, οὔτε εἰς ἑαυτὴ εἰς δεχόμενον ἄλλο ἄλλοθεν, οὔτε αὐτὴ εἰς ἄλλο ποι ἰόν· ἀόρατον δὲ καὶ ἄλλως αἰσθητὸν· τὸν δὲ νόησις ἔλαχεν ἐπισκοπεῖν· τὴ δὲ ὁμώνυμον, ὁμοίαν τε εἰκάζω, δεύτερον ἀνθρωπίνων· γεννητὸν· πεφορημένον ἀεὶ γιγόμενον ἔν που ἔνι τόπῳ· καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπολλύμενον, δόξῃ μετ' αἰσθήσεως τοιλιπτόν· τρίτον δὲ αὖ γένος ὂν ἡ τῆς χώρας· ἀεὶ φθορὰν οὐ προσδεχόμενον· ἕδραν δὲ παρέχον ὅσα ἔχει γίνεσιν πᾶσιν· αὐτὸ δὲ μετ' ἀναισθησίας ἅπτὸν λεπισμῷ τινὶ νόθῳ μόγις πιστόν· πρὸς ὃ δὴ καὶ ὀνειροπολοῦμεν βλέποντες· καὶ φαμὲν ἀναγκαῖόν τι εἶναί που· ἡ ὂν ἄπαν οὗ ἔνι τόπῳ, καὶ κατέχον χώραν τινά. τὸ δὲ μήτε οὐ γῆ, μὴ τέ που κατ' οὐρανόν, οὐδὲν εἶναι· ταῦτα δὲ πάντα καὶ τὰ τούτων ἀδελφὰ, τὴ τοῦδε πλὴ ἄῦπνοι καὶ ἀληθῶς φύσιν ὑπαρχουσαν, ὑφ' ταύτης τῆς ὀνειρώξεως, οὐ δυνάβει γιγόμενα ἐχρῆν τιθέντες διορίζόμενοι τἀληθὲς λέγειν· ὡς ἀκίνη μὲν, ἐπεὶ πρῶτόν ἀὐτῷ τοῦτο ἐφ' ᾧ γέγονεν ἑαυτῆς δεῖν, ἑτέρου δέ τινος ἀεὶ φθίνεται φαίνεσθαι· διὰ ταῦτα οὐ ἑτέρῳ προσήκει τινὶ γίγνεσθαι, οὐσίαν ἀμοιρήσαν ἀστεχομένην. ἡ μηδὲν ὂν παράπαν αὐτὴν εἶναι· τῷ δὲ ὄντως ὄντι, βοηθὸς ὁ διήκειδίαν ἀληθὴς λόγος· ὡς ἔως ἂν τι, ἡ μὲν ἄλλο, ἡ δὲ ἄλλο, οὐδέτερον οὐ οὐδέτερῳ ποτὲ γιγενημένον, οὔτε ἅμα ταὐτὸν, καὶ δύο γενέσθαι. οὕτως μὲν δὴ οὕτω, παρὰ τῆς ἐμῆς φύσεως λεγόθεις, εἰ κεφαλαίῳ δεδόσθω λόγος· ὃν τὲ καὶ χώραν καὶ γίνεσιν εἶναι. δίκτειχῆ. καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι. πλὴ δὲ γενέσεως τιθήνην ὑγραινομένη καὶ πυρουμένη, καὶ τὰς γῆς τε καὶ ἀέρος μορφὰς δεχομένη, καὶ ὅσα τούτοις ἄλλα παθήματα ξυμβαίνει παίχρυσαν, παντοδαπὴν μὲν ἰδεῖν φαίνεσθαι. διὰ δὲ μὴ ἐμοίων δυνάμεων, μήτ' ἰσορρόπων ἐμπίπλασθαι, κατ' οὐδὲν αὐτῆς ἰσορροπεῖν, ἀλλ' ἀνωμάλως πάντη τα ἀλαστρουμένη, σείεσθαι μὲν ὑπ' ἐκείνων αὐτὴν. κινουμένη δ' αὖ πάλιν ἐκεῖνα σείειν. τὰ δὲ κινούμενα, ἄλλα ἄλλοσε ἀεὶ φορὰ ἔσθαι διακεκριμένα. ὥς πῦρ τὰ ὑπὸ τῶν πλησιόντων τὲ καὶ ὀργάνων τῶν τοιῶδε πλὴ τῷ σίτου κάθαρσιν σειόμενα καὶ ἀναλισκόμενα. τὰ μὲν πυκνὰ καὶ βαρέα, ἄλλη· τὰ δὲ μανὰ καὶ κοῦφα, εἰς ἑτέραν ἴζει φερόμενα ἕδραν. τότε οὕτω τὰ τέτταρα γένη σειόμενα ὑπὸ τῆς διεκμιλίης κινουμένης αὐτῆς δίον ὀργάνου σεισμὸν παίχροντος, τὰ μὲν ἀνομοιότατα πλεῖστον αὐτὰ ὑφ' αὑτῶν ὀρίζειν· τὰ δ' ὁμοιότατα πάλιν εἰς ταὐτὸν ξυωθεῖν· διὸ δὴ καὶ χώραν ταῦτα ἄλλα ἄλλων ἴσχειν. πρὶν καὶ ἡ πᾶν ὕδ αὐτῶν διακοσμηθὲν γενέσθαι. καὶ ἡ μὲν δὴ πρὸ τούτου, πάντα ταῦτ' ἔχειν, ἀλόγως καὶ ἀμέτρως· ὅτε δ' ἐπιχειρεῖ κοσμεῖσθαι ἡ πᾶν, πῦρ πρῶτον, καὶ γῆν, καὶ ἀέρα, καὶ ὕδωρ, ἴχνη μὲν ἔχοντα αὐτῶν ἅπτα, παντάπασι μὲν διακείμενα, ὡς πὰρ εἰκὸς ἔχειν ἅ παν ὅταν ἀπῇ τινος θεὸς, οὕτω δὲ τότε πρῶτα ταῦτα, πρῶτον διεκμακτίσατο εἴδεσι καὶ ἀριθμοῖς. δὲ ἥ δυνατὸν, ὡς κάλλιστά τε καὶ ἄριστα ὕδ οὐχ οὕτως ἐχόντων· τῶν δὲ αὐτὰ ξυνίστασθαι τοιῶδε πάντα ἡμῖν ὡς ἀεὶ, ἐξῆς λεγόμενον ὑπαρχέτω. νῦν δ' οἷον πλὴ διάταξιν αὐτῶν ἐπιχειρητέον ἐκάστων καὶ γένεσιν, ἀνθει λόγῳ πρὸς ὑμᾶς δίκαιον. ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ μετέχετε τῶν κατὰ παίδευσιν ὅλων, δ' ὧν εὖ δείκνυσθαι τὰ λεγόμενα αἰσίκαι, σωτέ φασθε. πρῶτον μὲν δὴ πῦρ καὶ γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀὴρ, ὅτι σώματά ἐστι, δῆλόν που καὶ παντί· ἡ δὲ τῆ σώματος εἶδος πᾶν, καὶ βάθος ἔχει· ἡ δὲ βάθος αὖ, πᾶσα ἀνάγκη, πλὴ ἐπίπεδον τοιλειληφέναι φύσιν. ἡ δὲ ὀρθὴ τῆς ἐπιπέδου βάσεως, ἐκ τριγώνων συνέστηκε. τὰ δὲ τριγωνα ἅπαντα, ἐκ δυοῖν αὖ χρῆται. μίαν μὲν ὀρθὴν ἔχοντος ἑκατέρου γωνίαν· τὰς δὲ δύο, ἐξείας· ὧν ἡ μὲν ἑ τέρου, ἑκατέρων ἔχει μόρων γωνίας ὀρθὰς, πλευραῖς ἴσαις διῃρημένης. ἡ δὲ ἕ τέρου, αἰσίοις αἰσ-

σα μεβ' ἡνεκεμμένης. τοιοῦτον δὲ πυρὸς αὖ χθὲ καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων ὑποτιθώμεθα κατὰ τὸν μετ' ἀνάγκης εἰκότα λόγον πορευόμενοι. τοὺς δέ τι τούτων ἀρχὰς αὖ θετέον, θεὸς δὴ καὶ ἀθρόων, ὡς αὖ ἐκεῖνό φίλος ἦ. λεῖα δή λέγων, ποῖα καὶ μίστε σώματα γίνοιτ' αὖ πῦρ ἀεὶ ὅμοια μὲν ἑαυτοῖς. δίωκτα δὲ ἀλλήλων αὐτῶν ἆρα διαλυόμενα γίγνεσθαι. τούτου γὰρ τυγχάνετε ἕκοιμι πῶς ἀληθῆ γενέσθαι πρῶτ', ἦ καὶ πυρὸς τῶν τε ἀεὶ λόγον εἶ μέσῳ. ὅτε γὰρ οὐδενὶ συγχωρήσομεν καὶ λίθῳ τούτων ὁρώμενα σώματα εἶναι πω καὶ ὦ γλυκὺ ἡνεσθον ὄν. εἶεν ἂν προσομολογεῖν. τὸ διαφθαρέντα καὶ λεῖα σωμάτων τὰ ἆρα γίγνεσθαι. καὶ φαίνεται πῶς φύσιν ἡμᾶς φύσιν ἡμᾶς ἀλλοφύσει. ζῶν δὲ δυοῖν τεττώνοιν, ἓν μὲν ἰσοσκελές, μίαν ἑλκτὴ φύσιν. ἓν δὲ πρόμηκες, ἀ τριανγύως. πρόμηκες δὲ ὧν τῶν ἀπείρων ἓν καὶ λίσιον, ἓν μὲ λόμενα αὖξεσθαι κατὰ τὸ πεν. αὖ δὲ πῆς ἔχει καὶ λίσιον ἐλκτεέμενος εἰ πεῖν, εἰσὶ πῶς τούτων ξύστασιν. ἐκεῖνος οὐκ ἐχρεὼν ὧν ἀλλὰ φίλος, κεκτεῖ. τι δ' ἓν μεθ' ἑαυτὸν δὲ ὧν τῶν πολλῶν τριγώνων καὶ λίσιον εἶναι τὸ ὑπὸ βασῆς πε τὸ λα, ἐξ οὗ ἓν ὁ ἰσόπλευρον τρίγωνον ἐκ τεττάρων συνέστηκε. διότι δὲ ὁ λόγος τοιοῦτον. ἀλλὰ τῷ ὄντι ἐλέγξαι τε καὶ ἀνδρὸς ἑνὶ δὲ μὴ οὕτως ἔχειν, κεῖται φίλια τὰ ἄθλα προφερέσθω δὲ δύο τριγώνω, ἐξ ὧν τὸ, τε τῆς πυρὸς καὶ τοῦ τῶν ἄλλων σώματα μεμηχάνηται. ἓν μὲν, ἰσοσκελές. ἓν δὲ, τετραπλῶν κατὰ δύναμιν ἔχον τῆς ἐλάττονος πῶς μίαν τοιαύταν ἀεί. ἓν δὲ πρόσθεν οὐκ ἀσφαλῶς ἐρῶ δὲν, νῦν μᾶλλον διορισέον. τοῦ γὰρ τέτταρα γίνεσθαι εἰς ἄλληλα ἐφαίνετο πάντα γίνεσθαι ἕκειν, οὐκ ὀρθῶς φαινόμενα γίγνεται μὲν γοῦν ἐκ τῶν τεττώνων δὴ προειρημένα γένη τέτταρα. δία μὲν, ἑξ ὧν ὁ τὰς τοιαύτας αἱρέσους ἔχοντες. ἓν δὲ τέταρτον οὔ μόνον, ἐκ τοῦ ἰσοσκελοῦς τεττώνου ἓν καρμοδὲν. οὐκουν δυνατὸν πάντα εἰς ἄλληλα διαλυόμενα, ἐκ πολλῶν σμικρῶν, ὀλίγα μεγάλα, καὶ ταὐναντίον γίγνεσθαι. τὰ δὲ τρία, διότι τε. ἐκ γὰρ ἑνὸς ἅπαντα τὰ πυρὸς τὰ. λυθέντων τε τῶν μειζόνων πολλὰ σμικρὰ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐυσήκοντα. ἁρμόσει τὰ προσήκοντα ἁρμοτὰ ἑαυτοῖς. καὶ σμικρὰ ὅταν αὖ πολλὰ κατὰ τρίγωνα διακοσμηθῇ, γενόμενος ἓς ἀριθμὸς, ἑνὸς ὄγκου μέγα ἀποτελέσειεν αὖ ἄλλο εἶδος αὖ. ταῦτα μὲν οὖν λελέχθω τοῦ τῆς εἰς ἄλληλα γενέσως. διον δὲ ἑκάστων αὖ τῶν γένων εἴδος, καὶ ἐξ ὧν ἐυμπεσόντων ἀριθμῶν, λέγειν αὖ ἐπόμενον ἐπιχειρεῖ δὲ τό, τε πρῶτον εἶδος καὶ σμικρότατον ἐυνιστάμενον. στοιχεῖον δ' αὖτοῦ τε πῶς ὑποτείνουσιν, τῆς ἐλάττονος τοῦ λοῦς διαπασίαν ἔχον μόκει ἐυώδου δὲ τούτων κατὰ διάμετρον ἑωυῦ ἑκάτερα, καὶ τεῦς ζυγοῦ γνωμόνιον, τοῦ διαμέτρου καὶ τοῦς ζερὰ χεῖα τοῦ λοῦς εἰς ταυτὸν ὡς κοίνον ὀφειστάντων, οὗ ἰσόπλευρον ζίτωνον ἐξ ἓξ ἓξ ἀριθμὸν ὄντων γένεται. ζίτωνα δὲ ἰσόπλευρα ἐυνιστάμενα τέτταρα, κατὰ σωμάτων ἓν πῖδυος τωνία σ', μίαν στερεὰ τωνίαν ποιεῖ. τῆς δὲ μολυτάτης τῶν ἐπιπέδων τωνιῶν ἐξ ἓξ γενομένων. τοιούτων δὲ ἀποτελεθεισῶν τεττάρων, πρῶτον εἶδος στερεόν, ὅλου τοῦ περιφεροῦς διαπεμπτικὸν εἰς ἴσα μέρη καὶ ὅμοια, ἐυνίστατον. δεύτερον δὲ ἐκ μὲν τῶν αὐτῶν ζιτώνων, κατὰ δὲ ἰσόπλευρα ζίτωνα ὀκτὼ ἐυνιστάμενα μίαν ἀπὸ γωνίαν μιᾶς στερεὰ τωνίαν, ἐκ τεττάρων ἐπιπέδων, καὶ γενομένων ἓξ τοιούτων, τὸ δεύτερον αὖ σῶμα οὕτως ἔχον τέλος. τὸ δὲ ζίτων, ἐκ δὲ ἓξ ἑκάστων τῶν στοιχείων ἓν πα γένεται. στερεῶν δὲ τωνιῶν σύλληψ, ὅταν πέντε ἐπιπέδων ζιτώνων ἰσοπλεύρων τοῦ ἑκάστου γωνίαν ἑξήκοντα μοίρας ἔχων ἰσοπλεύρους γίγνεσθαι. τὸ δὲ μὲν ἕτερον ἀπειλακτὸν τῶν στοιχείων, γεννῆσαι πούτα. τὸ δὲ ἰσοσκελὲς ζίτωνον, ἓ γένεται πῶς τὸ τετράγωνον σύνθημα, κατὰ τύτ ταρα ἐυνιστάμενον, ἑξ τὸ κοῦζον τοὺς ὀρθὰς τωνίας συσκάγον, οὗ ἰσόπλευρον τετράπλευρον ἀποχαράμενον. ἓξ δὲ τοιαῦτα συμπεγόντα, τωνίας ἑκτὸ στερεὰς ἀπειλάσεται. κατὰ τοῦς ἐπιπέδους ὀρθὰς ἑωυαρμοσθέσης ἐνώσεως. τὸ δὲ ὰλμα ἓ ἐυστερεὸς σώματος, γίγνον κυβικὸν ἓξ ἐπιπέδους τετρακώνους ἰσοπλεύρους βάσεις ἔχον. ἓτι δὲ οὖσης ἐυστάσως, μιᾶς πέμπτης ὧδὶ τὸ πάν ὁ θεὸς αὐτῷ κατεχρήσατο. ἐκεῖνα διαζωγραφῶν. ἀ δὴ τις εἰ πάντα λογιζόμενος ἐμαλῶς ἀπορεῖ, πότερον ἀπείρους χρὴ κόσμους εἶναι λέγειν, ἢ πεῖρας ἔχοντας, τὸ μὲν ἀπείρους ἡγήσασθαι αὖ ὄντως ἀπείρου πάνυ εἶναι δύσλημα.

δόγμα. ὧν ἵμ πειρον χρὴ ἶναι, πότερον ἓν ἕκαστ' εἶπε τῶν τὰς ἀληθεῖς φυκότας λέγειν, προσήκει μᾶλλον αὖ ταύτῃ ταῖς, ἐνότητος διαφερούσαις. ἐγὼ μὲν οὖν δὴ παρ' ἡμῶν, οὕτω κὼ ἐν κατὰ τὸν εἰκότα λόγον πεφυκότα μανίαι. ἄλλος δὲ εἰς ἄλλα πτο-ελίψεσ', ἴ τδρακδύξει. καὶ τούτων μὲν μεθετέον. τὰ δὲ γιγνόμενα νῦν τῷ λόγῳ γέν-ῃ, διασκέψωμεν πῦρ, γῆν, ὕδωρ, ἀέρα. γῇ μὲν, ἐγκυβιὸν εἶδος σῶμα. ἀκινησ-τότατα γὰρ τῶν τεττάρων γενῶν γῆ, καὶ τῶν σωματικῶν πλαστικωτάτη. μάλιστα δὲ ἀνάγκη γεγονέναι δι' οὗ ἐν, ἐς τὰς ἑδρας ἀσφαλεστάτας ἴ χν. βάσεις δὲ ἥτε τῶν κατὰ χὰς τετιώνων ὑπὸ πεδότων, ἀσφαλεστέρα κατὰ φύσιν, ἢ τῶν ἴσοπλέυρων τῆς τῶν αὐτ-σεων. τὸ, τε ἴβ ἐλαττόν ξυντιθεὶς ἐπὶ πίδυν, ἰσόπλευροι ἰσοπλεύρου τριάτωνον, τετ-τώνα. κατά τε μέγεθ καὶ κατ' ὀλιγοστὸν πλῆθος ἴβ ἀνάγκης βέβηκε. διὸ γῆ μὲν ἔστω-ἀπονέμοντες, τὴν εἰκότα λόγον διασώζομεν. ὕδατι δ' αὖ, ἐ δυσκινητότατον εἶδος· τὸ δ' ἀκινητώτατον, πυξὶ· τὸ δὲ μέσον, ἀέρι· καὶ τὸ μὲν σμικρότατον σῶμα, πυξὶ· ἐ δ' αὖ μέγιστον, ὕδατι· τὸ δὲ μέσον, ἀέρι· καὶ τὸ μὲν ὀξύτατον αὖ πυρί· ἐ δὲ λειότατον, ἀέ-ει· τὸ δὲ τρίτον, ὕδατι· ταῦτ' οὖν δὴ πάντα, ἐ μὲν ἔχον ὀλιγίστας βάσεις, δυνατό-τατον αὐτῶν κίνησιν πεφυκέναι τμητικωτάτην τε, ὀξύτατον δὲ πάντα πάντων· ἔτι τε ἐ-λαφρότατον, ἴβ ὀλιγίστων ξυνιστὰς τῶν αὐτῶν μορίων. τὸ δὲ λειότερον λειότερος τὰ αὐτὰ ταῦτ' ἔχειν. τρίτος δὲ τὸ τρίτον. ἴστω δὴ κατὰ τὸν εἰρημένον λόγον καὶ κατὰ τὸ εἰκότα. τὸ μὲν τῆς πυραμίδος στερεὸν γιγνόμενος εἶδος, πυρὸς στοιχεῖον καὶ σπέρμα. τὸ δὲ δεύ-τερον κατὰ γένεσιν ἔπομαι ἀέρος. τὸ δὲ τρίτον, ὕδατος. πάντα οὖν δὴ ταῦτα διανε-ῖσθαι σμικρὰ οὕτως, ὡς κατ' οὐδὲν ἕκαστον μὲν τῶν γένους ἐκάστου, ὁρᾷ σμικρότητα οὐδὲν ὁ ῥᾴμενον φ' ἡμῶν. συναιρεθέντων δὲ πολλῶν ὄγκους αὐτῶν ὁρᾶσθαι. καὶ δὴ τὸ τῶν ἀναλογιῶν περί τε τὰ ἀριθμὸν καὶ τὰς κινήσεις, καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις, παν-ταχῇ τὸν θεὸν, ὅπῃ πρὸς ἀνάγκης εἰκοῦσα πειθοῖ τε φύσις ὑπῆρξε, ταύτῃ πάν-τη διακεκριμένας ἀποτελειωθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ, ξυναρμόσαι ταῦτα ἀλλήλοις. εἰκὸς δὲ πάν-των τῶν δεδὲ τὰ νῦν προειρήκαμεν, ὀλίγ' ἂν κατὰ τὸν εἰκότα μάλιστ' ἴχοι. γῆ μὲν ξυντυ-χάνουσα πυρὶ, διαλυθεῖσά τε ὑπὸ τῆς ὀξύτητος αὐτοῦ φέροιτ' ἄν, ἔτ' ἐν αὐτῷ πυ-ρὶ λυθεῖσα, ἔτ' ἐν ἀέρος, ἔτ' ἐν ὕδατος ὄγκῳ τύχοι. μέχρι πᾶν αὐτῆς τὰ ξυντυχόν-τα τὰ μὲν, πάλιν ξυναρμοσθέντα αὐτὰ αὐτοῖς, γῆ γένοιτ' ἄν. οὐ γὰρ εἰς ἄλλο γένος εἴδος ἴλθοι ποτ' ἄν. ὕδωρ δὲ ὑπὸ πυρὸς μὲν διαλυθὲν, ἔτε καὶ ὑπ' ἀέρος ἐγχωρῇ γίγνεσθαι ξυστάντα, εἰς μὲν πυρὸς σῶμα. δύο δὲ ἀέρος. τὰ δὲ ἀέρος τμήματα ἴβ ἐνὸς μέρους διαλυθέντος, δύ' ἂν γενοίσθην σώματα πυρός. καὶ πάλιν ὅταν ἀέρι πῦρ ὕδατί τι ἓν ξυνῇ τῷ δεδιαλαμβανόμενον, οὐ πολλοῖς ὀλίγον κινούμενον, οὐ φερομένοις μαχόμενον, ἡ συ-παθὲν καταθραυσθῇ, δύο πυρὸς σώματα εἰς ἓν ξυνίσταθον εἶδος ἀέρος. ἡ κρατηθέν-τος ἀέρος, κῦμα παθόντος τὸ ἓν δυοῖν ὅλοιν, καὶ ἓ μέσιες ὕδατος, εἶδος οὐ ὅλον ἕστα ξυμπαγὲς. ὑγρὸν γὰρ δὴ λοχᾶσόμενα αὐτὰ πάλιν. ὡς ὅταν αὖ πυρὶ λαμβανόμενον τῶν ἄλλων ὑπ' αὐτῆ γένος, τῇ τῶν τριῶν καὶ κατὰ τὰς πλευρὰς ἐξύτητι τέμνηται. ξυστὰν μὲν εἰς νῷ ἑκάστου φύσιν, πίπτον τὰ τεμνόμενον· ἡ γοῦν ἥμισυ καὶ τὸν ἓν αὖ τῷ γένος ἓν ἐγένετο, οὔτε ἕνα μετὰ δύο λὴν ἐμποιῆσαι δυνατὸν, οὔτε ἓν πλείω ἐλάττω τῶν κατὰ τὸν τὰ ὁμοίως τὸ ἓν χρόνος. οὐτέ τι σφᾶσιν δυνάσται, ἕως ἂν εἰς ἄλλο τι γιγνόμε-νον ἓ πονῆν, κρείττονος μάχεσθαι, λυόμενον τε παύεται. τὰ τε αὖ σμικρότατα ὄντων τῶν μείζοσι πολλοῖς περιλαμβανόμενα ὀλίγα, διαθραυόμενα κατασβεννύμενα. ξυνί-στασθαι μὲν ἐθέλοντα εἰς νῷ τῶν κρατούντων ἰδέαν πίπτοντα κατασβεννύμενα. γίγνεται τε ἐκ πυρὸς ἀέρ. ἓξ ἀέρος, ὕδατος ἓν. ἂν δ' ἐς ταῦτα ἡ καὶ τῶν ἄλλων ἰὼν ξυνῇ ὃν γενῶν μάχεται, λυόμενα οὐ παύεται πρὶν, ἢ πανταπασιν ὠθούμενα διάλυται ὄν-τα ἐκ φύσει πρὸς ξυγγενῆς, ἢ ὀλιγοστὰ, ἃ ἐκ πολλῶν ὅμοιον τῷ κρατήσαντι γενό-μενον, αὐτοῦ σώζεται μένη. καὶ δὴ καὶ κατὰ ταῦτα πάντα διήκματα διαμένβαται τὰς χώρας ἃ πάντα. διέσηκε μὲν γοῦν τὸ γένος ἑκάστου τὰ πλήθη κατὰ λόγον ἴδιον, ἑκά-στῳ τῆς δυνάμεως κίνησιν. τὰ δὲ ἀπομοιούμενα, φέρεται ἑκᾷ· ἕν σεισμὸν πρὸς τὸν ἐκεῖ-νον ἕως ἂν ὁμοιωθῇ τόπον. ὅσα μὲν οὖν ἄκρατα καὶ πρῶτα σώματα, ἑκᾷ· ἓν ἐκ τούτων ἀὶ

τίων γένη. τῶ δὲ ἐν τοῖς ὕδασιν αὐτῶν ἕτερα μὲν πυκνότητι καὶ γένη, πλὴ ἑκατέρου τῶν τοιούτων αἰτιατέον ξύσασιν· μὴ μόνον οὖν ὑγρᾶς μίγνυσθαι ἔχον δὲ τέλειον φυτῶν καὶ ταρχὰς, ἀλλὰ ἐλάττω τε καὶ μείζω τὸν ἀριθμὸν διέχοντα τοσοῦτον, ὅσα περ αὖ ἕτερα τοῖς εἴδεσι γένη. διὸ δὴ συμμιγνύμενα αὐτὰ τε πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα, πλὴ πολλαῖσι δυνάμεσι ἕτερα, ὡς δὲ δεῖ θεωρεῖν γίγνεσθαι τοὺς μέλλοντας τοῦδε φύσεως ἐπιβαλεῖν χρήσεσθαι· κινήσεως οὖν ξυστάσεώς τε πέρι, τίνα τρόπον καὶ μεθ' ὧν ἕνεκα γίγνεσθον, εἰ μήτις διομολογήσεται, πολλὰ ἂν εἴη ἀμφισβητῆ τῷ καὶ τοπικῶν λογισμῷ. τὰ μὲν οὖν, ἔσθ' ὅτε αὐτῶν ἔρωτι. πρὸς δὲ ἑκάστας, ἕν ταῦτ', οὐ μὲν ὁ μᾶλλον τι, μανίᾳ ποτὲ ἢ δίκην κίνησιν εἶναι. δ' γὰρ κινούμενον, ἀεὶ τῷ κινοῦντος, ἢ τὸ κινοῦν, ἀεὶ τῷ κινουμένου χαλεπὸν μᾶλλον δὲ ἀλυσάτου εἶναι. κίνησις δὲ οὐκ ἔστι τούτων ἀπάντων. ταῦτα δὲ ὁμαλὰ ἔναι ποτε, ἀλλαύξον. οὕτω δὲ ταῖσι μὲν ὁμαλότητα ἀεὶ ἕν διῶμεν. αἰτία δὲ ἡ ἀνισότης αὖ τῆς ἀνομάλου φύσεως· ἀνισότητος δὲ γένεσιν μὴ διαλύθαμεν. πῶς δέ ποτε οὐ κατὰ γοὴν διακρίνεσθαι ἔφασκε πάντων, τῆς διαλλήλων κινήσεως καὶ φορᾶς, οὐκ εἴπομεν. ἐδὲ οὖν πάλιν ὁρῶμεν. ἐν τῷ παντὶ περίοδος, ἐπειδὴ συμπεφυκὸς ἐλαβε τὰ γοῦν, κυκλοτερὴς οὖσα καὶ πρὸς αὐτὴν πᾶν φυκὸς βούλεσθαι ξωσιεῖσαι, σφίγγει πάντα, καὶ κατὰ ταὐτὸ χώραν οὐδεμίαν ἐᾷ λείπεσθαι· διὸ δὴ πῦρ μὴ ἐς πάντα διελύλυται μάλιστα· ἀὴρ δὲ δευτέρως ὡς λειπότητι δευτέρος ἔφυ. καὶ ταῦτα ταῦτα· τὰ γὰρ ἐκ μιγίστων μορίων γενόμενα μιγίστην κενότητα ἐν τῇ ξυστάσει παρελίλοιπε· τὰ δὲ σμικρότατα, ἐλαχίστην. ὑπὸ δὴ τῆς πλήσιος ξώσθης, τὰ σμικρὰ ἐς τὰ τῶν μεγάλων διάκενα ξωσθῆ· σμικρῶν οὖν μεγάλα πιθήκεναν, καὶ τῶν ἐλαχίστων τὰ μείζονα διακεινόντων, τῶν δὲ μειζόνων ἐκεῖνα συμπεινόντων, πάντ' ἄφω ἢ κάτω μεταφέρεται πρὸς τοὺς ἑαυτῶν τόπους. μεταβάλλον γὰρ μέγεθος ἕκαστον, ἢ πλὴ τῶν τόπων μεταβάλλει τάσιν. οὕτω δὲ ὅλῳ ταῦτά τε ἡ τῆς ἀνομαλότητος διαφορὰ γοῆσις ἀεὶ· πλὴ ἀεὶ κίνησιν τούτων, οὖσαν ἰσομερῆ τε ἢ οὐδαμοῦ ἐχῶς, παρέχεται· μεταδὲ ταῦτα δεῖ νοεῖν, ὅτι πυρός τε γοὴν πολλὰ γίγνεται, διὸ φλόξ· ὁ, τε ἀπὸ τῆς φλογὸς ἄπνου· ὃ κάει μὲν, οὐ φῶς δὲ τοῖς ὄμμασι παρέχει· τό, τε φλογὸς ἀποσβεσθείσης οὐ τοῖς διαπύροις κεκαλλιπόμενον αὐτῆς· κατὰ ταυτὸ δὲ, ἀέρος τὸ μὲν διαγλίσκεται, ἐπίκλαυ αἰθὴρ καλούμενος· ἐ δὲ θολερώτατος, ὁ μίσγεται τῇ σκοτεῖ· ἕτερά τε ἀπείρου μᾶλλον γεγονότα, διὰ πλὴ τῶν ῥιπτόντων ἀνισότητα· τὰ δὲ ὕδατος διχῇ μὲν πρῶτον· δὲ μὴ ὑγρὸν, τὸ δὲ χυτὸν γαῖος αὐτοῦ· τὸ μὲν οὖν ὑγρὸν, διὰ τὸ μὴ πέλειν ἕτερον τῶν γαιῶν τὸ ὕδατος, ὅσα σμικρὰ λίσια ὄντα, κινητόν. αὐτό τε καθ' αὐτὸ καὶ ὑπ' ἄλλου, διὰ πλὴ ἀνομαλότητα τῇ πλὴ τῆς ῥάμακος ἰδέαν γίγνεται· τὸ δ' ἐκ μεγάλων τῇ ὁμαλῶν, σασιμεύτερον μὲν ἐκείνου καὶ ξαυρὸ πιπτῆς ἕνεκα ὁμαλότητος δύναται· ὑπὸ δὲ πυρὸς ἐσιόντος τῇ διαλύοντος αὐτὸ, πλὴ ὁμαλότητα ἀπολέσαν· μᾶλλον κινήσεως γενόμενον δὲ αὖ κάοντος ἕνεκα τῆ τοιούτου ἀέρος ὠθουμένου, καὶ κατατεινόμενον ἐπὶ γῆν, τήκεσθαι μὲν πλὴ τῶν ὄγκων καὶ αἴρεσθαι, ῥεῖν δὲ πλὴ καὶ τάσιν δὲ γῆν· ἐ πάντα μέλει ἑκατέρου τῇ πάθους ἕνεκα. πάλιν δὲ ἐκπίπτοντος αὐτόθεν τῆ πυρὸς, ἅ τε οὐκέτι κενὸν ἰχῶρος, ὠθούμενος ὁ πλησίον ἀὴρ, δὲ κίνησιν ἔλαττον ἔντα τὸν ὑγρὸν ὄγκον. ἐς τοὺς τῆ πυρὸς ἕρπαντ' σωθέντων, αὐτὸν αὐτῷ ξυμμίγνυσιν· ὁ δὲ σωθούμενος, ἅ πολαμβάνων τε πλὴ ὁμαλότητα πάλιν, ἅ τε τῆ τ' ἀνομαλότητος δὴ μισυργοῦ πυρὸς ἀπέντος, ἐς ταυτὸν αὐτῷ καθίσταται. ἢ πλὴ μὲν τῆ πυρὸς ἀπαλλαγὴν, ῥύσιν· πλὴ δὲ ἑαυτὸν ἑκάστου ἀπιόντος, πιπτῆς τ' γοὴς προσιρρέῃ. τούτων δὴ πάντων ὅσα χυτὰ προσεῖπομεν ὕδατα, δὲ μὲν ἑκλειπτότατα καὶ ὁμαλωτάτῃ τυχόντα γλυκὺ μόνον μονοειδὲς γοῆος, ξίλβοντι ἢ ξανθῷ χρώματι κοινωθέν, λιμαλφέστατον κτῆμα χρυσὸς ἢ ἠλέκτρου ἐστὶ πίφας ἐπάλληλα· χρυσοῦ δὲ ὄζος διὰ πυκνότητας κληρότατον ὂν ἢ μελανθέν, ἀδέκμαστ' ἑκλείπει· τὸ δ' ἰγνὺς μὲν χρυσοῦ τ' μιφῶν· ἔσθ' δὲ πλέον οὐκ ἔχον, πυκνότητι μὲν χρυσοῦ, πυκνότερον δὲ, ἢ γᾶς μόριον ἐλίγον ἢ λειπὸν μετακχόν, ὥστε σκληρότερον τ'· τῷ ἢ μεγάλα αὐτὸς αὐτ' διαλείμματα ἔχειν, κηφότερον τ' λαμπρῶν, πυκνῶντε οὖ γαῖος ὑδάτων χαλκὸς ξυσταθὲς γίγνεται· τὸ δ' ἐκ γᾶς αὐτὸ μιχθὲν, ὅταν

παλαιὸς

μέν ὁ ἀχλὺς ὀνομάζηται, πάλιν ἀπ' ἀλλήλων ἐκφανὲς καθ' αὑτὸ γιγνόμενον, ἰὸς λέγεται. τἆλλα δὲ τῶν τοιούτων οὐδὲν ποικίλον ἔτι διαλογίσασθαι· πλὴ τῶν ἑκάστων παθῶν μάθησις ἀκριβὴς ἀπολείπεται. πλὴ τῶν ἐκάστων μάθων μεταδιώκοντα ἰδέαν. ἣν ὅταν τὶς ἀεὶ παύσεως οὔσης τοὺς περὶ τῶν ὄντων ἀεὶ κατὰ δύο μόνος λόγους, τοὺς γνήσιους περὶ, διαδιώκοντας ἑκάστας, ἅμα τὰ μάλιστ' ἐν ἡδονῇ κατὰ τὸν μέτριον αὖ ἐν τῷ βίῳ παιδιὰν, καὶ φρόνιμον ποιῆται τὸν τοιοῦτον· τοῦτον δὴ καὶ τὰ καλῶς ἐφόντες, δὲ μετὰ τῶν αὐτῶν πέρι, τὰ ἑξῆς εἰκότα διΐμαν τῇδε· ἐπεὶ μεμιγμένου ὕδατος, ὅσον λεπτὸν ὑπ' ἀέρος ὀξὺ πλὴ κίνησιν πλὴ ὀδὸν ἰὼν κυλινδούμενον ἐπὶ γῆς ὑγρὸν λέγεται. μαλακόν τε αὖ ἐν τοῖς ἕδεσιν ἧττον ἰσοπαίσασ' οὔσας ἢ τὰς γῆς ὑπείκειν. ἔτι τὸ δ' ὅταν πυρὸς ἀποχωρισθὲν ἀέρος τὸ μονοειδῶν, γίγνεσθαι μὲν ὁμαλέστερον ξωιέσται δὲ ὑπὸ τῶν ὀξέων ὄντων εἰς αὐτὸ παιγνίῳ τε οὕτω, τὸ μὲν ὑπὸ γῆς μάλιστα παιδὸν ταῦτα, χάλαζα. τὸ δ' ἐπὶ γῆς, κρύσταλλος. δὲ ἔτι ὑγρὸν μεμιγμένον τὸ ὂν ἔτι τὸ μὴ ὑπὸ γῆς αὖ χιών. δ' ἐπὶ γῆς ξυμπαγὲν ἐκ βροῦ συνιόμενον, πάχνη λέγεται· τὰ δὲ δὴ πλεῖστα ὑδάτων εἴδη, μεμιγμένα ἀλλήλοις, ξύμπαν μὴ δ' γένος, ὀξὺ τῶν ἐκ γῆς φυτῶν ἐν ἡμῖν, χυμοὶ λεγόμενοι· ὀξὺ δὲ τὰς μίξεις ἀνομοιότητα ἔχοντες ἕχρυτες, τὰ μὲν ἄλλα πολλὰ, ἀνώνυμα γίγνεται, παρέχοντο· τέτταρα δὲ ὅσα ἔμπυρα εἴδη διαφανῆ μάλιστα γιγνόμενα, εἴληφεν ὀνόματα αὐτ· δ' μὴ τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ σώματος θερμαντικὸν, δίνος. δὲ λεῖον καὶ διακεκιλικὸν, ὄλισθος, διὰ ταῦτα τε ἰδεῖν λαμπρὸν καὶ σίλβον λιπαρόντε φαίνεσθαι ζόμενον ἐλαιηρόν εἶδος, πίπλα καὶ κίνει καὶ ἔλαιον αὐτό. ὅσα τἆλλα τ' αὐτῆς λιπαίνειν. δ' ὂν δὲ διαχυτικὸν, μέχρι φύσεως τῶν τε τὸ σῶμα ξυνόδων, ταύτῃ τῇ διωκόμενον γλυκύτητα παρεχόμενον, μέλι τε καὶ πάντ' μάλιστα πρόσφημα ἔχον. δὲ τῆς συμπάσης διαλυτικὸν, τῷ καίειν, ἀφρῶδες γένος ἐκ πάντων ἀφαιρεθὲν τῶν χυμῶν, ὀπὸς ἐπονομάζεται. γῆς δὲ εἴδη, δὲ μὲν ὑγιὲς λίθος τοιῷδε τρόπῳ γίγνεται σῶμα λίθινον, τὸ ξυμπαγὲς ὕδωρ ὅταν ὑπὸ τῆ ξυμμίξει κοπῇ, μετέβαλεν εἰς ἀέρος ἰδέαν. γόμενος δὲ ἀὴρ, εἰς τὸν ἐαυτοῦ τόπον, αἴρεται. κατὸν δὲ ὑπῆρχεν αὐτῶν οὐδέν. τὸν οὖν πλησίον ἔωσεν ἀέρα. δὲ αὖ βαρὺς ὠθεὶς, καὶ πιεζόμενος ὑπὸ τῆς γῆς ὄγκῳ, στρόβον εἴλισσε. ξωιέσαί τε αὐτὸν, εἰς τὰς ἕδρας ὅθεν αὖ ἐπὸ κίνος ἀὴρ ξωισθεὶσα δὲ ὑπὸ ἀέρος ἀλύπως ὕδατι γῇ ξωίσεται πίπρα. κιλλίου μὲν ἢ τῶν ἴσων ἢ ὁμαλῶν διαφανὴς μορῶν· αἰσθάνεσθαι δὲ ἀσθενέστερα. δὲ ὑπὸ πυρὸς πολχυς δ' νοτέρου πάνυ ἀραιωθὲν ἢ κραυρότερον ἐκείνου ξυστὰν, τῷ γένει κέρκυρα πωνομάσθαι, ὄγκος γέγονεν. ἔτι δὲ ὅτε νοτίδος ὑπολειφθείσης χυτὴν γῆν γομένης, ὀξὺ πυρὸς ὅταν ψυχθῇ, γίγνεται μίλανι χρῶμα ἔχον, λίθος. τῷ δ' αὖ κατὰ ταυτὰ μὲν ταῦτα ἐκ ξυμμίξεως ὕδατος ἀπομονουμένῳ πολλοῦ, λεπτομερῶν δὲ ἐκ γῆς μορῶν, ἀλμυρῷ τε ὄντι, ἀμπαγῆ γομένῳ, ἢ αὐτῷ πάλιν ὑφ' ὕδατος, μὲν ἐλαίου ἢ γῆς καθαρικὸν γένος, νίτρον. δ' ἀραίρμενον ἐν ταῖς κοινωνίαις, ταῖς πλὴ τὸ σῶματος ἄπαθον, ἀλῶν κατὰ λόγον νόμον διοφιλὲς σῶμα ἐγίνετο· τὰ δὲ κοινὰ ἐξ ἀμφοῖν, ὕδατι μὲν, ὀλυτά· πνεῖ ἢ, ὀξὺ δ' ἰόντι οὕτω ξυμπήγνυται· γῆς ὄγκους πῦρ μὲν ἀὴρ τε οὐτήκει· τῆς γῆ ξυστάσεως τῶν διακοίων αὐτῆς σμικρομερέστερα πεφυκότα, ὀξὺ πολλῷ θύραζε ἐσόντα, οὐ βιαζόμενα ἄλυτον αὐτὸν ἐάσαντα, ἄπηκτον παρέχε. τὰ δὲ ὕδατος, ἐπεὶ μείζω πέφυκε μορὰ, εἴασιν ποιούμενα πλὴ διέξοδον, λύονται αὐτὸν τήκει· γῆν μὲν γῆ ἀξύστατον ὂν βίᾳ· οὐ ὕδατι ὀρμούμενον λύει. ξωισπείσα δὲ, πλὴ πυρὸς οὐδέν. ἐσόδου δ' οὐδὲ νὶ πλὴ πνεῦ, λείπεται. πλὴ δὲ ὕδατος αὖ ξωέσθαι, πλὴ μὴ βιαιοτάτην πῦρ μένον· πλὴ δὲ ἀέρος ἑτέραν ἀμφότερα πῦρ τε ἢ ἀὴρ διαχεῖτον· ὁ μὲν, κατὰ τὰ διάκενα· δὲ, ἢ κατὰ τὰ ζίτανα. εἶσι δὲ ἀέρα ξυστάντα, δὲν λύει πλὴ κατὰ στοιχεῖον· ἀεῖσιν ἢ κατὰ τήκει μόνον πῦρ. τὰ δὲ τῶν ξυμμίκτων ἐκ γῆς τε ἢ ὕδατος σωμάτων, μέχρι δ' αὖ ὕδατι αὐτῷ τὰ τῆς γῆς διάκενα ἢ βία ξυμπεπλεγμένα κατέχη, τὰ μὲν ὕδατος ἐπόντα ἐξωθεῖ ἔσοδον οὐκ ἔχοντα μορῶν, περιρρέοντα δὲν ὅλον ὄγκον ἄπηκτον ἔασι. τὰ δὲ πυρὸς εἰς τὰ τ' ὑδάτ διάκενα ἐσιόντα, ὅπερ ὕδατι γῆν, ὀξὺ δὲ πῦρ ἀέρα ἀπεργαζόμενα, τηνδὲ τῷ κοινῷ σώματι ξύμφυτα μόνα ἄλλα ξυμβέβηκε. τυγχάνει δὲ ταῦτα ὄντα, τὰ μὴ ἔλαττον ἔχοντα ὕδατος ἢ γῆς, τό, τε πλὴ ὑγρὸν γένος ἅπαν, ὅσα πολίζων χυτὰ

εἶδη καλεῖται· τὰ δὲ πλέον ὕδατος αὖ, πάντα ὅσα κατὰ ἐδητὴν θυματικὰ σώματα ξυμπήγυται. τὰ μὲν δὴ χόρτοις, κοινωνίαις τε ἀλλήλοις καὶ μίαις λαχαίοις, εἰς ἄλληλα πεπικλημένα εἴδη, φλοιὸν ἐπιδερίδι· τὰ δὲ παχύματα αὖτε λίαν αὐτίκα γίγνοντα, πειρατέον ἐμφανίζειν ὑμῖν. πρῶτον μὲν οὖν ὑπάρχειν ἀξιοῦσιν ἅπασι τοῖς λεγομένοις ἀεὶ σαρκὸς δὴ καὶ τῶν σαρκῶν γίνεσθαι, ψυχῆς τε ὅσον θνητὸν, οὕτω διειλήφαμεν. τί γὰρ ἐστὶ σὺν ταῦτα χωρὶς τῶν τὰ παχύματα ὅσα ἀναθυμιᾷ, οὔτ' ἐκεῖνα αὖθις ζῶντα λυόμενα ἢ καὶ νῦν λεχθῆναι. δεῖ δὲ ἅμα, χρὴν οὐδαμῶς ἀποθετέον δὴ πρότερον θατέρα. τὰ δ' ὑγρὰ τοιαῦτα τιθέντα, ἐπάνιμεν αὖθις. ἵνα οὖν ἑξῆς τὰ παχύματα λέγωμεν τοῖς γίνεσθαι, ἔστω πρότερα ἡμῖν τὰ τῶν σῶμα μὴ ψυχὴν ὄντα. πρῶτον μὲν οὖν ὧν πῦρ ἑρμηνεύομεν, ἴλαμεν ὡδὶ σκοπούντες. πῶς διάκεισιν ἡ τομὴν αὐτοῦ τῶν δ' σῶμα ἡμῶν γιγνομένων ὁμολογοῦντες. ὅτι μὲν γοῦν ὀξύλιπὲς τὸ πάθος, πάντες χαίρειν αἰσθανόμεθα. πῶς δὲ λεπτότητα τῶν γωνιῶν, μὴ πολυρρῶν ὀξύτητα, τί τε μείζων σμικρότητα, μὴ φθορᾶς τόχος ὃς πᾶσι σφοδρὸν ἔνεστι μὴ τομὴν, ὀξείας δὲ προστυχὸν ἀεὶ τέμνει, λεγέσθω αἰτιαμεμνησόμεθα πῶς τῷ σχήματος αὐτοῦ γίνεσθαι, ὅτι μάλιστα ἐκεῖνα μὴ οὐκ ἄλλη φύσις διακρίνουσα ἢ μεῖον κατὰ σμικρότητα τὰ σώματα κερματίζουσα, ἔστιν ὅπου μὲν λέγομεν εἰκότως δὲ πάθημα μὴ τοῦνομα παρέχει. δὲ ἑαυτῶν τοῦτο, καὶ τάδε λοιπὰ ὅμως δὲ μᾶλλον ἐπιδιέξιμεν λόγου. τὰ γὰρ δὴ τῶν σῶμα ὑγρῶν μεγαλομερέστερα, ἐστὶν ὄντα τὰ σμικρότερα ἰσχνότερα, εἰς τοὺς ἐκείνων οὐδαμῶς ἴσους εἰσὶν ἰσχνοὺς, ξυνεσταλμένα ἡμῶν δὲ νοτερὸν, ἰδὲ ἀναμάλου καὶ κινημένου τὰ ἀκίνητα λιόμαλότητα μὴ πρὸς ξυνάντησιν ἀπορραζόμενα, πήγνυσι. δὲ πῦρ σύσιν ξυναγόμενον, μάχεται κατὰ φύσιν, αὐτὸ αὐτῷ, εἰς τοὐναντίον ἅπαν ἑαυτοῦ. τῇ δὲ μάχῃ μὴ τῷ σεισμῷ τούτῳ, τρόμος μὴ ἔγγος ἐστὶν· ψυχρόντε πάθος ἅπαν ἔστιν, μὴ δ' ὁρᾶν αὐτὸ ἔχειν ὄνομα σκληρὸν δὲ ὅσοις αὖ ἡμῶν ἡ σαρξ ὑπείκει· μαλακὸν δὲ ὅσα αὖ τῇ σαρκὶ, πρὸς ἄλληλά τε οὕτως. ὑπείκει δὲ ἔσον ὕδατι σμικροῦ ἕνεκα· δὲ διὰ τι φαίνονται ὂν βάσιον, ἅτε ἐπικὴς σφόδρα αὐτὸ τὸ πρώτιστον εἶδος, ὅ, τι τε αὖ εἰς πυκνότητα ξυνιὸν πολύστιν, αὐτίθετον ἡμᾶλιστα. σαρὺ δὲ μὴ κοῦφον μετὰ τῆς κάτω φύσεως αὖθις λεγομένης ἰζητα ζόμενον αὖ δὴ λαθεῖν σαφέστατα. φύσει γὰρ δή τινα σ' τόπους δύο ἔφ. διήλικφότασ' διχῇ· πᾶν ὁπόσον τίους, ἢν μὴ κάτω, πρὸς ὃν φέρεται πάνυ ὅσα τινὰ σώματος ὄγκον ἔχει. δὲ ἄνω πρὸς ὃν ἀκουσίως ὄρχεται πᾶν, οὐκ ὀρθὸν οὐδαμῶς νομίζειν. τῷ τὰ παντὸς οὐρανοῦ σφαιροειδοῦς ὄντος, ὅσα μὲν ἀφεστῶτα ἴσον τοῦ μέσου γεγόνασιν ἔχοντα, ὁμοίως αὐτὰ χρὴ ἔχοντα πεφυκέναι· δὲ μέσον, τὰ αὐτὰ μέρα τῶν ἐχάτων ἀφεστηκὸς, οὐ τῷ καὶ' αὐτὸ κοῦ νομίζειν διὰ πάντων ἓν. τῷ δὴ κόσμου ταύτην πεφυκόσθαι τὴν ἀρμονίαν. ἵνα τὶς ἡ κάτω λέγηται, δύναται· δὲ μηδὲν δόξει δ' μηδὲν προσῆκον ὄνομα λέγειν. ὁ μὲν γὰρ μέσος οὐ αὐτῷ τόπος, οὔτε κάτω πεφυκὼς, οὔτε ἄνω λέγεσθαι δίκαιος. ἀλλ' αὐτὸ οὐ μέσον. ὁ δὲ πέρας, οὔτε δὴ μέσος, οὔτ' ἔχων διάφορον αὐτῷ μόριον, ἕτερον θατέρᾳ μᾶλλον πρὸς τὸ μέσον, ἢ τὰ τῶν κατ' αὐτὴν ρύ. τῷ δὲ ὁμοίως πάντη πεφυκότος, ποῖα τὶς ἐπιφέρων ὀνόματα αὐτῷ σαυτία μὴ πῃ, καλῶς ἂν ἡγοῖτο λέγειν. εἰ γάρ τι μὴ στερὶν εἴη, κατὰ μέσον τῷ παντὸς ἴσον πάλιν, εἰς οὐδὲν ἂν ποτε ἔτ' ἐχάτων σὺν χοίη. δὴ πάντη ὁμοιότητα αὐτῶν. ἀλλ' εἰ καὶ πῃ αὖ περύστο ὗς σὺ κύκλῳ πολλάκις αὖ σὰς αὐτὴν πους, ταῦτον αὐτῷ κάτω καὶ ἄνω προσείποι. δὲ μὲν γὰρ ὅλου, καθάπερ εἴρητ, νεῦσιν δὴ σφαιροειδὲς ὄν, τόδε τινὰ κάτω τὸν δὲ ἄνω λέγειν ἔχειν, οὐκ ἐμφερεσ. ὅθεν δὲ ὠνομάσθη ταῦτα, καὶ οἷς ὄντα, εἰδόσμεθα λίαν καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον οὕτω διαιρούμενοι λέγειν, ταῦτα διολωλονγατέον. ὑποθεμένοις τοί δ' ἡμῖν εἶναι σὺ τῷ τῷ παντὸς τόπῳ, καθ' ὃν ἡ τῷ πυρὸς ἔλαχε μάλιστα φύσις, οὗ καὶ πλεῖστον αὖ ὑπάρχειν ὁρισμένον εἴη, πρὸς δ' φέρεσθαι, ἐπανιοῦσας ἐπ' ἐκεῖνο, καὶ λαμβάνειν ἐς ἕξιν ἔχον, μὴν τῷ πυρὸς ἀφαιρῶν, ἴσα. ἢ πιθὲς ἐς πλάσιγμα, ἄρτον τὸν ζυγὸν καὶ τὸ πῦρ ἔλκον, εἰς ὁμοίως ἀέρα ζιαζόμενος, σῴζεν ὡς τοὔλαττόν που τῷ μείζονος ἕξειν ζιᾶται. ῥᾴμη γοῦν μιᾷ δυοῖν ἅμα μετιοῦσι ζομένοιν δὲ μὴ ἔλαττον, μᾶλλον. τὸ δὲ πλέον, ἧττον. ἀνάγκη που κατὰ τὲ νόμιον ξυνπιπτειν τῇ ζίᾳ· καὶ τὸ μὲν ζαρὺ καὶ κάτω φορόμενον κλιθῆναι. δὲ σμικρὸν, ἐλαφρὸν

φρὸν

φρὸν καὶ ἄνω. ταῦτ' δὴ τῷδε φωρᾶσαι δεῖ σρῶντας ἡμᾶς τοῦδε τοῦ τόπου. δεῖ γὰρ γῆς βεβῶτας γνώμη σίγμα ἱσάμενοι, καὶ γῆν οἵοτε αὐτὴν ἕλκομεν εἰς αἰσθητὸν ἑκάσ τοτε καὶ παρακρύσιν, ἀμφοτέρα τὰ ξυγγενοῦς αὐτοῖς χόμενα. τὸ δὲ σμικρότερον, ἔλαττον τ' μείζονος, βιαζομένοις εἰς τὸ αἰσθητὸν, πρότερον ξυνίσταται. κοῦφον δὴ αὐτὸ προσειρήκαμεν καὶ τὸν τόπον εἰς ὃν βιαζόμενα, ἄνω. τὸ δ' ἐναντίον τούτοις πάθος, βαρὺ καὶ κάτω. ταῦτ' οὖν διαφόρως ἔχειν αὐτὰ πρὸς αὐτὰ, ἀνάγκη. ὅλῳ δὲ τὰ σπλήθη γενῶν, τόπον ἐναντίον ἀλλήλοις καὶ τέχειν. τὸ γὰρ οἱ τέρᾳ κοῦφον ὂν τύπῳ τῷ κατὰ τὸν ἐναντίον τόπον, ἐλαφρῷ· ᾗ τὸ βαρὺ, τῷ βαρεῖ· τῷ τε κάτω, δὲ κάτω. καὶ τὸ ἄνω, τῷ ἄνω. πάντ' ἐναντία καὶ πλάγια, καὶ πάντως διάφορα πρὸς ἄλληλα αὖ φύσεσθαι γιγνόμενα καὶ ὄντα. τόδε γε μὴν, εὖ τι διανοητέον τοῦδε πάντων αὐτῶν, ὡς ἡ μὲν πρὸς τὸ εὐγνωτὸς ὁδὸς ἐκείσης οὖσα, βαρὺ μὲν δ' φερόμενον ποιεῖ· τὸν δὲ τόπον εἰς ὃν ἰὸν τοιοῦτον φέρεσθαι, κάτω. τὰ δὲ τούτοις ἔχοντα, ὡς ἑτέρως θάτερα. τοῦδε δὴ πάντων οὖν τῶν παθημάτων, ταῦτα αἴτια ἀριθμῶ. λεῖον δ' αὖ καὶ τραχέος παθήματος, αἰτίαν πῶς που καλεῖν, καὶ ἑτέρῳ δυνατὸς αὖ ἔπιλέγειν. σκληρότης γὰρ ἀνωμαλότητι μιχθεῖσα, τόλ' ὁμαλότητος πυκνότητι παρέχεται. μέγιστον δὲ καὶ λοιπὸν τῶν κοινῶν τοῦδε ὅλου δ' σῶμα παθημάτων, τὸ τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἀλγεινῶν ἄλιον, οὐδὲς διελελύθαμεν· καὶ ὅσα δὴ τῶν τ' σώματος μερείων αἰσθήσεις κτημένα ἢ λύπας ἀπ' αὖ τοῖς, ἡδονὰς δ' ἅμα ἑπομένας ἔχει. ὧν δ' οὖν κατὰ παν τὸς αἰσθητοῦ ἢ αἰσθάντου παθήματος, τὰς αἰτίας λαμβάνωμεν, αἰνιμνησόμενοι τὸ τῆς βύκινθου καὶ δυσκινήτου φύσεως, ὅτι διελόμενα ἐν τοῖς πρόσθεν. ταύτη γὰρ μεταδιωκτέον πάντα ὅσα ἐλεῖν ἐπιτρεπόμενοι. τὸ γὰρ κατὰ φύσιν βύκινθον, ὅταν καὶ σφαιρᾶ πάθος ἐμπίπτῃ, εἰς αὐτὸ, διαλύσωσι κύκλῳ μέρεια ἴσα ἑτέροις, ταὐτὸν ἀπεργαζόμενα, μέχρι τέρ αὖ, δεῖ δ' φρόνιμον ἐλθόντα, ὅταν εἰς ἄλλην τοῦ παύσαντος πλὴν λοιπὸν. δ' δ' ἐναντίον ἑαυτοῦ ὄν, κατ' οὐδένα τ' κύκλον ἴσον, πάσχει μόνον. ἄλλο δὲ οὐκινεῖ τῶν πλησίον· ὥστε οὐ διαλυθέντ μερείοις μερείοις, ἄλλως ἄλλοις, τὸ πρῶτον πάθος αὐτοῖς ἀκίνητον εἰς δὲ πᾶν ζῷον γενόμενον, αἰσθητὸν παρέχ. δ' παθόν. ταῦτα δὲ περί τε ὀστᾶ καὶ τείχας δεῖ, καὶ ὅσα ἄλλα γίλινα τὸ πλεῖστον ἔχομεν οὐ ἡμῖν μέρεια. τὰ δὲ ἔμπροσθεν τοῦδε τὰ τῆς ὄψεως καὶ ἀκοῆς μάλιστα δεῖ· τὸ πυρὸς ἀέρος τε οὐ αὐτοῖς διώκομεν ἕνεκ μεγίστου. δὲ τῆς ἁφῆς καὶ λύπης, ὧδε δεῖ διανοεῖσθαι. δὲ μὲ παρὰ φύσιν καὶ βίαιον γιγνόμενον, ἀθρόον παρ' ἡμῖν πάθος ἀλγεινόν. δ' δ' εἰς φύσιν ἅπαν πάλιν ἀθρόον, ἡδύ. δ' δ' ἐναντίον τούτοις, ἐναντίως. τὸ δὲ μετ' δ' πεῖσα γιγνόμενον ἅπαν, αἰσθητὸν μὲν ὅτι μάλιστα, λύπης δὲ καὶ ἡδονῆς οὐμετέχον, δὴ τὰ τοῦδε πῶ ὅ,μι αὐτῷ παθήματα. ἃ δὴ σῶμα οὐ τοῖς ἔμπροσθεν ἐρεῖ, θη καθ' ἡμᾶς ξυμφυὲς ἡμῶν γίγνεσθαι. ταῦτα γὰρ θαμὰ μὲν καὶ καύσεις, καὶ ὅσα ἄλλα πάσχει, λύπας οὐκ ἐμφοιοῦσιν, οὐδὲ ἡδονὰς πάλιν αὖθ' ταὐτὸν ἀπούσης ἕδρας. μέγιστα δὲ αἰσθήσεις, ᾗ σαφέσατ', καθότι τ' αὖ πάθη καὶ ὅσων αὖ αὖτη προσβάλλουσα ἐφάπτηται. βία γὰρ πάμπαν ἄκοιτῇ διακρίσει τὸ αὐτῆς καὶ συγκρίσει· τοῦ δὲ ἐκ μειζόνων μορίων σώματα, μόγις εἰκότα τῷ σρῶτι, διασβέννυται δὲ εἰς ὅλον τοὺς κενώσεις, ἡδονὰς ἔχει καὶ λύπας. ἀλλοτεθεῖσα μὲν, λύπας καθίσταται δὲ, εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν, ἡδονάς. ὅσα δὲ κατὰ σμικρὸν τοὺς ἀποχωρήσεις ἑαυτῶν καὶ κενώσεις ἕλκει, τοὺς δὲ πληρώσεις ἀθρόως καὶ κατὰ μεγάλα κενώσεως μὲν αἰσθάνεται, πληρώσεως δὲ αἰσθητὰ καὶ γιγνόμενα, λύπας μὲν οὐ παρέχει τῷ θνητῷ τῆς ψυχῆς, μεγίστας δὲ ἡδονάς. ἔστι δ' ὅσα τοῦδε τοὺς διαλείπω. ὅταν δὲ ἀ πάλλοτε οὖτος μὲν ἀθρόα καὶ σμικρὰ δὲ μόγις εἰς ταὐτὸν πάλιν ἑαυτοῖς καθίστατο, τοὐναντίον τοῖς ἔμπροσθεν πάντα ἀποδίδωσι. ταῦτα δ' αὖ τοῦδε τοὺς καύσεις καὶ τομὰς τοῦ σώματος γιγνόμενά ἔστι κατάδηλα. τὰ μὲν δὴ κοινὰ τοῦ σώματος παντὸς παθήματα τῶν τε ἐπωνυμιῶν ὅσαι τοῖς σρῶσιν αὐτὰ γιγόνασι, χωρὶς εἴρηται. τὰ δ' ἰδίοις μορίοις ἡμῶν γιγνόμενα, πάντα πάθη καὶ τοὺς αἰ-

πίαστῶν σρώτων αὐτὰ, πειρατέον εἰπεῖν αὖπη διωάμεθα· πρῶτον μὲν οὖν ὅσα τῶν χυμῶν πέρι, λέγοντες οἱ τοῖς πρόσθεν ἀπελίπομεν, ἴσ' ὄντα παθήματα περὶ πὼ γλῶτταν ἐμφανιτέον ἢ διωατὸν· φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα ὥσπερ οὖν καὶ πολλὰ, διὰ συγκρίσιάς τε ἰνῶν καὶ διακρίσεων γίγνεσθαι· πρὸς δὲ αὐτοῖς κεχρῆσθαι μᾶλλόν τε τῶν ἄλλων, σφοδρότησί τε καὶ λειότησιν· ὅσα μὲν γὰρ εἰσίόντα τοῖς τὰ φλεβία, οἷς ἐν πόρῳ δοκίμια τῆς γλώττης, τεταμένα διὰ πὼ καρδίαν, εἰς τὰ νοτερὰ τῆς σαρκὸς· καὶ ἅπαλὰ ἐμπίπτοντα γλίνα μέσα κατατηκόμενα ξυνάγει τὰ φλεβία πρὸς ἑαυτά, σφοδρότερα μὲν ὄντα, σφυρὰ δ' ἧττον δὲ σφοδρούμενα, αὐστηρὰ φαίνεται· τὰ δὲ τούτων ἐναντία πάθη, καὶ παῦν τὸ περὶ πὼ γλῶτταν ἀποτελούμενα, πέρα μὲν τοῦ μετρίου ξηρὰ σρῶντα καὶ προσπιλαμβανόμενα, ὥστε ἀποτήκειν αὐτῆς τι τῆς φύσεως, οἷ) ἢ τῶν νίτρων διωάμεις, πικρὰ παντ' οὖν ταῦτα ὠνόμασται· τὰ δὲ ὑποδέσερα τῆς νοτερότητος ἕξεως, ὠδὶ δ' μᾶλλόν τε τῇ ὄψει χρώμενα, ἀλυκὰ δ' αὖ διὰ πικνότητος σφοδρότητος, καὶ φίλα μᾶλλον ἡμῖν φαντάζεται· τὰ δὲ τῇ τοῦ σώματος θερμότητι κοινωνήσαντα, καὶ λειαινόμενα ὑπ' αὐτοῦ σωτηρούμενα, καὶ πάλιν αὖ λειαίνοντα τὸ διαβρῶν, φθορόμενά τε ὑπὸ κουφότητος αὖ πρὸς τὰς τῆς κεφαλῆς αἰσθήσεις, τέμνον τά τε πάνυ ὅσοις αὖ προσπίπτῃ, διὰ ταύτας τὰς διωάμεις, θερμὰ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐλέχθη· τῶν δὲ αὐτῶν προλελειπυσμένων μὴ πάνυ σπεδόντος, εἰς δὲ τὰς τενὰς φλέβας ὀλιγίστων, καὶ τοῖς ἀνοῦσιν αὐτόθι μόριοι γλώσσι, καὶ ὅσα ἀέρος ξυμμετρίαν ἔχοντα, ὥστε κινήσαντα ὠδὶ ἄλλήλα ποιεῖν κυκᾶσθαι; κυκώμενα δὲ περιπίπτειν τε καὶ εἰς ἕτερα ἀνόμοια, ἕτερα κοῖλα ἀπορράζεσθαι, ὠδί τε τέμνοντα ὅσοις ἐσιοῦσιν· ἃ δὴ νοτίδος ὠδὶ ἀέρος κοίλης ὠδὶ ταθείσης δ' τὰ μὲν γλίσχρους, ὅτε δὲ, καὶ καθαρᾶς, νοτερὰ ἀγγεῖα ἀέρος ὕδατα κοῖλα ὠδὶ φορῆτε γίνεσθαι· καὶ τὰ μὲν τῆς καθαρᾶς διαφανῆς ὠδὶ εἶναι, κλησθέντα ὄνομα πομφόλυγας· τὰ δὲ τῆς γλίσχρου ἐμοῦ κινουμένης καὶ αἰρομένης, ζέσιν τε καὶ ζύμωσιν ἐπίκλην κλησθῆναι· τὸ δὲ τούτων αἴτιον τῶν παθημάτων, ἐξῆς προερρήθην. ξύμπασι δὲ τοῖς ὠδὶ ταῦτα αἰρομένοις, πάθος ἀναστίου, ἀπ' ἀναστίας δεῖ προφάσεως· ὁπόταν ἢ τῶν εἰσιόντων σύσασις αὖ ὑγροῖς, οἰκεία τῇ τῆς γλώττης ἕξει πεφυκυῖα, λειαίνει μὲν ἐπαλείφουσα τὰ τραχυνόμενα· τὰ δὲ παρὰ φύσιν ξωιστῶντα ἢ κεχυμένα, τὰ μὲν, ξυνάγει· τὰ δὲ, χαλᾷ· καὶ πάνυ ὅλι μάλιτα ἰσρύει κατὰ φύσιν, ἡδὺ καὶ προσφιλὲς παντὶ πάνυ τὸ τοιοῦτον ἅμα τῶν βιαίων. παθημάτων γιγνόμενον, κέκληται γλυκύ· καὶ τὰ μὲν δὴ ταύτη, ταῦτα· ὠδὶ δὲ πὼ τῶν μυκτήρων διωάμεν, ἕδη μὲν οὐκ οἶδ. τὸ γὰρ τῶν ὀσμῶν πάνυ ἀμυχανίς· ἔοικε δὲ οὐ λίαν ξυμβέβηκὲ συμμετρία πρὸς τὸ ἰνὰ ἔχειν ὀσμῇ· ἀλλ' ἡμῶν αἱ ὠδὶ τὰ δεξιῶται φλέβες πρὸς μὲν τὰ γῆς ὕδατός τε γένη, στενώτεραι ξωίστασαι· πρὸς δὲ τὰ πυρὸς ἀέρος τε, εὐρύτεραι· διὸ δὴ τούτων οὐλὰς οὐλοὰς ὀσμῆς πώποτε ἥδε τὸ πνεῦμα· ἀλλ' ἀεὶ βραχυμένων, ἢ σκληρυμένων, ἢ πικνωμένων, ἢ ξυμμεμιγμένων, γίγνεται τοιῶνων· μεταβάλλοντος γὰρ ὕδατος εἰς ἀέρα, ἀέρος τε εἰς ὕδωρ, οὐ τῷ μεταξὺ δὴ τούτων γιγόνασιν· αἱσθητὰ ὀσμαὶ ξύμπασαι καπνὸς ἢ ὁμίχλη· τούτων δὲ, τὸ μὲν ὑγρὸς ἀέρος εἰς ὕδωρ ἰὸν, ὁμίχλη· τὸ δὲ ὑγρὸν ὕδατος εἰς ἀέρα, καπνός· ὃ δ' ἂν λεπτότερα μὲν ὕδατος· παχύτερα δὲ ὀσμαὶ ξύμπασαι γιγόνασιν ἀέρος· διαλυόμεναι δὲ ὁπόταν πνεῦ αὖ τις φερόμενος ὠδὶ πὼ αὐκτρωλῶ, ἄγει τὸ βίᾳ τὸ πνεῦμα εἰς αὐτόν· τότε γὰρ ὀσμὴ μὲν οὐδεμία σωζομένη ἔοικε· τὸ δὲ πνεῦμα τῶν ὀσμῶν βρῦμωδὲς, αὖ τὸ μένον ἔπεται· διὰ οὖν ταῦτα ἀόσμα τὰ τοιαῦτα πεπάλματα γίγονεν· οὐκ ἐκ πολλῶν οὐδ' ἀπλῶν ἐόντα· ἀλλὰ διχῇ τὸ διὰ καὶ τὸ λυπρὸν αὐτόθι μόνω διαφανῆ λέγωθον. τὸ μὲν φερόμενόν τε καὶ διαζόμενον τὸ κύτος ἅπαν, ὅσον ἡμῶν μεταξὺ ῥυφῆς τῆ τε ὀμφαλοῦ κεῖται· τὸ δὲ, ταὐτὸ ἔξω καὶ πραῶτον· ἢ πάλιν ἢ πέφυκεν ἀγαπητῶς ἀποδιδόν· ζέον δὲ αἰσθητὸν

ἡκὸν

πικὸν οὐ ἡμῖν μόριον, ἐπισκοποῦσι τὸ πῦρ πλὴν ἀκριβῶ, δι' ἃς αἰτίας τὰ τοιάδε αὐτὰ ξυμβαίνει παθήματα λευκτέον. ὅλως μὲν οὖν φωνὴν θῶμεν πλὴν δι' ὤτων ὑπὸ ἀέρος ἐγκεφάλου τε καὶ αἵματος μέχρι ψυχῆς πληγὴν διασεσημένην· πλὴν δι' ὑπ' αὐτῆς κίνησιν, ἀρχὴ τ' ἀκοῆς μὲν ἀρχομένου, τελευτῶσαν δὲ τῷ πλησίον τοῦ πρώτου ἕστηκεν; ἀκριβῶ. ὅσα δ' αὖτ' ἀπὸ χειρὸς, ὀξέα. ὅσα δὲ βραδυτέρα, βαρυτέρα. πλὴν ἓν μέγα, ὁμαλόν τε καὶ λεῖον. πλὴν δ' ἐναντίαν, τραχεῖαν· μεγάλων δὲ πλὴν πολλῶν, ὅσα δ' ἐναντία σμικρῶν· τὰς δὲ πρὸς ξυμφωνίας αὖ τῶν, οἷς τοῖς ὕστερον λεχθησομένοις ἀνάγκη ἐνθένδε εἶναι. τέταρτον δὴ λοιπὸν ἓν γένος ἡμῖν αἰσθητικὸν, ὃ διελέσθαι δεῖ. συχνὰ οὖν ἐαυτῷ ποικίλματα κεκτημένῳ. ἃ ξύμπαντα μὲν χρόας ἐναλίσκομεν, φλόγα τῶν σωμάτων ἐκάστων ἀπορρέουσαν, ὅλῳ σύμμετρα μόρια ἴσχουσαν πρὸς αἴσθησιν· ὅλεθρος δὲ οὐ τοῖς πρόσθεν αὐτῶν τοῖδε τῶν αἰτίων τῆς γενέσεως ἐρρήθη· τῇ δ' οὖν τῶν χρωμάτων πρώτῃ, μάλιστα εἰκὸς πρόποιτ' ἂν ἐπὶ κεῖ λόγῳ διεξιέναι τὰ φθορώμενα ἀπὸ τῶν ἄλλων μερῶν, ἐμπίπτοντα δὲ εἰς πλὴν ὅλου· τὰ μὲν, ἐλάττω· τὰ δὲ, μείζω. τὰ δ' ἴσα τοῖς αὐτῆς τῆς ὄψεως μορίοις εἶναι· τὰ μὲν οὖν ἴσα, ἀναίσθητα· ἃ δὴ καὶ διαφανῆ λέγομεν· τὰ δὲ μείζω ἢ ἐλάττω. τὰ μὲν, συνκεκριμένα· τὰ δὲ διακεκριμένα αὐτῶν, τοῖς τοῖδε πλὴν σάρκα θρόμβοις καὶ ψυχροῖς καὶ τοῖς τοῖδε πλὴν γλῶτταν σχεδὸν ὅσα θερμαντικὰ ὄντα, ὁμοιόμορα ἐναλίσκομεν, ἀδελφὰ εἶναι τάττ· λευκὰ καὶ τὰ μέλανα, ἐκείνων παθήματα γεγονότα οὐ ἄλλῳ γένει τοιαῦτα, φαντάζομεν δὲ ἄλλα διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. ὅπως οὖν αὐτὰ προσρητέον. ἃ μὲν διακριτικὰ τῆς ὄψεως, λευκά· ἃ δ' ἐναντία αὐτοῖς, μέλανα. πλὴν δ' ἐξυθρᾶναι φορᾶι καὶ γένους πρὸς ἕτερον πρὸς πίπτουσαν καὶ διακρίνουσαν πλὴν ὄψεως μέχρι τῶν ὀμμάτων, αὐτάς τε τῶν ὀφθαλμῶν τὰς διεξόδους βία διωθοῦσαν καὶ πήγνυσαν, πῦρ μὲν, καὶ ὕδωρ ἀφρῶδες ὃ δάκρυον καλοῦμεν, ἐκεῖθεν ἐκχέουσαν, αὐτὴν δὲ οὖσαν πῦρ, ὄψεως ἀπαντῶσαν· καὶ τῷ μὲν ἐκπηδῶντος πυρὸς, οἷον ἀπ' ἀστραπῆς, τῷ δ' εἰσιόντος καὶ τοῖδε τοτὲ μὲν καταστρεφομένου, παντοδαπῶν αὖ τῇ κυκλήσει ταύτῃ γιγνομένων χρωμάτων, μαρμαρυγὰς μὲν ἡμῖν πάλιν προσείπωμεν· ἃ δὲ ἔτι ἀκριβέστερα φορᾶι λαμπρόν τε καὶ σίλβον ἐπωνομάσαμεν· ἃ δὲ τούτων αὖ μίαν ξυπυρὸς γένος πρὸς μὲν ἃ τῶν ὀμμάτων ὑγρὸν ἀφικνούμενον, καὶ κερανύμενον αὐτῷ, σίλβον δὲ οὖ· τῇ δὲ διὰ τῆς νοτίδος αὖ τῇ πυρὸς μιγνυμένῃ, χρῶμα ὃ καλοῦμεν πυῤῥὸν μέλι, τοιοῦτόν βρύθρον λέγομεν. λαμπρόν τε βρυθρῷ λευκῷ τε μιγνύμενον, ξανθὸν γίγνεται· ἃ δ' ὅσον μέζον ὄσους, οὐδὲ ἓν τις ἐπιλέγειν ἔχοι ἃ λέγειν. ὧν μήτε πυῤῥὸν ἀνάγκη μήτε ἐν εἰκότα λόγον μετείεως αὖ τις εἰπεῖν ἓν δυνατός. ἐρυθρὸν δὲ δὴ μέλανι λευκῷ τε κραθὲν, ἀλουργοῦν· ὄρφνινον δὲ, ὅταν τοῖς μεμιγμένοις καυθεῖσι τὸ μᾶλλον συμπραθῇ μέλαν. πυῤῥὸν δὲ ξανθοῦ τε καὶ φαιοῦ κράσει γίγνεται. φαιὸν δὲ λευκοῦ τε καὶ μέλανος. ἃ δὲ ἀχρὸν, λευκῷ ξανθῷ μεμιγμένου· λαμπρὸν δὲ λευκῷ ξυνελθὸν, καὶ εἰς μέλαν πεπαυμένοις ἐμπέσῃ, κυανοῦν χρῶμα ἀποτελεῖται· κυανοῦν δὲ λευκῷ κερανυμένου, γλαυκὸν· πυῤῥοῦν δὲ μέλανι, πράσινον· τὰ δὲ ἄλλα, ἀπὸ τούτων ἕξεσιν, ἄλλα· εἷς αὖ ἀφομοιούμενα, μίξεσι διασώζοι ἂν εἰκότα μῦθον· ἃ δὲ τις τούτων ὄψῳ σκοπούμενος ἑκάστων λαμβάνοι, ἃ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ θείας φύσεως ἐγγενεῖς αὖ ἕξεις διάφορον. ὅτι θεὸς μὲν τὸ πολλὰ εἰς οἷόν ξυγκεράννυσθαι, καὶ πάλιν ἓν ὧδε εἰς πολλὰ διαλύειν ἱκανός, ὡς ἐπιστάμενος ἅμα καὶ δυνατός· ἀνθρώπων δὲ, οὐδεὶς οὐδέτερα τούτων ἱκανὸς, οὔτε ἔστι νῦν, οὔτ' ἐσαῦθις ποτ' ἔσται. πάντα δὴ ταῦτα. τότε ταύτῃ πεφυκότα, ὑγρὰ ἀνάγκης, ὁ τοῦ ἧττον τε καὶ ἀρίστου δημιουργὸς οὐ θεῖς γιγνομένοις παρελάμβανεν. λύπης ἐν αὐτάρκη τε καὶ ἐν τελεώτατον ἡδὺν ἐγγενῆ. χρώμενος μὲν ταῖς τοῖδε ταῦτα αἰτίαις ὑπερτυύσαις. ἃ δὲ δι' ἐκπαιόμενος οὐ πᾶσι τοῖς γιγνομένοις αὐτός. διὸ δὴ χρὴ δύο αἰτίας ἥδη διορίζεσθαι. ἃ μὲν, ἀναγκαίας. ἃ δὲ, θείου. καὶ ἃ μὲν θείου οὐ πάσι ζητεῖν κτήσιν ἐκ παντὸς εὐκλεᾶ βιάζεσθαι, καθ' ὅσον ἡμῶν ἡ φύσις οἰκεῖα τῇ. ἃ δὲ αἰτίας ἀναγκαίας, ἐκείνων χάριν. λογιζόμενος ὡς ἄνευ τούτ', οὐ δυνατὸν αὐτὰ ἐκεῖνα. ἐφ' οἷς σπουδάζομεν μόνα καὶ τα-

νοεῖν, οὐδ' αὖ λαβεῖν· οὐδ' ἄλλως πῶς μεταχεῖν· ὅτ' οὖν δὴ ταινῦν δίκτοσιν ὑμῖν ὅλην παρέκειται τὰ τῶν αὐτῶν γένη δυλασμοῦ ἐξ ὧν ἐν ἐπίλοιπον λόγον δεῖ ξυνυφαίνειν, πάλιν ἐπ' ἀρχὴν αὐτὸν ἀναλύσωμεν δι' βραχέων· ταχύ τε εἰς ταυτὸ περιδεῖμεν, ὅθεν δῦρο ἀφικόμεθα· καὶ τελευτῶν ὕδατι καφαλῷ τε τῷ μύθῳ πειρώμεθα ἁρμόττουσαν ἐπιθεῖναι τοῖς πρόσθεν. ὡς πρὸ γὰρ οὖν καὶ κατ' ἀρχὰς ἐλέχθη, ταῦτα ἀτάκτως ἔχοντα ὁ θεὸς εἰς τάξιν τε αὐτῷ πρὸς αὑτὸ, καὶ πρὸς ἄλληλα, συμμετρίας ἐνεποίησεν· ὅσας τε καὶ ὅπη δυνατὸν ἦν αὐτὰ λόγους καὶ σύμμετρα εἶναι· ἐτότε γὰρ, οὔτε γῆν οὐρανῷ ὅσον μὴ τύχη τὶ μετεῖχεν, οὔτε τι παρέπαιεν ὀνομάσαι τῶν νῦν ὀνομαζομένων, ἀξιόλογον· ἀλλ' οὐδέν· οὐδὲν πρὸ γε καὶ ὕδωρ, καὶ τι τῶν ἄλλων· ἀλλὰ πάντα ταῦτα πρῶτον διεκόσμησεν, ἔπειτα ἐκ τούτων, πᾶν τόδε ξωοειδὲς ἀπεργάσασθαι, ζῷον οὖ· ζῷα ἔχον ἄπαντα ἐν αὑτῷ θνητά τε ἀθάνατά τε· καὶ τῶν μὲν θείων, αὐτὸς γίγνεται δημιουργός· τῶν δὲ θνητῶν τῷ γένεσιν, τοῖς ἐαυτοῦ γεννήμασι δημιουργεῖν προσέταξεν· οἱ δὲ μιμούμενοι, παραλαβόντες ἀρχὴν ψυχῆς ἀθάνατον, ἐν μέσῃ ζῇσιν, θνητὸν σῶμα αὐτοῖ περιτόρνευσαν· ὄχημά τε ἅπαν ἐν σῶμα εἶδόσαν· ἄλλοτε εἶδος ἐν αὐτῷ ψυχῆς προσφκοδόμουν θνητόν· δεινά καὶ ἀνάπαλα, ἐν αὐτῷ παθήματα ἔχον· πρῶτον μὲν ἡδονὴν, μάγιστον κακῶν δέλεαρ· ἔπειτα λύπας ἀγαθῶν φυγάς· ἔπι δ' αὖ θάῤῥος καὶ φόβον· ἄφρονι ξυμβούλω· θυμόν τε δυσπαραμύθητον· ἐλπίδας τ' εὐπαράγωγον· αἰσθήσει τε ἀλόγῳ ἐν ἁπαντὶ παντὸς ἔρωτι· ξυμφορασάμενοι τ' αὐτὰ, ἀναγκαίως ἐν θνητὸν γένος ξυνύφασαν· ἐν διὰ ταῦτα δὴ σιβόμενοι μιαίνειν τὸ θεῖον, ὅτι μὴ πᾶσα ἐν ἀνάγκη, χωρὶς ἑκάστου μόριον ἐν αὐτοῖς ἄλλῳ τῷ σώματος οἴκησιν τὸ θνητόν· ἐν δὴ μὲν ὄρον διοικοδόμησαν τῆς τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ τράχηλον ἐν αὐχένα μεταξὺ τιθέντες, ἵνα εἴη χωρίς· οἱ δὴ τοῖς τράχησι καὶ τῷ καλουμένῳ θώρακι, τὸ τῆς ψυχῆς θνητὸν γένος οἰκίδιον· καὶ ἐπειδὴ τὸ μὲν, ἄμεινον αὐτῆς· τὸ δὲ χεῖρον πεφύκει, διοικοδόμησι τὸ θώρακος αὖ τὸ κύτος, διορίζοντες δίον γυναικῶν, πλὴ δι' αὐσθῶν χωρὶς οἴκησιν· τοὺς φρενῶσι διάφραγμα εἰς τὸ μέσον αὐτῶν πιθέντες· τὸ μετέχον οὖν τῆς ψυχῆς αὐδρείας καὶ θυμοῦ, φιλόνικον ὂν, κατῴκισαν ἐπὶ τοῦτο τῆς κεφαλῆς, μεταξὺ τῶν φρενῶν τε καὶ αὐχένος· ἵνα τὸ λόγου πειθήνιον ὄν, καὶ ξὺν μετ' ἐκείνου, βίᾳ τὸ τ' ἐπιθυμιῶν καὶ τὸ χροϊ γένος· ὁπότ' ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῷ ἐπιτάγματι καὶ λόγῳ, μηδαμῇ πείθεσθαι ἐκὼν ἐθέλοι· πλὴ δὲ δὴ καρδίαν ἅμα τῶν φλεβῶν καὶ πηγὴν τοῦ περιφορουμένου καὶ πάντα τὰ μέλη στρογγύλως αἵμασθος, εἰς πλὴ δρυφορεικλὴ οἴκησιν κατέσησαν· ἵνα ὅτε ζέσειε τὸ τοῦ θυμοῦ γένος, τοῦ λόγου παρακέλευσις ἅ τις ἄδικος ἔξωθεν αὐτὰ γίγνεται πρᾶξις ἔξωθεν· ἢ καί τις ἐκ τῶν ἔσθεν ἐπιθυμιῶν, ὀξέως δι' πάντων τῶν σινωπῶν, πᾶν ὅσον αἰσθητὸν εἰς τὸ σῶμα τε, τῶν τε παρακελεύσεων καὶ ἀπειλῶν ἀκουόμενον γίγνοιτο ἐπίκοον· καὶ ἐποιῆ πάντη· καὶ τὸ βέλτιστον οὕτως εἰ αὐτοῦς πᾶσιν ὑγιμονεῖν ἐᾷν· τῆδε δὴ πηδήσει τῆς καρδίας εἰ τῇ τῶν δεινῶν προσδοκίᾳ, καὶ τῇ τοῦ θυμοῦ ἐγέρσει· προγινώσκοντες, ὅτι δι' πυρὸς ἢ ἄλλοιαύτη πᾶσα ἔμελλον εἴδησις γίγνεσθαι τῶν θυμουμένων, ἐπικουρίαν αὐτῇ μηχανώμενοι, πλὴ τοῦ πνεύμονος ἰδέαν οἱ φύτευσαν· πρῶτον μὲν μαλακὸν καὶ ἄναιμον· εἶτα σήραγγας οἱ τὸς ἔχουσαν οἷον σύφαγον κατατετμημένας· ἵνα τότε, πνεῦμα καὶ τὸ πόμα δεχόμενον, ψύχουσα αἰσθησιν οἴλη καὶ ῥᾳστώνην οἱ τῷ καύματι παρέχοι· διὸ τὰς ἀρτηρίας, ὀχετοὺς ἐν πνεύμονα ἔτεμον· καὶ τοῦτο πλὴ καρδίαν αὐτοῦ περιέσησαν, οἷον ἅλμα μαλακοῦ, ἵνα ὁ θυμὸς ἰὼν καὶ οἱ αὐτῇ ἀκμάζῃ, πηδῶσα εἰς ὑπεῖκον, καὶ ἀναψυχόμενον πονοῦσα ἧσσον, μᾶλλον τῷ λόγῳ μετὰ θυμοῦ δύναιτο ὑπηρετεῖν· τὸ δὲ δὴ σίτου τε καὶ ποτῶν ἐπιθυμητικὸν τῆς ψυχῆς, κοῖλόν ἐν ὅσον κοῖλαν δι' πλὴ τοῦ σώματος ἔχει φύσιν, ζῷον εἰς τὰ μεταξὺ τῶν τε φρενῶν, καὶ τοῦ πρὸς τὸν ὀμφαλὸν ὅρου κατῴκισαν, οἷον φάτνην ὠ ἅπαντι τούτῳ τῷ τόπῳ τῆς τοῦ σώματος τροφῆς τεκτηνάμενοι· ἵ κατέδησαν δὴ τὸ θοιοῦν οἰταῦθα, ὡς θρέμμα ἄγριον· τρέφειν δὲ δὴ ξυνημμένον αἰσχυλίον· ἐπεδή τι μέλλοι ποτὲ θνητὸν ἔσεσθαι γένος· ἵν' οὖν ἀεὶ κεμένοις πρὸς φάτνῃ καὶ ὅτι πορρωτάτω τοῦ βουλευομένου κατοικοῦ, θόρυβον καὶ βολὼ ὡς ἐλαχίστην

ἐλαχίστην παρέχον, ἡ κράτιστον καὶ ἡσυχίαν αὐτὸ δὴ τοῦ παῖσι κοινῇ ξυνδιαφθόρους
ἐᾷ ἕκαθίσαζ, μὴ ὀλιγ' ταῦτ' ἐν ταῦθα ἔδοσαν αὖ πλὴ τάξιν· ἀδύτις δὲ αὖ ἡ ὡς λόγου
μὴ οὔτε ξωνήσειν ἐμελλον, εἴ τέ πη μὴ μετα λαμβάνοι τινὲς αὖ τῶν αἰσθήσεων, ἀκ ἐμφυ
τον αὐτῷ ἡ μέλειν τινῶν ἔσοιτο λόγων, ὄνειρόν δὲ ἀσώλων καὶ φαντασμάτων, νυκτός
τε καὶ μεθ' ἡμέραν μάλιστα ψυχαγωγοῖτο· τούτῳ δὴ θεὸς ἐπιβουλεύσας, αὖ ξυνῆλθε
τῇ ἡ παντος ἰδέαν ξωνίσηται· ἵνα ἔτι καὶ ἐς πλὴ ἐκείνου καὶ τοίκησιν, πυκνὸν καὶ λεῖον, καὶ
λαμπρὸν καὶ γλυκύ· καὶ πικρότητα ἔχον μηχανησάμενος. ἵν' οὖν αὐτῷ τῶν διανοημά-
των ἡ ἐκ θεῶν νοῦ φορὰ μονὴ δύναμις, εἶον οὖ καὶ τόπῳ δι' ὀχεμένῳ τύπους, καὶ καὶ τιθεῖν
ἐσῶλαξ παρέχοντι· φοβῇ μὲν αὖ ὁπότε μᾶλλον τῆς πικρότητος χρωμένη ξυγχεῖ, χα
λεπὴ προσιοῦσα ἀπειλῇ, καὶ τὰ παῖν ὑφαιμιγνῦσα ὀξέως ἡ ἧπαρ, χολώδη χρώμα
τα ἐμφαίνει. ξωνάγουσά τε παῖν ἐρυσὸν καὶ τραχὺ ποιῇ· λοβὸν δὲ καὶ λόχον πύλας
τε, ἡ μὲν ὀρθοῦ καταπέμπουσα καὶ ξυστρώσασα, τὰ δ' ἐμφράττουσα συγκλείουσά
τε, λύπας καὶ ἄσας παρέχει· καὶ ὅταν τὰ αὖ παντα φάσματα, ἀποζωγραφῇ, πρᾳ
ότητός τις ἐκ διανοίας ἐπέπνοια, τῆς μὲν πικρότητος, ἡσυχίαν παρέχουσα· ἡ μήτε
κινεῖν, μήτε προσάπτεσθαι τῆς ἀναστάσεως ἑαυτῇ φύσεως ἐθέλειν· γλυκύτητι δὲ τῇ
καὶ τοκεῖνο ξυμφύτῳ πρὸς αὖ χρωμένη, καὶ πάντα ὀρθὰ καὶ λεῖα αὖ τῷ καὶ ἐλαύθε
ρα ἀπευθύνουσα, ἵλεώ τε καὶ εὐήμβρον ποιεῖ πλὴ τοῦδε ἡ ἧπαρ ψυχῆς μοῖραν καὶ τῳ
κὶ σμικήν, οὗ τε τῇ νυκτὶ διατωλὴν ἔχουσαν μαντεῖαν· μαντεία χρωμένη καὶ ὕπνον· ἐ
πεὶ δὴ λόγου καὶ φρονήσεως οὐ μετέσχε· μεμνημένοι γοῦν τῆς τοῦ παῖδὸς ἐπισολῆς οἱ ξυ
νιστάντες ἡμᾶς, ὅτε ἡ θνητὸν γένος ἐπίστελλον ὡς ἄριστον εἰς δύναμιν ποιεῖν, οὕτω δὴ καὶ
τορ θοιοῦντες, καὶ ἡ φαῦλον ἡμῶν ἵνα ἀληθείαζ· πη προσάπτοιτο, καὶ τίθεσαν οὖν τούτῳ
ἡ μαντεῖον· ἰκανὸν δὲ σημεῖον ὡς μαντικὴν ἄφρονι ἔθεὸς ἀνθρωπίνῃ δίδωκεν· ἐπεὶς
γοῦν ὄνους ἐφάπτεται μαντικῆς οὐ θεῖον καὶ ἀληθοῦς· ἀλλ' ἡ καθ' ὕπνον πλὴ τῆς φρο-
νήσεως πδιφεῖσ δύναμιν, ἢ ὀλὲ νόσον, ἢ πινα οὐ θουσιασμὸν παρακλάξασ', ἀλλὰ ξωι-
νοῦσαι μὲν ἐμφρονος· τά τε ῥηθέντα ἀναμιμνήσκονται ὄναρ, ἢ ὕπαρ, ἔτε τῆς μαντικῆς
τε καὶ ἐνθουσιαστικῆς φύσεως, καὶ ὅσα αὖ φάσματα ὀφθῇ, πάντα λογισμῷ διειλαζ,
ὅπη τὶ σημαίνῃ καὶ ὅτῳ μέλλοντος· ἢ παρελθόντος, ἢ παρόντος καὶ νῦ, ἢ ἀγαθοῦ· τῷ
δὲ μανιῶτος, ἔτι τε οὐ θοῦ τῳ μείονος, οὐκ ὄρθον τὰ φανέντα ἢ φανθέντα ὑφ' ἑαυ-
τῷ, κλίνειν, ἀλλ' δὲ ἢ πάλαι λέγεται ἡ πράττειν καὶ γνῶναι τά τε αὐτοῦ, καὶ ἑαυ
τὸν, σώφρονι μόνῳ προσήκειν· ὅθεν δὴ καὶ ἐ τῶν προφητῶν γένος ἐνδὴ ταῖς οἰ θείοις
μαντείαις, κριταὶς ἐπικαθίσταναι νόμος. οὓς μάντεις ἐπονομάζοσί τινεσ, ἡ παῖν ἠγνοη
κότεσ, ὅτι τῆς δι' αἰνιγμῶν οὖσι φήμης καὶ φαντάσεως ὑποκριταί· καὶ οὖθι μάντεις· προφῆται δὲ μαντευομένων δικαιότατα ὀνομάζοιντ' ἄν· ἡ μὲν δὴ ὧν φύσις τῷ ἧπα
τος, ὀλὲ ταῦτα· ἰατὴ δὲ καὶ αὖ τόπῳ ᾧ λέγομεν, πίφυκε χάειν μαντικῆς· καὶ ἔτι
μὲν δὴ ζῶντος ἐκείσου τῶν θειούτων, σημεῖα σαφῆ ἔχειν· τεθνηκὸν δὲ τῷ ζῶ, γίγο-
νε τυφλόν· καὶ μαντεῖα ἀμυδρότατα ἔχ. θουτὶ σαφῆς σημαίνει· δὴ αὖ τῷ γιγνος
αὐτῷ ξύσασις καὶ ἕσρα σπλάγχνου, γίγνον ὀρθ ἀριστερᾶς, χάειν ἐκείνου ἢ παρέχειν
αὐτὸ λαμπρὸν ἀεὶ καὶ καθαρόν· οἷον, καὶ τόπῳ παρισκυασμένον ἡ ἧπιμον, ἀεὶ πα
ρακείμενον ἐκμαγεῖον· διὸ δὴ καὶ ὅταν τινὲς ἀκαθαρσίαι πήγνωνται, ὀλὲ νέσου σώμα
τος τοῦδε ἡ ἧπαρ, πάντα ἡ σπλάγχνα καθαίρουσα αὐτὰ δίκτεται μανότης· ἅτε
κοίλου καὶ αἰμου ὑφαθέντος· ὅθεν πλησούμενος τῶν ἀχρᾳ διαρομένων μίασ ἡ
ὕπολος αὐξάνεται· καὶ πάλιν ὅταν καθαρθῇ ἡ σῶμα, τα πεινούμενος εἰς ταῦ ἡ λ
ξωίζει· τὰ μὲν οὖν τοῦδε τῆς ψυχῆς ὅσον θνητὸν ἔχει καὶ ὅσον θεῖον καὶ ὅπη, ἡ μεθ'
ὧν καὶ δι' ἃ χωρὶς φωίσθη, ἡ μὲν ἀληθὴς ὡς εἴρηται θεοῦ ξυμφύσαντος, τότ' αὖ οὕτω
μόνως διοικεῖ ζοίμεθα· τὸ γε μὲν εἰκὸς ἡμῖν εἰρῆσθαι, καὶ ναῦ καὶ ἔτι μᾶλλον αἰασκο-
ποῦσι διαπυθέσθω τίσιν φαίαι καὶ πιφάσθω. δ' ἑξῆς δὴ ζυτοισὶ καὶ τὰ ταῦτα μετα
διωκτέον· ὧδε δὲ ἡ τοῦ σώματος ἐπίλοιπον ἡ γένεσιν· ἐκ δὴ λογισμοῦ τοιοῦδε, ξωισταῖ
σθαι μάλισ' αὖ αὐτὴ πάντων πρέποι, πλὴ ἐσομένην ὠμῖν ποτῶν καὶ ἐδεστῶν ἀκολα-

σίας, ἤθησαν οἱ ξωοπλάστοι ἡμῶν ὁ γένος. καὶ ὅτι τοῦ ματείου καὶ ἀναγκαίου ὄλε-
μαργότητα πολλῷ χρησιμώτερα πλείονι. ἵν' οὖν μὴ φθορὰ ὀλέ- νόσους ὀξεῖας γίγνοιτο,
καὶ ἀτελὴς ὁ γένος αὐθὶς ἐν ὀγδόῳ τελευτῴη, ταῦτα προορώμενοι, τῇ τοῦ ἐνδιαγ-
νησομένου πόμβος ἰδιοσυστάτης πεῖξει, πλὴν ἀνομασμένῳ κρᾶσιν κοιλίαν ὑποδοχὴν ἐ-
δοσαν· εἰλίξαντες πρὸς ἓν πρὸς τῶν ἑτέρων γίγνοιν, ὅπως μὴ ταχὺ διεκπεφώσα ὁ τρο-
φὴ, ταχὺ πάλιν τροφῆς ἐπιδέεσθαι ὁ σῶμα ἀναπλήσει. καὶ παρέχουσι ἀτελε-
σίαν ὀλίγα χαριμαρίαν, ἀφιλόσοφον καὶ ἄμουσον πᾶν ἀρετῆς ὁ γένος αὐτοπήνιον
τοῦ θνητοῦ τῶν παρ' ἡμῖν· ὁ δὲ ὀστῶν καὶ σαρκῶν καὶ τῆς τοιαύτης φύσεως πρὸς
πάσης, ὧδέ ἔχει. βύτοις ξύμπασιν, αἰσχὴ μὲν ἡ τοῦ μυελοῦ γένεσις. οἱ γὰρ τοῦ βίου δε-
σμοὶ τῆς ψυχῆς τῷ σώματι ξωσθυμοῦσι, οἱ τούτῳ διασθύμενοι, καὶ περίζωον ὁ θνητὸν
γένος, αὐτὸς δ' ὁμυελὸς γέγονεν ἐξ ἄλλων. τῶν γὰρ τειρώνων, ὅσαι πρῶται ἀγραβῆ καὶ
λεῖαι ὄντα, πῦρ τε, καὶ ὕδωρ, καὶ ἀέρα, καὶ γῆν, δι' ἀκριβείας μάλιστα ἓν πειρακτὶς
δυνατὰ, ταῦτα ὁ θεὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ἕκαστα γενῶν χωρὶς ἀποκρίνων, μιγνὺς δ'
ἀλλάλοις σύμμετρα, παντασπερμίαν παντὶ θνητῷ γένει μηχανώμενος, ἣν μυελὸν ὀξ
αὐτῶν ἀπειργάσατο. καὶ μέχρι ταῦτα δὴ φυτείων οἱ αὐτῷ. καὶ τόδε τὰ τῶν ψυχῶν
γένη. σχημάτων τὸ ὅσα ἔμελλον αὖ σχίσειν οὐκ τι καὶ ὅ ἕκαστα εἴδη, ἦν μυελὸν αὐτὰ,
τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα διῆρθρο σχήματα αὐθὶς οἱ τῇ διανομῇ τῇ κατ' ἀρχάς. καὶ πλὴν
μυελὸν, ὁ θεῖον σπέρμα δίον ἄρουραν μέλλουσαν ἔχειν οἰκεῖαν τοῦ φορβῆς παντοίας
τροπάσας ἐπωνόμασε τοῦ ταύτην πλὴν μοῖραν, ἐγκέφαλον· ὡς ἂν πανελεύθερος ἐμφύτου
ζῴου, ὁ τοῦδε ὄχημα ἀγαθὸν κεφαλῇ γενησόμενον· ὅσ' αὖ ὁ λοιπὸν καὶ θνητὸν τῆς
ψυχῆς ἔμελλε κοσμήσειν, ἅμα σχοπούλα καὶ προμήκεα διῆρθρο σχήματα· μυελὸν δὲ πάν
τα ἐπιφύσει· καὶ καθάπερ ἐξ ἀγκυρῶν βαλλόμενος, ἐκ τούτων πάσης ψυχῆς δε-
σμούς, τοῦδε αὐτὸ ξύμπαν ἤδη τὸ σῶμα ἡμῶν ἀπειργάζετο. στάσιμα μὲν αὐτῷ πρῶ
τον ξυμπηγνὺς τοῦδε ὅλον, ὀστέινον· τόδε δὲ ἐστεῶ, ξωλίσκιον ὧδε, γῆν διοῦσας καθαρὰν
καὶ λείαν, ἀνασύρασα καὶ ἕλλυσι μυελῷ· καὶ μικὰ ἔδωρ, εἰς πῦρ αὐτὸ οὐτίθησι· μετ'
ἐκεῖνο δὲ εἰς ὕλωρ βάπτει· πάλιν δὲ εἰς πῦρ· αὖθις τ' εἰς ὕλωρ· μεταφορὸν δ' οὕτως
πολλάκις εἰς ἐνάτδον, ἵνα ἀμφοῖν ἅπτηται χρὰ πειργάσαῖο· καὶ τα χρώμενος δὴ τούτῳ,
τοῦδε μὲν ἐγκέφαλον αὐτοῦ τρφαίρας τοῦδε τόρνωσιν ὀστέινον. ταύτῃ δὲ στενὸν δὲ
ξοδον καὶ τελίπετο. καὶ τοῦδε τὸν διαυχένιον ἅμα καὶ νωτιαῖον μυελὸν ὀξ αὐτῆ σφε
δύλους πλάσας, ὑπέτεινεν ὅιον τροφιγγα· ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς διὰ παν
τὸς τῦ κύκλους· καὶ τὸ πᾶν δὴ σπέρμα διασώζων οὕτω λιθοειδεῖ τοῦδε βόλῳ ξωφρά
ξει, ἐμποιῶν αὖθις τῇ θατδρου προσχώμενος οἱ αὐτοῖς, ὡς μίσῃ οἱσταμένῃ δυ-
νάμει, καύσεως καὶ πάμψεως οὕνεκα. πλὴν δ' αὖ τῆς ὀστέινης φύσεως ἔξειν ὑγασάμε
νος τοῦ θείου κραωροτάραν εἶναι καὶ διαμπωτάραν· διάπυρόν τ' αὖ γιγνομέ-
νῳ, καὶ πάλιν ψυχομένῳ σφακελίσασαν, ταχὺ διαφθερεῖν τὸ σπέρμα αὐτὸς
αὐτῆς· ὀλίγα ταῦτα οὕτω τῶν νεύρων καὶ τὸ τῆς σαρκὸς γένος ἐμηχανήσαντο. ἵνα
τῷ μὲν πάντα τἄλλα μέλη ξωσθύσας ὠθὶ τεινομένῳ καὶ ἀνιεμένῳ, τοῦδε τοὺς
τρόμιγγας καμπτόμενον τὸ σῶμα καὶ ἐκτεινόμενον παρέχοι. πλὴν δὲ σάρκα προ
βολὴ μὲν καυμάτων, προβλημα δὲ χειμώνων. ἔτι δὲ πῶμάτων ὅιον τὰ πλη-
κτὰ ἕσεσθαι κτήματα σώμασι μαλακῶς καὶ πράως ὑπείκουσαν. θερμὸν δὲ νοτί·
δα αὐτὸς αὐτῆς ἔχουσαν. θέρους μὲν ἀναθροῦσαν καὶ νοτιζομένῳ ἔξωθεν, ψύ-
χρα καὶ κατὰ πᾶν ὁ σῶμα παρέχειν ἀκεῖον. ὀλίγα χειμώνος δὲ πάλιν αὖ, ζώντῳ τῷ
πυρὶ τὸν προσφθρόμενον ἔξωθεν καὶ τοῦδιστάμενον πάγον, ἀμυνεῖσθαι ματεί-
ως· ταῦτα ἡμῶν διασωθεὶς ὁ κηροπλάστης, ὕδατι μὲν, καὶ πυρὶ, καὶ γῇ συμμί-
ξασ' καὶ σωκρμόσας ὀξ ἐξίος καὶ ἁλμυροῦ ξωσθεὶς ζύμωμα, καὶ ἐντομέ-
ξασ' αὖθις σάρκα, ἔγχυμον καὶ μαλακὴν ξωύησεν· πλὴν δὲ τῶν νεύρων φύσιν,
ὀξ ὁσοῦ καὶ σαρκὸς ἀζύμου κράσεως, μίαν ὀξ ἀμφοῖν μέσην δυνάμει ξωυκερά
σατο, ξαυτῷ χρώματι προσχρόμενος· ὅθεν σωκωτάραν μὲν καὶ γλισχροτέραν

σαρκῶν. μαλακωτέραν δὲ ὀστῶν, ὑγροτέραν τὲ ἐκτήσαντο λιπαρεστέραν νᾶρκα. ὃς ξυμπεφυκὼς ἀμφοῖν, ὀστᾶ μὲν καὶ μυελὸν δήσας πρὸς ἄλληλα νάρκης, μετὰ ταῦτα σαρξὶ πάντα αὐτὰ κατασκάσας ἀπέδυσεν. ὅσα μὲν οὖν ἐμψυχότατα τῶν ὀστῶν ἦν, ὁλιγάστους ξυνέφραξε σαρξίν· ἃ δ' ἀψυχότατα, οὐκ ἐπλήσατο καὶ πυκνοτάτους. καὶ δὴ καὶ τὰς ξυμβολὰς τῶν ὀστῶν, ὅπη μή τινα αὐχμὸν ὁ λόγος ἀπέφαινε δεῖν αὐτὰς εἶναι, βραχεῖαν σάρκα ἔφυσεν· ἵνα μήτε ἐμποδὼν ταῖς κάμψεσιν οὖσαι, δύσφορα τὰ σώματα ἀπεργάζοιντο ἄτιδες κίνησιν γιγνόμεναι· μήτ' αὖ πολλαὶ καὶ πυκναί, σφόδρα τὸ ἀλλήλαις ἐμπιπλάμεναι, δηλῶσιν τὴν αἴσθησιν ἐμποιοῦσαι, δυσμνημονευτότατα καὶ κουφότατα τὰ τοιαῦτα πάντα ποιῶν. διὸ δὴ τό, τε τῶν μηρῶν καὶ κνημῶν, καὶ τὸ τοιοῦτον τῶν ἰσχίων φύσιν τά τε τῶν βραχιόνων ὀστᾶ, καὶ τὰ τῶν πήχεων, καὶ ὅσα ἄλλα ἀμοιρῆ ἀπαρθρα, ὅσα τὲ αὖ ὀστᾶ ὀλιγότητα ψυχῆς ἐν μυελῷ κεκτῆται, ἅτε φρονήσεως, πάντα ταῦτα ξυμπεπλήρωται σαρξίν. ὅσα δ' ἔμφρονα, ἧττον ἐμοί που τινὰ αὐτῶν καθ' αὑτῶν αἰσθήσεων οὕνεκα σάρκα, οὕτω ξυνίστησιν· αἱ δὲ τῆς γλώττης εἴδος. τὰ δὲ πλεῖστα, ἐκείνως· ἡ γὰρ ἐξ ἀνάγκης γιγνομένη καὶ ξυνιστᾶσα φύσις, οὐδαμῇ προσδέχεται πυκνὸν ὀστοῦν, καὶ σάρκα πολλήν, ἃ μετ' αὐτοῖς ὁ ξυνήσων ἄθησιν. μάλιστα γὰρ αὖ αὐτὰ πάντων ἔχων ἡ θεὸς πρὸς κεφαλὴν ξύστασις· εἴπερ ἅμα συμπίπτειν, ἐδιλησάτην· καὶ τῶν ἀνθρώπων γένος σαρκώδη ἔχειν οὐ ἐᾶν τῷ καὶ νωθρώδη κρατεῖσθαι κεφαλήν, οἷον αὖ διπλοῦν καὶ πολλαπλοῦν, καὶ ὑγιεινότερον καὶ ἀλυπότερον, τῷ νοῦν κατακτήσατο· νοῦν δὲ τοῖς θεοῖς μετέδοσαν γένεσιν δημιουργοῖς λογιζομένοις, πότερον πολυχρονιώτερον χεῖρον, ἢ βραχυχρονιώτερον βέλτιον ἀπεργάσαιντο γένος, ξωιόδοξε τῷ πλείονος βίου φαυλοτέρου δὲ, ἢν ἐλάττονα μένοντα ὄντα πάντῃ πάντως αἱρετέον. ὅθεν δὴ μακρῷ μᾶλλον ὀστῷ σαρξὶ δὲ καὶ νάρκης κεφαλῇ, ἅτε οὐδὲ κάμπτειν ἔχουσαν, οὐ ξωιστέα ἐσται. καὶ τὰ πάντ' οὖν ταῦτα, διανοητότερα μὲν καὶ φρονιμώτερα. πολὺ δὲ ἀσθενεστέρα πανταχῆς αὐτοῖς προσετέθη κεφαλὴ σώματι. τὰ δὲ νάρκης δὴ ταῦτα, καὶ οὕτως ὁ θεὸς ἐπ' ἐσχάτην κεφαλῇ περιστήσας, κύκλῳ τοῖς ἐν ἡμῖν ὁμοιότητι· καὶ τοῖς σκόλοψι ἄκροις αὐτοῖς ξωιόδησιν πρὸς τὴν φύσιν τῆς προσώπου. τὰ δ' ἄλλα εἰς ἅπαντα τὰ μέλη διέπαυσεν. ξωιόπτων ἀρθρον ἄρθρῳ. τὴν δὴ τῆς σώματος ἡμῶν λιπαρείαν, ὁλοῦσι καὶ γλώττῃ καὶ χείλεσιν οὖσαν τῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρίστων δημιουργῶν διαδεδεμένοις. ἡ νοῦς διατέτακται. τὴν μὲν ἔσοδον τὴν αἰσθήσεων μηχανήμασι χρεών· τὴν δὲ ἔξοδον, τῶν ἀρίστων. αἰσθήσεων μὲν γὰρ πᾶν ὅσον εἰσέρχεται τροφῆς δίδυν τῷ σώματι. ἔστι δὲ λόγων ἄμα ἔξω ῥεῖον καὶ ὑπερτοῦ φρονήσει, πάλλιστον καὶ ἄριστον πάντων κεκτῆσθαι. τὴν δ' αὖ κεφαλὴν οὔτε μόνον ὀστοῦν λεπτὸν φλοιὸν λαισηφυὲς ἔσχεν, δεῖ τὴν οὐ ταῖς ὥραις ἐφημοτέραν ὑπὸ ψύχους, οὔτ' αὖ ξυσκιασθεῖσαν κωφὴν καὶ ἀναίσθητον, δεῖ τὸν τῶν σαρκῶν ὄχλον περὶ λεπτὸν γίγνεσθαι μόνον. τῆς δὴ σαρκοειδοῦς φύσεως οὐ καταξηραινομένης, λεπτὸν μεῖζον περιγιγνόμενον ἔχωρίζετο δ' ὑμῖν λεγόμενον λεπτὸν δεῖ· τὴν τοιαύτην δεῖ τὴν ἐγκέφαλον ὀνομάζειν ξωιόν ἐν αὐτῷ πρὸς αὐτῷ καὶ διάπασιν, κύκλῳ περιπεμφθέντα τὴν κεφαλήν· ἡ δὲ νοητὶς ὑπὸ τὰς ῥαφὰς ἀνιοῦσα, ἔρδει τὴν σωτηρίαν αὐτῷ ἐνδεῖ τὴν κορυφήν· αἱ ἄμα ξυναγαγοῦσα. ἡ δὲ τῶν ῥαφῶν παντοδαπὴν εἶδος γένος. δεῖ τὴν τῶν περιόδων λυθέντα μιμεῖσθαι, τὴν τῆς φρονῆσεως. μᾶλλον μὲν ἀλλήλοις μαχομένων τούτων, πλείους. ἧττον δὲ, ἐλάττους· τοῦτο δὴ πᾶν ἡ λοβὸς κύκλῳ κατακείμενος πυρὶ θείῳ. ῥυθμούμενος δὲ καὶ τῆς ἰκμάδος ἔξω δι' αὐτῆς φερομένης, τὸ μὲν ὑγρὸν καὶ θερμὸν ὅσον ἐλικρινὲς ἀκμὴν ἐκπέμπει. ἡ δὲ μεμικτὸν δεῖ ἔσω καὶ ἡ λοβὸς ἦν, αἰρόμενον μὲν πρὸς τῆς φορᾶς ἔξω μακρὸν ἐπέσχεν. λεπτὸν ὅτι τὰ ἴσιν ἔχον τῷ κατὰ κορυφὴν. δεῖ δὲ βραδυτῆτα ἀπεργασόμενον, ὑπὸ τοῦ περιεστῶτος ἔξωθεν πολέμιος, πάλιν αὖτε πρὸς τὸ λοβὸν ἐλλόμενον καταῤῥιζοῦν. καὶ κατὰ ταῦτα δὴ τὰ παθήματα, τῶν τειχῶν τὸ γόνυ οὐ τῷ λοβῷ πέφυκε. ξυγγενὲς μὲν ἱματιῶδες ὂν αὐτοῦ· σκληρότερον δὲ καὶ συν-

κνόδρον τῇ πλήσει τῆς λύσεως· ὧν ἀποχωρισμὸν διὰ μακροῦ ἑκάστῳ εἶναι, ψυχρᾶσι ξυγκλήσει· τούτῳ δὴ λασίαν ἡμῶν ἀπεργάσασθαι πᾶν κεφαλὴν ὅτι μάλιστα, χρώμενον μὲν αἰτίοις τοῖς ἐρημένοις, διανοούμενον δὲ αὖτ' εἰρηκέναι τῆς τροφῆς τὸ ἐγκέφαλον οὕνεκα ἀσφάλειαν κοὐφον· καὶ ὑγρὸν μὲν ἐᾶν ἡμᾶς τὸ πᾶν οὐ σκιᾶ καὶ σκέπῃ παρέχειν· δυσαναπόσπαστα δὲ οὐδὲν διακωλύματα ἐμποδὼν γιγνόμενον· ἔτι δὲ τῇ τροφῇ τοὺς διακτύλους καὶ τὰ πλόκια, τὰ νεῦρα καὶ τὰς ἁρμονίας, ἐσθίοντα συμπαγῆ, ἐκτελεῖν ἀποχρώσας, ὧν κοινὸν ξυμπάντων σκληρὸν γίγνεσθαι· ἁρμὸς δὲ τοῖς μὲν ξυκλοτοιοῖς διὰ μηκους γεγενῆσθαι· τῇ δὲ ἀλλοιωτάτῃ διανοίᾳ, τῶν ἕπεσθαι εἰσομόσαν οὕνεκα ἐργασμένον· ὡς γὰρ ποτὲ ἐξ ἀνδρῶν γυναῖκες, καὶ τἄλλα ζῷα γιγνόμενα, ὑπὸ τοιαυτο δὴ ἐμπίπτοντες ἡμᾶς· καὶ δὴ καὶ τῆς τῶν ὀνύχων χρείας, ὅτι πολλὰ τῶν θερμμάτων καὶ ἐδὴ πολλὰ δηλοῦσιν· ᾠδήσειν· ὅθεν οὐ ἀνθρώπους βλάβις γιγνομένοις, ὑπὸ τυπτόμενα τὸ πᾶν τῶν ἐνύχων γένεσιν· διὰ τοῦτο δὴ τῷ λόγῳ καὶ ταύτης προφάσεσι ταύτας μέρμακ· τεζήκεις· ὄνυχας τε ἐπ' ἄκροις τοῖς κώλοις ἔφυσαν· ἐπεὶ δὲ πάντ' ἰὼ τὰ διὰ τοῦ θυητὰ ζῷα ξυμπεφυκότα μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὴν δὲ ζῳὸν οὐ πυρὶ καὶ πυθμένι ξυκβαίνειν ἰδεῖ ἀπόχρησιν ἔχειν αὐτὸ, καὶ δεῖ τῶν τὰ ζῷα διὰ τοῦτων τὴν κόσμον, κοινούμενόν τε ἔφθιτε, ξυνθεῖναι αὐτῷ θεοὶ μηχανώσασθαι· τῆς γὰρ ἀνθρωπίνης ξυνίουσι φύσεως ἄλλαις ἰδέαις καὶ ἀνάθρεσι κεφαλῆς τε, ὧνδ' ἔτι δὴ ζῷον ἔσεσθαι, φυτεύουσι, ἃ νῦν ἡμῖν ἄμφω διόσβοα καὶ φυτὰ καὶ σώματα φυτευθέντα ἔζω γεωργίας, ἰὼ θαυμᾶς πρὸς ὑμᾶς ἔφα. πρὶν δ' ἂν μόνα τὰ τῶν ἀρίων γένη περισβύτερα τῶν ἡμῶν ὄντα· πᾶν γὰρ ὅτι πρὸ αὖ μετοίχῃ τῇ ζῷ, ζῷον μὲν αὖ εἰλικῇ λεγόμενον, ὀρθότατα· μετέχει γὰρ μυελοῦ νῶν λέγομεν, τῇ ζῴου ψυχῆς εἶδος. ἐ μεταξὺ φρενῶν ὁμοκλοῦται ἱσρύεσθαι λόγος· ᾧ δέξεις μὲν λογισμοῦ τε καὶ νοῦ, μέτεσι δὲ μισθοῦ· αἰσθήσεως δὲ ἡδείας καὶ ἀλγεινῆς, μεταξὺ ἐπιθυμιῶν· ποίαν γὰρ σκατηλεῖ πάντα· σφαφεῖ δὲ αὖτῷ τοῦτο αὐτὸ, πρὸ μὲν ἔξωθεν ἀπὸ σταμίβῳ κίνησιν, τῇ δὲ οἰκείᾳ χρησιμένῳ, τῶν αὐτῆς ἰὼ λογίσασθαι κατὰ δύνατ φύσιν οὐ παραδόσων κατὰ γένεσιν· διὸ δὴ ζῷ μὲν, ἔστ θεὸν ὄντα ζῷον· μόνιμον δὲ καὶ τοῦ ἀεὶ ζωμένου πέπηγε· διὰ τὴν ὑφέωσιν τὴν κινήσεως ἐστερῆσθαι· τοῦτον δὴ τὸν γένη φυτεύσαντες οἱ κρείττους, τοῖς ἔπεσιν ἡμῖν, σφαφεῖ τῷ σώματι ἡμῶν διαχέτευσαν· τέμαχτες δὲ, οἰκίποις ὀχετοῖς· ἵν' ὥσπερ ἐκ νάματος ἐπιόντος, ἀεὶ σῖον· καὶ πρῶτον μὲν ὀχετοὺς κρυφαίους ζῷον πᾶν ξύμφυτον τῷ διδρμάτος ᾗ τῆς σαρκὸς δύο φλέβαιν ἔτεμον τοιαύτα, δίδυμον δὲ ὡς τὸ σῶμα ἐτύγχανον δεξιοῖς τε καὶ ἀριστεροῖς ὖν· τοιοῦτος δὲ καὶ ἐδὴν καὶ παρὰ πᾶν ὁράσαν καὶ τὸν γόνιμον μεταξὺ λαβόντες μυελόν· ἵνα οὖν τόδε τε ὅτι μάλιστα θάλλοι, καὶ ἐδὴ τἄλλα ὕδρους οἱ τοῦδε ἕτ' ἐδὴ ἡμῖν τε ἐπίχυσις γιγνομένη, παρέχῃ πᾶν ὑσρεῖσθαι ὁμαλῶ· μεξὰ δὲ ταῦτα ἀρύσαντες περὶ πᾶν κεφαλὴν τοὺς φλέβαιν, καὶ διαλλήλων σπαρτίαν ἀπέξαντες, διέσευε, τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἐδὴ τὰ ἀριστερὰ ἕτ' σώματος· τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἀριστερῶν, ἐδὴ τὰ δεξιὰ κλίναντες ὅπως δεσμὸς ἅμα τῇ κεφαλῇ πρὸς τὸ σῶμα εἴη μετὰ τοῦ διδρμάτος, ἔπειδὴ τὰ βοῆς οὖν ὃ κύκλῳ καὶ τὸ κορυφῇ διειλημμένον· καὶ δὴ τὸ τῶν αἰσθήσεων πλῆθος, ἵνα φέρειν τὸ ρεῦν τῶν μὲν ἄπαν τὸ σῶμα ἢ διαδόμενον· τὸ δὲ σὺν τοῦδε ἦδη πᾶν ὑσραπτόμενα παρεσκεύασαν ῥόῳ τινὶ τοιῷδε, ὃν κοῖλο λόμβα ῥέον προσόμοιον λογάσαιμεν ἂν τοιόνδε· ὅτι πάντα ὅσα ἰὼ ἐλαττόνων σωίσεται, ἔσται τε μείζω· τὰ δὲ ἐκ μειζόνων, τὰ σμικρότερα οὐ διώκατα· τῷ δὲ πάντων γενῶν σμικρομερέσταζον· ὥστε δὲ ὑδάτος καὶ γῆς ἄδρος τε, καὶ ὅσα ἐκ τούτων σωίσεται, διαχωρεῖ· καὶ ἔγκυτον οὐδὲν αὖ διώκατα· πᾶν δὲ καὶ ἐδὴ τῆς παρὰ ἡμῖν κοιλίας διανοοῦσιν ὅτι μὲν ἐπέσει μὲν καὶ ποτὲ ὅταν εἰς αὐτὴν ἐμπίσῃ ἔγερσις πυθμὰ δὲ καὶ πῦρ μετρομοιρέστερα ὄντα τῆς αὐτῆς ξυτάσεως, οὐ διώκατα· κύτοις οὖν κατεχωσίζῳ ὁ θεὸς εἰς πᾶν ἐκ τῆς κοιλίας ἐδὴ τοὺς φλέβαις ὑσρεῖαν· παράδειγμα δὲ ἄδρος καὶ πυρὸς δίοι κύρτοι ξυνυφασμένος διαπλᾶ κατὰ πᾶν ἔσσοδον ἐγκύκλια ἔχειν δύο. ὧν θάτερον πάλιν διέπλεξε πίκρυον· καὶ ἀφ' ὧν ἐγκυρτῶν σὺν διετείνατο.

δὴ χαίνους κύκλω διὰ παντὸς πρὸς τὰ ἔχατα τοῦ πλεύματος· τὰ μὲν δὴ ὦδον ἐκ πυρὸς συνεστῶτα τοῦ παντὸς, ἀπαντα· τὰ δ' ἐγκυρήματα καὶ ὁ κύβος ἀδρανείᾳ λαβὼν αὐτὰ τοιαῦτα ἔσχεν ὑπὸ τῶν πλαθόντων ζώων, ὧν ἕπεσθαι ἔμελλεν· ἐκ μὲν τῶν ἐγκυρτίων, εἰς ὃ σῶμα μιμηθὲν ἐστὶ πλοῦ δὲ ὄνδος αὐτοῦ, καὶ τὰ μὲν τὰς ἀρτηρίας εἰς ὃν πνεύμονα καθῆκε θάτερον· ὁ δ' εἰς πολὺ κοιλίαν, παρὰ τὰς ἀρτηρίας· ἐκ δὲ τέτρου σχίσας τὸ μέρος ἐφῆτερον, καὶ τὰ τοὺς ὀχετοὺς τῆς ῥινὸς ἀφῆκε κοινοὺς, ἵνα ὅτε μὲν καὶ τὸ σῶμα ἔπεσι θάτερον ἐκ βούβου, πάντα ἡ τὰ ἐκείνου ῥεύματα εἰσπολεῖσθαι· ὁ δ' ἄλλο κύτος τοῦ κύρτου, τοῦδε ὁ σῶμα ὅσον κοῖλον ἡμῶν τοιοῦτον φύσει· καὶ πᾶν δὴ ἔξω, ὃ τὸ μὲν, εἰς τὰ ἐσχύρια ξυρρεῖν μαλακῶς, ἅτε ἀβρὰ ὄντα ἐποίησε· τοτὲ δὲ εἰσαῦθις μὲν τὰ ἐγκύρτια, ὁ δὲ πλέγμα ὡς ὄντος τοῦ σώματος μανοῦ, δύνασθαι ἔσω διὰ αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἔξω· τοὺς δ' αὐτοὺς τοῦ πυρὸς ἀκτῖνας διαδιδράσκοντας ἀκολουθεῖν ἐφ' ἑκάτερα ἰόντος τοῦ ἄδρος· καὶ δὴ ὅσπερ ἴσως πρὸ αὖ ξυνεστήκει δ' θνητὸν ζῷον, μὴ διαπαύεσθαι γιγνόμενον· δι' τῷ δὲ δὴ τῷ γίνεσθαι τοὺς ἐπωνυμίας ἥμενον, εἰσπολοῦ καὶ ἐκ πνοὴ λέγομενθεσθαι τοῦνομα· πᾶν δὲ δὴ τότ' ὄργον καὶ δ' πάθος τοῦ ἡμῶν τῷ σώματι γίγνον ἀφόδομένῳ καὶ εἰσφυχομένῳ φέρεσθαι καὶ ζωῦ· ὁ πόταν γε ἴσω καὶ ἔξω, τῆς εἰσπνοῆς ἰούσης, ὁ πῦρ ὡ ὃς ξυνεμμένον ἔπεται, διαιρούμενον δὲ ἀεὶ, διὰ τῆς κοιλίας εἰσελθὸν τὸ στόμα καὶ ποτὲ λάβοι, τί κεῖ δὴ· καὶ κατὰ σμικρὰ διαιρῶν διὰ τῶν ὀδόντων, ὑπερπορεύεται διάκονον, ὃ καὶ κρίνης ἐπ' ὀχετοὺς ἰὼν τοὺς ἐπὶ τὰς φλέβας αὐτοῦν αὐτὸ, ἐᾶν ὅσπερ αὐλῶνος διὰ τῆ σώματος, τὰ τῶν φλεβῶν ποιεῖ ῥεύματα. πάλιν δὲ τῆς εἰσπνοῆς ἴσωμεν πάθος· εἰς χρώμενον αἰτίαις τοιοῦτον γίγνον εἰόν πρὸ τανῦν ὄδιν. ὧν δ' ἕνεκα ἐπειδὴ κενὸν οὐδὲν ἔστιν εἰς ὃ τῶν φθρομένων, διανοεῖ αὖ εἰσελθεῖν τί, ὁ δὲ πνεῦμα φθρεῖ παρ' ἡμῶν ἔξω, ὁ μεχὰ ἔδη ὕδη παντὶ σῆλον, ὡς οὐκ εἰς κενὸν· ἀλλὰ δ' πλησίον ἐκ τῆς ἕδρας ὠθεῖ. τὸ δ' ὠθούμενον ἐξελαύνει δ' πλησίον ἀεί· καὶ κατὰ ταύτην πὼ αὖ ἀκόλουθον, πᾶν πάθος ἐλαυνόμενον εἰς πὼ ἕδρας. ἔδην ἐξῆλθε ὁ πνεῦμα εἰσιὸν ἐκεῖσε καὶ εἰσπολοῦν αὖ πὼ, ξυνίστασθαι τῷ πνεύματι· ἡ ἔδη ἅμα πᾶν δι' φοχοῦ περιχορεύμενον γίγνεται, διὰ δ' κενὸν μηδὲν ᾖ· διὸ δὴ ὁ τῶν ἐγκύρτων ἡ τὸ τῆ πνεύμονος, ἔξω μιθιόν· δ' πνεῦμα πάλιν ἔσω τῷ πάθει δ' σῶμα ἄδρος, εἴσω διὰ μανῶν τῶν σαρκῶν δυνεμένου καὶ πάθει ἐλαυνομένου, γίνεται πλῆρες. αὖ θις δὲ ἀποχρησόμενος ὁ ἀὴρ, καὶ διὰ τ' σώματος ἔξω ἰὼν, εἴσω πὼ εἰσπνοῆ περιωθεῖ, κατὰ πὼ τὸ σώματος ἡ πὼ τῶν μυκτήρων διόδου. τὴν δ' αἰτίαν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, θετέον τήνδε. ζῷον αὖ πάντως τ' δ' αἷμα καὶ τὰς φλέβας θρμότητα ἔχει· οἷ οὐ αὐτῷ πηγήν τινα οὖσαν πυρός. ὃ δὴ καὶ προσεικάζομεν τῷ τῆ κύρου πλέγματι κατὰ μέσου διατεταμένου ἐκ πυρὸς πεπλέχθαι πᾶν. τὰ δ' ἄλλα ὅσα ἔξωθεν ἄδρος ὁ θρεμὸν δὴ κατὰ φύσιν εἰς πὼ αὐτοῦ χώραν, ἔξω πρὸς τὸ ξυγγενὲς ὁμολογητέον ἰέναι. δυοῖν δὲ ταῦν δὶ ἑόλοιν οὔσαιν, τῆς μὴ κατὰ σῶμα ἔξω. τῆς δὲ αὖ κατὰ τὸ σῶμα ἐν τοῖς ῥῖνας, ὅταν μὲν ἐὰν θάτερα ὀρμήσῃ, θάτερα περιωθεῖ. τὸ δὲ περιωθὲν, εἰς ὁ πῦρ ἐμπέπτον, θρμαίνεται. τὸ δ' ἐξιὸν, ψύχει. μεταβαλούσης δὲ τῆς θρμότητος καὶ τῶν κατὰ πὼ ἑτέραν ἔξοδον θερμοτέρων γινομένων, πάλιν ἐκείνη ῥέπει αὖ ὁ θρμότερον μᾶλλον, πρὸς πὼ αὐτῆ φύσιν θρόμενον, περιωθεῖ δὲ κατὰ θάτερα. δ' ἃ τὰ αὐτὰ πάσχει, μὴ τὰ αὐτὰ αὖ τα πεπόθθε ἀεὶ, κύκλω οὕτω σαλευόμενα, ὥθα μὴ εὖθα ἀπεργασμένον ὑπ' ἀμφοτέρων, πὼ εἰσπολοῦ καὶ ἐκ πνοὴ γίγνεσθαι παρέχεται. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν πάθει τοὺς ἐκτεινοῖς σκιάς παθημάτων, αἴτια καὶ τὰ τῆς πόσεως. πάντ' τῶν ῥηπευμένων ὅσα ἀφεθόντα μετέωρα καὶ ὅσα ἐὰν γῆς φέρεται, ταύτη διωκτέον, καὶ ὅσοι φθόγγοι ταχεῖς καὶ βραδεῖς, ὀξεῖς τε καὶ βαρεῖς φαίνονται. ἅτε μὲν, εἰσαρμόσοι φέρόμενοι διὰ ὁμοιότητα τῆς εἰ ἡμῖν ὑπ' αὐτῶν κινήσεις. τοτὲ δὲ, ξύμφωνοι διὰ μοιότητα. τοὺς χορὰ τῶν προτέρων καὶ θατέρων αἰβραδύτεροι κινήσεις ἀποπαυσάμενοι ὕδη τὲ εἰς ὄμοιον ἐλκυθήκασ', εἷς ὕστερον αὖθι προσφέρόμενοι, κινοῦσιν ἐκείνα, καταλαμβάνουσι. καταλαμβάσαντες δὲ, οὐκ ἄλλῳ ἐπιβάλλοντες οὐτάραξαν κίνησιν. ἀλλ' ἀρχὴν ξυνεστῶσαν φοράς, κατὰ πὼ τῆς θάτερος. ἀπολω-

γούσης δι' ὁμοιότητα προσάψαντες, μίαν ὀξείαν καὶ βαρείαν, συνεκράσαντο πάθην· ὄθεν ἡδονὴν μὲν τοῖς ἄφροσιν· οὐ φρόνησιν δὲ τοῖς ἐμφρόσι δι' ἣν τῆς θείας ἁρμονίας μίμησιν, εὐθυπαθῆ γενομένην φορᾶς παρέχον. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν ὑδάτων πάντα ῥεύματα ἔστι ἃ τῶν κραυνῶν πλήκτρα, καὶ τὰ θαυμαζόμενα ἐλίκρανα πέρι, τῆς ἕλξεως καὶ τῶν Ἡρακλείων λίθων, πάντων τούτων, ἐλκὴ μὲν οὐκ ἔστιν οὐδενὶ ποτέ· δι' κακὸν εἶναι μοῖραν, τοῦδε ἕνεκα τε αὐτὰ ταῦτα εἰς ἄλληλα, τότε διακρινόμενα καὶ συγκρινόμενα πρὸς ἃ αὐτῶν διαπεφύκασι ἕκαστα ἴσα καὶ ὁμοῖα πάντα, τοῦδε τοῖς παθήμασι πρὸς ἄλληλα συμπλεκόμενα, τὸ θαυμαστοὺς γεγονέναι πρότερον ἐνθάδε φανῆναι· καὶ δὴ καὶ ἡ τῆς αἰκασπόους ὄψεως λόγος ὧδε καὶ ταῦτα καὶ διὰ ταῦτα γέγονεν, ὅσπερ οἱ τοῖς πρόσθεν εἰρήκασι. τέμνουσι μὲν τὰ σῶματα τοῦ πυρός· αἰωρουμένου δὲ αὐτοῦ ἐν τῷ πνεύματι ξαινομένου, τοῖς φλίξας δι' ἐκ τῆς κοιλίας τῇ ξαινομένῃ συμπεσούσης, τῷ τὰ τετμημένα αὐτόθεν ἐπαντλεῖν. καὶ διὰ ταῦτα δὴ καὶ ὅλον τὸ σῶμα πᾶσι τοῖς ζῴοις, τὰ τῆς τροφῆς νάματα οὕτως ἐπήρυται γεγονέναι. νότιτα δὲ καὶ ἐκ ξυγγενῶν ὄντα, τὰ μὲν καρπῶν, τὰ δὲ χλόης, ἃ θεὸς ἐπ' αὐτὸ τοῦτ' ἐμηχανήσατο τροφήν, παντοδαπὰ μὲν χρώματα ἴσχει διὰ τὴν ξύμμειξιν· διὰ δὲ τὴν θερμὰ πλείστη πῦ αὐτῷ χρῆσθαι, τῆς τε πυρὸς ὑγρᾶς τε καὶ ὀξυμόρφου, οὐ γλυκείας δὲ δημιουργημένη φύσις· ὅθεν τὰ μὲν καυστὰ σώματα ἐόντος τὸ χρῶμα ἴσχειν εἴωθεν ὑφηλιηλυθμένον, ὃ καλοῦμεν αἷμα· νομὴ σαρκῶν καὶ ξύμπαντος τοῦ σώματος· ὅθεν ὑσθυόμενα ἕκαστα, πλήρωσιν τοῦ κενουμένου ζάσιν· ὁ δὲ τρόπος τῆς πλησιώσεως, ἀποχωρίσεώς τε γίγνεται· καθάπερ ὧδε πάντα πάντος φορὰ γίγνεται· ὅτι δὲ ξυγγενὲς πᾶν φθίσει πρὸς ἑαυτό· τὰ μὲν δὴ περιεστῶτα ἐκτὸς ἡμᾶς, τήκει τε ἀεὶ καὶ διαλύει πρὸς ἕκαστον εἶδος· ὁ δὲ ἐμφυλον ἀποπίμπον, τὰ δὲ αἵματα αὖ, κέρματα θεοῦ τα ἐντὸς παρεμένη καὶ τοῦδε ἀναπλήρωσιν, ὥσπερ ὑπὸ οὐρανοῦ ξυνεστῶτες ἑκάστου τοῦ ζῴου, πλὴν τοῦ πάντες ἀσυγκάλιπτοι μεμῆχθ· φορᾶ· πρὸς δὲ ξυγγενὲς οὖν φθόμενον ἕκαστον, τῶν ἐντὸς μοριθέντων, ἐκνοεῖσθαι τό τε πάλιν αὖ πλήρωσιν. ὅταν μὲν δὴ πλέον τοῦ ἐπιῤῥέοντος ἀπῇ, φθίνει πᾶν· ὅταν δὲ ἔλαττον, αὐξάνεται· νίκη μὲν οὖν ξύστασις τοῦ παντὸς ζῴου, καυστὰ τοῦ ῥίπτοντα εἶδη ἐκπυρούχων ἴλη ἔχουσα τῶν γυρῶν, ἰσχυρὰ μὲν πλὴν ξυγκλεισιν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα κέκτηται. ξυμπίπτει δὲ ὁ πᾶς ὄγκος αὐτῆς ἐπαλός· ἅτε ἐκμανλοῦ μὲν νοτὶ γεγονὼς, πυρακμῆνος δὲ οὐ γάλακτι· τὰ δὴ τοῦδε λαμβανόμενα οὐ αὐτῇ τείτονα, ἔξωθεν ἐπισκληθύνται ὑφ' ὧν αὖ ἧ, τότε στέπει καὶ ποτὰ τῶν αὐτῆς ῥιπτόντων παλαιότερα ὄντα καὶ ἀσθενέστερα, κενοῖς ἐπικρατεῖ τέμνουσα. καὶ μέγα ἀπορράζεται ὁ ζῶον, ῥίφουσα ἐκ πολλῶν ὁμοίων· ὅταν δὴ ῥίζα τῶν τειτόνων χαλᾷ, ὀλίγα δὲ πολλοὺς ἀπῶσαι οὐ πολλῷ χρόνῳ πρὸς πολλὰ ἐπινίσθαι, τὰ μὲν τῆς τροφῆς εἰσιόντα, οὐκέτι δύναται τέμνειν εἰς ὁμοιότητα ἑαυτῆς· αὐτὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἔξωθεν εἰσιόντων, ὑπὸ τῶν διαῤῥηγνύμενα φθίνει δὴ πᾶν ζῷον οὕτω κρατούμενον. Γῆρας τε ὀνομάζεται τὸ παίδων τέλος δι' ἐπειδὰν τῶν τοιῶν ἐν μυελῶν τειτόνων, οἱ ξυναρμοσθέντες μικέτι αὐτέχωσι θησμοί, τῷ πόνῳ διϊσάμενοι, μιθιᾶσι δὴ τὰς τῆς ψυχῆς αὖ δεσμούς· ὑ δὲ καὶ τὰ φύσιν λαθοῦσα, μεθ' ἡδονῆς ἀῤῥέπασε. πᾶν γὰρ, ὃ μὲν παρὰ φύσιν, ἀλγεινόν· ὃ δ' ἂν πίφυκε γιγνόμενον, ἡδύ· καὶ βασκτὸς δὴ καὶ τὰ ταῦτα. ὁ μὲν καὶ τὰ νόσος καὶ τραύματα γιγνόμενος, ἀλγεινὸς καὶ βίαιος· ὁ δὲ μεθ' ἡδονῆς γιγνόμενος ἐν τῷ τέλος καὶ τὰ φύσιν, ἀπονώτατος τῶν θανάτων. καὶ μᾶλλον μεθ' ἡδονῆς γιγνόμενος ἢ λύπης· ὃ δὲ τῶν νόσων ὃ ξυνίστατε, σπλόον που καὶ παντί· τεττάρων γὰρ ὄντων γενῶν ἐξ ὧν συμπίπτει τὸ σῶμα· γῆς· πυρός· ὕδατός τε, καὶ ἄφθος, τούτων παρὰ πλὴν φύσιν πλεονεξία καὶ ὀλέθρια καὶ τῆς χώρας μετάστασις, ἃ ὀνείδεα ἐπ' ἄλλοτε ἄλλα γιγνομένη, πυρός τε αὖ καὶ τῶν ἑτέρων, ἐπειδὴ γένη πλείονα οὐδὲ ὄντα τυγχάνει, ὃ μὴ προσῆκον ἕκαστον ἑαυτῷ προσλαμβάνει· καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα, στάσεις καὶ νόσους παρέχει· παρὰ φύσιν γὰρ ἑκάστου γιγνομένου, καὶ μιθίστα μένου, διαφθείρεται μὲν ὅσα αὖ πρότερον ξυνέστατο· ἔπειτα δὲ ὕστερα, ἐπὶ σύστερον γίγνεται τοῦτο, καὶ κοῦφα δὴ καὶ βαρέα, καὶ πάσας πάντα μεταβολὰς δέχεται· μένος

γὰρ δὴ φαμὲν ταὐτὸ ταὐτῷ κατὰ ταὐτὸ καὶ ὡσαύτως καὶ ἀνάλογον προσγιγνόμενον καὶ ἀπογιγνόμενον, ἐάσει ταὐτὸν ὂν αὑτῷ σῶν, καὶ ὑγιὲς μένειν. ὃ δ' ἂν πλημμελήσῃ, τούτων ἕκαστον ἀπιὸν, ἢ προσιὸν, ἀλλοιότητας παμποικίλας καὶ νόσους, φθοράς τε ἀπείρους παρέξεται. δευτέρων αὖ ξυστάσεων κατὰ φύσιν ξυνεστηκυιῶν, δευτέρα κατανόησις νοσημάτων τῷ βουλομένῳ γίγνεσθαι ξυννοῆσαι. μυελοῦ γὰρ ἐξ ἐκείνων ὀστοῦ τε καὶ σαρκὸς καὶ νεύρου ξυμπαγέντος, ἔτι τε αἵματος μὲν, ἄλλον τρόπον, ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν γεγονότος, τῶν μὲν ἄλλων τὰ πλεῖστα ἧπερ τὰ πρόσθεν. τὰ δὲ μέγιστα τῶν νοσημάτων, τῇδε χαλεπὰ ξυμπέπτωκεν. ὅταν ἀνάπαλιν ἡ γένεσις τούτων πορεύηται, τότε ταῦτα διαφθείρεται. κατὰ φύσιν γὰρ σάρκες καὶ νεῦρα ἐξ αἵματος γίνεται. νεῦρον μὲν ἐξ ἰνῶν, διὰ τὴν συγγένειαν. σάρκες δὲ ἀπὸ τοῦ παγέντος, ὃ πήγνυται χωριζόμενον ἰνῶν. τὸ δὲ ἀπὸ τῶν νεύρων καὶ σαρκῶν ἀπιὸν αὖ, γλίσχρον καὶ λιπαρόν. ἅμα μὲν τὴν σάρκα κολλᾷ πρὸς τὴν τῶν ὀστῶν φύσιν, αὐτό τε τὸ περὶ τὸν μυελὸν ὀστοῦν τρέφον αὔξει. τὸ δ' αὖ διὰ τὴν πυκνότητα τῶν ὀστῶν διηθούμενον, καθαρώτατον γένος τῶν τριγώνων, λειότατόν τε καὶ λιπαρώτατον, λειβόμενον ἀπὸ τῶν ὀστῶν καὶ στάζον, ἄρδει τὸν μυελόν. καὶ κατὰ ταῦτα μὲν γιγνομένων ἑκάστων, ὑγιαίνειν ξυμβαίνει τὰ πολλά. νοσεῖ δὲ, ὅταν ἐναντίως. ὅταν γὰρ τηκομένη σὰρξ, ἀνάπαλιν εἰς τὰς φλέβας τὴν τηκεδόνα ἐξίῃ, τότε μετὰ πνεύματος αἷμα πολύ τε καὶ παντοδαπὸν, ἐν ταῖς φλεψὶ χρώμασι καὶ πυκνότησι ποικιλλούμενον, ἔτι δὲ ὀξείαις καὶ ἁλμυραῖς δυνάμεσι, χολὰς καὶ ἰχῶρας, καὶ φλέγματα ἴσχει παντοῖα. παλινάιρετα γὰρ πάντα γεγονότα καὶ διεφθαρμένα, τότε αἷμα αὐτὸ πρῶτον, διόλλυσι. καὶ αὐτὰ οὐδεμίαν τροφὴν ἔτι τῷ σώματι παρέχοντα, φέρεται πάντῃ διὰ τῶν φλεβῶν. τάξιν τῶν κατὰ φύσιν ἔχοντα περιόδων. ἐχθρὰ μὲν αὐτὰ αὑτοῖς. διὰ τὸ μηδεμίαν ἑαυτῶν ἀπόλαυσιν ἔχειν. τῷ ξυνεστῶτι δὲ τοῦ σώματος καὶ μένοντι κατὰ χώρας, πολέμια. διολλῦντα καὶ τήκοντα. ὅσον μὲν οὖν αὖ παλαιότατον ὂν τῆς σαρκὸς τακῇ, δύσπεπτον γιγνόμενον, μελαίνει μὲν ὑπὸ παλαιᾶς ξυγκαύσεως. διὰ δὲ τὸ πάντῃ διαβεβρῶσθαι, πικρὸν ὂν παντὶ χαλεπὸν προσπίπτει τοῦ σώματος, ὅσον ἂν μήπω διεφθαρμένον ᾖ. καὶ τοτὲ μὲν, ἀντὶ τῆς πικρότητος, ὀξύτητα ἔσχε τὸ μέλαν χρῶμα, ἀπολεπτυνθέντος μᾶλλον τοῦ πικροῦ. τοτὲ δὲ ἡ πικρότης, αὖ βαφεῖσα αἵματι, χρῶμα ἔσχεν ἐρυθρότερον. τοῦ δὲ μέλανος τούτῳ ξυγκεραννυμένου, χολῶδες. ἔτι δὲ ξυμμίγνυται ξανθὸν χρῶμα μετὰ τῆς πικρότητος, ὅταν νέα ξυντακῇ σὰρξ ὑπὸ τοῦ περὶ τὴν φλόγα πυρός. καὶ τὸ μὲν κοινὸν ὄνομα πᾶσι τούτοις, ἤ τινες ἰατρῶν που, χολὴν ὠνόμασαν. ἢ καί τις ὢν δυνατὸς, εἰς πολλὰ μὲν καὶ ἀνόμοια βλέπειν. ὁρᾷν δὲ ἐν αὐτοῖς ἓν γένος ἐνὸν, ἄξιον ἐπωνυμίας πᾶσι. τὰ δ' ἄλλα ὅσα χολῆς εἴδη λέγεται κατὰ τὴν χρόαν ἔσχε λόγον αὐτῶν ἕκαστον ἴδιον. ἰχὼρ δὲ ὁ μὲν αἵματος ὀρρὸς, πρᾷος. ὁ δὲ μελαίνης χολῆς ὀξείας τε, ἄγριος. ὅταν ξυμμιγνύηται διὰ θερμότητα ἁλμυρᾷ δυνάμει, καλεῖται δὲ ὀξὺ φλέγμα τὸ τοιοῦτο. τὸ δ' αὖ μετὰ ἀέρος τηκόμενον ἐκ νέας καὶ ἁπαλῆς σαρκός. τούτου δὲ ἀνεμωθέντος καὶ ξυμπεριληφθέντος ὑπὸ ὑγρότητος καὶ πομφολύγων ξυστασῶν ἐκ τοῦ πάθους τούτου, καθ' ἑκάστην μὲν ἀοράτων διὰ σμικρότητα. ξυναπασῶν δὲ τῶν ὄγκων παρεχομένων ὁρατὸν χρῶμα ἐχουσῶν διὰ τὴν τοῦ ἀφροῦ γένεσιν ἰδεῖν λευκὸν, ταύτην πᾶσαν τηκεδόνα ἁπαλῆς σαρκὸς, μετὰ πνεύματος ξυμπλακεῖσαν, λευκὸν εἶναι φλέγμα φαμέν. φλέγματος δὲ νέου ξυνισταμένου ὀρρὸς, ἱδρὼς καὶ δάκρυον. ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα. σῶμα τὸ καθ' ἡμέραν χεῖται καθαιρόμενον. καὶ ταῦτα μὲν δὴ πάντα, νόσων ὄργανα γέγονεν, ὅταν αἷμα μὴ ἐκ τῶν σιτίων καὶ ποτῶν ᾖ πληθύον κατὰ φύσιν, ἀλλ' ἐξ ἐναντίων τὸν ὄγκον παρὰ τοὺς τῆς φύσεως λαμβάνει νόμους. διακρινομένης μὲν οὖν τῆς σαρκὸς ἑκάστης. μενόντων δὲ τῶν πυθμένων αὐταῖς, ἡμίσεια τῆς ξυμφορᾶς ἡ δύναμις. ἀνάληψιν γὰρ ἔτι μετ' εὐπετείας ἴσχει. τὸ δὲ δὴ σάρκας ὀστοῖς συνδοῦν, ὁπότε νοσήσῃ καὶ μηκέτι αὖ τὸ ἐξ ἐκείνων ἅμα καὶ νεύρων ἀποχωριζόμενον, ὀστῷ μὲν τροφήν. σαρκὶ δὲ πρὸς ὀστοῦν γίγνηται δεσμὸς, ἀλλ' ἐκ λιπαροῦ καὶ λείου καὶ γλίσχρου, τραχὺ καὶ ἁλμυρὸν αὐχμῆσαν, ὑπὸ κακῆς διαίτης γένηται, τότε ταῦτα πάσχον πᾶν τὸ τοιοῦτον, καταψύχεται μὲν αὐτὸ πάλιν ὑπὸ τὰς σάρκας καὶ τὰ νεῦρα ἀφιστάμενον ἀπὸ

τῶν ὁ τοῦ· αὖ δ' ἐκ τῶν ἐρίζων ξυμπίπτουσι, τό τε νόβερα γυμνὰ καὶ τὰ λέπουσι καὶ μᾶλλον ἅλμης· αὖ τοι δὲ πάλιν εἰς τὸ τοῦ αἵματος φορᾶι ἐμπεσοῦσι, τοῦ πρόσθεν ῥεύσαντος νοσήματα, τελεώτατον ποιοῦσι κακὸν τῶν δὲ τοῦτων ἁθρὶ τὰ σώματα πυθμένων γιγνομένων, μείζω ἔτι γίγνεται τὰ πρὸ τούτων· ὅταν ὁ τοῦ σῶ δεῖ πυκνότητα συρεῖς, αὐτὸ πονῆι μὴ λαμβάνον ἱκανὸν, ὑπὸ ῥεύσεως θρᾶσι μανόμενον σφακελίσειν, μᾶλλον δὲ φλεγμονῆσαι· πάλιν τε αὖ τὸ εἰς ἐκένωσιν ἀνάγκης ἦι ψυχόμενον· αὖ δ' εἰς σύριγξ σύριγξ δὲ εἰς αἷμα ἐμπίπτουσι, ὀξυχώτερα πολλὰ τῶν πρόσθεν τὰ νοσήματα ἀπεργάζεται. τὸ δ' ἔχειν πάλιν, ὅταν ἡ τῶν μυελοῦ φύσις, ἀπ' εὐδαίμονος ἧθους ὑπὸ σπληνὸς νόσον, τὰ μέγιστα καὶ κυριώτατα πρὸς θανάτου νοσήματα ἀποτελεῖ· πολεμίως αὖ καὶ πάλιν τῆς τῶ σώματος φύσεως ἀπάντημα ξυέσιος· τελέτου δ' αὖ νοσημάτων ἕδος, τετραχῆ δὲ διανεῖσθαι γιγνόμενον, ἢ μὲν ἐκ τοῦ πνεύματος, ἢ δὲ, φλέγματος, ἢ δὲ χολῆς· ὅταν μὲν γὰρ ὁ τῶν πνευμάτων τῶ σώματι τεμάχει πνεύμων, μὴ κακὰ ἐργάσηται τοὺς διὰ ξόλους παρέχῃ, ὑπὸ ῥᾳδιότητος φερόμενος, οὐδὲ μὴν οἰκεῖ, οὐδὲ δὲ πολέμιον ἔτ' ἐστὶ προσήκων πνεῦμα εἰσίῃ, τοῦ μὲν οὐ συγχέοντος αἰσχύνης, σήπει· τοῦ δὲ τῶν φλεγμάτων διαιρέσεως καὶ ξυνεπιῤῥέοντος αὐτοῦ, πλῆθός τε τῶ σώματος ἐς ἀμοῦ αὐτῶ· διὰ φερόμενα τε ἴόντα ἐς ἀπολαμβάνεται· καὶ μυελὰ δὴ νοσήματος ἐκ τοῦ τῶν ἀλγινέων, μᾶλλον δὲ τῶν ξόλων ἰσῤῥοῦσα ἀπείργασται· πολλάκις δ' αὖ τῶ σώματι διακεκριθέντος σωρηδὸς, πνεῦμα ἐξενέμονται καὶ ἀδιωκτὰ ὧν ἔξω προβαλόντα τοὺς αὐτοὺς ξύλους ἐπεσπάλλυβόσαν ὁ λιμὸς παρέχει· μέγιστα δὲ ὅταν τοῦτ' τὰ νόβερα καὶ τὸ κύτη φλεβία τοῦτ' ἐσὼν καὶ ἀνοιδήσαν, ξοὺς τε ἐπὶ τόνους καὶ τὰ ξυνῶν νόβερα οὕτως ἐς ὑβόπαθον κατατείνῃ, ξούτοις· ἃ δὴ καὶ ἀπ' αὐτῆς ξυντονίας τῆς ἀπὸ ἡμέρας, τὰ νοσήματα τέτανοί τε, καὶ ὁ πάθος ἐστὶ προσηγορεύθησαν· ἔνι, καὶ δ' φερόμενον χολεπὸν πυρετὸν μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα γιγνόμενα μάλιστα λύουσι· δὲ λαπτὰν φλέγμα δὲ τῶν πνεφαλῶν τῶ σώματι χολεπὸν ἀποληφθὲν, ἔξω δὲ τῶ σώματος ἀπεπτοὰς ἴόντ, ὑπωτέρω μᾶλλον κατα ποικίλλει δὲ ὁ σῶμα, λάθικε· ἀλφοῦς τε καὶ τὰ τούτων ξυγγενῆ νοσήματα ἀποτίκτουσι· μᾶλλον χολῆς δὲ μελαίνης κράσεως, ὧδε ξοὺς ξοὺς ἑλόντας τε τοὺς οὐ τῇ κεφαλῇ, θεοτάτους οὔσας ἐπισκιδνύμενον, ἢ ξυμπεριφέρον αὐτοὺς, καθ' ὕπνου μὲν ἰόν, πρὸς τὸ ξρον ἐμπνεόμενον δὲ ἐπιπτέμενον, δι' ὅσα μὲν λακτὸ τὸ ξρον νόσημα δὲ ἰδρᾶς ἐν φύσεως οὐδὲν ἰώδη τα ἰδρὸν λέγεται· φλέγμα δὲ ξὺ καὶ ἀλμυρὸν, πηγὰ πολλῶν νοσημάτων ὅσα γίγνεται κατεῤῥοῦσι· δὲ ἐς τοὺς τόπους ἐς οὓς ῥᾳ πανταχόσε πνεῦ ὄντας, πανταχοῦ τὰ νοσήματα ἐλλοφα· ὅσα δὲ φλεγματίνεν λέγεται τοῦ σώματος, ἀχὰ τὸ ἡμέρα ἀέ τε καὶ φλέγεσθαι, δὲ χολὴν γίγνα πάντα λαμβάνουσα μᾶλλον ἔξω ποιοῦσι ἀέκπτιμπτα φυσήματα ξύνοσα· καὶ διεγγυμένη δ' ὁ τῆς, πυρέ νοσήματα πολλὰ ἐμποιεῖ· μέγιστον δὲ ὅταν αἷμα ἐκ θαῤῥᾳ συγκεφαλῆσαι, ἢ τῶν γνοῦ, ἐκ τῆς ἐκτῶν διαφορᾶς τρέχειος· αὖ δι' ἀσυρίσαν ἐς αἷμα, ἵνα συμίσχως λεπτότητος ἴσχα καὶ πολχυς· καὶ μᾶλλον δὲ θρᾶσι μότητα ὡς ὑγρὸν ἐκμανοῦ τῶ σώματος ἐκρέοι, μᾶλλον δὲ πυκνότερον δυσκίνητον ὄν, μᾶλλις αὐτῆς ῥέοιτο ὃ τοῖς φλεγμᾶ καιρὸν δὴ τούτων, δ' ἐς τῇ τῆς ξύσεως γνῶσει φυλάπουσιν· ἂν ὅταν τῆς καὶ πυθνοῦσ αἵματος, οὐ λύσις τὸ ὄγκος, πρὸς ἀλλήλας ξυσκχόροι, διακρίνει πᾶν· ἃ λοιπὸν αἷμα· ἐπιθέσοι δὲ, ταχὺ μᾶλλον τοῦ προεστῶσ αὐτὸ λύσεως ξυμπιγνύσαι· τοῦτην δὲ πᾶν διώκομεν ἐχουσῶν ἰσῶν τὸ αἵματι, χολὴ φύσει παλαιὸν αἷμα γιγνῦσα, καὶ πάλιν ἐκ τῶν σιερικῶν ἐς τὸ τετηκὸς, θρᾶσι καὶ ὑγρὰ κατ' ὀλίγον προῶσ ἐκπίπτουσι, πηγνυται δὲ πᾶν τῶν ἰῶν διώκομεν· πηγνυμένη δὲ καὶ εἶα κατασβεννυμένη, κεμιόνια ἢ φόμον αὐτὸς παρέχει· τελεῖον δ' ἐπιῤῥέουσα τῇ πλῆ αὐτῆς θρᾶσι μότητι, κρατήσουσι τοὺς ξνεο ἐς ἀταξίαν ζέουσι, διέσωσι· καὶ ἐαὶ μὲν ἰκανὸν δὲ τέλους κρατῆσοι γένηται, πρὸς δ' ἢ μυελοῦ διαπρήσιος γένος κακόνους ἔλυσι τὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ δὴ νέος πείσματα, μεθῆκε τε ἐλεθθέρα· ὅταν δὲ ἐλάττων ἢ, τότε σῶμα αὐτὸ μὴ τὸ πνεῦμον, αὐτὸ κρατηθέσα, ἢ κατὰ πᾶν δ' σῶμα ὀχέπσιν· ἢ δὲ φλεγῶν ἐς πᾶν ἰκτὸ ξωεωσθέσι ἢ πᾶν ἀῶ κοιλίαν, δὴ φυγὰς ἐκ πόλεως συσπασθείσης, ἐκ δ' σώματος ἐκπίπτουσι, διαῤῥοίας καὶ

καὶ δυσεπιτρέπτους, καὶ τὰ τοιαῦτα νοσήματα πάντα προσφέρουσι· ἃ μὲν οὖν ἐκ πυρὸς ὑπερβολῆς μάλιστα νοσήσει σῶμα, ξυνεχῆ καύματα καὶ πυρετοὺς ἀπεργάζεται, τὰ δ' ἐξ ἀέρος ἀμυχμωτέρους· τὰς τοιούσδε δ' ὕδατος ἕξις· ἃ νωθέστερον ἀέρος καὶ πυρὸς αὖ πέφυκεν· ἃ δὲ γῆς πεπόρπωσε ὃν, νωθέστατον τούτων οὖσα τῇ κατασκευῇ πλειόσιν χρόνου περιόδοις χρᾶσθαι μεριζομένου, πλεῖστα παίουσα πυρετοὺς ποιῆσαι, κἀπιμελέστατα μέλιος· καὶ τὰ μὲν σαρκὶ καὶ σώματι νοσήματα, τοιοῦτ' ἐμπεσόντα γιγνόμενα· τὰ δὲ σαρκὶ μυελῷ δι' ἕξιν σώματος ἔχειν τοιόνδε· νόσου μὲν δὴ μυελῷ ἄφωνα συγχωρητέον, δι' ὃ δὴ καὶ ἀδύνατα γένη· ἃ δὲ μανίαν· ἃ δ' ἀμαθίαν· πῶν οὖν ὅτι πλεῖστον τοῦ σπέρματος ἐν τῷ κεφαλῷ ἔχει, νόσον προσφερέστατον· ἡδονὰς δὲ καὶ λύπας ὑπερβαλούσας, τῶν νόσων μεγίστας ἑκάστων τῇ ψυχῇ πέρι, χαρᾶς χορὸν αὖ θεραπόντων ὄν, ἣ καὶ τοὐναντίον σεσωπηκέναι μὲν ἐλέγχειν ἀκαίρως, ἃ δὲ, φυγεῖν, οὔτε ὁρᾶσθαι οὔτε ἀκούειν ὀρθῶν οὐδὲν δίδωσι. λυπῆσαι δὲ καὶ λογισμοῦ μάτην ἐχεῖν, ὅπως τοτὲ δὴ δυνατόν. Τὸ δὲ σπέρμα οὕτω πολὺ καὶ ῥυῶδες θεῖναι φὴν μηλόγλωττε, καὶ καθαπερεὶ λάσερον πλυκαρπώτερον τῇ ξυμμίξει πυφυκάζῃ, πολλὰς μὲν καὶ ἑκάστων ὁλκὰς ἀπὸ πάντων κτήμασιν οἱ τοῖς ἐπιθυμίαις καὶ τοῖς τοιούτοις τόκοις, ἐμμανεῖς ἀπειλῆσον γιγνόμενος τῷ βίου, ὁλοῖ· τὰς μεγίστας ἡδονὰς καὶ λύπας, νοσοῦσαι καὶ ἀφορμὰς ἔχουσι ὑπὸ τοῦ σώματος πρὸς ψυχήν, οὐχ ὡς νοσῶν, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνο κακῶς διξάζεται· ἃ δὲ ἀληθεῖς, ἢ τοῦδε τὰ ἀφροδίσια ἀκολασίαις, καὶ τὰ πολλὰ μάδος ὁλοῖ· πῶς ὡς γένους ἕξιν, ὑπὸ μανότητος ὀστῶν, οὐ σώματι ἐνεῖσι καὶ ὑγράνουσιν, νόσῳ ψυχῆς χόλον· καὶ ῥεῦμα δὴ πάντα, ὁπόσα ὑπὸ δονῶν ἀκρατὲς καὶ ὀνειδος, ὡς ἑκάστων λέγεται τῶν ἡκιστῶν, οὐκ ὀρθῶς ἐνειλίζεται. κακῶς μὲν γὰρ ἑκὼν οὐδεὶς· ὁλοῖ δὲ πονηρὰν ἕξιν τινὰ τοῦ σώματος καὶ ἀπαίδευτον τροφῶν, ὁ κακῶς γίνεται κακός· παντὶ δὲ τοῦτο ἐχθρὸν καὶ κακὸν τὸ προσγίνεται· ἡ πάλιν δὴ αὖ τοῦδε τοῖς λύπαις ἡ ψυχὴ κατὰ τοῦτο, ὁλοῖ· σῶμα πολλὰ ἴσχει κακίαν· ὅτου γὰρ ἂν ἢ τῶν ὀξέων καὶ τῶν ἁλυκῶν φλεγμάτων, καὶ ὅσοι πικροὶ καὶ χολώδεις χυμοὶ κατὰ τὸ σῶμα πολλαχοῦ πλανῶνται, ἕξιν μὲν μὴ λάβωσιν αὐτοπολῶ· σὺν δὲ θολούμενοι πνεύματι ἀφ' αὑτῶν ἀτμίσαι, τῇ τῆς ψυχῆς φορᾷ συμμίξαντες αἰκίας ἀναπλήσωσι, ποιοῦσι δὲ πολὺ νοσήματα ψυχῆς ἐμποιοῦσι μᾶλλον καὶ ἧττον, καὶ ἐλάττω καὶ πολέμου. πρὸς τὰ δὲ ἔξω τόπους οἰκήσεσι τῆς ψυχῆς, πρὸς ἓν αὖ ἕκαστον αὐτῶν προσαπτέον, ποικίλλοντα μὴ ἁδύ δυσπολίᾳ· καὶ δυσθυμίᾳ· παντοδαπά, ποικίλλοντα δὲ θρασύτητός τε καὶ δειλίᾳ· ἔτι δὲ λήθῃ ἅμα καὶ δυσμαθίᾳ· πρὸς δὲ τούτοις οὕτω κακῶς παχύνοντα, πολιτείαις κακαῖς καὶ λόγοις κατὰ πόλεις ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ λεχθεῖσιν, ἔτι δὲ μαθήμασι μηδεμιᾷ τούτων ἰατικὰ ἐκ νέων μανθάνοντα, ταύτῃ κακῷ πάντες οἱ κακοὶ ὁλοῖ. δύο δὲ κινδυνώδεστατα γιγνόμενα. ὧν αὐτῶν ἑκάτερον μὲν, τοὺς φυτεύοντας ἀεὶ, τῶν φυτευομένων μᾶλλον· καὶ τοὺς ξέφοντας τῶν ξεφομένων. προξυμπτέον μὲν ὅπῃ τις δύνασται· καὶ ξοφῆς καὶ δι' ἐπιτηδευμάτων· μαθημάτων τε φυγεῖν μὲν κακίαν, τοὐναντίον δὲ ἀλεῖν· παῖδα μὲν οὖν δὴ τρόπος ἄλλος λόγων· ἃ δὲ τούτων αὖ τίς ὀρθὸν αὖ τοῦδε τοῖς τῶν σωμάτων καὶ διανοήσων ἑρμηνεύσει, αἷς αἰτίαις σώζεται πόλις ὀνίας καὶ πρέπον αὖ τὰ ποδυώδεα· δι' καιὸν τρόπον γὰρ τῶν ἀγαθῶν πᾶσι, μᾶλλον ἢ πᾶσι κακῶν ἴσχειν λόγον· πῶν δὴ ἀγαθὸν, καλόν· ἃ δὲ καλὸν, οὐκ ἄμετρον· καὶ ζῷον οὖν ἃ τοιοῦτον εὔσωμον, ξύμμετρον δὲ τὰ μὲν σμικρὰ σμικρὰ σωζεσθαι μόνον ξυλλογιζόμενοι· τὰ δὲ κυριώτατα καὶ μέγιστα, ἀλογίστως ἐχόμενοι· πρὸς γὰρ ὑγείαν τε καὶ νόσους, ἀρετάς τε καὶ κακίας, οὐδεμία ξυμμετρία, ἢ μὴ μετρία μείζων ἢ ψυχῆς αὖ τῆς πρὸς σῶμα αὐτὸ· ὧν οὐδὲν σκοπούμενον, οὐδὲ σοφοῦμεν, οὐδὲ πῦρ ψυχρὸν ἰσχυρὰ ἢ πάντα μεγάλην, ἀθηνέστερον ἢ ἐλαττον θάλπος ὅταν τ' ὀχλῇ, καὶ ὅταν αὖ τοὐναντίον ξυμπεσόντων θύπτο, οὐ καλὸν ὅλον· ἐν ζῷον ἀξύμμετρον γὰρ ταῖς μεγίσταις ξυμμετρίαις· ἃ δ' εὐεστῶσα ἕξις πάντων θεραπόντων τῷ σωματοειδεῖ καὶ θνητῷ, κρίλλιστον καὶ ὠφελιμώτατον· ὅτι δὴ ὧν ἀθρόσκιλες, ἢ καὶ πνεῦ ἐπέραν· ἐν δὲ ἕξιν ἄμεσον ἐσωτῷ τι σῶμα ἐν, ἅμα μὲν ἀφρόν, ἅμα δ' οἷ τῇ κοινωνίᾳ τῶν πόνων ἐν πολὺς μὲν κόπους, ἐν πολλὰ δὲ πανάσματα καὶ

διὰ τὰ παραφερόμενα τῶν πόμασι παρέχον, μυείων καὶ κακῶν αἴτιον ἑαυτῷ, ταυτὸ δὴ διανοητέον, καὶ ἐπὶ τῆ ξυναμφοτέρω. ζῷον δὲ καλοῦμεν, ὡς ὅταν τι σὺν αὐτῷ ψυχὴ κρέττον οὖσα σώματος περιέχῃ, διασείουσα παῦν αὐτὸ οὕνδιεν, νόσων ἐμπίπλασι καὶ ὅταν ἄς τινας μαθήσεις καὶ ζητήσεις σύντομος ἴῃ, καὶ ταῦτα κει· διδασκαλὰς τ' αὖ καὶ μάχας οὐ λέγεις ποιουμένου δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ δι' ἐρίδων καὶ φιλονεικιῶν γιγνομένων. διάπυρον αὐτὸ ποιοῦσα λύει· καὶ ῥᾳδίματα ἐπάγουσα τῶν λεγομένων ἑκὰς ὧν ἀπεπῶσα ἴους τοὺς τελέους τανανταία αὐτιᾶσθαι ποιεῖ. σῶμά τε ὅταν αὖ μέγα, καὶ ὑπόψυχρον, σμικρᾶ ξυμφυὲς ἀθυμίας διανοίας γίνεται, διὰ τῶν ἐπιτυμιῶν οὐσῶν φύσει καὶ τ' ἀνθρώπους διὰ σῶμα μὲν ζοφῶς, διὰ δὲ θειότατον τῶν οὐ μὴν φρονίσεως, μὲ ἢ κρέττονος κινήσεις κρατοῦσαι, καὶ τὸ μὲν σφέτερον αὔξουσαι, τὸ δὲ τῆς ψυχῆς κωφὸν μὴ δυσμαθὲς, ἀμνημόν τε ποιοῦσαι, πὼ μεγίστην νόσον, ἀμαθίαν οὐ ἀπῤῥαίζονται· μία δ' σωτηρία πρὸς ἄμφω, μήτε πὼ ψυχὴν ἄνευ σώματος κινεῖν. μήτε σῶμα ἄνευ ψυχῆς. ἵνα ἀμυωμένω γίγνοιτο, ἰσορρόπως καὶ ὑγιᾶ· τὸν δὲ μαθηματικὸν ἢ τινα ἄλλην σφόδρα μελέτην διανοίας κατεργαζόμενον, καὶ πὼ τῆς σώματος ἀποδυτέον κίνησιν. γυμναστικῆ προσμιλῶντα. τόν τε αὖ σῶμα ἐπιμελῶς τελεῖσθαι τὰς τ' ψυχῆς ἀποδυτέον κινήσεις. μουσικῆ μὴ πάσῃ φιλοσοφίᾳ προσχρώμενον. εἰ μέλλοι δικαίως τῆς ἅμα μὲν καλὸς, ἅμα δὲ ἀγαθὸς ὀρθῶς κεκλῆσθαι· καὶ τὰ ἢ τὰ αὐτὰ πᾶσι μὴ τὰ μὲν ἥρακτέον. τὸ τῆς παιδὸς ἀπομιμούμενον ἄνδρα. τῆς δ' σώματος ὑπὸ τ' εἰσιόντων καὶ ἐξιόντων τὸ ὁμὲς καὶ ψυχρὸν, καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν ἔξωθεν ἐμπνεομένου καὶ ὑγραινομένου, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάσχοντος, ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν κινήσεων, ὅταν μὲν τις ἰσυχίαν ἄγων τὸ σῶμα παραδιδῷ ταῖς κινήσεσι, κρατηθὲν διόλλυται. λαὸς δὲ λιῶ τροφὸν καὶ τιθήνην τῆς παιδὸς προσέπεμον, μεμῶνται τις, καὶ τὸ σῶμα, μάλιστα μὲν μηδ' ποτὲ ἡσυχίαν ἄγειν ἐᾷ, κινῆ δὲ καὶ σεισμῷ τινας ἀεὶ ἐμποιῶν αὐτῷ διαπαντὸς, ταῖς οἵαις μὴ ἐκὸς ἀμαύνεται καὶ κατὰ φύσιν κινήσεις, καὶ μετέωρα σείων, πάντα τρόπον τὸ σῶμα πλανώμενα, πανδήμια καὶ μόνα, καὶ κατὰ συγγενείας εἰς τάξιν καὶ κατακοσμῆ πρὸς ἄλληλα, καὶ τὰ τὸ πρόσθεν λόγον. ὃν δὴ τὸ παντὸς ἐλέγομεν, ἐκ ἐλαχίστου παρ' ἐλαχίστου τιθέμενον, ἐάσει πολίμους αὐτίκτειν τῷ σώματι μὴ νόσους. ἀλλὰ φίλον τῷ φίλον τεθεῖ, ὑγίειαν ἀπῤῥαζόμενον παρέξει. τῷ δὲ αὖ κινήσεων ἡ οἱ αὖ ὑφ' ἑαυτῆ αἱρίστη κίνησις· μάλιστα γὰρ τῇ διανοητικῇ τῆς παντὸς κινήσει ξυγγενής· ἡ δὲ ὑπὸ ἄλλου, χείρων. χειρίστη δὲ ἡ κατὰ μόνου τῆς σώματος καὶ ἄνευ τοῦ ἡσυχίαν, δι' ἑτέρων αὐτὸ κατὰ μέρη κινοῦσα· διὸ δὴ τῇ καθαρσίων καὶ ξυστάσιων σώματος, ἡ μὲν διὰ τῶν γυμνασίων, ἀρίστη. λουτρὰ δὲ ἡ διὰ τῶν αἰωρήσεων, καὶ τὰ τε τοὺς πλοῦς, καὶ ὅπη πῃ αὖ ὀχήσεις ἄκης ποι γίγνοιντο. τελέτων δὲ εἶδος κινήσεως, σφόδρα ποτὲ αἰκαιζομένῳ χρήσιμον, ἄλλως δὲ εὐδαμῶς ἔ τῶν ἔχοντι προσῆκτέον, ἡ τῆς φαρμακευτικῆς καθάρσεως γιγνόμενον ἀκτεκόν. τὰ δὲ νοσήματα ὅσα μὴ μεγάλους ἔχει κινδύνους, οὐκ ἀρχιτέον φαρμακείας· πᾶσα γὰρ ξύστασις νόσων, διὰ που τινὰ τῇ τῶν ζῴων φύσει προσίοικε. μὴ γὰρ ἡ τούτων ξυστάσεις ἔχουσα τετραμμένους τὸν βίον γίγνεται χρόνους· τῷ τε γένους ξύμπαντος, μὴ καὶ αὖ ἡ ζῷον ἐμαρμένον ἔχουσι ἦκιστον ἡ βίον, φύεται χωρὶς τῶν ἐξ ἀνάγκης παθημάτων. τὰ γὰρ τείνοντα λύσις καταρχὰς ἐκάστων λυόμενα ἔχοντα ξωίστασιν μάχρι τινὸς χρόνου σωματικὰ ἐξ ἀρχῆς, οὗ βίου, οὐκ αὖ ποτέ τις ἐς ἡ πῦρ αὖ βιῶν. τρόπος οὖν αὖ καὶ τῆς ποδὶ τὰ νοσήματα ξυστάσεως λύ, ὅταν τις παρὰ πὼ ἐμαρμένου τοῦ χρόνου, φθείρῃ φαρμακείαις, ἅμα ἐκ μικρῶν μεγάλα. καὶ πολλὰ ἐξ ἀλίτων νοσήματα ἀλλῆ γίγνεται. διὸ ταυδαιωσῆν λαὸ διαίταις πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅσου αὖ ἧ τοῦ χρόνου· ἀλλ' οὐ φαρμακεύοντας καὶ κακὸν δύσκολον ἐξιατρεῖον. καὶ ποδὶ μὲν τῇ κατοῦ καὶ τῇ κατὰ σῶμα αὐτῇ μέρους ἕ, τῆς αὖ καὶ διαπαυδαιωτῶν, μὴ διαπαυδαιωμένους ὑφ' αὑτῆς μάλιστ' αὖ κατὰ λόγον ζῴη, ταῦτα λελέχθω. ἃ δὲ δὴ παυδαιωγῆσαν αὐτὸν, μᾶλλόν που καὶ πρόσθεν παρασκευάστεον εἰς λαὸς μεν. ἔτι κάλλιστον καὶ ἄριστον εἰς πὼ παιδαιωγίας εἶναι· δι' ἃ κεἰ βέλτιστ' μὲν οὖν ποδὶ τούτων διελθεῖν, ἱκανὸν αὖ γέ-

νοιτο

τοῖς αὐτὸ καθ' αὑτὸ μόνον ὄντος· τὸ δ' ὡς παραπλήσιον καὶ τὰ πρόσθεν ἐῴκαμεν αὖ τις, οὐκ ἄπο τρόπου τῶν δὴ σκοπῶν, ὧδε τῷ λόγῳ διαπορήσαι τ' ἂν καὶ διαπορῆσαι πολλάκις. ὅτι τέλος ψυχῆς τε καὶ σώματος ἐν ἡμῖν ἕδη κατέφηκται. τυγχάνει δ' ἔτι καὶ κίνησις ἕκαστον οὖσα τοιαύτη καὶ τοσαύτη τῶν ἐντὸς πάντων ῥητέον, ὅτι τὸ μὲν αὐτῶν, οἷον ἀρχὴν διάκοσμον, καὶ τῶν ἑαυτοῦ κινήσεων ἱκανὸν ἄγον, ἀδιάλειπτον αἰάγκη γίγνεσθαι· τὸ δ' οὐ γυμνασίους ἐρρωμενέστατον. διὸ φυλακτέον ὅπως αὖ ἕξουσι τὰς κινήσεις πρὸς ἄλληλα συμμέτρως. τὸ δὲ δὴ τοῦδε τοῦ κυριωτάτου παρ' ἡμῖν ψυχὴν εἶδος, διανοεῖσθαι δεῖ τῆδε· ὡς ἄρα αὐτὸ δαίμονα θεὸς ἑκάστῳ δέδωκε ἔνδον· ὃ δὴ φαμὲν, οἰκεῖν μὲν ἡμῶν ἐπ' ἄκρῳ τῷ σώματι· πρὸς δὲ τὸν οὐράνιῳ συγγενείᾳ ἀπὸ γῆς ἡμᾶς αἴρειν ὡς ἔντας φυτὸν οὐκ ἔγγειον, ἀλλ' οὐράνιον ὀρθότατα λέγοντας. κεφαλὴν γὰρ ἔθεν ἡ πρώτη τῆς ψυχῆς γένεσις ἔφυ, τὸ θεῖον πρῶτον κεφαλὴν ἡμῶν, αἰακρίμενον, ὃς δὴ πᾶν τὸ σῶμα. τῷ μὲν οὖν πρὸ τοὺς ἐπιθυμίας, ἢ φιλονικίας τε τυγχάνει, καὶ ταῦτα διαπονῶν τι σφόδρα, πολύτα τοὐδόγματα αἰάγκη θνητὰ ἐγγεγονέναι. καὶ παντάπασι καθ' ὅσον μάλιστα δυνατὸν θνητῷ γίγνεσθαι, τοῦτον μὴ ὑφ' ἡμικρὸν ἐλλιπεῖν, ἅτε τὸ τοιοῦτον ἐκθνῄσκοντ· τὸ δὲ περὶ φιλομάθειας, καὶ περὶ τοὺς ἀληθείας φρονήσεις ἐπευσθακότι, καὶ ταῦτα μάλιστα τῶν αὐτῆς γυμνασιέων. φρονεῖν μὲν ἀθάνατα καὶ θεῖα, ἂν πᾶν ἀληθείας ἐφάπτηται, πᾶσα αἰακτὸν πον· καθ' ὅσον δ' αὖ μετέχειν ἀνθρωπίνη φύσις ἀθανασίας οὐδέν ἐκτεται, τοῦτον μὴ' αὖ μέρος ἀπολιπεῖν. ἅτε δὲ ἀεὶ θεραπεύοντα τὸ θεῖον, ἔχοντά τε αὐτὸν εὖ μάλα κεκοσμημένον, τὸν δαίμονα ξωσικὸν αὐτῷ διαφερόντως εὐδαίμονα εἶναι. θεραπεία δὲ δὴ πάντη παντὸς μία, τοῖς οἰκείοις ἑκάστοις τροφὰς καὶ κινήσεις ἀποδιδόναι. τοῖς δ' οἰκείοις ἡμῖν θείοις, ξυνῳκειωμένας ἐσκινήσεις, αἱ τοῦ παντὸς διανοήσεις καὶ περιφοραί· ταύτας δὴ ξυνεπόμενον ἕκαστον, λελῦσθαι τὰς πρὸς τὸν γένεσιν αὐτῆς κεφαλῆς διεφθαρμένας ἡμῶν περιόδους ἰδεῖ ὀρθοῦται, δεῖ δὲ καταμανθάνειν τοὺς τοῦ παντὸς ἁρμονίας τε καὶ περιφορὰς, τῷ καταπεσοῦμένῳ δὲ καταπεσοῦσθαι τὸ καὶ τῷ λογισμῷ ἰδεῖν ὀρθωθῆναι, δεῖ δὲ καταμανθάνειν τοὺς τοῦ παντὸς ἁρμονίας τε καὶ περιφορὰς, τῷ καταπεσοῦμένῳ δὲ καταπεσοῦσθαι τὸ καὶ τῷ λογισμῷ ἰδεῖν ὀρθωθῆναι, τὸν ἐν τῷ γεγονότι κατὰ φύσιν ἀποδόντα τὸν ἀρχαίαν φύσιν. ὁμοιώσαντα δὲ τέλος ἔχειν τῆς προτεθείσης ἀνθρώπῳ ὑπὸ θεῶν ἀρίστου βίου, πρός τε τὸν παρόντα καὶ ἐν ἕπεσθαι χρόνον. καὶ δὴ καὶ ταναῦθ' ἡμῖν ἰδεῖ ἀρχῆς παραγγελθέντα διεξεληλυθέναι πρὸ τῆς παντὸς μέχρι γενέσεως ἀνθρωπίνης, ὡσδὲ ἔοικε τέλος ἔχειν. τὰ γὰρ ἄλλα ζῷα ἢ γέγονεν αὖ, διαζεσχέων ἐπιμενεῖν. ὃ μή τις αἰάγκη μηκύνειν. οὕτω γὰρ ἂν μετρότατός τις αὐτῷ δόξειεν περὶ τοὺς τοὺτων λόγους εἶναι. τῶν δ' αὐτὸ τοιοῦτον ἔστω λεγόμενον. τῶν γεγονότων ἀσφαλῶς ὅσοι ἀλλοῖ ἢ ἐν ἕλον ἀλίκως διῆλθον κατὰ λόγον ἐν ἑαυτὰ, γυναῖκες μετεφύοντο εἰς τὴν ἀνδρὸς γενέσει· καὶ κατ' ἐκεῖνον δὴ ἐν χρόνον, διὰ ταῦτα θεοὶ ἐν τῆς ξωουσίας ἔρωτα, ἔπεκτήσαντο, ζῷον, ἃ μὲν εἰς ἡμῖν. τὸ δ' εἰς ταῖς γυναιξὶ, συνήσαντες ἐμψυχοτέ· ὧδε δὲ τρόπῳ πεποίησαντες ἐκάτερον, πρὸ τὸ ποτοῦ διέξοδον, ἢ διὰ τὸ πνεύματος τὸ ὑπὸ τοὺς νεφροὺς εἰς πρὸ κύστιν ἰόν, καὶ τῷ πνεύματι τὸ θλιφθὲν ξωνεκπέμπει διχομήν, ξωνίσχησαν εἰς ἐν ἐκ τῆς κεφαλῆς κατὰ ἐν αὐχένα καὶ διὰ τῆς ῥάχεως μυελὸν ξυμπεπηγότα. ὃν δὴ σπέρμα αἰὸ τοῖς πρόσθεν λόγοις εἴπομεν. ὃ δὲ, ἅτ' ἐμψυχος ὤν, καὶ λαβὼν αἰσπερολὼ τοῦθ' ἡ πρὸ αὐπνευσι τῆς ἐκροῆς, ζωτικὸν ἐπιθυμίαν ἐμποιήσεις αὐτῷ τοῦ γενναῖ, ὄρεται ἀπότελεσι. διὸ δὴ τῶν μὲν αἰσρῶν τὸ πρὸ πρὸ τὸν αὐδιέων φύσιν ἀπειδές τε καὶ αὐτοκρατὲς γεγονὸς, δίον ζῷον αὐνπήσον τοῦ λόγου, πάντων δ' ἐπιθυμέασ' οἷς ρώλεις ἐπιχειρεῖ κρατεῖν. αἰ δ' οἷς ταῖς γυναιξὶν αὖ μήτρα τε καὶ ὑστέρα λεγόμεναι, διὰ ταυτὸ ταῦτα ζῷον ἐπιθυμητικὸν οἷον τῆς παιδοποιίας. ὅταν ἄκαρπον παρὰ πρὸ ὥραν χρόνον φλὺν γίγνηται, χαλεπῶς ἀγαιακίζουσα φέρει. καὶ πλανώμενον πάντη κατὰ τὸ σῶμα, τὰς τοῦ πνεύματος διεξόδους ἀποφράπτον, αἰκπνεῖν οὐκ ἐῶν, εἰς ἀπορίαν τε ἄλλασ' τὰς ἐσχάτας ἐμβάλλει, καὶ νόσους παντοδαπὰς ἄλλασ' παρέχεται, μέχρι πρὸ αὖ ἱκανὸν ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ ἔρως ξυναγάγοντες οἷον ἀπὸ δασύφυτου καρπὸν, καθέντες σπείραντες ὡς εἰς ἄρουραν πρὸ μήτραν, ἀόρατα ζῷα σμικρότητος καὶ ἀδιάπλαστα ζῷα κατὰ αἰσάραντις καὶ πάλιν διακρίναντις, μεγά-

λα αὐτὸς ἐκβρίψωσι καὶ μετὰ ταῦτα εἰς φῶς ἀγαγόντες, ζῴων ἀποτελέσωσι γένεσιν· γυναῖκάς μὲν οὖν καὶ θῆλυ πᾶν, οὕτω γίγνεσθαι· τὸ δὲ τῶν ἐρώντων φῦλον μετ' ἐρρυθμίζετο, αὐτὴ τε ἐκ χώνπερ ἀφ' ὑσέρας ἐκ τῶν ἀνθρώπων αὐξομένων καὶ μεταβαλόντων καὶ μεταπαιδευομένων μὲν, ἱκανῶς δὲ, σπάνιον ἀπολείπειν βεβαιοτάτας εἶναι σπάθας. ἐπειδὴ δὲ καὶ πλέον καὶ θηριωδέστερον γίγνεσθαι ἐκ τῆς μᾶλλον πρὸς χρημάτων φιλοσοφίαν καὶ ἀθρωπίνης τῆς τοῦδε ἐνούσης πάθει μᾶλλον· ὅθεν ἐπιμικτὶ ταῖς ὑπὸ τῆ κεφαλῆ χώραν ἔχειν πάθεσι· ἀλλὰ τοῖς τοῦδε τὰ πλεῖστα ἐν ψυχῆς, ἐγκρατῆ ἔπαθλα μόρια ἐκ τούτων οὖν τῶν ἐπιπολαιμάτων, τάτε πρόσθια κώλα καὶ τὰς κεφαλὰς εἰς γῆν ἐλκύσαντα, τὸ ξυμφυέστατον ἔρεισαν· προμήκεις τε καὶ παντοίας ἔχον τὰς κεφαλὰς ἔπαυσαν νοήματι φθεῖραι τὸ αὖ γένος αὐτῶν ἐκ ταύτης ἐφύτευσαν, καὶ πολύπους τῆς προφάσεως. θεοῦ κάσεις ὑποπτεύοντες τελείους ζῴοις μᾶλλον ἄφεσαν, ὡς μᾶλλον ἐδὲ γῆν ἐλκύσαντα. τοῖς δ' ἀφρονεστέροις αὐτῶν τούτων, ἢ παντάπασι πρὸς γῆν πᾶν τὸ σῶμα κατατεινομένοις, ὡς οὐδὲν ἔτι ποσὶν χρήσιμα οὖσιν, ἄποδα αὐτὰ καὶ ἑλυποῦμενα ἐδὲ γῆς ἐγέννησαν. τὸ δὲ τέταρτον γένος, οὔσφρον γένεσιν, ἐκ τῶν μάλιστα αἰσθητικῶν καὶ ἁπλουστάτων. οὓς οὐδὲ αἰσχύνης καθαρᾶς ἔτι ἐξέσαν οἱ μετατιθέντες, ὡς πᾶν ψυχὴν κατὰ πλημμελέσι πάσης ἀκαθάρτου ἐχόντων. ἀλλ' αὖ τὸ λιπῆς καὶ καθαρᾶς αἰσχύνης ἀδρός, εἰς ὕδατος θολεροῦ καὶ βαθέως ἔσαν αὐχένων. ἔθνη ἐχθύων γένος καὶ τῶν ὀστρέων, ξύμπαντων τε ὅσα οὖσφρα γέγονε, λίκνα καὶ ἀμαθίας ἐσχάτης, ἐσχάτας οἰκήσεις εἰληχότων. καὶ κατὰ ταῦτα δὴ πάντα, τότε καὶ νῦν διαμείβεται τὰ ζῷα εἰς ἄλληλα. νοῦ καὶ αἰσίας ἀποβολῆ καὶ κτήσει μεταβαλλόμενα. καὶ δὴ καὶ τέλος τοῦδε τοῦ παντὸς νῦν ἔδη ἐν λόγου φῶμεν ἡμῖν ἔχειν θνητὰ μοῦνα καὶ ἀθάνατα ζῷα λαβεῖν, καὶ ξυμπληρωθὲς ὅδε ὁ κόσμος, οὕτω ζῷον ὁρατὸν, τὰ ὁρατὰ τοῦδε ἔχον· εἰκὼν τοῦ νοητοῦ, θεὸς αἰσθητὸς μέγιστος καὶ ἄριστος, κάλλιστός τε καὶ τελεώτατος, εἷς οὐρανὸς ὅδε, μονογενὴς ὤν.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΙΑΣ, Ἢ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΣ.

ΤΙ. Σώφρονος δὲ σώματος οἷον ἐκ μακρᾶς ἀσκήσεως μέρος ὁδοῦ, νῦν ὄντως ἐκ τῆς τοῦ λόγου διαπορείας, ἀκαπτῶ πεπλάγγμαι· τῷ δὲ πρὶν μὲν πάλαι πότ' ἔργῳ, νῦν δὲ λόγοις αὖ τοῖς θεοῖς γεγονότι, προσεύχομαι τῶν ἐνθένδε ὅσα μὲν ἐρρήθη μοι ἴσως, σωτηρίαν ἡμῖν αὐτῶν αὐτῶν δίδοναι. παρὰ μέλος δὲ εἴ τι τοῦδε αὐτῶν ἄκοντες εἴπομεν, λίκνα νῦν πρέπουσαν ἐπιθεῖναι. λίκνα δὲ ὀρθὴ, ἣν τελεμελεῖται, ἐμμελῆ ποιεῖν. ἵν' οὖν τὸ λοιπὸν τοὺς τοῦδε θεοὺς γενέσεως ὀρθῶς λέγειμεν λόγους, φαρμακὸν ἡμῖν αὐτὸν τελεώτατον καὶ ἄριστον φαρμάκων ἐπιστήμην δύναμιν δίδοναι· προσευξάμενοι δὲ, παρακαλέσωμεν καὶ τοὺς ὁμολογήσειν τῇ ἑξῆς λόγον.

ΚΡ. Ἀλλ' ὦ τίμαιε, δέχομαι μὲν οὖν, ᾧ σὺ καὶ ἄρχεις ἐχρῶσω, συνηγώμην αὐτὸ μόνος ὡς τοῦδε μεγάλων μέλλον λέγειν, τὸν τὸν καὶ νῦν ἐπὶ τῷ πειραθῆμαι. μέχρι νῦν δὲ αὖ τυχεῖν ἔτι μᾶλλον ἀξιῶ τοῦδε τῶν μελλόντων ἐνθένδε ἔσεσθαι· καὶ ἐγὼ μὲν οὖδε παραίτησιν οὐ μάλα φιλότιμον, καὶ τῷ δόντος ἀγροικότερα μέλλων παραιτεῖσθαι· ἐρῶτεν δ' ὅμως. ὡς μὲν γοῦν οὐκ οὖ τὰ παρὰ σοῦ λεχθέντα ἔρηται, τῆς αὖ ἐπιχειρήσεως ἔμφρων λέγειν, ὅτι δὲ τὰ ἐνθένδε σώματα τελείους συγγνώμης δεῖται χαλεπώτερα ὄντα, ἔξεστι πειρατέον πη δηλῶσαι περὶ θεῶν γοῦν ὃ τίμαιε λέγοντά τι πρὸς ἀνθρώπους δοκεῖν ἱκανῶς λέγειν ῥᾴον ἢ τοῦδε ἐνθένδε ἢ πρὸς ὑμᾶς· ἡ γοῦν ἀπειρία καὶ στρόβος ἀφοσιᾶν τῶν ἀκουόντων, τοῦδε ὃν αὖ οὕτως ἔχωσι, πολλὴν ἂν πορείαν παρίχεσθον τῷ μέλλοντι λέγειν τὰ τοῦδε αὐτῶν. τοῦδε δὲ δὴ θεῶν, ἴσμεν ὡς ἔχομεν. ἵνα δὲ σε φίλτερον ὃ λέγω δηλῶσω, τῆδέ μοι σιωπᾶσθαι. μίμησιν γοῦν δὴ καὶ ἀπεικασίαν τοῦ παρὰ

τὰ παρὰ πάντων ἡμῶν ῥηθέντα, χρεών που γιγνέσθαι. πλὴν δι' ὧν χαφλῶν ἐδόξολογοῦμεν τοῦδε τὰ θεῖά τε καὶ ἀνθρώπινα σώματα γιγνόμενα ἴσως μὲν ῥᾷστόν τε καὶ λειπέστατον πρὸς τοῖς ὁρῶσι δοκεῖν ἀπογράφειν μὲν μιμεῖσθαι· καὶ καὶ τὸ φόμενα ὅτι γῆν μὲν καὶ ὄρη καὶ ποταμοὺς καὶ ὕλην, ἔρανόν τε ξύμπαντα, καὶ τὰ τοῦδε αὖ ὄντα καὶ ἰόντα, πρῶτον μὲν ἀγαθῶμεν αὖ τισι καὶ βραχὺ πρὸς ὁμοιότητα τὰ αὐτῆ ἀπομιμεῖσθαι δυνατὸς ἦ. πρὸς δὲ τούτοις, ἅτε οὐδὲν εἰδότες ἀκριβὲς τοῦδε τῶν τοιούτων, οὔτε ὀρθοτάζομεν οὔτε ἐλέγχομεν τὰ γεγραμμένα· σκιαγραφίᾳ δὲ ἀσαφεῖ καὶ ἁπαλῇ χρώματα τοῦδε αὐτά. τοὶ δὲ ἡμέτεροι ὁπόταν τὶς ἐπιχειρῇ σώματα ἀπεικάζειν ἀρέως, λαθάνομεν ἃ παραλειπόμενον ὀλίγ· πλὴν ἀεὶ ξαύοιεν καὶ τανύοιεν, χαλεποὶ κριταί γιγνόμενοι, τῷ μὴ πάσας πάντως τὰς ὁμοιότητας ἀποδιδόντι. ταὐτὸν δὴ, καὶ καὶ τὰ τοὺς λόγους ἰδεῖν δεῖ γιγνόμενον. ὅτι τὰ μὲν οὐράνια καὶ θεῖα ἁγαθῶμεν καὶ σμικρῶς εἰκότα λεγόμενα· τὰ δὲ θνητὰ καὶ τἀνθρώπινα, ἀκριβὲς ὀλίγ· τάζομεν. ἐκ δὴ τοῦ παραχρῆμα νῦν λεγόμενα ἃ πρέπον αὖ μὴ δυνάμεθα πάντως ἀποδιδόναι, συγγιγνώσειν χρεών· οὐ γὰρ ὡς ῥᾴδια τὰ θνητὰ, ἀλλ' ὡς χαλεπὰ πρὸς δόξαν ἴσχειν ἀπεικάζειν, δεῖ διανοεῖσθαι· ταῦτα δὴ βουλόμενος ὑμᾶς ὑπομνῆσαι, καὶ ἃ τῆς συγγενόμενος ἐκ πλακοῦντος ἀλλὰ μεῖζον αἰτῶν, τοῦδε τῶν μελλόντων ἐπιθήσεσθαι, πάντα ταῦτα εἴρηκα ὦ Σώκρατες. εἰ δὲ δὴ δικαίως αἰτεῖν φαίνομαι, πλὴν δυνατοὶ ἐκόντες λέσθε.

ΣΩ. τί δ' οὐ μέλλομεν ὦ κριτία διδόναι· καὶ πρὸς γέ τῳ τεύτῳ διδόαθα ταὐτὸν ῥᾴδιον ἔρμοκράτει παρ' ἡμῶν. δῆλον γὰρ, ὡς ὀλίγου ἄξιον ὅταν αὐτὸν δέῃ λέγειν παραπέμπεται καθάπερ ὑμᾶς. ἵν' ἔν ἑτέραν ἀρχὴν ἐκπορίζηται καὶ μὴ πλὴν αὐτὴν αἰεὶ καθῆ λέγειν, ὡς ὑπαρχούσης αὐτῷ συγγνώμης, ἴσως. οὕτω τὲ λεγέτω· προλέγω γε μὲν ὦ φίλε κριτία σοι, πλὴν τῆ Ἑλλάδι διαίνειν, ὅτι θαυμαστὸς ὁ πρότερος διδοκίμησεν ὢ αὐτῷ ποιητής. ὥστε τῆς συγγνώμης δύσει τινός σοι παμπόλλης, ἐὰν μέλλῃς αὐτὰ δικαίως γενέσθαι παραλαβεῖν. ΕΡ. ταὐτὸν μὲν ὦ σώκρατες καὶ μοὶ παραγγέλλεις ὅπερ τῷδε· ἀλλὰ γὰρ ἀθυμοῦντες ἄρξεσθε, οὔπω τόλμαν ἔσχηκεν ὦ κριτία· προϊόντα τὲ οἷον εὐδὲν ἦν λόγον αὐξήσειν χρή· καὶ ἦν παιᾶνά τε καὶ τὰς μούσας ἐπικαλούμενον, τούτε παλαιοὺς πολίτας ἀγαθοὺς ὄντας ἀναφαίνειν τὲ καὶ ὑμεῖς.

ΚΡ. ὦ φίλε ἔρμοκρατες τῆς ὑστεραίας τε τὰ γμένος, ἐπὶ προθυμίαν ἰόντων ἄλλον ἔπη ἀρξεῖς· ἔστιν μὲν οἷον δίον ὕδειν, αὐτός σοι τάχα δικλώσει· παραμυθουμένῳ δ' οἷον καὶ παραθαρρύνοντί σοί πιστὸν, καὶ πρὸς οἷς θεὸς εἶπε, πύθε τε ἄλλους κλητέον, καὶ δὴ τὰ μάλιστα πλὴν μνημοσύνην. φροῦδον γὰρ τὰ μέγιστα ἡμῖν τῶν λόγων ὑπὸ ταὐτὰ τῇ θεῷ πάντ' ἔδει. μνησθέντες γὰρ ἱκανῶς καὶ ἀπαγγέλλαντες τὰ πότε ῥηθέντα ὑπὸ τῶν ἱερέων, καὶ δεῦρο ὑπὸ σόλωνος κομισθέντα φροῦδον,, οἷα δ' ὅτι καὶ τῷδε τῷ θεάτρῳ δόξομεν τὰ προσήκοντα μαστεύειν ἀποτετελεκέναι. τοῦτ' οἷον αὐτὸς ἦδη σκοπεῖσθε καὶ μᾶλλον τέον οὐδὲν ἔτι. πάντων δὴ πρῶτον μνησθῶμεν, ὅτι τὸ κεφάλαιον ἦν ὑπάκοις ἔτη χίλια, ἀφ' οὗ γεγονὼς ἐμοὶ οὗτος πόλεμος· τοῖς δ' ἐκεῖθεν ἡρακλείδαις ξύλαισ' ἔξω καταικῆσαι, καὶ τοῖς ὑπὸ τοῦτον πᾶσιν. οὗ δὴ ναῦς διαπορθμεύειν. τῶν μὲν οἷον ἦδη ἡ πόλις ἀρχοῦσα, καὶ πάντα ταὐτὸν πόλεμον διαπολεμήσασα ἐλέγετο· τῶν δ' ὑπὸ τῆς ἀτλαντίδος νήσου βασιλεῖς, λιβύης καὶ ἀσίας μείζω νῆσον οὖσαν φάμεν εἶναί ποτε· νῦν δὲ ὑπὸ σεισμῶν δυσπόρευτον πλόον. τοῖς δ' οἰκεῖθεν ἐκπλέουσιν ἐδὴ ταὐτὸν πέλαγος, ὥστε μικρὰν περαίαν κωλυτὴν παραχεῖν· τὰ μὲν δὴ πολλὰ ἔθνη βαρβαρικὰ καὶ ὅσα ἐλλιμένων ἦν τότε γένη καθέκαστα, ἐκ τοῦ λόγου διέξοδος, δίον αἰεὶ λουμένη τὸ προτυχὸν ἑκάστα χοῦ δηλώσει· ἐπὶ δὲ Ἀθηναίων τὲ τῶν τότε καὶ τῶν αὐτίων ὡς διεπολέμησεν, ἀνάγκη καὶ παραχὰς διελθεῖν πρῶτα, τίνα τε δυνάμιν ἑκατέρων, καὶ τὰς πολιτείας. αὐτῶν δὲ τούτων τὰ τῆδε ἔμπροσθεν πρεσβύτερον ἀπεῖν. θεοὶ γὰρ ἅπασαν γᾶν ποτε καὶ κατὰ τόπους διελάγχανον. οὐκ ἀτεῖν, οὐ γὰρ αὖ ὀρθὸν ἔχει λόγον, θεοὺς ἀγνοεῖν τὰ πρέποντα ἑκάστοις αὐτῶν. οὐδ' αὖ γνώσκοντας ἃ μᾶλλον ἄλλοις προσῆκον, ζητεῖν ἑτέρους αὐτοῖς δ' ὄρθιον ἐπιχειρεῖν κτᾶσθαι. λίκης δὴ κλήροις τὰ φίλων λαγχάνοντες, κατώ-

κλέον τὰς χώρας· καὶ κατοικίσαντες ἴδιον νομὸν κτήματα καὶ πρόβατα καὶ θρέμματα
ἑαυτῶν ἡμᾶς ἔλιφον. πολλοὶ οὐ σώματι σώματα βιαζόμενοι κατέβαλον πολεμοῦντες·
πολλοὶ δὲ καὶ ὑπὸ νεότητος· ἀλλ' ἥκιστα διάνοιαν οὕτως ἅπαντες ἐνικῶμεν· ἄλλοι μὲν οὖν κατ' ἄλλους τόπους κληρουχήσαντι θεῶν ἑκάστοις ἐνόμισαν. Φαίνος δὲ καὶ
Ἰωὴ ἀθηνᾶ φύσιν ἔχοντες, ἅμα μὲν ἀλλήλοις ἐκ ταὐτοῦ παῖδες, ἅμα δὲ φιλοσοφίας
φιλοτεχνίας τε ἴδιά τὰ αὐτὰ ἐληλυθότες, οὕτω μίαν ἅμφω λῆξιν, τὴν δὲ πόλιν χώραν ἀ-
λήχατον· ὡς οἰκεῖον καὶ πρόσφορον αὐτοῖς καὶ φρονήσει πρέπουσαν· αὖσραστ δὲ ἀγα-
θοὺς ἐμποιήσαντες αὐτόχθονας, ἴδιον νοῦν ἴδιον τῆς πολιτείας τάξιν. ὧν τὰ
μὲν ὀνόματα σέσωται, τὰ δὲ ἔργα, οἷς τοῖς τῶν παραλαμβανόντων φθορὰς καὶ τῷ
μήκει τῶν χρόνων ἀφανίσθη. ὁ γὰρ περιλειπόμενον ἀεὶ γένος ὡς πρὸ μικροῦ ἐρρύη
καὶ τελέπολεμος καὶ γραμμάτων τῶν εἰς τῇ χώρᾳ δωρεῶν, τὰ ὀνόματα ἀκινήτως
μόνον καὶ βραχέα πρὸς αὐτοῖς πῶν ἔργων· τὰ μὲν οὖν ὀνόματα τοῖς ἐκ γόνοις ἐπίσης
ἄγαπῶντες· τοὺς δὲ ἀρίστους καὶ τοὺς νόμους τῶν ἔμπροσθεν οὐκ εἰδότες, ἐμμὶ σκοτει
νοὺς περὶ ἑκάστων τινὰς ἀκοάς, οὐ πρόνοιᾳ δὲ τῶν ἀναγκαίων ἐμὶ πολλὰς γενεὰς ὄντες
καὶ αὖθ' καὶ παῖδες πρὸς οἷς ἐπόρουν ἐν νοῦν ἔχοντες, τούτων πρὶ μὴ τοὺς λόγους.
ποιούμενοι τῶν εἰ τοῖς πρόσθεν μὴ πάλαι ποτὲ γενόντων, ἁμάλωμ. μυθολογία γὰρ,
αἰκαίτης τε τῶν παλαιῶν, μᾶλ' ὁρᾶς ἅμ' ἐμὶ ταῖς πόλεις ἔρχεσθον, ὅταν ἐμπίπτωσι
πεῖν ἔτη τῇ ζίσυ τὰναγκαῖα καὶ τεσκευασμένα. πρὶν δὲ, οὗ· ταύτη δὴ τὰ τῶν παλαι
ῶν ὀνόματα, αὖθι τῶν ὄρων διασέσωται. λέγω δὲ αὐτὰ τεκμαιρόμενος ὅτι κἀκρόπος
τε καὶ ὀρίχθονος καὶ ἐρεσίχθονος καὶ ἐρισίχθονος, τῶν τε ἄλλων τὰ πολῖται ὅσα πρῶ
καὶ θησέως τῶν αὖθι περὶ τῶν ὀνομάτων ἑκάστων ἀπομνημονεύονται, τούτων ἐκείνας τὰ
πολλὰ ἐπονομάζοντες τοὺς ἰθρίασ σόλωνος ἕνεκα ἐν τότε δικῆσθαι πόλεμον καὶ τὰ
τῶν γυναικῶν κατὰ ταῦτα. καὶ δὴ καὶ ὁ τῆς θεοῦ σχῆμα καὶ ἄγαλμα ὡς κοινὰ τότ' ἦν τὰ
ἐπιτηδεύματα ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι τὰ πρὸ ἐν πόλιμον, οὕτω κατ' ἐκεῖ-
νον ἐν τόνον, ὡσπλισμένην πῶν θεὰν αὐθήματα εἶναι τοῖς τότε. σῆλγμα ὅτι πάνυ ὅσα
ξαύνομαι ζῷα θήλεα καὶ ὅσα ἄρρενα πῶν προσήκουσαν αρίστων ἐκάστῳ γένει πᾶν κοινῇ
δωκὲν ἐπιτηδεύειν πέφυκεν. ᾧκει δὲ τότ' οὐ τῇδε τῇ χώρᾳ, τὰ μὲν ἄλλα ἔθνη τῶν πο
λιτῶν, πολὺ δὲ τοὺς δημιουργήσαντας καὶ πῶν ἐκ τ' γῆς ῥοφῶ. ὁ δὲ μάχιμον, ὑπ' αὐ
τῶν θείων καταρχὰς ἀφορισθὲν, ᾧκει χωρὶς πάντα ἀφ ζοφῶ μὴ παύλυσιν τὰ προ
σήκοντα ἔχον. ἴδιον μὲν αὐτῶν οὐδὲν οὐδὲ κτήμενος. ἃ πάντα δὲ πάντων κοινὰ νο
μίζοντες αὐτῶν. πέφα δὲ ἐκαπῆς ῥεφῆς οὐδὲν ἀξιοῦντες παρὰ τῶν ἄλλων δέχεσθαι
πολιτῶν. καὶ πάντα δὴ τὰ χρὴς λιχεόντα ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύοντες, ὅσα πρὸ
τῶν ὑ ποτ. θέντων ἐρρήθη φυλάκων. καὶ δὴ ὁ πρὸ τῆς χώρας ἡμῶν πιθανὸν μὴ ἀλη
θὲς ἐλέγετο πρῶτον μὲν, τοὺς ὅρους αὐτῶν ὁ τῷ τότε ἔχειν ἀφωρισμένους πρὸς ἐν
ἑαυτὸν, κοὐ ὁ κατὰ πῶ ἄλλου ἢ πειρον μέχρι τῆ κιθαιρῶνος μὴ πάρνηθος τ' ἄκρων.
καταβαίνει δὲ τοὺς ὅρους οὐδὲ ἐξῆ πῶ ὡρωπίαν ἔχοντας. οὐ ἀεισδρᾶ δὲ πρὸς θαλάσσῃ
ἀφορίζοντας ἐν ἀσωπόν· ἀρίστῃ δὲ πᾶσαν γῆν ὑπὸ τῆς οἰκάδε ὑπὸ βάλλεσθαι.
διὸ καὶ δῶκε πῶ εἶναι τότε ζίφειν πῶ χώραν κρατόπιδον πολὺ ὁ τῶν περιοίκων. μέ
γα δὲ τεκμήριον ἀρίστης· ὁ γὰρ νῦν αὐτῆς λεῖψανον, οἷά μιλόν ὄξι πρὸς λιτύποῦ,
τῷ πάμφορον δύκαρπόν τε εἶναι. καὶ τοῖς ζῴοις πᾶσιν εὔβοτον. τότε δὲ, πρὸς τῷ
κάλλει καὶ παμπληθεῖ, ταῦτα ἔφερε. πῶς ἂν δὴ ἔλεγε πιστόν. καὶ κατὰ τὶ λεῖψανον
τῆς τότε γῆς ὀρθῶς αὖ λέγοιθ', πᾶσα ἀφ' τῆς ἄλλης ὑπείρου μακρὰ προτείνουσα εἰς ὁ
πέλαγος οἷον ἄκρα κεῖται. ὁ δὴ τῆς θαλάσσης ἀγκὼν, περὶ αὐτὸν τυγχάνει πᾶν ἀγ
χιβαθὲς ὄν. πολλῶν δὲν γενόντων καὶ μεγάλων κατακλυσμῶν οὐ τοῖς ἐννακισχιλίοις
ἔτεσι, τοσαῦτα γὰρ πρὸς ὁ νῦν ἀπ' ἐκείνου τῆ χρόνου γέγονεν ἔτη, ὁ τῆς γῆς οὐ ζύ-
λοις τοῖς χρόνοις καὶ πάντων, ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἀφῃρέθη οὔτε χῶμα ὡς ἄλλοις τόποις
προσῆν λόγου ἄξιον· ἀεί τε κύκλῳ περιῤῥέοντος ἐς βάθος ἀφανίζεται. λείψανα δὲ κατὰ
θὰ πρὸ οὐ ταῖς σμικραῖς νήσοις πρὸς τὰ τότε, τοιαῦτ' ἄττα νοσήσαντος σώματος ὀστᾶ,

περι

περιῤῥυηκὸς τῆς γῆς ὅσον πηκτὰ καὶ μαλακὴν, τὴν λιποῦ σώματος τῆς χώρας μόνου λιφθέντος. τότε δὲ ἀκέραιος οὖσα, τὰ τῶν ὀρῶν γαλόφους ὑψηλοὺς εἶχε καὶ ταπεινὰ ὡς νῦν ὀνομαζόμενα πλία, πλὴν γῆς πιέρας ἱκέκτητο. καὶ πολλὰ ἐν τοῖς ὄρεσιν ὕλλιν εἶχεν. ἃ καὶ νῦν ἔτι φασὶν τεκμήρια. τῶν γὰρ ὀρῶν ἓν ἕκαστον ἃ νῦν μόλις ἔχει μελίττους μόνας τροφὴν, χρόνος δ' οὐ πάμπολυς, ὅτε δασέων αὐτόθεν εἰς εἰκοδομὰς εἰς τὰς μεγίστας ὀρεσσίμων τμημάτων στέγας ἦν. ἔτι σῶα πολλὰ δένδρα ἐφύετο καλὰ δασέα. νομὰς δὲ βοσκήμασιν ἀμήχανον ἔφερε. καὶ δὴ καὶ τοῦτ' ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ ἐκαρπούτο ἐκ Διὸς. οὐχ ὡς νῦν ἀπολλύσας ἐκ φυλλῆς τῆς γῆς εἰς θάλατταν. ἀλλὰ πολλὴν χοῦσα καὶ εἰς αὐτὴν κατιεῖσα χειμῶνι τῇ κεραμίδι στεγούσῃ τὴν διατεμνομένην, ἃ κατὰ πόδιν ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὕδατος εἰς τὰ κοῖλα ἀφιεῖσαν καὶ τὰ πάντας τοὺς τόπους παρέχετο ἄφθονα κρηνῶν καὶ ποταμῶν νάματα. ὧν καὶ νῦν ἔτι ἐνδὴ ταῖς πηγαῖς ταῖς πρόσθεν οὔσαις ἱδρὰ λειλειμμένα δῆλα σημεῖα. διόπερ καὶ ταύτῃς ἀληθῆ λέγεται τὰ νῦν. τὰ μὲν οὖν τῆς ἄλλης χώρας, φύσει τὸ αὐτὸς ἔχει καὶ διακεκόσμηται εἰκός. τὰ δὲ γεωργῶν μὲν ἀληθινῶν καὶ πρακτόντων αὐτὰ ἕνεκα, φιλοκάλων δὲ καὶ εὐφυῶν γῆν δὲ ἀρίστην καὶ ὕδωρ ἀφθονώτατον ἐν ἰχῶσι. καὶ ἐν τῆς γῆς ὥρᾳ μετριώτατον κεκραμένα. ἡ δ' ἄξυ καὶ τῳκισμένον ᾧ δὴ καὶ τότε τῷ τότε χρόνῳ. πρῶτον μὲν ἡ τῆς ἀκροπόλεως εἶχε τότε, οἷα εἰς τὰ ναοῦ ἔχει. ναῦν μὲν γὰρ μία νυμένη νὺξ ὑγρὰ, διαφθόρους γᾶς αὐτὴν φιλῶ περιτέθεικε, πολλοὺς σεισμοὺς ἄμα. καὶ πρὸ τῆς δευκαλίωνος φθορᾶς, τεῖχον πρότερον ὕδατος ἕρκιον. ἡ δὲ πρὶν εἰς τόδε χρόνῳ, μέγεθος μὲν δὴ πρὸς ἣν νῦν δὴ τὰν καὶ ἣν ἄλλοσε ἀποβαίνουσα, καὶ πρὸς ἑλκῦσα οἰκήσεις πολλὰ πύκα καὶ ἐν λυκαβηττὸν ὄρος ἐκ τοῦ κατὰ τὸ κρὺ πυκνὸς ἔχουσα. μεγέθης δὲ δὴ πᾶσα καὶ πολλὰ ἀλίσκων, ἐπὶ πόδος αὖθις. φύσις δὲ, τὰ μὲν ἔξωθεν, ὑπ' αὐτὰ τὰ πλάγια αὐτῆς, ἀπὸ τῶν ἀμμουρῶν καὶ τῶν γεωρτῶν, ὅσοι πλησίον ἐκέρχονται. τὰ δ' ἐπάνω, ἃ μάχιμον αὖ καὶ αὐτὸ γένος μένον πόδα ἃ τῆς ἀθηνᾶς ἐφαίσου τὸ ἱδρὸν καὶ τῳκίκει. δίον μιᾶς οἰκίας κῆπον οἰκ πόρι βόλῳ περιπόδα βεβλημένον. τὰ γὰρ πρὸς βορρᾶν αὐτῆς φύτευσαν οἰκίας κοινὰς καὶ ξυναπτὰς χειμῶνα κατεσκευασμένοι, καὶ πάντα ὅσα πρέποντα δὴ τῇ κοινῇ πολιτείᾳ δ' εἰκοδομῆς ὧν χρὼν ὑπάρχειν αὐτῶν καὶ τῶν ἱδρῶν αὖθι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. τούτοις γὰρ οὐδὲν οὐδαμόσε προσεχρῶντο. ἀλλὰ ἃ μέσον ὑπόκφασίας καὶ ἀκλεθερίας διώκοντες, κοσμίας ὠκηδεμενῶτο οἰκήσεις. οἱ δὲ αὖθι τε καὶ ἐκγόνων ἔκγονοι κατάγεῶντες, ἄλλοις ἐμοίοις τὰς αὐτὰς ἀεὶ παρελίδοσαν. τὰ δὲ πρὸς νότου κύπους καὶ γυμνάσια συνεστιάτα ἀνόντες δίαιτρους, κατεχρῶντο, ὃ παῦται αὐτοῖς. κρήνη δ' ἓν μία κατὰ ἣν τῆς νεὼ ἀκροπόλεως τόπον. ἧς ἀποσβεσθάσης ἀπὸ τῶν σεισμῶν ταυτῶν ἃ μικρὰ σμικρὰ, κύκλῳ κατὰ λίθους πᾶσι. τοῖς δὲ τότε πᾶσι παρεῖχεν ἄφθονον ἐδώματα δι' ἡμέρας οὖσα, πρὸς χειμῶνά τε καὶ θέρος, τούτῳ δὴ καὶ ἰῶκῳ τῷ ὀχήματι. τῶν μὲν αὐτῶν πολιτῶν φύλακες. τῶν δὲ ἄλλων ἐλλιῶν, ἡγεμόνες ἐπόντων. πλῆθος δὲ διαφυλάττοντες ὅτι μάλιστα ταὐτὸν ἐαυτὸν εἶναι πρὸς ἣν ἀεὶ χρόνον αὐτῶν καὶ γυναικῶν, ἃ δυνατὸν πολιτεύεσθαι. καὶ ἃ ἔτι πρὸς δύο μάλιστα ὄντας μνειάσθαι. οὗτοι μὲν οὖν δὴ διοικοῦντό τε ἐν τοῖς αὐτοῖς, καὶ τινα τοιοῦτον ἀεὶ τρόπον, τήν τε ἑαυτῶν καὶ πρὸ ἐλλάσι λίκη διοικοῦντες, ἐκδὴ πᾶσαν θρώπην καὶ ἀσίαν, κατά τε σωμάτων κάλλη καὶ κατὰ πρὸ τῶν ψυχῶν παντοίαν ἀρετὴν, ἐλλόγιμοί τε ἦσαν καὶ ἐνομαζόντο δι πολίτων τῶν τότε. τόν τε δὴ τῶν αὖτι πολεμησάντων αὐτοῖς οἷα δὴ. ὥς τε ἀπ' ἀρχῆς ἐγένετο, μνήμης αὖ μὴ σφῆσιν ὧν ἔτι παῖδας ὄντες ἠκούσαμεν ἐς ἃ μέσον αὐτὰ, νῦν ἀποδώσομεν ὑμῖν δὶς φίλοις εἶναι καινά. ἃ δ' ἔτι ῥᾳχὺ πρὸ τοῦ λόγου, δῦν δηλῶσαι, μὴ πολλάκις ἀκούοντες ἐλλιῶν καὶ βαρβάρων ἀσόρων ὀνόματα θαυμάζητε. ἃ γὰρ αἴτιον αὐτῶν πύσεσθε. σόλων τ' ἐπινοῶν ἐς πλὴν αὐτῆς ποίησιν καὶ τα χρόσασθαι τῷ λόγῳ, διαπυνθανόμενος πλὴν τῶν ὀνομάτων λαύαμεν ὕρι. ζούς τε αἰγυπτίους ζοὺς πρώτους ἐκείνους αὐτὰ γραφαμένους, ἐς πλὴν αὐτῶν φωνὴν μετενηνοχότας. αὖτός τε αὖ πάλιν ἐκείνου πλὴν

σιαύσιαν ἐνέμοντος ἀπολαμβάνων, ἐς τὴν ἡμετέραν ἄνων Φανλῶ ἀπεγράφιζο· καὶ τοῦ τάγμα δὴ τὰ γράμματα, παρὰ τῷ πάππῳ τ' ἐμοὶ νῶ. διαμιμνήσκεται δέ τι ὑπ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντος· αὖ δὲ ἀκούετε διαφερόντως δι' ἣν δὴ ἐνόμασται, μᾶλλον ὑμῖν ἔστω θαῦμα. ἡ γὰρ αἰτίαν αὐτῶν ἔχετε. μακρὸν δὲ δὴ λόγου, ἡνίκα τότε καὶ ἀπὸ τῶν πρόσθεν ἐλίχθη, ἀφορμὴ τῆς τῶν θεῶν λήξεως, ὅτι κατενείματο γῆν πᾶσαν. οὗτοι μὲν μείζους μίξεις, οὗτοι δὲ καὶ ἐλάττους, ἱδρυσάμενοι τὰ αὐτοῖς καταπεπιστευμένα ἔχοντες, οὕτω δὴ τῇ νῆσον ποσειδῶν πᾶσι ἀτλαντίδας λαχὼν, ἐκγόνας ἑαυτοῦ, μοῖραν ἐκθεὶς γυναικός, γεννήσας αὖ πάνυ τόπῳ τῆς νήσου τοιῷδε· πρὸς θαλάττῃ μὲν καὶ κατὰ μέσον πάσης πλέον ἦν. ὃ δὴ πάντων, πλείου κάλλιστον, ἀρίστῃ τε ἱκανὸν γενέσθαι λέγεται. πρὸς τῷ πλείῳ δ' αὖ καὶ κατὰ μέσον τὰ λίους ὡς πιτήκοντα ἀφεστὼς ἦν ὄρος βραχὺ πάντη. ἔζη δ' ἦν, οἷσπερ τῶν ἐκεῖ καὶ κατὰ ἀρχὰς ἐκ γῆς αὐτόχθονες γενόμενοι. οὐκ ὄνομα μὲν τοιοῦτον καὶ γυναικὶ δὲ σωφρονοῦσι λαμπρῶς· κλειτὼ δὲ μονογενῆ θυγατέρα ἐγένετο σαφῶς. ἧς δὴ ἐρᾶς αὐτὸς ὥραν ἐκούσης τῆς κόρης, ἥτε μήτηρ τελευτᾷ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς δὲ εἰς ἐπιθυμίαν ποσειδῶν ἐλθὼν, συμμίγνυται. καὶ ἦν γαλόφρον οὗ ἕνεκα τοῦτο ἔπραξεν ποιῶν δῆλον, τοῦ περιῆκουσι κύκλῳ θαλάττης, γῆς τε αὖ μάλ' ἐλάττους μείζους τοῦ ἀλλήλους ποιῶν ζοχῆς. δύο μὲν γῆς, θαλάττης δὲ ζώνας. δίον περιβόλων ἐκ μέσης τῆς νήσου πάντη ἴσον ἀφεστῶτας, ὥστε ἄβατον ἀνθρώποις εἶναι. πλοῖα γὰρ καὶ βαδίζειν οὔπω τότ' ἦν. αὐτὸς δέ, τὴν τε αὖ μέσῳ νῆσον δι' ἁγίου, ἀμαυρῶς διεκόσμησεν, ὕδατι μὲν διττὰ κύκλω γῆς αὖθις πηγαῖα κοσμήσας· ἦν μὲν, θερμὸν ψυχρὸν δέ, ἐκπρέπεις, ἀπορρέον ἕτερον. ζοφὼ δὲ παντοίαις καὶ ἱκανῶν ἐκ τῆς γῆς ἀναδίδους· πάντα δὲ ἀρρώνων πάντα γεννήσεις διδύμους γεννησάμενος ἱερίφατο. καὶ πᾶσιν πᾶσι ἀτλαντίδαι πᾶσαν δίκην μβρὰ κατενείματο, ᾧ μὴ προσβυτάτῳ ᾧ προτέρῳ γενομένῳ, τὴν τε μαζῶσαν οἴκησιν καὶ πᾶσι κύκλῳ λῆξιν πολεῖσιν καὶ αἰρίσιν οὖσαν ἀπίνειμα. βασιλέα τε τῶν ὅλων κατέστησε. τοὺς δὲ ἄλλους αἰρχοντας, ἡγεμόσι δὲ αἰρχὴν πολλῶν ἀνθρώπων ἑκάστῳ πολλῆς χώρας ἔδωκεν. ὀνόματα δὲ πᾶσιν ἔθετο, τῷ μὲν προσβυτάτῳ καὶ βασιλεῖ τοῦτῳ, οὗ δὴ καὶ πᾶσα ἡ νῆσος πότε πίλαγος ἔχει πωνυμίαν, ἀτλαντικὴν λεγομένου· ὅτε τοωῦομ' ἦν ᾧ πρώτῳ βασιλεύσαντι πότε ἄτλαντος. τῷ δὲ διδύμῳ μετ' ἐκεῖνον πότε γενομένῳ, λῆξιν δὲ ἄκρας τῆς νήσου, πρὸς ἡρακλείων στηλῶν εἰληχότι, ἣν δὴ τῆς γαδειρικῆς ναῦ χώρας κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ὀνομαζομένης, ἐλλιψις μὲν ὄμαλον. ἡ δ' ἐπιχώριον, γάδειρον. ὅπερ αὖ πᾶσι ἐπίκλησιν ταύτην ὄνομα παράσχοι. τοῖν δὲ διαφέρειν γενομένοιν, τὸ μὲν ἀμφοῖν, τὸ δὲ δυσαίμονα ἐκείνεσε. ζεῦξις δὲ, μνησία μὲν ᾧ προτέρῳ γενομένῳ. ᾧ δὲ μετ' αὖθις, αὐτόχθονα. τὸ δὲ τετάρτων, ἐλάσσιστον μὲν, ἦν πρότερον· μέσον δὲ, ἦν ὕστερον· ᾧ δὲ τὸ πέμπτης, τῷ μὲν ἔμπροσθεν ἀζάης ἔνομα ἐτέθη. ᾧ δ' ὑστέρῳ, διακρισπής. οὗτοι δὲ πάντες αὐτοί τε καὶ ἔκγονοι πάντων ᾧ γενεὰς παμπόλλους ᾤκουν. αἰρχοντες μὲν πολλῶν ἄλλων κατὰ τὴν πίλαγος νήσων. ἔτι δὲ ὥσπερ καὶ πρότερον ἐρρήθη μέχρι τοῦ αἰγύπτου καὶ τυρρηνίας τὸ ἐπὶ χρόντες. ἄτλαντος δὴ, σχεδὸν μὴ ἄλλο καὶ τίμιον γένεσθαι γένος. βασιλεὺς δὲ ὁ προσβύτατος ἀεὶ ᾧ προσβυτάτῳ τὸ ἐκγόνων, παραδιδοὺς ἐπὶ γενεὰς σχολὴ πολὺ βασιλείαν διέσωζον πλοῦτον μὲν κεκτημένοι πολλὴν τοῦτον, ὅσος οὔτέ πω πρόσθεν οὐδ' ὕστερον εἰς δυνασταίας πισὶ βασιλέων γέγονεν. οὔτέ που τὸ ὕστερον γενέσθαι ῥᾴδιος. καὶ τὰ σκευασμένα δὲ πάντα ἦν αὐτοῖς ὅσα οὐ πόλει, καὶ ὅσα κατὰ τὴν ἄλλην χώραν αὐτοῖς προσῆκεν ἔξωθεν. πλεῖται δὲ ἡ νῆσος αὐτοῖς πρὸς τὰς εἴσκαὶ κατασκευάς. πρῶτον μὲν ὅσα ὑπὸ μεταλλείας ὀρυττόμενα στερεά· καὶ ὅσα τὴν κατὰ γένον· καὶ τὸ νῦν ὀνομαζόμενον μόνον, τότε δὲ πλέον ὄνομα ὂν ἦν γένος ἐκ γῆς ὀρυττόμενον ὀρείχαλκον καὶ κατὰ τόπους πολλὰς τῆς νήσου, πλὴν χρυσοῦ τιμιώτατον οὐ τοῖς τότε ὄν. καὶ ὅσα ὕλη πρὸς τὰ τεκτόνων διαπονήματα πρόσχυτη, πάντα φύουσα ἄφθονα· τά τε αὖ περὶ τὰ ζῷα, ἡμέρως ἡμέρα καὶ ἄγρια ζέφουσα· καὶ δὴ καὶ ἐλεφαῦτ' ἦν οὐ αὐτῇ γένος πολύτιμον. νομὴ τ' ὄντι τε ἄλλοις ζώοις ὅσα παῖ ἕλη καὶ λίμναις καὶ ποταμοῖς. ὅσαι τ' αὖ κατ' ὄρη καὶ ὅσα οὐ τοῖς πλείοις νέμεσι ξύμπασι παρῆν· ἀλλ' ὧδε καὶ τότε κατὰ ταῦτα τῷ ζώῳ μι-

γίσῳ

γήσῳ πφυκότι τὴν πολυδερωτάτην. πρὸς δὲ τούτοις, ὅσα δένδρα ἔφερεν ἡμερα τε καὶ ἄγονα, ἡδίζων τε χλόης, ἥ βόσκει, καὶ ὕλης, καὶ χυλῶν, καὶ καρπῶν, εἴτε ἀνθῶν, εἴτε ἡμερῶν, ἔφερέ τε ταῦτα καὶ ἔφερβεν δὲ ἔτι δὲ ἦν μόρον ἡμερον, τοῦτο ἔφερε δὴ ἡμῖν ἐκ τροφῆς οὖσα, καὶ ὅσοις χαίρειν τ' ἄνθρωποι προσχρώμενα. καὶ λοῦμον δὲ αὖ τὰ μόρα ξύμπαντα, ἔσαρκα. καὶ ἦν, ὅσος ξύλινος, πόματα καὶ βρώματα καὶ ἀλείμματα φόρων. ταμιεῖά τε ἐς οἴκησιν καὶ ἡδονὴν γέγονε δυσπαύεστος ἀκροσοφίων ἡμερος. ἔσα τε παραμύθια πλησμονῆς μεταδόρπια ἀγαπητὰ πρόσοντι. πάντα ταῦτα ἡ τότε ποτὲ οὖσα ὑφ' ἡλίῳ νῆσος, ἱερὰ καλά τε καὶ θαυμαστὰ καὶ πλήθει ἄπειρα ἔφερε. ταῦτα οὖν λαμβάνοντες πάντα παρὰ τῆς γῆς καὶ τεσκεύαζοντο. τά τε ἱερὰ καὶ τὰς βασιλικὰς οἰκήσεις καὶ δὴ καὶ λιμένας καὶ τὰ νεώρια. καὶ ξύμπασαν πλὴν ἄλλῃ χώραν, τοιάδε οὖσα ξεδιακοσμοῦντες, δὴ τῆς θαλάττης ζοχὰς, οἱ τοῦδε πλὴν αἰρχεῖον ἦσαν μηδὸ πολιν, πρῶτον μὲν ἐγεφύρωσαν ὁδὸν ἔξω καὶ οἴκοι τὰ βασίλεια ποιούμενοι. τὰ δὲ βασίλεια οὐ ταύτῃ τῇ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν προγόνων κατοικήσει κατ' αἰρχὰς ἐποίησαν ἔρυσιν. ἔστιν δὲ παρὰ τὸν ἀκρωτήριον, κεκυρτωμένα κυκλοῖς ὑπερβάλλοντα, εἰς δύναμιν ἀεὶ τοῦ ἔμπροσθεν, ἕως εἰς ἔκπλεξιν μεγίστοις πάλιστά τε ὄρεσιν, ἰδεῖν πλὴν ἔκπλοιν ἀπεργάσαντο. διώρυχα μὲν δὴ ἐκ τῆς θαλάττης αἰρχόμενοι ξίπλεθρον μὲν τὸ πλάτος, ἑκατὸν δὲ πόδας βάθος. μῆκος δὲ πεντήκοντα σταδίων οὐδὲν ἧττον ἔρυσαν. κῦμα μὲν ἀπέπλουν ἐκ τῆς θαλάττης ταύτης πρὸς ἑκεῖνον, ὡς εἰς λιμένα ἐποίησαν. διελόντες δὲ μακρὰς ταῖς μείζοσιν ἑκατὸν εἰς πλεῖν. κῦμα δὲ μὴ τοὺς τῆς γῆς ζοχὰς εἰ τοῦ τ' θαλάττης διῆργον, κατὰ τὰς γεφύρας διῆλον ὅσον μιᾷ ζυγῇ διέκπλουν εἰς ἀλλήλας κῦμα τείνασαν ἄνωθεν. ὥστε ἦν ὑπόπλουν κάτωθεν ἓν. τὰ δὲ τῶν τ' γῆς ζοχῶν χάλκῳ, βάθος ἔχειν ἑκατὸν ὑπερέχοντα τῆς θαλάττης. ἦν δὲ ὁ μὲν μέγιστος τ' ζοχῶν εἰς ὃν ἡ θάλασσα σωιτέζητο, φρισάδιος ὁ πλάτος. ὁ δ' ἐξῆς τῆς γῆς, ἴσος ἐκείνῳ. τοῖν δὲ λυτέρουν, ὁ μὲν ὑγρὸς, δυοῖν σταδίοιν πλάτος. ὁ δὲ ξηρὸς, ἴσος αὖ πάλιν τῷ πρόσθεν ὑγρῷ. σταδίου δὲ ὁ τ' πλὴν αὐτὴν οὐ μέσῳ νῆσον περιέων. ἡ δὲ νῆσος οὐ ξ τὰ βασίλεια ἐδ', πέντε σταδίων πλὴν διάμετρον εἶχ. ταύτην δὴ κύκλῳ κῦμα τοὺς ζοχοὺς καὶ πλὴν γέφυραν ἐπλεθριαίαν ὁ πλάτος ἔσαν οἴθεν καὶ οἴθεν, λιθίνῳ περιεβάλλοντο τείχει, πύργους καὶ πύλας δὴ τῶν γεφυρῶν κατὰ τὰς τ' θαλάττης διαβάσεις ἐκάστας ἐποίησαντες. ἦν δὲ λίθου τέμενος, ὑπὸ τῆς νήσου κύκλῳ τοῖς οὐ μέσῳ κῦμα ὑπὸ τ' ζοχῶν ἔξωθεν καὶ οὐρός, τ' μὲν λιθινὸς, ἦν δὲ μίλανος, ἦν δὲ χαλκοῦς ὄντα. τέμενος τε δὲ ἄμφ' ἀπεργάζοντο τοιοῦδέ τινος κύκλους διπλοῦς οὐρὸς κατηρεφεῖς αὐτῇ τῇ πίρφ. καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τὰ μὲν ἀπλᾶ, τὰ δὲ, μιγνύντες τοὺς λίθους, ποικίλα ὕφαινον παιδείᾳ χαίρειν ἡδονὴν αὐτοῖς ξύμφυτον ἀρτίμοντες. καὶ τοῦ μὲν τοίχου τοῦδε ἦν ὑπερτάτω ζοχὴν τείχους, χαλκῷ περιλαμβάνοντο πάντα τ' περίδρομον. εἶδον ἄλοιφῇ προσχρώμενοι. τ' δ' οὐρὸς, κασσιτέρῳ περίτηκον. τ' ᾗ δὲ αὐτὴν πλὴν ἀκρίφολιν ὀρειχάλκῳ μαρμαρυγὰς ἔχοντι πυρώδεις. τὰ δὲ δὴ τ' ἀκροπόλιος οὐρὸς βασίλεια καὶ τεσκυασμένα ὧδ' ἦν. οὐ μέσῳ μὴ ἱρὸν ἄγιον αὐτόθι τ' τε κλεινοῦς τῇ τ' ποσειδῶνος, ἄβατον ἀφῆτο περιβόλῳ χρυσῷ περιειλημμένον, τοῦτ' οὐ ᾧ κατ' αἰρχὰς ἐγεννήσαντο τ' δέκα βασιλίσσων γόνος. οὗθα τῇ κατ' οἰκίαν ἦν, ἐκ παισῶν τῶν δέκα λέξεων ὡράϊα αὐτόθι σι ἀπετέλουν ἱρὰ ἐκείνων ἐκάστῳ. τ' δὲ ποσειδῶνος αὐτοῦ, πηὼς ἦν, σταδίου μὲν μῆκος, εὖρος δὲ, φρισταδίου. ὕψος δ' ἐπὶ τούτοις, σύμμετρον ἰδεῖν. εἶδος δέ τι βαρβαρικὸν ἔχοντος. πάντα δὲ ἔξωθεν ἐπέλευφαν ἦν πηὼς ἀργύρῳ, πλὴν τ' ἀκρωτηρίων. τὰ δὲ ἀκροτήρια χρυσῷ. τὰ δὲ οἰκῆς, πλὴν μιᾶς ὀροφὴν ἐλεφαντίνην ἰδεῖν πᾶσαν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ ὀρειχάλκῳ πεποικιλμένην. τὰ δὲ ἄλλα πάντα τ' τοίχων τε καὶ κιόνων καὶ ἐδάφους, ὀρειχάλκῳ περίκλασον. χρυσᾶ ἀγάλματα οἰήσεσθαι τ' μὴ θεὸν, ἐφ' ἅρματος ἑστῶτα ἐξ ὑπερπόντιον ἵππων ἡνίοχον. αὐτὸν τε ὑπὸ μεγέθους τῇ κορυφῇ τ' ὀροφῆς ἁπτόμενον. περὶ δὲ ἁ ἑξακοσίων ἐκατὸν ἦν κύκλῳ. τοσαῦτα δ' εἰόμενον αὐτὰς οἱ τότε. πολλὰ δ' αὐτοῦ ἄλλα ἀγάλματα ἰδιωτῶν ἀναθήματα οὖν. τοῦδε δὲ τοῦ νεὼ ἔξωθεν ἀκόντιος ἀπάντων ἕστασαν ἐκ χρυσοῦ

τῶν γυναικῶν, καὶ αὐτῶν ὅσοι τῶν δίκαι ἐγεγόνεσαν Κασιλίων· καὶ πολλὰ ἕτερα ἀνα-
θήματα μεγάλα τῶν τε Κασιλίων καὶ ἰδιωτῶν ἔξ αὐτῆς τε τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἔξω
θεν ὅσων ἐπῆρχεν. βωμός τε δὴ ξυνεστῶς ἐδ· ἐν μέγεθος καὶ ἡ τῆς Ὀρχησάσης τοῦ
τε τῇ καταστάσει καὶ τὰ βασίλεια κατὰ ταὐτὰ πρέποντα μὲν τῷ τῆς ἀρχῆς με
γέθει· πρέποντα δὲ, τῷ σοφῷ τὰ ἱερὰ κόσμῳ. ταῦτα δὴ κρίνας, τῇ τοῦ ξυχροῦ καὶ τῇ
τοῦ Ἱερμοῦ νάματος πλῆθος μὲν ἄφθονον ἐχούσας, ὕδατι δὲ καὶ ἀρίστῃ τῶν ὑδάτων
πρὸς ἑκάτερον πλὴν χρῆσιν θαυμαστοῦ πεφυκότος, ἐχρῶντο σοφῶς ἱδρυσάμενοι
καὶ δίνσφρον φυτεύσεις περιπούσας ὕδατι. δεξαμενάς τε αὐτοῖς μὲν ὑπαιθρίους, τὰς
δὲ, χειμερινὰς τοῖς θερμοῖς λουτροῖς ὑποστέγους σοφῶς τι δέντες. χωρὶς μὲν, Κασιλικός.
χωρὶς δὲ, ἰδιωτικός. ἔτι δὲ γυναιξὶν ἄλλας· καὶ ἑτέρας ἵππους καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπο
ζυγίοις, ἐπὶ πρόσφορον τῆς κοσμιότητος ἑκάστοις ἀποκείμενοις. ἐν δὲ ἀρρήτου ἦγον ἐδῶ ἐν
τῷ ποσειδῶνος ἄλσει. δένδρα δὲ παντοδαπὰ κάλλος ὕψος τε σεμνότατον ὑπὸ αἰθέ-
τῆς τῆς γῆς ἔχοντα· καὶ ἐδῶ τοῦτ' ἔξω κύκλους δ' ὀχετῶν κατὰ τὰς γεφύρας ἐπο
χετεῦον· οὗ δὴ πολλὰ μὲν ἱερὰ καὶ πολλῶν θεῶν, πολλοὶ δὲ κῆποι καὶ πολλὰ γυμνά-
σια ἐκ χειρουργήθ· τὰ μὲν, ἀνδρῶν, τὰ δὲ ἵππων, χωρὶς οὐ ἑκάτερα τῇ τῶν ζοχθῶν
νήσῳ· τά τε ἄλλα καὶ κατὰ μέσην πλὴ μείζω τῶν νήσων ὀχυρημένος ἱππόδρομος ἐν αὐ-
τοῖς σταδίου· καὶ πλάτος ἔχων· καὶ δὲ μῆκος ἐδῶ τὸν κύκλον ὅλον, ἀφεῖτο ἐς ἄμιλλαν
ἵπποις. δορυφορικαὶ δὲ ἐδῶ αὐτόθεν, οἵδιον τε καὶ ἄθεν οἰκήσεις ἦσαν τῷ πλείθει
τῶν δορυφόρων· τοῖς δὲ πιστοτέροις οὐ πρὸ σμικροτέρῳ ζοχῷ καὶ πρὸ τῆς ἀκροπόλεως
μᾶλλον ὅτι διατέτακτο ἡ φρουρά· ἐδῶ δὲ πάντων διαφόρους πρὸς πίστιν οἷς τῆς ἀ-
κροπόλεως ἐδὲ τοὺς Κασιλέας αὐτοὺς, ὅσαν οἰκήσεις διδομέναι· τὰ δὲ νεώρια τειχί-
ρεον μεταξὺ ἐδ· καὶ σκιὰν ὅσα ζητήσει προσήκει· πάντα δὲ ἐξηρτημένα ἑκατέρως· καὶ τὰ
μὲν δὴ ἐδῶ πλὴν τῶν Κασιλέων οἴκησιν, οὕτω κατεσκεύαζο. διαξαύτῃ δὲ τοὺς λιμένας
ἔξω ῥεῖς ὄντας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς θαλάττης ἐδ· ἐν κύκλῳ τείχος. πυργίσκοντα τα-
χέως τοῦ μείζονος ῥοχοῦ τε καὶ λιμένος ἀπέχον πανταχῇ· καὶ σωίκλοσε ἐς τὸν
πρὸς τὸ τῆς διώρυχος στόμα τὸ πρὸς τὸ θαλάττης. ἔσω δὲ πᾶν σωῴκει τὸ μὲν ὑπὸ πο
λλῶν καὶ πυκνῶν οἰκήσεων· ὁ δὲ αὖ πλουσίως καὶ ὁμίσως λιμένι, ἔγεμε πολέων τῇ ἐμπό
ρων ἀφικνουμένων. πάντοθεν φανερὸν καὶ βάρυβον παντοδαπὸν κτύπον τε καὶ μυ
ῆμβρας καὶ διαυχὰς ὑπὸ πολλῶν παρεχομένων· τὸ μὲν οὖν ἄρτι καὶ τὸ πάλαι πλὴν
ἀρχαίας οἴκησιν ὡδὸν ὡς τότ' ἐλέχθη, νεῶν διεπεπεμόνθυται. τῆς δ' ἄλλης χώρας ὡς
ἡ φύσις ἔχει καὶ τοῦ τῆς διακοσμήσεως εἴδους ἀξιομνημόνευσαι πειρατέον. πρῶ-
τον μὲν δὴ ὁ τόπος ἅπας ἐλέγετο σφόδρα τὸ ὑψηλὸς καὶ ἀπότομος ἐκ θαλάττης· τὸ δὲ
ἧπ πλὴν πόλιν πᾶν πεδίον, ἐκείνην μὲν πόλιν εἶχον· αὐτὸ δὲ ἐν κύκλῳ πόλιν κεχρημένον ὄρε
σι μέχρι πρὸς πλὴν θάλασσαν καθυμένοις λεῖον καὶ ὁμαλές· πρόμικες δὲ πᾶν, ἐδὴ μὲν θαλ
λάττης ξυχιλίων σταδίων· καὶ τὰ δὲ μέσην ἀπὸ θαλάττης αὖθις διχιλίων· ὁ δὲ τόπος οὗτος ὅλης
τῆς νήσου πρὸς νότον ἐτέτραπτο, ἀπὸ τῶν ἄρκτων καὶ τὰ βορέου· τὰ δὲ πόλιν αὐτῶν
ὄρη, τότε ὕμνητο πλῆθος καὶ μέγεθος καὶ κάλλος παρὰ πάντα τὰ νῦν ὄντα γεγονέναι.
πολλὰς μὲν κώμας καὶ πλουσίας περιοίκων οὐ ἐαυτοῖς ἔχοντα ποταμὸς δὲ καὶ λίμνας
καὶ λιμῶνας ἀφθόνων τοῖς πᾶσιν ἡμέροις καὶ ἀγρίοις, ἑκανὴν θρέμμασιν ὕλην καὶ πλή
θει καὶ γένεσι ποικίλων ξύμπαντά τε τοῖς ὄρεσι, καὶ πρὸς ἕκαστα ἄφθονον. ἔδη οὖν
τὸ πλέον φύσει καὶ ὑπὸ Κασιλέων πολλῶν οὐ πολλῷ χρόνῳ διεπεπόνητο. τετράπλουν δὲ
μὴ αὐτὸ ὑπῆρχε, τὰ πλεῖστ' ὀρθὸν καὶ πρόμικες, ὅτι δ' οὐκ ἐλάττω καὶ ἄνω τὸ ταφρευ
κύκλῳ πεδιοῤῥυχείσης. τὸ δὲ βάθος καὶ πλάτος τό, τε μῆκος αὐτῆς, ἄπιστον μὲν λε-
γόμενον ὡς χειροποίητον ὄρυγμα πρὸς τοῖς ἄλλοις διανοήμασι τοσοῦτον εἶναι· ἑητέον δὲ
γε ἡκούσαμεν. πλέθρου μὲν τὸ βάθος ὀρώρυκτο· τὸ δὲ πλάτος ἁπάντων, σταδίου. ἧπ δὲ τὸ
πᾶν πλέον ὀρυχθεῖσα σωίβαινεν ἢ τὸ μῆκος σταδίων μυρίων· τὰ δὲ ἐκ τῶν ὀρῶν κατα
καίνονται ὑποδεχόμενα ῥεύματα· ἧπ δὲ τὸ πλέον κυκλωθεῖσα πρὸς πλὴν θάλασσαν, ὅθεν τε
ἧ ἄθεν ἀφικνοῦντο ταύτῃ πρὸς τὸ πλάτος μάλιστα ἑκατὸν ποδῶν διῆρεν ἂν βάθος

τετμημένας, κατὰ μὲν πολίου πάλιν εἰς τὸν ἑτέρου τὸν πρὸς θάλασσαν ἀφῆκτο· ἐπὶ
ρα δὲ ἀφ' ἑτέρας αὐτῶν, σταδίους ἑκατὸν ἀπέχειν ἔδει· πάντ' ἐκ τῶν ἐρῶν ὕλλω κατὰ τὸν
γον εἰς τὸ ἄντρον· καὶ τἄλλα δὲ ὡραῖα πολλοῖς κατὰ μέζονα δὴ πολὺ ἐκ τῶν ἐνθάδε ὑπῆρχεν·
ὧν ἀλλάττεσθαι τε πρὸς τὴν πόλιν τιμῶντες· καὶ δὴ καὶ τῷ οἰκείῳ τε πρὸς
γὰν ἑκάστοτε· χειμῶνος μὲν, ὑδασι χρώμενοι θέρους δὲ ἄνευ φθορᾶς, τὰ
ἐκ τῶν ἐνθάδε ὑπαίθρων ἐπαγόντες πάντα· πολὺ δὲ τῶν μὲν εἰς τὴν πόλιν χωρίων πρὸς
πόλεμον αἰσθῶν ἕκαστον, τὸν κλῆρον ἕκαστον παρέχειν ἄσθμα ἡγεμόνα· ἐν δὲ τῷ κλή
ρῳ μέγεθος, εἰς δύναμιν δικαίως ἓξ τάξιας μυριάδας δὲ ξυμπάντων τῶν κλήρων ἦσαν ἑξή
κοντα δὲ ἐκ τῶν ὁρῶν καὶ τῆς ἄλλης χώρας, ἃ πλῆκτος μὲν ἀριθμὸς αἰσθρῶπων ἐλέγε
το· κατὰ δὲ τόπους καὶ κώμας εἰς βοῦς τοὺς κλήρους πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἅπαν
τας διενείμαντο· ἐν οἷς ἡγεμόνα ἓνὶ πεντηκοντέρου εἰς ἓν πόλεμον παρέχειν, ἕκτον
μὲν ἁρμάτου πολεμιστήριον μόριον, εἰς τὰ μυρία ἁρματα· ἵππους δὲ δύο καὶ ἀναβά
τας· ἔτι δὲ ξυωρίδα χωρὶς δίφρου, κατάβατας τ' ἐς μικρακάσδα καὶ τὸν ἀμφὶ τοῖς
ματ' ἐπιβάτην τοῖν ἵπποιν ἔχειν ἔχουσαν· ὁπλίτας δὲ δύο, καὶ βοξότας στρωθνί
τας τὸ ἑκατέρους δύο· γυμνήτας δὲ λιθοβόλους καὶ ἀκοντιστὰς ἕξ ἑκατέρους· ναύ
τας δὲ πέντε παρὰ σ· εἰς πλήρωμα διακοσίων καὶ χιλίων νεῶν· τὰ μὲν οὖν πολεμιστήρια
οὕτω διετέτακτο τῆς βασιλικῆς πόλιως· τὰ δὲ οἰκία ἄλλα ἄλλοις, ἃ μακρὸς ἂν χρόνος
εἴη λέγειν· τὰ δὲ τῶν ἀρχῶν τιμῶν, ὧδ' εἶχεν ἐξ ἀρχῆς διακοσμηθέντα· τῶν δέκα βα
σιλέων ἑκάστου οὖν μὲν τῷ καθ' αὐτὸν μέρει κατὰ τὸν αὐτὸν πόλιν τῶν ἀσθρῶν καὶ τὸ
πλείστων νόμων ἦρχε· κολάζων καὶ ἀποκτείνειν ὃν ἐβούλετο. ἡ δὲ εἰς ἀλλήλους ἀρ
χὴ καὶ κοινωνία κατὰ τὰς ἐπιστολὰς, ὧδ' ἐκ τῆς τοῦ ποσειδῶνος ὡς ὁ νόμος αὐτῆς πα
δίδωκε· ἦν γράμματα κεῖτο τῶν πρώτων ἐν στήλῃ γεγραμμένα ὀρειχαλκίνῃ· ἣ κατὰ μέ
σον τὸν νῆσον ἔκειτο ἐν ἱερῷ τοῦ ποσειδῶνος· οἱ δέ, ὅθ' εἰσαεὶ πίμπλου· τὸ δὲ ἀκλαὲς, ἔκ
τοθεν, ὡς ἐλέγετο τῷ τε ἀριθμῷ καὶ τῷ τοῦ πεδίου μέγεθος ἴσον ἀπενέμοντες· ξυλλεγόμε
νοι δὲ, τοῦ τε τῶν κοινῶν ἐβουλεύοντο καὶ ἤλεγχον εἴ τις τι παραβαίνοι, καὶ ἐδίκα
ζον· ὅτε δὲ δικάζειν μέλλοιεν, πίστεις ἀλλήλοις τοιάσδε ἐδίδοσαν πρότερον ἀφειτῶν
ὄντων ταύρων ἐν τῷ τοῦ ποσειδῶνος ἱερῷ, μόνοι γιγνόμενοι δέκα ὄντες ἐπευξάμενοι
τῷ θεῷ κελευσμάτων αὐτῷ θύμα ἑλεῖν αἵδυσι δόρυ, ξύλοις καὶ βρόχοις ἀνηρθμοι
ὄν ἦ ἕλοιεν τ' ταύρων, πρὸς στήλην προσαγάγοντες κατὰ κορυφὴν αὐτῆς ἔστρατ
τον κατὰ τῶν γραμμάτων· ἐν δὲ τῇ στήλῃ πρὸς θεῖς νόμοις, ὅρκος ἦν, μεγάλας ἀρὰς
ἐπευχόμενος, τοῖς ἀπειθοῦσιν· ὅτ' οὖν κατὰ τοὺς αὐτῶν νόμους θύσαντες καθαγίζοιεν
πάντα τῆς ταύρου τὰ μέλη, κρατῆρα κεράσαντες, ἐσβὰν ἑκάστου θρόμβον εἰς βαλλον
ἅμαθος· τὰ δ' ἄλλ' εἰς τὸ πῦρ ἔφερον, πρὸ μεθέντες πρὸν στήλην· μεθ' ἃ δὴ ἔτι, χρυ
σοῦς φιάλαις ἐκ τοῦ κρατῆρος ἀρυόμενοι, κατὰ τῆς πυρὸς σποδοῦντες ἐπόμνυσαν, δι
κάζειν τε κατὰ τοὺς ἐν τῇ στήλῃ νόμους, καὶ κολάσειντε, εἴ τις τι πρότερον παραβε
βηκώς εἴη, τότε αὖ μεθ' ἕξιν μηδὲν τῶν γραμμάτων ἐκόντες παρακούσεσθαι μὴ δι' ἄρ
ξειν· μὴ δὲ ἀρχοντι πείσεσθαι, πολλὰ κατὰ τοὺς τοῦ παρόντος ἐπιτάττοντι νόμους· ταῦ
τα δὲ ἐπευξάμενος ἕκαστος αὐτῶν ἑαυτῷ καὶ τῷ ἀφ' αὑτοῦ γένει πιὼν καὶ ἀναθεὶς πρὸ
φιάλην, ἐς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, ὧδε τὸ λεῖπον καὶ τἀναγκαῖα διατέλεσε, ἐπεὶ δὴ ἐ
γίγνετο κόπος ἐν τῷ πῦρ ἐπιμιγνύμενον τὸ σποδὸς τὰ θύματα εἴη, πάντες, οὕτως ἐσθύντες
ὅτι καὶ μίσην κυανοῦν στολὴν ὠδὶ τὰ τῶν ὁρκωμοσιῶν καύματα χαμαὶ καθίζοντες,
νύκτωρ πᾶν τὸ σποδὸ τὸ ἱερὸν ἀκροβωναῦντες πῦρ, ἐδικάζοντό τε καὶ ἐλίγκαζον,
εἴ τις τι παραβαίνῃ αὐτῶν αὖ τῷ τὰ πατρικὰ δικάσαντες δὲ τὰ δικασθέντα, ἐπεὶ δὴ φῶς
γένοιτο, ἐν χρυσῷ πίναξι γράψαντες μεθ' ἱερῶν στολῶν μνημεῖα αὐτὰ θέσαν· νόμοις φυ
λοὶ μὲν ἄλλοι, σποδὶ τὰ ἱερὰ τῶν βασιλίων ἑκάστων ἦσαν ἴδιοι· τὰ δὲ μέγιστα, μήτε πο
τὲ ὅπλα ἐπ' ἀλλήλοις ἔσεσθαι, βοηθήσειν τε πάντας, ἐάν που τις αὐτῶν, ἐν πόλει
τὸ βασιλικὸν καταλύειν ἐπιχειρῇ γένος· κοινῇ δὲ καὶ κατὰ πρὸ οἱ πρόσθεν βουλεύμενοι τὰ
δόξαντα σποδὶ πολέμου καὶ τῶν ἄλλων πράξεων ἡγεμονίαν ἀποδιδόντος τῷ ἀπὸ

πικῷ γένει. βασιλέα τῶν συγγενῶν μοναρχὸς εἶναι κύριον, αὖ μὴ τῶν ἄλλων τοῖς ὑπερφέρουσιν δυνάμεσιν. ταύτην δὲ ὁσαύτην καὶ ὁμοίαν δύναμιν οἱ ἐκείνοις τότε οὖσαν τοῖς τόποις, ὁ θεὸς αὖθις τοὺς δὲ αὐτοὺς τόπους ἐφ' ἑαυτά ἔασε, κόμισιν ἐκ τύπου φύσεως δι' ὡς λέγος προφάσεως, ὧδε πολλὰς μὲν γυναῖκας, μέχρι παρ' ἑνὸς θεοῦ φύσις αὐτοῖς ἤρκει. καὶ παῖδάς τε ἔσαν τῶν νόμων, οὐ πρὸς τὸ ξυγγενὲς θεῖον ὂν φιλοφρόνως ἔχοντα. τοὺς γοῦν φρονήσεως ἀληθινὰ καὶ πάντα μεγάλα ἐκέκτηντο, πρότιμα μὲν φρονήσεως πρόσθε τὰς ἀεὶ ξυμβαινούσας τύχας, καὶ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι. διὸ πολλῷ ἄρα τῆς πάντα ὑποδεεστέρους, σμικρὰ ἡγοῦντο τὰ παρόντα. καὶ ῥᾳδίως ἔφερον οἷον ἄχθος, ὂν τῷ χρυσοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων ὄγκον. ἀλλ' οὐ μεθύοντες ὑπὸ τρυφῆς. οὐδ' ἀπόβαθρα τῆς ἀκράτου ἀζυγώσεως ἰσοφάλοντο. νήφοντες δὲ, ὀξὺ καθεώρων. ὅτι καὶ πᾶσι τὰ πάντα, ἐκ τοῦ φιλίας τε κοινῆς μεθ' αὑτῆς αὐξάνεται. τῇ δὲ τούτων αὐτοῦ λῆ καὶ τῇ τιμῇ φθίνει, ταῦτά τε αὖ τὰ καθ' ἑκάστην ξυνεκφέλλεται τούτοις. ἐκ δὴ λογισμοῦ τε τοιούτου καὶ φύσεως βάσεσ' παραμένουσης πάντ' αὐτῆς ὑφ' ἓν θῆ τὰ, πρὶν δίλιθομεν. ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ θεοῦ μὲν μοῖρα, ὀλίγιστος ἐγίγνετο αὐτοῖς πολλῷ τῷ ὑπὸ τῷ καὶ πολλάκις ἀσκεδασμὸν μίαν, ἐς δὲ ἀνθρώπινον ἦθος ἐπικράτει, τότε δὴ τὰ παρόντα φορέειν ἀδυναμοῦντες ἠσχημόνουν. καὶ τῷ δοκιμοῦντι μὲν αἰσχροὶ καὶ τεφάνοιν τὰ κάλλιστα ἀπὸ τῶν τιμιωτάτων ἀπολλύντες. τοῖς δὲ ἀδοκίμοις, ἀληθινὸν πρὸς εὐδαιμονίαν βίον ὁρᾶν, τότε δὴ μάλιστα παγκάλοι μακάριοί τε ἐδοξάζοντο εἶναι, πολιτείας ἀλίκου καὶ δοκιμώτατα ἐμπεπλήμενοι. θεὸς δὲ ὁ θεῶν ζεύς, εὐνόμους βασιλεύων, ἅτε δυνάμενος καθορᾶν τὰ τοιαῦτα, ἀποῖσας γένος ἐπιεικὲς ἀθλίως διακείμενον, λίκνα αὐτοῖς ἐπιθεῖναι βουληθεὶς ἵνα γένοιντο ἐμμελέστεροι σωφρονιζόντες, ξυνάγει θεοὺς πάντας εἰς πλὴν τιμωτάτην αὐτῶν οἴκησιν, ἣ δὴ κατὰ μέσον παντὸς τοῦ κόσμου βεβηκυῖα, καθορᾷ πάντα, ὅσα γενέσεως μετείληφε καὶ ξυνακίρασ' ἄπαν.

λάπει τὸ τέλος.

νόμος ὑμῖν τί ἐστιν. Ὁ ποῖον καὶ ἐρωτᾷς τὸν νόμον. Τὶ δ' ἐστὶν ὅτι διαφέρει νόμος νόμου καὶ τὰ ταὐτὸν ἔσται, καὶ τὰ ἕτερα, νόμος εἶναι; σκόπει γὰρ δὴ ὁ τυγχάνω ἐρωτῶν σε. ἐρωτῶ γάρ, ὥσπερ εἰ αὐτομόλιν τί ἐστι χρυσὸς, εἶμα ὡσαύτως αὐτόθεν ὁποῖον καὶ λίθῳ χρυσὸν, οἶμαί σε οὐκ ἂν ὀρθῶς ἔσεσθαι. οὐδὲν γάρ που διαφέρει ἕν τε χρυσὸς χρυσοῦ, οὔτε λίθος λίθου, καὶ τά γε τὸ λίθος εἶναι, καὶ καὶ τὸ χρυσός. ἔστω δὲ δὴ νόμος που νόμῳ οὐδὲν διαφέρειν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ ταυτόν. νόμος γὰρ ἕκαστος αὐτῶν ἐστὶν ὁμοίως. ἐχ ὁ μὲ μᾶλλον, ὁ δ' ἧττον, ἔστω δὴ αὐτὸ ἐρωτῶ τὸ παῦ τί ἐστι νόμος, εἰ οἷόν σοι πρόχειρον εἰπεῖν. Τὶ ἔν ἄλλο νόμος εἶναι ὦ σώκρατες, ἀλλ' ἢ τὰ νομιζόμενα. Ἦ καὶ λόγος σοι δοκεῖ εἶναι τὰ λεγόμενα, ἢ ὃ μὲς τὰ ὀρώμενα, ἢ ἀκοὴ τὰ ἀκουόμενα, ἢ ἄλλο μὲν λόγος, ἄλλα δὲ τὰ λεγόμενα· καὶ ἄλλο μὲν, ὃ μὲς, ἄλλα δὲ, τὰ ὀρώμενα· καὶ ἄλλο μὲν ἀκοὴ, ἄλλα δὲ τὰ ἀκουόμενα. καὶ ἄλλο δὴ νόμος, ἄλλα δὲ τὰ νομιζόμενα. οὕτως, ἢ πῶς σοι δοκεῖ. Ἀλλ' ὅμοιον ναὶ ἐφαίη. Οὐκ ἄρα νόμος ἐστὶ τὰ νομιζόμενα. Οὔ μοι δοκεῖ. Τὶ δῆτ' ἂν εἴη νόμος ὑποσκιάμαθα αὐτὸ ὧδε. εἴ τις ἡμᾶς ταναῦν δὴ λεγόμενα αὐτίκα τοῦ, ἵνα πειδὴ ὅλῃ φατὲ τὰ ὀρώμενα ὁρᾶσθαι, τίνι ὄντι τῇ ὄψει ὁρᾶται, ἀπεκρινάμεθ' ἂν αὐτῷ, ὅτι αἰσθήσει ταύτῃ τῇ ὄψει· τῶν ὄπων δὴ λέγει ἡμῖν τὰς φωνάς. ἔστω τοίνυν ἡμῖν ἐπιδείξεσθαι νόμῳ τὰ νομιζόμενα νομίζεται, ὅτι ἕτερον αἰσθήσει τινὶ ἢ δηλώσει ὥσπερ τὰ μανθανόμενα μανθάνῃ δηλώσῃ τῇ ἐπιστήμῃ, ἢ εὑρήσει τινὶ ὥσπερ τὰ εὑρισκόμενα εὑρίσκεται. δῖον τὸ μὲν ὑγιεινὰ ἢ τὰ νοσώδη ἰατρικῇ ἄν δὲ οἱ θεοὶ διανοῶνται ὡς φασὶν οἱ μάντεις, μαντικὴ γάρ που τέχνη ἡμῖν, εὑρήσεις ἔστ' πραγμάτ' ἢ οὔ; Ναίγε. Τὶ δῆν αὖ τοῦτ' ὑπολάβοιμι μάλιστα τὸν νόμον εἶ. τὰ δόγματα ταῦτα ἢ ἡμίσεια τὰ ἔμοιγε δοκεῖ· τὶ δ' αὖ ἄλλό τις φαίη νόμον εἶ· ὥστε κινδυνεύῃ ὃ σὺ ἐρωτᾷς τὸν ὅλον εἶναι, νόμος δόγμα πόλεως εἶ. Δόξειεν ὡς ἔοικε λέγεις πολιτικὴν τὴν νόλον; Ἔστω. Καὶ ἴσως καλῶς λέγεις. Τάχα δὲ ἄμεινον ἐσόμεθα ὧδε· λέγεις τινὰς σοφούς; Ἔστω. ἐκεῖν οἱ σοφοὶ, εἰσὶ σοφία σοφοί. Ναί. τὶ δὲ οἱ λίκαιοι δίκαιοσύνῃ λίκαιοι; Ναίγε. ἐκεῖν ἢ οἱ νόμιμοι νόμῳ νόμιμοι. Ναί. οἱ δὲ αὐόμιμοι, αὐομίᾳ αὐόμιμοι; Ναί. οἱ δὲ νόμιμοι, λίκαιοι; Ναί. οἱ δὲ αὐόμιμοι ἄδικοι; Ἄδικοι. ἐκεῖν ἢ ἀλλίσιον ἢ δίκαιοσύνῃ τε καὶ ὁ νόμος. Ἔπος. ἄρχισόν τε ἢ ἀδικία καὶ αὐομία; Ναί. Καὶ τὸ μὲν, σώζει τοὺς πόλεις καὶ τἄλλα πάντα, τὸ δὲ, ἀπόλλυσι καὶ ἀπαλλίπει. Ναί. ὡς ἔτ καλὰ ἄρα τινὸς ἔοικε δὴ τὸ νόμε διανοεῖσθαι καὶ ὡς ἀγαθὸν αὐτὸ ζητεῖν. Γῶς δ' ἔ. Οὐκεῖν δόγμα ἔφαμεν ἢ πόλεως εἶναι νόμον. Ἔφαμεν γούν. Τὶ δῆν ἐκ ἔστι τὰ μὲν, χρηστὰ δόγματα, τὰ δὲ πονηρά. Ἔστι μὴ δῆν. Καὶ μὴν νόμος γε ἐκ ἦν πονηρός. ἀλλ. ἐκ ἄρα ὀρθῶς ἔχει ἀποκρίνασθαι ἔπος ἁπλῶς, ὅτι νόμος ἐστὶ δόγμα πόλεως. ἐκ ἔμοιγε δοκεῖ. ἐκ ἄρα ἀμφότεροι αὖ τὸν πονηρὸν δόγμα νόμος ἢ; ἀδύνατα. Ἀλλὰ μὴν δόξα γέ τις ἐκ αὐτόμοι καὶ φαίνῃ ὁ νόμος εἶ. ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἡ πονηρὰ δόξα, ἄρα οὐκ ἤδη ἔοικε καλὸν ὡς ἐν χρηστὴ εἶπερ δόξα νόμος ἐστί; Ναί. δόξα ἢ χρηστὴ τίς ἐστιν, ἐχ ἡ ἀληθής; Ναί. Οὐκεῖν ἡ ἀληθὴς δόξα, τὸν ὄντος ἐστὶν ἑῦρεσις. Ἔστι γούν. Πῶς ἔν ὦ σώκρατες εἰ ὁ νόμος τὸν ὄντος ἐστὶν ἑῦρεσις, ἐκ ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις χρώμεθα ἢ τὸν αὐτὸν, εἰ τὰ ὄντα γε ἡμῖν ἑῦρίσκεται. Βούλεται μὲν, οὐδὲν ἧττον ὁ νόμος ἢ τῦ ὄντος εὕρεσις. εἰ δ' ἄρα μὴ τοῖς αὐτοῖς αὐτοῖς ἀεὶ νόμοις χρώμενοι αὖθρωποι ὡς δοκοῦμεν, οὐκ ἀεὶ δύνανται ἑῦρεσκειν ὃ βούλεται ὁ νόμος τὸν ὄν. ἐπεὶ φόβος ἴσως ἐκ ἂν ἡμῖν εὐθοδὸν καὶ τάδηλον γίνεσθαι, εἴ τε τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ νόμοις χρώμεθα, ἢ ἄλλο τε ἄλλοις· ἢ εἰ ἅπαντες τοῖς αὐτοῖς, ἢ ἄλλοις. Ἀλλά ἐῶν γε ὦ σώκρατες αὖ χαλιπὸν γνῶναι ὅτι αὖτε οἱ αὐτοὶ ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις χρῶντες, οἵ τε ἄλλοι γε ἄλλοις. ἐπεὶ αὐτίκα ἡμῖν μὴ ὁ νόμος ἐστὶν αὐθρώπους θύειν. ἀλλ' αὐόσιον καρχισθῆναι δὲ δύνασθαι ὅσιον ὄν καὶ νόμιμον αὐτοῖς. καὶ ταῦτα

εἶναι αὐτῶν ὑμᾶς τῷ κρόκῳ. ὡσ ἴσως καὶ ἀκήκοασ. καὶ μὰ Δία ὅτι Καρβαροι ἄνθρωποι ἡμῶν ἄλλοις νόμοις χρῶνται, ἀλλὰ καὶ οἱ ὦ τᾶ Λυκίᾳ οὗτοι καὶ οἱ τᾶ ἀθάμαντος ἔκγονοι, οἷασ θυσίασ θύουσι ἕλλωες ὄντες. ὥσ τοι καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς διαθά που καὶ αὐτοσ ἀκήκοασ οἷοις νόμοις ἐχρώμεθα πρόσθε, σοῦ δὲ τοὺς ἀποθανόντασ, ἱερεία τε προσφάττοντεσ πρὸ τᾶ ἐκφορᾶσ τᾶ νεκροῦ καὶ ἐγχυδισίασ μετὰ πομπᾶσ θοινᾶσθαι αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον ἐν τᾷ οἰκίᾳ τοὺς ἀποθανόντασ· ἡμεῖσ δὲ τούτων οὐδὲν ποιοῦμεν. μυρία δ' ἄν τισ ἔχοι τοιαῦτα ἐπεῖν. πολλὴ γὰρ εὐρυχωρία τᾶσ ἀποδείξεωσ, ὡσ οὔτε ἡμεῖσ ἡμῖν αὐτοῖσ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ νομίζομεν, οὔτε ἀλλήλοισ οἱ ἄνθρωποι.

Οὐκ ἄν τι θαυμαστὸν εἴη ὦ βέλτιστε, εἰ σὺ μὲν ὀρθῶσ λέγεισ, ἐγὼ δὲ οὐκ ὀρθῶσ λέγω. ἀλλ' ἕωσ ἂν σύ τε κατὰ τὸν σὸν λόγον λέγῃσ ἃ σοι δοκεῖ μακρῷ λόγῳ, καὶ πάλιν ἐγὼ, οὐδὲν μή ποτε ξυμβῶμεν, ὡσ ἔοικεν· ἀλλ' εἰ κοινὸν τεῦξαι τὸ σκέμμα, τάχα ἂν ὁμολογήσαιμεν. εἰ μὲν οὖν βούλει, πυθόμενόσ τι παρ' ἐμοῦ, κοινῇ μετ' ἐμοῦ σκόπει· εἰ δ' αὖ βούλῃ ἐρωτεύμενοσ. ἀλλὰ ἐθέλω ὦ Σώκρατεσ ἐρωτᾶσθαι ὅτι αὖ Σούλῃ. φέρε δή. σὺ πότερον νομίζεισ τὰ δίκαια ἄδικα εἶναι, καὶ τὰ ἄδικα δίκαια, ἢ τὰ μὲν δίκαια δίκαια, καὶ τὰ ἄδικα ἄδικα; ἐγὼ μὲν, τά τε δίκαια, δίκαια· καὶ τὰ ἄδικα, ἄδικα. οὐκοῦν καὶ παρὰ πᾶσιν οὕτωσ ὡσ ἐνθάδε νομίζεται. Ναί. Οὐκοῦν καὶ σὺ πρόσθεν. ἀλλ' ἆρ' ἔστιν ἀεὶ πότερον τὰ πλείονα ἐλκόντα, βαρύτερα νομίζεται ἐνθάδε, τὰ δὲ ἔλαττον κουφότερα, ἢ τοὐναντίον. Οὐκ. ἀλλὰ τὰ πλείονα ἕλκοντα, βαρύτερα. τὰ δ' ἔλαττον, κουφότερα. οὐκοῦν καὶ ὦ ἡρχισόδη καὶ σὺ λυπᾷ. Ναί. τὰ μὲν καλὰ ὡσ ἔοικε παντὶ χρῷ νομίζεται καλά· καὶ τὰ αἰσχρὰ αἰσχρά. ἀλλ' οὐ τὰ αἰσχρὰ καλά, οὐδὲ τὰ καλὰ αἰσχρά. Οὔτωσ. οὐκοῦν ὡσ καλὰ πάντα ἐπεῖν τὰ ὄντα νομίζεται ἔστιν, οὐ τὰ μὴ ὄντα, καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ παρὰ τοῖσ ἄλλοισ ἅπασιν. Ἔμοιγε δοκεῖ. Ὃσ ἂν ἄρα τοῦ ὄντοσ ἁμαρτάνῃ, ἥ νομίμου ἁμαρτάνει. οὕτω μὲν ὦ Σώκρατεσ ὡσ σὺ λέγεισ ταυτὰ φαίνεται νόμιμα καὶ ἡμῖν ἀεὶ καὶ τοῖσ ἄλλοισ. Ἐπειδὴν δ' οἰνοπίσω ὅτι οὐδὲν παυώμεθα αὖ κατὰ πόδα μετα πεθόμενοι τοὺσ νόμουσ, οὐ δύναμαι πειθῆναι. ἴσωσ γοῦν ἐκ οἰνοπᾶσ ταῦτα μετα πεθόμενα, ὅτι ταῦτά ἐστιν· ἀλλ' ὧδε μετ' ἐμοῦ αὐτὰ σκόπει. ἆρα ποτὲ ἐνέτυχεσ συμβάντι τοῦδε ὑγιείασ τῶν καμνόντων; Ἔτυχα. δοκεῖ οὖν τίνεσ τέχνησ ἔργον εἶναι τὸ σύγγραμμα; δῆλον ὅτι ἰατρικῆσ. ἀκούω ἰατρούσ καλεῖσ τοὺσ ἐπισταμένουσ τοῦτον. φημί. πότερον δὴ οἱ ἐπιστάμενοι ταυτὰ τὰ αὐτὰ νομίζουσιν, ἢ ἄλλα ἄλλοι. ταυτὰ ἔμοιγε δοκοῦσι. πότερον οἱ Ἕλληνεσ μόνοι τοῖσ Ἕλλησιν, ἢ καὶ οἱ Βάρβαροι αὖθισ τε καὶ τοῖσ Ἕλλησι, τῶν ἂν εἰδῶσι ταυτὰ νομίζουσι. ταυτὰ δή που πολλὰ ἀνάγκη εἶναι τοῦτον εἰδότασ αὐτοῖσ αὖ τοῖσ συννομίζειν καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροισ. καλῶσ γε ἀπεκρίνω. ἐκεῖνο καὶ ἀεί; Ναί καὶ ἀεί. ἐκεῖνο καὶ ἰατροὶ συγγράφουσι τὰ ὑγιεινά, ἅπερ καὶ νομίζουσι δεῖ. Τὰ μέν. Ἰατρικὰ ἄρα καὶ ἰατρικοὶ νόμοι ταῦτα τὰ συγγράμματά ἐστι τὰ τῶν ἰατρῶν. Ἀκριβῆ μέντοι. Ἦ γὰρ καὶ γραμματικὰ συγγράμματα γραμματικοὶ νόμοι εἰσί; Ναί, τίνων οὖν ἐστὶ τὰ τῶν κυβερνητῶν ὑγιεινὰ συγγράμματα καὶ νόμιμα. Κυβερνητῶν. Κυβερνητικοὶ ἄρα οἱ νόμοι εἰσὶν οὗτοι. Ναί. τῶν ἐπιστατῶν δὲ τὰ τοῦδε ἄλλου σκευασάσασ συγγράμματά τε καὶ νόμιμα. Μαγείρων. Μαγειρικοὶ ἄρα οὗτοι νόμοι εἰσί. Μαγειρικοί. τῶν ἐπισταμένων ὡς ἔοικεν ὅλου σκευασάσασ ἄρχειν; Ναί. Ἐπίστανται δ' ὡς φασὶν οἱ μάγειροι; Ἐπίστανται γοῦν. Εἶεν. τίνων δὲ τὰ τοῦδε πόλεωσ διοικήσεωσ συγγράμματά τε καὶ νόμιμα ἐστίν. ἆρ' οὐ τῶν ἐπισταμένων ἄρχειν πόλεων; Ἔμοιγε δοκεῖ. ἐπίστανται δὲ ἄλλοι τινὲσ, ἢ οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ Σικελικοί· οὕτωι μὲν οὖν. Πολιτικὰ ἄρα τὰ συγγράμματα ταῦτα ἐστιν, ἃ οἱ ἄνθρωποι καλοῦσι βασιλέων τε καὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν συγγράμματα. Ἀλήθη λέγεισ· ἄλλό τι οὖν οἱ γε ἐπισάμενοι, οὐκ ἄλλο τε ἄλλα συγγράφουσι τοῦδε τῶν αὖ τῶν, ἢ τόδε καὶ ἢ τόδε νόμιμα; οὐδέν τα. Ἐαὶ οὖν ὁρῶμεν τινὰσ ἐκ τῶν φαύλων,

πότερα φύσομεν ἐπιστήμονας εἶναι, ἢ ἀνεπιστήμονας τοὺς ἄλλους πειθωμένους.
Ἀνεπιστήμονας. Οὐκοῦν καὶ ὃ μὴ αὐ ὀρθὸν ᾖ, νόμιμον αὖ φύσομεν εἶναι μηδέν· ἢ ἰατρικὸν, ἢ μαγειρικὸν, ἢ καπυρικόν· Ναί· ὃ δ' αὖ μὴ ὀρθὸν ᾖ, οὐκέτι φύσομεν ἔτι νόμιμον εἶναι; Οὐκέτι· Κινομεν ἄρα γίγνεται. Ἀνάπαλιν. Οὐκοῦν καὶ οὐ τοῖς συγγράμμασι τοῖς τοῦ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, καὶ ἄλλως τοῦ πόλεως διοικουμένης τε, καὶ τοῦ τὰ ὡς χρὴ φόλιν διοικεῖν, ἃ μὴ ὀρθὸν ᾖ, νόμος ἔσται βασιλικός· ἃ δὲ μὴ ὀρθὸν, οὐ δοκεῖ νόμος εἶναι βασιλικὸς τοῖς μὴ εἰδόσιν. ἔστι γοῦν οὕτω. Ναί. Ὀρθῶς ἄρα ὡμολογήσαμεν νόμον εἶναι τὸ ὄντος ὄρθωσιν. Φαίνεται. Ἔτι δὲ καὶ τόδε ᾧ αὐτῷ διασκώμεθα· τὸν ἐπιστήμονα διανεῖμαι τῇ γῇ τὰ ἁρμόττοντα. Γεωργός. Οὐκοῦν δὴ, τὰ ἄξια ἑκάστῃ γῇ διανέμει; Ναί. Ὁ γεωργὸς ἄρα νομεὺς ἀγαθὸς τούτων, καὶ οἱ βοῦν νόμοι. καὶ διανομαὶ αὗται ὀρθαί εἰσι. Ναί. Τὶς δὲ κρεωμάτων αὖτε τὰ μέλη ἀγαθὸς νομεὺς, καὶ τὰ ἄξια νέμων, καὶ οἷ τινες νόμοι ὀρθοί εἰσιν· Οἱ τῆ αὐλητῆ καὶ οἱ τῆ κιθαριστῆ. Ὀνε μικώτατος ἄρα οὗτος, οὗτος αὐλητικώτατος. Ναί· τὶς δὲ πῶ ζοφῶ αὖτε τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα διανεῖμαι ἄριστος· οὐχ ὅς περ πῶ ἄξια; Ναί. Αἱ βοῦν ἄρα διανομαὶ καὶ οἱ νόμοι εἴλπισοι· καὶ ὅς τις τοῦτα νομικώτατος καὶ νομεὺς ἄριστος. Φαίνεται. Τὴς οὖν. Παιδοτρίβης. Οὗτος πῶ ἀνθρωπείαν ἀγέλην τῆ σώματος νέμων κράτιστος; Ναί. Τὶς δ' ἐστὶ πῶν τῶν προβάτων ἀγέλην κράτιστος νέμειν τὸ ὄνομα αὖ τῷ. Ποιμήν. Οἱ βοῦ ποιμένος ἄρα νόμοι ἄριστοι τοῖς προβάτοις. Ναί· Οἱ δὲ τῆ σκύλου τοῖς βουσί. Ναί. Οἱ ἦ βοῦ τίνος νέμοι, ἄριστοι ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων, οὐχὶ τοῦ βασιλέως; Φαῖεν ἂν. Καλῶς γ' ἴσως λέγεις. ἴχνος αὖ οἷον εἰπεῖν, τὶς τῶν παλαιῶν ἀγαθὸς γέγονε τοῖς αὐλητικοῖς νόμοις νομοθέτης; ἴσως ἐκ οἶσθα, ἀλλ' ἐτὸ βούλεσι ὑπομνήσω. Ἀνάμνησον οἷον. Ἆρ' οἷσθ' ὁμαρτάδα λέγεται, καὶ τὰ παρὰ δηλῆ αὖτε ὄλυμπος ὁ Φρύξ; Ἀληθῆ λέγεις. Οὗτοι δὴ καὶ τὰ αὐλήματα, θεῖσα τά θεῖ καὶ μόνα κινεῖ, καὶ ἐμφαίνει τοὺς τῶν θεῶν οὐ χρείας ἔντας· καὶ ἔτι καὶ νῦν μόνα λειπὰ θεῖν ἐς θεῖα ὄντα. Ἔστ' ταῦτα. Τὶς δὲ λέγεται τῶν παλαιῶν βασιλέων ἀγαθὸς νομοθέτης γεγονέναι, οὗ ἔτι καὶ νῦν τὰ νόμιμα μένει ὡς θεῖα ὄντα. Οὐκ οἶδ' ἐγώ· Οὐκ οἶσθα τίνες παλαιοτάτοις νόμοις χρῶνται τῶν ἑλλήνων; ἆρα λακεδαιμονίους λέγεις καὶ λυκῆγον τὸν νομοθέτην. Ἀλλὰ ταῦτά γε οὐδέ πω ἴσως ἔτι τελεα πόσια, ἢ ὁλίγω βούπων πλείω. ἀλλὰ τούτων τῶν νομίμων τὰ βέλτιστα πόθεν ἥκει, εἶσθα; Φασὶ γ' ἐκ κρήτης. οὐκοῦν οὗτοι παλαιοτάτοις νόμοις χρῶνται τῶν ἑλλήνων. Ναί· Οἶσθα δῆτα τίνες τούτων ἀγαθοὶ βασιλῆς ἦσαν, μίνως τε ᾗ ῥαδάμανθυς, οἱ σοὶ καὶ ἐμοὶ ἑρῶπης παῖδες. ὧν εἵδη εἰσὶν οἱ νόμοι. ῥαδάμανθύ γε φασὶν ὦ σώκρατες δίκαιον εἶσθαι. ἦν δὲ μίνως, ἄγριόν τινα καὶ χαλεπὸν καὶ ἄδικον. Ἀτεχνῶν ᾧ βέλτιστε λέγεις μᾶλλον καὶ ἧττον. Οὐ ταῦτα δ' τι λέγεται τοῦδε μίνω; οὔκουν ὑπό τε ὁμήρου καὶ ἡσιόδου· καὶ γε πιθανώτατοὶ εἰσιν, ἢ σύμπαντες οἱ ἕλλησι ποιεῖ. ὧν σὺ ἀκούων, ταῦτα λέγεις. Ἀλλὰ τὴ μὲν οὖν τοι τοῦδε μίνω λέγουσιν. ἐπὶ δὲ σοι ὁρῶ· ἵνα μὴ καὶ σὺ ὥσπερ οἱ πολλοὶ ἀσεβῆς· οὐ γοῦν ἴσ' ὅτι φύβου ἀσεβέστερόν ἐστιν, οὐδ' οὗ τι χρὴ μᾶλλον ἀλαβεῖσθαι, πλὴν εἰς θεοὺς καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ὑβριστὴν εἶναι, ἀνδρὸς δὲ εἰς τοὺς θείους ἀνθρώπους. ἀλλὰ πάνυ πολλὴ χρὴ προμήθειαν ποιεῖσθαι ἀεί· ὅταν μέλλῃς ἄσφαλῶς ἐρεῖν ἢ ἐπαινέσαι, μὴ οὐκ ἐρῶντες εἴπῃς. Ἔοικε καὶ οὕτως χρὴ μανθάνειν διαγιγνώσκειν χρηστοὺς καὶ πονηροὺς ἄνδρας· νεμοῖ γὰρ ὁ θεὸς ὅταν τῆς λάβῃ ἐν ἑαυτῷ ἄνωτον, ἢ ἐπαινῇ ἐν ἑαυτῷ ἀναντίως ἔχοντα. ἔστι δ' ὅτος ὁ ἀγαθός· μὴ γάρ τοι εἶναι λίθους μὲν εἶναι ἱεροὺς καὶ ξύλα καὶ ὄρνια καὶ ὄφεις· ἀνθρώπους δὲ μή· ἀλλὰ πάντων ἱερώτατον εἶναι ἀνθρώπου ἀγαθὸν· ἢ μαρώτατον ὁ πονηρός· ἤδη οὖν καὶ τῷ μίνωος, αὐτὸν ὅμηρόν τε ᾗ ἡσίοδος ἐγκωμιάζουσι. Βούτυ δ' εἰς καὶ φράσον· ἵνα μὴ ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπου, ὡς ἔρῳ σὸς ᾖ ὢν, λόγῳ ὑβριστὴς.

» ὅμηρος γοῦν τοῦδε κρίτης λέγων ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι εἰσὶν οἱ αὐτῇ, καὶ οἰκοῦσιν
» πόλις. τοῖσι δ' ἔφησ' οἳ κυκλοτερὴς μεγάλη πόλις· οἶδά τε μίνως· οἰνίωρος βα
» σιλεὺς διὸς μεγάλου ὀαριστής. ἔστιν οὖν οὗτος ὁμήρου ἐπαινούμενος μίνως διαρρηχέ
ων ἀρημένον, οἷον οὐδεὶς ἂν εἶπε τῶν ἡρώων ἐποίησεν ὅμηρος. ὅτι μὲν γοῦν ὁ ζεὺς σοφιστὴς
ἦν, καὶ ἡ τέχνη αὕτη παγκαλὴς ἦν, πολλαχοῦ καὶ ἄλλοθι φιλεῖ· ἀτὰρ καὶ οὗτοῦ
βα. λέγει γοῦν ἡ μίνως συγγενέσθαι αὐτῷ ἔτει τῷ δεκάτῳ λόγοις. καὶ φοιτᾶν παιδευ-
ησόμενον, ὡς καλῶ σοφιστοῦ ὄντος τοῦ διός. ὅτι οὖν οὗτος ἡ γέρας οὐκ ἔστιν ὅτῳ ἀπέ
νειμεν ὅμηρος τῶν ἡρώων καλῶ διὸς παιδευθέντα ἄλλῳ ἢ μόνῳ, τοῦτ' ἔστιν ἐπαινος
θαυμαστός. μὴ δυνατὸς ὢν οἰκεῖα διηγεῖσθαι, χρυσοῦν σκῆπτρον ἔχοντα πόλικα τὸν
μίνω· οὐ γὰρ ἐκεῖνόν γε διηγοῦνται, οὔτε συγγενόμενον τῷ διὶ οὐδαμοῦ· ἀλλ' ταῦτα φήμ' ἐγὼ μίνω πάντων μάλιστα ὑπὸ ὁμήρου ἐπαμφιέζεσθαι.
ἡ γὰρ διὸς ὄντα παῦσαι, μένον ὑπὸ διὸς παιδευθῆναι, οὐκ ἔχει ὑπόρ βολῶ ἐπαί-
νου. ἔοικε γοῦν σημαίνειν ἡ ἔπος ἡ οἰνίωρος βασιλῆα διὸς μεγάλου ὀαριστὴν συνουσιαστὴν τοῦ διὸς εἶναι ἦν μίνω. οἱ γὰρ ὄαροι λόγοι εἰσί. καὶ ὀαριστὴς συνουσιαστής ἐστιν οἱ
λόγοις· ἐφοίτα οὖν δι' ἐκάστου ἔτους εἰς τὸ τοῦ διὸς ἄντρον ὁ μίνως· τὰ μὲν μανθάνοντος,
τὰ δὲ ἀπρολεξόμενος, ἅτε προτέρᾳ σοφιστεύσαι παρὰ τὸν διός. εἰσὶ δὲ οἱ ὑπολαμβάουσιν ἦν ὀαριστὴν, συμπότην καὶ συμπαιστὴν εἶναι τοῦ διός. ἀλλὰ τῷδε αὖ τις τεκμαίρε
χῶν, ὅτι οὐδὲν λέγουσιν οἱ οὕτως ὑπολαμβάοντες. πολλῶν γὰρ ὄντων ἀνθρώπων καὶ
ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, οὐκ ἔστιν οἵ τινες ἀπέχρηται συμποσίων καὶ ταύτης τῆς παι
διᾶς, ὧν ἔστιν οἵνος ἄλλοι ἢ κρῆτες καὶ λακεδαιμόνιοι λοῦτροι μανθάνοντες παρὰ κρήτ.
ὁ κρὴς δὴ, ἐς οὗτός ἐστι τῶν ἄλλων νόμων· οὓς μίνως ἔθηκε, μὴ συμπίνειν ἀλλήλοις εἰς
μέθην· καί τοι δῆλον ὅτι ἃ ἐνόμιζε καλὰ εἶναι, ταῦτα νόμιμα ἔθηκε καὶ τοῖς αὐτοῦ
πολίταις. οὐ γάρ που ὡς πρὸς γε φαῦλος ἄνθρωπος ὁ μίνως, ἐνόμιζε μὲν ἕτερα, ἐ-
ποίει δὲ ἄλλα παρ' ἃ ἐνόμιζον· ἀλλ' ὧδε αὖτη ἡ συνουσία ὡς πρὸς λέγω λόγων ὧδε
παιδεύσασ' ἐς ἀρετήν· ἔθηκε δὴ καὶ τοὺς νόμους τούτους ἔθηκε τοῖς αὐτοῦ πολίταις·
δι' οὓς ἥτε κρήτη πάντα χρόνον εὐδαιμονεῖ· καὶ λακεδαίμων ἀφ' οὗ ἤρξατο τού-
τοις χρῆσθαι ἅτε θείοις οὖσι· ῥᾳδάμανθυς δὲ, ἀγαθὸς μὲν ὢν αὖ ἀνήρ. ἐπαιδεύθη γοῦν
ὑπὸ τοῦ μίνω. ἐπαιδεύθη μέν τοι, οὐχ ὅλῳ πόλει βασιλικὴν τέχνῃ· ἀλλ' ὑπερέσχε τῇ
βασιλικῇ ὅσον ἐπίστατο τὸν ἐν τοῖς δικαστηρίοις· ὅθεν καὶ δικαιότατος ἐλέχθη εἶναι·
νομοφύλακι γοῦν αὐτῷ ἐχρῶντο ὁμίνως κατὰ τὰ ἄκρα· τὰ δὲ κατὰ πόλιν ἄλλῳ κρήτινι,
τῷ τάλῳ· ἐγὼ γὰρ τάλως τε καὶ ταῦτα τὰ κατὰ τὰς κώμας φυλάττων τοὺς νό
μους ἐν αὐτοῖς ἐν χαλκοῖς γραμματείοις ἔχων γεγραμμένους τοὺς νόμους. ἔθεν χαλ
κοῦς ἐκλήθη. ἔρηκε δὲ καὶ ἡσίοδος, ἀδελφὰ τούτων εἰς τὸν μίνω. μινῳθὲς γοῦν αὐτῷ τὸ
» ὄνομα τοῦτο φησὶν ὡς βασιλεύτατος γένοιτο πάντων βασιλέων. καὶ πολέσιν ἵκανε πο-
» λεῖ κτυόνων ἀνθρώπων. ζηνὸς ἔχων σκῆπτρον, τῷ, καὶ πόλεων βασίλευε. καὶ οὗτος
λέγει ἡ τοῦ διὸς σκῆπτρον οὐδὲν ἄλλο, ἢ πλὴν παιδείαν πλὴν τοῦ διός, ἣ δύναται πλὴν κρή-
την. διὰ τὶ οὖν ποτε ὦ σώκρατες αὕτη ἡ φήμη κατεσκέδασται τὸ μίνω ὡς ἀ-
παίδευτον πάνυ καὶ χαλεπὸν ὄντος. διὸ καὶ σὺ δοκεῖ τισι εὖ σωφρονῆς δύλα-
βὴς εἶναι καὶ ἄλλος πᾶς ἀνὴρ, ὅτῳ μέλει τοῦ δύσβουλον εἶναι, μηδέποτε ἀπιχειρεῖν
αὐτῷ ποιητικῷ μελετᾶν· οἱ γὰρ ποιηταὶ μέγα δύνανται εἰς δόξαν ἐφ' ὁπότερ' ἂν ποιῶ
σιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους δύλογα ἢ κατὰ χορωῖτες. ὃ δὴ καὶ ἡμάρτηκεν ὁ μίνως,
πολεμήσας τῇδε τῇ πόλει· οὐ γὰρ ἄλλο τι πολλὴ σοφία ἐστὶ, καὶ ποιηταὶ παντοδαποί.
τῆς τε ἄλλης ποιήσεως καὶ γραφικῆς. ἡ δὲ γραφικὴ ἐστὶ παλαιὸν ἀνθρώπειον. οὐκ ὠὼ
οἴονται ἀρχαῖα θέαπεσθαι ἀρχαμένην. οὐδ' ἀρχαῖα φρυνίχου. ἀλλ' ἀεὶ νέα οἰκοῦσαι πόλαι
παλαιὰν αὖ ἀφ' ὑρήσεις οὖν τόδε τῆς πόλεως εὕρημα. ἐστὶ δὲ τῆς ποιήσεως δημοτερπέ-
στατόν τε καὶ ψυχαγωγικώτατον ἡ γραφική. οὐ γὰρ δὴ καὶ ἂν τείνοντες ἡμᾶς ἐν μίνω,
τιμωρούμενα αὖθ' ἕν ἡμᾶς ἐκάπασαν, τοὺς δαιμονας τελεῖν ἐκείνους. τοῦτο οὖν ἡμάρ
τηκεν ὁ μίνως, ἀπιχθόμενος ἡμῖν· ὅθεν δὴ σὺ ὦ ἑρώτας, ἡμικοδεξότερος γέγονα. ἐπεὶ ὅτι

γε ἀγαθὸς

γε ἀγαθὸς ἦν καὶ νόμιμος ὅπερ οὐ τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, νομοῖς ἀγαθὸς, ἔστιν μέγα σημεῖον, ὅτι ἀκίνητοι αὐτῷ οἱ νόμοι εἰσὶν, ἅτε τῆς ὄντως πόλεως οἰκίσαις ἐξ ἀρχῆς δὴ πρὸς ἀλήθειαν. Δοκεῖς μοι ὦ Σώκρατες εἰκότα λόγον εὑρηκέναι. Οὐκοῦν εἰ ἐπὶ ἀληθῆ λέγω, ἀνηῦσί σοι παλαιοτάτης πολιτείας ὁ Μίνως καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς πολῖται νόμοις χρῆσθαι. Φαίνονται. Οὗτοι ἄρα τῶν παλαιῶν ἄριστοι νομοθέται γεγόνασι. νομεῖσθαί τε καὶ ποιμένας ἀνδρῶν ὡς πρὸς καὶ ὄμορος ἔφη ποιμένα λαῶν εἶναι τὸν ἀγαθὸν κρατῆρα. Καὶ μάλ' οὕτω. Φέρε δὴ πρὸς διὸς φιλίου ἆρ' ἡμᾶς ὄρθιστα ὁ τῷ σώματι νομοθέτης ἀγαθός τε καὶ νομεὺς, τὰ ἔνδον ταῦτα ἃ διανέμων ἐᾷ τὸ σῶμα βέλτιον αὐτὸ ποιεῖ, ἃ ποιμὴν ἂν καλῶς τε καὶ διαφερόντως ἀφορμὰς νέμοιεν, ὅτι τροφήν τε καὶ πόνους, τῇ μὲν, αὔξων. ταῖς δὲ, γυμνάζων καὶ σωτηρίας τὸ σῶμα αὐτῶν. Ὀρθῶς γε. Εἰ οὖν δὴ μέλλει ὄρθιστα ἡμᾶς, τὰ δὲ δή ποτε ἐκείνος ἔστιν ὁ ἀγαθὸς νομοθέτης καὶ νομεὺς, διανέμων ἐνδὶ τὴν ψυχὴν βέλτιστα αὐτὴν ποιεῖ, τί ἂν ἀποκρινόμενοι οὐκ ἂν ἔχοιμεν καὶ ἐκεῖθεν ἡμῶν αὐτῶν, καὶ ἐκεῖθεν τῆς πόλεως αὖ αὐτῶν; Οὐκέτι τοῦτ' ἔχω ἀπεῖν. Ἀλλὰ μέντοι σοι αἰσχρόν γε τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἔστιν ἑκατέρου, τὰ μὲν, ἑαυτοῖς φαίνεσθαι μὴ ἐλεύθερα· ἃ δὲ ἐστὶ καὶ ἀγαθὸν καὶ φλαῦρον· δι' ἃ τὸ σώματος καὶ τὰ τῶν ἄλλων, ἰσκέφθαι.

Ἀπολις.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ, ΠΡΟΣΩΠΑ.

Α΄θηναῖος, ξένος. Κλεινίας, κρής. Μέγιλλος, λακεδαιμόνιος.

Α΄Θ. Εἰς ἅ τῆς αὐθρώπων ὑμῖν ὦ ξένοι εἴληφε πλὴ αἰτίαν, τῆς τῶν νόμων διαθέσεως. ΚΛ. Θεὸς ὦ ξένε, θεός· ὥς γε ἡ δικαιότατον εἰπεῖν. παρὰ μὲν ἡμῖν, Ζεύς· παρὰ δὲ λακεδαιμονίοις ὅθεν ὅδ' ἐστίν, ὅμως φάσκει τούτους ἀπόλλωνα. ἦ γάρ; ΜΕ Ναί.

Α΄Θ. μῶν οὖν καὶ βραχὺ λέγεις, ὡς τῷ μὲν φειδωνίδῃ, πρὸς πλὴ τῷ παιδὸς ἱκάστοτε συνουσίαν δι' ὀνάδου ἔτους, καὶ κατὰ τὰς παρ' ἐκείνου φήμας ταῖς πόλεσιν ὑμῖν θέντος τοὺς νόμους; ΚΛ. λέγεται γὰρ οὕτω παρ' ἡμῖν. καὶ δὴ καὶ τὸν ἀδελφόν γε αὐτῷ ῥαδάμανθυν (ἀκήκοε γὰρ τὸ ὄνομα) δικαιότατον γεγονέναι. ἔστιν οὖν φαῖμεν αὖ ἡμᾶς γε οἱ κρῆτες, ἐκ τοῦ τὸ τε διαφέρειν τὰ πρὸς τοὺς λόγους ὀρθῶς, ἔστιν ὃν ἔπαινον αὐτὸν εἰληφέναι. Α΄Θ. καὶ καλόν γε τὸ κλέος, εἰ τῷ τε θεῖός μάλα πρέπον· ἐπειδὴ δὲ οὐ τοιούτους ἕθεσι τέθραφθε νομοῖς, σύ τε καὶ ὅδε, προσδοκῶ οὐκ ἂν ἀκόπως ἡμᾶς περί τε πολιτείας τῶν καὶ νόμων πλὴ διατεθρυλλήκοντάς τε καὶ ἀκούοντας ἅμα καὶ τὰ πλὴ πρέπειν ποιήσεσθαι. πάντως δήγε ἐκκνωσσοῦ ὁδὸς εἰς τὸ τῆς θεοῦ ἄστυ καὶ ἱερὸν ὡς ἀληθῶς μακρὸν ἱκανῶς καὶ κατὰ πλὴ ὁδὸν ὡς ἐνὸς πνίγους ὄντος τοιοῦτοι σκιαραί. καὶ τοῖς ἡλικίας πρέπον αὖ ἡμῶν ἔσται, ἢ διαναπαύεσθαι τυχὸν αὖ αὐτοὺς, λόγοις τὰ ἀλλήλους παραμυθουμένους, πλὴ ὁδὸν ἅπασαν, οὕτω μᾶλλον ῥᾳστώνης διαπεφάνται. ΚΛ. καὶ μὴν ἔστιγε ὦ ξένοι προϊόντι κυπαρίττων τὸ οὐ θεοῖς ἄλσος ὑψηλὸν καὶ κάλλιστα θαυμάσιον· ἐν λειμῶνι, οὗ ἔστιν ἀναπαύσεσθαι καὶ διατρίβειν ἅμα.

Α΄Θ. ὀρθῶς λέγεις. ΚΛ. ἴσμεν μὲν οὖν. ἰόντες μᾶλλον φήσομεν. ἀλλ' ἴωμεν ἀγαθῇ τύχῃ. Α΄Θ. ταῦτ' ἔστω. καί μοι λέγε, κατὰ τὰ ξυνεστῶτά τε ὑμῖν συντάττειν ὁ νόμος καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ πλὴ τῶν ὅπλων ἕξιν. ΚΛ. οἶμαι μὲν δὴ ὦ ξένε ἐν παντὶ ῥᾴδιον λαβεῖν εἶναι τόγε ἡμέτερον· πλὴ γοῦν τῆς χώρας πᾶσης κρήτης φύσιν, ὁρᾶτε, ὡς οὐκ ἔστι καθάπερ ἐν τῶν Θετταλῶν πεδιάς. διὸ δὴ καὶ τοῖς μὲν ἵππων, ἑκάστοις χρῶνται μᾶλλον. σφόδρα δὲ ἡμεῖς. ἥδε γὰρ αὐάμαλος αὖ, καὶ πρὸς πλὴ τῶν πεζῇ σφόδρα ἄσκησιν μᾶλλον σύμμετρος. ἐλαφρὰ δὴ τὰ ὅπλα αἰσχύμασιν ὁ τῷ βιοῦν τῷ κτᾶσθαι, καὶ μὴ Σαρισσοφόρητα χρῆναι βῆν. τῶν δὲ τόξων καὶ τῶν ἀθυμάτων ἀκουφότης, ἀφ' μόπεσεν δοκεῖ. ταῦτ' οὖν πρὸς τὸν πόλεμον ἡμῖν ἅπαντα ὑβρίστηται. καὶ πάντ' ὁ νομοθέτης ὥσπερ ἐμοὶ φαίνεται, πρὸς ἕξιν ἐλέσθαι συνετάττετο. ἐπεὶ καὶ τὰ ξυστίνα κινδυνεύει συναγαγεῖν, ὁρῶν ὡς πάντες ὅταν στρατεύωνται, τόθ' ὑπ' αὐτῷ τῷ πράγματος, αἰσχύνεσθαι. φυλακῆς αὐτῶν οὕνεκα ξυνεστῶτα ἕξιν ἐν χρόνοις. ἔφασκεν δήμοι δοκεῖ καὶ ταγῶναι τῶν πολλῶν ὡς οὐ μανθανόντων ὅτι πόλεμος ἀεὶ πᾶσι βίου ξυνεχὴς ἔστι πρὸς ἅπασας τὰς πόλεις. εἰ δὴ πολέμου γε ὄντος φυλακῆς οὕνεκα δεῖ ξυνεστῶτα, καί τινας ἀρχοντας καὶ ἀρχομένους διακεκοσμημένους εἶναι φύλακας αὐτῶν, ἔστιν καὶ οὐ εἰρήνη σκεπτέον. ἣν χρὴ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ τὸ αὐθρώπων εἰρήνην, οὐδ' εἶναι μένον ὄνομα. ᾧ δ' ὄντι πάσας πρὸς πάσας τὰς πόλεις, ἀεὶ πόλεμον ἀκήρυκτον κατὰ φύσιν εἶναι. καὶ χρὴ δὲ αὐθρώπειος οὕτω σκοπῶν ἐν κρητῶν νομοθέτην, ὡς εἰς ἓν πόλεμον ἅπαντα δημόσιά καὶ ἰδία τὰ νόμιμα ὑμῖν ἀποβλέπων συνετάξαθ· καὶ κατὰ ταῦτα οὕτω φυλάττειν παρίσωκε τοὺς νόμους. ὡς τ' ἄλλως οὐδενὸς οὐδὲν ὄφελος ὄν. οὔτε κτημάτων, οὔτ' ἐπιτηδευμάτων, αὖ μὴ τῷ πολέμῳ ἀρκατῇ τις· πάντα δὲ τὰ τῶν νικωμένων ἀγαθὰ, τῶν νικώντων γίγνεσθαι. Α΄Θ. καλῶς γε ὦ ξένοι φαίνῃ μοι γυμνάσθαι, πρὸς ἃ διαιρεῖσαι τοὺς κρητῶν νόμους. τόδε δέ μοι φράζε ἐπισαφίστερον. ὃν

ρον. οὐ γοῦν ὅρον ἴσθι τῆς ἀγαθῆς πολιτευομένης πόλεως, δοκεῖς μοι λέγειν, οὕτω καὶ κοσμουμένην οἰκεῖν λέγειν, ὥστε πολέμῳ νικᾶν τὰς ἄλλας πόλεις. ἦ γάρ; κλ. Γαῦ μὲν οὖν. οἶμαι δὲ καὶ τῷδε οὕτω ξυνδοκεῖν. με. πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἀποκρίναιτο ὦ θεὲ λακεδαιμονίων γε ὤν ποτε ποτε; ἀθ. τί δὲ δὴ πόλεσι μὲν πρὸς πόλεις ἀρθῶν τῶτ' ἔστι, κώμαι δὲ πρὸς κώμας ἔπειτα; κλ. οὐδαμῶς. ἀθ. ἀλλὰ ταυτόν; κλ. ναί. ἀθ. τὶ δὲ πρὸς οἰκίαν οἰκίᾳ τῶν αὖ τῇ κώμῃ, καὶ πρὸς ἄνδρα ἄνδρι αὖ καὶ πρὸς οἶκτον, ταυτὸν ἦν ἔτι; κλ. ταυτόν. ἀθ. αὐτῷ δὲ πρὸς αὐτὸν, τί περιὸν ὡς πολεμίῳ πρὸς πολέμιον διανοητέον, ἢ πῶς ἔτι λέγωμεν. κλ. ὦ ξεῖνε ἀθαῦμαστὰ· οὐ γὰρ σε ἀπλοῦν ὄντ' ἐθέλοι μ' ἂν προσαγορεύειν· δοκεῖς γάρ μοι τῆς θεοῦ ἐπωνυμίας ἄξιος εἶναι μᾶλλον ἐπονομάζεσθαι. ἦν γὰρ λόγον ἐπ' ἀρχὴν ἱερῶς ἀναγαγὼν σαφέστερόν ἐφάνησας· ὥστε ῥᾴον αὐθυρίσεις ἔτι νῦν δὴ ὑφ' ἡμῶν ἱερῶς ἐρρήθη ἡ πολεμίους ἅπαντας πᾶσι, δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ ἐκφύσειν αὐτοῦ, σφίσιν αὐτοῖς. ἀθ. πῶς εἶπας ὦ θαυμάσιε. κλ. καὶ ταῦθα ὦ ξεῖνε ἡ νικᾶν αὖ τὸν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτην τε καὶ ἀρίστην. ἡ δὲ ἥττᾳ αὖ τὸν ὑφ' ἑαυτῷ, πάντ' ἄριστόν τε ἅμα καὶ κράτιστον. ταῦτα δ' ὡς πολέμου αὐτοῦ ἐκφύσεις ἡμῶν ὄντος πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς συμβαίνει. ἀθ. Γάλιν δίωμεν τὸν λόγον αὖ κατὰ σμικρὸν ἐπειδὴ δ' ἓς ἕκαστος ἡμῶν, ὁ μὲν κρείττων αὖ τῷ, ὁ δὲ ἧττον ἔστι, πότερα φῶμεν οἰκεῖόν τε καὶ κοινὸν ἢ τὸν ἔτι τὸν αὖ αὐτοῖς, ἢ μὴ φῶμεν; κλ. ἡ κρείττω δὲ αὖτ' εἶναι λέγεις τινὰ τὼ δ' ἧττω; ἀθ. ναί. κλ. καὶ ἔστιν ὀρθῶς ἔρου. πάνυ γοῦν ἔστι μὴ σφόδρα ἡ τοιοῦτον οὐχ ἥκιστα οἱ ταῖς πόλεσιν. οἱ δὲ σφόδρα μὲν δὴ οἱ ἀμείνονες νικῶσι ἡ πλῆθος μὴ τῶν χείρους, ὀρθῶς ἂν αὖ τὴν κρείττω τε αὖτ' λέγοι τις ἢ πόλις. ἐπαινοῖτό τε ἂν δικαιότατα τῇ τοιαύτῃ νίκῃ τὸ ἀνδραγάθιον δὴ, ὅπου τἀναντία. ἀθ. τὸ μὲν τοίνυν εἴ ποτ' ἔστι που ἡ χεῖρον κρεῖττον ἢ ἀμείνονος, ἐάσωμεν. μακροτέρᾳ γ' ἂν λόγου. τὸ δ' ὑπὸ σοῦ λεγόμενον μανθάνω νῦν, ὡς ποτε πολῖται ξυγγενεῖς μὴ τ' αὐτῆς πόλεως γεγονότες, ἀσθενεῖς μὴ πολλοὶ σωιλθόντες δικαίας ἐλάττους ὄντας βιάσονται δουλώμενοι. ἡ ὅταν μὴ κρατήσωσιν, ἧττων ἡ πόλις αὖτ' ὀρθῶς αὖ τὴν λέγοιτ' ἂν ἅμα καὶ ἡττᾶσθαι. ὅπου δ' ἂν ἧττων), κρείττων τε ἡ ἀγαθή. κλ. καὶ μάλα ἄτοπον ὦ ξεῖνε, εἴ νῦν λεγόμενον ἔμως δ' ὁμολογεῖν οὕτως, αἰσχυνοίατο ἄν. ἀθ. ἴεν δὴ μὴ τόδε πάλιν ἐπισκεψώμεθα. πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐν γένοιντ' ἂν οἵδε ἀδρόες τε μιᾶς ψυχῆς· μὴ δὴ καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, τοὺς πλείστους μὲν ἀλίσκους αὖτ' γίγνεσθαι, τοὺς δὲ ἐλάττους δικαίους. κλ. οὐ τί γε. ἀθ. καὶ οὐκ ἂν ἔτι γε πρέπον ἐμοί τε καὶ ὑμῖν. τὸν θεραπεύοντ'. ὅτι νικᾶν τ' μὴ τὸ πονηρὸν, ἥττω τε οἰκία καὶ ἡ ξυμβουλία αὖτη πᾶσα, ἧττων αὖτῆς λέγοι τ' αὖ. κρείττω δὲ, ἡττωμένων. οὐ τί θαυμασιώτης τε καὶ ἀσχημοσύνης ἐμαυτῷ οἴκαδε αὖ ταυτῃ σκοπούμενος πρὸς ἓν τ' πολλῶν λόγον· ἀλλ' ὀρθότητός τε καὶ ἁμαρτίας πρόνομον, ἥ τις ποτ' ἔστι φύσει. κλ. ἀληθέστατα ὦ ξεῖνε λέγεις. με. καλῶς μὲν οὖν ὦ γε καὶ ἐμοὶ ξυνδοκεῖν τόγε νῦν ταυτῃ. ἀθ. ἴσμεν δὴ καὶ τόδε τοῦτο ἡ τοῖς αὖτ' λεγομένοις ἀδελφοῖς γίνοιτ' ἂν που τοῖς δικαίοις; κλ. Γαῦγε. ἀθ. Γότερος οὖν ἀμείνων. ὅστις τις· ὃν μὲν, ἀπολέσειεν αὐτῶν ὅσοι κακοὶ, τοὺς δὲ βελτίους ἄρχειν αὐτοὺς αὖτ' προστάξειεν. ἢ ὅς, ὃς αὖ, τοὺς μὲν χρηστοὺς ἄρχειν, τοὺς χείρους δ' ἐάσας ζῆν, ἄρχεσθαι ἐνόντας ποιήσειε. ζῆν δέ που δικαίην πρὸς ἀρίστην ἅπαν μοι, ἤ τις ἔστι βίος. ὅστις παραλαβὼν συβόσιον μίαν διαφθορὰν μήτε ἀπολέσειε μηδένα. διαλλάξας δὲ εἰς ἓν ἐπὶ πλοῦτον χρόνον, νόμους αὐτοῖς θείς, πρὸς ἀλλήλους, παραφυλάττειν δύναιτο ὥς τε εἶναι φίλους. κλ. μακρῷ ἀμείνων γίγνοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος δικαιότης τε καὶ νομοθέτης. ἀθ. καὶ μὴν τοιαύτην γε πρὸς πόλεμον αὖ βλέπων αὖ τοῖς τοὺς νόμους διανομοθετοῖ. κλ. ἔστιν μὲν ἀληθές. ἀθ. τὶ δ' ὁ νῦν πόλιν ξυναρμόττων· πρὸς πόλεμον αὐτῆς αὖ τὸν ἔξωθεν βλέπων, τὸν ἄριστον κοσμοῖ μᾶλλον, ἢ πρὸς πόλεμον τὸν οὐ αὐτῇ γιγνόμενον ἑκάστοτε, ἣ δὴ καλεῖται στάσις· ὃν μάλιστα μὲν ἅπας αὖ βούλοιτο μήτε γενέσθαι ποτὲ οἰκείαν τῷ πόλει, γενόμενόν τε ὡς τάχιστα ἀπαλλαττέσθαι. κλ. δῆλον ὅτι πρὸς ταῦτα. ἀθ. Γότερα δ' ἀπολλύων αὖ τῶν

ἑτέρων εἰρήνην τ' εἶναι πρὸς ἀλλήλους καὶ πολέμους μᾶλλον, ἢ φιλίας τε καὶ εἰρήνης ὑπὸ διαλλακτῶν γιγνομένης, οὕτω τοῖς ἔξωθεν πολεμίοις προσέχειν αἰεὶ τὸν νοῦν; κλ. οὕτω πᾶς ἂν ἐθέλοι πρότερον ἢ κάτω τὴν αὐτὴν γίγνεσθαι φίλην. ἀθ. οὐκοῦν καὶ νομοθέτης ὡσαύτως; κλ. τί μήν. ἀθ. ἆρ' οὖν ὁ τὰ ἄριστα τῶν παίδων τὰ νόμιμα τιθεὶς πᾶς; κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. τόγε μὴν ἄριστον, ὅτι ὁ φίλιμος, ὅτι ἡ στάσις. ἀπιὸν δὲ τὸ διαφέρειν τοῦτ' ἀφεῖναι δὲ πρὸς ἀλλήλους ἅμα καὶ φιλοφροσύνην. καὶ ὃν νικᾷ ὡς ἔοικεν αὐτὴν αὐτὴν πόλιν, οὐκ ἂν τ' ἄριστον, ἀλλὰ τ' αἰσχίστων. ὁμοίως, ὡς εἰ κάμνον σῶμα, ἀζηκίᾳ καθαρσεως τυχὸν, ἡγοῖτο τῆς ἄκρας πράξειν τότε. ᾧ δὲ μὴ δὲ τὸ παράπαν διανοεῖται σώματι, μηδὲ προσέχειν τὸν νοῦν. ὡσαύτως δὲ καὶ πρὸς πόλεως διάστασιν ἢ καὶ ἰδιώτου διαστάσεως οὕτω τις, οὔτ' ἂν ποτε πολεμικὸς γένοιτο ὀρθῶς πρὸς τὰ ἔξωθεν πολεμικὰ ἀφροβλίπων μόνον καὶ πρῶτον, οὔτ' ἂν νομοθέτης ἀκριβὴς, εἰ μὴ χάριν εἰρήνης τὰ πολέμου νομοθετοῖ μᾶλλον, ἢ τῶν πολεμικῶν οὕνεκα τὰς εἰρήνης; κλ. φαίνεται μέντοι πως ὁ λόγος οὗτος ὃν ἔοικ' ἐρθῶς ἐρεῖν. θαυμάζω γάρ μου, εἰ τάττεται παρ' ἡμῖν νόμιμα μὴ ἔτι τὰ περὶ λακεδαίμονα μὴ πᾶσιν πάνυ τοῦτ' οὕνεκα ποιεῖται. ἀθ. τάχ' ἂν ἴσως. δεῖ δ' οὐδὲν σκληρῶς ἡμᾶς αὐτοὺς διαμάχεσθαι ταυτῶ. ἀλλ' ἐρέμα αὖθρωτάν, ὡς μάλιστα ἂν ταῦτα ἡμῶν τε καὶ ἐκείνων ἀσυνδιαζόντων. καίμοι τῷ λόγῳ ἐμοὶ κολουθήσατε. προσποιώμεθα γοῦν τύρταιον ἂν φύσει μὲν ἀθηναῖον, τῶνδε δὲ πολίτην γενόμενον. ὃς δὴ μάλιστα αὖθις τ' ταῦτα ἀσυνδάκειν εἰπών. ὅτι δ' ἀν μηστείμων, οὔτ' οὐ λόγῳ αὖσβρα πιθέμενον. οὔτ' εἴ τις πλουσιώτατος ἀθρώπων ἂν φυὰν, οὔτ' εἰ πολλὰ ἀγαθὰ κεκτημένος, εἰ πὼν ἀνδὸν ἅπαντα, ἐς μὴ τ' τὸ πολεμον ἄριστος γίγνοιτ' ἀεί· ταῦτα τ' ἀκήκοάς του μὴ σὺ τὰ ποιήματα. ὅδε μή τ' δῆμαι διακρεῖς αὐτ' ὅδε. με. γαῦ μὲν δή. κλ. καὶ μὴν καὶ παρ' ἡμῖν ἐλήλυθε κομιδῆ τὰ ἐκλακεδαίμονες. ἀθ. ἴθι νῦν δὴ αὖθρώμεθα κοινῇ ταυτοῖ ἂν ποικτῷ οὑτοσί πως. ὦ τύρταιε ποιητὰ θειότατε. δοκεῖς τ' δὴ σοφὸς ἡμῖν τ' καὶ ἀγαθὸς, ὅτι τῶν μὴ οἷ τ' πολέμῳ διαφθόρους, διαφθόρους ἐγκεκωμίακας. ἥδη δ' τυγχάνομεν ἐτῷ τε καὶ κλεινίᾳ ὁ κυώσιος οὗτοσὶ, ξυμφθρόμενοί σοι τ' ζεύξου σφόδρα ὡς δοκοῦμεν. ἀ δὲ τ' αὐτ' λέγομεν αὐθρῶν ὃ μὴ, βουλόμεθα σκεφῶς εἰδέναι. λέγω δ' ὧν ἡμῖν. ἔρκ' ἔδη δύο πολέμου καθ' ἁπλῆν ἡμεῖς ὧν τ' καὶ σὺ σκεφῶς, εἶ πῶς. πρὸς ταῦτα δ' μαι, καὶ φλὺ φαυλότερος εἶ ποι τυρταίου τὴν τάλυθες, ὅτι δύο. φ μὲν, ὃν καλοῦμεν ἅπαντες στάσιν. ὃς δὴ πάντ' πολέμων χαλεπώτατος. ὡς ἔφαμεν ἡμεῖς νῦν δή. φ δ' ἄλλο πολέμου ἥσσονα δ' μαι γένος ἅπαντες (ᾧ πρὸς τοὺς ἐκτὸς τε τῇ ἀλλοφύλους χρώμεθα διαφερόμενοι) πολὺ πρότερον ἐκείνου. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. φέρε δὴ πρότερον τῇ πρὸς πότερον ἐταιναῶν ἂν πόλεμον, οὕτως ὑπερεπαίνεσας, τοὺς δ' ἓν ἑξῆς τ' αὖσβρῶν, ἔοικας μὴ χορὸς πρὸς τοὺς ἐκτὸς. ἔρικας γοῦν ὧδε εἰ ζῶς ποιήματον, ὡς οὐδαμῶς ζοὺς τοιούτους αὖ χόμενος, εἰ μὴ τολμήσουσι μὲν ὀρεῖ φόνον αἱμακτόν τε, καὶ σπίων ὀργίων τ' ἐγγύθεν ἱστάμενοι. οὐκοῦν τὰ μεξὺ ταῦτα εἴ ποιμεν αὖ ἡμεῖς. ὅτι σὺ μὲν ἐπαινεῖς ὡς ἔοικας ὦ τύρταιε μάλιστα τοὺς πρὸς ἓν ὀθνεῖόν τε καὶ ἔξωθεν γιγνόμενον πόλεμον, ἐπιφανεῖς. φάσι ταῦτ' ἂν που καὶ ὁμολογεῖ. κλ. τί μήν. ἀθ. ἡμεῖς δ' γε ἀγαθῶν ὄντων ζώντων, ἔτι φαμὲν ἀμείνους εἶναι, μὴ πολὺ ζοὺς οἱ ᾧ μεγίστῳ πολέμῳ γιγνομένους ἀείσους διαφανῶς· τοὺς νῦν δὲ καὶ ἡμεῖς μαρτύρα ἔχομεν, θεόγνιν πολίτην τ' οἰ σικελίᾳ μεγαρέων. ὃς φησι,

» πίσσ' αὖθρ, χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀστερύσκεσθαι. ἔξεστ' οἰ χαλιπῇ κύρει δίχρυσα
» σῆ· ζῆν δὴ φαμὲν οἰ πολέμῳ χαλεπῷ τέρψ, ἀμείνονα ἐκείνου πάμπολυ γίγνεσθαι. ᾧ δὲ ζοῦν ἀμείνων δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη μὴ φρόνησις, ὡς ταυ τὸν ἐν ἁθροῦσα μετ' αὐσβείας. πίσσ' μὲν γοῦν καὶ ὑγιὴς οἰ στήσεται, οὐκ αὖ ποτε γένοιτο, αὖθι ξυμπάσης ἀρετῆς. διαβάντες δ' οὖ καὶ μαχόμενοι ἑλόντες ἀποθνήσκειν οἰ ᾧ πολέμῳ (φράζει τύρταιος) τ' μιαθοφόρων εἰσὶ πάμπολλοι. ζῶν δ' οἰ τολεῖσοι γίγνονται ἐρασταὶ μὴ ἄδικοι καὶ ὑβρισταὶ, καὶ ἀφρονέσταται ᾧ δὴν ἀπάντων, ἐκ φ δ' πάντων μάλα ἐλίττων· πᾶ δὴ τελεῖ τᾷ νῦν ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος· μὴ τὶ φανερόν ποτε ποιῆσαι βουλευθεὶς λέγει ταῦτα; δῆλον ὅτι

λοι ὅτι τόλ ὡς παν φ̃ς μᾶλλον ἢ ὁ τῶλ παιρὰ ἀλὸς νομοθέτης, παῖς τε οὖ ἢ σμικρὸν ὄφελος, οὐκ ἄλλο ἢ πρὸς τὸ μεγίστον ἀρετὸ μάλιστα βλέποντα ἀεὶ, θέσει τοὺ νόμους. ἔστι δὲ ὡς φυσὶ θέογνις αὐτῳ πεφύτης οὐ τοῖς ἀεσθοῖς· ὧν δίκαιοσύνην αὖ τις τελέαν ὀνομάσειεν. διὸ δὲ καὶ τύρταιος ἐπῄνεσε μάλιστα, καὶ λὲ μὲν, ἢ κατὰ καιρὸν κεκοσμημένη ἢ φυκτῇ· τετάρτῃ δ' ὅμως ἀεμὲ τε καὶ σωφροσύνῃ τε τιμὴν εἶναι λέγοιτ' ἂν ὀρθότατα. κλ. ὦ ξεῖνε. ἦν νομοθέτην ὑμῶν ἀποβάλλομεν εἰς τοὺς πάρω νομοθέτας; ἀθ. οὐχ ἡμᾶς γε, ὦ ἄριστε· ἀλλ' ἡμᾶς αὖ τοὺς ὅταν διώμεθα παίνται τά τ' ἀγαθὰ δαιμονίαν καὶ τὰ τῶλ πρὸς ἢν πόλεμον μάλιστα βλέποντας, λυκούργῳ τε ἢ μίνῳ πίθεσθαι τοὺ νόμους. κλ. φ̃ δὲ πῶς χρῆν ἡμᾶς λέγειν. ἀθ. ὡς πρῶ τότε ἀληθὲς εἶναι ἢ φ̃ λίγειν ὑπῶ γε θείας διαλεγομένους λέγειν, οὐχ ὡς πρὸς ἀρετῆς τιμώμενοι ἢ ταῦτα φ̃ φαυλότατον ἐτίθει βλέπων· ἀλλὰ πρὸς πᾶσαν ἀρετὸ, ἢ κατ' ἴδιᾳ ζητεῖν αὖτ' ἰοὺς νόμους οὐδ' ἄρῶ οἱ τῶν νῦν ἴδιᾳ προτιθέμενοι ζητοῦσιν. οὗ γὰρ αὖ ἕκαστος αὐ χρέᾳ γίγνεται, ἐκεῖνο ζητεῖ νῦν παραβέμενος· ὁ μὲν τὰ τῶν κλήρων ἢ ἐπικλήρων, ὁ δὲ, τὰ αἰκίας πέρι. ἄλλοι δὲ ἄλλα ἄττα μυρία τοιαῦτα. ἡμᾶς δὲ φαμὲν εἶναι φ̃ τὸ νόμους ζήτημα τ' ὧδ ζητοῦντων, ὥσπῶ νῦν ἡμᾶς ὑῤ ἐμοῦ ἐρωτᾶν· καὶ σου πρῶ μὲν ἐπιχείρησιν τῆς ὅλῃς κτήσεως τῶλ καὶ τοὺς νόμους, παντί παισιν ἄγαμαι. φ̃ τὸ ἀπ' ἀρετῆς ἄρχεσθαι λέγοντα ὡς ἐτίθει ταύτης οὕνεκα τοὺς νόμους, ἀρθόν. ὅτι δὲ πάντα εἰς μέρος ἀρετῆς ἢ ταῦτα φ̃ σμικρότατα ζῶν ἐπαναφέρονται ἴσως ἂν ἢν νομοθετεῖν, οὕτε ὀρθῶς ἔτι μοι καταφαίνεται λέγων, τόν τε ὕστερον νῦν λέγον ἔσεσθαι πάντα εἴρηκα δῆ· ταῦτα. πῆ δὴ ἔν σε ἔτ' αὖ ἰσοῦ λόμεν δικαιόμενον λίγειν, αὐτός τε ἀκούειν, βούλεσθαι φράζω; κλ. μάλ' μὲν οὖν. ἀθ. ὦ ξένε, ἐχρῆν εἰπεῖν. οἱ κρητῶν νόμοι, οὐκ εἰσὶ μάτην διαφθόρτους, οὓ πᾶσιν δίδόκιμοι τοῖς ἕλλησιν. ἴχουσι δ' ὀρθῶς τοὺς αὐτοῖς χρωμένους εὐδαίμονας ἀποτελοῦντας. ἅπαντα γὰῤ τἀγαθὰ πεῤίχουσι. διττὰ δὲ ἀγαθὰ ἔστι. τὰ μὲν, ἀνθρώπινα· τὰ δὲ, θεῖα· ἧρτηται δ' ἡ τῶ θεῶν θᾶττον. καὶ ἐὰν μὴ δέχηται τις τὰ μείζονα πόλις, κτᾶται καὶ τὰ ἐλάττονα. εἰ δὲ μὴ, πάρεσθ' ἀμφοῖν ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐλάττονα, ὧν ἐπιθῦμεῖ μὲν ὑπόλλων· δεῖται δὲ, ἀλύτρου. φ̃ δὲ ζήτου, ἰσχύς· ἧς τε σῶμον ἢ ἐς τὰς ἅλλας πάσας κινήσεις φ̃ σώματι· τέταρτον δὲ δῆ, ἁπλοῦτος· οὐ τυφλὸς, ἀλλ' ὀξυβλέπων, αὖ τῶ ἀμ' ἕπεται φρονήσει, ὃ δὴ πρῶτον αὖ τ' θεῶν ἐπιμονοαὖ ἔστιν ἀγαθὸν, ἡ φρόνησις. δεύτερον δὲ μᾶ νῶ, σώφρων ψυχῆς ξις. ἐκ δὲ τούτ μετ' αὐσρείας κρᾶθέντ', ζῆλον αὖ ἔη, δικαιοσύνη. τέταρτον δὲ αὐσρεία. τοῦτα δὲ πάντα, ἐκείνων ἓμπροσθεν τέτακται φύσει. καὶ δὴ καὶ φ̃ νομοθέτην τακτέον οὕτω· μᾶ δὲ ταῦτα τοὺς ἅλλας προσάξεις τοῖς πολίταις εἰς ταῦτα βλέποντας αὐτοῖς ἢ διακεῖσθαι. τούτ δὲ τὰ μὲν αὖτ' να, εἰς τὰ θεῖα· τὰ δὲ θεῖα, εἰς τ' ἐγκράτειαν ξύμπαντα βλέπειν. περί τε γάμους ἀλλήλοις ἐπικοινουμένους. μᾶ δὲ ταῦτα, οὐ τ' παίδων γιγνήσει ἢ ζοφοῦς, ὅσοι τε ἄῤῥενες, καὶ ὅσαι θήλειαι· νέων τε ὄντ καὶ ἢ φ̃ πρεσβύτερον ἰόντ μέχρι γήρως τιμᾶσθαι ὀρθῶς ἐπιμελεῖαᾳ δεῖ. ἢ ἀτιμάζοντα οὐ πάσας ταῖς νῦν ὁμιλίαις. τάς τε λύπας αὖτ' καὶ τὰς ἡδονὰς ἢ τὰς ἐπιθυμίας, ξυμπάντ τε ὀρθῶς τὰς αὐσυδίας ἐπισκεπτέον καὶ παρασυλακτόν. λέγειν τε ὀρθῶς ἢ ἐπαινῶν δ' αὖτ' τ' νόμων· οὐ ὀργοῖς τε αὖ καὶ οὐ φόβοις, ὅσοι τε δῆ δυσχεράνοντα ραχεῖ ταῖς ψυχαῖς γίγνονται· καὶ ὅσοι οὐ ἄντυχίαις τ' ζωὸ ἀποφυταί. ὅσοι τε κατὰ νόσους ἢ κατὰ πολέμους ἢ πενίας ἢ τὰ ζῶοις οἰκεῖα γιγνόμενα προσπίπτοντα ἐς αὖτοῖς παθήματα, οὐ πᾶσι τοῖς τοιούτοις τῆς ἐναντίας διαθέσεως δίδακτέον ἢ ὁπόσον τότε καλὸν ἢ μή. μετὰ δὲ ταῦτα αὐάγκη τ' νομοθέτην τὰς κτήσεις τ' φυτῶν ἢ τὰ αὐαλώματα φυλάττ ἢν ὅ τινα αὖ γίγνοῦ ζόπον· καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους πᾶσι τούτοις κοινωνίας ἢ διαλύσεις, ἐκόσ' τε ἢ ἄκοσι, καὶ ὅ ποῖον αὖ ἕκαστος πράττ ἔσει τ' πρὸς ἀλλήλους ἐπισκοπεῖν τότε λίκαιον ἢ μή. ἐὰν δὲ ἐστε ἢ ὃ ἐστε ἐλλείπει. ἢ τοῖς μὲ πειθομένοις τ' νόμοις, τιμὰς ἀπονέμειν· τοῖς δὲ δυσπειθέσι, λίκας τακτὰς ἐπιτιθέναι μέχρι τῶῤ αὖ πρὸς τέλος ἀπάσης πολιτείας ἐπεξελθὼν ἴδῃ τ' πλουτησάντων, τίνα δεῖ ζόπον ἑκάστοις γίγνεσθαι τὰς τροφὰς ἢ τιμὰς, ἅστινας αὖτοῖς ἀπονέμειν δεῖ· κατὰ

σὼν ἢ ὁ θεὸς τοὺς νόμους, ἃ πᾶσι τούτοις φύλακας ἐπιστήσει· τοῦ μὲν δὴ φρονήσεως. τοῦ δὲ δ' ἀληθοῦς δόξης ἴόντας ὅπως πάντα ταῦτα ξυνδήσας ὁ νοῦς, ἐπόμενος σωφροσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ ἀ τοφήνη· ἀλλὰ μὴ πλούτῳ μὴ δὲ φιλοτιμίᾳ. οὕτως ὦ ξεῖνε ἔτυχεν ἢ θελον αὖ ὑμᾶς, καὶ ἔτι ναῦν βούλομαι διεξελθεῖν, πῶς ἂν ἰὼν τὸν θεὸν λεγομένοις νόμοις, ἴοις τε ἐς πυθίου ἀ πόλλωνος, οὓς μίνως τε καὶ λυκοῦργος ἐδίτην, οἵτινές τε πάντα ταῦτα, καὶ ὅπη τάξει τινὰ ἀλυφότα, διάσκαλά ἐστι ἢ ἂν δὴ νόμων ἐμπείρῳ τέχνη· εἶτε καὶ πόθι ἕδισι· τοῖς δὲ ἄλλοις ἡμῖν, οὐδαμῶς ἔστι καταφανῆ. πῶς ἂν ὦ ξεῖνε λέγειν χρὴ τὰ μετὰ ταῦτα· ἴσ' ἀρχὰς πάλιν ἐμοιγε δοκεῖ χρῆναι διεξελθεῖν, καθάπερ ὑρξάμεθα τὰ τῆς ἀσφαλείας πρῶτον ἐπιτηδεύματα. εἶπεν ἔτερον. καὶ αὖ δὶς ἕτερον εἶδος τῆ αὐτῆς διέξιμεν ἂν τάλλα δ' ὅπως δ' αὖ τὸ πρῶτον διεξέλθωμεν, πειρασώμεθα αὖ τὸ παράλειγμα λέγειν, μὴ τἄλλα ἅπαν διαμυθολογοῦντες, πραμύθια πιθόμενοι τῆ ὁδοῦ· ῥᾷδον δὲ αὐτῆς πάσης, καὶ ἄγε ναῦν δὴ διέλθωμεν ἐκεῖσε βλέποντα· ἀποφανοῦμεν, αὖ δεῖ διέλθειν. κλ. καλῶς λέγεις. καὶ πειρῶ πρῶτον κρίνειν ἢ τὸν θεὸν ἐπαινέτην τόνδε ἡμῖν. ἀθ. πειράσομαι καὶ σέ τε καὶ ἐμαυτόν. ἡ νὲς δ' ὁ λόγος. λέγε τε δή. τὰ ξυσσίτια φαμὲν καὶ τὰ γυμνάσια πρὸς τὸν πόλεμον ὀρθῶσθαι ὑφ' ἡμῶν νομοθέτης; κλ. ναί. ἀθ. καὶ δίδου ἢ τέταρτον. ἴσως δ' αὖ οὕτω χρεὼν διαιρεῖσθαι. τὴν μὲν δὴ τῆς ἄλλης αὐτῆς, ἥν τε μθρῶν, ἥν τε ἀπ' αὖ αὐτὰ καλεῖν χρεών ἐστι, σκλῆντα μόνον ὁ λέγει. μ. δίδου τοίνυν ἔτυχε ἔποιμ' ἂν καὶ λακεδαιμονίων ὑστεροῦν, πλὴν ὀλίγου. τέταρτον δὴ ἢ πέμπτον εἰ δυνατὰ λέγειν πειρώμεθα. ἔτι τοίνυν καὶ τὸ τέταρτον ἴσως, πειρώμην αὖ λέγειν, τὸ δὲ τῆς καρτερήσεως τῆ ἀληθινῶν, πολὺ παρ' ἡμῖν γιγνόμενον. οὔτε ταῖς πρὸς ἀλλήλας ταῖς χερσὶ μάχαις, μὴ οὐ κάρτα τοῖς τισὶ δι' πολλῶν πληγῶν ἰσχύος τε γιγνομένων. ἔτι δὲ καὶ κρύπτειά τις ὀνομάζεται θαυμαστῶς πολύπονος πρὸς τὰς καρτερήσεις. χειμῶνά τε αὖ ποδήσαι καὶ ἀγρωσίαι· καὶ αὖλιθρα πόδ' αὖ δι' ἃ ἐπὶ τὰ διακινήσεις. νύκτωρ τε πλανωμένων δι' πόσις τῆς χέρας καὶ μεθ' ἡμέραν. ἔτι δὲ καὶ ταῖς γυμνοπαιδικαῖς δεινὰ καρτερήσεις παρ' ἡμῖν γιγνον), τῇ τῆ πονήσουσ' ἐμὲ χρόνων· καὶ πέμπολλα ἕτερα ἐνθένδε ἔσα ἂν καὶ παύσειεν τὸ τις ἐπάσσο τε διεξιών. κλ. δῆλον ὡς λακεδαιμόνιά ἐστι λέγεις. πλὴν ἀσφάλειά δὲ φθέγξο τι θῶμεν. ἆρ' ἕτερον ἀ πλῶς οὕτως ἢ πρὸς φόβους καὶ λύπας διαμάχην μόνον. ἢ καὶ πρὸς πόθους τε καὶ ἡδονάς· καὶ τινα σ' δεινὰς θηπείας κολακικάς, αἳ μὴ τὰ σμικρὰ διομόσασ' ἢ ζῶς θυμοῦ μαλάττουσαι κηρίνας ποιοῦσι· πρὸς ταῦτα ξύμπαντα. δίμαι μὲν οὕτω πρὸς ταῦτα ξύμπαντα. ἀθ. εἰ γοῦν μεμνήμεθα ζῶς ἔμπροσθεν λόγους, ἔφη τινὰ ὅδε καὶ πόλιν ἴλιγεν αὐτὴν αὐτ', μὴ αὖ σφε. δ' ἂν ὦ ξεῖνε κινῆσαι; κλ. καὶ πάνυ γε. ἀθ. νῶν δὴ πότερα λέγομεν ἢ τὰ λοιπῶν ἥπω καλόν, ἢ μὴ ἢν τὰ ἡδονῶν μᾶλλον. κλ. ἔμοιγε δοκεῖ, ἢν τὰ ἡδονῶν· καὶ πάντως που μᾶλλον λέγομεν ἢν ὑπὸ τὰ ἡδονῶν κρατούμενον, ἧττον ἢν ἐ πονεῖν ὕστερον ἤθελον ἑαυτῷ πρότερον ἢ ὑπὸ τὰ λυπῶν. ἀθ. ὁ δὲ δὴ, καὶ ὁ πυθοῦ νομοθέτης, αὖ δή που χρὴν πλὴν ἀσφάλειαν νενομοθετήκειν. πρὸς τὰ ἀεὶ δὲ μόνον δυναμένην αὐτὴν σώζειν. πρὸς δὲ τὰ δίκαια καὶ κομψὰ μὴ θαυμαστὰ, ἀδυνάκουσαν, ἢ πρὸς ἀμφότερα; κλ. πρὸς ἀμφότερα ἔτυχε ἀξιῶ. ἀθ. λέγωμεν τοίνυν πάλιν ἐπιτηδεύματα ποῖα ἔθ' ὑμῖν ἀμφοτέρας ταῖς πόλεσιν, ἃ γιγνόντα τ' ἡδονῶν καὶ οὐ φύγοντα αὐτὰς, καθάπερ τὰς λύπας οὐκ ἔφυγεν, ἀλλ' ἄγοντα εἰς μίσος ἱκάνας ἐ καὶ ἔπειτα τιμᾶς, ὥστε κρατεῖν αὐτ'. ποῦ δὴ ζοῦτ' ἔστι ταῦ ἢν ἢ ταῖς ἡδοναῖς σωτε ταγμένον ἐν τῆς νόμοις, λεγέσθω τὸ τοῦτ' ἔστιν· ἐ μὴ ἀπειράζειν ὑμῖν ὁμοίως, πρός τε ἀλγηδόνας· καὶ πρὸς ἡδονὰς τοὺς αὖ ζοὺς ἀσφαίους νικῶντάς τε ἃ δεῖ νικᾶν, καὶ οὐδαμῶς ἥπους πολεμίων τ' ἐγγύτατα ἑαυτ' μὴ χαλεπωτάτ'. μ. οὕτω μὲν τοίνυν ὦ ξεῖνε καθάπερ πρὸς τὰς ἀλγηδόνας ἔχον νόμους αὐτὰ τε ταγμένους πολλοὺς ἐ τεῖν, οὐκ αὖ ἴσως ἔν πορεύσομεν καὶ τὰ μεγάλα μέρη καὶ διαφανῆ λέγων ἢ τὰ ἡδονῶν. καὶ τὰ δὲ σμικρὰ, ἴσως ἔν πορεύσομεν αὖ. κλ. ἀμεὶν οὐδ' αὖ αὐτὸς ἔτυγε σὺ τοῖς καὶ τὰ κρὴ τὴν νόμοις ἔχειμι ἐμφανὲς ὁμοίως ποιεῖν ἢ ζωῦτον. ἀθ. ὦ ἄριστοι ξεῖνοι, καὶ οὐδένγε

θαυμαστὸν

θαυμαστόν. ἀλλ' αὖ αὖρα τὶς ἡμᾶς ἢ τοὺς ἐκείνων ὀλκοὺς νόμους ψέξῃ τι βουλόμενος ἰδεῖν τό, τι ἀληθὲς ἄμακτ ἡ ὀλίγιστον, μὴ χαλεπῶς ἀλλὰ πρᾴως ἀποδεχώμεθα ἀλλήλων. κλ. Ὀρθῶς ὦ ξεῖν' ἀπήνεγκας, καὶ πιστέον. ἀθ. Ἐστὶ δ' ἄν ὦ κλεινία τηλικοῦτος δι' αὐσμασί τι πρέποι ἡ τοιοῦτον. κλ. Ἐστὶ γάρ. ἀθ. Εἰ μὲν γέ τινων ἐρθῶς ἢ μὴ, τοῖς ἐπιτιμᾷ τῇ τε λακωνικῇ καὶ τῇ κρητικῇ πολιτείᾳ, ὁ λόγος αὖ ἕτερος ἔοικ' εἶναι· τὰ γοῦν λεγόμενα πρὸς ἡμᾶς πολλῶν, ἴσως ἐτῶν μᾶλλον ἔχει μέ αὖ ὑμῶν ἀμφοτέρων λέγειν· ὑμῖν μὲν γὰρ ἔοικεν καὶ μᾶλλον ἁρμόττειν τὰ τῶν νόμων, ἢ τῶν ἡμετέρων αὖ ἐστὶ νόμων, μὴ ζητεῖν τῶν νέων μηδὲν ἀεὶ, ποῖα καὶ πῶς αὐτῶν ἢ μὴ καλῶς ἔχει· μᾶ δὲ Φωτῆ καὶ ὄρθιός γ' ὤμος πάντας συμφωνεῖν, ὡς πάντα καλῶς κεῖται θείων θέσπιν. καὶ εἴ τις ἄλλος λέγει, μὴ αὐτὸν ἔχεσθαι τοιαύτην ἀκουσόμενος· γέρων δὲ ἕκαστος τῶν παρ' ἡμῖν πρὸς ἄρχοντά τε καὶ ἐλικιώτην, μᾶλλον ἑκάστου νέου ποιεῖσθαι τοὺς ζητοῦντας λόγους. κλ. ὀρθότατά γε ὦ ξεῖν' λέγεις· καὶ καὶ ἐμὲ πολλάκις ἀπὸ τοῦ τότε διαπορεῖν τὸν τιθέντα αὐτὰ νῦν ἐπιεικῶς μοι δοκεῖς ἐστοχάσθαι, μὴ στρόβον ἀλλ' ἀληθῆ λέγειν. ἀθ. οὐκοῦν ἡμῖν παναῦριον μὲν νέων, αὐτοῖ δ' οὔπω γάρως ἀφεμένοις τῆς νομοθεσίας διαλεγόμενοι περὶ αὐτῶν ζητεῖν μένει πρὸς μένος, μᾶλλον δ' ἀπολιμπάνειν. κλ. ἔστι ταῦτα οὕτως, ὡς ἂ καὶ μᾶλλόν γε αὖθις ἐπιτιμῶν ζῆς νόμοις ὑμῶν. οὐ τί τοι γ' ἀγνοῶ τί τῶν μὴ καλῶν, ἅπτιμον· ἀλλὰ ἴσως οὐ ξυμβαίνει γήγνεσθαι τῷ μὴ φθόνῳ τὰ λεγόμενα, ἀλλ' εὐνοίᾳ δὲ χρῆσθαι. ΑΘ. καλῶς· οὐμοῦ γε ἐπιτιμῶν ὁρῶ τοῖς νόμοις πω πρὶν βεβαίως εἰς δύναμιν διασκέψασθαι· μᾶλλον δὲ ἀπρεπῶς ὑμῖν γὰρ ὁ νομοθέτης μόνοις ἐλλόγιμον ἡγεῖσθαι βαίρων, ὧν ἡμεῖς πυθανόμενοι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν καὶ παιδιᾶν ἐπιτυχεῖν ἀπέχεσθαι καὶ μὴ χαίρεσθαι· ἡ δὲ τῶν λυπῶν καὶ φόβων ὅπῃ αὖ διαλυόμενοι ἡγούμεθ', ἐκ παίδων φυλάξεται διατέλους ὁπόταν εἰς ἀναγκαίους ἕλθῃ πόνους καὶ φόβους μὴ λύπας, φυλάξεσθαι τοὺς οὐκ ἐκείνους γυμνασμούους, καὶ δουλεύσειν αὐτοῖς· ταῦτ' ἂν δὴ τοῦτ' ἄμαι καὶ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἕλῃ διαπεσεῖσθαι τ' αὖ ἂν νομοθέτην, λέγοντα αὖ ἡ πρὸς ἑαυτόν· ὡς ἡμῖν ἐκείνων εἰ ἄπειροι τ' μεγίστων ἡδονῶν οἱ πολῖται γενήσονται. καὶ ἀμελέτητοι γεγονόμενοι, οὐ ταῖς ἡδοναῖς καρτεροῦν καὶ μᾶλλον τῶν αἰσχρῶν αὐκπάζεσθαι ποιεῖν οἷόν τ' ἂν γλυκυθυμίας τῆς πρὸς τὰς ἡδονὰς, ταῦτ' ἂν πείσονται ζῆς ἡμελέτητοι τῶν φόβων· δουλεύσουσι τρόπον ἕτερον ἢ τ' αἰσχίω, τοῖς γε δυσαμελέσι καρτεροῦν οὐ ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῖς κεκτημένοις τὰ τ' ταῖς ἡδοναῖς αἰθρώσεις εἶσι τε παντάπασι καὶ ζῆς. καὶ τῷ μὲν, δούλῳ. τῷ δὲ, ἐλευθέρᾳ ἕ ἔουσι· καὶ οὐκ ἄξιοι ἀπλῶς αὐθρεῖσι καὶ ἐλευθέροις ἔοικεν πρόσαρμόττειν. σκοπεῖτε οὖν εἴ τι τ' ναῦν λεγομένων ὑμῖν καὶ τὸ τρόπον δοκεῖ λέγεσθαι. πλ. δοκεῖ μὲν ἡμῖν γέπως λεγομένων τῷ λόγου· τοῦδε δὲ τηλικούτων οὐθὲν πιστευκέναι ῥᾳδίως, μὴ νέων τε ἔν μᾶλλον καὶ αὐσόπτων. ἀθ. ἀλλ' εἰ μετὰ ταῦτα διεξίοιμεν ὧν πρόσθεμεν ὦ κλεινία τε καὶ λακεδαιμόνιε ξεῖν· μετ' αὐσφορίας γοῦν δὴ, σωφροσιώνης πέρι λέγωμεν, τί διαφέρουσ' οὐ ταύτας ταῖς πολιτείαις, ἃ ταῖς τῶν εἰκῇ πολιτευομένων αὐθρίσομεν· ὡς πρὸ τὰ πρὶν ἦν τὸ πόλεμον νῦν δή. με. Σχεδὸν οὐ ῥᾴδιον. κλ. Ἀλλ' ἔοικε γοῦν τάδε ξυαύτα καὶ τὰ γυμνάσια καλῶς εὑρῆσθαι πρὸς ἀμφοτέρας. ἀθ. ἔοικε δῆτα ὦ ξεῖνοι χαλεπὸν εἶναι ἡ τοῦδε ταῖς πολιτείαις αὐκμοιόσκτήσως ὁμοίως ὀρθῶ καὶ λόγῳ γίγνεσθαι· κινδυνεύει τί καὶ πρὸς οὐ τοῖς σώμασιν οὐ δυσαπόρητ' ἡ· πρὸς τάξει τὶ πρὸς ὦ σῶμα οὐ ἐπιτήδευμα, οὐ ᾧ οὐκ αὖ φαίεν τὸν ἡνίοχον, τὰ μὲν βελτίω ὑμῶν τὰ σώματα. τὰ δὲ καὶ ὠφελοῦν· ἐπεὶ καὶ τὰ γυμνάσια ταῦτα καὶ τὰ ξυαύτα πολλὰ μὲν ἄλλα νικᾷ ὠφελεῖ τὰς πόλεις· πρὸς δὲ τὰς τάξεις χαλεπά. δηλοῦσι δὲ μιλησίων καὶ βοιωτῶν καὶ θουρίων παῖδες· καὶ δὴ καὶ παλαιὸν νόμιμον δοκεῖ εἶναι ἡ ἐπιτήδευμα κἀ κατὰ φύσιν, τοῖς τοῦδε τὰ ἀφροδίσια καὶ ἡδονὰς οὐ μένον αἰθρώπων, ἀλλὰ καὶ θηρίων διαφθαρκέναι. καὶ ζῶν τῶν ὑμετέρας πόλεις πρώτας αὖ τις αὖ ἰῶ. καὶ ὅσαι τῶν ἄλλων μάλιστα ἅπτονται τῶν γυμνασίων· καὶ εἴτε παίζοντα ἄντε σπουδάζοντα αὐτοῦν δεῖ τὰ τοιαῦτα, ὡνοητέον ὅτι τῇ θηλείᾳ καὶ τῇ τῶν ἀρρένων

φύσει ἐς κοινωνίαν ἰούσῃ τῆς γυναικὸς, ἢ τῷ ταῦτα ἡδονὴ, καὶ τὰ φύσιν ἀποδιδόαζ δο-
κεῖ· ἀρρένων δὲ πρὸς ἄρρενας ἢ θηλειῶν πρὸς θηλείας, παρὰ φύσιν· ἡ τῷ πρώτῳ τόλ
μημα ἦν, δι' ἀκράτειαν ἡδονῆς. πάντες δὲ δὴ κριτῶν ἦν τῶν γεγυμνάσθαι μᾶλλον καὶ τὴν γε-
ρῶμεν, ὡς λόγου ποιησόμεθ' αὐτοῖς· εἰ πειθὼ παρὰ δίκας αὐτοῖς οἱ νόμοι πεπιστευμένοι ἦσαν
γεγονέναι, ἆρ' ἦν μῦθον προσπεποιῆσθαι καὶ τὰ τῶν θεῶν· ἵνα ἐπόμενοι δὴ τῷ θεῷ καρ
πῶνται καὶ ταύτην πλὴν ἡδονήν· ἡ μὲν οὖν τῷ μύθου χαιρέτω. νόμων δὲ πέρι διασκο
πουμένων αὐθρώπων, ὀλίγου πᾶσά ἐστιν ἡ σκέψις πρός τε τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας
εὖ τε πόλεσι καὶ οὐ πόλεσι ἔθεσι. δύο δ' αὖται πηγαὶ μεθέπονται φύσεων ἑκάν. ὧν ὁ μὲν ἀ-
ρετῆ ὁμοίως ὄφελος τὰ δεῖν καὶ ὁ πότε καὶ ὁσάκις, βῦσαι μονεῖ. καὶ πόλις ὁμοίως, καὶ ἰδιώ-
της, καὶ ζῷον ἅπαν· ὁ δ' αὖ πίσπ μόνως ἅμα καὶ ἐκ τῆς τῶν καιρῶν, τἀναντία αὖ ἐκείνων
ζώη. με. λέγεις μὲν ταῦτα ὦ ξεῖνε καλῶς πως, οὐμὴν ἀλλ' ἀφασία γ' ἡμᾶς λαμ-
βάνει τί ποτε χρὴ λέγειν πρὸς ταῦτα. ὅμως δ' ἕμοιγε ἐρᾷδῶς δοκεῖ ἡ τὰς ἡδονὰς φεύ
γειν διακελεύαζ τόν γε οὐ λακεδαίμονι τεμοδέπην. ἢ δὲ τῷ οὐκ ἀνωτέρω νόμων, ὃν αὖ
ἐθελήσῃ βοηθήσει. τὰ δ' οὐ αὐτάρκη κέλλιστ' αὐτῶν δοκεῖ μοι κεῖσθαι τὰ τῆς ἡδονάς. οὖ
τ' μάλιστ' ἄπει καὶ μηχανὰς προσπίπτουσι ἡδοναῖς καὶ ὕβρεσι καὶ αὐθίαις πᾶσιν, τῷτ' ἰσχύ
ειλον ὁ νόμος ὑμῶν ἐκ τῆς χώρας ξυμπάσης. καὶ οὔτ' αὖ ἐπ' ἀγρῶν ἴδιος, οὔτ' οἰκέτ-
στιν, ὅσων ἀσαρτιάτας μίλει, συμπόσια. οὐδ' ὁπόσα τούτοις ξωνιπόμενα, πάσας ἡδο
νὰς κενὰ καταδύναμεν. οὐδ' ἔστιν ὅστις αὖ ἀπάντων κωμάζων τί πινι μεθ' μέθης, οὐκ αὖ
πλὴν μηχανὴ λίκλω διδοὺς ἐπιθέμ. καὶ οὔτ' αὖ διονύσια πρόφασιν ἔχοντ' αὖ ἐν λύσαις.
ὡς πᾶν οὐ ἀμάξαις δίδυ ποτε παρ' ὑμῖν ἐπό. καὶ οὐ τάραντι δὲ παρὰ δῖς ὑμετέροις
ἀποίκοις πᾶσιν ἐθασέμην πλὴν πόλιν ἢ τὰ διονύσια μεθύουσαν. παρ' ἡμῖν δ' οὐκ ἔς'
οὐδὲν δοιοῦδον. ἀθ. ὦ λακεδαιμόνιε ξεῖν, ἐπαινετὰ μὲν πάντ' ἔστι τὰ τοιαῦτα, ὅταν
τινὲς σῴσι καρτερήσεις. ὅπου δ' ἀσθενῆ, ὀλιγοκινήτοις. ταχὺ γοῦν σου λάβοιτ' αὖτις
ἢ παρ' ὑμῖν ἀμαιμάκετος. λακὼν πλὴν ἢ γυναικῶν παρ' ὑμῖν αἴσιον. ἄπεισι δὲ δῆς τοι
οὑτοις καὶ οὐτάραντι. ἡ παρ' ἡμῖν ἡ παρ' ὑμῖν δέ, μία ἀπείρεισις ἀπολύεσθαι δοκεῖ,
τῷ μὴ καλῶς ἔχειν, ἀλλ' ἐρᾷδῶς. πᾶς δ' ἀποκρινόμενος ὀρθῶς θαμάζοντι ξοίκ πλὴ παρ'
αὐδοῖς ἀνθρώπων ὁ ῥῶντι. μὴ θαύμαζε ὦ ξεῖνε· νόμος ἐσθ' ἡμῖν οὗτος· ἴσως δ' ὑμῖν ἢ αὐτῶν
τοῦτ' ἔστρος. ἡμῖν δ' ἔστι νῷν ὦ φίλοι αὖσθρωπ, οὐ ἢ τῷ αὐθρώπων τῷ ἄλλων ὁ λόγος. ἀλ
λὰ ἢ τῷ νομοθετῶν αὐτῶν καὶ κάσ' τε ἡ αἰρετῆς. ἐπὶ δ' ἦν εἶπον μοι τελεύ ἢ ἀποίσης
μέθης· οὐ δὲ σμικρόν ἐστι ἡ ἐπιτήδευμα. οὐ δὲ φαύλου διαγωνίαι τομοθέτου. λέγε δ' ἀ
κείνου πρὸς πόσιος τὸ παράπαν, ἢ μή. μέθης δὲ αὐτῆς πρὸς, πότερον ὡς πρὸς σκύθας
χρῶνται καὶ πρὸς αὖ χρηστέον καὶ ἔτι καρχηδόνιοι καὶ κελτοὶ ἡ ἴβηρές καὶ θρᾷκες,
πολεμικὰ ὄντα ταῦτα γένη, ἢ καθάπρ ὑμεῖς. ὑμεῖς μὲν γοῦ ὀπρ λέγεις, τὸ παράπαν
ἀπέχεσθαι σκύθαι δὲ καὶ θρᾷκες ἀκράτῳ παντοίως χρώμενοι γυναικάς τε καὶ
αὐτοὺς, καὶ καθ' ὧν ἱματίων καταχόμενοι, καλὸν καὶ βύσταιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτη
δεύειν νομίζουσι. πρὸς δὲ στρόβοις μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις ζυφαῖς, ἃς ὑμεῖς
ἀποβάλλετε· σὺ τάξει δὲ μᾶλλον ζύπον ὦ λῶστε. με. δίκαιόν γε ὑμεῖς πάντας
τούτους ὅταν ὅσπλα εἰς τὰς χεῖρας λάβωμεν. ἀθ. ὦ ἄριστε μὲν λέγε ταῦτα. πολλαὶ
γὰρ δὴ φυταὶ κἀ διώξις ἀτέκμαρτοι γιγόνασί τε κἠστιν. διὸ φανερὸν ὅρον ἔσπον οὐκ
ἂν ποτε λέγοιμεν. ἀλλ' ἄμεινον σοβεπίσιμον ἢ κελῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ μὴ. νίκην τε κἠ
ἦπαν λέγοντες μάχης. ἐπειδὴ γοῦν αἱ μείζους τὰς ἐλάττους πόλεις νικῶσι μαχόμεναι
καὶ καταδυλοῦνται, συρκνύσιοι μὲν, λοκρούς· οἱ δὲ δοκοῦσιν δίνομόται δοι τῶν τοῦδε
ἐκεῖσον ἦν τόπου γιγονέναι. κέους δὲ, ἀθηναίους. μυρία δ' ἄλλα τοιαῦτ' αὖ εὕροιμεν. ἀλ
λὰ τοῦδε αὐτῆς ἐκάστου ἐπιτηδεύματος πειρώμεθα λέγοντες πείθειν ὑμᾶς αὐτούς. νί-
κας δὲ καὶ ἥτταν, ἐκὼν λόγου ταυτῶ θῶμεν. λέγωμεν δ' ὡς ἡ μὲν δοκοῦσά, ἔτι κελεύσ.
ἡ δὲ τοιοῦτ, οὐ κελεύ. πρῶτον δ' ἀκούσατε πάνυ τοῦδε αὐτῆς δύνασον ὡς δεῖ, τό, τε χρὴ
ὃν καὶ ἡ μὴ, σκοπεῖν. με. πῶς οὖν δὴ λέγεις· ἀθ. δοκοῦσί μοι πάντες οἱ
λόγῳ τὶ λαβόντες ἐπιτήδευμα, καὶ προθέμενοι φίγειν αὐτὸ ἢ ἐπαινεῖν ἀνθρὸς ἐνθεὸ,
οὐδεμιᾶς

οὐδὲ μῶς σφαῦ καὶ τὸ ζ φόπον. ὀλλὰ ταυ φὴν ποιεῖν, οἷον εἰ δή τις ἐπαινέσαντός τινος πυ
ρὸς βρῶμα ὡς ἀγαθὸν, αὖθις λέγοι. μὴ διαπυ, θόμενος αὐτὸ μήτε μὴν ὀρθασίαι μήτε
πλὴν προσφοραί. οἵ τινα τρόπον, καὶ οἷς τισι καὶ μεθ' ὧν, καὶ ὅπως ἔχοντα, καὶ ὅπως
ἔχουσι προσφέρειν λεῖ. νῶ δὴ ταυτόν δὸ κοῦμον ἡμεῖς οὐ τοῖς λόγοις ποιεῖν. τοῦδὲ μά-
θης γοὴ ἀκούσαντες τοσοῦτον μόνον, αὖθις οἱ μὲν λέγειν αὐτὸ, οἱ δ' ἐπαινεῖν καὶ μάλα
ἀτόπως. μαρτυσι γοὴ καὶ ἐπαινέσεις χρόμενοι ἐπαινοῦμεν ἡμᾶς τροι. καὶ οἱ μὲν ὅτι
πολλοὺς παρι χόμεθα, ἀ ξιοῦμεν τι λέγειν καίριον. οἱ δ' ὅτι τοὺς μὴ χρωμένους αὐτῷ ὁ
ρῶμεν νικῶντας μαχρμένους. ἀμφισβητεῖται δ' αὖ καὶ τοῦθ' ἡμῖν. εἰ μὲν δὴ καὶ τοῦδὲ
ἐκ ήσειν οὔπω καὶ τῶν ἄλλων νομίμων δίξιμεν, οὐκ αὖ ἔμειγε κατὰ νοῦ ἔσ. φόπον δὲ
ἄλλον ὅν ἐμοὶ φάσκεσθαι λεῖν ἐθέλω λέγειν τοῦδὲ αὐτοῦ δύνου τῆς μέθης. πειρώμενος
αὖ αὖθ' ὡς δύναμαι νῦν τοῦδὲ ἀπαίνων τῶν νεούσων ὀρθῶ μὶ δοδον ὑμῖν δηλοῦ. ἐπει-
δὴ καὶ μυρία ὠδὶ μυρίοις ἔδοξε τοῦδὲ αὐτῶν ἀμφισβητοῦσθαι ὑμῖν πόλεσι δυοῖν ζ λό
γῳ δικαίᾳ χρεῖ αἴ. με. καὶ μὴν εἴ τινα ἔχομεν ὀρθὴν σκέψιν τῶν τοιούτων, ἐκ ἐσ
κυπτέον ἀκούειν. ἀθ. σκεψώμεθα δή πη τῆδε. φόβος ἐστὶ τις αὐτῶν ζοφλὼ καὶ ζ ζῷον
αὐτὸ κτῆμα ὡς ἔστι κάλλιον ἐπαινοῦ. ἄλλος δ' τις ἰωρακὼς ἄλγας χρεὼς κομιόμενος αὖ
πόλεως ὠ ὀρθασίμοις χρεώσις, ὀρώσας κακὸν διαλέσει, κὴ πᾶν θρέμμα ἄταρ χον, ἢ μι-
τὰ κακῶν αρ χόντων ἐλαῦ οὔπω μίμροιτο, ἐν τῷ ζοιούτου λόγου κώμεθα ὑπὲς αὖ ποτε
λέξαι καὶ ὁ ποιῶ; με. καὶ πῶς. ἀθ. χρὴς δὲ αρ χον ἔσ' ὑμῖν οὐ πλοίοις,
πότερον ἐαὶ πλὴν ναυτικὴν ἔχειν πλὴν ἐπισήμην μένον, αὖτ' οὖν ναυτικᾷ αὖ τε μὴ, ἢ πῶς αὖ
λέγοιμεν. με. οὐδαμῶς αὖ γε πρὸς τῇ τύχῃ ἔχειν καὶ ἔσ' ζ πάλος ὃ λέγεις.
ἀθ. τὴν δ' αρ χὴν σρατοπέδων. ἆρ' ἐαὶ πλὴν πολεμικὴν ἔχειν ἐπισήμην κακὸς αρ χειν, κὴ
δειλὸς ὢν οὐ τοῖς δειλοῖς ὑπὸ μίθης τοῦ φόβου ναυτικᾷ; με. καὶ πῶς. ἀθ. αὖ
δὲ αὖ μὴ τ' ἔχειν πλὴν τέχνην δειλόσ τ' ἦ; με. παντάπασί γ' ἴσως πονηρὸν λέγεις,
καὶ οὐδαμῶς ἀσφαλῶν αρ χοντα, ἀλλά πινα σφόδρα γυναικῶν. ἀθ. τὴν δ' ἐ-
παινέτην ἢ ψέκτην κοινωνέσεσθαι ἢ πίφυκέ τ αρ χων εἶναι. μετ' ἐκείνου
τε ὠφέλιμός ἔσ. ὁδημόσιαι κακῶς ἔσ ποτ' ὀρθῶς αὐτὴν αὐτῇ κοινωνοῦσαι μετ'
αρ χοντος, ἀεὶ δ' αἴταρ χον ἢ μετὰ κακῶν αρ χόντων ξωιοῦσαι, διάμιδ' αὖ ποτε
τοὺς ζοιούτους θεωρεῖς τῶν τοιούτων κοινωνιῶν χρὴ ζόν τι φέρειν ἢ ἐπαινέσεται;
με. πῶς δ' αὖ μηδ' ποτέ γε ἰδόντας μὴ δὶ ξυβεσομένους ὀρθῶς γενομένῳ μα-
θεῖν τῶν τοιούτων κοινωνημάτων. λε. ἔχε δή. τῶν πολλῶν κοινωνιῶν, ξυμ-
πόσας καὶ ξυμπόσια θέμεν αὖ μίαν τινα ξωνσίαν εἶναι; με καὶ σφόσρα γε. λε. ταυτὴν οὖν, μῶν ὀρθῶς γιγνομένῳ ἴδη τις ποτε ἐθέλοντα;
καὶ σφῶϊν μὲν ἀρκεῖ νικᾶσθαι ῥᾴδιον ἂς οὐδὲ πώποτε παρέπαυ. οὐ γοὴ ἐπι-
χώριον ὑμῖν ἔσ οὐδὲ νόμιμον. ἐπὶ δ' αὐτυχικά τε πολλῶς καὶ πολλαχοῦ. καὶ
προσόπι πάσας ἂς ἔπος ἀπεῖν διερώτησα. καὶ χαδὸν ὅλην μὲν, οὐδὲ μίαν ὀρθῶς γι-
γνομένην, ἐώρακα οὐδ' ἀκήκοα. μόρια δέ που σμικρὰ καὶ ὀλίγα τὰ πολλὰ δὲ
ξύμπαντ' ὡς ἀπεῖν διημαρτημένα. κλ. πῶς δὲ ταυτὶ ὦ ξεῖν' λέγεις ἀπὶ τῖ
σοφίτερον. ἡμεῖς μὲν γοὴ ὅπῃ ἔπος, ἀπειρία τῶν τοιούτων οὐδ' ὁ τυγχάνοντες αὖ ἴσως,
δυοῖν γεγονῖμεν τότε ὀρθὸν ἢ μὴ, γιγνόμενον ἐν αὐτοῖς. ἀθ. εἰκὸς λέγεις.
ἀλλ' ἐμοῦ φράζοντος, πειρᾶ μανθάνειν. ἆ μὲν γοὴ ὁ πάσας τὰ ξωιόδους καὶ κοινω-
νίας πράξεων ὠντινωνοῦ, ὡς ὀρθὸν παντα χοῦ ἐκίστοις αρ χοντα εἶναι; μανθά-
νεις. κλ. πῶς γοὴ οὔ. ἀθ. καὶ μὲν ἐλέγομεν γ' ὧν δὴ μακρμένων,
ὡς ἐσφαῖον λεῖν αρ χοντα εἶναι. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. ὁμῶν αἰσφᾶ-
ος, τῶν δειλῶν ὑπὸ φόβων ἥπαρ τε ζαράβηται. κλ. καὶ ἔσ' οὕτως. ἀθ.
ἐν δ' ἢν τὶς μαχανὴ μηδὲν τοπαράπαν δειλόσ τα μὴ δὲ θορυβούμενον ἐπίσηται σρατοπέ-
λῳ σρατηγὸν. ἆρ' οὐ ζοῦτ' αὖ παντὶ ζόπῳ ἐπράττομεν; κλ. σφόσρα μὲν οὖν.
ἀθ. ναῶ δ' γ' οὐ σραβοπόδου πρὸ λέγομεν αρ ξενοῦς ἐν αἰσφῶν ὁμιλίαις ἐ-
χθρῶν ἐχθροῖς μετὰ πολίμου. φίλων δ' αὖ ἐρίμῃ πρὸς φίλους κοινωνοῦντων φιλο-

φρονιμώτερος. κλ. ὀρθῶς. ἀθ. ἔστι δέ γε καὶ τοιαύτη σωφροσύνη ἥπερ ἔστιν μὴ μέτρῳ ἀλλ' ἀληθείᾳ ἀκόλουθος. ἦ γάρ; κλ. πῶς γὰρ οὔ; ἀλλ' εἶμαι πάνυ θαυμαστόν. ἀθ. ἐκεῖνο πρῶτον μή, μὴ ζητεῖτε ἀρχοντος δεῖ. κλ. τὸ μὲν, ὡς οὐδενί γε πράγματι. ἀθ. δεύτερον δὴν ἀληθέστερον εἰ δυνατὸν εἴη τὸν τοιοῦτον ἄρχοντα εἰκῇ περιέλκειν δεῖ; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. μὴ μέντοι γε σωφρόνως ὡς ἔοικεν ἂν ἔχοι φρένιμον ἦ δεῖ γίγνεσθαι τὴν φύλακα τῆς τε ὑπαρχούσης φιλίας αὐτοῖς, μὴ ἔτι πλέονος ἐπιμελητής, ὅπως ἔσται δεῖ· πολὺ τότε ξωφρονέστερον. κλ. ἀληθέστατα. ἀθ. ἐκεῖνο νῦν φρονεῖν τε καὶ σοφὸν ἄρχοντα μεθυόντων δεῖ παιδεύεσθαι, μὴ μὴ τοιοῦτον. μεθυόντων γὰρ μεθύων μὴ νέος ἄρχων μὴ σοφός, ἐὰν μὴ κομιδῇ ἀπόχρη σμικρόν τι μέγα, πολλὴ χρὴ τὰ αὐτὰ ἀγαθῇ τύχῃ. κλ. παμπόλλη μὲν οὖν. ἀθ. οὐκοῦν ἐὰν μὲν γυμνάζωμεν ὡς δυνατὸν ὀρθότατα τοὺς τοιούτους, οἱ τοὺς πόλεσι τῶν ξυνουσιῶν, μέμφοιτό τις ἐπιμελῶν αὐτῷ τῷ πράγματι, τάχ' ἂν ὀρθῶς ἴσως ἂν μέμφοιτο. ἐὰν δὲ ἁμαρτανόμενον ὡς δεῖν τι μάλιστα ἐπιτηδεύμασί τισι ἀρῶν λοιδορῇ, πρῶτον μὲν δῆλοις, ὡς ἀγνοεῖ τοῦτ' αὐτὸ γιγνόμενον οὐκ ὀρθῶς· εἶθ' ὅτι πᾶν τοὐναντίον τῷ δέοντι φανεῖται ποιῶν δι' αὐτὸ τὸ καὶ ἄρχοντος χωρὶς πρασσόμενον. ἢ οὐ ξυνοῖδας τοῦθ' ὅτι μεθύων κυβερνήτης, καὶ πᾶς πλοῦς ἄρχων, ἀναρίθμητα πάντα. ἄτε πλοῖα ἔτε ἁρμάτα. ἔτε στρατόπεδον, εἴθ' ὅτῳ ποτ' ἂν ᾖ κυβερνώμενον ὑπ' αὐτοῦ. κλ. παντάπασι γοῦν γε ἀληθῆ ἔφησας ὦ ξένε. ἀθ. ἐὰν δὴ ταῦτα δι' ἡμῶν λέγῃ, τί ποτ' ἂν γίγνοιτο ἡμῖν ὀρθὸν ἢ παῖδα τὸν πόλεως νόμιμον, ἀγαθὸν αὖ σκέψεσθαι ἡμᾶς. οἷον ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν. ἀ στρατήγημα ὀρθῶς ἡγεμονίας τυγχάνοι, νίκη πολέμου τοῖς ἱππικοῖς αὖ ἡγοῖτο οὐ σμικρὸν ἀγαθόν, μὴ τ' ἄλλ' οὔτω. συμποσίου δὲ ὀρθῶς παιδαγωγὸν ὄντες τί μέγα ἰδιώταις ἢ τῇ πόλει γίγνοιτ' ἄν. ἀθ. τί δὲ παιδὸς οὐδὲ ἢ καὶ χορεῦσαι παιδαγωγὸν ὄντος καὶ τρόπον τινὰς, τί μέγα τῇ πόλει φαῖμεν ἂν γίγνεσθαι. ἢ ἔστιν ὅπως ὀρθῶς ὄντες ἐποιμεν ἄν, ὡς οὐκ μὴ βραχύ τι πόλει γίγνοιτ' ἂν ὄφελος. ἐὰν δ' ὅλως ἐρωτᾷς παιδείαν τ' παιδαγωγὸν, τί μέγα φῶ πόλιν ὠνήσειν, ἃ χαλεπὸν εἰπεῖν. ὅτι παιδευθέντες μὲν δὴ, γίγνοιτ' ἂν ἄνδρες ἀγαθοί. γινόμενοι δὲ ταῦτοι, τἆλλα πράξειαν κομψῶς. ὅτι δὲ καὶ νικῶν ἐν πολεμίοις μαχόμενοι παιδείαν μὴ δῶ, φέρε μὴ νίκην. νίκη δ' οἵοτε ἀπαιδεύτοις πολλοὶ ὑβριστότεροι δεῖ πολέμων νίκης γενόμενοι, μυρίων ἄλλων κακῶν, δι' ὕβριν εἰσὶ πολιόθησαν. μὴ παιδείαν μὲν, δὲ πώποτε γέγονε κομψὸν εἶναι δι' αὐθρώπους πολλαὶ δὴ τοιαύτη γεγόνασιν μὴ ἔσονται. κλ. δοκεῖς ἡμῖν δ' φίλε πῶς οὐ ζῆς οὕνεκ κοινὴν διαζίσιν, ὡς εἰς παιδείας μεγάλην μοῖραν πέπτωκεν λέγειν, αὖ ὀρθῶς γίγνωσθ. ἀθ. τί μήν. κλ. ἴχνος αὖ ἢ μὴ τοῦτ' ἀπεῖν. ὡς ἔστι ἢ νῦν ἀριμόνου ἀληθές. ἀθ. ἢ μὲν ἀληθὲς ὦ ξένε, διαχρεῖζειν ταῦτα ἅπαντας ἴσχειν, φλλῶν ἀμφισβητούντ', θεῖν· εἰ δ' ὅπῃ ἐμοὶ φαίνεσθαι δεῖ λέγειν, ἀλλὰ φθόνος. ἐπὶ πᾶν ὁρμῶ καὶ μόγις τὸν λόγους ἢ νόμων ἢ πολιτείας φοιτᾶν παιδῶν. κλ. φῦτ' αὖ δὴ πειρώμεθα ἢ σοὶ δοκεῖν ἢ τ' ἢ ναῦν ἀμφισβητουμένων καταμαθεῖν. ἀθ. ἀλλὰ χρὴ φοιτᾶν ἅπαντας. ὑμᾶς τε δὴ ἢ μαθεῖν, καὶ ἐμὲ δὴ ἢ δηλῶσαι, πειρώμενοι ἁμᾶς γέ πως ξωστεῖναι τὸν λόγον. ἐρῶτον δέ με ἀκόσατε ἢ διόνδι. πῶν φόλιν ἅπαντες ἡμῖν ἕλληνες ὑπολαμβάνουσιν, ὡς φιλολόγους τε ὄντας καὶ πολυλόγους. λακεδαιμονίους δὲ καὶ κρῆτην, πῶν μὴ ξραχυλόγον, πῶν δὲ πολύνοιαν μᾶλλον, ἢ πολυλογίαν ἀκοῦσαι. σκοπῶν δέ, μὴ δόξας ὑμῖν παιράχωμαι, ἢ σμικροῦ πολλὰ λέγειν μέτρῳ πέρι σμικροῦ πράγματος, παμμήκη λόγον ἀσκοπαθαιρόμενος. ἢ δέ, ἐὰν κατὰ φύσιν αὐτῷ διέρχωσις, οὐκ ἂν δύναιτο αὖθ μουσικῶς ἀρθότατος ποτὲ σαφῆς, ἀλλ' ἐκείνου δὲ τοῖς λόγοις ἀπολακεῖν. μουσικὴ δὲ αὖθ παιδείας τ' πᾶσης, ἐκ ἂν αὖ ποτὲ δύναιτο. ταῦτα δὲ παιμπόλλων ἂν λόγων. ὀρᾶτε δὴν τὶ ποιῶμεν ἐ ταῦτα μὲν ἐάσαιμεν ὡς ἢ παρόντι, μετακβαίνοντ' ἐς ἕτερόν τινα νόμου πρόοιμιον, λόγον.

με. ὦ ξένε ἀθηναῖε. οὐκ οἶδ' ἴσως ὅτι τυγχάνει ὑμῶν ἡ ἐξὶς τῆς πόλεως οὖσα ὑμῶν πρόξενος; ἴσως μὲν οὖν καὶ πᾶσι τοῖς παισὶν, ἱκανὸν ἀκηκόασιν ὅτι πυθοῦ ἐστι πόλεως πρόξενοι, ταύτῃ τῆς αἰσχίστων αἰθὺς ἀφίξεται ἵκεσιον ὑμῶν τῶν προξένων τῇ πόλει, ὡς δικαίτερα οὖσα παρεσκευασμένη πρὸς ὑμᾶς πόλιν. καὶ δὴ καὶ ἐμοὶ, ναῦν,

τοῦτο ἐξ ἐπίγονον; ἀκήκοεν ἀτ τ παίδων εὐθὺς ἔτι μέμφεσθαι ἢ μὴ ἐπαινῶν λακεδαιμόνιοι ἀθηναίας, ὡς ἡ πόλις ὑμῶν ὦ μέγιλλε ἔφασαν ὑμᾶς οὐ καλῶς ἢ καλῶς ἔρρεξεν. ταῦτα δὴ ἀκήκοεν καὶ μαχόμενος πρὸς αὐτὰ ἀεὶ πρὸς τοῦ πλὼ φλιν εἰς ψόγον ἄγοντας, πᾶσαν εὔνοιαν ἔχον· καί μοι νῦν ἤ τε φανὴ προσφιλὴς ὑμῶν, τό, τε ὑπὸ πολλῶν λεγόμενον, ὡς ἔσοι ἀθηναίων εἰσὶν ἀγαθοί, διαφθορέντες εἰσὶ νεώτατοι, δι καὶ ἀληθέστατα λέγεσθ· μόνοι τ ἀνθρώπων, αὖ θ φύσει θεία μοίρᾳ ἀληθὴς καὶ οὐ πλαστὴς εἰσὶν ἀγαθοί. θαῤῥῶν δὴ ἐμοῦ γε εἵνεκα, λέγοις ἂν τοσαῦτα, ὁπόσα σοι φίλον. κλ· καὶ μὴν ὦ ξοί, εἰ μὴ τὸν παῤῥ ἐμοῦ λόγον ἀκούσας, ἢ ἀχθέσεσθε, θαῤῥῶν ὁπόσα βούλει λέγε. τῆδε γοῦν ἴσως ἀνήκοα. ὡς ἐπιμανίσκης γέγονεν αὖτε θῆσος· ὃς ἐμοῦ ἐμοῦν ἐκεῖος· ἀλλὰ δὴ πρὸ τ πρεσκῶν δίκαιόν ἐστι πρότερον παῤῥ ὑμᾶς, καὶ τὸν τ θεᾶς μαντείαν, θυσίας τε ἐθύσατο τὸν παῤ, ἃς ὁ θεὸς αἰτίαν. ἢ δὴ ἢ φοβερμένων τὸν πόλεμον ἀθηναίων ἔσται ἔτι, ὅτι δίκαια μὴ ἐτῶν ἀχθεσθεν. ὅταν δὲ ἔλθωσιν, ἅπαντα μαχόμενοι, πράξαντες οὐδὲν ὧν ἔλπιζον. καὶ δόντες τε ἢ σφάσαντες τελέως καὶ ἡμᾶ· τότ' οὖν ἥκουσθησαν, ὑμῖν δὲ πρόγονοι ὑμῶν. ἢ δύνασαι ἐκτόσου ἴτω γε ὑμῖν ἢ οἱ ἡμέτεροι ἔχουσι γονεῖς· ἀθ. τὰ μὲν τοίνυν ὑμέτερα, ἀκήκοα ὡς ἔοικεν ἱκανὰ ἅπαντα ἔτι. τὰ δ' ἐμὰ βάλεσθε μὴ ἔθιμα, δίκαιόν ἐστι, οὐ πάνυ ῥᾴδια. ὅμως δὲ πειρατέον. πρῶτον δὴ ἓν πρὸς τὸν λόγον, θεισώμεθα παιδείαν τί ποτ' ἐστὶ, καὶ τίνα δύναμιν ἔχει· ἔξ γὰρ ταύτης φαμὲν ἑκάστοτε ἡμῶν τὸν τ θεὸν προκαθηγεμόνα, εἰς τῶν ναῦν λόγον ἕκαστος ἡμῶν, μέχρι πρὸ αὖ πρὸς τὸν θεὸν ἀφίκηται. κλ· πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς ταῦτα εἴπερ σοί γε ἁδύ. ἀθ. λέγοιτος τοίνυν ἐμοῦ τί ποτε χρὴ φάναι παιδείαν εἶ, σκέψασθ αὖ ἀρίστη τ λεχρεύ. κλ· λέγεις αὖ. ἀθ· λέγω δή, καὶ φημὶ ἔ ὁπουοῦν ἀγαθὸν αὖσθαι μέλοντα ἔσεσθ, ἐᾶν αὖ τις παίδων εὐθὺς μελετᾶν δεῖν, παίζοντά τε καὶ σπουδάζοντα, εἰ δεῖ τὸ πράγματος ἑκάστοις προσήκουσον. δίον δ' ἐν μέλοντα ἀγαθὸν ἔσεσθαι γεωργὸν, ἢ τινα οἰκοδόμον, τὸν μὲν οἰκοδομοῦντά τι τῶν παιδείων οἰκοδημάτων, παίζειν χρὴ τὸν δ' αὖ γεωργοῦντα. καὶ ὄργανα ἑκατέρῳ σμικρὰ, τῶν ἀληθινῶν μιμήματα παρασκευάζειν, τὸν μὲν εἰσόμενον αὐτῶν ἑκάτερον. καὶ δὴ καὶ τῶν μαθημάτων ὅσα ἀναγκαῖα προμανθάνειν κόσμου μανθάνειν. δίον τέκτονα, μετρεῖν ἢ σταθμᾶσθαι· καὶ τὸν μὲν ἐν παιδιᾷ ἵππευον παίζοντα, ἵππῳ τῶν τοιούτων ἄλλο ποιοῦντα. καὶ τὸν τοξᾶν δὴ τ παιδιᾶν, ἑκᾶσε φέρειν τὰς ὁδοὺς καὶ ἐπιθυμίας τῶν παίδων, εἰ ἀφιησόμενος αὐτοὺς, δεῖ τέλος ἔχειν. κεφάλαιον δὲ παιδείας λέγομεν, τὸν ἐρᾶν ζωφιλῶ. ἢ τ παίζοντος τὸν ψυχὴν, ἀφ' ἧς ἔρασται ὅτι μάλιστα ἄξει τούτου· ὃ δόσει γενόμενον, ἀνδρὶ αὖ τὸν τέλειον ἄ, τῆς τ πράγματος αἰρετῶς. ὀρᾶ τι δὴ ἐμέχρι τούτου γε ὅ τοῦτο ἐστὸν ὑμῖν ἀρέσκει τὸ λεχρεύ. κλ· πῶς τ οὔ. ἀθ. μὴ δῆτα μὴ δ' ὃ λέγομεν ἄ· παιδείαν, ἀόριστον γένη). ναὶ τ ὀρθῶς λέγοντες, ἐπαινοῦντες θ ἑκάστων τὰς δοξάς, λέγομεν, ὡς τ μὴ, πεπαιδευμένον ὑμῶν ὄντα τινα· τ δ' ἀπαίδευτον εἶναι τε καὶ πλείστας μὴ ναυκληρίας, μὴ ἄλλων τοιούτ μᾶλλ πεπαιδευμένων αὐτῶν σφόδρα. οὐ τ ταῦτα ἡγουμένων ὡς ἔοικεν ἄ παιδείαν ποιοῦσιν ἐπιθυμητὸν τε καὶ ἐραστὸν, τ πολίτην γενέσθ τέλεον. ἀρχεῖν τε καὶ ἄρχεσθ ἐπιστάμενον μετὰ δίκης. ταύτην νῦν δοξῶν ἀφορισάμενος ὁ λόγος οὗτος ἴσθ ὧν φαίνῃ), νῦν βούλοιτ' ἂν μόνα παιδείαν προσαγορεύειν· νῦν δὲ ὡς χρήματα τείνουσιν, ἢ τινα πρὸς ἰσχὺν, ἢ καὶ πρὸς ἄλλην τινὰ σοφίαν αὖθ νοῦ καὶ δίκης βασανοῦντ' ἐᾶναι καὶ ἀπελθόντερον. καὶ οὐκ ἀξίαν τοσαύτην παιδείαν καλεῖσθαι. ὑμεῖς δὲ μᾶλλον ὀνόματι διαφθορὰν αὐτοῖς. ἀλλ' ὁ νῦν δὴ λόγος ὑμῖν ὁμολογηθεὶς, μετὰ τοῦ ὡς εἴγε ὀρθῶς πεπαιδευμένοι, χαλεπὸν ἀγαθοὶ γίγνεσθ· καὶ δεῖ δὲ νῦν παιδείαν, μᾶλλον ἀπομαθεῖν ἀπομαθεῖν, ὡς πρῶτον τ καλλίστων τῆς ἀρίστης αἰσθάνεσθαι παραγιγνόμενον· καὶ εἴ τις ἔστ ὃς ἔρχεται δικαίως λέγειν ἐπαινοῦσθ, τοῦτ' ἀεὶ σφαῖρον δεῖ βίᾳ παντὶ καὶ τὰ δύναμιν· κλ· ὀρθῶς, καὶ συγχωρεῖται ἃ λέγεις· ἀθ. καὶ μὲν πάλαι γε συγχωρεῖται· ὡς ἀγαθῶν μὴ ὄντ τ δικαίων ἀρχεῖν αὐτ· καλῶν δὲ τ μά· κλ· λέγεις ὀρθότατα· ἀθ· σαφέστερον ἔτι τοίνυν αἰτιάζωμεν τοῦτ' αὐτ ὅ, τί ποτε λέγομεν· καίμοι δ' ἐμοῦγε ἀπορρέξασθαι, ἐάν πως δυνατὸς ὑμῖν γένωμαι, δικαίως τ τοιοῦτον· κλ·

λέγε μόνον. ἀθ. οὐκοῦν ἕνα μὲν ἡμῶν ἕκαστον αὐτὸν τιθῶμεν; κλ. ναί. ἀθ. δύο δὲ κεκτημένον ἐν αὑτῷ ξυμβούλω ἐναντίω τε καὶ ἄφρονε, ὣ προσαγορεύομεν ἡδονὴν καὶ λύπην. κλ. ἔστι ταῦτα. ἀθ. πρὸς δὲ τούτοιν ἀμφοῖν αὖ δόξας μελλόντων· οἷν κοινὸν μὲν ὄνομα ἐλπίς. ἴδιον δέ, φόβος μὲν, ἡ πρὸ λύπης ἐλπίς. θάρρος δέ, ἡ πρὸ τοῦ ἐναντίου. ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις, λογισμός, ὅ, τι ποτ' αὐτῶν ἄμεινον ἢ χεῖρον, ὃς γενόμενος δόγμα πόλεως κοινόν, νόμος ἐπωνόμασται. κλ. μόγις μέν πως ἐφέπομαι· λέγε μὴν τὸ μετὰ ταῦτα ὡς ἑπομένων. με. καὶ ἐν ἐμοὶ μὲν, ταυτὸν τοῦτο πάθος ἔνι. ἀθ. περὶ δὴ τούτων, διανοηθῶμεν οὑτωσί. θαῦμα μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἡγησώμεθα τῶν ζώων θεῖον. εἴτε ὡς παίγνιον ἐκείνων, εἴτε ὡς σπουδῇ τινι ξυνεστηκός. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε γιγνώσκομεν. τόδε δὲ ἴσμεν· ὅτι ταῦτα τὰ πάθη ἐν ἡμῖν οἷον νεῦρα ἢ μήρινθοί τινες ἐνοῦσαι, σπῶσί τε ἡμᾶς. καὶ ἀλλήλαις ἀνθέλκουσιν ἐναντίαι οὖσαι ἐπ' ἐναντίας πράξεις. οὗ δὴ διωρισμένη ἀρετὴ καὶ κακία κεῖται. μιᾷ γάρ φησιν ὁ λόγος δεῖν τῶν ἕλξεων ξυνεπόμενον ἀεὶ καὶ μηδαμῇ ἀπολειπόμενον ἐκείνης, ἀνθέλκειν τοῖς ἄλλοις νεύροις ἕκαστον. ταύτην δ' εἶναι τὴν τοῦ λογισμοῦ ἀγωγὴν χρυσῆν καὶ ἱεράν, τῆς πόλεως κοινὸν νόμον ἐπικαλουμένην. ἄλλας δὲ σκληρὰς καὶ σιδηρᾶς· τὴν δέ, μαλακὴν ἅτε χρυσῆν οὖσαν. τὰς δὲ ἄλλας, παντοδαποῖς εἴδεσιν ὁμοίας. δεῖν τῇ καλλίστῃ ἀγωγῇ τῇ τοῦ νόμου ἀεὶ ξυλλαμβάνειν. ἅτε γὰρ τοῦ λογισμοῦ καλοῦ μὲν ὄντος, πράου δὲ καὶ οὐ βιαίου, δεῖσθαι ὑπηρετῶν αὐτοῦ τὴν ἀγωγήν· ὅπως ἂν ἡμῖν τὸ χρυσοῦν γένος νικᾷ τὰ ἄλλα γένη. καὶ οὕτω δὴ περὶ θαυμάτων ὡς ὄντων ἡμῶν ὁ μῦθος ἀρετῆς σεσωσμένος ἂν εἴη. καὶ τὸ κρείττω ἑαυτοῦ καὶ ἥττω εἶναι, τρόπον τινὰ φανερὸν ἂν γίγνοιτο μᾶλλον ὃ νοεῖ. καὶ ὅτι πόλιν καὶ ἰδιώτην τὸν μὲν λόγον ἀληθῆ λαβόντα ἐν ἑαυτῷ περὶ τῶν ἕλξεων τούτων, τούτῳ ἑπόμενον δεῖ ζῆν. πόλιν δέ, ἢ παρὰ θεῶν τινος, ἢ παρὰ τούτου τοῦ γνόντος ταῦτα, λόγον παραλαβοῦσαν, νόμον θεμένην, αὑτῇ τε ὁμιλεῖν καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, οὕτω καὶ κακία δὲ καὶ ἀρετὴ σαφέστερον ἡμῖν, διηρθρωμένον ἂν εἴη. ἐναργεστέρου δ' αὐτοῦ γενομένου, καὶ παιδεία καὶ τἆλλα ἐπιτηδεύματα, ἴσως ἔσται μᾶλλον καταφανῆ. καὶ δὴ καὶ τὸ περὶ τῆς ἐν τοῖς οἴνοις διατριβῆς, ὃ δόξα θείη μὲν ἂν εἶναι φαύλου πέρι, μῆκος πολὺ λόγων περιττὸν εἰρημένον. κλ. φανείη δὲ τάχ' ἂν ἴσως τοῦ μήκους γ' αὐτῶν οὐκ ἀπάξιον. ἀθ. εὖ λέγεις. καὶ περαινώμεν ὅ τι περ ἂν τῆς γε νῦν διατριβῆς ἄξιον γίγνηται. κλ. λέγε δή. ἀθ. προσφέροντες τῷ θαύματι τούτῳ τὴν μέθην, ποῖόν τί ποτε αὐτὸ ἀπεργαζόμεθα. κλ. πρὸς τί δὲ σκοπούμενος αὐτὸ ἐπανερωτᾷς. ἀθ. οὐδέν πω πρὸς ὅ, τι. τοῦτο δὲ ὅλως κοινωνῆσαν τούτῳ, ποῖόν τι ξυμπίπτει γίγνεσθαι. ἔτι δὲ σαφέστερον ὃ βούλομαι πειράσομαι φράζειν. ἐρωτῶ γὰρ τὸ τοιόνδε, ἆρα σφοδροτέρας τὰς ἡδονὰς καὶ λύπας καὶ θυμοὺς καὶ ἔρωτας ἡ τῶν οἴνων πόσις ἐπιτείνει; κλ. πολύ γε. ἀθ. τί δ' αὖ τὰς αἰσθήσεις καὶ μνήμας καὶ δόξας καὶ φρονήσεις, πότερον ὡσαύτως σφοδροτέρας, ἢ παντάπασιν ἀπολείπει ταῦτα αὐτόν, ἂν κατακορής τις τῇ μέθῃ γίγνηται. κλ. ναί, παντάπασιν ἀπολείπει. ἀθ. οὐκοῦν εἰς ταυτὸν ἀφικνεῖται τὴν τῆς ψυχῆς ἕξιν, τῇ τότε, ὅτε νέος ἦν παῖς. κλ. τί μήν. ἀθ. ἥκιστα δὴ τότ' ἂν αὐτὸς αὑτοῦ γίγνοιτο ἐγκρατής. κλ. ἥκιστα. ἀθ. ἆρ' οὖν πονηρότατος φαμὲν ὁ τοιοῦτος; κλ. πολύ γε. ἀθ. οὐ μόνον ἄρ' ὡς ἔοικεν ὁ γέρων δὶς παῖς γίγνοιτ' ἄν, ἀλλὰ καὶ ὁ μεθυσθείς. κλ. ἄριστα εἶπες ὦ ξένε. ἀθ. τούτου δὴ τοῦ ἐπιτηδεύματος, ἔσθ' ὅς τις λόγος ἐπιχειρήσει πείθειν ἡμᾶς, ὡς χρὴ γεύεσθαι καὶ μὴ φεύγειν παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν; κλ. ἔοικεν εἶναι. σὺ γοῦν φῄς, καὶ ἕτοιμος ἦσθα νῦν δὴ λέγειν. ἀθ. ἀληθῆ μέντοι μνημονεύεις. καὶ νῦν γ' εἰμὶ ἕτοιμος, ἐπειδή περ σφῶ γε ἐθελήσειν προθύμως ἔφατον ἀκούειν. κλ. πῶς δ' οὐκ ἀκουσόμεθα, κἂν εἰ μηδενὸς ἄλλου χάριν, ἀλλὰ τοῦ θαυμαστοῦ τε καὶ ἀτόπου, εἰ δεῖ ἑκόντα ποτὲ ἄνθρωπον εἰς ἅπασαν φαυλότητα ἑαυτὸν ἐμβάλλειν. ἀθ. ψυχῆς λέγεις ἦ γάρ; κλ. ναί. ἀθ. τί δὲ σώματος ὦ ἑταῖρε εἰς πονηρίαν λεπτότητά τε καὶ αἶσχος καὶ ἀδυναμίαν θαυμάζοιμεν ἂν εἴ ποτέ τις ἑκὼν ἦ τὸ τοιοῦτον ἀφικνεῖται; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. τί οὖν. τοὺς εἰς τὰ ἰατρεῖα αὐτοὺς βαδίζοντας ἐπὶ φαρμακοποσίᾳ, ἀγνοεῖν οἰόμεθα,

ὅτι μετ' ὀλίγον ὕστερον ἢ δὴ πολλὰς ἡμέρας ἔξουσι τοιοῦτον τὸ σῶμα, δίκαιοι ἐσμὲν τέλος ἔχειν μᾶλλον ζῆν οὐκ αὖ δίκαιοι. ἢ τοὺς δὴ τὰ γυμνάσια καὶ πόνους ἰόντας, ἐκ ἴσμεν ὡς ἀδυνεῖς εἰς τὸ παραχρῆμα γίγνονται; κλ. ταῦτα ταῦτα ἴσμεν. ἀθ. καὶ ὅ τι τ' μὲν ταῦτα ἀφιλέασθ' ἵνηκα ἰόντες πορεύονται. κλ. ἡμῖν. ἀθ. οὐκ ἂν χρὴ τὴν τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων πρὶ διανοεῖσθαι ἐν αὐτὴν ῥόπον. κλ. ταύγε. ἀθ. τὴν τ' ἢ τὴν δίνον αὖρα διαζωσῆς, ἐσαύτως διανοητέον, ἅπερ αὖ τοῦτο ὀρθῶς διανοηθῆναι, οὐ ῥᾴδιος. κλ. ῥᾷς δ' ὅς. ἀθ. αὖ ἄρα πυκὰ ὠφίλησαι ἡμῖν ἔλουσα φαίνεται, μᾶλλον τῆς τ' τὸ σῶμα ἐλάττω, τῇ γε αὐχῇ πλὴν σωμασκίας νικᾷ. τῷ πλὴ μὲν, μετ' ἀλγεδόνων εἶναι. πλὴ δὲ, μή. κλ. ὀρθῶς λέγεις. θαυμάζοι μὲ δ' αὖ εἴ τι δυναίμεθα τοιοῦτον εἰ αὖτῷ καταμαθεῖν. ἀθ. τοῦτ' αὖτ' δεῖ νῦν ὡς ἔοικ' ἡμῖν ἤδη πειρατέον φράζειν. καί μοι λέγε. δύο φόβων ἤδη ἀκοῦσαι δυνάμεθα καταυοῆσαι; κλ. ποῖα δή. ἀθ. τὰ μιᾶδε. φοβάμεθα μὲν που τὰ κακὰ πρὸς δοκοῦντες γενήσεσθαι; κλ. ναί. ἀθ. φοβάμεθα δέ γε πολλάκις δόξαν ἡγούμενοι δοξάζεσθαι κακὰ, πράττοντες ἢ λέγοντές τι τ' μὲ κακῶν, ὃν δὴ μὴ κακῶν φόβον ἡμᾶς γε. δοκεῖ δὲ μὴ πάντας αἰσχύνη; κλ. τὶ δ' ὅς. ἀθ. τούτους δὴ δύο ἔλεγον φόβους. ὧν ὁ ἕτερος ἑκάστοις μὲν ταῖς ἀλγεδόσι μὴ ᾖσ ἄλλοις φόβοις. ἑκάστοις δ' δὲ ταῖς πολείσταις μὴ μεγίσταις ἀδυναῖς. κλ. ὀρθότατα λέγεις. ἀθ. ἆρ' ἂν οὖν νομοθέτης μὴ πᾶς ἂ μὴ σμικρὸν ὄφελος, ἔσεσθ' ἂν φόβον ἐκπομπῆς μεγίστης σώζειν, μὴ κακῶν, αἰσῶν τῶν τούτων θάρρος, ἑκάστοις αἰσχύνας τι προσαναβαίνει, μὴ μέγιστον κακὸν ἕλλας τὲ μὴ δημόσιᾳ πᾶσι νενέμηκε; κλ. ὀρθῶς λέγεις. ἀθ. οὐκοῦν τάτ' ἄλλα πολλὰ μὴ μεγάλα ὁ φόβος ἡμᾶς ἕλος σώζει. μὴ πλὴν οὐ τῷ πολέμῳ νίκην μὴ σωτηρίαν, οὗ πρὸς οὗ οὐδὲν οὕτω σφόδρα ἡμῖν ἀπεργάζεται. δύο τ' ἔστ' ἴσον τὰ πλὴ νίκην ἀπεργαζόμενα. θάρρος μὲν πολεμίων φίλων δὲ, φόβος αἰσχύνης πρὸς κακῆς. κλ. ἔστ ταῦτα. ἀθ. ἄφοβον ἡμῶν ἄρα δεῖ γίγνεσθαι μὴ φοβερὸν ἔναγον. ὧν δ' ἐκ ἀτόλμον οὖνκα, δεῖ μάθε. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. μὴ μὴ φοβέν γε ἔναγον ἐκλελοιότες ποιεῖν, φόβων πολλῶν τινων εἰς φόβον ἄγοντες αὖτον μὴν νόμα, ἐκεῖνον ἀπεργαζόμεθα. κλ. φαινόμεθα. ἀθ. τί δ' ὅταν ἐπιχειρῶμέν τινα φοβερὸν ποιεῖν μὴ λίκης, ἆρ' ἐκ αἰσχυντίας ξυμβάλλοντας αὖτ' μὴ προσχωμάζοντας, νικῶν δεῖ ποιεῖν διαμαχόμενον αὖτ' ταῖς ἡδοναῖς. ἢ τῇ μὴ διαίτῃ τῇ οὐ αὖτῷ προσμαχόμενον μὴ νικῶντα αὖτὸν, δεῖ τέλειον ἔπο ἡγεῖσθαι πρὸς αὐσρείαν. ἄπειρος δὲ δή που μὴ ἀγώνασος ὢν τ' ἀεὶ ἀτίνων ὀρθισῶ, ἀλλ' αὖ ἥμου ἑαυτ' γένοιτ' πρὸς αἰρετὴν σωφρονεῖν δὲ ἆρα τελέως ἔσαι. μὰ πολλοῖς ἡδοναῖς μὴ ἐπιθυμίαις προσιοῦσας αἰσχυνεῖν μὴ ἀδικεῖν, δικαιοσύνης μὴ νικηκὼς μᾶλλον μὴ λόγου μὴ ἔργου μὴ τέχνης, οὔτε παιδιᾶς μὴ σπουδαῖς, ἀλλ' ἅπαντα ὧν πάντων τοιοῦτ'; κλ. ἄκων τόν γ' ἐκεῖνόν τε λόγον αὖ ἔχει. ἀθ. τὶ δῆν, φόβε φάρμακον, ἐφ' ὃς τις θεὸς ἐδίδωκεν αἰσῖς, ὥστε ὀρθοῦν πλοῖον αὖ ἐθέλῃ τὶς πνὶ αὖτ', σοῦτο μᾶλλον αὖ τ' νομίζειν καθ' ἡσύχιον θοῦν, δυστυχῆ γίγνεσθαι. μὴ φοβεῖσθαι τὰ παιρόντα μὴ τὰ μέλλοντα αὖῷ πάντα. μὴ τελευτῶντα ἐς πᾶν δίκης ἰοῦσαι τ' αὐσρειότατον αὐθρώπων. ἴσχ καὶ μεθόντα ἢ μὴ τ' πόματος ἀπαλλάττοντα, πάλιν ἡσύχιον τ' αὖτ' γίγνεσθαι. κλ. μὴ τί τοιοῦτον φαῖμεν αὖ ὦ ξοῦ οὐ αἰσὸ ἰς γιγνόμεναι πόμα. ἀθ. ἀδίκ ἀδ' ἔγνη τὸ φθονεῖσθαι, ἐσθ' ὅτε πρὸς αὐσρείαν δ' αὖ νομοθέτη χρήσιμον, δίκην τὸ τοιόνδ' τ' αὖτ' μὴ μάλα ἄχρεον αὖ αὖῷ διαλέγεσθαι. φέρε ὧ νομοθέτα. ἔστε κρηνὴν, ἐπὸ οἷς πιστῶν νομοθετεῖς, πρῶτον μὲν τ' πολιτ' ἆρ' αὖ δέξαιο ἑκάσανον δυναῖς τ' λαμβανεῖν αὐσρείας τε πέρι μὴ δικαίας; κλ. φαίη που πᾶς αὖ δικαιότατ'. ἀθ. τὴν μετ' ἀσφαλείας μὴ αὖθι κινδύνων μεγάλ', ἢ μᾶλλ τ' αἰσχίων; κλ. μὴ ἔγωγ' μὲν τ' ἀσφαλείας ξυνομολογήσει πᾶς. ἀθ. χῷο δ' αὖ ἐς ἐν φόβας τούτους ἄκων μὴ ἐλέγχων αἰ τοῖς παθήμασιν, ὥστε αἰσχύνην ἄφοβον γίγνεσθ'. πλακιλυόμενος μὴ ναυτ' μὴ τιμῶν. τ' ἦ, ἀτιμάζων. ὅσ' τις σοι μὲ πείθοιθ' ἢ τοιοῦτος, δίκαιος σὺ ταῖς ἀεὶ πᾶσι. μὴ γυμνασίοις, μὴ αὐσρείας, ἀζήμιον ἀπαλλάττοιτ' αὖ. ἡδοναῖς δὲ ζημίαν ἐπιτιθεὶς. ἢ τοπαράπαν ἐκ αὖ χῷο μᾶλλον ἄλλο ἐκαλῶν τῷ

πόμπι. κλ. καὶ πῶς οὐκ αὖ χρῶ ὦ ξοί. ἀθ. γυμασία γαῦ ὦ φίλε παρὰ ταναῦ θαυμασὴ ῥᾳστάνης αὖ ἔπη καὶ αὖκ καὶ κατ' ὀλίγους, κὴ καθ' ὁπόσους τὶς ἀὰ ζοὺ λοιδ. καὶ ἔπ' τις αὖρα μόνος οὐ δρημίας ἐ τῆς αἰχμῆς ἐπὶ πρόσθιν φιούμενος, πρὶν δ' ὀφῶν ἠγούμενος ὀρᾶσθαι μὴ λᾶν, οὕτω πρὸς τοὺς φόβους γυμάζοιδ πόμα μένειν αὖ τὶ μυρίων πραγμάτων παρασκιαζόμενος, ὀρᾷδν αὖ τι πράπαι. εἰ τέ τις ἐαυῷ πιστεύων, φύσει καὶ μαλίτ' ἠ λῶς παρισκιάσθαι, μαδὲν ὀκνοῖ μεδὰ ξυμπόνων πλειόνεως γυμαζόμενος. ἐπὶ πλέκυσθαι πὼ ἐ τῇ τοῦ πόματος αἰσκαία διαφδορᾷ δύναμιν. ὑπόρθιόν τ' ἠ κρατῶν. ὥς τε ὑπ' ἀχμοσυίης μαδὲ οὖ σφάλλιαδαι μάγα. μὴ δ' ἀλλοιοῦαδ δ' αἰρετὴν. πρὸς δὲ πὼ ἐχάτην πόσιν ἀ παλλάπσιτο, πρὶν ἀφιλικνεῖσθαι πὼ ἀ πάντων ἥπιαν φοβούμενος αὐθρώπων, τῇ πόμαδος. κλ. ναί. σωφρονῇ γᾷ ὦ ξοί καὶ ὁ τοιοῦδος οὕτω πράπων. ἀθ. πάλιν δὴ πρὸς ὃν νομοθέτην λέγω μον τάδε. ἆαν ὦ νομοθέτα. ἦ μὴ λᾷ φόβα χρὸν οὗτε θεὸς ἔλωκεν αὐθρώποις τοιοῦσον φάρμακον, οὔτε αὐτοὶ μιμαχάνιαθα· τὸν τ' γόντας, οὐκ εὐθὺν λέγω. τῆς δὲ ἀφοβίας καὶ τῆ λέαν θαῤῥεῖν καὶ ἀκαίρως ἄ, μὴ χρὴ, πότερον ἔστι πόμα ἢ πῶς λέγεμεν. κλ. ἔστι φύσει που φὴν δίνον ὁ Φράζων. ἀθ. ἦ καὶ τοιοῦτόν ἐστ ἔχειν ἦ ναῦ δὴ λεγομένῳ πόντα φὴν αὖτ, αὐτ' αὐτῆ φιᾶ πρῶτον ἴλεων δύθυς μᾶλλον ἢ πρότερον· καὶ ὅσῳ αὖ πλέον αὐτῆ γένηται, τοσούτῳ πλειόνων ἐλπίδων ἀγαθῶν πλησθῆναί ᾗ δυνάμεως εἰς δόξαν· καὶ τελευτῆ δὴ πάσης ὁ θεοῦδος παῤῥησίας ὡς σοφὸς ὢν μεσοῦσῃ καὶ ἐλευθερίας· πάσης δὲ ἀφοβίας, ὥστε εἰ πεῖν τὶ ἀόκνως ὁ ποιῶ, ὡσαύτως δὲ ᾗ πρᾶξαι; πῶς ἡμῖν δόμαι ταῦτ' αὖ συγχωρῶ. κλ. τί μήν. ἀθ. ἀναμνησθῶμεν δὴ τόδε, ὅτι ἔφαμεν ἡμῶν οὐ ταῖς ψυχαῖς δεῖν θεραπεύεσθαι· ἀ μὲν, ὅ πως ὅτι μάλιστα θαῤῥοῦ σομεν· δ' δὲ, τοιοῦτον ὅ τι μάλιστα φοβησόμεθα. κλ. ἃ τῆς αἰδοῦς ἔλεγες ὡς εἰδόμεθα. ἀθ. καλῶς μνημονεύετε. ἐπειδὴ δὲ τάνδε αὖ σφαῖραν καὶ πὼ ἀφοβίαν οὐ τοῖς φόβοις δεῖ καταμελετᾶσθαι, σκεπτέον αὖρα ἀ ἀναστέον οὐ τοῖς ἀναστίοις θεραπεύεσθαι δέον αὖ ἔπη. κλ. τόγ' ἔν οἰκεῖ. ἀθ. ἃ παθόντες αὖρα τὰ φύσεμον διαφερόντως, θαῤῥαλέοι τ' εἶναι καὶ θρασεῖς, οὐ τούτοις δὲ, αὖ ὡς ἔοικεν ἔπη, ἀ μελετᾶν ὡς ἥκιστα ἔστ' αὖ ἐχαυχᾶσθαι τε καὶ θρασύτητος γέμοντας. φοβεροὺς δὲ εἰς ἀ τὶ βλαβερὸν ἐκφέρεσθαι λέγειν, ἢ παῤχειν ἢ καὶ σφαῖρ' αὖ ἀρχὴν ὁ ποιῶ. κλ. ἔοικεν. ἀθ. οὐκοῦν ταῦτά ἴδι πάντα οὐ δεῖς ἐς μὲν τοιοῦτον. θυμός. ὄρεως. ὕβρις. ἀμαθία. φιλοκερδία. δειλία. καὶ ἔτι τὰ τοιάδε. πλοῦτος. κόλλος. ἰσχύς. καὶ πάνθ' ὅσα δ' ἡδονῆς αὖ μαθύσκοντα παράφρονα ποιῆ. ἴσθ' δ' αὖ τελῆ τε καὶ ἀσωτέραν πρῶτον μὲν, πρὸς ἀ λαμβάνειν πεῖραν. εἶτα εἰς ἀ μελετᾶν, πολὺ τ' οὐδὲν βασάνου καὶ παιδιᾶς, τίνα ἔχομεν ἡδονὴν ἐ πεῖν ἔμμετρον μᾶλλον, αὖ καὶ ὁ πως ποιῶ μετ' ἀλαβέσθαι γίγνεται· σκοπῶμεν δ' δυσηόλου ψυχῆς καὶ ἀγρίας ἐξ ἧς ἀδικίαι μυρίαι γίγνονται, πότερον ἰόντας εἰς τὰ ξυμβόλαια πεῖραν λαμβάνειν κινδυνεύοντα πολλὰ αὐτῶν σφαλερώτερον, ἢ ξυσχοῦσι μεδὲ τῆς τῦ διονύσου θεωρίας. ἢ πρὸς τὰ φορεῖσθαι ἡμῖν τινὸς ψυχῆς βάσανον λαμβάνειν ἐπιζέποντα αὐτῦ ζυγατέρα τε καὶ υἱέας καὶ γυναῖκα, σὺ πως ἐ τοῖς φιλτάτοις κινδυνεύσοντας ἕδος ψυχῆς θεάσασθαι· καὶ μυρία δὴ λέγων, οὐκ αὖ τις ποτὲ αἰσθοιτ' ἂν ὅσῳ διαφδρᾷ ἐ μεδὲ παιδιᾶς τηνάλλως αὖθι μεδοῦ ζημιώδους θεωρεῖν· καὶ δὴ ἔστ' μὲν αὖ ἐ, πολὺ γε δύπον, οὔτ' αὖ χρῆται οὔτ' ἄλλους αὐθρώπους ὑπέλαβ' ἀμεθα ἀμεινοβῆτῆσαι, μὴ οὐ πεῖραί τε ἀλλήλων ἐπικῆ ταύτην ἔχῃ. τότε τῆς θ' τελεόσ καὶ ἀσφαλεόσ καὶ τάχους διαφδρᾷν πρὸς τὰς ἄλλας βασάνους. κλ. ἀληθῆς ἔστ' γε. ἀθ. ἔστ' μὲν ἄρ' αὖ τῶν χρησιμωτάτων οὐ ἔπι, ἐ γνῶναι τὰς φύσεις τε καὶ ἕξεις τῶν ψυχῶν τῇ τέχνῃ ἱκανή, ἧς ἔστι ταῦτα θεραπεύειν. ἔστ δ' που φαμὲν ὡς δίμαι, πολιτικῆς. ἦ γάρ. κλ. πάνυ μὲν οὖν.

νομοθετέσθω πρῶτον, τέλος.

ὁ δὴ μιᾷ ἕξει ὡς ἔοικε, σκεπτέον ἐκεῖνο τοῦδε αὐτῶν. πότερα ἕξιν μόνον ἀγαθὸν ἔχει ἡ παιδεία, πᾶσι χρὴ τοῖς φύσεις, ἢ καί τι μᾶλλον ἐφελέσθαι ἄξιον πολλῆς σπουδῆς οὔσι τῇ κατ' ὀρθὸν χρείᾳ τῆς οὐ πάνυ σπουδαίας· τί οὖν δὴ λέγομεν· οὕτω δ' ὡς ὁ λόγος ἔοικε βουλεύεσθαι σπεύδοντες· ὅπη δὲ μὴ ὅπως, ἀκούωμεν πρὸ σέχοντες τὸν νοῦν, μή πη παραπεσόντων ὑπ' αὐτῶν. κλ. λέγε οὖν. ΑΘ. ἀκηκοέναι τοίνυν ἔοικας πάλιν ἐπιτιμῶ, τί ποτε λέγομεν ἡμῖν εἶναι τὴν ὀρθὴν παιδείαν· τούτου δ' ὅσον γ' ἐπὶ σοὶ πάλω παγκάλως, ἔστιν οὖ ἓν ἐπιτηδεύματι τούτῳ καλῶς καὶ ὀρθῶς σωτηρία. κλ. μάλα λέγεις. ΑΘ. λέγω τοίνυν τὴν παίδων παιδιὰν πρώτην ἄεθλον, ἡδονὴν καὶ λύπην· καὶ οὗτος ἀρίστη, ψυχὴ καὶ κακία παραγίγνεται πρῶτον ταύτῃ. φρόνησιν δὲ καὶ ἀληθῆ δόξαν βεβαίαν, δύντυχὲς ὅταν καὶ πρὸς ἡ γῆρας παραγίγνεται· τέλος δ' ἕν ἐστιν ἄθρωπος ταῦτα καὶ τὰ οὐ δύναμις πάντα κεκτημένος ἀγαθά· παιδείαν δὴ λέγω τὴν παραγομένην πρῶτον παισὶν ἀρετήν. ἡδονὴ δὲ καὶ φιλία καὶ λύπη καὶ μῖσος αὖ ὀρθῶς ὑπ' ψυχῆς ἐπιγίγνεται, μήπω δυναμένων λόγῳ λαμβάνειν. λαβόντα δὲ τὸν λόγον συμφωνοῦσαι ᾧ λόγῳ ὀρθῶς ἐθισθῆ ὑπὸ τῶν προσηκόντων ἐθῶν. αὐτῆς δ' ἕξις συμφωνία, ξύμπασα μὲν ἀρετή. ἡ δὲ τοῦδε τοῦ ἐθισθῆναι καὶ λύπας τε φερομένου αὐτῆς ὀρθῶς ὡς τε μισεῖν μὲν, ἃ χρὴ μισεῖν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους· στέργειν δὲ ἃ χρὴ στέργειν, τοῦτ' αὐτὸ ἀσκητὸν τῷ λόγῳ καὶ παιδείαν προσαγορεύειν κατά γε τὸν ἐμὸν δόξαν, ὀρθῶς αὖ προσαγορεύοις. κλ. καὶ γὰρ ὦ ξένε, καὶ μῖν καὶ τὰ πρότερον, ὀρθῶς σοι παιδείαν δοκεῖ καὶ παγκάλως εἰρῆσθαι δοκᾶ. ΑΘ. καλῶς λέγεις. τούτων γὰρ δὴ τῶν ὀρθῶς τεθραμμένων ἡδονῶν καὶ λυπῶν παιδιῶν οὐσῶν χαλᾶται τοῖς ἀνθρώποις καὶ διαφθείρεται τὰ φίλα καὶ τῷ ὄντι. θεοὶ οἰκτείραντες ἡ τῶν ἀνθρώπων ἐπίπονον πεφυκὸς γένος, ἀναπαύλας τε αὐτοῖς τῶν πόνων ἐτάξαντο, καὶ τὰς τῶν ἑορτῶν ἀμοιβὰς τοῖς θεοῖς, καὶ μούσας ἀπόλλωνά τε μουσηγέτην, καὶ Διόνυσον ξυνορταστὰς ἔδοσαν. ἵνα ἐπανορθῶνται, ταῖς γενομέναις τροφαῖς εὐφραινόμενοι ταῖς ἑορταῖς. μετὰ θεῶν οὖν ὀρᾶν χρὴ, πότερον ἀληθῆς ἡμῖν καὶ κατὰ φύσιν ὁ λόγος ὑμνεῖται ταυτῃ, ἢ πῶς. φασὶ δὴ νέον ἄπαντα ὡς ἔπος εἰπεῖν, θεῖς τε σώματα καὶ ταῖς φωναῖς ἡσυχίαν ἄγειν οὐ δύνασθαι. κινεῖσθαι δὲ ἀεὶ ζητεῖν καὶ φθέγγεσθαι· τὰ μὲν, ἀλλόμενα καὶ σκιρτῶντα. οἷον ὀρχούμενα μεθ' ἡδονῆς καὶ προσπαίζοντα· τὰ δὲ φθεγόμενα πάσας φωνάς. τὰ μὲν οὖν ἄλογα ζῶα, οὐκ ἔχειν αἴσθησιν τῶν οὐ τάξις κινήσεσι τάξεων, οὐ δὲ ἀταξιῶν. ὃς δὴ ῥυθμὸς ὄνομα καὶ ἁρμονία. ἡμῖν δὲ οὓς εἴπομεν θεοὺς συγχορευτὰς δεδόσθαι τούτους εἶναι, καὶ τοὺς διδασκάλους τὸν εὔρυθμόν τε καὶ εὐαρμόστον αἴσθησιν μεθ' ἡδονῆς, ἣ δὴ κινοῦν τε ἡμᾶς, καὶ χορηγεῖν ἡμῖν τούτους, ᾠδαῖς τε καὶ ὀρχήσεσιν, ἀλλήλους ξυναείροντας· χορούς τε ὀνομακέναι ἡ παρὰ τῆς χαρᾶς ἐμφυῆ ὄνομα. πρῶτον δὴ ταῦτ' ὀρθῶς ἐξεδέξμεθα. θῶμεν παιδείαν εἶναι πρώτην, θεᾶ μουσῶν τε καὶ Ἀπόλλωνος, ἢ πῶς. κλ. οὕτως. ΑΘ. οὐκοῦν ὁ μὲν ἀπαίδευτος, ἀχόρευτος ἡμῖν ἔσται. ὃν δὲ πεπαιδευμένον ἱκανῶς κεχορευκότα θετέον. κλ. τὶ μήν. ΑΘ. χορεία γε μὴν ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ ἡ ξυμπᾶσα λέγεται. κλ. ἀνάγκαῖον. ΑΘ. ὁ μὲν καλῶς ἄρα τε παιδευμένος ἅπαντα δυνατὸς αὖ ἔσται καλῶς. κλ. ἔοικεν. ΑΘ. ἴδωμεν δὴ, τί ποτ' ἐστὶ ἡ νῦν αὖ λεγόμενον. κλ. ἡ ποῖον δή. ΑΘ. καλῶς ἅπαντα φαμὲν καλῶς ὀρχεῖται. πότερον καλὰ ἅπαντα καλὰ ὀρχεῖται προσθῶμεν, ἢ μή. κλ. προσθῶμεν. ΑΘ. τὶ δ' αὖ τὰ καλά τε καὶ ὠφέλιμος ἡ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ αἰσχρὰ, ἆρ' ὡς αὖ τοῖς χρῶνται, βέλτιστ' ὄντα τοῖς χρωμένοις ἡμῖν ἔσται τὸν χορεύειν τε καὶ μιμητὴν, ἢ ὃς ἂν ᾖ μὴ σώματι καὶ τῇ φωνῇ ἡ διανοηθῆναι ἡ καλ' ἰδὼν περιπεσὼν δυνηθῇ κρίσεσθαι. χαίρειν μὲν τοῖς καλοῖς μὴ ᾖ μισεῖ τὰ μὲ καλὰ, ἢ κεῖνος ὃς αὖ τῇ μὴ φωνῇ καὶ ᾖ σώματι, μὴ πά

τυ δυναμένῳ ἢ κωλύοντι ἢ διανοεῖσθαι. τῇ δὲ ἡδονῇ καὶ λύπῃ κωλυομένοις· τὰ μὲν ἄσσα χόμενος, ὅσα καλά· τὰ δὲ δυσχεράινων, ὁ πόσε μὴ καλά. ΚΛ. Γοῦν ἡ διαφθορὰ ὦ ξεῖν' λέγεις τῆς παιδείας. ΑΘ. Οὐκοῦν εἰ μὲν ἡ κολὸν ὠδῆς καὶ ἐρχόσεως πρὸς γυμνάσκομεν ἔσ ὄντες, ἴσμεν καὶ τὸν πεπαιδευμένον τε ἢ ἀπαίδευτον ὁρθῶς· εἰ δὲ ἀγνοοῦμέν γε οὗτοι, οὐδ' ἢ τῆς παιδείας ἕδη φυλακὴ καὶ ὅπου διακινδύσκειν αὖ ποτε δυνατὰ μεθα, αὖ οὐκ οὖτος; ΚΛ. Οὔτος μὲν οὖν. ΑΘ. Ταῦτ' ἄρα μὲ τὸ τοῦ ἢ μὴν αὖ καλὰ πρὸς κυσὶν ἠρεμούστους διῳδυνητέον. ῥᾴμᾳ τε καλὸν καὶ μέλος καὶ ὠδὴν καὶ ὄρχησιν. εἰ δὲ παῦθ' ἡμῖς διαφυγόντα οἰχήσεται, μακτέος ὁ μέτρ παῦθ' ἢ μὴν ᾠδὴ παιδείας· ὀρθῆς, εὖθ' ἑλληνικῆς ἔτε Σαρβαρικῆς λόγος αὖ ἔσι. ΚΛ. Ναί· ΑΘ. Εἶεν· τί δὲ δὴ τὸ καλὸν χρὴ φάναι ῥᾴμᾳ ἢ μέλος εἶναί ποτε. φράξε ἀσθενικῆς ψυχῆς σὺ πόνοις ὧν χρόμενος καὶ ἀκείλης, οὐ τοῖς αὐτοῖς τε καὶ ἴσοις, αὖ ὅμοια τά τε ῥᾴμαται καὶ τὰ φθέγματα συμβαίνειν γίγνεσθαι; καὶ πῶς ὅτε γε μὴ δὲ τὰ χρώματα. ΚΛ. Καλῶς γε ὦ ἑταῖρε· ἀλλ' οὐ γοῦν μουσικῆ, καὶ ῥᾴματα μὲν καὶ μέλη οὐκ ἔστ. ταῦτα δὲ ῥυθμὸν καὶ ἁρμονίαν οὔρεσθ μὲν τῆς μουσικῆς, ἅτε δὴ οὔρεσθμον μὲν καὶ ἁρμόσαν, οὐ χρωμα δὲ μέλος ἢ ῥᾴμα, οὐκ ἔστιν ἀπεικάσαντα. ὡς τῇ δὲ χρόσει δεῖσθαι ἀπεικοῦσαν ὀρθῶς φθέγεσθαι. τὸ δὲ τῆ ἀκείλῃ τε καὶ αὖ σθενείου ῥᾴμα ἢ μέλος, ἔστι τὸ καὶ ὀρθῶς προσαγορεύειν ἔχει, τὰ μὲν τῶν ἀσθενείων καλά, τὰ δὲ τῶν ἀκείλων, αἰσχρὰ· καὶ ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶμεν πολλὰ τῆς γίγνεται ταῦτ' ἢ μὴν ἅπαντα ἀκαλῶς ἔσω. τὰ μὲν αὖ τῆς ἐχόμενα ψυχῆς ἢ σώματος, ἅτε αὐτῆς ἅτε τινος ἑκάτερ, ξύμπαντα ῥᾴματά τε καὶ μέλη, καλὰ· τὰ δὲ κακίας αὖ, τοὐναντίον ἅπαν. ΚΛ. Ὀρθῶς τε προσκαλῇ· καὶ ταῦτ' ἢ μὴν οὕτως ἔχειν, ἀποκαλέσθω τοῦ νῦν. ΑΘ. Ἔτι δὲ γε δὴ, πότερον ἅπαντες, πάντων χορείαις ὁμοίως χαίρομεν, ἢ πολλῇ. ΚΛ. Τοῦ παντὸς μὲν οὖν. ΑΘ. Τί ποτ' αὖ ἂν λέγωμεν τὸ πεπλανῆσθ' ἡμᾶς εἶναι, πᾶν ποτε οὐ ταυτὸ ὂν ἡμῖν καλὰ πᾶσιν, ἢ τοὶ μὲν ταυτὸ, ἀλλ' οὐ δὴ καὶ ταυτὸ εἶναι. οὐ γοῦν που δῆλά γέ τις, ὡς ποτὲ τὰ τ' ἀκάκης ἢ ἀβίτης, ἀκλλίονα χορεύματα. οὐ δ' ἂς αὐτὸς ἢ χαίρεφ τοῖς τ' μοχθερέσι ῥάμασιν, οἱ δ' ἄλλοι σθαντᾶς τοὺς τῆς μάσκ πνί. καί τοι λέγουσί γε οἱ ταλᾶσοι μασικῆς ὀρθότατα. ἢ πῶ ἡδυπν τοῖς ψυχοῖς πορίζουσάν δύναμιν· ἀλλὰ ζῆν μὲν ἅτε αἰσκτόν, ἅτε ὅσιον ὃ πιφρά παν φθίζεσθ· τοῦθ' ἢ μᾶλλον ἑνὸς σπλαγχνᾶ ἢ μᾶς. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Επειδὴ μιμήματα δόπων ἴδι τοῖς ἢ τοῖς χορείαις οὐ πράξεσί τε παντοδὰ παῖς πυγόμενα καὶ τύχεις καὶ ἤθεσιν ᾗ μεμόμασι διεξιόντων ἐκάστων, οἷς μὲν αὖ πρὸς ῥόπου τὰ ῥηθέντα ἢ μελοωιθῶσι, ἢ καὶ ὁπωσοῦν χορεύβοσι, ἢ κατὰ φύσιν, ἢ κατὰ ἔθος· ἢ κατ' ἀμφότερα, τούτους μὲν ὡς τούτοις χαίρειν τε καὶ ἡσθῆναι αὖ τοὶ ἢ παιτῶν αὖ τοὶ ἢ προσαγορεύειν καλὰ ἀκαπαίσιν· οἷς δ' αὖ παρὰ φύσιν ἢ ῥόπου ἢ πᾶσι ἐμωιθείαν, οὔτε χαίρειν δυνατὸν οὔτε ἐπαινῶν· αἰσχρὰ τε προσαγορεύειν· οἷς δ' αὖ τὰ μὲν τῆς φύσεως ὀρθὰ ἐμμελῆ, τὰ δὲ τῆς σωιθείας· σθαντία, ἢ τὰ μὲν τ' σωιθείαν ὀρθὰ, τὰ δὲ τ' φύσεως σθαντία, ἅτοι δὲ τοῖς ἡδυπν ζοὺς ἐπαίνας σθαντίας προσαγορεύσον. ἰνδία χοὴ ζῶντων ἕκαστα εἶναι φασί· πονηρὰ δὲ κῆ σθαντίον ἄλλων ὧς οἴοντας φρονεῖν· αἰσχύντειν μὲν κινεῖσθ' ᾧ σώματι τὰ τοιαῦτα· αἰσχύνοντας δὲ ζῆλειν, ὡς ἀποφαινόμενοι καλὰ μᾶλλ' ἀσυνδῆς· χαίρουσι δὲ πᾶς ἀυτοῖς·

ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις· ΑΘ. μῶν ἦν τι ΚΛείσθ ἔδ' ἰὼ τινα φθέγει ᾧ χαίρεντ' ἀνθρώπους ἢ ῥάμασιν ἢ μέλεσιν, ἢ πῦ ἐφείλεται αὐτοῖς πρὸς τὸν παῖδα τὰς ἡδονὰς ἀποδεχομένους; ΚΛ. ἑκάς γε. ΑΘ. τὸ πρῶτον ἑκάς, ἢ ἢ ἀπεικαίεσ τοῦτ' ἢ ὅπῳ ὄπαν τις πονηρὸς ἢ θεσι ξυνῶν καὶ κακῶν ἀεῶν, μὴ μοῖσ· χαίρεῖ ἢ ἀποδεχόμενος· λέγ ἢ δι ἃς σὺ παῖδας μοίσῃ ὀνειρώτων αὐτὸς πῶ μοχθερέσαι, τ' τε ὁμοίσαθ' δὲ ἀν ἀπίκη τὸν χαίροντα, ὁ πότερος αὖ χαίρε· καὶ ἀρα ἢ ἐπαινῶν αἰσχύνητ· καὶ τοι τῷ τοῖς τοι μᾶζον ἀγαθὸν ἢ κακὸν φάμεν αὖ ἡμῖν ἐκ παίσης αἰσθήκης ἡγεῖσθ. ΚΛ. Δοκῶ μ' ὀρθῶ. ΑΘ. ὅπου ὃ νόμοι κλῶς εἰσὶ κείμενοι, ἢ μὴ εἰς τ' ἔπειτα χρόνον ἔσον), πλὼ ἢ τοῖς μόσιος παιδείαν τὸ μὴ παιδεικὰ δίς μθαι ἐξέσικάζ ὃς ποιητικοῖς· ὅτι πῦ ἂν αὖ τὸν τὸν ποιητὴν σὺ τῇ

ποιήσει

ποιήσει τάρα ῥυθμοῦ ἢ μέλους ἢ ῥήματος ἐχόμενον, ἆρα διδάσκοντα καὶ ἐν τῶν δικαίων καὶ νόμων παιδεύσει καὶ νίους αὐτοῖς χορεῖς, ὅτι αὖ τυχὸν ἀπρεπῆ πρὸς ἀριστίνδην μουσικήν; ΚΛ. Οὔτοι δὴ τοῦτό γε λόγου ἔχει. πῶς γὰρ αὖ. ΑΘ. Καὶ μὴν εἴ γε αὖ τὸ ὡς ἔπος εἰπεῖν ὠφέλειαν πόλεσιν ἔξεισι σκοπῶν, πολὺν καὶ ἄγαν πόνον. ΚΛ. Ἐν αἰγύπτῳ δὲ δὴ πῶς ἡ θεὸς νομοθετεῖσθαι. ΑΘ. Θαῦμα καὶ ἀκοῦσαι. πάλαι γὰρ δέ ποτε ὡς ἔοικεν, ἐγνώσθη παρὰ αὐτοῖς οὗτος ὁ λόγος. ὃν τανῦν λέγομεν μὲν οὐ καλὰ μὲν ἄρτι, καλὰ δὲ μάλα δεῖ μεταχειρίζεσθαι ταῖς συνθέσεις, τὸν αὐ ταῖς πόλεσιν νόμον. ταξάμενοι δὲ ταῦτα ἅπαξ εἴτε καὶ ὁπόσ' ἅπαξ ἀπέφηναν αὐτοῖς ὀρθῶς· καὶ παρὰ ταῦτα οὐκ ἐᾶν οὔτε ζωγράφους οὔτ' ἄλλους ὅσοι σχήματα καὶ ὁπόσ' ἅπαξ ἀποδεικνύουσι καινοτομεῖν, οὐδὲ διανοεῖσθαι ἄλλα τε, ἢ τὰ πάτρια. οὐδὲ νῦν ἔστιν, οὔτ' αὐ τούτοις, οὔτ' αὖ μουσικῇ ξυμπάσῃ σκοπῶν δ' εὑρήσεις αὐτόθι, τὰ μυρίων ὄντως γεγραμμένα ἢ τετυπωμένα. οὐχ ὡς ἔπος εἰπεῖν μυρίων, ἀλλ' ὄντως τῶν παντοδαπῶν μιμουμένων, οὔτε τι καλλίονα, οὔτ' αἰσχίω· πλὴν αὐτὰ δὲ τέχνῃ ἀπειργασμένα. ΚΛ. Θαυμαστὸν λέγεις. ΑΘ. Νομοθετικὸν μὲν οὖν καὶ πολιτικὸν ἦν πρόσταλλόντως. ἀλλ' ἴσθρακ φαῦλ' αὖ ὧδε εἶναι αὐτόθι. τῷδε δὲ σοφὰ μουσικήν, ἀληθές τε καὶ ἄξιον εἰπεῖν. ὅτι δυνατὸν ἦν ἤδη τῶν τοιούτων νομοθετεῖσθαι, εὐθαίως θαῤῥοῦντα μάλα τὰ πρῶτα ὀρθότητα φύσει παρηγμένα. ἆρα δὲ θεοῦ τινὸς αὖ ἔπος καθάπρ ἐκεῖφασι, τὰ μὲν πολλαχοῦ σῴζεσθαι χρόνον μάλα, τὰ δὲ σεισμοὺς ποιήματα γενέσθαι. ὧδ' ὅπρ ἔλεγον εἰ δυνατόν τις ἐλεῖν αὐτῶν, καὶ ὁποσαοῦν πρῶτα ὀρθότητα, διαῤῥοῦντα χρὴ εἰς νόμον ἄγειν καὶ τάξαι αὐτά. εἰς ἃ τῆς ἡδονῆς καὶ λύπης ζήτησις τῇ καινῇ ζητεῖν ἀεὶ μουσικῇ χρῆσθαι, χαλεπὸν οὐ μεγάλῳ γε κακῷ ἔχει πρὸς δ' ἀκριβείαν, πρῶτα διορωθεῖσαν χορείαν, ἐπισκοποῦσαν, ἀρχαιότητα. πρῶτα γοῦν ἐκεῖ, οὐδαμῶς ἔοικε δυνατὸν γεγονέναι διαφθεῖραι. πᾶν δὲ δυνατόν. ΚΛ. Φαίνεται οὕτως αὖ ταῦτα ἔχειν, ἐκ τῶν λεχθέντων σοῦ τανῦν λιχθόντων. ΑΘ. Ἀρθῶν θαῤῥοῦντες λέγομεν πρῶτα τῇ μουσικῇ καὶ τῇ παιδιᾷ μιᾷ χορείᾳ χορείαν ὀρθὴν εἶναι, τοιῷδέ πῃ τρόπῳ χαίρομεν ὅταν ἀκούσωμεν δὴ πράττειν, καὶ ὁπόταν χαίρωμεν, ἀκούσωμεν δὴ πράττειν αὖ. μῶν οὐχ οὕτως; ΚΛ. Οὕτω μὲν οὖν. ΑΘ. Καὶ μὴν οἵγε τῷ τοιούτῳ χαίροντες, ἡ συχάσαι οὐ δυνάμεθα ἄγαν. ΚΛ. Ἔστι ταῦτα. ΑΘ. Ἀρθῶν οὐχ ἡμῶν οἱ μὲν νέοι αὐτοὶ χορεύειν ἔοικέ μοι, ἡ δὲ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν ἐκείνους αὖ θεωροῦντες διάξειν ἡγούμεθα πρεπόντως χαίροντας τῇ ἐκείνων παιδιᾷ τε καὶ ἡορτάσει, ἐπειδὴ ἡ παρ' ἡμῖν ἐλαφρὸν ἐκλαπεῖν νοῦν. ὃ πολλοῦτος καὶ ἀσπάζομαι, τίθεμεν οὕτως ἀπὸ τοῦ ἡμᾶς ὅτι μάλιστα εἰς πλὴν νότητα μνήμης ἐπιγέρειν; ΚΛ. Ἀληθέστατα. ΑΘ. Μῶν οὖν διώμεθα καὶ κομιδῇ μάτην ἐν νῷ λεγόμενον λόγον περὶ τῶν ἡορταζόντων λέγειν τοὺς πολλούς. ὃ δὴ δεῖ σοφώτατον ἡγεῖσθαι τῷ κεῖνον νικᾶν, ὃς αὖ ἡμᾶς εὐφραίνεσθαι καὶ χαίρειν, ὅτι μάλιστα ἀπρεπάζεται. δεῖ γὰρ δὴ ἐπεί τῷ ἀφείμεθά γε παίζειν οὐ θεῖς τοιούτοις ἐν πλείστοις, ἡ μάλιστα χαίρειν ποιοῦντα, δεῖν μάλιστα τιμᾶσθαί τε, καὶ ὅπρ ἔπρεπον νῷ δὴ τὰ νικητήρια φέρειν. ἀρθῶν ὀρθῶς λέγεται δέ τε δεῖν, καὶ πράττοιτ' αὖ ταύτη γίγνοιθ'; ΚΛ. Τάχ' αὖ. ΑΘ. Ἀλλ' ὦ μακάριε. μὴ ταχὺ ἡ τοιοῦτον κείνωμεν, ἀλλὰ διαιροῦντες αὖ ἡ κατὰ μέρη, σκεπώμεθα πειθῷ δὲ μὲν ἐφόβῳ. τί αὖ ἔποτέ τις οὕτως ἀπλῶς ἀτῶνα θεῖ ὀντινοῦν, μαθὶν ἀφορίσας, μήτε γυμνικὸν, μήθ' ἱππικὸν, μήτε μουσικόν. ἀλλὰ πάντας σωκρατῶν τοὺς αὐτῇ πόλει, προείποι, θεὺς νικητήρια ἦν βουλόμενον ἢ κεν ἀγωνιούμενον ἡδονῆς πέρι μόνον· ὃς δ' αὖ τρόφῃ θυσὶ διατὰς μάλιστα μαθὶν ἐπιταπόμενος ᾧ αὐτὸς πρέπῳ, νικήσει δὲ αὖ ἡ ῥᾳδίως ὅτι μάλιστα ἀπρεπασάμενος, καὶ κειθῇ τῶν ἀγωνισαμένων ἥδιστος γεγονέναι, τί ποτ' αὖ ἡμεῖς ἐκ ταύτης τῆς προῤῥήσεως ξυμβαίνειν. ΚΛ. Τοῦ πέρι λέγεις. ΑΘ. Εἰκὸς που τὸν μέλλοντα ἐπιδείκνυσθαι καθάπρ ὅμηρος ῥαψῳδίαν. ἄλλον δὲ κιθαρῳδίαν. τὸν δέ τινα ᾠδαγωδίαν. τὸν δ' αὖ κωμῳδίαν. οὐ θαυμαστὸν δὲ, εἴ τις καὶ θεάματα ἐπιδεικνύς μάλιστ' αὖ νικᾶν ἡγοῖτο. τούτων δὴ ἑκάστου καὶ ἑτέρων ἀγωνιστῶν μελέων ἐλθόντων, ἆρα μὴν ἀπεῖν τὴς αὖ νικᾷ δικαίως; ΚΛ. Ἄρτιν ἥρα.

τὴς γοὺν αὖ ἀποκείνοι τόσοι ἔτη, ὡς γνοὺς αὖποτε, πρὶν ἀκοῦσαί τι καὶ τῶν ἀθλητῶν ἱκάστων αὐτήκοος αὐτὸς γενέσθαι. ΑΘ. Τί οὖν, ὦ βουλιαθείτω σφῶν πλὴν ἄτοπον τοῦτον ἀπόκρισιν ἀποκείνωμαι; ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Εἰ μὲν δίναιτο τὸ πάνυ σμικρὰ κρίνοι παιδία, κρινοῦσι γὰρ τὰ θαύματα ἐπιδεικνύντα. ἦ γάρ; ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Ἐὰν δέ γ' οἱ μείζους παῖδες, τὸν τὰς κωμῳδίας· ῥαψῳδίας δ' αἴτε τι παιδυμέναι τῶν γυναικῶν, καὶ τὰ νέα μειράκια ἢ ὅλον ἴσως τὸ πλῆθος πάντων. ΚΛ. Ἴσως δῆτα. ΑΘ. Ῥᾳψῳδὸν δὲ καλῶς ἰλιάδα καὶ ὀδύσσειαν, ἤ τι τῶν ἱστοριῶν διαλυθέντα, τάχ' αὖ ἡμεῖς οἱ δρῶντες ἥδιστα ἀκούσαντες, νικᾶν αὖ φαῖμεν πάμπολυ. τὴς οὖν ὀρθῶς αὖ νικήσας εἶη δ' μᾶλλ' ἔτη. ἦ γάρ; ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Δῆλον ὡς ἔμοιγε καὶ ὑμῖν ἀναγκαῖον ἔδοξ' φαῦναι, τοὺς ὄντως τῶν ἡμετέρων ἱλικιωτῶν κριθέντας, ὀρθῶς αὖ νικᾶν. ὅ γὰρ ἦθος ἡμῖν τῶν νέων δεῖ, πάμπολυ δεῖ τῶν οὐ ταῖς πόλεσιν ἀπόνοιας καὶ παντὰχοῦ βέλτιστον γίγνεσθαι. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Συγχωρῶ δὴ τόγε τοσοῦτον μὴ ἐτῶ τοῖς πολλοῖς· δεῖν πλὴν μουσικὴν ἡδονῇ κρίνεσθαι. μὴ μόνοι τῶν γε ἐπιτυχόντων. ἀλλὰ ῥᾳθυμίᾳ κἀκείνῳ ἔστ' μοῦσα καλίστη, ἥτις τοὺς βελτίστους καὶ ἱκανῶς παιδυμένους τρέπει. μάλιστα δὲ ἕλιες οὐκ ἐν ἀριστῇ τε καὶ παιδείᾳ διαφέρονται. ὃ δ' ταῦτα δὲ ἀριστῆς φαμὲν δεῖσθαι τοὺς τούτων κριτὰς, ὅτι τῆς τε ἄλλης μετόχους αὐτοὺς εἶναι δεῖ φρονήσεως, καὶ δὴ καὶ τῆς ἀνδρείας. οὔτε γὰρ παρὰ θεατρόβου δεῖ τὸν γε ἀληθῆ κριτὴν μανθάνοντα καὶ εἰκ τελετῆς ὁμοῦ τὸν Διονύσου τῶν πολλῶν καὶ τῆς αὐτοῦ ἀπαιδευσίας· οὔτ' αὖ γιγνώσκοντα, δι' ἀνανδρίαν καὶ δειλίαν εἰκ ταὐτῆς ὄμβρου ἔπη τοὺς θεοὺς ἐπικαλίσασθαι μέλλοντα κρίνειν, ἐκ τούτου ψυδρόμουσον ἀποφαίνεσθαι ῥᾳθύμως πλὴν κρίσιν. οὐ γὰρ μαθητὴς, ἀλλὰ διδάσκαλος ὡς γε τὸ δίκαιον θεατῶν μᾶλλον ὁκριτὴς καθίζει. καὶ ὁσαντιωσόμενος τοῖς πλὴν ἡδονὴν μὴ προσηκόντως μὴ δὲ ὀρθῶς ἀποδιδοῦσι θεατοῖς. ἰῷ γὰρ δὴ τῷ παλαιῷ τε καὶ ἑλληνικῷ νόμῳ, καθάπερ ὁσικελικός τε καὶ ἰταλικὸς νόμος, νικᾶν τῷ πλήθει τῶν θεατῶν ἐπιτρέπων, καὶ τὸν νικῶντα διακρίνων χειροτονίαις, διέφθαρκε μὲν τοὺς ποιητὰς αὐτούς· πρὸς γὰρ πλὴν τῶν κρίνειν ἡδονὴν ποιοῦσιν οὖσαν φαύλην. ὥστε αὖ αὐτοὺς οἱ θεατὰ παιδεύουσι. διέφθαρκε δ' αὖ τῷ τὸν θεάτρου τὰς ἡδονάς. δέον γὰρ αὐτοὺς ἀεὶ κελτίω τῶν αὐτῶν ἡδέων ἀκούοντας, κελτίω πλὴν ἡδονὴν ἴσχειν, νικᾶν αὖ τοῖς σφῶσι, πᾶν τοὐναντίον ἐμβαίνει. τί πο τ' οὖν ἡμῖν ταυτῶ αὖ διαπεπραθόσι τῷ λόγῳ σημαίνειν βούλεται, σκοπεῖσθε τόδε. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Δοκῶμοι ζήτου ἢ τί ταρβῶν ὁ λόγος ἐς παντὸν ἀποδιφρέμενος ἥκειν, ὡς ἀρ' παιδείᾳ μὲν ἔοθ' ἱκανῶν ὁλκῆτε καὶ ἀπωγῇ πρὸς ἣν ἔστ' τῷ νόμου λόγον ὀρθὸν εἰρημένον· μὴ δοῖς ἐπιπεπαίσθαις καὶ πρισβυτέροις δ' ἐμπειρίαν ξυνηδόμενόν ἐς ὄντως ὀρθὸς δεῖν. ἵν' οὖν ἡ ψυχὴ τῷ παιδὸς μὴ σαυτίᾳ χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι ἐθίζητον τῷ νόμῳ καὶ δοῖς ἔστ' τῷ νόμου πιπεισμένοις, ἀλλὰ ξυνέπεσθαι χαίρουσά τε καὶ λυπουμένη δοῖς αὐτοῖς τούτοις, οἷς πρὸ ὁ λόγος, τοῦτ' οὖνομ' ἂς ὠφελὰς καλεῖμεν, ὄντως μὲν ἐπῳδαὶ ταῖς ψυχαῖς αὖ ταῦ γενέσθαι, πρὸς πλὴν τοιαύτην ἣν λέγομεν συμφωνίαν ἐ ἀπεργασόμεθα. δεῖ δὲ αὖ συνεθίζω μὴ δυσκόλως φέρειν τὸν τῶν νέων ψυχὰς, παιδιᾶτε καὶ ᾠδαῖς καλεῖσθαι καὶ πράττεσθαι. καθάπερ δοῖς κάμνουσί τε καὶ ἀθενῶς ἔχουσι τὰ σώματα· οἰ δέσι τισὶ στίοις καὶ πόμασι πλὴν χρηστὴν πειρῶνται τροφὴν προσφέρειν, οἷς μέλει δοῦτων. πλὴν δὲ τῶν φαυλοτέρων, οἰκοδόσιν. ἵνα πλὴν μὲν ἀπαθίζωνται, πλὴν δὲ μεθεῖν ὀρθῶς ἐθίζωνται. ταυτὸν δὴ καὶ ἐν ποιητικὴν ὁ ὀρθὸς νομοθέτης, εἰ δοῖς καλοῖς ῥήμασι καὶ ἐπαινετοῖς πείσει τε καὶ αἰκικάσει μὴ πείθων, τὰ τῶν σωφρόνων τε καὶ ἀνδρείων καὶ πάντων ἀγαθῶν ἀνδρῶν, οὔτε ῥυθμοῖς σχήματα καὶ οἱ ἁρμονίαις μέλη ποιοῦντα ὀρθῶς ποιεῖν. ΚΛ. Ναῦν οὖν οὕτω δοκοῦσί σοι πρὸς δίος ἂ ξεῖν' οἰ ταῖς ἄλλαις πόλεσι ποιεῖν; ἐτὰ μὲν γοῦν καὶ ἔσσον αἰσθανόμεσα, πολλὰ παρ' ἡμῖν ἢ παρὰ λακεδαιμονίοις, ἃ σὺ νῦν λέγεις, οὐκ οἶδα πεκτέομαι. καινὰ δὲ ἄττα ἀεὶ γιγνόμενα περί τε τὰς ὀρχήσεις ἢ τ' πλὴν ἄλλην μουσικὴν ξύμπασαν· οὐχ ὑπὸ νόμων μᾶλλον, ἀλλ' ὑπὸ τινων ἀτέκτ' ἡδονῶν· πολλοῦ δεῖν δὲ τῶν αὐτ' ἢ κατὰ ταυτὰ ὡς σὺ κατ' αὖ

γε πέον

γε πού ἀφδρμιωδίας· ἀλλ' οὐδέ ποτε τ' αὐτ'. ΑΘ. Ἄρτα γε ὦ κλεινία. εἰ δ' ἔδδ-
ξάσοι ἃ σὺ λέγεις λέγειν ὡς νῦν γιγνόμενα, οὐκ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ μὴ σαφῶς λέγων ἃ
διανοοῦμαι, νῦν ἐποίησα τὴν ἔπαδον· ἀλλ' ἃ βούλομαι γίγνεσθαι ἐπὶ μουσικὴν, τοιαῦτ'
ἄττα εἶπον ἴσως ὥστε σοι δόξαι ταῦτα ἐμὲ λέγειν. λοιδορεῖν δ' πράγματα αἰσχρὰ τὴν
παῖδα προσέοικότα ἀμαρτάνει, οὐδὲ μῶς ἡδύ· ἀναγκαῖον δ' οἷόν τ' ἐστὶν. ἐπειδὴ τοῦ-
τα ἔχων δοκεῖ σοὶ, φέρε φῶς παιδὶ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἕλκειν γίγνεσθαι τὰ τοιαῦτα; ΚΛ. τί μήν. ΑΘ. τί δ' εἰ τὴν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις γίγνοιθ' ὕστε-
πόν τε δν αὖ τὰ καλλίω ὄντως ἢ φαῖμεν ἄν, ἢ καθάπερ νῦν γίγνεται γιγάμενα. ΚΛ.
Πολύ που δ' διαφέρον, εἰ καθάπερ παράπαν τοῖσδε τὴν παῖδιὰν μὴν ἔστι συ. νῦν δὴ λέγειν ἢ, γίγνεσθε. ΑΘ. φέρε δὴ ξυνομολογησόμεθα ταυτὶ· ἄλλό τι παῖδιὰν οἰ πάσα παιδεία τὴν μουσικὴν τὰ λεγόμενα δεῖ παίδα, τοὺς ποιητὰς αὐκνιμά
ζειν λέγειν. ὡς ὁ μὴ ἀγαθὸς αἰνῶν, σώφρων ὢν τὴν δίκαιος, δύσαιμον δεῖ τὴν μακάριος. ἐ-
αύτε μέτρας τὴν ἰσχυρὸς, ἐαύτε σμικρὸς τὴν ἀσθενὴς ἦ· τὴν ἐὰν πλουτῇ τὴν μή. ἐαὐ δὲ ἁρμα πλε
τῇ μὴ κυβερνᾶτε τὴν μάστιγα μᾶλλον, ἢ ὃς ἄδικος, ἄθλιός τ' δεῖ τὴν αἰσχρῶς ζῆ· τὴν οὕτω μισεῖ
μὲν φησὶν ὑμῖν ὁ ποιητὴς, εἴπερ ὀρθῶς λέγει, οὔτ' ὠ λόγῳ αὖσρα ἡ θέμιν, ὃς μὲ πάν
τα τὰ λεγόμενα καλὰ, μᾶλλα δικαιοσύνης πράττοι τὴν κτῶτο· τὴν δὴ καὶ δικαίου τοιοῦδε
» ὢν, ὁρίζοιτο ἐγὼ θεὶς ἑαυτοῦ. ἄδικος δ' ὢν, μήτε τολμῷ ὁρᾶν φόνου αἱματόεντα, μήτε
» νεκῶν θυμὸν θρυλλίου βορέλλω. μήτε ἄλλο αὐτῷ μαθεῖν τ' λεγομένων ἀγαθῶν γίγνοιτο πο-
τε· τὰ δ' ὑπὸ τῶν πολλῶν λεγόμενα ἀγαθὰ, οὐκ ὀρθῶς λέγεσθ'· λέγεσθ' δ' ὡς ἄριστον μὲν
ὑγιαίνειν. λύτρον δὲ, κάλλος· τρίτον δὲ, πλοῦτος. μυρία δὲ ἄλλα ἀγαθὰ λέγεσθ' τὴν χρὴ
ὀρθῶ τὴν ἀκούειν· τὴν πάντα ὅσα ἔχεσθ' τ' αὐθάδεσιν ὑπαθθάνειν ἔχειν· ἔπειδὴ καὶ ὃ
ποιεῖν τυραννοῦντα, ὅτι αὐτὸ ἐπιθυμεῖ· τὴν τὸ δὴ τέλος ἀκρατέστατος ἦ, ὃ πάντα
ταῦτα κεκτημένον, ἀθάνατον ἦ· γινόμενον ὅλα τάχιστα. ὑμεῖς δὲ τὴ ἐτὸ που ταῦτα λέγο
μεν· ὡς ταῦτα δεῖ ξυμπαντα, δικαίοις μὲ τὴ ὁσίοις αὐσρᾶσιν αἴρεσθ' κτήματα· ἀλλ'
κοις δὲ, κάκιστα ξυμπαντα· αἰρέμενα ἀκρὸ τῆς ὑγείας· τὴν δὴ τὸ ὃ ὀρᾶν τὴ ἐ ἀκούειν,
τὴ αὐθαίρεσθ καὶ ὃ παιδεύειν, μέγιστον μὲ κακὸν ἐν ξυμπαντα χρόνον ἀθάνα-
τον ὄντα τὴ κεκτημένον πάντα τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ, πλὴν δικαιοσύνης τε τὴ ἀρετῆς
ἀπάσης· ἔλαττον δὲ αὖ ὡς ὀλίγιστον ὁ τοιοῦδε χρόνον ἐπιζῶν· ταῦτα δὴ λέγειν ὀρθμαι
τοὺς παῖδ' ὑμῖν ποιητὰς, ἃ τὸ ἐγὼ, πείθετε τὴ ἀναγκάσετε. τὴ ἓν τούτοις ἐπομένους
ῥυθμούς τε τὴ ἁρμονίας ἀποδιδόντας πειθεῖν οὕτω τοὺς νέους ὑμῶν. ἦ γὰρ ὀρᾶτε; ἐ
τῶ μὲν δ' λέγω σαφῶς τὰ μὴ καλὰ λεγόμενα ἀγαθὰ τοῖς ἀλλήλοις ἦ· τοῖς δὲ δικαίοις, κα
κά· τὰ δ' ἀγαθὰ, τοῖς μὲν ἀγαθοῖς, ὄντως ἀγαθά· τοῖς δὲ κακοῖς, κακά· ὅπερ οὖν ἐρόμην
αὖθ' ξυμφωνοῦμεν ἐτῶ τε τὴ ὑμεῖς; ἢ πῶς. ΚΛ. τὰ μὲν ἔμοιγε φαινόμενά πως· τὰ δ'
οὐδαμῶς. ΑΘ. Λὲ οὖν ὑγιεινὰ τε κεκτημένον· τὴ πλοῦτον τὴ τυραννίδα διατελεῖ,
τὴ ἔτι προστίθημι ὑμῖν ἐχὴν διαφέρουσαν τὴ αἰσρέσεως μετ' ἀθανασίας· τὴ μηδὲν ἄλλο
αὐτῷ τ' λεγομένων κακῶν ἐγγιγνόμενον, ἀδικίαν δὲ τὴ ὕβριν ἔχοντα οὐ αὐτῷ μόνον
ἐν οὕτω ζῶντα, ἴσως ὑμᾶς οὐπείθω μὴ οὐκ αἴρεσθαι ἀλλ' ἄθλιον γίγνεσθαι σα
φῶς; ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΑΘ. Εἶεν. τί οὖν δὴ μετὰ τοῦτ' ἐπεῖν ὑμᾶς χρὴν.
αἰσρεῖσθε δ' δὴ τὴ ἐχυρὸς καὶ καλὸς τὴ πλούσιος, καὶ ποιῶν ὅτι πρὸ ἐπιθυμεῖ· ἐν βίον
ἅπαντα, οὐχ ὑμῖν οὐκεῖ εἴπερ ἄδικος εἴη τὴ ὑβριστὴς, ἴδ' ἀνάγκης αἰσχρῶς αὖ ζῆν. ἢ ἦ δ'
μὲ ἴσως αὖ συγχωρήσετε τό γε αἰσχρῶς. ΚΛ. πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. τί δὲ ἐ καὶ κα-
κῶς; ΚΛ. Οὐκ αὖ ἔτι τοῦτ' ὁμοίως. ΑΘ. τί δὲ δ' καὶ ἀνοσίως καὶ μὴ ξυμφρόντως
αὐτῷ; ΚΛ. Καὶ πῶς αὖ ταῦτά γ' ἴδ' ξυγχωρεῖμεν. ΑΘ. Ὅπως; εἰ θεὸς ὑμῖν ὡς
ἔοικεν ὦ φίλοι λοιπὸς συμφωνίαν· ὡς νῦν γε ἀδὺν ἀπάδομεν ἀπ' ἀλλήλων. ἐμοὶ γὰρ
δὴ φαίνετ' ταῦτα οὕτως αἰσχρὰ, ὡς οὐ δι' ὦ φίλε κλεινία, κρίνετ' νῦσος σαφῶς· καὶ
νομοθέτης ὢν ταύτην πειρήσομαι αὖ τούς τε ποιητὰς αὐαγκάζειν φθέγγεσθαι, καὶ πάντας
τοὺς ἐν τῇ πόλει, μιμεῖσθαι τὸ ὀλίγου μηδὲν ἐπιτιθέναι αὖ, εἴπερ ἐν τῇ χώρᾳ φθέγξεται
ὡς εἰσί τινες αὖθρωποι ποτὲ πονηροὶ μὲ ἑκόντες δὲ ζῶντες· ἢ λυσιτελοῦντά μὲν ἄλλα ὄντι
καὶ κερδαλέα, δίκαια δὲ ἄλλα. καὶ πολλὰ ἄττ' αὖ ἔστι τὰ ναῦν λεγόμενα ὑπὸ κρυ

τῶν καὶ λακεδαιμονίων ὡς ἔοικε. καὶ δήπου καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διάφορα πέφηνε μάλιστα μὲν φιλίτας μοι φαίνεσθαι. φησὶ γὰρ πρὸς δίκης τε καὶ ἀπόλλωνος ὧ ἄριστε τῶν ἀνδρῶν, εἰ τοὺς νομοθετήσαντας ὑμῖν αὐτοὺς τούτους βραδίους ἦσθε, ἄρα ὁ δικαιότατος Σίος ἥδιον ἥδιστος, ἢ δύο ἑκόντε τινε Σίω. δῆλον ὅτι ὁ μὲν ἥδιστος ὢν τυγχάνει, δικαιότατος δ' ἔστω. εἰ δὲ δύο φαῖεν, βραδέως ἄν ἴσως αὐτοὺς πάλιν, εἴπερ ὀρθῶς ἐπανορθώσομεν, πατρόνους δ' ἀναδασμονιστέρους χρὴ λέγειν, τοὺς τὸν δικαιότατον, ἢ τοὺς τὸ ἥδιστον διαζεύγνυντας βίον. εἰ μὲν δὴ φαῖεν τοὺς τὸν ἥδιστον, ἄτοπος αὐτῶν ὁ λόγος ἂν γίγνοιτο. βούλομαι δέ μοι μὴ δι' ὀλίγων λέγωσιν ἀλλὰ τοιοῦτον, ἀλλ' ὦδε πατρόνους καὶ νομοθέτην μᾶλλον. καί μοι τὰ ἐμπροσθεν ἐρωτηθέντα, πατρός τε καὶ νομοθέτην ἐρωτάτω. ὃ δὲ εἰπάτω, ὡς ὁ ζῶν τὸν ἥδιστον βίον, ἔστι μακαριώτατος. εἶτα μετὰ ταῦτα ἴσως γ' ἂν φαίη ὃ πάτερ, οὐκ ὡς βέλτιστα ταῦτα ἐβουλεύσω ζῆν, ἀλλ' ἀεὶ δικαιοπραγόμενος, τοῦτον ζῆν μᾶλλον ἢ ὡς δικαιότατα. ταύτην μὴν ἕνα τιθέμενος εἶτα νομοθέτης, εἶτα καὶ πατὴρ, ἄλλος ἄν μοι καὶ μὴ ἄπορος φαίνοιτο τῷ ξυμφωνοῦντος ἑαυτῷ λέγειν. εἰ δ' αὖ τὸν δικαιότατα βέλτιστα ζῶντα ἀπεφαίνοιτο βίον ἥδιστον, ἆρ' ἂν ἔτι ἐρωτῶν ἐμοῦ, τὸ τρίτον αὖ τῷ δ' τῆς ἡδονῆς κρεῖττον ἀγαθόν τι καὶ καλὸν ὄνομα οἶσθ' ἐπαινεῖν τί γὰρ δὴ δικαίου, χωρὶς ὄμενον ἡδονῆς ἀγαθὸν αὖ γίγνοιτο. φησὶ κλίνος τε καὶ ἐπαινος πρὸς ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν, ἆρ' ἐστὶν ἀγαθὸν μὲν καὶ καλόν, ἀνιαρὸν δὲ, δύσκλεια δὲ πέφανται; μισῶν ἀνὴρ μὲν, ἀγαθὸν δὲ ἢ καλόν. τὰ δ' ἔτερα, ἡδέα μὲν, αἰσχρὰ δὲ καὶ κακά; κλ. καὶ πῶς. λθ. Οὐκοῦν ὁ μὲν μὴ χωρίζων λόγος, ἡδύ τε καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθόν τε καὶ καλὸν, πιθανός γ' ἐμοὶ ἔτερον, πρὸς μὲ δ' τινὰ ἐθέλειν ζῆν τὸ ὅσιον καὶ δίκαιον Σίον. ὥστε νομοθέτη γε αὖ χρὴ λόγων καὶ σοφιστὰς λόγων καὶ σοφιστὰς, ὃς αὖ μὴ φῇ ταῦτα οὕτως ἔχειν. οὐδεὶς γὰρ αὖ ἑκὼν ἐθέλοι πείθεσθαι πράττειν ἕτερα, ὅτῳ μὴ ἡ χεὶρ τῷ λυπεῖσθαι βελτίον ἔπεται σκοτοδινιᾷ δὲ, ὃ πρέπειν ὁ ῥώμαιον πᾶσί τε ὡς ἔπος εἰπεῖν καὶ δὴ καὶ ζῶις παυσὶ παρέχει. νομοθέτης δ' ἡμῖν δόξαν εἰς δυνατὸν δύνου κατασήσει ἡ σκότος ἀφιλῶν. καὶ πείσει ἀμωσγέπως ἕθεσι καὶ ἐπαίνοις καὶ λόγοις, ὡς ἑσκιαγραφημένα τὰ δίκαια ἴδῃ καὶ ἄσκιαγραφητα καὶ τὰ μὲν ἄδικα, ᾗ τ' δικαία σαφῶς φαινόμενα. ἐκ μὲν ἀλίκου καὶ κακοῦ ἑαυτ', θεωρούμενα ἄδικα. τὰ δὲ δίκαια ἐκ δικαίου πάντα παντὶ πρὸς ἀμφότερα. κλ. φαίνεται. λθ. τίνι δ' ἀληθέστατα τῆς κρίσεως, πότερα κυβιστητῆρα ἢ φῶμα. ῥᾴτερα πῶ τῆς χείρονος ψυχῆς, ἢ πῶ τῆς βελτίονος. κλ. Ἀναγκαῖόν που πῶ τῆς ἀμείνονος. λθ. Ἀναγκαῖον ἄρα ἦν ἔ δίκαιον βίον, οὐ μόνον αἰσχίω μοχθηρότερον, ἀλλὰ καὶ ἀνιαίτερον τῇ ἀληθείᾳ τῷ δικαίου τε ἢ καὶ ὁσίου Σίου. κλ. κινδυνεύει γοῦν τε νῦν λόγου φίλε. λθ. νομοθέτης δ' οὖν καὶ σμικρὸν ὄφελος, εἰ καὶ μὴ ἔζῃ ἦν οὕτως ἔχον, ὡς καὶ γὼ αὐτὸ ἤρχ' ὁ λόγος ἔχειν, εἴπερ τε καὶ ἄλλο ἐτόλμησεν αὖ ἐπ' ἀγαθῷ φιλίᾳ πρὸς τὸν νέους, ἔστιν ὅτε τούτου φίλτερος λυσιτελέστερος αὖ ἐφίλοσε τότε. καὶ λαμβάνων μᾶλλον ποιεῖν μὴ Σίος ἀλλ' ἑκόντας πάντα τὰ δίκαια; κλ. καλὸν μὲν ἀλήθεια ὦ ξεῖν, καὶ μόνιμον. ἔοικε μὴν οὐ ῥᾴδιον ἔ πίθειν. λθ. Εἶεν. ἢ μὲν τ' σιδωνίου μυθολόγημα ῥᾴδιον ἐγένετο πίθειν οὕτως ἀπίθανον ὄν, ἢ ἄλλα μυρία. κλ. ῥᾳδία. λθ. Τὸ ἀπαρχεῖτ ποτὲ ὀδόντων, ὁ φιλίτας ἴσχ αὐτ φῶναι. καί τοι μέγα γ' ἴσχ νομοθέτῃ παράδειγμα τ' πίστεν, ὅτι αὖ ἐπιχειρῇ πίθειν τοὺς τ' νέων ψυχάς. ὥστε ἔδειν ἄλλο αὖ τὸν λέσκοφρῶν τα αὖθις ἰσκεῖν, ἢ τί πίσας, μέγιστον ἀγαθὸν ὁρᾶσθαι τὸ αὖ τόλιν. ζύνου δὲ πίει, πᾶσαν μηχανὴν διεῖσκειν. ἔνθα ποτὲ χρόνου ἡ διαυτὴ ξυνοικία πᾶσα τ' ζύνων οὐ μὴ ταυτὸν ὅλ μάλιστα φθέγγοι τὰ αὐ σφ Σίου παντός. ὥπ φίλαις καὶ μύθοις μὴ λόγοις. ἀ δ' οἷν, ἄλλη πη δοκεῖ ταύτη, πρὸς ταῦτα, οὐλεὶς φθόνος ἀμφισβητῆσαι τῷ λέξῳ. κλ. Ἀλλ' οὔμοι φαίνεται πρός γε ταῦτα λωίκ ἡμῶν ἀμφισβητῆσαι τ' αὖ οὐδέτερος. λθ. Τὸ μὲν ἔζῃ τοίνυν ἐμὲν αὖ ἔα λέγειν. φημὶ γὰρ ἅπαντας δεῖν ἐπάδειν ζῆς ὄντας· δὴν χρὴς εἶτε νέας ἔσους ταῖς ψυχαῖς μὴ ἀπαλαῖς τ' ποιήσιν. πάντα ἄλλα μὴ λέγοντας πάντα ὅσα διελήλυθαμέν τε μὴ ἐλ διέλθοιμεν αὖ· ἢ δὲ κεφάλαιον αὖτ ἔζῃ· ἴσως· ἢ αὖτ ἡδίστου τε μὴ ἀρίστου ὑφ' θεῶν βίου λέγειν φάσκοντες. κλ.

Ἀληθέστατα

ἀληθέστατα ὁρᾷς· ἅμα γὰρ μᾶλλον πείσομαι, οὓς δεῖ πεῖθεσθαι, ἢ ἂν ἄλλως πως φθεγγόμενα λέγοντες, σιγᾶν χρεὼν ἀλλήλους. ΑΘ. Ῥᾴστου μὲν τοίνυν ὁμοσῶν χρεὼ ὅταν δικαίως, ὀρθῶς ἂν ἀσκοῖτο πρῶτος τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ μέσον ἀσόμενος ἀπόλεψ ἀστεμφῆ τῇ πόλει. ΚΛ. Σύ τε δὴ μέχρι δεκάετους ἐτῶν τούτων παιδεύων ἐπιμελούμενος μαρτύρα τὴν λεγομένην ἀληθέστατα πεῖρα τῇ τοῖς νέοις ἅπασιν μᾶλλον πειθοῦς γίγνεσθαι ἐπιτυχόμενος. ΑΘ. Δεῖ δὴ καὶ ἓξ ἔτη, τοὺς ὑποδεκαετεῖς δεκάετος μέχρι τῶν ἑξέτους γενόμενος ἄθλιον. ΚΛ. Οὐ δὲ μετὰ ταῦτα οὐ πάνυ δοκεῖ σοι φόβον ὡδὰς μυθολόγους τῶν αὐτῶν ὡδῶν δεῖσθαι φύμας καταλιλαῖσθαι. ΚΛ. Λέγεις δὲ ὧδε πίνας θύνους τοὺς χρόνους τοὺς χρόνους· οὐκ πάνυ ξυοίκμον σαφῶς ὅ, τί ποτε βούλῃ φράζειν αὐτῶν πέρι. ΑΘ. Καὶ μὴν αἰσχρόν γ' οὖν ἦν δῆλον, ὧν χρείαν οἱ τελεῖσθαι τῶν ἔμπροσθεν ἐρρέθησαν λόγων. ΚΛ. Οὔκουν μεμαθήκαμεν· ἀλλ' εἶμι σαφέστερον πειρῶν φράζειν. ΑΘ. Εἰ πομενεῖ ἐμμενόμενα καταρχὰς τῶν λόγων, ὡς ἡ φύσις ἀπαίνυται τῶν νέων διάπυρος οὖσα, ἡσυχίαν οὐκ ἄγειν, οὔτε καὶ τὸ σῶμα, οὔτε καὶ τὸ φωνὴν εἶναι· φθέγγεσθαι δ' ἀεὶ ἀτάκτως καὶ πολλῶν ἁπάντων μὲν ἀπέχεσθαι τούτων ἀμφοτέρων τῶν ἄλλων μὲν ζώων, οὐδενὶ φάσκοντο. ἡ δὲ ἀέρα πῦ φύσις ἔχει μόνη ἔσχε· τῇ δὲ τῆς κινήσεως τάξει, ῥυθμὸς ὄνομα εἶναι· τῇ δ' αὖ τῆς φωνῆς τῆς τε ὀξέος ἅμα καὶ βαρέος συγκράσει μιᾶς, ἁρμονίας ὄνομα προσαγορεύεσθαι. χορείαν δέ που ξυναμφοτέρων κλῃθέντων ἡμᾶς συγχορευτὰς τε καὶ χορηγοὺς ἡμῖν θεοὺς δοῦναι τόν τε Ἀπόλλωνα καὶ μούσας· καὶ δὴ καὶ γέρα ἔφαμεν ἐκείνους ἔμμισθα δώσειν. ΚΛ. Ῥᾷς δ' οὐ μεμνήμεθα. ΑΘ. Ὁ μὲν τοίνυν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν μουσῶν χορὸς εἴρηται· τὸν δὲ ἕτερον καὶ τὸ λοιπὸν χορὸν ἀνάγκη τὸ Διονύσου λέγεσθαι. ΚΛ. Ῥᾷς δὴ λέγω. ΑΘ. Μάλα γὰρ ἄνθρωπος γίγνεται τὰ αὖ ὡς γ' ἰδεῖν φύσις ἀκούσαντι Διονύσου πρεσβυτῶν χορός· οἱ ἀεί, οἱ ὑποδεκάετοι καὶ πιττάκοντα δὲ γεγονότες ἔτη, μέχρι ἑβδήκοντα καὶ τῷ χορεύουσιν. ΚΛ. Ἀληθέστατα μέν σοι λέγεις. ΑΘ. Λοιπὸν δὲ δεῖ πρὸς ταῦτα εἶναι, ἅ ποτε τὸ σύλλογον ἅπαν γιγνόμενον αὖ γίγνεσθαι. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Ἆρ' ἓν ἡμῖν τάξει ἐμπροσθεν ὁμολογεῖτε; ΚΛ. Τοῦ πέρι. ΑΘ. Τὸ δεῖν πάντα αὖ σῶμα καὶ ταῦτα ἐλεύθερον καὶ λοῦλον, ὕλαιον τὸ καὶ ἄρρενα, καὶ ὅλῃ τῇ πόλῃ ὅλην πάλιν αὖ πάλιν αὐτῇ ἐπάλλεσαν. μὴ ταὐτὰ δή ποτε ταῦτα ἃ διελελύθαμεν ἅμως γέ πως ἀεὶ μεταλλόμενα καὶ πάντως παρεχόμενα ποικιλίαν. ὥστε ἀσπίσαν εἶναί σφιν τὸ μονοῦν ὁσίοις ἅπασιν καὶ ἀδουλίαν. ΚΛ. Ῥᾴστως δ' οὐχ ὁμολογοῖεν αὖ, ταῦτα δεῖν οὕτω πράττεσθαι. ΑΘ. Ῥᾴδιον δὴ τόδ' ἦν μὲν ἃ ἄριστον τῆς πόλεως, ἁπάντων τε καὶ ἅμα φρονήσεσι πιθανώτατον ὂν τῶν ἐν τῇ πόλει ῥᾴδιον τὰ πάλαι, μάγιστ' αὖ ἰδεῖν βοηθεῖν ἀκαθεί, ἢ δεῖν αὐτοῦ τοῦτο ἀφίεσθαι. ὃ κινεῖσθαι τὸν αὖ ἐν τῷ καλλίστῳ τε καὶ φιλτάτῳ τῶν ὑμνῶν. ΚΛ. Ἀλλ' ἀλαίνεσθον δ' μεδεσόαι ὡς γε ταυτῶ λεγόμενα. ΑΘ. Ῥᾴδιον πρέπον αὖ ἐν τῷ ὁρᾶτε ἀπόδε. ΚΛ. Ῥᾴδιά. ΑΘ. Ῥᾴς που γιγνόμενος πρεσβύτερος, ὅκνου πρὸς τοὺς ᾠδοὺς μείζους, καὶ χαίρειν τὸ ἧττον πράττων ἔσχε καὶ ἀνάγκη γιγνομένης, αἰσχύνει τὰ αὖ μᾶλλον, ὅσῳ πρεσβύτερος καὶ σωφρονίστερος γίγνεται, ἴσῳ μᾶλλον. ἆρ' οὐχ οὕτως; ΚΛ. Οὕτω μὲν οἶμαι. ΑΘ. Οὐκοῦν εὐθὺς ἀρχόμενος μὲν παισὶν ἁρμόττουσιν ἀθύρων ἄλλα ἐστὶν ὀρθῶς, ἔτι μᾶλλον αἰσχύνει τὰ αὖ· καὶ ταῦτα γ' εἰ καθάπερ οἱ τῶν νίκης χορεῖ ἀγωνιζόμενοι, πᾶσαν κακοῦντες, ἰσχνότητι καὶ ἀσιτίᾳ κακιζόμενοι ἄλλῃ, οἱ δὲ τοῖσδε παντάπασι πως ἀνδρῶς τε καὶ αἰσχυντηλῶς ἄδοντες ἀπροθύμως αὖ τὰ ὁρχεῖσθαι. ΚΛ. Ἀκριβάστατα μέν τοι λέγεις. ΑΘ. Ῥᾴδιον οὖν αὐτὸν παρακαμψόμεθα πρὸθύμως ἢ πρὸς τοὺς ᾠδούς. δεῖ δὴ νομοθετήσομεν πρῶτον μὲν τοῦ παῖδας μέχρις ἐτῶν ὀκτὼ καὶ δέκα τὸ παράπαν οἴνου μὴ γεύεσθαι· διδάσκοντες ὡς οὐ χρὴ τῷ πυρὶ ὀχετεύειν εἰς τε τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν, πρὶν ἂν τὸν τόνους εἰς χρεὼν προβῆναι, πῦ ἐκμανῆ βλαβοῦσι τὸ νέον. μεδὲ δὲ ἕξιν, οἶνον μὴ δεῖ δοῦναι τὸ μηδέπω, μέχρι ἑβδήκοντα ἐτῶν· μέθης δὲ καὶ θρασυνίας τὸ παράπαν τὸ νέον ἀπέχεσθαι· πεπαράκοντα δὲ ἐπιβαίνοντα ἐτῶν, εἰ τοῖς ξυμπίνουσιν ὑμνοῦντα, καὶ λόγων τοὺς τε ἄλλους ἐκείνους· καὶ δὴ καὶ τοῦτο ἐκείνοις ἐπιτρέπειν εἰς τὸ πρεσβυτῶν τελευτῶν ἅμα καὶ παιδιᾶς. ἐῶ δὲ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἐπίσκεψιν τῆδε γέρως εἰσφορήσασθαι, ἦν δίκαιον φαίνεσθαι. ὥστ' αὖ

Σαν ἢ μᾶς καὶ σὺ δυσὶ μίαν λέγων γίγνεσθαι μαλακώτερον ἐκ σκληροτέρου ἢ τὴν ψυχὴν ἢ ὅσο καθάπερ εἰς πῦρ σίδηρον οὐ τὸ αὐτὸ γιγνόμενον· μὴ οὕτως ἀνεπαισθήτως τε πρῶτον μὲν δὴ διατρίβεις οὕτως ἐπιεικῶς, ἔπ' οὐκ ἂν ἐθέλοι προσδυμότερόν τι ἕτερον ἀνεχωμένους, οὐκ ὀλίγοις, ἀλλ' οὐ μετρίοις, μὴ οὐκ ἀλλοτρίοις, ἀλλ' οἰκείοις, ἄβλεπτε, μὴ δ' ὀλίγοις ἐρίσμασιν ἐπαθλεῖ· καὶ. Καὶ πολύ γε. ΑΘ. Εἰς μέν γε τὸ προσγενόμενον αὖ δυ μετέχειν ἡμᾶς ὡδῖν, οὔδεν ὁ ζέσις οὐκ ἂν παντάπασιν ἀφείμενος γίγνοιτ'. κλ. Οὐδαμῶς. ἀθ. Γοίμαι δ' ἂσσυπιὸν ἀνδρὸς φασὶν ἢ μύσσειν ὄζειν, ὅτι πρί πυσσιν αὐτοῖς διὰ χλιαρ. κλ. Ρᾶς γοῦν οὔ. ἀθ. Τίς αὖ οὖν πρίσκοι δέοις ἀνδρὸς ἂν. Δὲ αὖ ἢ τ' χρόν. κλ. Ἡμᾶς γοῦν ἃ ξοὰς καὶ δὴ, οὐκ ἄλλως αὖ ἴσκασθυ νάμεθα φιλεῖν, ἢ ἰδὼν οἷς χορὸς ἐμαθόμην, ξυνιόντες ἄβλεπτ γιγόμενοι. κλ. Εἰκότως γε. ἀθ. Οὕτως ἢ τ' οὐκ ἐπίβελοι γιγόνατε τῆς κομψίσης ὡδῖνος· σχεδὸν ἀποπέπλου γοῦ πολιτείαν ἔχετε. ἀλλ' οὐκ οἰ ἔστι κατ' ἀκικότων· ἀλλ' οἱ ἀθρόους πόλους οὐ ἀγέλη πεμπόμενους φορεῖ πλαο' τῶν νόμων μὲν κτησθε λεξῶν δ' ὑμῶν οὐδεὶς ἦν αὐτ' ἢ τῶν ξυνθέμενον ἀποστεῖχ σφόδρα ἀξιοῦντα κἠ ἀγανακτοῦντα, ἐπὶ πολέμου τε ἐπίσης. κλ. Κομψὴ πως λέγει χρῆν τε κἠ μᾶλλον. καὶ πάντα προσθέντα ἀποδίδουϊς, τῇ πολιτείᾳ· δόσε οὐ μόνον ἀγαθὸς αὖ ἐστ' ἀπὸ τῆς ἐπὶ πόλιν δὲ ἢ ἄσυ δυσωμένος εἰσιέναι, οὐ δὲ καταφεύγειν ἐπὶ πολλῶν τυρεπαίου πολεμικῶν ἢ πολεμικώτερον. τὶ παρῆν, αἰρετῆς ἀλλ' οὐ πρῶτον πὼ αὐσβράσα κτῆμα ἴε μοῦνται, ἀεὶ ἢ παντα χοῦ ἰδιώτευε τε κἠ ξυμπόσιν πόλ. κλ. Οὐκ οἶδα ἡμῶν δ' ἔσθ' ὅπη πόλιν αὖ ἴοὺς νομοθέτας φαυλίζεις.

ἀθ. Οὖκ ὦ ἑταῖρ' προσέχων τὸν τῷ τ' νοῦν, σφόδρα ἔοικ' ἄπδ, ἀλλ' ὁ λόγος ὅπη φέρει ταῦτ' ἀπορώμενα εἰ Σούλεται· εἰ γοῦν ἔχομαι μοῦσαν τῆς τῶν χορῶν κομψίσεως τῆς οὐ ἴοις κοινοῖς θεάτροις, πειρώμενα ἀποδοῦναι ἴοὺς, οὓς φαμὲν ἐκεῖνα μὲν αἰσχύνασθ' ζητεῖν δὲ ἢ ἴλις κομψίσῃ ταῦτης κοινωνέν. κλ. Ῥᾴον γε. ἀθ. Οὐκοῦν πρῶτον μὲν διεῖπόλ γε ὑ πέρεχειν ἢ πεισθ' ὅσοις συμπαιρέπεται ἴλης χρέεις, ἢ σῦς· αὐτ' μόνον αὐτῆ δ' ἀπουσιάσοτα τον εἶν', εἰ τινα δρᾷ ὅτητα, ἢ ἐ ζήλον ὠφέλιαν δὲ ἢ λέτ'. ἐσθωδῆ μὲν τῆ πόσει κἠ ξυμπόσιν φοβῆ, παρέπεται μ' πὼ χρέεις, ἢν ὑδὼν αὖ προσείπωμεν· ἢν δ' ὀρθότητά τε κἠ ὠφέλειαν ὅτ' ἂν ὑγιεινὸν τ' προσφερόμενον λέγωμεν ἡσῦτε, τῆ τ' αὖ τ' οὐ αὐτοῖς κἠ δ' ὀρθότατον. κλ. Παίνυ μὲν ἦν. ἀθ. Καὶ μὴν κἠ τῇ μαθήσει πάρεστι λουθεῖν μὲν τὸν τ' χρέεις πὼ ὑδωνῶν· πὼ δ' ὀρθότητα κἠ πὼ ὠφέλειαν, κἠ δ' οὖ κἠ ἢ κακῶς, πὼ ἀληθεσαν τ' πὼ ἀπατηλοῦσαν. κλ. Ἔστιν οὕτω. ἀθ. Τίδ' τε τ' ὁμοιον ὀρῶσα ὅσπερ τέχνα ἐπιστήμη, δ' οὐκ αὖ ἔσ' ὑ φηλάζουσ', ἢ μὴ ὑδωνῶ οὐ αὐτοῖς χαίνᾳς, παρεπόμενον ἐαὐ γλυκύ, χρέεσι αὐτ' σῖτικαὶ τοῦ αὖ εἶτ' προσσυχορεῖν. κλ. Ναί· ἀθ. Τὸν δ' ὀρθότητά τε τοῦ ποιοῦτ', ἢ ἰσότης αὖ ὡς ἐν ἀδῖ τ' πὸν ἐπεῖν ὑ φηλάζοι τ' ἢ τὸ σοῦτου μὴ τὸ ποιοῦτο πρότερον, ἀλλ' οὐκ ὑδωνῶ. κλ. Καλῶς. ἀθ. Οὐκοῦν ὑδωνῇ κείνοι τ' αὖ μόνον ἐκεῖνο ὀρθὸς, ὃ μήτ' πνα ἀφέλειαν, μήτε ἀλήθειαν, μήτε ὁμοίοτητα κἠ πόρχεῖ ὁμονοη πειρέχη· μᾶλ' αὖ γε βλάβην· ἀλλ' αὐτ' τούδου μόνου ὄνομ' γίγνοιτο τῇ ξυμπαιρεπομένου τοῖς ἄλλοις τῆς χρέεσθος. Ὧν δὴ κάλλιστ' ἂν λέγοιμ' ἡδονὴν ὀρθὸν εἶναι· ὃ τιμὴν αὐτῆ τούτ' ἐ πεκαλουεῖν. κλ. Δ' βλαβὴ λέγομ' ἡδονὴν μάνον. ἀθ. Ναὶ, μὴ παυσῖναί γε ἢ πὼ αὐτὸ τοῦ πνα λέγω τότε, ὅταν μήτ' τι Ελάπ' ἢ, μήτε ὠφελῇ τ' αὐτοῦ ἢ λοῦ ἀξίου. κλ. Δ' λυθέτα τὰ λέγεις. ἀθ.

Δὲ ἦν οὐ πᾶσιν μέμιπται φάιμεν αὖ ἐκ τ' νῶ λεγομένων, ἵνα τε ἡδονῇ προσόντ' κεί ποθ' καὶ δόξῃ μὴ ἀληθῆ· κἠ σὴ κεῖ πᾶσιν ἴσότητα· ἐ ἰ ἔστω δὴ κἠ ἢ μήτις χρεφεῖτω, τό γε ἴσον ἴσου, οὐδὲ ἢ σύμμ' ἴσον αὖ ἔστι σύμμ' ἴσου ὅλος· ἀλλ' ἢ ἀληθὲς πάσῃ μᾶλλ' τε εἶναι ἢ ὁ πωῦν ἄλλῳ. κλ. παντάπασι μὲν οὖν. ἀθ. Οὐκοῦν μουσικὴν γε πᾶσιν φαμὲν, ἐπιστήμ τε κἠ μιμητικήν. κλ. Τί μήν. ἀθ. Ἦ ως ἁρμόττει ἡδονῇ τῇ φῇ κεῖναι, δόξαν ἀποδίκτον ἐν λόγοι· μὴ ζητῶμεν ὡς ἐπιστήμην ἀλλ' ἐκείνην πὼ ὁμοίοτητα τῇ τ' κἠ μιμητὸν ζητῶμεν καὶ μοῦσιν ζητῶμεν ὡς ἔοικεν, οὐχ ἥλις ἡδονὴν, ἀλλ' ἢ πὸ ὀρθὸν μιμήσεως ἴ' ἦν ὡς ἔφαμεν ὀρθότητος,

δότητος, ἢ ἐμμελοῦς ὄσον τε καὶ οἷ ἦν ἀφ' ἁπτέλειβ. ΚΛ. Πῶς λέγεις; ΑΘ. Καὶ μὴν τοῦτό γε πᾶς ἂν ὁμολογοῖ τῆς μουσικῆς, ὅτι πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἔδει ποιήματα μίμησίς τε ἦ ἀπεικασία· ἦ τοίνυν, μῶν οὐκ ἂν ξύμπαντες ὁμολογοῖεν ποιητάί τε ἦ ἀκροαταὶ καὶ ὑποκριταὶ; ΚΛ. Καὶ μάλα. ΑΘ. Δεῖ δή ἡμᾶς ἐκεῖσέ γε ὡς ἔοικε γιγνώσκειν τῶν ποιημάτων, ὁπότ' ποτέ ἔδει τι μέλοντας εὖ αὐτῶν μὴ ἁμαρτήσεσθαι· μὴ γὰρ γιγνώσκων πῶς οὐσίαν τί ποτε βούλεται, ἦ ὅτου ποτέ ἔδειν εἰκὼν ὄντως, σχολῇ τὴν γε ὀρθότητα τῆς βουλήσεως, ἢ καὶ ἁμαρτίαν αὐτὴ διαγνώσεται. ΚΛ. Σχολῇ. πῶς δ' οὔ. ΑΘ. Ὁ δὲ ὀρθῶς μὴ γιγνώσκων, ἆρ' ἂν ποτε τόγε εὖ καὶ ἡσκῶς δύναιτο ἂν διαγνῶναι; λέγω δ' οὐ πάνυ σαφῶς. ἀλλ' ὧδε σαφέστερον ἴσως αὖ λεχθέν. ΚΛ. Πῶς. ΑΘ. Εἰσὶ δή που καὶ πρὸ ὅμνων ἡμῖν ἀπεικάσεις μουσικαί; ΚΛ. Ναί. ἀθ. Τί δ' ἔν τῳ ἔστι μεμιμημένον, ὃ, τί ποτ' ἔδειν ἔκαστον τῶν σωμάτων, ἆρ' ἂν ποτε ὀρθῶς ἐργασαίμεθον αὐτὸ γνόντες; λέγω δὲ δι' ὁτιοῦν. ἆρ' οὐ τῶν ἀριθμοὺς τὰ σώματα καὶ ἑκάστων τῶν μορίων τὰς θέσεις ἔχει, ὅσοι τέ εἰσι καὶ ὁποῖα πρὸς ὁποῖα αὐτῶν κείμενα, πρὸς προσήκουσαν τοῦ ζῷου ἀπέλυφον καὶ εἴ τι δὴ χρώματός τε καὶ σχήματα, ἃ πάντα ταῦτα τε ταραγμένως ἐργάσαιτο, μῶν δοκεῖ ταῦτ' ἂν ποτε διαγνώναί τις τοιαῦτα, ἅτινα ὄντα, ἅμα ποτέ ἔδειν ἐμμελῆ ζῷον; ΚΛ. Καὶ πῶς. ἀθ. Τί δὲ γιγνώσκειμεν ὅτι ἐν γραμμένον ἢ πεπλασμένον ἔδειν ἄνθρωπος, ἢ τἀναντία πάντα τὰ αὐτῷ, καὶ χρώματα ἅμα καὶ σχήματα ἀπέλυφον λαβὸν τῆς τέχνης, ἀρά γε ἀναγκαῖον ἤδη τῷ ταῦτα γνόντι, καὶ εἰ μηδέν πω τοῦ μέλους γιγνώσκειν ἔστι καλὸν ἔστι ὁπόταν ποτε ἐλλιπὴς ἂν εἴη καλλους; πάντες μὲν τ' ἂν ὡς ἔπος εἰπεῖν ὦ ξένε, τἀναντία τῷ ζῷον ἐγνωσκόμεν. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ἀθ. Ἆρ' οὖν οὐ πρὸ παντὸς ἀνάγκη καὶ ὠδικῇ καὶ ὁμουσικῇ, καὶ ποιητῇ τ' μέλλοντα ἔμφρονα κεκτῆσθαι ἕξιν; δεῖ ταῦτα οὕτως ἔχειν. ὅ, τε ἔδει πρῶτον γιγνώσκειν, εἴ πεσται ὡς ὀρθῶς· ἔπειθ' ὡς ἔδει δ' ἅττον ἐργάσεται τῶν εἰκόνων ἐπίσταιτο ἢ μαθεῖν τε καὶ μελέτῃ καὶ τοῖς ῥυθμοῖς; ΚΛ. ἔοικε γοῦν. ἀθ. Μὴ τοίνυν ἀπείπωμεν λέγοντες τὸ πρὸ μουσικὴν ἡμῖν ἁπλοῦν. ἐπειδὴ δ' ὑμνητῇ δ' ἐπ' αὐτῷ διαφθείροντος ἢ τὰς ἄλλας εἰκόνας, ἀλλαξείασ δὲ λάθῃ πολείσης πασῶν εἰκόνων· ἁμαρτόν τε γοὖν τις μέγ δ' ἂν ἁπλακήσοιτο, ἢ ἵν' ἡμᾶς φιλοφρονούμενος χαλεπῶς τοῦτόν γε αὖθις δέξ· ἢ τοὺς ποιητὰς φαυλοτέρους ἢ ποιητὰς αὐτῶν μουσῶν· οὐδ' ἂν ἐκεῖναί γε ὑβριμαρβοῖσά ποτε ἴσοσθον, ὥστε ῥήματα ἀνδρῶν ποιήσασαι ἢ σχήματα γυναικῶν μὴ μέλος ἀποδοῦναι· μὴ μέλος ἐλευθέρων ἂν μὴ σχήματα ξυνθεῖσαι, ῥυθμοὺς δούλων καὶ ἀπελευθέρων προσαρμόττ' ἂν· οὐδ' ἂν ῥυθμοὺς καὶ σχήματα ἐλευθερίου πορθεῖσαι, μέλος ἢ λόγον ἐναντίον ἀποδοῦναι τοῖς ῥυθμοῖς. ἆρ' ἢ ἀνδρείων φωνὰς καὶ ἀνδρῶπων καὶ ὀργάνων, καὶ πάντας φόφους εἰς τοῦτ' οὐκ ἂν ποτε ξυνθεῖσαν ὡς οὗτ' μεμούσηται. ποιητοῦ δ' ἀνδρῶπινοι, σφόδρα τοιαῦτα ἐμπλέοντες, καὶ συγκυκῶντες ἀλάτως, γέλωτ' ἂν παρασκευάζοιεν τῶν ἀνδρῶπων, ὅσους φασὶν ὀρφοὺς λαχεῖν ὥραν τῆς τροφῆς. ΚΛ. Ταῦτα τε γὰρ ὁρῶσι πάντα κυκώμενα, καὶ εἴ τι διαταῦσαν οἱ ποιηταί· ῥυθμὸν μὲν καὶ σχήματα μέλεσι χωρεῖς, λόγους δὲ λοιοὺς εἰς μέτρα λιθέντες, μέλος δ' αὖ καὶ ῥυθμοὺς αὖθις ῥηκτέ, φλῆ καθαρίσει τὸ καὶ αὐλοῦ προσχρώμενον. οὐ δὲ δὴ παιχτέλι που αὖθι λόγος γιγνόμενον ῥυθμόν τε καὶ ἁρμονίαν, γιγνώσκειν. ὅ, τε τοῦ ζῷου τε καὶ ὅτῳ ἔοικε τ' ἀξιολόγων μεμιμήκτων. ἀλλ' ὑπολαβεῖν ἀναγκαῖον, ὅτε καὶ τοιοῦτόν γε, πολλῆς ἀγριότητος μεστὸν πᾶν, ὁπόσον τοῦ χους τὸ καὶ ἀπαίσιον καὶ φωνῆς ἀηδεῖς ὄντας σφόδρα φίλον· ὥστ' αὐλήσει γε χρῆσθαι καὶ καθαρίσει· πολλῷ ὄσον λαβὸν ὄρχησίν τε καὶ ᾠδήν. φλῷ δ' ἐναντίῳ, παῖσά ἔις ἀμουσίᾳ καὶ θαυματουργίᾳ γίγνοιτ' ἂν τῆς χρήσεως· ταῦτα μὲν ἔχει τοῦτον λόγον. ἡμεῖς δ' ἴσως οὐχ ὅτε μὲν δεῖ ταῖς μούσαις ἡμῶν προσχρῆσθαι, τοῦ δὴ διακοινοῦντες καὶ τ' πυνθάνονται πρᾶγμα γενόμενος σκοπούμενοι, ἀλλ' ὅτι πότε δεῖ· τόδε μὲν οὖν ἐκ τούτων ὁ λόγος ἡμῖν δοκεῖ μοι σημαίνειν ἤδη τῆς μουσικῆς, ὅτι πιπαλλάξ δεῖ εἶλλιον τοὺς πυθμένα τούτους, ὅσοις πρὸ αὖ ἄδειν προσήκει· τῶν τ' ῥυθμῶν καὶ τῶν ἁρμονιῶν, ἀναγκαῖον αὐ τοῖς ἔδειν ἁπλῶς ἔχειν καὶ γιγνώσκειν· ἢ πῶς πρὸ ὀρθότητα γνόντα τῶν μελῶν, ᾧ προσήκει ἢ μὴ προσῆκε τὸ ἁρμοστὴ καὶ τὸ ῥυθμοῦ· ὃν ὁ ποιητὴς αὖ

τῷ προσῆκον ἐρθῶς ἢ μή. ΚΛ. Δῆλον ὡς οὐδαμῶς. ΑΘ. Γιλοῦς ἄν, ὦγαθε πολὺς ὄχλος, ἵν' οὕτως εἰ κακῶς γιγνώσκειν, τότ' ἂν ἁρμόττον ἢ ῥυθμὸν καὶ μὴ, ὅσοι προσάδουσιν αὐτῇ ᾄδειν οὐ ῥυθμῷ γεγόνασι δίκαιοι μιμεῖσθαι. ὃ δὲ δρῶσι ταῦτα ἀγνοοῦντες αὐτῇ ἔκαστα, οὐ συλλογίζονται τόδε που· προσήκοντα μὲν ἔχει πᾶν μέλος, ὀρθῶς ἔχειν· μὴ προσήκοντα δὲ, ἁμαρτημένως. ΚΛ. Ἀνάγκη οὕτω τα. ΑΘ. Τί οὖν, ὁμιδὲ ὅ, τί ποτ' ἔχει γιγνώσκων, ἆρα ὅ, τι ποῦ ἔστιν ὡς ὀρθῶς γε αὐτὸ ἔχει, γνώσεταί ποτε αὐτὸ τοῦτο; ΚΛ. Καὶ πῶς μηχανή. ΑΘ. Τοῦτ' οὖν ὡς ἔοικεν αὐθις ἐσκεμμένων αὐτὰ νῶ, ὅτι ἡμῖν ὡμὲν οὐς νῶν παραπεπλεύκαμεν, καὶ ἐκόντας ἵνα χρὸ πον ἀπαγάγομεν ἀπ' ἄλλη, μέχρι γε τοσούτου πεπαιδεῦσθαι χρὴ δυνατὸν ἢ γυναικὶ εἶναι θεῖν ἔκαστον ταῖς τε ᾠδαῖσι τ' ἐυθμοῖς, καὶ ταῖς χρείαις ταῖς τῶν μελῶν ἵνα καθορῶντες τάς τε ἁρμονίας καὶ τοὺ ῥυθμοὺς, ἐκ λίγεσθαί τε τὰ προσήκοντα δίκαι τ' ὧσιν ἁ βίοις πλείοσι τὲ καὶ βιοῦσιν ἄμεινον πρέπον. καὶ οὕτως ᾄδωσι, καὶ ᾄδοντες αὐτοί τε ἡδονὰς τοπαραχρῆμα ἀσπεῖς ὧσιν καὶ βίοις νεωτέροις ἡγεμένες ὠθῶν χρειῶν ἀσφαλεῖς προσήκοντες γίγνωνται. μέχρι δὲ τοσούτου παιδεύεσθαι ἀκριβεστέραν αὖ παιδείαν τ' ἔν τ' ἀκολάστοις φθονοῦσης εἶναι μετακεχειρισμένοι. καὶ τῆς τ' οὐ πειστὰς αὐτοῦς. δ' ἐ τέλεον, οὐδὲ μέλ' ἀκίνητα ποιητῇ γιγνώσκειν, ἔστε καλὸν ἔστε μὴ καλὸν τὸ μίμημα. δ' ἁρμονίᾳ καὶ ῥυθμῷ, ᾠδὸν ἀνάγκη. βίοις δὲ πάντα τὰ ζῴα τῆς εἰκῆ λεγῆς οὔσης τῆ καλλίστου καὶ ἀρίστου· ἢ μηδέ ποτε ἐ καιρὸν ἐπῳδὸν γίγνεσθαι νέοις πρὸς ἀρετήν. καὶ δ' ὁ λόγος οὐ ἀρχεῖς ἐβουλήθη, πλὴ τῷ τῆ διονύσου χορεῖ ξοίδειαν ἐπιδεῖξαι καλῶς λεγομένῳ, εἰς παίδιαν ἔφηκε. σκοπῶμεν δὴ, εἰ τῆδ' οὕτω γίγνεται. θορυβώδης μὲν που ὁ ξύλλογος ὁ τοιοῦτος ἰδ ἀνάγκης προϋπούσης τῆς πόσεως δ' μᾶλλον εἰ ξυμβαίνει γιγνόμενος. ὃ δὲ ὑπεθέμεθα καταρχὰς ἀναγκαῖον γίγνεσθ' ἢ τῶν παῖδ γιγνομένων. ΚΛ. Ἀνάγκη. ΑΘ. Πᾶς δὴ αὖ φῶς αὐτῆ κουφότερος αἴρεται, καὶ γίγνεθ' τε καὶ παρέρπει ἀσ' ἐμπέπλακται καὶ ἀπηκουσίασ' ὁ τῷ τοιούτῳ τ' πίλασ'. ἆρχον δ' ἱκανὸς ἀεὶ εἶναι τῆ τε καὶ τῶν ἄλλων γεγονέναι. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Οὐκοῦν ἔφαμεν ὅταν γίγνηται ταῦτα· καθάπερ ἵνα ἀσφαλὲς τὰς ψυχὰς τῶν πινόντων διακεῖσθαι γίγνεσθαι, μαλθακωτέρας γίγνεσθαι καὶ νεωτέρας. ὥστε διατόνους ξυμβαίνειν τῷ διανεμῶ καὶ ἐπισταμένῳ παιδεύειν τε καὶ πλάττειν· καθάπερ ὅτ' ἦσαν νέαι· εἶναι δ' εἶναι φύσιν τ' αὖ φύσιν ὃν δεῖ τότε φύσιν ἀγαθὸν νομοθέτην, οὐ νόμας ἢ δεῖ συμποιοῦσ. διανεμόνους φύσιν δ' ἐπιτηδείαν καὶ θαρραλέον ἐκεῖνον γιγνόμενον καὶ αἰσχυντότερον ἢ δ' ὄντος, καὶ οὐκ ἐθέλοντα τάξειν καὶ φ κατὰ μέρος σιγῆς καὶ λόγου καὶ πόσεως καὶ μούσης ὑπομένειν ἐκδύλειν ποιῆν πάντα δοῦλοις τὰναντία. καὶ αἰσιόντι τῷ μὴ καλῷ βάρει, φύσιν κάλλιστον διαμαχόμενον φόβου, εἰς πίμπλειν οἴους τ' ἢ μεθ' ἡδονῆς· ὃν αὐσῶτα καὶ αἰσχίω θεῖον φόβον ὠνομάκαμεν. ΚΛ. Ἔστι ταῦτα. ΑΘ. Τοῦτ' δέγε τ' νόμων ἢ νομοφύλακα δ' καὶ σωφρονιστὴν αὐτοῖς, τὸν ἀθορύβους καὶ νήφοντας τ' μὴ νηφόντ' στατηδούς. ὧν δὴ χωρὶς, μίθη διαμάχεσθ' διπλόον, ἢ πολεμίους ἢ μὲθ' αὑτῶν ἀθορύβων. καὶ φ μὲν αὖ μὴ διαμένουσιν, ἐθέλειν πείθεσθαι τούτοις, καὶ τοῖς ὑγιεμόσι τ' διονύσου, τοῖς ὑπὸδ ἰδῆ κοντα ἔτη γεγονόσιν, ἴσην καὶ μείζω πλὴ αἰσχυλίαν φόβον, ἢ φ τοῖς τῆ αὖρως ἀπειθοῦσι τε καὶ ἀρχουσιν. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Οὐκοῦν ἔτι εἴη τοιαύτη μέθη, τοιαύτη δὲ παιδιὰ μῶν οὐκ ἀφελιθότερα αὖ οἱ βιοῦντι συμπότη καὶ μᾶλλον φίλοι, ἢ πρότερον ἀπαλλάττοιντο ἀλλήλων. ἀλλ' οὐχ ὅσον δεῖ ταχὺ ἐχρεοῦ, καὶ τὰ νόμους δὲ πᾶσαν πλὴ ξυνουσίαν ξυγκομένους καὶ ἄκολουθήσαντες, ὁπότε ἀφίκοιντο οἰνόφρονες τοῖς μὴ νήφουσι;

ΚΛ. Ὀρθῶς ἔγε δὴ ἔφη τοιαύτη εἶναι παιδιὰ λέγεις. ΑΘ. Μὴ τοίνυν ἐκεῖνό γ' ἔτι τῆς δ διονύσου δωρᾶς ψάπωμεν ἀπλῶς ὡς ἔστι καὶ ἡ μὴ εἰς βλιν οὐκ ἀξία παραλίπαθ. καὶ ἔτι τελέως τὶς αὖ ἐπ ξέλθοι λίτιον, ἐπεὶ καὶ ἡ μέγιστον ἀγαθὸν ὁ δωρᾶτ, λέγειν μὲν, ὅμως εἰς τοὺς πολλοὺς, δεῖ τὸ καλῶς τοὺς ἀνθρώπους αὐτὸ ὑπολαβεῖν καὶ ἴσασαι λεχθέν. ΚΛ. Τὸ ποῖον δή. ΑΘ. Λόγος τὶς ἅμα καὶ φήμη ὑπορρεῖ πως, ὡς ὁ θεὸς οὗτος, ἕως τῆς θεοῦ ἔρασ', διαφορεῖται τῆς ψυχῆς πλὴ γνώμην. διὸ τάς τε βακχείασ' καὶ πᾶσαν πλὴ μανικλὴ ἐμβάλλειν χορείαν πεπαυσόμενος. ὅθεν καὶ ἦν ἄπορ δ τῆδ' αὖ δὲ δώρηται.

ἀδύρηται. ἐγὼ δὲ τοῦ μὲν τοιαῦτα τοῖς ἀσφαλὲς ἡγοῦμαι εἶναι λέγειν ἢ ἃ ἐν, ἀφίημι μὲ λέγειν. ἃ δὲ τοσόνδε δίδε. ὅτι πᾶν, ὅσον αὖ τῷ προσήκει νοῦν ἔχειν τελεωθήναι, τοι οὗτον μὴ σοῦδὲν οὐδὲν ἧττον ποτὲ φύεται. οὐ δ' οὕτω δὴ τῷ χρόνῳ οὐ δ' μὰ τὸ κάκ τὰ τοις πλὴ εἰκείαν φρένησιν, πολὺν μάνεται τε μὴ ζοᾷ ἀτάκτως. μὴ δ' ταν ἀποκτείνῃ τὴς αὐτὸ πόρτα, ἀτάκτως αὖ πηδᾷ. ἀκμωκῶμεν δὲ, ὦ μουσικῆς τε μὴ γυμναστικῆς ἔφαμεν ἀρχὰς ταύτας εἶ. κλ. μεμνήμεθα· τί δ' οὔ. ἀθ. Οὐκοῦν μὴ ὦ μὲν ῥυθμοῦ τε μὴ ἁρμονίας ἀίσθησιν τοῖς ἀνθρώποις ἡμῖν ὁδηγὰς εἶναι πλὴ ἀρχὴν ταύτην ἔφαμεν· ἀπόλλωνα δὲ καὶ μούσας καὶ ὁ σύνεσιν, ἢν ὧν ἀστίους γεγονέναι. κλ. Φῶς γοῦν οὖ.

ΑΘ. Καὶ δὴ καὶ τὸν δίνον γε ὡς ἔοικεν ὁ τῶν ἄλλων λόγος, ἵνα μεταῤῥυθμὸν φύσιν ἐπὶ τῷ μουσείᾳ τῶν ἀνθρώπων δεδόσθαι. ὁ δὲ νῦν λεγόμενος ὑφ' ἡμῶν, φαρμακῶν ἕνδ' ἐνθυμητὸν φυσὶ· αἰδῶς μὲν λυγὰς κτήσεως οὕνεκα δέδοται· σωμάτος δὲ, ὑγείας τὸ καὶ ἰκνύς.

ΚΛ. Κάλλιστα δ' εἰρῆσθαι λόγον ἐν λόγοις ἀπεμνημόνευκας.

ΑΘ. Καὶ τὰ μὲν δὴ τῆς χορείας ἡμίσεια, διαπεπραγμένα· τὰ δ' ἡμίσεια ὅπως αὖ ἔτι δοκεῖ, πειρατέον μὲν, ἢ καὶ ἐάσωμεν.

ΚΛ. Τῶν δὴ λόγων, καὶ πῶς ἐκάστοις διαιρῶν.

ΑΘ. Ὅλην μὲν τὴν χορείαν, ὅλην παιδιὰν εἶναι ἐν ἡμῖν. ζῴου δ' αὖ, ὦ μὲν, ῥυθμοί τε καὶ ἁρμονίαι ἐν κατὰ πλὴν φωνὴν·

ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τὸ δὲν κατὰ πλὴν τὸ σώματος κίνησιν, ῥυθμὸν μὲν κοινὸν τῆς φωνῆς ἔχε κινήσει, σχῆμα δ' ἴδιον· ἐκεῖ δὲ μέλος, ἡ τῆς φωνῆς κίνησις.

ΚΛ. Ἀληθέστατα.

ΑΘ. Τὰ μὲν οἷ νῦν τῆς φωνῆς μέχρι τῆς ψυχῆς, πρὸς αὐτῆς παιδείαν, οὐκ εἰ δ' ὃν ἕνα τρόπον ὑπομάσασθαι μουσικήν.

ΚΛ. Ὀρθῶς μὲν οὖν.

ΑΘ. Τὰ δὲν τὸ σώματος, ἃ παιζόντων ὄρχησιν ἔθρεπτε, ἐὰν μ' χρι τῆς τοῦ σώματος αὐτῆς ἡ διαύτη κίνησις γίγνηται, πλὴ σ' πεχον ἀτυχῶν ἴδδη δ' τοιοῦτον αὐτὸ γυμναστικὴν προσεῖπε μὲν.

ΚΛ. Ὀρθότατα.

ΑΘ. Τὸ δὲ τῆς μουσικῆς ὑπὸ ῥυθμῷ μὲν διελιλυθέναι τῆς χορείας ἅπερ μὲν, καὶ διαπεπραῦσθαι, καὶ νῦν οὗτος ἐρῴδω. τὸ δὲ ἡμεσυ λέγειμεν, ἢ πῶς καὶ πη ποιητέον.

ΚΛ. Εἰ ἀρίστ· κρισὶ καὶ λακεδαιμονίοις διαλεγόμενος, μουσικῆς πίεις διελθὼν ἡμῶν, ἐλλειπόντ' δὲ γυμναστικῆς, τί πότ' εἰσισι πότ' δον ἡμῶν ἀφορμὴ πρὸς ταῦτην πλὴ ἐρώτησιν.

ΑΘ. Ἀρκεκρίας ἐγὼ ἄσα φαίνω. σχεδὸν ταῦτ' ἐρόμενον σαφῶς καὶ μεθαύω, ὡς ἐρώτησις οὖσα αὐτὴ ταυτὶ, ἀποχεῖσις τὸ δὲν ὡς ἐπὸν, καὶ εἴ μὲ προσεξεῖς διαπεπραῦσθαι τοῦ δὲ γυμναστικῆς.

ΚΛ. Ῥᾳδίου ὑπάλαξός τε ὧ οὔπω δὴ πρίει.

ΑΘ. Ῥᾴοντόν· οὐδὲ γοῦν πάνυ χαλεπὸν δὲν ἐπεῖν ὑμῖν ἀμφοτέρους γνώρισμα· πολὺ γὰρ τοῦτο τῇ τέχνῃ κάλλον ἐμπεῖραι, ὃ δ' ἐκείνη μετέχετε.

ΚΛ. Σχεδὸν ἀληθῆ λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν αὖ ταύτης ἀρχὴ ἡ τῆς παιδιᾶς, ἃ κατὰ φύσιν πηδᾶν ἐθέλοι πᾶν ζῷον· ἡ δ' ἀσθενὰ πινον ὡς ἔφαμεν, αἴσθησιν λαβὸν τοῦ ῥυθμοῦ, ἐγένησε τὸ ὄρχησιν καὶ ἔτεκε· τοῦ δὲ μέλους ὑπομιμνήσκοντος καὶ ξυνεροῦσε τὸν ῥυθμὸν, κοινωθέντες ἀλλήλοις χορέαν καὶ παιδιὰν ἐτεκέτην.

ΚΛ. Ἀληθέστατα.

ΑΘ. Καὶ ἃ μὲν φαμὲν ἤδη διελελύθαμεν αὐτῷ· ἃ δὲ, πειρασόμεθα ἐφεξῆς διελθεῖν.

ΚΛ. Ἔστω μὲν οὕτω.

ΑΘ. Ἐὰδὴ τῷ νῦν τῆς μέθης χορείᾳ, πρῶτον ἐπιθῶμεν, ἐκκαίσαν ξωοδοκεῖ·

ΚΛ. Ῥᾴδιον δὴ καὶ πάνυ λέγεις.

ΑΘ. Εἰ μέν πις πόλις ὡς οὖσης αὐσθῆς τῷ ἐπιτηδεύματι τῷ νεῷ ἐρωμένῳ, χρήσιτ' μᾶλλ' νόμων ἂν τάχιστ', ὡς ἔτ' σωφρονεῖν οἷόν τε μελέτης χωμένη, καὶ τ' ἄλλων ὅσων μὰ ἀφίξεται, ὡσαύτως καὶ κατὰ τ' αὐτὸ λόγον, τ' κρατεῖν αὐτ' τ' οἴκεια μηχανεμένη, ὅτ' ἐν ῥυθμῷ τ' ἀπολλ' ζῴου μὴ ἐν ῥυθμῷ· καὶ μὲν ὧν αὖ βούλεται πᾶν μετ' ἐπιτηδεύματων ὠνητικοῦ ἄλλων, οὐκ ἂν ἔτι θεμίλιν ταύτην πλὴ λῆψιν· ὡς δὲ ποτ' μέθη χρῆσθαι ταύτην πλὴ ὁδὸν, ἢ ὅτ' ἐν ἀσθενὰ ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τῆς κρατῶν καὶ λακεδαιμονίων χορείας· προσθέμεν αὖ, τῷ κορηβαντικῶν νόμῳ, μηδ' ποτε μηδένα ὃ τρα πηδᾶσθαι τούτ τ' ῥᾳδίως· ἀλλ' ὑσρο ποιᾶν συμπίνειν τ' τοῦ τ' χρόνου ἅπαντος· μὴ κατὰ σχολὴν μήτε ἀλλον μήτε πᾶλαι δᾶσθαι μηδ' ποτε· μὴ δὲ ἐρχόντας τ' τοῦτ' εἰσιαντ' ἐν αὖ ἀρχαῖοσι μὴ δ' αὖ κυβερνήτας μὴ δὲ σπιγγὰς εἰ ῥᾳδίους ὄντας, οἵνου ζάνεις ποτα

ρά παν. οὐκ ἄ ὅστις ξαλλυσόμενος εἰς δουλὴν ἀξίαν ἢ νὰ λόγου σωθήσεται. μαθὼν μὲν ἢ μὴ ἀφίκου μαθὼν τὸ παράπαν, εἰ μὴ σωφρονίσειε ἢ νόσων οὕνεκα. μὴν δ' αὖ νύκτωρ ὅταν ἐπινοῇ τις ταῦλαδ' ποιεῖν ἢ αὖθ' ἢ καὶ γυνὴ ἢ ἄλλα δὴ πάμπολλα αὖ τις λέγοι, οὐδὲν τοῖς νοῦν τε ἢ νόμον ἔχουσιν ὀρθὸν, οὐδ' ὁτιοῦν ὄνος. ὥστε καὶ τὸν λόγον ἐᾶσον, οὐδ' ἀμπίλων αὖ πολλῶν δεῖ, οὐδ' ἢ πνι πόλει. τα κτὰ δὲ τάδ' ἄλλα αὖ ἐν γεωργήματα, ἢ πᾶσα ἐλίαται, ἢ δὴ τά γε ἢ οἶνον ἀνδρὸν, ἀ πάντων ἐμμανέστατα ἢ ἀλίγιστα γάνος ἔ αὖ· οὗτος ὦ ξένοι ἡμῖν εἰξωνδοκεῖ καὶ κολοφὼν ἀδὴ τῷ περὶ οἴνου λόγῳ ἐυθεῖα ἐρρήθω. καλῶς καὶ ξωνδοκεῖ.

Νόμων ἢ νομοθεσίας Δευτέρου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΤΡΙΤΟΣ.

ΑΘ. Λῦται μὲν οὖν δὴ ταῦτα· πολιτείαν δ' ἀρχὴν τινά ποτε φῶμεν γεγονέναι· μῶν οὐκ εὐθὺ δῆτα αὖ αὐτὴν ῥᾴστα τε καὶ κάλλιστα κατίδοι;

τ ΚΛ. Γάθην ἀθ. Ὅπῃ μὴ πλὴν τῶν πολιτῶν ἐπίδοσιν ἐς ἀρετὴν μετὰ βαίνουσαν ἅμα μὴ κακίαν ἐνόησέ τις θατέον. κλ. Λέγεις δὲ πόθεν.

ΑΘ. Οἶμαι μὴ ἀφ' χρόνους μήκους τε μὴ ἀπειρίαν δ' καὶ τῶν μαθεῖν ὧν δεῖ τῷ νοεῖν. κλ. Πῶς λέγεις· ἀθ. Φῶμεν ἆρ' οὐ πόλεις τ' εἶναι μὴ ἀνθρώποις πολιτευόμενοι, δοκεῖς ἄν ποτε καταγνῶναι χρόνου πλῆθος ὅσον γίγνεσθαι; κλ. Οὔκουν ῥᾴστην γε οὐδαμῶς. ἀθ. Τὸ δ' ἦν ὡς ἄπειρόν τι μὴ ἀμήχανόν ἄν εἴη. κλ. Γαῦ μὴ οὖν ἔστι γε. ἀθ. Μῶν γε οὖν, οὐμυρίαι μὴ δὶς μυρίαις ἡμῖν γεγόνασι πόλεις ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ; καὶ τὰ ἄν αὖτ' δὴ τ' πλήθους λόγου, οὐκ ἐλάττους ἐφθαρμέναι; πολιτευμάτων δ' αὖ πάσας πολιτείας πολλάκις ἐναντίας χρὴ μὴ τοὺς μὴ βελτίονας, μείζους. ἢ τοὺς δ' ἐκ μείζονων, ἐλάττους· μὴ χείρους, ἐκ βελτιόνων γεγόνασι, μὴ βελτίους ἐκ χείρων. κλ. Δικαίως. ἀθ. Ταύτης δὴ περὶ λάζωμεν ἐπιμαίνθαι τῆς μεταβολῆς πῶς αἰτίας. τάχα τ' ἄν ἴσως δεῖξεν ἡμῖν πῶς πρώτην τῶν πολιτειῶν γένεσιν μὴ μετάστασιν. κλ. Εὖ λέγεις. ἀθ. Καὶ προθυμεῖσθ' δεῖ, σὺ μὴ, ὁ δεινὸς τ' αὐτ' ἀποφαίνεσθαι, ἡμᾶς δὲ, ξωνεπομένους. κλ. Ἆρ' οὖν ὑμῖν οἱ παλαιοὶ λόγοι, ἀληθῆ ἔχειν τινὰ δοκοῦσιν;

ΑΘ. Ποῖοι δή. κλ. Τὸ πολλὰς ἀνθρώπων φθορὰς γεγονέναι καὶ κατακλισμοὺς τε καὶ νόσους, καὶ ἄλλους πολλοὺς, οἷ δὴ βραχύτ' τ' ἀνθρώπων λείπεσθαι γένος. κλ. Γαῦ μὴ οὖν πιθανὸν δ' τοιοῦτον πᾶν παντί. ἀθ. Φῶμεν δὴ νοήσωμεν μέρος τ' πολλῶν τοῦτ' τιν, πῶς τῷ κατακλυσμῷ ποτε γενομένῳ. κλ. Τὸ ποῖόν τι αὖτ' διανοεῖσθαι. ΑΘ. Ὡς οἱ τότε περιφυγόντες πῶν φθορὰν, ὀρεσί τισι ἄν ἔεσαν νομεῖς· οἰκήτορες ἄρα σμικρὰ ζώπυρα τ' τ' ἀνθρώπων γένους διασεσωσμένοι. κλ. Δῆλον· ἀθ. Ἢ δὴ τοὺς γε, ἀνάγκη πᾶν τ' ἄλλων ἀπείρους τ' τεχνῶν· ἢ τ' οἰκεῖς ἄστεσι πρὸς ἀλλήλους μεταχειρίζεσθαι, οἷς τε πολιτικοῖς ἔρις ἢ φιλονεικίας, ἢ ὁπόσ' ἄλλα κακὰ πράγματα πρὸς ἀλλήλους ἐπινοοῦσι. κλ. Εἰκὸς γοῦν. ἀθ. Θῶμεν δὴ τοὺς εἰκοῖς πολίοις πόλεις ἢ πρὸς θαλάττῃ κατοικούσας, ἀρθῆναι οἱ τῷ τότε χρόνῳ διαφθείρεσθαι. κλ. Θῶμεν. ἀθ. Οὐκοῦν ὄργανά τε πάντα ἀπόλλυσθαι, ἢ ἔτι τέχνης ἔν ἐχόμενον ἀπαλαίας ὑπομένον, ἢ πολιτικῆς ἢ καὶ σοφίας τινὸς ἐτράσθαι, πάντα ἔρρειν ταῦτα εἰκὸς τότε χρόνῳ φόσμεν.

ΚΛ. Γῶς τ' ἄν ὦ ἄριστε ἔγωγε ἔμοιγε τάδ' οὕτω ἦν πάντα χρόνον εἰς νῦν διακεκόσμηται, καινὸν αὐθυρίσκειν τό ποτε καὶ ὁτιοῦν τοῦ. Ὅ, τι μὴ τ' μυρίας μύριαι ἔτη διελαύθασι ἄρα τὸν τότε, χίλιαι δ' ἀφ' οὗ γέγονεν, ἃ λὶς τοσαῦτα ἔτη, τὰ μὴ διαδάλλοντα κατὰ φαῦλα γίγνεσθαι· τὰ δὲ, ἐρφῆ· τὰ δὲ, παλαμήδη· τὰ δὲ τοῦδε μουσικὴν, μαρσύαν καὶ ὀλύμπου. τοῦδε λύραν δὲ, ἀμφίονα· τὰ δ' ἄλλα ἄλλοις πάμπολλα ὡς ἔπος εἰπεῖν, χρὴς καὶ πρώην γεγονότα. ἆρ' οὐδ' ὦ κλεινία ἦν φίλον ἔλι παρίλειπε ἦν ἀπ' χρὼς χρὴς γενόμενον;

ΚΛ. Μῶν φράζεις ἐπιμηλίδα; ἀθ. Ναὶ, ξένον γοῦν ἡμῖν τὸν δρόμον ὑπόσχεσιν τῷ μαχέσιμα τοὺς ξύμπαντας ὦ φίλε. ὁ λόγῳ μὲν ὑσίοδος ἐμαντεύσατο πάλαι, τῷ δ' ὄργῳ ἐκεῖνος ἀπετέλεσεν ὡς ὑμεῖς φατέ. ΚΛ. Φαμὶ γοῦν εἶναι. οὐκοῦν οὕτω δὴ λέγωμεν ἔχειν τότε ὅτε ἐγενόμεθ' ἀφ' θορὰ τὰ τοῦδε τοὺς ἀνθρώπους πράγματα

μυείαν μέν τινα φορᾶι δημόσιον. γᾶς δ' ἀφθόνου πλῆθος πάμπολυ. ζώων δὲ τἄλλων ἰξόντων, βουκόλοι ἅπαν τὸ ἔπι που αἰτῶν τοῦ μιλφθοῦ τὸ τοῦ χαλκοῦ γένος, ἀσφαλῶς τὰ τοῦτο νέμουσιν ἔν τε τοῖς ὄρεσι καὶ παρὰ χέας. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Πόλεως δὲ καὶ φυλακτέας ἐστὶ περὶ τὴν νομοθεσίαν τῶν νῦν ὁ λόγος ἡμῖν παρέσπασεν, ἆρ' ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν μᾶλλον ἢ τὸ παράπαν; ΚΛ. Οὐδαμῶς. ΑΘ. Οὐκοῦν ὀλίγων τῶν διακειμένων οὕτω, πανταχοῦ γίγνονται ἡμῖν ξύμπαντα. πόλις τε καὶ πολιτεῖαι καὶ τέχναι καὶ νόμοι· καὶ πολλὴ μὲν πονηρία, πολλὴ δὲ καὶ ἀρετή. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ἆρ' οἰόμεθα ὧδε ἔχειν μόνον τοὺς τότε ἀπείρους ὄντας, πολλῶν μὲν καλῶν τῶν κατὰ τὰ ἄστη, πολλῶν δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, τελείους πρὸς ἀρετὴν ἢ καὶ πρὸς κακίαν γιγνέσθαι. ΚΛ. Καλῶς ἔπος. καὶ μανθάνομεν ὃ λέγεις. ΑΘ. Οὐκοῦν πρεσβύντος μὲν τοῦ χρόνου, πληθυόντων δ' ἡμῶν τὸ γένους ἐς πάντα τανῦν κατεσκευάσται προειλύλυθεν ἅπαντα. ΚΛ. Ὀρθότατα. ΑΘ. Οὐκ ἀφῆσω γε ὡς ἐοικός, κατὰ σμικρὸν δή, οὐ παμπόλλῳ τινὶ χρόνῳ. ΚΛ. Καὶ μάλα πρέπει τὸ οὕτως. ΑΘ. Ἐκ τῶν ὑφηλῶν εἰς τὸ πεδία κατιόντων, δῆμαι πᾶσι φόβος εἶναι λοιὸς γιγνόμενος. ΚΛ. Πῶς δ' οὔ. ΑΘ. Ἆρ' οὐκ ἄσμενοι μὲν ἑαυτοὺς ἰόντων ἀπολιζήσονται, οὐ τοῖς πρὶν ἐκείνων ἐν χρόνοις; θέρεια δ' ὥστ' ἐπ' ἀλλήλους τότε φρένας κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν ζεῖν ταῖς τύχαις, ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντα ὀλίγου ἀπολώλειν ξυμμίσγοντα τοῖς ἀλλήλοις, οὐκ ἂν δῆμαι σφόδρα λωιτόν, σίδηρος γὰρ καὶ χαλκὸς καὶ πάντα τὰ μιταλλεῖα συμμιχνύμενα ἀφανίσαι. ὥστε ἀπορίαι πᾶσιν ἦν τοῦ αὖθις αἴρεσθαι τὰ τοιαῦτα· σβεννύμενος τὲ ἂν ἔχειν ἀνάγκη. εἰ γοῦν τι που καὶ τοιοῦτον γένος ἂν ὄρεσιν ἢ ὄρεσι, ταῦτα μὲν ταχὺ κατεψυχρώθη ἀφανίσαι. ἄλλα δ' οὐκ ἔμελλε γενήσεσθαι, πρὶν πάλιν ἐκ τῶν μιταλλείων ἀφίκοιτο ἐς ἀνθρώπους τέχνη. ΚΛ. Πῶς γὰρ δή. ΑΘ. Γενομένας δὲ τούτους ὕστερον οἰόμεθα τοῦ οὕτω γιγνέσθαι. ΚΛ. Δῆλον ὅτι παμπόλλοις ἔτεσιν. ΑΘ. Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ὅσαι πόλεις σιδήρου δέονται ἢ χαλκοῦ ἢ τῶν ἄλλων ἃ πάντ', ἐν αὐτῷ χρόνῳ ἢ ἔτι πλείονα, ἀφανισμέναι ἂν εἶεν ἐν τῷ τότε. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Καὶ γίνωνται τάσεις ἅμα καὶ πόλεμος ἀπολλύναι κατὰ τὸν τότε χρόνον πολλαχῆ. ΚΛ. Πῶς. ΑΘ. Ῥᾴστου μὲν ἁπάντων καὶ ἐμμελεστάτου ἂν δέοντο ἀλλήλοις δι' ὀρθημέλειαν. ἔπειτα οὐ περὶ μάχαιρος ἦν αὐτοῖς ἀσφαλές· νομῖς γὰρ οὐκ ἦν ἀσφαλές, εἰ μή τι σπανίζοιεν χαλκοῦ ἴσως, ἢ δὴ δ' ἂν πλεῖστον διέζων οἱ τότε χρόνῳ· χάλκεος γὰρ καὶ κρεῶν οὐδὲ μιᾶς ἔδεσεν ἴσως. εἶτα δὴ ἀμφότεροι, οὐφαύλως οὐ δ' ἀλίγως ἀφορῶν παρέχουσι· καὶ μὴν ἀμπίσχόνης γε καὶ σχεμάτης, καὶ οἰκήσεων καὶ σκευῶν ἐμπύρων τε καὶ ἀπύρων δυπόρους. αἱ πλάστιγγες δὲ καὶ ὅσαι πλεκτικαὶ τε τεχνῶν, οὐδὲν προσδέονται σιδήρου. ταῦτα δὲ πάντα, ζῶντα τὸν τότε χρόνον θεὸς ἔδωκε περίζειν τοῖς ἀνθρώποις ἵν' ὁπότε εἰς πάλιν τοιαύτην ἀπορίαν ἔλθοιεν, ἔχοιεν ἔλασιν καὶ ἐπίδοσιν τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους. πάντες μὲν δὴ ὅσοι ἔβιον οὕτω σφόδρα οὐκ ἦσαν· οὐ δὲ λεπτὸν πινύσαι ἀσκεμαζόμενοι, διαφορεῖ αὖ τοῖς ἐγγόνοις. πλούσιοι δ' οὐκ ἂν ποτ' ἐγένοντο, ἄχρυσοί τε καὶ ἀργύρου ὄντες, ὃ τότε οὐκ ἐκείνοις παρῆν. δ' αὖ ποτε ξυνοικίαι μήτε πλούτου ξυνοικοῦσι μήτε πενίᾳ, σβεννύουσι τὸν τοιοῦτον ἄμφω, γίγνονται τ' αὖ. οὔτε δ' ὕβρεις, οὔτ' ἀδικίαι. ζῶλός τε αὖ φθόνου οὐκ ἐγγίγνονται· ἀγαθοὶ μὲν δὴ ταῦτά τε ἦσαν καὶ ἄλλα τὰ λεγόμενα τότε. ἃ γὰρ ἔκεινοι καλὰ καὶ αἰσχρὰ ἐνόμιζον ὄντες, ἡγοῦνται ἀληθέστατα λέγειν καὶ ἐπέφανται. φαῦλος γὰρ ὑπονοεῖν, οὐδεὶς ἐπίστατο δι' σοφίαν ὥσπερ τανῦν. ἀλλὰ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων τὰ λεγόμενα ἀληθῆ μίζοντες ἔζων κατὰ ταῦτα. διόπερ ἦσαν βίοντοι παντάπασιν, οἷους αὖ δὴ ἡμεῖς ἀρτίως διελελύθαμεν. ΚΛ. Ἐμοὶ γοῦν δὴ καὶ τῷδε οὕτω ταῦτα ξυμβαίνει. ΑΘ. Οὐκοῦν ἔπομεν, ὅτι γυναῖκες διαβιοῦσαι πολλαὶ ἐξῆν τῷ τρόπον τῶν πρὸ κατακλυσμοῦ γεγονότων καὶ τῷ τοῦτο μὴ καθιστῶσι πρός τε τὰς ἄλλας μέλλουσαν ἢ τέχνης, καὶ πρὸς τὰς πολεμικὰς· ὅσαι τε πεζαὶ καὶ ὅσαι κατὰ θάλατταν γίνονται τανῦν· καὶ ὅσαι δὴ κατὰ φύλα μόνον αὖ λίαν καὶ τοῖς λειόμενα λίθοις ἔρεσι τὸ μιμαχανημένοι πέλοπες μαχαίρας, εἰς δὲ καὶ χερσὶν τε ἀλλήλας καὶ ἀδικεῖν, δυσθέστερα καὶ αὐθαδέστερα καὶ ἅμα σωφρονέστερα, καὶ ξύμπαντα δικαιότερα. δὲ τοῦτ' ἄριστον, ἧσπερ διελελύθαμεν. ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις. ΑΘ. Διελέχθω δὴ ταῦτα ἡμῖν, καὶ τὰ νῦν

γοις ξυμπόμενα. ἵνα πάντα ἀριθῶ τὸ σῶμα, ἵνα νοήσωμεν ζῶις τότε νόμων τῆς φύσεως χρέα. ἡ τῆς δὴ νομοθέτης αὖ ζῶις. κλ. Καὶ καλῶς γε εἴρηκας. ΑΘ. Λρῶν ἐκείνοι μὲν, οὔτ' ἰδίαν νομοθετῶν, οὔτε πω ἐφίλησε τὰ τότε τοὺς ζῶις χρόνους γίγνεσθαι δ' τοιοῦτον. οὐ δὲ τ' γράμματα ἔστι πω γῆς οὐ τότε τῷ μόρει τῆς περὶ δὴ γενέσεως, ἀλλ' ἔθεσι ἡ ζῶις λειγομένοις πατρικοῖς νόμοις ἑπόμενοι ζῶσιν. κλ. Εἰκὸς γοῦν. ἀθ. Πολιτείας δ' γε ὧδε ἡ τρόπος ἔστι τις οὗτος. κλ. Τίς. ἀθ. Δοκοῦσί μοι πάντες πλὴν οὐ δὲ τῷ τρόπῳ πολιτείαν, δυνάστειαν καλεῖν. ἡ ἡ νῦν ἔτι πολλαχοῦ ἡ οἰκίαις ἡ κατὰ βαρβαρικὰς ἐστί. λέγει δ' αὐτὸν που ἡ Ὅμηρος γεγονέναι τ' πλὴν τῶν κυκλώπων οἴκησιν. εἰ πού,

Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγορὴ βουληφόρος, οὔτε θέμιστες·
Ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα·
Ἐν σπιδέσι γλαφυρῆσιν. θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων ἠδ' ἀλόχων. οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.

κλ. Ἔοικέ γε ὁ ποιητὴς ὑμῖν οὗτος γεγονέναι χαρίεις. ἡ τί δὴ ἡ ἄλλα αὖ διελυθάμεν μάλ' ἀστεῖα. οὐ μὴν πολλά γε. οὐ δ' σφόδρα χρώμεθα οἱ κρῆτες τοῖς ξενικοῖς πράγμασι. ΜΕ. Ἡμεῖς δ' αὖ χρώμεθα μὲν ἡ ἔοικέ γε κρατεῖν τῶν ποιητῶν ποιητ'. οὐ μήν γε λακωνικόν γε, ἀλλά που μᾶλλον δίον ἰωνικὸν διεξέρχεται ἑκάστοτε. νῦν μὲν δὴ τῷ σῷ λόγῳ ἔοικε μαρτυρᾶν· δ' αὖ χρεῖον αὐτὸν δὴ πλὴν ἀρετήν τινα δεῖ μυθολογίας ἐπανορθοῦσθαι. κλ. Νέα. ΑΘ. Ξυμμαρτυρεῖ γάρ. ἡ λάβομέν γε αὖτ' μιμνησθῶ, ὅτι τοι αὖτ' πολιτείαι γίγνονται ποτε. κλ. Καλῶς. ἀθ. Μῶν οὐκ ἐκ τούτ' τ' κατὰ μίαν δίκην ἡ καταδύσεσι διαπαρμένων ὑπὸ ἀπορείας τῆς οὐ ταῖς φθοραῖς, οὐ δὲ ἄλλας δ' πρεσβύτατον κόσμον, δεῖ· τὸ πλὴν αὖ ἀρχὴν αὐτοῖς ἐκ παίδος ἡ μεῖζες γεγονέναι, δῆς ἑπόμενοι καθάπερ ὄρνιθες ἀγέλαις μίαν ποιήσουσι. πατρονομούμενοι καὶ βασιλέων παισῶν διακεκοσμήκασιν βασιλεύομενοι. κλ. Ἔοικέ μὴ οὖν. ἀθ. Μεταδὲ ταῦτά γε εἰς δ' κοινὸν μείζους ποιοῦντες πόλεις, πλέους σωθέντες· ἡ δ' γεωργίας τὰς οὐ ταῖς ὑπορείαις χρείσαντες πρώτας. περιβόλας τε ἀμφισταῖλεις πάσας τειχῶν θρύπτα, τ' ἀρχείων οὔσας ποιοῦντες· μίαν οἰκίαν αὖ κοινὴν ἡ μεγάλην ἀποτελοῦντες. κλ. Τὸ γοῦν εἰκὸς ταῦθ' οὕτω γίγνεσθαι. ἀθ. Τί δὲ τόδ' ἆρα οὐκ εἰκός. κλ. Τὸ ποῖον. ἀθ. Τῶν οἰκήσεων τὰ τ' μείζονα αὖ ἐξαπολύων ἐκ τ' ἐλαττόνων ἡ πρὸς τ', ἑκάστην τ' σμικρὸν παρεῖναι κατὰ τὸ ἔθος ἔχειν, τὸν τε πρεσβύτατον ἄρχοντα ἡ αὖτ' ἴδια ἅπαξ ἴδια, δεῖ δ' χωρὶς ἀλλήλων οἰκεῖν, ἔπειτα ἀφ' ἑτέρων ὄντ' τ' γεωπτόρων τε ἡ θρεψαύτ'. ἀ εἰδιοθήσειν ἡ θεούς τε ἡ ἑαυτούς. ἡ σμικροτέρων μᾶλλον, καὶ σμικρότερα. ἡ αὐσρικῶν, αὐσρικώτερα. ἡ κατὰ ζῆν που οὕτως ἑκάστους τὰς αὐτ' αἱρέσεις, εἰς· ὃν παῖδα δ' ἀφ' τυμελίας. ἡ παίδων παῖδας δ' λέγομεν ἡλικ' ἔχοντας ἐλίας νόμας, εἰς πλὴν μείζονα ξυσκίαν. κλ. Πῶς δ' οὔ. ἀθ. Καὶ μὴν ζούς γε αὖτ' νόμας αἱρέσεως ἑκάστοις, αὐτοκαίου που. τῶν δὲ τ' ἄλλων ὑπέρεις. κλ. Οὕτως. ἀθ. Ἀρχὴ δὴ νομοθέτης δεῖ ἐμβαίνειν, ἐλάθομεν εἰς ἔοικεν. κλ. Ταύτη μὲν δή. ἀθ. Τὸ γοῦν μὴ ταῦτα αὐτοκαίειν αἱρεῖ τῶν συνελθόντας ζῆν τοὺς κοινούς τινας ἑαυτ'. δὲ τὰ πάντ' ἰδόντες νόμιμα, τὰ σφίσιν αἱρέσιμα αὖτ' μάλιστα εἰς δ' κοινὸν ζῆς ἡμιμέσιν ἡ ἀγαθοῖσιν· οὐ δήμας, δεῖ Καπηλοῦσι φανερὰ λέξαντες, ἐλίαζε τὸ δόντες, αὐτοὶ μὴ νομοθέτης κλιθήσουσιν· τοῦ δὲ ἀρχοντας κατασήσαντες, ἀκριβοκρατήσαντα ἡ ἐκ τ' λαγαστιῶν ποιήσαντες, ἡ καὶ ἵνα βασιλέων αὐ ταύτῃ τῇ μεταβολῇ τῆς πολιτείας οἰκήσουσιν. κλ. Ἐφεξῆς γ' ἂν οὕτω τε ἡ ταύτη γίγνοιτο. ἀθ. Τρέχομεν δέ γε ἡ πως ἐν πολιτείᾳ ἅμα γιγνόμενον. ὧ δὴ πάντα εἶδη ἡ παραδείγματα πολιτῶν ἡ ἅμα πόλιων ξυμπήξαι γίγνεται. κλ. Τὸ ποῖον δὴ τ' λέγεις; μὴ δ' λαβόντερον
» ἡ μέρος ἐν σμικρὸν λέγων δ' ἴσως δ' πω γιγνόμενα. κτήσει ἡ σκεδασθέν τινα γάρ πως φασίν,
» ἐπεὶ δ' πως ἅλιος ἐρᾷ, οἰ πλέφ πι πόλισο πόλις μερόπων αὐθρώπων. Δ' ἐὸν ὑπορείας ὥστε πολυπλάκας ὄφις. λείπει δὴ ταῦτα τὰ ἕπη ἡ ἐκεῖνα, ἃ τ' τ' κυκλώπων εἴρηκε, κατὰ θεὸν πως ἀρεμιάκ καὶ κατὰ φύσιν θεῖον γοῦν οὖν δὴ καὶ ἡ πολυκλὴν οἰκιστικὸν ἓν γένος ὑμφοδῶν, πολλῶν κατ' ἀλήθειαν γιγνομένων ξαύλοις χρείσι

καὶ μύσταις ἐφάπτεσθαι ἐκέλευε. ΚΛ. Καὶ μάλα. ΑΘ. Εἰς δὲ τὸ πρόσθεν προ-
ελθόντων ἔτι τῷ νῷ ἐπιλήσμονες ἡμεν μύθου. τάχα γὰρ ἂν συμβαίνοι τι τῆς ἡμετέρας
πέρι βουλήσεως. οὔκουν χρή. ΚΛ. Ταύμοιγε δοκῶ. ΑΘ. Κατῳκίσθη δὴ φαμὲν
ἐκ τῶν ὑψηλῶν εἰς μέσα τε καὶ κοιλὸν πεδίον ἴλιον, ἐνδὸν λόφοντινα, οὐχ ὑψηλὸν καὶ
ἔχοντα ποταμοὺς πολλοὺς ἄνωθεν ἐκ τῆς ἴδης ὁρμωμένους. ΚΛ. Φασὶ γοῦν. ΑΘ.
Λέγωμεν οὐκ ἐν πολλοῖς ἤδη χρόνοις ἔτι μετὰ τὴν κατακλυσμόν, ὅπως ἐσόμεθα γεγονότες;
ΚΛ. Πῶς δ' οὐκ ἐν πολλοῖς. ΑΘ. Δεινὰ γοῦν ἔοικεν αὐτοῖς λήθη τότε παρεῖναι τὴν
νῦν λεγομένης φθορᾶς. δι' ἣν οὕτως ὀλίγοι ποταμοὺς πολλοὺς καὶ ἐκ τῶν ὑψηλῶν ῥέοντας
πόλιν ὑπέθεσαν. πιστεύσαντες οὐ σφόδρα ὑψηλοῖς ἔτι λόφοις. ΚΛ. Δῆλον οὖν
ὡς παντάπασί γε μακρὸν ἀπεῖχεν χρόνον τῆς τοιαύτης πάθους. ΑΘ. Καὶ ἄλλαί γε
δὴ μυρίαι πόλεις τότε κατῴκουν ἤδη πολλαὶ πεπληθυόντων τῶν ἀνθρώπων. ΚΛ. Τὶ
μήν. ΑΘ. Αἵ γέ που κἀπεπράκεισαν ἐν αὐτῇ. καὶ κατὰ θάλατταν δὴ ἔτι ὡς ἀφόβως
ἤδη πάντ' χρωμένων τῇ θαλάττῃ. ΚΛ. Φαίνεται. ΑΘ. Δέκα δ' ἔτη που μείναντες
ἀχεεῖν, πάλιν φοίνικα ἀπέστειλαν ἐποίησαν. ΚΛ. Καὶ μάλα. ΑΘ. Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ
χρόνῳ ὄντι δικαίως, ὃν ἡ Ἴλιον ἐπολιορκήθη, τὰ τ' πολιορκούντων ἐκείνων καὶ
πολλὰ ξενικὰ βαινόμενα γιγνόμενα τῆς τοίσεις τῶν νέων. οἳ καὶ ἀφικομένους ἐκ
τὰς εἰς τὰς αὐτῶν πόλεις τε καὶ οἰκίας, οὐ καλῶς οὐδὲ λίκην ὑπεδέξαντο. ἀλλ' ὥστε
θανάτους τε καὶ σφαγὰς καὶ φυγὰς γενέσθαι παμπόλλας. οἱ πάλιν ἐκπεσόντες καὶ πλη-
θυν, μεταβαλόντες ὄνομα. σωτῆρες αὖτ' ἀχαιῶν κληθέντες, ἀφ' ὧν συλλέξαντα τὸ
τοῦ τότε φυγάδων σωτῆρα. καὶ δὴ ταῦτά γε ἤδη πάνυ ὑμεῖς ὦ λακεδαιμόνιοι τὰν-
τοῦθεν, μυθολογεῖτε καὶ διατρίβετε. μι. Τὶ μήν. ΑΘ. Ὅθεν δὴ καὶ ἀρχὰς ἔβλε
φαμέν τοῦδε νόμων διαλεγόμενοι, τοῦδε πεσόντες μουσικῆς τε καὶ ταῖς μέθαις, νῦν
ἐνδὲ τὰ αὐτὰ πάλιν ἀφίγμεθα ὡσπερ καὶ τὰ πρόσθεν. καὶ ὁ λόγος ἡμῖν, ὡς λακεῖν ἀπο
λίλοιπεν. ἦκει γοῦν ἡμῖν εἰς λακεδαίμονα καὶ βίκησιν αὐτῶν, ὧν ὑμεῖς ἀρχὰς ἔφατε καὶ
βικῆσθαι καὶ κρίτην, ὡς ἀληθῶς νόμοις. νῦν οὖν βασάνῳ τοιούτῳ τῇ παλαίᾳ
τοῦ λόγου, ἆρ' πολιτειῶν ἄνευ καὶ νομίσεων διεξελθόντες, ἱκανῶς μάθα πρώτην
τε καὶ ἀληθεστάτην καὶ ἀρίστην πόλιν. ἀλλ' ἄλλων ὡς οἰόμεθα ταῖς καὶ βικήσεσιν ἐχομένας,
ὁ χρόνου τινὸς μήκεσιν ἀπλήστοις. νῦν δὲ δὴ τετάρτη τῆς ἡμῖν αὖ τῇ πόλις. εἰ δὲ βούλεσθε,
ἔθνος ἥκει καὶ βικιζόμενόν τε ποτε, καὶ νῦν κατῳκισμένον. ἐξ ὧν ἃ πάντων εἶλε
ξυνῆκαι ἀκούσαμεν τί τε καλῶς ἢ μή, κατῳκίσθη, καὶ ποῖοι νόμοι σώζουσιν αὐτῶν τὰ
σωζόμενα, καὶ ποῖοι φθείρουσι τὰ φθειρόμενα καὶ αὖτε ποίων ποῖα μεταθέντα, δι-
αλάμενα πόλιν ἀπεργάζοιν τ' αὖ ὧ μέλλει τε καὶ κλεινία. ταῦτα δὴ πάλιν, οἷ ἐξ ἀρ
χῆς ἡμῖν λεκτέον, εἰ μή τι τοῖς εἰρημένοις ἐγκαλοῦμεν λόγοις. μι. Εἰ γοῦν ὦ ξένε τῆς
ἡμῖν ὑπόκριτο θεός, ὡς ἐὰν ἐπιχειρήσωμεν ἡ λάττονα τῇ τῆς νομοθεσίας σκέψει, δν
νῦν εἰρημένων λόγων οὐχέρους, οὐ δικαίως ἀκουσόμεθα, μακρὰν αὖ ἔλθοιμι ἔτι γε.
καὶ μοι βραχὺ αὖ δόξειεν, ἡ νῦν παρεῦσα ἡμέρα γίγνεσθαι. καὶ τοι σχεδόν γέ ἐστιν, ἐκ-
θερινῶν ὡς τὰ χειμερινὰ τῆς θεοῦ ἰέναι πομπίου. ΑΘ. Χρὴ δὴ ταῦτα ὡς ἔοικε σκοπεῖν.
μι. Ταύμοιγε δοκῶ. ΑΘ. Γενώμεθα δὴ ταῖς διανοίαις ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ὅτε λακε-
δαιμόνων μὲν καὶ ἄργος καὶ μεσσήνη καὶ τὰ μεταξὺ τούτων, ὑπήκοα τοῖς προγόνοις ὑ-
μῶν ὧν μάλλει καλῶς ἐγεγόνει. ἡ δὲ δὴ μετὰ ταῦτα ἔδοξεν αὐτοῖς ὥσπερ λέγεται ἡ
τὸ μύθου, τειχῆ δ' ἐράτευμα διανέμαντας, ἐρεῖς πόλεις κατοικίζειν. ἄργος. μεσσή-
νην. λακεδαίμονα. μι. Ταύμοιγε δοκῶ. ΑΘ. καὶ βασιλῆς μὲν ἄργους, τήμενος
ἐγίγνετο. μεσσήνης δέ, κρεσφόντης. λακεδαίμονος δέ, παγκλῆς καὶ εὐρυθένης. κλ.
Ἐὰν γοῦν οὕ. ΑΘ. Ἐάντες δὴ τοῦδε ὥμοσαν οἱ τότε βοηθήσειν, ἐάν τις τὴν βασιλείαν
αὐτῶν διαφθείρῃ. ΚΛ. Τὶ μήν. ΑΘ. Βασιλεία δὲ κατελύετο ὧ
πρὸς δὸς, ἢ καί τις ἀρχὴ πώποτε κατελύθη, μὴν ὑπό τινων ἄλλων, ἢ σφῶν αὐ-
τῶν; ἢ νῦν δὴ μὲν ὀλίγον ἔμπροσθεν τοῦδε τυχόντες τοῖς λόγοις, ὅτω ταὐτὸ τί
θεμεν, νῦν δὲ πλειλήσμεθα. μι. καὶ πῶς. ΑΘ. Οὐκοῦν νῦν δὴ μᾶλλον εἰς αἰσθόμε
θα δ' ἑαυτόν. τοῦδε τυχόντες ἢ ὄργοις γεγονότες ὡς ἔοικεν, ἢ τ' αὖ τὸν λόγον ἐλλύ-

θαμεν. ὥστε οὐ τὸ κενόντι ζητήσομεν τὸν αὐτὸν λόγον. ἀλλὰ τὸ γεγονός τε μὴ ἔχειν ἀλήθειαν. γένοιτο δὴ τάδε, βασιλεῖαι ἓξ εἰς, βασιλευομένας πόλεσι διπλᾶς, ὥμοσαν ἀλλήλαις ἐκστρατεύειν, κατὰ νόμους οὓς ἔθεντο τοῦτε ἀρχειν μὴ ἀρχεσθαι κοινούς, οἱ μὲν, μὴ βιαιοτέραν πω ἀρχὴν ποιήσασθαι, πρὸ ἑνὸς τε χρόνου μὴ γένους. οἱ δὲ, ταῦτα ἐμπεδοῦν των τῶν ἀρχόντων, μήτε αὐτοὶ τὰς βασιλείας σφῶν λύειν, μήτ' ἐπιτρέψειν ἐπιχειροῦσιν ἑτέροις. βουλήσειν δὲ βασιλεῖς τε βασιλευσιν ἀδικουμένοις μὴ δήμοις. καὶ δὴ μεν δήμοις, μὴ βασιλευσιν ἀδικουμένοις. εὑρὼν ἔπος; ΜΕ. Οὕτω μᾶλλον. ΑΘ. ἀκὸν γέ μέγιστον ταῖς καταστάσεσι τῶν πολιτειῶν ὑπῆρχε, ταῖς οἱ ταῖς δισὶ πόλεσι νομοθετουμένοις, εἴτε οἱ βασιλεῖς ὁμοθέτουν, εἴτ' ἄλλοι τινές. ΜΕ. Ῥᾴον. ΑΘ. τὸ ξυνδούς τε δύο δύο ὧν πω μίαν ἀεὶ πόλιν, πω τοῖς τιθεῖσι νόμοις ἀπειθεστάτην. ΜΕ. ἥδιστον. ΑΘ. καὶ μὴν τό γε οἱ πολλοὶ προστάττουσι τοῖς νομοθέταις. ὅπως τοιούτους θήσουσι τοὺς νόμους. οἵους εἰκότες οἱ δήμοι μὴ τὰ σφόδρα δέξονται καθάπερ αἱ ἔτι γυμναστοῦς ἢ ἰατροῖς προστάττοι μεθ' ἡδονῆς θεραπεύειν τε μὴ ἰᾶσθαι τὰ θεραπευόμενα σώματα. ΜΕ. παντάπασι μὴ δῆτα. ΑΘ. τὸ δέ γ' ὅτιν ἀκαπνὸν πολλάκις, εἰ καί τις μὴ λύπης μὴ μεγάλης λύσειεν, δυεκλύσειέ τε μὴ ὑγιῆ σώματα ἀπεργάζεσθαι. ΜΕ. τί μήν. ΑΘ. μὴ τόδε γε, ἓν τοῖς τότε ὑπῆρχεν. ἀσμικρὸν ἐς ῥᾳστώνην τὴν θέσεως τῶν νόμων. ΜΕ. τὸ ποῖον. ΑΘ. Οὐκ ἦν τοῖς νομοθέταις ἡ μιγὴν τὴν μέμψεων, ἰσότητα αὐτοῖς τινὰ κατασκευάζουσι τὴν οὐσίας, ἣν περ οἱ ἄλλοις νομοθετοῦσι πόλεσι πολλαῖς γίγνεσθαι, ἐαύτοις ζητῆσαι τε κτῆσιν καινὴν καὶ χρῶν διάλυσιν. ὁρῶν, ὡς οὐκ ἂν δύναιτο αὐτὸν τοῦτο γενέσθαι ποτὲ δ' ἴσον ἐκ νεωνῶς. ὡς ἐπιχειροῦντι δὴ νομοθέτῃ κινεῖν τὸ τοιοῦτον τὶ πᾶς ἅπαντα λέγων, μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα. καὶ ἐπαρᾶσθαι πάντα αὐτὸν. θεῖς δὲ δὴ δωρεισθαι καὶ τὸ οὕτως ὑπῆρχε καλῶς καὶ αἰεμεσήτως. γῆν τε ἀναμφισβητήτως διανεμηθῆναι. καὶ χρέα μεγάλα καὶ παλαιὰ οὐκ ἦν. ΜΕ. Ἀληθῆ. ΑΘ. Ῥᾴδιόν τοι εἶναι καλῶς οὕτως αὐτοῖς ἐγχωρῆσαι ἡ κατοίκισίς τε καὶ νομοθεσία. μᾶλλον. ΜΕ. Ῥᾷον δή. καὶ τί μεμφόμενος αὖ λέγεις. ΑΘ. Ὅτι χρῶν γενομένων τὴν οἰκήσεων. τὰ δύο αὖ μοῖρα, ταχὺ πάντε πολιτείαν μὴ δὴν νόμους διέφθειρε. δεῖ δὲ ἓν μόνον εἶναι τὸ τὴν ὑμετέραν πόλεως. ΜΕ. Οὐ πάνυ ῥᾴδιον ὁρᾶν σοι τᾶς. ΑΘ. Ἀλλὰ μὴν δέομαι ὑμᾶς ἔσον. οὐ δῶ νῦν σκοπουμένους καὶ ὀξυτάζοντας περὶ νόμων, παίζοντας παιδιὰν πρεσβυτικὴν σώφρονα, διελθεῖν πω ὁδὸν ἀλύπως ὡς ἔφαμεν, ἵνα μὴ ἀρχόμεθα πρᾶξαι. ΜΕ. Τί μὴν καὶ ποιητέον γε ὡς λέγεις. ΑΘ. Τίνα οὖν αὖ σκέψιν καλλίω ποιησόμεθα τὴν νόμων ἢ τούτων, οἳ ταύτας διακεκοσμήκασιν. ἢ πόλιων περὶ τίνων ἀδοκιμωτέρων τὸ καὶ μᾶλλόν καταοικίσειν σκοπὸν μᾶλλον. ΜΕ. Οὐ ῥᾴδιον αὐτὶ τούτου τὸ τέρας λέγειν. ΑΘ. Οὐκοῦν ὅτι μὴ δεινοῦν γε οἱ τότε πω καταστήσαντες τοιαύτην οὐ πλουτοποιοῦν μόνον ἕνεκα ζωῆς ἀνανδρον, σκιδνὸν δῆλον. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν, ἅπερ τὸ ζαρζαρὸν αὐτοῦ ἀδικοῦ. καθάπερ οἱ τὸ ἴλιον οἰκοῦντες, τότε πιστεύοντες τῇ τὸ ἀσυτείαν δυσάμει, τῇ τὸ νῦνον γνωμένῃ θρασυνόμοισι, τὸ πόλεμον ἤρασθαι τὸ δόλιον. ἓν τὸ ἔτι τὸ ἀρχῆς ἐκείνης σῶμα τὸ σωζόμενον, οὐ μικρόν. καθάπερ νεῶ τὸ μέγαν βασιλέα φοβούμεθα ἡμεῖς, καὶ τότε ἐκείνην πω συσταθεῖσαν σώταξιν, ἐδόκησαν οἱ τότε. μέγα τὸ ἔγκλημα πρὸς αὐτοῦ, ἢ τὸ δόλιος ἄλωσις, τὸ δὲ βύτορον ἐγκλόνει. τὸ ἀρχῆς τὸ τὸ ἐκείνων ἓν μέσον. πρὸς δὴ ταῦτα πάντα ἡ τὸ στρατοπέδου τὸ τότε διανεμηθεῖσα εἰς ῥᾳδίως κατασκευὴ μία ὑπὸ βασιλέων ἀδελφῶν παίδων ἡρακλείας, καλῶς ὡς ἐδόκει ἀσυρεμένη καὶ κατακεκοσμημένη, καὶ διαφθόρων τῆς δὴ πω δόλου ἀφυκοσμούσης. πρῶτον μὲν τὸν ἡρακλείδας τὸ πλοπισῶν ἀμύνειν ἡ γᾶν τὸ ἀρχόντε ἀρχοντας ἔχειν. ἔπειτ' αὖ δ' στρατόπεδον τὸ τὸ δόλιον ἀφικομένα διαφθορεῖν πρὸς ἀρετήν. νενικηκόσιν τούτους. ἡ πᾶς δ' ὑπὸ τούτ' ἐκείνες ἀχαιὸς ὄντας, ὑπὸ δωρεῶν. ἀρέσκεσθαι ἡ μὴ τῇ διανοίᾳ ταύτῃ κατασκευάζεσθαι τοῦτο; ΜΕ. Παύμεθ' ἄν. ΑΘ. Οὐκοῦν μὴ δ' εἰκαίως ἔκλυε ταῦθ' ἕξειν εἰκὸς αὐτός. μὴ χρόνου δὲ νὰ αὖ πολλῷ μᾶλλον, ἅτε κεκοινωνηκότας μὴ πολλῶν πόνων καὶ κινδυνῶν ἀλλήλοις, ὑπὸ γένους δὲ ὄντος τῶν βασιλέων ἀδελφῶν ὄντων διακεκοσμημένους. πρὸς τοῦτο δὲ δεῖν, μὴ

πολλοῖς μάστιξι καὶ χρημάτων ἔνεκα ζῆν τοῖς τε ἄλλοις, καὶ τῷ ἀδελφιδῷ ἀπόλλωνι. ΜΕ. πῶς δ' οὐκ εἰκός. ΑΘ. ταῦτα δὴ τὰ μεγάλα οὕτω προσδοκώμενα διέπεσε ἔοικε τότε ταχύ. πλὴν ὅ γε πρὸ εἴπομεν καὶ δὴ σμικροῦ μέρους τῆς πόλεως ἐν ὑμέτερον τόπον. καὶ ζῆν δὴ πρὸς τὰ δύο μέρη πολεμοῦν, οὐ πώποτε πέπαυται, μέχρι τοῦ καὶ νῦν. εἰ πεὶ γε νομίζει γε ἡ τότε διάνοια καὶ ξυμφωνήσασα εἰς οὗ, ἀν πόσα ἦν αὐτοῖν δύναμιν ἔχοντα πόλεμον. ΜΕ. πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. πῶς οὖν καὶ τῇ πόλιτο, ἆρ' οὐκ ἄξιον ἐπισκοπεῖν τὴν λοιπὴν καὶ τοιοῦτον σύστημα ἥτις ποτὲ τύχη διέφθειρε. χρὴ γὰρ οἶμαι διὰ τὰ ἄλλα σκοπῶν, ἢ νόμους ἢ πολιτείαν ἄλλως διασῴζουσαν καὶ καλὰ καὶ μεγάλα πράγματα, ἢ καὶ ζύναντίον διαφθείρουσαν παραπαίειν, εἰ ἀμελήσεις τούτων. τοῦδ μὲν ἄρα ὡς ἔοικεν οὕτυχῶς πως ἐμβέβληκεμέν γε εἰς ἡμᾶς σκέμμα ἱκανόν. ΜΕ. παῦ μὲν οὖν. ΑΘ. ἦ οὖν ὦ θαυμάσιε λελήθαμεν αὖθρωποι πάντες καὶ τὰ νῦν δὴ ἡμεῖς διὰ μακροῦ μὲν ἐκάστοτέ γε καλὸν ὁρᾶν πρᾶγμα γινόμενον, καὶ θαυμαστὰ αὖ ὀργασάμενον, εἴτις ἄρα ἐπιστήμη καλῶς αὐτῷ χρῆσθαι καὶ τά τινα τρόπον, ἡ δὲ νῦν γε ἡμᾶς, τάχ' αὖ ἴσως τοῦδι ζῆν αὐτὴ οὔτ' ὀρθῶς δι ανοούμεθα, οὔτε καὶ τὰ φύσιν. καὶ δὴ καὶ τοῦδι τὰ ἄλλα πάντες πάντα τοῦδι ὧν αὖ οὕτω διανοηθῶσι; ΜΕ. λέγεις δὲ δὴ τί, καὶ τοῦδι τίνος σοιφῶμεν μάλιστ' ἐρῆσθαι τοῦτον τὸν λόγον. ΑΘ. ἦ γαῖ, καὶ αὐτὸς ἐμαυτῷ νῦν δὴ καὶ γέλασα· ἀποβλέψας γὰρ πρὸς ζῆν τὸν τόλον οὐ πέρι διαλεγόμεθα, ἔδοξ ἐμοὶ πολυμαλός τε εἶναι, καὶ θαυμαστὸν κτῆμα παρεκπιστεῖν τοῖς Ἕλλησιν ὅπερ εἶπον, εἴτις ἄρα αὐτῷ τότε καλῶς ἐχρήσατο. ΜΕ. Οὐκοῦν δὴ καὶ ἐχόντως νῦν, σύτε πάντα εἶπις, καὶ ἐπῃνέσαμεν ἡμεῖς. ΑΘ. Ἴσως· ἐννοῶν μὲν, ὡς πᾶς ὅς αὖ ἴδῃ τι μέγα καὶ θαυμαστὸν ἔχον πολλὴν καὶ ῥώμην, δι' ὑὸς ἔπαθε ζῆν, ὡς ἔπρεπε ἐπίστασθ' ὁ κεκτημένος αὐτῷ χρῆσθαι τοιούτῳ τὲ ὄντι καὶ τηλικούτῳ, θαυμαστὰ αὖ καὶ πολλὰ κατεργασάμενος δύναμένη. ΜΕ. Οὐκοῦν ὀρθὸν δὴ ζῆν, ἢ πῶς λέγεις. ΑΘ. Σκόπει δή. ποῖ βλέπων ὁ ἐν ἔπαινον ζῆν ἢ ἐκείνου τιθέμενος, ὀρθῶς λέγει· πρῶτον δὲ τοῦδι αὐτῆς τοῦ νῦν λεγομένου, πῶς, εἰ κατὰ τόπον ἐπίστασθαι τάξαι ἂ χρὰ τότε διανεμοῦντας, τοῦ κατοῦ πῶς αὖ ἔτυχον· ἆρ' οὐκ εἰξωκίσασθέ τε ἀσφαλῶς αὐτὸ, διόσωζόντες εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον ὥστε αὐτούς γε ἐλευθέρους εἶναι, καὶ ἄλλων ἀρχοντας ὧν αὖ βουληθεῖεν. καὶ ὅλως οὐ αὐθρώποις πᾶσι καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις πράττειν ὅτι ἐπιθυμοῖεν αὐτοί τε καὶ οἱ ἔκγονοι. μῶν οὐ τούτων χάριν ἐπιθυμεῖεν αὖ; μα. Παῦ μᾶν. ΑΘ. Ἆρ' οὖν καὶ ὃς αὖ ἰδὼν πλοῦτον μέγαν ἢ τιμὰς διαφέρουσας ἑαυτοῦ, ἢ καὶ ὁ ἱερεὺς τῆ Διὸς οὕτως εἶπε, ταυτὰ ταῦτα πρὸς ζῆν Σλέπων εἶπεν· ὡς ὄλβ' ζῆν, αὐτῷ γενησόμενα. ὧν αὖ ἐπιθυμῇ πάντα ἢ τὰ πλεῖστα καὶ ὅσα ἀρίστα τὰ λόγου; μα. Ἔοικε γοῦν. ΑΘ. Φῶμεν δὴ, πάντων αὐθρώπων ἔστι κοινὸν ἐπιθύμημα οὗτε, ἐν νῷ ὑὸ τῷ λόγου δηλούμενον, ὡς αὐτός φησιν ὁ λόγος. μα. Τὸ ποῖον. ΑΘ. ἐν κατὰ πάντ' αὐτῆ ψυχῆς ἐπίταξιν, τὰ γιγνόμενα γίγνεσθαι μάλιστα μὲν, ἂ πάντα· εἰ δὲ μὴ τά γε αὐθρώπινα. μα. Τί μήν. ΑΘ. Οὐκοῦν ἐπεὶ πᾶν τοῦτο πάντες ἐν τοιοῦτον ἀεὶ παῖδές τε ὄντες καὶ αὖθρωποι καὶ πρεσβύται, τοῦτ' αὐτὸ καὶ δεῖ χρῆσθαι αἰσχρὰ καὶ ὑὸ τέλους. μα. Πῶς δ' οὔ. ΑΘ. καὶ μὴν ζῆς γε φίλοις που ξυνδιαχρήσεσθαι ταῦτα ἅπερ ἐκεῖνοι αὐτοῖς. μα. Τί μήν. ΑΘ. Φίλος μὲν υἱὸς πατρὶ, παῖς ὢν αὖσρί. μα. Πῶς δ' οὔ. ΑΘ. καὶ μὴν ὧν γ' ὁ παῖς δεῖ χρῆσθαι ἑαυτῷ γίγνεσθαι, πολλὰ ὁ πατὴρ ἀπόξεμι τ' αὖ τοῖς θεοῖς, μακαρίως καὶ τὰς τ' υἱέος δύχρὰς γίγνεσθαι. μα. Ὃ τ' αὐτοῖς ὧν καὶ ἔπιος δεῖ χρῆσθαι λέγεις; ΑΘ. καὶ ὅταν γε ὁ πατὴρ ὢν σοφόσβανταπαίκης, μανθάνειν τε καλῶν καὶ τ' δικαίων γιγνώσκων, δεῖ χρῆσθαι μάλα προθύμως εἰς παῖδα μακαρίσθαι ὧν τοῖς γενομένοις θεοῖς, πρὸς ἓν δυστυχῶς τελευτήσαντα ἱκανῶς ἐλευθέρως. ὁ δὲ παῖς γιγνώσκει; τότε δὴ κεῖς παῖς παιδὶ συνδέξεσθαι; μα. μανθάνω ὃ λέγεις. λέγειν γοῦν μοι δοκεῖς ὡς οὐ ζῆν δικταῖον, οὐ δὲ ἐπεικτέον ἕπεσθαι πάντα τῇ ἑαυτῆ βουλήσει· πλὴν βούλεσθαι δὲ μᾶλλον τὴν ἑαυτοῦ φρόνησιν· τὸν δὲ μὴ πόλιν, μὴ οἶκον ἡμῶν ἡγεῖσθαι, καὶ δύχεσθαι λέγειν μὴ ἀσθένειαν, ὅ που νοῦν ἔχει. ΑΘ. Ναί· καὶ δὴ καὶ φαίνεταί γε ἀεσβρα νομοθέτην ὡς ἀεὶ δεῖ πρὸς τοῦδε Σλέποντα.

ζεθῆναι τοὺς τέκνας τῶν νόμων, αὐτός τε ἐμανθανέτω, καὶ ὑμᾶς ἐπαινέσομαι καὶ παρχὰς ἐμαμαθήκατε τὰ λεχθέντα. ὅλε τ' μὲν σφῶν ἦν παρασκέλευσμα, ὡς χρεὼν ἐν ἡνεκ' ἀγαθὸν νομοθέτην, πάντα πολέμου χάριν τὰ νόμιμα ζητεῖσθαι. ὃ δὲ ἐμὲν ἔλεγον, ὅλε τ' τοῦ μὴ πρὸς μίαν ἀρετὴν αὐσῶν τε πᾶσαν κέλευσι τίθεσθαι τοὺς νόμους. δοκεῖ δὴ, πρὸς πᾶσαν μὲν ζλίπειν, μάλιστα δὲ καὶ πρὸς πρώτην, τὴν τῆς ξυμπάσης ἀνομόνοιαν ἀρετῆς. φρόνησις δ' ἔστ' ἐκεῖνο καὶ νοῦς καὶ δόξα, μετ' ὀρθότης τε καὶ ἐπιθυμίας τούτοις ἐσομένης. ἔστι δὲ πάλιν ὁ λόγος εἰς ταυτόν. καὶ ὁ λέγων ἐτῶ, νῶν λέγω πάλιν ἃ πρὸ τότε. εἰ μὲν βούλεσθε ὡς παίζοντες εἶναι ὡς σπουδάζοντες. ὅτι δ' ἡμεῖς ὀρθῶς χρῆσθαι σφαλερὸν εἶναι, νῦν μὲν κεκτημένοι. ἀλλὰ τἀναντία τοῖς βουλήσεσθαι γίγνεσθαι. σπουδάζοντα δ' ἔμε τινὰ εἶναι βούλεσθαι, τί δητ'. πάνυ γὰρ εἶμι προσδοκῶν ὑμᾶς εὑρήσειν τῷ λόγῳ ἐπομένους, ὃν ὀλίγον ἔμπροσθεν προὐθέμεθα, τῆς τῶν βασιλέων τε φθορᾶς καὶ ὅλου τοῦ διανοήματος, οὐ δεινὰ ὄντα νῦν αἰτίαν. οὐ δ' ὅτι τὰ τοῦδε ἦν πόλεμον οὐκ ἐπίστασθε ἀρχοντές τε καὶ οἷς προσῆκεν ἄρχεσθαι, τῇ λοιπῇ δὲ πάσῃ παιδείᾳ διαφθαρμένοι. καὶ μάλιστα τῇ τοῦδε τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἁμαρτάνοντι. ταῦτ' οὖν ὡς οὕτω γέγονε τοῦδε τὰ τότε καὶ νῦν ἔστιν ὅπου γίγνεται καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, οὐκ ἄλλως συμβήσεται. ἐὰν βούλησθε, πειράσομαι ἰὼν κατὰ τὴν ἐξῆς λόγον, ἀναθεωρίσκειν τε, καὶ ὑμῖν δηλοῦν κατὰ δύναμιν ὡς οἷόν τε φίλοις. ΚΛ. λέγε μὲν τοίνυν ὡ ξένε ἐπαινῶν, ἐπαχθέσθον. ὄγε δὲ σφόδρα ἐπαινεσόμεθα. προθύμως γὰρ ὧδε λεγομένοις ἐπακολουθήσομεν. ὡς οἷς ὄγε ἐλάθορος ἐπαίνων καὶ μὰ, μάλιστα δῆτα φανῆς. ΑΘ. ἔρεσθ' ὦ κλεινία, καὶ θρίαμεν ἃ λέγεις. ΚΛ. ἔσται ταῦτα ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ· λέγε μόνον. ΑΘ. φαμὲν δὴ νῦν, καθ' ὅσον ἰόντες πρὸ λοιπὸν, τὸ λόγου πρὸ μήκιστ' ἁμαθίας ὕστε, ἐκείνῳ πρὸ λυσιτελοῦντες ἀποδίδοσθαι. καὶ νῦν ταυτὸν τοῦτο περυκέναι ποιεῖν. ὥστε τό τε νομοθέτην ἐὰ τοῦ ὅπως ἔχει, πειρατέον τοῖς πόλισι φέρουσιν μὲν ὅσον δυνατὸν ἐμποιεῖν. πρὸ δ' ἄσσον ὅτι μάλιστα ἰζμερεῖν. ΚΛ. δῆλον. ΑΘ. τίς οὖν ἡ μέγιστη δικαίως ἂν λέγοιτο ἁμαθία. σκοπεῖ τε εἰ συμβόλει καὶ σφῶν λεγόμενον. ἐτῶ μὲν δὴ πρὸ τοιάδε τί θεμεν. ΚΛ. φέρε. ΑΘ. τὸν, ὃ τάν τῷ τὸ δόξαν καλὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι, μὴ φίλῃ ὄντ', ἀλλὰ μισῇ. δ' δὲ πονηρὸν καὶ ἄδικον δυνατῶ εἶναι, φίλῃ τε καὶ κατέχηται, ταύτην πρὸ διαφωνίαν λύπης τε καὶ ἡδονῆς, πρὸς πρὸ κατὰ λόγον δόξαι, ἁμαθίαν φαμὲ εἶναι πρὸ ἐκάστην. μίγιστην δὲ, ὅτι τῶν πλήθους ἐστὶ τῆς ψυχῆς. τὸ γὰρ λυπούμενον καὶ ἡδόμενον αὐτῆς, ὅπερ δῆμός τε καὶ πλῆθος πόλεώς ἐστιν. ὅταν οὖν ἐπίσηται, ἢ δόξαις ἢ λόγῳ, ἐναντιῶται τοῖς φύσει ἀρχικωτάτοις ἐν ψυχῇ, ὄντως αἰσχρὰ προσεικοτάτως. πόλεώς τε, ὅταν ἀρχουσι νόμοις μὴ πείθηται. δ' πλῆθος. ταυτὸν δὴ καὶ οὗτος ἀνὴρ ὁπόταν κακοῖς ὦ ψυχῇ λόγοις ἐόντες, μηδὲν ποιῶσι πλέον. ἀλλὰ δὴ τύχοις, πᾶν δυνατὸν ταύτας πάσας, ἁμαθίας τὰς πλημμελεστάτας εἶναι γ' αὖ θέλω, πόλεώς τε καὶ οὗ ἑκάστου τῶν πολιτῶν. ἀλλ' οὐ τὰς τῶν δημιουργῶν, εἰ ἄρ' ἐμοῦ κατα μανθάνετε ὦ ξένοι ὁ λέγω. ΚΛ μανθάνομέν τε ὦ φίλε καὶ συγχωροῦμεν ἃ λέγεις. ΑΘ. τοῦδε μὲν τοίνυν οὕτω κεἴθω, διδόμενον καὶ λεγόμενον. ὡς τοῖς ταῦτ' ἀμαθάνουσι τῶν πολιτῶν, οὐδὲν ἐπιζητέον ἀρχῆς ἐχόμενον, καὶ ὡς ἁμαθέσιν, ὀνειδιστέον, ἀλλ' καὶ πάνυ λογιστέον τε ὅσοι, καὶ πάντα τὰ ἡμῖν ἃ ὅσα πρὸς τάχος τῆς ψυχῆς πφυκότα, δικαιοπονημένοι ἃ πάντα. τοὺς δὲ δυνατοὺς ἔχοντας τούτων, ὡς σοφοὺς τε προσρητέον, ἀλλ' καὶ δ' λεγόμενον, μήτε γράμματα μήτε νᾶν ἐπίστωντας. καὶ τὰς ἀρχὰς δοτέον ὡς ἔμφρασι. πῶς γὰρ ἂν ὦ φίλοι ἄλλη ξυμφωνίας γένοιτ' ἂν φρονήσεως καὶ σμικρότατον εἶδος, οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἡ καλλίστη καὶ μίγιστη τῶν ξυμφωνιῶν, μίγιστη δικαιοτάτη τ' ἂν λέγοιτο σοφία. ἧς ὁ μὲν κατὰ λόγον ζῶν μέθεκτος. ὁ δ' ἀπολαυπόμενος ἀνωφθορος. καὶ τοῦδε πόλιν οὐδεμῆ σωτῆρ, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον, ἁμαθάνων εἰς ταῦτα ἐκείνοτε φανῆται. ταῦτα μὲν δῆ κατὰ πρὸ εἴπομεν ἀρτι, λελειμμένα τι θήτω ταύτη. ΚΛ. κάλλω γοῦν εἶναι.

ΑΘ. ἄρχοντας δὲ δὴ καὶ ἀρχομένους ἀναγκαῖον ἐν ταῖς πόλεσιν εἶναί που;

ΚΛ. τί μήν. ΑΘ. εἶεν. ἀρέσκεται δὲ δὴ τῷδε ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι, πῇ ἄδε καὶ

καὶ πόσα· οὔ τε πόλεσι μεγάλαις καὶ σμικραῖς, εἴτε οἰκίαις ὡσαύτως· ἆρ' οὐχὶ μὲν
δὴ τότε παῖδός καὶ μικροῦ, καὶ ὅλως γονέως ἐκγόνων ἄρχειν, ἀξίωμα ὀρθὸν παντὶ χρῆ
ναι φάναι; κλ. Καὶ μάλα. ἀθ. Τοῦτο δέ γε ἐπόμενον, γυναίους ἀγαμίων ἄρχειν.
καὶ τρίτον ἔτι τούτοις ξυνέπεται τὸ πρεσβυτέρους μὲν ἄρχειν δεῖν, νεωτέρους δὲ ἄρ
χεσθαι. κλ. Τί μήν. ἀθ. Τί δαὶ τὸν δοῦλους μὲν ἄρχεσθαι, δι' αὐτὸ
τας δὲ ἄρχειν. κλ. Πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. Εἰ μὲν δή γε ὧδε ἔχοντα ἦν κρείττω ἢ ἄρ
χειν, ἦν ἂν ἕπου δὴ ἄρχεσθαι. κλ. Μάλα γε εἰκότως αὖ ἀρχὴν εἴρησας. ἀθ.
Καὶ τελέσειν γε οὐ ξύμπασι τοῖς ζῴοις οὖσαν καὶ κατὰ φύσιν, ὡς ὁ Ἀθηναῖος ἔφη τὸ
πάνυ παρος. ἐν δὲ μάγοσιν ὡς ἔοικεν ἀξίωμα ἦκτον αὖ γίγνοιτ' ἂν πιθέσθαι μὲν ἐν ἀπίστῳ
μενα καὶ λύσιν· ἐν δὲ φρονεῖσθαι, ἡγεῖσθαι καὶ ἄρχειν· καί τοι τοῦτό γε ὦ πάνυ παρε σο
φώτατε, χαλεπὸν οὐκ ἂν παρὰ φύσιν ἔτι γε φαίμεν γίγνεσθαι. κατὰ φύσιν δέ, πλὴν τῆς νό
μων ἀνάγκης ἀλλ' οὐ βίαιον πεφυκέναι. κλ. Ὀρθότατα λέγεις. ἀθ.
Θεοφιλῆ δέ γε καὶ εὐτυχῆ τινα λέγοντες ἐοικέναι ἀρχὴν εἰς κλῆρόν τινα προάγομεν.
καὶ λαχόντα μὲν ἄρχειν· δυσκληροῦντα δὲ, ἄρχεσθαι ἀπόντα· ἐν δικαιότατον εἶναι
φαμέν. κλ. Ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. Ὁρᾷς δὴ φαῦλον αὖ νομοθέτην πρός
τινα παίζοντες τῶν ὧδε νόμων ἡμῖν ἔστων ἑκάστων ἑκάστοις, ὅσα δεῖ πρὸς ἀρχόντας ἀξιώμα
τα, καὶ ὅσα πεφυκότα πρὸς ἄλληλα ὀρθῶς; νῦν γὰρ δὴ σάσεων πηγήν τινα αὐθορμή
σαμεν ἡμῖν, ἣν δεῖ σε διορύττειν. πρῶτον δὲ μεθ' ἡμῶν αὐτὸ σκέψαι, πῶς τε καὶ τὶ παρὰ
ταῦτα ἁμαρτάνοντες οὐ περί τε ἀρχῆς καὶ μοναρχίαν βασιλέως, αὐτὸν ἅμα καὶ πλὴν
τῶν ἄλλων διαφέρειν οὐσαν θαυμαστὴν οὐδ' ὅτου χρόνου διέφθειραν. ἆρ' ὀκνοῦντες
» τὸ ἀσφαλὲς ὀρθότατα λέγοντα, ὡς ἐν ὕμνοις τε πανταχοῦ πολλάκις δεῖ πολίου· ὁπόταν ᾖ,
» ἐν μὲν ὅλον λαμβάνειν ζυμεῖλθε, ἐν δ' ἥμισυ μέτριον, τότε ἐν μέτριον τὸ ἀμείνου,
πολίου ἡγεσάμενον ἄμεινον ὂν χείρονος. κλ. Ὀρθότατά γε. ἀθ. Πότερον
οὖν εἰς μέθα τοῦδε βασιλέως τὸ τίθεσθαι νόμους ἐκόντος διαφθεῖραν, πρότερον, ἢ εὖ θέσεις
δήμους; κλ. Τὸ μὲν ἀνὴρ καὶ ἐν πολὺ, βασιλέως δεῖν εἶναι νόσημα ὑπερφά
νως ζώντων ὄλβῳ ξυφάς. ἀθ. Οὐκοῦν δῆλον, ὡς πρῶτον μὲν τότε βασιλεὺς ἔ
χρῃ ἐν πλεῖστον κτεῖν τῶν τιθεσθαι νόμων. καὶ ὃ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ ἐπῄνεσαν, οὐ ξυνε
φώνησαν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐναφωνίας ὡς ἡμεῖς φαμὲν οὖσαι ἁμαθίας μεγίστης, δοκοῦσαι δὲ σο
φίας, πάντ' ἐκεῖνα δεῖ πλημμέλειαν καὶ ἀμουσίαν πλὴν πικρὰν διέφθειραν. κλ. Ἔστι
καὶ γοῦν. ἀθ. Εἶεν· τί δὴ ἐν νομοθέτην εἶδει τότε τιθέσθαι, διλαβεῖσθαι τούτου
πρὸ τῆς παιδὸς τῆς γνώσεως. ἆρ' ὦ πρὸς θεῶν ναῦ μὲν οὐδὲν σοφὸν ἔχειν γενέσθαι οὐ
δ' ἐπεῖν χαλεπὸν εἰ δὲ προῖδεῖν ἦν τότε σοφώτερος αὖ ἦν ὑμῶν ὁ προϊδών; μι. Τὸ
ποῖον δὴ λέγεις. ἀθ. Εἰς ὃ γιγνόμενος παρ' ὑμῖν ὃ μέλλει ἔστι ναῦς κατιδόντα γε ὧ
ναι· καὶ γενόντα, εἰπεῖν ἐφάλιον, ὅ, τότε εἶδει πήγεσθαι. μι. Σαφέστερον εἶπε λέγε.
ἀθ. Ἦ τοίνυν σαφέστερον αὖ εἶπ„ ἢ τοιόνδε. μι. Ἢ ποῖον. ἀθ. Ἑαυτῆς μεί
ζονα διδῶ τοῖς ἑλάττοσι διώκειν, παρεὶς δὲ μέτριον· τελείοις τε ἰσίοις, καὶ σώμασι ζω
φιλῶ, καὶ ψυχαῖς ἀρχὰς, ἀπλῶς πανταχοῦ πάντα καὶ ὁμοιάζοντα, τὰ μὲν ὡς νό
σους θεῖ· τὰ δ' ἐξ ἐκγόνων ὕβρεως ἀδικίαν. τί οὖν δή ποτε λέγομεν. ἆρά γε ἦ τοιόνδε,
ὡς οὐκ ἴσ' ὦ φίλοι αὖσθρόθ' ὑπαῖς ψυχῆς φύσις, ἣ τὶς ποτε δῶν ἴσ' τοῦ πλὴν μεγίστην αὖ
ἀνθρώποις ἀρχὴν φθορέων, νέα ἢ αὐτοπύθμενος. ὥστε μὴ τῆς μεγίστης νόσου αὐσίαν, πολ
λῳ θεῖσα αὐτῆς πλὴν διαφοίσει, μῖσος ἔχειν πρὸς ἦν ἐκ ἡκάστα φίλεν. ἐ γνόμενον τα
χὺ διέφθειραν αὖ πλὴν, καὶ πᾶσαν πλὴν διώκαμεν ἢ φάσιν αὐτῆς. νῦν δ' οὖν διλαβεῖ
ναι γόντας ἐν μέτριον, μεγάλων νομοθετῶν· ὡς οὖν δή ποτε γενόμενον, ναῦς ἂν μεῖ
ώσατο ἐν πᾶσαι, τὸ δ' ἔοικεν εἶναι. μι. Ἐν ποῖον. ἀθ. Ἐγὼ δῆμαι κινδύνε
νος ὑμῶν τις· ὃς τὰ μέλλοντα προορῶν, λίθινον ὑμῖν φυτεύσας πλὴν τῶν βασιλέων γέ
νον, ἐκ μονογενοῦς εἰς ἐν μέτριον μᾶλλον σωτίσειλ· καὶ μετὰ ταῦτα, φύσις τὶς αὖ
θρωπίνη μεμιγμένη θεᾷ τινι δῶ ἀμεί κατιδοῦσα ὑμῶν πλὴ ἀρχὴν φλεγμαίνουσαν,
ἵνα μέγνοσι πλὴ κατὰ γάμον σώφρονα διώκαμεν, τῇ κατὰ γένος αὐθάδει ῥώμῃ· τὴν

τ' ὀκτὼ καὶ εἴκοσι χρόνων, ἰσόψηφον εἰς τὰ μίγιστα τῇ τ' βασιλίων πεποίκασα δυνάμει. ὁ δὲ τέτος σωτηρύμην, ἔτι ἀσπερχῶσαι καὶ θυμοειδέως πρὸς ἀρχὰς ἰέναι, δυνάμενον ἄλλοσε οἰκεῖσθαι αὐτῇ πρὸς τῶν ἐφόρων δύναμιν, ἐγγὺς τῆς κληρωτῆς ἀγαπῶν δυνάμεως. καὶ κατὰ δὴ ταῦτ' ἦν λόγος, ἡ βασιλεία παρ' ὑμῖν ὑφ' ὧν ἔλει σύμμικτος γενομένη καὶ μέζον ἴσχυσα, σωθεῖσα αὖτη, σωτηρίαν τοῖς ἄλλοις γέγονεν αἰτία. ἐπεὶ ἐπίγε τὰ μὲν πρῶτα καὶ κρισφόρτη καὶ τοῖς τότε νομοθέταις, εἴ πῃ θεὰ ἦσαν νομοθετοῦσιν, οὐ δὴ ἀφίσοδήμου μοῖρ' ἰσώθη ποτ' αὖ. οὐ γὰρ ἰκανῶς ἦσαν νομοθετήσαι ἔμπειροι. χρόνῳ γοῦν, νύκ αὖ ποτ' ὠφέλησαν ὀρθῶς μετεκάσαι ψυχὴν νέαν λαβοῦσαν ἀρχήν. ὑφ' ἧς δὴ καὶ ἦν ὧδ' τυραννίδα γενέσθαι. ναῦς δ' ὁ θεὸς ἔλαχεν, ὅταν ἔλθῃ. καὶ δεῖ δὴ πρῶτα μὲν οὖσαν μάλιστα ἀρχὴν γίγνεσθαι. ἢ δὲ παρ' ἡμῶν, γιγνώσκεσθαι πρῶτα ὅπερ ἐμπροσθεν. νῦν μὲν γενόμενον οὐδεὸν σοφόν. ἐκ γὰρ παραδείγματος ὀρᾶν γιγνόμενος, οὐδεὸς χαλεπόν. εἰ δ' ὧδ τις προσορῶν τότε ταῦτα, καὶ δυνάμενος μετεκάσαι τὰς ἀρχὰς, καὶ μίαν ἐκ τειῶν ποιῆσαι, τά τε νομοθέτα αὖ καλά, τότε πίστα ἀπίσωσεν. καὶ οὐκ αὖ ποτε ὁ τῶν θεῶν ὧδε πρὸς ἑλλάδα, οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς αὖ σόλος ὥρμησε καταφρονήσας, ὡς ὄντων ἡμῶν βραχέος ἀξίων. κλ. ἀληθῆ λέγεις. ἀθ. εἰκότως τοιγαροῦν ἡμῖν αὖ τοὺς ὧ κλεινία. ἢ δ' εἰκὼν λέγω, οὐκ ὡς οὐ νικῶντές γε οὐ τότε καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καλὰς νενικήκασι μάχας. ἀλλ' ἔφημι εἰκὼν τότ' εἶναι, τόδε λέγω. ἢ, πρῶτον μὲν ἑκόντων τῶν πόλεων τειῶν οὐσῶν, μίαν ἁπάσῃ σ' ἑλλάδος ἀμῦναι πολεμίαν δὲ δύο, καὶ ὡς οὔπω σ' εἶναι δυσφαρμόστω, ὥστε ἡ μὲν καὶ λακεδαίμονα δικαίως ἐπαμῦναι αὐτῇ, πολεμοῦσα αὐτῇ κατὰ κράτος. ἡ δ' αὖ πρωτεύουσα οὐ τοῖς τότε χρόνοις οὖσι πολὺ διαφερόμενα ἡ πολὺ ἢ αὖθις, παρασκευὴν μὲν ἀμῦναι ἦν ἅπασι φόρου, οὔθ' ὑπάρχουσιν, οὔτ' ὄμως. πολλὰ δὲ λέγων αὖ τις τὰ τότε γενόμενα πολὺ ἐκάτερον ἦν πόλεμον, τῆς ἑλλάδος οὐδαμῶς διαφέροντα αὖ κατὰ χορόν. οὐδ' αὖ ἀμῦναθαι τόν γε ἑλλάδα λέγων, ὀρθῶς αὖ λέγοι. ἀλλ' ἐμὲ τότε ἀληθείαν καὶ ἡ λακεδαιμονίων κοινῇ διανόημα ὄμως πολὺ ἐπεῦσαν δουλείας, ᾠδὴν αὖ ἅδε πάντ' ἰὼ μαμμμοῖα τὰ τῶν ἑλλήνων γένη καὶ ἀλλόγλωσσοι καὶ βαρβαρικὸν οὐ ἕλλησι, καὶ ἑλλήνικὸν, οὐ βαρβάροις. καθάπερ ὧν πρόσθεν συγχωροῦσι ταυτὸν διαφορημένα καὶ ξυμφορημένα καὶ κακῶς, ἐσπερμόν καὶ τοιοῦτον, ταῦτ' ὦ κλεινία καὶ μίγιλλε, ἔχομεν ἐπιμαθοῦσι τε πολλὰ πολιτικοῖς λεγομένοις καὶ νομοθέταις καὶ τοῖς νῦν, ἵνα τὰς αἰτίας αὐτῶν ἀκριβῶσιν, ἀσθενέσκωμέν τι παρὰ ταῦτα ἕλκειν πρόσθεν ἄλλο. δίον δὴ καὶ τὸ παρόν, εἰ πομπὸς ἐκ θεῶν, ὡς ἀρχὰ οὐ δεῖ μεγάλας αὖ ἀρχῆς οὐδ' αὖ μίκτους νομοθετεῖν. διανοηθέντας δ' οἰόνδ' ἔτι πῶς πόλιν ἑλληνίδα τε εἶναι δεῖ καὶ ἔμφρονα, καὶ ἑαυτῇ φίλλιν. καὶ ἦν νομοθετοῦσι πρὸς ταῦτα σκοπόντα δεῖ νομοθετεῖν. μὴ θαυμάσωμεν δὲ εἰ πολλάκις ὧδε προθέμενοι ἅπαξ εἰρήκαμεν. ὅτι πρὸς ταῦτα δεῖ νομοθετεῖν βλέποντα ἦν νομοθέτην. τὰ δὲ πρὸς θέντα οὐ ταυτὰ ἡμῖν φαίνεται ἐμοῦ τε. ἀλλ' αἰεὶ λογίζεσθαι χρὴ ὁτὰν πρὸς ἦ σωφρονεῖν φῶμεν δεῖν βλέπειν. ἢ πρὸς φρόνησιν ἢ φιλίαν, ὡς ἓν δ' οὕτως ὁ σκοπὸς οὐκ ἔτερος ἀλλ' ὁ αὐτός. καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ὑμᾶς θεραπεύσεται, εἰ γίγνεται, ῥήματα, μὴ δίαιται ῥᾳδίπω. κλ. πειρασόμεθα πειθεῖν οὕτως, ἵνα νικήσαντες θεοὺς λόγους, καὶ νῶν δὴ ἡ πρὸς τῆς φιλίας τε καὶ φρονήσεως καὶ ἑλληνικῆς πρὸς ὅτι βουλόμενος ἐμμεθέξειν λέγειν δεῖν ἐπιχειρεῖσθαι ἦν νομοθέτην λέγω. ἀθ. ἄκουσον δὴ νῶν. εἰσὶ πολιτειῶν δύο γενικαὶ μετὰ δύο τινές, ἐξ ὧν τὰς ἄλλας γεγονέναι λέγων εἴ τις ὀρθῶς λέγοι. καὶ νῶν μὲν προσαγορεύειν μοναρχίαν ὀρθόν. νῶν δ' αὖ δημοκρατίαν. καὶ τῆς μὲν, ἡ πρόσθεν γένος ἄκρον ἔχειν. τῆς δὲ, ἡμᾶς. εἰ δ' ἄλλας ἐχόντων ἅπασιν καθάπερ εἴπομεν, ἐκ τούτων αἰεὶ διαπεπονημένας. δεῖ δὴ οὖν καὶ αἰεὶ καίτοι μεταλαβὼν ἀμφοῖν θυθεῖν, εἴπερ ἑλληνιεῖσθαι τ' ἔσται καὶ φιλίᾳ μεθ' φρονήσεως. ὃ δὴ βούλεται ἡμῖν ὁ λόγος προστάττειν λέγων, ὡς οὐκ αὖ ποτε θύτων πόλις ἄμοιρος γενομένη, πολιτευθῆναι δοκιμώτατ' αὖ καλῶς. κλ. πῶς γοῦν αὖ. ἀθ.

Ἡ μὲν τοίνυν ἡ μοναρχία, ἡ δὲ ἡ ἑλληνιεῖσα τ' ἴσχυσα καὶ φιλία μεθ' φρονήσεως ἦ ἔλει μόνον, οὐδὲ πρὸ

οὐδ' ὅρκα τὰ μίτεια κέκτηται τούτων. ἀλλὰ μὰ τὸν Δία, τί λακωνικὴ καὶ κρητικὴ μᾶλλον. ἀθηναῖοι δικῆ πόρσαι φ μοὶ πάλαι ὅπως, ζωνῶ δι' ὅπλου. τὰ δ' αὖ πτερὰ σκίλλωμαι, ἢ γοῦν; κλ. πάντως εἴ γε φυλάττεσθαι μέλλομεν ἃ προὐθέμεθα πρὸ αἴνου. ἀθ. ἀκούωμεν δή. πόρσαι γοῦν ὅτι μὲν τὸ μίτειον μᾶλλον δουλείας τε καὶ ἐλευθερίας ἦν ὧδε κύριον, πρῶτον μὲν αὐτοὶ ἐλεύθεροι ἐγένοντο. ἔπειτα δὲ ἄλλων τε πλείστων αὐτοὺς ἐλευθερίας γοῦν ἀρχοντες, μετὰ δίδυμοι ἀρχομένοις καὶ ὧδε τὸ ἴσον ἄγον τις, μᾶλλον φίλοι τε ἦσαν ἑρατῶσι ἑρατηταί. καὶ προὔμουσε αὐτοὺς οὐ τοῖς κυνδυνοις ταρέχετο. καὶ εἴ τις αὖ φρένιμος ὢν ἐν αὐτοῖς καὶ βουλεύειν δυνατὸς, οὐ φθονερὸν τὸ βασιλέως ἔντος, δίδοντος δὲ παῤῥησίαν καὶ τιμῶντος τοὺς ὅτι δυναμένους συμβουλεύειν, καὶ ὧδε πῶ τὸ φρονεῖν εἰς τὸ μέσον παρέχετο δυνάμενον· ἢ πάντα δὴ τότε ἀπίσω κεν αὐτοῖς. δ' ἐλευθερία τε καὶ φιλία καὶ νοῦ κοινωνία. κλ. Ἔοικε γέ πως τὰ λεγόμενα οὕτω γεγονέναι. ἀθ. πῶ δ' οὖν ποτε ἀπώλετο ὧδε καμβύσου καὶ πάλιν ὧδε δαρείου ἀφθονία σύμπα, βούλιθι δῖον μαντείᾳ διασκοποῦντες χρήματα; κλ. φθόνῳ γοῦν ἡμῖν σκέψιν ἔσεσθαι ἐφ' ὅπῃ ὁρμήσαμεν. ἀθ. μαντεύομαι δὴ νῦν τοῦτό γε κύρσαν. τὰ μὲν ἄλλ' αὐτὴν κρατηγότα ἀγαθὴν εἶναι καὶ φιλόπολιν. παιδείαν δὲ ὀρθῶς οὐχ ἕφθαι ζωπαράπαν. οἰκονομίᾳ τε οὐδὲν τῶν νῦν προσηκέναι. κλ. Πῶς δὴ τοιοῦτον φῶμεν. ἀθ. Ἔοικεν ἐκ τοῦ κρατεῖν ὧδε βίου, ταῖς γυναιξὶ παραδοὺς ζοὺς παῖδας τρέφειν· αἱ δι' ἃς διδαιμόνασαν αὐτοὺς ἐκ τῶν παίδων δίβυς, καὶ μακαρίους γεγονότας καὶ ὠδὶ θεὸς ὄντας τοῦτο ἂν οὐδαμοῦ, ἴσχυον· κωλύουσαι δι' ὡς οὐδὲν ἱκανῶς διδαίμοσι, μήτε αὐτοῖς οἷα τοῖ ἆθλα μηδοκᾶ ἐς μαθεῖν, ἐπαινεῖν τε αὐκμάζουσαι πάντας ἃ λεγόμενον ἢ πραττόμενον ὑπ' αὐτῶν, ἰθρέψαν τοιούτους πάνυ. κλ. καλῶς ἔοικας τρέφειν ἔρικας. ἀθ. γυναικείαν μὲν οὖν ζασιλίδων γυναικῶν, κωστὶ γε τοιαύτην πλουσίαν καὶ οὐ σώφρονα δρημία δῆ τὸ μὴ σχολάζειν ἀπὸ πολέμου καὶ πολλῶν κυνδύνων τοὺς παῖδας τρέφουσῶν. κλ. ἔχει γοῦν λόγον. ἀθ. ὁ δὲ πατήρ γε αὖ τοῖς αὖ, πίμνια μὲν καὶ πρόβατα καὶ ἀγέλας αἰσρῶν τε καὶ ἄλλων πολλῶν πολλὰς ἐκτᾶτο. αὐτοὺς δὲ οἷς ταῦτα παραδώσειν ἔμελλον, ἡγεῖτο πῶ παιδεύσειν οὐ παιδυομένους τε χεῖρον οὖσαν πόρσω· πιμπλέναι δ' ὄντων πόρσων, φαχέας χώρας ἐκγόνων σκληρᾶν καὶ ἰσχνῶ πιμπλάσας ἀπὸ γάλακτος ἰχυρούς καὶ δυναμένους ζυγαυλεῖν καὶ ἀγρυπνεῖν, καὶ εἰ τρατεύεσθαι δέοι, τρατεύεσθαι. διεφθαρμένῳ δὲ παιδείαν ἀπὸ τῆς λεγομένης δίδασθαι ἔμελλον ἀπὸ μαθημάτων, πόδια εἶδον ἀπὸ γυναικῶν τε καὶ δυσέχθρων παιδευθέντας αὖ τὸ τοὺς υἱεῖς. ὅθεν ἐγίνοντο οἷους ἔμελλον αὐτοὺς γνώσεσθαι, τροφῆ αἰπὶ πλήκτῳ τραφέντας. παραλαζόντες δ' οὖν οἱ παῖδες τελευτήσαντος κύρου τρυφῆς μετοὶ καὶ ἀπιπλῆξαι, πρῶτον μὲν ἦν ἕτερον ἄτερος ἀπίκτειν τῷ ἴσῳ ἀγανακτῶν· μεθ' ἑαυτὸν, αὖτε μαινόμενος ἀπὸ μήνης τε καὶ ἀπαιδεύσιας, πλὴν ἀρχὴν ἀ πάλαισιν ἀπὸ μίσων τε καὶ τῆ λεγομένου τότε βιαίου χρῆσθαι φρενήσαντος τῆς καμβύσου μανείᾳ. κλ. λέγεται δὴ ταῦτα γε, καὶ ἔοικέ γε ὧδὲ οὕτω πως γεγονέναι. ἀθ. καὶ μὲν καὶ πάλιν ἐς πόρσας ἐλθεῖν πῶ ἀρχὴν ὅθεν δαρεῖος καὶ τῶν ἐπὶ τὰ λέγεταί που. κλ. τί μήν. ἀθ. Θεωρῶμεν δὴ ξυνεπόμενοι τῷ λέγῳ· δαρεῖος γοῦν βασιλέως οὐκ ἦν υἱός. παιδεία τε οὐ διαφυφοῦσα τὸ ἐρεθιμένος· ἐλθὼν δ' ἐς πῶ ἀρχὴν, καὶ λαβὼν αὐτὸ ἕβδομος, διέλεγτο ἐπὶ μόνῃ τε μόμενος. ὧν καὶ νῦν ἔτι σμικρὰ ὀνείρατα λέλεπται. καὶ νόμους ὑβίου θέμενος οἰκεῖν. ἰσότιμά τινα κῶπῶ ὡς φθόνου καὶ ἐν τῷ κύρου θανάσιμον, ὃν ὑπέσχετο πόρσας, εἰς ἓν νόμοις αὐτὸν φιλίας ποιεῖσθαι καὶ κοινωνίαν πᾶσι πόρσας. χρήμασι καὶ δωρεαῖς ἐν πόρσων δῆμον προσαγόμενος. τοιγαροῦν αὐτῷ τὰ τρατεύματα μετ' εὐνοίας προσεκτήσατο, χώρας οὐκ ἐλάττους, ὧν καὶ πάλαι κῦρος· μεθ' ὃν δαρεῖον, ὁ τῇ βασιλικῇ καὶ ζυφοῦσῃ πάλιν παιδευθεὶς παιδείᾳ ξυνῆκε ὃ δαρεῖ, ἀπεὸν ὅτι δικαίου τὸν ἴσως, ὃς τῷ κύρου κακὸν οὐκ ἐμάθης ἐθρέψω δὲ ξυνῆκε οὐ τοῖς αὐτοῖς ἦθεσιν, οἷς πῷ κῦ-

ρος κομβύτην, ὁ δὲ ἄπτ τῶν αὐτῶν παιδικῶν γενόμενος ἔκγονος, παρακαλύσια ἀπτέλεσι τοῖς κομβύσου παιδίσκοις καὶ χιδὸν ἔκγονος τούτου, βασιλεὺς οὐ πρύτανις οὐδείς πω μέγας γέγονεν ἀλλ' ἰδιώτης, καλοῦ γε ὀνόματος. ὁ δ' αἴτιον, οὐ τύχης ὡς ὁ ἐμὸς λόγος. ἀλλ' ὁ κακὸς βίος, ὃν οἱ τῶν διαφθορότες πλουσίων καὶ τυράννων παῖδες τὰ πολλὰ ζῶσιν. οὐ γὰρ μή ποτε γένηται παῖς καὶ ἀνὴρ καὶ γέρων, ἐκ ταύτης τῆς τροφῆς διαφθορὰν πρὸς ἀρετήν, ἃ δὴ φαμὲν τῷ νομοθέτῃ σκοπεῖν. καὶ ἡμῖν δὲ οὐ τῷ νῦν παρόντι δίκαιον μὲν ἦν λακεδαιμονίοις γε τῇ πόλει ὑμῶν ἀποδιδόναι, ἔτι πενίᾳ καὶ πλούτῳ καὶ βασιλείᾳ καὶ ἰδιωτείᾳ διαφθείρουσιν οὐδὲν ἧττον ἢ πρότερον· ἃς μὲν ἡ κατάρχας ὑμῖν θεὸν, παρὰ θεοῦ διαμαρτύσασθαί τινος οὐ γὰρ δὴ δεῖ κατὰ πόλιν γε εἶναι τοὺς πρώτους ἐπαθρεῖν χρύσας, ὅτῳ τῆς ἧδε πλούτου διαφθορά. ἐπεὶ οὐδὲ ὅτῳ τάχιστα ἥκιστος, ἧττον ἔρωτος, οὐδὲ οἴνου αὐτῆς οὐδὲ αὐτῆς ἕξ αὖ σωφροσύνης ἄπο. κλ. πῶς εἶπες ὦ ξένε λέγεις. ἀθ. Ἀνόητόν που μέντοι αὐτῆς εἶ; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. Δίκαιον οἶνον αὐτὸς ἐν λόγῳ ἀκούσας, εἴ σοι δίκαιον αὖ σώσασθαι ἢ γάστρα εἶναί τινα· σφόδρα μὲν αὖ σῶφρον, μὰ σώφρονα δὲ ἀλλ' εὐλάκτην. κλ. βύφημει. ἀθ. τί δὲ τοιοῦτον μὲν καὶ τοῦδε τοῦ τάφου, ἄδικον δέ; κλ. οὐδαμῶς. ἀθ. ἀλλὰ μὲν τόγε δίκαιον, οὐ φύεται χωρὶς τοῦ σωφρονεῖν. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. Οὐδὲ μὲν, ἔν γε σοφὸν ἡμᾶς ναῦν δὴ προὐθέμεθα, τὴν τοὺς ἡδονὰς καὶ λύπας κεκτημένους συμφώνους τοῖς ὀρθοῖς λόγοις καὶ ἐπομένους. κλ. Οὐκοῦν οὖ. ἀθ. Ἔτι δὴ καὶ τόδε ἐπισκοπῶμεν, τῶν οὐ τοῖς πόλεσι τιμίοις ἐστὶν ἅπασι ποῖά τε ὀρθῶς καὶ μή, γίγνονται ἐφεξῆς τε. κλ. τὸ ποῖον. ἀθ. σωφροσύνη αὖ τοῦτο τῆς ἄλλης ἀρετῆς οὐ ψυχῇ τινι μεμονωμένῃ, τίμιον ἢ ἄτιμον γίγνοιτ' ἄν, κατὰ δίκην. κλ. οὐκ ἔχω ὅπως εἴπω. ἀθ. καὶ μὲν ἑρμαῖός γε μετέωσ· ἐπὰν γὰρ δὴ ὧν ἐρόμην ὑποτρέσω παρὰ μέλος ἐμοιγ' οἶμαι δοκεῖς φθέγξασθαι. κλ. καλῶς τοίνυν γεγονὸς ἄν εἴη. ἀθ. Σῖον· τὸ μὲν δὴ πρόσθημα, τιμητέ τε καὶ ἀτιμίαι, οὐ λόγου ἀλλά τινος μᾶλλον ἀλόγου στυγὸς ἄξιον ἂν εἴη. κλ. Σωφροσύνῃ μοι φαίνῃ λέγειν. ἀθ. Ναί· τὸ δέ γε τῶν ἄλλων πλεῖστα ἡμᾶς ὠφελοῦν μετὰ τῆς προσθήκης, μάλιστ' ἂν τιμώμενον, ὀρθότατα τιμᾷ· καὶ τὸ λοιδόρους λοιδόρως· καὶ οὕτω δὴ κατὰ φύσιν ἑξῆς λόγον τὰς ἐφεξῆς τιμὰς λαγχάνων ἥκιστον, ὀρθῶς ἂν λαγχάνοι. κλ. ἔχει ταύτῃ. ἀθ. τί οὖν οὐ νομοθέτου καὶ ταῦτα αὖ φύσεως εἶναι δικαίας; κλ. καὶ μάλα. ἀθ. βούλει δὴ τὰ μὲν ἄπαντα καὶ ἐφ' ἑκάστου ὄρθιον καὶ κατὰ σμικρὰ, ἐκείνῳ σῶμεν νᾶμεν. τὸ δὲ τειχῆ διελεῖν, ἐπεὶ δὴ νόμων ἰσμὸν καὶ αὐτοί πως ἐπίθυμα τοιοῦ, παρακῶμεν διατιμεῖν χωρὶς τά τε μέγιστα καὶ λοιδορώτατα καὶ τείματ'. κλ. ταύτ μὲν οὖν. ἀθ. λέγομεν τοίνυν, ὅτι πόλιν ὡς ἔοικε πλὴν μέλλουσαν σύζεσθαί τε καὶ βιώσεσθαι ἐς λιώσαμεν αὖθις πόλιν, δεῖ καὶ ἀκαμπῆ τιμὰς τε καὶ ἀτιμίας διαιρεῖν. κλ. ὀρθῶς. ἀθ. ἔστι δὲ ὀρθῶς ἆρα τιμώτατα μὲν καὶ πρῶτα τὰ τοῦδε πλὴν ψυχὴν ἀγαθὰ κεῖσθαι, σωφροσύνης ὑπαρχούσης αὐτῇ. λοιδορώτατα δὲ τὰ τοῦδε ὁ σῶμα κακὰ καὶ ἀγαθά. καὶ τείματα, τὰ τοῦδε πλὴν οὐσίαι καὶ χρήματα λεγόμενα. τούτων δὲ αὖ ἐκτὸς πεφυκέναι νομοθέτης ἡ πόλις εἰς τιμὰς ἢ χρήματα προάγουσα ἢ τι τῶν ὑστέρων εἰς τὸ πρόσθεν τιμᾶς τάττουσα, οὔθ' ὅσιον, οὔτε πολιτικὸν ἂν σῴζοιτο πρᾶγμα· ἐρρήθω ταῦτα ἢ πῶς ἡμῖν. κλ. ταῦτ μὲν οὖν ἐρρήθω σαφῶς. ἀθ. ταῦτα μὲν τοίνυν ἡμᾶς ἐᾷ πλοῦς ἐποίησεν εἰπεῖν ἐκ πρώτων πρὸς διάσκεψιν τῆς πολιτείας· αὖθις δὲ ἐπὶ χεῖρας αὖτοὺς γενόντας. πλὴν δὲ αἰτίαν φαμὲν, ἔτι τὸ ἐλεύθερον λίαν ἀφελόμενοι τοῦ δήμου, τὸ δεσποτικὸν δ' ἐπαγαγόντες μᾶλλον τοῦ προσήκοντος, τὸ φίλον ἀπώλεσαν καὶ τὸ κοινὸν τῇ πόλει. ζύγου δὲ θάρρος, οὗ ἢ τῶν ἀρχόντων βουλὴ ἀνάρχῳ καὶ τοῦ δήμου βουλήσεται, ἀλλ' οἷον τῆς αὐτῶν ἀρχῆς, αὖτε μὴ σμικρὸν πλέον ἐπάσονται, ἕωσθαι σφίσιν ἀκίνητους μὲν πόλεις, ἀκίνητα δὲ ἔθνη φίλια, πυρὶ καὶ φθείρασιν ἐχθρῶς τε καὶ ἀπόλεσι μισοῦντες, μισοῦνται· ὅταν τε

εἰς χρείαν

εἰς χρείαν τοῦ μάχεσθαι περὶ ἑαυτῶν τοὺς δήμους ἀφικνῶνται, οὐδὲν κοινὸν ἐν αὐτοῖς αὖ μετὰ προθυμίας τοῦ ἐθέλειν κινδυνεύειν καὶ μάχεσθαι ἀνευρίσκουσιν· ἀλλὰ κεκτημένοι μυριάδας ἀπεράντους λογισμῷ, ἀχρήστους εἰς πόλεμον πάσας κέκτηνται. καὶ καθάπερ ἐνδεεῖς ἀνθρώπων μισθούμενοι παρὰ μισθωτῶν καὶ ὀθνείων ἀνθρώπων ἡγοῦνταί ποτε σωθήσεσθαι. πρὸς δὲ τούτοις, ἀμαθαίνειν ἀναγκάζονται. λέγοντες ἔργοις ὅτι λῆρος πρὸς χρυσόν τε καὶ ἄργυρόν ἐστιν ἑκάστοτε τὰ λεγόμενα τίμια καὶ καλὰ κατὰ πόλιν. ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. Τὰ μὲν δὴ περί τε Περσῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς τανῦν διοικεῖται διὰ τὴν σφόδρα δουλείαν τε καὶ δεσποτείαν, τέλος ἐχέτω. ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. Τὰ δὲ περὶ τὴν τῆς Ἀττικῆς αὖ πολιτείαν, τὸ μετὰ τοῦτο ὡσαύτως διεξελθεῖν ἡμᾶς χρεὼν, ὡς ἡ παντελὴς καὶ ἀπὸ πασῶν ἀρχῶν ἐλευθερία, τῆς μέτριον ἐχούσης ὑφ' ἑτέρων οὐ σμικρῷ χείρων. ἡμῖν γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ὅτε ἡ Περσῶν ἐπίθεσις τοῖς Ἕλλησιν, ἴσως δὲ σχεδὸν ἅπασι τοῖς τὴν Εὐρώπην οἰκοῦσιν ἐγίγνετο, πολιτεία τε ἦν παλαιὰ, καὶ ἐκ τιμημάτων ἀρχαί τινες τεττάρων. καὶ δεσπότις ἐνῆν τις αἰδὼς, δι' ἣν δουλεύοντες τοῖς τότε νόμοις, ζῆν ἠθέλομεν. καὶ πρὸς τούτοις δὴ τὸ μέγεθος τοῦ στόλου κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν γενόμενον, φόβον ἄπορον ἐμβαλὸν, δουλείαν ἔτι μείζονα ἐποίησεν ἡμᾶς τοῖς τότε ἄρχουσι καὶ τοῖς νόμοις, δουλεῦσαι. καὶ διὰ ταῦτα πάνθ' ἡμῖν ξυνέπεσε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, σφόδρα φιλία. σχεδὸν γὰρ δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας ἀφίκετο Δᾶτις Περσικὸν στόλον ἄγων. πέμψαντος Δαρείου διαρρήδην ἐπί τε Ἀθηναίους καὶ Ἐρετριέας, ἐξανδραποδισάμενον ἀγαγεῖν, θάνατον αὐτῷ προειπὼν, μὴ πράξαντι ταῦτα. καὶ ὁ Δᾶτις τοὺς μὲν Ἐρετριέας ἔν τινι βραχεῖ χρόνῳ παντάπασι κατὰ κράτος εἷλε μυριάσι συχναῖς. καί τινα λόγον εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀφῆκε φοβερὸν, ὡς οὐδεὶς Ἐρετριέων αὐτὸν ἀποπεφευγὼς εἴη· συνάψαντες γὰρ ἄρα τὰς χεῖρας, σαγηνεύσαιεν πᾶσαν τὴν Ἐρετρικὴν οἱ στρατιῶται τοῦ Δάτιδος. ὁ δὲ λόγος εἴτε ἀληθὴς εἴτε καὶ ὅπη ἀφίκετο, τούς τε ἄλλους Ἕλληνας, καὶ δὴ καὶ Ἀθηναίους ἐξέπληττε. καὶ πρεσβευομένοις αὐτοῖς πανταχόσε, βοηθεῖν οὐδεὶς ἤθελε, πλήν γε Λακεδαιμονίων. οὗτοι δὲ ὑπό τε τοῦ πρὸς Μεσσήνην ὄντος τότε πολέμου, καὶ εἰ δή τι διεκώλυεν ἄλλο αὐτοὺς, οὐ γὰρ ἴσμεν λεγόμενον, ὕστεροι δ' οὖν ἀφίκοντο τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης γενομένης μιᾷ ἡμέρᾳ. μετὰ δὲ τοῦτο παρασκευαί τε μεγάλαι λεγόμεναι καὶ ἀπειλαὶ ἐφοίτων παρὰ βασιλέως μυρίαι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, Δαρεῖος μὲν τεθνάναι ἐλέχθη. νέος δὲ καὶ σφοδρὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ παρειληφέναι τὴν ἀρχὴν, καὶ οὐδαμῶς ἀφίστασθαι τῆς ὁρμῆς. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πᾶν τοῦτο ᾤοντο ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς παρασκευάζεσθαι διὰ τὸ Μαραθῶνι γενόμενον. καὶ ἀκούοντες Ἄθω τε διορυττόμενον, καὶ Ἑλλήσποντον ζευγνύμενον. καὶ τὸ τῶν νεῶν πλῆθος, ἡγήσαντο οὔτε κατὰ γῆν σφίσιν εἶναι σωτηρίαν, οὔτε κατὰ θάλατταν. οὔτε γὰρ βοηθήσειν αὐτοῖς οὐδένα, μεμνημένοι ὡς οὐδ' ὅτε τὸ πρότερον ἦλθον καὶ τὰ περὶ Ἐρέτειαν διεπράξαντο, σφίσι γε οὐδεὶς τότε ἐβοήθησεν, οὐδ' ἐκινδύνευσε συμμαχόμενος. ταὐτὸν δὴ προσεδόκων καὶ τότε γενήσεσθαι τό γε κατὰ γῆν. καὶ κατὰ θάλατταν δ' αὖ, πᾶσαν ἀπορίαν ἑώρων σωτηρίας. νεῶν χιλίων καὶ ἔτι πλεόνων ἐπιφερομένων. μίαν δὴ σωτηρίαν ξυνενόουν. λεπτὴν μὲν καὶ ἄπορον, μόνην δ' οὖν. βλέψαντες πρὸς τὸ πρότερον γενόμενον, ὡς ἐξ ἀπόρων ἐφαίνετο γενέσθαι τὸ νικῆσαι μαχομένους. ἐπὶ δὲ τῆς ἐλπίδος ὀχούμενοι ταύτης, εὕρισκον καταφυγὴν αὐτοῖς, εἰς αὑτοὺς μόνους εἶναι καὶ τοὺς θεούς. ταῦτ' οὖν αὐτοῖς πάντα φιλίαν ἀλλήλων ἐνεποίει, ὁ φόβος ὁ τότε παρών. ὅ, τε ἐκ τῶν νόμων τῶν ἔμπροσθεν γεγονὼς, ὃν δουλεύοντες τοῖς πρόσθεν νόμοις ἐκέκτηντο. ἣν αἰδῶ πολλάκις ἐν τοῖς ἄνω λόγοις εἴπομεν. ᾗ καὶ δουλεύειν ἔφαμεν δεῖν τοὺς μέλλοντας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι. ἧς ὁ δειλὸς ἐλεύθερος καὶ ἄφοβος. ὃν εἰ τότε μὴ δέος ἔλαβεν, οὐκ ἄν ποτε ξυνελθὼν ἠμύνατο. οὐδ' ἤμυνεν ἱεροῖς τε καὶ τάφοις καὶ πατρίδι καὶ τοῖς ἄλλοις οἰκείοις τε ἅμα καὶ φίλοις, ὥσπερ τότ' ἐβοήθησεν. ἀλλὰ κατὰ σμικρὰ ἂν ἐν τῷ τότε ἡμῶν ἕκαστος σκεδα-

θεὸς, ἄλλος ἄλλοσε διατείνων. ΜΕ. Καὶ μάλα ὦ ξεῖνε, ὀρθῶς τε ἔφη καὶ σοῦ τῷ τε καὶ τῇ πατρίδι πρεπόντως. ΑΘ. Ἔστι ταῦτα ὦ μάγιλλε· πρὸς γοῦν σὲ τὸ τότε τῷ τότε χρόνῳ γενόμενα, κοινωνὸν τῇ τῶν παίδων γυμνότητα φύσει, διὰ μακροῦ λέγειν ἐπισκοπεῖ μᾶλλον καὶ σὺ καὶ κλεινίας, ἅτε πρὸς πόλιν νομοθετεῖσθαι προσήκοντα λεγόμενα· οὐ γὰρ μύθων ἕνεκα διεξέρχομεν οὐ λόγου δ' ὅπερ ἀρτίως ἔφαμεν· ἐπειδή τινα ἡμῖν ἐμπεσεῖσθαι ἔοικε πάθος ὅπερ πόλεσιν ἐκείνοις μὴ ὧδε παίσασιν ἀθυλάκευτον ἄγουσι τὸν μῦθον· ἡμῖν δ' αὖ τοιαύτης ὧδε παίσασι τὰ ἐναντία προσέοικε τὰ σπλάγχνα, πῶς δὴ καὶ τί λέγομεν τοιούτου ὄντες· οἱ μὲν γὰρ προθυμοῦνται λόγοι, ῥόπον τινὰ κελεύσαι ἐὰν ἀρκεῖν. ΜΕ. λέγεις δῆ· περὶ ὧν δ' ἔτι σαφέστερον ἡμῖν σημαίνων ἐπαινεῖ τὸν λεγόμενον. ΑΘ. Ἴσως ταῦτα· οὐκ ἴσως δ' ἀρίστοις ἡμῖν ὧδε τῶν παλαιῶν νόμων, ὁ δήμος τῶν κύκλων. ἀλλὰ ῥόπον τινὰ, ἐκὼν ἐθελοῦσι τοῖς νέμοις. ΜΕ. Ποίοις δὴ λέγεις· ΑΘ. Τοῖς ὧδε τῶν μουσικῶν πρῶτον πῶς τότε, ἵνα ὀρθῶς δίελθωμεν, πῶς τῆς ἐλαφροτέρου λίαν ἐπίδοσιν εἶσε. διημαρτημένη γὰρ τότε ὧδ' ἡμῖν ἡ μουσικὴ, κατὰ ἑαυτὴν ἄπλη καὶ ῥάθυμα. καὶ τί ὧδε ἔδοξε φῶμεν ἀρχεῖ πρὸς ἡδονὴν δόντα μόνον ἐπικαλοῦντο· καὶ ὅστις ἀπεῖναι ὧδ' ἐν ὧδε ἐτόλμησεν ἔδοξε. βρόνους δὲ τις αὖ αὐτοὺς μάλιστα ἐνῴκισεν· καὶ παίσοντες τέρεν· καὶ ἄλλο διονύσου γένεσις οἶμαι διθύραμβος λεγόμενος· νόμους τε αὖ αὐτὸ ἔσχε ὠδώμεν ἐπάλαιον ὧδ' ἂν τινα ἐτόλμων ἐπιλέγειν δὲ, καθαρσιακὸν νόμον δὴ διαπεπαγμένων καὶ ἄλλων τινῶν, οὐκ ἴσῃ ἂν ἄλλῳ ἐς ἄλλο καὶ τα χρῶνται μέλους εἴδος· ἢ δὲ κύρος νόμων, γνῶναί τε, καὶ ἅμα γνόντος δηλῶσαι· ζημιοῦσι τὸ αὐ ἦν μὴ πειθόμενον· οὐ σύριγξ ἦν· οὐ δὲ πνοὺς ἄμουσοι ὧδε πολλοὺς καθάπερ τανῦν· οὐδ' αὖ κρότοι ἐπαίνους ἀπενείποντες· ἀλλὰ τοῖς μὲν γιγνόσι παίδευσιν, ἀνδράσιν δὲ ἀκούειν ἦν αὐτοῖς, μιᾷ σιγῇ ὧδ' τέλους· παῖσαι δὲ καὶ παίσασι χοροῖς καὶ τῷ πολέτῳ ὅλῳ ῥᾴβδου κοσμούσης, ἵνα γένηται τοῦτ' οὖν οὔτε τεταγμένως ἔθελον ἀρχὰς ἄτας τῶν πολιτῶν ἢ πολίτου. καὶ μὴ πολμᾶν κείνειν ὧδ' ἀορίβου· μᾶλλον δὲ ταῦτα προτόνος τῷ χρόνου, ἀρχοντες μὴν τῆς ἀμούσου παιφαιμίας, ἐπιτεῖγένγενται φύσει μὲν ποιητικοὶ ἀγωγὴ μουσῶν δὲ τοῦ δ' ἀίκαιον τῆς μούσης· καὶ ἢ νόμιμον βακχεύοντες, καὶ μᾶλλον τῶ ἄνοντος καὶ τὰ χρεοὶ ὑφ' ἡδονῆς· καὶ φαντασιῶντες δὲ θρίνους τὸ ὕμνοις, καὶ παίωνας διθυράμβους· καὶ αὐλῳδίας δὲ ἐν ταῖς κιθαῳδίαις μιμούμενοι, καὶ πάντα ἐς πάντα ξυμπίπτοντες, μουσικῆς ἄκοντες τὸ ἀσύμφορον καὶ ἀφαυδώμενοι, ὡς ὀρθότητα μὲν οὐκ ἔχει, οὐδ' ὑπονοῦ μουσικὴν, ἡδονῇ δὲ τῇ τοῦ χαίροντος ἅπτεσθαι ἐπιπλέοντες ζοιοῦσιν, ζοῖς πολλοῖς οὐ ζῶσαι παφαιμίαν ἐς τὴν μουσικὴν καὶ τόλμαν· ὡς ἰκανῆς οὔσης κείνειν· ὕδεν δὴ τὰ δίκαια ὧδ' ἀφώνων φωνῶντα ἐγνόνοῦν· ὡς ἢ παίοντα οὐ μούσειος τό, τε κιθαρίζειν καὶ μὴ καὶ αὖ ἢ ἀριστοκρατίαν οὐ αὐτῇ, δικαιοκρατίας τοιαύτης γένος· εἰ γὰρ δὴ καὶ δημοκρατία οὐ αὐτὴ τις μόνον ἐγένετο ἐλαυθέρων ἀνθρῶν, οὐδὲν ἂν πάνυ δεινὸν ἦν ἢ γιγνόμενον· νῦν δὲ ἔρξε μὲν ἡμῖν ἐκ μουσικῆς, ἢ πάντων εἰς πάντα σοφίαν ὄβρα καὶ παιφαιμία ξυνεφίασεν· δὲ ἐλαθεῖσα. ἄφοβοι γὰρ ἐγίγνοῦν ὡς εἰδότες· ἢ δὲ ἄλεια, ἀπαιμιωτίαν αὐτικα· ἢ γὰρ πῶ τῆς βελτίονος ὄβρεως μὴ φοβεῖσθαι ὧδ' ὄρασος, ζοῦτ' αὐτὸ ὄβρ ἐχεῖσθαι πεπηρα ἀπαιμιωτία. ὧδ' δὴ πῃος ἐλαυθερία λίαν ἀποτεκμήριος. ΜΕ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΑΘ. Ἐφεῖσις δὴ παύτη τῇ ἐλαυθερίᾳ ἢ τοῦ μὴ ἐθέλειν ζοῖς ἄρχουσι δυλεύειν γίγνοιτ' ἂν· καὶ ἡ τοιαύτη φθύγειν παῖδες καὶ μιᾶζος καὶ πρεσβυτέρων δυλεῖαι καὶ νουθέτησιν· καὶ ἐγγὺς τὸ τέλους οὖσι, νόμων ζητεῖν μὴ ὑπηκόοις εἶναι· πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ τέλει, βρόκων καὶ πίστεων καὶ τοιαράπεων ἕκων μὴ φρονεῖν, πλὴν λεγομένου παλαιοῦ τινος νικῶν φύσιν ἐπιλειτύειν, καὶ μιμουμένοις, ὧδ' τοῦ αὖ τὸ πάλιν ἐκεῖνα ἀφικομένους, χαλεπὸν αἰῶνα διάγοντας, μὴ λυβεῖν ποτε καὶ κακῶν. τίνος δὴ καὶ ταῦθ' ἡμῖν αὖ χάριν ἐλέχθη δεῖν φαίνεται ἡμῖν τε, διὸν πᾶν ἴσασιν ἢ λόγου

τὸν λόγον ἐμέ τε αὐτὸν λαμβάνειν· καὶ μὴ καὶ βάπτειν ἀχείλινον καὶ κτηνῶδες τὸ σῶμα, εἰς ἐκεῖνο τὸ λόγου φθόνον τε καὶ τὴν παροιμίαν, ἀπό τινος ὄνου πίνειν. ἀλλ' ἐπανερωτάτω τὸν νοῦν δὴ λεχθέν· τὸ τίνος δὴ χάριν εἴνεκα ταῦτα ἐλέχθη. ΜΕ. καλῶς. ΑΘ. Ταῦτα τοίνυν εἴρηται, ἐκείνων εἵνεκα. ΜΕ τίνων· ΑΘ. Ἐλέξαμεν, ὡς τὴν νομοθέτην δεῖ ζητεῖν σοφὰ ζόμενον, νομοθετεῖν. ὅπως ἡ νομοθετουμένη πόλις, ἐλευθέρα τε ἔσται καὶ φίλη ἑαυτῇ· καὶ νοῦν ἕξει· ταῦτ' ἦν, οὐ γάρ; ΜΕ. Ναὶ μὰ Δία. ΑΘ. Τούτων οὕνεκα δὴ πολιτείας τὰς τε διαστατικωτάτην προειλόμεθα καὶ τὸν ἐλευθεριωτάτην, ἐπισκοποῦμεν νυνί, πότερα τούτων ὀρθῶς πολιτεύεται· λαβόντες δὲ αὐτῶν ἑκατέρας μαρτύρια τὰ τινα, τῶν μὲν, τῷ διασώζειν· τῶν δὲ, τῷ ἐλευθεριάσειν, καὶ τείνομεν ὅτι τότε διαφθόρους οὐ σωτὰς ἐγίνετο δυνάμεις. ἐνθὴ δὲ ἡ ἄκρον ἀναγόντων ἑκατέρων. τῶν μὲν, δουλείας· τῶν δὲ, πανωλεστίου, ἃ σωφρονοῦμεν, ἔτε τοῖς, οὔτε τοῖς. ΜΕ. Λελυδίστατα λέγεις. ΑΘ. Καὶ μὴν αὐτῶν γε οὕνεκα, καὶ ἡ διορισμὸν ἐνεστήσαμεθα καὶ τοιμεζόμενον ἐρᾶτ' ἐπιδεῖν, καὶ τοὺς τῆς Λακεδαίμονος ὑπερᾴσαι τὰ καὶ νῦν ἐνθὴ βαλάττῃ καὶ τοίκησιν· καὶ τοὺς πρώτους δὴ ζοὺς τοδεμιπεῖς γενομένους τῆς Φθιώτιδος· ἔτι δὲ ζοὺς ἔμπροσθεν τούτων γενομένους ἡμῖν λόγους, περί τε μουσικῆς καὶ μάθησις, καὶ τὰ τούτων ἕτερα· ταῦτα γοὖν πάντα εἴρηται τῷ καταθεῖναι οὕνεκα, πῶς ποτ' αὖ πόλις ἄριστα οἰκοίη· καὶ ἰδίᾳ πῶς αὖ τις βέλτιστα ἂν αὐτῷ βίον διάγοι. εἰ δὲ δή τι πεποίηκαμεν πρόσθεν τῆς ποτ' αὖ ἔλεγχος ἄγροιτο ἡμῖν πρὸς ὑμᾶς αὖζοὺς λεχθεὶς ὦ μέγιλλέ τε καὶ κλεινία. ΚΛ. ἐπὸ πᾶ ὦ ξένε μοι δοκῶ καταυοεῖν· ἔοικε κατὰ τύχην τινὰ ἡμῖν τὰ τῶν λόγων ζούτων πάντ' ἂν διεξελθόμενα γεγονέναι. ΑΘ. δὸν γοὖν ἐγὼ χρόνον αὐτῶν ἔτωγ' ἐλήλυθα ταυῶ· καὶ κατά τινα αὖ καιρὸν, σύ τε καγὼ γεγόναμεν ἅμα καὶ μέγιλλος ἔδε. οὐ γοὖν ἀποκρύψομαί σφω ὃ νῦν ἐμοὶ ξυμβαίνει. ἀλλὰ καὶ πρὸς ὀιωνόν τινα ποιοῦμαι· ἡ γοὖν πλείστη τῆς κρήτης, ἐπιχειρεῖ τινα ἀποικίαν ποιήσασθαι. καὶ προστάττει τοῖς κνωσίοις, ἐπιμελεῖσθαι τῆς πράγματος. ἡ δὲ τῶν κνωσίων πόλις, ἐμοί τε καὶ ἄλλοις ὀνείρ, ἅμα δὲ καὶ νόμους τῶν τε αὐτόθι, εἴ τινες ἡμῖν αἱρήσουσι, τίθεσθαι κελεύει· καὶ εἴ τινες ἐτόρωθεν, μᾶλλον ὑπολογιζομένους ἃ ξυνοίσει αὐτῶν, αὖ βελτίους φαίνονται. ταῦτ' οὖν ἐμοί τε ἡ ὑμῖν, ταύτην σῶμεν χάριν.

ἐκ τῶν αἱρημένων ἐκλέξαντες, τῷ λόγῳ συνοσόμεθα πόλιν, οἷον ἂν ἀρχὰς κατοικίζοντες. καὶ ἅμα μὲν ἡμῖν οὖ ζοὶ ὦμεν ἐπισκοπεῖς γένοιτ' ἄν. ἅμα δ' ἴσως τάχ' ἂν χρησίμως ἐς τὴν μέλλουσαν πόλιν ταύτῃ τῇ συστάσει.

ΑΘ. Οὐ πόλεμόν γε ἐπαγγέλλεις ὦ κλεινία· ἀλλ' ἐμοῦ μεγάλῳ προσάντες, τὰ παρ' ἐμοῦ γε ἡγοῦσι πάντα κατὰ νοῦν ὑπάρχειν εἰς δύναμιν. ΚΛ. δὴ λέγεις. ΜΕ. καὶ μὰ καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ. ΚΛ. ἡγέλιστα ἀρήκατον· ἀτὰρ πειρώμεθα λόγῳ πρῶτον καθιστάζειν τὴν πόλιν.

Νόμων τέλος.

ἀθ. ἔρι δή, τίνα δεῖ διανοηθῆναί ποτε τὴν πόλιν ἴσεσθαι. λέγω δὲ οὔ τι ζωῶμα αὐτῆς ὁρωτῶν, ὃ, τί ποτ' ἔστι ταυτὶ. οὐδὲ ἐς ἓν εἶπειν τὰ χρόνου ὅτι δύσεται καλῶν αὐτὴν. ἔσται μὲν γὰρ, τάχ' ἂν ἴσως, καὶ ὁ καὶ τοιαυτισμὸς αὐτῆς, ἢ τῆς τόπος, ἢ ποτὲ μοῦ τινος, ἢ κρήνης, ἢ θεῶν ἐπωνυμία τῶν ἐν τῷ τόπῳ προσθέντων αὐτῶν φήμην καινὴν γενομένην τῇ πόλει. τόδε δὲ τοῦδε αὐτῆς ἐστιν, ὃ βουλόμενος μᾶλλον ἐπόψεται, πότερον ἐπιθαλαττίδιος ἔσται τις, ἢ χερσαία. κλ. Σχεδὸν ὦ ξένε, ἀπέχει θαλάττης γε ἡ πόλις. ἧς πόρρω, ταυτὶ δὴ λιχνεύοντα ἡμῖν, ἅτε πᾶσαν ὀγδοήκοντα σταδίους. ἀθ. τὴν δὲ λιμένος ἆρ' ἐσόμενα τοῦτα αὐτῆς, ἢ τοῦ παράπαν ἀλίμενος. κλ. Ἀλίμενος μὲν οὖν ἔστι τοῦτο γε ὡς δυνατὸν μάλιστα ὦ ξένε. ἀθ. Γ καπαὶ ἔσον λέγεις. τίῃ τοῦδε αὐτῇ ἡ χώρα, πότερα πάμφορος, ἢ καί τινων ἐπιδεής. κλ. Σχεδὸν οὐδενὸς ἐπιδεής. ἀθ. Γείτων δὲ αὐτῆς τίς ἂν εἴη τις ἀληθινός; κλ. Οὐ πάνυ· διὸ καὶ κατοικίζεται. παλαιὰ γάρ τις ἐξοίκησις οὐ τῷ τότε γενομένη, πολὺ χώραν ταύτην ἔρημον ἀπεργάσατο, χρόνον ἀμήχανον ὅσον. ἀθ. τί δ' αὖ πλείω τε καὶ ὁρῶν καὶ ὕλης, πῶς μέρος ἐκάστων ἡμῖν ἔλαχε. κλ. Γ ρεσείοικε τῇ τῆς ἄλλης κρήτης φύσει ὅλη. ἀθ. Γραχυτέραν αὐτὴν, ἢ πεδινωτέραν ἂν λέγοις. κλ. Γ αύ μὲν οὖν. οὐ τοίνυν αἰτιατός γε ἂν εἴη πρὸς ἀρετῆς κτῆσιν. εἰ μὲν γὰρ ἐπιθαλαττία τε ἔμελλον εἶναι καὶ ὑλίμενος καὶ μὴ πάμφορος, ἀλλ' ἐπιδεὴς πολλῶν, μεγάλου τινὸς ἔλεου τῆρος τὰ αὐτῇ, καὶ νομοθετῶν θείων τινῶν, ἁμὴ πολλά τε ἔμελλον ἥξειν καὶ ποικίλα καὶ φαῦλα ἕξειν οἰκεῖα φύσει γενομένη. νῦν δὲ παραμύθιον ἔχει τὸ τῶν ὀγδοήκοντα σταδίων. ἧττον μέν τοι τῆς ἐκτὸς κεῖται τῆς θαλάττης ἀφ' ὅσον ὑλιμενωτέρα αὐτὴν φῆς εἶναι. ὅμως δὲ ἀγαπητὸν καὶ οὕτως. πρόσοικος γὰρ θάλαττα χώρα, ἢ μὲν παρ' ἡμῶν ἁμβρασιώτατα μάλα γε μὴν ὄντως ἁλμυρὸν καὶ πικρὸν γε τὸ ὕδωρ. ἐμποιεῖ γὰρ ἡ χρηματισμοῦ ὄφελος καὶ πλέον ἐμπίπλασα ἑαυτὴν, ἅ ἂν παλίμβολα ἡ ἄπιστα τοῖς φυτοῖς ἐντίθωσι, αὖ τὸν τε πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν ἄπιστον καὶ ἄφιλον ποιεῖ, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὡσαύτως. παραμύθιον δὲ δὴ πρὸς ταῦτα, καὶ ἡ πάμφορος εἶναι κέκτηται. φαεινὰ δὲ οὖσα, δῆλον ὡς οὐκ ἂν πολύφορός τε εἴη καὶ πάμφορος ἅμα. ἔστι γὰρ ἃ ἴσχουσα πολλὴν ὕβρωνὰν ἂν παρεχομένη, νομίσματος ἀργύρου καὶ χρυσοῦ πάλιν αὖ τε πίμπλαται. οὐ μεῖζον κακὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν πόλει αἰθ' ὁτιοῦν ἂν οὐδὲν ἂν γένοιτο ἐς γυναίων καὶ δικαίων ἠθῶν κτῆσιν ὡς ἔφαμεν, ἐμμεμιμῆσθαι οἷς πρόσθεν λόγοις. κλ. ἀλλὰ μεμνήμεθα. καὶ συγχωροῦμεν τό, τε λέγειν ἡμᾶς ὀρθῶς καὶ ταυτί. ἀθ. τὴν δὲ δὴ ναυπηγήσιμος ὕλης ὁ τόπος ἡμῖν τῆς χώρας πῶς ἔχει. κλ. οὐκ ἔστιν οὔτε τῆς ἐλάτης λόγου ἄξια. οὔτ' αὖ πίτυς. κυπαρίττος τε οὐ φλιά. πίτυν τ' αὖ καὶ φλάταινον, ὀλίγαν ἂν εὕροι τις. οἷς δὴ πρὸς τὰ τῶν οἴκων τῶν πολίσεως μὴ πάνυ καλῶν, πρὸς ναυπηγοῦς χρῆσθαι ἐνίοτε. καὶ ταῦτα οὐκ ἂν κακῶς ἔχοι τῇ χώρᾳ τῆς φύσεως. ἀθ. τί δή. μεμίσθωσις πότερα μεμεῖσθαι τοὺς πολεμίους, μὴ ῥᾳδίως δύνασθαί τινα πόλιν, ἀγαθόν. κλ. εἰς δὴ τί τῶν ἀρτιρρόων βλέψας, ἃ πρὸ ὀλίγου ἐς-

ἀθ. ὦ σαυμάνη φύλακε ἡμῖν ἡ καταρχὰς ἐρημίου ἀποβλέπων ἡ τοῦδε τῶν κρητικῶν νόμων, ὡς πρὸς ὃ τι βλέποιεν. καὶ δὴ καὶ τοῦτ' ἐλέγχου αὐτὸ εἶναι σφῷν πρὸς ἣν πόλιμεν. ἐγὼ δὲ λαβὼν εἶπον, ὡς ὅτι μὲν εἰς ἀρετὴν ποι βλέποι τὰ τοιαῦτα νόμιμα κείμενα, καλῶς ἔχοι, ἡ δ' ὅπη πρὸς μέρος ἀλλοῦ πρὸς πᾶσαν, σχεδὸν οὐ πάνυ ξυνεχώρουν. νῦν οὖν ὑμεῖς μοι τῆς παρούσης νομοθεσίας αὐτὴν φυλάξατε ἱπόμενοι, ἐὰν ἄρα τί, μὴ πρὸς ἀρετὴν τείνον ἢ πρὸς ἀρετῆς μέρος, νομοθετῶ. ἔστιν γὰρ δὴ τί θεῖναι ἡμῖν νόμον, ὀρθῶς ἔστ' ἂν μόνοις, ὃς ἂν δίκην τοξότου ἐφίστῃ τοῦτον, ὅτῳ ἂν ξυνεχῶς τούτοις

τῶν

τῶν ἀεὶ καλῶν τι ξυνίστασι νόμων. τὰ δὲ ἄλλα ξύμπαντα παρελείπη, ἐάν τέ τις πλοῦτος, ἐάν τε ἀρετὴ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ὂν τυγχάνῃ, οὐδὲν τῶν προειρημένων. πλὴ δὲ δὴ μίμησιν ἔλεγον πλὴ τῶν πολεμίων πλὴ καλῶ, ὃ ἐὰν δὲ γίγνεσθαι, ὅταν εἰκὴ μελέτης πρὸς θαλάττῃ, λυπῆται δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων. διὸ φράσω γάρ, ὅτι μισοπολέμους βουλόμενος ὑμῖν. μόνος γὰρ δὴ ποτε τοὺς οἰκοῦντας πλὴ ἀπλῶς παρεσκευάσατο εἰς χαλεπήν τινα φορὰν δασμοῦ, δύναμιν πολλὴν καὶ θαλάττης κεκτημένους. εἰ δ' οὔ τέ πω πλοῖα ἐκέκτηντο καθάπερ ναῦς πολεμικὰ, οὔτ' αὖ πλὴ χώρας πλήρεις ναυπηγησίμων ξύλων, ὥστ' εὐμαρῶς ναυτικὴν παρασκεύασθαι δύναμιν· οὐκοῦν διὰ τί ἐγένοντο σφῶν μισόπλοις ναυτικῆς αὐτοὶ ναῦται γενόμενοι αὖθις τότε τοὺς πολεμίους ἀμύνασθαι. ἔτι γὰρ αὖ πλησιάσαι ἐπὶ κάπολίσαι παῖδας αὐτοῖς σωθῆναι, πρὶν αὐτὴ πεζῶν ὁ πλήθων νομίμων, ναυτικοὺς γενομένους ἐκδιδῶναι πυκνὰ ἀφράδως ὄντας ὁρμενικῶς εἰσ τὰς ναῦς, ταχὺ πάλιν ἀφ' χωρεῖν. καὶ δοκεῖν μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν. μὴ τολμῶντας ἀφροντίστειν· μέλοντας ἐπιφθορμένων πολεμίων· ἀλλ' εἰκαίως αὐτοῖς γίνεσθαι προφάσεις καὶ σφόδρα ἑτοίμως ὅπλα τε ἀφέλλεσθαι· καὶ φθάνουσι δή τινες οὐκ αἰσχρὰς ὡς φασι φυγάς. ταῦτα γοῦν ἐν ναυτικῆς ὁ πολιτεύσασθαι ῥήματα φασὶ ξυμβαίνειν, οὐκ ἄξια ἐπαίνου πολλάκις μυρίων, ἀλλὰ τοιαῦτα· ἵνα γοῦν πονηρὰ, οὐδέποτε ἐθίζειν δεῖ. καὶ ταῦτα ἡ τῶν πολιτῶν βάλτιστον μέρος. ἵνα δέ που ἔστ' γε καὶ παρ' ὀλίγον λαβεῖν· ἔστι ἡ ἐπιτήδευμα ἰδὼ ἡ τοιοῦτον οὐ καλόν· ὀδυνᾶσθαι γοῦν αὐτῷ λοιδορεῖσθαι ἐν ἀγαμέμνονα, τῶν ἀχαιῶν τότε ἄριστον τῶν ἔργων καὶ τῶν μαχῶν τῇ μάχῃ, κελεύοντα τὰς ναῦς, εἰς πλὴ θαλάττης καὶ θάλασσαν· ὁ δὲ χαλεπαίνει τὸ αὐτῷ, καὶ λέγει,

» Ὃς κέλεται πολέμοιο σαωτὴς αὐτός τε καὶ ἄλλος,
» Νῆας ἐϋσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν, ὄφρ' ἐϋ μᾶλλον,
» Τρωσὶ μιγῶ ἐϋκνῆται γένηται ἐλεδμιόεσσι πυρὸς ἔμπης.
» Ἢ μὴν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπηρέπει. οὐ γὰρ ἀχαιοὶ
» Σχήσουσιν φάλαγγα τῶν ἅλαδ' ἑλκομένων.
» Ἀλλ' ἀποπαστήσουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης.
» Ἐν θάκῃ σὺν βουλῇ δηλήσεται δ' ἀχορδάς.

ταῦτ' οὖν ἐγίγνωσκε καὶ ἐκεῖνος, ὅτι καλὸν ἐν θαλάττῃ τελέρεις ὁ πλοῦτος παρεσκευάσατο μαχομένοις. καὶ λέγουσιν αὖ ἐλαφρὸν ἐκδιδόναι, φθάνειν τοιούτοις ἔθεσι χρώμενοι. πρὸς δὲ τούτοις αἱ σὺν τὰ ναυτικὰ πόλεων δυνάμεις ἅμα σωτηρίαι, τιμαὶ οὐ τῷ καλλίστῳ τῶν πολεμικῶν ἀφροδίσιαι διακυβερνητικῶς γὰρ καὶ πιντικῶν τὰ ἔχεσ' καὶ δρητικῶς παντοδαπῶν καὶ οὐ πάνυ εὐπαιδεύτων ἀνθρώπων γιγνομένης, τὰς τιμὰς ἐκείσεις οὐκ ἂν δύναιτο ὀρθῶς ἀφροδίδοναι τις· καί τοι πῶς ἂν ἔτι πολιτικὰ γένοιτο ὀρθῆ, τούτου στερομένη. κλ. χαλεπὸν ἀδύνατον. ἀλλὰ μὴν ὦ ξεῖν' τήν γε πρὸς σαλαμῖνα ναυμαχίαν τῶν ἑλλήνων πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένην, ἡμεῖς γε οἱ κρῖται, πλὴ, ἑλλάδα φαμὲν σῶσαι. ἀθ. καὶ γὰρ οἱ πολλοὶ τῶν ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων λέγουσι ταῦτα. ὑμεῖς δὲ ὦ φίλε, ἐπ' τε καὶ ὅδε μέγιλλος φαμὲν πλὴ πεζὴν μάχην πλὴ ἐν μαραθῶνι γενομένην καὶ ἐν πλαταιαῖς, πλὴ μὲν, αἴτιον πλὴ σωτηρίαν τοῖς ἕλλησι. πλὴ δὲ, τέλος ἐπιθεῖναι· καὶ τὰς μὲν βελτίους τοὺς ἕλληνας ποιῆσαι, τὰς δὲ οὐ βελτίους. ἵν' οὕτω λέγωμεν πρὸς τῶν τότε ξυναγωνασαμένων ὑμᾶς μαχῶν· πρὸς γὰρ τῇ πρὸς σαλαμῖνα πλὴ πρὸς ἀρτεμίσιον σοι προσθήσω καὶ τὰ θαλάττια μάχην. ἀλλὰ γὰρ ἀφορμὴν ἐποντες ναῦς πρὸς πολιτείαν ἀρετὴν πλὴ χώρας φύσιν σκεψώμεθα, καὶ νόμων τάξιν, οὗ ἡ σύζευξαί τε καὶ εἶναι μόνον αὐθρώπους, τιμιώτατον ἡγούμενοι καθάπερ οἱ πολλοί. εἰ δ' ὡς βελτίους γίγνεσθαί τε καὶ εἶναι ποσοῦτον χρόνον, ὅσον αἱ ὧδε. ἔρηται δ' ἡμῖν εἰ μὲν καὶ ἔστ' ἐν τοῖς πρόσθεν. κλ. τί μήν. ΑΘ. ἔστ' οὖν σκοπώμεθα μόνον, εἰ καὶ τὰ πλὴ αὐτὴν ὁδὸν ἀφορμέθα, βελτίστην ἂν πόλιν καὶ τοιαύτην πρὸς ἣν νομοθετοῦμεν. κλ. μὴ πολυγε. ἀθ. λέ

γε δὴ τοίνυν ὁ ζῆτησις ἐξῆς· τίς ὁ καταπεπλεγμένος ὑμῖν λεὼς ἔστω. πότερον οὖν ἅπασις κρήτης ὁ δίλλος, ὡς ὄχλον τινὲς αὐ ταῖς πόλεσιν ἐκάστοις γεγενημένον πολέμιον, ἢ κατὰ πόλεις ἐκ τῆς γῆς ξοφλιόν· οὐ γάρ που τὸν βελόμενόν γε ἀλλήλων σπάγετε· καί τοι πάσας ὑμῖν ἔκ τε ἀρχαίους ὁρῶ καὶ ἀγίνης καὶ ἄλλοθεν τῶν ἀλλήλων, εἰς πόλεμον καταπεπλεγμένους. ὁ δὲ δὴ παρὸν ἡμῖν λέγε· πόθεν ἔσεσθαι φὴς στρατόπεδον τῶν πολιτῶν τοιοῦτο. κλ. ἔκ τε κρήτης ξυμπαίσας, ἔοικε γίγνεσθαι. καὶ τῶν ἄλλων δὴ ἀλλήλων, μάλιστά μοι φαίνονται τοὺς ἀεὶ πλοπονήσους προσδέξεσθαι σωφρόνους. καὶ γὰρ ὃ νῦν δὴ λέγεις, ἀληθῆς φράζεις ὡς ὄχλος εἰσί· καὶ τό γε μάλιστ' ἂν δύναιμεν αὐτοὺς νῦν εὐθὺς γίνεσθαι τοιούτους, ἐκ γὰρ τύραννος γε τυγχάνει ἀπωκισμένος τούτης τῆς πλοπονησιακῆς. ἀθ. οὐ τοίνυν ἅπας ὁ λεὼς ὁμοίως γίγνοιτ' ἄν, ὁ κατοικισμὸς ταῖς πόλεσιν, ὅταν μὴ ἐν τῶν ἐσμῶν γίγνηται χρόνον. εὐγένος ἀεὶ μιᾶς ἰὼν χώρας οἰκίζηται φίλον παρὰ φίλων στενοχωρίᾳ τινὶ πολιορκηθὲν γῆς ἢ πόσιν ἄλλοις τοιούτοις παθήμασιν ἀναγκαθέν. ἔστι δ' ὅτε καὶ ταύτῃσι βιαζόμενον, ἀναγκάζοιτ' ἂν ἐκτρέφεσθαι ἀποξενοῦσθαι, πόλεώς τι μόριον· ἤδη δέ ποτε καὶ ξυνάπασα πόλις τινῶν, ἐφυγιν ἄρδην κρεῖττον κρατηθᾶσα πολέμῳ. ταῦτ' οὖν πάντ' ἔστι, τῇ μὲν ῥᾴω καταοικίζεσθαί τε καὶ νομοθετεῖσθαι. τῇ δὲ χαλεπώτερα. ὁ μὲν γὰρ οὔ τι εἶναι γένος ὁμόφωνον καὶ ὁμόνομον, ἔχει τινὰ φιλίαν· κοινωνὸν ἱδρῶν ὂν καὶ τῶν θείων πάντων νόμους δ' ἑτέρους καὶ πολιτείας ἄλλας τῶν οἰκοθεν, οὐκ εὐπιτῶς ἀνέχεται. ὁ δ' εἰθισμένος νόμων ἑστίασιν, καὶ δὴ σωφρόνεσι ζηλωτῶς ἔτι χρῆσθαι τοῖς αὐτοῖς ἤθεσι, δι' ἃ καὶ πρότερον ἐφθάρη, χαλεπὸν τῷ καθιζόντι καὶ νομοθετοῦντι, καὶ δυσπειθὲς γίγνεται. ὃ δ' αὖ παντοδαπὸν ἐς ταὐ ξυνερρυηκὸς γένος, ὑπακοῦσαι μὲν τινῶν νόμων καινῶν, τάχα αὖ ῥᾳδίως μᾶλλον· ὁ δὲ συμπνεῦσαι, καὶ καθάπερ ἱππέων ζεῦγος καθ' ἓν εἰς ταὐτὸν ὁ λεγόμενον ξυμφῦσαι, χρόνου πολλοῦ καὶ παγχάλεπον· ἀλλ' ὅμως δεῖ νομοθετικὴν πόλεων οἰκισμοῖ, πάντων τελειότατον πρὸς ἀρετὴν αἱρεῖν. κλ. ἐκεῖνός γ' ὅπη δ' αὖ βλέπων τοῦτ' ἔφησας, φράζ' ἔτι σαφέστερον. ἀθ. ὦ μακάριε ἔοικα τοῦδε νομοθετῶν ἐπαινῶν καὶ σκοπῶν, ἅμα δρᾶν τι καὶ φαῦλον· ἀλλ' ἐκεῖ πρὸς καιρόν τινα λύσιμον πρᾶγμα οὐδὲν γίγνοιτ' ἂν ἔτι. καίτοι τί ποτε δυσχεραίνω· χαίρω γάρ τοι πάντων οὕτως ἔοικεν ἔχειν τἀνθρώπινα. κλ. τῷ δὴ πέρι λέγεις· ἀθ. ἔμελλον λέγειν ὡς οὐδεὶς ποτε ἀνθρώπων οὐδὲν νομοθετεῖ· τύχαις δὲ καὶ ξυμφοραῖς παντοίαις πίπτουσαι, παντοίως νομοθετοῦσι τὰ πάντα ἡμῖν. ἢ γὰρ πόλεμός τις βιασάμενος καθεῖλε πολιτείαν καὶ μεταβαλὼν νόμους, ἢ πενίας χαλεπῆς ἀνάγκη· πολλὰ δὲ καὶ νόσοι αἰσχρὰ κατέζευξαν καινοτομῆσαι. λοιμῶν τε ἐμπεπτώκοντων καὶ χρόνου ἐκλιπόντος πολλοῦ πολλάκις ἀκαιρίαι. ταῦτα δὴ πάντα προϊδών τις, ἀξίως ἂν ἐπεῖν ὅτῳ ἐπὶ νοῦν δή· ὁ, ὑπὸ τῶν μὲν μηδένα νομοθετεῖν μηδέν. τύχας δ' εἶναι χαλεπὰ πάντα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα· τόδ' ἔστι τοῦδέ τε ναυτιλίαν καὶ κυβερνητικῆς καὶ ἰατρικῆς καὶ στρατηγικῆς, πάντα ταῦτ' ἐπόντα, δυσπειθῆ λέγειν. ἀλλὰ γὰρ ὁμοίως ἂν καὶ τόδ' ἔστι λέγοντα δὲ λέγειν, ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς πάθεσι. κλ. ὁ ποῖον. ἀθ. ὡς θεὸς μὲν πάντα καὶ μετὰ θεοῦ τύχη καὶ καιρὸς τἀνθρώπινα διακυβερνῶσι ξύμπαντα· ἡμῖν δ' ὥσπερ μίαν τέχνην ξυγχωρῆσαι φῦσιν εἶναι ἔπαθε τέχνῃ· καιρῷ γὰρ χειμῶνος ξυλλαβέσθαι κυβερνητικήν, ἢ μή, μέγα τοὐλεινέκτημα ἔστιν ἂν θέσθαι, ἢ πῶς. κλ. οὕτως. ἀθ. οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως κατὰ ταὐτὸν αὖ ταὐτὸν ἔχει λόγον· καὶ δὴ καὶ νομοθεσία, ταὐτὸν ἂν ἔχοι δύναμιν, τῶν ἄλλων ξυμπεπτώντων ὅσα δὴ χώρᾳ ξυντυχεῖν, εἰ μέλλοι τὸ δίκαιον μόνως οἰκήσειν· τὸν νομοθέτην, ἀληθείᾳ ἐζήμενον τῇ τοιαύτῃ παρασκευὴν ἐκείνου τοῦ λέγειν. κλ. ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. οὐκέν δ, γε πρὸς ἕκαστόν τι τῶν εἰρημένων ἔχων νῦν τέχνῃ, καθ' ὅτῳ δύναιτο ὀρθῶς τι παρὸν αὐτῷ δρᾷ· τύχης τύχης δ' ἂν μόνον ἐπισθοι. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. ὅτι ἄλλοι γε δὴ πάντες οἱ νῦν

δὴ ἐνθένδε, καὶ λελυόμενοι πὼ αὐτῶν θυχὴ ἀπεῖπ, ἆ ποιων αὖ· ἦ γοῦ; κλ. τί μήν. ἀθ. ταυ·ἦν δὴ καὶ νομοθέτης εἶναι σράσειεν. κλ. ἔτωγ' εἶναι. ἀθ. Φέρε δὴ νομοθέτα πρὸς αὖ·ἦν Φῶμεν· τίσει ἐὴ πῶς πόλιν ἔχουσαν σῶμεν, ὅ λαβὼν ἔξις, ὥστ' ἐκ τῶν λοιπῶν αὖ·ὴς πὼ πόλιν ἱκανῶς οἰοικῆσει· τὴ μὲν τοῦτ' ἐπῖν ἐρᾳδῶς ἔχει καὶ τῦ νομοθέτου φράζομεν εἶναι; ἦ γοῦ; κλ ναί. ἀθ. τόδε· τυραννουμένω μοιδότε πὼ πόλιν φύσει· τύραννος δ' ἔτω γίνοιτο καὶ μανόμενος· καὶ δύμαθὴς. καὶ αὐσρῆνος· καὶ μαλακὸς πρὸς ἡδονὰς φύσει. ὃ δὲ καὶ οὐ τοῖς πρόσθεν λέγομεν δεῖν ἔπαθαι ξύμπασι δὴ ἐν τοῖς τῆς αἱρίτης μοίρισι· καὶ νῶ τῇ τυραννουμένη ψυχῇ, δεῖν ξυνεπάθω, ἐὰν μέλλῃ τῶν ἄλλων ὑπαρχόντων ὄφελος εἶναί τι. κλ. σωφροσυνῶν μοιδοκεῖ φράζειν ὦ μέγιλλε δεῖν εἶναι πὼ ξυνεπομένω ὁ ξεῖνος ἦ γοῦ; ἀθ. πὼ δημώδη γε ὦ κλεινία καὶ οὐχ ἱῶ τις συμούνων αὖ λέγοι, Φρόνησιν προσανακαλέζων εἶναι ἡ σωφροσύνη. ἀλλ' ὅ πρ ἄθηνᾶ ταυσὶ καὶ θηρίοις, τοῖς μὲν ἀκρατῶς ἔχειν πρὸς τὰς ἡδονὰς ξύμφυτον ἐπανθεῖ· ζῶις δὲ, ἐγκρατῶς· ὃ καὶ μονούμενον, ἔφαμεν ἦ πολλῶν ἀγαθῶν λεγομένων, οὐκ ἄξιον ἦ λόγου· ἔχε τι ἢ ἄλλο που; κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. ταύτην τοίνυν ὑμῖν ὁ τύραννος πὼ φύσιν ἐχέτω πρὸς ἐκείνας ταῖς φύσεσιν, ἐὰ μέλλει πόλις ὡς δωκατόν ἔσι τάχιστα καὶ ἀρίστα οἰκήσειν πολιτείαν· ἰῶ λαβοῦσα δ' ἅδε μονίστα τε διάξει· βάδην γοῦ ταύτης καὶ ἀμείνων πολιτείας διάθεσις, οὔτ' ἔστιν οὔτ' αὖ ποτε γένοιτο· κλ. πῶς δὴ καὶ τίνι λόγῳ ἔσιν ὦ ξεῖνε λέγων αὖ ἂς ἐρᾳδῶς λέγειν αὖ·ὴν αὖ πείθοι. ἀθ. ῥᾳδίον γε νοεῖν ἔσιν ὦ κλεινία κατὰ φύσιν ὡς ἔσι τὸ οὕτω. κλ. πῶς λέγεις. ἀθ. εἰ τύραννος γίνοιτο φῶς νέος, σώφρων, δύμαθὴς. μνήμων, αὐσρῆνος, μεγαλοπρεπὴς, εὐτυχὴς, πρὸς δὲ τοῖς μὴ κατ' ἄλλο, ἀλλὰ φ γενέσθαι τε ἐκ αὐτῦ νομοθέτην ἄξιον ἐπαίνου. καί ἴωνα τύχην εἰς ταὐ·ὴν ἀγαγεῖν αὐτό· γένοιτο μέσου χορὶ τούτου, πάντα κ.δὸν ἀπείργασται τῷ θεῷ. ἅτερ ὅταν βουληθῇ διαφερόντως δὴ πράξαί τινα πόλιν· δεύτερον δὲ, ἐὰ ποτὲ τινες δύο ἀρχοντες γένωνται τοιοῦτοι· τρίτον δ' αὖ καὶ κατὰ λόγον ὡσαύτως χαλεπώτερον, ὅσῳ πλείους. ὅσῳ δ' ἑκατόν, ὡκατόν. κλ. ἐκ τυραννίδος ἀρίσην φῆς γενέσθαι πόλιν αὖ ὡς φαίνῃ. ἀθ. μετὰ νομοθέτου γε ἄκρου, καὶ τυράννου κοσμίου· καὶ ῥᾷσά τι καὶ τάχ' αὖ μεταβαλεῖν εἰς ἄνω ἐκ θῦ τοιούτου. δεύτερον δὲ, ἰῇ ὀλιγαρχίας, ἦ πῶς λέγεις· καὶ φ τρίτου, ἐκ δημοκρατίας. ἀθ. οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐκ τυραννίδος μὲν πρῶτον· δεύτερον δὲ ἐκ βασιλικῆς πολιτείας· τρίτον δὲ, ἐκ τινος δημοκρατίας· φ δὲ τετάρτου, ὀλιγαρχίας πὼ τοιούτου γένεσιν χαλεπώτατα δύναιτ' αὖ προσδέξασθαι. πλεῖσι γὰ αὐτῷ δωκάσει γίγνονται· λέγομεν δὴ ταῦτα γίγνεσθαι τότε, ὅταν ἀληθὴς μὲν νομοθέτης γένηται φύσει· κοινὰ δὲ αὖ τῷ τις ῥᾴμι ξυμβῇ πρὸς τὸν οἰ τῇ πόλει μέγεθος δωκαμένους. οὐδ' αὖ ἄν ἔσιν ἀριθμῷ μὴ ἑρακόσιοι τὸν, ἐχυρότατον δὲ κατὰ τρόπον οἰ τυραννίδι γίνονται, ταύτη καὶ τότε τάχος καὶ ῥᾳσώνη τῆς μεταβολῆς γίγνεσθαι φιλεῖ. κλ. πῶς. οὐ δ' μανθάνομεν. ἀθ. ἡ μὲν εἰρωνεία γ' ἡμῖν οὐκ ἄπαξ, ἀλλ' ὀλίγα πολλάκις· ὑμᾶς δὲ τάχα δὲ τι δεῖ καθὶ τυραννευμένην πόλιν. κλ. ἀλλ' ἄγε ἐπιθυμητὸς ἔτωγ' ἀμὶ τῦ ῥήματος. ἀθ. καὶ μὲν δὴ ἔσιν γ' αὖ ἴδοις οἰ αὐτῇ φ ναῦ δὴ λεγόμενον. κλ. φ ποῖον. ἀθ. οὐδὲν δεῖ πόνων, οὐδ' τινος παμμάλα χρόνε, ἦ τυραίνῳ μεταλαβεῖν ἑλληνόσπ πόλεως ἥν. θρεφθῆναι δὲ αὐτὸ δεῖ πρῶτον ταύτη ὅπῃ πρ αὖ θέλοι, ἑαύτε πρὸς αὐτὸ τῆς ἐπιτηδεύματα προσζέπαξ τῦ πολίτας, ἑαύτε ἓν ζωὼ αὐτόν, αὐτὸ πρῶτον πάντα ὑπογράφοντα ἦ πράττῃν· τὰ μὴ ἐπαινοῦντα καὶ τιμῶντα· τὰ δ' αὖ πρὸς ψόγον ἄγοντα· ἡ τ μὴ πειθόμενον ἀπιμάζοντα καὶ ἐκόντας τ πράξειν. κλ. ἡ πῶς οἰόμεθα ταχὺ ξυναχολωθήσειν· ἢν ἄλλως πολίτας, ἦ πὼ τοιαύτην πειθὼ ἡμᾶς εἶναι ἐλκρότη. ἀθ. μαθεὶς ἡμᾶς πειθίτω ὦ φίλοι, ἄλλη θᾶττον ἡ ῥᾷον μεταβάλλῃ αὖ ποτε πόλιν τῦ νόμος, ἢ τῇ τ δυνασευόντ ἡγεμονία· μὴ ἦ νῦν γε ἄλλη γένεσθ, μὴ δ' αὖθις ποτὲ γένοιτο· ἡ τ ἔν ὑμῖν, ἃ τοῦτ' ἔσιν ἀδύνατον, ἐκ χαλεπῶς αὖ γενόμενα· ἀλλὰ πάντ ἔσι ἦ χαλεπὸν γενέσθαι, ἡ ὀλίγον δὲ ἦ γιγνόμενα οἰ ἦ πολλῷ χρόνῳ

ὅταν ἡ ξυμβῇ, μυρία καὶ παντὸς πόλει ἀγαθὰ ἀπεργάζεται, οὐδὲ ποτ' αὖ ἐγγένηται. κλ. ἆ ποῖον δὴ λέγεις. ἀθ. ὅταν ὅλως θεῖος τῶν σωφρόνων τις καὶ δικαίων ἐπιτηδευμάτων ἐπιὼν τύραννος, μεγάλαις ποὶ δυνάστειαις. ἢ καὶ τὰ μοναρχίαν δυναστεύουσαις, ἢ καὶ τὰ πλούτων ὑπερογκὰς διαφθορὰς, ἐγένετο. ἢ πώ ποτέ τις ἐπανῆκεν Φύσιν· οὐ τῇ δὲ λέγειν ῥᾴμη φασὶ πάντων διεκπίπτειν ἀνθρώπων, πολίου ἕνεκα ἢ σωφροσύνην διαφθεῖραι, τοῦτ' οὖν ἐμοὶ μὲν ἔοικε μὴ ἔστιν ὡς φασι γέγονεν ἐφ' ἡμῶν δὲ οὐδαμῶς. εἰδ' οὖν καὶ γέγονεν ἢ καὶ γένοιτ' ἂν ποτε τοιοῦτος, ἢ καὶ ἔστιν ἡμῶν ἔστι τις μακαρίως μὲν αὐτὸς ζῇ· μακάριοι δὲ οἱ ξυνόντες, τῶν ἐκ τῆς σωφροσυνοῦντος ἕνεκα ἐόντων λόγων. ὡσαύτως δὲ καὶ ξυμπάσης δυνάμεως, ὁ αὐτὸς πρὸς λόγος· ὡς ὅταν ἐς τὸν ἐν τῷ φρονεῖν τε καὶ σωφρονεῖν ἡ μεγίστη δύναμις ἀνθρώπῳ ξυμπέσῃ, τότε πολιτεία ἀπὸ τῆς ἀρίστης καὶ νόμων τῶν τοιούτων φύσεται γένεσις. ἄλλως δὲ οὐ μή ποτε γένηται· ταῦτα μὲν οὕτω καθαπερεὶ μῦθός τις λεχθεὶς, καὶ χρησιμῳδήσθω καὶ ἐπιλελέχθω, τῇ μὲν χαλεπὸν ὄν, πόλιν οἴνομον γενέσθαι· τῇ δ' εἰ πῇ γένοιτο ὃ λέγομεν, πάντων πάγχυ τε καὶ ῥᾷστον μακρῷ. κλ. πῶς. ἀθ. πειράσθαι προσαρμόττοντες τῇ πόλει σοι καθάπερ παῖδα πρεσβύτην ἀπαλάττειν τῷ λόγῳ τοὺς νόμους. κλ. ἴσως δὴ καὶ μὴ μέλλωμεν ἔτι. ἀθ. Ἰτὸν δὴ πρὸς πλοῦ τῆς πόλεως καταπλεύσαντε ἐπισκοπῶμεν· ὁ δὲ ἀκούσεταί τε, καὶ ὑπακούσας, ἴλεως ὑμῖν τε ἡμῖν εἶναι θοι, σωθεὶς διακοσμήσων τήν τε πόλιν καὶ τοὺς νόμους. κλ. ἴλεως γοῦν οὖν. ἀθ. ἀλλὰ τίνα δὴ ποτε πολιτείαν ἔχομεν οὐ νῦν τῇ πόλει προστάττειν. κλ. δίεν δή τι λέγειν βουλιθεὶς, φράζ' ἔτι σαφίστερον· οἷον δημοκρατίαν τινὰ, ἢ ὀλιγαρχίαν, ἢ ἀριστοκρατίαν· ἢ βασιλικὴν, οὐ γοῦν δὴ τυραννίδα γέ που λέγοις ἄν, ὡς γ' ἡμεῖς ἂν οἰηθείημεν. ἀθ. Φέρε δὴ ταῦτα τὸ τοῦτο ὑμῶν ἀποκέκριθαι πρότερος αὖ ἐγὼ, πλὴν οἵτινες πολιτείαν ἐποῦν, τὴν τούτων δεῖ. με. μᾶν οὖν ἐν πρεσβύτερον ἐμὲ δικαίως ἔστιν πρότερον; κλ. ἴσως. με. καὶ μὴν ἑκουσῶν γε ὦ ξένε πλὴν οὐ λακεδαίμονι πολιτείαν, οὐκ ἔχω σοι φράζειν οὕτως ἐμοὶ πρὸς ἀποκρίνεσθαι αὐτὴν δεῖ· καὶ γοὺν τυραννίδι δοκεῖ μοι προσοικέναι· ἐν γὰρ τῶν ἐφόρων, θαυμαστὸν ὡς τυραννικὴν οὐ αὐτῇ γέγονε· καί τις οἶδ' τε μοι φαίνεται πασῶν τῶν πόλεων δημοκρατουμένη μάλιστ' ἐοικέναι. ἐν δ' αὖ μὴ φαίνει ἀριστοκρατίαν αὐτὴν εἶναι, παντάπασιν ἄτοπον· καὶ μὲν δὴ βασιλείαν γε ὅλῃ βίου τ' ὄντι οὐ αὐτῇ, καὶ ἀρχαιοτάτη πασῶν. καὶ πρὸς πάντων ἀνθρώπων καὶ ἡμῶν αὐτῶν λεγομένη· ἐτὼ δὲ οὕτω ναῦ ὄχ' ἁίφνης αὖ ὁρῶντι θεὶς, ὄντος ὅπῃ ἔπνευκεν ἔχω διορισάμενος ἀπὸν, τὴν τούτων δεῖ τῶν πολιτειῶν. κλ. ταυτόν σοι πάθος ἐμὲ πλεῖ καὶ φαίνομαι πεπονθέναι· πάνυ γὰρ ἀπορῶ πλὴν οὐ κινδυνῷ πολιτείαν τούτ' τινα διαιρεζόμενος ἀπὸν. ἀθ. ὄντως γ' ὦ ἄριστοι πολιτειῶν μετέχετε, ὃς δὲ ὠνομάκαμεν ναῦ, οὐκ εἰσὶ πολιτεῖαι· πόλεων δὲ οἰκήσεις διασῳζομένων τε ἢ δυναμένων σῴζεσθαι μυρίοις ἑαυτῶν τισί. ἐν τῇ διαφθορᾷ δὲ ἐκάστη προσαγορεύεται κράτος. χρὴν δ' ἔσθ' τῇ τοιούτου πλὴν πόλιν εἶναι ἐπονομάζεσθαι· ἐν τῇ ἀληθοῦς ἢ τῷ νοῦν ἔχοντων διασῳζοντος θεοῦ ὄνομα λέγεσθαι. κλ. τίς δ' ὁ θεός· ἀθ. ἆρ' ἓν μύθῳ σμικρὰ γ' ἔτι προσχρήσιον. εἰ μέλλομεν ἐμμελῶς που διαλῶσαι ὁ ναῦς ἐρωτώμενον; ἐκεῖ χρὴ ταύτη σκοπεῖν. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. τῶν γοὺν δὴ πόλεων ὧν ἔμπροσθεν τοὺς ξυνοικήσεις διήλθομεν, ἔτι πρότερα τούτων παμπόλυ λέγεται τις ἀρχή τε καὶ οἴκησις γεγενῆσθαι δεῖ κρόνος, μάλ' εὐδαίμων, ἐς μέμνημαι ἔχουσά δεῖν, ἢ τις ἔτι νῦν ἀριστοκρατεῖται. κλ. σφόδρ' αὖ ὡς ἔοικεν ἔπεται αὐτ' δέον ἀκήκοα. ἀθ. ἔμοιγ' ἔδει φαίνεσθαι· διὸ καὶ παρέλαγον αὐτὸν ἐς τὸ μέσον τοῖς λόγοις. με. ὀρθότατά γε σφῶν, καὶ τόν, γε ἐξῆς περαίνων αὖ μῦθον, ἐπειρώμεθα ἂν ὀρθῶς αὖ φθάσαι. ἀθ. σφαίσιον δὴ λέγεται. φάμεν τοίνυν πρᾶδεδίδεμεθα τ' ἔτ' τότε μακαρίας ζωῆς, ὡς ἄφθονά τε καὶ αὐτόματα πάντα εἶχεν· ἃ δὲ τούτων αἰτία, λέγεται τοιάδ' τις. γηώσκων ὁ κρόνος ἄρα καθαπερ ἡμεῖς διελελυθάμεν, ὡς ἀνθρωπεία φύσις οὐδαμοῦ ἱκανὴ τὰ ἀνθρώπινα διοικοῦσα αὐτοκράτωρ πάντα μὴ οὐχ ὕβρεώς τε καὶ ἀδικίας μεστοῦσθαι, ταῦτ' οὖν διανοού-

μένος, ἐφίστη βασιλέα γε καὶ ἀρχοντας τοῖς πόλεσιν ἡμῶν. οὐκ ἀνθρώπους, ἀλλὰ γένους θειοτέρου τε καὶ ἀμείνονος δαίμονας. οἷον νῦν ἡμεῖς ὁρῶμεν βοῦς ποιμένιος, καὶ ὅσων ἅμφοί εἰσιν ἀγέλαι; οὐ βοῦς ἔοικεν. οὐδὲ αἶγας αὐτῶν ἀρχοντας πεποίηκεν αὐτοῖς τινὰς ἀλλ' ἡμᾶς αὐτῶν ἀπόζομεν ἄμεινον ἐκείνων γένος· τὸν δὴ καὶ θεὸς ἐστὶ μᾶλλον ἀνθρώπους ὧν· ὁ γένος ἄμεινον ἡμῶν ἐφίστη τῶν δαιμόνων. ὃ δὴ πολλῷ μὲν αὐτοῖς ἐκείνοις, πολλῷ δ' ἡμῖν ἐπιμελούμενον ὑμῶν, εἰρωνίαν τε καὶ αἰλαζονείαν καὶ ἐλευθερίαν καὶ ἀφθονίαν δίκης παρεχόμενον· ἀστασίαστα καὶ εὐδαίμονα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπεργάζεται γένη. λέγει δὴ καὶ ταῦτα οὗτος ὁ λόγος ἀληθείᾳ χρώμενος, ὡς ὅσων αὖ πόλεων μὴ θεὸς, ἀλλά τις ἀρχὴ ἔνεστὸς, οὐκ ἔστι κακῶν αὐτοῖς. οὐδὲ πόνων ἀνάφυξις· ἀλλὰ μιμεῖσθαι δεῖν ἡμᾶς ὅτι ταῦ πόσῃ μηχανῇ, τὸν ἐν δὴ τῷ κρόνου λεγόμενον βίον κατ' ὅσον οἷοί τ' ἡμῖν ἐνδεικνύμενοι ἐσμεν, τούτῳ πειθομένους δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ τάς τ' οἰκήσεις κατὰ πόλεις διοικεῖν, πλῶ τῷ νοῦ διανεμοῦντας ἐπονομάζοντας νόμον· ἀδ' ἄνθρωπος εἷς, ἢ ὀλιγαρχία τις, ἢ καὶ δημοκρατία ψυχὴν ἔχουσα ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὀρεγομένην, καὶ πληροῦσθαι τούτων θέλουσα, τέγουσα δὲ οὐδέν, ἀλλ' αἰεὶ τῷ καὶ ἀπλέστῳ κακῷ νοσήματι ξυνεχομένην, ἀρξει δὴ πόλεως ἢ τινος ἰδιώτου, κατὰ πᾶσαν ὁ βίαιος βύσσ νόμους (ὁ νῦν δὴ ἐλέγομεν) οὐκ ἔστι σωτηρίας μηχανή· σκοπεῖν δὴ δεῖ ταῦτ' ἐν λόγον ἡμᾶς ὦ κλεινία πότερον αὐτῷ πειστέον ἢ πῶς ὁράσομεν. κλ. ἀνάγκη δή που πείθεσθαι. ἀθ. εὖ νοεῖς οἶμαι δ' ὅτι νόμων εἴδη φασί τινες εἶναι βασιλικά, ὅσα πρὸ πολιτειῶν· πολιτειῶν δὲ αὖτε διεληλύθαμεν ὅσαι λέγουσιν οἱ πολλοί; μὰ δὴ φαῦλον πρὸ νομοθέτης εἶναι πλῶ νῦν ἀμφισβήτησιν τοῦδε δὲ τῷ μείζονι. ἐν γὰρ δίκαιον καὶ ἐν ἄδικον δὲ χρὴ βλέπειν πάλιν ἡμῖν ἀμφισβητούμενον ἐλέλυθεν. οὔτε γὰρ πρὸς ἓν πόλεμον, οὔτε πρὸς αὐτοπλῶ ὅλως βλέπειν δεῖν φασι τοὺς νόμους. ἀλλ' ἢ πᾶς αὖ καθεστηκὼς ἢ πολιτεία, ταύτην δεῖν ἐν ξυμφέρον, ὅπως ἀρξει τὸ ἀεὶ καὶ μὴ καταλυθήσεται. καὶ ἐν φύσει ὅρον τῷ δικαίου λέγεσθαι κόλιτ' οὕτω. κλ. πῶς. ἀθ. ὅτι ἐν τῷ κρείττονος συμφέρον ἔδει. κλ. λέγ' ἔτι σαφέστερον, ἔδει· τίθεται δέ που φασὶ τοὺς νόμους ὁ τῇ πόλει ἐκάστοτε ἐν κρατοῦν. ἢ γάρ; κλ. ἀλη θῆ λέγεις. ἀθ. ἀρ' οὖν οἴει φασί ποτε δῆμον νικήσαντα, ἢ τινα πολιτείαν ἄλλην ἢ καὶ τυραννίδα θήσεσθαι ἐκείνα πρὸς ἄλλό τι πρῶτον νόμους, ἢ ἐν συμφέρον ἑαυτῷ τῆς ἀρχῆς τῷ μόνῃ; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. οὐκοῦν καὶ ὃς ἂν ταῦτα τὰ τε θέντα παραβαίνῃ, κολάσει ὁ θέμενος ὡς ἀδικοῦντα, δίκαια εἶναι ταῦτ' ἐπονομάζων. κλ. ἔοικε τοῦτο. ἀθ. ταῦτ' ἀρ' ἀεὶ καὶ οὕτω ταὐτὸν ἐν δίκαιον αὖ ἔχοι. κλ. φησὶ γοῦν οὗτος ὁ λόγος. ἀθ. ἔστι γὰρ ἔξω οὖ ἐκείνων τῶν ἀδικημάτων ἀρχῆς πόλει. κλ. ποίων δή. ἀθ. τῶν ἃ τότε τε ἐπισκοποῦμεν, ὅταν τίνων ἄρχειν δεῖ. καὶ ἐφαμὲν δὴ γενέσθαι μὲν ἐκ γόνων νεωτέρων δὲ, πρεσβυτέρους· γενναίους δὲ, ἀγεννῶν. καὶ συχνὰ ἄττα ἄλλα. ἀλλ' ἐμεμνήμεθα, καὶ ἐμπόδια ἕτερα ἑτέροις· καὶ δὴ καὶ οὐ λῶ αὐτῶν ἔστω, καὶ ἐφαμὲν που κατὰ φύσιν ἐν πόνδαρον ἄγειν δίκαιον εἶναι τὸν βιαιότατον ὡς φαίνει. κλ. ναί· ταῦτ' λῶ ἃ τότε ἐλέχθη. ἀθ. σκόπει δή· πότερα ποιεῖ ἡ πόλις ἡμῖν ἔτι παραβατέα· γίγνε γοῦν δὴ μνεμόνικος ἕνα τὸ τοιοῦτον οὖσα πόλεσι. κλ. ἐν ποῖον· ἀρχῶν τοῦ μαχόντων γενομένων, οἱ νικήσαντες, τά τε πράγματα κατὰ πλῶ πόλιν οὕτως ἐστρέτεσαν σφόδρα, ὥστε ἀρχῆς μηδετέων μεταδιδόναι τοῖς ἡττημένοις, μήτε αὐτοῖς μήτε ἐκ γόνου. παρακφυλάττοντες δ' ἀλλήλους ζῶσιν, ὅπως μή ποτέ τις εἰς ἀρχὴν ἀφικόμενος ἐπανήξει. μεμνημένος τῶν ἔμπροσθεν γεγενότων κακῶν. τούτους δὴ που φαμὲν ὑμᾶς νῦν, οὔτ' εἶναι πολιτείας, οὔτ' ὀρθοὺς νόμους ὅσοι μὴ ξυμπάσης τῆς πόλεως οἴονται τὸ κοινὸν ἐπέσθαι. οὐδ' οὕτως τινῶν, τασσωτείας· ἀλλ' οὐ πολιτείας τούτους φαμέν. καὶ τὰ τούτων δίκαια ἃ φασιν εἶναι μάτην ἐρεῖσθαι. λέγεται δὲ δ' οὕτως ταῦθ' ὑμῖν, ὡς ὑμεῖς τῇ σῇ φόλῃ, ἀρχὰς, οὔθ' ὅτι πλούσιος δεῖ τινα δίδοσθαι, οὔθ' ὅτι τῶν τοιούτων ἄλλο οὐ

δὴν κεκτημένος, ἰσχὺν ἢ μάγιθος ἤ τι γένος· ὃς δ' αὖ τοῖς πεθεῖσι νόμοις οὐ πείθεται τὸς τ' ἔν, καὶ νικᾷ ταύτην πλὴν νίκλω οὐ τῇ πόλει, τούτῳ φαμὲν καὶ ἡμῖν τῶν θεῶν ὑπηρετεῖν δοτέον εἶναι πλὴν μεγίστην τῷ πρώτῳ· καὶ δευτέραν τῷ τὰ δεύτερα κρατοῦντι· καὶ κατὰ λόγον οὕτω δοτέα ἑξῆς, τὰ μὲν ταῦτ' ἔχοντα δοτέον ἔ· τοὺς δ' ἀρχὴν τιμὰς λεγομένους, νεῶν ὑπηρέτας τοῖς νόμοις ἐκάλεσα, οὐ πανοτομίαν ὀνομάτων οἰκεῖα· ἀλλ' ἡγοῦμαι παντὸς μᾶλλον εἶναι παρὰ τοῦτο, σωτηρίαν τε πόλεως καὶ τοιαυτίονος. οὐ μὲν γὰρ ἂν ἀρχόμενος ἢ μὴ ἄκυρος νόμος, φθορὰν ἐρῷ τῇ τοιαύτῃ ἐπιμένειν ἔσαν. οὐ δὲ ἂν διατόπης τῶν ἀρχόντων, οἱ δὲ ἄρχοντες δοῦλοι τοῖς νόμοις, σωτηρίαν, μὴ πάνυ ὅσα θεοὶ πόλισιν ἴδοσαν ἀγαθὰ μιγνόμενα καθορῶ. ΚΛ. Καὶ μάλ' ὦ ξεῖν· καὶ οὐ λιπέσθαι γοῦν ὀξὺ βλέπεις. ΑΘ. Νέος μὲν γὰρ ὢν πᾶς ἄνθρωπος, τὰ τοιαῦτα ἀμβλύτατα αὐτὸς αὑτῷ ὀφθαλμῶν δὲ ὀξύτατα. ΚΛ. Ἀληθέστατα. ΑΘ. Τί δὴ ἐμοὶ ταῦτα ἀφ' οὗ ἥκοντας μὲν καὶ παρόντας θῶμεν τοὺς ἐποίκους, ἦν δ' ἐξῆς αὐτοῖς διατιθέντα ἄν λόγον; ΚΛ. Πῶς γοῦν. ΑΘ. Ἄνδρες οἷον φῶμεν πρὸς αὐτούς, ὁ μὲν δὴ θεὸς ὡς τὸν καὶ ὁ παλαιὸς λόγος, ἀρχήν τε καὶ τελευτὴν καὶ μέσα τῶν ὄντων ἁπάντων ἔχων, εὐθεῖαν τὸν αἶνει κατὰ φύσιν αὐτὸς πορευόμενος. τῷ δ' ἀεὶ ξυνέπεται δίκη τῶν ἀπολειπομένων τὸ θεοῦ νόμου, τιμωρός. ᾧ ὁ μὲν εὐδαιμονήσειν μέλλων ἑπόμενος, ξυνέπεται ταπεινὸς κεκοσμημένος· ὁ δὲ τις ἐξαρθεὶς ὑπὸ μεγαλαυχίας, ἢ χρήμασιν ἐπαιρόμενος, ἢ τιμαῖς ἢ καὶ σώματος εὐμορφίᾳ ἅμα καὶ ἀπαιδευσίᾳ καὶ φρονήσει ἐπαιρόμενος, ἃ τιμαῖς ἢ καὶ σώματος εὐμορφίᾳ ἅμα καὶ ἀπαιδευσίᾳ καὶ φρονήσει ἐπαιρόμενος, ἃ πολλοῖς τισὶν ἔδοξεν εἶναι τις· μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολὺν ὑποκρούει τιμωρεῖται οὐ μεμπτῷ τῇ δίκῃ ἐαυτόν τε καὶ οἶκον καὶ πόλιν ἅπασαν αἰσχρὸν ἐποίησε. πρὸς ταῦτ' οὖν οὕτω διατεταγμένα, τί χρὴ σοφὸν ἢ διανοεῖσθαι, καὶ τί μὴ φρονεῖν;

ΚΛ. Δῆλον δή γ' ὅτι, ὡς τῶν ξυνακολουθησόντων ἑσόμενον τῷ θεῷ, δεῖ διανοηθῆναι πάντα ἄνδρα. ΑΘ. Τίς οὖν δὴ πρᾶξις φίλη καὶ ἀκόλουθος θεῷ μία καὶ οὐκ λόγον ἔχουσα ἀρχαῖον· ὅτι τῷ μὲν ἐμοὶ τῷ ὁμοίῳ ὅμοιον ὄντι μετέῳ φίλον αἰεὶ ἔσεσθαι· τὰ δ' ἄμετρα, οὔτ' ἀλλήλοις, οὔτε τοῖς ἐμμέτροις. ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν, πάντων χρημάτων μέτρον αἰεὶ ἂν μάλιστα· καὶ πολὺ μᾶλλον, ἤ που τίς ὡς φασιν ἄνθρωπος. ἦν οὖν τῷ τοιούτῳ προσφιλῆ γενησόμενον εἰς δύναμιν ὅτι μάλιστα καὶ αὐτὸν τοιοῦτον εἰκὸς καὶ ἐγγενέσθαι. καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον, ὁ μὲν σώφρων ἡμῶν, θεῷ φίλος, ὅμοιος γάρ· ὁ δὲ μὴ σώφρων, ἀνόμοιός τε καὶ διάφορος καὶ ἄθεος· καὶ τἆλλα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει· νοήσωμεν δὴ τοῦτο εἰς ἐπόμενον εἶναι τὸν βιοῦν λόγον, ἀπάντων ἡδίστων καὶ ἀληθέστατον δίκαιόν τε λόγων· ὡς τῷ μὲν ἀγαθῷ, θύειν καὶ προσομιλεῖν δεῖ τοῖς θεοῖς, καὶ εὐχαῖς καὶ ἀναθήμασι καὶ ξυμπάσῃ θεραπείᾳ θεῶν, καλλίστην καὶ ἀρίστην καὶ αὐσιωμάτων πρὸς τὸν βιούμενον βίον· καὶ δὴ καὶ διαφερόντως πρέπον· τῷ δὲ κακῷ, τοὐναντία πέφυκεν· ἀκήρατος γὰρ πρὸς ψυχήν, ὄγκῳ κακοῦ· καθαρὸς δὲ ὁ γε ἐναντίος. παρὰ δὲ μιαροῦ δῶρα, οὔτ' αὖ δίκαια δέξασθαι, οὔτε θεοῦ δέξεται ποτὲ τό γε ὀρθὸν δέχεσθαι· μάτην οὖν τοῦδε θεοὺς ὁ πολὺς δεῖ πόνος τοῖς ἀνοσίοις· θεῖς δὲ ὁσίοις, ἐγκαρότατος ἅπασι σκοπὸς μὲν οὖν ἡμῖν οὗτος, οὗ δεῖ στοχάζεσθαι· βέλη δὲ αὐτῷ καὶ οἷον ἡ τοῖς βέλεσιν ἕπεσις, τὰ ποῖ αὖ λεγόμενα, ὀρθότατ' ἂν φέροιτο· πρῶτον μὴ φαμὲν τιμᾶς τοὺς μετ' ὀλυμπίους τε καὶ τοὺς πολὺν ἔχοντας θεὰς, τοῖς χρεών ἂν τις θεοῖς, ἄρτια καὶ μὴ δίκαια καὶ ἀριστερὰ κέμενον, ὀρθότατα ἢ τ' ἂν δύσεις σκοπῶν τις χρεών· τοῖς δὲ νῦν αὖ θεοῖς τὰ περιπλανᾶ καὶ αὐτίφωνα δεῖς ἐμπροσθεν ῥηθεῖσι νῦν δὴ· μὴ θεὸς δὲ τούς δ', καὶ δεῖς δαίμοσιν, ἃ γ' ἔμφρων ὀργάζοιτ' ἄν. ὕρωσι δὲ μετὰ τούδε· ἕπεσθαι δ' αὐτοῖς ἰόντα ἕδε παφῶν θεῶν κατὰ νόμον ὀργαζόμενα· γονέων δὲ μὴ ταῦτα τιμᾶ ζῶντ' ὡς δίκης, ἐφείλοντα ἀφετέον τὰ πρῶτά τε καὶ μέγιστα ὀφλήματα χρεῶν πάντ' προσβάντα τα. νομίζειν δὲ ἅπαντα κέκτηται καὶ ἔχει, πάντα ἔ τ' γεννη

σάντων καὶ θρεμμάτων, πρὸς ἃ παρέχειν αὐτὰ εἰς ὑπηρεσίαν ἑκάστοις κατὰ δύναμιν πᾶσαν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς οὐσίας· λαβύρθρα, τὰ τῆς σώματος· ἴχνια, τὰ τῆς ψυχῆς ἀποτέλεσματα· διανοήσματα· ἐπιμελείας τὰ μὴ ἐπὶ πονηρίαν ὠλισθηκυίας· παιδιὰ δὲ παιδιᾶς ὀλισθηκυίας· ἀφροδίσια δὲ παιδιᾶς οὐ τῷ γέρᾳ σφόδρα κεχρημένοις· παρὰ δὲ πάντα ἓν βίον, ἔχειν τὸ καὶ ἑκάστοις χρὴ πρὸς αὐτῆς γενέσθαι διαφερόντως· διόπερ κύφωνι καὶ πλωτῆρι λάτυρ, βαρυτάτη ζημία· πᾶσι γὰρ ἐπίσκοπος τοῖς τοιούτοις τὰ δίκαια τάττειν, λίκνις νέμοις ἄπιλος. ξυμμιμήσεις τε οἷς ὑπείκειν δεῖ, μὴ ἀποπιμπλᾶσι δὲ ξυμμιμήσεις τ' οὐ λόγοις δρᾶσι δ' οὐ θιοῦτον, ξυγγινώσκοντα, ὡς ἑκάστοις μάλιστα παρὰ φύσιν δοξάζουσι δεῖσθαι, θυμοῖ τ' οὐ διαφθείροντες· τελευτῶντα δὲ γονέων, ταφὴ μὲν ἡ σωφρονεστάτη, κατὰ νόμους· μισῶ δὲ ὑπεραίροντα τῶν ἀρίστων ὄγκους, μήτ' ἐλλείποντας, ὧν οἱ πρόπαλαι θεῖς τοὺς ἑαυτῶν γεννήτας ἐτίθεσαν· τάς τε αὖ κατ' οἰκίαν ἐν τῶν ἤδη τέλος ἐχόντων, ὡσαύτως ἐπιμελείας· τοὺς κόσμον φθείρουσι δ' ἀποδιδύναι· τῷ δὲ μὴ παραλείπειν μυρίων ἀδικιῶν παρεχόμενον, δύσπολις ἀεὶ προσβάλλειν· δικαιοσύνης τε τῆς διδομένης λαβὼ τύχῃς, ἐν μέτρῳ τοῖς κεκτημένοις νέμοντα· ταῦτ' οὖν ποιοῦντες καὶ κατὰ ταῦτα ζῶντες ἱκανῶς τε ἥκουσι, πλὴν ἀξίαν αὖ παρὰ θεῶν, καὶ ὅσοι κρείττονες ἡμῶν κομιζόμενα, οὐ λῆστον ἀγαθῶν διάγοντες ἐν τελείῳ τῷ βίου· ἀδὲ πρὸς ἱκετείας καὶ ξυγγενεῖς καὶ φίλους καὶ πολίτας ὅσα τε ξυνηὶ πρὸς θεῶν διαπεπράγματα καὶ ὁμιλίας, ξυμπάντων τούτων ἀρτιλλῆται τ' ἐαυτῶν βίον φαιδρωνάμενον, κατὰ νόμον κοσμεῖν δεῖ· τῶν νόμων αὐτῶν ἡ δίκη δύσ, τὰ μὲν πείθουσα, τὰ δὲ, μὴ ὑπείκοντα πειθοῖ τῶν ἡδίων βίᾳ καὶ δίκῃ κολάζουσα, πλὴν πόλιν ἡμῖν ξυμβουλιοῦντων θεῶν, μακαρίαν τε καὶ εὐδαίμονα ἀρτιλλᾶν· ἃ δὲ χρὴ μὲν αὖ καὶ αἰσκιᾶσαι ἐπεῖν νομοθέτην, ὅς τις ἄρα ἔτι διανοᾶται, οὐ δὲ σχήματι νόμου ἁρμοστῇ λεγόμενα, τούτων πρὸ δὴ τοῦ μοι δεῖγμα προσεικόντα αὐτῷ τε καὶ ἑκόντος ὅς νομοθετήσει, τὰ λοιπὰ πάντα εἰς δύναμιν σκοπεῖν θέντα, ἐν μέσῳ τῷ τοῦ, ἀρχεσθαι τῆς θέσεως τῶν νόμων. ἔστι δὲ δὴ τὰ τοιαῦτα, οὐ τίνι μάλιστα σχήματι κέρμενα, οὐ πάνυ ῥᾴδιον οὐδὲ λαβόντα εἰπεῖν αὐτά, διόν τινι τύπῳ· ἀλλ' οὕτω πῃ καὶ τρόπον λάβωμεν αὖ τι δι' ὡμάθα, πρὸς αὐτῶν βεβαιώσασθαι. ΚΛ. λέγε δὴ ποῖον. ΑΘ. βακχείλιον αὖ αὐτῶν, ὡς οὐ πειθησόμενος πρὸς ἀρίστων εἶναι· καὶ δῆλον ὅτι πειράσεται εἶναι ὁ νομοθέτης, οὐ παίσῃ ποιῶν τῇ νομοθεσίᾳ. ΚΛ. πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. τὰ τοίνυν δὴ λεχθέντα ἴδωμεν τίμιον πρόοιμον ὄντα· ἐς δὲ πρὸς ἓν αὖ παραινῇ μὴ παντὶ παντὸς ὠμῶς ψυχῆς λαβόμενα μᾶλλον δ' ἠμφοτέρου τε αὖ κρατεῖν καὶ ἀμυνεῖσθαι. ὥς τε εἰ καὶ μὴ μέγα τὸ σμικρὸν δὲ, ἐν ἀκούοντα ὃ πρὸ φησι δι' μενέστερον γιγνόμενον, δι' μακροτέρου ἁπτόμενα πᾶν ἀγαπητόν· οὐ γὰρ πολλή τις δι' πίστεια, οὐδὲ ἀφροσύνη τῶν προθυμουμένων ὡς ἀρίστων ὅτι μάλιστα καὶ ὡς τάχιστα γίγνεσθαι· ἐν δὲ ἁσθενεῖ οἱ πολλοὶ σοφῶν ἀρτιφαίνουσι λέγοντα, ὡς ἡ μὲν ἐκ πλὴν καὶ τὰ ὁδὸς, λεία καὶ ἀνεπίληπτα παρέχει πορεύεσθαι, μάλα βραχεῖα οὖσα· τῆς δ' ἀρίστης φύσεως ἐσομένοις θεοῖ, προπαίζοντες ἐκπλησαι ἀθαύμαστοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος δὴ μος εἰς αὐτὸ. καὶ ξυνιὼν ὁ πρῶτον ἐπὶν δ' ὄρος ἄκρον ἥκοντας, ῥᾳδίως δ' ἔπιστα πόλει, χαλεπὸν ἐοῦσα. καὶ κομψῶς γ' ἔοικε λέγειν. ΚΛ. παίνῳ μὲν δή. ΑΘ. Ὁ δὲ προάκων λόγος ὅ, γε μοι ἀπείρηται, βούλομαι ὑμῖν εἰς ὃ μέσον αὖθ' ἥκειν. ΚΛ. τίδε δή. ΑΘ. λέγωμεν δὴ τῷ νομοθέτῃ διαλεγόμενοι τόδε. ἐπ' ἐμοῖν ὦ νομοθέτα, εἴ πῃ ὅτι χρὴ πράττειν ὑμᾶς μὴ λέγειν εἰλικρινῶς, ἀρ' οὐ δῆλον ὅτι καὶ αὖ ἔποις; ΚΛ. ἀναγκαῖον. ΑΘ. Σμικρῷ μὲν δὴ πρόσθεν ἀρτιακούσαι μέν σου λέγοντος· ὡς ἐν νομοθέτην οὐ λᾶ τοῖς ποιηταῖς ἐπιτρέπειν λέγειν ὃ αὐτοῖς ἢ φίλον· οὐ γὰρ αὖ εἰλικρινὲς τὸ πρὸ τ' ἐαυτοῦ τοῖς νόμοις αὖ λέγοντες βλάπτοιεν πλὴν πόλιν; ΚΛ. ἀληθῆ μέντοι λέγεις. ΑΘ. ὑπὲρ δὴ τ' ποιητῶν εἰ τάδε λέγοιμεν πρὸς αὐτὸν, ἆρ' αὖ τὰ λεχθέντα ἂν μᾶλλον; ΚΛ. ποῖα τάδε. ΑΘ. παλαιὸς μῦθος ὃν νομοθέτα, ὑπό τε αὐτῶν

ἡμῶν ἀεὶ λεγόμενος ᾖ, καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι ξωμιδιγμένος, ὅτι ποιητὴς ὁπόταν ἐν τῷ τελεῖσθαι τῆς μούσης καθίηται, τότε ἀχεῖμφορον ᾖ, οἷον δὴ κρίνητις ἐπιὸν ἑῶν ἐτοίμως ἐξ καὶ τῆς τέχνης οὔσης μιμήσεως, ἀναπαίζεται ἐναντίως ἀλλήλοις αὐθρώπους ποιεῖν διαθαλλόμενος, ἐναντία λέγειν αὐτῷ φλαπίς· διὰ δὴ, οὔτ' ἐν ταῦτα οὔτ' ἐν θάτερα ἀληθῆ τῶν λεγομένων· τῷδε νομοθέτῃ οὐκ ἔστι ποιεῖν ἐν τῷ νόμῳ· δύο ἢ ἑνός· ἀλλὰ σὰ τοῦδε ὡς ἀεὶ διὰ λόγου ἐπιφαίνεσθαι σκόπει δ' ἴσῃ αὐτῶν τῶν ἐπὶ σοῦ ναῦ δὴ λεγομένων. οὔσης γὰρ ταφῆς· τῆς μὲν ὑπὸ βαβλημένης, τῆς δὲ, ἑλλαπύσης· τῆς δὲ, μιξρίασ', πλὴν μίαν ἑλόμενος σὺ πλὴν μίαν, ταύτην προσέθεις καὶ ἐπῄνεσας ἁπλῶς· ἐγὼ δὲ εἰ μὲν γυνὴ διαφθείρουσα ἐν πλούτῳ, καὶ θάπτειν αὐτὴν διακελεύοιτο ὡ τῷ ποιήματι, ἐν ὑπὸ βάλλοντα αὐ τούτου ἐπαινῶν· φαίην δ' αὐτῆς τὴν πίνης αὐτῆς ἐν καταδιὰ· μίζρον δὲ οὐσάσ' κεκτημένος καὶ μέτριος αὐτὸς ὤν, ἐν αὐτὸν αὖ ἐπαινέσαι· σοὶ δ' οὐχ οὕτω ῥητέον ὡς ναῦ δεῖ μέτριον ἀπὸν· ἀλλὰ τὸ μίζιον καὶ ὁπόσου ῥητέον. ἢ ἐν τοιοῦτον λόγον, μή πω σοι διανοοῦ γίγνεσθαι νόμεν. κλ. ἀληθέστατα λέγεις· ἀθ. πότερον οὕτω ἡμῖν ὁ τεταγμένος ὠδὶ τοῖς νόμοις, μᾶλλον φιλοῦτον προσαγορεύῃ σὺ ἀρχὴν τῶν νόμων, ἀλλ' ἀθὺς ὁ δεῖ ποιεῖν καὶ μὴ, φράζειν τὸ πρῶτόν ἐ πα πειλήσας πλὴ ζημίαν, ἐπ' ἄλλον τρέπεται νόμον· παραμυθίασ' δὲ καὶ πειθοῦς τοῖς νομοθετουμένοις μᾶλλον προσδιδῶ. καθάπερ ἰατρὸς δέ τις, ὁ μὲν, οὕτως, ὅδ' ἐκεῖνος ἡμᾶς εἴασεν ἐνίοτε θεραπεύειν· αὐαμεμησκώμεθα δὲ ἐν τρόπον ἐκάστου, ἵνα τῷ νομοθέτου δεώμεθα, καθάπερ ἰατροῦ δέοντο αὖ παῖδες, ἐν προάστα τον αὐτοὺς θεραπεύῃ τρόπον ἐκείνους. νῦν δή τι λέγομεν· ἆσί που τινὲς ἰατροὶ φαμὲν, καὶ τινὲς ὑπηρέται τῶν ἰατρῶν· ἰατροὺς δὲ καλοῦμεν δή που καὶ τούτους; κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. ἐὰν τὸ γ' ἐλεύθερον ᾖσιν, ἐὰν τε δοῦλοι· καὶ τ' ἐπίταξιν δὲ τῶν διατάξεων καὶ θεραπείαν καὶ κατ' ἐμπειρίαν πλὴ τέχνην κτῶνται· καὶ τὰ φύσιν δὲ μὰ, καθάπερ οἱ ἐλεύθεροι, αὐτοί τε μεμαθήκασιν οὕτω, τούς τε αὐτῶν διδάσκουσι παῖδας· θέσις αὖ ταῦτα δύο γένη τῶν καλουμένων ἰατρῶν. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. ἆρ' οὖν καὶ ξυνοεῖς ὅ τι δοῦλον καὶ ἐλεύθερον ὄντων τῶν νομούντων ἐν ταῖς πόλεσι, τοὺς μὲν δούλους, ᾗδὸν τι οἱ δοῦλοι τὰ πολλὰ ἰατρεύουσι τοῦδε ἕνεκα τῆς· καὶ οἱ τοῖς ἰατροῖς τοῦδε μέλοντες, καὶ οὗ τέ τινα λόγον ἐκάστου πρὸς νοσήματος ἐκάστου τῶν οἰκετῶν οὐδὲν τῶν τοιούτων ἰατρὸν δέδωσιν οὐδ' ἐπιχειροῦσι. προστάξασ' δ' αὐτῷ τὰ δρᾶσται ᾗ ἐμπειρίασ', ὡς ἀκριβῶς ἐάσας, καθάπερ τύραννος αὐθαδῶς οἴκοθ' ἁπτηδήσας πρὸς ἄλλον κόμοντα οἰκέτην· καὶ ῥᾳστώνως οὕτω τῷ διατάττει παρασκευάζει τῶν κομιζόντων ἐπιμελέσ'. ὁ δὲ ἐλεύθερος ὡς ὠδὶ τοπλεῖστον τὰ τῶν ἐλευθέρων νοσήματα θεραπεύει τε καὶ ἐπήκεσεν· καὶ ταῦτα ᾗ ἐτάζων ἀπ' ἀρχῆς καὶ κατὰ φύσιν τῷ κάμνοντι, κοινούμενος αὐτῷ τε καὶ τοῖς φίλοις ἅμα μὲν αὐτὸς μανθάνῃ τι παρ' τῶν νοσούντων· ἅμα δὲ καθόσον οἷός τέ ἐστι διδάσκει ἐν ἀκριβεστῶτα αὐτὸν καὶ οὐ πρόσθεν ἐπίταξιν, πρὶν αὖ πῃ ξυμπείσῃ· τότε δὲ μᾶλλα πειθοῦς ἡμῖν οὔσης ἀεὶ παρασκευάζων ἐν κάμνοντα ὡς πλὴ ὑγίειαν ἄπιον, ἀποτελεῖν πειρᾶται. πότερον οὕτως ἢ ἑκάτερος ἰατρός τε ἰώμενος ἀμείνων καὶ γυμναστὴς γυμνάζων διχῇ πλὴ μίαν ἀποτελῶν δύναμιν, ἢ μοναχῇ· καὶ κατὰ τὸ χείρον τοῖν δυοῖν καὶ ἀγριώτερον ἀπθηλάζόμενος· κλ. πολύ που διάφορον ὦ ξένε τὸ διπλοῦν· ἀθ. οὐλαι δὴ καὶ θεασώμεθα τὸ διπλοῦν οὕτω καὶ ἁπλοῦν ἐν ταῖς νομοθεσίαις αὐταῖς πῃ νόμιμον. κλ. πῶς γὰρ οὐ βούλομαι· ἀθ. φέρε δὴ πρὸς θεῶν, τίν' ἀρ' πρῶτον νόμον θῶμεν ἂν ὀνομαστὸν· ἆρ' ὃ κατὰ φύσιν πλὴ τοῦδε γενέσεως ἀρχὴν πρώτην πόλεων πᾶσι, κατακοσμήσει ταῖς ταξίσι; κλ. τὴν μὲν· ἀθ. ἀρχὴ δ' ἔστι τῶν γενέσεων, παῖσαι πόλεσιν, ἀφ' οὗ τὸ τῶν γάμων σύμμιξις καὶ κοινωνία; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. γαμικὸν δὲ νόμοι πρῶτοι κινδυνεύουσι τιθέμενοι, καλῶς ἂν τίθεσθαι πρὸς ἐρῶντα παῖσι πόλεσι· κλ. παντάπασι μὲν οὖν. ἀθ. λέγωμεν δὴ πρῶτον ἔτ' ἀπολῦν. ἔχει δ' αὖ πως ἴσως ἔθ. γαμεῖν δὲ, ἐπισθὰν ἐτῶν ξ τῆς τελέσοντα, μέχρις ἐτῶν πέντε μὴ τελέσαντα.

αἱ δὲ μὴ,

ἐὰν μὲν, ζημιοῦσθαι χρήμασί τε καὶ ἀτιμίᾳ. χρήμασι μὲν τόσοις καὶ τόσοις. τῇ καὶ τῇ δὲ ἀτιμίᾳ. ὁ μὲν ἀπλοῦς ἔστω τις τοιοῦτος τοῦδε γάμων. ὁ δὲ διπλοῦς ὅδε. γαμεῖν δὲ ἐπιτηδεῖόν ἐστιν ἕκαστον τῶν ἡλικιωτῶν, ὡς ἔστιν ἕως ἂν ἡ αἰθρώπινον γένος φύσει πρὸς μετέλιφθαι ἀθανασίας. οὗ καὶ πᾶφυκεν ἐπιθυμίαν ἴσχειν πᾶσαν. ἡ γοῦν γε κλεινὸν καὶ μὴ ἀνώνυμον κεῖσθαι τετελευτηκότα, τοῦ τοιούτου δεῖν ἐπιθυμίας γένος ὧν ἀνθρώπων ἐστὶ τὴ ξυμφορὰ τῶν πάντες χρόνου. ὃ δὴ τέλους αὐτῷ ξυμπεσὸν καὶ σωτήριον τοῦτο τῷ τρόπῳ ἀθανάτου δεῖ. τῷ παῖδας παίδων καταλιπόμενον, τοῦτον καὶ οὐ δεῖ γενέσει, τῆς ἀθανασίας μετειληφέναι. τοῦτον δὲ ἀποστρέφειν εἰκότως ἐστὶν οὐδεὶς ποτε ὅσιον. εἰκ προνοίας δ' ἀπεστρέφη, ὃς αὖ παίδων καὶ γυναικὸς ἁμελῇ. πειθόμενος οὖν τῷ νόμῳ, ἀζήμιος ἀπαλλάττεται αὖ. μὴ πειθόμενος δὲ αὖ, μὴ δὲ γαμῶν, ἐπὶ τελέσαντα γενεὰς καὶ πέντε, ζημιούσθω μὲν κατ' οἰκίαν τὴν τόσω καὶ τόσῳ. ἵνα μὴ δὴ τῇ πλὴ μεγαυχίαι οἰκείας καὶ ἐρασθύμῳ φθόνῳ καὶ μὴ μετέχητο δὲ τιμῶν, ὧν οἱ νεώτεροι οὐ τῇ πόλει τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν τιμῶσιν ἐκάστοτε. ἔστιν δὲ παρ' ἑκεῖνον τὸν νόμον ἀκούσαντα, ἔξεστι τοῦδε οὐδὲν ἐκείνου διαφωνῆσαι. πότερον αὐτοὺς διπλοῦς οὕτω λεῖ γενέσθαι τῷ μήκει τὸ σμικρότατον, ὃ δὲ πείθειν τε ἅμα καὶ ἀπειλεῖν, ἢ τῷ ἀπειλεῖν μόνον χρωμένους, ἁπλοῦς γίγνεσθαι τοῖς μήκεσι. μέτρος μὲν τῆ λακωνικοῦ τρόπου ὧδε ἔφη, τὸ τὰ βραχύτερα ἀεὶ προτιμᾶν. τούτων μὲν τὰ γράμματα, εἴ τις κεῖ πλὴ ἐμὲ κελεύει γίγνεσθαι. πότερα βουλόμενα αὖ σὺ τῇ πόλει μοι γράμματα τιθῆναι, τὰ μακρότερ' αὖ εἰλόμενα. καὶ δὴ καὶ τοῦδε παντὸς νόμου κατὰ ταὐτὸν τὸ πειράσεγμα ἀγίγνεται ἑκάτερα, ταυτὸν τοῦτ' αὖ ἀεὶρόμενα. σύμβολα ἀλλά που καὶ κλεινὰ τῷ Λακρίσιφ λεῖ τὰ νῦν νομοθετούμενα. τούτου γὰρ ἡ πόλις ἡ νῦν τοῖς τοιούτοις νόμοις χρῶσθαι διανοουμένη. κλ. καλῶς γ' ὦ μάγνητες εἶπες. ἀθ. τὸ μὲν οὖν τοῦδε πολλῶν ἢ ὀλίγων γραμμάτων τρίτον εἶναι ἐν λόγοις λίαν ἔστιν ἄδηλος. τὰ γοῦν δίκαια βέλτιστα. ἀλλ' οὐ τὰ βραχύτατα οὐδὲ τὰ μάκιστα τιμητέον. τὰ δ' ἐν τοῖς νῦν δὴ νόμοις ῥηθεῖσιν, οὐ διπλῷ βάτερα τῶν ἑτέρων διάφορα μένον ἐς ἀρετὴν τῆς χρείας. ἀλλ' ὅπερ ἐρρήθη νῦν δὴ τὸν τῶν διπλῶν ἑκατέρων γένος ἐρρήθη τὰ παρατέθη. πρὸς ἕξιν δὲ οὐδὲν ἔοικε διαφέρειν. ἆρα ποτὲ τῶν νομοθετῶν ἐς ὀλίγον χρῆσθαι πρὸς τὰς νομοθεσίας πειθοῖ καὶ βίᾳ, καὶ καθ' ὅσον οἷόν τε ἐμὲ ἦν ἀπείρους παιδείας ἔχειν, τῷ ἑτέρῳ χρῶντας μόνον. οὐ γὰρ πειθοῖ κεραυνοῦντες πλὴ μάχην νομοθετοῦσιν, ἀλλ' ἀκρατῷ μόνον τῇ βίᾳ. ἐπὶ δὲ ὦ μακάριε, καὶ τελέτην ἵνα τοῦδε θυσὶ νόμους ὀρθῶς γίγνεσθαι δέον, οὐ ταναῦ γιγνόμενον. κλ. ἃ ποῖον δὴ λέγεις. ἀθ. ὃς αὐτῶν ἓν νῦν διελέγμεθα ἡμεῖς, καὶ τὰ δὴ ὁτὲν τινα γεγονέναι. χιδὸν γοῦν ὃς ὅσου τοῦδε τῶν νόμων ἅπτεσθαι λέγειν ὃς ἐκ θεοῦ, μεσημβρία τ' γέγονε, καὶ οὐ ταύτῃ παγκάλη αἰκαυλῇ τινὶ γεγόναμεν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ τοῦδε νόμων διαλεγόμενοι. νόμους δὲ αὖ τιμᾶσθαι δυκοῦμεν λέγειν ἀρχεσθαι. τὰ δ' ἔμπροσθεν ἰὼ πάντα ἡμῖν, προοίμια νόμων. τί δὲ ταῦτ' ἔρωμαι. τάλ' ἐπεῖν βουλευθεὶς, ὅτι λόγων πάντων καὶ ὅσων φωνὴ κεκτημένα, προοίμια τά ὄντ. καὶ χιδὸν οἷόν τινὸς αὐακινήσεις ἴσχουσαί τινα αὖ τε χεῖρον ἐπιχείρησιν, χρήσιμον πρὸς ἃ μέλλον πρᾴνεσθαι. καὶ δὴ που καθαρσικῶς ἀλλῆς λεγομένων νόμων καὶ πάσης μούσης προοίμια θαυμαστῶς ἐστὸν δεσμοῖα πρέκεται. τῶν δὲ ὄντως νόμων ὄντων, οὓς δὴ πολιτικοὺς εἶναι φαμὲν, οὐδεὶς πώ ποτε, οὔτ' ἐπὶ τῇ προοίμιον, οὔτε ξυνθέτης γενόμενος, ὑβύνημι εἰς ἃ φῶς, ὡς οὐκ ὄντας φύσει. ἡμῖν δὲ ὁ νῦν διατεθεὶς γεγονὼς ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, σημαίνει ὡς ὄντως. οἵτε γε δὴ διπλοῖ ἔδοξαν νῦν δήμοι λεχθέντες νόμοι, οὐκ εἶναι ἁπλῶς οὕτω πως διπλοῖ, ἀλλὰ δύο μέν τινε, νόμος τε καὶ προοίμιον τὸ νόμου. ὃ δὴ τυραννικὸν ἐπίταγμα. ἃ πειθοῖ δ' ἐρρήθη τοῖς ἐπιτάγμασι τοῖς τῶν ἑκόντων, οὓς ἅπαντες ἀκλεθέρους, τοῦτ' εἶναι νόμος ἅπρακτος. ἃ δὲ πρὸ τούτου ῥηθὲν, πειστικὸν λεχθὲν τοῦδε, ὄντως μὲν εἶναι πειστικόν. προοίμιον μὲν τῇ τοῦδε λόγους λαῶμεν ἔχειν. ἵνα γοῦν βέλτιστα καὶ ὃ δὴ πλὴ βέλτιστον βέλτιστον πλὴ ἐπίταξιν, ὃ δὴ ἔξεστιν ὁ νόμος δέξηται, ὧ τὸν νόμον ἐ νομοθέτης λέγει, τούτου χάριν ἐρῶσθαι μοι

καὶ φρόνιμος ὁ λόγος ἔστω, ὃν πείθων εἶπεν ὁ λίτων. διὸ δὴ καὶ τὰ μὲν ἐν ἐμοὶ λόγῳ, τοῦτ' αὐτὸ προοίμιον, ἀλλ' οὐ λόγος αὖ ὀρθῶς προσαγορεύοιτο εἶναι τῷ νόμῳ. ταῦτ' οὖν εἰπών, τί ἂν μᾶλλον εἴη μοι βουληθείσῃ εἰρῆσθαι; τόδε, ὡς ἐν νομοθέτῃ πρὸ πάντων τε ἀεὶ τῶν νόμων, χρεὼν ἐστὶ μὴ ἀμοίρους αὐτοὺς προοιμίων ποιεῖν μηδενὸς ἧττον ἢ διείσουσιν ἑαυτῶν, ὅσον καὶ δὴ τὸ λιχνεύεσθαι τε διαφέρει; κλ. τὸ γὲ μὴν οὐκ ἄν ἄλλως νομοθετεῖν δόκει λίαν τοῦτο ἡμῖν ἐν ταύτῃ ἐπιτήμονα. ἀθ. καλῶς μὲν τοίνυν ὦ κλεινία δοκεῖ μοι τόγε προσθεῖναι λέγειν ὅτι πᾶσι γε νόμοις ἔστι προοίμιον· καὶ ὅτι πάσης ἀρχόμενον νομοθεσίας, χρὴ προπεπονῆσθαι παντὸς τοῦ λόγου, ὅτι φυσικὸς προοίμιον ἑκάστοις. οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ μέρος τοῦτ' ἔστι ἐρωθησόμενον. οὐδ' ἁλίγους διαφθόρου, ἢ σαφῶς, ἢ μὴ σαφῶς αὐτὰ μεμνῆσθαι. τὸ μὲν τοι μεγάλων πρὸς μικρῶν νόμων καὶ σμικρῶν, εἰ ὁμοίως προοιμιάζεσθαι προσταττοίμεθα, οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν. οὐ δὴ γὰρ ἅπασι παντὸς δεῖ τὸ τοιοῦτον ὁρᾶν. καίτοι γε φυσικὰ εἶναι πᾶσιν, ἀλλ' οὐ χρεία ἐστὶν ἅπασιν. αὐτῷ δὲ τῷ τε ῥήτορι καὶ τῷ μαθητῇ τῷ νομοθέτῃ, τὸ τοιοῦτον ἐπισκέψασθαι ἐπιεικέστατον. κλ. ἀληθέστατα δοκεῖς μοι λέγειν. ἀλλὰ δὴ μικρόν τι ἔξω διατείνωμεν πλέον τῆς μελλήσεως ποιώμεθα. ἐμοὶ δὲ τὸν λόγον ἐπαινέσωμεν, καὶ ἀπ' ἐκείνου ἀρχόμενα ἕπεσθαι, ὧν οὐχ ὡς προοιμιαζόμενος εἴ τις τότε πάλιν οἷον δίον φασὶν οἱ παίζοντες, ἀμενόνων ὑπ' ἀρχῆς ἀλυτέρων ἐπανακαμπτήσομεν ὡς προοίμιον, ἀλλ' οὐ τὸν τυχόντα λόγον πρὸν ἄρασθαι καθάπερ ἀφ' ἑστίας ἀρχὴν ὁμολογοῦντες προοιμιάζεσθαι. καὶ τὰ μὲν θεῶν τιμᾶς, προγόνων τε θεραπείας, καὶ τὰ νῦν δὴ λιχνεύσασθαι, ἱκανά· τὰ δ' ἑξῆς πειρώμεθα λέγειν, μέχρι πρὸν ἂν σοι πᾶν τὸ προοίμιον, ἱκανῶς εἰρῆσθαι δοκῇ· μέχρι δὲ τίνος, ἴδωμεν τῶν νόμων αὐτῶν, ὅλῃ λέγειν. ἀθ. οὕτω τοῦτο θεῶν μὲν καὶ μετὰ θεοὺς καὶ γονέων ζώντων τε πρὸ καὶ τελευτησάντων τότε ἱκανῶς προοιμιασάμεθα ὡς νῦν λέγομεν. τὸ δ' ἀκόλουθον ἔτι τοῦ τοιούτου, φαίην μοι σὺ διακελεύεσθαι ταυτῇ, δίκης πρὸς τὸ φῶς ἐπανάγειν. κλ. ταὐτὰ πᾶσι μὲν οὖν. ἀλλὰ μὴν μετά γε τὰ θεῖα ὥς χρὴ τοῦτο τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς οὐσίας, ἀσυνδήτῳ τε τῷ δίκῃ καὶ ἀδίκως ἔχειν, προσῆκόν τ' ἐστὶ καὶ κοινότατον αἰσχρὸν μπεζομένους τὸν τε λέγοντα καὶ θεοὺς ἀκούοντας, παιδείας γίγνεσθαι κατὰ δύναμιν ἐπιθέλους. ταῦτ' ἔστ' ἐμοὶ αὐτὰ μετ' ἐκεῖνα ὅπως ἐστὶ ῥητέα καὶ ἀκουστέα. κλ. ὀρθότατα λέγεις.

νόμων ἡ νομοθεσίας τετάρτου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

ἀ κούσῃ δὴ πᾶς, ὃς περ νῦν δὴ τὰ τοῦδε θεῶν τε ἥκουε, καὶ τῶν φίλων πρὸ παντόρων. πάντων γοῦν τῶν αὐτῷ κτημάτων μᾶλλον θεὸς τὴν οἰκειότατον ἐν τοῖς δ' αὐτῷ δικαίως παντὶ παντὶ πᾶσι. τὰ μὲν οὖν κρείττω καὶ ἀμείνω διασώζοντα, τὰ δ' ἧττω καὶ χείρω δοῦλα· τῶν οὖν αὐτῷ τὰ διασώζοντα ἀεὶ προτιμητέον τῶν δουλευόντων. οὕτω δὴ καὶ αὐτῷ ψυχὴν μᾶλλον θεοὺς ὄντως διασώζοντας καὶ ἡμᾶς τοὺς τούτοις ἑπομένους, τιμᾶν δεῖν λέγειν δίκαιον, ὀρθῶς παρακελεύομαι· τιμᾶν δ' ὡς ἔπος ἁπλῶς ἡμᾶς οὐδεὶς ὀρθῶς. δοκεῖ δέ, θεῖον γοῦν ἀγαθόν που τιμή· τῶν δὲ ἡμετέρων οὐδὲν τίμιον· ὁ δ' ἐνθυμούμενος ἢ πῃ λόγοις ἢ σώμασι αὐτῷ αὖξειν, μᾶλλον θεραπεύει δι' ἐκ χείρονος αὐτῷ ἀεὶ πρὸς τὰ χείρονα ὁρμαζόμενος, τιμᾶ μὲν δοκῶν, ὁρᾷ δὲ οὐδαμῶς. αὐτίκα. πᾶς δὲ θεὸς γε νόμιος ἀνθρώπου πᾶς, ἡγοῦμαι πάντα ἱκανὸς εἶναι γιγνώσκειν καὶ τιμᾶν δίκῃ, ἐπαινῶν μὲν αὐτῷ ψυχήν, καὶ προθυμούμενος, ἐπιρρέπει πράττειν ὅ, τι ἂν θέλῃ· τὸν δὲ καὶ λιχμώμενον θεὸν, ὡς ὁρῶν ταῦτα, βλάπτει καὶ οὐ τιμᾷ. δεῖ δὲ ὡς φαμὲν μετά γε θεοὺς

θεοὺς, ἀλυτέραν. οὐδέ γε ὅταν ἄνθρωπος τῶν αὐτῷ ἐκόντα ἁμαρτημάτων, μὴ ἐὰν ἐν αἴτιον ἠᾖ ταῦτα καὶ τῶν πλείστων καὶ μεγίστων καὶ μεγίστων ἀλλ' ἄλλους, ἐὰν δὲ καὶ ἀναίτιον ὄξ αἰρῇ, τιμᾷ πλὴν αὐτῷ ψυχὴν ὡς δὴ δικῇ. ὁ δὲ πολλοῦ δεῖ σφαῖ ἔσικε. βλάπτει γοῦν, οὐδ' ὁπόταν ἡδονὰς παρὰ λόγον τὸν τῆς νομοθέτου καὶ ἐπαινον χαρίζηται, τότε οὐδαμῶς τιμᾷ· ἀτιμάζει δὲ, πολλῶν καὶ μεγάλων ἐμπιπλὰς αὐτόν· οὐδέ γε ὁπόταν αὖ ταναντία τοὺς ἐπαινουμένους πόνους, καὶ φόβους καὶ λύπας μὴ διαπονῇ καρτεροῦν ἀλλ' ὑπείκῃ, τότε οὐ τιμᾷ ὑπείκων. ἄτιμον γοῦν αὐτὸν ἀποργάζεται, σφῶν τὰ θειότατα ξύμπαντα. οὐδ' ὁπόταν ἡγῆται τὸ ζῆν πάντως ἀγαθὸν εἶναι, τιμᾷ· ἀτιμάζει δ' αὐτὸν καὶ τότε. τὰ γὰρ οὐάδυ πράγματα πάντα καμὼν ὑπομένειν τῆς ψυχῆς εἶναι, ὑπείκει καὶ οὐκ αἰτιᾶται διδάσκων τὸ μὴ ἐλέγχειν ὡς οὐκ οἶδεν, οὐδ' εἰ ταναντία πέφυκε μέγιστα εἶναι πάντων ἀγαθῶν ἡμῖν, τὰ τοῦδε τοὺς θεοὺς ἐκεῖ· οὐ δὲ μὲν πρὸ αἰτιᾶται, ὁπόταν αὖ προτιμᾷ τις κάλλος, τοῦτ' ἔδειν οὐκ ἔτδρον, ἢ ἢ τῆς ψυχῆς ὄντως καὶ πάντως ἀτιμία· ψυχῆς γοῦν σῶμα αὐτιμότδρον, οὕτως ὁ λόγος φαὶν εἶναι ψευδόμενος. οὐδὲν γοῦν γαγκὴς ἐλυμπίων αὐτιμότδρον. ἀλλ' ὁ τοῦδε ψυχῆς ἄλλως δοξάζων, ἀγνοεῖ ὡς θαυμαστοῦ τούτου κτήματος ἀμελεῖ· οὐδέ γε ὁπόταν χρήματά τις ὁρᾷ κτώμενος μὴ κακῶς ἢ μὴ δυκρεῶς φόβῃ κτώμενος· δίκαιος αἶρα τιμᾷ τότε πλὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. πάντες μὲν οὖν λέγουσι· ὁ γοῦν αὐτῆς τίμιον ἅμα καὶ κακὸν ἀποδίδοται σμικροῦ χρυσίου. πῶς γοῦν ὅ, τ' ἐδὶ γᾶς καὶ ὕδωρ γᾶς χρυσὸς, αὖτις τῆς οὐκ αὐτάξιος· δὲ (ἀπεῖν ξυλλήβδην,) ὅσα πᾶς νομοθέτης αἰρεῖται εἶναι καὶ καλὰ διαριθμούμενος τάττῃ καὶ τοὐναντίον ἀγαθὰ καὶ κακὰ, τῶν μὲν ἀπέχεσθαι μὴ ἐκ λῆς πάσῃ μηχανῇ, τὰ δὲ ἐπιτηδεύειν ξύμπασαν κατὰ δύναμιν, οὐκ οἶδεν οὐ τούτοις πᾶσι πᾶς ἄνθρωπος, ψυχὴν θέσταν ὃν ἀτιμήτατα καὶ πανταχῇ μονάτατα διακειθέν· πλὴν γοῦν λειγομένην λίκλιν τῆς κακουργίας πλὴν μεγίστην, οὐδεὶς ὡς ἔπος εἰπεῖν λογίζεται· ἔστι δ' ἡ μεγίστη, ὁ ὁμοιοῦσθαι τοῖς κακοῖς αὐσβάσιν. ὁμοιούμενον δὲ, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς φθύγγεσθαι ἄσβαστα καὶ λόγους καὶ ἀποκλίνεσθαι. θεῖς δὲ, προσκολλᾶσθαι δικόντα καὶ κατὰ τὰς ξυνουσίας. πρὸς πφυκότα δὲ τοῖς τοιούτοις, ἀνάγκη ποιεῖν καὶ πάσχειν ἃ πεφύκασιν ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν καὶ λέγειν. ἔστι οὖν δὴ ὁ πάθος, λίκη μὲν οὐκ ἔστι κακὸν γοῦν τόγε λίκαιον καὶ ἡ λίκη. τιμωρία δὲ ἀδικίας ἀκόλουθος πάθη. ἴσα δ', τε τυχὸν ἢ μὴ τυγχάνει, ἄθλιος. ὁ μὲν οὖν ἰατρεύμενος· ὁ δὲ, ἵνα ἔτδροι πολλοὶ σώζωνται, ἀπολλύμενος· τιμᾷ δ' ἔστιν ἡμῖν ὡς ὁ ὅλον εἰπεῖν, τοῖς μὲν ἀμείνοσιν ἔπεσθαι· τὰ δὲ χείρονα γεγενῆσθαι δὲ βελτίω δυνατά, τοῦτ' αὖ ὡς αἴρισα ἀποτελεῖν. ψυχῆς αὖ ἀνθρώπῳ κτῆμα οὐκ ἔστι λυφυέστδρον, εἰς ὁ φυγεῖν μὲν ὁ κακὸν, ἰχνδύσει δὲ καὶ ἐλεῖν ὁ πάντων ἄριστον. καὶ ἐλόντα αὖ, κοινῇ ξυνοικεῖν ἀνεπίπλοιπον βίον. διὸ λᾴτδρον ἑτάχθη τιμᾷ. ὁ δὲ τρίτον, πῶς αὖ τοῦτό γε νοήσει· πλὴν τῇ σώματος εἶναι καὶ τὰ φύσιν τιμιό· τὰς δ' αὖ τιμὰς δεῖ σκοπεῖν. καὶ ζώντων τίνδε ἀληθεῖς, καὶ ὅσαι κλβλοι. ἔστι δὲ νομοθέτου. μλυόειν δή μοι φαίνεται τὰς δὲ καὶ θειάς δέ τινας αὐτὰς εἶναι· τίμιον εἶναι σῶμα οὐδὲν ἡμῖν, οὐδὲ ἰσχυρὸν, οὐδὲ τάχος ἔχον, οὐδὲ μέγα, οὐδέ γε ὑγιεινὸν, καίτοι πολλοῖς αὖ τοῦτό γε δοκεῖ· ἡμῖν δὲ οὐδὲ τὰ τούτων γ' ὑπάρχοντα· τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ πάσης ταύτης τῆς ἕξεως ἐφαπτόμενα σωφρονίσταται ἅμα τε ἀσφαλέσταται εἶναι μακρῷ· τὰ μὲν γοῦν, χαίνους τοὺς ψυχὰς καὶ θρασείας ποιεῖ· τὰ δὲ, ταπεινὰς τε καὶ ἀνελευθέρους. ὡς δ' αὖτως ἡ τῶν χρημάτων καὶ κτημάτων κτῆσις μὴ τιμήσεως καὶ τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ἴσχει. τὰ μὲν γ' ὑπέρογκα καὶ ἐπιφόνων τούτων, ἔχθρας τε καὶ στάσεις ἀποργάζεται ταῖς πόλεσι, καὶ ἰδίᾳ. τὰ δ' ἐλλιπῆ πάντα, δουλείας ὡς τὸ πολύ· μὴ δή τις φιλοχρημονείτω παίδων γ' ὕπερ, ἵνα ὅτι πλουσιωτάτους καταλίπῃ. οὔτε γὰρ ἐκείνοις, οὔτε αὖ τῇ πόλει ἄμεινον· ἡ γὰρ τῶν νέων ἀνελεύθερος οὐσία τῶν δ' αὖ γεγηθότων μὴ ὠφέλιμος, αὕτη πασῶν μουσικωτάτη τε καὶ αἰρίστη. ξυμφωνοῦσα γοῦν ἡμῖν καὶ ξυναρμόττουσα εἰς ἅπαντα, ἄλυπον τὸν βίον ἀποργάζεται. παιδὸς δὲ, αἰσθῆ χρὴ πολλῷ, οὐ χρυσὸν καταλάπειν. διόπερ δ' ἐπὶ πολὺ ἤδον-

τις τοῖς νέοις αἰσχυνθῆναι, ἔστιν ἃ καὶ παρακελεύεται. τὸ δ' ἔστιν, οὐκ ἐκ τοῦ νῦν παρακελεύσματος τοῖς νέοις γιγνόμενον, ὃ παρακελεύονται λέγοντες, ὡς δεῖ πάντα αἰσχύνεσθαι τὸν νέον· ὁ δὲ ἐμφρόνως νομοθέτης, τοῖς πρεσβυτέροις αὖ μᾶλλον παρακελεύεται αἰσχύνεσθαι τοὺς νέους. καὶ πάντων μάλιστα αἰλαβεῖσθαι, μή ποτέ τις αὐτὸν ἴδῃ τῶν νέων, ἢ καὶ ἐπακούσῃ σφῶν τι ἢ λέγοντά τι τῶν αἰσχρῶν· ὡς ὅπου αἰσχυνοῦσι γέροντες, αὐτάγκη καὶ νέους αὐτοῦτα εἶναι αἰδεμονέστατους. παιδεία γὰρ νέων διαφθορᾶς ἔστιν ἅμα καὶ αὐτῶν, οὐ τὸ νουθετεῖν, ἀλλ' ἅπερ αὖ ἄλλοι νουθετῶν ἔποιτ' ἄν, φάσκειν ταῦτα αὐτὸν σφῶν τὰ δεῖν βίον. ξυγγένειαν δὲ καὶ ὁμογνίων θεῶν κοινωνίαν ἅπασαν ταῦτὸ τῆς φύσεως ἄμαχος ἔχουσαν τιμῶν τις καὶ σεβόμενος, οὔτινος αὖ γενέσθαι οὕνεκα θεοὺς εἰς παίδων αὐτῆς σπορᾶς ἔσχεν καὶ τὰ λόγου. καὶ μὴν τόγε φίλων καὶ ἑταίρων πρὸς τὰς αὐ βίᾳ ὁμιλίας, μὴ ἐκεῖνος αὖ τις κτῶτο. μείζους μὲν καὶ σεμνοτέρας τὰς ἐκείνων ὑπερέχειν εἰς αὐτὸν ἡγούμενος, ἢ κεῖνοι· ἐλάττους δ' αὖ τὰς αὐτῆς διανεύμενος εἰς τοὺς φίλους χάριτας, αὐτῶν τῶν φίλων τε καὶ ἑταίρων. εἰς μὲν πόλιν καὶ πολίτας μακρῷ ἄριστος· ὅστις πρὸ τοῦ ὁλυμπιάσι καὶ ἀπάντων ἀγώνων πολεμικῶν τε καὶ εἰρηνικῶν, νικᾶν δέκαις αὖ δέκα ὑπερέσχε τῶν ὕπηνικα νόμων ὡς ὑπερτικῶς πάντων καὶ λίαν αὐθρώπων αὐτὸς ὢν τῷ βίῳ. πρὸς δ' αὖ τοὺς ξένους διανοητέον ὡς ἀγαθὰ ταῦτα ξυμβόλαια ὄντα. ἀνδρὸς γὰρ πάντ' ἔστι τὰ τῶν ξένων καὶ εἰς τοὺς ξένους ἁμαρτήματα παρὰ τῶν πολιτῶν εἰς θεὸν αἰωρτημένα τιμωρὸν μᾶλλον. ἔρημος γὰρ ὢν ὁ ξένος ἑταίρων τε καὶ ξυγγενῶν, ἐλεεινότερος αὐθρώποις καὶ θεοῖς. ὁ δυνάμενος οὖν τιμωρεῖν μᾶλλον, βοηθεῖ προθυμότερον. δυνάτου δὲ διαφθόντος, ὁ ξένιος ἱκέσιος καὶ θεὸς, τῷ ξενίῳ σπουδάσμασι δίκ· πολλῆς οὖν αἰλαβείας ᾧ καὶ σμικρὸν προμηθέσθαι ἔοι, μηδὲν ἁμαρτήματα εἰδὲ ξένους ἁμαρτόντα εἰ τῷ βίῳ, πρὸς ἃ τέλος αὐτῆς πορεύεσθαι. ξενικῶν δ' αὖ καὶ ἐπιχωρίων ἁμαρτημάτων, τὸ εἰδὲ ἰοὺς ἱκέτας μήγιστ' γίγνεται ἁμαρτήματα ἱκέσιος. μισοῦ γὰρ ἱκέτης μαρτύρεος ὁ ἱκέτης θεῷ, ἔτυχεν ὁμολογῶν, φύλαξ διαφθόρων οὗτος τῷ παθόντος γίγνεται. ὥστ' οὐκ αὖ ποτε ἀτιμώρητος πάθοι ὁ τυχὼν ὢν ἔπαθε. τὰ μὲν οὖν εἰδὲ γονέας τε καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτῆς, εἰδὲ πόλιν τε καὶ φίλους καὶ ξυγγένειαν ξενικά τε καὶ ἐπιχώρια διειλυλύθαμεν ἁνδὸν ὁμολήματα. ὁ δὲ ποῖός τις ὢν αὐτὸς αὖ καὶ ἄλλοτε διάγοι τὸν βίον, ἑπόμενον τούτῳ διεξιλθεῖν. ὅσ' αὖ οὖν μὴ νόμος ἀλλ' ἔπαινος παιδεύων καὶ λόγος ἐπαίνους, οὗτοι κοινοὺς μᾶλλον καὶ ἅπασιν τοῖς τε θεῖσθαι μέλλουσι νόμοις ἀπροφάσιστα, ταῦτ' ἤδη μετὰ τοῦτο ἡμῖν ῥητέα. ἀλήθεια δή, πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς ἡγεῖται. πάντων δὲ αὐθρώποις ὅς, ὁ γενέσθαι μέλλων μακαρίος τε καὶ εὐδαίμων ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς μέχρις εἴη. ἵνα ὡς πλεῖστον χρόνον ἀληθὴς ὢν διαβιοῖ. πιστὸς γάρ· ὁ δὲ ἄπιστος, ᾧ φίλον ψεῦδος ἑκούσιον· ὃ τῷ δὲ ἀκούσιον, αἴσους ὢν, οὐδέτερον ἡλωτόν. ἄφιλος γὰρ δὴ παῖς ὄγε ἄπιστος καὶ ἀμαθής. χρόνου δὲ προϊόντος γνωθεὶς εἰς τὸ χαλεπὸν γῆρας δύσμισος αὐτῷ πᾶσιν καταστυγάσεται τὸ εὖδε τέλει τοῦ βίου. ὥστε ζώντων καὶ μὴ ἑταίρων καὶ παίδων ᾧδὲν ὁμοίως ὀρφανὸν αὐτῷ γενέσθαι τὸν βίον· τίμιος μὲν δὴ καὶ ὁ μισθὸν ἀδικῶν. ὁ δὲ μὴ δ' ἐπιφίπων ἴοις ἀδικοῦσιν ἀδικεῖν, πλέον ἢ δι πλασίασ' τιμῆς ἄξιος ἐκείνου. ὁ μὲν γὰρ οἷος, ὁ δὲ πολλῶν αὐτάξιος ἑτέρων. μισῶν γὰρ τῶν ἄλλως τοῖς αὖ χρεὸν ἀδικίαν. ὁ δὲ, καὶ ξυμκολάζων εἰς δυνάμιν τοῖς ἀρχρυσιν ὁ μέγας αὐτὸς αὖ πόλει καὶ τέλειος, οὗτος ἀκηρεθέσθω, νικηφόρος ἀριστῆ· τὸν αὐτὸν δὴ ἔστιν ἔποιτον, καὶ εἰδὲ σωφρονικῶς χρὴ λέγειν, καὶ εἰδὲ φρονήσεως, καὶ ὅσα ἄλλα τοῖς ἀγαθὰ κέκτηται. δικαστὰ μὲν μόνον αὐτὸν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις μεταδιδόναι. καὶ τὸν μὲν μεταδιδόντα, ὡς ἀρετὰ τὸν χρὴ τιμᾶν· τὸν δ' αὖ μὴ δυνάμενον ἐᾶν τὸν δὲ, ἐᾶν ἀδύτερον. τὸν δὲ φθονοῦντα καὶ ἐκβύνται μισθοὺ κοινωνὸν εἰδὲ φιλίας γιγνόμενον ἀγαθῶν πάνυ, αὐτὸν μὲν λέγειν· τὸ δὲ κτῆμα μᾶλλον εἰδὲ τὸν κεκτημένου ἀτιμάζειν, ἀλλὰ κτᾶσθαι κατὰ δυνάμιν. φίλον εἰκότως δὲ ἡμῖν πᾶς πρὸς αὐτὸν ἀφθόνως· ὁ μὲν γὰρ δὴ οὗτος, τὰς πόλεις αὖξει· ἀμείνους μὲν αὐτὸς, δὴ τοὺς ἄλλους δὲ οὐ

κωλύων

πολλῶν διαβολὰς. ὁ δὲ φθονῶν τῇ τῶν ἄλλων διαβολῇ δεῖν οἰόμενος ὑποδέχεσθαι, αὐτὸς τε ἧττον σωτείνει πρὸς ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ· τούτῳ τε αἰσθάνεται ἀλλοίους, εἰς ἀθυμίαν καθιστὰς τῷ ἀδίκως ψέγεσθαι· καὶ διὰ ταῦτα ἀγώνασον τὴν πόλιν ὅλην εἰς ἄμεινον ἀρετῆς ποιεῖν, σμικροτέραν αὐτὴν πρὸς δόξαν ἑαυτῆς μέρος ἀποδεχόμενον. θυμοειδῆ μὲν δὴ χρὴ πάντα αὐτὸν εἶναι. πρῶτον δὲ ὡς ὅτι μάλιστα. τὰ γὰρ τῶν ἄλλων κακὰ πολλὰ καὶ δυσκατα ὄντα καὶ τὰ παράπαν ἀίδιά ἐστιν ἀδικήματα, οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐκφυγεῖν, ἢ μαχόμενον καὶ ἀμυνόμενον νικῶντα, καὶ τῷ μὴ δίκην αἰσχίστῳ κολάζοντα. ἔστω δὲ αὐθαδὲς θυμοῦ γενναῖον, ψυχὴ πᾶσα ἀλωάστος σῴζειν. τὰ δ' αὖ τῶν, ὅσοι ἀδικοῦσι μὲν ἑκατὸν δίκης, γιγνώσκειν χρὴ, πρῶτον μὲν, ὅτι πᾶς ὁ ἄδικος, ἐὰν ἑκὼν ἄδικος· τῶν γὰρ μεγίστων κακῶν, οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲν ἑκὼν κέκτηται αὖ ποτε. πολὺ δ' ἥκιστα. οὐ τοῖς τῶν ἑαυτοῦ πημωτάτοις. ψυχὴ δ' ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀληθείᾳ γ' ἔστι πᾶσι πημώτατον. οὐ δῶν τῷ πημωτάτῳ τὸ μέγιστον κακὸν, οὐδεὶς ἑκὼν μή ποτε λάβῃ. καὶ ζῆν δὴ βίου κεκτημένος αὐτὸ. ἀλλὰ ἐλεεινὸς μὲν πάντως ὅγε ἄδικος, καὶ ὁ τὰ κακὰ ἔχων. ἐλεᾶν δὲ ἐν μὲν ἰάσιμα ἔχοντα ἐγχωρῇ. καὶ αὐέργοντα ἐν θυμῷ πρὸς αὐτὴν, καὶ μὴ ἀπροχλοῦντα γνωμικῶς πικραινόμενον διατελεῖν. τῷ δ' ἀκράτως καὶ ἀπαραμυθήτως τελέμμελεῖ κῆ κακῷ, ἐμφανὲς δεῖ πᾶν ὀργόν· διὸ δὴ θυμοειδῆ πρέπειν κῆ πρᾶον φαμὲν ἐκάστοτε ἢ δεῖν ἐν ἀγαθόν. πάντων δὲ μέγιστον κακὸν ἀνθρώποις τοῖς πολλοῖς ἔμφυτον οὐ ταῖς ψυχαῖς ἐστιν· οὗ πᾶς ἑαυτῷ συγγνώμων ἔχων ἀποφυγὴν οὐδεμίαν μηχανᾶται. ἔστω δ' ἔστιν ὁ λέγουσι, ὡς φίλος αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπος φύσει τέ ἐστι καὶ δρᾶν ἔοικε, φιλεῖν δεῖν εἶναι δοκοῦν. φιλεῖν δὲ ἀληθείᾳ γε πάντων ἁμαρτημάτων μάλιστα σφόδρα ἑαυτὸν φιλίαν, ἄπτον ἑκάστῳ γίγνεται ἑκάστοτε. τυφλοῦται γὰρ περὶ τὸ φιλούμενον ὁ φιλῶν· ὥστε τὰ δίκαια καὶ τἀγαθὰ καὶ τἀναγκαῖα καὶ καλὰ κακῶς κρίνει, ὁ αὐτοῦ πρὸ παντὸς ἀεὶ τιμᾶν δεῖν ἡγούμενος. οὔτε γὰρ ἑαυτὸν οὔτε τἀ ἑαυτοῦ χρὴ τόν γε μέγαν ἄνδρα ἰσάζειν, σφόδρα. ἀλλὰ τὰ δίκαια ἑαυτοῦ τε καὶ παρ' αὐτῷ ἑαυτοῦ τε καὶ παρ' ἄλλῳ μᾶλλον πρακτέα ἢ τὰ ἐμὰ τυγχάνη. ἐκ ταυτοῦ δὴ ἁμαρτήματος τούτου καὶ ὁ πολὺ ἀμαθέστατος πολὺ παρ' αὐτῷ δοκεῖν σοφὸς εἶναι, γίγνεται πᾶσιν. ὅθεν οὐκ εἰδότες ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν, οἰόμεθα τὰ πάντα εἰδέναι. οὐκ ἐπιχειροῦντες δὲ ἄλλοις ἃ μὴ ἐπιστάμεθα πράττειν, ἀναγκαζόμεθα ἁμαρτάνειν αὐτοὶ πράττοντες. διὸ πάντα ἄνθρωπον χρὴ φθάνειν ὁ σφόδρα φιλεῖν αὐτόν. ἐν δ' ἑαυτῷ βελτίω διάκειν δεῖ. μὴ μιμεῖσθαι αἰσχύλον ἐν τῷ τοιούτῳ προάθυμον ποιούμενον. ἃ δὲ σμικρότερα μὲν τούτων καὶ λεγόμενα πολλάκις ἐστὶ, χρήσιμα δ' οὐχ ἧττον χρὴ λέγειν ἑαυτὸν αἰεὶ μεμνημένον. ὡς πρὸ γὰρ ἑνὸς ἀποβεβίωντος ἀεὶ δεῖ φαύλοτον ἐπιβιῶναι. ἀνάγκαιος δ' ἐστὶν, ἐπιβιοῦ φρονήσεως ἀπολιπούσης. διὸ δὴ γελώτων τε ἄρχεσθαι χρὴ τῶν ἐξαισίων καὶ δακρύων· παραπλήσιον δὲ παντὶ πάντ' ἄσθμα, καὶ ὅλῳ σώματι πᾶσαν ἀποκρυπτόμενον καὶ σωζόμενον σώζεσθαι. καὶ τὰ δὲ δυσπραγίαστα ἑαυτῷ μέτρια τοῦ σώματος ἑκάστου, καὶ καθ' τύχας, δίκην πρὸς ὑφηλὰ καὶ αἰσθητὰ σαυμένων αὐθισταμένων τισὶ πράξιον. ἐλπίζειν δ' ἀεὶ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἐν δίκῃ ἀμείβεται, πόνων μὲν ἐπιπιπτόντων, αὐτὶ μειζόνων ἐλάττους πιέσειν, τῶν τ' αὖ ναῦ παρόντων ἐὰν ἐν ζῆλον μεταβολάς. σῶζει δὲ τὰ ἀγαθὰ τὰ αὐτοῦ τούτου, ἀεὶ πάντ' αὐτοῖς παρεγγυᾶσθαι μετ' ἀγαθῆς τύχης. ταύταις δὴ ταῖς ἐλπίσιν ἕπεσθαι χρὴ ζῶν· καὶ ταῖς ὑπομνήσεσι πάντων τοιούτων, μηδὲν φειδόμενον. ἀλλ' ἀεὶ καὶ τά τε παυσιλύπους καὶ ἀσυνδύσεις αὐτὰ μεμνῆσκεται ἕκαστον τοῦ τε καὶ αὐτὸν σαφῶς. ναῦ οὖν δὴ σῶζει μὲν ἐπιτηδεύμασιν ὅσα χρὴ ἐπιτηδεύειν, καὶ σῶζει αὖ ἑαυτοῦ ἐκάστου ποῖόν τινα χρεὼν εἶναι, λέλεκται ἐκ δὲ ὅσα θεᾶ δίκῃ. τὰ δ' ἀνθρώπινα ναῦ ἡμῖν οὐκ ἄρτιά ἐστιν. δεῖ δὲ, ἀνθρώποις γοῦν διαλεγόμεθα, ἀλλ' οὐ θεοῖς. ἔστι δὲ φύσει ἀνθρώπειον μάλιστα, ὠδῖνάι καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι. ἐξ ὧν ἀνάγκη ἐν ἕνα πᾶν ζῷον, ἀτυχῶς δίκην ἐξαρτᾶσθαί τε καὶ ἐκπρεμάμενον εἶναι ἀσυνδύσεις ταῖς μεγίσταις. δεῖ δὲ ἐν κάλλιστον βίον ἐπαινεῖν· μὴ μόνον ὅτι ᾧ ἥκιστα κρατεῖ πρὸς δόξαν, ἀλλὰ καὶ ὡς αὖ πρὸς ἡδονὴν γενέσθαι. καὶ μὴ κλος ἂν φυ

γὰς ἀπ' αὐτῆ γίνηται, κρατεῖ καὶ τούτῳ ὁ πάντες ζητοῦμεν, τῷ χαίρειν πλέω, ἐλάττω δὲ λυπεῖσθαι παρὰ τὸ βίου ἄμφω. ὡς δ' ἔστιν ἐπὶ σαφὲς, αὖ γύνται τῆς ὀρθῶς, ἐπεί μοιρ καὶ σφόδρα φασίν τινες. ἐν δὲ ὀρθότης τὶς, ἔστιν ἢ δὲ παρὰ τὸν λόγον χρὴ λαμβάνοντα σκοπεῖν· ἡδονὴν βουλόμεθα εἶναι ἡμῖν· λύπην δὲ ἧς ἀφιέμεθα, οὔτε βουλόμεθα. ἢ δὲ μηδέτερον, αὖτε μὲν ἡδονῆς οὐ βουλόμεθα, λύπης δὲ ἀλλάττεσθαι βουλόμεθα. λύπην δὲ ἐλάττω μᾶλλον μείζονος λύπης, οὐ βουλόμεθα. ἴσα δ' αὖτε ἴσων ἐκάτερα ἀλλήλοιν, οὐχ ὡς βουλόμεθα, ἕκριμεν ἂν διασαφεῖν· ταῦτα δὲ πάντα ἔστι, πολλάκις καὶ μεγάθει, καὶ σφοδρότητι, ἰσότητί τε, καὶ ὅσα αὐτοῖς ἔστι πάσοις ἄλλοις πρὸς ἄλλοις, πρὸς βούλησιν διαφέροντά τε καὶ μᾶλλον διαφέροντα πρὸς αἵρεσιν ἑκάτων. ὅταν δὴ τοίνυν ἐξ ἀσύγκρισις διακεκριμένων, ἐν ᾧ μὲν βίῳ ἔστι πολλὰ ἑκάτερα καὶ μεγάλα καὶ σφοδρὰ, ὑπερβάλλει δὲ τὰ τῶν ἡδονῶν, βουλόμεθα. ἐν ᾧ δὲ τὰ ἐναντία, οὐ βουλόμεθα· καὶ ἐν ᾧ ὀλίγα ἑκάτερα καὶ σμικρὰ, καὶ ἀμαυρὰ, ὑπερβάλλει δὲ τὰ λυπηρὰ, οὐ βουλόμεθα. ἐν ᾧ δὲ τἀναντία, βουλόμεθα ἐν ᾧ δ' αὖ ἴσα ἴσοις ἐστὸν ἐκάτερα καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν, λεῖα διασεῖσθαι ἐν ἑκάτερον βίον. ὡς τῶν μὲν ὑπερβαλλόντων τῷ φίλῳ ἡμῖν βουλόμεθα. τῶν δ' αὖ τοῖς ἐχθροῖς, οὐ βουλόμεθα· πάντας δὴ δεῖ διασεῖσθαι τοὺς βίους ἡμῖν, ὡς ἐν τούτοις ἐπιδειμένοις φύσιν· καὶ δεῖ διασεῖσθαι, ποίους φύσει βουλόμεθα. εἰ δέ τι παρὰ ταῦτα ἄρα φαμὲν βούλεσθαι διά τινα ἄγνοιαν καὶ ἀπειρίαν τῶν ἐντῶν βίων, αὐτὰ λέγομεν. τίνες δὴ καὶ πόσοι εἰσὶ βίοι, ὧν πρὸς δεῖ προελέσθαι, ἢ βουλητόν τε καὶ ἐκούσιον ἀβούλητόν τε καὶ ἀκούσιον ἰδόντα, ἐς μόνον ἐκεῖνο τῷ ταξάμενον, ἢ φίλον ἅμα καὶ ἡδὺ καὶ ἄριστόν τε καὶ κάλλιστον ἑλόμενον ζῆν ὡς δίον τ' ἦν ἄνθρωπον μακαριώτατα. λέγωμεν δὴ σώφρονα βίον εἶναι, καὶ φρόνιμον οὐκ, καὶ οὐκ ἂν ἀνδρεῖον, καὶ ἂν ὑγιεινὸν βίον οὐκ ταξώμεθα, καὶ τούτοις οὐδὲ τἄλλα σὺν, ἐκείνους ἄλλους τὰ ἄλλα ἀσ· ἄφρονα· ἄλυπον· ἀκόλαστον· νοσώδη. σώφρονα μὲν οὖν βίον ὁ γιγνώσκων ἅπερ ἔστι πρᾶον ἐὰν πάντα· καὶ ἀρμαίαν μὲν λύπας· ἀρμαίαν δὲ ἡδονάς· μακαρὰς δὲ ἐπιθυμίας, καὶ ὄρεξιν οὐκ ἐμμανεῖς παρεχόμενον· ἀκόλαστον δὲ ὀξὺ ἐὰν πάντα καὶ σφοδρὰς μὲν λύπας· σφοδρὰς δὲ ἡδονὰς, σωτόνους δὲ καὶ οἱ σφόδρα ἐπιθυμίας τε καὶ ὄρεξιν παρεχόμενον· ὑπερβαλλούσας δὲ ἐν μὲν τῷ σώφρονι βίῳ τὰς ἡδονὰς τῶν ἀχθηδόνων· ἐν δὲ τῷ ἀκολάστῳ, τὰς λύπας τῶν ἡδονῶν. μεγάθει καὶ πλήθει καὶ πικνότητι. ὅθεν ὁ μὲν, ἡλίου ἡμῖν τῶν βίων· ὁ δὲ, λυπηρότερος ἐξ ἀσύγκρισις συμβαίνει κατὰ φύσιν γίγνεσθαι. καὶ τὸν γε βουλόμενον ἡδέως ζῆν, οὐκέτι παρέκειται κύντα γε ἀκολάστως ζῆν· ἀλλ' ἔστι δῆλον, ὡς εἰ τὸ ναῦν λεγόμενον ἐρρῆθη, πᾶς ἐξ ἀσύγκρισις, ἄκων ἔστιν ἀκόλαστος. ἢ γοῦν δι' ἀμαθίαν, ἢ δι' ἀκρατείαν, ἢ δι' ἀμφότερα τὰ σωφρονεῖν οὐδεὶς ὢν, ζῇ ὁ πᾶς ἀνθρώπινος ὄχλος. ταῦτα δὲ πολὺ νοσώδους τε καὶ ὑγιεινοῦ βίου δίκαιον, ὡς ἔγωγε μὲν ἡδονὰς καὶ λύπας. ὑπερβάλλουσι δὲ ἡδονὰς μὲν λύπας οὐ ὑγείας. λῦται δὲ ἡδονὰς ἐνέσεως· ἡμῖν δὲ ἡ ἐνέλειψις τῆς αἱρέσεως τῶν βίων οὐχ ἵνα ἡ λυπηρὸν ὑπερβάλλῃ· ὅπου δ' ὑπερβάλλεται ἕκτον ἐν βίοι, ἡλίῳ καὶ κρείττονα· ὁ δὲ σώφρων τοῦ ἀκολάστου καὶ ὁ φρόνιμος τοῦ ἄφρονος φαῖμεν ἄν, καὶ ὁ τῆς ἀνδρείας τοῦ τῆς δειλίας, ἐλάττονα καὶ σμικρότερα καὶ μανότερα ἔχων ἀμφότερα, τῇ τῶν ἡδονῶν ἑκάτερος ἑκάτερον ὑπερβάλλων, τῇ τῆς λύπης ἐκείνων ὑπερβαλλόντων αὖ τούς. ὁ μὲν ἀνδρεῖος, ἐν δειλόν· ὁ δὲ φρόνιμος, ἐν ἄφρονα νικῶσιν. ὥστε ἡλίους εἶναι τοὺς βίους τῶν βίων σώφρονα καὶ ἀνδρεῖον, καὶ φρόνιμον καὶ ὑγιεινὸν, ἀφλοῦ καὶ ἄφρονος, καὶ ἀκολάστου καὶ νοσώδους· καὶ ξυλλήβδην ἐν αἱρετῆς ἐχόμενος κατὰ σῶμα ἢ καὶ κατὰ ψυχὴν, τοῦ τῆς μοχθηρίας ἐχομένου βίου, ἡλίῳ τε εἶναι κρείττω τοῖς ἄλλοις ὑπερέχειν ἐκ πολλῆς ὀρθότητι, κάλλει τε ὀρθότητι, καὶ αἱρετῇ καὶ ἀδοξίᾳ. ὥστε ἐν ἔχοντα αὖ ἐν, ζῷ δ' ἂν μονέσθρον ἀ πολλαχόθεν ἀπολαύειν τοῦ εἰκότος τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ. καὶ ὁ μὲν προοίμιον τῶν νόμων εἰκαῦθα λελεχθὼ τῶν λόγων, τέλος ἐχέτω.

μετὰ δὲ τὸ προοίμιον, αἰκμαῖόν που νόμον εἰπεῖν. μᾶλλον δὲ τόγε ἀληθὲς, νόμους πολιτεύσασθαι ὑπογράφειν. καθάπερ οὖν δή τινα ξυμφυλῶ ἢ καὶ πλέγμα ἄλλο

ὁτιοῦν

ὁ πεῶ, οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν οἷόν τ' ἦ πάντ' ἐφυφλῶ καὶ ἓν σῶμα ἁπρηγάζεσθαι, διαφθεῖρει δ' ἀσκεῖον ἡ τῶν σωμάτων πρὸς ἀριτῶ γένος. ἰσχυρόν τε γὰρ καί τινα βεβαιότητα ἐκ τοῖς ζῴοις ἐλικφὸς, ἡ γ' μαλακώτερον καὶ ἐπιεικέα τινὶ δικαίᾳ χρώμενον. ὅθεν δὴ τοὺς τὰς μεγάλας ἀρχὰς οὐ ταῖς πόλεσιν ἀρξάσας, δεῖ διακεῖνεσθαί τινα ζῴπεν ταύτῃ καὶ τοὺς σμικρὰ πεπολιτευθότας ἐκάστοτε κατὰ λόγον· ἐσθ' γὰρ δὴ δύο πολιτείας εἶδη· ἡ μὲ ἀρχῶν κατάστασις ἐκάστοις· ἡ δὲ νόμοι ταῖς ἀρχαῖς ἀποδιδόντες. ἡ δὲ πρὸ τούτων ἁπάντων δεῖ διανοεῖσθαι τὰ φιλά· πᾶσιν ἀγέλαι ποιμαὶ καὶ βουκόλοις, ζῴφός τε ἵππων καὶ ὅσα ἄλλα ζῳαῦτα παραλαβών, οὐκ ἄλλως μή ποτε ἐπιχειρήσει διαπίνειν, ἢ πρῶτον μὲν ἐν ἐκάστῃ προσέκοντα καθαρμὸν, καθαρὰν τὴν ξωοεικάσει· διαλέξασ' δὲ τά τε ὑγιῆ καὶ τὰ μὴ, καὶ τὰ γονεῖκα καὶ ἀγονᾶ, τὰ μὲν ἀποπέμψει πρὸς ἄλλας τινὰς ἀγέλας, τὰ δὲ διαπίνει· διανοούμενος ὡς μάλιστα αὖ ὁ πόνος εἶη καὶ αὐλώντος πρός τι σῶμα καὶ ψυχὰς, ἃς φύσις καὶ πυρὰ ζῳφὶ διαφθαρκῶσι, πρόσαπόλλυσι ἡ τῶν ὑγιῶν καὶ ἀκηράτων ὑδάτων τε καὶ σωμάτων γένος, οὐ ἐκάστοις τῶν κτημάτων αὖ τις τὰ ὑπάρχοντα μὴ διαφθαίρηται. τὰ μὲν δὴ τῶν ἄλλων ζῴων, ἑλάττων τὲ αὐτοῖς, καὶ παραλέγμαστος εἶναι μόνον ἄξια παραλαβεῖν τῷ λόγῳ· τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων, αὐτοῖς τῆς μείζης τῷτε νομοθέτῃ διδόναι καὶ φράζειν ἡ προσῆκον ἑκάστοις καθαρμῶν τε πρὶ καὶ ξυμπαισῶν τῶν ἄλλων πράξεων. αὐτίκα γὰρ ἡ τοῦδε καθαρμοὺς πόλεως, ὡλ' ἔχει αὖ ἔπ· πολλῶν αὐτῶν διακαθάρσεων, αἱ μὲν ῥᾴους εἰσὶν, αἱ δὲ, χαλεπώτεραι· καὶ τοὺς μὲν τύραννος μὲν ὢν καὶ νομοθέτης ὁ αὐτὸς, ὅσαι χαλεπαί τ' εἰσὶ καὶ αἴσιαι, διώσαιτ' αὖ καθῆραι· νομοθέτης δὲ ἀνὴρ τυραννίδος καθεστὰς πολιτείαν καινὴν καὶ νόμους, ἐ καὶ ἡ πρώτη τῶν καθαρμῶν καθάρσεων, ἀγαπητὸς αὖ καὶ ἡ τοιοῦτον σβάσεων. ἔστ δ' ὁ μὲν αἴσιος ἀλγεινός· καθάπερ ὅσα τῶν φαρμάκων βιαιότερα, ὁ τῇ δίκῃ μᾶλλ τιμωρίαι· ἐς ἡ κολάζειν ἄπαν, θάνατον ἢ φυγὴν τῇ τιμωρίᾳ ἡ τέλος ἐπιτιθείς. τοὺς γὰρ μίσει ἁμαρτηκότας ἀνιάτους δὲ ὄντας, μίσει δὲ οὖσας βλάπτειν πόλεως, ἀπαλλάττειν εἰκὸς· ὁ δὲ πρᾴτερός ἐστ τῶν καθαρμῶν ὁ ῥᾳδίως δὲ ἡμῖν, ὅσοι σῴζ πλὴ τ' φοφῶσ ἀπορίαν τοῖς ἡγεμόσιν δ' τὰ τῶν ἐχόντων μὲ ἔχοντες ἐπίμους αὐτοὺς οἰκείκωσται παρισκευακότες παθαι, τύβις νοσήματι πόλεως ἐμπεφυκότι δ' ἀθυμίαν ἀπαλαγῆς ὄνομα ἀποικίαν τιθέμενος, ἀθμονῶς ὅτι μάλιστα ἁμῖν πέμπ. ταυτὶ μὲν οὖν νομοθετεῶν, ὅσῳ ἀμωσγά πως κατὰ χρὰς ὁρατέον. ἡμῖν μὲν ἔτι τούτων ἀποστόρα τὰ τοῦδε ταῦτ' ἔστ συμβεβικότα νῦν. οὔτε γὰρ ἀποικίαν, οὔτ' ἐκλογάν τινα καθάρσεως δεῖ μηχανᾶσθαι πρὸς ἃ παρόν. ὅταν δ' τινων εὐρέσθαι ἐκ πολλῶν τὰ μὲν, πιθῶν· τὰ δὲ, χειμάῤῥεων εἰς μίαν λίμνην, ἀναγκαῖον προσέχοντας ἐν νοῦν φυλάττειν, ὅπως ὅτι καθαρώτατον ἔσται ἡ συῤῥέον ὕδωρ καὶ τὰ μὲν ἐξαστλοῦντας· τὰ δ' ἀποχετεύοντας καὶ παραιῤῥίπτοντας. πόνος δ' ὡς ἔοικε καὶ κίνδυνός ἔστιν οὐ πάσῃ κατασκευῇ πολιτικῇ· ἀλλ' ἐπέῤῥει λόγῳ γ' δεῖ τὰ νοῦν ἀλλ' οὐκ ὀῤῥᾳ πρακτέον ἐστί, πεῤῥαίνω τὲ ἡμῖν ἡ ξυλλογή. καὶ κατὰ νοῦν ἡ καθαρότης αὐτῆς ἴσως ξυμβεβηκῦα· τοὺς γὰρ κακοὺς τῶν ἐπιχειρούντων εἰς πλὴ νοῦν πόλιν ὡς πολιτευσομένους ξωνοῆσαι, πειθοῖ πάσῃ καὶ ἱκανῷ χρόνῳ διακεκασανίσαντες, διακωλύσωμεν ἀφικνεῖσθαι. τοὺς δ' ἀγαθοὺς εἰς δυνάμειν ἡμῖν ἕλκω τι προσαιτῶμενα. τόδε δὲ μὴ λανθανέτω γιγνόμενον ἡμᾶς ἀτύχημα· ὅτι καθάπερ ἔπομεν πλὴ τῶν ὑρακλειδῶν ἀποικίαν ἀτυχεῖν· ὡς γῆς καὶ χρῶν ἀποκοπῆς καὶ νομῆς πρῶτ, δεινὰ καὶ ἐπικίνδυνον ἔχειν ἰσχύρωμ. λῶ νομοθετεῖσθαι ἀναγκαιοθέσῃ πόλει τῶν ἀρχείων οὔτε ἐαῦ διόν τι ἀκίνητον οὐδὲν, οὔτ' αὖ κινεῖν δίκαιον ἀτόν τινα τρόπον· ἀνάγκη δὲ μόνον ὡς ἔπος εἰπεῖν λέπεσθαι· καὶ σμικρὰ μετάβασις ἀλλαβὲς· ἀὸ πολλῷ χρόνῳ σμικρὸν μεταβιβάζουσιν. ἡ δὲ τῶν νεοιώτων ἀεὶ, καὶ κτημάτων μὲν αὐτῶν γῆν ἄφθονον ὑπάρχει· καὶ κτημάτων δὲ καὶ ὀφειλήτας αὐτοῖς πολλούς. ἐλαττόντων δὲ τούτων πᾶ, τοῖς

ἀπορομμύοις, σὺ δ' ἐπείκειαν κοινωνεῖν, τοὺ μὲν ἀρίστους, τοὺ δὲ πεμμύους, ἀμυήπη τῆς μετριότητος ἐχομμύους, καὶ πιείαν ἠχομμύους εἶναι, μὴ φῶ πῶ οὐσίαν ἐλαττω ποιεῖν, ἀλλὰ φῶ ἀπλησίαν ἀπλέως. σωτηρίαν τε γαρ αὖχῃ μεγίστη πόλεως αὐτῃ γίγνεται. καὶ ἐμοὶ ταύτης δίον κρινπίδης μενίμου, ἐπικοδόμειν δίωκα φίν, ὃν πινα ἀφ' ὑδρὸν ἐποικοδομῆ τις κόσμον πολιτικὸν, προσίκοντα τῇ οἰκιότητι κατασίσει. τοῦ τῆς δὲ σκεβρὸς οὔσης τῆς μεταβάσεως, οὐκ ἂν προσῆ μέσα ταῦτα πολιτικὴ παρῆσις, οὐδὲ μία γίγνοιτ' ἂν πόλει, ὧν ἡμῖς μὲν ὡς φαμῖν, ἓκ φόβῳ μον. ὅμως δὲ σκεβάσαί γε ὀρθότδρον, εἰ καὶ μὴ ἐκφύγομεν ὅπη ποτ' ἂν ἐποιύμεθα αὐτῆς πῶ φυγήν· εἰσήαδω δὲ νῶ ὅτι δῆ τῆ μὴ φιλοχρηματεῖν μέσα λίκης. ἀλλὰ δοῦλός ἐστιν οὐτ' ἐλευθέρως οὔτε σεμνῶς τοιαύτης μηχανῆς διαφυγή. καὶ ὅσῳ μὲν, δίον ὄβ' μὰ πόλεως ἡμῖν κέκθω τα νῶ. αἰσχλίνους γοῦν ἀεὶ τοὺς οὐσίας πρὸς ἀλλήλους κατασκαβίζεσθαι ἀμοιβόμενος τε νῶ. ἢ μὴ προῖσθαι πρότδρον εἰς τὸμπροσθεν ἐκφύτα εἶναι τῆς ἄλλης κατασκιδῆς, ὃς ἢ παλαιὰ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὅσοις νοῦ καὶ σμικρὸν μετῆ· δίς δὲ ὡς ἡμῖν νῶ θεὸς ἔδωκε καινὸν τὸ πόλιν οἰκίζειν, καὶ μή τινα σ' ἔγρεσθ' ἐναί πω πρὸς ἄλλας τοὺτους ἐγρεσθ' αὖ τοὺς αὐτίους γενέσθαι. ἀεὶ πῶ διανομῶν τῆς γῆς τε καὶ οἰκήσεων, οὐκ ἀνθρώπινος ἂν εἴη μέσα κάκης πάσης ἀμαθία. τὶς οὖν δὴ φόβος ἂν εἴη τῆς ἐρῆς δι' αὐομῶς· πρῶτον μὲν, ἓν αὖτ' ὄγκον τὸ ἀριθμοῦ δεῖ πα' ἔσθαι, τόσον ἔσται χρέων· μέσα δὲ ὄγκῳ πῶ διανομῶ τῶν πολιτῶν καθ' ὁπόσα μὸν πολίθει καὶ πηλίνῳ διαιρεῖσθαι αὐτοῖς αὐομολογητέον. ἔδει δὲ ταῦτα, τὴν τε γῆν καὶ τὰς οἰκήσεις ὅτι μάλιστα ἴσας ἐπιτμητέον. ὄγκος δὴ πολὺθους ἱκανὸς οὐκ ἄλλως ἐρῆσθαι γίγνοιτ' ἂν λειθεῖς, ἢ πρὸς πῶ γῆν, καὶ τὰς τῶν πολισποχώρων πόλεις· γὰς μὲν, ὁπόσῃ τοσοῦς σῴρρενσ' ὄντας ἱκανὰ δέφειν πλέονος δ' οὐδὲν προσδεῖ πολὺθους δὲ ὁπόσοι τοὺς προσχώρους ἀδικῳοῦτές τε αὐτοὺς ἀμυνάσθαι ἐθελοντοί, καὶ γενέσθων ἑαυτῶν ἀδικουμένοις βοηθοῦσι μὴ παντὸ πασιν ἀπόρως, διωάμενσ' αὖ· τωῦτα δ' ἰδύντες, πῶ χώραν καὶ τοὺς γείονασ' ὁρεινόμενα δῆγῳ καὶ λόγοις. νῶ δὲ σχήματος σέκης. καὶ ὑποσχαφῆς ἵνα πδυάνηται πρὸς πῶ νομοθεσίαν ὁ λόγος ἴπο. πεντάκις μὲν χίλιοι ἔσωσαν καὶ τε πεφάκοντα ἀεὶ ριθμοῦ πυος σέκης προσίκοντος χωμέροι τε καὶ ἀμοιοῶντες τῇ νομῖ. γὰ δὲ καὶ οἰκήσεσι, ὡσαύτως τὰ αὐ τὰ μὲν διανεμηθέντων, γενόμενα ἂν πο. μὲν δὲ τωῦτα τέλεα ἂν αὐτὸν. πέφυκε γοῦν καὶ τεπάκαρα καὶ πέντε, καὶ μέχρι τῶν δέκα ἐφεῖσ'. δεῖ δὴ τὸ ἀριθμοῦ τόγε τοσοῦτον, πάντα αὖ σβαλόμενον θεῶσθαι γενομένσι ἐν ἀριθμόν· καὶ τῆς ἀριθμὸς καὶ πῖος πάσους πόλεσι χρησιμώτατος τὸς αὖ ἐᾶν· λίτωμαι δὴ ἐν τωῦτα ἐσκοπεῖν καὶ ἐφεῖσ' μάλιστα διανομὰς οὐ αὐτῷ κεκτημένον. ὁ μὲν δὴ πᾶς, ἐᾷς πάντα πάσους τομὰς ἐλήλυθ'. ὁ δὲ τῶν τεπάκαρα κοντα καὶ πεντακισχιλίων, εἴητε πόλεμον καὶ ὅσοι κατ' ἐριδίνην πρὸς ἄ πάντα τὰ ἐμβόλαια καὶ κοινωνήματα εἰς φορᾶν τε πῦν καὶ διανομῶν, οὐ πολέσους μᾶς δεομένων ἐρίνοντα διώσαιτ' ἂν τήμενθαι τομῶν. ἐμοὶ τοῖς δὲ ὀρθμᾶς μέχρι τῶν δέκα. ταῦτα μὲν δῶν δὴ καὶ κατὰ ρολῶ δεῖ βεβαίως λαβεῖν. δίς δὲ οὐόμως προστάπει λαμβάνειν. ἔχει γοῦν δῶν οὐκ ἄλλως ἢ ταύτη. δεῖ δὲ αὐτὸν ρηθῆναι τῶν σ' ὄγκον κατοικίζοντα πόλιν. οὖτ' αὖ καινὸν ἰδ' ἀρχῆς τις ποιῇ, οὔτ' αὖ παλαιὸν διεφθαρμοίλυ ἐπισκοπᾶζηται, τοῦδε δεῶν τε καὶ ἱρῶν ἄπα τε οὐ τῇ πόλει ἐκφύσει ἱδρῦσθαι δεῖ, καὶ ὧν τινων ἐπονομάζεσθαι δῶν ἢ θεμμόνων, οὐλέᾳ ἐπιχειρῆσει κινεῖν νοῦ ἔχων. ὅσα ἐκδιλφῶν ἢ Δωδώνης, ἢ παῖ ἄμμωνος, ἢ τινὸς ἔπεισαν παλαιοὶ λόγοι ὅπη δή τινασ' πείσαντες φασμάτων γενομένων, ἢ ὠδὶ ποίασ' λευβείπης δεῶν· πείσαντες δὲ, θυσίασ' τελεταῖς συμμίκτους κατεπίσαντο. εἴτε αὐτὸ δεῖ ἐπιχωρίους, εἴτ' ὧν τυῤῥέλωνται, εἴτε κυπρίασ' εἴτ' ἄλλοθεν ὁ θεσσοῦ, ηφ. διῴσασι δὲ τοῖς τοιούτοις λόγοις. φίμασ' τε καὶ ἀσάλματα καὶ βωμοὺσ καὶ νεκνούς· τε μὴν τε ζύπων ἐκπεδίοις ἐτεμένισαν· τοὺπον νομοθέτη ἀ σμικρότατον ἀ πάντων

ἁπάντων ἐλλιπέστερον. τοῖς δὲ μοίραις ἐφεστίοις, θεὸν ἢ δαίμονα ἢ καί τινα ἥρωα ἀγροῦ τίον· οἷ δὲ τῇ τῆς γῆς διανομῇ, πρώτοις ἀφαίρετα τιμοῦσι τὰ καὶ πάντα τὰ προσόντα τοῦ ἀγροῦ τίον· ὅπως ἂν ξύλλογοι ἐφέστιοι τῶν μοιρῶν κατὰ χρόνους γιγνόμενοι τοὺς προσταχθέντας, εἴς τε τὰς χρείας ἐφέστιος, θυμαρείαν παρασκευάζωσι, καὶ φιλοφρονῶνται τὰ Μήλους μετὰ θυσιῶν· καὶ οἰκειῶνται καὶ γνωρίζωσιν, οὐ μεῖζον οὐδὲν πόλει ἀγαθὸν, ἢ γνωρίμους αὐτοὺς αὑτοῖς εἶναι· ὅπου γοῦν μὴ φῶς ἀλλήλοις ἔστιν ἀλλήλων οὐ τοῖς ἤθεσι ἀλλὰ σκότος, οὔτ' αὖ τιμῆς τῆς ἀξίας, οὔτ' ἀρχῶν, οὔτε δίκης ἔτ' τέ τις αὖ τῆς προσηκούσης ὀρθῶς τυγχάνει· διὸ δὴ πάντα αὖσπερ εὖ ἔχοντα εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῶν πάντων πόλιν, ὅπως μήτε αὖ τις κίβδηλός ποτε φανῇ τὸ φωῦ, ἀ τοῦς δὲ καὶ ἀλυσιτελὲς ἀεὶ, μήτε ἄλλος ζημιοῦσθαι ὢν, αὖ ἐν διαπαίσει· ἢ δὴ ἐν μεσῇ τῇ τοῦ φορᾶ, καθάπερ πηδῶν ἀφ' ἑβδομῆς τῆς τῶν νόμων καταστάσεως ἀνήθης οὖσα, ταχ' ἂν θεομάσαι ἐν ἀκούοντα ἐν πρώτων ποιήσειεν. οὐ μὴν ἀλλ' εὐλογιζομένῳ καὶ πειρωμένῳ φανῆναι λυτέρως αὖ πόλις οἰκήσῃ πρὸς ἐν βέλτιστον· τάχα δ' ἂν αὖ τις προσέξειε αὐτόν· ὦ ἐν μὴ σωφρονεῖν νομοθέτῃ μὴ τυραννοῦντι· τόδ' ἔστιν ὀρθότατα ἀπῖν μὲν πρὸ αἱρίστην πολιτείαν καὶ λυτέραν καὶ τελέστην· δεῖ δὲ ἀπάντα αἵρεσιν ἐφέστῳ τῇ τῆς σωφροσύνης κυρίῳ· ποιῶμεν δὴ κατὰ ἔτος ἐν λόγον ἐν ταυτῷ ὑμᾶς ἀπάντας αἱρετῇ πρώτην πολιτείαν καὶ λυτέραν καὶ ῥᾴστην· πρὸ δὲ αἵρεσιν κλαυσίας τε ἀχρεῖα λῶμεν ταυτῷ καὶ εἴ τις ἄλλος αὖ δή ποτε ἐθελήσειεν ὃ πρὸ τ' τοιούτων ἐκλογὴν ἐλθεῖν, κατὰ ἐν ἐκαστῆς ζώου ἀπονέμασθαι ἐν φίλον αὐτῷ τῆς αὐτοῦ παιδός.

Πρώτη μὲν τοίνυν πόλις τε ἔστι καὶ πολιτεία καὶ νόμοι αἱρεῖσθαι, ὅπου ἐν πάλαι λεγόμενον αὖ γίγνεται κατὰ πᾶσαν πρὸ πόλιν ὅτι μάλιστα· λέγεται δὲ ὡς ὄντως ἔστι κοινὰ τὰ φίλων· ἔστ' οὖν ἔτι που ταυτὸν ἔστιν, ἔτ' ἔσται ποτὲ, κοινὰς μὲν γυναῖκας, κοινοὺς δὲ εἶναι παῖδας, κοινὰ δὲ χρήματα ξύμπαντα, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐν λεγόμενον ἴδιον πάντα χόθον ἐκ τῆ βίου ἄπαν ἐξῄρηται, μεμηχάνηται δ' ἐς ἐν σωμα ἐν καὶ τὰ φύσει ἴδια κοινὰ ἀμηχάνῃ γεγονέναι, οἷον ὄμματα, καὶ ὦτα καὶ χεῖρας, κοινὰ μὲν ὁρᾶν δοκεῖν καὶ ἀκούειν καὶ πράττειν, ἐπαινεῖν τε αὖ καὶ ψέγειν ᾗ δ' οὗ ὅτι μάλιστα ξύμπαντας αὖθ' ἓς αὐτοῖς, χαίροντας καὶ λυπουμένους, καὶ κατὰ δύναμιν οἵ πίνες νόμοι, μίαν ὅτι μάλιστα πόλιν ἀποτελοῦσι· τύπον ὑπὸ βολῆς ἐς ἀριστὸν οὐδεὶς ποτε ὄρους ἄλλου ἥμενος, ἐρρόθησεν οὐδὲ βελτίω θήσεται· ἡ μὲν δὴ τοιαύτη πόλις, εἴτ' που θεοὶ ἢ παῖδες θεῶν αὐτὴν οἰκοῦσι πλείονες ὀλίγους οὕτω διαζῶντες ἀ ὄρασι νόμοισι καὶ τοιούσι· διὸ δὴ παραδείγματ' ἂν πολιτείας, οὐκ ἄλλην χρὴ σκοπεῖν· ἀλλ' ἐχομένους ταύτης, πλὴν ὅτι μάλιστα τοιαύτην ζητεῖν κατὰ δύναμιν. ἰὼ δὲ ναῦν ἡμεῖς ἐπιχειρήσαμεν εἶναι τε αὖ γενομένην πως ἀθανασίας ἐπύσεται· ἡ μὲν, λυτέρως· ῥᾴστην δὲ μετὰ ταῦτα ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ διαπεφευγυῖα. ναῦν δ' οὖν ταύτην τίνα λέγομεν, καὶ πῶς γενομένην αὖ τοιαύτην· ἡμάθων μὲν δὴ πρῶτον γῆν τε καὶ οἰκείαν· καὶ μὴ κοινὴν γεωργουμένων· ἐπειδὴ ἐν τοιοῦτον μεῖζον ἢ κατὰ πλὴν ναῦν γένεσιν τε καὶ ζοφλὼ καὶ παύλαισιν ἔρχεται· ἡμάθων δ' οὖν τοιᾶδε διανοίᾳ πως, ὡς αἶρα δεῖ ἐν λαχόντα πλὴν λῆξιν ταύτην, νομίζειν μὲν κοινὴν αὐτὴν τῆς πόλεως ξυμπάσης· παῖδος δὲ οὔσης τῆς χάρας, θρέπτειν αὐτὴν δεῖ μᾶλλόν ἢ, μητέρα παῖδας, τῷ καὶ δέπτειναι θεὸν αὐτὴν οὖσαν, θνητῶν ὄντων γεγονέναι· ταυτὰ δ' ἔχειν διανοήματα, καὶ περὶ τοὺς ἐγχωρίους θεούς τε ἅμα καὶ δαίμονας· ὅπως δ' αὖ ταῦτα ἐς ἐν ἀεὶ χρόνον οὕτως ἕξεται ὑπ' ἐρχῃ, τάδε πρὸς διανοητέον, ὅσον εἰσὶ ταυτῷ ἡμῖν ἐσίαι διαπεμπόσιαι· ἐν ἀριθμὸν ταύτας λῆξαι τοσαύτας εἶναι· καὶ μήτε τι πλείους γίγνεσθαι, μήτέ τι ποτὲ ἐλάττους· ᾧ δ' οὖν αὖ ἐν τοιοῦτον βεβαίως γίγνοιτο πρῶτα πᾶσαν πλὴν πόλιν, ὁ λαχὼν ἐν λῆξιν κλῆρου, καταλιπέτω ἀεὶ ταύτης τῆς οἰκίσεως, οἷα μένον κληρονόμον τῶν ἑαυτῷ πεύσεων· ὃν αὖ αὐτῷ μάλιστα ἔῃ φίλον, διάδοχον καὶ ἱερατευτὴν θεῶν καὶ γένους καὶ πόλεως· τῶν τε ζώντων, ἢ ὅσους αὖ ἤδη, τέλος ἐς τὸν τότε χρόνον ἔχῃ· ζῶς δὲ ἄλλας παῖ

δας, δις αὖ πλείους οὐδὲ γίγνωνται, δηλέσθαι τὴν ἐκδίδασι κατὰ νόμον ἐν ἐπιταχεῖ σύμενον. ἄρρενάς τε δὶς αὖ τῆς γενέσεως ἑλλάττων τῶν πολιτῶν, τούτοις ὑεῖς διαιμένης κατὰ χάεμ μὲν μάλιστα. καὶ δὲ πισν ἑλλέπωσι χάεμτες ἢ πλείους ἐπίγονοι γίγνωντ δηλεῖς, ἢ πινες ἄρρενες ἐφύσων, ἢ καὶ γωϊαντίον ὅταν ἐλάττους ὦσι, παυδων ἀφορεσθ γενομένης, πάντων τούτων αρχὴν ἰὼ αὖ δώμεθα μαγίστη καὶ τιμωτάτην, αὐτη σκεψαμένη τὴ χρὴ χρῆσθαι τοῖς τῶδε γενομένοις ἢ τοῖς ἑλλέπουσι, πορεζίτω μηχανὴν ὅτι μάλιστα. ὅπως αἰ πίντακισχίλιαι καὶ τετρακόσιοντα οἰκήσεις, ἀεὶ μόνον ὅσονται. μαχαναὶ δ' εἰσὶ πολλαί. καὶ γοὺ ἐπιφύσεις, γενέσιως δὶς αὖ εὑρέσις ἔσ γένεσις. καὶ τούναντίον ἐπιμέλειαι καὶ ἀπουσιαὶ πλέθους γενομένων εἰσὶ πημαῖς τε καὶ ἀτιμίαις ἢ νου δὲ πάσι πρεσβυτῶν τῶδε λόγους δεῖ λόγων γουθετητικῶν ἀπαντῶσαι, δύναται ποιεῖν ὁ λέγομεν. καὶ δὴ καὶ τὸ γε τέλος, αὖ πᾶσα ἀπορία τῶδε πὼ αὐίσωσιν τετρακισχιλίων καὶ τετρακόσιοντα εἶκοσι γίγνωνται, ἐπίχυσις δ' ὑπόβλαστος ἡμῖν πολιτῶν, δεῖ φιλοφροσύνη πὼ τῶν ξυνοικούντων ἀλλήλοις ξυμβαίνη καὶ ἀχρῶμεν, ἃ παλαιὸν πουὐ παρέχει μηχάνημα, ὃ πολλάκις εἴρομεν. ἐκ πομπὴ ἀποικιῶν φίλη πιγομένη παρὰ φίλων, οἷ αὖ ἐπιτέλειον εἶναι δοκῇ. ταῦτ' αὖ νῦ γωϊαντίον ἐπίλη ποτὲ κῦμα καὶ κλυσμὸν φθόρου νόσου, ἢ πολίμων φθορὰ, ἐλάττους δὲ φλῦ τοῦ τεταγμένης ἀεὶ μᾶς δ' ἐρφανίσασ' γίνωνται, ἐκόντας μὲν ἄλλη πολίτας παριμβάλλειν νόθη παιδείας πεπαιδευμένους. αἰνίγμα δὲ, ἃ δὴ θεὸς ἦ λέγει δίκαιος διάξιαζ. ταῦτ' οὖν δὴ ἐν νῷ λεγόμενον λέγω, ἡμῖν φῶμεν παραινεῖν λέγοντα. ὦ πάντων αὐ θρῶν ἀρίστοι. πὼ ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα καὶ ἐν τῷ δὲν καὶ ὁμολογούμενον τιμῶντες κατὰ φύσιν, μὴ αὐίετε κατὰ τε ἀριθμὸν, μὴ πᾶσαν δύναμιν πὼ τῶν καλῶν καθαῶν πραγμάτων. καὶ δὴ καὶ νοῦ ἐν ἀριθμὸν μὲν πρῶτον δεῖ βίου παιὼς φυλάξατε ἐν ἑρμοσμένον. εἶται ἐ τῆς οὐσίας ὕλος τε καὶ μέγεθος, ὃ ἐ πρῶτον αὐέμαθι μίτεον ὄν, μὴ ἀτιμάσητε τῷ τε ὠνεῖσθαι καὶ ᾧ πωλεῖν, πρὸς ἀλλήλους. ἔτε γοὺ ὁ νόμος κλῆρον, ὧν βιὸς ὑμῖν ξύμμαχος, οὔτε ὁ νομοθέτης. νῶ γοὺ δὴ πρῶτον τῷ ἀπειθοῦσι νόμος πρὸς τάττει. προεπῶν δ' βούτοις κληροῦσθαι ἐν ἐθέλοντα ἢ μὴ κληροῦσθαι. ὡς πρῶτον μὲν τ' γῆς, ὁρᾶς οὖσης τ' πάντ' θεῶν. εἶται ἱερίων τε καὶ ὁρείων δίχα τομισμένων δ' βοῖς πρώτοις θύμασι καὶ ἀλτίροις. καὶ μέχρι τείων, ἐν πρὸ μισον ἢ ἀπόδμενον, ὃν ἔλαχεν οἰκοπέλων ἢ γαπέλων, τὰ ἐπὶ τούτοις πρέποντα πάφυκε πάδη. γράψαντες δ' ὸ τοῖς ὁρῶσι δηόσουσι κυπαρεττίνας μνήμας εἰς ἐν ἔπειτα χρόνου καταγεγραμμένας. πρὸς τούτοις δ' ἔτι, φυλακτήρια βούτων, ὅπως αὖ γίγνωνται, καταδήσουσιν αὐ τοὺς τῶν αἰχένων ἕτις αὖ ἐξύται βοῦν ὁρᾶν δοκῇ. ἴδ' αἰ παρὰ ταῦτα ἐκφύσε παρεκπεσγαὶ γίγνόμεναι μὲν, λανθάνωσιν αὐβοὺς, ἀλλὰ κολάζωσιν ἐν ἀπειθοῦντα ἅμα νόμῳ καὶ τῷ θεῷ. ὅσον γοὺ δὴ τ' νεῶ ἐπιταττόμενον ἀγαθὸν ἂν τυγχάνει, πάσαις ταῖς πιθομέναις πόλεσι, πὼ ἐπομένων καταδεῖν προσλαβὸν ἐ τὰ πὼ παλαιὰ παρειμένα, οὐλεῖς ἔσεται φθορὰ κακὸς ὤν. ἀλλ' ἔμπειρός τε καὶ ἐπιεικὴς ἔσται γενόμενος. χρημάτισμὸν γοὺ οὔτ' οἶσι σφόδρα ἐν τῇ τοιαύτῃ κατασκευῇ. ξυνέπεταί τε αὐτῇ, μὴ δ' εἶναι χρηματίζεσθαι τῶν ἀνελευθέρων χρημάτισμῶν μηδενὶ μηδένα, καθ' ὅσον ἐπονείδιστος λεγομένη βαναυσία. ἦθος ἀποτίκτει ἐλεύθερον μὲν δὲ τὸ παράπαν ἀξιοῦν ἐκ τῶν τοιούτων ξυλλέγειν χρήματα. τρὸς τούτοις δ' ἔτι, νόμος ἔσται πᾶσι βούτοις, μὴ δ' εἶναι χρυσὸν μὴ δὲ ἀργυρον κεκτῆσθαι μηδένα μηδενὶ ἰδιώτῃ. νόμισμα δ' οἷ καὶ ἀλλαγὰς τῆς καθ' ἡμέραν. ἵν' δὴ μισθοῖς τε ἀλλάττεσθαι ἀεὶ δυνατὸν εἰσαγμένον, καὶ πᾶσιν ὁπόσων χρεία τῶν βιούτων, μεθοὺς μεθωτοῖς λούλοις καὶ ἐποτέκοις ἀποτίνῃ; ὧν οἷς καφαμὲν δ' νόμισμα κτητέον. κούβοῖς μὲν οὔτιμον. βοῖς δ' ἄλλοις ἀνθρώποις, ἀδύνατον. κοινὸν δ' ἑλληνικὸν νόμισμα, οἷσιπέ τε ξυστάσεων καὶ ἀποδημιῶν εἰς τοὺς ἄλλες ἀνθρώπους, δεῖ προσεῖσθαι, ἢ καί τινος αὐαγκαίας ἄλλης τῇ πολλῇ νόμισμα ἑλληνικόν. ἰδιώτῃ δ' αὖ ἄρα ποτὲ αὐάγκη τις γένηται ἀποδημεῖν, πραστησάμενος μὲν τοὺ ἀρχοντας ἀποδημάτου νόμισμα ἢ ἄλλο τε ἔχων ξυνικὸν δίκαιον ἀφίκηται περιενόμενος, τῇ φθορᾷ αὐτὸ

καὶ τὰ βαλλόμενα, πρὸς λόγον ἀναλαμβάνων τὸ ἐπιχώριον. ἰδιώτου δ' αὖ τι φαίνηται, δημόσιόν τε πρᾴδων καὶ ξενικὸν καὶ μὴ φράζων, ἀρᾷ καὶ ὀναίνει μᾶλλον ἢ ἀγαθόν τι, οὐ χρὴ ἔτω· καὶ ζημίαν πρὸς τούτοις, μὴ ἐλάττονι τοῦ ξενικοῦ κομιδῆ τοῦ μίσματος. ἀμοιβῶνται δὲ καὶ ἐκδίδοντα, μήτ' οὖν δίδοναι, μήτε δέχεσθαι πρόδηλα τοιαῦτα μηδ' ἰῶ τινὶ φράζειν. μὴ δὲ νόμισμα παράγειν τὸ δεῖν ἄδειν, ὅτῳ μή τις πιστεύει. μὴ ᾠδὲ νάζειν ἐᾷδὲ τόκῳ, ὡς ἐξὸν μὲν ἀργὸν δίδοναι τὸ παράπαν τῷ δανεισαμένῳ, μήτε τόκον μήτε κεφάλαιον. ταῦτα δ' ὅσα εἰλικρινῆ ἔστω ἔλαττον ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύειν, ὃν δὲ τις σκοπῶν, ὀρθῶς αὖ αὐτὰ διακρείνει, ἵνα ἀναφορὰν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀεὶ καὶ τὴν βούλησιν. ἔστι δὴ τῷ νοῦν ἔχοντος πολίτου καὶ βούλησις φαμέν· οὐχ ἱκανὸν δ' αὖ δὴ πολλοὶ φαῖεν δεῖν βούλεσθαι τὸν ἀγαθὸν νομοθέτην, ὡς μήσην τὸ εἶναι τὴν πόλιν ἢ νοῦν ὃν νομοθετεῖ· καὶ ὅτι μάλιστα πλουσίαν. κεκτημένον δ' αὖ χρυσίον καὶ ἀργύριον· καὶ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἀρχρυσοῦν ὅτι πλείστων. προσθεῖεν δ' αὖ καὶ ὡς ἀρίστην δεῖν βούλεσθαι τὴν πόλιν εἶναι καὶ ὡς εὐδαιμονεστάτην, τόν γε ὀρθῶς νομοθετοῦντα. τούτων δὲ τὰ μὲν δυνατά ἐστι γενέσθαι, τὰ δὲ οὐ δυνατά. τὰ μὲν οὖν δυνατὰ, βούλοιτ' ἂν ὁ διακοσμῶν· τὰ δὲ μὴ δυνατὰ, οὔτ' ἂν βούλοιτο κατείδως βουλήσεις, οὔτ' ἂν ἐπιχειροῖ. φεύδου μὲν γὰρ εὐδαίμονα ἅμα καὶ ἀγαθὸν ἀνάγκη γίγνεσθαι. ἔστω μὲν οὖν βούλοιτ' αὖ πλουσίους δ' αὖ σφόδρα καὶ ἀγαθοὺς ἀδύνατον, οὗς γε δὴ πλουσίους οἱ πολλοὶ καταλέγουσι. λέγουσι δὲ τοὺς κεκτημένους ὡς ὀλίγοις τῶν ἀνθρώπων, πολείτου νομίσματος ἄξια κτήματα, ἃ καὶ κακός τις κέκτηται· αἰεὶ δ' ἔστι τοῦτο οὕτως ἔχον, οὐκ αὖ ἔστιν γε αὐτοῖς ποτὲ συγχωρήσειν ἐν πλούσιον εὐδαίμονα τῇ ἀληθείᾳ γίγνεσθαι, μὴ καὶ ἀγαθὸν ὄντα· ἀγαθὸν δὲ ὄντα διαφέροντος, καὶ πλούσιον εἶναι διαφέροντος, ἀδύνατον· τὸ δὲ φαύλως αὖ ἴσως, ὅτι φαῦλον αὖ, ἢ, τε ἐκ δικαίων καὶ ἀλίκου κτῆσις, πλέον ἢ διαπλασθῆναι, τῆς ἐκ τοῦ δικαίου μόνου. τά τε ἀναλώματα, μήτε καλῶς μήτε αἰσχρῶς ἑλόντα ἀναλίσκεσθαι, τῶν καλῶν καὶ εἰς καλὰ ἐπιτηδείων δαπανᾶσθαι διαπλασίως ἐλάττονα· οὗ κατὰ ποτὲ αὖ τῶν ἐκ διαπλασίων μὲν χρημάτων, ἡμίσεων δὲ ἀναλωμάτων, ὁ τὰ ὡσαύτως τούτων πράττων, γίνοιτ' ἂν πλουσιώτερος. ἔστι δὲ ὁ μὲν ἀγαθὸς τούτων, ὁ δὲ οὐκ ἀγαθὸς, ὅταν ᾖ φαυλότερος· τοτὲ δέ ποτε καὶ πάγκακος· ἀγαθὸς δὲ ὃν πρᾴττει ταινῦν, ἀεί ποτε· ὁ μὲν γὰρ δίκαιος καὶ ἀλίκως λαμβάνων, οὐ μήτε δικαίως μήτε ἀλίκως ἀναλίσκων, πλέσιος, ὅταν καὶ φαυλότερος ᾖ· ὁ δὲ πάγκακος ὡς τὰ πολλὰ ὢν ἄσωτος, μάλα πίνης· ὁ δὲ ἀναλίσκων τὰ εἰς τὰ καλὰ, καὶ κτώμενος ἀπὸ τῶν δικαίων μόνον, οὔτ' ἂν διαφόρων πλούτῳ ῥᾳδίως αὖ ποτε γένοιθ', οὐ δ' αὖ σφόδρα πένης· ὥστε ὁ λόγος ἡμῖν ὀρθὸς, ὡς οὐκ εἰσὶν οἱ παμπλούσιοι ἀγαθοί· εἰ δὲ μὴ ἀγαθοὶ, δὴ δυσδαίμονες. ἡμῖν δὲ ἡ τῶν νόμων ὑπόθεσις οὐταῦθα βλέπειν, ὅπως ὡς εὐδαιμονέστατοι ἔσονται, καὶ ὅτι μάλιστα ἀλλήλοις φίλοι· ἔσον δὲ οὐκ αὖ ποτε πολῖται φίλοι, ὅπου πολλαὶ μὲν δίκαι εἰσὶν ἀλλήλοις ἔσαι, πολλαὶ δὲ ἀδικίαι. ἀλλ' ὅπου ὡς ὅτι σμικρότατα καὶ ὀλίγιστα· λέγομεν δή, μήτε χρυσὸν εἶναι δεῖν, μήτε ἄργυρον ἐν τῇ πόλει, μήτ' αὖ χρηματισμὸν πωλικὸν δι' βαναυσίαν καὶ τόκων· μηδὲ βοσκημάτων ἀγρῶν, ἀλλ' ὅσα γεωργίᾳ δίδωσι καὶ φύσει· καὶ τούτων ὁπόσα μὴ χρηματιζόμενον ἀναγκαῖον, ἀμελεῖν ὧν οὕνεκα πέφυκε τὰ χρήματα· ταῦτα δ' ἔστι ψυχὴ καὶ σῶμα· ἃ χρείᾳ γυμναστικῆς καὶ τῆς ἄλλης παιδείας, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο ἄξια λόγου· διὸ δὴ χρημάτων ἐπιμέλειαν, οὐκ ἂν παιξ εἰρήκοιμεν, ὡς χρὴ τελευταῖον τιμᾶν. ὄντων γὰρ τεττάρων τῶν ἁπάντων, τοῦ μὲ πᾶς ἄνθρωπος αὐτοῦ δίζει, τελευταῖον καὶ τέταρτον εἶναι, ἃ τῶν χρημάτων ὀρθῶς αὐτοῦ ζόμενον αὐτοῦ· σώματος δὲ μέσῃ· πρώτη δὲ ἡ τῆς ψυχῆς· καὶ δὴ καὶ νῦν ὧδ' ἐξηρθρώμεθα πολιτείαν, ἃ μὲν τὰς τιμὰς οὕτω τάττεται, ὀρθῶς νενομοθέτηται· εἰ δέ τις τῶν προστεταγμένων αὐτοῖς νόμων, σωφροσύνης ἕνεκα προσθήν, ὑγίειαν δὲ τῇ πόλει φασῖεν τὰ πλοῦτον ὑγιείας καὶ σωφροσύνην, οὐκ ὀρθῶς ἀναφαίνεται τὸ τίμιον· τοῦτ' οὖν δὴ πολλάκις ἐπισκοπεῖν χρὴ ἐν νομοθέτην, τέτε βούλομαι καὶ ἅμοι ξυμβαίνει εἶναι. ἢ καὶ ἀποτυγχάνῃ τῶν

σκοπῦν· καὶ οὕτω ταύτ' αὖ ἴσως ἐκ τῆς νομοθεσίας, αὐτός τε ἐκβαίνοι, καὶ τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττοι· καὶ ἄλλοι δι' χρόνου, οὐδ' αὖ ἅπαξ ποτ'· ὁ δὴ λαχών, κἀκτάδην φαμὲν ἢ κλῆρον ἐὰν τοῦδε ἕνεκα ἀφίκωμαι· ὧδε μὲν δὴ καλὸν καὶ πάλαι ἴσα πάντ' ἔχοντα οὕτω ἴσεσθαι, ἁλιᾶν εἰς τὸν ἀπόπαλιν· ἐπειδὴ δὲ οὐ δυνατὸν, ἀλλ' ὁμοίως τοῖς πλείοσι κέκτηται χρήματα, ὁ δ' ἐλάττονα, δεῖ δὴ φύλαξιν εἶναι· τῶν τε καὶ τὰ πόλιν καιρῶν ἰσότητος εἶναι τιμήματα αὔξεσθαι γιγνόμενα, ἵν' ἀρχαί τε καὶ εἰς φοραὶ τῇ διανομαὶ, τὸν τῆς ἀξίας ἐκάστοις τιμὸν, μὴ καθ' αὑτὸν μόνον, τὴν τε προγόνων καὶ τὸν αὐτῆς, μήτε κατὰ σωμάτων ἰσχὺν καὶ εὐμορφίαν· ἀλλὰ καὶ κατὰ πλοῦτον χρῆσιν καὶ πίνεσθαι, τὰς τιμάς τε καὶ ἀρχὰς εἰς ἰσοτήτα τῷ αἴσῳ ξυμμίξῃ δικαίᾳ λαμβάνοντες μὲν δὴ ἀφθόνως ταῦτα, τούτων χρεὼν τὴν ἀρχὴν μεγίστην τῆς οὐσίας, τιμήματα ποιεῖσθαι χρεών· πρώτους καὶ δευτέρους, καὶ τρίτους καὶ τετάρτους, ἕπεσθαι ἄλλοις προσαγορευομένους ὀνόμασιν, ὅταν τε μείωσιν αὖ τῷ αὐτῷ τιμήματι· καὶ ὅταν πλουσιώτατοι ἐκ πόνων καὶ ἐκ πλούτων πάντες γιγνόμενοι μεταβαίνωσιν εἰς τὸ προσῆκον ἕκαστοι ἑαυτοῖς τίμημα· τόδε δὴ ὧδε τούτοις αὖ νόμου ἄχθος, ἕπωγ' αὖ πιθάλως ὡς ἐπόμενον· δεῖ γὰρ αὖ πόλει που φαμὲν τῇ τῆς μίσου νοσήματος οὐ μεθιξύσῃ, ὃ δὴ στάσιν ὀνομάζουσιν ὀρθότερον αὖ εἶναι κεκλῆσθαι, μήτε πενίαν τὸν χαλεπὸν εἰσάγειν παρέπεσι τῶν πολιτῶν, μήτ' αὖ πλοῦτον, ὡς ἀμφότερα τίκτόντων ταῦτα ἀμφότερα· νοῦν οὖν ὅρον δὴ τούτοις ἑκατέρου φυλάττειν. ἴσον δὴ πενίᾳ μὲν ὅρος ἡ τῆς κλήρου τιμή, ὃν δεῖ μένειν, καὶ ὃν ἀρχὴν οὐδεὶς οὐδενί ποτε περιόψεται ἐλάττω γιγνόμενον· τῶν τε ἄλλων καὶ τὰ αὐτὰ ἄλλοις ὅς τις φιλότιμος ἐπ' αὐτῇ· μίσος δὲ αὐτῶν δήμους ὁ νομοθέτης, ὅταν πλάσιον ἐάσῃ τοῦτο κτᾶσθαι καὶ τρισπλάσιον, καὶ μέχρι τετρακοσίων· πλείονα δ' αὖ τις κτᾶται τούτων ὑρεῖν, ἢ δυσίν τοῖν πολίταιν, ἢ χρηματισάμενος, ἢ τινι τύχῃ τοιαύτῃ κτησάμενος ἄλλῃ, τὰ τοιγιγνόμενα τῇ πόλει αὖ αὐτὰ καὶ τοῖς τὸν δῆλον ἔχουσι θεοῖς ἀπονέμων, δυσόκιμός τε καὶ ἀζήμιος αὖ ἔστω· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τούτῳ τῷ νόμῳ, φασὶ μὲν ὁ βουλόμενος ὧδε τοῖς ἐμίσεσιν· ὁ δὲ, ὅπλων, ἄλλο τι συνοῦσιν μόριον ἀποτίσει τῆς αὐτοῦ κτήσεως· τὰ δ' ἐμίσια τῶν θεῶν· ἡ δὲ κτῆσις χωρὶς τῆς κλήρου πάντων πᾶσα, οἷ τῷ φανερῷ γεγράφθω παρὰ φύλαξιν ἀρχουσιν, οἷς αὖ ὁ νόμος προστάξῃ. ὅπως αὖ λῖναι πᾶσι πάντων ὅσοι εἰς χρήματα, ῥᾴδιαί τε ὧσι καὶ σφόδρα σαφεῖς.

Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο, πρῶτον μὲν τὴν πόλιν ἰσοῦσθαι δεῖ τῇ χώρᾳ· ὅτι μάλιστα εὖ μέσῳ, καὶ τἄλλα ὅσα πρόσφορα πόλει τῶν ὑπαρχόντων ἔχοντα τόπον, ἐκλεξάμενον, ἃ νοῆσαί τε καὶ ἐπεῖν, οὐκὶ χαλεπόν· μετὰ δὲ ταῦτα μέρη διελέσθαι δεῖ μέσον διελίσθαι δεῖ μέσον ἑστίᾳ πρῶτον καὶ δώδεκα καὶ ἀφ' ἑστίας ὁρῶντας ἀκρόπολιν ἐνομάζοντα, κύκλον περιβάλλοντα· ἀφ' οὗ τὰ δώδεκα μέρη τέμνῃ, τήν τε πόλιν αὖ πᾶσαν καὶ πᾶσαν τὴν χώραν· ἴσα δὲ δεῖ γίγνεσθαι τὰ δώδεκα μέρη· τῇ τὰ μὲν ἀγαθῆς γῆς εἶναι σμικρά· τὰ δὲ χείρονος, μείζω· κλήρους δὲ διελεῖν, τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίους· τούτων τὸ αὖ λάχος τμεῖν ἕκαστον· καὶ συμπληροῦσαι δύο τμήματα, τοῦτ' ἐγγὺς καὶ τῷ τρέχοντα ἐκάστου ἐλάττονα ἢ πρὸς τῇ πολλῷ μέρος, τῷ πρὸς τοῖς ἑκατοντάσις, ἓξ κλήρος· καὶ ἡ λάτρευσις ἀπὸ πόλεως, τῷ ἀπέχοντι λατρεύῃ· καὶ τἄλλα οὕτω πάντα μηχανᾶσθαι δεῖ, καὶ αὖ τῇ λάχει τιμήσασι, ἡ νῦν δὴ λεγόμενον φαυλότητός τε καὶ ἀρετῆς χώρᾳ· ἐπανισουμένους τῷ πλήθει τὸ μὴ ὀλιγότητι τῆς διανομῆς· νέμασθαι δὲ δεῖ μὴ τοὺς αὐτόθεν λάθρᾳ μέρη· πλὴν τῆς ἄλλης οὐσίας, εἰς ἴσα ὅτι μάλιστα τὰ δώδεκα μέρη συνταξάμενον, ἀφ' ἑκάστης πάντων γενομένης· μὴ δὴ τὸ μὲν πρῶτον λάθρᾳ δεῖσι λάθρᾳ κλήρους δόντας, ἐπονομάσαι μὴ καθιδρῶσαι ἡ λαχὸν μέρος ἑκάστῳ ἕκαστον, μὴ φυλλῳ αὐτὸν, ἐπονομάσαι. τίμησιν δὲ αὖ καὶ τὰς τῆς πόλεως δώδεκα τμήματα ἑκάστου αὐτὸν χρόνου, ὃν πρὸ καὶ πλὴν ἄλλην χώραν δοῦναι μέλλειν· καὶ δύο νέμεσθαι ἕκαστον ἀνάγκη. τὴν τε ἐγγὺς τοῦ μέσου, καὶ πλὴν τῶν ἑκατέρων· μὴ πλὴν μὲν κατοικήσιν οὕτω τέλος ἔχειν· οἰκεῖν δὲ ἡμᾶς ἑκάστους χρεὼν ἐκ παντὸς χρόνου, ὡς τὰ νῦν ἑρμοῖα πάντα, οὐκ αὖ ποτε ἀεὶ τοιούτους καιροὺς συμπίπτοι, ὥστε ξυμβῆναι καὶ

τὸ λόγου, οὕτω ξύμπαντι γενόμενα. ἀΐσθησιν τὸ δὴ μὴ δυνάμεσι πλὴ τοιαύτην ξυνοικεῖν, ἀλλ' ὑπομενοῦσι, χρήματά τε ἔχοντες καὶ κτὴσεις καὶ μέτεια ὅλῳ βίου παντὸς, μὴ παίδων γενέσεις ἃς εἰρήκαμεν ἐνδέησιν καὶ χρυσοῦ τε ῥέοντος καὶ ἐτέρων. ὧν δῆλος ἐν νομοθέτης πρὸς τάξεων ὅδιν, ἐκ τούτων τῶν νῦν εἰρημένων. ἔτι δὲ χώρας τὸ καὶ ἄστεος ὡς εἰρήκαμεν μεσότητα τάς τε καὶ ὁ κύκλῳ οἰκήσεις, πάντη χειδὸν ὅσον ἐνέχεται λέγειν, ἢ πολλάπλων. καθάπερ ἐκκρουῦ τινα πόλιν καὶ πολίτας. ἔχει δὲ τὰ ζωιαῦτα οὐ καλῶς τινα τόπον εἰρημένα. χρὴ δ' ἐπαναλαμβάνειν πρὸς αὐτὴν τὰ τοιάδε πάλιν. ἆρα ὑμῖν ὁ νομοθέτων φράζειν τόδε, ὁ τούτοις τοῖς λόγοις. ὦ φίλοι. μὰ δ' αὐτὴν δοκεῖ τί μι λεληθέναι τὸ ναῦ λεγόμενον, ὡς ἀληθῆ διέξοδόν τε ταῦ τινα χρόνον. ἀλλὰ γοῦν οὐ ἰκάνοις τῶν μελλόντων ἔσεσθαι δικαιότατον δίμαι τόδε εἶναι, τὸν τὸ παράλειγμα δεικνύντα ὅσον δεῖ τὸ ἐπιχειρούμενον γίγνεσθαι. μᾶλλον ἀπολείπειν τῶν καλλίστων τὸ καὶ ἀληθεστάτων. εἰ δὲ ἀδύνατόν τι ξυμβαίνειν τούτων γίγνεσθαι, τοῦτο μὲν αὐτὸ, ἐκκλίνειν καὶ μὴ πράττειν. ὅτι δὲ τούτου τῶν λοιπῶν ἐγγύτατα τὰ νῦν, καὶ ξυγχωρήσαντος ἕνα τῶν προσκόντων πράττειν, ζῶντ' αὐτὸ διαμηχανᾶσθαι ὅπως αὖ γίγνεται. τὸν νομοθέτην δ' ἐᾶσαι, τέλος ἐπιθεῖναι τῇ βουλήσει. γενομένου δὲ ζώτου τότ' ἤδη κοινῇ μετ' ἐκείνου σκοπεῖν ὅ, τι τὸ ξυμφέρει τῶν εἰρημένων, καὶ τί πρόσαντες εἴρηται τῆς νομοθεσίας. ἐγὼ γοῦν ὁμολογούμενον αὐτὸ αὐτῷ δή που παντὰχῇ ἀπεφαίνεσθαι. καὶ τὸν τῷ φαύλο τάτου δημιουργόν, ἄξιον ἐσόμενον λόγου. ναῦ δὴ τοῦτ' αὐτὸ προθυμητέον ἰδεῖν μετὰ πλῦ δέξας τῆς τῶν δώδεκα μοιρῶν διασμῆς, ὁ τίνα ζόπον. δῆλον δὲ τὰ δώδεκα μοῖρα τῶν οὐρὲς αὐτῦ, πολίτας ἔχοντα διανομὰς, καὶ τὰ τούτοις ξυνεπόμενα καὶ ἐκ τούτων γενόμενα μέχρι τῶν πεντακοσιοστά τε καὶ πεντηκοντάλιον. ὅδιν φατέον, καὶ δήμους καὶ κώμας, καὶ πρός γε τὰς πολεμικὰς τάξεις τε καὶ ἀπωγάς, καὶ ἔτι νομίσματα καὶ μέτρα, ξηρά τε καὶ ὑγρὰ καὶ σταθμά, πάντα ταῦτα ἔμμετρά τε καὶ ἀλλήλοις σύμφωνα δεῖ τὸν γε νόμον διατάττειν. πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ ἐκεῖνα φοβητέα, δέεσθαι πλῦ δόξαν αὖ γίγνεσθαι συμπερολογίας, αὖ τις προστάττῃ πάντα, ὁπόσ' αὖ σκεύη κτῶνται, μηδὲν ἄμετρον αὐτῶν ἐᾶν εἶναι. μὴ κοινῷ λόγῳ νομίσαντα πρὸς πάντα εἶναι χρησίμους τοὺς τῶν ἀριθμῶν διανομὰς καὶ ποικίλσεις. ὅσα τε αὐτοὶ οἱ ἀεὶ ζῶντες ποικίλλουσι. καὶ ὅσα οἱ μίμεσι καὶ οἱ βάθεσι πεποίκιλται. καὶ δὴ καὶ οἱ φθέγγοις καὶ κινήσεσι, ταῦς τε κατὰ πλῦ δύθυπορείαν τῆς ἄνω καὶ κάτω φορᾶς, καὶ τῆς κύκλῳ σῶμα φορᾶς. πρὸς γὰρ ταῦτα πάντα δεῖ βλέψαντα τὸν γε νομοθέτην, πρὸς τάττειν ζῶις φιλίοις πᾶσιν ὡς δύναμιν τούτων μὴ ἀπολείπεσθαι τῆς σωτάξεως. πρός τε γοῦν οἰκονομίαν καὶ πρὸς πολιτείαν καὶ πρὸς τὰς τέχνας πάσας, οὐ οὐδὲν οὕτω δύναμιν ἔχει παίδειον μάθημα μᾶλλον, ὡς ἡ τοῦδε τοὺς ἀριθμοὺς διατείνει βία. φησὶ μίγιστον, ὅτι φύσει ἐγείρει καὶ ἀναθῦ φύσει ἐγείρει. καὶ δύμαθῦ καὶ μνήμονα καὶ ἀγχίνουν ἅπαντά τε ταῦ παρὰ πλῦ αὐτῦ φύσιν, ἐπισθύνται θείᾳ τέχνῃ. ταῦτα δὴ πάντα ἐᾶν μὲν ἄλλοις νόμοις τε καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἀφρῶν τις πλῦ ἀληθεστέρᾳ καὶ φιλοχρηματίᾳ, ἐκ τῶν ψυχῶν τῶν μελλόντων αὐτὰ ἐκανοὺς τε καὶ ὀνησίμους κτήσεσθαι, καλὰ τὰ παιδεύματα καὶ προσήκοντα ἡγούμεθ' ἂν. εἰ δὲ μὴ πλῦ, καλεμεύω ἂν τις πανουργίαν αὐτὶ σοφίας ἀποδεχόμενος λάθοι. καθάπερ αὖ γυπίους καὶ φύνιγας καὶ πολλὰ ἕτερα ἀπεργασμένα γίγνεσθαι ζῶν ἰδεῖν, ὑπὸ τῆς τῶν ἄλλων ἐπιτηδεύμάτων καὶ κτημάτων αἰσθήσεσθαι, εἴ τέ τις νομοθέτης αὐτοῖς φαῦλος ἂν γένοιτο, ὑβριεργάσατο τὰ τοιαῦτα. εἴτε χαλεπὴ τύχη προσπεσοῦσα, εἴτε καὶ φύσις ἄλλη τις τοιαύτη. καὶ γοῦν ὦ μάπλί τε καὶ κλεινία, μὴ δὴ τοῦτ' ἡμᾶς λανθάνετον τοῦδε τόπων, ὡς οὐκ εἰσὶν ἄλλοι τινὲς διαφέροντες ἄλλων τόπων, πρὸς ἃ γενναῖα ἀνθρώπους ἀμείνους καὶ χείρους, οἷς οὐκ ἐστὶν νομοθετητέον. οἱ μέν γε που δῆλα πολλὰ παντοῖα καὶ διειλίσεις ἀλλόκοτοί τέ ἐσι καὶ αἰσίσιει αὐτῶν. οἱ δὲ, δι' ὕδατα. οἱ δὲ, καὶ δῆλα ταύτην πλῦ ἐκ τῆς γῆς φορὴν ἀποδιδῦσαν οὐ μόνον ζῶις σώμασιν ἀμείνω καὶ χείρω, ταῖς δὲ ψυχαῖς οὐχ ἧττον διωκαμένη πάντα

τὰ νομιζόμενα ἐμποιεῖν· τούτου δ' αὖ πάντων μάγιστον διαφθορὰν αὖ τόπου χώρας· οὐδείς θεός τις ἐπίνοια καὶ διαμένουσα λύσεις εἶεν, τοὺς ἀεὶ καθισταμένους, ἕλιττα δημόμενοι καὶ τοιαῦτα. δίς ἤγε νοῦν ἔχων νομοθέτης ἐπισκοπούμενος, ὡς ἄνθρωπον οἷόν τ' ἔστι σπουδεῖν τὰ θεῖα ταῦτα, οὕτω περὶ αὖ, τιθέναι τοὺς νόμους· ὃ δὴ καὶ σοὶ ποιητέον ὦ κλεινία. πρῶτον ἐρωτᾶν αὖθι τὰ τοιαῦτα μάλιστα τί γε καὶ ζητεῖν χώραν.

κλ. ἀλλ' ὦ ξεῖνε ἀθηναῖε. λέγεις τὸ παγκάλως, ἐμοί τε οὕτω ποιητέον.

Πλάτωνος νόμων ἕ νομοθεσίας πέμπτου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΕΚΤΟΣ.

ἀλλὰ μὴν κατά γε πάντα τὰ νῦν εἰρημένα, χρεὼν αὖ ἀρχῶν εἶδός σοι καταστάσεις τῇ πόλει. ἔχει γὰρ οὕτω. δύο εἴδη τούτων ἓν πολιτείας κόσμον γιγνόμενα τυγχάνει· πρῶτον μὲν καταστάσεις ἀ ἀρχῶν τε καὶ ἀρξόντων, ὅσας τε αὐτὰς εἶναι δεῖ, καὶ ζόπως ὄν τινα καθιστάμενον. ἔπειτα οὕτω δὴ τοὺς νόμους ταῖς ἀρχαῖς ἐπάστοις ἀποδοτέον. οὓς πάνυ τε αὖ καὶ ὅσους καὶ οἵους προσῆκον αὖ ἑπάστοις εἶπεῖν. σμικρὸν δὲ ἐπιόντες πρὸ τῆς αἱρέσεως, εἴπωμεν προσήκοντα τινὰ λόγον τοῖς αὐτῆς ῥηθῆναι. κλ. τίνα δὴ ταῦτα. ἀθ. τόνδε, παντί που δῆλον ὂν τοιοῦτον, ὅτι μεγάλου τῆς νομοθεσίας ὄντος ἔργου, τῇ πόλιν δὲ παρισθμαμένην ἀρχαῖς αἱ πλείστας ἐπισῆσαι τοῖς δὲ κειμένοις νόμοισι, οὐ μόνον οὐδὲν τελεῖον δὲ τιθέντων, οὐδ' ὅτι γέλως αὖ πάμπολυς ξυμβαίνει. χρεὼν δὲ βλάβας καὶ λῶβας πολὺ μάγιστας ταῖς πόλεσι γίγνοιντ' αὖ ἐξ αὐτῶν. κλ. πῶς χρή σύ. ἀθ. ἐξῆς γοῦν γένωμαι νοήσομέ σοι τόδε τῆς νῦν ὃ φίλε πολιτείας τε καὶ πόλεως ξυμβαῖνον. ὁρᾷς γὰρ ὅτι πρῶτον μὲν δεῖ θεοὺς ὀρθῶς ἱόντας ἐπὶ τὰς τῶν ἀρχῶν δυνάμεις, βάσανον ἑκάστων αὐτούς τε καὶ γένος ἑκάστων ἐκ παίδων μάχρι τῆς αἱρέσεως εἶναι δοκιμάτας ἔπειτα αὖ, τοὺς μέλλοντας αἱρήσεσθαι, τιθράφθαί τε ὡς ἥδιστον νόμων δὲ πανδαμόνους πρὸς ὃ δυχεραίνοντάς τε καὶ ἀποδεχομένους ὀρθῶς κεῖνον καὶ ἀπὸ κείνην, δικαστὰς γίγνεσθαι τοὺς ἀξίους ἑκατέρου. ταῦτα δὲ ἀνεπιλήπτους ὄντας τὰ ἀλλήλων ἀγῶνας, ἔτι δ' ἀπαθλοῦντι, πῶς αὖ ποτε δύναιντο ἀμέμπτως τὰς ἀρχὰς αἱρεῖσθαι. κλ. χρεὼν οὐκ αὖ ποτε. ἀθ. ἀλλὰ γὰρ ἀπόνως προφάσεις οὐ πάνυ δίχεσθαι· καὶ δὴ καὶ σοὶ ἔστω νῦν, καὶ ἐμοὶ φαινόμενον. εἰ πεῖσθε σὺ μὲν δὴ πρὸ τῆς πόλιν ὑπίσης τῷ κρατοῦντι θέντι προθύμως καταθεῖναι, δίκαιος αὖθις ὡς φῶτα ταυτὸ. ἐγὼ δ' αὖ σοὶ ξυλλήψεσθαι κατὰ πρὸ παρούσαν ἡμῖν ταυτὸ μυθολογίαν. οὕτω δή που λέγω γε αὖ μῦθον ἀκέφαλον εἰκὸν καταλείποι μεταπλαττόμενος γὰρ ἀπάντη, τοιοῦδε ὢν ἄμορφος φαίνοιτο. κλ. ἀρτίως εἴρηκας ὦ ξεῖνε. ἀθ. οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ ὁρᾶτε καὶ τὰ δύναμιν οὕτω. κλ. πάνυ μὲν οὖν ποιοῦμεν ἔστω δὴ καὶ λέγομεν. ΑΘ. ἔστω ταῦτ' αὖ θεὸς ἑκάν, καὶ γάρως ἤδη κρατοῦμεν τό γε τοσοῦτον. κλ. ἀλλ' εἰκὸς ἑκάν. ἀθ. εἰκὸς γοῦν οὖν. ἑπόμενοι δὲ αὐτῷ λάβωμεν καὶ τόδε. κλ. ᾧ ποῖον. ἀθ. ὡς ἀσφαλείας καὶ παρακινδυνωδυμούσης, οὐ τῷ νῦν ἡ πόλις ἡμῖν ἔστω κατῳκισμένη. κλ. τόδε τὸ κλίπων καὶ τοῖ μάλιστα αὐτὸ εἴρηκας τανῦν. ΑΘ. ὡς ὀλιγόλως καὶ ἀφόβως ἀπείρους ἀσφαλοῦς νομοθετοῦμεν. ὅπως δ' ἐξωτατέ ποτε τοὺς νῦν τιθέντας νόμους. δῆλον δὲ τό γε τοσοῦτον ὦ κλεινία παντὶ χειδὸν καὶ τῷ μὴ πάνυ σοφῷ, ὅ μὴ ῥᾳδίως γε αὐτοὺς μαθήσε προσδέξεσθαι καταρχάς· εἰ δὲ μέναι μέ τινος τοσοῦτος χρόνου, ἕως οἱ γυναῖκοι παῖδες τῶν νόμων καὶ ξυγγραφόντες ἱκανῶς, σωφρο-

θαις τὲ αὐτοῖς γενόμενοι, τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῇ ὅλῃ πόλει κοινωνέσειαν· γενομένου γε μὴν οὐ λέγομεν, ἅπερ τινὶ δόξῃ καὶ μηχανῇ γίγνοιτο ὀρθῶς, πολλῷ ἔτι γε ἀσφάλειαν ἡγοῦμαι καὶ μᾶλλον ἐν τότε παιρόντα χρόνον αὖ γενέσθαι τοῦ μέσαι πῶς ταις δεκτωγαθεῖσαν οὕτω πόλιν. κλ. ἔχει γ' οὕτω λόγον. ἀθ. Ἴσως μὲν οὖν πρὸς ἕτερ' ἔστι τινὰ πόρον ἑκάτερον ποεῖ ζοιμεν αὖ κατὰ τάδε. φημὶ γὰρ ὦ κλεινία, κινδύνους χαλεπωτάτους τῶν ἄλλων διαφθόντως κρατῶν μή μόνον ἀφοσιώσασθαι τοῦδε τῆς χώρας δεῖ καὶ τοικίζεται, σωτόνως δ' ἐπιμελεῖσθαι τὰς πρώτας ἀρχὰς ἐς δύναμιν, ὅπως αὖ σῶσιν, ὡς ἀσφαλέστατα καὶ ἄριστα. τὰς μὲν οὖν ἄλλας, καὶ ζαχύτερον ἔργον· νομοφύλακας δ' αὖ ἡμῖν πρῶτους αἱρεῖσθαι αὐαγκαιότατον ἐν πάσῃ σπουδῇ.

κλ. τίνα οὖν αὐδὶ τούτῳ πόρον καὶ λόγον αὐδυείσομεν. ἀθ. τόνδε, φημὶ ὦ παῖδες κρατῶν χρῆναι κινοσίας ὅλῃ· ἐν πρεσβύειν τῶν πολλῶν πόλεων, κοινῇ μεῖξαι τῶν ἀρίστων μελῶν ἐς πλὴν ξυνοίκησιν ταύτην ἔξ αὐτῶν τε καὶ ἑκάτων αἱρεῖσθαι, τελέσονται μὲν καὶ ἑπτὰ τοὺς πάντας· οὐσία δὲ καὶ δήμοι ἐκ τῶν ἑπτακισχιλίων. τοὺς δὲ ἄλλους ἔξ αὐτῆς κινοσῦν· τούτους δ' οἱ κινῶσι τῇ πόλει σοι δόντων· καὶ αὐτὸν σὲ πολίτην εἶναι ταύτης τῆς ἀποικίας· καὶ οὓς ἂν τῶν ἐκτὸς παίδων πείσαντες, ἢ τῇ μητρὶ ἅμα πέμψαντες· τί δῆτα· οὐ καὶ σύ τε καὶ ὁ μέγιλλος ὦ ξοὶ ἐκοινωνήσατε ἡμῖν τῆσ πολιτείας; ἀθ. μέγα μὲν ὦ κλεινία φρονοῦσιν αἱ ἄθηναι· μέγα μὲν καὶ ἀπαίρτη. καὶ μακρᾷ ἀποικοῦσαν ἐκ πατρίδι. σοὶ δὲ καὶ τὰ πόντα ἐμμελῶς ἔχει ἢ τοῖς ἄλλοις οἰκισταῖς κατὰ ταυτὰ, ὡς πρὸ τὰ ἢ σοῦ ναῦ λέγομεν· ὡσμὲν οὖν γένοιτ' ἄν, ἐπεικέσται ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν ταιναῦ αἱρήσθω. προελθόντος δὲ χρόνου καὶ μή νάσης τῆς πολιτείας, αἵρεσις αὐτῶν ἔστω τοικὸ τις· πάντες μὲν κοινωνοῦντων τῆς τῶν ἀρχόντων αἱρέσεως ὁπόσοι πρὸ αὖ ὅλαι ἐπαικὴ ἢ πιζηκὶ τιθῶνται· καὶ πολέμων κινοινωνήσουσιν, οὐ ταῖς σφετέραις αὐτῶν τῆς ἡλικίας δυνάμεσι· ποιεῖσθαι δὲ τὴν αἵρεσιν οὐ ἱερῷ, ὅπρ αὖ ἡ πόλις ἡγῆται μεμύστατον· φρέειν δ' ἐνδὶ ἐν τῷ θεοῦ βωμῷ ἕκαστον εἰς πινάκιον γράψαντα τοαὔτομα, παιδέθεν καὶ φυλῆς καὶ δήμου, ὁπόθεν αὖ δημοτεύηται. παιριγγράφειν δὲ, καὶ ὁ αὐτοῦ καὶ τὰ ταυτὰ οὕτως ὄνομα. τῷ βουλομένῳ δ' ἰδέσθω, τῶν πινακίων ὅ, τι πρὸ αὖ φαίνηται μὴ κατὰ νοῦν αὐτῷ γεγραμμένον, αἰτλόνται, ὡς ἀγορᾶ θεῖναι μὴ ἔλαττον ἑξακόσιοι ἡμερῶν· τὰ δὲ τῶν πινάκων κειμένα αὐ πρώτοις μάχρι διακοσίων, δεῖξαι τοὺς ἀρχοντας ἑλέσθαι πάσῃ τῇ πόλει· πλὴν ἢ πόλιν ὡσαύτως ἐκ τούτων φρέφειν πάλιν, ὧν αὖ ἕκαστος βούληται. τοὺς δὲ ἀθύτερον ἐξ αὐτῶν προκειμένους ἑκατὸν, δεῖξαι πάλιν ἅπασι. ἢ δὲ τρίτον φρέπω μὲν ἐκ τῶν ἑκατὸν ὁ βουληθείς, ἐν αὖ βούλωνται, δεῖξ τῶν αὐτῶν πορευόμενος. ἑπτὰ δὲ καὶ τριάκοντα ἐξ αὖ τελεῖσται γένωνται ψῆφοι κρίναντες ἀποφαινάτων ἀρχοντας. τίνες οὖν ὦ κλεινία καὶ μέγιλλε πάντα ἡμῖν ταῦτ' ἐν τῇ πόλει κατασήσουσι τῶν ἀρχῶν τὲ πρὶ, καὶ τῶν δοκιμασιῶν αὐτῶν· ἆρα σκεψόμεθα, ὡς ταῖς πρῶτον οὕτω κατεζευγυμέναις πόλεσιν ἀνάγκη μὲν εἶναί τινα, αἵ τινες δὲ εἶσι αὖ πρὸς πασῶν τῶν ἀρχῶν γεγονότες οὐκ ἴσι; δεῖ μὴν ἁμως γέ πως καὶ ταῦτα ἀφαύλους, ἀλλ' ὡς μάλιστα ἄκρους. ἀρχὴ γὰρ λέγεται μέν, ἥμισυ παντὸς ὡ ταῖς παροιμίαις ὄργου· καὶ γε καλῶς ἔρρεθαι, πάντες ἐκκωμάζομεν ἑκάστοτε. τόδ' ἔστι τε ὡς ἐμοὶ φαίνεται, πλέον ἢ ἥμισυ. μὴ ἀλεὶς αὖ καλῶς γινόμενον, ἐκκεκωμάκαμεν ἑκάστοτε καλῶς. κλ. ὀρθότατα λέγεις. ἀθ. μὴ τοίνυν πινώσκοντές γε παιρῶμεν αὖ ἄρρητον, μηδὲν διασαφήσαντες ἡμῖν αὐτοῖς, τίνα ἔστιν ὁ τρόπον. ἐπὶ μὲν οὖν οὐδαμῶς ἀπορῶ, πολλοῦ γε ὁ δεῖν πρὸς τὸ παρὸν, αὐκμαίου καὶ ξυμφόροντος λόγου. κλ. τίνος δή. ΑΘ.

φημὶ ταύτῃ τῇ πόλει, ὡ οἰκίζειν μέλλομεν, οἷον πατέρα καὶ μητέρα, οὐκ εἶναι πολλῶ πῶ κατοικίζουσαν αὐτῶ πόλιν· οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πολλαὶ τῶν καθοικισθεισῶν διάφοροι ταῖς κατοικισάσαις πολλάκις οἷαι γεγόνασί τε καὶ ἔσονται. νῶ μὲν ὦ τῷ παρόντι καθάπρ ταῖς αἰ καί ποτε μέλλει διάφορος ἢ τοῖς γεννήσασι, οὐχ ἧ τῇ παρούσῃ παιδείᾳ ἀπορία σίρχει τὲ καὶ σίρχεται ὑπὸ τῶν γεννησάντων. ἢ φύτων

καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους, ἀναγκαίους μόνους ἂν εἰσκεῖ ξυμμάχους· ἃ δὴ καὶ φημὶ κινδύνοις δεῖν ἐπιμέλειαν πρὸς τὴν νέαν πόλιν, καὶ τῇ νέᾳ πρὸς κινδυνεύειν ὑπάρχειν ἑτοίμως γεγονέναι. λέγω δὲ καὶ θᾶττον εἴ που καὶ μᾶλλον ῥηθήσεται, οὐδὲν βλάπτει· κινδύνους δεῖν ἐπιμελεῖσθαι πάντων τούτων κοινῇ προσελομένους τῶν εἰς τὴν ἀποικίαν ἀφιγμένων τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ ἀρίστους εἰς δύναμιν. ἑλομένους μὲν ἓξ λαχεῖν ἱκανὸν αὐτῶν, καὶ αὐτῶν κινδύνων· ἔστωσαν ἑκατὸν ἕτεροι· τούτους δὲ ἑλομένους φημὶ δεῖν εἰς τὴν καινὴν πόλιν, σπουδὴν ἐπιμελεῖσθαι ὅπως αὖτε ἀρχαὶ κατασταθῶσι καὶ κατὰ νόμους. καὶ τοῦτό τε δὴ πρῶτον διαθῶσι· γνόμενον δὲ τούτων, τὴν μὲν κινδύνων, τοὺς κινδύνους εἰκῇ· τὴν δὲ νέαν πόλιν, αὖθις αὖ τὴν πειρᾶσθαι σώζειν τε καὶ εὐτυχεῖν. οἱ δὲ δὴ νομοφύλακες τῶν ἐπὶ τοῖς καὶ τελέσκοντα, νῦν τε καὶ εἰς ἓν ἔπειτα ξύμπαντα χρόνον, ἐὰν δὲ ἡμῖν αἱρεθῶσιν, πρῶτον μὲν φύλακες ἔστωσαν τῶν νόμων· ἔπειτα τῶν γραμμάτων ὧν αὖ ἕκαστος ἀπογράψῃ τοῖς ἄρχουσι· καὶ τὸ πλῆθος τῆς αὐτῶν οὐσίας· πλὴν ὁ μὲν, μέγιστον τίμημα ἔχων, τετταράκοντα μνῶν· ὁ δὲ τὸ δεύτερον, τεττάρων· ὁ δὲ τέταρτος, δυεῖν μναῖν· μνᾶς δὲ ὁ τέταρτος λαὸς δέ τις ἕτερος φαίνεταί τι παρὰ τὰ γεγραμμένα κεκτημένος, δημόσιον μὲν ἔστω τὸ τοιοῦτον ἅπαν· πρὸς δὲ τούτῳ δὲ λίκνα ὑπαρχέτω τῷ βουλομένῳ μετιέναι· μὴ καλῶ μὴ δ' ἀδώνυμον, ἀλλ' αἰσχρὰν ἀεὶ καλίσκεται δεῖ· τὸ κρόδος τῶν νόμων κατὰ φρενῶν αἰσχροκερδὲς ἐόν αὐτὸν γραφόμενος ὁ βουλευθεὶς, ἐμπέσῃ τῇ δίκῃ ὑπ' αὐτοῖς τοῖς νομοφύλαξιν· καὶ δ' ὁ φθίνων ὅ φλῃ, τῶν κοινῶν κτημάτων μὴ μετεχέτω· διανομὴ δὲ ὅταν τῇ πόλει ἀγνοηταί τις, ἄμοιρος ἔστω, πωλῶν γε τὸν κλῆρον· γεγράφθω δὲ ὡφλημένος, ἕως ἂν ξῇ· ὅπου πᾶς ὁ βουλόμενος αὐτὰ ἀναγνώσεται. μὴ πωλείτω δὲ ἔλασσον ἐτῶν νομοφύλαξ ἀρχέτω· φθειράτω δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν, μὴ ἔλαττον ἢ πεντήκοντα γεγονὼς ἐτῶν· ἐξεστω δὲ τούτοις δὲ οἰκεῖος, δίκας μόνον ἀρχέτω ἔτη· ἢ καὶ δεῦρο ἐν λόγοι ὅπως αὖ τις πωλῶν ὑπαρβαίνῃ ἑβδομήκοντα ζῇ, μηκέτι αὖ τούτοις τοῖς ἀρχουσι τὴν τελικαύτην ἀρχὴν, ὡς ἀρξάντων διανοηθέντο. τὰ μὲν οὖν τῶν νομοφυλάκων ταῦτα ἀρκέσθω προστάγματα ζῴα. πρῶτον δὲ εἰς τοὔμπροσθεν, τῶν νόμων, ἕνεκεν προτρέψει τούτοις τοῖς αὐσβάσιν, ὧν τινων αὖ δεῖ πρὸς τοῖς νῦν εἰρημένοις, προσεπιμελῶς. ναῦν δ' ἐξῆς ἄλλων ἀρχῶν αἱρέσεως πρὸς λέγειν μοι αὖ. δεῖ γὰρ δὴ τὰ μεταξὺ ταῦτα, στρατηγοὺς αἱρεῖσθαι, καὶ τούτους εἰς ἓν πόλεμον δίον τινὰ ὑπηρέτας ἱππάρχους καὶ φυλάρχους καὶ τῶν πεζῶν φυλῶν κοσμητὰς τῶν τάξεων, οἷς πρέπον αὖ εἶναι τοῦτ' αὖ τοῦτο μάλιστα, οἷον καὶ οἱ πολλοὶ ταξιάρχους αὐτοὺς ἐπονομάζουσι· τούτων δὲ στρατηγοὺς, μὲν, ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως ταύτης, οἱ νομοφύλακες προβαλλέσθω· αἱρεῖσθων δὲ ἐκ τῶν προβληθέντων, πάντες οἱ τῇ πολέμου καὶ νεωτὶ, γενόμενοί τε αὖ ταῖς ἡλικίαις, καὶ γεγονόμενοι ἐκείνοτε. λαὸ δέ τις ἀρα δεκὴ τινι τῶν μὲν προβεβλημένων, ἀμείνων εἶναι τῶν προβληθέντων τινὸς, ἐπονομάσας αὖθ' ὅτου ὄν τινα προβάλλεται, τοῦτ' αὖ ὁμοῦ αὖτι προβαλλέσθω ἑνὶ ἕτερον· ὁπότερος δ' ἂν δόξῃ διαχειροτονούμενος, ἐκ τῶν προβληθέντων. χρεὼν δὲ ὃς ἂν ὁ πολέμου χειροτονίᾳ γίγνηται, τούτους εἶναι στρατηγούς τε καὶ ἐπιμελητὰς τῶν κατὰ πόλεμον δυνατῶν μαθόντων, καθάπερ οἱ νομοφύλακες· ταξιάρχους δὲ αὐτοῖσι προβάλλεσθαι μὲν τοὺς αἱρεθέντας στρατηγοὺς δώδεκα· ἑκάστῃ φυλῇ ταξιάρχων· πλὴν δ' αὐτὴν προβολὴν εἶναι, καθάπερ τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο, πλὴν καὶ τοῦδε πλὴν τῶν ταξιάρχων καὶ πλὴν ἐπὶ χειροτονίαν καὶ πλὴν κεῖσε· ἐν δὲ ξύλλογον ἐξεστω αὖ τῷ παιόντι πρὶν πρυτάνεις τε καὶ βουλὴν, ἐρῶσθαι τοὺς νομοφύλακας συλλέξαντας ἐς χωρεῖον ἑδρώτατόν τε καὶ ἱκανώτατον καθίσαι· χωρεῖς μὲν τοὺς ὁπλίτας, χωρεῖς δὲ τοὺς ἱππέας· χρῆσθαι δ' ἐξῆς τούτοις πᾶν ὅσον ἐμπολέμιον· χειροτονοῦσι δὲ στρατηγοὺς μὲν καὶ ἱππάρχους, πάντες ταξιάρχους δὲ, οἱ πλὴν ἀπόδακτα πεδέμενοι. φυλάρχους δὲ αὖ τούτοις, πᾶν ὁ ἱππικὸν αἱρεῖσθω. ψιλῶν δὲ, ἢ τοξοτῶν, ἢ τινος ἄλλου τῶν ἐμπολεμίων ἡγεμόνας, οἱ στρατηγοὶ ἑαυτοῖς καθιστάντων. ἱππάρχων δὲ καθίστασις αὖ ἡμῖν ἔστω τοιάδε γίγνεσθω. τούτους οὖν προβαλλέσθω μὲν, οἱ πρὸ καὶ τοὺς στρατηγοὺς προβάλλον

τω· πλὴν

τοῦτο δὲ αἵρεσιν καὶ τοῦτο αὐξουσιν τοῦτων, τοῦτο αὐτὴν γίγνεσθαι, καθάπερ ἡ τῶν τρα πεζῶν ἐγίγνετο. χειροτονείτω δὲ ἐξ ἱππικοῦ αὐτοὺς, ἐκατέρου ὁρῶντων τῶν πεζῶν· δύο δὲ οἷς ἂν πλείστη χειροτονία γίγνηται, τούτους ἡγεμόνας εἶναι πάντων τῶν ἐπομένων. τὰς δὲ ἀμφισβητήσεις τῶν χειροτονιῶν, μέχρι δυοῖν εἶναι· ἡ δὲ τελευταία ἀμφισβήτησις, διαψηφίζεσθαι τούτους, δι' ἑπτὰ τῆς χειροτονίας μέρος ἑκάστους ἑκάστων ἕν. βουλεύειν δὲ εἶναι μὲν τελούντας δωδεκάετας· ἑξήκοντα δὲ καὶ τελακόσιοι γίγνεσθαι, πρέποντες ταῖς διανομαῖς. μὴν δὲ διανέμαντας τέτταρα κατὰ συνοικίαν τὰ ἐν αὐθημόν, τούτων δὲ ἑκάστου τῶν τιμημάτων φόρον συνοικοῦντα βουλεύειν. πρῶτον μὲν αὐτῶν μεγίστων τιμημάτων ἅπαντας φόρον δὲ αὐτοῖς. ἡ ζημιοῦσθαι ἐν μὴ πειθόμενον, τῇ δοξάσῃ ζημίᾳ· ἐπειδὰν δ' ἀναχωρῶσι, τούτους μὲν καταπαύεσθαι. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ φόρον ἐκ τῶν δευτέρων τιμημάτων, καθάπερ τῇ πρόσθεν. τρίτῃ δὲ ἐκ τῶν τετάρτων τιμημάτων, φόρον μὲν ἐν βουλόμενον· ἐπάναγκες δὲ εἶναι, τοῖς τῶν τελείων τιμημάτων· δὲ τέταρτόν τε καὶ σμικρότατον, ἐλεύθερον ἀφεῖσθαι τῆς ζημίας· ὃς ἂν αὐτῶν μὴ βούληται φόρον. τετάρτῃ δὲ, φόρον μὲν ἐκ τοῦ τετάρτου καὶ σμικροτάτου τιμήματος ἅπαντας· ἀζήμιον δ' εἶναι· ἐν δὲ ἐκ τοῦ τετάρτου καὶ τετάρτου τιμήματος, ἐὰν σιγεῖν μὴ βούληται· ἐν δὲ ἐκ τοῦ δευτέρου καὶ πρώτου μὴ φέροντα, ζημιοῦσθαι· ἐν μὲν ἐκ τοῦ δευτέρου, τετρακοσίας τῆς πρώτης ζημίας· ἐν δὲ ἐκ τοῦ πρώτου, τετρακοσίας· πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ τὰ καταστιμωθέντα ὀνόματα ὑποστέγειν μὲν τοὺς αὐθέντας, ἰδίαν πᾶσι τοῖς πολίταις· φόρον δὲ ἐκ τούτων αὖ πάντα αὖθις, ἡ ζημιοῦσθαι τῇ πρώτῃ ζημίᾳ· ὀγδοήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν ἐκ λέξαντες ἐφ' ἑκάστου τῶν τιμημάτων· τοὺς ἡμίσεις τούτων ἀποκληρώσαντας δοκιμάσαι. τούτους δ' εἶναι, ἐν σιταῖ ἐν βουλευτάς. ἡ μὲν αἵρεσις οὕτω γιγνομένη, μάλιστ' ἂν ἔχοι μοναρχικῆς καὶ δημοκρατικῆς πολιτείας· ἧς ἀεὶ δεῖ μαστὺν εἶναι τοῦ πολιτεύειν. λοῦλαι γὰρ αὖ καὶ διαστάσεις, οὐκ ἄν ποτε γένοιντο φίλοι· οὐδὲ σὺν ἴσοις τιμῆς διακρινόμενοι φαῦλοι καὶ κακοὶ λαῦσι. τοῖς γὰρ αἰσίοις, τὰ ἴσα αἴσια γίγνοιτ' ἄν, ἐὰν μὴ τυγχάνοι τὸ μέτρον. δεῖ γὰρ ἀμφότερα ταῦτα σώζειν ἐν πολιτείαι τὰ προῦντα. παλαιὸς γὰρ λόγος ἀληθὴς ὢν ὡς ἰσότης φιλότητα ἀπεργάζεται, μάλα μὲν ὀρθῶς εἴρηται καὶ ἐμμελῶς. ἦ τις δ' ἔστ' ποτε ἰσότης, ἢ οὔσῃ αὐτὴ διωκτέον, δεῖ δὲ μὴ σφόδρα σαφὴς εἶναι, σφόδρα ἁπλῆς δικαιοπράτει. δυοῖν δ' ἰσοτήτοιν οὔσαιν, ὁ μωμύμειν μὴ, ὄργῳ δὲ εἰς πολλὰ χρώμενοι ταυτίαν, τοῖς μὲν ἐπράναν εἰς τὰς τιμὰς πᾶσα πόλις ἱκανὴ παρασκευάειν. τῇ πᾶς νομοθέτης, τοῖς μέτρῳ ἴσην καὶ σταθμῷ καὶ ἀριθμῷ κλήρῳ ἀπιθήνων εἰς τὰς διανομὰς αὐτήν· τοῖς δὲ ἀληθεστάτην καὶ ἀρίστην ἰσότητα, οὐκέτι ῥᾴδιον παντὶ ἰδεῖν. δῆλος γὰρ δὴ κρίσις ἔστ'. καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀεὶ, σμικρὰ μὲν ἐπαρκεῖ. πᾶν δὲ ὅσον αὖ ἐπαρκέσῃ πόλισιν ἢ τῇ ἰδιώταις, παντὶ ἀγαθὰ ἀπεργάζεται· τῷ μὴ γὰρ μείζωνι, πλείω· τῷ δὲ ἐλάττονι, σμικρότερα ἐμμ. μίγρια διδοῦσα πρὸς τοῦ αὐτῶν φύσιν ἑκατέρῳ. τῇ δὴ καὶ τιμὰς μείζοσι μὲν πρὸς ἀρετὴν, ἀεὶ μείζους. τοῖς δὲ τοὐναντίον ἔχουσιν ἀρετῆς τε καὶ παιδείας, δ' πρέπον ἑκατέροις ἀπονέμειν κατὰ λόγον. ἔστι γὰρ δήπου καὶ τὸ πολιτικὸν ἢ μὲν ἀεὶ τοῦτ' αὐτὸ δίκαιον· οὗ καὶ νῦν ἡμᾶς ὀρεγομένους δεῖ καὶ πρὸς ταύτην τοῦτο ἰσότητα ὦ κλεινία ἀποβλέποντας, τοῦτο νῦν φυομένην καὶ βοηθεῖν πόλιν. ἄλλως τε καὶ ποτ' ἔστι πρὸς τἀνθρώπινα σκοπούμενον, χρεὼν νομοθετεῖν· ἀλλ' οὐ πρὸς ὀλίγους τυράννους, ἢ πρὸς οἶκα ἢ καὶ κράτος δήμοντι· πρὸς δὲ δίκαιον ἀεὶ, τοῦτο δ' ἔστ' ἐν νῦν δὴ λεχθὲν, ἐν κατὰ φύσιν ἴσον αἰσίοις ἑκάστοτε δοθέν. ἀναγκαῖόν γε μὴν καὶ τούτοις παρεῖναι μέσιόν ποτε προσχρήσασθαι πόλιν ἅπασαν, ἐὰν μέλλοι σώσειν ἑαυτῇ μὴ προσκεκινῆσθαι κατά τι μόριον. ἐν γὰρ ἐπιεικὲς καὶ συγγνωμονικὸν τὸ τελέου καὶ ἀκριβοῦς παρὰ δίκαιον ὠθήνη ἂν πεπαιδευμένον, ὅταν γίγνηται· διὸ τῷ τοῦ κλήρου ἴσως ἀνάγκη προσχρήσασθαι, δυσκολίασ' τῶν πολλῶν οὕνεκα, θεὸν καὶ ἀγαθὴν τύχην καὶ τότε οὐ δύσχρηστ' ἐπικαλουμένους, οὐπορδοῦν αὐτοῖς ἐν κλῆρον πρὸς δίκαιον τοῦτο ἴσον· οὕτω δὴ χρηστέον ἀναγκαίως μὲν ταῖν ἰσοτήτοιν ἀμφοῖν· ὡς δ' ὅτι μάλιστα ἐπ' ὀλιγίστοις, τῇ ἑκάστῃ τῇ τῆς τύχης δεομένῃ. ταῦτα οὕτω δὴ ταῦτα ὦ φίλοι ἀπὸ

καῖον πλὴ μάλλουσαν σώζεσθαι ὁρᾶν πόλιν· ἐπειδὴ δὲ ναῦς τε ὠθαλάττῃ πλέουσα, φυλακῆς ἡμῶν δεῖται καὶ νυκτὸς ἀεί· πόλις τε ὡσαύτως οὐ κλύδωνι τῶν ἄλλων πόλεων διαγομένη, καὶ παντοδαπαῖσιν ἐπιβουλαῖς οἰκεῖα κινδύνῳ οὔσῃ ἁλίσκεσθαι, δεῖ δὴ διὰ μιᾶς ἡμέρας τὲ ἐς νύκτα, καὶ ἐκ νυκτὸς σωτὰ πρὸς ἡμέραν, ἄρχοντας ἄρχουσι, φουρεῖν τὰς τε φουρεῖσι. διαδεχομένους ἀεὶ καὶ παραδιδόντας, μηδέποτε λέγειν. πλῆθος δὲ οὐ δυνατὸν ἀξίως οὐδέποτε οὐδὲν τούτων πράττειν· ἀναγκαῖον δὲ ὧν μὲν πολλοὺς τῶν βουλευτῶν, ὧδε δ' ἔλαττον τῷ χρόνου εἶναι ὧν αὐτῶν ἰδίοισι μέλουσι, δῆμῳ μονεῖσθαι τὰ κατὰ τὰς αὐτῶν οἰκήσεις· δὲ δεῖ δυνατὸν μέρος αὐτῶν, ἐπὶ δώδεκα μῆνας νέμοντας, οἳ ἐφ' οἷς παρέχειν αὐτοὺς φύλακας· ἰόντι τέ που πόθεν ἄλλοθεν εἴτε καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως, εἴ μοι ἐπιτυχεῖν· εἴτε ἀγγέλλειν βάλλοντί τινι, εἰ τὰ αὖ πυθέσθαι τῶν ὧν προσήκει πόλει πρὸς πόλεις ἄλλας ἀποκρίνεσθαί τε, καὶ ἐρωτήσασαν ἑτέρας, ἀποδέξασθαι τὰς ἀποκρίσεις· καὶ δὴ καὶ τῶν κατὰ πόλιν εἰκάσοντι νομοθετισμῶν οἷόν τε παντοδαπῶν ἀεὶ γίγνεσθαι, ὅπως αὖ μάλιστα μὲν μὴ γίγνωνται· γιγνομένων δέ, ὅτι τάχιστα ἀνορθοῦσθαι τῆς πόλεως, ἐκβῆ τὸ γιγνόμενον· διὸ ξυλλότων τὲ ἀεὶ δεῖ εἶναι τὸ προσηκόμενον τῆς πόλεως κύριον· καὶ διαλύσεων τῶν τε κατὰ νόμους τῶν τε ἐξαίφνης προσπιπτουσῶν τῇ πόλει· ταῦτα μὲν οὖν πάντα τὸ δωδέκατον αὖ μέρος τῆς βουλῆς εἴη τὸ διανοεῖσθαι· τὰ δὲ σῶμα αὖ παυόμενον τῷ αὐτῷ μέρει. κοινῇ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχῶν, δεῖ τοὺς φυλακοὺς ταύτας, φυλάττειν καὶ τὰ φίλα, ἕως τὸ μέλλον τῆς βουλῆς ἀεί· καὶ τὰ μὲν κατὰ πόλιν οὕτως ἔχοντα, μάλιστα αὖ εἴη διατεταγμένα· τῆς δὲ ἄλλης χώρας πάσης, τὶς ἐπιμέλεια καὶ τὶς τάξις. ἆρα οὐχ ἱκανὴ πᾶσα μὲν ἡ πόλις, σύμπασα δὲ ἡ χώρα κατὰ δώδεκα μέρη διανεμήσασα τῆς πόλεως αὐτῆς ὁδῶν καὶ οἰκήσεων καὶ οἰκοδομιῶν καὶ λιμένων καὶ ἀγορᾶς καὶ κρηνῶν. καὶ δὴ καὶ τιμῶν καὶ ἱερῶν, καὶ πάντων τῶν τοιούτων, ἐπιμελητὰς δεῖ τινας ἀποδεδειγμένους εἶναι. κλ. Γῶς γοῦν.

ΑΘ. λέγωμεν δὴ τοῖς μὲν ἱεροῖς, πανδήμους τὲ καὶ ἱερέας καὶ ἱερέασ δεῖν γίγνεσθαι· ὁδῶν δὲ καὶ οἰκοδομιῶν καὶ κόσμου τῆ τοιαῦτα αἰθρώπων τε ἕνα μὴ ἀδικῶσι καὶ τῶν ἄλλων θηρίων, οἷ αὐτῷ τὲ τῷ τῆς πόλεως τοῦτο δόλῳ καὶ προσεῖφ, ὅπως αὖ τὰ προσήκοντα πόλεσι γίγνηται, ἐλέσθαι δεῖ τεῖα μὲν ἀρχόντων ἔφη· τοῦτο μὲν δ' ναῦ δὴ λεχθέν, ἀγορανόμους ἐπονομάζοντα. δὲ δὴ π' ἀγορᾶς κόσμον, ἀγορανόμους· ἱερῶν δὲ ἱερέασ· οἷς μὲν εἰσὶ πάτρια ἱερωσύνα καὶ αἷς, μὴ κινεῖν· εἰ δέ ἐστον ἡ πρῶτον καθίκεσθαι ἐκὼς γίγνεσθαι τοῦτο τὰ τοιαῦτα, ἥ μηδενὶ ἥττων ὁ λίγοις οἷς μὴ καθεστήκει, κατασατέον ἱερέασ τὲ καὶ ἱερέασ, πανδήμους γίγνεσθαι τοῖς θεοῖς. τούτων δὴ πάντ', τὰ μὲν αἱρετὰ χρὴ, τὰ δὲ, κληρωτὰ οὐ τοὺς κατασάσεσι γίγνεσθαι. μιγνύντας πρὸς φιλίαν ἀλλήλοις δῆμον, καὶ μὴ δῆμον, οἰκήσεσι χώρᾳ καὶ φύλαι· ὅπως αὖ μάλιστα ὁμονοοῦν εἴη· τὰ μὲν οὖν τῶν ἱερῶν, τῷ θεῷ ἐπιτρέποντα αὐτῷ δὲ κεχαρισμένον γίγνεσθαι κληροῦν οὕτω τῇ θείᾳ τύχῃ ἀποδιδόντα. δοκιμάζειν δὲ τὸν ἀεὶ λαγχάνοντα πρῶτον μὲν, ὁλόκληρον καὶ γνήσιον· ἔπειτα ὡς ὅτι μάλιστα ἐκκαθαρθέντων οἰκήσεων. φόνου δὲ ἀγνὸν, καὶ πάντων τῶν τοιαῦτα εἰς τὰ θεῖα ἁμαρτανόντων, αὐτόν τε καὶ πατέρα καὶ μητέρα κατὰ ταυτὰ ζημιώσαντας. ἐκ δελφῶν δὲ χρὴ νόμους τοῦδε τὰ θεῖα νομίσαι μέλοντας καὶ κατασήσαντας ἐπ' αὐτοῖς ἔτη, δύο χρῆσθαι. κατ' οἰκειότητα δὲ εἶναι καὶ μὴ μακρότερον πλὴ ἱερωσύνη ἐκείνῳ· ἔτη δὲ μὴ ἔλαττον ἑξήκοντα ὑμῖν ἔμπροσθεν ὁ μέλλων κατ' ἱερὰς νόμους τοῦδε τὰ θεῖα ἱκανῶς ἀγιστεύειν. ταῦτα δὲ καὶ τοῦδε τῶν ἱερείων ἔστω τὰ νόμιμα· τοὺς δὲ ἔξηγητὰς, ἐκ φρατρίπασιν μὲν αἱ τέτταρες φυλαὶ τέτταρας ἕκαστον ἔξ αὐτῶν. ἐκ δὲ οἷς αὖ πλείστη γένηται ἀφορμὴ διαμάσαντας τοὺς οἰκίας, πέμπειν εἰς δελφούς, ἀφελεῖν ἔξ ἑκάστης τειάδος οἷα· πλὴ δοκιμάσαι αὐτῶν καὶ τῷ χρόνου πλὴ ἡλικίαν εἶναι, καθάπερ τῶν ἱερέων. οὗτοι δὲ ἔστων ἔξηγηταὶ δελφίου· ἐὰν δέ τινα πόνῃ, προσεφάπτεσθαι αὐτῷ τέτταρες φυλαὶ ἕδραν αἰεὶ ἐκλίπῃ. ταμίας δὲ δεῖ τῶν τε ἱερῶν χρημάτων ἐκάστοις τοῖς ἱεροῖς πλὴ πρώτων, καὶ καρπῶν τούτων καὶ μισθώσεων κυρίους, αἱρεῖ

σθαι

ὧδαι μὴν ἐκ τῶν μεγίστων ζημιάτων, φεῦγειν εἰς τὰ μέγιστα ἱδρύσθω δύο δ' εἰς τὰ σμικρότερα. πρὸς δὲ τὰ ἐμμελέστατα εἶναι πλὴν διαίρεσιν τούτων καὶ πλὴν δικαιοσύνην γίγνεσθαι, καθάπερ ἡ τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο. καὶ τὰ μὲν αὖ τοῦδε τὰ ἱδρύσθω, ταῦτα γιγνέσθω.

Φρουρεῖν δὲ δὴ μηδὲν εἰς δυνάμενον ἔστω. πόλεως μὲν οὖν ἀφρουρεῖ πᾶσι, ταύτην γιγνέσθωσαν στρατηγῶν ἐπιμελουμένων καὶ ταξιαρχῶν καὶ ἱππαρχόντων καὶ φυλάρχων καὶ πρυτάνεων, καὶ δὴ καὶ ἀγυνόμων καὶ ἀστυνόμων, ὁπόταν αἱρεθῶσιν ἡμῖν κατὰ νόμους οἱ ἂν ὦσιν ἱκανῶς. πλὴν δὲ ἄλλων χώρας, φυλάττειν πᾶσιν καὶ τὰ τοιάδε. δύο δυναμένου μὲν ἡ χώρα πᾶσα εἰς δυνάμενα ἴσα μέρη νεέμηται. φυλὴ δὲ μία τῷ μείζῳ ἐπέσῳ ἐπικληρωθᾶσα, καὶ τοῦτον ἐν παρεχέτω πέντε. δεῖ γὰρ ἀγρονόμους τε καὶ φυλάρχους. ῥύσις δ' ἔστω καὶ ταλέξασθαι τῆς αὐτῶν φυλῆς ἐπέσῳ δώδεκα. τῶν πέντε ἐκ τῶν νέων, μὴ ἔλαττον ἢ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονότας. μὴ πλέονι δὲ, ἢ τεσσαράκοντα. τούτοις δὲ διακληρωσθήτω τὰ μέρεα τῆς χώρας καὶ τὰ μέρη ἴσα ἐπέσοις, ὅπως αὖ πάσας τῆς χώρας ἔμπειρόι τε καὶ ἐπιστήμονες γίγνωνται πάντες. δύο δ' ἔτη πλὴν αὐτὴν καὶ πλὴν φρουρεῖν γίγνεσθαι, φρουροῖς τε καὶ ἄρχουσι. ὅπως δ' αὖ τοὺς πρώτους λάχωσι τὰ μέρη τοὺς τῆς χώρας τόπους μεταλλάττοντας, ἀεὶ τῶν ἑξῆς τόπων ἐπέσου μέρος, ἐπεσθαι τοὺς φρουράρχους, ἐπὶ δίκην κύκλου. ἡ δ' ἐπὶ δίκην γιγνέσθω, ἡ πρὸς ἕω. τοῦδε ἕνεκα δὲ τῆς αὐταυτοῦ τῷ αὐτῷ ἔτει, ἵνα ὡς πλεῖστοι τῶν φρουρῶν μὴ μόνον ἔμπειροι τῆς χώρας γίγνωνται καὶ τὰ μέρη ὥραν τὴν αὐταυτόν. πρὸς τῇ χώρᾳ δὲ ἅμα καὶ τῆς ὥρας ἐπέσθω τοῦδε ἕνεκεν· ἐν τόπου δ' γιγνόμενον ὡς πλεῖστοι καταμάθωσιν, οἵ τε ὑγρὸν καὶ πάλιν ἀφιγέσθωσαν εἰς τὸν αὐὸν μεταβάλλοντες τόπον, ἕως αὖ ἐνιαύσιον διέξελθωσιν ἕκαστος. τῷ τελέῳ δὲ, ἄλλους ἀγρονόμους αἱρεῖσθαι καὶ φρουράρχους, οὓς πέντε τῶν δώδεκα ἐπιμελητάς. οὐ δὲ δὴ ταῖς διατειβαῖς, τῷ τόπῳ ἐπέσῳ πλὴν ἐπιμέλειαν εἶναι, τοιαύτ' ἵνα· πρῶτον μὲν, ὅπως εὐδρακὴς ἡ χώρα πρὸς τοὺς πολεμίους ὅτι μάλιστα ἔστω. ταφρεύοντάς τε ὅσαι αὖ ξύλου δεῖ, καὶ ἀποσκάπτοντας. καὶ οὐ δυνάμενα εἰς δυνάμεν ἐργαστὰς τοὺς ἐπιχειροῦντας ὅπουν πλὴν χώραν καὶ τὰ κτήματα καὶ κουργεῖν. χωμάτους δ' ὑποζυγίοις καὶ τοῖς οἰκέταις τοῖς οὐ τῷ τόπῳ ἐπέσῳ, πρὸς ταῦτα δὲ ἐκείνων ποιοῦντας ἐκείνοις ἐπισταμένοις, τῶν οἰκείων ὧν αὐτῶν ἀρχαῖα ὅτι μάλιστα ἐκλελεγμένους. δύσβατα δὲ δὴ πάντα ποιεῖν τοῖς ἐχθροῖς· τοῖς δὲ φίλοις, ὅτι μάλιστα εὔβατα. ἀνθρώποις τε καὶ ὑποζυγίοις καὶ βοσκήμασιν. ὁλόκληρα ἐπιμελουμένους, ὅπως ὡς ἡμέρα τὰ ταῦτα ἔσται γίγνωνται. καὶ τῶν ἐκ δίκης ὑδάτων ἵνα πλὴν χώραν μὴ καταργῇ, μᾶλλον δ' ὠφελῇ ἔσονται ἐκ τῶν ὑψηλῶν, εἰς τὰς αὐτοῖς ὁρίσι νάπας ὅσαι κοῖλαι, τὰς ἐκροὰς αὐτῶν ἐργοντας οἰκοδομήμασί τε καὶ ταφρεύμασιν, ὅπως αὖ τὰ ποιρὰ τοῦ δίκης ὕδατα καταδέχωμεν καὶ πίνουσι τοῖς ὑποκάτω. ἦν ἀγρὸς τε καὶ τόποις πᾶσι νάματα καὶ κρήνας ποιοῦσαι, καὶ τοὺς αὐχμηροτάτους τόπους, πολυύδρους τε καὶ εὐύδρους ἀπεργάζωνται. τά τε πηγαῖα ὕδατα ἐστέγης ποταμοὺς ἐστε καὶ κρηνῶν ᾖ, κοσμοῦντες φυτείαισί τε καὶ οἰκοδομήμασιν ὑπερτέρθρα, καὶ σωλῆνας μεταλλείας νάματα, πάντα ἄφθονα ποιῶσιν ὑδρείας τε καὶ ἐκάστας τὰς ὥρας, εἴπου ἄλλους ἢ τέμενος τοῦδε ταῦτα ἀφελέσθω ἢ, τὰ ῥεύματα ἀρεστότες εἰς αὐτὰ, τὰ τῶν θεῶν ἱδρύματα κοσμῶσι· πάντα χρὴ δὲ τοῖς τοιούτοις, γυμνάσια χρὴ καταστκευάζειν τοὺς νέους αὐτοῖς τε καὶ τοῖς γέρουσι, γεροντικὰ λουτρὰ θερμὰ παρέχοντας ὕλλῳ παραλιθούσας ἄφθονον καὶ ξηρὰν ἄφθονον, ἐπ' ἀνίσει καμόντων τὰ νόσοις καὶ πόνοις τε ῥυμλοῖς γεωργικοῖς σώματα δηχομένους θυμαγρῶς ἀσφοῦ δ' ἕξιν μὴ πάνυ σοφοῦ βελτίονα συχνῶ. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, κόσμος τε καὶ ὠφέλεια τοῖς τόποις γίγνοιτ' ἄν, μεδὲ παιδιᾶς οὐδαμῇ ἀχαρίστου. ἀπουδὴ δὲ τοῦδε ταῦτα ἤδη ἔστω· τοὺς ἐξήκοντα ἐπέσους, ἦν αὐτῶν τόπον φυλάττειν, μὴ μόνον πολεμίων εἶναι ἀλλὰ καὶ τῶν φίλων φασκόντων εἶναι, ἐπὶ τούτων δὲ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἤν ἄλλος ἄλλον ἀδικῇ δοῦλος ἢ ἐλεύθερος, δικάζοντας τῷ ἀδικεῖσθαι φάσκοντι, τὰ μὲν σμικρὰ αὐτοὺς τοὺς πέντε ἄρχοντας· τὰ δὲ μέ-

ζοντα, μεχρὶ τῶν ὁρίων τοὺς ἐπὶ καὶ δίκην διδόναι μέχρι τειῶν μνῶν, ὅσα αὖ ἕτερος ἑτέρῳ ἐπικαλῇ, δικάσειν δὲ καὶ ἀρχόντα αὐτοπρύτανιν, οὐδένα δικάζειν καὶ ἄρχειν πλεῖω τῶν ἓξ τέλος ἐπιτεθέντων. οἱ βασιλέων· καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀγρονόμους τοὺς ἐὰν ὑβρίζωσί τι τοὺς ὧν ἐπιμελοῦνται, προστάξεις τὸ προστάττοντες αἱ σους καὶ ἐπιχειροῦντες λαμβάνειν τὸ καὶ φθόρειν τῶν ὠ ταῖς γεωργίαις μὴ πείσαντες· καὶ ἐὰν δ' ἔχωνταί τι κολακίας ὧν ἕνεκα δίδοντων, ἢ καὶ δίκας ἀδίκως διαιρέμωσι, ταῖς μὲν δεκτείαις ὑπείκοντες, ὀνείδη φθρίσθωσαν ὑπὸ τῶν τῇ πόλει· τῶν δ' ἄλλων ἀδικημάτων ὅ τι ἂν ἀδικῶσι τοὺς ὑπὸ τῷ τόπῳ τῶν μέχρι μνᾶς, εἰ τοῖς κωμήτοις καὶ ξένοσιν ὑπέχόντες δίκας· τῶν δὲ μειζόνων ἐφίστω ἀδικημάτων ἢ καὶ τῶν ἐλαττόνων ἐὰν μὴ δίκαιον ὑπέχειν, πιστεύοντες τῷ μὴ δίκαιον θαι κατὰ μέσον ἐς ἕτερον ἀεὶ τόπον φεύγοντες ἀποφυξεῖσθαι, τούτων πέρι λαγχάνειν μὲν ὑ ταῖς καινοῖς δίκαιον ἐν ἀδικούμενον· ἐὰν δ' ἕλῃ, πρὶν διπλασίαν πρατέσθω ἐν ὑ ποφύγοντα καὶ μὴ ἐκλιπόντα ὑποχεῖν δίκην τιμωρίαν· διαιτάσθων δὲ εἴτε ἀρχοντες εἴτε ἀγρονόμοι τὰ δύο ἕτη, τοιόν δέ τινα τρόπον· πρῶτον μὲν δή, καθ' ἑκάστους τοὺς τόπους εἶναι ξυλάττια, οἷς κοινῇ πρὶν δίαιταν ποιητέον ἅπασιν· ὁ δὲ ἀποσυλητήσας, καὶ ἂν ἓν κοινὸν ἡμέραν ἓν νύκτα ἀποκοιμηθῇς, μὴ τῶν ἀρχόντων τις ἑαυτῶν, ἢ πάσης ἓνὸς ἀνάγκης ἐπισπούσης, ἐὰν ἀποφήνωσιν αὐτὸν οἱ πέντε καὶ γράψαντες θῶσιν ὡ ἀγορᾷ καταλελυκότα πρὶν φρουραὶ, ὀνείδη τε ἐχέτω, πρὶν πολιτείαν ὡς προδίδουσ ἑαυτοῦ μέρος· καλείσθω τε πλημμελὴς ὑπὸ τοῦ συντυχόντος καὶ ἐθέλοντος καλέσαι τιμωρήσοντας· τῶν δὲ ἀρχόντων αὐτῶν ἐάν τις τὸ σῶμα θοιοῦτον αὐτὸς, ἐπιμελεῖσθαι μὲν τῶν θοιούτων πάντας τοὺς ἱξήκοντα χρεών. ὁ δὲ αἰσθόμενός τε καὶ πυθόμενος, μὴ ἐπιξιὼν, ὡ τοῖς αὐτοῖς οἰκείοις νόμοις. καὶ πλέοσι τῶν νέων ζημιούσθω· πρὸς τοὺς τῶν νέων ἀρχὰς ἐπιμαθὼ· πάσας. τούτων δὲ οἰνομοφύλακες, ἐπίσκοποι ἀκριβεῖς ἔστωσαν, ὅπως ἢ μὴ γίγνηται πρὶν ἀρχὴν, ἢ γιγνόμενα τῆς ἀξίας λίκης τυγχάνῃ. δεῖ δὴ πάντ' αὖσθρα διανοεῖσθαι πρὸς ἅπαντων ἀνθρώπων· ὡς ὁ μὲν δουλεύσας, οὐδ' αὖ ἀνὴρ τὴν γένοιθ' ἄξιος ἐπαίνου. καὶ καλλιπέζεσθαι χρὴ τῷ καλῶς δουλεύσει μᾶλλον, ἢ τῷ καλῶς ἄρξαι. πρῶτον μὲν τοῖς νόμοις ὡς ταύτην τοῖς θεοῖς οὖσαν δουλείαν· ἔπειτα τοῖς πρεσβυτέροις τε καὶ οἱ τιμᾶς βεβιωκόσι τοὺς νέους. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης δεῖ τῆς τα πενῆς καὶ ἀπόρου γεγαμῆλιον εἶναι τὰ δύο ἔτη ταῦτα, ἐν τῶν ἀγρονόμων γιγνόται· ἐπειδὰν γοῦν δὴ καταλειτῶσιν οἱ σώ δικες ξυναλθόντες μετὰ τῶν πέντε, βουλλεύθωσαν ὡς διόνπερ οἰκέται οὐχ ἕξουσιν αὐτοῖς ἄλλους οἰκέτας τε καὶ δούλους· οὐ δ' ἐκ τῶν ἄλλων γεωργῶν τε καὶ κωμητῶν, τοῖς ἐκείνων ἐκεῖ τὰ ἴδια χρόνον ταῦτα ὑπηρετήματα διακόνοις. ἀλλὰ μένον ὅσα εἰς τὰ δημόσια· τὰ δ' ἄλλα αὐτοὶ δι' αὑτῶν διανοηθέντων ὡς διωσόμενοι, διανοοῦντές τε καὶ διανοούμενοι ἑαυτοῖς. πρὸς δὲ τούτοις πᾶσιν πρὶν χώραν διεξβαίνειν θέρους καὶ χειμῶνος ζῳῶν τοῖς ὅ πλοις φυλακῆς τε καὶ γνωρίσεως ἕνεκα πάντων ἀεὶ τῶν τό πων· κινδυνεύει γὰρ οὐδενὸς ἔλαττον μάθημα εἶναι, διάκρισιν εἰδέναι ἐπίστασθαι πάν τας πρὶν αὐτῶν χώραν. οὐ δὲ χρεὼν, κυνηγέσια καὶ πρὶν ἄλλην θήραν, οὐχ ἥττον ἐπιτηδεύειν δεῖ τὸν ἐβῶντα, ἢ τῆς ἄλλης ὑδονῆς ἅμα καὶ ὠφελείας, τῆς πρὸς τὸ θειαῦ τα γιγνομένης πᾶσι· τούτους οὖν αὐτούς τε καὶ τὸ ἐπιτήδευμα, εἴτε τις κρυπτοὺς εἴ τε ἀγρονόμους, εἰδ' ὅτι καλὸν χρέος ἔσται προσταχθέν, προθύμως πᾶς αὐτὸς εἰς δυνάμειν ἐπιτηδεύτω, ὅσοι μέλλουσι πρὶν αὐτῶν πόλιν ἱκανῶς σώζειν. τὸ δὲ μετὰ ταῦτ', ἀρχόντων αἱρέσεως ἀγρανόμων πέρι καὶ ἀγυνόμων, ἣν ἡμῖν ἐπόμενον· ἔστω δ' αὖ ἀγρονόμους τε, ἀγυνόμους χρεὼν, ἐξήκοντα οὖσι· τειχῆ δώδεκα μέρη τῆς πόλιως διανεῖσθαι, μεμερίσμένους ἑκάστους, ὧν τε ὅλων ἐπιμελούμενοι ὧν κατὰ τὸ ἄστυ· καὶ τῶν ἐκ τῆς χώρας λεωφόρων εἰς πρὶν πόλιν ἀεί τε τεταγμένων· καὶ τῶν οἰκοδομιῶν, ἵνα κατὰ νόμους γίγνωνται πᾶσαι· καὶ δὴ καὶ τῶν ὑδάτων ὁπόσ' αὖ αὐτοῖς πέμπωσι καὶ παρασκευάζωσιν οἱ φρουροῦντες τε θεραπευμένα· ὅπως εἰς τὰς κεί-

ναις

φασ' ἱκανὰ καὶ καθαρὰ πορεύσεται, κοσμεῖτε ἅμα, καὶ ὠφελεῖ τὴν πόλιν· δεῖ δὴ καὶ τοὺς λιμενάρχους τε εἶναι καὶ ὁρᾶν τοὺς ἐπιμελεῖσθαι. διὸ προσκαλείσθω μὲν πᾶς ἀνὴρ ἐκ τῶν μεγίστων τιμημάτων, ἀζυνόμους δ' οὐ βούλεται. διὰ χειροτονητῶν δὲ καὶ ἀριθμῶν ἐκ ὅσων ἂν πλεῖστοι γίγνωνται, τοὺς ἥμισυ ἀποκληρωσάντων. οἵς τούτων ἐπιμελὲς, δοκιμασθέντες δὲ ἀρχόντων κατὰ ταῦτα τοιοῦτοι αὖθις νόμους. ἀγορανόμους δ' ἐξεῖναι τούτοις, αἱρεῖσθαι μὲν ἐκ τῶν λιτῶν καὶ πρώτων τιμημάτων πέντε. τὰ δ' ἄλλα αὐτῶν γίγνεσθαι τὴν αἵρεσιν καθάπερ τῶν ἀζυνόμων, δῆμα ἐκ τῶν ἄλλων χειροτονηθέντας, τοὺς πέντε ἀποκληροῦσι. καὶ δοκιμασθέντας αὖθις, ἀρχοντας ἀποφαίνω. χειροτονείτω δὲ πᾶς πάντα. ὁ δὲ μὴ θέλων, ἐὰν εἰσαγγελῇ πρὸς τοὺς ἀρχοντας, ζημιούσθω πεντήκοντα δραχμαῖς, πρὸς τῷ κακὸς εἶναι δοκεῖν. ἵππων δὲ εἰς ἱππικὴν καὶ ἓν κοινὸν ξύλλογον ὁ ζευγλόμενος. ἐπάναγκες δ' ἔστω τῶν λιτῶν καὶ πρώτων τιμημάτων δίκας δραχμαῖς ζημιοῦσθαι, ἐὰν μὴ παρὼν ὑβριτάζηται τοῖς ξυλλόγοις. τέτταρα δὲ τιμήματα καὶ τετάρτῳ, μὴ ἐπάναγκες. ἀλλὰ ἀζήμιος ἀφείσθω. ἐὰν μέντοι παρεσκευάλωσιν οἱ ἀρχοντες πᾶσιν, ἐκλινὲς ἀνάγκης ἔμοιγε. ζυλὸν δὲ ἀγορανόμους, ὃν τοῦδε τοῦ ἀγορανόμου κόσμον διατηροῦντα τὸ νόμων φυλάττειν· καὶ ἱερῶν καὶ κρηνῶν ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἀγοράν· ὅπως μηδεὶς ἀδικῇ μηδένα. τὸν ἀδικοῦντα δὲ κολάζειν. πλημμελὲς μὲν καὶ δισμοῖς δουλεύειν καὶ ξύλον. ἐὰν δ' ἐπιχώριος ὢν τοῦδε τὰ τοιαῦτα ἀνοσιῇ, μέχρι μὲν ἑνὸς τῶν δραχμῶν νομίσματος, αὐτοὺς εἶναι κυρίους διαδικάζοντας. μέχρι δὲ δισχιλίου τούτου, κοινῇ μετ' ἀζυνόμων ζημιοῦν, διαδικάζοντας τῷ ἀδικοῦντι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἀζυνόμους ἔστω ζημιώματά τε καὶ κολάσεις ὧν τῇ ἑαυτῶν ἀρχῇ· μέχρι μὲν μνᾶς αὐτοὺς ζημιοῦντας· πλὴν δισχιλίας δὲ μετ' ἀγορανόμων· μουσικῆς δὲ φ μετὰ τοῦτο καὶ γυμναστικῆς ἀρχοντας καθίστασθαι πρέπον αὖ εἶη δισχιλίους ἐκ τῶν λιτῶν· τοὺς μὲν παιδείας αὐτῆς οἴακα, τοὺς δὲ, ἀπωνισικῆς. παιδείας μὲν βούλεται λέγειν ὀνόμα, γυμνασίων καὶ διδασκαλίων, ἐπιμελητὰς κόσμου καὶ παιδεύσεως ἅμα, καὶ τῆς τοῦδε ταῦτα ἐπιμελείας. τῶν φοιτησάντε πέρι καὶ οἰκήσεων ἀφέσεών καὶ θηλειῶν κορῶν. ἀπωνίας δὲ, οὔτε τοῖς γυμνικοῖς, καὶ τοῦδε τῷ μουσικῷ ἀθλοθέτας ἀθλητὰς, δισχιλίους αὖ τούτους· τοῦδε μουσικὴν μὲν, ἐκ τῶν· τοῦδε ἀπωνίαν δ' ἄλλους. ἀπωνισικῆς μὲν οὖν ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων, τοὺς αὐτούς. μουσικῆς δὲ ἐκ τῶν μὲν, τοὺς τοῦδε μονῳδίαν τε καὶ μιμητικὴν. δὶ ῥαψῳδῶν καὶ κιθαρῳδῶν καὶ αὐλητῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων, ἀθλοθέτας ἐκ τῶν πρέπον αὖ εἴη γίγνεσθαι. τῶν δὲ, τοῦδε χορῳδίαν ἄλλους. πρῶτον δὴ, τοῦδε τὴν χορῶν παιδείαν, παίδων τε καὶ ἀνδρῶν, καὶ θηλειῶν κορῶν οἷ ὀρχήσουσι καὶ τῇ τάξει τῇ ἁπάσῃ γίγνομένῃ μουσικῇ τοὺς ἀρχοντας αἱρεῖσθαι χορῶν· ἱκανὸς δὲ ἐς ἀρχὴν αὐτῶν, μὴ ἔλαττον ἢ τεττάρων καὶ πεντήκοντα γεγονὼς ἐτῶν· ἱκανὸς δὲ καὶ τοῦδε μονῳδίαν εἶναι, μὴ ἔλαττον ἢ τεττάρων καὶ πεντήκοντα γεγονὼς ἐτῶν τε εἶναι, καὶ τοῖς ἀμελλωμένοις, πλὴν διάκρισιν ἱκανῶς ἀποδιδούς· φ δὴ χορῶν ἀρχοντα καὶ διδάσκαλον, αἱρεῖσθαι χρὴ τοιοῦδέ τινα τρόπου. ὅσοι μὲν φιλοφρόνως ἐχόντασι τοῦδε τὰ τοιαῦτα, εἰς ἓν ξύλλογον ἵππασιν ἐπιζήμιοι ἐὰν μὴ ἴωσι. τούτου δὲ ὁνομοφύλακες κείσθω. τοῖς δ' ἄλλοις ἐὰν μὴ βούλωνται, μηδὲν ἐπάναγκες ἔστω· καὶ πλὴν προβολὴν δὴ φ αἱρούμενον, ἐκ τῶν ἐμπείρων ποιητῶν. ἔστω τῇ δοκιμασίᾳ, κατηγόρημα οὐ τοῦτ' ἔστω καὶ ἀπηγόρημα. τῶν μὲν, ὡς ἄπειρος ὁλαχῇ. τῶν δ' ὡς ἔμπειρος. ὃς δ' ἂν, εἰς ἐκ προχειροτονητῶν δέκα λαχῇ δοκιμασθείς, φ οἱαωφφ τῶν χορῶν ἀρχέτω κατὰ νόμον. καὶ τὰ ταυτὰ δὲ τούτοις, καὶ ταύτῃ ἐλαχὼν φ οἱαωφφ ἐκεῖνον, τῶν ἀφικνουμένων εἰς κείσιν μονῳδιῶν τε καὶ συναυλιῶν, ἀρχέτω εἰς τοὺς κειμένους ἀποδιδοὺς ὁλαχὼν πλὴν κείσιν. μετὰ δὲ ταῦτα, χρὴ ἀνωνίασαι ἀθλοθέτας αἱρεῖσθαι τῆς τοῦδε τὰ γυμνάσια ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν, ἐκ τῶν τελείων τε καὶ ἔτι τῶν λιτῶν τιμημάτων. εἰς δὲ πλὴν ἄρσιν ἔστω μὲν ἐπάναγκες, τοῖς τελοῦσι πορεύεσθαι πέμπασι. φ σμικρότατον δὲ, ἀζήμιον ἀφείσθω. ῥᾳδίως δ'

σωσιν οἱ λαχόντες· τῶν προχειροτονητῶν μὲν, εἴκοσι· λαχόντων δὲ ἐκ τῶν εἴκοσι, τελῶν. οὓς ἂν καὶ ψῆφος ἡ τῶν δικαζόντων δοκιμάσῃ· ἐὰν δέ τις ἀποδοκιμασθῇ καὶ ὑπὸ μιᾶς ἀκούσῃ ἀρχῆς λαχεῖν καὶ κρίσει, ἄλλους ἀντιλαγχάνεσθαι κατὰ ταυτά· καὶ πρὸ δοκιμασίας ὡσαύτως αὐτῶν πέρι ποιεῖσθαι. Λοιπὸς δὲ ἀρχων ἐστὶ τὰ προσρηθέντα μόνα, ὁ τῆς παιδείας ἐπιμελητὴς παίσης. ἀπολειῶντι καὶ ἀρρένων, ἧς μὲν δὴ καὶ ὁ ἅπαντων ἄρξων ἔστω κατὰ νόμους· ἐπῶν μὲν γονεὺς μὴ ἔλαττον, ἢ πεντήκοντα· παίδων δὲ γυναικῶν πατὴρ μάλιστα μὲν ὑγιὴς καὶ συγκεκραμένος· ἐὰν δὲ μὴ, θάτερα. διαπαντὸς δὲ αὐτὸς τε ὁ προκριθεὶς καὶ ὁ προκρίνων, ὡς οὔσαν ταύτην πασῶν ἀρχὴν τῶν ἐν τῇ πόλει ἀκροτάτην ἀρχῶν πολὺ μεγίστην. πάντες γὰρ δὴ φυτῶν ἡ πρώτη βλάστη καλῶς ὁρμηθῆσα, πρὸς ἀρετὴν τῆς αὐτοῦ φύσεως, κυριωτάτη τέλος ἐπιθεῖναι ἐπὶ πρόσφορον· τῶν τε ἄλλων φυτῶν καὶ τῶν ζώων ἡμέρων καὶ ἀγρίων καὶ ἀνθρώπων. ἄθεραπτος δὲ ὡς φαμὲν ἥμερον. ὅμως μὲν παιδείᾳ μὲν ὀρθῇ τυχὸν καὶ φύσεως δύσκυρος, θειότατον ἥμερώτατόν τε ζῷον γίγνεσθαι φιλεῖ· μὴ ἱκανῶς δὲ ἢ μὴ καλῶς τραφὲν, ἀγριώτατον ὁπόσα φύει γῆ. ὧν οὐκ, οὐ διὰτορον οὐδὲ πύρδιγον δεῖ τὸν παίδων τρόφιν, ἐν νομοθέτου ἐᾶν γίγνεσθαι. πρῶτον δὲ ἄρξασθαι χρεὼν ἐν μέλλοντα αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι καλῶς, αἱρεῖσθαι τῶν ἐν τῇ πόλει, ὃς ἂν ἄριστος εἰς παίδευτικὴν, εἶδος ἐν κατὰ λόγον μάλιστα αὐξῆς καὶ διατάττει, προστάτην καὶ ἐπιμελητήν. Λοιπᾶσαι τοίνυν ἀρχαὶ πλὴν βουλῆς καὶ πρυτάνεων εἰς δὲ τὸ ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐλθοῦσαι, φρόντιστον ψῆφον κρύβδην, τῶν νομοφυλάκων, ἕνα ἐξ αὐτῶν ἕκαστος ἑαυτοῦ καλλιστ' ἂν τῶν τοιῶν παιδείας ἀρξαι γενομένων· ᾧ δ' ἂν πλεῖστοι ψῆφοι ξυμβῶσι, δοκιμασθεὶς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀρχόντων τῶν ἐλομένων πλὴν νομοφυλάκων, ἀρχέτω ἔτη πέντε. ἔκτῳ δὲ κατὰ ταυτὰ, ἄλλον ἐκ ταύτης πλὴ ἀρχὴν αἱρεῖσθαι. ἐὰν δέ τις δημοσίᾳ ἀρχὴν ἄρχων ἀρχάς, πρὶν ὑβύκειν αὐτῷ πλὴ ἀρχὴν, πλεῖον ἢ τεσσαράκοντα ἐπιδημιῶν ἡμερῶν, ἐν αὐτὸν χρόνον ἐκ ταύτης πλὴ ἀρχὴν ἄλλον καθίστασθαι, ὃς ἐν προσήκοντος εἶεν μέλλον καὶ ἐὰν ὀρφανῶν ἐπίτροπος τελευτήσῃ τις, οἱ προσήκοντες καὶ ἐπιδημοῦντες πρὸς πατρὸς καὶ μητρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, ἄλλον καθιστάντων, ὡς ἐκ ἡμερῶν· ἢ ζημιούσθωσαν ἕκαστος δραχμῇ, τῆς ἡμέρας, μέχρι δὲ ἂν καταστήσωσιν ἐπίτροπον· πᾶσα δὲ δὴ που πόλις ἄπολις ἂν γίγνοιτο ἧς δικαστήρια μὴ καθίστατα εἴη κατὰ τόπον. ἄφωνος δ' ἂν δικαστὴς ἡμῖν ᾖ μὴ πολείτω τῶν αὐτοπλίκων ὃ τὰς αἰκρίσεις φθεγγόμενος, καθάπερ ὁ τὰς διαίτας, οὐκ ἂν ποτε ἱκανὸς γένοιτο πλὴ τῶν δικαίων κρίσιν. ὧν οὕνεκα, οὔτε πολλοὺς ὄντας ῥᾴδιον δὲ δικάζειν, οὔτε ὀλίγους φαύλως. σαφὲς δὲ δὴ τόγε ἀμφισβητούμενον χρεὼν γίγνεσθαι παρ' ἑκατέρων. ὁ δὲ χρόνος ἅμα καὶ ἡ βραδὺ, τό, τε πολλάκις αἰκρίναν, πρὸς ἡ φανερὰ γίγνεσθαι πλὴ ἀμφισβήτησιν, ξύμφορον· ὧν οὕνεκα, πρῶτον μὲν εἰς γείτονας ἰόντα χρὴ τοὺς ἐπιξυλοῦντας ἀλλήλους. καὶ τοὺς φίλους τε καὶ ξυνειδότας· ὅτι μάλιστα τοὺς ἀμφισβητοῦντας πράξεις. ἐὰν δ' ἀρα μὲν ὑπὸ τούτοις τοῖς ἱκανὴν κρίσιν λαμβάνῃ, πρὸς ἄλλο δικαστήριον ἴτω. τὸ δὲ τρίτον, αὖ τὰ δύο δικαστήρια μὴ διαφέρεται διαλάξαι, τέλος ἐπιθέτω τῇ δίκῃ· τρόπον δή τινα καὶ τῶν δικαστηρίων αἱκατασάσεις, ἀρχήν τινων εἶσιν αἱρέσεις. πάντα μὲν γὰρ ἄρχοντα, ἀναγκαῖον καὶ δικαστὴν εἶναι τινῶν· δικαστὴς δὲ, οὐκ ἄρχων, καί τινα τρόπον ἄρχων, οὐ πάνυ φαύλως γίγνεσθαι πλὴ τοῦ ἡμέραν, ἣ πρὸ αὖ κρίνων πλὴ δίκλιν ἀποτελῇ. Θοὺ τις δὴ καὶ τοὺς δικαστὰς ὡς ἀρχοντας, λέγωμεν τίνες αὖ εἶεν πρέποντες, καὶ τίνων ἀρα δικάσαι, καὶ πόσοι ἐφ' ἕκαστον· κυριώτατον μὲν τοίνυν ἔστω δικαστήριον, ὅπερ αὖ αὐτοὶ ἐαυτοῖς ἀποφαίνωσιν ἕκαστοι, κοινῇ τινας ἐλόμενοι. δύο δὲ τῶν λοιπῶν ἔστω κριτήρια· ᾧ μὲν, ὅταν τις τινὰ ἰδιώτην ἰδιώτης ἐπαιτιώμενος ἀδικεῖν αὐτὸν ἄπαν ἀπὸ πλὴ δίκλιν, βούληται δικαστηρίου τυχεῖν· ᾧ δ' ὁπόταν ὁ δημόσιον ὑπόπτινος τῶν πολιτῶν, ἢ γῆ ταί τι ἀδικεῖσθαι. μὴ ξυλλυθῇ τῷ κοινῷ βουλεῖν. λεκτέον δ' ὁποῖ τ' εἰσὶ καὶ τίνες οἱκεῖται· πρῶτον δὴ δικαστήριον γιγνέσθω κοινὸν ἅπασι τοῖς ᾧ τεῖτον ἀμφισβητοῦσιν ἰδιώτοις πρὸς ἀλλήλους

λήλους γενόμενον τῆ δίκῃ. πάσας δὴ τὰς ἀρχὰς, ὁπόσαι τε κατ' αὐτὸν καὶ ὁπόσαι τελέαι χρόνου ἄρχουσι, ἐπειδὰν μάλιστα νέος αὐτὸς μετὰ θορύβου τροπὰς τῷ ἐπόντι μιμεῖσθαι, ταύτης τῆς ἡμέρας τῇ πρόσθεν, πάντας χρὴ τοὺς ἄρχοντας συλλεῖν εἰς οὗ ἱδρύον. καὶ τὸν θεὸν ὁμόσαντας, δι' ἃ πέρ ἐκάθευδε πάσης ἀρχῆς ἄξια δικάσειν, ὃς ἂν ὁ ἀρχὴν ἐμάσῃ ἀρίστης τε εἶναι δόξῃ καὶ ἀριστ' ἂν καὶ ὁσιώτατα τοὺς λίκας τοῖς φίλοις αὐτῷ φυλάττειν ἐπιόντα αὐτῶν φαίνηται διακρίνειν. τούτων δὲ αἱρεθέντων, γίγνεσθαι μὲν δοκιμασίαν ὑπὸ τοῖς ἑλομένοις· ἐὰν δὲ ἀποδοκιμασθῇς, ἕτερον αὖθ' αἱρεῖσθαι κατὰ ταυτά. τοὺς δὲ δοκιμασθέντας δικάζειν μὲν τοῖς πάλαι δικάσασι φυγοῦσι. πρὸ δὲ ψήφου, φασθαι φθέγγειν· ἐπικούρους δ' εἶναι καὶ θεατὰς τούτων τῶν δικῶν, ἱερέας μὲν Ἑστίας, καὶ Διὸς ἄλλους τοὺς ἀρχέτας τοὺς ἑλομένους αὐτούς· τῶν δὲ ἄλλων, τὴν βουλόμενον. ἐὰν δέ τις ἰδιώτης τι ἀδικούντα ἀλίκως κεῖναι πρὸ λίκλου, εἰς τοὺς νομοφύλακας ἰέναι, καὶ τηνικαῦτα· ὁ δὲ ὅπλων πρὸ τοιαύτην λίκλου, ὑπιέχθω μὲν τῇ βλάβους τῷ βλαφθέντι δ' ἧ μισον τίνειν. ἐὰν δὲ μείζονος ἄξιος εἶναι δόξῃ ζημίας, προσιμᾶν τοὺς κείναντας πρὸ λίκλου ὅπη χρὴ πρὸς τούτῳ παθεῖν αὐτόν, ἢ ἀποτίνειν τῷ κοινῷ ᾗ τῷ πρὸ λίκλου δικασαμένῳ. τοῦδε δὲ τῶν δημοσίων ἐγκλημάτων, ἀκαιρότατον πρῶτον μὲν, τῷ ἐλθεῖν μεταδιδόναι τῆς κρίσεως· οἱ γὰρ ἀδικούμενοι πάντες εἰσὶν, οἱ φθάσαντες πρὸ πόλιν ἀδικῆ, καὶ χαλεπῶς ἂν ἀδίκῃ φθόνον, ἄμοιροι γιγνόμενοι τῶν τοιούτων διαλείσεων. ἀλλ' ἀρχὴν τε εἶναι χρὴ τῆς τοιαύτης λίκης καὶ πλουτεῖν, εἰς τὸν δῆμον ἀποδιδομένην. πρὸ δὲ Σάσανον, οὐ ταῖς μείζοσιν ἀρχαῖς τελοῦν, ἃς ἂν ὅ, τι φύσιν καὶ ὁσιώτατον ξυνομολογῆτον. ἐὰν δὲ μὴ δυνῶσθον κοινωνῆσαι τῆς ὁμολογίας αὐτοῖς, πρὸ λίκλου ἐπικρίνειν αὐτῶν πρὸ αἵρεσιν ἑκατέρου. δεῖ δὲ δὴ, καὶ τῶν ἰδίων δικῶν, κοινωνεῖν κατὰ δυνάμιν ἅπαντας· ὁ γὰρ ἀκοινώνητος ὢν ἰζουσίας τε συνδικάζειν, ἀγεῖται ὃ παράπαν τῆς πόλεως οὐμέτοχος εἶναι. δεῖ ταῦτ' οὖν δὴ καὶ κατὰ φυλὰς ἀκαμεῖν δικαστήρια τε γίγνεσθαι· καὶ κλήρῳ δικαστὰς ἐκ τῶ παρεκρῦμα ἀδιαφθόρους ταῖς δίκαισι δικάζειν. ὃ δὲ τέλος κρίνειν πάντων τῶν τοιούτων ἑκάτερον ὃ δικαστήριον, ὅ φαμὲν εἰς γε ἀνθρωπίνω δυνάμιν ὡς δίον τε ἀδιαφθορώτατα παρισοῦσθαι τοῖς μὴ δυναμένοις μήτε τῷ τοῖς γένεσι, μήτε τῷ τοῖς φυλετικοῖς δικαστηρίοις ἅπαλλάττεσθαι· νῦν δὲ τοῦδε μὲν δικαστήρια ἡμῖν ἃ δὴ φαμὲν, οὔθ' ὡς ἀρχὰς οὔτ' ὡς μὴ, ῥᾴδιον εἰπόντα, ἀκμῇ σοβαρὸν εἰρηκέναι. τοῦδε μὲν τοῦτα, δι' ἃ τοῦδε γραφὴν τις ἔξεσται τοῦδε γραμμένου, τὸ μὲν, εἰρηκε, τὸ δ' ἀπολέπει τοῦδε. πρὸς γοῦν τέλει νομοθετήσασ', ἀδικῶν ἀκριβὲς νέμων δίκας καὶ διαίρεσις, ὀρθότατα γίγνοιτ' ἂν μακρῷ. ταύτας μὲν οὖν ἀφώσθω, πρὸς τῷ τέλει τοῦδε μέν ἡμᾶς. αἱ δὲ τοῦδε τὰς ἄλλας ἀρχὰς καταστάσεις, ᾗδον πῶς πλείστην ἐλλῆφασι νομοθεσίαν. δὲ ὅλον καὶ ἀκριβὲς τοῦδε οὗτός τε καὶ πάντων τῶν κατὰ πόλιν καὶ πολιτικὴν πᾶσαν διοικήσεων, οὐκ ἔστι γενέσθαι σαφὲς, πρὶν ἂν ἁπλῆ ἔξοδος ἀπαρχῆς τά τε λοιπὰ καὶ τὰ μέσα καὶ πάντα μόρια τὰ ἑαυτῆς ἀπολαβοῦσα, πρὸς δὲ τέλος ἀφίκηται. νῦν μὲν οὖ τῷ παρόντι μέχρι τῆς τῶν ἀρχόντων αἱρέσεως γεγονέναι, πλουτεῖ μὲν τῶν ἔμπροσθεν αὖ τὴν γίγνοιτ' ἂν ἀκριβῆ· νόμων δὲ θέσεως ἀρχὴ, καὶ ἀναβολῶν ἅμα καὶ δικῶν, οὐδὲν ἔστι δοκοῦν. κλ. Οὕτως μοι κατὰ νοῦν ὦ ξένε τὰ ἔμπροσθεν εἰρηκὼς, πρὸ ἀρχὴν πλουτεῖ προσέψασ' τοῦδε τῶν τε ἀρχομένων καὶ τῶν μελλόντων ἐν δήσεσθαι, ταῦτα εἴ τι μᾶλλον ἐκείνων εἴρηκασ' φιλίως. ΑΘ. Καλῶς δέ γε λέγεις ὑμῖν ὁ πρεσβυτῶν ἔμφρων παιδιὰ, μέχρι δεῦρ' ἐπιτεῖνας διακριβούμενος.

κλ. Καλῶ πρὸ σφυδρὸν ἔοικασ' δικαιοῦν τῶν ἀνδρῶν. ΑΘ. Εἰκός γε. ἴδε δ' ὁπόσοι, ἔσονται δοκεῖ καθάπερ ἐμοί. κλ. Τὸ ποῖον δὴ καὶ τοῦδε τίνων. ΑΘ. Οἶδ' ὅτι καθάπερ ζωγράφων οὐδὲν πρᾶσ' ἔχειν ἢ πραγματεῖα δοκεῖ τοῦδε ἐκάστων τῶν ζῴων, ἀλλ' ἢ τοῦ χαίρειν ἢ ἀχθεσθαι, ἢ ὅτι ὅπότε καλοῦσι δ' ἑαυτὸν οἱ ζωγράφων παῖδες, οὐκ ἄν ποτε δοκῇ παύσασθαι κο-

σμοῦσα, ὥστε ἐπίδοσιν μακρὰν ἴσχειν, ἐς ἃ καλλίω τε καὶ φαυλοτέρα γίγνεσθαι τὰ γραμμένα. ΚΛ. Σχεδὸν οἶμαι, ἀκούων καὶ αὐτὸς ταῦτα, ἃ λέγεις. ἐπεὶ οὐ τελέως γε, οὐδὲ μῶς γίγνοιτ' ἂν τοιαύτη τέχνη. ΑΘ. Καὶ οὐδεὶς γε βλάβης. χρησώμεθα γε μὴν τῷ νῦν παρεκτυχόντι τοῦδε αὐτοῖς ἡμῖν λόγῳ ἐν διανοίᾳ. ὡς εἴποτέ τις ἐπινοήσει γράφειν πόλιν ἢ νόμους ἄριστον ζῷον, καὶ τῆτ' αὖ μηδέποτε ᾠδὴ ἐφαυλότερον, ἀλλ' ᾠδῇ βέλτιον ἴσχειν τὸ ἐπίπονος δι' χρόνου, ξυνοῆς ὅτι θυητὸς ὤν, ἐμέ τινα καταλείψει διάδοχον τῷ ἐπανορθοῦσθαι ἐὰν ἀσφάλωται δ' ζῷον ὑπὸ χρόνων, καὶ ὁ παραλιφθεὶς ὑπὸ τῆς ἀθυμίας τῆς ἐαυτοῦ πρὸς πλῆθος τέχνης, δίος τε εἰς ὁ πρόσθεν ἴσται φαυλοτέρων ποιεῖν ἐπιδιδόναι σμικρόν τινα χρόνον αὐτῷ, πόνος παραμένει παμπόλυς; ΚΛ. Λέληθεν. ΑΘ. Τί οὖν. ἆρ' οὐ διοῦνται δοκεῖσι ὁ τῶν νομοθέτου βούλημα εἶναι; πρῶτον μὲν γράφαι τοὺς νόμους πρὸς πλῆ ἀκρίβειαν κατὰ λυόμενον ἱκανῶς. ἔπειτα προϊόντος τοῦ χρόνου, καὶ τῶν δοξάντων ὀρθῷ πειρώμενον, ἆρ' οἴει τινὰ οὕτως ἄφρονα γιγνέσθαι νομοθέτην, ὥστ' ἀγνοεῖν ὅτι παμπόλλα αὐτὸν καταλείπεται τοιαῦτα, ἃ λῆ τινα ξυνεπόμενον ἐπανορθοῦν, ἵνα μηδαμῇ χείρων, βελτίων δὲ ἡ πολιτεία. καὶ ὁπόσμος ἀεὶ γίγνηται τοῦδε πλῆ φρισμενίῳ αὐτῷ πόλιν; ΚΛ. Εἰκός. πῶς γὰρ οὐ βούλεσθαι πάντα ἐνδεχομένως ὀρθοῦν. ΑΘ. Οὐκοῦν ἕξις τινὰ μηχανὴν ἔχει πρὸς ταῦτ' ὀρθῷ καὶ λόγοις, τίνα φόβον διδάξειεν ἂν ἕτερον εἴτε μείζονα εἴτε ἐλάττω τοῦδε τοῦτ' ἔχειν σπουδαῖον, ὅποι χρὴ φυλάττειν καὶ ἐπανορθοῦν νόμους, οὐκ ἄν ποτε λίσων ἀπείποι ὁ τοιοῦτον, πρὶν ἂν τέλος ἐλθεῖν. ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν. ΑΘ. Οὐκοῦν οὐ τῷ νῦν παρόντι ποιητέον ἐμοὶ καὶ σοῖν ἕξις. ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις. ΑΘ. Ἐπειδὴ νομοθετεῖν μὲν μέλλομεν, ἕρλωται δὲ ἡμῖν νομοφύλακες, ἡμεῖς δ' ἐσάνυσμεν τὸ εἶσον, εἶδ' ἐς πρὸς ὑμᾶς νέοι, ἅμα μὲν ὡς φαμὲν δεῖν νομοθετεῖν ὑμᾶς. ἅμα δὲ πειρᾶσθαι ποιεῖν καὶ τούτους αὖ θυς, νομοθέτας τε καὶ νομοφύλακας ἐς ὁ λωστόν. ΚΛ. Τί μὲν, ἐπρ δοί τε γ' ἴσμεν ἱκανῶς. ΑΘ. Ἀλλ' οὖν πειρατέα γε καὶ προθυμητέα. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Λέγωμεν δὴ πρὸς αὐτούς, ὦ φίλοι σω τῆρες νόμων· ἡμεῖς τοῦδε ἐκόντων ὧν τίθεμεν τοὺς νόμους, παμπόλλα παραλείφομεν. ΚΛ. Ἀνάγκη γάρ. ΑΘ. Οὐ μὴν ἀλλ' ὅσα γε μὴ σμικρὰ καὶ ὁ ὅλον ἐς λυόμενον, οὐκ αὐτόσμον ἀπορήσαντα κατάπρ τινὶ πιγραφῇ. ἴσως δὲ δύσει συμπληροῦν ὑμᾶς ὁ τοδιηγητό· ὅποι δὲ βλέποντες ὁρᾶ σεται, ὁ διοῦνται ἀκούειν χρί. μάλιλλος μὲν γοὖν καὶ ἐτὼ καὶ κλεινίας, ἐρίκαμέν τε αὐτὰ ἀλλήλοις οὐκ ὀλιγάκις· ὁμολογοῦμέν τε λέγεσθαι καλῶς· ὑμᾶς δὲ ἡμῖν βουλόμεθα, συγγνώμονάς τε ἅμα καὶ μαθητὰς γίγνεσθαι. βλέποντας πρὸς ταῦτα εἰς ἃ πρὸ ἡμεῖς ξυνεχωρήσαμεν ἀλλήλοις ὁν νομοφύλακά τε καὶ νομοθέτην δεῖν βλέπειν. ἰὼ δὲ ἡ συγχώρησις, ὦ ἄρυσα κεφάλαιον, ὅπως ποτὲ αὖις ἀγαθὸς, γίγνοιτ' ἄν, πλῆ ἀνθρώπῳ προσήκουσαν αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἔχων· ἔκτινος ἐπιτηδεύματος ἥδονος ἧδους, ἢ ποιᾶς κτήσεως, ἢ ἐπιθυμίας ἢ δόξης, ἢ μαθημάτων ποτέ τινων, εἴτε ἀρέσκει τὸ τῶν ξυνοικούντων οὖσα ἡ φύσις, εἴτε θήλεια νέων ἢ γερόντων, ὅπως εἰς ταυτὸν ἥξει ὁ λόγος τε καὶ ὁμόνοια, ἅπερ δὴ πᾶσα ἔσται σῴ παιᾶς τῆ βίᾳ. τῶν δ' ἄλλων ὁπόσα ἐμπόδια τούτοις, μηδεὶς προτιμῶν φανεῖται μηδ' ὁσιωσῶ. τελευτῶν δὲ καὶ πόλεως ἐὰν ἀνάστασιν ἀνάγκη φαίνηται γίγνεσθαι, πρὶν ἐθέλειν δούλειον ὑπομένασα ζυγὸν ἀρχεσθαι ὑπὸ χειρόνων, ἢ λείπειν φυγῇ πλῆ πόλιν, ὡς πάντα τὰ τοιαῦτ' ἄρ' ἐὰν ὑπομενετέον παθόντας, πρὶν ἀλλάξασθαι πολιτείαν. ἢ χείρους ἀνθρώπους πίφυκε ποιεῖν. ταῦτα ὑμᾶς τε ἔμπροσθεν ξυνωμολογησάμεθα· καὶ νῦν ὑμεῖς ἡμῶν εἰς ταῦτα ἐκάτερα βλέποντες

βλέποντες, ἐπαινεῖτε καὶ ἀγαπᾶτε τοὺς νόμους, ὅσοι μὲν ταῦτα διαπλοῖ. τοὺς δὲ διαπτύοντας ἀσπάζεσθέ τε καὶ φιλοφρόνως διαχρῶνται, ζητεῖτε δὲ αὐτοῖς· τὰ δ' ἄλλα ἐπιτηδεύματα καὶ πρὸς ἄλλα τείνοντα τῶν ἀγαθῶν λεγομένων, χαίρειν χρὴ προσαγορεύειν. ἀρχὴ δὲ ἔστω τῶν μετὰ ταῦτα ἡμῖν νόμων, ἥδέ τις. ἀφ' ἡρῶν ἀριθμόν. ἦν ἀριθμὸν γὰρ δὴ δεῖ πρῶτον ἀναλαβεῖν ἡμᾶς ἦν τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων ὅσα τε ἔχει καὶ ἔχει δώμας προσφόρους, ὅτι ὅλος ἅμα καὶ ὁ κατὰ φυλάς. ὃ δὴ δεῖ τοῦ παντὸς ἕνεμεν διαδικατημόριον. οὗ καὶ ἅπαξαπλοῦ ἀκουσόμεθα ὀρθότατα φωῦ. ἔχει δὲ διανομὰς, διάδηκα μὲν ὅπως ἀριθμὸς ἡμῖν. διάδηκα δὲ καὶ ὁ τῆς φυλῆς. ἑκάστην δὴ πώ μοῖραν διανοεῖσθαι χρεών, ὡς οὖσαν ἱερὰν Διὸς διῶρον, ἐπομβρίῳ τοῖς μισὶ καὶ τῇ τῷ παντὸς τοξοδόλῳ. διὸ καὶ πᾶσαν πόλιν ἄγει μὲν ὁ ξύμφυτον, ἱδρυσῶ αὐτάς. ἄλλοι δὲ ἄλλων ἴσως ἀρχότερον ἀνάμαστό τε καὶ ὠτυχίσθρον ἐθέωσαν πώ διανομώ. ἡμεῖς δὲ οὖν νῶ φαμὲν ὀρθότατα προιρεῖσθαι ἦν τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων ἀριθμόν. ὃς πάσας τὰς διανομὰς ἔχει, μέχρι τῶν δώδηκα ἀπὸ μιᾶς ἀρξάμενος, πλὴν ὠδηκάδος. αὕτη δ' ἔχει σμικρότατον ἅμα. ἀιδὴ θάτθρα γὰρ ὑγιὲς γίγνεται. δυοῖν ἐσίαιν ἀπονεμηθεῖσαιν. ὡς δ' ἔστι ταῦτα ἀληθῶς ὄντα κατὰ σχολὴν οὐκ ἂν πολλοὺς ἐπιλείξει μῶδος· πιστώσαντες δὴ τανῦν τῇ παρούσῃ φήμῃ καὶ λόγῳ, νέμω μέν τε ταύτην, καὶ ἑκάστῃ μοίρᾳ διὸν ἢ διῶν παῖδα ἐπιφημήσαντες, βωμούς τε καὶ τὰ θύθις προσήκοντα ἀποδόντες, θυσιῶν πέρι ξυνόδους ἐπ' αὐθῖς ποιώμεθα δύο τοῦ μηνός. διάδηκα μὲν τῇ τῆς φυλῆς διανομῇ· διάδηκα δὲ αὐτῷ τῷ τῆς πόλεως διαμερισμῷ. διῶν μὲν δὴ πρῶτον χρείττος εἶναι καὶ πᾶν τοῦτο διῶν· δεύτερον δ', ἡμῶν αὐτῶν οἰκειότητός τε πέρι καὶ γνωρίσεως ἀλλήλων ὡς φαῖμεν ἄν, καὶ ὁμιλίας εἶναι πάσης. πρὸς γὰρ δὴ πώ τῶν γάμων κοινωνίαν καὶ σύμμιξιν, ἀναγκαίως ἔχει πώ ἄγχιστα ἰδρυῶ. παρ' ὧν τε τις ἄγεται, καὶ ᾧ καὶ δὶς ἐκδίδωσι, τοῦτο πάντως ποιούμενον δεῖ μάλιστα, ἧ μὴ σφάλεσθαι μηδεμιῶς ἐν τοῖς τοιούτοις κατὰ τὸ δικαιόν. τῆς οὖν τοιαύτης σπουδῆς οὕνεκα χρὴ καὶ τὰς παιδιὰς ποιεῖσθαι. χορεύοντάς τε καὶ χορεύσαντας κούρους καὶ κόρας. καὶ ἅμα δὴ θεωροῦντάς τε καὶ θεωρουμένους μετὰ λόγου τε καὶ ἡλικίας τινὸς ἐχούσης οἰκείας προφάσεις. γυμνοὺς καὶ γυμνὰς μέχριπερ αἰδοῦς σώφρονος ἐνόντων. τούτων δ' ἐπιμεληταὶ πάντων καὶ κοσμηταὶ, θεὺς τῶν χορῶν ἀρχόντας γίγνεσθαι· καὶ νομοθέτας μετὰ τῶν ὁμοφυλάκων. ὅσων αὖ ἡμεῖς ἐκλείπομεν τάττοντας. ἀναγκαῖον δ' ὅπῃ ἅπομεν τεθεὶ τὰ τοιαῦτα ὅσα σμικρὰ καὶ πολλὰ, νομοθέτην μὲν ἐκλείπειν. θεὺς δ' ἐμπείρους ἀεὶ κατ' οἰκειωφὴν γιγνομένους αὐτῶν, ἐκ τῆς χρείας μανθάνοντας τάττεσθαι. καὶ ἐπανορθουμένους, κινεῖν κατ' οἰκειωτόν, ἕως ἂν ὅρος ἱκανὸς δόξῃ τῶν θυόντων νομίμων καὶ ἐπιτηδευμάτων γεγονέναι. χρόνος μὲν οὖν μέτριος ἅμα καὶ ἱκανὸς γίγνοιτ' ἂν τῆς ἐμπειρίας δικαιτήριος. θυσιῶν τε καὶ χορειῶν ἀεὶ πάντα καὶ ἕκαστα ταχθείς. ζῶντος μὲν τοῦ τάξαντος νομοθέτου κοινῇ. τέλος δὲ χόντος, αὐτὰς ἑκάστας τὰς ἀρχὰς, ἃς θεὺς νομοφύλακας ἐς φθονοῦσας τὸ παραλειπόμενον τῆς αὐτῶν ἀρχῆς ἐπανορθοῦσθαι μέχριπερ ἂν τέλος. Ἔχειν ἕκαστον δόξῃ τοῦ κακῶς ἴδρυσθαι. τό τε δὴ ἀκίνητα διμένειν, ἥδη χρῆσθαι μετὰ τῶν ἄλλων νόμων, οὓς ἕταξε καταρχὰς ἀθεὶς αὐτὸς νομοθέτης. ὧν πέρι, κινεῖν μὲν ἐκόντα μηδέποτε μηδεὶ· εἰδὲ τις αὐάγκη δόξειέ ποτε καταλαβεῖν, πάσας μὲν τὰς ἀρχὰς χρὴ ξυμβούλους. πάντα δὲ ἦν δῆμον, καὶ πάσας θεῶν μαντείας ἐπελθόντας, ἐὰν συμφωνῶσι πάντες οὕτω κινεῖν· ἄλλως δὲ μηδέποτε μαλαμῶς. ἀλλὰ ἦν κωλύοντα ἀεὶ κατὰ νόμον πρατεῖν· ὀφθὸν τὸς οὖν ἡ ὀπνίκα τῶν πάντ' ἡ ἅπασι

γιγνόμενον ἔτι σκοπῶν καὶ σκοπούμενος ὑπ' ἄλλων, κατὰ τοῦτ' ἐαυτῷ καὶ πρέπον τα ἐς παίδων κοινωνίαν καὶ γένεσιν ἐξευρηκέναι πιστεύει, γαμέτω μὲν πᾶς, ὃς ἂν τῶν πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν. ἡ δὲ πρέπον καὶ ἡ ἁρμόττον ὡς χρὴ λέγειν, πρῶτον ἐπακουσάτω. δεῖ γὰρ ὡς φασὶ κλεινίαν ἔμπροσθεν τοῦ νόμου, προοίμιον οἰκεῖον εἰκάσαι τῷδε μουσικόν. ΚΛ. καλλίστη ξένε διεμνημόνευσας· ἔλαβές τε τοῦ λόγου καιρὸν καὶ μάλ' ἐμοὶ δοκοῦσ' εἶναι σύμμετρον. ΑΘ. εὖ λέγεις ὦ παῖ. τίνων φῶμεν ἀγαθῶν πατέρων φῶ̃λε, τοὺς παρὰ τοῖς ἔμφροσιν εὐδόξους γάμους χρὴ γαμεῖν· ὅσοι παραινοῦσι καὶ μὴ φεύγειν ἐν τῶν πέντε, μηδὲ ἐν τῶν πλουσίων διώκειν διαφθείροντες γάμον. ἀλλ' ἐκεῖ τἄλλα ἴσάζειν ἐν ὑποδεεστέρου ἀεὶ τιμῶντα, εἰς οἷ κοινωνίαν ξυοισόμενοι. τῇ τε γοὺν πόλει, ξύμφορον αὖ ἔπι παύ τῃ, ταῖς τε ξυοισούσαις ἑστίαις. ἡ γὰρ ὁμαλὸν καὶ ξύμμετρον, ἀκρατοῦ μυρίῳ δικαφορᾶς πρὸς ἀρετήν. κοσμίων τε πατέρων χρὴ προθυμεῖσθαι γίγνεσθαι κηδεστὴν ἐν αὐτῷ ξυνειδότα ἐπαμύτορον ἅμα καὶ θᾶττον τοῦ δόντος πρὸς παῖσας ταῖς πρά ξεις φρόνιμον. ἐν δ' ἀναντίοις πεφυκότα αὐδὴ τοιαυτία χρὴ κινδύνατα πορεύεσθαι. καὶ κατὰ παντὸς ἓς ἔστω μῦθος γάμου. ἐν γὰρ τῇ πόλει δεῖ συμφρόνητα μνηστεύειν γάμον ἔνιστον οὐκ ἔνδιστον αὐτῷ. φθείρεται δ' πως πᾶς ἀεὶ κατὰ φύσιν, πρὸς ἐν ὁμοιότατον αὑτῷ. ὅθεν ἀνώμαλος ἡ πόλις ὅλη γίγνεται, χρήμασί τε καὶ τρόπων ἕξιν. ἐξ ὧν ἃ μὴ βουλόμεθα ξυμβαίνειν ἡμῖν, καὶ μάλιστα ξυμβαίνει ταῖς πλείσταις πόλεσι· ταῦτα δὴ τῷ λόγῳ μὴ νόμῳ προστάττειν μὴ γαμεῖν πλούσιον πλου σίου· μὴ δὲ πολλὰ διωκόμενον πράττειν, ἄλλον τοιοῦτον. βάττους δὲ ἕξει πρὸς βραδυτέρους, καὶ βραδυτέρους πρὸς θάττους ἀναγκάζειν τῇ τῶν γάμων κοινωνίᾳ πορεύεσθαι, πρὸς τὸ μιλθίκα εἶναι, καὶ ζημιῶν αἰτιᾶσθαι πολλῶν. οὐ γὰρ ῥᾴδιον οἰκεῖν, ὅλῃ πόλιν εἶναι δεῖ λίκλω κρατῆρος κεκραμένῳ· οὗ μεν νόμος μὲν ὅτος ἐγκεχυμένος, ζεῖ κολαζόμενος δὲ ἔσω ὑφορᾷ ἑτέρου θεοῦ, καὶ λιὼ κοινωνίαν λαβών, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται. τοῦτ' οὖν γιγνόμενον ἐν τῇ τῶν παίδα μίξε, σιορᾶν ὡς ἔπος εἰπεῖν, δυνατὸς οὐδείς. τούτων δὴ χάριν ἐὰν μὲν νόμῳ τὰ τοιαῦτα ἀναγκαῖον. ἐπᾴδοντα δέ, πείθειν πειρᾶσθαι, λιὼ τῶν παίδων ὁμαλότητα αὐτῶν αὐτοῖς, τῆς τῶν γάμων ἰσότητος, ἀπλείστου χρημάτων οὔσης, τοῦδε πλείονος ἕνεκον ποιεῖσθαι. καὶ λιὸ νείδους ἀποφέρειν ἐν τοῦδε τὰ χρήματα ἐν τοῖς γάμοις ἐαυσδεκότα, ἀλλὰ μὴ χρεπτῷ νόμῳ βιαζόμενον· τοῦδε γάμων δὴ ταῦτ' ἔστω παρεμύθια λεγόμενα. καὶ δὴ καὶ τὰ ἔμπροσθεν ζούτων ῥηθέντα ὡς χρὴ τῆς ἀεγενοῦς φύσεως αὐτίχεσθαι, τῷ παίλεσ' παίδων καταλείπουλι ἀεὶ τῷ θεῷ ὑπηρέτας αὐτοῦ αὐτῷ παραδίδοναι. πάντα οὖν ταῦτα καὶ ἴλι πλείω, τῆς αὖ ἕπει τοῦδε γάμων ὡς χρὴ γαμεῖν, προοιμιαζόμενος ὀρθῶς· αὖ δ' ἄρα τῆς μὴ πείθηται ἑκών, ἀλλότερον δὲ αὐτὸν καὶ ἀκουσιώτερον ἐν τῇ πόλει ἔχῃ, καὶ ἄγαμος ὢν γίνηται πεντηκοντούτης, ζημιούσθω κατ' οἰκεῖον ἕκαστον· ὁ μέγιστον μὲν τίμημα κεκτημένος, ἑκὼν ἐν ὁρκωμοσίᾳ. ὁ δὲ δεύτερον, ἑβδομήκοντα. τέτον δέ, ἑξήκοντα. ὁ δὲ τὸ τρίτον, τεσσαράκοντα. ἕβδομον δ' ἔστω τῆς οὐσίας ἑκάστου. ὁ δὲ μὴ ἑκτήνων κατ' οἰκεῖον, δεκαπλάσιον ὀφειλέτω. πρασσέσθω δέ, ὁ ταμίας τῆς θεοῦ· μὴ ἐκ πραξάσθω δέ, αὐτὸς ὀφειλέτω. καὶ οἱ ταῖς θυγατράσι τῆ τοιούτου, λόγον ὑπεχέτω πᾶσι. ἐς μὲν οὖν χρήματα ὁμῆ θλεν γαμεῖν, ταῦτα ζημιούσθω· τιμῆς δὲ παρὰ τῶν κεκτημένων ἄτιμος πόλεως ἔστω. καὶ μαθεῖν ὑπακουέτω μᾶλλον αὐτῷ ἑκὼν τῶν κρεῖττον. ἐὰν δὲ κολάζειν τινὰ ἐπιχειρῇ, πᾶς τῷ ἀδικουμένῳ βοηθείτω καὶ ἀμυνέτω· μὴ βοηθῶν δὲ ὁ παρακαλούμενος, δειλός τε ἅμα καὶ κακὸς κρῖνε τοῦ νόμου πολίτης εἶναι λεγόσθω. τοῦδε δὲ προικὸς, εἴρηται μὲν καὶ πρότερον, ἐρήσθω δὲ, πάλιν. ὡς ἴσα αὐτὶ ἴσων δεῖ, τῷ μήτε λαμβάνοντι, μήτ' ἐκδιδόντι διὰ χρημάτων ἀπορίαν, δίδοσιν τοὺς πέντε. τὰ γὰρ ἀναγκαῖα, ὑπάρχοντά ὅτι πᾶσι τῶν αὐ ταύτῃ τῇ πόλει. ὕδατος δὲ ἕπεσθαι γυναιξὶ, καὶ λουτέα ταπεινὰ καὶ ἀπλοῦς δεῖ χρῆμα-

τα τοῖς γάμασι γίγνοιτο ἄν. καὶ ὁ μὲν πειθόμενος, οὐ τῶν καλῶν ὁρῶν τοῦτ' ἄν· ὁ δὲ μὴ πειθόμενος, ἀλλ' ἢ ὀλοὺς ἢ λαμβάνων πλείονι ἢ πιστήσηται ἄξιος ὀργῶν εἰθύνος χάειν, ὁ μὲν, μνᾶς, ὁ δὲ, τεττάρων ἢ μναίων, ὁ δὲ, δυοῖν μναῖν, ὁ δὲ μέγιστον τίμημα κεκτημένος, ὀφειλέτω μὲν τῷ δημοσίῳ, ὅσου ἂν ἕτερον· τῷ δὲ βαθεῖ ἢ λαφυρῷ, ἰσχὺν ἴσω τῆς ὕβρεως τε καὶ τοῦ βάρους. πρακτόντων δὲ τὰ μέγιστα βουλῶν ἐν ἀγορᾷ καθάπερ ἐρρήθη τῶν μὴ γαμουμένων πέρι, νεῦς ταμίας ἐκ πράξεων ἑκάστου τε τοὺς τῆς ὕβρεως, ἢ παρ' αὐτῶν ἑκάστοις πλὴ ζημίας ἐκτίνειν. ἐγγύᾳ δὲ εἶναι κυρίαν, παῖδες μὲν πρῶτον. ἔπειτα δὲ, πάππου. τελευτὴν δὲ, ἀδελφῶν ὁμοπατρίων. ἐὰν δὲ μηδὲ ἐξ ἑνὸς τούτων, πλὴ πρὸς μητρὸς μέχρι ἓξ εἶναι κυρίαν ὡσαύτως ἐὰν δ' ἄρα τύχητις ἀνήρ, συμβαίνει νεῦς ἐγγύτατα γένους ἀεὶ κυρίους εἶναι μέχρι τῶν ἐπιτρόπων. ὅσα δὲ προτέλεια γάμων ἢ ἄλλη τοῦδε τὰ βιαίως ἰδρυργάσ μελλόντων ἢ γιγνομένων, ἢ γεγονότων προσήκουσάν ἔδει τελεῖσθαι, τοὺς ἐξηγητὰς ἐρωτῶντα χρὴ καὶ πειθόμενον ἐκείνοις ἕκαστον ἡγεῖσθαι, πάντα ἑαυτῷ μετείως γίγνεσθαι. τοῦδε δὲ τῶν ἐγκλήσεων, φίλους μὲν χρὴ καὶ φίλας, μὴ πλείους πέντε ἑκατέρων συγκαλεῖν. συγγενῶν δὲ καὶ οἰκείων ὡσαύτως ὅσους τοὺς ἄλλους ἑκατέρων. ἀπόλωμα δὲ μὴ γίγνεσθαι πολίτου, ἢ κατὰ πλὴ οὐσίαν μείονί. τῷ μὲν εἰς χρήματα μείζω, μναῖν· τῷ δ' ἥμισυ τοῦ ὅσου τοῦτου. ὃς δ' ἂν ἐξ ὧν τοῦτον, καθάπερ λέγεται βίαιον ἐκφέρῃ τὸ τίμημα. καὶ ἂν μὲν πειθόμενον τῷ νόμῳ ἐπαινεῖν χρὴ πάντας· ἂν δὲ ἀπειθοῦντα, κωλαζόντων οἱ νομοφύλακες, ὡς ἀπειρόκαλόν τε ὄντα καὶ ἀπαίδευτον, τῶν τοῦδε τὰς νυμφικὰς μούσας νόμων. πίνειν δὲ εἰς μέθην, οὔτε ἄλλοθί που πρέπει, πολλῷ δὲ ταῖς τῶν ἄνω δύντος θεοῦ ἑορταῖς, οὔτ' ἀσφαλὲς οὔτ' οὖν δὴ τοῦδε γάμους, ἐπουσιάζοντα δὲ οἷς ἔμφρονα μάλιστα εἶναι πρέπει, νήφοντι καὶ νυμφίοις, μετὰ κόλπου δὲ συμπαίδων βίου μετὰ λάβητον τας, ἅμα δὲ καὶ ὁ γενάμενον, ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνεται. ὀρθὸν γὰρ ἄδηλον, ὁπόταν νὺξ ἢ φῶς αὐτὸ γοητεύσει μετὰ θεοῦ. καὶ πρὸς τούτοις δεῖ μὲν τῶν σωμάτων διακεχυμένων κατὰ μάθησ, γίγνεσθαι πλὴ ταυτουρήσαι· ἀλλ' ὅπως ἀκόλαστος ἡσυχαίου τε οἱ μόρια ξυϊστάσθαι ὁ φυόμενον. ὁ δὲ διοικούμενος, αὐτός τε φθείρεται πάντη καὶ φθορεῖ, λυπῶν κατά τε σῶμα καὶ ψυχήν· ἀσπόρευτον οὖν παράφορος ἅμα καὶ κακὸς ὁμιθύειν, ὥστ' ἀσώματα μὲν ἄπτα, καὶ οὐδὲν εὐθύπορον ἦθος οὐδὲ σῶμα ἐκ τῶν εἰκότων γοητεύσει ποτ' ἄν. δὲ μᾶλλον μὲν ὅλον οἰκαδ' ἦν καὶ ζῶον χρὴ, μάλιστα δὲ ὁπόσον ἂν γένῃ χρόνου, βλακεῖσθαι καὶ μὴ πράττειν, μήτε ὅσα νοσώδη εἰκότα εἶναι, μήτε ὅσα ὕβριος ἢ ἀδικίας ἐχόμενα· εἰς γὰρ τὰς τῶν γεγονότων ψυχὰς καὶ σώματα ἀναγκαῖον ἐξομοργνύμενον, ἐκ τυπτοῦσθαι καὶ πίπτειν πάντη φαυλότερα. διαφθόρους δὲ ἐκείνῳ πλὴ ἐμβραν καὶ νύκτα ἀπέχεσθαι τῶν τοῦδε τὰ τοιαῦτα. ἀρχὴ γὰρ καὶ θεὸς ὁ ἀνθρώπεις ἐορυμένη, σώζει πάντα, τιμῶσαν τῆς προσηκούσης αὐτῇ παρ' ἑκάστου τῶν χρωμένων λαγχάνει. νομίσαντα δ' εἶναι χρὴ τὸν γαμοῦντα, ταῦτ' ἀσφαλῆ ταῖν ὁ τῷ κλήρῳ, πλὴ ἑτέρᾳ. δεῖ ποιεῖν γίγνεσθαι καὶ τροφίμῳ· χωρεῖσθαι τ' ἐκ παίδων καὶ μητρὸς, ἐν γάμοις ἐκεῖ ποιεῖσθαι καὶ πλὴ οἰκησιν καὶ πλὴ τροφὴν αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων. ὁ γὰρ ταῖς φιλίαις ἐὰν μὲν πόθος οὗ πις, καλῶς καὶ σωφρόνως ἐκείνῳ πλὴ ὑμβραν καὶ νύκτα ἀπέχεσθαι τῶν τοῦδε τὰ τοιαῦτα. ἐὰν δὲ χρόνου πόθον, ἀκριβεῖν ἀλλήλων ποιεῖ ἐπιδρόλαις πλησμονῆς. ὧν δὴ χάριν μέχρι μὲν τῆς γυναικὸς οἰκείοις παρούσαις χρὴ τοὺς αὐτῶν οἰκήσεις, δεῖ ἐς ἀποικίαν ἀφικνουσμένους αὐτοὺς, ἐπισκοφοῦντας τε ἅμα καὶ ἐπισκοπουμένους οἰκεῖν. γενῶντάς τε καὶ ἐκ τρέφοντας παῖδας καθάπερ λαμπάδα τὸν βίον παραδιδόντας ἄλλοις ἐξ ἄλλων. διαπαύοντας δὲ ἀεὶ θεοὺς κατὰ νόμους· κτήματα δὲ τὰ μεταξὺ ποῖα αὖτις κεκτημένες, ἐμμελισάτην οὐσίαν κέκτηται. τὰ μὲν οὖν πολλὰ, οὔτε νοῆσαι χαλεπὸν, οὔτε κτήσασθαι· τὰ δὲ δὴ τῶν οἰκείων, χαλεπὰ πάντα. τὸ δ' ἄλιον οὐκ ὀρθῶς πως, καίπερ ἂν χρέπειν, ὀρθῶς τοῦδε αὐτῶν λέγομεν. σαφῆ γὰρ ταῖς χρείαις καὶ κατὰ τὰς χρείας αὖ ποιούμενα τοῦδε λοῦ-

λων τὰ λεγόμενα. ΜΕ. Ῥᾴω δ' αὖ ἴσως λέγομεν. οὐ γάρ που μανθάνομεν ὦ ξεῖν' ἃ λ. ταυτὶ φράζεις. ΑΘ. καὶ μάλα γ' ὦ μάλλι' εἰκότως. ἁπάντων γὰρ τῶν Ἑλλήνων, ἡ λακεδαιμονίων εἰλωτεία τοιαύτην ἀπορίαν παρέχεται αὖ καὶ ἔχειν. τοῖς μὲν, ὡς δῦ. τοῖς δ', ὡς οὐκ δῦ γε μὴν ἀκίνητα. ἐλάττω δὲ ἢ, τε ἡρακλειωτῶν δουλεία τῆς τῶν μαριανδυνῶν καταδουλώσεως ὄφιν αὖ ἔχει. ὁ θεταλῶν τ' αὖ πενεστικὸν ἔθνος, εἰς ἃ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα βλέψαντας ἡμᾶς, τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν, ὃ δὴ παιρὼν τῷ λόγῳ ἴτυχον εἰπών· καὶ σύμεικότως τί ποτε φράζοιμι ἱράσασθαι. ὁ δ' ἔστιν. ἴσμεν ὅτι που πάντες ἕτοιμοι αὖ, ὡς χρὴ δούλους, ὡς δύμενεστάτους ἐκτᾶσθαι καὶ ἀρίστους. πολλοὶ γὰρ ἀδελφῶν ἧσσ' δοῦλοι καὶ υἱέων τισὶ κρείττους πρὸς ἀρετὴν πᾶσαν γενόμενοι, σεσώκασι δεσπότας καὶ κτήματα· τάς τε οἰκήσεις αὐτῶν ὅλας· ταῦτα γὰρ ἴσμεν που τοῖς δούλων λεγόμενα. ΜΕ. Τί μήν. ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ τοὐναντίον, ὡς ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης. οὐδὲ πιστεύειν οὐδέ πω τ' οὐδὲν τῷ γένει δεῖ φρονοῦν κεκτημένον. ὁδὲ σοφώτατος ἡμῶν τῶν ποιητῶν, καὶ ἀπεφήνατο ὀρθῶς τὸ δὴς ἀγορεύων, ὡς ἥμισυ γάρ τε νόου φησὶν ἀπαμείρεται εὐρὺ πελάσσῃ, Ἀνδρῶν, οὓς ἂν δὴ καταδουλίσωσι. ταῦτα δὴ διαλαβόντες ἔνιοι τοῖς διανοήμασιν, οἱ μὲν πιστεύουσί τε οὐδὲν γένει οἰκετῶν· καταδὲ θηρίων φύσιν κείρουσι καὶ μάστιξιν οὐχὶς μόνον, ἀλλὰ πολλάκις ἀπορράζονται δούλασι τὰς ψυχὰς τῶν οἰκετῶν· οἱ δ' αὖ τἀναντία σῴζουσι τούτων πάντα. ΚΛ. Τί μήν· τί οὖν δὴ χρὴ ποιεῖν τούτων ὦ ξεῖν' διαφερομένων οὕτω περὶ τῆς ἡμετέρας αὖ χώρας, ἡμᾶς· τῆς τε κτήσεως ἅμα καὶ κολάσεως τῶν δούλων περί. ΑΘ. Τί δ' ὦ κλεινία δῆλον, ὡς ἐπειδὴ δύσκολόν ἐστι θρέμμα ἄνθρωπος, καὶ πρὸς πᾶν αἰσχρὸν αἰκίας διόρισον, τὸ, δούλου τε ὀργῇ διορίζεσθαι καὶ ἐλάττωρον καὶ δεσπότην, οὐδαμοῦς ἄχρηστον εἶναι τε καὶ γίγνεσθαι φαίνεται. χαλεπὸν δὴ τὸ κτῆμα. ἔργῳ γὰρ πολλάκις ἐπιδέδεικται περὶ τὰς μαστιγίων συχνὰς ἐκθειάσεις ἀποτάσεις γίγνεσθαι· καὶ περὶ γε τὰς τῶν ἐκμιᾶς φωνῆς φόλους οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα καὶ ξυμβαίνει· καὶ ἔτι τῶν λεγομένων περὶ λίνων, τῶν περὶ πᾶν ἰταλίαν γιγνομένων, παντοδαπὰ κλοπῶν ὀργά τε καὶ παιδήματα. πρὸς ἅπαντα βλέψαντα, διαπορήσεις, τί χρὴ σῴζειν περὶ ἁπάντων τῶν τοιούτων. δύο δὴ λείπεσθον μόνω μηχανά. μήτε παιτειώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ἐφ' ὅσον δουλεύσειν, ἀσυμφώνους τε εἰς δυνάμιν ὅτι μάλιστα. χρέφειν δ' αὐτοὺς ὀρθῶς, μὴ μόνον ἐκείνων ὕπερθε, σπλέονδε αὐτῶν προτιμῶντας, ἢ δὲ χροφὴ τῶν τοιούτων, μήτε τι ναὔβειν, ὑβρίζειν εἰς τοὺς οἰκέτας. ἦττον δὲ ἐὰν δυνατὸν ἀδικεῖν ἢ τοὺς ὀφ' ἵσου. διάφθορος γὰρ, ὀφύσει καὶ μὴν πλαστῶς σέβων πῶ δίκην, μισῶν δ' ἔντος τὸ ἄδικον οὐ τούτοις τῶν αὐθρώπων, οὐ δὲ αὐτῷ ῥᾴδιον ἀδικεῖν. ὁ πρὸς τὰ τῶν δούλων οὕτω ἦθη καὶ πράξεις γιγνόμενός τις ἀμέμπτως τοῦτε αἰσθάνοιτ' ἄν περὶ καὶ ἀλίκου, ἀνείρειν εἰς ἀρετὴς ἔκφυσιν ἱκανώτατος αὖ εἴη· ταῦτην δ' ἔτ' εἰπεῖν ὀρθῶς ἅμα λέγεται ἐπί τε δεσπότῃ καὶ τυράννῳ, καὶ πᾶσαν δωμαστείαν δωμαστένουσι, πρὸς ἀσθενίστερον ἑαυτὸ. κολάζειν γε μὴν οὐ μίκη δούλους ἀεί· καὶ μὴ νουθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους θρύπτεσθαι ποιεῖν· τὴν δ' οἰκέτου πρόσρησιν, χρὴ χρὸν ἐπίταξιν πᾶσαν γίγνεσθαι. μὴ προσπαίζοντας μηδαμῇ μηδαμῶς οἰκέτας. μήτ' οὖν ἐλεύθερα μήτ' ἄρρησιν. ἃ δὴ πρὸς δούλους θλοῦσι πολλοὶ σφόδρα αἰσχίστως θρύπτοντες, χαλεπώτερον ἀπορράζεσθαι ἐν βίον, ἑκείνοις τε αὖ χεσθαι, καὶ ἑαυτοῖς ἄρχειν. ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν ὅτε τις οἰκέτου ἡ ταπεινοφυσμένος εἰς δυνάμιν εἴη, πλήθει καὶ ἐπιτηδειότητι, πρὸς ἰσότητας τὰς τῶν ὅλων παραβεβηκὼς, τὸ δὴ μετὰ τοῦτο, οἰκείσεις χρὴ διαγράφειν τῷ λόγῳ. ΚΛ. Ἔστω μὲν οὕτω.

ΑΘ. Καὶ ξυμπάσης γε ὡς ἔπος εἰπεῖν ἔοικε τῆς οἰκοδομικῆς περὶ, τὴν γε δὴ νέαν καὶ ἀοίκητον ἐν τῷ παρόντι πόλιν ἐπιμελητέον εἶναι, τίνα χρόπον ἔκα-

τα ἔξω τούτων, περὶ τ' ὁδοὺς καὶ τείχη. γάμων δ' ὧν ἔμπροσθεν ταῦτα ὦ κλεινία. νῦν δ' ἐπὶ τὸν λόγον γίγνεται καὶ μάλ' ἐγχωρεῖ ταύτη ἴέναι πάνυ. ὀρθῷ μὲν, ὅταν γίγνωνται ταῦτ', ἔμπροσθεν τῶν γάμων ἐὰν δοκῇ ἐθέλη ποιήσαντες ἱκανὰ ἤδη τότε ἰέναι τοῖς τοιούτοις ἀπὸ τελούμενα. νῦν δὲ μόνον ὅσον ὑπὲρ τύπου αὐτῶν δ' ὀλίγων ἐπιξέλθωμεν. κλ. ἴσως μὲν οὖν. ΑΘ. τὰ μὲν δὴ οἰκεῖα ἱερὰ, πᾶσαν πρόνοιαν τήν τε ἀγορὰν χρὴ κατασκευάζειν, καὶ πρὸ πόλεως ὅλης ὡς κύκλῳ, πρὸς τοῖς ὑψηλοῖς τῶν τόπων, ὑδρηίας τε καὶ καθαρότητος χάριν. πρὸς δὲ αὐτοῖς οἰκήσεις τε ἀρχόντων, καὶ δικαστηρίων· ὧν δὴ τὰς λίκας ὡς ἱερωτάτοις οὖσι λύοντάς τε καὶ λύσοντας. τὰ μὲν ὡς ὅσιον πέρι, τὰ δὲ καὶ τοιούτων θεῶν ἱερώματα· καὶ ὧν οὕτοις δικαστήρια· ὧν δὴ αἵ, τε τῶν φόνων πρέπουσαι λίκαι γίγνοιντ' ἄν, καὶ ὅσα θανάτων ἄξια ἀδικήματα· τοῦδε δὲ τειχῶν ὧ μέγιλλε, ἴσως γ' ἂν τῇ ἀναφορᾷ ξυμφέροιμεν, ἃ καθύλλειν ἐᾶν ὧν τῇ γῇ κατακείμενα τὰ τείχη. καὶ μὴ ἐπανιστάναι τῶνδε εἶναι καλῶς μὲν καὶ ὁ ποιητικὸς ἐνταῦθ' αὐτῶν λόγος ὑμνεῖται, ἃ, χαλκῶν καὶ σιδηρᾶν δεῖν εἶναι τὰ τείχη μᾶλλον, ἢ γήϊνα· δεῖ μέντοι ἔτι πρὸς τοῦτοις, γέλωτ' ἂν δικαίως πάμπολλον ὄφλοι· ἃ κατ' ὀλίγον τὸν μὲν ἐκ πίμπειν εἰς πλὴν χώραν τοὺς νέους· τὰ μὲν, σκάλλοντας, τὰ δὲ, ταφρεύοντας· τὰ δὲ, καὶ πλάττοντας οἰκοδομίσιον ἔρξοντας τοὺς πολεμίους, ὡς δὴ τῶν ὅρων τῆς χώρας, οὐκ ἐάσοντας ἐπιβαίνειν, τεῖχος δὲ τοῦ Καλοῖμεθα, ἔ πρῶτον μὲν πρὸς ὑγίειαν ταῖς τόλιτον οὐδαμῶς συμφέρει. πρὸς δὲ ἵνα μαλθακὸν ἕξιν ταῖς ψυχαῖς τῶν οἰκησώντων ἔθοι πιέειν, προκαλούμενον εἰς αὖτο κατα φεύγοντας μὴ ἀμύνασθαι τοὺς πολεμίους. μηδὲ τῷ φρουρεῖν ἀεί ἵνα σ' ὁ αὐτὴ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, τύπῳ τῆς σωτηρίας τυγχάνειν. τείχισι δὲ καὶ πύλαις διανοεῖσθαι φραχθέντας τε καὶ καθύδοντας, σωτηρίας ἕνεκα ἔχειν μηχανάς, ὡς ἐοῦσι μὲν ἀνδρῶν γεγονότας· ἀγνοοῦντας δ' αὖ πῶ ῥαστώνῃ, ὡς ὄντως ἔστιν ἐκ τῶν πόνων. ἐκ ῥᾳστώνης δ' ἁμοῦ τῆς ἀφροσύνης καὶ ῥᾳθυμίας πικρὰ γίγνεσθαι πάλιν. ἀλλ' ἐπὶ τεῖχός γε χρὴ ἀνθρώποις εἶναι, τοῖς οἰκοδομίας χρὴ τοῖς τῶν ἰδίων οἰκήσεων οὕτως ἐξ ἀρχῆς βάλλεσθαι, ὅπως αὖ ἡ πᾶσα ἡ πόλις ὑπὸ τεῖχος. ὁ μαλθακότητί τε καὶ ὁμοιότητι ἐς τὰς ὁδοὺς πασῶν τῶν οἰκήσεων ἐχουσῶν ὑδρηίαν. ἰδεῖν τε οὐκ ἀνθρώπου μᾶς οἰκίας χρῆμα ἐχούσης αὐτῆς. εἴς τε πῦ τῆς φυλακῆς ῥαστώνῃ, ὅλῳ καὶ παντὶ πρὸς σωτηρίαν γίγνοιτ' ἂν διάφορος. τούτων δ' ἴσως αὖ μὲν ἃ τὰ καταρχὰς οἰκοδομούμενα, μέλειν μὲν μάλιστα τοῖς οἰκοῦσι πρέπον αὖ εἶναι, τοὺς δὲ ἀεὶ τυπόμενους ἐπιμελεῖσθαι. καὶ προσαναγκάζοντας, τὸν ὀλιγωροῦντα ζημιοῦντας. καὶ πάντων δὴ τῶν κατὰ τὸ ἄστυ, καθαρότητός τ' ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ὅπως ἰδιώτης μηδεὶς μηδὲν πῶν τῆς πόλεως, μήτε οἰκοδομήμασι, μήτε οὖν ὀρύγμασιν ἐπιλήψεται. καὶ δὴ καὶ ὑδάτων ὧν ἐκ σίδος δεῖ ῥεῖσθαι τούτους ἐπιμελεῖσθαι χρεών. καὶ ὅσα αὖ τὸς πόλιως, ἢ ὁπόσα ἔξω πρέπον αὖ οἰκεῖν εἶη. ταῦτα δὲ πάντα ξυνιδόντες ταῖς χρείαις οἱ νομοφύλακες, ἐπινομοθετοῦντων καὶ πῶν ἄλλων ὁπόσα αὖ ὁ νόμος ἐκλείπει δ' ἀχρεῖαν. ὅ τε δὴ ταῦτά τε καὶ τὰ τοῦδε ἀγορᾶ οἰκοδομήματα καὶ τὰ τοῦδε τὰ γυμνάσια, καὶ πάντα ὅσα δὴ διασκευῆς κατασκευάσεις τοῦδε μόνα τοὺς φοίτητὰς καὶ διατάξ διάφορα, περιόμεθα ἐνθ' τὰ μεῖα τοὺς γάμους, τῆς νομοθεσίας ἕνεκα ἐχόμενοι. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. γάμοι μὲν γίνεσθω ὑμῖν ἔτι ὧν ἔστωσαν γεγονότες ὦ κλεινία. λίαν τε δὴ πρὸ παιδογονίας οὐκ ἐλάττων ἀσιωσίας γίγνοιτ' ἂν ἢ μεῖα ἕξιν· ἰὼ δή, τίνα χρόνον χρὴ ζῶν υμφίσιν τε καὶ νύμφαις, ἐν πόλει διαφθόσῃ τ' ἄλλων ἐσομένῃ· ἢ δὴ τ' νῦν εἰρημένων ἐχόμενον εἰπεῖν, οὐ πάντων δύκολόν τοῦτο. ἀλλὰ ὄντων ἐκ ὀλίτων τῶν ἔμπροσθεν νῦν, ἕξιν ἔτι ἐκείνων τῶν ἄλλων δυκρέστερον ἀκροᾶσθαι τῷ παλαίῳ. τόγε μὲν δὴ κοῦ ὀρθὸν καὶ ἀληθὲς εἶναι, πάντως ῥητέον ὦ κλεινία. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. ὅς τις διανοεῖται πόλιν ἀκροφύλαξ νέμειν τὰ δημόσια καὶ κοινὰ αὐτὸν χρὴ ζητεῖν πράττοντας, τ' ἢ ἰδίαν ὅσον αὐάπαυμ' ἢ ὀλίγον, ἀσχολίαν δὲ ἐκείνοις ἢ πῶ ἡμέραν ζῶν, ὅπως αὖ ἐθέλῃ, μὴ μὲν πάντα δὲ τάξεως

λεῖν γίγνεσθαι, προσήκοντος δὲ τὰ ἴδια ἀσκεῖσθαι, ἡγεῖται τά γε κοινὰ καὶ δημόσια ἰθέλοντας αὐτοὺς ζῆν διὰ νόμων, οὐκ ἐρθῶς διανοεῖσθαι. τίνος δὴ χάριν ταῦτα εἴρηται; τῷ Κ. ὅτι φύσομαι δεῖν ἡμῖν τοὺς νομοφύλακας, μηδὲν διαφθείροντας μηδὲ ἥττονα ὄντας πείσει πλὴ λίαν τοιαῦτα θαρρεῖν, ζῶν πρὸ τῶν νόμων χρόνον γενομένου· καὶ ἔστιν μὴ δὴ θαυμαστὸν ὃν ὅτι καταρχὰς πρῶτον ἐγένετο ὧν ζῆς παρ' ἡμῖν τὸ ποιῆς, πολέμου τινὸς αὖ ἢ ὡς γ' ἐκὼς νομοθετήσαντος, ἢ λιμοῦ τοῦτον πλὴ αὐτὴν δυνάμενον ἔχοντος πρὸς γνώμην, εἰ ὀλιγανθρωπίαις ἂν δὴ πολλῆς ἀπειράσας ἐχρήσθαι. γυμνασθέντες δὲ καὶ ἀσκηκότες ἱκανῶς χρήσασθαι τοῖς ξυμπίπτουσι, ἴσθ' ὅτι μάλα διαφόρως ἐς σωτηρίαν τὸν νόμιμον· καὶ κατέστη δὴ ὁπότε τινὶ ζημιοῦται τὸ ἐπιτήδευμα ὑμῖν τὸ τῶν ξυμπιτῶν. ΚΛ. Ξυνεπαινῶ. ΑΘ. Ὃ δὴ ἔλιπον ὅτι θαυμαστὸν ὂν τοῦτο ποτε καὶ φοβερὸν ἐπιτήδευμα τισὶ, νῦν οὐχ ὁμοίως δυσχερὲς τῷ προστάττοντι αὖ ἄλλα νομοθετεῖν αὐτό· τὸ δ' ἐξῆς τοῦτῳ, πῶς ποτὲ τὸ ἐρθῶς αὖ γίγνεσθαι γιγνόμενον· νῦν τε οὐδαμῇ γιγνόμενον, ὀλίγου τε ποιοῦν τὸν νομοθέτην τῶν ταῦτα ζόντων ἐς πῦρ ξαίνειν, καὶ μυρία ἕτερα θαυμάσια τοιαῦτα ποιοῦντα ὁρᾶν, οὐ ῥᾴδιον οὔτ' εἰπεῖν, οὔτ' ἐθέλοντα ἀποτελεῖν. ΚΛ. Τὸ δὴ λεγόμενον ὦ ξένε ἐπιχειρῶν λέγειν, ἔοικας σφόδρα ἀπορεῖν. ΑΘ. Κλύοις τ' ἄν, ἵνα μὴ πολλὰ διατείνωμεν γίγνεται τοῦτ' αὖ μάτην. πᾶν μὲν γὰρ ὅ τι τῶν αὖ πάλαι καὶ νόμου μετέχον οὐ πολὺ γίγνεται, πάντα ἀγαθὰ ἀπεργάζεται. τῶν δὲ ἀτάκτων, ἢ τῶν κακῶς τεταγμένων, λύει τὰ πολλὰ τῶν δὴ τεταγμένων ἄλλα ἕτερα. οὐ δὴ καὶ νῦν ἐφίεται περὶ τὸ λεγόμενον· ὑμῖν γὰρ ὦ κλεινὸν καὶ μέγιλλε, τὰ μὲν περὶ τοὺς ἄνδρας ξυστέλλει καλῶς ἅμα καὶ ὀρθῶς εἶπον θαυμαστῶς καθίστησιν, ἐκθεὶς ἀνὴρ ἀνάγκης· δὲ περὶ τὰς γυναῖκας οὐδαμῶς ὀρθῶς ἀνομοθέτητον μεθεῖται. καὶ οὐκ ἂν τὸ φῶς ἔκτεινε τῆς ξυστάσεως αὐτῶν ἐπιτήδευμα. ἄλλο καὶ ἄλλως γένος ἡμῶν τῶν ἀνδρῶν λαθραιότερον μᾶλλον καὶ ἐπικλοπώτερον ἔφυ τὸ θῆλυ ἢ τὸ ἀθανές. οὐκ ὀρθῶς ἔζηται τὸ νομοθέτου δύσταικτον ὂν ἀφεῖσθαι· δὲ τούτου μᾶλλον πολλὰ ὑμῖν παραλείπει. πολὺ ἄμεινον αὖ ἔχοντα εἰ νόμων ἔτυχεν ἢ ταυτί. οὐ γὰρ ἥμισυ μόνον ἕξειν ὡς δόξειεν αὖ δ' ὅλην τὰς γυναῖκας ἀκοσμήτως διοικούμενον. ὅπως δὲ ἡδέλεια ἡμῖν φύσις ἐστὶ πρὸς ἀρετὴν χείρων τῆς τῶν ἀνδρῶν, θεοῦ δοκεῖ διαφθορὰ πρὸς δ' ὅλον ἢ σὶ πλάσμα εἶναι. τοῦτ' οὖν ἐπανακλητέον καὶ ἐπανορθώσεως, καὶ πάντα σωτέον καθ' ὅσα κοινῇ ωμεξί τε καὶ ἀσθενέσιν ἐπιτηδεύματα βέλτιον πρὸς πόλεως διάλαμβάνειν. νῦν δὲ οὕτως ἔκταται τῶν ἀνδρῶν γένος οὐδαμῶς ἐς ζῆν δὲ τυχῶν, ὥστε οὐδὲ μνησθῆναι δεῖ αὐτῆς ὡ ἄλλοις γ' ἔστι πόποις καὶ πόλεσι νῦν ἔχοντος. ὅπου μὲν δὴ ξυσία τὰ πολιτεῖα πορεύεται διδυμόκρατα πόλιν εἶναι. πόθεν δή τις γε ὀρθῶς μὴ καταγελάσῃ ἐπιχειρήσει γυναῖκας προσβιάζεσθαι, πρὸ σπῶν καὶ πόνων ἀσκήσεσιν, φανδρὰν διωρεῖσθαι. τούτου γὰρ οὐκ ἔστιν ὅ, τι χαλεπώτερον αὖ ὑπομένει ζῆν τὸ γένος. ἀδισμεῖον γὰρ δολερὸν καὶ σκοτεινὸν ζῷον, ἀγόμενον δ' εἰς φῶς βίᾳ πᾶσαν αὐτὴν ἀσθενῆ, πολὺ κρατήσει τῷ νομοθέτου, τῷ δ' οὖν ἄλλο δι μὴ ἢ τὸν εἶπον, οὐ δ' αὖ τὸν λόγον ζῶν μένειν τὸν ἐρθὸν ἐνθέντα, αὖθις πάσης ζοῆς. οὐθαμᾶ δὲ ἴσως αὖ, εἰ δὴ δοκεῖ λόγου γ' οὕνεκα μὴ ἀτυχῆ τὸν τοῦτο πόσης τῆς πολιτείας γενέσθαι λόγον, ἐθέλω λέγειν, ὡς ἀγαθὸν ὄν καὶ πρέπον, εἰ καὶ σφῶν ξυμβαίνει ἀκούειν εἰ δὲ μὴ, ἐᾶν. ΚΛ. Ἀλλ' ὦ ξένε, θαυμαστῶς τόγε ἀκούσεται νῶν, πάντως που ξυμβαίνει. ΑΘ. Ἀκούωμεν δή. θαυμάσεται δὲ μάλιστα ἐαὐτὸν ἄνω θεόπτοθεν ἐπιχειρῶν δόξειν. ἀλλὰ γὰρ ἀπολαύομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἔστι τὸ κατεπεῖγον, τὸ μὴ πάντη πάντως σκοπεῖν τὰ τοῦτ τοὺς νόμους. ΚΛ. Ὀρθῶς εἴρηκας. ΑΘ. Πάλιν δίνεω ἀνθ' τὰ πρῶτα ἐπανακτώμεθα λεκτέα. οὐ γὰρ δὴ τόγε θεοῦτον χρὴ πάντ' αὖθρα ξυνοῆσαι, ὡς ἐν τῶν ἀνθρώπων γένεσις, ἢ τοπαράπαν ἀρχὴν οὐδὲ μίαν εἴληχεν, οὐ δ' ἔξει ποτέ γε τελευτήν· ἀλλ' ἀεὶ καὶ ἔστι πάντως. ἡ μηνός τις τῆς ἀρχῆς ἀφ' οὗ γέγονεν, ἀμήχανον αὖ χρόνου ὅσου γεγονὸς αὖ εἴη. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Τί δὲν πόλεων συστάσεις ἢ φθορὰς ἢ ἐπιτηδεύματα παντοῖα πάντων τῶν ἀνθρώπων ἢ

βρώπως καὶ πομάτων τὰ ἅμα καὶ βρωμάτων ἐπιθυμήματα παντοδαπὰ πάντως καὶ τοῖς πᾶσιν πλὴν γῆν, ἆρ' οὐκ οἰόμεθα γιγνόμενα, καὶ τροφὰς ὡρῶν παντοίας, οὐ δεῖς τὰ ζῷα μεταβάλλειν αὐτῶν παμποικίλοις μεταβολαῖς ἐκεῖ; ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Τί οὖν πιστεύομεν ἀμπέλους τὸ φανῆναί που ποτὲ πρότερον οὐκ οὔσας. ἀστάτως δὴ καὶ ἐλαίας, καὶ τὰ σήμερός τε καὶ νῦν σῦκα, τειπόλιμόντ' ἴσα τῶν τοιούτων γενέσθαι δίκαιον. οὐ δὲ δὴ μὰ δὴ ταῦτα ἦν τῷ χρόνῳ, μῶν οὐκ οἰόμεθα τὰ ζῷα καθάπερ νῦν ἐνθάδε πλὴν ἀλλήλων ἐσθίειν ζῆσθαι; ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Τὸ δὲ μὴ θηρεύειν ἀνθρώπους ἀλλήλους, ἴσως καὶ νῦν παραμύθιον ὀρθῶς πολλοῖς, καὶ ζώνασιν ἀκούσιον ὡ ἄλλοις, ὅτι οὐκ ἔστ' ἐν ὅπλοις γυμνασθῆναι. θήματά τε οὐκ ἦν τοῖς θεῖσι ζῷα· πίλασι δὲ καὶ μάλιστα καρφὶ δεδυμένοι, καὶ τοιαῦτα ἄλλα ἀγνὰ θήματα· σαρκῶν δ' ἀπέχοντο, ὡς οὐκ ὅσιον ὂν ἐσθίειν. οὐδὲ ζῶν τῶν θείων βωμοὺς αἵματι τε μιαίνειν. ἀλλὰ ὀρθῶς λεγόμενοι εἶσι γίγνονται ὑμῖν τοῖς τότε. ἀφύχων μὲν ἐχόμενοι πάντων. ἐμψύχων δὲ τούναντίον πάντων ἀπεχόμενοι. ΚΛ. Καὶ σφόδρα λεγόμενα ἆτ' εἰρηκας, καὶ πιστεύεται πιθανά. ΑΘ. Ῥᾳδίως οὖν δὴ τις αὖ ὑμῖν πάντ' ἐῤῥήθη τὰ νῦν. ΚΛ. Ὀρθῶς ὑπέλαβες ὦ ξένε. ΑΘ. Καὶ τοίνυν ἐὰν δύνωμαι, τὰ νῦν τοις ἑξῆς ὧ κλεινία πειράσομαι φράζειν. ΚΛ. Λέγεις καλῶς.

ΑΘ. Ὁρῶ πάντα τοῖς ἀνθρώποις εἰς τειπῆς χρείας καὶ ἐπιθυμίας ἠρτημένα. δεῖν ἀρετήν τε αὐτοῖς ἀγομένοις ὀρθῶς, ἢ τούναντίον ἀποβαίνει κακῶς ἀχθεῖσι· ταῦτα δ' ἴδιον, ἐδωδή μὲν καὶ πόσις ἅπασι γενομένοις ἦν τοῖς δὲ ἅπασιν, πᾶν ζῷον ἔμφυτον ὁρῶντα ἔχον, μισὸν οἷς ουτέ δεῖ ἢ μὴ αὐθαδίασε ἢ λέγοντος ἄλλου δεῖ πράττειν, πλὴν τοὺς ἡδονὰς καὶ ἐπιθυμίας τοὺς τοῖς δὲ ἅπαντα ταῦτα ἀποπληροῦντα λύπης τῆς ἀπόσους ἀεὶ δεῖν σφᾶς ἀπαλλάττειν. ζῆτη δὲ ἡμῖν καὶ μεγίστη χρεία καὶ ὅρως ἐύτακτος ὕσταις μὲν ὁρᾶται. διεπυρωτάτους δὲ τοὺς ἀνθρώπους μανίαις ἀποζάζεται πάντως, ὁ τοῖς πλὴν τὸ γένους αὐθεαὶ, ὕβρει πλείστη κόμενος. ἃ δὴ δεῖ τεία νοσήματα ζῆ πόντα εἰς ἢ ζίλτιον, παρὰ δ' λεγόμενον ἦδιον, τειὰ μὲν τοῖς μεγίστοις πειρᾶσθαι καὶ τίκειν φόβῳ καὶ νόμῳ καὶ τῷ ἀληθεῖ λόγῳ· προσχρωμένους μὲν τοῖς μούσαις τε καὶ ἀγωνίοισι θεοῖς, σβεννύσαι πλὴν αὖξειν τε καὶ ἐπιῤῥοιῶ· παίδων δὴ γίνεσι μετὰ τοὺς γάμους θῶμεν· καὶ μεῖζ γένεσι τροφὴν καὶ παιδείαν· καὶ τάχ' ἂν οὕτω πρῶτον τῶν λόγων, ὅ, τε νόμος ἡμῖν, ἵκανος πθραίνοιτο εἰς τοῦμπροσθεν ἐὰν ξυαίτια ἵνα καὶ ἀφικώμενοι εἰς τὰς τοιαύτας κοινωνίασ', ἔπι ἀρκ γυναικῶν, ἔπι ἀνδρῶν δεῖ μόνον γίγνεσθαι, προσμίξαντες αὖθις ἐγγύθεν, ἴσως μᾶλλον καὶ θόμεθα. τό, τε ἐπὶ προσθεν αὐτῶν ἴλε νεῦ ὄντα ἀνομοιότητα, τάξαντες αὐτὰ, ἐπὶ προσθεν ποιησόμεθα· καὶ ὅπερ ἐῤῥήθη, νεῦ δὴ καθόμεθά τε αὐτὰ ἀκεῖ βίστερον· μᾶλλόντε τοὺς προσήκοντας αὖθις καὶ πρέποντας νόμους αὖ θείμεν. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ΑΘ. Φυλάξωμεν δ' ἐνεῦ τῇ μνήμῃ τὰ νεῦ δὴ λεχθέντα. ἴσως γὰρ χρείαν ποτ' αὐτῶν πάντων ἕξομεν. ΚΛ. Τὰ ποῖα δὴ διακελεύῃ. ΑΘ. Ἐ τοῖς τειοὶ διοιζόμεθα ῥήμασι· βρῶσιν μὲν λέγομέν που, καὶ λύτδρον πόσιν. καὶ ἀφροδίσιον δέ τινα διακπέσιν ῥίπτον. ΚΛ. Παίτως ὦ ξένε μεμνήμεθά που τὰ νεῦ διακελεύῃ. ΑΘ. Καλῶς. ἐλθωμεν δ' ἐνθεν τὰ νυμφικά. διδάξοντές τε αὐτοὺς, πῶς χρὴ καὶ τίνα τρόπον θεοὺς παίδασ' ποιεῖσθαι. καὶ ἐὰν ἀρκ μὴ πείθωμεν, ἀπειλήσοντες ἴσι νόμοις. ΚΛ. Πῶς. ΑΘ. Μύμφιν χρὴ διανοεῖσθαι καὶ νυμφίον, ὡς ὅτι κάλλιστος καὶ ἀρίστους εἰς διώκαμνα ἀποδειξομένους παῖδασ' τῇ πόλει. πάντες δ' ἄνθρωποι κοινωνοὶ πάσης πράξεως, ἕνεκα μὲν αὖ προσίχωσι αὐτοῖς τε καὶ τῇ πράξει φρονοῦν, πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἀπεργάζονται. μὴ προσίχοντες δέ, ἅ μὴ ἔχοντες νοῦν, τἀναντία. προσίχοι δὴ καὶ ὁ νυμφίος τῇ τε νύμφῃ καὶ τῇ παιδοποιΐᾳ φρονοῦν. καὶ τὰ ταυτὰ δὴ καὶ ἡ νύμφη ἐξ ἴσου φρονοῦν τὸν χρόνον διαφθείρεσθαι, ὃν αὖ μήπω παῖδες αὐτοῖς ὦσι γεγονότες. ἐπίσκοποι δ' ἔστωσαν τούτων, ἃς ἑλόμεθα

γυναῖκας πλείους ἢ τ' ἐλάττους τοῖς ἀρχουσιν· ὁ πόσας αὖ δοκῇ προστάττειν τε, καὶ ὁπόταν πρὸς δὲ τῆς εἰληθύιας ἱερὸν ἑκάστης ἡμέρας ξυλλεγόμενα, μίχθαι τέλειον μέρους ὥρας· δεῖ δὴ συλλεχθέντα διαλελλάντων ἀλλήλας· εἴ τις τινὰ ὁρᾷ πρὸς ἄλλακτα βλέποντα αὔσορα ἢ καὶ γυναῖκα τῶν παιδοποιουμένων, ἢ πρὸς τὰ τεταγμένα ὑπὸ τῶν δὲ τοῖς γάμοις θυσιῶντα καὶ ὁρῶν γινομένων· ἢ δὲ παιδοποιία καὶ φυλακὴ τῶν παιδοποιουμένων, δεκέτης ἔστω, μὴ πλείω δὲ χρόνον, ὅταν εὔρῃσιν ἡ τῆς γενέσεως. αὖ δὲ ἄγονοί τινες εἰς ἔτος γίγνωνται τὸν χρόνον, μέχρι τῶν οἰκείων καὶ ἀρχουσῶν γυναικῶν, διαζεύγνυσθαι κοινῇ βουλευομένους εἰς τὰ πρόσφορα ἑκατέροις. ἐὰν δ' ἀμφισβήτησίς τις γίγνηται τοῖδε τῶν ἑκατέροις πρεπόντων καὶ προσφόρων, δίκας τῶν νομοφυλάκων ἑλομένους, οἷς αὖ ἐπιτρέψωσιν οἵδε καὶ τάξωσι τούτοις ἐμμένειν. ἐὰν οὖσαι δ' εἰς τὰς οἰκίας τῶν νέων ἀγυναῖκες· τὰ μὲν, νουθετοῦσαι, τὰ δὲ καὶ ἀπειλοῦσαι, παυόντων αὐτοὺς τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀμαθίας· ἐὰν δ' ἀλλωκαπῶσι πρὸς τοὺς νομοφύλακας ἰοῦσαι φραζόντων· οἵδ' εἰργόντων· αὖ δὲ καὶ ἑκεῖνοί πως ἀλλωκατήσωσι, πρὸς δὲ δημόσιον ἀποφλωαστῶν· ἀπαγράψαστές τε καὶ ὁ μόσαντες ἢ μὴν ἀλλωκατεῖν τὸν, μὴ τὸν, ζημίαν ποιεῖν· ὁ δὲ ἀπαγραφεὶς ἄζημος ἔστω· μὴ ἐλὼν δὲ δικαστηρίῳ τοὺς ἐπράψαντας· τῶν δὲ, μήτε εἰς γάμους ἴτω, μήτε εἰς τὰς τῶν παίδων ἐπιτελέσεις· αὖ δὲ ἴῃ, ζημιούσθω ὁ βουληθεὶς, ἀθῷος αὖ τὸν κολαζέτω· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τοῖδε γυναικὸς ἔστω νόμιμα· τῶν ὀβολῶν τῶν γυναικείων καὶ τιμῶν καὶ τῶν εἰς τοὺς γάμους καὶ γενέσεις παίδων φοιτήσεων, μὴ μετεχέτω, ἐὰν ἀκοσμοῦσα ὠσαύτως ἀπαγραφῇ καὶ μὴ ἕλῃ πλὴν λίχλω· ὅταν δὲ δὴ παῖδας γεννήσωνται κατὰ νόμους, ἐὰν ἀλλοδρίᾳ τῆς τοῖδε τὰ τοιαῦτα κοινωνῇ γυναικὶ, ἢ γυνὴ αὐτοῖ, ἐὰν μὲν παιδοποιουμένοις ἔτι, τὰ αὐτὰ ἐπιζήμια αὐτοῖς ἔστω, καθάπερ τοῖς εἰς γεγαμηκόσιν εἴρηται· μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ μὲν σωφρονῶν καὶ σωφρονοῦσα, εἰς τὰ τοιαῦτα πάντα ἔστω ἀδέκαιμος· ὁ δὲ ἐναντίον, ὁπαοτίως μαθὼν, μᾶλλον δὲ μαζέσθω· καὶ μετεζόντων μὴ τοῖδε τὰ τοιαῦτα τῶν πολλόνων αὐτομολήσαντα στῆλη κείσθω· ἀκοσμούντων δὲ νομοθετηθόντα ταύτη προσπίπτω καὶ τὰ τοὺς τότε τεθέντας νόμους. εἶον μὲν ἀρχὴ τοῦ παιᾶνος ἑκάστοις, ὁ πρῶτος ἐναυτὸς· ὃν γεγράφθαι χρεὼν ἐν ὁρῶσι παιζῴοις ζωῆς ἀρχὴν κούρῳ καὶ κόρῃ· παραγεγράφθω δὲ τοίχῳ λελακωμένῳ ἐν πόλει φατείᾳ· τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀεχόντων τῶν δὲ τοῖς ἕτεσιν ἀριθμουμένων· τῆς δὲ φατρίας ἀεὶ τοὺς ζῶντας μὴ γεγράφθαι πλησίον. τοὺς δὲ τετελευτηκότας τοῦ εἴου, ὀβελίσκον· γάμου δὲ ὅρον εἶναι, κόρῃ μὲν, ἀπὸ ἑκκαιδεκαετῶν, εἰς ἑπτὰ τὸν μακρότατον χρόνον ἀφωρισμένον· κόρῳ δὲ ἀπὸ τριάκοντα μέχρι τῶν πέντε καὶ τεσσαράκοντα· εἰς δὲ ἀρχὰς, γυναικὶ μὲν τετταράκοντα, ἀνδρὶ δὲ πεντήκοντα μέχρι τῶν ἑξήκοντα ἐτῶν· γυναικὶ δὲ, ἣν αὖ δοκῇ χρεὼν εἶναι πρὸς τὰ πολεμικὰ, ἐπειδὰν παῖδας γεννήσῃ, δ' ἀλωκὸν καὶ πρέπον ἡγήσασθαι προστάττειν, μέχρι τῶν πεντήκοντα ἐτῶν.

Νόμων ἕ νομοθέτου ἔχου, τέλος.

γ ενομένων δὲ παίδων ἀρρένων καὶ θηλειῶν, φαφλῶ μέν που καὶ παιδιᾶς, τὸ μετὰ ταῦτα λέγειν, ὁρθότατα γίγνοιθ' ἡμῖν, ἰὼ ξεῖνε μὲν ἄρρητον, πάντως ἀδύνατον· λεγομένῳ δὲ, σθαχῇ πινὶ καὶ νεθῆσει μᾶλλον ἢ νόμοις, εἰ κῇ αὖ ἡμῖν φαίνοιτο. ἰδίᾳ γὰρ καὶ κατ' οἰκίας πολλὰ καὶ σμικρὰ καὶ οὐκ ἐκφανῆ παῖσι γιγνόμενα, ῥᾳδίως ἂν τῆς ἡσύχου λύπης τὸ καὶ ἡδονῆς καὶ ἐπιθυμίας, ἕτερα παρὰ τοὺς τῶν νομοθέτων ξυμβουλὰς παρεγνωκότα, παντοδαπὰ ἡμῖν ἐκ ὁμοίας ἀλλήλοις ἀποφαίνοιτ' ἂν τὰ τῶν πολιτῶν ἤθη. ἔστιν δὲ καινὸν ταῖς πόλεσι καὶ γὰρ ὀλίγα σμικρότατα αὐτῶν καὶ πυκνότατα ἐθιζόμενα τιθέντα ποιεῖν νόμους, ἀπρεπῆ ἅμα καὶ ἄχαριν. διαφθείρει δὲ καὶ τοὺς γραφῆ τιθέντας νόμους, οὐ τοῖς σμικροῖς καὶ πυκνοῖς, ἐναντίων τῶν ἀνθρώπων παρανομεῖν· ὥστε ἀπορία μὲν τοῦδε αὖ τοῦ νομοθετεῖν, σχεδὸν δὲ ἀλυσίτατον. ἃ δὲ λέγω, δηλῶσαι πειρατέον. δίον δὴ λέγεται ἴζεσθαι μύθους εἰς φῶς· ναὶ γὰρ λεγομένοις ἔοικε κατά τι σκότος. κλ. ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. οὐκοῦν ὅτι μὲν σώματα καὶ ψυχὰς τὴν γε ὀρθὴν πάντως δεῖ ζῆν φίλω φάνεσθαι διωκμένην ὡς ἥκιστα καὶ ἀρίστας ἰσχυράζεσθαι, ἔστιν μὲν ὀρθῶς εἰρημένον. κλ. τί μήν. ἀθ. σώματα δὲ ἥκιστα δῆμος τὴν ἁπλουστάτην, ὡς ὀρθότατα δεῖ νέων ὄντων αὐθὺς φύεσθαι τῶν παίδων. κλ. ναὶ μὲν οὖν. ἀθ. τί δὲ τόδε οὐκ ἐνοοῦμεν ὡς ἡ πρώτη βλάστη παντὸς ζῴου, πολὺ μεγίστη καὶ πλείστη φύεται, ὥστε καὶ ἔρεψαι πολλοῖς παρίσχηκε μὴ γίγνεσθαι· τὰ δ' ἀνθρώπινα μάκιστ' ἂν πλάσαι ἀρχὴ πάντ' ἐστὶν, εὖ τοῖς λοιποῖς ἅπασιν ἕπεσθαι εὐξαιρόμενα; κλ. ἀληθῆ. ἀθ. τί οὖν. πολλὴν αὖξε, ὅταν ἐπιῤῥέῃ πόνων χωρὶς πολλῶν καὶ συμμίξων, οὐκ ἴσμεν ὅτι μυρίᾳ καὶ κακὰ εὖ τοῖς σώμασιν ἀποτελῇ; κλ. ναὶ γε. ἀθ. οὐκοῦν τό γε λῆσαι τελείων πόνων, ὅταν ἡ τελείᾳ ζοφὴ προσγίγνηται τοῖς σώμασι. κλ. τί δῆτα ὦ ξένε, ἢ τοῖς αὖ τι γεγονόσι μὴ κατὰ τρία πόνος τελείους προσάξομεν. ἀθ. οὐδαμῶς γε. ἀλλ' ἔτι καὶ πρότερον ἢ τοῖς εὖ τῶν αὐτῶν μετρίων ζεφομένοις. κλ. πῶς λέγεις ὦ λῶστε· ἢ τοῖς κυμαίνουσι φράζεις; ἀθ. Ναί· θαυμαστὸν δ' οὐδὲν ὅτι ἀγνοεῖν ὑμᾶς πλὴ τῶν πληγύπων γυναικῶν. ἐγὼ βουλοίμην αὖ ὑμῖν καί πῃ ἄνωθεν οὕσαν σαφῆ σοι. κλ. ναὶ μὲν δῆ. ἀθ. ἔστι τοίνυν παρ' ἡμῖν μᾶλλον, ἢ που καὶ ταυτηνοεῖν, ἐξ ἧς τὰς παιδιὰς αὐτὰ δὴ μείζονος τινὸς παίζειν, ἢ δεῖ· ζέφουσι γὰρ δὴ παρ' ἡμῖν οὐ μόνον παῖδες, ἀλλὰ καὶ πρεσβύτερόν τινες, ὀρνίθων θρέμματα ἐνδὺ τὰς μάχας τὰς πρὸς ἄλληλα, ἀσκοῦντες τὰ τοιαῦτα τῶν θηρίων. πολλοῦ δὴ δεῖσθαι ἡγεῖσθαι δοὺς πόνους αὖ δοῖς εἶναι, νοῦς πρὸς ἄλληλα μετρίους, οὐδὲ αὖ τὰ ἀκαιρουῦσι γυμνάζοντες. πρὸς γὰρ τούδοις, λαβόντες ὑπὸ μάλης ἕκαστος, δοὺς μὲν ἐλάττονας εἰς τὰς χεῖρας μείζους δ' ὑπὸ πολὺ ἀπὸ κλίνης οἴκοι, πορεύονται τοῦδε παντοῖους καὶ μπόλλους οἴκοι τῆς ἀξίας, οὔ τι τῆς τῶν αὐτῶν σωμάτων, ἀλλὰ τῆς τούτων τῶν θρεμμάτων. καὶ τόγε τοσοῦτον δηλοῦσι τῷ διωκμένῳ καὶ ταμαθεῖν ὅτι τὰ σώματα παντὰ ὑπὸ τῶν σεισμῶν τε καὶ κινήσεων κινούμενα, ἄκοπα ὀνίνανται πόνων ὅσα τε ὑπὸ ἑαυτῶν, ἢ καὶ οἱ ὑράμενοι ἢ καὶ κατὰ θάλατταν, ἢ καὶ ἐφ' ἵππων ὀχουμένων, ἢ καὶ ὑπ' ἄλλων ὁπωσοῦν δὴ φερομένων τῶν σωμάτων κινῆται. καὶ δὴ ταῦτα ταῖς τῶν σίτων ζοφαῖς καὶ ποτῶν καὶ κρατοῦντα, ὑγίειαν καὶ κάλλος ἢ πλὴ ἄλλῳ ῥώμῃ ἡμῖν διωκατὰ δύναται. τί οὖν αὖ φῶμεν ἰσχύοντων οὕτω τούτων, ἢ μετὰ ταῦτα ἡμᾶς δεῖν ποιεῖν. βούλιοθ' ἅμα γλωττῃ φράζωμεν τιθέντες νόμους. πλὴ μὲν κύουσαν τοῦδε παντῶν, ἢ γεννόμενον δὲ πλάττειν τὸ δίον κύειν, ἕως ὑγρὸν καὶ μάχρι δυοῖν ἐτοῖν ἀπαγορευθῇ· καὶ δὴ τὴν τοὺς ζοφοὺς αἰσχύνεσθαι νόμῳ ζυμπαντῶν τε, τὰ παιδικὰ ἢ πρὸς ἀγροὺς, ἢ πρὸς ἱερὰ, ἢ πρὸς οἰκείους ἀεὶ πη φέρειν, μάχρι δὴ αὖ ἱκανῶς ἕξεσθαι διωκατὰ γίγνηται. καὶ τότε διδυλαβουμένους ἔτι πόνων ὄντων μή πη βίᾳ ἐπι-

ρεισθ μένων, γρίφηται τὰ κῶλα ἐπιπονεῖν φθρούσας, ἕως ἂν πειθηνίας ἀποτελεσθῇ ὁ γενόμενον, εἰς δεύτερα δὲ ἰσχυρὰς αὐτὰς εἶναι χρεών, ἢ μὴ μίαν. ἀλλὰ δὲ τούτοις ἐπόμενοι ἂν μὴ γίγνηται, ζημίαν τοῖς μὴ ποιοῦσι γράφομεν, ἣ πολλοῦ γε δεῖ. ὁ γοῦν ἄρτι ῥηθὲν, γίγνοιτ' ἂν πολὺ καὶ ἄφθονον. κλ. ὁ ποῖον. ἀθ. ὁ γέλωτα ἂν πολλὰ θφλεῖν ἡμᾶς, πρὸς ὃ μὴ ἐθέλειν ἂν πείθεσθαι γυναικῶν. τὸ καὶ δούλεια ἂν εἴη σοφῶν. κλ. ἀλλὰ τίνος δεῖ χρῆσθαι αὐτὰ δεῖν ῥηθῆναι. ἀθ. τῷδε. τὰ τῶν ἀστῶν τε καὶ ἐλευθέρων ἐν ταῖς πόλεσιν εἴη, τάχ' ἂν ἀκηδέστατα εἰς σωφροσύνην ἀφίκοιτ' ἂν πλὴν ὀρθῶν, ὅτι χωρὶς τῆς ἰδίας διοικήσεως ἐν ταῖς πόλεσιν ὀρθῶς γιγνομένης, μάτην ἂν τὰ κοινά τις οἴοιτο ἕξειν τινὰ βεβαιότητα δίκαιος νόμων· καὶ ταῦτα ἐννοῶν αὐτὸς, νόμοις ἂν τοῖς νῦν ἐρηθεῖσι χρῶτο, καὶ χρώμενος οὗ, τήν τε οἰκίαν καὶ πόλιν ἅμα πλὴν αὐτῷ, διοικῶν οὐδαμοῦ. κλ. καὶ μάλ' εἰκότως εἴρηκας. ἀθ. τοιγαροῦν μήπω λύξωμεν τῆς διαιτήσεως νομοθεσίας, πρὶν ἂν καὶ τὰ τῶνδε τὰς ψυχὰς τῶν παίδων παιδιαῖς ἐπιτηδεύματα ἀποδῶμεν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν περ ἐρχόμεθα τῶν τῶνδε τὰ σώματα μύθων λεχθέντων διαπεραίνειν. κλ. γαῦν μὲν οὕτω ὀρθῶς. ἀθ. λάβωμεν τοίνυν οἷον, οἷον στοιχεῖον ἐπ' ἀμφότερα σώματός τε καὶ ψυχῆς, τῶν παίδων πλὴν πθίνοπα καὶ κίνησιν γιγνομένην ὅτι μάλιστα ὀλίγα παίσης τε νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὡς ἔστι ξύμφορος ἅπασι μὲν, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῖς ὅτι νεωτάτοισι, καὶ οἰκεῖν ἐν ὅλῳ οἷον ἀεὶ πλέοντας· ναῦν δ' ὡς ἐπὶ τὰ τοῦτον τρόπον δεῖν τὰ τῶνδε τὰ τῶν παίδων θρέμματα. τὸ μαίεσθαι δὲ χρὴ καὶ ἀφ' ὧνδε· ὡς ἓξ ἐμπειρίας αὐτὸ εἰλήφασι καὶ γνώσεως οὐ χρήσιμον, αἵτε δοφοὶ τῶν σμικρῶν, καὶ αἱ τῶνδε τὰ τῶν κορυβαίτων ἁλόματα πλοῦσαι. διὰ ταῦτα γοῦν ἂν που βουληθεῖσι καταμιμεῖσθαι τὰ δυσπόητα τῶν παιδίων αἱ μητέρες, οὐχ ἡσυχίαν αὐτοῖς προσφέρουσιν· ἀλλὰ τοὐναντίον κίνησιν, αἵ τε ἀγκάλαις ἀεὶ σείουσαι, καὶ οὐ σιγὴν, ἀλλά τινα μελῳδίαν· καὶ ἅτε ὡς οἷόν τε κατὰ λόγον τῶν παιδίων, καθάπερ αἱ τῶν ἐκφρόνων βακχειῶν, ἰάσεις ταύτῃ τῇ τε νήσῳ ἅμα χορείᾳ καὶ μούσῃ χρώμεναι. κλ. τίς οὖν αὐτίᾳ δύο τῶν ὧδε μάλιστ' ἔσθ' ἡμῖν. ἀθ. οὐ πάνυ χαλεπὴ γιγνώσκειν. κλ. πῶς δή. ἀθ. δειμαίνειν ἔστι που ταῦτ' ἀμφότερα τὰ πάθη· καὶ ἔστι λέγεται δ' ἔξειν φαύλην τῆς ψυχῆς τινα. ὅταν δὴ ἔξωθέν τις προσφέρῃ τοῖς τοιούτοις πάθεσι σεισμὸν, ἢ τὴν ἔξωθεν κατεῖσα κίνησις προσφέρομένη τῷ σωφρονοῦσαν καὶ μανικὸν κίνησιν· κρατήσασα δὲ, καλλίονα ἰσυχίαν τὸ αὖ τῇ ψυχῇ φαίνεται ἀπεργασαμένη, τῆς ὧδε τὰ τῆς καρδίας κατὰ χαλεπῆς γενομένης ἐκείνων πηδήσεως. παντὰ παισὶν ἀναπαυτήριά τε, τοὺς μὲν ὕπνου λαγχάνειν ποιεῖ· τοὺς δ' ἐγκορεῖς τὰς ὀρχουμένους τε καὶ αὐλουμένους μεθ' ἁρμονίας ἧς ἂν κελεύσῃ τις ἔκαστοι θύσει, καὶ τελετὰς ἀποτελοῦσι τὰ μανικῶν ἡμῖν διαθέσεων, ἕξεις ἐμφερόμενα ἔχειν. καὶ ταῦτα ὡς διαφερόντως τε οὕτως εἰπεῖν, πιθανὸν λόγον ἔχει ταῦτα, ἐννοεῖν χρὴ τόδε περὶ αὐτῆς, ὡς ἅπασα ψυχὴ δείμασι ξυνοῦσα ἐκείνοις, μᾶλλον ἂν δεῖ φόβων ἐθίζοιτο γίγνεσθαι· ἧττον δέ που πᾶς ἂν φαίη δειλίαν ἄσκησιν ἀλλ' οὐκ ἀνδρείαν γίγνεσθαι. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. τὸ δέ γε ἐναντίον ἀνδρείαν ἂν φαῖμεν ἐκείνοις διθύραις ἐπιτήδευμα εἶναι, ἢ νικᾶν τὰ πρὸς πόνους ἡμῖν δείματά τε καὶ φόβους. κλ. ἐρθῶς. ἀθ. ὧν δὴ καὶ ἕξιν εἰς ψυχῆς μέρεσιν ἀρίστης, πλὴν τῶν παντελῶς παίδων γυμνασιοῖσι, μίαν ἡμῖν φῶμεν ξυμβάλλεσθαι. κλ. γαῦν μὲν οὕτω. ἀθ. καὶ μὴν τόγε μὴ δύσκολον ἐν ψυχῇ καὶ ὃ δύσκολον, οὐ σμικρὸν μέρεσιν δὶ ψυχίας καὶ καθ' ψυχίας ἑκάτερον γιγνόμενον, γίγνεται ἄν. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. τίνα δὴ ἂν τρόπον δίθυρος ἡμῖν ὁ πότερον ἐουλυθεῖμεν τῷ παιδιᾷ, φράζειν δὴ πειρατέον, ὅπως τῆς καὶ καθ' ὅσον δὶ πορεῖ γόντως.

κλ. γαῦν οὕτω. ἀθ. λέγω δὴ τόγε παρ' ἡμῖν δόγμα· ὡς ἡ μὲν ψυχὴ δύσκολος καὶ ἀκρόχολος καὶ σφοδρὰ ἀρὸ σμικρῶν κινούμενα τὰ τῶν νέων ἂν ἀπεργάζεται. τὸ δὲ τούτων ἐναντίον, ἥγε σφοδρὰ καὶ ἀγρία δύλωσις, τὰ πεινοῦς καὶ αὐλυθέρας καὶ μισανθρώπους ποιοῦσα, αὖ πιτηδείους ξυοίκους ἀποτελεῖ. κλ. γῶς οὖν

δὴ χρὴ

δὴ χρὴ τὰ μέν που φωνῆς ξωνιέντα μὴ δὲ παιδείας ἢ ἄλλης δυνατὰ γένεσθαί που, ζημιοῦν πάντα πόλιν ἅπασαν. ἀθ. ὧδέ πως φθέγγεσθαί που μᾶλλον βοῦς αἰθὺς πᾶν εἶναι δὲ ὃ γενόμενον, καὶ ὀκνηρότατον τῶν ἀνθρώπων γένος· καὶ δὴ καὶ ὁ κλαίων πρὸς τῇ βοῒ, μᾶλλον τῶν ἄλλων σωιέχεται. κλ. ταῦτα μὲν οὕτω. ἀθ. Οὐκοῦν εἰ ζημιοῦσι σκοποῦσιν τίνος ἐπιθυμεῖ, τούτοις αὐτοῖς ἐν τῇ προσφορᾷ τε μαίρονται. οὐ μὲν γὰρ αὖ προσφορμοῦν σῖτα, καλῶς οἴονται προσφέρειν. οὐ δὲ αὖ κλαίειν καὶ βοᾶν, οὐ καλῶς. τοῖς δὲ παιδίοις ὁ σίλλυμα ὧν ὁρᾶν καὶ μισεῖ, κλαυμονᾶι καὶ βοᾶι σημεῖα οὐδαμῶς ἀύτυχῆ. ἔστι δὲ ὁ χρόνος οὗτος, τελίων οὐκ ἐλαττόων ἐτῶν· μέσιον οὐ σμικρὸν τοῦ βίου διαγαγεῖν χεῖρον, ἢ μὴ χεῖρον. κλ. Ὀρθῶς λέγεις. ἀθ. Ὁ δὲ δύσκολος, οὐδαμῶς τε ἵλιως, ἀρ' οὐ δοκεῖ στρωῖν θρίωφός τε εἶναι καὶ ὀδυρμῶν ὡσ ἀιδιοπολὺ πλήρης μᾶλλον, ἢ χρεών ἐστι ἦν ἀγαθόν; κλ. Ἔμοιγ' οὖν δοκεῖ. ἀθ. Τί οὖν. ἆ τις τὰ τειετῆ πειρῶτο παῖσαν μηχανὴν προσφέρων, ὅπως ὁ ζημιόμενον ἡμῖν ὡς ὀλιγίστη προσχήσεται ἀλγηδόνι, καὶ φόβοις καὶ λύπῃ παῖση κατὰ δύναμιν, ἆρ' ἂν οἰόμεθα θᾶττον μᾶλλόν τε καὶ ἵλιων ἀπορραίζεσθαι τὴν καῦτα πρὸ ψυχὴν τοῦ ζημιομένου; κλ. Δῆλον δὴ καὶ μάλιστα γ' αὖ ὦ ξεῖνε, ἆ τις πλὰς ἡδονὰς αὐτῷ παρασκευάζοι. ἀθ. τοῦτ' οὐκέτ' αὖ ἐτῶ κλεινία ξωνακηλουθήσει μ' αὖ θαυμάσπ. ἔστι γὰρ οὕτω ἡμῖν ἡ τοιαύτη πρᾶξις, διαφθορὰ μεγίστη παῖσῶν. οὐ αἰρχῇ γὰρ γίγνεται ἐκάστοτε ζημιοῦς. ὁρῶμεν δὲ ἃ τι λέγομεν. κλ. λέγε τί φής. ἀθ. Οὐ σμικροῦ πόρι ναῦ εἶναι νῶιν ἐν λόγον· ὅρα δὲ καὶ ξωνεπίκειτό τε ἡμῖν ὦ μίγιλλε· ὁ μὲν γὰρ ἐμὲς δὴ λόγος, οὔθ' ἡδονὰς φησι δεῖν διώκειν ἐν ὀρθὸν βίον, οὔτ' αὖ τὸ παραπαν φθύγειν τὰς λύπας, ἀλλ' αὖ ἐκ ἀσπάζεσθαι ἐ μέσον. ὃ νῦν δὴ προσεῖπον ἵλιων ὀνομάσας. ἰὼ δὴ σάθεσιν, καὶ θεοῦ κατά τινα μαντεῖαν φίμλιν αὖ τυχὼν πάντες προσκορθόμεν. ταύτην νῦν ἔξειν διώκειν φιμὶ δεῖν ἡμῶν καὶ ἐν μέλλοντα ἔσεσθαι θεῖον. μήτ' οὖν αὖτον προπιτῆ πρὸς τὰς ἡδονὰς γιγνόμενον ἄλως ὡς οὐδ' ἐκ ἐς λυπῶν ἐσόμενον, μήτε ἄλλου χέρονται ἢ νέον εἶν πάσχειν τιν ἐ τοῦδ' ἡμῖν, ἄρρενα ἢ θῆλυν. ἀ πάντων δὲ ἥκιστα εἰς δυάκμεν, ἐν ἀρ' ἥτις νοσεῖν. κυεῖσθαι δὲν γοῦν οὕτω ἐμφύεται παῖσι τότε ἐ πᾶν ἦθος, ὡς ἔθος· ἔτι δ' ἔτιγ' ἐμὲ μέλλοιμι δόξειν παίζειν, φαίλω αὖ, δεῖν καὶ τὰς φθρούσας ὠ γαῖρ', παισῶν τῶν γυναικῶν μάλιστα θερα πεύειν ἐκεῖνον ἐν οἰσιαν ἐν, ὅπως μήτε ἡδονῆς τισι πολλῆς ἅμα καὶ μαργείς προσχρίσεται ἡ κυοῦσα, μήτε αὖ λύπαις· ἐ δὲ ἵλιων καὶ ὑμνεῖς πρᾴον τε τιμῶσα, διαζῆσι ἐν τότε χρόνον. κλ. Οὐδὲν δεῖ σε ὦ ξεῖνε μέγιλλον αὐθρωτᾶν, πότερος ἡμῶν ὀρθότερον εἴρηκεν. ἐγὼ γὰρ αὐτός σοι συγχωρῶ ἐν λύπης τε καὶ ἡδονῆς ἀκρᾶτον βίον φθύγειν δεῖν πάντας· μέσον δέ τινα τέμνειν ἀεί. καλῶς δ' οὖν εἴρηκάς τε καὶ ἀκήκοας ἅμα. ἀθ. μάλα μὲν οὖν ὀρθῶς ὦ κλεινία· τόδε τοίνυν αὖθ' ἡμῖν ἡρῶς ὄντες διανοηθῶμεν. κλ. ἐ ποῖον. ἀθ. Ὅτι ταῦτ' ἔστι πάντα ὅσα νῶι διεξῆλθόμεθα. τὰ καλούμενα νῦν τῶν πολλῶν ἄγραφα νόμιμα. καὶ οὓς παντέλους νόμους ἐπονομάζουσιν, οὐκ ἄλλα δῆν ἢ τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα. καὶ ἔτι γε ὁ ναῦ δὴ λόγος ἡμῖν ἐπιχυθείς, ὡς οὔτε νόμους δεῖ προσαγορεύειν αὐτὰ οὔτε ἄῤῥητα ἐᾶν, εἴρηται καλῶς. δισμοὶ γὰρ οὗτοι πάσης ἐσὶ πολιτείας, μιᾶς ξύ πάντων ἔντες τῶν σὺ γράμμασι τε κίνητον τε καὶ κειμένων, καὶ τῶν ἔτι τε ἠσυμένων ἀτυχῶς δίον πάντελα καὶ παντάπασιν ἀρχαῖα νόμιμα. ἃ καλῶς μὲν τεθέντα καὶ ἐθισθέντα πάσῃ σωτηρία, ᾠδὴ καλύψαντα ἔχει τοὺς τότε γραφέντας νόμους· αὖ δ' ἐκ ἐς τῷ καλῷ βαίνη, πλημμελῶς, δίων τε κτόνων οὐ σὶ καθόμασιν ὁρέσματα ἐκ μέσου ῥέοντα, συμπίπτειν εἰς τὸν ἐν ποιεῖ τὰ ξύμπαντα. κεῖσθαί τε ἄλλα ὑφ' ἑτέρων αὐτά τε καὶ τὰ καλῶς ὕστερ ἐν ἐποικοδομήματα, τῶν ἀρχαίων ὄντων πρώτων. ἃ δὴ διανοουμένους ἡμᾶς ὦ κλεινία, σοὶ δεῖ πρὸ πόλιν καινὴν οὖσαν πάντη ξωνδεῖν. μήτε μέγα μήτε σμικρὸν παρελιπόντας εἰς δυάκμεν, ὅσα νόμους ἢ ἔθη τις ἢ ἐπιτηδεύματα καλεῖ· πᾶσι γὰρ τοῖς βίοις, πόλις ξωνδεῖται.

αὖθις δὲ ἀλλήλων ἐκάτερα τούτων, οὐκ ἔστι μόνιμα· ὥστε οὐ χρὴ θαυμάζειν ἐὰν ἡμεῖς πολλὰ ἅμα καὶ σμικρὰ δοκοῦντα εἶναι νόμιμα ἢ καὶ ἐθίσματα ἐπερέοντα, μακρότερους ποιεῖν τοὺς νόμους. κλ. Ἀλλ' ὀρθῶς σύ γε λέγεις· ἡμεῖς τε οὖν διανοησόμεθα. Ἀθ. Εἰς μὲν τοίνυν τὸν τελεωθέντος ἡλικίαν, κόρῃ καὶ κούρῳ, ταῦτα ἅπερ ἄρτι βραχέως ἀποτελοῦσι καὶ μὴ παρέργως τοῖς ἐρωμένοις χρῶτο, οὐ σμικρὰ εἰς ὠφέλειαν γίγνοιτ' ἄν, ταῖς κοσὶ ζιφομάχαις. τελετεῖ δὲ δὴ καὶ πυρκαϊτεῖ καὶ πυνακτεῖ καὶ ἔτι ἐξιτεῖ ἅπαν ψυχῆς πλέον, δίον ἂν ἔπ· ζυφοῦς δ' ὕδη παρελυτέον, κολάζοντα μὴ ἀτίμως. ἀλλ' ὅπερ ὠδὴ τῶν δούλων τ' ἐλέγομεν, ὃ μὴ μεθύσεως κολάζοντες, ὀργὴν ἐμποιήσειν δεῖν τοῖς κολαζομένοις. μὴ δ' ἀκολάστους ἐῶντας ζρυφᾶν, παντὸν ὁμοσίου ζοῦτό γε καὶ ἐπ' ἐλευθέροισι. παιδιαὶ δ' εἰσὶ τοῖς τηλικούτοις αὐτοφυεῖς πυθοῦ. ἂς ἐπειδὰν ξωιλάβωσιν αὐτοὶ, χωδὸν αὐθυρίσκουσι. ξωιόντας δὲ εἰς τὰ κατὰ κώμας ἱδρύματα, πάντα ὕδη τὰ τηλικαῦτα παιδία, ἀχρὶ τελοῦς μάχης ἐξίτων, κοινῇ τὰ τῶν κωμητῶν εἰς ταυτὸν ἵκεσθαι. τοὺς δὲ ζροφοῦς ἔτι τῶν τηλικούτων κομιδῇ τοὺς τε καὶ ἀκολάστους ἐπιμελεῖσθαι. τῶν δὲ ζροφῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἀγέλης ξυμπάσης, τῶν δώδεκα γυναικῶν μίαν ἑφ' ἑκάστῃ πεπάχθαι κοσμοῦσαν κατ' ἐνιαυτὸν τῶν προειρημένων ἃς αὖ τάξωσιν οἱ νομοφύλακες· ταύτας δὲ αἱρεῖσθωσαν μὲν, αἱ τῶν γάμων κύριαι τῆς ἐπιμελείας ἑξ ἑκάστης τῆς φυλῆς μίαν, ἥλικας αὐτάς. ἣ δὲ καταστᾶσα, ἀρχέπω φοιτῶσα εἰς τὸ ἱερὸν ἑκάστης ἡμέρας καὶ κολάζουσα ἀεὶ τὸν ἀδικοῦντα δούλων μὲν καὶ δούλῃ, καὶ ξένον καὶ ξένην, αὐτὴ διὰ πάντων τῆς τάξεως οἰκετῶν. πολίτην δὲ ἀμφισβητοῦντα μὲν τῇ κολάσει πρὸς τοὺς ἀσυντόμους ὧδὶ δίκῃ ἄγουσα· ἀκμαιοβίτην δ' ὄντα, καὶ τὸν πολίτην αὖτη κολαζέτω. μετὰ δὲ τὸν ἑξέτη ἤδη ἑξέτη, διακρινάσθω μὲν ἤδη τὸ γένος ἑκατέρων· κόρῃ μὲν, μετὰ κόρων. παρθένοι δὲ ὡσαύτως, μετ' ἀλλήλων πρὸ διατελοῦσι ποιούμεναι. πρὸς δὲ τὰ μαθήματα ζέπιαθι χρεὼν ἑκατέρους, τοὺς μὲν ἄρρενας, ἐφ' ἵππων διδασκάλους καὶ τόξων καὶ ἀκοντίων καὶ σφενδονήσεως. ἐὰν δέ πη ξυγχωρῶσι μέχρι γε μαθήσεως καὶ τοῦ μαθεῖν. καὶ δὴ τάχα μάλιστα πρὸς πολὺ τῶν ἄλλων χρείαν. ἡ γοῦν δὴ νῦν καθεστὼς τοῦδε τοῦ τρόπου τὰ τοιαῦτα, ἀγνοεῖται παρὰ τοῖς πᾶσιν ὀλίγου. κλ. ἡ πῶς. Ἀθ. ἃς εἰς αἷμα τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ διαφθείροντα ἕκαστ' ἡμῶν φύσει πρὸς τὰς χρείας, ἃς ἐκάστας τῶν πράξεων τοῦδε τοῦδε χρείας. ἐπεὶ τάχα τοῦδε πόλεως τε καὶ τὰ κάτω τῶν μελῶν οὐδὲν διαφθείροντα εἰς τοὺς πόνους φαίνεται. τὰ δὲ κατὰ χεῖρας, αἰσίᾳ ζοφῶν καὶ μητέρων δίον χωλοὶ γιγνόμενοι ἕκαστοι. τῆς φύσεως γοῦν ἑκατέρων τῶν μελῶν ὀχδὸν ἰσοῤῥοπούσης, αὐτοὶ σφᾶς τὰ ἦθη διάφορα αὐτὰ ποιούμενοι οὐκ ὀρθῶς χρώμενοι. οὐ δοσις μὲν γοῦν τῶν ὄπλων μὴ μάχαι διαφθείρει, λύρᾳ μὲν οὐ ἀριστερᾷ χρώμενοι. τηλικῷδε δὲ ὠδὶ ξιφιδίῳ· πρᾶγμα οὐδὲν, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ζοῦτος δὲ παραλείγμασι χρώμενον, καὶ εἰς ἄλλα μὴ δίον, οὕτω χρῆσθαι, χωδὸν αὖσις. ἔλειξε δὲ ταῦτα ὁ τῶν σκυθῶν νόμος. οὐκ οὐ ἀριστερᾷ μὲν τόξον ἀπάτων, οὐδὲ ξιφιδίᾳ δὲ, ὃ ζοῦτον προσαγόμενος μόνον· ἀλλ' ὁμοίως ἑκατέροις ἐπ' ἀμφότερα χρώμενος· πάμπολλα δ' ἕτερα τοιαῦτα παραλείγματα, οὐ διοισοχείμας τὸ ὄδι καὶ οὐ ἑτέρος· οὐ δὲ παθεῖν δυνατὸν, ὅτι παρὰ φύσιν κατασκευάζουσιν, οἱ ἀριστερὰ δεξιῶν ἀδυνάτερα κατασκευάζοντες· ταῦτα δ' ὅπερ εἴπομεν, οὐ μὲν κεραυνίους τηλικέροις καὶ οὐ ὀργάνοις τοιούτοις οὐδὲν μάχασθαι· σμικροῖς δ' εἰς τὸν πόλεμον ὅταν δὴ χρῆσθαι, μάχα διαφθεῖρει, καὶ τόξοις καὶ ἀκοντίοις καὶ ἑκήβολοις τούτων. πολὺ δὲ μέγιστον ὅταν ὅπλοις δέῃ πρὸς ὅπλα χρῆσθαι. διαφθορὰ δὲ πάμπολυ μαθὸν, μὴ μαθόντος· καὶ ὁ γυμνασάμενος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου. καθάπερ γοῦν ὁ πελίας παγκρατίου ἱκανῶς ἢ πυγμῆς ἢ πάλης, οὐκ ἂν μέντοι τῶν ἀριστερῶν ἀδιαύκτους ὄντι μάχεσθαι, χωλαίνει δὲ καὶ ἐφέλκεται πολεμικῶν, ὁπόταν αὐτὸν τις μεταβιβάζων ὧδὶ θατέρᾳ ἀναγκάζῃ διαπονεῖν· ταυτὸν δὴ ζοῦτ' οἶμαι καὶ οὐ ὅπλοις καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις πᾶσι, χρὴ προσδοκᾶν ὀρθόν. ὅτι τὸν μὲν ἀεὶ κατὰ μέσον ὃς ἀμφοτέρα τὰ αὖ καὶ ἐπιτίθεται ἄλλοις, μισθὸν ἀρχὸν ζούτων μὴ δὲ αἰσχύνεσθαι ἐὰν εἶναι κατὰ δυοῖν μέσον.

γεγονὸν

γεγονόσι δέ γε, εἴ τις φύσιν ἔχων ἢ καὶ πῶς βελτίω φύοιτο, ταῖς ἐκείνου χορεῖν ἐκεῖνον δεῖ βελτίοσι πεῖσαι δυναμένοις εἶναι. τούτων δὴ πάντων πῶς ἐπιμέλεια αὖ γένοιτ' ἂν καὶ αὖ χρῆσις δεῖ γίγνεσθαι· ταῖς μὲν οὖ παιδιαῖς τε καὶ τροφαῖς ἐπισκοποῦμεν γιγνομένας. ἆρ' ἐς ταὐτὰ τὰ μαθήματα, ὅπερ καὶ πρόσθεν τε καὶ αὖ τήμερον πάντες τε καὶ πᾶσαι γιγνόμενοι, μηδὲν τοῖς ἔθεσιν ἀπεβλάπτομεν πρὸς φύσεις εἰς τὸ δυνατὸν τὰ δὲ μαθήματά που διττὰ ὥσγ' ἐπεῖν χρήσασθαι συμβαίνοι αὖ· τὰ μὲν ὅσα τοῦ τὸ σῶμα γυμναστικῆς· τὰ δ' αὖ μουσικῆς· τὰ δὲ γυμναστικῆς αὖ δύο· τὸ μὲν, ὄρχησις· τὸ δ', πάλη· τῆς ὀρχήσεως δὲ, ἄλλη μὲν μούσης λέξιν μεμιμημένον, τό, τε μεγαλοπρεπὲς φυλάττουσας ἅμα καὶ ἐλαφρὸν. ἄλλην δὲ διὰ ξίαν ἐλαφρότητός τε σύνεσιν καὶ ῥᾳθυμίαν τῶν τοῦ σώματος αὖ τοῦ μελῶν κατὰ μέρη· τὴν προσήκουσαν κατὰ μὲν τὸ ἐκτὸς σῶμα ἀποδιδοῦσαν ἑκάστοις αὐτοῦ τοῖς αὐτῶν ἀριθμοῦ κινήσεως· διασαινεμένης δ' ἅμα καὶ ξιωτικὸν λουθούσης εἰς πᾶσαν τὴν ὄρχησιν ἱκανῶς· καὶ δὴ τά γε κατὰ πάλην, ἃ μὲν Κυπάσσις ἡ κόρυκος οὐ τὸ χαῖρε ἐαυτῶν ξωνεῖσθαι τὸ λοιπὸν χρεών ἐστιν ἀμυκῆς, οὐδὲν χρήσιμα ὄντ' ἂν πολέμου κοινωνίαν ὄντα, οὐκ ἄξια λόγου κεῖσθαι· τὰ δὲ ἀπ' ἐρέβους πάλης ἀσφαλείων καὶ χειρῶν καὶ σκελῶν ἰδρυθέντα σωμάτων μᾶλλον φιλονεικίας τε καὶ παιδιᾶς ἕνεκα παλαισθέντα διακονούμενα μετ' ἀθλημάτων, ῥώμης τε καὶ ὑγιείας οὕνεκα, παῦτ' εἰς πάντα ὄντα χρήσιμα, οὐ πεφευτόν· ἀλλὰ προσκτέον μαθήσεις τε ἅμα καὶ τοῖς διδάξουσιν, ὅπῃ ποτ' ἂν ταῦθ' ὅμως τῶν νόμων, τοῖς μὲν, πάντα τὰ τοιαῦτα δύμενα σωφρόνως, τοῖς δὲ, πρὸς καλαμβάνειν τὸ χρέων. οὐδ' ὅσα οὐ τοῖς χορεῖς ἔξιν αὖ μιμήματα προσήκοντα, μιμεῖσθαι πειρητέον· καὶ τὰ μὲν ἐν τόποις τοῖσδε, κουφόνοις οἰκόπλοια παίγνια· καὶ τὰ λαικεδαίμονα, δι' οσκόρων· καὶ δὴ αὖ που πῆ ἡμῖν κόρη καὶ δέκαινα ἀφορεῖσθαι τῇ τῆς χορείας παιδιᾷ, κενάις χορεῖν οὐκ ἐῶν. ἴσθι δὲ εὖ ὁρεῖν· πᾶν τοῦ πλοῖα δὲ πῶς πάντ' ἐλεύθερος μεθέσει, οὔτω πῶς ὄρχησιν διακτᾶσθαι νέαν, ἃ δὴ πάντας μιμεῖσθαι πρέπον αὖ ἕκαστον κόρους τε ἅμα καὶ κόραις, πῶς τῆς θεοῦ χαίρειν τιμῶν τοῦ, πολέμου τ' οὖ χρεῖα καὶ ἑορτῶν σύνεσιν· οἷς δὲ πᾶσι σὺ θύεις τε καὶ ὅσον αὖ χρόνον μή πω εἰς πόλεμον ἴωσι, πᾶσι δεῖς προσσύδυς τε καὶ πομπεῖς ποιουμένους μεθ' ὅπλων τε καὶ ἵππων ἀεὶ κατὰ σπεύδειν δέον αὖ ἕκαστον βάδην τε καὶ βραδυτροχάδην οὐ ὀρχήσεσι καὶ οὐ πορείᾳ, τὰς ἱκετείους ποιουμένους, πρὸς θεοὺς τε καὶ δαίμονας πάντας, καὶ ἀνδρῶν δὴ καὶ προκοπῶν αὖ, ἃ τινων οὐκ ἄλλων ἢ θεῶν οὐκεῖα προκατιστέον· οὗτοι γοῦν καὶ οἱ ἐφήνη καὶ κατὰ πόλεμον χρήσιμοι, ἅτε πολιτείαν, καὶ ἰδίους οἴκους· οἱ δὲ ἄλλοι πόροι τε καὶ παιδιαὶ καὶ ἀπουσίαι κατὰ σώματα, οὐκ ἐλευθέρων, ὧ μέγιστε τε καὶ κλεινέα· ἰὼ ἐπον γυμναστικῶν οὐ τοῖς πρώτοις λόγοις ὅτι δίοι διεξιέναθεῖν, χαθδὲ δὴ διελήλυθα πάντων, καὶ ἐαθ' αὖτη πάντη λῆς· εἰ δὲ τινα τούτων ὑμῖν ἔχει τι βελτίω θοῦτος ἐς κοινὸν λέγοι τι.

ΚΛ. Οὐ ῥᾴδιον ὦ ξεῖν' ἀποφήνασθαι τοῦτο, ἀλλὰ ἔχειν βελτίω τούτων τοῦδε γυμναστικῆς ἅμα καὶ ἀπουσίαν, ἐπεῖν.

ΑΘ. Τοίνυν τούτοις ἐξῆς τοῦδε τὸ τῶν μουσῶν τε καὶ ἀπόλλωνος ὧδρα, τότε μὲν ὡσ ἅπαντα ἐφηκήτεον, ὁμοίβαι κατὰ λέπειν μόνα τὰ περὶ γυμναστικῆς· νῦν δ' ἔστ' ἄλλα, ἃ τ' ἔβη, καὶ ὅτι πρῶτα πᾶσι ἐφητέα· λέγωμεν τοίνυν ἐξῆς αὐτά.

ΚΛ. Παῦε μὲν οὖν λεκτέον.

ΑΘ. Κούσατε δέ μου, προακηκοότες μὲν καὶ σὺ τοῖς πρόσθεν· ὅμως δὲ τόγε σφέτερον ἄνδρα ἕκαστον καὶ ἄνθρωπον, ἀλλαβεῖσθαι δεῖ λέγοντα καὶ ἀκούοντα· ἦ δ' ἐγὼ καὶ νῦν ἐρῶ μὲν γοῦν ἐπὶ λόγον οὐκ ἄφοβον ἐπεῖν, ὅμως δέ τοι βαρήσεις οὐκ ἀφροσύνησθαι.

ΚΛ. Τίνα δὴ ταῦτα ἔφης λέγειν;

ΑΘ. Φημὶ κατὰ πάσας πόλεις, ἃ τῶν παιδευθησόμενος ἐν νόμοις ἐνοῦσθαι ξύμπασιν· ὅτι κινεῖσθαι τὸν βίον πρὸς βέλτιστα νόμων, ἢ μονίμους εἶναι τοὺς τε ἄρχοντας, ἢ μὴ· τακτὸν μὲν γοῦν αὖ καὶ μετὰ νόμου τὸ τοῦτο καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς πολίζειν τε καὶ διδυμεῖσθαι τοῖς αὐτοῖς παῖγνίοις, ἐᾷ μὴ τὸ παράπαν νόμιμα μόνιμα ἔσυσθαι· κινήσασα δὲ τὰ αὐτὰ μὴ καινοῦ μήσασα, μετὰ δόλου τε ἄλλως ἀεὶ χρώμενα, καὶ μηδέποτε ταυτὰ φίλα προσαγορεύοντων τ' νέων μήτ' οὖ σχήμασι τοῖς τῶν αὐτῶν σωμάτων, μήτε οὖ τοῖς ἄλλοις σιβήσεσιν ὁμολογουμέ

νως, αὐτοῖς ἀεὶ καθαυτὸ τότ' ὄχλημον καὶ ἄχλημον· ἀλλὰ τὸν πλέονα ἀεὶ καινοβλεπῶντα καὶ ἐς φθόνον τὸν ἑαυτοῦ τὸ τοῦτον κατά τε σχήματα καὶ χρώματα νῦ πάντα ὅσα νεωτὰ, ξύμπαν πεῖσθαι διαφθείροντας, τούτου πόλει λοιβὴν οὐκ ἔστιν μείζω φάμεν αὖ ὀρθότατα λέγοντες· λανθάνειν γὰρ τῶν νέων τὰ ἤθη μεθιστάντα· καὶ ποιεῖν τὸ μὲν ἀρχαῖον παρ' αὐτοῖς ἄτιμον, τὸ δὲ νέον, εὔτιμον. τούτου δὲ πάλιν αὖ λέγω τοῦ τε ἡμαίβος νῦ τοῦ δόγματος, οὐκ ἦ ζημίαν μείζω πόσεως πόλεσι. κινήσαντε δὲ ὅσον φαμὲ αὖτ' εἶναι κακόν. κλ. Ἦ τὸ λέγεσθαι πῶς ἀρχαιότητα λέγεις οὐ ταῖς πόλεσιν; ἀθ. Γαῦ μὲν οὖν. κλ. Οὐ φαύλους ἄρ' οἴεσθαι ἡμᾶς αὖ ἀκροατὰς πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον ἔχοις αὖ σχεῖν, ἀλλ' ὡς δυνατὸν βέλτιστα βύμνιστα βυς. ἀθ. Εἰκὸς γ' οὖν. κλ. Λέγε μόνον. ἀθ. Ἴσθι δὴ μειζόνως αὖτὸν ἀκηκοῦσθαί τε ὑμῶν αὐτῶν, καὶ πρὸς ἀλλήλους οὕτως ἔπαινον. μεταβολὴ δ' ἐστὶ πάντων τοῦτο ἡμῶν, πολὺ σφαλερώτατον εὑρήσομεν ἐὰν ἄρας πάσας. οἱ πνεύματα. οἰκοδαίτειας σωμάτων. οἱ ζόποις ψυχῶν· ὡς ἕπος ἀπεῖν, οὐ τοῖς μὲν, τοῖς δ' οὔ· τοῦτο ὅτι πρὸ ἓν πανῦ δὴ ἡκιστοῖς. ὥστε εἴ τις ἀποβλέψει πρὸς σώματα ὡς πᾶσι μὲν σιτήσεις, πᾶσι δ' αὖ ποτοῖς καὶ πόνοις ξυνήθη γιγνόμενα, καὶ τὸ πρῶτον ταραχεύοντα ὑπ' αὐτῶν, ἔπειτ' ἰδ αὐτῶν τούτων χρόνου σάρκας φύσαντα οἰκείας τούτοις, φίλα τε καὶ συνήθη καὶ γνώριμα γενόμενα ἀπόσῃ ταύτῃ τῇ διαίτῃ πρὸς ἡδονὴν καὶ ὑγίειαν ἄριστα διάγει. καὶ αὖ ποτ' ἄρα ἀνάγκαθῇ μεταβάλλειν αὖ δι' ὀλιγοῦν τῶν εἰθισμένων διαιτῶν, τότε ἡσυχαῖς σωταραχθεὶς, ὕστερον νόσον μόγις ποτὲ κατέσχε πάνυ σωνήθειαν τῇ τροφῇ πάλιν ἀπολαβών· τὸν ἐν δὴ λεῖ νομίζειν ξύμπαν γίγνεσθαι, καὶ τοῦδε τὰς τῶν ἀνθρώπων διανοίας τε ἅμα καὶ τὰς τῶν ψυχῶν φύσεις· δι' ὃς γὰρ αὖ ὀλιγαφῶσι νόμοις, καὶ ἡσυχαί τινα θείαν δύναμιν ἀκίνητοι γίνονται μακρῶν καὶ πολλῶν χρόνων, ὡς μηδένα ἔχειν, μνείαν μὲ δι' ἀκοὴν ὅτου ποτὲ ἄλλως αὐτὰ ἔχειν, ἢ καθάπερ νῦν ἔχει, σέβεται καὶ φοβεῖται πᾶσα ἡ ψυχὴ, τὸ, τί κενὸν τῶν τότε ἡσιστῶν· μηχανὴ δὴ λεῖ ἐν νομοθέτῃ εὐνοεῖν ἁμόθεν γέ πόθεν, ὅν τινα τρόπον, τοῦτ' ἔχειν τῇ πόλει. τῇ δ' οὖν ἔτωγε εὑρήσομεν. τοὺς παιδιὰς πάντας διανοοῦσθαι κινουμένους τῶν νέων, ὅπερ ἔμπροσθεν ἐλέγομεν παιδιὰς ὄντως εἶναι· καὶ οὐ πάνυ μιᾶσθαι ἰδ αὐτῶν σπουδῇ καὶ βλάβῃ συμβαίνειν· ὥστε οὐκ ἀποζέπουσιν, ἀλλὰ ξυνέπονται ὑπείκοντες· καὶ οὐ λογίζονται τόδε ὅτι τούτους αὐάκιν τοὺς παῖδας οὖν οὐ ταῖς παιδιαῖς νεωτερίζοντας, ἕτερος ἄσβας τῶν ἔμπροσθεν γενέσθαι παίδων· γενομένους δὲ ἄλλους, ἄλλον εἶον ζητεῖν· ζητήσαντας δὲ, ἕτερον ἐπιτηδεύμάτων καὶ νόμων ἐπιθυμῆσαι· καὶ μᾶλ' οὕτως ἐξοντες τὸ νεῶ δὴ λιγομένου μιᾶσου κακοῦ πόλιν, οὐδεὶς αὐτῶν φοβεῖται. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐλάττω μεταβαλλόμενα κατὰ σμικρὰ διεξεργάζεται αὖ, ὅσα τοῦδε σχήματα παίχει ὁ νοῦν. ὅσα δὲ τοῦδε τὰ τῶν ἠθῶν ἐπαίνου τε καὶ ψόγου πρὸς τυχόντα μεταπίπτει, πάντων οἶομαι μέγιστά τε καὶ τελείως θλακεύσασ' δόμενα αὖ εἶη. κλ. Πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. Τί οὖν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις πιστεύομεν, οἷς ἐλέγομεν ὡς τὰ τοῦδε τοὺς ῥυθμοὺς καὶ πᾶσαν μουσικὴν ὅτι, δόξαν μιμήματα βελτιόνων καὶ χειρόνων ἀνθρώπων, ἢ πῶς. κλ. Οὐδαμῶς ἄλλως πως τόγε παρ' ἡμῖν δόγμα ἔχον αὖ εἶη. ἀθ. Οὐκοῦν ἐᾶν φαμὲν ἅπασαν μηχανητὸν μηχανὴν, ὅπως αὖ ἡμῖν οἱ παῖδες μήτε ἐπιθυμῶσιν ἄλλων μιμημάτων ἅπτεσθαι κατὰ ἀρχὰς ἡ κατὰ μελῳδίας, μήτε τις αὖτοὺς πείσει, προσάγων παντοίας ἡδονάς. κλ. Ὀρθότατα λέγεις. ἀθ. Ἔχει τοίνυν ἡμῖν ἤδη τὰ τοιαῦτα βελτίω πῃ τέχνῃ τῶν παλαιῶν. κλ. Ποίας δὴ λέγεις. ἀθ. Τῷ καθιδρῶσαι πᾶσαν μὲν ὄρχησιν, πάντα δὲ μέλη. τάξαντας πρῶτον μὲν τὰς ἑορτὰς, συλλογισαμένους εἰς ἓν οἰκεῖον τόπον. ἃς τινας οἱ οἷς χρόνοις καὶ οἷς τισιν ἑκάστοις τῶν θεῶν ἢ παιδὶ τούτων καὶ δαίμοσι γίγνεσθαι χρεών· μετὰ δὲ τοῦτο, ἐκδὶ τοῖς τῶν θεῶν θύμασιν ἑκάστοις, λῦ ᾠδὴν δεῖ ἐφυμνεῖσθαι, καὶ χορείαις θείαισι γεραίρειν, πῶς τότε θυσίαι· τάξαι μὲν πρῶτον τίνας· ἃ δ' αὖ ταχεῖ, μοίρας καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι θεοῖς θύσαντας, κοινῇ πάντας τοὺς πολίτας, ξυνιόντας καθιδρῶσαι ἑκάστας

ἐκείνας τὰς ᾠδὰς ἐκείνους τῶν θεῶν καὶ τῶν ἄλλων. αὖ δὲ παρ' αὐτά τις τῶν θεῶν ἄλλους ὕμνους ἢ χορείας προσάγῃ, τοὺς ἐφέδρους τὲ καὶ τὰς ἐφεδρικὰς μετὰ νομοφυλάκων ἀφαιρουντας, ἐσίας ἀφαιρεῖν καὶ κατὰ νόμον· τὸ δὲ ἀφαιρούμενον αὖ μὴ ἐκὼν ἀφέρηται, δίκας ἀσεβείας ὀφλὼν βίου παυτὸς τῷ ἐθελήσαντι παρέχειν. κλ. Ὀρθῶς. ἀθ. Γρὸς ὄντως δὴ ναῦν γενόμενοι τῷ λόγῳ πάλωμεν τὸ πρέπον ἡμῖν αὐτοῖς. κλ. Τοῦ πρὸ λέγεις. ἀθ. Γᾶς που νέος μὴ ὄπι πρεσβύτης, ἰδὼν αὖ ἢ καὶ ἀκούσας ὁτιοῦν τῶν ἐκτὸς παυ καὶ μισαμῇ πως ξενίζων, οὐκ ἂν ποτέ που τὸ ἀπρεπὲς τοῦδε αὐτῶν συγχωρήσειεν. ἐπιβρακμὼν οὖν τως ἀνθρώπως ἂν καθάπερ οὐ λίθους γενόμενος. καὶ μὴ σφόδρα κατεπείγῃ ὀδὼν, εἴτε μόνος, εἴτε μετ' ἄλλων τύχοι πορευόμενος, αὐθρόως αὖ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους τὸ ἀπορούμενον· καὶ οὐκ ἂν πρότερον ἐρμήσειε, πρίν πη βεβαιώσαιτο πρὸς σκέψιν πρὸς πρείσας ὁπόπότε φθέγει. καὶ δὴ καὶ τὸ παρὸν ἡμῖν, ὡσαύτως ποιητέον· ἀτόπου γοῦν παυτὸς ἐμπεπωκότος λόγου τοῦδε νέμοις, αὐάγκη που σκέψιν πᾶσαν ποιήσασθαι, καὶ μὰ ῥᾳδίως οὕτω τοσούτων τηλικούτους ὄντας φαῦλα διοχλεῖζομένους ὑπὸ τῷ παραχρῆμά τι σαφὲς ἂν ἀπεῖν ἔχειν. κλ. Ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. Οὐκοῦν τούτῳ μὲν χρόνον διώσομεν· βεβαιώσομεν δὲ τό τε αὐτὸ, ὁπόταν σκεψώμεθα ἱκανῶς· ἵνα δὲ μὴ πρὸς ἐπομιλίῳ τάξιν τοῖς νόμοις τοῖς νῦν ἡμῖν παρουσι διαπραξάσθαι κωλυθῶμεν μάτην, ἴωμεν πρὸς τὸ τέλος αὐτῶν. τάχα γοῦν ἴσως οἱ θεοὶ ἕκαστοι, καὶ ἡ διέξοδος αὕτη ὅλη ὁρῶσα τέλος, ἱκανῶς ἂν μιμήσεται καὶ τὸ νῦν διαπορούμενον. κλ. Ἄγε δὴ ὦ ξένε λέγεις. καὶ πειώμεν οὕτως ὡς ἔρηκας. ἀθ. Ἀσθένεια μὲν δὴ φαμὲν τὸ ἄτοπον εἶναι, νόμους τὰς ᾠδὰς ἡμῖν γεγονέναι· καὶ καθάπερ οἱ παλαιοὶ τότε τοῦδε καθαρσίαν, οὕτω πως ὡς ἔοικεν ὠνόμασαν. ὥστε τάχ' ἂν οὐδὲ ἐκεῖνοι παυτάπασιν γ' ἂν ἀφεστῶτες θεῶν τὸ ναῦν λεγομένου. καθ' ὅπερ δὲ οἷόν που τις ἢ καὶ ὕπαρ ἐγρηγορώς, ὠνείρωξε μαρτυρόμενος αὐτό. τὸ δ' οὖν δόγμα περὶ αὐτῶν, τοῦτ' ἴστω. παρὰ τὰ δημόσια μέλη τὲ καὶ ἐφδὰ, καὶ πλὴν τῶν νέοις ξύμπασιν χορείας, μηδεὶς μᾶλλον ἢ παρ' ὀντινοῦν ἄλλον τῶν νόμων φθεγγέσθω. μὴ δ' αὖ ἐρχέσθω κινεέσθω· καὶ ὁ μὲν θοιοῦτος, ἀζήμιος ἀπαλλαττέσθω. ὃν δὲ μὴ πειθόμενον, καθάπερ ἐρρήθη πρὸ ναῦ δὴ, νομοφύλακές τε καὶ ἐφδεῖαι καὶ ἐφδὰς κολαζέτων. κέλευε δὲ ναῦν ἡμῖν ταῦτα τῷ λόγῳ. κλ. κέλευε. ἀθ. Τίνα δὴ φέρε που αὐτὰ νομοθετῶν τις μὴ παντάπασι καταγέλαστος γίγνοιτ' ἄν· ἴσως μὲν δὴ τὸ τοιόνδέ τι ἦν αὐτὰ ἀσφαλέστατον, καθάπερ ἐκ μαχαίρης ἐξ αὐτοῖσι πρῶτον τολμᾶσθαι τῷ λόγῳ. λέγω δὲ οὐ μὲν τῶν ἐκμαγείων εἶναι τοιόνδέ τι· θυσίας γενομένης καὶ ἐφδῶν καινῶν κατὰ νόμον, εἴτω τὶς φαμὲν ἰλίᾳ παρεκτὸς τοῖς βωμοῖς τε καὶ ἐφδῆς, ὑφὸς ἢ καὶ ἀδελφὸς βλασφημεῖ πᾶσαν βλασφημίαν, ἆρ' οὐκ ἂν φαῖμεν ἀθυμίαν καὶ κακὸν εἶναι καὶ μαντείαν καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν οἰκείως φθέγγοιτο οὑτιδής; κλ. Τί μέν. ἀθ. Ἐν τοίνυν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις τοῦτ' ἔστω τοῖς πόλεσι γιγνόμενοις ὡς ἔπος εἰπεῖν φθόνος ἐλάχιστος πάσεως· δημοσίᾳ γοῦν τινα θυσίαν ὅταν ἀρχή τις θύσῃ, μετὰ ταῦτα χορὸς οὐχ εἷς, ἀλλὰ πλῆθος χορῶν ἥκει. καὶ εἰσάντες ἀπὸ πρώτου τῶν βωμῶν, ἀλλὰ παρ' αὐτοὺς οἱ στε, πᾶσαν βλασφημίαν τῶν ἐφδῶν καταχέουσι· ἐρημάσι τε καὶ ῥυθμοῖς καὶ γοωδεστάτοις ἀρμονίαις σωτείνοντες τὰς τῶν ἀκροωμένων ψυχάς. καὶ ὃς ἂν δεκρύσαι μάλιστα πλὴν θύσασαν παραχρῆμα ποιήσῃ πόλιν, οὗτος τὰ νικητήρια φέρει. ἆρ' ὀρθῶς δὴ ἦν νόμος, ἆρ' οὐκ ἀπομιμούμεθα; καὶ εἴ ποτ' αὖ δεῖ τοιούτων εἴκτων γίγνεσθαι τοὺς πολίτας ἐπιπλήττους, ὁπόταν ἡμῖν μὴ καθαρά πνθ', ἀλλὰ ἀποφράδα ὦσι, τότ' ἔκειν δίκαιον αὖ εἶν μᾶλλον χορούς πασαι ἐξωθεν μιμουμένους ᾠδούς. δίκαιον δὲ τοὺς τοῦδε τοὺς πλουτήσαντας μισθούμενοι, καρικὴ τινι μούσῃ προπέμπουσι τοὺς πλουτήσαντας, τοιοῦτόν τι πρέπον αὖ εἶν, καὶ τοῦδε τὰς τοιαύτας ᾠδὰς γιγνόμενον. καὶ δὴ καὶ τολμᾷ γέ που ταῖς ἐπικλήσεις ᾠδαῖς, οὐ σέφασι πρέποιεν αὖ οὐδὲ ἐπίχρυσοι κόσμοι· πᾶν δὲ ζωῦ αὐτίον. ἵν' ὅτι τάχιστα τοῦδε αὐτῶν λίθου ἀπαλλαττώμεθα. ἐγὼ δὲ ζοῦζον ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπανορθωτὼ πάλιν. τὰ ἐκμαγείων ταῖς ᾠδαῖς

εἰ πρῶτον οὗ ζῆν ἡμῖν αἱρήσεσθαι κέλευε. κλ. τὸ ποῖον. ἀθ. εὐφημέα καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς φύσεως γένος εὔφημον ἡμῖν πάντη πάντως ὑπαρχέτω. ἢ μᾶλλον ἐπαινετῶν, πειθῶ δὲ εἶπον ἄττω; κλ. παντάπασι μὲν οὖν τάδε. νικᾷ γοὺν πάσαισι ταῖς ἡμέραις οὗτος ὁ νόμος. ἀθ. τίς δὲ μετ' εὐφημίαν ἄλυτος αὖ ἔσται νόμος μουσικῆς. ἆρ' οὐκ ἀνάγκη τοῖς θεοῖς, οἷς θύομεν ἐκάστοτε; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. τέλεος δ' οἶμαι νόμος, ὅτι γνόντας δεῖ τοὺς ποιητὰς, ὡς εὐχαὶ παρὰ θεῶν αἰτήσεις εἰσὶ. δεῖ δὴ τὸν νοῦν αὐτοὺς σφόδρα προσέχειν. μή ποτε λάθωσι κακὸν ὡς ἀγαθὸν αἰτούμενοι. γελοῖον γοὺν δὴ τὸ πάθος εἶναι τοῦτ' ἂν γίγνοιτο, ἀνθρώπῳ τοιαύτῃ γενομένῳ. κλ. τί μήν. ἀθ. οὐκοῦν ἡμᾶς ἔμπροσθεν μικρὸν τῷ λόγῳ ἐπείσθημεν. καὶ οὔτε ἀργυροῦν δεῖ πλοῦτον οὔτε χρυσοῦν εἰ πόλει ἐσομένῳ οἰκεῖον. κλ. παῦε μὲν οὖν. ἀθ. τίνος οὖν ποτε παράλημμα ἀρῆσθαι φῶμεν ἔχειν ἐν λόγου. ἆρ' οὐ τόδε, ὅτι τὸ τῶν ποιητῶν γένος οὐ πάνυ ἱκανόν ἐστι γιγνώσκειν σφόδρα τά γε ἀγαθὰ καὶ μή; ποιήσεις δ' ἂν δή που τὸν ποιητὴν ἑκάστοτε ἢ καὶ κατὰ μέλος ἔχειν ἡμαρτημένον, ἀνάγκῃ οὐκ ἐρεῖς ἡμῖν, τοὺς πολίτας τοῦδε τῶν μαίστων ἀνάγκαστα ποιήσει. καὶ ζῶντι τούτου καθάπερ ἐλέγομεν, οὐ πολλὰ ἁμαρτήματα αὐθις ἐσόμεθα μείζω. θῶμεν δὴ καὶ ἔχειν ἐν τοῦδε μοῦσαν νόμων καὶ τύπων οἷα. κλ. τίνα, σαφέστερον εἰπὲ ἡμῖν. ἀθ. τὸν ποιητὴν παρὰ τὰ τῆς πόλεως νόμιμα καὶ δίκαια ἢ καλὰ ἢ ἀγαθὰ, μηδὲν ποιεῖν ἄλλο. τὰ δὲ ποιηθέντα, μὴ ἰδιῶταν τῶν ἰδιωτῶν μηδενὶ πρότερον δεικνύναι, πρὶν αὖ αὐτοῖς ζοῖς τοῦδε ταῦτα ἀποδειγμένους κριταῖς καὶ ζοῖς νομοφύλαξι δεικτέα καὶ ἀρίστοις. ᾠδὴν δὲ ἀποδεδειγμένοι εἶεν ἡμῖν οὓς ἐλέμεθα νομοθέτας περὶ τὰ μουσικὰ καὶ ἦν τῆς παιδείας ἐπιμελητήν. τί οὖν. ὃ πολλάκις ἔρωτῶ, κέλευε νόμος ἡμῖν καὶ τύπος. ἐκμαγεῖόν τε τεύξον ἔχειν, ἢ πῶς δοκεῖ. κλ. κέλευε. τί μήν. ἀθ. μετά γε μὴν ταῦτα, ὕμνοι θεῶν καὶ ἐγκώμια κακοὶ κοινωνήσουσιν ἀνάγκαις, ᾇδοιτ' ἂν ὀρθῶς ταῦτα. καὶ μετὰ θεοὺς ὡσαύτως τοῦδε δαίμονάς τε καὶ ἥρωας μετ' ἐγκωμίων ἀνάγκαι γίγνοιτ' ἂν τούτοις πᾶσι πρέπουσαι. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. μετά γε μὴν ταῦτ' ἤδη, νόμος ἄθλα φθόνων ἀθεῶν γίγνοιτ' ἂν ὅσα τῶν πολιτῶν ὁπόσοι τέλος ἔχουσιν τοῦ βίου, κατὰ σώματα ἢ κατὰ ψυχὰς ὅλα ἀξιεργασμένοι καλὰ καὶ ἐπίπονα. καὶ τοῖς νόμοις ὑπειθῆς γεγονότες, ἐγκωμίων αὐτὸν τυγχάνειν πρέπον αὖ ἔπη. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. τοὺς γε μὴν ὅτι ζῶντας ἐγκωμίους τε καὶ ὕμνους τιμᾶν οὐκ ἀσφαλές, πρὶν ἂν ἅπαντα ἢ τὸν βίον διαβαίνῃ, τέλος ἐπιθῇ σοι καλόν. ταῦτα δὲ πάντα ἡμῖν ἔστω κοινὰ αὐθρᾶσι καὶ γυναιξίν, ἀγαθοῖς καὶ ἀγαθαῖς διαφανῶς γενομένοις. τὰς δὲ ᾠδάς τε καὶ ὀρχήσεις οὕτω χρὴ νομίσασθαι. πολλὰ ἴσθι παλαιῶν παλαιὰ τοῦδε μουσικὰ καὶ καλὰ ποιήματα. καὶ δὴ καὶ τοῖς σώμασιν ὀρχήσεις ὡσαύτως. ὧν ἅλις φθόνος ἐκλέξασθαι τῇ καθεστώσῃ πολιτείᾳ τὸ πρέπον καὶ ἀρμόττον. δοκιμαστὰς δὲ τούτων ἐχομένους, πολὺ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι, μὴ νεωτέρους πεντήκοντα ἐτῶν. καὶ ὅτι μὲν αὖ καινὰν εἶναι δόξῃ τῶν παλαιῶν ποιημάτων ἐγκρίνειν. ὅτι δ' αὖ ὠφελίᾳ ἢ τοιαῦτα ἀκροᾶσθαι, τὸ μὲν ἀποβάλλεσθαι παντάπασι. τὸ δὲ παρόμοιον, ἐπιρρυθμίζειν, ποιητοὺς ἅμα καὶ μουσικοὺς αὖθις παρακαλοῦντας, χρωμένους αὐτῶν ταῖς δυνάμεσι τῆς ποιήσεως. ταῖς δὲ ἡδοναῖς καὶ ἐπιθυμίαις μὴ ἐπιφέρεσθαι, ἀλλ' ἢ πίσυν ὀλίγοις. ἐξηγουμένοις δὲ τὰ τοῦ νομοθέτου βουλήματα ὅτι μάλιστα ἄρχειν τε καὶ φέρειν καὶ πᾶσαν χορείαν συνέπεσθαι κατὰ ἦν αὐτῶν νοῦν. πᾶσα δ' ἀτακτός γε πάξις λαβοῦσα τοῦδε μοῦσαν διατελεῖ, καὶ μὴ παρακτὴ θεμένης τῆσ γλυκείας μούσης, ἀμείνων μυρίῳ. ἡ δ' ἥδε, πάσεως εὐ ἔχουσαν τὴν μέχρι τῆσ ἐπικάρσιος τε καὶ ἔμφρονος ἁλιπάσα διαβιῷ, σώφρονι μὲν μούσῃ καὶ διατεταγμένῃ, ἀπούσαν δὲ τῆς εὐαρτίας, μισεῖ καὶ αὐλεῖ θέρον αὐτῷ προσαγορεύει. ῥαφὴς δ' εὐ τῇ κοινῇ καὶ γλυκείᾳ, ψυχρὰ καὶ ἀκόλαστον τοῦτο εὐαρτίαν εἶναι φησίν. ὥστε ὅπερ ἐρρήθη, νῶν δὴ γε τῆς ἡδονῆς ἢ ἀκολάστου τοῦδε ἐπιτέρασ, οὐδὲν πεπλημμέκτηκεν ἐκτὸς δὲ τοῦ δι', ἢ μὴ, βελτίους,

τίνος, ἢ δι' χείρους ἢ οὐ αὐτῇ διαφόντας ἐκείστοτε παρίχεται. κλ. καλῶς ἔφη λεγεις. ΑΘ. Ἔτι δὲ θηλείαις τε πρεπούσας φωνὰς ἄρρεσί τε, χωρὶς ἑκατέρου δίκης αὖ ἓν τούτῳ τινὶ διορισάμενον· καὶ αὖ μουσικαῖσι δὴ καὶ ῥυθμοῖς προσαρμόττειν αἰκαιον. λέγειν γὰρ ὅλη γε ἡ ἁρμονία ἀπαίδευτον, ἢ ῥυθμῶ ἀρρυθμίαν, μηδὲν προσήκοντα ἑκάστοις τούτων ἐκείστοις τοῖς μέλεσιν· αἰκαμαῖον δὴ καὶ ἑκάστων τὰ ἁρμοττα γε νομοθετεῖν. ἔστι δὲ ἀμφοτέρους μὲν ἀμφότερα αἰσχίστη καὶ τὰ ἁρμοττα ἀρρυθμίαν· τὰ δὲ τῶν θηλειῶν, αὖ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου διαφόρῳ, τούτῳ δεῖν μὴ διαφθεῖν· ἡ δὴ μεγαλοπρεπὴς οἴμη καὶ ἡ πρὸς πᾶν αὐθρεῖαν ἐρρύθμου φατέον εἶναι· ἡ δὲ πρὸς ἡδονὴν καὶ σῶφρον μᾶλλον ἀρρυθμίαν, θηλυγενέστερον ὡς ἐν, παραδοτέον σε τῷ νόμῳ καὶ λόγῳ· τάξις μὲν δή τις αὕτη· τούτων δὲ αὐτῶν διδασκαλία καὶ παράδοσις λεγέσθω ἡ μετὰ ταῦτα· τίνα δὲ τρόπον χρὴ καὶ οἷς πεισι, καὶ πότε πράττειν ἕκαστα αὐτῶν, δίον δὴ τις ναυπηγὸς, πρὶν τὰς ναῦς πηγνύναι, ἀρχὴν καταβαλλόμενος, τὰ πρωτόπλοα ὑπογράφεται τῶν πλοίων σχήματα, ταῦτ' ἐν δὴ μοι καὶ νῦν φαίνομαι ἐμαυτῷ ὁρᾶν· τὰ τῶν βίων πειρώμενος σχήματα διανοεῖσθαι καὶ τὰ τρόπους τοὺς τῶν ψυχῶν, ὅντινας αὐτῶν τὰ τροπόλα καταβάλλεσθαι· ποῖα μαχανῇ καὶ τίσι ποτὲ τρόποις ξυνόντες, ἐν βίοις ἀρίστοις δὴ τοῖς πολοῦ, τούτου τῆς ζωῆς διακομισθησόμεθα, δεῖ σκοπεῖν ὀρθῶς. ἔστι δὴ τοίνυν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, μεγάλως μὲν σπουδῆς οὐκ ἄξια· ἀναγκαῖόν γε μὴν σπουδάζειν δεῖ· οὐκ εὐτυχές· ἐπεὶ δὴ οὐταῦθά ἐς μὲν ὅπως δεῖ προσήκοντός τινος αὐτὸ πράττεσθαι, ἴσως ἂν ἡμῖν σύμμαχον αὖ εἴη· λύτω δὲ δή τί ποτε· ἴσως μέν τ' ἂν τις μοι τοῦτ' αὐτὸ ὑπολαβών, ὀρθῶς ὑπολάβοι. κλ. Γαίν μὲν οὖν. ΑΘ. Φημὶ χρῆναι ἡ μὲν σπουδαῖον, σπουδάζειν· ἡ δὲ μὴ σπουδαῖον, μή. Φύσει δὲ εἶναι θεὸν μὲν, πάσης μακαριότητος σπουδῆς ἄξιον· ἄνθρωπον δὲ, ὅπερ ἔμπροσθεν ἔφαμεν, θεοῦ τι παίγνιον εἶναι μεμηχανημένον· καὶ ὄντως δεῖν αὐτὸ τοῦτο γεγονέναι· τοῦτο δὴ λεῖον τῷ τρόπῳ ξυνιστάμενον, καὶ παίζοντα ὅτι καλλίστας παιδιὰς, πάντ' ἄσθρα καὶ γιγνόμενα, οὕτω διαβιῶναι, τοὐναντίον ἢ νῦν διανοοῦνται· δεῖν τας. κλ. Πῶς. ΑΘ. Νῦν μέν που τὰς πολεμικὰς οἴονται δεῖν εἶναι τῶν παιδιῶν ἡγεῖσθαι· τὰ γὰρ τοιαῦτ' ἐν πολέμῳ ἡγοῦνται σπουδαῖα ὄντα, τῆς ἀρίστης εἶναι δεῖν δηλοῦσθαι· τοῦτ' ἐγὼ σὲ πολέμῳ μὲν αὖτε, οὔτ' οὖν παιδιὰ πολλὰ, οὔτ' αὖ παιδιὰ ποτὲ ἡμῖν ἀξιόλογος, οὔτε οὖσα οὔτε ἐσομένη· ἡ δὴ φαμὲν ἡμῖν γε εἶναι σπουδαιότατον, δεῖ δὴ ἐν καιρῷ εἰρήνην βίον ἄγειν πολιτικόν τε καὶ ἄριστον, διειλεγμένον· τίς οὖν ἀρθότης παίζοντα δεῖ διαβιωτέον· τίνας δὴ παιδιὰς, θύοντα, μὴ φθόνητα καὶ ὁρχούμενον. ὥστε τοὺς μὲν θεοὺς, ἵλεως αὐτῷ παρασκευάζειν διακτὴν εἶναι. τοὺς δ' ἐχθροὺς, ἀμύνασθαι, καὶ νικῶν μαχόμενον· ὁ δὲ ἄθλων αὖ τις καὶ ὁρχούμενος, ἀμφότερα ταῦτα πράττοι. Τὰ μὲν, τῶν τύπων εἴρηται· μὴ καθάπερ ὁ δεύτερον μανθάνει, καθ' ἃς ἐτέον. προσδοκῶντα καὶ ἓν ποιητὴν οὗ λέγειν, ἡ,

Τηλέμαχ' ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις.
Ἄλλα δὲ καὶ σαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ ὄΐω
Οὔσε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τετραφίμενα τά.

Ταῦτ' ἐν δὴ μὴ τοὺς ἡμετέρους ξοφίσμους δεῖ διαιρεῖν, τὰ μὲν ἀρμελίᾳ ἀποχρῶν τοὺς νομίζειν ἐρρῆσθαι· τὰ δὲ, καὶ ἐν δαίμονά τε καὶ θεὸν αὐλοῖσιν ὑποθήσασθαι θυσιῶν τε πέρι καὶ χορῶν· οἷς τισὶ τε μὴ ὁπότε ἕκαστα ἑκάστοις πρέποντά τε καὶ ἐλλείποντα καὶ τὰ ἐν τρόπον τῆς φύσεως διαθιώσονται θαύματα ὄντα τοπολύ· σμικρὰ δὲ ἀληθείας ἅπτα μετέχοντα. Μι. Γαυτά πασι τὰ τῶν ἀνδρῶν γένεσ ἡμῖν ὦ ξένε διαφωλίζεις. ΑΘ. Μὴ θαυμάσῃς ὦ μάγιλλε, ἀλλὰ ξύνοιδά μοι· πρὸς γὰρ τὴν θηλυς ἀπιστῶν καὶ παθῶν, ἔφην ὅπερ ἄρτι καὶ νῦν· ἴσως δ' οὖν ἡ γένος ὑμῶν, μὴ φαῦλον εἶναι σοι φίλου. σπουδῆς δέ τινος ἄξιον· ἡ δ' ἐξῆς τούτοις, οἰκοδομέσθαι μὲν ἔφην ταυτὶ γυμνασιωτήριά καὶ διδασκαλίων ποιῶν τειχῆ κατὰ μέσην πᾶν πόλιν· ἔξωθεν δὲ ἵππων αὖ τειχῆ πᾶσι ἡ ἄχυ γυμνάσιά τε καὶ ἀφυχώρια, τοξικῆς τε καὶ

τῶν ἄλλων ἀκροβολισμῶν ἀεὶ καὶ διαπεπαισμένος· μαθήσεως τε ἅμα καὶ μελέτης τῶν νέων. εἰ δ' ἀρ' μὴ τότε ἱκανῶς ἐρρέθη, θαυμάσει, ναὶ ἐρωτῶ τῷ λέγῳ μεῖζε νόμων· οὐ δὲ δὴ ὅλως πάσῃ, οὐδὲ σκόλους ἐκείνων πεπεισμένους μεταθεῖς οὐκ ἐᾷ τοὺς ἑαυτοῦ, οὐδὲ σκῶ τὲ πάντα, ὅσα πρὸς τὸν πόλεμον δεῖ μαθήματα· τοὺς φοιτῶντας· ὅσα τε πρὸς μουσικὴν· οὐχ ὃν μὲν αὖ ὁ παὶς βούλεται φοιτᾶν τὰ, ἂν δ' αὖ μὴ, ἐᾶν τοὺς παιδεύειν· ἀλλὰ τὸν λεγόμενον πάντ' ἀναγκάζειν τὸν παῖδα κατὰ τὸ δυνατὸν· ὡς τῆς πόλεως μᾶλλον, ἢ τῶν γεννησάντων ὄντας παιδευτέον ὀρθῶς ἀπάγκη. τοῦ αὐτοῦ δὲ καὶ τοῦδε. ἐπαινῶν ὁ μὲν ἐμὸς νόμος ἀεὶ ἔπῃ πάντα, ὅσα πρὸ καὶ τοῦδε τῶν ἀῤῥήτων, ἴσα καὶ τοὺς ἐπαίνους ἀσπάζεσθαι δεῖν· καὶ οὐδὲν φοβηθεὶς ἔπῃ μᾶλ' εἴρηκε· τὸν λόγον, οὗτε ἀπαθῶς, οὔτε γε μανικῶς ὡς ἀληθῶς μὲν, πρέπον αὖ ἐὸν γυναικὶ δὲ, οὐκ αὖ πρέπον ἀνδρὶ μὲν γοῦν δὴ μὰ Δία τοὺς παιδιὰς πιθέσθαι. τοῦ δὲ νεανίσκου ἕνεκα εἴπῃ, δίκαιόν ὅπῃ μιγαλόφρονα ἀληθῆ μᾶλλον γυναικῶν εἶναι τὸν τοῦδε· ἐν πόνοις καὶ τοῖς ἀπὸ τούτων τελῶν καὶ πόνων· καὶ τοὺ θαυμαστὸν αὖ ἁμαρτήματος μόνον, ἀλλὰ καὶ τόξων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα λόγον κοινωνίαν καὶ τοῖς ἀνδράσι ἴσα προσπεπτηκέναι, ἴσως ἀκηκόατε. λογισμὸν δὲ πρὸς τούτοις τοῦδε· φύσιν τοιόνδ' τινα ἔχωμεν ἐν ἡμῖν τόποις γίγνεσθαι, ἐν μὴ πάσῃ ἐφάμεν πάντας ὁμοίως μανθάνειν ἐπὶ πᾶσιν ἀνδρὸς γυναῖκ' εἶναι ταυτά· ἀγαθὸν γοῦν ὀλίγου πάσας ἡμῖν σοφὰς εἶναι αὐτὰ διαπάσας ἴσως δεῖ τε καὶ γίνεται ἐκ τῶν αὐτῶν τελῶν καὶ πόνων· καὶ τοι θαυμαστὸν αὖ ἁμαρτήματος μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὖ γίγνοιτ'. ΚΛ. Εἰκός γε. ΑΘ. Ἔστι μὲν τοι πάμπολλα ἡμῖν ὦ ξένε παρὰ τὰς εἰωθυίας πολιτείας, τῶν νῦν λεγομένων· ἀλλὰ γοῦν ἐπῶν, ἐν μὲν λόγῳ ἐάσαι διεξελθεῖν δὴ· διελθόντος δὲ, οὗτο· ἂν δοκοῦ αἰρεῖσθαι διεῖν. ΚΛ. Μάλα σπεῖς τε ἐμιμελῶς· πιπρίν μοι τε πανταῦ αὖ ἐν ἐμαυτῷ ἐπισκοπεῖν ὅτι ποῦ τα ἔρηται. λέγε οἷῶ· ἐν μεῖζε παῦτα, ὅτι σοι κεχειρισμένον δεῖν. ΑΘ. ἐν δὲ ἐμοιγε δὴ κλεινία ὃ καὶ πρόσθεν εἶπον, ὡς ἐν μὲν τοῦτα δεῖ μὴ ἱκανῶς ὀρῶσι ἐλαπλεγμένα ὅτι δυνατὰ δεῖ γίγνεσθαι, τοῦτα ἰδεῖν αὖ τι καὶ αὖπειν πεῖν τῷ λέγῳ· νοῦν δὲ ἄλλο τι πυ ζωτητέον ἐκείνῳ ᾧ ὄντι· ἢ τὸ νόμοι μισθεμὴ δηλῶμεν· ἐν δ' ἐμὲ τε ἐκλαβόμενα οὐ τοῦτο ὃ τοῦ ἐν ἐμοὶ ἐστὶ σοφὸν εἶναι, ὡς δεῖ παιδείαν τὸ καὶ τῶν ἄλλων ὅτι μάλιστα κοινωνεῖν· ἐν δὲν γένος ἡμῖν τῷ τῶν ἀῤῥήτων γένει· καὶ γοῦν οὖν οὐτοσὶ πως δεῖ τοῦδε αὐτῷ διαπεπαῖναι φόβῳ μὴ μετέχουσιν αἰσχρῶν γυναικῶν κοινῇ τῆς ζωῆς πάσησ, μὴν οὐκ ἀπάγκην γενέσθαι γέ τινα τοῖ ἐν τοῦδαι αὐτοῖς; ΚΛ. ἀπάγκη μὲν οὖν. ΑΘ. τίνα οὖν ἡμῖν προσθεν τῶν νῦν ἀποδεδειγμένων δεῖμεν αὖ τῆς κοινωνίας ταύτης, ἵν' ναῦ αὐτοῖς ἡμῖν πρὸς τὰ ἤμεν· πότερον ἵν' θρᾶκες πεῖς γυναῖξὶ χρῶνται, καὶ πολλαὶ τῶν γένη γεωργεῖν τε καὶ βουκολεῖν καὶ ποιμαίνειν· καὶ διακονεῖν· μᾶλλ' διαφθόντος τῶν δούλων, ἢ κεἰ πρὸ ἡμεῖς, ἅπαντές τε οἱ τοῦδε ἐν τόποι ἐκεῖνον· ναῦ γοῦν δὴ τὸ γε παῖ' ἡμῖν δεῖ ἴσα τοῦτων γιγνόμενον. ἆρ' τινα μέαν δίκαιον ξυμφορήσαντες ἃ λεγόμενον πάντα χρήματα, παρέδομεν ταῖς γυναιξὶ διατρεφόμενα τε καὶ κρίσεων αἴρχειν καὶ πόσης τα λαπάσαι· ἢ ἐν τῷ πων δὴ διαμόσυ, φῶμεν ὦ μέγιλλε, ἃ λακωνικὸν κέρας μὲν γυμνασίων μετέχους οὔσας ἅμα καὶ μουσικῆς δεῖν ξυῖ· γυναῖκας δὲ αἴρουῖς μὲν ταλασίας· ἀσκητικὸς δὲ τινα βίον, καὶ οὐδεμιᾶς φαῦλον οὐδὲ ἀτελῆ διαπλέκειν· θεραπείας δὲ καὶ ταμιείας αὖ καὶ παιδοτροφίας, ἐᾷ τι μέσον ἀμεινέσθαι· τῶν δὲ ἐᾷ ἐν πόλεμον μὴ κοινωνούσας, ὥστ' οὐδὲ ἓν τις ποτὲ διαμάχεσθαι τοῦδε πόλεώς τε καὶ παίδων ἀπάγκαία τύχη γίγνοιτο, οὔτ' αὖ πέρεν ὥς τινες ἀμελοῦσες, οὔτ' ἄλλοις κοινωνεῖσαί ποτε βουλῆς μᾶλ' τέχνης δυνάμεναι· οὐδὲ ἀπίδος καὶ δόξου λαβοῦσαι μεμισοπόδαι· πῶ δὲ, ὡς περβυμλίνες αὐτοῖς τῆς πανταεῖδος, γυναῖκας αὖ τισάσας· φόβοις γε μὲν δὴν μᾶζον πολεμίοισι δύνασθαι πεφαρᾶν οὐ πέρεν τινὶ κοφοθέσεσι· σκυρομάτησας δὲ, οὐδὲ αὖ ὃ παρὰ πεῖν ἀρμόσειαν μεμισοπόδαι, ὅσον ἐν ὁρόπου διαβιοῦσαι· παρὰ γυναῖκας δὲ αὐτοῖς, ἄσπρις αὖ αἱ ἐκείνων γυναῖκες φανῆσι· παῦτ'

οὖν ὑμῶν τὸν νομοθέτην ὁ μὲν βουλόμενος ἐπαινεῖν, ἐπαινέτω· ἐμὲ μὲν οὐκ ἄλλως αὖ λιχθεῖν. τέλειον γὰρ καὶ οὐλόμενον δεῖν τὸν νομοθέτην εἶναι, τὸ δὴ λυμὲν ἀφιστᾶται ζυφαῖα καὶ αὐχαλίσκειν, διαίτας ἀτάκτους χρώμενον, τῷ δ' ἄρρενος ἐπιμελεῖσθαί τε τελέως, καὶ δὴ δύσαλμονος ἥμισυ ζῶον κατα λείπειν αὐτὸ διπλάσιον τῇ πόλει;

ΜΕ. Τί δράσομεν ὦ Κλεινία· τὸν ξένον ἐάσομεν πῶς ἀπαρτῆναι οὕτω κατὰ δρομέων.

ΚΛ. Καὶ δικαίως γε αὖ· ἀλλὰ παρρησιάσασθαι, ἑκάτερον ὅτι ἀφελήσομεν πάντα ἐκείνους τοὺς νόμους. ΜΕ. Ὀρθῶς λέγεις. ΛΘ. οὐκοῦν τὰ μὲν ταῦτα ἤδη καλῶς μὲν πειρᾶσθαι φράζειν. ΚΛ. πῶς γὰρ οὔ. ΛΘ. τὰς δὲ τρόπος αὐθρώποις γίγνοιτ' ἂν τῷ βίου, εἴπερ τὰ μὲν ἀναγκαῖα ἔστι κατασκευασθέντα μέτρια, τὰ δὲ τῶν τυχῶν, ἄλλοις παραδόμενα γεωργίαι δὲ ἐκ δεδομένου βούλοις, ἀπαρχὴν τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀποτελοῦσιν ἑκάστῳ, αὐθρώποις ζῶσι κοσμίως. ξυσσίτια δὲ κατεσκευασμένα ἔστω, χωρὶς μὲν τὰ τῶν ἀσσρῶν. ἐγγὺς δ' ἑκάστου τὰ τῶν αὐτοῖς οἰκείων, παίδων τε ἅμα θηλειῶν καὶ τῶν μητέρων αὐταῖς· ἀρχουσί τε καὶ ἀρχούσαις ἔστω προστεταγμένα, λύειν ταῦτα ἑκάστοις τὰ ξυσσίτια πάντα καθ' ἑκάστην ἡμέραν, θεασαμένους καὶ ἰδόντας πῇ διάκειται τῶν ξυσσιτίων. μετὰ δὲ ταῦτας, πείσαντας τόν τε ἀρχοντα καὶ ζῶντ' ἄλλους εἰς αὖ τυγχάνῃ θεῖσ' ἡ τότε νύξ τε καὶ ἡμέρα καὶ διαφωμίη, κατὰ ταῦτα οὕτως οἴκαδε πορεύεσθαι. ζῶις δὲ ταῦτα κεκοσμημένοις ἀρκεῖ, οὐδὲν λειπομένου δεῖν αἰσχιόν τε ὄργον καὶ παντάπασι προσῆκον, ἀλλ' οὐδ' ὁπόσῳ βοσκήματος ἥκιστον παινόμενον αὖ τῶν λεῖν ζῶν; οὔκουν τόγε δίκαιον φαμὲν, οὐδὲ καλόν. οὐδ' εἴδον τε ἂν ζῶντα οὕτως ἀτυχῆσαι τῷ προσήκοντος. προσήκει δὲ ἀργῷ καὶ ῥαθύμως κατὰ πίπτοντι ζῴῳ, χεῖρον ὑπ' ἄλλου διαφθαρῆναι ζῴου τῶν σφόδρα τεθρυμμένων μετὰ αἰσχύνης τε ἅμα καὶ τῶν πόνων· ταῦτα οὖν δὴ δ' ἀκριβείας ἱκανῶς, ὡς καὶ νῦν εἰ ζητοῖμεν αὖ ἴσως οὐκ αὖ ποτε γένοιτο, μέχρι τοῦ αὖ, γυναικός τε καὶ παίδας οἰκήσεις τ' ἔθαι καὶ ἱλίας πάντα τὰ τοιαῦτα ἱκάστοις ἡμῖν κατεσκευασμένα· τὰ δὲ μετ' ἐκεῖν' αὖ λύτρα ταυτῷ λεγόμενα εἰ γίγνοιτο ἡμῖν, γίγνοιτο ἂν καὶ μάλα μετρίως· ὄρθιον δὲ δὴ τοῖς οὕτω ζῶσι φαμὲν· ὧ τὸ σμικρότατον τοῦ οὐδὲ φαυλότατον λέγεσθαι. μίγνυσθαι δὲ πάντων εἶναι προστεταγμένον τοῦ δικαίου μέτου. τῷ γὰρ πᾶσιν τῶν ἄλλων πάντων ὄρθιον βίου ἀφθονίαν παρασκευάζοντος, τῷ πυθάδος τε καὶ ὅλυμπιάδος νίκης ἀρχομένου, διαφθασίσασθαι τε καὶ ἔτι πολλῷ πλείονος ἀφθονίας ἔστι γέμουσι, ὁ δὴ πῇ τῷ σώματος πάντως καὶ ψυχῆς εἰς ἀρετὴν ἐπιμέλειαν βίος ἀρμόδιος ἀρμόττοντα. πάρεργον γὰρ οὐδὲν δεῖ τῶν ἄλλων ὄρθιον διακώλυμα γίγνεσθαι. τῶν ὄρθιον σώματι προσηκόντων εἰς ἀπόδοσιν πόνων καὶ σοφῆς. οὐδ' αὖ ψυχῇ μαθημάτων τε καὶ ἐθῶν. πᾶσα δὲ νύξ τε καὶ ἡμέρα χεῖρον οὐκ ἔστιν ἑκατέρῳ· τοῦτ' αὖ πράττοντι, ἢ πλείω τε καὶ ἑκατὸν αὐτῶν ἐκλαμβάνειν. οὕτω δὴ τούτων πιφυκότων, τάξιν δεῖ γίγνεσθαι πᾶσι τοῖς ἑλευθέροις τῆς διατριβῆς τῷδε· ἐν χρόνου ἅπαντα, χεῖρον ἀρξάμενον ἐξ ἕω, μέχρι τῆς ἑπέρας ἀεὶ ξυνεχῶς ἕω τε καὶ ἡλίου ἀκτολῆς· πολλὰ μὲν οὖν καὶ πυκνὰ καὶ σμικρὰ λείπων αὖ τις νομοθέτης, ἀχάριν φαίνοιτο τῷδε τῶν κατ' οἰκίαν διοικήσεων. τά τε ἄλλα, καὶ ὅσα νύκτωρ αὖ πολλάκις πρὸ, πρέπει τοῖς μέλλουσι δεῖ τέλους φυλάξειν πᾶσαν πόλιν ἀκριβῶς. ἐν γὰρ ὅλῳ διατελεῖν λυπηρῶν νύκτα δύσθυτα καὶ ὀκτηρῶν τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ φαυλότατον εἶναι πᾶσι τοῖς οἰκέταις, ἐγειρόμενόν τε καὶ θρασυτάμενον ἀεὶ πρῶτον. ἔστιν αἰσχρὸν δεῖ δεδόχθαι πᾶσι καὶ οὐκ ἀλυσίτελον· ἔτ' οὖν νόμον, αἴτ' ἐπιτήδευμα ἐν ὀνοῦν καλεῖν δεῖ χρεών. καὶ δὴ καὶ δ' ἀσυνήθειαν ὑπὸ ἀκραυπνίαν ἐγείρεσθαί τινα, καὶ μὴ πρόσθεν αὐτὸν ἐγείρειν τοὺς ἄλλους, αἰσχρὸν λίαν χρὴ πρὸς αὐτῶν δεῖλόν τε μὴ δούλην μὴ ταῦσθαι μὴ ἔπαυσ ἂν εἶναι τε ὅλην μὴ πᾶσαν πῶν οἰκίαν. ἐγειρομένους δὲ νύκτωρ δεῖ πάντας πράττειν τι τῶν πολιτικῶν μέχρι πολλοῦ μὴ τι οἰκονομικῶν, ἄρχοντας μὴ, κατὰ φύλα. διανοίνας ἢ μὴ διανοίστας, εἰ ἰδίας οἰκίας. ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς, ὅτε τοῖς σώμασιν, ὅτε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἀλλ' αὖ ταῖς πράξεσι ταῖς τοῦδε ταῦτα πάντα ἀρμόττων δεῖ κατὰ φύσιν.

καθεύδων γὰρ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος, οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μὴ ζῶντος· ἀλλ' ὅς τις τοῦ ζῆν ἡμῶν καὶ τῷ φρονεῖν μάλιστα ἕξει κινδύνων ἐγρήγορε χρόνον ὡς πλεῖστον· ὁ πρὸς ὑγίειαν αὐτῷ μόνον φυλάττων χρήσιμον. ἔστι δ' οὐ πολύ, καλῶς εἰς ἴσος ἰόν· ἐγρηγορέτις δὴ ἄρχοντες οἱ πόλεσι νῦν πορ, φοβεροὶ μὲν καὶ οἷς πολεμίοις τε ἅμα καὶ πολίταις· ἀγαπητοὶ δὲ καὶ τίμιοι τοῖς δικαίοις τε καὶ σώφροσιν. ὠφέλιμοι δὲ αὐτοῖς τε καὶ ξυμπάσῃ τῇ πόλει. νῦξ μὲν δὴ διαγομένη διαυτὴ τὶς πρὸς πᾶσι τοῖς ἐρημίοις, αὐσβρέασ' ἄν τι κα προς παιζήχρ τοῖς ψυχαῖς ἐκφύσων τῶν οὐ ταῖς πόλεσιν· ἡμῖβασ' δὲ ὄρθρου τε ἕ παυιόντων, παῖδας μὲν πρὸς διδασκάλους που χρὴ πέσθαι χρεών· ἄνθ ποιμένος δὲ, οὔτε πρόβατα ἔτ' ἄλλο οὐδὲν πω βιωτέον· οὐδὲ δὴ παῖδας ἄνθ τινῶν παιδαγωγῶν· οὐδὲ δούλους ἀνθ δεσποτῶν. ὁ δὲ παῖς, πάντων θηρίων δὴ δυσμενέστατος χειρωτὸν. ὅσῳ γὰρ μάλιστα ἔχει πηγὴν τοῦ φρονεῖν μή πω καταρτυμένην, ἐπίβουλον καὶ ἄμαθῆ καὶ ὑβριστότατον γίγνεται. διὸ δὴ πολλοῖς αὐτῷ δεῖον χαλινοῖς τισι δεῖ δαμάζειν. πρῶτον μὲν ἕως φῶν καὶ μητέρων ὅταν ἀπολάβῃται, παιδαγωγοῖς, παιδὸς καὶ παππόπτους χρέειν. ἔτι δ' αὖ, πᾶς ὁ δεσπόζων καὶ ἐποιῶ καὶ μαθήμασιν ὡς ἐλευθέρου· ὡς δ' αὖ δοῦλον, πᾶς ὁ πρὸς τυγχάνων τῶν ἐλευθέρων αὐσβρῶν, κολαζέτω τόν τε παῖδα αὐτὸν καὶ ὃν παιδαγωγὸν καὶ ὃν διδάσκαλον, ἐὰν ἑκὼν μαρτάνῃ τῆς τι τούτων. αὖ δ' αὖ πρὸς τυγχάνων τις μὴ κολάζῃ τῇ δίκῃ, ὀνείδη μὲν οὐχ ἥδω πρῶτον τῷ μηδέν· ὁ δὲ τῶν νομοφυλάκων ὠδὶ πλὴν τῶν παίδων ἀρχὴν ἡρεμούσῃ ἐπισκοπείτω δεῖον· ὃν οὐ τυγχάνοντα οἷς λέγομεν. καὶ μὴ κολάζονται δέον κολάζειν, ἢ κολάζονται μὴ κατὰ χρόπον. βλέπων δὲ ἡμῖν ὀρθῶ, καὶ διαφθόντως ἐπιμελούμενος τῆς τῶν παίδων τροφῆς, καὶ τιν ἑαυτῷ τοῖς φύσεις αὐτῶν ἀεὶ ζέπων πρὸς τὰ ἐθη καὶ τὰ νόμους. ἐκεῖνον δὲ αὖ τὸν αὖ πῶς αὖ ἡμῖν ὁ νόμος αὐτὸς παιδεύσειν ἡμῖν; νεῶ μὲν γὰρ δὴ ἔρηκεν οὐδέν πω σαφὲς οὐδὲ ἡμῖν· ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ. δεῖ δὲ εἰς δύναμιν, μηδὲν παραλείπειν αὐτῷ. πάντα δὲ λόγον ἀφθόμενθαι, ἵνα οὕτος ζῶν τὰ ἅμα καὶ τροφὴν γίγνηται. τὰ μὲν οὖν δὴ χρεία σ' πρὶ μαλῶν τε καὶ ὀρχήσεως ἐρρήθη πῶς τύπον ἔχοντα, ἱκλεκτέα δὲ καὶ παιορθωτέα καὶ ἡμῖν. τὰ δὲ οὐ γράμματα μὲν ὄντα αὖθι δὲ μέζων, θῖα καὶ πῶς μεταχειρίζεσθαι χρὴ σε πρὸ ὧν ἀρίστ τῶν παίδων ἐπιμελητὰ τοὺς ὑπὸ σοῦ ζεφομένους, οὐκ ἐρήσομεν. καί τοι τὰ μὲν πρὶ δὴ θέλεμον ἂ δεῖ μανθάνειν τε αὐτοὺς καὶ μελετᾶν, ἔχει σ' τῷ λόγῳ. τὰ δὲ πρὶ τὰ γράμματα πρῶτον, καὶ βύτρον λύρασ' πρὶ καὶ λογισμῶν ὧν ἔφαμεν δεῖν, ὅσα τὸ πρὸς πόλεμον καὶ οἰκονομίαν καὶ πρὸ κατὰ πόλιν διοίκησιν χρῆσθαι ἐκφύσους λαβεῖν, καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ταῦτα ἔτι τὰ χρήσιμα τῶν ὠδῶν τοῖς πρὶ ὁδοὺς τῶν θείων, ἄχρω τὸ πρὶ καὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ὅσα διοικεῖν ἀναγκαῖόν ἐστι πρὶ ταῦτα πάσῃ πόλ. τίνων δὴ πρὶ λέγομεν; ἡμῶν τάξεως εἰς μιῶν πρὶ ὁδούς, καὶ μανῶν εἰς ἴκασιν τῶν αὐταυτῶν. ἵνα ὧραι καὶ θυσίαι καὶ ἑορταὶ τὰ προσήκοντα ἀναλαμβάνουσι ἑαυταῖς ἴκασι, τῷ καταφύσιν ἄγεσθαι, ζῶσαν πλὴ πόλιν καὶ ἐγρηγορῦαν παρεχόμεναι, θεοῖς μὲν τὰς τιμὰς ἀποδιδῶσι· τοὺς δὲ ἀνθρώπους, περὶ αὐτὰ μᾶλλον ἐμφερόναο ἀπρεπάζοντας· ταῦτα οὕτω σοι πάντα ἐκφύλε παρὰ τοῦ νομοθέτου διήρηται. πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν, τοῖς μετὰ ταῦτα μέλλουσι ῥηθήσεσθαι· γραμμάτων ἔπομεν ὡς οὐκ ἐκφύσεως ἔχεις πρὶ τὸ πρῶτον ἐπικαλοῦντές τι τῇ λέξει τόδε· ὡς οὔπω διήρηκέ σοι, πότερον εἰς ἀκρίβειαν ἢ μαθήμασιν ἴτέον, ὃν μέλλοντα φλίτην ἔσεσθαι μέζιον, ἢ τὸ παράπαν δὲ προσιστέον· ὡς δ' αὖτως ἢ λύραν. προσιστέον μὲν δίφωνα φαμέν· εἰς μὲν γράμματα παυδὶ δικάτει, ἀνθ ὠδὴ τοῦ ζῆν· λύρας δ' ἄφαρ, ζῆν μὴ ἔτι ἢ δίκαι γενόσιν ἀρχεσθ μέζιος ὁ χρόνος. ἐμμένειν δὲ ἕπτα ζία. καὶ μήτε πλέω τούτων μήτ' ἐλάττω. πάντει μήτ' αὐτῷ φιλομαθοῦντι μὴ δὲ μισοῦλι πρὸ ταῦτα, θέλτω μέζω ἢ ἐλάττω διατείβλ ποιεῖσθαι παράνομον. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος, ἄτιμος τῶν παιδίων ἔστω τιμῶν, ἃς ὀλίγον ὕστερον ἐρεῖ σον· μανθάνειν δὲ οὐ τούτοις τοῖς χρόνοις δὴ τί ποτε δεῖ τοὺς νέους, ἢ διδάσκειν αὖ τοὺς

διδασκάλους, ἕως αὐτὸ πρῶτον μανθάνειν. γράμματα μὲν δίνιω χρή, τὸ μέχρι τοῦ γράφειν τε καὶ ἀναγινώσκειν δυνατὸν εἶναι διαπονεῖν. πρὸς πάχος δὲ ἡ κήμλος ἀπτικὴ βάδην ἴσιν ἧς μὴ φύσις ἐπίσχυσιν οὐ δίς πεταγμούς ἕπτα χαίρειν ἐᾷ. πρὸς δὲ μῆκος τὰ ἄλυρα ποιητῶν κέμενα οὐ γράμμασι. δίς μὲν μᾶκος, τὰς δ' ἄλλο ῥυθμῶν τμημάτων, ἃ δὴ συγγράμματα κατὰ λόγον ἑρμόσει μένον τὸ πρώτου ῥυθμοῦ τε καὶ ἁρμονίας, σφαλερὰ γράμματ' ἡμῖν ἔστι, παρὰ δίνων τῶν πολλῶν δι' αὐτῶν ἀνθρώπων κατὰ λελῆθμόν. δίς ὦ πάντων βέλτιστοι νομοφύλακες, τὶ χρὴ σε ἢ τί σὲ ὑμῖν ὁ νομοθέτης χρῆσθαι προστάξας, ὀρθῶς αὖ τάξει. καὶ μάλα προήσειν αὐτὸ πρόσθεν. κλ. τί ποτε ἐστὶν ὦ ξένε φάναι πρὸς αὐτὸν ὄντως ἀπορικῶς λέγεις. ἀθ. ὀρθῶς ὑπέλαβες ὦ κλεινία. πρὸς δὲ δὴ κοινωνοὺς ὑμᾶς ὄντας τοῦδε νόμου, ἀνάγκη τό, τε φαινόμενον δύπορον, καὶ ὃ μή, φράζειν. κλ. τὶ οὖν τι τοῦδε τούτων νῦν ἐν ποιόν τι πεπονθὼς λέγεις. ἀθ. ὁρᾷς δή, τόμακρὸν γὰρ πολλάκις μυρίας λέγειν οὐσας τὰς οὐδαμῶς δύπορον. κλ. τὶ δέ, σμικρὰ καὶ ὀλίγα δοκεῖ σοι τὰ ἔμπροσθεν ὑμῖν εἰρημένα τοῦδε νόμου, κεῖσθαι δίς πολλοῖς ὑπεναντία; ἀθ. καὶ μάλα ἀληθὲς τοῦτό γε λέγεις. κιλλίης γὰρ δή μοι ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τῆς αὐτῆς ὁ δοῦλος ἐχθρὸς γεγονέναι πολλοῖς, ἴσως δ' οὐκ ἐλάττοσιν ἐτέρους πρὸς φιλοῦς. εἰ δὲ ἐλάττοσιν, οὐκ αὖ χείροσί γε. μεθ' ὧν διακινδύνευμα, παρακινδυνεύοντά τε καὶ θαρρεῶντα, πῶς ναῦς ἐκ τῶν παρόντων λόγων τετμημένη ὁδὸν τὴν νομοθέτησε πορεύεσθαι μηδὲν αἰσχύνεται. κλ. τὶ μήν. ἀθ. οὐ δίνιω αὖ ἐμὶ λέγω μὲν, ὅτι ποιητά τε ἡμῖν εἰσὶ δίνες ἐπῶν ἐξαμέτρων πάμπολλοι καὶ τελέζων. οἱ μὲν ἀοιδοὶ καλοῦσι, οἱ δ' ἀοιδοὶ γέλωτα ἀρμόττες. οἷς φασι δεινοὶ πολλάκις μυρίοι τοὺς ὀρθῶς παιδευομένους τῶν νέων, φρίφειν καὶ σκαρδαμύττειν ποιεῖν. πολυπλόκους τ' ἐν ταῖς ἀναγνώσεσι ποιοῦντας καὶ πολυμαθεῖς. ὅλους ποιητὰς ἐκ μανθάνοντας. οἱ δὲ, ἐκ πάντων κεφάλαια ἐκλέξαντες, καί τινας ὅλας ῥήσεις ἐκ τῶν ἐξαγόντες, ἐκ μανθάνειν φασὶ δεῖν εἰς μνήμην τε θεμένους εἰ μέλλ' τὶς ἀγαθὸς ἡμῖν καὶ σοφὸς ἐκ πολυπειρίας καὶ πολυμαθίας γενέσθαι. τούτοις δὴ σὺ κιλλίοις ἐμὲ ταυτὶ παῤῥησιαζόμενον, ἀποφαίνεσθαι τί τε καλῶς λέγουσι καὶ τὶ μή; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. τὶ δή ποτ' ἂν ἔν τοῦδε ἀπάντων τούτων οὐ λόγῳ φράζων, εἰ ποι μὴ ἱκανόν. δίμαι μὲν ἐγὼ δὴ ἀρκοῦν, ὃ καὶ πᾶς ἂν μοι συγχωρήσειε. πολλὰ μὲν ἴσασιν τούτων εἰρημένα καλῶς, πολλὰ δὲ καὶ ἐναντίον. εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἔχει, κίνδυνός φημι εἶναι φθόνους τοῖς παισὶ πὶ πολυμαθίαι. κλ. πῶς οὖν καὶ τί παραινοῖς ἂν τῷ νομοφύλακι. ἀθ. τοῦ πρὸ λέγεις. κλ. ἦ πρὸς τί παράδειγμά τι αὐτὸ ἀφορμᾶσθαι ἄν, ἐμὶ μὲν, ἐᾶν πάντας μανθάνειν τοὺς νέους, τὰ δ' ἀποκωλύειν λέγειν μὴ μὴν ἀπόκνη λέπων. ἀθ. ὦ ἀγαθὲ κλεινία. κινδυνεύω κατά γέ τινα τρόπον, εὐτυχηκέναι. κλ. τοῦ δὴ πρό. ἀθ. τοῦ μὲν παντάπασι παράδειγμα πρὸς ἀφορᾶν. ναὶ γὰρ ἀφορμᾶσθαι πρὸς τοὺς λόγους, οὓς ἐξ ἐμοῦ μέχρι νῦν δὴ διελυλύθαμεν ἡμεῖς, ὡς μὲν ἐμοὶ φαινόμεθα οὐκ αὖ τινὸς ἐπιπονίας ἄτερ. ἔδοξεν δ' οὖν μοι παντάπασι, ποιήσειν τινὶ προσομοίως ἐρῆσθαι. καί μοι ἴσως οὐδὲν θαυμαστὸν πάσης λόγους οἰκείους δὸν ἀθρόους ἐνδιβλέψαντι, μάλα ἡσθῆναι. τῶν γὰρ τελείων λόγων οὓς οὐ ποιήμασιν ἢ χύδην εὖπως εἰρημένους μεμάθηκε καὶ ἀκήκοα, πάντων μοι μετειώτατόν γε εἶναι καταφαίνεται. καὶ προσήκοντες τὰ μάλιστα ἀκοῦειν νέοις. τῷ δὴ νομοφύλακί τε καὶ παιδευτῇ παράδειγμα οὐκ αὖ ἔχοι μὼς δίμαι τοὺς βέλτιον φράζειν. ἢ ταῦτά τε διδάσκειν παρακελεύεσθαι τοῖσι διδασκάλοις τοὺς παῖδας· τά τε ζώντων ἐγκώμια καὶ ἔμοιγε αὖ αὖρά που περὶ τυγχάνει πεπνῦσθαι τὰ ποιήματα δικαίων. νῦ γε γραμμάτα καταλαγάδην ἢ καὶ μέλη ἆπερ αὖθις ἔστι γεγράφθαι λεγόμενα ἀδελφά που τούτων τῶν νόμων μὴ μεθιέναι δόπῳ μηδενί, γράφειν δέ. καὶ πρῶτον μὲν, τοὺς διδασκάλους αὐτοὺς, αἰσχύνεσθαι μανθάνειν καὶ ἐπαινεῖν. ὃς δ' αὖ μὴ ἀρέσκει τῶν διδασκάλων, μὴ χρῆσθαι τοῦδε τοῖς σωφρονοῦσιν. οὓς δ' αὖ τῷ ἐπαίνῳ συμμέμφεσθαι ἔχει, τούτοις χρώμενον, τοὺς νέους αὐτοῖς παρακελεύεσθαι διδάσκειν τε καὶ παιδεύειν. οὕτε

μοι μῦθος οὐ ταῦθα καὶ οὔπω τελευτάτω. τοῦδε γραμματιστῶν τε εἰρημένος ἅμα καὶ γραμμάτων. κλ. καὶ τὰ μὲν πρὸ ὑπόθεσιν ὦ ξένε, ἔμοιγε οὐ φαινόμεθα ἱκανῶς προβεβιάσθαι τῶν ὑποτεθέντων λόγων· ἀλλὰ δὴ ὅλον καὶ παρρησιάσωμαι ἢ μή, χαλεπὸν ἴσως διισχυρίζεσθαι. ἀθ. πότε μὴν ὦ κλεινία ξένος γ' αὐτὸς ἴσται καταφανέστερον ὡς ἐκεῖνος. ὅταν ὁ πολλάκις εἰρήκαμεν, ἐμοὶ τέλος ἀφικνώμεθα πάσης τῆς διεξόδου τοῦδε νόμου. κλ. ὀρθῶς. ἀθ. ἀρ' οὖν οὐ μετὰ πρὸ γραμματικὴν ὀκιθαρισικὴν ἡμῖν προερητέος; κλ. τὴν μήν. ἀθ. τοῖς κιθαρισταῖς μὲν τοίνυν ἡμᾶς δοκῶ τῶν ἔμπροσθεν λόγων αἰσχυνθέντας, τὸ προσῆκον ποιῆσαι· τῆς τε διδασκαλίας ἅμα, καὶ πάσης τῆς τοῦδε τοῦ τοιούτου παιδιᾶς. κλ. ποίων δὴ πρὸ λέγεις. ἀθ. ἔφαμεν ἔμοιγε τοὺς τῆ διοτύσου ζοὺς ἐξηνεγκότες ὠδοὺς, διαφθείροντας ἀνθρώπους δεῖν γεγονέναι· τοῦδέ τε τοὺς ῥυθμοὺς καὶ τὰς τῶν ἁρμονιῶν συστάσεις· ἵνα πρὸ τῶν μελῶν κίνησιν πρὸ ἣ καὶ πρὸ ἡδονῆς μεμιμημένον οἱ τοῖς παιδιάσιν ὅταν ψυχὴ γίγνηται, τά τε τῆς ἀγαθῆς ὁμοιώματα καὶ τὰ τῆς εὐαντίας ἐκλέξασθαι δυνατὸς ὢν τις, τὰ μὲν ἀποβάλῃ· τὰ δὲ προφέρων εἰς μέσον, ὑμῆ καὶ ἐπαίδῃ ταῖς τῶν νέων ψυχαῖς, προσαλούμενος εὐμένους, εἰς ἀρετῆς ἔπιθεσιν κτίσιν, συνακολουθοῦντας δὴ τῶν μιμήσεων. κλ. ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. τούτων τοίνυν δεῖ χάριν τοῖς φθόγγοις τε λύρας πρόσχρῶσθαι σαφῶς σοῦν τῶν χορδῶν, τόν τε κιθαριστὴν καὶ ὃν παιδλοῦμενον, ἀποδίδοντας πρὸς χορδὰ τὰ φθέγματα τοῖς φθέγμασι. πρὸ δ' ἕτερον νίαν καὶ ποικιλίαν τῆς λύρας, ἄλλα μὲν μᾶλλον τῶν χορδῶν ἐοικότων, ἄλλα δὲ τῷ πρὸ μᾶλλον ἐοικότος ποιητῷ· καὶ δὴ καὶ πυκνότητα μανότητα· καὶ τάχος βραδυτῆτι, καὶ ὀξύτητα βαρύτητι, σύμφωνον καὶ αὐτόφωνον παρεχόμενος· καὶ τῶν ῥυθμῶν ὡσαύτως παντοδαπὰ ποικίλματα προσαρμόττοντας τοῖσι φθόγγοις τῆς λύρας· πολύτα δὲ τὰ τοιαῦτα μὴ προσφέρειν τοῖς μάλιστα οἰκείοις ἕκαστον τῶν μιμουμένων ἐκ λήθης δεῖ τὰ χορδὰ τὰ δὲ ἐναντία ἀλλήλοις παράττοντα, δυσμαθίαν παρέχει. δεῖ δ' ὅτι μάλιστα διαθεῖς εἶναι τοὺς νέους· τὰ γὰρ ἀσκήματα, οὐ σμικρὰ, οὐδ' ὀλίγα αὐτοῖς δεῖ προσπεσόντα μαθήματα· λείπει δὲ αὐτὰ προϊὼν ὁ λόγος ἅμα τῷ χρόνῳ· ἀλλὰ ταῦτα μὲν, οὕτω τοῦδε τῆς μουσικῆς ἡμῖν ὁ παιδλοτὴς ἐπιμελέσθω. τὰ δὲ μελῶν αὐτῶν αὖ καὶ ῥημάτων, οἷα τοὺς χοροδιδασκάλους καὶ ἃ δεῖ διδάσκειν, καὶ ταῦτα ἡμῖν οὐ τοῖς πρόσθεν διείρηται πάντα. ἃ δὴ καὶ διορωμένοις ἔφαμεν δεῖν τοὺς ἑορταῖς ἕκαστα ἁρμόττοντας, ἡδονὴν ἀντυχῆ ταῖς πόλεσι παρασιδόντας ὠφελεῖν. κλ. ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας. ἀθ. ἀληθέστατα μὲν οὖν καὶ ταῦτα θ' ἡμῖν παραλαβὼν ὁ τοῦδε πρὸ μοῦσαν ἀρχὼν αἱρεθεὶς, ἐπιμελέσθω μετὰ τύχης ἀμείνους. ἡμεῖς δὲ ὀρχήσώμεθα πρὸ καὶ ὕλης τ' πρὸ σῶμα γυμναστικῆς, πρὸς τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις ἀποδῶμεν. καθάπερ μαστικῆς πρὸ διδασκαλικὴν ὑπόλοιπον ὂν ἀπίδωμεν. ὡσαύτως ποιῶμεν καὶ γυμναστικῆς, τοὺς τ' παῖδάς τε καὶ τὰς παῖδας, ὀρχεῖσθαι δὲ δεῖ καὶ γυμνάζεσθαι μαθόντας. ἢ γάρ. κλ. ναί. ἀθ. τοῖς μὲν δὴ τοίνυν παισὶν, ὀρχηστέα· ταῖς δ' ὀρχηστρίσι αὖ εἶσι πρὸς πρὸ διαπρεπῆν οὐκ αὐτοπτητέον τόδε. κλ. ἴσως δὴ παύτη. ἀθ. πάλιν δὴ πρὸ τὰ τελεῖσθαι ἔοντα πράγματα καλῶμεν, πρὸ τῶν παιδιῶν ἐπιμελητήν. ὅς τῶν τε πρὸ μαστικῶν, τῶν τε πρὸ γυμναστικὴν ἐπιμελέσθαι πολλὴν ἔχει σχολήν. κλ. πῶς δ' οὐκ ἐστι πρεσβύτερος ὤν, ζοῦντ' ἐπιμελεῖσθαι. ἀθ. ῥᾳδίως ὦ φίλε. ὁ νόμος τ' αὖ πρὸ δόλωσι μὴ λάσει, προσλαμβάνειν εἰς ταύτην πόλιν ἐπιμέλεσθαι φυλητὴ ἀνδρῶν μὴ γυναικῶν οὓς ἂν ἐθέλῃ. γνώσεται δὲ ἂς δεῖ μὴ βελτίστη μὴ πλημμελεῖν εἰς ταῦτα. αἰδέμενος ἐμφρόνως μὴ γιγνώσκων τ' ἀρχῆς πρὸ μέγεθος. λογισμῷ τε ξυνὼν, ὡς δὴ μὴ δοκοῦντ' μὴ ῥᾳδιομόλων τῶν νέων, πάντα ἡμῖν κατ' ὀρθὸν τελεῖ μὴ δι, οὔτ' ἀπεῖν ἄξιον οὔθ' ἡμᾶς λέγομεν ἐνδὺ καινῆ πόλει, τοὺς σφόδρα φιλομαστυντὰς συβάλλει. πολλὰ μὲν οὖν ἡμῖν μὴ τοῦδε τούτων εἴρηται τῶν τοῦδε τὰς ὀρχήσεις μὴ τοῦδε τὰ πᾶσαν πρὸ τῶν γυμνασίων νέων· γυμνάσια δ' τίθεμεν, μὴ τὰ πρὸ τὸν πόλεμον ἅπαντα φῆς σώμασι διαπονήματα. ὀξυκῆς τε μὴ πάσης ῥίψεως, καὶ πλατυσικῆς καὶ

πάσης ὁ πολεμικὸς καὶ διεξόδων τακτικῶν καὶ ἀπάσης πορείας στρατοπέδων καὶ στρατοπεδεύσεων καὶ ὅσα εἰς ἱππικὸν μαθήματα ἐπιτείνει· πάντων γὰρ τούτων, διδασκάλους τε εἶναι δεῖ κοινοὺς, ἀργυρίους μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως καὶ δοῦπον μαθητὰς, δοῦς αὐτῇ πόλῃ παῖδάς τε καὶ ἀνδρας καὶ γυναῖκας πάντων τούτων ἐπισήμονας· κύρας μὲν οὖσας ἵππου, πᾶσαν πρὸς αὐτὸν ὅπλοις ὄρχησιν καὶ μάχην μετὰ λιτῆς κίνησιν· γυναῖκας δὲ διεξόδων καὶ τάξεων καὶ θέσεως καὶ ἀναιρέσεως ὁπλων ἡμιόνων· ἐὰν μὲν ἐθέλῃ· ἀλλ' εἴ ποτε δόξειεν παντὶ μὲν πάσῃ τῇ δυνάμει κινεῖσθαι καὶ ταλέντους πρὸς πόλιν ἴέναι στρατεύεσθαι, δοῦς φυλάξοντας παῖδάς τε καὶ πρὸς ἄλλην πόλιν ἰσχυροὺς εἶναι τόγε δοσοῦδον, ἢ καὶ τοιοῦτον, ὧν οὐδὲν ἀπώμοτον ἔξω θεῖν πολεμίους εἰς πισόντας ἐφ' ἵππῳ τινὶ μεγάλῃ καὶ βίᾳ βαρβάρους εἴτε ἕλλησι, ἀνάγκη παραχθὲν αὐτῆς πόλεως πρὸς διαμάχην γίγνεσθαι, πολλή που καὶ κακία πολιτεύσασ', οὗ τοὺς αἰχμῶς τοὺς γυναῖκας εἶναι τε θρεμμούσας, ὡς μὴ δ' ὧς πῦρ ὄρνιθας πυρὶ τέκνων μαχομένους, πρὸς ὁτιοῦν τῶν ἰσχυροτάτων ἀνδρείων, θέλειν ἀποθνήσκειν τε καὶ πάντας κινδύνους κινδυνεύειν· ἀλλ' αὐτοὺς πρὸς ἱδρὰ φερομένους πάντας βωμούς τε καὶ ναοὺς ἐμπεπλάσθαι· καὶ δόξαν τῶν αὐθρώπων γένους καταισχύνειν, ὡς πάντων ἁβρότατον φύσει ἀνδρείων ὄν. κλ. οὔ μὰ τὸν Δία ξένε, οὐδαμῶς εὔχομαι γίγνεσθαι· τῆ κακοῦ χωρεῖς, ἔφη· οὐ πόλει ὅπου γίγνοιο. ἀθ. οὐκοῦν τιθῶμεν ἡμῖν νόμον εἶναι μέχρι γε δεῦρο τοῦτο· μὴ ἀμελεῖσθαι τὰ τοιαῦτα ἐν τῷ πολέμῳ γυναικὶ δεῖν· ἐπιμελεῖσθαι δὲ πάντας τοὺς πολίτας καὶ τὰς πολίτιδας. κλ. ἴσως· οὕτω συγχωρῶ. ἀθ. πόλεως δοίνεω τὰ μὲν, εἰπόμην, ὅσ' ὄνησι μέγιστον ὡς ἐπὶ φύσιν αὖ οὐκ ἐρύκαμεν· οὐ δ' ἔστι ῥᾴδιον, αὖθι τῷ τῷ σώματι δεικνύντα, ἅμα καὶ τῷ λόγῳ φράζειν· τοῦτ' ἦν τότε κεινοῦμον, ὅταν ὀργῷ λόγος ἀκολουθήσας, μιμήσει τὶ σαφὲς τῶν τε ἄλλων ὧν ἐρύκαμεν πέρι, καὶ ὅτι τῇ πολεμικῇ μάχῃ, πασῶν κινήσεων ὄντως δεῖ ξυγκεῖσθαι πολὺ μάλιστ' ἡμῖν τοιαύτην πάλιν· καὶ δὴ καὶ ὅτι δεῖ ταύτην ἐκόντας χαίρειν ἐπιτηδεύειν, ἀλλ' οὐκ ἐκόντων ταύτης οὕνεκα μαθήσεσθαι. κλ. καλῶς ἴσως γε λέγεις. ἀθ. ναὶ δὴ τῆς μὲν δεῖ παλαίσεσθαι δυνάμεως, ἣν μέχρι νῦν ἐρήκαμεν· τῆς δὲ τῆς ἄλλης κινήσεως παντὸς τοῦ σώματος, ἧς ἓν πολὺ μέρος ἔρχησιν τινά τις αὖ προσαγορεύων ὀρθῶς αὖ φήσειεν, δύο μὲν αὐτῆς ἔδη χρὴ νομίζειν εἶναι· πλὴν μὲν τῶν καλλίονων σωμάτων, ἁδρὸν σεμνὸν μεμουμένω· πλὴ δὲ τῶν αἰσχίονων, ἁδρὸν φαῦλον. καὶ πάλιν τοῦ φαύλου τὸ δύο, καὶ τοῦ σπουδαίου δύο ἕ τόδε. τοῦ δὴ σπουδαίου, πλὴ μὲν κατὰ πόλεμον καὶ σὺ βιαίοις ἐμπολακούσαν πόνοις σωμάτων μὲν καλῶν, ψυχῆς δ' εὐσεβοῦς. πλὴ δ' οὐ δι' πραπίδας τε οὔσης ψυχῆς σώφρονος, οὐ ἰδυναῖς τε ἐμμόρφοις ἐρμοκλῶ αὖ τις λίτων κατὰ φύσιν, πλὴ δι' αὐτὴν ἔρχησιν λέγοι· πλὴ πολεμικλῶ δὴ τούτων ἄλλως οὖσαν τῆς ἐρλωικῆς, πυῤῥίχην αὖ τις ὀρθῶς προσαγορεύοι· τάσ τε βλαβείσας πασῶν πολιτῶν καὶ βολῶν ἐκβύσεσι καὶ ὑπείξει πάσῃ καὶ ἐκπλήσεσιν αὖ ὕφει κῆ ἔξω τὰ πεινώσει μεμαμένω, καὶ τὰς ταύτας αὐαντήσας τὰς ἐδὴ τὰ σφαστικὰ φερομένας αὖ χάσματα σῶ τε ταῖς τῶν τόξων βολαῖς καὶ ἀκοντίων καὶ πασῶν πολιτῶν μεμήματα ἐπιχειρούσας μεμεῖσθαι τότε ὀρθὸν αὐ πύτοις καὶ τὸ δύνον τῶν ἀγαθῶν σωμάτων καὶ ψυχῶν ὁπόταν γίγνηται μίμημα βύθυφόρες ὡς τὸ πολὺ τῶν δ' σώματος μαλῶν γιγνόμενον, ὀρθὸν μὲν τὸ δισύτον· τὸ δὲ τούτοις ἀναντίον, οὐκ ὀρθὸν ἀποδεχόμενον· πλὴ δὲ ἐρλωικλῶ ὄρχησιν, τῇ δ' αὖ θεωρητέον ἕκαστον εἴτε ὀρθῶς εἴτε μὴ, κατὰ φύσιν τῆς κακλῆς ὀρχήσεως αὐτὴ λαμβανόμενος, οὐ χρείας πρὶ πέντε βυόμων αὐσρῶν διατελεῖ· πλὴ τοίνυν ἀμφισβητουμένω ὄρχησιν, δεῖ πρῶτον χωρεῖς τ' ἀναμφισβητῆ τοῦ διατεμεῖν· τὶς οὖν αὖτη, καὶ πῆ δεῖ χωρεῖς τέμνειν ἑκάτερα. ὅσοι μὲν βαδιζόμενοι ἴσι κῆ τ' ταύτας ἐπιμελόν, ἅσ νύμφασ' τε κῆ πόλεως κῆ σιλανοὺς κῆ σατύρους ἑπόμενοι μάζοντες, ὡς φασὶ μιμοῦσθαι κατοινωμένους, ἢ καθαρμοὺς κῆ τελετάς τινας ἀποτελοῦντων, ξύμπαν τ' ἐρχήσεως Β' γένος, ἅθ' ὡς ἐρλωικὸν, αὖθ' ὡς πολεμικὸν, δὲ ὅ τι ποτὲ βούλεται ῥᾴδιον ἀφορίσασθαι. διορίσασθαι μὲν μοι ταύτη δοκεῖ χρὴ ὀρ-

δὲ τὸν αὐτὸν εἶναι. χωρὶς μὲν πολεμικοῦ, χωρὶς δὲ εἰρηνικοῦ, φάντας εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἔστι πολιτικὸν ἕξιν τῆς ὀρχήσεως ὁ γένος· σὺ ταῦτα δὲ κέμενον ἐκάστοτε καθαρὰ, νῦν ἐὰν δὲ πολεμικὸν ἅμα καὶ εἰρηνικὸν ὡς ἀναμφισβητήτως μίαν τιθέμενον ἐν ἐπαινέναι. ὁ δὴ τῆς πολέμου μούσης, ὦ ὀρχήσεσι δὲ ζούς τε θεῶν καὶ τοὺς τῶν θεῶν παῖδας τιμῶν, οὗ μὲν ξύμπαν γίγνοιτ' ἂν γένος ὑπόξη τῷ πράττειν ἐν γιγνόμενον· ἕξιν δὲ δίκῃ διαρρῆμεν ἀπ· ὁ μὲν ἐκ πόνων πινῶν αὐτῶν καὶ κινδύνων διαπεφυγότων εἰς ἀγαθὰ, μείζους ἡδονὰς ἔχον. ὃ δὲ, τῶν ἔμπροσθεν ἀγαθῶν σωτηρίας σὺ σης καὶ ἐπανόξης, πρὸς ὁτέρας τὰς ἡδονὰς κεκτημένους ἐκείνων· ὁ δὲ δὴ τοῖς βιούσοις που, πᾶς ἄνθρωπος τὰς κινήσεις τῷ σώματος μείζονα μὲν τῶν ἡδονῶν οὐσῶν, μείζας· ἐλαττόνων δὲ, ἐλάττους καὶ ἥττους· καὶ κοσμιώτερος μὲν ὢν πρός τε ἀνδρείαν μᾶλλον γεγυμνασμένος, ἐλάττους αὖ· ἀσελὲς δὲ καὶ ἀγύμναστος γεγονὼς πρὸς δ' σωφρονεῖν, μείζας καὶ σφοδροτέρας μεταβολὰς τῆς κινήσεως· ὅλως δὲ φθεγγόμενος, εἴτ' οὖ ᾠδαῖς εἴτ' οὐ λόγοις, ἃ συγχάειν οὐ πάνυ δυνατὸς τῷ σώματι παρέχεσθαι πᾶσ· διὸ μίμησις τῶν λεγομένων ῥήμασι γεγονέναι πᾶν ὀρχηστικὸν ὄξ ἐργάσατο τέχνην ἅπασαν· ὁ μὲν οὖν, ἐμμελὴς ὑμῶν, ὁ δὲ ἀνημμελὴς οὐ γούτοις πᾶσι κινεῖται· φλαῦ μὲν δὴ γίνου ἄλλα ὑμῖν τῶν παλαιῶν ὀνομάτων, ὡς δὴ καὶ κατὰ φύσιν κέμενα, δεῖ διαιρούμενον ἐπαινεῖν· γούτων δὲ οὗ μὴ ὁ τοῦδε τὰς ὀρχήσεις τὰς τῶν δὴ πραττόντων ὄντων δὲ μιμητέων αὐτῶν πρὸς τὰς ἡδονὰς, ὡς ὀρθῶς ἅμα καὶ μουσικῶς ὠνόμασεν ὃς τίς ποτ' ἦν· καὶ κατὰ λόγον αὐταῖς δέμενος ὄνομα ξυμπάσαις, ἐμμελείας ἐπωνόμασε. καὶ δύο δὴ τῶν ὀρχήσεων τῶν καλῶν ἤδη κατεστήσατο· ὁ μὲν πολεμικὸν πυῤῥίχην· ὁ δὲ εἰρηνικὸν, ἐμμέλειαν· ἑκάτερον δὲ ὁ πρέπον τε καὶ ἁρμόττον ἐπιθεὶς ὄνομα· ἃ δὴ δεῖ ὁ μὲν νομοθέτην ὀρθῆγεῖσθαι τύποις· ὁ δὲ νομοφύλακα, ζητεῖν τε καὶ ἀνδρισάμενον μετὰ τῆς ἄλλης μουσικῆς, τὴν ὄρχησιν σωμένην καὶ νέμασται ἐὰν παίσας ὀρτὰς τῶν θυσιῶν ἑκάστῃ δ' προσφορον, οὕτω καθιδρύσασθαι αὐτὰ πάντα ἐν τάξει, τῷ λυσιτῦν μὴ κινεῖν μηδὲν μήτε ὀρχήσεως ἐκόμενον, μήτε ᾠδῆς· ἐν ταῖς δ' αὖτ' ἐδυναῖς ὡσαύτως τὴν αὐτὴν πόλιν μὴ πολίτας διάγοντας ὁμοίας εἰς δύναμιν ὄντας, ζῆν ὅτε μὴ δύσμενῶς· τὰ μὲν δὴ τ' καλῶν σωμάτων καὶ γενναίων ψυχῶν εἰς τὰς χρείας ὅσας ἔφηται δεῖν αὐτοὺς ἓξ διαπεπέρασται· τὰ δὲ τῶν αἰσχρῶν σωμάτων καὶ διανοημάτων, καὶ τῶν ἐὰν τὰ τῷ γέλωτος κωμῳδήματα τε φαμμένων, καὶ τὰ λέξιν τε καὶ ᾠδὴν καὶ κατὰ ὄρχησιν, καὶ κατὰ τὰ τούτων πεύντων μιμήματα κεκωμῳδημένα, ἀνάγκη μὲν θάσθαι καὶ γνωρίζειν· οὐδὲν γὰρ γελοίων τὸ αὐτυσθαῖα καὶ πάντων τῶν ἀσχημόνων τὰ ἐναντία, μαθεῖν μὲν ἀδύνατον, εἰ μέλλ τὸς φρόνιμος ἔσεσθαι· ποιεῖν δὲ ἐκ αὖ δυνατὸν ἅμα φότερα· ἢ τις ἐὰν μέλλει καὶ σμικρὸν ἀρίστης μεθέξειν· ἀλλ' αὐτῶν οὔκουν τούτου μὴ μανθάνειν αὐτὰ δεῖ· τῷ μήτε δ' ἄγνοιαν σφᾶς ἢ λέγειν ὅσα γελοῖα μηδὲν δίον· δούλοις δὲ τὰ γοιαῦτα καὶ ξένοις ἐμμίσθοις προστάξῃ μεμεῖσθαι· αὐτυσθαῖα δὲ τοῦδε αὐτὰ εἶναι μηδέποτε μηδ' ὁτιοῦν· μηδὲ τινα μανθάνοντα αὐτὰ, γίγνεσθαι φανερὸν τῶν ἐλευθέρων· μήτε γυναῖκα· μήτε ἄνδρα· κινδυνεύει δὲ ἀεί τι τοῦδε αὐτὰ φαίνεσθαι τῶν μιμημάτων· ὅσα μὲν οὖν τοῦδε γέλωτα δεῖ παίγνια, ἃ δὴ κωμῳδίαν πάντες λέγομεν, οὕτω τῷ λόγῳ καὶ νόμῳ κείσθω· τῶν δὲ αὐτυσθαίων ὡς φασὶ τῶν τοῦδε φαγῳδίαν ἡμῖν ποιητὸν, ἴσως ποτέ τινες αὐτῶν ὑμᾶς ἐλθόντες ἐπανορθώσουσιν ἀπόπους. ὦ ξένοι, τόδε φοιτῶμεν ὑμῖν ἐς τὴν πόλιν τε καὶ χώραν, ἢ μή· καὶ τὴν ποίησιν φθρωμέν τε καὶ ἄτομεν, ἢ πῶς ὑμῖν δόκται τοῦδε τὸ βιαῦται σφαῦ. τὶ οὖν ἂν πρὸς ταῦτα ὀρθῶς ἀποκρινάμεθα τοῖς θείοις ἀνδράσιν· ἐμοὶ μὲν γοῦν δοκεῖ τάδ' ὦ ἀρίστοι φάναι τῶν ξένων· ἡμεῖς ἐς μὲν φαγῳδίας αὐτοὶ ποιηταὶ κατὰ δύναμιν καλλίστης ἅμα καὶ ἀρίστης· πᾶσα οὖν ἡμῖν ἡ πολιτεία ξυνέστηκε, μίμησις τῆ καλλίστου καὶ ἀρίστου βίου· ὃ δὴ φαμὲν ἡμεῖς γε ὄντως εἶναι φαγῳδίας· τὴν ἀληθεστάτην· ποιητοὶ μὲν οὖν ὑμεῖς· ποιηταὶ δὲ καὶ ὑμᾶς ἐς μὲν τῶν αὐτῶν ὑμῖν· αὐτὴ τεχνότε καὶ αὐτανωνισταὶ τῆ καλλίστου σφάρακος· ὁ δὴ νόμος ἀληθὴς μόνος ἀρτελεῖν πέφυκεν, ὡς παῤῥήμῶν δόκην ἐλπὶς· μὴ δὴ δόξῃ

τε ἡμᾶς

τε ὑμᾶς, ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ ὑμᾶς ποτε παρ' ὑμῖν ἐᾶσαι, σκευάς τε πέμψαντας καὶ ἀγοράσαι, καὶ κομιδῇ φύσους ὑποκεῖσθαι εἰσαγομένους μᾶλλον φιλοπόλους ὑμῶν, ἐπιδεῖξαι ὑμῖν δημιουργεῖν πρὸς παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, καὶ ἐν πάντα ὅλον τῶν αὐτῶν λέγοντας ἐπὶ τὴν ἀλυμάτων πόλιν, μὰ τὰ αὐτὰ ἅπερ ὑμεῖς· μᾶλλον δὲ τὸ πολὺ μὴ ἐναντίας τὰ πλεῖστα· σχεδὸν γάρ τοι καὶ μανούμεθα τελέως ὑμεῖς τε καὶ ἅπασα ἡ πόλις, ἤτις οὖν ὑμῖν ἐπιδείποι ἐθέλει τανῦν λεγόμενα, πρὶν κεῖναι τὰς ἀρχὰς ἃς ἔφην καὶ ἐπὶ τέλεσι, πότερόν ποτε λέγειν εἰς τὸ μέσον, ἢ τὰ νῦν οὖν ὃ παῖδες μικλακῶν μουσῶν ἔκγονοι, ἐπιδείξαντες τοῖς ἄρχουσι πρῶτον τὰς ὑμετέρας παιδιὰς τὰς ὑμετέρας ᾠδὰς, εἰ μὲν τὰ αὐτά γε ἢ καὶ βελτίω τὰ παρ' ὑμῶν φαίνεται λεγόμενα, δώσομεν ὑμῖν χορόν· εἰ δὲ μή, ὦ φίλοι, οὐκ ἄν ποτε δυναίμεθα. ταῦτ' οὖν ἴσως πᾶσαν χρείαν καὶ μάθησιν τούτων πρῶτόν σοι τεταγμένα νόμοις ἔθηκεν εἶναι, τὰ μὲν δοῦλον, τὰ δὲ τῶν δούλων ἐλευθερικῶν. κλ. ἴσως δ' οὐ ξυνδοκεῖ νῦν γε οὕτως. ἀθ. Ἔτι δὲ τοῖν τοῖς ἑλλήσιν ἐστὶ τέτταρα μαθήματα· λογισμοὶ μὲν καὶ τὰ πρῶτα ἀριθμούς, εἶτα μάθημα μετρικὸν δὲ μήκους καὶ ἐπιπέδου καὶ βάθους, ὡς εἶναι πρῶτον· τέταρτον δὲ τῆς τῶν ἄστρων πρὸς ἄλληλα ὡς πέφυκε περιόδου πρὸς ἄλληλα. ταῦτα δὲ ξύμπαντα, οὐχ ὡς ἀκριβείας ἕνεκα λεῖα διαπονῶν τοὺς πολλούς, ἀλλά πως ὀλίγους. οὓς δὲ, προϊόντες ἐν τῷ τέλει φράσομεν. οὕτω γὰρ πρέπον αὖ ἔστι τῷ παιδὶ δὲ ὅσα αὐτῶν ἀναγκαῖα καὶ πᾶσι ὀρθῶς λέγεται, μὰ ἐπίσταμαι μὲν τοῖς πολλοῖς ἀχρόν· ὅλως δὲ ἀκριβείας δὲ ζητεῖν πάντα, οὔτε ῥᾴδιον, οὔτε τοῦ παντὸς δυνατὸν· ἡ δὲ ἀναγκαῖον αὐτῶν, οὐχ οἷόν τε ἀποβάλλειν· ἀλλ' ἔοικεν ὁ γὲ θεὸς πρῶτον παιδιμασάμενος εἰς ταῦτα ἀποβλέψας εἰπεῖν, ὡς οὐδὲ θεὸς ἀνάγκῃ μάχοιτο φασὶν μαχόμενος, ὅσοι θεοί γε ὄμεν, πάντες ἀνάγκαιον εἶσιν. ἐπεὶ τοίνυν ἀνθρωπίνων εἰς ἃς ἐπολλοὶ βλέποντες λέγουσι τὸ ζῆν οὗτος πάντων τῶν λόγων, ἀνοητότατός ἐστι μάχῃ· κλ. τίνος οὖν ὦ ξένε ἀμήχανοι τοιαῦται ἀνάγκαι τῶν μαθημάτων, θεῖαι δέ· ἀθ. Δοκῶ μὲν ἁπλῶς μήτις πράξας μηδὲν μαθὼν τὸ παράπαν, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο ἀνθρώποις θεός· οὐδὲ σταίμων, οὐδὲ ἥρως, ὅλος δυνατὸς ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν σωτηρίᾳ ποιεῖσθαι· πολλοῦ δ' ἂν δέοιεν, ἀνθρωπὸς γε θεὸς γενέσθαι, μήτε εὖ, μήτε δύο, μήτε τρία, μηδ' ὅλως ἅρτια μὴ πᾶσι πάντα δυνάμενος γιγνώσκειν· μηδὲ ἀριθμεῖν τὸ παράπαν εἰδώς· μηδὲ νύκτα καὶ ἡμέραν διαριθμεῖσθαι δυνατὸς ὤν. σελήνης δὲ καὶ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων πᾶσι φορᾶς ἀπείρως ἔχων· ταῦτ' οὖν δεῖ πάντα, ὡς μὲν οὐκ ἀναγκαῖά ἐστι μαθήματα τῷ μέλλοντι σχεδὸν ὁτιοῦν τῶν καλλίστων μαθημάτων ἕσεσθαι, πολλὴ μωρία τοῦ διανοήματος· πεῖσαι δ' ἔγωγε τούτων, καὶ πόσα καὶ πότε μαθητέον, καὶ τί μᾶλλον τίνος, καὶ τί χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ πᾶσαν πλὴν τούτων κρῆσιν, ταῦτα δεῖν, ἃ δὴ λαβόντα ὀρθῶς πρῶτα αὖθ' τ' ἄλλα ἰόντα τούτων ἡγεμόνων τῶν μαθημάτων μαθήσεσθαι· οὕτω γὰρ ἀνάγκη φύσει καὶ τέλεσθαι. ἔφαμεν, οὐθεὸς θεῶν, οὔτε μάχεσθαι τανῦν, οὔτε μαχεῖσθαί ποτε. κλ. ἔοικέ γε δ' ξένε νῦν οὕτως ἡμῖν ἔχειν. ὀρθῶς εἰρῆσθαι καὶ τὰ φύσει ἃ λέγεις. ἀθ. Ἔχει μὲν γὰρ οὕτως ὦ κλεινία. χαλεπὸν δὲ αὖ τὰ προταξάμενον τούτῳ τῷ τρόπῳ νομοθετεῖν· ἀλλ' ἐς ἄλλον αὖ δεῖ χρόνον, ἀκριβέστερον αὖ νομοθετήσαιμεν. κλ. Δοκεῖς ἡμῖν δ' ἐμοί, φοβεῖσθαι τὸ τῆς ἡμετέρας παιδιᾶς τῶν τοιούτων ἀπειρίαν ἕνεκα. οὐκοῦν, ὀρθῶς φοβῇ· πειρῶ δὲ λέγειν μᾶλλον ἀπροφασίστως οὕτω τούτων. ἀθ. Φοβοῦμαι μὲν καὶ ταῦτα ἃ σὺ νῦν λέγεις· μᾶλλον δ' ἔτι δέδοικα τοὺς ἡμετέρους μὲν αὐτῶν τούτων τῶν μαθημάτων, καὶκῶς δ' ἡμετέρους. οὐδὲ μοῦ γὰρ λεγόν οὐδὲ σφόδρα ἀπειρία τῶν πάντων οὐδὲ μέγιστον κακόν· ἀλλ' ἡ πολυπειρία καὶ πολυμαθία μετὰ καὶκῆς ἀπαιδίας, γίγνεται πολὺ τούτων μείζον ἕκαστα. κλ. ἀλλ' ἴσως λέγεις· ἀθ. τοιαῦτα τοίνυν ἕκαστα χρὴ φάναι μαθήσεσθαι δεῖν τοὺς ἑλλήσιν, ἵνα μὴ πολυπολυς οὐ αἰγύπτιος παῖδων ἔχλος, ἅμα γράμματα μαθήσεται. πρῶτον μὲν γὰρ τοῖς λογισμοὺς ἅπερ χρὴ εὐρυθμίαν μαθήματα, μετὰ παιδιᾶς τε καὶ ἡδονῆς μαθήσεται· μᾶλλον τε τινων διανοοῦμαι τῷ σε-

φαύλων πλέοσιν ἅμα καὶ ἐλάττοσιν ἀριθμοῖς ὄντων ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν καὶ πυκτῶν καὶ παλαιστῶν, ἐφιστάσας τὸ κοινὸν συμβάλλειας οὐ μόνον καὶ ἐφεξῆς καὶ ὡς πεφύκασι γίγνεσθαι· ἢ δὴ μὴ παίζοντες φάλαγγα ἅμα χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ καὶ ἀργυροῦ καὶ βοὸς τῶν τινῶν ἄλλων κεραυνώσας, οἱ δὲ καὶ ὅλας πως διαλύσαντες ἔπειτα ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦτο ἀφ' ἑκάστου τὰς τῶν ἀναγκαίων ἀριθμῶν χρήσεις, ὠφελοῦσι τοὺς μανθάνοντας εἴς τε τὰς τῶν στερεοπλίνθων τάξεις καὶ πωλήσεις καὶ στερεάσας· καὶ ὡς οἰκονομίας αὖ· ἢ πάντως χρησιμωτέρους αὐτοὺς αὐτοῖς καὶ ἐγρηγορότας μᾶλλον τοὺς ἀθρόους ἀναδήσονται. μεθ' ἃ δὲ ταῦτα εἰς τὰς μιξήσεσιν ὅσας ἔχει μίκην καὶ πλάτη ἢ βάθη, τοιαῦτ' ἄττα πάντα ταῦτα εὐοῦσά τινα φύσει γελοῖα τε καὶ αἰσχρὰ ἀπεργάσεται οὐ τοῖς ἀθρώποις πᾶσι, ταύτης ἀπαλλάξουσι. κλ. ποίας δὴ καὶ τίνας λέγεις ταύτην. ἀθ. ὦ φίλε κλεινία. πάντα πασί γε μὴν καὶ αὖθις ἀκηδίας ὀλέσποτε φράσαι ταῦτα, ἡμῶν παθῶν, ἀθαύμαστα· καὶ εἴδωξέ μοι εἶναι, οὐκ ἀθρώπινον, ἀλλὰ θεῶν τινων εἶναι μᾶλλον θρεμμάτων. ἠχαύθην τε οὐχ ὑποδὺς ἐμαυτῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑποδὺς ἀπάντων τῶν ἐμῶν. κλ. ἆρ' οὖν πρὸς λίγ' ὅτι καὶ φῶς ὦ ξένε. ἀθ. λέγω δή. μᾶλλον δ' ὁρῶντων, σοὶ δείξω· καί μοι σμικρὸν ἀπόκεισαι· γιγνώσκεις που μῆκος; κλ. τί μήν. ἀθ. τί δὲ πλάτος; κλ. πάνυ γε. ἀθ. ἦ καὶ ταῦτα ὅτι δύ' ἐστὸν καὶ τετ' τοῦτον βάθος; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. ἆρ' οὖν οὐ δοκεῖ σοι ταῦτα εἶναι πάντα μιξιτὰ πρὸς ἄλληλα; κλ. ναί. ἀθ. μῆκός τε δὴ μοι πρὸς μῆκος· καὶ πλάτος πρὸς πλάτος, καὶ βάθος ὡσαύτως δυνατὸν εἶναι μεθεῖν φύσει; κλ. σφόδρα γε. ἀθ. εἰ δ' ἔστι μήτε στερεὸν μήτε ἐπίπεδον ἀρίθμα δυνατὰ εἶναι, ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δὲ μή, σὺ δὲ πάντα ἡγῇ, πῶς οἴει πρὸς ταῦτα διακεῖσθαι. κλ. δῆλον ὅτι φαύλως. ἀθ. τί δ' αὖ μῆκός τε καὶ πλάτος πρὸς βάθος, ἢ πλάτος τε καὶ μῆκος πρὸς ἄλληλα, ἆρ' οὐ διανοούμεθα ταῦτα οὕτως ἄλλως θεὶς πάντας, ὡς δυνατὰ ὄντι μιχθῆναι πρὸς ἄλληλα ἀμοιρογένως; κλ. πανταπασι μὲν οὖν. ἀθ. εἰ δ' ἔστιν αὖ μοναδεμὴ μοναδεμῶν δυνατὰ, πάντες δ' ὅσοι ἄλλως διανοούμεθα ὡς δυνατὰ, μῶν οὐκ ἄξιον ἐπαινεῖν πάντων αἰσχυνόμενα ἀπεῖν πρὸς αὐτοὺς, ὧς εἰλήτισι τῶν ἀλλίων, οὓς ἐκείνων ὄντ' ὄντων ὧν ἔφαμεν, αἰσχρὸν μὲν γεγονέναι ἢ μὴ ἐπίστασθαι. ἢ δ' ἐπίστασθαι τἀναγκαῖα, οὐδὲν πάνυ καλόν. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. καὶ πρὸς τοῦτοις γε, ἀλλ' ὅστ' οὖν τούτων ξυγγνωστέον, οἷς δὴ πολλὰ ἁμαρτήματα ἐκείνων ἀδελφὰ ἡμῖν ἐγγέγονεται τῶν ἁμαρτημάτων. κλ. ποῖα δή. ἀθ. τὰ τῶν μιξητῶν τε καὶ ἀμίξτων πρὸς ἄλληλα, εἴ τινι φύσει γίγνοιτ'. ταῦτα γὰρ δὴ σκοποῦντα διαγιγνώσκειν ἀδύνατον· ἢ πάντα πᾶσιν εἶναι φαῦλον. προβάλλοντά τε ἀλλήλοις ἀεὶ διατείβειν τὴν πεῖραν πολὺ χαριέστατον πρεσβυτῶν διατρίβοντας φιλονεικεῖν οὐ ταῖς τούτων ἀξίαισι σχολαῖς. κλ. ἴσως· ἔοικε γοῦν, τι πεῖρα καὶ ταῦτα ἀλλήλων τὰ μαθήματα, οὐ πάμπολυ κεχωρίσθαι. ἀθ. ταῦτα δέ νεν ἐκὼ μὲν ὦ κλεινία φημὶ δεῖν νέους δεῖν μανθάνειν· καὶ γοῦν οὔτε βλακῶδες, οὔτε χαλεπόν ἐστι· μεθ' ἃ δὲ ταῦτα δὴς ἅμα μανθανόμενα, ὠφελήσει μὲν, βλάψει δὲ οὐμὲν οὐ πόλιν οὐδ' ὀλίγον· εἰ δέ τις ἄλλος λέγει, ἀκουστέον. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. ἀλλὰ μὴν αὖ οὕτω ταῦτα ἔχοντα φανήσεται, δῆλον ὡς ἐπεροινοῦμεν αὐτά; μὴ ταύτη δὲ φανόμενα ἔχειν, ἀπορεῖν ἄν τι ταῦ. κλ. δῆλον. τί μήν. ἀθ. Οὐκοῦν νῦν ὦ ξένε, κέκριται ταῦτα ὡς ὄντα τῶν δεόντων μαθημάτων. ἵνα μὲν διάκονα ἡμῖν ᾖ τὰ τῶν νόμων. κέκριται μέν τοι καὶ τάδε οὐκ ἰσχυρὰ λύσιμα ἐκ τῆς ἄλλης πολιτείας, ἐάν τινας θεάσηται ἡμᾶς, ἢ καὶ τοὺς θεμένους ἡμᾶς, μοναδικῶς φιλοφρονήσεται. κλ. δικαίαν λέγεις πὼ λόγον. ἀθ. ἄγρων δὴ τὸ μετὰ ταῦτα ὁρᾶν πὼ μάθησιν τοῖς νέοις, αὖ ἡμᾶς αἱρήσει λιχθῆσαι, ἢ καὶ τοὐναντίον. κλ. λέγε μόνον. ἀθ. καὶ μὴν θαῦμά γε τόδε ταῦτά ἐστι μέγα καὶ οὐδαμῶς οὐδαμῆ αἰσκτόν. κλ. τὸ ποῖον δή. ἀθ. τὸ μέγιστον ἁδὸν καὶ ἄλιστον τῶν κόσμου, φαμὲν οὔτε ζητεῖν δεῖν, οὔτε πολυπραγμονεῖν τὰς αὐτὰ σοφὰ ὁρᾶν ὠόντας. τὸ γὰρ ἀλόσιον εἶναι. τὸ δὲ, ἔοικε πᾶν τοὐναντίον πως νόμων,

ὀρθῶς

ὀρθῶς αὖ γίγνεσθαι. κλ. Γῶς ἔπος. ἀθ. Γαρ ἄδοξον μὲν φ λεγόμενον. καὶ οὐκ αὖ περισβύσαις τὴς διηθείᾳ πρέπειν τόδ', ἐπειδάν τις τί καλόν τε σὺν θεῷ καὶ ἀληθὲς μάθημα εἶναι καὶ πόλει ξυμφόρου, καὶ τῷ θείῳ παντάπασι φίλου, σὺδενὶ δὴ χρόνῳ δυσκατόνητον εἴ τι μὴ φράζειν. κλ. Εἰκότα λέγεις. ἀλλ' ἄγε ὦ πρὸς, μάθημά τι θεοῦ τον αὐδιρήσομεν; ἀθ. Ὦ ἀγαθοί. καὶ ταῦ ψευδόμεθα νῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἅλλωσθε πάντες. μεγάλων θείων ἠελίου τε ἄμα καὶ σελήνης. κλ. φ ποῖον δὴ λέγεις ψεῦδος. ἀθ. Φαμὲν αὐτὰ οὐδέ ποτε πλὴ αὐτὰ ὁδὸν ἰέναι. καὶ ἄλλ' ἄττα ἄστρα μετὰ τούτων ἐπονομάζοντες πλανητὰ αὐτά. κλ. Νὴ φ λία ὦ ξοί ἀληθὲς γε λέγεις. οἶ γαρ δὴ τῷ βίῳ πολλάκις ἰώμεθα καὶ αὐτὸς, τότε ἐωσφόρου καὶ φ ἕσπερον καὶ ἄλλους τινὰς, οὐδέποτε ἰόντας εἰς φ αὐτὸν δρόμον, ἀλλὰ πάντα πλανωμένους. φ δὲ ἡλίου που καὶ σελήνης, σῴζοντας ταῦθ' ἀεὶ πάντες ξυνεπισάμεθα. ἀθ. Ταῦθ' ἕξει τοίνυν ὦ μεγαλλέτε καὶ κλεινία νῶν, ἃ δὴ φαμὲν δεῖν τοῖσδε θεῶν τῶν κατ' οὐρανὸν τούς γε ἡμετέρους πολίτας τε καὶ θοὺς νέους, φ μέχρι τοσοῦτον μαθεῖν τ' ἀπάντων θείων, μέχρι τοῦ μὴ βλασφημεῖν τοῖσδε αὐτά. δύσφημεῖν δὲ ἀεὶ, θύοντάς τε καὶ εὐχὰς εὐχομένους εὐσεβῶς. κλ. ἕξει μὲν ὀρθῶν, ἄγε πρῶτον μὲν θεωκτέον ἕξιν, ὅ λέγεις μαθεῖν. εἶτα ἐμὲ λέγομέ τι τοῖσδε αὐτῶν ὀρθῶς νῶν, μαθόντες δὲ λέξομεν, συγχωρεῖ κἀτὸ, τόγε θοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὂν μαθητέον εἶναι. ταῦτ' οὖν ὡς ἔοικεν ἴσως οὕτω, πειρᾶ σὺ μὲν ἰζηγεῖσθαι πάντως. ἡμᾶς δὲ ξυνέπεσθαί σοι μαθήσει πᾶς. ἀθ. Ἀλλ' ἔστι μὲν οὐ ῥᾴδιον ὃ λέπω μαθεῖν. οὐδ' αὖ πάλιν παντάπασι χαλεπόν. οὐδέ γέ τινος χρόνου, πάμπολλου. τε κἀμέλει δέ. ἐπὶ τούτων οὔτε νέος οὔτε παλαιὸς ἀνὴρ ἀκήκοεν, ἃ νῦν οὐκ ἐν πολλῷ χρόνῳ σμικρῶσαι σμικρὰ μῆκος. καί τοι χαλεπά γ' ὄντα, οὐκ αὖ ποτε θεός τ' ἦν σμικροῦν τηλικαῦτα οὐσι τηλικοῦτος. κλ. ἀληθῆ λέγεις. ἀλλὰ τί καὶ φὴς ἕξειν φ μάθημα, ὃ θαυμαστὸν μὲν λέγεις. προσῆκον δ' αὖ μαθεῖν τοῖς νέοις. οὐ γιγνώσκειν δὲ ἡμᾶς. πειρᾶ τοῖσδε αὐτοῦ τό γε τοσοῦτον φράζειν, ὡς σαφέστατα. ἀθ. Γειρατέον. οὐ γαρ ἔστι ἕξειν ὦ ἄριστοι φ δόγμα ὀρθὸν τοῖσδε σελήνης τε καὶ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων ὡς ἄρα πλανᾶται ποτε. πῶν δὲ τοιοῦτον ἴχνι τούτου. πλὴ αὐτὰ γαρ αὐτῶν οὐδὲ ἕν κατὸν καὶ οὐ πολλὰς, ἀλλὰ μίαν ἀεὶ κύκλῳ διέξοδον ἰέναι. φαίνεται δὲ πολλὰς φερόμενον. φ ἡ τάχιστον αὖ ἕν, βραδύτατον ἐκ ὀρθῶς αὖ δοξάζεται. φ δ' ἐναντίον, ἐναντίως. ταῦτ' ἔστ' ἐκ πίφυκε μὲν ἕτως, ἡμεῖς δὲ μὴ ταύτη δόξομεν, εἰ μὲν οὐ ὀλυμπίᾳ θείων οὔπως ἴσασιν, ὃ δολιχοδρόμων ἀνδρῶν διανοούμεθα πρὸς, ἢ προσηγορεύομεν φ τάχιστον μὲν ὡς βραδύτατον, τ' δὲ βραδύτατον ὡς τάχιστον, ἐκώμιά τι ποιοῦντες, ἤδομεν φ νικηφόρον νικηκότα, ἔπι ὀρθῶς αὖ οὔτ' ὄιμαι προσφιλῶς τοῖς δρομεῦσιν ἡμᾶς αὖ τὰ ἐγκώμια προσάπτειν αὐθρώποις οὖσι. νῶν δὲ δὴ π θεοὺς τὰ αὐτὰ ταῦτα βλασφημεῖν ἐντ' ἡμῶν, ἆρ' οὐκ οἰόμεθα γελοῖόν τι καὶ οὐκ ὀρθὸν ἐκεῖ γιγνόμενον ἰὼ αὖ τότε νῶν σὺν θεοῖ καὶ οὐ τούτοις γίγνεσθαι; γελοῖον μὲν οὖ δαμῶς. οὖμὼ οὐδὲ θεοφιλές γε. ψευδῆ φήμῳ ἡμῶν κατὰ θεῶν ὑμνουμένων. κλ. ἀληθέστατα εἴρηκ γε. ἔστω ταῦτ' ἔχειν. ἀθ. οὐκοῦν αὖ μὲν λέξομεν ἔστω ταῦτ' ἔχοντα, μαθητέα μέχρι γε τούτου τὰ τοιαῦτα πάντα. μὴ λήθετ' δέ, ἑκάτερον. μὴ ταῦτα ἡμῖν οὕτω ξυγκείσθω. κλ. Γαῦ μὲν ἕν. ἀθ. Ἦκ τοίνυν χρὴ φάναι τέλος ἔχειν τό τε παιδιᾶς μαθημάτων πρὶ νόμιμα. Γερὶ δὲ θηρᾶς ὡσαύτως διανοητέον χρὴ, καὶ τοῖσδε ἀ πάντων ὁπόσα τοιαῦτα. κινδυνεύει γαρ δὴ νομοθέτης, φ προστάττομενον εἰδὶ μεῖζον εἶναι τ' νόμους θέντα ἁπλαλλαι. ἕτερον δέ τι πρὸς τοῖς νόμοις εἶναι μεταξύ τι νου θετήσεώς τε πίφυκὸς ἅμα καὶ νόμων. ὃ δὴ πολλάκις ἡμῶν ἐμπέπλωκε τοῖς λόγοις δίον περὶ πὼ τῶν στρόβιλον παίδων ζοφιῶ. οὐ γαρ ῥητὰ φαμὲν εἶναι λέγοντές τε αὐτὰ, ὡς νόμους ὄντας τιθεμένους εἶναι. πολλὰς αἰσίας γε μὲν γεγραμμένων δὴ ταύτη τ' νόμων τε καὶ ὅλης τῆς πολιτείας. οὐ τέλειος οὐ τῷ διαφέροντος πολίου πρὸς αἰριστῶ γίγνεται ἔπαινος, ὅταν αὐτὸν τις φῇ νόν ὑπηρετήσαντα τοῖς νόμοις ἄριστα, καὶ πειθόμενον μάλιστα, τοῦτον εἶναι φ ἀγαθὸν. τ λεώτερον

δι ἄλλ ἐρημίων. ὡς ἀρ ὃς αὖ τοῖς τῆδε νομοθετουμένοις τε καὶ ἐπαινουμένοις καὶ ψόγου τοις πειθόμενος γράμμασι, διεξέλθῃ τὸν Κλεινίου λόγον, οὗτος ὅτε λόγος ὀρθότατός εἰς ἔπαινον πολίου, τόν τε νομοθέτην, ὅπως δὴ μένον γράφειν τοὺς νόμους. πρὸς δὲ τοῖς νόμοις ἐμπεσὼν ἐλεγμοῖσι γράφειν. τὸν δὲ ἄριστον πολίτην, μᾶλλον ἢ ἧττον ταῦτα ἐμπεδοῦντα, ἢ τὰ τοῖς ζημίαις ἔσται νόμων ἀκριβεστέρα. τὸ δὲ δὴ παιδὸν ἐμὲν τανῦν οἱ μαρτυρα ἐπαγόμεθα. δικαίοι μὲν αὖ ὃ βουλόμεθα μᾶλλον. ἥρα γοῦν πάμπολύ τι πρᾶξμά ἐστι τοῦδε λειμμένον ὀνόματι νῦν ὀρθὸν εἶ. πολλὴ μὲν γοῦν ἡ τῶν σύσσιτων. πολλὴ δὲ ἡ τῶν πίλωῶν. πάμπολυ δὲ καὶ τὸ τοῦδε τὰ πιζὰ ἥρθμηκται οὐ μένον ἡμείων, ἀλλὰ καὶ πὼ τῶν αἰθερώπων ἄξιον οἰνοῆν ἥρας. τάν τε κατὰ πόλεμον. πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατὰ φιλίας ἥρθυσα. ἡ μὲν ἔπαινον, ἡ δὲ, ψόγον ἔχει. καὶ κλωπεῖαι καὶ λῃστῶν ἡ σρατοπίδων σρατοπίδοις ἥρας. ἥρασ δὲ τοῦδε πιθέσθω τῷ νομοθέτῃ τοὺς νόμους, οὔτε μὴ σκλοῶ ταῦθ' ὅδιν τε, οὔτε ὠδὶ πᾶσι τάξεις καὶ ζημίασ ἐπιτιθέντα ἀπειλητικὰ νόμιμα τιθέναι. τὶ δὴ σφαῖρον τοῦδὲ τὰ τοιαῦτα. ἦν μὲν νομοθέτην ἐπαινέσαι καὶ ψέξαι χρεὼν τὰ τοῦδε ἥρασ, πρὸς τοὺς τῶν νέων πόνους τε καὶ ἐπιτηδεύματα. ἦν δ' αὖ νέον ἀκούσαντα πείθεσθαι. καὶ μήν ὑσθνῶ, μήτε πόνου ὄζειργειν αὐτόν. τῶν δὲ τοῦδὲ ἕκαστα ἀπειλητόντων μὲν ζημίασ καὶ νομοθετητόντων, τὰ μὲν ἐπαίνου ῥητόντα μᾶλλον τιμᾶν, καὶ προστακτόντα ἀποτελεῖν. τούτων δὴ προῤῥηθέντων, ὄζ ἧς αὖ γίγνοιτ' ἔμμετρος ἔπαινος ἥρασ καὶ ψόγος. ἧ τις μὲν βελτίονς ἀποτελεῖ τὰς ψυχὰς τῶν νέων, ἐπαινοῦσ. ψέγοντος δὲ, ἥ τανάντία. λέγωμεν τοίνυν φ μὲν ἂν ἐξῆς προσαγορεύοντες δὴ δίχῃ τοὺς νέους. Ὦ φίλοι· εἴθ' ὑμᾶς μήτέ τις ἐπιθυμία, μήτ' ὄρθως, τῆς τοῦδὲ θαλάττης ἥρασ ποτὲ λάβοι· μὴ δὲ κνιζρεύσασ. μὴ δ' ὅλως τῆς τῶν σύσσιτων ζώων, μήτε ἐγκνιζρόσι, μήτε δύδυσι χέρσοις ἀρχὸν ἥρασ διαπονουμένοις. μὴ δ' αὖ ἄγρασ' αἰθρώπων κατὰ θάλατταν, λῃστείασ τὸ ἴμβρος ἐπιλαθὼν ὑμῖν, ἥρθυτὰς ὁμοὺς καὶ αὐτόμους ἀποτελοῦ. κλωπεύασ δ' οὐ χώρα καὶ πόλει, μηδὲ εἰς ἦν ἕκαστον ἐπίλοιοι νομοῦ ἄφασθαι. μὴ δ' αὖ πίλωῶν ἥρασ, ἀμίλος ὄρως οὐ σφόσρα ἐλαθόμενος ἐπίλοιοι ἴσως νέων. πιζῶν δὴ μένον ἥρθυσάντε καὶ ἄγρα λοιπὴ τοῖς παῤ ὑμῖν ἀθλητοῖς. ὧν ἡ μὲν τῶν δυσθντων αὖ κατὰ μβύνυκτρεία κλωθεῖσα, ἀρτῶν αὐσβῶν, οὐκ ἀξία ἐπαίνου. οὐδ' ἡ τῶν δικαιωμάτων πόνων ἔχουσα αὖ κυσότε καὶ πάσας ἀλλ' οὐ φιλοπόνου ψυχῆς νίκη χειρουμένων πὼ ἄγριον τῶν ἡμείων ῥώμῃ. μόνη δὴ πάσῃ λοιπὴ καὶ αὐρίσῃ, ἡ τῶν τετραπόδων ἵππους καὶ κυσὶ καὶ τοῖς ἄλλων ἥρα σώμασιν. ὧν ἃ πάντων κρατοῦσι σβρόμοις καὶ σθλαγαῖς καὶ βολαῖς, αὐτὸ χειρὸς ἥρθυόντες, ὅσοις αὐσβείασ τῆς θέασ ἐπιμελές. τούτων δὴ πάντων ἔπαινος μὲν πρέπει καὶ ψόγος, ὁ δὲ ἀμελὴς αὖ ἔσ λόγος· νόμος δὲ, ὅδε. τοὺς μὲν ἐς ἀρὼς ὄντως ἥρθυτὰς κωλυέτω. ὅπου καὶ ὅπη πῦρ αὖ ἐλέλωσι κωκυτεῖν. νυκτερθυπὼ δὲ κυσὶ καὶ πλέκταις πισὸν, μὲν ἐς μηδέποτε ἐάσει μηδαμοῦ ἥρθύσαι. ἦν δ' ἐρυθεπὼ δὲ, οὐ ἀγρῶς μὲν καὶ ὄρεσι, μὴ κωλυέτω. οὐ ὑγασίμοισι δὲ καὶ ἐρῶς ἀγίοις, ὄζειργέτω ὁ προστυγχάνων. αὖ γρο ἥρθυπὼ δὲ, πλὴν οὐ λιμέσι καὶ ἐρῶς ποτα μοῖς τε καὶ ἕλεσι καὶ λίμναις. οὐ τοῖς ἄλλοις δὲ, ὄζέτω ἥρθύειν. μὴ χρώμενον ὁ τῶν αἰκηδολώσει μόνον. ὧν δὴ ἡδὴ πάντα χρὴ φαῖαι τέλος ἔχειν τάχα. παιδείας πέρι νόμιμα.

ΚΛ. Καλῶς αὖ λέγεις.

νόμων ἢ νομοθέσιος, ἑβδόμου τέλος.

τούτων μὲν ἐχόμενά ἐστι, τάξασθαι μὲν καὶ νομοθετήσασθαι ἑορτὰς μετὰ τῶν ἐκ δελφῶν μαντειῶν. αἵ τινες θυσίαι, καὶ θεοῖς οἷστισιν ἄμεινον καὶ λῷον θυούσῃ τῇ πόλει γίγνοιτ' ἄν· ὅτε δὲ καὶ ὅσαι τὸν ἀριθμὸν, σχεδὸν ἴσως ἡμέτερον ἂν νομοθετεῖν, οἷα γ' αὐτὸ εἴη. ΚΛ. τάχ' ἂν τὸν ἀριθμόν. ΑΘ. τὸν ἀριθμὸν δὴ λέγωμεν πρῶτον. ἔστωσαν γὰρ τῶν μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακοσίων, μηδὲν ἀπολείπουσαι. ὅπως ἂν μία γέ τις ἀρχὴ, θύῃ θεῶν ἢ δαιμόνων τινὶ ἀεὶ, ὑπὲρ πόλεώς τε καὶ αὐτῶν καὶ κτημάτων. ταῦτα δὲ ξυνελθόντες ἐξηγηταὶ καὶ ἱερεῖς, ἱέρειαί τε καὶ μάντεις μετὰ νομοφυλάκων, ταξάντων, ἃ παραλείπειν ἀνάγκη τῷ νομοθέτῃ. καὶ δὴ καὶ αὐτοῦ τούτου χρὴ γίγνεσθαι ἐπιγνώμονας τοῦ παραλειπομένου τούτους τοὺς αὐτούς. ὁ μὲν γὰρ δὴ νόμος, ἐρεῖ δώδεκα μὲν ἑορτὰς εἶναι τοῖς δώδεκα θεοῖς. ὧν ἂν ἡ φυλὴ ἑκάστη ἐπώνυμος ᾖ. θύοντα τούτων ἑκάστοις ἔμμηνα ἱερὰ, χοροὺς τε καὶ ἀγῶνας μουσικούς· τοὺς δὲ γυμνικοὺς, κατὰ τὸ πρέπον προσνέμοντας τοῖς θεοῖς τε αὐτοῖς ἅμα καὶ ταῖς ὥραις ἑκάσταις. γυναικείας τε ἑορτὰς, ὅσαις χωρὶς ἀνδρῶν προσήκει καὶ ὅσαις μὴ, διανέμοντας. ἔτι δὲ καὶ τὸ τῶν χθονίων καὶ ὅσους αὖ θεοὺς οὐρανίους ἐπονομαστέον, καὶ τὸ τῶν τούτοις ἑπομένων, οὐ ξυμμικτέον· ἀλλὰ χωριστέον ἐν τῷ τοῦ πλούτωνος μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ κατὰ τὸν νόμον ἀποδιδόντας. καὶ οὐ δυσχεραντέον πολεμικοῖς ἀνθρώποις τὸν τοιοῦτον θεόν, ἀλλὰ τιμητέον ὡς ὄντα ἀεὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει ἄριστον· κοινωνία γὰρ ψυχῇ καὶ σώματι διαλύσεως οὐκ ἔστιν ἥ κρείττων, ὡς ἐγὼ φαίην ἂν σπουδῇ λέγων. πρὸς τούτοις δὲ διανοεῖσθαι χρὴ χρεὼν τοὺς διαιρήσοντας ἱκανῶς ταῦτα τὰ τοιάδε. ὡς ἔσθ' ἡμῖν ἡ πόλις, οἵαν οὐκ ἄν τις ἑτέραν εὕροι τῶν νῦν, περὶ χρόνου σχολῆς καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐξουσίας. δεῖ δὲ αὐτὴν καθάπερ ἕνα ἄνθρωπον, ζῆν εὖ. τοῖς δὲ εὐδαιμόνως ζῶσιν, ὑπάρχειν ἀνάγκη πρῶτον, τὸ μήτε αὐτοὺς ἀδικεῖν ἄλλους, μήτε ὑφ' ἑτέρων αὐτοὺς ἀδικεῖσθαι. τούτοιν δὲ τὸ μὲν, οὐ πάνυ χαλεπόν· τοῦ δὲ μὴ ἀδικεῖσθαι κτήσασθαι δύναμιν, παγχάλεπον. καὶ οὐκ ἔστιν αὐτὸ τελέως σχεῖν ἄλλως, ἢ τελέως γενόμενον ἀγαθόν. ταυτὸν δὴ τοῦτό ἐστι καὶ πόλει ὑπάρχειν. γενομένῃ μὲν ἀγαθῇ, βίος εἰρηνικός. πολεμικὸς δὲ, ἔξωθέν τε καὶ ἔνδοθεν ἂν ᾖ κακή. τούτων δὲ ταύτῃ σχεδὸν ἐχόντων. οὐκ ἐν πολέμῳ τὸν πόλεμον ἑκάστοις γυμναστέον, ἀλλ' ἐν τῷ τῆς εἰρήνης βίῳ. δεῖ τοίνυν πόλιν ἑκάστου μηνὸς νοῦν κεκτημένην, στρατεύεσθαι μὴ ἔλαττον μιᾶς ἡμέρας. πλείους δὲ, ὡς ἂν καὶ τοῖς ἄρχουσι ξυνδοκῇ, μηδὲν χειμῶνας ἢ καύματα διευλαβουμένους, αὐτούς τε ἅμα καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, ὅταν ὡς πανδημεὶ ἐξάγειν δόξῃ τοῖς ἄρχουσι. τοτὲ δὲ καὶ κατὰ μέρη, καί τινας ἀεὶ παιδιὰς μηχανᾶσθαι καλὰς ἅμα θυσίαις. ὅπως ἂν γίγνωνται μάχαι τινὲς ἑορταστικαὶ μιμούμεναι τὰς πολεμικὰς ὅτι μάλιστα ἐναργῶς μάχας. νικητήρια δὲ καὶ ἀριστεῖα ἑκάστοισι τούτων δεῖ διανέμειν, ἐγκώμιά τε καὶ ψόγους ποιεῖν ἀλλήλοις ὁποῖός τις ἂν ἕκαστος γίγνηται, κατά τε τοὺς ἀγῶνας, ἐν παντί τε αὖ τῷ βίῳ τόν τε ἄριστον δοκοῦντα εἶναι κοσμοῦντας, καὶ τὸν μὴ, ψέγοντας. ποιητὴς δὲ ἔστω τῶν τοιούτων μὴ ἅπας, ἀλλὰ γεγονὼς πρῶτον μὲν, μὴ ἔλαττον πεντήκοντα ἐτῶν. μηδ' αὖ τῶν ὁπόσοι ποίησιν μὲν καὶ μοῦσαν ἱκανῶς κεκτημένοι ἐν αὐτοῖς εἰσι, καλὸν δὲ ἔργον καὶ ἐπιφανὲς, μηδὲν δράσαντες πώποτε. ὅσοι δὲ ἀγαθοί τε αὐτοὶ καὶ τίμιοι ἐν τῇ πόλει ἔργων ὄντες δημιουργοὶ καλῶν, τὰ τῶν τοιούτων ᾀδέσθω ποιήματα, ἐὰν μὴ καὶ μουσικὰ πεφύκῃ. κρίσις δὲ αὐτῶν ἔστω, παρά τε τῷ παιδευτῇ, καὶ τοῖς ἄλλοις νομοφύλαξι, τοῦτ' ἀποδιδόντων αὐτοῖς γέρας· παρρησίαν ἐν μούσαις εἶναι μόνοις. τοῖς δὲ ἄλλοις, μηδεμίαν ἐξουσίαν γίγνεσθαι. μηδέ τινα τολμᾶν ᾄδειν ἀδόκιμον μοῦσαν, μὴ κρινάντων τῶν νομοφυλάκων. μηδ' ἂν ἡδίων ᾖ, τῶν θαμύρου τε καὶ ὀρφείων ὕμνων. ἀλλ' ὅσα τε ἱερὰ κριθέντα ποιήματα ἐδόθη τοῖς θεοῖς, καὶ ὅσα ἀγαθῶν ὄντα ἀνδρῶν ψέγοντα ἢ ἐπαινοῦντά τινας, ἐκρίθη μετρίως

σβαῖν᾽ ἐ. ΑΘ. τοῦτον τὸν αὐτὸν δὴ λέγω σχεδὸν καὶ πρὸ τοῦ πολεμικὴν ποίησιν παρέχουσας γυναικεῖ τε καὶ ἀνδρὶ σὺν ὁμοίᾳ μίᾳ νῷ εἶναι δεῖν. καὶ δὴ καὶ σφᾶς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἑαυτῶν ἐν νομοθέτῃ ὃ λόγος φοβεῖ τῶν ποτὲ Πέρσας πολὺ ὕλλυς παρασκευάσασθαι οὐκ ἀθλητὰς τῶν μεγίστων ἀγώνων, οἷς αὖ τὰ νῦν ἐστι μυρίοι ὑπ᾽ ἔρχουσι; καὶ πάνυ γε φαίη τις ἂν ὀρθῶς λέγων· τί δ᾽ ἦν τὸ ἐκπύστατα ἢ πρὸ τῆς τοῦ Πέρσου μάχης; τί τῶν θεσπεσίων ἔργων ἀγωνισμάτων ἀθλοῦσιν, ἐφ᾽ οἷς αὐτὸν ἐν αὖ ἀπιστοῦμεν ἢν ἀγῶνα· οὐ δὴ πρόδηλον χρόνῳ, οὐ λογῳ καὶ ἡμῖν προσμαχόμενοι; ἢ πύκτας γε ὄντας; παμπόλλας αὖ ἡμέρας ὑπομένειν τοῦ ἀγῶνος ἐμαθεμουμὲ τε αὖ μάχεσθαι καὶ διεπονοῦμεν μεμυήμενοι πάντα τὰ ἐκεῖνα ὁπόσοις ἐμέλλομεν εἰς τότε χρήσεσθαι περὶ τὴν νίκης διαμαχόμενοι, ἡμῖν ὡς ἐγώ τα τε τῇ ὁμοίᾳ ὄντος, αὖ τὶ ἱμάντων σφαῖρας αὖ περιδυόμενα· ὅπως αὖ τὰλη γοὺς τε καὶ αὖ τῶν τὰλαντων βύλάξεται διεμελετῶν τε εἰς τὸ δυνασθῆ ἱκανῶς. εἰ τὲ τις ἡμῖν σωίβαιτε συνῳμνασῶν ἀπορία τὰλεάων, ἀβ᾽ αὖ διέσαντες ἐν τῷ αὐοίπων γέλωτα οὐκ αὖ ἐ τὰλῶμεν κερμανώντες ἐσθλον ἄψυχον γυμνάζεσθε πρὸς αὐτὸ· ἢ ἔτι πάντων τῶν τε ἐμψύχων καὶ τῶν ἀψύχων ἀπορίσαντες ποτὲ, δρῳμέα συγνωμασῶν, ἆρα γε οὐκ ἐτοῖμόσμεν αὖ αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σπιαμαχεῖν ὄντως; ἢ τί ποτε ἄλλο σὺν τῇ χειρονομεῖν μελέτην αὖ τις φαίη γιγνέσθαι. ΚΛ. σχεδὸν ὦ ξένε, οὐδὲν ἄλλο γε τὰλλὰ ὄζει· αὐτὸ, ὃ σὺ νῦν ἔφθεγξαι. ΑΘ. τί οὖν τὴν πόλεως ἡμῖν μάχιμον ἢ χείρον τι πεπαρασκευασόμενον τῶν τοιούτων ἀπωνιστῶν εἰς τὸν μέγιστον τῶν ἀγώνων ἐκόσ το ὃ λμίσει παιρεῖσθαι, διαμαχόμενον τοῦδε ψυχῆς τε καὶ παίδων καὶ χρημάτων καὶ ὅλης τῆς πόλεως; καὶ πῶτοι δὴ φοβηθεὶς αὐτῶν ὁ νομοθέτης τὰ πρὸς ἀλλήλας γυμνασσομὲ φαίνεται πολὺ γελοῖα, οὐκ ἀρα νομοθετήσει σχεδὸν εὐθύς. προσέτι γὲ μὰ λιστα μὲν ἐκόντας ἡμᾶς αὐτὰ γε σμικρὰ χρεὼν τῶν ὄντων. χρεὼν τε εἰς τοῦτο ἅμα καὶ γυμναστικῶ πᾶσαν ἐκτείνειν, τάχ᾽ δὲ, δέον πιναυ μείζους τε καὶ ἐλάττους γυμνασίους· μὲ ἐλαττον ἢ κατὰ μῶλα ἕνεκεν ποιεῖσθαι προστέρεται μέλλοντ᾽ τε πρὸς ἀλλήλους ποιεμώνους κατὰ πᾶσαν τὸν χῶραν ἐὰν κατὰ λλήλων χρεῖων ἀμελλωμένης ἢ οὐ σφαλῶ· καὶ πᾶσαν μεμυημένους τῷ πολεμικῷ ὄντως, σφαιρομαχεῖν τὲ καὶ βολλάζειν ἐπὶ τὰ τῶν ἀλλοίων χρωμένους ὑποκινδύνοις βέλεσι, ὅτ᾽ ὡς μὴ πολὺ τὰ πόσον, ἄβροβος ἢ πρὸς ἀλλήλους γίγνεσθαι πεπαιδιά. διάμαστα δὲ παίρεγκ καὶ πίνα δόπον ἀλλοῖ τὸν τε δῦλλον χρεὼν καὶ ἐν μὴ κατὰ τοῖς μὲν, τὰ μὰς, τοῖς δὲ, καὶ ἀπιμίσας διανέμων ὀρθῶς, πῶ πόλιν ὅλην εἰς ἀλλοῖνδον αὖτὸν δὲ εἶσον παρασκευάζειν χρωσόμενον· καὶ δὴ κατὰ τόπους ἀποθανόντος οὗτος ὡς ἀκινδύνου τῷ φόνου γενομένου, πῶδὴ ἐν ἀπὸ κτείναντος κατὰ νόμον καθαρσὸν τα, καθαρὸν εἶναι χέρα· ἠνόμισος ἀθρώπων μὲν τελευτὴ σάντων μὴ πολλῶν, ἑτέρους πάλιν οὐ χέρους φύσεσθαι. φόβου δὲ οἷον τελευτήσαντος, μὴ πᾶσι τοῖς τοιούτοις, βάσανον οὐκ ἀμείνονα καὶ χείρονα, οὐ σμικρῷ πόλει μᾶζον κακὸν ἐκένου. ΚΛ. ξυμφάμεν ἂν ἡμεῖς γ᾽ ὦ ξένε, τὰ ὁ ταῦτα λεῖν καὶ νομοθετεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν πόλιν ἅπασαν. ΚΛ. κρεῖττον οὖν πυγώσκομεν ἅπαντες πῶ αἰτίαν, ὁτότ᾽ ποτ᾽ πῶ σὺ ταῖς πόλεσιν ἢ ὁ ταῦτ᾽ ἢ χρέα καὶ ἀπανία χρῆσθον οὐδεμῇ οὐδεμῶς ὄζει, εἰ μὴ πάνυ τι σμικρά. ἢ Φῶμεν δ᾽ ἀμαθίαν τῶν πολλῶν καὶ τῶν τιθέντων αὐτοῖς τοὺς νόμους. ΚΛ. πάνυ αὖ. ΑΘ. Οὐδαμῶς ὦ μακάριε κλεινία· δύο δὲ χρὴ φάναι τούτων αἰτίαι εἶναι καὶ μάλα ἱκανάς. ΚΛ. ῥᾴιστ᾽. ΑΘ. πῶ μὲν, ὑπ᾽ ἔρωτος σχολούτου πάντα χρόνον ἅ χρλοι ποιοῦντες τῶν ἄλλων ἐπιμελῶσθαι, σχολῶ τῶν ἰδίων κτημάτων ᾗ ὧν κρεμαμὲν πᾶσαι ψυχὴ πολίτου παντὸς οὐκ αὖ ποτε ἀνώσαιτ᾽ τῶν ἄλλων ἐπιμέλειαν ἴσχειν, σχολῶ τῷ κοὐ μᾶζαν κόρδυος κοὐδὲ, τι μὲν πρὸς ὄζιν φόβει μὰ ζημα ἢ καὶ ἐπιτήδευμα, ἰδίᾳ πᾶς μανθάνῃ τε καὶ ἀσκεῖν, ἵ᾽ ὁμότατος ᾖ. τῶν δὲ ἄλλων κατὰ μῶλα· ὄζει μὲν, οὐ, κοὐ τοῦτ᾽ μὲν αὐτὰ αὖ χρὴ φάναι, ὦ μὴ τε ὄζει, μὴτ᾽ ἄλλο μηδὲν κατὰ λόν κα᾽ χα, δὲν ἐθέλειν ἐπιτήδευμα πόλιν ὁσουδαίζειν· ἀλλὰ δῇ πῶ τῇ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀταλησίαν, πᾶσαν μὲν τὰ χεν καὶ μιχενὴν, κατὰ λία τε καὶ ἀχθμονεσδραν, ἐθέλειν ὑπομένειν πόλιν τὸ αὖσθαι, ἐ μέλλοι εὐλούσιος

πλούσιος ἔσεσθαι· καὶ πράξει πράξει ὅσιόν τε καὶ ἀόσιον καὶ πάντως αἰσχρὰν μισθὸν δυσχεράνουσι, ἐὰν μόνον ἔχῃ λαμβάνειν καθ' ἁπτὸν ἡδείᾳ τῇ φαγεῖν παντοδαπὰ καὶ πιεῖν ὡσαύτως, καὶ ἀφροδισίων παῖσαι πάντως παρεχεῖν πλησμονήν. κλ. Ὀρθῶς. ἀθ. Αὕτη μὲν δὴ νῦν λίτω μία κάθοδος διακωλύουσα αὐτίκα, τῇ μήτε ἄλλο καλὸν, μήτε τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἱκανῶς ἔχουσα ἀσκεῖν τοὺς πόλεις, ἀλλ' ἐμφορεῖς τε καὶ ναυκλήρους καὶ δικαίνους πάντως τοὺς φύσει πλησμόνους τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ζαλομένων τοὺς δὲ αὐθράδεις, λῃστὰς καὶ τοιχωρύχους καὶ ἱεροσύλους καὶ πολεμικὰς καὶ τυραννικὰς ποιοῦσα καὶ μάλ' οἵοτε οὐκ ἀφυεῖς ὄντας· δυσχωρώτατός γε μὴν. κλ. Ῥᾳδίως λέγεις. ἀθ. Ῥᾳδίως μὴν αὐτοὺς οὐ λέγοι μ' ἄν τις παράπαν δυσχεῖς, οἷς γε αὐάπαυσις ἐξ βίᾳ πεινῶσι πλὴν ψυχὴν ἀεὶ πλὴν αὐτῶν διεξελθεῖν. κλ. Αὕτη μὲν δὴ νῦν μία. πλὴν δὲ δὴ λαυτέραν αὐτίαν, τίνα λέγεις ὦ ξεῖνε. ἀθ. Καλῶς ὑπέμνησας. κλ. Αὕτη μὲν δὴ φὴς σὺ μία ἐξ οἵου ἄπλητος ζήτησις, ταῖς χρυσᾶ ἄρχουσι ἔναγον, ἐμπόδιος γίγνεται τῷ μὴ καλῶς ἀσκεῖν, τὰ τοῦδε ἓν πόλιμον ἑκάστους, ἴσως· πλὴν δὲ δὴ λαυτέραν, λέγε. ἀθ. Μῶν, οὐ λέγειν ἀλλὰ διατείβειν δοκῶ δ' ἀποεῖσαν; κλ. Οὔκ· ἀλλὰ δίον μισῶν δοκᾷς ἡμῖν καλάζειν ὁ βιοῦτον ἦθος μᾶλλον τῷ δίκαιος, ᾧ παρακπέπωκότι λόγῳ. ἀθ. Κάλλιστα ὦ ξεῖνε ἐπιπλήξατε, καὶ ὃ μιᾷ ὄντε, ἀκηκοότ' ἂν ὡς ἔοικε. κλ. Λέγε μόνον. ἀθ. Τὰς οὖν πολιτείας ἔφην αὐτίας εἶναι φημὶ ἄρ πολλὰς εἴρηκα οὐ βοῖς πρόσθεν λέγεις· δημοκρατίαν καὶ ὀλιγαρχίαν, καὶ τυραννίδα· τούτ' ἐν δὴ πολιτεία μὴ ἀληθία· στασιωτεῖαι δὲ πᾶσαι, λέγοιντ' ἂν ὀρθότατα· ἑκάτερον γ' ἑκοῦσαι οὐδαμία· ἀλλ' ἀκόντων ἑκοῦσα αἴρχει ἀεὶ πνὶ βίᾳ· φοβούμενος δ' ἄρχων αἰρόμενον, οὔτε καλὸν οὔτε πλούσιον, οὔτε ἰσχυρὸν ἔτ' αὐσθῆσαν, ἔτε τὸ παράπαν πολεμικὸν ἑκὼν ἑάσει γίγνεσθαί ποτε· ταῦτ' οὖν ἔστι τὰ δύο, πάντ' μὲν σμικροῦ διαφθόντος αἴτια· τούτ' δ' ἔν ὄντος διαφθορᾶ. ἡ δὲ τῆς νῦν πολιτείας λῦν νομοθετούμενοι λέγομεν, ἐκπέφευγεν ἀμφότερα· ὁλλύ τε ἄγει που μαγίστη, ἐλαθέρωί τε ἀπ' ἀλλήλων ἀσί· φιλοχρήματοί δὲ, ὥστ' αὖ δόμεν ἄγουσιν ἂν ἐκ βούτ' τὸ νόμευ· ὥστ' ἐκόντως ἅμα καὶ κατὰ λόγον, ἡ τοιαύτη καταστάσεως πολιτείας μόνη δέκατ' ἂν τ' νῦν, πλὴν διαπεφευγυῖαν παυλείαν τε ἅμα καὶ παυδιαὸ πολεμικὴν ἀποτελεσθεῖσαν ὀρθῶς τῷ λόγῳ. κλ. Καλῶς. ἀθ. Ἆρ' οὖν οὐ βούλοισ' ἐφεξῆς ὅτι μνησθῆναί ποτε πᾶ ἀπάντ' τῶν ἀγώνων τῶν γυμνικῶν; ὡς ὅσα μὲν αὐτῶν πρὸς πόλεμόν ἐστιν ἀγωνίσματα ἐπιτηδευτέον καὶ δητέον ἅθλα νικητήρια. ὅσα δὲ μὴ, χαίρειν ἑατέον· ἃ δ' ἐστὶν ἢ αἰρχῆς ἄμεινον ἐρῆσθαί τε καὶ νομοθετῆσθαι, καὶ πρῶτον μὲν τὰ τοῦδε δρόμου ἡ πάχος ὅλως, ἆρ' οὐ δητέον; κλ. Δητέον. ἀθ. Ἔστι γοῦν πάντων πολεμικώτατον ἡ σώματος ἐξύτης παντὸς· ἡ μὲν ἀφὸ τῶν ποδῶν, ἡ δὲ ἀφὸ τῶν χειρῶν. Φυγεῖν μὲν ἢ ἑλεῖν ἢ τῶν ποδῶν. ἡ δ' οὐ τακὶς συμπλοκαῖς μάχη καὶ σύστασις, ἰσχύος καὶ ῥώμης δομένη. κλ. Τί μήν. ἀθ. Οὐμὴν χρεία γ' ὅπλων οὐδ' τόδε πλὴν μεγίστη ἔχει χρείαν. κλ. Πῶς γὰρ ἄν. ἀθ. Στασιασόμενον δὴ πρῶτον ὁ κήρυξ ἡμῖν καθάπερ νῦν οὐ τοῖς ἀτίμοις παρακαλεῖ· ὁ δ' ἐθέσιμον ὅπλα ἴσχων. μάλῳ δὲ ἅθλα οὐ δήσομεν ἀγωνιεῖν. πρῶτος δὲ θέσιμον ὁ τὰ τάδιον ἀμελλησόμενος αὖ τοῖς ὅπλοις. λαύτερος δὲ, ὁ τὴν δίαυλον. καὶ τρίτος, ὁ τὴν ἐφίππιον. καὶ δὴ καὶ τέταρτος, ὁ τὸν δολιχόν. καὶ πέμπτος δὲ δὴ ἁφήσομεν πρῶτον ὡπλισμένον, ἐξήκοντα μὲν σταδίων μῆκος, πρὸς ἱερὸν αἰρῶν τι· καὶ πάλιν βαρύτερον ὁπλίτην ἐπονομάζοντες, λαοτέρας ὁδοῦ διαμιλλήσεται. τὴν δὲ ἄλλον τοξότην πᾶσαν τοξικὴν ἔχοντα σταλὴν· σταδίων δὲ ἑκατὸν πρὸς ἀπόλλωνός τε καὶ αἰρτέμιδος ἱερόν. πλὴν δ' ὁρῶντε καὶ παντοίασ' χώρασ' ἀμιλλώμενον. καὶ τιθέντες τὴν ἀτῶνα, μονοῦμεν τούτους, ἕως ἂν ἕλωσιν. καὶ τῷ νικῶντι τὰ νικητήρια δώσομεν ἐκείσε. κλ. Ὀρθῶς. ἀθ. Τειχὰ δὲ δὴ ταῦτα ἀθλήματα διανοηθῶμεν· οἷ μὲν, παιδικῶν. οἷ δὲ, ἀγενείων· οἷ δὲ, ἀνδρῶν· καὶ τοῖς μὲν τῶν ἀγενείων, τὰ δύο τῶν ἴσων τῷ μήκους τῷ δρόμου δήσομεν· τοῖς δὲ παιδικοῖς τὰ τούτων ἡμίσεα τοξότας τε καὶ ὁπλίτας ἀμιλλωμένους. γυναιξὶ δ', κόρης μὲν ἀπήδους γυμνάδας, στάδιον καὶ δίαυλον.

καὶ ἐφ' ἑκάστου ἢ δολιχῆ, οὐ αὐτῇ τῇ σρόμῳ ἀμιλλωμένους· τοῖς δὲ φιλονικήσασι, μέχρι γάμου μὲν οὔσας κοινωνίας, μὴ μακρότερον ἑπομένους τῶν· μισεῖν δὲ ἀκριβῶς καὶ ἐν πόνῳ δὲ καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐπαμύνασ', καὶ τὰ βαρύτερα ἐκδικεῖν πρὸ τῶν ἄμιλλα τούτων τῶν σρόμων· καὶ τὰ μὲν πρὸς σρόμους αὐσηρότερα καὶ γυναικεῖα, ταῦτα ἔστω.

Τὰ δὲ κατ' ἰχνῶ, αὐτὴ μὲν πόλις καὶ τῶν ἰδιωτῶν, ταχὺ ὅσα βαρέα, τῶν οἰκοῦντας ὅπλοις μάχην οἷόν τε πρὸς οἷα διαμαχομένους, καὶ δύο πρὸς δύο· καὶ μέχρι δέκα πρὸς δέκα διαμιλλωμένους ἀλλήλοις· ἃ δὲ ὁ μὴ παιδόντα ἢ μὴ ποιήσαντα δεῖ νικᾶν, καὶ εἰς ὁπόσα καθάπερ ναῦ οὐ τῇ πάλῃ διανομοθετήσαντ· οἱ πρὸς τῶν πάλλω αὐτῶν, τί τῇ καλῶς παλαίοντος ὄργον καὶ μὴ καλῶς, πανθ' ὁμοίως καὶ ἰδιώτας πρὸς ἀπλομαχίαν ἄκρους παρακαλοῦντας χρὴ τούτους σωνομοθετεῖν καλύειν, τὸν νικᾶν αἰρᾶ δίκαιος πρὸς ταύτας αὖ τὰς μάχας· ὅτι μὰ παιδόντα ἢ σρόσας, ἢ ἐν ὑπλίτῃ ὁμόσον ἀσπίδος ἕξειν· ταυτὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν ἱππικῶν ἴσω νομοθετούμενα τοῖς μάχῃ γάμου· πλατυσικλῶ δὲ ἄλλῳ αὐτισήσοντας δεῖ τῇ τῆ παγκρατίου μάχῃ, τόξεις καὶ πάλτας καὶ ἀκοντίοις, καὶ λίθων ἐκχειρός τε καὶ σφενδόναις ἀμιλλωμένως· διαθήμους αὖ πρὸς τούτων νόμους τῷ πάλλεσι ἀποδίδοτε τὰ πρὸς ταῦτα νόμιμα, τὰ χθὲς καὶ τὰς νίκας διαιμεν· τὸ δὲ μεῖζ ταῦτα, ἵππων δὲ πρὸς ἀπήνας γίγνοιτο ἐξῆς αὖ νομοθετούμενα. ἵππων δὲ ἡμῖν χρεὼν μὲν οὔτε τις πολλῶν, οὔτε πολλὰ, κατά γε δὴ κρότην· ὥστε ἀναγκαῖον καὶ τὰς ἀσυθείας ἐλάττους γίγνεσθαι, τάς τε σὺν τῇ ῥοφῇ καὶ τὰς πρὸς ἀπωσίαν αὐτῶν· ἅρμασι μὲν οὖν καὶ τοπαράπαν, οὔτε τις ῥοφῶν ἡμῖν ἔσιν, οὔτε τις φιλοτιμία πρὸς ταῦτα ἄλλη γίγνοιτ' ἂν λόγου ἔχουσα· ὥστε τοῦτο μὲν ἀπωσίας οὐκ ἐπιχώριον ἔσται ζυθόντας, νοῦν μήτε ἔχειν μήτε δοκεῖν κεκτῆσθαι. μονίππους δὲ ἅθλα τιθέντες, πώλοις τε ἀβόλοις καὶ τελείοις τε καὶ ἀβόλοις τοῖς μέσοις· καὶ αὖτοῖς δὴ τοῖς τέλος ἔχουσι, καὶ τὰ φύσιν τῆς χώρας αὖ πάλιν ἱππικὸν παιδεύειν ἀποδιδόμεν. ἔστω δὴ τούτων ἑαυτῶν καὶ τὰ νόμου ἅμιλλά τε καὶ ἐλατικία. φυλαρχίας τε καὶ ἱππαρχίας διαμιᾶς καινὴ κρίσις, ἀπάντων τῶν τε σρόμων αὐτῶν, καὶ τῶν καταβαινόντων μεθ' ὅπλων. μιᾶς δὲ ὅπλων, οὔτ' οὖν ἐν τοῖς γυμνοῖσ, οὔτ' οὖ ταῦθα τιθέντες ἀπωνίσασ, ὀρθῶς αὖ νομοθετοῖμεν. ἓξ ὅστις δὲ ἀφ' ἑκάστων κρὺς, οὐκ ἄχρηστος οὐδ' ἀκοντισής. ὥς τε ἔστω καὶ τούτων παιδιᾶς χάριν, ὄρχις τε καὶ ἀπωνία· διαθήμασι δὲ πρὸς τούτων νόμοις μὲν καὶ ἐπιτάξεσι, οὐκ ἄξια βιάζεσθαι τῆς κοινωνίας· ἐὰν δὲ ἴδῃ αὐτῶν τῶν ἔμπροσθεν παιδυμάτων εἰς ἔθος ἰόντων ἡ φύσις οἰκεῖόν τι, καὶ μὴ δυκραίνῃ παῖδιαν ἢ παρθένους κοινωνεῖν, ἐᾶν καὶ μὴ λέγειν. ἀπωνίσασθαι δὴ καὶ ἥδη καὶ μάθησις γυμναστικῆς, ὅσα τε αὖ ἄτιμα καὶ ὅσα καθ' ἡμέραν διδασκάλων ἐκπονούμενα, πάντως ἥδη πρᾶσ' ἔχει· καὶ δὴ καὶ μουσικῆς τὰ μὲν τελεῖα ὡσαύτως διαπράττεται. τὰ δὲ ῥαψῳδῶν καὶ τῶν τοῦτοις ἐπομένων, καὶ ὅσαι αὖ ἑορτοὶς ἅμιλλαι χορῶν αὖκγκαῖαι γίγνεσθαι, ταχέοτων τοῖς θεοῖς τε καὶ τοῖς μετὰ θεοῖς μείζοσι καὶ ἡμέροις καὶ οἰκείοις, κοσμηθήσονται τότε αὖ τε τελετηρίοθ', εἴτε αὖ καὶ ἀφ' ἑτέρων ἐτῶν· αὖθ' ὅπη καὶ ὅπως οἰκείαν διδύντων τῶν θεῶν, τάξεως πρὸ διακοσμηθῶσι, τότε καὶ τοὺς μουσικοὺς ἀγῶνας χρὴ προσθεκτέον κατὰ μέρος ἀγωνιεῖσθαι. τὰ χθὲς τας ὑπό τε ἀθλοθετῶν καὶ τῆ παιδύτῆ τῶν νέων. καὶ τῶν νομοφυλάκων, ὡς κοινὸν πᾶσι αὐτῶν τούτων σωιελθόντων· καὶ χυνομένων νομοθετῶν αὐτῶν, τῆ, τε πότε καὶ τίνος καὶ μεθ' τίνων δεῖ ἀγῶνας ποιήσονται περὶ ἁπάντων χορῶν καὶ χορεύσ· ἅπα δὲ ὕμνους αὐτῶν εἶναι δεῖ κατὰ λόγον καὶ κατ' ᾠδὰς καὶ καθ' ἁρμονίας· ἐυθμοῖς κραθέντας καὶ ὀρχήσει, πολλάκις εἴρηται ᾧ πρώτῳ νομοθέτῃ· καθ' ἃ δεῖς λυτῆρους δεῖ μαθόντας νομοθετεῖν· καὶ τοὺς ἀγῶνας· περιπόντως ἐκάστοις θύμασι καὶ χρόνοις προσήκουσι νέμοντας, ἑορτὰς ἀποδιδόασι τῇ πόλει ἑορτάζοντα. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἄλλα τοιαῦτα, οὔτε χαλεπὸν γνῶναι τίνα πρόπον χρὴ τάξεως αὖ νόμου λαγχάνειν, οὐδ' αὖ μανθάνειν οἷόν τ' εἶναι, μέγα τῇ πόλει κέρδος ἢ ζημίας αὖ φέρει. Ἓν δὲ μὴ σμικρὸν διαφέρει, πείθειν τε χαλεπὸν, καὶ οὗ μὲν μάλιστα ὀργὴ,

ἔ πως

ἅ πως δέοντι ἂν ἐπιτάξεις αὐτοῖς περὶ ἑκάστων γίγνεσθαι. νῦν δὲ ἀνθρώπου τρυφεροῦ καὶ δεινοῦ δόξει δεῖσθαί τινος, ὃς παρέσεται διαφθείροντας τιμῶν, ὀρθῶς τὰ δοκοῦντα ἄριστ' εἶναι πόλει καὶ πολίταις ὑφ' ἡμῶν ἐν ψυχαῖς διῳκισμένοις, ἢ πρέπον καὶ ἐπόμενον πάσῃ τῇ πολιτείᾳ τάττων, ἀναστήσει λέγων τοῖς μάλιστα ἐπιθυμίαις· καὶ οὐκ ἔχων βοηθὸν ἀνθρώπων οὐδένα, λόγῳ ἐπόμενος μόνος μόνῳ. κλ. τί δ' οὖν οὗτος ὦ ξένε λόγον λέγομεν· οὐ γὰρ που μανθάνομεν. ἀθ. εἰκότως γε. ἀλλὰ δὴ πειράσομαι ἐγὼ, φράζειν ὑμῖν ἔτι τι σαφέστερον· ὡς γὰρ ἐοικε παιδίαν ἔλαθον τῷ λόγῳ, ἐθισθέντες τε καὶ τάσδ' ὁμιλοῦντας φιλοφρόνως ἀλλήλοις· ἐσοῦλθε δέ μοι δεῖν εἰκὸς φοβηθῆναι ξυνοῦσάντά τι, τῆς χρόας ταύτης ἕνεκα. οἱ δὲ δὴ νέοι μὲν νέοι τὸ δύσφατες εἰσι, πόνων τε σφοδρῶν καὶ ἀηδιῶν οἵ μάλιστα ὕβριν ποιοῦσιν, ἀργοί· θυσίαι δὲ καὶ ἑορταὶ καὶ χορεῖαι πᾶσι μάλουσι δὴ βίου, τίνα δή ποτε τρόπον αὖ ταύτῃ τῇ πόλει ἀφέξονται τῶν πολλοὺς δὴ καὶ πολλὰς ἐπιθυμιῶν εἰς ἔρωτα βαλλουσῶν, ὧν αὖ ὁ λόγος προστάττῃ ἀπέχεσθαι, νόμος ἐπιχειρῶν γίγνεσθαι. καὶ τῶν μὲν πολλῶν οὐθαυμαστὸν ἐπιθυμιῶν, ἀκρατῆ τὰ πρόσθεν νόμιμα ταχέως ὄντα. ἡ γὰρ μὴ πλουτεῖν τε ἴσχειν ὑπάρβαλλόντως, ἀγαθὸν πρὸς τῷ σωφρονεῖν οὐ σμικρόν· καὶ πᾶσα ἡ παιδεία μιζρίους πρὸς τὰ βιαίως ἔληφε νόμους. καὶ πρὸς τούτοις, ἃ τῶν ἀρχόντων ὅλως διακωλυόντων μὴ βλέπειν ἄλλοσε· τηρεῖν δὲ ἀεὶ τοὺς νέους· ταῦτ' οὖν, πρὸς μὲν τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ἔστι μία σωτηρία, μίζον ἔχει· τὰ δὲ δὴ τῶν ὀρῶντων παίδων τὰ ἀρρένων καὶ θηλειῶν καὶ γυναικῶν αὖσπερ γυναικῶν, ὅθεν δὴ μυρία γέγονεν ἀνθρώποις ἰλίγξ καὶ ὅλαις πόλεσιν ἀκαιρία, πῶς τις ἔσται δι' ὅλου βεβαίως αὖ· καὶ τὶ τιμῶν φάρμακον τούτοις ἐκάστοις, ὧν τοιοῦτον κινδύνου διαφυγὴν εὑρήσει· πάντως οὐ ῥᾴδιον ὦ κλεινία· καὶ γὰρ οὖν πρὸς μὲν ἄλλα οὐκ ὀλίγα, ἡ κρήτη τε ἡμῖν ὄλη καὶ ἡ λακεδαίμων, βούλεται ἐπικώς οὐ σμικρὰ ξυμβάλλονται, πιθέσι νόμος ἀλλοίους τῶν πολλῶν ῥόων. τοῦδε δὲ τῶν ὀρῶντων, αὐτὴ γὰρ ἐς μὲν, οὐκ ἐπιτιμῶνται παντάπασιν. εἰ γάρ τις ἀκόλουθος ὢν τῇ φύσει, θήσει φῦν πρὸ λαΐου νόμου, λέγων ὡς ὀρθῶς ἔχει φ τῶν ἀρρένων καὶ νέων μὴ κοινωνεῖν ἡδονῆς θηλειῶν πρὸς μίξιν ἀφροδισίων, μαρτύρα παρεχόμενος πλὴν τῶν θηλειῶν φύσιν καὶ δεινὰς πρὸς τὰ τοιαῦτα οὐχ ἁπλῆ ὁμοίαν ἀρρένων ἀρρένας δεῖ φ μὴ φύσει ἔστω εἶναι, πάχ' αὖ χρῶτο πιθανῷ λόγῳ. καὶ ταῖς ὑμετέραις πόλεσιν οὐδαμῶς ξυμφωνεῖ· πρὸς δὲ τούτοις, ὦ δεῖ παντὸς φαμὲν δεῖν φ νόμου θέτην διατηρεῖν, ἔστω· οὐ τούτοις οὐχ ὁμολογεῖ. βούλομαι γὰρ ἀεὶ, τὶ δὴ τῶν τιθεμένων πρὸς ἀριστὴν φύσιν, καὶ τὶ μὴ φύσει δὴ ἔστω· ἐὰν συγχωρῶμεν καλὸν ἢ μισεῖν ἀρχὴν νομοθετεῖσθαι τανῦν, τὶ μόνος ξυμβάλλοιτ' αὖ πρὸς ἀρετήν· θάτερον δὲ τῇ τοῦ πειθέντος ψυχῇ γιγνόμενον ἐμφύσεται φ τῆς αὐθρόας ἡδονῆς, ἢ δὲ τῇ τοῦ πείσαντος, φ τῆς σώφρονος ἑκάστου γένος· ἢ ταῦτα μὲν οὐδεὶς πειθοῖ ποτε, μᾶλλον δὲ ἅπαν τοὐναντίον τοῦδε ἐστίν· τοῦ μὲν ταῖς ἡδοναῖς ὑπείκοντος καὶ καρτερῶν ἀδυνάμου, λέξει πᾶς πλὴ μακαλαίου. ἔστ δ' ἐς μίμησιν ἔστ θηλειοῖόντος, πλὴ τ' εἰκόνος ὁμοίωτα ἀρ' ἐμίμησ); τὶς ἔν ἀνθρώπων ἔστ' ἐν τοιοῦτον νομοθετήσει. ἀεὶ δὲ δεῖς ἔχων γε, οὐ τῷ νῷ νόμον ἀληθῆ. πῶς οὖν φαμὲν ἀληθῆς ἔστ' εἶναι. πλὴ τῆς φιλίας τε καὶ εὐδαιμονίας ἅμα καὶ τῶν λεγομένων ὀρθῶν φύσιν ἰδεῖν ἀκριβῆ, εἰ μέλλει τις ταῦτα ὀρθῶς διανοήσεσθαι. δύο γὰρ ὄντα αὐτὰ καὶ ἓξ ἀμφοῖν τε ἕν ἄλλο εἶδος οὐ ῥᾴστως ἁπτὸν λαβόν, πᾶσαν ἀπειρίαν μὴ σκόλον ἀπῆρτάζεται. κλ. πῶς. ἀθ. φίλον μέν που καλοῦμεν ὅμοιον ὁμοίῳ κατ' ἀρετήν. καὶ ἴσον, ἴσῳ· φίλον δ' αὖ καὶ τὸ ἀνόμοιον τῷ πολυπαθεῖ, εὐαστίον δὲ τῷ γένη· ὅταν δὲ ἐνάντιον γίγνῃ σφοδρὸν, ὧδε τὰ ἐπονομάζομεν. κλ. ὀρθῶς. φιλία τοίνυν ἡ μὲν, ἀφ' ὁμοίων, δι' ἡ μὴ ἀγρία καὶ τὸ κοινὸν οὐ πολλάκις ἔχουσα ὁμῖν· ἡ δ' ἐκ τῶν ὁμοίων· ἔμβρέσ τε καὶ κοινὴ δὲ βίᾳ. μικτὴ δὲ ἐκ τούτ' γενομένη, πρῶτον μὴ κατα μαθεῖν ἐφαλία τί ποτε βέλτιστ' αὖ αὐτῷ γένεσθ' ἢ ζῆν ἐρωτά τις ἔχων τούτ· ἔπειτα ἀεὶ δυναστίον ὑπ' ἀμφοῖν ἐλκόμενος ἀπρεῖ· ἢ μὴ, καλοῦντος τ' ὤρας ἄπλαξ· ἢ δι, ἀπαγορεύοντος· ὁ μὲν ἐπ τῷ σώματος ἐρῶν μὴ τ' ὤρας,

καὶ ἀπὸ τῆς ἐπῳδοῦ, πειθῶν, ἐμπλησθῆναι, παρακελεύεται ἑαυτῷ, τιμωρὸν οὐδεμίαν ἀπονέμων τῷ τῆς ψυχῆς θεῷ τὸν θρεμμάτων· ὁ δὲ πέρδηκα μὲν τὸν τοῦ σώματος ἐπῳδὴν μίαν ἔχων, ὁρῶν δὲ μᾶλλον ἢ θρῶν τὴν ψυχὴν, δόντος τοῦ ψυχῆς ἐπιτιμητικῶς, ὕβρεις ἔγραψε τὸν τοῦ σώματος τιμητὴν· ὁ σῶφρον δὲ καὶ αἰσχρῶν μὴ μεγαλοπρεπὲς καὶ ὁ φρόνιμον αἰδούμενος ἅμα καὶ αἰσχυνόμενος, ἀγνοίᾳ δὲ μεθ' ἁγνείας τῆς ἱερωμένου βούλοιτ' ἄν. ὁ δὲ μαχεὺς ἐξ ἀμφοῖν τείχους ὄντως, οὐκ ἐὰν οὖν νῦν διελπλύθαμεν ὡς ἔτυχεν. ὄντων δὲ τούτων τοσούτων, πότερον ἅπαντας δεῖ κωλύειν τὸν νόμον ἀπείρηκε μὴ γίγνεσθαι ἐν ἡμῖν, ἢ δῆλον, ὅτι ἐν μὲν ἀρετῆς τε ὄντα καὶ ἐν νέοις ἐπῳδομοῦντα ὡς ἄριστον γίγνεσθαι, βουλόμεθ' ἂν ἡμῖν ἐν τῇ πόλει εἶναι· τοὺς δὲ δύο ἐὰν δύνασθαι κωλύσομεν ἄν, ἢ πῶς λέγομεν ὦ φίλε μάγνητες. Με. Γαῦτα δι' ἃ λέγω ἔφην καὶ ἐγὼ δεῖν ἐκόντα τοῦτον εἰρήσθαι ταινῦν. Λθ. Ἔοικά γε ὅπερ καὶ ἐκόντα τυχεῖν τῆς σῆς ὦ φίλε ξυνωδίας. ἐν δὲ νόμοις ὑμῶν ὅτι νοεῖ τοῦτο τὰ τοιαῦτα οὐδὲν μὲ ἐξετάζειν δεῖ· δέχεσθαι δὲ τὸν τῷ λόγῳ συγχώρησιν· κλεινίᾳ δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἐσαῦθις τοῦτο αὐτῶν τούτων πειράσομαι ἐπάξειν πείθειν· τὸ δέ μοι διδυμόσυρον ὡς σῴζειν, ἴσως· καὶ διεξέλθωμεν πάντως τοὺς νόμους. Με. Ὀρθότατα λέγεις. Λθ. Τέχνῃ δὴ τὴν αὖ τούτου τοῦ νόμου τῆς θέσεως ὑπὸ τῷ νῦν παρόντι νῦν μὲν, ῥᾳδίαν ἔχω, νῦν δ' αὖ τινὰ δρᾶσαι παντὰ παντὸς ὡς δεῖν τε χαλεπωτάτην. Με. Πῶς δὴ λέγεις. Λθ. Ἴσμεν που μὴ ταινῦν τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων καίπερ πολλὰ φαινόμενοι ὄντες ὡς δή τι καὶ ἄκει βοᾶν ἄρχηται τῆς τῶν καλῶν σωφροσύνης οὐκ ἀκούοντες, ὡς δέοντι δὲ μάλιστα ἐκόντες. Με. Πότε λέγεις. Λθ. Ὅταν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφοῖν γένωνται καλοί· καὶ τοῦτο υἱὸς ἢ θυγατρὸς ὁ αὐτὸς νόμος ἄγραφος ὢν ὡσὶ δεῖν τι ἐκείνοιν τὰ τοιαῦτα φυλάττειν· μήτε φανερῶς μήτε λάθρᾳ συγκαθεύδοντας ἢ πάντως ἄλλως ἅπαντα ζάμενον ἀπέχεσθαι τοῦτον· ἀλλ' οὐδὲ ἐπιθυμίαν ταύτης τῆς συνουσίας ποτὲ παρανοεῖσθαι τοὺς πολλούς. Με. ἀληθῆ λέγεις. Λθ. Οὐκοῦν σμικρὸν ῥῆμα καὶ παρβαίνουσι πάσας τὰς τοιαύτας ἡδονάς. Με. Ῥᾴδιον δὴ λέγεις. Λθ. Ταῦτα εἶναι φαῦλα, μαλακῶς ὅσα. θεωμεῖν δὲ καὶ αἰσχρὰ ἄμεινον. Ἀλλ' ἄπορον ἀρ' οὐ τοῦτο, ἀμαθίαν ἄλλως λέγειν αὐτὰ, ἀλλ' οὐθὲν γενόμενον ἡμῶν ἔμπροσθεν, ἀκάμνειν τε λεγόντ' ἀεὶ μὴ παντὰ χοῦ ταῦτα, σὺν γελοίοις τε ἅμα σὺ πάσχειν τε ἀσυλλήπτως φαγικῇ λειτομανίᾳ πολλάκις. ὅταν ἢ θυέσας, ἢ πίνασ' εἰλίποδας εἰσάπαξ, ἢ μακαρίσασ' τινὰς ἀδελφεᾶς μεχρεόντας λαθραίως, ὀφθέντας δὲ, ἐτοίμως θαύκτους ἑαυτοῖσ ἐπιτιθέντας λίκλυ τῆς ἁμαρτίας. Με. Ὀρθότατα λέγεις γέ τοσοῦτον, ὅτι δ' τῆς φήμης θεωμασὴν τινα δύναμιν ἔλεγεν, ὅταν μαλεῖς μαλακῶς ἄλλως αἰσχρῶν ἐπιχειρήσῃ ποτὲ παρὰ τὸν νόμον. Λθ. Οὐκοῦν ὀρθὸν τὸν νομοθέτην βουλομένῳ τινὰ ἐπιθυμίαν δουλώσασθαι τῶν διαφερόντων τοὺς ἀνθρώπους δουλουμένων, ῥᾴδιον γνῶναί γε ὃν τινα χρόπον χειρώσαιτ' ἄν. ὃ τι καὶ διδράσας ταύτην τὴν φήμην παρὰ πᾶσι δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις μὴ ταυτὸ καὶ γυναιξὶ, καὶ ὅλῃ τῇ πόλει κατὰ τὰ αὐτά· οὕτω τὸ βεβαιότατον ἐπιεικασμένος ἔσται δεῖν τὸν νόμον. Με. Γαὐτὸ μὲν οὖν. ὅπως δ' ἂν τὸ τοιοῦτον ἐθέλοντας λέγειν, πάντας ὅμως ἀνύσαι ποτὲ παρασχεῖν. Λθ. Καλῶς ὑπέλαβες. αὐτὸ δ' ἔστιν ὧδ· ὅτι τέχνῃ ἐστὶ πρὸς ἅπαντα τὸν νόμον ἔχοιμι, τί καὶ τὰ φύσιν χρὴ αὖ τῆς παιδογονίας σωφροσύνα. τῷ μὴ ἄῤῥενος ἀπέχεσθαι, μὴ κτείνοντάς τε ἐκ προνοίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. μηδ' εἰς πίθας τε καὶ λίθους καταίροντας, μή ποτε φύσιν τὴν αὐτῶν ῥιζωθὲν λάθῃ τινὶ γάνος. ἀπεχομένοις δὲ ἀῤῥένων ἡδονῆς πρὸς θηλείας πόσις· εἰ μὴ βούλοιτο ἄν σοι φύεσθαι τὸ ἀπορρέον· ὁ δὴ νόμος οὗτος δίκαιος μὲν γενόμενος ἅμα καὶ κρατήσας καθάπερ θεὸν τὸν τῶν γενῶν συμμίξεις κρατεῖ, ἐὰν μὴ τοὺς ἄλλασ νικήσῃ δικαίους, μυρίᾳ ἀγαθὰ ἔχει· κατὰ φύσιν μὲν γὰρ πρῶτον κεῖται· λύπης δὲ ὀρθοπαθὴς καὶ μανίασ καὶ μοιχειῶν πασῶν καὶ πομάτων καὶ σιτίων, ἔργασθαι ποιεῖ τῶν ἀμείζων πάντων. γυναιξί τε αὐτῶν οἰκείους ἢ καὶ φί

λους. ἀλλά τε πάμπολλα ἀγαθὰ γίγνοιτ' ἄν, εἰ τῷ νόμῳ τῆς τούτου δύναιτο ἐμμενητὴς
εἶναι. τάχα δ' ἄν τις ἡμῖν τῶν πραγμάτων αὐτὴν σοφοβοὸς ἢ νέος πελοῦ σοφῶν μετὸς,
ἀκούων περὶ μόνου τοῦ νόμου, λοιδορήσειεν ἂν ὡς αὐτὸν τε καὶ ἀδύνατα πιθεύων νομί-
μα καὶ βοῆς πολὺν τε μεταλήσειε. πρὸς ἃ δὴ καὶ βλέψας ἐπὶ τοῦτο, εἶπον ὃ ῥῆμα, ὡς
τῳ τάχα λων κεκτήμιν, τῇ μὲν ῥᾳδίᾳ ἀπὸ σῶν· τῇ δὲ, χαλεπῷ τὰ τῶν. πρὸς ὃ δεῖον
τεθνᾶτα ἐμμένειν ἦν νόμον. νοῆσαι μὲν γοῦν δῆ ῥᾴδιον, ὡς δικαιότατόν τε ὄν καὶ ὅπη. σκο-
μὲν γοῦν δὴ καὶ διὰ τῶν ἐκεῖνος ἡμῶν ὁ νόμμος, πᾶσιν ἀνθρώποις ἀνάγκην ἐπιτιθεὶς ἀεὶ τὸν
τὰ ποῖα μέχρι φόβου πιθέσθαι, πείθεσθαι τοῖς τεθεῖσι νόμοις· ἀλλὰ γοῦν ἐς ὅδε προ-
εἰσέρχεται ὧδε τὸ οὐδὲ ἂν ποτε γένεσθαι δοκῇ. ἀεὶ δὲ τῶν εὐσεβῶν ἐπιτηδεύμα
ἀπιστεῖται μὴ δικαιοπράττειν ἐστὶν ἀδύνατον ἀλλ' βίου πάντων ἄλλων ζῆν πραττόντων ὅσα
ἐλεγχθεὶς ἂν ὢν καὶ γενόμενον παρ' ἡμῖν, ὅμως ἔτι τὸ γ' αὐτὸ ἀνθρώπων οὐδὲ εἷς πάσης ἂν
τέρας πόλεσι δοκεῖ φύσει ἔχειν γίγνεσθαι. παῖ τὰ δὲ ἂν ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀπιστίας ῥᾳδίως,
ἔφημεν ἀμφότερα εἶναι παῖ τε μαχέλεσθαι μένειν καὶ τὸν νόμον. Μ Ο ΘΕΝΕΣ γε
σὺ λίγων. Λθ. ἢ δ' οὖν οὐκ ἔστιν ὅπῃ ἀθρωπον, δόν τι δὲ γενέσθαι, βούλεσθε
ἡμῖν πειρᾶσθαι τινα λόγον ἐμοῦ τὸν πιθανώτατον ἀποφῆναι ὑμῖν; κλ. πῶς γοῦν.
Λθ. Ῥᾴδιον οὖν τῆς ἀφροδισίων ᾠδῆς ἀπ' ἀρχῆς καὶ δὴ τὸν λόγον ἰδέλοι ἄδειν αὖ-
τὰ μετέπειτα ποιεῖν, ὧν φ σῶμα ἔχων καὶ μὴ ἰδιωτικὸς, ἢ φαῦλος. κλ. πολὺ
που μᾶλλον μὴ ἰδιωτικῶς. Λθ. Ἐρῶ οὖν ἴσως τὸν τρανέστινον ἥκιστ' ἀκοῆ,
ἢ δ' ἐν ὀλυμπάσῃ τε ἀπῶσα καὶ τοὺς τε ἄλλους, ὧν ἢ δ' ἐλογεσικὰν καὶ τέχνῃ καὶ φ
μεῖς τὸ σωφρονεῖν αἰσθήσεως ὡς λόγος, οὔτε τινες πῶ ποτε γε
ναικὸς ἥψατο, οὐδ' αὖ παιδὸς οὐδ' ὅλῃ τῇ τῆς ἀσκήσεως ἀκμῇ, καὶ δὴ καὶ κείσεται καὶ ἢ
κοῦ λον καὶ διόπερ ἂν καὶ ἄλλως πάμπολλους ὁ αὐτὸς οὗ λόγος ἔχει· καὶ τοι τ'
γ' ἐμῶν καὶ σῶν πολιτῶν ὦ κλεινία, πολὺ νόμιον ὄσαι πάσαι διὰμονὴ τοὺς ψυχάς·
παῖ δὲ σώματα, πολὺ μᾶλλον σφιτῶν τε. κλ. ἀλη. δῆ ταῦτα λίγεις ἃ σφόσμα
ὑπὸ πάλαιον ὄδιν ἑρπμόνα τοῦδε οὐ τῶν ἀθλητῶν ὡς ὄντως πο τε γενόμενα.
Λθ. τί οὖν, οἱ μὲν, αὖ νίκης οὐκοῦ πόλεις καὶ σφόμων ἢ τῶν νεούτων ἐτόλμησαν
ἀπίχαν. λεγομένᾳ πράγματος ὑπὸ τῶν πολλῶν διδεύμενος, οἱ δὲ ἡμέτεροι παῖδες,
ἃ ὄμωσπῶν ὄνομα καρτερῶν πολὺ κρείττονα νίκης, ἢ δ' ἡμεῖς κρείσιν ἐκ πάσῃ ὧν
πρὸς αὐτοὺς λέγοντες οὐ μὴ θοις τὸ καὶ οὐ ῥήμασι, καὶ οὐ μέλεσιν ᾄδοντες ὡς ἑκὸς κα-
λόσομεν; κλ. ῥοίασ'. Λθ. τῆς τῶν ὑδυῶν νίκης ἐγκρατεῖς
ὄντας αὖ ζῆν διδεμένους. ἢ ῥωμόσους δὲ, ῥωμένεσθον ἄπτεν. πρὸς δὲ τούτοισι, ἔτι φό-
βος ὁ τοῦ μηδὲν μὴ μηδεμῶς ὅσιον αὐτὸν εἶναι, δύναμιν ἡμῖν οὐκ αὖθ' ἔξει κρατεῖν, ὧν ἄλ
λοι κεκρατήκασι, τούτων ὄντες χείρονες; κλ. εἰκὸς γ' οὖν. Λθ.
Ἐπειδὴ τοίνυν σὺ πᾶσθα ἐεμὲν τούτου τοῦ νόμου πρῶτ', ἢ δ' ἐγὼ δὲ σὺ τῶν
πολλῶν ἐς ἀκρόαμα ἐπίσαμαι, φημὶ φ μὲν ἡμέτερον νόμιμον, ἀπεχθῆς δ' εἶναι
τοῦδε αὐτῶν τούτων προῤῥέσθαι λέγειν, ὡς οὐ δεῖ χείρους ἡμῖν εἶναι τοὺς πολίτας,
ὁρῇ ἴων καὶ ἀκοῇ καὶ ἄλλων πολλῶν. οἵ τε καὶ τὰ μεγάλα ἀγάλαστ' ἀγαθὰ γεγενῆσθαι, μέχρι μὲν
παιδογνίας, ἠθεσι καὶ ἀκήρατοι γάμων τε ἀγνοὶ ζῶσιν. ὅταν δ' εἰς ὅδε ἥλικίας
ἔλθωσιν, σωφρονᾷν τε ἀρχῆς ἀπολέσι καὶ τοῦ χείρων καὶ ἀλλαχρῆναι, τὸν λοιπὸν χρό
νον ὁσίως καὶ δικαίως ζῶσιν· ἐμμονὴν τοῦ ζωὸς τοῖς πρώτοις τῆς φλίας ὁμολογή-
κασι. δεῖν δὴ θαρῖον γε αὐτοὺς ἀμένης εἶναι. ἐὰν δ' οὖν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλλιῶν μὴ ζωὴ
ζωῶν τῶν τελείων διαφθέρωνται, πῶ λεγομένῳ πᾶσι κόν ἀφροδίσιν τὴν οὐ αὐτοῖς ὀ-
ρῶντές τε καὶ ἀκούοντες μάγιστα σῶμα αἰμῶν, καὶ οὔτω δὴ μὴ δυναῖοι πάγωντας τε
κρατεῖν, ἀλλ' ὄρον νόμον ἐᾶν αὐτοῖς μηχανᾶσθαι χρὴ τοὺς νομοφύλακας, νομοθέτας γε νο
μοῖς· κλ. τίνα δὴ συμβαλλόμενος αὐτοῖς τιθεὶς νόμον, ἐὰν ὁ νεῶν πείσμενος αὐτοὺς
ἐκφύγῃ. Λθ. Δῆλον ὅτι τὸν ἐμμονὸν τοῦ ἀλήθρου, ὦ κλεινία. κλ. τίνα
λέγεις. Λθ. ἀγώμασον ὅ τι μάλιστα φρίεν πῶ τ' ἡδυῶν ῥώμη· πῶ ἐπίχυσιν τῇ ζοσθ
αὐτῆς, ἢ δ' πόνων ἄλλοσε τρέποντα τοῦ σώματος· ἐπὶ δ' αὖ ζῆν, εἰ αἰκάζεται μὴ οἰεῖ

τῇ τῶν ἀφροδισίων χρήσει. ἀτεχνίᾳ γὰρ αὖ τῷ τοιούτῳ δι' αἰσχύνην χρώμενοι, ἀθεμιτέρων αὖ αὐτὴν δόξεων παρ' αὐτῶν, ὀλιγάκις χρώμενοι. ἡ δὴ λακεδαίμων τούτων σφῶν τὰ νῦν, καλὸν παρ' αὐτοῖς, ἔστω νόμιμον, εἶθε μὴ ἀγράφῳ νομοθέτῃ νόμῳ. ἡ δὲ μὴ λακεδαίμων, αἰσχρόν, ἀλλ' οὐ μὰ πάντως σφᾶς. οὕτω δεῖ λέγειν αἰσχρὸν αὖ, καὶ καλὸν πλατέρως αὖ ὑμῖν οὐ νόμῳ γινόμενον κείσεται, ὀρθότητα ἔχον πλατέρως. καὶ τοὺς τοῖς φύσεις διαφερόντως μανούς, οὓς ἥκιστα αὐτῶν προσαγορεύειμεν, οὐ γύνεις ὂν εὐθυλακεῖν τὰ τείχη γένη, βιάζοιτ' αὖ μή παρασκευῇ. κλ. ἔοικε δή. ΑΘ. πότερα θρασυδὲς ἅμα καὶ φιλόπολεμον. καὶ ἡ μὲν τῶν σωμάτων, ἀλλὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς ψυχῆς ὄντων καλῶν γεγονὸς οὐκ ἐπιθυμίᾳ. ταῦτα δὴ καθάπερ ἴσως οὐ μάτην, τανῦν λεγόμενον ἔστιν οὐχί. πολὺ γε μὴν ἄριστα εἴπερ γίγνοιτο οὐ παίσασα πόλεσι γίγνοιτο αὖ. τάχα δ' αὖ εἰ θεὸς ἐθέλοι, καὶ δυοῖν θάτερα βιασαίμεθα τοῦδε ἐρωτικῶν, ἢ μηδένα ζηλωτὴν μανικῆς ἀπεῖναι τῶν γενναίων ἅμα καὶ ἐλευθέρων πολὺ γαμητῆς ἑαυτῆς γυναικὸς, ἄθυτα δὲ παλαικῶν ἀνδράτα καὶ νέα μὴ ἀπείρεν. μηδὲ ἄγονα ἀρρένων παρὰ φύσιν. ἢ ἡ μὲν τῶν ἀρρένων πάμπαν ἀφιλόμαι' αὖ. ἡ δὲ γυναικῶν εἴ τις συγγίγνοιτό τινι, πολὺ τοῖς μετὰ θεῶν καὶ ἐρώντων γάμων ἐλευθούσας εἰς τὸν οἶκον, ὀνητοῖς εἴτε ἄλλῳ ὁτῳοῦν τρόπῳ κτησαμένοις, μὴ λακεδαίμων αὖ σφᾶς τε καὶ γυναῖκας, πείσας, τολμᾷ αὖ ἄτιμον αὐτῶν οὐ τῇ πόλει ἐπαίνων νομοθετοῦντες, ὀρθῶς αὖ δόξαμεν νομοθετεῖν ἐς ὄντως ὄντα ξυμπόν. οὗτος δὴ νόμος, εἴτε εἷς εἴτε δύο αὐτοὺς χρὴ προσαγορεύειν, κείσθω τοῦδε ἀφροδισίων καὶ ἁπάντων τῶν ἐρωτικῶν, ὅσα πρὸς ἀλλήλους δεῖ τοὺς τοιούτους ἐπιθυμίας ὁμιλοῦντας, ὀρθῶς τε καὶ οὐκ ὀρθῶς πράττεσθαι. ΜΕ. καὶ εἰ γάν ὦ ξένε, ἐπὼ μέν σοι σφόδρα ἡδέως ἐμμένω αὖ ἔστω ἐν νόμῳ. ὅδε δὲ κλεινίας αὐτὸς φραζέτω τί ποτε τοῦδε αὐτῶν διανοεῖται. ΚΛ. ἔστω ταῦτα ὦ μέγιλλε ὑπόταν γε δή μοι δόξῃ τις παρακαπῶκεῖσθαι καιρός. νῦν μὲν ἐῶμεν ἐν ἡσύχῳ, ἔτι ἐς τὸ πρόσθεν προϊόντας τῶν νόμων.

ΜΕ. ὀρθῶς. ΑΘ. ἀλλὰ μὲν νῦν γε προϊόντες ἤδη, σκοπῶμεν ἐς μὲν, οἱ τῷ κατασκευάσθαι μὲν ξυμπόσια· ὃ φαμὲν ἄλλοθι μοῦσαν, χαλεπὸν εἶναι. οὐ κρίνειν δὲ, οὐδεὶς ἄλλος αὖ ὑπολάβοι λέγειν γίγνεσθαι. ἐς δὲ τίνα τόπον, πότερον ὡς εὐθὺς, ἢ καθάπερ οἱ λακεδαίμονοι, ἢ παρὰ ταῦτα ἴδιόν τι τρίτον εἶδος ξυμπόσιον ἀμφοῖν τούτοιν ἄμεινον αὖ ἔχον, δεῖον οὔτ' ἐξευρεῖν μοι χαλεπὸν εἶναι δοκεῖ, μέγά τε ἀγαθὸν εὑρεῖν οὐδὲν ἀποδεῖσθαι. καὶ γοῦν νῦν ἐμμελῶς ἔχει κατασκευασμένα. τούτοις δ' ἔστιν ἀκόλουθον, ἢ τῷ βίου κατασκευῇ, τίν' αὖ τοῖς αὖ τόπον ἕκαστοι. βίος δὴ ἄλλοις μὲν πόλεσι παντοδαπὸς αὖ καὶ πολλαχῇ ἔστι. μάλιστα δὲ, ἐκ διπλασίων ἢ τούτοις. ἐκ γῆς γοῦν καὶ ἐκ θαλάττης τοῖς πολίταις τῶν ἄλλων βίοι κατασκευασμένα τὰ τοῦδε νῦν τοσοῦτ· εὐτοῖς δὲ μόνον ἐκ γῆς. τῷ μὲν οὖν νομοθέτῃ δεῖν ἐρᾶν. οὐ γοῦν μόνον ὑμῖσεις αὖ γίγνονται νόμοι μάζιοι, πολλοὶ δ' ἐλάττους. ἔστι δ' ἄλλοθι ἀνθρώποις μᾶλλον πρέποντες· ναυκληρικῶν μὲν γοῦν καὶ ἐμπορικῶν, καὶ καπηλευτικῶν καὶ πανδοκεύσεων καὶ τοκογλυφιῶν καὶ μισταλλῶν, καὶ δανεισμῶν καὶ ἐπιτόκων τόκων, καὶ ἄλλων μυρίων τοιούτων τὰ φλαῦ' ἀπόλλυσιν, χαίρειν αὐτοῖς εἰπὼν ὁ θεὸς τοιαύτην νῦν πόλιν νομοθέτης. γεωργοῖς δὲ καὶ νομεῦσι καὶ μελιττουργοῖς καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα φυλακτηρίοις τε καὶ ἐπιστάταις ὀργάνων νομοθετήσει, τὰ μέγιστα δὴ καὶ νομοθετικῶν τοῖς τοῦδε γάμους ἅμα καὶ γενέσεις παίδων καὶ τροφάς. ἔτι δὲ καὶ παιδείας αὖ χώρας κατασκευὴν ἐν τῇ πόλει. νῦν δ' ἐᾶσθ' τοὺς νῦν τροφεῖς καὶ ὅσοι τοῦδε αὐτῶν ταύτην σωφρονοῦσιν, αἰσχρὸν νομοθετοῦντα δεῖν φράπαθαι. χρῶν δὴ νόμοις ἔστωσαν λιχόμενοι ζωῦμα γεωργικοί. σὸς ἐείου μὲν πρῶτος ὅδε νόμος ἐρήσθω. μὴ κινεῖτω γῆς ὅρια μηδείς· μήτε εἰσίου πλήθους μήτε ὁμοτέρμονος, ἐπ' ἰσχάλιας κεκτημένος ἄλλῳ ξένῳ γειτονῶν· νομίσας ταὐτόν τα κινεῖν ἀλκιδῶς εἶναι. βουλέσθω δὲ πᾶς, πίζον ἐπιχειρῆσαι κινεῖν· ἦν μέγιστον ἄλλοι. πολὺ ὅρον μᾶλλον, ἢ σμικρὸν λίθον, ὀείζοντα φιλίαν μὴ ἔχθραν ἔορκον παρὰ θεῶν. τῷ μὴ πᾷ, ὁμόφυλος ζῴοις μαρτυρ· τ' δὲ, ξένοις· εἰ μὲν πολίμων τ' ἐχθίστων ἐγείροντας. καὶ ὁ μὲν πειθὴς τῷ νόμῳ, ἀναίσθητος τῶν ἀπ' αὐτοῦ κακῶν

γήσωσιν αὖ. ἀκολουθοῦσα δὲ, ὅτι ἕκαστος ἐλήλυθε τοῦτο μὴ μόνον, πρὸς θεῶν καὶ πρὸ τῆς πόλεως δεῖ κεῖσθαι νόμον· μηδεὶς γοῦν ἑκὼν κενεὸν γῆς ὅριον χειτόνων. ὃς δ' ἂν κινήσει, μιωνύτω μὲν ὁ βουλόμενος τοῖς γειομόροις· οἱ δὲ εἷς τὸ δικαστήριον ἀγόντων. ἰὼν δὲ πρὸ ὅρων πρὸ τοιούτου πλίνθου, ὡς ἀποδώσων γῆν λαβὼν καὶ βίᾳ πρὸ ἰόντος τοῦ ὁμόρου, τριάκοντα δὲ δικαστήριον ὅτι ἂν δέκ πάρωσιν ἢ ἀπὸ τρίτων ἢ ἀπὸ τετάρτου ἔξω· βλάβας πολλὰς καὶ σμικρὰς χειτόνων γιγνομένας, ἐξὸν ἑαυτῷ ἄγειν μέγαν ὀπίκνυσιν, χαλεπὸν καὶ σφόδρα πικρὰν γειτόνιαν ἀπεδέχονται. διὸ χρὴ πολίτους οὐ λαβεῖσθαι χειρὸς, γείτονι μηδὲν ὠφειλημένον· τῷ δὲ ἄλλων πέρι, καὶ ὅτι καὶ ἐπὶ χάσει ἑαυτοῦ πάσης σφόδρα ἀεὶ διαλαζεύμενον. ἐὰν μὲν γοῦν βλάπτειν οὐδὲν χαλεπὸν ἀλλ' ἀνθρώπου παντός. ἐὰν δὲ τι πωλῆν, οὐδαμῇ ἅπαντος. ὃς δ' ἂν ἐπὶ δραχμὴν τοῦ γείτονος ὑπὲρ βαίου τοῦ ὅρους, ἐὰν βλάβος ἀποτίνυσθω τῆς δὲ ἀπειλείας ἅμα καὶ ἀπλοῦν ἀθλεῖν· ἐὰν ἰὼν βουλόμενος, ὅτι πλέον τοῦ βλάβους ἄλλο ἐκτήσατο τῷ βλαφθέντι. τοῦτον δὲ καὶ ἀπάντων τῶν τοιούτων ἐπιγνώμονες τε καὶ δικασταὶ καὶ τιμηταὶ γιγνέσθων ἀγροὶ ὅμοι. τῶν μὲν μείζονα κρεμάσθω ὁ τοῖς πρόσθεν εἰρημένοις, πάσας ἃ τὰς διαθήκας μοίσιν τοῖς ἐλαττόνεσσι δὲ, οἱ ὁρύσσαρχοι τοὺ τοῦ. καὶ ἐὰν τῆς δοσκόμασι ἐπιτίμια, τοὺς βλάβας ὁρῶντες, κελεύοντων. καὶ τιμώντων. καὶ ἐὰν ζημιοῦς ἀλλοτρίους σφίσι ποιῆσθαι τῆς τῶν μελιττῶν ὑδυνῆς ἕνεκα πόμους καὶ κατὰ κρόνων οὕτως ὡκειῶται, τὸν τοῦ βλάβου· καὶ ἐὰν πυρῶν τοῦ ἄλλων μὴ διαλαβεῖν τῶν τῆς γείτονος, τοῦ δέξασθαι ζημίας τοῖς αὖξουσι ζημιοῦσθω. καὶ ἐὰν φυτῶν μὴ ἀποκλέπτειν· μίζον τῶν τῆς γείτονος χωρεῖν καὶ βάπτειν αὖ τοῦ πολλοῖς νομοθέτοις ἐναντίως. ὧν τοῖς νόμοις χρῆ προσχρῆσθαι, καὶ μὴ ποίητα ἀξιοῦν πολλὰ καὶ σμικρὰ καὶ δῆ ἐπιτυχόντος νομοθέτου γιγνόμενα, ἐν μείζω πλεονάζοντος πεῖν· ἐπὶ καὶ τῶν ὑδάτων πρὶν γεωργοῦσι πολλοὶ καὶ παλαιοὶ νόμοι κείμενοι, οὐκ ἄξιοι παρορᾶν πολλὴν λόγου. ἀλλ' ὁ βουλόμενος ἐξὸν ἐν αὐτοῦ τόπου ἄγειν ὕδωρ, ἀγέτω μὲν ἀφ' ἑκάστου ἐν τῶν κοινῶν· πάλιν δ' οἰκείου ἐὰν ὑφ' ἑκάστου τῶν ὑπὸ καὶ μηκὸς τῶν ἀγέτω μὴ βλακτῶν, πάλιν αὖ τῆς ὀχετοῦ· αἰσχρὸν δὲ ἅπαν τόπειν ξύμφυτος ἐκ γῆς πάσης ἐκ σιδὸς ἴοντα ἀπέσχειν ἁπαξαπάντων καὶ ἑλλέπεσθαι τοῦ ἀναγκαίου πόματος, ὁρυγῆς ἕνεκα μοῦ ὃ τῷ αὐτῷ χωρεῖν, μέχρι τῆς κρήνης ἐπὶ τοῦ· ἐὰν δὲ ὁ τοῦ τῷ ζώῃ, ἐν μηδαμοῦ ὕδατος προσηγορίᾳ, πλὴ τῶν χειτόνων ὑσβαίνεσθω μέχρι τοῦ ἀναγκαίου πόματος ἐνοικοῦσι τῶν οἰκετῶν· ἐὰν δὲ σὺ ἄκει βάσει ἢ καὶ τοῖς χείτοσι πάσης τῆς ὑσβάσεως τοῦ ἐξαμέσου πλὴ πρὸ τῆς ἀγροῦ μοῦς τοῦτον ὑμβάσεως ἐνοῦσης κομιζόμενος, οὔτω κοινωνεῖτω τοῖς χείτοσιν ὕδατος· ἐὰν δὲ ἐκ σιδὸς ὕδατος γιγνόμενα, ἐν ἐπάνω χωρεῖν ἢ καὶ ὁμόσε χον οἰκοῦντα, τῶν ὑποκάτω βλάπτοντος μηδὲν δύνῃ ἐκρεῖν, ἢ τοιοῦτον ὁ ἐπάνω μὴ δεῖ ἐκπιεῖν τοῦ ῥάγματα βλαπτῇ ἐν κρήνῃ, καὶ ταῦτ' ἐὰν τοῦτο μὴ ἐθέλωσι δίδ' ταῦτα κοινωνεῖν ἀλλήλοις, οἷ ἄξει μὲν ἀξυνόμων, οἷ ἀγρὸν δὲ ἀγροῦ· μόνον ὁ πολίτων ὁ βουλόμενος, τεφαῦθ' τί χρὴ ποιεῖν ἐκάστοτε. ὁ δὲ μὴ ἐμμένων οἷ τῇ πάξει, φξόνου θ' ἅμα καὶ δυσπόλαν ψυχῆς ὑπέχθω πλίκλου· καὶ ὀφλόντος διαλάσσειν ἐν βλάβους, ἀρτίπτου τῷ βλαφθέντι μὴ ἐθελούσης τοῖς αὖξουσι μὴ πεῖθεσθαι. ὁ πόρεσθ' δὲ χρὴ κοινωνίας ἐρίεσθαι πάντας τοιαῖδε τινα· δίτρας μὲν δρυφὰς ἢ βεδρίκας ἔχει χάρεισ αὐτῇ· πλὴ μὲν, πλεθέσιον δουσιαῖδε ἀθυσανίζεσθ· πλὴ δ' ἐς ἄρθρωσιν γενομένη κατὰ φύσιν· ἐὰν δὲ ἢ ὁπόρας ἐὰν νόμους ταχρέῖς· ὃς ἂν ἀτρέπτας ὁπόρας χύσηται ζοξύων ἔτε ἢ σύκων, πρὶ ἐλθεῖν πλὴ ὥραν πλὴ ἢ ζυλὰν αὐκλοῦρα ἐυοβρομον, ἐὰ ὃ τῶν αὐτῇ χωρεῖσις, ἔτε ἢ ὃ ἄλλων, ἰδρᾶς μὲν πεντήκοντα· ὀφειλέτω ᾧ ὁ νοῦσος ὀφαχμάς, ἐὰ ἐκ πῶν ἑαυτοῦ ὁρίσῃ. ἐὰν δὲ ἐκ τῶν χειτόνων, μιαῖ· ἐὰ δ' ἄλλων, δύο μοῦν τῆς μνᾶς. ὃς δ' ἂν πὼ γεπάσας νῶν λεγομένῳ ταφυλλῳ, ἢ τὸ γενναῖα σῦκα ἐφόρμα ζόμενα ὁπωσὶ ζεν Σούλκτου, ἐὰ μὲν τῶν οἰκείων λαμβανὴ ὅπως ἂν ἐθέλῃ ἢ ὁπόταν βούλῃ ὀρυτέσθω· ἐὰ δ' ἐξ ἄλλων μὴ πείσας, ἐόμενος ᾧ νὸ μῳ τῷ μὴ κινεῖν ὅτι μὴ κατέθεῖο, ἐκείνῳ ἀεὶ ζημιούσθω· ἐὰν δὲ δὴ δοῦλος μὴ πείσας

τὸν διαφθορὰν τῶν χωρίων ἅπασαν τοῦ τῶν βιούντων, καὶ τὰ ἔργα βοηθοῦσι καὶ σώμασι συκῆς, ἰσαιθέμους πλησὸς βύσις μαστιτόω. μάγικος δὲ ὠνούμενος πῶν γυναῖκα ὁπόταν, ὁπωσιζίποτε ἐὰν βούληται. ἐὰν δὲ ξένος ἐπιδημήσας, ὁπόταν ἐπιθυμᾷ φαγεῖν, διαπερθυόμενος τὰς ὁδοὺς, τῆς μὲν γυναῖκας ἁπλόω ἐὰν βούληται μεθ' ὧς ἀκολούθου χωρεῖς τιμῆς, ξοῖκα δικόμενος· τῆς δὲ ἀγροίκου λεγομένης, καὶ τῶν τοιούτων ὁ νόμος, εἰργέτω μὴ κοινωνεῖν ἑμῖν τοὺς ξένους· ἐὰν δέ τις αὐτῶν ὢν αὐτὸς ἢ δοῦλος ἅψηται, ἢν μὲν δοῦλον πλησῆς κολάζειν· ἢν δὲ ἐλεύθερον ἀσπίμπτειν, καὶ τόσαν τα καὶ διδάξαντα τῆς ἄλλης ὁπόταν ἅπτωται τῆς εἰς ἀπόθεσιν ἀταφίους εἶναι τὸ καὶ ξυρῶν σώκων αἰκισπιλείου κεκτῆσθαι· ἀπίων δὲ πδρὶ καὶ μάλων καὶ ῥοῶν νὴ πάντων τῶν τοιούτων, αἰσχρὸν μὲν μηδὲν ἴσω λάθρα λαμβανέν· ὁ δὲ ληφθεὶς ὑπὸ τετάκοντα ἐτῶν γενόμενος, τυπτέσθω καὶ ἀμυλάσθω ἄπαν ξαυμάτων· λίχνον δ' εἶναι ἐλευθέρῳ τῶν τοιούτων πλησῶν μηδεμίαν· ξοῖκα δὲ καθάπερ ὁπόταν ὄβέσω καὶ τῶν τοιούτων μέτοχον εἶναι. ἐὰν δὲ πρεσβύτερος ὢν ἅπτηται τούτων, φανῶν αὐτοῦ μὴ ὑποφθόνων μηδέν, καθάπερ ὁ ξένος, ταύτη κοινωνείτω τῶν βιούτων ἁπάντων· μὴ πειθόμενος δὲ τῷ νόμῳ, κινδυνεύτω ἀκατώνιστος γίγνεσθαι πᾶσι ἀρίστης. ἐὰν εἰς τότε τὰ βιαῦτα πᾶσι αὐτῆ τοὺς τότε κειτάς τις αἰκμμνήσκη· ὕδωρ δὲ πάντων μὲν ἡ πᾶσι τὰς κυπείασ διαφθρέντος ῥᾴθμον. ὐδιάφθαρτον δὲ· οὔτε γαρ γῆν οὔτε ἥλιον οὔτε πνεύματα τοῖς ὕδασι ξυύροφα τῶν ἐκ γῆς αἰαβλαστανόντων ῥᾴδιον φθείρειν φαρμακεύσειν ἢ ἀποζοπαῖς ἢ καὶ κλοπαῖς· πᾶσι δὲ πὼ ὕδατος φύσιν ἴσι τὰ βιαῦτα ξύμπαντα διωκατὰ γίγνεσθαι· διὸ δὴ βουλοῦ λεῖπαι νόμον· ἴσω τοίνω ὅδε πᾶσι αὐτῆ.

Ἂν τις διαφθείρῃ ἐκών ὕλωρ ἀλότειον, εἴτε καὶ πηγαῖον εἴτε καὶ σωκυρρύην, φαρμακείαις ἢ σκάμμασιν ἢ κλοπαῖς, ὁ βλακπόμενος δικαζέσθω πρὸς τοὺς ἀξυνόμους, πὼ ἀξίας τῆς βλάβης ἀποτρα φόμενος· αὖ δέ τις ὄφλῃ φαρμακείας πιὸ Σλάπτων, πρὸσ τῷ τιμήματι καθηράσθω τὰς πηγός, ἢ τὰ πλεῖον τῆ ὕδατος· ὅπη πρᾶ αὖ ἡ τῶν ὕβρεγα τῶν νόμοι ἀφιῶνται, λέων γίγνεσθαι πὼ κάθαρσιν ἐκίσοτε καὶ ἐκίσοις· πᾶσι δὲ ξυκομεδῆς τῶν ὡραίαν ἁπάντων, ὄβέσω τῷ βουλομένῳ φέ ἑαυτῆ δὲ πανδὸς τόπου κομίζεσθαι, ὅπη πρᾶ αὖ ἡ μηδὲν μηδένα ζημιοῖ, ἢ τειπλάσιον αὐτὸς κρᾶδος τῆς τοῦ γείτονος ζημίασ κρᾶδαι τῷ· τούτων δὴ ἐπιγνόμενος τοὺς ἀρχοντας γίγνεσθαι, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσα τὶς αὖ ἐκὼν ἄκοντα Σλάπτει, βίᾳ ἢ λάθρα αὐτὸν ἢ τῶν αὐτοῦ τι, δὴ τῶν αὐτοῦ κτημάτων πάντα τὰ βιαῦτα τοῖς ἀρχουσιν ἐπιδεικνύειν, τιμωρεῖσθω μέχρι τειῶν μνῶν ὄντος τοῦ βλάβεσ. ἐὰν δ' ἔγκλημά τῳ μεῖζον ἄλλῳ πρὸς ἄλλον γίγνηται, πρὸς τὰ κοινὰ δικασήρια φέρων πὼ δίκλω, τιμωρείσθω ἐν ἀδικοῦται. ἐὰν δέ τις τῶν ἀρχόντων δοκῇ μετ' ἀλίκου γνώμης κρίνειν τὰς ζημίασ, τῶν δικασίων ὑπόδικος ἴσω τῷ βλαβέντι· τὰ δὲ αὖ τῶν ἀρχόντων ἀδικήματα, εἰς τὰ κοινὰ δικασήρια ἐπανάγειν τὸν βουλόμενον ἐκίσοις τῶν ἐγκλημάτων· μυρεία δὲ ταῦτα ὄντα καὶ σμικρὰ νόμιμα καθ' ἃ δεῖ τὰς τιμωρείασ γίγνεσθαι λέξεών τε πρὸς δικῶν καὶ προσκλίσεων καὶ κλητήρων, εἴτ' εὐθὺ δυοῖν εἴτ' ἐφ' ὁτῳοῦν δεῖ καλεῖσθαι. καὶ πάντα ὁπόσα βιαυτά ἔσιν, οὔτ' ἀνομοθέτητα δίκην εἶναι, γέροντός τε οὐκ ἄξια νομοθέτου. νομοθετῶντων δ' αὐτὸ ἑκάστοις πρὸσ τὸ τῶν πρόσθεν νομοθετήματα ἀπομιμούμενοι, σμικρὰ πρὸς μεγάλα καὶ τὰς αἰσκαίασ αὐτῶν χρείασ ἐμπείρως ἔροντες, μέχρι πᾶσ αὖ πάντα ἐκὼν δόξῃ κεῖσθαι· ἐπὶ δὲ ἀκίνητα ποιησάμενοι, ζῶντων, τούτοις ἤδη χρώμενοι μέζιον ἔχουσι· φ δὲ τῶν ἄλλων δημιουργῶν, ποιεῖν χρὴ κατὰ τάδε. πρῶτον μὲν ἐπιχώριος μαλάϊς ἔστω τῶν πᾶσι τὰ δημιουργικὰ τεχνήματα διαπονούντων. μηδὲ ἐκέτης αὐσρὸς ἐπιχωρέσου. τέχνῃ γαρ ἑκαστὼ πολλῆς ἀσκήσεως ἅμα καὶ μαθημάτων πολλῶν δεομένῳ, κέκτηται πολίτης αὐτὲ, τὸν κοινὸν τῆς πόλεως κόσμον σώζων καὶ κτώμενος οὐκ ὠ παρεργῷ δεόμενον ἐπιτηδεύειν. δύο δὲ ἐπιτηδεύματα ἢ δύο τέχνας ἀκεῖσθαι, χαλεπὸν οὐδὲ μία φύσις ἑκαστὼ τῶν αὐθρωπίνων. οὐδ' αὖ πὼ μὲν αὐτὸς

ἰκανῶς ἀσκεῖν. πλὴ δι, ἄλλον ἀσκοῦντα ἐπιζοπεύειν· τοῦτ' ἦν οὐ πάλαι ὑπάρχον λεπρῶν γίγνεσθαι· μηδεὶς χαλκοῦν ἅμα τε κτᾶσθαι πάθῃ. μὴ δ' αὖ τε κτᾶσθαι νόμος, ἄλλων ἐπιμελέσθαι μᾶλλον, ἢ τ' αὐτῆ τέχνῃ· πρόφασιν γὰρ οὐδεμίαν ἔχοντες πολλῶν οἱ τε ἐπιμελόμενοι ἑαυτῷ δημιουργοῦντ' ἐνίοτε μᾶλλον ἐπιμελεῖ) ἐκείνων, ὅτῳ τε πλὴ προσῆκον ἐκεῖθεν αὖ τῷ πλείω γίγνεσθαι τῆς αὐτοῦ τέχνης ἀλλὰ μίαν ἕκαστος τέχνην οὐ πόλει κεκτημένος, ἐχέτω ταύτης ἅμα μὴ τε ζλιῶ κτᾶσθαι· ἐξεῖναι δὴ τ' νόμον ἀξυνόμοι διαπονούμενοι σωζόντων· καὶ τὸν μὲν ἐπιχώριον, ἐὰν ἐς τινα τέχνην ἀπεκλίνῃ μᾶλλον ἢ πλὴ τῆς αἱρετῆς ἐπιμάλθαι, κολαζόντων ἐνείδεσί τε καὶ ἐπιμίαις, μέχρι πρὸ αὖ κατευθύνωσιν ἐς ἓν αὐτῆ σρόμον. ξένων δὲ αὖ τις ἐπιτηδεύῃ δύο τέχνας, δεσμοῖσί τε καὶ χρημάτων ζημίαις μὴ ἐκβολαῖς ἐκ τῆς πόλεως κολάζοντες, αἰκιζόμενον οὕνεκα μόνον, ἀλλὰ μὴ πολλοὺς εἶναι. μισθῶν δὲ αὐτοῖς πρὶ καὶ τῶν αἱρεσίων τῶν ὅρων, μὴ ἐάν τις αὐτοὺς ἕτερος, ἢ κεῖνοι τινὰ ἄλλον ἀδικῶσι, μέχρι σφαχίων πεντήκοντα, ἀξυνόμοι διαδικαζόντων. τὸ δὲ πλέον τούτου, τὰ καινὰ δικαιοπραγίας διακρινόντων κατὰ νόμον. τέλος δὲ οὐ τῇ πόλει μηδένα μηδὲν τελεῖν· μήτε ἀγομένων χρημάτων, μήτε εἰσαγομένων· λαβὼν δὲ, καὶ ὅσα τοῦδε θεοὺς τὰ τοιαῦτα ἴδῃ ξυνιὼν ξυμάκτα, καὶ φερφύρεα καὶ ὅσα βαπτὰ χρώματα μὴ φορούσης τῆς χώρας, ἢ τοῦδέ τινα ἄλλην τέχνην δομούσης ξενικῶν τινῶν εἰσαγωγίμων, μισθοῦσθαι καὶ καίειν, μήτε τις ἀγίνῃ, μήτε αὖ τῶν ὧ τῇ χώρᾳ καναγκαίων ἐμμένῃ ἀγαγίνῃ. ζύντων δ' αὖ πάντων ἐπιμελήσονται ἕ μὴ ἐπιμελητὰς, τ' νομοφυλάκων πέντε ἀφαιρεθέντων τῶν πρεσβυτέρων, τοὺς ἐξῆς λάθημι. περὶ δὲ ὅπλων καὶ ὅσα τοῦδε ἕνι πόλεμον ἅπαντα ὄργανα ἐάν τινος ἢ τέχνης εἰσαγωγίμου δι' γίγνεσθαι, ἢ φυτῆ, ἢ μεταλλευτικοῦ κτήματος, ἢ δασμευτικοῦ, ἢ ζώων πάντων οὕνεκα τ' ἐξαύτης χρείας, ἵ' παρέχοι μὴ στρατηγὸν τούτων ἕστωσαν κύριοι εἰσαγωγῆς τε μὴ ἐξαγωγῆς, διδόντες τὸ ἅμα καὶ ἀχρεῖον τῆς πόλεως. νόμος δὲ τοῦδε τούτων νομοφύλακες, τοὺς πρίν περ τούτοις τε καὶ ἑκατὸν ἔτεσιν. κεκτῆσθαι δὲ οὕνεκα χρηματισμῶν, μήτε οὖν τοῦτον μήτε ἄλλον οὐδένα οὐ τῇ χώρᾳ ὅλῃ καὶ φίλῃ ἡμῖν γίγνεσθαι. ξοφῶς δὲ καὶ διανομῆς τῶν ἐκ τῆς χώρας, ἐγγὺς τῆς τε κρητικοῦ νόμου, ἔοικεν ὀρθότης οὖ τις γιγνομένη κατὰ ξόπον γίγνεσθαι. διδόντα μὲν γὰρ δὴ μοῖραν τὰ πάντα ἐκ τῆς χώρας γεγονόμενα, μέμνειν χρεὼν πάντας, ἢ πρὸ μὴ ἀσκλωτέα. ἡ δὲ διδόντα τὸν μοῖρας ἕκαστον ἴσον πυρῶν καὶ κριθῶν, ὅσοι δὴ μὴ τὰ ἄπαντα ἀκλωτέα τὰ ἄλλα ὡραῖα νεμόμενα καὶ ὅσα ζῶα ξύμπαντα πρόσιμα οἰκήσεις ἢ, τειχὴ διαιρείσθω κατὰ λόγον. οἱ μὲν μοῖρας, τοῖς ἀλλοδήμοις. οἱ δὲ, τοῖς ζώντων οἰκέτας. ὁ δὲ τέλεον, δημιοργοῖς τε μὴ πάντας ζοῖς ξένοις. οἵ τε τινες αὖ τῶν μετοικούντων ὧσι ζωοκοῦντες ζροφῆς ἀσκαίου δόμοναι, καὶ ὅσοι χρείας τινὶ πόλεως ἢ τινος ἰδιωτῶν ἐσαφικνεῖσθαι ἐκείνοις, πάντων τῶν ἀσκαίων ἀχρεμαθὲν ζρίτον μοῖρος, ὧνιον ἔχ ἀσάγκης ἕστω ἔξω μένον· τῶν δὲ δύο μοιρῶν μηδὲν ἐπάνακτος ἕστω τῶν λαῶν· πῶς ἦν δὴ ταῦτα ὀρθότατα νέμοι τ' ἄν; πρῶτον μὲν δῆλον, ὅτι τῇ μὲν, ἴσα, τῇ δ' οὐκ ἴσα νέμομεν. κλ. ῥᾴως λέγεις. λθ. χείρω που καὶ βελτίω τούτων ἕκαστα ἀσάγκη φύειν καὶ ἐκ ζέφειν πλὴ γῆν. κλ. πῶς γὰρ οὔ. λθ. τῷ μὲν οἴναιον τοιοῦτῳ τ' μοιρῶν τελέων ὄντων, μηδὲν πλέον ἐχέτω, ἢ τοῖς δευτέροις ἢ δούλοις νεμόμενον· μήτε αὖ δ' τῶν ξένων. ἀλλὰ πλὴ τῆς ὁμοιότητος ἰσότητα ἡ νομὴ πᾶσιν ἀρδιδότω πλὴ αὐτήν. λαβὼν δ' ἕκαστος τῶν πολιτῶν τὰ δύο μοῖρ, κύριος ἔστω τῆς νομῆς δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις, ὁπόσ' αὖ καὶ ὁ τῷα βούλεται διαιμεῖν. ὁ δὲ πλέον τούτων μίζοις καὶ ἀριθμῷ τῇδε χρὴ διαιμάσθαι. λαβόντα γὰρ ἀριθμὸν πάντων τῶν ζώων, ὅσ ἐκ τῆς γῆς πλὴ ξοφὼ δεῖ γίγνεσθαι, διαιμεῖν. ὁ δὲ μὲν ἕξαρ, αὐτοῖς οἰκήσεις δεῖ χωρὶς διατετραμμένας εἶναι. τάξις δ' ἥδε πρέπει τοῖς τοιούτοις. δώδεκα κώμας εἶναι χρὴ κατὰ μέσον τὸ δασὺ κατὰ μέρος ἕκαστον μίαν. ἐν τῇ κώμῃ δὲ ἑκάστῃ, πρῶτον μὲν ἱρὰ καὶ ἀγορὰ ἁρμόττεσθαι θεῶν τε καὶ τῶν ἐπιμελῶν θεοῖς δαιμόνων. εἴτέ τινες ὄντες μαγητῶν, εἴτ' ἄλλων ἐθνήματα παλαιῶν, μή-

μη διασεισωσμένων αὖ, τούτοις ἀποδιδόντας τὰς τῶν πάλαι τιμὰς αὐθρώπων, ἰσίασό τε καὶ ὁσίως. ἀθανάτῳ τε, καὶ ὃς ἂν ἀρχηγὸς ᾖ τῶν ἄλλων τῷ σωθησομένῳ ἐκείνου μόρου, ἱδρύσασθαι πάντα χρὴ ἱερὰ καὶ θύσια. πρῶτον δὲ οἰκεῖν δεῖ μάλιστα ταῦτα. ὅπη μὲν ὁ τόπος ὑψηλότατος ᾖ τῶν περὶ Φρουρεῖς ὑποδοχὴν ὅτι μάλιστα εὔδρακτον· πλὴν δὲ ἄλλην χώραν ἡμιτασκάζειν πᾶσαν, δημιουργῶν τε ἀκαίδευτον μὴ ἐνοικεῖν. καὶ ἡ μὲν, ὡς ἔστι νῦν τοιαῦτα ἐρεῖν· ἐνοικοῦσιν δὲ αὖ καὶ ἔξω, εἰς τὰ λάδυκα μὴν τῆς πόλεως ἐκ πάσης, ἵνα τε καὶ οἱ κύκλῳ ἡμιτασκάζοντες· οἱ τῇ κώμῃ δὲ ἐγγὺς τὰ πρόσφορα γεωργοῖς γένη τῶν δημιουργῶν οἰκοῦσιν. τοὺς δὲ ἐπιμελητὰς εἶναι τούτων πάντων, τοὺς τῶν ἀγρονόμων ἄρχοντας, ὅσων τε καὶ ὧν τινων ὁ τόπος ἕκαστος δεῖται. καὶ ὅπου ἡμιτοικοῦντες, ἀλυπότατοί τε καὶ ὠφελιμώτατοι ἔσονται ἔσῃ γεωργοῦσι. τῶν δὲ αὖ, κατὰ ταὐτὰ ἐπιμεληθῆναι καὶ ἐπιμελεῖσθαι πλὴν τῶν ἀγρονόμων ἀρχήν. ἔστω δὲ ἡ ἀγορανόμοις, τὰ ἐν ἀγορᾷ που δεῖ ἡμῖν μέλειν. ἡ δὲ ἐπιμέλεια μεῖζα πλὴν τῶν ἱερῶν ἐπισκέψει τῶν κατ' ἀγορὰν μήτις ἀδικῇ τι τῆς τῶν αὐθρώπων χρείας. ἡ δὲ δεύτερον αὖ ἔπι, σωφροσύνης τε καὶ ὕβρεως ἐπισκόπους ὄντας κολάζειν ἣν δύνανται κολάσεως. τὴ δὲ ἐνίων, πρῶτον μὲν τὰ τοῦδε ξένους ταχύτατα πωλεῖν τοῖς αὐτοῖς, σκοπεῖν δὲ γίγνεται κατὰ ἣν νόμου ἕκαστα· νόμος δ' ἔστω, μίωσις τῇ πίστει δεῖ πραθῆναι. ἡ μέρος τοῖς ξένοις ἄγειν τοὺς ἐπιφόπους, ὅσοι τοῖς αὐτοῖς ξένοι ἢ καὶ δοῦλοι ἐπιτροπεύουσι. δεύτερα κατὰ μέρεσιν πρῶτον τοῦ ὅπου· ἣν δὲ ξένον, εἰς πάντα ἣν μίωσιν ἀνεῖσθαι. ὅπου μὲν καὶ ὅσα τοῦδε· ὅπου δὲ ἀγορᾷ τῇ πρώτῃ σωθησόμενα δὲ τῇ μίωσι, πλὴν τῶν ὑγρῶν· ἃ μὲν πράσιν, οἷς δὲ, ὧνὴν ποιήσωσιν εἴ ἄλου πλὴν μίωσις ἰσαύτη. τελευτᾷ δὲ καὶ ἐνθάδε, τῶν ζώων ἔτω πράσις. ὅσα πρατέα ἐνθένδε ἢ ὠνητέα αὐτοῖς δημόσια. καὶ ὁπόσων σκευῶν ἢ χρημάτων γεωργοῖς μὲν πράσις ἔστω δεμάτων, ἢ καὶ πάσης ἰδέας ἢ πολυχοῦς ἢ πλύσεως, ἢ ἵνων ἄλλων ἔστω. ξένοις δὲ, ἀναγκαῖον ὠνεῖσθαι πᾶν ἄλλων κτημάτων. κατηλείσασθαι δὲ τούτων ἢ πορῶν ἢ κειμένων εἰς ἄλατα ἡμιθέντων, ἢ καὶ πλὴν ἄλλων ξύμπασαν σοφὴν αὐτοῖς μὲν καὶ τούτων δούλοις, μήτε ὠνεῖσθαι πωλεῖτο, μήτε ὠνεῖσθαι παρὰ τούτου μηδενός. οἱ δὲ ταῖς τῶν ξένων ξένος ἀγοραῖς, πωλεῖτο τοῖς δημιουργοῖς τε καὶ τούτων δούλοις. ὅπου μετὰ βακλόμενος καὶ σῖτον πράσιν. ὃ δὲ καπηλεύειν ἐπονομάζουσιν οἱ πολῖται. καὶ ζώων διαμβριθέντων, μάγειροι διατιθέσθων ξένοις τε καὶ δημιουργοῖς καὶ τούτων οἰκέταις. πᾶσαν δὲ ὕλλιν καύσιμον ὁ συμβαὶ ξένος ὁ βακληθείς, ὠνείσθω μὲν ἀθρόαν παρὰ τῶν οἱ τοῖς χωρίοις ἐπιτρόπων. πωλείτω δὲ αὐτὸς τοῖς ξένοις, καθ' ὅσον αὖ βούλεται καὶ ὁπόταν βούλεται. τῶν δὲ ἄλλων χρημάτων πάντων καὶ σκευῶν ὁσάσων ἐκείνοισι χρεία, πωλεῖν εἰς πλὴν κοινὴν ἀγορὰν φέροντας ἐν τόπῳ ἑκάστου. οἷς δὲ αὖ νομοφύλακές τε καὶ ἀγορανόμοι μετ' ἀγρονόμων τεκμηράμενοι ὅρασι πρὸς πόσας, ἕρους θεῶν τῶν οἰκίων οἱ τούτοις ἀλλάττεσθαι, νόμισμά τε χρημάτων, νῦ χρήματα νομίσματος. μὴ προϊέμενον ἄλλοι ἑτέρῳ πλὴν ἀλλαγήν. ὁ δὲ προέμενος ὡς πιστεύων ἑαυτῷ τε καὶ μίσηται καὶ αὖ μὴ στέργειν, ὡς οὐκέτι δίκης οὔσης τῶν τοιούτων τοῦδε συναλλάξεων. ἡ δὲ ὠνὴν δὲ πραθὲν ἔσον πλέον αὖ ἢ καὶ πλέονος ἢ κατὰ ἣν νόμον, ὃς ἔρηκε πόσου προσγενομένου μὴ ἀχρεῖον μοῖρα δεῖ μοῖραν τούτων ποιεῖν, ἀναγραφέντα τοῦτ' ἤδη παρὰ τοῖς νομοφύλαξι· ἡ πλέον. ἀζημίωσον ἡ ἐλάττονος. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τοῦδε μετρίκων ἔστω τῆς ἀναγραφῆς πρὸς τῆς οὐσίας. ἰσάσαι δὲ τὸν βουλόμενον, εἰς πλὴν μετρίκιον ἐμοὶ ἐντοῖς, ὡς ἀκτήσεως οὔσης τῶν ξένων τῷ βουλομένῳ καὶ δωκαμένῳ μεταιτεῖν, τέχνῃ κεκτημένῳ καὶ ἐπιδημοῦντι, μὴ πλέον ἐτῶν εἴκοσι, ἀφ' ἧς ἂν γράφηται, μετρίκιον μηδὲ σμικρὸν πλουτοῦντι πλὴν τῷ σωφρονεῖν. μηδὲ ἄλλο αὖ τέλος οἰκεῖ τινος ὠνῆς ἢ καὶ πράσεως. ὅταν δ' ἔχωσιν οἱ χρόνοι, πλὴν αὖ τῶν λαζόνται οὐσίαι, ἀπόσαι· αὖ δὲ οἷς ἔστι τούτοις αὖ τῷ συμβῇ λόγου ἄξιον πρὸς δύο γενέσθαι τῆς πόλεως γενομένου ἵνα ἐκπλῶ, καὶ πιστὺν πείσειν βουλῇ καὶ ἐκκλησίᾳ, ἢ ἵνα αἰκολῶ τῆς ἔξοικίσεως ἀξίων αὖ τῷ γίγνεσθαι κυρίως, ἢ καὶ τοπαρέπαιον ἔξω βίου πνὰ μονῶ, ἐπλοῦν καὶ πείσας πλὴν πόλιν ἐκδρᾶν αὖ πείσῃ, ταῦτα αὖ τῷ

τα αὐτῷ τέλεα γιγνέσθω. παυσὶ δὲ μαθήκων δημιουργοῖς οὖσι καὶ γεωμέτραις ἐπῶν πεντακαίδεκα, τῆς μὲν μετοικίας ἀρχέτω χρόνος, ὁ μὲν ἀπὸ πέμπτου καὶ δεκάτου ἔτους. ἐὰν δὲ τούτοις δόξῃ ἔτη μενάτω, ὅπη αὐτῷ φίλον· μένειν δὲ αὖ βούλονται, κατὰ τὰ αὐτὰ μενέτω πείσας. ὁ δὲ ἀπιὼν, ἐξαλειφάμενος ἔτη τὰς ἀπογραφὰς, αἵπερ αὖ αὐτῷ παρὰ τοῖς ἀρχούσι γεγράμμεναι πρότερον ἦσαν.

Νόμων ἕκτου νομοθεσίας ὀγδόου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΕΝΝΑΤΟΣ.

Α Καὶ δὴ τὰ μὲν ταῦτα, ἀκόλουθοι ταῖς ἔμπροσθεν πράξεσιν ἅπασαι οὖσαι κατὰ φύσιν γίγνοιντο ἂν τῷ τῆς διακοσμήσεως τῶν νόμων, ὧν ἕνεκα οἷον δὴ πέρι γίγνεσθαι λέγεται, τὰ μὲν ἤδη τε καὶ τὰ μεταξὺ καὶ ὅσα τούτοις ἑπεῖται· τὰ δὲ μέγιστα, οὔτε εἴρηταί πω, καθ' ὃν ἕνεκα δή τε λεγόμενον ῥηθὲν, ἵν' δὴ λαμβάνειν αὐτὸ μισείαν μή τίνων ποτὲ δικαστῶν τυγχάνειν, μετ' ἐκεῖνα αὐτὰ, ἑξῆς ταῦτα ἐρητέον. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΛΘ. Λέγεται μὲν δή που χρόνου, καὶ νομοθετῆν πάντα ὁπόσα νῦν μέλλομεν ἕξειν ὁρᾶν αὖ θ' αὑτῷ πόλει, ἵν' φαμὲν οἰκήσεσθαί τε ἄν καὶ τυγχάνειν πάσης ὀρθότητος, πρὸς ἐπιτέλεσιν αἰρετῆς· ὁ δὲ τῇ τοιαύτῃ, ὃ καὶ ἀξιοῦμεν τῆς τῶν ἄλλων μοχθηρείας τῶν μᾶλλον ἐμφύεσθαί ἵνα μὴ δέξονται ὥστε δεῖν νομοθετῆν προσαναλαμβάνοντα καὶ ἀπολύοντα ἐάσαι τοιοῦτος γίγνεται, καὶ τούτων ἀφροσύνης τε οὕνεκα καὶ γενομένων κολάσεως πεθόμενοι ἐπ' αὐτοῖς νόμοις, ὡς ἱκανοῖσιν ὄντοις εἴπομεν, ἀναγκαῖον μέν ἐστι χρόνου. ἐπεὶ δὲ οὐ καθάπερ οἱ παλαιὸν νομοθέται θεῶν παῖδας νομοθετοῦμεν γῆς ἔφασαν ὡς ὁ νῦν λόγος, αὐτοί τ' ἐκ θεῶν ὄντες ἄλλοις τε ἐκ τοιούτων γεγονόσιν ὁμοθέοις, ἀλλ' ἀνθρωποί τε καὶ ἀνδρῶπων ἀνδρόμασι νομοθετοῦμεν τανῦν, ἀνάμισον δὴ φοβεῖσθαι, μή τις ἐπίγνωται τῶν πολιτῶν ἡμῖν, ὡς κόρακας βέλος. ἐς ἀτράμμων εἰς τοσοῦτον φύσει γίγνεσθ' ἂν, ὥστε μὴ τήκεσθαι καθάπερ ἐκεῖνα τὰ ἀνδρόμασι πυρί· νόμοις οὔτοι καίτοι οὕτως ἰσχυροῖς οὖσιν, ἄτηκτοι γίγνονται. ὧν δὴ χάριν, οὐκ ἐπιχειρεῖ λέγειν μὰ Δία πρῶτον νόμον, ἱδρῶτα πέρι συλλήσεως ἅττης ἕξειν ὁρᾶν τολμᾷ. καὶ πολίτην μὲν τῶν τε θραμμένων ὀρθῶς, οὔτ' ἂν βουλοίμεθα, οὔτε ἐλπίζειν παῖδα πιθόμενόν ποτε ἂν ταύτην τὴν νόσον. οἰκέτας δὲ ἂν τούτων καὶ ξένων καὶ ξένων δούλους, πολλὰ ἂν ἐπιχειρήσειαν δικαίως, ὧν οὕνεκα μὲν μάλιστα, ὅμως δὲ καὶ ξύμπασαν τὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀθεότητα δυλακούμενος, ὁρῶ φύσιν τῶν ἱδρυσύλλων πέρι νόμου. καὶ τῶν ἄλλων παίντων τῶν τοιούτων, ὅσα δυσκατα καὶ ἀνίατα. προοίμια δὲ δὴ τούτοισι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ἁμολογηθῶσι, προρρητέον ἅπασιν ὡς βρεκύτατα. λέγει δὴ τὶς αὖ ἐκείνῳ διαλεγόμενος ἅμα καὶ παραμυθούμενος, ὃν ἐπιθυμᾷ καὶ παρακαλοῦσα μεθ' ἡμέραν τε καὶ ἐπιγέρουσα νύκτωρ, ἐπὶ τῶν ἱδρῶν ἄγει συλλῆσον τὰ δὲ. ὦ θαυμάσι· οὐκ ἀνθρώπινόν σε κακὸν οὐδὲ θεῖον κινεῖ νῦν ἐπὶ τὴν ἱδρυσυλίαν προφρέπον ἰέναι. δίχρος δὲ ἐξίστις ἐμφυόμενος ἐκ παλαιῶν καὶ ἀκαθάρτων τοῖς ἀνθρώποις ἀδικημάτων τοῦδε φθορόμενος ἀλιτηριώδης· ὃν δυλακτέα θαι χρεὼν παντὶ σθένει· τίς δ' ἔστιν δυλάκεια, μάθε. ὅταν σοι προσπίπτῃ τὶ τῶν νῦν τούτων δυσμάτων, ἴδῃ ἐπὶ τοὺς ἀφροσυλοπομπήσεις· ἴδῃ ἐπὶ θεῶν ἀποστασίων ἱδρυκότητος· ἴδῃ ἐπὶ τῶν λεγομένων ἀνοσίων ὑμῖν ἀγαθῶν ξυνουσίας· καὶ τὰ μὲν, ἄκουε, τὰ δὲ, πειρῶ λέγειν αὐτός· ἐς δεῖ τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια πάντα αἴσχρα τιμᾶν· τοὺς δὲ τῶν κακῶν ξυνουσίας φεύγειν ἀμαυρεπῆ, καὶ ἐὰν μέν σοι σρῶντι ταῦτα λωφᾷ τὸ νόσημα, ἐὰν μὴ, καὶ μᾶλλον θαύμαζον σκιρτάμενος, ἀπαλλάττου τῆς ξίου. ΚΛ. Ταῦτα ἡμῶν ἀδύνατον προοίμια τοῖς πάντα ταῦτα ἐπινοοῦσι ὅσα αἰσχρὰ ὄργια καὶ πολυθρύλητα, τῷ μὲν πειθομέ-

νῳ, τὸν νόμον, ἐὰν σιγᾷ δεῖ· τῷ δὲ ἀπειθοῦντι, μᾶλλον δὲ προοίμιον ἄλλον μᾶλλον· ὃς δ' ἂν ἡμῶν ἑκουσίων ληφθῇ, ἐὰν μὲν ἓξ δούλοις ἢ ἐλάττοσι, τῷ προσώπῳ καὶ ταῖς χειρὶ γραφεὶς πρὸ συμφορᾶς, καὶ μαστιγωθεὶς ὁπόσας ἂν δόξῃ τοῖς δικασταῖς, ἐκπορεύεσθω τῆς χώρας γυμνὸς ἐκ ἑλληβόρου· τάχα γὰρ ἂν δοὺς ταύτην πρὸ δίκης γένοιτ' ἂν βελτίων σωφρονιστής· οὐ γὰρ ἰδίᾳ κακῷ δίκῃ γίγνεται οὐδεμία γιγνομένη κατὰ νόμον. ἂν δὲ θάτερον ἀ τὸν μέγεθος πρὸς ἀξίαν ᾖ· γὰρ ἐλάττονα, ἢ μεγαλοψυχότερον ἢ πλουσιώτερον τοῦ πρὸ τοῦ δίκης γένεσθαι· πολίτης δὲ αὖτὸς ποτὲ μὲν ὢν ἐπιεικὴς καὶ ὑπὸ τῶν νόμων ἀφανισθείς· πολὺ δὲ καὶ χεῖρον ἐὰν φύσιν τοῦ πολίτου ἢ τροφὴν κλέος ἔσω· καὶ λόγος οὐ τιμος λεγόμενος, ὡς δὴ τε καὶ αἰσχρὸς εἰς ἀγορὰν ἐλθὼν ἐκκακοῦν διαπεφυγότων· δημόσια δὲ χρήματα, οὐδένδε τῶν τοιούτων τῇ πολιτείᾳ πρέπον αὖ εἴη γίγνεσθαι· οὐ δὲ λεπτοὺς αὖ τοὺς ἀεὶ καὶ ἰδίους ὄντας διακτᾶλεν κλήρους, ζημίας δίκῃ τίσεις ὅταν ἀδίκειν ἄξια δοκῇτε, χρημάτων ἐκτίνειν, αὖ ἢ τῶν τῷ κλήρου καὶ τὸ σκιδνάσασθαι τοῦ πλῆθος, μέχρι τοσούτου ζημιωθόντα· δὲ πλέον μὴ· τοῖς δὲ ἐς παῖδας ἀκεκτημένοις ἐκ τῶν ἀπογραφῶν νομοφύλακες σκοποῦντες, ἢ σαφῆς ὀργυλλόντων ἀεὶ τοῖς δικασταῖς, ὅπως αὖ τῶν κλήρων αἰρῷς μηδεὶς μηδέποτε γίγνεται δίκας τρέπεσθαι χρημάτων ζημίωσ· δὲ αὖ τις πλείονος ἄξιος εἶναι δοκῇ, ἐὰν σφᾶς μὴ πείσῃ τοῖς ἄλλοις ἐγγυᾶσθαί τε, καὶ ξωσκτίνοντες ἀπλᾶ βροῦν, δισμοῖς τε χρονίοις καὶ ἐμφανέσι καὶ τισι προπαλισμοῖς καλάζειν· ἄλλο μὲν δὲ πεντακισμυρίων εἶναι μηδέποτε μὴ δίφορον τῶν ἀμορτημάτων, μὴ δὲ πλουσίαν φυλάσσεσθαι· θάνατον δέ, ἢ δισμοῦς, ἢ τολμᾷς ἢ τινα ζημίαν ἀμέρφους ἢ σῶμα, ἢ τάσεις ἢ πειρατάσεις εἰς ἱερὰ ἐὰν τοῦ τῆς χώρας ἔρχεται, ἢ χρημάτων καθάπερ ἔμπροσθεν ἐπιμονὴ ἐκτίσεις γίγνεσθαι δίκην, πλὴν δὲ μὴ τοῦτον γίγνεσθαι· δικαστὰς δὲ ἕξειν ἀνδρῶν ἑβδομήκοντα, ὃς ἂν ἐκ δόξῃ τοῦ πρὶν νομοφύλακες τε, καὶ ἐν τῶν περιόντων αὖ χόντων ἀριστίνδην ἀπομοιρῶσθαι δικαστήριον· ἐσιόντας δὲ τοῦτον καὶ προσκλήσεις καὶ ὅσαι τοιαῦται, καὶ ὡς δεῖ γίγνεσθαι, τοῖς κατὰ νόμους δίκας ἐχρῆναι μέλειν· πλὴν διαμάρτυρα ἢ ἡμέτερον ἄρχον νομοθετεῖν· ἕως δὴ φασὶ μᾶλλον μὲν ἐν Φοῖς τε δὲ μὴν· πρὸ τούτου δὲ, κατὰ τὸ σῶμα τὸ διάκοντός τε καὶ φθόνου τος, ὁ δικαστὴς ἑξῆς ἡμῖν ἐγγύτατα κατὰ περίοδον ἱζέσθω· πάντες δὲ οἱ πολῖται ὅσοι πρὸ αὖ ἄτωσι ἕρμιλλοι, ἐπήκοοι ἕστωσαν τοῦ δικαστοῦ τῶν τοιούτων δικῶν. λέγειν δὲ οὐκ λόγον, πρῶτον μὲν ὃν διώκοντα· τὸν δὲ φθόνητα διώκοντα· μέχρι δὲ τοὺς λόγους τούτους, αὖ χρῆσθαι μὲν τὸν χεῖρα τὸν αὐκκεῖνοντα, ἰόντα εἰς πὼ τῶν λεχέων τοῦ σκέλεν ἴκαι νῶ· μὴ δὲ ἢ πρεσβύτατον, ἑξῆς ἄπαντας δεῖ διεξελθεῖν, ὅτι αὖ παρ' ἑκατὸν τῆς ἢ αὖ πλίκων ῥηθοῦ, ἢ μὴ ῥηθοῦ ἐπὶ πολῆνε δόπτου· ὁ δὲ μηδὲν πολῶν, ἀλλὰ πὼ αὐκκεῖσθαι ἀποδιδῶτω· τῶν γ' ῥηθοῦσιν ἐπισφαγιζομένους ὅσας αὖ ἐστ' κοίεια δὴ κγράμμασι, σημεῖα ἐπιβάλοντας πάντων τῶν δικαστῶν, θεῖναι ἐὰν πὼ ἑστίαν· καὶ πάλιν αὖ ἐλθόντας ὡσαύτως τε αὐκκείνοντας, διεξελθεῖν πὼ δίκλω· καὶ σημεῖα ἐπιβαλλοντας αὐ τοῖς λεχθεῖσι, καὶ ἢ ἰς σβάσαντας ἔστ', τεκμηριά τε μὴ μάρτυρας ἱκανῶς παρειλαβόντας, ἐμφανῆ ἑκάστου φθόνητα, καὶ ἔστω ὁμόσαντας πρὸ τῆς ἑστίας εἰς διώκαμεν τὸ δίκαιον καὶ ἀληθῆ κρίνειν, οὕτω τέλος ἐπιθέναι τῇ δίκῃ αὐτῇ δίκῃ. μετὰ δὲ τὸ θεοὺς, τὸ δεῖ κατὰ νόμον τῆς πολιτείας· ὃς δ' ἂν ἄπων εἰς ἀρχὴν ἀνθρώπων, ἀναλῦσαι μὲν δὲ νόμους. ἐπειρεῖσας δὲ πὼ πόλιν ὑπήκοον ποιῆ καὶ διαίως δὴ πάντ' ἔσται πράξῃ, καὶ τάσιν ἐγγύων πειρασομαι, ἔσται δὴ διανοεῖσθαι δεῖ πάντων πολεμιώτατον ὂν ὅλῃ τῇ πόλῃ· τὸν δὲ κοινωνοῦντα μὴ τῶν ζημιῶν μηδενὶ, τῶν μεγίστων δὲ μετέχοντα ἀρχῶν οὐ τῷ θάλε, λελυθότα τὸ τοῦτο αὐτὸν ἢ μὴ λελυθότα, δειλίᾳ δὲ ἐπεὶ δὲ πατεῖσθε αὐτοῦ μὴ μὲν μοῦμοι, δεῖ δὲ θάρσος ἡγεῖσθαι

ὥσαι τὴν τοιοῦτον πολίτην, κἀκεῖ. ΚΛ. Πῶς δ' αὖ; ΑΘ. Οὐ μικρὸν ὄφελος, ὦ λακυτώ ταῖς ἀρχαῖς, ἐν κείσθαι πᾶσιν ἐν ἐπιβουλεύοντα βιαίου πολιτείας μεταστάσεως ἅμα καὶ παρανόμου· δίκας τε ἔστωσαν τούτοις, οἵπερ τοῖς ἱεροσύλοις. καὶ πᾶσιν πλὴν κείσθω, ὡσαύτως αὐτοῖς γίγνεσθαι καθάπερ ἐκείνοις. πλὴν ἥφεσιν δὲ θανάτου φέρειν πλὴν ἐὰν νικῶσιν. οἱ δὲ λόγῳ παιζόντες ἀνείδη καὶ τιμωρίας παίδων μηδενὶ ξυνόπαιδες, πλὴν ἑαυτῶν πατρὸς καὶ πάππου καὶ πάντων πατέρων ἐφεξῆς ὅπλοσι θανάτου δίκην. ΚΛ. Οὐδὲν δίκαιον πλὴν αὐτῶν οὐσίαν, πλὴν ὅσον κατασκευασμάτων τῶν κλήρου παντελῶς, εἰς πλὴν αὐτῶν ἀρχαίαν ἐκ παππίθεω παρειδὰ καὶ φίλιν. εἰς δ' αὖ τῶν πολιτῶν ἰόντες τυγχάνωσι πλείους ὄντες μὴ ἐλάττονες δίκην γενόντες, κληρώσει μὲν τούτων δίκας οὓς ἂν ἀποφήνῃ πατὴρ ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρὸς ἢ μητρός. τῶν δὲ λαχόντων τὰ ὀνόματα εἰς δύο φυὰς παφθέντων, ὃν δ' ἂν ὁ θεὸς αἱρῇ, κλῆρον μόνον εἰς τὴν δίκην καταστῆσαι τὴν τῶν ἐκλειπόντων τύχην ἀμένονι. ΚΛ. Καλῶς. ΑΘ. Κοινὸς δ' ἔστω τείχους εἷς ἔστω νόμος. πᾶσι δικαστῶν τε οὓς δεῖ δικάζειν αὐτοῖς, καὶ ὁ τρόπος τῶν δικῶν, οἷς προσθέσεως αἰτίαν ἐπιφέρων τὴν εἰς δικαστήριον ἄγει. καὶ πᾶσι μονῆς ὡσαύτως τοῖς ἐκγόνοις καὶ ἰδρύσου τῆς πατρίδος εἷς ἔστω πᾶσι ταῦτα νόμος οὗτος τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, καὶ ἱδρυσάμενος, καὶ τῷ πυθέσθαι τῆς πόλεως νόμους βίᾳ ἀπολλύντι. κλίπην δὲ ἑαυτὸ μέγα ἑαυτὸ σμικρὸν κλίπητις, εἷς αὖ νόμος κείσθω, καὶ μία δίκης ἁμαρτία ξύμπασι. ὃ μὲν γὰρ κλαπὲν δὴ χρόνῳ δισταλάσιον πρῶτον ἐκτίνειν, ἐὰν ὄφλῃ τις πλὴν ἱσαύτην δίκην· καὶ ἱ καπλὴν ἔχῃ πλὴν ἄλλην οὖσαν ἀποτίνειν, ἕως δὲ τὸ κλῆρον. ἐὰν δὲ μὴ, δεδέσθαι, ἕως αὖ ἐκτίσῃ ἢ πείσῃ ἐν καταδικασάμενον. ἐὰν δ' ἄλλος ὄφλῃ κλοπῆς δημοσίᾳ δίκην, πείσας πλὴν φίλιν ἢ δ' κλέμμα ἐκτίσας δισταλῆν, ἀπαλλαττέσθω τῶν δεσμῶν. ΚΛ. Πῶς δὴ λέγομεν ὦ ξένε, μηδὲν διαφέρειν τῷ κλέπτοντι μέγα ἢ σμικρὸν ὠφελοῦντι καὶ ἰδρῶτα ἢ ὁσίων. καὶ ὅσα ἄλλα ὅτι πᾶσι κλοπὴν πᾶσαν ἀνομοιότητα ἴσχοντα. οἷς δεῖ ποικίλοις οὖσιν ἓν πάθος ἐν νομοθέτην μηδὲν ὅμοιον ζημίαις ζημιοῦντα. ΑΘ. Δεῖ σ' ὦ κλεινία. χαδόντι μὲν ὅσπερ φέρομεν αὐτὸ κρούσας αἰσχυρὸν ἀνοσιουργόν τα δὲ καὶ ἕτερον ὑπέμνησας, ὅτι τὰ πᾶσι πλὴν τῶν νόμων θέσιν, οὐδεὶ πρόπαν πώποτε γέγονεν ὀρθῶς διαπεπονημένα, ὥσγε αὐτῷ νῦν παρακεκλῆσθαι λέγειν. πῶς δ' αὖ καὶ ἔγωγε λέγομεν, οὐ κακῶς ἀπειρήσαμεν, ὅτι δούλοις ὡς ἰατρευομένοις ἔστω δούλων ἀπειρήκομεν πάντας τοὺς νῦν νομοθετουμένους. δῆ γοῦν ἐπίστασθαι δή σ' τοιοῦτόν τι. ὡς εἰ κατὰ λάβοι ποτὲ τις ἰατρὸς ὢν ἐν ταῖς ἐμπειρίαις αὖθι λόγου πλὴν ἐκτὸς ἐκλὴ μεταχειριζομένων ἐλευθέρῳ ἐλευθέρῳ νοσοῦντι διαλεγόμενον ἰατρὸν καὶ τὸ φιλοσοφεῖν ἐγγύς, χρώμενον μὲν τοῖς λόγοις, ἐξ ἀρχῆς τε ἀπόμενον τὸ νοσήματος, πᾶσι φύσεως πάσης ἐπανιόντα τῆς τῶν σωμάτων, ταχὺ καὶ σφόδρα γελάσειεν αὖ, καὶ οὐκ αὖ ἄλλους εἴπει λόγους, ἢ ὃν τοῖς πᾶσι τὰ τοιαῦτ' ἀεὶ προχείρους ὄντας τοῖς πλείοσις λεγομένοις ἰατροῖς. φαίη γὰρ αὖ, ὦ μῶρε. οὐκ ἰατροὺς ἐν νοσοῦντα, ἀλλὰ χαδὸν παιδιᾶς ὡς ἰατρόν, ἀλλ' οὐχ ὑγιῆ διόμενον γίγνεσθαι. ΚΛ. Οὐκοῦν ὦ λέγων τὰ τοιαῦτα, ὀρθῶς αὖ λέγοι. ΑΘ. Τάχ' ἂν ἐ προσδιανοῇ τόγε ὡς ὅστις πᾶσι νόμων οὕτω διεξέρχεται καθάπερ ἡμεῖς τανῦν, παιδιὰν λαβὼν τὸν πολίτασ' ἀλλ' οὐ νομοθετεῖ, ἆρ' οἶσθ' οὖ καὶ τοῦτ' αὖ πρὸς τόπου λέγειν φαίνοιτο; ΚΛ. Ἴσως. ΑΘ. Εὐτυχὲς δὴ μὲν ἐν παρὸν γένοιτο.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δή. ΑΘ. Τὸ μὴ μίαν αὐκήμιλαν εἶναι νομοθετεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς αὖ σκέψει γε νομοθέτους, πᾶσι πάσης πολιτείας πειρᾶσθαι κατιδεῖν τό, τε ἄριστον καὶ δ' ἀναγκαιότατον πίνα τόπον αὖ γιγνόμενον γίγνοιτο. ἢ δὴ ἐν ναῦ ἔχειν ἡμῖν ἐς ἔοικεν ἐ μὲν βουλόμεθα, ἐν βέλτιστον σκοπεῖν. ἐὰ δὲ βουλόμεθα δ' ἀναγκαιότατον πᾶσι νόμων· αἱρώμεθα οἷον ὑπόταδον δοκεῖ. ΚΛ. Γελοῖον ὦ ξένε προθύμεθα πλὴν αἴρεσιν καὶ ἀτεχνῶς ὥσπερ κατεχομένοις νομοθέτας ὁμοίοις γίγνοιμεθ' αὖ ὑπὸ μεγάλης τινὸς ἀνάγκης ἴσην νομοθετεῖν. ὡς οὐκέτ' ἰδὸν εἰς αὖθεν, ἡμῖν δ' ἐπεῖν ζωὴν ἔξεστι καθάπερ ἢ λιθολόγοις, ἢ καί τινος ἑτέρας ἀρχομένοις συστάσεως, παρα

φορίσασθαι χύδην. ἐξ ὧν ἐκλεξόμεθα τὰ πρόσφορα τῇ μελλούσῃ γένεσθαι συστάσει. καὶ δὴ καὶ κατὰ ῥᾳδιουργίαν ἐκλέγεσθαι. βιαίως οὖν ἡμᾶς νῦν ἔχει· μὴ τοὺς μὲν ἀναγκαίως ἀποδομεῶντας, ἀλλὰ τοὺς αὖθ' ῥᾳδίως ἔτι τὰ μὲν, παραλιθομένους, τὰ δὲ, ἐωμένους. ὥστε ὀρθῶς ἔχει, τὰ μὲν ἤδη τῶν νόμων λέγειν ὡς ἀληθῆ, τὰ δ' ὡς παραληθόμενα. ΑΘ. Γνοίη γοῦν ἂν ἡμῖν ὁ κλεινίας κατὰ φύσιν μᾶλλον ἢ σώφρων τῶν νόμων. ἴσθι γὰρ εἶναι ὃ πρὸς θεῶν δ' τοιόνδε τοῦδε νομοθετῶν. ΚΛ. Τὸ ποῖον δή. ΑΘ. Γράμματα μέν που καὶ ὠγράμμασι λόγοι, καὶ ἄλλων ἐστὶ πολλῶν ὠ τοῖς βίοις γεγραμμένοι· γράμματα δὲ καὶ τὰ τοῦ νομοθέτου καὶ λόγοι.

ΚΛ. Γὼς γὰρ οὔ. ΑΘ. Γότερον οὖν τοῖς μὲν τῶν ἄλλων συγγράμμασι ποικτῶν καὶ ὅσοι αὖθι μάχρων καὶ μιᾷ μάχρᾳ πὼ αὐτῶν εἰς μνήμην ξυμβουλὼ περὶ βίου κατέθεντο συγγράψαντες, προσέχωμεν τὸν νοῦν· τοῖς δὲ τοῦ νομοθέτου μὴ προσέχωμεν, ἢ πάντων μάλιστα. ΚΛ. Γολύγ. ΑΘ. Ἀλλὰ δῆτα οὐ χρὴ τὸν νομοθέτην μόνον τῶν γραφόντων, τοῦδε καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων ξυμβουλεύειν, διδάσκοντα διατί ἔστι, καὶ ὡς ἐπιτηδευτέον αὐτὰ τοῖς μέλλουσιν ἀνδραίμοσιν ἔσεσθαι; ΚΛ. Καὶ πῶς οὔ. ΑΘ. Ἀλλὰ αἰσχρὸν δὴ μᾶλλον ὁμάρᾳ τε ἢ τυρταίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς τοῦδε βίου τε καὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶς ἔχοντα γράψαντας. λυκούργῳ δὲ, ἕπεσθαι καὶ σόλωνι, καὶ ὅσοι δὴ νομοθέται γεγόμοσι, γράμματα ἔγραψαν. ἢ τόγε ὀρθὸν, πάντων δὴ γραμμάτων τῶν ὠ ταῖς πόλεσι, τὰ τοῦδε τοὺς νόμους γεγραμμένα φαίνεσθαι διαπρεπόμενα, μακρῷ κάλλιστά τε καὶ ἄριστα. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἢ κατ' ἐκεῖνα ξυμπίπτοντα αὐτοῖς, εἶναι καὶ τὰ γέλασα. ἕτω διανοώμεθα τοῦδε νόμων δεῖν γράφῆς γίγνεσθαι ταῖς πόλεσιν, ὡ παιδός τε καὶ μικρὸς ἄμασι, φιλούντων τὸ μὴ τῶν ἐχόντων φαίνεσθαι τὰ γεγραμμένα. ἢ κατὰ τύραννον καὶ διαυτὸν τὰ ξαυτοῦ καὶ μὴ ἀπειλήσαντα, γράψαντα ὠ τοῖχοις ἀπηλλάχθαι. σκοπῶμεν οὖν δὴ καὶ τανῦν ἡμεῖς, πότερα ταύτη πειρώμεθα λέγειν διανοηθέντες περὶ νόμων, εἴτ' οὖν δεῖ ἀμεθ' ἕτε μὴ, ἀλλ' οὖν τόγε πρόθυμον παρέχωμεν. καὶ κατὰ ταύτην πὼ ὁδὸν ἰόντες, αὖ ἄρα τι καὶ δὴ πάσχειν, πάσχωμεν. ἀγαθὸν δ' ἔσται τὸ μὴ αὖθις ἐθέλῃ γίγνεσθαι ταὐτὰ. ΚΛ. Καλῶς εἴρηκας· ποιῶμέν τι ὡς λέγεις.

ΑΘ. Δικαίως πῶς οὖν ἄρα πρῶτον ὧδε πὼ ἐπιχειρήσαμεν ἀκριβῶς, τοῦδε τῶν τε ἐθροσυλούντων καὶ κλοπῆς πάσης περὶ καὶ ἀδικημάτων ξυμπάντων. καὶ οὐδὲν χρεὼν τόν, εἰ μεταξὺ νομοθετοῦντες. τὰ μὲν, ἔθεμεν, τῶν δ' ἔτι διασκοποῦμεν περὶ. νομοθέται γὰρ γεγόμεθα, ἀλλ' οὐπω ἱκανώς πω. τάχα δ' ἴσως αὖ γενοίμεθα. ἀδὴ δὴ καὶ τοῦδε ὧν εἴρηκα ὡς εἴρηκα σκοπεῖσθαι, σκοπώμεθα. ΚΛ. Γαστά παση μὲν οὖν. ΑΘ. Γερὶ δὴ καλῶν καὶ δικαίων ξυμπάντων, πειρώμεθα καλῶς ἔχειν δ' τοιόνδε. ὅπῃ πῃ τε ὁμολογοῦμεν ταῦτ, καὶ ὅπῃ διαφερόμεθα ἡμεῖς τε ἡμῖν αὐτοῖς. ἃ δὴ φαῖμεν αὖ προθυμεῖσθαί γε ἐμὲ μᾶλλον ἄλλο διαφέρειν τῶν πολλῶν, εἰ πολλοῖτε αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς αὖ.

ΚΛ. Τὰς ποίας δ' δὴ διαφορὰς ἡμῶν αὐτοὺς λέγεις. ΑΘ. Ἐτὼ πειράσομαι φράζειν. Γερὶ δικαίου πῶς ὅλως καὶ τῶν δικαίων αὖ ῥώπων τε καὶ πραγμάτων καὶ πράξεων, πάντες πως ξυνομολογοῦμεν πάντα εἶναι ταῦτα καλά. ὥστε οὐ δ' ἔστις διϊσχυρίζοιτ' εἶναι τοὺς δικαίους αὖ ῥώπους, αὖ καὶ τυγχάνουσιν ὄντες αὖ χροὶ τὰ σώματα, κατ' αὐτόγε τὸ δικαιότατον ἦθος, ταύτη παγκάλους εἶναι, οὐδὲν οὐδενὸς αὖ λείτου οὕτω, πολυμελῶς δόξει λέγειν, οὔκουν ὀρθῶς; ΚΛ. Ἴσως. ΑΘ. Ἴδωμεν δὴ ὡς ἐ πάντ' ἔστι καλὰ ὅσα δικαιοσύνης ἔχεται τῶν πάντων ζώκαὶ πα θήματα ἡμῖν ἔστι, οὐδὲν τοῖς ποιήμασιν ἴσα. ΚΛ. Τὶ οὖν δή. ΑΘ. Γόσμα μὲν, ὅ τῷ αὖ ᾖ δίκαιον, οὐδὲν ὅσον τῷ αὖ τῷ δικαίου κοινωνῇ, κατὰ τοσοῦτον καὶ τῷ καλῷ μετέχον ἔστι. ΚΛ. Τίμιον. ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ πάθος ὅτῳ αὖ δικαίου κοινωνῇ, κατὰ τοσοῦτον γίγνεται καλὸν ὁμολογούμενον, οὐκ αὖ διαφωνοῦντα παρέχει τὸν λόγον. ΚΛ. Ἀληθῆ. ΑΘ. Ἐαὶ δίκαιον μὲν ὁμολογοῦμεν αἰσχρὸν δὲ εἶναι πάθος, διαφωνήσει τό, τε δίκαιον καὶ τὸ καλὸν,

λὸν, λειχρόπον τῶν δικαίων αἰσχίστων εἶναι. ΚΛ. Γῶς τοῦτ' ἔρηκας'. ΑΘ. Οὐδὲν χαλεπὸν ἐνοεῖν· οἱ γὰρ ὀλίγα πράττοντες ἡμῖν νόμοι, πάντων σμικρότατα παραγγέλλουσι δέξασθαι τοῖς νεῶν λεγομένοις. ΚΛ. Γοίοις. ΑΘ. Τὸν ἱδρύσαντόν που, ἐτίθεμεν δικαίως ἀπαθανάτιζειν. καὶ ἦν δὴ καμάτων τὸ μὲν λέμβου. τὴ μέλλοντες δὴ νόμους τοιαῦτα τιθέναι πόλλα, ἐπίσχομεν ἰδόντες, ὡς ταῦτα ἔστι μὲν ἄπειρα πλήθει τε καὶ μεγέθει· δικαιότατα δὲ πάντων πλημμέλειαι καὶ ξυμπάντων αἴσχιστα. μῶν οὐχ οὕτως ἡμῖν τά τε δίκαια καὶ τὰ καλὰ, τὸ μὲν, ὡς ταυτὰ ξύμπαντα· τὸ δὲ, ὡς ἑαυτῶν τὰ φανῆται; ΚΛ. Κινδυνεύει. ΑΘ. Τοῖς μὲν τοίναν πολλοῖς, οὕτω τοῦδε τὰ τοιαῦτα ἀσυμφώνως τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια διῤῥημμένα προσαγορεύεται. ΚΛ. Φαίνεται γοῦν ὧδέ πῃ. ΑΘ. Τὸ δίναν ἡμέτερον ἦν κλεινία πάλιν ἴδωμεν, πῶς αὖ τοῦδε αὐτὰ ταῦτα ἔχει τῆς συμφωνίας. ΚΛ. Γοίας δὴ πρὸς ποίαν. ΑΘ. Ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις εἴρεται διαῤῥήδην ἐμὲ ἀρηκόαι. ΚΛ. Γῶς. ΑΘ. Εἰ μὴ ὧν μὰ πρότερον, ἀλλὰ νῦν ὡς λέγοντά με τίθετε. ΚΛ. Τὸ ποῖον· ΑΘ. Ὡς οἰκισταὶ πάντες, ἐς πάντα εἰσὶν ἄκυροι καὶ οἱ. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, ἀνάγκη που τοὐτῳ ξυμπίπτειν ἡνίκ' ἂν ἐξῆς λόγον. ΚΛ. Τίνα λέγεις· ΑΘ. Ὡς ὁ μὲν ἀδικὸς τῳ κακὸς, ὁ δὲ κακὸς ἄκων δυσεύρετος· ἀκουσίας δὲ ἑκούσιον οὐκ ἔχει πρᾴπεσθαί ποτε λόγον· ἄκων οὖν ἐκεῖνο φαίνοιτ' ἂν ἀδικῶν ὁ ἀδικῶν, τῷ σὺν ἀδικίαν ἀκούσιον τι θεμένῳ. καὶ δὴ καὶ νῦν ὁμολογητέον ἐμοί· ξύμφημι γὰρ ἄκοντας ἀδικεῖν πάντας', εἰ καί τις φιλονεικήσας, ἢ φιλοτιμήσας οὕτως, ἄκοντας μὲν ἀλίσκους εἶναί φησιν, ἀδικεῖν μὲν ἑκόντας· πολλοὺς· ὀγὲ μὲς λόγος ἐκεῖνος, ἀλλ' οὐχ οὗτος· τίνα οὖν αὖ χρόπον ἔτ' ἂν γε ξυμφωνοίμεν ἂν τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις, εἰ μὴ καὶ νῦν ἐγὼ κλεινία καὶ μέγιλλε ἑρωτῶντε, εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχοντά ἐστιν ὧδ ἔχειν, τί συμβαλλόμενοι ἡμῖν τοῦδε τῆς νομοθεσίας τῇ τῶν μακεντῶν πόλει. πότερον νομοθετεῖν, ἢ μή. ΚΛ. Γῶς γὰρ οὔ, φήσω. ΑΘ. Διορισεῖς οὖν αὐτοῖς ἀκούσιά τε καὶ ἑκούσια ἀδικήματα· καὶ τῶν μὲν ἑκουσίων ἁμαρτημάτων τὰ καὶ ἀδικημάτων, μείζους τὰς ζημίας θήσομεν· τῶν δ' ἐλάττους, ἢ πάντων ᾗ ἔστιν ὡς οὐκ ὄντων ἀδικημάτων ὅταν παρακαινούσιον. ΚΛ. Ὀρθῶς μέ τοι λέγεις ὦ ξένε· καὶ ταῦτας δὴ τὰ χρησόμεθα τοῖς νεῶν λεγομένοις. ΑΘ. Καλῶς ἔρου· πρῶτον μὲν τοίναν αὐτοῖς τόδε χρησόμεθα. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ἀναμνησθῶμεν ὡς ἔμπροσθεν ναῦν δὴ καλῶς ἐλέγομεν, ὅτι τοῦδε τὰ δίκαια εἴη παμπόλλης ἡμῶν παρακελεύσεως καὶ ἀσυμφωνίας· ἆρα ἢ λαβόντες, πάλιν ὁρῶμεν ἡμᾶς αὐτούς. ἆρ' οὖν τοῦδε τοῦ λόγου ἀπορίαν οὔτ' ἂν ἀπορήσαντες, οὔτε διορισάμενοι τί ποτ' ἔστι ταῦτα ἀλλήλων διαφέροντα ἃ δὴ φαμὲν τὰς πόλεις τὰς τοὺ νομοθετοῦντος πάντων τῶν πώποτε γεγονότων ὡς δύο εἴδη τῶν ἀδικημάτων ὄντα, τὰ μὲν, ἑκούσια, τὰ δὲ, ἀκούσια, ταύτη καὶ νομοθετεῖται. ὁ δὲ παρ' ἡμῶν νεὼς δὴ ῥηθεὶς λόγος ὥσπερ παρὰ θεοῦ λειχθείς, ὅσου ἂν μένον ἐπῶν, ἀπαλλάξεται. λοιὸς δὲ δοκεῖ λόγον ὡς ὀρθῶς εἴρηκε, καὶ τανομοθετήσει τινὰ χρόπον; οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ἀνάγκη πῶς ταῦτα ἔμπροσθεν τὸ νομοθετεῖν δηλῶσαι, δύο τὸ ὄντα, καὶ πῶ διαφορᾳ ἄλλα λω. ἵνα ὅταν ἑκατέρῳ τὶς πῶ δίκλω ἐπιβῇ, πᾶς ἐπακολουθῇ τοῖς λεγομένοις. καὶ δυνατὸς ἦ τό, τε πρεπόντως τεθεὸ, ἀμηχάνη κεῖναι καὶ τὸ, μή. ΚΛ. καλῶς ἡμῖν φαίνῃ λέγειν ὦ ξένε. δύοιν γοῦν θατέρουν ἡμᾶς χρεὼν ἢ μὲν λέγειν ὡς πάντα ἀκούσια τὰ ἀδικήματα, ἢ ταῦτ' ὡς ὀρθῶς εἴρηται, πρῶτον διορίσαντας δηλῶσαι. τούτοιν τοίναν δοῖν δὲ μὲν, οὐκ αἰσχρὸν ἐμοὶ πάντως που γίγνεσθαι· τὸ γε δὴ μὲ λέγειν οὕτως οἷόμενον ἔχειν τἀληθές. οὐ γὰρ αὖ νόμιμον οὐ δ' ὅσιον αὖ ἔπ· καὶ τὰ τίνα δὲ ζόπον ἐστὸν δύο, εἰμὶ τῷ τε ἀκουσίῳ καὶ τῷ ἑκουσίῳ διαφέρειν θατέρουν· ἀλλὰ ἄλλῳ γινὶ δή ποτε πειρατέον ἀμωσγέ πως δηλοῦν. ΚΛ. Γαντά παισι μὲν οὖν ὦ ξένε, τοῦτό γε οὐκ εἰόν τε ἄλλως πως ἡμᾶς διανοηθῆναι. ΑΘ. Ταῦτα ἔστω· φοβοῦμαι δὴ, βλάβαι μὲν ὡς ἔοικεν ἀλλήλων τῶν πολιτῶν οἱ τοῖς κοινωνίαις τε καὶ ὁμιλίαις πολλαὶ γίγνον-

ται. καὶ τόγε ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον ὠὐτοῖς, ἄφρονός ἐστι. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Μὴ δῆτα τοὺς βλάβας ποιοῦντας ἀδίκους ἡγεῖσθαι, οὕτως ὥστε καὶ τοὺς ἀδίκως αὐτοὺς τούτου γίγνεσθαι δικαστάς· τοὺς μὲν ἑκουσίους δή, τοὺς δὲ ἀκουσίους. Σμικρὰ γὰρ ἀκουσίοις τῶν πάντων, οὔτ' ἀριθμοῖς οὔτε μεγέθεσιν, ἐλάττους εἰσὶ τῶν ἑκουσίων. σκοπεῖσθε δὲ ἔτί τι λέγω λέγων ἃ μέλλω λέγειν, ἢ τοῦ μηδὲν προπαράπαν. οὐ γάρ φημι ἔγωγε ὠφελεῖσθαι καὶ μέγιστα ἔστιν ἃ τινάς τις πημαίνει ξυλόμενος, ἀλλ' ἄκων ἀδικεῖν μὲν, ἄκοντα μέν· καὶ ταύτη μὲν δὴ νομοθετήσω ἔγωγε, ὡς ἀκούσιον ἀδίκημα νομοθετῶν· ἀλλ' οὐδὲ ἀδικίαν τοῦ παραπαν φήσω πώ ποτε ταύτην ἐλάττω. οὔτε αὖ μείζω, οὔτε αὖ ἐλάττων τί γίγνεται· πολλάκις δὲ ὠφέλειαν οὐκ ὀρθὴν γενομένην, ἢν τῆς ὠφελείας αἴτιον ἀδικεῖν φύσομεν, ἐὰν ἴῃ ἐμὲ νικᾶν. χρὴ δὲ γε, ὦ φίλοι, οὔτ' αὖτίς τῳ λίσσοί τε τῶν ὄντων, οὔτ' ἐὰ βούλεται τοῦτον ἀφαιρεῖται, δίκαιον ἀπλῶς ἢ ἄδικον· χρὴ δ' ὁτιοῦτον οὕτω λέγειν. ἀλλ' ἐὰν ἄθεοι καὶ δικαίῳ τρόπῳ χρώμενός τις ὠφελῇ τινά τι καὶ βλάπτῃ, τὸ τοῦ ἄθεος τῷ νομοθέτῃ δικαίου, καὶ πρὸς δύο ταῦτα δὴ βλεπτέον, πρός τε ἀδικίαν καὶ βλάβας· καὶ ὁ μὲν βλαβεὶς, ὑγιὴς τοῖς νόμοις εἰς τὸ δυνατὸν ποιητέον. τό, τε ἀπολόμενον σώζοντα καὶ τὸ πεσὸν ὑπόπου πάλιν ὀρθοῦντα. καὶ δ' θανατοῦσθαι ἢ τρωθεὶς, ὑγιὴς· ὁ δὲ ἀποίνοις ἱλασθεὶς τοῖς σῴζουσι πάσχουσι ἐκάστας τῶν βλάψεων ἐκ διαφορᾶς εἰς φιλίαν πειρατέον ἀεὶ καθιστάναι τοῖς νόμοις. ΚΛ. Καλῶς ταῦτά γε. τὰς δίνας ἀλίσκους αὖ βλάβας καὶ κόρδακι, ἑαυτὸς ἀδικῶν ἵνα κόρδακα παύσειν ποιῇ, δύνασθον ὁπόσα μὲν ἰατὰ ὡς ῥᾴστων ὁ ψυχῇ νόσων, ἰᾶσθαι. ὁ δὲ τῆς ἰάσεως ἡμῖν τῆς ἀδικίας, τῇδε ῥητέον χρὴ φάναι. ΚΛ. Πῇ. ΑΘ. Ὅπως ὅτι τις αὖ ἀδικήσῃ μέγα ἢ σμικρὸν, ὁνόμως αὐτὸν διαθέῃ, καὶ ἀκουσίως τοπαράπαν, ὡς αὖθις ὁ βιασθεὶς ἢ μηδέποτε ἐκόντα βλαπτῆσαι ποιεῖν, ἢ διαφθόντος ἧττον πολύ, πρὸς τῇ τῆς βλάβης ἐκτίσει· ταῦτα ἔστ' ὀργῆς, ἢ λόγοις, ἢ μεθ' ἡδονῶν, ἢ λυπῶν, ἢ ζημιῶν, ἢ ἀζημιῶν, καὶ χρημάτων ζημίαις, ἢ καὶ σίδηρον, ἢ καὶ τοπαράπαν φ τινι τρόπῳ ποιήσῃς, μισῆσαι μὲν πὼ ἀδικίαν, σέβεσθαι δὲ μὴ μισεῖν πὼ τὸ δικαίου φύσει, αὖθ' ἕξει σοι ὀρθῶς τῶν κρειττόνων νόμων. ὃν δ' αὖ ἀπάτῃς εἰς ταῦτα ἔρχεσθαι ἀθετεῖν νομοθέτης, δίκην τοῦτοισι καὶ νόμον θήσει ἵνα. γιγνώσκων που τοῖς τοιούτοις πᾶσιν, ὡς οὔτε αὐτοῖς ἔτι ζῆν ἄμεινον, τούς τε ἄλλους αὖ διαφθεῖρειν ὠφελοῦσι κακῶς ποιοῦντες τὸν βίον· παράδειγμα μὲν τὸ μὴ ἀδικεῖν τοῖς ἄλλοις γενόμενοι. ποιοῦντες δὲ αὐτοῖσιν κακῶν ὄφελος πὼ πόλει. οὕτω μὲν δὴ τῶν τοιούτων τῷδε νομοθέτῃ κολαστὴν τῶν ἁμαρτημάτων θανάτου ἀνάγκη νέμειν· ἄλλως δὲ, οὐδαμῶς. ΚΛ. Ἔοικα μέν πως λέγεσθαι τὰ παρὰ σοῦ, καὶ μάλα μετρίως. ἄκουε δ' αὖ ἔτι σφέτερον ἀκούσιμον ταῦτα ῥηθόντα, ὁ τῆς ἀδικίας τε καὶ βλάβης διάφορον, καὶ δ' τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ὡς οὐ ῥᾴδιος διαπεπείκασται. ΑΘ. Πειρατέον τοίνυν ὡς καλλίστ' ὀρθῶς καὶ λέγειν· δῆλον γὰρ ὅτι δεῖ γε τῷδε ψυχῆς καὶ λέγεσθαι πρὸς ἄλλήλους καὶ ἀκούειν τε· ὡς οὐ μὲν οὐ αὐτῇ τῆς φύσεως, εἴτ' τι πάθος, εἴτ' τι μόρος ὂν ὁ θυμὸς, δύσεις καὶ δύσμαχον κτῆμα ἐμπίπτουσι, ἀλογίστως εἴκα πολλὰ ἀνακρίπει. ΚΛ. Πῶς δ' οὔ. ΑΘ. Καὶ μὲν ἡδονῶν, οὐταν τῷ θυμῷ προσαγορεύωμεν. ἰσχυρότατα δὲ αὐτῷ φαμὲν ῥώμης, διαστεύουσαν, πειθοῦς μέτα ἀπάτης βιαίου, πράττειν, ὅπῃπερ αὖ αὐτῆς κωλύσεως ἐθελήσῃ. ΚΛ. Καὶ μάλα. ΑΘ. Τρίτον μὴν ἄγνοιαν λέγων αἴτιος τῶν ἁμαρτημάτων αἰτίαν, οὐκ αὖ φθόνον δ' ἐχθὲ μὲν διελόμενος αὖθ' ὁνομοθέτης αὖ ἑκατέρων ἕκα· ὁ μὲν ἀπλοῦν αὐτὸ, κούφων ἁμαρτημάτων αἴτιον ὑγούμενος· ὁ δὲ διπλοῦν, ὅταν ἀμαθίᾳ τις μὴ μόνον ἀγνοίᾳ ξυνόμενος, ἀλλὰ καὶ δόξῃ σοφίας· ὡς ἐοίκοις παντελῶς τῷδε μάλα μῶς ἔδε. μέτα μὲν ἐχθὲς καὶ ῥώμης ἐπομένης, μεγάλων καὶ ἀμούσων ἁμαρτημάτων λυθὲς αἴτια τὰ ἐκαῦτα· καθυπείασα δὲ ἐπομένης, παίδων τε ἁμαρτήματα, καὶ πρεσβυτέρων γιγνόμενα, θήσει μὲν ἁμαρτήματα. καὶ ὡς ἁμαρτάνουσι, νόμους τάξει πρακτέους γε μὲν πάντων, καὶ συγγνώμας πολλοῖσιν ἐχομένους. ΚΛ. Εἰκό-

ται

τα λέγεις. ΑΘ. Ἡδονῆς μὲν γοῦν καὶ ἐπιθυμίας καὶ λύπης καὶ φόβου λέγομεν ἅπαντες, ὡς ὁ μὲν, κρείττων ἡμῶν, ὁ δὲ, ἥττων ἐστί· καὶ ἔχει ταύτῃ. ΚΛ. Γιγνόμενοι μὲν οὖν. ΑΘ. Λέγωμεν δή γε ὡς ὁ μὲν ἡμῶν κρείττων· ὁ δὲ ἥττων, ὧν δ' ἠκούσαμεν πάντοτε. ΚΛ. Ἀληθέστατα. ΑΘ. Ταῦτα δέ γε προσῆκεν ταῦτα φαμὲν ἐς τὸν αὐτῆς βούλησιν ἐπισταμένου ἔκαστον εἰς τἀναντία πολλάκις ἄμα. ΚΛ. Γιγνόμενα μὲν οὖν. ΑΘ. Νῦν δήσοι τότε δίκαιον καὶ ἄδικον ὅτι ἐγὼ λέγω, σαφῶς αὖ διορισαίμην οὐδὲν ποικίλλων. τὸν γὰρ τῷ θυμοῦ καὶ φόβου καὶ ἡδονῆς καὶ λύπης, καὶ φθόνου καὶ ἐπιθυμιῶν ὑφ' ἡμῶν ψυχῇ τυραννίδα ἐπὶ τέτταρα κλάπτῃ καὶ ἐπὶ μὴ, πάντως ἀδικίαν προσαγορεύω. τὸν δὲ τοῦ ἀρίστου δόξαι ὅπη ποτ' αὖ ἔσεσθαι τούτων ἡγήσονται πόλεις εἴτε ἰδιῶται ἕνεκα αὖτη κρατοῦσα ὑφ' ψυχῇ διακοσμῇ πάντα σώφρονα, καὶ σφάλλεταί τι, δίκαιον μὲν εἶναι φατέον τὸ ταύτη πραχθέν. καὶ ἐπὶ τῆς τοιαύτης αὖ ἀρχῆς γιγνόμενον ὑπήκοον ἑκάστων. καὶ ἐὰν ἐν ἅπασι ἀνθρώποις ἔνι αἴσιον. δοξάζεσθαι δὲ ὑπὸ πολλῶν, ἀκούσιον ἀδικίαν εἶναι, τὸν τοιαύτην βλάβην. ἡμῖν δὲ, οὐκ ἔστι ταῦτα ὀνομάτων πέρι, δύσεις λόγος· ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ἁμαρτανομένων τελέως ἐάν τις ἀδικῇ γιγνόμενα, ταῦτα εἰς μνήμην πρῶτον ἴσμεν μᾶλλον ἀσκληπτέον. λύπης μὲν οὖν καὶ θυμὸν καὶ φόβον ἐπονομάζομεν, εὖ ἔχειν ἡμῖν δοκεῖ. ΚΛ. Ναὶ μὰ οὖν. ΑΘ. Ἡδονῆς δ' αὖ καὶ ἐπιθυμιῶν, πλοῦτον· ἐλπίδων δὲ καὶ δόξης τῆς ἀληθοῦς τοῦτο ἂν ἄριστον ἔφοιτο, τέταρτον ἕτερον. τούτου δὲ αὖ τὸ τέταρτον δίχα τμηθέντος, πέντε εἴδη γίγνοιτ' ἂν ταῦτα φαμὲν, οἷς νόμους διαφθείροντας ἀλλήλων, πῶς ἄν τις θείη, εὐ δυοῖν γένοιτ'. ΚΛ. Τίσι τούτοις. ΑΘ. Τὸ μὲν ἅμα βιαίων καὶ ξυμφώνων πράξεων πραττόμενον ἑκάστοτε· τὸ δὲ, μετὰ συστάσεως καὶ ἀπάτης λαθραίως γιγνόμενον. ἔστι δ' ὅτε καὶ διὰμφοῖν τούτοιν πραχθέν. ᾧ δὴ καὶ νόμοι φαίνονται γίγνοιντο αὖ, ἃ τὸ προσῆκον μόριον ἔχοιεν. ΚΛ. Εἰκὸς γοῦν. ΑΘ. Ἴωμεν δὴ τὰ μετὰ ταῦτα ἑπόμενοι ὁπόθεν ὀρθότατα μάλιστα πορευόμενοι τὸν δίκην τῶν νόμων. ἓν δὲ ἡμῖν κείσθω, τοῦτό τε τῶν συλλόντων ὅτι μέγιστον τοὺς θεοὺς καὶ τὰ τοῦτ' ἐστὶ τῶν προσόντων. ἕτερον δὲ τῶν τοὺς νόμους διαφθειρόντων ἐὰν τις λύσει τῆς παρούσης πολιτείας. τούτων δήπου αὖ ἴσως πράξει τι μακρὰς, ἢ νόσους ἢ γῆρας ὑποδεχόμενος ξυνιόντας, ἢ παιδείᾳ χρώμενος, οὐδέν πω τῶν τοιούτων διαφθορῶν, ὧν αὖ γίγνεται φανερὸν τοῖς ἐκλειχθεῖσιν ἑκάστοτε διηκριβωμένοις, οὐκ ἀφθόρους τοῦ σώσαντος, ἢ τοῦ σκιαπτομένου ὑποδὺς τοῦ ποιήσαντος, κεἰδὼς δ' οὔ πω διατρίβει σπαραττόμενον. τὸν μὲν βλάβιον ὧν αὖ τις κατὰ λάθρᾳ, πάντως ἀπολλῦσι ἀποτίνοντα· τῶν δὲ ἄλλων δικαιωμάτων ἀφείσθω. πολλοὶ αὖ ἄρα τινὰ ἀποκτείναντες, μὴ καθαρῶς ἢ τὰς χεῖρας φόνου, οὕτω δ' εἰς ἄλλην χώραν καὶ τόπον ἀπελθόντες, οἰκοῦσι τὸν οἰκαδὲ ἐκδημίαν. πρότερον δὲ ἐλθὸν τὸ χρόνου ὃν νόμος ὥρισεν. ἢ καὶ πάσης ἐπιβὰς τῆς οἰκείας χώρας, ἀδημοσίᾳ δημοσίᾳ λαβὸς ἐκτὸς τῶν νομοφυλάκων δύο οἰκαδοῦς, οὕτως ἀπαλλαττέσθω τῶν δεσμῶν. φόνου δὴ καθάπερ ἠρξάμεθα, πειράσθω δὴ τέλους παντὸς ἕλους, πρὸς φόνου θεῖναι τοὺς νόμους. καὶ πρῶτον μὲν τὰ βίαια καὶ ἀκούσια λέγωμεν, ἅλις αὐτῶν καὶ ἄθλοις δὴ μεσίοις ἄκων εἴτε παραχρῆμα, εἴτε καὶ ὑστέροις χρόνοις ἐκ τῶν πλησίων ἀποκτείνῃ τινα φίλον, ἢ κατὰ πόλεμον ὡσαύτως, ἢ κατὰ μελέτην πρὸς πόλεμον, φυσιμελέων ἄσκησιν τῶν ἀρχόντων φιλοῖς σώμασιν, ἢ μετά τινων ὅπλων ἀχρημοσυνῶν πρὸς πόλεμον πρᾶξιν καθαρῶς, κατὰ νόμον ἐκ φίλων κομιζόντα τοῦτο τῶν νόμον, ἴσω καθαρὸς, ἀζῶν δὲ πέρι πάντων, αὖ ὁ θηρεύμενος ὑπ' αὐτῶν ἀκόντων πέλεται, καθαρὸς ἔστω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ αὐτόχειρ μὲν, ἄκων δὲ ἀποκτείνῃ τις ἕτερος ἕτερον, εἴτε τῷ ἑαυτοῦ σώματι φίλῳ, εἴτε ὀργάνῳ, ἢ βέλει, ἢ πόματος

ἢ ὁπόσου δόσει, ἢ πυρὸς, ἢ χειμῶνος προσβολῇ, ἢ στρώσει πολύματος αὐτῷ τῷ ἑαυτοῦ σώματι, ἢ λίθοις ὁρῶν σωμάτων, πάντως ἔστω μὴ ὡς ἀντόχειρ. λίκμασι δὲ πνεύμασι· ἐὰν μὴ λοῦλον κτείνῃ, νομίζων τὸν ἑαυτοῦ διεργάσθαι, τὸν τὸ τελευτήσαντος δικαίου ἀβλαβῆ παρεχέτω καὶ ἀζήμιον. ἢ λίκμασιν εἰς πλὴν ἀξίας τοῦ τελευτήσαντος ὑπαρχόντων διπλῆν· τῆς δὲ ἀξίας, οἱ δικασταὶ διάγνωσιν ποιείσθωσαν· καθαρμοῖς δὲ χρησάσθω μείζοσί τε καὶ πλείοσι τῶν ὧδε τὰ ἄβλα ἀποκτεναύτων. τούτων δ' ἔξεστι τοῖς ἐθέλουσι κυρίοις, οὓς ἂν ὁ δικαστὴς αἱρῇ. ἐὰν δὲ αὐτὸ τοῦτο λοῦλον, καθαρόμενος ἀπαλλαττέσθω τοῦ φόνου κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις ἑλεύθερον ἄκων ἀποκτείνῃ, τοὺς μὲν καθαρμοὺς τοὺς αὐτοὺς καθαρθήτω τῷ ἐν λοῦλον ἀποκτείναντι. παιδαλοῦν δέ τινα τῶν ἀρχαίων μύθων λεγόμενον, μὴ ἀναμαζέτω. λέγεται δὲ ὡς ὁ δυνατώτατος τῶν αὖ τότε διαίτως οὐ ἑλεύθερος φρονήματος βαθυτάτης, θυμοῦται τε τῷ σφάσαντι πατρὸς ὢν καὶ φόβου καὶ λήματος ἅμα ὀξέως πλὴν δίκαιον πάθημα αὐτὸς πεπονθὼς ὀργῶν τε ἐν ἑαυτοῦ φρενὶ καὶ τοῖς ἥκουσι τῆς ἑαυτοῦ συμφορᾶς αἰσχύνῃ φόμενον, δεινὰ αἴνει, καὶ τὰ ἐκ τῆς κατὰ νόμον παίσαντα ἐν σφάσαντα. μνήμῃ ξύμμαχον ἔχων αὐτόν τε καὶ τὰς πράξεις αὐτοῦ. διὸ δὴ χρεὼν ἔστιν αὖ πᾶσιν ἐλεύθεροι τῷ παθόντι ἐν σφάσαντα τὰς ὥρας πάσας τοῦ ἑαυτοῦ, καὶ δρῆμοῦσαι πάντας τοὺς οἰκείους τόπους ξυμπάσης τῆς πατρίδος. ἐὰν δὲ ξένος ὁ τελευτήσας ᾖ, καὶ τῆς τοῦ ξένου χώρας ἀρχέσθω τοὺς αὐτοὺς χρόνους. τούτῳ δὴ τῷ νόμῳ, ἐὰν μὲν ἑκὼν πέθηται τις, ὁ τοῦ τελευτήσαντος γένει ἐγγυάτατος ἐπίτροπος ὢν τούτων πάντων γενομένων, ἐχέτω συγχώρησιν τοῦ, καὶ ἄπειν πρὸς αὐτὸν ἀρίνεσθαι, μήτε ἱερὸς αὖ ἔτι πάσχων. ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ, καὶ πρῶτον μὲν ἀνόσιος ἂν ᾖ, εἰς τὰ ἱερὰ βλαμῆ πορεύεσθαι καὶ θύειν, ἔτι δὲ τοὺς χρόνους μὴ ἐθέλοι πληροῦν, ἀπροφασίστους τοὺς ἀριθμοὺς, ὁ τοῦ τελευτήσαντος γένει ἐγγυάτατος, ἐπιξέτω μὲν φόνου τῷ κτείναντι. δίκαι δὲ πάντα ἔστω τὰ μιαιφόνια τῷ ὄφλοντι. ἐὰν δ' ὁ προσήκων ἐγγυάτατα μὴ ἐπιξῇ τῷ παθήματι, ἀπὸ μίας μοίρας εἰς αὖθις περιελαυθὴς, τοῦ παθόντος προσφιλοτιμείσθω πλὴν πάθην, ὁ βουλόμενος ἐπιξελθὼν τούτῳ, δίκην τίτ ἔτω ἀποφύγοντι τῆς αὐτοῦ παιδὸς αἰσχυνέσθω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ ξένος, ἄκων ξένου κτείνῃ τῶν αὖ τῇ πόλει, ἐπιξέτω μὲν ὁ βουλόμενος ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις. μήτοπος δ' ὢν, ἀπωσαστισάτω. ξένος δὲ αὖ ἢ παντάπασι, πρὸς τῷ καθαρμῷ ἑαυτὸ ξένον, ἑαυτὸ μάθιμον, ἑαυτὸ ἀστὸν κτείνῃ, τὸν ἴσον ἅπαντα, τῆς χώρας ἀρχέσθω τῆς τῶν νόμων τῶνδε κυρίας. ἐὰν δ' ἔλλῃ παρανόμως, ἀνομοφύλακες θανάτῳ ζημιούντων αὐτὸν, καὶ ἐὰν ἴχνη αὐσίαν τινὰ, τῷ τοῦ παθόντος ἐγγυάτατα γένει, παραδιδόντων. ἐὰν δ' ἄκων ἔλθοι, αὖ μὴ κατὰ θάλατταν ἐκπίπτῃ πρὸς πλὴν χώραν, σπλωπάμενος ὑπὸ θαλάττῃ τέγτων τοὺς πόλας, πλοῦν ἐπιφυλαττέτω. κατὰ γῆν δὲ αὖ ἴσα ὑπόλυνον ἀχθῇ, ἡ πρώτη προστυχοῦσα ἀρχὴ τῶν ὑπὸ τῇ πόλει, λύσασα εἰς πλὴν ὑποδρεῖαν ἐκπεμπέτω ἄσυλον. ἐὰν δ' ἀκὼν ἀκὼν ἔλθοι, ἀνὴρ τὸν τοιοῦτον ἀνὴρ ἐλεύθερον, θυμῷ δὲ ἢ πεπραγμένον ἐκ προνοίας, δίκῃ δεῖ πρῶτον δ' τοιοῦτο διαλαβεῖν. θυμῷ γὰρ δὴ πέπραχται καὶ ὃς, ὅσοι αὖ ὑβρίσφνες μὲν καὶ ἀπροσδοκήτως ἢ ἀποκτεῖναι, πλημμελές ἔλυνι δοκοῦντο διαφθείρωσί τινα παραχρῆμα τῆς ὁρμῆς γενομένης, μεταμέλειά τε αὖθις τοῦ πεπραγμένου γίγνεται. θυμῷ δὲ, καὶ ὅσοι προπλημμελεῖς λόγοις, ἢ καὶ ἀτίμοις ὄργοις, μεταδιώκοντες πλὴν ἁμαρτείαν, ὕστερον ἀποκτείνωσί τινα βουληθέντες κτεῖναι καὶ ὁ πεπραγμένον αὖθις ἀμεταμέλητον γίγνεται. δίκαιοι μὲν δὴ τοὺς φόνους ὡς ἔοικε δικάζειν. καὶ σχεδὸν ἀμφοτέρους θυμῷ γεγονότας. μεταξὺ δή που θῶμεν ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου, δικαιότατ' αὖ λειπόμενοι. οὐ μὴν ἀλλ' ἀκὼν ἔοικεν ὁ μὲν ἐν θυμὸν φυλάττων καὶ οὐκ ἐκ θῦ παραχρῆμα ὑβρίσφνες, ἀλλὰ μετὰ ἐπιβουλῆς ὕστερον χρόνῳ τιμωρούμενος, ἑκουσίως ἔοικεν.

ὁ δὲ

ὁ δὲ ἀταμιεύτους ταῖς ὀργαῖς καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα λύθης χρώμενος ἀπροβουλεύτως, ὅμοιος μὲν ἀκουσίῳ. ἔστι δὲ οὐ δοῦλος αὖ πανταπασιν ἀκούσιος, ἀλλ' εἰκὼν ἀκουσίου. διὸ χαλεπὸν διορίζειν οἱ τῷ θυμῷ πραχθέντες φόνοι, τὸ τοῦτον ἑκουσίους αὐτοὺς ἢ εἶναι ὡς ἀκουσίους νομοθετητέον. βέλτιον μὲν καὶ ἀληθέστερον, εἰς εἰκότα μὲν ἄμφω θεῖναι. τιμᾶν δὲ αὐτὸ χωρὶς, τῇ ἐπιβουλῇ καὶ ἀπροβουλίᾳ. καὶ δοῖς μετ' ἐπιβουλῆς τὸ καὶ ὀργῆς κτείναι, τὰς μὲν μείζους χαλεπωτέρας. δοῖς δὲ ἀπροβουλεύτως τὸ καὶ ὀξυφυῶς, πρακτέον νομοθετῆσαι. δεῖ γοῦν εἰκὸς μείζονι καὶ κῷ, μείζονος. δεῖ δ' ἐλάττονι, τιμωρητέον ἐλαττόνως. φανερὸν δὴ καὶ τοῖς ἡμετέροις νόμοις, οὕτω. κλ. γραῦ τά πασι μὲν οὖν. ΑΘ. γράψωμεν πλεονάζοντες γοῦν λέγομεν, αὖ ἀρ' ἃ μὲν αὐτόχειρ μὲν κτείνῃ ἐκ βίας θρόνου, δὲ πραγμάτων ἀπροβουλεύτως ὀργῇ τινι γένηται πραχθέντα, τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ αὖθι θυμοῦ κτείναντι προσήκειν τὸν πάσχοντα, καὶ κῶπω. δύο δ' ἃ ἀπάντων ἐστὶν φευκτέον. κολάζων φὴν αὐτοῦ θυμόν. ὁ δὲ θυμῷ μὲν μετ' ἐπιβουλῆς δὲ, κτείνας, τὰ μὲν ἄλλα κατὰ φὴν πρόσθεν αδ. βία δ' ἔστι καθάπερ ἔτερος ἐφυγε τὰ δύο, φευκτέον. μιγθὲν θυμοῦ τελείως μὲν ἡνιοχεῖς χρόσιον. καθόλου δὲ τοῖς τούτων ὧδ' ἔστω. χαλεπὸν μὲν ἀκριβῶς νομοθετῆσαι. ἔστι γὰρ ὅτε τούτων ὁ τῷ νόμῳ ταχὺς χαλεπώτερος, ἡμιφρώτερος αὖ. ὁ δὲ ἡμιφρώτερος, χαλεπώτερος αὖ εἶη. καὶ τὰ τοιαῦτ' ἐν φόνου, ἀγριωτέρως αὖ πράξειεν. ὁ δὲ, ἡμιφρωτέρως. ὡς δὲ τοπολὺ, κατὰ ταυτὰ εἰρημένα ξυμβαίνῃ γινόμενα. τούτων οὖν πάντων ἐπιγρώμενος εἶναι χρὴ, νομοφύλακα. ἐπειδὰν δὲ ὁ χρόνος ἔλθῃ τῆς φυγῆς ἐκατέρῳ, πέμπειν αὐτῶν δικαστὰς δώδεκα, ἐκ τῶν ὅρους τῆς χώρας, ἐσκεμμένους ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ τὰς τῶν φυγόντων πράξεις ἔτι σαφέστερον. καὶ τῆς αὐλοῦς τε πέρι ἢ κατασβέσεως τούτων, δικαστὰς γίγνεσθαι. ὃς δὲ, αὖ, ὃς δικαιωθεῖσι ἐκ τῶν ὁσιούτων ἀρχόντων, ἐμμένειν. ἐὰν δ' αὖθις ποτὲ κατελθὼν ὁπότερος αὐτοῖν ἐπέλθῃς ὁρᾷ, πράξῃ τὸν ἐξ ὃν, φυτὸν μακρὸν κατέλθῃ. κατελθὼν δὲ κατὰ νόμον ζῶν ἄθλιον, ταὐτὰ πασχέτω. λοῦλον δὲ ὁ κτείνας ἑαυτοῦ μὲν, καθαρὰ θεὼ. ἐὰν δὲ ἄλλότριον θυμῷ δικαίῳ ἔλαβος ἐκτισάτω τῷ κεκτημένῳ. ὅσοις δ' αὖ τῶν ἀποκτεινάντων πάντων μὴ πείθηται τῷ νόμῳ, ἀλλ' ἀκάθαρτος ὢν, ἀγοραίτε καὶ ἄθλα καὶ τὰ ἄλλα ὁρᾶ μιαίνῃ, ὁ βουλόμενος, τόν τε ἐπιτρέποντα τῶν προσηκόντων τῷ τελωτήσαντι, καὶ ὃν ἀποκτείναντα, εἰς λίκλιν καταστήσας, πλὴν δίπλα σπερ χρημάτων τε καὶ τῶν ἄλλων πράξεων, αἰκαλίζεσθαι τε καὶ ἐκτίνειν. δὲ ἔκτισμα, αὖ ὃς αὐτῷ κομιζέσθω κατὰ νόμον. ἐὰν δ' ἄλις θυμῷ λοῦλος ἑαυτὸν αὐτοῦ ἀποκτείνῃ, βοὺς προσήκοντας τοῦ τελωτήσαντος, χρωμένους τῷ κτείναντι χρέαν λῦ αἰκίλωσι πλὴν μασχαλῆς μηδὲ μηρῶς ζωγροῦντας, καθαροὺς εἶναι. ἐὰν δὲ ἄλλος τὸν λοῦλος ἑαυτὸν ἀποκτείνῃ θυμῷ, παρασιδόντων οἱ δικαστέται φὴν λοῦλον, τοῖς προσήκουσι τελωτήσαντος. οἱ δὲ ἐξ ἀπάντων μὲν θανατωσάντων φὴν δράσαντα. τρόπῳ ᾧ αὖ ἐθέλωσιν. ἂν δὲ γίγνηται μὲν, ὀλιγάκις δὲ, αὖ ὀξὺ θυμὸν, παντὸς ἢ μήτηρ ᾖ, ἢ θυγατέρα πολλᾶς, ὅτῳ τρόπῳ βιαίῳ κτείνῃ, καθαρσεις μὲν τὰς αὐτὰς βοῖς ἄλλοις καθαιρέσθω καὶ οἰκείους βοῦς ἀπαιωτέτω. κατελθόντ' δὲ τῶν ἀφ' κτεινάντ', ἀπαλλάττεσθαι γυναικός τε ἀπ' ἀνδρὸς, καὶ τὸν ἄνδρα ἀπὸ γυναικὸς· καὶ μήποτέ γε κοινῇ παιδοποιεῖσθαι, μηδὲ ξυνίστιον ὧν ἑκόντα ἢ ἀδελφὸν ἀπίστασθαι, γένεσθαί ποτε. μηδὲ κοινωνεῖν ἱερῶν ἀσεβοῦντι ἢ ταῦτα καὶ ἀπειθῶν ὑφ' ὁσίας ἀσεβεῖας γένεσθω φοβούμενοι. γυναῖκα δὲ γαμεῖν ἐὰν αὖ ἐρᾷ δι' ὀργὴν κλείνῃ τινά τις, ἢ γυνὴ ἑαυτῆς ἄνδρα, τὸν φὴν ὧσαι τῶν βρέφος ἀπάτῃ, καθαίρεσθαι μὲν βοῦς αὐτοῦς καθαρμούς. ἔστω δὲ ἀπιναυτήσεις διάτελεῖν. κατελθὼν δὲ ὅτι τοιοῦτον δράσας, τοῖς αὐτ' ταυτὸν, ἱερῶν μὴ κοινωνεῖν. μηδὲ ὁμοζάπεζος γίγνεσθω ποτέ. ἀπειθῶν δὲ ὁσουτῳοῦν ἢ ἐγγενὴς, ἀσεβείας αὖ ὑφ' ὁσίως γίγνεσθω φοβούμενος. καὶ αὖ ἀδελφὸς ἀδελφὸν, ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν, ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν, ἢ ἀδελφὸν ᾗ μὴ κτείνῃ, τὰ μὲν τῶν καθαρμῶν, καὶ ἀπιναυτήσεων ὡσαύτως καθάπερ εἴρηται

τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς ἐκγόνοις, ἐρήσθω δεῖν γίγνεσθαι καὶ τούτοις, ὧν ἀδελφούς τε ἀδελφῶν καὶ γονέας ἐστέρηκε παίδων. ζημίοις δὲ ξημιώσιος αὐτοῖς μηδέποτε γιγνέσθω, μηδὲ κοινωνὸς ἴσθω. ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τῷ τῆς πόλεως ταῦτα ἀσεβεῖσθαι νόμῳ, ὑπόδικος ὀρθῶς ἂν γένοιτο μιᾷ δίκῃ. ἐὰν δ' ἄρα τις εἰς τοσοῦτον ἀκρασίας θυμοῦ γένηται πρὸς τοὺς γεγονότας, ὥστε μανίαις ὀργῆς τῶν γεννητόρων τολμῆσαι κτεῖναί τινα, ἐὰν μὲν ὁ τελευτήσας, πρὶν τελευτῆσαι, ἢ σφάσαντα φόνου ἀφίεικεν, καθαρὸν εἶναι τὸν ἐκείνου ὀργασάμενον φόνου καθαρθείς, καὶ τἆλλα ὅσα ἐκεῖνον πράξαντα, καθαρὸς ἔστω. ἐὰν δὲ μὴ ἀφῇ, πολλοῖς οἶμαι χρῆσθαι ἔστω νόμοις ὁ κτείνας σφάσας· καὶ γὰρ αἰκίαις δίκαιος ταῖς ἐσχάταις οἶμαι γένοιτο, καὶ ἀσεβείας ὡσαύτως καὶ ὀργοσυλίας, τὸν τῆς γυναικὸς ψυχὴν συλήσας. ὥστ' εἴπερ διόντ' ἴσως, ὁ πολλάκις ἀποθνήσκειν τὸν αὐτὸν καὶ ὃν παιδοφόνον ἢ μικροκτόνον ὀργασάμενον θυμῷ, ἄξιος δικαιότατον θανάτων πολλῶν ἂν τυγχάνειν. ᾧ γοῦν μόνῳ οὐ δ' ἀμυσομένῳ θανάτου μέλλοντα τῶν γονέων τελευτήσεσθαι, παρέξει νόμος οὐδεὶς κτεῖναι τὸν πατέρα, ἢ ματέρα, οὓς εἰς φῶς πρὶν ἐκείνων φύσιν ἀναγόντας, ἀλλ' ὑπομένοντα τὰ πάντα πάσχειν πρίν τι σφᾶς ποιοῦσιν, νομοθετήσει, πῶς ἄξιος δίκης τἆλλως προσῆκον αὖ τυγχάνειν γίγνοιτο ἂν νόμῳ· κεἰσθω δὴ τῷ πατέρα, ἢ ματέρα ἀποκτείναντι θυμῷ, θανάτου ἢ ζημίας. ἀδελφὸς δὲ αὖ ἀδελφὸν κτείνῃ ἐν στάσεσι μάχης γενομένης ἢ τινι τρόπῳ τοιούτῳ, ἀμυσόμενος αἰχμὴν χειρῶν πρότερον καθάπερ πολέμιον ἀποκτείνας, ἔστω καθαρός. καὶ ἐὰν πολίτης πολίτην ὡσαύτως, ἢ ξένος ξένον· ἐὰν δὲ ἀστὸς ξένον, ἢ ξένος ἀστὸν ἀμυσόμενος κτείνῃ κατὰ ταυτὰ ἔστω, τῷ καθαρὸς εἶναι· καὶ ἐὰν δοῦλος δοῦλον ὡσαύτως· ἐὰν δὲ αὖ δοῦλος ἐλεύθερον ἀμυσόμενος ἀκρατείᾳ, καθάπερ ἀκτείνας πατέρα ὅσοις ἔστω νόμοις· ὃ δὲ τῆς ἀφέσεως εἴρηται φόνου πατρὸς, ταυτὸν ἔστω τῷ καὶ πάσης τῶν τοιούτων ἀφέσεως, ἐὰν ὁστισοῦν ὁπωσοῦν ἀφῇ ἄξιος εἰκών, ὡς ἀκουσίου γενομένου τοῦ φόνου, οἱ καθαρμοὶ γιγνέσθωσαν τῷ σφάσαντι· καὶ οἰκιῶν εἰς ἔστω τῆς ἐκκαθάρσεως νόμῳ. καὶ τὰ μὲν δὴ βίαιά τε καὶ ἀκούσια καὶ κατὰ θυμὸν γιγνόμενα τοῦτοι φόνους, μετρίως εἰρήσθω. τὰ δὲ τοῦτοι τὰ ἑκούσια καὶ κατ' ἀδικίαν πᾶσαν γιγνόμενα, τούτων πέρι, καὶ ἐπιβουλῆς δίκης τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φθόνων, ταῦτα μετ' ἐκεῖνα ἡμῖν λεκτέον. ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις. ΑΘ. Γάλιν δὴ πρῶτον τοῦτοι τῶν τοιούτων εἰς διάκρισιν εἴπωμεν ὁπόσοι αὖ εἰσι. τὸ μὲν δὴ μέγιστον, ἐπιθυμία κρατοῦσα ψυχῆς ἀξυγκριτωμένης τοῦτο πόθου, ἄξιος δ' ἔστι μάλιστα ἐν ταῦθα. οὗ τελεῖός τε καὶ ἀχρόνητος ἵμερος ὢν τυγχάνει τοῖς πολλοῖς τῶν χρημάτων τῆς ἀτελοῦς καὶ ἀπείρου κτήσεως ὄρωτας μανικοὺς αὐτὶ κτουσα διὰ σώματος ἀξὶ φύσιν τε καὶ ἀπαιδευσίαν τοῦ κακοῦ. τῆς δὲ ἀπαιδευσίας, ἡ τοῦ κακοῦ ἐπαινεῖσθαι τοῦτον αἰτία φήμη πρὸς τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων. πρῶτον γὰρ τῶν ἀγαθῶν αὐτὸ προκείνοντες χρῆσθον ὄν, τούς τ' ἐπιγιγνομένους λαμβάνεται καὶ ἑαυτούς. τὸ γοῦν ἀληθὲς λέγεσθαι τοῦτο τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πόλεις πάσας, πάντων κάλλιστον καὶ ἄριστον. ὡς οὖσα σώματός ἐστι, καὶ σῶμα ψυχῆς οὖσα. ἀγαθῶν μὲν οὖν ὄντων ὧν οὖσα ὁ πλοῦτος εἶναι πέφυκε, χρῆσθον ἂν εἴη μᾶλλον σώματος ἀρετῆς καὶ ψυχῆς. διδάσκαλος οὖν ἂν ὁ λόγος οὗτος γίγνοιτο, ὡς οὐ χρὴ πλουτεῖν ζητεῖν, τὸν εὐδαίμονα ἐσόμενον· ἀλλὰ δικαίως πλουτεῖν καὶ σωφρόνως· τὴ φύσει οὕτως οὐκ ἂν γίγνοιτο ἡ τε πόλις, φύσεις δέσμιοι καθαίρεσθαι. καὶ δὴ ὅπερ ἀρχόμενοι τούτων εἴπομεν· ἓν μὲν τοῦτ' ἴσθι καὶ μάγιστον, ὃ ποιεῖ φόνου ἑκουσίου τὰς μάγιστας δίκας· δεύτερον δὲ φιλοτίμου ψυχῆς ἕξις, φθόνος αὐτὶ κλύσα χαλεποὺς ξυνοίκους. μάλιστα μὲν αὖ τῷ ἔρκτα μένῳ τὸ φθόνου. δεύτερος δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐν τῇ πόλει· χρῆσθον δὲ οἰδεὶς ἐὰν ἄδικοι φόβοι πολλοὺς δὴ φόνους εἰσὶν ὠργασμένοι. ὅταν δ', ὦ πρακτόμενα ἢ πεπραγμέ

ἃ μηδένα βούλονται στρέφεσθαι γιγνόμενα, ἢ γιγνόμενα. τοὺς οὖν τούτων μηνυτὰς ἀναιροῦσι θανάτοις, ὅταν ἄλλῳ μηδενὶ δίδωσι τρόπῳ. τούτων δὴ πάντων πέρι προοίμια μὲν ἀρμόδια ταῦτ' ἔστω. καὶ πρὸς τούτοις, ὃν καὶ πολλοὶ λόγον τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις τοῖς τοιαῦτα εἰσπυνθανόμενοι ἀκούοντες, στρέφεσθαι πέφυκασι. τὸ, τῶν θεούντων τίσιν οὐ δίκαιον γίγνεσθαι. καὶ πάλιν ἀφικομένοις λέγω, ἀναγκαῖον εἶναι πᾶσι κατὰ φύσιν δίκην διδόναι, πᾶσι τοῖς παθήμασιν ἅπερ αὐτὸς ἔδρασεν, ὑπ' ἄλλου τοιαύτῃ μοίρᾳ τελευτῆσαι ἢν τότε εἶον. πειθομένῳ μὲν δὴ καὶ πάντως φοβουμένῳ, ἧς αὐτῷ τοῖς προοιμίοις πᾶσι διαύτην δίκην, οὐδὲν δεῖ ἢν αὖθ' τούτῳ νόμου ὑμεῖν. ἀπειθοῦντι δὲ, νόμος ὅδε ἀρήσθω τῆς γραφῆς. ἐς αὖ εἰς προσίασί τε καὶ ἀδίκους ὀνίνασιν τῶν ἐμφύλιων αὐτόχειρ κτείνῃ, πρῶτον μὲν τῶν νομίμων ἐργέσθω. μήτε ἰδρᾶ, μήτε ἀγοραῖ, μήτε λιμένας, μήτε ἄλλον κοινὸν ξύλλογον μηδένα μετίναι. ἐὰν τέ τις ἀπαγορεύῃ τῷ δράσαντι ταῦτα ἀνθρώπων, καὶ ἐὰν μή. καὶ ἀπαγορεύων ἐσθ' πόσις τῆς πόλεως ἀεὶ φαίνεταί τε καὶ φανῆται. ὁ δὲ μὴ ἐπιξυνιὼν δίκαιον, ἢ μὴ προαγορεύων ἄρχεσθαι, τῶν αὖτ' ἀνοσιότητος πρὸς ἀσεβῶντε καὶ γυναικῶν προσήκων τῷ τελευτήσαντι, πρῶτον μὲν ἀγίσματα εἰς αὐτὸν καὶ πᾶσι τῶν θεῶν ἱερὰ χέρνιβ δίχοιτο. ὡς ἢ τῷ νόμῳ ἀρὰ πᾶσι φύμῳ προσρίπτεται. δεύτερον, ὑφ' ὅσιος τῷ ἰδίλου τε τιμωρεῖν ἐσθ' τῷ τελευτήσαντος γιγνέσθω. ὁ δὲ ἰδίλων τιμωρεῖν, τῶν τε ἐνδὸν τούτοις λουτρῶν φυλακῆς πέρι καὶ ὅσων αὖ ἐντὸς ὁ θεὸς πέρι ταῦτα νόμιμα, παρασκεῦ πάντα ἀποτελῶν καὶ πᾶσι πρόρρησιν προαγορεύων, ἵνα αἰσχύνῃ ἢν θράσαντα ὑπέχειν πᾶσι τῆς δίκης πρᾶξιν κατὰ νόμον. ταῦτα δὲ ὅλα μὲν γίγνεσθαι χρεὼν ὧδε διάτινων ἐπιτυχῶν καὶ θυσιῶν θεοῖς ἅσιν, οἷς τῶν τοιούτων μέλει φόνους μὴ γίγνεσθαι κατὰ πόλεις, ῥᾴδιον ἀποφαίνεσθαι νομοθέτην. τίνες δ' εἰσὶν οἱσὶ, καὶ τίς ὁ τρόπος τῶν τοιούτων δικῶν τῆς εἰσαπωγῆς, ἐρῶτατα πρὸς τὸ θεῖον αὖ γιγνόμενος ἔσῃ, νομοφύλακες μετ' ἐξηγητῶν καὶ μάντεων καὶ τῷ θεοῦ νομοθέτῃ σκέψασθαι, τοὺς δίκας εἰσαγόντων ταύτας. δικασταὶ δὲ αὐτῶν εἶναι τοὺς αὐτοὺς, οἵσπερ τοῖς τὰ ἱερὰ συλῶσι δικαδικάζειν ἐρρήθη κυρίως. ὁ δὲ ὄφλων, θανάτῳ ζημιούσθω μὴ μὲν ἐν τῇ τοῦ πατρίδος χώρᾳ θαπτόσθω ἀναιδέστατ' εἶναι πρὸς τὸ ἀσεβεῖν. φυτῶν δὲ καὶ μὴ θιλήσας κείσθω ὑποχθών, φθονείτω ἀφυγίαν. ἐὰν δέ τις ἐπιβῇ που τῶν τῆς τοῦ φονευθέντος χώρας, ὁ προστυχὼν πρῶτος τῶν οἰκείων τῷ ἀποθανόντος ἢ καὶ τῶν πολιτῶν, ἀκατεὶ κτεινέτω. ἢ δήσας, τοῖς ἀρχουσι τῶν πᾶσι κείνασι κτεῖναι παραδότω. ὁ δὲ ἐπισκηπτόμενος, ἅμα καὶ κατηγορείτω τὸν, ᾧ αὖ ἐπισκήπτῃ. ὁ δὲ, παρεχέτω τοὺς ἐγγυητὰς ἀξιόχρεως, οὓς αὖ ἢ τῶν τοῦδε τοῦτα δικαστῶν ἀρχὴ κρίνῃ, ὡς ἐγγυητὰς ἀξιόχρεως παρέξει ἐγγυωμένους εἰς δίκην. ἐὰν δὲ ἢ μὴ ἐθέλῃ, ἢ ἀλώσεται ἢς κα δικάσαι πᾶσι ἀρχὴν παραλαβοῦσαν δίκασαν, φυλάττειν καὶ παρέχειν εἰς πᾶσι τίσιν τῆς δίκης. ἐὰν δὲ αὐτόχειρ μὲν μὴ, βουλεύσῃ δὲ θανάτου ἧς ἄλλος ἐτέρῳ, καὶ τῇ βουλήσει τε καὶ ἐπιβουλεύσει ἄρα κτείνασ', αἵτιος ὢν καὶ μὴ καθαρὸς πᾶσι ψυχὴν τῇ φόνου οὐ πόλει οἰσείῃ, γιγνέσθω καὶ τούτῳ κατὰ ταυτὰ αἱ κείσεις τούτων πέρι, πλὴν τῆς ἐγγύης. τῷ δὲ ὄφλοντι, ταφῆς τῆς οἰκείας ἧς ἔστω τυχεῖν. τὰ δὲ ἄλλα κατὰ ταυτὰ ὡσαύτως τῷ πρόσθεν ῥηθέντι τοῦδε αὖθ' γιγνέσθω. τὰ αὐτὰ δὲ ἔστω ταῦτα, ξυσίσι τε πρὸς ξυσίους. καὶ ἀξυσίσι καὶ ξυσίοις, πρὸς ἀλλήλους. λύσεις τε αὖ πρὸς λύσεις τῆς τε αὐθεχειρίας πέρι καὶ ἐπιβουλεύσεως πλὴν τῆς ἐγγύης. ταύτην δὲ καθάπερ εἴρηται τοὺς αὐτόχειρας κατηγορᾶσθαι. θ' ἢν δὲ προαγορεύονται θ' φόνου ἅμα κατηγορᾶ καὶ τούτους. ἐὰν δὲ λοῦλος ἐλεύθερον ἐκὼν εἴτε αὐτόχειρ εἴτε βουλεύσας ἀποκτείνῃ καὶ ὄφλῃ πᾶσι δίκην, ὁ τῆς πόλεως ποινὸς δήμιος ἄγων πρὸς τὸ μνῆμα τ' ἀποθανόντος, ὅθεν αὖ ὁρᾷ θ' τύμβου μαστιγώσας, ὁ φόνος αὖ ὁ ἐλεὼν προσάπτῃ. ἐὰν περ ζῷῳ ταυτὸ μόνος ὀφονεύς, θανατούσθω. ἐὰν δέ τις δοῦλον κτείνῃ μηδὲν ἀδικῶντα, φόβῳ δὲ μὴ μηνυτὴς ὢν ἕρτων τῷ κακῶν αὐτ' γένηται, ἢ ἵλεως εἶναι ἄλλου τοιούτου, καθάπερ αὖ ἐπὶ πλίτην κτείνας ὑπέχει φόνα δίκας, ὡσαύ

πως κ᾽ τοῦ τοιούδου δούλου κ᾽ τὰ τὰ αὐτὰ ἀποθανόντος, οὕτως ὑπιχέτω. ἐὰν δὲ δὴ γίγνηται ἐφ᾽ ὅσι κ᾽ νομοθετῶν λεκτέον καὶ οὐδαμῶς προσφιλὲς, μὴ νομοθετῶν δὲ ἀδύνατον, ξυγγενῶν αὐτόχειρας φόνους. ἢ λίπῃ σουλάσιος γινομένους ἑκουσίους τε καὶ ἀλίκους πάντως. οἱ τὰ μὲν πολλὰ εἰκότως οἰκούσιοι καὶ ἀφορμέναις γίγνονται τοῖσι. γένεσι δ᾽ αὖ φυλῆς, ἢ ὅλης χρὴ προσαπορρίπτειν αὐτὴν, ἐκ παλαιῶν ἱερίων ἔρηται σαφῶς. ὡς τῶν ξυγγενῶν αἱμάτων τιμωρὸς λίκλω ἐπίσκοπος, νόμῳ χρῶνται τῷ νεωδὴ λεχθέντι. καὶ ἔταξαν αἷμα ῥάσαντί τε τοιοῦτον, παθεῖν ταυτὰ ἀνάγκαιόν ἅπερ ἔδρασεν, εἰ παῖδα ἀπίκτεινέ τις ποτὲ, αὐτὴν οὖσαν τέκνων τολμῆσαι βίᾳ παρέχονται ὅπισι χρόνοις. καὶ ἐμητέρα, γενέσθαί τε αὐτὴν ἀπαλλαγὴν μετὰ χόντα φύσεως ἀνάγκαῖον, γινόμενόν γε τῶν γενεθέντων λιπεῖν τὸν βίον ἐν ὑστέροις. τῆς γὰρ κοινῆς μεταβάντος αἵματος, οὐκ εἶναι κάθαρσιν ἄλλῳ οὐδὲ ἓκαστον ἐθέλειν γίγνεσθαι τὸ μεταβὰν, πρὶν φόνου φόνῳ ὁμοίῳ ὅμοιον, ἐῤῥάσασα ψυχὴ πίσῃ. καὶ πάσης τῆς συγγενείας. τὸν μὲν ἀφελάσαμενον κοιμᾶσι. ταῦτα δὲ παρὰ θεῶν μή τινα φοβούμενοι, τὰς τιμωρίας ἔρχεσθαι χρὴ τοῖς τοιούτοις· εἰδέ τινας οὕτως ἀθλίας ξυμφορὰ καταλάβοι, ὥστε παῖδος, ἢ μητρὸς, ἢ ἀδελφῶν, ἢ τέκνων ἑκόντας ἑκάστους ψυχὴν ἀπολέσθαι σώματος, ὁ παρὰ τοῦ θανόντος νομοθέτου νόμος, ὧδε περὶ τῶν τοιούτων νομοθετῶν· προῤῥήσεις μὲν τὰς τοῦδε τῶν νομίμων ἔρχεσθαι καὶ ἐγγύας τὰς αὐτὰς εἶναι, καθάπερ ἐῤῥήθη τοῖς ἔμπροσθεν· ἐὰν δέ τις ὄφλῃ φόνου τοιούτου, δύπτων κτείνας τινὰ, οἱ μὴ τῶν δικαστῶν ὑπηρέται καὶ ἄρχοντες ἀποκτείναντες, εἰς τεταγμένον τεῖσθον ἔξω τῆς πόλεως ἐκ βαλόντων γωνίαν. αἱ δὲ ἀρχεῖαι πᾶσαι ἔστω ὅλης τῆς πόλεως λίθου ἕκαστος φέρων ὧδε τὸν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ βάλλων, ἀφοσιούτω τὴν πόλιν ὅλην. μεῖζα δὲ ἔξω εἰς τὰ τῆς χώρας ὅρια φέροντες, ἐκβαλόντων τῷ νόμῳ ἄταφον. Τὸν δὲ δὴ πάντων οἰκέταν τε καὶ λεγόμενον φίλτατον, ὃς ἂν ἀποκτείνῃ, τί χρὴ πάσχειν. λέγω δὲ ὃς ἂν ἑαυτὸν κτείνῃ πλὴν τῆς ἐπιμαρμένης βίᾳ ἀποστερῶν μοῖραν, μήτε πόλεως ταξάσης λίκλω. μήτε τοῦ δικαιωσάντος ἀφύκτῳ προσπεσὼν τύχῃ ἀναγκασθεὶς, μὴ δι᾽ αἰσχύνης τινὸς ἀπόρου καὶ ἀβίου μεταλαχὼν, ἀρνήσῃ καὶ ἀσεβήσας λαθὼν ἑαυτῷ λίκλῳ ἄδικον ἐπιθῇ, δύπτῳ δὴ τὰ μὴ ἄλλα θεὸς οἶδεν, ἃ χρὴ νόμιμα γίγνεσθαι τοῦδε καθαρμούς τε καὶ ταφάς. ὧν ἰδίᾳ τὰς τε ἅμα καὶ τοῦ τοῦδε ταῦτα νόμους ἐπαινετοὺς, χρὴ τοὺς ἐγγύτατα γένει ποιεῖν αὐτοῖσι κατὰ τὰ πρόσταξ᾽ ὁμοια. τάφους δ᾽ εἶναι δοῖς οὕτω φθαρεῖσι πρῶτον μὲν κατὰ μέσα. μὴ δὲ μεθ᾽ ὁδὸς ξωστάφου. εἶτα οἱ τῶν τοῦ δώδεκα ὀρείοισι μόρων τῶν ὅσα αἰφνιδίοις καὶ ἀκούσιοι μαθάπερ ἀκλεῖς αὐτούς. μήτε στήλαις μήτε ὀνόμασι δηλοῦντας τοὺς τάφους. ἐὰν δ᾽ ἄρα ποζύγιον ἢ ζῷον ἄλλοτι φονεύσῃ τινὰ, πλὴν τῶν ὅσα οἱ ἀγῶνι τῶν δημοσίᾳ τιθεμένων ἀθλοθέτα τε διοῦδον ῥάσῃ, ἐπιξέπωσαν μὲν οἱ προσήκοντες τῷ φόνου τῷ κτείναντι. διαδικαζόντων δὲ τῶν ἀγρονόμων, δίκην αὖ καὶ ὁπόσοις προστάξῃ ὁπροσήκων. ὃ δὲ ἔφλον, ἔξω τ᾽ ὅρων τῆς χώρας, ἀποκτείναντας διορίσαι. ἐὰν δὲ ἄψυχόν τε ψυχῆς ἄνθρωπον στερήσῃ, πλὴν ὅσα κυβευτὸς ἢ τε παρὰ θεοῦ τοιοῦδον βέλος ἰὸν, τῶν δὲ ἄλλων ὅσα τινὸς προσπεσόντος ἢ αὖ ἐμπεσὸν κτείνῃ τινὰ, δικαστὴν μὲν αὖ τῷ κρατίζοντι τῶν γειτόνων ἐν ἐγγύτατα ὁπροσήκων γένει· ἀφοσιούμενος ὕδατί τε καὶ τῆς συγγενείας ὅλης· τὸ δὲ ὄφλον, ὅ τι ἐζεύξεν καθάπερ ἐῤῥήθη τὸ τῶν ζώων γένος· ἐὰν δὲ πτηνὸς μὲν αὖ τὶς φαίνῃ, ἄσκηλος δὲ ὀκτείνας ᾖ, καὶ μὴ ἀμελῶς ζητοῦσιν αὐθέριος γίγνηται, τὰς μὲν προῤῥήσεις τὰς αὐτὰς γίγνεσθαι καθάπερ τοῖς ἄλλοις· Προαγορεύειν δὲ ἐν φόνου τῷ ῥάσαντι· καὶ ἐπιδημοσάμενον ἐν ἀγορᾷ, κηρύξαι τῷ κτείναντι ἐν, καὶ τὸν, καὶ ὁφλικόν τε φόνου, μὴ ἐπιβαίνειν ἱερῶν μὴ δὲ ὅλης χώρας τῆς τοῦ παθόντος ὧν αὖ φανῇ καὶ γνωσθῇ ἀρχὰς

νούμενον. καὶ ἔξω τῆς τῦ παιδὸς χώρας ἐκβαλλόμενον ἅπαφον. οὕτως δὴ νόμος ἐᾷ ἔστω κύριος τῷδε φόνου κείμενος· καὶ τὰ μὲν τῷδε τὰ δίκαια μάχη τούτων, οὕτως. Ὃν δὲ ὀκτείνας ἐφ' ὅτῳ τε ὀρθῶς ἂν καθαρὸς εἴη, τάδ' ἔστω. Νύκτωρ φῶρα ἐὰν οἰκίαν ἀνορύσσοντα ἐν δὴ λοπῇ χρημάτων ἐὰν ἄλλῳ κτείνῃ τῆς, καθαρὸς ἔστω. καὶ ἐὰν λωποδύτην ἀμυνόμενος ἀποκτείνῃ, καθαρὸς ἔστω. καὶ ἐὰν ἀλλοδάπην γυναῖκα βιαζομένῃ, κτείνας τὸν βιαζόμενον, ἔστω καθαρὸς ὁ τῷ νόμῳ· καὶ ἐάν τις παῖδ' ἐλευθέρων βιάζηται μηδὲν ἀνόσιον δρῶντι κτείνῃ ἕνα, ἢ μακρῷ, ἢ τέκνοις, ἢ ἀδελφοῖς, ἢ ξυγγενέσι τέκνων, πάντως καθαρὸς ἔστω. Τὰ μὲν τοίνυν τῷδε τροφὴ τῦ ζώσης ψυχῆς καὶ παιδείας, ὧν αὐτῇ τυγχάνουσι μὲν ἐναντίων, ἀτυχησάσῃ δὲ τοὐναντίον, καὶ περὶ θανάτων τῶν ἑαυτῶν ἃς δεῖ τιμωρίας γίγνεσθαι, νενομοθετήσθω. τὰ δὲ τῷδε πλὴν τῶν σωμάτων τροφὴ μὲν καὶ παιδείαν, εἴρηται. Τὸ δ' ἐγχείρημα τούτων αἰσίαισι πράξεις ὑπ' ἀλλήλων ἀκουσί τε καὶ ἑκούσιαι γίνεσθαι, διοριστέον εἰς λοιπὰ μὲν, αἵτε ἐσὶ καὶ ὅσαι, καὶ ὧν αὖ τυγχάνουσαι τιμωρίσεων, ἃ προσφορὸν ἔχειν αὖ ἔπαθεν. ταῦτα μετ' ἐκεῖνα ὡς ἔοικεν, ὀρθῶς αὖ νομοθετοῖτο. Τραύματα δὴ καὶ πειράσεις ἐκ τραυμάτων τά γε λοίδορα μετὰ θανάτους, καὶ ὁ φαυλότατος αὖ τάξει τῶν ἐνδὸν νόμων τρεπομένων· τὰ δὴ τραύματα καθάπερ οἱ φόνοι διαιρετέον· τὰ μὲν, ἑκούσια· τὰ δὲ, θυμῷ· τὰ δὲ, φόβῳ· τὰ δὲ, ὁπόσα ἐκ προνοίας ἑκούσια συμβαίνει γιγνόμενα. προῤῥητέον δὴ τῷδε πάντων τῶν τοιούτων ἕνδηλα· ὡς ἆρα νόμους ἀνθρώποις ἀναγκαῖον τίθεσθαι, καὶ ζῆν κατὰ νόμους· ἢ μηδὲν διαφέρειν τῶν πάντη ἀγριωτάτων θηρίων. ἢ δὲ αὐτάκη τούτων, ἥδε. Ὅλη φύσις ἀνθρώπων οὐδενὸς ἱκανὴ φύεται ὥστε γνῶναι τὰ συμφέροντα ἀνθρώποις εἰς πολιτείαν, καὶ γνοῦσα ἃ βέλτιστον, ἀεὶ διαπράττεσθαί τε καὶ ἐμμένειν πρᾴττειν· γνῶναι μὲν γὰρ πρῶτον χαλεπὸν, ὅτι πολιτικὴ καὶ ἀληθὴς τέχνη, οὐκ ἴδιον, ἀλλὰ κοινὸν ἀνάγκη μέλειν· ἔπειτα μὴ γὰρ κοινὸν ἔφαμεν· ἃ δὲ ἴδιον διανέμειν τοῖς πόλεσι· καὶ ὅλως ξυμφέρει τῷ κοινῷ τε καὶ ἰδίῳ τοῖν ἀμφοῖν, ἵν' ὃ κοινὸν τιθῶνται καλῶς μᾶλλον ἢ ἃ ἴδιον. Δύσβουλον δὲ ἐκ ἀρα καὶ ὃ γνῶναί τις, ὅλη ταῦτα οὕτω πέφυκε λαβεῖν ἱκανῶς οὐ τέχνῃ, μετὰ δὲ ζήτησιν αὐτοπάθους τε καὶ αὐτοκράτορος αὐξῆσαι πόλεως, οὐκ ἄν ποτε λύσαιτο ἐμμένειν τούτῳ τῷ δόγματι καὶ διαζώσαι, ἃ μὲν κοινὸν ἡγούμενον φέρων οὐ τῇ φύλει, ὃ δὲ ἴδιον ἐπόμενον τῷ κοινῷ. ἀλλ' ἐνδὲ πολιτεία καὶ διαπραγμάτευσις ἀεὶ τὴ φύσει αὖ ἐν ὀρμήσει ἀεὶ, φθάνουσα μὲν ἀλόγως πλὴν λύπην, διώκουσα δὲ πλὴν ἡδονήν. τῷ δὴ καὶ τοῦδε τε καὶ ἀμένοντος, ἐπὶ προσθον ἄμφω ταῦτα συγκεῖσθαι. καὶ σκότος ἀπορραζομένῃ αὐτῇ, πάντων κακῶν ἐμπλήσει· πρὸς δὲ τέλος αὖ τήν τε καὶ φύλην ὅλην· ἐπεὶ ταῦτα εἴποτέ τις ἀνθρώπων φύσει ἱκανὸς θείᾳ μοίρᾳ γεγονὼς, παρακλαῖεν λοιπὰ ἂν εἴη, νόμων οὐδὲν αὖ δεῖσθαι τῶν αὐξόντων ἑαυτόν· ἐπιστήμης γὰρ οὔτε νόμος, οὔτε τάξις οὐδεμία κρείττων· οὐ δὲ θέμις ὅδε νοῦν οὐδενὸς ὑπήκοον οὐδὲ δοῦλον, ἀλλὰ πάντων ἄρχοντα εἶναι, ἐάν πῃ ἀληθινός ἐλεύθερός τε ὄντως ἢ κατὰ φύσιν. ναῦς δὲ οὐ γὰρ ὅδε οὐδὲ μοῦς οὐδὲ μῶς, ἀλλ' ἢ κατὰ ῥοχύ· διὸ δὴ ὁ δεσπότης αἱρετέον τάξει τε καὶ νόμον. ἃ δὴ, ἃ μὲν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁρᾷ καὶ δείπει. Τὸ δ' ἐπίπαν ἁμαρτάνει. ταῦτα δὴ τῶνδε εἴνεκα εἴρηται, ναῦ ἢ μᾶς τάξομέν τι χρὴ ἐν ῥώσαντα ἢ τὶ βλάψαντα ἕτερον ἄλλον παθεῖν, ἢ ἀποτίνειν. πρόχειρον δὴ παντὶ τῷδε παντὸς ὑπολαβεῖν ὀρθῶς ἐν τί ῥώσαντα. ἢ τίνα. ἢ πῶς. ἢ πότερα λίσσεις. μανία γοῦν ἔοικε τάδε τούτων, καὶ πάμπολυ διαφέροντα ἀλλήλων. ταῦτ' οὖν δὴ δικασηρίοις ἐπιτρέπειν κρίνειν πάντα, ἢ μηδένα ἁμαρτάνειν. οὗ μὲν γοῦν κατὰ πάντων ἀναγκαῖον ἐπιτρέπειν κρῖναι δ' πότερον ἐγένετο, ἢ οὐκ ἐγένετο ἕκαστον τούτων. ἃ δὲ μηδὲν ἐπιτρέπειν αὖ τῷδε τῇ λεζημιοῦσθαι καὶ παίσχειν τὴ χρεὼν ἐν ἀδικήσαντα τυπτηνί. Ἀλλ' αὖ ἐν τῷδε πάντων νομοθετῆσαι σμικρῶν καὶ μεγάλων ἁπλοῦν ἀδιάκριτον.

ΚΛ. Τὶς οὖν ὁ μετὰ ταῦτα λόγος. ΑΘ. Ὅδε· ὅτι τὰ μὲν ἐπιτρε-

πτέον δικαστηρίοις· τὰ δὲ οὐκ ἐπιτρεπτέον, ἀλλ' αὐτῷ νομοθετητέον. ΚΛ. Ποῖα δὴ νομοθετητέον τε, καὶ ποῖα ἀποδοτέον κρίνειν τοῖς δικαστηρίοις. ΑΘ. Τάδε δὴ μετὰ ταῦτα ὀρθότατ' ἂν εἰπεῖν εἴη. ὡς ἐν πόλει ἐν ᾗ δικαστήρια φαῦλα καὶ ἄφωνα κλέπτοντα τὰς αὑτῶν δόξας κρύβδην τὰς κρίσεις διαδικάζει. καὶ ὃ τούτου δεινότερον ὅταν μὴ δὲ σιγῶντα, ἀλλὰ θορύβου μεστὰ καθάπερ θέατρα, ἐπαινοῦντά τε βοῇ καὶ ψέγοντα τῶν ῥητόρων ἑκάτερον ἐν μέρει κρίνῃ, χαλεπὸν τότε πάθος ὅλῃ τῇ πόλει γίγνεσθαι φιλεῖ. τοῖς οὖν δὴ τοιούτοις δικαστηρίοις νομοθετεῖν ὑπό τινος ἀνάγκης ληφθέντα, οὐκ εὐτυχὲς μὲν, ὅμως δὲ ἐξ ἀνάγκης εἰλημμένον, ὅτι περὶ σμικρότατα ἐπιτρεπτέον αὐτοῖς τάττειν τὰς ζημίας· τὰ δὲ πλεῖστα αὐτὸν νομοθετεῖν διαρρήδην, ἄν τις ἄρα τοιαύτῃ πολιτείᾳ νομοθετῇ ποτε. ἐν ᾗ δ' ἂν πόλει δικαστήρια εἰς δύναμιν ὀρθῶς καθεστῶτα ᾖ, γραφέντων τε εὖ τῶν μελλόντων δικάζειν δοκιμασθέντων τε δι' ἀκριβείας, ἐνταῦθα ὀρθὸν καὶ ἔχον εὖ καὶ καλῶς, τὰ πολλὰ ἐπιτρέπειν κρίνειν τοῖς τοιούτοις δικασταῖς, τῶν ὀφλόντων πέρι, τί χρὴ πάσχειν αὐτοὺς ἢ ἀποτίνειν. ἡμῖν δὲ τανῦν ἀνεμέσητον τὸ μὴ νομοθετεῖν αὐτοῖς τὰ μέγιστα καὶ πλεῖστα. ἃ καὶ φαυλοτέρως ἂν πεπαιδευμένοι δικασταὶ δύναιντο καθορᾶν καὶ προσάπτειν ἑκάστῳ τῶν ἁμαρτημάτων τὴν ἀξίαν τοῦ πάθους τε καὶ πράξεως. ἐπειδὴ δὲ οἷς ἡμεῖς νομοθετοῦμεν, οὐχ ἥκιστα ἐμμελεῖς αὐτοὺς οἰόμεθ' ἂν τῶν τοιούτων γίγνεσθαι κριτὰς, ἐπιτρεπτέον δὴ τὰ πλεῖστα. οὐ μὴν ἀλλ' ὅπερ πολλάκις εἴπομέν τε καὶ ἐδράσαμεν ἐν τῇ τῶν ἔμπροσθεν νομοθετήσει νόμων, τὸ περὶ γραφήν τε καὶ τύπους τῶν τιμωριῶν εἰπόντας, δοῦναι τὰ παραδείγματα τοῖσι δικασταῖς, τοῦ μήποτε βαίνειν ἔξω τῆς δίκης· τότε τε ἦν ὀρθότατα ἔχον, καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτ' αὐτὸ ποιητέον, ἐπανελθόντα ἤδη πάλιν ἐπὶ τοὺς νόμους. ἡ δὲ γραφὴ περὶ τραύματος ὧδε ἡμῖν κείσθω· ἐάν τις διανοηθεὶς τῇ βουλήσει κτεῖναί τινα φίλιον πλὴν ὧν ὁ νόμος ἐφίησι, τρώσῃ μὲν, ἀποκτεῖναι δὲ ἀδυνατήσῃ, τὸν διανοηθέντα τε καὶ τρώσαντα οὕτως οὐκ ἄξιον ἐλεεῖν· οὐδὲ αἰδούμενον ἄλλως ἢ καθάπερ ἀποκτείναντα ὑπέχειν τὴν δίκην φόνου ἀναγκάζειν. τὴν δὲ οὐ παντάπασι κακὴν τύχην αὐτοῦ σεβόμενον, καὶ τὸν δαίμονα ὃς αὐτὸν καὶ τὸν τρωθέντα ἐλεήσας ἀπότροπος αὐτοῖς ἐγένετο, μὴ τῷ μὲν ἀνίατον ἕλκος γενέσθαι, τῷ δὲ ἐπάρατον τύχην καὶ ξυμφοράν, τούτῳ δὴ χάριν τῷ δαίμονι διδόντα καὶ μὴ ἐναντιούμενον, τὸν μὲν θάνατον ἀφελεῖν τοῦ τρώσαντος, μετάστασιν δὲ εἰς τὴν γείτονα πόλιν αὐτοῦ γίγνεσθαι διὰ βίου καρπούμενον ἅπασαν τὴν αὑτοῦ κτῆσιν. βλάβος δὲ εἴ τι ἔβλαψε τὸν τρωθέντα, ἐκτίνειν τῷ βλαφθέντι. τιμᾶν δὲ τὸ δικαστήριον ὅπερ ἂν τὴν δίκην κρίνῃ. κρίνειν δὲ οἵπερ ἂν τοῦ φόνου ἐδίκασαν, εἰ ἐτελεύτησεν ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ τραύματος. γονέας δ' ἂν παῖς ἢ δοῦλος δεσπότην ὡσαύτως ἐκ προνοίας τρώσῃ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. καὶ ἐὰν ἀδελφὸς ἀδελφὸν, ἢ ἀδελφὴν, ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν, ἢ ἀδελφὴν τρώσῃ καὶ ὄφλῃ τραύματος ἐκ προνοίας, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. γυνὴ δὲ ἄνδρα ἑαυτῆς ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ ἀποκτεῖναι τρώσασα, ἢ ἀνὴρ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, φευγέτω ἀειφυγίαν. τὴν δὲ κτῆσιν ἐὰν μὲν υἱεῖς ἢ θυγατέρες αὐτοῖς ὦσι παῖδες ἔτι, τοὺς ἐπιτρόπους ἐπιτροπεύειν, καὶ ὀρφανῶν τῶν παίδων ἐπιμελεῖσθαι. ἐὰν δὲ ἄνδρες, μὴ ἐπάναγκες ἔστω τρέφεσθαι τὸν φεύγοντα ὑπὸ τῶν ἐκγόνων. τὴν δὲ οὐσίαν, ἐὰν αὐτοὺς κεκτῆσθαι. ἄπαις δὲ ὅστις ἂν τοιαύταις συμφοραῖς περιπέσῃ, τοὺς συγγενεῖς συνελθόντας μέχρις ἀνεψιῶν παίδων τοῦ πεφευγότος, ἀμφοτέρωθεν πρός τε ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν, κληρονόμον εἰς τὸν οἶκον τοῦτον τῇ πόλει τετταρακονταπεντακισχιλιοστὸν καταστῆσαι, βουλευομένους μετὰ νομοφυλάκων καὶ ἱερέων διανοηθέντας τρόπῳ καὶ λόγῳ τοιῷδε· ὡς οὐδεὶς οἶκος τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων, τοῦ ἐνοικοῦντός ἐστιν. οὐδὲ ξύμπαντος τοῦ γένους οὕτως, ὡς τῆς πόλεως δημόσιός τε καὶ ἴδιος. δεῖ δὴ τήνδε πόλιν τοὺς αὑτῆς οἴκους, ὡς ὁσιωτάτους τε καὶ εὐτυχεστάτους κεκτῆσθαι κατὰ δύναμιν. ὅταν οὖν τις ἅμα δυστυχηθῇ καὶ ἀσεβηθῇ τῶν οἴκων, ὥστε τὸν κεκτημένον ἐν αὐτῷ, παῖδας μὲν μὴ καταλιπεῖν, ἤϊθεον δὲ ἢ καὶ γεγαμηκότα ἄπαιδα τελευ-

τῆσαι φόνου ὅ φλοντα ἑκουσίου ἢ τινος ἁμαρτήματος ἄλλου τῶν τοῖς θεοὺς ἢ πολίτας, ὧν αὖ θανάτου οὐ τῷ νόμῳ ζημία διαρρήδην ἢ κειμένη, ἢ καὶ οὐ ἀεὶ φυγὴ ποφθύλη τῶν αὐθρώων ἅπαυς, ἦ ρ πρῶτον μὲν καθήρασθαι καὶ ἀποδιοπομπήσασθαι τὸν δίκην χριὸν ἔτω κατὰ νόμον. ἔπειτα σωιελθόντας καθάπερ εἴπομεν τοῖς δικείους ἅμα νομοφύλαξι, σκέψασθαι γίνος ὁ πφθὰς αὖ ἢ τῶν οἰ τῇ πόλει βύδοκιμούντων πρὸς αἰρετὸν καὶ ἅμα δύτυχές, οὗ ᾧ αὖ παῖδες γεγονότες ὦσι τελείους. ὅθεν οἷα τῷ θεῷ τελυτήσαντος παῖδες καὶ τοῖς αὖτοῦ γίνους ὑὸν ὡς ἐκείνων εἰς ποιοῦντας φῶτος οἰκεῖα ἐπονομάζοντας, γυνί θρά τε αὖ ἢ ἐσιοῦχον μὴ θεραπευτὸν ὁσίων τε καὶ ὁρῶν ἐπ' ἀμένοσι τύχαις γίνεσθαι τῷ παιδός, ὧν τῷ τρόπῳ ἐπιξαμένους, αὐτὸν κληρονόμον καταστῆσαι κατὰ νόμον. ἐὰν δ' ὄ ἁμαρτόντα, αὐώνυμον ἐᾶν καὶ ἄταφον καὶ ἄμοιρον κεῖσθαι, ὁπόταν αὐτὸν κατα λάβωσιν αἱ θεαῦται ξυμφοραί. ἔστι δὲ οὐ πάντων ὡς ἔοικε τῶν ὄντων ὅρος ὅρῳ προσμιγνὺς, ἀλλ' ὃς ὀλίγα θέρειον, ἔστιν δὲ μίσῳ ὅρων πρόσθρον ἑκατόθρῳ προσβάλλον γίγνοιτ' ἂν ἀμφοῖν μεταξύ. καὶ δὴ καὶ τῶν ἑκουσίων τε καὶ ἀκουσίων, τῷ θυμῷ γιγνόμενον ἔφαμεν θεοῦτον εἶναι. ἁμαρτάνων οὖν οὐκετὼν ὀργῇ γενομένων, ἐὰν ὄφλῃ τὶς, πρῶτον μὲν τίνειν τῷ βλάβους πλὴν δισταλασίων, αὖ δ' ἁμάρτωμα ἰάσιμον ἀποξῇ· τῶν δὲ αὖ ἀνιάτων πλὴν τῷ θρασταλασίων. ἐὰν δὲ ἰάσιμον μὲν, αἰχμώλιον δὲ μᾶλλον τινὰ προσβάλλῃ τῷ ζημιοῦσθαι καὶ ἐπονείδιστον, πλὴν τῷ θρασταλασίων ἐκτίνειν. ὅσα δ' ἂν τις ζώσας τινὰ μὴ μόνον βλάπτῃ ἢ ἂν παθόντα, ἀλλὰ καὶ πλὴν πόλιν ποιήσας ἀλωσάβολον τῇ παρεσκ πρὸς πολεμίους βοηθεῖν, δεῖν δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ζημιῶν ἐκτίνειν καὶ τῇ πόλει πλὴν βλάβλω. πρὸς γὰρ ταῖς αὐτῷ ζραπάταις, καὶ ἔσθ' ὅτῳ ἀλωσατωῦθος ζρατευέσθω. καὶ τὰς ἔσθ' ἐκείνου πολεμικὰς παῖδείσθω τάξεις. ἢ μὴ σρῶν ταῦτα ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι τῆς ἀζρατείας γιγνέσθω κατὰ νόμον. πλὴ ἢ δὴ τῆς βλάβης ἀξίαν ἔστι δισταλῶ ἔστε τεσταλῆν ἔστε μὴ τεθρασταλασίαν, ὁπόταν φυσάμενοι δίκασταὶ ταπέντων. ἐὰν δὲ ὁ μόγονος ὁμόγονον τὸν αὐτὸν τόπον βούτῳ τρώσῃ τοὺς γε νήτας καὶ τοὺς συγγενεῖς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων πρὸς γυναικῶν καὶ αὐθρῶν. γυναῖκάς τε καὶ αὔθρας σωιελθόντας κρίνειν παραδιδόναι τιμᾶν τοῖς γινώσκουσι κατὰ φύσιν. ἐὰν δὲ ἀμφισβητήσιμος ἡ τίμησις γίγνηται τοὺς πρὸς αὐθρῶν εἶναι μᾶλλον κυρίους. ἐὰν δὲ ἀλωατῶσιν αὐτοὶ βοῖς νομοφύλαξι τελυτῶντας ἐπισκέπτειν. ἐκγόνοις δὲ πρὸς γονέας εἶναι τῶν βιούτων τραυμάτων δίκας μὲν, βοῦς ἔσθ' ἑξήκοντα ἔτη γεγονότας ἐπώνυμους, θεῖς αὖ παῖδες μὴ πεισθοῖ ἀληθινοὶ δ' ὦσιν. αὖ δ' ἕλῃς ὅ φλῃ, πυμᾶσι τεθνεώσαις χρὴ ἦν βιοῦτον, εἴτε μεῖζον ἔτος βούτου πάσχειν· ἢ καὶ μὴ πολλῷ σμικρότερον· καὶ τῶν ξυγγνῶν ἢ σρόσαντος μᾶλλον δικάζειν. μᾶλλον ἐὰν γεγονὼς ἢ τὸν χρόνον ὅσον ὁ νόμος εἴρηκε· δοῦλος δ' αὖτις ἐλαύθερον ὀργῇ τρώσῃ, παραδότω ἦν δοῦλον ὁ κεκτημένος τῷ τρωθέντι χρῆσθαι ὅ, τι αὖ ἐθέλῃ· ἐὰν δὲ μὴ παραδιδῷ, αὐτὸς πλὴν βλάβλω ὀφειλέσθω. ἐὰν δὲ ἐκ σιωθήκης αἰτιᾶται τὸν δούλου καὶ τῷ τρωθέντος, μηχανὴν εἶναι τὶς ἢ γεγονὼς, ἀμφισβητησάτω· ἐὰν δὲ μὴ ἔλῃ, τεισταλασίαν ἐκτισάτω πλὴν βλάβλω. ἐλὼν δὲ, αὐθρακτοδισμοῦ ὑπὸ δίκην ἐχέτω τὸν τελεύξαντα μετὰ τὸν δούλου. ὃς δ' ἂν ἄκων ἄλλος ἄλλον τρώσῃ, δὲ βλάβος ἀτασταλῶν ἀποτινέτω. τύχης δ' νομοθέτης οὐδὲν ἱκανὸς ἄρχειν· δικάσαι δ' ὄντων, οἳ περ βοῖς ἐκγόνοις πρὸς βούς γεγόντασ' ἐρρήθησαν· καὶ τιμώντ πλὴν ἀξίαν τῆς βλάβης.

Βέλτιστα μὲν δὴ πάντ' ἡμῖν τὰ προειρημένα πάθη· δεύτερον δὲ καὶ τὸ τῆς αἰτίας γένος. ἐᾶν χρὴ τοῦτο τῶν βιούτων πάντα αὐθρα καὶ παῖδα καὶ γυναῖκα· ἀεὶ διανοεῖσθαι δ' πρισβύτερον, ὡς σμικρῷ τῷ νεωτέρου ἔστι πρισβυόμενον, οὕτε θεῖσι καὶ οἰκείοις βοῖς μέλλουσι σώζεσθαι καὶ βύσκημονεῖν· αἰτίαν οὖν τοῦτο πρισβύτερον τὸ πόλει γενομένῳ ἐᾶν νεωτέρου ἰδεῖν, αἰσχρὸν καὶ θεμιτόν. ἔοικε δὲ νέῳ παντὶ ἐᾶν γέροντος πληγὴν ἐᾷ φεύμενος, ὀργὴν ὑπεφθέρειν, αὐτῷ τιμήσῃ μὴν ταύτην εἰς γῆρας. ὧδε οὖν ἔστω. πῶς ἡμῖν αὐλείσθω ἦν ἑαυτοῦ πρισβύτερον ὀργῇ τε καὶ ἔπει· ἦν δὲ προίχρηται εἴκοσιν ἢ πλείω ἔτεσιν, ἄρρενα ἢ θῆλυν,

νομίζων ὡς πατρὸς ἢ μητρὸς δίκαιος εἶναι. καὶ πάσης τῆς λοιπῆς ἡλικίας αὐτὸν φιτύσει καὶ τιμᾶν ἀπέχειν ἀεὶ θεῶν γενεθλίων χάριν. ὡς δ' αὖτος καὶ ξένου ἀπέρχοιτο ἔτι πάλαι οἰκοι ὢν ὃς, ἅτε κύλυδος ἀφιγμένου. μήτε γὰρ ὑπάρχειν μὴ ἀμυνόμενον ὃ παράπαν τολμᾶτω τὰ λοιπὰ ἐν βιοῦν νομοθετεῖν. ξένον δὲ αὖ ἀσυλαγαίνοντα καὶ θρασυνόμενον ἐὰν ἐν τύπτοντα, ὅπως μὴ κολασθῶσι, λαβὼν πρὸς πὼ ἀρχὴν τῶν ἀσυνόμων ἀπαγέτω, τοῦ τύπτειν δὲ ἐεργάσθω. ἵνα πόρρω γίγνηται ἢ ὃν ἐπιχώριον αὖ τολμῶσί ποτε παιτάξαι. οἱ δ' ἀσυνόμει παραλαβόντες τὲ καὶ ἀπαγείναντες, ὃν ξενικὸν αὖ θεὸν βλασφούμενοι, ἐὰν ἄρα ἀδίκως δοκῇ ὁ ξένος ἐν ἐπιχώριον τύπτειν τῇ μάστιγι, τὸν ξένον ὅσας αὖ παιτάξῃ τοσαύτας δύντες, τῆς θρασυξενίας παυόντων. ἐὰν δὲ μὴ ἀδικῇ, ἀπελύσαντές τε καὶ ἀπολύσαντες τῷ ἀπαγαγόντι τι, μαθόντων ἄμφω, ἤλιξ δ' ἤλικα καὶ ἐν ἅπασι πρόχειρα ἡλικία ἑαυτῆς αὖ τύπτῃ χέρων τὲ χέροντα, καὶ ἐὰν νίος νίον, ἀμυνέσθω κατὰ φύσιν αὖθι βέλους ψυλαῖς ταῖς χερσίν. ὁ δέ, ἐὰν δὲ πατέρα ἀπαράσαντα γεγονὼς ἔτι, ἐὰν τολμᾷ τῷ, μάχαιρ' ἔτε ἀρχὼν ἔτε ἀμυνόμενος, ἄχροικος καὶ ἀκλεὴς ἀνὴρ λεγόμενος, ἀπόρακτος ὑπὸ τῆς πόλεως τὲ δίκης αὖ ἐπονείδιστος τυγχάνων, ἐν πρέπον ἔχει. καὶ ἐὰν μή τις τοιούτοις παραμυθίοις δύπειθὴς γίγνηται, δίνιος αὖ ἔστω. ὁ δὲ δυσπειθὴς καὶ μανὲν προσιμίου φροντίζων, δίχρις αὖ τὸν βιότου ἐνίμως νόμον ἐὰν ἧς τύπτῃ ἐν πρεσβύτερον ἔτησιν ἢ τελείοσιν ἑαυτῆ, πρῶδον μὲν ὁ προστυγχάνων ἐὰν μὲ ἤλιξ μὲ δὲ κώτερος ἢ τῶν μαχομένων, διαρχέτω, ἢ κωλὲς ἔστω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ ἐν τῇ τῆς παλιγγίντος ἡλικίᾳ ἢ ἔτι νέωτερος, ἀμυνέσθω ὡς ἀδελφῷ ἢ πατρὶ, ἢ ἔτι αὐτερῷ τῷ ἀδικουμένῳ. πρὸς δ' ἔτι δίκλιν ὑπιχέτω τῆς αἰκείας ὁ ἐν πρεσβύτερον ὡς ἅρπαται τολμήσας τύπτειν. ἢ ἐὰν ὅπλα πὼ δίκλιν, διδόσθω μανὶν οἰσαυτὸ σμικρότερον. ἐὰν δὲ οἱ δικασταὶ τιμήσωσι πλείονος, ἴσω κύριος ὁ τιμηθεὶς αὐτῷ χρόνος. ἐὰν δὲ ξένος ἢ τῶν μαθίκων τὶς, τύπτῃ ἐν πρεσβύτερον ἔτησιν ἑαυτῆ, π μὲν τ παρανομούμενον τῆς βουθείας, ἐ αὖ τὸς νόμους ἐχέτω πὼ αὐτὸν διώκειν. ὁ δὲ πὼ τοιαύτην δίκλιν ὑπιδεὺς, ξένος μὲν ὢν καὶ μὴ ξυσικὸς, δύο ἔτη διδομένος ἐκτινέτω ταύτην αὐτῷ πὼ δίκλιν. ὁ δὲ μέτοικός τε ὢν καὶ ἀπειθὴς τοῖς νόμοις, τρία ἔτη διδόσθω, ἐὰν μὴ δ' δικαστήριον πλείονος αὐτῷ χρόνου τιμήσῃ πὼ δίκλιν. ζημιούσθω δὲ καὶ ὁ παρεγενέμενος τῶν τούτων, μὴ μὲ ξυμβήσας κατὰ νόμον, ὁ μὲν μείζους τιμήματος ὢν, μνᾶ. δευτέρου δ' ὤν, πεντήκοντα δραχμαῖς. τρίτου δὲ, τριάκοντα. ἕκτος δὲ, ἢ πεταρτάλου. δικαστήριον δὲ γιγνέσθω τοῖς τοιούτοις ἐρατηγὶ καὶ ταξιάρχοι καὶ φυλάρχοι τε καὶ ἱππάρχοι. νόμοι δ' ὡς ἔστω, οἱ μὲν, τῶν χρηστῶν ἀνδρῶν ἕνεκα γίγνονται, διδαχῆς χάριν τοῦ τίνα χρόνον ὁ μελοῦντες ἀλλήλοις αὖ φιλοφρόνως ἀκούειν. οἱ δὲ, πὼ παιδείαν διαφυγόντων, ἀτράμονι χρωμένων ἔνι φύσει, καὶ μανὲν τυγχούτων, ὥστε μὲ οὐκ ἐπὶ πᾶσαν ἰσάζειν πάντα, οὗτοι τοὺς μάλλονται λόγους ἐπιθήσεσθαι, πειστικοὺς αὖ ἔσον. οἷς δὲ τοὺς νόμους ὀρθῶς ἀκούσης ὀνομαζόμενος αὖ νομοθετοῦ. βουλόμενος αὐτῶν μανὲ ποτε χρείαν γίγνεσθαι. παῖδες γὰρ ἢ μικρὸς ἢ βούτων ἔτι προγόνων ὅστις τολμήσει ἀψαθαί ποτε διαζόμενος ἀσκὰν ἔνι, μήτε τῶν αὖτω δείσας θεῶν μήτε, μήτε τῶν ὑπὸ γῆς ἐμμενῶν λεγομένων, ἀλλὰ ὡς εἰκὸς ἃ μηδαμοῦ οἶδε, καταφρονῶν τῶν παλαιῶν καὶ ὑπὸ πάντων ἀρημένων παραινομεῖ, βούτῳ δεῖλαιος ἀποτροπῆς ἐχάτης. θάνατος μὲν οὖν, οὐκ ἔστιν ἔχαλον. οἱ δὲ ἐ ἄλλου βούτου σπλειγόμενοι τρόπου, ἵνα τι τούτων εἰσὶ μᾶλλον αὐ ἐχάτης καὶ ἀληθέσατα λέγοντες, οὐδὲν ἀπόβουσι ταῖς τοιαύταις ψυχαῖς ἀτροποῦς. οὐ γοῦν αὖ ἐγένοντό ποτε μυριανδρίαί τε καὶ τῶν ἄλλων γενητόρων αἱόσιοι πόλεων τόλμαι. δεῖ δὴ τὰς οἰθάδι κολάσεις ὑπὲρ τὰ τοιαῦτα, τούβοισι τὰς αὖ τῷ ζῶ, μανὲν τῶν ἐ ἄλλου λείπειν καὶ τὰ δίκαια μιν. ἔστω δὴ λεγόμενον δ' μὲν ἔνεκα τῶδε. ὃς αὖ τολμήσῃ πατρὸς ἢ μητρὸς ἢ βούτων πατρὸς αὖ μητρὸς αὖ τύπτειν, μὴ μανίαις ἐχόμενος, πρῶτον μὲν ὁ προστυγχάνων καθ' ὅτῳ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν βουθείτω. καὶ ὁ μὲν μέτοικος ἢ ξένος εἰς προσωρίαν τῶν ἀστῶν καλείσθω βοηθῶν, μὴ βοηθήσας δὲ, ἀεισφυγίαν ἐκ τῆς χώ-

ρας

ρασ Φθυγέτω. ὁ δὲ μὴ μέτοικος, βουλῶν μὴ, ἔπαινον ἐχέτω. μὴ βουλῶν δὲ, λόγον. δοῦλος δὲ, βουλήσας μὲν, ἐλεύθερος γιγνέσθω. μὴ βουλήσας δὲ, πληγὰς ἐνεγκὼν τῇ μάστιγι τυπτέσθω. οὐ ἀγορᾷ μὲν οὖ γίγνεται ὁ γιγνόμενον, ὑπ' ἀγορανόμων. ἐὰν δ' ἐκ τῆς ἀγορᾶς οὐ ἄσει, τῶν ἀσυνόμων κολάζειν ἐν ἐπιδημοῦντα. ἐὰν δὲ κατ' ἀγροὺς τῆς χώρασ που, τοὺς τῶν ἀγρονόμων ἀρχοντας. ἐὰν δ' ἐπιχώριος ὁ παραστυγχάνων ᾖ τις, ἐάν τε παῖς ἐάν τε αὐτὸς ἑαυτοῦ ὢν γυνὴ, ἀμωσὶ τὸν παῖδα ἐν αὐθέσιον ἐπονομάζων. ὁ δὲ μὴ ἀμωσὶν, ἀρᾷ οἰχέσθω σὺν ὁμογνίοις καὶ παῖδος κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις ὅπλα λίκλω αἰκίσασ γονίων, πρῶτον μὲν φθυγέτω ἀειφυγίαν ἧς ἄσιος ἐς πλὼ ἄλλω χώρασ. καὶ πάντων ἱερῶν ἐργέσθω. μὴ δὲ ἐρχόμενον, κολαζόντων αὐτὸν ἀγρονόμοι πληγαῖς. καὶ πάντος ὡς αὖ ἐλάωσι. κατελθὼν δὲ, θανάτω ζημιούσθω. ἐὰν δέ τις τῷ τοιούτῳ ὅσοι ἐλεύθεροι συμφάγῃ ἢ συμπίῃ ἢ τινα τοιαύτην ἄλλω κοινωνίαν ποιῆται, ἢ καὶ μόνον οὐ τυγχάνων που προσάπτηται ἐκὼν μήτε ἐς ἱερὸν ἔλθῃ μιαρόν· μήτ' ἐς ἀγορὰν, μήτ' ἐς πόλιν ἴλως, πρόσθεν ἢ καθήρηται, νομίζων κοινωνεῖναι ἀλιτηρίῳ ὄντι τύχης. ἐὰν δὲ ἀπειθῶν νόμῳ, ἱερὰ καὶ πόλιν μιαίνῃ παρανόμως, ὃς αὖ τῶν ἀρχόντων αἰδόμενος μὴ ἐπάγῃ λίκλω τῷ τοιούτῳ, οὐ δίκαιός ἐστω τῶν κατηγορημάτων τῶν μεγίστων οὐ τούτῳ αὐτῷ. ἐὰν δὲ αὖ δοῦλος τύπτῃ τὸν ἐλεύθερον ἔτ' ὢν ξύσον, ἔτε ἀσόν, βοηθείτω μὲν ὁ προστυγχάνων. ἢ κατὰ τὴ τίμαμα πλὼ ἑρημίνῃ ζημίαν ἀποτινέτω. πλὼ δύσαντες δὲ οἱ προστυγχάνοντες μετὰ τῆς πληγέντος, παραβάντων τῷ ἀδικημένῳ. ὁ δὲ, παραλαβὼν, δύσας οὐ πίσθας καὶ μαστίσας ὁπόσας αὖ ἐθέλῃ, μὴ δὲν βλάπτων ἐν δασμὸν, παραδότω ἐκείνῳ κεκτῆσθαι κατὰ νόμον. ὁ δὲ νόμος ἔστω ὃς αὖ ἐλεύθερον δοῦλος ὢν τύπτῃ μὴ τῶν ἀρχόντων καλευόντων, παραλαβὼν ὁ κεκτημένος παρὰ τοῦ πληγέντος δεκμήσαι αὐτὸν, μὴ λύσῃ πρὶν αὖ ὁ δοῦλος πείσῃ τὸν πληγέντα, ἄξιος εἶναι τοῦ λελυμένος ζῆν. τὰ αὐτὰ δὲ γυναιξί τε ἔστω πρὸς ἄλλο λασ· πολλὰ πάντων τῶν τοιούτων νόμιμα. καὶ πρὸς αὑτὸν ἀσ, καὶ αὐτὸν πρὸς γυναῖκασ.

Νόμων αὐτοῦ, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

ε τὰ δὲ τὰς αἰκίασ, πολλὰ πάντες οὖ ἐρέσθω τοιοῦτόν τι νόμιμον βιαίων πρόφ, τῶν ἀλλοτρίων μιαρὰ μιαρὸν φέρειν μὴ δὲ ἄγειν· μὴ δ' αὖ χρῆσθαι μιαρὸν τῶν τ' πέλασ, ἐὰν μὴ πείσῃ τὸν κεκτημένον. ἐκὶ δὲ τῇ τοιούτῳ πάντα ἱερὰ τὰ τε ἑρημία καὶ ἐγγονα, καὶ ἔστι καὶ ἔσται. μίγνυσι δὲ τῶν λοιπῶν, αἱ τῶν νέων ἀκολασίαι τε καὶ ὕβρεις. εἰς μίγνυσι δὲ, ὅταν εἰς ἱερὰ γίγνωνται· καὶ διαφερόντως αὖ μεγάλα ὅταν εἰς δημόσια ἢ ἄγαλ ἢ κατὰ μέρη κοινὰ φυλετῶν ἢ τινων ἄλλων βιούντων κοινωνούντων· εἰς ἱερὰ δὲ ἴδια καὶ τάφους, δρῶντα καὶ δρώντως. εἰς δὲ γονέασ τέτα· χωρὶς τῶν ἔμπροσθεν ἑρημίων ὅταν ὑβρίζῃ τίς. τέταρτον δὲ γένος ὕβρεως, ὅταν ἀφρονέστερον τῶν ἀρχόντων, ἄγῃ ἢ φόρῃ ἢ χρῆταί τινι τῶν ἐκείνων, μὴ πείσασ αὐτούς. πέμπτον δὲ, ὃ πολιτικὸν αὖ ἔστι μάλιστα τῶν πολιτῶν ὑβρισθῆ, πλὼ ἐπιπολύμενον. ὃς δὴ δυσεῖον εἰς κεῖνον θάνατον ἐπίστωσι· ἰδρουσυλία μὲν γὰρ ἔρχεται ξυλλήβδην, βιαιός τε καὶ λάθρα ἐὰν γίγνηται, τί χρὴ πάσχειν. ὅσα δὲ λόγῳ καὶ ὅσα ὄργῳ πολλὰ ἀνθρώπους ὑβρίζει τις λίτων ἢ πράττων, ὃ παραμύθιον ἔστω ἀκούσαντι, ἐμπέσον ἂ δεῖ πάσχειν. ἔστω δὴ τάδε. ἀνθρώπους ἡγούμενος εἶναι κατὰ νόμους, οὐδεὶς πώ ποτε οὔτε ὄργον δρᾶσαι βίᾳ ἐφάσκετο εἶναι, οὔτε λόγον ἀφῆκεν αὖ ἔμεν. ἀλλὰ οὖ δή τι τῶν τοιούτων πάσχων, ἢ ἔδρα ὃ πρὶν εἶπεν, οὐχ ἡσύμενος, ἢ ὃ λοιδορηθεὶς ὄντως, οὐ φρονεῖν ἀνθρώπων, ἢ τρίτον, ἀν παραμυθητοὺς εἶναι θυσίαις τε καὶ ἀγυιαῖς παρακεκλημένους.

κλ. Τί οὖν δὴ ῥῳμεν αὖ ἢ καὶ λέγοιμεν πρὸς αὐτούς. ἀθ. Ὦ γαθέ, ἐπαινοῦσιν αὐτῶν πρῶτον μὲν τῷ ἡγεῖσθαι φρονεῖν ἡμῶν προσπαίζοντας αὐτοὺς λέγειν μαντεύομαι. κλ. Γοῖκ δή. ἀθ. Ταῦτα τοίχ' αὖ ὀρθῶς λοιδοροῦντες ἔπειτα, ὦ ξένε, ἐῶμεν, ἢ λακτίσαι μόνον ἐῶμεν, κἀνθὴν λέγητε. ἡμῶν γοῦν, οἱ μὲν, τὰ παράπαν θεοὺς οὐδαμῶς νομίζομεν. οἱ δέ, οἵους ὑμεῖς λέγετε ἀξιοῦμεν δὴ καθάπερ ὑμεῖς ἐξιέναι τε τῶν νόμων, πρὶν ἀπειλεῖν ἡμῖν σκληρῶς ὑμᾶς πρότερον ἐπιχειρεῖν πείθειν ἢ διδάσκειν ὡς εἰσὶ θεοί, τεκμήρια λέγοντες ἱκανά. καὶ ὅτι βελτίους ἢ παρὰ τὸ δίκαιον ὑπό τινων δώρων παρακρίπτεσθαι κωλύομεν. νῷ μὲν γὰρ ταῦτα ἀκούοντές τε καὶ διακοῦσ' ἔτερα τῶν λεγομένων ἀρίστων εἶναι ποιητῶν τε καὶ ῥητόρων καὶ μαίστρων καὶ ὀρφέων, καὶ ἄλλων πολλάκις μυρίων, οὐκ ἂν δὴ ῥᾳδίως παύσαιμεθα οἱ πολλοὶ ἐσόμενοι. ἀκούσαντες δ' ἴσως κἀκεῖσθαι πειρώμεθα. παρὰ δὲ δὴ νομοθετῶν φασκόντων εἶναι μὴ ἀρίστων ἀλλὰ ἡμῶν, ἀξιοῦμεν πειθοῖ πρῶτον χρῆσθαι πρὸς ἡμᾶς, εἰ μὴ πολλῷ βελτίω τῶν ἄλλων λέγοντας αὐτοὺς θεοὺς εἶναι. ἀλλ' οὖν βελτίω γε πρὸς ἀλήθειαν, καὶ τάχα πειθοί μ' ἂν ἴσως ὑμῖν. ἀλλ' ἐπιχειρεῖτε ἔτι μᾶλλον λέγειν, ἐπεὶν ἃ προσηλούμεθα. κλ. Οὐκοῦν ὦ ξένε δοκεῖ ῥᾴδιον εἶναι ἀληθεύοντας, λέγειν ὡς εἰσὶ θεοί. ἀθ. Πῶς. κλ. Πρῶτον μὲν, γᾶ καὶ ἥλιος, ἄστρά τε τὰ ξύμπαντα, καὶ τὰ τῶν ὡρῶν διακεκοσμημένα καλῶς οὕτως, εἰναυτοῖς τε καὶ μησὶ διειλημμένα. καὶ ὅτι πάντες Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, νομίζουσιν εἶναι θεούς. ἀθ. Φαῦλ' οὖν μάγε ὦ μακάριε τοὺς μοχθηρούς. οὐ γὰρ δὴ ποτ' ἔπειμ' ἂν ὡς γε αἰδοῦμαι μή πως ὑμῶν κατὰ φρόνησιν. ὑμεῖς μὲν γὰρ οὐκ ἴστε αὐτῶν πρὶν πῶ τῆς διαφορᾶς αἴτιαν, ἀλλ' ἐγὼ δὲ κρατεῖν μόνον ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν, ἀεὶ δ' ἐν ἀσθενῆ βίον ὁρμᾶσθαι τοῖς ψυχαῖς αὐτῶν. κλ. Τὸ δή, τί πρὸς τούτοις αἴτιον αὖ ὦ ξένε ἔσ. ἀθ. Σχεδὸν ὃ πανταπασιν ὑμεῖς ἔξω ζῶντες, οὐκ ἂν ἐθέλοιτε, ἀλλὰ ὑμᾶς αὖ λανθάνει. κλ. Τί δὴ ῥῆμ' Φράζεις τανῦν. ἀθ. Ἀμαθία τις μάλα χαλεπὴ δοκοῦσα εἶναι μεγίστη φρόνησις. κλ. Πῶς λέγεις. ἀθ. Εἰσὶν ἡμῖν οἱ γράμμασι λόγοι κάμοιγε, οἳ παρ' ὑμῖν οὐκ ἀσὶ δ' αἰσχίω πολιτεύσασ', ὡς ἐγὼ μανθάνω. οἱ μὲν, οὔτε μέγρεις, οἱ δὲ, καὶ αὖ μέγρων. λέγοντες περὶ θεῶν οἱ μὲν παλαιόταται, ὡς γίγνεται ἡ πρώτη φύσις οὐρανοῦ, τῶν τε ἄλλων. προϊόντες δὲ τῆς ἀρχῆς οὐ πολὺ θεογενίαν δὲ ξυγχρόνους. γνώμας τε ὡς πρὸς ἀλλήλους ἀμίλλησαν. ἃ δὴ ἀκούουσιν ἃ μὲν ἐς ἄλλοτε καλῶς ἢ μὴ καλῶς ἔχει, οὐ ῥᾴδιον ἐπιτιμᾶν παλαιὰς οὔσιν. εἰς μέν τοι γοῦν τὸ θεραπεύσασ' καὶ τιμᾶς, οὐκ ἂν ἔτωγέ ποτε ἐπαινῶν ἔπειμι. οὔτε ὡς ὠφέλιμα, οὔτε ὡς γε παράπαν ὀρθῶς εἰρήκασι. τὰ μὲν οὖν δὴ τῶν ἀρχαίων πρὸς μεθέωμεν καὶ χαίρετον, καὶ ὅπῃ θεοῖσι φίλον λιγέσθω ταύτῃ. τὰ δὲ τῶν νέων ἡμῖν καὶ σοφῶν; αἰτίασθέ πω ὅπῃ κακῶν αἴτια. τοῦτ' οὖν οἱ τῶν τοιούτων ὀρχούμενοι λόγοι. μοῦσ' γοῦν καὶ σοῦ ὅταν τεκμήρια λέγωμεν ὡς εἰσὶ θεοί, ταῦτα αὐτὰ προσφέροντες ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ ἄστρα καὶ γῆν ὡς θεοὺς καὶ θεὰς ὄντα, κἄστ' τῶν σοφῶν τούτων αἰσχυνοίμεθ' ἂν λέγοντες, ὡς γῆν τε καὶ λίθους ὄντα αὐτά, καὶ οὐδὲν τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων φροντίζειν δύναιτο. λέγοιτο δὲ ταῦτα δὴ πως εἰς τὸ πιθανὸν τοῦτο πεπτωκότα. κλ. Καλῶς γε λόγον ὦ ξένε ἠρώτας τυγχάνεις, ἔγε εἰς ἴσ' μένον, ναῦν δ' ὅτι πάμπολλοι τυγχάνουσιν, ἴσ' τι καλὸν πόντῳ ἂν εἴη. ἀθ. Τί οὖν δὴ τὸ λεγόμενον. τί χρὴ ῥᾳδίως ἡμᾶς. πότερον ἆρ' ὁ λογισώμεθα δίον καὶ τὴν γορήσαντός τινος οὐκ ἀσεβίαν ἀνθρώποις ἡμῶν, φάσκουσι τοῦτο τῆς νομοθεσίας, λέγουσιν ὡς δεινὰ ὀργαζόμεθα νομοθετοῦντες ὡς ὄντων θεῶν, ἃ χαίρειν ἐάσαντες, αὖθ' τοὺς νόμους ἰδρυσώμεθα πάλιν, μὴ καὶ τὸ προοίμιον ἡμῖν μακρότερον γίγνηται τῶν νόμων. οὐ γὰρ βραχὺς ὁ λόγος ἐκ τοιούτου ἂν γίγνοιτο, εἰ τοῖσιν ἐπὶ ξυμεῖσιν ἀπεβῶν, τὰ μὲν, ἀποδείξαιμεν μετέωρος τοῖς λόγοις, ὧν ἔφαζον λῶν πρὶν λέγειν. τὸν δὲ εἰς φόβου ἐρίξαιμεν, τὰ δὲ συγχωρεῖν ποιήσαντες ἔσα πρέπει, μετὰ ταῦτα ἤδη νομοθετοῖμεν. κλ. Ἀλλ' ὦ ξένε. πολλάκις μὲν ὤγε οὐ ὀλίγῳ χρόνῳ ὕστ' αὐτὸν ἐρήσαμεν, ὡς οὐδὲν οὐ τῷ παρόντι

δεῖ

λεῖ πρότιμεῖ βραχυλογίαν μᾶλλον, ἢ μῆκος. οὐδὲὶς γοῦν ἡμᾶς ἂν λιγόμενον ἐπείσειν δίκει· γελοῖον δὴ καὶ φαῦλον ἂν πρὸ τῶν βελτίστων τὰ βραχύτερα αἱρουμένους φαίνεσθαι. διαφθεῖραι δ' οὐ σμικρὸν ἀμωγέπως πιθανότητα τινα τοὺς λόγους ἡμῶν ἴσχειν· ὡς δοκεῖ τ' ἐσὶ καὶ ἀγαθοῖ, λίκλω τιμῶντες διαφθεῖροντας αὐθερώπων. ἀρ' οὖν γοῦν ἔστιν ἡμῖν ὑπόθεσιν ἀπάντων τῶν νόμων, ἡμᾶλλιστόν τε καὶ αὖρισον προοίμιον αὖ εἶναι· μᾶλλον οὖν ὄντως ἀναγκαῖον ἡμᾶς δι' ἐπιχειρεῖν λῶ τινά ποτε ἴχνος διαύειν ἐις πειθὼ τῶν τοιούτων λόγων, μᾶλλον ἀ πολίσκοις διεξιέναμεν ἐις ἂν δυνατὸν ἱκανῶς. ΑΘ. Εὐχόλως μοι δοκεῖ παρεκτεῖνεῖν ὁ λιγόμενος ὑπὸ σοῦ νῦν λόγος, ἐπειδὴ προθύμως σωπεύεις· μᾶλλον δὲ οὐκέτι ἐγχωρεῖ λέγειν, φθὰς δὴ, πῶς αὖ τις μὴ θυμῶ λέγοι τοῦδε· δοκῶν ὡς εἰσὶν· αἰσχύνη γοῦν δὴ κελεύει πῶς φθέγγεσθαι καὶ μισεῖν ἐκείνους, οἳ τοῦτον ἡμῖν αἴτιοι τῶν λόγων γεγένηνται καὶ γίγνονται. νῦν οὖν πειθόμενοι τοῖς μύθοις, οὓς ἐκ νέου παίδων ἔτι ὢ γάλακτι θιφόμενοι, θοφῶν τε ἄκουσι καὶ μανθάνουσιν ὅσον ἐπῳδαῖς μετά τε παιδιᾶς καὶ μετὰ σπουδῆς λιγομένων καὶ μετὰ θυσιῶν, οἳ δὴ χαῖς αὐτοὺς ἀκούοντές τε καὶ ὄψεις ὁρῶντες ἐπομένους αὐτοῖς, ἃς ἥδιστα ἄγελος ὁρᾶ τε καὶ ἀκούει πρατομένους, θυόντων οὐ σπουδῇ τῇ μεγίστῃ, τῶν αὐτῶν γονέων τοῦδε αὐτῶν τε καὶ ἐκείνων ἐσπουδακότων ὡς ὅτι μάλιστα οὗσι θεοῖς δυχαῖς προσδιαλεγομένων καὶ ἱκετεύοντας· αἰκτέλλοντός τε ἡλίου καὶ σελήνης καὶ πρὸς δυσμὰς ἰόντων προκυλίσεις ἅμα καὶ προσκωμάσεις ἀκούοντές τε καὶ ὁρῶντες ἐλλιόων τε καὶ Καρεαίων πάντων οὐ συμφορᾷ παντοίαις ἐχομένων καὶ οὐ εὐπραγίαις, οὐχ ὡς οὐκ ὄντων, ἀλλ' ὡς ὅτι μάλιστα ὄντων, καὶ οὐδαμῇ λοιδορίαν οὐδὲ δόντα νῦν ὡς οὐκ ὄντι θεοί· τούτων δὴ πάντων ὅσοι καταφρονήσαντες οὐδὲ ὀλίγα ἱκανοῦ λέγου ὡς φαῦλα αὖ ὅσοι καὶ σμικρὸν νοῦν κέκτηνται, νῦν αἰκμάζουσιν ἡμᾶς λέγειν ἃ λέγομεν, πῶς τούτοις αὖτις οὐ πρεπίσι λόγοις δύναιτο νουθετῶν ἅμα διδάσκειν πρὶ θεῶν πρῶτον ὡς εἰσί. γλαπτέον δ'. οὐ γοῦν ἅμα γε δεῖ μανθάνειν, τοὺς μὲν, λοιμαργίαν ὀδυνᾶς ἡμῶν, τοὺς δ' ὑπὸ τοῦ θυμοῦ εἶναι τοῖς τοιούτοις. ἴτω δὴ πρόρρησις τοιάδε τις ἄθυμος τοῖς οὕτω νῦν διαίταις διεφθαρμένοις. καὶ λίπωμεν πράως σβέσαντες τὸν θυμὸν, ὡς οἱ διαλεγόμενοι τῶν τοιούτων. ὦ παῖ νέος εἶ· προϊὼν δέ σε ὁ χρόνος ποιήσει πολλὰ ὧν νῦν δοξάζεις μεταβαλέντα, ὡδὶ ταναντία τίθεσθαι. πρὶ μεῖζον οὖν ἐς τό, τε καὶ τῆς πρὶ τῶν μεγίστων γίγνεσθαι· μέγιστον δέ, ὃ νῦν οὐδὲν ἡγῇ σὺ, τὸ πρὶ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς διανοεῖσθαι ζῆν καλῶς ἢ μή. πρῶτον δὲ πρὶ αὐτῆ εἴ τι μέγα σοι μεμύηται, οὐκ ἄν ποτε φανείη ἀνὴρ ἢ τοιόνδε. οὐ σὺ μένος. οὐ δὲ οἱ τοῖ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην δόξαν τοῦδε θεῶν ἔχοντες γίγνονται δὲ ἀεὶ πλείους, ἢ ἐλάττους ταύτην νῦν νόσον ἔχοντες. ἢ δὲ βίαν σοι παρεκγονὸς αὐτῶν πολλοῖς φράζοι μᾶλλον. ἢ μᾶλλόν ποτε λαβόντα ἐκ νέου ταύτην νῦν δόξαν πρὶ θεῶν ὡς οὐκ εἰσὶ, διατελέσειν πρὸς γῆρας μένοντα ἐν ταύτῃ τῇ διανοήσει. τὰ δύο μὲν δὴ παῖδα πρὶ θεοὺς μένειν, πολλοῖσι μὲν οὔ. μένουσι δὲ οὖν τισι, ἢ τοὺς θεοὺς εἶναι μὲν, φροντίζειν δὲ οὐδενὸς τῶν ἀνθρωπίνων. καὶ ἢ μὰ Δία, ὡς φροντίζουσι μὲν, δικαιοπραγοῦντι δέ σε θύμασι καὶ εὐχαῖς· ἢ δὴ σαφῶς αὖ γενόμενόν σοι πρὶ αὐτῶν καὶ τοῦ διώκειν δόγμα, αὖ ἐμεῖ πείθῃ τοῦδε μανθάνειν. ἀνοσιοπῶν ἔτε οὕτως ἔτε ἄλλως ἔχει πιθανόμενος παρά τε τῶν ἄλλων. καὶ δὴ καὶ μάλιστα καὶ παρὰ τοῦ νομοθέτου. οὐ δὲ δὴ τούτῳ τῷ χρόνῳ, μὴ τολμήσῃς πρὶ θεοὺς μηδὲν ἀσεβῆσαι. πειρατέον γοῦν τῷ τοὺς νόμους σοι τιθέντι νῦν, καὶ εἰς αὖθις διδάσκειν πρὶ αὐτῶν τούτων ὡς ἔχει. ΚΛ. καλλιθ' ἡμῖν ὦ ξένε μέχρι γε τοῦ νῦν εἴρηται. ΑΘ. παντάπασι μὲν οὖν δ μὴ πολλά τε καὶ κλεινὰ λελέχθαι δ' ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς βαθυμηκέστερον λόγον ἐμπεσόντας. ΚΛ. Τὸν ποῖον δὴ λέγεις. ΑΘ. Τὸν περὶ πολλοῦς δεξαζόμενον εἶναι σοφώτατον ἁπάντων λέγειν. ΚΛ. Φράζ' ἔτι σαφέστερον. ΑΘ. λέγουσί που τινὲς, ὡς πάντα ἔστι τὰ πράγματα γιγνόμενα καὶ γενόμενα καὶ γενησόμενα, τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ, τέχνῃ, τὰ δὲ, διὰ τύχην. ΚΛ. Οὐκοῦν ὡς καλῶς. ΑΘ. Εἰκὸς γέ που σοφοὺς αὖσρεσ', ὀρθῶς λέγειν.

ἐπόμενοί γε μὴν αὐτοῖς, σκοπῶμεν τοὺς ἐκείνων, τί ποτε καὶ τυγχάνουσι διανοούμενοι. κλ. Πάντως. ΑΘ. Ἔοικε φασὶ τὰ μὲν μέγιστα αὐτῶν καὶ κάλλιστα, ἅπερ ἁπτόμεθα φύσιν καὶ τύχην, τὰ δὲ σμικρότερα τέχνην. ἣν δὴ παρὰ φύσεως λαμβάνουσιν οἱ τῶν μεγάλων καὶ πρώτων γίγνεσθαι ὄντων τὰ πλάττειν καὶ τεκταίνεσθαι, πάντα τὰ σμικρότερα, ἃ δὴ τέχνας καλοῦντες πάντες προσαγορεύομεν. κλ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Εἰκὸς τὸν θεὸν πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα, φύσει πάντα εἶναι καὶ τύχῃ φασί. τέχνῃ δὲ οὐδὲν τούτων. καὶ τὰ μετὰ ταῦτα αὖ σώματα γῆς τε καὶ ἡλίου καὶ λίθων ἄστρων τε πέρι, ἐξ τούτων γεγονέναι παντελῶς ὄντων ἀψύχων· τύχαις δὲ φερόμενα τῇ τῆς δυνάμεως ἑκάστοις ἑκάστων, ἃ ξυμπίπτοντα ἁρμόττοντα οἰκείως πως, θερμὰ ψυχροῖς, ἢ ξηρὰ πρὸς ὑγρά, καὶ μαλακὰ πρὸς σκληρά. καὶ πάντα ὁπόσα τῇ τῶν ἐναντίων κράσει κατὰ τύχην ὑπ' ἀνάγκης συνεκράθη, ταύτῃ καὶ κατὰ ταυτὰ οὕτω γεγεννηκέναι τόν τε οὐρανὸν ὅλον καὶ πάντα ὁπόσα κατ' οὐρανὸν· ἐκ ζῴων δὲ καὶ φυτῶν ξύμπαντα ἀρῶν παισὶν ἐκ τούτων γεγονόσιν. οὐδὲ διὰ νοῦν φασιν οὐδὲ διά τινα θεὸν, οὐδὲ δι' τέχνην· ἀλλὰ δ' λέγομεν φύσει καὶ τύχῃ. τέχνῃ δὲ ὕστερον ἐκ τούτων ὑστέρας γεγονυίας αὖθις θνητοῖς ἐκ θνητῶν, ὕστερα γεγεννηκέναι παιδιάς τινας ἀληθείας οὐ σπουδαστὰς τινὰς κυήσασα. ἀλλὰ εἴσω λάπτα ξυγγνώμην ἑαυτῶν· δι' ἣν γραφὴν γυναῖκα καὶ μουσικὴν, καὶ ὅσαι ταύταις εἰσὶ συνεργοί, δοκεῖ τέχναι. εἰ δ' ἔστι καὶ αἰσθησίν ἄρα γιγνώσκειν τῶν τε χρῶν, εἶναι ταύτας, ὁπόσαι τῇ φύσει ἐκοίνωσαν πρὸς αὐτῶν λαμβάνειν· δεῖν αὖ ἀστεϊκὴν καὶ γεωργικὴν καὶ γυμναστικήν. καὶ δὴ καὶ πρὸς πολιτικὴν, σμικρόν τι μόριον εἶναι φασὶ κοινωνοῦσαν φύσει· τέχνῃ δὲ, τοὐμπαλίν· οὕτω δὲ μὴ πρὸς νόμου θέσιν πᾶσαν, οὐ φύσει, τέχνῃ δὲ, ἧς οὐκ ἀληθῆς εἶναι τὰς θέσεις. κλ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Θεοὺς ὦ μακάριε εἶναι πρῶτόν φασιν οὗτοι, τέχνῃ οὐ φύσει, ἀλλά τισι νόμοις. καὶ τούτοις ἄλλους ἄλλοις ὅπῃ ἕκασοι ἑαυτοῖσι συνωμολόγησαν νομοθετοῦμεν. καὶ δὴ καὶ τὰ καλὰ, φύσει μὲν ἄλλα εἶναι, νόμῳ δ' ἕτερα. τὰ δὲ δὴ δίκαια σύδ' εἶναι τοπαράπαν φύσει. ἀλλ' ἀμφισβητοῦντας διατελεῖν ἀλλήλοις καὶ μεταθεμένους ἀεὶ ταῦτα. ἃ δ' ἂν μεταθῶνται καὶ ὅταν τότε κύρια ἕκαστα εἶναι γε γιγνόμενα τέχνῃ καὶ τοῖς νόμοις, ἀλλ' οὐδέ τινι φύσει, ταῦτ' ἴθι ὦ φίλε ἅπαντα αἰσθῶν σοφῶν παρὰ νέοις αὐθρώποις ἰδιωτῶν τε καὶ πολιτῶν φασκόντων εἶναι. ὃ δικαιότατον δ', τὸ τὰς αὖ νίκας βιαζόμενος. ὅθεν ἀσέβειά τε αὐθρώποις ἐμπίπτουσι νέοις ὡς οὐκ ὄντων θεῶν, οἷους ὁ νόμος προστάττει διανοεῖσθαι λέγων. τάσσει τὸ δὴ ταῦτα ἐλκόντων πρὸς τὸν κατὰ φύσιν ὀρθὸν βίον ὃς ἐστὶ τῇ ἀληθείᾳ κρατοῦντα ζῆν τῶν ἄλλων, καὶ μὴ δουλεύοντα ἐπιθυμίαις κατὰ νόμον. κλ. Οἷον διελήλυθας ὦ ξένε λόγον καὶ ὅσην λοιβὴν αὐθρώπων νέων δημοσίᾳ πόλεσί τε καὶ ἰδίοις οἴκοις. ΑΘ. Ἀληθῆ μέν τοι λέγεις ὦ κλεινία· τί οὖν οἴει χρῆναι σφᾶς ἐννομεῖσθαι, οὕτω τούτων πάλαι παρεσκευασμένων· ἢ μόνον ἀπειλεῖν τάττειν τῇ πόλει ξύμπασι τοῖς αὐθρώποις, ὡς ἐὰν φύσει σφᾶς εἶναι θεοὺς καὶ διανοητέον τοιούτους δικαίους ὄντας θεοὺς οἵους φησὶν ὁ νόμος· καὶ τοῦδε καλῶν καὶ δικαίων καὶ τοῦδε ἀπάντων τῶν μεγίστων, ὁ αὐτὸς λόγος. ὅσα δὲ πρὸς αἰσχίω τείνει καὶ κακίαν, ὡς δεῖ ταῦτα οὕτω πράττειν, διανοουμένους ὅπη πρὸς αὖ ὁ νομοθέτης ὑφηγήσεται γράφων· ὃς δ' ἂν μὴ παρέχηται ἑαυτὸν τοῖς νόμοις δι' πειθῆ, ἐὰν μὲν, δεῖν πεθέσθαι· ἐὰν δέ τινα ὀλιγαῖς καὶ σμικραῖς, φλαῦρα δὲ, ἀλυμέως, ἄλλους δὲ πυκνὰς καλάζεσθαι καὶ φυτὰς. πειθὼ δὲ τοῖς αὐθρώποις ἅμα τιθέντα αὐτοῖς τοὺς νόμους μεθυμέως ἔχειν τοῖς λόγοις προσάπτοντα εἰς δυνάμεως μέρος. κλ. Μηδαμῶς ὦ ξένε, ἀλλ' εἰ πρὸς τυγχάνει γε οὖσα καὶ σμικρὰ πειθώ τις τοῦδε τὰ δικαιοῦται, δεῖ μηδαμῇ κάμνειν τὸν γε ἄξιον καὶ σμικροῦ νομοθέτην· ἀλλὰ πᾶσαν ἡ λεγόμενον φωνὴν ἑστάναι τῷ παλαιῷ νόμῳ, ἐπικυρον γίγνεσθαι λόγῳ ὡς ἐᾶ θεοί· καὶ ὅσα νοῦ δὴ δεῖται σὺ, καὶ δεῖ καὶ νόμῳ αὐτῷ βοηθῆσαι καὶ τέχνῃ· ὡς ἔστιν φύσει ἡ φύσεως οὐχ ἧττον, εἴπερ νοῦ γέ ἐστι γεννήματα, κατὰ λόγον ὀρθὸν ὃν σύ τε λέγειν μοι φαίνῃ, καὶ ἐγὼ σοι πιστεύω παντῶ. ΑΘ. Εὖ προθυμούμενά τε κλεινία· τί δ'

οὐ χαλεπὰ

οὐ χαλεπὸ τό ὅτι ξωκρατικοὶ λογοῖς ἐς πλήθη λεγόμενοι, μίκκη τε αὖ κέκτηται διαλύσις; ΚΛ. Τί δ' οὔ, ξέν'. πολλὰ μέν γε ἡμῖν μουσικῶς οὕπω μακρὰ λέγοντας ἡμᾶς αὐτοὺς πολλὰ ἐμέμψαμεν, πολλὰ δὲ καὶ τῶν τοιούτων οὐκ ἄπο μοιρον; καὶ μὴν καὶ νομοθεσία γέ ὅτι που τῇ μεταφρονήσεως μεγίστῃ βοηθείᾳ. διὸ τὰ πολλὰ νόμους προστάγματα αὐγράμμασι τεθέντα ὡς δώσοντα ἀεὶ πάντα χρόνον ἔλεγχον πάντως ἠρεμεῖ· ὥστε οὔτ' ἀ χαλεπὰ καὶ τ' ἀρχὴς ἀνύειν ὅτι φοβητέον ἄγ' ἴσται τῇ τῷ δυσμαθεῖ πολλάκις ἐπανιόντι σκοπεῖν, οὔτε εἰ μακρὰ ὠφέλιμα δέ, δεῖ ταῦτα λόγου οὐδαμῇ ἔχει, οὐ δὲ ὅσον ἔμοιγε εἶναι φαίνεται, τὸ μὲν οὐ βοηθεῖν τούτοις τοῖς λόγοις πάντα αὖσπερ καὶ τὰ δαῦα μεν. ΜΕ. Λέγεις, ὦ ξένε, δοκεῖ λέγειν κλεινίας.

ΑΘ. Καὶ μάλα γε, ὦ μέγιλλε, ποιητέον τὲ ὡς λέγει· καὶ γοῦν εἰ μὴ καὶ πασιν ἐμοὶ ἔσται οἱ τοιοῦτοι λόγοι ὡς τοῖς πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώποις, οὐ δὲν αὖ ἴδιον τῶν ἐπαμυνούντων λόγων ὡς ἐσὶ δικαίοις, νυῦν δὲ αἰσχύνη. νόμοις οὖν διαφθειρομένοις τοῖς μεγίστοις πολλῶν καὶ καλῶν ἀνθρώπων, τίνα καὶ μᾶλλον προσήκει βοηθεῖν, ἢ νομοθέτην; ΚΛ. Οὐκ ἔστιν. ΑΘ. Ἀλλὰ δὴ λέγε μοι πάλιν κλεινία καὶ σύ. πεποίηκεν γοῦν δεῖ σε εἶναι τῶν λόγων. πεύσιμον γοῦν ὁ λόγος ταῦτα, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα, πρῶτα ἡγεῖσθαι τῶν πάντων εἶναι. καὶ πῶ φύσιν ὀνομάζειν ταῦτα αὐτά. ψυχὴν δὲ ἐκ τούτων ὕστερον. ἔοικε δὲ οὐ πεύσιμον εἶναι, ἀλλ' ὅπως συμφήσῃ ταῦτα ἡμῖν τῷ λόγῳ.

ΚΛ. Γαῦ μὲν οὖν. ΑΘ. Λέγε οὖν πρὸς δεῦρο πηγήν τινα αὐτοῦ δόξης αὐθρώπων αὐθρώπων, ὁπόσοι πώ ποτε τῶν περὶ φύσεως ἐφήψαντο ζητημάτων· σκόπει πάντα λόγον ἰδιάζων. οὐ γοῦν δὴ σμικρόν γε διαφθορὰν εἰ φασὶν λόγων ἀπόμενοι ἀσεβῶν, ἄλλοις τε ἰδιαίτοντες, μοὶ δ' ἔοικε λόγοις ἀλλ' ἰδιαμαρτημένοις χρώμενοι. δοκεῖ τοίνυν μοι ταῦτα οὕπως ἔχειν. ΚΛ. Εὖ λέγεις· ἀλλ' ὅπη πειρῶ φράζειν.

ΑΘ. Ἔοικε τοίνυν ἀνθρώπων ἀπίον εἶναι λόγων. ΚΛ. Οὐκ ἐκπιτίον ὦ ξένε. μανθάνω γοῦν, ὡς νομοθετέον ἐκ φῆς οἵᾳσι βαίνειν, ἐὰν τῶν τοιούτων ἀπώμεθα λόγων. εἰ δ' ὅτι μανθάνεις ἱκανῶς συμφωνοῦσι τοῖς νῦν καὶ τὰ νόμον λεγομένοις θεοῖς ὡς ὀρθῶς ἔχουσιν ἢ ταῦτη, λεκτέον ὦ θαυμάσιε καὶ ταύτη. ΑΘ. Λέγει μ' αὖ ὡς ἔοικεν, ὥσθ' ἡμᾶς οὐκ ἐῶντα λόγον τινὰ τοιοῦτον ὁ πρῶτον γενέσεως καὶ φθορᾶς αἴτιον ἀπάντων, ἕτερον οὐ πρῶτον ἀλλὰ ὕστερον ἐπιφέρεσθαι εἶναι γενητὸς, οἱ πῶ τῶν ἀσεβῶν ψυχὴν ἀποργασάμενοι λόγοι. ὃ δὴ ὕστερον, πρότερον. ὃ δὲν ἁμαρτήσεσθαι περὶ θεῶν τῆς ὄντως οὐσίας. ΚΛ. Οὕτω μανθάνω. ΑΘ. Τυχὸν δ' ἐστὶ ταῦτα ἡγνοικέναι κινδυνεύουσι μὲν ὀλίγου ξύμπαντες, δόντε δὲ τυγχάνει καὶ δαῦα μεν ἔχει. τῶν τε ἄλλων αὐτῆς πρὸ, καὶ δὴ καὶ γενέσεως ὡς αὐ πρῶτοις ὅτι σωμάτων ἔμπροσθεν πάντων γενομένη καὶ μεταβολῆς τε αὐτῶν καὶ μεταποιήσεως ἀπάσης αἴτιον παντὸς μᾶλλον. εἰ δ' ἔστι ταῦτα οὕτως, ἆρα οὐκ ἰδιαίτως τὰ ψυχῆς συγγενῆ πρότερα αὖ ἔπη γενητὰ τῶν σώματι προσηκόντων οὐσίᾳ ταύτῃ πρεσβυτέρα ἢ σώματος; ΚΛ. Ἀνάγκη. ΑΘ. Δόξα δὴ καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος, σκληρῶν καὶ μαλακῶν καὶ βαρέων καὶ κούφων, πρότερα αὖ ἔπη. καὶ δὴ καὶ τὰ μεγάλα καὶ πρῶτα ὄργανα καὶ πράξεις, τέχνης αὖ γίγνοιτο ὄντα εἰ πρότερα. τὰ δὲ φύσει καὶ φύσις, ἰῶ οὐκ ἐρθῶς ἐπονομάζουσιν αὐτὰ ταῦτα ὕστερα καὶ ἀρχόμενα αὖ ἐκ τέχνης ἔπη καὶ νοῦ. ΚΛ. Γῶς. ΑΘ. Οὐκ ὀρθῶς φύσιν βούλονται λέγειν γίγνεσθαι πῶ πρὸ τὰ πρῶτα. εἰδὲ φασὶ ται ψυχὴ πρῶτον, οὐ πῦρ οὐ δὲ ἀήρ. ψυχὴ δ' οὖ πρώτοις γιγνομένη φθόν ὀρ δόξαται λέγει τ' αὖ εἶναι διαφθείροντος, ὅτι φύσει ταῦτ' ἰῶ' οὕτως ἔχοντα, αὖ ψυχήν τις ἐπιλέξῃ πρεσβυτέραν οὖσαν σώματος, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς. ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΑΘ. Οὐκοῦν τὰ μετὰ ταῦτα, ἵνα' αὖ δὴ ζῆτον σκεψώμεθα. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Φυλάττωμεν δὴ παντάπασιν ἀπατηλὸν λόγον. μή πη πρεσβύτας ἡμᾶς ὄντας, ποππρεπῆς ὢν παρακρούσῃ καὶ διαφυγὼν, καταγελάστους ποιήσῃ. καὶ δέξωμεν μείζονα ἐπιβαλλόμενοι, καὶ τῶν σμικρῶν ἀπατυχεῖν. σκοπεῖτε οὖν οἱ καὶ τάπρ ποτα μὲν ἡμᾶς ἔσται ζῆς ὄντας διαβαίνειν ῥέοντα σφόδρα, νεώτατος

ἐπὶ τυγχάνων ὑμῶν καὶ πολλῶν ἔμπειρος ῥᾳδίως, εἶπον ὅτι πρῶτον ἐμὲ χρῆναι πεῖραν λαβεῖν καθ' ἑαυτὸν, καὶ τὰ λοιπὰ ὑμᾶς οὐ ἀσφαλὲς σκέψασθαι εἰ διαβατός ἐστι περισβυτέροις οὖσι καὶ ὑμῖν. ἢ πῶς ἔχει, καὶ Φαινόστρατε μὲν ταῦτα, καὶ λέγειν ὑμᾶς τότε καὶ πειρᾶσθαι βαδίζειν ἐμπειρίᾳ. εἰ δὲ ἄβατος ἦν ὡς ὑμῖν οὐ ἐμοὶ δοκεῖν γεγονέναι, μετέπειτα αὖ ἐδόκουν λέγειν. καὶ δὴ καὶ νῦν ὁμοίως ἐμοὶ δοκεῖ σφοδρότερος· οὐ γὰρ δὴ ἴσως ἄλλος, ὡς τῷ σφῶν ῥώμῃ· μὰ δὴ σκοτοδινίαν γέ τινα ὑμῖν ἐμποιήσει παραφρόνημά τε καὶ ὀφθαλμῶν ἄνθεις ὄντας ἀποκείσεσθαι· εἶτ' ἀχμὴ μεσούσης ἀπρέπειά τί σε τοῦτο ἀνδρῶν δοκεῖ δή μοι χρῆναι ποιεῖν οὐπωστανοῦν ἐμέ. αὐθρώπων πρῶτον ἐμαυτὸν ἀπεμπόλημα ὑμῶν οὐ ἀσφαλές. καὶ μεταταῦτα, ἀποκρίνασθαι πάλιν ἐμέ. καὶ τὸν λόγον ἅπαντα οὕτω διεξελθεῖν, ἄχρι πρὸ αὖ ψυχῆς πρὸς διαπραίπτειν. καὶ διεξῆς πρόσθεν ὄν ψυχὴν σώματος. ΚΛ. Ἆρα σὺ ᾧ ξοί δοκεῖς ὑμῖν εἰρηκέναι. πολλὰ τὰ ὡς λέγεις. ΛΘ. Ἆρα δὴ δοὺν εἴποτε παρακλητέον ὑμῖν, νῶν ἔστω ἕως οὕτω γενόμενον. ἐπί γε ἀπόλειψιν ὡς εἰσὶ πλὴν αὐτῶν, αὐτὸν δὴ πάσῃ παρακεκλῆσθαι. ἐγχέμενοι δὲ ὥς τινες ἀσφαλοῦς πείσματος, ἐπιβαίνομεν εἰς ἓν νῶν λόγον. καί μοι ἐλέγχομέν ᾧ δὴ τὰ τοιαῦτα, ἐρωτήσεσι χαίρειν, ἀσφαλίσασθαι ἀποκείσεσθαι φαίνεται. καὶ τὰ δὲ ὦ ξοί ὁπόταν φῇ τις· ἀρ' ἔστηκε μὲν πάντα· κινεῖται δὲ οὐδέν, ἢ τούτῳ πῶν τοὐναντίον. ἢ τὰ μὲν αὐτῶν κινεῖται, τὰ δὲ μένει; τὰ μὲν, κινεῖται πού φύσει, τὰ δὲ, μένει. μῶν οὖν οὐκ οἰόν τε χώρᾳ τινὶ τά τε ἑστῶτα ἕστηκε καὶ τὰ κινούμενα κινεῖται; πῶς γὰρ οὔ. καὶ τὰ μέν γε οὐ μεθ' ἕδρας που αὖ, ἔσται σφῶν. τὰ δὲ, οὐ πολέμοσι. τὰ δὲ πῶν τῶν ἑστώτων οὐ μόνῳ λαμβάνονται διώκειν λέγεις; φέσομεν οὐ οὐ κινεῖσθαι, καθάπερ ἢ τῶν ἑστάναι λιθομιλέων κύκλῳ σχοίνεται τοῦδι φορά. ναί. μανθάνομεν δέ γε, ὡς οὐ ταύτῃ τῇ τοῦδι φορᾷ ἐν μέγιστον καὶ ἐν σμικρότατον κύκλον ἅμα τοῦδι ἄγουσα ἡ τοιαύτη κίνησις, αἰεί λόγον ἑαυτῷ διασῴζει σμικρός τε καὶ μείζοσιν, ἐλάττων τε ὅσα καὶ πολέων κατὰ λόγον. διὸ δὴ τῶν θαυμαστῶν ἀπάντων πηγὴ γίγνου. ἅμα μεγάλοις καὶ σμικροῖς κύκλοις, βραδυτῆτάς τε καὶ τάχη ὁμολογούμενα περαίνουσα. ὀλιγάτον ὡς αὖ τις ἐλπίσειε γίγνεσθαι πάθος. ἀληθέστατα λέγεις. τὰ δὲ κινούμενα ὑπὸ πολλοῖς φαίνεσθαι λέγειν, ὅσα φορᾷ κινεῖται μεταβαίνοντα εἰς ἕτερον ἀεὶ τόπος. καὶ ὃ τε μὲν ἔστιν ὅτε βάσιν οὐδὲ κεκτημένα τινὸς κώλου. τὸ δὲ πολέοσι τῷ τοῦδι κυλινδεῖσθαι, πρὸς τυγχάνοντα δ' ἐκάστοτε ἐκάστοις, τοῖς ἑστῶσι μὲν διαχέεται. τοῖς δ' ἀλλήλοις ἓξ εἰσαπάσῃ ἀπάντῃσι καὶ φθορομένοις εἰς οὐ γιγνόμενα μέσα τε καὶ μεταξὺ τῶν τοιούτων, συγκείνεται. λέγω γὰρ οὖν ταῦτα οὕτως ἔχοντα ὡς σὺ λέγεις καὶ μοὶ καὶ συγκεινέμενα μὲν, αὐξαίνεται. διακεινέμενα δὲ φθίνει τότε, ὅταν ἡ καθεκάστην ἐκάστων ἕξις διαμένῃ. μὴ μενούσης δὲ αὐτῆς, δ' ἀμφοτέρα ἀπόλλυται. γίγνεται δὴ πάντων γένεσις, ἵνα κ' αὖ τι πάθος ᾖ. δῆλον ὡς ὁπόταν ἀρχὴ λαβοῦσα αὔξῃ, εἰς πλὼ λαυτέραν ἴλῃ μεταβασιν. καὶ ἐκ τοῦτο εἰς πλὼ πλησίον, καὶ μέχρι τέων ἰλθοῦσα, ἀίδιον ἔχῃ τοῖς αἰσθανομένοις. μεταβάλλει μὲν οὖν οὕτω καὶ μεταπενούμενον γίγνεται πᾶν. ἔστι δ' οὕτως ὄν, ὁπόταν μὴ μεταβαλὸν δὲ εἰς ἄλλῳ ἕξιν, διέφθαρται παντελῶς. ἐκ οὖν κινήσεις πάσας εἰρήκαμεν ὡς οὐ εἴδεσι λαβεῖν μετ' ἀριθμοῦ, πλήν γε ὦ φίλοι δυοῖν. ΚΛ. Ποίαιν δή. ΛΘ. Ἐχόδον ὦ γαθὲ ἑκάτεραν, ὧν οὐκ ἔστι πᾶσα ὑμῖν ἕξις ἡ σκέψις τανῦν. ΚΛ. Λέγε σαφέστερον. ΛΘ. ψυχῆς ἓν οὐκ οἶσθ' ὅπου; ΚΛ. Ναὶ μὰ οὖν. ΛΘ. Ἔστι δέ γε ἡμῖν ἕτερα δυναμένη κινεῖν κίνησις, ἑαυτὴν δὲ ἀδυνατοῦσα αἰεὶ μία τῆς· ἡ δ' ἑαυτὴν τ' αἰεὶ καὶ ἕτερα δυναμένη κατά τε συγκείσεις οὔτε διακρίσιν αὖ εἶναι τὲ καὶ τῷ ὁμοίῳ καὶ γιγνόσεσι καὶ φθορᾶς, ἄλλη μία τῆς αὖ τῶν πασῶν κινήσεων. ΚΛ. Ἔστω γὰρ οὖν. ΛΘ. Οὐκοῦν πλὴν μὲν ἕτερον ἀεὶ κινοῦσαν καὶ μεταβαλλομένῳ ὑφ' ἑτέρου, θήσομεν αὐτὴν αὖ, τήν τε ἑαυτὴν κινοῦσαν, καὶ ἕτερα, ὁπόταν μόνῃ οὖσαν πᾶσι μὲν πρήμασι, πᾶσι δὲ παθήμασι, καὶ λοιμένῳ δ' ὄντος τῶν ὄντων πάντων μεταβολὴ καὶ κίνησιν, ταύτην δὲ, δικῇ τὴν ὀχοῦμεν. ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν. ΛΘ.

τῶν

τῶν δὴ λόγῳ μάλιστα ἡμῖν κινήσεων τίνα προκείμεθα ἐρεῖσθαι πασῶν ἐρρωμενεστάτην τὸ εἶναι καὶ πρακτικωτάτην διαφερόντως. ΚΛ. Μυρίῳ ἀνάγκη που φαῦλα διαφέρειν αὐτῶν αὐτῶν δυναμέλιω κινεῖν. τὰς δὲ ἄλλας πάσας, ὑστέρας. ΑΘ. Εὖ λέγεις. ἆρ' οὖν ἡμῖν τῶν νῦν οὐκ ὀρθῶς ῥηθέντων, μεταθέντων οὔ, ἢ καὶ δύο; ΚΛ. Γοικὰ φύς. ΑΘ. Τὸ τῆς δυνάμεως ῥηθὲν, ᾗ δὴ οὐκ ὀρθῶς εἴρηται. ΚΛ. Γῆ. ΑΘ. Ῥᾴστον γε νῦν τί ὄντι καὶ ῥᾴμῃ κατὰ λόγον. τὸ δὲ μεῖζον ἔσχεν, ἔχομεν τοῦτο λαβέτθαι. ἀῤῥᾳθύμως ἀτόπως εἴρηται. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ὅτι ἕτερον ἄλλο ἡμῖν μεταβάλλει, καὶ ἔστιν ἄλλο ἕτερον ἀεὶ, τῶν δυοῖν θατέρου ἄρα ἔσται ποτέ τι πρῶτον μεταβάλλον; καὶ πῶς ὅταν ὑπ' ἄλλου κινῆται, δυοῖν ἔσται ποτὲ τῶν ἀλλοιοτάτων πρῶτον. ἀλλοιότατον γοῦν. ἀλλ' ὅταν αὖῤ αὖ αὐτὸ κινήσαν ἕτερον ἀλλοιώσῃ, τὸ δ' ἕτερον ἄλλο, καὶ οὕτω δὴ χίλια ἐμοὶ μυρίοις ἡγήσεται τὰ κινηθέντα, μῶν αὖῤχά τις αὐτῶν ἔσται τῆς κινήσεως ἀπόσης ἄλλη, πολλῷ ἡ τῆς αὐτῆς αὐτὴν κινησάσης μεταβολή; ΚΛ. Κάλλιστα ἔπῃς συγχωρητέα δυοῖν. ΑΘ. Ἔτι δὴ καὶ τόδε εἴπωμεν καὶ ἀποκρινώμεθα πάλιν ἡμῖν αὐτοῖσιν. εἰσαῦθις πως τὰ πάντα ὁμοῦ γενόμενα καθάπερ οἱ πολλοὶ τῶν τοιούτων δογμάτων λέγειν, τίν' ἆρα οὐ αὐτοῖς ἀνάγκη πρώτην κίνησιν γενέσθαι τῶν ἀριθμῶν. ΚΛ. Τῷ αὐτῷ δή που κινοῦσαν. ὑπ' ἄλλου γοῦν μέ ποτε ἴμπροσθεν μεταπίπτω, μυριάκις γε αὖθις οὔσης ἴμπροσθεν μεταπτώσεως. ΑΘ. Ἀρχὴν ἆρα κινήσεων πασῶν. καὶ πρώτην οὖ τι ἰστέον νομιστέον καὶ οὐ κινουμένοις οὖσαν τῷ αὐτῷ κινοῦσαν φύσεως ἀνάγκαίας εἶναι, πρεσβυτάτην καὶ κρατίστην μεταβολῷ πασῶν. τῷ δὲ ἀλλοιουμένῳ ὑφ' ἑτέρου κινοῦσαν δεύτερα, δεύτερον. ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΑΘ. Ὁπότε δὴ τοῦτο εἰσαῦθις ἐσμὲν τῷ λόγου, τόδε ἀποκεινώμεθα. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ἐὰν ἴδωμέν που ταύτην γενομένῳ ἐν τῷ γίγνῳ, ἢ οὐσίαν ἢ πυροειδῆ, καὶ χθονοειδῆ ἢ καὶ ξυμμιγῆ, τί ποτε φύσεως ἐν τῷ τοιούτῳ πάθους εἶναι. ΚΛ. Μῶν δρά με ὀρώτας εἰ ζῷ αὖτὸ προσεροῦμεν ὅταν αὖῤ αὖ κινῇ; ΑΘ. Ναὶ ζῷ. ΚΛ. Πῶς γοῦν οὔ. ΑΘ. Τί δὲ ὁπόταν ψυχὴν αὖτιν ὁρῶμεν. μῶν ἄλλο, ἢ ταυτὸν τούτῳ ζῷῳ ὁμολογητέον; ΚΛ. Οὐκ ἄλλο. ΑΘ. Ἔχε δὴ πρὸς δὶς ὅς. Ἆρ' αὖκ αὖ ἱκανῶς τοῦδε ἴκανον τεκμήριον; ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ἓν μὲν, τῷ αὐσίαν. αὖ δὲ, τῆς αὐσίας ἓν λόγον. αὖ δὲ, ὄνομα; καὶ δὴ καὶ ὁρώτησις εἶναι τοῦδε τὸ ὄν ἅπαν δύο. ΚΛ. Πῶς δύο. ΑΘ. Τοτὲ μὲν ἡμῶν ἴκανον τὸ αὖομα προτεινόμενον αὖτὸ, τὸν λόγον ἀπαιτεῖν. τοτὲ δὲ τὸν λόγον αὖτὸν προτεινόμενον, ὁρώτων αὖ δωῶμα. ἆρά γε δικαίως αὖ βουλόμεθα πῶ λέγειν; ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ἔστι που λίχας διαιρούμενον οὐ ἄλλοις τε καὶ οὐ ἀριθμῷ τούτῳ τῷ κατ' ἀριθμὸν ὄνομα μὲν, ἀῤτιον· λόγος δὲ, ἀριθμὸς διαιρούμενος εἰς ἴσα δύο μέρη. ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Τὸ δικαίου φράζω· μῶν οὖν οὐ ταυτὸν ἑκατέρως προσαγορεύομεν, αὖ τε τὸν λόγον ὁρώτούμενοι τῷῶμα ἀποδιδῶμεν, αὖτε τῷῶμα τὸν λόγον, ἀῤτιον ὀνόματι καὶ λόγῳ λίχας διαιρουμένου ἀριθμὸν προσαγορεύοντες ταυτὸν ὄν; ΚΛ. Γε αὐτά πασι μὲν οὖν. ΑΘ. Ὦ δὴ ψυχὴ τῷῶμα, τίς δύτου λόγος· ἔχομεν ἄλλον πολλῷ τὸν νῦν δὴ ῥηθέντα; πῶ δικαίῳ αὐτὴν αὐτῷ κινεῖν κίνητον. ΚΛ. Τὸ ἑαυτὸ κινεῖν φῶς, λόγον ἔχειν πῶ αὐτῷ οὐσίαν ὧ πῦρ τῷῶμα ὁ δὴ πάντες ψυχὴν προσαγορεύομεν; ΑΘ. Φημί γε. ἐστὶ γὰρ ἔστι σῦτος οὕτως ἔχον, ἆρα ἔτι ποδοῦμεν μὴ ἱκανῶς δεδῆχθαι ψυχὴν ταυτὸν ὄν, καὶ τὴν πρώτην γένεσιν καὶ κίνητον τῶν τε ὄντων καὶ γιγνόντων καὶ ἰσομλίων, καὶ πάντων αὖ τῶν ἐναντίων δύτοις; ἐπειδή γε αὖφαίρεται μεταβολῆς τε καὶ κινήσεως ἀπόσης αὐτὰ ἅπασι; ΚΛ. Οὔκ· ἀλλὰ ἱκανώτατα δέδεικται ψυχὴ τῶν πάντων πρεσβυτάτη· γενομένη τε ἀρχὴ κινήσεως. ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐχ ἡ δι' ἑτέρου οὐ ἄλλο γιγνομένη κίνησις, αὖτὸ δὲ οὐ αὐτῷ μηδέποτε παρέχουσα κινεῖσθαι μᾶλλον, πλήθεσι τε καὶ ὑπόσων ἀριθμῶν βούλοιτο αὖ τις ἀριθμὸν αὐτῷ πολλοστὸν, τοσούτων σώματος οὖσα

ὄντως ἀψύχου μεταβολή; ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Ὀρθῶς ἄρα καὶ κυρίως ἀληθέστατά τε καὶ πλεῖστα τὰ ἐρημότατα αὖ ἡμῶν ψυχὴν μὲν προσθέσθαι γεγονέναι σώματος ἡμῖν. σῶμα δὲ δήπουθέν τε καὶ ὕστερον ψυχῆς, ἀρχούσης ἀρχόμενον κατὰ φύσιν. ΚΛ. Ἀληθέστατα μὲν οὖν. ΑΘ. Μεμνήμεθά γε μὴν ὁμολογήσαντες οὐ πρόσθεν, ὡς ἡ ψυχὴ φανεῖη πρεσβυτέρα σώματος οὖσα, καὶ τὰ ψυχῆς, τῶν τοῦ σώματος ἔσοιτο πρεσβύτερα. ΚΛ. Παῦ μὲν οὖν. ΑΘ. Τρόποι δὲ καὶ ἤθη καὶ βουλήσεις καὶ λογισμοὶ καὶ δόξαι ἀληθεῖς ἐπιμέλειαί τε καὶ μνῆμαι, πρότερα μήκους σωμάτων καὶ πλάτους καὶ βάθους καὶ ῥώμης εἴη γεγονότα ἄν, εἴπερ καὶ ψυχὴ σώματος. ΚΛ. Ἀνάγκη. ΑΘ. Ἆρ' οὖν τὸ μετὰ τοῦτο ὁμολογεῖν αἰτίαν τῶν τε ἀγαθῶν αὐτὴν εἶναι ψυχὴν καὶ τῶν κακῶν καὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων καὶ πάντων τῶν ἐναντίων, εἴπερ τῶν πάντων γε αὐτὴν θήσομεν αἰτίαν; ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Ψυχὴν δὴ διοικοῦσαν καὶ οἰκοῦσαν οὐ φῶμεν τοῖς πάντα κινουμένοις, μῶν οὐ καὶ ἡμῖν οὐρανὸν αὖ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον διοικεῖν φατέον; ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Μίαν ἢ πλείους. ΚΛ. Πλείους, ἐγὼ μὲν οἶδ' ὅτι ἔγωγε ἀποκινδυνεύσομαι. ΑΘ. Δυοῖν μὲν γέ που ἔλαττον μὴ δέον πιθώμεθα τῆς τοῦ εὖ πράττειν δυνάμεως ὑπερβάλλειν. ΚΛ. Σφόδρα ὀρθῶς ἔφησας. ΑΘ. Εἶεν. ἄγε μὴν δὴ ψυχὴ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ θάλατταν, ταῖς αὐτῆς κινήσεσιν, αἷς ἐνέρχεται βούλεσθαι σκοπεῖσθαι, ἐπιμελεῖσθαι. βουλεύεσθαι. δοξάζειν ὀρθῶς. ἡνιοχεύσασα. λυπουμένη. θαρροῦσαν. φοβουμένη. μισοῦσαν. ἐράσθεισα. καὶ πάσας ὅσαι τούτων ξυγγενεῖς ἢ πρωτουργοὶ κινήσεις. τὰς πρωτουργοὺς αὖ παραλαμβάνουσα κινήσεις σωμάτων, ἄγαλμα πάντα εἰς αὔξησιν καὶ φθίσιν καὶ διάκρισιν καὶ σύγκρισιν. καὶ τούτοις ἐπομένας, θερμότητας. ψύξεις. βαρύτητας. κουφότητας. σκληρότ, καὶ μαλακότ. λεῖον, καὶ μέλαν. αὐστηρὸν, καὶ γλυκὺ καὶ πικρόν. καὶ πάσας ὅσας ψυχὴ χρωμένη, νοῦν μὲν προσλαμβάνουσα αἰεὶ θεὸν θεὸς οὖσα ὀρθὰ καὶ εὐδαίμονα παντελῶς παντα. αὐσία δὲ ξυγκομιζομένη, πάντα αὖ τἀναντία τούτοις ἀπεργάζεται. Ἰωμεν θῶμεν ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἢ ἔτι διστάζομεν εἰ ἑτέρως πῶς ἔχει. ΚΛ. Οὐδαμῶς. ΑΘ. Πότερον οὖν δὴ ψυχῆς γένος ἐγκρατὲς οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ πόλεως τῆς τοιᾶσδε γεγονέναι φαμὲν ἢ φρόνιμον καὶ ἀρετῆς πλῆρες, ἢ τὸ μηδέτερα κεκτημένον. βούλεσθε οὖν πρὸς ταῦτα ὧδε ἀποκρινώμεθα; ΚΛ. Πῶς. ΑΘ. Εἰ μὲν ὦ θαυμάσιε Φῶμεν ἡ ξύμπασα οὐρανοῦ ὁδὸς ἅμα καὶ φορὰ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὄντων ἁπάντων νοῦ κινήσει καὶ εὐθυφορᾷ, καὶ λογισμοῖς ὁμοίαν φύσιν ἔχει καὶ ξυμπλοκῆς ὁδὸν ἔχεται δῆλον, ὡς πλὴν ἀρίστην ψυχὴν φατέον ἐπιμελεῖσθαι τῆδε κόσμου παντὸς, καὶ ἄγειν αὐτὸν πλὴν ἰσαιτάτην ὁδὸν ἐκείνῃ. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Εἰ δὲ μαινικῶς τε καὶ ἀτάκτως ὄχεται, πλὴν καὶ λύ. ΚΛ. Καὶ ταῦτα ὀρθῶς. ΑΘ. Τίνα οὖν δὴ νοῦν κίνησις φύσιν ἔχει ἔστιν ἥτις χαλεπὴ δὴ φίλοι ὄντως μὰ ἀποκρινόμενον ἀπεῖν ἐμφρόνως. διὸ δὴ κἀγὼ ἐμὴ τῆς ἀποκρίσεως ὑμῖν δίκαιον ταύτῃ προσλαμβάνειν. ΚΛ. Εὖ λέγεις. ΑΘ. Μὴ τοίνυν ὀκνήσατε δίεναι εἰς ἅλιον ἀποβλέποντες, νύκτα τε μυθευόμενοι, ποιησώμεθα πλὴν ἀπόκρισιν, ὡς νοῦν ποτε θνητοῖς ὄμμασιν ὁλόμενόν τε καὶ γιγνόμενον ἱκανῶς. πρὸς δὲ εἰκόνα τῷ ὁρωμένου βλέποντας ἀσφαλέστερον ὁρᾶν. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ἡ προσήκουσα κίνησις νοῦς, τῶν δὴ ἐκείνων κινήσεων πλὴν εἰκόνα λάβωμεν. λῶ σοι ἀνακινήσω ὑμῖν ἐγὼ, καὶ σὺ πλὴν ἀπόκρισιν ποιήσομαι. ΚΛ. Κάλλιστα αὖ λέγεις. ΑΘ. Μεμνήμεθα γοῦν τόγε δυοῖν τὸν τῶν τότε ἔτι ὅτι τῶν ἁπάντων τούτοις δὴ δεῖν κινήσεοιν τὰ μὲν κινεῖσθαι, τὰ δὲ, μένειν ἔθεμεν. ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Τῶν δ' αὖ κινουμένων τὰ μὲν ἐν ἑνὶ τόπῳ κινεῖσθαι, τὰ δ' ἐν πλείοσι φερόμενα. ΚΛ. Ἔστι ταῦτα. ΑΘ. Τούτοιν δὴ δεῖν κινήσεοιν τὴν ἐν ἑνὶ φερομένην ἀεὶ, περί γέ τι μέσον ἀνάγκη κινεῖσθαι τῶν ἐντόρνων σφαιρῶν μίμημά τι

κύκλων

κύκλων, εἶναί τε αὐτὴν τῇ τοῦ νοῦ περιόδῳ πάντως ὡς ὅμοιον, ὁμοιοτάτην τε καὶ ὁμοίαν. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Τὸ ἡμᾶς ταύτας τὰς δύο περὶ καὶ ὡσαύτως περὶ τὸ αὐτὸ, καὶ περὶ τὰ αὐτά. περὶ πρὸς τὰ αὐτὰ περὶ οὕτω λόγον καὶ πάθος μίαν ἅμφω πεφυκέναι, λέγοντες νοῦν, ὅτῳ τις τὸ οἰκεῖον φρονοῦντι κίνησιν σφαίρας τὸ τάχιστον ἀπεικασμένην φορᾶς, οὐκ ἄν ποτε φαῖμεν φαῦλον δημιουργὸν λόγῳ καλῶν εἰκόνων. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ΑΘ. Οὐκοῦν αὖ ἴγε μηδέποτε ὡσαύτως μηδὲ περὶ τὰ αὐτὰ μὲν δὴ οὐ ταὐτῷ μηδὲ ταὐτὸ, μηδὲ πρὸς ταὐτὰ φρονοῦν μηδ' οὐ νόσῳ, μηδ' οὐ τάξει, μηδὲ οὗ τινι λόγῳ κίνησις, αὐσίαισ' ἂν ἁπάσης εἴη ξυμφυοῦς. ΚΛ. Εἴη γοῦν ἂν ἀληθέστατα. ΑΘ. Ναὶ δὴ χαλεπὸν οὐδὲν ἔτι διαῤῥήδην εἰπεῖν, ὡς ἐπειδὴ ψυχὴ μέν ἐστιν ἡ περιάγουσα ἡμῖν πάντα, νοῦν δὲ οὐρανοῦ περιφορὰν ἐξ ἀνάγκης περιάγειν φατέον ἐπιμελουμένην καὶ κοσμοῦσαν ἢ τὸν νοῦν αἰρέσιν ψυχὴν, ἢ νοῦν σύστασιν. ΚΛ. Ἔξοχ'. ἀλλὰ ἔκ γε τῶν νῦν ἐρημένων, οὐδὲν ὅσον ἄλλως λέγειν ἢ, πᾶσαν αἱρετὸν ἔχουσαν ψυχὴν μίαν ἢ πλείους, περιάγειν αὐτά. ΑΘ. Κάλλιστα ἆ κλεινὸς ὑπήκουσας τοῖς λόγοις. τόδε δὲ προσυπάκουσον ἔτι. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τἆλλα ἄστρα ἅπερ ψυχὰ περιάγει πάντα, ἆρ' οὐ καὶ οὗτος; ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Πότερα δὴ ποιησόμεθα λόγους, οἵους καὶ ὧδε πάντα ἡμῖν ἄστρα ἀρμόττοντες φανούμεθα. ΚΛ. Τίνος. ΑΘ. Ἡλίου πᾶς ἄνθρωπος, σῶμα μὲν ὁρᾷ. ψυχὴν δὲ, οὐδείς· οὐδὲ γοῦν ἄλλου σώματος οὐδενὸς οὔτε ζῶντος οὔτε ἀποθνήσκοντος τῶν ζώων. ἀλλὰ ἐλπὶς πολλὴ πεφυκέναι δ' γένος ἡμῖν τοῦτο, μάλιστα δὴ πάσας ταῖς περὶ σώματος αἰσθήσεσι πίστεσι φυκέναι. νοητὸν δ' εἶναι νῷ μόνῳ δὴ καὶ διανοήματι λάβωμεν αὐτὸ πρὸς ἡμᾶς. ΚΛ. Ῥᾴδιον. ΑΘ. Ἥλιον δὴ πᾶν ἄγει ψυχὴ, θεῶν αὐτὸν οὓς λέγοντες ὀρθῶς, ἀνθ' ὧν οὐ κατευξόμεθα. ΚΛ. Τίνων. ΑΘ. Ἃς ἡ οἰσοῦσα αὐτὸν τῷ τοῦ φερομένῳ σώματι πάντι διακομίζει ἡ τοιοῦτον, καθάπερ ἡμᾶς ἡ παρ' ἡμῖν ψυχὴ πάντι πεφυφότι, ἣ ποθὲν ἔχουσα σῶμα αὐτῇ περιεσαμένη πυρὸς, ἢ τινος ἀέρος ὡς λόγος ἔστι τινῶν, ὑπὸ βίας σώματι σῶμα, ἢ τείνουσα αὐτὴ μᾶλλον σώματος οὖσα, ἔχουσα δὲ δυνάμεις ἄλλας τινὰς, ἃς δὴ βαλλούσας θαύματι, ποθηγεῖ. ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Τοῦτο μὲν. ἀνάγκη τούτων οὕτω γέ τι σῴζουσαν ψυχὴν πάντα διάγειν. αὐτῇ δὲ ἄμφω ταύτην τὴν ψυχήν. εἴτε οὐ ἀρμάσιν ἔχουσα ἡμῖν ἥλιον ἄγει φῶς τοῖς ἅπασιν, εἴτ' ἔξωθεν, εἴθ' ὅπως, εἴθ' ὅτι θεὸν ἄγειδαι χρεὼν πάντα οὕσπερ, ἢ πῶς. ΚΛ. Ναί. τόν γε μὴν ἐν ἔρατον ἀριγνώσουσιν αὐτίκα. ΑΘ. Ἄστρων δὲ δὴ πάντων καὶ σελήνης οἱ αὐτῶν τε καὶ μίμων καὶ πασῶν ὁρῶν πέρι, τίνα ἄλλον λόγον ῥητέον. ἢ ἓν αὖθ' ἓν τοῦτον ὡς ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ἢ ψυχαὶ πάντων τούτων αἴτιαι ἐφαίνοντο, ἀγαθαὶ δὲ πᾶσαι αἱρετὸν, θεοὺς αὐτὰς εἶναι φήσομεν. εἴτε οὐ σώματα οὐσῶν ζῶντα, κοσμοῦσι πάντα οὐρανὸν, εἴτε ὅπῃ τε καὶ ὅπως. εἰδὼς ὅς τις ταῦτα ὁμολογεῖ, ὑγιῆ μὲ θεῶν εἶναι πλήρη πάντα. ΚΛ. Ἐκεῖνον ὅπως ὦ ξένε παραφρονῶν ἀλεῖς. ΑΘ. Τῷ μὴ τοίνυν νομίζοντι θεὸς οὐ πρόσθεν χρόνῳ ὦ μέγιλλέ τε καὶ κλεινία, εἰσάντες ὅρας ἅπαλλαττόμενα. ΚΛ. Τίνας. ΑΘ. Ἡ διδάσκειν ἡμᾶς ὡς ἐκ ὀρθῶς λέγομεν. πεθέμενοι ψυχὴν γένεσιν ἁπάντων πρώτην. μὴ τἄλλα ὁπόσα τούτῳ ξυγκρίνοντα ἅπτομεν, ἢ μὴ δυνάμενον σέλπεσθαι λέγειν ἡμῶν, ἡμῖν πίθεσθαι μὴ ζῶν, θεὸς ἡμῶν ἐστὶν ἐναντιώτατος εἰς τὸ πλουτεῖν σίον. ὁρῶμεν δὴ εἴτε ἱκανῶς ἔσθ' οὗτος ἐκ ἱκανῶς ἐλέγχειν ἡμᾶς ἐρήμενον ὡς εἰσὶ θεοὶ, εἴτε ἐπιδεῖ. ΚΛ. Ἡμεσά γε ὦ ξένε πάντ' ἐπιδεῖ. ΑΘ. Τούτοις μὲν τοίνυν ἡμῖν ὁ λόγος τέλος ἐχέτω τὸ ἡμέτερον θεὸς ἢ μὴ φροντίζειν ἢ αὖθ' ὡς ἀνθρώπινον πρᾶγμα τιμᾶσθαι. ἀμεθετέον. ὃ ἄριστ' δὴ φῶμεν. ὅτι μὴ ἐγὼ θεὸς, συνεσφάλμεθα ἴσως σιθέα πρὸς ὁ ξύμφυτον ἄγει τιμᾶσθαι μὴ νομίζειν ἢ. καὶ ἢ ἀνὼν μὴ ἀλήθειαν τύχοι ἁλίσκεσθαι μὴ δημοσίᾳ, ἀλλ' ἰδίᾳ μὴ ἐκ δύσεβεῖν μὲν, δόξει δὲ δύσεβεῖν ζόμενοι σφόδρα ἀλλ' οὐκ ἐμμελῶς, ἄγουσιν πρὸς ἀσέβειαν. οὔτε μύσεις οὐκ ὀρθῶς ὑμνούμενα ἅμα καὶ οἱ παθέσεις λόγοις. ἢ καὶ πρὸς τέλος

ἴσως ἀνοσίους ἀνθρώπους ὁρῶν ἐληλυθότας γεραιοὺς παῖδας παίλαν καὶ παλιπόντας
οὐ τιμᾶς ταῖς μεγίσταις, παράπαν οὐ ἄ ποιοῦσι τοὺς ἰδιώτας. ἰδὼν ἢ δι' ἀκοῆς ἀναθόμενος
ἢ καὶ παντάπασιν αὖ ἐς αὐτόπτης προσυγχὼν πολλῶν ἀσεβημάτων καὶ δεινῶν γε-
νομένων τοῖσι, δι' αὐτὰ ταῦτα, ὁρᾷς ἐκ σμικρῶν εἰς τυραννίδας τε καὶ τὰ μέγιστα ἀφι-
κομένους, τότε δὴ πάντα ταῦτα, δῆλος εἶ μάλιστα μὲν θεοὺς ὡς αἰτίους ὄντας
τῶν τοιούτων δὴ ξυμβαίνειν, οὐκ ἂν ἐθέλων· ἀγόμενος δὲ ὑπό τινος ἀλογίστου ἅμα, καὶ
οὐ δυναμένου δυσχεραίνειν θεοὺς, εἰς ἔθος ταῦτ' ἐλήλυθας, ὥστ' εἶναι μὲν δι-
κῆν αὐτούς· τῶν δὲ ἀνθρωπίνων καταφρονεῖν καὶ ἀμελεῖν πραγμάτων. ἵνα οὖν μὴ δὴ
μεῖζον ἔλθῃσι πάθος πρὸς ἀσέβειαν, ἡ νῦν παρὸν δόγμα, ἀλλ' ἐπεί πως ἔοικ' ἀνα-
σκοπουμένῳ σοι λόγοις αὖ προσὸν γεγώμεθα δυναταὶ, πειρώμεθα συνάψαντες ἐν
ἑξῆς λόγον, ᾧ πρὸς ἐν γε παράπαν οὐκ ἐγούμενον θεοὺς ὄντας ἀρχῆς διεπεφασάμεθα,
οὕτω ταυτῷ προσχρήσασθαι. σὺ δ' ὦ κλεινία τε καὶ μέγιλλε ὥσπερ τῷ πρίν καθά-
περ οὖν τοῖς ἔμπροσθεν ἀρχομένοισι διαλέχεσθε. αὖ δέ τι δύσκολον ἐμπίπτῃ τοῖς λό-
γοις, ἐπισωρῶν ἐς πᾶν ναῦν δὴ διέξιμεν διαβιβῶν ἐν ποταμόν. κλ. Ὀρ-
θῶς λέγεις· καὶ σὺ οὕτω ταῦτα σῴζε· ποιήσομέν τε ἡμεῖς ἃ δυνατόν, ἃ λέγεις.

ἀθ. Ἀλλ' οὐδὲν τάχ' ἂν ἴσως ἔτι χαλεπὸν αὖ λέξασθαι τούτῳ γε, ὡς ἐπιμελεῖς
σμικρῶν εἰσι θεοὶ οὐχ ἧττον, ἢ τῶν μεγίστων διαφθόντων, ἥκουον γοῦν που καὶ παρὰ τῶν
νῦν δὴ λεγομένους, ὡς ἀναθοί γε ὄντες πᾶσαν ἀρετὴν, πλὴ τῶν πάντων ἐπιμελέ-
σαν εἰκειοτάτην αὐτῶν οὖσαν κέκτηνται. κλ. Καὶ σφόδρα γε ἐπήκουον.

ἀθ. Τὸ μετὰ τοῦτο τοίνυν κοινῇ σκεψώμεθα ζόντες, τίνα λέγοντες ἀρετὴν αὐτῶν ὁ-
μολογοῦμεν αὐτοὺς ἀγαθοὺς εἶναι, φῶμέν τε σωφρονεῖν νοῦν τε κεκτῆσθαι φαμὲν ἀ-
ρετῆς. τὰ δ' αὐκτέα καὶ κέαστ';· κλ. Φαμέν. ἀθ. Τί δέ, ἀρετὰς μὲν αὖ
σοφίαν εἶναι, δειλίαν δὲ καὶ ἄνοιάν; κλ. Γαῦ μὲν οὖν. ἀθ. Καὶ τὰ
μὲν, αἰσχρὰ τούτων, τὰ δὲ, καλὰ φύσομεν; κλ. ἀνάγκη. ἀθ. Καὶ
τῶν μὲν, προσήκειν ἡμῖν, εἴ πῃ ὀπόσα φλαῦρα, θεοῖς δὲ, οὔτε μίαν οὔτε σμικρεῖαν
τῶν τοιούτων μεμὲν ὀρθῶμεν; κλ. Καὶ ταῦθ' οὕτως ἐμελογοῖ πᾶς ἄν. ἀθ.
Τί δὲ ἀμέλειαί τε καὶ ἀργίαν καὶ ζυφλὼ εἰς ἀρετὴν ψυχῆς θήσομεν, ἢ πῶς λέγεις.
κλ. Καὶ πῶς. ἀθ. Ἀλλ' ἐς τωὐαντίον; κλ. Ναί. ἀθ.
τἀναντία ἄρα τούτοις εἰς τοὐναντίον. κλ. Τοὐναντίον. ἀθ. Τὶ οὖν
ζυφῶν καὶ ἀμελὴς ἀρηός τε, ὃν ὁ ποιητὴς κηφῆσι κοθούρεισι μάλιστα εἰκελον ἔφα
σκον εἶναι, γίγνοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος πᾶσιν ἡμῖν. κλ. Ὁρθότατά γ' ἐπῶν.

ἀθ. Οὐκοῦν τόν γε θεὸν, οὐ ῥᾴτερον ἔχειν ἢ θεὸς τοιοῦτον ὄγί τι αὐτὸς μισῶ· τῷ τ'
τι τοιοῦτον φθέγγεσθαι πειρωμένῳ, οὐκ ἐπιζήπιον. κλ. Οὔ μὰ δί'. πῶς
γοὖν ἄν. ἀθ. ᾧ δὴ προσήκει μὲν πράττειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι διαφθόντος πο-
νοῦ, ὁ δὲ τούτου γε νοῦς, τῶν μὲν μεγάλων ἐπιμελεῖσθαι. τῶν σμικρῶν δὲ ἀμελεῖ, καὶ τα
τίνα ἐπαινοῦντες ἐν τοιοῦτον λόγον, οὐκ ἂν παντα πάσι πλημμελοῖμεν. σκοπῶ-
μεν δὲ ὧδε· ἆρ' οὐ καὶ τὰ δύο εἴδη ἐν τοιοῦτον πράξῃ πράξεων ἕτ' ἀθάνατος;
κλ. Γοίω δή. ἀθ. Λέγομεν, ἢ διαφόρου οὐδὲν διόμενος εἶναι τῷ ὅλῳ ἀμε-
λουμένων τῶν σμικρῶν, ἢ ῥᾳθυμίᾳ καὶ ζυφῇ εἰ διαφόρει, ὁ δὲ, ἀμελεῖ. ἔστιν ἄλλως
πως γιγνομένη ἀμέλεια; οὐ γοῦν που ὅτάν γε ἀδύνατον ᾖ τῶν ἁπάντων ἐπιμελεῖσθαι
τό τε ἀμέλλᾳ εἶσαι τῶν σμικρῶν ἢ μεγάλων μὴ ἐπιμελουμένῳ, ὧν αὖ δύναμει θεὸς ἢ
φαῦλός τις ὤν, ἐλλιπὴς καὶ μὴ δυνατὸς ἐπιμελεῖσθαι γέγνηται. κλ. Πῶς γοὖν
ἄν. ἀθ. Ναὶ δὴ δύ' ὄντε τελεῖν ἡμῖν εἰδὼν, ἀποκρινάσθωσαν, οἱ θεοὺς μὲν ἀμφό-
τερει ὁμολογοῦντες εἶναι, παραπαῖειν δὲ ἄτερος. ὁ δὲ, ἀμελεῖς τῶν σμικρῶν,
πρῶτον μὲν, θεοὺς ἀμφότερει φατὶ γιγνώσκειν καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν πάντα, λαθεῖν
δὲ αὖ τοὺς οὐδὲν δυνατὸν εἶναι τῶν ὁπίσων εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις τε καὶ ἐπιστῆμαι. ταύτη
λέγεται ἔχειν ταῦτα, ἢ πῶς. κλ. οὕτως. ἀθ. Τί δαί. δύνασθαι παν-
τα ὁπόσων αὖ δύναμις ἔστ' ἐνεῖναι τοῖς τε καὶ ἀνθρώποις; κλ. Γῶς γοὖν οὐ συγ-

χωρήσονται καὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν. ΑΘ. Καὶ μὲν ἀγαθούς τε καὶ ἀρίστους ὡμολογήκαμεν αὐτοὺς εἶναι πάντες ὄντες. ΚΛ. Σφόδρα γε. ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐ ῥᾳθυμίᾳ μὲν καὶ ζημίᾳ ἀδύνατον αὐτοὺς ὁμολογεῖν πράττειν ὅτιοῦν ὧν παράπαν, ὄντας γε οἵους ὁμολογοῦμεν; δειλίᾳ γοῦν ἔκγονος οὔ γε ἡμῖν ἀρχὴ ῥᾳθυμία δι' ἀρχῆς καὶ ζημίας; ΚΛ. Λιπαίνεται λίγεις. ΑΘ. Λέγω μὲν δὴ τὴν ῥᾳθυμίαν, οὐδεὶς ἀμελεῖ θεῶν· οὐ γὰρ μέτεστιν αὐτῷ που δειλίας. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ΑΘ. Οὐκοῦν τὸ λοιπὸν εἴπωμεν ἀμελοῦσι τῶν σμικρῶν καὶ ὀλίγων τῶν τοιῶνδε καὶ πᾶν. ἢ γιγνώσκοντες ὡς τὸ παράπαν οὐδενὸς τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθαι δεῖ, σφόδρα αὖ δεῖ· τὸ δὲ λοιπόν, πολλῷ δὲ γιγνώσκειν τοὐναντίον. ΚΛ. Οὐδέν. ΑΘ. Πότερον οὖν ὃν ἄριστε καὶ βέλτιστε θῶμεν λέγοντα, ὡς ἀγνοοῦντάς τε καὶ δι' ἄγνοιαν ἀμελοῦντας ἢ γιγνώσκοντας ὅτι δεῖ καὶ σφόδρα οἱ φαυλότατοι τῶν ἀνθρώπων λέγονται ποιεῖν, οἰόμενοι ἄλλα εἶναι βελτίω πράττειν ὧν δὴ πράττουσι, διά τινας ἥττας ἡδονῶν ἢ λυπῶν, οὐ ποιεῖν. ΚΛ. Πῶς γὰρ αὖ. ΑΘ. Οὐκοῦν δὴ τά γε ἀνθρώπινα πράγματα τῆς τε ἐμψύχου μετέχει φύσεως ἅμα καὶ θεοσεβίστατον αὐτὸ ἴσθι πάντων ζώων ἄνθρωπος. ΚΛ. Ἔοικε γοῦν. ΑΘ. Θεῶν γε μὴν κτήματα φαμὲν εἶναι πάντα ὁπόσα θνητὰ ζῷα ὧν πρὸ καὶ ἓν οὐρανὸν ὅλον. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Ἦ δὴ τοίνυν, σμικρὰ ἢ μεγάλα τις πράττων ταῦτα εἶναι τοῖς θεοῖς, οὐδὲν τόδε γε τοῖς κεκτημένοις ἡμᾶς ἀμελὲς ἂν εἴη προσῆκον, ἐπιμελεστάτοις γε οὖσι καὶ ἀρίστοις. σκοπῶμεν γὰρ δὴ καὶ πρὸς τοῦδε. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Τὸ πρί τε αὐθάδειαν καὶ δωμάλειαν. ἆρ' οὐκ εἰκότως ἀλλήλοιν πρὸς ἐναντίω καὶ χαλεπότατα ἐσὸν πεφυκότε; ὁρᾷς μέν που καὶ ἀκούεις τὰ σμικρὰ χαλεπώτερον, ἢ τὰ μεγάλα. φόβον δὲ αὖ καὶ κρατεῖν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῶν σμικρῶν καὶ ὀλίγων παντὶ ῥᾷον ἢ τῶν οἰκείων. ΚΛ. Καὶ πολύ γε. ΑΘ. Ἰαζῷ ἢ πρός τε ταγμοῦσον ὅλον τὸ θράσος ἐνθαμίνῳ καὶ δωμάλῳ καὶ δωμάλῳ, τῶν μὲ μεγάλων ἐπιμελεμένῳ, τὸ μορίων δὲ καὶ σμικρῶν ἀμελοῦντι, ἔξεστι τε καλῶς αὐτῷ ἢ πᾶν; ΚΛ. Οὐδαμῶς. ΑΘ. Οὐ μὲν οὐδὲ κυβερνήτας οὐδὲ στρατηγοῖς οὐδ' οἰκονόμοις οὐδ' αὖ ἰατροῖς πολιτικοῖς οὐδ' ἄλλῳ τῶν τοιούτων ἐθελοῦσι χωρεῖς τῶν ὀλίγων καὶ σμικρῶν, πολλὰ ἢ μεγάλα. οὐδὲ γοῦν αὖθις σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν οἱ λιθολόγοι λίθους δεῖσθαι. ΚΛ. Πῶς γὰρ αὖ. ΑΘ. Μὴ τοίνυν τόν γε θεὸν, ἀξιώσωμέν ποτε θνητῶν δημιουργῶν φαυλότερον· οἷ τὰ προσήκοντα αὐτοῖς ὅσῳ πρὸ αὖ μείζους ὦσι, τόσῳ ἀκριβίστερα καὶ τελεώτερα μιᾷ τέχνῃ σμικρὰ καὶ μεγάλα ἀπεργάζονται. ἦν δὲ θεὸν ὄντα τε σοφώτατον βουλόμενόν τ' ἐπιμελεῖσθαι καὶ δυνάμενον, ὧν μὲν ῥᾳθυμοῦμεν ἡμεῖς ἐπιμελεῖσθαι σμικρῶν ὄντων, μηδαμῇ ἐπιμελεῖσθαι. καθάπερ αὖ ἡμῶν ἢ δειλόν τινα ὄντες ῥᾳθυμοῦμεν, τῶν δὲ μεγάλων. ΚΛ. Μηδαμῶς δόξαι τοιαύτην ἂν θεῶν ὧ ξένε ἀρρωστίαν χώμεθα. οὐδαμῇ γοῦν ἔστι ὅσιον, ἐπ' ἀληθείας διανοήμασι διανοεῖσθαι αὖ. ΑΘ. Δοκοῦμεν δέ μοι καλῶς μάλιστα μεχρίσθαι τῷ φιλεστάτῳ τῆς ἀμελείας τοῖδε θεῶν; ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Τῷ γε βιάζεσθαι τοῖς λόγοις ὁμολογεῖν αὐτὰ μὴ λέγειν. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Ἐπαινῶν γε μὲν προσῆκεν μοι δοκεῖ μάθων ἕν τινων. ΚΛ. Ποίων ὦ φίλε. ΑΘ. Ῥᾴδιον μὲν ἦν νεανίαν τοῖς λόγοις, ὡς τῷ τοῦ παντὸς ἐπιμελουμένῳ πρὸς πᾶν σωτηρίαν καὶ ἀρετὴν τοῦ ὅλου, πάντ' ἔστι σωτέταγμένα. ὧν καὶ τὸ μέρος εἰς δύναμιν ἕκαστον τὸ προσῆκον πάσχει καὶ δρᾷ. ἕνεκα δ' εἰσὶν ἀρχόντες πρός τε ταγμοῦσι ἑκάστοις ὃ τὸ σμικρότατον ἀεὶ πάθος καὶ πρᾶξις· εἰς μερισμὸν ἦν ἕκαστον τέλος ἀπεργασμένοι. ὧν οὐ καὶ τὸ σὸν ὡς ἐν τῷ μέρει, εἰς τὸ πᾶν ξυντείνει βλέπον ἀεὶ καὶ πρὸ πάνσμικρον ὄν. σὺ δὲ λέληθε τοῦτο· αὐτὸ ὡς γένεσις οὖσα ἑκάστη πάσα. ὅπως ἂν τὸ παντὸς εἰς ἐπάρχουσα εὐδαίμων εἶναι οὐκ ἔχῃ σοῦ γένεσιν, σὺ δὲ οὖσαν ἑκάστου. πᾶς γὰρ ἰατὸς, καὶ πᾶς οὗ τεχνος δημιουργὸς, παντὸς μὲ οὖσα πάντα ὁρᾷ πρὸς τὰ κοινῇ ξυντεῖνον εἰς τὸ μέρος μὲν οὖσα ὅλου καὶ οὐκ ὅλον μέρος οὖσα ἀπεργάζεται. σὺ δὲ ἀγανακτεῖς, ἀγνοεῖν ὅπη τὸ τὸ σὲ ἀρίστου

τῷ παντὶ ξυμβαίνει καὶ σοὶ κατὰ δύναμιν πλὴν τῆς κοινῆς γενέσεως· ἐπεὶ δὲ ἀεὶ ψυχὴ ἐπιτακτικὴ σώματι τοτὲ μὲν ἄλλῳ, τοτὲ δὲ ἄλλῳ μεταβάλλει παντοίας μεταβολὰς δι' ἑαυτὴν ἢ δι' ἑτέραν ψυχὴν, οὐδὲν ἄλογον τῷ πεπλυντῇ λάπτεται, πλὴν μεταπῆναι ἡ μὲν ἄμεινον γενόμενον ἦθος, εἰς βελτίω τόπον· χεῖρον δὲ εἰς ἣν χέρονα κατὰ τὸ πρέπον αὐτῶν ἕκαστον, ἵνα τῆς προσηκούσης μοίρας λαγχάνῃ. κλ. Πῶς λέγεις. ἀθ. Ἡ που αὖ ἴσχει λόγον ἐρασθῆναι ἐπιμελείας θείας τῶν πάντων ταύτην μοι δοκῶ φράζειν· αἱ μὲν γὰρ πρὸς τὸ ὅλον καὶ βλέπων, σπλάττει τὴν μεταγιγνομένην τὰ πάντα, οἷον εἰς πυρὸς ὕδωρ ἐμψυχον καὶ μὴ ξύμπολλα ὄζῳ ὠὸς, ἢ εἰς πολλῶν ὠὰ, πρώτης ἢ δευτέρας ἢ καὶ τρίτης γενέσεως μετειληφότα πολὺ διὸν, ἃ περὶ αὖ ἔστι τῆς μεταπτώσεως κοσμήσεως. ναὶ δῆτα θαυμαστὴ ἐρασθῆναι τῷ τῶν παντὸς ἐπιμελουμένῳ. κλ. Πῶς καὶ λέγεις. ἀθ. Εἰλικρινεῖ καὶ τρεῖς δὴ ἡμῶν ὁ βασιλεὺς ἐμψύχους οὔσας τὰς πράξεις ἁπάσας, καὶ πολλῷ μὲν ἀρίστῳ αὐτὰς οὔσας, πολλῷ δὲ κακίαν, ἀϊδίλιθρον δὲ ὂν γενόμενον ἀλλ' ἐκ αἰῶνος ψυχὴν καὶ σῶμα καθάπερ οἱ κατὰ νόμον ὄντες θεοί· γένεσις γὰρ οὐκ ἄν ποτε ἰδ ζῷον μὴ πολυμόνου ζύλου εἴη θατέρου, καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν ἀγαθὸν ἀεὶ πεφυκὸς, ὅσου ἀγαθὸν ψυχῆς διανοῆσθαι, τὸ δὲ κακὸν, ὀλάπτειν, τοῦτο πάντα ξωισθὲν, ἐμηχανήσατο πρὸς κάμινον ἕκαστον τῶν μερῶν, νικῶσαν αὖ τὴν ἡδονὴν δὲ κακίαν οὐ τῷ παντὶ παρίζει μάλιστα καὶ ῥᾴστα καὶ ἄριστα. μεμηχάνηται δὴ πρὸς παῖδας, τὸ ποῖόν τι γιγνόμενον ἀεὶ, ποῖαν ἕσεσθαι δεῖ μεταλαμβάνουσαν διϊζεσθαι πῆ τινας ποτὲ τόπους. τῆς δὲ γενέσεως, τὸ ποίου τινὸς ἀφῆκε ταῖς βουλήσεσιν ἑκάστων ἡμῶν τὰς αἰτίας· ὅπη γὰρ αὖ ἐπιθυμῇ καὶ ὁποῖός τις ὢν τὴν ψυχὴν, ταύτῃ χρὴ δὴ ἕκαστόν τε καὶ τοιοῦτος γίγνεται ἅπας ἡμῶν ὡς τὸ πολύ. κλ. Τὸ γοῦν εἰκός. ἀθ. Μεταβάλλει μὲν τοίνυν πάντ' ὅσα μὴ τὸ κεχτημένον πλὴν τῆς μεταβολῆς αἰτίαν· μεταβάλλονται δὲ φαίνεται κατὰ τὴν τῆς ἁμαρμένης τάξιν καὶ νόμον· σμικρότερα μὲν τῶν ἰδίων μεταβάλλοντα, ἐλάττῳ κατὰ τὸ τῆς χώρας ἐπίπεδον μεταπορεύεται. πολέως δὲ καὶ ἀδικώτερα μεταπίπτοντα εἰς βάθος, τάττει πρὸ τὰ λεγόμενα τῶν τόπων ὅσα ἄσην τε καὶ τὰ τούτων ἐγχύμια τῶν ὀνομάτων ἐπονομάζοντες, σφόδρα φοβοῦνται καὶ ὀνειροπολοῦσι ζῶντες, διαλυθέντες τὸ τῶν σωμάτων. μείζω δὲ δὴ ψυχὴ κακίας ἢ ἀρετῆς ὁπόταν μεταβάλλῃ εἰς πλὴν αὐτῆς βούλησίν τε καὶ ὁμιλίαν γενομένῳ ἰσχυρᾷ, ὁπόταν μὲν ἀρετῇ θείᾳ προσμίξασα γίγνηται διαφθείρουσα διαφθείρουσα· καὶ μετίβαλε τόσον ἅπαν ὅλον μεταπεμφθεῖσα εἰς ἀμείνω τινὰ τόπον ἕτερον. ὅταν δὲ ταναντία, ἐὰν ταναντία μιασθεῖσα ἢ αὐτῆς βίου. αὕτη δὴ λίκη δίκη θεῶν, οἳ ἕλυμπον ἔχουσιν ὦ παῖ καὶ ναυίσκι, ἁμιλᾶσθαι δοκῶν ἐμοὶ θεῶν κακίᾳ μὴ γιγνόμενοι πρὸς τοὺς κακίους ψυχὰς, ἀμείνω δὲ πρὸς τοὺς ἀμείνους. πορθούμενον οὖ τε ζωῇ καὶ οὐ πάσῃ βασάνῳ. πολλὴν τὲ δὴ προσῆκον σφᾶς δεῖ τοῖς προσφέρουσι προσφέρουσι τοὺς προσφέροντας μὴ ποιεῖν. ταύτης δὴ λίκης οὔτι σὺ μή ποτε, οὔτε εἴ ἄλλος ἀτυχὴς γενόμενος, ἐπύξηται τοιόνδε γενέσθαι θεῶν· ἰὼ παισὶν δίκῃ διαφθόρως ἕταξέ τε καὶ τάξαντες· χρεὼν τε ὄζυλα βεβαῖα παράπαν. οὐ γὰρ ἁμαλλοθήσῃ ποτὲ ὑπ' αὐτῆς· οὐχ οὕτω σμικρὸς ὢν δύσῃ κατὰ τὸ τῆς γῆς κάθος. οὐδὲ ὑψηλὸς γενόμενος, εἰς ἣν οὐρανὸν αὖ καπήσῃ· τίσεις δὲ αὐτῶν πλὴν προσήκουσαν τιμωρίαν, ἢ τ' ἐν ἅδῃ μένων, ἔν τε καὶ ὁ ἄδυ διαπορευθείς, ἔν τε καὶ τούτων εἰς ἀγριώτερόν τι διακομισθεὶς τόπον· ὁ αὐτὸς δὲ λόγος σοι καὶ περὶ ἐκείνων αὖ ἔφ τῶν, ὧν σὺ κατίδῃς ἐκ σμικρῶν μεγάλους γιγνόντας αὐτουργήσαντας, ἢ τι τοιοῦτον πράξαντας, φύλης δὲ ἀθλίων ἀδικημένος γιγνόμαι, καθ' ὃν ὡς κατόπτρεις αὐτῶν ταῖς πράξεσιν, ἡγάσω καθαρκαίαν πλὴν πάντων ἀμέλειαν θεῶν, οὐκ εἰδὼς αὐτῶν πλὴν σωτέλειαν, ὅπη ποτὲ τῷ παντὶ ξυμβάλλεται· γιγνώσκειν δὲ αὐτὴν ὃ πάντων αἰσθητότατε, πῶς οὐ λῶν δοκεῖς. ἰὼ τις μὴ γιγνώσκων οὐδ' αὖ τύπον ἴσθι ποτέ. οὐδὲ λόγον ξυμβάλλεσθαι τοῖδε βίου σωκρὰς αὖ γένοιτο εἰς εὐδαιμονίαν τε καὶ δυσδαίμονα τύχην. ταῦτα εἰ

μὴ σε πείθῃ κλεινίας ὅδε καὶ ξύμπασα ὑμῶν ὅδε ἡγεμονία τοῦδε θεῶν ὡς οὐκ οἶδα ὅτι λέγεις, καλῶς αὖ σοι ὁ θεὸς αὐτὸς ξυλλαμβάνοι. εἰ δ' ἐπιδεὴς λόγου τινὸς ἔτι αὖ ἔσῃ, λεγόντων ὑμῶν πρὸς ἐν τέλεον ἑπόμενοι, εἰ νοῦν καὶ ὁπωσοῦν ἔχεις· ὅτι μὲν γὰρ θεοὶ τά γε ἀνθρώπων ἐπιμέλονται, ἔτυγες οὐ παντάπασι φαύλως αὖ φάσκων ἡμῖν ἀποδεδηχέναι. ἡ δὲ παραιτησὶς αὖ ὡς θεοὺς εἶναι ζῶσιν ἀδικοῦσι δεδεγμένους δῶρα, οὔτέ τινι συγχωρητέον, παντί γε αὖ κατὰ δύναμιν ἐμποδὼν ἰλεγκτέον. κλ. κάλλιστ' ἔλεγες, πειθόμενός τε ὡς λέγεις. ἀθ. φέρε δὴ πρὸς θεῶν αὐτῶν, τίνα τρόπον παραιτητὴ γίγνοιτ' ἂν ἡμῖν, εἰ γίγνοιτο, αὖ· καὶ τίνες ἢ ποῖοί τινες ὄντες, ἄρχοντας μὲν ἀνάγκαιόν που γίγνεσθαι τούς γε διοικήσοντας ἐν ἅπασι τὰ τελεώτατα οὐρανόν. κλ. Οὕτως. ἀθ. ἀλλ' ἆρά τισι προσφοιτῶσι τῶν ἀρχόντων, ἢ τινὲς τοῦδε ὧν δώσουσιν ἡμῖν ἀπειράζουσι τυγχάνειν μείζοσιν ἢ ἐλάττοσιν, πότερον λύκοι τινὲς αὖ ἦσαν ζώοντοι ζώντων ἀμελωμένων, ἢ τελείων κυνῶν τινες; τάχα δὲ καὶ ἀπειραθέντων ἔραστὰ πολλῶν ἄρχουσί τισιν. ἔστι δ' αὖ καὶ νόσων πόλεμον βλάπτουμένοις, ἰσχνότητι ἰσχναίνεσθαι τοῦδε σώματα ἢ γεωργοῖς τοῦδε φυτῶν γίνεσθαι· ἐωθέασ' ὧραις καλεπὰς δὴ φόβον προσδοκωμένοις, ἢ καὶ ποιμνίων ἐπισκήπτειν. ἐπειδὴ γὰρ συγκεχωρήκαμεν ἡμῖν αὐτοῖς εἶναι μὲν τῶν οὐρανῶν πολλῶν μετὸν ἀγαθῶν· εἶναι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, πλειόνων δὲ τῶν μή, μάχη δὴ φαμὲν ἀθανάτοις ζώοις ἐν ζώοις αὐτοῖς καὶ φυλακῆς θαυμαστῆς δεομένοις· ξύμμαχοι δ' ἡμῖν θεοί τε ἅμα καὶ δαίμονες, ἡμᾶς δ' αὖ κτήματα θεῶν καὶ δαιμόνων· φθείρει δὲ ἡμᾶς ἀδικία καὶ ὕβρις μετὰ ἀφροσύνης· σώζει δὲ δικαιοσύνη καὶ εὐφροσύνη μετὰ φρονήσεως, οὐ ταῖς τῶν θεῶν ἐμφύχοις ἐκοῦσαι δυνάμεσι. βραχὺ δέ τι καὶ τῶδε αὖ τις τῶν τοιούτων ἀσκεψαῦ ἡμῖν σαφὲς ἴδοι. ψυχαὶ δή τινες ἐνδὸν γᾶς οἰκοῦσι καὶ ἄδικον λῆμα κεκτημέναι, δῆλον ὅτι θηριώδεις πρὸς τοὺς τῶν φυλάκων ψυχὰς ἀρκασκευῶν ἢ τοὺς τῶν νομέων, ἢ πρὸς τοὺς τῶν παντάπασιν ἀκροτάτων δεσποτῶν προσπίπτουσι, πιθήκους δωροπίπας λάτων, καὶ ἐν λύκειαις τισὶν ἐψοφοῦς, ὡς ἀληθῆ φασὶν οἱ τῶν μαντῶν, ὄφεσιν πλησιάζοντες ἀφρόνων, πάντων δὲ ἀνθρώπων, πάντα τὸν μυθὸν χαλεπὸν· φαμὲν δ' εἶναί που ἐν νοῦν ὀνομαζόμενον ἀμαρτήματι πλὴν πλησιεξίαν οὐ μὲν σαρκίνοις σώμασι, νόσημα καλοῦμενον· οὐ δ' ὕβρεις ἐν τῶν καὶ ἀφροσυνῶν, λοιμόν· οὐ δὲ πόλεσι καὶ πολιτείαις, ξύμπαν αὖ ἓν μεταχμαστισμένον ἀδικίαι. κλ. Παντάπασι μὲν οὖν. ἀθ. Τοῦτο δὴ ἓν λόγον ἀναγκαῖον λέγειν ἓν λέγοντα, ὡς ἀεὶ συγγνώμονες ἀεὶ θεοὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀλίτοις καὶ ἀδικοῦσιν, αὖ αὐτοῖς τῶν ἀδικημάτων τὰς ἀπονέμη· καθάπερ κυσὶ λύκοι τῶν ἀρτεσμάτων σμικρὰ ἀπονέμοιεν· οἱ δὲ, ἡμιβρύοντες τοῖς θώραξι, συγχωρεῖν τὰ ποίμνια διαρπάζειν. ἆρ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ὁ τῶν φασκόντων παραιτητὰς εἶναι θεούς; κλ. Οὗτος μὲν οὖν. ἀθ. Τίσιν οὖν δὴ τῶν προειρημένων ἀπειράζων ὁμοίους φύλακας εἶναι θεοὺς, οὐκ αὖ κατὰ γάλακτος γίγνεται ἀνθρώπων ἐσεσιωπηκότα τὸ τῶν κυβερνήτεως, λοιβῇ γε οἴνου κύσει τε παραζεπομένους αὐτοῖς, πλαζόμενοι δὲ ναῦς τε καὶ ναύτας; κλ. μανδαμάς. ἀθ. Ἀλλ' οὔτι μὴν λυκόχοισί γε ἀμέλγεσθαι τοῖς ἀγαθοῖς, πείθεσθαι ὑπὸ δώροις, ἐπόμενοι πλὴν νίκην ζώγεσι προσθεῖναι; κλ. Δεινὰ γὰρ ἀκούειν λέγεις αὖ λέγων ἐν λόγον ἔχον. ἀθ. Οὐ μὴν ἀλλ' ἔραστὰ γε οὐδ' ἰκρὸς, ἀλλὰ γεωργοῖς, ἀλλὰ νομεῦσι μὲν, οὐδὲ πᾶσι κυσὶ κεκτημένοις ὑπὸ λύκων. κλ. Εὐφήμει· πῶς γὰρ ἄν. ἀθ. Ἀλλ' οὐ πάντων φυλάκων εἰσὶ μάγιστοι καὶ τοῦδε τὰ μάγιστα ἡμῖν οἱ πάντες θεοί; κλ. Ἔγωγε. ἀθ. Τοὺς δὴ κομιδῇ τι πράγματα φυλάττοντας, διαφθείροντές τε αὖ τοὺς φυλακῇ πρὸς ἀρετὴν, καινῶν χείρους ἢ ἀνθρώπων μέσον εἶναι φύσεσιν, εἶεν· ἆρ' ἄλλοισιν οὐκ ἄν ποτε προσθεῖεν ἔπη σώφρων παρὰ ἀλλήλων ἀκούσεσθαι δεδεγμένους; κλ. Οὐδαμῶς οὕτε αἰκῆς ὁ λόγος τῶν τε τοῦδε πᾶσαν ἀσέβειαν ἔνοπα, κινδυνεύει πως ὁ ταύτης τῆς δόξης ἀπτεχόμενος. πάντων αὖ τῶν ἀσεβῶν κεκρίσθαι δικαιότατα ἡμῖσυ τε

εἶναι καὶ ἀσεβέστατος. ΑΘ. Τὰ μὲν δὴ πρότερα ἴσως τοιαῦτά τις ἂν εἰκὸς εἴη ἐξ ἐπιμελείας, καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ἐκ παντὸς παντὸς ἀπαράτητον, φῶμεν ἡμῖν ὡς ἀποδεκτέα που; ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. καὶ σύμφημί γε τοῖς τοῖς λόγοις ἐμοί.

ΑΘ. Καὶ μὴν ἔρρηταί γέ που σφοδρότερον ἐξ ἀφιλονεικίας τῶν κακῶν αὐτῶν. τοῦτο γὰρ μὴν εἴπομεν ὡς φίλει κλυνία πᾶσιν ἀφιλονείκητα εἶναι. μή ποτε λόγοις ἐκόντας κρατοῦντας, ἐξουσίαν εἶναι σφίσιν ἃ βούλονται πράττειν οἷς κακοῖς, ἃ δὴ καὶ ὅσα καὶ οἷα περὶ θεοὺς διανοοῦνται. προθυμίαν μὲν δὴ ἐξ αὐτῶν τοιαύτην εἰπεῖν ἡμῖν γέγονεν. ἃ δέ τι καὶ ἔρρηχεν προὔργου πεποιήκαμεν εἰς τὸ πεῖσαι πη τοὺς αὐθαδεστάτους αὐτοὺς μὲν μισῆσαι, τὰ δ' ὧν ἕνεκα τοῦτο πᾶσι πέφυκε, κακῶν ἡμῖν ἀφιλονείκητον ἀσεβεῖν πρὸς νόμων. ΚΛ. Ἀλλὰ εἰκός, ὡς δὲ μή, τόγε τοῦ λόγου γένος, οὐκ αὐτάρκως ἐκ νόμου κεῖται. ΑΘ. Μετὰ δὲ προοίμιον τοίνυν λόγος ἐστὶν ὧν νόμων ἕνεκα μάλιστα ὀρθῶς γέγονεν ἡμῖν, προαγορεύων ἐξίστασθαι πᾶσι τοῖς ἀσεβέσι τρόπων τῶν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀσεβεῖς· τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις, ἀσεβεῖν ὅδε κεῖσθω νόμος. Ἐάν τις ἀσεβῇ λόγοις ἔτ' ὀργῆς, ὁ παρατυγχάνων ἀμυνέτω σημαίνων τοῖς ἀρχοντας. τῶν δὲ ἀρχόντων οἱ πρῶτοι πυθόμενοι, πρὸς τὸ τοῦτον ἀποδειγμένον κρίνειν διαιτήσειν, εἰσαγόντων κατὰ τοὺς νόμους· ἐὰν δέ τις ἀκούσας ἀρχὴ μὴ ὁρᾷ ταῦτα, αὐτὴ ἀσεβεῖ ὑποδίκως γιγνέσθω τῷ ἐθέλοντι τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν νόμων· ἐὰν δέ τις ὄφλῃ τιμάτω ὁ δικαστὴς ὃ τι καὶ ὃν ἀσεβοῦντων τίμημα. δεσμὲς μὲν οὖν ὑπάρχέτω πᾶσι δεσμωτηρίων δι' ὅπου ἂν τῇ πόλει τεῖχος, ἐκὸς μὲν κοινοῦ τοῖς πολίταις ἀγορᾶ, σωτηρίας εἶναι τοῖς πολλοῖς τῶν σωμάτων, ἐκὸς δὲ τοῦτ' ἐν τῶν νύκτωρ συλλεγομένων ξύλλογον σωφρονιστήριον ἐπονομαζόμενον· ἐκὸς δὲ καὶ κατὰ μέσην πὼς χώραν ὅπη πρὸ αὐ ὄρθμιός τε καὶ ὡς ὅτι μάλιστα ἀγριώτατος ᾖ τόπος τιμωρίας ἔχων ἐπονομίαν φύλλω τινά· τοῦτο δ' ἀσεβεῖν δι' ὅπου, αἰτίαις μὲν ὧν, αἷς πρὸ καὶ σὺλ βομεν. δύο δ' ἐξ ἑκάστης τῆς τοιαύτης αἰτίας γιγνομένων, ἐξ αὖ γίγνεσθαι δ' ἐκ διακρίσεως ἄξια γένη τῶν τοῦτο τὰ θεὰ ἁμαρτανόντων. οὐκ ἴσης δ' ὁμοίας δίκης διόμεκα δὶς χρὴ αὖ μὴ νομίζουσι θεοὺς εἶναι ζῶ παρέκπαν, ἕνδος φύσει προσγίνεται δίκαιον, μισοπόνητός τε γίγνονται τοὺς κακούς· καὶ τῷ δυσχεραίνειν πὼ ἀδικίαν, οὔτε τὰς τοιαύτας πράξεις προσίεσθαι πράττειν, τοὺς τε μὴ δικαίους τῶν αὐθρώπων φεύγουσι, καὶ τοὺς δικαίους σέβουσιν. οἷς δ' αὖ πρὸς τῇ δόξῃ τῇ θεῶν ὄρθμια εἶναι πάντα, ἀκρότειαί τε ἡδονῶν καὶ λυπῶν προσπίπτουσι, μανθάνει τε ἰσχυραὶ καὶ μαθήσεις ὀξεῖαι παρῶσι, τὸ μὲν μὴ νομίζειν θεοὺς, ἀμφὶν αὖ οὐ ὑπάρχει κοινὸν πάθος. τῇ δὲ τῶν ἄλλων αὐθρώπων λάβῃ, τὸ μὲν, ἐλάττω, τὸ δὲ, πλέω καὶ κακὰ ὀργάζοιτ' αὖ· ὁ μὲν γοῦν, λόγῳ τε αὖ τοῦτο θεοὺς παρρησιάσας ἔπι μισος· καὶ τοῦτο θυσίας τε καὶ ὅσους· καὶ ὡς τῶν ἄλλων καταγελῶν, τάχ' αὖ ἑτέρους τοιούτους ἀποργάζοιτο, λίκης μὴ τυγχάνων. ὁ δὲ δὴ δόξάζων μὲν καὶ πᾶν ἄτερος, δύτυχὴς δὲ ἐπιπλαλούμενος, σθλου δὲ καὶ εὐσεβοῦς πολίτης, ἐξ ὧν μάπτεις τε καταστυγάζονται πολλοὶ καὶ τοῦτο πᾶσαν πὼ μεγαλείαν κεκινημένοι. γίγνονται δὲ ἐξ αὐτῶν ἔστιν ὅτε καὶ τύραννοι καὶ δημηγόροι καὶ στρατηγοί· ἡ τε λειτὰς δὲ ἐλίας ἐπιβεβουλευκότες, σοφιστῶν τε ἐπιπλαλουμένων μηχαναί. τούτων δὴ πολλαὶ μὲν εἴδη γένοιτ' ἄν· τὰ δὲ νόμων ἄξια δίκας, δύο. ὧν ἡ μὲν εἰρωνικὴν, οὐχ οὕτος οὐ δὲ δυοῖν ἄξια θανάτοιν ἁμαρτάνειν· ἡ δὲ νουθέτησις ἅμα καὶ δεσμῶν διόμενον, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ θεοὺς νομίζειν ἀμελῶν, δύ' ἔτη ἔρκα γιγνᾶ· καὶ ὁ παρατυγχάνων, ἄλλα δύο. Τούτων δὴ ταύτη διεσκόπτων, τοὺς μὲν ὑπ' αἰσίας αὖ λίκης ὀργῆς τε καὶ ἄγους γιγνομένους, εἰς δ' σωφρονιστήριον ὁ δικαστὴς τιθέμενος νόμῳ, τὸ δὲ ὧν μὴν ἐλαττόν τῶν πέντε· ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ, μηδεὶς τῶν πολιτῶν αὐτοῖς ἄλλοις συμπίγνέσθω, πλὴν οἱ τῇ νυκτερινῇ ξυλλόγου κοινωνοῦντες ὃ τι καὶ τῇ τῇ ψυχῆς σωτηρίᾳ ἀμελοῦντες· ὅταν δ' ὁ χρόνος αὐτοῖς ἐξέλθῃ τῶν δεσμῶν, ἐὰν μὲν δοκῇ τις σωφρονεῖν αὐτῶν, οἰκείτω μετὰ τῶν σωφρόνων. ἐὰν δὲ μὴ, ὀφειλέτω δ' αὖ δὶς πλὴν ταύτην λίκλω, θανάτου ζημιούσθω· ὅσοι δ' αὖ ἀπειράνδρεις γίγνονται πρὸς τῷ θεοὺς μὴ νομί-

ζειν ἢ ἀμελεῖς ἢ παραπηγὰς εἶναι, καὶ τὰ φρονεωῦτες δὲ τῶν ἀνθρώπων ψυχαπωσι μὲν πολλοὺς τῶν ζώντων, τοὺς δὲ τεθνεῶτας φάσκοντες ψυχαπωγεῖν, καὶ θεοὺς ἐπιχθονίους πείθειν ὡς θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς καὶ ἐπῳδαῖς χοπτύοντας, ἰδιώτας τε καὶ ὅλας οἰκίας καὶ πόλεις χρημάτων χρείαν ἐπιχειρῶσι καπάρας ἀφαιρεῖν, τοῦτ' δὲ ὃς αὖ ὄφλειν εἶναι δίκῃ, τιμάτω ὁ δικαστήριον αὐτῷ κατὰ νόμον δικάσαι μὲν οὖν τῶν μισογείων θεσμοθετέω· προσοίσει δὲ αὐτῷ μυρία ἑλάττονα μυρίων ποτε· τακτὸν δὲ ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων αὐτοῖς τροφὴν παρὰ τῶν οἰκετῶν λαμβανέτω· ἀχθαιόντα δὲ, ἔξω τῶν ὁρίων ἐκβαλλέτω ἄταφον· ἐὰν δέ τις ἑλεύθερος σωθάπῃ, λίπασα ἀσεβείᾳ τῷ θέλοντι λαγχάνειν ὑπεχέτω· παῖδας δὲ αὖ μὴ κατὰ λώτῃ τῇ πόλει ἐκγόνους, οἱ τῶν ὀρφανῶν ἐπιμελοῦμενοι, καὶ γόνων ὡς ὄντων ὀρφανῶν, ἐπιμελείσθων μηδὲν χεῖρον τῶν ἄλλων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς αὖ ὁ πατὴρ αὐτῶν ὄφλῃ πρὸ λίκλω. κοινὸν δ' ἐνδὴ τούτοις πᾶσι νόμον κεῖσθαι χρεών· ἐς ἑλάττω τε εἰς θεοὺς αὐτῶν τὸν πλοῦτον ὀργῇ μὴ λόγῳ τολμηρεῖν αὖ ποιῇ· καὶ δὴ καὶ αὐτοὺς γίγνεσθαι ἧττον, ὅστ' ἂν μὴ ᾖ ἐᾶσαι θεοπολεῖν παρὰ νόμον· ἔστω γοὖν νόμος ὅδε τοῖς ξύμπασι κείμενος ἀπλῶς· ἱδρὰ μηδὲν εἰς οὐ ἰδίας οἰκίας ἐκτήσθω. θύειν δ' ὅταν ἐνδὺ νεῳ ἴῃ τινὶ, πρὸς τὰ δημόσια ἴτω θύσων. καὶ τοῖς ἱδρυσί τε καὶ ἱδρύμασι ἐγχειριζέτω τὰ θύματα, ὅσ ἀγνεύα τούτων ἐπιμελῆς· σωθῆναι δὲ αὐτός τε καὶ ὃς αὖ ἰδίᾳ μετ' αὐτὸ σωθῆχθαι· ταῦτα δὲ γιγνόμενα, τῶν τοιῶνδε χρεὼν ἔστω· ἱδρὰ καὶ θυσίαι, οὐ ῥᾴδιον ἱδρύσθαι· μεγάλης δὲ διανοίας τινὸς ὀρθῶς σφᾶς ὁ θεοῦδον. ἴδοις τὸ γοῦν εἰκὸς δὴ διαφθείροντος πάσας μὴ τοῖσ ἀθεωτάτοις καὶ κινδυνεύουσι καὶ ἀχρεῖοσι ὅπου τις αὖ ἀπορῇ, καὶ τοιοῦτον, ὅταν βουλεύσασθαι τινὸς λάβωνται καὶ διδρόω ὁ παρὸν ἀεί· καὶ θυσίασ ὕχθαι. καὶ ἱδρύσεις ἐπιχθόνθαι θεῖς καὶ δαίμοσι καὶ παισὶ θεῶν· οὓς τε φάσμασιν ἐγκηρεύοντας δὲ φόβους καὶ ὀνείρους, ὡς δ' αὖτος ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας. ἐκείνοι δὴ τε αὐτῶν ἄκρι ποιευμένου ὁμοῦς καὶ ἱδρὰ, πάσας μὲν οἰκίασ, πάσας δ' κώμασ, οὗ τε καθαρεῖς ἱδρυσεμένους ἐμπεπλάσθαι. καὶ ὅπη τῆς ἔτυχε τῶν τοιούτων, ὧν οὕνεκα χρὴ πάντων, ποιεῖν κατὰ ἓν νεῶ λεγόμενον νόμον. πρὸς τύδε δὲ οὕνεκα τῶν ἀσεβούντων. ἵνα μὴ καὶ ταῦτα κλέπτοντες πράξισιν ἱδρᾶτε μὴ βωμοὺς οὐ ἰδίαις οἰκίαις ἱδρυόμενοι λάθρα θοὺς θεοὺς ἴλεως οἰόμενοι ποιεῖν θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς, εἰς ἄπειρον πλὴ ἀσεβείαν αὐξάνοντες, αὐθῖς τε ἐγκλήματα πρὸς θεῶν ποιῶνται, καὶ τοῖς ἐπιτρέπουσιν αὐτῶν βελτίοσι. καὶ πᾶσα οὕτως ἡ πόλις ἀπολαύῃ τῶν ἀσεβῶν τόπον τινὰ δικαίως. ἦν μὲν δὴ νομοθέτην, ὁ θεὸς οὐ μεμέλητται· κεῖσθω γοὖν ὁ νόμος οὗτος, μὴ κεκτῆσθαι θεῶν οὐ ἰδίαις οἰκίαις ἱδρά. ἐν δὲ φανεῖται κεκτημένον ἕτερα καὶ ὀργάζονται πλὴ τὰ δημόσια, ἐὰν μὲν ἄσιτον μηδὲν τῶν μεγάλων καὶ αἰσίων ἐργασμένος αἰνῇ, ἢ καὶ γανὼ κέκτηταί τις, ὁ μὲν αἰσθόμενος, καὶ ἐσαγγελλέτω τοῖς νομοφύλαξιν· οἱ δὲ προσταττόντων εἰς τὰ δημόσια ἀποφέρειν ἱδρὰ τὰ ἴδια· μὴ πειθόντες δὲ, ζημιούντων ἕως αὖ ἀπενεχθῇ· ἐὰν δέ τις ἀσεβήσας μὴ παυλίων ἀλλ' αἰσθρῶν ἀσέβημα αἰσθίων γίνηται φανερὸς, εἴτε οὐ ἰδίοις ἱδρυσάμενος, εἴτ' οὐ δημοσίοις, θύσας ἱδρὰ θεῖς εἰς ἱστορῶ ὡς οὐ καθαρὸς ὢν θύων, θανάτῳ ζημιούσθω. ἐὰν δὲ παυλίον ᾖ μὴ, κρίνοντες τοὺς νομοφύλακες εἰς τὸ δικαστήριον οὕτως εἰσαγαγόντες πλὴ τὰ ἀσεβείας λήκλω τούτοις ἐπιτιμάτω.

Νόμων δικαίου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΛΟΓΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ.

τ

ὸ δὴ μετὰ ταῦτ' ἂν εἴη ξυμβολαίων ἂν πρὸς ἀλλήλους ἡμῖν δεόμενα προσηκούσης τάξεως. ἁπλοῦν δέ γ' ἐστί που τό γε τοιοῦτον. μήτε ὅσων τις τῶν ἐμῶν χρημάτων ἅπτοιτο εἰς δύναμιν, μὴ δ' αὖ κινήσειε μηδὲ τὸ βραχύτατον, ἐμὲ μηδαμῇ μηδαμῶς πείθων. κατὰ ταὐτὰ δὲ ταῦτα, καὶ περὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐγὼ δρῴην νοῦν ἔχων ἔμφρονα. θησαυρὸν δὴ λέγωμεν πρῶτον τῶν τοιούτων, ὅν τις ἑαυτῷ, καὶ τοῖς αὐτοῦ κειμήλιον ἔθετο. μὴ τῶν ἐμῶν ὤν, πατέρων, μήθ' εὑρεῖν ποτε θεοῖς εὐξαίμην, μήθ' εὑρὼν κινήσαιμι. μὴ δ' αὖ τοῖς λεγομένοις μάντεσιν ἀνακοινωσαίμην τοῖς ἁμῶς γέ πως μοι ξυμβουλεύουσιν ἀνελεῖν τήν γε παρακαταθήκην. οὐ γάρ ποτε τοσοῦτον εἰς χρημάτων ὠφεληθείην ἂν κτῆσιν ἀνελών, ὅσον εἰς ὄγκον πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς καὶ τὸ δίκαιον ἐπιδιδοίην ἂν μὴ ἀνελόμενος, κτῆμα ἀντὶ κτήματος ἄμεινον ἐν ἀμείνονι κτησάμενος. δίκην ἐν τῇ ψυχῇ πλούτου προτιμήσας ἐν οὐσίᾳ κεκτῆσθαι πρότερον. ἐπειδὴ πολλοῖς γὰρ δὴ λεγόμενον εὖ τὸ μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα, καὶ περὶ τοῦτον λέγοιτ' ἂν ὡς εἷς ἐκείνων ὄντος. πείθεσθαι δὲ χρὴ καὶ τοῖς περὶ ταῦτα λεγομένοις μύθοις. ὡς εἰσὶ παίδων γενεᾷ, οὐ ξύμφορα τὰ τοιαῦτα. ὃς δ' ἂν παίδων τε ἀκηδὴς γίγνηται, καὶ τοῦ θέντος τὸν νόμον ἀμελήσας, ἃ μήτε αὐτὸς κατέθετο μήτε αὖ πατέρων τις πατὴρ μὴ πείσας τὸν θέμενον ἀνέληται, κάλλιστον νόμον διαφθείρων καὶ ἁπλούστατον, καὶ οὐδαμῇ ἀγεννοῦς ἀνδρὸς νομοθέτημα, ὃς εἶπεν ἃ μὴ κατέθου, μὴ ἀνέλῃ, τούτοιν τοῖν δυοῖν νομοθέταιν καταφρονήσαντα καὶ ἀνελόμενον οὔ τι σμικρὸν ὃ μὴ κατέθετο αὐτός, πλῆθος δ' ἔστιν ὅτε θησαυροῦ παμμέγεθες, τί χρὴ πάσχειν. ὑπὸ μὲν δὴ θεῶν, ὁ θεὸς οἶδεν. ὁ δὲ κατιδὼν πρῶτος ἀγγελλέτω, ἐὰν μὲν ἐν ἄστει γίγνηται τὸ τοιοῦτον τοῖς ἀστυνόμοις, ἐὰν δὲ τῆς ἄλλης χώρας, ἀγρονόμοις τε καὶ τοῖς τούτων ἄρχουσι διαδηλωσάτω. διαδηλωθέντων δέ, ἡ πόλις εἰς Δελφοὺς πεμπέτω. ὅ, τι δ' ἂν ὁ θεὸς ἀναιρῇ περί τε τῶν χρημάτων καὶ τοῦ κινήσαντος, τοῦτο ἡ πόλις ὑπηρετοῦσα ταῖς μαντείαις δράτω τοῦ θεοῦ. καὶ ἐὰν μὲν ἐλεύθερος ὁ μηνύσας ᾖ, μηνύσας μὲν ἐλεύθερος ὑπὸ τῆς πόλεως ὀρθῶς γίγνοιτ' ἂν ἀποδιδούσης τῷ δεσπότῃ τὴν τιμήν. μὴ μηνύων δέ, θανάτῳ ζημιούσθω. τούτῳ δ' ἑπόμενον ἑξῆς ἂν γίγνοιτο, τὸ περὶ σμικρὰ καὶ μεγάλα ταὐτὸ τοῦτο νόμιμον ξυνακολουθεῖν, ἄν τις τῶν αὑτοῦ τι καταλίπῃ που ἑκὼν ἢ ἄκων, ὁ προστυγχάνων ἐάτω κεῖσθαι. νομίζων φυλάττειν ἐνοδίαν δαίμονα τὰ τοιαῦτα, ὑπὸ τοῦ νόμου τῇ θεῷ καθιερωμένα. ἂν δὲ παρὰ ταῦτα τὶς ἀπειθῶν ἀναιρούμενος οἴκαδε φέρῃ, ἂν μὲν σμικρᾶς τιμῆς ἄξιον ὢν δοῦλος ὑπὸ τοῦ προστυγχάνοντος μὴ ἔλαττον τριακονταετοῦς, πολλὰς πληγὰς μαστιγούσθω. ἐὰν δέ τις ἐλεύθερος πρὸς τῷ ἀνελεύθερος εἶναι δοκεῖν καὶ ἀκοινώνητος νόμων, δεκαπλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ κινηθέντος ἀποτινέτω τῷ καταλιπόντι. ἐὰν δέ τις ἐπαιτιᾶται τῶν αὑτοῦ χρημάτων ἔχειν τινὰ πλέον ἢ καὶ σμικρότερον, ὁ δὲ ὁμολογῇ μὲν ἔχειν, μὴ τὸ ἐκείνου δέ, ἂν μὲν ἀπογεγραμμένον ᾖ παρὰ τοῖς ἄρχουσι τὸ κτῆμα κατὰ τὸν νόμον, τὸν ἔχοντα καλείσθω πρὸς τὴν ἀρχήν. ὁ δὲ καθιστάτω. γενομένου δὲ ἐμφανοῦς, ἐὰν ἐν τοῖς γράμμασιν ἀπογεγραμμένον φαίνηται ποτέρου τῶν ἀμφισβητούντων, ἔχων οὕτως ἀπίτω. ἐὰν δέ τινος ἄλλου τῶν μὴ παρόντων, ὁπότερος ἂν μὴ παράσχῃ τὸν ἐγγυητὴν ἀξιόχρεων ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος ὡς παραδώσων ἐκείνῳ, κατὰ τὴν ἐκείνου ἀφαίρεσιν ἀφαιρείσθω. ἐὰν δὲ παρὰ τοῖς ἄρχουσι τὸ ἀμφισβητούμενον μὴ ἀπογεγραμμένον ᾖ, κείσθω μὲν μέχρι δίκης παρὰ τρισὶ τῶν ἀρχόντων τοῖς πρεσβυτάτοις. ἐὰν δὲ τὸ μισεγγυηθὲν θρέμμα ᾖ, τὸν νικηθέντα περὶ αὐτοῦ δίκῃ τὴν τροφὴν ἐκτίνειν τοῖς ἄρχουσι. τὴν δὲ κρίσιν διαδικαζέτωσαν τριῶν ἡμερῶν οἱ ἄρχοντες.

Ἀγέτω τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον ὁ βουλόμενος ἐὰν ἔμφρων ᾖ, χρησόμενος ὅτι ἂν ἐθέλῃ τῶν ὁπόσα ὅσια. ἀγέτω δὲ καὶ ὑπὲρ ἄλλου τῶν οἰκείων ἢ φίλων, τὸν ἀφεστῶτα ἐπὶ σωτηρίᾳ. ἐὰν δέ τις ἀφαιρῇ ταί τινα εἰς ἐλευθερίαν ὡς δοῦλον ἀγόμενον, μεθιέτω μὲν ὁ ἄγων. ὁ δέ,

των. ὁ δὲ, ἀφαιρούμενος, ἐξὸν τοῖς ἀξιόχρεως κατασήσας, ὅπως ἀφαιρεῖσθω κατὰ ταυτὰ. ἄλλως δὲ, μὴ ἐὰν δὲ παρὰ ταῦτά τις ἀφαιρῆται, τῶν βιαίων εἶναι χρὴ ἔτω. καὶ ἄλυσι, πλὴ δι' ἁπλασίων τῆ ἐπιγραφέντος βλάβους τῷ ἀφαιρεθέντι πινέτω. ἀγέτω δὲ καὶ ἐν ἀπιλαθίρου. ἐάν τις μὴ θεραπεύη τοὺς ἀπιλαθιρώσαντας ἢ μὴ ἱκανῶς. θεραπεία δὲ φοιτᾶν τελεῖ τῆ μιλωὸς ἐν ἀπιλαθιρωθέντα πρὸς πλὴ τοῦ ἀπιλαθιρώσαντος ἰσίαν. ἐὰν μιλλόμενον ὅ, τι χρὴ σραῦ τῶν δικαίων, καὶ ἅμα δίωκατῶν. καὶ περὶ γάμου ποιεῖν, ὅτι πρὸ αὖ ξωοδοκῆ τῷ γινομένῳ δι' αὐτὰ. πλουτεῖν δὲ τοῦ ἀπιλαθιρώσαντος μὴ ἔξεναι μᾶλλον. ἐὰν δὲ πλέον γιγνέσθω τῆ δι' ὀπότου. μὴ πλείω δὲ εἴκοσιν ἐτῶν μένειν ἐν ἀφιεθέντα. ἀλλὰ καθάπρ καὶ τοὺς ἄλλους ξένους ἀποίκους λαβέντας πλὴ αὐτῆ πᾶσαν οὐσίαν, ἐὰν μὴ πείσῃ βούς τε ἀρχόντας καὶ ἐν ἀπιλαθιρώσαντα. ἐὰν δὲ καὶ τῷ ἀπιλαθιρωθέντι ἢ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ξένων οὐσία πλείω γίγνεται τῆ τείμου μιγέσα τιμήματος, ἢ αὖ ἔλαττον ἡμέρα γίνεται, τεττάκοντα ἡμερῶν ἀφ' ταύτης τῆς ἡμέρας λαβὼν ἀπίτω τὰ ἑαυτοῦ. καὶ μοιρία τῆς μονῆς παραίτησις ἔτι τούτῳ παρ' ἀρχόντων γιγνέσθω. ἐὰν δὲ ὗς ἀπειθῶν τούτοις ἐσαχθεὶς εἰς δικαστήριον ὄφλῃ θανάτῳ τὸ ζημιούσθω, καὶ τὰ χρήματα αὐτῆ γιγνέσθω δημόσια. δίκαι δ' ἔστωσαν τούτων, οἱ ταῖς φυλετικαῖσι δίκαις, ἐὰν μὴ πρότερον οἱ γεγόσιν ὑπ' αἰρεθῶσι δικασταῖς, ἀπαλλάττωνται πρὸς ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων. ἐὰν δὲ ὡς αὐτῆ ἐφάπτωνται ζῴου καὶ ὀτιοῦν ἢ τινος ἑτέρου τῶν αὐτῆ χρημάτων, αἰκάτω μὲν ὁ ἔχων εἰς πρατῆρα. ἢ ἐν δόντα, ἀξιόχρεών τε καὶ αὔδικον. ἢ τινι ζόωφ παραδόντα ἄλλῳ κυρίως. εἰς μὲν πολίτην ἢ καὶ μέτοικον τῶν οἱ τῆ πόλει ἡμερῶν τεττάκοντα. εἰς δὲ ξοινικὸν παράδοσιν, πέντε μηνῶν. ἧς μέσος, ὁμῶς, οὗ ᾧ χρέπτεται θερινὸς ἥλιος ἐς τὰ χειμερινά. ὅσα δὲ διάτινος ὠνῆς ἢ καὶ πράσεως ἀλλάπηται τί γε ἕτερος ἄλλῳ, δίδοται οἱ χώρα τῆ τε ταγμείᾳ ἐμφύσις καὶ ἀγορανόμοις καὶ δικάζουσι οἱ τῷ παραχρῆμα τιμῷ, οὕτως ἀλλάπηται ἅπαντα. ἄλλως δὲ μισθαμοῦν. μὴ δ' ἐᾶν ἀναβολῆ πρᾶσιν μὴ δὲ ὠνῷ ποιεῖσθαι μισθώσεις. ἐὰν δὲ ἄλλως ἢ οἱ ἄλλοις τόποις ὁτιοῦν διαμένεται ἕτερος ἄλλῳ πιστεύων πρὸς ὃν αὖ ἀλλάπηται, ποιέτω ταῦτα. ὡς οὐκ οὐσῶν δικῶν κατὰ νόμον τοῖς μὴ πραδέντων κατὰ ταὐτὰ λεγόμενα. βραίων δὲ πρὶν ὁ βουλόμενος βραΐζειν φίλον παρὰ φίλους. ἐὰν δέ τις διαφορὰ γίγνεται τοῖς βραΐσιος, οὕτω πράττειν ὡς δικῶν μισθωτοῖ τοῖς τούτων μισθαμῶν ἐσομένων. ὃς δ' αὖ ἀποδόμενος τιμῶν λάβῃ μὴ ἐλάττω δραχμῶν πεντήκοντα παραμενέτω κατὰ πόλιν ἐξ αἰάγκης δίκης ἡμέρας. ὁ δὲ πριάμενος, ἔστω πλὴ οἰκίαν πλὴ τοῦ ἀποδομένου, τῶν τοῖς τὰ χειαῦτα ἐκλελοιπότων γίγνεσθαι χαίειν. καὶ τῶν ἀπατεώνων τῶν κατὰ νόμους εἶναι. ἢ δὲ κατὰ νόμους ἀπατεωνὰ, καὶ μὴ τῆδε ἔστω. ἐάν τις ἀποδράποδον ἀποδῶται κάμνον φθίσι. ἢ λιθιῶν ἢ στραγγουρίων, ἢ τῇ καλουμένῃ ἱερᾷ νόσῳ, ἢ καὶ ἑτέρῳ τινὶ ἀδήλῳ τοῖς πολλοῖς νοσήματι μακρῷ καὶ δυσπάτῳ κατὰ τὸ σῶμα ἢ κατὰ πλὴ διάνοιαν, ἐὰν μὲν ἀκρῷ τις ἢ γυμνασῇ, μὴ ἀπατεωνᾶς ἔστω τούτῳ πρὸς τὸ θοιοῦν τυγχάνειν. μὴ δὲ ἐὰν ταλωδές τις προειπών, ἀποδῶται τῳ. ἐὰν δὲ τις ἰδιώτῃ τὶ τῶν θοιούτων ἀποδῶται δημιουργὸς, ὁ πριάμενος ἐκ τῆς ἐξαμήνου ἀπαγέτω, πλὴ τῆς ἱερᾶς. ταύτης δ' αὖ τὸς οἰαυτῆ πλὴ ἀπατεωνὴν ἔξέστω ποιεῖσθαι τῆσ νόσου. διαδικαζέσθω δὲ αὖ τισι τῶν ἰατρῶν, οὓς αὖ κοινῇ προβαλλόμενοι ἕλωνται. τὸν δὲ ὄφλοντα πλὴ δίκλιν διπλάσιον ἀποτίνειν τῆς τιμῆς, ἧς αὖ ἀποδῶται. ἐὰν δὲ ἰδιώτῃ τῆς ἰδιώτης ἀπατεωνὴν μὲν εἶναι καθάπρ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐρρήθη, καὶ πλὴ διαδικασίαν, ὁ δὲ ὄφλων πλὴ τιμὴν ἀπλῆν ἀποτινέτω. ἐὰν δὲ αὖ σοφρονέων ἀποδῶται τίς τινι, εἰδὼτι μὲν ἀλῶς, μὴ τυγχανέτω αἰκατεωνᾶς τοῦ τοιούτου τῆσ πράσεως. μὴ εἰδὼτι δὲ πλὴ μὲν ἀπατεωνὴν εἶναι τότε, ὅτάν τις αὖθῆται τῶν πριαμένων. οἱ πάντες δὲ τῶν νομοφυλάκων ἓξ τοῖς κυριωτάτοις εἶναι πλὴ κρίσιν. ἁλῶς δὲ αὖ κριθῇ, τάς τε οἰκίας τῆ πριαμένου καθαιρέτω, καὶ τὰ ἐν τῶν ἕξ ἡγεμόνων νόμεν. τῆς τιμῆς τε ἀποδότω τῷ πριαμένῳ τετραπλάσιον. ὁ δὲ ἀλλαπτόμενος ἢ νόμισμα αὐτὴ νομίσματος, ἢ καὶ τῶν ἄλλων ζῴων ὁτιοῦν ἢ καὶ μὴ ζῴων, ἀκίβδηλον πᾶν διδότω καὶ

δικέσθω τῷ νόμῳ ξυνιπόμενος. προείμιον δὲ καὶ βάπδην ἄλλων νόμων, δεξόμεθα καὶ τόδε ἕλκε ταύτης τῆς κλήσεως. κιβδηλείαν δὲ χρὴ πάντα αὖθις διανοεῖσθαι μὴ ψεῦδος καὶ ἀπάτην, ὡς οὗ τι γένος ὂν ἕξιν ᾧ τιν Φήμιλλ ἐπιφέρειν ἐώθασιν οἱ πολλοὶ καλῶς λέγοντες ὡς οὐ καιρῷ γιγνόμενον ἁμάρτοτε τὸ τοιοῦτον, πολλάκις αὖ ὀρθῶς ἔχει· ἔστιν καιρὸν δὲ καὶ ὅπου καὶ ὁπότε, ἀτάκτους μὴ ἀορίστως ἰόντας, τῇ λέξει ταύτῃ, πολλὰ ζημιοῦσι τε, καὶ ζημιοῦσιν ἑτέρους. νομοθέτην δὲ οὐκ ἐγχωρεῖ ἕξιν ἀόριστον ἐᾶν· ἀλλ' ἀεὶ μείζους ἢ ἐλάττους ὅρους ἀεὶ δεῖ διασκοπεῖν. καὶ δὴ καὶ ναῦν ἁρμόττοντα· ψεῦδος μηδεὶς μηδὲν μὴ δι' ἀπάτην μηδ' ἕνεκά τινος βδηλον, γένος ἐπιφερόμενος ἀνῶν, μήτε λόγῳ μήτε ἔργῳ πράξειεν ὁ μὴ δικαιότατος ἕκαστα ἔσεσθαι μέλλων· οὗτος δ' ἔστιν, ὃς ἂν ἔρχηται ὀμνὺς ψευδῆ μηδὲν φρονῶν ἀνῶν. βάπτορος δὲ, ὃς ἂν ἐναντίον τῶν κρεττόνων αὐτοῦ ψεύσηται. κρείττους δὲ ἀμείνους τῶν χειρόνων. προσβύεται τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν νέων. διὸ καὶ γονεῖς κρείττους ἐκγόνων, καὶ ἄνδρες δὴ γυναικῶν καὶ παίδων. ἄρχοντές τε ἀρχομένων. νῦν αὐδεῖσθαι πᾶσι μὴ οὐ τοῖς πολιτικοῖς μάλιστα ἀρχαῖς. ἔστιν οὖν παρὼν ἡμῖν ὁ λόγος ἐλύειν. πᾶς γὰρ τῶν καπηλικῶν ὁ κιβδηλεύων τί, ψεύδεται καὶ ἀπατᾷ καὶ τοὺς ἀνοήτους παρακαλῶν, ἐπόμενον οὐ τοῖς τῶν ἀγοραίων νόμοισί τε καὶ φυλακτηρίοις, οὔτε ἀνθρώπους αἰδούμενος, οὔτε θεοὺς σεβόμενος. πάντως μὲν δὴ καλὸν ἐπιτήδευμα, ἀνῶν ὀνόματα μὴ χρήναι ῥᾳδίως ἔχοντα ὡς ἔχουσιν ἡμῶν ἑκάστοτε τὰ πολλὰ οὐ τολεῖσθαι καθαρότητος τε καὶ ἁγνείας τὰ πρὸς θεούς· εἰ δ' οὕτω μὴ πεφύκασιν, ὅδε νόμος ὁ πωλῶν οὐ ἀπορᾷ ὁ ποιῶ, μηδέποτε εἴπῃ δύο τιμὰς ὧν αὖ πωλῇ ἀπολῶ δὲ εἰπών, ἂν μὴ τυγχάνῃ ταύτης ἀποφέρων, ὀρθῶς ἂν ἀποφέροι πάλιν· καὶ ταύτης τῆς ἡμέρας, μὴ τιμήσῃ πλέονος μὰ δι' ἐλάττονος. ἔπαινος δὲ ὅρκου τὸ πρὸς παινεῖν τὸν πωλοῦμενον ἀπίστως. ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τούτοις, ὁ παρατυγχάνων τῶν ἀστῶν, μὴ ἔλαττον ἢ τεττάρων γιγνομένων ἔτη, κολάζων μὲν ἡνιόμενος, αἰκιζέσθω τυπτέσθω· ἀφρονεστέρων δὲ καὶ ἀπειθῶν, ἐξέστω λόγῳ προσδιαιτᾶσθαι τῶν νόμων. ἡνίκα δὲ κιβδηλόν τι πωλοῦσι καὶ μὴ δῶσι μόνον τοῖς νῦν πείθεσθαι λόγοις, ὁ προστυγχάνων τῶν γιγνωσκόντων δώσει ἕως ἂν ἑξηλίγξειν, ὡσαύτως ἐλέγξας τῶν ἀρχόντων, ὁ μὲν δοῦλος φορίσθω καὶ ὁ μέτοικος. ὁ δὲ πολίτης μὴ ἐλέγχων μὲν ὡς ἀποστερῶν τοὺς θεούς, κακὸς ἀγοραῖος ἔστω. ἐλέγξας δὲ, ἀκάθεκτο ζοῖς πλὴ ἀγοραῖς ἔχουσι θεοῖς. ὁ δὲ δὴ φανερὸς γυνόμενός τι πωλῶν τοιοῦτον, πρὸς τῷ στρεβλῆναι δοῦ κιβδηλεύοντος, ὁπόσης αὖ τιμῆς ἀξιώσῃ ὁ πωλούμενος καὶ τὰ σφαλμὸν ἐκείνῃ, τυπτέσθω πλείονας ἢ τὰ κήρυκος οὐ τῇ ἀγορᾷ κηρύξαντος ὧν οὕνεκα μάλλει τύπτεσθαι. τὰ δὲ κιβδηλεύματά τε καὶ καπηλείας τῶν πωλούντων, οἵ, τε ἀγοραιόμοι καὶ οἱ νομοφύλακες πυθόμενοι, τῶν ἐμπείρων τόδε ἔστωσαν, ἀπαγραψάμενοι ἅττε χρὴ ποιεῖν ἐν πωλοῦσι, καὶ ἃ μὴ· καὶ πρόδηλα τῇ ἀγοραίου δίκην οὐ σκήψει, γράψαντες νόμους εἶναι τοῖς τόδε πλὴ τῆς ἀγορᾶς χρείαν μέλλουσι σαφῆς. τὰ δὲ τῶν ἀσυνόμων, οὐ τοῖς πρόσθεν ἐκανῶς εἴρηται. ἐὰν δέ τι προσδεῖν δοκῇ νομοφύλαξιν ἐπανακινήσαντες καὶ γράψαντες ἐν δικαιοῦν εἰς εἰσυνόμους, δίκην οὐ σκήψει τὰ τε πρῶτα ἢ τὰ δεύτερα πεφύκασι αὖ τοῖσι τ' ἀρχῆς νόμιμα. κιβδήλοις δ' ἐπὶ τὴν δίκην ἴσπτασι καὶ τὰ πόσε καὶ πεισάσθω ἐπὶ τὴν δίκην. τούτοις δὲ πρὸ ξυμπάσης συμβουλῶ πρῶτον δόντες καὶ λόγον ἐπ' αὐτῷ νόμον ἔχεσθον ἐπιθώμεθα· καὶ πλέα χαρὰ καὶ πᾶσαν πόλιν γίγνεσθαι, οὐ βλάβης οὕνεκα τόγε κατὰ φύσιν, πᾶν δὲ ζωὰ ἀντίον· πῶς γὰρ οὐκ ἄδροτης πᾶς, ὃς αὖ οὐσίαν χρημάτων ὠντινωνοῦν ἀσύμμετρον οὖσαν καὶ ἀνώμαλον, ὁμαλῶ τε καὶ σύμμετρον ἀπεργάζηται. ἕξιν ἡμῖν χρὴ φάναι καὶ πλὴ τὸ νομίσματος ἀπεργάζεσθαι δικαίαν. καὶ ἐν ἑκάστοις οὖν τούτῳ τε τάχα δεῖ λέγειν καὶ μᾶλλον καὶ πανδοκεῖ καὶ ἄλλα, τὰ μὲν, ἀσύμμετρα. τὰ δὲ, ἀσύμμετρα γιγνόμενα. ἕξιν γὰρ πάντα δικαίαν πᾶσιν ἐπικουρίαν τοῖς χρείαις ἵξεσθαι πορεῖν καὶ ὁμαλότητα τοῖς οὐσίαις. τί ποτε δὴ ἐν μὴ καλὸν αὖ ἐν μὴ δίκαιον δοκεῖν εἶναι. καὶ τὸ ἐν διαβεβλημένος τυγχάνει, ἕνδιον ἴ ἐν μὴ καὶ ἐν ὅλον ἀλλ' ἓν

μόριον

μὴν γε, ὑβρισαίμεθ', ἐμοὶ. ΚΛ. Ῥᾳδίως ἔοικεν, οὐ φαῦλον οὐδὲ σμικρᾶς δόμου ἀρετῆς. ΛΘ. Πῶς λέγεις ὦ φίλε κλεινία· σμικρὸν γένος ἀνθρώπων καὶ φύσει ὀλίγον, καὶ ἂν κρατροφῇ τις εὐραμμένον, ὅταν εἰς χρείαν τε ἔλθῃ ἐπιθυμίας τινῶν ἐμπίπτῃ, καὶ τρόπον πρὸς τὸ μέτριον σωματοῦσθαι καὶ ὅταν ὑβρὴν χρήματα λαβὼν φυλάττῃ, καὶ πρόσθεν αἱρῆται τοῦ πολλοῦ τὸ τοῦ μέτρου ἐλάττων. τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων τοιαῦτα, πᾶν ἐναντίον ἔχει τούτοις, δόμοιά τε ἀμέτρως δεῖται· καὶ ὑβρὴν καρδαίνειν τὰ μέτρια, ἀπλήστως αἱρῆται καρδαίνειν. διὸ πάντα τὰ τοιαῦτα πλὴν κακίας, καὶ ἐμπορίας, καὶ παιδοκτονίας γίνεται τε καὶ οὐ αἰσχρῶς γίγνεται ὁ νεῖδος· ἐπεὶ ἄν τις ὁ μή ποτε γένοιτο οὐδ' ἴσως προσαναγκάσειε, γελοῖον μὲν ἐπεῖν ἔμοιγε δὲ ἀρέσκεται, παιδοκτοῦσαι τοὺς παντὸς ἀρίστους ἀνδρῶν ἐπί τινα χρόνον, ἢ κακπλεῖν, ἢ τι τοιούτων πράττειν. ἢ μὴ γυναῖκας ἔκτινος ἀνάγκης ἐμαρμένης τοῦ τοιούτου μεταχεῖν τρόπου, γνόμεναι αὖ ὡς φίλει καὶ ἀγαπητὸν ἔστιν ἕκαστον τούτων· καὶ ἐκ τοιαῦτα λόγου ἀδιάφθορον γίγνοιτο, οὐ μικρὸς αὖ καὶ τροφοῦ χάριτι τιμῶντα τὰ τοιαῦτα πάντα. νῦν δὲ ὁπόταν εἰς ἔρημους τὰς κακπλείας οἴκους τόπους καὶ πάντα χόρους· μήκιστ' ἔχοντας ὁσῶν ἰσορυσάμενος οἰκήσεις, οὐ πορείᾳ γιγνομένους καὶ τὰ λύσεσι ἀγαπητῶς δι' χρόνου, ἢ ἐκ τοῦ χειμώνων ἀγρίων βίᾳ ἐλαυνομένους ἐνδιενεκῶς γαλήνῃ παρασχών, ἢ πόγησιν αὖ ἀναψυχήν, τὰ μὲν ταῦτα οὐκ ὡς ἑτέρους διέφθειρεν φιλήσας παρέσχε ξοῖα ἐπόμενα ταῖς ἐκ τοῦ δεσμοῖς, ὡς δ' ἐχθροὺς αἰχμαλώτους κεχειρωμένους ἀπολυσῶσι τῶν μακροτάτων καὶ ἀλίκων καὶ ἀκαθάρτων λύσεων, ταῦτά ἐστι καὶ τὰ ποιοῦντα οὐ ξύμπασι τοῖς τοιούτοις ὀρθῶς ἁμαρτανόμενα, τοῖς διαβολὰς τῇ τῆς ἀπορείας ἐπιτυρόσει παρασκευάζεται. ἐκὼν οὖν χρὴ φάρμακον ἀεὶ τέμνειν τὸν νομοθέτην. ὀρθὸν μὲν δὴ πάλαι τὸ εἰρημένον ὡς πρὸς δύο μάχεσθαι καὶ σοφίαν χαλεπὸν καθάπερ οὐ ταῖς νόσοις πολλαῖς τε ἄλλοισι, καὶ δὴ καὶ ναῦ, εἰ τούτων καὶ τοῦδε ταῦτά ἐστι πρὸς δύο μάχη, πνίγος καὶ πλοῦτον· τὸν μὲν, ψυχὴν διεφθαρκότα ξυφῇ τῶν ἀνθρώπων· τὸν δὲ, λύπαις προστετραμμένῳ εἰς αἰσχυντίαν αὐτήν· τίς οὖν δὴ τῆς νόσου ταύτης ἀρχὴ γίγνοιτ' ἂν ὀρθῶς ἐχούσῃ πόλει. πρῶτον μὲν, ὅτι σμικροτάτῳ χρῆσθαι κατὰ δυνάμιν τῷ τῶν κακπλῶν γένει· ἔπειτα τούτοις τῶν ἀνθρώπων προστάττειν, ὧν διαφθειρομένων, οὐκ ἂν γίγνοιτο μεγάλη λύμη τῇ πόλει. τέταρτον δὲ αὐτοῖς τοῖς μαθήμασι τούτων τῶν ἐπιπλοκάμων, εὑρεῖν μηχανῇ. ὅπως ἔσται μὴ αἰδὼς αἰσχυντίας τε καὶ ἀκλεοῦς ψυχῆς μέτοχα συμβάσεται γίγνεσθαι ῥᾳδίως. μιᾷ δὴ ταύτῃ ἀρεμίᾳ, τοῦδε ταῦτα νόμος ἀγαθῇ τύχῃ δοίη ἡμῖν γίγνεσθαι. μαγνητῶν οὓς ἂν ὁ θεὸς ἀνορθῶν, πάλιν κατοικίζῃ, γαμόφρους ὅσοι τῶν τεσσαράκοντα καὶ πεντακισχιλίων εἰσὶν ἐσί, μήτε ἡμίπλους ἐκὼν, μὴ δ' ἄκων μηδὲς γίγνεσθω. μὴ δ' ἔμπορος μήτε δικαιόνεως μηδ' ὧν τινα κεκτημένους, ἰδιώτας τοῖς μὴ ἴσον ἑαυτῷ, πολλῷ παντὶ καὶ μυρίῳ καὶ τοῖς ἐπὶ τούτων εἰς τὸ αὖ γίγνεσθαι καὶ πᾶσι τοῖς αὖθις πρεσβυτέροις ὅσοι ἐλευθέροι ἐλευθέρως. τὸ δ' ἐλευθερικὸν καὶ ἀνελεύθερον, ἀκριβῶς μὲν οὐ ῥᾴδιον νομοθετεῖν. κεκινδύνευκε γε μὴν ἔστω τῶν τὰ ἀρίστεια ἐλκόντων, τῷ ἐκόντων μίσει τε καὶ ἀπαισμῷ. ὃς δ' ἂν κακπλείας τῆς ἀνελευθέρου τύχῃ τινὶ μετάσχῃ, γραφέσθω μὲν αὐτὸν γόνυς αἰσχύνης ὁ βουλόμενος πρὸς τοὺς ἀρίστῃ πρώτους καὶ κεκμηκότας. ἐὰν δὲ δόξῃ ἀπαξίᾳ ἐπιτηδεύμασι καταρυπαίνειν τὸν αὐτὸν παιδοφανείσιαν, δίκης ὀφλὼν, ἀπρακέσθω τῆς τοιούτου. καὶ ἐὰν αὖ δὶς, ἔστω δύο. καὶ ἐφ' ἑκάστης ἀλώσεως τοὺς δεσμοὺς μὴ παυέσθω διπλασιάζων ὁ ἔμπροσθεν χρόνον. δεύτερος μὲν νόμος, μέτριον εἶναι χρεὼν ἢ ἔχον, ὃς ἂν μέλλῃ κακπλεύσειν. ὁ δὲ τέταρτος καὶ τέλος, ὅπως ὡς ἄριστος ἢ καὶ κακὸς ὡς ἥκιστα ὁ τοιοῦτος ἡμῖν ἢ ξυσσιτος ἐν τῇ πόλει, τοὺς νομοφύλακας χρὴ νοῆσαι φύλακας εἶναι· μὴ μόνον ἑκόντων οὓς φυλάττειν ῥᾴδιον μὴ παρανόμους καὶ κακοὺς γίγνεσθαι, ὅσοι γενέσει μὴ φορᾶς δὴ πεπαίδευνται· τοὺς δὲ μὴ τοιούτους ἐπιτηδεύματά τε ἐπιτηδεύοντας· ἃ προσφορὰν ἔχει τινὰ ἰσχυρὰ πρὸς τὸ προφέρειν κακοὺς γίγνεσθαι, φυλακτέους

μᾶλλον. ταύτην δὲ τὰ τοιάδε πλὴν καὶ πλείονα πολλαχοῦ οὖσαν καὶ πολλὰ ἐπιτηδεύματα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα, ὅσα πρὸ αὐτῶν λαμβάνειν δέδεκται ἐκ πολλῆς ἀνάγκης οὐ τῇ πόλει δεῖν εἶναι, συνελθεῖν αὖ χρὴν τοιάδε ταῦτα τοὺς νομοφύλακας, μιξὶ τῶν ἐμπείρων ἑκάστης καὶ πλείονας, καὶ βάπρὸ ἔμπροσθεν ἐπιτάξαμεν τῆς κυβερνήσεως πέρι, ξυγγενοῦς τούτῳ πράγματος. συνελθόντας δὲ δεῖν λῆμά τε καὶ ἀπάλαμα τί ποτε τῷ καπήλῳ κέρδος ποιεῖ τὸ μάτευον· γράψαντας δέ, θεῖναι τὸ γιγνόμενον ἀπάλωμα καὶ λῆμμα· καὶ φυλάττειν, τὰ μὲν, ἀγορανόμους· τὰ δὲ, ἀστυνόμους· τὰ δὲ, ἀγρονόμους. καὶ ὁσάδην, οὕτως αὖ καπηλείας τὰ μὲν, ὠφελεῖν ἐπαίνοις· σμικρότατα δὲ αὖ ζημιοῦν τοὺς οὐ τοῖς πόλεσι χρωμένους. ὅσα τῆς αὖ ὁμολογίων ξυνῳδάς, μὴ ποιῇ κατὰ τὰς ὁμολογίας, τὰ μὲν ὧν αὖ νόμοι ἀπείρηται, ἢ ψήφισμα, ἢ ὅρος ἀπὸ ἀλίκου ἑκὰς θεὶς αὐάγκης ὁμολογήσῃ· καὶ ἐὰν ἀφ' τύχης ἀπροσδόκητος τῆς ἄκων κωλυθῇ, δίκαιος εἶναι τῶν ἄλλων ἀπτολοῦς ὁμολογίας· οὐ τοῖς φυλετικοῖσι δίκαις. ἐὰν οὐ διαιτητοῖς ἢ γέτοσιν ἔμπροσθε μὴ λυόωνται διαλλάττεσθαι· ἰφάσκειν χὴ ἀθηνᾶς ἱερὸν τὸ τῶν δημιουργῶν γένος, οἵ τὸν βίον ἡμῖν ξυγκατασκευάζουσι τέχναις· ἀρᾶσθαι δὲ καὶ ἀθηνᾶν οἱ τοὺ τῶν δημιουργῶν σῴζοντες τέχναισιν ἑκάστοις ἀμωτητείοις ὄργα· δίκαιος δὲ καὶ τὸ τούτων γένος, ἱερὸν εἶναι τούτων τῶν θεῶν. οὗτοι δὲ πάντες χώραν καὶ δῆμον θεραπεύοντες διατελοῦσιν. οἱ μὲν, ἀρχόντων τῶν κατὰ πόλεμον ἀγώνων. οἱ δὲ, ὀργάνων τε καὶ ὅπλων ἀποτελοῦντες γένεσιν ἔμμεθον· δεῖν δὲ τοῖς τοιαῦτα οὐ πρέπον αὖ εἶναι λαμβάνεσθαι, θεοὺς προγόνους αὐτῶν αἰδουμένους· αὖ δέ τις δημιουργῶν εἰς χρόνον εἰρημένον ὄργον μὴ ἀποτελέσῃ μηδὲ κάκιον, μηδὲν ἧττον βιοδότην θεὸν ἐπαινεθέντες, ἡγούμενος ὡς ἄκαιον συγγνώμονα εἶναι θεὸν οὐδὲ τῷ κωλύοντι, πρῶτον μὲν μηδὲν ὠφελεῖν θεῷ ὑφίεσθαι. λιτότερον δὲ ἐπόμενος αὐτῷ νόμος κάτω, τὸ τιμᾶν τῶν ὄργων ὀφελίμου, ὃν αὖ ἂν ἐκδόντα φύσεται. καὶ πάλιν ἐξ ἀρχῆς αὖ τῷ ἐπιόντι χρόνῳ, πρόσκαιρα ἐξεργάζεσθω. καὶ αἱρεσιμαίῳ δ' ὄργον, ξυμβουλευτὴς νόμος ἂν πρὸ τῷ πωλοῦντι ξυνευδοκεῖν, μὴ πλείονος τιμᾶν διαπειρώμενον, ἀλλ' ὡς ἁπλούστατα τῆς ἀξίας· ταῦτα δὲ πρὸς τάξει καὶ τῷ αἱρεσιμαίῳ. γιγνώσκει γὰρ ὅ, γε δημιουργὸς τὸ ἀξίας αὖ ἑλληνίδων οἷον πόλεσιν, οὐ δή ποτε χρὴ τέχνῃ σαφεῖ τε καὶ ἀψευδεῖ φύσει πράγματι διαπειρᾶσθαι τῶν ἰδιωτῶν, τεχνάζοντα αὐτὸν τὸν δημιουργόν. δίκαιος δὲ εἶναι τούτων τῷ ἀδικουμένῳ πρὸς ὃν ἀδικοῦνται. ἐὰν δέ τις ἑκὼν δημιουργῷ μὴ ἀποδῷ τοὺς μισθοὺς ὀρθῶς κατὰ τὸν αὖνομον ὁμολογίαν γενομένην, ἐξὸν δὲ πολιοῦχον καὶ ἀθηνᾶν κοινωνοὺς πολιτείας ἀτιμάζων, βραχὺ κέρδος ἀγαπῶν λύμη μεγάλα κωφελίας, νόμος ὁ βοηδῶν ἔστω τῷ τῆς πόλεως ξυμβόλῳ μιξὶ θεῶν. ὃς γὰρ αὖ προαιρούμενος ὄργον, μισθοὺς μὴ ἀποδιδῷ οἷ χρόνοις τοῖς ὁμολογηθεῖσι, δίκαιος ἀδικεῖσθω. ἐὰν δὲ οἰκέτης ἐξελθὼν τῶν ἄλλων ἀτόκων ὄντων χρημάτων, ὁπόσα δανεισμῷ ξυμβάλλεται, ὧντος τῷ δραχμῇ ἑκάστου μηνὸς, ἐπιβαλίαν καταδιδότω. δίκαιος δὲ εἶναι τούτων, οἷ τοῖς κατὰ φυλὰς δίκαστηρίοις. ὡς δὲ οὐ παρόντος τοῦδε τῶν κατὰ φύλετμον δημιουργῶν ὄντων σωτηρίας, ἐργατῶν τε χὴ ὅσοι τοῦδε ταῦτα τεχνικοί, δίκαιον εἶναι τοῦτον, ὅτι τοι παρόντων ἐμνήσθημεν δημιουργῶν· ὡς τούτοις αὖ δικαιοδότην ἑκόντες οἱ ἐπόντες οὗσι δημιουργοῖς· ἐάν τις αὖ χὴ τούτων αὐτὸς ὁμόσιον ὄργον, εἴθ' ἑκὼν, εἴτε προσαχθεὶς καλῶς ἐξεργάσηται τὰς τιμὰς, οἷ δὲ μισθοὶ πολιμηνοῖς αὐσφάσιν εἶσιν ἀποδιδόναι δίκαιος, ὁ νόμος αὐτὸν ἐπαινῶν, οὗ ποτε καμεῖται· ἐὰν δὲ προαιρούμενος ὄργον τὸ τῶν κατὰ πόλεμον καλῶν ὄργων μὴ ἀποδιδῷ, μέμφηται. νόμος οὖν οὗτος ἐπαύρῳ, τοῦδε τούτου ἡμῖν μεμνημένος κείσθω ξυμβουλευτικὸς οὐ βιαστικὸς ὥστε πολίτῃ τῶν πολιτικῶν τιμᾶν τοὺς ἀγαθοὺς αὖσφασι, ὅσοι σωτῆρες τῆς πόλεως εἰσι ξυμπάσης, εἴτε αὐσφείαις εἴτε πολιτικαῖς μηχαναῖς δαυτέρους. πρῶτοις δ' ἐν μέρεσι λεγέσθω, τοῖς τὰ τῶν ἀγαθῶν νομοθετῶν γράμματα τιμᾶν διαφθείροντας δυνηθεῖσι. τὰ μὲν δὴ μέγιστα τῶν ξυμβολαίων ὅσα πρὸς ἀλλήλους αὖθρωποι ξυμβάλλωσι, πλὴν γε ὀρφανικῶν καὶ τῆς τῶν ἐπιτρόπων ἐπιμελείας τῶν ὀρφανῶν, χειδὸν ἡμῖν διατέτακται.

διατέτακται· ταῦτα δὲ δὴ μιᾷ ταυτῷ εἰρημένα, ἀναγκαῖον ἅμως γέ πως τάξασθαι τούτων δὲ ἀρχὰς πολυπόνων, εἴ, τε ἤ τελευτᾶν μελλόντων, ἐπιμέλειαν τῆς διαθέσεως, εἴ, τε τῶν μηδὲν τοιαῦτα διαθεμένων τύχοι· ἀναγκαῖον δὲ εἶπον ὦ κλεινία βλέψασθαι αὐτῶν πρῶτον πρός τε τὸ δύσκολον καὶ χαλεπόν· οὐδὲ γὰρ ἄτακτον δυνατὸν εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτό· πολλὰ γὰρ ἕκαστοι καὶ διάφορα ἀλλήλων καὶ ἐναντία πάθεσι τ' αὖ ἔν τε νόμοις, καὶ τοῖς τῶν ζώντων ἤθεσι, καὶ ἔν τε αὐτοῖς τοῖς ἐμπροσθεν πρὶν διατίθεσθαι μέλλειν, εἴ τις ἔχουσίαν δώσει ἀπλῶς οὕτω κυρίαν εἶναι διαθήκην, ὧν ἄττις διάθηται ὁπωσοῦν ἔχων πρὸς τῷ τοῦ βίου τέλει· ἀνόητος γὰρ δὴ καὶ διατιθεμένου πικρὸν τόπον ἔχειν οἱ πλεῖστοι ὅταν ἤδη μέλλωσι τελευτᾶν. κλ. Πῶς εἶπας ὦ ξένε λέγεις. Ἀθ. Χαλεπὸν ἔς ὦ κλεινία μᾶλλον ἄνθρωπος τελευτήσει, καὶ μᾶλλον λόγου ἕνεκα νομοθέτας δεῖ μᾶλλα φοβεροῦ καὶ δυσχεροῦς. κλ. Πῶ. Ἀθ. Ζημιῶν εἶναι κύριος ἁπάντων, εἶεν δὲ μετ' ὀργῆς λέγειν. κλ. Πάνυ δή. Ἀθ. Δεινόν γε ὦ θεοί φασι, εἰ τἀμὰ ἐμοὶ μισθὰ μὴ ἔξεστι δοῦναί τε ὅτῳ ἂν ἐθέλω καὶ μὴ, καὶ τῷ μὲν, πλείω, ἢ δίκαια τῶν ὁπόσοι περὶ ἐμὲ φαῦλοι καὶ ὅσοι ἀγαθοὶ γεγόνασι φανερῶς, βασανιζόντες ἱκανῶς οἰκέτους ἴδιά τε καὶ ἄλλως παντοίως τύχοιμι. κλ. Οὐκοῦν ὦ ξένε, καλῶς δοκοῦσί σοι λέγειν. Ἀθ. Μαλθακοί γ' ἔμοιγ' ὦ κλεινία δοκοῦσιν οἱ πάλαι νομοθετοῦντες γεγονέναι· καὶ οὐδὲ σμικρὸν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων βλέποντές τε καὶ διανοούμενοι νομοθετεῖν. κλ. Πῶς λέγεις. Ἀθ. Τὸν λόγον οὗτον ὃν ἄρτι φοβούμενοι, ἂν νόμον ἐπίθησαν τόνδε, μὴ εἶναι τὰ ἐκ τοῦ διατίθεσθαι ἁπλῶς ὅπως ἄν τις ἐθέλῃ πάρεστιν. ἐγὼ δὲ καὶ σοὶ, πρὸς ὃ τῇ σῇ πόλει μέλλουσι τελευτᾶν, ἀποκρινούμενος μᾶλλον ἐρῶ. πῶς ὦ φίλοι φήσομεν καὶ ἀτεχνῶς ἐφόβησαι. χαλεπὸν ἡμῖν ὄντι γιγνώσκειν τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν χρήματα· μὴ πρός γε, ὑμᾶς αὐτοὺς, ὡς πάρεστι καὶ ἡ τῆς πυθίας γραμμὰ φράζει ταυτὸν. ἔστιν οὖν νομοθέτης ὧν, οὐθ' ὑμᾶς ὑμῶν, αὐτῶν εἶναι τίθημι, οὔτε τἄλλα οὐσίαν ταύτην. ἐμπαντὸς δὲ τοῦ γένους ὑμῶν ὄντος ἐμπροσθεν καὶ τοῦ ἔπειτα ἅπαντος μᾶλλον τῆς πόλεως εἶναι τό, τε γένος πᾶν καὶ τὴν οὐσίαν, μὴ οὕτω ὄντων ἐχόντων, οὐκ ἂν πῃ ὑμᾶς δεῖ πείσειν ἕνεκα σμικρᾶς οἰήσεως ἢ γάρ σε καλύοντας παρὰ τὸ βέλτιστον διατίθεσθαι πείθειν, ξυγχωρήσομεν ἐνίοτε· ἢ, τι δὲ τῇ πόλει τὸ ἄριστον παῖσαι καὶ γένει, πρὸς πᾶν τοῦτο βλέπων νομοθετήσω· τὸ δὲ ἑκάστου κατὰ τύχας οὐ μοίρας ἑλάττοσι δικαίως. ὑμᾶς δὲ ἡμῖν ἴλεώ τε καὶ εὐμενεῖς ὄντες πορεύοιεθ' ἂν κατὰ φύσιν ἂν πορεύοιεθ' ἡμῖν ἀνθρωπίνως. ἡμῖν δὲ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑμετέρων μελήσει· κηδεμόνες ὅτι μάλιστα εἰς δύναμιν, οὐ τῶν μὲν, τῶν δὲ, οὔ· ταῦτα μὲν οὖν παραμυθία τε καὶ προοίμια τῶν τε ζώντων ὧν κλεινία καὶ τῶν τελευτώντων ἔστω. νόμος δὲ, ὅδε. Ὃς ἂν διαθήκην γράφῃ τὰ αὑτῷ διατιθέμενος, παίδων ὢν πατὴρ, πρῶτον μὲν τῶν υἱέων κληρονόμον ὃν ἂν ἐξιόσῃ γίγνεσθαι, γραφέσθω· τῶν δὲ ἄλλων παίδων ὃν ἂν μὲν ἐτέρῳ πεπιθῆται διδόναι δικαίως δὲ χρὴ μὴ γράφεσθαι ἔξεστι· αὐτὸς δὲ ἐὰν μὴ ἐκγένηταί τις τῶν υἱέων αὐτῷ μὲν ἐπί τινι κλήρῳ πεποιημένος, ὃν κατὰ νόμον ἐλπὶς ἦς ἀποικίαν ἐκπεμφθήσεσθαι, τούτῳ τῶν ἄλλων χρημάτων ἐξέστω τῷ πατρὶ διδόναι ὅσα ἂν θέλῃ πλὴν τῆς παιζούσης κλήρου, καὶ τῆς περὶ τὸν κλῆρον κατασκευῆς πάσης· καὶ ἐὰν πλείας ὦσι πρὸς μέρος ὁ πατὴρ ὅπῃ ἂν ἐθέλῃ νεμέτω τὰ προκείμενα τῷ κλήρῳ. ὅτῳ δ' ἂν τῶν υἱέων πάρεχων εἶκος ᾖ, μὴ νέμειν τούτῳ τῶν χρημάτων. ὑγιατεί τε ὡσαύτως ἢ μὲν ἂν ἐγκυκλίους ὡς αὐτὸς ἰσόμενος ᾖ, νέμειν. ἢ δ' ἂν μὴ, νέμῃ· ἐὰν δ' ἑτῷ τῶν υἱέων ἢ καὶ τῶν θυγατέρων φανῇ κλῆρος ἐπιχώριος τῆς διαθήκης γενόμενος ἔσται, τῷ κληρονόμῳ τοῦ νῦν διαθήκῃ διαθεμένῳ καταλειπέτω· ἐὰν δ' ἀφέλωσαί μὲν μὴ λείπῃ, ἀφελόμενος δὲ ὁ διατιθέμενος, αὐσμὰ μὲν τῶν θυγατέρων ᾧ τινι αὐ ἐθέλῃ, ἰὸν δὲ αὐτῷ καταλιπέτω γράψασθαι κληρονομεῖν· ἐὰν δὲ μήτε τῳ τελευτήσῃ παῖς ὤν, πρὶν εἰς ἄνδρας διῳκῆσθαι ἢ πελέν, εἴτε γυνητὸς ὢν εἴτε ποιητός, γραφέτω μὴ περὶ τῆς τοιαύτης τύχης, ὁ νῦν διαθήκην γράφων, τίνα χρὴ παῖδα αὐτῷ διάδοχον αὖθ' τύχοις ἀμένοσι γίγνεσθαι· ἐὰν δέ τις ἄπαις ὢν ὁ παράπαν

διαθήκη γράφηται τὴν ἐπικτήτου δυοῖν μέρειν ὀφειλόμενος, ἐὰν ἐθέλῃ τῷ δικαίῳ, δικαιούσθω· τὰ δὲ ἄλλα παραδιδοὺς πάντα τῷ ποιησάντι, ἄμεμπτος ἔλεων ὁὐ αὐτὸν ποιείσθω ξυνώνυμος. ἢν δὲ ἐπιζόπους οἱ παῖδες ἔωσιν, ἐὰν μὴ διαθέμενος τελευτᾷ, καὶ γράψασ' ἐπιτρόπους τοῖς παισὶν ἱκέντας τε καὶ ὁμολογοῦντας ἐπιτροπεύσειν οὕτω ποιησάτω· καὶ ὁπόσους ἂν ἐθέλῃ κατὰ ταῦτα τὰ γραφέντα ὑπὸ τῶν ἐπιζόπων αἱρείσθω γιγνέσθω κυρία· ἐὰν δὲ ἅπαξ τοὺς παῖδας διαθέμενος τελευτήσῃ τις, ἢ τῆς τῶν ἐπιζόπων αἱρέσεως ἄλλης τινὸς, ἐπίζοπους εἶναι, τοὺς ἐξ ὑπάτων γένει πρὸς πατρὸς καὶ μητρὸς κυρίους. δύο μὲν πρὸς πατρὸς, δύο δὲ πρὸς μητρός· ἂν δὲ ἐκ τῶν τῇ τελευτήσαντι ὄντες φίλων. τούτους δ' οἱ νομοφύλακες καθιστάντων τῷ δικαίῳ τῶν ὀρφανῶν· καὶ πάσης τῆς ἐπιζοπῆς, καὶ τῶν ὀρφανῶν, πανταχοῦθεν τῶν νομοφυλάκων, οἱ περισβύται πάντων ἐπιμελείσθων ἀεὶ κατὰ περίοδον· καὶ κατὰ τρεῖς διαλόμενοι σφᾶς αὐτοὺς, κατ' οἶκον ἕκαστος καὶ κατ' οἶκον ἄλλον ἑτέρας ἔτος, ἕως ἂν αἱ πέντε περίοδοι γένωνται κύκλῳ· καὶ ἔτος ἐκλιπὲν μηδέποτε κατὰ ταὐτὰ διάσομεν. ὃς δ' ἂν μὴ θῇ τὸν παρόντα διαθέμενος ἀποθανὼν, παῖδας μὲν κατὰ νόμον δημόσιος ἐπίζοπος, ἢ αὐτῶν νόμων τούτων, ἢ χρεία τῶν παίδων αὐτῷ μετέχῃ· ἀπολείσας δὲ αὖ κατὰ λιπὼν τὴν ἀπροσδόκητον τύχην χρησάμενος, συγγνώμῃ τῷ πιθανῷ ἐν νόμοις ἐχέτω, ἐὰν τῶν ζώντων αὐτῷ πρὸς ἓν δύο ἐπισκοπῶν, πλὴν ἐκδόσιν τῶν θυγατέρων ποιῆται πρός τε πλοῦτον γένους ἀγχιστείας, καὶ πλὴν τῆς κλήρου σωτηρίας· ἧ δὲ ζῶν, ὅπῃ αὖ παντὶ διασκέψασθαι ἐξ ἁπάντων τῶν πολιτῶν βλέπων εἰς ἥν τε καὶ ζόπους, ἐν ἐπιτιθείσιον αὐτῷ μὲν ᾖσιν, συμφέρον δ' εἶναι τῇ θυγατρί· ἔστω δὲ παρελέσθαι δίκῃ πλὴν ἀλωσίτοκος σκέμμα· νόμος τοίνυν εἰς δύναμιν ὅδε τοῖδε τῶν τοιούτων κείσθω· ἐὰν ὁ μὲν διαθέμενος θυγατέρα λίπῃ, τῇ ἀποθανόντος ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ ἄκληρος ὁμομήτριος ἐχέτω πλὴν θυγατέρα καὶ ἐν κλῆρον τῇ τελευτήσαντι· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀδελφὸς, ἀδελφοῦ δὲ παῖς ὡσαύτως, ἐὰν ὦ ἡλικίᾳ πρὸς ἀλλήλους ὦσιν· ἐὰν δὲ μηδεὶς τούτων, ἀδελφῆς δὲ, παῖς ᾖ, κατὰ ταὐτὰ, τέταρτος δὲ παῖδος ἀδελφὸς, πέμπτος δὲ, τοῦδε παῖς, ἕκτος δὲ, ἀδελφῆς παῖδος ἔκγονος, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ γένος ἀεὶ περιόντων κατ' ἀγχιστείας, ἐάν τις παῖδας ἀπολείπῃ, δι' ἀδελφῶν τε καὶ ἀδελφιδῶν ἐπαινῶ, ἔμπροσθεν μὲν τῶν ἀρρένων, ὕστερον δὲ ἀπολειῶν αὖ γένει· πλὴν δὲ τῇ τῶν γάμων χρόνου συμμετείαν τε καὶ ἀμετείαν ὁ διαιτὼν σκοπῶν, κεινίσπω μὲν τοὺς ἄρρενας, γυμνὰς δὲ ὁμαλοῦ μέχρι ἡβώσης πρὸ ἀπολείας· ἐὰν δὲ τοῖς οἰκείοις ἀπορίᾳ ξυβιωῶν ᾖ, μέχρι μὲν ἀδελφοῦ ὑϊδῶν, μέχρι δὲ πάππου καὶ παίδων ὡσαύτως, τῶν ἄλλων ὃν τιν' αὖ ὁ παῖς μετ' ἐπιζόπων αἱρῆται τῶν πολιτῶν ἐκούσιον ἐκουσίᾳ, κληρονόμος γιγνέσθω τῇ τελευτήσαντος καὶ τῆς θυγατὸς συμμίξας· ἔτι δὲ πολλὰ πολλῶν καὶ ἀπορία τῶν τοιούτων τελείων γίγνεται αὖ ἔστιν ὅτε οὐ αὐτῇ τῇ πόλει· αὖ οὖν δή τις ἀπορουμένῃ τῶν αὐτόθεν, ὁρᾷ τινα εἰς ἀποικίαν ἀπιταλμένον, ἢ δὲ καὶ κατὰ νοῦν αὐτῇ κληρονόμον ἑκόντων γίγνεσθαι τῶν τῇ παῖδος, ἐὰν μὲν ξυγγενὴς ᾖ, κατὰ πλὴν τάξιν τοῦ νόμου ἐὰν δὲ κληρον προσθῇ· ἐὰν δὲ ἐκ τῆς γένους, τῶν οὐ τῇ πόλῃ ὄντων ἔξω τῆς συγγενείας, ἑκούσιος ἔστω κατὰ πλὴν τῶν ἐπιζόπων καὶ τῆς παιδὸς τὸν τελευτήσαντος αἵρεσιν γαμεῖ· καὶ ἐν κλῆρον ἐπικλῆσιν ὀλίγα δὲ λαβέτω τῇ μὴ διαθεμένου· ἅπαντα δὲ ἀρρένων τε καὶ θηλειῶν ὃ παρόντα ὃς ἂν μὴ διαθέμενος τελευτᾷ, τὰ μὲν ἄλλα τοῦδε τῇ πατρὸς, κατὰ ἐν ἔμπροσθεν ἐχέτω νόμον. θηλεῖα δὲ καὶ ἄρρεν οἷον ξυνώνυμοι, ἔστω σαν ἐκ τοῦ γένους εἰς ἓν ἰδίᾳ ρημένον ἐκάστοτε δίκην, ὧν ὁ κλῆρος πρὸς ἐγγιόθω κυρίως· ἀδελφὴ μὲν, πρῶτον· ἀδελφοῦ δὲ θυγάτηρ θηλυτέρα· τέτη δὲ, ἔκγονος ἀδελφῆς· τετάρτη δὲ, πατρὸς ἀδελφὴ· καὶ πέμπτη παῖδος ἀδελφοῦ παῖς· ἕκτη δὲ, πατρὸς ἀδελφῆς αὖ ἔκγονος. συνοικίζειν δὲ ταύτας ἑκάστοις κατ' ἀγχιστείας καὶ θέμιν ὡς ἔμπροσθεν ὁσομοιότατα μὴ δ' ἀλλαττεῖν τῷ ἢ τοιούτων νόμων ἡμᾶς βαρύς, ὡς χαλεπῶς ἐστὶν ὅτε προστάττῃ ἢ τοῦ τελευτήσαντος κατὰ γένος οἰκείᾳ, γαμεῖν πλὴν ξυβιωῶν· μὴ δοκεῖ δὲ, σκοπεῖν ἃ μυρία οὐ ἀνθρώποις ἐμπόδια γίγνεται ζῆς ζιούτοις ἐπιτάγμασιν, τῷ μήτε ἐθέλειν πείθεσθαι,

πρόσθεν

πρότερον δὲ οὓς τινας ὀπτέον αὖ βουλεύειν παιδεῦσαι, ὁπόταν σωμάτων νοσήματα ἢ πειρώσεις ἢ διανοίας· εἶεν δὴ τῶν ἐπιτηδευμάτων γαμεῖν ἢ γαμεῖσθαι γίγνηται, τούτων δὴ μηδὲν φροντίζειν τάχ' ἄν ὁ νομοθέτης δέξειε τισιν, οὐκ ὀρθῶς δοκοῦντα. ἴσως γὰρ ἐρημίου ὑπάρχοντος νομοθέτου καὶ ἐκάστου νομοθετουμένου ἁπλοῦν ἂν εἴη κοινὸν προοίμιον συγγνώμην μὲν τῷ νομοθέτῃ ἐπιτηδεύοντας νόμους ἔχειν· ὅτι τῶν κοινῶν ἐπιμελούμενος, οὐκ ἂν ποτε δυνάιτο διοικεῖν ἅμα, καὶ τὰς ἰδίας ἑκάστῳ γιγνομένας συμφορὰς· συγγνώμην δ' ἂν καὶ τοῖς νομοθετουμένοις ὡς τὰ τοῦ νομοθέτου εἰκότως εἶναι τοῦ δυνάσθαι προστάγματα τελεῖν, ἃ μὴ γιγνώσκει πράττειν. ΚΛ. Τί δή τις οὕτω δεῖ σφόδρα, πρὸς τὰ τοιαῦτα ἱμπρόσθητος αὖ εἶναι. ΑΘ. Διατιθεὶς ὧδε κλεινὰ τοῖς τοιούτοις νόμοις καὶ νομοθετουμένοις ἀναγκαῖον αἱρεῖσθαι. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ἔστιν ὅτε πλουσίου παῖδος ἀδελφιδοῦς, πλὴν θείου θυγατέρα ἐκδοῦναι, οὐκ ἂν ἄλλοι λαμβάνειν, φυφῶν καὶ ἐὰν μείζοσι γάμοις πλὴν διανοίαν ὑπάρχων. ἔστι δ' ὅτε καὶ ξυμφορὰν πλὴν μηδὲν τῷ νομοθέτου προστάττοντος, ἀπειθεῖν ἀναγκάζοιτ' ἂν τῷ νόμῳ, μανόμενα κλύδωνα ἀνακάζοντος λαμβάνειν, ἢ λεπτὰς ἄλλας σωμάτων ἢ ψυχῶν ξυμφορὰς, ἃς ἀβίωτον ζῆν κτημόφιλον δὴ νῦν λόγος ἡμῖν ἔνδον τούτων, ὅθι νόμος κεῖσθαι· ἐάν τινος αὖ ἔνδον διαθύμιος ἐγκαλῶσι τοῖς καινοῖς νόμοις πρός τε ἄλλων ὧν πεπονθὼς καὶ δὴ καὶ ἔνδον γάμων, ἃ μὴ παρόντα καὶ ζῶντα αὐτὸν νομοθέτην, μή ποτ' ἀναγκάσαι πράττειν οὕτω, μὰ δι' ἐμὲ μὴ δι' ἐμὰ γάμεσθαι τοὺς νῦν ἀναγκαζομένους ἐκείνοις ὁρᾶν, ὃ δή τις τῶν οἰκείων ἢ τις ἐπιχώριος φῦλα τὴν φάσιν καὶ πατρίδα τοὺς πεντακισχιλίους τῶν νομοφυλάκων καταλιπεῖν τοῖς ὀρφανοῖς καὶ ὀρφαναῖς ἐν νομοθέτην· πρὸς οὓς ἐπανιόντες, διαπαιζόντων οἱ πρός τινος τῶν τοιούτων ἀμελησθέντες, κύρια τελοῦντες τὰ τούτων δόγματα. αὖ δ' τῷ μείζων δεῖσθαι δοκῇ τοῖς νομοφύλαξιν, εἰς ἃ τῶν ἐκκρίτων δικαστῶν δικαστήριον ἐστάτων αὐτοὺς, διαπαιζόντων πρὸς τῶν ἀμελησθέντων. τῷ δὲ ὑπεναντίῳ παρὰ τοῦ νομοθέτου, φόγος καὶ ὄνειδος κεῖσθαι· πολλῶν χρημάτων νοσῶν κτημόφιλ, ξημία βαρυτάτη. νεῶν δὲ οἷς ὀρφανοῖς παιδὶ γένοιτ' ἄν· μεῖζ μὲν ἓν τῷ πρώτῳ, ἐκφέρεις ἀρχὴν ἔχειν καὶ παιδεύσεις· μεῖζ δὲ τῷ δευτέρῳ, ὁρμᾶσθαι παντρόπων γυναικῶν, μαχαιρᾶσθαι δεῖ τίνα τρόπον ἡ τῆς ὀρφανίας τύχη τοῖς γυναικείοις ὀρφανοῖς ἀφῇ κτῆσται ἔλεον ἔχει τῆς συμφορᾶς· πρῶτον μὲν δὴ φαμὲν νομοθετεῖν αὐτοῖς τοὺς νομοφύλακας αὐτῇ γυναικῶν, παντρόπως οὐ χείρους. καὶ δὴ καὶ καθ' ἕκαστον οἰκείαν ἂν αὐτὴν ὡς οἰκείων ἐπιμελεῖσθαι προστάττομεν οἱ μελέτη· τούτοις τε αὐτοῖς πολλὰ προφῆς ὀρφανῶν προσιμιάσάμενοι, καὶ τοῖς ἐπιτρόποις εἴς τινα γοῦν οὕτω μοι καιρὸν φανόμενα τοὺς ἔμπροσθεν λόγους διεξελθεῖν, ὡς ἀρχὰ αἱ τῶν πλαττομένων ψυχαί, δύναμιν μὲν ἔχουσί τινα πολλαπλασίασαι, ἢ τῶν καθ' ἑκάστους πραγμάτων ἐπιμελοῦνται. ταῦτα δὲ ἀληθῆς μὴ, μακρὸς δ' ἂν εἴη περιέχοντες λόγοι· πιστεύειν τε ταῖς ἄλλαις φήμαις χρεὼν πολλὰ τὰ δικαιοῦντα. οὕτω πολλαῖσι καὶ σφόδρα παλαιαῖς οὔσαις. πιστεύειν δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθετοῦσι ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ἂν πρὸ μὲν παντὸς πάντα πάσῃ ἀφροντὶ φαίνωνται. τοῦτο δὲ οὐ ταὐτὸν ἐστὶ κατὰ φύσιν, πρῶτον μὲν τοὺς ἄνω θεοὺς φοβεῖσθαι, εἴ τῶν ὀρφανῶν τῆς ὀρθομάτου ἀπαθήσεις ἔχουσι· εἶτα τοὺς τῶν κεκμηκότων ψυχὰς εἶς ἔχειν οὐ τῇ φύσει, τῶν αὐτῶν ἐκγόνων κύδεσθαι διακοσίστως. καὶ ἐμμόνως τε αὐτοὺς, δίμανεῖς εἶναι, καὶ ἀτιμάζουσι δυσμενεῖς. ἔτι δὲ τοὺς τῶν ζώντων μὲν οὐ γέρα δὲ ὄντων καὶ οὐ μεγίστας τιμὰς ὅπου πρὸ πόλις αὐνομοῦσα αὔξαι μονεῖ, τούτους οἱ παῖδες παίδων φιλοσεργοῦντες ζῶσι μεθ' ἡδονῆς· καὶ τὰ πρὸ ταῦτα, ἐξῦ μὲν ἀκούουσι, βλέπουσί τε ἐξῦ, τοῖς τε πρὸ αὐτὰ δικαίοις, θύμονες εἰσὶ, καὶ μισοῦσί τε μάλιστα αὐτοῖς, οἷς ὀρφανὸ καὶ ὀρθομάθειζουσι παρασκευάζοντα δήκλω ἢ μεγίστην ἡγούμενοι καὶ ἀρωτάτην, δίς ἐπίτροπον καὶ ἀρχοντα παῖσι δεῖ ἐν νοεῖν, ᾧ καὶ βραχὺς εἰσίν, προσέχοντα καὶ ἀλαζόμενον πρὸ ἀσφαλῶ τε καὶ παιδείαν ὀρφανῶν, ὡς ὀρθοῦσιν εἰς φρόνησιν ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς αὐτῷ κατὰ δύναμιν πάντως παῖσιν ἀλθρεπτεῖν. ὁ μὲν δὴ πειθὴς τῷ πρὸ τοῦ

νόμου μύθῳ καὶ μᾶλλον ἐς ὀρφανὸν ὑβρίσας, οὐκ ἔστιν εἰ καρπῶς πρὸ τοῦδε τὰ τοιαῦτα ἔργον νομοθέτου· ὁ δὲ ἀπειθὴς καὶ πένης παρὸς μακρὸς ὄρμον ἀδικῶν, ἁπλῶν πινός τοῦ πάντων πρὸ βλάβων, ἢ τοῦδε ἕνεκα μεθαλῶν γενόμενος κακὸς, πρὸ δὲ ἄλλων νομοθέτου, ἐπιχρόποισί τε τοῦδε ὀρφανοῦς, αἴρχουσί τε περὶ πρὸ ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιχρόπων. εἰ μὲν δὴ παράλειγμά τε τροφῆς παίδων ἐλευθέρων ἐκέκτηντο αὐτοὶ τρέφοντες τοὺς αὐτῶν καὶ τῶν οἰκείων χρημάτων ἐπιμελούμενοι, ἔτι δὲ νόμους περὶ αὐτῶν τούτων μετρίως διηρημένους ἔχον, ἐχέ τινα λόγον αἴ, ἐπιχροπικούς τινας νόμους ὡς ὄντας ἰδίᾳ διαφέροντας πολὺ τιθοῖμεν, ποικίλλοντας ἑκάστη διάμικτον ἰδίοις ἐν τῶν ὀρφανῶν βίοις παρὰ ἓν τῶν μύθων· νῦν δὲ ὡς μὲν τὰ ζιαῦτα ξύμπαντα, οὐ πολὺ διαφέρον ἢ παρ' ἡμῖν ὀρφανικὰ κέκτηται τῆς παζωομικῆς· τιμῆς δὲ καὶ ἀτιμίας ἕμα καὶ ἐπιμελείαισιν, οὐδαμῶς ἴζισοῦσθαι φιλῶ. διὸ δὴ περὶ ἕνὸς αὐτὸ, νῦν ὀρφανῶν πρὸ νομοθεσίαν παραμυθούμενός τε καὶ ἀπειλῶν ὁ νόμος ἐκτυπώσακεν. ἔτι δὲ ἀπειλή τις αὖ ζιάδηλος ἔπι μάλα ἴγκαιρος. ὡς αὖ ἥλιον ἔπος ἔρρεικε ἐπιχροπεύῃ, καὶ ὡς αὖ ἐπιχρόπου φύλαξ τῶν νομοφυλάκων κατάστας ἐπιμελῆται, μὴ χεῖρον ἀγαπάτω τὸ αὐτῶ τέκνων ἐν τῆς ὀρφανικῆς μετειληφότα τύχης· μᾶλλον τῶν οἰκείων, τῶν τῆ ζιαφθορμένου χεῖρον χρημάτων ἐπιμελέσθω. βέλτιον δὲ ἢ τῶν αὐτῆ κατὰ προθυμίαν. εἰ δὲ ἕτερον νόμον ἴχων ὀρφανῶν πρὸ πᾶς, ἐπιχροπεύοιτο· ἐαὶ δὲ ἄλλως τὶς πρὸ τὰ ζιαῦτα πράξῃ παρὰ ἓν νόμον τόνδε, ὁ μὲν ἀρχων, ζημιούτω ἐν ἐπίχροπον· ὁ δὲ ἐπίχροπος ἐν ἀρχοντα ὡς ἐ τῶν ἐκκειμένων δικαστηρίων ἑκάστου, ζημιούτω τῷ δόξαντι τιμήματι τῷ δικαστηρίῳ ἀπλῆ. ἐαὶ δὲ ἐπίζοπος ἀμελῶν ἢ κακουργῶν δόκῃ ζῆς οἰκείοις ἢ καὶ τῶν ἄλλων τινὶ πολιτῶν, ὡς ταῦτ' ἐν ἀγῶνα δικαστήριον· ἔτι δ' αὖ ὄφλῃ, πέραντολασίαν μὲν τούτου τίνειν, γιγνέσθω δὲ ἐν μὲν ἥμισυ, τῆ παιδός· ἐν δ' ἥμισυ, τῆ καταδικασαμένου πρὸ δίκῃ. ἄμα δ' αὖ ἐν βίοις τὴς τῶν ὀρφανῶν, ἐαὶ ἡγῆται κακῶς ἐπιτροπεύσειν μέχρι πέντε ἐτῶν ἴζικυήσης τῆς ἐπιτροπῆς, ἔστω δίκην λαχεῖν ἐπιτροπάσω· ἐαὶ δέ τις ὄφλῃ τῶν ἐπιτρόπων, τιμᾶν ἐν δικαστήριον ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν. ἐαὶ δὲ δὴ τῶν ἀρχόντων, ἀμελέᾳ μὲν δόξαι καταστῆναι τὸν ὀρφανὸν, ὅ, τι χρὴ τίνειν αὐτὸν τῷ παιδὶ, τιμάτω ἐν δικαστήριον ἐαὶ δὲ ἀδικίᾳ πρὸς τῷ τιμήματι, τῆς ἀρχῆς τῶν νομοφυλάκων ἐξιστάσθω· ἐν δὲ κοινὸν τῆς πόλεως, ἕτερον νομοφύλακα αὐτὶ τούτου καθιστάτω τῇ χώρα καὶ τῇ πόλει. διαφοραὶ πατέρων τε πρὸς αὐτῶν παῖδας γίγνοιντ' ἄν· καὶ παίδων, πρὸς γενναίους, μείζους ἢ χρεών, εἰ ἄς εἴ, τε πατέρες ἡγοῖντ' αἴ λᾶν ἐν νομοθέτην νομοθετεῖν ἴζεναι σφίσιν ἐαὶ βούλωνται ἐνὸν κύριος εἰ αὐτῶν ἀποδῶ ἐ πειθόμενον κατὰ νόμον μηκέτ' εἶναι· ἡμεῖς τ' αὖ σφίσι παράσ' ἐαὶ νόσων ἢ γήρως διαπιθησόμενοι αἰσχρὸς, ἴζεναι παρασίας γράφεσθαι· ταῦτα δὲ ὄντως οὐ παγκάκων ἢ θεοῖς αὐθρώπων γίγνεσθαι φιλῶ· ἐπεὶ ἡμίσειάν ἔν τῶν τῶν κακῶν. δίοι μὲν κακοῦ μὲν παζὸς ὑὸς ἢ, ἢ ζωὸς αὐτίον, οὐ γίγνοιτ' ἂν ξυμφορὰ πολιτικαὐτῆς ἔχρεος ἴκγονοι. οὐ μὲν οὖν ἄλλη πολιτεία, πλὴς ἀποκεκηρυγμένος ἂν κακῶς ἢ αὐτάκης ἀ πολις ἔᾳ. ταύτης δὲ ὧς εἶδε οἱ νόμοι ἴσονται, ἀναγκαίως ἔχει ἐς ἄλλην χώραν ἰζεικίζεσθαι ἐν ἀπόρρητα· πρὸς γὰρ τοῖς τε πάραυτα καὶ πίνταχαλλίοις δίκαις, ἐκ ἴστιν οἷα προσγενέσθ· διὸ δεῖ δὴ τ' ταῦτα πειθόμενον οὐ λίκην μὴ ὑπὸ ἑνὸς παζός, ἐνὸν δὲ τοῦ γένους ἀ πορρῶ θεῖναι παντός· ποιεῖν δὲ χρὴ τῶν τοιούτων πρὸ, κατὰ νόμον ζιόνδε τινα· Ὃν αὖ θυμὸς ἐπὶ μισθαμῶς βίτυχὸς ἔτ' οὖν οὐ λίκη, ἔπι καὶ μὴ, ὀνῆτε κέ τε ἢ ἰζεθρέψατο, ἔστω ἐπιθυμῶν ἀπαλλάξαι τῆς αὐτῆ ξυσπουδάσας, μὴ φαύλως οὕτως ἰζέτω μὴ δ' ἀθύρῃς ἔστω σφῶν. πρῶτον δὲ συλλεξάτω τοὺς αὐτοῦ ξυγγενεῖς μέχρις ἀνεψιῶν, καὶ τοὺς τοῦ ὑὸς ὁσουτοῦς τοὺς πρὸς μακρός. κατηγορείτω δὲ οὗτοις, ὅ τι δέσκων ὡς ἄξιος ἀπασιν ἐκ τῆ γένους ἐκκηρύχθαι· δότω δὲ ἢ τῷ ὑῆ λόγους ἴσους, ὡς αὖ κ ἄξιός ἔστι τούτων οὐδὲν πάσχειν. καὶ ἐαὶ μὲν πείθῃ ὁ πατὴρ καὶ συμφώνους λάβῃ πάντων τῶν συγγενῶν ὑπρόμισυ, πλὴν παιρὸς διαφιλονικούσης μὴ μικρὸς ἢ τῆ φθίνοντος, τῶν τε ἄλλων ὁπόσοι πρὸ αὖ ὧσι γυναικῶν ἔτε αὐθρώπων πλὴν

ταύτη

παῖδ' ἢ μὴ καὶ κατὰ ταῦτα ἐξέστω τῷ παρ' ἑνὶ ὑὸν ἀπὸ κηρύττειν. ἄλλως δὲ, μηδὲ μῶν. ἂν δ' ἀποκηρυχθῇ τις ἐαυτὸν τῆς τῶν πολιτῶν ὑὸν εὐσεβεῖν θέσθαι, μηδεὶς νόμος ἀπαγορεύῃ ποιεῖσθαι. τοὺς γοῦν νέων ἢ ἐν μεταβολῆς οὐ τῷ εἴωθε τοῖς ἀλλοις ἐκδοτοῖς πίπτειν. ἃ δὲ κηρυχθέντα ἢ αὖτις δίκας ἐπῶν μὴ ἐπιμένων, ἐπιμελεῖσθαι καὶ ζῶντων, ὅπως αὐ μεταῤῥωσι τῆς αὐτῆς ἀποικίας· ἐμπελᾶν δὲ ὃς πινὰ νόσου ὑ γῆρας, ἢ καὶ δόπων κελεπότης, ἢ καὶ ἐύμπνοντα ταῦτα ἐκφρονᾶ ἀπὸ γάλητας διαφερόν τως τῶν πολλῶν, καὶ λανθάνῃ ὃὺς ἄλλους πολλῶ τῶν σωφρονεμένων, οἰκεῖσθαι ἢ δὲ ὡς ὧν τῶν αὐτῆς κύριος· ὁ δὲ ὑὸς ἀρχεῖ καὶ ὁκῆ τῶν παρανόμων γράφεσθαι λέγω, νόμος αὐτῷ κείσθω, πρῶτον μὲν πρὸς ὃὺς πρεσβυτέτους τῶν νομοφυλάκων ἐλθόντα δίκην ἀγήσασθαι πῶ τοῦ παῖδὸς ἐυμφορᾶ· ὁἱ δὲ, κρίνοντες ἰκανὸς, ἐυμβουλεύόντων ἑαυτοῖς δίκη γράφεσθαι καὶ ἐὰν μὴ, πῶ γράφωσι· ἐὰν δὲ ἐυμβουλεύωσι, γνησίως θέσασι τῷ γραφομένῳ, μαρτύρες ἅμα καὶ ἐωσὶ κοινοὶ. ὃ δ' ὅφλων, τοῦ λοιποῦ χρόνου ἄκυρος ἔστω τῶν αὐτῆς καὶ ὁ σμικρότατος διατίθεσθαι. καὶ βάδην παῖδὸς δὲ οἰκείτω τὸ ἐπίλοιπον βίον. ἐὰν δὲ αὖθις καὶ γνῶι μοδικῶς ἐυμφόβως τοῖς ὅπως δύσκολος χρώμενοι, δίκης μὲ ἀσεβείας τῶν νομοφυλάκων ἐπιμελεῖσθαι τῶν τοιούτων ἀεὶ χρόνον τοὺς μάσους. δίκας δὲ τῶν τοιῶδε γάμους γνωσικῶν, ὡσαύτως. καὶ ἐὰν μὲν δὴ ἐθελοπλάθεις σύνωνται, ταῦτ' ἔστω κύρια. ἐὰν δ' αἰ ψυχαὶ κυμαίνωσι μείζους αὐτῶν ζητεῖν κατὰ δύναμιν οἵ τινες ἐκ πόλεως ἐυσωκισθησυσιν. ἐνὸς δὲ ἕνεκα τοὺς τοιούτους, μὴ πρᾶσιν ἢ θέσιν κεκραμένους, βεβαιοῦσθαι δὴ τούτοις καὶ πρασθαι ὅπως ἢ θέσιν ἐυμόμα πεπρᾶσθαι πρὸ σσαρμόσθεν. καὶ ὅσοι μὲν αὖ ἄπαιδες αὐτῶν ἢ ἀλιτόπαιδες ὄντες διαφθείωσι, καὶ παίδων σέπος πῶ σωσόκησιν ποιεῖσθαι. ὅσοι δ' αὖ ἐκγόνων ὄντων παίδων τῆς συγκρασεως σέπεται καὶ ἐπιμελεῖσθ' ἀλλήλων, πῶ διαῤῥυεῖν τε καὶ σύῤῥυεῖν ποιεῖσθαι χρεῶν. ἐὰν δὲ τελευτᾷ γαμῶν κατὰ λιχοῦσα παῖδας ἐπιλείπων τε καὶ ἀῤῥένας, συμβουλευτικὸς αὖ ἐὴ νόμος ὁ τῶν ζώλους, οὐκ ἀναγκαστικὸς, γέφειν τοὺς ὄντας παῖδας μὴ μισῦσθ' ἐπιγόμενον, μὴ δὲ ὄντων, ὡς ἀνάγκης γόμεν, μέχρι πόῤῥ αὖ ἐκγόνων γένηται παῖδες, τῷ τε οἴκῳ καὶ τῇ πόλει· ὧ δὲ ὁ αὖθ' ἀῤῥένων παῖδας ἢ κατοὺς λιπῶν, ἢ μάτηρ τῶν παίδων αὐτῆς μίσουσα ζεφέπειν· κωτόβα δ' αὖ ὁδὸν τῆς δίκης εἶναι, πρὸς ἢ ζῶν αὖ ὑγιαίνουσα ἀναπορος, οἱ προσήκοντες πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελομένας γυναῖκας κινούμενοι, ἢ σκῶν αὐτοῖς τε καὶ ἑκάστοις τῶν τοιούτων ποιούμενοι· ἐὰν δὲ ἑνδεᾶς τέκνων δόσι καὶ παίδων ἕνεκα, παίδων δὲ ἰκανότης ἀκεῖσθω, ἀῤῥώ καὶ ἥλικες ἔστω τῷ νόμῳ. Ὅταν δὲ ὁμολογῆται μὲν ἢ γεννώμενον εἶναι τῶν ποιουμένων ἔκγονον, δίκαιος δὲ κρίσεως πῖν ἢ γεννᾶν ἐπιόδαι χρεῶν, δούλη μὲν ἐὰν συμμίξῃ δούλῳ ἢ ἐλευθέρῳ ἢ ἀπελευθέρῳ, πάντως τὸ κατὸ δοῦλον ἔστω τῆς δούλης ἢ γεννώμενον. ἐὰν δὲ τις ἐλευθέρα δούλῳ συνίῃ γυναῖ, ζῶν ἐλεύθερον ἔστω ἢ γιγνόμενον τὸ δούλου. ἐὰν δ' ἐξ αὖτῆς δούλως ἢ ἐκ δούλης ἑαυτῆς καὶ ἐλευθερωσῆς τοῦτ' ᾖ, ἢ μὴ τῆς γυναικός· εἰς ἄλλην χώραν ἐκ πεμπόντων ζῶν τῷ παιτεί· ἢ δὲ τὲ αἰσθοὸς οἱ νομοφύλακες ζῶν τῇ γεννησάσῃ· γονέων δὲ ἀμελῶν, οὗ τε ὑὸς οὔ τε αὖθρεπτος νοῶ ἔχων ἐύμβουλός ποτε γένοιτ' ἂν οὐδεὶς οὐδενί. Φρονῆσαι δὲ χρὴ τοῦδε ἕκαν θεραπείσ· γοιόνδε προάμιον αὖ γεσόμενος εἰς τὰς τῶν γεννησάντων τιμὰς τε καὶ ἀπιμέλ· ὀρθῶς σωπεπαγμένον· νόμοι περὶ θεοὺς ἀρχαῖοι κεῖνται παρὰ πᾶσι σιγὴ· πυῦς μὲν γοῦν θεῶν ὁρῶντες σαφῶς, τιμῶμεν. Τ' ἀνήκοος ἀγάλματα ἰσβυσάμενοι, ὃς ἡμῖν ἀγάλμασι καὶ πρὸ μῦχυς ὄντας, ἐκείνας ἡγούμεθα τοὺ ἐμψύχους θεὰς, ἀλλὴν δὲ ταῦτ' εὖ οἶδεν ἡμῶν χρεῖν ἔχειν· πῆ δ' ὃ πρῶτ' μήτηρ ἢ τῶν πατέρες ἢ μητέρες οὐ οἰκίᾳ κεῖ) κεμήλιοι ἀπερικτὸς γήρας, μηδεὶς διανοηθήτω ποτὲ ἄγαλμα ἀὐτῶν τοιοῦτον ἐφέστιον οἴκημα οὐ οἰκίας ἔχων μᾶλλον κύριον ἔσεσθαι, ἐὰν δὴ κατὰ λόγον γε ὀρθῶς αὐθρεπτύῃ ὁ κεκτημένος.

ΚΛ. Τίνα δὴ πῶ ὀρθότητα λέγεις. ΑΘ. Ἐπιδεῖξαι καὶ χρὴ ξένῳ ἄνδρὶ ἀξίῳ ὦ φίλε

ἀκούειν τά γε δὴ τοιαῦτα. κλ. λέγε μόνον. ἀθ. Οἱ δὲ πολλοὶ φαμὲν ἅπαν θεὸν, ἐπιτέλεσκε τοῖς αὐτοῦ τέκνοις ἃ δὴ καὶ πᾶς ὑμνεῖ, τέλειον καὶ ἐπίκοον γίγνεσθαι παρὰ θεῶν· ἁμαυρά τε, φοίνικι τῷ ἑαυτῷ ἐπαρᾶσθαι παλιθυμοῦντα, καὶ ἐπιπολύτῳ θυσίᾳ· καὶ ἐτέρᾳ ἄλλοις μειλίχοις μειλίχοις. ὧν γίγνοιτ' ἂν φῶς, ἐπικότος ἢ γενοῖσι πρὸς τέκνα θεός· βλαβερὸς γὰρ γονεὺς ἐκγόνοις ὡς οὐδεὶς ἕτερος ἄλλοις, δικαιότατα. μὴ δή τις ἀπιμελησόμενος μὴ διαφθείρῃ παῖδι πρὸς παίδων τῇ μοίρᾳ, θεὸν ἐπίκοον οὐ δύνασθαι ἐγκαθιδρύσασθαι κατὰ φύσιν. τιμωμένῳ δὲ ἄρα τῷ περιχαρὲς σφόδρα γενομένῳ, καὶ ὅλῳ τὰ τοιαῦτα οὐ δύνασθαι λιπαρῶς εἰς ἀγαθὰ τοῖς πεισι περαπελοῦσθαι θεός, οὐκ ἄρα τὰ τοιαῦτα ἀκούσιά ἐστιν καὶ ἡμεῖν ἡμῶν αὐτοὺς ἐγκαθιδρύσασθαι; ἀλλ' ἐὰν ποτε βούλῃ νοῆσαι ἐὸν ἀγαθόν, ὃ δὴ φαμὲν ἥκιστα θεοῖς ἓν πρέπον. κλ. πολύ γε. ἀθ. οὐκοῦν διανοητέον ἐστὶν ἡμῖν ὅ σμικρῷ πρότερον εἴπομεν ὡς οὐδὲν πρὸς θεῶν τιμιώτερον ἄγαλμα αὖ κτησαίμεθα παῖδος καὶ προπάτορος παραμυθίαν γὰρ μὴ πέρα πλὴν αὐτὴν δύναμιν ἐχουσῶν· οὗς ὅταν ἀγάλλῃ τις, τιμῆς γίγνεται θεός· οὐ γὰρ ἂν ἐπίκοος ἦν αὐτῶν. θαυμαστὸν γὰρ δή που τὸ προσόμοιον ὄρυμα ἡμῖν ἔστι, διαφθέντος τῶν ἀψύχων. τὰ μὲν γὰρ θεραπευόμενα ὑφ' ἡμῶν ὅσα ἔμψυχα, ξωοδύχηται ἐκάστοτε, μὴ ἀτιμαζόμενα τὰναντία. τά δ' οὐδέτερα· ὥστε, μὰ ὀρθῶς τις χρῆται παρὰ μὴ προπάτορι καὶ πᾶσι τοῖς βιοῦσι, πάντων πρὸς θεοφιλῆ μοῖραν κυριώτατα ἀγαλμάτων αὖ κέκτηται. κλ. κάλλιστ' ἔπος. ἀθ. τᾷ δὴ νοῦν ἔχων, φοβεῖται καὶ τιμᾷ, γονέων ψυχὰς ἀεὶ ὡς πολλοῖς καὶ πολλάκις ἐπιτελεῖς γενομένας. ὑπὸ τῶν οὖν οὕτω φύσει διακειμένων, τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ὄφελος, πρόγονοι γεραιοὶ, ζῶντες μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς ζόης· καὶ ἀπόντες νόοι, σφόδρα πιθανοί· τοῖς δὲ κακοῖς, οὐ μάλα φοβεροί. πᾶς δὴ τιμάτω πάσαις τιμαῖς ταῖς ὀρθαῖς, τοὺς αὐτῆς γενήτορας τοῖς νῦν πεπραγόσι λόγοις. ἀ δ' ὧν τινα καὶ τύχοι φήμη κωφὴ τῶν τοιούτων προσοιμίων, νόμος ὅδε ἐνδὸν βιοῦσι ὀρθῶς κείμενος αὖ ἔπη. ἐάν τις οὐ τὰ δὴ τῇ πόλει, γονέων ἀμελέστερον ἔχῃ τοῦ δέοντος, καὶ μὴ τῶν ὑῶν καὶ πάντων τῶν ἐκγόνων αὐτῶν καὶ ἑαυτοῦ μᾶλλον, ἀφ' ἁπάντα ἐπιζητῶν καὶ ἀφωσιωμένων ἢ τὰς βουλήσεις, ἐξαγγελλέτω μὲν ὁ πάσχων τὸ τοιοῦτον ἅπασι αὐτὸς, ἅτε τινα πίστιν, πρὸς ἓξ μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους, ἓξ δὲ αὖ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν ἐπιμελουμένων. οἱ δ' ἐπιμελέσθωσαν κολάζοντες τοὺς ἀδικοῦντας. νέους μὲν ὄντας ἔτι, σωφρονεῖν καὶ δισσεῖς μέχρι πρὸ αὖ ἐτῶν ἄορισ μὲν τυγχάνουσιν ὄντες τριάκοντα. γυναῖκες δὲ δέκα σωφρονέστερον ἔτεσιν κολαζέσθωσαν ταῖς αὐτοῖς κολάσεσι. ἐὰν δὲ πρεσβυτέρων τούτων τῶν ἐτῶν ὄντες τῶν αὐτῶν ἀμελείαν πρὸς γονέας μὴ ἀφιστῶνται, κακῶσί τινας· πάσης, εἰς δικαστήριον εἰσαγόντων αὐτοὺς εἰς οἷς καὶ ἔκρινεν τῶν πολιτῶν. εἴ τινες αὖ ὧσι πρεσβύτατοι ἀπάντων· αὖ δέ τις ὄφλῃ τιμάτω τὸ δικαστήριον. ὅ, τι χρὴ πάθῃ ἢ πάσχειν ἀπόρρητον μᾶλλον ποιάμενοι ὅσον δυνατὸν ἄνευ πάσχειν ἢ πάθῃ. ἐὰν δέ τις ἀδυνατῇ κακόμενος φράζειν, ὁ πυθόμενος τῶν ἐλευθέρων, ἐξαγγελλέτω τοῖς ἄρχουσιν. ἢ κακὸς ἔστω ἡ ὑπόδικος τῷ εἰδότι βλάβης. ἐὰν δὲ δοῦλος μηνύσῃ, ἐλεύθερος ἔστω· ἢ ἐὰν μὲν τῶν κακούντων ἢ κακουμένων δοῦλος, ὑπὸ τ' ἀρχῆς ἀφείσθω. ἐὰν δέ τινος ἄλλου τῶν πολιτῶν, τὸ δημόσιον ὑπὲρ αὐτῆς τιμὴν τῇ κεκτημένῳ κατὰ βαλλέτω. τοῖς ἄρχουσι δὲ ἐπιμελὲς ἔστω, μήτις ἀδικῇ τὸν τοιοῦτον, τιμωρούμενος τῆς μηνύσεως οὕνεκα. Ὅσα τις ἄλλος ἄλλου πεπαίνει φαρμάκοις, τὰ μὲν θανάσιμα αὖ αὐτῶν διείρηται. τῶν δ' ἄλλων πρὶν βλάψαι τινὰ τις ἀρὰ πόμασιν ἢ καὶ βρώμασιν, ἢ ἀλείμμασιν ἐκὼν εἰς προνοίας πεπαίσει, τούτων οὐδέν πω διῄρηται. δίτται γὰρ δὴ φαρμακεῖαι κατὰ τῶν αἰθρώπων οὖσαι γένος, ἐπίχουσι πλὴ διάρρησιν. ἰὼ μὲν γὰρ ταυτῇ διαῤῥήδην εἴπομεν, σώματι σώματα κακουργοῦσα βίᾳ κατὰ φύσιν. ἕλλη ἢ μαγγανείας τέτταρα καὶ ἐπῳδαῖς καὶ κατάδεσιν λεγομέναις πείθει, τοὺς μὲν τολμῶντας βλάπτειν αὐτούς, ὡς δύνανται, ἢ τοιοῦτον. τοὺς δ' ὡς πανοῦργος μᾶλλον ὑπὸ τούτων ὡσαμεί ὧν γεντύειν βλάπτοντας. ταῦτ' οὖν καὶ τῷδε

τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα, οὔτε ἐάσειν ὅπως ποτὲ πίφυκε γιγνώσκειν, οὔτ' ἄ τις γνοίη, πείσειν ἢ πῇ ἕτερος. ταῖς δὲ ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων δυσὶ πουμόνοις πρὸς ἀλλήλους τοῦδε τὰ ζῷα τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν πείθειν, ἀλλ' ποτὲ αὖ ἴλεώς που κύριος μιμήματα πασμοῦ, ἔστ' ἐὰν θύρεις, ἔστ' ἐὰν τελέσθῃς, ἔστ' ἐὰν μήματα γενέων αὐτῶν πνίγ, ὁλιτωρεῖν πάντων τῶν τοιούτων διακελεύεσθαι, μὴ σαφῆς ἔχουσι δόγμα τοῦδε αὐτῶν· διαλαβόντας δὲ δίχ' ἐν τῇς Φαρμακείας πόλει, νόμον ὁ ποτρῶος αὖ ζῆς ἐπιχειρεῖ Φαρμάττειν, πρῶτον μὲν λαῦσαι καὶ παραινεῖν καὶ συμβουλεύειν, μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοιοῦδε ὄρους· μηδὲ καθάπερ παῖδας ζῶν τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων δεδιέναι τοὺς τοιούτους φόβους, ὡς πρῶτον μὲν ἐν ἐπιχειροῦσι Φαρμάττειν, οὐκ εἰδότα τὰ ὄρᾳ· τά τε καὶ τὰ σώματα, ἐὰν μὲ τυγχάνῃ ἐπισήμων ὢν ἰατρικῆς, τά τε αὖ τοῦδε τὰ μαγγανεύματα, ἐὰν μὴ μάτης ἢ τδρατοσκόπος ὢν τυγχάνῃ· λεγέσθω δὴ λόγος ὅδε νόμος τοῦδε Φαρμακείας· ὃς αὖ Φαρμακεύῃ τινὰ ἐπιβλάβῃ μὲν θανασίμῳ μήτε αὐτοῦ, μήτε ἀνθρώπων τῶν ἐκείνου, ζοσκαμάτιον δὲ ἢ σιλφιῶν, ἔστ' ἄλλῃ βλάβῃ ἔστ' οὖν θανασίμῳ, ἐὰν μὲν ἰατρὸς ὢν τυγχάνῃ καὶ ὄφλῃ δίκην Φαρμάκων, θανάτῳ ζημιούσθω. ἐὰν δὲ ἰδιώτης, ὃ, τε χρὴ παθεῖν ἢ ἀκρᾶσαι, τιμάτω τοῦδε αὐτοῦ ὁ δικαστήριον. ἐὰν δὲ καταλάσῃ, ἢ ἐπαινῶν ἢ τινα ἐπῳδάς, ἢ τῶν τοιούτων Φαρμακῶν ὑπονοῶ δόξῃ ὅμοιος εἶναι βλάπτοντι. ἐὰν μὲν μάτης ὢν ἢ τρατοσκόπος, τεθνάτω. ἐὰν δ' αὖ μαντικῆς ὢν τις Φαρμακείας ὄφλῃ, ταὐτὰ καὶ τούτῳ γιγνέσθω τοῦδε γαρ αὖ καὶ τούτου, τιμάτω ὁ δικαστήριον ὅ, τι αὖ αὐτοῖς δόξῃ παίσχειν ἢ ἀκρᾶσαι. ὅσα τε αὖ ἕτερος ἄλλον πημάτων κλέπτων ἢ ἁμαρτάνοις, αὖ μὲν μείζω, μείζονα τιμᾶν ἔκτισιν τῷ πεπονθότι τοῦ πλάτους· ἐλάττω δὲ ζημιώσας, σμικροτέρας, παρὰ πάντα δὲ, τοσούτων ἐλάττω αὖ ἐκάστοτε ζημιώσῃ τις τινά, μέχρι ἂν αὖ ἴσα τοῦ ᾖ βλαβεύ. λάκιν δὲ ἕκαστος ἑκάστῳ τῷ κακουργάματι σωφρονιζύος οὖν ἕκαστα ξυμπομένου, προσκτισάτω. ὁ μὲν αἰσία κακουργάσας ἄλοτε ἵα πειθοῖ ἂν ἑκάστοτε ὅτῳ τὰ ἥτις τοιοῦτον χρηστάμενος ἐλαφροτέρᾳ· ὁ δὲ, ἐξ οἰκείας αὖσιας ἢ δι' ἀκρατείας ἡδονῶν, ἢ λυπῶν αὖ φόβοις ἐξ ἄλλου ἢ τινος ἐπιθυμίας ἢ φθόνοις ἢ θυμοῖς δυσπαθοῖς γιγνομένοις, βαρυτέρᾳ· ἐχ οὗπερ τ' κακουργάσει δίδους πλὴν δίκην· ἀπ' ἐγενοὺς ἀχάνη τοῦ ἕτερ ἐ ποτε. τ' δ' εἰς ἐν αὖθις οὗπερ χρόνου, ἢ φ παράπαν μισῦται πλὴν ἀδικίας, αὐτόν τε καὶ τοὺς ἰδόντας αὖ ἐν δικαιούμονον, ἢ λαφῦσαι μᾶλλον πολλὰ τῆς τοιαύτης ξυμφορᾶς· ὧν δὲ πάντων οὕνεκα χρὴ καὶ πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα βλέποντας τοὺς νόμους, τὸ μὲν μὴ κακὸν ζοχάζεσθαι δίκην, τοῦ τε μεγίστης τῆς κολάσεως, ἐκάστου οὕνεκα καὶ παντελῶς τῆς ἀξίας· τὸν ἐν δ' ὄρθρον σῴζοντα, ξυμπαρίτειν δεῖ ᾧ νομοθέτῃ ἐν δικαστῇ, ὅταν αὐτῷ τις νόμος ἐπιζέπῃ τιμᾶν ὅτι χρὴ παθεῖν ἐν κεινόμενον ἢ ἀποτίνειν· ἢ δίκαιόν ἐστ' ζωγράφου ὑπογράφοντα ἐπόμενα τῇ γραφῇ· ὃ δὲ μὴ καῦ ὃ μάπλειν μὴ κλυσίαν φοιτῶν ἢ μὴν ὅτι μὴ μίσει μὴ ἄρεσι τ' κλοπαίων τε μὴ δικαίων πάντ' τὰς ζημίας λεγομένας οὐκ δεῖ γίγνεσθαι, λεκτέον ὅπως αὖ μὴν παρέκωσι θεοὶ μὴ θεῶν παῖδες νομοθετεῖν. μανόμενος δὲ αὖ τις ᾖ, μὴ φανερὸς ἔστω κατὰ φύσιν· οἱ προσήκοντες δ' ἐπόντων, κατὰ τὰς οἰκίας φυλακὴν ὅτ' αὐτὸν ὅπῳ αὖ ἐπισῶσ' ζόπῳ, ἢ ζημίαν ἐκτινόντ', ὁ μὴ τ' μιγίστου τιμήματος, ἐπαν ἐν σφαγμὰς· ἐὰί τ' ἂν δοῦλον, ἐὰί τ' ἂν μὴ ἐλεύθερον περιορᾷ· ἀλυτέρᾳ ἢ τιμήματος, τέτταρα μέρη τ' μνᾶς, τ' πέντε. ζία δ' ὁ τέτορος, καὶ δύο ὁ τέταρτος· μάνοντας μὲν οὖν πολλοὺς, πολλοὺς φόπους· οὓς μὲν γὰρ ἐπομένως τοῦ νόσου· εἰσὶ δ' οἳ δι' ὀργὴν θυμοῦ καυλιὰ φύσιν ἄμα καὶ φοφλῶ γιγομένω. εἰ δὲ σμικρᾶς ἔχεμεν γιγομένης, πολλῷ φανλῶ ἰοῦσι, κακῶς ἀλλήλους βλασφημοῦντες λέγουσι, οὐ πρέπον οὐδὲ νόμων πόλει γίγνεσθαι ζοιοῦτον οὐδὲν οὐδαμῇ οὐδαμῶς· ἐᾶν δὲ τοῦδε κακηγορεῖσθ' ἔτω νόμος τοῦδε πάντας ὅδε, μανίαν κακηγορεῖσθαι μαδίς· ὁ δὲ ἀμφισβητῶν οὗ τῳ λόγῳ ἄλλος ἄλλῳ, διδασκέτω καὶ μανθανέτω τὸν τε ἀμφισβητοῦντα καὶ ζὸς παῖδας, ἀπιχέμενος πάντος τῷ κα

κηγορεῖν· ἐκ γοῦν τοῦ κατυχεσθαί τε ἀλλήλοις ἐπαρωμένους, καὶ δι' ἀγρῶν ὀνο-
μάτων ἐπιφθέγγεσθαι κακοὺς ἑαυτοῖς φῆμας, πρῶτον μὲν ἐκ λόγων κύρου πράγ-
ματος, ὅταν μέσῃ τε καὶ ἔχθρᾳ βαρύτατον γίγνωνται· πράγματι γοῦν ἀχαρίστῳ θυ-
μῷ χαλεπαίνομενος ὁ λίτομαι, ἐμπίπλασι ὀργὴν κακῶν ἐπιπλήκτων, ὅσον ὑπὸ παιδείας ἡμε-
ρώθη ποτέ, πάλιν ἀγκαθιεῖσα τῆς ψυχῆς τὸ τοιοῦτον θηριούμενος, οὐ δυσκολίᾳ ζῶν γί-
γνεται, πικρὸς τοῦ θυμοῦ χάριν ἀποδεχόμενος. μετ' ἐκείνου δὲ αὖ πῶς ἐώσασι πολ-
λοὶ θαμὰ οὐ τοῖς τοιούτοις, ἐς ὃ τὸ γελοῖον περὶ τοῦ σπουδαίου φθέγξαιθαι. ὃ, τὸν ἐθιζό-
μενος, οὐδεὶς πώποτε ἂν οὐ τοῦ σπουδαίου χρόνου ἧττον τοῦ παράπαν διήμαρτεν, ἢ μα-
λακισάμενος ἀπόλεσε μᾶλλον πολλά· ὧν δὴ χάριν, οὐ μὲν ἐφῷ τοῦ παράπαν οὐδεὶς τοιοῦ-
τον φθέγξασθαι μηδέποτε μηδέν· μηδ' αὖ τισι δημοτελεῖσι θυσίαις· μηδ' αὖ οἰκέταις,
μὴ δ' οὐ ἀγορᾷ, μὴ δ' οὐ διαιτητηρίῳ, μὴ δ' ἐν ξυλλόγῳ κοινῷ μηδενί. κολαζέτω δὲ ὁ νόμων
ἄρχων ἕκαστον αἰκτεί, ἢ μηδέποτ' ἀρίστοις πρὸς φιλονεικίαν, νόμων ὡς οὐ κινδύνους,
οὐδὲ ποινῶν τὰ πρόσταγμα ὑπὸ τοῦ νομοθέτου. ἐὰν δέ τις οὐ ἄλλοις τόποις λοιδορίᾳ
αὖ χρῷτο ἢ ἀμυνόμενος ὀρθῶσαι, μὴ ἀπέχηται τῶν τοιούτων λόγων, ὁ προστυγχά-
νων πρεσβύτερος ὤν, τῷ νόμῳ ἀμυνέτω· πληγαῖς ἰσχέρτων, τοὺς θυμῷ ἐτέρῳ κακῷ
φιλοφρονουμένους, ἢ οἰκέτῃ τῇ τοιαυτηνὶ ζημίᾳ λίτομαι δὴ ταυτῇ, ὡς ὁ λοιδο-
ρίας συμπλεκόμενος, αὖθι τοῦ γελοῖα ζητεῖν λέγειν, οὐ δυνατὸς ἔσται χρῆσθαι. μὴ τοῦ
τοῦ λοιδορεῖσθαι, ὁπόταν θυμῷ γιγνόμενος ᾖ. τί δὲ δὴ πρὸς τῶν κωμῳδῶν προθυμίαν τοῦ
γελοῖα εἰς τοὺς ἀθρόους λέγειν, ἣν παραδεξόμεθα; ἐὰν αὖθι θυμοῦ ἐν τοιούτοις ἡμῖν ἐν
πολίταις ἐπιχειρῶσι κωμῳδεῖν τοὺς λέγειν, ἢ διαλάβωμεν λίχα ἐν παίζειν καὶ μὴ παί-
ζοντι μὲν, ἰσχέτω τινὶ πρὸς τοῦ, λέγειν γελοῖον αὖθι θυμοῦ· σπουδάζοντα δὲ καὶ
μετὰ θυμοῦ καθάπερ ἄνομεν, μὴ ἐξέστω μηδενί· ἐκὸν μὲν οὖν, οὐδαμῶς ἀνασχετέον· ὧ
δὲ ἐξέστω καὶ μὴ, ἐκὸν νομοθετησόμεθα. ποιητῇ δὲ κωμῳδίας ἢ τινος ἰάμβων ἢ μου-
σῶν μελῳδίας, μὴ ἐξέστω μήτε λόγῳ μήτε εἰκόνι, μήτε θυμῷ, μήτε αὖθι θυμοῦ, μαθαμῶς
μηδένα τῶν πολιτῶν κωμῳδεῖν· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ, ὑὸς ἀθλοθέτας ἐξόργιον ἐκ τῆς
χώρας τοπαράπαν αὐθημερόν· ἢ ζημιοῦσθαι μνᾶς τεσσαράκοντα ὑπὸ τῶν θεσμοθετῶν, οὗ μὲν ὁ
κάτω, ἢ. εἶναι δ' ἐξεῖναι πρὸ τοῦ ἐξουσίαν εἶναι πρὸς τοῦ, ποιεῖν εἰς ἀλλήλους, τοῦ δὲ
αὖθι θυμοῦ μὲν μετὰ παιδιᾶς ἐξέστω· σπουδῇ δὲ ἅμα καὶ θυμουμένοις, μὴ ἐξέστω, πρὸς
δὲ διάγνωσις, ἐπιτρέφειν τῇ τῆς παιδείας ὅλης ἐπιμελητῇ τῶν νέων καὶ ὃ μὲν
αὖ σὺν ἐγκρίνῃ, προφέρειν εἰς τὸ μέσον ἐξέστω τῷ ποιήσαντι· ὃ δ' αὖ ἀποκρίνῃ, μήτε
αὐτὸς ἐπιλεκυθίζω μηδενί, μήτε ἄλλον δοῦλον μήτε ἐλεύθερόν ποτε φανῇ διδάξας.
ἢ κομᾷ εἶναι δοξαζέσθω καὶ ἀπειθὴς τοῖς νόμοις. Οἰκτρὸς δ' οὐχ ὁ πειθὼν ἥττω
τοιοῦτον παίζων, ἀλλ' ὁ σωφρονῶν, ἢ τινα αἱρεῖται ἢ μέρος ἔχων τοῦτο, αὖ τινα
ξυμφορὰν πρὸς τοῦτο κέκτηται. διὸ θαυμαστὸν αὖ γένοιθ', ἥτις ἂν ζητοῦτο,
ἀμελητέα τοπαράπαν, ὥστ' εἰς πλουσίαν πλὴν ἐκατὸν ἐλθεῖν, δοῦλος ἢ καὶ ἐ-
λεύθερος οὐ οἰκουμένην καὶ μετοίκου πολιτείᾳ τε καὶ πόλει· διὸ τῷ νομοθετῇ,
δεῖναι νόμον ἀσφαλῆ τοιούτοις τοιοῦτόν τινα. πλουτεῖν μηδεὶς ἡμῖν αὐτῇ φέλει γι-
γνέσθω. ζητοῦντα δ' αὖ τις ἐπιχειρῇ σῴζειν ἄλλοις βίον αἰσχύνοις ξυλλεγόμενος, ἐκ μὲν
ἀγορᾶς, ἀπειρήσομαι ἐξεργάζεσθαι αὐτόν· ἐκ δὲ τοῦ ἄστεως, ὑπὸ τῶν ἀγρονόμων ἀρχέτω· ἀ-
γρονόμοι δὲ ἐκ τῆς ἄλλης χώρας σῴζειν πλὴν ὑποφορέων ἐκ πεμπάτων, ὅπως ἡ χώ-
ρα τοῦ τοιούτου ζῴου, καθαρὰ γίγνηται τοπαράπαν· δοῦλος δ' αὖ ἢ δούλῃ βλά-
ψῃ τῶν ἀλλοτρίων μὴ ἑκουσίου τοῦ βλαβέντος αὐτοῦ γενομένου, κατ' ἀπει-
ρίαν ἢ τιν' ἑτέραν χρείαν μὴ σώφρονα, ὁ δὲ βλάψαντος δεσπότης ἢ πλὴν βλάβλιν ἐξιέ-
σθω μὴ οἰκίας ἢ τοῦ βλάψαντ' αὐτὸν παραδότω· ἐὰν δ' ἐπαυπώμενος ὁ δεσπότης κοι-
νῇ τοῦ βλάψαντος τέχνῃ καὶ τοῦ βλαβέντος, ἐπ' ἀρετηρίσει ᾗ τ' δούλου γενομένου
πλὴν αἰτίαν, διαδικαζέσθω μὲν κακοτεχνιῶν τῷ φάσκοντι βλαβλίβαι· καὶ ἐὰν ἕλῃ δι-
καστὰς τῆς ἀξίας τοῦ δούλου κομιζέσθω ἧς αὖ τιμήσῃ ὁ δικαστήριον· ἐὰν δὲ ἡττηθῇ,
τὴν τε βλάβλιν ἰζικάσθω καὶ τὸν δοῦλον παραδότω. καὶ ἐὰν ὑποζύγιον ἢ ἵππος ἢ κύ-

ων, ἢ ἄλλων βεβαμμάτων σύνταί τι τῶν πέλας, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκ τῶν νῦν βελ-
ΕΙΩΝ· ἐὰν τις ἑκὼν μὴ βάλῃ μαρτυρῶν, προσκαλεῖσθαι τὸν δόμωνον. ὁ δὲ προσκληθεὶς ἀ-
παντάτω πρὸς τὸν δίκην. καὶ ἐὰν μὲν εἰδῇ καὶ βάλῃ μαρτυρῶν, μαρτυρείτω. ἐὰν δὲ
εἰδέναι μὲν φῇ, τῶν δὲ χρῆς θεὸς δίκαιος καὶ ἀπόλλωνα καὶ βίαιον ἀπομόσαις ἢ μὴν μὴ εἰδέναι, ἀ-
παλλαττέσθω τῆς δίκης, ὁ δὲ εἰς μαρτυρίαν κληθεὶς μὴ ἀπαντῶν δὲ τῷ καλέσαντι μόνῳ
τῆς ΕΛΑΒΗΣ ὑποδίκος ἔστω κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις τινὰ διαιρῶνται αἱρεσιῶται μάρτυ-
ρα, μαρτυρίσαις μὲν διακρινέσθω τοῦδε ταύτης τῆς δίκης γυναικὶ δὲ ἐξέστω κλῆθέ-
σα μαρτυρεῖν καὶ σωφρονεῖν, ἐὰν ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἔτη ᾖ γεγονυῖα, καὶ δίκην λα-
χάντω, ἐὰν ἄπαις ᾖ. ζώντος δὲ αὐτοῦ ἐξέστω μαρτυρῆσαι μόνον· δούλῳ δὲ καὶ δού-
λῃ καὶ παιδὶ, φόνου μόνον ἐξέστω μαρτυρεῖν καὶ σωφρονεῖν. ἐὰν ἐγκτήσει ἀξιόχρεως
ᾖ μισθοῦ μόνῳ καταστῇ μέχρι δίκης, ἐὰν ἐπισκηφθῇ τὸ δοῦλε μαρτυρῆσαι, ἐπισκήπτε-
σθαι δὲ τῶν αὐτοπρίκων ἐνὸς ἑκάστου ὅλῃ τῇ μαρτυρίᾳ καὶ μὴ μέρει. ἐὰν τὸ δοῦλε τινα φῇ
μαρτυρικέναι, πρὸν τὸν δίκην διακριθῆναι, τὰς δ' ἐπισκήψεις τὰς ἀρχὰς φυλάτ-
τειν καὶ τὰ σύμβολα μισθοῦσθαι ὑπ' ἀμφοῖν, καὶ παρέχειν εἰς τὸν τῶν δοῦλε μαρτυρείων δι-
κασπόλον. ἐὰν δέ τις ἀλῶ δίῃς δοῦλε μαρτυρῶν, τῶν τινι μηκέτι νόμος αἰκάζεσθαι μηδεὶς
μαρτυρεῖν. ἐὰν δὲ τρὶς, μηκέτ' ἐξέστω τούτῳ μαρτυρεῖν. ἐὰν δὲ βλάπτῃ μαρτυρῆσαι,
τρὶς ἁλοὺς, οὐ δίκην τῷ μὲν πρὸς τὸν ἀρχὴν ὁ βουλόμενος αὐτὸν· ἢν δ' ἀρχὴ δίκα-
σπερέφ παρασῶτο· ἐὰν δὲ ὄφλῃ, βανάτῳ ζημιούσθω. ὁπόσων δ' αἱ μαρτυρίαι ἁλῶσι δί-
κῃ, δοῦλε δὲ ξαύτων μαρτυρῶν, καὶ τὸν νίκῃσαντα πεποινκόσι, ἐὰν τῶν τοιού-
των ὑπὲρ ἥμισυ μαρτυρίων καταδικασθῶσί τινες, τὸν καὶ τὰ ταύτας ἁλοῦσαν δίκην
αὐξάνειν γίγνεσθαι· ἀμφισβήτησιν δ' εἶναι καὶ διαδικάσαι ἅττε κατὰ ταύτας ἅττε
μὴ, ἢ δίκη ἐκρίθη. ὁ δὲ τρόπος δ' αὖ κειθῇ, ταύτῃ γιγνέσθω ἡ τέλος τῶν ἔμπροσθεν δι-
κῶν. [ο]λλῶν δ' ὄντων καὶ καλῶν ὧ τῷ τῶν αὐθρώπων Σίφ, τῆς πλείστης αὐτῶν
δίον κῆρες ἐπιπτύκασιν αἳ κατα μαίνουσί τε καὶ καταρυπαίνουσιν αὐτάς· καὶ δὴ καὶ
δίκην ὁ αὐθρώπους, πῶς ἀ καλὸν, ὃ πάντα ἀμφέχει τὰ αὐθρωπίνα. καλῶ δὲ ὄνθος τοῦ
νου, πῶς οὐ καὶ ἡ ξωοδοκῶν ἀμῖν γίγνοιτ' ἂν καλόν. ταῦτα οὖν διαῦτα ὄντα, δια-
βολὴ τις καλὴ καλὸν ὄνομα προσκαμόν τέχνῳ, ἢ πρῶτον μὴ δὴ φύσιν εἶναί τινα δι-
κῶν μοχανήν. εἶναι δ' αὖτη τοῦ τε διαίσκεσθαι καὶ σωδικῶν ἄλλῳ τῳῶν δυναμόνη
ἂν τ' οὖν δίκαια, ἂν τε μὴ, τὰ τοῦδε τῷ δίκῳ ἐκάστῳ ἢ πεπραγμένα· λαρίσαι δ' αὐτὴ
εἶναι τῆς τέχνης καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκ τῆς τέχνης, ἂν δίκῃ δῶρά τις χρήματα.
ταύτην οὖν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν πόλει εἴτ' οὖν τέχνῃ, εἴτε ἄτεχνός δίς τις ἐμπειρίᾳ μὴ ξυ-
βῇ, μάλιστα μὲν δὴ χρεὼν δίς μὴ φαῦλα· δεύτερα δὲ ἢ νομοθέτην, πείθεσθαι μὴ ταῦ-
τα δίκῃ φθέγγεσθαι, πρὸς ἄλλην δὲ ἀπαλλάττεσθαι χώραν, πειθομένους μὲν, σιγὰ ἀ-
πειθοῦσι δὲ, φανῇ νόμον ὕδε. ἢν τις δοκῇ πειρᾶσθαι τὸν τῶν δικαίων δύναμιν αὐ
ταῖς τῶν δικαστῶν ψυχαῖς ἐνδὺ τοιαυτὶα ξυνειπεῖν, καὶ παρὰ καιρὸν πολυδικεῖν τῶν
ξυμβαινόντων ἢ καὶ ξωοδικεῖν, γραφέσθω μὲν ὁ βουλόμενος αὐτὸν κακοδικείας, ἢ καὶ ξωο-
δικείας καὶ ᾗς. κρινέσθω δὲ, αὐτῷ τῶν ἐναντίων δικαστηρίῳ. ὄφλοντος δὲ, τιμάτω ἡ δι-
καστήριον ἅττε φιλοχρηματίας δοκεῖ ἡ τοιοῦτον, ἅττε φιλονεικίας, καὶ ἐὰν μὲν φιλο-
νεικίας, τιμάτω αὐτῷ ἡ δικαστήριον ὅσου χρὴ χρόνου ἐν τοιοῦτον μηδενὶ λαχεῖν δίκῃ μηδὲ
ξωοδικῆσαι. ἐὰν δὲ φιλοχρηματίας ἐν μὲν ξένον ἀπόντα ἐκ τῆς χώρας, μή ποτε πολ-
λὴν ἐλθὼν ἢ βανάτῳ ζημιοῦσθαι· ἐν αὐτὸν δὲ, τεθνάναι φιλοχρημοσύνης ἕνεκα τῆς ἐκ
παντὸς τρόπου παρ' αὐτῷ πεμοίνης. καὶ ἐάν τις φιλονεικίας κειθῇ δίκῃ ἡ τοιοῦτον
ὄφλῃ, τεθνάτω.

Νόμων, ἢ νομοθετῶν ἀδικημάτων, τέλος.

Ἐν ὡς πρισβευτής τις ἢ κήρυξ καὶ ψευδόμενος ἢ πόλεως παραπρισβεύεται πρός τινα πόλιν, ἢ πεμπόμενος μὲν ὑπὸ τοῦ οὔσης πρισβείας ἐφ' ἃς πέμπεται ἀπαγγελῆ, ἢ πόλιν αὖ παρὰ τὴν πολεμίων ἢ καὶ φίλων, μή τι παρ' ἐκείνων ἐρρέθη ὀρθῶς ἀπρισβεύσας γίνεται φανερὸς ἢ κηρυκεύσας, γραφαὶ καὶ τούτων ἔστων εἰς δρμοῦ καὶ δίκης ἀπιλίας καὶ ἐνδεᾶς παρὰ νόμον ἀσεβούντων. τίμημα δὲ ὅ, τι χρὴ παθόντων ἢ ἀποτίνειν ἑκάστῳ· κλοπὴ μὲν χρημάτων, ἀνελεύθερον, ἀρπαγὴ δέ, ἀνάξιον· τῶν δὲ δίκην οὐδεὶς οὔτε δίκαιος οὔτε δίαιος χαίρων ἐπιτιθήσει· τοῦτον οὐδέτερον· μισθὸς οὖν ὑπὸ ποιητῶν, μὴ δ' ἄλλως ὑπό τινων μυθολόγων πλημμελῶν τοῦδε τὰ δίκαια τῶν ἀπειθέων. ἡ κλέπτων ἢ βιαζόμενος, οὐδέτερον μᾶλλον ἀγαθὸν ποιεῖν· ἀλλ' ἅπερ αὖ δὴ καὶ σφῶν. οὔτε γὰρ ἀληθὲς, οὔτ' ἐνὸς ἀλλ' ὅς τις σφᾶς διοῦτον παραρεύμενος, οὔτε θεός, οὔτε παῖς ὄν ποτε θεῶν· ταῦτα δὲ νομοθέτην μᾶλλον προσήκει γιγνώσκειν, ἢ πειθαῖς ξύμπασιν· ὁ μὲν οὖν πειθεὶς ἡμῶν τῷ λόγῳ, εὐτυχεῖ τε, καὶ εἰς χρέος ἅπαντα εὐτυχεῖ· ὁ δὲ ἀπιθήσας, ἐν μιᾷ ταῦτα διῳ δ' τινι μαχέσθω νόμῳ· ἐάν τις τὸ κλέπτειν δικαίου μέγα ἢ καὶ σμικρὸν, τῆς αὐτῆς δίκης δεῖ· σμικρόν τι γὰρ ὁ κλέπτων, ὅρωπι μὴ ταυτῷ, ὅσῳ ἄμει δὲ ἐλάττονι κέκλοφεν· ὅ, τε ἐν μᾶλλον κινῶν οὐκ ἀτιμώσεις, ὅλον ἀδικεῖ· δίκης οὖν οὐδέτερον οὐδέτερου ἐλάττονος οὔσης μείζους τοῦ κλέμματος ὁ νόμος ἀξιοῖ ζημιοῦν· ἀλλὰ τῷ δὲν μὲν, ἴσως αὖ ἀσιμεν ἔτ' εἶναι· τόνδ' ἀνίατον ξόου μὲν δὴ τῶν δημοσίων ἢ δοῦλον, αὖ τις κλέπτοντα οὐ δικαιοπραγῆ ἕλῃ, ὡς ἀσίμῳ ἐκ τῶν εἰκότων ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ τίνα ζημίαν ἀποτίνειν αὐτὸν, ἢ κρίσις γιγνέσθω. ἐν δὲ ἀγρῷ καὶ πεφραγμένον ὡς ἔστω πεφραγμένος, αὖ παιδία συλῶν ἢ διαζόμενος ἁλίσκηται, ἐάν τ' ἐπ' αὐτοφόρῳ, ἐάν τε μὴ, χείδων ὡς αἴτιον ὄντα, θανάτῳ ζημιοῦν. Σχετικῶς δὲ οὕτως πολλὰ μὲν ξυμβολὴ, πολλοὶ δὲ νόμοι γίγνονται κατὰ τόπον· μάγιστον δὲ ἐν μὴ δέ ποτε αὖ ἀρχὴν μηδένα εἶναι, μήτ' ἄρρενα μήτε θήλειαν· μηδ' τινος ἕνα ψυχὴν ἐλθεῖν, μήτε ἀσυνδιάζοντος, μήτ' ἐν παιδιᾷς, αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῷ τι κατὰ μόνας σφᾶς· ἀλλ' οὔτε πολέμῳ παντὶ καὶ οὐ ἐρίῳ πάσῃ, πρὸς ὃν αὖ ἀρχόντα ἀεὶ βλέποντα καὶ ξυνεπόμενον ζῆν καὶ τὰ βραχύταθ' ὑπ' ἐκείνου κυβερνώμενον. διὸν ἑστάναι δ' ὅταν ἐπιτάξῃ τις, καὶ παρθένεσθαι, καὶ γυμάζεσθαι, καὶ λοῦσθαι, καὶ σιτεῖσθαι, καὶ ἐγκίρεσθαι νύκτορ εἴς τε φυλακὰς καὶ παρακηίλσεις. καὶ ὁ αὐτοῖς ζῆς κινδύνοις μήτε τινα δώκειν, μήθ' ὑποχωρεῖν ἄλλῳ ἄθλῳ τῆς τῶν ἀρχόντων δηλώσεως. οὔτε λόγῳ, ἐν χρεὼς τι τῶν ἄλλων πράξειν διδάξει πλὴν ψυχὴν ἐλθεῖν, μήτε γιγνώσκειν μήτ' ἐπίστασθαι τοπαράπαν, ἀλλ' ἀθρόον ἀεὶ καὶ ἅμα καὶ καινὸν ἐν βίον ὅτι μάλιστα πᾶσι πάντων γίγνεσθαι. τοῦδε γὰρ οὔτ' ἔστιν οὔτέ ποτε μὴ γένηται κρεῖττον οὔτε ἄμεινον, οὔτε τεχνικώτερον εἰς σωτηρίαν πλὴν καὶ κατὰ πόλεμον καὶ νίκην. ἔστω καὶ ὁ ἐρίδος μελετητέον δὴ θύειν ἐκ παίδων, ἀρχειν τε ἄλλων, ἀρχεσθαί θ' ὑφ' ἑτέρων· πλὴ δ' ἀκαρχίας ἅπαντος τοῦ ζῴου ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων τε καὶ τῶν ὑπ' ἀνθρώπους θηρίων. καὶ δὴ καὶ χρείας πάσας, ἃς τὰς ἀριστίσας ταῖς κατὰ πόλεμον βλεπούσας, χρεύειν καὶ ὅλῳ βίῳ καλλίαν τε καὶ εὐχέρειαν ἐπιτηδεύειν τῶν αὐτῶν ἕνεκα. καρτερήσεις τε αὖ σιτῶν τε καὶ ποτῶν, καὶ χειμώνων καὶ τῶν καυστίων· καὶ κόπτης σκληρᾶς, καὶ τόγε μέγιστον πλὴ τῆς κεφαλῆς καὶ ποδῶν δύναμιν· μὴ διαφθείρειν τῇ τῶν ἀλοχρίων σκιπασμάτων πρὶν καλυφῇ, πλὴ τῶν οἰκείων ἀπολλαύτας. πίλων τε καὶ ὑποδημάτων χρῆσιν καὶ φύσιν. ταῦτα γὰρ ἀκρωτήρια ὄντα σωζόμενά τε ἔχει μέγιστον δύναμιν παντὸς τοῦ σώματος· καὶ ταναντίον ναντίως. καὶ ἐν μὲν, ὑπηρετικώτατον ἅπαντι τῷ σώματι· ἐν δὲ, ἀρχικώτατον· ἔχον τὰς κυρίας ἁπάσας αἰσθήσεις αὐτοῦ

φύσει. ἔπαινον μὲν δὴ ἔχειν ἐν νίκαις ἀκούειν χρὴ δοκῶν πολιμικοῦ τοῦδε βίου. νόμος δ' αὖ τούσδε χρατεύεσθαι. ἐν ἡπαλιγίστα, ἢ ἐν ὡ μόνῳ τινὶ τεταγμένον. ἐαὶ δέ τις ἐκλείπῃ ἢ νεὼ ἢ μὴ χρατιῶν, ἀφόστων, γραφὰς ἀχρατείας εἶναι πρὸς τοὺς πολιμικοὺς ἀρχοντας, ὅταν ἔλθωσιν ἐχ χρατοπέδου. διηγεῖν δὲ τοὺς χρατεύσαντας ἑκάστους χωρὶς ὁ πλίτας τε καὶ ἱππέας. καὶ τἄλλα ὡς πολεμίας ἥκιστα ὡσαύτως. καὶ εἰσάγειν ὁ πλίτας μὲν, εἰς τοὺς ὁ πλίτας. ἱππέας δὲ, εἰς τοὺς ἱππῖς. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ κατὰ ταυτὰ εἰς τοὺς αὐτῶν ξυνόμους. ἐαὶ δέ τις ὅπλα, ὑπάρχειν μὴ αὐτῷ μήποτε τῆς ὅλης ἀρίστειας ἀτωνιστὴ γενέσθαι. μηδὲ ἀχρατείας ἄλλον γράψασθαί ποτε. μηδὲ κατηγόρῳ τούτων πρῶτοι γενέσθαι. πρὸς τούτοις δ' ἔτι προστιμᾶν αὖ τῷ δικαστηρίῳ ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ διαψηφίσεων τῶν τῆς χρατείας δικῶν, πάλιν ἐκάστων τούτων ἀρχοντας, ποιῆσαι ξύλλογον. ἀρίστειον δὲ πρῶτοι κρίνεσθαι ἐν βουλόμενον οὓς τοῖς αὐτῶν ἔθεσι μὴ πρότερον πολέμου μηδὲν παρεχόμενον, μήτε τεκμήριον, μήτε μαρτύρων πιστώσεις λόγων. αὐτῆς δὲ πρῶτοι τῆς χρατείας τῆς τότε γενομένης αὐτοῖς. σίφανον δὲ τὸ νικητήριον ἐκάστοις εἶναι θαλλοῦ. ζῦλον δὲ εἰς τὰ τῶν πολιμικῶν ἤθη ὁράων ἄν τις βούληται γράψαντα, αἰκεῖσθαι μαρτύριον ἐς πλὴν τῶν ἀριστείων κρίσιν, πανὸς τοῦ βίου καὶ πλὴν τῶν λωτέρων καὶ ζήμιον. ἐαὶ δὲ χρατεύσῃ μέν τις, μὴ ἅπαντων δὲ τῶν αἰρχθέντων, εἴησαν δὲ προσπίπτῃ τῷ χρόνῳ, λειποταξίᾳ τούτων εἶναι γραφὰς οἷς τοῖς αὐτοῖς, ὅς τοῦδε τῆς ἀχρατείας. ὅπλα ὅτῳ τιμωρίαν ἐπίστωσιν, ἄπρα καὶ πρόσθεν ἐτέθησαν. χρὴ μὲν δὴ πᾶσιν ἐπιφέροντα λίκλω αὐσρὶ πάντ' αὖσρα φορεῖσθαι, ἢ μήτε ἐπινεμεῖν ἀνυσῆ τιμωρίαν, μήτ' ὄν ἐκόντα μήτ' ἄκοντα κατὰ δύναμιν. παρρήνος γὰρ αἰσθὺς λίκη λίγεταί τε καὶ ἔντος εἴρηται. ἀβῦθος δὲ αἰσθῦ καὶ λίκη, νεμοῖ ἢ κατὰ φύσιν. τῶν τε οἴων ἄλλων βύλασθαι δεῖ πρὸς τὰ πολεμικὰ ἐμπιλεῖν εἰς λίκλω, διαφορόντως δὲ καὶ τῆς τῶν κατὰ πόλεμον ὅπλων ἀποβολῆς, μὴ διαμαρτόντις ἀπὸ τῶν αἰσκείων ἀποβολῶν, ὡς αἰσχρὰς αὐτὰς ἐς ὄνειδος τιθεὶς, αἰσξίῳ αἰσξίας ἐπίγα λίκεσ'. ῥᾴδιον μὲν οἴων οὐδαμῶς διορίσαι τούτων θάτερον. ὅμως δὲ χρὴ ἢ νόμον ἁμωγέπως ὁρίζειν πειρᾶσθαι κατὰ μέρη. μάθῳ δὴ πρὸς χρόμιον ἀμὶ ἔπωμεν, ἐκομισθὰς αὐδὶ σκηνὴν αὖθι ὅπλων πάρροκλος, ἵππους ἐγκὶ οἷον δὴ μυρίοις σιωπίσι, τὰ δὲ πρότερα ἐκεῖνα ὅπλα ἀπλεῖ φησιν ὁ ξυντὴς παρὰ θεῶν πρῶτα οἱ τοῖς γάμοις ἐπισθῆναι δ' ἐτίσι, ταῦτα ᾗ ἔκπωρ εἶχεν, ἴζλω αὖ τῶν τότε ὅσοι κακοὶ, ἀνὴλίζειν ὅπλων ἀχροβολιῶ τῷ τῦ μενοιτίου. ἔτι δὲ ὁπόσοι κατὰ κρημνῶν ῥυφοῦτες ἀπώλισαν ὅπλα, ἢ κατὰ θάλαττ' ἢ χειμάνων οὐ πόρις ὑποδεξαμένης αὐτοὺς ἐξαίφνης πολλῆς ῥύσεως ὕδατος, ἢ μυρί' αὖ ἔχοι τις τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπαΐειν, βιαίαβολον κακὸν κελλεύων. τιμᾶν δὲ χρὴ κατὰ δύναμιν, ἢ μᾶζον καὶ ἢ δυσχρίσταζον κακὸν ἀχρὸ τῦ αὐτοῦ. χαίδην οἷον οὐ τοῖς ὀνείδεσιν ἔχει τινὰ ζημίαν ἢ τούτων τῶν ὀνομάτων ἐπιφορά. ῥίψασπις μὲν γὰρ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἂν ὀνομάζοιτ' αὖ δικαίως. ἀποβολὰς δὲ ὅπλων, οὐχ ὁμοίως γὰρ ὅ, τε ἀφαιρεθεὶς κατ' ἐκείνας βίαιος ἡγοῖτ' αὖ ῥίψασπις, ὅ, τε ἀφεὶς ἑκών. διαφορὰ δὲ ὅλον που καὶ ἢ πᾶν. ὧδ' οἷον δὴ λεγέσθω νόμῳ. ἐαὶ κατὰλαμβανόμενός τις ὑπὸ πολεμίων καὶ ἔχων ὅπλα, μὴ ἀναγκαζέσθω καὶ ἀμαύρωται, ἀφῇ δὲ ἑκών, ἢ ῥίψῃ ζωὸν αἰσχρὰν ἀρνύμενος μᾶζον ἢ κατ' αὐσρείαν καλὸν καὶ εὐδαίμονα θανεῖν, τοιαύτης μὲν ὅπλων ἀποβολῆς ἔστω λίκη ῥυφθέντων. τῆς δὲ ἀρημίας ἔμπροσθεν, ὁ διηγεῖσθαι ἀμελέτω σκοπεῖν. ἐν γὰρ κακὸν ἀεὶ δεῖ κολάζειν, ἵνα ἀμείνων ἢ οὐ ἐν δυστυχῇ, οὐδὲν γὰρ τελεῖον. ζημία δὲ τῷ πλὴν τοιαύτην ἀμυντηρίων ὅπλων εἰς τοὐναντίον ἀφορᾷ δύναμιν, τὶς ἄρα γένοιτ' αὖ πρόσφορος. οὐ δυνατὸν γὰρ αὐθρώπῳ ὁρᾶν τοιοῦτον, ὥς ποτε Διὸν φασὶ ὁρᾶσαι καυτὸν ἐν Διὸς ταλάντῳ, ἐκ γυναικὸς μεταβαλόντα εἰς αἰσρῶν φύσιν. ἰὼ γὰρ αἰσρὶ ῥιψάσπιδι ζόπου τινὰ πρέπουσα παισὶν μάλιστα, ὑκείνῃ τῇ γενέσει αὐτὰ γένεσις, εἰς γυναῖκα ὕζ. αἰσρὸς μεταβαλοῦσα ζημιοῖ τοὺς τῷ γενομένῳ. παῦ δ' ὅτι ζούτων ἐπύτατα φιλοψυ

χάσασθαι, ἵνα ἦν ἐπὶ λοιπὸν βίου, μὴ κινδυνεύοι ζῆν δι' ὀλίγου πολεῖσιν χρόνον ὢν καὶ ὁ νέος ἐκεῖνος χρήματος, ἴσως νόμος ὧδε ἐκέλευε τοῖς· αἰνῶ, ὃς αὖ ὅπλα δίκαιος ὢν ἀφρόνως ἀποβαλὼν ὅπλα πολεμικά, δύο τῷ μὴ δυοῖν τοῖν στρατηλάτοιν, μήτ' ἄλλος ποτὲ τῶν κατὰ πόλεμον ἀρίστων, ὡς αὐτοῖς στρατιώτῃ χρήσηται· μαλ' εἰς τάξιν κατὰ τάξιν μαλ' ἰόντι νοεῖν· εἰ δὲ μή, κατανεύειν αὐτῷ ἦν δίκαιον, αὖ μὲν ἕξ τῷ μείζονι τιμήματος ὁ τάξασθαι ἦν κακόν, χιλίασ· αὖ δὲ τῷ δευτέρᾳ, πέντε μνᾶς· οὗ δὲ τῷ τρίτου, τρεῖς μνᾶς· αὖ δὲ τῷ τετάρτῳ, μνᾶν· ὁ δὲ ὅπλων μὴ δίκαιος, πρὸς τῷ ἀφεῖσθαι τῶν αὐτοῖς κινδύνων κατὰ φύσιν μὴ αὐτῷ προσαποτίσαι μισθόν· χιλίασ· μὲν, αὖ τῷ μείζονι τιμήματος ἢ· πέντε δὲ τῷ δευτέρου. ζεῖς δὲ αὖ τῷ τρίτου, μνᾶν δὲ ὠσαύτως καθάπερ νῦν πρόσθεν, τοῦ τετάρτου μόριους. διθυῶσαι δὴ πρὸ, τῆς ἡμῖν λόγος αὖ εἴη περὶ τῶν· ἀρχόντων γενομένων, τῶν μὲν κατὰ τύχαν κλήρου καὶ ἐπ' αἶσαν ἦν, τῶν δ' εἰς τελείους ἔτη ἐξ ἑκ προκρίτων· τῶν δὴ τοιούτων δυσπρὸς τις ἐκεῖνος, αὖ τίς τι εἴπῃ σκολιὸν αὐτῶν, ἡμεφθεὶς ἐπὶ βαρεῖ μὲν πὼ ἀρχὴν πράξῃ, τῆς δ' αὐτοῦ δυνάμεως οὐ δίκαιος πρὸς πὼ τῆς ἀρχῆσ' ἀξίαν, ῥᾴδιον μὲν οὐδαμῶς εὑρεῖν τῶν ἀρίστων, ἀρχοντα ὑπὸ βάλλοντα πρὸς ἀρετήν· ὅμως δὲ πειρατέον, εὐθυνταί τινασ' αἱρησόμεθα· ἔχει γὰρ οὕτω οὕτω· πολλοὶ καιροὶ πολιτείασ' λύσεώς εἰσι· καθάπερ νῦς ἢ ζῷον τινὲς οὓς οὐ τόνους τε καὶ ὑποζώματα καὶ νεύρων ἐπιτόνους, μίαν οὖσαν φύσιν διαπαρμοίῳ πολλαχοῦ πολλοῖς ἐνόμασι προσαγορεύομεν· ἓς δὲ αὖτος οὐ σμικρότατος καιρὸς ἢ σώζεσθαί τε, καὶ διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν, αὖ μὲν γὰρ οἱ τοὺς ἀρίστους ἀξιοῦντες ἐλαττόνους ὧσιν ἐκείνων, καὶ τοῦτ' οὐ δίκη ἀμέμπτῳ τε καὶ ἀμέμπτως, ἡ πᾶσα οὕτω θάλλει τε καὶ εὐδαιμονεῖ χώρα καὶ πόλις. ἐὰν δ' ἄλλως τὰ τοῖσδε τοῖς εὐθύνασ' τῶν ἀρχόντων γίγνηται, τότε λυθείσης τῆς τὰ πάντα πολιτεύματα ξυνεχούσης εἰς οὐ δίκης, ταύτῃ πᾶσα ἀρχὴ διαστάσεσθαι χωρεῖ ἕτερα ἀπ' ἄλλης· καὶ οὐκ εἰς ταυτὸν, ἔτι νέα οὖσα πολλὰς ἐκ μιᾶς πὼ πόλιν ποιοῦσα, τάσιων ἐμπολίσασα, ταχὺ διώλεσαν. διὸ δὴ δεῖ πάντως τοὺς εὐθύνους θαυμαστοὺς πᾶσαν ἀριστὼ εἶναι. πεκταινώμεθα δή τινα χρόνον αὐτῶν τοιαδὶ γένεσιν· κατ' αἶσαν ἦν ἕκαστον, μεχὰ ζοπᾶς ἡλίου τὰς ἐκθέρους εἰς χειμῶνα, ξυνιόναι χρεὼν πᾶσαν πὼ πόλιν, εἰς ἡλίᾳ κοινὸν καὶ ἀπόλλωνος τέμενος τῷ θεῷ ἀχρόφασμένους ἄσμασ' αὐτῷ χρεὼς, ὃν αὖ ἕκαστος αὐτῶν ἡγῆται πάντα ἀρίστον εἶναι πολιῷ αὐτῷ, μὴ ἐλάττονα πεντήκοντα γεγονότα ἐτῶν. τῶν δὲ προκριθέντων οὓς αὖ πολεῖσι σύγκωσι, ζεύγους ἑκλέξαι μέχρι τῶν ἡμίσεων, ἐὰν αὖτοι γίγνωνται. πρῶτοι δὲ ἐὰν ὦσιν, ὅτι ἀφιλεῖν, ᾧ αὖ ἐλάχιστα γένωνται· καταλιπεῖν δὲ τῷ ἡμίσεις αὐτῶν, πολέθει τῶν ἡφῶν ἀχρικέναντας· ἐὰν δέ πῃ ἴσοι γίγνωνται καὶ τὸν ἥμισυ ἀριθμὸν πολέω ποιῶσιν, ἀφιλεῖν τὸ πλῖον ἀχρικέναντας νότῃ· τοὺς δ' ἄλλους ἐκκρίναντας, φθόνειν αὖθις, μέχρι πρῶ αὖ χρεὼς λιφθῶσιν αἴσιοι· ἐὰν δὲ ἢ πᾶσιν ἢ τοῖν δυοῖν ἴσοι γίγνωνται, τῇ ἀγαθῇ μοίρᾳ καὶ τύχῃ ἐπιχειρήσαντας, κλήρῳ διελόντας τὸν νικῶντα, καὶ διδύτορον καὶ ζίβυν, στεφανῶσαι θαλλῷ· καὶ τὰ ἀριστεῖα ἀποδόντας, πᾶσιν αἰκατεῖν, ὅτι μαγωνῶν ἢ κατὰ θεὸν πάλιν τυχοῦσα σωτηρίασ' πόλις, ἀποφήνασα αὐτῆς ἡλίῳ αὖσασ' τοὺς ἀρίστους ζεὺς ἀκρόθινον, ἀπόλλωνι κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον αἰκατίθησι κοινὸν καὶ ἡλίῳ, ὅσον πρῶ αὖ ἔπεται χρόνον τῇ κείσει δύτυσ· δὲ πρώτῳ μὲν ἐνιαυτῷ διώδεκα δυθύνας ἀποδεῖξαι· μέχρι πρῶ αὖ ἐνιαύσῳ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη ξυμβῇ γενόμενα· ἢ λοιπὸν δὲ χρεὼς ἀεὶ προσγιγνέσθων κατ' ἐνιαυτόν. οὗτοι δὲ τὰς ἀρχὰς πάσας κατὰ δώδεκα μοῖρ' διελόμενοι, πάσαις βασάνοις χρώμενοι ἑλαθυέραις ἐλεγχόντων. δικαιούντων δὲ, ὅσους αὖ δυθυώσει χρόνου, οὐ τῷ τῆς ἀπόλλωνός τε καὶ ἡλίου τιμῆνι οὐ ᾧ πρῶ ἐκείθησαν· ᾗ τὰ μὲν ἡλίᾳ ἔνιαυσος, τὰ δὲ, ᾗ κοινῇ μετ' ἀλλήλων κείναντες, σὺν ἀρξαντας τῇ πόλει ἀποφηναύτων, εἰς πὼ ἀγορὰν γράμματα. ἀναθέντες πρῶ ἐνιαύσης ἀρχῆς, ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀγορῆναι κατὰ πὼ τῶν δυθυώων γνώμῳ. ἥτις δ' αὖ τῶν ἀρχῶν μὴ ὁμολογῆ κι κείσθαι δικαίως, εἰς τοὺς ἑλικτοὺς δικάσας εἶσαγέτω τοὺς εὐθυώους·

ξύνους. καὶ ἐὰν μὲν ἀποφύγῃ τὴς τὰς ὕβρεως, αὐτῶν τῶν ὑβριόντων κατηγορείτω ἐὰν θέλῃ. ἐὰν δὲ ἁλῶ, ἐὰν μὲν ᾖ, τῳ θανάτου τιμάσθω ὑπὸ τῶν ὑβριόντων, ὥστε δεῖ ἀνάγκῃ ἀπολῶς θνησκέτω. τῶν δ' ἄλλων ἁμαρτάνων ὧν αὐ δικασθὲν ᾖ ὑπὸ τῶν τίσει, διπλασίαν τινέτω. τὰς δὲ ὕβρεως αὐτῶν τούτων, ἀκούειν χρὴ πάντες ἔσονται, καὶ τίνα χρόνον. ζῶσι μὲν οὖν ὑβρίσας τοῖς παρὰ πάσης τῆς πόλεως ἀρετὰν ἠξιωμένοις, προεδρίαι τ' αὐ ταῖς παννυχίσι πάσαις ἔστωσαν. ἅλις δὲ τῶν εἰς τοὺς ἄλλους κοινῶν θυσιῶν καὶ θεωρίῶν καὶ ὅσων αὖ ἑτέρων κοινωνῶσιν ἱερῶν, ἐκ τούτων τοὺς ἀρχοντας τῆς θεωρίας ἐκπέμπειν. καὶ τούτους μόνους δίκῃ στεφάνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει κεκοσμημένους εἶναι. καὶ ἱερέας μὲν πάντας, τῷ ἀπόλλωνός τε καὶ ἡλίου. ἀρχηγέτας δὲ, οὓς καὶ ὠνομάκαμεν, πλὴν πρώτων κειμένων τῶν νομιζομένων εἶναι τῷ ὠνομακέναι τῶν ἱερέων. καὶ τοῦνομα ἀναγράφειν τοῦτο καὶ ὠνομάκαμεν, ὅπως ἂν γίγνηται μέχρι αἰῶνος τοῦ χρόνου, ἕως ἂν ἡ πόλις οἰκῆται. πλουτήσασι δὲ, προέδρίας τε καὶ ἐκφορὰς καὶ θήκας διαφόρους εἶναι τῶν ἄλλων πολιτῶν. λευκὴν μὲν πλὴν στολὴν ἔχειν πᾶσαν, θρίνων τε καὶ ὀδυρμῶν χωρὶς γίγνεσθαι. κόρας δὲ χρὴ τὸν τεκόντα καὶ ἀρρένων ἕνεκα τόρνου, τοῦτο ἴσα μέλους τῇ κλίνῃ ἕνεκα τόρνου; οἷ ὕμνον τὸ ποιηθὲν ἔπαινον εἰς τὸν ἱερέα, οὐ μόρου ἕνεκα τόρνου ἄδειν. δύο δὲ μενίζοντας ᾠδὴν ἄλλα πάσης τῆς ἡμέρας. ἕως ἂν δὲ εἰς πλὴν λύκλω φθάσειν, αὐτὸν μὲν πλὴν κλίνην ἕνεκα τῶν τῶν θεῶν τῶν οἷς γυμνασίοις οὓς ἂν οἱ προσήκοντες τὸν τελευτήσαντος ἐπόψονται. πρώτους δὲ προέναι τοὺς ἱππέας πλὴν πολεμικλῶ σκιλλῶ ἐπιδεικνύντας ἑαυτούς. ἔπειτα τοῖς ἵπποισι μὲν ἱππέας, ἔπειτα δὲ ἅρμασι σταλίτας. καὶ τοὺς ἄλλους ὡσαύτως. παῖδας δὲ τοὺς αὐτὸν πλὴν κλίνην ἔμπροσθεν, τὸ παίτειον μέλος ἐφυμνοῦν. καὶ κόρας ἐπομένας ὀρχεῖσθαι, ὅσαι τ' αὖ γυναῖκες τῆς παιδοποιήσεως ἀπηλλαγμένοι τυγχάνουσι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἱππέας τε καὶ ἱππέας ὡς κεκαρδίου τῷ τάφῳ πᾶσαι. ἐὰν ἄρα καὶ τῶν ἄλλων ἔρχωνται τάφων. ἐὰν καὶ τὸ τῆς πυθίας οὕτω τε καὶ ταύτῃ σύμφωνον. δίκλω δὲ ὑπὸ γῆς αὐτοῖς εἰργασμένον εἶναι, ἀφίδας προμήκη, λίθων προτίμων καὶ ἀγάλμασιν ὡς δικαιμενέχουσιν κλίναις παρ' ἀλλήλας λιθίναις καιμέναις. οὐ γὰρ μακρὸν γίγνόνται θεότης κύκλῳ χώσαντες, πέριξ λεόσφρων ἄλσος τοῦδι φυτεύσουσι, πλὴν κώλου ὁδός. ὅπως αὖ εὔξυλον ὁ τάφος ἔχῃ ταύτην πλὴν εἰς ἣν ἅπαντα χρόνον αἰκπιδεῖν χώμα ζοῦς τοῖς πιθμένοις. καὶ οἰκίαν μὲν δὴ γέρα κιαῦτα τοῖς τὰς ὕβρεως διαφυγοῦσιν. αὖ δ' ἅλις τούτων πιστεύων τῷ κακρέσθαι πλὴν αὐθρωπίνῳ φύσει ἐπιλείξει κακὸς γενόμενος ὕστερον τῆς κρίσεως. γραφέσθαι μὲν ἐν βουλόμενον αὐτὸν, ἐνόμος προστάττω. ὁ δ' ἀτὼν, εἰ δικαστηρίῳ γιγνέσθω, πρῶτον μὲν, νομοφύλακες ἔστωσαν τοῦδε τοῦ δικαστηρίου. ἔπειτα αὐτῶν τούτων, οἱ ζῶντες. πρὸς δὲ τούτοις, ἐν τῶν ἐκλεκτῶν δικαστηρίων. γραφέσθω δὲ ὁ γραφόμενος ὧν αὖ γράψηται λίζουσιν πλὴν γραφὴν, ἀξίαν εἶναι ἐν, καὶ ἐν, τῶν ἀρετείων καὶ τῆς ἀρχῆς. καὶ ἐὰν μὲν ὁ φλίασιος ἅλῶ, στερέσθω τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τάφου καὶ τῶν ἄλλων τῶν δοθεισῶν αὐτῷ ζημιῶν. ἐὰν δὲ ὁδλάκων μὴ μεταλάβῃ δ' πέμπτον μόρος τῶν ψήφων, πινέτω, ὁ μὲν τοῦ μαγίστου τιμήματος, δώδεκα μνᾶς. ὁκτὼ δὲ ὁ τοῦ λευτόρου. ἕβδομον δὲ, ἓξ. τεταρτοῦ δὲ, δύο. ἕκτα μαθοὺς δὲ τοῦδε πλὴν λεγομένην κεῖσιν τῶν δικῶν, ἄξιον ἄγαθαι, διότι καὶ τοὺς τότε ἀνθρώπους, ἡγοῦμένους αὐτοὺς εἶναι θεοὺς εἰκότως, ἅτε καὶ τὸν τότε χρόνον τῶν πολλῶν ἐκθείων ὄντων. ὧν εἷς ἦν αὐτὸς, ὡς γε λόγος. ἔοικε δὲ δικαστὴς μὴ ἀνθρώπων ἄλλοι διανοούμενος δεῖν ἐπιβρέπειν. θεοῖς δὲ, ὅσοι ἀποτάλαι καὶ ταχεῖαι λίκαι ἐκείνου τ' αὐτῷ. δίδυς γὰρ περὶ ἐκάστων τῶν ἀμφισβητουμένων ὄρκον τοῖς ἀμφισβητοῦσιν, ἀπηλάτηλε ταχὺ καὶ ἀσφαλῶς. ναὶ δὴ ὅτι μόρος τὶ φαμὲν ἀνθρώπων οἳ τὸ παράπαν οὐχ ἡγοῦνται θεοὺς, οἱ δὲ οὐ φροντίζειν ἡμῶν αὐτοὺς διανοοῦνται, τῶν δὲ πολέστων, ἔστι ἃ κακίστων ἰδόξα, ὡς σμικρὰ δηχόμενοι θύμικα καὶ δωτείνα πολλὰς, πολλὰ σωκποσφοῦσι χρήματα. καὶ μεγάλων σφᾶς ἐκλύονται καιτὰ πολλὰ ζημιῶν, οὐκέτι δὲ τοῖς ναῦ ἀνθρώποις

ἐρασθῆναι μάθημος αὖ ἂν πρέποντα τέχνη ἐν δίκαις· μεταβολικὴν οὖν τῶν τοιούτων οὐδὲν δοξῶν οὐ δεῖ τοῖς ἀνθρώποις, μεταβάλλειν δεῖ καὶ τοὺς νόμους· οὐ γὰρ λήσει δικῶν, δεῖ τοὺς μὲν νοῦν ἔχοντας νόμους, ἀεὶ αἴρειν δεῖ τοὺς ὅρκους τ' αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀντιδίκοις ὑπὲρ ἑκατέρων. καὶ ἐὰν λαγχάνοντά τῳ τινὰ δίκην, τὰ μὲν ἐγκλήματα γράφειν. ὅρκον δὲ μὴ ἐπομνύναι· καὶ ἐὰν φεύγοντα, κατὰ ταῦτα πάλιν ἀρνεῖσθαι γράψαντα, παραδοῦναι τοῖς ἄρχουσιν αὐτόματον. λεκτὸν γάρ που δικῶν γε τὸ πόλει πολλῶν γενομένων, δεῖ ἐλάσαι σμικροῦ δεῖν τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν ἐπορκοῦντας· οἱ ξυναπτόμενοι τε ἀλλήλοις ἥκιστα συγγιγνόμενοι· καὶ οἱ ἄλλως σωφρονοῦντες τε καὶ ἰδιωτικῶς συγγινόμενοι ἥκιστα. νόμος δὴ κεῖσθω, δικάζειν μὲν ὀμνύναι δικάζειν μέλλοντα· καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῷ κοινῷ κρατοῦντα λιτὸν ὅρκον, ἢ ὅλῃ φορᾷ ψῆφον ἀφ' ἑκάστων φέρουσι, σφᾶς ἀεὶ δεῖ τὸ δικαιότατον· καὶ περὶ αὖ χρῶν καὶ πάσης μουσικῆς, καὶ γυμνικῶν τε καὶ ἱππικῶν ἄθλων ἐπιστάτας καὶ διαιτᾶσθαι· καὶ ἀπάντων ὁπόσα μὴ φορὰν κρίσεως κρατεῖ τὸ δικάζειν αὐθημερόν· δόξαν τῷ ἐπορκοῦντι· τῶν δὲ ὁπόσα ἀρχαιοπρεπῆ καὶ ὁμολογουμένῳ, κρίσεως μέγα φαυλότερον εἶναι δοκεῖ, ταῦτα δὲ, ὅσα δικῶν ὅρκων χωρὶς κεῖται, ξύμπαντας τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἀλλήλων. καὶ ὃ παράπαν οὐ δίκῃ τοὺς προέδρους μὴ ἐπιτρέπειν μήτε ὀμνύντα λέγειν πιθανότητος χάριν, μήτε ἐπαρώμενον ἑαυτῷ καὶ γένει, μήτε ἱκετεύοντα χρώμενον ἀχθεσθαι, μήτε οἰκτοις γυναικείοις· ἀλλὰ δίκαιον κατ' ὀλίγον μανθάνοντα καὶ μανθάνοντα ἀεὶ διατελεῖν· εἰ δὲ μή, ἡσυχάζειν ἔξω τοῦ λόγου λίγοντος, τοὺς ἄρχοντας πάλιν ἐπανάγειν εἰς τὸν τοῦδε τοῦ πράγματος ἀεὶ λόγον. ξένους δ' εἶναι πρὸς ξένους καθάπερ τὰ νῦν, δίκας δέ τε ὅρκους παρ' ἀλλήλων αὖ δίδοναι καὶ δίδυαι κυρίους. οὐ γὰρ καταγράσουσιν, οὐδ' ἀποστύνοντες τῇ φύσει ὡς τὸ πολὺ, τοιούτους ἄλλους κυρίους τῆς χώρας παρίξουσιν ξυμφόρους. δικῶντι περὶ λήξεως, ἣν αὐτὸν χρόνον εἶναι πρὸς ἀλλήλους πᾶσι πᾶσι κεῖσθαι, ὅσας τις ἐλεύθερος ἀπειθῆ τῇ πόλει, μήτ' οἰκιῶν ἄξια, μήτ' αὖ δεσμῶν μηδὲ θανάτου· τοῦδε δὲ χρείας ἕνεκα φοιτήσεων, ἢ πομπήσεων, ἢ τοιούτων τινῶν ἄλλων κοινῶν κομιδῶν. ἢ λειτουργιῶν ὁπόσα τοῦδε ξυσίας ἀφιλικῆς ἢ πολεμικῆς εἰς φορᾶς ἕνεκα, πάντων τῶν τοιούτων, ἀκτὴν εἶναι πᾶσι πρώτην ἀνάγκην τῆς ζημίας· τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις, ἀκτχυρασίαν τούτοις εἶς αὖ πόλις ἅμα καὶ νόμος εἰς πράττειν προστάττῃ· τῶν δὲ ἀπειθούντων ταῖς ἀκτχυρασίαις, πράσθω τῶν ἀκτχύρων εἶναι· ἐὰν δὲ νόμεσμα γίγνεσθαι τῇ πόλει· ἐὰν δὲ ζημίας δίων τοῦ πλείονος, τοῖς ἀρχαῖς ἐπάσαις τοῖς ἀπειθοῦσι τοῖς πρεπούσας ζημίας ἐπιβαλλούσαις, ἃς σάγμην εἰς τὸ δικαστήριον, ἕως αὖ ἐθέλωσι σφᾶς δ' προσαχθῆ· πόλῃ δὲ ἥτις αὖ μήτε χρηματίζηται, πάλιν τὸν ἐκτῆς χρηματισμόν, μήτ' ἐμπορεύηται τοῦδε ἀποδήμου ἑαυτῶν ἔξω τῆς χώρας· καὶ ξένων ὑποδοχῆς ἄλλοθεν, ἀνάγκη βουλεύεσθαι τὴ χρὴ σφᾶς συμβουλεύειν οὖν τὸν νομοθέτην δεῖ τούτων πέρι, πρῶτον πείθοντα εἰς λιμένα πέμψαι δὴ πόλιν ἐπιμελεῖσθαι ἥτις κράτιστα παντοδαπὰ καὶ νοσήματα ἀλλήλοις ἐμποιοῦντων ξένων ξένοις. ὃ δὴ τοῖς μὴ δὲ πολιτευομένοις ὀλίγα νόμων ὀρθῶν, ἐλάχιστα αὖ φθορὰ μηχανᾶται πασῶν· ταῖς δὲ πλείσταις πόλεσιν ἅπτοδαμῶς δὲ νομευομένοις, οὐδὲν διαφθορὰ φύεσθαι δι' ὀλιγανθρωπίαν τε αὖ τοῖς ξένους μὴ αὐτοὺς εἰς τὰς ἄλλας ἐπικομαίζοντας πόλεις, ὅταν ἐπιθυμῶσι τῆς ἀποδημίας ὅπη οἷόν τε καὶ ὁπότε, εἴτε νέος εἶτε καὶ πρεσβύτερος ὤν. δὲ δὴ αὖ μήτε ἄλλους δίχεσθαι μήτε αὐτοὺς ἄλλοσε ἅπτοδαμῶν, ἅμα μὲν οὐκ ἐγχωρεῖ τόγε παράπαν· ἔτι δὲ ἄγριον καὶ ἀπηνὲς φαίνοιτ' ἂν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, ὀνόματά τε χαλεπὰ τοῖσι λεγομένοις ξυνηλασίαις χρωμένους, καὶ τρόποις αὐθάδεσι καὶ χαλεποῖς ὡς δοκεῖν αὖ· χρὴ δὲ οὔποτε τοῦδε σμικροῦ ποιεῖσθαι δὲ δοκεῖν ἀγαθοὺς εἶναι τοῖς ἄλλοις ἢ μὴ δοκεῖ· οὐ γὰρ ὅσον οὐσίας ἀρετῆς ἀπόφαλμόν τυγχάνουσιν οἱ πολλοὶ, τοσοῦτον καὶ τὸ κρίνειν τοὺς ἄλλους οἱ πυκνοὶ καὶ ἄκροοι. θεῖον δέ τι καὶ δῦσχρηστον καὶ τοῖσι πολλοῖς· ὥστε πάμπολλοι καὶ τῶν σοφόρων κρατῶν, δι' τοῖς λόγοις καὶ ταῖς δόξαις διαρρυέντες τοὺς ἀμείνους τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς χείρους. διὸ πολὺν ταῖς πόλεσι δὲ παρακέλευσμά ἐστι· προτιμᾶ

μαῖ τὴν δόξαν πρὸ τῶν πολλῶν. ἔστι μὲν γὰρ ὀρθότατον καὶ μέγιστον, ὄντα ἀγαθὸν ἀληθῶς, οὕτω τὸν δόξαν ζῆν ἀγαθόν. χωρὶς δὲ μαθήματος τὸν γε τέλειον οὐσοῦν εἰσόμενον. καὶ δὴ καὶ τῇ κατὰ κρίσιν οἰκουμένῃ πόλει, πρέπον αὖ εἶναι δόξαν πρὸς ἣν ἄλλων αἰθρώπων ὅτι κάλλιστα τὰ κρίσιν παρασκευάζεσθαι πρὸς αἰτίαν. πᾶσι δ' ἐλπὶς αὐτὴν ἐκ τῶν εἰκότων αὖ πᾶν κατὰ λόγον γίγνεσθαι μετ' ὀλίγον ἅλιον ἔμφασθαι καὶ τοὺς ἄλλους θεούς, οἱ ταῖς δυνάμεις τέλεσι καὶ χώραις ὧδ' οὕτω χρὴ ποιεῖν πᾶσι ἀποδημίαν εἰς ἄλλας χώρας καὶ τόπους, καὶ πᾶσι ὑποδοχὰς ξένων. Γερόντων μὲν νεωτάτῳ ἐτῶν τετταράκοντα, μὴ ἧττον ἀποδημεῖν μοίραν μὴ μοίρας. ἕλκε τε ἡλίαν μαθοῦσι, δημόσιαν δ' ἔστω κήρυξιν ἢ πρεσβείαις ἢ καί τισι θεωρίαις· τοὺς ἡνιοχεῖν τέλεμον καὶ στρατεύειν ἀποδημίαν, οὐκ οὖν ἐκ δημίας πολιτικαῖς ἄξιον ἀγορεύειν ὡς ζώντων οὔσας· πυθέσθαι τῷ ἀπόλλωνι καὶ εἰς ὀλυμπίαν δεῖ καὶ εἰς νεμέαν καὶ εἰς ἰσθμὸν χρὴ πέμπειν. κοινωνοῦντας θυσιῶν τε καὶ ἀγώνων ζώντοις ζῶσι· πέμπειν δὲ εἰς λαὸν μὲν ὅτι πλείστους ἅμα καὶ νεωτάτους τε καὶ ἀρίστους. οἵτινες δώδεκα μὲν πόλιν, οὐ ῥᾳδίως τε καὶ ἡρωϊκῶς σωθεῖσαν ποιήσουσι δοκεῖν, τοῖς πρὶν ἐν πόλεμον αὐτίχρημα φόβον, ἀποδιδόντες δόξης παρασκευήν. ἐλθόντες δὲ ἑπτὰ διδάξουσι τοὺς νέους, ὅτι λάτρα τὰ τῶν ἄλλων ἴδιά νόμιμα τὰ πρὸς τὰς πολιτείας. Θεωροὺς δὲ ἄλλους ἐκπέμπειν χρεὼν τοιούσδε τινάς· ζώντας νομοφύλακας παρεμβόλους. αὐτοὺς ἐπιθυμοῦσι τῶν πολιτῶν τὰ τῶν ἄλλων αἰθρώπων πρόσφατα θεωρῆσαι κατά τινα πλείω χρόνον, ἀπειρηκότα μοίρας ζώντας νόμους. οὔτε γὰρ ἄπειρος οὖσα πόλις αἰθρώπων ἡρωϊκῶν καὶ ἀγαθῶν λιμένα αὖ ποτε αὐτομάτως οὖσα, ἥμερος ἡρωϊκῶς εἶναι καὶ τέλειος οὐδ' αὖ ζῶντας νόμους σαφυλάττειν αὖθις ζῶν γνώμῃ λαβεῖν αὐτούς, ἀλλὰ μὴ μόνον ἥδιον· εἰσὶ γοῦν οἱ τοῖς πολλοῖς αἰθρώποις ἀεὶ θεοί τινες οὐ πολλοί. παντὸς δ' ἄξιοι συγγίγνεσθαι. φυόμενοι οὖν μᾶλλον ἐν ὀλιγομυθίᾳ πόλιν ἢ καὶ μῦθον ἡρωϊκὸν ἔχοις ἀεὶ χρὴ ἐν οἷς ὀλιγομυθίας πόλιν οἰκεῖσθαι ὀρθότατα κατὰ θάλατταν καὶ γῆν. ζητεῖν δ' ὃς αὖ ἀδιάφθορος χρόνος ἦ· τὰ μὲν ἐκλελοιπότα τῶν νομίμων, ὅσα καλῶς αὐτοῖς κεῖται, τάδ' ἐπανορθοῦσθαι, ἅτε παρακείμενα. ἄθλου γὰρ παύσης τῆς θεραπείας μὴ ζητήσεως οὐ μένει ποτὲ τέλεως πόλις. οὐδ' αὖ ἡρωϊκῶς αὐτὴν θεωρῶσι. πῶς οὖν γίγνεται ἀμφοτέρα ταῦτα· πρῶτον μὲν ὁ θεωρὸς ὁ διοῦθος ἡμῖν γεγονὼς, ἔστω πλειόνων ἐτῶν, ἢ πιστήσαντα· ἔπειτα δὲ τῶν δώδεκα τάττε ἄλλα καὶ ἐς τὴν πόλεμον ἔστω γεγενημένος αἰ μάλιστα ἐν τῶν νομοφυλάκων λάγμα, ὃς τὰς ἄλλας μεθίσησιν πόλεις· πλείονι δὲ ἐλθόντα γεγονὼς ἐτῶν, μανάτι θεωρείτω. θεωρήσας δὲ ὁπόσ' αὖ ἔτη βουληθῇ τῶν δώδεκα καὶ ἀφικόμενος οἴκαδε, ἐς τὸν σύλλογον ἵππου ἐν τῶν πρὸ νόμους ἐποπτεύοντων. ἕλος δ' ἔστω νέων καὶ προσφύτατα μεμιγμένος· ἡμέρας μὲν ἡμέρασ' συλλεγόμενος ἐξ ἀνάγκης ἀπ' ὄρθρου μέχρι πρὸ αὖ ἅλιος αἰσχύνης· πρῶτον μὲν τῶν ἱδρίων τῶν τὰ αἰρεσίας ἀληθόπων· ἔπειτα τῶν νομοφυλάκων τοὺς ἀεὶ προσβαίνοντας δίκας. ἕλε δὲ ὁ πρὸ τῆς παιδείας παίσης ἐπιμελητὴς ὅ, τι κύος· οἵ, τι ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπομαθήσονται· ἔπειτα δὲ τούτων, μὴ μόνος, ἀλλ' ἵππου μετὰ νέου ἀεὶ τελέσοντα ἐτῶν μέχρι τετταράκοντα ἐν αἱρέσκοντα αὐτῷ προσλαμβάνων. πρὸ δὲ συνουσίας εἶναι τούτοις καὶ τοὺς λόγους πρὸ νόμων ἀεὶ τῆς πεοικείας ἥλιος πέρι· καὶ ἐὰν ἄλλοθι πυθαίνωνται ἕλε πρὸ τῶν τοιούτων διαφόρων· καὶ δὴ καὶ πρὸ μαθημάτων, ὁπόσ' αὖ εὐ τούτῳ τῷ σκέψει δοκῇ συμφέρειν. ἃ μαθοῦσι μὲν διηγέσθαν γίγνεσθαι. μὴ μαθοῦσι δέ, σκοπεῖσθαι τὰ πρὸ νόμους αὐτοῖς φαίνεσθαι καὶ ἀσαφῆ. ἃ δ' αὖ τούτων ἐγκρίνωσιν οἱ γυμνασταί τε, τοὺς νεωτάτους παίσῃ ἀπουδῇ μαθήσειν. ἐὰν δέ τις ἀέκιος δοκῇ τῶν παιδικῶν κληρώσεων εἶναι, τῷ παρακαλεῖν ἐλθεῖν ἐν σύλλογον ὅλον. τοὺς δ' ἀδοκιμοῦντας τούτων τῶν νέων φυλάττειν πρὸ ἄλλῳ πόλιν ἀποβλέποντας εἰς αὐτούς. ἀτιμάζειν δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀποδαίνωσι χείρους τῶν πολλῶν· εἰς δὲ ζῆλον ἐν σύλλογον ὁ θεωρήσας τὰ αὐτοῖς ἄλλοις αἰθρωπίνοις νόμιμα ἀφικόμενος, αὖθις πορεύεσθαι. καὶ εἴ τινα φίλιον τινῶν πρὸ θεῶν νόμων ἢ παιδιὰ, ἢ τροφῆς δύρι τινὸς ἔχει-

τας φράζειν. ἅπτεσθαι δὲ αὐτὸς κοινωνὸς ἅπασι, καὶ κοινοῦσθαι τῷ συλλόγῳ ἅπαντι· καὶ εἴ τι μᾶλλον χείρων μηδὲ πω βελτίων ἕκαστος δόξειε, χάριν ἕξω τῆς σφόδρα προθυμίας αὐτῷ. εἰ δὲ πολὺ βελτίων, πολὺ τὸν ἐπαινεσόμεθα μᾶλλον ζῶν. πλουτήσαντα δὲ τὸν μὴ τὸν προσκούσας ἢ τῶν συλλεγομένων τιμᾶσθαι δώσομεν. εἰ δὲ διαφθαρμένος ἀρχικὸς εἶναι δόξειε, μηδενὶ ξυγγνωσθήσεται μήτε νέῳ μήτε πρεσβυτέρῳ, προσποιούμενος εἶναι σοφός· καὶ εἰ μὲν πείσεται τοῖς αὐτοῖς, ἰδιώτης ζήσεται. εἰ δὲ μὴ, πεφεύξεται. εἰ δ' ἐπιχειρήσει ἄλλο πολυπραγμονῶν, τὸ τοῦ πόλεως καὶ τοὺς νόμους. εἰ δὲ ἄξιον ὄντα εἰς διαπέλαγον εἰσάγειν, ἀρχόντων μηδεὶς εἰσαίξει, ὅνειδος ἀποφεύξεται τοῖς ἀρχουσιν εἰς τὸν τῶν ἀριστίνων διαδικασίαν· ὁ μὲν οὖν ἐκδικαίων, οὕτω καὶ τοιοῦτος ὤν, ἐκδικάσεται. ἦν δ' εἰσπεσόμενος μεθ' ἑτέρων χρὴ φιλοφρονεῖσθαι· πλὴν ἀριστείοις δ' εἶναι ξένοις, ὡς δεῖ πρὸς λόγον ἕκαστα ποιεῖσθαι· ὁ μὲν δὴ πρῶτος καὶ σφόδρα τέλους ἀεὶ θερινὸς ὡς τὰ πολλὰ διατελῶν ταῖς φοιτήσεσι, καθάπερ οἱ τῶν ὀρνίθων διαπορευόμενοι καὶ οὗτοι οἱ πολλοὶ κατὰ θάλατταν ἀπὸ χώρας εἰς πιτόμενοι, χρηματισμοῦ χάριν ἐμπορευόμενοι ἕως ἂν τὰ πολλὰ διατελῶν ταῖς φοιτήσεσι, καθάπερ οἱ τῶν ὀρνίθων διαπορευόμενοι καὶ οὗτοι οἱ πολλοὶ κατὰ θάλατταν ἀπὸ χώρας εἰς πιτόμενοι, χρηματισμοῦ χάριν ἐμπορευόμενοι ἕως ὥρα πλεῖν ἦται πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις· ὧν ἀγοραῖς καὶ λιμέσι καὶ δημοσίοις οἰκοδομήμασιν ἔξω τῆς πόλεως πρὸς τῇ πόλει ὑποδέχεσθαι χρὴ, τοὺς ἐνδὸν φύτοις ἀρχοντας τεταγμένους φυλάττοντας μὴ νεωτερίζῃ τίς τι τῶν ξένων, καὶ δίκας αὐτοῖς ὀρθῶς διαιρέντας ἀναγκαῖα μὲν, ὡς ὀλίγιστα δ' ἐπιχωρίους, ὁ δὲ λιμήν τοῦτος, ὅμμασιν ἔντος θεωρός· ὅσα τε μουσῶν ὠσὶν ἔχεται θεωρήματα. τῷ δὴ τοιούτῳ παντὶ χρὴ καταλύσεις πρὸς ἱδρῶτα εἶναι φιλοξενίας ἀνδρῶν παρεσκευασμένας. χρὴ δὲ καὶ τῶν τοιούτων, ἱδρύσασθαι τε καὶ νεκρούς ἐπιμελεῖσθαι καὶ τιμᾶν. ὅτῳ καὶ ἂν μέτριον ἐπιμένοντες χρόνον, ἰδόντες τε καὶ ἀκούσαντες ὧν χάριν ἀφίκοντο, ἀβλαβῆς τῇ ὁρᾶσθαί τε καὶ παθεῖν ἀπαλλάττωνται. διαιτᾶν δ' αὐτοῖς ἔστω τοὺς ἱδρύσασθαι. ἐὰν δὲ δικῆται αὐτῶν τινα ἢ τὸν ἄλλον ἀδικεῖν τούτων ὅσα ἐνὸς ὁρᾶσθαι πεπόνηται. ἐὰν δέ τι μεῖζον ἐγκλήμα αὐτοῖς γίγνηται, πρὸς τοῖς ἀγοραιόμοις εἶναι δεῖ δίκας τοῖς τοιούτοις. τεῖχος δὲ ξένον ὑποδέχεσθαι χρὴ δημόσιον ἐν καιρῷ τινὶ δημόσιον ἐξ ἄλλης χώρας ἀφιγμένον. ὃν στρατηγοῖς τε καὶ ἱππάρχοις καὶ ταξιάρχοις ὑποδεκτέον ἐξ μόνοις. τὸν τ' ἐπιμέλειαν τῶν ξένων, μετὰ τῶν πρυτάνεων φυλακτέον ἐκείνῳ, παρ' ὅτῳ τὰς αὖ αὐτῶν τὴν καταλύσεις ξενοδοκεῖς ποιήσεται μένων. τέταρτος δὲ αὖ ποτέ τις ἀφίκηται, ἀσπάσιος μὲν, αὖ δ' ὃν ποτέ τις ἔλθῃ τῶν παρ' ἡμῖν θεωρῶν αὐτίτροφος ἐξ ἄλλης χώρας, πρῶτον μὲν ἕλαττον ἐτῶν μηδὲν πεντήκοντα γενῶν ἔτω. πρὸς τούτῳ δὲ ἀξιῶν, τε καλὸν ἰδεῖν τῶν εἰ ταῖς ἄλλαις πόλεσι διαφέρον εἰ καλλονάς, ἢ καὶ ἄλλᾳ τι κατὰ ταῦτα ἄλλῃ πόλῃ, ἵνα μὲν νῦν πῶς ἀπέλθῃς ὁ ξένος ἀδὴ τοὺς τῶν πλουσίων καὶ σοφῶν ζήσας, τοιοῦτος ἕτερος αὐτὸς ὤν. ἀδὴ γὰρ νῦν τῇ τῆς παιδείας ἐπιμελουμένοις παῖσις δίκαιον ἵνα. πιστεύων ἱκανῶς εἶναι ξένος τῷ τοιούτῳ ξενῶνι, νῦν τῶν νικηφόρων τινὸς ἐπ' ἀριστῇ, ξενῶν τούτων τυσί. τὸ μὴ διδάξασθαι, τὸ δὲ μαθὼν, ἀπαλλαττέσθω φίλος παρὰ φίλων δίκαιος καὶ τιμῶς πρεπούσους τιμηθείς· τοῦτοις δὴ τοῖς νόμοις ὑποδέχεσθαί τε χρὴ πάντας ξένους τε καὶ ξένας ἐξ ἄλλης χώρας καὶ τοὺς αὐτῶν ἐκπέμπειν τιμῶντας ξένιον δίκα· μὴ θρέμμασι καὶ θύμασι τοὺς ξενιπαίσας ποιουμένους, καθάπερ ποιοῦσι νῦν θρέμματα τάλλα. μὴ ἢ κηρύγμασιν ἀγρίοις. Ἐγγύλω ὧν αὖ ἐγγυᾶσθαί τις, διαρρήδην ἐγγυάσθω, τὸν πρᾶξιν πᾶσαν διομολογούμενος αὐ συγγραφῇ· καὶ ἐναντίον μαρτύρων μὴ ἔλαττον ἢ τεττάρων. ὅσα αὐτὸς χιλίων, τὰ δ' ὑπὲρ χιλίας μὴ ἔλαττον ἢ πέντε. ἐγγυητὴς μὲν δὴ καὶ ὁ προπωλῶν ὁ ἀνοῦν, ἢ μὴ αὐλίκως πωλοῦντος, ἢ καὶ μᾶλλον ἀξιόχρεως· ὑπόδικος δ' ἔστω καὶ ὁ προπωλῶν καθάπερ ὁ ἀποδόμενος. φορᾶν δὲ αὖ ἐλάᾳ τίς τε παρ' ὁ πρώτων γυμνὸς ἢ χιτωνίσκον ἔχων ἄζωστος προσόμοσας τοὺς νομίμους θεοὺς, ἢ μὴν ἐλπίζων δρόσειν, οὕτω φορᾶν. ὁ δὲ, παρεχέτω πλὴν οἰκίαν τάττεσθαι σημασιῶν καὶ τὰ ἀσήμαντα φορᾶν. ἐὰν δέ τις βλάπτῃ ξυλομόχῳ, φορᾶν μὲ δίδω, διαιτᾶσθαι μὲν ἢν ἀπειρόμενον, τιμησάμενον ἢν ἐρυκώμενον. αὖ δέ τις ὄφλῃ, πλὴν διπλασίαν τὴ τιμήν-

τος

ῶς βλάβλιν ἐκτίνειν. ἐὰν δὲ ἀποδημῶν οἰκίαν καταστήσῃ τινὶ χένῃ, τὰ μὴ ἀσήμαντα παρεχέτωσαν οἱ οἰκοῦντες βραναῖ· τὰ δὲ σεσημασμένα, παρασημαίνεσθω· καὶ ὃν ἂν ἑλὴ φύλακα, καταστησάτω πέντε ἡμέρας, ὁ φωρῶν. ἐὰν δὲ πλείονα χρόνον ἀπῇ, τοὺς ἀσυνόμους παρακαλεῖν, οὕτω φωράτω, λύων καὶ τὰ σεσημασμένα. πάλιν δὲ μεξὺ τῶν οἰκείων καὶ τῶν ἀσυνόμων, καὶ τὰ αὐτὰ σημαινέσθω. τῶν ἀμφισβητησίμων, χρόνου ὅρος ὃν ἑαύτις ἢ κεκτημένος, μηκέτ' ἀμφισβητεῖν ἐξεῖναι· χωρίων μὲν οἰκήσεών τε πᾶσι, οὐκ ἔστ' ἀμφισβήτησις. τῶν δὲ ἄλλων, ὅ, τι αὖτις κεκτημένος ᾖ, ἐὰν μὲν καὶ τὰ ἄσυ καὶ κατ' ἀγορὰ καὶ ἱρὰ χρόμενος φαίνηται, καὶ μηδεὶς ἐπιλαβήται, φῦ δὲ ζητεῖν ἔτος τὸν χρόνον, ὁ δὲ μὴ ἀποκρυπτόμενος φανερὸς ᾖ, ἐὰν οὕτω τις οἰκεῖον ὂν λαβὼν ἐκτημένος ὁ δὲ ζητῶν διαγένηται, μὴ ἐξέστω τοιούτου κτήματος ἐπιλαμβάνεσθαι μηδὲν ἀπιλαύοντος οἰκείως. ἐὰν δὲ καὶ κατ' ἄσυ μὲν μή, μὴ δὲ κατ' ἀγορὰ χρῆται, κατ' ἀγροὺς δὲ φανερῶς, μὴ προστυχὼν δὲ οὐ πάντι ἴσον γίνηται λύσις, τῶν πάντε ἐξελαύνοντων ἐτῶν, μηκέτι τῶ λοιποῦ χρόνου ἐξέστω τούτῳ τοῦ τοιούτου ἐπιλαμβάνεσθαι. ἐὰν δὲ κατ' οἰκίαν οὐ ἄστυ τις χρῆται, ἕκτῃ πὼ προθεσμίαν εἶναι. ἐὰν δὲ κατ' ἀγροὺς οὐ φανερὰ κέκτηται, δέκα ἐτῶν. ἐὰν δ' οὐ ἀλλοδημία, τῶ παντὸς χρόνου ὅταν ἀνίρπου, μηδεμίαν εἶναι προθεσμίαν τῆς ἐπιλήψιος. ἐάντις λυκὶ λίκῃ παρακινέσθαι κωλύσῃ ἕρξις, ἔτε αὐτὸν ἔτε μαρτύρασ'. ἐὰν μὲν δοῦλον ἔτε αὐτῶ ἔτε ἀλλότριον, ἀτιμῶ καὶ ἄκυρον γίνεσθαι πὼ λίκιω. ἐὰν δ' ἐλεύθερον, πρὸς τῶ ἀτιμῶ, δέκα ἦναι μὲν οἰκεῖον, ὑφ' ὅτου δ' ἂν ἀσεβηθῇ τῷ ἐλεύθερον γίνεσθαι. ἐὰν δὲ αὐτανεψιὸν γυμνικῆς ἢ μουσικῆς ἕνεκεν ἀπῶνος ἐπὶ τρόπου διακωλύῃ τῆς ἕρξις μή παρακίνεσθαι, φρακτίτω μὲν, ὁ δὲ ἑλὼν τοῖς ἀθλοθέταις. εἰ δ' εἰς ἦν ἀπῶνα ἐλεύθερον ἀφιεώτων, ἦν δὲ ἑλόντα ἀπωνίζεσθαι. ἐὰν δὲ ἀλλακτήσωσιν, ἐὰν μὲν ὁκωλύων ἀπωνίζεσθαι νικήσῃ, τάτε νικητήρια τῷ διακωλυθέντι διδόναι· καὶ νικήσαντα χράφειν, ὡ ἱρὸς εἷς αὖ ἑλὼν. τῷ δὲ διακωλύσαντι, μὴ ἐξέστω μηδὲν αὐτὸ ἆθλα μὴ δ' ἐπιγραφὴν τοῦ τοῦ τοῦτου ἀπῶνος ποτὲ γενέσθαι. ζημίας δὲ ὑπόδικος γινέσθω· ἐάντε ἥττηται ἀπωνιζόμενος ἐάντε καὶ νικᾷ. ἐάντε τις κλιμμάσιον ὁ πεῦν ὑποδέχηται γινώσκων, πὼ αὐτὸν ὑπιχέτω λίκιω τῷ κλέψαντι· φυλάδες δὲ ὑποδοχᾶς, θανάτος ἔστω ζημία.

Τὸν αὐτὸν φίλον τε καὶ ἐχθρὸν νομίζεπω πᾶς τῇ πόλει. ἐὰν δέτις ἐλίᾳ ποιῆται πρός τινας ἐρίνιν ἢ πόλεμον ἄνευ τοῦ κοινοῦ, θανάτος ἔστω καὶ τούτῳ ζημία. ἐὰν δέ τι μέρος τῆς πόλιος ἐρίνῃ, ἢ πόλεμον πρός τινας ἐαν τῷ ποιῆται, ὃς ἂν τοῦτο ἀνὴρ τοιοῦτος γένηται, ἐξέστω πάντι τῆς πράξιος εἰσαγάγοντι εἰς δικαστήριον. ὀφλόντι δὲ, θανάτος ἔστω λίκᾳ. τοὺς τῇ πατρίδι διακωλυοντὰς τι, σώφρων χωρὶς χρὴ διακωλύειν· πρόφασιν δ' εἶναι μηδεμίαν, μηδὲ λόγον ἐπαινούμενον. ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς μὲν δεῖ δίκαθαι σώφρα. ἰδὲ δὲ φλαύροις, οὔ· ἐπεὶ γὰρ γνῶναι καὶ γνόντα καρτερεῖν, οὐκ ἀπιτές· ἀκούοντα δὲ ἀτρεκλέστατον πείθεσθαι τῷ νόμῳ μηδὲν ἰδὲ σώφροσι διακωλύειν. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἀπλῶς, τιθυάτω ἀλοὺς τῇ λίκᾳ. χρημάτων ἐπιφορᾶς πίεζ τῷ κοινῷ, τιμᾶσθαι μὲν ἕκαστον πὼ οὐσίαν, οἵκια πολλῶν χρεών· καὶ πὼ ἐπίτειον ἐπικαρπίαν, ὃ γράμματον ἀποφορὴν ἀγρονόμους φυλέτας· ὅπως ἂν δυῶν οὐσιῶν ταῖν ἐς φορᾶν, ὁπότερόν κε δημόσιον ἂν χρῆσθαι βούληται, χρῆται κατ' οἰκείαν ἕκαστον βουλευόμενον. ἐάντε τῷ τοῦ μάντεως ὅλκ μέρει, ἐάντε τῆς νομίμης ἐπ' οἰκείαν ἑκάστοτε προσόλου, χωρὶς τῶν εἰς τὰ ξυαίπια τελουμένων. θεοῖσι δὲ ἀκτήματα χρεὼν ἴμμεν ἐν μάντεων ἄνδρα ἀκτιθεώτατα δωρεῖσθαι. γᾶ μὲν οἷς ἱσία τε οἰκήσεως, ἱρὰ πᾶσι πάντων θεῶν. μηλοβοτὰ οἷς λαυτόρους ἱρὰ καὶ διόρυτα θεοῖς. χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος οὐ ἄλλαις πόλεσιν ἐλίᾳ τε καὶ οὐ ἱρὸς ἔστω ἐπίφθονον κτῆμα. ἐλέφασ' δὲ καὶ πολιλοιπόδος ψυχὰν σώματος οὐκ ἀνχρὶς ἀκήθεμα. σίδηρος δὲ καὶ χαλκὸς, πολέμων ὄργανα. ξύλου δὲ, μονόξυλον ὅ, τι αὖ ἑλκτὶς, ἀκτιθέτω· κὴ λίθου ὡσαύτως, πρὸς τὰ κοινὰ ἱρά. ὑφλὼ δὲ μὴ πλέον ὄργον γυναικὸς μιᾶς ἔμμεν. χρύματα δὲ λάνης,

πρέποντ' αὖ θεοῖς εἶη καὶ ἄλλοθι καὶ οὐ ὑφῇ βώμματα ἢ μὴ προσφόρεον, ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου κοσμήματα· θεάσεται δὲ σίδηρα ὄρνιθές τε καὶ ἀγάλματα, ὅσα περ αὖ ὠμιᾷ ζωγράφος ἐμβάλ' εἰς ἀποτελῆ· καὶ τἄλλα ἔστω κατὰ τὰ τοιαῦτα ἀναθήματα μεμιμημένα. ὅτε δὲ μέρη διέρηται τῆς πόλεως ξυμπόσιος, ἴσα τε καὶ ἃ δεῖ γίγνεσθαι, καὶ νόμοι τοῖδε τῶν ξυμβολαίων εἰς δύναμιν τῶν μιγίστων πίερι, πάντων ἐρίωται, τολοιπὸν δὴ δίκας αὖ εἶη χρειὼν γίγνεσθαι. Διαιτητείων δὲ ἡ μὲν πρῶτον αἱρετὴ δικαστὴ γίγνοιτ' αὖ, οὓς αὖ ὁ φεύγων τε καὶ ὁ διώκων ἕλωνται κοινῇ διαιτηταὶ δικαστῶν ζυνόμα μᾶλλον πρέποντ' ἔχοντες· λάχοι δὲ κωμῆταί τε καὶ φυλέται κατὰ ἓν δικάζον μέρος διηρημένοι· οὓς, αὖ μὴ διακρεῖ δῶσιν οἱ τοῖς πρώτοις, τοῖδε ζημίαν μείζονος ἰόντων ἀτιμούμενοι· ὁ δὲ φεύγων, αὖ ἡττηθῇ ἡ λάχοι, τὸ πέμπτ' ἢ μέρεον ἀποτινέτω τῷ τιμήματος τῆς γραφείσης δίκης· ἐὰν δ' ἡμιάλλων τις τοῖς δικασταῖς ἢ τέτον ἀτιμάζεσθαι βούληται, ἀγέτω μὲν ὃ τοὺς δικαστὰς ζοὺς ἐκλεκτούς, πλὴν δίκην· ἐὰν δὲ πάλιν ἡττηθῇ, πλὴν ἡμιολίαν τῷ τιμήματος ἀποτινέτω. ἐὰν δὲ ὁ διώκων ἡττηθεὶς αὖ πρώτοις μὴ ἕρεσθαι, εἰς δὲ τοὺς λαχόντας ἴῃ, νικήσας μὲν δή, ἢ πέμπτον μέρος ἀπολαμβανέτω· νικηθεὶς δέ, ἀποτινέτω τοῦ ἡμίσεος μέρος τῆς δίκης. ἐὰν δ' εἰς ἕβδομον ἔλθωσι δικασταὶ οἱ αὐτοὶ ἀεὶ θέσαντες ταῖς ἐμπροσθεν δίκαις, ὁ μὲν φεύγων ἡττηθεὶς, ὥσπερ εἴρηται, πλὴν ἡμιολίας, ὁ δὲ διώκων πλὴν ἡμίσειαν, τῷ τιμήματος ἀποτινέτω. πληρώσεις δὲ δικαστηρίων, καὶ ἀπληρώσεις καὶ ὑπηρεσιῶν ἐπίσκεψις τῶν ἀρχῶν κατασκέσεις, καὶ χρόνοι οὓς ἕκαστα γίγνεσθαι χρειὼν καὶ διαφθίσιον πίερι μὴ ἀκολάστων, καὶ πάντ' ὁπόσα ζυαῦτα ἀκόλουθα τοῖδε δίκαιο γίγνεσθαι, προτρόπων τε καὶ ὑστέρων λύξεις, ἀποκρίσιόν τε αἰτήματος καὶ παραγραφὰς καὶ ὅσα τούτων ἀδελφὰ ξύμπαντα, ἔστω μὲν καὶ πρόσθεν καλῶς δὲ τό γε ὀρθὸν, καὶ δίς μὴ τρίς. πάντα δ' οὖν ὁπόσα σμικρὰ καὶ ῥᾴδια νόμιμα ἐκείσιεν, πρισβύτου νομοθέτου παραλιπόντος, τὸν νέον αἰεὶ πρόπολον χρὴ νομοθέτην· τὰ μὲν ἴδια δικαστήρια, ταύτην μὲν γνώμονα, μίκρον αὖ ἔχοι· τὰ δὲ δημόσια καὶ κοινὰ καὶ ὅσοις ἀρχαὶ δεῖ χρωμίσασ' τὰ προσήκοντα ἑκάστῃ τῶν ἀρχῶν διοικεῖν, ἵν' ὡ πολλοῖς πόλεσιν οὐκ ἀχνύμενα ἐπεικῶν αὐτοῖς, οὐκ ὀλίγα νομοθετήματα· ὅδεν νομοφύλακας χρὴ τὰ πρέποντα τῇ νέᾳ ζυνομίῃ πολιτεία κατασκευάζειν· συλλογισαμένους καὶ ἐπανορθουμένους, ταῖς ἐμπειρίαις διαβασανίζοντας, ἕως αὖ ἱκανῶς αὐτῶν ἕκαστα δόξῃ κεῖσθαι. τότε δὲ πλοῦς ἐπιθόταις, ἀκίνητα οὕτως ὡσὶ σφραγισαμένους, χρῆσθαι ἐν ἅπαντα βίον. ὅσοι δὲ περί τε σηὸν δικαστῶν καὶ βύφημίασ καὶ τὸ ναυαντίον, καὶ ὅσα παραλλάττει τῶν πολλῶν οὐ ταῖς ἄλλαις πόλεσι δικαίων καὶ ἀγαθῶν καὶ καλῶν, τὰ μὲν εἴρηται, τὰ δ' ἔτι πρὸς τῷ τέλει ῥηθήσεται. πρὸς ἃ πάντα χρὴ ἐν μάλλονται δικαστὴν ἴσον ἔσεσθαι, καὶ τὰ δίκαια σκέπειν τε καὶ κεκτημένον γράμματα, αὐτῶν πίερι μανθάνειν. πάντων γοὺν μαθημάτων κυριώτατα, τῶν μανθάνοντα βελτίω γίγνεσθαι, τὰ τοῖδε τοὺς νόμους κείμενα. ἃ εἰ πρὸ ὀρθῶς εἶη τεθράφθαι, γίγνοιτ' αὖ. ἡ μάτην ζυνόμα νῷ πρόσφορον κέκτηται αὖ θεῖος ἡμῖν καὶ θαυμαστὸς νόμος· καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων λόγον ὅσοι τε οὐ τρίμπον εἴπαι νοι καὶ φόβοι περὶ λεγόντων λέγονται, καὶ ὅσοι κατὰ λοιδορίαν, εἴτ' οὖ γράμμασιν, εἴτε καθ' ἡμέραν οὐ ταῖς ἄλλαις πόσαις σπουδαίαις δεῖ φιλονεικίασ τὲ ἀμφισβητοῦσι καὶ δεῖ ξυγχωρήσιον ἔστιν ὅτε καὶ μάλα μετρίαν, ζύπαντα πάντων αὖ ἕκαστος εἶη σαφῆς, τὰ τε νομοθέτου γράμματα· ἃ δεῖ κεκτημένον οὐ αὐτῷ καθάπερ ἀλεξιφάρμακα τῶν ἄλλων λόγων ἐν ἀγαθὸν δικαστὴν, αὐτόν τε ὀρθοῦν καὶ πόλιν· τοῖς μὲν ἀγαθοῖς μονὰς τῶν δικαίων καὶ ἐπανόρθωσιν παρασκευάζοντα· ζοῖς δὲ κακοῖς, ἧς ἀμαθίασ καὶ ἀκολασίασ, καὶ δειλίασ, καὶ ξυμβάλλω πάσης ἀδικίας εἰς ἥδιστον μεταζολῶ, ὅσοις ἰάσιμοι δόξαι τῶν κακῶν. εἶσι δὲ ὄντως ἐπικλωσμένα, βάσταζον ἴκμα ταῖς οὖσι διατεθείσης ψυχαῖς διασώζοντες. ὃ δικαίως εἴη πολλάκις αὖ ἐρωμένον. ἄξιοι ἐπαίνου γίγνοιντ' αὖ τῇ πάσῃ πόλῃ, γιοῦσι δικασταὶ καὶ δικασ-

τῶν

τῶν ἐγκωμίων. ἐπεὶ καὶ δικαίως ἂν λίκαι τέλος ἐκδικασθεῖσαι ὁρῶσι ταῖς πρά
ξεσι, νόμους αὐτῶν χρεὼν γίγνεσθαι τούς δε. πρῶτον μὲν ἀδικάζουσα ἀρχὴ, τὰ τε ὄ
φλοντος χρήματα τῷ νικήσαντι πάντα ἀποδιδότω, χωρὶς τῶν αἰκιμάτων κεκτῆ
σθαι. μέχρι δὲ πόσου διαφθορᾶς ἐκδίκου, ὑφ' ὑμῶν λαβὼν κέρματος ἀκουόντων τῶν δικαστῶν. ἐ
πεὶ καὶ ὁ τῶν δικαστῶν μισθῶν ἐχόμενος γίνεται μὴν, ἐάν τις μὴ ἀπαλλάττηται τὸν νι
κήσαντα ἐκόντα ἐκὼν, ἐκδικάσασα ἀρχὴ σωφρονείτω τῷ νικῶντι, τὰ τε ὄφλοντος πα
ραδιδότω χρήματα. ἐὰν δὲ μὴ ἔχωσιν ὁπόθεν, ἐλλείπῃ δὲ μὴ ἔλαττον ὁραχμῆς, μὴ πρό
τερον εἶναι τούτῳ λίκας πρὸς ἄλλον μηδένα, πρὶν ἂν ἐκτελέσῃ δ' χρέος ἅπαν τῷ
νικήσαντι· ἄλλοις δὲ πρὸς ὃν βούλωνται λίκαι κυρίως. ἐὰν δέ τις ἀφιῇ τοὺς ἀρ
χὰς πρὸ τοῦ καταδικάσασιν καταδικασθεὶς, ἐπαγόντων μὲν αὐτὸν εἰς δ' τῶν νομοφυλά
κων δικαστήριον, οἱ ἀφαιρείσθωσαν ἀλίκιας. ἐὰν δέ τις ὄφλῃ πρὸ τοῦ διαύτην λίκην, ὡς ὄ
λεθρον πρὸ πόλεως, καὶ νόμους φθείρων, θανάτῳ ζημιούσθω. αἰσθοῖ δὲ τῷ μὲν ὀρθῶς γεν
νηθέντι καὶ ἐκ γραφέντι καὶ γήσασιν τε καὶ θρέψασιν τέκνα καὶ ξυμμίξασιν συμ
βόλαια μετέωα διδόντι τε λίκας ὀρθὰ ἕως ἂν ἐκδικάζῃ, καὶ παρ' ἑτέρου ἐκλαγόντι, ζεὺς
τοῖς νόμοις, ὁμόρκα γαράξαντι, πλουτεῖν γίγνεσθαι τ' αὐ κατὰ φύσιν. περὶ πλουτή
σαντας δὲ, εἴτέ τις ἄρξειεν, εἴτέ τις ἰδιώτης ἦν, τὰ μὲν ὧδε τὰ θεῖα νόμιμα τῶν τε ὑπὸ
γῆς θεῶν καὶ τῶν ἐπὶ ὅσα προσήκει τελεῖσθαι, τοὺς ὑβρικότας γίγνεσθαι κυρίους φά
ζοντας· θήκας δ' εἶναι τῶν χωρίων ὅσα μὲν ὀρθῶς ἄριστα, μισθαμοῦ· μετέτω μέγα, μη
τέ τι σμικρὸν μοῦνα. ἃ δὲ ἐν χώρᾳ πρὸς τοῦτ' αὐτὸ μόνον φύσιν ἔχει, τὰ τῶν τετελευτη
κότων σώματα μάλιστα ἀλυπήτως τοῖς ζῶσι διαχρήσθαι κρύπτειν, ταῦτα ἐκτὸς ἐρεῖν.
ζῶσι δὲ αἰθρώποις ὅσα τροφὴν μήτηρ οὖσα ἐν γῇ πρὸς ταῦτα πέφυκε βούλεσθαι φέ
ρειν, μήτε ζῶν, μήτέ τις ἀποθανὼν τεράτῳ τὸν ζῶντ' ἡμῶν. χῶμα δὲ μὴ χωννύσθω ὑψη
λότερον πέντε αἰσθῶν ὄργυιαν, οὐ πίνθ' ἡμέρας ἀποτελούμενον. λίθινα δὲ ἐπισήματα,
μὴ μείζω ποιεῖν ἢ ὅσα δίχεσθαι τὰ τοῦ τετελευτηκότος ἐγκώμια βίᾳ, μὴ πλέω τετ
τάρων ἡρωϊκῶν στίχων. τὰς δὲ προθέσεις, πρότερον μὲν μὴ μακρότερον χρόνου οὗπερ
γίγνεσθαι, ζοῦ δηλοῦντος τόν τε ἐκτεθνηκότα καὶ τὸν ὄντως τεθνηκότα. εἶεν δ' ἂν ὡσθοῦ
ὡς τ' αἰθρώπινα μέτρου ἔχουσα, τετταράκοντα πρὸς δ' μνῆμα ἐκφορά. πείθεσθαι δ' ἔστι τῷ
νομοθέτῃ χρεών. ταῦτα μὲν ἄλλα, καὶ λίθου τε ψυχὴν σώματος εἶναι τὸν πάντα διαφθείσαν.
ὃ δὲ αὐτῷ τε τῷ ζίφῳ, τὸν παρεχόμενον ἡμῶν ἕκαστον τῦ' εἶναι, μηδὲν ἀλλ' ἢ τὴν ψυχήν.
τὸ δὲ σῶμα ἐναλλόμενον ἡμῶν ἐκάστοις ἔπεσθαι. καὶ τελευτησάντων λέγεσθαι καλῶς εἶναι τὰ τῶν νεκρῶν σώματα. τὸν δ' ὄντα ἡμῶν ἕκαστον ὄντως ἀθάνατον εἶναι ψυχὴν ὀνομαζόμενον, παρὰ θεοὺς ἄλλους ἀπιόντα, δώσοντα λόγον καθάπερ ὁ νόμος ὁ πάλαι λέγει, τῷ μὲν ἀγαθῷ θαρραλέον· τῷ δὲ κακῷ, μάλα φοβερόν. εὐσεβεῖν δὲ τὸν αὐτῷ μή τινα μεγάλην εἶναι τελευτὴν ἡμῶν. ζῶν γὰρ ἕλκει βοηθεῖν πάντας ζοὺς προσήκοντας, ὅπως ὡς δικαιότατος ὢν καὶ ὁσιώτατος ἕξει τὸν ζῶν, καὶ τελευτήσας, ἀλλ μείωρτος αὖ κακῶν ἁμαρτημάτων ἐγίγνοιθ', τῶν μεθ' ἡμῶν βίον. ἐκ δὲ τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐδέποτε οἰκοφθορεῖν χρὼ, διαφθόρτα νομίζοντα ἢ αὖ τὸ ζῆν εἶναι· ἡμῶν ὅστις ἐκόντων ἢ ἀκόντων τοῦτο ποιεῖ, ἐπὶ τοῦτον ἐκεῖνον ἡμῶν ἰόντ' ἀδελφόν, ἢ ἔν τινά τις μάλιστ' ἂν εἶεται πολιτῶν θάπτειν, ἔχεσθαι. πθφαίνοντα καὶ ἐμπιπλάντα πλὴν αὐτῷ μέρους. δὲ παρὸν λεῖν δὲ ποιεῖν, τὰ μέτεια ἀναλίσκοντα ὡς εἰς ἄψυχον χρεών ων ζωμόν. ἡ δὲ μέτειον, νομοθέτης αὖ μαντεύσατο οὐκ ἀχαμενίστατα. ἴσως δὴ νόμος οὗτος. τῷ μὲν δὴ τοῦ μεγίστου ἐμμάτου, εἰς πλὴν πᾶσαν ταφὴν ἀναλισκόμενα μὴ πολέ
ων πέντε μνῶν, τῷ δὲ τοῦ δευτέρου, χρεὼς μναῖ, καὶ δύο τῷ τοῦ τρίτου. μναῖ δὲ τῷ τοῦ τε
τάρτου, μέτρου αὖ ἔχει τῶν ἀναλωμάτων. νομοφύλακες δὲ, πολλά τε ἄλλα αἰσχύνειν πράτ
τειν, καὶ ἀλλῶν ἐπιμελεῖσθαι. τούτων δ' οὐχ ἥκιστα, ὅπως αὖ ταίσουν τε καὶ αἰσθῶν καὶ πόσης ἡλικίας ἐπιμελούμενοι ζῶσι, καὶ δὴ καὶ πρὸς δ' τέλος ἁπάντων, νομοφύ
λαξ ἑὰς γέ τις ἐπισταθεῖ· ὃν αὖ ἢ τ' τελευτηκότος ἐπίσκοπον οἰκεῖοι παρακλάζωσιν· ᾧ
καλόν τ' ἴσως καλῶς καὶ μετέτειος τὰ ὧδε ἐν τελευτήσαντα γίγνεσθαι. καὶ μὴ κα-

λῶς, ἀκρόν· πρόθυμος δὲ καὶ τ' ἄλλα· ἴσως μὲν κατὰ τ' π τὰ ζωαῦτα νόμεν γιγνόμενα· τῷ δὲ πολίτῃ κῷ νόμῳ νομοθετοῦντι, παρακωρεῖν χρὴ τὰ τοιάδε. σκηρύειν μὴ φὴν τετελυτηκότα ἐπιτάττειν ἢ μὴ, ἄμερφον. θρηνεῖν δὲ μὴ ἔξω τῆς οἰκίας φωνὴν ἰᾷ αγέλλειν, ἀπαγορεύειν. μὴ φὴν νεκρὸν εἰς ἃ φανερὸν προσάγειν τ' ὁδῶν κωλύειν. μὴ οὖ ταῖς ὁλοῖς πορθυόμενον φθίγγεσθ. μὴ πρὸ ὁμβρασ' ἔξω τῆς πόλεως ξ'. ταῦτα δὴ κάθω τὸ οὕτω π' τὰ τοιαῦτα νόμμα. μὴ ὁ μὴ πειθόμενος, ἴσω ζημίας ἐκτός. ὁ δὲ ἀπειθῶν οἱ τῶν νομοφυλάκων, ἐλθὼ πάντ ζημιάσθω τῇ δεξάσῃ πᾶσι κοινῇ ζημίᾳ. ἴσαι δ' ἄλλαι γίγνονται π τελυτήσαντας ταφαὶ, ἔτι μὴ ἄταφοι πεάξεις, π παροφόνου μὴ ἱροσύλου μὴ τῶν τοιούτων πάντ, ἐρημίαι οὐ τοῖς ἔμπροσθεν κέντ δὲ νόμων. ὧν τε ἀδὴν ἰνομοθετήσα, τέλος αὖ ἡμῖν ἔχει. τ' πάντ δ' ἐκ ἴστε τέλος, οὐ φράσαι τι ἀδὴν, οὐδὲ φ κτήσασθ κατοικῆσαι τ' βδίν. ἀλλὰ δ' ἰσωτάτη σωτηρία ἰᾷ βυρόντα τελέως ἀεὶ, τό τ' ἡδὺ νομίζῃ, πᾶν ἴσον ἔλῃ πραχείῳαι, πεπρᾶχθαι. πρέπτρον δ' ἀπελὲς ξ'. ὅλον. κλ. καλῶς δ' ξεῖπες λέγεις· πρὸς ὃ τι δ' ναῦ αὖ ῥηθὲν ἔρηται, φράζ ἴπ σαφέσθρον. ἀθ. ᾧ κλεινία. πολλὰ τ' ἴμπροσθεν καλῶς εἴρηται· ἀδὴν δὲ οὐχ ἥκιστα τὰ τ' μοιρῶν προσρήματα. κλ. ῥᾴα δή. ἀθ. τὸ λέγεσιν μὴ, πλὴ πρώτην ξ'. κλωθὼ δὲ, πλὴ ἀλυτδραν. πλὴ ἄτροπον δὲ τρίτην, σώπειραν τ' λιχεσίτ'. ἀπειθισμέ να τῇ τῶν κλωθομένων τῷ πυρὶ, πλὴ ἀμιτάτροφον ἀπόρ γαζομένων ἀνάμιν ἄδη καὶ πόλει μὴ πολιτείᾳ δᾶι μὴ μένον ὑπάσαν μὴ σωτηρίαν τοῖς σώμασι παρασκευάζῃ, ἀλλὰ μὴ δύνομέαν οὐ ταῖς ψυχαῖς, μᾶλλον δὲ σωτηρίαν τ' νόμων· ὑμῖν δ' ἔλῃ μοι φαίνεσθ δύκαῖ τ' τ' ἐλλεῖπεν τοῖς νόμοις ξ'. πᾶν χρὴ πλὴ ἀμιτάτροφον αὐτοῖς εἰσγίνεσθ κατὰ φύσιν ἀνάμιν. κλ. οὐ σμικρὸν λέγεις, εἴπερ ἔστι μὴ ἀνατὸν εὑρεῖν ὅπι γίγνοιτ' αὖ παντὶ κτήματι δ' τοιοῦτον. ἀθ. ἀλλ' ἔστι μὲν ἀνατόν· ὥσγέ μοι ταυτὸ παντά πασι καταφαίνεται. κλ. μὴ δῆτα ἀφιστώμεθα μηδενὶ τρόπῳ, πρὶν αὖ τοῦτ αὖ ἐκπερισώμεθα δοῖς ἀρημένοις νόμοις. γελοῖον γ' τόγε μάτην πονήσαντα ὁλιγὸν, εἰς μηδὲν ἔβαιον καταβαλεῖν. ΜΕ. ὀρθῶς παρακελεύῃ· μὴ ἐμὲ δοιοῦν εὑρήσεις ἄλλον. κλ. καλῶς δὴ λέγεις, τὶς οὖν δὴ φὴς σωτηρία γίγνοιτ' ἄν· μὴ τίνα τρόπον πολιτείᾳ τε μὴ τοῖς νόμοις ἡμῖν. ΑΘ. κρ' οὐκ ἔστομεν δ' τι δᾶι σύλλογον ἡμῖν οὐ τῇ πόλει γίγνεσθ τιόνδ' τινα, δίκα μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς περισζυτάζους ἀεὶ, τὸν δὲ παιδευτὴν ἐλικφόταις, ἅπαντας δᾶι εἰς ταυτὸ συλλίγαθ δύδοις, ἔπι δὲ δοὺς ἐκ δὴ μήσαντας ἰὼδὶ ζήτησιν, ἔτι που πρὸς πλὴ νομοφυλακίαν γίγνοιδ' οὖ κάκιον ἀκοῦσαι. μὴ σωθεόταθ' ἱκανῶς, δόξαι τούδοις διαβασανισθέταθ', τὸ ξυλλόγου ἀξιοκοινωνήτους ξ'. πρὸς τούτοις δὲ, οὓς ἔκαστον δᾶν προσλαμβάνειν τ' νέων, μὴ ἔλαττον ἢ ξκαιντα τῇ γιγνόται. πρῶτον δὲ αὐτὸν κρίναντα, ἐπάξιον ξ' φύσει μὴ τροφῇ τ' νέον, οὕπως εἰς δοὺς ἄλλους εἰς φθόρεν· μὴ ἐαὶ μὲν δόξῃ, μὴ τοῖς ἄλλοις προσλαμβάνειν. ἐὰ δὲ μὴ, ἀπόῤῥητον ξ' πλὴ γιγνῆαι κρίσιν, δοῖς τι ἄλλοις δὴ μὴ μάλιστ' αὐτῷ τῷ ἀποκριθοῦ δᾶν· δᾶν δὲ ὄρθριον ξ' τον σύλλογον, ἵνικ' αὖ τῶν ἄλλων πραξίων ἀδίων τε μὴ κοινῶν καὶ μάλιστ' ἔδοις σχολὴ παντί. δοιοῦτόν τί που λιχεσὶ ἡμῖν ἔν οὐ τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις.

κλ. Ἦν γ' οὖν. ἀθ. τούτου δὴ πέρι τ' συλλόγ παλιν ἀναλαβὼν λέγω μ' αὖ τ' πρώτ δ'. φημὶ ἔστις ἔσεσθ' ἐκ δοῖ ἄν κυραν πάσης τῆς πόλεως πάντα ἔχουσαν τὰ πρόσφορα ἑαυτῇ σώζειν αὖ ξύμπαντα ἀνελόμενα. κλ. ῥᾳδίως δή. ἀθ. τὸ μὲν τ' θ, ἡμέτερος αὖ καιρὸς γίγνοιθ ὀρθῶς φράζοντας, μηδὲν ἀπολέπειν προθυμίας. κλ. καὶ μάλα καλῶς εἶπες, φοιεῦ ὥσπερ μὴ διαιοῦ. ἀθ. χρὴ τοίνυν ὦ κλεινία, παντὸς πέρι νοῆσαι σωτῆρα τ' εἰκότα οὐ ἐκάστοις τ' ὀργων, ὡς οὐ ζῷῳ ψυχὴ μὴ κεφαλὴ τόγε μέγιστον, τεφύκασθον. κλ. ῥᾳδίως αὖ φής. ἀθ. Ἡ τοίνυν αἰρετὴ δή που, παντὶ παρίχει ζῴῳ σωτηρίαν. κλ. ῥᾳδίως. ἀθ. ψυχῇ μὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις, νοῦς ἐγγινόμενος. κεφαλῇ δ' αὖ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὄμμ μὴ ἀκοή. ξυλλήβδην δὲ, νοῦς μὲν ἁπλῶν αἰσθήσεων κρατοῦς, ξυνόμενός τε εἰς σὲ, σωτηρία ἐκάστων, δικαιότατα τ' αὖ ἔπ καλεῖται. κλ. Ἔοικε γοῦν. ἀθ. Ἔοικε γῆ, ἀλλ' ὃ τ' τῶν μετ' αἰσθήσεων κρατοῦς, σωτηρία πλοίων οὐ τοῖς χει

μῶσι

μῶσι τὴ οὐ βούλεσθαι γίγνεσθαι αὖ· ἆρ' ἐπὶ σοὶ ταὶ, κυβερνήτης ἅμα τὴ ναυτῶν τοὺς αἰεὶ δεομένους κυβερνᾶν τῷ νῷ συλλαμβάνειν σώζεσθαι αὐτούς τε τὴ τὰ τῶν πλοίων; κλ. Τί μήν. ἀθ. Οὐδὲν δὴ θαυμαστὸν δεῖ τὸν τοιαῦτα παραδείγματ' ἀλλ' οἶμαι τῶν σταδιτῶν νοήσωμεν, τίνα θέμενοι σταδητὴν σκεπτὸν τὴ ἰατρικὴν ὑπηρεσίαν πάσαις χάζοιτ' αὖ τῆς σωτηρίας. κλ. Ὀρθῶς· ἀθ. Λέγεις μὴν, νίκην τὴ κράτος πολεμίων, ἢ δι' ἰσχὺν τὸ τὴ ὑπερτὸν ὑγιείας σώμασι παρασκευήν; κλ. Πῶς γὰρ οὔ· ἀθ. Ἰατρὸς δὴ τὸ σῶμα ἀγαθὸν ὃ προσεῖπεμεν ὑγίειαν ποιῶν, ἢ νίκην σταδητὸς, ἢ τὸν ἄλλον ὅσα δὴ διὰλθομεν, ἐκ τοῦ ὅπως αὖ νοῦν περὶ τὰ τούτων αὖ ἴσχων φανήσεται; κλ. Τὴ πῶς. ἀθ. Τί δὲ δὴ τὸ πόλιν ἅπασαν τὸ σκεπτὸν δικαίαν τὸ πολιτικὸν φάναι ἀγαθὸν, ἀρα ἀρχὴν μὴ πρῶτον δικαίως αὖ προσαγορεύοιτο. εἶναι σώζειν αὖ λυμαντὴς ἕκαστος. ἢ οὔ· σκεπτὸν δὲ παράπαν μὴ δικαίαν;

κλ. Καὶ πῶς. ἀθ. Δεῖ δὴ τὴ ταυτῶ ὡς ἔοικεν ἔμπροσθεν μάλιστα τέλος ὁ καθ' ἡμᾶς τὸ χώρας ἡμῖν ἔχειν δεῖναι ἅπαντι καὶ ἑκάστοτε· οὐ αὖ πρῶτον μὴ τοῦτ' ὃ λέγομεν τὸ σκεπτὸν, ἐστὶ τις τρόπος ὁ πολιτικὸς ὢν ἡμῖν τυγχάνει ἕπεσθαι, ὃν ἕνα τρόπον δεῖ μετὰ χεῖρα τάττειν· τὴ τὸν αὖ καλῶς ἢ μὴ, συμβαλεῖν τὸ νόμων αὖ τὸ πρῶτον· ἕπειτα ἀνθρώπων· εἰ δ' ἔστι τοιάδε κοινὴ πόλις, ἀδύνατον ἅπασι ὅσα μὴ αἰσθήσεις, εἰ πράξει τὸ προστυχόντα ἑκάστοτε οὐ ταχέως τὸ πράξειν. κλ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀθ. Νῶν δὴ ἡμῖν οὐ τῶν ποτὲ τὸ τῶν πόλεως μορίων ἢ ἐπιτηδευμάτων ἔστιν ἱκανὸν κατασκευασμένον ὀρθῶς τὸν φύλακα τηρεῖν, ἴσχομεν φράζειν; κλ. Οὐδαμῶς ὦ ξένε σαφῶς γε· ἀλλ' ὅν, τοπάζειν δεῖ, δοκεῖ μοι τείνειν ὁ λόγος ὅδε ἐς τὸ σύμπαν ὃν ἔπεσθαι νῶν δὴ, νύκτωρ δεῖ ξυνιέναι. ἀθ. Κάλλιστ' ὑπέλαβες ὦ κλεινία· νῦ δεῖν δὴ τὸν ὡς ὁ νῶν παρεσκευῶς ἡμῖν λόγος μηνύει, πᾶσαν ἀρετὴν ἔχειν. ἓς ἀρχὴ τὸ μὲν ἁπλῶς πρὸς πολλὰ σοφὸν ὁμοῦ. ἀλλ' ἐς οὖ δεῖ πίνειν, πρὸς τὸ τὸ ἀεὶ τὰ πάντα δεῖ βέλτιστα εἶναι. κλ. Ταῦτα πάσιμον δή· ἀθ. Νῶν δὴ μανθάνομεν ὅτι θαυμαστὸν οὐδὲν, ἁπλῶς τὰ τῶν πόλεων νόμιμα· ὅτι πρὸς ἄλλο ἄλλοι βέλτιστον νομοθετοῦσιν ἐν τῇ πόλει ἑκάστῃ· μὴ τὰ μὲν πολλὰ οὐδὲν θαυμαστὸν, ἐστὶ δὲ βέλτιστα ἅπερ χρὴ τυγχάνοντα· τοῖς δ' ὅπως ἁπλῶς ἔχουσι, ἔστ' ἂν δέλτος ἐν ὦσι ὄντες, ἅπερ μὴ μέν τὸν δὴ προθυμία πρὸς τὸ ἐλεύθερον δὴ εἶναι ὁρμημένοι· ἐὰν δὲ, μὴ ξαύδνο νομοθετοῦντι, πρὸς ἄμφω βέλτιστοι γίγνεσθαι τὸ ἕπεσθαι ἄλλων τὸ φίλοις, ἴσον τὴ ἀσφαλὲς· ἐὰν δὲ σοφώτατοι ὦσι ὡς ὄντι, πρὸς ταῦτα δεῖ μὴ τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα. εἰς οὖ δὲ οὐδὲν διαφέρόντες τὸ μαλθακὸν ἔχοντες φράζειν, εἰς ὃ τ' ἄλλ' αὖ τοῖς δεῖ βέλτιστον. κλ. Ὀκνῶ τόγ' ἡμᾶς τὸν ὦ ξένε, ὀρθῶς αὖ ἔπι πόλεως πιθέμενον. πρὸς ἃ οὖ ἔφαμεν δεῖν ἀεὶ πάντ' ἡμῖν τὰ τῶν νόμων βέλτιστ' ἔχειν τὸ δ' ἀρετὴν ὡς ξυνιχωρῆσαι πάντ' ὀρθῶς λέγειν. ἀθ. Μαί· κλ. Τὴν δὲ γε ἀρετὴν, τίς παράθεσις ὡς. ἀθ. Ῥᾴδιον δή· κλ. Νῶν δὲ γε πάντ' τοῦτ' ἐστὶ μόνα. πρὸς ὃν δὴ τὰ τε ἄλλα πάντα μὴ τοῦτ' τὰ δίκαια δεῖ βέλτιστον. ἀθ. Κάλλιστ' ἐπακολουθεῖς ὦ κλεινία· μὴ τὰ λοιπὰ δὲ ξυναναλάθει. τὸν τ' δὴ κυβερνητικὸν μὴ ἰατικὸν μὴ στρατηγικὸν, ἔπομαι ἐς ὃ οὖ ἐκεῖνο οἱ δὴ βέλτιστον. ἢ δὲ πολιτικὸν ἐλέγχοντες, ὃ ταὐτὸν ἐσμὲν νῶν· μὴ καθάπερ αὖθρωπον ἐπανορθωτῶντες, ἔπομαι ἂν ὦ θαυμάσιε. σὺ δὲ δὴ ποῖ σκοπεῖς· τί ποτ' ἐκεῖνό δὴ τὸ οὖ, ὃ δὴ σαφῶς, ὁ μὴ ἰατικὸς νῦς ἔχει φράζειν. σὺ δ' ἂν δὴ διαφέρων ὡς φαίνῃ αὖ πάντ' τ' ἀμφότερον. ἐχέξεις ἀπεῖν. ἢ σύγε μάλιστ' μὴ κλεινία ἔχεν διαρρηδὴν τῷ ὑπὲρ αὐτ' φράζειν πρὸς ἐμὲ τί ποτε φατὸν τ' τὸ, καθάπερ ὑπ' ἄλλων ἐτῶ πρὸς ὑμᾶς συχνῶν διαρριζόμην. κλ. Οὐδαμῶς ὦ ξένε. ἀθ. Τί δ' ὅτι δεῖ προθυμεῖσθαί τε ξυνιέναι αὐτὸ μὴ οὐ δεῖς. κλ. Οἶ τί σοι λέγεις. ἀθ. Ὅτι τέτταρα ἔφαμεν ἀριτ' ἔσθ' ἕκαστον εἶναι. δῆλον ὡς οὖ ἕκαστον ἀπέχη φαίνεται τεττάρων γε ὄντ'. κλ. Τί μήν. ἀθ. Μὴ μὲν οὖν ἅπαντα ταῦτα προσαγορεύσομεν. αἰσθάνεσθαι τ' φαμὲν ἀριτὸν τὸ, μὴ πλῶ φρόνησιν ἀριτήν. μὴ τὰ δύο πολλαχῶς ὄντος ὄντα ἁπλᾶ, ἀλλ' οὖ τ' τὸ μόνον ἀριτὸν. κλ. Ταῦτα μὲν δή· ἀθ. Ἡ μὲν δὴ τοίνυν διαφθορὰ αὐτοῖν τούτοιν τὸ δύο, μὴ δὲν ὀνόματα ἐλαττίστην μὴ τἆλλα, δεῖν χαλεπὸν εἰπεῖν. ἢ σὺ οὖ ἀμφοῖν ἐπονομάσαμεν ἀριτὸν μὴ θεῖς ἄλλοις ἐκβάντες ἴδε. κλ. Πῶς λέγεις· ἀθ. Δεῖν χαλεπὸν δεῖ λέγω δηλῶσαι. διαπεπαίμεθα τ' ἀλλήλοις πολὺ ἐρώτησιν μὴ ἀπόκρισιν. κλ. Πῶς αὖ φράζεις. ἀθ. Ἐρώτησόν με, τί ποτε οὖ προσαγορεύοντες ἀριτὸν, ἀμ

φότδρα δύο πόλιν αὐτοῖ προστίμων. ὁ μὲν, ἀνδρώδεως. ὁ δὲ, φρόνιμον. λεπτὸ γοῦν σε πῶν αἰτίαν. ὕλε δ' μὲν, ὅτι τοῦδε φθόνον, οὗ καὶ τὸ θηρία μετέχει τῆς ἀνδρείας, καὶ τά γε τῶν παίδων ἤθη τῶν πάνυ νέων· ἀλλ' γοῦν λόγου, καὶ φύσει γίγνεται ἀνδρεία ψυχή· ἀλλὰ δὲ καὶ λόγου ψυχὴ φρονίμες τε καὶ νοῦν ἔχουσα, οὐτ' ἐγένετο πάποτε, οὔτ' ἔστιν, οὐδ' ἂν δοίης ποτὲ γενέσθαι ὡς ὄντος ἑτέρου. κλ. Ἀληθῆ λέγεις.

Ἀθ. Ἦ μὲν δ' ὀίνομ ἐγὼν διαφορᾶ καὶ δύο, σὺ παρ' ἐμοῦ ἀπέλαβες τῷ λόγῳ. ἢ δὲ οὐ καὶ ταυτὸν, σὺ πόλιν ἀπόδος ἐμοί. διανοοῦ δὲ ὡς ὀρθῶς καὶ ὅπερ τέτ' ἄρα ὄντα οὐ δεῖ καὶ ἐμὲ δι' ἀξίου σοῦ διέξεσιμος ὡς οἷόν τε, πόλιν ὅπη τε πέφυκε καὶ δι' ἃς μέτ' ἔξεσμεν σκοπῶμεν· ὃν ἰδόντα ἱκανῶς τοῦδε ὁν ἴμ' ἐγὼ νομοῦν, ὅς ἐστι μὲν ὄνομα, ἔστι δὲ αὖ καὶ λόγος, πόδον μόνον ἐπισκέψασθαι τοῦνομα χρεών, ἢν δι λόγον ἀγαθὸν, ἢ τὸν μ ὄντα τὶ καὶ πιεῖ πῶν διαφόρων μεγέθει τε καὶ σμίκρει, πάντα τὰ ῥᾳδίως ἀγαθὸν ἀφορᾶν. κλ.

Ἔοικε γοῦν. Ἀθ. Μᾶλλον δή γε νομοθέτη τὲ καὶ νομοφύλακι, καὶ ὃς ἀρὲ τῇ πάντων διαφθορᾶν δίκτασι· καὶ γὰρ τὴν κτῆσιν τῶν αὐτῶν ἅπαντων, ἢ παῦτα αὐτὰ τοῦδε ὧν νῷ λέγομεν, ἀνδρεία· σωφροσύνη· φρόνησις· δικαιοσύνη; κλ. Καὶ πῶς.

Ἀθ. Τούτων δὴ πέρι, ὃς ἐγὼ κηπαῖς, ὃς διδασκάλους, ὃς νομοθέτας, τῶν ἄλλων τοὺς φύλακας, τῷ δημοῦφ γενέσθαι τε καὶ ἐθέλειν, ἢ τῷ δημοῦφ κολάζεσθαί τε καὶ ἐπαθῆξειν ἀμαρτάνοντι, πότδρον οὐδεὶ διδάσκοντα ἂν δύνασμεν ἔχειν κακίας τὲ καὶ ἀρετῆ· καὶ πάντως δὴ λοῦντας διαφθορᾶ τῶν ἄλλων· ἀλλ' ἢ ποιητὴν ἴωκε λόδον τα εἰς πῶ τοῦλιν, ἢ πει δὴ πῶ νέων φάσκοντ' εἶναι, βελτίω φαίνεσθαι τῆ πόδει ἀρετῇ νοεικκιδίῳ; εἶτα οὐ τῇ ὁιαὐτῇ πόλει ὅπου μὲ λόγῳ, δρῶν τὲ ἱκανοὶ φύλακες εἶσιν, ἀρετῆς πίει γιγνόσκοντες ἱκανῶς θαυμαστόν τι τοὔτην πῶ πόλιν, ἀφύλακτον οὖσαν, πολεμεῖν ἀ πολλαὶ πόκουσι τῶν νῦ πόλεων; κλ. Οὐδεί γε ὡς ἐικός.

Ἀθ. Τί οὖν ὃ λέγομεν γοῦ ποιητέον ἡμῖν, ἢ πῶς τοὺς φύλακας ἀκεισέτερους τῶν πολλῶν τοῦδε ἀρετῆς ὀρῦγῳ καὶ λόγῳ κατασκευάσεον· ἢ πίνα τρόπον τῇ τῶν ἐμῳρόων κεφαλῇ τε καὶ αὐθήσεσιν, ὁμοιωθήσεται ἡμῖν ἡ πόλις, ὡς ὁιαὐτην τινὰ φυλακὴν κεκτημένη ὁ αὐτῇ. κλ. Πῶς οὖν δὴ καὶ πίνα τρόπον ὦ ξοῖ ἀπεικάζοντι αὖ τοιοῦτῳ τῳῖ λέγομεν. Ἀθ. Δῆλον ὡς αὐτῆς μὲν τῆς ὅλεως οὔσης ὃν κύτους· πῶν δὲ φυλάκων ὃς μὲν νέους, ὃν ὁ ἀκρατὴς ὀρυφῆ ἀπειλημμένος τοὺς αὖ φρονεῖντας ὁ ἐύτηται ὁ πάση τῇ ψυχῇ ἔχοντας τοῦδε ἄλλου κύκλῳ πῶ πόλιν ὁραῶ. φρουροῦντας δή, πειρασόμενοι μὴ τοὺς αὐσθήσεις παῖς μανίαις· τοῖς πρόσθυτδοις δὲ, ὅταν γ' κλους γίγνεσθαι πάντων πῶν τὰ πόλιν· τοὺς δὲ νῦ ἀπεικασμένους, τῷ πολλᾷ καὶ ἄξια λόγου διαφθορᾶντας φρονεῖν, τοὺς γέροντας ἐκλελοῦθαι· καὶ ὑπερίτοις χρωμένους μᾶλ συμβουλίαισ' τοῖς νέοις, οὔτω δὴ κοινῇ σῴζειν ἄμφοτδρον ὄντως πῶ πόλιν ὅλιω, πότδρον οὔτω λέγωμεν, ἢ πῶς ἄλλως δεῖν κατασκευάζεσθαι. μοῦνομούς πάντας κεκτημένους, καὶ μὴ δι' ἡκιεβεωμένους ἔστιν οὓς ὁραφάντας τε καὶ πεπαθημένους. κλ. Ἀλλ' ὦ θαυμάσιε, ἀδιαίνετον. Ἀθ. Ἰτέον ἀρα ἐπὶ πίνα ἀκεβαιτέραν παιδείαν ὃς ἐμπροσθον. κλ. Ἴσως. Ἀθ. Ἆρ' οὖν ἧς δὴ νῦν ὠδὸν ἐφικάμεθα, τυῖ χρέινει αὖ ὧδε ἧς χρέιας ἕρμος αὖτη. κλ. Παντάπασι μὲν δῆ.

Ἀθ. Οὐκοῦν ἐλέγομεν τὸν γε πρὸς ἕκαστα ἄκρον δημιουργόντα τὴ φύλακα, μὴ μόνον δεῖν πρὸς τὰ πολλὰ βλέπειν ἀμωσκεν εἶναι, πρὸς δὲ ὃ ἐπέγνωσται, γενναῖα τε καὶ γνόντα, πρὸς ἐκεῖνο σωτὰ ἐπάδειν πάντα ἐμῳρόωντα. κλ. Ὀρθῶς. Ἀθ.

Ἆρ' οὖν ἀκεβεστέραν σκέψιν θετάναι τοῦδε ὁ τουοῦν γίγνοιτο, ἢ πρὸς μίαν ἰδίαν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ἀνομίων ἀμωσκεν εἶναι βλέπειν; κλ. Ἴσως. Ἀθ. Οὐκοῦν ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου ἀνδρὸς ἀμωσκεν εἶναι βλέπειν· καὶ ἀνθρώπου ὁσίου· καὶ σώφρονος· καὶ πάντων ὧν ἔστι σωφιεῖσθαι πάντα ἐμῳρόωντα. κλ. Ἀνάγκη μὲν οὖν.

Ἆρ' οὖν ἀκεβεστέραν σκέψιν θετάναι τοῦδε ὁ τουοῦν γίγνοιτο, ἢ πρὸς μίαν ἰδίαν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ἀνομίων ἀμωσκεν εἶναι βλέπειν; κλ. Ἴσως. Ἀθ. Οὐκοῦν ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου ἀνδρὸς ἀμωσκεν εἶναι βλέπειν· καὶ ἀνθρώπου ὁσίου· καὶ σώφρονος· καὶ πάντων ὧν ἔστι σωφιεῖσθαι πάντα ἐμῳρόωντα. κλ. Ἀνάγκη μὲν οὖν.

κλ. Σοὶ πιστεύων ὦ ξοῖ συγχωρῶ δὴ κἀ ταῦτη πορεύεσθαι λέγοντες. Ἀθ. Ἀκοῦκασίον ἆρ' ὡς ἔοικε καὶ τοὺς τῆς θείας πολιτείας ἡμῖν φύλακας, ἀκεβεῖς ἰδεῖν. πρῶτον, ὦ ἄ' ποτε ὀβῇ πάντων τῶν πεφυκότων ἐν τυγχάνειν. ὃ δὴ φημὶ, ὅστις ἀνδρεία καὶ σωφροσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ὁ φρονήσει ὁ ὄν, ἀληθῆ δὲ δικαίως αὖ ὀνόμασι προσαγορεύεσθαι. ὅρα ὦ φίλοι, εἰ μὲν βουλόμεθα ταυτὸ δίδυσθαι σφόδρα

πίσαντες μὴ αὐτῶμεν πρὶν αὖ ἱκανῶς εἴπωμεν, τί ποτέ ἐστιν, εἰς ὃ ἀποβλέπον, εἴτε ὡς οὖ, εἴτε ὡς ὅλον, εἴτε ὡς ἀμφότερα. εἴτε ὅπως ποτε πέφυκεν. ἢ οὐκοῦν διαφυγόντες ἡμᾶς ἀόμεθά ποτε ἡμῖν ἱκανῶς ἕξειν τὰ πρὸς αἱρετὸν, τοῦδε μὲν ἧς οὔτε εἰ φλαῦ ἔστ' οὔτε εἰ πάντα ἐστὶν, οὐδ' ὡς οὐ λανθάνει φράζειν ἐσόμεθα; οὐκοῦν ἑαυτοῖς ἡμῖν ξυμβούλοις πειθόμενοι ἀμωσγέπως μηχανησόμεθα αὐτῇ πόλει ἐγγενέσθαι τὸν ἡμῖν. εἰ δ' ἄρα δ' παράπαν δυνατὸν, ἑαυτοῦ χρεών. κλ. Ἦ καὶ νὴ τὸν ξένιον ὦ ξένε, δοκεῖ μοι ἐπιτείνειν που τὸν λόγον. ἐπεὶ δοκεῖς ἡμῖν ὀρθότατα λέγειν. ἀλλὰ δὴ πῶς ἂν τοῦτ' αὖ μηχανῷτο. ἀθ.

Μύπω τὸν πῶς αὖ μηχανησόμεθα λίπωμεν. εἰ δεῖ δὲ ἢ μὴ, πρῶτον βεβαιωσώμεθα τῇ ξυνομολογίᾳ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς. κλ. Ἀλλὰ μὴν δεῖ γε ἁπάσῃ δυνατόν.

ἀθ. Τί δὲ δὴ τοῦδε καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ τοῦ νῦν διανοώμεθα, ὡς πολλοῦ ἔστι μέσον ἕκαστον τούτων ὃν φύλακας ἡμῖν γνωσίου, ἢ καὶ ὅπως οὔτε καὶ ὅπη. κλ. Σχεδὸν ἔοικ' ἀναγκαῖον δεῖν καὶ ὅπως οὐ διανοεῖσθαι. ἀθ. Τί δ' οὐκοῦν μὴ, πῶς δὲ οὐδείξειν τῷ λόγῳ ἀδυνατεῖν οἰόμεθα; κλ. Καὶ πῶς. ἀνόρατόν που γάρ τινα σὺ λέγεις ἕξιν. ἀθ. Τὸ δὲ τοῦδε πάντων τῶν σωφρονούντων. δρᾷ ἡμῖν ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι δεῖ τοὺς ὄντως φύλακας ἱκανοὺς τῶν νόμων, ὄντως εἰδέναι τὸ τοῦδε πῶ ἀληθὲς αὐτῶν. καὶ λόγῳ τε ἱκανοὺς ὁρμωμένους εἶναι, καὶ βίοις ὁρίοις σωφρονουμένους κείνοντας τά τε καλῶς γιγνόμενα, καὶ τὰ μὴ καὶ τὰ φύσιν. κλ. Ὡς γὰρ οὖ. ἀθ. Μῶν οὖν οὐχ οἱ τῶν καλλίστων ἕξιν ἄν τοῦδε τοὺς ἄνδρας, ὃ δὴ σωφρονοῦμεν διεπραπάμεθα, ὡς εἰσί τε καὶ ὅσοις φαίνονται κύριοι δικαίως εἰδέναι τὸ εἰς ὅσον δικαστὸν ἔξιν ταῦτ' ἄνθρωπον γιγνώσκειν. καὶ οἷς μὲν πλείστοις τῶν καθ' πόλιν, ξυγγιγνώσκειν τῇ φήμῃ μόνον τῶν νόμων σωζομένων. οἷς δὲ φύλακες μὴ ἔχωσι, μὴ δὲ ἐπιστρέπειν, ὅς ἂν μὴ διαπονῆται δ' πᾶσαν πίστιν λαβεῖν τῶν οὐσῶν τοῦδε θεῶν; πῶ δὲ μὴν ἐπίσκοπον εἶναι, τὸ μηδ' ποτὲ τῶν νομοφυλάκων αἱρεῖσθαι τὸν μὴ θεῖον καὶ διαπεπονηκότα πρὸς αὐτὰ μὴ δ' αὖ τῶν πρὸς αἱρετῷ ἔγκειτον γίγνεσθαι.

κλ. Δίκαιον γοῦν ὡς λέγεις. τὸν τοῦδε τὰ τοιαῦτα αἱρετὸν ἢ δικάζον ἀχρεῖον εἶναι πόρρω τῶν καλῶν. ἀθ. αρα οὖν ἴσμεν ὅτι δῦ ἔστον τῷ τοῦδε θεῶν ἄγοντε εἰς πίστιν ὄντα δικάζεσθαι οἱ τοῖς πρόσθεν; κλ. Ἴσως. ἀθ. Ἓν μὲν δ' τοῦδε πῶ ψυχὰν λέγομεν, ὡς πρεσβύτατόν τε καὶ θειότατον ὂν πάντων ὧν κίνησις γίνεται παρακολουθοῦσα, ἀεσπον οὐσίαν ἐπέρεσιν. οὗ δὲ τοῦδε πῶ φορᾶς ὡς ἔχει τάξεως ἄστρων τε καὶ ὅσων ἄλλων ἐκρατὴς νοῦς ἔστι, δ' πᾶν διακεκοσμηκώς. ὁ γὰρ ἰδὼν ταῦτα μὴ φαύλως μὴ δ' ἰδιωτικῶς, οὐδεὶς οὕτως ἄθεος ἀνθρώπων ποτὲ πέφυκεν, ὃς οὐ τοὐναντίον ἕπαθεν, ἢ δ' προσδοκώμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν. οἱ μὲν γὰρ διανοοῦνται τοὺς τὰ τοιαῦτα μεταχειρισαμένους, ἀστρονομίαν τε καὶ πᾶσι μᾶλ' ταύτης ἀναγκαίαις ἄλλαις τέχναις ἀθέους γίγνεσθαι, καθειρκτὰς ὡς οἷόν τε γιγνόμενα ἀναγκαις πράγματ' ἀλλ' οὐδιανοίας ξυλλήσεως ἀγαθῶν πέρι πλουμένων. κλ. Τὸ δὲ δή, πῶς ἔχον αὖ εἶπ. ἀθ. Ταῦτ' ὄντα εἶπον, ζυναστίον ἔχει ταῦτα, καὶ ὅτε ἄψυχα αὐτὰ οἱ διανοούμενοι διοικοῦντο. θαυμάσια μὲν οὖν καὶ τότε ὑπεδύετο τοῦδε αὐτά. καὶ ὑπὸ πᾶ δύετο τὸ ναῦ ὄντως διοδευόμενον, ὅσοι τῆς ἀκριβείας αὐτῶν ἅπτονται. ὅπως μήποτ' αὖ ἄψυχα ὄντα, οὕτως εἰς ἀκριβῆ θαυμαστοὺς λογισμοὺς αὖ ἰχνῶτο νοῦν μὴ κεκτημένα. καί τινες ἐτόλμων τοῦτό γε αὐτὸ παρακινδυνεύειν. καὶ τότε λέγοντες, ὡς νοῦς εἴη ὁ διακοσμικὸς πάντ' ὄντα κατ' οὐρανόν. οἱ δὲ αὐτοὶ πάλιν ἁμαρτάνοντες ψυχῆς φύσεως ὅτι πρεσβύτερον ἔπεσωμάτ', διανοηθέντες δὲ ὡς πρότερον, ἃ πανθ' ὡς εἰπεῖν ἅπαντες αὖ πάλιν, ἑαυτοὺς δὲ πολὺ μᾶλλον. τὰ γὰρ δὴ πρὸ τῶν ὀμμάτων πάντα αὐτοῖς ἐφαίνετο. τὰ κατ' οὐρανὸν φερόμενα, μαστὰ εἶναι λίθων καὶ γῆς. καὶ πολλῶν ἄλλων ἀψύχων σωμάτων διανεμόντων τὰς αἰτίας, πάντες τ' κόσμου τοῦτ' ἦν τὰ τότε ὑβρισμένα πολλὰς ἀθεότητας καὶ δυσχερείας τ' ἀπ' ἀλλ. καὶ δὴ καὶ λοιδορίας ἐπλήθυον φυλοῖς τῶν φιλοσοφούντων καὶ μεταλλαις ἀπειλοῦντες χρεμ

ναισιν ὑλακαῖς. ἀλλὰ ταῦτ' αὐτὰ ἐπῆν. νῦν δὲ ὅ πρὸ ὀλίγου ἔφημεν, πᾶν τοὐναντίον ἔχει.

ΚΛ. Πῶς; ΑΘ. Οὐκ ἔστι ποτε γενέσθαι βεβαίως θεσμοῖς ἀθανάτων αὐθρώπων οὐδένα, ὃς ἂν μὴ τὰ λεγόμενα ταῦτα νῦν δύο λάβῃ. ψυχήν τε ὡς ἔστι πρεσβύτατον ἁπάντων ὅσα γοῦν μετέλαχεν· ἀθανατόν τε. ἄρχει τε δὴ σωμάτων πάντων· εἰδὲ δὶ τούτοισι δὴ, δ' νῦν ἐρημίαν πολλάκις, τόν τε ἐρημίαν οὐ βίς ἄρξεις νοῦν τ' ὄντων. τά, τε πρὸ τούτων αἰτιώματα μαθήματα λάβῃ· τά, τε κατὰ νῦν μοῦσαι πύτιες τῆς κοινωνίας σωθησόμενος χρῆσθαι πρὸς τὰ τῶν ἰδίων ἐπιτηδεύματα καὶ νόμιμα σωαρμοττόντως· ὅσα τε λόγου ἔχει, βύντων λωακὴς ἔ λιῶναι ἦν λόγον, ἔσα τε μὴ· ὁ δὲ μὴ ταῦτ' οἷός τ' ὢν πρὸς ταῖς δημοσίαις ἀρεταῖς κεκτῆσθαι φρόνησιν, ἀρχὴν μὴ οὐκ ἄν ποτε γένοιτο ἱκανὸς ὅλης πόλεως, ὑπερέπης δ' ἂν ἄλλοις ἀρχουσιν. ὁρᾶν δὴ χρεὼν νῦν ὧ κλεινία καὶ μέγιλλε. ἤδη πρὸς γῆς ἐρημίας νόμοις ἅπασιν ὅσους διελελύθαμεν, ἐκεῖ γῆς πρόσισμεν ὡς φυλακὴν ἰσόμενον καὶ τὰ νόμιμα χάριν σωτηρίας· ἢ τῶν ἀρχόντων νυκτερινὸν σύλλογον παυδείας ἕπόσης διελελύθαμεν, κοινωνὸν γενόμενον, ἢ πῶς ποιῶμεν· ΚΛ. Ἀλλ' ὦ λῶστ. πῶς οὐ προσίσομεν, αὖπα καὶ καὶ τὰ βραχὺ λιωνδῶμεν. ΑΘ. Καὶ μὴν πρός γε δ' τοιοῦτον ἀμεμνήθαμεν πάντες. ξυμπίπτωρ γοὺν τοῦτου γε ὑμῖν καὶ ἐπὼ γιγνόμην αὖ προθύμως· πρὸς δ' ἐμοὶ καὶ ἑτέρους ἴσως εὑρήσω δεῖ τὴν τοῦδε τὰ ὅσιαὐτ' ἐμπειρίαν τε νῦ σκέψιν, γιγνήσεσθαί μοι καὶ μάλα συχνῶ. ΚΛ. Ἀλλ' ὦ ξεῖν. παντὸς μὲν μᾶλλον ταύτη πορευτέον, ἵνα δὴ καὶ ὁ θεὸς ἡμᾶς ἀγαθὸν ἄγει· τῆς δὲ χρόπος ἡμῖν γιγνόμενος, ὀρθῶς γίγνοιτ' ἄν· τοῦτο δὴ τανῦν λέγομέν τε καὶ βραδυνῶμεν. ΑΘ. Οὐκέτι νόμοις ὦ μέγιλλε καὶ κλεινία τοῦδε τῶν τοιούτων λωακτόν ἔστ νομοθετεῖν πρὶν αὖ κοσμεῖν· τότε δὲ κυρίους ὧν αὐτοὺς δεῖ γίγνεσθαι, νομοθετεῖν. ἀλλ' ἤδη δ' τὰ τοιαῦτα κατασκευάζον, οἷσθα χὲ μέχ ξυνουσίαι πολλῆς γίγνοιτ' ἄν, εἰ γίγνοιτο ὀρθῶς. ΚΛ. Πῶς. τί ῥηθὲν ἐρῶσθαι φῶμεν αὖ. ΑΘ. Ῥᾴδιον μὲν δήπου καὶ παλαιτέος αὖ ἢ καὶ τάλογος τῶν ὅσοι ἐπιτήδειοι πρὸς νῷ τῆς φυλακῆς φύσιν αὖ ἔσο. ἡλικίαις τε καὶ μαθήμασι καὶ ἔρόπων ἤθεσι καὶ ἤθεσι. μέχ δὲ ῥηθὲν, ἃ δεῖ μαθεῖν, οὔτε εὑρεῖν ῥᾴδιον, οὔτε εὑρεπόδος ἄλλου μαθήσει γίγνεσθαι. πρὸς τούβις δὲ, χρόνους ὅστε καὶ εἰ ὃς δεῖ παραλαμβάνῃ ἕκαστα μάτειον, ταῦτ' αὐ γράμμασι λέγειν. οὐ δὲ γοὺν αὖ τοῖς τοῖς μαθεῖνσι δῆλα γίγνοιτ' αὖ ὅτι πρὸς καιρὸν μαθεῖνται, πρὶν αὖτε τῆς ψυχῆς ἐνέσῃ πυμαθήματος ἐπιστήμην γεγονέναι. οὕτω δὴ πάντα ταῦτα ἀποῤῥητα μὲν λεχθέντα, οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιτο. ἀφῤῥητα δὲ δεῖ τὸ μηδὲν προῤῥηθέντα δῆλον τῶν λεγομένων· ΚΛ. Τί οὖν δὴ ποιητέον, ἐχόντων τούτων οὕτως ἔξεστι. ΑΘ. Τὸ λεγόμενον ὦ φίλοι αὖ κοινῷ καὶ μέσῳ, ἔοικεν ἡμῖν κεῖσθαι καὶ ἅπερ κινδυνεύειν τοῦδε τῆς πολιτείας ἐθέλοντα ξυμπάσης, ἢ τεὸς ἓξ φασὶ, ἢ τρεῖς κύβους βάλλοντας, πάντα ποιητέον. ἐγὼ δ' ὑμῖν συγκινδυνεύσω τῷ φράζειν τε καὶ ἐξηγεῖσθαι τά γε δεδογμένα ἐμοὶ τοῦδε τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς τῆς νῦν αὖ κεκινημένης τοῖς λόγοις· τὸ μὲν δὴ κινδυνεύσαι οὐ σμικρόν· οὐ δὲ ἑτέροις δὴ εἰ προσῳδὸς αὖ εἴη· σοὶ δὲ τόδε γε ὦ κλεινία μέλλειν παρασκευάζομαι. σὺ γοὺν νῦν μαγνήτων πόλιν, ἣ ὦ αὖ θεὸς ἐπώνυμον αὐτῇ ποιήσῃ, κλεὸς αὖτῇ μέγιστον κατασκευάσας αὐτῇ ὀρθῶς. ἢ τάχ' ἀνθρείοτάτους εἶναι δοκεῖν τῶν ὕστερον ἐπιγιγνομένων, οὐκ ἐκ φθέξῃ ποτέ. ἐαύγε μὲν δὴ ὅς ἡμῖν ὁ θεὸς γένηται ξύλλογος ὦ φίλοι ἑταῖροι παρισθμοῦ τοῦτῳ νῦν πόλιν. ἀμφισβήτησίς τ' οὐκ ἔστ' οὐδὲ μία οὐδενὶ τῶν νῦν παρὰ ταῦδ' ὡς ἔπος ἀπεῖν νομοθετούντων. ὅπως ἢ ἔσται ὀρθῶν ὕπαρ ἀποτετελεσμένον. οὐ σμικρῷ, πρόθυμον ἀνάγκης ὡς τῷ λόγῳ ἐφηλάμεθα κἀφαλῆς νῦν τε κοινωνίας ἐκόντα ἵνά πως ξυμμίξαντες, ἐαὐ αὖρα ἡμῖν ὅτε αὖσβυες ἀκεῖβῶς ξυμμιχῶσι, παιλαθῶσί τε προσπίπτοντες· παιλαθόντες τε αὐ ἀκροπόλει τῆς χώρας καθιζήσαντες, φύλακες ἀρτελιεθῶσιν, οἵους ἡμᾶς οὐκ ἐώμεν αὐ τῷ πρόθεν βίῳ πρὸς ἀρετὴν σωτηρίας γενο-

μένους. ΜΕ. Ὦ φίλε Κλεινία, εἰς τῶν νῦν ἡμῖν ἀρμενίων ἀπείρων, ἢ πάλαι πολὺ ἐκτὸς τῆς καθ' ἡμέραν οἰκήσεως, ἢ ἐν ξένου τόνδε οὐκ ἀφετέον. ἀλλὰ δίκαιοι καὶ μηχαναῖς πάσαις κοινωνὸν ποιητέον ὧδε πάλαι τῆς πόλεως καὶ τοίκησιν. ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ μέγιλλε. καὶ ἰτέον τε ποῖσιν ταῦθ' οὕτω, καὶ ξυλλάμβανε. ΜΕ. Ξυλλήψομαι.

Νόμων ἡ νομοθετικὸς διαλόγου, πέλος.

ΕΡΓΙΝΟΜΙΣ Η ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ,
ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

ΚΛ. Ἀρὸς μὲν δὴ τῆς ὁμολογίας, ἣν ὁμοῦ ἅπαντες ὀρθῶς ὡς ἐοικέναι ὄντες, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ μέγιλλος ὅδε, ἐν τῆς φρονήσεως ἐπισκεψόμεθα, τίνι χρή ποτε λέξῳ διεξελθεῖν, ὅ τι καὶ αὐθρωπίνως εἶναι φαμὲν ὅταν διανοηθῇ, κἀλλιστ' ἔχειν ποιεῖν πρὸς φρόνησιν ἕξιν διανοεῖν αὐθρώπῳ ἔχειν. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ὡς φαμὲν ἅπαντα διεξέλθομεν, ὅσα ἦν πειθὼ νόμων δίκην. ὃ δὲ μάγιστον εὑρεῖν τε καὶ ἀπεῖν, τί ποτε μαθὼν εἴη ἂν ἄνθρωπος σοφὸς αὖ εἶναι, ἔξω οὔτε εἴπομεν, οὔτε εὕρομεν. νῦν τε πειρώμεθα τοῦτο μὴ καταλιπεῖν. καλὸν γὰρ ἀτελὲς αὖ πρᾶγμα μὴ, οὗ χάριν ἅπαντες ὡρμήσαμεν, ὡς φαύλῳ ποιήσαντες ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους. ΛΘ. Ὦ φίλε Κλεινία, καλῶς μὲν λέγεις. ἄτοπον μὴν ἀκούσεσθαί σε λόγον δίκαιον. καίτοι ἵνα ποτὲ, οὐκ ἄτοπον αὖ. πολλοὶ γὰρ δὴ προστυχεῖς τῷ εἴρῃ γιγνόμενοι, ἂν αὖ τὸν λόγον φέρουσιν ὡς οὐκ ἔστιν μακαρίως δὲ τὸν ἀνθρώπου γένος οὐ δι' ὅσων μὲν. ἔπου δὴ καὶ ξωίδι αὖσι δοκῶ κατὰ μικρὸν αὐτῶν καλῶς τὸ τοιοῦτον πεῖσαι λέγειν. οὗτος μὲν εἶναι διανοεῖν ἀνθρώπους μακαρίους τε καὶ εὐδαίμονας γενέσθαι, πολλῷ ἐλίττων μᾶλλον πρὸ αὖ ζῶμεν τοῦτο διορίζομαι. καλὴ δὲ ἐλπὶς πλουτήσαντα, τυχεῖν ἁπάντων, ὧν ὁπωσοῦν τις προθυμεῖται αὖ ζῶντι ὡς κάλλιστ' αὖ ζῆν καταδιώκειν. καὶ πλουτήσας, πλουτῆς διαπαντὸς τυχεῖν. λέγω δ' οὐδὲν σοφόν, ἀλλ' ὃ πρὸ ἅπαντες ἴσμεν τε καὶ ξαρέσκουσι γιγνόσκομόν ἵνα ποτὲ, ὡς ἐξ ἀρχῆς δὲ γενέσθαι χαλεπὸν ἅπαντα ζῴῳ πρῶτον μὲν, τὸ μεταχεῖν τῆς τῶν κυαμείων ἕξεως, ἔπειτ' αὖ τὸ γίγνεσθαι, καὶ ἔτι τὸ ἐμφυῆναι, καὶ παιδεύεσθαι. καὶ δεῖ πόνων μυρίων ταῦτα γίγνεσθαι ξύμπαντα ὡς φαμὲν ἅπαντες. καὶ χρόνος βραχὺς αὖ ἐν πρὸς λογισμὸν μέχρι τῶν μοχθηρῶν ἀλλ' ὃν πᾶς αὖ τις πολλαχοῦ μὴ τεκμαίρεσθαι, οὗτος δὲ χρὴ δοκεῖν αὐκποιῶ δοκεῖ ποιεῖν ἵνα κατὰ μέσον πηδᾶν τὸν αὐθρώπινον. ταχύ γε μὴν ἐπιλαβοῦ γάρεσ' οὐ νοῦν, ποήσει αὖ, μή ποτ' ἐκλῦσαι πάλιν αἰσθέσθαι. λογισάμενον δὲ ἐν ἐνθυμούμενον ἑαυτῷ εἶναι ὅστις μὴ τυγχάνει παιδικῆς δύξης μεστὸς ὤν. τούτων δὴ, τί ποτέ μοι τε κἀμοὶ σοῦ ἅπερ νῦν ἐγὼ ζητούμενον τῷ λόγῳ ζητοῦμεν δὴ δή, τί ἂν ζόπον σοφοὶ γενοίμεθα, ὡς οὖσης τινὸς ἐκφύσεως ταύτης τῆς διανοίας, ἣν δὲ, Φυγῇ φθάγιστόν τε ὅταν τὴς πρὸς τὰ φρόνησιν ἢ τῶν λεγομένων τυχῶν ἢ φρονήσεων, ἢ ἐνῶν ἄλλων τοιούτων ὡς οἰόμεθα ἐπιτηδείων, ὡς ἀξίας τούτων οὐδὲ μιᾶς οὔσης ἐπιλαμπειν ἐνθένδε τῆς ὧδε ταῦτα σοφίας τὰνθρώπινα. τῆς δὲ αὖ ψυχῆς σφόδρα ποτοθείας καὶ μαντευομένης ὡς οὔσης αὐτῇ κατὰ ἵνα φύσιν ταύτης. τίς δ' ἔστι καὶ ὅτε μὴ πῶς, οὐ πάνυ διαπορεῖσθαι. ἆρ' οὖν οὕτω σφόδρα προσέοικεν ἡμῶν ἡ ὧδε σοφίαν ἀπορία καὶ ζήτησις τελέων τῆς ἐλπίδος ἐκβέβηκε γιγνομένη τῶν ἔσω οἰκημῶν διανοεῖσθαι γίγνονται φρονίμως αὐτοὺς ἄλλους τε ἱκανοῦσι συμφώνως ἐκλόγων πάντων καὶ πάντα λεγομένων; ταῦτ' οὐχοῦπως, ἢ πάντα ξυμφήσομεν ἔχειν; ΚΛ. Ξυμφήσομεν, ἐπ' ἐλπίδ' ἴσως ταῦτ' ὦ ξοικῆ μετὰ σοῦ κατὰ χρόνον αὖ γενομένη, δεξόσου ὧδε αὐτῶν ἐσαῦθις ὁ ἀλη-

δίκαιον. ΑΘ. τὰς ἄλλας δύναμιν ὅσαι ἐπιστῆμαι μέν εἰσι λεγόμεναι, σοφὸν δὲ οὐκ ἀποτελοῦσι τὸν λαμβάνοντά τι αὐτὰς πρῶτον διεξιτέον. ὅπως ταῦτας ἐκποδὼν θέμενοι, περὶ ὧν δὲ μέλλομεν, περὶ τούτων ἐπισκεψώμεθα τὸ πρῶτον καὶ περὶ τούτων μανθάνειν. ΚΛ. ῥᾴδιον μὲν τοίνυν ὧν πρῶτον δεῖ θεωρεῖν γίγνεσθαι, ὅσα μὴ ἐξ ἀνάγκης αὐτὰ ἀναγκαῖόν ἐστι πρῶτα. ὁ δὲ ἐπιστήμων αὐτῶν γιγνόμενος, ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἔδοξεν ἡμῖν εἶναί ποτε σοφὸς, οὔπω νῦν γε οὔτε σοφὸς εἶναι δοξάζεται, ὀνείδη τε ἴσχει μᾶλλον περὶ τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης. δρῶμεν δὴ αὖ τὰ ἑπόμενα. καὶ ὃ μὲν πᾶς ἀνὴρ αὐτὰς ἀναγκαίους ἀεὶ κέκτηται τῷ δοκεῖν ὡς ἄριστον αὐτὸν εἶναι μεμελετηκότα, φεύγει δὲ τὰς κτήσεις τῆς φρονήσεώς τε καὶ ἐπιστημοσύνης. ἴσως δὴ πρῶτον μὲν, ἡ τῆς ἀλληλοφαγίας τῶν ζώων ἡμᾶς, τῶν μὲν, ὡς ὁμοδόξης ἧττον παραπαίειν ἀπεργάσασα. τῶν δὲ, εἰς τὸν νόμιμον ἕδραν ἀναστήσασα. ἴλεως δ' ἡμῖν εἰ πρόσθεν εἶπόν τι καὶ ἐπῆν. οἴ μοι γὰρ οἷον ἐλέγομεν πρῶτοι χαιρέτωσαν. ἡ δ' οἷον ἀλφίτων τε καὶ ἀλφίτων πόησις ἅμα καὶ τροφὴ καλὸν μὲν καὶ ἀγαθόν· σοφὸν δὲ αὖσμα, τελέως οὐκ ἐθελήσει ποτὲ ἀπεργάσασθαι. οὐδὲν γὰρ αὐτῇ ἡ τῆς ποιήσεως ἐπίκλησις, τῶν ποιουμένων αὐτῶν δυσχέρειαν ἀπεργάζοι τ' ἂν· οὐδὲν δ' οὐδὲ ἠνέχθησαν ξυμπαίσης γεωργίας. οὐ γὰρ τέχνη, ἀλλὰ φύσει καὶ τοῖν πάντες φανόμεθα γῆν μεταχειρίζεσθαι. καὶ μὴν οὐ δὴ τῶν οἰκήσεών γε ξυνοφρὺς καὶ ξύμπαισα οἰκοδομία, καὶ σκιᾶς πάντων ἀπεργαστική. χαλκέα τε καὶ ἣ τῶν τεκτονικῶν καὶ πλαστικῶν ἢ πολεμικῶν, ἢ ἔτι ξυμπάντων ὀργάνων παρασκευή, δῆμος πρόσφορον ἔχουσα, ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρετῇ λεγομένῃ. καὶ μὴν οὐ δὴ ἡ ξύμπασα θηρευτικὴ πολλὴ πᾶσι καὶ τεχνικὴ γιγνομένη, τόγε μεγαλοπρεπὲς ζητῶ τῷ σοφῷ οὐκ ἀποδίδωσιν. οὐ μὴν οὐδὲ μουσικήν γε οὐ δὴ ὁρμᾶσθαι καὶ τοῦ παίζειν. δ' λεγόμενον γοῦν οὐδὲ μόνον. εἰ δ' ἀληθὲς οὐκ ἔμαθον. ὅ τε δὴ τῶν ἀναγκαίων ὁρῶμεν κτῆσιν, ἣν τέχνης μὲν ἀπεργαζομένην, τοῦτον δὲ οὐδὲ μίαν οὐδεμίαν σοφὸν ποιοῦσαν, τόγε μὲν ἔξω παιδιᾶς τῆς αὐλητικῆς μιμητικὴν μὲν ἔθεσιν, ἀλλ' οὐδαμῇ σοφὴν αὐλητικήν. πολλοὶς μὲν ὀργάνοις μιμοῦνται. πολλοὶς δ' αὐτῶν τῶν σωμάτων οὐ παίνων τοὺς ἀμφὶ μέσοι μιμοῦσι. τά, τε κατὰ λόγον ἢ μοῦσαν πᾶσαν, καὶ ὅσων γραφικὴ μίμησις, πολλῶν καὶ παντοίων ποικιλμάτων ἀποτελουμένων, οὐ πολλοῖς ὑγροῖς καὶ ξυρεῖς γίγνεσθαι. ὧν σοφὸν οὐδενὸς οὐδὲν, ἀσοφίᾳ τῇ μεγίστῃ δὴ μιουργοῦντα, ἡμᾶς μιμητικὴ παρέχεται. πάντων δ' ἐξαιρουμένων, ἃ λοιπὸν βοηθεῖα γίγνοιτ' ἂν μοῦσα μουσικοῦ. ἡ μὲν μεγίστη τε καὶ εἰς τέλειον πολεμικὴ κλιθεῖσα στρατηγικὴ τύχη, ἐνδεικνυμένη τὴν πρὸς χρόνον ὑπεροχὴν σοφὸν ἀπετέλεσε δημόνιον. μᾶλλον δὲ αἰσθήσεις καὶ τὰ φύσει, ἡ σοφία δοθὲν μόνον. ἐὰν δὲ καὶ ἐθεῖσα καὶ ἐκτεθὲν καὶ, ξυνθεῖσα δέ που καὶ αὐτὴ σχεδὸν ὅσον εἶναι ψυχὴν μὴ καὶ μάλ' ἀκαίρῳ καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις, λαμβάνονται πρὸ τῶν ζώων φύσιν, ἐνδόντες μὲν οὐδὲν τούτων, εἰς σοφίαν πρὸ ἀληθεστάτην. ἅμιλλα γὰρ δέξεως φερέσθαι τὸ παζόμενον. βοηθοὺς δέ που καὶ τοὺς κυβερνήτας ἅμα καὶ τοὺς ναύτας δρῶμεν. καὶ τοῦτ' αὖ σοφὸν μαθόντα τῆς ἡμᾶς παραμυθούμενος, ἐξ ἁπάντων διαγγελίτω. οὐ δὲ γὰρ αὖ εἰ λέγει τις πνεύματος ὀργὴν οὐδὲ φιλίαν, ὃ προσφιλὲς ἀπάσῃ κυβερνωμένῃ. ἡ μὲν οὐ δ' ὁπόσοι βοηθοὶ δίκαιος ὢν τῇ τοῦ λέγειν ῥώμῃ φασὶ γίγνεσθαι μόνῃ τελεῖ δέξεως ἕδρασι προσίχοντες τὸν νοῦν. ἀληθείᾳ δὲ τῶν ὄντως δικαίων ἐκφέρεται παρισφαλμένοι, λοιπὴ δ' ἔτι προσδόξαι σοφίαι δεῖ τις ἄτοπος λαῦκμις. ἣν φύσιν αὖ οἱ πολλοὶ μᾶλλον ἢ σοφίαν ὀνομάσειαν, τότε, ὅταν ἡνίκ' ἂν ἐξαιρῇ, ἐφαλίως μὲν, ὅ μ' ἂν μαθόντα μαθόντα· μάλα δὲ, πολλὰ καὶ ἀσφαλῶς μνημονεύοντα, ὅταν τε δ' πρόσφορον ἐκάστῳ διαμουσουμένης. ὃ, ἡ γιγνόμενον αὖ πρέποι, ἔξω δὲ ταχὺ σβᾷ· τοῦτο γὰρ ἅπαντα. οἱ μὴ φύσει, οἱ δὲ, σοφίαι, οἱ δὲ, ἀξ χίονιαι φύσεσι φύσεως· σοφὸν δὲ ὄντως, οὐ δίκα τούτ', οὐλεῖς τ' ἐμφρόνων ἐθελήσει ποτὲ καλεῖν· ἀλλὰ μὴν δεῖ φασῖναί γ' ἕνεκα ἐπῃνημένον, ἵν' ἔχων ὀφθῇς γίνοι τ' ἂν ὁ σοφὸς ὄντως ὢν ἡμῖν μὴ μόνον δοξαζόμενος. ἴδωμεν δή. χαλεπῷ μὲν γὰρ λόγῳ παντὶ παισὶν ἐπιχειροῦμεν ἐπεδεῖν πέρι ξ τῶν ἐσχατιῶν εὑρεῖν, ἣ σοφία μὲν λέγοιτ' ἂν ὄντως τε καὶ εἰκότως, ὁ δὲ λαβὼν. οὔτε βαίαωσος,

οὔτ' ἠλίθιος ἔσται. σοφὸς δὲ καὶ ἀγαθὸς διὰ ταύτην πολίτης τε καὶ ἄρχων καὶ ἀρχόμενος ἐνδίκως ἔσται πόλεως ἅμα καὶ ἐμμελής. κατίδωμεν δὴ ταύτην πρώτην τίς ποτ' ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐπιστήμη μία διεξελθοῦσα ἢ μὴ παραγενομένη τῶν νῦν παρουσῶν ἀνοητότατον ἂν καὶ ἀφρονέστατον παράσχοι τὸ ζῷον τὸ τῶν ἀνθρώπων. οὐ δὴ τοῦτό γε πάνυ χαλεπὸν τὸ κατιδεῖν. μία γὰρ ὡς εἰπεῖν πρὸς μίαν, ἡ τὸν ἀριθμὸν δοῦσα παντὶ τῷ θνητῷ γένει τοῦτ' ἂν δράσειε. θεὸν δ' αὐτὸν μᾶλλον ἤ τινα τύχην ἡγοῦμαι δόντα ἡμῖν σώζειν ἡμᾶς. ὃν δὲ θεὸν ἡγοῦμαι, φράζειν χρὴ καίπερ ἄτοπον ὄντα. καὶ πῶς οὐκ ἄτοπον αὖ, πῶς γὰρ τῶν ἀγαθῶν αἴτιον ἡμῖν ξυμπάντων, οὐ καὶ τοῦ πολὺ μεγίστου τῆς φρονήσεως, αἴτιον ἡγεῖσθαι δεῖ γεγονέναι. τίνα δὴ καὶ σεμνύνων ποτὲ λέγω θεόν, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία, σχεδὸν οὐρανόν. ὃν καὶ δικαιότατον ὡς ξύμπαντες ἄλλοι δαίμονες ἅμα καὶ θεοί, τιμᾶν τε καὶ εὔχεσθαι διαφερόντως αὐτῷ. τὸ δὲ καὶ τῶν ἄλλων αἴτιον ἀγαθῶν πάντων ἡμῖν αὐτὸν γεγονέναι, πάντες ἂν ὁμολογοῖμεν. δοῦναι δὲ ἅμα καὶ ἀριθμὸν ἡμεῖς γε ὄντως αὐτόν φαμεν. ἔτι δὲ καὶ δώσειν, ἐάν τις θέλῃ ξυνακολουθεῖν. ἐὰν γὰρ ἴῃ τις ἐπὶ θεωρίαν ὀρθὴν τὴν τοῦδε, εἴτε κόσμον εἴτε ὄλυμπον εἴτε οὐρανὸν ἐν ἡδονῇ τῷ λέγειν, λεγέτω μέν· ἀκολουθείτω δὲ ὅπῃ ποικίλλων αὑτὸν καὶ τὰ ἐν αὑτῷ στρέφων ἄστρα πάσας διεξόδους, ὥρας τε καὶ τροφὴν πᾶσι παρέχεται. καὶ τὴν ἄλλην δὲ οὖν φρόνησιν ὡς φαῖμεν ἂν σὺν ἀριθμῷ παντὶ καὶ τἆλλ' ἀγαθά. τοῦτο δὲ μέγιστον, ἐάν τις τὴν ἀριθμῶν αὐτοῦ δόσιν δεξάμενος, ἐπεξέλθῃ πᾶσαν τὴν περίοδον. ἔτι δὲ σμικρὸν ἐπανελθόντες πως τοῖς λόγοις, ἀναμνησθῶμεν ὅτι καὶ μάλ' ὀρθῶς ἐνοήσαμεν, ὡς εἴπερ ἀριθμὸν ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐξέλοιμεν, οὐκ ἄν ποτέ τι φρόνιμοι γενοίμεθα. οὐ γὰρ ἂν ἔτι ποτὲ ψυχὴ τούτου τοῦ ζῴου πᾶσαν ἀρετὴν λάβοι, σχεδὸν ὅτου λόγος ἀπείη. ζῷον δέ, ὅτι μὴ γιγνώσκοι δύο καὶ τρία, μηδὲ περιττὸν μηδὲ ἄρτιον, ἀγνοοῖ δὲ τὸ παράπαν ἀριθμόν, οὐκ ἄν ποτε διδόναι λόγον ἔχοι περὶ ὧν αἰσθήσεις καὶ μνήμας μόνον εἴη κεκτημένον. τὴν δὲ ἄλλην ἀρετήν, ἀνδρείαν καὶ σωφροσύνην, οὐδὲν ἀποκωλύει. στερόμενος δὲ ἀληθοῦς λόγου, σοφὸς οὐκ ἄν ποτε γένοιτο. ὅτῳ δὲ σοφία μὴ προσείη πάσης ἀρετῆς τὸ μέγιστον μέρος, οὐκ ἂν ἔτι τελέως ἀγαθὸς γενόμενος, εὐδαίμων ποτὲ γένοιτο. οὕτως ἀριθμὸν μὲν ἀνάγκη πᾶσα ὑποτίθεσθαι. διότι δὲ τοῦτο ἀνάγκη, λόγος ἔτι πλείων πάντων γίγνοιτ' ἂν τῶν εἰρημένων. ἀλλὰ καὶ ὁ νῦν, ὀρθῶς ῥηθήσεται. ὅτι καὶ τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν λεγόμενα ἃ νῦν δὴ διήλθομεν, ἐῶντες εἶναι πάσας τὰς τέχνας, οὐδὲ τούτων ἐν οὐδὲν μένει. πάντα δ' ἀπόλλυται τὸ παράπαν, ὅταν ἀριθμητικήν τις ἀνέλῃ. δόξειε δ' ἂν ἱκανῶς τις βραχέων εἵνεκα, ἀριθμοῦ δεῖσθαι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος εἰς τὰς τέχνας ἀποβλέψας. καίτοι μέγα μὲν καὶ τοῦτο. εἰ δέ τις ἴδοι τὸ θεῖον τῆς γενέσεως καὶ τὸ θνητόν, ἐν ᾧ καὶ τὸ θεοσεβὲς γνωρισθήσεται, καὶ ἀριθμὸς ὄντως, οὐκ ἂν ἔτι πᾶς ἄν τις γνοίη ξύμπαντα ἀριθμὸν ὅσης ἡμῖν δυνάμεως αἴτιος ἂν εἴη ξυγγιγνόμενος. ἐπεὶ καὶ τὰ κατὰ μουσικὴν πᾶσαν διαριθμουμένων, κινήσεώς τε φθόγγων, δῆλον ὅτι δεῖ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθῶν ὡς πάντων αἴτιον. ὅτι δὲ κακῶν οὐδενός, τοῦτο γνωστέον, ὅπερ καὶ τάχα γένοιτ' ἄν. ἀλλ' ἡ σχεδὸν ἀλόγιστός τε καὶ ἄτακτος ἀσχήμων τέ καὶ ἄρρυθμος, ἀνάρμοστός τε φορά, καὶ πάνθ' ὁπόσα κακοῦ κεκοινώνηκέ τινος, ἐπιλέλειπται παντὸς ἀριθμοῦ. καὶ δεῖ τοῦθ' οὕτω διανοεῖσθαι τὸν μέλλοντα εὐδαίμονα τελευτήσειν. καὶ τό γε δὴ δίκαιόν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ καλόν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, οὐδείς ποτε μὴ γιγνώσκων ἀληθοῦς δόξης ἐπιλαβόμενος, διαριθμήσεται πρὸς τὸ ἑαυτόν τε καὶ ἕτερον πεῖσαι τὸ παράπαν. ἴωμεν δὴ σκεψόμενοι πρὸς τοῦτ' αὐτό, πῶς ἐμάθομεν ἀριθμεῖν. φέρε. τὸ γὰρ ἓν δὴ καὶ δύο, γέγονε πόθεν ἡμῖν. ὥστ' ἐννοῆσαι φύσιν ταύτην ἔχουσιν ἐκ τοῦ παντὸς πρὸς τὸ δυνατοὺς ἐννοεῖν εἶναι. πολλοῖς δὲ ἄλλοις αὖ τῶν ζῴων, οὐδ' εἰς αὐτὸ τοῦθ' ἡ φύσις παραγέγονεν, ὥστε μαθεῖν δυνατοῖς εἶναι παρὰ τοῦ πατρὸς ἀριθμεῖν. παρὰ δ' ἡμῖν, τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον ἐνῴκισεν ὁ θεός, ὥστε ἱκανοῖς εἶναι δεικνύμενον ξυννοεῖν. ἔπειτ' ἔδειξε καὶ δείκνυσιν, ὧν τί κάλλιον ἐν ἑνὸς ἄν τις θεάσαιτο. πλὴν τὸ τῆς ἡ-

μυρίας γίγνοιτο· ἔπειτα εἰς δὲ τῆς νυκτὸς ἕλλοθι μυρίος ἔχων ὅλην, ὅθεν ἕτερον πᾶν αὐτῷ φαίνοιτ' ἄν. καὶ ἑλίττων δὴ ταῦτα αὐτὰ ὄντα, μὴ ταὐτὰ πολλὰς μὲν δὴ νύκτας, πολλὰς δὲ ἡμέρας, ἃς οὐρανὸς οὐδέποτε ταὐτὰ διδάσκων ἀνθρώπους οὔτε νῦ δύο, πρὶν ἄν καὶ ὀδυσμαῖς ἅπασι καιρῶς μάθῃ ἀριθμεῖν. ὡς γοῦν καὶ τελεία καὶ τέλεια νῦ πολλὰ ἕκαστος ἡμῶν ἐπινοήσειεν ἂν ὁρῶν ταῦτα, καὶ ἐκ τούτων εὖ ἐποίησε νῷ σελήνην ὁ θεὸς ἀπεργασάμενος, ἵν' ὅτε μὲν μείζων φαινομένη, ὅτε δ' ἐλάττων, διεξελθεῖν ἄλλην ἀεὶ φαίνουσα ἡμέρας, μέχρι πεντεκαίδεκα ἡμερῶν καὶ νυκτῶν· αὖτη δ' ἐστὶ περιόδος ἐβούλετο εἶναι ἵνα ἐν κύκλῳ ὦσι ὅλοι εἰς οὖ ἐθέλουσι· ὥστε ὡς ἔπος εἰπεῖν καὶ τὸ δυσμαθέστατον ἂν μαθὸν ζῷον, ὃς παρέσχηκε φύσιν ὁ θεὸς, ὃν δυνατὸν εἶναι μανθάνειν· καὶ μέχρι μὲν τούτων τὸ καὶ οὐ τούτοις, ξύμπαν τὸ δυνατὸν τῶν ζῴων, μάλα ἀεὶ θαυμαστὸν γίγνοιτ' ἂν καὶ ἂν αὐτὸ καὶ αὐτὸ σκοπῶ. ἡ δὲ πρὸς ἄλληλα πάντα ἀριθμοὶ ἀεὶ λογίζεσθαι. δοκῶ μὲν μείζονος ὄντος καὶ τούτου, σελήνην καθάπερ ἔπομεν αὔξασ' ὁμοίην καὶ Φαέθουσαν ἐμποιήσας, μῆνα σ' πρὸς τὸν αὐτὸν ξυνιστήσας. καὶ πάντα ἀριθμὸν πρὸς ἀριθμὸν ἤρξατο συνοραῖν ὑπολαμβάνοντι τύχη· ὅθεν δὴ ταῦτ' ἡμῖν, καρπός τε καὶ ἐγκύμονα γῆ γίγνοιτο, ὥστ' εἶναι τροφὴν πᾶσι θνητοῖς ζῴοις. ἀπόμων τε καὶ ὑετῶν γιγνομένων οὐκ ἀγαθὸν οὐδὲν ἀμέτρων, ἀλλ' ἔτι παρὰ ταῦτα γίγνεται πρὸς τὸ φλαῦρον, οὐ νῷ θέσει, ἀλλὰ χρὴ αὐθρωπίνῳ λογισμῷ θαυμάζειν χρὴ φύσιν, οὐκ εὐλόγως διανέμουσαν τὴν αὐτὸν ζόον. ἡμῖν δ' ὧν ζητοῦσι τοῦδε νόμων, ὡς δὴ τὰ μὲν ἄλλα, ἐφάλατ' εἶναι, καὶ γυμνάσια τὰ βέλτιστα ἀνθρώποις. καὶ πῶς αὖ καλὸς γίγνεσθαι καὶ ξυνεῖναι τὰ λειόμενα καὶ ποιεῖν, ἀγνοήτῳ ποτ' ἔστιν ὁ συμφέρειν ἑνὸς, ἢ τὸ δὲ μὴ ξυμφέρον. ἔδοξε δὴ καὶ νῷ ἕλκειν, τὰ μὲν ἄλλα ἐπιτηδεύματα πάντα, οὐ σφόδρα χαλεπὰ εἶναι. τὸ δὲ τίνα τρόπον χρὴ γίγνεσθαι χρηστοὺς ἀνθρώπους, παγχάλεπον. καὶ τὰ μὲν ἄλλα αὖ πάντα κτᾶσθαι χρηστὰ δ' λεγόμενόν τε καὶ δυνατὸν καὶ οὐ χαλεπὸν, οὐσίαν τε ὅσην δεῖ καὶ μὴ δεῖ. καὶ σῶμα οἷόν τε δεῖ καὶ μὴ δεῖ. καὶ ψυχὴν ὅλην μὴ κτᾶσθαι δεῖ, ξυγχωρεῖ πᾶς παντί· δ' ὅ τινα τρόπον κτᾶσθαι, ὅλη μὲν αὖ δικαίαν τε σώφρονα καὶ ἀνδρείαν καὶ ταῦτα ὅτι δι σοφὴν, φησὶ μὲν πᾶς δεῖν. ἥν τινα δὲ σοφίαν ἐς ἀρχὴν διειλημμένην, οὐδεὶς οὐδενὶ τὸ παράπαν ἕλκειν ξυνομολογεῖν τῶν πολλῶν. νῷ οὖν δὴ παρὰ πάσας τὰς πρόσθεν σοφίας, οὐ φαύλην τινὰ ἀνθυφίσκομεν εἰς αὐτάγαθὸν ταῦτα, ἣν οὐδενὶ σοφὸν εἶναι τὸν γε μεμαθηκότα ἀρχὴν καὶ διειλημμένον· εἰ δ' ἔστι σοφὸν ὁ ταῦτ' ἐπιστήμων καὶ ἀγαθὸς, τοῦτον δὴ πίει, λόγον δεῖ λαβεῖν. ΚΛ.

Ξένε ὡς ἐνίοτε ἔπεσ', ἕλκει πολλὰ μεγάλων μεγάλα ἐπιχειρεῖς φράζειν. ΑΘ.

Οὐ γὰρ σμικρὰ ὦ Κλεινία· δ' δι χαλεπώτερον, ὅτι παντάπασι καὶ πάντως ἀληθῆ. ΚΛ. Σφόδρα γε ὦ ξένε· ἀλλ' ὅμως μὴ ἀποκάμνωμεν λίτων ὅ φῂς. ΑΘ.

Ναί· μὰ δι σφῷ τ' ἐγὼ ἀκούοντε. ΚΛ. Ταῦτ' ἔστω· καὶ πάλιν ἀμφοῖν ἐπόσθαι φράζω. ΑΘ. Καλῶς· ἀρχῆς δὴ ῥητέον αὐάγκη πρῶτον ὡς φαίνεται· μάλιστα μὲν αὖ, εἰ δυνάμεθα οὕτ λαβεῖν ὀνόματι, τίς ἔστιν ἡμῖν διάνοια σοφίας ἢ ἕξις· δεῖ σφόδρα ἀδυνατοῦμεν, δ' δίτδρον· τίνες εἰσί ποτε καὶ ὁπόσαι τινὲς ἄρτι λαβών, σοφὸς αὖ εἴη κατὰ τὸν ἡμέτερον μῦθον. ΚΛ. Λέγοις αὖ. ΑΘ. Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο, αὖ μέσον τῶν νομοθέτῃ δ' πάλλιον τῶν πρότερον ἐρωμένων πίει θεῶν καὶ ἄμεινον ἀπειλάζοντι λέγειν δεῖ παιδιᾶς ἕνεκα χρωμένῳ καὶ τι μιῶντι θεοὺς ὕμνοις τε καὶ θυσίαις μονίᾳ γεραίρουσι διάγειν τὸν αὐτοῦ βίον. ΚΛ. Ἦ καλῶς ὦ ξένε λέγεις· εἰ γοῦν σοι τέλος ἕπεται τῶν νόμων θεοὺς προσπαίσαντι καθαρώτερόν τε διαγόν τι τὸν βίον, τῆς ἅμα τελευτῆς ἀρίστης τε καὶ καλλίστης τυχεῖν. ΑΘ. Γοῦν ὦ Κλεινία λέγομεν. δοκεῖ θεοὺς θεοὺς ὑμνοῦντες σφόδρα τιμᾶν, θυόμενοι τὰ πάλλιστα καὶ ἄριστα πρὸς αὐτῶν ἐπισεῖαι λέγειν ὑμῖν, οὕτως, ἢ πῶς λέγεις. ΚΛ.

Θαυμαστῶς μὲν οὖν οὕτως· ἀλλ' ὃ σαι μένει πιστεύσας τοῖς θεοῖς, θύχου τε καὶ λίγε ἔπεσθαι σοι λόγον τῶν καλῶν, πρὸς θεοὺς θεούς τε καὶ τὰς θεάς. ΑΘ. Ἔσται ταῦτα, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς ἡμῖν ὑφηγεῖται, ξυνοδύχου μόνον. ΚΛ. Λέπις αὖ δ' μετὰ

τοῦτο.

ἐστὶν. ΑΘ. Θεογονίαν τινὰ καὶ ζωογονίαν, ἀναγκαῖον ὡς ἔοικε πρῶτον μὲν καὶ κατὰ τὸν ἐμπροσθεν, εἰλτέον ἀπεμφύσαι καὶ τὰ ἐν ἐμπροσθεν λόγοις, ἀπολαβόντας οὐ πρὸς τοὺς ἁπλοῦς ἐπικεχειρημένους λόγους· φράζειν ὡς εἰσὶ θεοὶ ἐπιμελούμενοι πάντων σμικρῶν καὶ μεζόνων, καὶ οὐδὲν ἀπαρεμφθὲς ἐστὶ τῶν τοιούτων τὰ δίκαια εἰσὶ πράγματα. εἰ δὲ μιμητόν γε ὁ κλεινίας, εἰλάβετε μὲν γοῦν δὴ καὶ ὑπομνήματα, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ῥηθέντα τό τε μὴ μάλα ἀληθῆ· τόδε δὲ αὐτῶν ἴσως ἐστὶ μέγιστον, ὅτι πρεσβύτερον εἶναι ψυχὴ σώματος ἅπασα παντὸς· ἆρα μιμητὸν ἢ πάντως που ἐστὶν γε. ὃ γοῦν ἄμεινον καὶ παλαιότερον καὶ θειότερον, πολὺ ὅτι τῆς χείρονος καὶ νεωτέρου καὶ ἀτιμοτέρου, παντὶ τάχει τε αρχον, ἀρχομένου πρεσβύτερον. καὶ ἄγον, ἀγομένου πάντη. λάβωμεν δὴ ἐστὶν γε, ὡς ψυχὴ πρεσβύτερόν ἐστι σώματος. εἰ δ' ἔχει ἐστὶν οὕτω, τόγε πρῶτον ἡμῖν τοῦ πρώτου τῆς γενέσεως, πεπαλαίοτερον αὖ ἔσῃ θεοὺς ὑπεργεγονὸν. καὶ θῶμεν δὴ τὼ ἀρχὼ τῆς ἀρχῆς εὖ λαμπρότερον ἔχειν. καὶ τῶν μεγίστων σοφῶν τοῦτο θεῶν γένεσις ὀρθότατα ἐπαινέσεται ἡμᾶς. ΚΛ. Ἔστω ταῦτα εἰς δύναμιν λεγόμενα. ΑΘ. Φῶμεν δὴ ζῷόν γε ἀληθέστατα λέγεσθαι κατὰ φύσιν φῶμεν ἐστόν γε, ὅταν μία ξυνελθοῦσα σύστασις ψυχῆς καὶ σώματος, ἀποτέκῃ μίαν μορφήν. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Ζῷων μὲν δὴ τοιοῦτον καλεῖται δικαιότατα; ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Στερεὰ δὲ σώματα λέγεσθαι χρὴ κατὰ τὸν αὖτα λόγον, πάντ' ἀζῷων μάλιστα καὶ ἄψυτά τις αὖ πλάττοι. τὸ δ' ἄλλο γένος ἅπαν ἔχει μορφὴν μίαν. οὐ γοῦν ἔστιν ἀσώματον, ὅτι ποτ' ἄλλο γέγονεν αὖ. καὶ χρῶμα οὐκ οὐδαμῶς οὐδέποτ' ἔχον, πλὴν τὸ θειότατον ὄντως ψυχῆς γένος. ἐστὶν δ' ἔστι σχῆμ, ᾧ μόνῳ πλάττειν καὶ δημιουργεῖν προσήκει. σώματι δὲ ὃ λέγομεν πλάττεσθαι καὶ γίγνεσθαι καὶ ὁρᾶσθαι. τὸ δὲ, λέγομεν πάλιν, (οὐ γοῦν ἅπαξ ῥητέον) ἀφαιρετῷ τὸ εἶναι καὶ γιγνώσκοντι τοντῷ τε μνήμης μεταλαβόντι λογισμοῦ τε αὖ τοῦτ' ἔπαιτε τε καὶ αἰτίαις ἅμα μεταβολαῖσ. πάντε ἓν ὄντων τῶν σωμάτων, πῦρ χρὴ φάναι καὶ ὕδωρ εἶναι. καὶ τεῖτον, ἀέρα. τέταρτον δὲ, γῆν. πάμπαν δὲ, αἰθέρα. τούτων δ' οὖ ἐγκυμονίαις ἐναίσιμοις, ζῷον πολὺ καὶ παντοδαπὸν ἀποτελεῖσθαι. μαθὲν δὲ καθ' ὃ, ᾧ δ' ἔστι χρεών, γίγνον μὲν πρῶτον ἡμῖν αὖ. πάντα τοσ μὲν ἀνθρώπους, πάντα δὲ ὅσα πολύποδα καὶ ἄποδα, καὶ ὅσα πορεύσιμα, καὶ ὅσα μόνιμα καὶ διειλημμένα ἑρπύζειν. ὁ δὲ αὖ τοῦτ', τόδε νομίζειν δεῖν· πάντα μὴ ἰδεῖν ἀπάντων, ταῦτα ἔστι τῶν γενῶν. ὁ δὲ πολὺ τούτου,, τῶς ἔστι καὶ τῆς στερεμνίας σοφίας. ἄλλο δὲ χρὴ ζῴου γένος θεῶν δεύτερον γιγνόμενον ἅμα καὶ δυνατὸν ὁρᾶσθαι. ὁ γοῦν πῦρ εἶδον, πυρὸς ἔχει. ἔχει μὲν γῆς τε καὶ ἀέρος. ἔχει δὲ καὶ ἅπαντων τῶν ἄλλων δρακόντα μόρια. διὸ δὴ ζῷά τε ἰδεῖν αὐτῶν παντοδαπὰ γίγνεσθαι χρὴ φάναι καὶ θρέψαντα νομίσαι δὲ δὴ λεῖ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν ταῦτα εἶναι ζῴων γένη. ὃ δὴ πᾶν χρὴ φάναι θεῶν γένος ἄστρων γεγονέναι. σώματος μὲν τυχὸν καλλίστου, ψυχῆς δ' ἀδελφοτάτης τε καὶ ἀείσης. δυοῖν δὲ αὐτοῖς μοιρῶν, πλὴν ἑτέραν χρὴ δόξῃ μεταδιδόναι χείρω. ἢ γοῦν αὖ ὁλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον ἱκανὸν αὐτῶν εἶναι μὴ θεῖον τὸ παράπαν ἰδεῖν ἀπόλεσης αὐτῶν, ἢ τινα μακραίωνα βίον ἔχειν ἱκανὸν ἡμῖν ζωῆς, ἵνα οὐδέν τι πλέονος αὖ προσδεῖσθαί ποτε. νοήσωμεν οὖν πρῶτον ὃ λέγομεν, δύο τὰ τοιαῦτα εἶναι ζῷα. πάλιν γοῦν λέγομεν, ἄρα τὸ μὲν ἀμφοτέρα. ὁ μὲν ἐκ πυρὸς, ὡς δέξειεν αὖ ὅλον. ὁ δ' ἐκ γῆς. καὶ τὸ μὲν γέγονεν, οὐ τάξει πολὺ κινούμενον. ὁ μὲν οὖν οὐ τάξει κινούμενον, ἃ φέρον χρὴ νομίζειν. ὃ πᾶν ὡς τὸ πολὺ ὁρᾷ ὁ δὲ ἡμῖν ζῷον. ὁ δὲ οὐ τάξει τὸ μὴ οὐρανῷ πόρον ἔχον, μίγα τε κινοῦν χρὴ ποιεῖσθαι, τοῦ φρένιμον εἶναι. καὶ τὸ ταυτὸ γοῦν αὖ καὶ ὡσαύτως πορευόμενον ἀεὶ καὶ ποιοῦν καὶ πάσχον, τελεώτερον ἱκανὸν τοῦ φρονίμως ζῆν εἶναι πάρεχόμενον. ὁ ψυχῆς δὲ αὖ ἀπάγκη νοῦς κεκτημένης, ἁπασῶν ἀνάγκῶν πολὺ μεγίστη γέγονεν αὖ. ἀφ' χρυσα γοῦν ἀλλ' οὐκ ἀφ' χρυσίου νομοθετεῖ. ὁ δὲ ἅμα τάχος φοβοῦ, ὅταν ψυχὴ ὁ ἄριστον κατὰ τὸν ἄριστον βουλεύσηται νοῦν, ὁ τέλειον ἐκβαίνει τῷ ὄντι κατὰ νοῦν. καὶ οὐδὲ ἀδάμαστ' αὖ αὐτῷ κρεῖττον οὐ δὲ ἅμα τάχος φοβοῦ τοῦτο αὖ ποτε γλοιῶδ. ἀλλ' ὄντως ζῆς μῖραι κατέχουσι, φυλάττουσι τέλειον εἶναι

δ βελτίστη βουλῇ βεβουλευμένον ὑφ' ἑνὸς θεῶν. τοῖς ἀνθρώποις, ἐχρῆν τε κινεῖσθαι ἕνεκα τοῦ νοῦ ἔχειν, ἄστρα τε καὶ ξύμπαντον τοῦτον τὸν διαπορείαν, ὅτι τὰ αὐτὰ ἀεὶ πράττει δι' ἃ βεβουλευμένα πέφυκε πράττειν, θαυμαστόν τινα χρόνον ὅσον, ἀλλ' οὐ μεταβουλευόμενον αὖθις καὶ ἡσυχάζοντα, τοτὲ μὲν ἕτερα, ἄλλοτε δὲ ἄλλα πράττον, πολλὰ νικᾶθαί τε καὶ μεταγκυκλεῖσθαι. τοῦθ' ἡμῶν τοῖς πολλοῖς αὖ τοιαῦτα ἔδοξεν, ὅτι τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως πράττειν, ψυχὴν οὐκ ἔχειν. οὕτω τοῖς ἄφροσι ξυνεφέπετο τὸ πολὺ δος. ὡς τὸ μὲν ἀνθρώπινον, ἔμφρον καὶ ζῷον, ὡς κινούμενον λόγου λαβεῖν. τὸ δὲ θεῖον, ἄφρον, ὡς μένον αὐ ταῖς αὐταῖς φοραῖς. ἥκιστα δὲ ἀνθρώπῳ γε ἐοικὸς τὰ καλλίστου καὶ βελτίστου καὶ φίλα τιθέμενον λαμβάνειν. ὡς δεῖ ἔμφρον δοκεῖν νομίζειν, τὸ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡσαύτως καὶ δι' ταῦτα πράττον ἀεί. ἔστι δ' εἶναι πλὴν τῶν ἄστρων φύσιν. ἰδεῖν μὲν καλλίστην. πορείαν δὲ καὶ χορείαν, πάντων χορῶν καλλίστην καὶ μεγαλοπρεπεστάτην χορεύοντα, πᾶσι δοῖς ζῶσι τὸ θεῖον ἀποτελοῦν. καὶ μὴν ὅτι γε δικαίως ἔμψυχα αὐτὰ λέγομεν, πρῶτον τὸ μέγεθος αὐτῶν διανοηθῶμεν. οὐ γὰρ ὡς σμικρὰ φανταζόμεθα, τηλικαῦτα ὄντως ἔστιν. ἀλλ' ἀμήχανον ἕκαστον αὐτῶν τὸν ὄγκον. πιστεῦσαι δ' ἄξιον. ἀποδείξει γὰρ ἑκάστῳ λαμβάνεται. τὸν γὰρ ἥλιον ὅλον, τῆς γῆς ὅλης μείζω διανοητέον εἶναι δικαίως τὸν ὀρθῶς. καὶ πάντα δὴ τὰ φερόμενα ἄστρα, θαυμαστόν τι μέγεθος ἔχει. λάβωμεν δή, τίς τρόπος αὖ ἔσται, τοσοῦτον τοσοῦδε φέρειν ὄγκον τινὰ φύσιν τὸν αὐτὸν ἀεὶ χρόνον, ὅσον καὶ νοῦ τοσοῦδε φέρεται. δεῖ δὴ φημὶ τὸν αἴτιον ἔσεσθαι, καὶ οὐ πόθεν ἑτέρωθεν εἶναι δικαίου. ἔμψυχον μὲν γὰρ οὖ ποτε γένοιτ' αὖ ἑτέρως πλὴν δι' θεόν. θεὸν ὡς ἡμᾶς ἀπεφηνάμεθα. ὅτι δὲ ἔστι θεός, ἅπασα αὐτῷ ῥᾳστώνη γίγνεται τῷ πρῶτον μὲν ζῷον γεγονέναι πᾶν σῶμα καὶ ὄγκον σύμπαντα. ἔπειτα εἴπερ αὖ διανοηθῇ βέλτιστε, ταύτην φορὰν νοῦ δὴ τοῦδε ἀπάντων τούτων ὧν λόγον λέγομεν ἀλυπότατ' οὐκ ἔστι γῆν τε καὶ οὐρανὸν, ἅπαντάς τε ἀστέρας ὄγκους τε ἐκ τούτων ξύμπαντας, μὴ ψυχῆς πρὸς ἑκάστῳ γιγομένης, ἣ καὶ οὐ κάτοισι, εἰς ἀκεῖ βέλτιστα κατ' οἶκον ἐν οὕτω πορεύεσθαι, κατὰ μιᾶς τε καὶ ἡμέρας, καὶ ξύμπαντα τὰ γιγνόμενα, ξύμπασιν ἡμῖν ἀγαθὰ γίγνεσθαι. δεῖ δὲ ὅσῳ φαυλότερον ἢ ἄνθρωπος, μήτι λυποῦντά γε, σαφῶς δέ τι λέγοντα φαίνεσθαι. ῥᾴμασ' μὲν οὖν εἴ τις αἰτίασ' πινὰς ὀρεῖ σωμάτων, ἢ φύσεις, ἢ τι τοιοῦτον, οὐδὲν σαφὲς ὀρᾷ. τὸ δὲ παρ' ἡμῶν εἰρημένον, σῴζοσθ' ἀνελαβεῖν χρή. πότερον ἔχει λόγον ὁ λόγος, ἢ πάντως ὑστερᾷ. ὅπερ οὖν μὲν τὰ ὄντα εἶναι δύο. δ' μὲν ψυχὴν, τὸ δὲ, σῶμα. καὶ πολλαχοῦ. πάντα δὲ ἀλλήλων ἄλλα, καὶ ἑκάτερα ἑκατέρων. καὶ τρίτον, ἄλλο οὐδὲν κοινὸν οὐδενί. διαφέρειν δὲ ψυχὴν σώματος, ἔμφρον μέν που, τὸ δὲ ἄφρον δῆσομεν. αὖ χρὴ δ', τὸ δὲ αὖ χρόνιον. καὶ τὸ μὲν, αἴτιον ἀπάντων, τὸ δὲ, αἰτίας πολλῆς πολλῆς. ὥστε τάγε δὴ κατ' οὐρανὸν ὑπ' ἄλλου θεοῦ φαῦλα γεγονέναι, καὶ μὴ ψυχῆς τε καὶ σώματος οὔτως εἶναι γεννήματα, πολλὴ μωρία τε καὶ ἀλογία. αὖ δὴ δεῖ νικᾶν τοῦδε ἀπάντων τῶν τοιούτων λόγους, καὶ πίστιν θεὰν φάσθαι γεγονέναι τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα, δυοῖν τοῖν θάτερα θετέον αὐτά. ἢ γὰρ θεὸς αὐτοὺς ταῦτα ὑμνητέον ὀρθότατα, ἢ θεῶν ἐοικασ' ὡς ἀγάλματα ὑπολαβεῖν γεγονέναι, θεῶν αὐτῶν αὐτῶν ὄψα σαμένων. οὐ γὰρ ἀσοίστων γε οὐδὲ βραχέος ἀξίων. ἀλλ' ὅπερ ἀρτίως ἐμνήσθημεν, τούτων ἡμῖν θάτερα θετέα. τὰ δὲ τεθνότα, τιμητέον πάντων ἀγαλμάτων διαφερόντως. οὐ γὰρ μή ποτε φανῇ καλλίω καὶ καινότερα ξυμπάντων αὐθρώπων ἀγάλματα. οὐδ' οὐ διαφθείρουσι τόπους ἱερομηνία. καὶ θαυμαστόν τι ἡ σιμότητι καὶ ξυμπάσῃ ζῳῇ διαφέροντα. ἢ ταῦτα ὡς πάντα ταύτῃ γεγόνατον. τῶν δὴ θεῶν ἐγχειρῶμεν τὸν τοσοῦτον, τὰ δύο καταδόντες ζῷα ὁρατὰ ἡμῖν. ἃ φαμὲν μὲν, ἀθάνατον, δὲ γάϊνον ἄπαν θνητὸν γεγονέναι. τὰ δὲ τὰ μέσῃ τῇ πάντα τὰ ματα εὖ τούτῳ, σαφέστατα καὶ τὰ δέξει πλὴν ἐπιχθὼν γεγονότα πειραθῆναι λέξειν. αἰθέρα μὲν γὰρ μετὰ τὸν πῦρ θῶμεν. ψυχὴν δ' ἀέρι αὖ τῷδε πτερῶμεν πλάττειν ζῷα δύναμιν ἔχοντα ὧσπερ τῇ ἄλλων γενῶν, τὸ πολὺ μὲν, τῆς αὐτῆς φύσεως. τὰ δὲ σμικρότερα, ξωδίσματα χάριν ἔχειν τῇ ἄλλων γενῶν. μετὰ δὲ τὸν αἰθέρα, ὑδατος πλάττειν πλὴν ψυχὴν γένος ἕτερον ζῴων.

ζώων· καὶ ἐ τεῖον ἔζ ὕδατος· πάντα δὲ δημιουργήσασαν ταῦτα ψυχὴν, ζῴων ἑκάστοις ὅλον οὐρανὸν ἐμπλῆσαι· χρησαμένην πᾶσι τοῖς γένεσι κατὰ δύναμιν· πάντων μὲν μετόχων τοῦ ζῆν γεγονότων· διὰ τρία δὲ καὶ τέτταρα καὶ πέμπτα, ἀφ' θεῶν τῶν φανερῶν ἀρξάμενα γενέσεως, εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἀποτελευτᾶν· τοῦδε θεοὺς μὲν δὴ, δίκα τε καὶ ἥραν καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ὅπη τῆς ἐθέλει, ταύτη κατὰ τὸ αὐτοῦ τιθέντα νόμον, καὶ πάγιον ἐχέτω τοῦτον ἐν λόγον. θεοὺς γὰρ δὴ τοὺς ὁρατοὺς μεγίστους καὶ τιμιωτάτους καὶ ὀξύτατον ὁρῶντας πάντη ἴσμεν πρώτους πάντων ἄστρων φύσιν λεκτέον· καὶ ὅσα μετὰ τοῦτον ἀιδανόμενα γεγόνατα· μετὰ δὲ τούτους ἡμῖν κατὰ τοῦτο τοῦτο ἐξῆς, θεάμονας· ἄειρον δὲ γένος, ἔχον ὅρασιν τείτην καὶ μίσην τῆς ὀρθοτάτης αὖ πέρι, δύνασιν τιμᾶν μάλα χρὴν χαίρειν τῆς εὐφύμου διαπορείας· τῶν δὲ δύο τούτων ζῴων, τοῦτ' ἔζ αἰθέρος ἐφεξῆς τε ἀέρος, οὐ διορώμενον ὅλον αὐτῶν, ἑκάτερον εἶναι· παρὸν δὴ πλησίον, οὐ καταδήλον ἡμῖν γίγνεσθαι· μετέχοντα δὲ φρονήσεως θαυμαστῆς ἄ τε γένους ὄντα εὐμαθοῦς τε καὶ μνήμονες, γιγνώσκειν μὲν ξύμπασαν τὴν ἡμετέραν αὐτὰ διαίσιαν λέγομεν· καὶ τὸν τε κακὸν ἡμῶν καὶ ἀγαθὸν ἅμα, θαυμαστῶς ἀκριβάζεσθαι· καὶ ἐν σφόδρα κακὸν μεσεῖν, ἄ τε λύπης μετέχοντα ἤδη· θεὸν μὲν γὰρ δὴ ἐν τέλος ἔχοντα τῆς θείας μοίρας, ἔξω τούτων εἶναι λύπης τε καὶ ἡδονῆς· τῷ δὲ φρονεῖν καὶ τῷ γιγνώσκειν κατὰ πάντα μετειληφέναι· καὶ ξυμπλήρους δὲ ζῴων οὐρανοῦ γεγονότας, ὁρμιλεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους τε καὶ τοὺς ἀκροτάτους θεοὺς πάντας τε καὶ πάντα, δεῖ· ἐν φρεῖσθαι τὰ μέσα τῶν ζῴων, ἐπί τε γῆν καὶ ὑδὶ ἐν ἅλον οὐρανὸν, ἱλαφρᾷ φορόμενα ξύμπ· ἐν δὲ ὕδατος πίμπον ὂν ἡμέθιον ἀπειπόμενον αὖ τις ὀρθῶς· ἀπειπόζειν δὲ αὐτῷ γεγονέναι· καὶ τοῦτ' εἶναι, τὸ μὲν ὁρώμενον, ἄλοτε δὲ καὶ ἀποκρυφθὲν, ἄδηλον γιγνόμενον, θαῦμα κατ' ἀμφοτέρα ὅμεν παρεχόμενον· τούτων δὲ τῶν πέντε ὄντων ὄντων ζῴων, ὅπη πινὶ οὐ τυγχάνον ἡμῶν ἢ κατὰ ὕπνον οὐ ὀνειροπολίᾳ προστυχόντες, ἢ κατὰ φήμας τε καὶ μαντείας λεχθὲν, ποτὲ οὐ ἀκοαῖς ὑγιαίνουσιν ἢ καὶ κάμνουσιν· ἢ καὶ τελευτῇ βίου προστυχόντα γενόμενοι, ἐλπίδα τε καὶ δημοσίᾳ δόξας παραγνωμένας· ὅθεν ἱδρὰ πολλὰ πολλῶν γέγονε· τὰ δὲ γενέσεται, τούτων νομοθέτης ὃς τις νοῦν κέκτηται καὶ ἐν ἐραχύτατον, οὔ ποτε μὴ βλάπτοι καινοβουλῶν, ἐδὲ θεσπίζεσθαι· ἢ τις μὲ σαφὲς ἔχει τὶ ζέλαι πόλιν αὐτῷ· καὶ μὲν οὐδ' ὧν ὁ πάντελος νόμος εἴρηκε· τοῦδε ξυσῶν ἀποκωλύσει, μηδὲν τοῦ παράπαν εἰδέναι· ὧς πρὸ οὐδ' ὅν δυνατὸν ἀνθρώπῳ τῇ θνητῇ φύσει τῶν τοιούτων πέρι· τοὺς δὲ ὄντως ἡμῖν φανεροὺς ὄντας θεοὺς, ἆρ' οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος ἔχει καὶ κίνους εἶναι τοὺς μὴ βλάπτοντας λέγειν ἡμῖν καὶ φανεροὺς ποιεῖν, ἀπεργάσους τε ὄντας ἑτέρους θεοὺς καὶ τιμᾶς μὴ διχομένους τὰς προσηκούσας αὖ τοῖς; νοῦν δὲ δὴ ξυμβαίνει γιγνόμενον ἅμα ἐ τοιοῦτον, οἷον αἴ ποτέ τις ἡμῶν ἥλιον ἢ σελήνην ἑωρακὼς ἐδὲ γιγνομένους ἐφορῶντάς τε ἡμᾶς πάντας, καὶ μὴ ἔφρεζεν ἀλεώσεσθαι ὧν πη φρέζειν, πῶς τε ἀμοίρους ὄντας ἅμα καὶ μὴ προθυμοῖτο τόγε αὐτοῦ μέρος εἰς οὖλιμον χώραν κατασφεῖς ἄπαν αὐτοὺς, ἑορτάς τε αὖ τοῖς γίγνεσθαι ποιεῖν καὶ ξυσίας· ἀποληψομένων τε χρόνον ἐκείνοις μείζονα τε καὶ ἐλάττονα πολλάκις, οἷς αὐτῶν ὥρας διασήμειν, ἆρ' οὐκ αὖ κατὰ ἑαυτῷ τε καὶ ἄλλῳ τῷ γιγνώσκοντι λεγόμενος οὐλίκη ξυνδόκει λέγεσθαί ποτ' αὖ. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔκ ὦ ξένε, κάλιστος μὲν οὖν. ΑΘ. Τοῦτο δέ νυν ὦ κλεινὰ φίλε, τοῦδε ἐμὲ νῦν γιγνόμενον ἴσθι φανερῶς. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ἴστε ἐκτὸς δυνάμεις τοῦδε ὅλον οὐρανὸν γεγονέναι ἀλλήλας ἀλλήλων ὧν καθέστακε θεός, καὶ οὐδὲν μία διαπέπραγμαι· φάσκειν γὰρ καὶ ἑτέρῳ. δύο δ' εἰσὶ χρεῖαι αὗται· μία μὲν, ἡλίου· μία δὲ, σελήνης· μία δὲ, τῶν πάντων ἄστρων ὧν ἐμνήσθημεν ὀλίγον ἔμπροσθεν· πέντε δὲ, ἔσθαι· ταύτας δὴ πάσας καὶ τούτους τοὺς αὖ ταύτοσιν ἄττε αὖ τοὺς ἰόντας εἴτε φερομένους εὖ ὀχήμασι πορεύεσθαι, ταύτη μηδεὶς ἄλλος ποτὲ νομίσῃ πάντων ἡμῶν, ὡς οἱ μὲν θεοί εἰσιν αὐτῶν, οἳ δ' οὔ· μὴ δ' ὡς οἱ μὲν, γνήσιοι· οἱ δὲ, τοιοῦτοί τινες, οἷους οὐ δεῖ λέγειν εἶναι ἡμῶν οὐδενί· πάντες δὲ δὴ

πάντας λέγω μέν τε καὶ φῶμεν ἀδελφούς τ' εἶναι, καὶ ὡς ἀδελφαῖς μοίραις · καὶ
ἡμᾶς ἀποδιδῶμεν · μὴ τῷ μὲν, οὐσαν, τὸ δὲ, μέλιτα. τοῖς δὲ, μήτε τινα μοῖραν τάτ-
τωμεν. μήτε τινα χρόνον. οὐ ᾧ διεξέρχεται τὴν αὐτὸς πόλον. ξυναποτελῶν κό-
σμον ὃν ἕταξε λόγος ὁ πάντων θειότατος ὁρατόν. ὃν ὁ μὲν βυθιόμενος, πρῶτον μὲν
ἐθαύμασεν, ἔπειτα δὲ ὥρατο ἔχον τὴν καταμαθεῖν ὁπόσα θνητὴ φύσει διωατά.
ἡγούμενος ἀριθμὸν τῶν δυνχέστατά τε διάξειν τὸν βίον. τελευτήσας τὲ εἰς τό-
πους ἥξειν προσήκοντας ἀριστῆ. καὶ μεμιημένος ἀληθῶς τε καὶ ὄντως μεταλα-
βὼν φρονήσεως εἷς ὧν μιᾶς, τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διαρὲς τῶν καλλίστων γενό-
μενος, ὅσα κατ' ὄψιν διατελεῖ · ναῦν δὴ τὸ μετὰ τοῦτ' ἡμῖν λοιπὸν λέγειν ὅσοι τ' εἰσὶ
καὶ πόθεν. οὐ γὰρ μή ποτε φανῶμεν ψευδεῖς. βεβαίως δὲ διϊσχυρίζομαι τόγε το-
σοῦτον. λέγω γὰρ πάλιν, ὀκτὼ μὲν εἶναι. τῶν δὲ ὀκτὼ, ὥρας μὲν ἐρᾶσθαι, πέντε
δ' ἔτι λοιπάς. ἡ τε τάρτη δὲ φορὰ καὶ διέξοδος ἅμα καὶ πίμπτη, ταχεῖ μὲν, ἡλίῳ χε
δὸν ἴσοι. καὶ οὔτε βραδυτέρα οὔτε θαττοῦσα. τόγ' ἐπὶ πᾶν ἀεὶ τούτων τελεῖν ὄντων, ἐν
νοεῖν ἱκανὸν ἔχοντα ἡγεῖσθαι. λέγωμεν δὴ ταύτας ἡλίου τ' εἶναι καὶ ἑωσφόρου. καὶ
τεέτον ὡς μὲν ὀνόματι φράζειν, οὐκ ἔστι θεῷ · ἡ μὴ γιγνώσκεσθαι. νῦν δ' αἶπος ὁ
πρῶτος ταῦτα καταπεσὼν βαρβαρος ὢν. παλαιὸς γὰρ δὴ τόπος ἔθρεψε · δὺ πρῶτος
ταῦτα σὺνοήσαντας θεῷ · ἡ κάλλος τῆς θερινῆσ ὥρας, ᾗ ἄγω πόστε καὶ συρία ἱκα
νῶς κέκτηται. φανερὸς μὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀεδρᾶσ' ἀεὶ ξύμπαντας καθορῶντας.
ἄστρα καφῶν καὶ ὑδάτων ἀπὸ προσθεν ἀεὶ τῆς κόσμου καταμισμένους. ὅθεν καὶ παντα-
χόθι καὶ διὰ βίβλου ἴδηκε, βαδασανισμόσα χρόνῳ μυρίῳ τὲ καὶ ἀπείρῳ. διὸ θαῤῥοῦντας
χρὴ παῦτα εἰς νόμους ἰέναι. ἡ γὰρ μὴ τίμια τὰ θεῖα εἶναι, ἢ τάδε μὲν θεῖα σαφῶς
οὐκ ἐμφρόνων. ὅτι δὲ οὐκ ὀνόματα ἔχομεν, τήνγε αἰτίαν χρὴ λέγεσθαι ταύτην.
ἀλλὰ γὰρ ἢ ὀνόματα ἐλάφασι πρὸς οἰόν. ὁ μὲν γὰρ ἑωσφόρος, ἔστι ῥέος τε ὁ αὐτὸς
εἶναι, ἔχει δὲ λόγον. ὁ δ' ὀμόσβρομες ἡλίῳ τὲ ἅμα καὶ νύκτῳ σίλβων. ῥεῖς δ' ἔτι
φορὰς λέγομεν ὠδὲ διεξιὰ πορευομένων. μιᾷ σελήνης τὲ ἡλίου. ὕσα δὲ ἦν ὄγδο-
ον χρὴ λέγειν, ὃν μάλιστ' ἄν τις αὖσα κόσμον προσαγορεύοι · ὥσγε αὐθρώποις φαίνει
τ' αὖ ὀλίγα ζώντων εἰδόσιν. ὅσοι δὲ ἱκανῶς ἴσμεν αἰάγκη λέγειν καὶ λέγομεν. ἡ γὰρ
ὄντως οὖσα σοφία, ταύτη πη φαίνεται, τῷ καὶ σμικρὰ ξωνείσασ' ὀρθῆς θείας τὲ με
τειληφότι. λοιπὸν δὴ ζῆς ἀδρᾶσ', ὧν ἓς μὲν, ζῳαδυτῆτι διαφθόρων αὐτῶν ὄλι. φαίνο
ται δ' αὐτόν τινα ὄνομα φθίγγοντες. ἐν δὲ μέσῃ ζῆτι βραδυτῆτι φαίνονται. πυρό-
εις δὲ ὁ μέσῃ ζῆτι. πάντων δὲ οὖτος ὀρυθρότατον ἔχει χρῶμα. χαλεπὸν δὲ οὐδὲν τού-
των καταισῶσαί τινα φράζοντός τινος. ἀλλὰ μανθάνεται ὡς λέγομεν ἡγεῖσθαι δεῖ. ἡ δὲ
γε μὴ διεσωθῆναι χρὴ πάντ' αὖσπερ ἔλλιπε, ὡς τόπον ἔχομεν τὸν τῶν ἐλλιπῶν, πρὸς
αριστὸν αὐ βίβλοις χειδὸν ἄειστον. ἡ δ' ἔτι λοιπὸν αὐτῆς χρὴ λέγειν, ὅτι μίσος αὖ εἴη χει-
μάνων τε καὶ θερινῆς φύσεως. ἡ δὴ ὑδροῦσα ἡμῖν ὡς ἡ θερινὴ φύσις, τῆς τοῦδε
ἕνεκα τόπον ὀπίσω ἔθεμεν, ὕστερον αὐτοῖς παραδίδωκε ἡ τούτων τῶν θεῶν τῆς κό
σμου καταύσιμα. λάβωμεν δὲ, ὡς ὅτι πῦρ αὖ ἔλλιπε βαρβάρων παραλάβωμεν,
κάλλιον ζῆν ἐς τέλος ἀπραγίζοντας καὶ δὴ καὶ τοῦδε τανῦν λεγόμενα, ταῦτ' ἤδη
δεῖ διαπεπρᾶσθαι ζῆν, ὡς χαλεπὸν μὲν πάντα τὰ τοιαῦτα, αἰαμφισβητήτως ἴβρι-
σεισεν. πολλὰ δ' ἐλπὶς ἅμα καὶ καλὴ, κάλλιον καὶ δικαιότερον ὄντως, τῆς ἐκ πῶς
βαρβάρων ἐλθούσης φύμης τὲ ἅμα καὶ θεραπείας πάντων τούτων τῶν θεῶν ἐπίμε
λέσθαι τοὺς ἕλληνας. παυδείας τὲ καὶ ἐκ ἀδελφῶν μαστείας χρωμένους. καὶ πόσοι
τῆ καὶ τὰ νόμους θεραπεία. τόδε δὲ μηδεὶς ποτε φοβηθῆ τῶν ἑλλήνων, ὡς οὐ χρὴ τὰ
θεὰ ποτε πραγματεύεσθαι θνητοὺς ὄντας. πᾶν δὲ τοὐναντίον, διαπεπρᾶσθαι χωὐαυτίον, ὡς
οὔτε ἄφρονες ἐσί ποτε ἡ θεῖον, νῦν ἀγνοεῖ που πλὴν αὐθρωπίνῳ φύσει. ἀλλ' ὅδιν ὅτι διδά
σκοντος αὐτὸ, ξωνεισελουθήσει καὶ μαθήσεται τὰ διδασκόμενα. ὅτι δὲ διδάσκει
ζῆν αὐτὸ ἡμῖν, μανθάνομεν δὲ ἡμεῖς αριθμόν τε καὶ ἀριθμεῖν, οἶδ' ἤδη που. πάντως
γὰρ ἀφρονέστατον ἂν εἴη ζῆν ἀγνοεῖν. ἡ λεγόμενον γὰρ ἂν ὄντως αὐτὸ αὐτὸ ἀγνοεῖ,

χαλεπὸν

χαλεπαίνων τῷ δυναμένῳ μανθάνειν, ἀλλ' οὐ συγχαίρων αὖθις φθόνου ἀξιον ἀκαθῶ γενομένῳ. λόγον δὴ καὶ πολλὼ καὶ κλόν ἔχει τότε μὲν ὅτε τοῦδε θεὸς ὧδ αὐθρώποις διασώματα πρῶτα ὥστ' ἐγίνοντο, διοί τ' ἐγίνοντο καὶ ὅσα μετεχείζοντο πράξεις, μὴ κατὰ νοῦ τοῖς σώφροσι λέγεσθαι, μὰ δὶ φίλως. μὴ δ' ὡς οἱ λύτδρι· οὐδὲ πρεσβύτατα μὲν τὰ πυρὸς ἐλέγετο καὶ ὕδατος καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων. ῥᾳδιος δὲ, τὸ τῆς θαυμαστῆς ψυχῆς, καὶ φορὰ κρείττων καὶ τιμιώτερα ἡ σῶμα εἶναι φθείρειν· αὐτό τε ἑαυτῷ διαμένειν καὶ ψυχεῖν, καὶ πᾶσι βοηθεῖς· ἀλλ' οὐ ψυχὴ σῶμά τε καὶ ἑαυτήν. νοῦ δ' ὅτι λέγομεν ψυχὴν μὲν αὖ πῦρ οὐ σώματι γένεται, θαῦμα οὐδὲν κινεῖν τε καὶ περιφέρειν ἔξεστι καὶ ἑαυτήν. οὐ δ' ἡμῖν ἀπιστεῖ ψυχὴ κατὰ λόγον οὐδεία, ὡς βαρὸς οὐδὲν περιφέρειν δυνατόν. διὸ καὶ νοῦ ἡμῶν ἀξιοαύτων ψυχὰς οὔσης αἰτίας τῷ ὅλου, καὶ πάντων μὲν τῶν ἀγαθῶν ὄντων τοιούτων, τῶν δὲ αὖ φλαύρων βοηθούντων ἄλλων, τοῖς μὲν φορᾶς πάσης καὶ κινήσεως ψυχὴν αἰτίαν εἶναι θαῦμα οὐδέν. πλὴ δ' ἐνδὲ τ' ἀγαθὸν φορὰ καὶ κίνησιν τῆς ἀρίστης ψυχῆς εἶναι. πλὴ δ' ἐνδὲ τοὐναντίον ἑναντίας. νενικηκέναι δεῖ καὶ νικᾶν τὰ ἀγαθὰ τὰ μὴ ποιοῦντα. ταῦτα ἡμῖν ἄρτηται πάντα κατὰ πλὴ τῶν αἰσθήσεων τιμωρὸν λίκλω. πόθεν δὲ δὴ ὁ δοκιμαζόμενον, οὐχ ὅδόν τε ἡμῖν ἀπιστεῖν, ὡς οὐ δεῖ τὸν γε ἀγαθὸν πορόνημας ἡγεῖσθαι. πλὴ δὲ σοφίαν ταύτην ἰὼ ζητοῦμεν πάλαι, ἴδωμεν αὖ ποτ' ἄρα ἐπινοήσομεν ἢ κατὰ ταυδείαν ἢ κατὰ τέχνην, ἰὼ τινα ἢ γεγνώσκειν οὐδεὶς ὄντις τῶν δικαίων ἀγνώμονθ' αὖ ἄνομον ὄντις βιοῦτοι· δοκοῦμεν δή μοι καὶ λεκτέον· αὖω γοὺν καὶ πάτω ζητῶν, ἦ μοι κατὰ φανὴς γέγονε, πειράσομαι δήλω αὐτὸν ὑμῖν ἀποτελεῖν. ἡ δὴ μέγιστον ἀρίστης οὐ κλοῦς πρακτέμενον ὑμῖν γέγονεν αἴτιον· ὡς αἴτιον μενέτην ἐκ τῶν ἐρημένων μοι σοφόσθαι δοκεῖ· μεῖζον μὲν γοὺν ἀρίστης, μηδεὶς ὑμᾶς ποτε πείθῃ τῆς θύσεβείας εἶναι τῷ ὄντῳ γένει. ἔστιν δ' ὅτι δι' ἀμαθίαν πλὴ μεγίστην, οὐ ταῖς ἀρίστοις φύσεσιν οὐ γέγονε λεκτέον· ἀρίστας δ' εἶσιν, αἱ χαλεπώτατα μὲν αὖ γινόμεναι, μέγιστον δὲ ὄφελος αὖ γίγνωνται· ταῖ τε γοὺν τῆς βραδείας τὸ καὶ τῆς ὀξυτάχους φύσεως μετρίως ἀποδεχομένη ψυχὴ καὶ πρᾴως, ὄγκαλος αὖ ἔσ. τήν τε αὐσβείαν ἀγαπᾶν καὶ πρὸς τὸ σωφρονεῖν δύπειθής. καὶ τόγε μέγιστον, οὐ ταύταις ταῖς φύσεσι δυνατὸν μανθάνειν. καὶ μανθάνων οὖσα δὴ μάλα χαίρειν τύτοις αὐτοῖς λιώσατ' αὖ φιλομαθὴς ὥστ' εἶναι· ταῦτα γοὺν, οὔτε ῥᾳδία φύεσθαι, γενέσθαί τε καὶ τροφῆς καὶ παιδείας τυχόντα ἧς δεῖ, βοὺς πλείστους αὐτῶν καὶ χέρας κατέχειν ἐρῶτα τοὺς λιώσατ' αὖ τὸ φρονεῖν ἢ πράττειν καὶ λέγειν τοῦδε θεοὺς ἡγεῖσθαι, ὡς δεῖ τε καὶ ὅτι δεῖ. τοῦδε θυσίας τε καὶ καθαρμοὺς τῶν τοῦδε θεούς τε καὶ ἀνθρώπους οὐ σμικρὸν τε χάζοντας, ἀλλὰ ἀληθεῖα τιμῶντας ἀρετήν. ὃ δὴ καὶ μέγιστον ὄφελος ξυμπάντων πάσῃ τῇ πόλει· ἔστιν δὴ οἷον τὸ μέρος φαμὲν φύσει κυριώτατον τοῦ ἢ δυνατὸν εἶναι ὅσον τε μάλιστα καὶ ἄριστα μαθεῖν, εἰ διδάσκοι τις. ἀλλ' οὐδ' αὖ διδάξειεν, ἐμὴ θεὸς ὑφηγοῖτο. εἰ οἷον τις διδάσκοι, κατὰ τρόπον δὲ μὴ σῴζῃ τὸ βιοῦτον, κρεῖττον μὴ μανθάνειν. ὅμως δ' ἐκ τῶν νοῦ λεγομένων, ἀνάγκη μαθεῖν ταῦτα. καὶ ἐμὶ λέγειν, πλὴ τοιαύτην τε καὶ ἀρίστην φύσιν· πειρώμεθα δὴ τῷτε λόγῳ διεξελθεῖν ἅτ' ὄντι καὶ ὅσα ἢ ὡς δεῖ μανθάνειν κατὰ δυνάμειν τήνδ' ἐμοὶ θοῦ λέγοντες, ἢ πλὴ τῶν δυνατῶν εἰσακηοῦσαι θεοσεβέσατ', ᾧ τινι τρόπῳ τῆς τινὰ μαθήσεται. χαίδν μὲν οἷον ὄτον πανάκουσαν ἡ δ' ὄνομα αὐτῇ λέγομεν ἡμεῖς γε. ὅ τις οὐκ αὖ ποτε δόξει δ' ἀπειρίαν τοῦ πράγματος. ἀξιονομίαν ἀγνοεῖτε, ὅτι σοφέταθον αὐάγκην ἀληθῶς ἀξιονόμαν εἶναι, μὴ ἡν καθ' ὁδὸν ἀξιονομοῦντα. καὶ πάντας τοὺς τοιούτους, δίον δυμός τε καὶ αἰσθολὰς ἐπισκεμμένον. ἀλλὰ ἡν τῶν ὀκτὼ πλειόνων, τὰς ἑπτὰ περιόδους. διεξιούσης ἡν αὐτῶν κύκλον ἑκάστης οὕτως, ὡς οὐκαῤῥαλίας ποτὲ πᾶσα φύσις ἱκανὴ γένοιτο θεωρῆσαι. μὴ θαυμαστῆς μετέχουσα φύσεως. ὃ νοῦ εἰρήκαμεν δ' οὖμόν τε, ὡς φαμὲν ὅπη λάτ' καὶ ὅπως χρεὼν μανθάνειν. πρῶτον δ' ὑμῖν

τόδε λεγέσθω· σιλλύβου μὲν, πρὸ ἑνὸς δὲ πάντων αὐτῆς τάχιστα δίξειον, ἄγουσα μίμους καὶ παντοίλιον πρώτην· δεύτερον δὲ, ἡμιτονιαῖον δεῖ φύειν ἥλιον, ζῴοις ἄγουσα ὅλης πάσης τῆς αὐτοῦ ταχυτῆτος· καὶ τούτῳ τοὺς ξυμπόρους. ἵνα δὲ μὴ πολλάκις ταυτὸ τοῦτο λέγωμεν τῶν αὐτῶν διαλειπόμενα, τοῖς ἄλλοις ὅσοις οὐ τῷ πρόσθεν διῄλθομεν ὁδοὺς τούτων, οὐ ῥᾴδιον ξυνιέναι· ἐὰν δὲ ταῦτα παρασκευάζοντας φύσεις, δι' ἃς δυνατὸν εἶναι χρεὼν πολλὰ προδιδάσκοντα μὴ ἐλίζοντα. δεῖ διαπονεῖσθαι παῖδα ὄντα καὶ ναυίσκον· διὸ μαθημάτων δέον αὖ εἶη. τόδε μέγιστόν τε καὶ πρῶτον ἀριθμὸν αὐτῶν ἀλλ' οὐ σώματος ἔχοντα· ἀλλὰ ὅλης τῆς τοῦ παντὸς τε καὶ ἀρτίου γενέσεώς τε καὶ δυνάμεως ὅσην παρέχεται πρὸς πᾶν τῶν ὄντων φύσιν. ταῦτα δὲ μανθάνοντι, τύχοις ἐφεξῆς ἴσην, ὃ καλοῦσι μὲν σφόδρα γελοίως ὄγκον γεωμετρίαν τῶν οὐκ ὄντων δὲ ἀλλήλοις ὁμοίων φύσει ἀριθμῶν ὁμοίωσις πρὸς πᾶν τῶν ἐπιπέδων μόρων γεγονὼς ὅτι φανείς. ὃ δὴ θαῦμα οὐκ ἀθρόπινον, ἀλλὰ γενοῦς θεῖον, φανερὸν αὖ γίγνον τῷ δυναμένῳ ξυνιέναι. μετὰ δὲ ταύτην τοὺς ῥᾳδίους ἐνεμίλους καὶ τῇ στερεᾷ φύσει ὁμοίως· τοὺς δὲ ἀνομοίους αὖ γεγονότας ἑτέρᾳ τέχνῃ ὁμοίᾳ ταύτῃ, λῷον δὴ γεωμετρίαν ἐκμάλιξαν οἱ προτυχεῖς αὐτῇ γενόντες. ὃ δὲ θεῖόν τ' ἴσῃ καὶ θαυμαστὸν τοῖς ἐγκαθορᾶσθαί τε καὶ διανουμένοις, ὡς τοῦδε τὸ διπλάσιον ἀεὶ χρεμόλης τῆς δυνάμεως, καὶ τῆς ὀξυαστίας· ταύτῃ καὶ ἐκείσην ἀναλογίαν, ἕδρας καὶ γόνος ἀκρατυποῦται πᾶσα ἡ φύσις. ἡ μὲν δὴ πρώτη, τοῦ διπλασίου κατ' ἀριθμὸν οὖ πρὸς δύο καὶ τὸ λόγον φθορμίη· διπλάσιον δὲ, ἃ κατὰ δυνάμεν οὖσα· ἡ δ' εἰς τὸ στερεόν τε καὶ ἁπτόν, πάλιν αὖ διπλάσιον ἀφ' ὧνπερ εἰς ὀκτὼ διαπορθυθεῖσα. ἡ δὲ διπλασίου μὲν εἰς μέσον, ἴσως δὲ τῷ ἑλάττονος πλέον, ἐλαττόν τε τῷ μείζονος, τὸ δ' ἕτερον τῷ αὐτῷ μόρει τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχον τε καὶ ὑπερεχόμενον· ὁ μέσῳ δὲ τοῦτ' ἐξ ἴσης τοῖς δύσιν, ξυνίβη τότε ὑμμόλιον καὶ ἐπίτριτον τούτων αὐτῶν ὁ τῷ μέσῳ ἐπ' ἀμφότερα χρεμόλη, τοῖς ἀνθρώποις σύμφωνον χρέαν καὶ σύμμετρον ἀπενέμετο. παιδιᾶς ῥυθμοῦ τε καὶ ἁρμονίας χρέειν, βύδαιμον χρεὼς μουσῶν δόδμόλη. ταῦτα μὲν οὕτω δή, ταύτῃ γιγνέσθω τε καὶ ἐχέτω ξύμπαντα. τὸ δ' εὖδε τούτοις τέλος, εἰς θείαν γένεσιν ἅμα καὶ πρὸ τῶν ἐρατῶν καλλίστην τε καὶ θειοτάτην φύσιν ἱτέον. ὅσοιν ἀνθρώποις θεὸς ἔδωκε κατιδεῖν. ἵνα οὖ ποτε αὖθι τῶν νεῶ διερμηνέων μὴ κατισθῶν, ἐπύξεταί τις ῥᾳδίως παραλαβεῖν. πρὸς τούτοις δὲ ἡ καθ' αὑ, τῷ κατ' εἶδη προσεκτέον αὐξήσεως ταῖς συνουσίαις ὁρωπόντά τε καὶ ἐλίγχοντα τὸ μὴ καλῶς ῥηθέντα. πάντων γὰρ καλλίστη καὶ πρώτη βάσεως ἀνθρώποις ὀρθῶς γίγνεται. ὅσοι δὲ οὐκ οὖσοι προσποιοῦνται, μάταιοι ὅταν ὁς πόνος ἀπάντων. ἔτι δὲ σὺν ἀκρίβειαν τῷ χρόνου ἡμῖν λιπαίνον, ὡς ἀκριβῶς ἀποτελεῖ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν γιγνόμενα, ἵν' ὁ πιστεύσας ὡς ὁ λόγος ἀληθὴς γένοιτο, ὅτι πρισβύτερον τ' ἔστι ἅμα καὶ θειότερον ψυχὴ σώματος, ἡγήσεται τ' αὖ παγκάλως τε καὶ ἰκανῶς ἐρῆσθαι ὑπὲρ θεῶν εἶναι πάντα πολλά· καὶ μηδέποτε λήθῃ μὴ ἀμέλειᾳ τῶν κρατίστων ἡμᾶς παρελιπερῆσθαι. νοητέον δ' ἔστι τοῦδε πάντα τὰ νῦν τόδε· ὡς ἐὰν μέν τις ἥκιστα τούτων ὀρθῶς λαμβάνῃ, μὴ ὄφελος γίγνεται τῷ παραλαμβάνοντι κατὰ τρόπον· ἐὰν δὲ μή, θεὸν ἄμεινον ἀεὶ καλεῖν. ὁ δὲ τρόπος ὅδε· ἀνάγκη γὰρ τὸ νοοῦν φράζειν, πᾶν διάγραμμα ἀριθμοῦ τε σύστημα, καὶ ἁρμονίας σύστασιν ἅπασαν, τῆς τε τῶν ἄστρων περιφορᾶς πρὸς ὁμολογίαν, οὖσιν μίαν ἁπάντων ἀναφαινομένοις δεῖ, τῷ κατὰ τρόπον μανθάνοντι· ἀναφανήσεται δὲ αὖ ὁ λόγομεν ὀρθῶς τις εἰς οὖ βλέπων μανθάνῃ· δυσμὲς γὰρ πιφυκὼς πάντων τούτων εἰς ἀναφανήσεται διανουμένοις. εἰ δ' ἄλλως πως ταῦτα μεταχειρίζεταί τις, τύχην δεῖ καλιὼ ὧς πρὸ καὶ λέγομεν· οὐ γὰρ αὖθι γε τούτων, μή ποτέ τις οὐ πόλεσιν βύδαιμον γίγνεται φύσις· ἀλλ' οὖν ὁ τρόπος· αὖτη τροφή· ταῦτα μαθήματα. ἅττα χαλεπὰ εἴτε ῥᾳδία· ταῦτη πορευτέον. ἀμελῆσει δὲ οὐ θεμιτὸν ἔστι θεῶν. καταφανῶς γενομένης τῆς πάντων κατὰ τρόπον λεγομένης φύσεως δύτυχοῦς· ἐν δὲ ξύμπαντα ταῦτα τὰ ὄντως ἀλη-

φότα

φότα, εἴπερ λέγω ἀληθίσκατα σοφώτατον. ὃν καὶ διομειζόμεθα παίζων καὶ ἀσπουδάζων ἅμα, ὅτε θανάτῳ τις τῶν τοιούτων πλὴν αὐτῆς μοίρας αἰκαπολύσει, ἀφ' ὧν ἐπὶ πᾶν ἀποθανὼν ἦ, μήτε μανθάνειν ἔτι πολλῶν τότε καθάπερ ναῦς ἀθίσειν μέρας τε μετειληφότα μόνον, καὶ ἐκ πολλῶν ὠκαγωνότα, διαθαμονά τε ἔτι θαυμαστὸν καὶ σοφώτατον ἅμα καὶ μακαρίων, εἴτε τις αὐ ἐπειρώς, εἴτ' αὖ νέσσις μακαρίος ὢν ζῇ, κἀκεῖνον μανθάνειν τῆς τοιαύτης ἀεὶ τύχης. καὶ ἔστε δημοσίᾳ τῆς ἐπιτηδεύσεως ταύτας, ἔστε ἰδίᾳ διαβιῶ, τὰ αὐτὰ ὡσαύτως αὐτὸν πράξειν παρὰ θεῶν. ὃ δὲ κατ' ἀρχάς τε ἐλέγομεν, καὶ νῦν αὖ πάρεστι λόγος ἀληθὴς ὄντως, ὡς οὐ δυνατὸν ἀνθρώποις τελέως μακαρίους τε καὶ θαυμαστοὺς γενέσθαι, πλὴν ὀλίγων. ἔστι ταῦτα ὀρθῶς εἰρημένα. ὁπόσοι γὰρ θεῖοι καὶ σώφρονος ἅμα, τῆς τε ἄλλης μετέχοντες αἰτίας τῆς φύσεις, πρὸς δὲ τούτοις ἔσται μαθήματος ἔχεται μακαρίου πάντα ἀληφότες, ἃ δ' ἔστιν εἰρήκαμεν, ζώντεσι μόνοις τὰ τῶν θεῶν μονίου ξύμπαντα, ἰκανῶς ἔλαχέ τε καὶ ἔχει. τοῖς μὲν οὖν ταῦτα οὕτω διαπονήσασιν, ἰδίᾳ λέγομεν καὶ δημοσίᾳ κατὰ νόμον τίθεμεν, εἰς πρόσβυ τέλος ἀφικομένοις, τὰς μὲν ἀρχὰς παραλίδοθαι δεῖν. ζῶντας δ' ἄλλους, τούτοις ξυνεπομένους, βυφημεῖν πάντας θεοὺς ἅμα καὶ πάσας. καὶ φυλακτέον ξύλλογον δὴ ταύτην πλὴν σοφίαν ἰκανῶς γενόντας τε καὶ θαυμάσαντας ἡμᾶς ὀρθότατα πάντας παρακαλεῖν.

Τέλος τῶν νόμων καὶ τῆς ἐπινομίδος
τοῦ πλάτωνος.

ΤΙΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΛΟΚΡΟΥ ΠΕΡΙ ΨΥΧΑΣ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΣ.

Τ Ἴμαιος ὁ λοκρὸς, τάδε ἔφα. δύο αἰτίασθ' ἃ μὲν τῶν συμπάντων νόον μὲν τῶν κατὰ λόγον γιγνομένων, ἀνάγκαν δὲ, τῶν βίᾳ κατ' ἄλλας δυνάμεις τῶν σωμάτων. τουτέων δὲ, χρὴ μὲν τὰς ταύτας θεοῦ φύσιος ἔμεν. θεόν τε ἐνυμάνθαι, ἀρχέων τε τῶν αἰρίσεων. τὰ δ' ἐπόμενά τε καὶ συναίτια, ὡς ἀνάγκαν αὐκνεῖσθαι. τὰ δὲ ξύμπαντα, ἰδέαν. ὕλαν. ἀμφοτέρων δέον ἐκνέον τουτέων. καὶ χρὴ μὲν, ἔμεν ἀγένατόν τε καὶ ἀπέναντον, καὶ μόνον τε, καὶ τᾶς ταυτῷ φύσιος. νοατόν τε καὶ παράδειγμα τῶν γεννωμένων, ὁπόσα δὲ μεταβολᾶ αὐτὶ θνητὸν γαῖ τε τὰν ἰδέαν, λέγεσθαί τε καὶ νοεῖσθαι. τὰν δ' ὕλαν ἐκμαγεῖον καὶ μαστρὰ, πιθάναν τε καὶ γενναπαὶ ἔμεν, τᾶς ζίτας οὐσίασ'. δεξαμέναν γαῖ τὰ ὁμοιώματα ἐς ἑαυτὰν, καὶ δέον αἰκμαξεμέναν, ἀποτελεῖν πάντα τὰ γεννάματα. ταύταν δὲ τὰν ὕλαν ἀΐδιον μὲν ἔφα, οὐ μὰν ἀκίνατον. ἄμορφον δὲ καθ' αὐτὰν καὶ ἀχημάτιστον ἀχρημένα δὲ πᾶσαν μορφάν. τὰν δὲ τόδε τὰ σώματα μεριστὰν ἔμεν. καὶ τᾶς θαστρὼ φύσιος. ποταγορεύεντι δὲ τὰν ὕλαν, τόπον καὶ χώραν. δύο δ' ὧν αὖθι αὐχεῖ αὐτί. αὖ ὁ μὲν εἶδος, λόγον ἔχει ἀρεφοῦς τε καὶ παιδός. ἃ δ' ὕλα θήλεός τε καὶ μαστρός. τελέται δὲ εἶναι, τὰ ἐκ τούτων ἔκγονα. τελέα δ' ὄντα, τρεῖσι γνωρίζεσθαι, τὰν μὲν ἰδέαν νόῳ κατ' ἐπιστάμεν. τὰν δ' ὕλαν, λογισμῷ νόθῳ. τῷ μή που κατ' εὐγωρείαν νοεῖσθαι, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν. τὰ δ' ἀπογεννάματα, αἰσθήσει καὶ δόξᾳ. πρὶν δ' ὧν ὡρᾶσθαι γενέσθαι λόγῳ ἦσαν ἰδέα τε καὶ ὕλας. καὶ ὁ θεὸς δημιουργὸς τῶ βελτίονος. ἐπεὶ δὲ τὸ πρόσβυτερον κάρρον ὅτι τῷ νεωτέρῳ, καὶ τὸ τεταγμένον πρὸ τῶ ἀτάκτου, καθάπερ ὧν ὁ θεὸς ὁρῶν τε τὰν ὕλαν διακρινέαν τὰν ἰδέαν καὶ ἀλλοιουμέναν, παντοίως μὲν, ἀτάκτως δὲ, ἐλθεῖν τ' ἐς τάξιν αὐτὰν ἄγειν. καὶ ἁ ἐξ ἐόντων μεταβολᾶς, εἰς ὡρισμένας καταστᾶσαι, ἵν' ὁμόλογοι ταῖς διακρίσεις τῶν σωμάτων γίγνωνται. καὶ μὴ κατ' αὐτόματον ζοπᾶς δύνατο. ἐποίησεν ὧν τόνδε τὸν κόσμον, ἁ πάσας τᾶς ὕλας. ὅλον αὐτὸν κατασκευάξασ' τᾶς τῶ ὄντος φύσιος. ἁ δὲ πάν-

τα πᾶλλα οἰ αὐτῷ τοδεί͂χει, οἷα μονογενῆ. τέλειον ἔμψυχόν τε καὶ λογικόν· κρίνουσι γοῦν τάδε ἀψύχω καὶ ἀλόγω ἐτόν. καὶ σφαιροειδὲς σῶμα. τελειότατον γοῦν τῶν ἄλλων σχημάτων ἰῶ εἶναι. δηλούμενος ὧν αἴτιον γίνασθαι ποιεῖν, ἵνα ἴσον ποιεῖ θεὸς γενητόν. οὗ ποκα φθαρισόμενον ὑπ' ἄλλω αἰτίω, ἴξω τῷ αὐτὸν σωτεταγμένῳ θεῷ. εἴ ποκα δήλεῖ αὐτὸν διαλύειν· ἀλλ' οὐ γοῦν τἀγαθοῦ ἐστιν ὁρμαῖ ὧδε φθοραὶ γινάματος καὶ λίσω. διαμένει αἶρα τοιόσδε ὤν, ἄφθαρτος καὶ ἀώλεθρος καὶ μακαίριος κράτησος δ' ἐστὶ γενητῶν· ἐπεὶ ἐσὸ τῷ κρατίστῳ αἰτίω ἐγένετο. ἀφορῶντος οὐκ εἰς χειρόνμα τα παραλείγματα, ἀλλ' εἰς τὸν ἰδίαν καὶ εἰς τὸν νοατὸν οὐσίαν. πεῦ αὖ πᾶν φ', γινώμονον ἀπακεμβωδὲν, καλλισόν τε καὶ ἀπαριγχείρητον γίγνεται· τέλειος δ' ἀεὶ κατὰ τοὶ αἰῶθ τοἰ ἐστιν. ὅτι καὶ ὁ παράλειγμα τῆνο αὖ ἐσὸ τοδεί͂χει πάντα τὰ νοατὰ ζῷα οἰ αὐτῷ, οὐδὲν ἐκὸς ἀπίλιπεν ἄλλο. ἔρος ὧν νοατῶν παντελής· ὡς ἴδὶ ὁ κόσμος αἰῶθ τῶν· σφαῖρος δὲ ὧν ἀπὸς τε καὶ ὁρακὸς, γᾶς μεμόρακται. πυρός τε καὶ τῶν μεταξὺ ἀέρος καὶ ὕδατος. ἐκ παντελέων δὲ σωιστακε σωμάτων. τὰ πᾶν ὅλα οἰ αὐτῷ οὐτί· ὡς μή ποκα μέρος ἀπολειφθῆμεν ἐκὸς αὐτῷ. ἵνα ᾖ αὐταρκέστατον φ' τῶ παν φὸς σῶμα. ἀκίρακτον τῶν ἐκὸς κυρῶν· οὐ γοῦν ἰῶ λίχε τουτέων ἄλλα. καὶ τῶν αὖτός· τὰ γοῦν κατ' αἰρίσταν αἰπλογίαν σωτεθέντα οὐ ἰσοδυναμία, οὔτε κρατεῖ ἀλλήλων ἐκ μέρεος, οὔτε κρατίεται, ὡς τὰ μὲν, αὔξαν. τὰ δὲ φθίσιν, λαμβάνον. μένει δ' οἰ σωαρμογᾶ ἀδιαλύτῳ κατὰ λόγον αἰρίσον· Τελῶν γοῦν ὀντινωνοῦν ὅρων, ὅταν καὶ τὰ διαστάματα κατ' ἐὸν αὐφ' ἑτάθη λόγον ποτ' ἄλλαλα, τότε δὴ φ' μέσον ῥυσμῶ λίκασ', ἑρμίνα ποῦ ὁ πρῶτον ὅτι πᾶν φ' τρίγωνον ποῦ' αὐτό, καὶ πάλιν καὶ παραλλαξ κατ' ἑξάκρμον τὸ πων καὶ τάξις. ταῦτα δ' ἀριθμούμενα μὴ μετ' ἰσοκρατείας, ἁμά χανον παντὶ. αὖ δ' ἔχει καὶ κρατῆ ὁ σῶμα, καὶ κατ' αὐ κίνησιν. καὶ ὅ μὲν σφαῖρα ὢν, ὡς ὅμοιον αὐφ' αὐτῷ. πάντα ἔμον καὶ πάντα τἄλλα ὁμογενία χήματα χωρεῖν διώκαθαι. κἀκεῖ δ' ἐγκύκλιον μεταβολᾶ ἀποδιδὺ διαιῶνος· μόνα δὲ ἀσφαῖρα ἐδιώκων καὶ ἀριμίουσα καὶ κινούμενα οἰ τᾷ αὐτᾷ σωαρμόσιν χώρα, ὡς μή ποκα ἀπολιπεῖν, μήτε λαμβάνον ἄλλον τόπον. τῷ ἐκ μέσου ἴσον ἔμον πάντα. λειότατον δ' ὄν, ποῦ' ἀκερίβειαν κατ' αὐ ἐκὸς ἐπιφάνειαν, ἃ ποπιδέχεται θυατῶν ὀργάνων. ἃ ὀξὺ τοῖς χρείασ' τοῖς ἄλλοις ζῴοις ποτάρτηταί τε καὶ δάκτασι. τὸν δὲ τῷ κόσμῳ ψυχᾶς μισόδιν ὀβάλασ' ἐ παγγενῆ ἴξω, τοδεικαλύψασ' αὐφ' ὅλον αὐτὸ, κρᾶμα αὐτᾶς κερασάμενος. ἔκτε τᾶς ἀμφ' ἴσω μορφᾶς καὶ τᾶς μεριστᾶς οὐσίασ'. ὡς οἳ κρᾶμα ἐκ δύο τουτέων ἔμον· ᾧ ποτέμιξε δύο διυάμεισ' ἀρχᾶς κινασῶν. τᾶς τεταμένῳ καὶ τᾶς τῶ ἑτέρω, ἃ καὶ δύσμικτος ἔασαν. οὐκ ἐκ τῶ ῥάστω σωικίρνατο. λόγοι δ' οἵδε πάντες οὐτὶ κατ' ἀριθμῶς ἀρμονικῶς συγκεκραμένοι. ὡς λότως κατὰ μοῖραν διαιρέκει ποῦ' ἐπίσταμαν ὡς μὴ ἀγνοεῖν ἰῷ ἓν ἀ ψυχὲ καὶ δ' ἓν σωιστέκει· αὖ οὐχ ὑστέραν τᾶς σωματικᾶς οὐσίασ' σωιτάξατο ὁ θεός· ὡς πᾶν λέγομεν ἅμμεν· πρότερον γοῦν φ' τιμιώτερον καὶ διυάμει καὶ χρόνῳ· ἀλλὰ πρεσβυτέραν ἐποίει· μίαν ἀφαιρίων τὰν πρώταν μονάδων οὖσαν τεῦ ἄρων, ποῦ ὁ κτὼ δικάσι καὶ τεσσαρεσκαιδεκαπλασιάσι. ταύτας δὲ ταύτας δισπλασίασεν καὶ τεσσαρεσκαιδεκαπλασίασεν ἔρον συλλογίξασθαι· ἑσαμιῶ τῷ πρώτῳ. δεῖ δ' ἐμὲν πως πάντας σωὸ τοῖς τριγώμασι καὶ τοῖς ἐπογδόοις ὅρους ε̄, καὶ λ̄. φν δὲ σύμπαντα ἀριθμὸν γενέσθαι μυριάδας· ιᾱ. καὶ τεῦ ἄρων χιλιάδων ἑξακοσίων ε̄ι. ταὶ δὲ διαιρέσεις αὖται αὐτὶ, μυριάδος ιᾱ βχ̄ε.

	α	β	γ	δ	ε	ϛ	ζ
			λεῖμμα				λεῖμμα
α	(τπδ)	(υλβ)	(υπϛ)	(φιϛ)	(φος)	(χμα)	(ψκθ)
	διπλά	ια	θ	ι λεῖμμα	ια		
β	σ)ϝ ά·	(ψξη)	(ωξδ)	(ϡοϛ)	(ϡκδ)		
		ιϛ	ιγ	ιδ λεῖμμα			
γ	γ′	(ϡριϛ)	(ϡοτη)	(ϡυπ)			
					ἐκ τομὴ		
				διέσις (ϛερπ?)	λεῖμμα		
		ιη	ις	ιζ λεῖμμα	ιη	ιθ	κ	κα	λεῖμμα
δ	δ′	(ϡφδς)	(ϡψκη)	(ϡϡμδ)	(ϛμη)	(ϛτδ)	(ϛφοϛ)	(ϛϡις)	
		κβ					ἀποτομὴ		
ε	ε′	(ϛγοϛ					διέσις (ϛφξα)		λεῖμμα
		κγ	κδ	κε λεῖμμα	κϛ	κζ	κη	λεῖμμα	κθ	λ
ϛ	ϛ′.	(ϛγυις)	(ϛγωπη)	(ϛτοδ)	(ϛχη)	(ϛρπδ)	(ϛωλϛ)	(ϛρμδ)	(ϛϡιϛ)
		λα	λϛ	λεῖμμα	λγ				
		(ϛψος)	(ϡφμη)		(ϛοις)				
		λδ							
ζ	κζ′	ἄτρεκ)							

τὰ μὲν οὖν τῷ ὅλῳ ψυχὴν, παῦτά παν ϛλῆλε. θεὸν δὲ, ἓν μὲν αὐτὸν, νέος ὀρᾶν, μόνος. τῶν ἀ παῦτ ἀφ χε)ὸν καὶ γενέ ρα τουτέων. τ δὲ γεννᾶν, ὅλῃ ὁρόμιϛ. κόσμον τὸ τόνδ ὑ τὰ μὲν αὐ τῶ ὀκόσα οὐραῦκ εὐτί. τά ϖρ αὐδ)εια ὄντα διαιρι τὰ λίχε. ὡϛ τὰ μὲν, τῶς ταυ τῷ φύσιος ἐμέλε. τὰ δ ϕ ἐ πρέ. ὧν τὰ μὲν, ἔξω δὲν ἄγει πολὺ ται οὐ αὐ τοῖς τὰ οὐ ϕς, ἀπ' αὐκ ολᾶς ἐὰδ λύσιν τὰν κ. θά παν κίνασι. τὰ δ, τῶς τῷ ἐ πρέφ οὐ ϕς ἀχρ ἐ ασόβ αϲ. τὰ ποθ' ἑω μὲν ἐ παν αφιρόμεν ά τι καὶ καθ' αὐ τὰ κινέ μεν α. συ μπδρισδνέ ται δὲ καὶ τὰ συ μβεβη κὸς, τᾶ ταυ τῷ φορᾷ. κρά ϛ. ἐ χόϊσα οὐ κόσμιφ κρίῤῥεν. ἀλ τῷ ἐ τέρῳ φορᾷ, μεμ ῥισμέν α καθ' ἁρμονικὼς λόγως, ἐϛ ἐ πᾶ κύκλως σεω τέ ται κ τε. ἀ μὲν ὧν σελαῆν ποτηγιοτά ται ἔασα, ἔμμενον τὰν πδρίοδον ἀ ποδίδω πι. ὁ δ' ἅλιος μᾶλ ταύ την οἰαισπαῖφ χρόνῳ, ἓν αὐ τῷ κύκλον ἐ κτελεῖ. δύο δ' ἰσόδρομοι ἀ ελίῳ εἰ τὴ, ὁ μᾶ τε καὶ ἥρα. ἓν, ἀφροδίτας καὶ φωσφόρον, ὃ ὶ πολλοὶ καλέον πι. νομῆς χαρ καὶ πᾶϛ ὅμιλος οὐ σοφὸϛ τὰ ϖρὸ ϲὶ πλὺ ἰδρα ὰ ϛρουομέαν οὐ τί. οὐδ' ἐ πι τκέμων αἰκ ολαᾶν τᾶν ἐ απερέων καὶ ἑῴων. ὁ χαρ αὐ τὸϛ, ϖόκ. μὲν ἕατερος γίγνε ται. ἐ πόμενος τῷ ἀ λίῳ τοσοῦτον, ὁκόσον, μὲ ὑ πὸ τᾶϛ αὐγᾶς αὐ τῷ ἀ φανιδῆμεν. πότ. δὲ, ἑῷος. ἄλλα προαγ ίνε ται τῷ ἀ λίῳ καὶ προ απτέλλ ποτ' ἔρθρον. Φωσφόρος ἓν πολλά κις μὲν γίγνε ται ὸ τᾶϛ ἀφροδί τας, ὅτ. ϖ ὁμοδρομεῖν ἀ λίῳ. οὐκ αἰεὶ δ', ἀλλὰ πολλοὶ μὲν τῶν ἀ πλανέων, πολλοὶ δὲ τῶν πλαζομέων. πᾶϛ δ' ὁ μεγέθεϊ ἐ ῶν ἐ ϖρὸ ἓν ὑ ερί ζοντα πρὸ ἀ λίου προγι νόμενος, ἀ μῦρα ἀ γγέλλει. ὃ δ' ἄλλοι ἴδεϊϛ. αἰ ῤέϊ ϛ τε καὶ διὸϛ καὶ ἡρώου, ἔχοντ ἴδια τάχα καὶ οἰαιωτὼς αὐ ίσως. ἐ κτελέον τι δὲ ἓν δρόμον, πδρί κα τα λά φαϲ' ποιεύμενοι, φάσ ά τε καὶ ῥύ φαϲ', καὶ ἐ κλέ φαϲ', γεννῶντες ἀ ῤε κέα ϲ' τὲ αἰκ ολᾶς καὶ δύσαϲ'. ἔπ δὲ φάσαϲ' φανῆ ἀ ὲ ἑῶϲ', ἢ ἑατερίως, ἐ κ τελίοντι ποτὶ ἓν ἄλιον. ὃϛ ἀ μέ ζων ἀ ποδίωτι ἓν ἀ π' αἰκ τολᾶς ἐὰδ δύσιν αὐ τῷ ὁρό μον. νύκτα δὲ τὰν ἀ ποδύσιος ἐ π' αἰκ ολᾶς κίνασιν καὶ ἄλλο ποιέ ται. ἀ χόμενος ὑ πὸ τᾶϛ ταυ τῷ φορᾶϛ. οἰαιωτὸν δὲ, καὶ ϖ αὐ τῷ καθ' ἑαυ τὸν κίνασι. ἐ κ δὲ τουτέων τῶν κινάσεων, δύο ἑκατᾶν, τὰν ἕλικα ἐ κ τυλίσει. ποδὶ ῥ ποιν μὲν, κατὰ μίαν μοῖραν οὐ ἀ μεν άν χρόνῳ. πδρισδνεύμενος δὲ, ὑ πὸ τῆϛ τῶν ἀ πλανέων σφαίραϲ', καθ' ἑκάσταν τῶν δ' ὁδὸν, ὄ ρφναϲ' καὶ ἀ μόρα ϲ'. χρόνῳ δὲ τὰ μόρια, τᾶϛ δὲ τᾶϛ ἁβδομάδως λέγοντι, ἃϛ ἐκό σμησεν ὁ θεὸϛ (μὼ κόσμιφ. οὐ χαρ ἰῶ πρὸ κόσμῳ ἄ ῤρα, διόπ ρ οὐδ' οἰαιωτός. οὐδ' ὡ ραῖα πδρίοδοι, αἷϛ μεζέ ται ὁ γεννᾶ ϲ κόσμος οὔ ϲ. εἰκὼν δ' ἔϛι ϖ ἀγεννάτῳ χρόνῳ, ὃν

αἰῶνα πορευόμενος· ὡς γὰρ τοῦτ' ἀΐδιον παράδειγμα τὸν ἰδεατὸν κόσμον, ὁ δὴ ὧδε ἐγεννήθη, οὕτως ὡς πρὸς παράδειγμα τὸν αἰῶνα, ὅδε χρόνος ζῴου κόσμῳ ἰσάμενος ἐργάσθη· καὶ δὴ καὶ μέσῳ, ἰσορυθμίᾳ ἑστὰς θεῶν. ὅρος τε ὅρφνας καὶ ἀγὸς γίγνεται· δύσεώς τε καὶ ἀνατολὰς γεννῶσα κατ' ἀποτομὰς τῶν ὁριζόντων, ὡς τὰ ὅλα τῇ τῆς ἀριθμοῦ τὰς γὰς ὧδε γραφόμενα· πρισθύσα δὲ εἰς τὴν τῶν ὁδεραιῶν σωμάτων· οὐδέπω ὕδωρ ἐγεννάθη λίχα γάς, οὐδὲ μάτοι ἄηρ, χωρεῖς ὑγρῶν· πῦρ τε ὄρθιον ὑγρῶν καὶ ὕλας ἐς ἑξάπλοι, οὐκ αὖ διαμένοι· ὥστε ῥίζα πάντων καὶ βάσις, ἀγὰ ὁρίσασα, ὡδὶ τὰς αὐτὰς ἐς πάς. ἀρχαὶ μὲν ὧν τῶν γιγνομένων, ὡς μὲν ὑποκείμενον, ἀ ὕλη. ὡς δὲ λόγος, μορφὰς, καὶ εἴδος, ἀπογινάματα δὲ ῥυτέων ἔδη τὰ σώματα, γᾶ τε καὶ ὕδωρ. ἀήρτε καὶ πῦρ. ὧν ἃ γένεσις, καὶ αὐτὰ ἄπαυ σῶμα ἰδ' ἐπιπέδων ἔδη. ἓξ δὲ ἐκ τεττάρων, ὧν τὰ μὲν ὀρθογώνιον ἰσοσκελὲς ἡμιτετράγωνον· τὰ δὲ, αἰσόπλευρον. ἔχον τὰν μίζονα δυνάμει τετραπλασίαν τᾶς ἐλάσσονος· ἃ δ' ἐλαχίστα αὐ αὐτῷ γωνία, τρίτον ὀρθῆς ἔδη· δισσαπλασία δὲ ταύτας, ἃ μέσα· δύο γὰρ τρίτον ἄδ' ἔδη· ἃ δὲ μαίστα ὀρθὰ· ἃ μὲ ὁλίος μὲν τᾶς μέσας ἴκατα· τριπλασία δὲ τᾶς ἐλαχίστας. ἓξις δ' ὧν τὰ τρίτων, ἃ μιᾷ πόνου ἔδη, ἰσοπλεύρῳ τριτώνῳ· δίχα τετμαμένῳ ἡμιλόπῳ, ἀφ' τᾶς κορυφᾶς ἐς τὰν βάσιν, ἐς ἴσα μοίρια· δύο ὀρθογώνια μὲν ὧν αὐ τὶ κατέρῳ· ἀλλὰ αὐ ᾧ μὲν, τρὶ δύο πλευραὶ, τρὶ δὲ τὰν ὀρθὰ, μέναι ἴσαι· αὐ ᾧ δὲ ταὶ ζοᾶς πάσαι ἄνισοι, σκολιὸν δὲ ἓξις· μὲν ἡμιλείῳ, κεῖνο δὲ ἀμιτριάτωνον. ἀρχαὶ συτάσιος γᾶς· ὁ γὰρ τριάτωνον ἐκ τουτέω, ἐκ τριῶν ὁρων ἡμιτριατώνων συνετεθειμένον· ἐκ δὲ ᾧ τριατώνῳ γινᾶσθαι τὸν κύβον, ἰσόπλευρα τὰ τέτταρα· καὶ δὴ ἓξ μὲν πλευρὰς, ὁκτὼ δὲ γωνίας ἔχον· καπέτο δὲ, βαρύτατόν τε καὶ δυσκινητότον ἀγᾶ· ἀμιτάβλητόν τε σῶμα εἰς ἄλλα, ὅλᾳ ὁ ἀκοινώνητον ἐμὲ τῷ ἄλλῳ γένος τῷ τετράνῳ· μόνα γὰρ ἀγᾶ, ἀΐδιον συνοικεῖον ἔχει ὁ ἀμιτρίατωνον. ἓξις δὲ συνοικεῖον τῶν ἄλλων σωμάτων ἔδη πυρός. ἀβρὸς. ὕδατος· ἐλάκις γὰρ σωθέντος τῷ ἀμιτετράνῳ, ἴσιονον ἰδ' αὐτῷ ἰσόπλευρον ἵσταται· ἰδ' ᾧ ἀπυραμὶς, τέσσαρας βάσιας· καὶ τὰς ἴσας γωνίας ἔχουσα, συνίσταται, εἶδος πυρὸς εὐκινητότατον, καὶ λεπτομερίσταλον. μετὰ δὲ ταῦτ', ὀκτάεδρον. ὀκτὼ μὲν βάσιας· ἓξ δὲ γωνίας ἔχον. ἀβρὸς συνοικεῖον. ἴδιον δὲ ὁ εἰκοσάεδρον. βασίων μὲν, εἴκοσι· γωνιῶν δὲ, δώδεκα. ὕδατος συνοικεῖον πολυμερίσταν καὶ ζαρύταν· ταῦτα δ' ὧν ἀποταμὸν τῷ συνοικέω συγκείμενα εἰς ἄλλαλα ζίπτεται· ὁ δὲ δωδεκάεδρον, ἁνῦνα τὸ πανὸ ἐστάσαν· ἔλιστα σφαιρεόν. πῦρ μὲν ὧν ὅλᾳ τὰν λεπτομέρειαν, ὅλᾳ πάντων ἔκατον· ἀὴρ τε ὅλᾳ τῶν ἄλλων ἔξω πυρός. ὕδωρ δὲ, ὅλᾳ τᾶς γᾶς. ἄπαντα δ' ὧν πολύρῳ τὸ τί· οὐδὲν κενὸν ἀπολείποντα· συνάγεται δὲ τὰ ὧδε φορᾶ ζοῦ παντός· καὶ ἁρεσμοῖα χρίσεται μὲν ἀμοιβαδὸν, ἀδιάλειπτον δὲ ἀλλοίωσιν ποτὶ γένεσιν· καὶ φθορὰς ἀφορίζωσι. ζούτοις δὲ ποτιχριόμενος ὁ θεὸς, τόνδε ἐν κόσμον κατεσκεύαξεν· ἀπτὸν μὲ, ὅλᾳ τὰν γᾶν· ὁρατὸν δὲ, ὅλᾳ τὸ πῦρ. ἄπτον δύο ἄκρα. δι' ἀέρος δὲ καὶ ὕδατος συνιδίσατο δισμῷ κρατίστῳ ἀναλογίᾳ· ἃ καὶ αὐτὰν, καὶ τὰ δι' αὐτὰς κρατιόμενα συνέχειν δύνασθαι. εἰ μὲν ὧν ἐπίπεδον ἔην τὸ συνδιόμενον, μία μεσότας ἱκανὰ ἦεν· εἰ δὲ ἐδεῖτο στερεὸν, δύο χρῄζε· δυοῖν ὧν μέσοις, δύο ἄκρα προσαρμόξατο· ὅκως ἔσται πῦρ πρὸς ἀέρα, ἀὴρ πρὸς ὕδωρ πρὸς γᾶν· καὶ κατιναλλαγάν· ὡς πῦρ πρὸς ὕδωρ. ἀὴρ πρὸς γᾶν. καὶ αὖ πάλιν· ὡς γᾶ πρὸς ὕδωρ, ὕδωρ πρὸς ἀέρα. καὶ ἀὴρ πρὸς πῦρ. καὶ κατ' ἐναλλαγάν· ὡς γᾶ πρὸς ἀέρα. ὕδωρ πρὸς πῦρ. καὶ ἐπεὶ δυνάμει ἴσας ἐπὶ πάντα, τοὶ λόγοι αὐτῶν εἰ ἰσονομίᾳ εἰ τί· ὅθι μὲν ὧν ὅδε ὁ κόσμος δισμονίῳ δισμῷ ἀνάλογόν ἔην. ἕκαστον δὲ τῶν τεττάρων σωμάτων πολλὰ εἴδια ἔχει· πῦρ μὲ φλόγια, καὶ φῶς. καὶ αὐγάν. ὅλᾳ τὰν αἰσότητα τῶν εἰ ἐκάστῳ αὐτῶν τριγώνων. κατ' αὐτό τε καὶ ἀέρ·· ὁ μὲν, καθαρὸν καὶ αὖδον· ὁ δὲ, νοτερὸν καὶ ὁμιχλῶδες. ὕδωρ τὸ, ὁ μὲν ὑγρὸν, ὁ δὲ, πακτὸν ὁκόσον χρώτᾳ καὶ πάχρα χάλαζά τε καὶ κρύσταλλος· ὑγρόν τε· ὁ μὲν ὑγρὸν, ὡς μάλι· ἴλαιον· ὁ δὲ πακτὸν, ὡς πίσσα· κηρός· πακτῶ δὲ εἴδια, ὁ μὲν, χυτὸν χρυσός· ἄργυρος· χαλκός· κασίτερος· μόλιβδος· σταιὸν· ὁ δὲ θραυστόν. θεῖον· ἄσβολον· νίτρον· ἅλες· συνῆκε· λίθοι τοὶ ὁμογενίες. μετὰ δὲ τὰν τῷ

κόσμου σύστασιν, ζώων θνατῶν γίνασιν ἐμηχανήσατο, ἵνα ἡ πόλις ᾖ τὴν αὐτὴν παντελῆ ἀπεργασμένος. τὰν μὲν οὖν ἀθρωπίναν ψυχὰν, ἐκ τῶν αὐτῶν λέπων καὶ δυναμίων συγκιρασάμενος καὶ μιβρίξασ', διέκρινε τᾷ φύσει τὰ ἀλλοιωτικᾷ παραπλήξια διαδέξαμένα δ' αὐτὰν ὁ τῷ ἀπροσδοκήτου θνατά τε καὶ ἐφαμέρια ζῷα. ὧν τὰς ψυχὰς ἰδὼν πρέπους ἀάταγκτος. τὰς μὲν, ἀφ' ἁλαέος. τὰς δ' ἀπ' ἀλίω. τὰς δὲ, ἀφ' τῶν ἄλλων τῶν πλαζομένων ἐν τᾷ πὸ ἑτέρω μοίρᾳ. ἴξω μιᾶς τᾶς πᾶ αὐτῶ δυνάμιος. αἷς ἐν ᾧ λοπκῷ μιβρὲν ἔμμεν. εἰκόνα σοφίας τοῖς δύμοιρα τῆσι. τᾶς μὴ γὰρ ἀθρωπίνας ψυχᾶς, ἃ μὲν, λογικόν ἐστι καὶ νοερόν. ἃ δ' ἄλογον καὶ ἄφρον. τῶ δὲ λογικῶ, ἃ μὲν, κρίατος ἐκ τοῦτ ταυτῶ φύσιος. ἃ δὲ χέρειον ἐκ τᾶς πᾶ ἑτέρω. ἐνῆν τοῦτον δὲ τὸν νικφαλαῖ ἐσβροτας μέγιστον ὡς τ' ἄλλα μέρια τᾶς ψυχᾶς καὶ ὦ σώματος ὑπερτεῖνον τοῦτω. καθάπερ ἐπ' αὐτῶ τῶ σκαίος ἄπαντος. τῶ δ' ἀλόγω μέρος ἃ μὲν θυμοειδὲς, ἔστ τὸν καρδίαν. ἃ δ' ἐπιθυμητικόν, ὃν δὲ ἃ παρ. ἔστ δὲ σύμπασα, ἀρχὰν μὲν καὶ ῥίζαν μαλλῶ ἔμμεν ἐκ φαλον. ὁ ᾧ ἀγκυνία. ἀφ' δὲ ταύτω, ἀπόχυμα ῥεῖ ἁπ' τῶν νοτίων ἀστρων, ἅ ἐς ἀσθρμα καὶ λόπον μιβρίζεσθαι. ὁσία δὲ μυελῶν τόδε φράγματα. τοῦτέων δὲ σκάπανν μὲν τὰν σάρκα καὶ προκάλυμμα. συνδέσμοις δὲ πᾶ κίνησιν τοῖς νεύροις, συάλε τὰ ἄρθρα. τῶν δ' ὀστέων τὰ μὲν ξοφᾶς χέειν. τὰ δὲ σωτηρίας. κινάσιν δὲ, τῶν ἀφ' τῶν ἐκτᾷς, τὰς μὲν αἰσθησόμενος ἐς ἐν φρονέοντα τόπον, αἰσθήσασ' ἔμεν. τὰς δ' ὑπ' αὐτίλαμψιν μὴ πιπτούσας, μὲν ταυθήπως. ἢ τῶ τὰ πάσχοντα σώματα γνωδίστερα ἔμεν. ἢ ὦ τὰς κινάσας, ἀμοιροτέρας γίγνεσθαι. ὀφθαλμοῦσι μὲν ὦν βλεπτᾶντι τὰν φύσιν, ἀλγεινὰ δ' τί. ὀκέσσει δὲ ἀφροκρισιᾶν ἐς αὐτὰν, ἀδυνατὰ ὀνυμάζοντας. τῶν δ' αἰσθήσεων, τὰν μὲν ὄψιν ἄμμεν ἐν θεὸν αὐτάμαν ἐς θέαν τῶν ὡρανίων, καὶ ἐπιστήμας αὐτάλαμψιν. τὰν δ' ἀκοὰν, λόγων καὶ μελῶν αὐτιλαπτηὼν φύσιν. ἐξ στερισκόμενος ἐκ γενέσιος ὁ ἄθρωπος, οὔτε λόγον ἔτι προέσθαι δυνάσεται. διὸ καὶ συγκοινωνίαν ἐν λόγῳ ταύταν αἰθαισιν φασὶ ἔμμεν. ὀκέσσει δὲ πάθια τῶν σωμάτων ἐνυμάζεται, ποτὶ τὰν ἀφὴν κλίζεται. τᾷ δ' ἁφᾷ ποτὶ τὰν χώραν. ἃ μὲν ἐπ' ἁφᾷ, κρίνει τὰς ζωτηκὰς δυνάμιας. θερμότατα. ψυχρότατα. ξηρότατα. ὑγρότατα. μαλθότατα. ξαχύτατα. εὐκοντατὸ τύπα. μαλακὸν. σκληρὸν. βαρὺ δὲ καὶ κοῦφον, ἃ δ' ἁφὰ μὲν, προκρίνει λόγος δ' ὁρίζει, τᾷ εἰς ἐν μέσον καὶ ἀφ' τῶν μέσω νεύσει. κρίτω δὲ τὰ μέσον, ταυτὸν ἐν φασὶ. ἐν γὰρ κοίλον τᾶς στερίφας. ἔστ δὲ κρίτω. ἐν δ' ἐπάνω τούτω ἄχρι τᾶς πδριφερείας, αἴσω. ἐν μὲν ὦν θερμὸν, λιπαρεμφὲς τε καὶ διακτικὸν ἔστ σωμάτ' δυνατᾶ. ἐν δὲ ψυχρὸν παχυμερίστερον πόρων μὴ συμπιλωτικὸν ἔστ. τὰ δὲ ἔστ τὰν γεῦσιν, ἔοικε τᾷ ἁφᾷ συγκρίσει ἢ μὴ διακρίσει. ἔστι δὲ τᾷ ἰς τὼς πόρως διαδύσει μὴ τοῖς σχήμασιν. ἢ στρυφνά. ἢ λεῖα. ἀστρόκοντα δὲ μὴ ῥύπτοντα τὰν γλῶτταν, στρυφνὰ φαίνεται. μαστιάζοντα δὲ, τᾶ ῥύψει ἁλμυρά. ἐκ πυρουῦται δὲ μὴ διαρίοντα τὰν σάρκα, σβριμία. τὰ δ' ἐναντία λεῖά τε καὶ γλυκέα κεχύλωται. Ὀσμᾶς δὲ εἴδεα μὲν οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν. ὅτῳ γὰρ στενὸν τὼ ῥῶν διαβαίνεται, στερρότερόν ἐστιν, ἢ ὡς σωάγεσθαι μὴ διίστασθαι, σάλπεσι καὶ πίλμοι, χᾶς τε καὶ γλοιδίων. εὐώδη δέ τε καὶ δυσώδια εἶμεν. φωνὰ δ' ἔστ μὲν πλᾶξις ἀκρὶς διίκνουμένα ποτὶ τὰν ψυχὰν δ' ὤπων. ὧν τοι πρεσβύτερον ἄκρις ἢ πάντος χωρίοντες. οὐ τούτοις πολὺμακ. οὐ κίνησις ἀκοά ἐστι. φωνᾶς δὲ μὴ ἀκοᾶς, ἃ μὲν ταχεῖα, ὀξέα. ἃ δὲ βραδέα. μέσα δ' ἃ συμμιξοτάτα. καὶ ἃ μὲν πολλὰ καὶ κεχυμόα, μεγάλα. ἃ δὲ ὀλίγα καὶ σωαγμόα, μικρά. ἃ δὲ τεταγμόα ποτὶ λόγως μουσικὼς, ἐμμελῆ. ἃ δ' ἄτακτός τε καὶ ἄρρυθμος, ἐκμελῆς τε καὶ ἀναρμοστος. τέταρτόν τε γένος αἰσθητῶν, πολυειδέστατον καὶ ποικιλώτατον. ὁρατὰ δὲ λέγεται, ὧ χρώματά τε πάντοια, μὴ κεχρωσμόα μερία. πρᾶτα δὲ, πύρος. λευκόν. μέλας. λαμπρόν. φοινικοῦν. τἄλλα γὰρ ἐκ τουτέων γινᾶται. ἃ μὲν ὦν λευκὸν, διακριτικὸν ἔμεν ὅλων, ἃ δὲ μέλας, συγκριτικόν. ὅπως πδρὶ τὸ θρμὸν διαχεῖται ἃ φασί. τὸ δὲ ψυχρὸν συνάγειν δύνασθαι. καὶ τὸ μὲν στρυφνὸν, συνάγον ἁὐ γεῦσιν. τὸ δὲ σβριμὸν, διαιρεῖν πίφυκε. ξίφεσθαι δὲ ἃ σκαῖος τῶν ἀκριῶν ζώων καὶ συνίχεσθαι. τᾶς μὲν ξοφᾶς διακδ

δρμόσαν δὲ τῶν φλεβῶν, εἰς ὅλον τὸν οἶκον, καὶ τὸ περιφερὲς ἴσον, διὰ ὀχετῶν ἀγομένας καὶ ἀραρυίας ὑπὸ τῶν πυθμένων. ὃ διαχεῖ αὐτὰν ἐνδὺ τὰ πρόσω φέρον. λεπτὸν δὲ ἀκτινοειδὲς γίνεται, μανὸν μὲν κενεῶν τὰ φύσει ἐόντος. ἐμπερίεχόν τε δὲ καὶ ἐλκόμενον τῶν ἀέρος αὖτε τῶν ἀφρεῖόντος δὲ τῶν ἀοράτων σωμάτων. διὸ ὧν καὶ ἃ νοτὶς ἐπιφαίνεται τινὸς δὲ καὶ ὑπὸ τᾶς φυσικᾶς θερμότατος ἀπαναλυομένω, ἀνάπλεα ἐν ἀέρτηται χεῖμεν, ἢ ἴσον τῶ ἀναλωθέντι. εἰ δὲ μή, κενώσαν εἶμεν, ἢ πᾶν ἀμάχανον. οὐδὲ γὰρ ἔτι εἶν κατύφρεον. καὶ οὔ τὸ ζῶον, διαιρουμένω τῶ σκαίους ὑπὸ τῶ κενῶ ἃ δ' ἐμοίᾳ ἐργανοποιία γίνεται καὶ ἐνδὺ τῶν ἀφύχων. καθ' αὐτὰς αἰσθήσεος ἀναλογίαν. ἀγαθὴ σικύα μὴ τὸ πλέκτον, ἐνόντος ἀσθενέος οὐ τί. φεῖ γὰρ δὴ τῶ σώματος ἔξω θύραζε τὰ πνεύματα. οὐ τε πεισαίγεται δὲ δὴ τᾶς ἀσθενέος, τῷ τε σώματι καὶ ταῖς ῥισίν. ἔστα πάλιν δόσις αὖτε πιφέρεται εἰς τὸ σῶμα. τὸ δὲ, ἀκτένη ται καθ' ἃς ἐκρεάς. ἀ δὲ σικύα, ἀπαναλωθέντος ἀπὸ τῶ πυρὸς τῶ ἀέρος, ἐφέλκεται ἔνδυρόν. τὸ δὲ πλέκτον, ἐκ πεδέντος τῶ πνεύματος, ἀναλαμβάνει τὸ ὅμοιον σῶμα. τροφὰ δὲ πᾶσα, ἀπὸ ῥίζας μὲν τᾶς κεφαλίας. παχᾶς δὲ τᾶς κοιλίας ἐπάγεται τῷ σώματι. ὃ καὶ ἔπλεῖσ τᾶς ἀπορρεούσας ἐπάρδοιτο, αὔξα λέγεται. ἔπλεῖσ δὲ μείω, φθίσις. ἃ δ' ἀκμά, μεθέρεον τούτων δέσι. καὶ οἰσόταται ἀπορροᾶς καὶ ἐμπορεᾶς νοεῖται. λυομένων δὲ τῶν αἰμῶν τᾶς συστάσιος, ἄπλα μὲν ἐπὶ δόσις πνεύματι, ἢ ζοφὰ διαλύσῃ θνάσκει τὸ ζῶον. πολλαὶ δὲ κᾶρις ζωᾶς καὶ θανάτου αἰτίαι. ὧν δὲ γένος, νόσος ἐνυμαίνεται. νέσων δ' ἀρχαὶ μὲν αἱ τᾶν πρώτων δυναμίων ἀσυμμετρίαι, ἔπλεονάζοιν, ἢ ἐλλείποιεν ταῖ ἀπλαῖ δυνάμεις. θερμότας. ἢ ψυχρότας, ἢ ὑγρότας, ἢ ξηρότας. μετὰ δὲ ταύτας, αἱ τῶ αἵματος ζοσταί, καὶ ἀλλοιώσις. ἐκ διαφθορᾶς καὶ αἰτίας σαρκὸς τακομένας καὶ κώσεις. αἷμα καθ' ἃς μεταβολᾶς, ἐνδὺ τὸ ὀξὺ ἢ ἁλμυρὸν ἢ σφριμὺ ζοποιεῖ αἵματος ἢ σαρκὸς τακεδόνες γένοιντο. χολᾶς τ' αἱ γενέσις τᾶ φλέγματος, αὐθόδι. χυμοὶ νοσώδεις, καὶ ὑγρῶν σάψεις. ἀμαυρωσὶ, μὲν, αἱ μὴ οὐ βάθει. χαλεπαὶ δ' ὧν αἱ ἀρχαὶ γενῶνται ἀφ' ὁσέων. αἱ σαρκὶ δὲ ἐκ μελεῦ ἀβακτόμεναι. τελευταία δὲ νέσων οὐ τί, πνεῦμα. χολὰ. φλέγμα. αὖ ξόμενα καὶ ῥέοντα, εἰς χώρας ἀλλοτείας. ἢ πόνος ἐπικαιρέως. τόκα γὰρ αὖ τι ἀφεταλαμβάνοντα τῶν τῶν καθρέων χώραν, καὶ ἀπλάσαντα τὰ συγγενέα, ἐμφύεται καὶ κοινῶνται τὰ σώματα καὶ ἐς αὐτὰ ταῦτα ἀναλύονται. καὶ σώματος μὲν παθήματα τάδε. καὶ ἐκ τῶνδε ψυχᾶς νόσοι οὐ τί. πολλαί. ἄλλαι δ' ἄλλων δυναμίων οὐ τί. αἰσθήσιος μὲν, δυσαισθησία. μναμοσύνας δὲ, λάθα. ὀρμᾶς δὲ, ἀπορρεία. καὶ ἀπροσπέτεια. παραθησίας δὲ, ἄγρια παθήματα καὶ λύσαι ἀσχρώλεις. λογισμᾶς δὲ ἀμαθία καὶ ἀφροσύνα. ἀρχαὶ δὲ καὶ πάσα, ἀσθυαὶ καὶ λύσαι. ἐπιθυμίαι τε καὶ φόβοι. ἀβακμόσαι μὲν ἐκ σώματος αἰσθήσεα δὲ τᾶ ψυχᾶ καὶ ἀβακηλλέμεναι ἐνόμασι ποικίλοις. ὀρῶντες ἢ μὴ πόθοι, ἵμεροί τε ἴκλυσι, ἔρωτες τε συνόντων μὴ θυμοὶ ἔαρᾶς, ἐπιθυμίαι τε ποικίλαι μὴ ἀσθυαὶ ἄμμοι εἰ τί. ἁπλᾶς δὲ ἀτόπως ἔχειν ποτὶ τὰ πάθη καὶ ἀρχεσθαι, πθύεσθαι ἀρίτας καὶ καλέσθαι ἴδε. τὸ γὰρ πλεονάζειν οὐ ταύτας, ἢ κάρρον αὐτᾶν ἔμεν, δὲ ἢ καλῶς ἄμμι διατίθησι. ποτὶ δὲ ταύτας τὰς ὁμᾶς, μεγάλα μὲν σωτηρίαν δύνασται, αἱ τῶν σωμάτων κράσις ὀξεῖαι ἢ θερμαί, ἢ ἄλλο τ' ἀλλοῖαι γιγνόμεναι. ἴς τε μελαγχολίαι, καὶ λαγνείαι. λαθροτάτας ἀγοισαι ἄμμι. καὶ ἐθυμαὶ ζάμενα μᾶρα διεξαμεῖς ποιεῖν τι καὶ μορφᾶς φλέγμα. νόντων σωμάτων μᾶλλον, ἢ ὑγιαινόντων. διὸ ὧν δυθυμίαι καὶ λῆθαι, παραφροσύναι τε καὶ πᾶσαι ἀπομάζονται. ἰσχναὶ δὲ τὰ ἴθια. οὐδὲ ἐς αὖ οὐ ζαφῶσι κατὰ πόλιν ἢ δῆμον καὶ ἀ καθ' ἃ μᾶρα δίαιται θρύπτουσι τὰν ψυχὰν. ἢ ρωνῦσα ποτ' ἄλκαν, τοὶ γὰρ ἐυραυλίαι καὶ ἁπλαῖ ζοφαὶ καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ τὰ ἤθια τῶν συνόντων, τὰ μάγιστα δύνανται ποτὶ ἀρίταν καὶ ποτὶ κακίαν. καὶ ταῦτα μὲν ἄπια ἐκ τῶν γενετόρων καὶ στοιχείων ἐπάγεται μᾶλλον, ἢ ὀξ ἀ μείων, ὅτι μὴ αἰχμία ἔδεν. ἀφίσταμένων ἀ μᾶν τῶν πεφυκότων ὀξέων. ποτὶ δὲ τὸ δὲ ἔχειν τὸ ζῶον, δεῖ τὸ σῶμα ἔχειν τὰς ὑπ' αὐτῶ ἀρίτας ὑγίειαν τε καὶ δυναισθήσιαν ἰσχύντε καὶ κάλλος. ἀρχαὶ δὲ κάλλεος, συμμετρία ποτὶ δ' αὐτὰ τὰ μόρια καὶ ποτὶ τὰν ψυ-

καὶ ἀγὼ Φύσις, δίον ὄργανον ἁρμόξασ᾽ ὁ σκαπὸς ὑπὰ κοῦόν τι εἶμεν καὶ ἁ ἁρμόνιος τᾶς τῶν βίων ὑποθέσιος. λᾶι δὲ καὶ τὰν ψυχὰν ὠφελεῖσθαι, ποτὶ τὸς ἀκαλύτως αἱρετάς· ποτὶ μὲν σωφροσύναν, δίον ποτὶ ὑγίειαν ὁ σῶμα· ποτὶ δὲ φρόνασιν, δίον ποτὶ δύναμοθήσαν· ποτὶ δὲ ἀσφαλεόταται δίον, ποτὶ ῥώμαν καὶ ἰσχύν· ποτὶ δὲ δικαιοσύναν, δίον ποτὶ κάλλος ὁ σῶμα. ταυτίων δὲ, ἀρχὰ μὲν ἐκ φύσιος· μέσα δὲ καὶ πρᾶξα ἴσα πεμπλέα· σώματός τε διαγυμναστικᾶς, καὶ ἰατρικᾶς· ψυχᾶς δὲ διὰ παιδείας καὶ φιλοσοφίας· αὐταὶ γὰρ ταὶ δυνάμεις ἁρμόσουσι, καὶ ταὶ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς διὰ πόνων, καὶ γυμνασίων, καὶ διαίτας καθαροτάτως, ταὶ μὲν διὰ φαρμακείας· ταὶ δὲ παιδαγωγικαὶ ταῖ ψυχαῖς, διὰ κολάσιων καὶ ἐπιπλαξίων ἐννόησιν ἐς διὰ προσδοκᾶν ἐγκρίσιος τὰν ὁρμάν· καὶ ἐκ κελεύσιος τὸ ποτίφορα φρονῆν ὄρεγα· ἁ λαπτικὰ μὲν ὧν καὶ ἁ ταύτα συνεργὸς ἰατρικά, σώματα ταχέως θραπτοῦσα ἐς τὰν κρατίστην ἁρμονίαν ἄγοισα τὰς δυνάμιος, τότε ἄμα καθαρὸν καὶ ἐς πνεῦμα σύῤῥοον ἀπεργάζεται. ἴν᾽ ἐκαστὶ νοσοῦντος ὁ πρόγνοια, κρέσσος αὐτῶ ἔχοισ᾽ ἐῤῥωμοίας τὰς δυνάμις ἄμακτος καὶ πνεύμακτος. μισθὸς δὲ καὶ ἁ ταύτας ἁ γεμὼν φιλοσοφία, ἐὰν τᾶς ταῖς ψυχᾶς ἐπανορθώσει ταχέως. ἔστω θεῶν τὸ καὶ νόμων ἐνδίζοντι καὶ πείθοντι, τὸ δὲ καὶ ποτανακμάζοντι. ὁ μὲν ἄλογον, τῷ λογικῷ πείθεσθαι· τῷ δ᾽ ἀλόγῳ, θυμὸν μὲν πρᾶον ἔμεν· ἐπιθυμίαν δὲ εὐαρίθμησιν. ὡς μὴ πλέχα λόγου κινέεσθαι· μὴ δὲ μανὰ ἀζημίζειν τῷ νῷ ἐκ καλιομέῳ· ἢ ποτὶ ὄῤῥιγα· ἢ ποτὶ ἀῤῥαλαύσιαν· οὗτος γὰρ ἔστ᾽ ὅρος σωφροσύνας, ἐν πίθεά τε καὶ καρτερία· καὶ σώνσις ἁ περὶ βύστα φιλοσοφία ἀχρὼς θαρακὰ καὶ ψεύδια, εὐέπηκαν τὰν ἐπιστήμαν· ἀσκησάμενος δ᾽ ἔτ᾽ νόον ἐκ μεγάλας τᾶς ἀγνοίας χαλάσασθαι ἐς ἕλμν τῶν θεῶν· τοῖς, εὐδιαζίζων ζωὰ αὐταρκία τε ποτ᾽ αὐθρώπεια καὶ σωφρία, ἐὰν ἦν σύμμιξον βίω χρόνου, ἔστω μέν ἔστιν· ὅπω μὲν ὁ δαίμων μοίρας ταῖς δ᾽ ἔλαχε, δι᾽ ἀλαθείας τάν δύξαν, ἄγεται· ἐὰν δ᾽ ἦν ἔστω μονίσταν ἔοικον. εἰ δὲ καί τις σκληρὰς καὶ ἀπειθὴς, ὥστω δ᾽ ἐπίδω κόλασις ἄτ᾽ ἐκ τῶν νόμως καὶ ἁ ἐκ τῶν λόγων συώτονα ἐπάγοισα λώματά τε ἐπουραλία καὶ τὰ καθ᾽ ἕλω, ὅτι κολάσις ἀπαραίτητοι ἀπόκεινται δυσθαίμοσι νῦν τίρεις· καὶ τἄλλα ὅσα ἐπαινίω ἦν ἰωνικὸν ποιητάν, ἐκ παλαιᾶς ποιοῦντα πὼς ἀκαίρως. ὡς γὰρ τὰ σώματα νοσώδεσι πόκα ὑγιάζομες, ἔστιν μὲ ἔστιν τοῖς ὑγιεινοτάτοις, ὅπω ταῖς ψυχὰς ἀπίργομες, ψευδέσι λόγοις, ἔστιν μὲ ἄγαν τι ἀλαθέσι· λέγοντα δ᾽ ἀναγκαίως ἁ τιμωρία ξένα, ὡς μὰ τὰν δυνομαίων ταῖν ψυχᾶν, τῶν μὲ λειλῶν, ἐς γυναικία σκαπὰ πόβυβρον ἐκ διδύμων. τῶν δὲ μαιφόνων, ἐς θηρείων σώματα ποτὶ κόλασιν. λάγνων δ᾽ ἐς συῶν ἢ καπήρων μορφάς· κούφων δὲ καὶ μετεώρων, ἐς πτηνῶν ἀῤῥοστέρων. ἀρπάκτων δὲ ἁ πράκτων, ἁμαδύντε καὶ ἀσοίκτων ἐς τὰν τῶν εὐόσμων ἰδέαν. ἅπαντα δὲ ταῦτα, εὐλυτέρα περιόλῳ, ἁ νέμεσις σωδίκην· ζωὰ δαίμοσι παλαναίοις χθονίοις τε καὶ ἐπιπλαίοις τῶν ἀνθρωπίνων· οἷς ὁ πάντων ἁγεμὼν θεός, ἐπίσκοπος δίκας κόσμῳ συμπεπλεγμένος ἐκ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων· τῶν τε ἄλλ ζώων, ὅσα δίκαι μέρη τῆ ἐαυτᾶ καὶ ἀρίστα εἴδεος ἀγενάτω καὶ αἰωνίω.

ΓΑΛΑΤΩΝΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ, ΟΙ ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΙ.

ΑΞΙΟΧΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΚΛΕΙΝΙΑΣ. ΑΞΙΟΧΟΣ.

Σιόν τιμοι ἐς κωνόσαργες, ἢ γινομένῳ μοι κατὰ τὴν ἀλιωτὴν, σὺν ξιφωνὶ βοῶντός του, σώκρατες σώκρατες. ὡς δὲ τάδε ἐς ταφὴς τάδε ἐσκέπτου ὁπόθεν εἶη, κλεινίαν ὁρῶ τὸν ἀξιόχου θίοντα ἐὰν ἢ κἀμμερόλω μετὰ δάμωνος τοῦ μυσικοῦ, καὶ χαρμίδου τοῦ γλαύκωνος. ἦσαν δὲ αὐτῶν ὁ μὲν, διδάσκαλος τῶν κατὰ μουσικήν· ὁδὶ δὲ ἐταιρείασ' ὥρασης ἅμα καὶ ὁρώμενος. ἐδόκει οὖν μοι ἀφιμένῳ τῆς ὁδοῦ, ἀπαντᾶν αὐτοῖς ὅ, πως ῥᾷστα ὁμοῦ γενοίμεθα. διόδε κρυμβόες δὴ ὁ κλεινίασ', σώκρατες ἔφη. Ναῖ ὁ καιρὸς ἀπολέξασθαι πρὸ ἀεὶ θρυλλουμένου πρὸς σοῦ σοφίαν. ὁ γὰρ παῖς ἔκπινος ὥρασ' ἀμφιλίεν, ἀδύνατος ἔχει, καὶ πρὸς τῷ τέλει τῆς ζίου ἕξιν, ἀπαρῶς τὸ φθέγμα πρὸ τελευτήν. καί ποιγε ἐν πρόθυμος χρόνον διαχαλάζων τοὺς μορμολυττομένους ἐν θαίκῃ, καὶ πράως ἐπιπωτάζων. ἀρ' οὐκ ἐμοῦ οὖν παιρηόρησον αὐτὸν ὡς ἔωθασ', ὅπως ἀστυακτὶς ἐ χρεὼν ἴῃ. καί μοι ζεὺς τοῖς λοιποῖς, ἵνα καὶ ἔξω δίσι βυβῇ. ΣΩ. ἀλλ' οὐκ ἀτυχήσεις μου ὦ κλεινία οὐδενὸς τῶν μαθημάτων. καὶ ταῦτα, ἐφ' ὅσοις παρακελεύῃ· ἐπειθόμεθα οὖν καὶ γὰρ οὕτως ἔχει, ὦ κύπαρις λεῦ. ΚΛ. ὀφθόνως σου μένοντος ὦ σώκρατες, ἐραῖσει, καὶ γὰρ ἔδη πολλάκις αὐτῷ γόνατος συμπέφυκα ἀπασφῦλαι. ΣΩ. ὡς δὲ θᾶττον πρὸ παρὰ τὸ τεῖχος ἔσιμεν, ταῖς ἰωνίαις, πλησίον γὰρ ᾤκει τῶν πυλῶν πρὸς τῇ ἀμαζονίδι σπίλῃ, καὶ τὰ λαμβάνομεν αὐτὸν, ἤδη μὲν σωματιλιγμένον τὰς ἀφάς, καὶ τῷ σώματι ῥωμαλέον, ἀθυμοῦντα δὲ πρὸ ψυχήν, πάνυ σφόδρα παραμυθίασ'. πολλάκισ' ἀπαφορόμενον, καὶ στενάγμους ἰσόντα ζεὺς σὰ κρύοις, καὶ κροτήσασι χειρῶν. κατιδὼν δὲ αὐτὸν ἀξίοχε, τί ταῦτα ἔφην. ποῦ τὰ πρόθυμα αὐχήματα καὶ αἱ σωτηρίαι βύλογίαι τῶν ἀρετῶν, καὶ τὸ ἄῤῥητον ὁ σοὶ θαρσος· ὡς γὰρ ἀνανισὴς δειλὸς οὐ ζοῖς γυμνασίοις γενναῖος φανόμενος ἐν πολέμοις πασ' ἐν τοῖς ἄθλοις· οὐκ ἐπιλογῶ πρὸ φύσιν πθρασκευμένως; αὖθις δὲ τῷ χρόνῳ καὶ κατηκόους λόγων· καὶ εἰ μηδὲν ἕτερον ἀθηναῖος, ὅτι τὸ κοινὸν δή που ἔχει, καὶ πρὸς ἅπαντας θρυλλούμενον, παρεπιδημίας τίς ἔσιν ὁ ζίος; καὶ ὅτι λεῖ ἐπιεικῶς δικαιόντας, βύθυμος μονουχὶ πασιαίζοντας, εἰς ὃ χρεὼν ἐπιέσαι; ὃ δὲ οὕτω μαλακῶς καὶ δυσαποστάτως ἔχειν ὑπέου λίκλω, οὐ πθρεφρονοῦσαν ἀλιπίαν ἔχει.

ΑΞ. Ἀληθῆ ταῦτα ὦ σώκρατες· καὶ ὀρθῶς μοι φαίνῃ λέγων· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως πρὸ αὐτό μοι τὸ δεινὸν γιγνόμενον, οἱ μὲν καρτεροὶ καὶ πθρεπεῖς λόγοι, ὑπεκπίνουσι λήθου πως καὶ ἀπαμάζον του. αὐτίκα δὲ δίος τι ποικίλως πθρακαμπτέον ἐν νοῷ, ἐστερήσομαι τῆδε τῷ φωτὸς καὶ τῶν ἀγαθῶν. ἀεισὶς δὲ ἢ ἄπυστος ὅ ποί ποτε κείσομαι σκπόμενος, ὡς βύλας καὶ κυώδηλα μεταβάλλων. ΣΩ. σιωπᾶσπεις γὰρ ὦ ἀξίοχε παρὰ πλὼ αἰσθησίαν, αἰσπιλογίστως τῇ αἰσθησίᾳ ἄθησιν· καὶ σιαυτῷ ὑπναυτία ἢ φιεῖς καὶ λίγεις· οὐκ ἐπιλογιζόμενος, ὅτι ἅμα μὲν ὀδύρῃ πλὼ αἰσθησίαν· ἅμα δὲ ἀλγεῖς ἐὰν σήψασι καὶ σεῤῥύσει τῶν ἰδίων. ὥς πθρ ἐς ἕτερον ζῶν ἀχρειούμενος. ἀλλ' οὐκ ἐς παντελῆ μεταβάλλων αἰσθησίαν· καὶ πλὼ αὐτλὼ τῇ πρὸ τῆς γενίσεως, ὡς οἶσ' ἐὰν τῆς σβέσεως ἢ κλοθένους πολιτείασ', οὐδὲν πθρὶ σὲ κοινὸν ἰῶ, ἀρχὴν γοῦν οὐκ ἦς πῦ αὖ ἰῶ, οὕτως οὐδὲ μετὰ πλὼ τελευτλὼ γενίσει. σὺ γοῦν οὐκ ἔσῃ πθρὶ ὅτ' ἔσαι. πάντα τοιγαροῦν ἐν ζιόνδι φύλαρον ἀποσκίδασαι, ἔξω σύνουσας· ὅτι τῆς συγμείσεως ἅπαξ διαλυθείσης, καὶ τῆς ψυχῆς εἰς τὸν θικεῖον ἱδρωθείσης τόπον, τὸ πολφθοῦ

σῶμα, κωφὸς δὲ καὶ ἄλογον, νὺξ ἐστὶν ὁ ἀνθρωπος· ἡμεῖς μὲν γὰρ ἰσμὲν ψυχὴ ζῷον ἀθάνατον, ὑπὸ θνητῷ κεκλεῖσθαι φρουρίῳ· ὁ δὲ σκῆνος, πρὸς ὃ καὶ τοῦτο προσήρμοσται ὑπὸ φύσεως· ᾧ τὰ μὲν ἥδονται, ἀμυχαῖαι καὶ πῆναι καὶ εἰς τελέους ὀδύνας ἀνακεκραμέναι. τὰ δὲ ἀλγεινὰ, ἀκρασφῆ καὶ πολυχρόνια, καὶ τῶν ἡδονῶν ἄμοιρα· νόσους δὲ μὴ φλεγμονὰς τῶν αἰσθητηρίων. ἔτι δὲ τὰς ὥρας καὶ κράσεις, εἰς ἀνακλασῶσ' ἄττα παραπερμένοις ὑφ' ψυχὴ σωκλοῦσα ἐν οὐρανὸν ποθεῖ καὶ σύμφυλον αἰθέρα· καὶ διὰ τοῦτ' ἐκεῖσε διαίτης καὶ χρείας ὀρεγομένη. ὥστε ὁ τοῦ ζῆν ἀπαλλαγὴ, καὶ τοῖς τύχοις εἰς ἀγαθὸν μεταβολή.

ΛΕ. κακὸν οὖν ὦ Σώκρατες ἡγούμενος ὁ ζῆν, πῶς οὐ αὐτὸς μόνος καὶ ταῦτα φρονήσεις ὢν, καὶ ἀνδρὶ ἡμᾶς τοὺς πολλοὺς ὄντας διαφθείρων·

ΣΩ. ΛΕΙΣΧΗ. σὺ δὲ οὐκ ἔτυμά μοι μαρτυρεῖς, εἴπερ διὰ θάνατον ἀθηναίων ὁ πλοῦτος, ἐπειδὴ ζητητικός ἐμι τῶν πραγμάτων ἐπιστήμονά του εἶναι μ. ἐπὼ δὲ βέλτιόν μοι τοὐναντίον ταῦτα εἰδέναι, τοσοῦδε μᾶλλον ἀφροδίσια τῶν παρόντων· καὶ ταῦτα δὲ ἃ λέγω, προλίκου δεῖ σοφοῦ ἀπηχήματα· τὰ μὲν, διμοίρου ἐωνημένα· τὰ δὲ, δυοῖν σφραγίδοιν· τὰ δὲ τι ἰασβάχμον, πρόσωπα γοῦν αὐτῆς οὗτος, οὐδένα διδάσκει· διαπαντὸς δὲ ἴδιός ἐστιν αὐτῷ φωνὴν ὁ ἐπιχάρμιον. ἃ δὲ χεὶρ τὰν χεῖρα νίζει. δόγμα καὶ λάβετε· καὶ πρόσω γοῦν παρὰ πολλοῖς τῷ ἰσοψύχου πεπομένος ἐπίδειξον, ὅσα δὲ τῷ ζῆν καὶ τεθνάναι, ὡς τι ἔτερον μὲν παρὰ ἄνθρωπον διέγραψα ἐν βίβλοις· καὶ ὅτι ἐκείνου θανατῶμου ὁ ψυχὴ ἀξίοχα· τίνα δὲ ὧν τὰ λεχθέντα, φράσαι μοι ἄν σοι ταῦτα, ἃ μνημονεύσω· ἔφη γοῦν· τὶ μέρος τοῦ ὅλου ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων· οὐ καὶ τὰ μὲν πρώτην γένεσιν ὁ νῦν κλαίει, ἢ ζῆν ἀφ' λύπης ἀρχόμενον; οὐ λείπεται γοῦν οὐδὲ μιᾶς ἀλγηδόνος, ἀλλ' ἢ δ' ἄδηλον, ἢ πειφυγμὸν, ἢ θάλπος, ἢ τηλικὴν ὁδὸν ἅττα λαλῆσαι μὲν οὔπω δυνάμενον ἃ πάσχει. κλαυθμυρίζόμενον δὲ καὶ ταύτην τῆς δυσαρεστήσεως μίαν ἴσχυεν φωνήν· ὁπόταν ἢ εἰς τὸν ἐπιόντα ἀφίκηται, πολλοὺς πόνους διαπλῶσαν, καὶ γυμνασαὶ καὶ πυθέσθαι τυραννοῦντες, αὐξομένου δὲ, κερτομοὶ γελῶμεν· τακτικοί. πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων· ἐπειδὰν δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφῇ, καὶ φόβος χείρων εἴη, ὁ λύπων καὶ ἀνιαρὸν μία. καὶ γυμνασαρχία· καὶ ῥάβδοι. καὶ κακῶν ἀμοιρία. καὶ πᾶς ὁ τῆς μειρακίσκου χρόνος ἔστιν ὑπὸ σωφρονισταῖς καὶ τὸν ἐωθὸ τοὺς νέους αἴρεσιν, τῆς δὲ αἱρέσεως πάσης ζοωλῆς· ἐπειδὰν δὲ ἀνθρωπος τούτων φρενήρης ἀπτέρυξ ὑπίδυσαν καὶ διαλογισμοὶ. τίνα τὸν τῆς βίου ἑδὸν οἱ σπουδάζουσι. καὶ τοῖς ὕστερον χαλεποῖς, ἰδεῖν τὰ πρῶτα παιδικὰ καὶ νηπίων ὡς ἀληθῶς φόβητρα· στρατεῖαί τε γοῦν καὶ θαύματα καὶ σωκοφάντης ἀπόντων. εἶτα λαθὼν, ὑπεισῆλθ' ὁ γῆρας· εἰς ὃ πᾶν συρρεῖ ὁ τῆς φύσεως ἐπίκηρον ἡδυσαλθές· καὶ μή τις θάττον ὡς χρεὼν ἀφροδισίων ὁ ζῆν, ὡς ὀλοτάτης ἡ φύσις ἐπιστᾶσα αἰχμαλώτισε, τῷ μὲν, ὄμεν· τῷ δὲ, ἀκολουθοῦν· πολλαχοῦ δὲ ἀμφω· καὶ ἐπιμένητος, παρέλυσεν· ἐλαθύσατο. παρίρρησεν. ἄλλοι πολὺ γήρως ἀκμάζουσι· καὶ τῶν λίαν παῖδες οἱ γηρῶντες γήγωντται· καὶ ὄνος· καὶ οἱ θεοὶ τῶν ἀνθρωπείων ἐπισήμους, οὓς αὖ τοῦτο τελείου φιῶνται, θάττον ἀπαλλάττεσθαι τοῦ ζῆν· ἀγαμέμνων γοῦν καὶ Ζοφάνιος, οἱ δεμάμενοι ὁ πυθὸ τῷ θεῷ τίμενος βέβαμενοι ὁ κράτιστον αὐτοῖς γενέσθαι, κοιμηθέντες οὐκέτ' ἀνέστησαν. εἴτε τῆς ἀρχαίας ἐφείσατο ἡδονῆς, ὁμοίως βέβαμένης αὐτοῖς τοῦ μὴ ζῆν γένεσθαί τι τῆς βίου βεβαίου παρὰ τῆς ἥβης γήρας, ἐπειδὴ τοῦ ζῆνος ὑστερήσαντος ὑποδύντες αὐτοὶ διήνεγκαν αὐτὸν εἰς ἐν νεῶ μὴ τὸν ὄχλον, νικτὶ μετάλλαξαν· μακρὸν αὖ εἶπ διεξιόντα τοὺς τῶν ποιητῶν· οἱ φιλόσοφοι τὸ περὶ τὸν Σίσυφον διαπωδοῦσιν, ὡς ἡμᾶς ὑγροῦντας τὸ ζῆν. οὐδὲ μόνος μοναθήσομαι τῷ ἀξιολογωτάτου, λέγοντος·

» ὡς γὰρ ἐπλεύσαντο θεοὶ διελεῖσι βροτοῖσι· ζώειν ἀχνυμένοισι. καὶ οὐμὲν γάρ
» τι που ἔδεν, οἳ ζυρώτερον αὐτοὺς πάντων, ὅσα τε γαῖαν ἐπιπνείτε καὶ δρέπει· ἐν δ'
» ἀμφὶ αὖρον τίφησι.

τὸν, πρὸς κῆρ φίλει ζεύξ' ἀλγίοχε καὶ ἀπόλλων.

ΓΑΥΤΟΥ ΦΙΛΕΤΗΣ· οὐδὲ γήρους οὐδὲ, ὃ δὲ κελεύων.

τὸν φῶτα θρίωῶν εἰς ὃ ὄρχεται καὶ, τί σοι φαίνεται, ἀλλὰ παύομαι μή ποτε παρὰ τὸν ὑπόχυσιν μακύνω καὶ ἕτερον μεμνησκόμενος. ποίαν δέ τις ἐλόμενος ἐπιτάδιον ἢ τέχνην, οὐ μέμφο

ται καὶ τοῖς πειρῶσι χαλεπαίνειν· τοὺς χειρωνακτικοὺς ἐπιλέγωμεν, καὶ βαναύσους· πονουμένους ἐκ νυκτὸς εἰς νύκτα, καὶ μόλις περιζομένους τὸ ἐπιτήδειον· καὶ τοὺς μισθοῦ μισθουμένους τὰ αὐτῶν, καὶ πᾶσαν ἀγοραῖον ἀνακάπτοντας· ὅλοφυρμοῦ καὶ δακρύων· ἀλλὰ τὸ πλωτικὸν καταλείψωμεν περαιούμενον ὄλεθρον, κινδύνων· καὶ μήτε ὡς ἀποφύγοντο βίαιον· ὦ τοῖς τεθνεῶσιν ὄντα, μήτε ὦ τοῖς βιοῦσιν. ὁ γὰρ ἐπίχειρος ἄνθρωπος, ὡς ἀμφίβιος αὐτὴν εἰς τὸ πέλαγος ἐρρίφθη, ὃ τῇ τύχῃ γενόμενος πᾶς· ἀλλ' ἡ γεωργία γλυκύ, δῆλον· ἀλλ' οὐχ ὅλον ὡς φασὶ τὸ λυπεῖν αἰεὶ λύπης προφάσει ἀνισκόμενον, κλαίοις νυνὶ μὲ αὐχμόν· νυνὶ δὲ ἐμπρησμόν· νυνὶ δὲ ἐπίκαυσιν· νυνὶ δὲ ὑσίβλων· νυνὶ δὲ βάλτος ἄκαιρον, ἢ κρύος; ἀλλ' ὁ πολυτίμητος πολιτεία πολλὰ γὰρ ὑπὲρ βαίνω, δῆλον· πόσων ἐλαύνεται δεινῶν· τὸν μὲν χαρᾷ ἔχρυσα, φλιγμονὴς δίκλινα παλαμύνην καὶ σφυγμακτόνην· τὸν δὲ ἀπόπτυξεν, ἀλγεινῶν καὶ βαίσπων μειζόνων χέρα· τὸν γὰρ αὖ δυσμενίσεις πρὸς ἕλκος ζῶν, εἰ ποτιτνοίη καὶ κρεπτεῖν δίμου ταὶ γυιον ἐμβαλλόμενον· συρεπόμενον· ζημιούμενον· βοῦσκον· ἐλευόμενον. ἐπεὶ δῆτα ἀξίοχε πολιτικὴ, ποῦ τέθηκε μιλτιάδης· ποῦ δὲ θεμιστοκλῆς· ποῦ δ' ἰφικράτης· ποῦ δ' οἱ πρώην βασιλεῖς καὶ στρατηγοί· ὅτ' ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπερόμην τὸν γνώμων· οὐ γὰρ ἐφαίνετό μοι σιμὸν δίμφ μαινομένῳ συνεφάρχειν· οἱ δὲ τοῦδε θρασυμήδεα καὶ κλέξενον, τῇ ὑστεραίᾳ προέσθαι ἑκατὸν ὑφοστῆς καὶ τεχνοτόνησεν τῶν ἀσθρῶν, ἄκρετον βάκτρον· καὶ τοιγὲ σὺ μόνος αὐτοῖς ἤμυνες, καὶ δρυπόλεμος, τεισμυείων ἐκκλησιζόντων. Ἀξ. Ἔστι ταῦτα ὦ σώκρατες· καὶ ἴσως γε ἐξ ἐκείνου, ἅλις ἦρεν τὴν βήμαβος. καὶ χαλεπώτερον οὐδὲν ἐφαίνετό μοι πολιτείας· δῆλον δὲ τοῖς ὦ τῷ ὄρθρῳ γενομένοις· σὺ μὲν γὰρ οὕτω λαλεῖς, ὡς ὀβ ἀπόπτου θεώμενος· ἡμᾶς δ' ἴσμεν ἀκριβέστερον, οἱ δὲ πείρας ὄντες. δῆμος γὰρ ὦ φίλε σώκρατες, ἀχάλκευτον ἀφίκορον· ὠμὸν βάσκανον· ἀπαίδευτον· ὃς αὖ σωφρονισμόσιν ἐκ συκλύδων ὄχλον· καὶ βιαίων φλυαρίων· ὁ δὲ τούτῳ προσταιριζόμενος, ἀβλιώτερος μακρῷ. Σω. Ὁπότε οὖν ὦ ἀξίοχε τὸν ἀληθῆ ἐστὶν ἐπισήμῳ, τί θεται τῶν λειπῶν ἀπυκταιοτάτην, τί τοὺς λειπὸς ἐπιτηδεύσεις ὦ νοίσεμεν· οὐ φλυκταίς; ἤκουσα δ' ποτε καὶ τῷ προλίκου λέγοντος· ὅτι ὁ βάκτρος, οὔτε τοῦδε τοὺς ζῶντας ἔξιν, οὔτε τοῦδε τοὺς μιτυλαχότας. Ἀξ. Γῶς φῆς ὦ σώκρατες. Σω. Ὅτι τοῦδε μὲν τοὺς ζῶντας, οὐκ ἔστιν· οἱ δὲ ἀχρεωθέντες οὐκ ἀσὶν· ὥστε οὔτε τοῦδε σὺ ναῦ ἔξιν, οὐ γὰρ τέθνηκας, οὔτε ἔτι πάλαι, ἔσται τοῦδε σί. σὺ γὰρ οὐκ ἔσῃ· μάταιος οὖν ἡ λύπη, τοῦδε τῇ μήτ' ὄντες, μήτε ἰσομένῳ τοῦδε ἀξίοχον, ἀξίοχον ὀδύρεσθαι. καὶ ὅμοιον ὡς εἰ τοῦδε τῆς σκύλλης ἢ τοῦ κονταύρου τὰς ὀδύρεσθε· τῶν μήτ' ὄντων νῦν τοῦδε σί, μήτε ὕστερον τοῦδε τῷ τελευτῷ ἰσομένων. ὁ γὰρ φοβερὸν τοῖς ἔσουσι τοῖς δ' οὐκοῦσι, πῶς αὖ ἔσῃ. Ἀξ. Σὺ μὲν ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ταναῦ λιχνείας, τὰ σοφὰ ταῦτα εἴρηκας· ἐκεῖθεν γὰρ ἔξιν ἥδε ἡ φλυαρολογία πρὸς τὰ μειράκια διακεκοσμημένη, ἐμὲ δ' ἱστόρησε τῶν ἀγαθῶν τῆ ζῷ λυπεῖ· καὶ πιθανωτέρους τούτων λόγους αὖτι κροτήσεις ὦ σώκρατες· οὐκ ἐπαΐω γὰρ ἐνὼς ἀρπαλαιόμενος ἐς δύπεί ιστ λόγων οὐδὲ ἅπτεται· τοῦτα τῆς ὁμοχρόας· ἀλλ' εἰς μὲν πομπὴν καὶ ῥημάτων ἀγλαϊσμὸν αἰνῆται, τῆς δὲ ἀληθείας ἀχρεῖ· τὰ δὲ παθήματα σοφισμάτων οὐκ ἀείχεται· μόνοις δ' ἀρκεῖται τοῖς δυναμένοις ἡσθῆναι τῆς ψυχῆς. Σω. Σιωπᾶτας γὰρ ὦ ἀξίοχε αὐτὸ λογίσω τῇ σιρίσει τῶν ἀγαθῶν αὐτεισάτων καὶ ὧν αἴσθησιν, ἐκ λαθόμενος ὅτι τέθνηκας· λυπεῖ γὰρ ἡ στερόμενον τῶν ἀγαθῶν, ἢ αὐτὸ πάθημα τῶν κακῶν· ὁ δ' οὐκ ὤν, οὐδὲ τῆς στερήσεως αἰσθάνεται· τοῦ οὖν ἐμὴ τῷ μὴ παρόντι γνῶσιν τῶν λυπούντων, γένοιτ' αὖ ἡ λύπη· ἀρχὴν γὰρ, ὦ ἀξίοχε μὲν σωυποθήμενος, ἄλλως γέ πως μίαν αἴσθησιν κατὰ ἡ αὐτὸ πῆμεν, οὐκ αὖ ποτὲ πῆ ρείης ἡν θανόντ. ναῦ δὲ τοῦδε ῥέπεις σαυτὸν λειματούμενος στερήσεσθαι τῆς ψυχῆς καταλήψεσθαι δ' οἶει τὸν οὐκ ἐσομένῳ αἴσθησιν αἰσθήσει· πρὸς τῷ πολλοὺς καὶ κακοὺς εἶναι λόγους τοῦδε τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς· ἃ δὲ θνητὰ γε φύσις, τόσον δίμετρα μαγαθυργίας, ὥστε καταφρονῆσαι μὲν, ἐπὶ-

Σκλόντων

βαλλόντων. ἀνείων βίαι· διακτᾶ αὐόσασθαι δὲ πλάγα. λείπεσθαι δὲ ἄσπ. κατατεί σασθαι δὲ πολιτεύεσθ. ἀπαβλέπειν δὲ εἰς τὴν οὐρανὸν καὶ ἰδίαι περιφορὰς ἄστρων καὶ σβόμενος ἡλίου τε καὶ σελήνης. ἀναβολάς τε καὶ δύσεις. ἐκλείψεις τε καὶ τροπάς. ἀπορηταστάσεις. ἰσημερίας· τε καὶ βοπάς διηλίας, καὶ ἀπολειόδων χειμῶνος καὶ θέρους. ἀπέμους τε καὶ κατὰ φορὰς ὄμβρων· καὶ πρηστήρων ὀβριόσους συρμούς· καὶ τὰ ἄ κόσμου πεπλήματα περὶ πάντα ἐκάστα εἰς τὴν αἰώνα. ἐμὴ τι θεῖον ὄντως οἰῶν πνεῦμα τῆ ψυχῆ, σὺ οὖ σὺ τῶν τηλικούτων περίνοιαν μὴ γνῶσιν ἔχειν· ὥστε οὐκ εἰς βαάκτου ἀλλ' εἰς ἄβα νασίαν μετα βάλλειν ὦ ἄξιόχε· οὐδὲ ἀφαίρεσιν ἕξεις τῶ ἀξιοῦν, ἀλλ' ἐλίκτειρίσεαι πῶν ἀπόλαυσιν. οὐδὲ μεμιγμένα θνητῶ σώματι τὰς ἡδονάς, ἀλλ' ἀκρατόπυρ ἀπὸ σῶν ἀλγηδόνων· κεῖσε γοῦν ἀφίξει, μονωθεὶς ἐκ τῆσδε τῆς ἑρκτῆς, οὗπερ ἄπονα πάντα καὶ ἀσέ νακτα καὶ ἀγήρατα· χαλωσὸς δ' ἐστὶ καὶ κακῶν ἄγονος βίος ἀσυλλόγιστος ὑπ' συγλίκ βιδίκε ζόμενος καὶ περιαυρῶν πῶν φύσιν· καὶ φιλοσοφῶν οὐ πρὸς ἔπαινον καὶ δόξαν, ἀλλὰ πρὸς ἀμφιβαλῶ πῶν ἀληθέαν. ΑΔ. Εἰς τοὐναντίον μὲ τῶ λόγῳ περίεισι καὶ· οὐ κέτι γοῦν μοι θαυμάζου ὅλος οὖσιν, ἀλλ' ἤδη καὶ πόθος· ἵνα τι κἀτὼ μιμισάμενος ὧν ὁρῶ ὄρεσμ', πδρ ἡδὸν εἶπω καὶ πόλεμα μετωρολογῶ· καὶ λίεμι ἐν αἰδίοι καὶ θέων σρόμον· ἔκτε τῆς ἀστανείας ἐμαυ· ἦν σωέλγμαι, καὶ χίγονα καινός. ΣΩ. Εἰ δὲ καὶ ἔτδυον βούλει λόγον, ὃν ἐμοὶ ἤγγειλε τῶ βρύνς, ἀΦαιτῶ· πῶ τῆς ἐξῶν διάσασιν, ἣν πάσσων αὐτῆς καὶ ὁμόνυμον, πιμῷ ἔντα εἰς ὅλου ὃ πως τηρήσεις πῶν ὑπὸν ὃ ἀὶ ὅλο. θεὰ ἐγένοντο, ἔκτινων χαλκέων ἅλτων, ἃς ἰβᾷ ὑπὸ Ζορέων ἐκόμισαν ὥσπερ τε καὶ ἐκάβγος ἐκμαγεῖα· καὶ τὰ πῶ τῆ σώματος λύσιν, πῶ ψυχὴν εἰς ἣν ἄδηλον χωρεῖν τόπον, καὶ τὰ πῶ ὑπόγειον κίνησιν. οὐ ἢ βακλία· ἀολούτωνος οὐκ ἦλθ τῆς διάσαυλίᾳ, ἄτε τῆς μὴ γῆς ἐχούσης, τὰ μέσα τῆ κόσμου· τῆ δὲ πόλου ὄντος σφαιροειδοῦς, οὗ ἢ μὴ ἔτδρον ἡμισφαίριον, θεὸ ἔλαχεν οἱ οὐρανίοι· ἢ δὲ ἕτδρον, οἱ ὑπὸ γῆν· οἱ μὲν, ἀδελφοὶ ὄντες· οἱ δὲ, ἀδελφῶν πολλῶ· τὰ δὲ πρόπυλα τ' εἰς ἀπολύπονος ὁδοῦ, σιδηροῖς κλεῖθροις καὶ κλεισὶν ὠχύροται· τοῦτον δὲ ἀεὶ ἐκωπᾶ, πότε μὲς ἀχέρων ἐκίχνατε· μεθ' ὃν, κωκυτὸς· οὓς χὴ πορθμεῦσεν τραγχελῶσαι ὑδὶ μένα καὶ ῥαδάμανθυς ὃ κλινίζεται πελίου ἀληθέως· οὗτον, ἵνα κρίζοντας διηγήσαιμ' ἀκείνοντες τῶν ἀφικνουμένων ἤκουσον, τίνα εἶσι ζεβίωκε. καὶ τῆσδε πίτη διάμασιν σῶμ' κέσθη τῶ σώματι. λεύσασθαι μὲν ὅσα ἀνύσαγεν· ὅσαις μὲν οὖν σὺ ᾧ ζῶν θαύμων ἀναλῦσ ἐπίπνυσιν, εἰς ἣν τῶν βύσεζῶν χῶρον οἰκίζονται· οὐθὲ ἄφθαγοι μὲν ἔφαν πολγκωφύπυ γονῆς βρύουσι· πηγαὶ δ' ὑδάτων κυβερῶν ἕξουσι· παγτοῖοι δὲ λειμῶνθ', ἀῶν ἔσει ποικίλοισ' ἐαριζόμενοι· διατείσαι δὲ φιλοσόφων· καὶ δίκης ποινπῶν· ἢ κύκλιοι χορεῖ· καὶ μουσικὰ ἀκούσματα· συμπόσιά τε βίμελῆ· καὶ ἀλαπίναι αὐτοχορήγητοι· καὶ ἀκήρατος ἀλυπία· καὶ ἡδέα λίαστα· οὔτε γοῦν χέιμα σφοῦσιν, οὔτε βάκπος ἐπίνεται· ἀλλ' αὖ κρατος ἀὴρ χαῖτας, ἀπαλαίης ἡλίου ἀκτῖσιν ἀκκεκινούμενος. οὐ τοῦθα ζῶς μεμιμῆθαι, ἔστ τῆς προσορίας· ἢ τὰς ὁσίως ἀγιστέας· κἀκεῖσε σωτελοῦσι· πῶς οὖν οὐσὶ πρώτῳ μέτεσι τῆς τιμῆς ὄντι γενήτη τῶν θεῶν· καὶ τοὺς ἀδίκους ἡρακλίας τε καὶ διόνυσον, κατιόντας εἰς ἅδου, πρότδρον λόγος εἰθάσθ μυηθῆναι· καὶ ὅ θεσμὸς τῆς ἐκεῖσε πορείας· πολρὰ τῆς ἐλυσιάδος· ὡσαύτως ὅσιος δὲ ὁ ζῶν δεῖ κοινωγημάτων ἁλᾶσθαι, ἅπαντας πρὸς ἑαυτοὺς, ἐπ' δρκιος καὶ χάος δεῖ· ταρτάρου· οὐθὲ χῶρος ἀσεβῶν μὴ διαπαύσαν ὑσρᾶναι ἀπελῆς· καὶ παντάπαλου λίμλος· καὶ πτυὸ ἀσυλλογιστία· καὶ σισύφου πῖδος ἀσύνιος· οὐ τὸ τδ' μαπα αὐδὲς ἀρχαπα πόνω· οὐθὲ ἄφεσι ἐσθιομένου, καὶ λαμπάσιν ἐπιμένως πυρούμενοι ποινῶν· καὶ πᾶσαν αὐλὰν αἰκαζόμενοι, ἀϊδίοις τιμωρίαις ξύγχοντες· ταῦτα μὲν ὕπω ἤκουσε πορεύσειν· σὺ δ' ἀπεκρίνεσθ' ἀξίοχε· ἅπερ γοῦν λέγω αὐδὲν ὀλόμενος, ἄλλο μένον ἐμπεδῶς ἀδύε, ὅ' τι ψυχὴ ἄπεισε ἀθάνατος· ἢ δὲ ἐκ ἔσθ' τῶ χωρίου μετιστάθεσα, καὶ ἄλλο πος· ὥστε ἢ κάπο ἢ αὖ ἀδύε μένην σι λεῖ ἀξίοχε ζεβιωκότα βύσεζῶς. ΑΔ. Αἰσχύνομαι σοι τὶ ἀπεῖν ὦ σώκρατες· τοσοῦτον γοῦν ἀποδέω τῆ δεδικέναι, ὅ' τι θάνατον, ὥστε ἤδη καὶ ὅρα

τα αὐτοῦ ἔχειν. οὕτω με καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὡς καὶ ὁ οὐράνιος πέπεικε. καὶ ἤδη περιφρονῶ τοῦ ζῆν. ἅτε εἰς ἀμείνω οἶκον μεταστησόμενος. νυνὶ δ' ἠρέμα κατ' ἐμαυτὸν ἀναρρήσομαι τὰ λεχθέντα. ἐκμεσημβρίας δὲ πάρισθί μοι ὦ σώκρατες. Σω. Ποιήσω ὡς λέγεις. κἀγὼ δὲ ἐπάνειμι ἐς κυνόσαργες. ἐς περίπατον, ὅθεν δεῦρο μετεκλήθην.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΣ.

χεις ἡμῖν εἰπεῖν ὅ, τι ἐστὶ τὸ δίκαιον, ἢ οὐκ ἄξιόν σοι δοκεῖ εἶναι, λόγον περὶ
ε αὐτοῦ ποιεῖσθαι. Ἔμοιγε καὶ μάλα. Τί οὖν ἐστι. Τί γὰρ ἄλλο γε, ἢ τὰ νομιζόμενα δίκαια. Μή μοι οὕτως, ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ σύ μ' ἤροιο, τί ἐστιν ὀφθαλμός, εἴποιμ' ἄν σοι, ὅτι ᾧ ὁρῶμεν, ἐὰν δὲ καὶ δεῖξαί με κελεύῃς, δείξω σοι. καὶ ἐάν με ἔρῃ, ὅτῳ ψυχὴ ὄνομα, ἐρῶ σοι ᾧ γινώσκομεν. ἐὰν δὲ ἔρῃ αὖ. τί ἐστι φωνὴ ἀποκρινοῦμαί σοι, ᾧ διαλεγόμεθα, καὶ σὺ οὕτω φράσον. ὅτι δίκαιόν ἐστιν, ᾧ τί χρώμεθα, ὥσπερ ἐν τοῖς νῦν δὴ ἠρόμην. Οὐ πάνυ ἔχω σοι οὕτως ἀποκρίνασθαι. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐχ οὕτως ἔχεις, ἴσως τῇδε ῥᾷον αὐτὸ εὕροιμεν ἄν. φέρε τὰ μείζω καὶ τὰ ἐλάττω, τίνι σκοποῦντες διαγινώσκομεν. ἆρ' οὐ μέτρῳ; Ναί. Μετὰ δὲ τοῦ μέτρου, τίνι τέχνῃ. ἆρ' οὐ μετρητικῇ; Ναί. Τί δὲ τὰ κοῦφα καὶ βαρέα ἆρ' οὐ σταθμῷ; Ναί. Μετὰ δὲ τοῦ σταθμοῦ, τίνι τέχνῃ, οὐ τῇ στατικῇ; Πάνυ γε. Τί δὲ δὴ τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα. τίνι σκοποῦντες διαγινώσκομεν ὀργάνῳ. καὶ μετὰ τοῦ ὀργάνου τίνι τέχνῃ πρόσθεν. ἆρ' οὐδ' οὕτω πως σοι καταφανές ἐστιν; Οὔ. Ἀλλὰ πάλιν ὧδε. ὅταν ἀμφισβητῶμεν περὶ τῶν μειζόνων καὶ τῶν ἐλαττόνων, τίνες ἡμᾶς διακρινοῦσιν, οὐχ οἱ μετρηταί; Ναί. Ὅταν δὲ περὶ τῶν πολλῶν καὶ ὀλίγων, τίνες οἱ διακρίνοντες. οὐχ οἱ ἀριθμηταί. Ἀλλὰ τί. Ὅταν δὲ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἀμφισβητῶμεν ἀλλήλοις, ὡς τίνας ἐρχόμεθα καὶ τίνες ἡμᾶς οἱ διακρίνοντές εἰσιν ἑκάστοτε. εἰπέ. ἆρά γε δικαστὰς λέγεις ὦ σώκρατες. εὖ γ' εὗρες. ἴθι δὴ καὶ τόδε πειράθητι εἰπεῖν. τί ποιοῦντες διακρίνουσιν οἱ μετρηταὶ περὶ τῶν μεγάλων καὶ σμικρῶν. ἆρ' οὐ μετροῦντες; Ναί. Τί δὲ περὶ τῶν βαρέων καὶ κούφων. οὐχ ἱστάντες; Ναί. Τί δὲ δὴ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἄρα ἀποκρίναι. Οὐκ ἔχω. Λέγοντες φάθι. Ναί. Λέγοντες ἄρα ἡμᾶς διακρίνουσιν, ὅταν περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων κρίνωσιν οἱ δικασταί. Ναί. Μετροῦντες, δέ γε περὶ τῶν σμικρῶν καὶ μεγάλων οἱ μετρητικοί. μέτρον γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. Οὕτως. Ἱστάντες δ' αὖ περὶ τῶν βαρέων καὶ κούφων οἱ στατικοί, σταθμὸς γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο, ἦν γάρ. Ἀριθμοῦντες δ' αὖ περὶ τῶν πολλῶν καὶ ὀλίγων οἱ ἀριθμητικοί. ἀριθμὸς γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο.

Οὕτω. Λέγοντες δέ γε ὡς ἄρτι ὡμολογήσαμεν περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, κρίνουσιν ἡμᾶς οἱ δικασταί. λόγος γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. Εὖ λέγεις ὦ σώκρατες. Ἀληθῆ μὲν οὖν. καὶ λόγος ἐστὶν ὡς ἔοικεν, ᾧ τὰ δίκαια καὶ ἄδικα κρίνεται. Φαίνεται γοῦν. Τί ποτε ὄντα τὰ δίκαια καὶ τἄδικα. ὥσπερ αὖ ἡμᾶς εἴ τις ἤρετο ἐπειδὴ μεῖζον καὶ μετρητικὴ καὶ μετρητὴς τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον διακρίνει, τί ὂν τὸ μεῖζον ἢ τὸ ἔλαττον, εἴποιμεν ἂν αὐτῷ, ὅτι τὸ μὲν μεῖζον, ὑπερέχον. τὸ δὲ ἔλαττον, ὑπερεχόμενον. ἐπειδὴ δὲ τὸ βαρὺ καὶ τὸ κοῦφον σταθμός, καὶ στατικὴ καὶ στατικὸς διακρίνει, τί ὄν τό, τε βαρὺ καὶ κοῦφον, εἴπομεν ἂν αὐτῷ, ὅτι τὸ μὲν κάτω ῥέπον ἐν τοῖς ζυγοῖς βαρύ. τὸ δὲ ἄνω, κοῦφον, οὕτω δὴ καὶ εἰ ἔροιτο ἡμᾶς, ἐπειδὴ δὲ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον λόγος τε καὶ δικαστική, καὶ δικαστής ἐστιν ἡμῖν ὁ διακρίνων, τί ποτε ὂν τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον, τί ἕξομεν αὐτῷ ἀποκρίνασθαι, ἢ οὐδέ πω ἔχομεν εἰπεῖν. Οὐκ ἔχομεν. Πότερον δὲ ἑκόντας οἴει ἔχειν. ἢ τὸ ἄδικον τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ἄκοντας. ὧδε δὲ λέγω. ἑκόντας οἴει ἀδικεῖν καὶ ἀδίκους εἶναι, ἢ ἄκοντας.

Ἑκόντας ὦ σώκρατες ἔγωγε. πονηροὶ γάρ εἰσιν. ἑκόντας ἄρα σὺ οἴει πονηροὺς εἶναι καὶ ἀδίκους ἀνθρώπους. Ἔγωγε. σὺ δ' οὔ. Οὐκ ἔγωγε, εἴ τι δεῖ τῷ ποιητῇ πείθεσθαι.

σθαι. Γοίφ ποιητῇ. ὅστις ἐστίν. Οὐδενὸς εἰκῇ πονηρός· οὐδ' ἄκων μάκαρ. Ἀλλ' ἴσως ὦ σώκρατες, οὐ τὰ παλαιὰ παροιμία ἔχει, ὅτι πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί. Θαυμάζοι μὰ αὐ τοῦτό γε ἐψεύσαιτο οὐδεὶς ἀοιδός· ἐπεὶ ἔοικε χρὴ λέγειν, ἐπισκεψώμεθα αὖθις, εἴτε ψευδῆ, εἴτε ἀληθῆ λέγει. Ἀλλὰ χρή. Φέρε δή. Πότερον ἴσως δίκαιον εἶναι ψεύδεσθαι, ἢ ἀληθῆ λέγειν. Ἀληθῆ ἴσως. Τὸ δὲ ἀφελεῖσθαι αὖ κακὸν ἄδικον. Ναί. Πότερον δὲ, καὶ ὃς ἂν πάντων τῶν τοιούτων δίκαιον, ἢ μὴ ὃς ἂν πάντων. Μὴ ὃς ἂν πάντων δή που· ὃς ἂν πάντων ἄρα, ἄδικον. Ναί. Τί δὲ βλάπτειν δίκαιον, ἢ ὠφελεῖν. Ὠφελεῖν. Βλάπτειν ἄρα ἄδικον. Ναί. Ἔστιν ἄρα ἀληθῆ μὲν λέγειν τὸν μὴ ὃς ἂν πάντων, καὶ ὠφελοῦντα, δίκαιον· ψεύδεσθαι δὲ καὶ βλάπτειν τὸν ὃς ἂν πάντων, ἄδικον.

Καὶ μὰ Δία σφόδρα γε. Ἦ καὶ τοὺς πολεμίους. Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ βλάπτειν δίκαιον τοὺς πολεμίους, ὠφελεῖν δὲ ἄδικον. Ναί. Οὐκοῦν καὶ ὃς ἂν πάντας, δίκαιον βλάπτειν τοὺς πολεμίους. Ὡς γοῦν οἶμαι. Τί δὲ ψεύδεσθαι, ἆρα δίκαιον τοῖς πολεμίοις τινὰς βλάπτειν ψευδόμενον αὐτοῖς, οὐ δίκαιον; Ναί. Τί δὲ τοῖς φίλοις οὐκ ὠφελεῖν φῶς δίκαιον ἦ. Ἔστιν. Πότερον μὲν ὃς ἂν πάντας ἢ ὃς ἂν πάντας ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἐκείνων. Καὶ ὃς ἂν πάντας νὴ δία. Ἀλλ' ὃς ἂν πάντας μὲν, δίκαιον ἄρα ὠφελεῖν· ἀμέλει τοι ψευδομένους γε, ἢ μὴ ψευδομένους. Καὶ ψευδομένους δίκαιον. Ἔστιν ἄρα ὡς ἔοικε, ψεύδεσθαί τε καὶ ἀληθῆ λέγειν· δίκαιον καὶ ἄδικον. Ναί. Καὶ ὃς ἂν πάντων δίκαιον καὶ ἄδικον. Ναί. Ταῦτα δὴ ὡς ἔοικε πάντα τὰ τοιαῦτα ὄντα, καὶ δίκαια καὶ ἄδικά ἐστιν. Ἔμοιγε φαίνεται. Λέγωμεν δή· ὀφθαλμὸν ἐπὶ ἵππῳ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν ὡς πρὸ καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι; Ναί. Μυκτῆρα δεξιὸν καὶ ἀριστερόν; Ναί. Καὶ χεῖρα δεξιὰν καὶ ἀριστεράν; Ναί. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ὀνομάζομεν, τὰ μὲν, δεξιὰ φῶς εἶναι· τὰ δὲ ἀριστερὰ τῶν ἐμῶν, ἅσπερ ἐπὶ ὁμοίῳ, ὁπότερα, ἆρ' οὐκ ἔχεις εἰπεῖν· ὅτι τὰ μὲν πρὸς τῇ δεξιᾷ ἐστι· τὰ δὲ, πρὸς τῇ ἀριστερά. Ναί. Ἴσθι δὴ καὶ ἐκεῖ· ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ὀνομάζομεν, τὰ μὲν, δίκαια φῶς εἶναι· τὰ δὲ, ἄδικα· ἔχεις εἰπεῖν, ὁπότερα τὰ δίκαια· καὶ ὁπότερα τὰ ἄδικα. Ἐμοὶ μὲν δίκαιον δοκεῖ, οἱ μὲν τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ, ὥστε τούτων γιγνόμενα, δίκαια εἶναι. οἱ δὲ τῷ μὴ δέοντι, ἄδικα. Καλῶς γέ σοι δοκῶ· ὁ μὲν ἄρα οἱ τῷ δέοντι ὥστε τούτων ποιῶν, δίκαια φιεῖ· ὁ δὲ μὴ οἱ τῷ δέοντι, ἄδικα. Ναί. Οὐκοῦν ὁ μὲν τὰ δίκαια ποιῶν, δίκαιος· ὁ δὲ τἄδικα, ἄδικος. Ἔστι ταῦτα· τίς οὖν ὁ οἱ τῷ δέοντι καιρῷ δίός τε τέμνειν καὶ καίειν· καὶ ἰσχναίνειν. Ὁ ἰατρός. Ὅτι ἐπίστασαι, ἢ δι' ἄλλο τι. Ὅτι ἐπίστασαι· τίς δ' οἱ τῷ δέοντι σπάπτειν καὶ ἀρόω καὶ φυτεύειν δίός τε. Ὁ γεωργός. Ὅτι ἐπίστασαι, ἢ ὅτι οὔ. Ὅτι ἐπίστασαι. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα οὕτως· ὁ μὲν ἐπιστάμενος, δίός τε τὰ δέοντα ποιεῖν ἔκαστα· καὶ οἱ τῷ δέοντι καὶ οἱ τῷ καιρῷ· ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος, οὔ. Οὕτω. Καὶ ψεύδεσθαι ἄρα καὶ ἀληθῆ λέγειν· καὶ ὠφελεῖν, ὁ μὲν ἐπιστάμενος, δίός τε ποιεῖν ἔκαστα τούτων· οἱ τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ· ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος, οὔ. Ἀληθῆ λέγεις. Ὁ δέ γε ταῦτα ποιῶν οἱ τῷ δέοντι δίκαιος. Ναί. Οἶδ' ἐπιστήμων δέ γε ταῦτα ποιεῖ. Ὡς δοκεῖ. Οἶδ' ἐπιστήμων ἄρα δίκαιος ὁ δίκαιος. Ναί. Οὐκοῦν ὁ ἄδικος, ὅτῳ ἂν ἀεὶ τούτων, ἄδικός ἐστι τῷ δικαίῳ. Φαίνεται. Ὁ δὲ δίκαιος, ὅτῳ ποτὲ εἶη δίκαιος. Ναί. Οἶδ' ἀμαθίᾳ ἄρα ὁ ἄδικος, ἄδικος. Ἔοικε. Κινδυνεύει ἄρα, ὃ μὲν οἱ πρόγονοι ἡμῖν καὶ τὸ πάλαι σοφίαν, δικαιοσύνην εἶναι· ὃ δὲ ἀμαθίαν, τοὐναντίον δὲ ἀδικίαν. Ἔοικεν. Ἑκόντες δὲ ἀμαθεῖς εἰσιν οἱ ἄνθρωποι, ἢ ἄκοντες. Ἑκόντες. Ἑκόντες ἄρα, καὶ ἄδικοι. Φαίνεται. Οἱ δὲ ἄδικοι, πονηροί. Ναί. Ἑκόντες ἄρα πονηροὶ καὶ ἄδικοι. Γαστάπασι μὲν οὖν. Διὰ δὲ ἃ ἄδικοι εἶναι ἀδικοῦσι, Ναί. Διὰ ἃ ἀκούσιον ἄρα. Γάνγε. Οὐ μὲν δὴ διὰ ἃ ἀκούσιόν γε ἃ ἀκούσιον γίγνεται. Οὔ γοῦν οἶμαι. Διὰ δὲ ἃ ἄδικον εἶναι ἃ ἀδικεῖν γίγνεται; Ναί. Τὸ δὲ ἄδικον, ἀκούσιον. Ἀκούσιον. Ἑκόντες ἄρα ἀδικοῦσι, καὶ ἄδικοί ἐσι καὶ πονηροί; Ἑκόντες ὥσγε φαίνεται. Οὐκ ἄρα εἰφάσκετο ἔστ' γε ἀοιδός. Οὐκ ἔοικεν.

ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ, ΕΙ ΔΙΔΑΚΤΟΝ.
ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΣ.

ρα διδακτόν ἐστιν ἡ ἀρετή, ἢ οὐ διδακτόν. ἀλλὰ φύσει οἱ ἀγαθοὶ γίγνονται ἄνδρες, ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ. Οὐκ ἔχω ἐγὼ εἰπεῖν ὦ τῷ παρόντι ὦ Σώκρατες. Ἀλλὰ ὥσπερ σκοπώμεθα αὐτὸ φῶμεν εἴ τις βούλοιτο ταύτην τὴν ἀρετὴν γενέσθαι ἀγαθός, ἢ ἀγαθοί εἰσιν οἱ σοφοὶ μάγειροι, τόδε αὖ γένοιτο. Δηλονότι, οἱ παρὰ τῶν ἀγαθῶν μαγείρων μάθοι. Τί δὲ εἰ βούλοιτο ἀγαθὸς γίγνεσθαι ἰατρὸς παρὰ τίνα ἂν ἐλθὼν γένοιτο ἀγαθὸς ἰατρός. Δῆλον δή, ὅτι παρὰ τῶν ἀγαθῶν τινα ἰατρῶν. Εἰ δὲ ταύτην τὴν αὐτὴν τὴν ἀγαθὸς βούλοιτο γενέσθαι, ὧ πῶς οἱ σοφοὶ τέκτονες. Παρὰ τῶν τεκτόνων. Εἰ δὲ ταύτην τὴν αὐτὴν βουληθείη ἀγαθὸς γενέσθαι, ὧ πῶς οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοί τε καὶ σοφοὶ, ποῖ χρὴ ἐλθόντα μαθεῖν. Οἶμαι μὲν καὶ ταύτην ἔστιν πῶς μαθητὸς ἐστιν, παρὰ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν. Ῥᾴδιον γοῦν ἄλλο τι. Φῶμεν δή τινὰ ἡμῖν ἄνδρα ἀγαθοὶ γενόμενον, ἵνα σκοπώμεθα οἱ οὗτοί εἰσιν οἱ τοὺς ἀγαθοὺς ποιοῦντες; Θουκυδίδης καὶ Περικλῆς καὶ ἀριστείδης καὶ Θεμιστοκλῆς. Τούτων οὖν ἐκμάθωμεν ἵνα μου διδάσκαλον εἰπεῖν. Οὐκ ἔχω ἐγὼ οὐ γὰρ λέγεται. Τί δὲ μαθητήν, ἢ τῶν ξένων τινὰ, ἢ τῶν πολιτῶν, ἢ ἄλλον ἐλεύθερον, ἢ δοῦλον, ὅς τις αἰτίαν ἔχει ὡς τῶν τούτων ὁμιλίαν, σοφός τε καὶ ἀγαθὸς γεγονέναι. Οὐδὲ τοῦτο λέγεται. Ἀλλ' ἆρα μὴ Φθόνου μεταδιδόναι τῆς ἀρετῆς τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. Τάχα. Ἆρα ἵνα μὴ αὐτὸ τύχοι αὐτοῖς γίγνοιντο, ὡς πᾶσι οἱ μάγειροί τε καὶ ἰατροὶ καὶ τέκτονες φρονοῦσιν; οὐ γὰρ λιμὸς τελεῖ αὐτοῖς πολλοὺς αὐτὸ τύχοις γίγνεσθαι. οὐδὲ οἰκεῖον ὦ πολλοῖς αὐτοῖς ὁμοίοις. Πῇ οὖν οὕτω καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς, ἀλλοτ τελεῖ ὁμοίοις αὐτοῖς εἶναι.

Γοργ. Εἰσὶ δὲ οἱ αὐτοὶ οὐχὶ ἀγαθοί τε καὶ δίκαιοι; Ναί. Ἔστιν οὖν ὅτῳ ἀλλοτ τελεῖ, μὴ ὦ ἀγαθοῖς εἶναι ἀνδράσιν, ἀλλ' ὦ κακοῖς; Οὐκ ἔχω εἰπεῖν.

Πρ. οὐδὲ τοῦτ' ἔχεις εἰπεῖν· πότερον δ' ἡγῇ εἶναι, τῶν μὲν ἀγαθῶν βλάπτειν· τῶν δὲ κακῶν ὠφελεῖν, ἢ τοὐναντίον. Τοὐναντίον. Οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἆρα ὠφελοῦσιν, οἱ δὲ κακοὶ βλάπτουσι; Ναί. Ἔστιν οὖν ὅστις βούλεται βλάπτεσθαι μᾶλλον, ἢ ὠφελεῖσθαι; Οὐ πάνυ. Οὐδεὶς ἄρα βούλεται ὦ πονηροῖς εἶναι μᾶλλον ἢ ὦ χρηστοῖς. Οὔπως. Οὐδεὶς ἄρα φθονεῖ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄλλῳ, ὥστε μὴ ἀγαθὸν καὶ ὅμοιον ἑαυτῷ ποιῆσαι. Οὔκουν φαίνεταί γε δικ τῶ λόγου. Λέγε ἀσ οὖν ὅτι Θεμιστοκλεῖ, κλεόφαντος υἱὸς ἐγένετο. Λέγεται. Οὐκοῦν δῆλόν τι οὐδὲ τῷ υἱεῖ ἐφθόνει ὡς βελτίστῳ γενέσθαι ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅστις ἄλλῳ οὐδενὶ ἂν φθονοῖ ἀγαθός· ὧ δὲ ὡς φαμέν. Ναί. Οἶσθα οὖν ὅτι Θεμιστοκλῆς ἦν υἱὸν ἱππία μὲν ἐδίδαξε σοφὸν εἶναι καὶ ἀγαθὸν, ἐπέβαινε γοῦν ἐὰν ἵππων ὀρθὸς ἐστηκώς· καὶ ἡνίοχει ὀρθὸς ἵππων, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ θαυμάσια ἐργάζετο, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐδίδαξεν, καὶ ἐποίησε σοφὸν, ὅσα διδασκάλων ἀγαθῶν ἔχεν, ἢ ταῦτα οὐκ ἀκούσας ἀσ' τῶν πρεσβυτέρων; Ἀκήκοα. Οὐκ ἆρα τὼ φύσιν γέ τις τῆς υἱοῦ αὐτῆς αἰτίασαι τ' ἀγαθὸν εἶναι. Οὐκ ἂν οὖν δικαίως γε ἔγωγ' ὧν σὺ λέγεις. Τὸ δὲ ὡς κλεόφαντος ὁ Θεμιστοκλέους υἱὸς, οὐκ ἀγαθὸς ἦ σοφὸς ἐγένετο, ἆρα ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὧ σοφὸς, ἵνα ἔσοιτο ἥκουσας ἢ πυνθάνου ἢ πρεσβυτέρου; Οὐκ ἤκουσα.

Πρ. οὖν ταῦτα μὲν οἰόμεθα βούλεσθαι αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ υἱὸν παιδεῦσαι, ὧ δὲ αὐτὸς σοφὸς ὧ σοφὸς, μὴν βελτίω αὐτὸν ποιῆσαι τῶν γειτόνων μηδενός, ἆρα δίδακτὸν ὧ ἀρετή; Οὔκουν εἰκός γε. Οὔτος μὲν δή σοι τοιοῦτος διδάσκαλος ἀρετῆς, ὃν ὑπὲρ πάντων ἄλλον δὲ δὴ σκοπῶμεν ἀρίστειδην. Ὃς ἔθρεψε μὲν ἐν λυσιμαχον, ἐπαίδευσε δὲ κάλλιστα ἀθηναίων, ὅσα διδασκάλων ἔχεν· αὐτὸς δὲ οὐδενὸς βελτίω ἐποίησε· ζῶντα γοῦν καὶ σὺ καὶ ἐτῶ ἔσθ μὲν, καὶ σωτεγενόμεθα. Ναί.

Οἶσθα οὖν ὅτι Περικλῆς αὖ ἔθρεψε πάραλον καὶ ξάνθιππον, ὧν καὶ σὺ μοι θυπὲρ τῆ

τῆ ἑτέρου δικαιοῦσθαι. Οὗτος μὲν δὴ ὡς καὶ σὺ δοκεῖς ἱππέας μὲν ἐλίσθαι οὐδενὸς χείρους ἀθηναίων, καὶ μουσικὴν καὶ πᾶν ἄλλο ἀγωνίαν· καὶ τὰ ἄλλα ἑταῖρόν σοι, ὅσα τέχνη διδάσκονται, οὐδενὸς χείρους· ἀγαθοὺς δὲ ἆρα αὐτοὺς οὐκ ἐβούλετο ποιῆσαι. Ἀλλ' ἴσως αὖ ἐγίγνοντο ὡς σὺ κρατίς, ἐμοὶ νέοι ὄντες ἑταῖροι. Σὺ μὲν εἰκότως βουλῆς τοῖς παισὶ κοινῆς· τοῦτον δὲ κλῆς δὲ ἐκείνους ἐᾶν τὸν διδάκτορα λαβεῖν ἀρετῆ, καὶ διότι τ' ἂν ἀγαθοὺς ποιῆσαι, πολὺ πρότερον αὖ πᾶν αὐτῷ ἀρετῆ σοφοὺς ἐποίησεν, ἢ μουσικὴν καὶ ἀγωνίαν· ἀλλὰ μὴ οὐχ ἧ διδακτόν. ἐπεὶ Θουκυδίδης αὖ δύο υἱεῖς ἔθρεψε μιλησίαν καὶ σίφανον· ἐπὶ τοῦτον ὧν σὺ οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν, ἐᾶν πᾶν ἐπὶ τῶν πρὸ κλέους ἰόντων· τούτων γοῦν δῆλον καὶ σὺ διδακτὸν τὸν γ' ἕτερον μέχρι γήρως βιωῶνα. ἦν δ' ἕτερον, πόρρω πάνυ, καὶ μᾶλλον καὶ τοῦτον ὁ πατὴρ ἐπαίδευσε τἆλλα δῆ, καὶ ἐπάλαισεν ἱκανῶς ἀθηναίων· ἦν μὲν γοῦν, ἐκ τοῦ ἰδίᾳ ἴσως· ἦν δὲ, οὐδὲν ῥᾳδίως· οὗτοι δέ που ἐδόκουν καὶ μάλιστα τῶν τότε παλαίειν. Ναί. Οὐκοῦν δῆλόν τι οὗτος οὐκ ἂν ποτε, εἰ μὴ ἦλθε δι' ἐπαινέμενον διδάσκειν, ταῦτα μὲν ἐλίσθαι τοὺς παῖδας τοὺς ἑαυτοῦ, διδακτὸν οὐδὲν ἦλθε ἀκλώστους ἀγαθοὺς ἀνδρας ποιῆσαι, εἴπερ δὲ, οὐκ ἂν ἐλίσθαι ἐπὶ διδακτὸν ἰών. Εἰκός γε. Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ὁ Θουκυδίδης φαῦλος ἦν, καὶ οὐχ ἵκανεν αὐτῷ τοῖς φίλοις ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων· καὶ οἰκίας ἦν μεγάλης, καὶ ἐλαύνων μέγα ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις ἦλθεν· ὥστ' εἴπερ ἦν διδακτόν, ἅ βέλτιον αὖ ὅστις αὐτῷ ἔμελλε τοὺς υἱεῖς ἀγαθοὺς ποιήσειν, ἢ τῶν ἐπιχωρίων ἢ τῶν ξένων· εἰ αὐτὸς μὴ ἐπόλαζε ὀλίγα τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν. ἀλλὰ γὰρ ὧδε ἔταιρε· μὴ οὐχ ἧ διδακτὸν ἡ ἀρετή. Οὐκ ἴσως. Ἀλλὰ δὴ ἀμοὶ διδακτόν ἐστιν ἄρα φύσει φύονται οἱ ἀγαθοί; καὶ ἴσως τῇ δὲ πη σκοπῶντες, ἴσως αὖ βέλτιον· φόβος γάρ· εἰσὶν ἡμῖν φύσεις ἕτεραι ἀγαθῶν. Εἰσίν. Οὐκοῦν εἰσί τινες αὖ ἄνθρωποι τέχνην ἔχοντες, ἣ τὰς τῶν ἵππων τῶν ἀγαθῶν φύσεις γινώσκουσι· καὶ κατὰ τὸ σῶμα πρὸς σφόδρα, καὶ κατὰ τὴν ψυχήν, οἵτινές τε θυμοειδεῖς καὶ ἄθυμοι; Ναί. Τίς, οἶμαι αὐτῆ ἡ τέχνη· ἔστι τί ὄνομα αὐτῇ; Ἱππική. Οὐκοῦν καὶ τοῦδε ζητῶμεν ὡσαύτως ἔστι τίς τέχνη, ἣ τὰ τ' ἀγαθὰς καὶ τὰς κακὰς φύσεις τῶν κυνῶν διακρίνουσιν.

Ἔστι. Τίς αὕτη· Ἡ κυνηγετική. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦδε τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριόν εἰσιν ἡμῖν δοκιμασταί· οἵτινες ὁρῶντες κρίνουσι τό, τε βέλτιον καὶ τὸ χεῖρον; Εἰσί. Τίνας οὖν τούτους καλοῦμεν, ἀργυροχρώμονας. Καὶ μὴν οἱ παιδοτρίβαι γιγνώσκουσι σκοπούμενοι τὰς φύσεις τὰς τῶν σωμάτων τῶν ἀνθρώπων· ὁποῖά τε χρησταὶ, καὶ ὁποῖαι μὴ, πρὸς ἐμφύσους τῶν πόνων καὶ τῶν περισβυτρώσεων καὶ νίκων ὅσα μέλλει τῶν σωμάτων ἄξια λόγου ἔσεσθαι. καὶ οἷς ἔστιν ἐλπὶς πολλὴ τὰ ὄντα ὅσα σώματος ἔχειν, οὗ ἀνδραγαθήσασθαι. Ἔστι ταῦτα. Πότερον οὖν ἀπορήσαιμεν ἂν ἔστι τοῖς πόλεσιν ἔστιν καὶ καινὴ ἀγαθὴ καὶ ἄλλα τὰ τοιαῦτα, ἢ ἄφορος ἀγαθή. Ἄφορος ἀγαθή. Τί οὖν οἴει αὖ εἴπερ ἦσαν φύσεις ἀγαθαὶ πρὸς ἀρετὴν ἀνθρώπων, οὐκ ἂν πάντα μεμηχανῆσθαι τοὺς ἀνθρώπους ὅστε διαγνῶσιν αὐτάς; Εἰκός γε. Ἔχεις οὖν τινα ἀπεῖν τέχνην, ἣ ἧς ἔστιν εὐδηλοτάτης φύσεσι ταῖς τῶν ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀποδιορισμόν, ὅστε δηλοῦσθαι αὐτὰς κεῖνον; Οὐκ ἔχω. Καὶ μὴν δὴ πολίτου ἂν ἐμοὶ ἄξιος, καὶ οἱ ἔχοντες αὐτήν. οὗτοι γοῦν ἂν ἡμῖν, ἀπέφαινον τῶν νέων τοὺς μέλλοντας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι, ἔτι παῖδας ὄντας, οὓς ἂν ἡμεῖς παραλαβόντες, ἐφυλάττομεν ἐν ἀκροπόλει δημοσίᾳ ὡς περ τὸ ἀργύριον. καὶ μᾶλλόν τι, ἵνα μήτε φλαῦρον ἡμῖν παίζοιεν, μήτε οἰκέτην, μήτε οἰκίαν μιλοσὶ κιγλιώφ. ἀλλ' ἀπέκεινα τῆς πόλεως, σωτῆρές τε καὶ βοηθοὶ γένοιντο, ἐπειδή γε ἐς τὴν ἡλικίαν ἀφίκοιντο. ἀλλὰ κινδυνεύει οὔτε φύσει, οὔτε μαθήσει, ἡ ἀρετὴ τοῖς ἀνθρώποις παραγίγνεσθαι. Πῶς οὖν αὖ ὦ σώκρατές σοι δοκοῦσι γίγνεσθαι, ἐμοί τε φύσει μήτε μαθήσει γίγνονται, τίνα ἄλλον τρόπον γίγνοιντ' αὖ οἱ ἀγαθοί. Οἶμαι μὲν, οὐκ αὖ ῥᾳδίως αὐτὸ δηλωθῆναι. τοπάζω μὲν δὴ θεῖόν τι μάλιστα εἶναι τὸ κτῆμα, καὶ γίγνεσθαι τοὺς ἀγαθοὺς ὡς περ οἱ θεῖοι τῶν μαντέων καὶ χρησμολόγοι. οὗτοι γὰρ οὔτε φύσει

θοιοῦτοί γίγνονται, οὔτε τέχνῃ ἀλλ' ἐπιτηδεύσει ἐκ τῶν θεῶν γιγνόμενοι τοιοῦτοί εἰσιν. οὕτω δὲ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοί, λέγουσι τοῖς πόλεσι τὰς ἀποβλωσόμενας καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, ἐκ θεοῦ ἐπιτηδεύσαντες πολὺ μᾶλλον καὶ ἀμεινόντερον, ἢ οἱ χρησμῳδοί. λέγουσι γάρ που καὶ οἱ γυναῖκες, ὅτι θεὸς αὐτὴν οὕτος ἔστι. καὶ λακωνίζουσι μόνοι, ὅταν τινὰ μεγαλοπρεπῶς ἐπαινῶσι, θεῖον ἄνδρα φασὶν εἶναι. πολλαχοῦ δὲ καὶ Ὅμηρος, τῷ αὐτῷ τούτῳ κεχρῆται, καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. καὶ ὅταν βούληται θεὸν δὴ πρᾶξαι πόλιν, ἄνδρα ἀγαθὸν αὐτὴν ποιεῖ. ὅταν δὲ μέλλῃ κακῶς πράξειν πόλις, ἐξαίρει τοὺς ἀνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ὁ θεὸς. ὅπως ἔοικεν οὔτε διδακτὸν εἶναι, οὔτε φύσει ἀνθρωπίνῃ, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ παραγίγνεται κτημόσυνος.

ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΕΣΘΑΙ. ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΣ.

Σ Ὑμῖν μὲν δὴ κελεύει με ὁ δημόδοκος συμβουλεύειν περὶ ὧν ξυνοδεύσεσθαι βουλευσόμενοι. ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι ἔπεδόξατο, τί ποτε λώιόν ἐστιν ἢ ξυνόδου ὑμῶν, καὶ ἢ τῶν οἰομένων συμβουλεύειν ὑμῖν προθυμία. καὶ ἢ γνῶσις ἣν φρόνιν ἕκαστος ὑμῶν διανοεῖται. ἔστιν μὲν γάρ, εἰ μὴ ἔστιν ὀρθῶς καὶ ἐμπείρως συμβουλεύειν περὶ ὧν αὖ ξυνοδεύσεσθαι βουλευσόμενοι, πῶς οὐ λώιόν ἐστι ξυνοδεύεσθαι βουλευσομένους, περὶ ὧν συμβουλεύειν οὐκ ἔστιν ὀρθῶς. ἔστι δὲ εἰ μὲν ἔστιν ὀρθῶς συμβουλεύειν καὶ ἐμπείρως περὶ τῶν τοιούτων, ἐπίσταμαι δ' ἀφ' ἧς ἔστιν ὀρθῶς συμβουλεύειν περὶ τούτων μηδεμία ἔστι, πῶς οὐκ ἄτοπον· εἰ δέ τις ἐπίσταμαι ἀφ' ἧς ἔστι τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς συμβουλεύειν, ἐκ ἀνάγκης καὶ ἐπιστημόνας εἶναί τινας συμβουλεύειν ὀρθῶς περὶ τῶν τοιούτων· ὄντων δέ τινων ἐπιστημόνων συμβουλεύειν περὶ ὧν ξυνοδεύσεσθαι βουλευσόμενοι, οὐκ ἀνάγκη ἔστι καὶ ὑμᾶς ἢ τοὺς ἐπίστασθαι περὶ τούτων συμβουλεύειν, ἢ μὴ ἐπίστασθαι. ἢ τοὺς μὲν, ἐπίστασθαι ὑμῶν· τοὺς δὲ, μὴ ἐπίστασθαι. εἰ μὲν οὖν ἐπίστασθε πάντες, τί δεῖ τι ὑμᾶς σωφρονεῖσθαι, βουλευσομένους· συμβουλεύειν γὰρ ἱκανὸς ἕκαστος ὑμῶν. εἰ δ' αὖ πάντες μὴ ἐπίστασθε, πῶς ἂν λώιον βουλεύεσθαι, ἢ τί ὑμῖν προὔργου τῆς ξυνόδου ταύτης ἔσται μὴ δεδιδαγμένοις γε βουλεύεσθαι. εἰ δὲ οἱ μὲν, ἐπίστανται· οἱ δὲ, οὐκ ἐπιστάμενοί εἰσιν ὑμῶν, οὗτοι δὲ συμβουλῆς δέονται, ἐν ἄρα δυνατόν ἐστι συμβουλεύειν, ἔμφρονα αὐτὰ τοῖς ἀπείροις, ἱκανὸς δέ που ἔστι καὶ ὃς συμβουλεύσει τοῖς ἐπισταμένοις ὑμῖν. ἢ οὐ ταυτὰ οἱ ἐπιστάμενοι συμβουλεύουσι πάντες; ὥστ' ἀκηκόσαντας ὑμᾶς τοῦτον, ἀπαλλάττεσθαι προσήκει. τῶν δ' οὐ πειθομένων δέον, ἀλλὰ βουλευσομένων πολλῶν ξυμβουλεύοντων ἀκούειν. οὐ γὰρ λαμβάνετε εἰδέναι τοὺς ἐπιχειροῦντας ὑμῖν συμβουλεύειν, τοῖς ὧν συμβουλεύουσιν. εἰ γάρ ἐστι λαμβάνετε εἰδέναι τοὺς συμβουλεύοντας ὑμῖν, οἷος μόνον ἀκούσασιν, ἱκανὸν ἂν ὑμῖν. ἢ οὖν ξυνοδεύσεσθαι ἀκουσομένους μὴ εἰδότων, ὡς προὔργου τι ποιοῦντας, πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστι. καὶ τοῖς μὲν τῆς ξυνόδου ὑμῶν, ἀπορῶ ταύτη. τοῖς δὲ τῶν οἰομένων ὑμῖν συμβουλεύειν προθυμίας, ἐκεῖνο ἄπορον· εἰ μὲν γὰρ μὴ ταυτὰ συμβουλεύοιεν τοῖς τῶν αὐτῶν συμβουλεύοντες, πῶς ἂν πάντες καλῶς συμβουλεύοιεν. μὴ συμβουλεύοντες, ἃ συμβουλεύει ὀρθῶς συμβουλεύων. ἢ πῶς οὐκ ἂν ἄπορος εἴη ἡ προθυμία τῶν προθυμουμένων συμβουλεύειν, περὶ ὧν ἀπείρως ἔχουσιν· οὐ γάρ, δὴ ἔμπειροι ὄντες προαιρήσονται συμβουλεύειν μὴ ὀρθῶς. εἰ δ' αὖ ταυτὰ συμβουλεύοιεν, τί δεῖ πάντας αὐτοὺς συμβουλεύειν· εἷς γὰρ αὐτῶν τὰ αὐτὰ συμβουλεύων, ἱκανὸς ἦσαν. ἢ οὖν τοιαῦτα προθυμεῖσθαι, ἃ οὐδὲν προὔργου ἂν γίνοιτο, πῶς οὐ λῴστον, οὔτε ἦν ἡ τῶν ἀπείρων προθυμία οὐκ ἂν ἄπορος εἴη τοιαύτη γε οὖσα, οὔτε οἱ ἔμφρονες ἂν, τοιαῦτα προθυμεῖσθαι· εἰδότες ὅτι καὶ ἓξ τῆς αὐτῶν, ἢ αὐτὰ πράξει συμβουλεύων γε ὡς προσήκει. ὥστε πῶς οὐ λῴστον ἔσται ἡ προθυμία τῶν οἰομένων ὑμῖν συμβουλεύειν, οὐ διώκομαι εὑρεῖν. ἢ δὲ τοῦ τῆς ψήφου ἓξ φρόνιν διανοεῖσθαι, τί διώκεται, ἀπορῶ,

ρῶ μᾶλιστα. πότερον γοῦν τοὺς εἰδότας ξυμβουλεύειν κρίνετε; ἀλλ' οὐ πλείονος ἂν ἐξ ξυμβουλεύσουσιν. οὐδὲ ἄλλως καὶ ἄλλως περὶ τῶν αὐτῶν· ὥστε περὶ τούτων τὸν ψῆφον φέρειν ὑμᾶς οὐ δίκαιον. ἀλλὰ τοὺς ἀπείρους καὶ ὡς μὴ δεῖ ξυμβουλεύοντας, κρίνετε; ἢ τοῖς τοιούτοις, ὡς μανομένοις οὐκ ἐπιτρέπειν ξυμβουλεύειν προσήκει· εἰ δὲ μή τε τοὺς ἐμπείρους, μήτε τοὺς ἀπείρους κρινεῖτε, τίνας γε κρίνετε ἀρχήν. τί δεῖ πάντως ἄλλους ξυμβουλεύειν ὑμῖν, ἃ πρὸ κρίνειν τὰ τοιαῦτα ἱκανοί ἐστε. εἰ δ' οἷν μὴ ἐστὶ ἱκανοὶ, τί καὶ διώκουσιν ὑμῖν αἱ ψῆφοι, ἢ πῶς οὐ γελοῖόν ἐστι, ξυνδρχεσθαι μὲν ὑμᾶς ξυμβουλεύσομένους ὡς δικομένους ξυμβουλίας· καὶ οὐχ ἱκανοὺς ὄντας αὐτοὺς, ξυνελθόντας δὲ, εἶναι δεῖν ψηφίζεσθαι ὡς κρίνειν ἱκανοὺς ὄντας· οὐ γοῦν δὴ καὶ ἃ μὲν ὄντες οὐκ οἴδατε· ξυνελθόντες δὲ φρόνιμοι γίγνεσθε· οὐδ' αὖ ἰδίᾳ μὲν ἀπορεῖτε, ἁθροίζοντες δὲ εὐπορ ὸ αὐτὸ, ἐκκλησιαπορεῖτε, ἀλλ' ἱκανοὶ γίγνεσθε ξυνορᾶν, ποῖα πρακτέα ἐστὶν ὑμῖν· καὶ ταῦτα παρ' οὐδενὸς μαθόντες, οὐδ' αὐτοὶ πρότερον οἴδεσθαι ταῦτα ἀπόντων· οὐ γοῦν δὴ μὰ δυνάμενοί γε ξυνορᾶν ἃ πρακτέον ἐστὶ, κρίνειν ἱκανοὶ ἔσεσθε ἢ ὀρθῶς ξυμβουλεύοντα περὶ τούτων ὑμῖν· οὐδ' αὖ ἔστ' γε ὁρᾶν ἐς ὧν ὁ συμβουλεύων ὑμῖν, οὗτος ὑμᾶς διδάξειν, ἃ πρακτέον ὑμῖν ἐστι. καὶ κρίνειν τοὺς ἱκανῶς μὴ ξυμβουλεύοντας ὑμῖν, οὕτως ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ ὄντας τοσούτους· ἔστ' δὲ ἐκεῖνο, οὐδὲν ἧττον αὖ φανερὸν ὄν· εἰ δὲ μή ἢ ξυόδος μὴ ὁ συμβουλεύων ὑμῖν, ἱκανοὺς κρίνειν ποιεῖ ὑμᾶς, τὴς χρείας τῶν ψήφων ἔστιν ὑμῖν, ἢ πῶς οὐκ εἰκαιοῦνται ἡ ξυόδος ὑμῶν ταῖς ψήφοις, καὶ αἱ ψῆφοι τῇ τῶν ξυμβουλεύοντων ὑμῖν προθυμίᾳ. ἡ μὲν γοῦν ξυόδος ἔστιν ὑμῶν, ὡς οὐχ ἱκανῶν ἀλλὰ ξυμβούλων δομένων. αἱ δὲ ψῆφοι φέρουσι, ὡς ἃ ξυμβούλων δομένων, ἀλλὰ καὶ κρίνειν καὶ ξυμβουλεύειν δυναμένων. καὶ ἡ μὲν προθυμία τῶν ξυμβουλευόντων ὑμῖν, ὡς εἰδότων ἔστιν. αἱ δὲ παρ' ὑμῶν ψῆφοι, ὡς οὐκ εἰδότων τῶν ξυμβουλευόντων φέρουσι. καὶ εἴ τις ὑμᾶς ἔροιτο, τοὺς ψηφισαμένους καὶ τὸν ξυμβουλεύσαντα ὑμῖν, πότερον ἂν αὖ ψηφίσασθε, πότερον ἴστε ὅτι ἔσται οὗ οὕνεκα πράττειν διανοῆσθε ἃ ἐψηφίσασθε, οὐκ ἔοικεν αὖ φῆσειν ὑμᾶς. τί δεῖ γένοιτο οὗ οὕνεκα πράττειν αὖ διανοεῖσθε, ἴστε ὅτι ξυοίσει ἔσται ὑμῖν, οὐ δὲ ἔστ' αὖ φῆσειν εἶναι ὑμᾶς. οὐδὲ τὸν ξυμβουλεύοντα ὑμῖν. τῶν ἀνθρώπων δὲ, τίνα ὑπολαμβάνετε, εἰδέναι τί ἔσται τούτων, εἴ τις προσέροιτο ὑμᾶς, οὐ δὲ ἔστ' ξυγχωρεῖν αὖ ἔοικεν ὑμᾶς. ὅταν οὖν περὶ τ' ὧν ξυμβουλεύητε ἢ πράττωσι, δίκαιον μὴ εἶναι, οἵτε ψηφιζόμενοι καὶ οἱ ξυμβουλεύοντες, ἃ πεῖραν ἔσον, εἰκότως καὶ ὑμᾶς φύσεσθε ξυμπίπτειν ἀπιστεῖν. καὶ μεταμέλεσθαι πολλάκις αὖ ὧν, καὶ περὶ ὧν αὖ ξυμβουλεύσωνται, καὶ περὶ ὧν αὖ ψηφίσωνται. ὧν ἀγαθοῖς δὲ τοιαῦτα συμβαίνειν οὐ προσήκει· ἴσασι γοῦν καὶ περὶ ὧν ξυμβουλεύσουσι ἀποῖά τ' ἔσται. καὶ τοῖς πειθομένοις αὐτοῖς ὅτι βεβαίως ὑπάρχει ὧν οὕνεκα ξυμβουλεύουσι. καὶ ὅτι οὔτε αὐτοῖς, οὔτε τοῖς πειθομένοις αὖ ὧν, πῶ ποτε μεταμελήσει. πρὸ τούτων οὖν ἔτωγε, τοὺς νομοῦ χρῆναι ξυμβουλεύειν ἀξιοῦτε λαμβάνειν· ἀλλ' οὐ περὶ ὧν σὺ κελεύεις με ξυμβουλεύειν· ἀφ' μὲν γοῦν τῆς ἐκείνου ξυμβουλίας, τὸ τέλος, εὐτυχία· ἀφ' δὲ τῆς τούτου φλυαρίας, ἀτυχία ἔστ'. παρεγνώμην δ' ἀνθρώπῳ τινὶ νοῦν ἔχοντι ἑαυτῷ ἐναντίον, διότι ἐπίστευε τῷ κατηγοροῦντι οὐκ ἀκούσας, τῷ ἀπολογουμένου, ἀλλὰ μόνον τῷ κατηγοροῦντος. ὀλίγων οὖν, ὡς ἐοικὸς πράγμα ποιεῖ κατηγόρων τοῦ ἀνθρώπου· οὔτε αὐτὸς παραγενόμενος· οὔτε τῶν φίλων ἀκούσας παραγενομένων δίς ἑκάς ἑκὰ αὐτὸν λέγουσι πιστεύειν· οὐδ' αὖ ἀμφοτέρων ἀκούσας, οὕτω προπετῶς ἐπίστευσε τῷ κατηγοροῦντι· δίκαιον δὲ εἶναι μὴ τῷ ἀπολογουμένου, ἀκούσαι, πρὸ τῷ ἐπαινεῖν ἢ μέμφεσθαι ὡς πρὸ κατηγοροῦντος. πῶς γὰρ αὖ τις ἢ δίκαια κελεύοι διδάσκειν, ἢ ἀνθρώπους κατὰ χρόνον κρίναι δικάσαντο· μὴ ἀμφοτέρων τῶν αἰτιολόγων ἀκούσας. τοὺς γοῦν λόγους παραλλομένους ὡς πρὸ πρόσω καὶ τὸ χρυσίον, ἄμεινον κρίνεσθαι. ἢ τίνος οὕνεκα ἢ χρόνον ἀμφοτέροις δίδοσθαι τοῖς αἰτιολόγοις, ἢ δυνήσειν τοὺς δικαστὰς ἀκροάσασθαι ὁμοίως ἀμφοτέρων, ἐμὲ ὑπολάμβανον ὁ νομοθέτης, τοὺς δίκαιος, δικαιότερον αὖ καὶ βέλτιον κρίνεσθαι ἑκατὸν τῶν δικαστῶν· οὐ δὲ

μοι δοκᾶς οὐδὲ ἔστιν ὃ λέγεται τῶν πολλῶν λεγόμενον ἀκηκοέναι. ὃ ποῖον ἔφη μοι δὲ λίγκιν δηλώσεις, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. καί τοι, οὐκ αὖ ὅπως ἔστιν ταῦτα διαφθερῶ, ἐμοὶ καλῶς ἐλέγχθη, καὶ ὡς προσήκει. ξυμβουλεύω οὖν σοι ἔφην ὦ λῷστε μὴ πρόσπαιδας οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, μήτε μέμφεσθαι μήτ' ἐπαινεῖν. ὁ οὖν ἔτερος, ἅτοπον ἔφη αὐτῷ καταφαίνεσθαι, εἰ ἃ μὴ γνῶναι λέγοντα πότερον ἀληθεύει ἢ ψεύδεται, οὐ δυνατόν. δύο δὲ λέγοντας γνῶναι δυνατὸν ἴσως. καὶ παρὰ μὲν τὴν ἀληθῆ λέγοντος, μαθεῖν οὐ δυνατόν. ἄλλο δ' οὖτου δ' αὖ οὗ ἦλθ', ψευδομένου διελέγχεσθαι δέον τι. ἢ εἰ ὁ μὲν ἐξορθοῖ καὶ ἀληθῆ λέγει, ἐμφανίσει ἃ λέγει οὐ δυνήσεται, δύο δὲ ὄντε ἕτερος ψεύσεται καὶ οὐκ ὀρθῶς ὀρᾷ, δυνήσονται ἐμφανίσαι ἔστιν ὃ ὁ λέγων ὀρθῶς ἐμφανίσει οὐκ οἶδ' ἐγὼ. ἀπορῶ δ' ἔφη κἀκεῖνο πῶς ἔστι ἐμφαίνουσι. πότερον γὰρ σωθῆναι, ἢ λέγοντες. εἰ μὲν γὰρ σωθῆναι ἐμφανιοῦσιν, οὐδὲ τέρου αὖ δέοι. μάτην γὰρ ἀμφοτέρων ἀκούειν. εἰ δὲ λέγοντες ἀμφότεροι ἐμφανιοῦσιν, ἀμφότεροι δὲ καὶ τὰ ἐναντία ὁρῶντες λέγουσιν, ὦ μῶρε γὰρ λέγειν ἐκάτερον ἀξιοῦσι, πῶς ἀμφοτέρους ἐμφανίσει ἅμα δέον τι. εἰ γὰρ ἐμφαίνουσιν ἅμα ἀμφότεροι, καὶ ὁρῶσι τότε ἅμα, ἔστιν δ' οὐκ ἐῶσιν. ὥστε λοιπὸν, εἴπερ λέγοντες ἐμφαίνουσιν, ἐκάτερος εἰ πὼν ἐμφανεῖ. καὶ ὁ πότε ὁρᾷ ἐκάτερος, τότε καὶ ἐμφανεῖ ἐκάτερος αὐτῶν. ὥστ' ὁρᾷ, ὁ μὲν, πρότερος, ὁδὶ δεύτερος. καὶ ἐμφανεῖ ὁ μὲν πρότερος, ὁ δ' ὕστερος. καίτοι εἴπερ ταῦτ' ἀεὶ μέλλει ἐμφανεῖσιν ἐκάτερα, τί δεῖ τοῦ ὑστέρου ἀκούειν. ἅπαξ γὰρ τοῦ πρότερον ἀπόντος, ἤδη φανερὸν ἔσται. ἐκεῖνο δ' ἔφη, εἴπερ ἀμφότεροι ἐμφανιοῦσι, πῶς οὐ καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐμφανεῖ. ὅλως γὰρ ὁ ἕτερος οὐκ ἐμφανεῖ, οὔτοι ἀμφότεροι, πῶς αὖ ἐμφανίσει διώμενον. εἰ δ' ἐκάτερος ἐμφανεῖ, δῆλον ὅτι ὁρᾷ πρότερος. καὶ ἐμφανεῖ πρότερος. ὥστ' ἐκείνου μόνου ἀκούσαντα, γνῶναι πῶς ἔστιν οὐκ ἔδόν τε. ἐγὼ γοῦν ἀκούων αὐτῶν, ἠπόρουν, καὶ κρίνειν οὐκ οἶδός τ' ἦν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἔφασαν οἱ παρόντες, τὸν πρῶτον λέγειν ἀληθῆ. εἰ οὖν τί ἔχεις ξυμβαλέσθαι μοι πρὸς τούτων, πότερόν ἐστιν οὕτως λέγοντος γνῶναι τί λέγει, ἢ προσθεῖναι δεῖ αὐτερωτῶντας, εἰ μέλλει τις γνώσεσθαι πότερον ὀρθῶς λέγει, ἢ οὐκ ἀπεικαιόν ἐστιν ἀμφοτέρων ἀκούειν, ἢ πῶς νομίζεις. πρόσθεν τις οὐκ ἐᾷ ἀνθρώπων τινὶ, ὅτῳ αὐτῷ ἀρχύσιον χρῆσαι οὐκ ἐκέλευσεν. οὐδὲ πιστεῦσαι. κἀκεῖνος μὲν ὦ οὐκ ἐᾷ ἀπολογεῖτο. ἄλλος δέ τις τῶν παρόντων ἐρώτησε, ἦν ἐγὼ καλοῦσα, πότερος ὁ μὲν μὴ πιστεύσας αὐτῷ, μὴ δὲ χρήσας ἥμαρτε, σὺ δ' ἔφη οὐ πείσας σοι χρῆσαι οὐχ ἥμαρτηκας; ὁ δὲ, τί γὰρ ἥμαρτον ἔπι. πότερος δ' ἔφη σοι δοκεῖ ἁμαρτάνειν. ὁ ἀποτυχὼν ὧν ἤθελεν, ἢ ὁ μή. ὁ ἀποτυχὼν ἔπιν. οὐκοῦν ὦ ἔπι. σὺ μὲν ἀπέτυχες, χρῆσαθαι ἐθέλων. ὁ δέ σοι μὴ προέσθαι οὐκ ἀπέτυχε. τοῦτον; ναί, ἔπιν. ἀλλ' ἐγὼ τί ἥμαρτον. ἐμὲν ἐκεῖνός μοι ἔδωκεν. ὅτι δὲ μὴ ἐθέλον αὐτὸ ἔφη ὧν οὐκ ἐχρῶ. πῶς οὐκ οἴει ἁμαρτάνειν. ἐκεῖνος δὲ ὁ μὴ προίμενος, ὀρθῶς ἔπραξεν. εἰ δὲ ὧν χρῶ ἐθέλον αὐτὸ, ἀποτυχὼν τούτου, πῶς οὐχ ἥμαρτες ὦ ἄριστε. Ἴσως ἔπιν. ἀλλ' ἐκεῖνος πῶς οὐχ ἥμαρτεν, ὁ μὴ πιστεύσας μοι. ἈΡ' οὖν ἔφη εἰ προσωμίλησας αὐτῷ ὡς προσῆκεν, οὐκ ἂν ἥμαρτες οὐλαί. Οὐ γοῦν δῆ. Νῶν ἄρα οὐχ ὡς προσῆκεν αὐτῷ προσωμίλησας. Φαίνομαι ἔπιν. Εἰ οὖν ὡς μὴ προσῆκεν ὁμιλοῖτός σου μὴ πείθεσθαι, πῶς ἂν δικαίως ἐγκαλοῖμι ἐκείνῳ. Οὐκ ἔχω ἔπιν. οὐ δὲ ὅτι τοῖς κακῶς χρωμένοις οὐ προσκτέον ἔστιν ἔχεις εἰπεῖν. Καὶ μάλ' ἔφη γέ. ἈΛΛ' οὖν οὐχὶ ὡς οὐ προσῆκε ὁμιλοῦντες ἔφη, κακῶς χρῆσθαί σοι δοκοῦσι; Ἔμοιγ' ἔφη. Τί οὖν ἥμαρτεν, εἴσοι μὴ προσῆκε κακῶς χρωμένῳ. Οὐδὲν φαίνεται εἰπεῖν. Τί δῆτα ποτὲ οἱ ἄνθρωποι ἔφη ταῦτα ἐγκαλοῦσι πρὸς ἀλλήλους. καὶ ἆρα τοῖς μὲν μὴ πειθομένοις αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐπείθοντο μέμφονται. αὐτοῖς δέ, ὅτι οὐκ ἔπεισεν οὐδὲ ποιοῦσιν ἐγκαλοῦσι. καὶ ἄλλος τις παρὼν, ὅτου τε γοῦν τις ἔφη δὴ χρῆσαι τῷ μὴ βουλομένῳ, εἶτα ἀξιοῖ αὐτῷ ὁμοίως χρήσασθαι μὴ τυγχάνῃ δοὺς, πῶς οὐκ ἀκόπως μέμφεται ἃ ὁ τοιοῦτος. Οὐκοῦν ἔφη ὃν ἀξιοῖ ὁμοίως αὐτῷ χρῆσθαι. ἢ τοι δικαστὸς ὢν χρῆσθαι αὐτῷ καλῶς, ἢ οὐ δικαστός. καὶ εἰ μὲν μὴ δικαστὸς ὢν, πῶς ἂν καλῶς ἀξιώσῃ ἀξιῶν αὐτὸν, ὃ οὐ δικαστὸς

ὢν

ἴδιον. εἰ δὲ δυνατὸς ἴδιον, πῶς τοιοῦτον ἄνθρωπον οὐκ ἂν πείσειν, ἢ πῶς τοιαῦτα λέγοντες καλῶς λέγουσιν. Ἀλλὰ νὴ Δία ἔφη ἔστιν ἃ δεῖ ἐγκαλεῖν, ὅπως οὗτός τι τοῦ λοιποῦ βέλτιον χρῆται αὐτῷ, καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι ἀκούσαντες αὐτοῦ ἐγκαλοῦσιν, βέλτιον ἂν χρῆσθαι ἔφη. ὁ δέ γε οὐκ ἀρκοῦς ἀξιοῖ εἶναι; Ναὶ ἔφη. Πῶς οὖν ἀκούοντες ταῦτα ἐγκαλοῦσιν, βέλτιον χρήσονται. Οὐδαμῶς ἔφη. Τί οὖν. οὐκοῦν τοιαῦτά τις ἐγκαλεῖ. Ἀνθρώπῳ ἔφη οὐκ ἂν δύναιτο. Ἀνθρώπου τῆς ἀπορίας ἀΐθειαν, ὅτι ταχὺ καὶ τοῖς τυχοῦσιν ἀνθρώποις λέγουσι πιστεύει. πολίταις μὲν γοῦν καὶ οἰκείοις λέγουσι, πιστεύειν οἶμαι ἔστι. τοιούτοις δ' ἀνθρώποις, οἷς οὔτε εἶναι ὅπως ἥκουσι πρότερον αὐτῶν πιστεύειν, καὶ ταῦτα οὐκ ἀγνοοῦντα, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων εἰσὶν ἀλλαντόνες καὶ πονηροί, ἥλιθιόν τινος σημεῖον οὐ σμικρὸν εἶναι. καὶ τῶν παρόντων τὴν ἔφη, ἐγὼ δ' ὤμην καὶ ἐν ταχὺ τοῦ τυχόντος ἂν ἀπαθανόμενον, πολλοῦ νομίζειν ἄξιον εἶναι μᾶλλον, ἢ ἔνι, βραδέως. καὶ γὰρ νομίζω ἔστιν ἐκεῖνος. Τί οὖν ἔφη ἐγκαλεῖς, εἰ ταχὺ καὶ τοῖς τυχοῦσι, πιστεύει τἀληθῆ λέγουσιν. Ἀλλ' οὐ ἔστιν ἐγκαλῶ ἔπειν, ἀλλ' ὅτι πιστεύει ταχέως ἀνοήτα λέγουσιν. Εἰ δ' οὐ πολέα τῷ χρόνῳ, καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευε, καὶ ἢ πάλαι, οὐκ ἂν οἰκήλισας αὐτῷ μᾶλλον; Ἔτωγ' ἂν ἔπειν. Ἦρα διότι γε βραδέως καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευε; Μὰ Δί' ἔπη. Οὐ γοῦν οἶμαί γ' ἔφη σε διαβοῦτ' ἐγκαλεῖν ἀνθρώπῳ, ἄξιον εἶναι ὑπολαμβάνοντι, ἀλλὰ διότι πιστεύει λέγουσιν ἄπιστα. Ἔτωγ' ἐπεῖν. Πότερον οὖν ἔφη, ὅτι μὲν βραδέως καὶ μὴ τοῖς τυχοῦσιν πιστεύειν, οὐκ οἴει ἄξιον εἶναι ἐγκαλεῖν αὐτῷ, ὅτι δὲ ταχέως καὶ τοῖς τυχοῦσι πιστεύειν ἄξιον; οὐκ ἔτωγ' ἐπεῖν. Τί οὖν ἔφη ἐγκαλεῖς αὐτῷ. Ὅτι ἁμαρτάνει, πρὸ τοῦ σκέψασθαι, ταχέως πιστεύων τοῖς τυχοῦσιν. Ἀλλ' εἰ βραδέως ἐπίστευε πρὸ τοῦ σκέψασθαι, οὐκ ἂν ἥμαρτανε; μὰ Δί' ἔπη, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡμάρτανεν ἂν οὐδὲν ἧττον. ἀλλ' οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐμοὶ δεῖν πιστεύειν. εἰ δὲ μὴ πιστεύειν τοῖς τυχοῦσιν ἔφη οἴει δεῖν ἀλλὰ τοῖς ἀγνῶσιν, πῶς προσάντες ταχέως πιστεύειν ἀλλὰ πρότερον οἴει δεῖν σκέψασθαι, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν.

Ἔτωγ' ἔπειν. Ἐπεὶ οἰκείων καὶ συνήθων ἔφη ὄντων, οὐ δεῖ σκοπεῖσθαι εἰ λέγουσιν ἀληθῆ. Ἐγὼ μὲν φαίην ἂν ἔπειν. Ἴσως γοῦν καὶ τούτων τινὲς ἔφη, λέγουσιν ἄπιστα. Καὶ μάλα ἔπη. Τί οὖν μᾶλλον ἔφη τοῖς οἰκείοις καὶ συνήθεσιν οἷς πιστεύειν, ἢ τοῖς τυχοῦσιν ἔστιν. Οὐκ ἔχω ἔφη ἔπειν. Τί δ' εἰ μᾶλλον τοῖς οἰκείοις πιστεύειν δεῖ, ἢ τοῖς τυχοῦσιν. οὐκ ἀπίστους αὐτοὺς δεῖν νομίζειν μᾶλλον, ἢ τοὺς τυχόντας; Πῶς γὰρ οὐκ ἔφη; Ἐὰν δὴ τοῖς μὲν, οἰκείοις ὦσι. τοὺς δ' ἀγνῶτας, πῶς οὐδήπου. τοὺς αὐτοὺς μᾶλλον αὐτῷ πιστοὺς νομίζειν. ἀ γὰρ ὁμοίως πιστοὺς αὐτοὺς δεῖ νομίζειν τοὺς οἰκείους καὶ τοὺς ἀγνῶτας ὡς φῆς. Οὐκ ἀρέσκει μοι ἔπειν. Ὁμοίως δ' ἔφη καὶ τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν οἱ μὲν πιστεύουσιν, οἷς δ' οὐ πιστὰ ἡγήσονται. καὶ οὐδέτεροι ἁμαρτήσονται αὐτῶν. Λῆρον νὴ τοῦτ' ἔπειν. Ἔπειτα ἔφη εἰ ταυτὰ λέγουσιν οἱ οἰκεῖοι καὶ τυχόντες, πῶς οὐχ ὁμοίως τὰ λεγόμενα πιστὰ ἂν αὐτοῖς ἦ ἄπιστα. Ἀνάγκη δῆπου. Οὐκοῦν καὶ τοῖς λέγουσιν αὐτοῖς, ὁμοίως πιστευτέον λέγουσιν αὐτοῖς. Εἰκὸς δῆπου. Ταῦτ' ἔνι λεγόντων αὐτῶν, ἀπόρουν τίσι ποτὲ δεῖ πιστεύειν, καὶ τίσιν οὔ. καὶ πότερον τοῖς πιστοῖς καὶ οἷς ἀεὶ δοκεῖ ὧν λέγουσιν, ἢ τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις. σοφὸν τούτων ἔνι, πῶς σὺ νομίζεις.

ΣΙΣΥΦΟΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΕΣΘΑΙ. ΣΩ-ΚΡΑΤΗΣ, ΚΑΙ ΣΙΣΥΦΟΣ. ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΣ.

Σω ἡμεῖς δὲ καὶ χθές σε πολλὰ χρόνον ἀπεμείναμεν ὦ Σίσυφε, ἐν τῷ γραπτείῳ ἐπιδείξεσθαι, ὅπως ἂν ξυνηκρόωμεν ἡμῖν αὐσβοὸς σοφῶν. πολλά τε καὶ καλὰ ἐπι

λήκυθοῦν πράγματα καὶ λόγῳ καὶ ὄργῳ· καὶ ἐπίσταμαι ἃ κἀπὶ ῥώμῃ παρίσταμαι, αὐτὸ τοῦτο ἤδη ὑπεροώμαι τὰ νοσήματα. Σί. Ναὶ μὰ τὴν Δία, ἀληθῆ γοῦν μοι τὰ ἐγκώμια ἀνακαλοῦσα· ὥστε μὴ παραμελῆσαι αὐτῆς· οἱ γοῦν ἄρχοντες ὑμῶν ἐβουλεύσαντο χθές, ξυμβουλεύειν οἷοί τ' αὐτοῖς ὑπάρχομεν ὑμῖν δὲ τοῖς Φαρσαλίοις καὶ νόμος ἐστὶ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, ἂν κελεύωσι ξυμβουλεύειν τινὰ ὑμῶν αὐτοῖς.

Σω. Ἀλλὰ καλόν· τό, τε τῷ νόμῳ πείθεσθαι τό, τε ἐξεῖναι τῶν πολιτῶν ἀκούσασθαι, ἃ βούλονται εἶναι· ὡς πῶς καὶ σὺ διδάξασαι ἃ βούλομαι εἶναι, ἢ τῶν Φαρσαλίων· ἀτὰρ ὦ σίσυφε, ἐπὶ γοῦν οὐ πρὶν τὸ βουλεύεσθαι τοὺς λόγους αὖ διὰ μιᾶς ποιήσασθαι πρὸς σέ· ἡγούμενος καὶ ἀργὸς εἶναι πολλῆς, καὶ λόγου μακροῦ· ἀλλὰ πρὶν αὐτοῦ τὸ βουλεύεσθαι ὅτι ἐστὶν, ἐγχειρήσαι μ' αὖ διαλιχμᾶσθαι σοι· ἐπεὶ οὖν ἔχοις ἂν μοι εἰπεῖν αὐτὸ τὸ βουλεύεσθαι ὅ, τί ποτ' ἐστὶ, μή μοι ἢ τὸ βουλεύεσθαι ἢ καλῶς πῶς· ἀλλ' αὐτὸ μόνον τὸ βουλεύεσθαι ὁ πρόσθεν τί ἐστιν. ἢ καὶ παίνου ἐμοῦ γε αὐτοῦ γε οὕνεκα βούλομαι ὢν· ἀλλὰ μὴ ἐμὲ πρῶτον ἀφίκῃ ἢ, καὶ σὲ ἀφικέσθαι σε πρὸς τούτου.

Σί. Ἦ σοὶ γὰρ ἄγνωστόν ἐστιν, ὅτι τὸ βουλεύεσθαί ἐστιν; Σω. Ἔμοιγε ὦ σίσυφε· εἰ γέ τι ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὅπερ τὸ μὴ ἐπισταμένου τινὰ πρὸς ὧν αὖ δεῖ τε πράττειν, διαμαχόμενον καὶ χαλεπαίνοντα λέγειν ὅτι αὖ τύχῃ ἐνοχλοῦντα καὶ κατὰ ταυτὰ αὐτῷ· ὥσπερ καὶ οἱ αὐτιῶντες τῶν ἀθρώπων, οὐδὲν ἐπισταμένοι δή που περὶ τῶν αἰτιῶν τε καὶ περὶ ἧς, ὧν αὖ οὐ τοῖς χρὴ ταῖς αὐτῶν ἔχουσιν, ὅμως ἐπιτυγχάνουσι λέγοντες περὶ τῶν αὐτῶν τἀληθῆ· πολλάκις μὲν οὖν τοιοῦτόν τι καὶ τὸ βουλεύεσθαί ἐστιν, οἷον μαθεῖν ἐπισάμενον πρὶν ἂν αὖ βουλεύηταί τις, ἀεὶ τύχοις ἂν πόντα, ἐπιτυγχάνειν τἀληθῆ· ἐνίοτε οὖν τοιοῦτόν ἐστι, γιγνώσκω δή, οἷον, τὸ βουλεύεσθαί ἐστιν· ἐνίοτε μὴ τοιοῦτόν ἐστιν, οὐκ ἂν πω ἐπισταίμην αὐτό. Σί. Οὐ τοίνυν τοιοῦτόν ἐστιν· οἷον πρὶν μὲν ἐπίστασθαι κομιδῇ μηδὲν· ἀλλ' οἷον, τὸ μὲν, ἐνδέχεται τὴν τοῦ πράγματος ἥδη· τὸ δὲ, μηδέπω ἐπίστασθαι. Σω. Ἆρα τοιόνδέ τι λέγεις ἐστὶ βουλεύεσθαι πρὸς σοῦ;

ὡς πρὸ γοῦν αὖ καὶ αὖ τὸ μαντεύεσθαί μοι δοκεῖ τῷ διαφέρειν σου τοῦτο τοῦ βουλεύεσθαι· οἷον τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστα ἰδεῖν τινὰ ἑαυτῷ διαπράξασθαι, μηδέπω δὲ ἐπίστασθαι σαφῶς· ἀλλ' ὡς πρὸ οἰνοῦσί τινι εἶναι ἔοικε· οὐκ οὕτω πως λέγεις;

Σί. Ἔτωγε. Σω. Ζητοῦσι δ' οἱ ἄνθρωποι· πότερον ἃ αὖ ἐπιστῶνται τῶν πραγμάτων, ἢ καὶ ἃ αὖ μὴ ἐπιστῶνται. Σί. Ἀμφότερα.

Σω. Ἐρ' οὖν καὶ οὕτω πως λέγεις τὸ ζητεῖν ἀμφότερα τοὺς ἀνθρώπους, ἃ αὖ τε ἐπιστῶνται· καὶ ἃ αὖ μὴ ἐπιστῶνται· ὅμοιον ὡς πρὸ εἴ τις καλλίστρατον, γιγνώσκει μὲν, ὃς τις ὁ καλλίστρατος μὴ μέντοι ἐπίσταιτο ὅπου ἂν ἐξευρεῖν οὐχ ὃς τις ἂν ὁ καλλίστρατος· ἐρ' οὕτω πως λέγεις τὸ ζητεῖν εἶναι ἀμφότερα; Σί. Ἔτωγε. Σω. Οὐκοῦν ἐκεῖνο μὲν, οὐκ αὖ ζητοίη τὸ καλλίστρατον εἰδέναι ὅ, γε εἰδώς. Σί. Οὐ γοῦν. Σω. Ὅπου δέ γε ἂν, ζητοίη αὐτόν. Σί. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Οὐκοῦν ζητεῖ ἐκεῖνο ἐζήτει, ὅπου ἔμελλεν ἐξευρεῖν αὐτὸν, εἰ ἤδει· ἀλλ' ἐξεῦρεν αὖ ὀρθῶς;

Σί. Ναί. Σω. Οὐκ ἄρα ταῦτά γε δὴ ζητοῦσιν ἃ ἐπ' αὖ ἐπιστῶνται οἱ ἄνθρωποι· ἀλλὰ ἃ αὖ μὴ ἐπιστῶνται ὡς ἔοικεν. εἰ δέ σοι ἔτος ὁ λόγος, ὑρίσιμος εἶναι δοκεῖ ὦ σίσυφε· καὶ μὴ τοῦ πράγματος αὖθις λέγεσθαι, ἀλλ' αὐτῷ τῷ διαλέγεσθαι μόνον, σκόπει δὲ καὶ ὧδε ἐὰν δοκῇ σοι οὕτως ἔχειν, ὡς πρὸ καὶ νῦν λέγεται· ἆρα γοῦν οὐκ οἱ τῇ γεωμετρίᾳ δοκοῦσι ἐκεῖνο πυγόμενον, ἀγνοουμένῳ τῷ διάμετρον τοῖς γεωμέταις, οὐκ εἰ διάμετρός ἐστιν, ἢ μή· οὐδὲ γοῦν ζητεῖται ἐκεῖνο ὑπ' αὐτῶν ὑρεθῆναι· ἀλλ' ὁπόση τις ἐστὶ μέτρῳ πρὸς τὰς πλευρὰς τῶν χωρίων, ὧν αὖ διατέμνει· ἐρ' οὐ ἐκεῖνό ἐστι αὖ ὃ ζητούμενον τοῖς αὐτῆς. Σί. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Ὅπερ καὶ ἀγνοεῖται, ἢ οὔ;

Σί Ναί γε. Σω. Τί δὲ τὸ κύβε διπλασιασμός, οὐκ ἴσμεν ὅτι ζητεῖτο τοῖς γεωμέταις ὁπόσος τίς ἐστιν ὑρεθῆναι λόγῳ· αὐτὸς δὲ ὁ κύβος οὐ ζητεῖ αὐτοῖς

αὐ κύβοις ἔξιν ἢ μὴ, ἀλλ' ἐπίστασθαι ἕξιν γε φής;

Σί. Ναί.

Σω. Οὐκοῦν καὶ τῷδε τῷ ἀθρόῳ, αἰσχυνόμενος τὸ καὶ ἐμπροσθολίᾳ καὶ ἐκ τοῦ παραλόγου ἅπασιν, οἷσθα ἴσως ὅτι τοῦτον, ἀπειρόν ἔξιν, ἢ πρᾶσιν ἔχον;

Σί. Ναί.

Σω. Ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο, εἰ ὁ αὖ ἕξιν ἦν φής;

Σί. Οὐ φαῦλα.

Σω. Συγχωρήσεις αὖ οὖν μοι καὶ κατὰ τῶν ἄλλων πάντων οὕτως ἔχειν, ἢ σὺ μὲν δὴν μαθεῖν εἶναι ζητεῖν τῶν ἀνθρώπων, ὧν ἐπίστασαί τις, ἀλλὰ μᾶλλον ὧν αὖ μὴ ἐπίστασαι;

Σί. Ἔοικε.

Σω. Οὐκοῦν καὶ τὸ βουλεύεσθαι ἕξιν ἐδόκει ἡμῖν εἶναι, αὖ τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστα πρὸς τῷδε ὧν αὖ ἀσιτῷ διαπράττεσθαι αὐτῶν;

Σί. Ναί.

Σω. Τὸ δὲ ζητεῖν γε, ὅταν τὸ βουλεύεσθαι ἰὼν τῷδε τὸ πραγμάτων, ἦ γάρ;

Σί. Ῥᾴστου μὲν οὖν.

Σω. Οὐκοῦν σκεπτέον ἡμῖν δὴ νῦν ἤδη, τί ἐμπόδιόν τοῖς ζητοῦσι τῷδε ὧν αὖ πῶς ζητήσιν ποιεῖσθαι ἐφ' ἃ ὀρθεύειν.

Σί. Ἔμοιγε δοκᾶ.

Σω. Ἆρ' οὖν ἄλλό τι φαίμεν αὖ αὐτοῖς ἐμποδὼν εἶναι, ἢ πλὴν ἀπιστημοσύνην; σκοπῶμεν νυνδὴ αὖ πρὸ φυῶς μὲν οὖν τὸ λεγόμενόν γε πάντα κάλλιον ἐφοίτας, καὶ πάσην φωνὴν ἐφοίτας. ἆρα γε δὴ μετ' ἐμοῦ τόδε. ἀρ' ἂν νομίζοις οὗ ὄντ' ἄν τι εἶναι αἰσθάνεσθαι τῷδε μουσικῆς βουλεύεσθαι, μήτε ἐπιστάμενόν τῷδε μουσικῆς, μή δὲ ὅπως ἢ καθαρίσιον εἴη αὐτῷ, ἢ ἄλλό τι τῶν κατὰ μουσικὴν ποιητόν;

Σί. Οὐκ ἔγωγε.

Σω. Τί δαί; τῷδε τρατηγίαν ἢ κυβερνητικὴν ἢ μὴ ἐπιστάμενον μηδ' ὁπόταν οἷόν τε ἦν ἔχειν αὖ τι βουλεύεσθαι τῷδε; φύτον τῷ ἑτέρου ὅ, τι ποιητέον ἔσται αὐτῷ ἢ τρατηγητέον ἢ κυβερνητέον ἐκείνῳ αὖδε μὴ ἐπιστημόνῳ, μήτε τρατηγεῖν μήτε κυβερνᾶν.

Σί. Οὐχί.

Σω. Ἦ καὶ τῷδε τῶν ἄλλων οὗ ἀπάντων οὐ τινος ἐξεὸς ἔχειν, τῷδε ὃν αὖ μὴ ἐπίστασαί τις μὴ εἰδέναι, μὴ δὲ βουλεύεσθαι πῶς ἕωμεν ἐν τῷ μὴ ἐπισταμόνῳ τῷδε αὐτῶν.

Σί. Ἔπειγε.

Σω. Ἀλλὰ ζητεῖν ἢ ὧν αὖ τις μὴ ἐπίσταται ἦ, ἢ γοῦν.

Σί. Ῥᾴστου μὲν οὖν.

Σω. Τὸ μὲν αὖ ἄρα, οὐκ αὖ ἔτι ἐᾶν, ἐν ζητεῖν τῷ βουλεύεσθαι.

Σί. Ῥᾷδ' ἂν.

Σω. Ὅτι ἐν μὲν ζητεῖν, ἔστι δ' ὃν τοῦτο, ὅσα αὖ μὴ ἐπίστασθαί τις. ἐν δὲ βουλεύεσθαι, ἐκ οἵων τ' ἦν τὸ κεῖ πάντα ἀνθρώπῳ, ἢ ἃ αὖ τις μὴ ἐπίσταται, ἢ οὐκ οὖν τοιαῦτα ἐλέχθη;

Σί. Ῥᾴστου γε.

Σω. Οὐκοῦν ἡμεῖς χρὴ ἐζητεῖτε τὰ βέλτιστα ὀρθρεύοντα πόλῃ, ἐκ ἐπίστασθε ἃ αὖ τά· εἰ ἢ ἐπίστασθε, ἐκ ἂν ἔτι δὴ σφᾶς ἐζητεῖτε αὐτά· ὡς πᾶν δεῖ ἄλλο οὐδέν, ὧν αὖ ἐπιστήμεθα ζητοῦμεν. ἦ γοῦν.

Σί. Οὕτως ἔοικε οὖν.

Σω. Ῥόητόν οὖν σοι ὁδοὶ χρῶνται δοῦναι, ἂν μὴ ἐπίστασθε, ἀλλὰ μανθάνειν.

Σί. Μανθάνειν ἔμοιγε νὴ Δία.

Σω. Ὀρθῶς γέ σοι ὁδοὶ λέγουσιν· ἀλλ' ἆρα γε ἔξεστι σοὶ ὁδοὶ χρῆναι μανθάνειν μᾶλλον ἢ ζητεῖν, ὁπότε βάθησον αὖ καὶ ὀρθρεύοντα τῷ, εἰ ποτὲ πᾶν ἐπισταμόνως μανθάνεν.

Σί. Ἐὰν αὖ γε ὁ μὲ ἐᾷ ὦ, ζητεῖν, ἢ σὺ ἄλλό τι.

Σί. Οὐκ, ἀλλὰ δεῖ ἕξιν.

Σω. Τί οὖν οὐκ ἀμελήσαντες χρείᾳ ἡμεῖς τοῦ βουλεύεσθαι τῷδε ὧν αὖ μὴ ἐπίστασθε, καὶ τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστα διαπράττεσθαι οἷ τῇ πόλει, ἐμανθάνετε πάντα ἃ ἐπίστασθε μόνον τινός, ἕπως αὖ ἐδύνασθαι τὰ βέλτιστα διαπράττεσθαι τῇ πόλει. ἀλλ' ἐδοκεῖτέ μοι πῶ ἡμᾶς ἄλλο πλὴν χρείᾳ αὖ ὁμοδιάζοντες. καὶ διαμαρτυρόμενοι καθῶδε τῷδε ὧν οὐκ ἐπίστασθε, ἀμελήσαντες μανθάνειν, οἵτε αὖ χρῆναι τῆς πόλεως καὶ σὺ μέχι τούτων. ἴσως δ' αὖ φαίης ταῦτα ἐμοί τε εἶναι πάντα ὁμοίᾳ πρὸς σὲ τῷ διαλεχθῆναι μόνον εἴπαι. σοί τε οὐκ ἐπιδοκιμάσειεν ἀξιοδιαλέκτου. ἀλλὰ ἕξιν γε πρὸς διὸς ὦ σίσυφε σκόπει καὶ ἐπιδοκιμάσειεν τι εἶναι, καὶ μὴ ὡς πᾶν καὶ, οὐδὲν ὀρθρεύσκεται ἀλλοῖον, ἢ ὅπῃ ἐπίσταμαι καὶ ἐν ὁσίᾳ καὶ ἀνδριαμοῖς, ἑνόμασι σμικροῖς μόνον κεχρημένον τούτῳ ἄλλῳ δ' οὐδενί, αὖ αὖ οἷσι αὐτῷ διαιτωμένῳ τὸ ἑτέρου ἑτέρῳ πρὸς τὸ βουλεύεσθαί τε καὶ βούλουσι εἶναι· ὡς πᾶν καὶ οἷ τοῖς ἄλλοις ἐπίσταμαι ἀπόσου ἐ διαφθείουσιν ἑτέρου ἑτέρων. τεκτόνες, τεκτόνων· ἰατροῖτε, ἰατρῶν· αὐλητικά τε, αὐλητῶν· οἵτε ἄλλοι σύμπαντες ἕπαντες, αὐ τοῖ τε αὐτῶν διαφθείουσιν, ὡς πᾶν καὶ οὗτοι οἱ σοφαὶ ταῦτας τὰς τέχνας, ἢ οὕτω καὶ οἷ τῷ βουλεύεσθαι οἷσι αὖ τι διαιτωμένῳ τὸ ἑτέρους ἑτέρων;

Σί. Ἔπω.

γε. Σω. Εἰ πῇ σήμει· οὐχ ἅπαντες οἵ, τε εὖ βουλεύσονται καὶ οἱ κακῶς, περὶ μελλόντων τινῶν ἔσεσθαι βουλεύονται; Σί. Παύ γε. Σω. Ἄλλότι οὖν, ἢ τὰ μέλλοντα οὔπω ἔστιν. Σί. Οὐ γαρ δή. Σω. Εἰ γαρ ἔστι, οὐκ αὖ ἔστι δή που μέλλει ἔσεσθαι, ἀλλ' ἤδη αὖ ἔστι· ἢ γαρ. Σί. Ναί. Σω. Οὐκοῦν εἰ μὴ πῶς ἔστιν, οὕτως οὐδὲ γίγνεται τὰ μὴ ὄντα. Σί. Οὐ γαρ; οὐκοῦν εἰμή πω μὴ δὲ γίγνεται, οὔπω οὐδὲ φύσιν ἔχει οὐδὲ μίαν αὐτῶν. Οὐ γαρ οἶω; Σω. Ἄλλο τι οἴει, ἢ οἵτε εὖ βουλεύονται καὶ οἱ κακῶς, ἅπαντες βουλεύονται περὶ πραγμάτων, οὔτε ὄντων οὔτε γεγενημένων, οὔτε φύσιν οὐδὲ μίαν ἐχόντων, ὅταν περὶ τῶν μελλόντων βουλεύωνται. Σί. Φαίνονταί γε. Σω. Δοκεῖ οὖν σοι δυνατὸν εἶναι τῷ μὴ ὄντος τυχεῖν τινι ἢ εὖ ἢ κακῶς; Σί. Πῶς λέγεις. Σω. Ἐπόσοι φράσω, ὅ, γε βούλομαι ἐπεῖν· σκόπει γαρ. πῶς ἂν ἔξω τῶν πολλῶν διαγοίης, τόν τε χρυσὸν καὶ τὸν πονηρὸν ὃς τις εἴη αὐτῶν; δῆλον μὲν, οὐ χαλεπὸν εἰδέναι. ἴσως γαρ ἂν κελεύοις αὐτοὺς εὖδε σκοπεῖν πρὸς τὸ ξείδη· ἢ γαρ; Σί. Παύ μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν καὶ ἐν πλείστοις βάλλονται τῷ σκοπεῖν καὶ ὀρθὸν, κρίνοις ἂν νικῶν; Σί. Ἔπομαι. Σω. Εἰδὲ σκοπὸς μηδεὶς εἴη κείμενος αὐτοῖς ὀρθὸν ξύλον, ἀλλ' ἔκαστος βάλλοι ὅπως βούλοιτο, πῶς ἂν διαγοίης ἐν εὖ ἢ κακῶς τοξεύονται αὐτῶν; Σί. Οὐδαμῶς. Σω. Οὐκοῦν καὶ τοὺς βουλευομένους ἢ εὖ ἢ κακῶς, ἐμὶ ἐπίστανται περὶ ὅτου βουλεύονται, ἀδύνατόν σε διαγώναι. Σί. Ἔπομαι. Σω. Οὐκοῦν εἰ περὶ μελλόντων πραγμάτων βουλεύονται οἱ βουλεύόμενοι περὶ τῶν οὐκ ὄντων, βουλεύονται; Σί. Παύ γε. Σω. Οὐκοῦν τοῦ γε μὴ ὄντος, οὐκ εἶόν τ' οὐδενὶ τυχεῖν ἔστι. πῶς γαρ ἂν τις σοι δοκεῖ τοῦ μὴ ὄντος δύνασθαι τυχεῖν; Σί. Οὐδαμῶς. Σω. Οὐκοῦν ἐπειδὴ οὐκ ἔστι τοῦ μὴ ὄντος τυγχάνειν οὐδενὸς, οὐδεὶς ἂν ἔτι περὶ τῶν μὴ ὄντων βουλεύόμενος τυγχάνοι. τὰ γαρ μέλλοντα, τῶν οὐκ ὄντων ἔστιν, ἢ γαρ; Σί. Ἔμοι γε δοκεῖ. Σω. Οὐκοῦν οὐδὲ ὁ μὴ τυγχάνων τῶν μελλόντων, οὐδεὶς ἂν οὔτ' εὔβουλος οὔτε κακόβουλος εἴη ἀνθρώπων ἔτι. Σί. Οὐ φαίνεται. Σω. οὐδὲ γε εὐβουλότερος· οὐδὲ κακοβουλότερος ἕτερος ἑτέρου εἶναι, ἀκαὶ μὴ ἐπιτυχέστερος καὶ ἀτυχέστερος εἴη τοῦ μὴ ὄντος. Σί. Οὐ γοῦν οἶω. Σω. Ῥᾳδίως τοίνυν πᾶσι ἀτυχεῖν ἕπεται πράττουσιν ἀνθρώπους εὐβούλους τε καὶ κακοβούλους εἶναί πάσας. ἆρά γε ἄξιόν ἔστι καὶ αὖθις ποτὲ περὶ αὐτοῦ αὖθις μνησθῆναι ὧδε σισυφε.

ΕΡΥΞΙΑΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΠΛΟΥΤΟΥ. ΕΝ ΑΛΛΟΙ, ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ.

Συγχάνομεν περὶ πάντων ὑπὸ τῆς σῆς τοῦ θεοῦ τῇ ἐλευθερίᾳ, ἐπό τε τῇ ὀρυξίᾳ καὶ ὁ συμεὼν. ἔπα προσελθέτην ἡμῖν κεῖνος τε καὶ ὁ ἀρασίστρατος ὁ φαίακος ἢ ὁ ἀρασιστράτου ἀδελφιδοῦς. ἐτύχαμεν δὲ τότε νεωστὶ παρὼν ἀπὸ σικελίας καὶ τῶν τότων ὑπὸ ὁ ἀρασίστρατος. προσελθὼν δ' ἔφη, χαῖρε ὦ σώκρατες καὶ σύ γε ὦν δ' ἐπό· τί δ' καλόν τι ἀπὸ σικελίας ἔχεις λέγειν ἡμῖν. Καὶ πάνυ· ἀλλὰ βέλιω' ἔφη πρῶτον καθίζώμεθα· κέκμηκα γαρ χθὲς, βαδίσας μεγαρόθεν. Παύ γ' ἐι δοκεῖ. Τί οὖν ἔφη βούλεσθαι πρῶτον ἀκούειν τῶν ἐκεῖ. πότερον περὶ αὐτῶν ἐκείνων ἃ, τι πράττουσιν, ἢ ὅπως πρὸς ἡμᾶς πόλις ἔχοισ' ἥν μετθάσ. ἐκεῖνοι γαρ ἐμοὶ δυκοῦσι πεπονθέναι πρὸς ἡμᾶς, δίκας πδρ οἱ στρῆκες. καὶ γαρ τούτους ἐαύ τις καταπ σμικρὸν δρεθίζων ὀργίσῃ, ἅμαχοι γίνονται, ἕως τὶς αὐτοὺς ἐὰδ θέμενος παύσῃ ἰδέλῃ. οὕτως οὖν καὶ οἱ συρακούσιοι, εἰ μή τις δρῦγον ποιησάμενος στρόφακα μεγάλῳ τόλῳ ἕξει ἐκεῖσε, οὐκ ἔστιν ὅπως ἐκείνη ἡ πόλις ἔσαι ποτὲ ἡμῖν εὐτοχεία. Ἐγὼ δὲ τῶν σμικρῶν τούτων αὖ μᾶλλον ὀρθίζοιτ' οὕτως ὡς ἂν μάλιστα χαλεπώτατοι ἐπ-

σαν· πεπόμφασι δὲ καὶ νῦν ὑμᾶς πρίσβεις, ὡς μὴ ἐμοὶ δοκᾷ, βουλόμενοί τι ὠφελεῖσθαι τὴν πόλιν· μετὰ ξυ δὲ ὑμῶν διαλεγόμενοι, ἴσως μὲν οὐ συφοῖς πρίσβεσι πειρώντες· ἐπὶν οὖν ὁ Δημόκρατος λέγεσθαι εἰς τὴν οἰκίαν τῶν πρίσβεων· οὐτοσὶ μὲν τοι ἔφη ὦ σώκρατες τὸν οἰκοσώταν τὸν ἐκ τῶν σικελιωτῶν καὶ ἰταλιωτῶν· πῶς δ' οὐχὶ ἔφη, ᾧ γε ὑπάρχει γὰ τι ἀφθονον οὖτος, ὥστε δ' ἂν ποιεῖν εἶναι εἴ τις βούλοιτο πολὺ πολλῷ μεγαλοχρηματώτατος· καὶ αὖτη μὲν τοιαύτη οἰκία οὐχ ἑτέρα ἄλλη οὖ γε τοῖς ἕλλησιν· ἔστι δὲ πεῖλλα τὰ ἐς πλοῦτον ἥκοντα ἀκάπα τὰ ἀνθρώποδε· καὶ ἔτασι· καὶ χρυσός· καὶ ἀργύρεος· ὁρῶν δ' ἐπὶ αὐτὸν ἐπὶ οὐ σοφὸς μεμφόμενον ὡς ἀδολεσχήσοντα περὶ τῆς οὐσίας τῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἠρόμην· τί δὲ ὦ δημόκρατες ἀπῆς, πότερος τῆς εἶναι δοκεῖ σοὶ τῇ σικελίᾳ. Οὗτος ἔφη σικελιωτῶν καὶ ἰταλιωτῶν καὶ δοκεῖ καὶ ἔστ' ἀπλοῦς πάντων πονηρότατος, ἢ ὅσῳ πλουσιώτατος, οὕτως ὥστ' εἴ τινα βούλῃ σικελιωτῶν ὀβολὸν ὀβολὸν τινα πονηρότατον νομίζει εἶναι καὶ πλουσιώτατον, οὐδεὶς ἂν φίσειεν ἄλλον, ἢ ἔσῳ. Οἶν δὲ δ' αὖ ἐπὶ τοῦ τοῦδε μικρὸν ἐν λόγου ποιᾶσθαι, ἀλλὰ τοῦδε τῶν μεγίστων δοκούντων εἶναι ἀρετῆς τε πρὸι καὶ πλούτου, ἠρόμην, πότερον αὖ φαίη πλουσιώτερον εἶναι ἄνθρωπον, ὅτῳ δύο τυγχάνει τάλαντα ἀργυρίου, ἢ ὅτῳ ἀπρὸς ἄριος δυοῖν τάλαντοιν. Οἶμαι μὲν ἔπ' ἔφη, ὅτῳ ἀφ' ἑξ· οὐκοῦν ἔφ' ἐπὶ ἡμιτάλαντον ἢ τριτάλαντον, ἢ τάλαντα ἑπτὰ ἐν αὐτὸν λόγον, καὶ ἐ τυγχάνοιτ' ἡμίτα ὄντα ἢ τριάμματα, ἢ πέλλα ἑπτὰ πλείονος ἄξια, ἢ ὅσου τῷ δυοῖν οὖτος αὖ ἕν πλουσιώτερος.

Σωκράτη καὶ τοῦτο. Εἰ δ' τις σοι δόξει ἀπορεῖν τοῦτον, πότερον αὖ βούλοιο ἐπὶ μὲν αὖ ἔφη ἐ πελέσου ἄξιον· ποτέρως αὖ οἰόμενος πλουσιώτερος εἶναι·

Οὕτω. Νῶν μὲν ἀρα φαίνεται οὗτος ἡμῖν ὢν πλουσιώτερος, ἐς τὴν πελέσου ἄξια κέκτηται. Ναὶ ἔφη. Οὐκοῦν ὦ δ' ἐπὶ οἰ ὑγιαίνοντες τῶν κακμόντων, πλουσιώτεροι αὖ εἶναι, ἢ πρὸ ὑγίεια πελέσους ἄξιον κτῆμα, ἢ τὰ τῆ κάμνοντος χρήματα· οὐ δῆτ' οὖν γοῦν αὖ οἶμαι ὅς τις οὐχὶ προτιμήσειεν ὑγιαίνειν ὅλον κεκτημένος ἀργύρου μᾶλλον, ἢ τὰ Σασπλίως τῆ μεγάλου χρήματα κεκτημένος νοσεῖν· ὅλον δ' ἐπὶ πελέσους ἄξιον οἰόμενος εἶναι πῶν ὑγίειαν· θῦ γοῦν αὖ ποτε προτρέψῃ, ἐ μὴ προτιμότερον ἡγεῖτ' εἶναι τῶν χρημάτων. Οὐ γοῦν. Οὐκοῦν καὶ εἴ τι ἄλλο φαίνοιτο πελέσους ἄξιον τῆς ὑγιείας, ὁ ἔσῳ κεκτημένος, οὗτος αὖ πλουσιώτερος εἴη·

Ναί. Εἰ δὲ δή τις ἡμᾶς νῦν προσελθὼν ἔροιτο, ὦ σώκρατες καὶ ὦν-ξία καὶ ὀβασίσρατε, ἐχοιτ' αὖ ἐπεῖν μοι τί ὄδιν ἀνθρώπῳ πελέσου ἄξιον κτῆμα, ἀράγε ἔσῳ ὁ κτησάμενος ἀνθρώπος ἀρίστε βουλόμενος τοῦδε τοῦτον, ὅπως αὖ βέλτιστα λίαν πράξοιτο τοῦτε αὐτῷ τε πράγματε καὶ τοῦ τῶν φίλων; τί αὖ εἶναι ἔσῳ φήσεμεν. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὦ σώκρατες δίδαιμονία πελέσου ἄξιον ἀνθρώπῳ εἶναι. Καὶ οὐ κακῶς γ' ἔφω ἔπ' ἀλλ' ἀρα γε τοῦτους αὖ τῶν ἀνθρώπων δίδαιμονεσάτους ἡγησαίμεθα εἶναι, οἵ τινες μάλιστα ὦ πράττοιεν; Ἐμοὶ γοῦν δοκοῦσιν· Οὐκοῦν αὖ οὗτοι ἀρίστε πράξοιεν, ὅσοι πῆρ καὶ ἐλάχιστα ἁμαρτάνοιεν τοῦδε σφᾶς αὐτοὺς καὶ τοῦδε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τοὶ δὲ πελέσε κακοῤῥοῦσιν. Ῥαΐν γε· οὐκοῦν ὁ ἐὐδαίμων τὸ κακῶ καὶ τὸ ἀγαθὰ, καὶ ὅσα πρακτέα καὶ ὅσα μὴ, οὗτοι αὖ ὀρθότατα πράξοιεν, καὶ ἐλάχιστα ἁμαρτάνοιεν. Σωκράδικει καὶ ταῦτα. Νῶν ἀρα ἡμῖν φαίνονται οἱ αὖ τοὶ ἄνδρες σοφώτατοί τε καὶ ἀρίστε πράξοντες· καὶ δίδαιμονέστατοι καὶ πλουσιώτατοι, ἐ πῆρ ἀρα ἡ σοφία τῆ πελέσου ἄξιον κτῆμα φαίνεται.

Ναί· ἀλλ' ἔφη ὁ πολαβὼν ὁ δρασίσρατος, ὦ σώκρατες· τί αὖ ὄφελος ἔη τῷ ἀνθρώπῳ σοφώτερος μὲν ἐπ τῆ νόσου, τοῦ δ' ἐπὶ πλέονα τοῦ πρὸς πὼ δίαιτον μὴ τυγχάνοι ἔχων, σιτία καὶ ὄψα καὶ ἡμάτια· καὶ ἐπ ἄλλο τῶν τοιούτων δῆ, τί αὖ ἡ σοφία ὠφελοῖ· ἢ πῶς αὖ οὗτος πλουσιώτατος εἴη, ἔν γε οὐδὲν κωλύει πλουτεῖν, μανθάνοντά γ' ὁπόσων τῶν ὠδὶ τηδείων. Σφόδρα οὖν ἐδόκει καὶ οὗτος λέγειν τι· ἀλλὰ πότερον ὧδ' δεῖτο ὁ μὴ πῶ σοφίαν κεκτημένος, πολλοῦ αὖ ἔσῳ ἐ ὠφελὴς γένοιτο

γνῶναι, ἀλλ' ὅτι πλὴν πουλυτίωνος οἰκίαν κεκτημένος ἦν, καὶ πλέρης ἦν χρυσοῦ καὶ ἀργυρείου ἡ οἰκία, οὐκ ἄν ἀνθείη οὐδενός; ἀλλ' ἔφη ἔγωγ' ἂν μὴ οὐδὲν κωλύει αὐτὸν καὶ σὲ διαθέμενον τὰ κτήματα ἴσχειν αὐτ' αὐτῶν τοῦτον ὃν πρᾶ καὶ τυγχάνει διόμενος ἂν πλὴν λίαν, ἢ καὶ νόμισμα αἰθ' ὅτου τοῦτα διωνῆσθαι πορίζεσθαι καὶ ἁπάντων εὐπορεῖν παρεχρῆμα. Εἶεν τυγχάνοιεν ἔφην ἐγὼ οἱ ὄντες ἄνθρωποι, διόμενοι τοιαύτην σφίσιν οἰκίαν γενέσθαι μᾶλλον, ἢ πρᾶ πλὴν ἐκείνου σοφίαν· ἐπεὶ ἄγε τοιοῦδε ἕπεσθαι δίει πλὴν τῆδ' ἀνθρώπου σοφίαν τοῦδε πλείονος ἡγεῖσθαι καὶ τὰ ἀπὸ ταύτης πηγέματα, πολὺ μᾶλλον οὗτος ἔχει διατίθεσθαι εἰ πρᾶ τυγχάνει τι διόμενος, καὶ βούλοιτο μὴ αὐτὴν καὶ τὰ ὄρια τὰ ἀπὸ ταύτης διατίθεσθαι. ἢ τῆς μὲν οἰκίας ὅτι χρῆσις φλαὴ τυγχάνει οὖσα καὶ ἀναγκαία καὶ μεγάλα τῷ ἀνθρώπῳ τὰ διαφέροντα τὰ πρὸς τὸν βίον ἀπὸ τῆς τοιαύτης οἰκίας οἰκεῖν μᾶλλον, ἢ ἀπὸ σμικρᾶς καὶ φαύλης οἰκιδίου· τῆς δὲ σοφίας ὅτι χρεία ὀλίγου ἀξία. καὶ τὰ διαφέροντα σμικρὰ ἢ σοφῷ ἢ ἀμαθεῖ εἶναι τοῦδε τῶν μαγίστων, ἢ τούτου μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὴ εἶναι ἀνταῖς. τῆς δὲ κυπαρίττου τῆς ἀπὸ τῆς οἰκίας, καὶ πιτυλίκων λίθων πολλοὺς τοὺς δημιόους τε καὶ βουλομένους πρίασθαι· οὐκοῦν ἄν ἔγε σοφὸς εἴη κυβερνήτης, οὐδὲ ἰατρὸς σοφὸς πλὴν τέχνῃ, ἢ τῇ ἄλλῃ τῶν τοιουτοτρόπων τεχνῶν οὐ καὶ καλῶς δύναιτο μεταχειρίζεσθαι, οὐδενὸς ὅδον οὐκ ἂν ὁ τυμότερος εἴη τῶν κατὰ τὰς οὐσίας μαγίστων κτημάτων. ὁ δὲ δυνάμενος οὖ βουλεύεσθαι καὶ αὐτῷ ἀφ' αὑτοῦ πρᾶ καὶ ἑτέρου ὅπως ἂν ἄριστα πράττοι, οὐκ ἂν ἄρα δύναιτο διατίθεσθαι, εἰ πρᾶ βούλοιτό γε ἔσθ' πράττειν.

Ὑπολαβὼν δὲ καὶ ὑποβλέψας ὁ Ἐρυξίας ὡς πρᾶ τι ἀδικούμενος, σὺ γοῦν ἔφη ὦ Σώκρατες ἐθέλοις τἀληθῆ λέγειν, φαίης ἂν εἶναι ἁλιέως τοῦ Ἰωνικοῦ πλουσιώτερος. καὶ δι οὐκ ἂν ἀμαθέστερός ἐμολογήσας ἂν ᾖ τοῦδε οὐδενὸς τῶν μεγίστων, ἀλλὰ σοφώτερος· καὶ οὐδὲν μᾶλλον ἧττ' ἔσθ' πλουσιώτερος εἶ. Πῶς γὰρ ὦδ' ἐτῶ σὺ εἶπε ὦ Ἐρυξία τοὺς λόγους οὕς νυνδὴ διαλεγόμενα εἶναι παιδιά· ἐπεὶ οὐκ ἀληθῶς γε οὕτως ἔχειν· ἀλλ' ὡς πρᾶ τῇ πίστει εἶναι πιστούς· οὓς εἴ τις φοβοῖτο δύναιτ' ἂν τοὺς ἀπαίζοντας πείθειν ἡδέως ἂν οὕτως, ὥστε μὴ ἔχειν ὅ, τι πρὸς ταῦτα ἀντιφθέγξονται. ἴσως οὖν καὶ τοῦδε τῶν πλουσίων οὐδὲν μᾶλλον ἢ μᾶλλον οὕτως ἔχειν· λόγους δ' πάσας εἶναι τοιούτους οὐδέν τι μᾶλλον ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς. οὐδ' λέγων ἄνθρωπος τοῦδε γίγνεται ἂν τῶν ἀντιλεγόντων, ὡς οἱ σοφώτατοι καὶ πλουσιώτατοι ἡμῖν εἰσι. καὶ ταῦτα δι ὧδε ψευδῆ λέγων ἀληθῆ λεγόντων. καὶ ἆδην μὴ ἴσως θαυμαστὸν ὁμοίως, ὥς περ εἰ δύ' ἀνθρώπω πρᾶ γραμματῆ λειπόντοιν, ὁ μὲ φάσκων ἔσεσθαι σωκρέους ἄρχειν ὄλμα, ὁ δ' ἕτερος ἄλφα, ἄλλος ἂν ἐπικρείττων ὁ λέγων, ὁ τῷ λέγοντος ἄλφα, ἢ πρᾶ φάσκοντος ἔσεσθαι ὄλμα ἀρχήν. περιβλέψας ἦ πρὸς τοὺ παρόντας ὁ Ἐρυξίας ἅμα γελῶντος καὶ ἐρυθριῶν, ὥς περ ἀ παρὼν τῆς ἔμπροσθεν λεληθμένοις, ἐπὼ μὲν ἔφη ὦ Σώκρατες, ἀ τοιούτους ὁμῶν λέγειν τοὺς λόγους πρᾶ, οἷς μήτ' ἂν πεῖσαι δύναιτό τις μᾶλλον τῶν παρόντ', μήτ' ἂν ὠφεληθεῖς μᾶλλον ἀπ' αὐτῶν. τῆς γοῦν ἀνθρώπων τοῦ πειθόμενον ὡῶ ἔχων, ὡς οἱ σοφώτατοι ἡμῖν πλεσπώτατοι. ἀλλὰ μᾶλλον ἐπειδὴ πρᾶ τῷ πλεστεῖν διαλέγεσθαι λέγειν ὀρθὸν καλόν ἐστ' ὥπερον ἀγαθὸν ἢ κακόν. Εἶεν ἔφην ἐγὼ· τοιαῦτ' ἂν λοιπὸν δὴ φυλαξόμεθα. καλῶς γὰ σὺ φαίης πρᾶ αἰνῶν· ἀλλὰ τί δὴ αὐτῷ ἐπὶ πρᾶ εἰσηγῇ τὸν λόγον ἐπιχείρησας εἰπεῖν· πότερόν σοι δοκεῖ ἀγαθὸν εἶναι τὸ πλεστεῖν, ἢ κακόν· ἐπειδὴ πρᾶ ἔγ' ἔμπροσθεν λέγοι, οὐ τοῦδε τούτου δοκῆσαι ἐρᾶσθαι. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν δοκεῖ ἀγαθὸν εἶναι ἔφη τὸ πλουτεῖν. Ἔτι δ' αὐτῆς τι βουλομένης λέγειν, ὑποκρίσας ὁ κριτίας σὺ τί ἐπίμοι ὦ Ἐρυξία ἀγαθὸν ὑγιᾶ τὸ πλεστεῖν; Ἔπειτα νὴ Δία γοῦν αὖ μαινόμενα, καὶ δόκει γε δίμαι εἶναι· ὃς τις αὖ οὐχ ὁμολογήσει ταῦτα. καὶ μὲν ἔφη ὁ ἕτερος καὶ ἐπὼ δίμαι οὐδένα οὕτω οὐκ αὖ ποιῆσαι ὁμολογεῖν ἐμοί, εἰ οἷος ἀνθρώπους καπήλους εἶναι τὸ πλουτεῖν. οὐκ αὖ οὖν εἰ πρᾶ ἀγαθὸν ἦν, κακὸν ἡμῶν οἷος ἐφαίνετ'. ἔπον οὖν αὖθ' ὑμῖν ὅτι ἐπὼ τοι ὑμᾶς ἐ μὲν ἐντυγχάνετε πρᾶ τούτου διαφερόμενοι ὁπότερος ἡμῶν ἀληθέστερα λέγει τοῦδε ἐπαισθάνεσθ', ὅπως αὖ τις ἄριστα ἵππευοι. εἰ μὲν

αὐτὸς ἐτύγχανον ἀπαιδὸς ὤν, αὐτὸς αὖ ὑμᾶς ἐπειρώμην παύειν τῆς διαφορᾶς. ἡ γὰρ μὴν καὶ ὅσον οἷός τ' ἦν, ἐκώλυον διαφερομένους. εἰ δὲ καὶ ἑτέρου σὺ πυνθάνοιο διὰ τί μᾶλλον ἐμέλετο, εἰ μὴ ὁμολογεῖτε τυτὶ, μᾶλλον ἐχρῆν αὐτὶ φίλων ἀπομάττεσθαι. καὶ δὴ ἐπειδὴ τυγχάνετε καὶ δι' ἐμοῦ πρά γματος διαφερόμενοι, ᾧ αἰσχύνη προσῆκεν παρ' ὅλον τὸν βίον, καὶ μεγάλα διαφέρει, πότερον ἐπιμελητέον ὑμῖν ὑμᾶς ὠφελίμους ὄντας, ἢ οὔ, καὶ ταῦτα οὐ τῶν φαύλων, ἀλλὰ τῶν μεγίστων δοκούντων εἶναι ἐν τοῖς Ἕλλησιν. εἰ γοῦν πατρὶς τυτὶ πρῶτον τοῖς σφετέροις ὑῆσι παραινοῦσιν ἐπιστῆναι εἰς τὸ ὁμονοεῖν τάχιστα ἀφίκοντο τῷ ἥδιον φρονεῖν ὡς δοκοῦσι, σκόπει ὁπόσην πλουσίοις ἔσον τοι. ὡς αὖ μέγ' τι ἔχοις, ἄξιός γ' ἂν εἶ. ἐὰν δὲ μὴ, οὐδενός. εἰ οὕτω κατασταίη τοι μὲν οὕτως στρόφος, ὑμεῖς δὲ πολλὰ συμφερόμενοι τοῦτ' αὖτ' οὕτως μεγάλου πράγματος διαφέρεσθε. ἔτι δ' αὖ πρὸς τούτοις τοῦτ' αὖ τοῦ πλούτου διαφέρεσθε. οὐκ ὀπότερος μάλα ἢ λευκὸν, οὐδὲ ὁπότερον κύφον ἢ βαρύ, ἀλλ' ὁπότερον κακὸν ἢ ἀγαθὸν, ὡς αὖ μάλιστα καὶ εἰς ἔχθραν κατασπᾶσθαι εἰ τῶν κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν πέρι διαφέρεσθε. καὶ ταῦτα μέν τοι τὰ μάλιστα φίλω τε ὄντε καὶ συνήθω. ἐπὼ οὖν ὅσον αὖ ἐπ' ἐμοὶ ἦ, οὐ βουλόμαι ὑμᾶς αὖτοὺς αὐτοῖς διαφερομένους. ἀλλ' εἰ μὲν αὖ ἐγὼ οἷός τ' ὢν φράσαι αὖ ὑμῖν ὅπως ἔχει, ἔπαυσα τῆς διαφορᾶς. νυνὶ δ' ἐπειδὴ αὐτὸς μὲν οὐ τυγχάνω οἷός τ' ὤν, ὑμῶν δ' ὁπότερος οἴεται οἷός τ' εἶναι ὁμολογεῖν ποιῆσαι ἑνὶ ἑτέρου ἕνεκα συλλαμβάνειν καὶ ὅσον αὖ δύνωμαι, ἵνα διομολογήσησθε ὑμῖν ὅπως ἔχει ἕκαστον. σὺ οὖν ἔφω κεῖνα ἐπιχείρει φράσαι ὑμᾶς ὁμολογεῖν ὡς πρὸ ὑπολάβω. ΛΥΚ. Ἀλλ' ἔφη ἐγὼ μὲν ὡς πρὸ ἐμοῦ βούλομαι ἕκαστον ἥδιστ' ἂν φράσαι αὖ, οὐδενὸς ὄντος αὐτῷ εἶναι ἄνθρωπον λίκαιον καὶ ἄδικον. ΜΕΝ. Ἀλλ' ἔφη ἐκεῖνος. καὶ στρόφος μοί ἐστι. ΤΙ δὲ τὸ ἄδικον, πότερον κακόν σοι δοκεῖ εἶναι, ἢ ἀγαθόν. κακὸν ἔμοιγε. ΔΟ. Οὐκοῦν δ' αὖ σοι ἄνθρωπος εἰ μοιχεύει τὰς τῶν πλησίον γυναῖκας ἐν ἀργυρίῳ, ἄδικον αὖ ἢ οὔ· καὶ ταῦτα μοί τοι καὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν νόμων κωλυόντων. ΛΕ. Ἄδικον αὖ ἔμοιγε δοκεῖ. ΟΥΚΟΥΝ ἔφη, εἰ μὲν πλούσιος τυγχάνῃ ὢν καὶ ἀργύριον δοὺς ἀπαλλάσσοι ὁ ἄδικός τε ἄνθρωπος καὶ ὁ βουλόμενος, ἄξαμαρτάνοι αὖ. εἰ δ' ἐγὼ μὴ ὑπάρχοι πλουσίῳ εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ἔχων ὁπόθεν ἀπαλύσκοι, ἀλλ' αὖ διαπράττεσθαι δύναιτο ἃ βούλεται ὥστ' οὐκ αὖ οὐδὲ ἁμαρτάνοι. διὸ καὶ λυσιτελεῖ αὖ τῷ ἀνθρώπῳ μᾶλλον μὴ εἶναι πλουσίῳ, ἢ πρὸ ἧττον διαπράξεται ἃ βούλεται. βούλεται δὲ μοχθηρά. καὶ πάλιν αὖ ὁ νοσεῖν, πότερον αὖ φαίης κακὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι. ΚΑΚΟΝ ἔμοιγε. ΤΙ δὲ δοκοῦσί τινές σοι ἀκρατεῖς ἄνθρωποι; ἔμοιγε. ΟΥΚΟΥΝ εἰ ζῆλον εἴη πρὸς ὑγίειαν τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ ἀπέχεσθαι σιτῶν καὶ ποτῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἡδέων δοκούντων εἶναι· ὁ δὲ, μὴ οἷός τ' ἂν δι' ἀκράτειαν, βέλτιον αὖ εἴη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ μὴ ὑπάρχειν ὁπόθεν ἐκπορεῖται ταῦτα μᾶλλον, ἢ πολλὰ δυναμένῳ εἶναι τῶν ἐπιτηδείων, οὕτω γοῦν αὖ αὐτῷ οὐκ ἐξουσία ἔσῃ ἁμαρτάνειν, οὐδ' εἰ σφόδρα βούλοιτο. ΕΔΟΚΕΙ οὖν δὴ καὶ καλῶς διειλέχθαι ὁ κεντίας οὗτος, ὥστ' ἐμὲ μηχανᾶσθαι παρόντας ὁ δρυξίας, οὐδὲν αὖ ἐκώλυεν αὐτὰ τὰ τύπεια ἐν κεντίαν. οὕτως ὦ ἐν μεγάλα τινὸς ἐστερῆσθαι. ἐπεὶ αὖ δῆλον ἐγένετο ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὁ πρότερον ἐδέξατο δῆθεν τὸν πλοῦτον. καὶ μαθὼν δ' ἐπὼ οὕτως ἔχοντα ἐν δρυξίαν καὶ θλαβούμενος μὴ πορρωτέρω τῆς λοιδορίας καὶ ἐναντιώσεως γένωμαι, τοιγαροῦν μὲν λόγον ἔφη ἐπὶ πρώτῳ αὖ λυκείῳ αὖθις σοφὸς λέγων πρόδικος ὁκεῖος ἐδόκει τοῖς παροῦσι φλυαρεῖν οὕτως. ὥστε μηδένα δύνασθαι πεῖσαι τῶν παρόντων ὡς ἀληθῆ λέγοι· καὶ δῆτα καὶ μειράκιόν τι στρόφος νέον πρεσβύτην καὶ σωφρονέστερον ἐπιζόμενον, καὶ τι γέλα τε καὶ ἐλάβαζε, ἡ ἔσειεν αὖ ἐν ἐλόμενον λόγον λαμβάνειν ὧν ἔλεγε. καὶ μέν τοι καὶ πολὺ μᾶλλον ἐδοκίμασε παρὰ τοῖς ἀκροωμένοις, ἢ πρὸ ὁ πρόδικος. ΛΕ. Ἀλ' οὖν ἔφη ὁ δρασίστρατος ἔχοις αὖ ὑμῖν ἀπαγγέλλειν τὸν λόγον; ΓΑΥ. Μὲν οὖν, ἐὰν ἄρα ἀναμνησθῶ· ὡδί γούν πως ὡς ἐγῷμαι ἔχειν. ἐρώτα γοῦν αὖ ἐν ὁ μειράκιον, πῶς οἴεται κακὸν εἶναι ὁ πλοῦτον. καὶ ὅπως ἀγα-

δον. ὁ δ' ὑπολαβὼν ὦς πρὸς ἑαυτὸν ἔφη τοῖς μὲν καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων, ἀγαθὸν· καὶ τοῖς ἐπιστημόνως ὅπου δεῖ χρῆσθαι τούτοις τοῖς χρήμασι τούτοις μὲν ἀγαθόν. τοῖς δὲ μοχθηροῖς καὶ ἀνεπιστήμοσι, πημονή· ἔχει δ' ἔφη καὶ τἆλλα πράγματα οὕτω πάντα. ὁ ποῖοι γάρ τινες ὦσιν οἱ χρώμενοι, τοιαῦτα καὶ τὰ πράγματα αὐτοῖς ἀνάγκη εἶναι. καλῶς δ' ἔφη δοκεῖ μοι καὶ ὁ τῆς ἀρχιλόχου ποιήσεως. καὶ φρονοῦσι τοιαῦτα ὁκοῖοί τινες ἐπιχειρῶσιν ὀρύσσειν. νεῶ ἄρ' ἔφη ὁ μειράκιον· εἴ τις μὲν σοφὸν ποιεῖ τοῦτον τὸν σοφίαν, λῷον εἶναι ἀγαθοὺς σοφοὺς εἶναι, ἅμα ἀνάγκη καὶ τἆλλα πράγματ' αὐτῷ ἀγαθὰ ἐμοὶ ποιεῖν· πρὸς μὲν οὖν τὰ ἐκεῖνα μανθάνειν πραγματευσάμενος, ὅτι δέ με αὐτὸν ἀμαθῆ σοφὸν ποιήσει· ὥς πρὸ εἴ τις ἐμὲ νεῶν γραμματικὴν φύσειεν, ἀνάγκη αὐτὸν καὶ τἆλλα πράγματα πραγματικὸν ἐμοὶ ποιεῖν· καὶ ἐ μουσικὸν, μάσκον. ὥς πρὸ ὅταν ἀγαθὸν ἐμὲ ποιῇ, ἅμα ἀγαθὰ καὶ τὰ πράγματα ποιήσεται μοι. Οὐ μέντοι ταῦτά γε ξυνέφη ὁ πρόδικος. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὡμολόγει· πότερον δέ σοι δοκεῖ ἔφη ὥς πρὸ εἰκὸς εἶναι ποιεῖν ἀνθρώπου ὄργον εἶναι, οὕτω καὶ τὰ πράγματα ἀγαθὰ ποιεῖν, ἢ ἀνάγκη ὁ τοῖς ἄπ' αὖ πλὴν ἀρχὴν γίνεσθαι. ἅττα μὴ ἐστὶν ἀγαθά, τοιαῦτα διαπολλεῖν ἔστα αὐτά. Ὑποπλύσας δέ μοι δοκεῖ ὁ πρόδικος ἢ ἔμελλεν ὁ λόγος χωρήσεσθαι αὐτῷ σφόδρα παγούρως, ἵνα μὴ πάντων παρόντων αὐτῶν φαίνοιτο ἐξελεγχόμενος. τοῦ μειρακίου, μόνῳ μὲν γὰρ αὐτῷ ἔοικε παθεῖν οὐδὲν ὥσπερ διαφθεῖφ ἔφη ἀνθρώπου ὄργον εἶναι. πότερον δέ σοι ἔφη δοκεῖ εἶναι διδακτὸν ἢ αἰρετὸν, ἢ ἔμφυτον.

Διδακτὸν ἔφη ἔμοιγε. Οὐκοῦν ἔφη εἰ δοκῇ σοι ἱλίθιος εἶναι, εἴ τις εἴσεισι τοῖς ἱλίθιοις ὑπόχρεως γραμματικὸς εἰ γενέσθαι ἢ μάσκος, ἢ ἑτέρου τινὰ ἐπιστήμονα λαβεῖν. ἢ ἀπάξων μαθόντα παρ' ἑτέρου, ἢ αὐτὸν ὠβυρόντα κτήσεσθαι. Σωφέ ἔφη καὶ ταῦτα. Οὐκοῦν ἔφη ὁ μειράκιον σὺ δ' πρόδικε ὅταν ὕχη τοῖς ἱλίθιοις ὑπάρξειν καὶ ἀγαθάσοι εἶναι, τότε ἀλλ' ὅτ' ὄν ὕχη, ἢ καλὸς κἀγαθὸς γενέσθαι, εἰ πρὸ τοῖς μὲν καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ πράγματα τυγχάνει ἀγαθὰ ὄντα. τοῖς δὲ φαύλοις, μοχθηρά· εἰ πρὸ οὖν τυγχάνει ἡ ἀρετὴ διδακτὸν οὖσα, οὐδὲν ἔτ' ὄν φαίνοιτο αὖ ὑπόχρεως, ἢ διδαχθῆναι ἃ οὐκ ἐπίστασαι. Εἶεν οὖν ἐπὶ πρὸς ἓν πρόδικον ὅτι μοι δοκεῖ αὐτὸ φαῦλον πρᾶγμα πονηρίαν, εἰ τυγχάνει τοῦ διημαρτηκώς· εἰ οἴεται ἡμῖν παρὰ τῶν ἱλίθιων ἀργύριον γενέσθαι αὖ καὶ ἄμα. εἰ καὶ ἐκείνοτε ἀπονοσῆβαι λίζων εἰς πόλιν προσευχόμενος αἰτεῖς παρὰ τῶν ἱλίθιων δοῦναί σοι ἀγαθά· οὐ μέντοι οἶδα δοίη τέ σοι ἐκεῖνοι ταῦτα δοῦναι, ἃ σὺ τυγχάνεις αἰτούμενος· ὥς πρὸ αὖ εἰ πρὸς τὰς τῆς γραμματιστοῦ φοιτῶν θύρας, αὐτοβολοίης δοῦναί σοι γραμματικὴν ἐπιστήμην μηδὲν ἄλλο πραγματευσάμενον. ἀλλὰ λῷον τινα λαβὼν παραχρῆμα, καὶ δυνάσῃ πράττειν τὰ τῆς γραμματιστοῦ ὄργα. Ταῦτα ἐμοῦ λέγοντος, ὁ πρόδικος αὐτανέγελῶ πρὸς τὸ μειράκιον, ὡς ἀμουσόμενος καὶ ἐπιπλήξεων ταῦτα ἅπερ σὺ νεῶν δή. ἀγανακτῶν δὲ φαίνοιτο μάτην τοῖς ἱλίθιοις ὑπόχρεως. εἶτα προσελθὼν ὁ γυμνασίαρχος, ἀπαλλάττεσθαι αὐτὸν εἰκὸ ἦν γυμνασίου ἐκέλευεν· ὡς ἐκ ἐπιτήδεια τοῖς νέοις διαλεγόμενον. ἐδὲ μὲν ἐπιτήδεια διλονότι μοχθηρά. νῦν δή σοι οὗτος ταῦτα διῆλθον, ἵνα δῆτα ὁ ὡς ἔχασιν εἰ ἀνθρωποι πρὸς τὸν φιλοσοφίαν· εἰ μέν γε πρόδικος παρῆν λέγων ταῦτα, μάνθανε τοῖς παροῦσιν ἰδὼν, αὖ οὕτως, ὥστε καὶ ἐκ ἐλευθήναι ἐκ τοῦ γυμνασίου. σὺ δὲ νεῶν οὕτω σφόδρα δοκεῖς δὴ διλέγχειν, ὥστε οὐ μόνον τοὺς παρόντας πεῖσαι, ἀλλὰ καὶ ἂν πλείονα τὸν ποιῆσαι ὁμολογεῖν σοι διλονότι. ὥς πρὸ εἰ τοῖς διαιτηταῖς, εἰ δύο ἀνθρωποι τύχοιεν τὸν αὐτὸν μαρτυρίαν μαρτυροῦντες, ὁ μὲν καλὸς κἀγαθὸς δοκῶν εἶναι· ὁδὲ, μοχθηρὸς δή· τὸν τῷ μοχθηρῷ μαρτυρίαν, οὐδὲν ἄν τι μᾶλλον εἰ διαιταὶ πειθέσθαι· ἀλλὰ τυχὸν καὶ τοὐναντία φύσειαν· εἰ δ' ὁ καλὸς κἀγαθὸς δοκῶν ταῦτα φύσειε, καὶ σφόδρα ἂν δοκαῖ ταῦτα ἀληθῆ εἶναι. ἴσως οὖν καὶ οἱ παρόντες τοιοῦτόν τι πεπόνθασι πρὸς σὲ καὶ πρόδικον· ἦν μὲν, σοφιστὴν καὶ ἀλαζόνα ἑαυτὸν εἶναι. σὲ δὲ πολιτικόν τε καὶ σφόδρα καὶ φιλοῦ ἄξιον· ἅττα οἴονται δεῖν, μὴ αὐτὸν λόγον διωρεῖν, ἀλλὰ τοὺς λέγοντας ὁ ποῖός τινες ἂν ὦσιν. ἀλλὰ μέντοι ἔφη ὁ

Θρασύστρατος

φράσειας ὦ Σώκρατες, ἀκηκοὴ σκώπτων λέγοις, φάσκοιμι ἔμοιγε δοκεῖ ὁ κριτὴς λέγειν τι. Ἀλλὰ μὰ Δί' ἔγωγ' ἄν, ἀλλ' ὁπωσουνοῦν. ἀλλά τι, ἦν δ' ἐγώ, ταῦτα δὴ καὶ καλῶς διείλεχθον, οὐκοῦν τὰ λοιπὰ τῷ λόγῳ ἐπιτελετέον· δοκεῖ δέμοι ὑμῖν ἐπίλοιπον εἶναι τῆς σκέψεως, ἐπειδὴ τοῦτό γε ἱκανῶς ὁμολογεῖσθαι τοῖς μὲν, ἀκανθῶδες εἶναι. τοῖς δὲ, ηδυ. λοιπὸν δὴ σκέψασθαι τί ἔστιν αὖτε τὸ πλουτεῖν. εἰ γὰρ μὴ ἔστιν πρᾶγμα ἔσεσθαι, οὐδ' ἂν ὁπότερον καλὸν ἦν ἢ ἀγαθὸν, διαιτᾶσθαι σωφρονοῦντας. ἕτοιμος δ' ὑμῖν καὶ ἐγὼ καθ' ὅσον δύος τ' αὖ ὦ, σωφρονεῖσθαι, φρασάτω οὖν ἡμῖν ὁ φάσκων τὸ πλουτεῖν ἀγαθὸν εἶναι, νῦν πῇ ὅπως τυγχάνει ἔχον. Ἀλλ' ἐπὶ μὴ ἔφη ὦ σώκρατες οὐδὲν τι τοῦδε ἧττον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὸ πλουτεῖν λέγω εἶναι. τὸ γὰρ χρήματα πολλὰ κεκτῆσθαι, οὗτος εἶναι τὸ πλουτεῖν· εἰμεσε δὲ καὶ κριτὴν οὗτον, οὐκ ἔττον εἶναι τὸ πλουτεῖν εἰδέναι εἶναι. Ἔμε μὲν αρᾶν δ' ἐπὶ καὶ οὕτως ὑπόλοιπον ἔτι σκέψασθαι, ὁ πότε ὅτι χρήματα, ἵνα μὴ ὀλίγου ὕστερον τοῦδε τοῦ λόγου αὖ πάλιν φανῶσιν διαφορομένω. αὐτίκα καὶ γὰρ οὗτοι καυχησάμενοι νομίσματα μὲν χρῶνται θεοῖς, δι' οὐδὲν μᾶλλον ἀποδέδεινται, ὅσοντε σκαπτέρος τὸ μέγεθος μάλιστα. ὃ, μὲν δέσει δ' ἀποδεδειμένον, οὐδεὶς γινώσκει, εἰ μὴ οἱ ποιοῦντες. ἔτι καὶ σφραγισμόν γ' οὕτω νομίζουσι. καὶ ὁ πολεῖται θεοῖς κεκτημένος, οὗτος πολεῖται δοκεῖ χρήματα κεκτῆσθαι. καὶ πλουσιώτατος εἶναι. εἰ δέτις παρ' ἡμῖν πολεῖται τοιαῦτα κεκτημένος ἔη, οὐδὲν ἂν μᾶλλον πλούσιος ἔη, ἢ εἰ φίφους πολλοὺς τῶν ἐκ τῆς ὄρους ἔχοι. οὐ δὲ λακεδαιμονίοις σιδηρῷ σταθμῷ νομίζουσι. καὶ ταῦτα μέντοι τῷ ἀχρείῳ τῷ σιδήρου, καὶ ὁ πολὺ σταθμὸν σιδήρου τῶ θεοῦτου κεκτημένος, πολύσιος δοκεῖ εἶναι. ἐτέρωθι δ' αὖ λεοὺς ἄξιον ἡ κτῆμα. εἰ δὲ τῇ αἰθιοπίᾳ λίθοις ἐγγλυμμένοις χρῶνται. οἷς οὐδὲν ἂν ἔχοι χρῆσασθαι λακωνικὸς αὐτός. εἰ δὲ σκύθαις τοῖς νομάσιν ἔστις πλὼ πουλυτιμήτος οἰκίαν κεκτημένος ἔη, οὐδὲν ἂν πλουσιώτερος δοκεῖ εἶναι. ἢ εἰ παρ' ἡμῖν ἦν λιγκωβῆτὸν δένδρεον οἷον ὅτι οὐκ ἂν ἔπιστό γε τούτων κτήματα ἔσθ' οὕτοι τ' κεκτημένων μᾶλλον ὄλβιον πλουσιώτερον φάσκοντες. ἀλλ' ἔστιν ὅφιν ἔπιστα τούτων ὄντα. τοῖς μὲν, χρήματά τε καὶ πολύσιοι οἱ ταῦτα κεκτημένοι. τοῖς δὲ, οὔτε χρήματα, οὔτε πλουσιώτεροι ὄλβιον. ὥσπερ γε οὐδὲ καλά τε καὶ αἰσχρὰ πᾶσι τὰ θεοῖς αὐτά, ἀλλ' ἕτερα ἑτέροις. εἰ δὲ βουλόμεθα ἐπισκέψασθαι, τί δή ποτε θεοῖς μὲν σκύθαις αἰσιόμαι οὐ χρήματα εἶσιν. ἡμῖν δὲ, ἔστοῖς καυχησάμενοις μὲν τὰ δόρματα, ἡμῖν δ' οὔ. ἢ τοῖς λακεδαιμονίοις ὁ σίδηρος χρήματα, ἡμῖν δ' οὐ δῆ αὖ οὕτως σὺ μάλιστα ἰδεῖν ἔροιμεν. αὐτίκα ἔστις ἀφίκοιτο τούτων τῶν λίθων τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ οἷς οὐδὲν χρήμασι κεκτημένος ἔη χίλια τάλαντα στεθμὸν, ἔστιν ὅτι αὖ πλουσιώτερος νομίζοιτ' εἶναι ὄλβιος; Οὐκ ἔμοιγε φάσκοις.

Ἀλλ' εἰ τῷ λυχνίτου λίθου κεκτημένος ἔη τὰ χίλια τάλαντα, ἦ σφόδρα πλούσιον φάσκοιμεν εἶναι αὖ; Γάνυμαι. ἆρα γε ἴφλω ὄλβιος, ὅτι δὲ μὲν, χρήσιμον, ὁ δ' ἀχρεῖον ἡμῖν ἔστι. Ναί. Ἐ πεὶ καὶ ἐν τοῖς σκύθαις τοῦτου οὕνεκα αὖ τοῖς οἰκίαι οὐ χρήματά ἔστιν· ἦ γε οὐδαμοῦ αὖτοῖς χρεὰ οἰκίας ἔστιν, οὐ δ' αὖ πρὸ μήσεις σκύθης ἀνὴρ οἰκίαν αὐτῷ πλὼ καλλίονα εἶναι μᾶλλον, ἢ ὅπερ σισύραν δορματίνην. ἔστε ὁ μὲν, χρήσιμον, ὁ δ' ἀχρεῖον αὐτῷ ἔστιν. αὖ δῆτα αὖ ἡμῖν ὁ καυχησάμενον νόμισμα, οὐκ οἶμαι θαι χρήματα εἶναι. οὐ γὰρ ἔστιν ὅτε αὖ αὖτ' ἐκτησόμεθα ὅσων δεόμεθα. ὥσπερ τῷ ἀργυρίῳ, ὥστ' ἀχρεῖον αὖ ἡμῖν ἔη. Εἰκός γε. ὅσα μὲν ἆρα τυγχάνει χρήσιμα ὄντα ἡμῖν, ταῦτα χρήματα. καὶ ὅσα δ' ἀχρεῖα, ταῦτα δ' οὐ χρήματα. Τῶς οὖν ἔφη ὁ ὀρθρεῖος ὑπολαβὼν ὦ σώκρατες. ἢ ὅτιν ὅτι χρώμεθα πρὸς ἀλλήλους τῷ διαλέγεσθαι καὶ τῷ βλάπτειν καὶ ἑτέροις πολλοῖς, ἆρα ἡμῖν ταῦτ' αὖ εἴη τὰ χρήματα; ἦ μὲν χρήσιμά γε φαίνεται ὄντα. οὐκ αὖ οὐ δ' οὕτως ἐφαίνετο ἡμῖν, ὅτί ποτ' ἔστι τὰ χρήματα. ὅτι μὲν γοῦν ἀνάγκη χρήσιμα εἶναι ἐκάστῳ μέλλη χρήματα ἔσεσθαι, τῶς μὲν ἐκ πάντων ὁμολογεῖτο ἔμοιγε. ἀλλὰ ποῖα δὴ τῶν χρημάτων, ἐπειδή γε οὐ πάντα. φθέγξαι δὴ εἰ πάλιν ὧδε μετίοιμεν. ἆρα μᾶλλόν τι ἂν ζητοῦμεν τί ποτ' ἔστιν ὁ χρώμεθα χρήμασι. καὶ πρὸς τί ἄρα τυγχάνει ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις. ὥσπερ τὰ φάρμακα πρὸς

ἢ τὰς νόσους ἀπαλλάττειν. ἴσως γοῦν αὖ ὑμῖν οὕτω μᾶλλον φανήσονται ἐπιστῆ-
μαι εἶναι· μᾶλλον μὲν φαίνεται, ὅσα τοῦ τυχόντος χρήματα ὄντα ταῦτα μὴ χρήσιμα ἐστίν, τὰ
δὲ χρήσιμα γένος τι δηλοῦμεν χρήματα, λοιπὸν αὖ ἐπισκέψασθαι, τὰ πρὸς τίνα χρή-
σιμα χρῆσθαι χρήματά ἐστι· πάντα μὲν γοῦν ἴσως χρήσιμα, ὅσα γε πρὸς τὴν θρέψα-
σαν χρήματα. ὥσπερ γε πάντα μὲν τὰ ψυχὴν ἔχοντα ζῷα· τῶν δὲ ζῴων γένος τι δηλοῦμεν αὖθρωπον· ἆρά
γε ἡμᾶς θρέψει τινὸς αὖ ἡμῖν ἐκποδὼν γενομένου, οὐδὲν δεόμεθα ἰατρικῆς, οὐδὲ τῶν ταύτης θρεπτη-
ρίων, ἔχειμεν αὖ εἰπεῖν, ὅτι οὐδὲν ἂν ἀπαλλάττοιμεν ἐκ τῶν σωμάτων. καὶ μὴ γίγνοιντο παντάπασιν, ἢ γιγνόμενα παρέχοιμεν ἀπαλ-
λάττοντα. ἔστι ἄρα ὡς ἔοικεν ἡ ἰατρικὴ τῶν ἐπιτηδείων πρὸς ἕξιν χρησίμη, πρὸς δὲ νό-
σους ἀπαλλάττειν οὐδὲ τις ἡμᾶς πάλιν θρέψει, τίνος αὖ ἡμῖν ἀπαλλαττόντος οὐδὲν δεόμεθα χρημάτων,
ἆρ' αὖ ἔχειμεν εἰπεῖν; οὐδαμῶ, πάλιν ὠλὴ σκοτόμεθα. φθορὰ οὐδὲν τὸ ἔτι
ζῆν αὖθρωπος αὖθ' ὁτιοῦν ἢ ποτῶν, καὶ μὴ πεινῶ μὴ διψῶ, ἵνα δὴ τί αὖ ἡ αὐτῶν τούτων
δεῖσθε, ἢ ἀργυρίου ἢ τοῦτου ἕνεκα ἵνα ταῦτα ἐκπορίζηται; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ.

Οὐκοῦν καὶ τἆλλα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐ μὴ δεόμεθα πρὸς τὴν τοῦ σώματος θε-
ραπείαν ὧν νῦν οὐδεὶς ἰσμεν ἢ ἀλίσας καὶ ψύχους οἵου τοῦ καὶ τοῦ ἄλλου, ὅσων δὲ σῶμα
οὐδὲν γιγνόμενον προσδεῖται, ἄχρηθ' αὖ ἡμῖν ἔσται τὰ καλούμενα χρήματα, ἀμηδεὶς γε
παντάπασι μηδενὸς δεῖσθε τούτου, ὧν οἷμαι νῦν δὴ ἐβουλόμεθα χρήματα ἡμῖν εἶναι· ἵνα ὑγιαί-
νοιμεν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας, ἢ τὰς οὐδείσας τοῦ σώματος, ὧν αὖ ἐκείστοτε δεόμεθα·
οὐ δ' ἔστιν ἆρα πρὸς ἕξιν χρήσιμον ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις πρὸς τὴν τοῦ σώματος θερα-
πείαν τοῦ οὐδενός, ἐγῴμην ἡμῖν ἕξιν ἐκ μέσου ἀναιρεῖσθαι, οὐδὲν αὖ δεόμεθα χρημάτων· ἴ-
σως δ' αὖ οὐ δεῖ παντάπασι χρήματα. Φαίνεται. Φαίνεται ἆρα ἡμῖν ὡς ἔοικε
τὰ πρὸς ταύτην τὴν πραγματείαν χρήσιμα τῶν πραγμάτων, ταῦτα ἦν χρήματα.
οὐ μὴν ἀλλ' ἐπαπορῆσαί τε αὐτὸν σφόδρα δ' λογίσθην· τί δὲ τὰ τοιαῦτα· τοῦτον αὖ φήσαμεν
οἷόν τε εἶναι τινὰ πρᾶγμα πρὸς τὴν αὐτοῦ θρέψασαν, ᾧ τι μὲν χρήσιμον ἦ, ὅτι δὲ ἀ-
χρεῖον; οὐκ ἔπω γ' αὖ φαίην. Ἀλλ' οὖν δεόμεθα τούτου πρὸς τὴν αὐτοῦ θρέψασαν,
καὶ χρήσιμόν μοι δοκεῖ εἶναι· εἰσόμεθα, οἶμαι. Οὐκοῦν εἰ αὖθις πυρὸς οἷόν τε ἔσται αὐτρισάν-
τα χαλκοῦν θρέψασαν, οὐδὲν αὖ δεόμεθα πυρὸς πρός γε τὴν τούτου θρέψασαν· εἰ δὲ μὴ
δεόμεθα, οὐ δ' αὖ χρήσιμον ἔσται. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Φαίνεται. Οὐ-
κοῦν ὅσων αὖθις οἷόν τε γίγνεσθαί τι, οὐδὲν αὖ τούτῳ ἡμῖν οὐδὲ χρήσιμον φανεῖται, πρός γε
ἕξιν. Οὐ γοῦν. Οὐκοῦν ὅσων ἔστι τε φανερὰ οἷόν τε ὄντος αὖθις ἀργυρέου καὶ χρυσοῦ
καὶ τῶν ἄλλων τούτων ὧν μὲν αὐτοῖς χρώμεθα πρὸς τὸ σῶμα ὥσπερ σιτίοις καὶ ποτοῖς καὶ
ἱματίοις καὶ στρώμασι καὶ οἰκίαις, παύειν τὰς τοῦ σώματος ἐπιθυμίας· ὥστε μηκέτι δεῖ-
σθαι, οὐκ αὖ ἡμῖν οὐδὲ χρήματα φανεῖται πρός γε τούτου ἀργυρέου τε καὶ χρυσοῦ καὶ
τἆλλα τὰ τοιαῦτα, εἰ πρὸ ποτε μὴ αὖθις τούτων οἷόν τε γίγνεσθαι. Οὐ γοῦν. Οὐκ
αὖ ἄρα οὐδὲ χρήματα ἡμῖν ταῦτα φανεῖται, εἰ μηδὲν χρήσιμα. ἀλλὰ ταῦτ' αὖ ἦν, ὧν τὸ
χρήσιμα εἶναι τὸ ἴσον ἐκπορίζεσθαι. Εἶ Σώκρατες οὐκ ἄπορα λυμαίμην ἕξιν πε-
φυτεῦσθαι ὡς τὸ χρυσοῦν καὶ τὸ ἀργύρεον μὴ τἆλλα τὰ τοιαῦτα οὐκ ἄρα χρήματα ἡμῖν ἐ-
στιν· ἐκεῖνο μὴ γοῦν σφόδρα πίπτεσμαι, ὡς τά γε ἡμῖν ἀχρεῖα ὄντα, οὐδὲ χρήματά ἐστι·
καὶ ὅτι τῶν χρησίμων τοίνυν ἐστὶ πρὸς τούτων χρήματα τὰ χρήσιμα. οὐ μὴν ἕξιν γε ἀφ'
ταῦτα οὐ χρήσιμα ἡμῖν τυγχάνει ὄντα πρὸς τὸν βίον. ἔπορ γε τούτοις τὰ ἐπιτήδεια
ἐκπορίζοιμεν· φθορὰ δὲ πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα φήσομεν· ἆρ' εἰσί τινες αὖθρωποι ὅτινες
μουσικὴν παιδεύουσιν. ἢ χρήματα. ἢ ἐστόν τινα ἐπιστήμη· εἰ αὖ αὐτὴ τούτων οἵαπερ
αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια ἐκπορίζονται, τούτων μαθὼν πρακτόμενος; Εἰσὶ γοῦν.

Οὐκοῦν οὗτοι οἱ αὖθρωποι ταύτῃ τῇ ἐπιστήμῃ αὖ ἐκπορίζοντο τὰ ἐπιτήδεια. αὐ-
τὴ ταύτης ἀλλαττόμενοι ὥσπερ ἡμεῖς αὐτὴ τοῦ χρυσίου καὶ ἀργυρίου. Φημί. Οὐ-
κοῦν ἔπορ τούτῳ ἐκπορίζονται ὅς πρὸς τὸν βίον χρῶνται, καὶ αὖ χρήσιμον ἦν
πρὸς τὸν βίον. ἡ γοῦν τοιαύτη ἀργυρίου τοῦτον εἶναι χρήσιμον ἔφαμεν ἦ, ὅτι δίαιτ' ἦμεν αὐτῇ
τοιαύτῃ καὶ πρὸς τὸν βίον ἐκπορίζαι. Οὕτως ἔφη. Οὐκοῦν ἔπορ αὖται αἱ ἐ-

πιστῆμαι

πισῆμεν τῶν χρυσίων πρὸς ἕξιν. Φαίνονται ἡμῖν αἱ ἐπισῆμεν χρήματα οὖσαι, ὀλίγων αὐτῶν αἰτίαν δ' εἶναι δοκεῖ καὶ χρυσίον τε καὶ ἀργύριον. δῆλον δὲ ὅτι καὶ διὰ ταύτας καὶ κτημάτων πλουσιώτεροι. ὀλίγον δὲ πρότερον, οὕτω καλεῖ πῶς ἀπιδεχόμενα τὸν λόγον, εἰ οὖν πλουσιώτατοι. αἰσχρὸν δ' ἂν εἴη καὶ ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἕξιν ξυμβαίνειν. οἷόν τε δὲ ἐπισημοτέρους, πλουσιωτέρους δ'. εἰ γὰρ ἡμᾶς ὁρᾶν, ἁπλῶς παντὶ ἀνθρώπῳ ὠφέλιμα χρήσιμον δ'. ἴσως. ἁπλῶς φαίης ἄν; ἢ τοῖς μὲν ἐπισήμοσιν ὅπως δεῖ ἵππων χρῆσθαι χρήσιμοι ἂν εἶεν, τοῖς δὲ ἀνεπισήμοσι δ' οὔ. Φαίην ἂν οὐκοῦν ἴσην καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὐδὲ φαρμακὸν παντὶ ἀνθρώπῳ χρήσιμον δ', ἀλλὰ τούτῳ ὅστις τυγχάνει εἰδὼς ὡς δεῖ χρήσασθαι αὐτῷ. Φημὶ. οὐκοῦν καὶ τἄλλα πάντα ὁμοίως. Εἰκός. χρυσίον ἆρα καὶ ἀργύριον καὶ τἆλλα τὰ δοκοῦντα χρήματα δ', τούτῳ ἂν μόνῳ χρήσιμα εἶη, ὅστις τυγχάνει ἐπιστάμενος, ὡς χρυσίον αὐτοῖς. Οὕτως οὐκοῦν πρότερον ἰδόντες τὸ κακὸν καὶ ἀγαθὸν δ'. εἰδέναι ὅπου τὸ καὶ ὅπως τούτων ἐκάστοις χρυσίον ἔστ'.

Φημί. τοῖς ἄρα καλοῖς κἀγαθοῖς τ' ἀνθρώπων τούτοις ἂν μόνοις καὶ χρήσιμα ταῦτ' εἴη, εἴπερ γε τούτοις ἐπισημόνως χρυσίον. εἰ δὲ τοῖσδε μόνοις χρήσιμον, τούτοις ἂν μόνοις καὶ χρήματα δ'. φαίνοιτο. ἀτὰρ ὡς ἔοικε καὶ τὸν ἀνεπισήμονα ἐπιτήδειον, καὶ κτημάτων ἂν ἕνα καὶ πλουσιώτερον πεποιηκὼς εἴη. εἴπερ γε αὐτῷ ἀτύχει πρόσεστιν ἀχρεῖα ὄντα χρήσιμα ποιήσειν. ἐπισήμων γάρ ἐστιν ἕνα παραδιδὰς τῷ ἀνθρώπῳ, ἅμα καὶ πλούσιον αὐτὸν ποιήσει. Φαίνεται. ἆρ' ὅμως δοκεῖ καὶ διομόσασθαι δοκῶν ἂν ψεύδεσθαι, ὑπὸ μηδενὸς τούτων τὰ λόγων πεπεῖσθαι. Νὴ Δία. καὶ ἐγὼ μειδιάσας ἂν, ἐὰν ταῦτα πειθόμενος. ἀλλὰ τί οὐκ ἐκεῖνον τὸν λόγον διετέλεσας. ὡς τὰ δοκοῦντα οὐκ ἔστι χρήματα χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα. ὡς ἐστὸν πάνυ στρόβιλα τούτους τοὺς λόγους ἀκριβούμενος, οὓς καὶ σὺ νῦν τυγχάνεις δὴ διεξιών, ἄγαμαι. Εἶεν ἴσθι ὅτι μοι δοκεῖς σὺ ὧν κεντίας, οὕτως ἐμοῦ χαίρειν ἀκριβούμενος, ὥστε δ' ῥᾳδίως ἂν τὰ ὁμοίως ἔπη ἄλλοσε. ἐπὶ σὲ δοκεῖ γέ σοι δοκεῖ τούτ' τὰ λόγων ἀληθῆς δ'. ὅμως δὲ φράσει πῶς αὖ τὰ διαῦτα φήσεις. ἁπλῶς τοῖς γε οὐσιδεμικοῖς τ' ἀνθρώποις, φαίης ἂν αὐτὰ δ' χρήσιμα πρὸς δ' οἰκίαν ἐργάσασθαι; Ἔμοιγε δοκεῖ, πότερον οἷον ταῦτα φήσεις ἂν χρήσιμα δ' εἰς αὐτῶν καὶ τοιχῶν ἕνεκα πρὸς τὸ οἰκοδομεῖσθαι λίθας. καὶ πλίνθους. καὶ ξύλα. καὶ εἴτι ἕτερον τοιοῦτον, ἃ καὶ τοὺς ἐργαλεῖα εἰς αὐτὰ πρὸς οἰκίαν ἐργάζοιντο, καὶ εἰς ταῦτα ἐμπορεύοιντο τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ πάλιν τὰ τούτ' ἐργαλεῖα. Ἔμοιγ' ἔφη δοκεῖ πάντα ταῦτα χρήσιμα δ' πρὸς ἐκεῖνα. Οὐκοῦν εἰ δ' ἐτὸ καὶ εἰς τ' ἄλλων ἐργασίαν, οὐ μόνον αὐτοῖς εἶναι τὰ χρήματα πρὸς ἕνεκεν τ' ἔργων, ἀλλὰ καὶ εἰς ταῦτα ἐκπορεύσομεν. καὶ ἐν ἀεὶ οὐκ ἂν γένοιτο. Παύου γε σύ τω. Οὐκοῦν πάλιν καὶ εἰς ταῦτα. καὶ ἔστι κἀκεῖνο τοῦτ'. καὶ εἰς πάλιν ἐκεῖνα καὶ ἴσως μάλα τὰ ἄπω. ὥστε καὶ εἰς ἄπειρόν γε πλῆθος πλεόντων, ἀεί τι ταῦτα ποιοῦντα πρὸς τὸ αὐτὸ ἐργασίαν χρήσιμα φαίνεται. καὶ οὐδέν γε ἔφη ταῦτα οὕτω κωλύει ἔχειν. τὸ δ' ἀνθρώπῳ στίκα καὶ ποτὰ καὶ ἱμάτια καὶ τἄλλα εἰς αὐτὸς πρὸς τὸ σῶμα μέλλοντ' χρῆσθαι, ἐρᾷ αὖ τι προσδέοιτο χρυσίου, ἢ ἀργυρίου, ἢ ἄλλου τοῦ εἰς ταῦτα πορεύεται ἄγαθόν τι παρέχει; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν φαίνοιτό γε αὖ ἡμῖν ἔστιν ὅτε ἄνθρωπος οὐδενὸς δεόμενος πρὸς τὸν τοῦ σώματος χρείαν.

Οὐ γοῦν. Οὐκοῦν εἰ ταῦτα ἀχρεῖα, φαίνοιτο πρὸς ταύτην τὸν ἐργασίαν, οὐκ ἄν ποτε πάλιν δέοι χρήσιμα φανῆναι, ὑπίκειτο δ' μὴ εἶδόν τε ἔστ' πρὸς τὸν αὐτὸν ἐργασίας, ὅτε μὲν χρήσιμα, ὅτε δὲ ἀχρεῖα ἔστ'. ἀλλ' οὕτω γ' ἂν ἔφη ὁ αὐτὸς λόγος σοὶ καὶ ἐμοὶ γένοιτο. εἰ γάρ ποτε ταῦτα χρήσιμα γίγνοιτο πρὸς ἕξιν, οὐκ ἂν ποτε συμβαίνοι πάλιν ἀχρεῖα εἶναι. νῦν δὲ πρός τινας ἐργασίας πραγμάτων μοχθηρῶν τὰς δὲ χρηστῶν. Ἐτω γ' ἂν φαίην. Ἐρῇ ἂν οἷόν τε μοχθηρόν τι πρᾶγμα πρὸς ἀγαθοῦ τινος ἐργάσασθαι χρήσιμον δ'; Οὐκ ἔμοιγε φαίνεται. Ἀγαθὰ δὲ πράγματα ἐρῇ αὖ ταῦτα φαίημεν ἂν εἶναι ἃ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπος πράττει; Φημί. Ἐρῇ οὖν οἷόν τε ἄνθρωπόν τινα δίκαιον τοῦτον ὄντα ἃ ἐπίσταται λόγου διδάσκειν, ἃ παντάπασιν ἀπίστημόν ἐν τῷ ἀκούειν, ἢ ἑτέρου τινός;

μαλλ' οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν τῶν χρησίμων φαίνοιτ' ἂν ἡμῖν πρὸς ἀρετὴν ἡ ἀκούειν, εἴπερ διδακτός γε ἡ ἀρετὴ τῷ ἀκούειν. ἢ οὔ; Καὶ ἡμεῖς γε χρώμεθα πρὸς τὰς μαθήσεις. Φαίνεται. Οὐκοῦν εἴπερ ἡ ἰατρικὴ διὰ τὸ δύνασθαι τοὺς νοσοῦντας ταύειν, φαίνοιτ' ἂν ἡμῖν οὐ σῖτος καὶ ἡ ἰατρικὴ τῶν χρησίμων οὖσα πρὸς τὴν ἀρετήν, εἴπερ διὰ τῆς ἰατρικῆς δ' ἀκούειν ποιεῖ εἰκός. Καὶ οὐδαμοῦ γε κωλύει. Ἦ οὖν πάλιν καὶ αὖ τὴν ἰατρικὴν αὖτε χρημάτων ποριστικὴν θώμεθα, φαίνοιτ' ἂν ὑμῖν καὶ τὰ χρήματα χρήσιμα ὄντα πρὸς ἀρετήν; καὶ γὰρ ἔστιν ἃ φῂς τοῦτο. Οὐκοῦν πάλιν ὁμοίως καὶ διὰ τοῦτο τὰ χρήματα ποριστικὰ θώμεθα. Παντάπασι μὲν οὖν πάντα. Ἦ οὖν ἄνδρι δοκῶ ἄνδρα ποιεῖν μοχθηρῶντε καὶ αὐχρῶν πραγμάτων ἀργύριον αὐτῷ πορίσασθαι, αὐτὸ δ' ἂν τοῦτο ἰατρικὸν ἐπιστήμην κτήσασθαι, ἢ λιμᾶσθαι ἀκούειν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. τῷ δ' αὐτῷ ἐκείνῳ καταχρῶμαι πρὸς ἀρετήν, ἢ εἴπερ ἄλλο τοιούτων. Παύομαι μὲν οὖν ἔμοιγε δοκεῖν. Οὐκοῦν οὐκ ἂν τόγε μοχθηρὸν χρήσιμον εἴη πρὸς ἀρετήν. Οὐ γοῦν. Οὐκ ἄρα ἀνδρὶ ὄν γε δίδου ἂν ἐκπορισαίμεθα τὰ πρὸς ὕπνους χρήσιμα, ἢ ταῦτα πρὸς τὰ αὐτὰ χρήσιμα ἦ. Φαίνοιτο γὰρ ἄν οἷόν τε μοχθηρὰ πράγματα πρὸς ἀγαθόν τι χρήσιμον εἶναι. Ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ ὧδε τοῦδε ἂν φανείη γένοιτο. εἴπερ γὰρ ταῦτα χρήσιμά ἐστι πρὸς ἕκαστα, ὧν ἄρτι οὐκ ἄν γένοιτο ἐὰν μὴ ταῦτα προϋπάρχῃ, φρόνησις πῶς ἂν τὰ τοιαῦτα φύσειε. ἆρ' οὖν τε ἀμαθίαν πρὸς ἐπιστήμην χρήσιμον εἶναι, ἢ νόσον πρὸς ὑγίειαν, ἢ κακίαν πρὸς ἀρετήν; Οὐκ ἄν ἔτι γε φαίην. Καὶ μὴν τόδ' γ' ἂν ὁμολογήσειεν ἀλαζὼν εἶναι ἐπιστήμην εἰσηγούμενος, ὅτῳ μὴ ἀμαθία πρόσεστιν ὑπερβαλλόντως· καὶ ὑγίειαν, ὅτῳ μὴ νόσος. οὐδὲ ἀρετήν, ὅτῳ μὴ κακία; Ἔφη γοῦν οὕτως ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Οὐκ ἄν ἄρα φαίνοιτο αἰσχρὸν εἶδος ἦ. ὅσων ἂν μὴ δίδου τε ἦ γίνεσθαι, ταῦτα καὶ χρήσιμα ἦ πρὸς τοῦτο· φαίνοιτο γὰρ ἂν ἡμῖν ἡ ἀμαθία χρήσιμος οὖσα πρὸς ἐπιστήμην, καὶ νόσος πρὸς ὑγίειαν· καὶ κακία, πρὸς ἀρετήν. Σφόδρα δυσπίστως εἶχε καὶ πρὸς τοὺτους τοὺς λόγους. εἰ μὴ πάντα ταῦτα χρήσιμα εἴη. κατανοῶν δ' αὐτὸν ἐγὼ ὅλως ἴσον εἶναι πεῖσαι, ὅπερ αὖ ἃ λεγόμενον λίθον ἐλῆσαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν τοὺς λόγους ἐᾶν δ' ἐγὼ, ἐάσομεν χαίρειν, ἐπεὶ δή περ οὐ δοκεῖ ἡμῖν ὁμολογῆσαι, ὁπότερον ταὐτὰ χρήσιμά τ' ἐστὶ καὶ χρήματα, ἢ οὔ. ἐκείνου δὲ πέρι πῶς ἂν φαίμεν. ὁπότερον αὖ βέλαιον μανίᾳ δόντε καὶ βελτίω ἡμᾶς εἶναι ἦ ἄνθρωπον, εἰ ὡς πλείστων δέοιτο πρὸς τὸ σῶμά τε καὶ τὴν ψυχὴν, ἢ εἰ ὡς ἐλαχίστων τὰ καὶ φαυλοτάτων. μάλιστ' ἂν οὕτως ἴσως ἡ σκέψις, ὧδε θεωρηθέν. εἴτις αὐτὸν πρὸς αὑτὸν τὸν ἄνθρωπον παρακάλλων σκοποῖτο ὁπότερα τῶν ἕξεων βελτίων. πότερον ὅταν τύχῃ νοσῶν, ἢ ὅταν ὑγιαίνων. Ἀλλὰ τοῦτό γ' ἔφη οὐ πολλοῦ ἄξιος τῆς σκέψεως εἶναι, ἴσως γὰρ ἂν δ' ἐγὼ παντὶ ἀνθρώπῳ δῆπερον γνῶναι, ὅτι ἡ τοῦ ὑγιαίνοντος ἕξις, κρεῖττων ἢ τοῦ νοσοῦντος. Τί δὲ ποτέρως τις χαίνων πλείονων τε καὶ μᾶλλον παντοδαπῶν δεόμενοι, ὅταν νήφωμεν, ἢ ὅταν ὑγιαίνωμεν. Ὅταν ἄρα αὖτοὶ αὖ τις χαίνωμεν φαυλότατα διακείμενοι, τότε σφόδρα τε ἂν πλείστων τὰ πρὸς ἡδονὰς τὰς δι' τοῦ σώματος, εἰ ἐπιθυμίαις τε καὶ λύσεσιν ἰσμεν. Οὕτως. Οὐκοῦν κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὥσπερ αὖτε τότε φαίνεται βέλτιστα ἔχων ὅταν ἐλαχίστων τῶν τοιούτων δέωνται, οὕτω πάλιν καὶ δυεῖν ὄντοιν, εἰ ὁ μὲν τυγχάνει σφόδρα τε καὶ πολλῶν ἐπιθυμίας τε καὶ λύσεων ὤν, ὁ δὲ, ὀλίγων τε καὶ ἠσύχως, ἆρ' οὐ τοιάδε. ὅσοι τῶν ἀνθρώπων τυγχάνουσι κυβεύοντες ὄντες, οἱ δὲ οἰνοφλυγίες, ἕτεροι δὲ λαγνίσμασιν, ἅπαντα γὰρ ταῦτα, οὐδὲν ἕτερον τυγχάνοντα ἢ ἐπιθυμίαι.

Σφόδρα γε. Ἀλλ' ἐπιθυμίαι πᾶσαι, οὐδὲν ἕτερον ἢ κένωσίς ἐστιν ὧν. οἱ οὖν πλεῖστα τούτων πεπονθότες ἄνθρωποι, οἱ μοχθηροτάτας ἕξεις εἰσὶ τῶν μηδὲν ἢ ὡς ἐλάχιστα τοιαῦτα πεπονθότων. Ῥᾴδιον μὲν οὖν ἔπεται καὶ σφόδρα μοχθηροὺς τοὺς τοιούτους ὑπολαμβάνειν ἦ. καὶ ὅσῳ ἂν μᾶλλον τοιοῦτος, τοσούτῳ καὶ μοχθηροτέρους. οὐκοῦν δοκεῖ ἡμῖν, οὐκ εἶδός τε χρήσιμα εἶναι ταῦτα πρὸς ὕπνον, εἰ μὴ τυγχάνοιμεν καὶ δόμοσι τούτων πρὸς ὕπνον. Φημί. Ἀναγκαῖον ἄρα ἔπηρ μέλλει ἡμῖν χρήσιμα ἦ ταῦτα πρὸς τὰς τοῦ σώματος διαπέασ' ὧν οὐδεὶς, ἅμα καὶ δεῖσθε ὑμᾶς τούτων πρὸς

ὕπνον

ζῆν. Ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν ὅταν τυγχάνει πλεῖστα χρήσιμα ὄντα πρὸς ζῆν, οὗτος αὖ φαίνοιτο καὶ πλείστων δόμενος πρὸς ζῆν, εἴπερ αὐάρκειαν τῶν χρησίμων ποιήσων προσδεῖσθαι. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτω φαίνεσθαι. ἀναγκαῖον ἄρα φαίνεται καὶ τὰ χρήματα ἐν λόγῳ, οἷς τις χρῆται πολλὰ χρήματα ὄντα, τούτοις καὶ πολλῶν δεῖσθαι τῶν πρὸς τὸ σώματος θεραπείαν ἐπιτηδείων· τὰ γὰρ πρὸς ζῆν χρήσιμα ὄντα χρήματα ἐφαίνετο. ὥστε ἐξ ἀνάγκης αὖ ὑμῖν φαίνοιντο οἱ πλουσιώτατοι μεγαλοπρότατα διακεῖσθαι, εἴπερ γε καὶ πλείστων τοιούτων εὐδαῖς ὄντες.

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, Η΄ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ.

ΣΩ. Λειτοφῶντα τὸν ἀριστωνύμου, τῆς ὑμῖν διηγεῖτο ἀνάγκης, ὅτι λυσίᾳ διαλεγόμενος, τοὺς μὲν μετὰ Σωκράτους διατεθεῖσθαι ψέγοι, πρὸς θρασυμάχου δὲ σωφρονεῖσθαι ὑπερεπαινοῖ. ΚΛ. Ὅσοις ὦ Σώκρατες οὐκ ὀρθῶς ἀπεμνημόνευσε τοὺς ἐμοὶ περὶ σοῦ γενομένους λόγους, πρὸς λυσίαν· τὰ μὲν γὰρ ἔτυγε οὐκ ἐπήνουσε· τὰ δὲ, καὶ ἐπήνει· ἐπεὶ δὲ σφόδρα ἐμεμφόμενος μέ μοι, προσποιούμενος δὲ μᾶλλον φροντίζειν, ἢ λίαν αὖσαι διεξέλθαμι αὐτοὺς αὐτός· ἐπειδὴ καὶ μόνῳ τυγχάνομεν ὄντε· ἵνα ἥδιόν με ἔχῃ πρὸς σὲ φαύλως ἔχειν. νῦν γὰρ ἴσως, οὐκ ὀρθῶς ἀκήκοας, ὥστε φαύλῃ πρὸς ἐμὲ ἔχειν ὀργῇ τοῦ δίκαιος· ἐὰν μοι δόξῃς παρρησίαν, ἣν δὴ αὖ δεξαίμην καὶ ἐθέλω λέγειν. ΣΩ. Ἀλλ' ἀγαθὸν μὲν σοῦ γε ὠφελεῖν με προθυμούμενον, μὴ ὑπομένειν δίκαιον ἂν γοῦν ὅπη χείρω ἐμὲ ποιήσειν, τοῦτο μὲν ἀσκέπτως καὶ διώξομαι, τοῦτο δὲ φεύξομαι κατὰ κράτος. ΚΛ. Ἀκούοις αὖ· ἐγὼ δ' ὦ Σώκρατες σοὶ συγγινόμενος, πολλάκις ἤδη ἐπεθύμησα ἀκούειν. καί μοι ἐδόκεις τῶν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καλλιστα λέγειν, ὁπότε ἐπιτιμῷης τοῖς ἀνθρώποις ὡς περὶ μαχανῆς φαγικῆς θεὸς, ὑμεῖς λέγων ποῖ φέρεσθε ἄνθρωποι. καὶ ἀγνοεῖτε, οὐδὲν τῶν δέοντων πράττοντες. οἵτινες χρημάτων μὴ πέρι πλὴ πᾶσαν σπουδὴν ἔχετε, ὅπως ὑμῖν ἔσται· τῶν δ' ἡμῶν ὅσοις ταῦτα παρασκευάσετε, ὅπως ἐπιστήσονται χρῆσθαι δικαίως τούτοις, οὔτε διδασκάλους αὐτοῖς δ' εἰσκαλεῖσθε τῆς δικαιοσύνης, εἴπερ μαθητὰ, εἴτε μελετητὰ τότε μὴ ἀσκηνὰ, οἵτινες ἴσασκήσουσι, καὶ ἐκ μελετήσουσιν ἐκαστοι. οὐδ' ἐᾶτε πρόσθεν ὑμᾶς αὐτοὺς οὕτως ἐπιθεραπεύσαι. ἀλλ' ὁρῶντες γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ γυμναστικὴν, ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑμῶν ἐκανῶς μεμαθηκότας, ἃ δὴ παιδείαν ἀρετῆς ἢ τελείαν ἡγεῖσθε, καὶ πάντα οὐδὲν ἧττον καινοὺς γιγνομένους περὶ τὰ χρήματα, πῶς οὐκ ἀπορεῖτε τῆς νῦν παιδεύσεως, ἀλλὰ ζητεῖτε εἴτινες ὑμᾶς παύσουσι ταύτης τῆς ἀμουσίας· καίτοι διάγε ταύτην τὴν πλημμέλειαν καὶ ἀφυμίαν, ἀλλ' οὐ δήπου τὸν ὑὸν τῷ πολλὰ πρὸς τὴν λύραν ἀμαρτεῖν, καὶ ἀδελφὸς ἀδελφῷ καὶ πόλις πόλιν ἀμέτρως καὶ ἀναρμόστως προσφθόμενα, ταράττουσι καὶ πολεμοῦντες τὰ ἔργα τὰ σφῶν καὶ πάλαι ποτ· ὑμεῖς δὲ φατε, οὐδὲ ἀκαιδευσίαν οὐδὲ ἀπαιδευσίαν, ἀλλ' ἐκόντας τοὺς ἀδίκους ἀδίκους εἶναι· πάλιν δ' αὖ τολμᾶτε λέγειν, ὡς ἀκόντες τις διομοσεῖται ἀδικεῖ, πῶς οὖν ἄν τις τό γε τοιοῦτον κακὸν, ἑκὼν αἱροῖτ' ἄν, ἢ πῶν ὅς αὖ δ' φατε τῶν ἀδυνάτων. οὐκοῦν καὶ ἑκὼν ἀκούσιον, εἴπερ τὸ δίκαιον ἑκούσιον. ὥστε ἐκ παντὸς τρόπου τό γε ἀδικεῖν, ἀκούσιον ὁ λόγος αἱρεῖ. καὶ δεῖν ἐπιμέλειαν τῆς νῦν πολέως ποιεῖσθαι πάντ' ἄνδρα ἰδίᾳ ἴδιᾳ τ' ἄμα καὶ δημοσίᾳ ξυμπείσας τοὺς πόλεις. τοῦτ' οὖν ὦ Σώκρατες ἐστὶ, ὅταν ἀκούσωσιν θαμὰ λέγοντος, μὴ μάλα ἄγαμαι, καὶ θαυμαστῶς ὡς ἐπαινῶ. καὶ ὁπόταν αὖ φῇς τὸ ὁρμᾶν οὕτω, τοὺς ἀσκοῦντας μὲν τὰ σώματα τῆς δὲ ψυχῆς ἀμελοῦντας, ἕτοιμόν γε πράττειν οὕτω, τῷ μὲν ἀρέσοντας, ἀμελεῖν· τοῦτο δὲ τὸ ἀρέσκομον ἐπαινοῦσα κέναι. καὶ ὅτ' αὖ λέγῃς ὡς ὅπως τὶς μὴ ἐπίσταται χρῆσθαι, κρεῖττον ἐᾶν πλὴν τοῦτου χρῆσιν. ἐὰν τις μὴ ἐπίσταται ὀφθαλμοῖς χρῆσθαι μὴ δι' ὠδῖν, μὴ δὲ ξύμπαντι τῷ σώματι, οὕτω μήτε ἀκούειν, μήθ' ὁρᾶν, μήτ' ἄλλῳ χρῆναι μηδὲν μᾶλλον χρῆσθαι τῷ σώματι κρεῖττον, ἢ ὁπωσοῦν χρῆσθαι. καὶ δὴ καὶ τοῦτο τὸ χιλιοστοῦτος. ὅσοις γοῦν

αὖ δὴ μὴ ἐπίστασθαι τῇ ἑαυτοῦ λύρᾳ χρῆσθαι, ἆλλον ὡς οὐδὲ τῇ τοῦ γείτονος· οὐδὲ ὅσους μὴ τὴν τῶν ἄλλων, οὐδὲ τὴν ἑαυτοῦ· οὐ δῆλον τῶν δεχομένων οὐδὲ κτημάτων οὐδενί· καὶ τὸ λυτιᾶν δή φησιν ὁ λόγος οὗτος σοι, ὡς ὅστις ψυχὴν μὴ ἐπίστασται χρῆσθαι, τοῦτο φ ζῆν ἀνυσιτελεῖ τὴν ψυχὴν καὶ μὴ ζῆν, κρεῖττον ἢ ζῆν πρὸς ἕξιν τοῦτον καὶ αὐτὸν· εἰδὲ τις ἀνάγκη ζῆν εἶναι, λοιπὸν ἄμεινον ἢ ἐλευθερίᾳ διαγαγεῖν τὸν τοιοῦτον τὸν βίον. ἔστιν ἁρπακτικὸν τοιοῦτον πρᾶγμα ἡ τέχνη καὶ πωλητικὸν, ὧν δὴ σὺ πολιτικὴν ὦ Σώκρατες ὀνομάζῃς πολλάκις, σὺ αὖτὸν δὴ τοῦτον διακριτικὴν τε καὶ δικαιοσύνην ὡς ἔστι λέγων τρίτος δὴ σὺ τοῖς λόγοις καὶ ἑτέρους διίστησι παμπόλλους, καὶ παγκάλως λεγομένους, ὡς διδάκτον ἀρετὴ, καὶ πάντως εἰ αὖ τοῦ δεῖ μᾶλιστ' ἐπιμελεῖσθαι, οὐδὲν οὔτ' ἀνιτέον πώποτε, οὔτ' ὀλιγωρητέον ὑστέρου ἀντέπω προσδεησόμενον τοῦ λόγου μοι καὶ ὠφελιμωτάτους· καὶ ἀτεχνῶς ὥσπερ καθεύδοντας ἐπεγείρειν ὑμᾶς· προσσέχειν δὴ νοῦν μετὰ ταῦτα ὡς ἀκουσόμενος, ἔπειν ἐρωτῶν οὖτι σὲ δ' ἐρώτων ὦ Σώκρατες ἀλλὰ τῶν ἀληθῶν τε καὶ δικαίων τῶν ἐμοὶ δοκούντων εἶναι· ἢ ποτέρων σῶν. ἢ ὅπως δὲ πρὸς σὲ ἔφην αὐτῶν τοιοῦτον ὀνομάζειν τούτων γοῦν, τοὺς μάλιστα εἶναι δικαζομένους ἔλεγε σοῦ πρώτους ἐπαινῶντος. πυθαγόμενος τῆς ὁμιλίας ταύτης ἐν λόγοις καὶ κατὰ σὲ ἐγὼ ποτ' ἐπαινῶ τοῦτο ἢ βέλτιστοι ἔφην. ὑμεῖς πῶς ποτε νῶν ἀποδεξόμεθα τὸν Σωκράτους προσιόντα μόνον ἐπὶ ῥητῶν· οὐ ὄντος μόνου τούτου ἐπεξελθεῖν δι, οὐκ ἐᾷ τῶν πραγμάτων καὶ λαβεῖν αὐτὸ τελέως. ἀλλ' ὑμᾶν τοιαῦτα πάντα δὴ νῦν εἶσον ἔδρων τότ' ἔστω, τοὺς μὲν προτεθραμμένους προσρέπειν. καὶ ἐκείνους αὖ ἑτέρους, ἢ διὰ νῦν Σωκράτην καὶ ἀλλήλους ὑμᾶς ἐμᾶς τότ' ἐποιοῦντο, ὁμολογήσαντας τῷ αὐτὸ αὐθρώπου πρακτέον εἶναι. τί γοῦν τοῦτο. πῶς αὖ ἐκ ταῦτ' ἐᾶν λόγος καὶ κατὰ σὲ ζῆν πέρι μαθήσεως. ὥσπερ αὖ εἴλης ὑμᾶς προῦζερπεν τῷ σώματος ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι μηδὲν προσοῦντας ὁρᾶν καθάπερ ποιεῖσθαι, ὡς ἔστι τὴν γυμναστικὴν καὶ ἰατρικὴν καθ' πειραν ἀνειδίζειλέγων, ὡς αἰσχρὸν πυρὸν μὴ καὶ κεῖθαν καὶ ἀμπέλων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι. καὶ ὅσα τῷ σώματος ἕνεκα διαπονούμενά τε καὶ κάμνοντα, τοῦτου δ' αὖ τῷ μὲν μίαν τέχνην μηδὲ μηχανῶ, ὅπως ὡς βέλτιστον ἔσται τὸ σῶμα ἰᾷ ἀναξίσιμ, καὶ ταῦτα οὐδαν. ἐὰ δ' ἐπαινῶμεν ἐν ταῦτ' ὑμᾶς προῤῥέποντα, λέγεις δ' εἶναι τινα ταύτας τὰς τέχνας, ἔπειν αὖ ἴσως. ἢ γυμναστικὴ μὴ ἰατρικὴ καὶ νῦν δὴ τίνα φαμὲν εἶν πῶ ἐὰν τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ τέχνῃ λεγέσθω. ὁ δὴ δοκῶν αὖτῶν ἐῤῥωμενέστατος εἶναι, πρὸς ταῦτα ἀχρεῖνόμενος, ἐπεὶ μοι. ταύτην τὴν τέχνῃ εἶναι, ἐῶ πρὸ ἀκούειν σὺ λέγοντος ἔφη σωκράτους, ἐκ ἀλλὰ ἢ δικαιοσύνην, ἐάντος ἡμῶν, μή μοι ἢ ὄνομα μόνον ἔπηε ἀλλὰ δὲ ἰατρεκὴ που τῆς λέξεως τέχνη, ταύτης δ' ὅδ' ὁπᾷ τὰ ἀποτελούμενα, ἢ μὴ, ἰατροὺς ἀεὶ πρὸς ἕτερος οὖσιν ἑτέρους ἴῳ θρᾴξεσθαι. ἢ δι, ὑγίειαν. ἔστι δὲ τούτων θάτερον, οὐκέτι τέχνη. τῆς τέχνης δὲ τῆς διδασκούσης τε καὶ διδασκομένης ὅρῶγον, ὁ δὴ λέγομεν ὑγίειαν. καὶ τεκτονικῆς δὲ καὶ ταῦτα, οἰκίας καὶ τεκτονικὴ. ἢ μὲ ὅρῶγον. ἢ δὲ διδάγμα. τῆς δὴ δικαιοσύνης ὡσαύτως ἢ μὲν δικαίους ἕτω ποιεῖν καθάπερ ἐκείνους τεχνίτας ἐμήσευε. δ' ἀπέτεφον, ὃ λοιπὸν ποιεῖν ἡμᾶν ὅρῶγον ὁ λίηκιος, τί ἔστιν φαμὲν, ἔπει. οὖδε μὲν ὃς δίμεσε δ' συμφόρου ἀπεκρίνατο, ἄλλος δὲ, ἢ δίον. ἕτερος ἢ. ἐφείλιμον. ὁ δὲ, δ' λυσιτελῶν. ἐπαινῶμεν δὴ ἔτω λέγειν, ὅτι κἀκεῖτό γε ὀνόματα τοῦτ' ἔδιν ἐμήσευ τῶν τεχνῶν, ἐρᾷσθαι πράττειν. λυσιτελοῦντα. ἐφέλιμα. καὶ τἆλλα τὰ ζωιωτικὰ, ἀλλὰ πρὸς ἅ, ἃ ταῦτα πάντα τείνειν ὁρᾷ ἢ ἰσλονικήσῃ τέχνη. δι' ἣ τεκτονική, ὁ δ, δ' κηλῶς, ἢ ἀσύπος. ὥστε τὸ εὐλινα φύσει σκιὰν ἡγεῖσθαι. ἃ δὴ οὐκ ἔστι τέχνη. λεγέσθω δὴ καὶ ἢ τῆς δικαιοσύνης ὡσαύτως. τελούτων ἀπεκρίνατο ἴως ὦ σώκρατες μοι τῶν σῶν ἐπαίρεσθαι δὴ κομῴστατα ἐδέξεν ἐπεῖν, ὅτι ἅ ἔδη ἢ τῆς δικαιοσύνης ἴσλον ὅρῶγον, ἅ τῶν ἄλλων οὐδὲ μιᾶς φιλίας οὐ ταῖς πόλεσι ποιεῖ. οὗτος δ' αὖ ὠφελιμος, πῶ φιλίας ἀγαθὸν τ' ἔφη εἶναι καὶ οὐδέποτε κακόν. τοὺς δὲ τῶν παίδων φιλίας καὶ τοὺς τῶν ἀνδρῶν ἃς ἡμεῖς ὄρῳ ῥοῦνομα ἐπονομάζομεν, οὐκ ἀποδέχεσθε εἶναι φιλίαν ἐπαινῶντα ὑμῶν.

ρωπώμενος· σωιβασκ γοῦν αὐτῷ, τὸ ταλαίπω τοὺς γειαύτας ϛλακϐρᾶς, ἢ ἀχαϐὰς εἶναι φθύπωρθή τὸ ϙοιοῦτον, οὐ δὲ φιλίαν ἔφη τοὺς ϙοιαύτας εἶναι, ἀμυνδὸς δὲ ὀνομάζειν αὐτοὺς τοὺς οὕτως ὀνομάζοντας. πῶϛ δὲ ὄντως καὶ ἁπλῶϛ φιλίαν, εἶναι σα φίστατα ὁμόνοιαν· πῶϛ δὲ ὁμόνοιαν ὁρῶτώμενος, ἐν ὁμοδοξίαν εἶναι λέγοι, ἢ ἐπισκήμιλω, πῶϛ μὲν ὁμοδοξίαν ἀπίμαζεν· ἰωδαγμάζουδο γοῦν πολλοὶ καὶ ϛλακϐρὰϛ γίγνεσθαι ὁμοδοξίας ἀνθρώπων· πῶϛ δὲ φιλίαν, ἀγαθῶν ὁμολογίαν πάντως εἶναι καὶ δικαιοσώνης ὄντων· ὥστε τοῦτον ἢ ἔφησιν εἶναι ὁμόνοιαν καὶ ἐπιστήμιλω οὖσαν, ἀλλοῦ δόξαν. ὅτε δὴ ϲὺ ταῦτα ἅμων τοῦ λόγου, ἀπορῶντες οἱ παρόντες, ἱκανοὶ ἦσαν ἐπαλήθευ τὸ αὐτῷ καὶ λέγειν ὅτι ταῦτα διεσβαμικεν ἐϛ τὸν τοῦ λόγος ϙοῖς πρῶτοις, καὶ ἄλεγον ὥϛ καὶ ἰατρικὸν μόνοιά τις ὄδι καὶ ἀπόστασιν ἐϛ τὴν ϰαι· καὶ ταῦτα ὅτου ἐϛὶν, ἔχουσι λέγειν· πῶϛ δὲ ϰαὶ σοῦ λεγομένων δικαιοσώνων, ἢ ὁμόνοιαν, ὅπου πέπουσυ ὄδι, διαπέφυγε· καὶ ἀδήλον αὐτῆϛ, ὅτι ποτ' ὄδι ϶ ὄφγον· παῦται δὲ Σώκρατες ἐγὼ πολλῶν καὶ ϲὺ αὐ·ν ἐρώτων· καὶ ἔπῖϛ μοι δικαιοσώνης εἶναι, ϙοῦ μὲν ἔχρουϛ, ϛλάπεω· τοὺϛ δὲ φίλουϛ εὖ ποιεῖν· ὑπέρδοι δὲ ἰσαὴν ϛλάπῖ ανγ· οὐδέποτε ὁ λίκαιος οὐδίνα· πάντα γοῦ ἐπ' ὠφελία πάντως ὁραῖ· ταῦτα δὲ οὐκ ἄπεξ οὐδὲ λίς, ἀλλὰ πολωδὴ ὑπομένασ' χρόνου καὶ λιπαρῶν· νομίσεις σὺ ϕ μὲν προϛίπεῖ ἐϛ ἀρίστῃς ἐπιμέλειαν, καὶλλὶς ἀνθρώπων ὁραῖ· ὀνόϊν δὲ θάτδρου, ἢ ὄσυϑ τον μόνον ἰωϰαδαμ μακρότδρου δὲ οὐδίν, ὁ γένοιτ' ἂν καὶ ταῦτ ἄλλων ὑπτιασωῦτέχνῶν, δὶ μὴ ὄντα κυϐδνήτην καταμελῆσουν φ ἔπαυνον ταῦτ αὐτῆϛ ὸϛ πολλοῦ τοῖϛ ἀνθρώποις ἀξίᾳ, καὶ ταῦτ τῶν ἄλλων τεχνῶν ὡσαύτως· τῶν φ δὴ καὶ σοί τις ἐπιτύγκοι τάχ' ἂν ταῦτ δικαιοσώνης ὲϛ οὐ μᾶλλον ὄϑ' ὲ δικαιοσώνης ἐπιστήμοι, σόπῖ κηλῶϛ ἀπ' ἐγκωμιάζοις· οὐ μὴν τό γ' ἐμὸν, οὕτως ἔχει· ὀνδὶν δὲ θάτδρου, ἢ οὐκ εἰδέναι σε, ἢ οὐκ ἐθέλειν αὐτῆϛ ἐμοὶ κοινωνεῖν· ὅϑ' ταῦτα δὴ καὶ πρὸϛ θρασύμαχον δίλομι πορεύεσθαι μοι· καὶ ἄλλοσ' ὅπῃ βλώμεσι, ἀπορῶν· ἐπεὶ ἐγὼ ἐθέλως σὺ γοῦπων μὴν ἤδη παύσασθαι πρὸϛ ἐμὲ τῶν λόγων τῶν προϛιπτικῶν, δῖ διᾶπ' γωμαστικὴϛ προτρεψαμένους ἧϛ ϐοῦ σώμαϑος δεῖν μὴ ἀμελεῖν, τὸ ἐφεξῆϛ αὖ τῷ προϛιπτικῷ λόγῳ ἴλεγκε, δὶ φ σώμαϑμου φύσει ὸν ὅλιοσ' ἐκρατέϊσ' δέ ἐσι, καὶ νῦν δὴ τοῦτ' ἐν γυμνάσθαι. ἐϛ ἐν κλεισοφῶντα ὁμολογοῦντα ὡϛ ἐϛὶ κομπάλαϛον τῶν μὲν ἄλλων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ψυχῆϛ δὲ ἧϛ οὔπω πάλλα διαγνούμεθα, ταύτης ἡμελικέναι· καὶ πάλλα πάντα ὁίνμα νῦν οὕτως ἐφηκάνα τοῦ ϐούϛ ἐξῆϛ, ἢ καὶ νῦν δὴ σὺ λέγειν, καὶ σοῦ δήμους λέτω μοδεμοῦϛ κλῶϛ ποιεῖν· ἵνα μὴ κρεάτδρ νῶν, τὰ μὲν ἐπαινῶν πρὸϛ λυσίαν καὶ πρὸϛ ϐοὺϛ ἄλλους, τὰ δ' ἐν κλάτω· μὴ μὲν γοῦ προτρεψαμένῳ σε ἀνθρώπῳ, ὥσπερ κρατὲϛ ἄξιον εἶναι τῷ παινῆϛ ὑμῶν προτρεψαμένῳ δὲ, ϙεῖν καὶ ἐμπόδιον τῷ πρὸϛ τέλος αὐτῆϛ ἐλθόντα, διδιέμενα γνώσθαι.

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, Ἢ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ.

ΟΡΟΙ

Ἴδιον δ', καὶ τὰ πάντα χρόνου καὶ πρότδρον ὄν, ᾗ νῦν μὰ διεφθαρμένον. Θεὸϛ, ζῷον ἀθάνατον αὖτα ρκες πρὸϛ διδιμενίαν· οὐσία ἀΐδιος τῆϛ, πάλαιϐοῦ φύσεως αὐτία· Γένεσις, κίνησις ἐϛ οὐσίαν· πάλαι ϰες οὐσία· ῥοῦσις ἐϛ ἐῖναι· Ἥλιος, πῦρ σφαῖρον· ὃ μόνον ἀπ' ἠοῦς μέχρι δείλης ϐίϛ αὖϐοὶς ἔϛιν ὁρᾶσθαι. ζῷον ἀΐδιον ἔμψυχον· ἄστρον ἡμέρας καὶ νυκτὸϛ τὸ μέγιστον. Χρόνος, ἡλίου κίνησις, μέζον φορᾶς. Ἡμέρα, ἡλίου πορεία, ἀπ' ἀνατολῶν ἐϛ δύσεις. Φῶϛ, ζοῦναι τοῖν νυκτί. Ἕως, ἡμέρας ἀρχή. Ἐ πρῶϊον φῶϛ αἰὲν τῆ ἡλίου. Μεσημϐρία, χρόνος οὗ ᾧ τῶν σωμάτων αἱσκιαὶ, ἐλαχίϛου μήκους κοινωνοῦσι. Δείλη, ἡμέρας τελευτή. Νύξ, σκότος τοῦναν-

τίου ὑμᾶς ἐλίου στέρησις. Τύχη, φορὰ ἀβλίου ἐς ἄβλιον. καὶ ἐκ τῆς αὐτομάτου, αὐτία δαιμονίαι πράξεως. Γνῶμαι, Φθίσεις ἐμψύχου, ὅταν χρόνου γηγνομένης. Γνῶμαι, κίνησις ἀόρατος ἀβδελ πὼ γάν. Λύπη, συνέχειν οὖ πάσχει αἰσθητὸν τόπον κινήσεις κατὰ φύσιν εἶσιν. Οὐρανός, σῶμα ἀβδελέχον πάντα τὰ αἰσθητά. πλὴν αὐτῆς τοῦ αἰσθητοῦ ἀόρατος. Ψυχή, ἐ αὐτὸ ἑαυτὸ κινοῦν. αὐτία κινήσεως ζωτικῆς ζώων. Δυνάμεις, ἃ κατ αὐτὸ ποιητικόν. Ὄψις, ἕξεις διακριτικὴ σωμάτων. Ὀφρῦς, μυελὸς ὅταν θρόμβου παγείς. Στοιχεῖον, ἐ σώματον καὶ διαλύον τὰ συνθετα. Ἀρετὴ, διάθεσις πρὸς εὐτελῆ ἕξεις ὠνητὰς ζώου, καθ αὐτὸ ἐπαινετή. Ἕξεις, καθ ἣν φ ἔχει ἀγαθὸν λέγεται. Κοινωνία, νόμων δικαία διάθεσις. καθ ἣν φ ἔχουν διακείμενον τελείως, σπουδαῖον λέγεται. Ἕξεις, ποιητικὴ δυνάμεως. Φρόνησις, διάκρισις καθ αὐτὸ τῆς αἰθερώπου δυνάμεως ἐπιστήμη ἀγαθῶν καὶ κακῶν. ἐπιστήμη, φρονητικὴ δυνάμεως διάθεσις καθ ἣν κείνομαι, τὶ πρακτέον καὶ τὶ οὐ πρακτέον. Δικαιοσύνη, ὁμόνοια τῆς ψυχῆς πρὸς αὐτὴν καὶ δύναμις τῆς ψυχῆς μερῶν πρὸς ἄλληλά τε καὶ ὅλα ἄλληλα. ἕξις διανεμητικὴ τῶ ποιᾶξίων ἑκάστῳ. ἕξις καθ ἣν ὁ ἔχων προαιρετικός ἐστι τῶν φαινομένων αὐτῷ δικαίων. ἕξις εὐβίω, νόμου ὑπήκοος. Ἰσότης κοινωνική. ἕξις ὑπηρετικὴ ὀρθῶν νόμων. Σωφροσύνη, μετριότης τῆς ψυχῆς, ὅταν τὸς ὡς αὐτῶ κατὰ φύσιν γηγνομένας ἐπιθυμίας τε καὶ ἡδονὰς ἁρμοσίας καὶ δύναμις ψυχῆς, πρὸς τὸς κατὰ φύσιν ἡδονὰς καὶ λύπας. συμφωνία ψυχῆς, πρὸς τὸ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι. αὐτὸ πρακτὰ κατὰ φύσιν. δύναμις ψυχῆς, λογιστικὴ ὁμιλία ψυχῆς ὅταν καλῶν καὶ αἰσχρῶν ἕξις, καθ ἣν ὁ ἔχων ἀρετικὸς ἐστι καὶ οὐ λαβητικὸς ὧν χρή. Ἀνδρεία, ἕξις ψυχῆς ἀνίκητος ὅταν φόβους θαάρσης πολεμικὰς ἐπιστήμη τῶν κατὰ πόλεμον πραγμάτων ἐγκράτεια ψυχῆς πρὸς τὰ φοβερὰ καὶ θαρραλέα. τόλμα ὑπηρετικὴ φρονήσεως. δύναμις ὠθῆ θανάτου προσδοκίας ἕξις διαφυλακτικὴ σωτηρίας ὀρθῶν ὀνειροφυσίων. ῥώμη, πρὸς κίνδυνον αὐτίῤῥοπος. ῥώμη καρτερικὴ πρὸς ἀρετήν. ἡρεμία ψυχῆς ὅταν δεινὰ καὶ θαρραλέα, κατὰ τὴν ὀρθὸν λόγον φαινόμενα σωτηρία δυνάμεως ἀβλίων ὅταν τὸ δεινὰ, καὶ ἐμπειρία πολέμου. ἕξις ἐμμενητικὴ νόμου. Ἐγκράτεια, φιλίαμως ὑπομενητικὴ λύπης. ἀνολυθησις τῶ ὀρθοῦ λογισμοῦ. Φιλίαμος, ἀνυπέρβλητος τῶ ὑπολοιθοῦς τῷ ὀρθῷ λογισμῷ. Ἀνυπέρκεια τελείοσης κτήσεως ἀγαθῶν. ἕξις καθ ἣν οἱ ἔχοντες, αὐτοὶ αὐτῶν ἀρέσκουσιν. Ἐπιείκεια, δικαίων καὶ συμφερόντων ἐλάττωσις. μετριότης οὐ συμβολαίοις. δύναμις ψυχῆς λογιστικῆς πρὸς τὰ κακὰ καὶ ἀοράτ. καρτερία, ὑπομονὴ λύπης, οὗ ἐκ τῶ κακοῦ. ὑπομονὴ πόνων οὕνεκα τῶ κακοῦ. Θάρσος, ἀπροσδοκία κακοῦ. αὐτὸ καλὴ εἰα, ὀλίγ κακοῦ παρουσίας. Κλυπία, ἕξις καθ ἣν αἰμπτώβολίσιμον ἐς λύπας. Φιλοπονία, ἕξις ἀπὸ πλεῖστον, οὗ αὐ προέλυται. καρτερία ἐκούσιος. ἕξις ἀδιάλυπτος πρὸς πόνον. Λύσις, πλάμωσις ὑπερβρισις ἐκουσία δικαίως, καὶ πρὸς τὸ βέλτιστον φαινόμενα κατὰλαβὴ ἐκουσίου τῶ βελτίστου. βλάβεια ὀρθοῦ λόγου. Ἐλαθερία, ἡ ὁμονία βίου. αὐτοκράτεια ὧδε πεπτή. ἐξουσία τ καθ ἑαυτὸ ὃ οὐ βλω. ἀφειδία οὐ χρῶσει καὶ οὐ κτήσει οὐσίαο. Ἐλαθερότης, ἕξις πρὸς τὸ χαμαιτίζεσθαι ὡς δεῖ. πρόσθεσις, ἡ κτῆσις οὐσίαο ὡς χρή. Γραότης, κατάστασις κινήσεως τῆς ὑπ ὀργῆς. κρᾶσις ψυχῆς σύμμετρος. Κοσμιότης, ὑπερβεῖς ἐκούσιος πρὸς τὸ φαινὸ βέλτιστον. δύναμις ἕξις ὧδε κίνηση σώματος. Εὐδαιμονία, ἀγαθὸν ἐκ πάντων ἀγαθῶν συγκείμενον. λιάμως αὐτάρκης πρὸς τὸ βίω. τελειότης καὶ ἀρετὴν. ὠφέλεια αὐτάρκης ζώου. μεγαλοπρέπεια, ἀξίωσις κατὰ λογισμὸν ὀρθὸν τῶν σεμνῶν παρῶν. Ἀγχίνοια, βυθμὰ ψυχῆς, καθ ὃν ὁ ἔχων ταχεῖας ἕξεις ἐνάδωρ τῶ δέοντος. δέξεις νοῦ. κρισότης, ἕξους ἀπλαστίκ μετ ὀλογίας, ἤθους εὐσυλλογιστίας. Καλοκαγαθία, ἕξις προαιρετικὴ τῶν βελτίστων. Μεγαλοψυχία, χρῆσις τοῖς συμβαίνουσιν ἀστία. μεγαλοπρέπεια ψυχῆς μετὰ λόγου.

Φιλανθρωπία, ἕξις ἀνάπτυγος ἤθους πρὸς ἄνθρωπον φιλίας. ἕξις ἀνδρικὴ καὶ ἀνθρώπων. Εὐσέβεια, δικαιοσύνη τοῦ θείου. λειτουργικὴ θεῶν. ἱκανὸς τοῦ θεῶν τιμᾶς ὑπολῆψις. ὀρθὴ ἐπιστήμη τῆς τοῦ θεῶν τιμῆς. Ἀγαθὸν, ὃ αὐτοῦ ἕνεκεν. Ἀφοβία, ἕξις καθ' ἣν ἀπαθῶς ἔχομεν εἰς φόβους.

Ἀπάθεια, ἕξις καθ' ἣν ἀπαθῶς ἔχομεν εἰς πάθη. Εἰρήνη, ἀνοχὴ ἐπ' ἔχθρειαν πολιτικῆς. Ῥᾳθυμία, ἐσχάτη ψυχῆς ἀπάθεια τὸ θυμοειδοῦς.

Δεινότης, διάθεσις. καθ' ἣν ὁ ἔχων, ἐργαστικός ἐστι τοῦ ἰδίου τέλους. Φιλία, ὁμόνοια ἐπὶ καλῶν καὶ δικαίων. προαίρεσις εἴσω τοῦ αὐτοῦ. ὁμοδοξία, τοῦ προαιρέσεως καὶ πράξεως. ὁμόνοια, τοῦ εἴσω κοινωνία μετ' ἀνάσας. κοινωνία, τοῦ δι' ποιῆσαι καὶ παθεῖν. Εὐγένεια, ἀρετὴ ἀγενοῦς ἤθους. ἀκτημοσύνη ψυχῆς πρὸς λόγους καὶ πράξεις. Αἵρεσις, δοκιμαστικὴ ὀρθή. Εὔνοια, αἵρεσις ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον ἀγαπασμός. Οἰκειότης, τῶν τοῦ γένους κοινωνία. Ὁμόνοια, κοινωνία τῶν ὄντων ἀπάντων. συμφωνία νοημάτων καὶ ὑπολημμάτων. Ἀγάπησις, ἀπόλειψις παντελής. Πολιτικὴ ἐπιστήμη, καλῶν καὶ συμφόρων. ἐπιστήμη ποιητικὴ δικαιοσύνης εἰ πόλει. Ἑταιρεία, φιλία κατὰ σωφροσύνας ἐν τοῖς καθ' ἡλικίαν γεγενημένοις. Εὐβουλία, ἀρετὴ λογισμοῦ σύμφυτος.

Πίστις, ὑπόληψις ὀρθὴ τοῦ οὕτως ἔχειν ὡς αὐτῷ φαίνεται. Εὐκαιότης ἤθους.

Ἀλήθεια, ἕξις ἐν καταφάσει καὶ ἀποφάσει, ἐπιστήμη ἀληθῶν. Βούλησις, ὄρεξις μετὰ λόγου ὀρθοῦ. ὄρεξις ἄλογος. ὄρεξις μετὰ λόγου κατὰ φύσιν.

Συμβούλευσις, παράσκευσις ἐπὶ τὸ πρὸ πράξεως, τίνα δεῖ τρόπον πράττειν.

Εὐκαιρία, χρόνου ἐπίταξις, ἐν ᾧ χρὴ παθεῖν ἢ ποιῆσαι. Εὐλάβεια, φυλακὴ κακοῦ. ἐπιμέλεια φυλακῆς. Τάξις, ὀργάσασα ὁμοίστης τῶν πρὸς ἄλληλα πάντων ὄντων. συμμετρία κοινωνίασα. αἰτία τῶν πρὸς ἄλληλα πάντων ὄντων. συμμετρία πρὸς τὸ μαθεῖν. Πρόσεξις, σωτονία ψυχῆς πρὸς τὸ κατα μαθεῖν.

Εὐφυΐα, τάχος μαθήσεως. γένεσις φύσεως ἀγαθή. ἀρετὴ ἐν φύσει. Εὐμάθεια, εὐφυΐα ψυχῆς πρὸς τάχος μαθήσεως. Δίκη, ἀπόφασις κυρία τοῦ ἀμφισβητουμένου πράγματος. Νόμος, ἀμφισβήτησις τοῦ τὸ ἀδικεῖν, ἢ μή. Εὐνομία, πειθαρχία νόμων ἀσυλλαίων. Εὐφροσύνη, ἐν τοῖς τοῦ σώφρονος ὀργοις χαρά. Τιμή, δόσις ἀγαθῶν ἐν ταῖς διαρκεστάτοις πράξεσι διδομένων. ἀξίωμα ἀπ' ἀρετῆς. σῆμα, σεμνότητος. τήρησις, ἀξιωμάτων. Προθυμία, ἐμφασισμὸς προαιρέσεως πρακτικῆς. Χαρίς, εὐδρομικὴ ἕνωσις. ἀπόδοσις ἀγαθοῦ ὑπουργήσασ' ἐν καιρῷ. Ὁμόνοια, δόξα ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων ὡς δεῖ ἀρχθῆναι καὶ ἄρχεσθαι. Πολιτεία, κοινωνία πολλῶν ἀνθρώπων. αὐτάρκης πρὸς εὐδαιμονίαν. κοινωνία πολλῶν ἐνόμως. Πρόνοια, παρασκευὴ πρὸς μέλλοντά τινα.

Βουλή, σκέψις τοῦ τῶν μέλλοντων ὡς συμφέρει. Νίκη, ἀγώνισμα κρατητικὴ τοῦ ἀντιπάλου. Εὐπορία, εὐκίνητος κρατητικὴ τοῦ λογιζομένου.

Δωρεὰ, ἀλλαγὴ χάριτος. καιρὸς, χρόνου ἀκμὴ πρὸς τὸ συμφέρον. χρόνος ἀγαθοῦ τινος σωτήριος. Μνήμη, διάθεσις ψυχῆς. Φυλακτικὴ τῆς ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσης ἀληθείασ'. Ἔννοια, σωτονία διανοίασ'. Νόησις, ἀρχὴ ἐπιστήμης. Ἀγωγία, βλάβεια τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς ἁμαρτημάτων. τῆς θεοῦ τιμῆς κατὰ φύσιν θεραπεία. Μαντεία, ἐπιστήμη προδηλωτικὴ πράξεως. αὐθυπερθλείας. Μαντική, ἐπιστήμη θεωρητικὴ τοῦ ὄντος καὶ μέλλοντος ζῴῳ θνητῷ. Σοφία, ἐπιστήμη αὐτοπάθητος. ἐπιστήμη τῶν ἀεὶ ὄντων. ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῆς τῶν ὄντων αἰτίασ'. Φιλοσοφία, τῆς τῶν ὄντων ἀεὶ ἐπιστήμης ὄρεξις. θεωρητικὴ τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀληθῆ. ἐπιμέλεια ψυχῆς μετὰ λόγου ὀρθοῦ. Ἐπιστήμη, ὑπόληψις ψυχῆς ἀμετάπτωτος ὑπὸ λόγου. λειτουργικὴ ὑπολημπτικὴ τοῦδ' ἢ τινὸς ἢ τινῶν ἀμετάπτωτος ἀπὸ λόγου. λόγος ἀληθὴς ἐπὶ διανοίᾳ ἀμετάπτωτος.

Δέξα, ὑπόληψις μετὰ πίστεως ἀπὸ λόγου. λογιστικὴ φορά. διάνοια, ἐμπίπτουσα

ὡς ψυχῆς καὶ ἀληθοῦς ἄνευ λόγου. Αἴσθησις, ψυχῆς φορά. νοῦ κίνησις. ψυχῆς σὺν σώματος αἰσθάνεσθαι ἐκ τῶν ὡραίων ἀνθρώπων, ἀφ' ἧς γίγνεται ψυχῆς ἄλογος δύναμις γνωριστικὴ σὺν σώματος. Ἕξις, διάθεσις ψυχῆς. καθ' ἣν ποιότητας λεγόμεθα. Φωνή, ῥεῦμα σὺν σώμασιν ἀπὸ διανοίας. Λόγος, φωνὴ ἐγγράμματος φαντασιωτικὴ ἐκ τῶν ὄντων. διάλεκτος σωθεῖσα ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων αὐθαιρέτους.

Ὄνομα, διάλεκτος ἀσώθητος ὑπὸ μιᾶς τινὸς τῆς κατὰ τῆς οὐσίας καὶ τῆς ὑποκειμένου, καὶ παντὸς τοῦ μὴ καθ' ἕκαστον λεγομένου. Διάλεκτος, φωνὴ αὐθαίρετος ἐγγράμματος. καὶ σημεῖον ἐκ κοινοῦ ὑπὸ μιᾶς τινὸς αὐθαιρέτους φωνῆς αὐθαίρετον ἐγγράμματον. Ὅρος, λόγος ἐκ διαφορᾶς καὶ γένους συγκείμενος. Τεκμήριον, ἀπόδειξις ἀφανοῦς. Ἀπόδειξις, λόγος συλλογιστικὸς ἀληθής. λόγος ἐμφατικὸς σὺν προγινωσκομένων. Στοιχεῖον, φωνῆς φωνὴ ἀσώθητος. αἰτία τοῦ ἄλλας φωνὰς, τοῦ φωνὰς εἶναι. Ἀφέλιμον, ὃ αἱρετὸν τοῦ εὖ πάσχειν. Ἀγαθὸν, ὃ ἄπτον ἀγαθοῦ. Συμφόρον, ὃ εἰς ἀγαθὸν φόρον. Καλὸν, ὃ ἀγαθόν.

Ἀγαθὸν, ὃ αἱρετὸν σωτηρίας τοῖς οὖσι. ὃ αἱρετὸν πάντες ἢ πρὸς αὐτό. ἀφ' οὗ συμβαίνει ἀρχὴ αἱρεῖσθαι. Σῶφρον, ὃ νόμιμον τῆς ψυχῆς. Δίκαιον, νόμου τάγμα ποιητικὸν δικαιοσύνης. Ἐκούσιον, ὃ αὐτὸ προσαιτιῶν. ὃ καθ' αὐτὸ αἱρετόν. καὶ πάντα νοεῖται ἀποτελούμενον. Ἑλεύθερον, ὃ ἀρχὴ αὐτοῦ. Μέσιον, ὃ μέσου ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως καὶ κατὰ τέχνην ἀρκοῦν. Μέτρον, ὃ μέσου ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως. Ἄθλον, αἱρετῆς χάριν. τὸ ἑαυτοῦ οἰκεῖα αἱρετόν. Ἀσκητικὸν, οὐσίας ἔμψυχος καὶ αἰσθητικὸν μονή. Ὅσιον, θεράπευμα θεοῦ, αἱρετὸν θεῷ. Ἑορτὴ, χρόνος ἱερὸς κατὰ νόμους. Ἄθροπος, ζῷον ἄπτερον. λίπτερον. πλατυώνυχον ὁ μόνον τῶν ὄντων, ἐπιστήμης τῆς κατὰ λόγον δικαίου ἕξει. Θυσία, θεῷ δόμα θύματος.

Εὐχὴ, αἴτησις αἰσθητοῖς ἀγαθῶν ἢ δικαίων παρὰ θεοῦ. Βασιλεὺς, ἄρχων κατὰ νόμους αὐτοπάθειας. πολιτικῆς κατασκευῆς ἄρχων. Ἀρχὴ, ἐπιμέλεια τοῦ παντός. Ἐξουσία, ἐπιστροπὴ νόμου. Νομοθέτης, ποιητὴς νόμων καθ' οὓς δεῖ πολιτεύεσθαι. Νόμος, δόγμα πολίτου πολιτικὸν οὐκ εἰς τινα χρόνον ἀφωρισμένον. Ὑποθήκη, ἀρχὴ ἀκαπόλεικτος. συγκεφαλαίωσις λόγου. Ψήφισμα, δόγμα πολιτικὸν εἰς τινα χρόνον ἀφωρισμένον. Πολιτικὸς, ἐπιστήμων πόλεως κατασκευῆς. Πόλις, οἴκησις πλήθους ἀνθρώπων κοινοῖς δόγμασι χωμένων. πλῆθος ἀνθρώπων, ἀπὸ νόμου ἓν αὐτὸν ὄντων. Πολίτης ἀρετὴ, κατάστασις ὀρθῆς πολιτείας. Πολεμικὴ, ἐπιστήμη πολέμου. Συμμαχία, κοινωνία πολέμου.

Σωτηρία, σῶσις ποίησις ἀσφαλής. Τύραννος, ἄρχων πόλεως κατὰ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν. Σοφιστὴς, νέων πλουσίων ἀδόξων ἔμμισθος θηρευτής. Πλοῦτος, κτῆσις σύμμιξος πρὸς εὐδαιμονίαν. σῶσις οὐσία χρημάτων εἰς εὐδαιμονίαν συντεινόντων. Παράκλησις, δόμα μετὰ πίστεως. Κάθαρσις, ἀπόκρισις χειρόνων ἀφ' ἑαυτῶν. Νικᾶν, κρατεῖν διαφερόμενον. Ἀγαθὸς ἄνθρωπος ὁ βίου ὅσιος, ὅσιος ἀνθρώπῳ τἀγαθὰ ἐπιτελῶν. Σώφρων, ὁ μετεῖναι ἐπιθυμίας ἔχων. Ἐγκρατὴς, ὁ κρατῶν αὐτὸ τὰ ἀκρατῶν ἀπὸ τῶν τῆς ψυχῆς μερίων τῷ ὀρθῷ λογισμῷ. Σπουδαῖος, ὁ τελείως ἀγαθός. ὁ ἔχων καὶ αὐτοῦ αἱρετόν. Σωφροσύνη, διάνοια μετὰ λύπης αὐθαιρέτου λόγου. Δισταστέα, ἔρασθαι τῆς μαθήσεως. Διαστατέα, ἀρχὴ ἀνυπεύθυνος δίκαια. Φιλοσοφία, ἕξις καθ' ἣν ἔχων, μισολόγος δεῖ. Φόβος, ἔκπληξις ψυχῆς ἀπὸ κακοῦ προσδοκίας. Θυμὸς, ὁρμὴ ζέουσα αὐθαίρετος λογισμοῦ. Νοῦς τάξεως ψυχῆς ἀλογίστου. Ἔκπληξις, φόβος ἀπὸ προσδοκίας κακοῦ. Κολακεία, ὁμιλία πρὸς ἡδονὴν αὐθαίρετον τοῦ βελτίστου. ἕξις ὁμιλητικὴ πρὸς ἡδονὴν, ὑπὸ δόξαν οὖσα τὸ μὴ τέλειον. Ὀργὴ, παράκλησις τοῦ θυμικοῦ εἰς τὸ ἀμωρεῖσθαι.

Ὕβρις, ἀδικία πρὸς ἀτιμίαν φέρουσα. Ἀκρασία, ἕξις ζωτικὴ παρὰ τὸν ὀρθὸν λογισμὸν, πρὸς τὰ δοκοῦντα ἡδέα εἶναι. Πόνος, φυγὴ πόνων ἀρχῆς. Δαπάνη, ἀνθρωπίνης ὁρμῆς πρώτη τοῦ εἶναι αἰτία. Δικολὴ, διάστασις φίλων λόγῳ.

καιρὸς, οὗ ᾧ ἔνεστιν ἐπιτήδειον παθεῖν ἢ ποιῆσαι. Δικαία, ἕξις ὑπὸ ὀρθοῦ λόγου νόμων. Ἕλεος, ἐλάττωσις τῶν ἀναθῶν. Αἰσχύνη, φόβος ἐπὶ προσδοκίᾳ ἀδοξίας. Ἀλαζονεία, ἕξις προσποιητικὴ ἀγαθοῦ, ἢ ἀγαθῶν τῶν μὴ ὑπαρχόντων. Ἁμαρτία, πρᾶξις παρὰ τὴν ὀρθὸν λογισμόν. Φθόνος, λύπη ἐπὶ φίλων ἀγαθοῖς ἢ οὖσιν ἢ ποτὲ γενομένοις. Ἀναισχυντία, ἕξις ψυχῆς ὑφορμητικὴ ἀδοξίας, οὕνεκα κέρδους. Θρασύτης, ὑπερβολὴ θράσους πρὸς φόβους οὓς μὴ δεῖ. Φιλοτιμία, ἕξις ψυχῆς προαιρετικὴ πάσης δι' ἁπλῆς αἴθ' λογισμοῦ. κακοφυία, κακία ἀφύσει. καὶ ἁμαρτία τοῦ κατὰ φύσιν νόσος τὸ κατὰ φύσιν. Ἐλπὶς, προσδοκία ἀγαθοῦ. μανία, ἕξις φθαρτικὴ ἀληθοῦς ὑπολήψεως. ἀλαλὶ, ἀκρασία λόγου ἄλογος. Ἐναντιότης, ἓν ὂν καὶ ὁ αὐτὸ γένος κατά τινα διαφορὰν πᾶσ' ἐστὶν ἐναντία διάστασις. Ἀκούσιον, τὸ παρὰ λίαν σφοδρὰν ἀποτελούμενον. ἀσέλγεια, ἀνάκλασις θερμαντικὴ ψυχῆς. ἀπάλλυσις, παντελὴς διάλυσις. Νομοθετικὴ ἐπιστήμη, ποιητικὴ πόλεως βίου παγής. Νουθέτησις, λόγος ἐπιμαρτυρὸς ἐκ γενομένης. λόγος ἁμαρτίας ἀποτροπῆς οὕνεκεν. Βοήθεια, κακοῦ κώλυσις ὄντος ἢ γενομένου. κόλασις, ψυχῆς θεραπεία ἐπὶ ἁμαρτήματι γενομένῳ. Δυνάμις, ὑπερβολὴ ἐν πράξει ἢ ἐν λόγῳ. Ἕξις, καθ' ἣν ἢ ἔχον ἀνωκτὸν ἐστίν. ἴσχειν κατὰ φύσιν σώζειν, ἢ περὶ ποιεῖν ἀβλαβῆ.

ΕΡΙΣΤΟΛΑΙ, ΠΛΑΤΩΝΟΣ.

ΠΛΑΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩ

ΣΥΓΓΡΑΤΤΕΙΝ. Α.

Κατεῖφας ἐπὶ παρ' ὑμῖν χρόνον τοσοῦτον, καὶ διοικῶν πὼ ὑμετέραν
Α ἀρχὴν πιστευμένος, πάντων μάλιστα τὰς ὠφελείας ὑμῶν λαμβανόντων, τὰς διαβολὰς δυσχερῶς οὔσας ὑπέμενον· ἤδειν γὰρ ὅτι τῶν ὠμοτέρων οὐδὲν ἐμοῦ σωιφρονέστερος, ὑμῶν δόξει πεπράχθαι· πάντες τ' οἱ συμπολιτευόμενοι μεθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ἐχρυσόμεθα μάρτυρες. ὧν ἐπὶ πολλοῖς σωιφρονισάμην, ἐκβολὰς αὐτοὺς οὐσμικρὰς ζημίας. αὐτὸ κράτιστον δὲ πολλάκις πὼ ὑμετέραν πόλιν διασφυλάξασ', ἀπεπέμφθην ἀπὸ μητέρος, ἢ πᾶσ' ἔχον ὑμῶν ἀποστελλόντων προσώπει. καὶ καλόν τοντ' ἐκτελέσαι, βραχοῦτον παρ' ὑμῖν διατείψασα χρόνον. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦδε ἐμαυτοῦ βουλεύσομαι ἐν λοιπὸν, ὅπου ἀπανθρωπότατον. σὺ δὲ τοιοῦτος ὢν τύραννος, οἰκέσεις μόνος· ἐν δὲ χρυσίον δ' λαμπρὸν ὅπᾳ ἕδωκασ' εἰς ἀποστολὴν, ἄγει συσκευὴν ὁ πὼ ἐπισολὴν φθόνων. οὔτε γὰρ ἐφόδιον ἐκεῖνό γ' ἦν ἐκεῖσε, οὔτε πρὸς τὸν ἄλλον βίον ξυμφέρον. ἀδοξίαν δὲ τελείαν μὲν τῷ διδόντι σοὶ παρασκευάζον. οὐ πολλῷ δὲ ἐλάττω καὶ μετὰ τῷ λαμβάνοντι. διόπερ οὐ λαμβάνω· σοὶ δ' οὐδὲν διαφέρει σπλουτεῖν καὶ λαβεῖν καὶ δοῦναι τοσοῦτον. ὥστε καμοὶ σώφρονος, ἄλλον ἢ τῶν ἐπαίρων θεράπυσον ὥσπερ ἐμέ· κἀτὼ γὰρ ἐκανῶς ἔχοντ' σοῦ τεθεράπευμαι· καὶ μοι ἐν δυσπίλου, καὶ τὰ καιρὸν δεῖν εἰπεῖν, ὅτε ἐγὼ πραγμάτων ἄλλων ποτὲ ξυμπεσόντων, δεῖξ' ἐμοῦτον αὖθις σοὶ παρεσόμενον ὑπομνῆσαι δέ σε βούλομαι· διότι μὴ τῶν ἄλλων ἕκαστοποιῶν οἱ πολεῖσοι ὅταν ὑπὸ τύραννος ἀποθνήσκοντα τύραννον ἐσαίρωσιν, αἰσχύνονται ποιοῦσι· φίλων δ' ὑμνος ὦ πάλαι ἀπόλλυμαι. χρυσίον δὲ αὖτε ἀπολλύμενον, οὐδὲν πιπίκτει, κἀκεῖνο δὲ ἐν ποίημα ἐν ἐστὶν ἔχουσι, οὐκ ἀκριβῶς ἔχειν δοκεῖ. οὐ χρυσὸς ἀγλαὸς ἀπαιδότατος εἶθα τῶν δυσελπίστως ἐγὼ οὐ λάσιμασ', οὐ λαρύγγου κλίναι, πρὸς αὖθρον δοκιμαζόμενος ἀγαπᾶται πρὸς ὄψιν. οὐδὲ γαίασ' βυρσπίλου, γάνιμος εἶθεν τὰς αὐτάρκεις ἔχει, ὡς ἀγαθῶν αὐθρῶν ὁμοφάλμων νόησις. ἐρῶσο. καὶ γίγνωσκε ἐν σοῦτον ὑμῶν δημαρτηκὼς, ἵνα πρὸς τοὺς ἄλλους βέλτιον προσφέρῃ.

τῷ αὐτῷ. Δωσθέᾳ.

κουσα ἀρχεδήμου ὅτι σὺ ἡγῇ χρῆναί σε σοῦ, μὴ μόνον ἐμὲ ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμοὺς ἑταίρους, τὸ φλαῦρόν τι ποιεῖν, ἢ λέγειν σε σοῦ. δίκαια δὲ μόνον, ὀξαίρετον τοῦτο· οὗτος δὲ ὁ λόγος σημαίνει, δίκαια ὀξαίρετον εἶ, ὅτι οὐκ ἀρχὴν ἐγὼ τῶν ἐμῶν ἑταίρων· εἰ γὰρ ἦρχον ἐγὼ οὕτω τῶν τε ἄλλων καὶ σοῦ καὶ δίκαιος, πολέμιόν ἂν ἐμοὶ ὑμῶν τε πάντων ἀγαθὰ, ὡς τε ἄλλοις ἔλεγον, ὡς ἐγὼ φημι. νῦν δὲ μάχας ἐγὼ ἐμοὶ, ἐμαυτὸν παρέχων τῷ ἐμῷ λόγῳ ἑπόμενον καὶ ταῦτα λέγω ὡς οὐχ ὑγιές τε κρατῆρος καὶ γλυκέος πρὸς σὲ ἀφικνούμενον, ὧν φασὶ λίζεσθαι τὸν ὄνον, ὅτι ἀκούσειε ὀλυμπιάσι πολλῶν τινων μετ' ἐμοῦ σε καταγελώντων. ἴσως δὲ ὀξύτερον ἐμοῦ ἀκούει· ἐγὼ μὲν γοῦν οὐκ ἤκουσα· χρὴ δὲ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ οὕτω σέ τε ποιεῖν τὰ λοιπά. ὅταν τε τοιοῦτόν τι λέγῃ τις τῶνδε ἡμῶν τινός, γράμματα πέμψαντα, ἐμὲ ὀρίζεσθαι. ἐγὼ δὲ τἀληθῆ λέγειν, οὔτε ὀκνήσω, οὔτε αἰσχυνοῦμαι· ἐμοὶ δὲ δὴ καὶ σοὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους οὕτω σὺ τυγχάνει ἔχοντα· οὔτε αὐτοὶ ἀνώμοτοι ἐσμὲν οὐδενὶ ἑλλήνων ὡς ἕπος εἰπεῖν, οὔτε ἡ συνουσία ἡμῶν σιγᾶται· μὰ λαυβαίτιον δίσ, ὅτε σὺ δὴ ἐς ἦν εἶπεν χρόνον σιγᾶσθαι ἔδοξε· τοιοῦτοι οἱ παροῦσι δημόσιοι εἰσὶν αὐτῶν. ἄτε οὐκ ὀλίγων γεγενημένων οὐδὲ ῥᾴδιον τὸ ἓν δὴ λέγω νοεῖ ὁρῶν αὖθις ἀρξάμενος· πίφυκε ξυνιέναι εἰς τοῦτο φρένησίς τε καὶ δύναμις μεγάλη· καὶ ταῦτ' ἄλλη ἀεὶ δίωκει καὶ ζητεῖ καὶ ξυλλίγνεται. ἔπειτα καὶ οἱ ἄνθρωποι χαίρουσι τούτων, αὐτοί τε διαλεγόμενοι καὶ ἄλλων ἀκούοντες οὕτε ἰδίας συνουσίας καὶ οἷς ποιοῦσιν. δῆλοι καὶ τῶνδε ἱδρῶτος ὅταν διαλίττωνται ἄνθρωποι καὶ παυσάμενοι τὸ λακεδαιμονίου χαίρουσι τῷ σιμωνίδου ξυνουσίαν παραφθείροντες, ἅ, τε ἔπραξε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· καὶ περιαιρεῖσθον τὸν νοεῖν, θεὸν καὶ βαλλῶ τὸν μέλισσον, ὑμεῖν ἐώθασιν ἅμα. καὶ τῶνδε κλίκα καὶ ἀπεχάρασ· καὶ κρῆσσον αὖ καὶ σάλπιγξ, ὡς συφούς· καὶ κῦρεν, ὡς συναίσιν· καὶ δὴ ταῦτα μεμύμενοι οἱ ποιηταὶ, κρίνοντα μὲν καὶ πειρίσιαν συνάγουσι. πολύειδον δὲ, καὶ μίνω· ἀγαμέμνονα δὲ, καὶ νίσερκ· καὶ ὁ δυσεύς, καὶ παλαμήδη· ὡς δ' ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ προμηθέα δεῖ ταῦτα πᾶσι συνῆγον οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι. τούτων δὲ τοὺς μὲν εἰς διαφοράν, τοὺς δ' εἰς φιλίαν ἀλλήλοις ἰόντας· τοὺς δέ, ὅτε μὲν εἰς φιλίαν, ὅτε δ' εἰς διαφοράν· καὶ τὰ μὲν, ὁμονοοῦντας· τὰ δὲ, διαφερομένους ἅλουσι. πάντα δὲ ταῦτα λέγω, τόδε βουλόμενος σε δηλῶσαι. εἴτε οὖν ἐπιδιαλύσομεν ἡμεῖς τι λυπήσαντες, καὶ οἱ λόγοι οἱ τῶνδε ἡμῶν συστήσονται. ὥστ' ἐπιμελητέον αὐτῶν ἐστιν. ἀνάγκη γὰρ ὡς ἔοικε, μένειν ἡμῖν καὶ ἔπειτα χρόνον· ἐπεὶ δὴ γε τύχαισι κατά τινα φύσιν οἱ μὲν ἀσφαλῶς δύνασθαι οὐδὲν φροντίζοντες αὐτῶν· οἱ δ' ἐπιεικέστατοι πάντων ποιοῦντες, ὅπως ἂν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον δύνωνται, ὃ δὴ καὶ ἐγὼ τυγχάνω ἐπιμέλειαν ποιούμενος. ἔστι τὰς αἰσθήσεις τοῖς πιθανοῖς τῶν ὠθεῖν. ἀνάγκη γὰρ εἰλικρινεῖς ψυχαὶ, μαστεύονται ταῦτα οὕτως ἔχειν. αἱ δὲ μοχθηρόταται, οὐδαμοῦ κυρεῖν τόδε δέ, τὰ τῶν θεῶν ἀσαφῆ μαστεύματα, ἢ τὰ τῶν μή· οἶμαι δ' ἔγωγε ἔστιν οἷς ἐμπροσθεν δὴ λέγω, οἱ ὀξέα αὐτοῖς ἐπανορθώσασθαι τὰς αὐτῶν συνουσίας, πάνυ αὖ σπουδάσαι ὥστε βελτίω λέγεσθαι δὴ αὐτῶν ἡνωμένους. ἔστω οὖν ὑμῖν εἴτε ζῶν ἐπὶ τῶν ἔστιν. εἴτε καὶ μὴ καλῶς πέπρακται κατὰ νοῦν ἔμπροσθεν συνουσίας, ἐπανορθώσασθαι, μὴ ὄρθρῳ, μὴ λόγῳ. δὴ γὰρ φιλοσοφίαν φημὶ ἐγὼ νῦν ἀληθινὴν δόξαν εἶναι. ἡμῶν μὲν ὅτων ἐπιφθόνων, βελτίω. φαύλων δὲ, τοὐναντίον. καίτοι δὴ τοῦδε ὑμᾶς ἐπιμελούμενοι, οὐδὲν ἂν δύσι βέλτιον πράξαιμεν. οὐ δὲ ἀμελοῦντες, ἀσυβέλτιον. ἐς δὲ δεῖ γίγνεσθαι, καὶ τὸ δίκαιον ἦν ἔχει, ἐγὼ φράσω. Ἦλθον ἐγὼ ἐς σικελίαν, δόξαν ἔχων πολὺ τῶν οὐ φιλοσοφίᾳ διαφθεῖρον. βουλόμενος δὲ ἐλθεῖν εἰς συρακούσας συμμαρτύρα λαβεῖν σε, ἵνα δή μοι τιμῇ φιλοσοφίᾳ καὶ παρὰ τῷ πλήθει. οὐκ ἦν δ' οὐκ ἄκαγές μοι ἀπιέναι. ἦν δ' ἄμεινον, οὐ λέγω ὅπῃ ἂν πολλοὶ ἔπεσον. ἀλλ' ἐγὼ ἐφάνην, οὐ πάνυ ἐμοὶ πιστεύων σύ. ἀλλ' ἐμέ μέν πως ἀποπέμψασθαι ἐβούλου, ἐς τόδους δὲ μεταπέμψασθαι, καὶ ζητεῖν τὸ πρᾶγμα, τί τὸ ἐμὸν ὄφελος, ἀπιστῶν ὡς

ἐμοὶ δοκεῖ. καὶ οἱ δὴ τοῦζους ζοῶντες, πολλοὶ ἦσαν λέγοντες, ὡς σὺ ἐμοῦ μή, καὶ τὰ πρόφυκασ'. ἄλλα δι' ἐαυτοῦ δεικνὰσ' ταῦτα δὴ διαβεβαίωται. ὃ δὲ μέγα ταῦτα δίκαιον ὄζι πο ἰεῖν, ἄκουε. ἵνα σοι καὶ ἀπο κείνω μεμι ὃ σὺ ὁρῶτας, πῶς χρὴ ἔχειν ἐμὲ καὶ σὲ πρὸς ἀλλήλους. εἰ μὲν ὅλως φιλοζοφίασ' καὶ τὰ πρόφυκασ', ἐᾶν χαίρειν. εἰ δὲ παρ' ἑτέρου ἀκήκοασ', ἢ αὐ'ὸς ζελτίονα εὕρηκασ' τῶν παρ' ἐμοῦ, ἐκεῖνα τίμα. εἰ δ' αὖ τὰ παρ' ἡμῶν σοι ἀρέσκει, τιμητέον καὶ ἐμὲ μάλιστα. νυνὶ οὖν ὥσπερ ἐν ἀρχῆς, σὺ καὶ ζήτει, ἐγὼ μεμι δὲ ἐτὸ. τιμώμενος μὲν γὰρ ζαῦ σοῦ, ἐμὲ μᾶσσον. μὴ ἐμὲ μᾶσσον δέ, ἐσυχίαν ἔξω. ἔτι δὲ σὺ μὲν ἐμὲ τιμῶν μὴ τούτου καὶ ζήτει μενοσ, φιλοσοφίαν δόξῃς τιμᾶν. καὶ αὐτὸ ζῆν δ' ἐστὶ διοικόντες. μὴ ἄλλωσ, πρὸς πολλῶν δόξαν σοι ἔσται ὡς φιλοσόφῳ ὄντι. ἐτὸ δ' ὅσον ἐμὲ μᾶν μὴ ἐμὲ μῶντα, πλοῦτον δόξῃ θαυμάζειν τὲ καὶ διώκειν. ζῆν δ' ἴσμεν ἔτι πᾶσιν ὄνομα οὐ καλὸν ἔχει. ὡς δ' οὐκ ἐφαλαίῳ ἐπεῖν, σοῦ μὲν τιμῶντος, ἀμφοτέρους κάτμος· ἐμοῦ δὲ, ἑνὸσ ἀμφῶν. ἢ μὲν οὖν τούτ' ταῦτα. τὸ δὲ σφαιρίον, οὐκ ὀρθῶς ἔχει· δηλώσει δέ σοι ἀρχέδημος, ἐπειδὰν ἔλθῃ. καὶ δὴ καὶ ἢ δὲ ὁ τούτου ἐμὲ μᾶσσον ἐτόν τ' ὄζι καὶ θειότερον, καὶ μάλα σφόδρ' αὐτῷ δηλωτέον, ὑπὸ οὗ σὺ τέθραμσο ἀχρεύμενος· φῆς τ' δὴ καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ λόγου, οὐκ ἰκανῶς ἀποδεδεῖχθαί σοι περὶ τῆς τῶ πρώτου φύσεως. φρασέον δήσοι διὰ τί γμῶν ἓν αὖμ ἀδέλφος ἢ πόλεως, ἢ γῆς ἐπιτυχὴς πάθη, ὁ αἰσχυνούμενος μὴ γνῶ· ἔδει τ' ἔχει. ἢ ἐν πάντων ζασιλέα πάντ' ὄζι. καὶ ἐκείνου εἶναι πάντα. μὴ ἐκεῖνο αἴτιον ἀπάντῃ ἢ καλῶν. δεύτερον δὲ, ἢ τὰ δεύτερα, καὶ φίδον ἢ τὰ φίτα. ἢ οὖν ἀνθρωπίνη ψυχὴ, ἢ αὐτὰ ὁρίγεται, μαθεῖν ποῖ ἄπεα ὄζι, ζελίπουσα εἰς τὰ αὐτῆς συγγενῆ ὧν οὐδὲν ἰκανῶς ἔχει· τῆς δὲ ζασιλέως πέρι καὶ ὧν ἔδον, οὐδὲν ὄζι ζιοῦτο. ἡ δὲ μᾶσσα ζῆν ἡ ψυχὴ φυσὶ. ἀλλὰ ποῖόν τι μᾶν ἢ τ' ὄζι ὃ παῖ διονυσίου μὴ σωρεύσῃ ἡ ὁρῶτημα, ὃ πάντ' αἴτιόν ὄζι καλῶν. μᾶλλον δὲ ἡ ἢ τούτου ὡλὶς, εἰ τῇ ψυχῇ ἐγγυμνάζοιμι. ἦν εἰ μήτις ὀζαιρεῖται, τῆς ἀληθείασ' ὄντως οὐ μήποτε τύχοι. σὺ δὲ ζῆν πρὸς ἐμὲ οὐ τῷ κήπῳ ὑπὸ ταῖς ἀθήναις, αὐ'ὸς ἔφησθα αἰσχυνεῖσθαι. καὶ ἐᾶν σὸν εὕρημα. καὶ ἐτὸ δ' ἔδον, ὅ μὲ ζῆν ἀφαίνει τὸ σοι. οὕτως ἔχειν, πολλῶν αὖ ἕνεκα λόγων ἐμὲ ἀπολελυκώς. οὐ μᾶν ἄλλῳ γέ πο τ' ἔφλω εἰ τετυχηκέναι, τὸ εὕρημ' ἐμὲ. ἀλλὰ ἡ πλήμμυρα πραγματεία, ἢ τῶτ' ἔα. σὺ δὲ ἴσως μὲν ἀκούσασ' ἢ, ταχὺ δ' αὖ θείᾳ μοίρᾳ, καὶ τὰ τῶ ὥρμησας· ἔπειτα αὐτῷ τὰς ἀποδείξεις ὡς ἔχων βεβαίως, οὐκατέδησασ, ἀλλ' ἅπεις ὅτε μὲν οὕτω, ποτὲ δὲ ἄλλως, ἢ δ' φασταζόμενον· ἡ δὲ, οὐδαμό ὄζι ποι οὖν, καὶ ζῆν, οὐσοὶ μόνῳ γέγονεν· ἀλλ' ἐδ' ἴδιά μοι δόκα ποτέ μου τοπρῶζον ἀκούσαντα, ἔχειν ἄλλως πως, ἢ οὕτως καὶ τ' ἀρχάς· καὶ ὁ μὲν τελέως ἔχων πράγματα· ὁ δ', ἐλάττω, μέγας ἀπαλλάττοντ'. ὁμοῖον δὲ οὐδὲν ἀνθρώπου ὀλίγα. ζούτων δὴ γενόντων καὶ ἐχόντων, οὕτω, ὁμοῖον καὶ τὰ νῦν ἐμοὶ δόξαν εὑρήκεμον ὃ σὺ ἐπίσταισ', ὅπως δεῖ πρὸς ἀλλήλους ἡμᾶς ἔχειν· ἐπεὶ τ' βασανίζεις αὐτὰ ξυλλογόμενός τε ἄλλοις, καὶ παραδεώμενος ἢ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτὰ καὶ αὐτὰ, νυνὶ σοι ταῦτά τε, ἐὰν ἀληθὴς ἡ βάσανος, προσφύσεται. καὶ οἰκεῖος ζούζοις τε καὶ ἐμῖν ἔσῃ. πῶς δ' ἂν οὐ ταῦτ' ἔζει μὴ πάντα ἃ εἰρήκαμεν; ἦν ἀρχόδημον, νυνὶ τε ὀρθῶς ἐποίησας πέμψασ'. καὶ δ' λοιπὸν ἐπειδὰν ἔλθῃ πρὸς σὲ, καὶ ἀπαίτει τὰ παρ' ἐμοῦ, μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλαισι ἀπορίαι λήψονται· πέμψεις οὖν αὖθις αὖ ὀρθῶς ζουλόμενος παρ' ἐμὲ ἦν ἀρχόδημον. ὁ δ' ἐμπορευσάμενος, ἥξει πάλιν· μὴ ζῆν ἐαν ἄλλ, ἢ ζρὶς πτοίσῃς, μὴ ζασανίσῃς τὰ παρ' ἐμοῦ πιμφθέντα ἰκανῶς, θαυμάζει μ' αὖ ἐμὲ τὰ πρὸ ἀπορούμενα πολύ σει δοίσει, ἢ τὰ νυνὶ βαρρῶντες οὖν ποιεῖτε οὕτως· οὐ μὴ γορ ποτε ἦν ἐμπορεύεσ' ταύτῃς, οὔτε σὺ, οὔτε ἀρχέδημος ἐμπορδύσῃ καὶ μᾶλλον καὶ διοφιλεῖσθαι. δύλαβοῦ μέ τοι, μήποτε ἐκπίσῃ ταῦτα εἰς ἀνθρώπες ἀπαιδεύτους. ὁμοῖον δ' ὡς ἐμοὶ δοκῶ, οὐκ ἔστι ζούτ' πρὸς τοὺς πολλὰς καὶ ταπεινοτέρα ἀκόσματα. ἐ δ' αὖ πρὸς εὖ δυσνοεῖς θαυμαστότερά τε καὶ εὐθυσασκώτερα. πολλάκις γ' λεγόμενα καὶ ἀεὶ ἀκόμενα καὶ πολλὰ ἔτη, μόλις ὥσπερ χρυσὸς ἐκκαθαίρεται μᾶλλον πολλῆς προσματείας. ὃ δὲ θαυμαστὸν αὐτ' ἔζεγονε, ἄκουσον. εἰσὶ δ' αὖθις οἱ ταῦτα ἀκηκοότες. καὶ τελείως, δυνατοὶ δὲ μνημονεῦσαι. καὶ ζασανίσαντες πάντα πάντως κεῖναι ἕροντες ἤδη καὶ ἀπελάττω ζιόντα ἐτ' ἀκηκοότες. εἰ ναὶ ἄρτι

σφίσι φασὶ, τὰ μὴ τότε ἀπιστότατα δόξαντα ἦ, νῦν πιστότατα καὶ ἀναγκάζεται φαίνεσθαι. ἃ δὲ τότε πιστότατα, νῦν ἐναντιώτατον. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ σκοπῶν οὐλαβοῦμήποτε σοι μεταμελήσῃ τῶν νῦν αἰτήσεως ἐκ πιθανῶν· μάλιστα δὲ φυλακὴ, ἃ μὲ γράφειν, ἀλλ' ἐκ μανθάνειν· οὐ γὰρ ὅτι τὰ γραφόμενα, μὲ οὐκ ἐκπίπτειν· ὅθεν ταῦτα οὐδὲν πω πεπόνθασι τούτων γὰρ γραφὰ οὐ δέδεται σύγγραμμα πλάτωνος οὐδὲν, οὐ δέδεται. τὰ δὲ νῦν λεγόμενα, Σωκράτους ὄντ' καλοῦ μὴ νέου γεγονότος. ἔρρωσο, μὴ πείθου· μὴ πω ἐπιστολῶν ταύτην νῦν πρῶτον πολλάκις ἀναγνούς, καὶ πάλαι σον· ταῦτα μὲν ταῦτα. περὶ δὲ πολυξένου, ἐθαύμασας, ὅτι οὐ πέμψει μίσθ. ἐγὼ δὲ μὴ τὸν λυκόφρονος, μὴ τῶν ἄλλων τῶν σοὶ ὄντ', λέγω μὴ πάλαι μὴ νῦν ἦν αὐτὸν λόγον, ὃν πρὸς σὲ διαλεχθῆναι μὴ φύσει μὴ τῇ μαθόντων λόγων, πάμπολυ διαφορὰν αὐτῶν. μὴ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκὼν ὠφελήσει ὧν μὴ ὑπολαμβάνουσιν, ἀλλ' ἄκοντες. μὴ δοκεῖς μέντοι πάνυ μετρίως κεχρῆσθαί τε αὐτοῖς μὴ δεδωρῆσθαι. ταῦτα μὲν τὸν τοιούτων πολλὰ, ὡς τοιούτ'. φιλοσίσιον δὲ, ἃ μὴ αὐτὸς χρῇ, σφόδρα χρῶ· εἰ δὲ οἷόν τε, καθίστασθαι χρῆσον μὴ ἀπόπεμψον. δέονται δέσεως μὴ καθίστασθαι. ὑπῆρχε δέμοι μὴ φιλοσίσιον εἰσὶν ἀφῖξ αὐτὸν, ἔξειν προθύμως ἀπάντησιν. ἐνίκων λαμπρῶν δὲ ἐποίησας ἀφεὶς· ἐλαφρὰ δὲ ἐδόκησις, μὴ τῶν οἰκείων αὐτ'. μὴ τιμασίασον τὲ αἱρίστωνος· ἐπίστιλας γὰρ μοι αὖθις ἀδικεῖ τὸν ἔκτορ, ἐκείνους μὴ σὺ ἄθη, μὲ ἐπιτρέψειν· μὴ τῷ λυσικλέους, τάλλ' ἐπεῖν ἄξιον. μένος γὰρ τῶν ἐκείνων ἀπάντησιν ἀφαιρούμενον, οὐδὲν μᾶλλον βάλλοι τοῦδὲ τῆς σῆς καὶ ἐμῆς σωσούσης. ἀλλ' ἔλε ἀγαθὸν καὶ εὖθ' τὰ βέλτιστα λέγοντα τοῦδὲ τῶν γεγονότων, διαλλαγῆ.

τῷ αὐτῷ, τρίτῃ.

Π λάτων διοσουσῴ χαίρειν ἐπιστίλασ', ἃ ἐρθῶς αὖ τυγχάνοιμι τ' βελτίστης προσρήσεως, ἵ μᾶλλον καὶ τὰ νῦν ἐμὲ σωθέσαι γράφων δὲ πράττειν ὥστ' ἐθὰ εὐταῖς ἐπιστολαῖς τοὺς φίλους προσαγορεύειν; σὺ μὲν γὰρ δὴ μὴ ἦν θεὸν ὡς ἔπαλαι σὶ τότε νομίζοντες, προσεῖπες σὲ φιλοφῶς αὐτῷ τούτῳ δωπύσας τῷ ῥήματι· μὴ γράφας ὡς φασὶ χαίρει μὴ ἡδόμενον βίστον διάσωζε τυραύνου. ἐπὶ δὲ, οὐδὲ ἀνθρώπῳ, κλύσει μὲν ὅτε δὲ θεῷ, παρκεκλυσμένῳ αὖ σθαι σὺν τῷ θεῷ μὲν, ὅτε τῷ φύσαν προστάτῃσι μάλ'. πόρρω γὰρ ἡδονῆς ἴσθυτῆ μὴ λύπης, τὸ θεῖον. ἀνθρώπῳ δὲ, ἔτι τὰ πολλὰ ἐλάβλω ἡδονὴ μὴ λύπη γινομένη δυσμαθίαι μὴ λήθῃ καὶ ἀφροσύνῃ μὴ ὕβρει τίκτουσα εἰ τῇ ψυχῇ· μὴ ταῦτα μὲν, οὕτως ἐρῶθω παρ' ἐμοῦ τῷ τ' προσρήσεως· σὺ δ' αἰνιγμοὺς αὐτὰ, ὅπη βούλει δέχου, ταύτῃ δέχου. φασὶ δ' οὐκ ὀλίγοι, λέγειν σε πρὸς ἡμᾶς τῷ τῷ σὲ προσβυόντ'· ὡς αὖθ σοῦ ποτε λέγοντος, ἀκούσας ἐτῶ μάλιστος τὰς πτολεμαίδας φλεως εἰσικελίᾳ οὐπίζειν, μὴ συρακουσίοις ἐπικουρίσαι πρὸ ἀρχὴν, εἰτὶ τυραννίδος εἰς βασιλέαν μεταστήσαντα, ταῦτ' ἄρα σὲ μὴ τότε διεκώλυσε ὡς σὺ φῆς, σοῦ σφόδρα προθυμουμένου. νῦν δὲ λίωνα διδάσκειμεθρᾶ αὐτὰ ταῦτα. καὶ τοῖς διαιτωμένοις τοῖς σοῖς, πρὸ σὸν ἀρχὴν ἀφαιρούμεθά σε. σὺ δ' ἐμοί τι σῷ τοὺς λόγους τοὺς ὠφελῆ, γιγνώσκεις αὐτός. ἀδικεῖς δ' ἐδὲν ἐμὲ τάναντία τῷ γεγονότων λέγων. ἄδην τ' ὑπὸ φιλιστίδου μὴ ἄλλων πολλῶν, πρὸς τοὺς μεθυφόρους μὴ ἐς τὸ συρακόσιον πλῆθος διαλέγεσθαι, σῷ δ' μέλειν σὺ ἀκεσπόλει. τοὺς δ' ἔξωθεν ἔτι γίγνεσθαι ἁμαρτήματα πάντ' ἐς ἐμὲ πρέπειν, σὺ φάσκοντάς ἐναυτὸν πάντα ἐμοὶ πείσεσθαι. σὺ δ' αὐτὸς οἶσθα σαφίστατα τῶν πολιτικῶν ἐμέσοι κοινῇ πραγματευσάμενον ἐκόντα. ὀλίγα δὲ καταρχὰς ὅτε τι πλέον ποιεῖν αὖ ὠφέλουν. ἄλλα τε ξυνέκ ἅπαντα καὶ τοῦδὲ τὰ τῶν νόμων προοίμια συνυδάσαντα μετέπειτα, χωρὶς ὧν σὺ προσίγραφας ἔτις ἕτερος. ἀκούω γὰρ ὕστερον ὑμῶν τινας αὐτὰ διασκευωρεῖν· δοκεῖ μὴν ἐκάστοτε εἶναι, τοῖς δ' ἐμὸν ἦθος δυναμένοις κείνῳ. ἀλλ' εἶεν ὅπερ ἀρτίως ἔλεγον, οὐ διαζολῆς προσδέομαι πρός τε συρακουσίους, καὶ εἰδή τινας ἑτέρους πείθειν λίζων κατά. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀπολογίας πρός τε τὰ νῦν προτέραν γεγομένην διαζολήν· καὶ τὰ νῦν μετ' ἐκείνῳ μείζω φυομένῳ καὶ σφοδροτέραν. πρὸς δύο δέμοι, διῆλθες ἀκμαιότατον ποιήσασθαι τὰς ἀπολογίας. πρῶτον μὲν, ὡς ἐνιότους σοι ἔφηγον κοινωνῆν τοῦδὲ τοῦ τῆς

πόλεως πράγματα. Σὺ δὲ λάθρᾳ, ὡς οὐκ ἐμὸν ταύτην ἔρημον συμβουλεύω. οὐδὲ μέλλοντί σοι καθικέσθαι ἐλευσόμενος πόλεως, ἐμποδὼν ἐμὲ γενέσθαι. πρὸ οὖν ἀρχῆς ὧν εἶπον, τοῦδε πρότερον ἄκουε πρότερον. Ἦλθον καλούμενος ὑπὸ συρακουσίων, ὑπόπτου σοῦ καὶ λίωνος. τὸ μὲν δοθὲν μισθοῦ παρ' ἐμοὶ καὶ ξένου πάλαι γεγονότος. οἰκίᾳ δὲ ὄντος μέσῃ τῇ καὶ ἀγορᾷ. ὧν δὴ παντάπασι χρέα ἐστὶ τοῖς νῦν μὴ σμικρὸν κεκτημένοις, μέλλουσι τοῦδε τοσούτων ὅσα ἐν τότε τὰ σὰ, βουλεύεσθαι. σοῦ δὲ ὄντος μὲν σφόδρα κτίου, πολλῆς δὲ ἀπειρίας οἵας τοῦδε σὲ, τούτων ὧν ἐμπειρον εἶναι γεγονέναι, μὴ σφόδρα ἀγνῶτος ἐμοί· ἢ μᾶλλον ἔστιν, ἢ ἄνθρωπος, ἢ θεὸς, ἢ τύχη τὶς μᾶλλον σοῦ, λίωνα ἐξέλκειν, καὶ εἰλάφθαι μόνος. ἃ δ' οἶμαι τότε πολιτικῶν εἶναι κοινωνίαν πρὸς σὲ; ἣν μὲν ἐμφρονα κοινωνὸν, ἀπολωλεκέναι· ἣν δὲ ἄφρονα, ἱερῶν τι μᾶλλον ἢ πολλῶν ἀνθρώπων καταλελειμμένον. οὐκ ἄρχοντα, οἶμαι σὲ ἄρχειν. ἐκεῖνο δὲ τοιούτων ἀνθρώπων ἀρχόμενον. οὐ δὴς τὸ χρῆν πιεῖν ἐμέ. μὴν οὐχ ἕπεται ἐξ οἵου αἰσχυνεῖσθαι ἐκ τῶν λοιπῶν; τὰ μὲν πολιτικὰ χαίρειν ἐᾶν, φυλαξούμενον τὰς ἐκ τῶν φθόνων διαβολάς· ὑμᾶς δὲ πάντως καὶ πρὸ ἀλλήλων χωρὶς γεγονότας μὴ διαφόρους ὄντας, πειρᾶσθαι φίλους ἀλλήλοις ὅτι μάλιστα ποιεῖν· τούτων δὴ μὴ σὺ μαρτύρε, ὃς ἔξω αὐτῶν ἐγωτέθην, οὐκ αὐτὸς πώποτε μὴ μόγις μὲν, ὅμως δ' ὁμολογήθην ὑῶν, πλεῦσαι μὴ εἰς δὴ ἐμὲ, ἐπεισὴ πόλεμος ὑμᾶς κατέσχεν· εἰρήνης δ' αὖ γενομένης, ἐλθεῖν ἐμέ τε καὶ λίωνα εἰς συρακούσας. σὲ δὲ καλεῖν ὑμᾶς μὴ ταῦτα μὴ οὕτως ἐγίνετο τῆς ἐμῆς εἰς συρακούσας ἀφορμίας περὶ τῆς πρώτης, καὶ τῆς πάλιν ὕστερα σωτηρίας· ἢ δὲ λάθρᾳ, εἰρήνης γενομένης ἐκάλεις με. οὐ κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἀλλὰ μένον ὑποπτίας. λίωνα δ' ἐσωθῆς ἕνεκα μετὰ πέμψεσθαι. δὴ ταῦτα οὐκ ἦλθον, ἀλλὰ καὶ λίωνι τότ' ἀπεχόμενον. ὥστε γὰρ ἦ. εἶλλιον, ἐλθεῖν ἐμὲ καὶ ὑπακοῦσαί σοι. ἢ δὲ μετὰ ταῦτα, ὕστερον οἰκείως τῷ τελείως ἀφίκεσθαι καὶ ἐπιστολαὶ παρὰ σοῦ. τῶν δ' ὑστάτων ἐπιστολῶν γραμμάτων ἦρχεν, ὡς αὖ ἀφίκωμαι, τὰ λίωνός μοι γενέσθω πράγματα πάντα, καὶ τὰ νῦν ἢν ἐμόν· μὴ ἀφικομένου δὲ, τἀναντία. αἰσχύνομαι δὴ λίγων, ὅσαι τότε ἐπιστολαὶ παρὰ σοῦ, καὶ παρ' ἄλλων ἦλθον δὴ σὲ ὡς ἰταλίας μὴ σπεύδειν ἰταλίας· καὶ παρ' ὅσους τῶν ἐμῶν οἰκείων καὶ τῶν γνωρίμων· καὶ πᾶσι διεκελεύσω μοι ἰέναι, καὶ δέομαι σοῦ· πάντως ἐμὲ πείθεσθαι. ἐδόκει δὴ πᾶσιν ἀρξαμένοις ἐκ λίωνος, λᾶσι ἐμὲ πλεῦσαι καὶ μὴ μαλθακίζεσθαι. καί σοι τότε ἦλπισαν αὐτοῖς προύτειν ὁμῶν καὶ τοῦδε σοῦ διέχειν ζέφυρον, ὡς οὐχ οἷός τ' ἴσον αὐτὰ ρεῖσαι τοῖς διαβάλλουσιν ὑμᾶς καὶ βουλομένοις εἰς ἕχθραν ἐλθεῖν. εἶδον γὰρ καὶ τότε μὴ ναῦς ὁρῶ, τὰς μεγάλας οὐσίας καὶ ὑποδρόμους τῶν τε ἰδιωτῶν καὶ τῶν μεναρχόντων ἀνδρῶν, ὅσων περ αὖ μέζους ἔσι, θοωτέρους καὶ μείζους θοὺς διακάλλοντας, καὶ πρὸς ἡδονὴν μᾶλλον ἀφορᾶς ἐλάσεις ὁ μὲν λοῦντας, ζεφύρους. οὗ καινὸν οὐδὲν μᾶζον γυναῖ πλοῦτός τε, καὶ ὁ τῆς ἄλλης ἐξουσίας λαμπρὸς. ὅμως δ' ὧν πάντα ταῦτα χαίρειν ἐάσας, ἦλθον. διανοηθεὶς, ὡς οὐδένα λῆν τῶν ἐμῶν φίλων ἐμὲ ἀπάσθαι εἰς δὴ τὸν ἐμὸν ἐκ ζυμέα, τὰ σφέτερα πάντα, ἐξὸν μὴ ἀπολέσθαι, σῶλιτο. ἐλθὼν δὲ, εὗρα σὲ μὴ πάντα ταῦτα πεπραγμένα. ἀτὼ μὲν ὧν, ἐξίουν δὴ πω κατὰ τὸν ὁμολογίαν τῶν ἐπιστολῶν πρῶτον μὲν, καταγαγεῖν λίωνα οἰκειωσόμενον φράζων τὸν οἰκειότητα. ὧν εἰ ἐμοὶ τότε ἐπείθου, τάχ' ἂν βέλτιον τῶν νῦν γεγονότων ἦν, καὶ σοὶ καὶ συρακουσίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἕλλησιν, ὡς ἐμὲ δέκα μαρτύρεται. ἔπειτα τὰ λίωνος, τοὺς οἰκείους ἔχειν ἐξίουν· καὶ μὴ διαστέμαθαι τοὺς διαστεμμένους, οὓς οἶδα σύ. πρὸς δὲ τούτοις, ὥμην δεῖν ἢν κατ' οἰκίαν ἢν ἕκαστον θεωθῆναι αὐτῷ νομίζεσθαι, καὶ μᾶλλον ἔπι καὶ οὐκ ἦπτον ἐμοῦ παρανομοῦντος πίμπεσθαι. τούτων οὐδενὸς τυγχάνων, ἐξίουν ἀπιέναι. ἢ μὲν ταῦτα, ἔπειτις μὲ μένει ἢν οἰκίαν ἢν φάσκων τὸν λίωνος ἀποδόμενος οὐσίαν πᾶσαν, τὰ μὲν ἡμίσια ἀποπέμψειν εἰς κόρινθον. τὰ δ' ἄλλα, τῷ ταῦτ' κατα-λάβειν αὐτῷ. Πολλὰ ἔχων ἀπεῖν, ὧν ὑπεχόμενος, οὐδὲν ἐπίστευσας, δὴ δ' ἀπόλλες αὖ σὺν τούτοις. τὰ δὴ χρήματα πάντα ἀποδόμενος ἀπέστας λίωνα, φάσκων δ' ἀπολῆ

σην αὖθις τῇ πείθειν, ἢν μὴ λοφᾶσι θαυμάσιοι ταῖς ὑποχύσεσιν ἀπόσοις, καὶ κινδυνεύσειν ἐπὶ ξηνίππου μηχανὴν γοῦν οὔτε καλὴν, οὔτε κομψὴν, οὔτε δικαίαν, οὔτε ξυμφέρουσαν, εἴρεις ἐμὲ ἐκφοβεῖν ὡς ἀγνοοῦντα τὰ τότε γιγνόμενα, ἵνα μὴ δι' ἐκεῖνο ζημίωμαι τὰ χρήματα ἀποπέμπεσθαι. ἐγὼ γὰρ ἡρακλείδην οἶδα καὶ ἄλλους, οὔτε συρακουσίους δικαίους οὔτ' ἄλλους, ὅτι μᾶλλον θεοδότου καὶ βυρρίου σωτηρίου μὴ ποιεῖν ταῦτα, ταύτην λαβὼν ὡς ἐκείνῳ πρόφασιν εἴπῃς, ὅτι καὶ πόλλαισι φίλος εἶμι. σοῦ μὴ οὐδὲν φροντίζων, λίωνος δὲ καὶ τῶν λίωνος φίλων καὶ οἰκείων. καὶ ἐπειδὴ νῦν θεόδοτος καὶ ἡρακλείδης οἱ δεηθόλεως ἐσὸν οἰκεῖοι λίωνος ὄντες, πᾶσι μηχανῶμαι, ὅπως οὗτοι μὲν δίκαιοι ἔσονται λίκλωνι. καὶ ταῦτα μὲν ταύτη τοῦδε τὰ πολιτικὰ κοινωνίας τῆς ἐμῆς καὶ σῆς. καὶ εἴπερ ἐπράμην ἀλλοτρίοτητα οὐδεμίαν οὐ ἐμοὶ πρὸς σέ, ἐκούσιος ἂν ταύτην πάντα ταῦτα γιγνόμενα, καὶ μὴ θαυμάζειν. καὶ γὰρ αὖ ἔχει πῇ γε νοῦν ἀνορὶ φαινόμενον οὐ λίκωνος, πειθὼς τοῦδε τῇ μεγάλους τῆς σῆς ἀρχῆς, ἢν μὲν παλαιὸν φίλον ἢ ξένον, κακῶς πράττοντα δεῖ σὲ μᾶλλον σὺν χάρων, ἵνα οὕτως εἴπω, κτίζειν μὲν προσῆναι. σὲ δὲ ἢν ἀδικοῦντα ἐλέσθαι, ἢ πᾶν σθαι, ὅπη σὺ προσήκεις οὗτος χρημάτων δηλονότι. οὐ δὲ γὰρ αὖ τέρον ἔφυσεν αἴτιόν τις εἶναι τῆς ἐμῆς μετασολῆς, ἐμὲ τε βαλόμενον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτη γενόμενα, πλὴν ἐμὲν καὶ σὲν λυπηρίλιαν καὶ ἀκοινωνίαν δεῖ σὲ ἀπεργάσασθαι. χρὴ δὲ ἐκ λόγου ὁ λόγος ἥκειμεν ξυνεχὲς τῷ νῦν δὴ γενομένῳ. περὶ οὗμοι ἡ βούλησις ἀπολογητέον ἔφην εἶναι. σκόπει δὴ καὶ πρόσιχε πάντως, αὖτί σοι ψεύδεσθαι δόξω καὶ μὴ τἀληθῆ λέγειν. φημὶ γάρ σε ἀρχὴν μου παρόντος οὐ τῷ κύπῳ καὶ ἀρίστου κείτου, χρὴν ἡμέρας πρότερον εἴκοσι τῆς ἐμῆς ἐκ συρακουσῶν εἴκα δ' ἀποδημίας, ἃ νῦν δὴ λέγεις ἐμοὶ μεμφόμενον, ὡς ἡρακλείδου τίμιοι καὶ τῶν ἄλλων πάντων μᾶλλον, ἢ σοῦ μάλιστα, καί με τούτων ἕνεκα τίσιν διηρώτησας, ἐμὲ μανθάνω καὶ ἀρχὰς ὅτ' ἦλθον, καλέσας σὲ τοὺς πόλεις τοὺς ἐλλωίδας κατοικίζειν· ἐπὶ δὲ συνεχώρουν μανῦσθαι. καὶ ἔτι νῦν μοι δοκεῖν ταῦτ' εἶναι βέλτιστα. ἐπεὶ δὲ ὧδιονύσιος, καὶ τοὐπὶ τούτῳ τότε λεχθὲν ἐρῶμεν γὰρ δήπου, πότερον αὐτῷ τέτοι συμβουλεύσαιμι μόνον, ἢ τι καὶ ἄλλο πρὸς τούτῳ· σὺ δὲ καὶ μάλα ἀπεκρίνω μεμψιμοίρως τῇ ὑβρεστικῶς εἰς ἐμὲ ὡς ὕφου, διὸ δ' τότε σοι ὕβρισμα, νῦν ὕπαρ αὐτ' ὀνήρχθος γίγνεσθαι ἔπεσι δὲ καὶ μάλ' ἁπλάστως γελῶν ἐμίμνησας ὡς ταυλάθητα με ἐκέλευες ποιεῖν πάντα ταῦτα, ἢ μὴ ποιεῖν· ἔφην ἐτὸ κάλλιστα μνημονεύσαι σε. οὐκοῦν ταυλάθητα ἔφησθα γεωμετρεῖν. ἢ πῶς. κἀγὼ τὸ μετὰ ταῦτα ὁ ἐπίσημος ἀπεῖν, οὐκ ἔφην. φοβάμενος μὴ σμικρορρημάτος οὔσης, ἣν ἔκπλουν δὲν προσιδόκων, μέμνησό γέ μοι τὸν ἀπ' ὀρυχωρείας. ἀλλ' οἶδα ὧν οὕνεκα πάντ' εἴρηται, ταῦτ' ἴσθι. μέμφεσθαι λέγω, ὡς οὐκ ἐᾶν ἐτάσαι πόλεις ἐλλωίδας ἐρρούσας ὑπὸ βαρβάρων, ἀκίζειν οὐδὲ συρακουσίους ἐπικεφάλαι. βασιλέα αὐτὶ τυραννίδος μεταστήσαντα. τούτων γὰρ, οὐκ ἔπεσθαι μοὶ πρόποντα ἔχοις αὖ ποτε λέγειν μου καταψεύσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις, ἅμα σωφρονέστερους τούτων ἐς ἔλεγχον λόγους ἐτὸ λέγειν αὖ ἔστι ἱκανά που φαίνοιτο κεῖσε. ὡς ἐτὸ μὲν ἐκέλευσεν. σὺ δ' οὐκ ἤθελες πράττειν αὐτά. καὶ μὴν οὐ χαλεπὸν ἐπεῖν σοι ἁρπῶς ὡς ἦν ταῦτα αὖθις πραχθέντα, ἢ σοὶ μὴ συρακουσίοις, καὶ σικελιώταις πᾶσιν. ἀλλ' ὦ τᾶν ἐμοὶ φὴς μὲν ἐρωτικῶς ἐρωτικῶς ταῦτα, ἴχω πῶ λέγω. εἰ δ' ὁμολογεῖς, ἡ μὲξ ὅσον ἡγασάμενος εἶναι σοφὸν ἡνησίχορον, πῶ παλινῳδίαν αὐτῷ μεμισάμενος ἐκ τῆς φιλίους ἐς τὴν ἀληθῆ λόγον μετέστηθι.

ΠΛΑΤΩΝ, ΔΙΩΝΙΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩΙ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΔΟΚΕΙ μοι φαῦλον εἶναι δεῖ πάντες τῷ χρόνου πῶ ἐμοῦ προθυμίαν, τοῦδε τὰς συμβεβικυίας πράξεις· καὶ ὅτι πολλὴν εἶχον τοῦδε αὐτῶν κατανόησιν εἰς τὸ ξυμπράξαι γενέσθαι, οὐκ ἄλλου τινὸς οὕνεκα μᾶλλον, ἢ τῆς δῆτα τῶν ἐμῶν φίλοις ἐπιμέλειας. νομίζω γὰρ δίκαιον εἶναι, τοὺς ὄντας τῇ ἀληθείᾳ ἐπιεικεῖς,

πειρᾶς, καὶ πράττοντας τοιαῦτα, τυγχάνειν δόξης τῆς προσηκούσης. τὰ μὲν οὖν
ἐς τὸ παρὸν ζῶν θεῶν ἐπεῖχε καλῶς. τὰ δὲ τοῦδε τ' μελλόντων, ὁμήγυρίς ἐστιν ἀτῶν.
αἰσθάνεσθε μὲν γὰρ καὶ τάχει τὴ ῥώμη διοικεῖν, δόξειεν αὖ καὶ ἐτέρων εἶναι ζώων. ἀλη-
θείᾳ δὲ καὶ δικαιοσύνη, καὶ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῇ τοῦδε πάντα ταῦτα ὑφ' ἕνα μεσύ
νη ξυμφαίνη τὰς αὖ θεὰς αὖ μᾶλλον ποιουμένους τὰ θειότατα τιμᾶν, εἰκότως τῶν ἄλλων διαφέ
ρειν. νεῶ οὖν ὅπλον μέν ἐστιν ὃ λέγω. αἰσχύνεσθαι δὲ ὅμως δεῖ ἡμᾶς αὐτούς. ὅτι προ
σήκει πολίοις, ἢ παιδίοις, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, τοὺς δὲ θάττον ποτὲ φαίνεσθαι
οὖν δεῖ ἡμᾶς γενέσθαι, ἢ ἐν ἐσμῷ θειότατοι εἶναι πρὸ φαμέν. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ζῶν θεῶν
ἐπὴν ἐράδιον ἔσται. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις, συμβέβηκεν ἀναγκαῖον εἶναι πολεμεῖσθαι
πολλοῦ τόπου, ἐμέλλουσι γοῦν δεῖσθαι. ἐν δὲ νεῷ ὑπάρχει τοῦδε τὸ τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε
τοὺς ἰδεῖν ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ἐκεῖ ναυκλήρους ἐστὶν ἐπὴν ἐς ὥρα τόπου ἀφορμᾶν.
καὶ ἐν τούτῳ μάλιστα πρὸς σέ. ὡς οὖν πάντων ὁρῶμεν παρασκευάζου,
τόντε λυκοῦργον ἐκεῖνον ἀρχαῖον ἀπολείξεν καὶ ἦν κῦρον, καὶ ἕτις ἄλλος πώποτε
ἔδοξεν εἶναι καὶ πολιτείᾳ διοικημένων. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ καὶ φοβοῦνται
εἰσπίδα λέγουσιν ὡς πολλή ἐστιν ἐλπὶς ἀναιρεθέντος διονυσίου διαφθαρῆναι τὰ πρά-
γματα, ἀλλ' νῦν σπότε καὶ ἡρακλείδου καὶ θεοδότου καὶ τῶν ἄλλων γενέσθαι μεν φίλο
τιμίαν. μάλιστα μὲν οὖν, μαλεὶς εἶπ τοιοῦτος. ἐὰν δ' αὖρα καὶ γίγνηται ἐς, σὺ φαίνου ἐκ
φρόνων. καὶ πρὸς δ' βέλτιον ἔλθοι τ' αὖ. ταῦτα δὲ ἴσως, μᾶλλόν σοι φαίνεται εἶναι
ἢ ἐμὲ λέγειν, διόπ καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγνοεῖς. ἐπὶ δὲ καὶ ἐν τοῖς διάφοροις ὁρῶ τοὺς ἀστω
σοὺς ὄντ' τῶν παίδων παροξυνομένους, μήτε δ' νῦ πό γε τῶν φίλων, οὓς αἴτιος εἶπ τῇ
μεδὲ ἀσυνδέσις, κατ' ἔννοιαν παρακελεύεσθαι. νεῶ οὖν αὐτοί τε ἀστωνίζεσθε, καὶ ὑμῖν ἐν
τοῦ λεῖ ἐπισέλλετε. τὸ δ' αὐθάδη παρακαλῶσιν ἔχει, καθάπερ καὶ ὑμῶν παρόντων.
ἐπισέλλετε δὲ καὶ ὅτι πέπρακται ὑμῖν, ἢ πράττοντες τυγχάνετε. ὡς ἡμεῖς πολλὰ ἀ-
κούοντες οὐδὲν ἴσμεν. καὶ νεῶ ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν θεοδότου καὶ ἡρακλείδου, ἤκουσα
ἐς λακεδαίμονα καὶ αὖγναν. ἡμεῖς δὲ καθάπερ εἴρηται, πολλὰ ἀκούοντες τοῦδε τῶν
τῆδε, οὐδὲν ἴσμεν. ὁ θυμῷ δὲ, καὶ ὅτε δοκεῖς ζῶσιν, ἀνδρειότερος τῷ προσήκοντος θράσ-
πυζηνὸς εἶναι. μὴ οὖν λανθανέτωσαν ὅτι δεῖ τῷ ἀρέσκειν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ὁ πράτ
τειν ἔστιν. ἢ δ' αὐθάδεια, ὀργὴ μάκρ ξυνώσεως. ΑὐΤΥΧΕΙ.

ΓΛΑΥΚΩΝΙ ΠΟΡΘΕΑΞΑΙ, ΩΝ ΠΡΑΞΕΙΕΝ. ΓΕΜΠΤΗ.

Γραφῶ μὲν σωτεβάλλουσα καθάπερ ἐπίστελλις τῶν σῶν ἐπιμελούμενον,
τοῦδε ταῦτα διατείνειν. δίκαιος δ' ἐμὲ καὶ ξυνικὴν καὶ ἰδρᾶν ξυμβου-
λὴν λεγομένων συμβουλεύειν, τοῦδέ τε τῶν ἄλλων ὧν αὖ φράζῃς, καὶ ὡσ
αὖφραίνῃ λεῖ ταῦτα χρῆσθαι. πολλὰ μὲν γὰρ ὁ αἰὴρ χρήσιμος. μίγνυσι δὲ
οὖ καὶ σὺ ναῦ εἰδῆς εἰ. διάτε πάντ' ἀλήθειαν, καὶ δίχ' δ' μὴ τοὺς αὐτῆ πίει ξυμβούλους
εἶναι τοῖς νέοις. ἔστι γὰρ δήτις φωνὴ τῶν πολιτειῶν ἐκάστης, καθάπερ ἑτέρων ζώων ἄλ
λη μὲν δημοκρατίας, ἄλλη δ' ὀλιγαρχίας. ἡ δ' αὖ μοναρχίας. ταύτας φαῖεν μὴ αὖ
ἐπίστασθαι πάμπολλοι. πλεῖστοι δ' ἀπολέποντες τὸ κατανοεῖν αὐτὰς, πλὴν ὀλίγων
δήτινων. ἥτις μὲν αὖ οὖν τῶν πολιτειῶν πάντ' αὐτῆς φθέγγηται φωνὴν, πρός τε θεοὺς
καὶ πρὸς ἀνθρώπους, καὶ τῇ φωνῇ τὰς πράξεις ἐπομένας ἀποδιδῷ, θάλλεται ἀεὶ καὶ
σώζεται. μὴ μυμένη δ' ἄλλῃ διαθείρεται. πρὸς ταῦτ' οὖν ὑφραίνεσ συνίγνωσθε ἐχ
ἥκιστα αὖ χρήσιμος, καίπερ πρὸς ἄλλα ὢν αἰσθρεῖος. τοὺς γοῦν τῆς μοναρχίας λέγεις,
οὐχ ἥκιστ' αὐτὸν ἐλπίζω συνιέναι εὑρήσειν τῶν τοῦδε πάντ' σὺν διατείνειν ὅπτιον. εἰς ταῦτ'
οὖν αὐτῷ χρώμενος, ὀνήσει τε αὖτὸς καὶ ἐκεῖνον πολλὰ ὠφελήσεις. ἐὰν δέ τις ἀκούσας
ταῦτα εἴπῃ, πλάττων ὡς ἔοικε προσποιεῖται μὲν, τὰ δημοκρατίας ξυμφέροντα εἶ
ναι. ἔξεν δ' ἐν τῷ δήμῳ λέγειν καὶ συμβουλεύειν αὐτῷ τὰ βέλτιστα, οὐ πώπτε αἰτα

τὰς ἐφθέγξατο, πρὸς ταῦτ' εἰπεῖν, ὅτι πλάτων ἐμὲ οὐ τῇ παιδείᾳ γίγνεται καὶ ἐν δήμῳ καὶ πλαβὼν ὅσα προσῆκόν τε καὶ ἀδικούμενον ἂν τὸν ἴμπροσθεν, ἀλλὰ μὴ αὐτόμοκα τῇ ἐκείνου ξυμβουλῇ πράττειν· ἐπεὶ πάντων αὖ ἥδιστα καὶ πάλαι παιδείαν Σύλλυσιν αὐτῷ, ἐμὲ μάτην μὲν κινδυνεύσειν φίλον, πλείον δ' οὐδὲν ποιήσειν· τοιγαροῦν δὴ ὁμᾶς σώζεσθαι αὖ καὶ πλὼ ἐμὲν ξυμβαλεῖν· εἰ γὰρ δόξαιμεν αὐτὸς ἔχειν, ἀλλὰ αὖ χαίρειν ἡμῖν εἰπών, ἐκεῖσε αὖ γίγνοιτο τῆς πόλεως ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ ξυμβουλῆς.

Πλάτων ὁρμᾶσθαι καὶ ὁρᾶσθαι καὶ κορίσκῳ, οὗ πράττειν. Ἔκτη.

Ἐμοὶ φαίνεται θεῶν τις ὑμῖν τύχην ἀγαθὴν αὖ οὗ δέξασθαι ὑμῶν ὡς καὶ ἐκείνως παρασκευάζειν· οἰκεῖόν γάρ δή γε τοῖς ὑμῖν αὐτοῖς καὶ χρείαν ἔχοντας, ὥστε ἀλλήλους εἰς τὰ μάλιστα ὠφελεῖν· ὁρμᾶσθαι μὲν γὰρ οὔτε ἵππων πλῆθος, οὔτε ἄλλης πολεμικῆς συμμαχίας οὐδὲν αὖ χρυσοῦ προσγενομένου γένοιτ' αὖ μεῖζον εἰς τὰ πάντα λυσιτελές, ἢ φίλων βεβαίων τε καὶ ἤθος ἐχόντων ὑγιές· ὁράσθαι δὲ καὶ κορίσκῳ, πρὸς τῇ τῶν εἰσῶν σοφίᾳ τῇ καλῇ ταύτῃ φιλεῖσθαι καὶ πᾶν χρῆναι ὧν προσδεῖν σοφίᾳ τοῖς τοῦδε τοὺς πονηροὺς καὶ ἀλίσκεσθαι φυλακῆς καὶ ζημίας ἀμωσγεπῶς λυσιτελοῦς. ἄπειροι γάρ εἰσι δὴ μεθ' ἡμῶν μετείων ὄντων καὶ οὐ κακῶν, συχνὸν διατριφέναι τῷ βίου· διὸ δὴ τούτῳ προσδεῖν εἶπον, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται τῆς ἀληθοῦς μὲν ἀμελεῖν σοφίας· τῆς δὲ αὖθις πόνου τε καὶ ἀναγκαίας ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον, ἣ δεῖ· ταύτην δ' αὖ πλὼ λυσαμεν, ὁρμᾶσθαι μοι φαίνεσθαι φύσει τε (ὅσα μή πω ξυπεγόντα) καὶ τέχνῃ λιμπειρίας ἀληθοῦς. τί δῆν δὴ λέγω· σοὶ μὲν ὁρμᾶσθαι, πειρασμὸς ὁράσθω καὶ κορίσκου πλέονα ἢ σύ, φημὶ καὶ μενῶ μὴ μαρτυρῶ μὴ ῥᾳδίως εὑρίσκειν ἀξιοπιστότερα ἢ ἐμὲ τούτων τῶν γιγνομένων. ἔχεσθαι δὲ παντὶ ξυμβουλεύω δικαίῳ χρῆσθαι τούτων τῶν αὐθρῶν, μὴ πολὺ χρονιούμενον· κορίσκῳ δὲ καὶ ὁράσθω πάλιν ὁρμᾶσθαι αὐτὸς ἔχεσθαι ξύμβουλος εἶμι· καὶ πειρᾶσθαι ταῖς αὐθέξεσιν ἀλλήλων εἰς μίαν ἀφικέσθαι φιλίαν· σὺ δὲ ξυμπλοκίῳ αὖ, λίτης ὑμῶν ἀρα ταύτην πη, λύειν δοκῇ, ἐμοὶ γὰρ αὐθεώπινον οὐ παντάπασι βέβαιον, λῆρον παρὲμὲ καὶ ζοὺς ἐμοὺς, πέμπειν μομφῆς καὶ τήρον ἐπιστολίῳ· δίμοιρον γὰρ δίκη τὸ μὴ αἰδοῖ τοὺς παρ' ὑμῶν αὐτοῦδεν ἐλθόντας λόγους, ἐμοῖ δ' ἀνυθὲν μέγα τύχει γενόμενον ἐπωφελὲς ἴσα νοσεῖν μᾶλλον αὖ συμφῦσαι καὶ σωθῆναι πάλιν εἰς πλὼ προῦπαρχουσαν φιλότητά τε καὶ κοινωνίαν. ἰὼ δ' ὅταν μὲν φιλοσοφῶμεν ἅπαντες ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ὅσου αὖ λυσώμεθα καὶ ἐμοίσω παρόντα κύρια τὰ νῦ κεχρησμωδημένα ἔσται· ἢ δὲ αὖ μὴ σῴζωμεν ταῦτα, οὐκ ὀρθῶ· φημὶ γὰρ ἀγαθὸν μαντεύεσθαι. καὶ φημὶ δὴ ταῦθ' ὑμᾶς πάντ' ἀγαθὰ ποιήσειν, αὖ θεὸς ἐθέλῃ. Ταύτην πλὼ ἐπιστολὴν πάντας ὑμᾶς χρεὼν ὄντας ἀναγνῶναι χρῆ, μάλιστα μὲν ἀθρόους· εἰ δὲ μὴ, καὶ τὰ δύο κοινῇ, καὶ τὰ λυσάμενα ὡς δύον τάχιστα πλεῖστα. καὶ χρῆσθαι σωθέντι νόμῳ κυρίῳ, ὅ ἔστι δίκαιον· ἐπεμνήσθην ἀπλῆ τε ἅμα μὴ ἀμύθῳ καὶ τῇ τῆς ἀσυδησίας ἀδελφῇ παιδείᾳ, καὶ ἐν τῶν πάντων θεὸν ἡγεμόνα τῶν τε ὄντων καὶ τῶν μελλόντων, τῷ τε ἡγουμένῳ καὶ αἰτίῳ παντάπασι κύριον ἐπομνύντας· ὃν αὖ ὄντως φιλοσοφῶμεν, εὐσεβεῖς πάντες σαφῶς εἰς λυσάμενοι αὐθεώπων δύσαμένων.

Πλάτων τοῖς δίωνος οἰκείοις τε καὶ ἑταίροις, οὗ πράττειν. Ἕβδόμη.

Γεστείλατέ μοι νομίζειν δεῖν πλὼ δικαίαν ὑμῶν ἢ πλὼ αὐτὼ ἣν εἶχε καὶ δίωνι· καὶ δὴ καὶ κοινωνεῖν δικελλάζειν μοι, καθόσον διός τε ἐμὶ ὄρθῳ καὶ λόγῳ. ἐπὶ γὲ μὴ δόξαιμεν ἐπιθυμίαν πλὼ αὐτὼ ἴσχειν ἐκείνῳ ξύμφημι καὶ κανόνι· εἰ δὲ μὴ, ἐκλύσασθαι πολλάκις· τίς δ' ἂν ἡ ἐκείνου δικαία καὶ ἐπιθυμία, χρεὼν ἂν εἰκάζειν, ἀλλ' ὡς ἄλλως σαφῶς εἴποιμ' αὖ· ὅτε γὰρ καταρχὰς εἰς συρακούσας ἐπὶ ἀφικόμην, χρεὼν ἔτη τε πλείω

τε πεπραγότα γεγονὼς, οἵων ἔχε νῦν ἡλικίαν, ἢ τὰ νεῦ ἐπαρεῖνος γίγνε. καὶ ἢν ἔχε τότε δόξαν, ταύτην καὶ δι' ἐτέλεσεν ἔχων· συρακουσίους ὅπως ἔσεσθαι ἐλευθέρους εἶναι καὶ τοὺς νόμους τοὺς ἀρίστους οἵους αὐτοὺς· ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν εἴ τις θεῶν καὶ ἔξεστιν, εἰς νῦν αὖ νῦν δόξαν τοῦδε πολιτεύσασθ', ἐκείνῳ γενέσθαι σύμφωνα ποιῆσαι. τίς δ' ἦν ὁ τρόπος τῆς γενέσεως αὐτῆς, οὐκ ἀπαίξιον ἀκοῦσαι νέῳ καὶ μὴ νέῳ· πειράσομαι δὲ ἀφ' ἀρχῆς αὐτὴν ἐπὶ σὲ πρὸς ὑμᾶς διεξελθεῖν. ἔχει δ' καιρὸν τὰ νῦν. ἐγὼ ἐπόητε ὦν, πολλοῖς δὴ ταῦτ' ἐπαθον ὡφέλιμ' εἰπεῖν ἐμαυτῷ γενόμενα κύριος, ἐμοὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως οὕτως ἐσκεμμένος. καί μοι τύχαι τινὲς τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων, τοιαίδε παρέπεσον. ἐπὶ πολλῶν γὰρ τῆς τότε πολιτείας λοιδορουμένης, μεταβολὴ γίγνεται. καὶ τῆς μεταβολῆς, εἷς καὶ πεντήκοντα τινὲς ἄνδρες προὔστησαν ἀρχόντες· οὗτοι μὲν, ὡς ἔστι δίκαι δ' ἐν πειραιεῖ τοῦδέ τε ἀγορανόμοι ἐπὶ τοῦτοι, ὅσα τ' ἐν τοῖς ἄστει διοικεῖν ἔμελε. τελέκοντα δὲ πάντων ἀρχόντες κατέστησαν αὐτοκράτορες. τούτων δή τινες, οἰκεῖοί τε ὄντες καὶ γνώριμοί μοι τύγχανον ἐμοί· καὶ δὴ καὶ παρεκάλουν αὐτοὺς, ὡς ἐμοῦ προσήκοντα πράγματά μοι· καὶ ἐπῶ, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθον ἐπὶ τοῦτ' κότητος. ὡφέλουν γὰρ αὐτοὺς ἕκαστος ἀ λίκου ἕκαστον, ἐμοὶ δίκαιον τρόπον ἄγοντας διοικήσειν δὴ πῶ πόλιν, ὥστε αὐτοῖς σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν, τὰ πράξεων. καὶ ὁρῶν δή που τοὺς ἀνδρας ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ χρυσῶν ἀφειδέστατα πῶ ἐμπροσθεν πολιτείαν, ταῦτ' ἄλλα καὶ φίλον ἄνδρα ἐμοὶ πρεσβύτερον Σωκράτη ὃν ἐπῶ φόδον οὐκ ἂν αἰσχυνοίμην ἐπῶν δικαιότατον εἶναι τῶν τότε ἐπὶ πᾶσι τῶν πολιτῶν μετ' ἐτέρων ἐπιπονον, βίᾳ ἄξοντα ὡς ἀποθανούμενον. ἵνα δὴ μετέχοι τῶν πραγμάτων αὐτοῖς. εἴτε βούλοιτο, εἴτε μή· ὅτ' ἐκ ἐπείθετο. πᾶν δὲ παρεκινδύνευσα παθεῖν, πρὶν αἰσχύνην αὐτοῖς ὀφλεῖν γενέσθαι κοινωνὸς ἀ δὴ πάντα καθορῶν καὶ ἄλλα τοιαῦτα οὐ σμικρὰ, ἐδυσχέρανά τε, καὶ ἐμαυτὸν ἐπανήγαγον ἀφ' τῶν τότε κακῶν· χρόνῳ δ' οὐ πολλῷ, μετέπεσε τὰ τῶν τεσσάκοντά τε καὶ πέντε ἡ τότε πολιτεία· πάλιν δ', βραδύτερον μὲν, ἐλκε δ' μως, ἐπῶδε ἐφ πράττειν τὰ κοινὰ καὶ πολιτικὰ ἐπιθυμία· ἐνῆν καὶ οἱ ἐκείνοις ἄτε τεταραγμένοις, φόλα γιγνόμενα, ἃ μὴ ἂν δυσχεράσειεν. καὶ οὐδέν τι θαυμαστὸν ἦν τι μωρίας ἐχόρων γίγνεσθαί τινων τοιαῦτα μείζους ἢ μεταβολῆς. καί τοι πολλῇ γε ἐχρήσαντο οἱ τότε κατελθόντες ἐπιεικείᾳ. κατὰ δέ τινα τύχην αὖ ἐν ταῖς ἐμῶν σωκράτη ἔνεγκον λωποδύοντές τινες, ἐσάγουσιν ἐς δημόσιον, αἰσθόμενοί τε αἰτίαν ἐπιβάλλοντες, καὶ πάντων ἥκιστα Σωκράτει προσήκουσαν· ὡς ἀσεβῆ γὰρ οἱ μὲν ἐσάγαγον, οἱ δέ, κατελάμβανόν τε, καὶ ἀπέκτειναν, ἐν τότε τῆς αἰσθόμενοι ἀτυχῆς ἐκ ἐθελήσαντα μετασχεῖν τοῦδε οἷα τῶν τότε φευγόντων φίλων, ὅτε φεύγοντες ἐδυστύχουν αὐτοί· σκεψώμεθα δήμοι ταῦτά τε, καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς πράττοντας τὰ πολιτικὰ, καὶ τοὺς νόμους γε καὶ ἔθη, ὅτῳ μᾶλλον διεσκόπουν ἡλικίᾳ τὲ ἐς ἐ πρόσθεν προὔβαινον, τοσούτῳ χαλεπώτερον ἐφαίνετ' ἐρθῶς εἶναί μοι τὰ πολιτικὰ διοικεῖν. οὔτε γὰρ ἄνευ φίλων αὐτῶν καὶ ἑτέρων πιστῶν, δίον τ' εἶναι πράττειν· οὓς οὐ πρόχοντας ἐν ἀνδρῶν εὑρεῖν ἐπιτηδείους, οὐ γὰρ ἔτι οἱ τοῖς τῶν πατέρων ἤθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἡ πόλις ἡμῶν διῳκεῖτο· καινούς τε ἄλλους, ἀλλοκότους ὧν κτᾶσθαι μετά τινος ῥᾳστώνης· τά τε τῶν νόμων γράμματα καὶ ἔθη, διεφθείρετο. καὶ ἐπὶ πλέον θαυμαστὸν ὅσον, ὥστε μοι τὸ πρῶτον πολλῆς μισὸν ὄντα ὁρμῆς αὖθ' ἐ πράττειν τὰ κοινὰ, ὁλίγον τα εἰς ταῦτα καὶ φοβόμενα ὁρῶντα πάντα πάντως, τελευτῶντα ἐλιγγιᾶν. καὶ ἐμὲ μὲν σκοπεῖν μὴ ἀποσπᾶσθαι, μήποτε ἄμεινον αὖ γένοιτο τοῦδέ τε αὐτὰ ταῦτα, καὶ δὴ καὶ τοῦδε πῶ πᾶσαν πολιτείαν. τὸ δὲ πράττειν αὖ, τοῦδε μένειν ἀεὶ καιρούς. τελευτῶντα δὲ νοῦσαι τοῦδε πασῶν τῶν νῦν πόλεων, ὅτι κακῶς, ξύμπασαι πολιτεύονται. τὰ τ' τ' νόμων αὐτοῖς, ὡσδὲν ἀνίκατος ἔχοντά ἐστιν, αὖθι παρασκευῆς θαυμαστῆς τινος μὴ τύχῃς. λέξειν τε ἵνα καθῶ, ἐπαινῶν πῶ ὀρθὴν φιλοσοφίαν, ὡς ἐκ ταύτης ἐστὶ τά τε πολιτικὰ δίκαια καὶ τὰ τ' ἰδιωτ' πάντα κατιδεῖν. κακῶν δ' ἐλέξειν τὸ ἀνθρώπινα γένη, πρὶν ἂν ἢ τὸ τῶν φιλοσοφούντων ὀρθῶς γε καὶ ἀληθῶς γένος, εἰς ἀρχὰς ἔλθῃ

τὰς πολιτικὰς, ἢ τῶν δυναστευόντων οἱ ταῖς πόλεσιν, ἕκαστος μόρας θείας ὄντως φιλοσοφίαν. παύσω δὴ πρῶτον διαίσιαν ἔχων ἐς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν ἔλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην· ἐλθόντα δέ μοι, ὁ ταύτῃ λεγόμενος αὖ βίος ἐδόκει μοι, Ἰταλιωτικῶν τε καὶ συρακοσίων τραπέζῃ πλήρης, οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἔρασι. λίς τε τῆς ἐμῆς ἐμπλήμενον ζῆν, καὶ μηδέποτε κορεσθέντα μόνον νύκτωρ. καὶ ὅσα δὴ τούτῳ ἐπιτηδεύματα ξυνέπεται τῶν βίων· ἐκ δὴ τούτου τοῦ ἐθῶν, οὔτ' ἂν φρόνιμος οὐδείς ποτε γένοιτο τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δειλαίως, οὐδ' οὕτως θαυμασίᾳ φύσει κρατήσειεν· σώφρων δὲ οὐδ' ἂν μέλλοι ποτὲ γενέσθαι. καὶ δὴ καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ὁ αὐτὸς λόγος ἂν εἴη. πόλις τε οὐδεμία ἂν ἱκανῶς εὖ οἰκήσειεν κατὰ νόμους οὐδ' ὁτιοσοῦν, ἀσώτων ἀνθρώπων ἀναλίσκειν μὴ δεῖν πάντα εἰς ὑπερβολάς· ἀρκοῦν δέ, εἰς ἅπαντα ἡγουμένων αὖ δεῖν γίγνεσθαι, πλὴν εἰς ἀκρασίας καὶ πόνους, καὶ ἀφροδισίων καὶ συνουσίας διακοπουμένων. ἀναγκαῖον δὲ εἶναι ταύτας τὰς πόλεις, εἰς τυραννίδας τε καὶ ὀλιγαρχίας καὶ δὴ μοναρχίας μεταβαλλούσας, μηδέποτε λήγειν· δίκαια δὲ καὶ ἀνόμου πολιτεύεσθαι τοὺς αὐτὰς δυναστεύοντας, μὴ δ' ὄνομα ἀκούοντας, αἰσχύνεσθαι. ταῦτα δὴ πρὸς ταῖς πρόσθεν διανοούμενος, εἰς συρακούσας διεπορεύθην. ἴσως μὲν κατὰ τύχην. ἔοικε μέντοι τότε μαχεσομένῳ τινὶ τῶν κρεττόνων, ἀρχὴν καλέσθαι τῶν νῦν γιγνομένων πραγμάτων ἡ λίσα καὶ τῶν ἐν συρακούσαις. ὅλος δὲ μὴ πλέονος ἦν ἐὰν μὴ νῦν ὑμεῖς ἐμοὶ πείσησθε, ἡ λύτρον συμβαλλόμενοι. πῶς οὖν δὴ λέγω πάντ' ἀρχὴν γεγονέναι τότε τῷ εἰς σικελίαν ἐμὲ ἀφῖχθαι; ἐγὼ συγγενόμενος λίωνι τότε νέῳ, μᾶλλον δίωνι τὰ δικαιώτατα μοὶ δοκοῦντα εἶναι ἀνθρώποις ἢ μείνους ὄλε λόγους, καὶ πράττειν αὐτὰ ξυμβαλλόμενον, ἀνοήτου ὄντι τυραννίδος τινὰ τρόπον καταλυσιτελοῦμεν μαχούμενος, ἐλπίσαντα ἐμαυτόν. λίωνα μὲν γὰρ δὴ μάλ' εὐμαθῆ ὄντα, πρός τε τἆλλα καὶ πρὸς τοὺς τότε ὑπ' ἐμοῦ λόγους λεγομένους, οὕτως ὀξέως ὑπῆκοον καὶ σφόδρα, ὡς οὐδεὶς πώποτε ὢν ἐγὼ προσέτυχον πω. καὶ τ' ἐπίλοιπον βίον ζῆν ἠθέλησε, διαφθόρως τ' πολλῶν ἰταλιωτῶν τε καὶ σικελιωτῶν, ἀρετῆς τ' πλείονος ἢ δυνατὸς τῆς τε ἄλλης ἐμφυΐας ἱκανὴς. ὅθεν ἐπαιρόμενος τοῖς τ' τὰ τυραννικὰ νόμιμα ζῶσιν ἰδίᾳ, μέχρι τοῦ θανάτου τ' τ' διονύσιον γενομένου. μεθ' ὃν δὴ, διενοήθη μὴ μόνον οἱ αὐτῷ ποτ' αὖ γενέσθαι ταύτην τὴν διαίσιαν, ὧν αὐτὸς ἐκτῶ τῶν ὀρθῶν λόγων ἔχει. ἐπιδυνομένῳ δ' οἷς οὐ πᾶσιν, ὧν μὴ διονύσιον ἠνάσατο εἶναι γενέσθαι, τάχ' ἂν ξυλλαμβάνειν τ' θεῶν γιγνομένου δ' αὖ τ' βιοῦτον τόν τε αὐτῷ ζῆν μὴ τ' τῶν ἄλλων συρακουσίων, ἀμήχανον ἂν μανθάνειν τι ξυμβῆναι γενόμενον. πρὸς δὴ τούτοις φήθην δεῖν ἐκ παντὸς τρόπου, εἰς συρακούσας ὅτι τάχιστα ἐλθεῖν ἐμὲ, κοινωνὸν τούτων μεμαμένους, τήν τε αὐτ' μὲν σωτηρίαν, ὡς ὑπὸ πᾶς ἐξεργάσαιτο εἰς ἐπιθυμίαν ἐλθεῖν αὐτὸν τ' μᾶλλον τὸ μὴ ἀεὶ ζῆν. ὃ δὴ μὴ νῦν εἰ διαπράξαιτο οὐ διονύσιος ὡς ἐπιχείρησε μεγάλα' ἐλπίλα' ἔχειν αὖθις σφᾶς τῶν θανάτων μὴ τῶν νῦν γενομένων κακῶν ζῆν αὖ βιαίμενοι καὶ ἀνιηθέντα οἱ πᾶσι τῇ χώρᾳ κατασκευάσαι. ταῦτα δίωνα ὀρθῶς διανοηθέντ', ἔπεισε μεταπέμπεσθαι διονύσιον ἐμέ. καὶ αὐτὸς ἐλθὼν πέμπων, ἔλεγεν ὅτι τάχιστα ἐκ παντὸς τρόπου, πρίν τινας ἄλλους ἐντυχόντας διονυσίῳ, ἐᾶν ἄλλον βίον αὐτὸν τ' βελτίονα παρασκευάσαι. λίωνα δὲ τάδ' ἐλέγειν· εἰ καὶ μακρότερα ἐπεῖν τίνας γὰρ καιροὺς ἔφη μείζους τοιούτους, τῶν νῦν παραγιγνομένων θείᾳ τινὶ τύχῃ. καταλίπων δὲ τήν τε ἀρχὴν τῆς ἰταλίας καὶ σικελίας, καὶ τὸν αὐτοῦ δυνάμεν οἱ αὐτῷ, καὶ τὸν πότον τα, καὶ τὸν ἐπιθυμίαν τὸν διονύσιον, φιλοσοφίας τε καὶ παιδείας ὡς ἔχοι σφόδρα λίωνα, τούς τε αὐτοῦ ἀδελφιδοῦς καὶ τοὺς οἰκείους ὡς βέλτιστοι εἶεν πρὸς ἓν ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον ἀεὶ λόγον καὶ βίον, ἱκανόν τα οἶ τε διονύσιον συμπαρακαλεῖν, ὥστε ἐπὶ ποτε, καὶ νῦν ἐλπὶς πᾶσα ἀποτελεσθήσεται, τῷ τοὺς αὐτοὺς φιλοσόφους τε καὶ πόλεων ἀρχοντας μεγάλων ξυμβιῶναι γενομένους· τὰ μὲν δὴ παρακελεύματα, διὰ ταῦτα τε καὶ διαῦτα ἐστὶ πάμπολλα. πῶς δ' ἐμοὶ δόξαι, ἡ μὲν τῶνδε τῶν νέων ὅπη ποτὲ γένοιτο ἔχει φόβος. ἀεὶ γὰρ ἐπιθυμίαι τῶν τοιούτων ταχεῖαι. καὶ πολλάκις ἑαυτοῖς

ἑαυτοῖς ἐναντίαι φθορόμενα. ἐγὼ δὲ λίωνος ἕνεκα, ἐπισάμην τῆς ψυχῆς περὶ φύσει τὸ ἔμβριθὲς ὄν, ἀλπίσας τι ἤδη μετέωρος ἔχειν. ὅθεν μοι σκοτουμένῳ καὶ διταζόντι, πότερον αὖ ἔτι πορευτέον καὶ ὑπακουστέον ἢ πῶς, ὅμως ἐρέγκλειν λέων ἔφη τὰς διανοεῖσθαι ἔτι νόμων τὲ καὶ πολιτείας ἀποπλεῖν ἐγχειρεῖσι, καὶ νεῶ πειρατέον ἢ πεῖσαι χρὴ οἷα μόνον, ἱκανῶς πάντα ὑβριασμοὺς ἐσοίμην ἀγαθά. ταύτῃ μὲν δὴ τῇ διανοίᾳ τὲ καὶ τόλμῃ, ἀπῆρα εἴκοθεν, οὐχ ἥττονες ἐδέξαλον. ἀλλ' αἰχωμόμενος μὲν ἐμαυτὸν δ' μᾶλλον, μὴ δόξαι μέποτε ἐμαυτῷ παντάπασι, λόγῳ μόνον ἀτυχὼς εἶναι. ὑμῖν δὲ οὐδενὸς αὖποτε ἑκὼν αἰθάφωτα. κινδυνεύειν δὲ προσδοῦναι, πρῶτον μὲν, πλὴ λίωνος ξυείαν τὲ καὶ ἑταιρείαν οἱ κινδυνεύοντος γεγενῆς οὐ σμικρᾶς. ἔπ' οἶν πεδ.θοίλε, ἔπ' ἐκ πισῶν ἔπαθ διονυσίου καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν, ἐλθοι παρ' ὑμᾶς φθόσεων, καὶ ἀνδροῖ ἐ ἐπῶν. ὦ πλάτων, ἤκουσι φυγὰς, οὐχ ὁ πολιτῶν διόμενος οὐ δι' ἐπέων ἀδίκως γενόμενος τῆ ἐμαυτοῦ ἐχθρούς. ἀλλὰ λόγων καὶ πειθοῦς. ἴσι μάλιστα ὑπισάμην ἐπὶ, δυναμένων ἀνθρώπους νέους ἐὰν τὰ ἀγαθὰ κὴ τὰ λίκαια προξίποντα, εἰς φιλίαν τὲ καὶ ἑταιρείαν ἀλλήλοις καθιστάναι ἐκίσοτε. ὧν οὐδεία καὶ τὸ μέρος νεῶ ἐπὶ καταλιπὼν συρακούσας, οἰθάδε πάρειμε. καὶ δ' μὲν ἐμὲν, ἔλαττον ὀναδὸς σοι φθρέι. φιλοσοφίκ δὲ ἂν ἐγκωμιάζοις ἀεὶ, κὴ ἀτίμως φὴς ἔπαθ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων φθρέιδαι, πῶς οὐ προδίδοτε τὰ νεῶ μετ' ἐμοῦ, μέρος ὅσον ἐὰν σοὶ γίγανε. καὶ μεγαρῆι μὲν ἐκαθοικῶτες ἐντυγχάνομεν, ἤλθες δ' ἔπου αὖμει ἐοικθε, ἐφ' ἅσυ παρεκάλουν, ἢ πάντων αὖ φαυλότατον ἡγοῦ σαυτόν. νεῶ δ' ἀρᾶ δ' μᾶκος τῆς πορείας καὶ δ' μέγεθος δὴ τῆ πλοῦ καὶ τ' πόνου ἑπαυλιώμενος, οἷει δόξαι καλίας ἀποφθέξεσθαί ποτε; πολλοῦ γε κὴ δήσει. λεχθόντων δὲ τούτων, τὶς αὖ ἦν μοι πρὸς ταῦτα ἀντιμῶν ἀπόκρισις οὐκ ἔσιν. ἀλλ' ἤλθον μὲν κατὰ λόγον, οἰ λίκη τε, ὡς οἷόν τε αὖθρωπον μάλιστα ὀξὺ τὰ ποιαῦτα καταλιπὼν τὰς ἐμαυτῆ διαφοβὰς οὔσας οὐκ ἀχθόμενος, ἔπαθ τυραννίδα δοκοῦσιν οὐ πρέπειν ἔοις ἐμοῖς λόγοις, οὐδὲ ἐμοί. ἐλθόντα, ἐμαυτὸν ἠλθέρωσα, κὴ δὶς ξυείου κὴ τῆς φιλοσόφου αἰτίγκλητον μόρα παρέχον. ἐπονελίσου γενομένης αὖ ἔτι καταμαλθακισθεὶς καὶ ἀποδειλιῶν αἰχωὼς μετῆλθον καὶ ἦς. ἐλθὼν δὲ, οὐ γὰρ δεῖ μακρύειν, ὕρον στάσεως τὰ πρὸς διονύσιον μετὰ ξύμπαντα καὶ διαζολῶν πρὸς πλὺ τυραννίδα λίωνος πέρι. ἤμωον μὲν οὖν, καθ' ὅσον ἐδυνάμην. σμικρὰ δ' διός τ' ἦν. μὴ δὲ ἀρδὺν ἴσως τι τότε τῷ λίωνα διονύσιος αἰτιώμενος ἐπιζουλεύειν τῇ τυραννίδι, σμικρὸν ἐὰς πλοῦν ἐμβιβάσας, ὠθέκαλον ἀτίμως. οἱ δὲ λίωνος δ' μᾶλ ἐξῆν πάντες φίλοι, ἐφοβούμεθα μὴ ἕνα ἑταιρίωμενος τιμωρῶτο, ὡς συναίτιον τῆς λίωνος ἐπιζουλῆς. ταῦτ δὲ ἐμοῦ κὴ δῆλθε λόγος τὶς οἱ συρακούσας ὡς τεθνεῶς ἤλιω ἔπαθ διονύσιος, ὡς δὴ τούτων ἀπάντων τότε γεγενότων αἴτιος. ὁ δὲ, αὐθαδέστερον πάντας ἡμᾶς οὕτω διατεθότας, φοβούμενος μὴ μεῖζον ἐκ τῶν φόβων γένοιτό τι, φιλοφρόνως πάντας ἀπελάμβανε. κὴ δὴ κὴ αὐτὸν ἐμὲ, παρεμυθᾶτό τε κὴ θαῤῥεῖν διεκελεύετο. καὶ ἐλῆτο, πάντες μενῶν, εἰ μὴ γενοίμην ἐγὼ δὲ μὲν ἐμὲ φυγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, καλὸν οὐδαμοῦ δ' ἐμὲ μενεῖν. διὸ δὴ καὶ σφόδρα προσεποιεῖτο λᾶσθαι. τὰς δὲ τῶν τυράννων φύσεις, ἴσμεν ὅτι μεμιγμέναι ἀνάγκαις εἰσὶν. ὁ δὲ μηχανόμενος διακωλύειν μὴ ἐκπλουν εἰς ἀκρόπολιν ἀγαπᾶν κὴ κατοικίσας, ὅθεν οὐ δ' αὖ ἐς ἔτι μεναύκληρος, μὴ ὅτι κωλύων ὑβρίαζε διονύσιον, ἀλλ' οὐδὲ μὴ πέμπων αὐτὸς τ' κελεύοντα ὑβρίζεσθαι ἐπίστλων οὔτ' αὖ ἔμπορος, οὔτε τ' εἰ ταῖς τ' χώρας ὑβρόλοις ἀρχὸν τ' οὐ δ' αὖ ἐς πορευεῖδ' με μόνον ἐκ πορευόμενον, ἐς οὐκ αὖ συλλαζὼν διὸς π' διονύσιον πάλιν ἀπήγαγεν. ἄλλως τε κὴ διπλελμένου ἤδη ποτὲ ἐοὐναντίον, ἢ δ' πρότερον πάλιν. ὡς πλάτωνα, διονύσιος θαυμαστῶς ὡς ἀπαίζετ'. τὸ δ' εἶχε δή πως. δ' ἀληθὲς λᾶ φάῤῥ, ἀνυάζεδ μὴ ἀεὶ πρᾶον τε ἤ χρόνε μᾶλλον, κατὰ πλὺ τ' δόξαν τε κὴ ἥβης συνουσίαν, ἑαυτ' δὲ ἐπαινέν μᾶλλ' ἢ λίωνα ἐξελετό μ. κὴ φιλ' ἤσθαδ διαφερόντως μᾶλλ', ἢ κεῖνον. κὴ θαυμαστῶς ἐφιλοεικῆ πρὸς δ' ῥᾳστον. ἦ αὖ δ' τας ἐξένετο, ἔπιρ ἐξίζετε κάλλιστα ὧκη ὡς δὴ μαθαίνων κὴ ἀκόων τ' τ' φιλοσοφίαν λέζων οἰκδαδ κὴ ἐμοὶ συζίνας. φοβούμενος δὴ τ' διαζαλλόντ'

λόπους, μήπω παρεσκευάσθαι, καὶ λίαν δὴ πάντα εἶναι διαπεπραγμένος. ἐγὼ δὲ πάντα ὑπόπτως, πλὴν πρώτην διαίτην φυλάττεσθαι προαιρούμενος, ὅπως εἰς ἐπιθυμίαν ἔλθοι τῆς φιλοσόφου ζωῆς, ὃ δὴ καὶ ἐνίκησεν αὐλιτέειν. καὶ ὁ πρῶτος δὴ χρόνος τῆς ἐς σικελίαν ἐμῆς ἐπιδημήσεώς τε καὶ διαρρίσεως, ὅλῳ πάντα ταῦτα ξυνοίσειν γενόμενος. μετὰ δὲ ταῦτα, ἀπιδημησά τε, καὶ πάλιν ἀφικόμην πέμπτῳ σὺν νηὶ μεταπεμπόμενος Διονύσιον. ἔσπευσα δὲ οὐκ ἐς ὅσα ἔπραξα, ὡς εἰκότα τε καὶ δίκαια ἐμοὶ μὲν πρῶτον μὲν ξυμβουλεύσας ἃ χρὴ ποιεῖν ἐκ τῶν νῦν γεγενημένων, ὕστερον τὰ ἐπὶ ταῦτα, δίξειμι τῶν ἐπανθρωπίνων οὕνεκα. τὸ δὲ βουλόμενος ἦλθον τοιόνδε, ἵνα μὲν τὰ πάρεργα ὡς ὄργανα μοι ξυμβαίνῃ λεγόμενα. λέγω δὴ πάλιν. ἐγὼ ἐν συμβουλεύοντα αὐτῷ κάμνοντι, καὶ δίαιταν διαπονεῖν μοχθηρὰν, πρὸς ὑγίειαν ἄλλε τε χρὴ πρῶτον μὲν αὐτὸν μεταβάλλειν τὸν βίον, καὶ ἐθέλοντι μὲν πείθεσθαι καὶ τἄλλα ἤδη παραινεῖν· μὴ ἐθέλοντι δὲ, φεύγοντα ἀφ' ἑαυτοῦ τοιούτου ξυμβουλῆς, ἄπορόν τε ἡγεῖμαι αὐτὸν καὶ ἀκίνδυνον. ἐν δὲ ὑπομένοντα, δυνατόν, ἀνασῶσαί τε καὶ ἄτερον. ταῦτ' ἐν δὴ καὶ πόλει εἴτε αὐτὸς ἐς εἶναι κύριος, εἴτε καὶ τοῦ ἑτέρου, εἰ μὲν καταφρονῶν ὀρθῶς πορευομένης ὁδῷ τῆς πολιτείας ξυμβουλεύοιτό τε τῶν προσφόρων, νοῦν ἔχοντος δ' τοῖς τοιούτοις ξυμβουλεύειν. τοῖς δὲ ἔξω τοῦ παρόντος καίρου τῆς ὁρμῆς πολιτείας, καὶ μηδαμῇ ἐθέλουσιν αὐτῆς εἰς ἴσχυν ἰέναι, προσαγορεύσει δὲ τῷ ξυμβούλῳ, πλὴν μὲν πολιτείαν ἰσῶ καὶ μὴ κινεῖν, ὡς ἀποθανουμένῳ ἐὰν κινῇ· τοῖς δὲ βελτίοσι καὶ ἐπιθυμίαις αὐτῶν ὑπηρετοῦσι, ξυμβουλεύειν κελεύουσι, τίνα χρόνον γίγνεται ἄρξασι τε καὶ τάξασι εἰς ἣν αἰεὶ χρόνον· τὸν μὲν ὑπομένοντα ξυμβουλὰς δοῖεν αὐτοῖς ἡγεῖμαι ἄπαυστον· τὸν δ' οὐχ ὑπομένοντα ἄπορα· ταύτην δὴ πῶς διαίσει ἐγὼ κεκτημένος, ὅταν τίς μοι ξυμβαλλόμενος περίπλους τῶν μίσων ἢ τῶν αὐτῶν εἶσιν, ὃν ἢ χρημάτων κτήσεως, ἢ σώματος, ἢ καὶ ψυχῆς ἐπιμελείας, ἃ μέλει μοι ἢ καὶ ἡμέραν οἶδεν ὅπῃ δὴ καὶ ζῆν, ἢ συμβουλεύοντι δῆλος ἢ μηδαμῇ πεισόμενος, αὐτόλληλος ἐὼν ἐν τοιοῦτον οὐκ ὄρχημεν συμβουλεύσων. διασάμενος δὲ, οὐ δὴ αὖ ὑὸς ἦμην δοῦλῳ δὲ ξυμβουλεύσει μὰ αὖ, μὴ μὲν ἐθέλοντά γε προσβιαζόμενος. παντὸς δὲ ἧττον μᾶλλον, οὐκ ὅσιον ἡγοῦμαι προσβιάζεσθαι, μὴ νόσῳ παρεφρονοῦντα ἐχόμενον. ἐὰν δέ τινα καθεστῶτα ζῶντα βίον ἑαυτοῖς ἀρίσκοντα, ἐμοὶ δὲ μὴ, μήτε ἀπιχθανεῖσθαι μάτην νομίζωμεν. μήτε δὴ κολακεύοντά γε, ὑπερτεῖν αὐτοῖς πλημμέλειαν ἐπιθυμίαν ἐκποιέζοντα, ἃς αὐτὰς ἀσπαζόμενος οὐκ αὖ ἐθέλοιμι ζῆν. ταῦτ' ἐν δὴ καὶ ἡ πόλεως αὐτοῦ διασωζόμενον χρὴ ζῆν ἐν ἐμφρονα. λέγειν μὲν εἰ μὴ καλῶς αὐτῷ φαίνοιτο πολιτεύεσθαι· εἰ μέλλοι μήτε ματαίως ὀρθοῦν, μήτε ἀποθανεῖσθαι λίαν. εἶναι δὲ παρ' ἑαυτῷ πολιτείαν ματαίαν μὲν προσφόρειν, ὅταν αὖθις φυτῶν μὴ σφαγῆς αἰσθῶν, μὰ δίκαιον ἦν ἡγεῖσθαι πῶς ἀρίστην. ἰσυχίαν δὲ ἄγοντα δίκαιον τὰ καθ' αὑτῷ τε καὶ τῇ πόλει καὶ τὰ δὴ ἔξω ἐν χρόνον, ἐγὼ μὲν τ' αὖ ξυμβαλλοίμι ξυνβούλιον δὲ μὴ Διονυσίῳ μὲ τὰ δίκαιος ζῆν μέν τοι τὸν καὶ ἡμέραν πρῶτον, ὅπως ἐκρατὴς αὐτὸς αὐτὸ ὅτι μάλιστα ἔσεσθαι μέλλοι. μὴ πιστοὺς φίλους τε καὶ ἑταίρους κτήσεσθαι, ὅπως μὴ πάθοι ἃ πάθοι ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ὃς παρακαλέσας σικελίας πολλὰς καὶ μεγάλας πόλεις ἐκ τῶν βαρβάρων ἐκπορθήσας, οὐχ ὁσίς τ' ἦν κατοικίσας, πολιτείας οὐ κρίνας κατασήσασθαι πιστὰς ἑταίρους αἰσθῶν, ἅτε ἄλλων δὴ πόνου ὀθνείων. οὔτε ἀδελφῶν, οὓς ἔφευγέ τε αὐτὸς καταδραθόντας ὄντας, ἔκτε ἰδιωτῶν, ἀρχοντας, μὴ ἐκπιπτόντων πλουσίους ἐπὶ ποιῇ διαφθόρους· τοῦτ' κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς οὐδένα οἷός τ' ἦν, πειθοῖ μὴ διδαχῇ μὴ δώρῳ σάμενος μὴ ξυγγενείᾳ· ἀπεργασάμενος ποιήσασθαι διαρρέον δὲ ἐπὶ πλατάλασίας φαυλότερος ἐγίγνετο. ὃς οὐκ ἀδελφοῖς πιστεύσας ὁ πατὴρ αὐτοῦ βαρβάροις, κοινωνοῖς δὲ μόνον τ' ἐπ' μόλου τὸ μὴ δυνηχρειώσειν, διοῖ μήτε μέρη μείζω ἑκάστα σικελίας ποιοῖς ἐπᾶ, μὴ πιστοῖς ἐχρήσατο τοῖς κοινωνοῖς μὴ ἀκ ἐπιθυμίοις, οὔτε αὐτῷ, οὔτε ἀλλήλοις. ἔλειξέ τε παράδειγμα, δεῖ χρὴ ἐν νομοθέτην καὶ βασιλέα ἐν ἀγαθὸν γίγνεσθαι. νέμους γὰρ κατα-

καταστήσας, ἔτι καὶ νῦν διασώσας τὴν πρώτων ἀρχήν. ἔτι δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς τούτοις, οὐκ αὐτοὶ κατοικίσαντες πολλὰς τῶν Ἑλληνίδων πόλεις, ὑπὸ βαρβάρων ἐκβιασθέντας, ἀλλ' οἰκουμένους παραλαβόντες ὅμως ἐδουλώσαντο ἔτη διεφύλαξαν τὴν ἀρχήν, αὔξησαν φίλους οὐ ταῖς πόλεσιν ἐκείνοις κεκτημένοι. Διονύσιος δὲ ἐς μίαν τὴν ἀθρόισας πᾶσαν Σικελίαν ἔσχε σοφίᾳ, πιστεύων νοῦν ἔχειν, μόνης ἰσχύος ἄνευ· πάντες γὰρ ἴσασιν, αὔξουσιν φίλων καὶ πιστῶν οὐ μᾶλλον σημεῖον ἐς ἀρετὴν καὶ κακίαν οὐκ ἔστιν οὐδέν, ἢ ὄρεξις· ἡ μὲν, τοιούτων αὐξόντων εἶναι· ἃ δὴ καὶ Διονύσιος ἐκτήσατο βουλόμενος ἐπὶ καὶ πλέον ἐπειδὴ τὰ παρὰ πατρὸς αὐτῷ ξυνεβέβηκει οὕτως ἀπομελέτῳ μὲν παιδείᾳ, ἀπομελέτῳ δὲ συνουσιῶν τῶν προσηκουσῶν γεγονέναι, πρόθυμον οὐδὲ ταῦτα ὁρμήσαντα φίλους ἄλλους αὐτῷ τῶν οἰκείων ἅμα καὶ ἱκανωτάτων ἢ συμφόρους πρὸς ἀρετὴν κτήσασθαι. μάλιστα δ' αὐτὸν αὐτῷ. τύχη γὰρ αὐτὸν θαυμαστῶς εὐδαίμονα γεγονέναι λέγοντες οὐκ εὐαρτῶς οὕτως. (οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλὲς) ἀσπάζόμενοι δὲ καὶ διαμαχόμενοι τοῖς λόγοις, ὡς οὕτω μὲν πᾶς ἀνὴρ αὐτόν τε καὶ ἐκείνους ὧν αὖ ἡγεμὼν γίγνεται σώσει. μὴ ταύτῃ δὲ χρώμενος, ταναντία πάντα ἀποτελεῖ. προθυμεῖσθαι δὲ ὡς ἐλέγομεν, καὶ ἐὰν ἦν ἔμφρονά τε μὴ σώφρονα ἀπεργασάμενος, εἰ τὰς ἰδίᾳ μεμελέτας σικελίας πόλεις καθιστάσειε, νόμοις τε ξυνδήσειε καὶ πολιτείαις, ὥστε αὐτῷ τε οἰκείας εἶναι πρὸς τὴν Καρχαρίων ξυνοικίαν, οὐ δι' ἀπλασίαν πλοῦ παυσάμενον ἀρχὴν μένον ποιήσει, πολλαπλασίαν δ' ὄντως. ἔτοιμον γὰρ εἶναι ταύτην γεγονέναι, πολὺ μᾶλλον δουλώσασθαι καρχηδονίους τῆς ἰδίᾳ χλανὶς αὐτοῖς γεγονέναι δουλείας. ἀλλ' οὐκ ἔσπερ νῦν ταύναντίον, ὁ πατὴρ αὐτοῦ φόρον ἐτάξατο φέρειν ταῖς Καρχαρίοις· ταῦτα ἂν τὰ λεγόμενα καὶ παρακελευόμενα ὑφ' ἡμῶν τῶν ἐπιξυμβούλων διονυσίῳ, ὡς πολλαχόθεν ἐχώρουν οἱ τοιοῦτοι λόγοι. οἳ δὴ κρατήσαντες παρὰ διονυσίῳ, ἐξέβαλον μὲν Δίωνα. ἡμᾶς δ' εἰς φόβον κατέβαλον. ἵνα δὲ ἐκπεράσωμεν ἀκόλουθα πράγματα τὰ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ἐλθὼν εἰς πελοποννήσου καὶ Ἀθηνῶν Δίων, ὅπῃ μὲν διονύσιον εἶναι δὴ τὴν σὴν. ἐπειδὴ δ' ἦν ἀλλοθρόως τε μὴ ἀπίλαυεν αὐτοῖς Δίς πρὸ πόλιν, ταυτὸν πρὸς Δίωνα συρακόσιοι τότε ἔπαθον, ὅπερ μὴ διονύσιος ὅτε αὐτὸν ἐπιχειρῆσαι παυλῦσαι καὶ θρέψαι Σικελίᾳ τ' ἀρχῆς ἄξιον, οὔτω κοινωνεῖν αὐτῷ τοῦ εἶσι παντός. ὁ δὲ, τοῖς διαβάλλουσι καὶ λέγουσιν ὡς ἐπιβουλεύων τῇ τυραννίδι Δίων, πρᾶξαι πάντα ὅσα ἔπραττεν αὐτῷ τότε χρόνῳ, ἵνα ὁ μὲν παυλῆσαι δὴ τὸν νοῦν κτηθεὶς, ἀμελῇ τῆς ἀρχῆς, ἐπιτρέψας ἐκείνῳ· ὁ δὲ σφετερίσαιτο, καὶ διονύσιον ἐκβάλοι ἐκ τῆς ἀρχῆς δῦλῳ· ταῦτα τότε οὐ ἔπεισε μὴ ἐς ἀλύτδοσιν αὐ συρακόσιοι λεγόμενα, μὴ μάλα ἀτόπῳ τε καὶ αἰσχρᾷ νίκῃ τῆς τ' νίκης αἰτίοις· οὓς τ' γόνους, ἀκούσαι χρὴ εὖ μὲ παρακαλοῦντας πρὸς τὰ νῦν πράγματα· ἦλθον ἀθλιώτατοι ἀνὴρ ἐπὶ, ἐπαίρος Δίωνος· σύμμαχος αὐτῷ πρὸς τὴν τύραννον, ὅπως αὖτε πολέμου φιλίαν ποιήσαιμι. διαμαχόμενος δὲ τοῖς διαβάλλουσιν ἐπὶ Δίωνι· πείθοντες δὲ διονυσίου τιμαῖς καὶ χρήμασι, γνάθῳ ματαὐτοῦ ἐμὲ μάρτυρά τε καὶ φίλον, πρὸς πὸ δὴ πρέπειαν τῆς ἐκ βολῆς τῆς Δίωνος αὐτῷ γίγνεσθαι, τοῦτ' δὴ τὸ πᾶν διήμαρτεν. ὕστερον δὲ δὴ καλεῖν διηκεῖ Δίωνα ἀδελφοῦν προσλαμβάνειν ἀθλιώτατον, οὐκ ἐκ φιλοσοφίας γεγονότε φίλω. ἀλλ' ἐκ τῆς τοῦδε ἰσχύος ἐπαυρέσθαι ταύτης τῆς τῶν πολεμίων φίλων ὢν ἐκ τὸ ξυμφέρειν τε καὶ μενεῖν καὶ ἐποπτεύειν πραγματεύσεται. καὶ δὴ τούτῳ τῷ ξυγκαταγόντε αὐτὸν φίλω, ἐκ τούτων τε καὶ ἐκ τῆς πρὸς πὸ κάθοδον ὑπηρεσίας ἐγνώσθην ἑταίρων. ἐλθόντες δὲ ἐς σικελίαν ἐπειδὴ Δίωνα ἤθεντο διαζευγνυμένου ἐς ζοὺς ἐλευθεροῦντας ὑπ' αὐτοῦ σικελιώτας, ὡς ἐπιβαλλόντα γνώσθαι τύραννον, οὐ μόνον τὸν ἑταῖρον καὶ ξένον προὔδοσαν, ἀλλ' ὧν τὸ φόνου αὐτόχειρες ἐγένοντο ὅπλα ἔχοντες ἐπὶ τοῖς χρεών. αὐτοὶ τοῖς φονεῦσι παιζοντες ἐπίκουροι. καὶ δὲ μὲν ἀφρόν καὶ ἀόσιον, οὔτε παρεῖμαι ἔτω γε οὔτέ τι λέγω. πολλοῖς γὰρ καὶ ἄλλοις ὑμῶν ταῦτα ἐπιμελές. καὶ εἰς ὃν ἔπειτα μελήσει χρόνον. ὃ δὲ ἀθηναίων πέρι λεγόμενον ὡς ἀφρόνως νῦν τοῦδε ἔπαθε τῇ πόλει, ἀξιοῦμεν. φημὶ γὰρ καὶ κεῖνον ἀθηναῖον εἶναι, ὃς οὐ προὔδωκε τὸν αὐτὸν τοῦτον, ἀξιον χρήματα καὶ ἄλ

λαο᾽ ἐμὲς πολλὰς λαμβάνειν· οὐ γὰρ δὴ ἑαυτοῦ φιλότιμος ἐγγόνει φίλος. δὴ δὲ ἐλευθέρας παιδείας κοινωνίας· ἣ μόνη χρὴ πιστεύειν φ νοῦν κτημάτων μᾶλλον, ἢ συγγενείας ψυχῶν καὶ σωμάτων. ὥστε οὐκ ἄξίω ὀνείδους γιγόνατον τῇ πόλει, τῷ δίῳ νὰ ἀποκτείναστε, ὡς ἐλλόγιμω πόποτε ἄνδρι γινομένω. ταῦτα εἴρηται πάντα τ᾽ ξυμβουλῆς ὕπερ τῶν διανοείων φίλων καὶ συγγενῶν· συμβουλεύω δ᾽ ὅτι πρὸς τούτοις νῦν αὖτ᾽ νῦν ξυμβουλῶ, μὴ λόγοι φ᾽ αὖφ᾽ λίτων ἦσι τείσιν τείτοις ὑμῖν· μὴ δικ λοῦσθαι σικελίαν ὑπ᾽ ἀνδρώποις διασπόταις, μὴ δ᾽ ἄλλω δόλιν ὕγ᾽ ἐμὲς λόγος ἀλλ᾽ ὑπὸ νόμοις· οὔτε γὰρ δοῦς δουλουμένοις, οὔτε δοῦς δουλωθεῖσιν, ἄμεινον αὐδοῖς καὶ παισὶν παίδων τε ἐκγόνοις, ἀλλ᾽ ὀλίθριος πάντως ἡ πεῖρα· σμικρὰ δὲ καὶ ἀπλαίθρα ψυχῶν ἦθη, τὰ δικαῦτα αφ᾽ πάλιν κέρδη φιλεῖ· οὐδὲν τῶν ἐς φ᾽ ἕπεται καὶ ἐς φ᾽ παρόντα καιρὸν ἀγαθῶν καὶ δικαίων εὐδύτα θεῖον τε καὶ ἀνδρώπινον. ταῦτα πρῶδον μὲν λίωνα ὑμῶ ἐπιχείρησα πείθειν. λύτρον δὲ, διονύσιον. Ζίνυς δὲ ὑμᾶς νῶν. καί μοι πείθεσθε διὸς ξυ ίνυ σωτῆρος χάριν. ἔστα εἰς διονύσιον ἐλίφαντες καὶ λίωνα· ὧν ὁ μὲν μὴ πειθόμενος ζῇ ταινῶ οὐ καλῶς· ὁ δὲ πειθόμενος, τίθνικε καλῶς· ἃ γὰρ τῶν καλίστων ἐμέμνητο αὐτῷ τε καὶ πόλει, πάσχειν οὐκ ἀπάχη, πᾶν ὀρθὸν καὶ καλόν. οὔτε γὰρ πέφυκεν ἀθανάτους ὑμῶν οὐδεὶς, οὔτ᾽ εἴπω ξυμβαίη, γένοιτο ἂν δὴ δαίμων ὡς δοκεῖ τοῖς πολλοῖς· καὶ νῦν γὰρ καὶ ἀναθὸν οὐδὲν, λόγου ἄξιον ὅτι δοῦς ἀφύχεις. ἀλλ᾽ ἢ μετὰ σώματος οὖσα ψυχὴ ἔστ᾽ ξυμβίωσα ἐκείνη, ἢ κεχωρισμένη. πείθεσθαι δὲ οὖν χρὴ τοῖς παλαιοῖς τε καὶ ἱεροῖς λόγοις, ἢ σὺ μὲν οὖν ὑμῖν ἀθανάτου ψυχὴν εἶναι. δίκας τέ τ᾽ ἔχειν, καὶ τίνειν τὰς μεγίστας ἢν μωρείασ᾽, ὅταν τὴς ἀπαλλαχῇ τὸ σώματος. διὸ καὶ τὰ μεγάλα ἁμαρτήματα καὶ ἀδικήματα, σμικρότερον εἶναι χρὴ νομίζειν κακὸν πάσχειν, ἢ σβεσαι. ὧν ὁ φιλοχρήματος πίνης τε ἀνὴρ νῦν ψυχὴν οὔτε ἀκούει, ἐαύτε ἀκούσῃ, καταγελῶν, ὡς ὄντας, παντα χθὸν αἰανδῶς ἀφ᾽ πάλιν πᾶν ὅτι πρὸ αὖ ἔπονται καθάπρ ἄμειον φαγεῖν ἢ πιεῖν, ἢ τῷδε νῦν ἀσβεκπεδώσῃ καὶ ἀχάριτον ἀφροδίσιον λεγομένω οὐκ ὀρθῶς ἰδονῶ ἐκπορεῖν αὐτῷ τῷ μὴ πίμπλαθαι. τυφλὸς ὢν καὶ οὐχ ὁρῶν ὅς ξυόπιται τῶν πρακγμάτων ἀσσιουργία κακὸν ἢ λίγον αἰεὶ μετ᾽ ἀδικίᾳ μᾶλλ ἐκγένου. ἢν ἀναγκαῖον τῷ ἀδικήσαντι συνιφέλκειν ἐπί τε γῆ σρεφομένῳ καὶ ὑπὸ γῆς νοσήσαντα πορείαν ἀτιμόν τε καὶ ἀθλίαν πάντως παντα χῇ. δίκαια δὴ ἐπὶ δίκαιον ταῦτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἕ πεῖθον. καὶ τοῖς ἀποκτείνασιν ἐκεῖνον δικαίοτατ᾽ αὖ ὀργιζόμενα ἐπὶ σρόπον ἢ νὰ ὁμοίοτατα καὶ διονυσίῳ. ἀμφότεροι γὰρ ἡμὶ τοὺς ἄλλους ὡς ἔπος ἐπεῖν ἅπαντας, τὰ μέγιστα ἔβλαψαν ἀνδρώπους. ἡμὶν, ἐν βουλέμενον δίκαιον εἶναι χῆσθαι διαφθείραντες. ὁ δὲ οὐδὲν ἐθέλησας χρήσασθαι δικαιοσύνῃ δὴ πάσης τῆς ἀρχῆς, μεγίστην δικάμενος ἔχειν, οὐ ἢ γινομένη φιλοσοφίᾳ τε καὶ δικαιάμενος ὄντων οὐταν τῷ δὴ πάντων ἀνδρώπων ἐλλιώντε καὶ βαρβάρων λάμψασαν ἱκανῶς δόξαν παρέσχησε πᾶσι τῷ ἀληθῆ, ὡς οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δυλαίμων, οὔτε πόλις οὔτ᾽ ἀνὴρ οὐδείς, ὃς ἂν μὴ μετὰ φρονήσεως ᾖσθ᾽ δικαιοσύνῃ διαγάγῃ τὸν βίον. ὅπου δ᾽ αὖ τῷ κακίας, ἢ ὁσίων ἀνοσίων ἀρχόντων οὐ ἥθεσι ζαφεῖς τε καὶ παμβελεῖς ὀλίκως. ταῦτα μὲν διονύσιος ἔβλαψε. τὰ δ᾽ ἄλλα σμικρὰ ἀφ᾽ ἓν πρὸς ταῦτά μει βλάβη. ὁ δὲ λίωνα ἀποκτείνασ᾽ οὐκ οἶδ᾽ ταν ὃν ὄρεσι γασμὸς τούτῳ. λίωνα γὰρ ἐπὶ, σαφῶς οἶδα, ὡς δίον τε τῷδε ἀνδρώπων ἄνδρα πον διῖκνείζεσθαι ὅτι πλὴ ἀρχὴν ἐκκατέχων, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἐπ᾽ ἄλλο γ᾽ ἄγμα ἀρχῆς ἐλθάπτῃ, ἢ ἐὰν δ᾽ συρακούσας μὲν πρῶδον πλὴ πατρίδα πλὴ ἑαυτοῦ, ἐπεὶ πλὴ δουλείαν αὐτῆς ἀπέλαχε καὶ φαυσμώσασ᾽, ἐλευθερίᾳ δὲ καὶ πόσῃ μηχανῇ ἐκόσμησε νόμοις τοῖς προσήκουσί τε καὶ ἀρίστοις τοὺς πολίτας· τό, τε ἰφικῆς τυράννις, πρὸ ἓν μὲν τὰν πρᾶξαι. πᾶσαν σικελίαν κατοικίζειν, καὶ ἐλευθέραν ἐκ τῶν βαρβάρων ποιεῖν. νῦν μὲν, ἐκβάλλειν. νῦν δὲ, χειρούμενος ἐρᾶσθαι. τούτων δ᾽ αὖ γινομένων, δι᾽ ἀνδρὸς δικαίου τε καὶ ἀνδρείου καὶ σώφρονος καὶ φιλοσόφου, πλὴ αὐτὴ ἀρετῆς αὖ πέρι γενέσθαι δόξαν τοῖς ὄπλοις, ἢ πρὸ αὖ, εἰ διονύσιος ἐπείθη πρὸ πᾶσιν αὖ ὡς ἔπος ἐπεῖν ἀνδρώ-

πους,

ποις, ἀπίσωσι γνωμέν. καὶ δι' ὅπου τὶς δαίμων, ὅτις ἀλιτήριος ἐμπέσοι ἀνομίᾳ καὶ ἀθεότητι, καὶ δι' μέγιστον τόλμας ἀμαθίας, ὑφ' ἧς πάντα καὶ πᾶσι ἐξίζωται βλαστάνει, καὶ εἰς ὕστερον ἀποτελεῖ καρπὸν τοῖς γενήσεσι πικρότατον, αὖτη πάντα ἡ λύτρον ἀπέρχεται τε καὶ ἀπόλεσι. καὶ δὴ ἀσφαλέστερον δι' ὀλίγου τὸ τέκνον. ὅμως δι μεθέσθαι μὲν συμβουλεύω λίαν ὑμῖν τοῖς φίλοις τὴν τε τῆς παιδείας εὔνοιαν, καὶ νῦν τῆς τροφῆς σώφρονα λίαν τὴν ἀδὶ λαόν. ὡς δι ὀργίζων τοῖς ἐκείνου βουλήσεις πειρᾶσθε ἀποτελεῖν. αἱ δι ἔσαν, ἀκινδύνως παρ' ἐμοῦ σωθῶσι. ἢν δι μὴ δυνάμενον ὑμῶν σῶσαι τὰ τοιαῦτα, διώκοντα δι τὸν τε τῶν λίαν ὀργὴν καὶ τὸν σκληρὸν βίον, μήτε παραμένειν, μήτε ὄκνον ἔχειν ἀπιέναι καὶ ὑγιὲς πρᾶξαί ποτε. τοὺς δι ἄλλους παραμένειν ἀδὶ πάσης σκληρότητος καὶ ἰσονομίαν. ἔκτε αὐτῆς σκληρότητος καὶ ἐκ πελοποννήσου ξυμπώσης. φοβεῖσθε δι μὴ δι ἀθλιότατον. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ, πάντων ἀνθρώπων διαφέροντες πρὸς ἀρετὴν, ξὺν νοφέτων τὰ ἀσφαλῆ μισοῦντες τόλμαν. εἰ δ' οὖν, ταῦτα μὲν ὕστερα γένοιτ' ἄν. καὶ πεπέγουσι δι ὑμᾶς αἱ τῶν τάσεων πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ φυόμεναι ἐκάστῃ ἡμέρᾳ διαφοραὶ, ἐνδέναι μέν που χρὴ πάντα πρὰ ἄσφαλῆ, ὥ καὶ βραχὺ δόξῃς ὀρθῆς μετέσθω καὶ θάκτις τύχη, ὡς οὐκ ἔστι παῦλα κακῶν τοῖς στασιάσασι, πρὶν ἂν οἱ κρατήσαντες, μάχεσθαι καὶ ἐκβολαῖς ἀνθρώπων καὶ σφαγαῖς μετασκευάσωσι, καὶ ἀδὶ ἡμέρας παύσωνται ζημιοῦντες τῶν ἐχθρῶν. ἐγκρατεῖς δι ὄντες αὐτῶν, θέμενοι νόμους κοινοὺς μηδὲν μᾶλλον πρὸς ἡδονὴν αὐτοῖς, ἢ τοῖς ἀπιθέσι κειμένους, ἀναγκάσωσιν αὐτοὺς χρῆσθαι τοῖς νόμοις, δι' ἃς οὖσας ἀνάγκας, ἀλλοῖ καὶ φόβῳ. φόβῳ μὲν δι' ὃ κρείττους αὐτῶν εἶναι δεικνύοντες νῦν βίαν. ἀλλοῖ δι αὖ, δι' ὃ κρείττους φαίνεσθαι περί τε τὰς ἡδονὰς, καὶ τοῖς νόμοις μᾶλλον ἐθέλοντές τε καὶ δυνάμενοι δουλεύειν. ἄλλως δι οὐκ ἔστιν ὡς ἂν ποτε κακῶν λήξαι πόλις ἢ αὐτῇ στασιάσασα. ἀλλὰ στάσεις καὶ ἔχθρας καὶ μέσοι καὶ ἀπίσω, ταῖς οὕτω διατεθείσαις πόλεσιν, ἃ πρὸ αὐταῖς πρὸς αὐτὰς ἀεὶ γίγνεσθαι φιλεῖ. τοὺς δὴ κρατήσαντας ἀεὶ χρὴ ὅτ' ἂν πρὸ ἐπιθυμήσωσι σωτηρίας, αὐτοὺς ὡ αὐτοῖς ἄσφαλῆ προκεῖναι τῶν ἄλλων, οὓς ἂν πυθαίνωντ' ἀρίστους ὄντας. πρῶτον μὲν γέροντας, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κεκτημένους οἰκοι. καὶ προγόνους αὐτῶν, ὅτι μάλιστα πολλούς τε ἀγαθοὺς καὶ ὀνομαστούς. καὶ κτῆσιν κεκτημένους πάντας ἱκανῶν. ἀρετὴ μὲν δι εἶναι μυρίαν πόλει, πιπτόντα ἱκανὰ τοιοῦτοι. νοῦν δι, δύσεσι καὶ τιμαῖς ὅτι μάλιστα οἰκεῖα μεταπέμπεσθαι. μεταπεμψαμένους δι, ὁμόσαντας λαβεῖν, καὶ κελεύσθαι νόμους, μήτε νικήσασι μήτε νικηθεῖσι νέμειν πλέον, ἢ δίκαιον καὶ κοινὸν πάσῃ τῇ πόλει. τεθέντων δι τῶν νόμων ὡ τούτῳ δὴ τὸ πάντα εἶναι. αὖ μὲν γὰρ οἱ πιστικώτατοι ἥκιστα αὐτοὺς τῶν νόμων, μᾶλλον τῶν νεωκμένων παρέχωνται, πλεῖστ' ἴσχυσι σωτηρίας τε καὶ εὐδαιμονίας μεγάλ. ἢ πάντων κακῶν ἀποφυγή. εἰ δι μή, μήτ' ἐμὲ μήτ' ἄλλον κοινωνὸν παρακαλεῖν. ἀδὶ ἢν μὴ πειθόμενον τοῖς νεῶ ἐπισκαμμένοις. ταῦτα γὰρ ἔστιν ἀδελφάδων τε λίαν ὧν τ' ἐτῶ ἐπιχειρήσαμεν συρκούσεις δὴ φρονοῦντες συμπρᾶξαι. λαύτρα μὲν πρῶτα δ' ἦν, ἃ δ πρᾶξον ἐπιχειρήσῃ μετ' αὐτοῦ διονύσου προκαλεῖσθαι πᾶσι κοινὰ ἀγαθά. τύχη δ' τις ἀνθρώπων κρείττων διαφόρησι. τὰ δι νῦν ὑμᾶς πειρᾶσθαι δυτυχέστερον αὐτὰ ἀγαθῇ πρᾶξαι μόρα καὶ θάκτις ἔμοιγε τύχη. ξυμβουλὴ μὲν δὴ καὶ ἐπίσταλὴ ἐρήσθω, καὶ ἡ παρὰ διονύσιον μὲν προτέρα ἄφιξις. ἡ δι δὴ ὕστερα πορεία τε καὶ πλοῦς, ὡς εἰκότως τε ἅμα καὶ ἐμμελῶς γίγνοιτο, ὧ μέλει ἀκούειν ἔξεστι δ' μεταξὺ χρόνῳ. ὁ μὲν γοῦν δὴ πρῶτος χρόνος τῆς ἐμῆς σκληρίας διατελεσθῆς μοι, διεπεράσθη καθάπερ εἶπον πρὶν συμβουλεύειν τοῖς οἰκείοις καὶ ἑτέροις οἷς τόδε λίαν. ἡ μετ' ἐκεῖνα δ' οἷα, εἶπεσα ὅποι δήποτ' ἐμοὶ μέλλω, διονύσιον ἀφεῖναί με. εἰρήνης δι γενομένης, ἣν γοῦν τό τε πολέμειν ἐμῆς σκληρίας, ξυνωμολογήσαμεν ἀμφότεροι. διονύσιος μὲν ἔφη μεταπέμψεσθαι λίαν καὶ ἐμὲ πάλιν, καταστησάμενος τὰ τόδε νῦν ἀρχὴν ἀσφαλέστερον ἑαυτῷ. λίαν δι ἐξ ἴου διανοεῖσθαι, μὴ φυγὴν αὐτῷ γεγενῆσθαι τότε μετάστασιν δι. ἐπὶ δὴ ἐξὴν ὡμολόγησα ἐμοὶ νῦν τοῖς

λόγοις. γενομένης δὲ ἡρέμης, μετεπέμπετό με. ἦλθον δὲ ἐπιχεῖν ἔτι εἰσιόντι ἐλέγετο. ἐμὲ δὲ ἦκειν ἐκπαγῆς ῥοῦ τινος ἡξίου. ἦλθον μὲν οὖν, ἐκέλευέ τέ με καθεζόμενον ἐλθεῖν. καὶ γὰρ δὴ λόγος ἐχώρει πολὺς ἐν σικελίᾳ, ὡς Διονύσιος θαυμαστῶς φιλοσοφίας ὑπ' ἐπιθυμίας πάλιν εἰς γῆν γενοὺς ταύτην. ὅθεν ὁ Δίων σωτηρίαν ἐλέγετο ὑμῶν, τῇ μετεπέμψατο μὴ ἀπειθεῖν. ἐγὼ δὲ, ἦλεγον μέν που καὶ τὰ πρὸ φιλοσοφίαν, ὡς νέοις πολλὰ φιλοῦντα γιγνόμενα. ὅμως δ' οὖν ἀσφαλίστερόν μοι ἔδοξε, χείρων τότε γε πολλῷ, τῷ Δίωνα καὶ Διονύσιον ἰδεῖν. καὶ ἀπῆλθόμην, ἀμφοῖν ἀποκεινάμενος ὅτι γέρων τε εἴην, καὶ καὶ πρὸς ὁμολογίαν, οὐδὲν γένοιτ' ἂν τῶν ταύτῃ πραττομένων. ἔοικε δὲ μετὰ τοῦτο, ἀρχύτας τε παρὰ Διονύσιον πρῶτον ἀφικέσθαι. ἐγὼ γὰρ πρὶν ἀποπλεῖν, ξενίαν καὶ φιλίαν ἀρχύτᾳ καὶ τοῖς ἑταίροις καὶ Διονυσίῳ ποιήσας, ἀπέπλευσα. ἄλλοι τε ἦσαν συρακούσιοι ξυνόντες. Δίωνός τε ἅπαξ ἀκηκοότες καὶ τούτων τινὲς ἄλλοι, παρακουσμάτων πρῶτον ἔμπειροι τῶν κατὰ φιλοσοφίαν. οἱ δὲ κοῦσί μοι Διονυσίῳ πειρᾶσθαι διαλέγεσθαι τῶν τοιούτων τὰ θειότατα, ὡς Διονυσίου πάντα διακηκοότος ὅσα Διονυσίῳ ἐπῆν. ἀλλ', οὔτε ἄλλως ἐστὶν ἀφυὴς πρὸς πάντ' ἂν φάναι μανθάνειν δεινὰ μεν. φιλόμουσός τε θαυμαστῶς. ἱκανός τε εἶναι ἴσως αὐτῷ τὰ λεγόμενα, ἠρεμαίου τέ τι φανέντος γιγνομένου οὐδὲν ἀκουσίως, ὅτ' ἐπιδημοίη ἐπὶ. ὅθεν ἅμα μὲν, εἰς ἐπιθυμίαν ἦει τοῦ διακοῦσαι σοφωτέρου. ἅμα δ' ἠφελοῦμαι, κατὰ περὶ αὐτόν. διὰ δὲ ἀκήκοεν ἐκ τῆς πρόσθεν ἐπιδημίας, δεξίλεως οἱ τοῖς αὖθις ἔσεσθαι νῷ δὴ λόγοις. ἐπειδὴ οὖν ἦλθον, καὶ ἠλοῦντος δ' ἀλύτδρου ἀπηρέμησεν καὶ θάπτειν ἔπεμψεν, νῷ δὴ δοκῶ μοι Διονύσιος παντάπασι φιλομαθὴς εἶναι, μᾶλλόν τι ἢ σὺ δέξασθαι καὶ ταφρονῶν αὐτοῦ. τῆς φύσεως τε καὶ ἕξεως ἅμα καὶ τῆς διαίτης ἔμπειρος γεγονὼς, οὐκέτ' ἐβούλετο συγχωρεῖν παρ' αὐτὸν ἀφικνεῖσθαι. δίκαιος δὲ λέγειν ἁμὰ τἀληθὲς καὶ ὑπομένειν, εἴτις αὖ τὰ γεγενότα ἀκούσας, καταφρονήσει τῆς ἐμῆς φιλοσοφίας. ἦν τύραννον δὲ, ἡγήσεται νοῦν ἔχειν. ἔπεμψε μὲν γὰρ δὴ Διονύσιος τέταρτον ἐπ' ἐμὲ τελέντα, ἐσχάτῳ σπουδῇ τῆς πορείας. ἔπεμψε δὲ ἀρχόμενον, ὃν ἡγεῖτο μετὰ τῶν σικελίᾳ τῷδε πολεῖσιν πείθεσθαι τῶν ἀρχύτᾳ, ξυγγιγνότων οἴκοι, καὶ ἄλλους γνωρίμους τῶν σικελίᾳ. οὗτοι δὲ ἡμῖν ἤγγελλον πάντες ἓν αὐτὸν λόγον, ὡς θαυμαστὸν ὅσον Διονύσιος ἐπιδιδοὺς εἴη πρὸς φιλοσοφίαν. ἔπεμψε ἢ ἐπιστολὴν πάνυ μακράν, εἰδὼς ὡς πρὸς Δίωνα διακείμενος. καὶ νῷ αὖ Δίωνος προθυμίαν, τῷ ἐμὲ πολεῖν καὶ εἰς συρακούσας ἐλθεῖν. πρὸς γὰρ δὴ πάντα ταῦτα ἦν παρεσκευασμένα νῷ αἰτία ἔχουσα ἡ ἐπιστολή, τῇδέ πη φράζουσα. Διονύσιος τοῖς φίλοις τοῖσιν ἐμοῖς χαίρειν. Τὰ μὲν μακρὰ ἐκεῖνα τούτοις εἰπών, οὐδὲν δεῖ νῦν ἔτι πρότερον, ἵνα σε εἰς σικελίαν πείσθεις ὑφ' ὑμῶν ἐλθὼν ταύτῃ, πρῶτον μέν σοι τὰ τῷδε Δίωνα ὑπάρξει ταύτῃ γιγνόμενα ὅπη περ αὐτὸς ἐθέλεις. θελήσεις δὲ, εἰ δίκαιά τε καὶ ἐπὶ συγχωρήσομεν. εἰ δὲ μὴ, οὐδέν σοι τῶν τῷδε Δίωνα ἔξει πραγμάτων, οὔτε τῷδε τἄλλα οὔτε τῷδε αὐτὸν ἢ τὰ νῦν γιγνόμενα. ταῦτ' οὕτως ἔπεμψεν. τἄλλα δὲ, μακρὰ αὖ ἦν καὶ οὐδὲν καιρῷ λεγόμενα. ἐπιστολὰς δὲ ἄλλας ἐφόντων, παρά τε αρχύτου καὶ τῶν αὐτόθεν τὴν τε φιλοσοφίαν ἐπαινεμάζουσαν πρὸς Διονύσιον. καὶ ὅτι αὖ μὲ ἀφίκοιτο νῷ, πρὸς Διονύσιον αὖθις γενομένῳ φιλίαν δὴ μοῦ οὐ σμικρὰν οὖσαν πρὸς τὴν πόλιν καὶ, παντάπασι διαβεβλῆσθαι. ταύτης δὴ διαύτης γιγνομένης οἱ τῷ τότε χάριν τῆς μεταπέμψεως, τῶν μὲν ἐν σικελίᾳ τε καὶ ἰταλίᾳ ἐλπόντων, τῶν δὲ ἀθηναίων, ἀτεχνῶς μετὰ δίκαιον οἷ ἰζωθούντων με, καὶ πάλιν ὁ λόγος ἦκεν ὁ αὐτὸς δ' μὲ ἐλθεῖν προθύμως Δίωνα, μὴ δὲ τοὺς οἱ τάραντι ξένους τε καὶ ἑταίρους. αὐτῷ δ' ἐμοὶ ὑπῆν, ὡς οὐδὲν θαυμαστὸν νέον ἄνθρωπον παρακούοντα ἀξίων λόγου πραγμάτων, ἅμα θεῷ πρὸς ἔρωτα ἐλθεῖν τὸ βελτίστου βίου. ἐλθεῖν δὴ αὐτὸ ἰζελίξαι σαφῶς, ὁ πότερος ποτε ἀρχὴ. καὶ τοῦτ' αὐτὸ μάλα μοι προσδοκᾶν. μὴ δ' ἐμὲ γε αὖτον γενέσθαι τυλικοῦτον ἀλιθίως ἐνέλους, εἴ πῃ ὄντως εἴη τῶν, ταῦτα λελιγμένα. πορεύομαι δὴ τῷ λογισμῷ τούτῳ καὶ τὰ καλυψάμενος πολλὰ δολίως, μαντευόμενός τε οὐ πάνυ καλῶς ὡς ἔοικεν. ἐλθὼν δ' οὖν ἐς τρέτον τῷ σωτῆρι τῷ τότε γε οὖν ἔπραξε ὄντως. ἰσώθην γοῦν

πάλαι ἠυτυχῶς· καὶ τούτων γε μετὰ θεὸν, Διονυσίῳ χάριν εἰδέναι χρεών. ἔξω πολλῶν βουληθέντων ἀπολέσαι με διεκώλυσε, καί τι μόριος αὐτὸς τῶν τῇδε ἐμὲ πραγμάτων. ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμην, ὥμην τοῦ νῦν παρόντος ἕνεκα Διονύσιον ἐξημελίως ἀπὸ φιλοσοφίας ὥσπερ πυρός, ἢ μάτην ὁ πολὺς οὗτος ἦλθοι λόγος ἀθλιάζει. ἔστι δ' ὅπῃ τρόπος τῷ τῇδε τὰ ἑαυτοῦ πεῖραν λαμβάνειν, οὐκ ἀγωνὶς, ἀλλ' ὄντως τυραννίοις περίπτων, ἄλλως τε καὶ ἐν τοῖς τῶν παρεκτὸς σωμάτων μεσοῖς. ὃ δὴ κἀγὼ Διονύσιον ἠνάγκασα ἐλθὼν, μᾶλλον ἢ πάνυ θέλοντα. διεκρινάμην δὲ λέγων τοῖς τοιούτοις ὅτι δεῖ πάντα πρᾶγμα δίκην τινὰ, καὶ διὰ ὅσων πραγμάτων, καὶ ὅσων πόνων ἔχει· ὁ γὰρ ἀκούσας, ἐὰν μὲν ὄντως ᾖ φιλόσοφος, οἰκεῖός τε καὶ ἄξιος τοῦ πράγματος, θεὸς ὤν, ὀδύντε ἱλαρύνεται θεωμασὴν ἀκηκοέναι· ξωνταίου τε δεῖται καὶ, καὶ οὐ βιαίων ἄλλως φοιτᾶν. μιᾷ δὲ ξωντείνασ' αὐτόν τε καὶ ἡνιόμενον πλὴν ὁδὸν οὐκ ἀνίησι, πρὶν αὖ ἢ τέλος ἐπιθῇ πᾶσιν, ἢ λάβῃ δαώμενον, ὥστε αὖθις αὖθι χωρὶς τοῦ λέξαντος μὰ ἀλιώσαι εἶναι ποδηγέτου. ταύτῃ μὲν κατὰ ταῦτα διανοηθεὶς ὁ Διονύσιος ζῇ. πράττειν μὲν, ὡς ἔοικεν αὖθις πράξει. παρὰ πάντα δὲ ἀφιλοσοφίαν ἐχόμενος, καὶ φροῦδος τῆς καθ' ἡμέραν, ἥτις αὖ αὐτὸν μάλιστα βίᾳ τε καὶ μιμήσει, καὶ λογίζεσθαι δυνατὸν, ὡ αὐτῷ νέφονται ἀπορράζηται. πλὴν δὲ ἑκατέραν ταύτῃ μεσοῦν διατελεῖ· οὐ δὲ ὄντως μὲν φιλόσοφοι, δύξεις δ' ἐπικεχρωσμένοι καθάπερ οἱ τὰ σώματα ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐπικαυμένοι, ἰδόντες τὸ ὅσα μαθήματα ἔστι καὶ ὁποῖος ἡλίκης, καὶ λίαν τὰ καθ' ἡμέραν ὡς πρόπουσα, ἢ κομιδῇ τῶν πραγμάτων, χαλεπὴν ἡγησάμενοι καὶ ἀλιώσκτον αὐτοῖς, οὔτε δὴ ἐπιτηδείᾳ λαμβάνειν γίγνονται. οἵοις δὲ αὐτῶν πείθουσιν αὖθις ὡς ἱκανῶς ἀκηκοότες εἰσὶ δ' ὅλον. καὶ οὐδὲν ἔτι δέονταί τινων πραγμάτων. ἡ μὲν δὴ πεῖρα αὖτη γίνεται, ἡ σαφὴς τε καὶ ἀσφαλεστάτη πρὸς τοὺς φυφῶντάς τε καὶ ἀλιώσκοντας διαπυεῖν ὡς μάλιστα ἔκλεῖσαι αὐτίκα φὴν λεκνύοντα, ἀλλ' αὖθις αὐτὸν, μὰ διαμένον πάντα τὰ πρόσφορα ἐπιτηδείως τῷ πράγματι. οὕτω δὴ καὶ Διονύσιῳ, τότ' ἐρρέθη τὰ ῥηθέντα. πάντα μὲν ἦν, οὔτ' ἐγὼ διῆλθον, οὔτε Διονύσιος ἐλέγετο. πολλὰ γὰρ αὐτὸς καὶ τὰ μέγιστα, εἰδέναι τε καὶ ἱκανῶς ἔχειν προσεποιεῖτο, ἢ παρὰ τῶν ἄλλων παρεκτὸς. ὕστερον δὲ καὶ ἀκούω γεγραφέναι αὐτὴν τῇδε ὡς τότε ἤκουσε συνθέντα ὡς αὐτοῦ τέχνῃ οὐδὲν ἧττον αὐτῶν ὧν ἀκούει. οἶδα δὲ οὐδὲν τούτων. ἄλλους μέν τινας οἶδα γεγραφότας, τῇδε τῶν αὐτῶν τούτων, οἵ τινες δὲ, οὐ δ' αὖθι αὐτούς. δοκῶ δέ γε μὴν τῇδε πάντων ἐχωράζειν τῶν γεγραφότων καὶ γραφόντων. ὅσοι φασὶν εἰδέναι τῇδε ὧν ἐπὶ σπουδάζω εἴτ' ἐμοῦ ἀκηκοότες, εἴτ' ἄλλων, εἴθ' ὡς εὑρόντες αὐτοί, τούτους οὐκ ἔστι κατά γε νῷ ἐμὲ τῷ δέξασθαι τῇδε τῆς πράγματος ἐπαΐειν οὐδέν. οὔπω ἐμόν γε τῇδε αὐτῶν δεῖ σύγγραμμα, ἐδὲ μήποτε γένηται. ἐγὼ γὰρ οὐδαμῶς δεῖν, ὡς ἄλλα μαθήματα, ἀλλ' ἐκ πολλῆς σπουδῆς γιγνομένης τῇδε τὸ πρᾶγμα αὐτὸ, ἐκ τῆς συζῆν, ἐξαίφνης οἷ ἐκ πυρὸς πηδήσαντος ἐξαφθοῦσα, ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενον αὐτὸ ἑαυτὸ ἤδη ζῆφει. καί τοι τοσοῦν δέ γε οἶδα. ὅτι γραφόντα, ἢ λεχθέντα ὑπ' ἐμοῦ, βέλτιστ' ἂν λεχθεῖη. καὶ μὴν ὅτι γραμμάτων κακῶς, οὐκ ἔστιν ἐμὲ λυποῦν. οἶδά μοι ἐφάνη γραπτέα δ' ἱκανῶς εἶναι πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ῥητά. τί τούτου κάλλιον ἐπὶ πρακτὸν ἐμὲν ἐν τῷ βίῳ. ἢ τοῖς τε αὖθρώποισι μέγα ὄφελος γράψαι. καὶ πλὴν φύσιν εἰς φῶς τοῖς πᾶσι προκαγεῖν. ἀλλ' οὔτε αὖθρώποις ἠνοῦμαι πλὴν ἐπιχειρῆσαι τῇδε αὐτῶν λεγομένῳ ἀγαθὸν, εἰ μή τε σὺν ὀλίγοις, ὁπόσοι δυνατοὶ αὐθυρεῖν αὐτοὶ δι' μικρᾶς οὐ λέξεως. τῶν τε δὴ ἄλλων, τοὺς μὲν, καταφρονήσεως οὐκ ὀρθῶς ἐμπλήσεται αὖ οὐδὲ μῆ ἐμὲ λόγος, τοὺς δὲ ὑφ' ἡδονῆς καὶ χαύνης ἐλπίδος, ὡς σιμὰ ἄπλα μανθάνοντας. ἔτι δὲ μακρότερα τῇδε αὐτῶν οὐ νῷ μοι γέγονεν ἐπεῖν· τάχα γὰρ αὖ τῇδε ὧν λέγω σαφέστερον αὖ ἔτι διελεχθέντων αὐτῶν. ἔστι γάρ τις λόγος ἀληθὴς σεαυτοῦ τῷ νομίσαντι γράφειν τῶν τοιούτων καὶ ὁποῖον, πολλάκις μὲν, ὑπ' ἐμοῦ καὶ πρόσθεν ῥηθεὶς, ἔοικε δ' οὖν εἶναι καὶ ναῦλεκτός. ος. Ἔστι τῶν ὄντων ἐν σφῷ, δι' ὃν πλὴν ἐπισπέρχω αἰτίαν παρεχόμενος ἄδαι, τεῖα τό-

παρ᾽ ὃν λ᾽ αὐτὸν πίμπλον λ᾽ αὐ τὸ ὑβόαε λεῦῦ δὴ γνωσόν τε καὶ ἀληθές ἔδιν ὧν μὲν, ὄνομα. λοῦτδρον δὲ, λόγος. ἢ δὲ ὑρίτον, ἐπίσλαον. τὸ τέταρτον δὲ, ἐπισήμη. ταῦτ᾽ οὖ οὕω, λάβε Σουλόμενος μαθεῖν ἃ νῦν λεγόμενον. καὶ πάντων οὖ τῶ πίεμ νόησον. κύκλος ἔστι λεγόμενον, ᾧ ρυτ᾽ αὐτὸ ἔδιν ὄνομα ὃ ναῦ ἐφθέγμεθα λόγος δ᾽ αὐτοῦ τὸ λοῦτδρον, ὃς ὀνομάτων καὶ ῥημάτων συγκείμενος. ἃ γοῦ ἐκ τῶν ἐραΐτων ὧδ᾽ ἔ μέσον ἔσον ἀπέχον πάντη, λόγος αὖ ἐπικέκτης, ᾧ πᾶν τρόπολον καὶ ταῦτ᾽ ἐφθρὶς ὄνομα καὶ κύκλος. τὸ τέτρον δὲ, τὸ ζωγραφούμενόν τε καὶ ὀξαλεφόμενον καὶ ὑρυθόμενον καὶ ἀπολύμενον. ὧν αὐ τὸ ὀκύκλος ὃν πίεμ πάντ᾽ ἴδι πωῦτα, οὐδὲν πόῖρεπ τούτων, ὡς ἕτδρον ὂν τέτραρον δὲ, ἐπισήμη νοῦς. ἀλλ᾽ ἡ τε δόξα, ταῦτ᾽ πωῦτ᾽ ἔδιν. ὡς δὲ σὺ ῥᾷς αὖ, πᾶν δε τόν. οὐκ οὐ φωνεῖς σὺ δ᾽ οὐ σωμάτων σχημάτων, ἀλλ᾽ οὐ ψυχὰς οὐν. ᾧ δὴ λοτ᾽ τδρον τε ἓν αὐτοῦ τὸ κύκλου τῆς φύσεως, πῶν τε ἐμπροσθεν λειχόσπων τελέων. ἴούτων δὲ ἓ γύτατα μὲν, ἐυζωνέῖα καὶ ὁμοιότη. τε τῷ πίμπ ου νοῦς πι πὸν πόκτε. τὸ μα δὲ πλέον ἀπέχει. παῦτον δὴ περί τε ἀὐδίος ἅμα καὶ ἀεὶ ἀεὶ ὀφθοῦς ῥάμετος καὶ χρόαος. ταῦτ᾽ τε ἀγαθοῦ καὶ κ. λοῦ καὶ δικαίου καὶ ταῦτ᾽ σώμα ἔος δ᾽ πάντος. σπαπεσθῦτε καὶ κ. τὸ φύσιν γιγονότος. πυρὸς, ὕδα τός τε, καὶ τῶν τοιούτων πάντων. καὶ ζώου ἐμ πάντος πίει. καὶ σὺ ψυχεῖς ἴδους. καὶ ταῦτ᾽ ποιήματε καὶ πολ. ἤματε ἐμ πάντα, οὐ γοῦ αὖ ἴούτων μᾶλις τὸ τέτ ἀρα λάβομ᾽ ἄλλος γ᾽ τος οὔπω τε λέως ἐπίσημος τῷ πίμπλου μέτοχος ἔσται. πρὸς γοῦ τούτοις, ταῦτα οὐχ ἥπλον ἐπιχειρᾶ δ᾽ πεῖόν τι ταῦτ᾽ ἔκ ῳσον. ἀλλοῦν. ἢ δ᾽ ὑνέκ ῳσον. ἀλ᾽ δ᾽ τῶν λόγων ἀκούσκε. ὧν οὐκ ᾳ. νῦν ἴχων οὐλεῖς, τολμήσει πο τὲ εἰς αὐ τὸ ὑβόαε τὰ ὑνομολόγ᾽ τ᾽ αὐτῷ. καὶ ταῦτα εἰς ἀμ ταλύπ ον, ὁ δ᾽ πεῖκει τὰ γεγραμμένα τύπεις. ἐῖς δ᾽ πόλιν αὖ δ᾽ ναῦ λεγόμενον, λεῖ μαθεῖν. κύκλος ἔ ῳσος τῶν οὐ ταῖς πράξεῖ ραφομένων, ἢ καὶ τορνᾶ ἀνόντων, μεῖρ τὲ οὐ ντίνα ἴδι τῶ πίμπ ῳ. τὸ γοῦ ὑύθεῖς, ἐφαπ᾽ται πάντη αὐτὸς δὲ φαμὲν ὀκύκλος οὔτ᾽ ᾽ῦ σμικρό τδρον, οὔτε μεῖζον τῆς σὰ ντίασ᾽ ἔχει οὐ αὐτῷ φύσεως. ὄνομα᾽ τε αὐ τῶν φαμὲν οὐλεῖν οὐδὲν᾽ βέβαιον εἶναι. κωλύει δ᾽ οὐδὲν τὰ ναῦ ῥοπύλα κ. λοῦμενα, ὑύθεῖα κεκλῆαῖ. τάτε δὴ ὑύθεῖα δή, ῥοπύλα. καὶ οὐδὲν ἧττον ἐκ ἐαίως ἔξει, τοῖς μετα. δ᾽ κλοῖς καὶ σὰ ντίσις κ. λοῦσι. καὶ μὲν ταῦτ᾽ λόγουν. ὁ αὖ τὸ λόγος ἐ᾽ πιῷ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων σύγκει σει, μικὲν ἰκανῶς βεβαίως εἶναι βέβαιον. μεῖος δὲ λόγος αὖ ταῦτ᾽ ἐκ ῳσον τῶν τε πέ ἀρων, ὡς ἀσαφές. ἃ δὲ μέγιστον ὄπτῷ ἐπ᾽ποιε δλίγον ἔμπροσθεν. ὕ᾽π σύοιν ὂν τοιν τῷ τὸ ὄντος καὶ τῷ ποιοῦν ος, οὐ ἃ ποιοῦν ὑε. ᾗ δὲ τὶ ἓκ ῳ ὑύσεις ἐλάσεις τῆς ψυχῆς, ἃ μὲ ζωῦσ᾽ μενον ἔκ ῳσον τῶν τε πέ ἀρων προτέτνον τὴ ψυχὴ λότο τὲ καὶ κ. τ᾽ ὀρθ᾽ ἀλαθ᾽ δοξασθ᾽ σιν βέλτιον ὄ, τε λεγόμενον καὶ ἀνενύμενον αἰεὶ πα ῥεῖρ μενον ἔκ ῳσον, ἀπορέλασ᾽ τε καὶ ἀσαφέλασ᾽ ἐμπίπλησι πάσης ὡς ἔπος ἐπὶ πὸν πόν. τ᾽ αὖ βασ. ε᾽ δὲ μὲν σῶν μᾶλ᾽ ἐλ. δισμένον. ἃ ἀλη θὲς ὑπτε ὑσμὸν ε᾽ ὄσπ ναρὰς ἴοφὸς, ὧν ἀρκεῖ δὲ ἃ προτεθὸν τῶν ἐσθόλων, οὐκ ἀπ᾽ χλαστοι γιγόμεθα ὑπ᾽ ἀλλήλων, οἱ δ᾽ ἐλεπόμενοι ὄσπ τῶν ὀξωπόντων. λωκλείων δὲ τὸ τέτ ἀρα, δικεῖ πεν τε καὶ ἐλέγχειν. ὁ δὲ, ἀ᾽ αὖ ᾳ᾽ πίμπ᾽ σ᾽ ἀπο κείκαδε καὶ ὀνλοῦν ἀκ᾽ κλέωμε, ὁ Σουλόμενος ἴ᾽ λωκλείων ἀκ᾽ ρ᾽ πειν κρατεῖ. καὶ ποιεῖ ἀν᾽ ἐχ᾽ νούμενον ὁ᾽ λόγοις, ᾗ γράμμασιν, ᾗ ὀρᾳ σὶ σι, ᾗ ὃς πολλοῖς τῶν ἀκουόντων δ᾽ κεῖν μηδὲν γιγνώσκειν ὧν αὐ ἐπιχειρᾷ γράφειν, ᾗ λέγειν. ἀγνοῦντ᾽ πον οἰόσ τε, ὡς οὐχ ᾗ ψυχὴ τῆ γράφαν᾽ ος, ᾗ λέξαντος λίγκ᾽ πει. μᾶλλ᾽ ἴ᾽ τῶν τε πέ ἀρων φύσις ἐκ ῳσον πι φυκὼς φαύλος. ᾗ δὲ ἐξ᾽ πάντων αὐτῶν δ᾽ πιστῆ, ἀπὸ καὶ κ᾽ τὸ μετα βαίνουσα ἐ᾽ ῳ ἔκ ῳσον, μόγις ἐ᾽ πισήμλου σύ᾽ τε κεν, ἀ᾽ πρυνότος, ἀ᾽ πεφυκὸ᾽ λ᾽ κακῶς δὲ αὖ φυῆ, ὡς ἢ τῶν πολλῶν ἓ᾽ εἰς τὴς ψυχῆς, ἐὸς τε᾽ μαθεῖν ἐὸ τε τὰ λεπόμενα ᾗ. ἢ πίρυκε, τοῖ δὲ, δι᾽ εφθαρτος, οὐ δ᾽ αὖ ὁ λυγκὸς ἰδεῖν πονῆσει πο᾽ τὲ οὔδους. σὲ᾽ δ᾽ λέγ᾽ ῳ, τὸν μὲ ἐυγνωῆ τὲ πράγματος, οὔτ᾽ αὖ δύμαθία ποιήσει ποτε, οὔτε μνήμ. πῶ ἀρχὴν ἰσχῇ, σὸ ἄλλοτρίαις ἕ᾽ εσιν οὐ κ᾽ νῆγνε ται. ὅσ᾽ τε ὁ πόσοι τῶν δικαίων τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσα καλὰ μὴ προσφυὲς ἐσι καὶ ἐυγενὲς. ἄλλοι δὲ ἄλλων δύμαθεῖς ἅμα καὶ μνήμονες, οὐ δ᾽ ὅσοι ἐυγνωνεῖς δυσμαθεῖς δ᾽ ἅμα καὶ ἀμνήμονες, οὐδ᾽ αἰὼς ἰοῦσ᾽.

μάπο τε μάθησιν ἀλήθειαν αἱρετῆς ἐς τὸ δικαιότερον οὐδὲ κακίασο· ἅμα γοῦν αὐτὰ αἰσχύνεσθαι, καὶ τὸ ψεῦδος ἅμα καὶ ἀλήθεις τῆς ὅλης οὐσίας· μιᾷ τελευτῇ πίστις καὶ χρόνου πλοῦ, ὃ πρὸ οὐ κρίσεις εἶπον· μόγις δὲ τελεσθέντα πρὸς ἄλληλα αὐτῶν ἔχεσθαι ὀνόματα καὶ λόγοι, ὅ ψῆφ τε καὶ αὐθύσεις, οὐ βεβαίοις ἐλέγχοις ἐλεγχόμενα, καὶ αὖθι φθόνου ὁρῶντα σοι καὶ ἀποκρίσεσι χρωμένου, ὀξέλαμψε φρόνησις τοῦδε ἕκαστον καὶ νοῦς. σωτείνων δ' ἂν μάλιστ' ἐς δικαιοσύνην ἀνθρωπίνων. διὸ δὴ πᾶς ἀνὴρ σοφὸς ἐσ τῶν ὄντων σοφὸν λάβοι πέρι, φθονοῦ δεῖ μὴ γράψασ ποτὲ οὐ ἀνθρώποις, εἰσφθόνου κὴ ἀποφίαν καταβαλεῖ, οὐ δὴ ἐκ τούτ' δεῖ γιγνώσκειν λόγῳ. ὅτ' αὖ ἴδῃ τίς τοῦ συγγράμματι γεγραμμένα ἔπι ἀνόμοις νομοθέτου, ἔπι οὐ ἄλλοις πισὶν ἄπ' οἶσι, ὡς οὐκ ἦν τούτῳ ταῦτα σοφὰ λέγοτα, εἰ πρὸ ἐς αὐτὸς σοφὸς ἦν. κεῖται δ' ποῦ οὐχ ὥρα τῇ κακλίστῃ τῶν δύο νοῦ· ἀλλ' ὅπως αὐτῷ ταῦτ' ἐσοφὰ σμένα οὐ γράμματα ἐτέθη, ἵζ αὖθα δὴ ἀεὶ πειθα θεὶ μὲν, οὖ, ζεοῦ δὲ φρόνασ ὤλισαν αὐτόν. δύο δὴ τῷ μύθῳ τε καὶ πλάνῳ ὁ ξωκράτης χρώμενος, ὧδ' ἔσται, ἐπ' οἶσι διονύσιος ἔγραψέ τε, τῶν τοῦδε φύσεως ἄκρων καὶ πρώτων, ἔπτ τῆς ἐλάττονων ἔπτε μείζων, ὡς οὐδὲν ἀκουσίως οὐδὲ μαθητὸς ἦν ὑγιὲς ὢν ἔγραψε· κατὰ γὰρ τὸν ἐμὸν λόγον ὁμοίως γὰρ αὖ αὐτὰ ἐσίζειν ἐμοὶ, καὶ οὐκ ἂν αὐτὰ ἐτόλμησεν ἐς ἀσαρμοσίαν καὶ ἀπρέπειαν ἐκβάλλειν. ὅτε γοῦν ὑπομνήσκον χρέων αὐτὰ ἔγραψεν. οὐδὲν γοῦν λεινὸν μὴ ἂς ἐπιλάθηται, ἐὰν ἅπαξ τῇ ψυχῇ περιλάβῃ. πάντων γὰρ, ὧν ζραχυτάτων κεῖται· φιλοξενίαν δὲ ἀκρᾶς ἕπτε οἴκησιν ἔδ' ὡς αὐτοῦ ξενίσμενος, ἐδ' ὡς ποιεῖται δὴ μέλλοντος ὧν, ἵς οὐκ ἄξιος ἦν, ἀγαπῶν δέξασθαι τῶν μαθητῶν γινομένων· ἐμὲ μὲν οὖν ἐκ τῆς μακρᾶς συνουσίας διονυσίῳ ξένον γίγνεσθαι· ἐπὶ γίγνεται δ' οὖν ὅπως ἔτ' ἔχει, φησὶν ὁ θηβαῖος. διεξῆλθον μὲν γὰρ ὡς εἶπόν τε ἐτῶ, καὶ ἅπαξ μόνον. ὕστερον δὲ οὐ ποτὲ ἔτι. σώσειν δὴ δεῖ φ μᾶλλον δ' τοῦδε αὐτὰ γιγνόσκειν ὅρᾶν ὅπη ποτὲ γέγονε· τίνι πότ' αἰτίᾳ δ' ἀλύτερον, καὶ τὸ τελεύτον τολμώνακτος τε, οὐ διεξῆμεν. πότερον διονύσιος ἀκούσας μόνον ἅπαξ, οὕτως ἐλόσθαι τὸ ὅπτε καὶ καιρὸς ἀλόσθαι, ἔπτε αὖ ἐς ὕρων, ἢ καὶ μαθὼν ἔμπροσθεν παρέστόρων, ἢ φαῦλα εἶναι τὰ λιχόντα. ἢ δ' τέλον οὐ καθ' αὐτὸν, μείζονα δὲ, κὴ ὅτως οὐ καθ' αὐτὸν εἶναι φρονήσεώς τε καὶ ἀρετῆς ζῶν ἐπιμελούμενος. εἰ μὲν γοῦν φαῦλα πολλοῖς μαρτυσι μαχήσεται τὰ σώκρατία λέγουσιν· οἱ τοῦδε τῶν τοιούτων, πάμπολυ διονύσιον κυριώτερον αὖ εἶναι καὶ ταῦτ' αὐτὰ ὕρηκέναι, ἢ μεμαθηκέναι, ἄξια δ' οἶσι εἶν πρὸς τοσαῦτα ψυχῆς ἐλαθόρας, πῶς αὖ μὴ θαυμαστὸς ὢν ἄνθρωπος, τὸν ἡγεμόνα τούτων κὴ κύριον οὕτως ὑβριστῶς ἐτίμασε ποτ' αὖ· πῶς δ' ἐτίμασεν, ἴστω φράζειν αὖ· οὐ πολὺν χρόνον διαλιπὼν ὁ μὲν ξένος ὁ τῷ πρόσθεν δίωκεν τὰ ἑαυτοῦ κεκτῆσθαι κὴ καρποῦσθαι χρήματα, τότε οὐκέτ' ἔσκ ὑὸς ἐπιστρόπους αὐτοῦ πέμπειν εἰς πλοπόννησον, κεἰθά πρὸ ἐπιλελησμένος τῆς ἐπιστολῆς παντάπασιν. εἶναι γοῦν αὐτὰ οὐ δίωνος, ἀλλὰ τὸ ὑίεος. ὄντος μὲν ἀδελφιδοῦ αὐτῷ, κατὰ νόμους δὲ ἐπιστρόπου ὑός. τὰ μὲν δὴ πεπραγμένα μέχρι τούδε, ταῦτ' ἦν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. τούτων δὲ οὕτω γενομένων ἐωράκειν τε ἀκριβῶς τὸν ἐπὶ δυμάσιαν τῆς διονυσίου φιλοσοφίας ἀγαπακτῆντε ἐξελθεῖν ἔπτε βουλόμενον, ἔπτε μὴ. δῆλον γοῦν θρὸς ἤδη τότε καὶ ἕκαστοι τῶν νεῶν. ἰσθι καὶ δὴ χαλεπαίνειν μὲν οὐδὲν ἐμὲ διονυσίῳ μᾶλλον, ἢ ἐμαυτῷ πεκαὶ τοῖς ξυσσεσμένοις ἐλθεῖν ἐμὲ τὸ τέλον εἰς τὸν πρεσβύτην τοῦδε τὸν σικυλλαν. ὅ φέρ' εἰπεῖν τὸν ἅλοιν αἰσχυμένου χέρυβδιν· λέγων δὲ πρὸς διονύσιον, ὅτι μοι μὴν ἀλώκειν εἶη, λίωνος οὕτω προπεπλακισμένου. ὁ δὲ παρεμυθεῖτό τε, καὶ ἐλέγε μὴν· οὐκ οἰόμενος ἱκανῶς ἔχειν, ἐμὲ ἄγγελον αὐτῷ τῶν τοιούτων ἐλθεῖν ὅτι τάχος. οὐ πείθων δὲ, αὐτὸς μοι πομπὴν παρασκευάσειν ἔφη· ἐπεὶ γὰρ οὐ ζῆς ἀπεστόλοις πλοίοις ἐμβὰς διανοοῦμαι πλεῖν τε ζυμμιμόνος, πάσχειν τ' οἰόμενος λεῖν, εἰσιακωλυόμην ὑπὸ τούτων· ἐπειδὴ τοῦδε φασῶς ἐλίκουν μὲν οὐκέν, ἠσκούμην δὲ, ὁ δὲ οὐδέν μ' ἔτι κατέμενεν προσίμενον ὁρῶν μαχανὴν τοῦ μεῖναι· ἐν τότε ἔκπλουν, μαχανᾶται τοιάδε λέγων· τῇ μὲν ταῦτα ἐλθὼν ἐμοὶ φαίλεγε πρόσμι πθανὸν λόγον. ἐμὲ δὴ σοὶ λίωνος καὶ τοὶ λίωνος, ἐκφοβῶν ἅπαλλα

χρῆσθαι τῷδε αὐτὰ τοιαῦτα διαφθείρεσθαι· ποιῶσι γὰρ δή. σὺ ἔφη λέγεις τὰ δίκαια· ἀξιῶ ἐκεῖνον ἀπολαβόντα τὰ αὑτοῦ, οἰκεῖν μὲν ὅπου βούλεται, πλουτοῦντα δὲ, ἀλλ' ὡς αὐτῷ καὶ ἡδέως ἔχῃ ἀποδημεῖν, ὅ γ' αὖ ἐκείνῳ τε καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν τοῖς φίλοις κοινὸν ξυμβήσεται. ταῦτα δ' εἶναι μὲ ἐπιβουλεύοντος ἐμοί· τούτων δὲ ἐγνωκότες γίγνεσθαί σέ τε, καὶ τοὺς σοὺς οἰκείους, καὶ τοὺς οἰκέτας λέγεις. ὑμῖν δὲ δίκαιον ἐκεῖνος παρεχέτω· τὰ χρήματα δὲ ἃ αὖ λάβῃ, κατὰ πλοῦτον μὲν καὶ ἀθλιότης κείσθω, παρ' οἷς ἴσην αὖ ὑμῖν δοκῇ. καρπούσθω δὲ λέγεις, μὴ κύριος δὲ αὖ ὑμῶν γιγνέσθω αἰκλίας. ἐγὼ γὰρ ἐκείνῳ μὲν οὐ σφόδρα πιστεύω ταῦτα χρήμασιν αὖ τοῖς χρήμασι, λέγεις δίκαιον γίγνεσθαι τῷδε ἐμέ. σοὶ γὰρ ὀλίγα ἔσται. σοὶ δὲ καὶ τοῖς σοῖς, μᾶλλον πιστεύω. ὅρα δὴ ταῦτα εἴτε ἀρέσκει, καὶ μένει ἐμοὶ τούτοις ἡ εἰρήνη ἐς ὕστερον. εἰς δὲ ὥρας ἀπιόντι λαβὼν τὰ χρήματα ταῦτα. καὶ λέγεις δὲ δ' ὅτι πολλῷ χρεῖν ἔχεσι, διαπραξαμένῳ ταῦτα τὰ τοῦδε ἐκείνου. ἦν δὴ ἐτῷ ἦν λόγον ἀκούσας, ἐδυσχέρανον μὲν ὅλως. ὅμως δὲ βουλευσάμενος ἔφην εἰς πλοῦν ὑστεραίαν αὐτῷ τοῦδε τούτων τὰ δόξαντα ἀπαγγελεῖν. ταῦτα ξυνεβάλετο τότε. ἐβουλεύόμην δὴ τότε μετὰ ταῦτα κατ' ἐμαυτὸν γενόμενος μάλα συγκεχυμένος. πρῶτος δ' ἦν μοι τῆς βουλῆς ἡγούμενος, ὅδε λόγος. φρὴν εὐδαίμων εἶναι τούτων μηδὲν ποιεῖν Διονύσιος ὃν φησιν ἀπλοῦς δέ μου καὶ πιστὸν λέγειν πιθανῶς αὐτός τε, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν αὐτοῦ διακεκλυόμενος ἃ νῷ πρὸς ἐμὲ λέγω. ὡς αὐτῷ μὲν ἡδέλοντος ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐθελήσαντος ἃ πράττεσθαι δρᾶν, ἀλλ' ὀλιγωρήσαντος τῶν ἐκείνου τε παράπαν πραγμάτων. πρὸς δὲ καὶ τοῦτο ἴσον ἔπι, μὴ ἐβλημα ἐκπέμπειν αὐτὸς τῶν ναυκλήρων μηδενὶ προστάττων. εἰ δέξηται δὲ πᾶσι ῥᾳδίως ὡς ἀβουλῶν ἐμὲ ἐκπλεῖν, δρᾷ τις ἐθελήσειεμ' ἄγειν ναύτης ὁρμώμενον ἐκ τῆς Διονυσίου εἰπάσθαι. ᾧ κοινὸν γὰρ δὴ πρὸς τοῖς ἄλλοισι καὶ τοῦτο κἀμοὶ τῷ πλοίῳ. ὅθεν οὐ δ' αὖ ὁ ξυγγραφὴς ἦν λέγεται ἀφεῖναι, μὴ πιμφθείσης αὐτῷ ἴσης ἐκτολῆς παρὰ Διονυσίου. αὖ δὲ μένω τοιαῦτα, ἴξω μὲν λέγειν ταῦτα ἐπιστέλλῃ, αὖ εἶσις αὖτ' ἐμοὶ, καὶ ἃ πράττω. καὶ ἐὰν μὲν δὴ ποιῇ τι Διονύσιος ὧν φησιν, οὐ παντάπασιν ἔσται μοι καταγελάστως πεπραγμένα. τάλαντα γὰρ ἴσως ἴδιον οὐκ ἔλαττον αὖ ἐκτιμᾶσθαι ὀρθῶς ἐκατόν, ἡλίνους οὐσίαν. αὖ δ' εἶσις γίγνεται τὰ νῦν ὑποφαίνοντα, ἐκ ἐκείνης αὐτὰ γίγνεσθαι, ἀπορῶ μὲν ὅπως χρήσομαι ἐμαυτῷ. ὅμως δὲ, ἀναγκαῖον ἴσως οἰκαυτόν γ' ἔπι τοῦτο, καὶ ὄψεσθαι ἐλέγχεσθαι, τοὺς Διονυσίου μαχαιρᾶς. ταῦτά μοι δόξαντα, εἰς πλοῦν ὑστεραίαν εἶπον πρὸς Διονύσιον ὅτι δόξαντά μοι μένειν. ἀξιῶ μὲν ἔφην, μὴ κύριον ἡγεῖσθαί σε Λίνωνος ἐμέ· πίμπειν δὲ μετ' ἐμοῦ σὲ παρ' αὐτὸν γράμματα τὰ νῦν δεδογμένα δηλοῦντα. καὶ ὄψεσθαι ἄγαν αὖθις ταῦτα αὐτῷ καὶ ἐμοὶ, βούλεται δὲ ἄλλ' ἄττα καὶ ἀξιοῖ, καὶ ταῦτα ἐπιστέλλειν ὅτι τάχιστα. σὲ δὲ, νεωτερίζειν μηδέν πω τῶν τοῦδε ἐκείνου. ταῦτ' ἐρρήθη ταῦτα ξυνωμολογήσαμεν ὡς νῷ ἔρριπτ' ἀεδόν. ἐξέπλευσα δὴ τοῖς πλοίοις μετὰ ταῦτα, καὶ οὐκέτι μοι λιμὴν ἦν πλεῖν. ὅτι δὴ μοι καὶ Διονύσου ἐμνήσθη λέγων, ὅτι πλοῦ ἡμίσειαν τῆς οὐσίας εἶναι δίκαι Λίνωνος πλοῦ δ' ἡμίσειαν τ' ὑγίας. ἔφη δὴ πωλῦσειν αὐτὴν. παραθέσθαι δὲ, τὰ μὲν ἡμίσια, ἐμοὶ δώσειν ἄγειν. τὰ δ' ἡμίσια τῷ παιδὶ ἦ καταλείψειν αὐτοῦ. τὸ γὰρ δὴ δίκαιόταγον οὕτως ἔχειν· πλησίος δ' ἐτῷ τῷ λιχαιότι πάλιν μὲν ὥμην γελοῖον εἶναι ἂν λέγειν ἔτι. ὅμως δ' εἶπον, ὅτι χρεὼν πλοῦ παρὰ Λίνωνος ἐπισπλῶ, τοῦδε μένειν ἡμᾶς. καὶ ταῦτα πάλιν αὐτὰ ἐπιστέλλειν. ὁ δὲ, ἐξῆς τούτοις, πάλιν ναυκλήρῳ πόλει πλοῦ οὐσίαν αὐτῷ πᾶσαν, ὅπη τε καὶ ὅπως ἤθελε, καὶ δίσ ἴωσι. πρὸς ἐμὲ δὲ, οὐδὲν ἄλλος ἐφθέγξατο τοῦδε αὐτῶν. καὶ μὲν ἀσπάσασθαι ἐγὼ πρὸς ἐκεῖνον αὖ, τοῦδε τῶν Λίνωνος πραγμάτων, οὐδὲν ἔτι διελεγόμην. οὐδὲν γὰρ ἔτι τελέσειν ὤμην ποιεῖν. μέχρι μὲν δὴ τούτων ταῦτα μοι ξυνέβη μέγιστον ἐγγόνει φιλοσοφίᾳ καὶ φίλοις. δ' δὲ μετὰ ταῦτα ἐζάμην ἐτῶν καὶ Διονύσιος. ἐτῶν μὲν, ἑλέσπων ἔξω καθάπερ ὄρνις, φθίσειν ποθεν αἰκάθαι. ὁ δὲ, διαμαχεσάμενος, τίνα τρόπον αἰσθήσομαι, μᾶλλον ἀ πολλοὺς τῶν Λίνωνος. ὅμως δὲ ἔφαμεν ἐταιρεῖσθαι ἐμοὶ πρὸς πᾶσαν σπουδὴν δὲ μισθοφόρων τοὺς περιβυτόλους, Διονύσιος ἐπιχείρησιν ὀλιγομισθοτόλμους ποιεῖν,

παρὰ τὰ τῆ παρόντι ἔθη. θυμωθέντες δὲ οἱ στρατιῶται ξανθίππου καὶ ἀθρόοι, καὶ ἐκ ἔφασαν ἐπιτρέψειν. ὃ δ' ἐπιχείρει βιάζεσθαι, κλείσας τὰς τῆς ἀκροπόλεως πύλας. οἱ δ' ἐφόβουν αὐτὸν πρὸς τὰ τείχη παιῶνά τινα ἀναβοήσαντες βαρβαρον καὶ πολεμικόν. οὐ δὴ τοῦτο διὰ τὸ Διονύσιος γενόμενος, ἅπαντα συνεχώρησε, μὴ ἕνα πλείω τῆς τότε συλλειφθῆναι τῶν πλατειῶν. λόγος δέ τις ἀφικνεῖται, ὡς ἡρακλείδης αἴτιος εἴη γενέσθαι πάντων τούτων. οὐκ ἀκούσας, ὁ μὲν ἡρακλείδης, εἰς ποδῶν αὐτὸν ἔχων ἀφανῆ· Διονύσιος δὲ ἐζήτει λαβεῖν. ἀπορῶν ὁ θεοδότην μεταπεμψάμενος εἰς ἑνυπνίου, ἔτυχεν δὲ τῇ νύκτῳ καὶ ἐτῶ τότε τοῦτο παῶν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα οὐδὲν δίδε, οὔτ' ἤκουεν διαλεγομένων. ἃ δὲ ἐναντίον εἶπε θεοδότης ἐμοῦ πρὸς Διονύσιον, δίδε τε καὶ μάνθανεν. πλάτων γὰρ ἔφη Διονύσιον ἐτῶ πείθειν συνεῖναι, ἐὰν ἐτῶ γένωμαι λάθρα ἡρακλείδην κομίσασθαι, εἰς λόγους ἡμῖν τοῦτο τῶν ἐγκλημάτων αὐτῷ τῶν νεῶν γενόντων, εἰ ἄρα μὲν δόξῃ λέγειν αὐτὸν οἰκεῖν οὐ σικελίᾳ, τόν τε ὑὸν λαβόντα καὶ τὴν γυναῖκα, ἀξιοῦσι πλοῦτον διδόναι αὐτῷ, οἰκεῖν τε, ἐλάττονα μοῖραν Διονύσιον ἐκεῖ. καρπούμενον δὲ τὰ ἑαυτοῦ. μετεπεμψάμην μὲν οὖν, καὶ πρότερον αὐτὸν. μετὰ πέμψομεν δὲ καὶ νεῶν. αὖ τ' εἶναι ἀφ' ἧς προτέραν μετὰ πομπῆς αὖτε καὶ ἀφ' ἧς νεῶν ὑπακούσῃ μοι. Διονύσιον δὲ ἀξιῶ καὶ δίκομεν, αὖτις ὁ τυγχάνει ἡρακλείδης ἑαυτ' ἐν ἀγορᾷ ἑαυτ' ἐν θάλασσα, μηδὲν ἄλλο αὐτῷ φλαῦρον γίγνεσθαι. μετασῆναι δ' ἐκ τῆς χώρας ἕως ἂν ἄλλο τι Διονύσιῳ δόξῃ. ταῦτα ἔφη συγχωρεῖς, λέγων πρὸς ἓν Διονύσιον; συγχωρῶ. μὴ δ' ἀὸ πρὸς τῇ σῇ ἔφη φαῆ οἰκίᾳ πείσεσθαι φλαῦρον μηδὲν παρὰ τὰ νεῶ ἐρημία. τῇ δὲ μετὰ ταύτην νεῶ ἡμέραν λέγας, δύρυσις καὶ θεοδότης, προσηλθέτην μοι σπουδῇ τι θορυβημένω θαυμαστῶς. καὶ ὁ θεοδότης, λέγει· πλάττων ἔφη, παρῆσθα χθὲς οἷς πρὸς ἡρακλείδου Διονύσιος ὁμολόγει πρὸς ἐμὲ καὶ σέ· πῶς δὲ οὐκ ἔφην· νεῶ τοίνεω δ' ὅς, πρὸς θείου σι πλατειᾶ, λαβεῖν ἡρακλείδην ζητοῦντες· ὁ δὲ εἶναί πη ταύτη κινδυνοῦ. ἀλλ' ἐμοῦ ἔφη σωπακολούθησον πρὸς Διονύσιον, ἀ παίσῃ μηχανῇ· ᾠχόμεθα οὖν, καὶ εἰσήλθομεν παρ' αὐτόν· καὶ τὸ μὲν ἑστάτην σιγῇ δακρύοντι· ἐτῶ δὲ εἶπον· οὐδὲ πιφόβηντεσθαι, μή τε σὺ παρὰ τὰ χθὲς ὁμολογημένα ποιήσῃς πρὸς ἡρακλείδην νεώτερον· δοκεῖ γούμοι ταύτη πη γεγονέναι φανερὸς, ἀ ποτε φαμένος· ὁ δὲ ἀκούσας, ἀνεφλέγχετε, μὴ παντοδαπὰ χρώματι ἦκον, ὅτι αὖ βουλόμενος ἀφεῖν· προσπεσὼν δ' αὐτῷ ὁ θεοδότης, λαβόμενος τῆς χειρὸς, ἐδάκρυσέ τε καὶ ἱκέτευε, μηδὲν τοιοῦτον ποιεῖν· ὑπολαβὼν δ' ἐτῶ παρακαθούμενος, θάῤῥει θεοδότα ἔφην. οὐ γὰρ βλήσει Διονύσιος παρὰ τὰ χθὲς ὁμολογημένα, ἀλλά ποτε σῴειν. καὶ ὃς ἐμβλέψας μοι καὶ μάλα τυραννικῶς, σοὶ ἔφη ἐτῶ, οὔτε τι σμικρὸν, οὔτε μέγα ὡμολόγησα. νὴ τοὺς θεούς ἦν δ' ἐτῶ, σύ γε ταῦτα ἅ σου νεῶ οὗτος λέγεται μὴ ποιεῖν. καὶ ἀπὼν ταῦτα, ἀ πρεσβεύομενος ᾠχόμην ἔξω. ἅ μὲ τὰ ταῦτα ὁ μὲν ἐκωμῳδεῖτο ὑπ' ἡρακλείδου· θεοδότης δὲ ἀγγέλους πέμπων ἡρακλείδῃ, φράζων διεκελεύετο. ὁ δ', ἐκ πέμψας ἤσειν καὶ πλατειᾶς διώκειν ἐκέλευε. φθάσαι δὲ ὡς ἐλέγετο ἡρακλείδης, εἰς νεῶ καταφυγὼν ἐπικράτειαν ἐκ φυτεῶν ἡμβράσατο σμικρῷ τινι μοῖρει. ὁ δὲ μετὰ ταῦτα, ἡ πόλεως ἐπιβουλὴ Διονυσίῳ τῷ μὲν ἀπεθαύμαζε τὰ λίωνος χρήματα, ἐδόξαζε δ' ἐχθρεῖσθαι λόγον ἔχειν αὖ πρός με πιθανόν. καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκ πέμπει με δίρεων πρόφασιν· ὡς τὰς γυναῖκας οὐ τῷ κήπῳ οὐ φιλοτίμως ἐτῶ, δίοι θῦσαι θυσίαν τινὰ δεκάμβρου. ἔξω δή με παρεκαλέσατο προσιόντα ἤδη τὸν χρόνον τῆ τινι μῆνα· ὄντος δέ μου ἐκεῖ, θεοδότης μετὰ πεμψάμενός με, πολλὰ τοῦτ' ἐν τότε πρακτέ' ὄντα ἠνάγκασε, καὶ ἐμέμφετο Διονυσίῳ. ἃ δ' ἀκούσας ὅτι παρὰ θεοδότην ἔοιν εἰσεληλυθώς, πρόφασιν αὖ ταύτην ἄλλην τῆς πρὸς ἐμὲ διαφορᾶς ποιούμενος ἀδελφῷ τῆς πρόθυρον, πέμψας τινὰ ἐρώτα με, εἰ ξυγγνώσοιμι ὅτῳ μετὰ πεμψαμένου μεθοδότου· κἀτῶ, παντάπασιν ἔφην. ὁ δὲ ἐκέλευε τοίνυν ἔφησοι φράζειν, ὅτι καλῶς οὐδὲν μὴ ποιῆς, λέοντα καὶ τοὺς λέοντος φίλους, αἰεὶ τοῦτ' ἐλείονος αὐτῷ ποιούμενος. ταῦτ' ἐρρήθη. καὶ οὐκέτι μετεπέμψατό με εἰς νεῶ οἴκησιν πολλὴν· ὡς ἤδη σαφῶς θεοδότου μὲν ὄντος μου καὶ ἡρακλείδου φίλων, καὶ τῆ δ' ἐχθροῦ μὴ οὐκέτ' ἀνεῖν ᾠχόμε,

ὅτι Λίωνι τὰ χρήματα ἔρρει παντελῶς· ὥκουν δὴ ἐν μέσῃ ἔξω τῆς ἀκροπόλεως οἰ ζῆς με θοφόροις προσόντες δήμοι, ἄλλοι τε καὶ οἱ τῶν ὑπηρεσιῶν ὄντες ἀθήνηθεν ἐμοὶ πολῖται, ἀπηλλαγμένον ὅλα διαζεβλημένος εἶναι τοῖς πλουσίοις· καί μοι πένης ἀπειλοῦσι, εἴ που λάβοιντό με διαφθορὴν μηχανώμενόν τινα, ποιᾶδε σωτηρίᾳ πέμπω παρ' ἀρχύτην καὶ ζῆς ἄλλους φίλους εἰς τάραντα, φράζων οἷς ὧν τυγχάνω· οἱ δὲ, προφάσιν τινα προσβέβασθ' ποιησάμενοι παρὰ τῆς πόλεως, πέμπουσι τεσσαράκοντα ζρόν τε καὶ λαμπάδιον αὐτῶν οἷα· ὃς ἐλθὼν, ἐλεῖζε διονυσίου ᾠδὴ ἐμοῦ λέγων ὅλα ζου λοίμην ἀποῦσα καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖν· ὁ δὲ, ξυνωμολόγησε καὶ ἀπέπεμψεν ἐφόδια δούς· τῶν Λίωνος δὲ χρημάτων, οὔτε ἐπώλησαν, οὔτε τῆς ἀπίσω κομιδῆς ἐλθόντες δὲ εἰς πελοπόννησον, εἰς ὀλυμπίαν Λίωνα καταλαβόντες ἠγωρούντα, ἤγγειλον τὰ γεγονότα· ὁ δὲ ἦν Λία ἐπιμαρτυράμενος, αὖθις παρήγγελλεν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις, παρασκευάζεσθαι ζ μὴ ξεναπατᾶσθαι διονύσιον· ἡμῶν μὲν ξεναπατᾶσθαι χάριν, οὕτω γὰρ ἔλεγέ τε καὶ ᾠόμεθ· αὖθις δ' ἐκβολῆς ἁλίκου καὶ φυγῆς ἀκούσας δ' ἐπὶ ζοὺς μὲν φίλους παρακαλεῖν ἐκέλευον ἐς Σούλιον ζ· ἐμὲ δ' ἅπαν ὅτι σὺ μετὰ τῶν ἄλλων Σίφ τινὰ ζρόπον σύαπον καὶ σωτήριον καὶ κομψὸν ἱδρῶν διονυσώ ἐποίησας, ἐς ἴσως ἡγεῖζε διαβαλλόντων πολλῶν ἐπὶ Σούλιον ἐμὲ μετὰ σοῦ ἰαπτῷ καὶ τῇ τυραννίδι, καὶ ὅμως οὐκ ἀπέκτεινεν, ᾐδέσθη δ'· οὕτ' οὖν ἡλικίαν ἔχω συμπολεμεῖν ἔτι σοὶ οὐδενί· κοινός τε ὑμῖν ἐμί· ἂν ποτέ τι πρὸς ἀλλήλους δικαιοῦτε φιλίᾳ ἀγαθόν ζε ποιεῖν βουληθῆτε· καμὲ δ' ἕως ἂν ἐπιζῶμεν, ἄλλους παρακαλεῖτε· ταῦτα εἶπον, μεμισηκὼς πάνυ ᾠδὶ σικελίαν ταλαίπωρον καὶ ἀτυχίαν. Ἀπειθοῦντες δὲ καὶ οὐπειθόμενοι ταῖς ὑπ' ἐμοῦ διαλέξεσι, πάντων τῶν νεῦ γεγονότων κακῶν, αὐτοὶ αἴτιοι ἐγένοντο σοὶ ζῆς· ὧν εἰ διονύσιος ἀπίσω κε τὰ χρήματα Λίωνι, ἢ καὶ παντάπασι κατεπλάγη, οὐκ ἂν ποτε ἐγένετο οὐδεί· ἔσα γε δὴ τἀνθρώπινα. Λίωνα γὰρ ἐπὶ καὶ τῷ Σούλεσθαι, ἢ ᾧ διώκεσθαι, κατεῖχον ἀνέρες Λίωνος. νῦν δὲ ὁρμήσαντες ἐπ' ἀλλήλους, κακῶν πάντα ἐμπεπλήκασι· καίτοι τήν γε αὐτῶν Λίωνα ἔχε Σούλιον, ἵνα πρὸ αὖ ἐπὶ Φαίλλου λέγειν ἐμὲ καὶ ἄλλον ὅστις μέτεστι, ᾠδί τε τῆς αὐτῆ διωκόμενος καὶ φίλων, καὶ ᾠδὶ πόλεως τ' αὐτῆ διαφοῖτ' αὖ· βίβρωτων δὲ διωκόμενοι καὶ τιμῶσι γενέσθαι τιμήσασι δὲ ταῖς μεγίσταις. εἴ τι δὲ οὐκ ἂν πις πλούσιον ἑαυτὸν ποιήσαι ἐ ταίρους καὶ φίλιν ἐπιζουλεύσας· καὶ ξυνωμότας συνεκάπων πένης ὤν· καὶ ἑαυτῆ μὴ κρατῶν ζ᾽ ᾠδὶ διελίασ' τῆς πρὸς τὰς ἰδονὰς ἡπτημένος· εἶτα τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους ἀποκτείνας ἐχθρὸς καλῶν τοὺς διαφορᾶ τὰ ζῦπων χρήματα καὶ ζῆς συνεργοῖς τε καὶ ἑταίροις παρακελεύεται, ὅπως μηδεὶς αὐτῷ ἐγκαλῇ πένης φάσκων εἶναι· ταῦτ' ἐν δὲ μὴ πόλιν αὖ οὕτω τῆς βίβρωτων, τιμᾶται ὑπ' αὐτῆς, ζοῖς πολλοῖς τὰ τῆ ὀλίτων ζ᾽ ᾠφισμένων διανέμων. ἢ μεγάλης προεστὼς πόλεως μὴ πολλῶν ἀφρύσης ἐλαττόνων, τῇ ἑαυτῆ φύλετε τὰ τῶν σμικροτέρων χρήματα διανέμειν μὴ κατὰ λίχνον· οὕτω μὲν γοῦν οὔτε Λίων οὔτε ἄλλος πο τὲ οὐδεὶς, ἐὰν δὲ διώκεσθαι ἐκὼν εἶσιν ἀλιτηριώδη ἑαυτῷ τε μὴ γένει, εἰς ἦν αἰεὶ χρόνον. ἐὰν δὲ πολιτείαν δὲ καὶ νόμων κατασκευὴν τῶν δικαιοτάτων τε μὴ ἀρίστων, οὐδὲ λιθολιγίστων θανάτων μὴ φυτῶν γνομένων· ἃ δὴ Λίωνι νεῦ πράττων προτιμήσας δ' πάχιν αὐόπα τῆ σῴζεσθαι πρότερον, διαλυκούμενος δὲ παθεῖν, ἔμως ἔπαυσεν, ἐπ' ἄκρον ἐλθὼν τῆ ᾠδὶ μηκάσθαι τῶν ἐχθρῶν· θαυμαστὸν παθὼν οὐδέν· ὅσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀνοσίων πέρι, σώφρων τε καὶ ἔμφρων ζ μὲν ὅλον, οὐκ ἂν ποτε διαψευσθείη τῆς ψυχῆς τῶν τοιούτων πέρι· κυδωνύτου δὲ ἀγαθοῦ πάθος αὖ ἴσως οὐ θαυμαστὸν εἰ πάθοι· ὃν χειμὼν μὲν ἐσόμενος, οὐκ ἂν πάνυ λάθοι· χειμώνων δὲ ἧττον ἀπροσδόκητον μέγεθος, λάθοι ἂν· καὶ λαθὼν κατακλύσειε σίφ· ταῦτον δὴ μὴ Λίωνα ἔσφηλε λιθολιγίστων· καὶ μὲν γοῦν ὄντες αὖ ἦν σῴζοντα οὐκ ἔλαθον οἱ σῴζοντες· ὅσον δὲ ὕψος ἀμαθίας ἔχον, μὴ τῆς ἄλλης μοχθηρίας τε καὶ λαμπρότητος ἐλαθον· ᾧ δὴ σφαλεὶς κεῖται· σικελίαν πένητι ᾠδὶ καλὸν μυρίῳ· τὰ δὲ μετὰ τὰ ναῦ ῥηθέντα ἃ ξυμβουλεύω, χρὸν ἤρτηταί μοι μὴ ἐρηθῶ· ὧν δὲ ἐπαινέλαθον εἶναι πάνυ ἐς σικελίαν

ἅθροιξιν

ἄρξειν τῶν ἄλλων τῶν, ἀναγκαῖον εἶναι ἔδοξέ μοι ὑμῖν εἰδέναι δεῖν, ὅπως τὴν ἀδικίαν τὴν ἀλλοτρίαν τῶν γενομένων ἐπὶ σφᾶς τινὲς τοὺς ὑμῶν ἐποιήσαντο διὰ φόβου, καὶ προφάσεις πρὸς τοὺς γιγνομένους ἔχειν ἔδοξέ του, μᾶλλον ἂν ὑμῖν καὶ ἐκ καιροῦ ἔσῃ τοὺς ὑμῶν ἀρχομένοις.

ΓΑΛΑΤΩΝ ΤΟΙΣ ΔΙΟΝΟΣ ΟΙΚΕΙΟΙΣ ΤΕ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΙΣ, ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΟΓΔΟΗ.

Α Δ' ἂν δίκαιον ᾖ μάλιστα δι' ὃ πράττειτε, ὅπως πειράσομαι ταῦτ' ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις μεμηνύκειν δηλῶσαι. ἐλπίζω δὲ, οὐχ ὑμῖν μόνοις ξυμβουλεύσειν τὰ συμφέροντα. μάλιστα γὰρ μὲν ὑμῖν, καὶ διὰ τέρους πᾶσι τοῖς αὐτοκρατέσιν. τέρους δὲ ὑμῶν καὶ τοῖς ἐχθροῖς καὶ πολεμίοις, ὅλως δ' ὅτις αὐτῶν αἰσθήσεται ἔργοις γέγονε. ταῦτα γὰρ αἰσθάτα, καὶ οὐκ ἂν ποτέ τις αὐτὰ ἐκνίφαι νοήσετε δὲ, ἃ λέγω νῦν. ἔσθ' ἃ μὲν καὶ τὰ σικελίαν πᾶσαν λελυμένους τῆς τυραννίδος, πᾶσα μάχη τοῦδε αὐτῶν ζώντων. τῶν μὲν βουλομένων ἀναλαβεῖν πάλιν πάλιν ἀρχόντων δὲ τῇ τῆς τυραννίδος, ἀποφυγῇ τέλος ἐπιθεῖναι ξυμβουλὴ δὴ τοῦδε τῶν τοιούτων ὀρθὴ δοκεῖ εἶναι τοῖς πολλοῖς εἶναι. ταῦτα ξυμβουλεύειν δεῖν, ἃ ζῶντας μὲν πολεμίους, ὡς πλεῖστα καὶ κακὰ ἐργάσεται. νεκροὺς δὲ φίλους, ὡς πλεῖστα ἀγαθά. ἃ δὲ οὐδαμῶς ῥᾴδιον, πολλὰ καὶ σφῶντας ζῶντας ἄλλους, μὴ οὐ καὶ πάσχειν αὐτὸν πολλὰ ἔτερα δεῖ δὲ οὐ μακρὰν ἐλθόντας ποι, τὰ τοιαῦτα εὐαρτῶς ἰδεῖν. ἀλλ' ὅσα νῦν γίγνεται τῇ δὲ αὐτῇ τοῦδε σικελίαν τῶν μὲν ἐπιχειρούντων σῴειν, τῶν δὲ ἀμύνασθαι τοὺς σῴοντας. ἃ καὶ ἄλλοις μυθολογοῦντες καὶ γίγνοιθ' ἂν ἐκ τοῦτο διδάσκαλοι. τούτων μὲν δὴ χάριν, οὐκ ἀπορία. τῶν δὲ ὅσα γένοιτ' ἂν ὑμῖν πᾶσι συμφέροντα ἐχθροῖς τε καὶ φίλοις, ἃ ὅτι σμικρότατα καὶ ἀμφοῖν, ταῦτα οὔτε ῥᾴδιον ὁρᾶν, οὔτε ἰδόντα ἐπιτελεῖν. δύσχρη δὲ προσεῖκον, ἢ διαύτη ξυμβουλή τε καὶ ἐπιχείρησις τοῦ λόγου. ἔστω δὴ παντάπασι μὲν, δύσχρη γοῦν θεῶν χρὴ πάντα αἰσχύνειν, αἰεὶ λέγειν τε καὶ νοεῖν. ἐπιτελὲς δ' ἔσῃ σημαίνουσα ὑμῖν νικᾶν τινα λόγον νῦν ὑμῖν καὶ τοῖς πολεμίοις χεῖρον, ᾧ ἔπειρ γίγνεται ὁ πόλεμος, συνίσασι ἄρχει μία σῴ τέλους, ἵν' ὅποτε καὶ τέσσαρσιν οἱ παῖδες ὑμῶν, ἐξαπορίας ἐλθόντες πᾶσαν. τόθ' ὅτε κίνδυνος ἐγίνεθ' ἅπασι σικελίᾳ τῇ τῶν ἑλλήνων, ὑπὸ καρχηδονίων αἰσθάνεσθαι ἄλλη ἐκβαρβαρωθῆσαι γιγνόμενοι. τότε γὰρ ἅλωσιν ἐνόμισεν μὲν ὡς τέν καὶ πολεμικὴν, ἀλλὰ τοὺς τοῦ πολέμου περιφύσις αὐτῷ πράξεις. σύμβουλον δὲ καὶ προσβύτερον ἐπαινέσαι, ἀλλὰ σωτηρίᾳ τῷ σικελίᾳ αὐτοκράτορα ὡς φασι τυραννους ἐπονομάζοντες, καὶ εἴτε δὴ θείας τις ὑγείας ἔσῃ τύχη καὶ θεὸν, εἴτε νῦν τῶν ἀρχόντων ἀρετῶν, εἴτε καὶ ἀμφοτέρων, μᾶλλον τῶν τότε πολιτῶν τῆς σωτηρίας αἰτίαν ξυμβῶσαι γενομένου, ἴσως ταῦτα ὅπως τις ὑπολαμβάνει. σωτηρία δ' ὧν, οὕτως ἐσώθη τοῖς τότε γενομένοις. τοιούτων δὴ αὐτῶν γεγονότων, δίκαιον ἂν τοῖς σώσασι, πάντας χρέος ἔχειν. ἐὰν δέ τι νέον μετέπειτα χρόνου ἢ τυραννὶς οὐκ ἀρθῆς τῇ τῆς πόλεως σωρίᾳ καταπέχρυται, τούτων δίκας τὰς μὲν ἔχει τὰς δὲ, πείσεται. τίνες οὖν δὴ δίκαι αἰσχρὰ εἰκὸς ὀρθαὶ γίγνοιντ' ἂν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς. ἐὰ μὲν ἐκδίκαιος ὑμᾶς ἀποφυγὼν οἰκάδ' τῶν τε αὖθις καὶ αὖθι μιχθέντα νικλαῶν καὶ πόνων, ἢ κεῖνοι ἐλᾶν ἀδίκως πάλιν πάλιν ἐκρχὴν, οὐδ' ἂν συμβουλεύειν δίον τ' ἦν τὰ μέλλοντα ῥηθῆσεσθαι. νῦν δ' ἐνοεῖν ὑμᾶς ἀμφοτέρως χρὼν, καὶ αἰσθάνεσθαι, ποσάκις ἐλπίδι ἐκ πατέρων γεγόνατε, τοῦ νῦν εἶεσθαι χεῖρον αἰεί τινος σμικροῦ ἐπιδεῖς εἶναι ἢ μὴ πάντα καὶ τὰ νοῦν πράττειν. καὶ δὴ καὶ ὅτι ἢ σμικρὸν ἔσῃ, μεγάλων καὶ μυρίων κακῶν αἴτιον ἐκ ἔσεται ξυμβαίνει γὰρ ὁμοίως καὶ πόλεσι, οὐδέποτε πελεῖται, ξυνακτεῖ δὲ αἰεὶ παλαιὰ τελευτὴ δοκοῦσα, ἀρχὴ φυομένη ἐκ. δ' ὀλέσθαι. δ' ἐλεύθερα τῷ κύκλῳ τούτου κινδυνεύσει καὶ ἢ τυραννικὴν ἅπαν καὶ ἢ δημοτικὴν γένος. ἔξεστι δὲ ἰασόπρ τῶν ἐκ πόνων γίγνεται τι καὶ ἀπίκτων, χεῖρον ἐς ἐρημίαν τῆς ἑλληνικῆς φωνῆς σικελίᾳ πᾶσα, φοινίκων ἢ ὀπικῶν μεταβαλοῦσα εἰς πικαστίαν καὶ

κράτος· τούτων δὴ χρὴ πάσῃ προθυμίᾳ πάντας τοὺς Ἕλληνας τιμωρεῖν φαρμάκου· εἰ μὲν δή τις ὀρθότερον ἄμεινόν τ' ἔχει τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ῥηθησομένου, οὐκ ἀνεκτὸν εἰς τὸ μέσον, ὑφ' ὅτου καὶ ὁτῳοῦν λεχθέν· ὃ δέ μοι φαίνεται τοῦτο, τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον πειράσομαι πάσῃ παρρησίᾳ καὶ κοινῷ παντὶ δικαίῳ λόγῳ χρώμενος δηλοῦν· λέγω γοῦν δὴ διαπορῶν τινα τρόπον διαλεγόμενος· ὡς δυοῖν τυραννευσάντοιν τε καὶ τυραννευσόντοιν, ὡς οὐκ ἐκατέρῳ παλαιὰ ἐμοὶ ξυμβουλεύω· καὶ νοῦν δ' ἂν ἐγὼ ἐμοὶ λόγος αὖ ἔτι ξύμβουλος τυραννίδι παντὶ φεύγειν μὲν, τὸ μὴ τοῦ ἔργου τοῦτο· εἰς βασιλείαν δέ, ἣ δικαιοτάτην ἔστι μετὰ ζαλεῖαν· δικαιοτάτην δέ, ὡς ἔλαιξεν ἔργῳ σοφὸς αὖθις καὶ ἀγαθὸς λυκοῦργος· ὃς ἰδὼν τὸ τῶν οἰκείων γένος οὐ ἄρχειν καὶ μισοῦν, ἐκ βασιλέων εἰς τυράννων ἀνάμιν ἀφιγμένους, μὴ διαφθείραντας ἑαυτούς τε καὶ τὴν τῶν ἑτέρους ἐκ τόδε, δείσας τοῦτο τῆς αὐτοῦ πόλεως ἅμα καὶ γένους, φαρμακον ἐπάγει τὴν τῶν γερόντων ἀρχήν, μὴ ἐν τῶν ἐφόρων διασμῷ, τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς σωτήριον, ὥστε γενέσθαι τοιούτους ἅμα μετ' ἀνελείας σώζεσθαι. νόμος ἐπεισῆλθε κύριος ἐγένετο βασιλεῦσι τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐκ ἄνθρωποι τύραννοι νόμων, ὃ δὴ καὶ ναῦν ὑμῖν λόγος πᾶσι παρακελεύεται. τοῖς μὲν τυραννίδος ἐφιεμένοις, ἀποτρέπεσθαι καὶ φεύγειν φυγῇ ἀπλήστῳ· πενήντων δυσαμένων ἀνθρώπων καὶ ἀσθενῶν· εἰς βασιλείας δ' ἄδυς, πειρᾶσθαι μετα βάλλειν, καὶ δουλεύσαι νόμοις βασιλικοῖς· τὰς μεγίστας τιμὰς κεκτημένους, παρ' ἑκόντ' τε ἀνθρώπων καὶ τῶν νόμων· τοῖς δὲ δὴ ἐλευθέρᾳ διώκουσιν ἦ καὶ φεύγουσι δὴν δούλειον ζυγὸν ὡς ὄντα κακὸν, φύλαττεσθαι ξυμβουλεύομαι, μή ποτε ἀπλησίᾳ ἐλευθερίᾳ ἀκαίρου τινὸς, εἰς τὸν τῶν προγόνων νόσημα ἐμπέσωσιν. ὃ δὴ νῦν ἄγαν αἴρεσίν τε τότε ἔπαθον, ἀμέτρῳ ἐλευθερίᾳ χρώμενοι δρῶντι· οἱ γὰρ πρὸ Σισυφίου καὶ Ἰπταιείνου αἱρεθέντες σιτιζόμενοι, τότε ὡς ὕστατον, δύσασθαι μένους ἴζεσαν ζυφοῦντές τε καὶ ἅμα αἰρέσιν τῶν ἀρχόντων, οἳ καὶ τοὺς δίκαια κρατηγοὺς κατέλυσαν βάλλοντες τοὺς πρὸ Σισυφίου, καὶ κατὰ νόμον οὐδέν ἀρέσαντες, ἵνα δὴ δουλεύσειεν μηδενί· μήτε σοὶ δίκη, μήτε νόμῳ διακόῃ. ἐλευθερίαν δ' εἶεν πάντα πάντως· ὃ δὴ αὖ τυραννίδι ἐγίνοντο αὖ τοῖς. δουλεία γὰρ καὶ ἐλευθερία ὑπερβάλλουσα μὲν ἑκατέρα, παγκακον· ἔμμετρος δέ, οὖσα, παιόνα δὴν· μετεία δὲ ἡ θεῷ δουλεία, ἄμετρος δέ, ἢ τοῖς ἀνθρώποις. θεὸς δὲ ἀνθρώποις σώφρονα, νόμος· ἄφρονα δὲ ἡδονή. τούτων δὴ ταύτη πεφυκότων, ἃ ξυμβουλεύω συρακουσίοις πᾶσι φράζειν παρακελεύομαι τοῖς λίαν φίλοις, ἐκείνου καὶ ἐμοὶ κοινῷ ξυμβουλῷ· ἐπὶ δὲ ἑρμηνεύσω ἃ ἐκεῖνος ἔμπνους ὢν καὶ δικαίως ἐπὶ ναῦν πρὸς ὑμᾶς. τὴν οὖν δή τις ἂν ἔποι λόγον ἀποφαίνεται ὑμῖν τοῦδε τῶν νῦν παρόντων, ἢ λίαν ξυμβουλὴ τόδε· δίκαιε ὦ συρακούσιοι πάντων πρῶτον, νόμους οἵ τινες αὖ ὑμῖν φαίνονται, μὴ πρὸς χρηματισμὸν καὶ πλοῦτον ζέφορτες τὰς γνώμας ὑμῶν, μήτ' ἐπιθυμίας· ἀλλ' ὅσων τελεῶν, ψυχῆς καὶ σώματος ἕνεκα δίκαιον μὲν πρώτην μὲν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν ἔχειν δεῖ, δευτέραν δὲ τοῦ σώματος, ὑπὸ τῇ τῆς ψυχῆς κειμένην. τρίτην δὲ καὶ ὑστάτην, τοῦ τῶν χρημάτων τιμῶ, δουλεύουσαν τῷ σώματί τε καὶ τῇ ψυχῇ. καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἀπεργαζόμενος θεσμὸς, νόμος αὖ ὀρθῶς ὑμῖν ἂν κείμενος ὅστις δύσαιμονας ἀποτελῶν τοὺς χρωμένους. ὁ δὲ τοὺς πλησίους δύσαιμονας ὀνομάζων λόγος, αὐτός τε ἄθλιος γυναικῶν καὶ παίδων ὢν λόγος ἄπας, τοὺς πειθομένους τε ἀπεργάζεται τοιούτους. ὅτι δ' ἄληθῆ ταῦτ' ἐστὶ παρακελεύομαι, ἐὰν γεύσησθε τῶν νῦν λεγομένων τοῦδε νόμων ἔρῳ γνώσεσθε. ἢ δὴ βάσανος ἀληθεστάτη δοκεῖ γίγνεσθαι τῶν πάντων πέρι. μέχαμεν δὲ τοὺς τοιούτους νόμους, ἐπειδὴ κατέχει κίνδυνος σικελίαν, μὴ ὅτε κρατεῖτε ἐκαιρῶς, οὔτ' αὖ διαφθόρους κρατεῖσθαι, δίκαιον αὖ ἴσως καὶ ξυμφέρον γίγνεσθαι ὑμῖν πᾶσι μέσον τι μεῖν, τοῖς τε φεύγουσι τῆς ἀρχῆς τοῦ χαλεπότητα ὑμῖν, καὶ τοῖς τῆς ἀρχῆς πάλιν ῥᾴδιον τυχεῖν. ὧν οἱ πρόγονοι τότε μέγιστον, ἔβοσαν ἀφ' ἑαρὸς αἰῶνος τοὺς ἕλληνας, ὥστ' ἰδεῖναι τοῦδε πολιτείας νῦν ποιεῖσθαι λόγους. ἔρρουσι δὲ τότε, οὔτε λόγος, οὔτ' ἐλπὶς ἐλεύθερ' αὖ σώσασθαι σωμάτων. νῦν οὖν, τοῖς μὲν ἐλευθερίᾳ χαίρουσι, μετὰ βασιλικῆς ἀρχῆς. τοῖς δέ, ἀρχὴ ὑπεύθυνος βασιλικὴ, φασὶ τῶν νόμων τῶν τε ἄλλων

πολιτῶν,

πολιτῶν, καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν, ἅττα παράνομον πράττωσιν. ἐὰν δὲ τούτοις ξύμπασιν, ἀβούλῳ γνώμῃ, καὶ ὑγιᾶ μὴ δικῶν βασιλέα κτίσασθαι. πρῶτον μὲν ἦν ἐμὲν ὑβρίζειν χαλεπὸν οὐκ ἐθέλοντα, τῆς τε παρ' ἐμοῦ καὶ τῆς παρὰ τοῦ ἐμοῦ παῖδος. ὁ μὲν γὰρ ἀεὶ βαρβάροις ἐλαύνεται πολέμοις· καὶ τῷ τότε χρόνῳ πολλὴ πόλις ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον, ναῦς λίσσων αὐτὸς ἐμὲ μαρτύρεις ὑμᾶς γενόμενος. βέλτιστον δὲ σὲ ποιεῖσθαι βασιλέα, ἦν τῷ μὲν ἐμῷ παιδὶ τιμὴν ἦν καὶ πλείονα ὄνομα· ὑμῖν δὲ Διονυσίου, χάριν τῆς τε ναῦ ξυνθέσεως ἣν ὅσίκρου· ὃς γενόμενος τυραννὶς παῖδος ἐκὼν πολλὴν ἐλαύνεται. τιμὴ αὐτῷ καὶ γένει κρείσσων αἰεὶ τυραννίδος ἐφημέρου καὶ ἀλίκου κτήματος. τέλος δὲ προσλαβεῖν βασιλέα γίγνεσθαι συρακουσῶν, ἑκόντα ἑκούσης τῆς πόλεως, ἦν ναῦ ζῷ τῶν πολεμίων ἀρχόντα σφακτὸν δι' Διονύσιον. ἐὰν ἐθέλῃ ἑκὼν εἰς βασιλέως χεῖρα ἀπαλλαγῆναι, δικαίως μὲν τὰς τύχας, ἐλεῶν δὲ πατέρα, καὶ ἱδρῶν ἀδράποδα σίαν καὶ τάφους μὴ ὀλῇ φιλονεικίαν πάντος πάντα ἀπολίσαι βαρβάροις ἐπίχαρος γενόμενος. ὑφῆς δ' ὄντας βασιλέως, εἴτ' ἐῶν πλὴν λακωνικῶν λαοκμίων αὐτοῖς δόντες, ἅττα ἀφελόντες καὶ ξυνομολογήσαντες, καταστήσατε τόπον τινὶ ζιῶδι. ὃς ἔρχεται μὲν, καὶ πρότερον ὑμῖν. ὅμως δ' ἔτι μὴ ναῦ ἀκούετε. ἐὰν ἐθέλῃ ὁ γέρως ὑμῖν ὁ Διονυσίου τε καὶ ἱππαρίνου ἐὰν σωτηρίᾳ σικελίας· ταύσασθαι τῶν ναῦ παρόντων κακῶν, τιμὰς αὖ ζοῖς καὶ γένη λαβόντες, ἅττα ἦν ἔπεσται καὶ ἦν ναῦ χρόνοι ἐὰν ζούτοις καλεῖ τε, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐρρήθη, πρίσβεις οὓς ἂν ἑλλήσωσι κυρίους ποιησάμενοι τῶν διαλλαττῶν ἔτι τινὰς αὐτόθεν, ἅττα ἔξωθεν, ἅττα ἀμφότερα, μὴ ἐσόσους αὖ συζωρύπωσι. τούτους δ' ἑλθόντας, νόμους μὲν πρῶτον θέσθαι καὶ πολιτείαν τοιαύτην, οὗ ξ βασιλέως ἀρμόττει γίγνεσθαι κυρίους ἱδρῶντι καὶ ὅσων ἄλλων πρέπει τοῖς γενομένοις πολὺ ἀνδρείοις. πολέμου δὲ καὶ εἰρήνης ἀρχόντας, νομοφύλακας ποιήσασθαι ἀεὶ μὲν τεσσάρων τὴ πέντε, μιᾷ τε δήμου καὶ βουλῆς· δικαστήρια δὲ, ἄλλα μὲν ἄλλων. θανάτου δὲ καὶ φυγῆς, ζύγτε πέντε καὶ τεσσάρων ὑπάρχειν. πρὸς τούτοις τε ἐκλεκτοὺς γίγνεσθαι δικαστὰς ἐκ τῶν ναῦ αἰεὶ ταξιαρχούντων ἀρχόντων· οὓς ἀφ' ἑκάστης τῆς ἀρχῆς ἦν ἄριστον δέξασθ' ἕνα καὶ δικαιότατον. ζύγους ἢ ἦν ἑπόντα οἰκαίαν ἦν διαιζιν ὅσα θανάτου καὶ δεσμοῦ καὶ καταστάσεως τῶν πολιτῶν· βασιλέα δὲ, τῶν τοιούτων δικῶν μὴ ζῆναι δικαστὴν γίγνεσθαι, καθάπερ ἱδρὶς φόνου καθαρεύοντα καὶ δεσμοῦ καὶ φυγῆς· ταῦθ' ὑμῖν ἐτῶν καὶ ζῶν διοικεῖσθαι γίγνεσθαι, καὶ ναῦ διασῶσαι· μὴ τότε κρατήσαντες τῶν ἐχθρῶν, μεθ' ὑμῶν ἀμὴ ξυμμαχὴ ἐρημίας ἐκόλυσαν, καταστῆσαι αὖ πάντα καὶ διοικοῦμεν. καὶ μετὰ ταῦτα σικελίαν αὖ πλὴν ἄλλῳ ὅπερ ἔργα ἐὰν νῦν ἐγένετο, καταφύσαι. τοὺς μὲν βαρβάρους, ἰῶν ναῦ ἔχουσιν ἀφελόμενος, ὅσοι μὴ ἐπάνω ἡ κοινῆς ἐλαύνεσθαι δικαπολέμησαν πρὸς πὴν τυραννίδα. ζοὺς δ' ἔμπροσθεν οἰκήτας ἢ ἑλληνικῶν τόπων, ὡς τὰς ἀρχαίας πὴ παζῴας οἰκήσεις καζοικίσας. ταυτὰ δὲ ταῦτα καὶ νῦν πᾶσι συμβουλεύω κοινῇ διαιοεῖσθαι, καὶ πράττειν τὰ μὴ παραμελῆν ἐὰν ταύτας τὰς πράξεις πάντας. ἦν μὲν ἐθέλοντα δὲ, πολέμιον ἡγεῖσθαι κοινὸν· ἔστι δὲ ταῦτα οὐκ ἀδύνατα. ἃ γὰρ οἱ ζοῖν τε ὄντα ψυχαῖν τυζάνει, καὶ λογισαμένοις ἀρεῖν βέλτιστα ἐτοίμως ἔχει, ταῦτα δὲ χειδὸν ὁ κρείνων ἀδύνατα, οὐκ ἂν φρονεῖ. λέγω δὲ τὰς δύο, τήν τε ἱππαρίνου τῆ διονυσίου ἡλίας καὶ πὴν τοῦ ἐμοῦ υἱοῦ. τούτοιν γὰρ ξυμμολογησάντοιν, τοῖς γε ἄλλοις συρακουσίοις δόμεν καὶ πᾶσιν ὅσοι πὴν τῆς πόλεως κύδοντες ξωσδικεῖν. ἀλλὰ θεῖς τε πᾶσι τιμὰς μετ' εὐχῶν δόντες, τοῖς τε ἄλλοις ὅσοις μὴ ζιῶν πρέπει, πείθοντες καὶ προσκαλούμενοι φίλους καὶ διαφόρους μαλακῶς τε καὶ πάντως μὴ ἀποσῆτε, πρὶν αὖ τὰ νῦν ὑφ' ὑμῶν λεχθέντα, ὅσον ὀνέραται θεὰς ἐπιστάντα ἐγκωμιάσον, ὀναρχῆται ἱδρῶσθαι πολιωθέντι καὶ εὐτυχῆ.

ΠΛΑΤΩΝ, ΑΡΧΥΤΑΙ ΤΑΡΑΝΤΙΝΩΙ ΕΥ ΓΡΑΤΤΕΙΝ. ΕΝΑΤΗ.

ἀ φίκητο πρὸς ἡμᾶς οἱ τόδε ἀρχὴ παντὸς καὶ φιλονίσκου. τόν τε ἐπιστολιῶ φθόντες ἂν σὺ αὐτοῖς ἔδωκας, καὶ ἃ παγγέλλοντες παρὰ σοῦ· τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν πόλιν οὐ χαλεπῶς διεπράξαντο καὶ γὰρ ἀεὶ παντελῶς ἦν φιλόσοφον. τὰ δὲ παρὰ σοῦ διηλθον ἡμῖν, λέγοντες ὑποδυσφορεῖν σε, ὅτι οὐ δύνασαι τῆς τόδε τὰ κοινὰ ἀχολίασας ἀπολυθῆναι. ὅτι μὲν οὖν ἥδιστον ἦν σοὶ ἐλθεῖν καὶ τὰ αὐτὰ πράττειν, ἄλλως τε καὶ ὅτις ἔλοιτο διαιτᾶσθαι πράττειν δίκαια ἢ σύ, χρὴ ἐν παντὶ δῆλον. ἀλλὰ καὶ τόδε σε οὐ λυπήσαι. ὅτι ἡμῶν ἀφ' ἡμῶν οὐκ αὐτῷ μόνον γέγονεν, ἀλλὰ τῆς γενέσεως ἡμῶν, ὃ μέν τι, ἃ παιδεῖς μεμίξεται. ὃ δέ τι, οἱ γεννήσαντες. ὃ δὲ, ὅλως πολὺ φίλον. πολλὰ δὲ καὶ τοῖς καιρῶς δίδοται τοῖς ἐν βίῳ ἡμῶν καὶ παραλαμβάνεσθαι. καὶ λύσις δὲ τῆς παιδείας αὐτῆς πρὸς τὰ κοινὰ, ἄζωπον ἴσως ὃ μὴ ὑπακούειν ἅμα γοῦν ξυμβαίνει καὶ χώραν καταλιμπάνειν φαύλοις ἀνθρώποις. διὸ οὐκ ἀχθῆ βελτίσσου πρὸς τὰ κοινὰ προσέρχονται. τόδε τούτων μὲν οὖν ἱκανῶς ἐχέτω. δεῖ δὲ καὶ ναῦν ἐπιμέλειαν ἔχειν, καὶ ἀφ' ἧν λοιπὸν χρόνον ἔξειμι. καὶ δεῖ σὺ, καὶ δεῖ τὰ παρόντα αὐτῆς φρονεῖν. καὶ δι' αὐτὴν ἐν παιδιᾷ.

ΠΛΑΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΔΩΡΩΙ ΕΥ ΓΡΑΤΤΕΙΝ. ΔΕΚΑΤΗ.

ἀ κούειν δίκαιόν σε τοῖς μάλιστα ἑταῖρον εἶναί τε σὺ καὶ ναῦν καὶ γεγενῆσθαι δεῖ πάντες ὃ σοφώτατον ἦθος τῶν ἐκ φιλοσοφίαν παρεχόμενον. ὃ τε βέβαιον, καὶ πιθὸν, καὶ ὑγιὲς ἔξειν ἐπὶ φημι εἶναι. πρὸς ἀληθινὴν φιλοσοφίαν. τοὺς δὲ ἄλλας τε καὶ ἐκ ἄλλα τεινούσας σοφίας τε καὶ δεινότητας κομψότητας δίκαι προσαγορεύειν, ὀρθῶς ὀνομάζειν. ἀλλ' ἐρέω τε, καὶ μέν σοῖς ἤδιστον δίς πᾶν καὶ μέσας.

ΠΛΑΤΩΝ ΛΑΟΔΑΜΑΝΤΙ ΕΥ ΓΡΑΤΤΕΙΝ. ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

ἐ Γεγέλακε μέσοι καὶ πρότερον ὅτι πολὺ διαφθορὰ πρὸς ἅπαντα ἀλίσκεσθαι αὐτὴν ἀρχικὴν ὑπάρχειν ἀδύνατον εἶναι, μὴ τὸν λιθ λάτερον, ἢ σωκράτη ὡς πᾶν ἐπίστασθαι. ναῦν δὲ σωκράτης μέν ὅτι τόδε ἀθάνατον τὴν τραπεζουσίαν. ἐμὲ δὲ ἀρχὴν νόμιζον αὐτοῦθα, ἄχθος αὖ εἶναι μὴ διαπράξασθαι ἐφ' ἅπαν σὺ παρακελεῖς. ἐπὶ δὲ ταῦτα γενέσθαι αὖ οὐ πολλὴν ἐλπίδα ἴσχω. δι' ἃ δὲ, μακρᾶς ἐπέρασ' δίκαιτ' αὖ ἐπιστολῆς ἢ τις πάντα διελθεῖν, καὶ ἅμα δὲ τῷ σώματι δεῖ τὴν ἀλικίαν, ἱκανῶς ἴσχω ταλαιπωρεῖσθαι μὴ καὶ δύσπνοιαν καὶ πάντα τε γὰρ καὶ κατὰ βάλαττα δίκαια πάντα. μὴ ναῦν πάντα κινδύνων οὐ τῆ πορείας δεῖ μασᾶ. συμβουλεύσαι μέν σοι ἴσχω σοί τε καὶ τοῖς ἀκουσταῖς. ὃ ἀφόντος μὲν ἐμὲ φησὶν ἀσόσθαι, δύξει αὖ τῷ φαῦλον. χαλεπὸν δὲ νοῆσαι. ἐπὶ δίος ὑπὸ νόμων θέσιας μὴ ὧν τινων δὴ φησὶ τε πολιτείας αὖ καὶ τὰ σκευασθῆναι, αὖθι δὲ ἐναί τι, κύριον ἐπιμελέμενον οὐ τῇ πόλει τ' καὶ θυμῷ ἀσθαι διαίτης, ὅπως αὖ ἢ σώφρων τε καὶ ἀνδρικὴ, δούλων τε μὴ ἐλευθέρων, ἀκ ὀρθῶς διανοῆσ· ἔξειν· δίκαιόν, ἀ μέν ἐστιν ἥδη ἄξιον ὅσ ἄξιον τῆσ ἀρχῆς ταύτης, γένοιτ' αὖ· εἰ δὲ ἐδὲ ἐν παιδιᾷ ἐν παιδιᾷ ἐστιν τινος, ἄτε ὁ παιδιᾶσαν οὔτε οἱ παιδιᾶθησόμενοι ὡς ἐπὶ δίμαι ἐστὶν ὑμῖν. ἀλλὰ δ' λοιπὸν τοῖς θεῖς δὲ χρῆσθε. καὶ τ' χρῆσθαι μὴ αἱ ἔμπροσθεν πόλεις, οὕτω καὶ τὸ σκευάσθησεται. μὴ ἴσ πειστα δὲ ἐκ κοινὸν, ὑπὸ ξυμβάσεων πρὸς μάτ' μεγάλων καὶ κατὰ πόλιμον μὴ κατὰ τὰς ἄλλας πράξεις γενομένων. ὅταν οὖ δὲ τοῖς καιρῶς, αἰνῶ καλός τε μὴ ἀγαθὸς ἐγκρατὴ μεγάλων δύναμιν ἔχων. τόλ' ἔμπροσθεν αὐτὰ, προθυμεῖσθε μὲν χρὴ μὴ αἰάκη διανοεῖσθε μέν δὲ αὐτὰ δικαίτω μὴ μὴ αἰσχυναίνειν διομένους τὴ ἐγὼ μὲν διαπράξασθαι δεῖν. εὐτύχει.

Πλάτων

ΡΑΛΤΩΝ ΑΡΧΥΤΑΙ ΤΑΡΑΝΤΙΝΩΙ ΕΥ ΡΡΑΤΤΕΙΝ· ΝΟΘΕΥΕΤΑΙ· ΔΩΔΕΚΑΤΗ·

Τ Λ μὲν παρὰ σοῦ ἐλθόντ' ὑπομνήματα, θαυμαστῶς ὡς ἄσμενός τε ἐλάβομεν· καὶ τῇ γράψαντος αὐτὰ ἠγάσθημεν ὡς οἷ μάλιστα. καὶ ἔδοξεν ἡμῖν εἶναι ὁ αὐτὸς ἄξιος ἐκείνων τῶν πάλαι προγόνων· λέγονται γοῦν δὴ οἱ ἄνδρες οὗτοι μεῖραι εἶναι, οὗτοι λίσσαν τῶν ὠδῇ λαομήδοντος ἑξαπασάντων ἡρώων, ἄνδρες ἀγαθοί, ὡς ὁ παραδιδόμενος μῦθος δηλοῖ· τὰ δὲ παρ' ἐμοὶ ὑπομνήματα τοιαῦτ' ἐπίσταλκα, ἵνα μὴ οὕτω ἔχῃ· ὡς δέ ποτε τυγχάνει ἔχοντα, ἀπίσταλκά σοι. περὶ δὲ τῆς φυλακῆς, ἀμφότεροι συμφωνοῦμεν· ὥστ' οὐδὲν δεῖ παρεκκαλύπτειν.

ΡΑΛΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ ΤΥΡΑΝΝΩΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ, ΕΥ ΡΡΑΤΤΕΙΝ· ΝΟΘΕΥΕΤΑΙ· ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗ·

Α ρχάνει τῆς ἐπιστολῆς ἴσως καὶ ἅμα ξύμβολον ὅτι παρ' ἐμοῦ ἦλθε, τοὺς λοιδόρους φεύγειν καὶ ἴσους πόρρω καὶ τὰ κάμινος ἀπ' ἐμοῦ, φίλτατε παρ' ἐμοί· καὶ φιλοφρονούμενος ἔπεμψε δῶρα παρ' ἐμοί· ἔχω ὡς ἐμοὶ τε ἡδόμενα καὶ τῷ παρακαταθεμένῳ. ὧδ' ἔλεγόν τινες τῶν καλῶν τις· ὅς ποτ' εἶπεν, ἔφη πολλὰ ὦ Διονύσιε εἰς σὲ φίλα ὠφελεῖν ὑπὸ πλάτωνος. σὺ δ' ἔπεμψας καὶ ἐσ ἄλλα· πολλά· ἐπεὶ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς μεταπέμψεως, ὅτι μετεπεμψάμην αὐτόν, σὲ αὖ φῶ ἔχειν ὄνησιν ὠφελεῖσθαι. τοῦτ' οὖν δικαιοσύνῃ, ὅπως ἂν αὔξωσι τοὺς ἀλλήλων ὠφελεῖν. καὶ ἐπὶ τοῦτο τοῦτ' αὖ τὸ παρακαλύπτειν τῶν τυραννεύειν πέμπουσι καὶ τῶν διαιρέσεων, καὶ αὖ ὅρα, ὡς πρὸ ἐδόκει ἡμῖν τότε, ᾧ γε, σὺ καὶ ἀρχύτης, ἅ τοῦ ὑμᾶς παρὰ σὲ ἀρχύτης, χρῆσθαι δοῦναι δ' ἂν. ἔστι δὲ ὅσον μὲν, ἑλίκων· τὸ δὲ γένος, ἑκατονζίκου· μαθητὴς δὲ, δίδυξον, καὶ τἄλλα τὰ ἐκείνου, πάνυ χαριεστάτης ἔχων ἔτι δὲ καὶ τῶν ἰσοκράτους μαθητῶν πρὸς ἐγένετο· καὶ πολυξένῳ τῶν βρυσωνός τινι ἑταίρων. ὃ δὲ αὐτάνιον ὠδὶ τοὔνομα· ἅπτεται ἀχαρεῖς, ἴσως οὐ τυχὸν, ἅτε κακοήθεις ὄντας· ἀλλὰ μᾶλλον ἀλαφρὸς οὐ δύνῃ δόξειν αὖ τ· δηλοῖ δὲ λίαν ταῦτα, ὅτι ἀπὸ πάνυ ἀθρώπου δόξαν ἀφαιρεῖσθαι ἀφαιρεῖσθαι ζώου ἀλλ' ὑμῖν τὰ βόλα, πολὺν πάνυ ὀλίγων πρῶν καὶ ἐς ὀλίγα· ἐπεὶ καὶ τοῦδε τούτου φοβέμενος καὶ ἀπιστῶν, ἐσκόπουν αὐτός τε οὐ τυγχάνων· καὶ ἐπικαλούμην τῶν πολιτῶν αὐτῶν, καὶ οὐ λεῖς οὐδὲν φλαῦρον εἶλεν τὸν ἄσφαλτον· σπεύδει δ' οὐ αὐτὸς, καὶ ὕλαβον· μάλιστα μὲν οὖν, εἰ καὶ ὁ πως ποιῶ σχολάζῃς μανθάνειν παρ' αὐτῷ τὰ πάλαι φιλοσοφία· εἰ δὲ μή, ἐκ λίβυσσαν τινά· ἵνα καὶ σχολὴν μανθάνειν, ἐλπίσω γίγνῃ καὶ δύνῃ ξῆς, ὅπως σὺ ἐμοὶ ὠφελῆσθαί σε, μὴ αὐτὸν· καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. Γ ρὶ δὲ ὧν ἐπιστελλές μοι ἀποπέμπειν σοι, τὸν μὲν ἀπέλλω ἐφοπισάμενος τε· οὐ ἄγαι σοι λειπῖνος, νέου καὶ ἀγαθοῦ δημιουργοῦ· ὄνομα δ' ἐστὶν αὐτῷ λεωχάρης. ἵππον δὲ παρ' αὐτῷ ὄντ' ὤν, πάνυ κομψὸν ὡς ἐδόκ· ἐπριάμην οὖν αὐτὸν ἐκόμισός σου τῇ γυναικὶ δοῦναι, ὅτι μου ἐπεμελεῖτο καὶ ὑγιαίνοντος καὶ ἀδυνοῦντος, ἀξίως ἐμοῦ τε καὶ σοῦ· δὸς οὖν αὐτῇ, αὐμή τί σοι ἄλλο, δόξῃ· πέμπω δὲ καὶ ἄνον γλυκέως σώδινα ταμία τοῖς παισὶ, καὶ μάλιστος, δύο· ἰσχάδων δὲ, ὕσδρ ου ἤλθομεν τῆς ἀφ' ἡσίωνος· τὰ δὲ μύρτα ἀπ' τ' ἄντα κατασάπ· ἀλλ' αὖθις βέλτιον ἐπιμελησόμεθα. τοῦδε δὲ φυτῶν, λειπῖνος σοι ὠρεῖ· ἀρόμενος δ' εἰς ταῦτα σπ· ἐκ τοῦπου καὶ ἐς φερῶν τινων εἰς πλοῦν πόλιν, ἔλαβεν παρὰ λειπῖνου· λέπων ἄμαι ἐδόκ· δύσμοιρα τὰ ἡμῖν ἔστ' καὶ ἀληθῆ λέγειν· ὅτι ἡμέτερον ἔπ' ὀ ἐς πλοῦν ναῦν ἀπλώσαμεν πλοῦν λιβυκὸν ἴσε, χειδὺς καὶ δίωμαι· ταῦτ' οὖν ἔλαβεν. καὶ λαβὼν αὐτός τε ἐχρησάμην καὶ ὑμῖν ταῦτα ἀπέπεμψα· φ δὴ μὴ ἔσ' ἔχ· π χρημάτ' ἄκυν εἰς σοι ἔχει πρὸ τε τοὶ σὰ τὰ ἀδύνησι, μὴ π τοὶ ἐμά· ἐπὶ τοῖς σοῖς χρήμασιν ὡς τὸν τότε σοι ἔλιγον χρόσομαι, καθάπερ τοῖς τ' ἄλλων ἐπιτηδείων. χρῶμαι δὲ, ὡς αὖ δύνωμαι ὀλιγίστοις, ὅσα ἀκτησάμην ἢ δίκαια ἢ δυσχέρεια ἐμά τε δικαῖ· μὴ παρ' ἃ αὖ λαμ-

βαίω. ἐμοὶ δὴ τοιοῦτον νεῦ ξυμβέβηκεν. εἰσί μοι ἀδελφιδοῦν θυγατέρες τῶν ἀφελεστάτων τότε, ὅτ' ἐγὼ οὐκ ἐστεφανούμην. σύ δ' ἐκέλευσάς, τί πάσχεις. ἢ μήν, νεῦ ἐπίγαμες. ἢ ὃ ἐκπαίς της. ἢ δι σμικρὸν πρὸς τέλεσιν ἔτυσε. ἢ δι οὗ πω αἰσθόμενος. ταύτας ἐκδοτέον ἐμοὶ δέει τῇ τοῖς ἐμοῖς ἐπιτηδείοις, αἷς αὖ ἐπιβιῶ. αἷς δ' αὖ μὴ, χειρόνων. τῇ ὧν αὖ γένωνται οἱ πατέρες αὐτῶν ἐμοῦ πλουσιώτεροι οὐκ ἐκδοτέον. τὸ δὲ νεῦ ἐπὶ αὐτῶν εὐπορώτερος. καὶ τὰς μητέρας δὲ αὐτῶν ἐπὶ ἐξέδωκα. καὶ μετ' ἄλλων καὶ μεθ' ἡλίωνος. ἢ μὲν οὖν ἀσυσάπφω γε μέτεστι, ἀλλ' ἅτε ὄσα αὐτῷ θυγάτηρ. δεῖ δὴ ταύτῃ οὐδὲν πλέον, ἢ ζῶντα μνῶν. μέτεστι γοῦν αὖταις ἡμῖν πρόσικες. ἔτι δὲ ἐὰν ἡ μήτηρ τελευτήσῃ ἡμᾶ, οὐδὲν αὖ πλέονος ἢ δι ἡμισείου δέοι αὖ ἐς πὼ οἰκοδομίαν τῷ πάππῳ. καὶ ἅδε ταῦτα, τὰ μὲν ἐμὰ αἰσχύνης χεδόπι σὺ τῷ νεῦ ταῦτά ἐστιν. ἐπὶ δὲ τι ἄλλο γίγνεται ἴδιον ἢ δημόσιον, κἀκλωμα δέῃ πὼ παρὰ σὲ ἄφιξιν, ὥρηδ' τότε ἔλεγον λῆ ποιεῖν, ἐμὲ μὴ δίαι μάχεσθαι, ὅπως ὡς ὀλίγιστον γίγνεται ἢ αἰκλωμα. ὅδ' αὖ μὴ δύνωμαι, σὺν εἶναι πὼ δαπάνην. ἢ δὴ μετὰ ταῦτα λέγω τοῖδε τῶν σῶν αὖ χρημάτων ἀφῆναι τῆς αἰκλώσιος, ὅτι πρῶτον μὲν ἐαῦ τι δέῃ ἐμὲ αἰκαλίσκειν εἰς χρείαν ἤ τι τοιοῦτον, ἐκ ἔστι σοι ξένος οὐδεὶς ὅς τις δώσει ὡς ᾠόμεθα. ἐπεὶ καὶ αὖτισι αὐτῷ διαφόρημα, ὥρτε αἰκαλωθὲν μὲν ἧδη ὀπίσω. μὴ αἰκαλωθεὶ δὲ ἀλλ' ἰσχνισθὲν ἕως αὖ τις παρὰ σοῦ ἔλθῃ, ἐλάφαια πρὸς τῷ χαλεπῷ δ' τοιοῦτόν σοί δέῃ καὶ αἰσχρόν. ἐπὶ δὴ ταῦτά γε ἱβρίσασα, παρ' αἰσθομένῃ δὲν ἀγνώτην πέμψασ' ἔρασος, παρ' οὐ ἐκάλεις τῇ ὑμετέρου ξένος ὅτι δεῖμιν λαμβαίῃ, ξυνλόμενος καὶ ἄλλα μείζονα ἃ ἐπίστελλες πέμπειν. ὁ δὲ, ἔπιν εἰκότα καὶ αἰθρώπια, ὅτι καὶ πρότερον αἰκλώσας τῷ παιτεί σου μόλις ᾠμίσατο. ᾗ νεῦ, σμικρὰ μὲν δὴ καὶ πολέως δέ, οὐ. οὐ πω δὴ παρὰ λεπίνης ἔλαβον. καὶ ἔστ' γε, ἄξιον ἐπαινέσαι λεπίνην οὐχ ὅτι ἔδωκεν, ἀλλ' ὅτι προύμως ᾗ τὰ ἄλλα τοῖδε σὲ ᾗ λίαν καὶ πράπων, ὅτι δίοσ' ἰδὲ ἐπιτήδεος, φανερὸς ἰδέ. χὴ γοῦν ᾗ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰ ναυτία φύτων, ἐμὲ ἀπαγγέλλειν, ὁ ποῖός τισ' αὖ ἕκαστος ἐμοὶ φαίνῃ τοῖδε σέ. ἢ δ' οὖν περὶ τῶν χρημάτων ἐπὶ σοι παρρησιάσομαι. δίκαιον δ' καὶ ἅμα ἐμπέρως ἔχων, τῶν παρὰ σοὶ λέγοιμ' αὖ. ὰ προσαγέλλοντες ἐκάστοτέ σοι, ὅτι αὖ δίωνται αἰκλώμα ἐσαγγέλλῃ ἁκ ἐθέλουσι προσαγγέλλῃ, ὡς δὴ ἀπεχθησόμενοι. ἔδιζε οὖν αὐτοὺς καὶ ἀνάγκαζε φράζειν, καὶ ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα. σὲ γοῦν δεῖ εἰδέναι τὰ τὰ πάντα καὶ τὰ δύνατα, ᾗ κεῖνῳ ἔστ' καὶ μὴ φθόνειν ᾗ ὠφέλειν. πάντων γοῦν ἄριστόν σοι ἔσται πρὸς πὼ αρχήν. τὸ γὰρ αἰκλώματα ὀρθῶς αἰκλισιόμενα ᾗ ὀρθῶς ἀποδιδόμενα, πρός τε πολλὰ καὶ πρὸς αὐτῷ πὼ τῶν χρημάτων κτῆσιν, καὶ σὺ δὴ φὴς ἀγαθὸν εἶναι, καὶ φύσεις. μὴ οὖν σε διαταλαίπτων πρὸς τὺ αἰθρώπους οἰκίδιαθαί σου φάσκοντες. ἔστ' γὰρ ὅτι ἀγαθὸν οὔτε καλὸν πρὸς δόξαν σοι δοκεῖ ξύμβολον εἶναι. τὰ μὲν ταῦτα, πῶ λίωνος λέγοι μ' αὖ. τὰ μὲν οὖν ἄλλ' οὔπω ἴχω λέγειν, πρὶν αὖ παρὰ σοῦ ἔλθωσιν αἱ ἐπιστολαὶ ὥσπερ ἔφης. τοῖδε μήτοι γε ἐκείνων ὧν οὐκ ἔσῃ μεμνῆσθαι πρὸς αὐτὸν, οὔτε ἐμνήσθη, ὅτε θελέχθην. ὀλίγα πειρώμην δέ, εἴτε χαλεπῶς εἴτε ῥᾳδίως ὅσοι γιγνομένων. καίμοι εἰδυῖ οὐκ ἀρίσμα αὖ ἄχθεσθαι ἐγίγνοιτο. τὰ δὲ ἄλλα πῶ σὺ μὴ λόγῳ, μὴ ὄργῳ μέτεστός μοι δοκεῖ ἢ λίων. κρατίστῳ, τῷ τιμιωτάτῳ μὲν ἀδελφῷ, ἐμῷ δὲ ἑταίρῳ, διάφορα σώζεσθαι ὁ πολιτικὸν τῶν μάλα καλῶν τῶν πρέπει. καὶ τοῖς κέρδεσι θυμοῦσθαι, χρήσιμα τείνει πᾶς πήχυ μὴ τῶν πολυτελῶν τῶν ἀμορφίνων, ἀλλὰ τῶν σπιλικῶν πολυτελῶν. ἐπιεικῶς δὲ μιμνώσκεις τοῦδε μέτεστι. γραμμάτων γοῦν ἔστιν οὐ δοῖς σωκράτειος λόγοις, μᾶλλον σιμμίου σωκράτει διαλεγόμενος ἢ τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ. αὖ ἐρ, πᾶσιν ἡμῖν οἰκεῖός τε καὶ ξένους. περὶ δὲ δὴ τῆδ' ξυμβόλῃ τῇ περὶ τὰς ἐπιστολὰς, ὅσας τε αὖ ἐπιστέλλῳ ἀσυσλῇ καὶ ὅσας αὖ μ', ὅραι μέσι μεμνῆσθαι. ὅμως δ' εἰδέναι καὶ πάνυ πρόπαχ ἢν νοῦν. πολλοὶ δ' οἰκελοῦντες γράφαν, οὓς οὐ ῥᾴδιον φανερῶς διωθεῖσθαι. τῆς μὲν γὰρ ἀσυσλίαος ἐπιστολῆς, θεὸς αὖχει. θεὴ δὲ τῆς ἧττον. οἱ πρόσθειος, νῇ ἐδέοντο ἐπιστέλλειν σοι καὶ εἰκός. πάνυ δ' προύμως σὲ πάντα χοῦ καὶ ἐμὲ ἐγκωμιάζουσι, καὶ οὐχ ἥκιστα φίλαγρος, ὃς ὅτε πὼ χεῖρα ἐδόκει. ᾗ φιλαίδης παρὰ βασιλέως

ἥκων τῶ μεγάλου, ἔλεγε τοῦδὲ σοῦ. εἰ δὲ μὴ πάνυ μικρᾶς ἐπιστολῆς ἦν, ἔγραφε· αὖ δ' ἔλεγε. νυνὶ δὲ λειπόντου, πυθαίου. αὖ ἦν διάφορα ἢ ἄλλότι ὧν ἐπιστέλλω πέμπης, αὖ μὲν αὐτὸς τῷ βούλῃ, σὺ δὲ μή, περίλυφδός. ἔστι δὲ τῶν αἰεὶ πλειόντων ἡμέτερος ἐπιτήδειος καὶ τἄλλα καὶ περὶ φιλοσοφίαν χαρίεις. τίσωνος δ' ἔστι κτῆσις· ὃς τότε ὅθ' ἡμῖν ἀπεπλέομεν, ἀπολιασόμενος ἔρρωσο. καὶ φιλοσόφει. καὶ τοὺς ἄλλους προξένου τοὺς νεωτέρους, καὶ τοὺς συμφοιτητὰς ἀσπάζου ὑπὲρ ἐμοῦ. καὶ πρόσταττε τοῖς τε ἄλλοις; καὶ ἀντιγράφου, εἰ μή τις παρ' ἐμοῦ λόγος, ἢ ἐπιστολὴ παρακαθῆται, ἐπιμελήσῃ ὅπως ὡς τάχιστα σὺ ἀΐδῃ. καὶ ὑπομιμνήσκειν σε, ἵνα ἐπιμελῇ τῶν ἐπιστολῶν. καὶ νυνὶ λειπόντου δ' ἀποδόσεως τῷ ἀργυρίῳ μὴ ἀμελήσῃς, ἀλλ' ὡς τάχιστα ἀπόδος. ἵνα καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς ἐσπέραν ὁρῶντες, προθυμότεροι ὦσιν ὑμῖν ὑπηρετεῖν. ἰαζοκλῆς ὁ μετὰ μυρωνίδου τοῦ τιλεβέρους ἀφιεὶς ὑπ' ἐμοῦ, πολλὰ νυνὶ μετὰ τῶν πεμπομένων παρ' ἐμοῦ. ἔμμαθον δ' ἦν που αὐτὸν καταλύσειν, ὡς ὄντα σοι οἰκεῖον. καὶ αὖτι βούλῃ αὐτῷ χρῶ. μὴ νῦν ἐπιστολὴν ἢ αὐτῷ ἢ εἰ ὑπόμνημα αὐτῆς σώζεται καὶ αὐτὸς ἴσθι.

ΤΕΛΟΣ.

Ἐν τήνῳ ἐτυπώθη παρὰ τοῖς τοῦδὲ φὴν Ἄλδου, παλαιοῖς πισὶ καὶ ἀξιοπίστοις κεχρημένου αὐτυράφοις· χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ τρίτῳ ἀπὸ τῆς θεογονίας αὐτῷ. καθ' ὃν ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΔΙΚΕΥΣ Ὁ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ ΚΑΛΟΥ παῖδες καλὸς ὑός, τῆς ἄκρας δὴ ἡ παντοκρατορικῆς ἀρχιβρατεύσας ἀξιωθεὶς οὐ ῥώμῃ, λέων μετονομάσθη δ' ἰωβος. ᾧ πᾶς ὁ χριστώνυμος λεὼς ἀσφαλῶς, γυναῖκες, παῖδες, γέροντες εἶεν πολυετῆ ἡ πάντα σωθῆ χρόνου παγαθά. πάντες γὰρ ἐλπίζουσιν αὐτὸν, ἀρίωνα ποιὸν μὲν, καὶ πολέμων ὅς νυνὶ ἅπαντα πυρπολεῖται καταβεβηκέναι. τῆς δ' ἀληθινῆς παιδείας καὶ τῶν ἑλληνικῶν λόγων ἀνακαινιστὴν ἡ τῆς μὲν ἑσπερίας νοσούσης καὶ τασσαζούσης ἰαζὸν αὐτῆς δὴ τῆς ἑλλάδος, παλαιὰ καταδυομένης. ἐλευθερωτὴν, καὶ ὅλως τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων αὔξητὴν ἔσεσθαι καὶ διορθωτήν.

a a a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z aa bb cc dd ee ff gg hh ii. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z AA BB CC DD EE.
Omnes quaterniones præter a & ii & EE duerniones.

VENETIIS IN AEDIB. ALDI, ET ANDREAE SOCERI MENSE SEPTEMBRI. M. D. XIII.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE